Ч. 221. Львовъ, Понедѣлокъ 13 (1) жовтня 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огоношень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gaus, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

за цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 25 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатані вѣльні вѣдъ порта. Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатного, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

Передъ соймомъ у Львовѣ.

Завтра збирає ся галицкій соймъ краевый на другу сесію шестого періоду законодавчого пѣдъ булавою нового маршалка кн. Санґушка. Уже сама змѣна маршалка становить важну змѣну, але кромѣ того вѣдъ року зайшли ще деякѣ змѣны въ складѣ сойму. Львиця утратила свого презеса Отгона Гавзнера, знаменитого парляментариста, звычайно референта комісіи буджетовои. (На его мѣсце выбраный Октавъ Сал.) Кн. Адамъ Сапѣга зложивъ мандатъ. Правиця стратила велику свою силу ґр. Артура Потоцкого, помершого сего року. Клюбови хлопѣвъ мазурскихъ прибувъ пятый членъ вѣйтъ Мізя... Отсе важнѣйшій змѣны въ складѣ сойму.

Чи зайдуть якѣ змѣны въ сторонництвахъ соймовыхъ, годѣ вже теперь казати. Лѣвиця — якъ завѣряє N. Reforma — въ нѣчѣмъ не змѣнить свого дотеперѣшного становища „польско-демократичного“, яке зазначила торѣкъ, дѣлаючи чи то опозиційно чи въ порозумѣню въ елементами до нея вѣльше зближеными. Щѣ стане ся зъ унією консервативною, отсе питанье найцѣкавѣйше. Цѣль ея торѣкъ була: пѣдъ покрывою оборони консервативныхъ засадъ передъ сподѣваными атентатами зъ стороны лѣвицѣ запевнити пановане банкротуючѣй котеріи moralin-ого ґрад у. Тѣлькожь въ практицѣ рѣзнородній елементы, що зложились на тоту унію, розлазили ся и кожда ґрупа, на свою руку, пшла своєю дорогою. Головою унія бувъ кн. Санґушко, теперѣшный маршалокъ, а нѣхто другій не буде мѣгъ его заступити. Отже рѣчь можлива, що сей сесіи унія розлѣзе ся, а черезъ те зорґанізуєсь дужше та й выступить поважный клюбъ центра и вінъ бувъ бы рѣшаючимъ въ соймѣ. Нарештѣ клюбъ руснѣй оставсь въ незмѣненѣмъ складѣ и зъ незмѣненою програмою.

Въ дуже цѣкавый способъ порушила вчера N. Reforma вѣдносины польскихъ клюбѣвъ до клюбу руского на сю сесію.

„О клюбѣ рускѣмъ — пише N. Reforma — годѣ нинѣ що сказати. Не вѣдомо, хто въ нѣмъ рядить: Русины чи Россіяне, — то тѣлько рѣчь певна, що сильною вязію межи тыми двома таборами рускими есть спѣльна имъ неприязнь и нехѣть до Полякѣвъ. Минувшои сесіи мавъ клюбъ руснѣй пѣдпору зъ рѣзныхъ сторѣнъ. Унія консервативна пробовала, безуспѣшно, заключити въ нимъ постѣйный союзъ, — намѣстникъ сильно пѣдпиравъ клюбъ руснѣй въ змаганю до того, щобы конечно одинъ зъ членѣвъ того клюбу засѣвъ у выдѣлѣ краевѣмъ, — лѣвиця-жь и деякѣ елементы въ центра часто зъ нимъ порозумѣвали ся. Однакожь вѣдъ часу тамтои сесіи зайшло богато фактѣвъ, що мусѣли збѣльшити огорченье. То фатальне поставленье справы пѣдълу краю яко квестіи, котра може бути предметомъ нарадъ вѣча руского, — становище заняте Русинами супротивъ торжества переносу мощей Мицкевича на Вавель, — пристрастнѣ статьѣ дневникѣвъ рускихъ противъ Полякѣвъ въ справахъ шкѣльництва галицкого, — все те до найвысшои степени утрудняє якому-небудь сторонництву польскому всяке порозумѣванье и входженье въ компромісы зъ клюбомъ рускимъ. И если той клюбъ числить може на те, що розбитье табору польского на рѣзнѣ сторонництва змусить одно або друге въ тыхъ сторонництвъ до пактованя зъ клюбомъ рускимъ и заключеня зъ нимъ постѣйного союза або заключуваня хвилевыхъ укладѣвъ, — то може дуже завести ся. Хто поставивъ програму пѣдълу краю (а бодай) противъ поставленои програмы явно не запротестувавъ и не выперъ ся ей, — зъ тымъ союзы, компромісы, порозумѣваня не можливѣ. Мы собѣ дамо раду мѣжь собою, але по фактахъ, котрѣ зайшли вѣдъ року, нѣяке сторонництво польске, за-для поборотя другого, не може шукати союзника въ клюбѣ рускѣмъ.

„Однакожь — додає N. Reforma — що вашого клюбъ руснѣй, а що нашого Русины. Яка-небудь буде въ соймѣ справа, де може йти о те, щобы якусь несправедливѣсть поправити, або непризнанѣ доси а по справедливости належнѣ Русинамъ права признати, — то певно и лѣвиця соймова и численнѣ нинѣ послы польскѣ стануть по сторонѣ справедливости и права, безъ огляду на то, що чинили и чинять тѣ, котрѣ уважають себе за провѣдникѣвъ Русинѣвъ. И треба щиро бажати, щобы вже сегорѣчнои сесіи лучила ся нагода переконѣчити Русинѣвъ, що почутье права и справедливости есть у Полякѣвъ сильнѣйше, анѣжь хвилевѣ взгляды політичнѣ, и що Поляки не гадають карати Русинѣвъ, яко такихъ, за похибки фальшивыхъ ихъ провѣдникѣвъ.“

Цѣле се въ першѣй половинѣ смѣшно-будючне, а въ другѣй половинѣ демократично-фарисейске заявленье N. Reform-ы приймe клюбъ руснѣй до вѣдомости, надѣємо ся, зовсѣмъ спокѣйно. Намъ вѣдомо, що клюбъ руснѣй и минувшои сесіи нѣкому не накидавъ ся зъ союзами чи компромісами, а если демократы польскѣ на серіо думають поправити кравды руснѣй и признати Русинамъ належнѣ имъ права, то клюбъ руснѣй буде имъ за те дуже вдячный, а поки-що може взяти ихъ за слово. Нагода, якои N. Reforma щиро бажає, повинна лучитись и то не одна...

Соймъ тревати буде имовѣрно шѣсть або й сѣмь недѣль, бо рада державна має бути скликана ажь на 4 го грудня.

Передъ соймомъ въ Чернѣвцяхъ.

Въ середу дня 1 н. ст. жовтня с. р. о 1 годинѣ по полудни удала ся выделеґована вѣдъ черновецкихъ рускихъ товариствъ привѣтна депутація пѣдъ проводомъ головы товариства „Народный Дѣмъ“ совѣтника Исидора Ванницкого до Вп. д-ра Василя Воляна, яко новоименованого заступника буковиньского краевого капітана (маршалка). Въ складъ сеи депутаціи увѣйшли: голова товариствъ „Руска Рада“ и „Руска Бесѣда“ проф. Є. Пагулякъ, секретарь „Народного Дому“ концепістъ Ив. Гулка, секретарь „Рускои Рады“ и редакторъ „Буковины“ С. Дашкевичъ, дальше о. крил. К. Костецкій, адъюнктъ судовый В. Махальскій и учитель А. Руснакъ.

Провѣдникъ депутаціи сов. Винницкій повитавъ д-ра Василя Воляна такою промовою:

Высокодостойный пане докторе!

Представителѣ черновецкихъ рускихъ товариствъ являють ся нинѣ въ Вашѣмъ честнѣмъ домѣ, щобы Вамъ, Высокодост. пане докторе, по причинѣ именованя Васъ на заступника буковиньского краевого капітана зложити въ имени сихъ рускихъ товариствъ сердечнѣ желаня и повитати Васъ гѣдно яко першого рускаго краевого достойника на Буковинѣ. Се именованье есть безъ сумнѣву дуже важною и вѣдрадною проявою для дальшого розвою політичного, а ще вѣльше и національного житя буковиньскихъ Русинѣвъ, бо вже-жь черезъ те признало наше центральне правительство доперва по 30 рокахъ конституційного правленя теперь першій разъ офіціяльно, що рускому народови приналежить въ краевѣй репрезентації на Буковинѣ вѣдай друге мѣсце. Але зъ того признаня центрального правительства слѣдує ще и сей дуже вѣдрадный фактъ, що центральне правительство пѣзнало вже конечну потребу числити ся зъ рускимъ народомъ на Буковинѣ яко зъ політичнымъ факторомъ австрійскои державы та безперечно симъ и заявило, що не гадає вже дальше заперечати політичного значѣня рускаго народу. Зѣ взгляду на се офіціяльне призваньe мають теперь політичнѣ заступники рускаго народу на Буковинѣ тымъ вѣльшій обовязокъ старати ся всѣма силами о те, щобы сей політичный здобутокъ на теперь забезпечити, а дальше щобы выборотя для нашого народу на Буковинѣ таке становиско, яке ему пѣсля державныхъ и людскихъ законѣвъ належить ся.

„Вашимъ честнымъ рукамъ, Высокодост. пане докторе, повѣрила отже судьба дальшу долю нашого вѣдного народу на Буковинѣ, и мы не сумнѣваємо ся нѣ на хвильку, що Вы сповните сей преважный народный обовязокъ совѣстно, въ соймѣ и по-за соймомъ все и всюды будете смѣло боронити чести рускаго имена, та зволите такожь ласкаво спомагати морально и матеріяльно сѣ нашѣ руснѣ товариства, котрѣ въ повнѣмъ почутю своихъ святыхъ обовязкѣвъ працюють тяжко — безъ власнои користи — для загального добра, не щадять труду и матеріяльныхъ жертвъ для лучшои будучности нашого занедбаного народу.

„Въ повнѣй надѣи, що Вы, яко першій рускій краевый достойникъ сповните сей Вашъ преважный народный обовязокъ совѣстно для загального добра рускаго народу, для загального добра нашого краю и нашои австрійскои державы, та симъ принесете честь рускому имени — кличемо зъ цѣлого серця: Боже крѣпи Васъ и помагай Вамъ до успѣшнои працѣ!“

Въ вѣдповѣди на сю привѣтну промову, заявивъ заступникъ краевого капітана д-ръ Волянъ, що вінъ пѣдѣляє высказану радѣсть по причинѣ его именованя.

„Знаю я дуже добре — сказавъ дальше, що Его Величество найяснѣйшій нашъ монархъ поручивъ менѣ тѣльно яко Русинови сей высокій урядъ. Я вѣдъ наймолодшихъ лѣтъ кормивъ въ своѣмъ серцю горячу любовь для мого руского народу, хочу радо и теперь посвятити весь мѣй трудъ для сего народу и буду старати ся дѣлати все, що тѣльно буде можливо. Трохъ рускихъ послѣвъ — то вправдѣ дуже мале число, не дасть ся много зробити, але мы будемо поступати солідарно, зважемо въ соймѣ особный руснѣй клюбъ и будемо опирати ся на силу 240.000 руского народу въ Буковинѣ. Сли бы не увзгляднено справедливыхъ бажань руского народу въ соймѣ, то дѣстануть ся его жалобы до центрального правительства, та й до трону справедливого нашого монарха.“

Подякувавши ще разъ депутаціи за щирый привѣтъ, попращавъ ся д-ръ Волянъ зъ кождымъ членомъ депутаціи щиро и сердечно, а вѣдпоручники рускихъ товариствъ вынесли зъ хаты нашого достойника взагалѣ дуже добре вражѣньe.

„Буковина“, подавши сѣ промовы, тѣшить ся, що послы-Русины звяжуть ся въ окремый клюбъ руснѣй и взывае ихъ, щобы поступали солідарно пѣсля програмы, яку повиннѣ бы собѣ уложити. Вирочѣмъ „Буковина“ надѣє ся, що послы руснѣй выступлять зъ интерпеляціями и внесеннями въ справахъ шкѣлъ, заряду церковного, адміністрации краевои и громадскои, щобы запобѣгти всякого рода кривдамъ Русинѣвъ буковиньскихъ.

Справы краевѣ.

Посолъ Станіславъ Щепановскій складавъ сими днями два справоздання зѣ своеи дѣяльности посольскои, а то: дня 7 н. ст. жовтня въ Дрогобычи яко посолъ соймо-

---

Хто були Бессы, жителѣ нашихъ ґѣръ въ II-ѣмъ вѣцѣ по Христѣ?

(Исторична студіл Ом. Партицкого.)

(Конецъ.)

Що Даки выселювались зъ краю, щобъ не попасти въ руки Римлянъ, посвѣдчають по части и стариннѣ писателѣ. Діо Кассій пише: Сабініянъ приєднавъ собѣ 12.000 Данѣвъ, що выгнанѣ були зъ свого краю, а теперь ґотовились до вѣйны зъ Римлянами; ѣнъ обѣцявъ имъ вызначити землю въ Даків римскѣй[1]).

За громадныимъ выселеньемъ Данѣвъ промовляє особливо одно мѣсце у Евтропія, де сказано, що Траянъ до здобутои Даків переселивъ „безчисленнѣй товпы людей зъ цѣлого свѣта римского“[2]).

Звѣстку Евтропія потверджує и ґеоґрафъ Птолемей, наводячи въ римскѣй Даків народы, котрѣ передъ тымъ мешкали въ зовсѣмъ иншихъ краяхъ. Отъ ихъ имена[3]):

Альбоки (Alboc-ensioi)
Анарты
Бієфы
Бурове (Buri-dai-ensioi)
Кавки (Cauco-ensioi)
Кенґейсы
Кістобоки
Коты (Cot-ensioi)
Пієфіґи
Потулаты (Potulat-ensioi)
Прендавы (Prendav-ensioi
Ратаки (Ratac-ensioi)
Сальды (Sald-ensioi)
Сенсы
Тевриски.

[1]) Historiae Romanae, lib. LXXII cap. 3.

[2]) Eutropii Breviarium historiae Romanae, выданье липске зъ р. 1879 (lib. VIII cap. 6): „Traianus, victa Dacia, ex toto orbe Romano infinitas eo copias hominum transtulerat, ad agros et urbes colendas.“

[3]) Claudii Ptolemaei geographia, lib. III cap. 8 §. 5.

Справдѣ — збиранина зъ цѣлого свѣта. Народы: Бієфы, Кенґейсы, Пієфіґи, Сенсы нѣколи, нѣ передъ тымъ нѣ пѣзвѣйше, не були въ Европѣ знанѣ; ихъ, здає ся, спровадивъ Траянъ зъ Азіи або зъ Африки.

Кавки пригадують азійскихъ Кавконѣвъ[4]), Кавкѣвъ въ Гіберніи[5]), Кавкѣвъ въ Германіи[6]).

Альбоки пригадують кельтицке племя Альбікѣвъ або Альбіойкѣвъ[7]).

Коты пригадують Коттѣвъ въ Альпахъ[8]).

Потуляты пригадують Петулянтѣвъ, котрыхъ Марцелинъ вычисляє побѣчь Кельтѣвъ[9]).

Про Анартѣвъ згадує Цезаръ; Шафарикъ зачисляє ихъ такожь до Кельтѣвъ[10]).

Межи жителями римскои Даків подыбуємо два племена, що зъ-давна були завзятыми ворогами Бессѣвъ: Тавриски (Птолемей пише Тевриски[11]) и Бурове. Ихъ нарокомъ спровадивъ Траянъ сюды, щобы въ разѣ потребы мати въ нихъ добру опору супроти выгнаныхъ Данѣвъ.

Зъ позбсталыхъ племенъ лишь Прендавы и Ратаки здають ся належати до властивыхъ Данѣвъ.

——

Щобы выказати, якои народности були Даки за часѣвъ Бурвисты и Декебала, куды они потѣмъ переселили ся, въ якѣмъ племени славяньскѣмъ маємо ихъ шукати — треба доказъ вести зовсѣмъ иншими дорогами, вѣжь якъ то доси чинено историками.

[4]) Страбона ґеоґрафія, кн. XII гл. 3.

[5]) Ptolemaeus, lib. II cap. 2.

[6]) Племя те ґерманьске пишуть рѣзно: Кавки у Страбона, Кавхи у Діона, Хавки у Тацита. Гл. Kaspar Zeuss „Die Deutschen und die Nachbarstämme“ ст. 138—141).

[7]) Kaspar Zeuss, ст. 208.

[8]) Dr. E. Roesler „Dacier und Romänen, ст. 33.

[9]) Амміяна Марцелина Исторія римска, кн. XX гл. 4 и кн. XXII гл. 12.

[10]) Славяньскій старинности, т. I § 17.

[11]) Шафарикъ „Славяньскій старинности“ (т. I §. 17) уважає назвы Теврискѣвъ и Таврискѣвъ идентичными.

Вже Геродотъ повѣдає о Тракахъ, що они мали рѣзнѣ племенныѣ назвы одвѣтно до околиць, де мешкали[12]). Той звычай, якъ знаємо зъ Нестора, бувъ властивый особливо Славянамъ. Нашъ лѣтописець, описуючи прадавнѣ жилища Славянъ надъ Дунаємъ и якъ ихъ звѣдтамъ выперли Римляне, такъ каже[13]): „И отъ тѣхъ Словѣнъ разидоша ся по земли, и прозваша ся имены своими, къде сѣдъши на которѣмъ мѣстѣ“...

У Ґетѣвъ и Данѣвъ було такожь богато назвъ племѣнныхъ. У Страбона згадують ся τὰ Ґετῶν ἔθνη, въ иншихъ старинныхъ жерелахъ τὰ Δακῶν ἔθνη[14]). Въ ґеоґрафіи Птолемея и на старинѣй мапѣ римскѣй, знанѣй намъ пѣдъ именемъ таблицѣ Певтінґерскои, доховались намъ стариннѣ назвы колишныхъ Данѣвъ, и то въ досыть спорѣмъ числѣ.

Знаємо зъ Нестора, що давнѣ Славяне любили назвы народнѣ выражати збѣрными именами за помочію наростка ва: Морава (нарѣдъ), Литва (нарѣдъ), Мордва, Норва и т. д. Такій звычай задержавъ ся ще доси у Русинѣвъ: Литвá = Литовцѣ, Татарва = Татаре, Москвá = Москалѣ, Ляхва = Ляхи.

Пѣсля одвѣчного звычаю, якій вже Геродотъ замѣтивъ у Скитѣвъ, и якій передавъ намъ Несторъ о давныхъ Славянахъ, означувались одною назвою и нарѣдъ и край, а часто ще и рѣка и головне мѣсто. У Нестора назвою Морава означенѣ край, нарѣдъ и рѣка; назвою Галичь край, нарѣдъ и мѣсто; назвою Литва край и нарѣдъ. И сей звычай доховавъ ся у насъ; одною назвою, н. пр. Москва, мы выражаємо и рѣку, и мѣсто, и край, и навѣть нарѣдъ („заѣхала ся Москва“). Тымъ лишь способомъ выясняє ся, дячого у Славянъ, а особливо на Руси, такъ богато рѣкъ въ нароскомъ на ва: Черная, Русава, Унава, Морава, Орава, Полтва[15]), Гучва и т. д. Язычество взявши були то первѣстно збѣрнѣ назвы племенъ, що мешкали при тыхъ рѣкахъ; въ часомъ, якъ то звычайно дѣєсь, племенныѣ назвы змѣнювались пѣдъ вплывомъ историчныхъ подѣй, а назвы рѣкъ додержались и доси.

Въ назвахъ ґетскихъ та дацкихъ мѣсцевостей подыбуєсь такожь дуже часто згаданый збѣрный наростокъ ва, лишь въ повнѣйшѣй формѣ дава. Наводжу тѣ мѣсцевости въ порядку, якъ ихъ подає Ресльеръ[16]):

Akidava	(Pelendova)
Arkidava (або Argidava)	Piroboridava
Buridava	Ramidava
Kapidava? Kalidava?	Rusidava
Karsidava	Sagadava
Klepidava (Klipidawa)	Sandava
Komidava	Singidawa
Dokidava? Dokirava?	Sukidava
Markodava	Tamasidava
Netindava (Nentidava)	Zargidava
Patridava	Ziridava
Petrodava	Zusidava

Бѣльша часть тыхъ назвъ повторює ся

[12]) Исторія Геродота, кн. V гл. 3.

[13]) Миклосича Chronica Nestoris, гл. 3.

[14]) Пор. Edward Bogusławski „Historyja Słowian“ ст. 202, 380, 383.

[15]) Першій про Полтву згадує Аполлодоръ, якъ довѣдуємось про се зъ старинного ґеоґрафічного словаря Стефана Византійского (выданье липске зъ р. 1825, ст. 33). И Страбо знає Полтву — не рѣку, а ґѣродъ, далеко на полудне Тракіи коло Боспору. Ѣнъ той городъ зове Полтво-брія и каже (кн. VII гл. 6), що додатокъ брія у Тракѣвъ значить „ґѣродъ“. За Аполлодора и Страбона часѣвъ на мѣсци тои Полтвы стояло грецке мѣсто Айносъ (оно знане вже Геродотови); зъ того вносити можна, що Полты — жителѣ тамошнѣй — вже въ глубокѣй старинѣ перенесли ся кудысь инде.

Греки выводили назву Полтвы вѣдъ трацкого короля Полтиса. Ѣнъ жити мавъ на 12 столѣть передъ Христомъ, въ часѣ Трояньскои вѣйны. Плютархъ каже, що до того Полтиса прийшло було посольство, и то рѣвночасно вѣдъ Троянцѣвъ и вѣдъ Грекѣвъ, а ѣнъ, для полагодженя справы, мавъ выдати такій судъ: Парісъ нехай вѣддасть Грекамъ Гельену, а я дамъ ему за те двѣ красни жѣнки. (Гл. Stephanus Byzantinus, vol. III, Berkelii adnotationes, ст. 138.) Дуже можлива рѣчь, що зъ переселенями трацкихъ Бессѣвъ стоить въ звязи и назва нашои Полтвы.

[16]) Dacier und Romänen, ст. 89—90.

вый, а дня 12 н. ст. жовтня въ Стрыю, яко посолъ до рады державной зъ бôльшихъ посѣлостей.

Справозданье въ Дрогобичи, выпечатане въ окремôй брошурцѣ на 23 сторонахъ, не выкликало нѣякои дискусіи и зобраній на внесенье д-ра Фрухтмана заявили, що годять ся зъ поглядами свого посла. П. Щепановскій выступивъ головно въ своѣмъ справозданю противъ ухвалы анкеты въ справѣ конверсіи довгôвъ краевыхъ, щобы ажь до цѣлковитои сплаты головного довгу индемнізаційного въ р. 1898 можливѣ и зъ природы рѣчи сподѣваній недоборы рôчнѣ покрывати кредитомъ. П. Щепановскій есть за конверсією довгу индемнізаційного, бо тымъ лишь способомъ можна зачати економічно дѣлати. Затяганьемъ довгôвъ ведень инвестиціи ведуть въ Галичинѣ до банкротства, а доказомъ сего суть галицкій предприемства нафтовѣ. Щобы пôдвигнутись економічно и мати плоды зъ инвестиціи, треба розложити сплату довгу индемнізаційного на 50—60 лѣтъ и не робити такихъ похибокъ економічныхъ, якѣ характеризують дѣланье польскихъ послôвъ въ радѣ державнôй, н. пр. пôдвышенье цла бôдь заграничныхъ фабрикатôвъ за мнимѣ користи цла збôжевого бôдь Россіи и Румуніи, залишенье справы удержавненя зелѣзницѣ Кароля Людвика и много иншихъ.

На справозданье въ Стрыю явилось всего лишь 13 особъ и то переважно стрыйскихъ горожанъ. Выборцѣ зъ бôльшои посѣлости не явили ся, а то може — якъ догадуесь Kurjer Lw. — за-для демонстрациі противъ п. Щепановского, котрого не хотять бôльше выбрати на посла до рады державнои. Справозданье дотыкало такожь майже выключно справы конверсіи довгôвъ краевыхъ.

* * *

Посолъ Володимиръ Козловскій, на зборахъ выборцѣвъ въ Мостискахъ, здававъ головно справу зъ своѣи дѣяльности въ радѣ державнôй: Що-до збôльшаня выдаткôвъ на цѣли войсковѣ, то се есть доконечне за-для напряму внѣшнои политики. Що-до становища польского кола супротивъ Чехôвъ, зазначивъ посолъ — що не можна и гадати о тôмъ, щобы коло за-для руссофильскихъ тенденцій Молодо-Чехôвъ, навѣть на случай ихъ побѣды, могло проневѣритись Старо-Чехамъ. Аґітація молодо-ческа выйде на некорысть Чехамъ, бо скрѣпить становище Нѣмцѣвъ въ Чехіи. Мін. Гавчови годѣ бути вдячными за се, що снесеньемъ школъ чесхихъ выкликавъ таку бурю въ Чехахъ. Такожь мін. Гавчь не додержавъ приреченя, даного центрови правицѣ, що-до автономічнои системы школьництва. П. Козловскому выдаесь найвôдповѣднѣйшою школа автономічно-вѣроисповѣдна. Одтакъ говоривъ п. Козловскій, що мін. Шенборнъ гадае завести мировѣ суды, а мін. Дунаевскій выготовляе проектъ опôдаткованя капіталôвъ. Що-до заведеня денатурованои соли для худобы, то о тôмъ нема и гадки.

Дописи „Дѣла“

Зъ Долины.

[Окружна конференція учительска.]

Окружна конференція учителѣвъ долинь-ского округа бôдбула ся сего року въ днѣ 27 и 28 н. ст. вересня. Передъ конференцією було богослуженье въ костелѣ и церквѣ. Въ церквѣ бôдправивъ богослуженье о. Левъ Бачиньскій, а хоръ учительскій спѣвавъ пôдъ проводомъ п. Камара зъ Цѣневи.

Конференцію бôдкрывъ новый инспекторъ, бувшій учитель гімназіи Боґушь, поясняючи коротко цѣль зобрання, покликавши на секретарѣвъ пп. Мрочка, управляючого учителя зъ Болехова, и Микульского, учителя зъ Струтина выжного, и поручивши зобраню порозумѣти ся межи собою и выбрати пять комісій для оцѣненя тематôвъ, хочь тыхъ комісій може вже й не конче було потрѣбно, бо вже на кôлька недѣль наперед було поручено п. Мрочкови всѣ тематы переглянути и оцѣнити.

Той п. Мрочко, котрый передостатнои конференціи дôставъ бувъ бôдъ цѣлого зобрання вотумъ недовѣрія, попôдчеркуючи выробы червонымъ атраментомъ и пододаваючи свои широкій ноты. Учителѣ, побачивши таке поступованье, були дуже огôрченѣ. Цѣкавѣ мы знати, чи въ котрôмъ иншôмъ окрузѣ дѣе ся щось подôбного?

До нарадъ конференційныхъ було даныхъ девять тематôвъ; межи тыми половина була рускихъ, але, на жаль, рускихъ выробôвъ було дуже маленько. Найбôльшу ролю въ сѣй конференціи бôдрававъ п. Мрочко. Кожду комісію выпереджуваръ бôнъ якимсь „вступнымъ словомъ“ и ажь потому комісія могла бôдчитати свôй протоколъ и свое справозданье. До першого тему „Sprawozdanie o układzie nowego elementarza polskiego“ п. Мрочко по двогодиннôмъ читаню наговорилъ цѣлу копицю, выхвалюючи пôдъ небеса новый Elementarz польскій, зачисляючи его до чудесъ свѣта. Ôнъ выводивъ, що починъ до нового Elementarza дала вже була wiekopomna komisya edukacyjna, а теперѣшный новый Elementarz буде становити цѣлкомъ окрему епоху въ школьництвѣ людовôмъ. [Цѣкавѣ мы знати, котра то комісія дала починъ до нового Букваря рускаго и до якои епохи п. Мрочко его бы зачисливъ?] До тему другого и третього: „Въ якій способъ належить переправадити и заокруглити вѣдомости ґеографічнѣ и историчнѣ въ 5. и 6-ôмъ роцѣ науки школъ 1- и 2-клясовыхъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ на пôдставѣ „Рускои читанки для III. клясы“ а въ 4-клясовôй школѣ на пôдставѣ книжокъ. Druga i trzecia książka do czytania — п. Мрочко въ своѣмъ вступнôмъ словѣ зъѣздивъ цѣлу кулю землѣ, бувъ въ цѣлôй Польщи а навѣть на берегахъ Поморя, бувъ въ царствѣ Александра Великого и плакавъ на рѣкахъ Вавилона, — але, на великій жаль, про той край, де его мати родила, де его обожаемый Рей по-надъ „Нѣстеръ“ мотылѣ ловивъ; де его не менше обожаный Ацернусъ скрипливыми ободовыми колесами ѣздивъ и хваливъ, що тутъ дерево твердше якъ въ Польщи зелѣзо, де его незабутый Поль ублагороднивъ красотою того краю свою поему. Pieśń o ziemi naszej.“ — про той край п. Мрочко зовсѣмъ! Ну, оно й не диво: п. Мрочко добиваѣ ся славы (на рускôй земли) и карієры, а руска правда нинѣ не поплачуе.. Але лишѣмъ на теперь того п. Мрочка, а идѣмъ дальше.

Комісіи подаючи свои справозданя зъ выробôвъ доходили неразъ до зовсѣмъ инчихъ результатôвъ, нѣжь п. Мрочко. Примѣромъ п. Марковскій, голова однои комісіи здававъ справу: Всѣ выробы добре выготовленѣ и обдуманѣ, и кождый заслугуе на бôдчитанье бо въ кождôмъ есть якась добра гадка, але що часъ не позволяе, для того комісія вносить бôдчитати три выробы.“ Зъ рускихъ дуже мало численныхъ выробôвъ бувъ бôдчитаный тôлько одинъ п. Камара зъ Цѣневы, за що ему учительство оплесками подякувало.

По прочитаню тематôвъ предсѣдатель отворивъ дискусію, въ котрôй першій забравъ голосъ п. Олексюкъ и хотѣвъ довести, що стиль п. Камара не есть чисто народный, а правопись не пôсля граматикъ Огоновского, и Партицкого. П. Камаръ бôдповѣвъ, що ôнъ уживавъ говору свого села, и о правопись ему байдуже; ему ходило бôльше о змѣстъ. Въ тôй справѣ забирали ще голосъ пп. Михайловскій зъ Мизуня и Майхровичъ зъ Болехова, а першій по ораторски боронивъ п. Камара бôдъ закиду п. Олексюка. Першого тему, якъ поступити при науцѣ доповняючôй пôсля книжокъ рускихъ и польскихъ, по руски нѣхто не обробивъ. Дуже добре обробивъ сей тематъ пôсля рускои книжки п. Лаґинъ зъ Перегиньска, але, на жаль, бôдчитавъ по польски. По руски зачавъ бувъ промовляти п. Посацій зъ Ракова, але п. инспекторъ попросивъ его, щобы говорилъ по польски.

П. инспекторъ читавъ деякій розпорядженя краевои рады шкôльнои, але розпорядженя ц. к. краевои рады шкôльнои до ц. к. радъ окружныхъ зъ порученьемъ, щобы учителѣ выготовлювали бôльше выробôвъ конференційныхъ въ рускôмъ языцѣ мы не чули. При кôнци конференціи внѣсъ инспект. „Боґушь цѣсареви трикратно niech żyje! а учительство повторило и бôдспѣвало „многая лѣта“, а потому по руски имъ народный. Тôлько було й чути рускои бесѣды на цѣлôй долиньскôй конференціи.

На послѣдокъ наступила выплата діетъ. П. Мрочко предложивъ бôдтягнути кождому титуломъ по 10 кр. на бурсу Крашевского въ Станиславовѣ и зобрано 4 зр., а хтось давъ 25 кр. на бурсу св. Николая въ Станиславовѣ.

Тамтого року, коли бôдбувала ся конференція пôдъ проводомъ инспектора п. Банашевского, теперѣшного инспектора въ Рогатинѣ, руска бесѣда була увзгляднена и хто хотѣвъ то промовлявъ, а навѣть бôдъ него самого можна було чути руске слово. Теперь сталo вже инакше...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нинѣшный день маѣ рѣшати о дальшôмъ становищи старо-ческихъ послôвъ до ческо нѣмецкои угоды и взагалѣ о судьбѣ старо-ческои партіи. Якъ вже звѣстно, поставили старо-Чехи устами д-ра Ріґера гр. Таффому условіѣ, що коли ôнъ не постараесь о то, щобы правительство признало ческій языкъ урядовымъ, то они не лишь що не будуть голосувати за предложеніями урядовыми, але ще и готовѣ громадно зложити свои мандаты. Послѣдными днями мавъ д-ръ Ріґеръ домагати ся бôдъ гр. Таффого скорого рѣшеня въ тôй справѣ а гр. Таффе мавъ бôдповѣсти, що ôнъ въ такъ важнôй справѣ не може нѣчого самъ рѣшати и мусить насамперед скликати раду міністрôвъ. Якъ отже ся справа стоить годѣ знати; доси не було нѣчого чувати, щобы у Вѣдни бôдбувалась яка рада міністрôвъ, на котрôй бы розбиралась справа заведеня ческого языка яко урядового. Противно, зъ бôдзывôвъ деякихъ нѣмецкихъ газетъ и зъ ихъ тріюмфуючого тону можна догадувати ся, що гр. Таффе зовсѣмъ не думавъ вдоволити бажаню старо-Чехôвъ а Sonn- und Montags-Ztg. каже навѣть отверто, що гр. Таффе таки дѣйстно о тôмъ не думавъ. N. fr. Presse знôвъ доказуе, що и старо-Чехи не думають складати своихъ мандатôвъ; они хотѣли лишь настрашити правительство, хотѣли зробити на нѣмъ прессію, але коли побачили, що тымъ способомъ не дасть ся нѣчого зробити, що ихъ страшеня нѣхто не боить ся, то и покинули гадку складати свои мандаты. Згадана ґазета опираесь при тôмъ на послѣдну статью въ старо-ческôй Politik, въ котрôй такъ сказано: „Одна часть старо-ческихъ послôвъ есть дѣйстно за тымъ, щобы зложити мандаты, а друга есть того погляду, що для всѣхъ другихъ послôвъ, котрѣ, мимо того що бôдъ дня 26 сѣчня стало ся, уважаютъ ся обовязаными голосувати за угодою, нема нѣякои причины складати мандаты. Та ґрупа послôвъ аґументуе такъ: Мы голосували дня 26 сѣчня за точками угодовыми на пôдставѣ зробленыхъ намъ певныхъ обѣцанокъ, котрѣ не сповнили ся. Для насъ нема теперь нѣякого обовязку голосувати за угодою, противно мы бôдыскали теперь повну свободу голосованя, отже и вôльно намъ теперь голосувати противъ угоды та не видимо нѣякои причины, для чого бы мы мали складати нашѣ мандаты, тымъ бôльше, що противъ такои тактики промавляе богато важныхъ причинъ, котрѣ поставили бы, особливо громадне зложенье мандатôвъ, що значило бы то само, що політичну абдикацію народнои партіи, въ дуже давнôмъ свѣтлѣ.“ N. fr. Presse есть отже того погляду, що старо Чехи не зложать своихъ мандатôвъ. Зъ другои же стороны есть та ґазета того погляду, що старо-ческои партіи такъ добре якъ бы вже и зовсѣмъ не було; ихъ орґанізація клюбова есть ще въ правдѣ, але въ тыхъ старо-ческихъ послôвъ, котрѣ зобовязали ся голосувати за угодою, лишило ся ледва пôвъ тузина. Нинѣ отже покаже ся, якъ рѣчи стоять. Старо-ческій клюбъ маѣ нинѣ зобрати ся на нараду, на котрôй маѣ рѣшити ся, чи послы того клюбу мають громадно зложити свои мандаты, чи задержати ихъ а голосувати лишь противъ предложень угодовыхъ въ соймѣ. Они мають ще передъ нарадою бôднести ся телеґрафічно до гр. Таффого зъ запытаньемъ, чи правительство рѣшило ся завести ческій языкъ урядовый а бôдъ бôдповѣди на то буде завѣсти нинѣшна ухвала старо-ческого клюбу, котра очевидно буде мѣродайною и для ситуаціи въ соймѣ, котрый завтра розпочинае свои засѣданя.

О ситуаціи въ Чехахъ дôстала N. Reforma — якъ каже, зъ дуже поважнои ческои стороны — таку вѣсть: Старо-ческа партія вже догарае. Есть дуже рѣчь вимовѣрна, що нарады мужѣвъ довѣрія старо-ческого клюбу, котрѣ теперь бôдбуваютъ ся въ Празѣ, будуть лебединнымъ спѣвомъ старо-ческого клюбу. Все зависать въ сѣй хвили бôдъ того, чи правительство въ послѣднôй хвили т. в. передъ самымъ бôдкрытьемъ ческого сойму пристане на заведенье ческого языка яко урядового, бо лишь пôдъ такимъ условіемъ вступлять старо-ческій послы до сойму... Цѣла ситуація есть безъ выходу. Можна то на смѣло сказати, бо навѣть въ неконче вимовѣрнôмъ случаю концесіи що-до внутрѣшного урядового языка ческого зъ стороны правительства, треба дуже сумнѣвати ся, чи старо-Чехи були бы ще въ силѣ перевести угоду. Правительство знае о тôмъ дуже добре и для того не хоче робити нѣякихъ уступокъ що до языка.

дѣйстно въ исторіи пôзнѣйшихъ Славянъ; деякій загинули черезъ то, що племена зливались неразъ въ одну цѣлôсть пôдъ вплывомъ політичныхъ обставинъ; а зновъ є деякій назвы, що вже выяснити не дають ся, бо не знана намъ исторія всѣхъ дрôбныхъ племенъ славяньскихъ, и то ще въ такъ бôддаленыхъ часахъ.

При поясненяхъ, якій подаю понизше, держу ся тои засады, що наростокъ дава маючій значѣнье зборного понятя (= рôдъ, племя), бôдрѣняю бôдъ властивои назвы народу. Результатъ выходить такій:

1) Акі-дава, пôсля нашои вымовы коротше: Акі-ва. Птолемей наводить въ Сарматіи, по серединѣ межи Вислою а Дономъ, отже въ околици Днѣпра, племя Аківы[17]). Шафарикъ догадуе ся, що по нихъ лишилась старо-руска назва „Оковскій лѣсъ“, мѣсцевôсть, въ котрои выплывае Днѣперъ[18]). Але Шафарикъ забуваѣ, що пôсля Сарматіи Птолемея вже у жерелъ Дону починалась земля Грекамъ „незнáзма“ (ἄγνωστος γῆ), — бôдки-жь бы Греки могли мати вѣдомôсть про такъ далеко на пôвночи положеный лѣсъ?[19]). Если маемо Аківôвъ шукати на Руси, то лишь въ околици Кіева, т. в. въ пôвночнôй части Геродотовои Скитіи. Всякій переселеня наддунайскихъ Славянъ, о скôлько дотыкають нашои землѣ, мусѣли бôдбуватись пôсля якогось плянy, систематично — они починались мусѣли бôдъ пôвночныхъ границь Скитіи и лишь постепенно могли обôймати и дальшій пôвночнѣ краѣ. Дрôбне племя Аківôвъ, утѣкаючи передъ Римлянами, не мало на стôлько силы, щобы выдавати вôйну пôвночнымъ Чудямъ (Фінамъ) и перебивати ся крôзь ихъ край ажь до Оковского (Волконьского) лѣса.

2) Arki-dava. Слово те беру въ связи зъ выразомъ Аркинія, старинною назвою для нашихъ Карпатъ. Страбо (кн. VII. гл. 3) пишучи о придунайскихъ Ґетахъ, повѣдае, що они къ пôвночи замешкують часть Еркиньского лѣса, значить: всходнѣ Карпаты.

---

[17]) Lib. III cap. 5 § 23.

[18]) Славяньскій старинности т. I § 10.

[19]) Птолемей знавъ про Бористенъ и его жерела, але у него Бористеномъ є подôльска рѣка Богъ, для того и кладе ôнъ при устю Бористена знану намъ зъ исторіи Кольонію грецкихъ купцѣвъ — Ольбію.

Въ старину писали рôзно: Аркинія, Оркинія, Еркинія, въ пôзнѣйшихъ часахъ такожь Геркинія[19]). Рôзница вымовы пôйшла зъ того, що въ тôмъ словѣ була самогласна р, котра въ устахъ Славянина, якъ до околицѣ, вымовлялась неоднаково. Славяньскій и неславяньскій историки выводять назву Еркинія зъ кельтицкого erchyniad (вывышенье); по моѣй думцѣ бойкôвска и гуцульска Еркинія не може бути нѣщо иное, якъ нинѣшне наше Верховина (верхинія), — тымъ бôльше, що Греки въ чужихъ словахъ часто мѣшали звуки х и к.

Назва Arki-dava, або коротше Arki va, означувала, здае ся, жителѣвъ верхôвъ, верховинцѣвъ.

3) Buri dava, племя Бурôвъ. Двоякихъ Бурôвъ розрôзнювати треба: одныхъ, що держали зъ Римлянами и бôдтакъ осѣли, якъ вже попередъ выказано, въ римскôй Панiи; другихъ, що выселились були зъ Панiи, а пôзнѣйше часто ще воювали зъ Римлянами (Діо Кассій кн. LXXII, гл. 3). До сихъ то послѣдныхъ бôдному Птолемеєву назву Buri dava.

4) Karsi-dava, племя Карсôвъ. Зъ лѣтописи знане намъ племя Корсь, котре вычисляесь Несторомъ пôбôчь племенъ литовскихъ: Литва, Земѣгола, Корсь, Лѣтьгола[20]).

5) Marko-dava, племя Маркôвъ. Одвѣтно до исторіи языка мусѣла-бы тота назва у пôзнѣйшихъ Славянъ звучати Морки або Морчане[21]), и дѣйстно знане намъ славяньске племя того имени. Шафарикъ (Старинности, т. II. § 44.) наводить межи полабскими, нинѣ онѣмеченными Славянами племя Морчанъ, знане ще навѣть въ вѣцѣ XII ôмъ. Баварскій ґеоґрафъ зъ IX ого вѣку зове его Морічаны, въ грамотахъ цѣсаря Оттона I. згадують ся Морчаны, Морачаны, Морічаны.

6) Pelen-dava. Уживана за вплывомъ Грекôвъ назва Пеле ґоны (такожь Пелягоны) есть о стôлько важною, що друга часть „ґоны“ являесь дословнымъ толкованьемъ праславяньского выразу „дава“ (рôдъ, потомство, племя). Пôсля Шафарика (Старинности §. 30.) область Пелеґонія знана намъ зъ грамотъ сербскихъ князѣвъ; якъ давнѣйше, такъ и теперь заселена она Славянами. Нинѣ зачисляесь до земель болгарскихъ.

---

[20]) Kaspar Zeuss „Die Deutschen“ ст. 2—4.

[21]) Chronica Nestoris, cap. 1. Такожь и cap. 7: „Литва, Земѣгола, Корсь, Норъва“.

7) Pirobori-dava, племя Пироборôвъ. Слово зложене, означае одну галузь Борôвъ або Боранъ. Зъ пôзнѣйшои исторіи знанѣ намъ Боране, незвычайно войовничій народъ, завзятѣ вороги Римлянъ. Вытисненѣ Травяномъ зъ Дакіи, они осѣли въ нашôй Галичинѣ и зъ-вôдси разомъ зъ Карпами, такожь дуже завзятымъ народомъ, безпокоили часто Римлянъ. Около р. 260 по Хр., де панованье Римлянъ въ Дакіи хилилось уже къ цѣлковитому упадкови, Боране зъ Карпами переходили собѣ свобôдно черезъ римску Дакію, лучилась надъ Дунаемъ въ Ґотами, а бôдтакъ пустошили римску Транію, заганяючись ажь до Малои Азіи. (Въ 10 лѣтъ пôзнѣйше Римляне зъ соромомъ вынестись мусѣли зъ Дакіи, забравши зъ собою послѣдныхъ недобиткôвъ своихъ; зъ народôвъ, котрѣ они въ Дакію були спровадили, мало хто въ краю лишивъ ся. По свѣдоцтву Діона Кассія, сусѣдни народы заедно непокоили Римлянъ и неразъ 10—15 тысячей людей забирали зъ собою въ неволю; у Сарматôвъ угорскихъ найшло ся разъ навѣть 100.000 римскихъ невôльникôвъ[22]).

8) Rami-dava, племя Рамôвъ. Славяне того имена згадують ся въ пôзнѣйшихъ часахъ въ Сербіи. Угорскій королѣ титулувались часто королями „Рамы“ (такъ называно полудневу часть сербскои Босны).

9) Rusi-dava, племя Русôвъ. Въ славяньскихъ земляхъ есть кôлька рѣкъ тои назвы, навѣть зъ наростком ва, зъ чого треба вносити, що то була первѣстно назва народу: Русава притока Днѣстра, Русава притока Роси, Русава въ Чехахъ и т. д.

10) Saga-dava. Назва пригадуе славяньскихъ Саґудатôвъ, котрѣ въ VII-ôмъ вѣцѣ по Хр. жили въ Македоніи и богато лиха чинили сусѣдамъ[23]). Назва народу Саґи повторюе ся въ топоґрафічныхъ назвахъ славяньскихъ; до нея бôднести мусимо и назву рѣки Сожь, притоки Днѣпра.

11) San-dava, племя Санôвъ. Назва пригадуе деякій рѣки славяньскій: Синъ въ Галичинѣ, Санъ въ Старіи и Краинѣ, Сана въ Боснiи. Миклошичъ въ своѣмъ етімольоґічнôмъ словари толкуе „сань“ черезъ „замій“. Може такъ треба толкувати и назву дацкихъ Санôвъ, бо змій дѣйстно були у Дакôвъ предметомъ релиґійного культу.

---

[22]) Въ старину обѣ формы були въ уживанію, подôбно якъ Боры и Боране (ще въ лѣтописяхъ находимо: Древы и Древляне, Поля и Поляне, Сѣверъ и Сѣверяне).

[23]) Dio Cassius, lib. LXXI cap. 16 и lib. LXXII cap. 3.

12) Suki-dava, племя Сукôвъ. Зъ давнои назвы черезъ бôдкиненье буквы д повстало Sukiawa = Сучава (рѣка и мѣсто). Въ Галичинѣ коло Болехова є рѣка Сукель. Назва народу пôйшла, здаесь, бôдъ характеристичного убраня его або бôдъ якогось промыслового занятя (сукати, сукно, сукмана).

13) Ziri-dava, по нашому коротше Ziri-va. Баварскій ґеоґрафъ зъ IX-го вѣку наводить на всходъ Васлы славяньске племя „Zerivani“, кажучи о нѣмъ, що земешкуе край дуже великій[24]). Я вже въ „Галичанинѣ“ зъ р. 1864 въ статьи „Русь Червона въ часахъ предъисторичныхъ“ старавъ ся бувъ выказати, що Zerivani баварского ґеоґрафа, то нашѣ галицкѣ Червяне, бôдъ котрыхъ пôйшли назвы: Червеньскѣ городы, Червеньска (Червона) Русь. Записана Птолемеємъ племенна назва Ziridava = Ziriva утверджуе мене въ переконанью, що подана въ „Галичанинѣ“ аґументація, мимо деякихъ похибокъ, таки въ цѣлости була доброю.

14) Zusi-dava, племя Зусôвъ (Сусôвъ). Въ середныхъ вѣкахъ було кôлька славяньскихъ племенъ, що звались Сусами, Суслами, Сусольцями. Надъ Мульдою, въ нинѣшнѣй Нѣмеччинѣ, згадують ся въ IX-ôмъ вѣцѣ попри Сорбôвъ (въ Саксонiи) такожь славяньскій Суслы: „Sclavi, qui vocantur Siusli — Sorabi et Siusli“. Гельмольдъ пише правильно Susi. Въ грамотахъ цѣсарѣвъ Оттонôвъ: Susili, terra sclavinica Siuseli[25]).

Въ нинѣшнôмъ Ольстинѣ (Holstein) була, пôсля Гельмольда, область звана Susle; по выгубленю Славянъ зтселено ся Фризами року 1139[26]).

Въ рускихъ лѣтописяхъ згадуесь народъ Сусола, въ сусѣдствѣ Литвы, покореный року 1059 княземъ Изъяславомъ.

---

[24]) Шафарикъ „Старинности“ § 38; Zeuss „Die Deutschen“ ст. 630.

[25]) „Zerivani, quod tantumest regnum, ut ex eo cunctae gentes Slavorum exortae sint et originem, sicut affirmant, ducant.“

[26]) Шафарика Славяньскій старинности, т. II §. 44.

Пôсля старо-ческои ґазеты Jizeťan має Рітеръ на нинѣшнôй конференціи предложити питанье, чи послы суть за угодою. Позаякъ есть рѣчь певна, що послы дадуть бдмовну бдповѣдь, то старо-ческі послы зложать мандаты. За ихъ примѣромъ пôйдуть молодо-чехи и тымъ способомъ здекомплетують соймъ.

Пôсля найновѣйшихъ вѣстей представляє ся ситуація въ Чехахъ такъ: Въ суботу по полудни о 5 год. зôбрали ся пôдъ проводомъ Рітера мужѣ довѣрія старо-ческого клюбу на нараду. Коротко передъ тымъ бувъ д-ръ Рітеръ у намѣстника ґр. Туна, зъ котрымъ конферувавъ бôльше якъ годину. Вернувши зъ бдтамъ дававъ бнъ справу о своѣмъ розговорѣ зъ намѣстникомъ, котрый день передъ тымъ бувъ у Вѣдни, щобы тамъ довѣдатись о порѣшеню президента міні-трôвъ въ справѣ заведеня ческого языка урядового. Есть отже певна рѣчь, що ґр. Таффе не давъ нѣякого певного приреченя. На нарадѣ розбрано бдтакъ питанье, яке внесенье треба буде поставити на нинѣшнôй нарадѣ въ справѣ дальшого поступованя старо-ческихъ послôвъ. Перемагавъ той поглядъ, що не треба доводити ажь до крайности и не складати мандатôвъ. Д-ръ Рітеръ зазначивъ, що его приятелѣ, особливо проводирѣ консервативнои бôльшои посѣлости напирали на него, щобы бнъ ще вычекавъ. Загально припускають, що на нинѣшнôй нарадѣ буде ухвалено, щобы членамъ клюбу лишити свободу що-до голосованя надъ поодинокими точками угодовыми. Нинѣ буде такожь предложене старо-ческимъ посл. внесенье Юл. Ґреґра, щобы выдати спôльну бдозву всѣхъ ческихъ послôвъ противъ угоды.

——

Зъ Петербурга доносять, що правительство постановило принята проектъ будовы зелѣзницѣ Житомиръ-Бердичевъ и будова та має вже незадовго розпочати ся. Крôмъ того мають зъ весною слѣдуючого року розпочати ся будовы новыхъ зелѣзниць стратеґічныхъ въ полуднево-захôднôмъ краю. Передовсѣмъ має бути скоро побудована зелѣзниця Жмеринка-Новоселиця, котра буде ще бочною лінією бдъ стациі Олексинцѣ получена зъ зелѣзницею Одесскою.

Въ крѣпостяхъ Ивангородѣ и Берестю Литовскôмъ занимають ся теперь россійскі офіцыры направою фортифікацій и закладаньемъ телеґрафôвъ крѣпостныхъ. На довшихъ просторахъ заложено лишь лінии телеґрафічні а на коротшихъ, ажь до 2 кільометрôвъ, заложено такожь и телефоны. Щобы вправити урядникôвъ до службы буде заведена въ окрузѣ фортôвъ безустанна дневна и нôчна служба. Такі самі роботы ведуть ся и въ укрѣпленяхъ доокола Варшавы.

Бдмовленье приѣзду россійского наслѣдника престола до Константинополя стало ся теперь предметомъ широкихъ комбінацій політичныхъ. Насампередъ треба то зазначити, що бдмова наступила зъ тои причины, що на Всходѣ панує теперь холера. Причина певно дуже добра, але ѣй не хоче нѣхто вѣрити, тымъ бôльше, що царь самъ мавъ сказати, що гостина наслѣдника престола въ Константинополи могла бы стати ся для Порты дуже немилою а то головно въ наслѣдокъ конфлікту Порты зъ грецкимъ патріярхомъ. Pol. Corr. доносить, що подорожь сею ще и длятого бдмовлено, що въ брменьскихъ кругахъ проектовано пôдчасъ гостины царевича велику демонстрацію противъ Порты. Зъ другои же стороны доказують, що бдмовленье приѣзду царевича до Константинополя, въ часѣ, коли вже майже все було приготовлене на его принятье мало бути знакомъ для всѣхъ невдоволеныхъ елементôвъ въ Туреччинѣ, що Россія не выпускає ихъ зъ своихъ опѣки и готова завсѣгды выступити въ ихъ оборонѣ; то стало ся и теперь — царевичь не приѣде длятого, бо всѣмъ православнымъ, Грекамъ и Ормѣнамъ, дѣесь кривда, бо Туреччина не хоче въ справѣ болгарскôй дѣлати на руку Россіи и клонить ся на сторону державъ середнои Европы. Зъ другои же стороны надходить вѣсть, що царевичь все таки выбере ся въ дорогу, але лишь не поступить до Константинополя. Пôсля бруксельского Nord-a має бнъ вже 24 або 27 жовтня выѣхати зъ Севастополя, пôсля другихъ же вѣстей всяде бнъ на корабель або въ Трієстѣ або въ Бріндізѣ у въ однôмъ зъ тыхъ мѣстъ стрѣтить ся зъ своимъ братомъ вел. кн. Юріемъ та поѣде бдтакъ до Атинъ.

Пострѣленье ґен. Вердера на ловахъ въ Спалѣ дало причину до поголоски о атентатѣ на царя а безпосередну причину до такои поголоски мавъ дати „Днев. Варш.“, котрый мавъ подати, що ґен. Вердера скалѣчивъ въ ногу бдламокъ картача. На ловахъ чей же нѣхто не стрѣляє картачами, отже догадъ легкій, що то мусѣвъ бути хиба якійсь атентатъ. Не треба чейже доказувати, що повыша поголоска належить до рода тыхъ, що часто повторяють ся о атентатахъ на царя.

„Нов. Врема“ подає двѣ цікавѣ вѣсти, лишь не знати о скôлько они правдивѣ. Зачинаючи бдъ того, що заграницею уважають маневры пôдъ Рôвнымъ за пробу до вôйны зъ Австрією, каже згадана ґазета, що маневры коло Ронштока въ Нѣмеччинѣ не були нѣчимъ иншимъ якъ лишь пробою до вôйны противъ Россіи и подає дуже докладный описъ тыхъ маневрôвъ походячій очевидно бдъ россійскихъ офіцырôвъ, що були на тыхъ маневрахъ, и критикує вхъ а наконець такъ каже: Позаякъ у Вѣдни думають, що Россія схоче черезъ Лужицѣ пуститись до Дрезна, то старають ся черезъ саского короля наклонити цѣсаря Вільгельма до того, щобы въ маневрахъ въ Саксоніи въ слѣдуючôмъ роцѣ могло взяти участь также и австрійске войско. Друга вѣсть, яку подає Нов. Время, есть, що на случай вôйны має ґен. Баллдіссера, бувшій австрійскій офіцыръ, прийти до Галичины зъ однымъ италіяньскимъ корпусомъ Австріи на помôчь.

——

Въ Галлье розпочинаєсь нинѣ соціяльно-демократичный конґресъ. На конґресъ сей, котрый має стати ся великою соціяльно-демократичною маніфестацією, прибуло вже 366 делеґатôвъ зъ 105 округôвъ выборчихъ. Въ конґресѣ сѣмъ возьмуть такожь першій разъ участь и заграничні соціялъ-демократы; лишь англійскі бдповѣли, що не приѣдуть. Цѣлею конґресу есть нарадитись не лишь надъ орґанізацією партіи и ей тактикою, але и уложити нову програму. Есть то першій разъ за цѣлыхъ 15 лѣтъ, що конґресъ соціяльно-демократичный бдбуває ся на нѣмецкôй земли. Послѣдный конґресъ бдбувъ ся бувъ въ Готѣ въ 1875 р. а програма уложена тогды обовязувала ажь до сего часу.

НОВИНКИ.

— **Д-ръ Кость Левицкій**, зложивши въ суботу минувшого тыжня испытъ адвокатскій, отворює сими днями канцелярію адвокатску у Львовѣ (въ „Народнôмъ Домѣ“, бдъ улицѣ Корниктôвъ нръ 1). Якъ довѣдуємось, д-ръ Кость Левицкій приймати буде справы цивільні, карні, адміністраційні и скарбовѣ, а въ справахъ політично-народныхъ заступати буде Русинôвъ безплатно. Зъ найбôльшою приятностію витаємо мы, а зъ нами и всѣ Русины — д-ра Костя Левицкого, заслуженого довголѣтного секретаря „Народнои Рады“, на поважнôмъ становищи адвоката краевого, а знаючи зъ досвѣду его совѣстнôсть, знамените фахове знанье правъ, его людяность и горячій патріотизмъ рускій, бажаємо ему сердечно якъ найлучшого поводженя щиро-рускимъ: щасть Боже!

— **О именованю и кругѣ дѣланя Преосв. еп.-суфраґана Юліяна Куиловского** оповѣщує Преосв. епископъ Іоанъ Ступницкій въ ч. X-ômъ „Вѣстника перемыскои епархіи“ такъ: „Щобы зъ причины Нашого пôдôйшлого вѣку и ослабленя черезъ довготревалу тяжку недугу фізичныхъ силъ, утрудняючого Намъ точно занимати ся всѣми справами Нашого архіерейского званя, не потерпѣло духовне добро сеи численнои епархіи, упросили мы у цѣсаря Францъ Іосифа и у папы Льва XIII придати намъ до помочи епископа суфраґана въ особѣ Впр. кр. Юл. Куиловского“. Згадавши бдтакъ, що цѣсарь на се предложенье згодивъ ся 18 падолиста 1889 а папа именувавъ булею зъ 26 червня 1890, та послѣдувала консекрація еп. Куиловского дня 17 серпня 1890 — припоручає Преосв. Іоанъ духовеньству своеи епархіи долучати и згадувати при богослужебныхъ чинахъ такожь имя Преосвященого Юліяна. О кругѣ дѣланя еп.-суфраґана опо вѣщує Преосв. Іоанъ такъ: „Мы именували и постановили осôбною грамотою сего Преосв. еп. суфраґ. Нашимъ вікаріемъ ґенеральнымъ въ дѣлахъ духовныхъ и офіціяломъ, надаючи ему повну власть въ заступствѣ и въ имени нашôмъ все постановляти, заряджати и выповняти, що по закону и правному діецезальному звычаю належить до круга дѣланя ґенерального вікарія и офіціяла“.

— **Змѣны въ нотаріятахъ.** Нотарь зъ Немирова Іосифъ Копко перенесеный до Любачева, а субститутъ нотаріяльный зъ Богородчанъ, Антôнъ Пущиньскій именованый нотаремъ въ Немировѣ.

— **Загальні зборы членôвъ „Народного Дому“ у Львовѣ** бдбудуть ся дня 26 падолиста (8 грудня) с. р. Управляючій совѣтъ порѣшивъ запросити на сі зборы членôвъ публичнымъ оповѣщеньемъ въ ґазетахъ а крôмъ того выслати окремі запросины кождому членови. Програма зборôвъ оповѣстить ся пôзнѣйше.

— **О торжествѣ отвореня зелѣзничого шляху Ясло-Ряшôвъ** одержали мы въ недѣлю рано ось таку телеґраму: Ясло 11 жовтня. Торжество отвореня зелѣзничого шляху Ясло-Ряшѣвъ бдбулось нинѣ при участи міністра торговлѣ Бакегема, міністра Залескаго, намѣстника Баденіого, маршалка кн. Сангушка и численныхъ достойникôвъ краевыхъ. Поѣздъ зелѣзничій, выйшовшій зъ Ряшева въ полудне, витали торжественно середъ звукôвъ народного имну, на стациях прикрашеныхъ хоругвами въ краскахъ державныхъ и краевыхъ, представителѣ повѣта и громадъ, дѣдичѣ та численна людность. Въ Чудци проводили бандерія кôнна поѣздъ черезъ територію громадску; въ Стрижовѣ повитали міністрôвъ латинській парохъ и жидôвска громада вѣроисповѣдна зъ тойрою. На пирѣ въ будынку стациінôмъ въ Яслѣ внѣсъ маршалокъ краевый кн. Сангушко першій тостъ въ честь цѣсаря, бдтакъ пивъ міністеръ торговлѣ Бакегемъ въ честь Галичины и ей розвитку економічного, а міністеръ Залескій въ честь маршалка краевого. Опôсля слѣдували тосты: посла Ґорайского въ честь обохъ присутныхъ міністрôвъ, намѣстника Баденього на розцвѣтъ мѣстъ и селъ при новôмъ шляху, ґр. Мицьельскій въ честь намѣстника, а членъ палаты панôвъ Старовейскій-Біберштайнъ въ честь президента державныхъ зелѣзниць бар. Чедіка. По пирѣ бдѣхали міністеръ Бакегемъ до Вѣдня а міністеръ Залескій и намѣстникъ до Львова.

— **Въ члены львôвского „Народного Дому“** принятый на послѣднôмъ засѣданю о. Теодоръ Карпякъ, деканъ устрицкій и приходникъ въ Устрикахъ долѣшныхъ.

— **Въ „обществѣ Русскихъ Дамъ“** порѣшено на засѣданю выдѣлу 10 н. ст. жовтня: устроити въ пригôднôмъ часѣ вокально-деклямаційный вечерокъ а пôдчасъ зборôвъ членôвъ „Народного Дому“ аматорске представленье — оба на добродѣйні цѣли; удѣляти пôдпомогу що мѣсяця тремъ сиротамъ по священикахъ, ходячимъ до публичныхъ школъ.

— **Испытъ до школъ выдѣловыхъ** передъ львôвскою комісією испытуючою здавало сего року въ мѣсяци вересни 6 учителѣвъ и 12 учительокъ.

— **Комната торговельна въ Бродахъ** скликала „анкету“, до котрои належали такожь послы. Розенштокъ и Саля, щобы обдумати средства ратувати ся мѣсто супротивъ утрудненыхъ бдносинъ торговельныхъ зъ Россією. Порѣшено просити правительство, щобы заложило фабрику циґаръ, будувало касарнѣ войскові и пôдпирало промыслъ домашный.

— **Маршалкомъ повѣтовои рады львôвскои** выбраный зновъ дотеперѣшный маршалокъ, посолъ Давидъ Абрагамовичъ, а заступникомъ маршалка латиньскій крилошанинъ львôвскій, д-ръ Фелікс Заблоцкій.

— **Зъ церкви въ Ходоровѣ** украли злодѣѣ онодгы въ ночи три книжочки галицкои касы щадничои: ч. 59.070 на 50 кр., ч. 63.102 на 200 зр. и ч. 32.749 на 875 зр., та кôлькадесять зр. готôвкою.

— **Рôчне засѣданье головне въ институтѣ имени Оссолиньскихъ** бдбулось минувшои суботы при нечисленнôй участи публики. Въ справозданю заряду, бдчитанôмъ п. Белзою, згадано, що зъ рôчнои субвенціи соймовои 500 зр. закуплено выписы зъ заграничныхъ архівôвъ, дотыкаючій исторіи польскои зъ початкôвъ XVIII вѣку, и кôлька бруліонôвъ поетичныхъ творôвъ Адама Мицкевича та кôлька его свѣдоцтвъ и кôльканацять листôвъ. Зарядъ институту старає ся о се, щобы мôгъ зôбрати всѣ часописи польскі и рускі, які коли небудь появили ся и вже теперь бдбирає понадъ сто часописей польскихъ и рускихъ. Пôсля инвентаря має заведенье 87.530 книгъ друкованыхъ, 1845 атласôвъ и манъ, 3371 рукописей, 2782 автоґрафôвъ, 992 дипломôвъ, 24.903 илюстрацій, 790 образôвъ, 2144 рѣчей музеальныхъ та 21.478 монетъ и медалѣвъ. Въ минувшôмъ роцѣ користало зъ бддѣлу наукового 3335 особъ а зъ читальнѣ 12.880 особъ; музей оглядало 2165 особъ. Засѣданье закôнчилось бдчитомъ д-ра Чарника „О меморіалѣ І. Н. Камѣньского (1829)“.

— **Пробы зъ матами соломяными п. Удерского** бдбулись сими днями въ Городку. Такі пробы бдбувались вже по иншихъ мѣстахъ кôлька разôвъ, але що тогдѣ показались деякі хибы тыхъ матъ соломяныхъ, тожь инжиніръ п. Удерскій усунувъ ті хибы, именно що-до непромокаємости, частковои направы и лученя на хребтахъ при дахахъ зъ кôлькома окапами. Проба въ Городку, де п. Удерскій має варстаты для матъ соломяныхъ, выказала: 1. Що дахъ такій не горить поломѣнею, а лишь тлѣє, и тому дуже трудно розширитись пожежи а натомѣсть дуже легко ратувати. Пôдпалити изъ внѣ такій дахъ дуже трудно, а майже неможливо, щобы огонь перекидавъ ся, бо маты дуже мôцно шитѣ. 2. Маты не промакають, суть легкі и выдержують бôльше вѣтры и вплывы атмосферичні, анѣжь дахи зъ ґонтя або стрѣхи. 3. Часткова направа легка а такожь можна покрывати шапками гребенѣ при дахахъ зъ кôлькома окапами. 3. При выробѣ тыхъ матъ щадить ся 50% соломы и маты можуть выроблятись въ рôзныхъ грубостяхъ, бдповѣдно до чого призначент, 2—5 центім., зô соломы, тростины и шуварy.

— **Дрôбні вѣсти.** Громада Лясковцѣ, пов. теребовельского одержала бдъ цѣсаря 50 зр. пôдпомоги на будову школы. — Ернестъ, Рудольфъ и Амалія Ґольдманны змѣнили за дозволомъ намѣстництва свои прозвища на Górzecki. —

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 15 падолиста с. р. розписанѣ: Кречовичѣ, дек. канчуцкого; Полянчикъ, дек. балигородского; Рихвальдъ дек. бѣцкого; Угерцѣ мінеральні, дек. лѣського; Юрôвцѣ, дек. синôцкого; Рава руска дек. потелицкого — всѣ наданя приватного.

Испытъ конкурсовый для кандидатôвъ на учителѣвъ реліґіи при ґімназіях назначеный на 25 и 26 лютого 1891 р. Першого дня бдбуде ся испытъ писемный зъ предметôвъ, приписаныхъ пляномъ науковымъ для высшои и низшои ґімназіи, а то: зъ великого катихізму, исторіи біблійнои старого и нового завѣта, літурґіи, етики и исторіи церковнои, та выробъ екзгорты на даный тематъ; — другого дня выголосить кандидатъ на память выкладъ о предметѣ науки реліґіи, выбравши собѣ его довôльно, зъ примѣненьемъ до потребъ молодѣжи ґімназіяльнои.

Телеграмы „Дѣла“.

Римъ 12 жовтня. Праса тутешна, стоячи въ звязи зъ правительствомъ, доказує, що Італія бдновить союзъ тридержавный, бо бнъ есть користный для неи и кожде правительство, яке бы лишь було въ Італіи, мусѣло бы уважати ей користнѣйшимъ, хочь бы якъ найбôльше порозумѣнье зъ Франціею.

Прага 13 жовтня. Вчера бдбула ся нарада нѣмецкихъ мужѣвъ довѣрія надъ справою угодовою и надъ участею въ выставѣ краевôй. Результатъ нарадъ держить ся поки що въ тайнѣ.

Фльоренція 13 жовтня. На вчерашнôмъ пирѣ ірідентистôвъ и радикалôвъ выголошено острі бесѣды противъ Кріспіого. Кавальотті назвавъ бесѣду Кріспіого поганою и пôдлою.

Берлинъ 13 жовтня. Пôсля тутешныхъ пôвурядовыхъ ґазетъ має Нѣмеччина заключити зъ Австрією унію монетарну.

Прага 10 жовтня. Намѣстникъ сказавъ д-рови Рітерови, що правительство не заведе ческого языка яко урядового.

Вѣдень 13 жовтня. Правительство веде зъ Угорщиною переговоры въ справѣ будовы зелѣзницѣ Мармарошь-Сиготъ до Коломыѣ або Станіславова и въ справѣ будовы другого другого шляху на зелѣзници Стрый-Мункачь.

Галлье 13 жовтня. Въ конґресѣ соціялістôвъ беруть участь делеґаты зъ Австріи, Россіи, Франціи, Бельґіи и Швайцаріи. Предсѣдателями конґресу выбрано Діца и Зінґера.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Станіславъ Яна

выѣхавъ зô Львова на 3 до 4 мѣсяцѣ.

Мед. д-ръ А. Якобі

маґ. акушерія, кôльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ Выгодѣ (пов. долинського), повернувъ бдбувши довшій студія на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ **СТРЫЮ** (при ул. Валовôй ч. 69).

Ординує щоденно бдъ 12—3. Убогихъ недужихъ лѣчить кождои суботы безплатно. 3660 (7—12

---

15) Dokidava, племя Докôвъ. Якась галузь того племени осѣла въ нашôмъ краю; въ Сарматіи наводить Птолемей у жерелъ подôлького Богу народъ Амадоки и городъ Амадока; верхôвя тамошній, одвѣтно до славяньского звычаю, такожь звались тымъ именемъ[27]).

(Зъ позôсталыхъ назвъ три: Klipidava, Patridava и Petrodava уважаю зôписоваными на грецкій ладъ; догадки що-до ихъ значѣня не довели-бъ до жаднои цѣли. Про Klipidav-у натворено богато недорѣчныхъ комбінацій, опираючись на догадцѣ, що Птолемей хотѣвъ тымъ словомъ выразити якесь „злодѣйске“ мѣсто, бо κλέπτης означає въ грецкôмъ языцѣ „злодѣй“. Вже навѣть и найдено таке мѣсто — подôльскій Каменець! Тымчасомъ Птолемей пише Κλιπίδαυα черезъ η котре въ славяньскôмъ треба чьтати якъ и. Мѣсцевôсть Klipidava находилась въ Сарматіи, недалеко дацкои границѣ. Если к в лишь непотрѣбнымъ додаткомъ на початку слова, тогдѣ назва означала бы жителѣвъ зъ надъ рѣки Липы въ Галичинѣ.)

——

Назвы на дава, якъ пересвѣдчуємось зъ рымскои мапы (таблиця Певтінґерска) придавані були Римлянами майже выключно лишь войсковымъ стаціямъ, мѣсцямъ, де стояли римскі залоги. Стаціи тѣ нарокомъ названо по имени дацкихъ племенъ, щобы въ Римѣ, де мапы могли публичнôсть оглядати, думано, що нѣбы на правду такі а такі племена дôсталысь пôдъ власть Римлянъ. Було то просте тôлько мантырство, але зъ него выйшла користь для науки, бо можемо Докôвъ, той такъ загадочный въ исторіи народъ, пôзнати блызше зъ тыхъ назвъ.

Выгнанѣ зъ Дакіи племена подыбують ся, якъ выказала розправа, пôдъ своимъ давнымъ именемъ: на Руси, въ Сербіи и въ полабскихъ сторонахъ. Коли-жь зважимо, що Сербы задунайскі до VII-го вѣку по Хр. такожь мешкали въ полабскихъ сторонахъ и на граници Баварії, прийдемо до заключеня, що головна сила Докôвъ перенеслась, по розгромѣ своеи держави, въ стороны Чехъ и рѣки Лабы. Тамъ и справдѣ згадуєсь въ пôзнѣйшôй исторіи край пôдъ назвою „Мала Дакія“, згадуєсь и людность пôдъ назвою Дачане[28]).

Выходить зô всего, що старинні Даки и Бессы були предками нинѣшнихъ Сербôвъ а се потверджуєсь по части и традиціями, які жили въ Сербіи ще въ XIII вѣцѣ. Въ сербскôмъ Параліпоменѣ Зонары, писанôмъ р. 1208, сказано: „Транянъ воинствова на Даки, сирѣчь на Срьбле, и побѣди Среблѣ[29]).

Племена, котрі по упадку Дакіи переселювались въ наші землѣ: Акивы, Доки, Черване були безперечно не Даками, але Ґетами. Подана Несторомъ легенда, що Кій, заложатель Кіева, живъ якійсь часъ надъ Дунаємъ, але зъ-бдтамъ за-для злыхъ сусѣдъ мусѣвъ уступити ей, есть тôлько неяснымъ бдгомономъ про давні жилища Акивôвъ въ наддунайскихъ сторонахъ, въ тôй бдвѣчнôй земли Ґетôвъ.

Навѣть Бессы въ горахъ нашихъ не мусѣли бути властивыми Даками, якъ уже видно въ дохованои назвы Бес-Ґіты (Бескиды). Даки за часôвъ Буребисты апостолували въ земли Ґетôвъ, заводили культъ свого Дія, — конечно якась часть Ґетôвъ перенялась була засадами новои реліґіи, сталась въ очахъ народу и сама Бессами.

Польскій историкъ Бѣльовскій въ своѣй розправѣ Wstęp krytyczny do dziejów Polski признавъ славяньску народность Ґетамъ и Дакамъ а навѣть зъ давнои Дакіи хотѣвъ вывести початки польского народу. Пôсля него Поляки по упадку дацкои державы выселились въ стороны Вислы и вже тамъ стало осѣли. Думаю, що теперѣшня моя розправа выказала безпôдставность такои думки — нема и однои даты въ исторіи Ґетôвъ и Докôвъ, котра бы дала ся бднести до Полякôвъ.

Переселеня до нашихъ земель були дуже незначні. Ґеты утратили де-що землѣ за часôвъ Траяна, але все таки Бесарабія и Подôлье майже въ цѣлости належали до нихъ. Покутье и Молдавія такожь лишь дуже коротній часъ були при Римлянахъ — Ґеты були незрôвнанѣ въ бою на рôвнинахъ, зъ ихъ кôннищею римска не могла рôвняти ся. Одну лишь провінцію Ґетôвъ, теперѣшну Волощину надъ Дунаємъ, оборонялы Римляне зъ всею силою, щобы обезпечити свои полудневі посѣлости бдъ нападу.

Если переселеня Славянъ за часôвъ Траяна лишь мало бдносились до нашого краю, то мы все ще стоимо передъ великою загадкою исвориною: въ котрôмъ часѣ поселились Бѣлорусы — те колись такъ численне и могуче племя — а въ котрôмъ поселились Москалѣ на границяхъ нашого краю? Постараюсь и на сѣ питаня колись бдповѣсти.

---

[27]) Шафарикъ, тамъ-же.

[28]) Ptolemaei geographia, lib. III cap. 5 § 15, 25, 28.

[29]) Гл. Aug. Bielowski „Wstęp krytyczny do dziejów Polski“ ст. 463; Шафарика Старинности § 40 („Daciane“, „provincia decinensis“ надъ Лабою).

[30]) М. С. Дриновъ „Заселеніе Балканскаго полуострова Славянами“, Москва 1873, стор. 36.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗБОРЫ

Народнои Торговлѣ, товариства зареґістрованого зъ ограниченою порукою.

Маємо честь запросити симъ Впв. Членовъ **Народнои Торговлѣ**, товариства зареґ. зъ огр. порукою, на **Загальний Збори**, котрі одбудуть ся 1 н. ст. падолиста 1890 р. у Львовѣ въ Народномъ Домѣ о 4-ій годинѣ по полудни.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣту управляючого;
1. Справозданье и внесенье Комітету контрольного центрального (§§. 34 и 46 стат.)
3. Змѣна статута а именно §§. 15. 18. 19. 20. 21. 27. 28. 29. 32. 33. 34. 35. 56. 62. и 63.;
4. Выборъ 10 членовъ Совѣту управляючого на шѣсть лѣтъ;
5. Означенье марки презенційнои для членовъ Совѣту управляючого на рокъ адм. 1890/91;
7. Выборъ Комітету контрольного центрального на рокъ адм. 1890/91 (§. 34 и 46 ст.);
7. Внесеня членовъ.

Вступъ до салѣ зборовъ мають только члены товариства. Леґітимацією для члена есть єго книжочка удѣлова. Членамъ, выповѣвшимъ свои удѣлы, не прислугує право голосу (§. 56 стат.).

У Львовѣ 7 н. ст. жовтня 1890.

За Совѣтъ управляючій

Евґеній Дудкевичь предсѣдатель. — *Северинъ Держко* членъ Совѣту.

УВАГА. Білянсъ и проектъ змѣны статутовъ можуть члены товариства достати въ нашихъ філіяхъ, а на бажанье высылає Дирекція почтою.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує вдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье подъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшомъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошомъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членовъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 26—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Всѣлякій Листы заставнї Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнї Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнї
Всѣлякій обліґаціи довгу державного
Зелѣзничї обліґаціи першеньства
Льосы державнї и приватнї
продає подъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 158—156 **Домъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся одворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Пошукує ся

учительки до ново зорґанізованои школы етатовои въ Телячомъ, пов. подґаєцкого, зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ. Учителька кромѣ платнѣ 300 зр, выгодного помѣшканя, ½ морґа саду, 1 морґа поля призначеного для ужитку учителя, — може за подаванье науки для 3 дѣтей (двохъ дѣвчатъ и одного хлопця) одержати у мѣсцевого священника харчь и одповѣдну вынагороду. Було бы до желаня, щобы умѣла подавати початкову науку гры на фортепянѣ. Кандидатки зволять порозумѣтись въ тій справѣ зъ **О. Петромъ Литиньскимъ въ Телячомъ,** 3687 **почта Лѣтятинъ.** 1—3

Учителѣвъ, учителькя и ключницѣ поручає **Бюро Іосифа Бірклього Львовъ, ул. Трибунальска ч. 4** Переписка въ рускомъ языцѣ.

Білеты літоґрафованї

100 штукъ зъ пересылкою 1 зр. 5 кр. поручає **Літоґрафія ИВАНА СЕРАФИНОВИЧА, Львовъ ул. Академічна ч. 8.** 3683 2—6

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякій приукрашеня церковнїй, олтары, иконостасы, амвоны, олтарики, конфесіоналы, лавки и др. пось найновѣйшихъ взоровъ и пось всякихъ жадань 3604 28—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

Schutzmarke.

Маріяцельскій каплѣ жолудковї.

знаменито дѣлаючій у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрівнаний при браку апетиту, слабомъ жолудку, воняючомъ оддыху, квасномъ одриганю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, одкиненю и блюваню, болю головы (если походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ **приписомъ 40 кр., подвійнои 70 кр.**

Центр.-розсылка черезъ антикаря **Carl Brady, Kremsier** (Морава). 3135 (51—43)

Осторога! Правдивій Маріяцельскій каплѣ жолудковї рѣзно фальшують и наслѣдують. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запакованье, заосмотрене въ **повысшу марку охоронну** и при кождій фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ друкованый **въ печатни Г. Гуска въ Кромерижу.**

Маріяцельскї пигулки розвольняючї.

Одъ лѣтъ уживаній зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при заденю и запорѣ пигулки подрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повысшу марку и на подписъ антикаря C. Brady, Kremsier.—Цѣна полька 20 кр., ролька зъ 6 пуделокъ зр. 1. — Если грошѣ припишесь напередъ то зъ пересылкою вольно одъ оплаты коштує 1 ролька **зр. 1·20,** 2 ролькы **зр. 2·20.**

Маріяцельскій каплѣ жолудковї и маріяцельскї пигулки розвольняючї не суть потайнымъ лѣкомъ. Приписъ есть поданый при кождій фляшочцѣ и пуделку на **способѣ ужитя.**

Маріяцельскій каплѣ жолудковї и маріяцельскї пигулки розвольняючї можна купити: у **Львовѣ** въ антикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Гайльгофера, Кал. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пинеса, Жиг. Рукера, Кар. Склепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бобрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у антикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Айхмилера, П. Партикевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Озѣрнѣй** у ап.: І. Чемериньского, М. Заградника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Крапиньского; — въ **Краковци** у ап. Фел. Вальчака; — въ **Камѣнцѣ Струмиловій** у ап. К. Пільевского, Кароля Пилевского; — въ **Копичинцахъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Кроковского; — въ **Немировѣ** у ап. Предримирского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мержвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Старомъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазаніого, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Рогальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леопа Флайшманна и Фр. Ямругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжъ:** ап Жигм. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Гринфельдъ — а такожь по всѣхъ антикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Каетановича. — въ **Коломыи** у пп. Ед. Стецкля и Брон. Вітославского.

Львовска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахівъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжвніра

Львовъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментовъ для изольованя муровъ** одъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячомъ станѣ **Елястичнї изоліпляты,** улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родовъ до крытя дахівъ, **роля 10 м.□** одъ **зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консервація дахівъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будовництвѣ найбольше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣломъ краю своими людьми покрытя даховї тектуровї и ихъ репарації. Метръ □ одъ 50 до 75 кр. 3545 37—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично - фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси подъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій,** перейшло зъ днемъ **16 цвѣтня 1890** на выключну мою власность.

Маючи честь повѣдомити о томъ П. Т. Публичность, осмѣляюсь повѣдомити, що всякі знятя выготовляю особисто, посля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовомъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

ФАБРИКА МЕДЛІҐСКА

поручає на

СЕЗОНЪ

ОСѢННЫЙ

Для панівъ:		**Для пань:**	
Черевики зъ шкоры Croute зр	3·25	Черевики зъ шкоры ґемзов. зр.	3·75
„ „ телячои 4 до	5·50	„ „ гамбурґскои	3·60
„ „ французскои	5·—	„ „ франц	4·70—8·—
„ „ лякирован.	5·50	„ „ лякированій	5·75
„ „ варшавскои	6·—	„ „ шевро	8·—
„ „ лякир. шитій	6·—	Повчеревики прунельовій	3—3·50
Повчеревики ґемзовій зр	3·50	„ „ ґемз.	3—3·50
„ французскій зр	4·75	„ „ француз.	4·—

Великій выборъ черевиковъ и шештиковъ для панночокъ хлопчиковъ и дѣтей. — Обильный выборъ мештовъ домовыхъ и пантофлѣвъ для панівъ, пань и дѣтей.

Замовленя зъ провинціи выготовлює ся одворотною почтою.

Филіи: Краковъ ул. Гродска 34; Чернівцѣ, Hauptstrasse 9; Бережаны, Броды, Дрогобичь, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Рящевъ, Сучава, Самборъ, Станиславовъ, Стрый, Тарновъ, Тернополь. 3268 (37—40)

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкій ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одягівъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульномъ ч. 3. Магазинъ мій обильный въ добрій сукна та въ готовій одаги мужескій и дитинній, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кольколѣтный досвѣдъ въ томъ званю, також средства грошевї роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

Вѣденьскій магазинъ товаровъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львовъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбольшій складъ въ цѣлій Галичинѣ.

Кождон суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенї найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтовъ, гафтованыхъ пояскивъ до бѣля, вельновъ, Fichus, товаровъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтовъ, перъ, капелюховъ, товаровъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетовъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкоряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, новпѣриковъ, манжетовъ, краватокъ, бѣля Gtera, капелюховъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, шледовъ до подорожи и парасолевъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнї **занавѣсы джутовї** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3·75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнї **комплетнї занавѣсы коронковї** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а також коциковъ на ложки и конѣ. Кождого часу кольказотъ остаковъ ходниковъ по 8—12 метровъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ томъ оддѣлѣ суть **янчьскій и походнї специяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимовъ сальоновыхъ и стѣныхъ, а також ходниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбольшій складъ англійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Панчохи дамскій и дѣточій. Найбольшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Білеты візитовї, карты весѣльнї, дипльомы и всякі роботы літоґрафічнї выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

!!!

УЛИЦЯ Краковска

6

КОМНАТА

до

СНѢДАНЬ

Новый господарь по Данилевичу. 3686 1—5

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ

Льосы по 1 зр.

Лишь малый запасъ!

11 лосовъ 10 зр.

6 лосовъ 5 зр. 50 кр.

3648 (30—?)

Головна выграна 50.000 зр. вартости

Тягненье вже 30. Жовтня.

Льосы по 1 зр. суть у львовскихъ конторахъ **Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского.

Ч. 222. Дьвôвъ, Второкъ 14 (2) жовтня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (зрôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôторокъ, и въ вôтороки и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Копернина ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людовика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gaus, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком
въ Австрії: на цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
за Границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . 12 зр на чверть року . . . 6 зр
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція ôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатані вôльні ôдъ порта
Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенья принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатном, въ рубр. „Надсланє“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Кôльна днѣвъ тому назадъ розносили були вѣденьскій ґазеты вѣсть, що наколи ческонѣмецка угода розбôе ся, то ґр. Таффе уступить и настане рѣшуча змѣна теперѣшнои системы. До Budap. Hirlap доносять отже теперь зъ Вѣдня, що вѣсть та есть неправдива и що въ вѣденьскихъ кругахъ правительственныхъ нема о такôй евентуальности и бесѣды. Коли-бъ дѣйстно та угода розбила ся, то на поглядъ тыхъ кругôвъ найшло бы що-найбôльше до реконструкціи кабінету а именно міністры Шенборнъ, Дунаевскій и Пражакъ уступили бы а на ихъ мѣсце прийшли бы очевидно міністры Нѣмцѣ-централісты. Зъ того можна бы вносити, що може бы и наступила змѣна системы, тôлько-жь що ту змѣну мавъ бы перевести таки теперѣшный президентъ кабінету. Чи такъ було бы дѣйстно, чи нѣ, годѣ угадати. Однакожь годить ся то занотувати, що вѣсти о дымісіи ґр. Таффого стають чимъ разъ голоснѣйшій. Вчера удержувалась упôрно така вѣсть на біржи цѣлый день, але о скôлько она мае правды за собою, не знати. Де-хто догадуе ся, що она пôйшла зъ бôку, що мін. Шенборнъ конферувавъ вчера дуже довго зъ мін. Дунаевскимъ.

Зъ Чехій нема такожь нѣякихъ певныхъ вѣстей. Клюбъ старо-ческій ухвалявъ вчера по кôлькагодиннôй нарадѣ не складати мандатôвъ передъ ôдкрытьемъ сойму, але зложити ихъ аж тогды, коли правительство нѣякъ не схоче завести ческій языкъ яко урядовый. Поки-що будуть они брати участь въ нарадахъ комісій. Молодо-Чехи мають теперь 42 послôвъ а позаякъ они числять на певно, що 12 старо-Чехôвъ будуть за ними голосувати а може знайде ся ще и кôлькох бôльше, то думають, що опозиція буде загаломъ выносити 60 голосôвъ и не допустить до нѣякои ухвалы. Молодо-Чехи носять ся зновъ зъ гадкою утворити зъ обохъ дотеперѣшныхъ партій одну велику партію народну, котрои програма въ головныхъ точкахъ була така: выступати рѣшучо противъ угоды зъ Нѣмцями и противъ нѣмецкого языка якъ въ соймѣ такъ и въ радѣ державнôй; навязувати тѣснѣйшу звязь зъ всѣми Славянами австрійскими и стремѣти до автономічно-федералістичного устрою Австрії.

Ôдъ кôлькох днѣвъ ходить у Вѣдни чутка, що цѣсарь Францъ Іосифъ має ще сеи осени ревізитувати короля Гумберта. Здаесь, що вѣсть та, хочь досыть упорно удержуесь, есть безосновна и выйшла мабуть зъ того, що по зъѣздахъ въ Нарвѣ и Ронштоку нѣбы сама зъ себе выходить потреба зъѣзду монархôвъ австрійского зъ італіяньскимъ. Однакожь здае ся, що доки не буде змѣны ôдносинъ Квіріналу до Ватикану, то доти и не наступить зъѣздъ згаданыхъ монархôвъ, бо хедри чи цѣсарь австрійскій скотѣвъ бы приѣхати при теперѣшныхъ ôдносинахъ до Риму а Італіянцѣ зновъ не згодилась бы на то, щобы австрійского цѣсаря гостити деинде якъ не въ столици державы.

Угорскій и семиградскій Румуны зачинають зновъ розвивати бôльшу акцію. Адвокатъ Корояну въ Кольошварѣ (Клявенбурзѣ) скликавъ въ припорученя центрального комітету румуньскои партіи народнои на день 27 и 28 с. м. зборы делеґатôвъ угорскихъ и семиградскихъ Румунôвъ. Въ запрошеню зазначено, що повѣты повинні тымъ скорше выслати своихъ делеґатôвъ, бо ситуація політична вымагае конче зрѣлои наради. Центральный комітетъ здасть зборамъ справу зъ своеи дотеперѣшнои роботы а ôдтакъ буде вести ся нарада надъ бôльше-менше такою програмою: 1) знесенье уніи Семиграду зъ Угорщиною; 2) уживанье румуньского языка въ урядахъ тыхъ повѣтôвъ, де жиють Румуны; 3) установленье въ тыхъ урядахъ лишь такихъ урядникôвъ, що знають по румуньски; 4) ревізія закона о народностяхъ. Подрôбности програмы ще не уложено; то ôдбуде ся ажь день передъ зборами делеґатôвъ, хочь въ Кольошварѣ ôдбула ся вже въ сѣй справѣ одна довѣрочна нарада.

— —

Ôдъ якогось часу не перестае россійска праса говорити о можливыхъ змѣнахъ въ Болґаріи, котрѣ мають настати нѣбы то зъ ініціятивы берлиньского кабінету. Звѣстна вже та комбінація, що нѣбы то берлиньскій кабінетъ, а властиво самъ цѣсарь Вільгельмъ, носить ся зъ гадкою персональнои уніи Румунії зъ Болґаріею. На подôбный тематъ пише вѣденьскій кореспондентъ до „Нового Времени“ такъ: „Я мавъ нагоду говорити зъ однымъ достойникомъ австрійскимъ, котрый бувъ въ окруженю нѣмецкого цѣсаря пôдчасъ его послѣднои гостины у Вѣдни. Въ мѣродайныхъ кругахъ вѣденьскихъ — казавъ той достойникъ — звернуло то велику увагу на себе, що цѣсарь Вільгельмъ дуже теперь споважнѣвъ, ставъ якійсь дуже спокôйный и холодный. Змѣну ту приписують въ Австрії его гостинѣ въ Нарвѣ и вилывови розмовъ пôдчасъ тои гостины. Що впрочôмъ цѣсарь Вільгельмъ ставъ холодный и для справы признаня кн. Фердинанда княземъ болґарскимъ, то вѣденьскій політики приписують се тôй обставинѣ, що цѣсарь мае свого кандидата на престолъ болґарскій, а именно короля Кароля румуньского.“

До Pol. Corr. доносять зъ Петербурга, що въ тамошныхъ добре поінформованыхъ кругахъ доказують, що россійскій наслѣдникъ престола змѣнивъ плянъ своеи подорожи и постановивъ не ѣхати до Константинополя не длятого, що тамъ наставъ конфліктъ зъ грецкимъ патріархомъ або що на Всходѣ есть холера, лишь длятого, що Ормене проектували устроити пôдчасъ его гостины велику демонстрацію противъ Туреччины.

— —

Зъѣздъ нѣмецкого канцлера Капрівіого въ Кріспімъ ôдбуде ся найдальше до двохъ недѣль и то имовѣрно въ Ґенуѣ. Hamb. Correspondent доказуе, що зъѣздъ той не буде мати бôльшого значѣня, якъ давнѣйшій зъѣзды Кріспіого зъ Бісмаркомъ. На ôдновленье союза, котрый кôнчить ся доперва въ 1892 р., буде ще досыть часу и справа ся не буде имовѣрно предметомъ парады обохъ мужѣвъ державныхъ. Коли вже тутъ бесѣда о ôдновленю союза зъ Італіею, то треба занотувати, що XIX. Siècle доносить, що незадовго буде оголошеный договôръ, о скôлько бинъ дотыкае ôдносинъ Італіи и Австрії. Въ тайнѣ будуть задержанѣ лишь деякѣ постановы войсковѣ. Доси бувъ оголошеный лишь текстъ договору Нѣмеччины зъ Австрією.

Цѣкава и немало характеристична сцена ôдбула ся въ детмольдскôмъ соймѣ. Рѣчь була така. Въ княжествѣ детмольдскôмъ пануе старый и бездѣтный князь. На случай его смерти прийшовъ бы на престолъ его братъ, такожь чоловѣкъ вже старый и бездѣтный. Детмольдске правительство застановлялось отже надъ тымъ случаемъ, хто по смерти теперѣшного князя мавъ бы обняти реґентію, взглядно засѣсти на престолѣ. Позаякъ есть богато претендентôвъ, а мѣжь нишими и шуринъ нѣмецкого цѣсаря кн. Ліппе-Шавмбурґа, то правительство предложило цѣлу справу соймови. Коли отже вели ся наради надъ сею справою и рôзни рôзно говорили, то мала громадка послôвъ поставила таке внесенье: „Теперѣшный князь може ще панувати и нема потребы спѣшити ся; най все останесь по давному, а тымчасомъ може настане въ Нѣмеччинѣ республика.“ На слово „республика“ зробило ся въ соймѣ велике замѣшанье; всѣ остовпѣли, а президентъ палаты закрывъ заразъ засѣданье. Послы зобрали ся ôдтакъ на коридорахъ сойму и довго ще розмавляли о сѣмъ фактѣ, а розумѣесь, не обôйшлось и безъ того, що говорено такожь и на тематъ сполученыхъ державъ нѣмецкихъ, на взорець американьскихъ та що зо всеи силы выступовано противъ всякихъ стремлень соціяльно-демократычныхъ и републиканьскихъ въ Нѣмеччинѣ.

— —

Ситуація въ Португаліи маѣ бути дуже прикра мимо того, що есть вже надѣя що удасть ся якось кабінетъ утворити. Якъ въ послѣднихъ дняхъ ситуація мусѣла бути вже небезпечна есть найлѣпшимъ доказомъ що ґр. Парижа телеґрафувала до свого мужа въ Америцѣ, що его зять, король португальскій, есть въ великôй небезпечности и що есть обава, що выбухне революція. Наколи-бъ въ Португаліи мала дѣйстно революція выбухнути, то ґр. Парижа вертавъ бы заразъ зъ Америки, але не ѣхавъ бы до Анґлія лишь до Мадриту. Такожь и та обставина, що въ Лісбонѣ стоять два італіяньскій крайсеры вказуе на то, що тамъ не заносить ся на добре, італіяньскій кораблѣ призначенѣ на случай выбуху революціи боронити короля и его родину. Теперь же, здаесь, ситуація трохи поправилась и може незадовго буде зложеный новый кабінетъ, въ котрôмъ ґен. д'Абре маe обняти президію и міністерство вôйны, Барбоза дѣла заграничнѣ, Кандідо дѣла внутрѣшнѣ и просвѣту, Брандао міністерство справедливости а Мелльо Гувеа фінансы.

Переглядъ часописей.

[Czas о соймѣ. — N. fr. Presse о програмѣ рускои партіи радикальнои]

Нинѣ краковскій Czas забравъ слово зъ нагоды отворенія новои сесіи сойму галицкого. Констатуючи, що ся сесія не маe нѣякои надзвычайнои важности, а буде займати ся головно рѣчами фінансовои натуры, все таки дотыкаe кôлькохъ справъ бôльшого значеня. Подаемо що-важнѣйше:

„Нѣхто такъ не подѣляе оглядности въ надто спѣшномъ пôдниманю якоись суминѣвнои операціи фінансовои. Простый господарскій розумъ дорадзуе особливо скрѣпити фінансы краевѣ, зазимь приступимо до ширшихъ накладôвъ. Кôлько то господарѣвъ въ нашôмъ краю зруйнували проблематичнѣ инвестіціи!..

„Зъ рôзныхъ сторôнъ, а зъ кождои поверховно, порушено реформу выдѣлу краевого. Дадо ся причину до бôльше дивоглядныхъ нѣжь практичныхъ помысловъ и розвинулась знана вже давнѣйше слабôсть проектоманія... На нашу гадку, орґанізація выдѣлу краевого есть уже наслѣдкомъ хибы въ самыхъ пôдвалинахъ цѣлого будынку автономіи... Годѣ змѣнята будову въ высшôмъ поверсѣ, коли скривленье есть въ цѣлôмъ плянѣ... Або бôдь основы все на ново перебудувати, або розумно обходити ся зъ тымъ, що есть. Нинѣ то друге едино можливе, и хто-жь не бачить, що безъ поровнання бôльшу важность мавъ бы добôръ людей, нѣжь ухваленье законôвъ. Однакъ не перечимо, що добрѣ бы були деякѣ улучшеня, особливо въ инструкціи выдѣлу краевого въ напрямѣ бôльшои одностôйности дѣланя и розширена преротативъ маршалка въ мѣру до его одвѣчальности.

„Змѣну закона выборчого для мѣстъ, якъ торôкъ такъ и сего року, уважаемо за неоправдану...

„Торôчнѣ досвѣды не кажуть вѣрити въ нову орґанізацію партій въ соймѣ въ значѣню правдиво політичнôмъ. Треба бы на то або зъединеня до програмовыхъ мыслей и змаганъ до реформы, або становища бôдпорного противъ погубныхъ аґітацій и напрямôвъ, заинавґурованыхъ передъ торôчными выборами. Тутъ и тамъ пôдносить ся зновъ окликъ polityki ludowej або роздѣлу кастъ, пôдкопаня довѣрія селянъ до верствъ просвѣченѣйшихъ, словомъ напряму реакційного, покрытого фразеольоґією. Досыть вказати на результатъ выборôвъ въ Живци и на такій выдавництва, якъ Towarzystwa Staszica, абы зрозумѣти небезпечнôсть суспôльну и народну. Чи соймъ, не засудивши тыхъ стремлень, такъ зухвало заманіфестованыхъ торôкъ, схоче порозумѣти, якъ систематично розвиваесь дѣланье дезорґанізаційне въ цѣлôмъ краю?

„Консерватизмъ нинѣшнои бôльшости соймовои маe елементы примирительности на всѣ стороны; сумнѣваемось, чи охоронить бинъ палату ôдъ певнои хаотичности, яка звычайно настае тамъ, де пересвѣдченя и засады не означенѣ рѣшучо, де порозумѣнье маe выплывати лише зъ добродушности ..“

Цѣла статья Czas у суперечить тому, що вчера высказала N. Reforma, — и мы дуже цѣкавѣ, на скôлько сповнить ся бажанье демократôвъ, щобы партія польскій, на злôсть Русинамъ, „давала собѣ раду самій межи собою“. А прецѣнь Czas нинѣ демократизмъ польскій пôдносить яко найбôльшу небезпечнôсть!

— —

N. fr. Presse въ телеґрамѣ зô Львова зъ дня 11 с. м. подае таку звѣстку о рускôй партіи радикальнôй:

„Дня 15 с. м. появить ся въ часописи „Народ“ пôдписана пятьма членами екзекутивного комітету програма ново-утворенои рускои фракціи, котра назвала ся „руско-украинскою партією радикальною“. Въ заявленю, приданôмъ до сеи програмы, буде сказано, що на зборахъ дня 4 и 5 жовтня постановлено заложити нову радикальну партію руску, бо анѣ стара партія анѣ молода не ôдповѣдають потребамъ, цѣлямъ и засадамъ рускаго народу. Нова партія постановила въ соціяльно-демократычнôмъ напрямѣ добивати ся змѣны системы продукціи въ дусѣ здобуткôвъ наукового соціялізму, то есть: коллективнои орґанізації роботы и коллективнои власности средствъ продукційныхъ. Въ політичнôмъ напрямѣ хоче она выступати въ оборонѣ свободы особы, слова, зборôвъ, товариствъ, прасы и совѣсти, и старатись о те, щобы кождому безъ рôзницѣ пола бувъ забезпеченый якъ найбôльшій вилывъ на рѣшанье всѣхъ справъ житя політичного. Нова партія стоить за самоуправою громадъ, повѣтôвъ и краю, а такожь за повнымъ культурнымъ розвоемъ кождого народу; въ справахъ культурныхъ стоить она на ґрунтѣ позитивнои науки, раціоналізму въ справахъ вѣры и реалізму въ штуцѣ. Она домагае ся, щобы всѣ здобутки культуры и науки сталисъ спôльнымъ добромъ всего народу. Радикальна партія буде поступати спôльно зъ кождою фракцією, котра буде годити ся на заведенье загального права голосованя до всѣхъ репрезентацій признаючи и женщинамъ політичне право; на знесенье системы курій; на енерґічне порушуванье справы роззброенія; на заведенье міліціи; на орґанізацію межинародныхъ судôвъ мировыхъ; на розвôй автономіи краевъ и знесенье выимковыхъ законôвъ.“

Поки появить ся програма, подаемо зъ обовязку дневникарского звѣстку про нею зъ Neue fr. Presse.

Соймъ краєвый.

I Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

Сегорôчне ôдкрытье першого засѣданя соймового ôдбуло ся якъ що року по торжественныхъ богослуженяхъ въ церквахъ обохъ обрядôвъ. Послы явили ся майже въ повнôмъ числѣ; явивъ ся навѣть мін. Залескій. Зъ рускихъ послôвъ явили ся всѣ крôмъ д-ра Антоневича. Ґалерія були быткомъ набитѣ. Коли послы о назначенôмъ часѣ явили ся въ палатѣ, промовивъ насамперед намѣстникъ ґр. Бадені:

Его Вел. цѣсарь зволивъ занменувати кн. Евстахія Сангушка новымъ маршалкомъ краевымъ, котрый дня 6 с. м. розпочавъ вже свое урядованье а котрого маю честь тутъ предстазити и прошу его, абы занявъ свое мѣсце и дававъ провôдъ палатѣ. — Кн. Сангушко занявши мѣсце ôдкрывъ засѣданье и покликавъ на секретарѣвъ послôвъ Станіслава Єнджейовича, Ант. Водзицкого, Телишевского и Вол. Козловского, а ôдтакъ промовивъ:

„Высока Палато! Именованый зъ волѣ монарха маршалкомъ краевымъ, маю честь першій разъ зъ сего мѣсця представити, якъ спогладаю на мою дѣяльнôсть на сѣмъ становищи. Знаю, що я недостаточно вправленый въ парляментаризмѣ и що беру на себе сповнити великій обовязокъ. Край видить завсѣгды въ особѣ маршалка краевого того, котрый обовязаный стерегти поваги и достоиньства краю та правъ народу. Задача то велика а обовязокъ тяжкій, а однакожь буду старати ся его сповнити. Статутъ краевый дае менѣ до того право а довѣріе ваше надае менѣ вплывъ моральный и длятого то важивъ ся я засѣсти на мѣсци, на котрôмъ доси засѣдали мужѣ досвѣдни и знаменитѣ. Обставина, якъ край приймивъ моe именованье, додае менѣ ще бôльше силы. То однакожь зъ горы важу, що коли-бъ я побачивъ, що довѣріе въ краю до мене щезае, то я просивъ бы того, що мене тутъ поставивъ, щобы мене звôльнивъ ôдъ сего обовязку. Що-до моеи дѣяльности въ будучности, то буду вымагати пôдъ взглядомъ формальныхъ точности и буду стерегти справедливости безъ взгляду на народнôсть. (Звертаючись до рускихъ послôвъ по руски:) „Нехай руский послы вѣрять менѣ, що для ихъ народности и языка маю повну симпатію и коли мôй материнскій языкъ есть польскій, то я нѣколи не забуду, що мои батьки говорили по руски. (Зъ мѣсця де сидять руски послы голосне: Браво! — Маршалокъ звертаючись до намѣстника:) Буду дальше старати ся, щобы межи репрезентацією краю а правительствомъ краевымъ була завсѣгды повна гармонія. Дальше обговорювавъ маршалокъ положенье краю за часъ его автономіи и декотрѣ справы та законы, якѣ ухвалено для пôднесеня шкôльництва и економічного пôдвигненя краю и зазначивъ на послѣдокъ, що найважнѣйшою справою буде для сойму упорядкованье и упорядкованье ôдносинъ громадъ нашого краю, безъ котрого не може бути и бесѣды о добрôй адміністрації. Бесѣду свою закôнчивъ маршалокъ окликомъ въ честь цѣсаря, котрый послы трикратно грôмко повторили.

По маршалку промовивъ п. намѣстникъ и зазначивъ насамперед, що хочь змѣна маршалка мусѣла вплынути и на дѣяльнôсть выдѣлу краевого, то все таки бинъ выготовивъ и предложить ôдповѣдный матеріялъ. Правительство зъ своеи стороны незражене торôчнымъ неповоженьемъ предкладае зновъ проектъ закона санітарного, котрый вже значно змѣнено и маe надѣю, що палата его теперь ухвалить. Дальше предложивъ п. намѣстникъ два справоздання краевои рады шк. и заявивъ, що на жаданье палаты именовано вже віцепрезидента краевои рады шкôльнои а есть нимъ пос. Бобжиньскій, котрому намѣстникъ придѣливъ справы шкôлъ промысловыхъ и нашихъ університетôвъ. Ôдтакъ повѣдомивъ п. намѣстникъ палату, що въ Самборѣ и Перемышли розпочато вже будову будынку для шкôлъ ґімназіяльныхъ и зазначивъ, що при помочи данои запомоги для потерпѣвшихъ ôдъ торôчного неурожаю многій повѣты управительнили свои ôдносины комунікаційнѣ. Предкладаючи справоздане пропінаційне заявивъ п. намѣстникъ, що дѣло розвиваесь зовсѣмъ нормально и що вже выплачено 51 міліонôвъ. Наконець згадавъ ще п. намѣстникъ о змѣнѣ маршалка и сказавъ, що всѣ вѣсти и комбінація, якѣ по тôй причинѣ рознеслись були по краю, або якѣ ширено, що нѣбы-то ту змѣну выкликало якесь невдоволенье и якісь непорозумѣня зъ правительствомъ, суть безосновнѣ и бинъ ихъ тутъ въ имени правительства ôдпирае. Звернувшись ôдтакъ до маршалка завѣривъ его о прихильности правительства для него и о готовости его пôдпирати. По сѣмъ представивъ п. намѣстникъ палатѣ правительственного комісаря ґр. Лося.

Маршалокъ привятивъ по сѣмъ теплу згадку помершимъ членамъ палаты: ґр. А. По-

тоцкому и Гавзнерови и приступивъ до порядку дневного. Всѣ справы, якѣ стояли на нинѣшнѣмъ порядку дневнѣмъ а котрый мы подали вже давнѣйше, бдослано до дотычныхъ комісій.

При кѣнци засѣданя поставивъ пос. Герасимовичъ нагле внесенье того змѣсту, щобы громадѣ мѣста Миколаева дати 20.000 зр. безпроцентовои позички заґарантованои майномъ громадскимъ а 10.000 зр. беззворотнои запомоги. При бдчитуваню сего внесеня вывязалась цѣкава дебата. Секретарь пос. Водзицкій пѣддавъ маршалкови гадку, що внесенье написане по руски треба насамперед перевести на языкъ польскій, бо такъ вымагае реґулямінъ. Розумѣе ся, що маршалокъ того и зажадавъ, хочь анѣ реґулямінъ того не вымагае анѣ то доси не практикувалось въ сеймѣ. Противъ того выступивъ насамперед пос. Стан. Бадені и покликавъ ся на практикованый доси звычай. Пос. Романчукъ доказувавъ такожь, що внесенье повинно бути бдчитане въ тѣмъ языцѣ, въ якѣмъ було написане. Пос. Телишевскій сказавъ, що въ реґулямінѣ стоить лишь, въ якѣмъ языцѣ соймъ т. в. его президія урядуе, а послы прецѣ не урядують. Коли бъ кожде внесенье треба переводити наязыкъ бѣльшости сойму, та тогды треба бы переводити всѣ польскій внеселя на языкъ рускій. По замкненю дискусіи промавлявъ ще пос. Козловскій и покликавъ ся на часы Голуховского доказуючи, що внесенье руске мусить бути конче переведене на языкъ польскій. Палата ухвалила однакожь, щобы бдчитувати лишь въ языцѣ рускѣмъ, признала наглѣсть внесеня пос. Герасимовича и бдослала его до комісіи буджетовои.

На тѣмъ закѣнчено засѣданье а слѣдуюче назначено на четверъ 11 год. рано.

НОВИНКИ.

— **Перший загальний зборы товариства охотничои сторожи огневои „Соколъ“ въ Гарбузовѣ,** селѣ повѣту золочѣвского, бдбули ся дня 11 н. ст. жовтня с. р. Зборы выбрали головою о. Петра Богачевского, мѣсцевого священика, заступникомъ головы и начальникомъ корпусу выбрано выслуженого фірера, гарбузовского господаря Яцка Кривша, до выдѣлу увѣйшли Семко Гладунъ, Гнатко Коваль, Олекса Чехъ, Сидорко Миколѣвъ, Федько Скочиласъ, Иванъ Маланчукъ, а яко бдпоручникъ рады громадскои увѣйшовъ до выдѣлу асесоръ Андрухъ Яснѣй. Выдѣлъ подавъ заразъ петицію до сойму (на руки посла Рожанковского) о удѣленье запомоги зъ фондѣвъ призначеныхъ торѣчнымъ соймомъ на пѣдпомоги для сторожей охотничихъ на закупно сикавки и поставленье маґазину. Члены товариства не могли выйти зъ немилого задиву, що ц. к. староство въ Золочевѣ, повѣдомляючи о принятю статутѣвъ ц. к. намѣстництвомъ у Львовѣ, прислало польску бдозву, хотяй уже торѣкъ выдѣлъ читальнѣ въ Гарбузовѣ просивъ староство о руску переписку. Такъ панове оптимісты золочѣвского повѣту зможуть пѣзнати, що не все золото. — *К.*

— **Посломъ соймовымъ** зъ бѣльшои посѣлости въ Краковѣ выбраный на мѣсце д-ра М. Бобжиньского, „професора університету“, — д-ръ М. Бобжиньскій, „віцепрезидентъ краевои рады шкѣльнои“.

— **Кандидатѣвъ на мандатъ посольскій** въ окрузѣ перемыскѣмъ по кн. Адамѣ Сапѣзѣ що разъ бѣльше. Gaz. Przemyska подае, що загадують кандидувати, крѣмъ давнѣйше згаданыхъ д-ра Чайковского, кн. Ад. Любомирского и Іос. Боровского въ Гѣрка, ще ґр. Круковецкій зъ Яксманичь, о. Дмоховскій зъ Яксманичь и п. Громницкій, нотарь зъ Нижанковичь, котрый бувъ контръ-кандидатомъ кн. Ад. Сапѣги при послѣдныхъ выборахъ.

— **Огнѣ.** Въ Туловѣ, коло Снятина, погорѣли дня 8 н. ст. жовтня дѣмъ, стайня и пять стогѣвъ немолоченого збѣжа. При огни ратували п. Петровскій зъ Устя, прибувши зъ сикавкою и водою та жандармы зъ Орельця. — Въ Пониковици малѣй, пов. брѣдского, погорѣли до тла двѣ загороды селяньскѣ. При сильнѣмъ вѣтрѣ, якій тогдѣ бувъ, могло пѣйти цѣле село зъ дымомъ.

— **Конкурсъ на двѣ стипендійний запомоги** зъ фондаціи пок. о. Іоана Васильковского, приходника въ Могильници, имени пок. о. Н. Васильковского прих. въ Молотовѣ, кожда по 40 зр. рѣчно, оповѣщуе институтъ „Народного Дому“ у Львовѣ зъ реченцемъ до 18 (30) падолиста с. р. Подавати просьбы можуть черезъ дотычнѣ дирекціи шкѣльнѣ до управляючого совѣту институту „Народный Дѣмъ“ у Львовѣ ученики ґімназіяльнѣ, Русины, котрѣ выкажуть ся, що 1) суть родомъ зъ Галичины, 2) рускои народности и греко-кат. обряду, 3) суть бѣднѣ, 4) морально ведуть ся и 5) добре учать ся. Першенство маютъ сроіяки фондатора, и то въ першѣй лініи внуки та правнуки пок. о. Ник. Васильковского. Надае тѣ стипендійний запомоги п. Евстахій Васильковскій, сынъ пок. фондатора, урядникъ львѣвскои Народнои Торговлѣ.

— **Стипендіи** на рѣкъ 1890/91 удѣливъ выдѣлъ краевый зъ фонду краевого: по 420 зр, рѣчно: Вол Циринови, Ив. Бѣленьскому, Павлови Придаткевичеви и Вол. Нѣмчиновскому, ученикамъ ц. к. высшои школы фаховои для столярства будѣвляного и меблевого въ музею технольоґічнѣмъ у Вѣдни; — по 360 зр. рѣчно: Юл. Крупскому, ученикови ц. к. школы для промыслу артистичного у Вѣдни; — по 6 зр. мѣсячно: Андр. Куритасеви, ученикови краевои школы ткацкои въ Коросно.

— **Фальшивѣ монеты одноренськовѣ.** Поліція въ Станіславовѣ сконфіскувала пѣдчасъ дневъ торговыхъ вже другу монету одноренськову, дуже зручно пѣдроблену. Монеты зроблены зъ масы жовтавои и посрѣблений, а мають цѣлкомъ чистый звукъ.

— **Бута жидѣвска.** Новый Санчь, погорѣвшій на весну сего року, о мало що зновъ не ставъ жертвою пожежи, бо погорѣла кучка жидѣвска, котру одинъ жидикъ пѣдпаливъ папѣросомъ. Магістратъ казавъ обубнити осторожнѣсть зъ кучками и заказавъ свѣтити въ нихъ до пѣзна, але якъ звычайно, жиды мало що робили собѣ зъ того наказу. И такъ въ части мѣста, бдбудованѣй по весняномъ пожарѣ, побачивъ поліцай, що жиды свѣтять пѣзно въ ночи въ кучцѣ, тожь вѣйшовъ до кучки и казавъ погасити сѣтло. Жиды кинулись на поліцая, збили его, бдобрали ему и поломали шаблю, а навѣть тою шаблю такъ поранили, що нѣчнѣ сторожѣ мусѣли бдставити его заразъ до шпиталю. И такъ бута жидѣвска ухо дить безъ кары!

— **Ще одинъ фальшивый переказъ почтовый,** четвертый зъ-ряду, появивъ ся у Львовѣ и найшовъ ся такій, що давъ ся обманити. Переказъ бувъ на 40 зр а шинкарь Руфъ давъ на него 12 зр. Яко надавець сего переказу бувъ пѣдписаный Jan Oszust. Письмо на тѣмъ послѣднѣмъ переказѣ есть те саме, що и на попередныхъ сфальшованыхъ переказахъ.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Выключенѣ зъ рѣльничои школы въ Дублянахъ студенты зовуть ся: Стефанъ Суржицкій зъ Люблина, Вільгельмъ Ельскій зъ Латвы, Здиславъ Янушевскій зъ-пѣдъ Варшавы, Людвикъ Клясъ и Антѣнъ Окольскій,, оба зъ Волыни. — Міністеръ Залескій, вернувши зъ отворення шляху зелѣзничого Ясло-Ряшѣвъ до Львова, выѣхавъ до дѣдича Кшечуновича въ Болшѣвцахъ а нинѣ вертае до Львова, щобы взяти участь въ першѣмъ засѣданю соймовѣмъ. — Въ шпитали львѣвскѣмъ упокоила ся 25-лѣтна учителька народныхъ шкѣлъ, Марія Пристайко, привезена умираючою зъ-пѣдъ Судовои Вишнѣ. Похороны справлено жертвами добродѣйныхъ людей. — Пятилѣтный жидикъ, Лейбъ Сімпель, полишеный безъ догляду, выпавъ черезъ окно зъ другого поверха въ каменици пѣдъ ч. 4 при улици Цибульнѣй на тротуаръ та забивъ ся на мѣсци.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

О. Тома Куновскій, приходникъ въ Ботельцѣ выжнѣй, дек. высочаньского, упокоивъ ся дня 8 н. ст. жовтня въ 72 роцѣ житя а 46 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Вѣсти зъ Арц. Львѣвскои.

До семинаріи духовнои принятѣ: на III рѣкъ Ис. Свистунъ, Григ. Стецѣвъ и Вол. Богачевскій, — на I рѣкъ Несторъ Дмитрѣвъ, Яросл. Мандичевскій, Іос. Рейтаровскій и Вас. Бережаньскій.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту на Лежайскъ, дек. канчуцкого, одержавъ о. Викторъ Кмицикевичъ зъ Гориць.

Сотрудництва одержали оо.: Теоф. Хомицкій въ Яблоници рускѣй, дек. бирчаньского; Іос. Ленчикъ въ Сушици рыковѣй, дек. старосамбѣрского; Брон. Давидовичь въ Самборѣ.

Кан. институваній оо.: Сев. Коростеньскій на Павлокому, дек. бирчаньского, и Ал. Яворскій на Лопушанку Хомину, дек старосамбѣрского.

Кандидатѣвъ священичого званя, укѣнчившихъ богословскій студіи и выжидаючихъ рукоположаня, завѣзвала Консисторія оповѣщеньемъ зъ 10 н. ст. жовтня с. р. до ч. 4055, щобы въ цѣли одержаня титула стола, передъ принятьемъ ихъ въ дѣмъ пресвитеріяльный, предложили найдальше до 13 (25) жовтня с. р. всѣ потрѣбнѣ свѣдоцтва, именно же свѣдоцтво повѣтового лѣкаря о фізичнѣй способности до повненя душпастирскихъ обовязкѣвъ. По одержаню титула стола будуть они вѣзваній до дому пресвитеріяльного.

Вѣсти зъ еп. Станіславѣвскои.

Презенту на Кутиска одержавъ о. Н. Котлярчукъ зѣ Станіславова.

Въ дѣмъ пресвитерскій принятѣ: Ем. Боярскій, Вол. Добряньскій, Вол. Дыминьскій, Илія Григорчукъ, Ник. Гриневскій, Петро Янкевичь, Андр. Климъ, Григ. Козицкій, Вол. Коржиньскій, Стеф. Крушельницкій, Вас. Левицкій, Ал. Майковскій, Ант. Михалевичь, Игн. Поповичь, Евст. Шмериковскій и Ром. Шмигельскій. — Дня 9 н. ст. жовтня одержали они чинъ четцѣвъ и пѣвцѣвъ а дня 11 н. ст. жовтня субдіяконатъ.

До семінаріи духовнои принятѣ: Павло Кудрикъ на III рѣкъ и Дим. Лукашевичь на I рѣкъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Конципістами дирекціи скарбовои въ Чернѣвцяхъ именованѣ: Іос. Богдановичь и Мих. Лазуркевичь.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ практикантѣвъ концептовыхъ намѣстництва: Вол. Красуского зъ Ропчиць до Коломыѣ а Тад Левицкого зъ Городка до Ропчиць.

Телеграмы „Дѣла“.

Сараґосса 13 жовтня. Вѣче католикѣвъ ухвалило выслати до королевои-реґентки адресу и просити еи, щобы и она причинила ся до того, щобы папа бдзыскавъ свою давну власть свѣтску.

Константинополь 13 жовтня. Россія протеґуе на патріярха єрусалимского православного епископа Петра.

Гаґа 14 жовтня. Урядови скопстатовали, що король не въ силѣ вже вести дальше управу державы.

Бѣлградъ 14 жовтня. На пирѣ офіцирѣвъ въ таборѣ пѣдъ Баницею пѣднѣсъ комендантъ дивізіи тоастъ въ честь молодого короля вносячи, що за его панованя мусить прийти до сполученя цѣлого сербского народу.

Вѣдень 14 жовтня. Розбйшлась погоіоска, що правительство розвяже чеcкій соймъ. Вѣсть о уступленю ґр. Таффе и о утвореню централістичного кабінету удержуесь упорно.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Въ користь товариства „Шкѣльна Помѣчь“ у Львовѣ** тяжко опечалена мати, Впов. панѣ Минодора Гойвановичева, вдова по ц. к. судіи, въ память смерти дорогого наймолодшого сына Льва-Витолда, ученика IV. клясы рускои ґімназіи, жертвувала квоту 17 зр. 50 кр. яко членьску вкладку и датокъ. За сю щедру вдовичу лепту, зложену на мои руки Всч. о. А. Поляньскимъ, складаю Вамъ, Вп. панѣ и добродѣйко, приплодно щиро-руске „спаси-Бѣгъ! Всевышный Серцевѣдець ощасливленьемъ прочои родины Вашои нехай тяжкій Вашъ смутокъ замѣнить въ радѣсть! — Именемъ выдѣлу *Ґрцг. Врецьона*, голова товариства.

— **На памятникъ Вол. Барвѣньского:** Левъ Герасимовичь адъюктъ суд. въ Камѣнцѣ 1 зр., на 50-лѣтнѣмъ ювилею о. Реваковича 8 зр, о. Левъ Залужный 50 кр., Мих. Спожарскій зѣ Львова 1 зр.

Вѣденьскій магазинъ товарѣвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львѣвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбѣльшій складъ въ цѣлѣй Галичинѣ.

Кождон суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѣ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшій сталѣ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѣ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтѣвъ, гафтованыхъ полскѣвъ до бѣля, вельонѣвъ, Fichus, товарѣвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтѣвъ, перъ, капелюхѣвъ, товарѣвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетѣвъ, рукавичокъ питныхъ, шовковыхъ и шкѣряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикѣвъ, манштетѣвъ, краватокъ, бѣля бѣера, капелюхѣвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледѣвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѣ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѣ зр. 3.30 и 3 75; требізонтскѣ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчисленный выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лѣжки и конѣ Кождого часу колькасотъ останковъ хѣдниковъ по 8—12 метрѣвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тѣмъ бддѣлѣ суть **янаньскѣ и всходнѣ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимовъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хѣдниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбѣльшій складъ англійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѣ, запаски дамскѣ и дѣточѣ, плащики и чапочки дѣточѣ. Панчохи дамскѣ и дѣточѣ. Найбѣльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРИФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Пошукуе ся

учительки до ново зорґанізованои школы ститовои въ Телячѣмъ, пов. пѣдґаецкого, зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ. Учителька кромѣ платнѣ 300 зр, выгѣдного помешканя, ½ морґа саду, 1 морґа поля призначеного для ужитку учителя, — може за подаванье науки для 3 дѣтей (двохъ дѣвчатъ и одного хлопця) одержати у мѣсцевого священика харчь и бдповѣдну вынагороду. Було бы до желаня, щобы умѣла подавати початкову науку гры на фортепянѣ. Кандидатки зволять порозумѣтись въ тѣй справѣ зъ **О. Петромъ Литиньскимъ въ Телячѣмъ,** 3687 **почта Лѣтятинъ.** 2—3

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найльпшѣмъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кіло **зр. 1·90**
на провінціи 4¾ кіло **зр. 9.60**
франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родѣвъ кавы котрѣ иншій пѣдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи бдстане деинде по тѣй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена ½ кіло зр. 1.20.

Білеты візитовѣ, карты весѣльнѣ, дипльомы и всякѣ роботы літоґрафічнѣ выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ПА-

расолъ до дощу и до сонця бдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескѣ и дамскѣ зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючѣ воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братѣвъ Лянгнерѣвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосѣвъ **10** зр.
6 льосѣвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (31—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 30. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львѣвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѣдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 223. Львôвъ, Середа 15 (3) жовтня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руських святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôсторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оглашень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 3; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolowratgasse 3, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Opplik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. дôдатком:

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ рôку	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на пожадане застереженье. — Реклямаціѣ неопечатай вôльний вôдъ порта Пооднноке число коштуе 3 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки печатнôм, въ рубр. „Надослане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 14 н. ст. жовтня 1890.

Не лише ґр. Таффе збирае плоды хибной системы, якою томить себе и народы Долитавщины черезъ одинадцять лѣтъ, опираючи управу свою на форетованю поодинокихъ народôвъ, — але и залитавскій мадярнамъ въ нетолеранцією своєю супротивъ Славянъ та Румунôвъ одержавъ на двяхъ перший ударъ, а то изъ стороны семигородскихъ и угорскихъ Румунôвъ.

Провôдники семигородскихъ Румунôвъ заповѣли вменно на 27 падолиста зъѣздъ вдпоручникôвъ изъ всѣхъ повѣтôвъ, заселеныхъ Румунами, до Германштадту, а комітетъ, устроюючій зъѣздъ, предложить имъ програму, котра бы на будуче мала обовязувати всѣхъ націоналôвъ румуньскихъ. Головными точками програмы мають бути жаданя: щобы знесено унію Семигороду зъ Угорщиною; щобы всѣ власти и суды въ повѣтахъ румуньскихъ уживали языка румуньского яко урядового, а правительство угорске мало бы въ тыхъ повѣтахъ настановляти урядниками лише людей свѣдомыхъ румуньского языка. Въ слѣдъ за тымъ мали бы наступити и есенціональній змѣны закона языкового, уложеного бôльшостію мадярскою въ соймѣ угорскôмъ ще въ 1869 р. Зъѣздъ вдпоручникôвъ мае вдтакъ уложити условія, пôдъ якими Румуны залитавскій помирились бы зъ Мадярами. На случай непринятя тыхъ условій черезъ правительство мадярске выступили-бъ послы румуньскій изъ своєи дотеперѣшнои пасивности.

Закипѣло отже и въ коронѣ св. Стефана, де по заведеню дуалізму ґр. Байстомъ всѣ не-Мадяре, проливавшій кровь за цѣлôсть державы въ 1848 роцѣ, знайшли ся въ безпощадных рукахъ шовіністôвъ мадярскихъ, котрі всякими, навѣть брутальными средствами старали ся Славянъ, Румунôвъ та Нѣмцѣвъ омадяризувати и тымъ способомъ мовы-то убезпечити елементъ свôй чудско-уральскій передъ загибелію. Въ коронѣ св. Стефана вырывала та сама опозиція гнобленыхъ меншостей національныхъ, зъ котрою вдъ еры конституційнои боролись у насъ первѣстно централы нѣмецкій, а пôзнѣйше и до теперь звѣстній геґемовы долитавскій. Духъ національный пробудавъ ся въ кравѣ колишныхъ Дакôвъ, а разъ пробужденый вінъ не лише зросте въ силу, але, надѣятись, обгорне Сербо-Хорватôвъ, Словакôвъ а навѣть и найпасивнѣйшій елементъ — Русинôвъ угорскихъ.

Мы неразъ згадували въ „Дѣлѣ“, якихъ средствъ добирають шовіністы мадярскій, щобы молодѣжь не-мадярску мадяризувати. До того служать имъ вдъ кôлькохъ лѣтъ не лише публичній школы всякого рода, не лише семінарія духовній и учительскій, не лише мадярскій языкъ у всякихъ урядахъ королѣвскихъ та автономічныхъ, але шовіністы тѣ, розпоряджаючи грошемъ правительственнымъ, позакладали институты, до котрыхъ майже на силу забирають молодѣжь не-мадярску въ тôй цѣли, щобы въ нихъ выплекати ренеґатôвъ, поборникôвъ мадярізму. Читателѣ нашій будуть мати въ памяти и тѣ драстичній факты, якій примѣнено колись до патріотичныхъ товариствъ словацкихъ, розвязавши ихъ а матеріяльній средства товарискій уживши на цѣли мадяризація. Владиками рускими суть нинѣ мадяроны. По церквахъ голосять ся нинѣ на Руси угорскôй проповѣди въ языцѣ мадярскôмъ. Въ деякихъ повѣтахъ вытиснено навѣть славяньску мову зъ богослуженя и оно править ся въ языцѣ мадярскôмъ.

Не диво про-те, що мѣрка терпеливости наразъ перебралась и що противъ ненавистной системы зродилась опозиція, котру Мадяры ледви чи подужають. Румуны, надѣятись, одержать моральну помôчь и вдъ своихъ братôвъ на Волощинѣ и Молдавѣ, а наколи бы Мадярамъ захотѣлось и на дальше вытревати при теперѣшнôмъ заслѣпленю своѣмъ, то на всходныхъ окраннахъ державы нашои могла бы вытворитись зъ часомъ окрема ирредента румуньска.

Насъ обявъ сей не трѣвожить. Противно, въ обявѣ тôмъ бачимо зворотъ до лучшого. Чимъ скорше и всесторонньйше розвине ся оправдана опозиція меншостей національныхъ въ державѣ нашôй по обохъ сторонахъ Литавы противъ нинѣшной системы, — тымъ скорше успокоить ся Австрія у внутрѣ своѣмъ и тымъ скорше розвине она свои силы. Чей-же всякій обективный чоловѣкъ врозумѣе, що вже безповоротно минули тѣ часы, де одинъ народъ мôгъ безкарно поѣдати другого. Зъ насилування выроджуесь завсѣгды не тôлько огôрченье, але и ненависть расова чи племѣнна, жадна если не мести то вдплаты. Для насъ національный рухъ Румунôвъ семигородскихъ есть про-те симпатичный мимо того, що тѣ самі Румуны стоять въ суперечности національнôй до Русинôвъ буковиньскихъ. Мы признаемо имъ повне право до всего, чого жадають вдъ Мадярôвъ и желаемо имъ успѣхôвъ найширшихъ, бо Русь, якъ доказуе исторія, нѣколи не була нетôлерантною для чужихъ, а завсѣгды стояла за справедливостію и мирнымъ розвоемъ національнымъ чи релігійнымъ поодинокихъ народôвъ.

Зъѣздъ вдпоручникôвъ румуньскихъ есть для насъ дальшою порукою, що внѣшній політицѣ внутрѣшнôй въ Австрія годѣ ворожити довгого житя. Австрію зможе успокоити тôлько автономія народôвъ. Австрія не потребуе бути анѣ дуалістичною, анѣ нѣмецкою, анѣ славяньскою. Она повинна и мусить статись національно-автономічною, се значить, поодинокимъ народамъ мусять бути признанй якъ найширшій свободы національній.

Стремлѣнье до змѣны дотеперѣшнои системы обявлявсь повсюды. Мы згадували вже, що молодо-Чехи намѣрили устроити зъѣздъ делеґатôвъ зъ Чехіи, Моравы и Шлеска; що на днях вдбувъ ся такій зъѣздъ послôвъ словѣньскихъ та хорватскихъ въ Люблянѣ; а теперь доходять насъ вѣсти, що Італіянцѣ полудневого Тиролю будуть въ соймѣ краєвôмъ таки домагатись подѣлу краю и сойму на двѣ части національній: нѣмецку и італіяньску. Чи зъ тымъ всѣмъ було бы звязане уступленье кабінету ґр. Таффого, — се рѣчь дуже малои ваги. За ґр. Таффимъ не плакали бы меншости національній Долитавщины, бо имъ наскучила вже система des Fortwurstelns, котра выходить на користь штучнои фалянґи, на котрôй ґр. Таффе опираe цѣлу свою штуку управы. Але ґр. Таффе мôгъ бы стати историчнымъ мужемъ державнымъ, наколи бы почувъ въ собѣ на стôлько енергію, щобы власною рукою розрушити той дряхлый будынокъ, котрый вінъ пôддержуе польско-ческо-консервативно-нѣмецкими стовпчаками безъ выгляду на якій-небудь успѣхъ. Ґр. Таффе повиненъ уже набрати пересвѣдченя, що его система выкликала за одинадцять лѣтъ роздоры національній бôльшій вдъ тыхъ, якій вінъ заставъ, обіймаючи управу внутрѣшнои політики Долитавщины. А що при дальшôмъ примѣнюванью сеи системы до инымыхъ меншостей національныхъ Австрія ще бôльше готова розстроитись, — се рѣчь бôльше якъ певна. Длятого caveant consules...

Кôлька тыхъ слôвъ диктуе намъ яка-небудь охота доливати до огню оливы, але чисто понятый интересъ Австріи и народôвъ, котрі хотять стояти при Австріи справедливôй для всѣхъ, — правленôй аксіомомъ: suum cuique. Мы не надѣемось такожь, щобы изъ змѣною дотеперѣшнои системы могло прийти у насъ до якихъ-небудь переворотôвъ грôзныхъ. И геґемоны нашій добачають уже дуже ясно, що штучна будова клонить ся до паденя. И они суть вже mürbe gemacht, якъ недавно выословивъ ся самъ ґр. Таффе. Треба тôлько користати зъ догôднои хвилѣ и взятись реально до переведеня „примиреня народôвъ“ не лише въ нещастнôй Чехіи, але всюды, де лихо загнѣздилось и росте.

Тую раду давали мы ґр. Таффому ще въ сѣчни сего року, заразъ по вѣденьскôй конференціи ческо-нѣмецкôй, — тую раду повтаряемо й нинѣ, коли угода ческо-нѣмецка такъ дуже забагнилась...

Уніфікація довгôвъ фонду краєвого.

Полагоджуючи ухвалу соймову зъ 26 падолиста 1889 р., котрою соймъ поручивъ выдѣлови краєвому докладно розслѣдити, чи и пôдъ якими услôвями далась бы перевести уніфікація всѣхъ довгôвъ фонду краєвого, и евентуально предложити соймови на найблизшôй сесіи проектъ такои уніфікація, — предкладае выдѣлъ краєвый соймови до ухвалы ось-якій проектъ закона:

Арт. І. Выдѣлови краєвому даесь повномôць затягнути 4%-ву позичку до максимальной высоты двацять и двохъ міліонôвъ на цѣли:

І. Конверсіи слѣдуючихъ довгôвъ краєвыхъ:

1) 4½%-ои позички на зелѣзницю Трансверзальну, на упосаженье Банку краєвого и на конверсію довгôвъ зъ року 1883 въ теперѣшнôй квотѣ 3,491.300 зр.

2) 4½%-ои позички зъ р. 1884 на покрытье недоборôвъ и на упосаженье касы, теперь въ квотѣ 932.000 зр.

3) 4½%-ои позички зъ р. 1885 на запомоги зъ причины нещасть елементарныхъ и на фондъ будовы касарень для войска, теперь въ квотѣ 331.600 зр.

4) 4½%-ои позички зъ р. 1888 на фондъ будовы касарень для войска въ квотѣ 434.600 зр.

5) 4½%-ои позички зъ р. 1889 на утворенье фонду меліораційного, теперь въ квотѣ 689.200 зр.

Критикови „Исторіи Руси“

выданои товариствомъ „Просвѣта“

на его статью въ „Червонôй Руси“

(*Конецъ.*)

Въ ч. 218 „Дѣла“ высказавъ я, якъ критикъ „Червоной Руси“ натягнувъ до своихъ поглядôвъ вдорване мѣсце зъ моеи „Исторіи Руси“ про змаганя Богдана Хмельницкого. Такъ само и друге мѣсце, де я говорю про партійній вдносины, вдрывае сей критикъ вдъ дальшихъ выводôвъ и натягае до свого погляду, уживаючи потôмъ сего хибного выводу яко оружія противъ мене. Я признаю, що „друга партія, чисто народна, складала ся зъ поспôльства (т. е. селянъ) и простыхъ козакôвъ, котрі не згоджували ся зъ шляхотскими поглядами значныхъ козакôвъ. Поспôльство було прихильне Москвѣ и думало, що тôлько царска рука може охоронити Украину вдъ польско-шляхотского ладу“. Однако критикъ „Червоной Руси“, признаючи „се представленье правдивымъ“, промовчуе дальшій мои выводы, що „посередъ народнои партіи не було людей освѣченыхъ и вченыхъ, и тому она не поступае свѣдомо, не мае певнои промощенои дороги, котра-бъ ей вела до ясноі цѣли. За-для того ся народна партія (чернь и поспôльство) безнастанно хитае ся то въ сю, то въ ту сторону: стоить за пôддянствомъ царевы, але повстае противъ самовôльныхъ поступкôвъ царскихъ воєводôвъ.“ „Народна партія, — сказано дальше въ моѣй „Исторіи Руси“, — бажае падати такій устрôй козацтву, щобы всѣ станы були рôвноправній. За для того до сеи партіи пристае и Запороже, зложене мало-що не зъ самого поспôльства и уладжене на основѣ повнои рôвноправности всѣхъ Сѣчовикôвъ“ (стор. 199 и 200). Хто се прочитавъ въ звязи, тому зовсѣмъ не выдасть ся дивнымъ, длячого я нарѣкаю „на потерю свободы Украины“, бо кождый чоловѣкъ, у котрого ще не завмерло почутье волѣ и справедливости, мусить обурюватись на лукавство уряду царского, который уживавъ усяких способôвъ для обмеженя запорученои автономіи Украины. Чи-жь можна не обурюватись на те, що навѣть одиноком тогдѣшнои спôльноі пôдставы, що могла зблизити Украинцѣвъ и Москалѣвъ — тогдѣшного єдинства вѣры и святынь, спôльноі для обохъ сторôнъ — не шанували московскій воеводы?! До насъ дôйшло богато жалобъ на те, що московскій военній люде грабили и руйнували на Украинѣ православній храмы, оскверняли святынѣ.*)

Критикъ „Червоной Руси“ каже, що я проливаю „горькія слезы за Запорожскою Сѣчію, которой нѣякое правительство не могло дальше терпѣти, не только яко очага бунтовъ, но и для того, що запорожское козачество съ введеньемъ державного ладу (!) на Украинѣ стало зовсѣмъ излишнымъ“ (!!).

Такій поглядъ очевидно походить або зъ крайного незнаня исторіи або зъ заслѣпленя справдѣшнымъ ханьскамъ деспотизмомъ, котрый у всякôмъ змаганю до свободы и оборôны своихъ правъ бачить лише бунты, отже й Запороже уважае „очагомъ бунтовъ“. Зъ того становища осуджували и шовіністичній историки польскій всѣ змагання рускаго народу до свободы и охороны своихъ людскихъ и горожаньскихъ правъ яко „bunty i rozboje chłopskie“, называли атаманôвъ „hersztami hultajstwa“ и т. и. Одначе обективный судья мусить признати украиньскому козацтву, а именно Запорожію, що оно положило великій заслуги около оборôны христіянства вдъ хижацкихъ ордъ татарскихъ и турецкихъ. Побѣдно закôнчити славну вôйну Хотиньску и багато иншихъ вспѣла Польща тôлько зъ пôдмогою украиньского козацтва, а чими-жь силами провадила Россія въ XVIII вмъ столѣтю свои походы на Кримъ, Туреччину и н. та й стала могучою державою? Но тôмъ очевидно стала запорожска Сѣчь „совсѣмъ излишною“. Найбôльшу симпатію зъедналo собѣ козацтво и Запороже своимъ змаганьемъ до рôвности чи рôвноправности въ житю народу, що стверджуе и народна пословиця: „У Лехôвъ паны, у Москалѣвъ ребята, а у насъ браты!“ „Не одною славою своихъ походовъ Запорожье привлекало къ себѣ симпатія южнорусскаго народа. Оно было дорого ему потому, что въ организаціи его народъ видѣлъ полное осуществленіе своихъ постоянныхъ стремленій; только здѣсь народныя стремленія, предоставленныя самымъ себѣ, развились полнѣе и вотъ причина, почему Запорожье должно было потомъ играть такую видную роль въ исторіи Малороссіи и доконца своего существованія пользовалось большимъ сочувствіемъ въ массѣ народа.“*) А хоть козацтво въ XVIII столѣтю пôдупало, одначе зруйнованье Запорожа позôстане все таки актомъ насильства грубои силы, котрого не може похвалити жаденъ свобôдно-мыслячій чоловѣкъ, якъ не може похваляти цѣлои черги тыхъ насильствъ, якій, почавши вдъ Переяславского трактату, спадали на Украину зъ стороны царского уряду, а перше зъ стороны Польщѣ.

Найбôльше-жь не сподобала ся критикови IV-а частина „Исторіи Руси“, въ котрôй я на 26-ти сторонахъ подавъ коротенькій образъ вдродженя рускаго народу. Критикъ называе сю частину „политическою статею, направленною противъ дѣятельности тѣхъ патріотôвъ, которыи не поддались новымъ мечтамъ о „самостійности“, — и въ обуренію своѣмъ не находить назвы, щобы зъ своего погляду напятнувати мои выводы, именно згадку про дѣятельнôсть московского панславіста Погодина. Очевидно, не на руку критикови „Червонои Руси“ такій „разоблаченія“ о змаганяхъ деякихъ „русскихъ патріотовъ“ (якъ Денисъ Зубрицкій, Яковъ Головацкій, Северинъ Шеховичъ и н.) и ихъ дѣяльности въ часахъ пôсля 1848 року. Одначе выводы сі опертій на жерелахъ офіціяльно выданыхъ въ Москвѣ*), а симъ не тôлько може, але и обовязаный историкъ совѣстный покористуватись, пишучи про найновѣйшій часы, хочь бы то и якъ було не мило критикови „Червонôй Руси“ и его товаришамъ. На сю „дѣятельность тѣхъ патріотовъ, которыи не поддались новымъ мечтамъ самостійности“, звернувъ уже бачнôсть Русинôвъ п. Иванъ Ем. Левицкій въ І. рочнику львôвскои „Зорѣ“ (1880 р.) на основѣ наведеной переписки „русскихъ Галичанъ“ (Д. Зубрицкого, Я. Головацкого, Ив. Вагилевича, Северина Шеховича) зъ Погодинôмъ. „Дѣятельность тѣхъ патріотовъ“ передовсѣмъ зазначила ся експлоатацією нашихъ бібліотекъ монастирскихъ и архівôвъ и вынищила ихъ не менше „татарского нашествія“. Наслѣдкомъ сеи „дѣятельности“ именно Д. Зубрицкого зъ архіву Ставропигійского института дôстали ся до Погодинскои бібліотеки оригінальній грамоты патріярха Єреміи, Петра Могилы, Сильвестра Коссова, Дениса Балабана, Іова Борецкого, Михайла Рогозы, Кирила Терлецкого, Жолкôвского, Замойского, Богдана Хмельницкого, Семена Палія и н., зъ бібліотеки св. Онуфрейского монастыря біблія, писана 1576 и 1577 и багато иншихъ рѣдкихъ друкôвъ и рукописей. Погодинъ не тôлько присылавъ грошѣ, за котрі Зубрицкій або самъ або черезъ иншихъ людей мавъ для него роздобути старинній рукописи, рѣдкі друки або образы, але крôмъ того „пособія для нуждающихъ ся Галичанъ“ и тутъ почала ся та деморалізація, котра на соромъ рускому народови веде ся до нинѣшнього дня та выкликала вѣдомій процесы Ольги Грабарь et Comp., а сего року процесъ Кониша. Результатомъ тои пропаганды есть такожь звѣстный маніфестъ „Слова“ зъ р. 1866, про котрый я згадати мусѣвъ въ „Исторіи Руси“ яко головну причину роздѣлу Русинôвъ. Фактъ се неперечный, а вывôдъ зъ того факту основаный таки на самôмъ маніфестѣ „Слова“ а не вынятый зъ Gazet-ы Nar., якъ думае критикъ про „оденъ народъ русскій отъ Тиссы по Камчатку“. Чи то можна называти патріотизмомъ, що деякій проводиры Русинôвъ за

*) Жалоба кіево-печерского архимандрита Гизеля (Акты Южн. и Зап. Россіи т. V. Н. 36.) и донесенье Ивана Чалдаева на князя Барятинского (ibid. т. VII. Н. 111), де въ роли грабителя церкви являе ся самъ кіевскій воевода, князь Юрій Барятинскій.

*) Орестъ И. Левицкій „Очеркъ внутренней исторіи Малороссіи во второй половинѣ XVII в.“ Кіевъ, 1875. стор. 10.

*) Письма къ М. П. Погодину изъ славянскихъ земель (1835—1861). Изданіе Императорскаго Общества Исторіи и Древностей Россійскихъ при Московскомъ Университетѣ. Москва 1879 до 1880.

6) 4½%-ои позички зъ р. 1889 на конверсію довговъ краевыхъ, теперь въ квотѣ 400.000 зр.

7) 4½%-ои позички зъ р. 1889 на покрытье недобору зъ р. 1888, теперь въ квотѣ 85.000 зр.

8) 4½%-ои позички зъ р. 1890 зъ фонду поліціи краевои на покрытье недобору зъ року 1890, теперь въ квотѣ 132.859 зр.

II. На упосаженье касы краевои въ такій квотѣ, яка позбстане по сконвертованю высше наведеныхъ позичокъ и по емісіи першои серіи теперѣшнои позички въ квотѣ 9,000.000 зр.

III. А оставшихъ 13,000 000 зр. на покрыванье недоборовъ буджету краевого въ рокахъ бдъ 1891 до 1897.

Арт. II. Выдѣлъ краевый маѣ повномбць изъ повышихъ 22 мілібновъ облігацій выдати суму 9,000.000 зр. номінальнои вартости на конверсію довговъ краевыхъ, наведеныхъ въ арт. I-бмъ и на упосаженье касы краевои, а квоту 1.459.400 зр. на покрытье недобору въ роцѣ 1891.

Дальша продажь оставшои квоты маѣ наступати щорбчно на основѣ теперѣшнои ухвалы сойму на покрытье дальшихъ недоборовъ буджету фонду краевого въ рокахъ 1892 до 1897.

Арт. III. Для цѣлои позички 22 мілібновъ маѣ бути выготовленый одностбйный плянъ умореня въ той способбъ, щобы цѣла позичка була вповнѣ уморена до кбнця червня 1958 року. Выпадаюча зъ того плану высота фонду умореня може бути доставлена въ половинѣ черезъ льосованье, а въ другбй половинѣ черезъ закупно зъ вбльнои руки.

Кромѣ того проектуе выдѣлъ краевый ухвалу такои резолюціи до ц. к. правительства:

1) Соймъ взываѣ ц. к. правительство, щобы оно выеднало для ухваленои позички 22 мілібновъ бодай такій полекшѣ стемплевій и податковій, якій и о скблько они служили дотеперѣшнымъ позичкамъ, котрій конвертують ся меншою позичкою.

2) Соймъ взываѣ ц. к. правительство, щобы для облігацій, маючихъ выдати ся на основѣ повысше поданого закона о позичцѣ 22 мілібновъ зр. выеднало характеръ папербвъ даючихъ безпечность пупілярну.

Соймъ краєвый

I Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

Вчера подали мы досыть основный змѣстъ I-го засѣданя новои сесіи сойму, а нынѣ доповняемо его дословными промовами маршалка краевого и намѣстника та й де чимъ инчимъ зъ ходу вчерашного засѣданя.

Представляючи палатѣ новоименованого маршалка краевого кн. Санґушка, намѣстникъ ґр. Бадені промовивъ сими словами:

„Высокій Сойме!

Его апост. и корол. Величество зволивъ наймилостивѣйше постановою зъ дня 21 вересня занменувати маршалкомъ князя Евстахія Санґушка. Князь Санґушко розпочавъ въ тбмъ характерѣ свое урядованье дня 6 с. м. въ краевбмъ выдѣлѣ. Симъ маю честь представити Высокбй палатѣ его въ тбмъ характерѣ и запрошую кн. маршалка, щобы занявъ приналежне ему мѣсце и почавъ сесію сойму."

Тогдѣ маршалокъ промовивъ (дословно):

„Высока Палато!

Именованый зъ волѣ найясн. Пана краевымъ маршалкомъ и маючи честь першій разъ повитати васъ, панове, зъ отсего мѣсця, за честь собѣ маю выложити, якъ я гляджу на становище маршалка. Знаный я вправдѣ членамъ сеи высокои палаты изъ скромнои, хочь уже значно довгои дѣяльности парляментарнои, але недостаточно знаный въ краю.

Край привязуе до становища маршалка вагу велику; бнъ видить въ нѣмъ не лише провбдника сеи высокои палаты и управителя краевого выдѣлу, — бнъ видать въ нѣмъ того, хто въ першбмъ рядѣ покликаный берегти достойности краю и его репрезентаціи, стерегти цѣлости нашихъ автономічныхъ и народныхъ правъ, бути речникомъ справедливыхъ жадань краю, вбнци у него маютъ найти пбдпору всѣ намаганя, всѣ иніціативы честнй а розумнй, що змагають до пбднесеня краю и суспбльности, чи то въ кругѣ моральнбмъ, чи економічнбмъ.

Задача то велика, а обовязокъ тяжкій, и сли маршалокъ маѣ вдоволити ему, то не досыть на те правъ, якій застерѣгаѣ краевый статутъ; тутъ потрѣбно чогось ббльше, — треба морального вплыву, котрый даѣ довѣріе. Тому-же и вагуваръ ся я, чи, бдповѣдаючи почетнему жаданю правительства, годить ся менѣ засѣсти на сѣмъ крѣслѣ, на котрбмъ дотеперь засѣдали мужѣ гбдній въ цѣлбй повни и окруженій найвысшою почестію суспбльности. Рада людей досвѣдныхъ спонукала мене, а способбъ, въ якій поважна опінія краю приняла именованье мое, доказавъ менѣ, що можу подекуды числити на той важный чинникъ, с. е. на моральный вплывъ, опертый на довѣрію. Чи удасть ся менѣ осягнути его, не знаю, бо суды о рѣчахъ можуть бути рбзній, а для захованя вплыву зробити жертву зъ своихъ пересвѣдчень анѣ не хочу, анѣ не можу. Се однакъ можу зъ горы заявити, що сли бы я постерѣгъ що той вплывъ у людей мыслячихъ въ краю щезае, просивъ бы я мого найдостойнѣйшого Зверхника, котрому я въ першбмъ рядѣ бдповѣдаю, щобы звбльнивъ мене зъ обовязкбвъ маршалка, бо, пбсля мого переконаня, я не змбгъ бы бдповѣсти своѣй завдачи.

(*По руски:*)

Нехай послы-Русины вѣрять, що для нихъ народности и языка, я маѣ завсѣгды щиру симпатію, и що, сли языкъ польскій есть моимъ матернымъ языкомъ, то не забуду нѣколи, що батьки мои говорили по руски.

(Дальше знову по польски:)

Знаю я добре, яке значѣнье маѣ для краю гармонія межи ц. к. правительствомъ, а репрезентацію краю и ей выдѣломъ. Достойна особа п. намѣстника, его цѣла минувшість, его теперѣшне дѣланье, свѣдчать, що бнъ чуе ся горожанномъ краю и сыномъ тои землѣ. Зволь Ексцеленціе перенести на мене тую зглядність и пбдпору, якихъ удѣлявъ ты моему достойному попередникови, а я бдъ себе сильно старатись-му, щобы сеи гармонія нѣколи не замутити. Выс. палатѣ вѣдомо, що моѣ именованье наступило на передодни отворея сойму, отже въ вынмково численныхъ, а по части й преважныхъ пбдготовавчихъ працяхъ краевого выдѣлу я не бравъ удѣлу и тому о нихъ говорити не буду. Однакъ о загальнбмъ положеню краю хочу коротко поговорити.

Нашъ край, що черезъ першихъ 20 лѣтъ свого парляментарного житя выборювавъ собѣ головно свободы народній и языковй, звернувъ свою дѣяльність въ послѣднбмъ десятилѣтю переважно на розвбй просвѣты люду та на економічне пбднесенье краю, и пбдъ тымъ взглядомъ се десятьлѣтье въ исторіи Галичины займаѣ непослѣдне мѣсце. Пбдъ взглядомъ розвою просвѣты, помножено скблькість шкблъ, а въ послѣднихъ лѣтахъ пбдъ булавою мого достойного попередника ухвалывъ Выс. соймъ два законы: одинъ о правныхъ бдносинахъ учителѣвъ народныхъ, чимъ доказавъ, що не щадить навѣть тяжкихъ жертвъ, щобы розширити образованье люду, и що ему ходить о те, щобы то образованье було добре; другимъ закономъ, о катихитахъ, выпередивъ край нашъ инчій провінція, зазначаючи, що ходить ему не лишь о образованье, але и о выхованье люду, и то на основѣ релігійнбй.

Для пбдпоры економічного розвитку сотворено або покликано субвенціями до житя превелику скблькість ббльшихъ и менчихъ институцій въ цѣлбмъ краю, заложено сѣть дорбгъ и цѣлый системъ фаховыхъ шкблъ, вбнци въ послѣднихъ лѣтахъ, знову пбдъ булавою мого достойного попередника, упорядковано двѣ справы першорядной ваги: пропінаційну и індемнізаційну, сю послѣдню за великимъ стараньемъ польского „кола" у Вѣдни.

Сли хочесь судити о поступахъ краю, не можна дивитись выключно въ теперѣшність, треба кинути окомъ въ минувшину, щобы осудити, яку перейшлося дорогу. Не перечу, що якъ упорядкованье бдносинъ такъ и заводженье институцій не заразъ приносить видимій овочѣ, и се причина, що може въ сѣмъ десятилѣтю дѣяльність сойму не есть краемъ належито оцѣнена та признаня. Навпаки-жь, що заразъ дотыкае, то грошевй наслѣдки політики соймовои, то швидкій зрбсть краевыхъ выдатковъ, котрый выкликуе у многихъ безосновный пессімізмъ. Сегорбчный буджетъ выказуе зрбстъ выдатковъ доси не бувалый; сей зрбстъ есть консеквенціею природною давнѣйшихъ постановъ Выс. палаты, и не треба бути пророкомъ, щобы передвидѣти, що выдатки краевій ще пбдростати мусять. Однакожь маемо пбдставы, щобы погладати въ будучність спокбйно; остаточна полагода справы індемніза-

проводомъ Д. Зубрицкого погордили рбдною своею мовою, котрою писавъ Маркіянъ Шашкевичь, Якбвъ Головацкій (въ початкахъ), Ник. Устыяновичь, котрымъ патріоты 1848-ого року рѣшили выдавати книжки для просвѣты народу, — а назвавши ту мову „простонароднымъ розговоромъ своихъ слугъ и работниковъ", стали „избѣгать по возможности хохлацизмовъ", а лише, щобы „избѣжать упрековъ", уживають „почасти и хохлацкихъ слбвъ"? Чи не такъ само говорили въ тыхъ часахъ Домбчаньскій, Добржаньскій, et tutti quanti, що наша мова „chłopska" и треба ей бдцурати ся а принята „język wykształcony"? Отже на яку то назву заслугуе така „дѣятельность тѣхъ патріотовъ", котрй пбдъ проводомъ „атамана" Д. Зубрицкого утворили „Погодиньску колонію Галичско русскую", якъ сей кружокъ называе самъ Зубрицкій въ однбмъ письмѣ до Погодина? Якій наслѣдки для Русинбвъ принесла та робота „Погодинской колоніи", якъ бднеслись и Поляки и правительство, а такожь и Римъ до маніфесту „Слова" зъ 1866 р. и розпочатои въ тбмъ напрямѣ роботы о. Наумовича, наслѣдника „атамана Погодинской колоніи", якій мы зобрали терпкій овочѣ тои роботы, о тбмъ всѣ дуже добре знають. Певно, що се вельми болючій стороны нашого суспбльного и національного житя, однакъ хочь „серце болить", мовлявъ Т. Шевченко, „а розказувать треба: нехай бачать сывы и внуки, що батьки ихъ помылялись".

Тбльке мавъ я сказати на безосновій напады „Червоной Руси", котрй зовсѣмъ не „сдѣланы безпристрастно и на основаніи текста". Всякій замѣтки зроблений фаховыми историками, незапаморочеными „новыми мечтами объединенія", прийму зъ великою вдякою и покорстуюсь ними при дальшбмъ выданю, а таку писанину безименного, непокликаного критика мушу бдперти яко злобну напасть, походячу зъ легко зрозумѣлыхъ и загально вѣдомыхъ причинъ.

Львбвъ дня 3 (15) жовтня 1890.

Олександеръ Барвінській.

Похибка печатна.

Въ послѣднбмъ фелетонѣ („Хто були Бессы") зайшла похибка въ числованю нотокъ: въ текстѣ зазначено ихъ 29 (число 19 два разы), пбдъ текстомъ 30. Для уникненя баламутства треба въ 6 тбй передѣлцѣ тексту поправити нотку 19 на 20 и бдповѣдно до того поправити въ текстѣ и всѣ дальшій числа нотокъ.

Въ 3-бй передѣлцѣ того-жь фелетону въ долѣшнбмъ уступѣ мѣсто: „У Нестора назвою Морава означенй" повинно стояти: „Въ рускихъ лѣтописяхъ назвою Морава означенй..."

ційнои дае намъ запоруку знаменитои полекшѣ въ близькбй будущинѣ.

Зъ того, що я сказавъ, выпнае ясно задача, якои Выс. палата маѣ доконати.

По перше, доглядати розвою истнуючихъ уже институцій — есть завданье утяжливе и не легке, бо практика показуе, що звычайно лекше покликати институціи до житя, нѣжь удержати ихъ такъ, щобы бдповѣдали своему завданю. Другою задачею Выс. палаты буде — забезпечити на пбдставѣ предложеня выдѣлу краевого будучність нашихъ фінансбвъ въ той способи, щобы зъ одного боку увбльнити оподатковыхъ бдъ пбдвышеня податковъ, котре, по мойй гадцѣ, було бы перетяженьемъ, а зъ другого боку запевнити порядну фінансову господарку краю. Се можливе лише, коли зновъ бдключимось до краевого кредату, а се не повинно нѣкого застрашити супротивъ недалекого уморея найбольшого нашого долгу краевого.

При сѣй нагодѣ закроять ся мабуть въ Выс. палатѣ два напрямы: одинъ за ощадностію, хотячій ограничити поступъ нашихъ инвестіцій до скромнѣйшои мѣры; другій, що хотѣвъ бы прискорити темпо нашои политики инвестіційнои. Очевидно, що посередныхъ дорбгъ тутъ не хибае, а котру зъ нихъ выбере Выс. палата, не пересуджую. Та одной уваги не можу тутъ замовчати.

Инвестіціи самй собою не спроможуть нѣколи пбднести краю економічно. Они немовь зерно, кинене въ землю въ надѣю, що принесе стократнй плоды; отже сего плоду можна тогдѣ лише сподѣвати ся, сли зерно упаде на грунть належно приготовленый. До пбднесеня краю економічно потрѣбно капіталу значно ббльшого нѣжь той, якого краевый фондъ навѣть зъ найббльшимъ высшеньемъ мбгъ бы пбддати на сй цѣли; тымъ капіталомъ есть капіталъ працѣ и капіталъ интелігенціи мешканцѣвъ краю; той капіталъ, правде, зббльшае ся въ кождбй суспбльности лишь дуже поволи, а мѣрою політики инвестіційнои и регуляторомъ тои-жь повиненъ бути взглядъ на сей чинникъ.

Коли вже бесѣда о задачахъ Выс. палаты, то не можу помянути квестіи, котра въ рбзной формѣ стояла на порядку дневнбмъ, и котра зъ него нѣколи не може щезнути и не повинна. Се квестія реформы громадскои. И тутъ можна зазначити поступъ въ послѣдныхъ рокахъ. Два роки тому ухвалила Выс. палата законъ, котрый певно спровадить не послѣдный поступъ 30 громадъ мѣскихъ. Межи предложенями краевого выдѣлу находить ся теперь проектъ закона, котрого призначѣньемъ есть: полекшити адміністраційнй бдносины громадъ мало мѣскихъ. Остае ще нетыкана громада сѣльска. Тутъ, на жаль, сконстатувати мушу, що поступу нема, а зростае потреба его. Сли бы Выс. палата въ своѣмъ складѣ нѣчо инчого не зробила, якъ лише розвязала сю одну квестію, то могла бы розбйтись зъ пересвѣдченьемъ, що заслужила ся добре краеви. Сотворити громаду, не кажу: добру, бо се було бы вымагати за богато на початокъ, але громаду живку и здббну до розвитку, се було бы сотворити грунтъ, безъ котрого о добрбй адміністрацін краю и бесѣды бути не може.

А теперь, поважанй панове, взываю васъ до працѣ, — матеріялъ до неи маете передъ собою богатый, а сли изъ свободою мысли и вбльностію слова въ батьковскбмъ языцѣ до сеи працѣ можемо приступати, то се завдячуемо мудрости монаршбй и глубокому почутю справедливости наймилостивѣйшого монарха, котрый окруженый любовію народбвъ а поважаньемъ цѣлого уцівілізованого свѣта, нехай пануе намъ въ найдовшій лѣта. Цѣсарь Францъ Іосифъ най жие!"

По маршалку промовивъ намѣстникъ ґр. Бадені:

„Высока палато!

Мимо змѣны маршалка краевого, що безперечно мусѣло тамувати дѣяльність выдѣлу краевого, предложивъ выдѣлъ краевый цѣлый рядъ справозданъ и внесень, котрымъ Выс. палата певно не бдкаже своѣи уваги и труду.

Зъ моеи стороны, не зраженый торбчнымъ не поводженьемъ, але, противно, глубоко переконаный о конечнбй и пильнбй потребѣ того впрочбмъ скромного и на цѣлый рядъ лѣтъ даючого розложити ся накладу, якъ такожь совѣстне переконаный о повнбй справедливости и законности становища, яке правительство въ сѣй справѣ заняло, маю честь предложити знову Высокбй палатѣ проектъ закона о орґанізаціи службы санітарнои въ громадахъ и обшарахъ двбрскихъ.

Проектъ той значно змѣненый въ напрямѣ тыхъ голосбвъ, якій бдзывали ся въ сѣй справѣ въ комісіи и въ палатѣ. Маю надѣю, що Выс. палата въ своѣй печативости о добро краю зволить не лише взяти сю некучу справу пбдъ свою розвагу, але заразомъ и полагодити ей такъ, щобы можна наконець приступити до переведеня тыхъ необходныхъ заряджень, котрй, безъ сумнѣву, въ короткбмъ часѣ щедро выплатять ся, и, не кажучи вже о всякихъ взглядахъ гуманітарныхъ, певно спасуть значный процентъ здоровля людского, що нынѣ марнуе ся. Поручаю якъ найгорячійше сю справу Выс. палатѣ и прошу о узглядненье тои конечнои потребы.

Предкладаю дальше два справозданя краевои рады шкбльнои о станѣ шкблъ середнихъ въ минувшихъ рокахъ шкбльныхъ и о станѣ шкблъ народныхъ за минувшій рбкъ шкбльный. Я бажавъ бы дуже, щобы Выс. палата знайшла досыть часу, абы взявши зъ власнои иниціативы тй справозданя на свбй порядокъ дневный, могла своими замѣтками и переведеною дискусією допомагати краевбй радѣ шкбльнбй въ сповнюваню ей трудноі задачѣ. Свѣжо именованый віцепрезидентъ краевои рады шкбльнои, котрого свѣтлый голосъ въ справахъ публичного выхованя мы тутъ тбльке разбвъ чули, а котрый и дальше буде посломъ середъ васъ, буде разомъ зобою вдячный вамъ за ту дискусію и за кождый обективный судъ, а заразомъ буде въ часомъ въ силѣ доставити вамъ всякихъ точныхъ и совѣстныхъ поясненъ. Правительство, покликуючи професора Бобжиньского на посаду віце-президента краевои рады шкбльнои, старало ся бдповѣсти поглядамъ Выс. палаты, высказанымъ въ хвили, коли настала гадка утвореня такои посады. Приднати силу зъ выдатными здбностями, зъ замилуваньемъ до фаховои працѣ, зъ поважнымъ становищемъ и, о скблько можна, зъ парляментарною минувшостію, уважало правительство за свбй обовязокъ, а я зъ своеи стороны, видячи въ тбмъ розумне и узасаднене бажанье, щобы справы всякого выхованя публичного спочили въ однихъ рукахъ, докинувъ до круга дѣяльности віце-президента означеного законом, за его порозумѣньемъ, и справы шкблъ промысловыхъ та університетбвъ, о скблько лишь о мене опираютъ ся.

Взглядно значне пбдвышенье буджету шкбльного мавъ я честь уже минувшого року заповѣсти и умотивувати. До того прибувъ ще недобръ фонду емеритального, а выдатокъ той, появившій ся першій разъ въ буджетѣ краевбмъ, позбстане бдъ теперь постбйною позицію выдатковъ и, хочь може незначно, буде ще рости.

Справа лѣпшого помѣщеня нашихъ шкблъ середныхъ поступае поволи на передъ; высока палата бажала бы певно, щобы та важна справа поступала трохи скорше. Вѣрте менѣ, що и я того вповнѣ бажаю и най то буде порукою, що справы тои анѣ на хвилю зъ ока не спущу. Теперь розпочинають двѣ громады а именно Самббръ и Ясло будову новыхъ будынкбвъ гімназіяльныхъ. Справа будынкбвъ гімназіяльныхъ въ Краковѣ и Перемышли не выйшла ще, на жаль, въ фазы робботъ приготовляючихъ; есть однакожь межи тыми послѣдными справами рбзниця, бо пбдчасъ коли будова въ Перемышли есть уже забезпечена, то не можу того самого сказати въ сѣй хвили о проектованыхъ двохъ будынкахъ въ Краковѣ.

Змаганя що до шкблъ промысловыхъ не збстались безъ успѣху. Завдяки узглядненю правительствомъ бажань краю и печаливости міністра просвѣты можу вже нынѣ сказати, що будучій буджетъ державный выкаже пбдъ тымъ взглядомъ значный поступъ.

Предкладаю дальше буджетъ фонду пропінаційного на рбкъ 1890 и 1891. Не моею рѣчею есть судити хбдъ и розмотанье сеи справы; маю однакожь надѣю, що дирекція пропінаційна збстала вѣрною намѣренямъ палаты и дала доказы своеи совѣстнои працѣ. Буджеты сй предложать вамъ докладный станъ сеи справы и покажуть, що она розвиваесь нормально. Замкненье рахунковъ выкаже певно значну надвышку. На загальну суму признаного вынагородженя выплатили мы доси управненымъ 51 мілібновъ; остаесь ще до выплаты 11 мілібновъ, а именно около 4 мілібны готбвкою а 7 мілібновъ въ віпкулюванихъ облігаціяхъ.

Чинше зъ аренды вплываютъ нормально, а залеглість за першій три кварталы выносила зъ днемъ 1 с. м. ледви 22.000 зр., що въ виду припадаючои на 1890 р. сумы 3.420.000 зр. есть числомъ незначнымъ, особливо, коли зважать ся торбчну язву неурожаю.

Переходячи до торбчнои язвы неурожаю звѣстно Выс. палатѣ, що правительство минувшои зимы дало ще зъ фондбвъ державныхъ значну, бо 700.000 зр. выносячу запомогу. Суму ту роздѣливъ я межи потребуючій помочи повѣты, а коли сумно згадати про повторяючій ся лѣта неурожаѣвъ, то зъ торбчнои язвы позбстае бодай та одна потѣха, що повѣты при помочи запомоговыхъ грошей поправили свои комунікаціи.

Справа бдданя фондбвъ индемнізаційныхъ въ зарядъ краю, чекае лишь затвердженя умовы межи правительствомъ а выдѣломъ краевымъ, приготованои додатково. Позаякъ треба дуже бажати, щобы выдѣлъ краевый мбгъ упорати ся зъ всякими формальностями въ справѣ обнятя тыхъ фондбвъ якъ найскорше и щобы мбгъ предложити высокбй палатѣ приготовленый на рбкъ 1891 буджетъ индемнізаційный, прошу Выс. палату, щобы зволила згадану умову окремымъ справозданьемъ выдѣлу краевого вамъ предложену въ найближшихъ дняхъ затвердати.

Замкненье рахунковъ фондбвъ индемнізаційныхъ за 1889 мавъ я вже честь предложити яко предложенье правительства.

Въ кбнци позваляю собѣ ще порушити справу змѣны, яка зайшла на крѣслѣ маршалкбвскбмъ. Роблю то насамперед длятого, щобы попрошати ґр. Тарновского и подякувати ему за дбзсавану завсѣгды и въ кождбй порѣ готовбсть помочи, прихильність и сердечнй бдносины. Мушу ще зазначити, що для здоровля будучности и въ виду упорно и черезъ довшій часъ кружачихъ поголосокъ, комбінацій и навѣть твердженъ о якихъсь нѣбы то невдоволеняхъ, котрй мали бдносити ся до маршалка, и котрй мали вкбнци довести до его просьбы о звбляненье его бдъ обовязкбвъ, що всѣ тй поголоски суть зовсѣмъ безосновній, ложній, выдуманй и бдкидаю ихъ яко такій рѣшучо въ имени правительства.

Напослѣдокъ повитавъ ще намѣстникъ нового маршалка и просивъ его, щобы зъ повнымъ довѣріемъ числивъ на него а бдтакъ представивъ палатѣ правительственного комісаря совѣтника двору ґр. Лося.

——

До вчерашнього справозданя зъ 1. засѣданя соймового мусимо тутъ додати ще деякй доповненя и такъ: Ухвалено выбрати комісіи: буджетову зъ 17 членбвъ, адміністраційну зъ 17, правничу зъ 9, громадску въ 13, господарства краевого зъ 17, шкбльну зъ 17, промыслову зъ 9, дорогову зъ 12, санітарну зъ 11 и банкову зъ 13 членбвъ.

Пос. Володиславъ Козебродскій и товарищѣ поставили внесенье: „Соймъ зволить ухвалити: I. Ревізію инструкціи для выдѣлу краб-

вого въ дня 1 марта 1866 р. и постановъ служ-бовыхъ. — II. Выборъ комісіи зъ 9 членовъ для переведеня тои ревізіи и предложеня сеймови внесень.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Одъ вчера ожавилось житье політичне у всѣй Долитавщинѣ, бо соймы краєвій розпочали сѣ нарады, а хôдъ тыхъ нарадъ вилыне немало и на загальну політыку державы. Най важнѣйшими въ теперѣшну пору я вайцѣка вѣйшими будуть нарады ческого сойму. Одъ того, якъ въ Чехіи уложить ся житье політичне и ôднесины народній та партійнй, буде мабуть зависѣти и судьба внутрѣшнои політыки держав-ои. Доси не оправдались тѣ обавы що-до ческого сойму, якій настали були коротко передъ его ôдкрытьемъ. Старо-Чехи не зложили своихъ мандатôвъ; они постановили на разѣ вести дальше нарады надъ предложеньемъ правительства въ справѣ подѣлу рады культуры краєвои. Молодо-Чехи постановили домагати ся безпроволочныхъ нарадъ надъ предложеньями що-до помочи для потерпѣвшихъ ôдъ повени. Що же до предложень угодовыхъ, то они постановили чекати ажь до часу, коли старо Чехи займуть до тыхъ предложень ясно означене становище. И Нѣмцѣ на разѣ також притихли. День передъ ôдкрытьемъ сойму зôбравъ ся був екзекутивный комітетъ нѣмецкихъ мужѣвъ довѣрія на нараду и постановивъ результатъ тои нарады держати въ якъ найôбльшôй тайнѣ, а лишь повѣдомити о нѣй нѣмецкихъ послôвъ соймовыхъ. Якій був отже результатъ нарады, не звѣстно; то лишь знае ся, що нарада вела ся надъ загальною ситуацією політичною въ ея ôдношеню до угоды, надъ справою участи Нѣмцѣвъ въ выставѣ краєвôй и надъ декотрыми справами соймовыми меншои ваги. Въ нарадѣ тôй взяли участь мѣжь иншими послы: Гербстъ, Пльенеръ, Шаршмідтъ и Шмейкаль. Що-до становища старо-Чехôвъ, то наспѣла нинѣ вѣсть, що они постановили голосувати за роздѣленьемъ краєвои рады культуры.

Вчерашне ôдкрытье сойму ческого не дало нѣякихъ важныхъ моментôвъ, зъ котрыхъ бы можна судити о ситуації въ Чехахъ. Маршалокъ зазначивъ лишь, що коли на край прийшло нещастье повени, то цѣсарь був першій, що ставувъ по переду тыхъ добродѣѣвъ, що поспѣшили зъ помочію для краю. Також иніціативѣ цѣсаря треба приписати, що Чехи дôстали запом гу зъ фонду державного.

Що-до силы молодо-Чехôвъ въ соймѣ, то треба мати то на увазѣ, що ôдъ часу, коли при доповняючихъ выборахъ выйшли ихъ кандидаты, то число ихъ зросло на 42; пять ческихъ послôвъ не належать до нѣякого клюбу, а бѣмъ старо-ческихъ послôвъ голосувало вже пôдчасъ послѣдней сесіи противъ угоды и заявили своимъ выборцямъ, що и теперь будуть противъ нея голосувати. Позаякъ ще и ректоръ ческого увіверситету, россійскій совѣтникъ державный Томса буде голосувати въ молодо-Чехами, то число цѣлои опозиціи дôйде певно до 58 голосôвъ; може отже дуже легко стати ся, що опозиція, усуваючись ôдъ голосованя, не допустить до ухваленя такои постановы, до котрои треба буде абсолютнои бôльшости.

Для долѣшно-австрійского сойму именованій маршалкомъ краєвымъ гр. Христіянъ Кінскій а віцемаршалкомъ бурмістръ мѣста Вѣдня д-ръ Прінсъ. Въ соймѣ предложивъ намѣстникъ проектъ закона о сполученю кôлькохъ громадъ зъ Вѣднемъ, о выданю нового статута громадского и новои ординації выбочои для Вѣдня.

——

На конґресѣ соціялістôвъ въ Галлѣ признано заграничнымъ делеґатамъ дорадчій голосъ въ справахъ парляментарныхъ а рѣшаючій у всѣхъ иншихъ справахъ. Бебель здавъ справу о управѣ партіи и заявивъ, що дотеперѣшну тактику треба и дальше задержати, бо пріятелѣ соціялізму за границею хотять въ тôмъ самôмъ дусѣ також працювати, Бебель выповѣвъ вôйну ультрамонтавізмови и предкладавъ, щобы заложити ґазеты соціялістичній для селянъ особливо же одною ґазеты въ языцѣ польскôмъ. Лібкнехтъ заявивъ знова, що партія соціялістична есть о стôлько лишь революційна, що хоче внести теперѣшный ладъ соціяльный, але не хоче брати ся до того насильными средствами.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ товариства „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ** порѣшивъ дозволити родинамъ, а именно женамъ своихъ Вп. членôвъ вступъ до льокальностей товариства и користати зъ читальнѣ товариства безъ нѣякои окремои оплаты. Яко день сходинъ для Вп. Панъ вызначено тымчасово четверъ вечеромъ кождого тыждня, доки самій Вп. Панѣ не подадуть иншого дня за ôдповѣднѣйшого для себе. — Повыше зарядженье выдѣлу „Рускои Бесѣды“ приняли члены товариства дуже симпатично, бо тымъ способомъ оживить ся значно житье товариске Русинôвъ.

— **Выборы до выдѣлôвъ повѣтовыхъ** ôдбули ся сими днями въ Пôдгайцяхъ и Сяноцѣ. Въ Пôдгайцяхъ выбрано маршалкомъ Едм. Литиньского, заступникомъ Мих. Боровского а членами выдѣлу: Юл. Словицкого, кс. І. Кершку, Фр. Стобецкого и Каз. Зарембу. Члена выдѣлу зъ куріи сельскои не выбрано, бо, якъ звѣстно, всѣ члены рады повѣтовои зъ куріи сельскои ôдтягнули ся ôдъ голосованя. — Въ Сяноцѣ выбрано маршалкомъ Фел. Гнѣвоша дѣдича Новоселець, віцемаршалкомъ Вол. Моравского дѣдича Орѣхова а заступникомъ віцемаршалка Вол. Виктора дѣдича Волѣ Сеньковои; членами выдѣлу: Каз. Виктора дѣдича Заршина, Вол. Трусколяского дѣдича Куляшного, Кирила Ладижиньского бурмістра зô Сянока, д-ра Тата Льемера сянôцкого лѣкаря и д-ра Шнайдра сянôцкого нотаря.

— **Перше засѣданье буковиньского сойму** ôдбуло ся вчера вô второкъ, по богослуженяхъ въ православнôй церквѣ и костелѣ. На порядку деннôмъ, крôмъ верифікаціи всѣхъ выборôвъ, поставлено справозданье рахункове выдѣлу краєвого и справу дозволу отворити двѣ новій рогачки въ Чернôвцяхъ, а то на ул. Семигородскôй и Рускôй.

— **Совѣтникъ двору ґр. Паче**, управляючій теперь правительствомъ краєвымъ на Буковинѣ, одержавъ ôдъ міністерства скарбу уповаженье управляти президією дирекціи скарбовои въ Чернôвцяхъ. Сею президією управляє — якъ пише Gaz. Pol. — все силою свого уряду кождоразовый президентъ краю, тожь и теперѣшне порученье заступати шефа краю и въ тôмъ напрямѣ есть лишь розширенъемъ обсягу дѣланя ґр. Паче и свѣдчить выразно, що се лишь байка вѣсть, подана деякими ґазетами, мовъ бы президентомъ Буковины мавъ стати бар. Кравсъ, директоръ вѣденьскои поліціи. Противно, теперѣшне порученье ґрафови Паче управляти президією дирекціи скарбу — додае згадана ґазета — потверджуе вже высказану гадку, що правительство не обсадить на разѣ ще мѣсця президента краю, лишь полишить управу на довшій часъ въ рукахъ ґр. Паче. Коли же прийде до именованя, то сей ґр. Паче буде безъ сумнѣву якъ для краю такъ и для правительства найôбльше пожаданою особою.

— **Товариство „Академічне Братства“** просить насъ замѣстити отсю оповѣстку: „Повѣдомляемо нашихъ Товаришѣвъ и П. Т. Публику, що зъ нинѣшныхъ днемъ (15 н. ст. жовтня) перенесло ся наше Товариство зъ улицѣ Академічнои на нове мешканье: Пляцъ Галицкій ч. 10 въ партерѣ.“

— **Резиґнація Матейка зъ директорства краковскои школы штукъ красныхъ.** На торжественнôмъ отвореню року шкôльного въ краковскôй школѣ штукъ красныхъ державъ Матейко довшу промову, въ котрôй — якъ пише Czas — заявивъ, що по довшôмъ розмыслѣ порѣшивъ подати ся безпроволочно до димісіи яко директоръ школы. За причины сего кроку подавъ передо всѣмъ, що ôдъ якогось часу добачуе дивну рôвнодушнôсть для школы и тому завдававъ собѣ пытанье, чи если бы ôнъ ухиливъ ся ôдъ управы школы, се не принесло бы користи школѣ, ей потребамъ що-до побôльшеня силъ учительскихъ, о що ôнъ ôдъ давна старавъ ся всѣми силами, але безъ успѣху. Ôдтакъ заявивъ Матейко, що за для лихого свого здоровля, а головно за-для неохоты пôдпирати его змаганя яко директора, порѣшивъ ôнъ ухилити ся въ кружокъ родинный, зъ глубокимъ пересвѣдченьемъ, що найде ще богато поля, щобы служити краєви, якъ то ôнъ доси робить по-за школою. Також порушивъ Матейко въ своѣй промовѣ квестію новыхъ напрямôвъ малярства, справу завчасныхъ выѣздôвъ за границю не пôдготовленыхъ до сего ще ученикôвъ школы, и порôвнуваъ се зъ еміґрацією польского люду до Америки. Професоры школы штукъ красныхъ старали ся ôдвести Матейка ôдъ намѣреной резиґнаціи, мотивуючи се тымъ, що може истнованье школы есть загроженье, — але Матейко обставъ при своѣмъ и заразъ по засѣданю выслалъ до намѣстника просьбу о димісію. — Резиґрація Матейка есть новою поражкою станьчикôвъ, бо, хоть загальна опінія добачала упадокъ краковскои школы штукъ красныхъ лишь въ управѣ сеи школы, то станьчики хотѣли одержати вытвореный ними status quo лишь за для засады и славы своеи партіи.

— **Сôръ о луги надъ Морскимъ Окомъ въ Татрахъ** веде ся мѣжь Угорщиною и Галичиною вже ôдъ 1824 р. Мадярскій дѣдичѣ села Яворинки не дозволяють галицкимъ гôрнякамъ (ґуралямъ) зъ Закопаного и Бѣлки пасти худобу на лугахъ Морского Ока, а тій зновъ ôдкликують ся на свои права, наданій имъ ще Иваномъ Казимиромъ. Спôръ вѣвъ ся давнѣйше також и мѣжь дѣдичами погранічныхъ селъ, мадярского и галицкого, и коли въ мадярскихъ судахъ выгрывали дѣдичѣ мадярскій провізорію, то галицкій ôдпоручники староства не зважали на се и при продажахъ ôддавали въ посѣданье галицкихъ дѣдичѣвъ спôрній парцелѣ. Зъ того й выйшло, що за деякій парцелѣ платить ся нодатокъ и въ Галичинѣ и Угорщинѣ. Теперѣшный властитель Яворинки кн. Гогенльоге велѣвъ на спôрнôй територіи выставити дôмъ и вбити граничній стовпы, але галицкій гôрняки розкинули ему сей дôмъ и стовпы. Для обороны своихъ правъ выславъ кн. Гогенльоге, а радше его управитель, въ-друге людей ставити дôмъ и стовпы а для охороны додавъ имъ стрѣльцѣвъ, котрій мали стрѣляти на напастникôвъ. И було бы прийшло дня 9 н. ст. жовтня до проливу крови, бо гôрняки пôдъ проводомъ лѣсничого зъ Бѣлки не наполохались мадярскихъ стрѣльцѣвъ и лишь въ числѣ 50 людей выйшли зъ топôрцями встояти за свои права. Лѣсничій зъ Бѣлки завôзвавъ мадярскихъ слугъ залишити роботу, але въ тôй хвили выхопились зъ гущавины три мадярскій жандармы и наставивши оружіе, окружили лѣсничого та двохъ гôрняків и ихъ увязнили. Гôрняки порадились и рѣшали ôдбити своихъ. Зъ обохъ сторôнъ лагодились до бôйки. Наразъ прибувъ въ саму пору комісарь староства зъ Нового Торгу, повѣдомленый о всѣмъ вже заздалегôдь ґр. Замойскимъ властителемъ Закопаного, та якось помиривъ обѣ стороны. Одъ Мадярôвъ ôдобравъ увязненыхъ и заказавъ ставити Мадярамъ дôмъ и стовпы. Чи та интервенція урядова на довго выстане до полагодженя спорôвъ погранічныхъ, сумнѣваемось, и если рѣшучо не полагодить ся справы, то може и пôзнѣйше при завзятости спорючихъ прийти до проливу крови.

— **Торжественне отвореньe нового року шкôльного въ політехніцѣ львôвскôй** ôдбуло ся позавчера по ôдправленю богослуженя въ костелѣ Марія Магдалины. По год. 11 передъ полуднемъ въ авли політехнічнôй при гостяхъ и молодежи отворивъ рôкъ шкôльный проректоръ д-ръ Августъ Фрайндъ, здаючи заразомъ справу изъ стану заведеня въ минувшôмъ роцѣ. Записаныхъ було 175 студентôвъ, (60 ново-иматрикульованыхъ). Въ порôвнаню зъ рокомъ попереднѣйшимъ фреквенція змогла ся о 7 студентôвъ. Выдѣлъ и инжіньеріи числивъ найбôльше, бо 67 звычайныхъ слухачѣвъ. зъ походженя було; 141 зъ Галичины, 2 зъ Буковины, 2 зъ Чехіи, 30 зъ Россіи. Пôсля народности було 164 Полякôвъ 9 Русинôвъ, 2 Чехôвъ; пôсля вѣроисповѣданя: 146 католикôвъ, 4 евангеликôвъ а 25 жидôвъ. Зъ оплаты шкôльнои вплынуло 2841 зр. 50 кр.; 55 слухателѣвъ було увôльненыхъ ôдъ оплаты. Стіпендій побирало 34 слухателѣвъ въ загальнôй сумѣ 6.078 зр. Першій испытъ державный зложило 19 другій, 7 слухателѣвъ. Студенты ôдбули кôлька прогульокъ науковыхъ, на котрій міністерство удѣлило грошевои запомоги, а дирекціи зелѣзниць знизили цѣны ѣзды. На електро-технічный музей удѣлило міністерство субвенціи 12.000 зр., черезъ що музей той збогативъ ся науковыми средствами. — Нововыбраный ректоръ проф. Франке, переймаючи урядъ зъ рукъ попередника д-ра Фрайнда въ довшôй инавґураційнôй промовѣ пôднѣсъ значѣнье наукъ технічныхъ, котрій суть найбôльшою пôдоймою до економічного пôднесеня краю. Онъ указавъ, що на Заходѣ науки технічній суть въ далеко бôльшôмъ поважаню, нѣжь у насъ, де ще мѣжь гуманістами а реалістами пануе значный антаґонізмъ, хоть глубша аналіза розвитку цівілізаціи выказуе, що давнѣйше такого антаґонізму не було. Побôчь традиціи мужества и посвяченя стояла також неоцѣнена традиція працѣ, котра передавала добутій скарбы дальшимъ поколѣнямъ. Злучити и погодити оба напрямы традицій въ одну цѣлôсть, обôймаючу зарôвно потребы моральній суспôльности якъ и потребы матеріяльній, — се головна задача нинѣшнои добы...

— **Рада мѣска въ Сокалю** уконституувала ся сими днями. Бурмістромъ выбраный адвокатъ д-ръ Володиславъ Вейда, заступникомъ (дотеперѣшный заступникъ) Александеръ Гериновичъ, асесорами: Андрѣй Заблоцкій, Ник. Клишеръ и Францъ Лѣщиньскій. Такъ отже партія т. зв. „Квѣциньскій & д-ръ Вейда“ — якъ пишуть до Kurjer-a Lw. — ôднесла повну побѣду, а партія дотеперѣшного бурмістра, д-ра Филиповского, помимо сильнои пôдпоры зô стороны староства и бôльшои части т. зв. интеліґенціи перепала.“

— **Однорôчній охотники**, котрій не здавши испыту будуть другій рôкъ служити, не зазнають нѣякои пôльги. Вправдѣ розôйшлась була поголоска, мовь бы загадано тыхъ однорôчныхъ охотникôвъ пустити на урльопъ, але вѣденьска Sonn-u. Montags Ztg. заперечуе ей, бо тымъ обминувъ бы ся законъ. Цѣла пôльга лежить въ тôмъ, що и въ другôмъ роцѣ службы будуть обходитись зъ ними якъ зъ охотниками, с. є. будуть могли ходити до войсковои школы, не будуть робити простыхъ робôтъ, а також будуть могли служити на власный коштъ.

— **За „аґітаціи москвофільскій“** — якъ доносить Dziennik Pol. — мала поліція арештувати сими днями у Львовѣ Ивана Зінґера, котрый приѣхавъ зъ Кіева до Львова, щобы вести аґітаціи москвофільскій мѣжь робôтниками. Разомъ зъ Зінґеромъ приѣхали — каже Dziennik — до Львова ще два аґітаторы московскій, котрыхъ також увязнено. Слѣдство мало выказати, що тій аґенты ходили по шинкахъ и тамъ при пивѣ чи горѣвцѣ вели аґітацію въ користь Россіи.

— **Фіскалізмъ въ Австріи.** На доказъ строгости и неслушности, зъ якою уряды податковій стягаютъ податки а дирекціи фінансовій поступаютъ при вымѣрѣ належитостей податкôвъ, може послужити фактъ, що міністерство фінансôвъ знесло зъ власнои ініціативы въ дорозѣ урядовôй численній ореченя и розпорядженя пôдчиненыхъ собѣ властей, противъ котрыхъ внесено ôдклики до трибуналу адміністраційного. Міністерство знесло ихъ вже напередъ, не выжидаючи ореченя трибуналу адміністраційного.

— **Въ Майданѣ** въ шибѣ нафтовôмъ „Маня“ (власнôсть Щепановского и Янишевского) показала ся дуже обильно ропа нафтына, бо минувшои суботы напомпували 60 бочокъ.

— **На заробки** идуть наши люде ажь надъ Чорне море до Россіи, бо — якъ пишуть зъ Одессы до Кгај у — сими днями прибуло до Николаева 360 Галичанъ и Мадарôвъ та згодили ся до роботы при панцирнôмъ корабли „Дванацять Апостолôвъ“, котрый будуе ся въ николаевскôмъ портѣ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

Евфрозина зъ Илясевичѣвъ Тиминьсна упокоила ся дня 12 н. ст. жовтня въ 26 роцѣ житя въ Торакахъ коло Путилова на Буковинѣ. Вѣчна ѣй память!

Телеграмы „Дѣла“.

Цетинье 14 жовтня Приѣхали тутъ князь и княгиня Лайхтенберґска а князь чорногорскій и жителѣ приняли ихъ торжественно.

Петербургъ 14 жовтня. Комітетъ міністрôвъ ухваливъ установити міністерство рôльництва. „Гражданинъ“ доказуе, що интетесы Австріи и Россіи на Всходѣ дались бы погодити зъ собою; прецѣ найлѣпшимъ доказомъ того, що Австріи нешкодить то нѣчого, що въ Сербіи верховодить партія прихильна Россіи.

Мадритъ 14 жовтня. Правительство маe потягнути до одвѣчалнности тыхъ бесѣдникôвъ, що на католицкôмъ конґресѣ въ Сараґоссѣ выступали противъ иґаліяньского короля.

Гаґа 14 жовтня. Лѣкарѣ выдали орече-нье, що король, хоть не есть безнадѣйно недужій, такъ ослабъ на умѣ, що не може дальше займати ся справами державы.

Лісбона 15 жовтня. Ґен. д'Абре утворивъ вже новый кабінетъ.

Берлинъ 15 жовтня. Зъѣздъ Ґен. Капрівіого зъ Кріспімъ маe ся ôдбути сими днями въ Туринѣ. Правительство россійске закупило въ Франціи за 30 міліонôвъ золота. Кажуть, що тымъ закупномъ мали займати ся також и берлиньскій банкиры Блайхредеръ и Мендельзонъ.

Прага 15 жовтня. Кн. Шварценберґъ взявъ въ соймѣ урльопъ на шѣсть недѣль, хоть есть зовсѣмъ здоровъ. Фактъ сей уважаесь також демонстрацією противъ угоды.

Софія 15 жовтня. Синодъ болгарскихъ епископôвъ скликано до Софіи. Стамболовъ занедужавъ небезпечно.

Амстердамъ 15 жовтня. Велике вѣче народне ухвалило домагати ся поставленя міністрôвъ въ станъ обжалованя за то, що они видячи що король есть безнадѣйно недужій не установили реґентіи.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для тов. „Шкôльна помôчь“ у Львовѣ** зложили на руки головы товариства п. Гр. Врецьоны Вп Добродѣѣ: проф. А. С. 1 зр., Мих. Кочоровскій учитель 20 кр., д-ръ Дамянъ Савчакъ 50 кр. п-ѣ Стеф. Лопачиньска 1 зр., Ант. Павенцкій учитель, 1 зр., о. Яримовичъ зô Львова 1 зр. — Всѣмъ Вп. Добродѣямъ за тій жертвы сердечна подяка.

ЗАГАЛЬНЙ ЗБОРЫ

Народнои Торговлѣ, товариства зареґістрованого зъ ограниченою порукою.

Маємо честь запросити симъ Впв. Членôвъ **Народнои Торговлѣ**, товариства зареґ. зъ огр. порукою, на **Загальнй Збôры**, котрій ôдбудуть ся 1 н. ст. падолиста 1890 р. у Львовѣ въ Народнôмъ Домѣ о 4-ôй годинѣ по полудни.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣту управляючого;
1. Справозданье и внесенье Комітету контрольного центрального (§§. 34 и 46 стат.)
3. Змѣна статута а именно §§. 15. 18. 19. 20. 21. 27. 28. 29. 32. 33. 34. 35. 56. 62. и 63.;
4. Выбôръ 10 членôвъ Совѣту управляючого на шѣсть лѣтъ;
5. Означенье марки презенційнои для членôвъ Совѣту управляючого на рôкъ адм. 1890/91;
7. Выбôръ Комітету контрольного центрального на рôкъ адм. 1890/91 (§. 34 и 46 ст.);
7. Внесеня членôвъ.

Вступъ до салѣ зборôвъ мають тôлько члены товариства. Леґітимацією для члена есть его книжочка удѣлова. Членамъ, выповѣвшимъ свои удѣлы, не прислугуе право голосу (§. 56 стат.).

У Львовѣ 7 н. ст. жовтня 1890.

За Совѣтъ управляючій

Евгеній Дудкевичъ предсѣдатель. *Северинъ Держко* членъ Совѣту.

УВАГА. Білянсъ и проектъ змѣны статутовъ можуть члены товариства дôстати въ нашихъ філіяхъ, а на бажанье высилае Дирекція почтою.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ôдъ 1 червня 1890.

Одѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано по ѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô вторки.

Приѣздъ до Львова.

Зô Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зô Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô вторки и пятницѣ.

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданй пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Надѳслане.

Мед. д-ръ А. Якобі

маг. акушерії, кѳльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ **Выгодѣ** (пов. долинь-ского), повернувъ ѳдбувши довшй студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ **СТРЫЮ** (при ул. Валовой ч. 69).

Ординує щоденно ѳдъ 12—3. Убогихъ недужихъ лѣчить кождои суботы безплатно. 3660 (8—12

Всѣ паперы цѣнні

якъ листы заставні, пріорітеты, акціи, льосы, за готѳвку и на сплаты мѣсячні, такожь рублѣ, марки, франки и т. п.

купує и продає по найприступнѣйшихъ цѣнахъ

Августъ Шелленбергъ

дѳмъ банковый и контора вымѣны

Выдавництво газеты льосовань „Надъя“ пренумерата цълорѳчна на провінцію зр. 1·80.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пѳдъ заг.:

ілюстрованій

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку на **лучшѳмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѳмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію виносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членовъ оне тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 27—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Всѣлякій Листы заставній Товариства кредитового земского

4½% Листы заставні Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційні
Всѣлякій обліґаціи довгу державного
Зелѣзничій обліґаціи першенъства
Льосы державній и приватній
продає пѳдъ найкористнѣйшими условіями

Сональ & Лілієнъ

3360 159—156 **Дѳмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся ѳдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Надѳслане.

Д-ръ мед. Юліянъ Ястршембскій

бувшій асистентъ університету краковского, шпиталѣвъ св. Лазаря и св. Людвика въ Краковѣ, осѣвъ въ **Городенцѣ** яко лѣкарь мѣскій и поручаесь ласкавымъ взглядамъ Вп. Публики рускои.

Пошукує ся

учительки до ново зорґанізованои школы етатовои въ Телячѳмъ, пов. пѳдгаецкого, зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ. Учителька крѳмѣ платнѣ 300 зр., выгѳдного помешканя, ½ морґа саду, 1 морґа поля призначеного для ужитку учителя, — може за подаванье науки для 3 дѣтей (двохъ дѣвчатъ и одного хлопця) одержати у мѣсцевого священника харчъ и ѳдповѣдну вынагороду. Було бы до желаня, щобы умѣла подавати початкову науку гры на фортепянѣ. Кандидатки зволять порозумѣтись въ тѳй справѣ зъ **О. Петромъ Литиньскимъ въ Телячѳмъ,** 3687 **почта Лѣтятинъ.** 3—3

Білеты літоґрафованій

Учителѣвъ, учителькя и ключницѣ 100 штукъ зъ пересылкою 1 зр. 5 кр. поручае **Бюро Іосифа Бірклього** поручае **Літоґрафія ИВАНА СЕРА-Львѳвъ, ул. Трибунальска ч. 4. ФИНОВИЧА, Львѳвъ ул. Академічна ч. 8.** 3683 3—6 Переписка въ рускѳмъ языцѣ.

Маю честь подати до прилюдної вѣдомости Вп. Публики, Всч. Духовеньству, славетнымъ Громадянамъ, Комітетамъ церковнымъ и всѣмъ Пов. Родимцямъ,

що зъ днемъ **1 н. ст. грудня 1890** *ѳдкрываю въ ПЕРЕМЫШЛИ*

при ул. Францишканьскѳй ч. 153

НОВУ ТОРҐОВЛЮ

знарядѳвъ, ікон, книгъ и ризъ церковныхъ, товарѳвъ зѳ щирого срѣбла и хиньского срѣбла

пѳдъ фірмою

ЕМ. ЛЕВИЦКІЙ и С-КА

Цѣны товарѳвъ въ моѣй торговли будуть **значно низшій** якъ у другихъ того рода торговляхъ.

Яко Русинъ упрашаю о ласкавій взгляды Вп. Публики, Всч. Духовеньства, славетныхъ Громадъ, Комітетѳвъ церковныхъ и всѣхъ Пов. Родимцѣвъ.

Въ тѳй милѳй надѣи, що моя просьба зверне на себе ласкаву увагу, маю честь оставати зъ глубокимъ поважаньемъ 3682 3—3

Емиліянъ Левицкій и С-ка.

Коли-бы яке замовленье мало слѣдувати передъ ѳдкрытьемъ моеи торговлѣ, то прошу въ такѳмъ разѣ до конця сего мѣсяця адресувати: Емиліянъ Левицкій, Станіславѣвъ, post. rest. а ѳдъ 1 цал. та сама адреса въ Перемишли.

Мужеску Безсильнѳсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхѳвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Білеты візитовій, карты весѣльній, диплѳмы и всякій роботы літоґрафічній выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

НАРОДНА ТОРҐОВЛЯ

поручае прямо зѳ фабрики

СВѢТЛО

I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаеся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои маe свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣди недѣльній,

праздничній и случайній
въ V томахъ
о. Юліяна Ганкевича.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 26—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыжня **свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его пѳсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитій сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный ½ клгр.		1	60
	„ melange „		1	80
Souchong	ѳдличный „		2	—
	найлучшій „		3	—
	melange P. „		3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I. „		3	00
	„ II. „		4	60
	„ III. „		6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф. „		2	40
	2 „ — „ „		3	—
	2 „ 50 „ „		3	75
Высѣвки	ѳдличный „		1	60
	prima „		1	80
	non plus ultra „		2	50

РУ-

кавички, шовковій, сернячій, саміяновій лосевій, кафтанники и шкѳряній штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничій

поручае найдешевше

2537 ТОРҐОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львѳвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Львѳвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахѳвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львѳвъ ул. Корытна 13.

поручае: Асфальтъ до фундаментѳвъ для изольованя мурѳвъ ѳдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячѳмъ станѣ **Елястичній изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родѳвъ до крытя дахѳвъ, **роля 10 м.□ ѳдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консервациі дахѳвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу **кавчукову.**

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будѳвництвѣ найбѳльше **завохчей стѣны въ мешканяхъ.**

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляе въ цѣлѳмъ краю своими людьми покрытя дахѳвій тектуровій и ихъ репарациі. Метръ □ ѳдъ 50 до 75 кр. 3545 38—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Въ торговляхъ, остаючихъ пѳдъ моею фірмою, такожь въ головнѳмъ моѣмъ складѣ у Львовѣ, ул. Сикстуска 47

утримую лишь найлѣпшій роды

НАФТЫ галицкои незагальнои

продаючи єи въ моихъ торговляхъ по цѣнахъ найдешевшихъ:

1 літръ нафты подвѳйно рафін. **хрусталевои** Нр. 00 по 24 кр.
1 „ „ „ „ **сальоновои** „ 0 „ 22 „
1 „ „ чистои **бѣлои** „ I „ 20 „
1 „ „ неекспльдуюч. **господарскои** „ II „ 18 „

купуючимъ въ моѣмъ головнѳмъ складѣ що найменше на разъ **10 літрѳвъ опускаю** зъ повысшихъ цѣнъ 2 крейцарѣ на літрѣ и ѳдставляю замовлену нафту **домѳвъ.**

При ѳдборѣ цѣлыми **бочками** около **180 літрѳвъ** даю ѳдповѣдный **рабатъ.** Хто бы однакъ бѳльшои скѳлькости у себе не хотѣвъ переховувати, одержить **асигнаты,** за котрыми закуплену нафту **частями** въ кождѳй моѣй торговли може ѳдбирати. 3642 1—6

Замовленя приймають всѣ мои склепы. Головный складъ маe телефонъ ч. 159. На провінцію высылаю нафту за переказомъ до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

ПЕТРО МИЮЧИНЬСКИЙ у Львовѣ.

Вѣденьскій магазинъ товарѳвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львѳвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбѳльшій складъ въ цѣлѳй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робѳтъ ручныхъ, гафтѳвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонѳвъ, Fichus, товарѳвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтѳвъ, перъ, капелюхѳвъ, товарѳвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетѳвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкѳряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикѳвъ, манштетѳвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхѳвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледѳвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетній **занавѣсы джутовій** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3·75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантній **комплетній занавѣсы коронковій** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчисленый выбѳръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лѳжки и конѣ Кождого часу кѳлькасотъ останкѳвъ хѳдниковъ по 8—12 метрѳвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тѳмъ ѳддѣлѣ суть **японьскій и всходній спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбѳръ килимѳвъ сальоновыхъ и стѣныхъ, а такожь хѳдниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбѳльшій складъ англійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Папчохи дамскій и дѣточій. Найбѳльшій выбѳръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякій приукрашеня церковній, ѳлтары, иконостасы, амвоны, ѳлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пѳсля найновѣйшихъ взорѳвъ и пѳсля всякихъ жадань

3604 29—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

!!! УЛИЦЯ Краковска 6 КОМНАТА до СНѢДАНЬ

Новый господарь по Данилевичу. 3686 2—5

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосѳвъ **10** зр.
6 льосѳвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (32—?)

Головна выграна 50.000 зр. вартости

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 30. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львѳвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѳдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 224. Львовъ, Четверъ 16 (4) жовтня 1890 Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“** выходить въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8, Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рѣкъ	16 зр.	на цѣлий рѣкъ . . .	24 зр.
на півъ року	9 зр.	на півъ року . . .	12 зр
на чвертъ року . .	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлий рѣкъ	16 зр.	на півъ року	8 зр
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція відкрита щоденно, крім днів по святах, від 8 год. до 12 год. перед полуднем і від 2 год. до 5 год. по полудні. Ул. Баторія ч. 24. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатані вільні від порта. **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенья принимаються по цѣнѣ 6 кр. відъ одного стрѣчка печатков, въ рубр. „Надісłане“ по 20 кр. а. в. **Подяки** числиться по 10 кр. відъ стишка.

У Львовѣ, дня 16 н. ст. жовтня 1890.

Анѣ маршалокъ краевый, анѣ ц. к. намѣстникъ Галичины не подносли въ рѣчахъ своихъ при відкритю теперѣшней сесіи соймовои фанту, що справа руска жде на полагоду въ законодавчомъ тѣлѣ краевомъ.

Маршалокъ краевый заявивъ головно мысль, що онъ буде „стерегти поваги и достоиньства краю та правъ народу“ — розумѣе ся — польского. О стереженю правъ обохъ народовъ, заселяючихъ край, не зволивъ згадати нѣ однымъ словомъ. Звернувшись до послівъ руснихъ, завѣривъ ихъ вправдѣ о своѣй симпатіи до народности руской та языка руского, але симпатія та має характеръ чисто личный. Впрочѣмъ, зъ справъ економічной натуры узнавъ маршалокъ наглою — управильненье та упорядкованье відносинъ громадскихъ зъ огляду на можливость лучшои, вѣжь до теперь, адміністрації.

Ц. к. намѣстникъ подѣсъ по-при именованье п. Бобжиньского віцепрезидентомъ рады шкільной краевои та по-при будову двохъ польскихъ гімназій потребу ухваленя закону санітарного и — на томъ скінчивъ.

Зъ фантомъ тымъ, зраджуючимъ велику пасивность обохъ згаданыхъ чинниківъ для справы руской, мусимо нинѣ числитись и брати его такъ, якъ онъ представляе ся, не віддаючись нѣякимъ илюзіямъ. Анѣ выдѣлъ краевый не чувъ потребы пригадати новому маршалкови, що въ кошахъ его залягають неполагоджені внесеня послівъ руснихъ въ справахъ шкільництва, анѣ правительство центральне не чуло потребы вложити въ уста заступника свого въ краю, що оно хоче або домагае ся якои-небудь, хоть-бы лише частковои полагоды справы руской на основахъ рівноправности. Именно центральне правительство, то саме, котре взяло починъ до угоды чесько-нѣмецкои, велѣло намъ набрати пересвѣдченя, що квестія руска его зовсѣмъ не обходить и що въ теперѣшней сесіи оно не возьме нѣ найменшои ініціативы до якои-небудь акціи въ томъ напрямѣ.

Законъ санітарный, якъ и законъ громадскій можуть мати свою вагу, и мы радѣ, що соймъ подбае о здоровле жителѣвъ Галичины та о лучшу адміністрацію автономічну. Але чи двѣ тѣ справы стоять такъ высоко, щобы по-при нихъ забути цѣлковито на справу руску — то осмѣляемось заперечити.

Не обрічаемось однакъ тымъ фантомъ. За надто вѣримо въ лучшу будучность народу руского, яку онъ здобуде собѣ власными силами и при корыстнѣйшихъ обставинахъ историчныхъ, якъ щобы могли мы журитись тымъ, що хто-небудь відносить ся до насъ зъ тою рівнодушностію, до якои мы взвычаились відъ тридцяти лѣтъ. Мы констатуемо лише, що про насъ знову забуто, а если справа руска кому выдаесь маловажною на стілько, що про нею можна й дальше мовчати, то желаемо понятю тому успѣху такъ довго, ажь поки не прийде часъ прикрого розчарованя.

Але може скаже хто, що правительство центральне не хотѣло въ томъ взглядѣ вплывати на соймъ, знаючи, що сторонництва польскій сойму галицкого для справы руской суть якъ найлучше настроенй? На то відповѣмо, що настрій той дали намъ уже пізнати орґаны прасы польскои, заступаючій гадки сторонництвъ соймовыхъ, дуже докладно. На днахъ писала вже N. Reforma, яко орґанъ лѣвицѣ соймовои, що лѣвиця не підопре нѣякихъ внесень руснихъ, бо Русины звязали ся зъ Россіянами, а краківскій Czas, орґанъ правицѣ,— сей відъ давна въ послахъ руснихъ и въ народѣ рускомъ бачить елементъ wrogi państwu i kościołowi... Зъ тыхъ двохъ сторінъ годѣ про-те Русинамъ галицкимъ надѣятись не то ініціативы до полагоды справы руской, але двѣ тѣ стороны — демократична и станьчиківска — зобовязались уже a priori не допустити до полагоды навѣть мінімальныхъ внесень клюбу руского въ справѣ шкільництва руского. Центръ же сойму краевого представляесь такъ хаотичнымъ и безпрограмовымъ, що зъ-відси не повѣе на насъ теплѣйшимъ вітромъ. Правительство центральне може бути про-те певне, що наколи въ его интенціи лежало приспанье справы руской и на дальше, то всѣ сторонництва польскій сойму галицкого прийдуть ему охотно підъ руку.

Друга рѣчь въ томъ, якъ въ виду того найновѣйшого прояву клюбъ руский уложить акцію свою, и якій наслѣдки выйдуть зъ того, наколи бы бѣльшости соймовій захотѣлось и въ часѣ теперѣшней сесіи підсля давного звычаю переходити до порядку дневного надъ внесеньми послівъ рускихъ або збувати тій внесеня відсыланьемъ ихъ до комісій на вѣчный упокій...

Справы соймовій.

Про намѣренй атаки на выдѣлъ краевый рознй кружать поголоски. Якъ довѣдуесь N. Reforma, одній говорять, що заразъ въ початкахъ сесіи мае бути поставлене вотумъ недовѣрія для цѣлого выдѣлу краевого, другій зновъ кажуть, що выбухъ наступить ажь при розправѣ буджетовій, и що атакъ мае звернути ся лично противъ трехъ членівъ выдѣлу. [Именъ N. Reforma не подае, але можна догадувати ся, кого мае на гадцѣ.] Голосять такожь, що въ Краковѣ мала відбути ся нарада „выдатныхъ“ изъ правицѣ, на котрій відкинено проектъ „реформы выдѣлу краевого“ оголошеный въ Przeglądѣ [т. е. щобы члены выдѣлу краевого не потребували мешкати у Львовѣ, а департаментами щобы управляли урядники-директоры), — а згоджено ся лише на те, щобы число членівъ выдѣлу краевого поббльшити о одного, — отже выдѣлъ мавъ бы складати ся не зъ шѣстьохъ, але зъ сѣмохъ членівъ (розумѣесь, кромѣ маршалка); зъ тыхъ курій выбирали бы, якъ доси, трехъ, а цѣлый соймъ чотирохъ. Цѣль очевидна: при выборахъ зъ цѣлого сойму консерватисты числять на бѣльшість, отже тою дорогою стараються скрѣпити число своихъ членівъ въ краевомъ выдѣлѣ. Однакожь се вымагало бы змѣны статута краевого, отже тая „реформа“ могла бы увійти въ житье доперва за рікъ.“

Впрочомъ, якъ відомо нашимъ читателямъ, заразъ на першій сесіи пос. Володиславъ Козьебродскій поставивъ внесенье — выбрати окрему комісію, котра мае розслідати: чи и якій змѣны поробити въ инструкціи для выдѣлу краевого и въ законѣ о службѣ краевій. N. Reforma сумнѣвае ся, чи комісія соймова буде могла въ часѣ сеи сесіи соймовои скодіфікувати оба тій законы; мабуть не зможе, а тогдѣ справа мусѣла бы бути передана выдѣлови краевому, щобъ здавъ зъ неи справу на другу сесію соймову.

——

Про клюбы соймовій можемо подати нинѣ такій вісти:

Клюбъ руский відбувъ уже два засѣданя, на котрыхъ обговорювавъ становище свое сеи сесіи пріндіпіяльно, а потомъ застановлявъ ся и надъ деякими справами зъ-окрема. [Доси мы не одержали нѣякого комунікату одъ клюбу руского, а шкода, бо читателѣ руснихъ дневниковъ цѣкавій де-чого довѣдатись. Другій клюбы подають дневникамъ комунікаты изъ своихъ засѣдань...]

Клюбъ лѣвицѣ уконституувавъ ся въ той способѣ, що презесомъ выбравъ д-ра Вайґля, віцепрезесами д-ра Гроса и д ра Дворского, а секретарями д-ра Гольдмана и Райского, а до комісіи парляментарной цѣла президія и ще послы Т. Романовичь и Ст. Щепановскій. Зъ важнѣйшихъ справъ клюбъ лѣвицѣ займе ся на найблизшомъ засѣданю справою дороговою, котрои референтомъ въ клюбѣ есть пос. Райскій.

——

Комісія парляментарна правицѣ — т. зв. уніи консервативной — ухвалила предложити правици: 1) удержати и на дальше ту саму орґанізацію сторонництва; 2) головою (на мѣсце кн. Санґушка) выбрати бувшого маршалка краевого ґр. Ивана Тарновского.

Коло польске (т. е. всѣ послы Поляки) зобрали ся вечеромъ по першомъ засѣданю сойму для выбору т. зв. комісіи-matki, котра укладае внесеня дотычно выборовъ до поодинокихъ комісій. Вчера въ полудне зійшли ся члены комісіи-матки и уконституувались, выбираючи ґр. Щасного Козьебродского головою, Ст. Поляновского заступникомъ головы, а ґр. Стан. Стадницкого секретаремъ. Опісля уложили складъ комісій соймовыхъ, котрыхъ выборы призначено на нинѣшне засѣданье.

——

Въ бесѣдѣ намѣстника ґр. Баденього при відкритю сойму, уступъ про именованье проф. Бобжиньского віце-президентомъ краевои рады шкільной бувъ не згідный зъ фактичнымъ станомъ рѣчи. Намѣстникъ сказавъ: „Правительство, поклинаючи проф. Бобжиньского на посаду віце-президента краевои рады шкільной, старало ся відповѣсти поглядамъ Выс. палаты, высказанымъ въ хвили, коли настала гадка утворення такои посады.“ Коли намѣстникъ се голосивъ, рускій послы відчули сю незгідность въ фактичнымъ станомъ рѣчи, бо Русины нѣколи не высказували своеи гадки за д-ромъ Бобжиньскимъ, — а теперь на сей тематъ відозвала ся и N. Reforma. „Намѣстникъ въ своѣй промовѣ — пише она — положивъ особливый натискъ на именованье проф. Бобжиньского віце-президентомъ рады шкільной и сказавъ, що правительство старало ся відповѣсти высказанымъ поглядамъ сойму... Того нѣхто не чувъ, щобы соймъ высказавъ коли поглядъ, що бажае мати п. Бобжиньского віце президентомъ рады шкільной... Вільно ц. к. правительству именувати урядникомъ найдогіднѣйшого собѣ кандидата, але нагинати опінію краю до личности вже именованои есть будь-що-будь рѣчею... у насъ новою и тымъ дивнѣйшою, що въ хвили ухваленя закона о віцепрезидентурѣ радъ шкільныхъ въ парляментѣ нѣхто ще не допускавъ и сподѣватись не могъ, що урядъ той достане ся въ руки п. Бобжиньского...“

——

Промову маршалка кн. Санґушка при відкритю сесіи соймовои приняли дневники польскій рознихъ відтѣней дуже радо, деякій навѣть зъ ентузіязмомъ. Gazeta Narodowa каже, що „ще нѣколи нѣкотрый зъ маршалківъ не зачеркнувъ такъ широко и такъ звысшено значѣня уряду маршалківского“. Таній зачеркъ бачуть польскій дневники въ словахъ кн. Санґушка, що маршалокъ краевый „въ першій лінії покликаный дбати про цѣлість правъ автономічныхъ и narodowych...“

До кількохъ слівъ высказаныхъ до послівъ-Русинівъ одній дневники (якъ н. пр. N. Reforma) не привязують нѣякои ваги (бо й не згадують въ своихъ оговорахъ маршалковои промовы), а другій зъ тыхъ кількохъ слівъ ще й кують оружія противъ справы руской. „Красною есть — пише Gazeta Nar. — згадка въ томъ мѣсци о одношеню до руской народности краю, бо відділивъ на предкові, говорившихъ по руски, — о чомъ, якъ заручае, нѣколи не забуде, — въ ширшомъ значѣню своѣмъ розтягае ся на край нашъ цѣлый(?) и на всѣ(?) его институціи. Если маршалокъ мимо того не вырѣкъ фразы руской, то за зле брати ему того не можна, бо така фраза есть лише дрібною монетою, нездібною вдоволити нѣякои дѣйстной потребы, — монетою дрібною, для котрои не варта покидати грунту строго правного(?!) и вводити хитрість въ трактованье рѣчей публичныхъ...“

Kurjer Lw. звертае увагу п. конверсіоністівъ и инвестіціоністівъ на той уступъ зъ бесѣды маршалка, де згадуесь о условіяхъ, щобы поводилось инвестиціямъ: „Инвестіціи нѣколи самій черезъ себе не зможуть підняти краю економічно. Плодівъ зъ нихъ лишь тогдѣ можна надѣятись, если зерно впаде на грунтъ відповѣдно підготовленый. До економічного піднесеня краю крімъ готівки грошевои потрібный есть капіталъ працѣ и капіталъ интеліґенціи краю, и той чинникъ повиненъ бути регуляторомъ політики инвестіціинои.“

Въ словахъ тыхъ — каже Kurjer — бачимо передовсѣмъ легку пригадку для тыхъ, що выйшли т. зв. гіперпродукцію интеліґенціи, котрій на жаль мають теперь управу, а пп. инвестіціоністы най собѣ лишь пригадаютъ, що само выготовленье плянівъ на регуляцію рѣкъ сплавныхъ, выготовленыхъ въ р. 1885 и завезеныхъ до Вѣдня мабуть окремымъ возомъ, коштувало 100.000 зр. на то, щобы по кількохъ лѣтахъ показало ся, що пляны суть до нѣчого и не можна ихъ перевести. Отсе квестія капіталу працѣ и интеліґенціи.

Подібній обявы бачити можна майже въ кождомъ нашомъ предприемствѣ. Не интеліґенція анѣ праця рѣшае при відданю ихъ управы, а лишь протекція и фамілійній відносины. Старій ґоґи, збанкротованій картярѣ и марнотратники на девоціи — въ першій лінії горнуть ся насильно або хильцемъ до посадъ и наводять на найшляхотнѣйшій та найекономічнѣйшій пляны недугу консумційну. Управа заведеньями, основаными для піддвигненя краю, відбувась зимою въ касинахъ при зеленомъ столику, а лѣтомъ устроюваньемъ пировъ и равтівъ по мѣсцяхъ купелевыхъ.

Зломити сю систему у всѣхъ напрямахъ, се перша задача суспільности. Слушно п. Щепановскій въ своѣй бесѣдѣ стрыйскій поклавъ вагу на потребу выховувати характеры, але чи мы есьмо на тій дорозѣ, скоро при кождій нагодѣ всякій обявы самостійнои навѣть гадки у молодежи ломлять ся и топтають ся?

Борба зъ корупціею повинна нти въ парѣ зъ образованьемъ характерівъ. Мілионы будуть нти въ болото, доки фахове дармованье буде тѣшити ся етатовыми становищами и доки выслискъ публичный сгоістами буде мати охорону.

Покликано ся на розцвѣтъ Мадяровъ. Поминувши відмѣнній условія кліматичній и ґеоґрафічній — треба памятати, що Мадяры розумною орґанізацією сторонництвъ знали выробити собѣ позицію автономічну и що тамъ по-при сонце догідне, щобъ доспѣли виноградъ и пшениця, друге сонце — сонце вольности догідне для всесторонного розвитку, а „мужѣ державній“ не посылають екзекуторівъ податковыхъ до підприемцѣвъ, коли они ще властиво не зачали підприемства. Міністеръ, котрый бы такъ робивъ, не называвъ бы ся на Угорщинѣ „мужомъ державнымъ“, лишь стрѣтавъ бы публичну критику и ганьбу, якъ колись Льоніяй.

И се саме, що мы сказали о потребѣ передовсѣмъ борбы зъ корупціею, відносить ся такожь до орґанізаціи громадскои, о котрій згадавъ маршалокъ. Законами ви не поправимо — доки голосъ правный и „моральный“ при выконуваню законівъ будуть мати люде, що глядять лишь за особистымъ интересомъ.

Дописи „Дѣла“

Изъ Збаража.

[Остатне засѣданье старои рады повѣтовои.]

Дня 14 н. ст. жовтня відбуло ся въ Збаражи пращальне засѣданье уступаючои рады повѣтовои. На томъ засѣданю выразила курія сѣльска подяку маршалкови п. Конопацкому за его вырозумѣле и безсторонне поступованье въ урядованю, а п. старостѣ Кавцкому за справедливе и зъ пожиткомъ для цѣлого повѣту переведене роздѣленье запомоги голодовои.

По томъ курія сѣльска констатуючи, що довголѣтный досвѣдъ ажь надто поучае, що рады повѣтовій взагалѣ, вже въ своѣмъ устрою, суть того рода институціею, що она більше шкоды якъ пожитку приносить для краю, поставила внесенье на розвязаньe радъ повѣтовыхъ.

Надъ тымъ внесеньемъ, розумѣесь, навѣть до дискусіи не прийшло, позаякъ два паны, котрій въ своѣмъ часѣ копіе крушили въ справѣ секретаря рады повѣтовои, п. Петера, заразъ выйшли изъ салѣ, а тымъ самымъ рада стала неповною.

Але на потѣху належить додати, що прочій панове въ більшои посѣлости, призадумавшись надъ внесеньемъ курія сѣльскои, признали бодай, що цѣлый устрій радъ повѣтовыхъ потребуе радикальнои реформы. Честь имъ бодай за то горожаньске слово!

——

Зъ Перемышлянщины.

[Конференція учительска.]

Въ днѣ 28 и 29 н. ст. серпня с. р. відбула ся въ Перемышлянахъ учительска конференція окружна підъ проводомъ инспектора п. Фрайнда. По службѣ Божій въ церквѣ и костелѣ — а п. Фрайндъ бувъ у церквѣ и всѣ учителѣ черезъ цѣлу службу Божу, — удали ся всѣ до салѣ шкільнои, де мали розпочатись наради.

Зборы відкрывъ староста п. Янеръ, віддаючи провідъ п. инспекторови, а въ бесѣдѣ своѣй сказавъ, що завдяки п. инспектора тутешный округъ шкільный належить теперь до найлучшихъ въ краю. Опісля, попрощавши учителѣвъ, заохочуючи ихъ до дальшои вытревалои працѣ на нивѣ просвѣтній, відійшовъ.

Закимъ розкажу о ходѣ розправъ конференційныхъ, мушу вернутись до часівъ управы п. Подгалича, бувшого рогатиньско-перемышляньского инспектора. Звѣстно, що повѣтъ перемышляньскій належавъ впередъ до округа рогатиньского, отже такимъ чиномъ бувъ онъ підъ управою п. Подгалича. Не буду розводитись надъ его порядками, бо они ажь надто звѣстній читателямъ „Дѣла“, отъ хочь-бы и въ недавнои дописи зъ Рогатина въ ч. 214. Оно таке саме и тутки дѣяло ся. Не диво отже, що краева рада шкільна уважала перемышляньскій повѣтъ за найпослѣднѣйшій въ нашомъ краю, якъ мы о томъ довѣдались изъ устъ нового инспектора. Бувало конференціи відбувались на перемѣну: разъ въ Рогатинѣ, разъ въ Перемышлянахъ. Но нѣ ту нѣ тамъ не бачили мы на богослуженю въ церквѣ п. Подгалича, а черезъ те и мало хто зъ учителѣвъ въ церквѣ вказавъ ся. Не було доброго проводиря, то й не диво, що блукали, куды хто хотѣвъ. На зборахъ конференційныхъ если хто по руски забиравъ голосъ, то мало коли скінчивъ, бо або не зважавъ на се нѣхто зза зеленого стола, або відбирано голосъ. По польски-жь хочь-бы и якій плевъ нѣсенѣтницѣ, — оно все було добре. Досыть, що дуже лихо стояли школы, а учитель той бувъ добрый, той мавъ добру посаду, хто „блызше познакомивъ ся“ зъ п. инспекторомъ. Учителѣ по відходѣ п. Подгалича, взглядно по відлученю перемышляньского повѣту изъ связи рады окружной въ Рогатинѣ, відтхнули лекше. Не по праци відтхнули (бо бувшій инспекторъ богато не вымагавъ, а декотрій учителѣ мимохідъ пустились на лѣнивство), але відтхнули зъ-підъ лихои управы.

Минувшого року и сего року проводивъ

конференціи новый инспекторъ и сесій зборы прибрали цѣлкомъ бдмѣнный характеръ. Бесѣды були оживлений, немовь учителѣвъ натхнувъ свѣжій духъ, а се тому, бо они видѣли, що проводить имъ чоловѣкъ працѣ, зъ характеромъ и безсторонный. А мали нагоду пересвѣдчитись о тѣмъ черезъ два роки его побуту мѣжь ними.

Якъ минувшого року такъ и сего року бувъ призначеный оденъ тематъ по руски. Однакъ лише де-хто выробивъ его въ рускѣмъ языцѣ, а комісія, на жаль, жадного не зволила призначити до бдчитаня. Сему вже винній таки байдужній Русины! Въ обговорахъ такожь мало хто говоривъ по руски, хотяй и. инспекторъ напередъ заявивъ, що въ обговорахъ вѣльно уживати обохъ краевыхъ языковъ. Въ бібліотецѣ окружной суть вже и рускій книжки; впередъ и на лѣкъ не знайшовъ бы бувъ рускои книжки.

Словомъ, все въ окрузѣ змѣнилось на лучше, и щезла кинена анатема на повѣтъ нашъ краевою радою школьною, що есть се найлихшій округъ въ краю нашѣмъ.

Глухій вѣсти розбѣшлись були сими днями по окрузѣ нашѣмъ, що п. Фрайндъ мае перенестись въ иншій округъ. Жаль немалый лишивъ бы онъ по собѣ и добру згадку.

Софронъ.

Зъ Борислава.

[Школа народна етатова въ Бориславѣ.]

Заложено ей въ роцѣ 1879 противъ волѣ цѣлого збору старозаконного, въ нехосенность домовымъ учителямъ-бельферамъ, котрій зъ рѣзныхъ сторонъ свѣта збѣгли ся ту шукати учительского хлѣба; личный интересъ кольохъ верховодцѣвъ на чолѣ зъ тогдѣшнымъ почтмайстромъ Я. В. вымагавъ того, щобы була школа, и такъ стало ся.

Що значило на тотій часы въ Бориславѣ жертвувати для чотирохъ учителѣвъ 4 × 400 зр. рѣчно? Цѣле нѣчого! Грошѣ въ тѣмъ роцѣ плыли ще такъ само, якъ бухавъ вѣскъ земный „маткою“ на Новѣмъ-свѣтѣ въ многихъ мѣсцяхъ, якъ били фонтаны нафтяній пѣдъ Деброю и въ Ропянѣмъ; оденъ доробкевичь мѣгъ таку лепту кождого року кинути безъ ущербку для своеи міліоновои фортуны. Потреба було зѣ стороны тыхъ, що укладали актъ фундаційный, речи: „учителямъ по 600 зр. и мешканье“, а радній були бы пристали въ найбѣльшою охотою. Кождый изъ тыхъ орѓанізаторѣвъ мѣсцевыхъ знавъ, що за чотириста реньскихъ учителеи жати въ Бориславѣ рѣкъ цѣлый неможливо, хоть-бы зрѣвнявъ ся зъ найбѣднѣйшимъ роботникомъ и зѣстававъ зъ нимъ на харчу у честного касіера; кольканацати-тысячна маса людности ѣсти потребуе, а доставою всего займають ся продуценты воску земного, котрій въ тѣмъ взглядѣ мають необмежену свободу дѣлання; они купують харчѣ, а потѣмъ продають пѣсля умовленои помѣжь собою тарифы.

Чотириста реньскихъ для народного учителя, де така нечувана дорожня, було нѣчимъ, а однакожь знайшли ся ворохобники при розписаню конкурсу и на тотій чотири сотки, а ще бѣльше на посаду управителя школы, котрый мавъ одну комнатку и кухню приспособлену на борзѣ зъ кѣньскои ставенки, а такожь 100 зр. за управу; до рады шкѣльнои вплынуло кѣлькануцять подань, а межи тыми навѣть кѣлькохъ супльентѣвъ ѓімназіяльныхъ, — такъ собѣ, видко, въ рожевѣмъ свѣтлѣ представляли житье въ мінятуровій Каліфорніи! Оденъ тѣлько не хотѣвъ сего управительства и волѣвъ своихъ 300 зр. на селѣ, а тѣлько на бажанье старосты бл. п. Чермака такожь подавъ ся... Пѣзнѣйше полуда спала неодному зъ очей; переконали ся, що не для христіянина ту жити, и втѣкали, втѣкали.. одна учителька зрекла ся навѣть свого сталого занменованя и кѣлькохъ лѣтъ сталои служѣы, а пѣйшла на посаду провізорычну зъ такою самою платнею.

Отже настала школа чотиро-клясова зъ чотирма силами учительскими въ — Бориславѣ, на соблазнь старовѣрцямъ, на сумъ „меламідамъ“, словомъ — усему соборищу старозаконному, котре стало всѣми силами заказувати родичамъ, щобы дѣтей не посылали до „ѓоіше школы“. Учителѣ зносили рѣзній непріятности бдъ завзятыхъ „тальмосвѣтѣвъ“; не можна було на улицю показатись, бо заразъ зъ хайдерѣвъ выбѣгали хлопцѣ, кричали непріличными словами, а часомъ и камѣньемъ метали. Смѣхи, жарты товаришѣвъ учителѣвъ окрестныхъ, особливо дрогобицкихъ, що школа така не остоить ся довго, дальше агітація Alliance Israélite — сповнували учительство до надмѣрнои працѣ и удержуваня школы у взѣрцевѣмъ порядку. Оденъ учитель, котрый уже не мавъ надѣѣ деинде дѣстати посаду, а котрому залежало на тѣмъ, щобы фреквенцію збѣльшити, тримавъ самъ-оденъ одного року въ першій клясѣ 240 дѣтей, учивъ у замѣ день цѣлый, въ лѣтѣ бдъ 7-ои до 12-ои и бдъ 1-ои до 5-ои! До другои клясы перейшло сто сорокъ дѣтей зъ добрымъ поступомъ. Ц. к. инспекторъ шкѣльный п. Еразмъ Фанѓоръ бувъ тогдѣ зъ покѣйнымъ Діонисомъ Дубомъ, пѣзнѣйшимъ инспекторомъ шкѣльнымъ, на испытѣ и переконали ся оба наочно, що оденъ чоловѣкъ мѣгъ рѣкъ цѣлый пѣвтретя сотки дѣтей удержати въ карности и ще плянови науковому вдоволити. Сему чоловѣкови, якъ сказано, ходило о збѣльшенье фреквенціи и о удержанье доброи славы, що есть роботящимъ учителемъ. Праця выдала красній наслѣдки: фреквенція дѣтей побѣльшила ся до кѣлькохъ лѣтъ изъ 181 до 450. Власти зѣзволили на отворенье однои надъ-етатовои клясы, а се тутешнымъ верховодцямъ не було на руку: выдатокъ на платню учителѣвъ збѣльшивъ ся о 240 зр., а на мѣсце малого и невѣдповѣдного будынку треба було ставити нову школу.

И взяли ся верховодцѣ за дѣло зъ тымъ самымъ, що перше, керманичемъ, затягнули въ Банку краезѣмъ разъ и другій позичку, купили мѣсце пѣдъ будову и стали мурувати нову школу, коли рѣвночасно заразъ пѣдъ бокомъ на Волянцѣ (4 мінуты ходу) отворило товариство Alliance Israélite свою бѣльше-клясову школу.

Майже всѣ Бориславчуки зрадѣли сему новому дитинщу аліянсовому, на котрого чолѣ станули всѣ борыславскій матадоры, поименованій такими и сякими членами, зъ чого мали велику утѣху. „Директоръ“ сеи школы п. Ешѓьендеръ старавъ ся пѣднести сю школу: представленя театральній, танцѣ, концерты, маѣвки, походы въ ночи зъ лямпіонами по улицяхъ зъ молодежію и такій иншій средства служили на се, щобы при добрѣй нагодѣ збрати бдъ гостей добровѣльній жертвы на запомогу молодежи аліянсовои школы. Изъ тои занадто великои запопадливости боязкого п. Ешѓьендера розголосивъ хтось, що тѣлько тій ученики будуть принятій „до закладу барона Гірша“ и до промысловои школы въ Краковѣ и у Вѣдни, котрій выкажуть ся свѣдоцтвомъ зъ аліянсовои школы, а якъ бы на потвержене сеи вѣсти, дѣйстно принято одного въ тѣмъ часѣ зъ аліянсовои школы въ Бориславѣ, до утвореной практичной школы въ Краковѣ! Вѣсть така, пущена въ курсъ помѣжь несвѣдомыхъ, мусѣла уразити учительство етатовои школы, котре працювало щиро и держало ся строго реѓуляміну шкѣльного.

Тымчасомъ выбудували нову школу етатову: пять саль, канцелярію, а для управителя приобѣцяно на мешканье 260 зр., котрій пѣзнѣйше зредуковано на 160! Неприхильній тѣй школѣ думали: фреквенція зменшить ся, дѣти перестануть ходити, школа звапесь на 1- або 2-клясову, а будынокъ позбстане на урядъ громадскій. Але дарма! Въ школѣ етатовѣй фреквенція збѣльшила ся: число дѣтей дѣйшло до 600, стала друга надетатова кляса, котру помѣщено въ сторожевѣй комнатѣ, бо нѣхто и слухати не хотѣвъ о вынаймѣ новои салѣ шкѣльнои. Зле! Тягаръ на громаду непотрѣбный, а все лихо на тыхъ, щó перший орѓанізували школу. Двѣ клясы надетатовій, ба вже й на третю зѣзволено, — плати 3 × 240 зр. бѣльше. А тутъ товариство Alliance Israélite, а взглядно его повномочникъ п. Фрідьендеръ, обѣцюе своими тысячами пѣбудувати школу, готовыми грѣшми завѣдувати. Чистый интересъ! Иншои рады нема, тѣлько ще одну школу аліянсову отворити, и то въ самѣмъ осередку Борислава, тамъ, де перше стояла етатова. Потворено комітеты, рады шкѣльній мѣсцевій, поспроваджувано учителѣвъ, — все то затвердила вѣденьска Alliance Israélite. Теперь богато родичѣвъ повдбирали дѣтей зъ етатовои школы, а вписали до аліянсовои, для-того, що ихъ хлѣбодавцѣ имъ такъ казали.

Многій Дрогобичане говорили менѣ, що фреквенція школы етатовои упаде. А що-жь показало ся при сегорѣчнѣмъ вписѣ? До 10 вересня записало ся:

До клясы першои		330
„ „	другои	153
„ „	третои	137
„ „	четвертои	70
	разомъ	690 дѣтей —

на сѣмь силъ учительскихъ, зъ котрыхъ двѣ уже бдъ року знемагають въ наслѣдокъ надмѣрнои працѣ.

И се учительство не маѣ права домагати ся, щобы пѣдвышено ему платню такъ само, якъ въ другихъ мѣстахъ и мѣсточкахъ зъ 10-тысячною людностію на 600 зр., а не маѣ права длятого, що Борислав не есть мѣстомъ, тѣлько — селомъ! А прецѣнь товариство Alliance Israélite на се не уважае, тѣлько оплачуе своихъ девять учителѣвъ два-три разы высше, хотяй они въ обохъ школахъ не мають анѣ половины тои молодежи, що школа етатова.

Отъ загальный начеркъ народнои школы въ Бориславѣ, школы етатовои, яко супернцѣ обохъ аліянсовыхъ.

Стефанъ П.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Деякій свѣжій факты здають ся доказувати, що зъ правительствомъ ѓр. Таффого и его системою дуже крухо. Доси ставили ему перешкоду головно молодо-Чехи а теперь зачинають робати то само Нѣмцѣ-централісты. На вчерашнѣмъ засѣданю комісіи угодовои поставивъ Шмейкаль именемъ нѣмецкихъ послѣвъ внесенье, щобы провѣтъ угоды въ справѣ розділу рады культуры краевои ухвалити до бсмохъ днѣвъ а потомъ щобы соймъ приступивъ до нарады въ справѣ подѣлу сойму на куріи. Шмейкаль заявивъ, що его внесенье буде пробою для Нѣмцѣвъ, чи згода взагалѣ дасть ся перевести; бдъ того буде зависѣти, чи Нѣмцѣ возьмуть участь въ выставѣ чи нѣ. Розумѣе ся, що внесенье то зробило въ соймѣ якь найгорше вражѣнье и озлобило всѣхъ Чехѣвъ взагалѣ а особливо молодо Чехѣвъ. Розпочалась довга и горяча дебата. Предсѣдатель комісіи ѓр. Кнаскій, видячи, що Нѣмцѣ не бдступлять бдъ свого внесеня, предкладавъ, щобы нараду надъ самымъ внесеньемъ бдложити на два днѣ. Юл. Ґреѓоръ ставъ робити Нѣмцямъ закиды, що они умысно поставили таке внесенье, щобы лишь переперти тѣ точки угоды, котрій суть для нихъ користній, а о прочихъ точкахъ и не думають, бо они, якъ н. пр. реформа ординаціи выборчои, для нихъ рѣвнодушній; бнъ вносивъ отже, щобы се внесенье просто бдкинути або бодай нараду надъ нимъ бдложити на пѣзнѣйше. Промавляли ще старо-Чехи Ріѓеръ, Троянъ и Шкарда. Остаточно дебата закончила ся тымъ, що внесенье Шмейкаля бдложено на два днѣ. Внесенье то зробило якъ найгорше вражѣнье; молодо-Чехи бдъ самого початку рѣшили выступати противъ него а и старо-Чехи зборившись вечеромъ на нараду постановили голосувати въ комісіи противъ него.

Другій фактъ, то вельми цѣкава и характеристична статья Pest. Lloyda о кризѣ въ Австріи. Треба однакожь мати то на увазѣ, що той жидѣвско-мадяреній орѓанъ, выдаваный въ нѣмецкѣмъ языцѣ, то якъ бы другій по N. fr. Presse орѓанъ нѣмецкихъ централістѣвъ въ Австріи, и длятого обѣ тій ѓазеты взаимно себе пѣдпирають та такъ одна за другою ширять агітацію противъ теперѣшного правительства долитавского та алярмують державу. О скѣлько отже погляды Pest. Lloyd-а суть правдивій або хочь бы зближенй до правды, годѣ знати; але то зъ нихъ видко дуже ясно, чого тій ѓазетѣ и ей долитавскимъ прихильникамъ забагае ся. Pest. Lloyd каже отже: ѓр. Таффе скѣнчивъ свою карієру а теперь бдповѣдно до дуалістичного устрою монархіи мусить обняти управу Долитавщины одна народность т. е. Нѣмцѣ. Однакожь на разѣ не може ѓр. Таффого заступити нѣякій Нѣмець, бо черезъ то заострились бы бдносины ще бѣльше. Треба отже утворити станъ переходовый, пѣдчасъ котрого на чолѣ кабінету станувъ бы Полякъ. Тому дальше впередъ! — кѣнчить Pest. Lloyd — дайте намъ польского Цінціната! — Длячого пѣсля думки Pest. Lloyd-а мавъ бы въ часѣ переходовѣмъ станути на чолѣ кабінету якъ разъ Полякъ, трудно бдгадати. Чому не якій иншій Славянинъ и. пр. полудневый? И отъ въ бдповѣди на то пытанье пригадуесь заразъ давна комбінація вѣденьскихъ централістѣвъ, пѣсля котрои мали бы Нѣмцѣ-централісты сполучити ся разомъ — розумѣе ся за якѣсь новій концесіи, котрій знову бдбились бы важко на рускѣмъ народѣ въ Галичинѣ — зъ Поляками, та обняли бы провѣдъ. Зъ сего выходить ясно, що алярмуюча статья Pest. Lloyd-а не конче мабуть опирае ся на вѣрныхъ даныхъ, але за то бажаня высказанй въ нѣй и комбінація то вже старій и давно звѣстний.

Въ долѣшно-австрійскѣмъ соймѣ прийшло заразъ на першій сесіи до малои сцисіи антисеміѓовъ зъ правительствомъ. Д-ръ Літеръ выступивъ бувъ зъ острою критикою противъ правительства и поліціи вѣденьскои за ихъ выступованье пѣдчасъ выборѣвъ на Ландштрассе и доказувавъ, що власти правительственній старались тамъ выкликати заколотъ провокуючи людей. Маршалокъ мусѣвъ ажъ завѣзвати Літера до порядку а намѣстникъ бдтакъ бдперъ — якъ сказавъ — инсинуаціи бесѣдника и доказувавъ, що заряджена властей пѣдчасъ выборѣвъ мали на цѣли лишь удержанье порядку.

Въ соймѣ буковиньскѣмъ внесено протестъ противъ обохъ выборѣвъ въ мѣста Черновець. Соймъ поручивъ выдѣлови краевому розглянути протестъ и здати зъ него справу. N. fr. Presse не може стравити выбору рускихъ послѣвъ на Буковинѣ а вже найбѣльше болить ей то, що Русины не прилучать ся до ліберальнои опозиціи. Зъ того гнѣву доказуе ей кореспондентъ зъ Черновець, якими то способами выйшли руски послы и каже, що ажь теперъ показало ся, що три рускій послы выйшли лишь зъ ласки (!) румуньскои партіи боярскои и що зъ ласки тои самои партіи ставъ д-ръ Волянъ віце-маршалкомъ. Рускій послы — каже згаданый кореспондентъ — не будуть становити правдивои опозиціи а прилучать ся до т. зв. середнои партіи. Наконецъ жалуесь кореспондентъ на то, що жидѣвско-нѣмецка партія ліберальна въ буковиньскѣмъ соймѣ стала теперь дуже мала, бо буде разомъ вже зъ ректоромъ черновецкого університету д-ромъ Шульеромъ числити ледви шѣсть членѣвъ.

Маршалокъ буковиньского сойму бар. Василько бдкриваючи перше засѣданье зазначивъ въ своѣй промовѣ, що бнъ уважае своею головною задачею посередничати межи партіями сойму и усувати всякій споры партійный. При тѣмъ бнъ высказавъ надѣю, що буковиньскій послы не будуть вести таку скрайну борбу національну, якъ то она веде ся де инде, котра выходить лишь на шкоду краевъ и державы; бнъ завзывавъ всѣ народности Буковины, щобы они були для себе выразумѣлій и себе поважали. Найважнѣйшою задачею сойму — казавъ маршалокъ — буде пѣднести въ краю станъ економічный и завести въ краю давный добробытъ. Правительство заступае въ соймѣ совѣтникъ двору ѓр. Паче, тымчасовый управитель краевого правительства.

4) Въ шлескѣмъ соймѣ складавъ новоименованый маршалокъ краевый ѓр. Ляріш приреченье въ нѣмецкѣмъ языцѣ. Передъ тымъ поставивъ бувъ пос. Міхейда внесенье, щобы для заманіфестованя рѣвноправности приреченя бдбирали ся въ языцѣ польскѣмъ и ческѣмъ. Маршалокъ бдкинувъ то внесенье, бо казавъ, що нема автентичного перекладу формулки приречена въ тыхъ языкахъ.

Въ тирольскѣмъ соймѣ заповѣвъ маршалокъ ѓр. Брандісъ въ нѣмецкѣмъ и италіяньскѣмъ языцѣ кѣлька предложень выдѣлу краевого а мѣжь тыми такожь и справозданье о внесеню италіяньскихъ послѣвъ въ справѣ подѣлу Тиролю на нѣмецку и италіяньску провінцію та заведеня самоуправы въ италіяньскій части. Намѣстникъ ѓр. Мервельдтъ повитавъ соймъ такожь въ нѣмецкимъ и италіяньскѣмъ языцѣ.

Въ горицкѣмъ соймѣ повитавъ маршалокъ краевый ѓр. Короніні послѣвъ въ обохъ языкахъ краевыхъ и представивъ бдтакъ соймови репрезентанта правительства совѣтника намѣстництва Бозіціо, котрый такожь въ обохъ языкахъ соймъ повитавъ.

Пѣсля вѣденьскихъ ѓазетъ маѣ вже незадовго появити ся въ дневнику войсковыхъ-розпоряджень постанова що-до реорѓанізаціи крѣпостнои артилерии, котра то реорѓанізація стане обовязувати бдъ дня 1. сѣчня 1891 р. Крѣмъ того приготовлюе міністерство вѣйны реорѓанізацію и доповненье инжиніріи и піоніровъ; есть проектъ утворити новыхъ 14 компаній инжиніріи а крѣмъ того збѣльшити число компаній піоніровъ.

——

Зъ Варшавы доносять до Pol. Corr., що на приказъ россійского міністерства комунікаціи выбрала ся теперь спеціяльна комісія технічна робати подрѣбній пляны до будовы стратеѓічнои зелѣзницѣ зъ Бѣлостоку черезъ Ломжу и Остроленку до Малкинѣ. Поббчь тои головнои лінии будуть ставити ся ще двѣ побочній, зъ Ломжи до Малкинѣ и зъ Остроленки до Млавы. Зъ проектованыхъ зелѣзницъ сибирскихъ буде ставити ся насампередъ зелѣзница Томскъ-Иркутскъ-Владивостокъ. Будова сеи зелѣзницѣ буде коштувати 122 міл. рублѣвъ.

„Гражданинъ“ доказуе, що интересы Австро-Угорщины на Всходѣ дались бы дуже добре погодити зъ интересами Россіи. Політики россійскій — каже згадана ѓазета — суть того переконаня, що трудности, въ якій попала тамъ політика австрійска, выкликала лишь Нѣмеччина. Приятелѣ Россіи въ Сербіи не причинились до ослабленя австрійского вплыву въ Бѣлградѣ; може отже дуже легко стати ся, що такій самъ досвѣдъ зробить зъ часомъ Австро-Угорщина и въ Болгаріи.

——

Сими днями приймавъ цѣсарь Вільгельмъ на приватнѣй авдіенціи италіяньского амбасадора, котрый вручивъ цѣсареви мармурове погрудье короля Гумберта. При сѣй нагодѣ розговорювавъ цѣсарь зъ амбасадоромъ такожь и о політицѣ заграничнѣй та мавъ сказати, що теперѣшна ситуація есть вповнѣ вдоволяюча.

О стрѣчи нѣмецкого канцлера ѓен. Капріівого зъ Крісгімъ розбѣшлась теперь зновъ нова версія. Кажуть, що ѓен. Капріві пѣде до Рыму, щобы тамъ представити ся королеви и тамъ стрѣтить ся зъ Крісгімъ. Стрѣча наступить мабуть вже при кѣнци сего мѣсяца.

Зъ справозданя Бебеля на конѓресѣ соціялістѣвъ показуе ся, що майно партіи выносить 171.000 марокъ. Одъ часу конѓресу въ Ст. Галльенъ въ 1880 р. мала партія доходу 390.000 марокъ. Праса соціялістична мала 600.000 абонентѣвъ. Дальше вычисливъ Бебель, що коли-бъ счислено весь той часъ, на якій засуджено поодинокихъ членѣвъ партіи въ тѣмъ часѣ, коли ще обовязувавъ законъ противъ соціялістѣвъ, на кару вязницѣ, то загальна сума выносила бы бѣльше якъ тысячу лѣтъ; а прецѣ не було нѣякого тайного товариства анѣ навѣть зародку до него.

——

Зъ Константинополя доносять до Pol. Corr., що фактъ, що россійскій наслѣдникъ престола рѣшивъ ся не ѣхати до Константинополя, не зробивъ въ тамошныхъ кругахъ мѣродайныхъ такого вражѣня, якъ того загально сподѣвали ся и якъ то можна було припускати. Візиту царевича уважали тамъ зъ самого початку за рѣчь малои ваги. Впрочѣмъ царевичь хочь-бы мавъ найточнѣйшій инструкціи бдъ свого батька, то все таки бнъ ще за мало займае ся політикою, щобы мѣгъ самъ що небудь сказати о політицѣ. Бажаня Россіи въ справѣ патріархату и въ справѣ брменьскѣй, высказанй устами царевича, не набрали бы певно бѣльшои ваги и значѣня, а навѣть взагалѣ здавсь дуже неимозѣрнымъ, щобы царевичь въ справѣ брменьскѣй мѣгъ якій небудь высказувати бажаня. Не було такожь обавы, щобы справа патріархату и справа брменьска не наробили царевичеви якого клопоту; правительство турецке було бы вже о то постаралo ся, щобы ему нѣхто не наробивъ нѣякого клопоту. Головною причиною бдкликаня приѣзду була безперечно холера на Всходѣ, бо не було прецѣ потребы выставляти ся на небезпечнѣсть.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Дня 8 н. ст. вересня бдбули ся въ Пустомытахъ третій загальній зборы філіи Руского товариства педаѓоѓічного зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: Вступне слово; бдчитанье протоколу зъ попередныхъ загальныхъ зборѣвъ; справозданье выдѣлу зъ дѣяльности бдъ 13 липня 1889 до 8 вересня 1890 р.; справозданье касове; переглядъ рахункѣвъ и удѣленье абсолюторіи выдѣлови; бдчитъ („Шевченко учителемъ народу“); выборъ головы и членѣвъ выдѣлу; внесеня.

Членѣвъ прибуло 18, а 9 не явило ся задля рѣзныхъ перепонъ. Зѣбраныхъ привитавъ голова товариства п. Малицкій, а потѣмъ секретарь п. Корецкій бдчитавъ протоколъ и справозданье выдѣлу, а скарбникъ товариства п. Квасникъ здавъ справу изъ стану касы товариства.

Выдѣлъ товариства філіи Руского товариства педаѓоѓічного становили въ минувшѣмъ роцѣ пп. К. Малицкій яко голова, Никола Стефановичь (зъ Дмитра) заступникъ головы, М. Корецкій (зъ Пѣсковъ) секретарь, М. Квасникъ (зъ Раковця) скарбникъ а М. Ґавдіякъ (зъ Пустомытъ) контрольоръ. Въ роцѣ той выдѣлъ принявъ 5 новыхъ членѣвъ; бдбувъ чотири звычайній засѣдання; скликавъ двѣ загальній конференціи (въ лютѣмъ въ Ланахъ а въ маю въ Лѣсневичахъ), де бдчитано три елябораты пп. Квасника и Ґавдіяка зъ педаѓоѓіки, исторіи и садовництва, а при сѣмъ и кѣлька лѣкцій зъ практичной методики; заложивъ бібліотеку, въ котрій есть уже 96 книжокъ, головно зъ даровъ, въ языкахъ рускѣмъ, польскѣмъ и нѣмецкѣмъ рѣзного змѣсту; вкѣнци выдѣлъ скликавъ сй загальній зборы.

По кѣлькохъ интерпеляціяхъ и поясненяхъ зборъ удѣливъ дотеперѣшному выдѣлови абсолюторію, п. Ґавдіякъ бдчитавъ свою працю „Шевченко учителемъ народу“, надъ ко-

трою забиравъ слово п. Панькôвскій. По сêмъ приступлено до выбору нового выдêлу, до котрого увôйшли пп. Малицкій яко голова, на выдêловыхъ Долинка, Квасникъ, Корецкій и Стефановичь, а на заступникôвъ Асльеръ и Миханцьо. Потôмъ ухвалено ось якй внесеня: п. Пеленьского, щобы конференціи членôвъ ôдбувалн ся частêйше, а именно кождого кварталу по двê; — п. Панькôвского, щобы интерпелювати черезъ п. Квасника центральный выдêлъ товариства педаґоґічного у Львовê при нагодê загальныхъ зборôвъ: чому той-же выдêлъ не ôдповêдае на всê письма выдêлу филіи?

Якъ видно зъ отсего коротκого змêсту дêяльности и рухливости щирецкои філіи Руского товариства педаґоґічного, котре мы вытягнули изъ ширшого справозданя въ *Учителю*, ви члены щиро працюють надъ своимъ образованьемъ фаховымъ и при слабонькихъ силахъ та средствахъ роблять дуже богато. Видко, що тй учителê застановлювались и поняли дуже добре свôй обовязокъ супротивъ краю и народу, та повинй стати примêромъ многихъ инчимъ.

НОВИНКИ.

— **Краєва рада шкôльна** на засêданю дня 6 н. ст. жовтня порêшила: затвердити номінацію о. Ник. Ковтуняка на греко-кат. ôдпоручника окружнои рады шкôльнои въ Ланьцутê, кс. Ал. Вальенту на рим-кат. ôдпоручника окруж. рады шк. въ Скалатê; вызначити Тому Токарского, директора ґімназіи въ Сяноцê, другимъ представителемъ учительского стану въ окружнôй радê шкôльнôй въ Сяноцê; поручити въ ґімназіи въ Новôмъ Санчи науку спêву Генр. Фреліхови а науку каліґрафіи Людв. Малецкому; признати четвертй додатки пятилêтнй: о. д-рови Іос. Левицкому, катихитови, и д-рови Дан. Людкевичеви, професорови при нêмецкôй ґімназіи у Львовê.

— **Зъ Выжницê пишуть намъ:** Сеи недêлê ôдбуло ся у Выжници посвяченье нового будынку призначеного на помêщенье суду. Лишь тактъ властителêвъ згаданого будынку, пп. Венгриновича и Криштофовича, запобêгъ сему, що при чинê посвяченя не поминено греко-кат. обряду, котрого участи противить ся все и всюды латиньскій парохъ Енцінґеръ. На запросины згаданыхъ властителêвъ бôльшихъ посêлостей у Выжници, ôдправивъ о. Сидôръ Бобикевичь чинъ освяченя дуже торжественно, зъ процесією, выголосивши вкôнци многолêтство для властителêвъ будынку. Опôсля слêдували ôдправы кс. Енцінґера и православного пароха, о. Семанюка, щирого Русина. При послêдующôмъ угощеню выголошено рôзнй многолêтства, зъ котрыхъ вызначились хорошимъ змêстомъ промова и тоастъ о. Бобикевича въ честь цêсаря, тоастъ адъюнкта судового п. Дрезднера въ честь духовеньства и бесêда нашого заслуженого патріота, адъюнкта судового п. Лучакôвского, въ котрôй ôнъ завôзвавъ поздоровити телеґрафічно ініціятора сеи новои будовы совêтника В. Ясеницкого въ Чернôвцяхъ та зложити жертвы на „Дôмъ Народный“ въ Чернôвцяхъ. Складка принесла 12 зр., а латиньскій парохъ не давъ нêчого.

— **Учителê шкôлъ народныхъ у Львовê** порêшили: 1. Внести петицію до сойму о удêленье учителямъ львôвскôмъ додатку на помешканье, бо новый законъ шкôльный признае всêмъ учителямъ народнымъ цêлого краю помешканье або додатокъ на помешканье зъ выимкою учителêвъ мêста Львова. 2. Внести петицію до сойму о пôдвышенье додатку пятилêтного зъ 50 на 100 зр., якъ то мають теперь учителê школы вправъ, бо новый законъ шкôльный такожь пôдвышивъ сей додатокъ всêмъ учителямъ галицкимъ крôмъ Львова. — 3. Внести петицію до сойму въ справê пôдвышеня плятнê старшимъ учителямъ. — Такого змêсту петиціи маê внести такожь ôдъ себе и польске товариство педаґоґічне.

— **Про нову церковь руску въ Америцê** доносить зъ Джерзі Сіті (Jersey City) тамошный священникъ о. Грушка: Дня 28 н. ст. вересня ôдбулось посвяченье угольного каменя пôдъ нову церковь въ державахъ Ню Джерзі и Ню Йоркъ. Ôдъ досвêта сходились численно Русины на тôмъ мêсци, де будуе ся церковь, а такожь и Американцê спêшили тамъ то пêшо то возами. По богослуженю ôдбулось посвяченье а ôдтакъ зъ пристроенои трибуны выголосивъ о. Грушка проповêдь по руски и анґлійски. Будова церкви вже зачалась, и наши Русины радо складають значнй жертвы на сю цêль. За рôкъ сплатили они до 1200 долярôвъ довгу тяжачого на мêсци пôдъ будову. Церковь коштувати буде 6000 долярôвъ а буде довга 66 стôпъ (feeth) и широка 38 стôпъ. Коло будовы церкви заходить ся щиро братство св. ап. Петра и Павла зъ Джерзі Сіті, а такожь и при сêмъ торжествê представлялось оно дуже величаво зъ сино-жовтыми лентами черезъ груди.

— **Робôтники въ Америцê давнêйше а теперь.** До недавна, якихъ кôлька рокôвъ тому, Америка була для робучого люду просто раємъ. За роботу платили робôтникамъ высоко а житье не богато коштувало, але теперь стае зъ кождымъ рокомъ гôрше. Причинъ такихъ ôдносинъ много: зъ кождымъ днемъ уставляють всякй новй машины и тй десяткамъ рукъ робочихъ ôдбирають хлêбъ; зъ кождымъ днемъ находить зъ рôзныхъ краêвъ богато новыхъ робôтникôвъ та одинъ пристае робити за дешевшу платню якъ другій; вынаемъ помешкань при збôльшеню людей дорожшій а такожь и харчь подорожêвъ въ двое. Теперь робôтники въ Америцê лихо стоять а на доказъ можна порôвнати платню передъ 15 роками. Майнеръ (робôтникъ пôдъ землею) заробляв мêсячно 150 долярôвъ а нинê, коли заробить 50 долярôвъ, то вже дуже добре. Въ табачни въ Новôмъ Йорку заробляли 20 до 30 долярôвъ тыжднево, а теперь 5 до 7 долярôвъ. Такъ само и по иншихъ фабрикахъ. За то страва дорожша: за 10 центôвъ 20 бульба; цêна мяса подвôйна. А вина въ тôмъ змовы купцêвъ, н. пр. рêзникôвъ, котрй установляють довôльну цêну за мясо.

— **Въ Белцê королевскôй коло Львова** выêхавъ господарь Михайло Гречухъ зъ наймитомъ по глину. Высокій берегъ усунувъ ся и глина обохъ привалила. Наймита вытягли живого а господаря на смерть убило. Лишилась бêдна вдова зъ пятьма дрôбными дêтьми и зъ роспуки божеволêе. Берегъ давно вже бувъ зарисовавъ ся а мêсцева поліція на се нêколи не звертае уваги. Огляданье глинищъ повинно бути поручене жандамерій, бо вона и такъ збуває много часу, коли ганяе за рускими письмами та аґітаторами...

— **Въ рашевскôмъ процесê о обманьства мытовй** запавъ вчера пôзно въ ночи вырокъ. Судьê присяглй заперечили всê 75 пытань, а трибуналъ увôльнивъ всêхъ обжалованыхъ. Прокураторъ зголосивъ жалобу неважности. Власть скарбова зô своеи стороны буде карати ихъ за пачкарство.

— **До церкви въ Яснискахъ**, пов. городецкого, вломили ся минувшои ночи два незвêстнй злодêе. Вырвали они краты у ôкнê а ôставши ся въ сей спосôбъ до церкви, украли 8 шнуркôвъ коралêвъ, вартости 100 зр., и срêбну дарохранительницю вартости 80 зр. Одинъ зô злодêêвъ бувъ босый. Сторожа акцизова на янôвскôй рогачцê у Львовê бачила пôзно въ ночи якйсь двê особы, переходячй черезъ лінію до Львова.

— **Мыши** появились въ великôмъ числê въ околици Журавна, а загнêздили ся найбôльше въ бульбахъ, де теперь при копаню тысячами гинуть пôдъ мотыками. На бôльшихъ ланахъ менше ихъ знати, а на селяньскихъ нивкахъ выглядае мовь сито; такожь на озиминахъ можна вже добачити великй чорнй плêшê, выгрызенй мышами до тла. По стодолахъ и хатахъ есть ихъ такожь велика сила та роблять значнй шкоды. Появило ся много лисôвъ, котрй тягають ся въ бêлый день по поляхъ. Лисы великй вороги мышей, тожь добре було бы не полювати на нихъ бодай черезъ осêнь а доперва на весну взятись до нихъ. Всê знають, якй шкоды роблять мыши въ кôпцяхъ зъ бульбою, бо за-для дêръ, якй они роблять въ кôпцяхъ, вымерзае бульба. Годê на-разê знати, якй розмêры прибере та нова язва, бо все зависить ôдъ приморскôвъ въ осени и зимê.

— **Фондацій стипендійныхъ въ Галичинê** пôдъ зарядомъ выдêлу краевого було въ 1888 р. 154. Найзнатнêйшимн суть фондація Ґловиньского и д-ра Ивана Товарницкого. Фондація Ґловиньского мала зъ кôнцемъ 1888 р. 385.285 зр. маєтку а користало зъ неи 171 стипендистôвъ по 157 зр. 50 кр. и 210 зр. рôчно. Фондація Товарницкого мала 404.013 зр. маєтку а брало 40 стипендистôвъ по 150 и 200 зр. Чотири фондаціи Барчевского выносили разомъ 267.981 зр. и 30 ученикôвъ та учениць мало стипендію по 300 и 400 зр. Зъ фондаціи Жураковского 129.121 зр. користало 25 ученикôвъ. Ôдтакъ ще суть бôльшй фондаціи: Петричина зъ 112.229 зр. маєткомъ, Лясковского 89.203 зр., мêста Кракова 80.624 зр., Жальхоцкого 74.240 зр. Всêхъ стипендій роздано 585 въ квотê 111.806 зр. Въ тôмъ роцê 1887/8 було по высшихъ завенядехъ науковыхъ 3200 студентôвъ, а то въ университетê львôвскôмъ 1162, краковскôмъ 1227, въ політехніцê 146, въ университетê вêденьскôмъ 611 а въ иншихъ университетахъ 107 студентôвъ зъ Галичины. Въ ґімназіяхъ було 11.053, въ школахъ реальныхъ 773, въ семінаріяхъ учительскихъ мужескихъ 902, женьскихъ 567 студентôвъ. Такъ отже въ заведенняхъ высшихъ и середныхъ було около 20.000 студентôвъ и певно зъ половина потребувала пôдпомоги стипендійнои.

— **Мôстъ Короля въ Празê**, котрого середина завалилась пôдчасъ послêднои повени, валить ся дальше. Сего понедêлка, коли много робôтникôвъ разомъ зъ піонірами и инжинірією войсковою усували зъ Велтавы румовища зъ завваленого мосту, заваливъ ся семый стовпъ зъ лукомъ. Камêнье сточилось зъ гукомъ до воды и присыпало робôтникôвъ. Заразъ надбêгли на помôчь войско и сторожа пожарна та добули зъ-пôдъ розвалинъ сêмнацять людей, але не знають на певно, чи ще якій робôтникъ не лишивъ ся присыпаный.

— **Яко кандидатôвъ** на мêсце директора краковскои школы штукъ красныхъ подае краковскій дописуватель Kurjer-a Codz. малярêвъ Юлія Коссака и Яцка Мальчевского.

— **Костелъ Пр. Дêвы Маріи въ Краковê** загадавъ обôкрасти проворный злодêй, Мартинъ Нащукъ зъ Хлêбичина лêсного коло Коломыê. Вечеромъ давъ замкнути ся въ костелê, а ôдтакъ засвêтивши свêчку зачавъ господарити. Въ каплици св. Антона розбивъ скарбону и забравъ 18 зр. Ôдтакъ зайшовши до каплицê Пр. Маріи Ченстоховскои, розбивъ скло, около образу чудотв. та поздиравъ численнй вота. Такожь здеръ корону золоту зъ дорогими камêнями зъ головы Ісуса и здушивши въ рукахъ сховавъ до кишенê. Накравши рêчей, хотêвъ выдобутись зъ костела и вже розбивъ одну дверê, але другй зъ на двоу не мôгъ розбити. Паламарь отвираючи костелъ, побачивъ розбитй дверê, тожь прикликавъ полiцію и злодêя ôдкрыли схованого за престоломъ. Признавъ ся до крадежи, подавъ, що есть зъ фаху коваль, вандрувавъ по Россіи и Кавказê, а бувъ такожь въ Берлинê и Шпандавê. Если бы була удалась ему крадêжь въ Краковê, то бувъ бы утêкъ до Варшавы.

— **Число монастирêвъ женьскихъ и монахинь въ Австріи** збôльшае ся зъ кождымъ рокомъ. Пôсля датъ статистичныхъ було въ Австріи въ 1875 р. 354 монастирêвъ женьскихъ зъ 6620 монахинями; въ 1880 р. було вже 429 монастирêвъ и 8727 монахинь, а въ 1885 р. було вже 536 монастирêвъ и 10.281 монахинь. Такъ отже за десять лêтъ число монастирêвъ збôльшило ся о 182 а монахинь о 3661.

— **Утеча зъ Сибиру.** Times доносить, що сими днями прибувъ до Лондону по довгôй и повнôй пригодъ, трудôвъ та небезпечностей подорожи одинъ Россіянинъ, Волховскій, котрый, засланый на Сибиръ на цêле житье, якось утêкъ щасливо зъ-ôдтамъ. Вже въ р. 1868, яко студентъ въ Москвê, стягнувъ на себе перше пôдозрênье поліціи. Вправдê показало ся, що ôнъ не виноватый, але се перше его увязненье було для него пагубнымъ на цêле житье, бо все стерегли его и пôдозрêвали о зносины зъ нігілістами. Хочь опôсля зложивъ дуже добре испытъ адвокатскій, то ôдмовлено ему диплому. Крôмъ того пересидêвъ кôлька разôвъ у вязници на пôдставê фальшивои денунціяціи. Вкôнци въ р. 1878 знов увязнено его въ Одесê за участь въ тайнôмъ товариствê. Засаджено его до Петропавловскои крêпости а по трехъ рокахъ въ темнôй клêти засуджено его на дожизненне заславье на Сибиръ. Одинадцять лêтъ проживъ ôнъ на заславю, переселюваный ôдъ часу до часу зъ Тукалинска до Томска, зъ Томска до Иркутска. Въ тôй послêднôй мêсцевости уложивъ Волхонській плянъ утечи. Черезъ горы Саблоньскй дôставъ ся до Троицкозаводска, села на граници хиньскôй, а зъ-ôдси манôвцями до Владивостока де въ портê стрêтивъ анґлійскій кораболь. Капітанъ корабля давъ ему притулокъ и такъ дôставъ ся до Япону, ôдтакъ до Онтаріо въ Канадê, де зôйшовъ ся зъ Кенаномъ, котрого знавъ зъ Сибиру. Кенанъ давъ ему грошê на дальшу подорожь до Европы и въ сей спосôбъ Волхоньскій дôставъ ся до Лондону.

— **Закупно замку Габсбурґъ.** Деякй ґазеты подали вêсть, що архікнязь Францъ Фердинандъ Есте маe намêръ купити замокъ Габсбурґъ, мêсце родове австрійского дому цêсарского, и ôдбудувати сей замокъ, зъ котрого лишились ще лишь головнй муры. Замокъ Габсбурґъ лежить въ швайцарскôмъ кантонê Арґавъ. Гадка, купити сей замокъ, выринала вже кôлька разôвъ. И такъ пок. архікн. Рудольфъ, оглянувши замокъ Габсбурґъ въ своêй подорожи по Швайцарiи, мавъ плянъ его купити, але чи робивъ якй кроки въ тôй справê, не вêдомо. Передъ двома роками завязавъ ся у Вêдни комітетъ, зложеный зô знатныхъ горожанъ, котрй хотêли купити замокъ Габсбурґъ и принести его въ дарê цêсареви пôдчасъ 40 лêтного ювилею въ 1888 р. Але не удавъ ся сей плянъ. Рада кантону Арґавского, до котрои ôднесено ся зъ проектомъ закупна, ôдповêла, що признае вправдê въ тôмъ проектê патріотичнй и льояльнй чувства, але не може на се згодити ся, щобы сей и для Швайцаріи историчный памятникъ перейшовъ въ чужй руки. Не знати отже, чи теперь будуть мати успêхъ пляны закупна, выходячй ôдъ члена родины цêсарскои. Замокъ Габсбурґъ, выбудованый въ першôй половинê XI столêтя, не есть вже ôдъ 472 лêтъ въ посêданю габсбурґскои родины, бо ще въ р. 1418 мусêвъ тирольскій князь Фридрихъ IV „зъ порожною кишенею“ на соборê констанцкôмъ ôдступити швайцарскому союзови свои родиннй добра въ кантонахъ Туръ и Арґавъ, щобы увôльнитись ôдъ церковнои клятвы и прогнаня зъ краю.

— **Двêбнй вêсти.** Добра Мокряны малй, пов. мостиского, купивъ ôдъ дêдички Бейковскои д-ръ Вол. Чайковскій, адвокатъ и віцемаршалокъ перемыскій. — Депутація урядникôвъ зелêзниць державныхъ въ Краковê, користаючи зъ присутности бар. Чедіка въ Краковê, внесла просьбу о полêпшенье ихъ платнê удêленьемъ додатку дорожняного, выказуючи при тôмъ, що положенье матеріяльне урядникôвъ на зелêзницяхъ державныхъ есть гôрше анêжь при зелêзницяхъ Короля Людвика або Фердинанда. — Охотнича сторожа пожарна въ Яворовê одержала ôдъ цêсаря 50 зр. пôдпомоги на закупно приборôвъ пожарныхъ. — П. Стан. Погорецкій, родомъ зъ Бирчи, одержавъ въ краковскôмъ университетê степень магістра фармаціи.

Надосłане.

ДЛЯ ГЛУХИХЪ.

Особа, що вылêчилась простымъ средствомъ ôдъ 23-лêтнои глухоты и шуму въ ушахъ, готова описъ того средства по нêмецки переслати даромъ всêмъ бажаючимъ. Адреса **I. H. Nicholson, Wien IX., Kolingasse 4.**

Посмертнй — ✝ — оповêстки.

О. Володимиръ Котовичь, адміністраторъ Чорткова, упокаивъ ся нагло въ ночи 14 н. ст. жовтня. Дня 13 жовтня вечеромъ — якъ пишуть намъ зъ Чорткова — бувъ небôщикъ на зелêзничôмъ двôрци, щобы розвêдатись телеґрафічно у декана о. Михалевича, чи удêлено ему зъ Станіславова ôдпустки до выêзду на другій день. Въ ночи о 2-ôй год. при пакованю рêчей до подорожи залила покôйного кровь. Ратунокъ бувъ неможливый. Покôйный полишивъ жену, вдову по адъюнктê старостваа пок. Маєрê, та двохъ пасербôвъ и двê пасербицê. Вêчна ему память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Міністеръ справъ внутрêшныхъ именувавъ комісаря повêтового Ив. Чежовского віцесекретаремъ въ міністерствê справъ внутрêшныхъ. — Вол. Найссеръ именованыйъ офіціяломъ при доменахъ. — Дêйстнымъ учителемъ управляючимъ въ Денисовê именованый Ем. Бородіевичь. — Дêйстными учителями и учительками именованй: Анг. Яновскій въ Книгиничахъ, Людв. Янковскій въ Уъздê, Викт. Конопацка въ Фирлеевê.

Соймъ краєвый.

II Засêданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

На нинêшнôмъ засêданю соймовôмъ ôдчитано списъ петицій и придêлено ихъ ôдповêднымъ комісіямъ. Зъ порядку дневного въ першомъ читаню передано: проектъ правительства до закона о орґанізаціи службы здоровля въ галицкихъ громадахъ и обшарахъ двôрскихъ — до комісіи санітарной; справозданье выдêлу краевого въ справê регуляціи горêшного Днêстра и его доплывôвъ — до комісіи буджетовой; справозданье выдêлу краевого о реактивованю курсу дозорцêвъ меліораційныхъ — до комісіи меліораційной; справу краевои школы господарства лêсового у Львовê — до комісіи господарскои; справозданье въ петицій повêту сяноцкого и новоторского въ справê датку жертвованого въ 1880 р. въ хосенъ выкупна грунтôвъ пôдъ зелêзницю трансверзальну — до комісіи петиційной; справозданье выдêлу краевого въ справê уладженя въ краю заведень примусовои працê поправчои а такожь поправчои колонiи для малолêтныхъ хлопцêвъ — до комісіи адміністраційной; справу перенесеня мêсцевости Запалôвъ зъ округа суду пов. въ Любачевê и староства чешанôвского до округа судового и староства въ Ярославê — до комісіи правничои; проектъ закона о перенесеню громады вразъ зъ обшаромъ двôрскимъ Сороки зъ округа повêт. въ Городенцê до округа повêт. въ Коломыê — до комісіи правничои.

По сêмъ слêдувавъ выбôръ чотирохъ секретарêвъ, чотирохъ квесторôвъ, двинадцятохъ ревідентôвъ и выбôръ комісій соймовыхъ. Зъ рускихъ послôвъ выбранй: пос. Телишевскій секретаремъ; Антоневичь квесторомъ; ревідентомъ Антоневичь. До поодинокихъ комісій увôйшли зъ Русинôвъ: до комісіи буджетовои: Ковальскій и Романчукъ; до комісіи адміністраційной: Телишевскій; до комісіи правничои: Рожанковскій; до комісіи громадскои: Гуриъ; до комісіи господарства краевого: Антоневичь; до комісіи промысловои: Окуневскій; до комісіи шкôльной: Романчукъ; до комісіи дорогового: Сêчиньскій; до комісіи санітарной: Герасимовичь; до комісіи банковой: Мандичевскій; до комісіи гôрничои: Охримовичь; до комісіи петиційной: Барабашь, Гаморакъ, Кулачковскій, Охримовичь и Сêрко.

Ґр. Козьебродскій внêсъ, щобы збôльшити числа членôвъ комісіи а именно правничу, громадску, господарства краевого, дорогову и банкову по одному членови; санітарну о 2-хъ а промыслову о 3-хъ членôвъ; внесенье се принято.

Пос. Шептицкій поставивъ умотивоване внесенье (пôдписане и рускими послами) о запомогу для погорêльцêвъ Ожомлê зъ прошеньемъ наглого трактованя; внесенье се яко нагляче принято и передано комісіи буджетовôй.

Пос. Мадейскій поставивъ внесенье зъ проектомъ змêны инструкціи выдêлу краевого.

Ôдтакъ ôдчитано поменчй внесеня послôвъ Козловского и Меруновича Теоф., а по ôдчитаню маршалокъ замкнувъ засêданье, вызначуючи слêдуюче на суботу о 11 передъ полуднемъ.

Телеграмы „Дêла“.

Константинополь 15 жовтня. Въ Свейдіехъ (Селевцê) въ Сиріи высадили Ôрмене часть касарнê въ воздухъ при чôмъ погибло 40 турецкихъ воякôвъ, убили ґубернатора и забрали касу; въ Цайтуни убили они одного жандарма.

Парижь 15 жовтня. Становище міністра фінансôвъ Рувіера есть захитане; може бути, що прийде до димісіи цêлого кабінету.

Прага 15 жовтня. До комісіи угодовои выбрано на мêсце кн. Шварценберґа бар. Гарраха.

Петербургъ 16 жовтня. Зôбранй въ Ечміядзинê на торжествê посвяченя мира католикосомъ Макаріемъ зъ рôзныхъ сторôнъ Ôрмене выслали адресу преданности до царя.

Берлинъ 16 жовтня. На приказъ цêсаря маe въ день 90-тыхъ уродинъ Мольткого вся молодêжь шкôльна увôльнена ôдъ наука.

Неаполь 16 жовтня. Анґлійскій амбасадоръ, котрый вчера приêхавъ въ гостину до Кріспіого, конферувавъ зъ нимъ кôлька годинъ.

Петербургъ 16 жовтня. Царь и его родина приêхали вчера зъ Скирневиць черезъ Варшаву до Ґатчины.

Галлье 16 жовтня. На внесенье Лібкнехта ухваливъ конґресъ соціялістôвъ ревізію проґрамы партіи.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Ôдъ Вп. о. Василя Ильницкого,** директора рускои ґімназіи одержали мы таку допись: На нашу ôдозву, умêщену въ „Дêлê“, поспêшили щирй Добродêе молодежи рускои ґімназіи зъ щедрыми датками, котрй на теперь заспокоили еи пекучй потребы. И такъ жертвували Вп. пп. Гнатишакъ 3 зр., о. Шухевичь 1 зр., о. Гузаръ 1 зр., о. Левицкій зъ Княжêвского 1 зр., о. Саламонъ 1 зр., Кульчицкій зъ Будзанова 5 зр., на весêлю въ Буракôвцê зложено 7 зр. 50 кр., п. Карачевскій аптикарь 1 зр., зъ Слободы рунґурскои прислано 8 зр., А. Гриневецкій въ Мельничу 2 зр., Дядикъ вахмайстеръ 2 зр., постенфіреръ Н. Гавришь 1 зр., Арнольдъ 1 зр., панê Марія Кручковска зъ Теребовлê 10 зр., зô складки на зъêздê матуристôвъ зъ 1870 р. 21 зр. 25 кр. а директоръ В. И при сêй нагодê докинувъ 5 зр., зъ пушокъ недêльныхъ 2 зр. 9 кр., М. Копровскій зъ Америки 10 зр. — Тымъ всêмъ Добродêямъ высказуемо прилюдно въ имени рускои ґімназіи сердечне спаси-Бôгъ! — *В. Ильницкій*, директоръ рускои ґімназіи.

— **Зъ Сянока пишуть намъ:** Дня 7 н. ст. жовтня прославъ на мои руки Всч. о. Борисъ 7 зр. 50 кр., зôбраныхъ на весêлю въ Загутини для бêдныхъ ученикôвъ сяноцкои ґімназіи. За щедрый даръ сккадаю всêмъ причинившимъ ся до тои складки въ имени бêднои молодêжи сердечне „Бôгъ заплать!“ — *Іосифъ Москаликъ*, катихитъ.

НАДОСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лêкарь недугъ внутрêшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовê, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерê.

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

4½% Листы заставні Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґації пропинаційні
Всѣлякі обліґації довгу державного
Зелѣзничі облігації першеньства
Льосы державні и приватні
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 160—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює сяôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Всѣ паперы цѣнні

якъ листы заставні, пріорітеты, акціи, льосы, за готôвку и на сплаты мѣсячні, такожь рублѣ, марки, франки и т. п.

купує и продає по найприступнѣйшихъ цѣнахъ

Августъ Шелленбергъ

дôмъ банковый и контора вымѣны

Выдавництво газеты льосованъ „Надѣя“ пренумерата цълорôчна на провінцію зр. 1·80.

Білеты літоґрафованї

100 штукъ зъ нересылкою 1 зр. 5 кр. поручає Літоґрафія ИВАНА СЕРАФИНОВИЧА, Львôвъ ул. Академічна ч. 8. 3683 4—6

Білеты візитовї, карты весѣльні, дипльомы и всякі роботы літоґрафічні выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Фарбы олѣйні высылаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои франко.

ФАРБЫ ОЛѢЙНІ

цѣлкомъ готовї до ужитку, рôзні лякиры, покосты, всѣлякі можливї пензлѣ

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячі въ обсягъ малярства поручає*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ

въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь р а б а т ъ.

Цѣнники а також взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3482

Фарбы олѣйні высылаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои франко.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С. С. Х. по 28 зр. до стациі зелѣзничои.
Малі зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

3655 (5—?) У ЛЬВОВѢ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% **листы ипотечні**
5% **листы ипотечні преміованї**
5% „ „ **безъ премій**
4½% **листы товариства кредитового земского**
4½% „ **Банку краєвого**
4½% **позичку краєву галицку** 3483 55—?
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
4½% **позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
4½% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскі облігації индемнізаційні**

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякі выльосованї а вже платнї мѣсцевї паперы цѣнні, такожь запавшї купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевї лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новї аркушѣ купоновї, за зворотомъ коштôвъ, котрі самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновї до

Продажа гуртомъ и поодиноко.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Краковъ, Ринокъ ч. 26.

поручають

Предметы служачі до ужитку церковного и домового, ôдповѣднї на выправы слюбні, подарунки, у великôмъ выборѣ по приступныхъ цѣнахъ.

Репараціи, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, тревало и дешево.

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно.

Гербата россійска. Самовары Тулскі.

3652 5—10

Одпродаючимъ значный опустъ.

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурoґатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Раковцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медаллями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтациі всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючі ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову французку Розманита,
Цикорію краковску горку. 3347 39—52
Каву фіґову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моєи фабрики, перевышаючі прикметами всѣ сего рода заграничні продукты, надѣю ся, що нашій Вп. Господинѣ. котрі окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

ТУТКИ

цигаретовї зъ найлѣпшого паперу французкого **1000** штукъ 1 зр. поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичъ у Львовѣ, улиця Галицка ч. 12,** ôдспродаючимъ рабатъ.

ДОСИ НЕДОРÔВНАНЫЙ

В. МАҐЕРА правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ШЧУКИ

Вільгельма Маґера зъ Вѣдня.

Найпершими знатоками медичными розслѣдженый и **за-для свого легкого травленя** дуже порученый для дѣтей и ординованый у всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче осягнути **змôцненье цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, приростъ ваги тѣла, поправленье соковъ а передовсѣмъ очищенье крови.**

Фляшку за 1 зр. можна одержати въ складѣ фабричнôмъ: **Wien III. Bez. Heumarkt Nr. 3** а також 3688 1—18

по всѣхъ аптикахъ австр.-угор. монархіи.

У ЛЬВОВѢ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и К. Балабана.

Д-ра Ґ-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотовї и сѣтковї, рукавицѣ и рушники до натиранья

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякі приукрашеня церковнї, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ

3604 30—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ рускаго товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованї цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенї найдешевшій сталі цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючі пять комнатъ:

Комната І. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поисковъ до бѣли, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната ІІ. Выключно для модъ мужескихъ, пкъ бѣля мужеского, ковнѣриковъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескі суть по: І сорта 98 кр.; ІІ. сорта зр. 1·40; ІІІ сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната ІІІ. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнї **занавѣсы джутовї** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскі зр. 3.30 и 3·75; требізонтскі зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнї **комплетнї занавѣсы коронковї** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шпелевыхъ, ковдеръ фляпелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останковъ хôдниковъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната ІV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскі и всходнї спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣняныхъ, а такожь хôдниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточі, запаски дамскі и дѣточі, плащики и чапочки дѣточі. Панчохи дамскі и дѣточі. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шпелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Учителѣвъ, учителькя и ключницѣ поручає **Бюро Іосифа Бірклього Львôвъ, ул. Трибунальска ч. 4.** Переписка въ рускôмъ языцѣ.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручає Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менші по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускі 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672 (6—25)

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.
6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (33—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 30. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 225. Львовъ, Пятница 17 (5) жовтня 1890. Рочникъ X

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вовторокъ, и въ вовторокъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огоголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. [illegible]
въ Австрії: за Границю
а цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . .
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . .
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . .
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . зр.
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція ул. Баторія. — Рукописи звертаються хиперте застереженье. — Реклямаціѣ неопечатанѣ
Поодинокe число коштуе 8 кр. а.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ стрѣчки печатной, въ рубр. „Надѣсланe“ по 20
Подяки числяться по 10 кр. одъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

О дебатѣ надъ внесеньемъ Шмейкаля въ ческѣмъ соймѣ наспѣли вже трохи точнѣйшѣ вѣсти. Показуесь, що дебата була дуже горяча а мѣсцями навѣть бурлива. Шмейкаль поставивъ внесенье, щобы найдальше до сѣмь днѣвъ закѣнчити дебату надъ роздѣломъ рады культуры краевои а одтакъ приступити до нарады надъ утвореньемъ курій. Онъ сказавъ, що въ интересѣ всѣхъ партій повинно лежати, щобы якъ найскорше выяснити ситуацію політичну, и зазначивъ, що проектъ закона о заведеню курій есть пробою, чи теперѣшный соймъ згодить ся на точки вѣденьскои угоды та що цѣлею того проекту есть довести до установленя законнои репрезентаціи Нѣмцѣвъ въ выдѣлѣ краевѣмъ и въ другихъ институціяхъ краевыхъ. Участь Нѣмцѣвъ въ выставѣ залежить лишь одъ судьбы того предложеня угодового. Наконець додавъ Шмейкаль, що въ внесеню тѣмъ нема анѣ обективнои, анѣ субективнои анѣ укрытои тенденціи, бо оно стоить лишь на предметовѣмъ становищи подъ взглядомъ політичного интересу. Противъ того внесена выступили всѣ Чехи, и старѣ и молодѣ а одтакъ ще розпочалась сварка и мѣжь самыми Чехами. Молодо-Чехъ Вашатый выступивъ бувъ дуже остро противъ Ріґера и сказавъ, що „Ріґеръ есть тымъ, котрый головно шкодить ческому народови“. За тѣ слова завѣзвавъ маршалокъ Вашатого до порядку. Дальшій хѣдъ дебаты вже звѣстный; скѣнчилось на тѣмъ, що на внесенье ґр. Кінского постановлено голосованье надъ внесеньемъ Шмейкаля одложити на два днѣ. Можна напевно припускати, що внесенье се упаде, бо противъ него будуть голосувати всѣ Чехи и богато послѣвъ въ курін бѣльшои посѣлости. Якъ теперь показуесь, було внесенье Шмейкаля ухвалене на засѣданю нѣмецкого комітету екзекутивного и здаесь, що тамъ ухвалено ще бѣльше подѣбныхъ внесень, бо нѣмецкѣ ґазеты доносять, що ще и Пленеръ мае выступити съ якимись внесеніями въ соймѣ.

Польскѣ ґазеты въ телеґрамахъ съ Вѣдня заперечують рѣшучо всякѣ поголоски о захитанѣмъ становищи ґр. Таффого и о его дымісіи та доказують, що становище его есть все ще сильне и що справа ческо-нѣмецкои угоды зовсѣмъ ему не шкодить.

Зъ Пешту доносять, що теперь ведуть ся переговоры межи правительствомъ угорскимъ а австрійскимъ въ справѣ будовы зелѣзницѣ Мармарошъ-Сигетъ до Станіславова; зелѣзниця та мала бы здержати за надто великій перевѣзъ дерева угорскими зелѣзницями на шкоду зелѣзниць галицкихъ. Вступнѣ роботы що-до будовы другого шляху на зелѣзници Стрый-Мункачъ поступили вже на передъ и выказали потребу будовы другого тунелю черезъ Бескидъ.

— —

Россійска рада державна займае ся справами заповѣдженого проекту закона о пільгахъ для ґоральництва сѣльского. Ходить о то, щобы деякимъ дрѣбнымъ складамъ оковити надати такѣ права, щобы они могли легко конкурувати зъ гуртовыми складами.

Пѣсля „Русск. Инвалида“ постановлено додати до зарядѣвъ артилерійскихъ въ Варшавѣ и Кіевѣ по одной посадѣ помѣчника начальника артилерии въ ранзѣ ґен.-майора. Рѣвночасно будуть въ округахъ военныхъ: виленьскѣмъ, варшавскѣмъ и кіевскѣмъ утворены посады другихъ помѣчникѣвъ начальникѣвъ штабу.

— —

Дипльоматичный аґентъ болгарскѣй, д-ръ Вулковичъ вручивъ Порті дня 11 с. м. письмо болгарского президента міністрѣвъ Стамболова, въ котрѣмъ той повѣдомляе Порту о своѣй стрѣчи съ Татищевомъ. Стамболовъ пише отже, що Татищевъ, котрого онъ принявъ въ присутности своихъ товаришѣвъ міністрѣвъ, заявивъ ему, що приходить съ приказу царя, щобы довести до порозумѣня межь Россіею а Болгаріею. Коли Болгарія дасть певну поруку, що не буде нѣколи выступати противъ Россіи, то Россія готова признати кн. Фердинанда и независимость Болгаріи, а таножь старати ся всѣма силами удержати Болгарію на тѣмъ становищи, яке ѣй признавъ договѣръ въ Санъ-Стефано. Ґаранті, якихъ Россія домагае ся суть: 1) щобы провѣдъ болгарскои армии обняли россійскѣ офіцеры; 2) щобы Болгарія позволила россійскѣй фльотѣ занятн портъ въ Бурґасѣ. Стамболовъ одповѣвъ на то, що нема такои Болгаріи, котра бы на то пристала. Одтакъ зажадавъ онъ, щобы Татищевъ выказавъ ся паперами, що онъ дѣйстно приходить одъ царя. Татищевъ признавъ ся тогды, що онъ не мае нѣякихъ папервѣвъ, бо онъ пришовъ лишь вызондувати терень, а коли-бъ все було добре, то появилась бы друга особа, котра мала бы всяке повномочіе заключити дефінітивну угоду.

22-міліонова позичка.

Широко розбирали мы въ своѣмъ часѣ въ „Дѣлѣ“ проекты пос. Романовича и двохъ директорѣвъ банковыхъ, стремлячѣ до того, щобы въ виду бѣльшихъ тягарѣвъ, якѣ упали на край по угодѣ индемнізаційнѣй затягнути бѣльшу або меншу, але завсѣгды кѣлькадесять-міліонову позичку. Позичка та мала бы сплачуватись поволи, навѣть въ 66 лѣтныхъ ратахъ амортизаційныхъ, и тымъ способомъ тягаръ довгу краевого, що паде нынѣ на жиючу ґенерацію, мавъ бы розложитись на сынѣвъ и внукѣвъ нашихъ.

Позичка кѣлькадесять-міліонова мала послужити до чотирохъ рѣчей. 1) Посредствомъ неи мали ґуніфікуватись дотеперѣшнѣ довги краевѣ 4½ процентовѣ и перемѣнити ихъ на 4 процентовѣ. 2) Частиною новои позички запомоглось бы касу краеву. 3) Покрыто бы щорѣчнѣ недоборы буджету краевого, а 4) надвышки зъ позички мали-бъ уживатись на такъ званѣ продуктивнѣ инвестіціи, по котрыхъ проектанты позички надѣялись великого добра для краю на будуче, бо инвестиціи тѣ розбудили-бъ у насъ продукцію и черезъ те збѣльшили богатство краю.

Надъ проектами пос. Романовича и др. Зґурского та Мархвицкого радила въ своѣмъ часѣ окрема анкета фінансова, покликана выдѣломъ краевымъ, а зложена въ части зъ послѣвъ соймовыхъ, въ части зъ людей фаховыхъ. Розбирано всѣ проекты, придивлювано ся имъ зѣ всѣхъ бокѣвъ, важено ихъ и цѣнено, але до позитивного результату анкета фінансова тогдѣ не прийшла. Анкета вдоволилась тымъ, що цѣлу справу передала выдѣлови краевому, хочь уже тогдѣ зъ тымъ застереженьемъ, щобы выдѣлъ краевый менше фантазувавъ а якѣйсь широкѣй господарцѣ фінансовѣй и инвестіціяхъ на будуче, а обмежився лишь на придуманье средствъ, котрѣ бы буджетъ краевый и на дальше могли удержати въ якѣй-такѣй рѣвновазѣ — безъ подвышеня дотеперѣшныхъ и такъ уже высокихъ додатковъ краевыхъ.

Выдѣлъ краевый вивязавъ ся зъ вложеного на него обовязку и предложивъ нынѣшному соймови проектъ до закона о уніфікаціи дотеперѣшныхъ довгѣвъ краевыхъ, выключаючи всякѣ инвестіціи. Выдѣлъ краевый предкладае затягненье новои позички въ сумѣ 22 міліонѣвъ зр. Позичка та мала бы сплатитись до кѣнця червня 1958 р., отже въ 68 лѣтахъ а зужати ей належало бы: 1) на уніфікацію и сплату 8 дрѣбныхъ дотеперѣшныхъ позичокъ въ сумѣ 6,496.559 зр.; 2) на вивѣнованье касы краевои въ певнѣй квотѣ и 3) на покрытье передвиджених рѣчныхъ недоборѣвъ буджету краевого къ лѣтахъ одъ 1891 до 1897 р.

Само собою розумѣе ся, що противъ того внесена выдѣлу краевого — чисто господарского — подвязав ся крикъ въ тыхъ орґанахъ прасы польскои, котрѣ колись стояли за згадаными проектантами. Головнѣ замѣты бють въ тую сторону, що выдѣлъ краевый не увзглядниvъ намѣреныхъ инвестицій. Выдѣлови достався докѣръ малодушности, малодворскои господарки, нерѣшимости, вузкоглядности и т. д. Пос. Щепановскій назвавъ проектъ выдѣлу краевого и аґументаціи его за меншою позичкою навѣть словомъ Bauernfängerei. Мимо того проектъ выдѣлу краевого, надѣятись, перейде. За нимъ постоять тѣ, котрымъ теперѣшне положенье фінансове краю не представляесь въ рожевѣмъ свѣтлѣ. За нимъ постоять и тѣ, котрѣ не хотять банкамъ кинути міліоновѣ доходы зъ величезнои проектованои позички. За нимъ постоять тѣ, що не хотять подвышень дотеперѣшныхъ додатковъ краевыхъ, и тѣ, — що найголовнѣйше — котрѣ не вѣрять въ продуктивность намѣреныхъ инвестицій.

Въ тѣмъ дусѣ заявивъ ся вже и новый маршалокъ краевый, въ тѣмъ дусѣ пойдуть, надѣятись, и послы рускѣ. Уніфікація и конверсія давныхъ позичокъ есть дѣломъ нешкодливымъ, а навѣть раціональнымъ. Буджетъ латати показалась доконечна потреба, бо доходы краевѣ безъ подвышеня додатковъ не выстають на заедно ростучѣ потребы, а сли при тѣмъ якійсь грѣшь доведесь и касѣ краевѣй на непредвиджений потребы, то въ тѣмъ нема нѣякого лиха. Лихо лежало бы лише въ тѣмъ, наколи-бъ намъ бѣднымъ захотѣло ся взятись за инвестіціи, о котрыхъ самѣ проектанты не мають нынѣ ясного понятя.

Все, що на той тематъ доси написано або наговорено, обмежалось на загальникахъ. Говорено о потребахъ меліораційныхъ, улучшеню комунікаціи, двигненю промыслу, але спеціяльного проекту до якои-небудь инвестиціи не було. Нѣхто не провекгувавъ спеціяльно нѣчого, анѣ не бравъ ся обчислятн, якій хосенъ выйшовъ бы зъ одного або другои инвестіціи. Проектантамъ хоче ся лишь мати готовый грѣшь въ касѣ краевѣй, а одтакъ аджь хотять они думати надъ инвестиціями. Однакожь попередъ неводу годѣ ловити рыбу, и на фантазіи, до котрыхъ край не мае довѣрія, жадати гроша. По гадцѣ нашѣй буде розумнѣйше: пождати на тѣ проекты инвестиційнѣ, розобрати и оцѣнити ихъ, а якъ инвестиція покажесь практичною и хосенною, то соймъ певно не одкаже на се накладовъ грошевыхъ. Вже и теперѣшна 22-міліонова позичка есть великимъ тягаромъ для краю.

Справы соймовѣ.

До сойму наспѣло до вчера 35 петицій, зъ котрыхъ важнѣйшѣ: Дирекція заведеня глухонѣмыхъ у Львовѣ о подвышенье субвенціи и одноразову подмогу на будову власного дому, або о переобразованье на заведенье краевѣ; Едмундъ Домбровскій, дістарь краевого выдѣлу о veniam aetatis; Едвардъ Прекль, дістарь оддѣлу статистичного о veniam studiorum; выдѣлъ повѣтовый въ Бучачи, въ справѣ реформы закона ґіпотечного, о заведенье въ школахъ народныхъ читанокъ, одповѣдающихъ бѣльше потребамъ народу и въ справѣ свого датку на выкупно грунтовъ подъ зелѣзницю трансверзальну; громада Николаѣвъ о безпроцентову позичку на одбудованье погорѣвшого мѣста; выдѣлъ повѣтовый въ Калуши въ справѣ продажи соли для худобы по зниженыхъ цѣнахъ; громада мѣста Золочева о безпроцентову позичку на будову касарень; громада Кадлубиска о заложенье середнои або низшои школы рѣльничои въ замку олескѣмъ; Стефанъ Петришинъ о стипендію на образованье въ колодѣйствѣ; выдѣлъ повѣтовый въ Перемышлянахъ о змѣну закона ґіпотечного; репрезентація мѣста Львова въ справѣ заведеня факультету медичного у Львовѣ; выдѣлъ повѣтовый въ Бучачи въ справѣ оподаткованя доходу пропінаційного.

Въ доповненю до вчерашного справозданя соймового подаемо ще: Пос. Мерунович поставивъ внесенье поручити выдѣлови краевому, щобы онъ на найблизшѣй сесіи предложивъ проектъ закона о устроеню судовъ громадскихъ для справъ мѣсцевои поліції. Пос. В. Козловскій поставивъ слѣдующу интерпеляцію до намѣстника: Якій суть причины проволоки въ увзглядненю ухвалъ горѣльнянои анкеты краевои; чи и коли подае правительство внести до рады державнои предложенье змѣны закона о оподатковану оковиты зъ дня 20 червня 1888 р. и у власномъ кругѣ дѣланя перевести змѣну розпоряджень выконавчихъ.

Вчерашне внесенье пос. Мадейского о змѣнѣ инструкціи выдѣлу краевого, котре домагае ся далеко сягаючихъ змѣнъ регуламіну выдѣлового, а мае на цѣли розширенье атрибуцій маршалка и побѣльшенье его вплыву на хѣдъ справъ у выдѣлѣ краевомъ, подписавъ бувшій маршалокъ ґр. Тарновскій и найвплывовѣйшѣ послы.

— —

По засѣданю соймовомъ выбрани учора комісіи уконституовали ся такъ: комісія господарства краевого выбрала: предсѣдателемъ б. маршалка ґр. Ивана Тарновского, заступниками Поляновского и Едварда Єнджейовича, секретарями Яна Гноиньского и Вівіена; комісія дорогова: предсѣд. Менцинського, заступ. Чайковского, секретаремъ Франц. Єнджейовича; комісія адміністраційна: предсѣд. Зьемялковского, заступ. ґр. Щасного Козьебродского, секрет. Віктора и Ник. Торосевича; комісія ґірнича: предсѣд. Ґорайского, заступ. Хамца, секрет. Охримовича; комісія промыслова: предсѣд. кн. Юр. Чарторыйского, заступ. Вайґля, секрет. Рутовского; комісія шкѣльна: предсѣд. кн. Чарторыйского, заступ. Станіслава Тарновского (старшого), секрет. Романчука и Райского; комісія буджетова: предсѣд. ґр. Ст. Баденього, заступ. ґр. Яна Стадницкого, секрет. ґр. Сціпіона и Станісл. Єнджейовича; вкѣнци комісія банкова: предсѣд. Поляновского, заступ. Дембовского, а секретаремъ Сціпіона.

НОВИНКИ.

— **Руско народный театръ**, подъ дирекцію п. Ив. Биберовича, пробувши цѣлый мѣсяць вересень въ Сокали, выставивъ тамъ отсѣ оріґінальнѣ штуки рускѣ: Хто виненъ, драма Карпенка Карого; Глитай, драма Кропивницкого; Дай серцю волю, заводе въ неволю, драм. картина Кропивницкого; Чорноморцѣ, оперета Лисенка; Рождвяна нѣчь, опера Лисенка: Ярополкъ Святославичь, траґедія К. Устіяновича; Запорожець за Дунаемъ, оперета Артимовского; Не судилось, драма Старицкого; Войки, народна мельодрама, перероблена зъ нѣмецкого; — одтакъ двѣ комедіи переведенѣ зъ польского, а то: Свояки, Балуцкого и Мужь зъ чемности, Абрагамовича; — одну драму французку: Двѣ сироты; — одинъ образъ мѣщаньского житя зъ нѣмецкого: Надъ берегомъ пропасти, — и отсѣ оперети: Мікадо, Баронъ циганьскій, Гаспароне, Весела вдѣва, Дзвопы зъ Корневіль и Зеленый островъ. Зъ наведеныхъ представлень були деякѣ призначенѣ на добродѣйнѣ цѣли, а то „Войки“ на дохѣдъ Народного Дому въ Сокали и принесли чистого доходу 52 зр. 35 кр., одтакъ „Дай серцю волю“ на дохѣдъ сторожи огневои 40 зр., а „Мужь зъ чемности“ на дохѣдъ б[illegible] ученикѣвъ принѣсъ до 40 зр. — Въ С[illegible]ося, лось нашому театрови добре, завдяки зох[illegible]-цевыхъ и околичныхъ патріотѣвъ, за [illegible] зъ дирекціи щира подяка. — Зъ Сокаля [illegible]ласнашь театръ до Жовквы, де вже 6[illegible]-ничжовтня дае представленя. Въ Жовквѣ [illegible]на театръ лишь до 23 н. ст. жовтня вклю[illegible]хъ такъ переѣде до Бродѣвъ.

— **Польскій шовінізмъ на ц. к. австрійскѣй.** Політика польска починае въ институ[illegible] австрійскои почты въ Галичинѣ пр[illegible] ся супротивъ Русинѣвъ въ дуже драстичны сѣбъ. Лучають ся такѣ урядники почтов[illegible] Русинови небезпечно приступити до нихъ [illegible] томъ по руски заадресованымъ, бо мо[illegible] нараженый на крайнѣ обиды не тѣлько [illegible]е національного, але и особы. На доказъ с[illegible] подаемо отсей фактъ, що ставъ ся передъ[illegible] ма днями на І-ѣй філіи почтовѣй у[illegible] вѣ, поданый намъ однымъ поважнымъ[illegible]ми львѣвскимъ. Дня 13 н. ст. жовтня пер[illegible]чевид о 6-ѣй годинѣ вечеромъ черезъ ученика[illegible]въ ґімназіи два листы по руски адресованѣ до[illegible]т. На адресѣ були выписанѣ лише прѣзвища, [illegible] що для знаючого лише читати по руски — ресы не представляли нѣякои трудности. У[illegible] никъ, взявши листы, почавъ злоститись, а од[illegible] взявъ польскѣй рецепісъ и выписавъ адре[illegible] польски, Надавець звернувъ увагу урядника руску адресу и чемненько попросивъ о рус рецепісъ и руске письмо. На се зовсѣмъ пра жаданье урядникъ каже: Monarchowie urządzili, żeby do Rossyi pisać po rusku. Psia krew! Kto to pisał po rus Ja się po ruski nie uczył! Потѣмъ, ши назадъ рецепісы польскѣ, передавъ и листами свому товаришеви-урядникови, давъ рецепісы по руски. Той другій нап[illegible] рускихъ рецепісахъ по руски, давъ надавц самперед тѣ рускѣ, а потѣмъ и польскѣ з[illegible] вами: A tym niech się pan str[illegible] Фактъ говорить самъ про себе и нехай читателѣ судять, чи не правду мы кажем[illegible] черезъ польску політику въ ц. к. авс[illegible] скѣй почтѣ Русинъ може бути наражень крайнѣй обиды. Интересованый внѣсъ жал дотычныхъ урядниковъ, але они можуть [illegible]увати ся тымъ. що коли дирекція скасува[illegible] кѣй написы на скринкахъ почтовыхъ у[illegible] и имъ, за тымъ прикладомъ, можна касува[illegible] ке письмо на рецепісахъ и ще й лаяти и за признане ему конституцією право.

— **Яко результатъ недавного зъѣзду радикальскихъ** появила ся въ „Народѣ“ — „програма украиньскои радикальнои партіи“. Въ ни[illegible] частникѣвъ зъѣзду подписали програму пп. Павликъ, д-ръ Сев. Даниловичъ, Ив. Франко, два академики Евг Левицкій зѣ Львова и д-[illegible] філ. Романъ Яросевичъ, медикъ зъ Кракова. [illegible] ґрама дѣлить ся на максимальну и мінімальн[illegible] Максимальну подали ны онодгы за N. fr. Pres[illegible] и показуесь, що N. f. Presse подала ей зовсѣм вѣрно. Характеристикою партіи радикальнои, [illegible] ля оголошеня програмы, суть двѣ рѣчи: змаг[illegible]нье до соціялістичного устрою суспѣльности и р[illegible] ціоналізмъ въ справахъ вѣры. Програма мінімал[illegible] на подае средства для осягненя тыхъ и инчи[illegible] цѣлей. Редакція „Народа“ заявляе, що выпечата[illegible] и розсылае по краю 5000 примѣрниковъ тои пр[illegible] ґрамы. Зъ сею програмою познакомимо [illegible] ше и нашихъ читателѣвъ.

— **Д-ръ Петро Стебельскій**, доцентъ универси[illegible] львѣвского (зъ выкладомъ рускимъ) и адъюнк[illegible] суду краевого, выдавъ сими днями у Льв[illegible] книжку подъ заг.: Studya nad procesem karn[illegible] (I. Proces adhezyjny. II. Kwestye pomniejsz[illegible] книжка обѣймае 282 стороны тексту мал[illegible] сѣмки.

— **Передъ выборомъ посла до рады держа[illegible] мѣста Кракова**, на мѣсце пок. д-ра Михаль[illegible] розпочалась дуже жива аґітація въ Краковѣ. ша вѣсть, мовь бы о сей мандатъ старавъ с[illegible] Асникъ, була неправдива, бо самъ д-ръ [illegible] заперечивъ ей публично въ N. Reform-ѣ. [illegible] станули противъ себе д-ръ Соколовскій[illegible] датъ поступовый, и д-ръ Вільк людове станьчикѣвъ. яльнѣй-

— **Въ львѣвскѣмъ будынку соймовѣмъ** до у[illegible]тись урядъ почтовый и телеґрафъ мѣжсесіи соймовои. На бракъ и потребу, завязвернувъ увагу д-ръ Вайґель въ [illegible] и т. н.; и порѣшено удатись до маршалка краевого.

— **Міністеръ Ґавч** выдавъ обѣжникъ до [illegible] властей школьныхъ, въ котрѣмъ поручае м[illegible] жи вправы ґімнастичнѣ, плыванье и ховзан[illegible]

— **Огнѣ.** Дня 2 н. ст. жовтня займивъ ся о[illegible] въ Вольцѣ горинецкѣй, пов. равско[illegible] знищивъ 7 селяньскихъ загородъ разомъ з[illegible] припасами сегорѣчного збѣжа. До огню [illegible] дѣдичъ кн. Л. Поніньскій, фінансова стр[illegible] жандармерія та зльокалізували огонь. На[illegible] днѣвъ передъ огнемъ лучивъ ся фактъ [illegible] подае „Черв. Русь“ — котрый простый толкуе собѣ рѣзно. Именно дизманъ[illegible]вѣсь ѣхавъ до Вольки кѣнъ[illegible]хъ системъ Французкавець з[illegible] ти не сходилися юрисдикціи черезъ одджаючи сказанѣйшихъ карныхъ и цивільныхъ ogiей енціи судовъ громадскихъ, справдѣ, за уціи судовъ присяжныхъ на лянъ латипроступки и провины, знесенье судовъ присяжныхъ и по-

Вс

ъ равскимъ судомъ зъ оскорбу свяще-
зъ П. на ôдпустѣ въ Потиличи. Спра-
закôнчилась, бо треба переслухати
ѣдкôвъ, хôчь уже два селяне и одна
зôзнали пôдъ присягою въ некористь кс.
Дня 1 н. ст. жовтня горѣло въ Ляш-
. брôдского, зъ незвѣстнои причины.
ивъ всѣ приходскй будынки зъ худо-
ю, господарскими знарядами и зô збôж-
ата выносить до 3000 зр.

ѣнье сойму буковиньского зацѣкавило —
Gazeta Pol. — сего року публику бôль-
ычайно. Такй навѣть, що, мешкаючи въ
ъ, нѣколи ще не оглядали тутешнои
ротвои, спѣшили вô второкъ до будынку
аєвого, щобы заспокоити свою цѣкавôсть
—выхъ послôвъ. По богослуженяхъ въ
ицкôй и православнôй церквѣ зачали
ередъ будынокъ соймовый фіякры, ве-
зентантôвъ краю. Мѣжь фіякрами поя-
ва повозы. О торжествѣ дня свѣдчивъ
чѣ будынку уставленый портіеръ, при-
лышну лiберію о краскахъ народныхъ
ою булавою. Саля, а властиво салька
му представляе образъ правдиво спар-
мирности. Катедра, подôбна до школь-
тавлена по серединѣ фронтовои стѣны
на параваномъ ôдъ ôкна, котре есть по
по обохъ ей сторонахъ на естрадѣ два
ôдтакъ до середины на лѣво довгій стôлъ
ноґрафôвъ а майже на серединѣ салѣ три-
видѣ стоячои проповѣдницѣ, передъ нею
для комісаря правительственного; решту
овняють три ряды лавокъ, яко готовый
лѣвицю, центрумъ и правицю; позадъ
острада роздѣляюча послôвъ ôдъ публи-
котрои уставлено рядъ лавокъ, а мѣжь
на боцѣ столики для журналістôвъ, котрй
но зъ-ôдси не можуть богато почути а по-
пôзнають лишь по статьи, бо батьки краю
ь ôдвернень ôдъ нихъ. Додавши ще величе-
печѣ, то се повный выглядъ буковиньскои са-
соймовои. — Яке то смирне — обôзвавъ ся
сь панокъ. — У насъ у Львовѣ соймова саля
чава и пышна. — То правда, — ôдповѣвъ
— але кôлько Галичина має довгôвъ? —
есять мілiонôвъ. А Буковина кôлько? —
— ôдповѣвъ сусѣдъ та сѣвъ на деревлянôй
, стерши зъ неи порохъ ще зъ часу торôч-
сесiи. — Саля зачала заповнятись. Послы —
ымкою православныхъ священикôвъ —
у фракахъ, деякй зъ ордерами, зача-
одити помѣжь лавки и глядати мѣсць.
ка, середъ котрои було кôлька дамъ зъ ґра-
е, приглядалась зъ занятьемъ сей пер-
важнôй функціи посольскôй. Послы зъ
сесій усѣли на давныхъ мѣсцяхъ. Конь-
ньй представитель и румуньскй члены
заняли правицю; д-ръ Роттъ и комната
на, яко противный полюсъ, на лѣвици.
ркій п. Пѣгулякъ случайно такожь тамъ
обу (ишь раг excellence правительственй
опрадили своимъ сидженьемъ своєи гад-
розѣли ся рôвно по правици, центрумъ и
свою присутность въ цѣломъ
Публика не мала часу зъ того розмѣщеня
ювати о констеляціи політичнôй, бо на
станувъ маршалокъ бар. Василько а при
правительственнôмъ ґр. Паче та отворено

ото Добромиль перейде мабуть пôдъ управу
правительственного, бо иншои рады нема
ній ôдносины, котрй довели до того, що
ады мѣскои зъ 24 членôвъ выбрано при не-
вости и байдужности христіянъ ажь 13 жи-
. Коли по славныхъ выборахъ до рады мѣ-
и настала розвага, побачило 10 радныхъ хри-
янъ, що нѣчого не вдѣють противъ солідарно-
жидôвъ и зрезиґнувати зъ почести бути рад-
ми. Щобы-жь теперь якось привернути ладъ,
ывають ся голосы о помôчь до правительства:
вязати раду громадску и наслати енерґічного
ісаря правительственого, котрый бы навчивъ
стіянъ карности и дбалости о свое права.

— **Пригода на коломыйскôй зелѣзници льокальнôй.** 15 н. ст. жовтня рано звычайный вôзокъ
ѣбный до Rollwagen), наладованый рѣнею и
лькома робôтниками, розôгнаный своимъ тя
мъ зъ горбка, наѣхавъ (мѣжь Соповомъ а Пе-
жиномъ) 60-лѣтного селянина. Колеса ôдтяли
асливому голову.

— **Зарядъ „Читальнѣ Науковои“ у Львовѣ** просить
овѣстити, що въ суботу 18 н. ст. жовтня выголосить п. Высоцкій, артистъ львôвскои сцэ-
ны, драму И. Каспровича „Свѣтъ кôнчить ся“ Початокъ о 7 ôй год. вечеромъ. Читальня наукова мѣстить ся въ Рынку ч. 43.

— **Дезертиръ.** Поліція одержала ôдъ команды войсковои повѣдомленье, що вахмайстеръ рахунковый 7 полку уланôвъ, Созаньскій, выйшовъ дня 15 н. ст. жовтня зъ касарнѣ и бôльше не вернувъ. Слѣдство поліційне выказало, що Созаньскій зайшовъ 15-го о год. 10-ôй вечеромъ до шинку при ул. Зборôвскôй ч. 18 и тамъ перебравъ ся по цивільному, взявши ôдъ кельнера одягъ цивільный а лишивши ему свôй мундуръ войсковый. Власть войскова узнала Созаньского дезертиромъ.

— **Укрытый скарбъ.** Россійскй ґазеты доносять, що въ Кременци, ґуб. волыньскои, найшовъ одинъ священикъ старинну рукопись, въ котрôй сказано, що въ однôмъ близше означенôмъ мѣсци находить ся величезный скарбъ. На тôмъ мѣсци есть теперь мурована церковь, але по близшôмъ розслѣдѣ показало ся, що можна добути сей скарбъ не ушкоджуючи мурôвъ. Священикъ старає ся у правительства о дозвôлъ глядати за тымъ скарбомъ и просить лишь о признанье ему вынагороды, приписанои закономъ, а все проче має припасти на власнôсть державы.

— **Фабрика паприки** Роберта Шлезінґера у Вѣдни I Wallfischgasse 2, надôслала намъ на показъ кôлька букетикôвъ, дуже гарно зложеныхъ зъ овочу паприки, листкôвъ блющу и соломянки. Такй букетики роздавано мѣжь публику вѣденьску при нагодѣ гостины нѣмецкого цѣсаря. Если бы хто хотѣвъ мати такій букетикъ, зволить написати о се до п. Шлезінґера у Вѣдни а одержить его безплатно.

— **Орґанъ французскихъ жебракôвъ.** Въ Парижи выходить вже ôдъ двохъ лѣтъ часопись тыжднева, призначена выключно для жебракôвъ. Часопись не займае ся нѣ політикою, нѣ літературою, нѣ штуками красными, а лишь подае практичнй вѣсти, що обходять жебракôвъ. Головный доходъ выдавцеви приносять інсераты, котрй можуть заинтересувати не лишь жебракôвъ але такожь и ширшй круги публики. Ось деякй оповѣщеня: „Глядає ся слѣпця, котрый знавъ бы грати на флетѣ.“ — „Потрѣбно калѣку зъ добрыми рекомендаціями и невеликою кавціею. Першеньство мають калѣки безъ правои руки.“ — Послѣдными часами основано въ Парижи зô двацять конторъ, котрй дають мѣсця жебракамъ. Згадана часопись доносить такожь о весѣляхъ, хрестинахъ, похоронахъ, именинахъ и уродинахъ у богатыхъ людей, щобы своимъ читателямъ-жебракамъ вказати жерела доброго заробку.

— **Дѣбній вѣсти.** Громада пов. Лалинъ, сянôцкого, одержала ôдъ цѣсаря 50 зр. пôдпомоги на будову школы. — Дня 28 н. ст. жовтня ôдбудесь въ Зворѣ коло Самбора вѣнчанье п. Николая Билиньского, укôнченого богослова, зъ п-ю Мудракôвною, донькою тамошного приходника.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна львôвъ вѣденьскои выставы. Звертаемо увагу нашихъ Впов. Читателѣвъ, що тягненье ôдбудесь вже 30 жовтня.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Речинець до рукополаганя пресвитерôвъ зъ львôвскои архіепархіи назначеный на день 3 н. ст. падолиста с. р. Поданя, ôдповѣдно удокументованй, мають предложитись до 30 н. ст. жовтня с. р.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 17 жовтня. Въ наслѣдокъ внесеня Шмейкаля и писанины нѣмецкихъ ґазетъ настало середъ Чехôвъ велеке огôрченье. Нинѣ розпочинае ся дебата въ справѣ угодовôй. Молодо-Чехи постановили такожь голосувати противъ внесеня Шмейкаля.

Берлинъ 17 жовтня. Зачувати, що правительство думае зажадати ôдъ парляменту 20 міл. марокъ на вправы зъ бездымнымъ порохомъ.

Константинополь 17 жовтня. Патріархъ грецкій приказавъ замкнути всѣ церкви православнй и не правити богослуженя, доки справа спору патріархату зъ Портою не буде залагоджена.

Брукселя 17 жовтня. Студентскй розрухи прибрали бôльшй розмѣры; студенты побили ректора Філіпзона. Въ Шарльроа заносить ся на великій страйкъ въ копальняхъ вугля.

Неаполь 16 жовтня. Зъѣздъ Кріспіого зъ анґлійскимъ амбасадоромъ Діфференомъ уважають загально за доказъ, що хочь переговоры що-до ôдступленя Кассалѣ Італіи розбили ся, то все таки дружнй ôдносины обохъ державъ до себе черезъ то не погерпѣли.

Римъ 16 жовтня. Потверджае ся поголоска о зъѣздѣ Кріспіого зъ нѣмецкимъ канцлеромъ Капрівімъ, але загально таки говорять, що зъѣздъ не ôдбуде ся въ Римѣ лишь въ Туринѣ.

Парижъ 16 жовтня. Фактъ, що бельґійскій міністеръ вôйны, ґен. Понтусъ, выбравъ ся до Берлина, уважають тутъ за доказъ, що межи Нѣмеччиною а Бельґією есть якійсь тайный союзъ.

Вѣдень 16 жовтня. Оденъ баталіонъ войска, котрый мавъ выѣздати до Индій, збунтувавъ ся и не хотѣвъ всѣдати на корабель; треба було его ажь роззброити и силою всадити на корабель.

Лондонъ 18 жовтня. Цѣсарь выѣздае нинѣ до Лінцу. Вчера принимавъ цѣсарь ґр. Таффого на довшôй авдієнціи.

Надôслане.

Мед. д-ръ А. Якобі

маґ. акушеріи, кôльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ Выгодѣ (пов. долинь-ского), повернувъ ôдбувши довшій студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ **СТРЫЮ** (при ул. Валовôй ч. 69).

Ординуе щоденно ôдъ 12—3. Убогихъ недужихъ лѣчить кождои суботы безплатно. 3660 (9—12)

Д-ръ мед. Юліянъ Ястршембскій

бувшій асистентъ університету краковскôго, шпиталѣвъ св. Лазаря и св. Людвика въ Краковѣ, осѣвъ въ Городенцѣ яко лѣкарь мѣскій и поручаєсь ласкавымъ взглядамъ Вп. Публики рускои.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручае: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Еластичнй ізоліріляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчень стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляе въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репарацiи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 39—?

Довголѣтну ґарантію запоручае ся.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шнуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ питяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля Grera, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3·75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ кашъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскй и всхôднй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй прикрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 31—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБôТНЮ МУЖЕСКОЙ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Taras Szewczenko, życie i pisma jego, napisał Gwido br. Battaglia. Цѣна **20 кр.** (зъ пересылкою перекомандованою 25 кр.)

Хто замовить **всѣ три книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 80 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою.**

Позаякъ всѣхъ тыхъ трехъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

-0-

маншеты, ковнѣрики ны, скарпитки, хуст- и, шлийки, ру- и т. п.

Найдешевше зинъ **АНЯНҐНЕРôВЪ**

ьвовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ловину знижень цѣны

редплатникôвъ „Дѣла“, “ и „Батькôвщины“

ри промы „Библіотеки рожа ихъ повъстей“ т кôльк но, чи хто купуе — я единчо, як дого вынарѣкій замасъ. Зголошу-

Про до Адми- надгоро, одинок вати наше руске выд- кôвъ и медаликôвъ. 36.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр. ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ ТЫЖДЕНЬ

3648 (34—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

11 льосôвъ **10** зр. — **2291 ВЫГРАНЫХЪ** — **6** льосôвъ **5** зр. **50** кр.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнй товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одп

едакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 226. Львовъ, Субота 6 (18) жовтня 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переминѣ разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Каролі Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8, Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣвъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лишь на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатнои, въ рубр. „Надѣсланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

Pester Lloyd о ситуаціи въ Австріи.

Мы вже онодгы вгадали коротко про статью Pest. Lloyd а о ситуаціи въ Австріи та о можливѣй судьбѣ правительства гр. Таффого, — нинѣ-жь подаемо статю сю, пѣдъ заголовкомъ „*Що-жь теперь?*“ присланну P. Lloyd-ови въ якомсь „цѣнноп руки“. Статья ся звучить:

„Борба старо- и молодо-Чехѣвъ зъ певнымъ розбитьемъ „угоды“ — шалена и люта борба расова у Вѣдни пѣдъ проводомъ католицкихъ (lucus a non lucendo) священикѣвъ — то остаточный результатъ мудрости въ управѣ гр. Таффого. До чого дойде, коли въ Чехіи москвофільскѣ молодо-Чехи обѣймуть геґемонію и коли католицке духовенство буде и дальше крѣпко пѣдпирати антісемітскій рухъ, котрого острье льогічно мусить звернути ся противъ христіянства, — о тѣмъ самъ гр. Таффе буде найменше знати.

„Політика гр. Таффого въ головныхъ точкахъ дождала ся прикрои неудачѣ. Она стремѣла до цѣли, щобы евентуально не треба було вести вѣйны зъ Россіею, маючи позаду невдоволеныхъ Славянъ. Результатомъ би есть, що панславістичнѣ тенденціи дають ся чути живѣйше и свободнѣйше, якъ коли-небудь передъ тымъ, — въ Чехіи спеціяльно бере перевагу політичну той елементъ, котрый дав найменшу ґарантію на свою вѣрность державну. Въ другѣмъ рядѣ положено головну вагу на то, щобы новому правительству надати якійсь характеръ христіянско-консервативный, не попадаючи въ несмачну реакцію. Якъ може терпимость для стремлень антісемітовъ зъ тымъ гармоніювати — не зовсѣмъ намъ ясно, бо партіи тои не можна назвати анѣ христіянською анѣ консервативною — остаточный результатъ есть такій, що ажь не хоче ся въ него вѣрити: пѣдбурюванье доходяче ажь до отвертои анархіи, именно вѣденьскои людности, котре веде до необчислимыхъ суспѣльныхъ и економічныхъ небезпечностей. Що клерикалы обняли теперь провѣдъ антісемітского руху, се очевидне; успѣхъ ихъ при выборахъ ставъ ся можливымъ черезъ то, що вмѣшали ся рѣшаючѣ чинники, котрѣ мають до розпорядимости ноторично значнѣ „средства“ не лишь моральнои натуры. Той чинникъ шукае пѣдплаты за свое пораженье въ справѣ школьнѣй, сподѣвае ся дойти маибѣцями до неосягненои доси силы. Хоче бнъ просто зворохобити масы, щобы въ хвили потребы покликати его на ратунокъ. То стара и выпробована рецепта.

„Важнѣйшимъ однакожь и дуже интереснымъ въ становища внутрѣшно-політичного есть явище зростаючого значѣня молодо-Чехѣвъ, черезъ що захитала ся не лишь цѣла система гр. Таффого, але такожь грозять шкоды и дуалістичнѣй будовѣ монархіи. Проґрама молодо-Чехѣвъ звѣстна. Она не обмежуесь до ческого языка урядового — она домагае ся повного „ческого“ права державного зъ коронациею цѣсаря на короля ческого, а въ такѣмъ случаю обнимало бы се такожь Моравy и Шлескъ. Ческе право державне маѣ сибілійску натуру — оно мѣстить въ собѣ о стѣлько бѣльше, о скѣлько менше ему дають, и гр. Таффе находить ся въ тѣмъ положеню, що ему такъ само трудно и неможливо зложити бѣльшѣсть за, якъ и противъ того права. Гр. Таффе не буде би мати такъ само зъ молодо-Чехами, якъ и безъ нихъ, есть отже властиво при кѣнци своихъ способѣвъ.

„Точку, въ котрѣй дуалістична форма быту монархіи есть загрожена, не трудно знайти. Можнѣсть управляти дуалістично Австро-Угорщиною, спочивае на тѣй основѣ, що въ кождѣй половинѣ монархіи одна народность маѣ політичне першенство. Того случаю нема вже въ Австріи, а треба завести его назадъ, скоро дуалізмъ не маѣ стратити своеи раціи быту.

„Що-до того, що така верховодача роля належить ся нѣмецкѣй народности и що, пѣдъ певными обмежаючими условіями, наказаными дотеперѣшнымъ розвоемъ рѣчей въ Австріи, она мусить ѣй бути привернена, — погляды певно не розходять ся. Але се не може стати ся нагло и безъ переходовыхъ фазъ. Питанье редукуесь отже до того: хто есть покликанымъ обняти наслѣдство кабінету Таффого, щобы дѣйстно угода помежи спорячими въ собою сторонами, а именно угода безъ потрясень, могла бути переведена?

„Та функція посередництва, на нашъ погляд, належить ся выключно Полякамъ, и длятого президентъ міністрѣвъ Полякъ бувъ бы найвѣдповѣднѣйшою особою перевести дѣло, котре гр. Таффому не удало ся.

„Анѣ такъ званый кабінетъ урядничій, котрый есть парляментарною нѣсенѣтницею и на дѣлѣ бувъ бы лишь „цивільнымъ“ станомъ облоги, анѣ такожь кабінетъ зложеный переважно зъ хѣвицѣ въ радѣ державнѣй, котрый значивъ бы тѣлько, що революція въ Чехахъ, не сповнивъ бы своеи задачѣ. Лише польскій шефъ кабінету, котрый бы мусѣвъ добрати собѣ вдповѣдно міністрѣвъ, давъ бы на всѣ стороны поруку достаточнои обективности и вдоволивъ бы всѣмъ интересамъ, о котрѣ розходить ся.

„Поляки суть на стѣлько Славянами, що обдѣлили бы спорѣдненѣ зъ собою народности потрѣбною мѣрою концесій, котрѣ бы могли ихъ вдоволити; зъ другои же стороны не суть они на стѣлько панславістами, щобы Нѣмцѣ въ Австріи — а такожь и Мадяры — не були спокойнѣ, що певно не посунуть ся въ тѣмъ взглядѣ до нараженя цѣлости на небезпечность. Поляки суть добрыми католиками, и длятого лекше и жѣпше дали бы собѣ раду зъ клерикалами и антісемітами, якъ инши бѣльше пѣдъ тымъ взглядомъ пѣдозрѣнѣ люде. Зъ другои знову стороны не вдсунулись бы они вдъ ліберальнои традиціи на стѣлько, щобы не подавали рука ліберально думаючому мѣщаньству.

„Зъ якои-небудь стороны будемо приглядатись тѣй, въ першѣй хвили на парадоксъ выглядаючѣй пропозиціи, завсѣгды дойдемо и мусимо дойти до того результату, що зъ того заулка, въ котрый, якъ бы тамъ и не було, загнано Австрію, можна выдобути ся лише пѣдъ проводомъ абсолютно безстороннымъ а заразомъ и не вдходячимъ вдъ конституційныхъ условій, а такимъ може бути и буде лишь — провѣдъ польскій!

„Отже дайте намъ того польского — Ціцінната!“

Що статья ся походить дѣйстно зъ „цѣнноп руки“, выходить ясно зъ ея тону и дуже зручныхъ ея комбінацій, але заразомъ видко дуже ясно, що та „цѣнна рука“ есть централістична та що она сягае по мадярску руку, котра знову дуже боить ся того, щобы славяньскѣ народы въ Австріи не скрѣпили ся за надто и не розбудили тымъ угорскихъ Славянъ до ще бѣльшого руху національного та до енерґічнѣйшои борбы зъ мадярскою геґемонією.

Що та рука вытягае ся и до Полякѣвъ, се рѣчь зовсѣмъ природна и зрозумѣла; Поляки своимъ дотеперѣшнымъ поступованьемъ вповнѣ заслужили собѣ на ту „честь“.

Нѣколи въ парляментаризмѣ австрійскѣмъ Поляки не вдзначались якимись твердыми выдатными засадами, а все нагинались у той бѣкъ, зъ-вѣдки бачили хвилеву користь для польонізму, — по найбѣльше на коштъ Русинѣвъ, безъ огляду на те, чи супротивъ Славяньства поступованье ихъ було моральне, чи нѣ. Може бути, що велика часть вины за те спадае на складъ польскои делеґациі въ радѣ державнѣй, котра, якъ звѣстно, складае ся майже вся зъ однои касты людей, — а тая все и всюды маѣ на оцѣ такожь свои кастовѣ интересы и нѣколи не знаходить ся въ такѣмъ положеню, щобы не мала чогось продати. Зъ того боку делеґація польска знана въ парламентѣ вѣденьскѣмъ дуже добре, — зъ того боку знають ея Нѣмцѣ-централісты зъ довголѣтныхъ сзонихъ зносинъ изъ нею. Тожь и не диво, що и въ сѣмъ случаю, укладаючи комбінацію на выпадокъ уступленя гр. Таффого, приписали Полякамъ ролю дуже необдхлѣбну, дуже пужденну, — ролю мостка, по котрѣмъ могли-бы перейти Нѣмцѣ-централісты до кермы правительственнои въ Австріи. Дотычный уступъ о Полякахъ въ Pester Lloyd-ѣ можна бы переповѣсти нинчими словами: Полякъ не маѣ выдатного характеру політичного; потрафить нагнутись и до сего, и до того, и до тамтого, дасть ся ужити до всего. Ся характеристика Полякѣвъ прийшла якъ-разъ въ пору, коли Поляки рѣвночасно зъ однои стороны святкували вкупѣ зъ Мадярами торжество мадярске въ Арадѣ, а зъ другои стороны писали адресу епіскопови Стросмаерови...

Теперь питанье: що Поляки кажуть на сей проектъ Pester Lloyd-а? Ну, вже-жь не можуть подякувати за него, бо занадто отверто и щиро бнъ высказаный. Вже-жь годѣ признаватись до безхарактерности політичнои та до ролѣ того мурина, що якъ зробить свою повинность, може собѣ вдойти... Впрочѣмъ ситуація політична въ теперѣшну хвилю на всякій способъ ще не дойшла до тои межѣ, щобы вже можна говорити о наслѣднику гр. Таффого, а по друге, если до того дойде, то найскорше може бути бесѣда о переходовѣмъ міністерствѣ урядничѣмъ, якъ се вже въ Австріи бувало. Длятого то польскій дневники поставились супротивъ проекту Pest. Lloyd-а на стопу воевну, а зъ рѣзныхъ голосѣвъ наведемо бодай оденъ, а именно пѣвъ-офіціяльного Przegląd-у. Онъ пише:

„Коли Pest. Lloyd вмѣшавъ ту Полякѣвъ, то позволить, що мы зъ цѣлою компетенциею заявимо ему, що онъ вновнѣ мылить ся. Нѣхто зъ Полякѣвъ не буде грати переходовои ролѣ, нѣхто зъ нихъ не буде коридоромъ межи сальономъ гр. Таффого а сальономъ п. Пленера. На тѣмъ однакожь не конець. Бо скоро мы вже забрали голосъ въ сѣй справѣ, то мусимо додати (бѣльше для успокоенія нашои публики якъ для переконаня Pest. Lloyda), що становище гр. Таффого не есть зовсѣмъ захитане анѣ его карієра політична ще зовсѣмъ не скѣнчила ся. Онъ буде ше довго стояти при кермѣ и довго ще буде тякъ само зъ пожиткомъ працювати надъ скрѣпленьемъ (?) державы черезъ пошанованье природныхъ правъ усѣхъ (?) народовъ, въ складъ ея входячихъ. Ось що намъ въ тѣмъ дѣлѣ телеґрафують зъ Вѣдня:

„Можете бути певнѣ, що справы внутрѣшнѣ пѣйдуть тымъ ходомъ, якій бувъ передвиджены. Соймъ ческій прийме при участи бѣльшости старо-Чехѣвъ законъ угодовый о роздѣлѣ рады культуры краевои. Всяка обструкція и авантуры молодо-Чехѣвъ не будуть мати нѣякихъ наслѣдкѣвъ. Правительство постарае ся, щобы Нѣмцѣ не усунулись вдъ выставы краевои. Довершенье головныхъ постановъ угодовыхъ буде одрочене до будучого сойму. Може бути, що наступлять ще новѣ конференціи угодовѣй, але безъ офіціяльнои участи правительства. Може такожь бути, що ческій соймъ буде розвязаный. Закимъ зберe ся будучій соймъ ческій, вдбудуть ся выборы до рады державнои, вдъ котрыхъ резултату и вдъ будучого угрупованя партій въ радѣ державнѣй будуть завись̀ти дальшій кроки правительства. Тымчасомъ розпѣчне ся акція регуляціи валюты и переговоры торговельнѣ зъ Нѣмеччиною. Поголоски о крізѣ кабінетовѣй рѣшучо безосновнѣ. Нема до того нѣякои причины, навпаки, важнѣйшій справы вымагають сталости правительства, консеквенціи его проґрамы и акціи.“

Програма руско-украиньскои радикальнои партіи.

Зважывши, що теперѣшнѣ економічнѣ, політичнѣ и культурнѣ потребы нашого простого народа и интеліґенціи такѣ, що обѣ нашѣ старшѣ партіи — народовска и москальофільска, — при своихъ основахъ и цѣляхъ, не въ станѣ заспокоити тыхъ потребъ, — мы, руско-украинскій радикалы, порозумѣвши ся приватно въ дняхъ 4 и 5 н. ст. жовтня 1890 р., выступаемо отсе яко нова партія пѣдъ назвою Руско-украинска радикальна партія зъ ось якою програмою:

А. Проґрама максімальна.

1) Въ справахъ суспѣльно-економічныхъ змагаемо до перемѣны способу продукціи згѣдно зѣ здобутками наукового соціялізму, т. е. хочемо колективного устрою працѣ и колективнои власности средствъ продукційныхъ.

2) Въ справахъ політичныхъ хочемо повнои волѣ особы, слова, сходинъ и товариствъ, печати и сумлѣня, забезпеченя кождѣй одиниці, безъ рѣжницѣ пола, якъ найповнѣйшого вплыву на рѣшанье всѣхъ питань політичного жытя; автономіи громадъ, повѣтѣвъ, краѣвъ, у справахъ, котрѣ тѣлько ихъ дотыкають; удѣленя кождому народови можности якъ найповнѣйшого розвою культурного.

3) Въ справахъ культурныхъ стоимо на грунтѣ позитивнои науки, за раціоналізмомъ въ справахъ вѣры и реалізмомъ въ штуцѣ, и домагаемо ся, щобы всѣ здобутки культуры и науки стали ся власностію всего народа.

Б. Проґрама мінімальна:

а) Въ справахъ економічныхъ змагаемо до матеріяльного добробыту всѣхъ роббтныхъ людей и усуненя всякого вызискуванія економічного. Щобы до того дойти, уважаемо потрѣбнымъ перевести на-разѣ отсѣ ремормы:

I. Реформы въ цѣли повздержаня скорого творення пролетаріяту.

1) Знесенье податку грунтового и взагалѣ рѣчевого и заведенье прогресивного податку доходового зъ узглядненьемъ вѣльного вдъ оподаткованя мінімумъ истнованя;

2) Вынятье зъ-пѣдъ екзекуціи такои скѣлькости грунту зъ приладами господарскими, котра для удержаня при житю родины рѣльника е конечно потрѣбна (мінімумъ екзистенціи);

3) Заборона екзекуціи на субстанцію грунту а ограниченье екзекуціи тѣлько на дохѣдъ зъ грунту;

4) Супротивляемо ся заведеню неподѣльности грунтѣвъ селянскихъ яко средству до вытворення масы пролетаріяту рѣльничого;

5) Супротивляемо ся примусовому переведеню комасациі, котре бы грозило покривдженьемъ бѣднѣйшихъ селянъ, але стоимо за пѣдпираньемъ добровѣльнои камасациі черезъ усякій улекшеня податковѣй, стемплевѣй и правнѣй;

6) Супротивляемо ся заведеню цла на продукты рѣльнѣ и всѣ продукты конечно потрѣбнѣ до житя, бо се утруднюе истноване бѣднѣйшимъ верствамъ, а допомагае тѣлько до збогачування заможныхъ капіталістѣвъ; взагалѣ всьмо противнѣ всякому протеґованю богатирѣвъ и капіталістѣвъ на шкоду бѣдныхъ верствъ.

II. Реформы змѣряючѣ до вытворення постѣйного громадского організациі народнои продукціи яко одинокого способу розвязаня питаня суспѣльного.

1) Щобы дотеперѣшна сибльность гро-мадска, де она ще истнуе, не розпадала ся, всьмо за безоглядным заказомъ дѣленя громадского добра;

2) Маючи на цѣли, щобы вся земля зъ часомъ, въ дорозѣ правнѣй, перейшла на власность громадъ, уважаемо потрѣбнымъ публичне допомаганье громадамъ при набуваню на власность громадску земель лежачихъ въ ихъ границяхъ, черезъ признанье громадамъ реального права першенства при всякихъ ліцитаціяхъ и продажахъ зъ вѣльнои руки и черезъ утворенье вдповѣднои кредитовои й операційнои институціи для достатчуваня фондѣвъ на такій закупна;

3) За-для тои самои цѣли всьмо за зреформованьемъ уставы спадковои въ той способѣ, щобы безтестаментарне наслѣджуване земль було ограничене лише до найблизшихъ кревныхъ (на пр. до 3-ого колѣна) и жѣнки, а щобы грунтъ спадковый переходивъ на власность громады безъ огляду на те, чи се грунтъ рустикальный, чи домінікальный.

4) Для выобразуваня селянъ въ господарцѣ громадскѣй, всьмо за основаньемъ публичныхъ институцій господарско-науковыхъ и за орґанізацію фахового надзору надъ господаркою громадскою;

5) Для выобразуваня народа въ продукціи промысловѣй и въ техніцѣ циркуляціи продуктѣвъ, всьмо за закладаньемъ и удержуваньемъ громадскихъ спѣлокъ промысловыхъ и торговельныхъ;

6) Взагалѣ всьмо за найширшою орґанізацію всѣхъ людей роббтныхъ безъ рѣжницѣ заводу въ цѣли самооборонъ противъ вызискуваня зъ боку капіталізму и для взаимнои помочи.

III. Реформа въ публичнѣй господарцѣ скарбовѣй.

1) Жадаемо, щобы черезъ ограниченье выдатковъ на мілітаризмъ и вдданье якъ найбѣльше дѣлъ адміністраційныхъ въ руки самыхъ горожанъ, заведено якъ найбѣльшу ощадность вѣ всѣхъ выдаткахъ публично-держанныхъ и тымъ способомъ улекшено тягаръ бѣднѣйшимъ верствамъ и усунено всѣ тѣ мѣры фіскалізму, що спиняють економічный поступъ особливо клясъ бѣднѣйшихъ;

2) Длятого жадаемо цѣлковитого знесеня монополю соли, льотерія, зменшеня оплатъ и тягарѣвъ фіскальныхъ вдъ спѣлковыхъ предприемствъ, знесеня податковъ посередныхъ вдъ конечныхъ потребъ житя, а перенесеня ихъ на предметы збытковѣ, знесеня оплатъ вдъ меншихъ спадковъ и т. п. Взагалѣ стоячи за запевненьемъ кождому мінімумъ екзистенціи вѣльного вдъ податковъ, всьмо за тымъ бѣльшимъ оподатковаваньемъ великихъ спекуляційныхъ операцій капіталістичныхъ;

3) Жадаемо, щобы правительство причинювало ся до економічного пѣднесеня краю — черезъ регуляцію рѣкъ, охорону лѣсѣвъ, пѣдномаганье масъ робучихъ, а не капіталістѣвъ и выискувачѣвъ.

б) Въ справахъ політичныхъ.

І. Зважывши, що руско-украинскѣй радикальнѣй партіи приходить ся попередъ усего працювати въ рамахъ Австріи, мы въ общедержавныхъ справахъ політичныхъ будемо йти солідарно зъ усякою партією, котра змагати буде до отсихъ реформъ політичныхъ:

1) Заведенье загального, безпосереднього, тайного голосованя и усуненье всякихъ привілеґій політичныхъ одныхъ станѣвъ надъ другими, остаточно черезъ знесенье курій выборчихъ при выборахъ до всякихъ репрезентацій державныхъ, краевыхъ, повѣтовыхъ и громадскихъ. Пѣдъ правомъ голосованя розумѣемо активне и пасивне право выбору. Право те повинно бути признане якъ мущинамъ такъ и женщинамъ;

2) Реформа теперѣшного мілітаризму въ такій способѣ, щобы выобразованье войскове стало ся дѣломъ школы, щобы войска постѣйнѣ були знесенѣ и натомѣсть заведене людове ополченье та щобы Австрія якъ найдѣяльнѣйше выступила въ сучасныхъ змаганяхъ до усуненя войнъ, въ родѣ судовъ мировыхъ мѣжнародныхъ, розвою права мѣжнародного, завязуваня правдивыхъ союзовъ мировыхъ и т. п.;

3) Запановане у внутрѣшнѣй політицѣ Австріи правдивого автономізму, котрый бы бачивъ силу монархіи въ якъ найкрасшѣмъ культурнѣмъ и національнѣмъ розвою провінцій и народностей и въ задоволюваню всѣхъ ихъ жаданъ, котрѣ змагають до сеи цѣли;

4) Рѣшуча боротьба зъ усякими ограниченями свободы одиниць, корпорацій, провінцій и народностей въ заспокоюваню своихъ матеріяльныхъ и духовыхъ потребъ; боротьба, особливо черезъ знесенье всякихъ законовъ выемковыхъ, зъ усякими реакційными, експлюататорскими и антіґуманными змаганями чи то одиниць, корпорацій, чи цѣлыхъ системъ урядовыхъ;

5) Популяризація юрисдикціи черезъ вдданье справъ дрѣбнѣйшихъ карныхъ и цивільныхъ до компетенціи судовъ громадскихъ, розширенье атрибуціи судовъ присяжныхъ на всѣ важнѣйшій проступки и провины, знесенье цензу при выборѣ судовъ присяжныхъ и по-

рученье выбору головнои лісты громадамъ, заведенье якъ найкоротшои процедуры устнои въ справахъ цивільныхъ, безплатный вымѣръ справедливости и одвѣчальнбсть урядниковъ за всяке нарушенье законовъ пбдчасъ урядованя — передъ судомъ присяжныхъ.

II. Зважившн, що руско-украинськбй радикальнбй партіи приходить ся працювати головно въ всходнбй Галичинѣ, мы въ справахъ краевыхъ будемо йти солідарно зъ усякою партіею чи групою, котра змагати буде до отсихъ реформъ краевыхъ:

1) Якъ найширшій розвбй автономіи краевои такъ, щобы всѣ жизненнй справы краю були полагоджуванй въ самбмъ краю;

2) Усуненье централізму и бюрократизму въ справахъ автономічныхъ и адміністраційныхъ и запевненье горожанамъ якъ найбольшого безпосередного вплыву на хбдъ усѣхъ справъ адміністрація автономічнои и державнои.

III. Зважившн, що розвбй масъ народныхъ можливый тблько на грунтѣ національнбмъ, руско-украинська радикальна партія въ справахъ національныхъ змагати буде до пбднесеня почутя національнои самосвѣдомости и солідарности въ масахъ усего руско-украинского народа, черезъ літературу, зборы, зъѣзды, товарыства, демонстрація, бдчиты, печать и т. н.

в) Въ справахъ просвѣтныхъ руско-украинська радикальна партія, вважаючи на те, щобы здобутки позитивнои науки стали ся власностію цѣлого народа, домагае ся:

а) *Що до організаціи просвиты:*

1) Цѣлковито безплатнои науки по школахъ народныхъ, середныхъ и университетахъ;

2) Орґанізація державнои публичнои помочи для доставленя спроможности образувати ся незаможнымъ клясамъ суспбльнымъ;

3) Можности користаня зъ науки въ школахъ народныхъ, середныхъ и университетахъ для всѣхъ безъ рбзницѣ пола.

4) Пбдвышеня выдаткбвъ на просвѣту взагалѣ, а просвѣту народну особливо.

б) *Що до самои науки:*

1) Перемѣны теперѣшнои системы шкбльнои зъ тымъ, щобы школы народнй були уладженй въ напрямѣ реальнбмъ и подавали знанье, ббльше бдповѣдне вымогамъ житя громадского;

2) Перемѣны теперѣшнои системы шкбльнои въ тбмъ напрямѣ, щобы розширено обсягъ наукъ природничихъ, а обмежено класицизмъ по середныхъ школахъ, щобы подавано здобутки позитивнои науки и по пытанямъ суспбльнымъ та природничымъ:

3) Усуненя зъ науки шкбльнои всякого доґматизму.

Не обмежаючи ся на науку шкбльну, руско-украинська радикальна партія буде старати ся популяризувати здобутки позитивного всесвѣтного знаня, особливо наукъ про справы соціяльнй та економічнй.

У Львовѣ, 6 н. ст. жовтня 1890.

Въ имени присутныхъ на зъѣздѣ:

Д-ръ Даниловичь Северинъ, Павликъ Михайло
Левицкій Евгеній, Франко Иванъ,
Д-ръ Яросевичь Романъ.

——

[Нашь поглядъ на сю програму подамо въ понедѣлокъ.]

Справы соймовй.

Внесенье пос. Мадейского въ справѣ змѣны инструкціи для выдѣлу краевого звучить:

Слѣдуючй §§. инструкціи зъ дня 1 марта 1866 р. зносить ся въ дотеперѣшнбй основѣ, а мають звучати ось-якъ:

§. 20. Кождый членъ выдѣлу кр. обовязаный пбдпирати въ соймѣ и въ соймовыхъ комісіяхъ всѣ тй справы (§. 14), а такожь всѣ тй ухвалы, котрй на засѣданю выдѣлу кр. запали на его внесенье (§§. 30, 35).

§. 22. Маршалокъ краевый яко предсѣдатель выдѣлу кр. доглядае ходу чинностей выдѣлу кр., а такожь внѣшного порядку и выдае въ тбй мѣрѣ бдповѣднй розпорядки. Бнъ роздѣлюе чинности мѣжь членбвъ выдѣлу и додае имъ до помочи урядникбвъ въ мѣру потребы. Маршалокъ може для сталыхъ справъ адміністраційныхъ, чи то всѣхъ чи деякихъ, утворита сталй департаменты. Въ такбмъ случаю означить маршалокъ обсягъ департаментбвъ и призначить для нихъ начальникбвъ зъ кружка членбвъ краевого выдѣлу. Справы, не входячй въ сталый обсягъ департаментбвъ, може бддати маршалокъ до приготовавчого обробленя урядникамъ выдѣлу краевого, а потбмъ поручить ихъ членамъ краевого выдѣлу (§. 30). Маршалокъ вызначуе засѣданье выдѣлу, укладае порядокъ нарадъ, отворюе и замыкае засѣданя, передводить въ нарадахъ, пбдбирае внесеня въ приналежну форму, пбддае пбдъ голосованье и стверджуе запавшй ухвалы. Маршалокъ пбдписуе всякй експедиціи краевого выдѣлу, зъ выняткемъ вымѣреныхъ до сторбнъ индорсатбвъ, котрй може пбдписати директоръ канцелярія. Сли предметомъ експедиціи есть справа, входяча въ сталый закрбй департаменту, пбдписуе експедицію разомъ зъ маршалкомъ той членъ выдѣлу, на котрого внесенье ухвала запала (§§. 30, 35) або котрый сю чинность разомъ зъ маршалкомъ бѣжучо полагодивъ (§. 39).

§. 23. Члены выдѣлу кр. мають ревно повнити свои обовязки. Сли членъ выдѣлу есть заразомъ начальникомъ сталого департаменту, додасть ему маршалокъ до помочи стале бюро, складаюче ся зъ потрѣбнои скблькости урядникбвъ, пбдъ посередною зверхностію совѣтника, котрому начальникъ департаменту поручае працѣ и вказуе способъ ихъ полагодженя. Сли маршалокъ, яко предсѣдатель выдѣлу, зъ якихъ небудь причинъ не урядуе, то его власть выконуе той членъ выдѣлу, котрого маршалокъ занменуе заступникомъ до провбдництва. Маршалокъ може повѣрити заступникови стало часть своихъ чинностей, хочь и самъ урядуе. Заступникъ маршалка есть сталымъ референтомъ особистыхъ справъ урядникбвъ и выконуе надъ ними начальный доглядъ въ имени выдѣлу кр. Сли заступникъ маршалка не урядуе, то маршалокъ покличе до заступства иншого члена выдѣлу.

§. 27. Сли членъ выдѣлу кр. не повнить свого урядованя по-надъ одинъ мѣсяць, то треба уважати, що тымъ самымъ зложивъ мандатъ до выдѣлу. Вынмокъ становить увольненье, хороба або покликанье до иншои службы черезъ соймъ або выдѣлъ кр.

§. 28. Увольнень удѣляе членамъ выдѣлу маршалокъ.

§. 30. Маршалокъ вызначить засѣданье выдѣлу, кблько разбвъ побачить потребу. На жаданье трехъ членбвъ выдѣлу мае зарядити маршалокъ засѣданье. На день передъ засѣданьемъ кождый членъ выдѣлу зложить въ бюрѣ маршалка списъ справъ, котрй приготовивъ до нарадъ, и то пбсля нумербвъ дневника подавчого. Сли предметомъ нарадъ мае бути ужитье ухваленыхъ соймомъ квотъ до розпорядимости выдѣлу (фонду диспозиційного), наданье стипендій и мѣсць фундаційныхъ або особиста справа урядникбвъ, то референтъ обовязаный подати свое внесенье разомъ зъ мотивами до вѣдомости маршалка передъ засѣданьемъ выдѣлу. Маршалокъ може зарядити, щобы такожь и въ иншихъ важнѣйшихъ справахъ внесеня референтбвъ зъ ихъ мотивами були ему подаванй до вѣдомости передъ засѣданьемъ. По вычерпаню порядку дневного уложеного маршалкомъ, може маршалокъ подати пбдъ нарады справы наглй, хочь-бы они не були заповѣдженй напередъ референтомъ. Засѣданя краевого выдѣлу не суть публичнй. Лише маршалокъ (§ 31.), члены выдѣлу и урядуючй заступники ихъ мають голосъ рѣшаючій, отже лишь они и урядникъ тримаючій перо сходять ся на засѣданя.

Маршалокъ може чи то самъ, чи въ наслѣдокъ ухвалы выдѣлу краевого, завбзвати на засѣданье урядника выдѣлу зъ голосомъ дорадчымъ. Въ той самъ способбъ може маршалокъ завбзвати на засѣданье и иншй особы для удѣленя потрѣбныхъ вѣдомостей и поясненъ. Справы входячй въ постбйный кругъ департаментбвъ вносить на засѣданье начальникъ департаменту, иншй же справы вносить членъ выдѣлу краевого, котрому маршалокъ ту справу поручивъ. Обовязкомъ референта есть пояснити справу докладно пбдъ взглядомъ рѣшаючихъ обставинъ и подати мотивы свого мнѣня. Въ важнѣйшихъ справахъ мае бути справозданье уложене на письмѣ. Маршалокъ веде нарады, а выслухавши справоздавця, бдкрывае дискусію и удѣляе членамъ голосу въ порядку, въ якбмъ до голосу вписали ся. Коли вже жаденъ зъ членбвъ не забирае голосу и по замкненю дискусія и по выслуханю справоздавця, маршалокъ замыкае дискусію и приступае до голосованя, пбддаючи насампередъ пбдъ голосованье поправки и внесеня идучй найдальше бдъ внесеня референта.

§. 35. Ухвалы запавшй противъ внесеня референта выготовить разомъ зъ мотивами урядникъ, що на засѣданю вѣвъ протоколъ и наведе членбвъ, котрй за, а котрй противъ погляду референта голосували; ухвалы такй повиненъ переглянути и пбдписати той членъ выдѣлу, на котрого внесенье запала ухвала противъ погляду референта. Окремй погляды поодинокихъ голосуючихъ и маршалка будуть записувати ся на рефератѣ лишь на ихъ жаданье, а то разомъ зъ короткимъ змѣстомъ ихъ мотивбвъ.

§. 37. Маршалокъ мае право въ спеціяльныхъ случаяхъ призначати співреферента. Референтъ повиненъ завбзвати на співреферента того члена выдѣлу, котрый мае поручену собѣ справу, що стоить въ звязи зъ его рефератомъ. Въ случаяхъ співреферату передае референтъ выготовлене внесенье співреферентови, котрый або на него згодить ся, або выготовить окреме внесенье и предложить его на засѣданю. Въ сѣмъ случаю забирае співреферентъ голосъ заразъ по референтѣ.

§. 39. Чинности, котрй суть лишь выконаньемъ ухвалъ выдѣлу краевого або не залагоджують справы рѣшучо, залагоджують ся бѣжучо. Коли такй чинности не входять въ постбйный кругъ департаментбвъ, залагоджуе ихъ маршалокъ пбдъ своею одвѣчальностію, въ противбмъ случаю разомъ зъ начальникомъ департаменту пбдъ одвѣчальностію обохъ.

§. 40. Справы, залагоджений бѣжучо або окружникомъ, мають подати ся до вѣдомости выдѣлу на найблизшбмъ засѣданю.

§. 42. Членъ выдѣлу краевого, котрый внѣсъ справу на засѣданье, бдповѣдае за згодность експедиціи въ ухвалою и за ей форму: мае длятого переглянути, взглядно поправити концептъ експедиціи, пбдписати его навѣть въ такбмъ случаю, коли ухвала противъ его внесеня запала, наконець предложити его зъ актами маршалкови до ревізія и затвержденя.

§. 64. Близшй инструкціи, що бдносять ся до внутрѣшнои службы выдѣлу краевого, выдасть маршалокъ. Инструкціи же для иншихъ урядбвъ краевыхъ выдасть выдѣлъ краевый.

——

Внесенье посла Меруновича, поставлене на послѣднбмъ засѣданю сойму, було вже разъ предложене соймови ще въ 1887 р. Внескодавець проектуе, щобы для справъ мѣсцевои поліціи був установленый судъ громадскій зложеный зъ 3 мужѣвъ довѣрія, зъ котрыхъ одного выбирала бы рада громадска, другого мавъ бы именувати обшаръ дворскій а третого выдѣлъ повѣтовый зъ терна уложеного начальникомъ громады и настоятелемъ обшару дворского. Ти три мужѣ довѣрія мали бы зъ-помежи себе выбрати свого предсѣдателя. Мандатъ ихъ мавъ бы тревати три роки. Кругъ урядованя такого суду розтягавъ бы ся на громаду и обшаръ дворскій данои мѣсцевости, але вбльно бы було и кблькомъ громадамъ пбддати ся юрисдикціи одного суду. Компетенція суду громадского обнимала бы тй справы, що-до котрыхъ пбсля §. 60 зак. грон. и §. 38 закона о охоронѣ власности полевои прислугуе доси право накладаня каръ начальникови громады — а то якъ що-до задержаня того самого ходу инстанцій. До судбвъ громадскихъ належало бы такожь мирати стороны, що добровбльно до нихъ бы зголошувала ся, зъ важностію угоды судовои.

——

До комісій соймовыхъ не вбйшли зъ рускихъ послбвъ лишь д-ръ Савчакъ и д-ръ Король. Що-до першого зъ сихъ послбвъ то бнъ за-для свого уряду не мбгъ бути выбраный до нѣякои комісіи; що же до д-ра Короля, то его — якъ можна судити зъ польскихъ ґазетъ — не выбрано „за кару“ до нѣякои комісіи. Ось якъ пише объ тбмъ Dziennik Polski: „Одно заслугуе особливо пбднести, що пос. Короля не выбрано до жадноі комісіи Памятали очевидно о его повздѣ до Петербурга на торжество св. Кирила и Методія въ супроводѣ „господина Добряньского“ и о пристрастнбмъ выступленю при дебатѣ буджетовбй, коли ходило о вызначенье скромнои запомоги для ветеранбвъ зъ 1831 р.“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На вчерашнбмъ засѣданю комісіи угодовои въ ческбмъ соймѣ вела ся дальше дебата надъ внесеньемъ Шмейкаля. Огбрченье противъ сего внесеня есть такъ велике, що противъ него выступають всѣ партіи ческй, не выймаючи и февдалбвъ. Въ комісіи промавлявъ насампередъ молодо-Чехъ Ґреґоръ доказуючи, що Нѣмцѣ хотять робити пресію на Чехахъ та що насампередъ треба бы залагодити проектъ закона о реформѣ ординаціи выборчои. Не годить ся форсувати справы політичнои аґументами економічными, якъ участь въ выставѣ. Впрочбмъ для Чехбвъ есть то рѣчь рбвнодушна, чи Нѣмцѣ возьмуть участь въ выставѣ, чи нѣ. Въ тбмъ самомъ дусѣ промавлявъ и пос. Герольдъ и доказувавъ, що проектъ закона о куріяхъ есть ненавистнымъ для цѣлого ческого народу. Ґр. Ришардъ Клямъ-Мартініцъ бувъ такожь въ засадѣ противный внесеню Шмейкаля, але постававъ посередне внесенье, щобы насампередъ розпочати голосованье бдъ новои ординаціи выборчои для ббльшои посѣлости (котра есть для февдалбвъ користна), а то покаже, о скблько буде можна сподѣвати ся успѣшного залагодженя угоды. Опбсля промавлявъ Пленеръ за внесеньемъ Шмейкаля и выступивъ при сей нагодѣ противъ старо-Чехбвъ, особливо противъ Ріґера доказуючи, що они за-надто суть уступчивй для молодо-Чехбвъ и не додержують даного слова; молодо-Чехамъ доказувавъ бнъ, що они позбставуть въ меншости. На то бдповѣвъ ему Ріґеръ, що Пленеръ не потребуе ему пригадувати, щобы бнъ додержавъ даного слова, бо бнъ и безъ того додержать того, до чого обовязавъ ся, але не може за то бдповѣдати, що часть его партіи не хоче голосувати за угодою; однакожь настрбй въ краю може до пбвъ року такъ змѣнити ся, якъ змѣнивъ ся бдъ сѣчня до теперь, а скоро лишь буде добра воля, то не можна о тбмъ и сумнѣвати ся. Бдтакъ промавлявъ ще пос. Вашатый и на тбмъ засѣданье перервано, а слѣдуюче назначено на пнѣ.

Въ соймѣ ческбмъ бдчитавъ намѣстникъ ґр. Тунъ часть предложеня о реґуляціи Молдавы лишь въ нѣмецкбмъ языцѣ. Молодо-Чехи пбднесли противъ того протестъ. Намѣстникъ бдчитавъ тогды заразъ ту часть и въ ческбмъ языцѣ, а опбсля додавъ: „Знаете преце, що я не знаю ще на столько ческого языка, щобы нимъ добре говорити; було бы чемнѣйше зъ вашои стороны дати менѣ ще трохи часу, щобы я его лѣпше выучивъ ся.“

Переважна часть ґазетъ вѣденьскихъ не вѣрить поголоскамъ о захитанбмъ становищи ґр. Таффого и о его уступленю та уважае тй поголоски лишь за маневръ партіи централістичнои. У Вѣдни доказують, що навѣть коли-бъ ческо-нѣмецка угода розбила ся и ґр. Таффе подавъ ся дѣйстно до димісіи, то ледви и чи тогды бы бнъ певно уступивъ, бо можна сумнѣвати ся, чи цѣсарь принявъ бы его димісію.

——

Переговоры Італіи зъ Анґлією въ справѣ розмеженя границь посѣлостей обохъ державъ въ Африцѣ, а головно въ справѣ бдступленя Італіи Кассалѣ на пбвночи бдъ Абессинія, розбили ся, хочь черезъ то ще не прийшло до нѣякого розбору або хочь бы якогось ббльшого напруженя бднбсинъ межа обома згадаными державами. Цѣкавымъ есть, що въ сей справѣ італіяньска праса сныхае всю вину за неудачу тыхъ переговорбвъ на Францію, котра ще въ послѣднбй хвили умѣла вплынути на Анґлію и бдклонити ю бдъ зробленя Італіи згаданои уступки въ Африцѣ. Popolo Romano доказуе, що Франція дѣйстно вмѣшала ся въ сю справу хочь не мала до того нѣякого права, и каже, що коли-бъ Італія була схотѣла казати занята ту область, котру на пбставѣ анґлійско-египетскои угоды бдступлено нѣгусови абессаньскому, то Франція мусѣла бы була тогды лишь на все дивити ся и мовчати. Пбсля вѣстей, якй N. fr. Presse достала въ Раму, стоять справа такъ: Італія хотѣла мати природну границю въ области Богосъ и длятого домагала ся правого берега рѣки Адбара аже до ей устя до Нілю, отже спорого кусня землѣ далеко по-за Кассалею. Анґлія знова хотѣла первѣстно бдступити лишь ту часть землѣ, котрои границю творить рѣка Барака, але бдтакъ попустила, а поставила лишь условія, що коли-бъ прийшло до походу противъ дервішѣвъ, якій проектуе ся зъ Кассалѣ, то абессиньске войско пбдъ проводомъ італіяньскихъ офіцирбвъ мало бы прийти въ помбчь ґіпетско-анґлійскбй акціи. Переговоры въ сѣй справѣ були ще не закбнчили ся, коли анґлійскій делеґатъ додавъ до сего ще жаданье, щобы Італія по скбнченбмъ походѣ бддала Кассалю назадъ Ґіптови. Въ виду того жаданя бдступила Італія бдъ дальшихъ переговорбвъ, бо вй пбсля того представилась така перспектива, що она стратила бы якихъ 80 або 100 міліонбвъ зовсѣмъ на дармо, и заявила, що на всякій случай застерѣгае собѣ повну свободу акціи. Въ Римѣ суть того переконаня, що справа ся залагодить ся зъ часомъ добре, бо чейже за-для Кассалѣ Італія не порбзнить ся зъ Анґлією, а въ Парижи переконають ся, що надѣя ихъ на то була безпбставною.

——

Конфліктъ межи Портою а екуменьскимъ патріархатомъ, якій наставъ въ наслѣдокъ именованя болгарскихъ епископбвъ въ Македонії, заостривъ ся. Патріархатъ выступивъ до отвертои борбы зъ Портою. Онъ наказавъ позамыкати всѣ церкви и не удѣляти св. Тайнъ хаба лишь въ дуже важныхъ случаяхъ. Дока потягне ся такій станъ, не знати, але мабуть ще дуже довго. Що дало безпосередну причину до такого енерґічного выступленя патріархату, доси ще не знати. Звѣстно лишь тблько, що выбраный въ 1886 р. патріархъ Діонисій V. внѣсъ протестъ противъ занменованя болгарскихъ епископбвъ для Македонії, а коли той протестъ позбставъ безъ успѣху, бнъ подавъ ся до димісіи; султанъ не принявъ димісіи а за то обѣцявъ бдтати ему назадъ верховный надзбръ надъ грецкими школами и право судити грецке духовеньство, скоро бнъ лишь згодить ся на именованье болгарскихъ епископбвъ. Такъ стояла справа ще передъ тыжднемъ. Одна зъ анґлійскихъ ґазетъ доносила тогды, що патріархъ хоче бдкликати свою димісію, але пбдъ условіемъ, що Порта не буде ббльше именувати болгарскихъ епископбвъ, не порозумѣвшись передъ тымъ зъ патріархомъ. Може бути, що Порта не хотѣла на то пристати и длятого прийшло до конфлікту. Годѣ однакожь не звернути и на то уваги, що деякй ґазеты вказують на то, що въ конфліктѣ сѣмъ грае и Россія не малу ролю; ґазеты тй пригадують, що кблько разбвъ заносилось на якійсь конфлікть Россіи зъ Туреччиною, то Россія завсѣгды высувала на передъ грецке духовеньство, щобы бдтакъ мати причину вмѣшати ся.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На першбмъ засѣданю нововыбраного выдѣлу щирецкои філіи рускаго товариства педаґоґічного, бдбутомъ на дни 21 вересня въ Цвскахъ, — якъ подае орґанъ педаґоґічного товариства „Учитель“, — уконституувавъ ся выдѣлъ въ такій способбъ: заступникомъ головы (п. Малицкого) выбрано п. Стефановича зъ Дмитря, секретаремъ п. Корецкого зъ Цвскбвъ, скарбникомъ п. Квасника зъ Ракбвця, контрольоромъ п. Долянку зъ Брбдокъ, а бібліотекаремъ п. Асльера зъ Ланбвъ. На тбмъ засѣданю рѣшено скликати на день 19 н. ст. жовтня конференцію до Мбстокъ зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) практична льекція зъ учениками, доповняючими науку, на тематъ: Якимъ способомъ розмножувати дички? — на пбставѣ 68. уступу зъ I. Читанки для науки доповняючои; 2) уложенье пляну наукового зъ исторіи и ґеоґрафіи для всѣхъ бддѣлбвъ науки доповняючои (референтъ п. Долянка); 3) внесеня.

Принято въ члены пп. учителѣвъ: Каліньского зъ Басѣвки и Домбровского зъ Добрянъ.

НОВИНКИ.

— **Великій вечерницѣ** устроюе завтра, т. е. въ недѣлю (19 н. ст. с. м.) руске товариство ремѣсниче „Зоря“ въ сали товариства Gwiazda (улиця Францисканьска), при участи музики войскови и хорбвъ. Члены-аматоры представлять крбмъ того ще й водевіль: „Школярь на вандрбвцѣ“. Межи перестанками хоры будуть попысуватись продукціями и приґравати-ме войскова музика. По представленю наступлять товарискй забавы. Чистый дохбдъ призначеный на справленье хоругви для товариства. Цѣны мѣсць першорядныхъ 1 зр., другорядныхъ 60 кр., третьорядныхъ 40 кр., а мѣсця стоячй по 20 кр. Стрбй звычайный. Наше одиноке руске товариство ремѣсниче „Зоря“ заходить ся щиро около свого розвою и пбднесеня, та бажати бы лише, щобъ и руска публика мѣсцева пбдперла тй щирй намаганя и прийшла въ помбчь численною участью въ устроюваныхъ товариствомъ вечерницяхъ. О скблько знаемо, попереднй вечерницѣ не удали ся лише тымъ, що участникбвъ було мало; за те надѣемо ся, що при теперѣшнбй нагодѣ патріотичнй родины рускй у Львовѣ вынагородять нашимъ ремѣсникамъ за попередный дефіцитъ численною участію, а тымъ дадуть доказъ, що рускй ремѣсники и одиноке руске товариство ремѣсниче не суть имъ рбвнодушнй.

— **На бенефісъ п. Андрея Стечиньского**, артиста драматичного, выставить руско народный театръ въ Жовкви вб второкъ, дня 21 н. ст. жовтня, народну оперетку комічну „Чорноморцѣ“ въ трехъ актахъ Старицкого, музика М. Лисенка. Закбнчить „Козакъ“ въ 4 пары. Заслуги п. Стечиньского на рускбй сценѣ великй и загально звѣстнй, а симпатія, якою сей артистъ тѣшить ся у рускои публики, повинна и симъ разомъ згромадити значне число публики вб второкъ на представленье театральне.

— **Ремѣсниче товариство руске „Зоря“** выслало вчера депутацію до предсѣдателя „Народного Дому“ *о. д-ра Делькевича зъ просьбою о одступленье для товариства ширшого льокалю*, позаякъ дотеперѣшный льокаль зъ огляду на число членовъ сходячихъ ся що вечера, на канцелярію и иншій конечній потребы показавъ ся за малый. Д ръ Делькевичъ принявъ депутацію, — зъ пп. Нагорного, Мартинова и Федуня, — дуже ласкаво и обѣцявъ ихъ просьбу въ совѣтѣ подперти.

— **Доповняючій выборы** двохъ послова до рады державной розписало намѣстництво, а именно на день 28 н. ст. падолиста с. р. выборъ посла зъ большихъ посѣлостей округа Краковъ-Хшановъ (по Бобжиньскомъ) и на день 25 н. ст. падолиста выборъ посла зъ мѣста Кракова (по д-рѣ Махальскомъ).

— **Еміграція селянъ.** Краковскій газеты подають, що огогды рано придержано на двориі зелѣзничомъ въ Краковѣ 45 селянъ, походячихъ зъ Кривого, пов. камѣнецкого. Селяне, заохочені голошеными въ ихъ околиці вѣстями о добробытѣ въ Бразиліи и поддурені, що безъ нѣякихъ кошовъ одъ границѣ пруской достануть ся ажь до моря, лишили свои оселѣ, щобы выеміґрувати до Бразиліи. Зъ тыхъ еміґрантовъ одослано пятьохъ до суду карного за провину зъ §. 45 зак. войскового, *двѣ родины, що не мали нѣякихъ фондовъ*, умѣщено въ краковскомъ магістратѣ, щобы ихъ одстанити опосля шупасомъ, а решту завернено заразъ до Кривого. Розночасно зарядила поліція доходженя противъ обманьщиковъ въ повѣтѣ камѣнецкомъ.

— **Краєва рада санітарна** на шѣснацятомъ засѣданю, 7 н. ст. жовтня с. р. полагодила отсій важнѣйшій справы: 1. Выдано опінію въ справѣ способовъ дезінфекціи шматъ въ паперни въ Побочи. 2. Выдано опінію въ справѣ способу освѣтленя фабрики столярскои братовъ Вчеляковъ у Львовѣ. 3. Розбирано справу замкненя части кладовища въ Подгайцяхъ, такожь справу гробницѣ на томъ кладовищи. 4. Выдано опінію въ справѣ шкодности для здоровля роботниковъ въ дестилярни нафты въ Глиньску маріямпольскомъ. 5. Предложено опінію въ справѣ потребы окремого навільону по-при шпиталю на помѣщенье спорадичныхъ случаѣвъ недугъ заразливыхъ у Львовѣ 6. Выдано ореченье що-до способу выробу сподіюмъ у фабрицѣ въ Домбю. 7. Предложено опінію въ справѣ хибъ санітарно-поліційныхъ въ дестилярни нафты въ Коломыи.

— **Четвертый рокъ духовной семінарія зъ Станіславовѣ** заведе ся мабуть вже зъ рокомъ школьнымъ 1891/2. Совѣтникъ намѣстництва Шабель маѣ приѣхати до Станіславова, щобы вынаймити домъ, де бы помѣстились разомъ: семінарій, пресвитерія, капітула, *сотрудники и прислуга*.

— **Зъѣздъ одпоручниковъ декальныхъ ен. Станіславовскои** въ справѣ вдовично-сиротского фонду маѣ одбутись 9 и 10 н. ст. грудня.

— **Зборы членовъ філіи общ. им. Качковского въ Сяноцѣ** одбули ся дня 10 н. ст. жовтня при дуже малой участи членовъ. Селянъ явилось лишь 4, двохъ зъ Туриньска, одинъ зъ Репеди и одинъ зъ Полянъ суровичныхъ. Выбрано до выдѣлу: предсѣдателемъ о. Калужняцкого, а членами выдѣлу: о. Москалика, о. Генр. Поляньского, о. Маркова и п. Хромовского. Одчитъ популярный залишено за-для малои участи селянъ на зборахъ. Уступаючій выдѣлъ філіи подавъ въ справозданю, що черезъ рокъ придбавъ 48 новыхъ членовъ и 100 зр. на бурсу въ Сяноцѣ.

— **До вѣдомости львовскои дирекціи почтъ.** Въ цѣлой Жовкви — якъ пишуть намъ зъ-одтамъ — не можна достати нѣ однои рускои карты кореспонденційнои.

— **Огнѣ.** Въ Скнилову подъ Львовомъ погорѣли передвчера въ ночи часть двора и будынки господарскій. Сторожа огнева зо Львова прибула на ратунокъ.

— **Змѣны въ адміністраційно політичныхъ властяхъ.** За згодою міністерства рольництва звольнивъ намѣстникъ совѣтника намѣстництва Ант. Андагазого одъ повненя функціи одпоручника ц. к. правительства въ колеґіи кураторскій львовскои школы лѣсовои, *поручаючи ему и на дальше функціи* одпоручника ц. к. правительства въ кураторіи школы рольничои въ Дублянахъ. На мѣсце сов. Андагазого именувавъ намѣстникъ одпоручникомъ правительственнымъ въ кураторіи лѣсовои школы краєвого инспектора лѣсовъ Ант. Горальчика. На мѣсце старосты Вол. Коростеньского и менувавъ намѣстникъ секретаря Меч. Пуликовского заступникомъ одпоручника правительственного въ кураторіи школы рольничои въ Дублянахъ, а секретаря Чес. Невядомского заступникомъ одпоручника въ кураторіи львовскои школы лѣсовои.

— **Обѣжникъ австрійского міністра торговлѣ.** За-для послѣдныхъ катастрофъ на австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ выдавъ 4 н. ст. жовтня міністеръ торговлѣ обѣжникъ, въ котромъ остерѣгае заряды зелѣзниць, щобы не перетяжували персоналъ працею, а навѣть щобы побольшали персоналъ, де се потрѣбно зо взглядовъ службовыхъ. Взагалѣ повинно контролюватись строго службу, а тыхъ, що провинились, потягати безъ взгляду до одвѣчальности. Одтакъ зазначуесь въ обѣжнику, що заслуги урядниковъ повинній нагороджуватись лѣпшимъ авансомъ, ремунераціями и лѣпшимъ засмотреньемъ на старость. До 1 грудня с. р. маютъ заряды зелѣзниць здати справу, о скольско вдоволено повысшимъ желаниямъ и що ще треба бы зарядити въ томъ напрямѣ.

— **Два одчиты** выголосить 21 и 22 н. ст. жовтня въ сали ратуша львовского д-ръ Емиліянъ Голубъ, славный подорожникъ по Африцѣ. Въ одчитахъ розкаже д-ръ Голубъ о розслѣдахъ и пригодахъ подчасъ его послѣдноі подорожи африканьскои, а такожь о звычаяхъ, обычаяхъ и военныхъ способахъ племенъ Бушмановъ, Бетульмановъ и Зулю-Матобелье. Доходы зъ одчитовъ призначенй на кошты препарованя збірки зъ подорожи и устроєня выставы. Выстава устроить ся въ ротундѣ вѣденьскій а по замкненю выставы въ р. 1891 роздѣлить ся збірку помѣжь школы и музеѣ, при чомъ буде увзгляднятись въ першомъ рядѣ мѣста, де були одчиты. Цѣны мѣсць: форель 2 зр., крѣсло 1.50 зр., вступъ 1 зр., ґалєтія 50 кр.

— **Експльозія бензины** лучилась вчера въ пивници купця Кречмера въ Краковѣ. Кречмеръ и два хлопцѣ, Диґа и Борковскій, переливали бензину зъ большого скляного посуда до баньокъ, въ томъ наступила експльозія бензины, а ґазъ, що свѣтивъ ся въ пивници, загасъ и почавъ уходити, збольшуючи тымъ небезпечность новои експльозіи. Сторожа огнева прибула на ратунокъ, але що и приступъ до пивницѣ бувъ злый и при такой пригодѣ не можна уживати свѣтла, то и ратунокъ бувъ дуже трудный Пожарники мусѣли колька разовъ спускатись до пивницѣ, при чомъ самі млѣли и кровь бухала имъ устами, ажь вконци добули тыхъ двохъ хлопцѣвъ ще живыхъ але тяжко попареныхъ, а властителя торговлѣ Кречмера вже мертвого.

— **Секта Толстого.** Вѣдомо, що звѣстный авторъ „Крейцеровои сонаты“, ґр. Левъ Толстой, веде селяньскій способъ житя: одягае ся якъ послѣдный заробникъ, мешкае въ хатѣ, самъ оре, сѣе, косить и т. п., одмовляючи собѣ всякихъ приемностей людского житя. Найшовъ онъ досыть численыхъ мѣжь интеліґенціею приклонниковъ, котрі завязали рода секты и основали въ окрузѣ Выжного Володска свою кольонію. Лѣкарѣ, фельчеры и фельчерки, учителѣ та учителька, „працюють въ потѣ чола“ на кусникъ хлѣба, орючи, сѣючи на способъ гр. Толстого. Поліція звернула свою увагу на сю нову кольонію.

— **Въ справѣ шпѣгунова.** При нагодѣ засудженя на пять лѣтъ вязницѣ шпѣгуна Боннета, котрый выдавъ Нѣмеччинѣ пляны крѣпости бельфортскои, поставлено въ парляментѣ французскомъ внесенье, щобы такого рода людей карати смертію. Внесенье выкликало живу дискусію, въ котрой забравъ голосъ бувшій міністеръ войны Льеваль и бувъ противный карѣ смерти. „Небезпеченьства, выходячій зо шпѣгуньства — говоривъ Льеваль — не суть въ часѣ мира такъ великі, якъ загально гадають. Тайны, зраджуваній такими Боннетами, дотыкають по большой части рѣчей, звѣстныхъ цѣлому свѣтови. Ошибають ся тѣ, що гадають, мовь бы Нѣмеччина не знала такъ точно стану нашои арміи, якъ мы ихъ справъ войсковыхъ. 50.000 особъ слѣдило рухи великихъ маневровъ въ повнічномъ департаментѣ, ґазеты мали найточнѣйшій реляціи и оголошували ихъ зъ всѣми подробностями, розбираючи ихъ критично; що-жь въ такомъ случаю може такій шпѣгунъ сказати ще нового. Одинъ зъ моихъ приятелѣвъ, дуже здобный офіцеръ французкій, передягнувшись, бравъ участь въ нѣмецкихъ маневрахъ въ Альзаціи. Онъ зносивъ ся безпосередно зъ войскомъ, бувъ въ таборахъ, але, посля его зознания, не дознавъ ся нѣякихъ новыхъ рѣчей, котрі бы вже не були звѣстні. Кажуть, що шпѣгуны маютъ пляны нашихъ крѣпостей. Тѣ пляны суть давно въ рукахъ нѣмецкихъ, такъ якъ мы маємо пляны нѣмецкихъ крѣпостей. Зъ порохомъ Льебля робили въ Нѣмеччинѣ пробы въ томъ самомъ часѣ що и у Франціи; веѣ пляны штрасбурґскихъ фортифікацій продано намъ за невелику квоту 1800 фр. Небезпечными шпѣгунами суть лишь тѣ, що поселюють ся стало въ краю, дають подчасъ войны умовленій знаки неприятелеви, маклеры, що телеґрафують о курсахъ на біржи до Анґліи. Вконци и мы маємо своихъ шпѣгуновъ въ Нѣмеччинѣ.“

— **Дробни вѣсти.** Громада Монастирець, пов. дрогобицкого, одержала одъ цѣсаря 50 зр. подпомоги на будову школы. — Въ околиці Гадікфальва на Буковинѣ появились вовки и роблять великій шкоды мѣжь худобою. — Оногды заручивъ ся кн. Павло Сапѣга, третій сынъ кн. Ад. Сапѣги, зъ ґраф. Браницкою, донькою властителя Бѣлоцеркви на Украинѣ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Одзначеня.** Секційный управитель сторожи скарбовои Стан. Каминьскій одержавъ золотый хресть заслуги зъ короною, а респіцієнтъ Раф. Скальскій и Стан. Коссовскій срѣбній хресты заслуги зъ короною.

Соймъ краєвый.

III Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 18 н. ст. жовтня 1890 р.

Одчитано списъ петицій, мѣжь иншими „Академічного Братства“ о запомогу.

Пос. Вол. Козьебродскій мотивовувавъ свое внесенье въ справѣ змѣны взглядно „ревізіи инструкціи для краєвого выдѣлу“ и внесъ, щобы въ тій справѣ выбрати комісію зложену въ 9 членовъ. Пос. Вайґель внесъ щобы комісія складалась зъ 12 членовъ. Принято внесенче пос. Вайґля.

Пос. Мадейскій мотивувавъ свое внесенье о змѣну инструкціи для выдѣлу краєвого. Выдѣлъ краєвый — казавъ бесѣдникъ — есть філяромъ краєвои управы и господарки. Исторія нашого выдѣлу краєвого — то сума таланту, досвѣду, патріотизму и посвяченя людей, жертвуючихъ свои силы на послуги краю. Однакъ теперь лучае ся, що о деякихъ департаментахъ говорять люде дуже часто и за богато, лучае ся, що вказують на факты, не одповѣдаючій зовсѣмъ опініи его мануществи, въ дѣяльности выдѣлу краєвого нема одностайности и той енерґічности, яка бувала давнѣйше. Пос. М. порівнувавъ выдѣлъ краєвый до того корабля, котрый збудовано хорошо посля пляновъ, але перецѣнено его тривкость, не обчислено его силы и не увзглядненo, що онъ може бути пущеный на воду подъ бурѣ и громы. Не увзгляднено, що онъ збудованый не зъ зелѣза и не зъ дерева, а зъ дуже слабкои матерія. Нашъ выдѣлъ краєвый находить ся въ томъ положеню, що може розбити ся на шѣсть поменчихъ выдѣловъ а ихъ керманичъ може осѣсти безъ всего на мѣлинѣ. Посля гадки посла М. его проэктъ на змѣну инструкціи, не змѣряе до розширеня маршалковскихъ атрабуцій, а противно, на ихъ обмеженье, бо ходить о вложенье обовязковъ праці на маршалка, одъ котрои его дотепершный устрой майже силою одпихавъ. Краєвый выдѣлъ въ своемъ справозданю на внесенье пос. Козьебродского зъ р. 1878 о змѣну инструкціи заявивъ, що всякій справы залагоджуе кружокъ членовъ выдѣлу краєвого а маршалокъ маѣ право лишь вести провадъ на засѣданю, може засуспендувати ухвалу, може завменувати собѣ заступника а больше нѣчого; въ такомъ разѣ выглядае се такъ, що маршалокъ есть особою неналежачою до тѣла краєвого выдѣлу, а причеплено до него лишь якось изъ внѣ. Вконци внесъ бесѣдникъ, щобы его внесенье придѣлити комісіи, котрой придѣлено буде внесенье гр. Козьебродского.

Пос. Меруновичъ мотивувавъ свое внесенье о установленю судовъ громадскихъ для справъ поліціи мѣсцевои и зажадавъ, щобы соймъ передавъ его внесенье разомъ зъ проектомъ закона до комісіи громадскои.

Справозданье выдѣлу краєвого о внесенію п. Рутовского въ справѣ пільгъ податковыхъ до комісіи промысловой; внесенье посла Савчака въ справѣ змѣны компетенціи судовъ, покликаныхъ до юдикатуры въ справахъ заразы на худобу, одослано до комісіи правничои; справозданье въ справѣ переобразованя женьскои школы шестиклясовои въ Коломыи на 8-клясову передано комісіи школьній. Затверджено выборъ послова Октава Салѣ зъ Бродовъ, Аполіи. Горвата зъ Хшановского, Войт. Мізя зъ Живецкого.

До надзорчои комісіи банку краєвого выбрано пп. Ипол. Богдана, Генр. Кешковского д-ра Кл. Живицкого.

Громадѣ Ожомля удѣлено 300 зр. запомоги.

Наконецъ одчитано три интерпеляціи 1) пос. д-ра Т. Окуньевского въ справѣ Гвоздецкой; 2) пос. Крамарчика въ справѣ вищеня лѣсовъ на подгорю мазурскомъ, и 3) пос. Л. Рожанковского въ справѣ выслана агента поліціи Гінсберґа яко агента провокаційного межи селянъ въ Золочевске и Перемышляньске.

Интерпеляція

въ справѣ селяньскои „революціи“ въ Гвоздци внесена пос. Окуневскимъ и товаришами на засѣданю *львовского сойму* 6 (18) *жовтня*.

„Дня 25 цвѣтня с. р. була выслана на розпорядженье адміністратывныхъ властей половина баталіону войска зъ Коломыѣ въ Гвоздець и околичній села: Баранцѣ, Бучачки, Гвоздець Малый, Гвоздець Старый, Кулачковцѣ, Остапковцѣ, Трофановку и Хомяковку для усмиреня мнимыхъ селяньскихъ бунтовъ противъ дѣдичевъ и жидовъ.

Войско одправилось зъ острыми набоями и найшло замѣсть бунтуючихъ ся селянъ лишь смирній женщины по хатахъ и цѣкавій дѣти по улицяхъ, а впрочомъ все робило спокойно въ поли коло плуга.

Только на силу скликавъ правительственный комісарь Вайдовичь кольканацять селянъ одъ роботы, щобы имъ въ присутности войска выговорити грозній рѣчи о бунтѣ противъ панovъ и жидовъ, о котромъ селяне только теперь довѣдали ся. При томъ зайшло со стороны правительственного комісаря Вайдовича таке нечуване диво, що онъ, грозячи спокойнымъ селянамъ за-для якогось мнимого бунту, позволивъ собѣ сказати, що „если селяне дальше бунтувати ся будуть, то онъ спровадить еще больше такихъ хлопцевъ зъ Коломыѣ, якъ тѣ тутъ вмашировали и закватируе ихъ по хаталъ до ихъ женокъ, а селяне будуть на дворѣ спати“.

Того вбезчещеня допустивъ ся правительственный комісарь дня 25 цвѣтня въ Остапковцяхъ, вказуючи на цесарску армію въ присутности начальника остапковецкои громады и тамошныхъ селянъ: Прокопа Охрима, Гриця Бидзюка, Ивана Демянчука, Петра Маляръчука, Николы Демянчука и селянина изъ Гвоздця, Михаила Бидзюка, що они подъ присягою потвердити можуть.

Карне слѣдство, зарядженe на розпорядженье адміністративныхъ властей выказало, що нѣякихъ бунтовъ селяньскихъ въ Гвоздци и околици нѣколи не було, бо нѣ одинъ селянинъ зъ тыхъ окрестностей за мнимій бунты не бувъ засужденый, за то показалось, що жиды обходились ароґантно и жорстоко зъ нашимъ селяньствомъ, а потомъ еще стали кричати, що селяне грозять панамъ и жидамъ.

Карнымъ рѣшеньемъ гвоздецкого суду до ч. 1158/90 бувъ засужденый Хаімъ Абрагамъ Вертгамфъ на 14 днѣвъ арешту, а Хаімъ Киль на 7 днѣвъ арешту за то, що першій дня 4 цвѣтня с. р. ударивъ Гриця Сиротюка въ лице и одобравъ ему палицю, а другій Хаімъ Киль того же дня на ярмарцѣ въ масу людей горщями кидавъ.

Карнымъ рѣшеньемъ гвоздецкого суду до ч. 1159/90 засуджені були гвоздецкій жиды Хуна Шіклеръ, Мойсей Кеннґель, Борухъ Янкель Шпіреръ и Овадія Шпіреръ, кождый на 7 днѣвъ арешту за то, що дня 6 цвѣтня с. р. побили Ивана Андрѣйчука и Дмитра Гречанюка.

Противно, зарядженый ц. к. краєвымъ правительствомъ карный процесъ противъ д-ра Даниловича за мнимe подбурюванье селянъ въ гвоздецкомъ повѣтѣ скончивъ ся тымъ, що д-ръ Даниловичь бувъ зо стороны суду присяжныхъ въ Коломыѣ одноголосно признаный невиннымъ.

Зваживши, що такимъ поведеньемъ правительства и его органовъ въ нечуваный до тои поры способъ топтае ся, найсвятѣйшій чувства горожанъ, ломять ся безпримѣрно ихъ конституцію заторученій права, а въ додатку компромітуе ся армія — запытую Е. Екс. п. намѣстника:

1) На якій подставѣ и въ якій цѣли розпорядило ц. к. правительство дня 25 цвѣтня с. р. высылку половины баталіону войска до Гвоздця и окрестности зъ острыми набоями противъ спокойныхъ селянъ?

II) Чи вѣдомо ц. к. правительству, що комісарь коломыйского староства Вайдовичь дня 25 цвѣтня с. р. въ Остапковцяхъ такъ безчестно одозвавъ ся до селянъ о ихъ женкахъ и о войску, такъ нечувано подразнивъ найсвятѣйшій чувства людскости, а одночасно публично и то въ офіціальномъ характерѣ обезчестивъ нашу народность?

III. Чи гадае ц. к. правительство потягнути за то комісаря Вайдовича до одвѣчальности?

IV. Якій мѣры предприйме ц. к. правительство, щобы на будуче одвернути такій надужитя політичныхъ властей?

——

На вчорашнемъ засѣданю уконституувала ся унія консервативна. Предсѣдателемъ выбрано гр. Ивана Тарновского а заступниками Горайского и Борковского, до парляментарной комісіи зъ поменчихъ ґруп выбрано Водзицкого, Мадейского, Скшиньского, Абрагамовича и Менцаньского.

Телеграмы „Дѣла“.

Софія 17 жовтня. Собраніе болгарске скликано на день 15 (27) падолиста. Стамболову вже трохи полекшало.

Брукселя 17 жовтня. Правительство бельґійске постановило признати бразилійску республику.

Лондонъ 17 жовтня. Правительство постановило збольшити залогу въ Свакимѣ, бо боить ся нападу Арабовъ.

Вѣдень 18 жовтня. Заносить ся на великій страйкъ трамваевый. Поліція робить на завтра великій приготовленя, щобы не допустити до якихъ розруховъ, и зажадала помочи войсковои. На головнѣйшихъ точкахъ и въ большихъ склепахъ маютъ бути уставленій одділы войска. — Рада громадска ухвалила домагати ся одъ сойму наданя бурмістрови Вѣдня вірільного голосу.

Римъ 18 жовтня. Въ понедѣлокъ маѣ бути розвязаный парляментъ и будуть розписанй новій выборы. Зъѣздъ Кріспіого зъ Капрівімъ мабуть не одбуде ся.

Константинополь 18 жовтня. Порта приняла найважнѣйшій жаданя патріарха грецкого и есть надѣя, що прийде до згоды.

Галлье 18 жовтня. Конґресъ соціялістовъ ухваливъ, що провадъ партіи маѣ выходити зъ Берлина. До заряду выбрано: Бебеля, Авера, Фішера, Зінґера и Ґерніша та семъ контрольоровъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Черезъ редакцію „Дѣла“

— **На бурсы:** въ Тернополи: о. Петро Шанковскій зъ Копичинець 3 зр.; въ Бережанахъ о. П. Шанковскій 2 зр.; въ Самборѣ: На весѣлю у о. Рожки въ Микитинцяхъ 4·60 зр.

— **На Институтъ св. О. Николая у Львовѣ:** о. Малецкій зъ Видинова 50 кр., на весѣлю у о. Рожки въ Микитинцяхъ 5·40 зр., Мих. Спожарскій зо Львова 1.20 зр., Софр. Недѣльскій зо Станіславова 50 кр., Вас. Якубовъ зъ Николаева 1 зр.. Мойсеовичь нотарь зъ Залозець 3 зр., Іос. Бѣлякъ зъ Лѣська 1 зр., Мир. Кимаковичь зо Львова 1 зр.

——

— **Зъ вечерка устроєного въ Перемышли** дня 30 н. ст. вересня с. р. въ користь перемыскои Бурсы им. св. О. Николая було зъ наддатками приходу brutto 174 зр. 35 кр., а розходу 114 зр. 35 кр., отже чистого доходу було 60 зр. При сѣй нагодѣ складае подписаный выдѣлъ прилюдну подяку Вп. д-ру Александру Дворскому, бурмістрови мѣста, за безплатне одступленье салѣ мѣскои и за даръ 10 зр., и Преосв. еп. Ступницкому за даръ 5 зр. Дальше жертвували ласкаво Вп. Гамскій 10 зр., Всв. о. д-ръ Гробельскій 5 зр., Вп. д-ръ Глянцъ 2 зр., Всч. о. Викт. Є. Нероновичь 1 зр. 50 кр., Вп. Яворскій 2 зр., Вп. д ръ Соронь 1 зр., Вп. д-ръ Ант. Горбачевскій 5 зр. 50 кр., о. Поляньскій 50 кр., п. Громницкій 50 кр., п. Мизика 50 кр., Вп. панѣ Чеховичева 50 кр., о. М. Зубрицкій 2 зр., о Я. Е. Нероновичь 2 зр. Всѣмъ щедрымъ Дателямъ сердечна подяка! — *Ю. Несторовичь* предсѣдатель. *Д-ръ Т. Кормошь* секретарь Бурсы.

— **Зъ Яворова пишуть намъ:** Новопоставленій пресвитеры въ Перемышли, Вп. оо.: Симеонъ Борисъ Вас. Волошиньскій, Теодоръ Грабець, Мих. Дичко, Дан. Куцѣй, Ив. Поляньскій, Евст. Цепиньскій и Мих. Шумило, при нагодѣ приміціи дня 7 н. ст. жовтня с. р. зложили на руки о. Олимпа Поляньского въ Перемышли квоту 24 зр. въ користь дѣвочого воспиталища въ Яворовѣ. Всѣмъ тымъ Всч. оо. за сей щедрый даръ складае сердечну подяку — *Настоятелька Чина С. св. В В. въ Яворовѣ.*

— **Для бѣдныхъ учениковъ рускои ґімназія у Львовѣ** жертвувала п-ѣ Минодора Гойвановичева 17 зр. 50 кр. и бѣлье та одѣжь по пок. сынѣ Львѣ Витовтѣ, За сю жертву складае щиру подяку — директоръ ґімназіи *В. Ильницкій*

Переписка Редакціи и Администрациі.

— **Всч. о. Гор. въ Волк.** 5 зр. одержали. — **Вп. Парт. въ Зарудю.** Заплачено до конца липня с. р. — **Всч. о. Яюсь въ Стен.** Заплачено до конца серпня с. р. — **Всч. о. Дичк. въ Ponик.** „Зеркало“ замовлено; „Учителя“ можна передплатати черезъ нашу Адміністрацію. Передплата выносить лишь 3 зр. рочно а одъ Нового Року для членовъ товариства, котрі зъ горы заплатять, лишь 2 зр. рочно.

Надосланє.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьскôмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякí операціи за помочію кôаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучнí зубы и цѣлí щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, оперті на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякí недуги ушнí.

Д-ръ мед. Юліянъ Ястршембскій

бувшій асистентъ університету краковского, шпиталѣвъ св. Лазаря и св. Людвика въ Краковѣ, осѣвъ въ Городенцѣ яко лѣкарь мѣскій и поручаесь ласкавымъ взглядамъ Вп. Публики рускои.

КРАЄВА ШКОЛА
КОЛОДѢЙСТВА И БОДНАРСТВА
въ Камѣнцѣ струмиловôй

поручае всякí выробы якъ колодѣйскí такъ и бôднарскí готовí або на замовленье, а именно возы господарскí (46 зр. безъ драбинъ), вôзки угорскí, вôзки тарантасовí, тарантасы всѣлякого рода (або тôлько дерево и зелѣзо, або такожь цѣлковито выкôнченí т. є. полякированí и обытí готовí на складѣ або на замовленье), возы зъ бочками на воду для сторожи огневои и до розвоженя гноёвки, возы тягаровí, возы до воженя пива, вôзки на двохъ колесахъ на сьмѣтье, знаряды рôльничí всѣлякого рода; баліи, бочки, коновки, цебрики, ванны, масницѣ, скôницѣ, дѣжи и т. д. Выробы выготорлюють ся пôсля рисункôвъ школы або пôсля рисунку замовляючого.

Близшихъ полсненъ удѣлить устно або письменно директоръ школы. 3—6 3657

Білеты візитовí, карты весѣльнí, дипльомы и всякí роботы літоґрафічнí выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

!!!
УЛИЦЯ
Краковска
6
КОМНАТА
до
СНѢДАНЬ

Новый господарь по Данилевичу. 3686 3—5

Білеты літоґрафованí

100 штукъ зъ пересылкою 1 зр. 5 кр. поручае Літографія ИВАНА СЕРАФИНОВИЧА, Львôвъ ул. Академічна ч. 8. 3683 5—6

Походнѣ нафтовí по 3 зр.

патентъ и выробъ Адама Братковского, знаменитí до ѣзды нôчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи маe

Антôнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ 3663 7—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рôзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рôзныхъ фасонôвъ. Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестôвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 яркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красновôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Едвардъ Тшемескій

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій**, перейшло зъ днемъ **16 цвѣтня 1890** на выключну мою власнôсть.

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякí знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,
Заведенье арт.-фотоґрафічне
у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

НА ЗИМОВЫЙ СЕЗОНЪ

Маґазинъ и рукодѣльня футеръ

Броніслава и Станіслава Вроньскихъ

у Львовѣ, ул. Театральна ч. 5 „пôдъ Бобромъ“ 3668 3—6

(дôмъ капітульный коло костела катедрального)

поручають всякí сорты **футеръ мужескихъ и дамскихъ** пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, **астрахановí плащѣ, сердаки дамскí и дѣточí, кафтаники, ротонды, куртки** для господарства и ловôвъ, **ковнѣры и зарукавки дамскí** новѣйшого фасону въ рôзныхъ сортахъ, **шапочки дамскí и мужескí баранковí, зарукавки мужескí для ловôвъ, баранковí ковры до саней, баранковí ковры передъ постелѣ**, готовí верхи до футеръ. шкôры на футра и ин. и продають по можливо найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякí замовленя якъ мѣсцевí такъ и зъ провінціи **выповнюють ся скоро, и ручимо за доброту и дешевôсть товарôвъ.**

Доставникъ футеръ для П. Т. Урядниковъ державныхъ земльныхъ дорбгъ. — Цѣнники на желанье франко.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продаe

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнí
5% листы ипотечнí преміованí
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскí облігаціи индемнізаційнí

3483 56—?

а всѣ тí паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продаe

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякí **выльосованí а вже платнí** мѣсцевí паперы цѣннí, **такожь запавшí купоны за готівку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевí лишь за ôдчисленьемъ** справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новí аркушѣ купоновí, за зворотомъ коштôвъ, котрí самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновí до

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ
П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручае

Футра подорожнí и мѣстовí мужескí у всѣхъ родахъ и ôдмѣнахъ. Футра дамскí пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткí дольманы, такожь зарукавки и ковнѣры дамскí. боа, шапочки футраń и т. д. **Шапки и колпаки мужескí, зарукавки ловецкí и покрывала до санокъ.** Покрытя готовí до футеръ мужескихъ. Покрывала готовí до футеръ дамскихъ, новí фасоны.

Великій выбôръ матерій наймодѣйшихъ выключно на покрытя до футеръ. **Шкôры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ мѣры выготовляе ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 3—12

За товаръ купленый въ маґазинѣ ручу.

Цѣны сталí дуже приступнí.

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылае за послѣплатою лишь правдивí

берненьскí матеріи.

Рештка сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости . . . . . зр. 5.—.
Рештка сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости . . . . . зр. 10.75.
Рештка чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновí . . . зр 9.—.
Рештка на зимове пальто, 2 метры доброи якости . . . зр. 5.50
Рештка на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки) зр. 4.—.

Предметы дамскí.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрôвъ зр. 5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова 10 м. зр. 3.—, 5.—, 9.— зр. 12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., гімаляя, чиста вовня . . . . . зр. 4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел . . . . . зр. 2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкí узоры . . . . . зр. 2·50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лôжко зр. 3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ . . . . . зр 4·50.
Рештка ходника маніля, 10—11 м. довг по зр. . . . . 3.40—4·40.
Штука полотна, 4/4 широка . . . . . зр. 4.50.
Штука полотна, 4/4 І а якости . . . . . зр. 5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир. . . . . зр 6.50.
Штука полотна Стефаніи, 5/4 шир., цѣлкомъ заступае вебу ляну . . . . . зр. 9.—
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50 . зр 9.—.
Штука атласового ґрадю на покрывала І а зр. 8·50, ІІ а зр. 5·50
Штука каневасу, І а якости на покрывала . . . . . зр. 6.—.
Штука простирала, безъ шву, 2 метры довга . . . . . зр. 1.10.
Штука румбургского оксфорду, ... І а зр. 6·50, ІІ а зр. 4·50.
Жѣночí сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбургскои зъ гафтомъ швайцарскимъ . . . . . зр. 6.—.
Коцъ фіякерскій зр. 2 до . . . . . зр. 2·50.
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ . . . . . зр 1.30

Взоры всѣхъ предметôвъ и илюстрованí цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 (7—?)

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованí цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенí найдешевшій сталí цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючí пять комнатъ:

Комната І. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣли, нельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шукаірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôрняныхъ.

Комната ІІ. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, *бѣля Gіера*, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескí суть по: І сорта 98 кр.; ІІ. сорта зр. 1·40; ІІІ сорты зр. 1·90 и выеше за штуку.

Комната ІІІ. въ мезанінъ. Ту суть комплетнí **занавѣсы джутовí** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскí зр. 3.30 и 3·75; требізонтскí зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнí **комплетнí занавѣсы коронковí** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната ІV въ мезанінъ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **янаньскí и всходнí спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінъ зъ табінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточí, запаски дамскí и дѣточí, плащики и чапочки дѣточí. Папчохи дамскí и дѣточí. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Учителѣвъ, учителькя и ключницѣ поручае **Бюро Іосифа Бірклього Львôвъ, ул. Трибунальска ч. 4.** Переписка въ рускôмъ языцѣ.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускí 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672 (7—25)

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр. ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ ТЫЖДЕНЬ

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

3648 (35—?)

11 льосôвъ 10 зр. — **2291 ВЫГРАНЫХЪ** — **6 льосôвъ 5 зр. 50 кр.**

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ

Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупкѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 227. Львовъ, Понедѣлокъ 8 (20) жовтня 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходитъ въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переміну разомъ къ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитбость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

Въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. на півъ року . . . . 9 зр. на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.

За Границею: на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр. на півъ року . . . 12 зр на чверть року . . . 6 зр

У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на півъ року . . . . 8 зр на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція відъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатаній вільній бъ корта **Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надісланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числятьси по 10 кр. бъ стипша.

У Львовѣ, дня 20 н. ст. жовтня 1890.

Вчера подали мы въ повнѣй основѣ „програму руско-украиньскои радикальнои партіи“, — нинѣ-жь скажемо про нею кѣлька слівъ бъ себе.

Прочитавши сю програму, можна смѣло приложити до нея нашу пословицю: голосей бубны за горами, а зъ-близька — звычайній тарабаны.

Шумно заповѣдавъ ся у насъ радикалізмъ. Бъ якогось часу, именно бъ выходу орґану радикалівъ „Народу“, узнано дотеперѣшный трудъ патріотівъ народовцівъ рускихъ въ Галичинѣ або дуже недостаточнымъ, або на-скрізь скривленымъ. Націоналізмъ, которымъ двигнулась Русь галицка и коло котрого щасливо згромадились щирѣйшій труженики на поли духового и економічного двигненя масъ народу, той націоналізмъ названо пустою формою. Рускій інтеліґенціи докорювано, мовь то она мало або й нѣчого не дбае про економічный розвій селянина; ви окликано то за надто клерикальною, то знова консервативною, глухою на „всесвѣтній могучій поступовій идеѣ“; закидано ѣй и недостатокъ позитивнои, то знова раціональнои програмы, и т. д. Взагалѣ було и всякихъ инвективъ и всякои критики якъ найбільше, а несвѣдомый справъ галицкихъ и культурного розвою народу руского въ Австріи мігъ бувъ по выслуханю криківъ и воплівъ орґану радикального дѣйстно подумати, що трудъ надъ народомъ рускимъ спочивае, на нещастье того-жь народу и культуры европейскои, въ рукахъ якоись ретроґрадноі, темноі верствы чи кліки, за которою бѣднымъ людямъ не буде нѣколи не просвѣтку, нѣ гаразду, якъ довго на чолѣ труду того не стануть тѣ велиты, которыхъ имена поважно блестять пбдъ сподомъ „максимальноі“ и „мінімальноі“ програмы „руско-украиньскихъ радикалівъ“.

А що показало ся? Шуму було богато, а якъ прійшло до списаня програмы радикальноі, то выйшло зъ того pensum domesticum, будучне, въ широкимъ закроемъ, але въ дѣйстности хитка лѣпянка або компіляція теорій, которѣ жили або живуть посередъ народівъ европейскихъ, але которыхъ доморолнѣй нашѣ радикалы не вспѣли добре перетравити въ тімъ напрямѣ: що для Русинівъ практичне, а що нѣ. Kurjer Lwowski, навѣвши програму нашихъ радикалівъ, констатуе, що „тота програма есть майже ідентична зъ програмою соціялъ-демократівъ“ (роз. нѣмецкихъ). Такъ есть, и въ тімъ то й лихо, що за переписуваньемъ своеі програмы въ чужихъ взірцівъ нашѣ радикалы не дуже вглублювали ся въ станъ и бднсины своеі суспільности, свого народу. Се якъ червона нитка на бѣлій тканни видко въ цѣлій програмѣ.

На взорець соціялъ-демократівъ — якъ тіи хотять устроити продукцію фабричну — поставили нашѣ радикалы въ справахъ суспільно-економічныхъ колективный устрій працѣ и колективну власность средствъ продукційныхъ такожь для нашихъ селянъ-хлѣборобівъ.

Есть се теорія дуже далека, дуже ще въ мрацѣ, не ясна самымъ ученымъ теоретикамъ соціялъ-демократизму, тожь годѣ й жадати, щобы нашь хлѣборобъ мусівъ нинѣ набрати того „высшого змыслу економічного“ — зрѣкатись индівідуальноі власности и индівідуальноі продукціи. Въ „Народѣ“ выступивъ п. Франко въ проектомъ продукціи фольварковои по селахъ (щобы всѣ селяньскій грунты однои громады згуртувати въ одинъ фольварокъ и гуртомъ обробляти), але проектъ той не выдержавъ критики... Шкода, що нашѣ радикалы, которѣ все и всюда кричать на народовцівъ, що они при своихъ роботахъ нѣбыто не пытають о гадку „людей роббтныхъ“, самѣ, укладаючи програму, чомусь не запросили нѣкого зъ людей роббтныхъ (отъ н. пр. посла Гурика), а тѣ були бы имъ на справу колективізму высказали свою гадку...

Въ програмѣ мінімальній въ справахъ економічныхъ мѣстять ся очевидно и такѣ рѣчи, противъ которыхъ нѣчо не дасть ся замѣтити, а противно, треба тѣшитись, що нашѣ радикалы ними интересують ся, хочь се рѣчи старѣ, за которыми стоять бъ давна и не-радикалы. До такихъ рѣчей належить: заведенье прогресивно-доходового податку, полишенье мінімумъ екзистенціи, комасація ґрунтівъ, реформа закона спадкового, асоціяція промыслова и торговельна, обмеженье выдатківъ на мілітаризмъ, усуненье фіскалізму, снасованье деякихъ монополівъ, знесенье деякихъ посередныхъ податківъ и т. п. Але при тімъ не можемо поминути мовчки того, що прецѣнь мы по нашихъ радикалахъ не сподівали ся, що они въ своихъ конкретныхъ жаданяхъ бъ правительства, абы „причинювалось до економічного пбднесеня краю“, не знайдуть нѣчого ббльше, якъ лишь „регуляцію рѣкъ“ та „охорону лѣсівъ“ — рѣчи, про котрѣ вже всѣ воробцѣ цвѣрінькочуть. Коло потѣхи у Вѣдни потрафить нанести въ тімъ дѣлѣ ббльше конкретныхъ жаданъ, анѣжь навели нашѣ радикалы.

Въ справахъ політичныхъ програма руско-украиньскихъ радикалівъ, жадаючи волѣ и автономіи, загального голосованя, реформы мілітаризму, популяризаціи юриспруденціи, усуненя централізму и бюрократизму, — не сказала нѣчого нового, та й се говорять не тільке радикалы, але и люде ліберальній та демократы взагалѣ. Живцемъ зъ чужого взірця взята до програмы мінімальноі точка, щобы нашимъ женщинамъ признано право выбирати и бути выбираными до всякихъ репрезентацій краевыхъ и державныхъ. Добре! Хочь нашѣ женщины ще не почувають потребы того права, але оно не вадить, — маемо пару послівъ въ радѣ державній, нехай буде и пару посолокъ, гірше намъ зъ того не стане... Въ справахъ національныхъ нашѣ радикалы заявляють, що „змагати будуть до пбднесеня почуття національноі самосвѣдомости и солідарности въ масахъ усего руско-украиньского народу черезъ літературу, збори, зъѣзды и т. д., бо розвій масъ народныхъ можливый тільке на ґрунтѣ національнімъ“ (*браво!*) — але програмы національноі не списали нѣякои, не знати чому: чи не мають ви? чи се може справа за драглива? чи не можуть? чи не смѣють? А прецѣнь, то чей же цѣкава рѣчь знати, чи они годять ся на те, щобы въ галицкій Руси панувала въ школахъ и урядахъ полщина, чи може тому противній, а волѣли бы бачити русчину? Нашѣ радикалы немовь не узнають того факту, що Русинівъ збихано пбдъ оденъ дахъ зъ Поляками и засуджено ихъ на боротьбу о права національнѣ, — а се конче повинній узнати тѣ, що ставлять въ свою програму точку: „якъ найширшій розвій автономіи краевои такъ, щобы всѣ жизненній справы краю були полагоджуваній въ самімъ краю“...

Наконець въ справахъ культурныхъ нашѣ радикалы уважали за рѣчь бдповѣдну поставати въ свою програму, — побочь деякихъ постулятівъ загально ставленыхъ, — раціоналізмъ въ справахъ вѣры. Се треба приписати мабуть тій случайній обставинѣ, що зъѣздъ нашихъ радикалівъ бдбувъ ся передъ зъѣздомъ нѣмецкихъ соціялъ-демократівъ въ Галлье, которѣ поступили въ тімъ дѣлѣ далеко оглядньйше, бо ухвалили: „справы вѣры уважаемо за рѣчь приватну людей“...

Отсе на першій разъ нашѣ гадки по перечитаню програмы нашихъ радикалівъ. Kurjer Lwowski надѣесь, що „нова ся партія, втискаючись клиномъ межи исповѣдниківъ *Червоноі Руси* а *Дѣла*, може зъ часомъ вырости на важный чинникъ політичный“. Надѣючому ся не хочемо бдбирати его надѣѣ, але нехай надъ буде вбльно ви зъ нимъ не дѣлити...

Анкета для змѣны статутівъ перемыского вдовичо-сиротского фонду.

Дня 15 и 16 н. ст. жовтня бдбули ся наради анкеты для змѣны статутівъ вдовичо-сиротского фонду перемыскои епархіи. Въ нарадахъ взяли участь: крил. Подолинскій, оо. Зубрицкій, Калужняцкій, Щавинскій, Куцерыбъ, Копко, Полянскій и Качмарчикъ; явивъ ся также крил. Чеховичь. Изъ свѣтскихъ особъ взяли участь: д-ръ Кормошь, Шеховичь, Макаревичь, Розмариновичь, Рітершільдъ, а изъ краківской асекурації Кешковскій. На предсѣдателя выбрано крил. Подолинского а секретарями оо. Зубрицкого и Полянского.

Предсѣдатель бдкрывъ засѣданье бдповѣдною бесѣдою, а опбля прочитавъ рукопись статута такои институціи въ пряшівской епархіи. О. Зубрицкій зробивъ паралелю межи статутами перемыского а львівского институту. Въ довгій и ядернбй бесѣдѣ пояснивъ о. Калужняцкій потребу орґанізаціи института, наводячи многѣ математичнѣ данѣ и означивъ, въ якихъ границяхъ повинна бути переведена та орґанізація. На предложенье о. Зубрицкого и д-ра Кормоша рѣшила анкета одноголосно: „Анкета признае теперѣшній статутъ небдповѣднымъ и уважае необходимымъ его переобразованье на подобу такихъ статутівъ свѣтскихъ товариствъ, однакъ зъ прикраскою духовного напрямку.“ — Друге предложенье д-ра Кормоша гласить: „Выбрати комісію изъ 4 членівъ анкеты, для выготовленя проекту нового статута, надъ котрымъ бы лишень по принятю его загальнымъ зборомъ приходило ся спеціяльно нарадживатись.“ То внесенье було принято и анкета выбрала въ поименбмъ голосованю абсолютною ббльшостію въ складъ комісіи пп. Макаревича, Рітершільда, д-ра Кормоша и о. Калужняцкого, а на заступниківъ о. Зубрицкого и п. Шеховича. Надъ питаньемъ, чи має институтъ на новыхъ статутахъ бути обовязуючимъ для цѣлого духовенства або нѣ, выйшла довга дискусія, и вкінци 9 голосами противъ 5 принято принципъ, що не належить нѣкого силувати. — П. Шеховичь поставивъ три внесеня, а именно: 1) щобы теперѣшні вдовы и сироты по священникахъ не мали стратъ, 2) щобы, о скільки се можливе, тѣ, котрѣ уже уплатили знанѣ квоты, не були покривджені т. в. щобы ихъ вкладки були увзгляднені и 3) щобы кождый напередъ уже знавъ, кільки пенсіи получить его вдова або сирота. Всѣ три внесеня принято.

На слѣдуюче засѣданье анкеты, дня 16 жовтня с. р. прибувъ такожь крил. Карачевскій, котрый яко бдпоручникъ зб Львова заявивъ, що львівскій институтъ вдівъ и сиротъ есть за фузією обохъ институтівъ, безъ взгляду навѣть на то, де мало бы бути мѣсце будущои загальноі адміністрациі фондівъ; такимъ бо способомъ не лишь загальна цѣль институтівъ буде осягнена, але и духовенство обохъ епархій зблизилось бы до себе. Всѣ члены анкеты заявили крил. Карачевскому подяку за те, що въ имени львівского института годять ся зъ загальнымъ поглядомъ анкеты и назначили его членомъ анкеты зъ голосомъ рѣшаючимъ. При тімъ заявивъ ще крил. Карачевскій (на интерпеляцію о. Калужняцкого), що комісія управляюча львівскимъ фондомъ застерѣгае ся противъ всякого ризика що-до фінансовости.

П. Макаревичь предкладае, щобы наради анкеты були ведені по указаню напечатаного нимъ въ свій часъ въ ґазетахъ квестіонаря. То внесенье принято, но за-для браку часу анкета перейшла лишь шість точокъ квестіонаря, прочі же рѣшено предкладати письменно выбраному редакційному комітетови. Рѣшено такожь, щобы, справленый на загальнімъ зборѣ 1889 р. §. 14 старого статута, бувъ хочь бы самъ въ собѣ представленый покровителю института и правительству для потвердженя.

Пп. Макаревичь и Кормошь доказували, що слово „институтъ“ означае ббльше рбдъ якогось заведенія выховавчого, нѣжь спомагательного; въ виду того по довшій дискусіи згодилась анкета, що новый статутъ має называти ся „Товариство взаимнои помочи гр. к. священиківъ“. На мѣсце перебуваня товариства принято на-разѣ мѣсто Перемышль зъ тимъ, що по фузіи може бути рѣшено инакше.

Дальше ставивъ о. Калужняцкій два внесеня: 1) щобы всѣ вдовы и сироты дбставали однаковій пенсіи, хоть бы и при нерівнбй вкладцѣ, однакъ радивъ при тімъ увзгляднити вѣкъ, безженность и супружество, число дѣтей, ихъ вѣкъ и вѣкъ, до котрого членъ свои датки обовязаный платити (до 60 року); 2) если бы принято неоднакову пенсію, а однакову вкладку, то радивъ степенувати пенсію вдівъ и сиротъ за кожде десятилѣтье службы священиківъ. Тому супротивлявъ ся п. Макаревичь, бо хто ббльше вплачує, той повиненъ и ббльше зыскувати, прото радить оснувати товариство на удѣлахъ. На внесенье п. Шеховича, пбддержавшого внесенье п. Макаревича, рѣшено для уложеня новыхъ статутівъ и тарифы бдсотокъ бдъ вплатъ, якій мають установитись, приняти яко основу удѣлы изъ статистичными данымы товариства приватныхъ офіціялістівъ. Додатково предложивъ п Кормошь, щобы, безъ взгляду на противне мнѣнье п. Шеховича, принято предложенье п. Макаревича, що цѣлею „товариства есть такожь удѣлюванье звортныхъ и безворотныхъ запомогъ для членівъ и спбвучастниківъ“. Анкета згодилась на се одноголосно. Изъ квестіонаря п. Макаревича принято въ цѣлости 5 у точку, а именно щобы членівъ подѣлити на звычайныхъ, спомагаючихъ, почетныхъ, благодѣтельныхъ и члена-покровителя; тутъ приняла анкета додатковe предложенье п. Шеховича, щобы въ члены почетній и благодѣтельній допустити такожь свѣтскихъ рускихъ людей.

Найдовша дискусія йшла надъ 6 точкою квестіонаря: яній обовязки, бдповѣдно оплатѣ наложити на членівъ кождои категоріи. Тутъ рѣшила анкета лишь що-до звычайного члена, а то щобы одинъ удѣлъ бувъ обовязуючимъ для кождого, но кождому членови своббдно брати по 10 удѣлівъ. Предсѣдатель крил. Подолиньскій зробивъ тутъ внесенье для пбзнѣйшого рѣшеня, щобы старый статутъ при новімъ танъ довго обовязувавъ давныхъ членівъ, якъ довго они находять ся при житю. Понеже въ основу уложеня нового статута и его тарифы бувъ принятый анкетою статутъ товариства приватныхъ офіціялістівъ, про то на внесенье д-ра Кормоша рѣшено ббльшостію голосівъ, що вдовы и сироты членівъ, хоть-бы тѣ члены найкоротше до товариства належали, повинній дбставати якесь мінімумъ пенсіи.

Въ виду того, що назначеный речинець дводневныхъ нарадъ укінчивъ ся, рѣшено на внесенье п. Макаревича, щобы прочій точки его квестіонаря члены анкеты письменно обробили и свои еляборати редакційному комітетови черезъ управляючу комісію переслали.

На тімъ нарады скінчились, котрѣ въ обохъ дняхъ продовжались до пбзнои ночи и велись серіозно, зъ тактомъ, въ дусѣ повнои щирости и доброжеланю для института.

Письма зъ Болгаріи.

Софія, 3 (14) жовтня.

[Украиньскій кольоніи въ Болгаріи.]

Бдъ одного зовсѣмъ вѣродостойного очевидця почерпали мы слѣдуючѣ цѣкавѣ вѣсти о украиньскихъ кольоністахъ въ силистреньскімъ округѣ.

„Въ роцѣ 1884, — розказуе очевидець — я, будучи фінансовымъ комісаремъ на силистреньскій округъ (очевидець есть теперь адвокатомъ въ Софіи), по приказу свого начальства выбравъ ся звѣдати деякій села лежачій о кільканадцять вільометрівъ бдъ города Силистра. Одно, и то найбільше зъ тыхъ сѣлъ, було за турецкихъ часівъ черкеске. За россійскои инвазіи, селяне доокрестныхъ сѣлъ маючи нагоду бдомстити ся на Черкесахъ, село запалили а самыхъ мешканцівъ прогнали. Руіна и пепелище по спаленімъ селѣ оставались незаселеными аж бъ року 1883. Въ тімъ-то роцѣ прійшло зъ Бессарабіи кільканадесять родинъ украиньскихъ, просячи нашого ряду о землю. Въ урядѣ заявили селяне, що они були въ Бессарабіи роботниками у помѣщиківъ а теперь хотѣли бы спокійно жити на ґрунтѣ.

„Наше правительство — розказувавъ менѣ дальше очевидець — має власнои землѣ доволѣ и готово навѣть въ деякихъ менше заселеныхъ сторонахъ бддавати землю за дармо, щобы тільке притягнути ббльше робучихъ рукъ до краю. Тому то на просьбу украиньскихъ убогихъ родинъ болгарске правительство згодило ся дуже радо бддати имъ безплатно въ посѣданье цѣле бувше село черкеске, вразъ изъ давными его ґрунтами. За яныхъ кільна мѣсяцівъ прійшло ще ббльше якъ сто украиньскихъ родинъ, просячи о безплатну землю. Правительство, не маючи наразѣ вбльного села, подѣлило ново-прибувшій родины на кільна частей и кожду таку часть придѣлило до якогось болгарского села, такъ що теперь тотій болгарскій села сталисъ мѣшаными — болгарско-украиньскими. Згодомъ-перегодомъ явили ся въ тыхъ самыхъ сторонахъ родины Чорногорцівъ и стали рбвно-жь просити землѣ. Правительство выслухало и ихъ просьбу и порозмѣщувало ихъ по деякихъ силистреньскихъ болгарскихъ селахъ.

„По одномъ роцѣ, коли Украинцѣ и Чорногорцѣ розгосподарювались, выслало мене правительство, розслѣдити на мѣсци станъ и поведенье новыхъ кольоністівъ та здати зъ того справу. Одного красного дня выбравъ ся я въ згаданій справѣ въ дорогу.

„Зайшовъ я насамперед до села, де осѣли Чорногорцѣ. Було то въ горячій день жнивъ. Яко подорожный вступивъ я до сельского „хану“ (коршмы) и передо мною бдкрывъ ся дивный видъ. Довкола столівъ сидять въ ханѣ Чорногорцѣ, кождый зъ нихъ здоровый и сильный якъ дубчакъ. Коли прочій жителѣ села, т. в. Болгаре, були въ поли при жнивахъ, Чорногорцѣ попивали въ ханѣ горѣвку и вино, выгравали на тамбурѣ, а деякій навѣть танцювали аж курява збивала ся. Бдъ коршмы поступивъ я до кмета (вбйта) и зачавъ у него розпытувати про Чорногорцівъ. Той представивъ менѣ кольонію Чорногорцівъ въ якъ найгіршімъ свѣтлѣ. Робити, — казавъ кметъ, — на ґрунтѣ не хотять и тільке цѣлый день співали бы та танцювали. Коли можна, то найлучше бы ихъ зъ-вбдси забрати.

„Бдтакъ пустивъ ся я до села, де жили самій Украинцѣ. Тутъ такъ само вступаю насамперед до хану и, правду сказати, не застався я въ нѣй нѣкого. Коршмаремъ бувъ оденъ цинцаръ (македоньскій Румунъ); бо, якъ менѣ розказувано, Украинцѣ торговлею не люблять займати ся. Въ селѣ задержавъ ся я

зъ вечера. Пôзно вечеромъ бувъ я свѣдкомъ дуже приятной несподѣванки: старй, молодицѣ, хлопцѣ й дѣвчата вертали зъ пôльнои роботы до села, а йдучи спѣвали чудныхъ пѣсень, далеко звучнѣйшихъ та красшихъ, нѣжь нашй монотонній болгарскй; та й голосы спѣвакôвъ були звучнѣйшй и сильнѣйшй, нѣжь голосы нашихъ Болгаръ, то й пѣсня чистою струею лунала воздухами. Вôйшовши въ село, роботники роздѣлили ся; кождый удавъ ся на вечерю до своои хаты и на-разѣ все стихло. Я мѣжь тымъ удавъ ся таножь на вечерю, на „ханъ“. Но ледви я повечерявъ, ханъ ставъ наповняти ся селянами обохъ полôвъ. Одній другихъ стали частувати и при гарныхъ спѣвахъ та розговорахъ провели вечѣрный часъ до пôзнои ночи. Одно тôлько неприятно мене вразило, а се, що бôльша часть селянъ въ ханѣ попила ся. Якъ розказувавъ менѣ кметъ села (Болгарина) украинськй селяне дуже роботнй и веселй, тôлько-жь у нихъ есть такій порокъ, за-для котрого годѣ имъ прийти до доброго бута. Они працюють и за себе и за другихъ, помагають навѣть Болгарамъ въ нихъ роботѣ, но не вмѣють зароблепого гроша шанувати; усе йде на горѣвку и вино! Піяньство есть причиною, що мѣжь украинськими селянами пануе взглядно бѣдпота. Деякй навѣть, мимо помочи правительства, до того степени зубожѣли, що не могли остатись на-дальше и мусѣли вывандрувати въ инші стороны, на зарôбки...“

Такъ менше-бôльше оповѣдавъ менѣ бувшій фінансовый комісарь. Пôзнѣйше я удавъ ся до міністерства внутрѣшныхъ дѣлъ (секція адміністраційно-поліційна) и тамъ ôдъ шефа секціи довѣдавъ ся, що справдѣ въ силистреньскôмъ окрузѣ жнють украинськй и чорногорськй селяне, але одній и другій що-разъ бôльше выходять зъ Болгарія. Украинцѣ беруть пашпорты до Бессарабіи и Добруджѣ, а Чорногорцѣ або вертають назадъ до Чорногоры, або деякй, не хотячи робити въ поли, поробились розбôйниками и стали ся въ тыхъ сторонахъ язвою населеня.

Араганъ.

Справы соймовй.

Вѣдомо нашимъ читателямъ, що въ соймѣ галицкôмъ ще тамтои каденціи завязало ся зъ иніціативы послôвъ польскихъ koło włościańskie, до котрого мали належати всѣ послы выбранй зъ курій сельскои. Була се чиста „бляґа“ польска; цѣлію ей було — показувати сельскому народови, що нѣбы-то всѣ послы его такъ дуже дбають про него, що безъ огляду на те, що бôльша часть ихъ суть властителями бôльшихъ посѣлостей, звязали ся въ koło włościańskie, котре — якъ уже сама назва того коła показуе — маe на оцѣ єдино интересы селянъ. Рускй послы, мавши нагоду близше приглянутись тому koł-у и пôзнавши, що оно нѣчо бôльше якъ тôлько „бляґа“, выслали вчера яко ôдповѣдь на запросины до участи въ нарадахъ того koła włościańsk-ого слѣдуюче письмо:

До Свѣтлои Президіи „Koł-a włościańsk-ого“.

Помимо того, що 6-лѣтній досвѣдъ якъ и самъ складъ репрезентаціи курій селяньскои въ нашôмъ соймѣ, въ котрій значну перевагу посѣдають властителѣ бôльшои посѣлости, маючій въ многихъ взглядахъ ôдмѣнній а навѣть противній интересы ôдъ интересôвъ меншои посѣлости, не подавали надѣѣ, щобы, т. зв. коло влосцяньске могло приносити реальный пожитокъ справамъ селяньства и маломѣщаньства въ нашôмъ краю: однакожь пôдписанй не вôдтягали ся вторбкъ до того коła вступити, щобы тымъ оказати, що мы для згаданыхъ справъ готовй все и всюды спôльно дѣлати. Однакожь минувша сесія соймова ствердила и дальше вповнѣ нашй сумнѣвы якъ цѣлымъ поведенемъ „коła“ такъ именно и тымъ, що нашому жаданю, абы „коло“ мало не тôлько чисто информативну але и рѣшаючу та обовязуючу для своихъ членôвъ атрибуцію, ôдмовлено. Зъ тыхъ причинъ мы заявляемо, що дальше до „коła“ влосцяньского належати не будемо; не хотячи передъ нашими выборцями надавати собѣ позоры якоись дѣяльности, котрои въ дѣйстности нема.

У Львовѣ дня 19 жовтня 1890.

Антоневичъ. — Барабашъ. — Гаморакъ. — Гуркъ. — Герасимовичъ. — Король. — Кулачковскій. — Охуневскій. — Охримовичъ. — Романчукъ. — Рожанковскій. — Савчакъ. — Сѣрко. — Сѣчиньскій. — Телишевскій.

——

Интерпеляція пос. Рожанковского до ц. к. намѣстника въ справѣ провокацій поліційного аґента Ґінсберґа межи людностію въ Золочѣщинѣ и Перемышлящинѣ звучить:

Въ серпни 1890 р. волочивъ ся въ околицяхъ Золочева, Поморянъ, Дунаєва, Зборова и Глинянъ Яковъ Ґінсберґъ, бувшій пôдъ той часъ, ба и теперь въ дѣйстнôй службѣ яко аґентъ ц. к. дирекціи поліціи у Львовѣ, и старавъ ся въ часѣ своєи подорожи всякими способами зъ хитростію, на яку лише мôгъ здобути ся, пôдъ рôзными позорами наклоновати тамошныхъ селянъ и мѣщанъ до маніфестацій, котрій на одвѣчну льояльность и преданность рускаго народу для австрійскои монархіи и пануючои династіи могли бы кинути зле свѣтло и пôдозрѣнье.

Абы осягнути тую цѣль и тымъ лекше пôдбйти селянъ, представлявъ ся згаданый ц. к. аґентъ поліційный, Яковъ Ґінсберґъ Михайлови Голембйовскому, господареви въ Княжôмъ, Кôндратови Захарчукови, Грицькови Муринови и Онуфрѣеви Кухарскому господарямъ въ Ляцкôмъ великôмъ, Иванови Ляховичеви мѣщанинови въ Поморянахъ, Иліи Немировскому мѣщанинови въ Дунаєвѣ, Андрѣеви Фостякови господареви въ Замостю, и другимъ — яко репрезентантъ и повномочникъ якогось купця зъ Вѣдня, торгуючого масломъ, сыромъ и иншими того рода продуктами и яко маючій припорученье установлювати пôдаґентôвъ для закупна тыхъ рѣчей не лише въ Галичинѣ, але и за кордономъ въ Россіи. Для успѣшного веденя тыхъ дѣлъ обѣцявъ ôнъ кождому изъ вербованыхъ селянъ значній грошевй завдатки и дуже великій зыски.

Зъ особливымъ натискомъ треба пôднести, що названый функціонерь ц. к. дирекціи поліціи у Львовѣ, вступаючи въ розговоры и зношеня зъ селянами, старавъ ся збудити середъ нихъ вражду и ненависть противъ Полякôвъ и жидôвъ, называючи ихъ обманщиками, давлячими и вызискуючими рускій народъ, — а навпаки славословивъ ôнъ усе порядки въ сусѣдній Россіи, де положенье и бытъ матеріяльный селянъ, по его словамъ, богато лѣпшій нѣжь въ Галичинѣ, додаючи, що се було бы зовсѣмъ ôдповѣдно, коли бъ селяне въ Галичины удали ся громадно до Почаева, побачити императора Россіи, котрый якъ-разъ при нагодѣ ôдбуваючихъ ся на граници маневрôвъ маe ôдвѣдати тамошный монастырь.

Господареви Мельничайкови въ Беремôвцяхъ коло Зборова представивъ ся сей ц. к. аґентъ поліційный яко пôбланець изъ Россіи, заосмотреный въ грошѣ для вербованя селянъ изъ Галичины до Почаєва.

Не буде ôдъ рѣчи навести такожь характеристичный фактъ, що згаданый функціонерь ц к. дирекціи поліціи у Львовѣ, хоть Мойсеевои вѣры, хрестивъ ся ревно передъ кождою церквою, удававъ рускаго патріота, щобы тымъ способомъ лекше збаламутити селянъ и збудити въ нихъ пересвѣдченье, що мають дѣло зъ землякомъ и одновѣрцемъ гôднымъ всякого довѣрія.

Загальна сума наведеныхъ высше фактôвъ изъ перебуваня и поведеня названого ц. к. аґента поліціи въ околицяхъ Золочева, Поморянъ, Дунаєва, Зборова и Глинянъ дае неопрокиненый доказъ, що той функціонерь ц. к. дирекціи поліціи у Львовѣ гравъ передъ недосвѣдными селянами и мѣщанами, зъ котрыми вступавъ въ зношеня и розговоры, ролю політичного аґента-провокатора.

Зваживши зъ одной стороны, що галицко-рускій народъ, ôдъ коли увôйшовъ въ складъ народôвъ австрійскои державы, дававъ всюды и все не лише словами, але въ потребахъ такожь майномъ и кровію доказы своєа вѣрности и преданности для австрійскои монархіи и ей найдостойнѣйшои династіи, и въ тôмъ не дававъ и не дасть ся выпередити жадному народова;

зваживши-жь зъ другои стороны, що высше описане и рускими ґазетами оголошене, — а тымъ и ц. к. правительству краєвому, котре аґента выслало, поведенье того аґента Якова Ґінсберґа знане, а мимо того не покаране, — огôрчило до найвышшои степени галицко-рускій народъ, подразнило въ его святыхъ чувствахъ завѣтну льояльность, утвердило въ нѣмъ пересвѣдченье, що не лише знанымъ кружкамъ въ нашôмъ краю, но такожь и ц. к. правительству краєвому залежить на тôмъ, щобы Русь представити въ рѣшаючихъ кругахъ за людей нельояльныхъ, и що отже пояснена нами въ торбчнôй интерпеляціи, хоть въ ôдповѣди ц. к. комісаря правительственного голословно заперечена краєво-правительственна система переслѣдуваня галицкои Руси, не лишь не перестала, але ще й скрѣпилась, — пôдписанй питають:

На якій основѣ, въ якій цѣли и зъ якимъ успѣхомъ бувъ высланый аґентъ ц. к. дирекціи поліціи у Львовѣ Яковъ Ґінсберґъ въ околицѣ Золочева, Поморянъ, Дунаєва, Зборова й Глинянъ?

——

Комісія буджетова роздѣлила референты буджетовй въ слѣдуючій способъ: Доходы: Згурскій; выдатки: репрезентація и зарядъ краю, Скшиньскій; кошты лѣченя, Мархвицкій; кошты щепленя бспы и выдатки санітарній, Гольдманъ; заведенья добродѣйнй, Романчукъ; академія наукъ, Янъ Стадницкій; фондъ школьный и рада школьна, Мадейскій; школы женьскй и иншй заведенья, Стадницкій; театры и товариства музичнй, Станіславъ Бадені: стипендіи и запомоги, Янъ Стадницкій; памятники и старынь историчнй, Романчукъ; жандармерія, Бѣлиньскій; дороги краєвй, Абрагамовичъ; шпиталь и фондъ знайдôвъ у Львовѣ, Мархвицкій; заведенье божевôльныхъ въ Кульпарковѣ, Волод. Козловскій; шпиталь краковскій, д-ръ Чижевичъ; шупасництво, Бѣлиньскій; будôвлѣ водній и меліораціи, Скалковскій; амортизація довгу краєвого, Гольдманъ; школа лѣсова и школы рôльничй, Баджейовичъ Станіславъ; товариства рôльничй, нафта, выдмы пѣсковй, стипендіи рôльничй, склады збôжевй и огородництво, Янъ Стадницкій. Выдатки на дѣли промысловй придѣлено Хшановскому а всѣякій другій выдатки Сціпіонови.

Прелімінарь самостôйныхъ фондôвъ и замкненье рахункôвъ зъ 1888 маe выготовати Гольдманъ; замкненье рахункôвъ самостôйныхъ фондôвъ за 1888 р. Козловскій; прелімінарѣ и замкненя индемнізаційній, Хшановскій; фондація скарбкôвска, Скалковскій.

Ґенеральнымъ справоздавцемъ буджету выбрала комісія пос. Бѣлиньского. Предложеня провізаційнй поручено выготовити Скалковскому. Справозданье выдѣлу краєвого о змѣнѣ року буджетового ôддано до референту Бѣлиньскому.

——

Комісія промыслова роздѣлила въ слѣдуючій способъ свои референты: Загальне справозданье, орґанізація краєвои комісіи промысловои, фондъ промысловый и стипендіи обнявъ посолъ Гольдманъ; справозданье краєвого выдѣлу зъ проектомъ закона о пôльгахъ податковыхъ для заведень промысловыхъ, пос. Рутовскій; школы фаховй, п. Щепановскій; промысловй школы доповняючй п. Рутовскій; заосмотренье краєвыхъ институцій и вôйсковй доставы п. Михальскій.

——

Клюбъ автономістôвъ уконституовавъ ся въ той способъ, що выбравъ предс. клюбу ґр. Меч. Борковского, заступн. предс. Мазаракого, секретарями Евстах. Заґурского и Броніся. Городиского. До комісіи парляментарной выбравъ клюбъ ґр. Меч. Борковского, Абрагамовича Давида, а на ихъ заступникôвъ Брон. Городиского и ґр. Влад. Волявьского. Клюбъ выславъ до свого члена ґр. Войтѣха Дѣдушицкого кондоленційну депешу по причинѣ его неприсутности за-для недуги очей.

——

О задачи уніи консервативной въ нашôмъ соймѣ ôдзывавсь Gaz. Narod. такъ: „Торбчна т. зв. унія консервативна, котра пôдчасъ торбчнои сесіи наробила бôльше внутрѣшного замѣшаня и невдоволеня якъ якого небудь сполученя, ожила и сего року. Товчкомъ для сотворителѣвъ сего неконче щасливого угрупованя здаeсь бути то само, що и минувшого року; однакожь у переважной части, послôвъ що идуть за симъ реконструкційнымъ змаганьемъ, выйшла охота до той унія зъ почутя потребы якогось контакту, котрый бы въ даныхъ случаяхъ дававъ можность вытворити легко бôльшôсть въ соймѣ для дѣйстно орґанічныхъ справъ краю — задача та, якій, щобы при своѣмъ давнôмъ ферментѣ ôдповѣдала ôдроджена унія — есть такожь и на дальше рѣчею непевною. Мабуть въ признаню того почутя при уконституованю унія выбрано зъ волѣ ей иніціяторôвъ майже одноголосно побôчь ґр. Яна Тарновского віцепредсѣдателями ґр. М. Борковского, предсѣдателя клюбу автономістôвъ и А. Горайского предсѣдателя такъ званои „ґрупы“.

Буковиньскій сомъ.

Партія буковиньского сойму вже уконституовалися. Рускй послы разомъ зъ совѣтниками правительства Реннеємъ и Іос. Кохановскимъ та старостою Помпе, утворили пôдъ предсѣдательствомъ д-ра Волиана партію центра.

Послы давнои (румуньскои) партіи консервативной и чотиры польскй послы зъ бôльшихъ посѣлостей утворили клюбъ правиць, котрый назвавъ ся клюбомъ консервативно-автономічнымъ безъ національнои ознаки. Предсѣдателемъ клюбу есть пос. Стирцеа. Клюбъ той разомъ зъ консисторіяльными послами числить 17 голосôвъ и маe бôльшôсть въ соймѣ.

Наконецъ утворивъ ся ще и лѣберально-централістичный клюбъ до котрого вôйшли два послы зъ мѣста Черновець, посолъ зъ мѣста Серету, два послы зъ торговельно-промысловои палаты и ректоръ университету.

Въ справѣ протесту противъ незаконного выбору д-ра Рота зъ Черновець, рѣшивъ буковиньскій выдѣлъ краєвый — якъ доносить черновецка Gaz. Polska, поставити умотивоване внесенье, щобы надъ сею справою перейти до порядку дневного и признати выборъ важнымъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Понадъ всѣми справами політичными иде нинѣ горою ческо-нѣмецка угода и она въ першôмъ рядѣ займае увагу всѣхъ, що зъ покликаня або ділетантизму интересують ся політикою. Зъ найновѣйшихъ ôдзывôвъ тыхъ ґазетъ, що стоять въ бôльшихъ або меншихъ зносинахъ зъ правительственными и мѣродайными кругами, можна бы вносити, що яка бы тамъ и не стратила судьба ту угоду, то она не зробить великого вплыву на теперѣшне правительство, хоть бы вже для того самого, що конечность державы того вымагае. О змѣнѣ правительства, кажуть пôвурядовцѣ, не може бути и бесѣды, бо интересъ державы не дозволяе теперь на нѣяку змѣну. Пора теперь за-надто поважна, щобы ще доводити и до внутрѣшного заколоту, якій бы конче мусѣла выкликати така змѣна, а ôдтакъ занимае ся теперѣшне правительство важными справами економічными, якъ управильненьемъ валюты и др. и годѣ перерывати ту роботу та ôдкладата ей на пôзнѣйшій непевній часы. Крôмъ того потѣшають ся пôвурядовцѣ ще и тымъ, що правительство не буде форсувати ческо-нѣмецкои угоды, а навѣть противно, буде старати ся, щобы она поступала въ якъ найпôвольнѣйшôмъ темпѣ. Найгôрші результаты не удачѣ угоды можуть бути такій, що Нѣмцѣ не возьмуть участи въ выставѣ краєвôй, въ наслѣдокъ чого цѣсарь не приѣде на ей ôдкрытье и значенье ей станесь мінімальне. Може на конецъ и до того прийти, що правительство буде змушене розвязати соймъ и розписати новй выборы. Очевидно думае правительство, що въ сѣмъ послѣдньомъ случаю результатъ бувъ бы для него лѣпшій, а може навѣть бути, що и Ріґеръ пригадуючи молодо-Чехамъ, що настрôй въ ческôмъ народѣ може до пôвъ року змѣнити ся, мавъ сю евентуальность на думцѣ.

На всякій случай ситуація въ Чехахъ стала теперь дуже критична. Въ суботу мало ôдбути ся въ комісіи угодовôй голосованье надъ внесеньемъ Шмейкаля. Телеґрамы досиц не принесли намъ вѣсти о тôмъ голосованю и можна сподѣвати ся, що оно выпало въ некорысть Нѣмцѣвъ, що впрочôмъ можна було предвидѣти. Комісія складала ся 27 членôвъ; позаякъ предсѣдатель не голосуе, то всѣхъ голосуючихъ було 26. Противъ внесеня було 8 властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей, 5 старо- а 4 молодо-Чехôвъ. Зъ того складу въ комісіи догадували ся вже въ горы всѣ, що внесенье Шмейкаля упаде и що Нѣмцѣ заявлять, що не возьмуть участи въ выставѣ, хочь будуть и дальше брати участь въ нарадахъ угодовыхъ. Чи такъ стало ся, се покажуть намъ новѣйшй вѣсти; то однакожь рѣчь певна, що закимъ ще рѣшила ся судьба того внесеня въ мѣродайныхъ кругахъ, пôдвесено гадку, щобы ческу выставу краєву ôдложити до догôднѣйшои поры.

Що Нѣмцѣ и молодо-Чехи старають ся кождй на свôй ладъ и въ своѣй цѣли ставити всякій можливй трудности переведеню угоды, доказуе и интерпеляція Гербста та Пленера поставлена на послѣднôмъ засѣданю сойму; централістична праса уважае то внесенье за паралельну акцію до внесеня Шмейкаля. Гербстъ и его товаришѣ интерпелювали намѣстника, чи операты дотычаючій розмеженя ческихъ округôвъ судовыхъ, пôсля вѣденьскои угоды, будуть предложенй соймови и длячого ихъ ще доси не предложено, хочь розпорядженье міністерства справедливости зъ дня 3 лютого признало наглôсть сеи справы.

На засѣданю комісіи угодовои поставивъ пос. Маттушь внесенье, щобы предложенье о роздѣлѣ рады культуры краєвои якъ найскорше залагодити, а ôдтакъ лишити комісіи, щобы та рѣшила о дальшихъ предложеняхъ угодовыхъ.

Справа внесеня Шмейкаля закôнчила ся остаточно тымъ, що комісія ôдкинула то внесенье; Клямъ-Мартініцъ взявъ свое внесенье назадъ а ухвалено повыше внесенье Маттуша. Молодо-Чехи голосували противъ всѣхъ внесень; Нѣмцѣ, старо-Чехи и послы зъ бôльшихъ посѣлостей голосували за внесеньемъ Маттуша. Результатъ голосованя буде, здаeсь той, що Нѣмцѣ не возьмуть участа въ выставѣ краєвôй, але того они не заявили ще офіціяльно.

Девять старо-ческихъ послôвъ предложили своему клюбови заявленье, що они на пôдставѣ жаданя своихъ выборцѣвъ хотять мати повну свободу голосованя у всѣхъ справахъ угодовыхъ и коли клюбъ не дасть имъ тои свободы, то они будуть мусѣли зъ него выступити и утворять окрему ґрупу независиму ôдъ обохъ теперѣшныхъ партій. Въ прочихъ справахъ готовй они поступати спôльно зъ клюбомъ.

Позаякъ дирекція вѣденьского трамваю пристала лишь на одну часть жадань служобы трамваєвои и страйкъ ставъ ся бувъ майже певнымъ, то дирекція поліціи склыкала була всѣхъ делеґатôвъ служобы трамваєвои и завôзвала ихъ, щобы они всякими силами старали ся не допустити до страйку а правительство заявило, що буде лишь въ такôмъ случаю посередничити въ справѣ поставленыхъ жаданъ, коли до страйку не прийде. Въ ночи зъ пятницѣ на суботу оголосила дирекція трамваю плякатами зъ припоручення дирекціи поліціи розпорядженье намѣстника, въ котрôмъ сказано, що за-для нельояльности служобы трамваєвои міністерство торговлѣ и намѣстництво мусять ôдложити дальше розслѣдженье жаданъ служобы аж до часу, коли буде мати поруку, що до страйку не прийде. Въ наслѣдокъ того явились були въ суботу репрезентанты служобы трамваєвои въ поліціи и зажадали, щобы имъ дано ôдпись того розпорядженя, бо богато зъ ихъ товаришѣвъ не хоче вѣрити въ автентичность того розпорядженя. Дирекція ôдмовила имъ того а они тогды заявили, що не суть въ силѣ вплынути на своихъ товаришѣвъ.

Стало ся, якъ репрезентанты служобы трамваєвои заявили дирекціи поліціи. Они не були въ силѣ спинити руху невдоволеня середъ своихъ товаришѣвъ и вчера выбухнувъ у Вѣдни страйкъ трамваєвый въ повнôй силѣ. Ôдъ самого рана не ходивъ анѣ одинъ вôзъ, бо всѣ кондуктóры, вôзники, стайники и тй, що чистять шины, не стануля до служобы; всѣхъ разомъ застрайкувало 1.100 людей. Мимо того въ мѣстѣ пануе повный спокôй, бо зъ служобы трамваєвои нѣхто не выходить на место; всѣ сидять дома и чекають, що дальше буде, лишь мужѣ довѣрія стоять коло ремізъ, чекаючи, чи може дирекція не приступить до новыхъ переговорôвъ.

Въ комісіи буджетовôй угорского парляменту заявивъ міністеръ справедливости, що загодить вже проектъ до закона о угорскôмъ правѣ родиннôмъ и супружескôмъ, але що до речинця предложеня сего проекту застерѣгае собѣ повну свободу.

Угорскій секретарь державный Лянґъ выѣхавъ до Лондону, щобы тамъ студіювати справу управильненя валюты. Ôнъ конферувавъ вже въ тôй справѣ зъ англійскимъ канцлеромъ скарбу Ґошеномъ.

Е. Штросмаєръ ставъ ся мимо волѣ причиною за удженя кôлькохъ пôдофіцирôвъ на досыть остру кару арешту. Хтось въ Загребу зробивъ бувъ донесенье до ґарнізонового суду въ Банялюцѣ, що сѣмь пôдофіцирôвъ высказали були въ день ювилею еп. Штросмаяра привѣтну телеґраму. Крôмъ того наспѣло було также и зъ міністерства вôйны завôзванье до войскового суду въ Банялюцѣ, щобы ôнъ розслѣдивъ сю справу и давъ о нѣй основне справозданье. Цѣла справа закôнчилась тымъ, що двохъ фірерôвъ засуджено на 21 днѣвъ самотного арешту а 5 фельдфеблѣвъ на 30 днѣвъ звычайного арешту. Крôмъ того будуть всѣ засуджений по ôдсѣдженю кары перенесений до иншихъ полкôвъ.

——

Одинъ высокопоставленый членъ въ австро-угорскои дипльоматіи, зъ котрымъ цѣсарь Францъ Іосифъ, вернувши зъ Шлеска, розговорювавъ, розповѣвъ кореспондентови Köln. Ztg. о вражѣнихъ, якій нашъ цѣсарь вынесъ зъ гостины въ Ронштоку. Цѣсарь мавъ высказати ся въ безусловнымъ выразленьемъ о тôмъ, що довѣдавъ ся въ Ронштоку. Не можу нѣчого лѣпшого сказати — мали бути слова цѣсаря — якъ лишь то, що все осталось по давному. То есть для насъ

найлѣпше. Дальше мавъ цѣсарь сказати, що цѣсарь Вільгельмъ, будучи въ Россіи, переконавъ ся о щирѣй миролюбивости царя, котра есть досыть сильна, щобы очерти ся хочь бы и бѣльшому напорови до вѣйны, якъ теперѣшный. О нѣмецкѣмъ цѣсарю, о его благородныхъ цѣляхъ, о его неутомимѣй трудолюбивости и его безвзглядной преданности для союза въ Австро-Угорщиною и Италіею говоривъ цѣсарь Францъ Іосифъ зъ якъ найбѣльшимъ поважаньемъ. Послѣдня стрѣча позвстане для него трекалою и красною згалкою. Канцлера Капрівіого хвалявъ цѣсарь за его быстроту въ пониманю даныхъ обставинъ и незвычайный даръ орієнтувати ся скоро. Нѣмецкій канцлеръ мае вже нинѣ широке знаніе політичныхъ бдносинъ; то чоловѣкъ отвертый и щирый и есть безусловнымъ приятелемъ союза.

——

Въ „Вѣстинку Европы“ за мѣсяць жовтень появилась цѣкава статья, котра бдкидае рѣшучо гадку союза Россіи зъ Франціею а за то выказуе конечну потребу тѣсной дружбы зъ Нѣмеччиною. Россійско-французвій союзъ — каже згаданый журналъ — есть не лишь неможливый, але просто навѣть небезпечный. До того союза не дбйде нѣколи, бо бнъ мбгъ бы мати лишь агресивнй цѣль. Французы уважають той союзъ за средство до осягненя своихъ цѣлей реваншовыхъ. Симпатіи Франціи для Россіи, о котрыхъ такъ богато говорять ся, то чисте туманьства. Французы не перестали уважати Россію дикимъ варварскимъ краемъ и хотять позыскати дружбу ей лишь для своихъ плянбвъ. Наконець Французы не думають зовсѣмъ пбдпирати политику Россіи на всходѣ. За то не зможе нѣхто оспорювати того, що тѣсна дружба Россіи зъ Нѣмеччиною есть для Россіи великои ваги.

На бесѣду Кріспіого въ Фльоренціи слѣдувала енцикліка папска до всѣхъ италіяньскихъ епископбвъ и загально припускають, що коли-бъ та енцикліка була навѣть уложена ще передъ тою бесѣдою, то все-таки по тбй бесѣдѣ мусѣла въ нѣй настати якась змѣна. Енцикліка есть вымѣрена противъ масоньства, котрого орудіемъ стало и италіяньске правительство. Цѣли масоньства представляють ся въ нѣй въ сихъ головныхъ точкахъ: 1) Масоны хотять зломати взлывъ духовеньства и чинбвъ монашихъ черезъ то, що бдбирають имъ всяке майно и хочуть ихъ довести до крайнои бѣдноты; 2) они хотять конче зломати христіяньского духа въ школѣ черезъ ослабленье духовеньства. Щобы ту цѣль осягнути, бддано школы свѣтскимъ властямъ, заведено цивільнй супружества, на духовеньство накладають всѣлякй кары, котрй не опирають ся на законахъ а суть лишь выплывомъ самоволѣ секты; народъ пбдбунтовуе ся шкбдливыми торжествами въ честь монаха, що зломивъ свою присягу, а побожнй фондации бддано пажерливости фіскуса. Що доси придумано для мужескои молодѣжи, щобы и ту бдтягнути бдъ всякого религійного вплыву, а все выходить на то, щобы зробити роздоръ межи свѣтскими людьми а духовеньствомъ, щобы то духовеньство зробити рабами державы. Католикбвъ усуває ся умысно бдъ всякои публичнои управы а тымчасомъ всюды напыхають ся масоны. Тымъ способомъ маѣ ся прилагодити дорогу до знесеня папства и до освобожденя Италіи бдъ ей непримиримого и вѣчного ворога. Тымъ способомъ маѣсь стати Римъ, колишнй осередокъ цѣлого свѣта христіяньского, осередкомъ идей свѣтскихъ. То есть — наже папа — Magna charta людскои свободы, котру выдали масоны, и то есть будучбсть, до котрои иде Италія, опанована сектами, наколи завчасу не вернесь зъ хибнои дороги. Енцикліка подае бдтакъ раду италіяньскимъ католикамъ, що они маютъ робити, щобы выратувати край зъ того сумного положеня и порбвнуе теперѣшный станъ Италіи зъ давнѣйшимъ. Теперь край упадае, бо въ нѣмъ упадае моральнбсть и житье родинне, бо христіяньска любовь не оживляе дѣла людей. Все, черезъ що Италія стала ся славною, завдячуе она лишь тому религійному чувству, що оживляло давнѣйшй ей републікы, ей ученыхъ и артистбвъ. Въ религійнбмъ чувствѣ найшла бы Италія и теперь опору противъ пбдпольнои роботы соціялъ-демократбвъ, котрй готовй якъ якй новй варвары выдати Европу пажирливымъ товпамъ темныхъ людей. Лишь коли Италія привернесь назадъ до церкви, коли помирить ся въ головою католицкои церкви, бдзыскае назадъ давный спокбй. Любовь христіяньска залагодить найскорше соціяльне питанье а Римъ, Богомъ назначена столиця вѣры христіяньскоя, бдзыскае знозъ давну свою славу и станесь назадъ тымъ, чимъ его провидѣнье Боже и вѣки були вробили. Позбувшись своихъ маловажныхъ клопотбвъ яко столиця окремои державы и не будучи роздѣленымъ межи двѣ суверенй власти, бдзыскае бнъ свою давну силу и славу а давна свѣтлбсть вѣры и папства осѣнить его новымъ вѣнцемъ блеску и бнъ станесь учителемъ и проводиремъ моральности и образованя.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

— **Загальнй зборы Бурсы имени св. О. Николая въ Перемышли** бдбули ся дня 11 н. ст. жовтня при участи 18 членбвъ. Изъ замѣсцевыхъ явивъ ся лише о. Орестъ Солтикевичь зъ Добромиля.

До нового выдѣлу увбйшли пп.: Ю. Несторовичь яко предсѣдатель, Л. Шеховичь яко заступникъ предсѣдателя, д-ръ Т. Кормошь, о. М. Мрыцъ, А. Негребецкій, И. Матковскій, Г. Цеглиньскій В. Маляркевичь и С. Кочиркевичь яко выдѣловй, а Д. Левкевичь, Д. Людкевичь и В. Кондратскій яко заступники.

На внесенье д-ра Кормоша именували зборы преосв. еп. Ступницкого въ признанье заслугъ положеныхъ для Бурсы почетнымъ членомъ товариства и поручили выдѣлови доручити Преосвященому одвѣтно выготовлену грамоту.

НОВИНКИ.

— **Нашй Вп. Передплатники** зволять звернути увагу на нинѣшнй картки адресовй, на котрыхъ выписане доки передплата заплачена а взглядно, якй суть залеглости. При тбмъ мусимо пригадати Вп. Передплатникамъ, що теперь, на початку послѣдного чвертьроку, найвбдповбднѣйша пора выровнати свои рахунки и понадсылати залягаючу передплату. Залеглости въ передплатѣ дуже великй, а выдатки все однаковй, тожь и Адміністрація нашои газеты мусѣла бы доконче вздержати высылку залягаючимъ зъ передплатою, а выровнати рахунки вже крайна пора, бо вже и такъ зачавъ ся послѣдный чвертьрбкъ!

— **Въ справѣ выбору посла до сойму краевого въ окрузѣ перемыскбмъ** на опорожнене мѣсце по князю Адамѣ Сапѣзѣ бдбула ся онодгы въ Перемышли нарада Русинбвъ, на котрбй поставлено кандидата и въ цѣли дальшого веденя справы выбрано комітетъ екзекутивный зложеный изъ трехъ особъ.

— **Выдѣлъ Руского Касина въ Стрыю** маѣ честь запросити отсимъ Вп. Землякбвъ зъ ихъ родинами на вечернищѣ, котрй бдбудуть ся 26 н. ст. жовтня въ льокали товариства. Початокъ о годинѣ 8-бй. Вступъ для членбвъ и ихъ родинъ по 50 кр. бдъ особы, для не-членбвъ по 70 кр. А що вечернищѣ стрыйского Касина мають характеръ забавъ родинныхъ, тожь и не вымагае ся величавыхъ тоалетъ дамскихъ.

— **Справа руского приходства въ Краковѣ** полагодилась — якъ доносить „Черв. Русь“ — на теперь на стблько, що езу ты залишили свбй первѣстный намѣръ, передати се приходство пбдъ управу зреформованыхъ ними монахбвъ чина св. Василія вел. Причиною до сего залишеня есть обставина, що краковске приходство, маюче своихъ приходжанъ розкиненыхъ по цѣлбй части захбднбй Галичины а такожь въ Шлеску и на Моравѣ, вымагае бдъ приходника частого выѣзду, а такй выѣзды неможливй въ званю реформованыхъ монахбвъ. Въ виду того, що краковске приходство лишить ся и дальше пбдъ управою бѣлого духовеньства, настоятель того приходу, о. Борсукъ, зрезигнувавъ зъ предложеного ему достоиньства крилошанина перемыскои капітулы и лишае ся на дальше яко приходникъ въ Краковѣ.

— **Читальня въ Чехахъ**, коло Бродбвъ, устроюе дня 14 (26) жовтня музикально-декляматорскій вечерокъ. Въ програмѣ вечерка возьмуть участь хоры селяньскй зъ Пбдкаменя и Гаѣвъ старобрбдскихъ.

— **Нову читальню** отворено 7 н. ст. жовтня въ селѣ Вблькахъ мазовецкихъ, пов. равского. До читальнѣ вписало ся 40 членбвъ, а выдѣлъ выбрано зъ самыхъ селянъ основателѣвъ. Головою читальнѣ ставъ селянинъ Иванъ Демкбвъ. На зборы зобшло ся много интеліґенціи и селянъ зъ околичныхъ сѣлъ, мѣжь ними десять читальникбвъ за Бутинъ. Явивъ ся такожь п. Данило Мекелита, народный поетъ, котрый и выголосивъ гарный стихъ власного укладу. „Батькбвщина“ въ своѣмъ послѣднбмъ числѣ 40 и 41, помѣстила сей стишокъ п. Мекелиты.

— **Рада повѣтова въ Жидачевѣ** стане мабуть подбною до давнои „турецкои“ рады повѣтовои. Зъ нововыбраныхъ членбвъ сеи повѣтовои рады хоче одна половина, с. е. тринацять выбрати такій выдѣлъ, щобы въ нѣмъ засѣдавъ лишь одинъ рускій предсѣдатель. Русины, члены рады повѣтовои, а зъ ними и одинъ безсторонный Полякъ не хотячи згодитись на таку несправедливбсть, зробили сецесію. Въ наслѣдокъ того польскй члены рады повѣтовои не въ силѣ уконституватись и стара рада повѣтова буде и дальше урядувати. Розумѣесь, що Полякамъ такій станъ рѣчей подобае ся, бо въ старбй радѣ повѣтовбй они мають ббльшбсть.

— **На дохбдъ мужескои Бурсы Рускои въ Перемышли** бдбули ся дня 30 н. ст. вересня вечернищѣ зъ танцями. Вечернищѣ тй не выпали зъ огляду фінансового такъ свѣтло, якъ звычайно выпадали иншй въ тбмъ часѣ, бо зъ околичныхъ священикбвъ мало хто прибувъ, за те забава ишла якъ усе охочо пбдъ проводомъ братбвъ Кормошѣвъ и протягнулась ажь до годины 5½ рано. Доходу чистого було надъ 70 зр, але за се треба дякувати наддаткамъ, котрыхъ на сей разъ було богато.

— **Міністеръ просвѣты** орѣкъ, що признане урядникамъ державнымъ зниженье цѣны ѣзды и транспорту на зелѣзницяхъ державныхъ прислугуе такожь суплентамъ державнымъ школъ середныхъ и промисловыхъ.

— **Комітетъ зъ рамени Руского Касина въ Стрыю**, уряджуючи 7 н. ст. вересня с. р. при ласкавбй спбвучасти артистичнои 16-ки концертъ на дохбдъ будовы руского театру, предкладае отсимъ справозданье касове: Доходу разомъ зъ наддатками було 175 зр. 45 кр. а розходу 180 зр. 08 кр., тому недоббръ 4 зр. 63 кр. По концертѣ зволили зложити на повыше згадану цѣль: о. Ив. Рѣпецкій зъ Синевбдска выжного 2 зр, о. Петро Шанковскій зъ Голобутова 2 зр, о. Хавалка зъ Лисятичь 1 зр., котру то квоту переслано на руки товариства „Просвѣты“. При сбй нагодѣ складае комітетъ сердечну подяку паннамъ Сев. Ивасикбвнбй и Вітманбвнбй за ласкавый спбвудѣлъ въ концертѣ и паньству Родзиньскимъ за ласкаве выпозиченье фортепяну.

— **Порядки въ галицкихъ урядахъ почтовыхъ.** Нема майже дня, щобы не треба було въ публичныхъ ґазетахъ жалуватись на непорядки по урядахъ почтовыхъ, а що ще гбрше, на поведенье урядникбвъ, котре цѣлкомъ не бдповѣдае задачи и обовязкамъ урядникбвъ супротивъ публичности. Мы знаемо, що львбвска дирекція почтъ дбзнавшись о непорядкахъ чи то зъ ґазетъ чи зъ жалобы интересованои стороны, заряджуе урядове доходженье и — якъ догадуемось — не пускае такихъ провинъ безкарно, але чи не можна бы було строгимъ розпорядженьемъ для всѣхъ урядбвъ почтовыхъ разъ на все звбльнити публичность руску бдъ неприятностей всякого рода? Ба, але дирекція почтова сама видить, що се выглядало бы смѣшнымъ, если се, що наказала бы письмомъ до пбдчиненыхъ собѣ урядбвъ, она сама не выповняе дѣломъ, чого доказомъ новй львбвскй скринки почтовй, котрй до сеи поры свѣтять своими написями польскими. И такъ пише одинъ нашъ Вп. читатель зъ Васильковець про таку неприемну пригоду: Не могучи одержати въ Василькбвцяхъ на почтѣ нѣ рускихъ наказокъ нѣ листбвъ фрахтовыхъ, нарокомъ выславъ я пбсланця до Гусятина, щобы купивъ менѣ въ тамошнбмъ урядѣ почтовбмъ кблька рускихъ блянкетбвъ на припасъ, а для певности написавъ я выразно на карточцѣ, щобы выдали „рускй“. Надѣявъ ся я, що зъ такого великого уряду почтового, въ Гусятинѣ не верне пбсланець безуспѣшно, а тымчасомъ вернувъ бнъ зъ польскими друксортами. И такъ надармо стративъ пбсланець часъ, бо таке саме мбгъ я мати на мѣсци у Василькбвцяхъ, а я пересвѣдчивъ ся, що урядники почтовй не можуть чи не хотять вдоволити стороны и лишь поводять ся своимъ widzi mi się.

— **Нагла смерть.** Недѣльный поѣздъ ранѣшный зъ Кракова прибувъ до Львова пбзнѣйше о доброи пбвъ годины. Причина припбзненя була незвычайно траґічна. Въ Ярославѣ всѣвъ до ваґону III-ои клясы якійсь мужчина, старшого вѣку, разомъ зъ молодою донькою, маючи білетъ до Тернополя. Передъ стаціею Радимно давъ ся чути зъ ваґону сильный покликъ о помбчь. Одинъ зо службы зелѣзничои вбйшовъ до ваґону и побачивъ, що сему мужчинѣ зачалось робити слабо. Коли поѣздъ въѣхавъ на стацію Радимно, мужчина стративъ притомнбсть, а коли наспѣли зъ помочію, бнъ переставъ жити. Небощикъ бувъ управителемъ дббръ зъ Тернопбльского; прбзвища годѣ було дбзнатись. Въ Радимнѣ бдлучили цѣлый ваґонъ бдъ апоѣзду ажь до прибутя судовои комісіи.

— **Въ „Читальни Науковбй“** на загальныхъ зборахъ выбрано: головою Ив. Франка, заступникомъ Игн. Дашиньского, касіэромъ Френкля, секретаремъ п-ю Прухникову, бібліотекаремъ Скаевского, членами выдѣлу п-ю Чайковску, Шлейна, Діяманда и Франчука. До комісіи контрольнои выбраній: д-ръ Адольфъ Лілієнъ, Ґуржицкій и Каспарекъ.

— **Значный записъ.** Д-ръ медицины Еврaімъ въ Берлинѣ записавъ 1½ міліона марокъ (майже міліонъ зр.) жидбвскбй громадѣ въ Берлинѣ, щобы роздѣлила тй грошѣ яко льеґаты мѣжь добродѣйнй заведеня христіяньскй и жидбвскй.

Вѣсти зъ Аеп. Львбвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 11 грудня с. р. розписанй: Ходачкбвъ вел., дек. тернопбльского, над. прив.; Труханбвъ, дек. болехбвского, над. ординаріятского.

Конкурсъ на мѣсце учителя религіи при народныхъ школахъ въ Городку зъ платнею 600 зр. и 10 прц. на помешканье розписала окружна рада шкбльна въ Городку зъ речинцемъ до кбнця жовтня с. р.

Бозваный до кан. институціи вдруге о. Леонтій Шеферъ зъ Болшбвця на Войнилбвъ.

Кан. институваный о. Богданъ Еліящевна Гуменець.

Введенй оо.: Петро Соловѣй за сотрудника въ Тейсаровѣ, Илія Лагола за сотрудника въ Городку, І. Колянковскій за завѣдателя Ходачкова вел., Теодоръ Стадникъ за сотр. Дичкова, Ап. Крохмалюкъ за завѣд. Синькова, І. Крижановскій за приходника Церковнои, Вол. Шенкирикъ за завѣд. Плѣснянъ.

Увбльненй оо.; І. Дудиньскій бдъ приход. въ Ходачковѣ вел, Вол. Шенкирикъ бдъ сотр. Дичкова, І. Сендецкій бдъ сотр. Золотникъ.

Испытъ конкурсовый выдержали оо.: Дим. Бахталовскій, Теод. Богачевскій, Мих. Винницкій, Сильв. Вояковскій Юст. Гаврисевичь, Іос. Ганкевичь, Фр. Громадка, Вол. Громницкій, Мар. Зайончковскій, Ник. Кмицикевичь, Ал. Кобриньскій, Теод. Ковальскій, Іос. Краснопера, І. Лотоцкій, Іос. Мартинець, І. Палѣвъ, Амвр. Рыбакъ, Ксен. Сосенко, Меч. Миговичь, Левъ Тарнавскій, Корн. Фаціевичь, Іос. Фолисъ, Теофиль Яворовскій.

Увбльненя декретъ бдъ испыту конкурсового одержали оо.: Дм. Дольницкій зъ Рѣпнева и Викт. Гарухъ зъ Грабовы.

Сотрудництво въ Золотникахъ одержавъ о. Вол. Дорошъ зъ Лютовищъ.

Правительство выасиґнувало платню зъ фонду рел. для прив. сотрудникбвъ въ Заболотцяхъ и Березовици по 300 зр. на одинъ рбкъ.

Митр. Консисторія вставила ся до намѣстництва: а) о удѣленье запомоги оо. І. Палѣеви, зав. Кутищь, Мих. Гаврилюкови, зав. Илова, Павл. Филиповскому, зав. Вишнева, Іос. Керняковичеви, пар. Чернева, Теод. Величковскому, пар. Букачовець, Теоф. Телишевскому, пар. Колоколина, О. Терешкевичови, пар. Любши, Дим Гузареви, пар. Завалова, Луцѣ Яримовичеви, пар. Новосѣлки; — б) о платню зъ фонду рел. для прив. сотрудникбвъ въ Кутахъ, Ценевѣ и Романовѣ; — в) о даръ ласки для вдовиць священичихъ Юліи Хомицкои, Неонилѣ Барановскои, Евг. Коновалцевои, Ем. Стефановичевои.

Свѣдоцтва кваліфікаційнй на дяковъ одержали Левъ Коцанъ и Стеф. Садовый.

——

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту на Мацину, дек. бѣцкого, одержавъ о. Вас. Курило.

Новопоставленй пресвитеры одержали отсй мѣсця: Евст. Цепиньскій сотрудництво въ Сернахъ, дек. мостиского; Теод. Грабець сотрудництво въ Гойску, дек. добромильского; Мих. Дичко сотрудництво въ Радимнѣ, дек. перемыского; Мих. Шумило самост. сотрудництво въ Шляхтовбй, дек. мушиньского; Вас. Волошиньскій завѣдательство въ Кривбмъ, дек. затварницкого, Сим. Борисъ въ Гочевѣ, дек. балигородского.

Одержали оо.: Щасн. Раставецкій сотрудництво въ Селискахъ, дек. яворбвского и Теодоръ Козакъ завѣдательство въ Гошовѣ, дек. устрицкого.

Вѣсти зъ еп. Станіславбвскои.

Презенту на Тростянець, дек. устецкого, одержавъ тамошный завѣдатель о. І. Левицкій

До львбвскои семінаріи духовнои принятй на І рбкъ: Дм. Лукашевичь, Ив. Матковскій Нест. Гавацкій, Ник. Рилякъ, Ив. Федюкъ, Іос Скалишь, Кипр. Глѣбовицкій, Мар. Крушельницкій Іос. Анастазіевскій, Пант. Городецкій, Лонг. Порубальскій, Ник. Струтиньскій; — на II рбкъ, Мих Слоневскій, Ник. Паньковскій; — на II. рбкъ: Павло Кудрикъ, Еман. Сѣчиньскій, Ал. Яворскій, Ив. Плешканъ, Пант. Бѣлоусъ; — на IV рбкъ: Софр. Глѣбовицкій и Евг. Крушиньскій.

Наука, штука и литература.

— **Марійка, татарска бранка зъ XVI. вѣку** (зъ Покутя), нова оріґінальна руска опера въ 4 образахъ, зъ повною орхестрою, Порфирія Бажаньского, выкбнчена и готова до ужитку рускои сцены. Наша редакція одержала таку звѣстку про сю оперу: „Важнѣйшй стороны оперы: а) Все лібрето основане и переведене на поетичнбй не ново-літературнбй, но старбй руско-народнбй ритмицѣ. Се переломъ въ рускбй поезіи. б) Цѣле повне лібрето убране въ орхестрову музику, мѣстить гарнй ситуаційнй мельодіи, дуеты, хоры и пр. въ мельодійнбмъ народнбмъ дусѣ. Мѣжь тымъ приходять для насъ незвычайнй оріґінальнй натуралістично и гармонізованй и инструментованй: молитва полоненыхъ, молитва Татаръ и хоръ татарскій. в) Вся музика бдъ початку до кбнця не знае нѣ маѣ теперѣшного новго захбдного такту (зъ XVII в.), но все и всюды устроено въ типовбмъ руско-народнбмъ, бдъ захбдного бдмѣннбмъ тактѣ, опертбмъ на натурѣ народныхъ стихбвъ, не маѣ ознаки тактовои захбднои на початкахъ пієсъ. Другій се переломъ въ руско-народнбй музицѣ, характеристичный не индівідуальный, бо лежить въ натурѣ рускаго стиха. За симъ иде и окремый бдъ ново-літературнои поезіи народный акцентъ бдмѣнный, не фіктивный а правильный. Новый но натуральный устрбй руско-народного такту и всего прочого есть дѣломъ глубокои студіи автора бдъ довшихъ лѣтъ на поли руско-народнои поезіи, котрыхъ мельодіи збираe. г) Инструментація оперы сеи цѣхуе ся барвою руско-народнои инструментаціи на богато мѣсцяхъ, а подекуды йде авторъ супротивъ заказбвъ захбднои новои гармоніи. Симъ опера для Руси дѣло нове, оріґінальне, поворотъ до свого занеханого, зъ своѣмъ кроемъ, своею барвою, одежію и духомъ. Авторъ тои оперы кбнчить ще характеристичнѣйшу музику руску въ своѣмъ родѣ и крою двохъ другихъ новыхъ оріґінальныхъ рускихъ оперъ: „Весѣлье мѣщаньске“ на повну орхестру, котре розмаитй руско-народнй цѣхи музики мало що не вычерпуе, и тутъ доперва зъ богатствомъ типовыхъ прикметъ руско-народнои музики познакомляе, — а бдтакъ „Олекса Довбушь, чорногбрскій оришокъ“ зъ прегарными оріґінальными юнацкими карпатскими звуками въ своѣмъ родѣ такожь на повну орхестру.“

Телеграмы „Дѣла“.

Лісбона 19 жовтня. Новый президентъ міністрбвъ бдчитавъ заявленье правительства, що оно буде старати ся перевести угоду зъ Анґлією користно для Португаліи, але передъ тымъ мусить ще точно розслѣдити справу конфлікту надъ рѣкою Замбесі. Такожь заявило правительство, що буде старати ся пбднести кредитъ краю черезъ заведенье ощадности. Поступовцѣ и консерватисты приняли то заявленье прихильно. Парлямент закрыто а нову сесію призначено ажь на сѣчень.

Петербургъ 19 жовтня. Правительство постановило для запровіянтованя арміи выставити въ всхбдно-полудневбй Россіи великй млыны паровй, пекарнѣ и фабрики конcервъ.

Вѣдень 20 жовтня. Дирекція трамваю завбзвала страйкуючихъ, щобы вернули до службы, бо въ противнбмъ разѣ всѣхъ ихъ бдправить. Спокбй въ цѣлбмъ мѣстѣ, але мимо того войско въ касарняхъ сконсиґноване и поліція стереже ремізъ.

Брукселя 21 жовтня. При выборахъ до рады громадскои побѣдили ліберали. Въ двохъ округахъ прийде до тѣснѣйшого выбору и здаeсь, що выйдуть соціялисты. На провінціи побѣдили ліберали такожь въ многихъ мѣстахъ.

Пештъ 20 жовтня. Звышь 1000 складачбвъ друкарскихъ застрайкувало и домагають ся поббльшеня платнѣ.

До выграня франкбвъ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. льосованье найблизше

италійскихъ льосбвъ

Червоного Хреста

заґарантованыхъ италійскимъ правительствомъ

4 тягненя рбчно до кбнця льосованя.

Продае по курсѣ деннбмъ и на сплаты мѣсячнй

5 льосбвъ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.
3 льосбвъ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дбмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорбчна на провінцію зр. 1·80.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧН.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

	Поѣздъ посѣщен. або кур.	Поѣздъ особовий	Поѣздъ особовий	Поѣздъ мѣшаний
До Львова приходять:				
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова . .		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева) . . .				5.41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи .		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту . . .		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы . . .		10·16		
До Белзця (Томашева) . . .				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненѝ лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНѝ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 29—50

☛ **Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.**

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ облігаціи довгу державного
Зелѣзничѝ облігаціи першeньства
Льосы державнѝ и приватнѝ
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 161—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Білеты літографованѝ

100 штукъ зъ пересылкою 1 зр. 5 кр. поручає Літографія ИВАНА СЕРАФИНОВИЧА, Львôвъ ул. Академічна ч. 8. 3683 6—6

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякѝ прикрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 32—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Білеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літографічнѝ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літографічне

А. ПРИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ВЖЕ!!!

выйшовъ

КАЛЄНДАРЬ ПРОСВѢТЫ.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, зôбране збôже, въ кôлькохъ хвиляхъ забирає и перемѣнює въ попелъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стає цѣлкомъ бѣднымъ, если ôнъ завчасу не постарає ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечнôсть огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладає на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своєи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекурациі.**

Для господарѣвъ дає добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідує шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія въ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирає, при чôмъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджує.**

Взагалѣ „Славія“ старає ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшій користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповняти.

За дуже умѣрену оплату убезпечає „Славія“ не лишь будынки господарскѝ, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожъ запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзной небезпечности и такъ пôдупавшôмъ станѣ економічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекурацівными, якъ дає „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збôже по крайнôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя приймая, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Головне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ
до крытя дахôвъ
С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжынѣра
Львôвъ ул. Корытка 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнѝ изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50

Лякъ асфальтовый до консервації дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченѝ стѣны въ мешканяхъ.

Нищать застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя дахôвѝ тектуровѝ и ихъ репарації. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 40—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу 5% асигнаты касовѝ зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть опроцентованѝ по 4½% ôдъ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли
улиця Казимирôвека (давнѣйше Львôвска)

поручає Вп. Публицѣ: СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВѝ: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНѝ для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНѝ зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ВѢДЕНЬСКІЙ магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождой суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшѝ сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поискôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣля Gtera, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ *мезанінѣ.* Ту суть комплетнѝ **занавѣсы джутовѝ** по зр. 1·70; запавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3 75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскѝ и всходнѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ табінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Суконѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

ФАБРИКА МЕДЛІҐСКА

поручає на

СЕЗОНЪ ОСѢННЫЙ

Для панôвъ:		**Для пань:**	
Черевики зô шкôры Croute	зр. 3·25	Черевики зô шкôры ґемзов.	зр. 3·75
„ „ телячои 4 до	5·50	„ „ гамбурґскои	3·60
„ „ французскои	5·—	„ „ франц. 4·70	8·—
„ „ лякирован.	5·50	„ „ лякированѝ	5·75
„ „ варшавскои	6·—	„ „ шевро	8·—
„ „ лякир. шитѝ	6·—	Пôвчеревики прунельовѝ	3—3·50
Пôвчеревики ґемзовѝ	зр. 3·50	„ „ ґемз.	3—3·50
„ французскѝ	зр. 4·75	„ „ француз.	4·—

Великій выбôръ черевикôвъ и шештикôвъ для панночокъ хлопчикôвъ и дѣтей. — Обильный выбôръ мештôвъ домовыхъ и пантофлѣвъ для панôвъ, пань и дѣтей.

Замовленя зъ провинціи выготовлює ся ôдворотною почтою.

Філіи: Кракôвъ, ул. Гродска 34; Чернôвцѣ, Hauptstrasse 9; Бережаны, Броды, Дрогобичъ, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Рящѣвъ, Сучава, Самбôръ, Станиславôвъ, Стрый, Тарнôвъ, Тернôпôль. 3268 (38—40)

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовѝ одяги мужескѝ и дитинныѝ, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожъ средства грошевѝ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

☛ Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

БАН-

дажѣ руптуровѝ, суспензорія
також
французскѝ спеціяльности
въ добрôмъ родѣ
ъ магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ, парфумеріи и т. и.
поручає найдешевше
ТОРГОВЛЯ
БРАТôВЪ ЛЯНГНЕРôВЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

ЗЕРКАЛО

письмо політично - гумористичне

выходить у Львовѣ, при улици Баторія ч. 24, два разы въ мѣсяць то є 1 (13) и 15 (27) кождого мѣсяця.

Цѣна предплатна на цѣлый рôкъ 4 зр. на ½ року 2 зр., на ¼ р. 1 зр.

☛ *Предплачувати можна ôдъ кождого часу.*

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр. ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ ТЫЖДЕНЬ

3648 (36—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

11 льосôвъ 10 зр. ☛ **2291 ВЫГРАНЫХЪ** ☛ **6 льосôвъ 5 зр. 50 кр.**

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо поклікуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 228. Львовъ, Второкъ 9 (21) жовтня 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (кромъ недѣль и руских святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вовторокъ, и въ вовторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр
на чвертъ року . .	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

за цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдь ч. 24 ул. Баторія. — Гуртовники звертаються инше на конечне застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вольній вѣдь порта

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одної стрѣчки печатної, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ комісіи угодовѣй ческого сойму розпочала ся вчера нарада надъ роздѣломъ рады культуры краевон. Дебата дойшла лишь до §. 3, въ котрѣмъ сказано, що ординацію выборчу тои рады маe установити міністерство рѣльництва окремымъ розпорядженьемъ. Надъ симъ отже вывязала ся досыть остра дебата, въ котрѣй молодо-Чехи старались доказувати, що міністерство рѣльництва есть суперечне зъ конституцією, бо его кругъ дѣлания належить властиво до соймовъ. На той поглядъ згодивъ ся також и Рігеръ. Властителѣ вѣльшихъ посѣлостей домагали ся знова, щобы намѣстникъ мавъ вплывъ на раду культуры краевон. Остаточно закончило ся на тѣмъ, що не ухвалено нѣчого позитивного и закрыто засѣданье.

Розбѣйлась поголоска, що правительство мимо опозиціи молодо-Чехѣвъ носить ся зъ гадкою продовжити сесію ческого сойму, а то длятого, щобы дати можность переведеня угоды. Ходить також знова давна поголоска, що міністеръ фінансѣвъ Дунаєвскій маe уступити. Де-хто бере ту поголоску въ звязи зъ поданою Narod. List-ами вѣстею, що совѣтникъ Корытовскій маe бути именованый віце-президентомъ ческон краевон дирекціи фінансовон. Яка може бути звязь межи симъ именованьемъ а димісією міністра фінансѣвъ, годѣ вдгадати.

Pol. Corr. доносить, що міністеръ дѣлъ внутрѣшныхъ гр. Кальнокій думаe выбрати ся за урльопомъ въ довшу подорожь для вдпочинку. Гр. Кальнокій поѣде передовсѣмъ до Тиролю. Міністра буде въ часѣ его неприсутности заступати въ урядѣ першій шефъ секціи Седьеній-Маричь. Рѣчь зовсѣмъ природна, що на пѣдставѣ сеи вѣсти мусить конче прийти на гадку, чи не заносить ся на якій новый зъѣздъ верховодячихъ мужѣвъ въ трохъ союзныхъ державахъ. Звѣстно рещѣ, що вже вдъ довшого часу ходить вѣсть, що десь въ пѣвнѣчнѣй Италіи, мабуть въ Туринѣ або Генуѣ маe вдбути ся зъѣздъ Кріспіого зъ нѣмецкимъ канцлеромъ Капрівімъ. Теперь же маe ще и гр. Кальнокій выѣхати до Тиролю а зъ вдси вже до Рівіеры недалеко и можна дуже легко сполучити dulce cum utili.

Страйкъ трамваевый у Вѣдни не то що ще не залагодженый, але ще навѣть заострив ся. Вчера возы трамваевѣ також не ходили а середъ публики настало велике негодованье. Особы, що мають білеты абонаментовѣ, домагають ся вдъ дирекціи або звернена грошей або заплаты за фіякры. Въ радѣ громадскѣй маe бути поставлена интерпеляція въ справѣ страйку. Власти правительственнѣ постановили выступити зъ цѣлою строгостію противъ страйкуючихъ вѣзниковъ и кондукторѣвъ. Въ кругахъ правительственныхъ суть того погляду, що мѣжь службою трамваевою крутять ся якісь аґітаторы, котрѣ намавляють нихъ, щобы не вдступали вдъ страйку, бо лишь тымъ способомъ осягнуть все, що хотять. На жаданье дирекціи поліціи оголосила управляюча рада трамваева вдозву до всеи службы, щобы она вертала назадъ до роботы, бо въ противнѣмъ случаю будуть всѣ тѣ, що не вернуть до назначеного часу, пѣсля нового регуляміну вдправленѣ вдъ службы. Въ наслѣдокъ тои вдозвы вернула була вчера значна часть вѣзниковъ и кондукторѣвъ, але поліція мимо того здержала рухъ возовъ, боячись, щобы не прийшло до якихъ розрухѣвъ. Здаeсь, що такъ якъ вчера, такъ и нинѣ не будуть возы курсувати. Вчера була депутація трамваева у бурмістра зъ просьбою, щобы онъ посередничивъ межи нею а дирекцією трамваю, але д-ръ Прісъ вдновѣвъ, що не хоче ставати по нѣчиѣй сторонѣ. Вечеромъ вдбули ся зборы мужѣвъ довѣрія страйкуючихъ и ухвалено стояти при высказаныхъ въ меморіялѣ жаданяхъ и не вступати до службы, доки дирекція не зробить концесій въ дусѣ поставленыхъ жадань.

——

Пѣсля предложеного россійскѣй радѣ державнѣй контрольоромъ держави справозданя о заминеню буджету за 1889 р. перевысшила сума доходѣвъ суму выдатковъ о 47,853.000 рублѣвъ. Пѣсля „Гражданина“ заповѣдаe новый буджетъ державный надвышку 50 міл., але урожаѣ въ Россіи показались всюды низшими вдъ середныхъ а станъ засѣвѣвъ озимыхъ есть не конче добрый.

Польска праса потуe досыть цѣкавый фактъ, котрый стоить въ звязи зъ давною вже катастрофою пѣдъ Борками, въ котрѣй, якъ звѣстно, царь зъ цѣлою родиною мало що не погибъ, а потуe его длятого, що въ Одессѣ повѣшено недавно тому якогось Поляка, Симовского, котрый мавъ причинити ся до тои катастрофы а котрого власти румуньскѣ выдали Россіи. Рѣчь була така: Симовскій бувъ пѣдданымъ россійскимъ и его пѣдозрѣвано, що онъ стоить въ звязи зъ россійскими нігілістами и що бравъ участь въ атентатѣ на царя пѣдъ Борками. Хочь свого часу говорено, що та катастрофа була лишь зовсѣмъ природною, то все-таки ще и до нинѣ нѣхто тому не хоче вѣрити и всѣ уважають ѣи за атентатъ на царя. Отже Симовскій перенѣсъ ся зразъ по тѣй катастрофѣ до Румунін. Поліція россійска довѣдалась, де онъ перебуваe, а не могучи зажадати его выдания въ дорозѣ дипльоматичнѣй, ужила пѣдступу и все пѣйшло гладко. Префектъ пограничного округа дорогойского въ Румунін, Росінъ, порозумѣвъ ся зъ аґентомъ россійскимъ, жидомъ Кляренфельдомъ, и зъ вѣйтомъ села Ороштеанъ, де Симовскій перебуваvъ и уложивъ такій плянъ: онъ казавъ арештувати Симовского за пачкарство и завѣвъ его разомъ зъ Кляренфельдомъ надъ Прутъ, що въ тѣмъ мѣсци творить границю; тутъ явили ся зразъ и россійскій жандармы и зразъ взяли Симовского въ свои руки. Все то дѣялось на територіи румуньскѣй. Симовского завезено вдтакъ до Кишинева а звѣдси до Одессы, де его зразъ ставлено передъ судъ военный, засуджено на смерть и до кѣлькохъ днѣвъ повѣшено. Власти румуньскѣ, довѣдавшись о поступованю префекта Росіна, були его засуспендували, але теперь ходять вѣсти, що міністеръ Ману хоче назадъ покликати его на давне становище.

Справы соймовѣ.

Посолъ Абрагамовичъ поставивъ на послѣднѣмъ засѣданю сойму внесенье въ проэктомъ до закона установлюючого на рѣчь фонду краевого оплаты консумційнѣ и додатки краевѣ до податковъ консумційныхъ. — Внесенье есть умотивоване потребами фонду краевого зростаючими що-рѣчно и тымъ, що сѣ потребы не дадуть ся покрыти додатками до податковъ безпосередныхъ, котрѣ хочь суть значно высшѣ вдъ податковъ краевыхъ побираныхъ у всѣхъ инчихъ коронныхъ краяхъ, ще тани не покрывають звычайныхъ выдатковъ краевого буджету. А що по гадцѣ пос. Абрагамовича теперѣшне перетяженье податками сталыми, особливо-жь податкомъ грунтовымъ, побираным вдъ рѣлѣ, при дуже значнѣмъ а сталѣмъ обниженю цѣнъ збѣжа будить обаву, що податковѣ силы въ нашѣмъ краю могуть зовсѣмъ вычерпатись; що въ инчихъ краяхъ коронныхъ побирають ся вже вдъ довшого ряду лѣтъ на потребы краевѣ оплаты консумційнѣ вдъ горячихъ напитковъ, — онъ вносить завести слѣдуючѣ оплаты консумційнѣ:

Въ цѣлѣмъ краю маe побирати ся додатокъ краевый въ высотѣ 3% податку консумційного вдъ вина, мошу и винного затару, якъ також вдъ мошу овочевого. — Въ мѣстѣ Львовѣ и Краковѣ мають побирати ся додатки краевѣ до податку консумційного, а въ инчихъ мѣсцевостяхъ самостойнѣ оплаты краевѣ: вдъ руму, араку, коняку, лікеровъ и инчихъ солодженыхъ спірітусовъ по 6 зр. вдъ 1 гектолітра, вдъ пива 1 зр. вдъ 1 гектолітра. Краевѣ оплаты консумційнѣ мають обтяжати лишь спожитье, не можуть проте нарушувати анѣ продукціи, анѣ торговлѣ. Внескодавець предкладаe, щобы сей законъ вѣйшовъ въ житье зъ днемъ 1 липня 1891 р. а переставъ обовязувати зъ днемъ 31 грудня 1894 р.

——

На вчерашнѣмъ засѣданю комісіи правничои пѣдъ предсѣдательствомъ пос. Цолля, придѣлено пос. Фрухтманови до зреферованя справозданье краевого выдѣлу зъ проэктомъ змѣны статута краевого, котра маe на цѣли побѣльшати число послѣвъ зъ мѣстъ Львова и Кракова и надати голосъ вірільный въ соймѣ презесови академіи наукъ въ Краковѣ и ректорови политехники у Львовѣ.

——

Сими днями стане на порядку дневнѣмъ въ краевѣмъ соймѣ справа заключеня умовы изъ скарбомъ державы о звороть 1·4 мілионовъ зр. довжныхъ Галичиною въ наслѣдокъ заключеня угоды индемнізаційнои. Ся претенсія повстала въ вдти, що скарбъ державный, котрый дававъ вдъ 1882 р. Галичинѣ що року запомогу индемнізаційнымъ фондамъ по 2,625.000 зр. мавъ давати пѣсля затвердженои угоды въ сѣмъ роцѣ лишь по 2,425.000 зр. що-рѣчно и то платити яко беззворотну дотацію рѣчну по 2·1 міл. зр. и безпроцентово зачисляти що-рѣчно 325.000 зр., котрѣ то запомоги (въ одноцѣльнѣй сумѣ 4,875.000 зр.) зверне Галичина скарбови державному въ трехъ рѣчныхъ ратахъ по 1,627.000 зр. въ рр. 1899, 1900 и 1901. Въ наслѣдокъ сихъ постановъ угоды индемнізаційнои въ наслѣдокъ того, що ся угода вѣйшла въ выконанье доперва въ бѣжучѣмъ роцѣ, надплачувавъ скарбъ державный що року до индемнізаційныхъ фондѣвъ по 0·2 міл. зр. отже надплативъ въ рокахъ вдъ 1883 до 1889 р. загальну суму 1·4 міл. зр. Супротивъ сего угодова устава мѣстить въ арт. II. постанову, що до способу звороту тои надплаты буде заключена окрема умова межи правительствомъ центральнымъ а репрезентацією Галичины. Въ наслѣдокъ тои постановы перевѣвъ краевый выдѣлъ перего-воры зъ правительствомъ и выеднавъ у міністра скарбу такій условія сплаты, що Галичина выповнить ихъ въ трехъ лѣтахъ, именно въ рр. 1902 и 1903 сплатить по 0·5 міл. зр. а въ 1904 р. решту 0·4 міл. зр. Окрѣмъ сихъ квотъ буде винна Галичина державному скарбови також надплату 0·2 міл. зр. зъ 1890 р., ся однакъ пѣсля порозумѣня правительства зъ краевымъ выдѣломъ буде трактована яко опроцентованый задатокъ по 5% и край зверне ѣи зъ щорѣчныхъ надвышокъ индемнізаційныхъ въ догѣднѣй для себе хвили. Пѣсля тыхъ переговоровъ зъ правительствомъ — предложить краевый выдѣлъ соймови вдповѣдній внесеня на порядокъ денный одного зъ засѣдань соймовыхъ ще сего тыждня.

——

Клюбъ рускихъ послѣвъ подаe до вѣдомости слѣдуюче справозданье зъ своеи дотеперѣшнои дѣяльности: Клюбъ приймивъ одноголосно и зъ подякою до вѣдомости справозданье пос. Романчука зъ дѣяльности его дотыкаючои клюбу въ часѣ вдъ кѣнця минувшои сесіи до теперь. Вдносилось то именно до зъѣзду мужѣвъ довѣрія, ґратуляціи Впреосв. митроп. Сильвестрови по причинѣ именованя его тайнымъ совѣтникомъ и привѣту князя Ев. Санґушка по причинѣ именованя его маршалкомъ краевымъ. Опѣсля обговорювано и рѣшено плянъ сегорѣчнои кампаніи парляментарнои. Дальше вызначено членѣвъ до поодиноких комісій соймовыхъ, а то взагалѣ тыхъ самыхъ, що були тантого року, въ тымъ додаткомъ, що до новои комісіи, маючои уложити инструкцію для выдѣлу краевого, призначено пос. Кулачковского. То рѣшенье ухвалено удѣлити колу польскому. Вкѣнци ухвалено реґулямінъ клюбовый, котрый маe друкомъ оголосити ся. На 3-ѣмъ засѣданю клюбу рѣшено выступити зъ кола селяньского.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ о. Ивана Степанова зъ Вишнѣвчика**, засудженого въ Бережанахъ судомъ присяжныхъ, розъясняюе ся що разъ вѣльше. Жѣнка Бѣломазура (котрый пѣдъ присягою зѣзнавъ, що чувъ вдъ вѣйта Олѣйника про голошенье о. Степановымъ рѣзнѣ Ляхѣвъ) выговорилась передъ жидомъ Іоелемъ Трайберомъ зъ Гологѣръ, що Павло Олѣйникъ намовлявъ ѣи чоловѣка, щобы свѣдчивъ противъ о. Степанова и дававъ ѣму за те 2 зр. и чвертку пшеницѣ. По донесеню того факту прокураторіи, тая поручила судови перемышляньскому перевести въ тѣмъ дѣлѣ слѣдство. Павло Олѣйникъ попавъ сего року пѣдъ слѣдства за спроневѣренье грошей кватерунковыхъ та й за инчѣ рѣчи.

— **На недѣльныхъ вечерницяхъ** одинокого нашого ремѣсничого товариства рускаго „Зоря“, котрѣ вдбувались въ сали Gwiazdy, мимо нашого сердечного поклику и запрошеня и мимо цѣли, на яку бувъ призначеный дохѣдъ зъ вечерниць — крѣмъ посла д-ра Окуневского, явившого ся зъ двома своими сестрами и совѣтника о. Куницкого — не явивсь нѣхто зъ нашои рускои публики. Ажь сумно було поглядати по пустыхъ крѣслахъ та порожнѣй сали. На щастіе, зъ клопоту аматоровъ вечерка выбавили троха публики польскои и численнѣйша участь членовъ „Зорѣ“ — та взагалѣ участь ремѣсниковъ и студентовъ, котрѣ заняли будь послѣдній крѣсла, будь мѣсця стоячѣ. Розумѣесь, що кошты, на якѣ наразилось поновно товариство рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“, будуть значнѣ, и остаточно будуть ихъ мусѣли покрыти члены самѣ мѣжь собою. Мы вже не знаемо, де и въ чѣмъ шукати причины тои рѣвнодушности нашои демократичнои интеліґенціи зглядомъ рускихъ ремѣсниковъ, товариства ихъ и ихъ змагань, а зъ своеи стороны можемо лишь спѣвчути стратѣ товариства „Зорѣ“, на яку вже другій разъ въ сѣмъ роцѣ наразилась, хотячи очевидно показати, що и въ рускѣмъ ремѣснику не застигла ще въ жилахъ руска кровь — та дарма...

— **Мѣсточко Тартаковъ** посѣдаe фондъ убогихъ, котрый выносить 32.000 зр. капіталу. Зъ тымъ фондомъ маe провадити ся така кепска господарка, що въ новѣйшихъ часахъ вдбѣйшла жалоба до выдѣлу краевого, щобы выдѣлъ вглянувъ въ ту господарку, бо можна побоюватись, щобы зъ часами и капіталъ не запропастивъ ся!

— **Непорядки почтовѣ за для незнаня рускаго письма.** Зъ Сокальщины пишуть намъ: Часто пѣдносять ся у насъ жалобы на почтовѣ непорядки зъ листами, а тому причина ся, що панове урядники почтовѣ не знають або не хотять знати рускаго письма. Що оно такъ есть, поучуе слѣдуючій фактъ.

Я выславъ минувшого мѣсяця по руски адресоване письмо зъ вдбитками портретѣвъ зъ „Батькѣвщины“ на почту Заршинъ до Боська. По довшѣмъ часѣ, коли я думавъ, що письмо дойшло уже давно до рукъ адресата, дѣстаю, зъ Угорщины листъ зъ почтовою стампілію Beczko, а зъ листу довѣдуюсь зъ великимъ здивованьемъ ось таке:

„Durch Unkenntniss der ruthenischen Sprache sind Ihre Porträtbilder anstatt nach „Боськo“ nach „Beczko“ Trenczíner Comitat angekommen. Die Postämter haben warscheinlich nicht gewusst, wo „Боськo“ ist, so haben sie den Brief mit Bildern mir als dem bekannten Slavenfreund zugeschickt. Haben demnach die Güte mit den Bildern zu disponiren, da ich weiss, dass es Sie verdriessen würde, wenn die Bilder in Verlust gerathen sollten. So srdečnym pozdravom som Vasej dostojnosti verne oddany pobratim *Martin M.* rim. kat. farar.“ Що мое письмо не затратило ся, заблукавши въ дальшій закарпатскій стороны, завдячаю тому, що оно попало ся въ руки о. Мартина М., виднѣйшого словацкого писателя, автора обширнѣйшои розправы „о Полякахъ“ помѣщеноі въ письмѣ „Slovenske Pohlady“, звѣстного „Газетѣ Познаньскѣй“ та „Варшавскому тыгднивникови“, де его біографію напечатано. Сли о. Мартинъ, якъ зъ навязаноі межи нами кореспонденціи дѣзнаюсь, знаe руске письмо, то встыдно згадати, чому нашій галицкій панове урядники почтовѣ не знають чи знати не хотять того, до чого обовязують ихъ краевѣ законы. Пересылка мого письма замѣсть до „Боська“ въ „Beczko“ даe явный доказъ о незнаню рускаго языка, на що высшій ц. к. почтовѣ власти повинній бы звернути увагу.

В зѣ С.

— **Справу пѣдвисеня науки языка польскаго** въ галицкихъ школахъ середныхъ розбирали на послѣднѣмъ засѣданю товариства учителѣвъ школъ середныхъ и высшихъ та по довшѣй дискусіи порѣшено внесенье д-ра Пентака: товариство высказуе пересвѣдченье, що треба и можна побѣльшити число годинъ языка польскаго въ галицкихъ школахъ середныхъ, однакъ безъ побѣльшеня загального числа годинъ.

— **Въ Потилячи** посвящено на Рождество Пр. Богородицѣ ново выбудовану церковь. Посвятивъ крил. о. Чеховичъ при численнѣй участи духовеньства и вѣрныхъ. Церковь выбудована зъ дерева на камѣннѣмъ фундаментѣ, зъ трема копулами, и крыта цинковою бляхою. Малярскѣ роботы выготовивъ п. Теофиль Копистяньскій зѣ Львова а рѣзбарскѣ п. Шиманьскій, властитель реальности въ Потеличи.

— **Розпоряджения міністерства просвѣты що-до языка польскаго на Буковинѣ.** По рескриптѣ міністерства просвѣты, котрымъ заведено въ черновецкѣй учительскѣй семінаріи мужескѣй надобовязкову науку языка польскаго, выдало міністерство розпорядженье, пѣсля котрого маe установитись при комісіи испытуючѣй для народныхъ школъ на Буковинѣ испытователь зъ языка польскаго. Испытователемъ такимъ маe стати п. Шкурганъ, професоръ языка польскаго въ семінаріи. Въ той способъ „по кусничку“ — пише Gazeta Pol. — полагоджують ся успѣшно бажаня, поставленѣ черновецкими Поляками. Розходить ся ще о заведенье надобовязковои науки языка польскаго въ женьскѣй семінаріи учительскѣй въ Чернѣвцяхъ.

— **Выборы до ярославскои рады громадскои** найшли вдгомонъ въ окружнѣмъ судѣ перемыскѣмъ. Слѣдство веде ся вдъ довшого часу, а теперь примѣхавъ до Ярослава судья слѣдчій д-ръ Жебрацкій зъ Перемышля и вже вдъ двохъ тыжднѣвъ переслухуе въ тѣй справѣ свѣдковъ, котрыхъ есть до 150.

— **Нагло померший** въ ваґонѣ зелѣзничѣмъ мѣжь Ярославомъ а Радымномъ — о чѣмъ мы вчера доносили — зовесь Станіславскій и есть економомъ зъ Тернопѣльщины.

— **Політика у войску.** Зъ Банялюки доносять, що тамошный судъ ґарнізоновый потягнувъ до одвѣчальности кѣлькохъ пѣдофіцірѣвъ, котрѣ выслали до еп. Стросмаєра депешу ґратуляційну. По слѣдствѣ засуджено двохъ фірерѣвъ на 21 днѣвъ арешту т. зв. Einzelnarrest, а пять другихъ фірерѣвъ на 30 днѣвъ звычайного арешту. По карѣ придѣлять всѣхъ засудженыхъ до иншихъ полкѣвъ.

— **Самоубійство.** Марія Серба, числяча 18 лѣтъ, повѣсила ся дня 16 н. ст. жовтня въ Станіславовѣ въ помешканю пп. О., у котрыхъ проживала, при ул. Собѣского. Причиною самоубійства есть мабуть нещасна любовь.

— **Банкъ краевый.** Онодгы вдбуло ся засѣданье рады управляючои банку краевого, на котрѣмъ дирекція, супротивъ пѣдвысшеня стопы процентовои въ австро-угорскѣмъ банку, представила, положенье банку краевого и средства, якими теперь диспонуе. По дискусіи згодились рада управляюча и дирекція, що нѣчо не примушуе на разѣ пѣдвысшити стопу процентову, тожь и полишить ся она въ дотеперѣшнѣй высотѣ, а то: 4 прц. вдъ реесконту, 5 прц. вдъ есконту и отвертого кредиту а 5 и пѣвъ прц. вдъ льомбарду. — Вдтакъ рада управляюча порѣшила приписы о удѣленю задатковъ на варранты публичныхъ складовъ краевыхъ. Банкъ удѣляти буде задатки на варранты обвймаючѣ: спірутусъ, пшеницю, жито, овесъ, кукурудзу, горохъ, фасолю, бѣбъ, бобикъ, рѣпакъ, льнянку и вику. До оцѣненя вартости установлено спеціяльну комісію зложену зъ пп. Е. Енджейовича, Кар. Кисельки и Кл. Живицкого, зъ правомъ кооптованя 2 членовъ зъ-поза рады. Комісія та установляти буде тарифу задатковъ що мѣсяця. Задатковъ тыхъ буде удѣляти у Львовѣ каса банку краевого, а въ Краковѣ тамошна повѣтова каса щаднича. Вдъ задатковъ побирати буде банкъ провізію въ вдношеню по 1 вдъ 1000 процентъ зъ долу, рѣвный кождоразовѣй стопѣ льомбардовѣй австро угор. банку. Приписы тѣ вѣйдуть въ житье, скоро выдѣлъ краевый въ реґулямінѣ для домовъ складовыхъ предприйме змѣны потрѣбнѣ для безпеченьства банку краевого. Комісарь выдѣлу краевого освѣдчивъ на засѣданю рады упра-

вляючи, що заведенье тыхъ змѣнъ не надыбле на трудности зо стороны выдѣлу краевого.

— **Гробница Вечеры.** Въ абатствѣ Гайліґенкрайцъ недалеко Маєрлінґу, о чверть милѣ ôдъ монастиря, поховане на сельскôмъ кладовищи тѣло Маріи Вечеры. Кôлькадесять крокôвъ на лѣво ôдъ фôртки, майже при самôмъ мурѣ кладовища, лежить дуже смирный грôбъ, окруженый зелѣзною балюстрадою и прикрытый, тафлею бѣлого мармору, на котрôй зложенй звялй вѣнцѣ зъ пальмового листя та кôлька китиць зо свѣжихъ цвѣтôвъ. Одинъ зъ тыхъ вѣнцѣвъ цѣлкомъ свѣжій есть ôдъ матери Вечеры, котра инкоґнітo пôзно смеркомъ приѣздить тамъ що тыждня, а ôдмовивши коротку молитву на гробѣ доньки, складае вѣнець зо свѣжихъ цвѣтôвъ и листя пальмового. Въ головахъ гробу здвигае ся хрестъ зъ ѣірого ґраніту, значных розмѣрôвъ, на котрôмъ выритй: имя, прозвище, дата уродинъ и смерти Маріи Вечеры, а понизше хреста на его пôдставѣ стоить напись по нѣмецки: Das Menschenleben ist wie eine Blume, die blüht — bis sie abgebrochen wird. (Житье людске се цвѣтъ. що цвите, доки его не зôрвуть).

— **Поєдинокъ** ôдбувъ ся оногды у Львовѣ мѣжь однымъ цивілістомъ а офіциромъ. Причиною була сварка обохъ тыхъ панôвъ въ одній каварни, при чôмъ офіциръ ранивъ бувъ навѣть легко цивіліста. Поєдинокъ помимо свого поважного характеру закôнчивъ ся щасливо.

— **Цѣлне ôдкрытье** удало ся зробити одному львôвскому археольоґови. Мѣжь львôвокими ганделесами на Зарваници найшовъ ôдъ ориґінальну корону королѣвску зо щирого золота, и за грошѣ одного богатого аматора штукъ красныхъ купивъ ôнъ ту корону за 8000 зр. Сей значный выдатокъ не показавъ ся тихъ великимъ, бо заграничній знатоки оцѣнили ту корону ще высше, а въ Лондонѣ хотѣли мабуть купити ей за міліонъ франкôвъ.

— **Пригода черновецкого голяря.** Архікнязь Евгеній, будучи недавно въ Чернôвцяхъ, потребувавъ голяря. Служба готелева спровадила голяря Б., властителя другоряднои голярнѣ при ул. Головнôй, вже пристаршого чоловѣка. Голярь утѣшивъ ся дуже зъ того щастя, яке ему першій разъ въ житю приключило ся, и вельми торжественно забравъ ся до роботы. Пахучимъ мыломъ помылизъ лице достойника и — вздержавши ôддыхъ — зачавъ голити. Коли однакъ бувъ що ино въ половинѣ своеи працѣ, с. є. оголивъ лишь одну половину лиця, приставъ, зачавъ дрожати на тѣлѣ и зъ сльозами въ очехъ выхлипавъ: В. Высокости! Я такъ зворушеный щастьемъ, яке мене стрѣтило, що не можу дальше голити... Рука менѣ дрожить... В. Высокости! Не могу!“ — По тыхъ словахъ хильцемъ выйшовъ зъ салѣ, полишивши смѣючого ся архікнязя въ досыть прикрôй ситуаціи. Ажь по хвили прикликано челядника зъ тои самои голярнѣ и ôнъ докôнчивъ голити.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Краєва рада шкôльна именувала о. Олимпа Поляньского, сотрудника катедрального въ Перемышли, дѣйстнымъ учителемъ реліґіи греко-кат. обряду въ 6-кл. етатовôй школѣ мужескôй въ Перемышли; дѣйстнымъ учителемъ въ Коропци Викт. Гельцельгубера.

— **Ôдзначеня.** Надпрокураторъ Францъ Зданьскій и совѣтникъ высшого суду краєвого Людвикъ Зданьскій одержали шляхотство. — Староста самбôрскій Рудольфъ Ґубатта при нагодѣ перенесеня въ станъ супочинку одержавъ шляхотство.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна льосôвъ вѣденьскои выставы. Звертаемо увагу, що тягненье ôдбудесь вже 30 жовтня с. р.

Соймъ краєвый.

IV Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 21 н. ст. жовтня 1890 р.

По ôдчитаню петицій, мѣжь котрыми була также петиція бурсы им. св. Іоана Хрестителя въ Дрогобычи о пôдпомогу — удѣливъ маршалокъ голосу комісареви правительственному.

Комісарь правительственный ґр. Лось ôдповѣдае на интерпеляцію пос. Теоф. Окуневского и товаришівъ въ справѣ гвоздецкôй по руски:

„На перше пытанье: „На якôй пôдставѣ и въ якôй цѣли розпорядило ц. к. правитель-тымъ, бо 12 серпня выславъ центральный выство дня 25 цвѣтня с. р. высылку половины баталіону войска до Гвôздця и окрестности зъ острыми набоями противъ спокôйныхъ селянъ“ — маю честь ôдповѣсти, що въ половинѣ цвѣтня с. р. одержавъ староста коломыйскій вѣдомôсть, поперту жалобами гвоздецкихъ жидôвъ, що мѣжь тамошными селянами появилась непокоѣ и заворушеня, котрй тымъ обявили ся, що деякымъ жидамъ выбито ôкна. Коли-жь рôвночасно и судъ карный сконстатувавъ сй непокоѣ. то староста выславъ до Гвôздця комісаря Вайдовича, щобы успокоивъ зворушеныхъ. Комісарь зъѣхавъ на мѣсце и успокоюючи вказавъ на се, що если бы непокоѣ не притихли, покличе асистенцію войскову. А що пôдъ той часъ якъ разъ ôддѣлъ войска, стаціонованого въ Коломыи, робивъ вправы маршовй до Гвôздця, то и ком. Вайдовичь покористувавъ ся тымъ и вказавъ на войско яко будучу асистенцію войскову.

Що-до другого пытаня интерпеляціи: „Чи вѣдомо правительству, що комісарь Вайдовичь дня 25 цвѣтня с. р. въ Останкôвцяхъ такъ безчестно ôдозвавъ ся до селянъ о нхъ жѣнкахъ и о войску, такъ нечувано подразнивъ найсвятѣйшй чувства людскости а одночасно публично и то въ офіціяльнôмъ характерѣ обесчестивъ нашу народнôсть“ — ôдповѣдаю, що правительство не знало о тôмъ нѣ зъ реляцій староства, нѣ зъ часописей, нѣ зъ жалобъ, тому и не зарядило нѣчого, теперь же, коли довѣдалось о тôмъ зъ интерпеляціи, зарядить строге слѣдство и если покаже ся провина, выказана въ интерпеляціи, буде дотычный урядникъ строго покараный.

Въ сѣй ôдповѣди на друге пытанье мѣстить ся вже ôдповѣдь на 3-те и 4-те пытанье интерпеляціи.“

Зъ порядку дневного слѣдували першй читаня справозданъ выдѣлу краевого.

Справозданье въ справахъ гôрничихъ ôдослано до комісіи гôрничои.

При справозданю що-до олеського замку забравъ голосъ пос. Антоневичь и внѣсъ, щобы се справозданье ôдослано до комісіи господарства краевого (а не до ком. буджетовои пôсля справоздавця пос. Петруского), бо вплывають многй петиціи, щобы въ замку отворити школу господарску. — По ôдповѣди Петруского, що теперь ще не говорить ся о цѣли лишь о внѣшнôй реставраціи — забравъ ще разъ голосъ пос. Антоневичь и вказавъ на се, що если буде знати ся наперед призначенье замку то и реставрація може выпасти дешевше. — Соймъ ôдославъ справозданье до комісіи буджетовои.

Справозданье о нарадахъ анкеты для театру польского ôдослано до комісіи буджетовои. Справозданье о дорогахъ публичныхъ придѣлено комісіи дороговôй.

Пос. Абрагамовичь мотивувавъ свое внесенье що-до заведеня оплатъ консумційныхъ на рѣчь фонду краєвого, а такожь додаткôвъ краєвыхъ до податкôвъ консумційныхъ — та внѣсъ, щобы для сеи справы выбрати окрему комісію податкову зъ 11 членôвъ. Соймъ принявъ внесенье.

До комісіи буджетовои ôдослано ще два справозданя: що-до уніфікаціи довгôвъ краевыхъ и за тягненя позички, та що-до оплаты сумы 1,400.000 зр. державному скарбови.

При выборѣ 12 членôвъ до комісіи, маючои розслѣдити внесеня Вол. Козебродского и Мадейского що-до ревізіи инструкціи для выдѣлу краевого и приписôвъ установы для служебы краевои — забравъ голосъ пос. Антоневичь и въ имени клюбу руского заявивъ, що справу такъ важну мае ся трактувати безъ Русинôвъ, бо мѣжь пропоноваными членами комісією-маткою нема нѣ одного Русина. Тому и вносить, щобы або побôльшити число членôвъ комісіи о одного або замѣсть якого пропонованого члена поставити Русина Соймъ принявъ внесенье побôльшеня о одного членôвъ комісіи и выбравъ Абрагамовичь' Хшановскій, Дворскій, Гнѣвошь, Гроссъ, Козебродскій Вол., Козловскій Жигм., Мадейскій, Менцаньскій, Тарновскій Ив., Водзицкій Людв. Земялковскій та — о. Мандзичевскій.

Пос. Т. Окуневскій и рускі послы внесли слѣдующу интерпеляцію.

Дня 28 серпня с. р. ôдбувало товариство „Просвѣта“ загальнй зборы своихъ членôвъ въ мѣстѣ Коломыи. Єще 16 днёвъ передъ тымъ товариства зô Львова повѣдомленье до коломыйского староства почтою и за рецепісомъ пôдъ ч. 185 зъ II. філіи почты львôвскои, що загальній зборы тов. „Просвѣты“ ôдбудуть ся въ Коломыи въ мѣсцôмъ парку у выставовôмъ будынку дня 28 серпня о 10-ôй год. рано.

Письмо се „Просвѣты“ дôйшло до ц. к. староства въ Коломыи дня 14 серпня и зôстало до ч. 13.011 запротоколованс, якъ се урядъ почтовый у Львовѣ въ наслѣдокъ реклямаціи урядово ствердивъ.

Мимо того явивъ ся пôдчасъ зборôвъ тов. „Просвѣта“ дня 28 серпня ц. к. практикантъ Ишебыславскій яко ôдпоручникъ власти правительственной и завôзвавъ присутныхъ звыжь 300 членôвъ „Просвѣты“, щобы въ той часъ салю опорожнили, бо староство коломыйске не зôстало о зборахъ повѣдомлене, въ протоколѣ староства нема записаного жадного донесеня о загальныхъ зборахъ „Просвѣты“ и если въ той часъ приказу не услухають, то ôнъ ужне siły zbrojnej.

Крôмъ того заказало ц. к. староство урядови телеґрафічному въ Коломыи а взглядно служащому тогожь уряду доручувати президіи загальныхъ зборôвъ „Просвѣты“ телеґрамы привѣтнй, высланй зъ рôзныхъ сторôнъ краю на зборы „Просвѣты“.

Доперва на представленье окремои депутаціи, по цѣлогодиннôй перервѣ, позволивъ комісарь Крушаньскій вести дальше зборы.

Зважавши, що таке поступованье вказуе на злу волю, або що найменше на индолєнцію управляючого теперь староствомъ комісаря Вайдовича, запытуемо:

Якъ оправдае Выс. ц. к. правительство таке разяче нарушанье закона основного о товариствахъ зъ 15 падолиста 1867 ч. 134 и о тайнѣ листовôй пôсля арт. 10. законôвъ основныхъ зъ 21 грудня 1867.

Крôмъ повыстои интерпеляціи, внесено ще двѣ интерпеляціи, а именно: въ справѣ не захованя зô стороны скарбовыхъ властей приписôвъ закона зъ 18 падолиста 1889 що-до направы кôтлôвъ горальняныхъ — и въ справѣ выробу и продажи каініту калускаго.

Ôдчитано два внесеня: пос. Вівіена о потребѣ отвореня школы рôльничои въ Тернополи— и пос. Рутовского въ справѣ пôднесеня годôвлѣ краевои худобы.

Слѣдуюче засѣданье въ пятницю.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 20 жовтня. Вчера зробивъ кн. Уельскій передъ полуднемъ візиту цѣсареви и перебувавъ довгій часъ въ цѣсарскôй палатѣ; опôсля цѣсарь его ревізитувавъ. Вечеромъ ôдбувъ ся въ Шенбрунѣ обѣдъ въ честь князя.

Римъ 20 жовтня. Король пôдписавъ декретъ розвязуючій парляментъ и розписуючій новй выборы на день 16 падолиста.

Брукселя 20 жовтня. При выборахъ для доповняючои половины членôвъ рады громадскои выбрано тутъ 16 лібералôвъ. Въ мѣстахъ: Амстердамъ, Ґентъ, Ляйденъ, Вільвордъ и Иссель выбрано такожь 16 лібералôвъ; въ шѣстьохъ иншихъ мѣстахъ выйшли ліберали при помочи робôтникôвъ.

Міляно 30 жовтня. Приѣхавъ тутъ король Гумбертъ и конферувавъ дуже довго зъ Кріспімъ.

Пештъ 21 жовтня. Пôвурядовый Nemzet заперечуе вѣсть, будьто-бы ґр. Калькокій мавъ пôдчасъ свого урльопу зъѣхати ся зъ Капрівімъ и Кріспімъ. — Складачѣ друкарскй заповѣли властителямъ друкарень, що коли до суботы не дôстануть ôдъ нихъ ôдповѣди на свои жаданя, то въ понедѣлокъ застрайкують.

Парижь 21 жовтня. На интерпеляцію пос. Ґуссота въ справѣ булянжистôвъ ôдповѣвъ Констанъ, що правительство не думае робити булянжистамъ процесу, бо то бы ихъ лишь ще бôльше пôднесло и зновъ оживило. По сѣй ôдповѣди розôграла ся межи Дерульедомъ а Рейпашенъ такъ бурлива сцена, що ажь мусить ся теперь закôнчити поєдинкомъ.

Софія 21 жовтня. Австро-Угорщина заключила зъ Болгарією провізоричну угоду торговельну.

Амстердамъ 21 жовтня. Правительство рѣшило ся установити реґентію, бо лѣкарѣ орекли, що король не ôдзыскае здоровля на умѣ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (также для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ питняныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, кравaтокъ, бѣля Єгера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; запавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3.75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй приукрашеня церковнй, бôлтары, иконостасы, амвоны, бôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ

3604 33—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ПА-

расоль до дощу и до сонця бдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескй и дамскй зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючй воды по 50 кр.

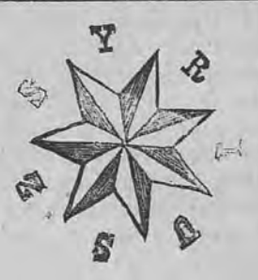
поручае найдешевше

ТОРГОГЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найлѣпшôмъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90
на провінціи 4¾ кільо зр. 9.60
франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы, котрй иншій пôдъ назвою моего знамени оголошують; кождый самъ може переснѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена ½ кільо зр. 1.20.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр. ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ ТЫЖДЕНЬ

3648 (37—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

11 льосôвъ 10 зр. — **2291 ВЫГРАНЫХЪ** — **6 льосôвъ 5 зр. 50 кр.**

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 229. Львовъ, Середа 10 (22) жовтня 1890. **Рочникъ XI.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свитъ) о 5-бій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огологошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Шароши Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатками

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рѣкъ	18 зр.	на цѣлий рѣкъ	24 зр.
на півъ року	9 зр.	на півъ року	12 зр
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлий рѣкъ	16 зр.	на півъ року	8 зр
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вільній бъ порта

Поодинокє чисто коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія приймаються по цѣнѣ 6 кр. бъ одной стрічки печатнок, въ рубр. „Надісляне“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. бъ стишне.

У Львовѣ, дня 22 н. ст. жовтня 1890.

20 жовтня минуло якъ-разъ тридцять лѣтъ бъ часу такъ званого дипльому жовтневого, котрымъ народамъ австрійскимъ надано конституційну свободу, знесену одвымъ почеркомъ пера 31 грудня 1851 р. Ще въ 1859 роцѣ писавъ міністеръ австрійскій, гр. Буоль Шавенштайнъ, въ дипльоматичнѣй нотѣ до льорда Мельсбірі, що конституційній свободы можуть бути добрѣ для Анґлії, але для континентальныхъ державъ европейскихъ они зовсѣмъ не придатнѣ. Въ сѣмъ самѣмъ роцѣ слѣдувала однакожь Мажента въ Сольферіномъ и маръ въ Віяляфранка и не перейшовъ рѣкъ, якъ и въ Австрії бъчуто наглу потребу управы конституційнои. Дня 20 жовтня 1859 р. пѣдписавъ цѣсарь Францъ Іосифъ жовтневый дипльомъ, 21 жовтня оголошено его, а ще того самого дня вечеромъ выѣхавъ цѣсарь до Варшавы, щобы тамъ въѣхатись въ Александромъ II. и пруским принцъ-реґентомъ Вільгельмомъ и уговоритись, якихъ средствъ належало-бъ ужити, щобы не допустити до сполученя Италіи въ границяхъ етноґрафічныхъ.

Въ першѣмъ райхсратѣ вѣденьскѣмъ, що вѣбравъ ся на основѣ выробленои Шмерлінґомъ новои конституціи, выступили на явъ три теорія, пѣсля котрыхъ конституційна Австрія мала на будуче устроитись. Мадяры, устами гр. Юр. Майлята и гр. Сеченіого, заявились вже тогдѣ за дуалізмомъ, зазначуючи, що Угорщина вдоволить ся ажь тогдѣ, коли Мадяры стануть въ нѣй господарями, а короне св. Стефана буде звернена въ цѣлости конституція въ 1848 р. Ґр. Гайнрихъ Клямъ-Мартініцъ промовлявъ за тымъ, щобъ конституцію нову оперти на исторично-політичныхъ индівідуальностяхъ, а пос. нѣмецкій Маґеръ жадавъ одного одноцѣльнои конституціи для всеи державы и одного парляменту державного въ дусѣ централістичнѣмъ.

Бъ сего часу минає вже тридцять лѣтъ, а наколи спытаємо себе, чи на основѣ нинѣшныхъ формъ конституційныхъ Австрія дѣйшла до велиного ладу у своѣмъ внутрѣ, то бъповѣдь на те кардинальне пытанье мусить выпасти неґативно. Мадяре одержали справдѣ свѣй дуалізмъ по катаклізмѣ пѣдъ Садовою, але чи народы короны св. Стефана вдоволенѣ господаркою мадярскою? Въ Долитавщинѣ стараюсь въ-разу примѣнити теорію конституційну Маґера, пѣзнѣйше гр. Клямъ-Мартініца въ увзглядненьемъ историчныхъ правъ провінцій, або зъ увзглядненьемъ такъ званои автономіи краѣвъ коронныхъ, а що показалось? Анѣ „ширшій“ анѣ „вузшій“ райхсратъ, анѣ райхсратъ зъ делеґаціями соймовыми, анѣ райхсратъ зъ безпосередныхъ выборѣвъ, анѣ соймы краєвѣ зъ ширшою або вузшою компетенціѣю не були въ силѣ надѣлити Долитавщину зъ ѣи народами тымъ добромъ, якого поодинокѣ народы надѣялись бъ конституціи. Не доказали дѣла сего анѣ централы нѣмецкѣ въ союзѣ зъ Поляками, анѣ гр. Таффе зъ своѣю автономістичною програмою, опираючись на феодалахъ, Полякахъ та Чехахъ, а помирившись въ часахъ найновѣйшихъ навѣть зъ чешскими Нѣмцями. То, що дѣесь на очахъ нашихъ въ самѣй-же Чохіи и у всѣхъ краяхъ о мѣшанѣмъ населеню: аспіраціи молодо-Чехѣвъ, Славянъ моравскихъ, шлескихъ, стирійскихъ, каринтійскихъ, домагання Русинѣвъ та Италійцѣвъ тирольскихъ, — все то есть дуже наглядным доказомъ, що нинѣшна система конституційна — котру мы Русины найлучше бъчуваємо — есть для Долитавщины зовсѣмъ не бъповѣдна.

На той тематъ писали мы не разъ, не два. На той тематъ розправляли широко пок. Шуселька и жнючій ще Фішгофъ, дотыкали сего пытаня и деякѣ орґаны прасы австрійскои и заграничнои та на нещастье державы цѣле дѣло розвиваесь пиняво, бо beati possidentes умѣють добирати найрѣзнороднѣйшихъ средствъ, щобы не дати собѣ выдерти тои гегемоніи надъ меншостями національными, до котрои дѣйшли чи то на основѣ системы автономіи краѣвъ, чи закулісовою роботою або контрактами межи собою.

Мимо того слѣдно нинѣ, що въ Австрії иде до перелому. Домагання невдоволеныхъ меншостей суть за надто оправданѣ и справедливѣ, щобы яке небудь правительство не мусѣло зъ ними почислитись. Мы навели вже въ „Дѣлѣ“, чого домагаютъ ся Словѣнцѣ та Хорвати на полудни, чого хотять Тридентійцѣ, чого Румуны семиградскѣ та угорскѣ. И въ Чехіи заносить ся на зъѣздъ посольскій зъ Моравы та Шлеска яко краѣвъ короны св. Вячеслава. А рухъ сей, разъ розбудженѣй, не спинить ся, доки не выборе собѣ того, що всѣмъ народамъ въ конституційнѣй Австрії належить ся.

Нинѣ познакомимо читателѣвъ „Дѣла“ бодай въ коротцѣ зъ статьею, котру помѣстила праска Politik зъ 19 жовтня. Обговорюючи нещасну угоду чесько-нѣмецку и поставивши собѣ пытанье, длячого переведенье точокъ угодовыхъ стрѣчає стѣлько трудностей, Politik каже: „Внутрѣшна політика державы австрійскои опиралась до нинѣ на такъ званыхъ исторично-політичныхъ индівідуальностяхъ, або на узнаню правъ, якѣ мовь-то прислугують поодинокимъ краямъ коронным. На тыхъ основахъ уложено жовтневый дипльомъ зъ 1860 р., о тѣ основы оперлась конституція Шмерлінґа, а навѣть и конституція груднева, зъ додаткомъ о безпосередныхъ выборахъ до ради державнои. Анѣ централісты, анѣ федералісты або автономісты не важились нѣколи рухати тыхъ основъ. Ажь угодовѣ точки конференціи вѣденьскои першій разъ станули въ суперечности до исторично-політичныхъ правъ поодинокихъ краѣвъ коронныхъ. Угодою чесько-нѣмецкою спробувано вперве розрушити краєвѣ цѣлости и вытворити зъ нихъ округи чи области національнѣ и области тѣ надѣлити такою автономію, яку можуть имъ достарчити рады школьнѣ, рады культурнѣ и курія соймовѣ, подѣленѣ на основѣ принципу національного. Вытворенье областей національныхъ въ самоуправою національною веде державу нашу просто до радикальнои змѣны дотеперѣшныхъ конституційныхъ засадъ. Автономію краѣвъ коронныхъ мае заступити автономія народѣвъ. Політика внутрѣшна хоче опертись о принципъ національный. Що одному народови доси признано, то мае бути признане всѣмъ.“

Выводы свои, котрѣ суть вѣрнымъ повтореньемъ всего того, о чѣмъ мы въ „Дѣлѣ“ писали передъ двома роками, кѣнчить Politik апострофою: Бо и якимъ правомъ смѣемо и хочемо Словѣнцямъ, Русинамъ та Италійцямъ перечити то, чимъ надѣлено Нѣмцѣвъ чеськихъ? На основѣ принципу національного добють ся не лише Чехи, але всѣ народы австрійскѣ правъ своихъ найскорше и найпевнѣйше..

И дѣйстно, для Австрії, не выймаючи навѣть Залитавщины, нема нинѣ другого выходу, якъ збрвати рѣшучо зъ системою форитованя одныхъ противъ и зѣ шкодою другихъ; зъ системою гегемонія народѣвъ мовь то „благонадежнѣйшихъ“ надъ народами, котрыхъ окрічано елементомъ сепарастичнымъ або такимъ, до котрого династія и держава довѣрія мати не можуть. Якъ нинѣшна система мусить зъ конечности вытворювати антаґонізмъ національный, а навѣть ненависть племѣнну, такъ автономія народѣвъ одна-одинока не тѣлько знищить бъ разу всякѣ роздоры, але выробить на певно и солідарность межи народами австрійскими и ентузіязмъ для интересѣвъ всеи державы.

Въ виду тыхъ користей повинни всякѣ аспіраціи, опертѣ на збутвѣлыхъ перґамінахъ, а суперечнѣ зъ фактичнымъ положеньемъ рѣчей, уступити на плянъ послѣдный. Миръ національный въ Чехіи мае высшу цѣну бъ историчного права ческого. Мира того потребують и другѣ короннѣ краѣ за-для економічнои бѣдноты своѣи. А Австрія есть ще и въ тѣмъ щасливѣмъ положеню, що, посѣдаючи въ границяхъ своихъ політичныхъ бъломки бѣльшихъ національныхъ орґанізмѣвъ, змогла бы въ тыхъ орґанізмахъ збудити щирѣ для себе симпатія...

Тѣлько енергіи бѣльше, бѣльше справедливости, бѣльше выразумѣлости, а менше еґоізму и закрытыхъ дѣйстно сепаратистичныхъ фантазій...

Справы соймовѣ.

Зъ помѣжь бъчитаныхъ на вчерашнѣмъ засѣданю сойму петицій суть важнѣйшѣ: Выдѣлъ повѣтовый въ Скалатѣ о уреґульованье вымѣру податку доходового зъ права пропінаціи, для запевненя радамъ повѣтовымъ додатковъ до податковъ на рѣчь фондовъ повѣтовыхъ; громада Довжанка и Домаморичъ о знесенье рогачки мытовои; громада Бутелька нижна о запомогу на будову школы; громада Порохникъ о вынагороду учителеви Саламонови за удѣлюваные науки въ Майданѣ; мешканцѣ Завалова зъ жалобою на учителя Ивана Курмана; учителѣ Станіславъ Дроздъ, Кароль Марцякъ, Евгенія Мацішевска и Марія Иваньсва о запомога; Иванъ Рогожиньскій о почисленье лѣтъ службы учительскои; Бурса въ Перемышли, Бурса Ивана Хрестителя въ Дрогобычи о запомоги; товариство им. Коперника у Львовѣ о запомогу на выдавництво ґазеты Kosmos; игуменъ оо. Павлинѣвъ въ Краковѣ о запомогу на бъновленье гробу заслуженыхъ на Скалцѣ; Левъ Куниць, протоколістъ краевого выдѣлу, о задатокъ; Кароль Фрідманъ, дівтарь рах. о veniam studiorum; Антѣнъ Бульсевичъ о стипендію для сына; Іосифа Кестліхъ, Ванда Дзюбиньска, Каролина Ильодеръ, Юліянна Кукавска, Станіславъ Василевскій и Вільгельмина Корчиньска о запомоги або дары зъ ласки; громады Мединь, Воробѣївна, Скорики, Пенькѣвцѣ и Просѣвцѣ о перенесенье рогачки мытовои въ Пѣдволочискахъ; Присѣловъ Новый Тичинъ о вылученье изъ связи громады Заздрѣсть; Алойсъ Думаньскій, учитель о емеритуру; Иванъ Ижицкій и Марія Шенвельдеръ о запомоги. Всѣхъ петицій вплынуло дотеперь 150 и роздѣлено ихъ межи бъповѣднѣ комісіи.

——

Польскѣй прасѣ дуже то не сподобалось, що рускѣ послы выступили зъ т. зв. kol-a włościańsk-ого. Przegląd пише въ сѣй справѣ: „Пѣсля нашои думки спонукало Русинѣвъ до выступленя зъ kol-a włościańsk-ого то, що они нечисленнѣ и не мали тамъ достаточного поля до деструкційныхъ аґітацій (!) політичныхъ.“ A Gazeta Narodowa каже: „Есть то

In Ruthenia.

Свого часу розносили були ґазеты всего свѣта вѣсть, що Анґлічанка, панна Menie Muriel Dovie, выбравшись *способомъ*, на якій може зважитись лишь якась Анґлічанка, до нашого краю, перебувала довшій часъ сама одна середъ нашихъ Гуцуловъ и студіювала тутъ наочно етноґрафію нашои Гуцульщины. Вернувши назадъ, мала она въ ґеоґрафічнѣй секціи товариства Royal British Association бъчитъ о своѣй подорожи а бътакъ помѣстила пѣдъ повышнимъ заголовкомъ статью въ журналѣ The Fortnightly Review, въ котрѣй, хочь може и не конче вѣрно а въ дечѣмъ навѣть и хибно, представляе бъносины тои закутины нашого краю, котру она оглянула, але все-таки дае доказъ, що дѣйстно щиро потрудилась, щобы пѣзнати „Рутенію“, котра мала заинтересувати сынѣвъ и дочеры Альбіону и ѣй самѣй принести славу. Mis Dovie осягнула свою цѣль; наразъ стала ся славною на цѣлу Анґлію мовь бы бъкрыла якусь нову часть свѣта. Часопись The Gentlewoman („Интеліґентна женщина“) дала ѣй въ нагороду оливну вѣтку, яку призначая женщинамъ, що бъзначають ся штукою, наукою або якимъ-небудь дѣломъ великого значѣня, на яке лишь женщина здобути ся може. Найбъльша провінціональна ґазета, йоркшайрска Post, приняла ся за свого кореспондента и платить ѣй за кожду статью що найменше 12 фунтѣвъ штерлінґѣвъ (звышь 120 зр.) а Mis Dovie, заохочена тымъ, обѣцює ще написати и исторію Руси та збирае вже до того матеріялы.

Але по-при ту славу, яку собѣ Mis Dovie здобула своимъ побутомъ въ нашихъ горахъ, причинилась она немало и до розширеня знання про нашу Гуцульщину, про котру доси не то въ Анґлії, але въ цѣлѣй Европѣ ледви чи що бъльше знали, якъ про край Макололѣвъ. Для насъ же ся спостереженя и погляды тымъ дуже цѣкавѣ, що поучають насъ о тѣмъ, якъ судять о нашѣмъ народѣ и его способѣ житя, его звычаяхъ та обычаяхъ люде, що нѣколи про него не чували и лишь случайно, и такъ сказати-бъ, зъ верха мали нагоду ему приглянутись. *Послухаймо отже*, якъ Mis Dovie бъ сталась до нашои Гуцульщины, по ся думцѣ на Русь, и що она тугъ видѣла та якъ о тѣмъ всѣмъ розказуе.

„Маючи вамъ — каже Mis Dovie — розповѣсти о Руси и ея народѣ, мушу обмежитись лишь на то, що менѣ приключилось и що я робила, бо то и все, що я знаю. Але закимъ въ слѣдующою весною моя книжочка свѣтъ побачить, то я запорпаюсь въ британійскѣмъ музею ажь до самого споду и прочитаю все, що менѣ буде потреба зрозумѣти минувшость краю, котрого теперѣшна исторія такъ дуже мене интересуе. И я призбираю, якъ той кролякъ, спору купку фактѣвъ, що выйдуть зъ тои норы, що я выпорпала. Коли я сего лѣта пшла туды, то я о Руси не знала нѣчого, и я чула то, що моѣ незнанье заслугуе на оправданье; бо коли вѣльно менѣ то сказати, то не стрѣтила я нѣкого, хто бы менѣ щось знавъ о нѣй розповѣсти.

„Моя думка була поѣхати верхомъ черезъ Карпаты и то самѣй, выняши хиба лишь одного сѣльского слуги, та задержатись десь въ якѣмсь селѣ, котре бы менѣ сподобалось. Ну, и заразъ скажу, я такъ и зробила. Я жила десять недѣль середъ селянъ, зовсѣмъ пѣсля ихъ звычаю и ѣла то, що они ѣдали; цѣлыми тыжднями не видѣла я мяса нѣ огородовины, нѣ пива нѣ вина; перебуваючи въ высокихъ горахъ, спала я нѣчь за ночею пѣдъ голымъ небомъ на кушинѣ свѣжо нарубаного соснового галуза, завинувшись лишь въ тартановый плащь.

„Въ Карпатахъ е рись, вовка и медведѣ и, о скѣлько я знаю, подумае певно кождый, що суть ще и другѣ перешкоды для дѣвчины, що ѣздить сама одна; але такъ не есть. Не тутъ мѣсце поясняти, длячого менѣ бъ Лондону ажь до самои границѣ россійскои не приключилась нѣяка немила пригода; я то лишь констатую а на нашѣмъ мѣсци розкажу причины того.

До одной одежи, въ якѣй я ходила, належала ще и спѣдниця, котру я могла легко бъпняти а тогды могла свобѣдно порушатись въ пантальонахъ по колѣна. Въ бесазѣ при сѣдлѣ була пара чистыхъ сорочокъ, а що я знала, що не ѣзджу по Гайдъ-парку въ Лондонѣ, то сѣдала я на осѣдланого гуцулика або таки безъ сѣдла такъ, якъ мужчына.

„Гуцулами называють ся не лишь люде въ горахъ, але и гѣрскій конѣ; на долахъ называють одныхъ и другихъ Русинами. Я не убирала ся майже нѣколи въ панчохи и постолы — я бачите бъ разу прибрала ся въ ту хорошу народну обувь — хиба лишь якъ ѣхала верхомъ або возомъ. Всюды ходила я босо, а коли приходило ся лѣзти на вершокъ горы, то я здѣймала постолы и вѣшала ихъ собѣ волоками на шии, бо менѣ жаль було подерти ихъ на каменистѣй дорозѣ. Може то було и нерозумно, але менѣ и на гадку не прийшло, що я можу покалѣчити собѣ ноги, и що на то прецѣ черевики, щобы нѣгъ не калѣчити, але постолы то були у мене прикрасою.

„Въ Микуличинѣ, першѣмъ селѣ, перебула я цѣлый мѣсяць, щобы трохи пѣдучитись бесѣды и придиватись звычаямъ народу. Пѣзнѣйше пѣйшла я дальше по селахъ, що такъ красно называють ся, якъ: Полонина, Космачь, Ворохта, Яблоница, Жабѣ, Яворѣвъ и закінчила дорогу въ гѣрскѣмъ мѣсточку Косовѣ, де перебула три днѣ въ домѣ мѣсцевого лѣкаря, де мене хочь безъ всякого запрошеня дуже радо гостили.

„Въ Косовѣ е фабрики полотна и выробъ вовны; я ихъ пильно оглядала. Тамъ робили запаски зъ могаіровои вовны, котру зъ Бедфорду спроваджують. Они були поганѣ. Дивна рѣчь, що тѣ люде, котрѣ своими чотирома красками: червоною, жовтою, зеленою и оранжевою умѣють такъ артистично выробляти, не умѣють зовсѣмъ обходити ся зъ иншими красками якъ маджента, королевска голуба и т. д. На бажанье властителя добрала я комбінацію гармоніюючихъ красокъ и бъ теперь будуть ихъ уживати.

„Ихъ полотно зъ льну и конопель, котрыхъ тутъ богато, есть такъ добре, що его не могла бы поправити и наша прійска фірма Robinson A. Cleaver. Тамъ нѣхто не знае, щобы — якъ то у насъ въ Анґлії роблять — всѣляками бъмастками надавати полотну вагу.

„Микуличинъ розкинувъ ся по широкихъ каменистыхъ зарѣнкахъ надъ Прутомъ. Декотрѣ хаты стоять по прогалинахъ зарослыхъ лѣсами зубочей, а другѣ скотились якъ бы каменье ажь надъ саму воду. Прутъ, котрого призначеньемъ есть приносити що-рана воду зъ снѣгѣвъ Чорногоры, приходить до Микуличина въ двохъ бонѣвъ и дае селянамъ богато роботы, бо они мусять разъ-у-разъ ставити мосты та гаты. Заразъ повыше села сходить ся бнъ знову и котить ся быстро дальше ажь до великого водоспаду коло Доры. Була то знаменита рѣка до купелѣ.

Селяне мають на лѣто одѣжь зъ грубого полотна, зимою зъ грубого червоного сукна, котре самѣ выробляють. Мужчины носять штаны и довгу свиту; жѣнки якусь одежину, що выглядае якъ нѣчна сорочка а до того зъ переду и заду по одной червонѣй запасцѣ, голову завивають въ червону або жовту хустку. Всюды любують ся найбѣльше въ старыхъ народныхъ краскахъ, червонѣй и бѣлѣй и въ тыхъ краскахъ такожь вышивають. Гуцулы беруть до того ще и зеленѣ, оранжевѣ та жовтѣ краски та чепурять ся и строять. Они носять зимою и лѣтомъ чудно вышиванѣ кожухи. Суть то люде высокого росту, крѣпкій и вытревалои расы, мужчины и жѣнки жнють

ставленьемъ себе на выключнôмъ становищи, чи то рускôмъ, чи селяньскôмъ понадъ загальный краевый характеръ сойму. Межи пôдписаными на заявленю рускихъ послôвъ впало всѣмъ въ очи (!) назвище посла Даміяна Савчака, члена выдѣлу краевого, бо той яко такій не повиненъ уважати ôдповѣднымъ для себе выключне становище чи то клюбове, чи станове. На жаль, не першій вже то случай мавіфестацій выключного становища зô стороны згаданого члена выдѣлу краевого.“ Тажь сама ґазета въ послѣднôмъ числѣ цитуючи слова „Черв. Руси“, що нема подôбности межи интересами великихъ властителѣвъ, репрезентуючихъ громады а интересами селянъ, лишь суперечнôсть, пытає: „Чи и тѣ понятя перековують умы послôвъ зъ курій селяньскон такихъ народовцѣвъ (ludowych mężów) и политикôвъ, якъ пп. Телѣшевскій, Окуневскій и Романчукъ?“

——

Комісія для змѣны инструкціи и реґуляміну выдѣлу краевого укôнстатувала ся выбираючи предсѣдателемъ ґр. Яна Тарновского а секретаремъ ґр. Волод. Козьебродского.

——

Якъ бы въ ôдповѣды на интерпеляцію пос. Рожанковсного въ справѣ аґента провокаційного въ Золочѣвщинѣ, Ґінсберґа, появилась нинѣ въ Dzien. Polsk. допись зъ Золочева въ котрôй сказано, що того аґента выслано лишь на то, щобы розслѣдавъ, чи селянинъ Гринько Муринъ Мартинôвъ зъ Ляцкого не збирає людей до Почаева. При сѣй вагодѣ дописуватель згаданон ґазеты, хотячи очевидно очистати власти ôдъ вины, кидає, всякій пôдозрѣня и на посла Рожанковского а мѣжь нашимъ навѣть и на то завидає, що пос. Рожанковскій пшовъ разъ зъ згаданымъ селяниномъ рука объ руку до церкви. Хочесь майже вѣрити, що ся допись ôсть прелюдією до ôдповѣды на интерпеляцію пос. Рожанковского.

Дописи „Дѣла“

Зъ Залѣся пôдъ Ряшевомъ.

[Благородній учинки мѣсцевого дѣдича. — Де-що про кваліфікаціи ученикôвъ ряшѣвскон учительскои семинаріи до рускаго языка. — Охота корѣнныхъ Полякôвъ до науки рускои мовы и письма. — Занедбанье обрядове ученикôвъ Русинôвъ ряшѣвскои ґімназіи.]

Въ Залѣсю ôдбуло ся дня 15 с. м. посвяченье будынку шкôльного мѣсцевымъ душпастыремъ. Будынокъ сей, поставленый въ рôкъ передъ внесеньемъ права пропінаційного, на коршму, дарувавъ дѣдичь Залѣся, п. Ґуманьскій, вразъ зъ огородомъ, въ загальнôй вартости 1000 зр., мѣсцевôй громадѣ на школу. Ôсть се оденъ зъ дуже рѣдкихъ выпадкôвъ правдивои благородности, заслугуючій на поданье до прилюднои вѣдомости, тымъ бôльше, що були зъ стороны деякихъ шпекулянтôвъ христіянъ старания, щобы будынокъ сей на дальше оставъ коршмою, и тымъ-же евентуально на сю „благородну“ цѣль бувъ ôдпроданый, хочь бы и за грубôй грошѣ, и що матеріяльне положенье дѣдича Залѣся не ôсть сего рода, щобы дозволяло на дарунки зъ фантазіи. Правда, що черезъ призначенье единои въ селѣ коршмы на школу, упала послѣдна пôдпора деморалізаціи въ громадѣ, и омынувъ деякихъ шпекулянтôвъ зъ околицѣ, зъ христіяньскои таки вѣры, досыть певный высокъ коршемный зъ людности Залѣся; але се все тымъ бôльше чинить цѣннымъ згаданый высоко горожаньскій поступокъ властителя Залѣся, и зневоляє прилюдно высказати ему сердечне признанье.

переважно на дворѣ и дѣлять ся роботою, лишь одно рубанье то робота самыхъ мужчинъ. Ихъ родины малій и они мало ними журять ся. Малій хлопцѣ и дѣвчата, не конче браты або сестры бавлять маленькихъ дѣтей. Недуги, на яку тій люде западають, то рôдъ ґоатры, котра походить ôдъ злои воды и всѣляки недуги нашкôрній, котрій въ деякихъ случаяхъ беруть ся зъ нечистоты або нужденнои пожывы, але частѣйше заносять ихъ мужчины, вертаючи по трилѣтнôй службѣ въ войску зъ касарень до дому.

„Ихъ хаты, розумѣєся, зъ соснового дерева, але по найбôльшôй части выгôднѣ. Коли вôйти до нихъ, то они трясуть ся якъ кораблѣ. Церемоній, пукати до дверей, тутъ не потреба. Входить ся въ хату и каже ся: „Слава Исусу Христу!“ а господарь ôдповѣдає: „На вѣки слава!“ Ôдтакъ сѣдає ся на лавку, що стоить пôдъ стѣною, и добуває ся свôй тютюнъ або крутить ся папіроску. Тутъ кождый курить. Дружба такъ й заразъ готова, коли почестувати ґазду папіроскою, хочь она дає ви звычайно чоловѣкови а сама чекає на другу. Дѣти курять недокурки а навѣть маленькимъ дѣтемъ ôдъ грудей дають разъ, два попакати.

„Пôдъ стѣною проти ôконъ стоить постѣль, що подобає бôльше на широку лаву и пѣчь а на и широкôмъ краю (припѣчку) протягнесь выгôдно чоловѣкъ и пяче на хату. Сей звычай ихъ намъ людемъ зъ Заходу дуже ôдразливый. Жѣнка має дуже делікатный инстинктъ чемности и стає заразъ выганяти зъ хаты поросята та куры; ôдтакъ полоче та приставляє до огню грибы та бараболѣ а при тôмъ веде заедно розмову зъ гостемъ. Иногдѣ возьме чоловѣкъ сопѣлку на двѣ стопы довгу и зъ шѣстьма дѣрками та выграває на нѣй якісь дивній мельодіи, то свище, що ажь въ ухахъ трѣщить, то гуде низькимъ второмъ. Жѣнка, обмывши руки, береся прясти грубу пряжу зъ вовны, а не маючи коловороти, пряде веретеномъ.

(Дальше буде.)

Но не конець на тôмъ, що той-же панъ „добре що скасувавъ“, якъ каже тутешный людъ, єдану въ селѣ корчму, роблячи зъ нея мѣсце для просвѣты новыхъ ґенерацій. „Силы тьми“ бачучи пропадаючу въ Залѣсю „святу“ коршму, взяли ся на способы, щобы въ Залѣсю могла таки горѣти и чортови свѣчка. Въ тôй цѣли задумувано ôдъ котрого зъ господарѣвъ купити пôдъ будову мѣсце, и майже вже сторговано пригоже на коршму мѣсце у одного, а потому у другого селянина. Въ сю справу однакъ вдяли ся спôльно дѣдичь и и душпастырь мѣсцевый; першій тымъ, що въ послѣднôй хвили заплативъ въ обохъ разахъ всю сторговану цѣну, набувши за грубый грôшь непотрѣбній собѣ парцелѣ, — а другій моральнымъ своимъ вилывомъ на парохіянъ, спонукуючи ихъ до зрозумѣня справы, що продажь хочь бы и найменшого куся батькôвщины пôдъ коршму, есть прислугою чортови, котрои чей жаденъ приличный чоловѣкъ не поважить ся зробити... Примѣромъ свого колятора веденый, закупивъ такъ само душпастырь Залѣся въ прилученôмъ селѣ Бѣла, парцелю будовляну, на котру жаднымъ окомъ глядѣвъ проворный людъ Ісраиля, щобы на нѣй поставити коршму. Парцела ся становить ôдъ теперь власнôсть Церкви, и на нѣй стане колись будынокъ, де буде помѣщена сельска крамниця, даюча частину доходу церкви титуломъ найму, и читальня. Сю вѣдомôсть прилюдну не подаємо однакъ тутки для хвальбы, а для примѣру, якъ въ подôбныхъ выпадкахъ можь бы поступати.

Не ôдъ рѣчи буде згадати и се, що дѣдичь Залѣся, любленый тутешнымъ людомъ за-для готовости до всякои для него не то поради, але и помочи и услуги, такъ само по горожаньски спомагавъ дѣло поставленя послѣднои на заходѣ рускои церкви въ своѣмъ селѣ. Въ виду, що ся церковь мусѣла зъ взглядôвъ утилітарныхъ бути будована добровôльною конкуренціею парохіянъ при помочи квесты въ краю, мôгъ колятор сеи церкви зовсѣмъ усунути ся ôдъ части конкуренційной, помимо того ôнъ не ино що охотно дававъ всяку помôчь въ твердôмъ матеріялѣ, але и уважавъ дѣло поставленя артистично взôрцевого храму Божого и упорядкованя его внутря пôсля вымогъ рускаго обряду, справою спôльною. Коли шовіністично настроєній люде робили єму увагу, що спомагає нову етапу Москвѣ, сказавъ ôнъ: „Лишѣмъ будучнôсть Богови; а Той очевидно хоче, щобы въ Залѣсю була церковь“.

Вертаючи до школы, годить ся зазначити, що мимо того, що людность тутешна есть зовсѣмъ спольщена, такъ въ школѣ ново отворенôй въ Залѣсю, якъ и въ давнѣйше системізованôй школѣ въ Бѣлôй есть рускій языкъ обовязковый. Сли-бъ учителѣ тыхъ школъ говорили рускою мовою, була бы зъ науки рускаго языка немала користь. Тымчасомъ дано обомъ школамъ учителѣвъ, котрѣ, будучи зъ роду Мазурами, управненій суть до науки рускаго языка на пôдставѣ свѣдоцтвъ зъ ряшѣвскои учительскои семінаріи. Въ тôй семінаріи выкладає рускій языкъ, рôчно якимъ 30 Полякамъ зъ роду, професоръ ґімназіяльный, п. Свистунъ. Добра кляса зъ рускаго языка пише ся кождому, хто умѣє розпôзнати рускій буквы и ихъ ôдъ бѣды складати до купы. Се дуже мало. А фактъ и се, що многій слухачѣ рускаго языка идуть на Русь, до школъ зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ. Можна бы поименно навести тыхъ учителѣвъ, якъ сказано, корѣнныхъ Полякôвъ, котрѣ на пôдставѣ доброи ноты зъ рускаго языка, даваної щедро згаданымъ професоромъ, учать, самѣ по рускы говорити не умѣючи, на Руси въ школахъ зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ. Можна чей понять, яка мусить бути ихъ руска мова, руска наука. П. Свистунъ, котрого увагу звернено на непедаґоґічность его методы клясифікованя, не кажучи вже о шкодѣ робленôй національному образованю сею методою, звинюєся тымъ, що въ разѣ вымаганя бôльшого знаня рускаго языка, мало хто записавъ бы ся на науку сего языка, отже посада, несуча нинѣ кому-небудь зъ Русинôвъ 200 зр. рôчной ремунерациі, мусѣла бы упасти. Якимъ есть таке розумованье, се читателѣ нехай самѣ осудять.

Иншій, але ôдраднѣйшій фактъ зайшовъ зъ теперѣшнымъ шкôльнымъ рокомъ въ ряшѣвскôй ґімназіи зъ рускимъ языкомъ. Въ виду, що въ тôй ґімназіи есть сего року 9 (а може и бôльше) ученикôвъ Русинôвъ, котрыхъ родичѣ жадають для нихъ науки рускаго языка, пôднявъ ся оденъ зъ п. професорôвъ Русинôвъ, свѣжо тутъ импортованыхъ, науку сю выкладати; и на дотычне оголошенье вписало ся на выклады рускаго языка 128, словно, сто двацять ôсѣмъ ученикôвъ, одже около 120 родовитыхъ Полякôвъ. Понеже однакъ справу выкладôвъ сего языка маєостаточно рѣшити рада школьна, про те цѣкава буде рѣчь, яке рѣшенье западе. Ходять слухи, що въ згаданôй институціи пôднесять ся голосы, ôдраджуючій дати призволенье на надобовязкову, добровôльну науку другого краевого языка въ ґімназіи ряшѣвскôй, бо таке призволенье було бы небезпечнымъ прецеденсомъ. Не знаємо, кôлько въ сихъ слухахъ правды, але констатуємо хорошій обявъ середъ польскои молодежи ряшѣвскои ґімназіи, котрый ѣй лишь честь приносить.

Пишучи о ряшѣвскôй ґімназіи, слѣдуе згадати и те, що ученики Русины такъ ґімназіи якъ и иншихъ школъ (а буде ихъ разомъ до 20) суть пôдъ взглядомъ обрядовымъ зовсѣмъ занедбанѣ. Вина въ тôмъ зарядôвъ шкôльныхъ, котрѣ дотычному парохови рускому, до котрого належить Ряшѣвъ, не подають урядовои вѣдомости о числѣ ученикôвъ Русиновъ, и о днихъ, вызначенихъ для релігійныхъ практикъ. Такожь повинна бы удѣлятися и наука літургіи въ нашôмъ обрядѣ ученикамъ-Русинамъ ряшѣвскихъ школъ. Надѣймо ся що Всесв. Ординаріятъ перемыскій, котрому предложено тѣ, якъ думаємо, зовсѣмъ оправданій потребы ученикôвъ-Русинôвъ ряшѣвскихъ школъ, зволить зробити, що потрѣбне, щобы на занедбанье тыхъ-же пôдъ взглядомъ обрядовымъ не можна нарѣкати.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

За ходомъ ческо-нѣмецкои угоди треба теперь пильно слѣдити, бо чимъ разъ бôльше здає ся, що результатъ тои угоды въ сѣмъ або другôмъ напрямѣ подасть скорше або пôзнѣйше причину до якихсь важныхъ змѣнъ въ дотеперѣшнôй внутрѣшнôй политицѣ нашои державы. Зъ того якъ правительство теперь — розумѣєсь поза соймомъ — стало заходити ся около тои угоды, видко, що єму стало щось дуже покванно. Въ суботу вечеромъ выѣхавъ бувъ ческій намѣстникъ чогось дуже скоро до Вѣдня и вернувъ ажь въ понедѣлокъ. Въ Празѣ говорять, що ґр. Тунъ конферувавъ въ недѣлю зъ ґр. Таффымъ. Передъ его ôдъѣздомъ ôдбулась ще конференція членôвъ партій угодовыхъ, на котрôй, якъ теперь доносять нѣмецкій ґазеты, розходилось головно о то, щобы якось бодай въ части усунути тѣ противности, якій выкликало внесенье Шмейкаля въ комісіи угодовôй. Намѣстникъ попросивъ бувъ проводирôвъ партій угодовыхъ, щобы они выбрали кôлькохъ людей зъ своѣи партіи, котрыхъ и кôлько ихъ хотять, та щобы въ суботу рано о 10 год. прийшли до него. Такъ и стало ся. Въ конференціи сѣй бравъ участь такожь и маршалокъ краевый кн. Лобковичъ. Нарады крутили ся насампередъ около того, щобы сформулувати якесь внесенье на той случай, коли-бъ комісія угодова ôдкинула внесенье Шмейкаля. Нѣмецкій члены конференціи заявили тогды, що они не будуть голосувати за посереднымъ внесеньемъ ґр. Кляма, бо не видять въ нѣмъ нѣякои прихыльности для себе. Они мусять бороти ся противъ дотеперѣшнои теоріи зволѣканя и жадати прискореня нарадъ надъ предложеняма. Внесенье ґр. Кляма не має того на цѣли, щобы прискорити нарады. Результатъ нарады надъ сею справою, бувъ остаточно такій, що уложено звѣстне вже внесенье пос. Маттуша, котре принято, коли комісія ôдкинула внесенье Шмейкаля. Дальше занималась конференція справою выставы краевои. Нѣмцѣ зажадали були, щобы выставу ôдложити на оденъ рôкъ, а то не лишь зô взгляду на теперѣшну неясну ситуацію але и въ рѣчевыхъ причинъ — нѣбы то длятого, що черезъ то, що мôстъ Кароля заваливъ ся и въ мѣстѣ нема доброи комунікаціи, та що взагалѣ катастрофа повени наказуе выставу ôдложити. Намѣстникъ ґр. Тунъ заявивъ тогды, що выставу ледви чи буде можна ôдложити; теперь есть велика потреба роботы а при выставѣ знайшли бы тысячѣ людей якійсь заробокъ. Крôмъ того и вступній роботы вже за далеко поступили. Въ справѣ сѣй не ухвалено на конференціи нічого. То есть тôлько рѣчь певна — каже N. fr. Presse, що Нѣмцѣ зажадають продовженя речинця до зголошень на выставу, котрый вже 31 с. м. кôнчить ся. Коли-бъ то не наступило то Нѣмцѣ выдадуть ôдповѣдне заявленье.

На вчерашнôмъ засѣданю ческого сойму выклинали молодо-Чехи дуже бурливу сцену, котра закôнчила ся ажь тогды, коли маршалокъ закрывъ засѣданье. Пос. Ваштый поставивъ бувъ интерпеляцію до правительства, длячого оно именувало намѣстника, котрый не умѣє по чески говорити. Теперѣшный намѣстникъ нарушує основній законы державнѣ и зломавъ присягу на конституцію займаючи становище а не умѣючи говорити языкомъ, котрымъ бôльшôсть краю говорить. По тôй интерпеляціи завдававъ маршалокъ всѣхъ интерпелянтôвъ до порядку и заявивъ, що такои интерпеляціи не допустить. Намѣстникъ дуже розгнѣваный заявивъ, що не буде ôдповѣдати на таку интерпеляцію, бо она занадто оскорбляюча. Въ палатѣ настало велике замѣшанье и пôдняли ся крики а маршалокъ заявивъ, що закрывае засѣданье. Ваштый протестувавъ противъ такъ наглого закрытя, бо то есть незаконнымъ нарушеньемъ реґуляміну. Маршалокъ ôдозвавъ ся тогды до него: „Не смѣете нѣчого говорити, бо засѣданье закрыте! Середъ послôвъ настало тогды ще бôльше огôрченье и пôднявъ ся крикъ небувалый. Молодо-Чехи кричали: То чисте назильство! Старо-Чехи стали выносити ся зъ салѣ а за ними поволи почали выходити и молодо-Чехи; въ сали стало спокôйно, але за то въ кульорахъ сварки и крики ще довго протягали ся.

Страйкъ трамваєвый у Вѣдни закôнчивъ ся и нинѣ стануть возы знôвъ ходити на всѣхъ лініяхъ. До закôнченя страйку причинивъ ся найбôльше пос. Перзерсторферъ, котрый разомъ зъ дзома делеґатами страйкуючихъ явивъ ся у намѣстника и просивъ его о интервенцію. Намѣстникъ ôбловѣвъ, що дотя не буде до нѣчого мѣшати ся, доки вся служба не верне назадъ до роботы; коли же то наступить, то ôнъ ручить словомъ честа, що реґуляминъ службовый, котрый ставъ ся головною причиною страйку, буде переробленый зъ увзглядненьемъ бажань служби. Делеґаты заявили, що вдоволять ся тымъ приреченьемъ и обѣцяли вступити до роботы. Дирекція трамваю, котра вже вчера рано зачала була анґажувати нову службу, не знала нѣчого отôмъ, що страйкъ вже закôнчивъ ся.

Справа страйку трамваєвого розбирала ся вчера и на засѣданю долѣшно-австрійского сойму. Антісемітъ Шнайдеръ поставивъ бувъ интерпеляцію до правительства, чи не схоче оно якъ найскорше засеквеструвати трамвай, бо лишь тымъ способомъ не допустить до проливу крови, а до того може легко прийти въ виду того, що дирекція стала наймати нову службу и 1800 людей готовій остатись безъ кусника хлѣба. Внесенье Шнайдера въ справѣ секвестрациі трамваю передано комісіи, але наглôсть его ôдкинено. Пос. Фусъ и товарищѣ интерпелювали правительство, якъ могло оно санкціонувати такій реґуляминъ для службы трамваєвои, котрый есть для нея великимъ тягаромъ и промавляли такожь за секвестрацією трамваю.

——

Jenaische Ztg. подає вельми цѣкавый и характеристичный, наколи лишь правдивый, причинокъ до исторіи послѣднои гостины нѣмецкого цѣсаря въ Россіи. Згадана ґазета пише: „Недавно тому дôстали мы ту дивну вѣсть, що особы, котрѣ въ Ревлю старали ся дôстати мѣсце на трибунахъ, щобы повитати нѣмецкого цѣсаря, коли ôнъ буде выходити на берѣгъ, мусѣли пôдписати реверсъ, котрымъ зъобовязують ся, що не будуть витати цѣсаря окликами: Гурра! Хочь вѣсть ту подавъ намъ чоловѣкъ, котрый проживав въ Россіи, и котрый, якъ каже, мусѣвъ самъ такій реверсъ пôдписати, то мы все таки не хотѣли тои вѣсти подавати до публичнои вѣдомости, бо хочь мы знали, що въ Россіи приѣзду цѣсаря дожидали въ дуже холоднôмъ, коли вже не просто ворожôмъ настрою, то все таки мы припускали, що мусѣло настати хиба лишь якесь непорозумѣнье рѣчи. Теперь же потверджують намъ ту саму вѣсть и зъ другои и то вже певнои стороны, такъ що мы вже о нѣй не сумнѣваємо ся. Намъ пишуть теперь ось такъ: „Пôдчасъ принятя цѣсаря нѣмецкого въ Ревлю, дѣялись, якъ кажуть очевидцѣ, нечуваній рѣчи. Властителы білетôвъ на трибуны мусѣли були зобовязати ся, не витати цѣсаря окликами и длятого принятье выпало дуже тихо. Пакунки цѣсарскій зносили и выносили на возы чотири разы а урядники мытовій конче хотѣли ихъ ревідувати (?) выдано ихъ ажь коли вмѣшавъ ся до того вел. кн. Володимиръ.“ Вѣсть ту — каже згадана ґазета дôстали мы ôдъ чоловѣка, котрый вповнѣ заслугуе на то щобы ему вѣрити.“

Правительство россійске носить ся вже ôдъ давна зъ гадкою утворена въ захôднôмъ краю новои ґубернія, котрои ґуберніяльнымъ мѣстомъмавъ бы стати Холмъ а ґубернія называлась бы ôдъ него холмскою. Нова ґубернія мала бы складати ся зъ половины сѣдлецкои ґубернія и зъ половины люблинъскои, такъ званои Холмщины або Забужа. Въ той способѣ ново утворена ґубернія мала бы видѣлити ся зъ Царства польского и прилучити ся до ґенералъ ґубернаторства въ Кіевѣ, до котрого та ґубернія пôсля свого ґеоґрафічного положеня припирае. То само має стати ся зъ одною частею сувалскои або, якъ Поляки кажуть, августовскои ґубернія, котра має бути зовсѣмъ знесена и одна часть має бути прилучена до ковеньскои а друга до валеньскои ґубернія зъ головнымъ центромъ адміністраційнымъ въ Вальнѣ. Зъ повыщихъ плянôвъ выходять ясно тенденція россійского правительства обмежити о сколько лишь можна польскій елементъ на коренну область етноґрафічну и не дано, що Поляки пôднесять по сѣй причинѣ великій крикъ. Пôдъ взглядомъ політичнымъ може сей планъ принести Россіи особливо въ виду теперѣшныхъ непевныхъ часôвъ значній користи и длятого нема и сумнѣву, що правительство россійске, котре носить ся зъ симъ планомъ бôльше якъ ôдъ року дѣйстно его переведе.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

— Трете справозданье зъ дѣяльности выдѣлу тов. „Бурса им. св. О. Николая въ Перемышли за рôкъ 1889/90. Товариство „Бурса им. св. О. Николая въ Перемышли“ основане въ роцѣ 1888 на пôдставѣ статутôвъ затвердженыхъ рескриптомъ ц. к. намѣстництва зъ дня 3 липня 1888 ч. 39051. Членôвъ дѣйстныхъ зъ вкладкою рôчною 3 зр. числило товариство въ 1889/90 роцѣ 55; зъ вкладкою одноразовою 30 зр. приступивъ деканатъ Мостискій, а яко члены основателѣ зъ вкладкою одноразовою 100 зр. приступили деканаты: Жукотиньскій и Ярославскій. До выдѣлу товариства взôйшли слѣдуючій члены: 1. Ю. Нестоpовичъ яко предсѣдатель. 2. Л. Шеховичъ яко заступникъ предсѣдателя, 3. др. Т. Кормошъ яко секретарь, 4. о. М. Мрицъ, 5. А. Негребецкій, 6. Г. Петровскій яко господарѣ, 7. Г. Цеглиньскій яко касіеръ, 8. В. Минковичъ и 9. д-ръ М. Глембоцкій яко члены выдѣлу, а кромѣ тыхъ 10. С. Кочиркевичъ, 11. Д. Левкевичъ и 12 о. д-ръ И. Грôбельскій яко заступники выдѣловыхъ. Въ протягу року одинъ членъ выдѣлу померъ (В. Минковичъ), а оденъ выступивъ зъ выдѣлу (Л. Шеховичъ); на ихъ мѣсце покликано до выдѣлу заступниковъ С. Кочиркевича и Д. Левкевича. Выдѣлъ ôдбувъ въ роцѣ 15 засѣдань, на котрыхъ рѣшала ся справы текучій. Мѣжь иншими ухвалено для Бурсы основный реґуляминъ. До Бурсы принявъ выдѣлъ на 1889/90 рôкъ 12 питомцѣвъ; зъ тыхъ середъ року вôдôйшло 2, прибуло 2, було отже зъ кôнцемъ року 12 мѣжь ними було 3 сынôвъ селяньскихъ, 5 мѣщаньскихъ, 3 сынôвъ народныхъ учителѣвъ, 1 сирота по священнику. Бурса давала питомцямъ помешканье, харчь, топливо, свѣтло, услугу пранье, инструктора и деякій книжки. Питомцѣ були помѣщенй въ Бурсѣ за доплатою 2 до 10 зр. мѣсячно. На инструктора платили деякій питомцѣ окремо 1 зр. мѣсячно. Зъ питомцѣвъ ходило 7 до клясы першои, а 5 до клясы другои рôвнорядноі ґімназіи рускои. Зъ кôнцемъ року шкôльного 1889/90 одержало 5 клясу першу зъ ôдзначеньемъ, прочій клясу першу. Управителемъ Бурсы бувъ членъ выдѣлу д-ръ И. Глембоцкій. Бурса помѣщена при улици Татарскôй въ домѣ вынайменôмъ ôдъ товариства: Бурса для дѣвчатъ за квоту

360 зр. рôчно.

„Бурса для дѣвчатъ“ за квоту 360 зр. рôчно.

Станъ касы зъ днемъ 1 вересня 1890 бувъ слѣдуючій:

А. Доходу було въ р. 1889/90.

1.	Сальдо зъ минувшого року .	104·39 зр.
2.	Зъ доплатъ питомцѣвъ . .	707·— „
3.	Зъ вкладокъ членьскихъ . .	143·20 „
4.	Зъ представлень театральныхъ	327·21 „
5.	Субвенція выдѣлу краевого .	100·— „
6.	Запомога ôдъ рады громадскои въ Перемышли . . .	50·— „
7.	Запомоги гр. к. еп. Ординарія-ту въ Перемышли зъ провізій тов. убезпечень въ Краковѣ .	111·50 „
8.	Запомога Перемыскои щаднцѣ	50·— „
9.	Запомога выдѣлу рады повѣтовои въ Перемышли . .	50·— „
10.	Зъ перенятыхъ ôдъ Общ. рольн. кред. Заведенія претенсій .	140·— „
11.	Зъ жертвъ	98·26 „
12.	За ôднаємъ 2 комнатъ въ помѣщеню Бурсы . . .	16·— „
	Загальна сума доходу .	1897·56 зр.

Б. Розходу було въ р. 1889/90.

1.	Кошты удержаня и закупна инвентаря	33·05 зр.
2.	Прокормленье питомцѣвъ .	630 30 „
3.	Платня кухарки . . .	75·— „
4.	Помешканье	360·— „
5.	Топливо	74·— „
6.	Платня управителя . . .	—·— „
7.	Платня инструктора . .	—·— „
8.	Дрôбнй выдатки . . .	31·16 „
	Загальна сума розходу .	1204·51 зр.

Бíлансъ зъ днемъ 1 вересня 1890.

А)	Дохôдъ . .	1897·56 зр.
Б)	Розхôдъ . .	1204·51 „
	Остав въ касѣ .	693·05 зр.

Майно Бурсы зъ днемъ 1 вересня 1890 представляе ся въ способѣ слѣдуючій:

1.	Вартôсть инвентаря, ôдтрутивши 10% зъужитя . . .	237·46 „
2.	Готôвкою въ касѣ . . .	49·55 „
3.	Фôдъ основный, зложеный на книжочку щаднчу . .	86·— „
4.	Фонъ розпорядимый на книжочки щаднчй . . .	558·50 „
5.	Вѣрительности (залегли доплаты)	115·— „
6.	Претенсіи перенятй ôдъ Общого рольн. Заведенія . . .	300·— „
	Разомъ .	1346 51 зр.

Уваги. До поз. 1 доходу. Сальдо выказане тутъ вправдѣ не годить ся зъ сальдомъ выказанымъ въ справозданю зъ 1888/9 р. 623 зр. 37 кр; причиною того есть однако то, що справозданье зъ р. 1888/89 выготовлене було передъ кôнцемъ року адмíнíстрацíйного а опосля прибуло еще колька позицій доходу. — До поз. 12 доходу. Въ помѣщеню Бурсы були через часъ вакацій вынайменй двѣ комнаты за 16 зр. — До поз. 6 и 7 розходу. Управитель Бурсы и инструкторъ не побирали жадного вынагородженя въ грошехъ, лишь помѣщенье и харчь въ Бурсѣ. — До поз. 1 майна Бурсы. Вартôсть инвентаря принято таку, за яку бувъ закупленый по одтрученю 10% въ вартости на зъужитье.

Передаючи се справозданье зъ дѣяльности выдѣлу Бурсы за другій рôкъ истнованя товариства до прилюдной вѣдомости, складае пôдписаный выдѣлъ на томъ мѣсци щиросердечну подяку всѣмъ П. Т. Дообродѣямъ, котрй въ якій небудь способъ причинили ся до подпесеня нашои институціи и до довершеня розпочатого дѣла. Именно же складае пôдписаный выдѣлъ прилюдну и сердечну подяку Всесв. гр. кат. еп. Ординарíятови за дары въ квотѣ 55 зр. и 56 зр. 50 кр., Выс. выдѣлови краевому за даръ въ квотѣ 100 зр., Св. радѣ громадскои мѣста Перемышля за даръ въ квотѣ 50 зр., Св. касѣ ощадности мѣста Перемышля и Св. выдѣлови рады повѣтовои за дары по 50 зр., Св. Редакціямъ часописей „Дѣло“ и „Чер. Русь“ за безплатне помѣщуванье всякихъ оголошень въ дѣлахъ Бурсы, якъ не менше всѣмъ тымъ П. Т. приятелямъ товариства, котрй словомъ и дѣломъ дали намъ можнôсть розпочате дѣло щасливо дальше вести.

Зъ предложеного справозданя видно, що пôдписаный выдѣлъ старавъ ся всякими можливыми способами якъ найбôльше средствъ матеріяльныхъ зôбрати, и головно зôбрати такій капíталъ, щобы колись могло товариство подôбно якъ наша Бурсы всходнои Галичины дôйти до власнои хаты и станути на тôмъ степени, щобы було въ можности принимати бôльше число питомцѣвъ и то зовсѣмъ безплатно, або за дуже малою доплатою.

Пôднести такожь годить ся велику жертволюбивôсть мужа, котрый умираючи, не поминувъ и нашои институціи, лишаючи ѣй красный записъ. Тымъ добродѣямъ есть бл. п. Григорій Шашкевичъ, архíпресвитеръ гр. кат. капітулы перемыскои, померший въ роцѣ 1888. Записъ сей, а радше фондація запевняе для Бурсы рôчну ренту въ квотѣ 50 зр., котра по смерти (помершого вже) сына тестатора бл. п. Михаила Шашкевича зросла до квоты 80 зр., а пôзнѣйше до квоты 100 зр. рôчно. Фондація тая однако до сеи поры еще не увôйшла въ житье.

Щобы придбати средства матеріяльнй до здвигненя институціи, котра бы, стоячи о власныхъ силахъ, могла въ повнѣ своѣй задачи одповѣсти, а головно, щобы призбирати капіталъ, за котрый товариство могло бы набути яку хату на помѣщенье Бурсы, розбславъ выдѣлъ до всѣхъ деканатôвъ дíецезíи перемыскои, а такожь до виднѣйшихъ нашихъ патріотôвъ, щобы вступали яко члены основателѣ до товариства. Коли бы всѣ деканаты въ дíецезíи, котрыхъ есть 39, схотѣли приступити въ члены основателѣ зъ одноразовою вкладкою 100 зр., призбиравъ бы ся капіталъ въ сумѣ 5000 зр., за котрый можна бы набути яку реальнôсть на помѣщенье Бурсы. На жаль, на нашь ôдзывъ ôдповѣли лишь 3 деканаты, а то деканатъ Жукотиньскій и Ярославскій, котрй вкладку одноразову 100 зр. зъобовязались сплатити въ рôчныхъ ратахъ по 10 зр. и деканатъ Мостискій, котрый вступивъ яко членъ дѣйстный зъ одноразовою вкладкою 30 зр., а деякй деканаты (якъ Затварницкій и др.) прислали тôлько поменшй запомоги; прочй не ôдповѣли нѣчого.

Пôдписаный выдѣлъ не зражае ся однакъ симъ и ще разъ звертае ся до Всеч. Духовенъства и до прочихъ П. Т. русинихъ патріотôвъ зъ прошеньемъ, щобы своими лептами причинились до дальшого успѣшного розвою нашои институціи.

Заохоченый красными сегорôчными результатами розширивъ пôдписаный выдѣлъ значно свôй дотеперѣшный обемъ, вынаймивши на сей рôкъ просторѣйше помѣщенье и закупивши новый инвентарь за квоту 180 зр., принявъ на сей рôкъ шкôльный 1890/91 до Бурсы 23 питомцѣвъ, а то въ тôй надѣи, що патріотична П. Т. публика, переконавшись о успѣшнôмъ дѣланю товариства, щедрыми жертвами и громадскымъ вписуваньемъ въ члены товариства подасть намъ можнôсть розпочате дѣло щасливо до кôнця довести. Вкôнци подаємо списъ членôвъ товариства зъ прошеньемъ до тыхъ П. Т. членôвъ товариства, котрй до сеи поры вкладки за р. 1889/90 не заплатили, щобы ей въ короткôмъ часѣ надôслали, бо на пôдставѣ §. 36 буква б) статутôвъ выдѣлъ мусѣвъ бы ихъ уважати за выступившихъ зъ товариства.

А) Члены основателѣ: 1) Впр. деканатъ Жукотиньскій 2) Впр. деканатъ Ярославскій.

Б) Члены дѣйстнй: 1) деканатъ Мостискій зъ вкладкою одноразовою 30 зр. 2) д-ръ Антоневичъ Ник. 3) о. Воляньскій Левъ, 4) Войтовичъ Ив. 5) о. Бѣрецкій Конст. 6) о. Брылиньскій Іос. 7) деканатъ Высочаньскій, 8) д-ръ Глембоцкій Ив. 9) о. дръ Гробельскій Ив. 10) о. Глиньскій, 11) Добряньскій Ив. 12) Дзюбиньскій Теод. 13) Дмоховскій Ром. 14) о. Дмоховскій Теоф. 15) Карпиньскій Іос. 16) д-ръ Кобузиньскій Вас. 17) о. Кобринъ Ив. 18) д-ръ Кормошь Теоф. 19) Кочиркевичъ Сим. 20) о. Куцерыбъ Дим. 21) Кульчицкій Іос. 22) о. Изасѣвка Ив. 23) Левиньскій Францъ. 24) о. Лѣтаньскій Венед. 25) Лесенецкій Пав. 26) Лѣщиньскій Теод. 27) Людкевичъ Дим. 28) д-ръ Лужецкій Юл. 29) Лѣтаньскій Лук. 30) Левкевичъ Дм. 31) Маляркевичъ Ион. 32) Маляркевичъ Вас. 33) о. Матковскій Пав. 34) Матковскій Ив. 35) о. Мрыцъ Мих. 36) Негребецкій Ант. 37) Несторовичъ Юл. 38) Петровскій Григ. 39) Подлускій Ион. 40) о. Подолиньскій Мар. 41) Сѣчиньскій Андр. 42) Свнкевичъ Анат. 43) о. Стрыйскій Ив. 44) о. Стукачъ Пав. 45) о. Скородиньскій Андр. 46) о. Скобельскій Теоф. 47) о. Солтикевичъ Ор. 48) Туна Мар. 49) Цеглиньскій Григ. 50) о. Федоровичъ Кар. 51) Хомицкій Нат. 52) о. дръ Черлюнчаневичъ Іос. 53) о. Чеховичъ Конст. 54) Шеховичъ Левъ. 55) о. Яворскій Корнил.

Выдѣлъ товариства Бурса им. св. О. Николая въ Перемышли.

Юлíянъ Несторовичъ предсѣдатель, *Д-ръ Теофиль Кормошь*, секретарь.

НОВИНКИ.

— **Петиції соймовй**, чи то ôдъ громадъ чи ôдъ поодинокихъ людей, повинно присылати ся все лишь на руки котрого небудь нашого посла соймового а не впростъ до канцелярíи соймовои. Посолъ, одержавши таку петицію, пôдписуе ей своимъ именемъ, и вже така петиція на певно не запропастить ся, лишь ôдôйде до ôдповѣдноi комісіи — а противно петиція, выслана до канцелярíи, а именно змѣсту не догôдного декому, може легко запропаститись помѣжь актами.

— **Въ справѣ выключеня учениковъ станíславôвскои гíмназíи** доносять намъ, що въ Станíславовѣ перебуваe ôдъ пятницѣ минувшого тыжня (17 н. ст.) ц. к. судья слѣдчій, п. Спендаковскій, котрый именемъ комісіи ц. к. суду краевого для справъ карныхъ переслухуе то учениковъ всѣхъ станíславôвскихъ заведень науковыхъ, то навѣть и самыхъ професорôвъ гíмназíи, та инчихъ шкôлъ.

— **Старостами** именований д-ръ Юл. Шумляньскій, Мавтнеръ и Лінкъ, а секретарями намѣстництва Гарасимовичь, Махневичь и Павликовскій.

— **Міністерство справъ внутрѣшныхъ** выдало розпорядженье, що на будуче всякй товариства на зазывъ політичныхъ властей мають предкладати списъ своихъ членôвъ.

— **Товариство бурсы им. св. о. Николая въ Перемышли** выбрало на загальныхъ зборахъ дня 11 н. ст. жовтня выдѣлъ, въ складъ котрого вôйшли: Юл. Несторовичъ голова, Левъ Шеховичъ заступникъ головы, члены выдѣлу: д-ръ Кормошь, Кочиркевичъ, Маляркевичъ, Матковскій, о. Мрицъ, Негребецкій и Цеглиньскій та заступники Левкевичъ, Людкевичъ и Кондратскій. Зборы именували Преосв. еп. Ступницкого почетнымъ членомъ товариства.

— **Громада мѣста Станíславова** выарендувала на ліцитацíи 17 с. м. правительственный побôръ податку консумцíйного ôдъ мяса въ окрузѣ аренды Станíславова за рôчный чинш по 33.000 зр.

— **Въ Бродахъ** мае отворитись за грошѣ бар. Гірша жидôвска школа промыслова и семінарія на рабíновъ.

— **Гарне село.** Въ Перемысловѣ, селѣ повѣту сокальского, де всего лишь 80 нумерôвъ, такъ славно забавлялись въ день свого празника на Рождество пр. Богородицѣ, що тамошный арендаръ вышинкувавъ 200 гарцѣвъ горѣвки, 36 чвертôвокъ пива и 10 гарнцѣвъ араку. Такъ отже пропили того дня до 200 зр., але нема чого дивуватись, бо найлѣпшій примѣръ дае Левко Журавинъ, мѣсцевый начальникъ громады и пѣвець церковный, котрый навѣть въ церквѣ не есть нѣколи тверезымъ.

— **Якъ собѣ радять станíславôвскй Русины?** При улици Тысьменецкôй въ Станíславовѣ есть фрізíерскій сальонъ Игнатія Ґорецкого. Сей панокъ задививъ ся мабуть на примѣры зъ горы, и хочь Русины его давнѣйше пôдпомагали, не уважавъ на те, що коли ôдновляючи свою давну вывѣску зъ написею въ трехъ языкахъ, оскорбить руску публíку, выкидаючи зъ вывѣски руску напись Русины станíславôвскй и зъ окрестности хотячи ôдплатитись Ґорецкому за его поступленье зъ рускою написею и постановили не ходити до него лишь до ново ôдкрытого сальону фрізíерского п. Гавзера на пляцу Францъ Іосифа близько катедры. Хто не хоче пошанувати рускои мовы и его письма, най же и не надѣесь на Русинôвъ!

— **Въ Слободѣ** копала спôлка камеральна нафту въ такôмъ мѣсци, де Американцѣ не хотѣли копати. Инжíнíръ Страшевскій вывертѣвъ яму на триста кôлкадесять метрôвъ и появилась нафта. Удѣлы въ тôмъ шибѣ мають пп. Щепановскій, Вишневскій, Пострускій и многй иншй.

— **Маршалкови**, кн. Санґушкови, представляли ся вчера по 10-ôй годинѣ, всѣ ґенералы и полковники войсковй столичныхъ у Львовѣ полкôвъ пôдъ проводомъ ґен. Бехтольсгайма.

— **Нову розправу судову** перевести вызначивъ найвысшій трибуналъ судови въ Коломыи въ справѣ Томы Прокопюка о убíйство дѣдича Михайла Пюмы. Прокопюка при першôй розправѣ увôльнивъ судъ на основѣ вердикту судьѣвъ присяжныхъ, але прокураторъ зголосивъ жалобу неважности.

— **Въ пригодѣ на зелѣзници коломыйскôй**, мѣжь Соповомъ а Печенѣжиномъ, — о котрôй мы доносили — погибъ не селянинъ, а бувшій професоръ ґімназíяльный зъ Царства польского, Нестайко, числячій 57 лѣтъ. Оставша вдова зъ малолѣтною донькою выточили процесъ зарядови льокальнои зелѣзницѣ, котра мабуть буде мусѣла вынагородити хочь матеріяльно ту страту, яка наступила зъ вины зелѣзничого заряду.

— **А хто то злй люде?** Въ однôмъ мѣстѣ, що платить дуже значнй грошѣ на удержанье сторожи безпечности, ôдбувавъ ся испыть воякôвъ поліційныхъ въ присутности совѣтника поліціи. Испытователь завдае одному зъ поліційныхъ воякôвъ оттаке пытанье: „Що есть обовязкомъ вояка поліційного?“ Запытаный ôдповѣдае смѣло: „Хоронити добрыхъ людей передъ злыми“. — „А хто то злй люде?“ — пытае дальше испытуючій. — „То суть у р я д н и к и...“ Tableau! Можна порозумѣти клопôтъ команданта школы котрый, якъ теперь показало ся, такъ гарно и дотепно учивъ своихъ ученикôвъ.

— **Добра Гогенльогôвъ въ Россіи** помимо величезныхъ заходôвъ и вплывôвъ княгинѣ Гогенльоге не удалось удержати при родинѣ, бо не могла узыскати дозволу на натуралізацію ей сына. Велѣли ѣй чимъ скорше продати добра. Міністерство двору ôдтягнуло ся ôдъ купня, а такожь не можна було зложити проектованои консорціи россíйскихъ капіталістôвъ, котрй бы були закупили всѣ добра и розпарцелювали мѣжь россíйскихъ селянъ. Супротивъ того продано всѣ фôльварки и цѣлй села мѣжь мусцевыхъ селянъ по 20, 30 и 50 рублѣвъ за десятину (понадъ 1½ морґа), ôдповѣдно до околицѣ и рода поля. Лишь добра въ мозирскôмъ повѣтѣ пропано селянамъ по шѣсть рублѣвъ за десятину. Такъ продано пять комплексôвъ добръ селянамъ, а одинъ, Кораличѣ, купивъ ґр. Путкамеръ. Верки пôдъ Вильномъ мабуть закупить царь для свого другого сына. Якъ звѣстно, ти добра суть наслѣдствомъ по литовскихъ Радивилахъ.

— **Передсказаня погоды.** П. Каетанъ Крашевскій зъ Романова въ Царствѣ польскôмъ, занимаючій ся метеорольогíею и маючій въ своихъ добрахъ обсерваторію, передсказуе на сей чвертьрôкъ таку менше бôльше погоду: Въ жовтни днѣ критичнй головнѣйшихъ змѣнъ погоды припадають около 12 (що и сповнило ся) и 26, менший змѣны можуть лучити ся 15 и 19. Мѣжь 12 и 26 переважуть пôвнôчнй вѣтры и пора може бути холоднѣйша. — Въ падолистѣ головнй змѣны въ дняхъ 9 и 22; въ тôмъ часѣ переважати будуть пôвнôчнй вѣтры, а менший змѣны можливй около 2, 16 и 29. — Въ грудни критичнй днѣ змѣнъ около 6 и 7 та 20 при пôвнôчнôмъ вѣтрѣ; менший змѣны погоды около 27 и 28.

— **Въ звѣринци варшавскôмъ** выздыхали послѣдными днями майже всѣ хищнй звѣры. Львы, тигры, гіены и т. п. выгибли по короткôй хоробѣ. Ветеринарѣ догадують ся, що причиною того була годôвля звѣрôвъ мясомъ зъ коней зараженыхъ носатизною. При тôй нагодѣ пригадують часописи, що головною точкою торговлѣ хищными звѣрами есть Гамбургъ. Цѣны за сей „товаръ“ суть теперь такй: *Львы и тигры продають ся по* 1.900 фр. за штуку, львопарды по 450 фр., пантеры: цятката 600 а чорна 6.000 фр., гіпопотамъ ôдъ 8.750—25.000 фр., слонь африканьскій 1.250 а индійскій 6.000 фр.; малпы малй коштують по 20 фр. и бôльше а цѣны за шимпансы и орангутаны доходять до 2.500 фр. аз штуку.

— **Подяку** складае Выдѣлъ товариства взаимнои помочи дякôвъ гр. к. епархíи станíславôвскои Впреподобнымъ: о. Петрови Лободѣ зъ Глубôчка за даръ 5 зр. и о. Луцѣ Сѣчиньскому зъ Угрыня за даръ 3 зр., котрыми сй добродѣѣ Фондъ сего товариства побôльшили.

— **Дробий вѣсти.** Комітетъ шкôльный въ Королѣвцѣ, пов. товмацкого, одержавъ на будову школы 100 зр. пôдпомоги ôдъ цѣсаря. — Старшому контрольореви зелѣзницѣ Кароля Людвика, п. Богуславу Видимскому, дозволивъ цѣсарь приняти и носити королѣвскій ордеръ перскій Сонця и Льва IV клясы. — Въ львôвскôмъ заведеню ґазовôмъ лучила ся онодгы експльозія, котра сильно попарила директора заведеня, п. Фосса. — Члены краевои рады шкôльнои, пп. д-ръ Стан. Тарновскій, д-ръ Зайончковскій, д-ръ Ґерстманъ, о. Ильницкій, Жигм. Савчиньскій и Левицкій представили ся вчера въ полудне краевому маршалкови. — Громада Бальница, пов. лѣського, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Село Дубки пôдъ Городенкою купивъ ôдъ бар. Ромашкана ґр. Витовтъ Воляньскій за 134.500 зр. для свого пупіля п. Александра Завадского-Охоцкого. — Ректоръ львôвского университету д-ръ Станецкій тяжко занедужавъ. — Д-ръ Голубъ, африканьскій подорожникъ, буде мати дня 23 н. ст. жовтня ôдчитъ въ Коломыи. — П. Алойсій Виняръ, родомъ зô Львова, одержавъ въ львôвскôмъ университетѣ степень доктора правъ.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна львôвъ вѣденьскои.выставы. Звертаємо увагу, що тягненье ôдбудесь вже 30 жовтня с. р.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Краева рада шкôльна именувала дѣйстными учителями реліґíи обряду латиньского, кс. Каз. Смульского въ Перемышли и кс. Вянк. Хельминьского въ Бережанахъ.

— **Конкурсы.** Намѣстництво розписуе конкурсъ на мѣсце ц. к. ветеринаря повѣтового въ XI ранзѣ зъ речинцемъ до 15 падолиста с. р — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписуе конкурсъ на мѣсце експедієнта при урядѣ почтовôмъ въ Коршовѣ, пов. коломыйского, зъ речинцемъ до 7 падолиста с. р. — Президія ц. к. гал. дирекціи лѣсôвъ и доменъ розписала конкурсъ на мѣсце канцеліста въ XI ранзѣ зъ речинцемъ до 25 падолиста с. р. — На чотирнацять новокреованыхъ мѣсць адъюнктôвъ судовыхъ при судахъ повѣтовыхъ въ Дрогобичи, Бучачи, Чортковѣ, Пôдгайцяхъ, Стрыю, Щирци, Теребовли, Товмачи, Збаражи, Любачевѣ, Копичинцяхъ, Перемышлянахъ, Солотвинѣ и Угновѣ кôнчить ся речинець конкурсу зъ днемъ 20 падолиста с. р.

Наука, штука и литература.

— **Про Історію рускои літературы** д-ра Омелина Огоновского помѣстивъ згадку Чехъ Іосифъ Карасекъ въ Narodn-ихъ List-ахъ (ч. 287 зъ жовтня).

— **Академія наукъ въ Петербурзѣ** признала сего мѣсяця премíи по 500 рублѣвъ чотиромъ авторамъ: П. Житецкому за начеркъ літературнои исторíи мало-руского языка въ XVII и XVIII в.; А. Лазаревскому за описъ старои Малоруси; проф. П. Владимірову за студію про доктора Франца Скорину — и ще одному писателеви за тематъ зъ исторíи россíйскои.

Телеграмы „Дѣла“.

Софія 21 жовтня. Провізорична угода торговельна забезпечуе Болгаріи тй користи, якй признають ся найбôльше упривілеґіованымъ державамъ; угода заключена на тôй самôй основѣ що и зъ анґлíею. Стамболовъ подужавъ значно; ôнъ нездужавъ лишь на очи.

Лондонъ 31 жовтня. Правительство анґлíйске признало републіку бразилíйску и велѣло своимъ кораблемъ салютувати фляґу републиканьску.

Парижъ 21 жовтня. Шефъ россíйского ґен. штабу ґен. Обручевъ мае тутъ приѣхати, щобы познакомитись зъ станомъ французкои арміи и здати о тôмъ цареви справу.

Константинополь 21 жовтня. Ôдповѣдь патріярхату грецкого на предложенье Порты не полѣпшила ситуаціи, але все таки есть надѣя, що конфлíктъ буде залагодженый. Перша недѣля, пôдчасъ котрои всѣ церкви грецкй були позамыканй проминула спокôйно.

Прага 22 жовтня. Нѣмцѣ рѣшили ся не брати участи въ выборахъ до рады громадскои.

Гаґа 22 жовтня. Рада міністрôвъ ухвалила скликати на 28 с. м. парлямéнтъ за-для устнаовленя реґентíи.

Парижъ 22 жовтня. Поединокъ межи Дерульедомъ а Райнашемъ закôнчивъ ся тымъ, що пістольетъ Дерульеда не выпаливъ а ôнъ опôсля не хотѣвъ дальше поединкувати ся.

Бѣлградъ 22 жовтня. Радѣ державнôй предложено проектъ закона о одвѣчальности міністрôвъ, пôсля котрого можна буде міністра засудити на вязницю и конфіскату майна.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

[На руки редакціи „Дѣла“]

— **О. Петро Щанковскій** зъ Копичинець прислався 2 зр. для „Шкôльнои Помочи“ а 2 зр. для бѣдныхъ учениковъ рускои ґімназíи у Львовѣ.

— **О. Емíліянъ Чайковскій** зъ Глубôчка великого прислався 18 зр., зôбраныхъ ôдъ гостей у него, зъ такимъ призначеньемъ: 10 зр. на будову руского театру, 5 зр. на памятникъ пок. Володимира Барвѣньского а 3 зр. для учениковъ рускои ґімназíи у Львовѣ.

— **Для Читальнѣ греко-кат. семінаріи у Львовѣ** жертвувала п-ѣ Миндора Гойвановичева, при нагодѣ смерти свого сына Льва Витовта, 40 зр. За сей щедрый даръ складае зарядъ Читальнѣ сердечну подяку. За зарядъ: *Дм. Іосифовичъ.*

— **На весѣлю въ домѣ пп. Тарнавскихъ въ Пôдлысю** зôбрали дружка п а Иванна Винтонякôвна 21 зр. 70 кр. для бѣдныхъ учениковъ львôвскихъ а то 11 зр. 70 кр. для учениковъ рускои ґімназíи а 10 зр. для „Шкôльнои Помочи“. Жертвы тй зложили: Вп. молодй Юліянъ и Елена Гаврисевичѣ 2 зр.; по 1 зр.: Антонина Тарнавска, Анна Громадкова, Данило Танячкевичъ, Захарій Тарнавскій, Карпо Винтонякъ, Емíліянъ Тарнавскій, Филемонъ Тарнавскій, Петро Богачевскій, Францъ Громадка, Ернестъ Павша, Мацилиньскій, Роговскій, Іостъ, Козиньскій и Касторі; по 50 кр.: Иванна Богачевска, Серафина Винтонякова, Иванна Винтоняковна, Текля Тарнавска, Иполитъ Тарнавскій, Левъ Тарнавскій, Иванъ Петришинъ, Авдиковичъ; по 30 кр. п-ѣ Авдиковичева; по 20 кр.: Миронъ и Нелька Танячкевичѣта, Зеня Петришинъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручає прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I-а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаєся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои має свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ днях 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье подъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшомъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошомъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членовъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 30—50

☛ Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Всѣлякій Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѣ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облїґаціи пропинаційнѣ
Всѣлякій облїґаціи довгу державного
Зелѣзничѣ облїґаціи першeньства
Льосы державнѣ и приватнѣ
продає подъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 162—156 Домъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся вдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

До выграня франковъ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. льосованье найблизше

италійскихъ льосовъ

Червоного Хреста

заґарантованыхъ италійскимъ правительствомъ

4 тягненя рочно до конца льосованя.

Продає по курсѣ деннѣмъ и на сплаты мѣсячнѣ

5 льосовъ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.
3 льосовъ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.

поручає

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

домъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорочна на провінцію зр. 1·60.

Білеты літоґрафованѣ

100 штукъ зъ пересылкою 1 зр. 5 кр. поручає Літоґрафія ИВАНА СЕРАФИНОВИЧА, Львовъ ул. Академічна ч. 8. 3683 6—6

Учителѣвъ, учителька и ключницѣ поручає **Бюро Іосифа Бірклього Львовъ, ул. Трибунальска ч. 4.** Переписка въ рускомъ языцѣ.

Білеты візитовѣ, карты весѣльнѣ, дипльомы и всякѣ роботы літоґрафічнѣ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣди недѣльнѣ,

праздничнѣ и случайнѣ

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.

РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

и фабрика кавчуковыхъ рускихъ штампілій

въ доброго вулькапізованого кавчука,

выробляє значки, фірмы, надписи, жира, власноручнѣ подписи, монограмы и бу- 3582 квы до значеня бѣля, такожь штампиліи по умѣреныхъ цѣнахъ. 5-12

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 27—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его посля приложеного ему цѣнника ☛

Замовленя выповняются совѣстно и скоро **также за послѣплатою опакованье франко.**

☛ Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
		½ клгр.		
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	бдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 і ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	бдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить подъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр., на повъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена посля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснѣй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ достають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

☛ Достати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ормeньска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Львовска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя даховъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львовъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментовъ** для изольованя муровъ подъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячомъ станѣ **Елястичнѣ изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родовъ до крытя даховъ, **роля 10 м.□ подъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консервації даховъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будовництвѣ найбольше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣломъ краю своими людьми покрытя дахови тектуровѣ и ихъ репарації. Метръ □ подъ 50 до 75 кр. 3545 41—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично - фотоґрафічне

у Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси подъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій**, перейшло зъ днемъ **16 цвѣтня 1890** на выключну мою власность.

Маючи честь повѣдомити о томъ П. Т. Публичность, осмѣляюсь повѣдомити, що всякій знятя выготовляю особисто, посля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовомъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Вѣденьскій магазинъ товаровъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львовъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбольшій складъ въ цѣлой Галичинѣ.

Кождой суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѣ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшій сталѣ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдующѣ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтовъ, гафтованыхъ поисковъ до бѣля, вельонувъ, Fichus, товаровъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтовъ, перъ, капелюховъ, товаровъ шмуклірскихъ, бѣли дамского и дѣточого (также для народженыхъ), горсетовъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкоряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣриковъ, манштовъ, краватокъ, бѣля Єгера, капелюховъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледовъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѣ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѣ зр. 3.30 и 3 75; требізонтскѣ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лѣжки и коней. Кождого часу кількасотъ останковъ ходниковъ по 8—12 метровъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ томъ оддѣлѣ суть **японьскѣ и всходнѣ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимовъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а также ходниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ табінетомъ до пробы. Найбольшій складъ анґлійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѣ, запаски дамскѣ и дѣточѣ, плащики и чапочки дѣточѣ. Панчохи дамскѣ и дѣточѣ. Найбольшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“ **J. PSERHOFER'S** I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючѣ кровь давнѣйше званѣ **універсальными пігулками**, звѣстне, легко розвольняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштує: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.**, при неоплаченой послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надосланю напередъ грошей коштує вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высилає ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючѣ кровь“ жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя подписъ прозвища **J. Pserhofer** и то червоною краскою.

Бальсамъ на одмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.

Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.

Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.

Порошокъ на прѣтье ногъ, цѣна одной коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.

Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр.

Есенція житя (прагскѣ каплѣ), 1 фляшка 22 кр.

Анґлійскій бальсамъ, фляшка 50 кр.,

Порошокъ фіякерскій на груди, 1коробка 35 кр., въ опл. посылкою 60 кр.

Помада таннохінінова, І. Псергофера найлѣпше средство на порость волося, 1 давка 2 зр.

Плястеръ універсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр, зъ оплатною высылкою 75 кр.

Універсальна сіль прочищуюча, А. В. Вульріха. Средство домове на зле травленье, 1 пачка 1 зр.

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краевѣ и заграничнѣ спеціяльности фармацевтичнѣ оголошуваній по часописяхъ, а ще и инши средства, котрѣ бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — **Высылки почтою** выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, больш замовленя также за послѣплатою.

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадає и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ.

3690 (1—12)

!!!

УЛИЦЯ

Краковска

6

КОМНАТА

до

СѢЗДАНЬ

Новый господарь по Данилевичу. 3686 4—5

ВЖЕ!!!

ВЫЙШОВЪ

КАЛЄНДАРЬ

ПРОСВѢТЫ.

ТУТКИ

цигаретовѣ зъ найлѣпшого паперу французского **1000 штукъ 1 зр.** поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичъ у Львовѣ, улиця Галицка ч. 12,** одспродаючимъ рабатъ.

Д-ра Ґ-

ґера бѣлье, кафтаники одъ поту трикотовѣ и сѣтковѣ, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНҐНЕРЪ

Львовъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

ЗЕРКАЛО

письмо політично - гумористичне

выходить у Львовѣ, при улици Баторія ч. 24, два разы въ мѣсяць то є 1 (13) и 15 (27) кождого мѣсяця.

Цѣна предплатна на цѣлый рокъ 4 зр. на ½ року 2 зр., на ¼ р. 1 зр.

☛ Предплачувати можна одъ кождого часу.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ

Льосы по 1 зр.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ ТЫЖДЕНЬ

3648 (38—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

11 льосовъ 10 зр. ☛ **2291 ВЫГРАШЫХЪ** ☛ **6 льосовъ 5 зр. 50 кр.**

Льосы по 1 зр. суть у львовскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Попашъ.

Выдавець **Иванъ Белей**. — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ**. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского.

Ч. 230. Львовъ, Четверъ 11 (23) жовтня 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходитъ въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . .	24 зр.
на півъ року	9 зр.	на півъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на півъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція відкъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатаній вільній відъ порта

Поодинокс число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. відъ одного стрічки печатного, въ рубр. „Надіслане“ по 20 кр. а. в.

Подякы числяться по 10 кр. відъ стишка.

У Львовѣ, дня 23 н. ст. жовтня 1890.

Зъ интерпеляцій, яку на тогорічній сесіи соймовій послы рускій внесли до правительства въ справѣ системы, яку до Русинівъ галицкихъ примѣнено въ „найновѣйшій ерѣ“; зъ рѣчи пос. Озаркевича въ радѣ державній, въ котрій Русь галицка мусѣла вдякатись аж до ареопагу европейского; зъ интерпеляціи пос. Гнѣвоша въ комісіи буджетовій рады державной до міністра справедливости гр. Шенборна въ справѣ противзаконного поступованя деякихъ органівъ адміністраційныхъ супротивъ Русинівъ галицкихъ взагалѣ и рускихъ товариствъ въ особенности; зъ трохъ интерпеляцій послівъ рускихъ соймовыхъ, внесеныхъ вже въ часѣ теперѣшней сесіи соймовои и зъ численныхъ артикулівъ органівъ прасы рускои а навѣть и нѣмецкои — могло центральне правительство набрати вже найкрѣпшого переквѣдченя, що у всходній части Галичины не дѣе ся все такъ, якъ бы дѣятись повинно.

Мы не хочемо нынѣ пригадувати тыхъ численныхъ замѣтівъ, якими зъ конечности послы соймовій торкъ мусѣли засыпати краеве правительство; не хочемо вдновляти того невдрадного образу положена нашого, якій подавъ радѣ державній пос. Озаркевичъ; не хочемо входити и широко розбирати змѣстъ сегорічныхъ интерпеляцій, толкуючихъ о поганій провокаціи селянъ нашихъ посредствомъ Гінсберґівъ. Але чи не часъ, пытаемо, вглянути въ ті замѣты зъ повною енергіею и совѣстностію тымъ, котрыхъ корона поставила на сторожи законівъ державныхъ? Пытанье се есть дуже на часѣ. Якъ зъ одной стороны Русь галицка зъ вдоволеньемъ приняла часть вдповѣди правительственного комісаря въ справѣ авантуръ гвоздецкихъ и хоче вѣрити, що буде ѣй дана певна сатисфакція, такъ зъ другои стороны було бы дѣломъ конечности, щобы краеве правительство выдало вдповѣдну инструкцію до підвластныхъ органівъ и заздалегідь схотѣло Русинівъ галицкихъ убезпечити передъ инвективами, якій тутъ и тамъ підносять ся, и кравдами, якій имъ дѣють ся.

Мы розумѣемо дуже добре, що въ краю, де антаґонізмъ національный зацвивъ буйнымъ цвѣтомъ и де одна каста чи кліка хоче верховодити, кліка та и противный таборъ національный не перебирають въ средствахъ, щобы противника свого обезсилити. Не першина чути намъ о закулісовыхъ интриґахъ и доносахъ, о всякого рода инсинуаціяхъ и підозрѣваняхъ, киданыхъ на Русь передъ сферами, рѣшаючими бодай хвилево судьбу народівъ. Мы тямимо добре ту зброю, якои уживано у насъ колись противъ пок. митрополита Яхимовича и Руси, котру бнъ заступавъ. Мы знаемо и о ефектахъ, якій посѣдали численній д носы на насъ до Вѣдня и Риму, бо чули мы зъ устъ правительственныхъ мужівъ такій слова, якъ: „Umkehren! das Volk ist loyal, aber der Clerus nicht!“ *О ушѣ нашій вдбиваютъ ся майже щоденно инвективы на тематъ анархізму, схізмы, царославія, панрусизму и др. Але, якъ зъ одной стороны и не дивуемось тымъ проявамъ, бо несовѣстность та партійне завзятье не мають звычайно границь и не вяжуть ся кодексомъ моральнымъ, такъ зъ другои стороны хотѣли бы мы, щобы власти нашій краевій далеко стояли вдъ тои шаленои тучѣ. Противникамъ нашимъ вольно не перебирати въ средствахъ — мы и на то підготовленій, — але антаґонізмъ національный мігъ бы дуже выродитись, наколи-бъ власти краевій якъ-разъ теперь не схотѣли зъ всею енергіею спинити все, чимъ антаґонізмъ той росте и крѣпить ся. По гадцѣ нашій, було бы дуже вдповѣдно, наколи бы правительство краеве схотѣло основно приглянутись именно справѣ золочівскій. Руси такъ само дорога честь, якъ и другимъ народамъ. Она не може стерпѣти, щобы темныхъ селянъ найперше провоковано, а вдтакъ въ того ковано оружье противъ всего народа. Впрочімъ игра того рода бувае и дуже небезпечною. Хочемо навѣть надѣятись, що небавомъ почуемо зъ устъ правительства не тільки докладне справозданье о всѣмъ, але довѣдаемось такожь, чия рука була въ тій погановій справѣ и хто у насъ на власну руку хоче господарити. Справозданье таке есть тымъ вільше на часѣ, бо мы бы умѣли розказати де-що про подобній провокаціи въ Коломыйщинѣ и Стрыйщинѣ передъ кількома роками, коли будь-то гладано за соціялістами та россійскими емісарями. Лежить то въ интересѣ и самои-жь державы вдзнатись, чи дѣйстно народъ рускій конспіруе, чи може его роблять лишь конспіраторомъ, щобъ вдтакъ оправдати деякій репресаліи и пасивность правительства для справы рускои.*

Не пересуждаемо. Але наколи торкъ на интерпеляцію посла Гнѣвоша въ справѣ инсинуацій противъ Русинівъ на тематъ москвофільства, міністеръ справедливости заявивъ якъ найвыразнѣйше, що анѣ бнъ, анѣ правительство центральне тымъ инсинуаціямъ не вѣрять, то радій бы мы и въ соймѣ краевомъ почути оправданье насъ яко народу руского. Не хочемо тымъ сказати, щобы въ краю нашомъ не було нѣколи слѣдівъ аґітацій, шкодливыхъ для насъ и для державы. Мы ясно и обективно дивились на все, що дѣе ся у насъ. Але належало-бъ потягнути точну границю межи роботою поодинокихъ личностей, а тенденцією и змаганями народу руского яко народу. Неоправданій инвективы та ще изъ стороны тыхъ, котрій суть въ змозѣ розслѣдити дѣло основно и всесторонно, не вытворять добра...

Справы соймовій.

На послѣднімъ засѣданю соймовомъ предложивъ пос. Рутовскій внесенье въ справѣ средствъ пвднесеня хову худобы. Въ мотивахъ пвдносить внескодавець, що хованье худобы въ нашомъ краю, посѣдаючомъ користній и природній до того условія, могло-бъ стати ся першорядным жереломъ добробыту и краевого богатства, особливо-жь пвднести значно економічній вдносины селянъства. Фактичный станъ годівлѣ худобы, мимо незаперечныхъ постулятівъ, находить ся однакъ въ переважній части краю въ оплаканомъ станѣ. Досвѣдъ въ инчихъ краяхъ — каже внескодавець — учить, що безъ ужитя вдповѣдныхъ средствъ законодавчихъ и адміністраційныхъ якъ такожь безъ фінансовои помочи краю чи державы, не осягне ся пвднесеня краевои годівлѣ худобы, а при ужитю средствъ вдповѣдныхъ всякимъ предметамъ краю, въ належній мѣрѣ, результаты бувають дуже скорій и для пвднесеня добробыту краю дуже успѣшній. А що край помимо многосторонныхъ жадань и желань не занявъ ся першорядною галузею господарства краевого нѣ на поли законодавства, нѣ на поли опѣки адміністраційнои и фінансовои, вносить пос. Рутовскій, щобы соймъ зволивъ ухвалити: 1) проектъ закона о средствахъ пвднесеня годівлѣ худобы; 2) утворити на 10 лѣтъ „фондъ годівляный“ у высотѣ 50.000 зр. призначеный на удѣлюванье громадамъ безпроцентовыхъ позичокъ на закупно бугаёвъ; 3) щобы щорічно вставлявъ въ краевый буджетъ квоту 30.000 зр. на средства пвднесеня хову худобы, а именно на пвдпомаганье новыхъ оборъ розплодовыхъ, на вдсвѣжуванье крови въ истнуючихъ оборахъ, на пвдмоги бѣднѣйшимъ громадамъ для закупна громадскихъ бугаёвъ, на преміованье громадъ за найлѣпшу старанность коло пвднесеня хову худобы, на преміованье селяньскои худобы, виставы на обогнанье коштівъ адмівістраційныхъ; 4) щобы ухваливъ резолюцію, поручуючу краевому выдѣлови, щобы въ порозумѣню зъ обома краевыми товариствами господарскими, центральнымъ зарядомъ кулокъ рільничихъ и краковскимъ товариствомъ убезпечень вдъ огню, розслѣдивъ справу, чи потрѣбно и въ якій способъ дало бы ся завести въ нашомъ краю убезпеченье худобы и чи убезпеченье примусове чи добровільне?

Внесенье се підписали ще и послы: Шнель, Торосевичъ, Ґорайскій, Абрагамовичъ, Недзьельскій, Крамарчикъ, Мізя, Стренкъ, Помочекъ, Клим. Дѣдушицкій, Мазаракій, Щепновскій и Меруновичъ.

— —

Коло консервативныхъ послівъ польскихъ нараджувалось вчера дальше надъ правительственнымъ предложеньемъ о орґанізаціи службы здоровля въ громадахъ и двірскихъ обшарахъ галицкихъ, однакъ до голосованя ще не прийшло, позаякъ дискусія ще не перевела ся надъ цѣлымъ предметомъ.

— —

Вчера вдбуло ся довше засѣданье комісіи буджетовои, на котрімъ велась ґенеральна дебата надъ предложеньемъ краевого выдѣлу о уніфікаціи краевыхъ довгівъ и о затягненю позички на що-річній покрытя недоборівъ. И стала ся дивна рѣчь: всѣ ті члены комісіи, що въ анкетѣ промавляли за уніфікацією довгівъ и затягненьемъ позички та противились поглядамъ пос. Романчука, котрый самъ оденъ бувъ противного погляду, промавляли теперь противъ уніфікаціи и затяганя вільшои позички. Въ виду такого стану рѣчи було становище члена выдѣлу краевого дуже трудне и внъ самъ мусѣвъ высказати своѣ здиваванье, длячого ті, що передъ тымъ такъ рѣшучо були противній одному голосови, що пвднявъ ся бувъ противъ проекту выдѣлу краевого, нынѣ самій противъ того проекту выступають. Що-до проекту затяганя позички, то наставъ въ комісіи поглядъ, що лѣпше буде затягати меншій щорічній позички. Выбрано наконець пвдкомісію, котра мае заняти ся близшимъ розслѣдомъ цѣлои справы. До тои пвдкомісіи вбйшли послы: Ст. Бадені, Бѣлиньскій, Абрагамовичъ, Хшановскій и Мархвицкій.

— —

Внесенье пос. Вівіена: Высокій Соймъ зволить ухвалити:

Зб взгляду на окремѣшній вдносины рільного господарства на Подолю, соймъ признае пожаданою рѣчею заложити середну школу рільничу въ Тернополи або въ его окрестности, и въ тій цѣли припоручуе выдѣлови краевому: I. абы розслѣдивъ, яка мѣсцевість вдповѣдала бы найвдльше хосенному розвоеви такои школы? II. щобы ввбйшовъ въ порозумѣньe зъ интересоваными сторонами и розслѣдивъ, о скільки они схотять причинити ся до заложеня и удержаня середнои школы рільничои? III. абы соймови на найблизшій сесіи предложивъ проектъ такои школы, опертый на кошторисѣ и докладно обробленый.

Резолюціи и орґанізація партіи, ухваленій на конґресѣ соціялістівъ въ Галѣ.

На послѣднімъ засѣданю соціяльно-демократичного конґресу въ Галѣ ухвалено на внесенье Лібкнехта всѣми голосами противъ одного святкувати завсѣгды день 1 мая яко свято соціялістичне. Тамъ де въ той день не можна буде застановити роботы, мае ся обходити свято соціялістичне въ першу недѣлю маеву. Крімъ того ухваливъ ще конґресъ отсій резолюціи:

In Ruthenia.

(*Дальше.*)

Про житье Гуцулівъ оповѣдае Mis Dovie такъ:

„Есть то проста характеристична сцена; коли прийде хто въ хату, то не стирають стільця и не приставляють его гостеви, не розводять ся передъ нимъ зъ своими родоводами, нѣхто не перебирае десь тамъ въ кутику чимъ скорше дитину въ иншу одежину, не розкочують навѣть рукавівъ, та не кидають десь тамъ за скриню замащену запаску вдъ себе. Люде тутъ зовсімъ не женують ся; не знають різницѣ мѣжь тымъ, що прилично або неприлично, они не уважають супротивъ насъ нѣякихъ комплиментівъ и не мѣркують того, що роблять щось, вдъ чого намъ стае гидко. Суть то люде краснои породы, не чорноволосій и не чорношкірій а бѣлявій або смаглявій. Мужчины чешуть ся гладко и підстрѣгають ся на ладъ візантиньскій. Они носять лишь вусы. Щоки у нихъ выстають, нісъ есть коротшій, часть лица вдъ устъ ажь до бороды звычайно плоска. Молодій женщины выглядають звычайно зъ лица розумній и веселій, чи красній чи нѣ — але звычайно красній. Въ волосье вплѣтають волічковій заплѣтки зъ талярами и войцкими ґузиками; они въ сзоѣмъ родѣ дуже кокетній и мають дуже розвите понятье о строю. Русинка, хочь-бы не знати кільки мала шнурківъ пацьорківъ та коралівъ, то все ще тѣшить ся дуже, коли дістане якій новый додатокъ. Служница въ Микуличинѣ мала цѣлу Ніяґару пацьорківъ зъ зеленого скла. Она брала по 3 зр. на мѣсяць а за то мала добре що робити. День на Руси зачинаесь о 4 год. рано а о 10 год. вечеромъ мало ще хто лягае спати.

„Впрочімъ люде не завсѣгды перетяженій роботою, бо коли въ середу припадае яке свято, то не конче хто думае въ понедѣлокъ и второкъ о роботѣ. Підъ тымъ взглядомъ можна бы ихъ порівнати зъ нашими людьми въ шкоцкихъ горахъ. Одній и другій вдповѣдали менѣ на мое пытанье однаково: „То такъ горы мають вже до себе“. Иншими словами — то ґеоґрафія тому виновата. Коли возьмемо людей такъ само якъ сосны за простый продуктъ землѣ, а ихъ характеръ за наслѣдокъ формаціи землѣ, то тогды есть тутъ певно нагода до найбыстроумнѣйшихъ дослѣдівъ ґеоґрафічныхъ.

„Русины жнють дуже скромно, бо хочь въ тыхъ сторонахъ Галичины, де я була, фунтъ мяса коштуе около 20 кр., то они его нѣколи не тыкають, и они не мали бы въ тімъ нѣякои приятности, коли-бъ въ недѣлю такъ наѣдали ся, якъ нашій роботники. Они пьють знамените квасне молоко зъ сметаною (прятане молоко), а мушу сказати, що оно менѣ дуже смакувало а въ двое такъ було стравне.

„Въ Космачи мешкала я въ домѣ священика, а що его вдъ ту пору не було дома, то бнъ тому и не протививъ ся; тутъ познакомилась я зъ однымъ польскимъ маляремъ, котрый знайшовъ межи селянами богато цѣкавыхъ моделівъ. Одвшу вамъ мою подорожь зъ нимъ до Жабя, бо то була найтруднѣйша вб всѣхъ моихъ туръ и дае досыть добре понятье, якъ то я по горахъ находила ся. Подаю коротшій вытягъ зъ мого дневника:

„Розумѣесь, що я мала два конѣ и одного слугу: оденъ кінь, на котрімъ я ѣхала, а другій, що нісъ мою зелену торбу мысливску, мои бесаги, мій тарантовый плащь и мій кентаръ — то есть кожушковый жакетъ. Мы выбрались въ дорогу, коли ще вдъ росы трава сѣрѣла. Нѣколи ще не видѣла я долину такъ красною а горы въ такъ повныхъ всякои вдмѣны синыхъ та зеленыхъ краскахъ, покрытыхъ мракою, що якось містично по-надъ ними пересувала ся. Стежка шила великимъ пахучимъ лѣсомъ, въ котрімъ земля була вохка и застелена папоротею та сунницями. Тутъ и тамъ лежавъ въ поперекъ стежки якій пень а коники намучились неразъ богато, закимъ черезъ него перебрались. Разъ чи два разы упавъ такі кінь зб мною а деревяне сѣдло такі немилосердно притулилось до моихъ грудей.

„Дорога шила такъ стрімко въ гору, що я ще нѣколи не видѣла, щобы кінь такою дорогою ходивъ, бо она дѣйстно була хиба для кізъ. Мы шли три годины безъ перестанку, ажь наразъ выйшла стежка на заросту травою широку прогалину, на котрій лѣтомъ худоба пасе ся, а котра полониною называе ся. Мужчины кинулись мовчки на землю и стали помучені тяжко вдсапувати. Але донька селянина, що пвйшла зъ нами, назбирала афінъ та цѣлій корчѣ малинъ и подала ихъ менѣ та промовила хорошою бесѣдою, котра дуже мило звучить, коли хто нею лагвдно говорить.

Вдтакъ пвйшли мы дальше горѣ полониною и стежкою по скалахъ черезъ лѣсъ. Вдсталось добре и коникамъ, але вже за годину усмѣхнулась до насъ друга полонина и показалась хата, а то значило — молоко и сыръ. Я мала двацять кільска студеныхъ печеныхъ бараболь въ моѣй шапцѣ въ мысливскій торбѣ а передъ нашими очима стававъ вже величезный бундзъ; коли-жь таки дѣйстно станувъ, то мы посѣдали на землю, добули бараболѣ и стали краяти той сыръ, що такій якъ ґумиластика, въ тонкій шматки и поринали молокомъ. Тожь то знаменито смакувало!

„Коли мы такъ ще спочивали, загравъ Гуцулъ на якійсь довжезній може десять стінъ довгій деревляній березовій трубѣ якусь дивну мельодію. Горы вдхопили ту якусь дивну свабдну музику, вдкликнулись одна до другои та якъ бы на глумъ вдповѣли и Гуцулови.

„На вершку найблизшои горы розмочивъ густый дощь всю землю; бнъ упавъ зъ шумомъ якъ то срѣбло на темну зелень соснову. Мы були вже помучились, коли около 5 год. стало було знова погідно и сонце ясно засвѣтило. Мы стали спочивати а селянинъ ставъ тымчасомъ збирати менѣ въ однімъ мѣсци сунницѣ, де ще дуже добре було видко слѣды медведя: медведѣ, бачите, люблять такожь сій червоній солодощѣ. Вдтакъ пустились мы знова въ дорогу и по довгій мокрій стежцѣ черезъ лѣсъ выйшли на хребетъ, зъ котрого теперь треба було сходити въ долину. Я вже давно злѣзла була зъ коня, а теперь прийшла найгірша дорога въ долину, якою я ще нѣколи не ходила.

„Неразъ не хотѣли коники, хочь якій то були мудрій гуцулики, ити анѣ крокъ наперед, хочь ихъ тягнули и зъ-заду тручали; не було що дѣяти, лишь треба було брати ихъ за дрожачій ноги зъ стертыми копытами и закровавлеными путами та ставити зъ однои скалы на другу. Бувъ то не малый трудъ и треба було бѣдній звѣрята дуже мучити, але що-жь було дѣяти!

„Около осьмои годины пустились мы дорібжкою въ долинѣ по-надъ якусь рѣву и мусѣли ви разъ коло разу въ брідъ переходити. Я скупалась и набрала новыхъ силъ. Коники помучені бѣгли за нами; видко було, що они може ще лишь двѣ годины выдержать, а до того часу и нівчь западе. О девятій годинѣ станули мы послѣдный разъ на спочинокъ; конѣ ледви вже лізли. Підъ малою сивою кобылкою ноги вже вянули. „Не задержуйте ихъ“, вдозвавъ ся Иванъ до мене, „бо вдтакъ они и зъ мѣсця не рушать ся!“ А конѣ не лишь були помучились, але вже и въ голоду гинули, бо мы не мали часу ихъ попасти. Мы шли дальше мовчки цѣлу годину, ажь маляръ вдозвавъ ся: „Ще двѣ годины до найблизшои цѣли, а конѣ певно вже не выдержать. Вы мусите тутъ остатись!“ — „Але де?“ спытала я. — „Денебудь“, вдповѣвъ маляръ. Мы шли вже пятьнадцять годинъ.

1) Конґресъ ухвалює завѣзвати правительство, щобы оно вынагородило шкоду зроблену соціялістамъ въ часѣ, коли обовязувавъ законъ антісоціялістичный, а особливо, щобы звернуло имъ забраній самовольно фонды корпораційнѣ и особистѣ.

2) Конґресъ взываѣ роботничу Францію соціяльно-демократичну, щобы старала ся всякими силами усунути недостачѣ въ законодавствѣ о еміґраціи, особливо же, щобы завѣзвала правительство до обострення надзору надъ транспортомъ еміґрантовъ и надъ ихъ побутомъ въ мѣстахъ портовыхъ.

3) Конґресъ поручаѣ членамъ соціяльно-демократичнои партіи всюды тамъ, де суть выгляды на удачу, брати ся, хочь бы лишь для самои пропаґанды, до аґітаціи выборчои при выборахъ якъ до парляменту такъ и до сойму та до репрезентаціи комунальнои.

Нова орґанізація соціяльно-демократичнои партіи ухвалила на конґресѣ въ Галѣ слѣдуюче:

§. 1. До партіи належить кожда особа, котра признаѣ ся до головныхъ засадъ програмы партіи и партію пѣсля силъ пѣдпираѣ. §. 2. До партіи не може належати, хто грубо провинивъ ся противъ засадъ програмы партіи або хто допустивъ ся якого нечесного дѣла. О приналежности до партіи рѣшають товаришѣ поодинокихъ мѣсцевостей або кругѣвъ выборчихъ до парляменту. Противъ тыхъ рѣшень прислугуѣ интересованому одвлакъ до управы партіи и загальныхъ зборѣвъ.

Мужѣ довѣрія. §. 3. Товаришѣ выбираютъ для стереженя интересѣвъ партіи въ поодинокихъ кругахъ выборчихъ до парляменту на публичныхъ зборахъ одного або кольохъ мужѣвъ довѣрія. Способъ выбору тыхъ мужѣвъ довѣрія ѣсть рѣчею проживаючихъ въ поодинокихъ кругахъ товаришѣвъ. — §. 4. Выборъ мужѣвъ довѣрія одбуваѣ ся що-рѣчно, а именно въ звязи зъ попереднѣшными зборами партіи. Мужѣ довѣрія маютъ свѣй выборъ подати заразъ зъ своими точными адресами управѣ партіи. — §. 5. Сли якій мужъ довѣрія уступить, або взагалѣ опорожнить ся мѣсце, маютъ члены партіи заразъ предприняти новый выборъ и завѣдомити о тѣмъ управу партіи. — §. 6. Въ поодинокихъ державахъ, въ котрыхъ зъ правныхъ причинъ не можна перевести постановъ повысшихъ параґрафѣвъ, маютъ товаришѣ поробити одповѣднѣ до мѣсцевыхъ обставинъ зарядженя.

Загальнѣ зборы. §. 7. Загальнѣ зборы одбуваютъ ся що року, а скликуѣ ихъ управа партіи. Коли послѣднѣ зборы не порѣшили, въ котрѣмъ мѣсци маютъ одбути ся найблизшѣ загальнѣ зборы, то мусять управа партіи порозумѣти ся въ тѣмъ дѣлѣ зъ репрезентантами въ парляментѣ. — §. 8. Скликанье загальныхъ зборѣвъ партіи мусить оголосити ся найпѣзнѣйше на чотири тыждня передъ речинцемъ тыхъ зборѣвъ въ офіціяльнѣмъ орґанѣ партіи зъ поданьемъ провізоричного порядку дневного. Запрошеня на зборы треба що найменче три разы въ одповѣдныхъ одступахъ часу повторити. Внесеня членѣвъ для порядку дневного загальныхъ зборѣвъ належить предкладати управѣ, котра оголосить ихъ найпѣзнѣйше на 10 днѣвъ передъ зборами въ урядовѣмъ орґанѣ партіи. — §. 9. Загальнѣ зборы суть найвысшою репрезентаціею партіи. До участи въ нихъ суть управненѣ: 1. Одпоручники партіи зъ поодинокахъ округѣвъ выборчихъ зъ тымъ обмеженьемъ що въ засады, правильно нѣякій округъ выборчій не може бути заступленый бѣльше якъ черезъ три особы. Коли межи выбраными репрезентантами округа выборчого нема женщанъ, то можуть выбирати ся женщаны на окремыхъ зборахъ жѣночихъ. 2. Члены фракціи парламентарнои; 3. члены управы партіи. Члены фракціи парляментарнои и управы маютъ у всѣхъ справахъ парляментарныхъ и справахъ управы лишь голосъ дорадчуючій. Зборы розсилѣджуютъ легітімаціи своихъ участниковъ, выбираютъ свою президію и установляютъ свѣй реґулямінъ. — §. 10. До задачъ загальныхъ зборѣвъ належатъ: 1. принимане справоздань зъ дѣловодства управы и зъ чинности послѣвъ въ парляментѣ; 2. означуванье мѣсця пробуванія управы; 3. выборъ управы; 4. рѣшеня о орґанізаціи партіи и о всѣхъ справахъ житя партійного; 5. рѣшеня о наспѣвшихъ внесенихъ. — §. 11. Надзвычайнѣ зборы можуть бути скликани: 1. управою; 2. на внесенье фракціи парляментарнои; 3. на внесенье що найменше 15 кругѣвъ выборчихъ. Коли управа не схотѣла бы згодити ся на скликанье надзвычайныхъ зборѣвъ, то маѣ ихъ скликати фракція парляментарна. Мѣсцемъ звычайныхъ загальныхъ зборѣвъ треба выбирати мѣсцевѣсть ґеоґрафічно найдоґодньйше положену. — §. 12. Скликанье надзвычайныхъ загальныхъ зборѣвъ треба що найпѣзнѣйше на 14 днѣвъ на передъ оголосити въ урядовѣмъ орґанѣ партіи и то въ трехъ по собѣ наступуючихъ числахъ зъ поданьемъ порядку дневного. Внесеня членѣвъ треба бодай на сѣмь днѣвъ передъ зборами оголосити въ урядовѣмъ орґанѣ партіи. Впрочѣмъ для надзвычайныхъ загальныхъ зборѣвъ суть такѣ самѣ постановы якъ и для звычайныхъ.

Управа партіи. §. 13. Управа партіи складаѣ ся зъ 12 особъ а то: зъ двохъ предсѣдателѣвъ, двохъ секретарѣвъ, одного касіера и сѣмь контрольорѣвъ. Управу выбираютъ загальнѣ зборы картками. По выборѣ маѣ управа уконституувати ся и оголосити се въ урядовѣмъ орґанѣ партіи. Управа розпоряджаѣ грѣшми пѣсля власного мнѣня. — §. 14. Члены управы можуть побирати платню за свои чинности. Высоту платнѣ установлять загальнѣ зборы. — §. 15. Управа залагоджуѣ справы партіи, контролюѣ засадничій напрямъ орґанѣвъ партіи, скликуѣ загальнѣ зборы и здаѣ передъ ними справу изъ своѣи дѣяльности. — §. 16. Коли одинъ зъ предсѣдателѣвъ, секретарѣвъ або касіеръ уступить, то мусять контрольоры выбрати на его мѣсце нового.

Орґанъ партіи. §. 17. Офіціяльнымъ орґаномъ партіи назначуѣсь Berliner Volksblatt. Ся часопись буде одъ 1 сѣчня 1891 р. мати заголовокъ „Vorwärts“. Berliner Volksblatt, Central-Organ der Social-demokratischen Partei Deutschlands. Всѣ офіціяльнѣ оповѣщеня маютъ помѣщати ся на видномъ мѣсци редакційнои части.

Змѣна орґанізаціи. §. 18. Змѣны въ орґанізаціи партіи можуть робити лишь загальнѣ зборы, однакъ мусять за тыми змѣнами заявити ся абсолютна бѣльшость присутныхъ репрезентантѣвъ. Внесеня на змѣну орґанізаціи можуть пѣддавати ся пѣдъ нарады лишь тогды, коли були поданѣ въ приписаномъ речинци до публичнои вѣдомости товаришѣвъ. Выимка зъ послѣднои постановы може лишь тогды бути, коли бодай три чверти репрезентантѣвъ згодять ся на ту выимку.

Проєктъ закона санітарного.

На самѣмъ початку сеи сесіи соймовои предложило правительство ще разъ проєктъ закона санітарного и зазначило при тѣмъ, що оно кладе велику вагу на его ухваленье и то якъ найскорше. Яка симъ разомъ буде его судьба, годѣ предвидѣти, але то вже зачувати, що въ деякихъ кругахъ посольскихъ и сей справленый проєктъ не знаходить великои симпатіи. Зѣ взглядѣвъ важности сеи справы такъ для самого краю якъ и для нашихъ бѣдносинъ соймовыхъ подаемо сей проєктъ въ новѣмъ его видѣ:

§. §. Кожда громада вразъ зъ дворскимъ обшаромъ мусить або сама для себе, або спѣльно зъ внѣшними громадами и дворскими обшарами удержувати одного або въ разѣ потребы бѣльше лѣкарѣвъ въ цѣли выконуваня санітарно-поліційныхъ обовязкѣвъ.

§. 2. Громада зъ власными статутами, а такожь мѣста, обнятѣ уставою зъ дня 13 марта 1889, маютъ для себе потрѣбне число лѣкарѣвъ установити въ такій способъ, щобы на кождыхъ 15.000 жителѣвъ припадавъ що найменше одинъ лѣкарь.

Такожь и нашѣ громады можуть власныхъ лѣкарѣвъ установити, наколи посѣдаютъ до того потрѣбнѣ фонды и если тое не буде перешкодою въ орґанізаціи службы здоровля въ другихъ громадахъ повѣту.

Позволенье до того удѣляѣ выдѣлъ краевый въ порозумѣню зъ політичною властею краевою на внесенье рады повѣтовои, поставлене въ порозумѣню зъ політичною властею повѣтовою.

Черезъ особнѣ громады установленѣ лѣкарѣ носять назву громадскихъ (мѣскихъ) лѣкарѣвъ.

§. 3. Що-до иншихъ громадъ кождого повѣту, то рада повѣтова въ порозумѣню зъ політичною властею повѣтовою по засягненю маѣнія дотычныхъ радъ громадскихъ и дворскихъ обшарѣвъ означаѣ, котрѣ зъ тыхъ громадъ и дворскихъ обшарѣвъ зѣ взгляду на бѣдаленье поодинокихъ мѣсцевостей бѣдъ себе, зѣ взгляду на бѣносины комунікаціи, на мѣсця осѣдку лѣкарѣвъ и на другѣ важнѣ бѣносины мѣсцевѣ, маютъ бути сполученѣ въ одинъ округъ санітарный и удержувати спѣльного лѣкаря. Въ той самъ способъ маѣ бути означена назва округа, мѣсто пробуванія окружного лѣкаря, кожда змѣна въ подѣлѣ повѣту на санітарнѣ округи або змѣна границь округа санітарного. Всякѣ въ тѣмъ взглядѣ повставѣ постановленя стаютъ ся правосильными по затвержденю выдѣломъ краевымъ въ порозумѣню зъ політичною властію краевою по попереднѣмъ засягненю опініи ц. к. краевои рады здоровля.

Лѣкарѣ, установленѣ для округѣвъ санітарныхъ, носять назву лѣкарѣвъ окружныхъ.

§. 4. Наколи при зѣставленю округѣвъ санітарныхъ якій граничный обшаръ повѣту не може бути прилученымъ до округа санітарного того самого повѣту, то натогды дозваляѣ ся сполучити его въ одинъ округъ санітарный зъ граничнымъ обшаромъ або зъ округомъ санітарнымъ сусѣдного повѣту, о чѣмъ на внесенье однои зъ интересованыхъ радъ повѣтовыхъ рѣшаѣ безвѣдкладно выдѣлъ краевый въ порозумѣню зъ політичною властію краевою.

Выдѣлъ краевый маѣ также рѣвночасно означити, котра репрезентація повѣтова маѣ взглядомъ такъ зѣставленого округа санітарного выконувати права признанѣ репрезентаціямъ повѣтовымъ на основѣ сеи уставы взглядно вложенѣ на нихъ об вязки выповнять.

Въ разѣ тымчасового браку громадского або окружного лѣкаря маѣ начальникъ громады (бурмістръ). взглядно выдѣлъ рады повѣтовои зарядити, щобы иншій лѣкарь выповнявъ правильно службу санітарну въ громадѣ або въ округѣ санітарнѣмъ.

§. 5. Щобы одержати посаду лѣкаря громадского або окружного, треба кромѣ достаточнои фізичнои здѣбности доказати: 1. право обызательства австрійского; 1. управненье до выконуваня лѣкарскои практики; 3. бездоганный характеръ; 4. вѣдомость краевыхъ языкѣвъ.

Помежи кандидатами маютъ першеньство докторы медицины, а именно тіи, котрѣ по узысканю докторского дипльому выкажуть ся що найменше двохлѣтною службою въ загальнѣмъ шпиталі, або котрѣ здали испытъ фізикальный.

Кандидаты убѣгаючій ся о посаду громадского лѣкаря въ мѣстахъ зъ власными статутами, мусять выказатись испытомъ фізикальнымъ.

§. 6. Въ громадахъ, удержуючихъ власныхъ лѣкарѣвъ, именуѣ ихъ самостѣйно рада громадска (рада мѣска) на внесенье начальника громады (бурмістра). Лѣкарѣвъ окружныхъ именуѣ рада повѣтова на внесенье выдѣлу рады повѣтовои. Лѣкарѣ громадскій або окружнѣ можуть бути або тымчасово, або постѣйно установленѣ; станъ тымчасовый не може довше тревати, якъ одинъ рѣкъ. По уплывѣ того часу рѣшаѣ покликаный до того орґанъ, чи лѣкареви посада маѣ бути постѣйно надана. Въ мѣстахъ зъ власными статутами суть постѣйно именованѣ лѣкарѣ громадскій рѣвноставленѣ зъ постѣйно именоваными урядниками. Въ цѣли наданя новѣ установленои або опорожненои посады лѣкаря громадского або окружного належить конкурсъ розписати и оголосити бодай въ урядовѣй ґазетѣ краевѣй. Именованому лѣкареви громадскому и окружному маѣ бути выданымъ декретъ, въ котрѣмъ належить условія наданя посады точно означити.

Въ громадахъ, удержуючихъ власныхъ лѣкарѣвъ, остаютъ тѣ лѣкарѣ, котрѣ въ часѣ входу въ житье сего закона урядувати будуть, и на дальше на своихъ посадахъ въ силу своѣи зъ громадою заключеной умовы, зъ тою выимкою, що въ сѣмъ взглядѣ обовязуѣ то, що сей законъ постановляѣ взглядомъ найнизшои платнѣ и можности усуненя лѣкаря громадского и окружного.

Въ громадахъ, котрѣ дотеперь власныхъ лѣкарѣвъ посѣдали, но на будучность придѣленѣ будуть до котрого округа санітарного, або лѣкарѣ громадскій, взглядно мѣскій, котрѣ въ часѣ якъ той законъ стане ся обовязую чимъ, занимали свою посаду, маютъ передъ всѣми другими першеньство на посаду лѣкаря окружного въ тѣмъ санітарнѣмъ округѣ, до котрого та громада придѣленою зѣстала.

§. 7. Начальникъ громады (бурмістръ) евентуально предсѣдатель Рады повѣтовои маѣ повѣдомити політичну власть повѣтову, хто именованый лѣкаремъ громадскимъ, яко окружнымъ, а управитель тои власти маѣ въ присутности начальника громады (бурмістра), если иде о лѣкаря громадского, а въ присутности предсѣдателя рады повѣтовои, если иде о лѣкаря окружного, бодобрати присягу бѣдъ именованого лѣкаря. Въ мѣстахъ зъ власнымъ статутомъ бѣдбираѣ присягу бѣдъ лѣкарѣвъ мѣскихъ президентъ мѣста.

§. 8. Платню громадскимъ лѣкарямъ вызначуѣ рада громадска, а каса громадска ю выплачуѣ. Доходы лѣкарѣвъ окружныхъ складаютъ ся зъ платнѣ и звороту коштѣвъ за службовѣ подорожи.

Высокѣсть платнѣ и вынагороды за подорожи вымѣряѣ рада повѣтова. Если выдѣлъ рады повѣтовои стараѣ ся о заломогу зъ фонду краевого на тую цѣль, въ такѣмъ разѣ належать вымѣръ доходѣвъ предложати выдѣлови краевому до затвержденя.

Выдатки на платню лѣкарѣвъ окружныхъ поносять громады и дворскій обшары кождого округа санітарного соразмѣрно до своихъ повинностей податковыхъ; выдатки же на звороты коштѣвъ за службовѣ подорожи поносить фондъ повѣтовый. Якъ платню такъ и звороты коштѣвъ за службовѣ подорожи выплачуѣ каса повѣтова.

Платня лѣкаря окружного або громадского не може бути меншою, якъ 500 зр. а въ бѣльшихъ округахъ 600 зр.

(*Конець буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ комісіи угодовѣй ческого сойму поставивъ Ґреґръ внесенье, щобы на ново одкрыти нараду надъ внесеньемъ ґр. Букоа до §. 3. въ справѣ реґуляміну выборчого для рады культуры краевои. Внесенье се каже, що выконуванье права выборчого маѣ управильнити ся окремымъ реґуляміномъ, котрый для першого періоду выборчого маѣ выдати правительство а пѣзнѣйше маѣ его выдавати центральный выдѣлъ по выслуханю обохъ секцій а правительство маѣ его затверджувати въ порозумѣню зъ выдѣломъ краевымъ. Внесенье Ґреґра одвинено 11 голосами противъ 8 а §. 3 принято пѣсля внесеня ґр. Букоа голосами нѣмецкихъ послѣвъ и послѣвъ зъ бѣльшихъ посѣлостей. Дальше ухвалила комісія §. 4, 5 и 6 проекту закона о радѣ культуры краевои зъ малыми змѣнами. При §. 5 выказалась була остра полеміка межи Ґреґромъ а Рітеромъ. Ґреґръ ставъ доказувати, що подѣлъ рады культуры краевои значить тѣлько, що подѣлъ краю. И въ Тиролю починали насампередъ бдъ подѣлу рады культуры краевои а теперь хотять вже цѣлый край дѣлити. Я дивую ся лишь — назавъ Ґреґръ — тымъ панамъ, що давнѣйше були противъ подѣлу краю, що въ тѣмъ подѣлѣ бачили руину краю, а теперь дивлять на рѣчь инакше. Рітеръ одповѣвъ ему, що ему справдѣ жаль, що якась институція краева мусить бути подѣлена, але суть односины, середъ котрыхъ моментъ языковый рѣшаѣ и въ котрыхъ подѣлу годѣ омынути. Мы боронили ся противъ подѣлу университету, подѣлу техніки а преце то вышло въ користь нашого народу. Що-до рады культуры краевои то треба и то увзгляднити, що господарѣ хотять обговорювати свои справы въ своѣмъ языцѣ. Трудно бы було заказати нашимъ землякамъ Нѣмцямъ, щобы они о своихъ потребахъ не рѣшали въ своѣй бесѣдѣ. Пос. Шкарда поставивъ при сѣмъ параґрафѣ внесенье, щобы президента рады культуры краевои именувавъ цѣсарь; за симъ внесеньемъ були молодо-Чехи, Рітеръ и Горакъ, але внесенье упало а принято проектъ правительства.

Въ комісіи фінансовѣй угорского парляменту заявивъ міністеръ Векерлье, що онъ розпочавъ зъ австрійскимъ правительствомъ переговоры въ справѣ знесеня малои льотерія. Може отже бути, що горячій бажаня австрійского посла до рады державнои Розера вже незадовго сповнять ся. На замѣты Гельфіого що до утвореня самостѣйнои територіи мытовои сказавъ Векерлье, що спѣльна територія мытова ѣсть для Угорщины користнѣйша.

——

Замкненье грецкихъ церквей въ Туреччинѣ наробило Портѣ богато клопоту и она хотѣла бы теперь якъ найскорше зъ патріархомъ помириги ся. Здаѣсь навѣть, що до того помиреня прийшло бы навѣть досыть скоро, але якъ доносять зъ Атинъ и Константинополя рѣвночасно, суть вплывы, котрѣ стараютъ ся роздоръ якъ найдовше удержати, а то головно длятого, що Ґреція хоче выкористати его при новыхъ выборахъ. Тымчасомъ на Туркахъ шкѣра дрожить; они знаютъ дуже добре, що то значить, коли патріархъ велитъ церкви позамыкати. Нарѣдъ простый не розумѣвъ того, хто и длячого казавъ церкви замыкати, а поясняѣ собѣ то лишь такъ, що то турецке правительство такъ наказало и що розпочинаѣсь гоненье христіянъ. Нарѣдъ видитъ, що богослуженье може правитись лишь потайкомъ, що священики ходятъ въ жалобѣ, чуѣ всѣлякѣ аґітаційнѣ поголоски и починаѣ бунтувати ся. Въ цѣлѣй турецкѣй державѣ, де лишь проживаютъ православнѣ христіяне, голосять ся, що престолъ екуменьского патріарха ѣсть въ небезпечности, а вѣсть о тѣмъ иде и до автокефальныхъ церквей въ Россіи, Ґреціи, Сербіи и Румуніи, де взываютъ нарѣдъ молити ся за своихъ православныхъ братѣвъ пѣдъ Туркомъ. Не диво отже, що середъ такихъ обставинъ въ турецкихъ кругахъ правительственныхъ пѣйшовъ великій страхъ, а то ще тымъ бѣльше, що межи екуменьскимъ патріархомъ а Россіею настали теперь дуже тѣсни знесины, и що гостину царевича въ Константинополи мабуть лишь длятого бдмовлено, що настався роздоръ зъ патріархомъ. Царевичъ приѣхавши до Константинополя, чи де небудь въ турецкѣй державѣ, не мѣгъ бы теперь навѣть поступити нѣгде до церкви. Въ виду такого стану рѣчей стараѣсь Порта якъ найскорше помирити ся зъ патріархомъ а міністеръ судѣвництва Різа-паша пѣславъ патріархатови рѣшенье правительства, въ котрѣмъ оно дае бдповѣдь на жадання патріархату. Въ рѣшеню тѣмъ обговорюютъ ся слѣдуючій точки: 1) справа супружеска и розводова та судейска власть патріархату рѣшати о вѣнѣ та о аліментаціи по розводѣ; 2) завѣщання; 3) державный надзоръ надъ грецкими школами приватными; 4) судова присяга, арештованье и судженье грецкихъ священикѣвъ. Що-до першихъ двохъ точокъ, то нема великои рѣзницѣ межи турецкимъ правительствомъ а патріархатомъ; що же до двохъ другихъ, то ѣсть въ нихъ достаточно матеріялу до конфлікту. Въ справѣ школъ приватныхъ домагаѣ ся правительство права мати надзоръ надъ пляномъ науки та надъ тымъ, щобы учителѣ и професоры мали дипломы та свѣдоцтва уздѣбненя. Такій, що не мають нѣякихъ свѣдоцтвъ, мають бути усунени, а пляны школьнѣ, котрѣ не годять ся зъ тыми, якѣ правительство установило, мають бути змѣненѣ въ порозумѣню міністра просвѣты зъ патріархомъ. О присязѣ священикѣвъ передъ судомъ рѣшаѣ турецке правительство, щобы они складали присягу пѣсля православного обряду або передъ православными духовными властями на провінціи. Що-до переслуханя и судженя священикѣвъ и монахѣвъ, котрѣ стаютъ передъ судомъ въ справахъ карныхъ, то завѣзванье бдъ судьѣвъ слѣдчихъ и трибуналѣвъ судовыхъ мають имъ доручати ся въ Константинополи черезъ патріархатъ, а на провінціи черезъ митрополита и епископѣвъ. Власти духовнѣ мають въ своѣи стороны обжалованыхъ заразъ приставити. Одноразове засудженье священика за якусь малу и звычайну провину не бдбираѣ ще ему характеру священичого; але засудженѣ за

„Ажь ось провидѣнье Боже наднесло якогось зажиточного и доброго серця селянина, котрый запросивъ мене до своеи хаты та ще и обѣцявъ дати попоѣсти. Не треба казати, що я то запрошенье приняла и за десять мінутъ сидѣли мы спокойно и тихо на пѣдсѣню передъ его хатою. Иванъ пѣйшовъ обойти свои голодни конюки а ґаздиня розклала огонь. Ясноволоса дѣвчина зъ брунатными якъ магонь ногами бѣгала то сюды то туды и чути було ажь на дворѣ, якъ вже молоко кипѣло; якійсь придуркуватый хлопчиско, Богъ знаѣ чій, оперъ ся о поруче на пѣдсѣню та куривъ папіроску а лѣтна нѣчь спустилась легонько на чудову околицю. Мы дивились безъ мысли на передъ себе, якій ти помученѣ звѣрята, а тымчасомъ завѣяло доокола милымъ запахомъ кулешѣ. Запахъ розбудивъ насъ зъ тяжкои апатіи и голодъ бдозвавъ ся зновъ зъ цѣлою своею дикою силою. Охъ, та мала, освѣтлена хатчина зъ тыми незнаными святыми на стѣнѣ, зъ тою грубою сосновою жердкою та высячими на нѣй килимами та коцами, зъ тымъ рядомъ вырѣзуваныхъ ложокъ въ ложнику, зъ тымъ хрестомъ, украшенымъ сухими цвѣтами, той до половины червонымъ обрусомъ закрытый стѣлъ, та повна миска горячого молока и та тарѣлка зъ кулешею, котру выкинули зъ кулешѣрника спорою грудою, зъ котрои таки ажь любо курило ся, ту мысчану зъ зваренымъ на твердо яйцями, то прошептане ґаздынею „Прошу!“ — того всего я нѣколи не забуду!

Одтакъ постелили менѣ передъ хатою сѣна. Я лягла не розбираючись и навѣть годинника не накрутила. Межи третою а четвертою розбудивъ мене свѣжій дробный дощикъ и ставало вже свитати. Розумѣе ся, мене всѣ обходили, але менѣ все таки чогось здавало ся, що за хвилю будуть вже и по менѣ ходити и я длятого волѣла встати. Пѣйшла на рѣку, обмыла ся, причесала волосье якъ Нарцисъ и поправила на собѣ одѣжь. О шестѣй годинѣ дали поснѣдати и я подякувавши коротками словами пустилась въ дорогу до Жабя.

(*Дальше буде.*)

лкесь злочинъство тратять той характеръ и бдсвиджують кару въ звычайныхъ вязницяхъ. Пбдчасъ стану облоги мае обжалованыхъ судити судъ военный, але въ справѣ арештования и замыкания до вязниць грецкихъ священикбвъ мае и судъ военный держати ся повысшихъ постановъ.

До German-ія доносять зъ Петербурга, що тамтого тыждня арештовано на кбльохъ россійскихъ университетахъ студентбвъ-Полякбвъ, що належали до тайныхъ товариствъ, утвореныхъ на пбдставѣ програмы живучого въ Швайцарія польского писателя Милковского (псевдонімъ Єжь). Програма та постановляе творити тайнѣ громады польскихъ студентбвъ на россійскихъ и заграничныхъ университетахъ и приготовляти загальне польске повстанье въ бдповѣднбй до того хвили. Кбльохъ Полякбвъ, що вертали зъ заграничныхъ университетбвъ, арештовано на граници и бдобрано имъ обширну кореспондевцію. Ту саму вѣсть повтаряють и другѣ нѣмецкѣ газеты.

——

Торжество въ 90-тѣ уродины ґен. Мольткого заповѣдаесь величаво. Всѣ товарыства войсковѣ, студентскѣ и другѣ постановили въ той день устроити въ Берлинѣ величезный походъ зъ смолоскипами, въ котрбмъ возьме участь 20.000 людей. Президія прускаго сойму мае въ той день выслати Мольткому адресу. Цѣсарь лагодить для него такожъ якусь несподѣванку и велѣвъ на той день позносити до своеи палаты хоругви всѣхъ полкбвъ, що стоять залогою въ Берлинѣ. Въ день уродинъ мае цѣсарь особисто разомъ зъ королемъ саскимъ и зъ другими князями пбйти до Мольткого и зложити ёму гратуляцію. На закупно дому въ Пархимѣ, въ котрбмъ родивъ ся Мольтке, призбирано вже 34.188 марокъ а крбмъ того дало ще и мѣсто Берлинъ 10.000 марокъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, дня 8 жовтня с. р. полагоджено девять справъ адміністраційныхъ, а опбсля принято 36 новыхъ членбвъ: Зъ Ясениці коло Дрогобича пятьохъ господарѣвъ: Вас. Лесюка, Ник Яцуляка, Мих. Ясиньского, Ив. Кобилецкого, Ив. Яцуляка; — Пилипа Вовка секретаря громадского зъ Гаѣвъ коло Львова, Осипа Прислопского зб Львова, Юрка Клинайла госп. зъ Бортников, Миколу Наливайка пѣвця церк. зъ Боратина, Теодора Вознѣцу госп. зъ Човганъ, Мих. Коссовича мѣщанина зъ Роздолу, Читальню въ Понниковици малбй о. Григ. Дичковского священика въ Понниковици малбй, п-ю Іосифу Дичковску зъ Понниковицѣ малои, Мих. Ляшковича зъ Калуша, Андр. Балия зъ Калуша, о. Омеляна Константиновича священика зъ Сокаля, Григ. Костецкого зъ Токбвъ, Мих. Петрицкого учителя, Мар. Крушельницкого богослова зб Львова, п-ю Меланію Ивасечко зъ Рожнискъ, Сем. Федуна зъ Боратина, Гринька Сенькова зъ Калинбвщины, Мих. Гарматѣя зъ Конопкбвець, Гриня Мацюровича пѣвця церк. зъ Попелѣвъ, Андр. Салюка мѣщанина зъ Угнова, Г. Луцка зъ Лапшина, Ив. Величка господаря зъ Боратина, Григ. Шавлака муляря зъ Боратина, Братство церковне зъ Проббжнои, Ив. Шмату зъ Кривенького, Тим. Решетила зъ Кривенького, Кирила Мотаку зъ Кривенького, Григ. Тимошика зъ Сокаля, Юрка Паратюка зъ Хмелѣвки, Д. Бѣлокура, учителя зъ Волѣ великои.

НОВИНКИ.

— **Зниженье оплаты за ѣзду на зелѣзницяхъ Кароля Людвика и Пбвнбчнбй.** Зъ Вѣдня доносять: Позаякъ за для зниженя оплаты за ѣзду на зелѣзницяхъ угорскихъ много осббъ ѣздило зъ Галичины черезъ Пештъ до Вѣдня, порѣшили зелѣзницѣ Кароля Людвика и Пбвнбчна знизити оплату за ѣзду мѣжь Львовомъ а Вѣднемъ. Зниженье се выносити буде 30 прц. якъ при особовыхъ такъ и поспѣшныхъ поѣздахъ а вбйде въ житьо мабуть вже бдъ 1 падолиста. Загальне управильненье оплатъ за ѣзду на зелѣзници Пбвнбчнбй наступить доперва зъ початкомъ 1891 р. — Якъ разъ у вчерашныхъ ґазетахъ вѣденьскихъ появились инсераты зелѣзниць Кароля Людвика и Пбвнбчнои оповѣщуючѣ такѣ зниженя оплаты за ѣзду бдъ 1 падолиста с. р.: Зъ Вѣдня до Львова поспѣшный I кл. 29·50, II кл. 21·90 III кл. 14·60; — поѣзды комбінованѣ, с. е. поспѣшный зъ Вѣдня до Кракова а особовый зъ Кракова до Львова I кл. 27·50, II кл 20·40, III кл. 13·10; — поѣзды особовѣ I кл. 25·40, II кл. 18·30, III кл. 12 зр. Вбльно везти зъ собою пакунки ваги 25 кільоґрамбвъ якъ и передъ тымъ.

— **Въ львбвскбй школѣ народнбй им. св. Єлисаветы** нема катихита греко-кат. обряду и дѣти мусять ходити на латиньску релігію. Родичѣ дѣтей жалувались въ нашбй Редакціи на такій станъ анормальный и мы звертаемо на се увагу львбвскои митрополичои Консисторіи.

— **Именованя маршалкбвъ повѣтовыхъ.** Цѣсарь затвердивъ выббръ: Стан. Комарницкого маршалкомъ а Клима Пострускаго заступникомъ маршалка рады повѣтовои въ Калуши; — ґр. Ферд. Гомпеша маршалкомъ а д-ра Клима Костгайма заступникомъ маршалка повѣтового въ Ниську.

— **Катихитомъ** греко-кат. релігіи въ 6-кл. школѣ статовбй женьскбй въ Бережанахъ именувала краєва рада школьна о. Юрія Стеткевича, капеляна монастиря въ Словитѣ.

— **Въ члены „Народного Дому“ у Львовѣ** принявъ управляючій совѣтъ сеи институціи на послѣднбмъ засѣданю 17 н. ст. жовтня о. Мих. Гандяка, приходника зъ Березки, дек. бирчаньского, еп. перемыскои.

— **Испыты кляузуровѣ и устнѣ** для кандидатбвъ учительского звания въ ґімназіяхъ и школахъ реальныхъ передъ краковскою комісіею испытуючою зачнуть ся 20 падолиста с. р.

— **Міністеръ справедливости** выдавъ до всѣхъ судбвъ I ои инстанціи розпорядженье, щобы зъ уряду заряджувано поступованье карне противъ осббъ одвѣчальныхъ по фабрикахъ або иншихъ заведеняхъ промысловыкъ, въ котрыхъ роббтникъ потерпѣвъ тяжке калѣцтво або смерть.

— **Фреквенція въ галицкихъ школахъ середныхъ.** Зб справозданя краєвои рады шкбльнои о станѣ гал. шкблъ середныхъ въ рокахъ 1888 и 1889 выймаемо отсѣ даты, дотыкаючѣ фреквенціи шкбльнои: Число ученикбвъ шкблъ середныхъ въ Галичинѣ на початку року шкбльного 1889 выносило 13.048; зъ того припадало на ґімназіи 12.077 а на школы реальнѣ 971. Число всѣхъ клясъ выносило въ тбмъ роцѣ 333, зъ чого припадало на ґімназіи 302 (198 головныхъ и 104 рбвнорядныхъ) а на школы реальнѣ 31 (27 головныхъ 4 рбвнорядныхъ). На початку року шкбльного 1890 було число всѣхъ ученикбвъ 13.605, а то 12.555 въ ґімназіи а 1050 въ школахъ реальныхъ. Число всѣхъ клясъ выносило 342, а то въ ґімназіяхъ 309, въ школахъ реальныхъ 33. Зъ порбвнания обохъ рокбвъ показуе ся, що побблшило ся число ученикбвъ о 557 (378 въ ґімназіяхъ а 79 въ реальныхъ школахъ) а клясъ прибуло 9 (7 въ ґімназіяхъ а 2 въ реальныхъ школахъ). Се збблшенье числа ученикбвъ не було случайне, бо порбвнавши даты зъ попередныхъ лѣтъ показуе ся, що число ученикбвъ стало збблшае ся. И такъ на початку 1886 р. було 12.828 ученикбвъ (11.912 ґімн. 916 реальн.); на початку 1887 р. було 12.676 ученикбвъ (11.820 ґімн., 856 реальн.); на початку 1888 р. було 12.703 ученикбвъ (11.843 ґімн. 860 реальн.). — Найменшу фреквенцію зб всѣхъ шкблъ середныхъ, бо менше якъ 100 ученикбвъ мае низша школа реальна въ Тернополи. Фреквенцію мѣжь 100—200 ученикбвъ выказують двѣ клясы ґімназіяльнѣ въ заведеню Єзуітбвъ пбдъ Хировомъ. Бдъ 200—300 ученикбвъ мають ґімназіи въ Бохни, Бучачи, Вадовицяхъ, Золочевѣ и школа реальна въ Станіславовѣ. Бдъ 300—400 ученикбвъ мають ґімназіи въ Дрогобичи, Ярославѣ, Новбмъ Санчи, Самборѣ, Сяноцѣ, Стрыю и школы реальнѣ у Львовѣ и Краковѣ. Бдъ 400—500 ученикбвъ ґімназіи: руска у Львовѣ, въ Бродахъ, Бережанахъ, Яслѣ, Коломыи, св. Яцка въ Краковѣ. Бдъ 500—600 мають ґімназіи: III въ Краковѣ, Ряшевѣ, Станіславовѣ, Тернополи и Тарновѣ. Бдъ 600—700 ученикбвъ мають ґімназіи: св. Анны въ Краковѣ и II (нѣмецка) у Львовѣ. Понадъ 800 ученикбвъ числять ґімназіи: въ Перемышли и двѣ у Львовѣ (Францъ-Іосифа и IV-та). — Зъ датъ при кбнци року шк. 1889 було ученикбвъ пбсля вѣроисповѣдания: 7.598 римо-кат., 2.111 греко-кат., 2.288 жидбвъ, 41 брмено-кат., 3 греко-правосл. и 102 протестантбвъ. А пбсля народности було ученикбвъ: 9.399 Полякбвъ, 2.058 Русинбвъ, 667 Нѣмцѣвъ. Понадъ 100 ученикбвъ Русинбвъ припадае на ґімназіи: руску у Львовѣ, Перемышли 223, Коломы 175, Станіславовѣ 125, Стрыю 118, Бережанахъ 112 и Тернополи 107. — Число учителѣвъ подаючихъ науку (вчисляючи и двѣ клясы въ Хировѣ) выносило 1 цвѣтня 1890 р., 615, а то: директорбвъ 31, професорбвъ и дѣйстныхъ учителѣвъ 365, суплентбвъ 219. Не вчисляючи помбчникбвъ катихитбвъ було въ середныхъ школахъ 201 суплентбвъ, зъ котрыхъ 70 мало повну, 20 часткову кваліфікацію, а 111 не мало нѣякои кваліфікаціи.

— **До Бразиліи** еміґрують громадно — якъ се мы згадували — селяне зъ Царства польского. Еміґрація розширюесь мѣжь селянами мовь епідемія, бо проворнѣ аґенты знаюгь выкористати всѣ прикметы польского селянина, обѣцюючи ёму безплатну подорожь до Антверпіи и розбуджуючи въ нѣмъ чувства реліґійнѣ. Еміґранты, попавши въ руки аґентбвъ, терплять голодъ и холодъ, а прибувши въ Бразилію, звычайно впадають въ крайну нужду, бо не мають нѣ одного гроша въ кишени. Драстичнѣ описы въ россійскихъ и польскихъ ґазетахъ, приватнѣ листы еміґрантбвъ бразилійскихъ не помагають нѣчого, бо аґенты такъ проворно беруть ся до рѣчи, що и селяне еміґрують по давному и власти не можуть прихопити аґентбвъ. Щобы отже пбзнати всѣ тѣ хитрости аґентбвъ а заразомъ и представити вѣрный образъ выкористаня и нужды селянъ, впавъ Kurjer Warszawski на оригіналъну гадку, котра вправдѣ буде коштувати его досыть значно але и принесе великѣ успѣхи. Ого выслала ся ґазета свого репортера, котрый прилучить ся до якои небудь партіи еміґрантбвъ и дасть ся вести якому аґентови. Розумѣе ся, що все те робити буде репортеръ въ найбблшбй тайнѣ, бо лишь тымъ способомъ буде мбгъ все розслѣдити. Въ сѣчни 1891 р. надѣесь Kurjer Warsz. одержали перше справозданье бдъ свого репортера, бо сама подорожь зъ Антверпіи до Бразиліи тревае до 30 днѣвъ а часто лучае ся, що несовѣстнѣ аґенты прибиваюгь до берега бразилійского въ якбмъ пустбмъ мѣсци и тамъ лишаюгь еміґрантбвъ ихъ судьбѣ.

— **Паломництво** до Кентъ, мѣсця уродженя св. Іоана зъ Кентъ (Jan Kanty) при нагодѣ 500-лѣтныхъ роковинъ его уродженя, устроено въ Краковѣ. Провбдъ въ цѣлбмъ паломництвѣ обнявъ кардиналъ-епископъ Дунаевскій и вб второкъ выѣхала зъ Кракова процесія, вложена зъ 200 людей. Участь въ торжествѣ и процесіи взяли професоры университетскій зъ ректоромъ, бо св. Іоанъ бувъ професоромъ краковского университету, кблькохъ професорбвъ академіи штукъ красныхъ зъ Матейкомъ и незначне число студентбвъ.

— **Зъ вѣденьскои выставы.** Дня 30 жовтня с. р. бдбудесь торжественне закрытье господарско-лѣсовои выставы у Вѣдни. Выстава була отворена бблше якъ пбвъ року и оглядало ёи до два міліоны осббъ. Бдъ 3 падолиста — якъ оповѣщуе выставовый комітетъ — зачнуть бдсылатись предметы выставовѣ. Замѣсцевѣ выставцѣ мають предложити, если хотять мати знижену оплату зелѣзничу при транспортѣ, листъ фрахтовый, котрый служивъ имъ при высылцѣ на выставу, бо треба долучити его до документбвъ фрахтовыхъ. Розумѣесь, що предметы можна бдослати лишь пбдъ тою самою адресою и тымъ шляхомъ зелѣзничамъ, котрымъ ихъ прислано на выставу.

— **Дѣдичъ кумами у рускогo селянина.** Зъ Бблшбвця коло Галича пишуть намъ: Сими днями хрестивъ у насъ селянинъ Олекса Стасѣвъ доньку а родичами хрестными сеи дитины були: п. Валеріянъ Кшечуновичъ, молодый дѣдичъ Яричева и его мати п-ѣ Исабеля Кшечуновичева, вдова по пок. Корнилѣ, дѣдичу Болшбвци, звѣстна зъ щедрои фондаціи для убогихъ селянъ въ сумѣ 20.000 зр. Достойнѣ кумы обдарували похрестницю щедрыми крижмами а цѣлу родину угостили въ своѣтъ дворѣ.

— **Проєктъ памятника для Колюмба** выгадавъ архітектъ испаньскій въ Більбао, Альберто де Палякіо, при нагодѣ 400-лѣтныхъ роковинъ бдкрытя Америки. Памятникъ мае бути незвычайно оригінальный. Буде се куля зелѣзна о промѣрѣ 300 метрбвъ, а стоятн буде на пбдставѣ 80 метрбвъ высокбй. На вершку кулѣ буде стояти корабель, якими сей славный Генуіець заѣхавъ до Америки. На рбвнику довкола кулѣ буде платформа широка 14 метрбвъ а довга 1 кільометеръ. Бдъ рбвника до пбвнбчного полюса буде ити спірально лінія 3000 м. довга, котрою буде можна дбстатись на верхъ. Внутрь кулѣ, крбмъ зелѣзницѣ, довгои 6000 метрбвъ, мае здвигатись статуа Колюмба и бібліотека зъ книжками на всѣхъ языкахъ, де лишь писано про Колюмяа. Крбмъ того будуть реставраціи, салѣ и т. п. а 100.000 осббъ буде могло наразъ оглядати внутрь памятника. Кошты будовы обчислены на 31,400.000 песетбвъ, с. е. до 12,560.000 зр.

— **Пбдпалникъ увбльненый судомъ.** Передъ львбвскимъ судомъ присяжныхъ станувъ сивый, 64 лѣтный старець, Юрко Швакъ, нѣколи не караный, обжалованый о злочиньство пбдпалу та признаючій ся до сего зъ добродушною отвертостію. Юрко Швакъ зъ Рокитна, пов. городецкого вдовець, передъ двома роками приставъ до старшои вдовицѣ Тузяковои и тымъ способомъ ставъ бтчимомъ кблькохъ пасерббвъ, мѣжь котрыми було вже двохъ крепкихъ паробкбвъ. Не маючи власного грунту, принѣсъ на спбльне господарство пару коней, двѣ коровы, 20 кбпъ бббжа и припасъ полотна. Доки було се майно, була и згода въ родинѣ, але коли протратили, почала ся сварка. Паробки побивали бтчима а вкбнци Тузякова прогнала чоловѣка зъ хаты и то въ часѣ, коли сильно нездужавъ. Найшовъ бнъ вправдѣ притулокъ у сестры, але и та по кблканацити мѣсяцяхъ бдмовила ёму хаты и стравы, бо мала власну родину. Було се 10 вересня с. р. Около год. 9-ои вечеромъ Юрко идучи селомъ, выпустивъ зъ люльки кусничокъ вугля. Въ тбмъ на небозводѣ появилась луна. Тогдѣ бдозвавъ ся одинъ господарь до Юрка: „Ббйте ся Бога, не розпускайте огню — отъ бачите Зашкбвъ горить!“ — „И Рокитно такъ буде горѣти“ — бдповѣвъ похмурены Юрко. Въ нбвъ годины опбсля справдѣ займивъ ся огонь въ стрѣсѣ Тузякбвъ, що примежала до будынкбвъ сусѣдного господаря. Молодѣ Тузяки, побачивши зб стодолы огонь, прискочили и придушили огонь руками та сѣраками, такъ що лишь пару кичокъ погорѣло. Пбдозрѣнье впало на старого бтчима и бнъ справдѣ признавъ ся передъ вбйтомъ до пбдпалу, бо мавъ жаль до жѣнки, котра не дала ёму навѣть сорочки, коли его „нужда ѣла“. Такъ само и розказавъ бнъ передъ трибуналомъ, безъ злобы, засумованый, блѣдый, нужденный, одягненый по арештантски, бо не мавъ свого платя. По оборонѣ зъ уряду п. Павломъ Симоновичемъ, судьѣ присяжни заперечили 11 голосами вину Юрка а ще и зложили для него 10 зр. 40 кр. на пбдпомогу.

— **Зелѣзница Кароля Людвика** повѣдомляе: За-для розкладу ѣзды россійскои зелѣзницѣ полуднево-захбднои, важного бдъ 23 жовтня с. р., курсуюгь россійскѣ поѣзды поспѣшнѣ на шляху Волочиска-Жмеринка въ сегорбчной порѣ зимовбй такъ само якъ и въ лѣтѣ щоденно. Въ наслѣдокъ того будуть мати наша поѣзды поспѣшнѣ чч. 1 и 2 и черезъ зиму щоденно полученье зъ россійскими повздами поспѣшными до Кіѣва, Одессы и на поворотъ.

— **Германъ Цайтунґъ**, сей вѣденьскій жидокъ, що то давъ ся завести зъ Вѣдня до Парижа въ скрини, мовь якій пакунокъ, и за-для сеи оригінальнои выгадки показувавъ ся бдтакъ въ Парижи по публичныхъ льокаляхъ, — ще разъ бдбувъ таку саму подорожь. Коли вже навкучилось Парижанамъ оглядати Цайтунґа за оплатою, выѣхавъ бнъ до Гамбурґа и тамъ зладивши таку саму що перше скриню, влѣзъ до неи и велѣвъ завести себе до Лондону. Море було пбдъ той часъ неспокбйне, тожь и Цайтунґъ въ скрини мало що не померъ. Коли-жь внесли скриню на берегъ Тамізы, выстрѣливъ Цайтунґъ зъ револьвера шѣсть разбвъ, а выскочивши зб скринѣ зъ зъ окликомъ: Hip, hip, hurrah! for England, зробивъ собѣ рекляму и буде показуватись за грошѣ въ публичныхъ льокаляхъ лондоньскихъ.

— **Тоастъ въ честь Кошута.** Однорбчного охотника Ивановича засудивъ войсковый судъ на 4 мѣсяцѣ вязницѣ ґарнізоновои и на утрату степеня фельдвебля за се, що въ день цѣсарскихъ уродинъ въ таборѣ пбдъ Пілісъ-Чаба внѣсъ тоастъ въ честь Кошута. Ивановичъ буде служити ще крбмъ того тыхъ 4 мѣсяцѣвъ довше яко однорбчный охотникъ.

— **Дрббнѣ вѣсти.** Вб второкъ, дня 21 н. ст. жовтня дававъ намѣстникъ ґр. Бадені обѣдъ, на котрый запросивъ 24 осббъ; зъ Русинбвъ бувъ лишь Впреосв. митрополитъ Сембратовичъ. — Міністеръ Дунаевскій прибувае нинѣ, въ четверъ, до Львова и перебуде бсѣмъ днѣвъ, щобы взяти участь въ засѣданяхъ соймовыхъ.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна львбвъ вѣденьскои выставы. Звертаемо увагу, що тягненье бдбудесь вже 30 жовтня с. р.

Надбслане.

ДЛЯ ГЛУХИХЪ.

Особа, що вылѣчилась простымъ средствомъ бдъ 23-лѣтнои глухоты и шуму въ ушахъ, готова описъ того средства по нѣмецки переслати даромъ всѣмъ бажаючимъ. Адреса **I. H. Nicholson, Wien IX., Kolingasse 4.**

Наука, штука и литература.

— „Зорѣ“ число 19-те мѣстить: Продовженье повѣсти Ив. Левицкого „Надъ Чорнымъ моремъ“ — Стихъ Цезара Бѣлила „Въ часи печали и трѣвоги“. — Конецъ оповѣдания Павла Кирчова „Туркавки“. — Продовженье „Исторіи литературы“ д-ра Ом. Огоновского (Иванъ Левицкій-Нечуй). — О. Я. Конискього „Зъ лѣтньои подорожи по Черниговщинѣ“. — Згадка М. Комара про „стародавный дзвбнъ“, вылитый въ р. 1695 за гетманьства Мазепы зъ гармать добутыхъ пбдъ Кизикирменомъ. — Розвѣдка „Рухъ рослинъ“ О. Степовика, звѣстного автора популярныхъ розвѣдокъ зъ исторіи природы въ книжочкахъ „Просвѣты“. — Бібліографія, подана Василемъ Лукичемъ. — М. Комара Оповѣстки и критичнѣ замѣтки до россійскихъ выдавництвъ руско-украиньскихъ: Наталя або двѣ долѣ разомъ, поема М. Макаровского — и Мѣстечко Дмитровка, исторично статистична и етноґрафічна розвѣдка свящ Т. Сорокина. — Література, штука и наука. — Театръ, спѣвъ, музика.

— „Зеркала“ число 19-те мѣстить: Въ мѣшку не вкрыесь шило (стихъ). — Замѣтки бібліоґрафічнѣ. — Поединокъ, стишокъ Амана Мардохея. — Плоды польонізаціи. — Зъ політики (стихъ). — Просвѣтитель. — Слова а дѣло. — Зъ Гайного. — Луць и Проць. — Трафунокъ. — Зъ Тернополя — и поменшѣ гумористичнѣ статейки. — Илюстрація представляе клопоты Коснѣрского и пляны Осипа Адреевича.

Господарство торговля и промыслъ.

— **На торгахъ зббжевыхъ** захбднои Европы пбднеслись цѣны зббжа и ся тенденція продовжаесь дальше, бо зменшивъ ся довбзъ заморского зббжа за-для того, що коли Америка по звѣстнбмъ білю Макъ Кінлея замкнула свои границѣ для выробовъ промысловыхъ Европы, зменшило ся число кораблѣвъ, везучихъ тѣ выробы до Америки а забираючихъ бдтамъ зъ поворотомъ зббже. Зъ Лондону и Парижа перенеслась тенденція на пбднесенье цѣны на біржу въ Берлинѣ а въ наслѣдокъ того и у Вѣдни пбднеслись цѣны зббжа, хочь загально старають ся знизити цѣну на доставы въ термінахъ весняныхъ. И такъ платили: пшеницю на осѣнь по 7·90, на весну 8·06; жито на осѣнь по 7·60, на весну 7·31; овесъ на осѣнь по 7·31, на весну 7·23.

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 22 жовтня. Пріѣздъ короля бельґійского на 28 с. м. по полудни о 5 год. Король перебуде чотири днѣ въ цѣсарскбмъ замку въ Почдамѣ. Соймъ прускій скликано на день 12 падолиста.

Вѣдень 23 жовтня. Ґр. Кальнокій выѣзджае нинѣ до полудневого Тиролю а мін. Дунаевскій выѣхавъ вчера до Львова на засѣданя сойму.

Прага 23 жовтня. Молодо-Чехи домагаюгь ся дебаты надъ три тысячами петицій до сойму противъ угоды. Комісія угодова ухвалила вже 7 параґрафбвъ о роздѣлѣ рады культуры краєвои.

Атины 23 жовтня. По причинѣ конфлікту Порты зъ екуменьскимъ патріярхомъ настало тутъ велике розъяренье на Туркбвъ; праса домагае ся, щобы Россія взяла въ свою опѣку православныхъ христіянъ.

Бблградъ 23 жовтня. Розбйшлась зновъ погодоска, що кор. Миланъ мае ще сего тыждня выѣхати за границю. Мени міністрами Джоя и Джорджевичемъ настало якесь непорозумѣнье, въ наслѣдокъ котрого Джорджевичь мае уступити.

Римъ 23 жовтня. Правительство италіяньске признало вже бразилійску републику.

Берлинъ 23 жовтня. Пбсля вѣстей тутешныхъ ґазетъ не думае Капріві зъѣхати ся анѣ зъ ґр. Кальнокимъ анѣ зъ Кріспімъ.

Курсъ Львбвскій

зъ дня 21. л. жовтня 1890.

Акціи за штуку безъ купона	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	199 —	202 —
Зелѣз. Львбв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	227 —	230 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 —	299 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 90	101 60
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	106 90	107 60
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 20	97 90
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	100 70
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	97 20	96 90
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 50	101 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 30	96 —
Товар. кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	99 30	100 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	94 60	95 30
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	59 —	61 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	52 —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѣ 5% м. к. . . .	103 25	104 20
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальнѣ Банку краев. 5% 1 емис.	100 —	100 70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 —	98 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 —	24 —
Мѣста Станиславова	28 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 38	5 50
Наполеондоръ	9 02	9 14
Пбвъимперіялъ	9 30	— —
Рубель срѣбный	1 45	1 55
Рубель паперовый	1 38¼	1 44¼
100 марокъ нѣмецкихъ	56 15	56 75

Над ôслане.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе ôдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

22. н. ст. жовтня 1890.

Львôвъ: Пшениця 7·30 до 7·75, жито 5·35 до 5·75, ячмѣнь 5·25 до 6·70, овесъ 6·— до 6·75, горохъ 6·— до 8·75, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·— до 10·75, льнянка — до —, конюшина червона 40·— до 50·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 60·— до 120.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 11.50 до 12·— зр.

Тернôпôль: Пшениця 7·15 до 7·60, жито 5·— до 5·35, ячмѣнь 5·— до 6·50, овесъ 5·— до 5·75, горохъ 6·90 до 8·50, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до —, конюшина червона 40·— до 50·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 6·20 до 7·40, жито 5·40 до 5·65, ячмѣнь 4·80 до 6·50, овесъ 4·60 до 5·20, горохъ 7·— до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —; конюшина червона 28·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·50 до 8·—, жито 6·30 до 6·60, ячмѣнь 5·— до 6·25, овесъ —·—до —·—, горохъ 7·— до 9·—, вика—·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —.—, конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Учителѣвъ, учителькя и ключниць поручае **Бюро Іосифа Бірнлього Львôвъ, ул. Трибунальска ч. 4.** Переписка въ рускôмъ языцѣ.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Российске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужески силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ куvертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 55—?

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Магазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитинній, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожъ средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

Билеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літографічнй выготовляе по дуже писькихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літографічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА

въ Тернополи.

Поручае Всечестнѣйш. Духовеньству великій новоспроваженый запасъ матерій до выготовленя ризъ церковныхъ и поручае:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшои матеріи вовняної (адамашокъ вовняный) бѣлй, чорнй, червонй и иншй по зр. 30 и 34.

Зъ матерій шовковыхъ фелоны свѣтлй, червонй и чорнй по зр. 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій шихомъ перетканыхъ ôдъ зр. 80 до зр. 200. — **ФАНЫ**, або хоругви братскй зъ найлучшого вовняного адамашку розличної краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковй по зр. 65 и 75 зр.

Направы фелонôвъ выготовляе ся, добираючи одвѣтнй матерій, по дешевыхъ цѣнахъ! 3691 1—10

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С С. Х ſ зр. до стациі земличчи.
Малй зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр. лѣзничои.

поручае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

У ЛЬВОВѢ.

3655 (6—?)

ФАБРИКА МЕДЛІНСКА

поручае на

СЕЗОНЪ

ОСѢННЫЙ

Для панôвъ:		Для панъ:	
Черевики зô шкôры Croute зр.	3·25	Черевики зô шкôры гемзов. зр.	3·75
„ „ телячои 4 до	5·50	„ „ гамбургскои	3·60
„ „ французскои	5·—	„ „ франц.	4·70—8·—
„ „ лякирован	5·50	„ „ лякированй	5·75
„ „ варшавскои	6·—	„ „ шевро	8·—
„ „ лякир. шитй	6·—	Пôвчеревики прунельовй	3—3·50
Пôвчеревики гемзовй зр.	3·50	„ „ гемз.	3—3·50
„ французкй зр.	4·75	„ „ францус.	4·—

Великій выбôръ черевикôвъ и шептикôвъ для панночокъ хлопчикôвъ и дѣтей. — Обильный выбôръ мештôвъ домовыхъ и пантофлѣвъ для панôвъ, панъ и дѣтей.

Замовленя зъ провинціи выготовлюе ся ôдворотною почтою.

Филіи: Кракôвъ, ул. Гродска 31; Чернôвцѣ, Hauptstrasse 9; Бережаны, Броды, Дрогобичъ, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Рящевъ, Сучава, Самбôръ, Станиславôвъ, Стрый, Тарнôвъ, Тернôпôль. 3268 (39—40)

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНôВЪ

зъ монастиря von Soulac
(Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛЁ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбôльший ôдзначеня

Выкайдовано **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо въ роцѣ

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо. Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаесь имъ бѣлого полыеку и твердости та взмôцняся ясна и удержуесь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливо прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **есть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зал. фабр. 1807 **Seguin** 106 v.108, r.Croix-de-Seguer **Bordeaux**
Генер. агентъ

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и антикъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклярскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужескаго, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣля бiера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ *мезанінѣ.* Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3.75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плацики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдни.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 57—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожъ запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

АНТôНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКôВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурогатôвъ кавы и кавы фігови

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медаллями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляе зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючй ся богатствомъ частей поживныхъ, такожъ знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручае передовспмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову франпуску Розманита,
Цикорію краковску гôрку. 3347 40—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевышаючй прикметами всѣ сего рода заграничнй продукты, надѣю ся, що нашй Вп. Господинѣ. котрй окружають все и всюды своею приклонностію краявый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“ можна замовити за **зниженy цѣну** отсй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Taras Szewczenko, życie i pisma jego, napisał Gwido br. Battaglia. Цѣна **20 кр.** (зъ пересылкою перекомандованою 25 кр.)

Хто замовить **всѣ три книжки паразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 80 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою.**

Позаякъ всѣхъ тыхъ трехъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. зъ пересылкою можна дôстати у п. Костя Панькôвского ул. Вôрменска ч. 27.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр. ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ ТЫЖДЕНЬ

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

3648 (35—?)

11 льосôвъ 10 зр. — **2291 ВЫГРАНЫХЪ** — **6 льосôвъ 5 зр. 50 кр.**

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 231. Львôвъ, Пятниця 12 (24) жовтня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароли Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рôкъ	18 зр.	на цѣлий рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлий рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютьси лише на попереднє застереженье. — Реклямаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта

Поодинокє числє комітує 8 кр. а. в

Оголошенія приймаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатном, въ рубр. „Надіслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

О ситуаціи въ Чехахъ ôдзываєсь Politik такъ: „Коли представимо собѣ ситуацію, яка була ще минувшого лѣта, ба навѣть ще передъ самымъ зôбраньемъ сойму, а якъ она теперь выглядає, то годѣ заперечити, що *настало якесь успокоєнье*, мы бы назвали єго родомъ застоѣ въ аґітаціи, котра допускає розглянутись спокôйнѣйше и менше пристрастно та дає надѣю, що дѣло може на лѣпше змѣнити ся“. Ну, орґанъ старо-чеcкои партіи *може* зъ-близька и въ своѣй власнôй хатѣ лѣпше ситуацію оцѣнити, але она намъ, що правда, зъ-далека, не выдаєсь такъ рожевою.

Проводырь чеcкихъ Нѣмцѣвъ д-ръ Шмейкаль выдавъ ôдозву, въ котрôй взыває Нѣмцѣвъ, щобы они при сегорôчныхъ выборахъ до рады громадскои въ Празѣ здержались ôдъ голосованя.

Комісія угодова чеcкого сойму приняла по довгôй дебатѣ §. 6. предложеня угодового въ справѣ роздѣлу рады культуры краєвои такъ, якъ то предкладало правительство. Молодо-Чехи заявили, що въ повнôй палатѣ поставлять свои поправки яко вотумъ меншости. Пôдчасъ дебаты заявили Шмейкаль и Гербстъ, що они видять въ тыхъ поправкахъ стремленье до повного выключеня міністерства рôльництва зъ проектованого закона и уважають то атентатомъ на корону. Кн. Лобковичъ поставивъ бувъ внесенье, щобы число членôвъ рады культуры зменшити, але передъ голосованьемъ взявъ то внесенье назадъ. Вчѣра вела ся дальша дебата въ комісіи и зъ тяжкою бѣдою удало ся передискутувати вже 12 параґрафôвъ. Дебата готова вести ся безконечно, бо молодо-Чехи суть незрôвнанѣ въ выналожденю всѣлякихъ внесень, щобы лишь дебату протягнути. Доси поставили они 30 внесень и хотять ихъ мотивувати на повнôмъ засѣданю сойму, а то лишь длятого, щобы могли богато говорити и ôдтягати переведенье угоды.

——

Зъ Петербурга доносять, що *орґанізація россійскои сторожи пограничнои* на ладъ войсковый, призначеной властиво до повздержаня на граници пачкарства, показалась дуже хосенною. Пôдчасъ сегорôчныхъ маневрôвъ ужито коло Рôвного кôлька кôнныхъ ôддѣлôвъ тои сторожи, а верховодячѣ круги войсковѣ высказались о нихъ зъ повнымъ признаньемъ, такъ, що зô взгляду на то, що на случай вôйны буде можна ту сторожу дуже добре ужити до службы польнои, постановлено звернути бôльшу увагу на ои войскове образованье.

Вѣсть, що правительство россійске выслало въ справѣ *обсады єрусалимского патріярхату* ноту до Порты, есть неправдива. Правительство россійске обмежилось лишь на то, що приказало всѣмъ своимъ репрезентантамъ на Всходѣ старати ся всѣми силами о то, щобы нова обсада патріяршого престола въ Єрусалимѣ выпала въ интересѣ Россіи и численныхъ россійскихъ путникôвъ, котрѣ що року приходять до Палестины. Такожь мае бути и кругъ дѣланя православныхъ россійскихъ місіонерôвъ розширеный а число ихъ мае бути збôльшене. Въ Сиріи основуе ся теперь кôлька россійскихъ шкôлъ на ладъ тыхъ, якѣ суть вже въ Палестинѣ, а въ котрыхъ учать ся и дѣти Арабôвъ. Крôмъ того мають выслати ся до Сиріи и православнѣ священике, котрѣ мають тамъ дѣлати противъ пропаґанды католицкои.

Köln. Ztg. дôстала зъ Константинополя цѣкаву вѣсть въ *справѣ становища Россіи до спору Туреччины зъ грецкимъ патріярхатомъ*. До згаданои ґазеты доносять именно такъ: „Въ тутешныхъ кругахъ урядовыхъ констатують зъ вдоволеньемъ, що россійске правительство постановило не мѣшати ся до спору Туреччины зъ патріярхомъ. Петербургскій кабінетъ не хоче въ интересѣ грецкои и ôрменьскои церкви запускати ся въ борбу зъ Портою. Россія повѣдомила Порту, що наслѣдникъ престола лишь длятого не приѣхавъ до Константинополя, бо Греки и Ôрмене були бы не давали ему спокою и були бы закидували его всѣлякими петиціями та непокоили депутаціями, щобы наклонити россійске правительство ставути по ихъ сторонѣ.

——

Riforma, орґанъ Кріспіого, оголосила яко доказъ безустанныхъ интриґъ Ватикану противъ Италіи *тайну ноту*, котру нѣбы-то кард. *Рамполя* мавъ выслати до нунція папского у Вѣдни *Ґалімбертіого* на вѣсть, що тридержавный союзъ продовжено на дальшихъ пять лѣтъ. Въ нотѣ высказаный насамперед жаль, що Ґалімберті скорше не повѣдомивъ Ватиканъ о тôмъ такъ важнôмъ и такъ дуже дотыкаючôмъ интересы Ватикану фактѣ. Опôсля просить кард. Рамполя, вказуючи на злощастну політику, яку Кріспі веде у Вѣдни, щобы нунцій ужився всѣхъ своихъ вплывôвъ и не допустивъ Австрію до заключеня нового союза зъ Італією. Пôсля Riform-ы мавъ Ґалімберті дня 22 вересня сказати такъ: Політика Австріи стоить въ суперечности зъ бажаньми Ватикану; оôдновленю союза впрочôмъ нѣчого не чувати въ добре поінформованыхъ кругахъ вѣденьскихъ. Коли-бъ однакожь то настало, було бы то справдѣ въ великою шкодою для интересôвъ папства, але на всякій способъ, що буде можна, то зроблю, щобы забезпечити интересъ Ватикану въ кабінетѣ вѣденьскôмъ, хочь-бы менѣ и не удало ся не допустити до ôдновленя союза. Але треба мати и то на увазѣ, що хочь-бы навѣть союзъ и розбивъ ся, та дружнѣ ôдносины межи трема державами розôрвали ся, то Ватиканъ не може зовсѣмъ або хиба дуже мало числити на Австрію, наколи-бъ вôйна выбухла. Riforma констатуе ôдтакъ, що то не першій того рода актъ ватиканьскій, що то лишь частина тои політики, яку веде Ватиканъ противъ Италіи, а о котрôй то політицѣ правительство италіяньске есть якъ найдокладнѣйше поінформоване. Прецѣ ще недавно тому высказавъ папа кард. Рамполіому свое здивованье, що правительство италіяньске знае всѣ тайны ватиканьскои політики. До сихъ ревеляцій орґану Кріспіого треба то додати, що оголошена енцикліка заперечуе рѣшучо всѣмъ тымъ вѣстямъ Riform-ы.

——

Пôсля вѣстей зъ Бѣлграду задумують проживаючѣ тутъ *Сербы зъ Македонiи* утворити товариство, котрого цѣлею мае бути скрѣпленье сербского елементу въ Македонiи. Незадовго мають бути въ тôй цѣли скликаны великѣ зборы.

Справа фінансова короля *Милана* буде вже сими днями залагоджена и ôнъ рѣшучо выѣде на довшій часъ за границю. Въ суботу мае кор. Миланъ выѣхати на ловы до Кенїґштеттенъ коло Тульна въ долѣшнôй Австріи, куды его запросивъ нѣмецкій посолъ ґр. Брай.

Непорозумѣня межи міністромъ справедливости а міністромъ дѣлъ внутрѣшныхъ заострились знову и зъ ôдси то пôйшла поголоска, що міністеръ справедливости Джорджевичъ мае выступити зъ кабінету и пôйде на посла до Берлина. Вѣсть та мае о стôлько щось за собою, що Джорджевичъ належавъ вже давнѣйше до корпуса дипльоматôвъ.

Справы соймовѣ.

На послѣднôмъ засѣданю *клюбу лѣвицѣ* вела ся нарада надъ проектомъ закона санітарного и надъ внесенями о змѣнѣ инструкціи для краєвого выдѣлу. Для розслѣду тыхъ внесень выбравъ клюбъ особну комісію, зложену зъ послôвъ: Гроса, Дворского, Ленартовича, Вайґля и Збышевского. Розправа надъ закономъ санітарнымъ була довга и дуже оживлена. Вкôнци порѣшено голосувати въ соймѣ за проектомъ правительственнымъ, а на выпадокъ браку лѣкарѣвъ, постарати ся о ôдновленье торôчнои резолюціи до правительства о доповненье львôвского університету лѣкарскимъ выдѣломъ.

——

На вчерашныхъ нарадахъ въ *комісіи ревізійнôй* для розслѣду внесень послôвъ Козьебродского и Мадейского въ справѣ змѣны инструкціи для выдѣлу краєвого, ухвалено запросити на слѣдуюче засѣданье краєвого маршалка кн. Сангушка и двохъ членôвъ краєвого выдѣлу, котрыхъ выдѣлъ выдельеґуе.

——

Комісія буджетова ухвалила вчера двѣ рубрики выдаткôвъ краєвого буджету ôдповѣдно до внесень референта пос. Бѣлиньского. На шупасництво ухвалено выдатокъ въ квотѣ 28.000 зр. прелімінованыхъ краєвымъ выдѣломъ. Зъ прелімінованои квоты 1.291 зр. на кошты адміністрацiй будынку жандармеріи вычеркнула комісія квоту 291 зр. и приняла загальнѣ кошты кватерунку жандармеріи въ сумѣ 147.869 зр.

——

Комісія банкова залагодила на вчерашнôмъ засѣданю справозданье выдѣлу краєвого о краєвôмъ банку. Въ своѣмъ справозданю до сойму, выробленôмъ посломъ Абрагамовичемъ, зазначуе комісія додатный результатъ білянсу банку за рôкъ 1889, котрый выказуе чистый зыскъ 77.093 зр. 7 кр. осягненый безъ ризиковыхъ операцій фінансовыхъ. Комісія высказуесь зъ признаньемъ о спôвучасти краєв. банку въ утворенiю синдикату и реалізацiи облiґôвъ пропінаційныхъ, а передовсѣмъ о задержаню до теперь стопы процентовои, при рôвночасномъ зростѣ власныхъ интересôвъ, а пôднесеню тои стопы процентовои черезъ усѣ иншѣ, навѣть наймогучiйшѣ институціи фінансовѣ въ державѣ. Єсть се не мала заслуга банку, коли зважить ся, що навѣть австро-угорскій банкъ мусѣвъ пôднести о ½ процентъ стопу процентову. Вкôнци комісія звертае увагу сойму на важну ухвалу банку що-до удѣлюваня кредиту на варанты, выданѣ черезъ публичнѣ заведеня краєвѣ на злożене въ нихъ збôже и спірітусъ. Справозданье кôнчить ся внесеньемъ удѣленя дирекціи банку абсолюторіи зъ рахункôвъ за рôкъ 1889.

НОВИНКИ.

— **Змѣны въ судôвництвѣ.** Перенесенѣ адъюнкты судôвъ повѣтовыхъ: Стан. Петролевичъ зъ Копычинець до Бродôвъ, Іос. Бѣлевичъ до Стрыя, Ернестъ Штренґъ зъ Городенки до Тисьменицѣ, Едв. Нагликъ зъ Перемышля до Львова, Кар. Копецъ зъ Пôдгаєць до Нижанковичъ. — Именованѣ *адъюнктами судовыми*: Ив. Лѣсинецкій зъ Калуша до Бережанъ, Іос. Лехицкій зъ Заболотова до Коломыи, Як. Львенштайнъ зъ Бродôвъ до Львова, Ник. Баньковскій зъ Лѣська до Львова, Ант. Пискозубъ зъ Залѣщикъ до Станіславова, Ив. Ґарлицкій зъ Радехова до Львова, Руд. Яцковскій до Самбора, д-ръ Марк. Мисиньскій до Перемышля, Іос. Якубовскій до Самбора, Вол. Гащицъ до Перемышля и Іос. Сваричевскій до Самбора. — Именованѣ *адъюнктами судôвъ повѣтовыхъ*: Ген. Ґоральскій до Городенки, Ив. Вокрой до Радехова, Ник. Бѣликъ до Заболотова, Стан. Новодворскій до Копычинець, Стан. Червиньскій до Калуша, Марк. Фединьскій до Залѣщикъ, Тад. Малина, Іос. Райхертъ до Старого мѣста, Кар. Рыботицкій до Лютовискъ, Ант. Вилецкій до Лѣська, Левъ Лущескій до Пôдгаєць, Мод. Каратницкій до Калуша, Вол. Лукавецкій до Бродôвъ, Іос. Карановичъ и Стан. Ясиньскій до высшого суду краєвого у Львовѣ, Винк. Мровлиньскій до Чорткова.

— **Выдѣлъ краєвый** дозволивъ посламъ соймовымъ: д-ръ Вол. Козловскому, Тшецецкому и Пальхови, оглянути всѣ шпиталѣ краєвѣ и провінціоналнѣ, пôсля своеи вподобы.

— **На засѣданю рады мѣскои у Львовѣ** поставивъ радный д-ръ Быкъ отсе внесенье: „Зваживши, що внесенье посла Дав. Абрагамовича, поставленe въ соймѣ, що-до заведеня краєвыхъ оплатъ консумційныхъ, а именно у высотѣ 3% податку консумційного ôдъ вина, 6 зр. ôдъ одного гектолітра руму, араку, коняку, лікеру и иншихъ солодженыхъ напиткôвъ спірітусовыхъ — змѣряє до накладаня новыхъ тягарôвъ въ высотѣ около 70.000 зр. рôчно на мешканцѣвъ мѣста Львова; — зваживши, що репрезентація мѣска все займала противне становище супротивъ всѣхъ податкôвъ консумційныхъ, чи то для державы чи то для краю, а то именно зъ увзглядненьемъ перетяженя мѣстъ замкненыхъ, — зволить рада мѣска порѣшити: Взывае ся св. магістратъ, щобы роздумавъ потрѣбнѣ кроки на усуненье внесеня пос. Дав. Абрагамовича и уповажняе ся заразомъ магістратъ а взглядно президента до всякихъ крокôвъ противныхъ, а именно до внесеня петиціи або протесту чи то до сойму чи до правительства.“ — Внесенье се приняла рада мѣска безъ дискусіи.— Опôсля полагоджено ще иншій справы; а то що-до будовы заведеня для неулѣчимыхъ порѣшено приняти приватнѣ льеґаты на сю цѣль и закупити ґрунтъ за 5.700 зр. пôдъ будову при ул. Польнôй и Городецкôй; дано пôдпомоги: для Читальнѣ академічнои 200 зр. а для товариства політехнічного 500 зр.; назву улицѣ „на Дебрахъ“ змѣнено на „ул. Павлинôвъ“.

— **Епископъ Стросмаєръ** надôславъ сими днями общ. им. Качковского подяку за именованье его почетнымъ членомъ сего товариства. Подяка, власноручно написана еп. Стросмаєромъ по хорватски, звучить такъ: „Славнѣ, Вноѣ: Панове! Уважаю для себе особистою честію бути почетнымъ членомъ вашого общества; тому приймѣть за любовь и честь, яку вы менѣ заявили, мою найширшу подяку. Най благословить Богъ и васъ всѣхъ и ваше общество и обдаруе всякими дарами своеи святои милости! До того желаю зъ цѣлого серця хороброму народови рускому, щобы ôнъ въ повнôй рôвноправности и рôвности зъ порôдненымъ народомъ, зъ котрымъ по Божôй воли суджено ему жити разомъ, дававъ все новѣ доказы тои любови и тои взаимнои згоды, якѣ намъ всѣмъ доконче потрѣбнѣ, если хочемо справдѣ бути вôльнѣ, сильнѣ и славнѣ. Пôсля науки христіяньства, всѣ народы суть злученѣ concorgorales, с. е. суть членами одного и того самого тѣла и тому въ своихъ межинародныхъ зносинахъ повинны бы бути одушевленѣ всегда вѣки братскою любовію. Коли же на жаль, взагалѣ въ свѣтѣ такъ не есть, то по крайнôй мѣрѣ, щобы мы Славяне являли ся у взаимныхъ зносинахъ яко одно тѣло, котре бы якъ всяку недолю и неволю, такъ и всяку радôсть и волю та щастье чи то одного свого члена, чи то всѣхъ иншихъ членôвъ своихъ, живо чули и одинъ другому поспѣшали у всѣхъ пригодахъ радо на помôчь. Будьте-жь вы, мои приятелѣ и хоробрый народъ рускій въ Галичинѣ одушевленѣ тымъ духомъ, о чôмъ свѣдчить и ваша любовь до мене и до хорватского народу, котрый мое ôдзначенье уважае своимъ власнымъ ôдзначеньемъ. Тому ще разъ вамъ, честнѣ браты и приятелѣ: слава! Вашу любовь и поважанье для мене я стократно ôдплачу моею любовію и поважаньемъ. — Въ Дяковѣ 20 жовтня 1890 р. — Іосифъ Юрій Стросмаєръ, епископъ.

— **Вікарій польный**, кс. д-ръ Кольоманъ Бѣлоноцкій именованый папою епископомъ Трікалі in part. infid.

— **Въ Бродахъ** удержуе тамошне товариство музичне ôдъ р. 1876 школу музичну, въ котрôй учать ся дѣти ôдъ 8 до 16 лѣтъ. Сего року ôддало товариство сю школу пôдъ управу п. Д. Вольфсталя (брата професора львôвскои школы музичнои) и при пописѣ, котрый оногды ôдбувъ ся, показали ся дуже гарнѣ результаты. Дуже гарно выпали продукціи орхестры, зложеной зъ тыхъ малолѣтныхъ ученикôвъ, а такожь и сольовѣ гры поодинокихъ ученикôвъ свѣдчили, що наука не пропадае марно. Именно подобала ся одна точка попису „Думка Вольфсталя“, котру ôдограла девятилѣтна дѣвчина сѣльска, Євка Гладунъ, заявляюча незвычайный талантъ въ грѣ на скрипцѣ.

— **Ôдчитъ.** Въ „Читальни Науковôй“ (Ринокъ ч. 43) въ суботу, 25 н. ст. жовтня выголосить п. Гнатъ Дашиньскій ôдчитъ „О суспôльныхъ ôдносинахъ въ Нѣмеччинѣ“, початокъ о 7-ôм год. вечеромъ.

— **25-лѣтный ювилей злодѣйскій** буде мôгъ справляти за 7 лѣтъ Иванъ Хрущь, засужденый свѣжо львôвскимъ судомъ карнымъ за злодѣйство на 7 лѣтъ тяжкои вязницѣ. Иванъ Хрущь числить 44 роки житя а въ криміналахъ просидѣвъ уже 18 лѣтъ, бувши 11 разъ каранымъ. Маe ôнъ особлившій характеръ и здôбнôсть „потягаючу“ въ рукахъ, чи, якъ то кажуть ремесло, котре не давало ему марно загибати въ свѣтѣ, хочь не бравъ ся до тяжшои чорноі працѣ. Ôдсиджуючи послѣднымъ разомъ кару въ мурахъ карныхъ у Винникахъ, забажавъ выйти на свѣтъ передъ часомъ, щобы дати кôлька свѣжихъ доказôвъ своеи потягаючои здôбности. Въ тôй цѣли пробивъ дѣру въ стѣнѣ и пôдъ вплывомъ свѣжого воздуха опинивъ ся въ поблизькôмъ Миклашовѣ, де опорядивши двохъ селянъ, розпочавъ дальшу прогульку артистичну и зайшовъ до Яричева. Тамъ вломивъ ся до хаты, а опôсля удавъ ся вже до столицѣ и центра злодѣйскои штуки — до Львова. Та тутъ показалось, що помимо довголѣтнои практики, Хрущь не дорѣсъ до культу своего званя, бо хитрого Хруща перехитрила львôвска поліція таки першого дня и ôдставила до львôвского суду, де его засудили заразъ на 7 лѣтъ вязницѣ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Громада Камѣнка вел., пов. грибôвского. одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. на будову школы, — Алекс. Чоловскій одержавъ въ университетѣ львôвскôмъ степень доктора фільософіи. — Ново именованый директоръ краковскои поліціи, Короткевичъ. обôймае свое урадованье 28 н. ст. жовтня. — Дня 30 н. ст. жовтня с. р. ôдбудесь вѣнчанье укôнченого богослова Вол. Копыôчака зъ п-ю Анною Билиньскою, донькою приходника въ Токахъ коло Пôдволочискъ. — У Львовѣ застрѣливъ ся надпоручникъ 55 полку пѣхоты Шіферъ.

Соймъ краєвый

V Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 24 н. ст. жовтня 1890 р.

Мѣжь петиціями, ôдчитаными на нинѣшнôмъ засѣданю, придѣлено до комісіи буджетовои кôлька петицій рускихъ товариствъ у Львовѣ о запомоги, внесеныхъ на руки пос. Романчука.

Комісарь правительственный ґр. Лось ôдповѣдае на *интерпеляцію пос. Крамарчика* въ справѣ вынищеня лѣсôвъ здовжь будовы шляху зелѣзничого Новый Торґъ-Ясло. Намѣстництво — казавъ ґр. Лось — пильно наглядае надъ господаркою лѣсовою и розпорядженьемъ въ р. 1885 ôддало люстрацiи спеціяльнымъ комісіямъ, котрѣ мали бы, побачивши де необдповѣдну господарку, починити потрѣбнѣ кроки а именно выготовляти пляны господарскѣ вырубу тыхъ лѣсôвъ. Ôдтакъ переходить комісарь правит. спеціяльно поодинокѣ комплексы лѣсôвъ, наведенѣ въ интерпеляціи и выказуе, якъ староства заряджували люстрацiи и по найбôльшôй части вздержували вырубъ, доки не предложено раціонального пляну. Лѣсы тѣ суть въ повѣтѣ новоторгскôмъ, въ Лимановôй, Коростенку и въ Новôмъ Санчи.

На другу *интерпеляцію*, внесену на тôмъ самôмъ засѣданю пос. *Рожанковскимъ* и товаришами — почавъ дальше комісарь правительственный — маю честь заявити, що на пытанье въ интерпеляціи:

На якôй основѣ, въ якôй цѣли и зъ якимъ успѣхомъ бувъ высланый аґентъ ц. к. дирекціи поліціи у Львовѣ Яковъ Ґінсберґъ въ околицѣ Золочева, Поморянъ, Дунаєва, Зборова й Глиняны?

поставлене въ *такôй формѣ* не буду ôдповѣдати зъ того мѣсця, хочь и заявляю, що правительство до тои справы не можна вмѣшувати.

Але що въ интерпеляціи наведено въ мотивахъ неоправданѣ рѣче, тожь и мушу ихъ спростувати.

И такъ сказано, що Ґінсберґъ представлявъ ся яко емісарь зъ Россіи многимъ селянамъ (туть наводять ся имена) въ Золочевщинѣ для вербованя ихъ до паломництва въ Россію. Отожь мушу сказати, що господаря Мелничайка, одного зъ наведеныхъ въ интер-

пеляціи, переслухано урядово въ старостві и ôнъ зôзнавъ, що 17 серпня пріѣхавъ до него жидокъ, торгуючій сиромъ, але нѣчого не говоривъ про Россію и поломництво. Тымъ самымъ упадає повысшій закидъ.

Сказано ôдтакъ, що дразнивъ селянъ противъ Полякôвъ. Се твердженье, не поперте нѣчимъ, ôдпираю яко негôдне зъ правдою. А вкôнци кождому интересованому можна внести донесенье до карного суду а провинившій ся буде покараный.

Що же до замѣтки, що Гінсберґъ своимъ поступованьемъ обидивъ чувства релігійнй, а що найважнѣйше то се, що хотѣвъ представити руснй народъ нельояльнымъ въ очахъ управы державной — то мушу тутъ выразно заявити, що анѣ ц. к. правительство краєве, анѣ ц. к. правительство центральне не сумнѣвало ся анѣ не сумнѣваєся о льояльности Русиновъ *(Брава!)* и немає що-до сего нѣякихъ пôдозрѣвань и сумнѣвôвъ, а зразомъ есть обовязкомъ правительства хоронити народъ ôдъ провокаційныхъ аґентôвъ.

По спростованю, на внесенье кн. Юрія Чарторыйского, щобы придѣлити двѣ петиціи учителѣвъ до комісіи буджетовои а не до комісіи шкôльнои — и по удѣленю ôдпустки деякимъ посламъ — ôдчитує маршалокъ резиґнацію п. Октава Петруского зъ члена выдѣлу краєвого, мотивовану старостію, 70 лѣтъ житя, и немочію выповняти дальше такъ утяжливои працѣ.

По ôдчитаню забравъ голосъ маршалокъ и высказавъ свôй жаль, що на самôмъ вступѣ его урядованя, мусить втратити такого мужа заслуженого — и поручає ôдчитати нагле внесенье ґр. Ив. Тарновского, щобы п. Окт. Петрускому въ признаню его заслугъ для краю вызначити дожизненну дотацію зъ фонду краєвого у высотѣ теперѣшнои платнѣ.

Ґр. Ив. Тарновскій мотивувавъ наглôсть внесеня, щобы тымъ дати высказъ признання заслугъ п. Петруского — и хочь пос. Антоневичь жадавъ, щобы справу ôддати до комісіи и трактувати ôн регуляміново — соймъ ухвалавъ наглôсть внесеня. — Ґр. Ив. Тарновскій мотивуючи причины, до поставленя сего внесеня, згадавъ про святкованье передъ 7 лѣтами его 40-лѣтнои служby, ôдтакъ що покинувъ судову службу для службы для краю и выбраный посломъ въ р. 1861 а такожь членомъ выдѣлу засѣдає въ нѣмъ до теперь. Въ 30-лѣтнôй службѣ для краю стративъ силы, тожь и треба ему заявити признанье ухвалою дотація. Комісія буджетова розглядає ся въ справѣ и внесе устно на нинѣшнôмъ засѣданю свое рѣшенье.

Помимо промовы пос. Антоневича, щобы не трактовано сеи справы поспѣшно — перервано засѣданье на чверть годины, а ôдтакъ пос. ґр. Стан. Бадені именемъ комісіи буджетовои внесить: Соймъ призначує Окт. Петрускому за его заслуги дожизненну дотацію рôчну 5000 зр., котра має выплачуватись ôдъ хвилѣ, коли зложить свôй урядъ члена выдѣлу кр., мѣсячно зъ горы.

Пос. Антоневичь промовляє въ имени послôвъ рускихъ. Головный аґументъ — заслуги — не есть достаточный, бо можна выказати, що ті заслуги суть лишь илюзоричні. Прецеденсъ такій бувъ тамтого року зъ дотацією для Смольки. Але Смолька то що иншого, ôнъ поклавъ заслуги для всѣхъ, можна сказати, Славянъ своимъ розумнымъ веденьемъ політики въ радѣ державнôй, а такожь и въ краєвôмъ выдѣлѣ поступавъ ôнъ совѣстно и справедливо. Що иншого Петрускій, бо всѣ знають, що у него ôбльше значила его пересвѣдченя політичні и неразъ умѣвъ дуже добре доскулити справамъ иншихъ курій або сторонництвъ та не пôдпиравъ ихъ. Такою дотацією можна бы дати дуже злый примѣръ, бо а вужь зачнуть мѣста ухвалювати емеритуры бурмістрамъ, асесорамъ, а може и рады повѣтовй маршалкамъ. Дотація має бути зъ фонду краєвого, але у насъ нема фонду — есть то кишеня податниковъ. Пôдвалиною автономіи есть статутъ краєвый, але тамъ нема бесѣды о емеритурѣ для членôвъ выдѣлу. Не руководить въ тôй опозиціи лична непріязнь, противно я ему вдячный за много справъ, але иде лишь о добро краю. Кажуть, що зорґанізувавъ Петрускій соймъ; ôнъ бувъ одинокій, що мôгъ взяти ся до того, бо урядникъ судовый, але якъ зъорґанізувавъ: напхавъ за урядниковъ людей морально и матеріяльно зруйнованыхъ и до нѣчого нездалыхъ. А у всѣмъ тымъ граютъ ролю вплывы и протекція. Такожь зруйнувавъ фондъ краєвый, бо головно причинивъ ся до будовы ґмаху соймового, а ôдъ тогды зачались нашй клопоты грошевй. За ту булову дякували ему инженіры и предприємцѣ. Зроблено его заступникомъ маршалка въ выдѣлѣ кр., и тымъ пôдвысшено ему пенсію — а се неправильнôсть, бо одинокимъ заступникомъ маршалка повиненъ бути митрополитъ. Не стративъ ôнъ силы въ службѣ для краю, бо крôмъ сего уряду члена выдѣлу, засѣдавъ и въ товариствѣ кредитовôмъ земскôмъ и въ управѣ желѣзницѣ Кароля Людвика и за се добрй бравъ плативъ. Внесенье прийме соймъ, але все таки треба зазначити протестъ противъ такого прецедензу.

Ґр. Стан. Бадені тѣшить ся, що пос. Антоневичь признавъ въ многôмъ заслуги Петрускому. Такожь не дивувавъ бы ся, если бы за заслуги маршалкôвъ рады повѣтовй ухвалили комужъ зъ нихъ дотацію, бо хто заслуживъ ся, то треба ему заявити признанье. Се не емеритура а дотація.

Соймъ ухваливъ дотацію, а пос. Петрускій дякує за сей выразъ признання для него. Лишь для немочи зложивъ урядъ члена выдѣлу краєвого, а може бути, що зложить и мандатъ посольскій.

Зъ порядку дневного ôдослано справозданя выдѣлу кр.: о будôвляхъ водныхъ и о краєвôй середнôй школѣ рôльничôй до комісіи господарства краєвого, о дѣяльности въ обсягу промыслу краєвого до комісіи промысловои.

Пос. Вівіенъ мотивувавъ свое внесенье що-до отвôреня середнои школы рôльничои въ Тернополи або околици и внесъ ôдослати до комісіи господарства кр.

Пос. Рутовскій въ знаменитôй промовѣ, повнôй датъ статистичныхъ, промовляє за своимъ внесеньемъ що-до средствъ пôднесеня годôвлѣ худôбы. Внесенье ôдослано до комісіи культуры краєвои.

Справозданье выдѣлу краєвого що-до концесій на побиранье оплатъ мытовыхъ радамъ повѣтовымъ: въ Лиманôвôй, Новôмъ-Санчи, Мостискахъ, Комбушовôй, Старôмъ мѣстѣ, Перемышлянахъ, и на побиранье оплатъ мытовыхъ для удержання: дорôгъ громадскихъ Красне-Гологоры, и Рудникъ-Тарногора, та мосту публичного доѣзду желѣзничого въ Сокалю на рѣцѣ Бузѣ. — Соймъ ухваливъ дотычный законъ.

Именемъ петиційнои ком. здає справу кс. Сава зъ петиціи Едм. Домбровского, дістарія ôддѣлу рахункового при выдѣлѣ краєвôмъ и внесить удѣлити ему veniam aetatis. Соймъ ухвалює.

Ôдчитано звтерпеляцію, пос. Крамарчика що-до примусовои асекурації.

Нагле внесенье пос. Лончиньского о запомогу 400 зр. для погорѣльцѣвъ въ Добросинѣ пов. жовкôвского, ôдослано до комісіи буджетовои.

Комісіи податковои невыбрано, бо не було комплету.

Слѣдуюче засѣданье въ понедѣлокъ.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торгъ на худобу у Вѣдни.** Сего понедѣлка пригнано до Вѣдня худобы на зарѣзъ 3113 штукъ выпасеныхъ, 1686 зъ паши а 1679 штукъ худыхъ. Зъ того числа пригнано зъ Галичины 422 штукъ выпасеныхъ а 353 штукъ худыхъ. Попытъ бувъ дуже лихій. Цѣны упали пересѣчно о 2 зр. на найлѣпшôй штуцѣ а о 2—3 зр. гôршихъ. Платили: галицкй волы выпасенй по 47—56 зр., найлѣпшй по 57—60 зр. за сотнаръ метричный. Худоба худа 21—120 зр. за штуку.

Телеграмы „Дѣла“.

Парижъ 23 жовтня. Пріѣхали тутъ вел. кн. Николай Михойловичь и Михайло Михайловичь, Зъ фабрики пороху въ Брестѣ выслано до Петербурга великій транспортъ стрѣльнои бавовны.

Берлинъ 23 жовтня. Праса тутешна доказує зновъ, що въ зъѣздѣ канцлера Капрівіого зъ Кріспімъ возьме участь и ґр. Кальнокій.

Инсбрукъ 24 жовтня. Соймъ ухваливъ 33 голосами противъ 27 высказати ся за зявленьемъ епископôвъ въ справѣ вѣроисповѣднои школы.

Парижъ 24 жовтня. Зъ Атинъ наспѣла тутъ вѣсть о великихъ розрухахъ, якй тамъ выкликала опозиція. Покалѣчено богато людей и войско мусѣло ладъ робити.

Римъ 24 жовтня. На зъѣздѣ Капріівого зъ Кріспімъ въ Мілянѣ межи 5 а 8 листопада має обговорювати ся такожь становище Европы до Америки. Пôсля Fanfulla має Капріві привезти власноручне письмо цѣсаря Вільгельма до короля Гумберта.

Константинополь 24 жовтня. Вѣсти будьто бы конфліктъ Порты зъ патріархатомъ заостривъ ся, суть неправдивй. Зъ Каиру дали тутъ знати про кровавy борбу анґлійскои залогы въ Свакимѣ зъ дервішами.

Берлинъ 24 жовтня. Цѣсарь велѣвъ зробити для Мольткого велику срѣбну булаву гетьманьску высаджану діямантами. Фактъ, що кн. Бісмарка не запрошено на торжество, выкликавъ загальну сензацію.

Переписка Редакціи и Администрациі.

— **Всч. Ие. въ Малк.** За IV чвертьрôкъ одержали. — **Вп. Ие. Петр. въ Теофильпôлцѣ.** Ôдъ дотычнои особы не одержали мы доси нѣчого; до кôнця року прійде намъ ще 8·50 зр.; „Бібліотеку“ дамо на раты, просимо прислати лишь першу рату.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ПЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ році, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состоятн зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 31—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІҐА ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичній изоляірляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервації дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репарації. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 41—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождой суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитиныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣриковъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля Giera, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останковъ хôдниковъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ табінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Білеты візитовй, карты весѣльній, дипльомы и всякй роботы літоґрафічній выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Для Всечестного Духовенъства

поручає всякй прикрашеня церковній, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ

3604 34—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

рочки, манжеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п.

2537

поручає найдешевше

МАҐАЗИНЪ

БРАТôВЪ ЛЯНҐНЕРôВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовенству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБôТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовенства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Въ товариствѣ „Просвѣта“

у Львовѣ ул. Ôрменьска ч. 27.

можна дôстати по зниженыхъ цѣнахъ одинокій малорускій словарь

1) словарь нѣмецко-мало-рускій Ом. Партицкого, замѣсть 3 зр. 1 зр.
2) словарь малоруско-нѣмецкій Евг. Желехôвского въ двохъ томахъ замѣсть 16 зр. лише 12 зр.

НАКЛАДОМЪ

Редакціѣ „Дѣла“

выйшли:

1) Оповѣданя Ол. Конискаго цѣна 20 кр.
2) Нашй коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій есть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА

„Рускои правописи“

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачъ, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр. ТЯГНЕНЬЕ ВЪ ЧЕТВЕРЪ

3648 (36—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

11 льосôвъ **10** зр. — **2291 ВЫГРАНЫХЪ** — **6** льосôвъ **5** зр. **50** кр.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 232. Львовъ, Субота 13 (25) жовтня 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переминѣ разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Каролн Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, Ш. Kolowratgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рѣкъ	18 зр.	на цѣлий рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлий рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи инертаться лише на поверднє застереженье. — Реклямацій неопечатай вѣльнѣ вѣдъ порта

Поодинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатного, въ рубр. „Надѣслано“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ, дня 25 н. ст. жовтня 1890.

Ажь теперь проговорили дневники австрійскѣ щирѣйше о принципіяльнѣмъ значѣню угоды чеко-нѣмецкон. Доси уважано ей лише яко паліятивне средство, выдумане гр. Таффымъ, щобы загнѣваныхъ Нѣмцѣвъ ческихъ предобрити и стягнути назадъ до сойму ческого. Нинѣ представляе ся цѣле дѣло въ иншѣмъ свѣтлѣ. Центральне правительство, стремлячи до подѣлу етноґрафічного Чехін, до вытворенн національныхъ курій въ соймѣ и такихъ-же курій въ радѣ шкѣльнѣй краевѣй та радѣ культуры краевон, збрвало — на теперь въ Чехіи — съ системою выключного управненя исторично-політичныхъ индивідуальностей, а намѣряе давнѣ споры національнѣ въ краяхъ коронныхъ лагодити на основѣ принципу національного. О справахъ, дотыкаючихъ розвою духового та матеріяльного меншости національнон въ якѣмсь краю о мѣшанѣмъ населеню, не мали бы на будуче рѣшати неуправненѣ до того случайнѣ або штучнѣ бѣльшости соймовѣ, але самъ народъ черезъ заступниковъ своихъ конституційныхъ. Меншости тѣ мали бы орудувати независимо вѣдъ бѣльшостей справами шкѣльными яко головною пѣдоймою національного житя, якъ и справами господарства краевого въ своихъ округахъ. Тымъ способомъ устороне бы всяке наслуванье, выходяче зъ антаґонізму племѣнного, и устороне бы занедбанье про дѣла культурнѣ якогось народу, результуюче зъ незнання потребъ того-жь народу або злои волѣ. Можливе наслуванье мало бы бути спинене правомъ vet-a, яке прислугувало-бъ слабшимъ меншостямъ противъ небдповѣдныхъ або злобныхъ ухвалъ бѣльшостей соймовыхъ.

Въ тѣмъ свѣтлѣ представлена угода чеко-нѣмецка вдповѣдае и основнымъ законамъ державнымъ, въ котрыхъ сказано якъ найвыразнѣйше, що всякому народови мають бути поданѣ окремѣ средства до его екзистенціи національнои и запорука, що держава доставить ему всѣхъ средствъ.

Мы вдъ першон хвилѣ, т. е. вдъ оголошеня угодовыхъ точокъ конференціи вѣденьскон въ лютѣмъ сего року, стояли въ оборонѣ пунктацій тои конференціи. Точки тѣ пѣдходили въ цѣлости пѣдъ програму, яку Русь галицка заступала вдъ часу еры конституційнон. Вже въ шѣсдесятыхъ рокахъ домагались послы руски въ соймѣ краевѣмъ куріяльного подѣлу того-жь сойму на двѣ ґрупы національнѣ. Въ 1869 р. домагавъ ся того и пок. Юліянъ Лаврѣвскій въ внесеню своѣмъ угодовѣмъ. О тѣмъ згадували и численнѣ пропамятнѣ письма передовыхъ руснихъ мужѣвъ до міністерства Шмерлінґа. Протестъ, якій въ своѣмъ часѣ внесено противъ теперѣшного устрою рады шкѣльнои краевон, не бувъ чимъ иншимъ, якъ домаганьемъ, щобы о шкѣльництвѣ рѣшали Поляки и Русины въ окремыхъ куріяхъ. Не наша въ тѣмъ вина, що міністеръ ґр. Белькредій и членъ палаты панѣвъ Левъ Тунъ повели въ 1867 р. судно внутрѣшнои політики австрійскои на мутнѣ воды такъ званои автономіи краѣвъ коронныхъ, а засудивши національнѣ меншости на ласку-неласку бѣльшостей — хотя бы и штучныхъ — выкликали управнену опозицію тыхъ меншостей и довели до нинѣшныхъ заколотѣвъ національныхъ въ державѣ.

Згаданѣ мужѣ опирали теорію свою о автономіи краѣвъ коронныхъ то на хибно понятѣй праґматичнѣй санкціи, то на патентѣ въ 11 серпня 1804 р., де сказано, що „всѣ королѣвства, княжества и провінціи австрійскѣ мають на все задержати свѣй титулъ и привілеґіи“. По тѣй причинѣ не важивъ ся Шмерлінґъ, укладаючи статуты краевѣ и ординаціи выборчѣ для поодинокихъ краѣвъ коронныхъ при новѣй конституціи, опертись на принципѣ національнѣмъ и збивъ два або три народы въ одну цѣлѣсть законодавчу длятого, бо не посмѣвъ дѣлити тѣ исторично-політичнѣ индивідуальности, щобъ мовь-то не нарушити якогось историчного права або патенту, доброго на 1804 рѣкъ, але небдповѣдного на часы пбзнѣйшѣ за-для змѣненыхъ обставинъ. Анѣ Шмерлінґъ, анѣ Белькредій не могли зрозумѣти, що подѣлъ законодавчихъ тѣлъ и институцій краевыхъ на курін и національнѣ не стоить зовсѣмъ въ суперечности анѣ въ праґматичною санкцією, толкуючою о „неподѣльности и наслѣдственности австрійскихъ земель яко однои державы“, анѣ зъ згаданымъ патентомъ зъ 1804 р. Наколи якійсь край можна дѣлити довбльно на повѣты адміністраційнѣ, то можна его подѣлити и на повѣты національнѣ. Черезъ то край не втратить свого титулу анѣ правъ. Галичина, примѣромъ сказавши, була колись подѣлена на Kreishauptmannschaft-ы, пбзнѣйше на Bezirk и, нинѣ есть подѣлена на староства и повѣты, и нѣхто не добачивъ въ тѣмъ довольнѣмъ дѣленю порушеня привілеґій або правъ Галичины. Консеквентно, для зреалізованя высшихъ задачъ и цѣлей, можна ту Галичину подѣлити и нинѣ такъ само на округи національнѣ, якъ подѣлено на очехъ нашихъ Чехію.

Якъ сказано высше, не наша вина въ тѣмъ, що мужѣ державнѣ Австрін звели внутрѣшну ей політику на хибнѣ дороги и черезъ то не дали державѣ сконсолідуватись такъ, якъ того вымагае ей становище въ концертѣ державъ европейскихъ. Нинѣ робить ся проломъ въ тѣй хибнѣй політицѣ. Нинѣ индивідуальности исторично-політичнѣ мають зречи ся того всего, що имъ дано колись на основѣ хибно понятыхъ перґамінѣвъ або случайныхъ хвилевыхъ понять. И длятого не можна дивуватись, що угода ческо-нѣмецка поступае въ осуценю такъ пинявою ходою. Геґемоны мають зречи ся привілеґій своихъ, меншости мають бути управненѣ. Зреченье то ярить ихъ еґоізмъ и ихъ маячення о скрѣпленю свого елементу національного на коштъ народѣвъ, забутыхъ и неправно упослѣженыхъ. Але годѣ. Руху, до котрого починъ взяла сама корона, трудно буде спинити тымъ, що доси неправно верховодили а верховодство своѣ зужывали на шкоду другихъ. Тому и опозиція молодо-Чехѣвъ не мае нинѣ управненои основы. Чехамъ належить ся урядовый языкъ въ судахъ и урядахъ въ ческихъ повѣтахъ, але до нѣмецкихъ повѣтѣвъ не мають они нѣякихъ правъ. Такъ зложились етноґрафічнѣ обставины и съ такими обставинами мусить числитись всякій розумный політикъ.

Принципъ національный двигне впрочѣмъ ческій елементъ на Моравѣ и Шлеску противъ дотеперѣшнои геґемоніи Нѣмцѣвъ въ тыхъ двохъ краяхъ. А се принесе Чехамъ зовсѣмъ бѣльшу користь, якъ фантазія ихъ о ословянщеню елементу нѣмецкого въ нѣлькохъ повѣтахъ ческихъ.

Длятого приймаемо съ вдрадою вѣсть, що въ соймѣ ческѣмъ мимо опозиціи молодо-Чехѣвъ почались вже розправы надъ подѣломъ рады культуры краевои и що правительство мае надѣю, ще на теперѣшнѣй ессіи перевести законъ о куріяльно-національнѣмъ подѣлѣ сойму ческого.

Зъ другои стороны насуваесь намъ гадка, чи не було бы не тѣлько вдповѣдно але и конечно, щобы послы нашѣ соймовѣ поставили резолюцію до правительства въ тѣмъ дусѣ, щобы оно взяло починъ до переведеня угоды польско-руснои на тыхъ самыхъ основахъ, на якихъ переводать ся она въ соймѣ ческѣмъ. Обставины національнѣ Галичины суть анальоґічнѣ съ обставинами етнічными Чехіи. Русь галицка домагалась давно куріяльно-національного подѣлу сойму и институцій краевыхъ шкѣльныхъ. Подѣлъ територіяльный на основѣ національнѣй дасть ся ще легше перевести чимъ въ Чехіи, про-те — не засыпляти справы!

Признанье для рускихъ послѣвъ соймовыхъ.

Русины сянѣцкого, коростяньского и березѣвского повѣтѣвъ прислали на руки председателя соймового руского клюба посольского п. Романчука таке письмо:

Высокодостойнѣ мужѣ!

Беречи народне добро и боротись за природнѣ народа права есть обовязкомъ кождого члена великого народа семьѣ. И въ найбѣльше розстроеныхъ вдношеняхъ нашого галицкорускаго народа проявлялись спорадично выступавшѣ хранителѣ и борцѣ за народнѣ сокровища. Не такъ щасливыми були мы однакъ пбдъ тымъ вельми пожаданымъ взглядомъ, щобы поставити сконсолідовану силу представителѣвъ народа яко хранителѣвъ правъ его природныхъ. А если новѣйшими часами мы щасливо и то осягнули, то поневольно скрѣпляе ся въ насъ воля ко дальшимъ подвигамъ и росте надѣя на лучшу будучнѣсть. И где-жь находимо мы сконсолідовану силу поборникѣвъ правъ нашихъ народныхъ? Се въ Васъ, Достойнѣ Представителѣ Руси галицкои, приналежачихъ рускому клюбови текучои наденціи, котрый въ звѣстнѣй интерпеляціи всенародно заявивъ, чимъ переповнена грудь и серце кождого Русина нашого краю. Въ узнаню того преславного шагу, якъ не менше Вашихъ неустаючихъ трудѣвъ для добра галицкои Руси, цѣлого краю и державы, заявляемо мы пбдписанѣ именемъ Русинѣвъ округа Сянѣцкого, Коростяньского и Березѣвского всенародно, що Васъ, Высокодостойнѣ мужѣ, за единыхъ нашихъ народныхъ представителѣвъ уважаемо и тутъ-же Вамъ, пбдъ впечатлѣньемъ солідарного и крѣпкого Вашого выступлена противъ нанесеныхъ народови нашому кривдъ, нашу найвысшу признательнѣсть пересылаемо. Честь и слава Вамъ дорогѣ нашѣ-заступники и послы! Вступайтесь и дальше вѣрно и неустрашимо за благо и славу Руси, а на-

In Ruthenia.

(*Конецъ.*)

„Жабя мае чудно красне положенье въ широкѣй долинѣ, котрою по-пбдъ береги довгихъ сѣножатей вье ся чорный Черемошь. Есть то рвуча рѣка, котрои филѣ выглядають якъ тѣ мѣтки зеленого шовку и котра съ цѣлою силою противить ся тому, що ей воду въ горахъ гатять и лишь два разы на тыждень пускають. За то и мстить ся она, бо немилосердно порывае съ собою въ долину сосновѣ сплавы, а вдтакъ кидае ся кблька миль пониже Жабя на свою посестру бѣлый Черемошь а съ вдси несуть вже тысячѣ сосновыхъ пнѣвъ по дуже трудныхъ переходахъ ажь до россійскои границѣ.

„Черемошь, Прутъ и Серетъ, то все карпатскѣ рѣки, що выплывають на просторахъ вддаленыхъ лишь кблька миль вдъ себе; але лишь Серетъ мае задачу нести ихъ воды до Чорного моря, хочь и Прутови майже удае ся самому туды дбстати ся. Все то великѣ дороги водянѣ, безъ котрыхъ ялицѣ та сосны не покинули-бъ нѣколи своихъ гбръ. Способъ подорожувати ними дае найбѣльшу розрывку, яку лишь знаю. Американьска ѣзда на сплавахъ, такъ, якъ то на нѣй знають ся индіяньскѣ сплавники, нѣчимъ противъ тутешнои. Русинъ, хочь цѣле свое житье ѣздить сплавами, не розумѣесь зовсѣмъ на тѣй ѣздѣ и вѣрить лишь въ слѣпе щастье. На Черемоши повно закрутѣвъ, бнъ, що такъ скажу, не мае совѣсти и майже завсѣгды въ злѣмъ гуморѣ. Я выѣхала на сплавѣ въ двинадцять величезныхъ сосновыхъ кльоцѣвъ, звязаныхъ съ собою, а приѣхала на мѣсце на пятьохъ. Не умѣю вамъ описати, якъ то стало ся; я знаю лишь, що мною кидало и я падала звычайно лицемъ на сплавъ, а коли мене вдтакъ сплавникъ пбднесъ и поставивъ зновь на ноги, то все за кождый разъ ставало на сплавѣ о одень кльоцъ менше.

„Въ Жабю задержалась я лишь доти, доки не приготовалась до прогульки на Чорну гору. Есть то найвысшій вершокъ въ рускихъ Карпатахъ, але не такъ высокій, якъ деякій шпилѣ на угорскѣй граници або въ Татрахъ на пбвнѣчно-заходнѣмъ кбнци гбръ, де жнють польскѣ селяне и де суть купелевѣ мѣсця, особливо же Закопане. Я роздобула собѣ пару знаменитыхъ коникѣвъ и наймила молодого ледѣня, Юру, котрый изъ жартѣвъ прилучивъ ся. Онъ казавъ менѣ, що онъ дуже зручный а горы знае такъ, якъ азбуку. Опбсля я побачила, що онъ правду говоривъ — велику правду, але тогды я ему не вѣрила.

„Онъ бувъ дуже зручный, але лишь до того, щобы черезъ цѣлый часъ выкрутити ся вдъ всего, що повиненъ бувъ робити; онъ часто мучивъ ся, а коли мы блудили, то онъ казавъ, що тому, що хтось поломивъ хресты, що тутъ колись стояли, коли онъ сюды ходивъ. Мимоходомъ сказавши, тѣ хресты тутъ цѣкавѣ. Въ долахъ мають они лишь одно значѣнье: они пригадують селянинови Спасителя; але тутъ въ горахъ означують они часто якусь тріґонометричну точку, якесь жерело або чиюсь могилу, що поживъ тутъ смерти. Довѣдавшись о тѣмъ, переходила я неразъ сумно и мовчаливо коло такого хреста.

„Коли мы выйшли трохи ббльше въ гору, щезла зъ крайовиду вся подобибсть до Шкоціи або до Альпъ, и я була тому рада. Доокола мене пбднимало ся море гористыхъ филь а вся карпатска сценерія своимъ дикимъ станомъ доказувала, що не зважае на нѣякѣ законы красы, установленѣ туристамя. Правда, треба було часу, заимъ я могла змѣркувати розчарованье, нѣгде не видко нѣякого озера, нѣякого „Tares“, нѣякого „Lochs“, нѣякого зъ тыхъ любыхъ маленькихъ озеръ, въ котрыхъ такъ красно вдбиваесь въ нашихъ горахъ цѣла величавбсть неба. Перейшовши черезъ дебру, выстелену густымъ афинникомъ и ставши наконець на вершку хребта, до котрого якъ до стовпа припирае Чорногора, могла я добре розрбзнити темнѣй смуги косодеревины и яснѣйшѣ, де росли червоно цвитучѣ бердульцѣ (рододендроны) — корчѣ, котрѣ выключно покрываютъ найвысшѣ вершки гбръ.

„Тутъ застала я бвчаря, котрый вдступивъ менѣ свою колибу, бо казавъ, що онъ мусить ночувати середъ отары тому, що крутять ся медведѣ. Та колиба ледви купы держала ся, зовсѣмъ, якъ бы ставлена пбсля правила, що „въ хатѣ мусить бути свѣжій воздухъ“, о чѣмъ намъ вѣчно въ книжкахъ клеплють. Въ стѣнахъ були шпары на цаль широкѣ а черезъ нихъ мбгъ и дощь и вѣтеръ и все зъ надворку залѣтати. Замѣсть бкна була въ крыши велика дѣра, а друга дѣра була замѣсть комина. Середъ хаты була купа попелу и кблька головень, тутъ, видко, клавъ ся огонь.

„Юра пбйшовъ бувъ розсѣдляти помученѣ коньѣ и завести ихъ до кошары, а бвчарь розказувавъ менѣ про медведѣвъ. Мы повечеряли разомъ и добре поповли, а бвчарь, сказавши менѣ: „Добра нбчь!“, додавъ ще: „Я думаю, що коли мы будемо цѣлу нбчь класти добру ватру и вдъ часу до часу выйдемо зъ головнею на дворъ та наробимо крику, то медвѣдь не прийде“. Мимоходомъ сказавши, тому чоловѣкови платили за чотирнадцять недѣль службы въ роцѣ всего лишь 30 зр. Есть то часъ, въ котрбмъ въ полониннѣ пасе ся худоба, бо вдтакъ паде снѣгъ и вѣють вѣтры а люде мусять сходити въ теплѣйшѣ долы до сѣлъ и мѣсточокъ. Я ще нѣколи не вддыхала такимъ оживляючимъ, такимъ скрѣпляючимъ воздухомъ — то такій чистый, такій теплый, такій пахучій вдъ соснины и легкій воздухъ! Менѣ видить ся то зовсѣмъ природнымъ, що осередокъ сушѣ есть ей найздоровѣйшою точкою, бо чоловѣкъ найдальше вддаленый вдъ тои поганои нашои вохкости, яку приносять славнѣ нашѣ бурѣ морскѣ. Правда, що мы хвалимо наше море и нашѣ бурѣ, а то просто лишь длятого, що не можемо зъ ними розлучити ся. Хто хоче, щобы ему стало лекше на груди, хто хоче, щобы его голосъ бувъ такъ чистый, якого въ Англіи не чути, хто мае дѣйстно ревматизмъ, невральгію або сухоты, а хоче ихъ позбути ся, той най иде найлѣпше въ Карпаты.

„Але вертаючи ще разъ до колибы и до медведя, мушу сказати, що Юра мавъ такъ робити, якъ бвчарь казавъ, а я пбйшла до колибы, де меньѣ на земли розстелили соснове галузье. Юра положивъ ся на лаву пбдъ стѣну и заснувъ якъ пень, а я мусѣла разъ-уразъ огонь пбдкладати та вдъ часу до часу бѣгати съ головнею на дворъ та кричати. Наконець о четвертбй годинѣ рано я его розбудила, кинувши ему въ лице трохи горячого попелу. Ажь тогды скортѣло его пбйти подивити ся, чи конѣ вже взѣли.

„О пятбй годинѣ рано була мы въ дорозѣ, бо я хотѣла выйти на найвысшій вершокъ на Говерлю. На гору не трудно було выйти по камѣню, середъ котрого лишь де-не-де росла травчна або жерепъ; на самбмъ же вершку були лишь скалы а мѣсцями лежавъ замерзлый снѣгъ.

„Опбсля ходила я ще до Бурбуту, де есть дивне жерело мінеральне. Вода тутъ пѣнить ся и мае тѣлько сѣрки, якъ може нѣяке подббне жерело въ Нѣмеччинѣ; вода подббна до шампану а люде знають добре ей вартбсть, бо набирають ей въ фляшки и продають по селахъ. Я могла ту воду вже на пбвъ милѣ вдъ жерела зачути, такъ дуже она заносить.

Я перебувала въ высокихъ горахъ десять днѣвъ и була на Стрыю, Шпици и другихъ вершкахъ, але я мѣркувала, що безъ потребы часъ трачу. Мбй мозокъ може не до гбръ сотвореный. Вѣрте менѣ, що то для мене не розрывка бути на чбмсь небудь высокбмъ. Я рада, коли стою при сподѣ або трохи высше на зубочи, а чимъ высше иде ся, тымъ ббльше вдходить ся вдъ людей и вдъ всего, що интересне — коли не есть ся астрономомъ и не хоче ся до звѣздъ пбдходити.

„За цѣлый той часъ, що я тамъ перебувала, мала я не одну пригоду: купаючись въ незнаныхъ менѣ рѣкахъ, я два разы мало що не утопила ся; разъ упала я и вывихнула собѣ лопатку, що ще и теперь чую; пбдбила собѣ одно ребро, упавши въ рѣку на якійсь пень пбдъ водою та и не знаю, що ще зъ того буде; покалѣчила ся я и дбстала опару вдъ сонца — але то все може кождому приключити ся. Зъ медведемъ не стрѣтилась я нѣколи око въ око, а жаль менѣ того, бо я бы була спробовала на нѣмъ свбй ножикъ або револьверъ. Той малый ножикъ (очевидно чепѣль), котрому було вже ббльше якъ 125 лѣтъ, забивъ вже разъ медведя; я купила его на ярмаркy въ Косовѣ вдъ якогось старого чоловѣка, котрый розказувавъ, що пригадуе собѣ, що ще его прадѣдъ носивъ его за чересомъ.

„Дорога на Русь веде черезъ Вѣдень, Краковъ, Львовъ и Коломыю, а за два роки

рóдъ, край и держава, котрыхъ интересы Вы заступаете, не бдмовить вамъ своéи вдячности, своéи признательности.

Въ Сяноцѣ 10 жовтня н. ст. 1890.

Слѣдуе 30 пóдписóвъ що найповажнѣйшихъ Русинóвъ духовныхъ и свѣтскихъ зъ повѣтóвъ сяноцкого, коростяньского и березóвского.

Справы соймовí.

Въ доповненю вчерашного справоздания соймового подаемо нинѣ бдповѣдь правительственного комісаря на интерпеляцію пос. Рожанковского пóсля стеногáму. Ґр. Лось, яко комісарь правительственный заявивъ (по руски):

„Посолъ Лонгинъ Рожанковскій и товаришѣ внесли до правит. комісаря интерпеляцію, въ котрóй пытають:

„На якóй основѣ, въ якóй цѣли и зъ якимъ успѣхомъ бувъ высланый аґентъ ц. к. дирекціи поліціи у Львовѣ, Яковъ Ґінсберґъ, въ околицѣ Золочева, Поморянъ, Дунаева, Зборова и Глинянъ?“

Маю честь заявити, що на пытанье, поставлене въ тóй формѣ въ справѣ, бдносячóй ся до державной поліціи, на сѣмъ мѣсца не можу удѣлити бдповѣди. Коли однакожь въ основѣ интерпеляціи наведенí тверджения и факты, котрí не бдповѣдають правдивому станови рѣчей, то чую ся обовязанымъ тí факты и тверджения выяснити, взглядно спростувати и бдперти.

Въ интерпеляціи сказано, що аґентъ поліційный Ґінсберґъ представивъ ся господареви Мелничайкови въ Беремóвцяхъ коло Зборова яко посланникъ зъ Россіи, заосмотреный въ грошѣ для вербования селянъ зъ Галичины до Почаева. Для выяснения того тверджения переслухано господаря Мелничайка зъ Беремовець, а бнъ збзнавъ до протоколу зъ 26 жовтня с. р., що дня 17 серпня с. р. приѣхавъ до него якійсь незнакомый ему жидокъ и представивъ ся яко купець меду; однакъ рѣшучо заперечивъ Мелничайко, будьто бы купець той ему говорывъ, що бнъ посланникъ зъ Россіи, що мае грошѣ, або що дае грошѣ на подорожь до Почаева. Тому й наведеный въ интерпеляціи закидъ упадае.

Сказано дальше въ интерпеляціи, що той аґентъ поліційный старавъ ся збудити неприязнь и ненависть въ селянахъ противъ Полякóвъ и жидóвъ, взагалѣ, що гравъ ролю політичного аґента провокаційного взглядомъ несвѣдомыхъ селянъ и мѣщанъ, зъ котрыми входивъ въ стычнóсть и розправы. Тверджение се, не пóдперте жадными фактами, бдпираю рѣшучо яко неправдиве и незгóдне зъ фактичнымъ станомъ рѣчей. Кождому-жь хто мае якій небудь доказъ вины въ тóмъ напрямѣ противъ аґента поліційного Ґінсберґа, вóльно зробити до суду карного, котрый бы одинокій бувъ компетентною инстанцією до осужденя сего тяжкого закиду.

Вкóнци сказано въ интерпеляціи, що поступованье Якова Ґінсберґа обидило въ найвысшóмъ степени галицко-рускій народъ, подразнило его въ его святыхъ чувствахъ знанои льояльности и утвердило въ тóмъ народѣ пересвѣдченье, що не лишь деякимъ кругамъ въ нашóмъ краю, але такожь и ц. к. правительству краевому богато на тóмъ залежить, щобы представити Русинóвъ въ рѣшаючихъ сферахъ яко людей не льояльныхъ.

Заявляю, що анѣ ц. к. правительство краеве, анѣ правительство центральне у Вѣдни не сумнѣвали ся и не сумнѣвають ся анѣ на хвилю о льояльности и вѣрности руского народу взглядомъ австрійскои монархіи и най достойнѣйшои династіи. Пóдъ тымъ взглядомъ ц. к. правительство не мае жадного сумнѣву, жадного пóдозрѣня; однакъ есть се обовязкомъ ц. к. правительства беречи той народъ, якъ и взагалѣ всѣхъ горожанъ державы передъ дѣланьемъ такихъ аґітаторóвъ, котрыхъ вплывъ, коли не просто шкóдный, то що найменше есть сумнѣвный.“

——

Зъ петицій внесеныхъ на вчерашне засѣданье сойму суть важнѣйшí: Рада повѣт. въ Золочевѣ и Кольбушевóй о выѣднанье полекшѣ при виписахъ гіпотечныхъ; громада мѣста Яворова о вынагороду за знесене право пропінаційне; громады Тяжковичѣ, Воля выжна и Болшовець о запомогу на будову школы; учителѣ школы выдѣл. въ Сокали о пóдвышенье платнѣ; Климентія Пѣцикъ, Марія Виноградека, Текля Крупка о запомоги; выдѣлъ товариства учителѣвъ школъ высшихъ у Львовѣ въ справѣ лѣкарского надзору въ школахъ; учителѣ школы мужескои въ Ярославѣ о пóдвышенье платнѣ; управа школы въ Бóбрцѣ, окружна рада шкóльна въ Олешацяхъ, гром. Сяноцъ о зорґанізованье школъ; студенты школы дубляньскои, ветеринарія, політехніки и члены читальнѣ академ. у Львовѣ въ справѣ выдаленыхъ зъ дубляньскои школы студентóвъ; тов. Шкóльна помóчь и Руске товариство педаґóґічне у Львовѣ о запомогу (се послѣдне на выдаванье рускихъ мапъ ґеоґрáфічныхъ школъ); магістратъ м. Львова о законъ побирания оплатъ бдъ спадщины на рѣчь убогихъ мѣсцевыхъ; комітетъ церковный въ Сяноцѣ о позичку на реставрацію церкви. Крóмъ того насѣло ще кóлькадесять петицій лично-приватныхъ о запомоги.

——

Комісія санітарна перевела вчера ґенеральну дискусію надъ предложеньемъ краевого выдѣлу мѣстячóмъ въ собѣ заразомъ, проектъ закона о мѣсцяхъ купелевыхъ и кліматичныхъ и признала въ засадѣ потребу такого закона. До подрóбнои розправы на основѣ реферату посла Тшецьеского приступить комісія ажь по завѣдомленю, що правительство готове есть выѣднати для закона санкцію. Въ справѣ орґанізаціи службы санітарнои въ громадахъ и обшарахъ двóрскихъ заявивъ комісарь правительственный ґр. Лось, що правительство рѣшучо не причинить ся до коштóвъ орґанізаціи, бо у всѣхъ провінціяхъ, въ котрыхъ такій законъ вже обовязуе, поносять кошты самí оподатковани. Въ палатѣ соймовóй буде референтувати сю справу пос. Ґуставъ Ромеръ.

Справозданье зъ другои артистичнои прогульки.

Другій разъ, пóднявши праперъ національнои музыки, мы пустили ся середъ руску родину, щобы за нашу пѣсню придбаву ленту мы змогли покласти яко народну жертву на будову захисту для рóднои Музы. — Та о скóлько удало ся намъ осягнути назначеву цѣль — не наша рѣчь судити. Правда, що матеріяльна сторона не выйшла такъ гарно, якъ сего по фреквенціи гостей можна було надѣяти ся. Однакожь на се мусимо бдповѣсти, що мѣсцевымъ комітетамъ приходилось поносити дуже великí, часто навѣть непредвиджуванí выдатки, якí приспорювали чи то люде неприхильнí (якъ се дѣялось въ Перемышли и Городенцѣ), чи обставины самí на се складали ся. Коли-жь вчислимо до того ще удержанье та й оплату дорогы спѣвакамъ, маючи на увазѣ далеку бдстою одного мѣсця бдъ другого (Стрый—Чорткóвъ, або Чорткóвъ—Городенка возами), то зовсѣмъ природно мусѣли выдатки мѣсцевыхъ комітетóвъ выростн въ поважнí сумы. Надто „шѣснацятка“ бдступила половину чистого доходу въ Самборѣ на руску бурсу, а въ Чортковѣ на будову мѣсцевои церкви.

Прогулька розпочала ся концертомъ въ Перемышли (2 н. ст. вересня), бдтакъ пóйшла до Самбора (4 вер.), зъ-вóдси до Стрыя (7 вер.), дальше до Чорткова (11 вер.) По концертѣ въ Чортковѣ роздѣлили ся спѣваки на двѣ части, одна бдвѣдала о. Л. Сачиньского въ Угрыню и дала при тóй нагодѣ импровизованí вечерницѣ, на котрыхъ зложила Вп. п. Брилиньска 5 зр. на будову театру. Друга часть спѣвакóвъ загостила въ домы Вп. патріотóвъ о. Темницкого въ Дзвинячи и о. Рудницкого въ Бердникóвцяхъ. По дорозѣ гостили спѣваки такожь у о. Левицкого въ Тлустóмъ.

Дня 16 вересня зъѣхали ся спѣваки въ Городенцѣ и тутъ дали концертъ. Прогулька закóнчила ся вечерницями въ Снятинѣ. Якій бувъ дохóдъ въ поодинокихъ мѣстахъ, се рѣчь мѣсцевыхъ комітетóвъ, котрí вже и оголосили справоздания въ „Дѣлѣ“. — Въ дорозѣ зъ Снятина до Львова задержала ся „шѣснацятка“ въ Коломыи и ту бдфотографовала ся у п. Дуткевича. Тутки бдбувъ ся такожь прощальный комерсъ, на котрóмъ удѣлено тов. адміністраторови вотумъ довѣря, а надто высказано ему и тов. дірігентови повне признанье.

Розходы якí понесла сама „шѣснацятка“ въ часѣ подорожи числять суму 292 зр. и 60 кр. Зъ того приходить на дорогу въ купѣ зъ перевозомъ рѣчей и услугою 224 зр. 30 кр. + оплаченье піяніста 50 зр. + дрóбнí выдатки 18 зр. 30 кр. = разомъ 292 зр. 60 кр.

На се мы одержали 15 зр. (Перемышль) + 40 зр., (Самбóръ) + 52·60 зр., (Стрый) + 40 зр. (Чорткóвъ) + 30 зр. (Городенка) + 30 зр. (Снятинъ) отже разомъ = 207 зр. 60 кр.

Значить ся, кошты перейшли суму нашихъ доходóвъ. Дефіцитъ треба було покрыти сумою 85 зр., котрí выасигновало намъ товариство „Просвѣта“ титуломъ зворотного задатку. Такъ отже 207 зр. 60 кр. + 85 зр. = 292 зр. и 60 кр. Отсе образовъ нашихъ доходóвъ и розходóвъ.

Що-до артистичного успѣху „шѣснацятки“, то мы покликуемо ся на голосы рецензентóвъ зъ провінціи, котрí высказали ся о насъ якъ найкрасше. Зъ своеи стороны пóдносимо не безъ певнои гордости, що хоръ, якій поставила сегорóчна „шѣснацятка“, мóгъ бувъ пóдвияти ся въ найлѣпшими хорами въ Галичинѣ, безъ огляду на се, що числивъ пóзнѣйше лишь дванацять спѣвакóвъ.

Въ репертоаръ „шѣснацятки“ входили композиціи Лисенка (Иванъ Гусъ, На прю, Ой пущу я кониченка, Менѣ одинаково, Садокъ вишневый, На городѣ коло броду), Вахнянина (Ой по горѣ роменъ, У снѣ я снивъ, Гурра у бóй), Вербицкого (Сивí очи, Думка), Нѣщиньского (Закувала та сива); кромѣ того зъ чужихъ композиторóвъ спѣвались — сербскій хоръ Іенка, польсвій Жельньского (Наша Ганка) — сольо Монюшки (Страшный двóръ) и сольо Павóлера (Сонъ).

Смакъ публики бувъ рóзнородный. Композиціи чисто концертовí, що вымагають строгого маркования тѣни, въ котрыхъ переходы въ crescenda и decrescenda становлять правдивый ефектъ, менше припадали до вподобы гостей, помимо того, що ихъ бдспѣвано по свѣдоцтвѣ Вп. проф. Вахнянина и Вир. о. Бажаньского якъ не можь лѣпше. За те хоры грóмкí на основѣ forte и fortissimo ентузіязмували присутныхъ. Найкрасшого поводженя дбзнавали Лисенка: Иванъ Гусъ и Вахнянина: хоръ козакóвъ зъ оперы „Купало“. — Особливо сей послѣдный хоръ спѣвано на кождóмъ концертѣ що найменше три разы. Загально сказавши, публика була дуже вдоволеною, и высказувала майже всюды бажанье, щобы „шѣснацятка“ загостила и на слѣдуючí феріи шкóльнí. Навѣть селяне, передовсѣмъ въ Городенцѣ, де число ихъ доходило надъ 200 люда, прощали насъ словами: До побачена!

„Мы придбали вправдѣ мало гроша, але бднесли велику побѣду моральну“, — мусѣли мы сказати, глядячи на ентузіязмъ публики.

Въ складъ хору входили: І. теноръ: Сѣнкевичъ Евст., Кириловичъ Зен., Яросевичъ Іос., ІІ. теноръ: Садовскій Вол., Левиньскій Юл., Гумецкій Юл.; І. басъ: Шиманьскій Іос., Кудрикъ П. и Штоль К.; ІІ. басъ: Венграновичъ Ол., Сѣчиньскій Ем. и Кормошъ Ом. — Хоромъ проводивъ тов. Садовскій Волод., а адміністраторомъ бувъ тов. Кудрикъ П.

Зарядъ артистичнои „шѣснацятки“ почувае ся до обовязку зложити на сѣмъ мѣсца прилюдну подяку товариству „Просвѣта“, що удѣляючи грошевого задатку, перше пбперло тымъ способомъ змагания нашихъ молодечахъ силъ. Дякуемо не менше и всѣмъ Вп. мѣсцевымъ комітетамъ, котрí радо займали ся переведеньемъ нашихъ плянóвъ въ дѣйстность, жертвуючи свои услуги для справы загально рускои. И Вы товаришѣ Поляки, Сѣнкевичъ и Шиманьскій, и Вы приймѣть за Вашí безкористнí труды бодай — щиро-руске Спасí-Бóгъ!

Говорячи про одно та друге, не можемо помынути и сего, що въ часѣ нашои дороги заохочували насъ поважнí голосы, выбрати ся на слѣдуючій рóкъ зъ концертами у Прагу, при нагодѣ выставы. Першій проектъ подавъ Вп. посолъ К. Телишевскій, що гостивъ на нашóмъ концертѣ въ Самборѣ. — Се справдѣ вымагае призадумы, бо тутъ и кошты були бы не абы якí. — На разѣ завязуе ся особный комітетъ зъ рамена „шѣснацятка“, котрый буде старати ся задуманый намѣръ привести въ дѣло при помочи нашихъ Вп. патріотóвъ. — Пожаданымъ було бы, щобъ справу сю публично въ часописяхъ обговорити. — Одъ заряду артист. „шѣснацятки“ спѣвакóвъ. *Волод. Садовскій* дирігентъ, *Павло Кудрикъ* адміністраторъ.

Дописи „Дѣла“.

Зó Львова.

[Гадки передъ загальными зборами „Народнои Торговлѣ“.]

Уступаючій совѣтъ Народнои Торговлѣ постановивъ поставити на порядку дневнóмъ звычайныхъ загальныхъ зборóвъ скликаныхъ на день 1 н. ст. падолиста змѣну статутóвъ товариства и въ тóй цѣли выпечатавъ свое предложенье вразъ зъ мотивами та розбславъ своимъ членамъ, щобы они мали досыть часу призадуматись надъ проектоваными змѣнами и выробати собѣ ясный поглядъ на нихъ. Змѣны ти бдносять ся до цѣлого ряду параґрафóвъ але найважнѣйшí змѣны дотыкають §§. 15 и 27.

Пóсля предложеня совѣта мае §. 15 такъ звучати:

„Совѣтъ управляючій складае ся зъ 12 членóвъ, котрыхъ выбирають загальнí збóры на шесть лѣтъ абсолютною бóльшостію голосóвъ голосуючихъ.

Если бы при першóмъ голосованю не одержали всѣ абсолютнои бóльшости голосóвъ, наступае, що-до числа не выбраныхъ, поновне голосованье, а если бы и при тóмъ потрѣбнои бóльшости голосóвъ не осягнено, наступае выбóръ тѣснѣйшій. До того выбору бере ся зъ посередъ членóвъ, котрí одержали по выбраныхъ найбóльше число голосóвъ, подвóйне число особъ, якъ число не выбраныхъ ще членóвъ совѣта, а голосъ на иншу особу даный есть неважный. — При рóвности голосóвъ рѣшае жеребъ.

Що року уступае зъ совѣта двохъ членóвъ, на котрыхъ мѣсце наступають новí выборы. Въ першихъ пяти лѣтахъ рѣшае жеребъ на засѣданю совѣта черезъ предсѣдателя вытягненый, котрí члены совѣта мають уступити; бдтакъ уступають тí членí, котрí черезъ шѣсть лѣтъ урядували. Уступаючій членъ совѣта може бути на ново выбранымъ.

Яко легітимація для членóвъ совѣта... (позбстае „незмѣннымъ“ аж до кóнця сего параґрафу).“

Мотивы до змѣны сего параґрафу були слѣдуючí: Въ тóмъ параґрафѣ впроваджуе ся новый способъ выбиранья совѣта управляючого а именно сей, щобы не выбирано що шесть лѣтъ цѣлый совѣтъ наразъ, тóлько щобы двохъ членóвъ совѣта що року уступало, а на ихъ мѣсце щобы що року двохъ новыхъ выбирано. Тую змѣну впроваджае ся для оминенья евентуальности выбору цѣлого совѣта зъ новыхъ людей, котрí бы не були въ управѣ инстатуціи достаточно поінформованí, черезъ що могла бы наступити застоя або навѣть злый напрямъ инстатуціи, що въ кождóмъ случаю було бы зъ шкодою для нашого товариства. Способъ выбору до совѣта, поданый въ въ проектѣ §. 15, запобѣгае тóй евентуальности. Впрочѣмъ такій способъ выбору совѣта практикуе ся вже бдъ довшого часу въ иншихъ фінансовыхъ инстатуціяхъ.

§. 27 мае пóсля предкладанои змѣны звучати:

„Дирекцію именуе совѣтъ управляючій абсолютною бóльшостію голосóвъ. Члены дирекціи суть урядниками товариства и управляють дѣлами того-жь безпосередно на пбдставѣ удѣленого имъ повиомочія, званого прокура.

До нея належить веденье всякихъ справъ... (остае незмѣннымъ до кóнця сего параґрафу).“

Мотивы до сей новъ змѣны були такí: На пбдставѣ дотеперѣшного статута суть члены дирекціи такожь членами совѣта управляючого, а въ тóмъ були слѣдуючí недогóдности: 1) Трохъ членóвъ дирекціи наколи-бъ мали по своéи сторонѣ предсѣдателя и одного члена совѣта, могли бы при числѣ членóвъ совѣта 10 всѣ свои внесеня переводити (§. 20), значить, не управляючи бы заведеньемъ совѣтъ, тóлько дирекція и предсѣдатель. 2) Складъ совѣта а тымъ самымъ складъ дирекціи зависить бдъ кождоразового настрою загальныхъ зборóвъ, котрí на основѣ дотеперѣшного статута могли бы до совѣта выбрати зовсѣмъ новыхъ и зъ ходомъ дѣлъ нашои инстатуціи необзнакомленыхъ людей, черезъ що мусѣла бы наступити довша застоя въ дѣловодствѣ, поки тíи новí члены дирекціи не набули управы ихъ попередниковъ. 3) Пенсію директорóвъ яко членóвъ совѣта не бдчисляе ц. к. урядъ вымѣру належитостей яко выдатокъ, тóлько яко зыскъ, черезъ що пбдносить ся оплата податку о кóлькасотъ зр. рóчно. — Зъ повышихъ отже мотивóвъ уважае совѣтъ за конечне змѣнити сей §. въ той способбъ, щобы дирекція не входила въ складъ совѣта управляючого, що впрочѣмъ и въ нашихъ подóбныхъ инстатуціяхъ практикуе ся.

Исторія сея предкладанои теперь совѣтомъ змѣны статутóвъ есть коротко слѣдуюча:

Въ жовтни минувшого року на звычайныхъ загальныхъ зборахъ „Народнои Торговлѣ“ поставивъ бувъ членъ товариства проф. Гладиловичъ въ порозумѣню зъ деякими другими членами внесенье, щобы загальнí зборы поручили совѣтови управляючому перевести ревізію статутóвъ, а коли признаеть потрѣбнымъ статутъ змѣнати, то и скликати надзвычайнí загальнí зборы передъ сѣчнемъ 1890 р. въ выключнымъ порядкомъ дневнымъ: змѣна статута. Въ дискусіи надъ симъ внесеньемъ забиравъ голосъ и членъ совѣта проф. о. Костецкій та сказавъ, що справа ся була вже не разъ предметомъ нарады въ управляючóмъ совѣтѣ и що именно бнъ вказувавъ на потребу змѣны статута въ тóмъ самóмъ напрямѣ и зъ тыхъ самыхъ мотивóвъ, якí теперь наводивъ Гладиловичъ. Внесенье Гладиловича приняли зборы значною бóльшостію. Совѣтъ управляючій, до котрого войшовъ теперь и Гладиловичъ, скликавъ чомусь ажь на 9 н. ст. липня 1890 надзвычайнí загальнí зборы и предложивъ имъ свóй еляборатъ. Совѣтъ предкладавъ змѣну §§. 15, 18, 19, 20, 21, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 56, 62 и 63 старого статута, але найважнѣйшí були наведенí повыше дословно змѣны §§. 15 и 27; змѣны прочихъ параґрафóвъ були вже меншои ваги и були поставленí, якъ то кажуть, за однымъ заходомъ, хочь мали такожь на оцѣ добро инстатуціи.

На дивне диво, надзвычайнí загальнí збóры зъ 9 липня с. р. бдкинули значною бóльшостію голосóвъ предложенье совѣта, не удостоивши его навѣть якоюсь дискусіи, а той самъ членъ совѣта, котрый въ жовтни 1889 р. сказавъ на зборахъ, що бнъ то головно бувъ въ совѣтѣ за змѣною статутóвъ въ предкладанóмъ теперь напрямѣ, голосувавъ теперь за тымъ, щобы надъ цѣлымъ предложеньемъ совѣта перейти до порядку дневного. Що було причиною такои змѣны въ поглядахъ того члена совѣта и тыхъ, що разомъ зъ нимъ голосували противъ змѣны статута, котра такъ ясно, якъ на долони, мала лишь добро инстатуціи на цѣли — въ то годѣ менѣ входити, але стало ся, що зборы бдкинули предложенье совѣта.

Уступаючій совѣтъ „Народ. Торговлѣ“ поставивъ теперь, якъ бачимо, ще разъ на порядокъ дневный звычайныхъ загальныхъ зборóвъ, скликаныхъ на день 1 н. ст. падолиста, сю змѣну статутóвъ. Треба отже, щобы члены „Народ. Торговлѣ“ добре призадумались надъ сими змѣнами, добре ихъ розважили и бдповѣдно до своéи зрѣлои розваги бддали бдтакъ свои голосы, бо бдъ того, якъ загальнí зборы порѣшать, буде зависѣти судьба и дальшій розвóй инстатуціи, такъ важнои для нашого народу. Коли розходить ся о добро такои инстатуціи якъ „Народ. Торговля“, котра стала ся вже майже краевою, повиненъ уступити на бóкъ всѣ нашí справы, чи то партійнí чи особистí, а всѣ повиненъ сполучити ся разомъ и мати лишь то на увазѣ, що може

я зновъ туды поѣду; але думаю, що то, що я розповѣла, не спонукае нѣкого туды ѣхати. Я бы таки на нагану заслужила, коли бъ мои слова додали якомусь туристѣ шкóдливои цѣкавости. Але я не думаю, щобы хто туды ѣхавъ.

„Тí замѣты не дотыкають мужѣвъ науки. Менѣ потреба когось, щобы менѣ сказавъ, зъ чого тí горы и чому та вода такъ погана. Лишь того не хочу, щобы хтось коло буркуту заложивъ готель або яку лѣчебницю. Ентомольоґъ знайде тамъ цѣле царство, такъ само и ботавікъ.

„Галичина есть безперечно зъ природы богатымъ краемъ; коли тамъ не стоимо на нафтѣ, то стоимо на соли а може и на срѣблѣ, а вже найпевнѣйше на вуглю.

„Але то ще найбóльшí жерела богатства; на кождóй горѣ ростуть ялицѣ, на рóвнинахъ усмѣхаесь кукуруза, збóже, а такои садовины, яка тамъ росте, я ще нѣколи не ѣла. Англія радувалась бы дуже, коли-бъ мала зъ-бдтамъ пресервы и консервы.

„А теперь ще о народѣ: Можу смѣло сказати, що нема интеліґентнѣйшого селяньства якъ на Руси, о Полякахъ нема вже и бесѣды. Не збисованый, мае бнъ шансы розвинути свóй природный даръ, якихъ нашъ бѣдный народъ въ краю нѣколи не буде мати. Его артистичный смакъ есть надзвычайный; бнъ рисуе самъ собѣ взбрцѣ, лагодить самъ собѣ прекраснí краски и продукуе дуже богату и красну ручну роботу, выробляючи матеріи зъ пряжѣ, котру самъ пряде и самъ собѣ красить. На роботахъ зъ дерева, глины, мосяжу и вовны знають ся они знаменито а Русинъ носить палицю (топорець), котру самъ собѣ вырѣзуе и мосяжомъ выкладае, якою бы не оденъ у насъ мóгъ величати ся. Дивне диво, якí они способбнí выучити ся якогось ремѣсла. Певно, що Галичина мае будучнóсть!“

При кóнци свого оповѣданя робить ще Mis Dovie замѣтку, якъ бы то добре було, щобы Англія мала таку дорогоцѣннóсть въ своéй коронѣ, а то на ви поглядъ рѣчь не такъ трудна: треба лишь вóйны зъ Россіею, Mis Dovie стала бы тогды радо кореспондентомъ зъ побоевища до якои англійскои ґазеты.

K.

выйти въ користь самои институціи. Симъ кінчу мои уваги, а полишаю собѣ колись на пізнѣйше поговорити про цѣлу шестилѣтну дѣяльність „Народ. Торговлѣ“.

Р. Ю. Г.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На засѣданю **чеснои комісіи угодовои** ухвалено §. 7. проекту закона о роздѣлѣ рады культуры краєвои и одкинено всѣ поправки, ставленѣ молодо Чехами. При § 8. въ котрѣмъ бесѣда о складѣ президіи, ухвалено на внесенье референта, підперте д-ромъ Шмейкалемъ, установити посаду віце-президента рады. Підчасъ дебаты мусѣвъ предсѣдатель комісіи кілька разівъ взивати пос. Ваштого до порядку за то, що одходивъ одъ рѣчи. Опісля ухвалено стягнути §§. 9, 10 и 11, въ котрыхъ говорить ся о заступствѣ президента, въ оденъ и принято ихъ після внесеня референта; §. 12. и 13. ухвалено майже безъ дискусіи.

На вчерашнѣмъ засѣданю рады громадскои мѣста Вѣдня, лучивъ ся цѣкавый епізодъ. *Радный мѣста, антісеміть Бавдрайлеръ*, поставивъ таке нагле внесенье: „Політично и економічно сполучена зъ Нѣмеччиною Австрія признае въ ґен. **Мольткѣмъ** *енергічного защитника мира и вѣрного приклонника австронѣмецкого союза.* Внескодавець думае, що высказже чувства Вѣдня и цѣлои Австріи, коли поставить внесенье, щобы мѣсто Вѣдень выслало тому заслуженому мужеви въ день его 90-тыхъ уродинъ ґратуляцію.“ Внесенье се выкликало въ цѣлѣй радѣ величезну сензацію, тымъ бѣльше, що оно появило ся зовсѣмъ несподѣвано. Рада признала наглість внесеня, але само внесенье одкинула. За внесеньемъ голосували антісеміты, противъ внесеня ліберали.

——

Розбійшлась зновъ поголоска — симъ разомъ выйшла она мабуть зъ Риму — що цѣсарь **Францъ-Іосифъ** маѣ ѣхати до Ґалиціи и стрѣтити ся тамъ въ Венеціи зъ королемъ **Гумбертомъ**. *Поголоска ся походить очевидно* въ тыхъ кругѣвъ італіяньскихъ, котрѣ конче бажають такого зѣзду хочь бы лишь для демонстрациі противъ Ватикану. У Вѣдни не знають нѣчого о тѣй подорожи цѣсаря и можна напевно сказати, що всѣ вѣсти о нѣй суть безосновнѣ.

——

Французкій міністеръ вѣйны **Фрейсіне** предложивъ минувшого понедѣлка палатѣ послівъ **законъ о шпѣгуньствѣ** яко зовсѣмъ самостійный законъ, котрый одъ давнѣйшого въ 1886 р. різнить ся тымъ, що накладае на урядниківъ войсковыхъ и цівільныхъ за шпѣгуньство дуже острѣ и великѣ кары. Кара за шпѣгуньство може бути після сего проекту вызначена ажь до 10 лѣтъ вязниці и 10.000 франківъ. *Вже за само оголошенье* плянівъ и документівъ, котрѣ односять ся до оборони краю, коли наступило безъ письменного дозволеня компетентнои власти, може бути каране. Въ законѣ сѣмъ уживае ся такожь слова „шпіонажь“, чого въ давнѣйшомъ законѣ не було. Коли-бъ хто допустивъ ся шпѣгуньства, хочь бы безъ всякого успѣху, то може бути караный вязниценъ одъ шѣсть днівъ ажь до півъ року.

——

Одъ двохъ лѣтъ вже другій разъ показуесь потреба установити **регентію** въ Нідерляндахъ. Въ зимѣ 1888 р. занедужавъ бувъ кор. Вільгельмъ такъ небезпечно, що вже тогды показалась була потреба установити регентію якъ въ Голяндіи такъ и въ сполученѣй зъ нею персональною унією княжествѣ Люксембурскѣмъ. Але король несподѣвано подужавъ и регентіи треба було знести. Онъ бувъ, кажуть, дуже озлобленый на то, що правительство установило регентію, а особливо мало его то гнівити, що до Люксенбурґа покликано кн. Адольфа Нассавского. Теперь же, видко, нема иншои рады, *якъ лишь* зновъ установити регентію; король, хочь ему ще не грозить въ найблизшомъ часѣ неминуча смерть — онъ маѣ бути дуже крѣпкои будовы тѣла — не есть якъ то лѣкарѣ сконстатували при повномъ розумѣ. Одъ 23 вересня не підписує онъ вже нѣякихъ урядовыхъ актівъ. Лѣкарѣ не роблять вже нѣяких надѣѣ на подужанье короля и кажуть, що онъ хочь бы ще и довго живъ, не буде въ силѣ занимати ся справами державы. *Після голяндскои конституціи* мають въ такѣмъ случаю міністры сконстатувати на спільнѣй нарадѣ, що король не може дѣйство упрувляти державою. Набравши того переконаня, мають они о тѣмъ повѣдомити раду державну, щобы та до певного часу высказала свое мнѣнье. Коли міністры и по тѣмъ часѣ суть тои самои гадки, що давнѣйше, то мають скликати обѣ палаты на спільне засѣданье и повѣдомити ихъ о всѣмъ а заразомъ и предложити мнѣнье рады державнои. Все то вже стало ся и на слѣдуючій второкъ скликано парляментъ. Коли-жь и парляментъ буде такои самои гадки, що міністры, то заявлять они то ухвалою, котра стане обовязувати одъ дня ей оголошеня. Ажь до дѣйстного установленя регентіи заступае короля рада державна, але мусить до мѣсяця здати парляментова справу. Регентія и наслѣдство престола въ Люксембурзѣ припадае кн. Адольфови Нассавскому, але той по зробленѣмъ вже досвѣдѣ заявивъ, що, доки король Вільгельмъ буде жити, онъ до Люксембурґа не приѣде.

НОВИНКИ.

— **Цѣсарь** затвердивъ выборъ Франца Енджейовича, дѣдича, на маршалка а о. Ив. Гавришкевича зъ Камѣнки лѣснои на заступника маршалка рады повѣтовои въ Равѣ рускѣй.

— **Наслѣдникомъ Октава Петруского** въ краєвѣмъ выдѣлѣ — якъ доносить Kurjer Lw. — маѣ стати д-ръ Ґуставъ Ромеръ, дѣдичь. Приятелѣ Петруского, якъ говорять, загадують выбити памятковый медаль въ честь его 30 лѣтнои службы краєвои.

— **На допись „зъ Золочівского“**, яка появилась въ ч. 293 Dziennik-a Polsk-ого въ справѣ интерпеляціи пос. Рожанковского, въ котрѣй сказано будьто бы пос. Рожанковскій стоявъ въ близькихъ зносинахъ зъ Гриньком Муриномъ Мартиновымъ зъ Ляцкого, за котрымъ аґентъ поліційный Гінсберґъ слѣдивъ, а котрои змѣстъ и мы подали, одержали мы уповаженье одъ пос. Рожанковского завѣрити нашихъ читателівъ, що пос Рожанковскій стоявъ зъ Муриномъ въ зносинахъ лишь въ справахъ адвокатскихъ а нѣколи личныхъ. Допись въ згаданѣй ґазетѣ есть зовсѣмъ ложна и выдумана хиба въ тѣй цѣли, щобы въ очахъ публики ослабити правдивість интерпеляціи; коли пос. Рожанковскій не користуесь правомъ закона прасового, то робить се лишь длятого, що уважае низшимъ свого достоиньства запускати ся зъ дописувателемъ Dziennik-a Polsk-ого въ якій небудь пересправы.

— **Краєва рада шкільна** порѣшила мѣжь иншимъ отсѣ справы: *принята до вѣдомости* справозданье цѣлорічне о станѣ шкільництва людового въ р. шк. 1889/99; зорґанізувати школу філіяльну въ Сухівцяхъ, пов. збаражского; признати о. Ник. Лепкому, катихитови ґімн. въ Коломыи, четвертый додатокъ пятилѣтный; передати науку рисунківъ въ станіславівскѣй ґімназіи Ем. Бернгардтови, въ ґімназіи въ Перемышли науку исторіи краю родимого учителямъ, котрѣ учать исторіи всесвѣтнои, науку языка французского, каліґрафіи и рисунківъ учителямъ, котрѣ и минувшого року учили тыхъ предметівъ, науку спѣву о. Максим. Конкови, зорґанізувати науку ґімнастики и передати ей Вол. Васильковскому; дозволити професорови коломыйскои ґімназіи Евсевію Шайдицкому управу вечѣрнои школы промысловои; именувати заступникомъ учителя Алекс. Крохмалюка въ львівскѣй ґімназіи рускѣй, заступникомъ катихита гр.-кат. обряду въ IV ґімн. у Львовѣ о. д-ра Вацика; именувати катихитами гр.-кат. обряду: о. Ив. Порайка въ женьскѣй школѣ выдѣловѣй въ Станіславовѣ, о. Ом. Абрисовского въ 4-кл. школѣ мужескѣй въ Станіславовѣ, о. Як. Вацика въ школѣ выдѣловѣй въ Тернополи, дозволити на додатковый накладъ книжокъ. „Руска читанка для II клясы“, „Бѣльшій христіяньско католицкій катехізмъ для шкілъ народныхъ“, „Букварь рускій“ и „Перша книжка рахункова“.

— **Отворенье катедры зелѣзництва.** Заходами кольеґіи професорівъ львівскои школы політехнічнои одержало се заведенье катедру, якои ще нема въ Австріи, с. є. катедру науки о зелѣзницяхъ. Ректоратъ школы політехнічнои, узнаючи значенье сеи катедры, выславъ до обохъ дирекцій зелѣзниць, будучихъ у Львовѣ, запросины, щобы урядники зелѣзниць, котрѣ хотять образуватись въ своѣмъ званю, ходили на выклады зелѣзництва, а деканатъ заведеня повѣдомивъ о новѣй катедрѣ товариство політехнічне. Выклады зелѣзництва розпочинають ся въ понедѣлокъ, дня 27 с. м. въ сали партеровѣй ч. 3. о год. 5-ѣй зъ вечера. Можна надѣятись, що сѣ выклады будуть численно посѣщатись техніками и зелѣзничими урядниками, котрѣ будуть могли скрѣпити свои вѣсти практичнѣ теоротичною наукою.

— **Дирекція ц. к. школы промыслу артистичнего у Львовѣ** оповѣщуе, що въ сали ратушевѣй буде отворена одъ 25 до 27 с. м. одъ год. 8 до 12 и 3 до 5 выстава праць учениківъ и учениць сеи школы и дня 26 с. м. о год. 12-ѣй въ полудне одбуде ся публична роздача нагородъ.

— **Интервію зъ О' Брієномъ.** Два ірляндскѣ послы О' Брієнъ и Ділльонъ, котрымъ Анґлійцѣ выточили процесъ о підбурюванье Ірляндцівъ, щобы не платити чиншівъ, утекли до Америки, задержавши ся кілька днівъ въ Парижи. Тамъ интервіювавъ О' Брієна кореспондентъ варшавского Wiek у и оголосивъ теперь справозданье зъ интервію въ згаданѣй ґазетѣ. Зъ разу не хотівъ О' Брієнъ нѣчого говорити, бо казавъ, що Ірляндцѣ уникають прасу европейску взагалѣ и лишь поважають свою, яко честну и горожаньску. Але одтакъ розповівъ онъ отверто цѣль и причины утечи его и Ділльона. Ще заки выточили имъ процесъ, хотѣли они одѣхати до Америки, щобы тамъ для Ірляндцівъ выеднати яку помочь; нужда въ Ірляндіи змагае ся зъ кождымъ днемъ, тому не могли выжидати и мусѣли утѣкати, скоро поліція анґлійска не хотѣла ихъ добровільно пустити. „Ситуація въ Ірляндіи — казавъ О'Брієнъ — есть страшна, тамъ підготовляе ся злочиньство, таке само злочиньство, якъ давнѣйше, коли міліонъ Ірляндцівъ погибло голодовою смертію. Хибло рукъ до хороненя мерцівъ, до копаня гробівъ, тожь вкидувано ихъ сотками до кирниць при дорогахъ и засыпувано землею. Тѣ кирниць назвались одъ тогды кирницями голоду. famini pits. Проходячій хрестать ся передъ ними и шепчуть молитвы. Вы не маете понятя, яка нужда навѣщуе нашъ край. Урожай не дописавъ, тамъ де людність жие выключно бульбою, зібрано сего року лишь четверту часть звычайного плоду. Есть засобівъ на мѣсяць, півтора, а потѣмъ... голодова смерть. И нѣякого ратунку на се нема у себе дома; нема що продати, нема що заставити. Суть околицѣ, де по хатахъ нема нѣякои обставы, де людність ходить въ лахахъ и босо, цѣлый рѣкъ, цѣлу зиму. А прецѣнь працюе, о и якъ страшно працюе. Що буде зъ Ірляндією, если полишемо ей самій собѣ. Бальфуръ каже, що правительство допоможе. Знаемо, якъ та правительственна помочь выглядае, памятаемо, якъ намъ тогдѣ помагало хоронити мерцівъ. Мусимо ѣхати до Америки за підпомогою, бо намъ потреба грошей, дуже богато грошей!“ Потѣмъ розказувавъ О' Брієнъ цѣлу свою утечу. На малѣмъ яхтѣ, онъ, Ділльонъ и лишь одинъ керманичъ блудили чотири днѣ и ночи по мори, ажь вкінци щасливо заплыли до пристани въ Шербурзѣ.

— **Трасеня землѣ.** Зъ Целовацу доносять, що дня 21 с. м. далось тамъ чути о год. 8-ѣй рано трясенье землѣ треваюче двѣ секунды; дня 22 с. м. въ Плевлье въ Бохнѣ о год. 2-ѣй по полудни трясенье землѣ тревало двѣ секунды а дня 23 с. м. о год. 10-ѣй передъ полуднемъ почули въ Домановичахъ въ Боснѣ три сильній трясеня а въ кілька мінутъ два слабшій, треваючій двѣ секунды.

— **Стипендіи надавъ** кн. Адамъ Сапѣга, двѣ по 500 зр. річно, д-рови Зд. Шидловскому, лѣкареви, и Брон. Рожаньскому, асистентови хеміи загальнои въ львівскѣй політехніцѣ, щобы для доповненя своихъ студій могли выѣхати до заграничныхъ заведень науковыхъ.

— **Львівска дирекція зелѣзниць державныхъ** повѣдомляе, що дня 1 падолиста с. р. отвираѣ ся на шляху зелѣзницѣ льокальнои Гадікфальва Радівцѣ межи пристанками Пльобь и Радівцѣ-ринокъ, новый пристанокъ „Радівцѣ улиця Паньска“. Близшій подрібности помѣщенѣ на дотычныхъ афішахъ.

— **Чимъ живлять ся мешканцѣ Бучача?** До однои зъ ґазетъ львівскихъ пишуть: „Чоловѣкъ есть найдорожшимъ капіталомъ державы“, сказавъ покійный арх. Рудольфъ. Ошибнувъ ся дуже, хто бы хотѣвъ повысшій слова памятнѣ примѣнити до мешканцівъ Бучача, бо тамъ капіталомъ есть н. пр. здохла корова, а чоловѣкъ... хиба процентомъ одъ падлины! Що се не пустѣ слова, най свѣдчать отсѣ факты: Передъ кількома днями гостили насъ по всѣхъ домахъ, а навѣть въ одинокѣй у насъ реставраціи мясомъ, печенями, ґуляшами и иншими стравами зъ мяса, що правда смачно зладжеными, але воняючими нафтою. Такъ справдѣ нафтою краєвою, и то хто знае, чи дестильованою а може и експльодуючою. Була се ut fama fert, сконфіскована десь и нафтою облита падлина, котру въ ночи привезено до Бучача и на другій день продано. Що бѣдній кухарки вытерпѣли того дня одъ своихъ господинь, то лишить ся въ хроніцѣ Бучача. Але на жаль, безличність дійшла до такои степени, що оногды въ бѣлый день о 3-ѣй годинѣ по полудни привезено до тутешнои рѣзнѣ не живу корову и вже забирано ся ей чвертувати. На щастье переходили тамтуды два урядники почтовѣ и на ихъ интервенцію прийшовъ ветеринарь зъ жандармами та сконфіскувавши падлину, велівъ ей закопати, обливши кислотою карболевою. Падлина такъ була розперта ґазами, що ажь пукла, а воняла такъ, що присутный жандармъ мало що не омлівъ. Такій то провінціональній односины, а все то лучае ся и безкарно уходить завдяки численнымъ протекціямъ и протекційкамъ. Говорять, що мѣскій поліцай не мігъ до того вмѣшати ся, бо мігъ бы втратити службу, або, що зле стало ся, що падлину привезли за дня, бо въ ночи пійшло бы все добре. Цѣлый Бучачь занепокоеный такимъ шельмовствомъ.

— **Жидівскій обманьства въ Богородчаньскѣмъ.** По селахъ ѣздить множество аґентівъ жидівскихъ, котрѣ розпыхають мѣжь селянъ лихѣ сѣчкарнѣ, намавляють и улекшують купно, даючи на сплату ратами. Сѣчкарнѣ тѣ суть найлихшого рода; часто присылають поломанѣ, тожь селянинъ не платить раты а се есть причиною процесівъ баґателярныхъ, котрѣ селянинъ за-для непорадности найчастѣйше програе. — Ще одно нове жерело вызискуваня селянина отворило ся послѣдными часами, а именно штучнѣ навозы, якъ костяна мука, котру легко сфальшувати досыпавши пѣску або ґіпсу, або сконцентрованый навозъ худобинный зъ фабрикъ угорскихъ, котрый ту уважають за те саме що и костяну муку а котрого метричный сотнаръ продають по 6 зр., коли тымчасомъ его вартість въ господарствѣ може вынести найбільше 2 зр. и то тогдѣ, коли не есть фальшованый. Такѣ склады штучныхъ навозівъ суть вже въ Станіславовѣ, Богородчанахъ, а навѣть и въ Солотвинѣ. Зъ того видно, що торговля тымъ предметомъ мусить приносити добрый зыскъ.

— **Вчасна зима.** Зъ Липівця коло Любачева пишуть намъ: Дня 9 (21) жовтня бувъ у насъ приморозокъ, коло полудня кидало часомъ снѣгомъ, а о год. 5-ѣй по полудни упавъ снѣгъ, котрый и на другій день не щезае. Такъ маемо зиму на добре, хочь ажь надто вчасно, а худібка стоить на стайни та не знати, чимъ ей перезимувати черезъ такъ довгу зиму. А може сіль запомогова поможе!

— **Короны королівскій тяжкій.** За примѣромъ архікнязя австрійского Ивана, котрый теперь звѣстный лишь підъ именемъ Ивана Орта яко капітанъ торговельного корабля, пійшовъ теперь ще одинъ членъ королівскои родины. Его королевичь шведскій, другій сынъ пануючого короля, зрѣкъ ся всѣхъ титулівъ, степеня въ арміи и правъ до престола та ставъ капітаномъ торговельного корабля.

— **Дрібній вѣсти.** Намѣстникъ ґр. Бадені дае рецепцію вѣ второкъ 28 н. ст. жовтня о год. 9-ѣй вечеромъ. — Поліція львівска прихопила обманьщика, котрый на фальшованій наказки почтовѣй выдурював по реставраціяхъ грошѣ. Есть чимъ бувшій актеръ Андрѣй Гайслеръ, а выдурявъ 20 зр. — Выборы доповняючій одного члена рады повѣтовои въ Чешановѣ зъ більшихъ посѣлостей розписанѣ на 18 падолиста с. р. — Дня 21 н. ст. жовтня одбувъ ся въ Перемышли у о. крил. Волошиньского пиръ въ честь п. Ив. Левицкого, инспектора середныхъ шкілъ. — Дня 30 н. ст. жовтня с. р. одбудесь въ Дрогобичи вѣнчанье п. Ник. Кравчика, укінченого богослова, зъ п-ю Александрою Строньскою, сиротою по священику.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна льосівъ **віденьскои выставы**. Звертаемо увагу, що тягненье одбудесь **вже 30 жовтня** с. р.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Краєва рада *шкільна именувала* кс. Ґерв. Круковского, сотрудника лат. обряду въ Камѣнцѣ стр., дѣйстнымъ катихитомъ въ 6-кл. школѣ етатовѣй женьскѣй въ Коломыи. — Намѣстникъ именувавъ ветеринарями Ґірша Сіґалла въ Мисленицяхъ а Як. Еплера при львівскѣмъ намѣстництвѣ и Кар. Гроховского оглядачемъ звѣрятъ въ Гусятинѣ. — Намѣстникъ именувавъ концепіста намѣстництва Ант. Райнера комісаремъ повѣтовымъ а практиканта концептового Іос. Лянґого концепістомъ. — Львівскій судъ краєвый именувавъ офіціяла Игн. Станіславского адъюнктомъ урядівъ помічныхъ суду краєвого у Львовѣ. — Краєва рада шкільна именувала катихитами: о. Ом. Абрисовского въ 4-кл. мужескѣй школѣ въ Станіславовѣ, кс. Гр. Пальчиньского въ женьскѣй школѣ выдѣловѣй въ Станіславовѣ и кс. Фел. Ридля въ женьскѣй школѣ выдѣловѣй въ Тернополи. — Поданѣ нами у вчерашнѣмъ числѣ змѣны въ судівництвѣ доповнюемо ще тымъ, що адъюнктъ суду пов. Іос. Бѣльевичь зъ Бродівъ до Стрыя, а Тад. Малина именованый адъюнктомъ суду пов. для округа суду высшого у Львовѣ.

— **Конкурсы.** Опорожнене мѣсце адъюнкта суду окружного въ Сучавѣ въ IX ранзѣ; подаватись можна до 14 падолиста с. р. до президіи суду окружного въ Сучавѣ.

Наука, штука и литература.

— **„Часопись правнича“** въ ч. 10-ѣмъ подае: О зъобовязанихъ природныхъ (Naturobligationen), д-ра Олекс. Огоновского (дальше). — Въ справѣ спростованъ книгъ грунтовыхъ, Ст. Т... — Практика судова. — Замѣтки літературнѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Бѣлградъ 25 жовтня. Король Миланъ выѣзджае нинѣ до Кеніґштеттенъ коло Вѣдня. Король написавъ до президента міністрівъ дуже сердечне письмо, а зъ того вносять, що односины межи королемъ а правительствомъ сербскимъ суть зовсѣмъ добрѣ.

Римъ 25 жовтня. Урядово оголошено розвязанье парляменту и розписанье новыхъ выборівъ на день 23 падолиста.

Берлинъ 25 жовтня. Вчера вечеромъ приѣхавъ тутъ ґен. Мольтке. Въ понедѣлокъ одбуде ся пиръ, въ котрѣмъ возьмуть участь ґен. Капріві и всѣ делеґаты, що приѣхали на нараду въ справѣ заключеня угоды торговельнои зъ Австрією.

Берлинъ 24 жовтня. Зъѣздъ ґен. Кавіого зъ Кріспімъ одбуде ся вже на певно дня 8 падолиста въ Мілянѣ. По дорозѣ маѣ Капріві поступити ще и до Монахіюмъ.

Прага 24 жовтня. Вѣсти о одроченю краєвои выставы суть зовсѣмъ безосновнѣ.

Петербургъ 24 жовтня. Царевичь маѣ выѣхати 10 падолиста до Трієсту а зъ одси поѣде дальше на Всходъ.

Надослане.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ. спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе одъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнѣй практицѣ шпитальнѣй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи одбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьскѣмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **денгистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякій операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучнѣ зубы и цѣлѣ щоки після найновѣйшои системы американьскои, опертѣ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякій недуги ушнѣ.

Всѣлякій Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѣ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнѣ
Всѣлякій обліґаціи довгу державного
Зелѣзничій обліґаціи першеньства
Льосы державнѣ и приватнѣ
продае підъ найкористнѣйшими условіями

Соколь & Лілієнъ

3360 162—156 **Домъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся одворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

КРАЄВА ШКОЛА
КОЛОДѢЙСТВА И БОДНАРСТВА
въ Камѣнцѣ струмиловой

поручае всякій выробы якъ колодѣйскѣ такъ и боднарскѣ готовѣ або на замовленье, а именно возы господарскѣ (46 зр. безъ драбинъ), возки угорскѣ, возки тарантасовѣ, тарантасы всѣлякого рода (або тілько дерево и зелѣзо, або такожь цѣлковито выкінченѣ т. є. полякированѣ и обытѣ, готовѣ на складѣ або на замовленье), возы зъ бочками на воду для сторожи огневои и до розвоженя гноївки, возы тягаровѣ, возы до воженя пива, возки на двохъ колесахъ на сьмѣтье, знаряды рільничѣ всѣлякого рода; балїи, бочки, коновки, цебрики, ванны, масницѣ, скіпцѣ, дѣжи и т. д. Выробы выготовляють ся після рисунківъ школы або після рисунку замовляючого.

Близшихъ полсненъ удѣлить устно або письменно директоръ школы. 3—6 3657

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА

въ Тернополи.

Поручае Всечестнѣйш. Духовеньству великій новоспроваженый запасъ матерій до выготовленя ризъ церковныхъ и поручае:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшои матеріи вовнянои (адамашокъ вовняный) бѣлй, чорнй, червонй и иншй по зр. 30 и 34.

Зъ матерій шовковыхъ фелоны свѣтлй, червонй и чорнй по зр. 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій шихомъ перетканыхъ ѳдъ зр. 80 до зр. 200. — **ФАНЫ**, або хорутви братскй зъ найлучшого вовняного адамашку розличнои краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковй по зр. 65 и 75 зр.

Направы фелонѳвъ выготовляе ся, добираючи одвѣтнй матеріи, по дешевыхъ цѣнахъ! 3691 2—10

НА ЗИМОВЫЙ СЕЗОНЪ

Маґазинъ и рукодѣльня футеръ

Броніслава и Станіслава Вроньскихъ

у Львовѣ, ул. Театральна ч. 5 „пѳдъ Бобромъ" 3663 4—6

(домъ капітульный коло костела катедрального)

поручають всякй сорты **футеръ мужескихъ и дамскихъ** пѳсля найновѣйшихъ фасонѳвъ, **астрахановй плащѣ, сердаки** дамскй и дѣточй, **кафтаники, ротонды, куртки** для господарства и ловѳвъ, **ковнѣры и зарукавки** дамскй новѣйшого фасону въ рѳзныхъ сортахъ, **шапочки** дамскй и мужескй баранковй, **зарукавки** мужескй для ловѳвъ, **баранковй ковры** до саней, **баранковй ковры** передъ постелѣ, готовй верхи до футеръ, **шкѳры на футра** и ин. и продаютъ по можливо найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякй замовленя якъ мѣсцевй такъ и зъ провінціи **выповнюютъ ся скоро, и ручимо за доброту и дешевѳсть товарѳвъ.**

Доставникъ футеръ для П. Т. Урядникѳвъ державныхъ зелѣзныхъ дорѳгъ. — Цѣнники на желанье франко.

Въ торговляхъ, остаючихъ пѳдъ моєю фірмою, такожь въ головнѳмъ моѣмъ складѣ у Львовѣ, ул. Сикстуска 47

утримую лишь найлѣпшй роды

НАФТЫ галицкои незапальнои

продаючи еи въ моихъ торговляхъ по цѣнахъ найдешевшихъ:

1 літръ нафты подвѳйно рафін. **хрусталевеи** Нр. 00 по 24 кр.
„ „ „ „ **сальоновои** „ 0 „ 22 „
„ „ чистои **бѣлои** „ I „ 20 „
„ „ неексплъодуюч. **господарскои** „ II „ 18 „

купуючимъ въ моѣмъ головнѳмъ складѣ що найменше на разъ **10 літрѳвъ** опускаю зъ повысшихъ цѣнъ 2 крейцарѣ на літрѣ и ѳдставляю замовлену нафту домѳвь.

При ѳдборѣ цѣлыми **бочками** около **180 літрѳвъ** даю ѳдповѣдный **рабатъ.** Хто бы однакъ бѳльшои скѳлькости у себе не хотѣвъ переховувати, одержитъ **асигнаты,** за которыми закуплену нафту **частями** въ кождѳй моѣй торговли може ѳдбирати. 3642 2—6

Замовленя приймаютъ всѣ мои склепы. Головный складъ маѳ телефонъ ч. 159. На провінцію высылаю нафту за переказомъ до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

ПЕТРО МЙОНЧИНЬСКЙ у Львовѣ.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходитъ ѳдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вѳрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рѳкъ 3 зр., на пѳвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручае

Футра подорожнй и мѣстовй мужескй у всѣхъ родахъ и ѳдмѣнахъ. **Футра дамскй** пѳсля найновѣйшихъ фасонѳвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткй дольманы, такожь зарукавки и ковнѣры дамскй, боа, шапочки футранй и т. д. **Шапки и колпаки мужескй, зарукавки ловецкй и покрывала до санокъ. Покрытя готовй** до футеръ мужескихъ. Покрывала готовй до футеръ дамскихъ, новй фасоны.

Великій выбѳръ матерій наймоднѣйшихъ выключно на покрытя до футеръ. **Шкѳры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надѳсланьемъ мѣры выготовляе ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 4—12

За товаръ купленый въ маґазинѣ ручу.

Цѣны сталй дуже приступнй.

Бѣлеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

І. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ

основана 1834

въ ***БРОДАХЪ***

поручае ся яко найлѣпше жерело 3692 закупна 1 24

ГЕРБАТЫ

Цѣнники розсылаютъ ся на желанье даромъ и оплатно.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй приукрашеня церковнй, ѳлтары, иконостасы, амвоны, ѳлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пѳсля найновѣйшихъ взорѳвъ и пѳсля всякихъ жаданъ 3604 34—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКЙЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Походнѣ нафтовй по 3 зр.

патентъ и выроѳбъ Адама Братковского, знаменитй до ѣзды нѳчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи маѳ

Антѳнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львѳвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБѲРЪ 3663 8—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рѳзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рѳзныхъ фасонѳвъ. Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестѳвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылае за послѣплатою лишь **правдивй**

берненьскй матеріи.

Решткa сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости . . . . . зр. 5.—.
Решткa сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости . . . . . зр. 10.75.
Решткa чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновй . . . зр 9.—.
Решткa на зимове пальто, 2 метры доброи якости . . . зр. 5.50.
Решткa на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки) зр. 4.—.

Предметы дамскй.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрѳвъ зр. 5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова 10 м. зр. 3.—, 5—, 9.— зр. 12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., гімаляя, чиста вовна . . . . . зр. 4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел . . . . . зр. 2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкй узоры . . . . . зр. 2·50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лѳжко зр. 3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ . . . . . зр. 4·50.
Решткa ходника маніла, 10—11 м. довг. по зр. . . . . 3.40—4·40.
Штука полотна, 4/4 широка . . . . . зр. 4.50.
Штука полотна, 4/4 I а якости . . . . . зр. 5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир. . . . . зр. 6.50.
Штука полотна Стефаніи, 5/4 шир., цѣлкомъ заступае вебу ляну . . . . . зр. 9.—.
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50 . зр. 9.—.
Штука атласового градлю на покрывала I а зр. 8·50, II а зр. 5·50.
Штука каневасу, I а якости на покрывала . . . . . зр. 6.—.
Штука иростирала, безъ шву, 2 метры довга . . . . . зр. 1.10.
Штука румбургского оксфорду, ... I а зр. 6·50, II а зр. 4·50.
Жѣночй сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбурґскои зъ гафтомъ швайцарскимъ . . . . . зр. 6.—.
Коцъ фіякерскій зр. 2 до . . . . . зр. 2·50.
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ . . . . . зр. 1.30.

Взоры всѣхъ предметѳвъ и илюстрованй цѣнники розсылаютъ ся даромъ и оплатно. 3640 (8—?)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѳмъ найточнѣйшѳмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 58—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ѳдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй **выльосованй а вже платнй мѣсцевй** паперы цѣннй, такожь **запавшй купоны за готѳвку, безъ нѣякого ѳдчисленя, а замѣсцевй лишь за ѳдчисленьемъ справдешныхъ коштѳвъ.**

До ефектѳвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштѳвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибуютъ аркушѣ купоновй до

Вже выйшовъ сего тыждня

Илюстрованый Календарь Просвѣты

на рѳкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дѳстати можна въ канцелярій „Просвѣты„ и вѳ всѣхъ бѳльшихъ складахъ.

Продажа гуртомъ и поодиноко.

Гербата российска.

Перша краева фабрика товарѳвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКЙ & ЯРРА

Львѳвъ, Ринокъ ч. 37. Краковъ, Ринокъ ч. 26.

поручають

Предметы служачй до ужитку церковного и домового, ѳдповѣднй на **выправы слюбнй, подарунки,** у великѳмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ.**

Репараціи, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметѳвъ, **тревало и дешево.**

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 3653 6—10

Самовары Тульскй.

Одпродаючимъ значный опустъ.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКЙЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пѳдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій,** перейшло зъ днемъ **16 цвѣтня 1890** на выключну мою власность.

Маючи честь повѣдомити о тѳмъ П. Т. Публичность, осмѣляюсь повѣдомити, що всякй знятя выготовляю особисто, пѳсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовѳмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Вѣденьскій магазинъ товарѳвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львѳвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбѳльшій складъ въ цѣлѳй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдующй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робѳтъ ручныхъ, гафтовъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонѳвъ, Fichus, товарѳвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтѳвъ, перъ, капелюхѳвъ, товарѳвъ шмуклірскихъ, бѣли дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетѳвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкѳряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣли мужеского, ковнѣрикѳвъ, манштетѳвъ, краватокъ, бѣли бґера, капелюхѳвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледѳвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3·75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбѳръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фляелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикѳвъ на лѳжки и конѣ. Кождого часу кѳлькасотъ останкѳвъ хѳдникѳвъ по 8—12 метрѳвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тѳмъ ѳддѣлѣ суть **японьскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбѳръ килимѳвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хѳдникѳвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбѳльшій складъ анґлійскихъ станикѳвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Капчохи дамскй и дѣточй. Найбѳльшій выбѳръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдни.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр. ТЯГНЕНЬЕ ВЪ ЧЕТВЕРЪ

3648 (37—?)

Головна выграна 50.000 зр. вартости

11 льосѳвъ 10 зр. — **2291 выграныхъ** — **6 льосѳвъ 5 зр. 50 кр.**

Льосы по 1 зр. суть у львѳвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарѳвъ просимо пѳкликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѳдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 234. Львôвъ, Второкъ 16 (28) жовтня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огложенъ, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		съ Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôвъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаться лише на попереднє застереженье. — Реклямаційї неопечатанй вôльнй ôдъ порта **Пооднинокє число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатком, въ рубр. „Надісланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 27 н. ст. жовтня 1890.

Правительственный комісарь, ґр. Лось, ôдновѣвъ онôгды въ соймѣ краєвôмъ на интерпеляцію пос. Л. Рожанковского и его товаришѣвъ въ справѣ аґента ц. к. дирекціи поліціи у Львовѣ, Якова Ґінсберґа, и того-жь провокаційнои роботы мѣжь селяньствомъ рускимъ повѣтôвъ волочѣвского, зборôвского и др.

Послы рускй устами пос. Рожанковского пытали краєве правительство головно о то, на якôй основѣ, въ якôй цѣли и зъ якимъ успѣхомъ выслано сего аґента поліційного въ згадавй повѣты?

На се головне пытанье не зволивъ комісарь правительственный дати прямои ôдповѣди, заставившись тымъ, що ôнъ яко правительственный комісарь о державнôй поліціи и дѣланю ей въ згаданôмъ случаю интерпелянтамъ, яко заступникамъ интересованои стороны справы здати не може. Посламъ рускимъ не вôльно було дôзнатись зъ устъ ґр. Лося анѣ про тѣ обставины, що спонукали высылку аґента межи селянъ рускихъ, анѣ о цѣли, въ якôй его выслано, анѣ о реляціи, яку здавъ сей аґентъ тымъ, котрй его туды выслали. Послы рускй довѣдались лише, що згаданый аґентъ не представивъ ся господареви зъ Беремовець яко высланникъ зъ Россіи, бо — розумѣє ся — на то бувъ за надто мудрый, а довѣдались о тôмъ, що анѣ краєве анѣ центральне правительство не сумнѣвали ся и не сумнѣваютъ ся нѣ на хвилю о л ь о я л ь н о с т и и в ѣ р н о с т и н а р о д у р у с к о г о д л я м ô н а р х і и а в с т р і й с к о и и п а н у ю ч о и д и н а с т і и.

Признаемось, що сй слова якъ и цѣла ôдповѣдь правительственного комісаря вдоволили насъ вповнѣ. Посередно дôзналисъ мы теперь вже на певно, що Ґінсберґъ пробувавъ черезъ довшій часъ въ згаданыхъ повѣтахъ въ звѣстнôй цѣли. Того не заперечивъ ґр. Лось и то мусимо взяти нинѣ яко всесторонно ствердженый фактъ. Не заперечивъ такожь комісарь правительственный, що Ґінсберґъ зъ семома селянами зъ рôзныхъ мѣсцевостей вôткнувъ ся и що представившись, — въ благорозумію своѣмъ — за аґента купецкого на масло, сыръ, мѣдъ та другй продукты галицкй заводивъ зъ селянами рускими широкй розговоры на тематъ славословія россійскихъ порядкôвъ въ суперечности до австрійскихъ, указувавъ имъ на лучше матеріяльне положенье селянъ за кордономъ и въ кôнци намовлявъ ихъ до громадного паломництва въ Почаѣвъ на стрѣчу россійскому цареви.

Наколи комісарь правительственный не хотѣвъ сказати, въ я к ô й ц ѣ л и выслано Ґінсберґа въ згаданй повѣты, то зробивъ се лише длятого, бо знавъ, що рускй послы самй того догадають ся. А чи высланництво Ґінсберґа мало я к і й у с п ѣ х ъ, того не потребувавъ ґр. Лось поясняти, бо то пояснивъ достаточно процесъ Книша и увязненя декотрыхъ зъ тыхъ селянъ, у котрыхъ Ґінсберґъ торгувавъ масло та сыръ для купця вѣденьского. Не потребувавъ такожь ґр. Лось пояснятй интерпелянтамъ, на я к ô й о с н ô в ѣ выслано Ґінсберґа случайно теперь въ Золочѣвщину, бо чей-же послы рускй читають Czas, Dziennik Polski и другѣ дневники польскй, а въ орґанахъ тыхъ стрѣчають майже чи не на кождôй стороні такй инвективы и пôдозрѣня противъ Русинôвъ галицкихъ, що всяка власть, не лишь краєве правительство въ Галичинѣ, була бы змушена выслати не одного, але десять аґентôвъ въ рôзнй стороны Галичины, и провѣрити, чи дѣйстно Русь такъ пôдмінована и способна до схізмы та головнои зрады, якъ въ тыхъ дневникахъ пише ся. Но, на щастье Австріи и наше, такъ зле ще не есть. Місія Ґінсберґа видко, не достигла тои высокои и благороднои цѣли, въ якôй була предпринята. Противно, правительство краєве безпосередно и центральне посередно пересвѣдчились, що не тôлько селянинъ рускій, але весь нарôдъ рускій въ Галичинѣ для Австріи и для династіи есть на скрôзь льояльный, такъ, що о тôй льояльности и вѣрности нѣхто нѣ на одну хвилинку сумнѣватись не може. Послы рускй, а зъ ними и весь нарôдъ рускій можуть про-те теперь по ôдповѣди правительственного комісаря зовсѣмъ спокôйно ôдчитувати всѣ статьѣ, якй бы коли-небудь появились въ старôмъ пôдвавельскôмъ грѣшнику або другихъ справѣ рускôй неприхильныхъ орґанахъ на тематъ нельояльности Русинôвъ галицкихъ, бо тй, котрй кермують судьбою рускаго народу въ найновѣйшôй ерѣ просто не давали и не даютъ вѣры нѣякимъ клеветамъ анѣ пôдозрѣванямъ злобнымъ, вымѣреннымъ противъ насъ. Послы рускй можуть теперь назвѣть мати надѣю, що ихъ всякй позитивнй внесеня въ соймѣ краєвôмъ въ користь національно-культурного розвою Русинôвъ галицкихъ не стрѣнуть на нѣякй перешкоды. Ôдповѣдь правительственного комісаря прояснила справу нашу и увôльнила насъ разъ на все ôдъ такихъ поганыхъ епітетôвъ, якъ: що Русины галицкй суть елементомъ анархічнымъ, схізматичнымъ, нельояльнымъ и навѣть просто анті-австрійскимъ. Додаймо до того, що и міністеръ ґр. Шенборнъ згôдно зъ ґр. Лосьомъ выразивъ ся о насъ недавно въ комісіи буджетовôй рады державнои, и можемо чей вже теперь мати надѣю на то, що и ґр. Таффе схоче заинтересувати ся нами. Та чи тôлько такъ стане ся? А часъ бы вже, щобы правительство не обмежалось лишь на самôмъ признаваню льояльности Русинамъ, але щобы и дѣлами дало доказы, що оно умѣє ту льояльность оцѣнити.

Бесѣда пос. д-ра Антоневича,

выголошена на засѣданю львôвского сойму дня 12 (24) жовтня с. р. въ справѣ емеритуры для п. Петрускаго.

Хочь я тутъ промовляю именемъ клюбу рускихъ послôвъ, заявляю зъ горы, що повыше пытанье, якъ для мене, такъ и для многихъ послôвъ, дуже неприятне. Прошу васъ про-те, Вп. пп., звернути увагу и на мои замѣты, а думаю, що вы зможете и повинній обективно оцѣнити дѣло, бо мои замѣты основанй на сильныхъ аґументахъ, на правдѣ и справедливости.

Головный аґументъ, наведеный тутъ достойнымъ пропонентомъ, а за нимъ и референтомъ буджетовои комісіи, есть, що п. Петрускій есть найстаршимъ членомъ выдѣлу краєвого и мав дуже великй заслуги. Поставмо то передовсѣмъ у вѣрнôмъ свѣтлѣ. Оно, що-правда, не дасть ся опрокинути и навѣть противники п. Петрускаго повинній то признати. Однакъ тй заслуги, той медаль зъ одной стороны мав и оборотну сторону, на котрôй заслуги Петрускаго для краю не конче представленй великими. Вправдѣ звѣстный намъ всѣмъ прецеденсъ зъ минувшого року въ справѣ емеритуры одного члена выдѣлу краєвого. Тогдѣ рускій клюбъ, устами свого предсѣдателя, заявивъ торжественно, що годить ся на внесевье по поводу надзвычайныхъ заслугъ я характеру, однакъ полишивъ собѣ право при подôбныхъ случаяхъ въ будучôмъ высказати свое мнѣнье и навѣть бути вышого пересвѣдченя. Що его Ексц. п. Смолька положивъ въ радѣ державнôй великй заслуги, що именно хотѣвъ нашй домашнй справы повести на дорогу, котра, бути може, и насъ ощасливила бы, мы въ то вѣрили, бо знали его характеръ, его серце. Ôнъ старавъ ся зблизити вашу делеґацію зъ Чехами, Славянами, и мы надѣялись, що и у насъ прийде колись до згоды мѣжь братями-Славянами. Єсли до того не прийшло, если пытанье нашои згоды тяжко иде на передъ, въ тôмъ, Вп. пп., не его вина. То було причиною, для котрои мы за внесеньемъ въ мин. роцѣ однодушно голосували, хочь въ принципѣ и тому були противнй. Дальше Смолька яко членъ выдѣлу краєвого бувъ безстороннымъ, совѣстнымъ и справедливымъ. Не зважаючи на то, хто просивъ, если справа була чиста и справедлива, можна було бути певнымъ, що она буде Смолькою пôддержана и принята.

Хочь п. Петрускій и мав деякй заслуги, но того нѣхто не буде оспорювати, що ôнъ о много вѣрнѣйше выповнявъ свои обовязки въ виду курій, котра его выбрала и бувала случаѣ, що справа, входяча въ колізію зъ намѣрами звѣстныхъ кругôвъ и его курій, не находила въ нѣмъ защитника, хочь була справедлива. (*Пос. ґр. Гольцевскій:* Proszę o głos!) Въ першôмъ про-те рядѣ курія повинна бути Петрускому вдячна, и если ходить о то, щобы ту вдячность оказати реальнымъ образомъ, то той обовязокъ въ першôй лінiи лежить на курiи бôльшихъ посѣлостей, а не на фонѣ краєвôмъ! (*Голосы: Браво!*) Оно прикро, Вп. пп., що справу такъ серiозну, такъ важну въ громадній наслѣдки, хочете трактувати нагло, поспѣшно. Я васъ завѣряю, Вп. пп., и вы самй о тôмъ знаете, що за той вашъ крокъ, за рѣшене уже вами принятье внесеня о емеритуры для Петрускаго посыплютъ ся нарѣкання зъ всѣхъ сторôнъ; и сѣльскй громады и мѣста и краї проявлять зъ тои причины вповнѣ оправдане невдоволенье (*Голосы*: Nie!) Дѣлати зъ того капіталъ, що одному членови выдѣлу краєвого соймъ признавъ уже пенсію, емеритуру, — то еще за мало, то недостаточно. Я того не уважаю прецеденсомъ, то выимка въ повнôмъ того слова значенiю, и нѣмецка пословиця, котра говорить: Einmal ist keinmal, ту цѣлкомъ на мѣсци. Но я выображаю собѣ и увѣряю васъ, що если сегодня признаете ту емеритуру, то скоро прийде другій членъ выдѣлу краєвого зъ тымъ самымъ жаданьемъ, тогдѣ певно почуете заявленье сойму, що було бы несправедливо тому ôдмовляти, если мы уже двомъ членамъ дали емеритуру. Такъ и буде, и незаконна справа стане ся звычайною; если два разы признамо пенсію, то оно вôйде въ звычай, а памятайте о тôмъ, що consuetudo altera lex!

И стане ся тогдѣ такъ, що мы будемо мати, може бути, два выдѣлы: значне число членôвъ въ дѣйстнôй службѣ и знову таке само число, а може бути, бôльше — якъ то на прим. мав сегодня мѣсце зъ міністрами и ґенералами въ Австріи, — буде стояти на фондѣ краєвôмъ яко емерыты. Чи зможе нашъ бѣдный краєвый фондъ то все переносити, то друге дѣло. Однакъ наслѣдки, о котрыхъ я зъ горы згадавъ, будуть дуже прикрй, а навѣть страшнй, бо если приймемо сегодня згадане внесенье, то мы введемо звычай. Що здѣлають тогды нашй начальники громадъ по селахъ, бурмістры мѣстъ, а може бути и презесы радъ повѣтовыхъ? И имъ нхъ приятелѣ и вдячнй радній выкажуть — а то можна легко здѣлати — заслуги, бо и они будуть мати приятелѣвъ а навѣть бôльшôсть, якъ вы ту, и тогдѣ рѣшать сѣльскимъ громадскимъ начальникамъ, а може бути, и асесорамъ, мѣскимъ бурмістрамъ, такъ само презесамъ радъ повѣтовыхъ и може бути навѣть членамъ рады и повѣтового выдѣлу емеритуры! (*Веселôсть.*) Вп. пп.! есть то справа, надъ котрою доконче треба зрѣло застановитись. Мы за бѣднй, щобы могли до того довести и если краєвый выдѣлъ, буджетова комісія и соймъ дадуть сегодня злый примѣръ, то тогдѣ краєвый выдѣлъ не опре ся тому, коли мѣста схотять своимъ бурмістрамъ дати емеритуру и коли рѣшать таку начальникамъ громадъ и презесамъ повѣтовыхъ радъ, бо краєвый выдѣлъ, а взглядно соймъ, дали злый примѣръ, а, якъ вамъ вѣдомо, — а capite sapit foetes piscis. Вправдѣ говоримо: „краєвый фондъ“, но Вп. пп., мѣжь нами сказавши, мы не маємо краєвого фонду! Краєвый фондъ, повѣтовый фондъ, громадскій а дуже часто мѣскій фондъ, що то есть? То есть мошонка податкуючихъ. Въ мѣру того буде и податокъ значно збôльшати ся. А якй будуть наслѣдки? Являть ся нарѣкання по крайнôй мѣрѣ не меншй, якъ уже и сегодня роздаютъ ся. Тымъ чиномъ настане легіонъ автономічныхъ емеритôвъ, котрй напевно убьютъ податкову силу и тогдѣ послѣдуе безъ сумнѣву то, чого мы боялись: именно б а н к р ô т с т в о, котре предсказуютъ намъ безъ сумнѣву нашй лібералы. Въ виду того, Вп. пп., есть надъ чимъ застановитись! Есть то именно справа важна и мене давуе, що комісія прийшла передъ соймъ зъ такъ серіознымъ предметомъ уже яко зъ fait accompli, по рѣшеню польского „кола“. (Голосы: такъ! такъ!) То есть за скоро и, скажѣмъ отверто, за сумно. Основою нашои автономіи есть краєвый статутъ а краєвый статутъ не мѣстить и тѣни згадки о тôмъ. Противно, зъ краєвого статуту выходить ясно, що автономічнй достойникъ повинній навѣть безплатно выповняти свои обовязки, а о тôмъ, щобы они переходили на емеритуры, нема тамъ и найменшого слѣду. Впрочѣмъ, соймъ повиненъ выступити въ оборонѣ статуту, а не прикладати руку до его знищеня, бо се есть злымъ примѣромъ, а злый примѣръ то — деморалізація!

Може бути, скаже хто, що я, яко політичный або личный противникъ, забравъ голосъ, щобы заявитись противъ внесеня. Вп. пп.! Есть то справа надто серіозна, хочь и звѣстно, що всмь політичнымъ противникомъ, — але я не буду зъ того взгляду дѣлати капіталу. Заявлю отверто, що п. Петрускаго цѣню высоко, безъ скрытости, щиро, а вы Вп. пп., знаете, що я говорю все отверто. Заявляю дальше, що не говорю для ефекту и не хочу нѣкого дразнити; заявляю такожь, що мене вяже зъ нимъ не лишь симпатія, но и вдячнôсть; признаюсь отверто, що не одну справу зробивъ Петрускій на мою просьбу, хочь не говорю, що въ тôмъ не було кривды для другого. Вдячнôсть промавляла бы проте за тымъ, щобы обявитися за внесеньемъ, но, Вп. пп. — amicus Plato, sed magis amica veritas et justitia! Еще и въ тôмъ взаимна симпатія наша бôльша: ôнъ найдавнѣйшій членъ краєвого выдѣлу, я же найдавнѣйшій членъ рускаго клюбу — однако, не зважаючи на то, я нинѣшному внесеню безусловно противный. Будучи выбраным першій разъ посломъ до краєвого сойму, я постановивъ бути посломъ независимымъ, ити дорогою, котру менѣ вказують пересвѣдченье и совѣсть, ити дорогою правды и справедливости. Правда, що въ наслѣдокъ того я много потерпѣвъ: не навидѣли мене одиницѣ, кривдила и кривдить мене явно верховна власть, мое начальство, — однако я не давъ и не дамъ звестись зъ тои дороги, на котру я вступивъ, хочь бы менѣ лишь кривды и упокоренья грозили.

Петрускій, яко чоловѣкъ, бувъ и есть симпатичный, — въ тôмъ взглядѣ нема другои гадки, ôнъ бувъ приступный, добрый, щирый, хочь, може бути, за-мягкій, однако, яко чоловѣкъ приватный, достойный всякои похвалы. Зъ того не слѣдуе однакъ еще, щобы дôйти до того заключеня, яке предкладае намъ буджетна комісія. То еще за-мало и вы, Вп. пп., если застановитесь, прайдете самй до того пересвѣдченя, котре я вамъ явно высказую. Головна заслуга, яку приписуете почетному сеніорови краєвого выдѣлу, есть въ тôмъ, що ôнъ организувавъ краєвый выдѣлъ. Я не оспоряю того, що Вп. членъ краєвого выдѣлу, п. Петрускій — одинокій фаховый членъ его, яко бувшій урядникъ, що ôнъ тôлько ввѣвъ ту машину въ житье, що навѣть часто оставляли ему еще цѣлкомъ свôбôдну руку. Однакъ якъ разъ та бôльша мягкôсть серця, та улегліость вилывамъ деякихъ кружкôвъ, були причиною, що ôнъ принимавъ часто на урядникôвъ моральныхъ и матеріяльныхъ банкротôвъ! (П. Бобчиньскій: To nie prawda!) Вы того цѣлкомъ не знаете! Въ наслѣдокъ того въ краєвôмъ выдѣлѣ, — за-для чого пôдносили жалобы такожь и всѣ політичнй приятелѣ его и чого доказы найдете, Вп. пп., въ актахъ краєвого выдѣлу — говорено, що въ краєвôмъ выдѣлѣ за-мало роботы, но за то за-много урядникôвъ и що если адміністраційнй розходы дôйшли до такои высоты, то оно въ значнôй части вина Петрускаго. (Голосы: Nie!) Такъ есть, безъ сумнѣву. Бо если хто мавъ свôбôдну руку призывати урядникôвъ и ихъ принимати, то чей не можна увôльнити его ôдъ отвѣчальности и ôнъ ôдповѣдае по крайнôй мѣрѣ въ части за наслѣдки, якй наступили, а що они наступили, то такожь и п. Бобчиньскій не заперечить. (П. Бобчиньскій: Zaprzeczy, zaprzeczy!)

(Пос. д-ръ Антоневичь продовжае:) Вы въ тôмъ некомпетентай, — говорите безъ знания! Я дуже добре знаю, що много людей величають пов. посла Петрускаго за хлѣбъ — хочь скривдивъ другихъ, за хлѣбъ, за становище, удѣлений имъ по милости краєвого фонду, а головно по милости п. Петрускаго и того ôнъ самъ не заперечить. Чи належить ся за то такъ велика емеритура?

Зъ другои стороны, Вп. пп., не першій разъ я то говорю и, если хочете, дамъ вамъ вѣрнй доказы, що Петрускій въ значнôй части причинивъ ся до того, що зъ его вины нашъ краєвый фондъ стоить сегодня надъ пропастью банкротства. (*Голосы: Ого!*) Прошу, на все дамъ одповѣдь и доказы, а коли бы аґументація моя оказалась невѣрною, я приймy и погляды противника, если они мене переконають. Ôдсылаю знôвъ пчт. товаришѣвъ до сôймовыхъ справоздань и актôвъ выдѣлу краєвого, зъ-ôдки можете пересвѣдчитись, що я неразъ въ тôй выс. палатѣ зазначивъ и що другй признали, що нашй фінансовй клопоты датують ся именно ôдъ часу, коли здвигнено сей величавый будынокъ на соймъ и выдѣлъ краєвый; и того нѣхто не оспорить, бо се доказаный фактъ, що до того найбôльше причинивъ ся пов. п. Петрускій: ôнъ самъ принимавъ и желаня и подяки тыхъ, котрымъ той будынокъ подобавъ ся; ôнъ самъ завѣрявъ, що въ тôмъ пытаню, котре тягнуло ся лѣтами, принимавъ найбôльшу участь, и я скажу отверто, що справа будынку на соймъ и выдѣлъ краєвый — то idée fixe Петрускаго, якъ тогдашнй его товаришѣ явно говôрили.

Не дасть ся такожь оспорити, бо на то суть такожь доказы, що головно пов. п. Петрускій выказавъ въ соймѣ значнй ощадности, надъ 700.000 зр. выносячй, въ истнованье котрыхъ послы повѣрили, а котрй, якъ пôзнѣйше показалось, були тôлько на папери. Довѣряючи ощадностямъ, послы дались переконати, що треба приступити до здвигненя соймового будынку. Такимъ чиномъ Петрускій переформовавъ рѣшенье сойму и въ тôй справѣ безъ потребы ѣздивъ на рахунокъ краєвого фонду по за границѣ краю и державы еще тогдѣ, коли будова не була навѣть рѣшена соймомъ. Наконець будынокъ соймовый ставъ готовымъ, при чôмъ, доконче, розходы оказались мало-що не три разы бôльшими, якъ зразу преліминовано — и то есть початкомъ нашои фінансовои руины. А що будынокъ станувъ на найнизше положенôмъ мѣсци у Львовѣ, майже на болотахъ, то и удержанье его коштуе дуже много и показуе ся — якъ цифрами въ буджетовôмъ преліминари доказати можна — що адміністрація будынку, прислуга и ин., коштують мало що не стôлько, скôлько передъ тымъ коштувавъ наймъ помѣщеня для краєвого сойму. Ôдъ того именно будынку повторяю еще разъ — начались нашй фінансовй клопоты, котрй закôнчать ся по всѣй вѣроятности банкротствомъ. Що голов-

нымъ виновникомъ цѣлои тои справы бувъ пос. Петрускій, то ôнъ навѣть самъ до того признавъ ся. Не дивно отже, що коли Єго Вел. нашь найдостойнѣйшій монархъ оглядавъ сей будынокъ, сказавъ памятнѣ слова — суть члены въ тôмъ соймѣ, що чули ихъ: — Aber es ist für Galizien zu kostspielig!

Погляньмо дальше на ту оборотну сторону медаля, а побачимо, що краевый фондъ мавъ бы деякѣ претенсіи до пов. п. Петрускаго, а не ôнъ до фонду. Давнѣйшѣ послы зволять пригадати собѣ часы, коли, не уважаючи на просьбы, Єго Екс. маршалка гр. Волод. Дѣдушицкій заявивъ, що складае свôй урядъ и дѣйстно по закрытю сесіи обѣцянку свою додержавъ. Соймъ, видячи, що выдѣлъ краевый не може безъ маршалка урядувати, ухваливъ тогды квоту 1000 зр. для заступника маршалка у выдѣлѣ краевôмъ. И дѣйстно, та сума належалась п. Петрускому, якъ довго выповнявъ ôнъ урядъ заступника. Но ôдъ часу, коли новоименованый маршалокъ гр. Водзицкій обнявъ урядованье, побираньe тыхъ 1000 зр. сталось проблематичнымъ. По моѣй гадцѣ до тои квоты не мôгъ мати п. Петрускій повного права, бо переставъ уже бути заступникомъ маршалка въ краевôмъ выдѣлѣ, котрого то уряду краевый статутъ не знае.

А сталось то — припоминаю собѣ еще добре — около 1875 р., проте мало що не въ продовженю 15 лѣтъ побиразъ и побирае до сегодня тѣ 1000 зр. пос. Петрускій, безъ взгляду на то, чи заступае маршалка чи нѣ, хочь на то нема соймового рѣшеня, бо згадана сума була ухвалена ad hoc и ad tempus, до часу именованя маршалка.

Ту справу — припомнѣть собѣ пп. — пôднесивъ я въ соймѣ уже тогдѣ, и теперь поясняю, що краевый статутъ знае лишь одного заступника маршалка, а тымъ есть Єго Ексц. митрополитъ. Посада проте заступника маршалка у выдѣлѣ була лишь ad hoc tempus установлена, т. е. до номінаціи слѣдующого маршалка. По моѣй гадцѣ повинна була та посада ухилитись въ часѣ, коли новый маршалокъ обнявъ урядованье. Я давно уже звертавъ на то увагу молодого посла, а еще молодшого референта буджетовои комісіи, но той заявивъ менѣ, що — to jest uchwała sejmowa. Прошу же предложити менѣ ту „ухвалу“; до сегодня такои нема. Въ виду того, по правдѣ и справедливости, фондъ краевый выдавъ що року тыхъ 1000 зр. на не зовсѣмъ законнôй пôдставѣ. Законъ жадавъ бы звороту того капіталу 15.000 зр., не вчисляючи ôдсоткôвъ.

Найсильнѣйшимъ аргументомъ, промовляючимъ до чувства и серця есть той, що п. Петрускій въ службѣ для краю стративъ свои силы и здоровлье, въ виду чого краевый фондъ обовязаный дати ему на старôсть удержанье. Аргументъ то дуже сильный для Славянина, Поляка чи Русина, руководячого ся ôльше чувствомъ, якъ розумомъ. Але чи оправданый той аргументъ — прошу приглянутись ближе.

Почт. посолъ Петрускій ôдъ 30 лѣтъ одержуе яко выслуженый совѣтникъ краевого суду емеритуру. Крôмъ того бувъ ôнъ довшій часъ, — не знаю, чи не есть еще и сегодня — не безплатнымъ членомъ другихъ корпорацій: кредитового земского товариства, членомъ управляючои дирекціи зелѣзницѣ Кароля Людвика и ин. Всѣ тѣ его щорôчнѣ доходы були о много ôльшѣ — въ тôмъ нема сумнѣву — якъ доходы пересѣчного члена выдѣлу краевого, а яко мужъ розумный повиненъ ôнъ бувъ щадити на старôсть, бо, правду сказавши, було въ чого. Увага, будьто бы ôнъ стративъ силы и здоровлье въ краевôй служ бѣ, не есть такожъ вповнѣ вѣрна. Чей передъ тымъ служивъ ôнъ довгѣ лѣта яко державный урядникъ, если же пôйшовъ на пенсію, то видимо силы его були уже ослабленѣ. Правда, що вѣкъ мае свои права; суть люде, трудячѣ ся лишь не много, а помимо того чувствуючѣ въ вѣкомъ ослабленье, въ виду чого не дивуюсь ослабленю п. Петруского яко старця.

Зъ тыхъ причинъ, розличного впрочôмъ рода, а такожъ за-для принципіальнои причины — бо установленье прецеденсу есть небезпечнымъ и погубнымъ зô взгляду на краевый фондъ — не можу згодитись зъ внесеніемъ комісіи. Повторяю ще разъ, що и аргументы пов. гр. Тарновского не можуть мене переcвѣдчати, именно же аргументъ, будьто бы п. Петрускій зъ посвяченьемъ принявъ мандатъ члена краевого выдѣлу, щобы служити для краю въ наслѣдокъ чего втративъ все, що ожидало его въ правительственнôй службѣ: авансъ и ôзначеня. Безъ сумнѣву бо знавъ п. Петрускій зъ горы, що краевый статутъ не знае емеретуры для членôвъ выдѣлу краевого, а зъ другои стороны не було ему такъ зле, щобы мôгъ нарѣкати.

Въ виду того предкладаю и прошу, хочь знаю, що на дармо, щобы надъ внесеньемъ буджетовои комісіи перейти до дневного порядку. (*Славно! Славно!*)

Справы соймовѣ.

Комісія для змѣны инструкціи выдѣлу краевого пôсля внесень Козьебродского и Мадейского, ôдбула въ суботу довшій наряды пôдъ проводомъ гр. Яна Тарновского, быв. марш. краевого. На се засѣданье выдельегувавъ выдѣлъ краевый на жаданье комісіи двохъ своихъ членôвъ пп. Романовича и Верещиньского, котрѣ и прибули разомъ зъ маршалкомъ, кн. Санґушкою. Въ довшôй дискусіи заявивъ дельегатъ выдѣлу краевого п. Романовичъ, що статутъ краевый хотѣвъ мати въ краю автономічну управу, зложену въ руки 6-охъ членôвъ выдѣлу краевого, выбраныхъ соймомъ, котрѣ мають радити и урядувати пôдъ проводомъ краевого маршалка. Зъ сего выходить, що жадна справа не може бути усунена зъ пôдъ интерепціи членôвъ краевого выдѣлу. Тому заявивъ пос. Романовичъ, що выдѣлъ краевый мусить рѣшучо заявити ся противъ 4-хъ точокъ внесеня посла Мадейского, а именно: 1) щобы могли бути справы, котрѣ бы не належали до жадного департаменту; 2) щобы могли бути члены краевого выдѣлу безъ департаментôвъ; 3) щобы мôгъ бути пропущеный уступъ зъ дотеперѣшнои инструкціи, постановляючій рôвность правъ и обовязкôвъ членôвъ выдѣлу краевого; 4) щобы инструкція для внутрѣшного урядованя въ краевôмъ выдѣлѣ мавъ выдавати самъ маршалокъ.

Вкôнци заявивъ ще п. Романовичъ, що краевый выдѣлъ охотно приложить руки до всего, що въ границахъ статуту зъ застереженьемъ правъ членôвъ выдѣлу краевого буде потрѣбне для улѣпшеня урядованя и надання ему одноцѣльности, хочь бы зъ тымъ лучило ся и побôльшенье правъ краевого маршалка.

По сѣмъ заявленю показало ся, що внесенье пос. Мадейского не мае бôльшости за собою и длятого ôнъ ôдступивъ ôдъ головныхъ точокъ его а тогды роздавъ пос. Козьебродскій членамъ комісіи для перегляду свôй проектъ, въ котрôмъ предкладае:

„Краевый маршалокъ, яко предсѣдатель краевого выдѣлу наглядае надъ одноцѣльнымъ ходомъ чинностей выдѣлу и надъ внутрѣшнымъ порядкомъ, та выдае въ тôй цѣли ôдповѣдній зарядженя; означуе чинности поодинокихъ департаментôвъ пôсля предметôвъ, призначуе для нихъ начальникôвъ зъ круга выдѣлу краевого и дае имъ до помочи урядникôвъ въ мѣру потребы; призначуе одного урядника до веденя протоколу нарадъ выдѣлу; призначуе урядникамъ за порозумѣньемъ зъ начальникомъ департаменту обробленье поодинокахъ предметôвъ; взывае въ мѣру потребы урядникôвъ до дѣлъ въ своѣмъ власнôмъ бюрѣ и придѣлюе аплікантôвъ до департаментôвъ або ôддѣлôвъ помôчныхъ. Маршалокъ вызначуе засѣданье выдѣлу, укладае дневный порядокъ нарадъ, веде нарадами, порядкуе внесеня въ належну форму, пôддае пôдъ голосованье и потверджуе запавшѣ ухвалы. Маршалокъ пôдписуе разомъ зъ начальникомъ департаменту всякѣ експедиціи, вынявши индорсаты выданѣ сторонамъ, котрѣ може пôдписати директоръ канцеляріи.

Членъ краевого выдѣлу, яко предсѣдатель департаменту мае до помочи стале бюро зъ ôдповѣднымъ до потребы числомъ урядникôвъ пôдъ безпосередною зверхностію найстаршого рангою, котрого маршалокъ призначить, а которому начальникъ департаменту поручае працѣ и показуе способъ ихъ залагоджуваня. Членъ выдѣлу краевого, яко предсѣдатель департаменту, есть обовязанымъ зъ кôнцемъ кождого мѣсяця предкладати маршалкови выказъ справъ, якѣ наспѣли, полагодились або ще залягають. Членъ краевого выдѣлу есть обовязаный пôсля ухвалы выдѣлу звиджувати особисто заведеня краевѣ, остаючѣ пôдъ его безпосереднымъ зарядомъ. Наколи членъ краевого выдѣлу довше якъ 14 днѣвъ не сповняе свого урядованя, то треба уважати, що тымъ самымъ зложивъ свôй мандатъ. Вынятокъ становить ôдпустка, хороба або повненье иншои службы, порученои соймомъ або краевымъ выдѣломъ. — Соймовѣ ухвалы зъ вôзванями до правительства мае выдѣлъ краевый попирати черезъ намѣстника у правительства окремыми меморіялами, вношеными рôвночасно, а о результатахъ своихъ заходôвъ мае здати справу слѣдующому соймови. На день передъ засѣданьемъ мае кождый членъ выдѣлу краевого зложити въ бюрѣ маршалка списъ справъ, якѣ приладивъ до нарады. Коли предметомъ нарадъ мае бути ужитье грошей, ухваленыхъ соймомъ до розпорядимости выдѣлу краевого (фондъ диспозиційный), або личнѣ справы урядникôвъ, референтъ буде обовязаный подати умотивоване внесенье до вѣдомости маршалка на день передъ засѣданьемъ выдѣлу. — Реферaты о роздачѣ стипендій и фондаційныхъ мѣсць мають бути разомъ зъ листою кваліфікаційною и внесеними референта зложенѣ въ бюрѣ маршалка на 8 днѣвъ передъ сесією, на котрôй мають ухвалюватись, и мають бути доступнѣ всѣмъ членамъ краевого выдѣлу. Коли маршалокъ не годить ся на експедицію, а референтъ не принимае поправки, пропонованои маршалкомъ, пôддасть маршалокъ сю справу пôдъ рѣшенье краевого выдѣлу. — Краевый выдѣлъ именуе урядникôвъ и слугъ точно пôсля соймомъ ухваленого статута, котрого не смѣе переступити. На случай надзвычайныхъ чинностей або сталого збôльшеня круга праць, мусить выдѣлъ приняти тымчасово надзвычайныхъ роботникôвъ, и мае се оправдати на найближшôй сесіи соймовôй, а коли заходить потреба сталого збôльшеня етату, предложити соймови ôдповѣдній внесеня.“

Пôдчасъ дискусіи предкладавъ пос. Зьемялковскій, щобы въ мѣру потребы ôдкривати новѣ департаменты, або установити такъ, щобы нôлька бюръ могло стояти пôдъ управою одного члена выдѣлу а въ кождôмъ бюрѣ стояли урядники пôдъ управою найстаршого рангою урядника призначеного до того маршалкомъ.

Наконець выбрано субкомітетъ зложеный зъ послôвъ Мадейского, Менциньского и В. Козьебродского и ôддано ему цѣлый матеріялъ до перестудіованя. Комітетъ той выготовить инструкцію, въ котрôй увзгляднить все, що було найлѣпшого а особливо предложенье п. Зьемялковского.

— —

Комісія санітарна увôльнила пос Ромера на его прошенье ôдъ реферату о законѣ санітарнôмъ а на его мѣсце выбрала проф. Пілята.

— —

Комісія господарства краевого ухвалила предложити соймови внесенье, щобы соймъ завôзвавъ выдѣлъ краевый предложити свои внесеня що-до утвореня сталои посады референта для справъ рôльничихъ при выдѣлѣ краевôмъ.

— —

На вчерашнôмъ засѣданю сойму ôдчита но шѣсть петицій внесеныхъ на руки рускихъ послôвъ до сойму, котрѣ своимъ змѣстомъ мусѣли въ польскихъ кругахъ посольскихъ наробити немало шуму, коли змѣстъ ихъ появивъ ся ще вчера зъ широчезнымъ коментаремъ въ Przegląd-ѣ. Петиціи тѣ внесли громады Гаѣ старобродскій и Даткôвцѣ на руки пос. Герасимовича, громада Бучина на руки пос. Короля и громады Пониква велика, Волохи и Лишня на руки пос. Антоневича.

„Всѣ тѣ петиціи — якъ каже Przegląd — суть згôднѣ зъ собою а чотири зъ нихъ суть автографічными ôдбитками; всѣ писанѣ майже выключно языкомъ московскимъ (очевидно есть то нашъ галицкій т. зв. „книжный“ языкъ *Ред.)* и певно нѣхто зъ тыхъ, що ихъ пôдписували, не розумѣвъ его, коли взагалѣ дозволивъ умѣстити на петиціи свое назвыще, бо мы запримѣтили, що всѣ назвыща суть одною рукою выписанѣ.“

Змѣстъ тыхъ петицій есть такій: „Зваживши, що рады повѣтовѣ ôдъ часу свого истнованя лишь дуже мало ôдповѣли своѣй задачи; зваживши, що рады повѣтовѣ бôльше коштують, якъ хôсна приносять; зважавши, що коли-бъ тыхъ бôльше якъ шѣсть міліонôвъ, котрѣ выдають ся на рады повѣтовѣ, ужито на цѣли продукційнѣ, то бувъ бы зъ того бôльшій хосенъ; зваживши, що народъ рускій не може въ нихъ мати ôдповѣдного числа репрезентантôвъ; зваживши, що вже вношено петиціи о знесенье радъ повѣтовыхъ ôдъ громадъ сѣльскихъ всходнои и захôднои Галичины а рускій послы вже неразъ того домагали ся; зваживши наконець, що на Буковинѣ, де пôдôбнѣ ôдносины, якъ у насъ, рады повѣтовѣ заразъ по ихъ заведеню знесено и тамъ теперь безъ нихъ добре обходять ся; просять пôдписанѣ: Соймъ зволить въ дорозѣ законодавчôй знести въ Галичинѣ рады повѣтовѣ.“

Przegląd наводить ôдтакъ промову посла Телишевского на торôчнôй сесіи соймовôй, въ котрôй той посолъ высказавъ тогды свôй поглядъ на рады повѣтовѣ, а наконець высказуе свое здановане, якъ могли власти допустити до того, щобы рада громадска въ Лишни на публичнôмъ засѣданю одноголосно ухвалила знесенье радъ повѣтовыхъ. О сѣмъ послѣднôмъ фактѣ довѣдавъ ся Przegląd ôдъ якогось посла.

На то заворушенье, яке повысшѣ петиціи очевидно выкликали въ кругахъ польскихъ, замѣтимо лишь коротко, що нема чого за ними такъ дуже побивати ся. Прецѣнь ще и до недавна уважавъ ся выдѣлъ краевый, верховна власть радъ повѣтовыхъ, за святôсть, на котру не вôльно посягати, а теперь таки самѣ Поляки стали вже инакше на него дивитись.

— —

Клюбъ рускій ухваливъ на вчерашнôмъ засѣданю дефінітивный регулямінъ, обовязуючій членôвъ клюбу на цѣлу каденцію соймову. Въ слѣдъ за тымъ ôдбули ся и дефінітивнѣ выборы президія клюбу и выбрано ту саму, котра доси була. Регулямінъ клюбу буде незадовго поданый до публичнои вѣдомости.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Рускѣ послы на Буковинѣ угворили въ соймѣ — якъ доносить „Буковина“ — окремый клюбъ рускій а правительственнѣ послы Реней, Кохановскій и Помпе творять т. зв. центрумъ. До комісій соймовыхъ выбрано зъ Русинôвъ: пос. Тимińskого до комісіи веріфікаційнои, пос. Пигуляка до комісіи петиційнои а д-ра Воляна до комісіи пропінаційнои. Въ четверъ 30 н. ст. жовтня ôдбуде ся трете засѣданье буковиньского сойму.

Ческа комісія угодова приняла §§ 14 и 15 проекту закона о роздѣлѣ рады культуры краевои. При §. 16, въ котрôмъ сказано, що цѣсарь мае право розвязати раду культуры краевои або котру небудь зъ ѣи секцій, заявили молодо-Чехи, що они суть тому противнѣ и прилучають ся до внесеня Герольда, котрый жадавъ, щобы можна було розвязати лишь цѣлу раду. Старо-Чехи и Нѣмцѣ були за проектомъ правительства и вкôнци ухвалено сей параґрафъ пôсля проекту правительства але зъ додаткомъ кн. Шварценберґа, що евентуально розвязана секція може ще черезъ якійсь часъ урядувати.

Въ соймѣ ческôмъ поставивъ въ суботу молодо-Чехъ Тільшеръ застереженье пôдписане всѣми молодо-ческими послами противъ поступованя маршалка краевого супротивъ интерпеляціи пос. Вашатого, котра ôдносила ся до намѣстника. Въ застереженю тôмъ сказано, що маршалокъ може цензурувати лишь бесѣдникôвъ а не интерпелянтôвъ. Гр. Кінскій заповѣвъ, що на слѣдующôмъ засѣданю предложить именемъ своихъ полічныхъ товаришѣвъ заявленье противне заявленю молодо-Чехôвъ.

Въ моравскôмъ соймѣ поставивъ пос. Сереній внесенье, щобы выдѣлъ краевый выготовивъ на слѣдующу сесію проектъ закона, пôсля котрого оба тѣла выборчѣ зъ бôльшои посълости могли бы высылати пропорціонально до числа своихъ выборцѣвъ репрезентантôвъ до сойму та щобы правительство о то постаравало ся, щобы засада пропорціональнои репрезентаціи була законно признана. На Моравѣ есть теперь такъ, що бôльша посѣлôсть фідей комісова высылае своихъ репрезентантôвъ до сойму а не фіденкомісова остаесь завсѣгды въ меншости. Внесенье Середіого стремить отже до того, щобы и меншости дати можнôсть выбирати своихъ репрезентантôвъ.

Противъ сего внесеня выступила дуже остро вся централістична праса а Politik каже на то: Дивна рѣчь, що тѣ самѣ Нѣмцѣ, котрѣ выступають на Моравѣ въ оборонѣ принципу бôльшости, тѣ самѣ Нѣмцѣ въ Чехахъ домагають ся пропорціональнои репрезентаціи; дѣе ся то очевидно лишь длятого, що тамъ Нѣмцѣ-ліберали суть въ бôльшости а тутъ въ меншости.

— —

Богато говорить ся и пише о союзѣ Франціи зъ Россіею, хочь то есть рѣчь певна, що мѣжь тыми державами нема формального, писаного союза; але зъ другои стороны и то рѣчь певна, що межи Францією а Россіею есть порозумѣньe, котрого цѣли широко сягають. На то есть богато доказôвъ. Звѣстно вже н. пр., що французскѣ фабрики державнѣ ôбдяли ся доставы одноѣ части репетіеровыхъ карабінôвъ для россійскои армія. Крôмъ того дало французке правительство директорови державнои фабрики пороху въ Муленъ-Блянкъ ôдпустку, щобы ôнъ мôгъ заложити фабрыку пороху въ Петербургѣ. Але позаякъ россійска управа военна потребуе ажъ до того часу, коли та фабрика буде готова, нового препарату стрѣльного до новыхъ карабінôвъ, то французке правительство выслало тамтои середы зъ Бресту ще и цѣлый корабель стрѣльнои бавовны до Петербурга. На конець поставивъ ще міністеръ торговлѣ, Жіль Рошь, на послѣднôй радѣ міністрôвъ внесенье, щобы межи Францією а Даніею завести телеґрафічный кабель щобы тымъ способомъ усунути дотеперѣшнѣ часті перервы и позбути ся тои зависимости, въ якôй теперѣшна французка связь телеґрафічна находить ся. Въ Парижи хотять очевидно стояти въ безпосереднôй связи зъ Петербургомъ и не бути змушеными вести кореспонденцію телеґрафічну черезъ Нѣмеччину.

— —

Торжество 90-ыхъ уродинъ ґен. Мольтκого въ Берлинѣ выпало величаво. По походѣ зъ смолоскипами въ суботу вечеромъ представлялись ему пôдъ проводомъ цѣсаря всѣ князѣ. Мольтке дôставъ тельеґрафічнѣ ґратуляціи ôдъ царя, султана, короля шведского, архикн. Альбрехта и кн. Бісмарка. Депутація австрійского полку ч. 71 привезла ему ґратуляційне письмо ôдъ цѣсаря Франц-Іосифа. Крôмъ того одержавъ Мольтке множество подарункôвъ. Булава маршалкôвска, яку цѣсарь дарувавъ ґен. Мольткому есть 60 центим. довга зъ срѣбла, обшита темно-синымъ оксамітомъ, на котрôмъ вышитѣ золотѣ гербы и напись: „Цѣсарь Вільгельмъ II, польному маршалкови Мольткому въ 90 тѣ роковины уродинъ.“ Кôнцѣ булавы суть высадженѣ кôлькома рядками перелъ и діямантôвъ, окруженыхъ дубовымъ и лавровымъ листьемъ зъ золота. Головка булавы замыкае ся прекрасною рожею зъ шафірôвъ и рубінôвъ: у внутрѣ есть булава емаліована и на вѣчку суть выложенѣ рубінами буквы W. R. Въ серединѣ булавы мѣстить ся документъ писаный власною рукою цѣсаря высказуючій Мольткому цѣсарске признанье Праса нѣмецка, ба и загранична ломать собѣ голову надъ тымъ, що спонукало нѣмецкого цѣсаря устроювати такъ велике торжество въ честь Мольткого. Одни кажуть отже, що цѣсарь хотѣвъ тымъ способомъ зробити ся популярнымъ середъ армія, другѣ знôвъ доказуютъ, що то була демонстрація противъ кн. Бісмарка. Замѣтнымъ есть, що Hamb. Nachrichten, ґазета котра — якъ кажуть — стоить въ близькихъ ôдносинахъ до кн. Бісмарка, констатуе, що цѣсарь не запросивъ на се торжество бувшого канцлера, хочь ôнъ бувъ бы пôхавъ и безъ запрошеня, наколи-бъ ему его станъ здоровля на то бувъ дозвалявъ.

— —

Дня 24 с. м. закôнчивъ ся въ Константинополи процесъ противъ тыхъ Ôрменъ, котрѣ свого часу въ Кумъ-Капу выкликали були розруху. Константинопольскій судъ карный выдавъ такій выровъ: „Зважившя, що обжалованѣ брали участь въ революційномъ комітетѣ, котрый поставивъ бувъ собѣ за цѣль оголосити одну часть турецкои державы пôдъ назвою „Ôрменія“ независимою державою; зважившя, що они, щобы ту цѣль осягнути, ширили революційнѣ письма, вербували воякôвъ, ширили середъ Ôрменъ неспокôй и допускали ся убійствъ; зважившя наконець, що обжалованый, Аґонъ, хотѣвъ въ Кумъ-Капу убити священника Сукіяса и що одень зъ обжалованыхъ мавъ при собѣ революційнѣ письма, котрѣ хотѣвъ кинути ôдъ себе въ хвили, коли его арештовано, и що въ его помешканю найдено такѣ-жъ самѣ письма: засуджуе ся чотирохъ обжалованыхъ на кару смерти а прочихъ на кару вязниць ôдъ пять до сѣмъ лѣтъ.“ Зъ сего засуду видко отже що вѣсти о революційныхъ рухахъ середъ Ôрменъ въ Туреччинѣ не були лишь простою выгадкою. Загально припускають що засудженыхъ въ сѣмъ процесѣ на смерть султанъ помилуе, бо не схоче певно ще бôльше роздразнати Ôрменъ.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне ч. 233 „Дѣла“** сконфіскувала ц. к. прокураторя за поданье несконфіскованои новинки зъ Głos-у Nauczyciel-ского про ôдносины учительскій въ Жидачевскôмъ такъ пôзно, що мы не могли вже выготовити другого накладу и длятого розсылаемо нинѣ нашимъ Вп. читателямъ подвôйне число.

— **Зъ „Народноі Торговлѣ“.** Дирекція повѣдомляе Вп. Членôвъ „Народноі Торговлѣ“, що білянсъ за 1889|90 и предложеня въ справѣ змѣны статута лежать до ихъ розпорядимости у всѣхъ складахъ „Народноі Торговлѣ“, а на жаданье высылае канцелярія у Львовѣ почтою.

— **Канцелярія товариства „Провѣты“** у Львовѣ (ул. Орменьска ч. 27.) повѣдомляе всѣхъ Вп. членôвъ

товариства, що зъ нинѣшнымъ днемъ розпочинае розсылку илюстрованого календаря на 1891 р. Сповняючи бажанье многихъ членовъ маемо честь заявити, що оправа календаря (така сама якъ илюстров. исторіи Руси) стояти буде, наколи зголосить ся 1000 замовляючихъ, 28 кр.; наколи зголосить ся 500 замовляючихъ, 30 кр. а наколи зголосить ся лишь 100 замовляючихъ, 32 кр. Просимо тому о скоре повѣдомленье, коли котрый зъ Вп. членовъ бажае одержати оправный календарь.

— **Ч. 20 „Зеркала“** сконфіскувала нинѣ львовска прокураторія.

— **Цѣсарь** затвердивъ выборъ Тадея Федоровича на маршалка а Станіслава Зелиньского на заступника маршалка рады повѣтовои въ Збаражи.

— **„Народный Базаръ“ въ Лятачи**, товариство зареґістроване зъ обмеженою порукою, вписане уже въ реґістръ товариствъ заробковыхъ и господарскихъ рѣшеньемъ *окружного суду* въ Тернополи до ч. 13192 зъ дня 20 вересня 1890 р. Повѣдомленье о томъ рѣшеню судовомъ одержавъ предсѣдатель управ. совѣту о. Гаваньскій тов. „Народный Базаръ“ майже цѣлый мѣсяць пізнѣйше. Сими днями одбудесь засѣданье управляючого совѣту въ Лятачи, на котромъ дирекція здасть справу зъ своеи дотеперѣшнои дѣяльности, а одтакъ порѣшить совѣтъ колька важныхъ справъ дотыкаючихъ розвитку сего нового товариства.

— **Директоромъ чески краєвои дирекціи скарбовои** именованый — якъ намъ доносять — совѣтникъ двору Шукъ, а не п. Коритовскій, якъ се були подали польскі ґазеты.

— **О мандатъ** зъ большои посѣлости въ округѣ краковскомъ до рады державнои, по Бобжиньскомъ, старае ся Жигм. Цѣшковскій, презесъ выставы штукъ красныхъ.

— **Нова ґімназія.** Зъ Бучача пишуть до Kurjer-a Lw.: „Щобы рѣшучо полагодити справу высшои ґімназіи, приѣхавъ тутъ зъ припорученя правительства совѣтникъ львовского намѣстництва, п. Гільдъ. Дня 22 жовтня оглянувъ онъ ґімназію побчасъ годинъ школьныхъ и пересвѣдчивъ ся лично о надмѣрномъ переповненю клясъ. Одтакъ одбула ся у Василіянъ нарада и добре снѣданье, але се не помогло нѣчого, бо дня 23 жовтня одбуло ся засѣданье повнои рады громадскои зъ участію старосты Шутта и совѣтника Гільда, котрый заявивъ, що позаякъ переговоры зъ Василіянами не довели до нѣякого результату, тожь правительство само обовязуе ся удержувати цѣлу ґімназію въ Бучачи. Громада порѣшила дати будынокъ, до котрого будовы маѣ сейчасъ приступити. Пляцъ подъ будынокъ оглядавъ совѣтникъ Гільдъ и признавъ его одповѣднымъ. Правительство однакъ не звольняе Василіянъ одъ обовязку удержувати школы и дальше, а що-до надмѣрного числа учениковъ, то правительство теперь утворить въ нъ першой клясѣ ґімназіяльной паралельку и приште суплента, котрого до конця року школьного громада обовязала ся удержувати. Въ сей способъ будуть въ Бучачи двѣ ґімназіи: одна цѣла правительственна и друга низша Василіянська, розумѣесь, если лишь громада забере ся енерґічно до будовы а не одложить такъ важнои справы ажь на-рокъ!

— **Въ черновецкомъ товариствѣ академічномъ „Союзъ“** выбранѣ на загальныхъ зборахъ: К. Явецкій головою, А. Винницкій заступникомъ головы, Т. Глиньскій секретаремъ, К. Цента бібліотекаремъ, В. Окуневскій касіеромъ и В. Дутчакъ господаремъ.

— **Огнѣ.** Минувшои суботы, 25 н. ст. жовтня о год. 7-ой займивъ ся въ Городку на передмѣстю черляньскомъ огонь въ хатѣ Вал. Хмѣля за-для неосторожности дѣвчины, котра войшла зо свѣтломъ до коморы, де сушивъ ся ленъ. Заки зъ середины мѣста, оддаленои до 3 кільометры, прибула сторожа пожарна, а такожь и черляньска зъ двома сикавками, огонь перекинувъ ся на сусѣднѣ хаты и широка луна вказувала на страшне нещастье. Хатъ стоячихъ въ огни не можна було ратувати, бо горѣли мовь свѣчки. Погорѣло 17 хатъ зъ 30 будынками господарскими. Надъ 100 людей лишилось безъ даху. Въ огни попѣкъ ся тяжко сынъ Хмѣля и погорѣли двѣ яловки та кольска поросятъ. — Въ Залужи коло Рогатина погорѣло дня 24 н. ст. жовтня чотири господарства селяньскі зъ 11 будынками и всѣмъ сегорочнымъ збожемъ.

— **Реорґанізацію поліційнои сторожи войсковои** въ Краковѣ и Львовѣ мали занятись правительственнѣ власти. Орґанізація нова буде переведена пбсля взору жандармеріи и вѣденьскои сторожи поліційнои.

— **Зазывъ до милосердныхъ людей.** Зъ Самбора пишуть намъ: Дня 25 н. ст. жовтня с. р. упокоили ся въ Самборѣ Катерина Яновска, вдова по учителю народномъ, лишаючи четверо дробныхъ сиротъ. Памятаючи на слова Спасителя: „що здѣлаете одному зъ малыхъ, менѣ здѣлались-те“ — звертаю ся до милосердныхъ особъ зъ просьбою, чи не зволить хто принятн за свое одно зъ бѣдныхъ сиротъ або причинити ся якою жертвою на заосмотренье бѣдныхъ сиротъ безъ отця и матери при надходячой зимѣ. — О. Францъ Рабій, катихитъ народныхъ школъ въ Самборѣ.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна льосовъ вѣденьскои выставы. Звертаемо увагу, що тягненье одбудесь вже 30 жовтня с. р.

Вѣсти зъ еп. Станіславовскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 4 н. ст. сѣчня 1891 р. розписанѣ: Порхова, дек. бучацкого, над. прив, Хриплинъ, дек. станіславовского, над. орд., Перерослъ, дек. надворняньского, над. прив., Григоровъ, дек. бучацкого, над. прив., Жабокруки, дек. жуковского, над. прив. и Брустуры, дек. пѣстиньского, над. цѣс.

Въ пропозиціи умѣщенѣ оо.: на Лѣски Іос. Домбчевскій, Гр. Куниньскій, Як. Сербиньскій, І. Велигорскій, І. Заклиньскій; — на Галинковцѣ К. Манастирскій, Альфр. Сѣменовичь, Гр. Ковчь, Кл. Соневицкій, Яр. Билиньскій, Корн. Литвиновичь; — на Семаковцѣ Корн. Дрогомирецкій, Ник. Теодоровичь, І. Рогужиньскій, Теоф. Петровскій, І. Майковскій и В. Каратницкій; — на Бервѣнкову Зен. Романовскій, І. Гошоватюкъ и Дим. Хоминъ.

Речинецъ вызначено на зборы деканальныхъ одпоручниковъ вдовичо-сиротского фонду 9 н. ст. грудня, — а на конкурсовый испытъ 4 и 5 н. ст. падолиста с. р.

Кан. институованѣ оо.: Ил. Котовъ на Хотимиръ, Яр. Бачиньскій на Кошилювцѣ, Вас. Каргутъ на Подгайчики, І. Стрѣльбицкій на Давидковцѣ, Гр. Федюкъ на Ганковцѣ, І. Однорогъ на Живачѣвъ, Пав. Гарасимовичь на Турку, Як. Андрѣешинъ на Лючу, Ем. Красицкій на Окняны и Ал. Зражевскій на Молодятинъ.

Завѣдательства одержали оо.: Юр. Жолкевичь въ Порховой, Вяч. Збудовскій зъ Посѣча въ Хриплинѣ, Вас. Криницкій зъ Ст. Богородчанъ въ Переросли, Ал. Мардаровичь зъ Галича въ Лисовцяхъ, Ник. Стемпурскій зъ Лючи въ Жабокрукахъ, В. Каратницкій зъ Турки въ Григоровѣ и Ром. Рудницкій зъ Молодятина въ Брустурахъ.

Сотрудництва одержали оо.: Макс. Кричковскій въ Заболотовѣ, Вас. Глѣбовицкій въ Чортовци, Гр. Ковчь въ Гусятинѣ, Л. Корвацкій въ Балинцяхъ.

Одъ испиту конкурсового увольненый о. Мих. Левицкій зъ Обертина на все, а припущеный до испиту о. Никифоръ Кириловичь зъ Горожанки.

Соймъ краєвый.

VI Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 27 н. ст. жовтня 1890 р.

По одчитаню петицій, зъ котрыхъ колька внесеныхъ на руки послювъ Антоневича, Короля и Герасимовича одъ громадъ о знесенье радъ повѣтовыхъ выкликали сензацію — приступлено до порядку дневного.

Комісарь правительственный одповѣдае на интерпеляцію, що до придѣленя деякихъ громадъ до округа судового и староства львовского пбсля ухвалы соймовои, що ту справу розважано и предложать ся ей вже въ коротком часѣ до міністерства справедливости — и на интерпеляцію пос. Крамарчика що-до закона о примусовомъ убезпеченю будынковъ господарскихъ, що правительство готовить проектъ такого закона загального для предложеня радѣ державнои и сей проектъ есть въ многомъ зближеный до ухваленого закона галицкого. Опбсля почавъ комісарь по руски:

„На интерпеляцію пос. Теоф. Окуневского и товаришѣвъ въ справѣ розвязаня загальныхъ зборовъ тов, „Просвѣты“ въ Коломыи дня 28 серпня с. р. маю честь одповѣсти:

Дня 14 н. ст. серпня одержало коломыйске староство донесенье одъ центрального выдѣлу тов. „Просвѣты“, що загальнѣ зборы сего товариства одбудуть ся дня 28 серпня въ Коломыи. Позаякъ не було въ томъ донесеню означене, о котрой годинѣ тѣ зборы одбудуть ся, то староство уважало се, що не додержано приписовъ закона зъ 15 падолиста 1867 р. и звернуло до центрального выдѣлу для доповненя въ томъ напрямѣ. Але на се не одержало староство нѣякои одповѣди.

Коли-жь дня 24 серпня одержало староство повѣдомленье одъ колом. філіи „Просвѣты“ що д. 28 серпня о год. 3 ій зъ полудня одбудуть ся вечерницѣ, то думано, що попередне повѣдомленье центрального выдѣлу и теперѣшне коломыйскои філіи есть одно и то само — и зборы товариства „Просвѣты“ о год. 10-ій рано яко не повѣдомленѣ розвязано, але опбсля дозволено. А твердженье, мовь бы въ донесеню центр. выдѣлу „Просвѣты“ був означеный часъ на 10-ту год. есть неправдиве.

Такожь неправдиве есть твердженье, мовь бы зо стороны староства заказано служащому телеґрафічному доручувати депеши ґратуляційнѣ головѣ товариства. Слѣдство выказало, що такого заказу не було, а комісарь правительственный, присутный на зборахъ, зознавъ, що пбдчасъ зборовъ доручувано депеши ґратуляційнѣ а одтакъ ихъ одчитувано.“

Справозданя выдѣлу краевого о краевыхъ низшихъ школахъ рольничихъ въ Городенцѣ, Ягольници и Коберницяхъ, такожь о школѣ управы и выправы рослинъ волокнистыхъ въ Городку, та о краевой школѣ огороднічой въ Тарновѣ — одослано до комісіи господарства краевого.

Одчитано внесенье пос. Антоневича, щобы:

1) Замокъ олеській бувъ въ коротком часѣ одреставрованый въ той цѣли, щобы въ нѣмъ могла помѣститись школа господарско-рольнича, садовница, пчольнича, для дѣтей сельскихъ;

2) Въ сей школѣ мають також одбувати рольничій курсъ наукъ господарства кандидаты а взглядко учителѣ школъ народныхъ.

3) Языкомъ выкладовымъ маѣ бути языкъ рускій.

Комісія буджетова вносить принятн проектъ выдѣлу краевого що-до звороту скарбови державному квоты 1,400.000 зр., надплаченои державнымъ скарбомъ фондови индемнізаційному.

Въ той справѣ промовивъ першій посолъ Крамарчикъ и зазначивши кольска разовъ, що селяне суть пересвѣдченѣ, що цѣсарь даруваръ панщину, а лишь тогдашне правительство выгадало ту сплату индемнізаційну и хочь польска делеґація за якісь обѣцянки, може конверсію довговъ краевыхъ, подписала правительству умову що-до звороту тои „надплаты“ 1,400.000 зр. — то соймъ не повиненъ на то згодитись.

Пос. Щепановскій въ довшой до пбвтора годины тревающой бесѣдѣ, критикуе господарку краеву що-до поддвигненя добробыту и помочь правительства въ той справѣ. Порбвнаня розвитку краевъ австрійскихъ зъ Угорщиною выказують, що ся послѣдна въ великой мѣрѣ перевысшила Австрію въ послѣдныхъ лѣтахъ. Ухвалити сю умову потреба доконче, бо се конець жертвъ въ справѣ ґндемнізаційной. Наводить напрямъ, въ якомъ повинно дѣлати ся въ радѣ державной, щобы пбднести галицкій добробытъ.

Пос. Окуневскій критикуе дотеперѣшный способъ переводженя вселянихъ инвестицій въ краю, въ котромъ якъ найменше взгляду звертаесь на селянина. Одтакъ звертае увагу на неточну стилізацію предложеной ухвалы соймовои, де не сказано, що 1,400.000 зр. маѣ сплатитись безъ проценту. Порбвнуе одтакъ що-до стилізаціи сю угоду зъ закономъ зъ 5 червня 1890 р.

Пос. Яворскій выясняе, якъ трактовано Галичину въ справѣ индемнізаційной и польемізуе зъ высказомъ пос. Крамарчика, мовь бы Галичина не потребувала платити индемнізаціи, та мовь бы делеґація польска за ту угоду дбстала яку обѣцянку. (Польемика ся выголошена тономъ дуже менторскимъ.) Оправдуе свою промову въ радѣ державной при розправахъ индемнізаційныхъ: порушивъ бднсины панщинянѣ въ Галичинѣ тому, щобы почути одповѣдь, чому Галичину трактовано инакше якъ инші краѣ. Одповѣди не почувъ. Пос. Окучевскому одповѣдаючи, мусить заперечити, мовь бы теперѣшна шляхта лишь до того змѣряла, щобы скинута зъ себе тягары.

Пос. Рожанковскій зазначуе, що стоить теперь на томъ самомъ становищи, якъ стоявъ при ухвалюваню угоды индемнізаційнои. Если бы угоду були ухвалили въ р. 1882, то бы бувъ и не нарбсъ той 1,400.000 зр. Тому есть противный теперѣшной ухвалѣ що-до сплаты тыхъ „надплатъ“.

Справоздавець пос. Хшановскій зазначуе, що промовы пос. Крамарчука и Рожанковского въ виду правосильныхъ ухвалъ, не мають мѣсця. Угоду порѣшено, то треба ей додержати. Додатку въ стилізованю угоды „безъ проценту“ цѣлкомъ не треба — бо се само собою розумѣесь. Такожь не забирали послы Крамарчукъ и Рожанковскій въ той справѣ мин. року голосу, тожь и дивно, по що теперь заявили свои погляды.

Поправку пос. Окуневского не пбдперто и цѣлу ухвалу що-до угоды принято.

Принято справоздане комісіи банковои о банку краевомъ що-до удѣленя абсолюторіи зъ рахунковъ за часъ одъ 1 сѣчня до 31 грудня 1889 р.

Комісія буджетова здаючи справу що-до замку Олеського, внесла: приняти до вѣдомости справоздане выдѣлу краевого въ справѣ реставрації олеського замку; для переведеня реставрації маѣ выдѣлъ краевый утворити комісію фахову; на кошты реставрації вызначуесь на рокъ 1891 кредитъ до высоты 18.000 зр. (инжиниръ Кулаковскій предкладавъ выдѣлови кр. 20.000 зр); выдѣлъ краевый маѣ предложити внесенье, по переведеню точныхъ студій що-до адаптації замку, на помѣщенье якогось заведеня краевого; зъ кінцемъ 1891 р. маѣ выдѣлъ краевый здати справу зъ переведеныхъ робогъ реставраційныхъ зъ шкіцами и рахунками.

Пос. Рожанковскій промовивъ, щобы заразъ порѣшено, на яку цѣль реставрувати замокъ, а найлѣпше на сельску школу рольничу, и въ томъ змыслѣ поправку. Замокъ олеській памятка минувшости, але треба щось такожь и реального сотворити, щобы оправдати такій великій кошты на реставрацію.

Пос. ґр. Голыховскій полемізуе зъ п. Рожанковскимъ и згадуе про войско польске, Собѣского и т. ин., мѣшаючи, пбсля свого звычаю, найрбзнорѣдшій рѣчи.

Пос. Антоневичь зазначуе, що если хтось хоче на щось одповѣдати, повиненъ се бодай послухати, а ґр. Голыховскій плете про такій рѣчи, якій не говорилось, про польске и руске господарство, про войско польске и т. и. Се по просту инсинуація.

Маршалокъ удѣляе напомненье пос. Антоневичеви за ужитье слова „паяцтво“.

На поправку пос. Рожанковского одповѣдае справоздавець Из. Стадницкій, що годѣ въ теперѣшного стану замку що небудь наперед оречи

Поправку подпирають лишь рускій послы и соймъ ухвалюе справозданье комісіи буджетовои.

Выбрано комісію податкову зъ 14 членовъ: Абрагамовичь, Хамецъ, Чайковскій, Городиский Корн., Яворскій, Енджейовичь Едв., Коритовскій, Лончиньскій, Незабитовскій, Охримовичь, Романчукъ, Слонецкій, Шелискій, Вайґель.

Пос. Романчукъ забравъ голосъ: При точцѣ 7 ій нинѣшного порядку дневного мавъ бути справоздавцемъ комісіи петиційнои пос. о. Гаморакъ, тожь важна квестія въ томъ, чи справоздавець въ концевой промовѣ, одповѣдаючи на замѣты, а не реферуючи, може промовляти по руски. Минувшого року лучило ся, що маршалокъ порѣшивъ таку квестію на користь языка польского, а мое внесенье о змѣну одповѣдну реґуляміну соймового, котрый въ той справѣ нѣчого не каже, перепало. Тожь теперь заявляю, що мы Русины порушемо ту справу сего року и пп. можуть ей роздумати вже наперед.

Маршалокъ заявляе, що въ справахъ неясныхъ рѣшае маршалокъ, тожь и онъ рѣшить пбсля своеи гадки, а на змѣну реґуляміну треба внесеня.

Пос. Романчукъ пригадуе, що вже сей сесіи була квестія языка рускаго пбднесена, а если бы треба рѣшучого ей полагоджена, то внесесь одповѣдае внесенье.

Одчитано внесенье пос. Романчука.

І. Зважившн, що нашъ край маѣ за мало ґімназій якъ на число своеи людности и свои потребы такъ и въ порбвнаню зъ иншими коронными краями монархіи; зважившн, що особливо полудневo-всходна часть нашого краю на 8 повѣтовъ зъ людностію 611.000 душъ, окрѣмъ низшои ґімназіи въ Бучачи, не маѣ анѣ одной школы середнои; зважившн, що тота часть краю есть переважно заселена Русинами, бо насупротивъ 161.000 мешканцѣвъ, уживаючихъ польского языка есть въ нѣй 419.000 уживаючихъ языка руского; зважившн, що Русины взагалѣ на звышь пбвтретя міліона душъ въ Галичинѣ мають тбльке одну руску ґімназію у Львовѣ и три рускі рбвнорядні клясы въ Перемышли — пбдписанѣ вносять:

Высокій Соймъ зволить ухвалити:

Взываe ся ц. к. Правительство, щобы:

1) въ полудневo-всходной части Галичины, по можности въ Чортковѣ або Бучачи, заложило ґімназію зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ;

2) щобы въ ґімназіяхъ въ Коломыи (або Станіславовѣ) и Тернополи (або Бережанахъ) заложило сталѣ рбвнорядні клясы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ.

II. Зважившн, що число учительскихъ семінарій въ нашомъ краю, особливо въ всходной его части, есть за мале, такъ що многѣ школы народнѣ бувають або зовсѣмъ необсаджены учителями або обсаджены недостаточно або невбдповѣдно; зважившн, що на 1536 школъ народныхъ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ есть 5 семінарій учительскихъ чисто польскихъ и 4 такъ званѣ утраквістичнѣ, а на 1.802 школъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ нема анѣ одной семінаріи руской, а е тбльке тотѣ 4 утраквістичнѣ; зважившн, що и тѣ утраквістичнѣ семінаріи фактично суть переважно польскими; зважившн отже, що кандидаты на учителѣвъ для рускихъ школъ народныхъ не мають достаточнои можности въ своѣй заводовой школѣ набути потрѣбного знания того языка, въ котромъ одтакъ мають учити — пбдписанѣ вносять:

Высокій Соймъ зволить ухвалити:

Взываe ся ц. к. Правительство, щобы:

1) въ всходной, а спеціяльно въ полудневo-всходной части нашого краю заложило мужеску семінарію учительску зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ;

2) щобы въ мужескихъ семінаріяхъ учительскихъ у Львовѣ, въ Станіславовѣ и Тернополи строго переведеный бувъ утраквізмъ языковый въ той способъ, щобъ на науку въ рускомъ языцѣ уживано загаломъ не менше годинъ школьныхъ, якъ у польскомъ;

3) щобы женьска семінарія учительска въ Перемышли зъ польскои перестроена була на утраквістичну.

У Львовѣ дня 27 жовтня 1890. Юл. Романчукъ в. р. внескодатель. С. Сембратовичь, Юл. Пелешь, Рожанковскій, д-ръ Окуневскій, Ковальскій, Гаморакъ, Охримовичь, Сѣчиньскій, Кулачковскій, д-ръ Антоневичь, д-ръ Ольпиньскій, Герасимовичь, Король, І. Сѣрко, А. Барабашь, І. Гурикъ, д-ръ Савчакъ, Мандичевскій, Телишевскій.

Телеграмы „Дѣла“.

Петербургъ 26 жовтня. Станъ здоровля вел. кн. Николая Николаевича есть безвыходный; кождои хвилѣ сподѣвають ся катастрофы.

Берлинъ 27 жовтня. Ґен. Мольтке доставъ звышь триста телеґрамъ ґратуляційныхъ одъ найвысшихъ достойниковъ; межь иншими наспѣла такожь и телеґрама одъ кн. Бісмарка.

Вѣдень 27 жовтня. Зачувати, що правительство носить ся зъ гадкою засеквеструвати трамвай вѣденьскій и справа та розбираесь вже въ міністерствѣ.

Бѣлградъ 27 жовтня. Король Миланъ выѣздже нинѣ заграницю; ґр. Брай выѣхавъ ще въ суботу. Король доставши одъ правительства грошѣ, о котрій ему мабуть найбольше ходило, подякувавъ реґентіи при праща-ню за ей добру управу.

Лондонъ 27 жовтня. Пбсля вѣстей наспѣвшихъ тутъ зъ Петербурга арештовано въ Россіи богато людей. декотрыхъ навѣть зъ найвысшои аристократіи за участь въ ново выкрытомъ заговорѣ противъ царя.

Брукселя 27 жовтня. Король выѣздже нинѣ вечеромъ до Берлина.

Вѣдень 27 жовтня. Ґр. Гартенавъ (кн. Александеръ Батенберґскій) перенесеный яко полковникъ зъ 6 полку драґонбвъ до пѣшого полку им. короля Бельґовъ и тымъ самымъ до чинной службы въ австрійскомъ войску.

Софія 28 жовтня. Вчера одкрывъ князь собраніе въ присутности княг. Климентины и епископовъ. Князь вычисливъ здобутки дотеперѣшнои політики якъ: будовы зелѣвниць и заключенье угодъ торговельныхъ зъ Нѣмеччиною, Анґліею, Францією и Швайцарією та именованье болгарскихъ епископовъ въ Македоніи; за сей послѣдный фактъ зложивъ князь подяку султанови и зазначивъ на конець, що побѣда Болгаріи вже недалека.

Петербургъ 28 жовтня. Говорять тутъ, що въ маю маѣ приѣхати президентъ французкои републики Карно на выставу до Москвы.

Парижъ 28 жовтня. Републикане французкій задумують выставити памятникъ Ґарібальдіому. Въ палатѣ послювъ поставивъ пос. Моро внесенье, щобы на титулы баронбвъ, ґрафовъ, князѣвъ и т. д. наложити податокъ.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧНЙ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

	Поѣздъ посѣщен. або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
До Львова приходять:				
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стан.		6·53		
Зъ Букарешту, Ясс, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Ясс, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5.41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятниць)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Ясс, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Ясс и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятниць				2 29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркнений лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ **днях 1891 р.** написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 32—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. **Руска ч. 3.**

До выграня франкôвъ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. льосованье найблизше

італійскихъ льосôвъ

Червоного Хреста

заґарантованыхъ італійскимъ правительствомъ

4 тягненя рôчно до кôнця льосованя.

Продає по курсѣ деннôмъ и на сплаты мѣсячні

5 льосôвъ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.

3 льосôвъ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.

поручає

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Білеты візитовй, карты весѣльній, дипльомы и всякй роботы літоґрафічній выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

МАРІЯЦЕЛЬСКЙ

каплѣ жолудковй

роблений въ аптицѣ пôдъ ангелемъ хранителемъ К. БРАДОГО въ Кромержижи (Морава), давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче змôцняючо на жолудокъ при **злôмъ травленю.**

Правдивй лишь зъ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр. Части складовй суть поданй. 1—30

3695

Купує ся по всѣхъ аптикахъ.

ДОСИ НЕДОРÔВНАНЫЙ

В. МАҐЕРА правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЧЁЗНКИ

черезъ Вільгельма Маґера зъ Вѣдня.

Найпершими знатоками медичными розслѣдженый и **за-для свого легкого** тразленя дуже порученый для дѣтей и ординованый у всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче осягнути **змôцненье цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, прирôстъ ваги тѣла, поправленье сокôвъ а передовсѣмъ очищенье крови.**

Фляшку за 1 зр. можна одержати въ складѣ фабричнôмъ: **Wien III. Bez. Neumarkt Nr. 3** а такожь 3688 2—18

по всѣхъ аптикахъ австр.-угор. монархіи.

У ЛЬВОВѢ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жиґмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и К. Балабана.

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. съ пересылкою можна дôстати у п. Костя Панькôвского ул. Вôрменска ч. 27.

ДРАМАТИЧНЙ ТВОРЫ

ГРИГОРІЯ БОРАКОВСКОГО.

Цѣна 1·30 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ** для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнй изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консервації дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репарації. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 42—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 28—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжй транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро також **за послѣплатою опакованье франко.**

Особлйву увагу звертаєся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	1/2 клґр	1	60
	melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	каравáнный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 Ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Вже выйшовъ мин. тыждня

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцелярії „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитиннй, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожь средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

ФАБРИКА МЕДЛІҐСКА

поручає на

СЕЗОНЪ

ОСѢННЫЙ

Для панôвъ:		**Для пань:**	
Черевики зô шкôры Croute	зр. 3·25	Черевики зô шкôры ґемзов.	зр. 3·75
„ „ телячои 4 до	5 50	„ „ гамбурґскои	3·60
„ „ французскои	5·—	„ „ франц	4·70—8·—
„ „ лякирован.	5·50	„ „ лякированй	5 75
„ „ варшавскои	6·—	„ „ шевро	8·—
„ „ лякир. шитй	6·—	Пôвчеревики прунельовй	3—3·50
Пôвчеревики ґемзовй	зр 3·50	„ „ ґемз.	3—3·50
„ французскй	зр. 4·75	„ „ французс.	4·—

Великій выбôръ черевикôвъ и шептикôвъ для панночокъ хлопчикôвъ и дѣтей. — Обильный выбôръ мештôвъ домовыхъ и пантофлѣвъ для панôвъ, пань и дѣтей.

Замовленя зъ провинціи выготовлюе ся ôдворотною почтою.

Филіи: Кракôвъ, ул. Гродска 34; Чернôвцѣ. Hauptstrasse 9; Бережаны, Броды, Дрогобичъ, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Рящевъ, Сучава, Самбôръ, Станиславôвъ, Стрый, Тарнôвъ, Терно-
3268 пôль. (40—40

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождой суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поискôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ питныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля Crepa, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.2· и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскй и всхôднй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣди недѣльнй,

праздничнй и случайнй

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п.

2537

поручає найдешевше МАҐАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр. ТЯҐНЕНЬЕ ВЪ ЧЕТВЕРЪ

3648 (38—?)

ГОЛОВНА ВЫҐРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

11 льосôвъ 10 зр. — **2291 ВЫҐРАНЫХЪ** — **6 льосôвъ 5 зр. 50 кр.**

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 235. Львовъ, Середа 17 (29) жовтня 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8, Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рочъ	18 зр.	на цѣлый рочъ . . .	24 зр.
на пів рочу	9 зр.	на пів рочу . . .	12 зр
на чверть рочу . .	4 зр. 50 кр.	на чверть рочу . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рочъ . . .	16 зр.	на пів рочу	8 зр
на чверть рочу	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів ул. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатані вільні від порта **Поодинокe числo коштує** 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. від одного стрічки печатном, въ рубр. „Надісланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. від стишка.

У Львовѣ, дня 29 н. ст. жовтня 1890.

Заповѣдженый на 27 падолиста зѣздъ відпоручникивъ румуньскихъ зъ Семигороду и полуднево-всходнои Угорщины попсувавъ Мадярамъ вже доси богато крови. Пештеньскій Lloyd, орґанъ жидовско-мадярскихъ лібералівъ, розсылавъ ся онодгы на Румунівъ на всѣ заставки. Его дѣймає найбільше та обставина, що Румуны важились выступити зъ дотеперѣшнои пасивности своєи, а головнымъ ихъ постулятомъ єсть розірванье уніи зъ короною угорскою. Не менше болестнымъ єсть для Мадярівъ жаданье, щобы въ румуньскихъ повѣтахъ языкомъ урядовымъ бувъ выключно языкъ румуньскій и щобы въ тыхъ повѣтахъ наставлювано лишь такихъ урядниківъ, котрі суть свѣдомі языка краєвого.

Полемізуючи на той тематъ, Pester Lloyd не могъ повздержатись від найрізнороднѣйшихъ инвективъ супротивъ Румунівъ. Передовсѣмъ закидає орґанъ централівъ мадярскихъ Румунамъ головну зраду длятого, що они на своѣй земли хотять стати господарями, немовь бы дѣйстно существувавъ якій законъ, що Румуны вѣчно мають ходити въ ярмѣ потомківъ Аттилѣ. Pester Lloyd назвавъ Румунівъ такъ само иредентистами, якъ, примѣромъ сказавши, Чехи або Русины суть панруссами длятого, що одни Нѣмцямъ-централамъ, другі Полякамъ не хотять ити під руку. Въ своѣмъ шовінізмѣ грозить Pester Lloyd також репресаліями, нагадує Румунамъ часы 1848 року, уважає ихъ слѣпымъ орудіємъ тогдѣшнои камарилѣ вѣденьскои и заповѣдає, що въ теперѣшныхъ часахъ Румуны даромъ шукали бы помочи противъ Мадярівъ у Вѣдни. Одною-одинокою институціею, котра могла бы рѣшити якій-небудь домаганя Румунівъ, есть по гадцѣ Pester Lloyd-а лишь соймъ угорскій зъ своєю більшостію мадярскою. Отдакъ слѣдує славословіе для внутрѣшныхъ відносинъ Угорщины на поли національного управненя и имнъ похвальный для закона о рівноуправненю народностей угорскихъ въ 9 грудня 1868 р., въ котрімъ головною точкою есть постанова, що языкъ мадярскій есть урядовымъ языкомъ и для Румунівъ и що Румунамъ якъ и всѣмъ не-мадярскимъ народамъ Угорщины не вільно высшихъ наукъ побирати въ другімъ языцѣ, а лишь въ мадярскімъ яко высше культурнімъ.

Рекримінаціи Pester Lloyd-а не суть для нѣкого чимъ-то новымъ. Такихъ рекримінацій наслухались доволѣ въ своѣмъ часѣ Чехи та Словѣнцѣ від Нѣмцівъ, а мы від всякихъ орґанівъ прасы польскои. Мы могли бы навѣть промовчати всѣ ті выводы мадярскихъ централівъ, наколи-бъ не обставина, що рекримінаціи ті появились якъразъ теперь, коли держава наша може и на серіо задумала въ чімъ иншімъ шукати скрѣпленя силъ своихъ, анѣжь въ дряхлій системѣ форитованя одныхъ народівъ понадъ другі.

Длятого хочемо бодай въ короткости розібрати питанье, чи дѣйстно Мадярамъ яло ся уживати того тону супротивъ Румунівъ и чи порадно въ нашихъ часахъ відкликуватись до якихъ-небудь уній, коли народы австрійскій крімъ уніи державнои зъ Австрією не потребують узнавати нѣякихъ другихъ договорівъ та звязей. Розборъ питаня сего есть тымъ більше оправданый, що и въ другихъ краяхъ коронныхъ теперѣшній геґемоны люблять відкликуватись до фантастичныхъ правъ историчныхъ, а неґацію тыхъ правъ уважають родомъ иреденты, грізнои для цѣлости Австрії.

Розборъ справы сеи почнемо відповѣдею на питанье, чи Мадяры въ якій-небудь способъ управненій до панованя надъ Румунами? Нѣ! Предки Румунівъ були вже тогды автохтонами Семигороду, коли Мадяры яко дикарске племя кочували въ незвѣстныхъ сторонахъ степівъ підуральскихъ. Культуру приймили Румуны вже въ I вѣцѣ по Христѣ, коли противно Мадяры ще въ X вѣцѣ, зайшовши въ надтисаньскій степы, були страшною пошестію для Нѣмеччины та Византії. Намъ Русинамъ галицкимъ звѣстній Мадяры зъ своихъ набѣґівъ ще въ XIII вѣцѣ, а набѣги ті тымъ замѣтній, що полки Андрѣя II. зъ церквей нашихъ робили стайнѣ для своихъ коней. Европѣ, а ще більше Австрії звѣстно и те, що Мадяры, за котрыхъ лилась славяньска кровь на полях Варны (не выймаючи рускои), перші до Угорщины впровадили Турківъ, від котрыхъ культурный свѣтъ увільнивъ ся ажь въ кінцемъ XVII вѣка. Література мадярска стала розвиватись доперва по смерти Іосифа II., а и въ тій роботѣ не малу участь взяли и не-мадярскій народы Угорщины. Історія 1848 р. звѣстна всѣмъ. Звѣстный и той фактъ, що въ 1866 р. панове Мадяры кликали elien kiral Karol!

И згадавши все то лишь въ головныхъ чертахъ, чи яло ся Pester Lloyd-ови чванитись высшою культурою Мадярівъ надъ не-мадярскими народами, або змаганя тыхъ народівъ до самоуправы и запоруки національного розвою называти иредентою, грізною для Австрії? По нашій гадцѣ, и судячи по бувальщинѣ, епітетъ иредентизму належавъ бы ся выключно лишь Мадярамъ въ противоположеню до Румунівъ, Русинівъ, Словаківъ та Сербо Хорватівъ, на котрыхъ не тяжать проявы анѣ 1848 анѣ 1866 р., и котрі хиба тымъ провинились супротивъ Мадярівъ, що не пішли під ладъ ихъ сепаратистичнымъ змаганямъ.

Посуджуванье Румунівъ о иредентизмъ румуньскій, якъ зновъ иншимъ разомъ киданій підозрѣня на Славянъ угорскихъ о миминій ихъ симпатіи до Россіи мусить про-те всякому об'ективно мыслячому чоловѣкови выдатись не тілько смѣшнымъ, але навѣть и на скрізь неморальнымъ дѣломъ. Мы розумѣемо дуже добре жаль Мадярівъ за раємъ, въ котрімъ живуть, а котрый на очехъ нашихъ розпадає ся и гине. На видъ нотаблѣвъ румуньскихъ блѣдне ельдорадо, а посѣдателѣ его тратять видко рівновагу и боять ся заглянути въ очи такъ справедливій справѣ, якою есть рівноправність народівъ. Рівноправність та выдавсь потомкамъ Аттилѣ грізнѣйшимъ бичемъ, якъ сей „бичь божій“ бувъ грізнымъ для Европы. Оаза мадярска злякалась, щобъ случайно пісокъ славяньско-румуньскій не засыпавъ ей. И inde irae, зъ-відси и ті неоправданій инвективы на тематъ головнои зради и полоханье державы нашои сепаратизмомъ не-мадярскихъ народівъ. Тілько-жь чи Pester Lloyd думає, що ті инвективы найдуть вѣру тамъ, куды адресованій? Годѣ! И длятого ще разъ мусимо заявити нашій симпатіи для найновѣйшого движеня Румунівъ, въ переконаню, що зъ нимъ зсолідаризують ся и Русины угорскій, котрыхъ доля всѣмъ звѣстна и потребує поправы.

Принципъ рівноправности національнои мусить побѣдити неуправнену геґемонію, а до того лишь стремлять семигородскій Румуны такъ само, якъ въ Долитавщинѣ всѣ доси упослѣженій меншости національній.

Справы соймовій.

На послѣднімъ засѣданю соймовімъ відчитано помѣжь иншими отсій важнѣйшій петиціи: Выдѣлъ повѣтовый въ Рудкахъ о заведенье тамъ кошикарскои школы; громады Лишня, Повиква, Дитківцѣ, Гаѣ старобрідскій, Бучина, Волохи о знесенье повѣтовыхъ радъ; Ясенівъ, Дубе, Закомарье, Дитківцѣ, Гаѣ старобрідскій и дитковецкій о заведенье рільничои школы въ олеськімъ замку; громада Струсівъ о утвореные тамъ же повѣт. суду; Залѣсье о прилученье до судового повѣту Монастириска; громада Лолинъ о запомогу на будову школы; Плаве о призвіл ужитя квоты 2000 зр. зъ позичковои касы на будову школы; Соколівка о сыровицю; Быстра кошарівска и Тишківцѣ о запомогу; деякій учителѣ народній о підвышенье платнѣ; учителѣ народ. школъ у Львовѣ о додатки на мешканя, о підвышенье пятилѣтій и зрівнанье ихъ платнѣ зъ платнями учителівъ при семінарскихъ школахъ вправъ, многій учителѣ и учительки о пятилѣтье, запомоги и вчисленье лѣтъ служби; гром. Розділ о перенесенье тамъ жидачівского староства; сторожа огнева въ Диновѣ, тов. историчне у Львовѣ (на выдаванье „Kwartaln-ика“ и „Materjał-ів historyczn-ыхъ“), тов. опѣки надъ выпущеными вязнями, тов. шпиталю св. Софіи у Львовѣ, Безплатна лѣчница загальна у Львовѣ, Пригулокъ академікивъ вѣденьскихъ, Лютня у Львовѣ, Редакція „Дзвінокъ“, тов. им. Качковского — о запомоги; тов. госп. въ Тернополи о заложенье тамъ же середнои школы рільничои; о. Джуліньскій зъ Лапшина о запомогу на „Посланника“; Бурса для учительскихъ сынівъ въ Тернополи о підмогу; богато приватныхъ осібъ о запомоги; двѣ панны о запомоги на образованье ся въ сліпві, три особы на образованье ся въ штукахъ красныхъ и т. д.; а всѣ роздѣленій відповѣднымъ комісіямъ соймовымъ для полагоды.

—

На прошеные 160 поселенцівъ мазурскихъ въ Голосковѣ пов. надвірняньского, котру соймъ передавъ бувъ минувшого року краєвому выдѣлови до полагоды, предложивъ теперь краєвый выдѣлъ проектъ до закона, щобы вылучити повставшій зъ розпарцельованыхъ табулярныхъ дібръ „Голосківъ и Молодилівъ“ посѣлостей изъ звязку тыхъ громадъ, та утворити зъ нихъ самостійну громаду підъ именемъ „Доброволя Голосківска“. Законъ сей мавъ бы війти въ житье зъ днемъ его оголошеня.

—

Посолъ Мерунович въ своѣмъ внесеню до сойму домагає ся, щобы соймъ утворивъ „краєвый фондъ позичковый на будову школъ, зъ котрого мали бы даватись на будову школъ безпроцентовій задатки. Фондъ той має повстати: а) зъ вставлюваныхъ на сю цѣль черезъ пять лѣтъ до краєвого буджету квотъ по 100.000 зр. рочно; б) изъ зворотівъ дотеперѣшныхъ задатківъ, даваныхъ громадамъ на будову школъ изъ скарбу краєвого, котрі мали-бъ відъ 1891 р. вплывати до сего краєвого фонду позичкового на будову школъ. Внескодавець домагає ся ще, щобы соймъ давъ уповажненье краєвому выдѣлови выдавати приписы що-до заряду „краєвого фонду позичкового на будову школъ“ и поступованя при удѣлюваню громадамъ позичокъ зъ того фонду та условій звороту.

—

Въ справѣ голосованя надъ дотацією для Октава Петрускего треба ще се зазначити, що при голосованю послы мазурскій зъ пос. Жардецкимъ та о. Ковальскій выйшли зъ салѣ, а пос. Мізя, котрый лишивъ ся въ сали, голосувавъ рязомъ зъ послами рускими противъ дотації для Окт. Петрускего.

Проєктъ уставы санітарнои.

(*Конець.*)

§. 9. Наколи суть зобовязаня, служачій до покрытя выдатківъ въ громадахъ и дворскихъ обшарахъ округа санітарного на цѣли публичнои служби здоровля, або коли суть фонды, котрі причиняюте ся до тои цѣли, то ся устава въ тімъ взглядѣ нѣчого не змѣняе.

Тіи зобовязаня и додатки належить складати до фонду повѣтового и зараховати ихъ на дохідъ тыхъ, за котрыхъ внесенй збстали.

Для покрытя въ части выдатківъ санітарныхъ, котрі поносять громады и дворскій обшары, взглядно санітарній округи зъ причины орґанізації служби здоровля, можуть рады громадскій, взглядно рады повѣтовій постановити, що пібсля анальоґіи постановъ послѣдного уступу §. 81 уставы громадскои взглядно послѣдного уступу §. 87 уставы зъ 13 марта 1889 належить ся постарати о збзволенье на поббръ певныхъ оплатъ за выконуванье поодинокихъ санітарныхъ чинностей урядовыхъ (якъ н. пр. за оглядины мерцівъ, оглядины мяса и т. п.).

Соймъ краєвый удѣлить запомогу тымъ санітарнымъ округамъ, котрыхъ бы выдатки на лѣкаря дуже обтяжали и вставить въ тій цѣли на умотивоване внесенье выдѣлу краєвого кождого року до прелімінаря потрѣбну на се суму.

§. 10. Лѣкарѣ громадскій и окружній суть постійными фаховыми орґанами, покликаными до співдѣлана при выконуваню санітарно-поліційныхъ обовязківъ и мають яко такій характеръ публичныхъ урядниківъ.

Обовязки службовій лѣкарівъ громадскихъ и окружныхъ управильнить инструкція, котру выдасть політична власть краєва по засягненю опініи ц. к. краєвои рады здоровля въ порозумѣню зъ выдѣломъ краєвымъ.

Лѣкарь громадскій або окружный не має права за выконуванье обовязковыхъ чинностей, входячихъ въ кругъ громадскои служби здоровля, нѣ жадати нѣ принимати відъ сторінъ вынадгороды.

О скілько власть політична инакше не зарядить, есть лѣкарь окружный покликаный и також обовязаный выконувати публичне щепленье за побраньемъ установленои належитости. Лѣкарѣ мѣскій також и лѣкарѣ окружній въ мѣсци свого пробуваня мають сю чинність безплатно выконати.

Такъ само має лѣкарь громадскій або окружный выповнити зобовязаня ц. к. властей до выконуваня санітарныхъ чинностей урядовыхъ въ окрузѣ зъ вынадгородою, установленою зъ скарбу державного.

§. 11. Начальники громадъ (бурмістры) взглядно выдѣлы радъ повѣтовыхъ надзорують чинність урядову лѣкарівъ громадскихъ взглядно санітарныхъ и выконують надъ ними власть дисциплінарну.

Доходженье дисциплінарне належить перевести, наколи лѣкарь занедбує ся въ урядѣ, або коли допустивъ ся иншихъ провинъ службовыхъ.

Дисциплінарній кары суть: догана, кара грошева, котру можь наложити ажь до высоты сто зр. и віддаленье зъ служби.

Жалобы, поданій противъ поступованя дисциплінарного, мають бути въ дорозѣ автономічныхъ инстанцій рѣшенй.

Внесенье, щобы постійно именованого лѣкаря віддалити зъ служби має бути выдѣлови краєвому до рѣшеня предложенымъ.

§. 12. Въ громадахъ зъ власнымъ статутомъ мають бути установленій постійній комісіи санітарній.

Постійній комісіи санітарній можуть бути установленій такожь и въ другихъ громадахъ, котрі власныхъ лѣкарівъ удержують, або для цѣлыхъ повѣтівъ, а то въ силу ухвалъ репрезентацій громадскои, взглядно повѣтовои.

Такій комісіи санітарній мають на цѣли, яко фаховій орґаны дорадній, підпирати адміністрацію дотычныхъ громадъ або санітарныхъ округівъ въ выконуваню санітарного круга дѣланя, и старатись о сповненье санітарныхъ уряджень.

Складъ и чинність сихъ комісій санітарныхъ управильнить статутъ, выданый черезъ політичну власть краєву по засягненю опініи ц. к. краєвои рады здоровля и въ порозумінню зъ выдѣломъ краєвымъ.

Коли въ якій громадѣ або повѣтѣ основана буде така постійна комісія санітарна, належить о тімъ здати справу выдѣлови краєвому и політичній власти повѣтовій.

§. 13. Кожда громада вразъ зъ дворскимъ обшаромъ має постарались о тое, щобы у неи забезпечена була достаточна помічь для злібжниць взагалѣ, а въ особности безплатна помічь испытованои акушерки для убогихъ родячихъ женщинъ. Выдатокъ повставшій зъ тои причины має бути покрытый зъ фондівъ громады и дворского обшару.

Выдѣлъ рады повѣтовои має дѣлати въ тімъ напрямѣ, абы въ повѣтѣ було розпоряджиме достаточне число испытованыхъ акушерокъ на случай потребы въ громадѣ.

§. 14. Всѣ громады, котрі удержують власныхъ лѣкарівъ, мають починити відповѣдній зарядженя для давання сейчасъ помочи хорымъ, потребующимъ помѣщеня и опѣки, а також и для родячихъ женщинъ, а именно мають они утримувати готовый відповѣдно приладженый льокаль для хорыхъ, заосмотреный въ необходимо потрібній знаряды ратунковій и перевозовій.

Рада повѣтова має постаратись о то, щобы такій округи санітарній по мѣрѣ потребы посѣдали такій льокалѣ для хорыхъ.

§. 15. Выдѣлъ рады повѣтовои, рада повѣтова, выдѣлъ краєвый и власти політичній мають въ границяхъ закономъ имъ признаного круга дѣланя змагати до точного выповненя постановъ сеи уставы и въ случаяхъ занедбаня пібсля законныхъ приписівъ зарядити відповѣдній средства зарадній. Політична власть краєва выдасть по засягненю опініи ц. к. краєвои рады здоровля и въ порозумѣню зъ выдѣломъ краєвымъ выконавче розпорядженье до поодинокихъ постановъ сего закона.

§. 16. Жалобы противъ запавшихъ ухвалъ и переведеныхъ зарядженъ на підставѣ сего закона, залагоджують тіи власти, котрі по мысли закона громадского и закона о репрезентаціи повѣтовій суть до того покликанй.

У всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ сей законъ до правосильности повзятои ухвалы або выданого зарядженя вымагає порозумѣня межи репрезентацією повѣтовою а політичною властею повѣтовою, если до такого непорозумѣня не прійде, рѣшає выдѣлъ краєвый въ порозумѣню зъ політичною властею краєвою въ остатній инстанціи.

§. 17. Верховный надзоръ, прислугуючій адміністраціи державній по мысли постановъ закона зъ дня 30. Цвѣтня 1870 надъ всѣми справами санітарными, не нарушує ся симъ закономъ.

§. 18. Выконанье сего закона поручаю моему міністрови справъ внутрѣшныхъ.

Зъ судовои салѣ.

Зъ Самбора.

Дня 10 н. ст. жовтня с. р. відбулась досыть цѣкава розправа въ окружнімъ судѣ самборскімъ яко въ другій инстанціи. Причину до тои розправы дала ось ся дословна телеґрама, выслана дня 8 жовтня 1889 р. зъ стації телеґрафічной въ Лімній, турчаньского повѣту:

„Ексцеленція ґрафъ Бадені, намѣстникъ у Львовѣ. Люде самі престація дороговій відробали всѣ пібсля уставы а староста въ Турцѣ на то не зважає, тілько прислявъ жандар-

мерію зъ Лѣмнои до громады, щобы громада жукотиньска безплатно теперь мосты ставила. Жандармы женуть людей багнетами до роботы, а люде зъ голоду гинуть. Надъ нами староство турчаньске збыткує ся и то вже не першій разъ. Просимо о высланье комісіи зъ Львова, бо ту зацаганять все. Ратуйте насъ Ексцеленціа! *Иванъ Цебакъ* вѣйтъ зъ Жукотина."

Рѣчь була така:

По яри 1889 року забирали ся громадяне села Жукотина ѣдрабляти шарварки коло дороги громадскои цѣлкомъ такъ, якъ то найновѣйша устава дорогова приписує. Мѣжь иншимъ, заходила потреба перебудованя трехъ мостѣвъ на дорозѣ громадскѣй. Иванъ Цебакъ, вѣйтъ зъ Жукотина и голова мѣсцевого заряду дорогового въ Жукотинѣ, удавсь до обшару дворского въ Лѣмнѣй, куды Жукотинъ принадежить, о выданье потрѣбного дерева на тѣ мосты. Але обшаръ дворскій не хоче въ жаденъ способъ выдати анѣ припадаючои на него 5% пайки, анѣ потрѣбнои скѣлькости по за те на конто заплаты зъ повѣтового фонду дорогового, а се за-для того, бо зарядъ повѣтовый въ Турцѣ виненъ обшарови дворскому въ Лѣмнѣй значну суму за дерево выдане на мосты зъ минувшихъ лѣтъ и нѣякъ не хоче ѣддати. Иванъ Цебакъ каже до представителя обшару дворского: „Пане! выдайте то дерево на мосты! Паньске и жидѣвске нѣколи не пропаде... якось вы свого дѣйдете, а люде мають теперь часъ усе по змозѣ коло дороги зробити и мосты новѣ поставлять. Та й вамъ, паны, тои дороги конче треба, бо туда дерево до фабрики лѣмняньскои возити будете. Теперь часъ коло дороги робити, а опѣсля, въ жнива або въ осени, годѣ буде людямъ коло дорѣгъ шарварки ѣдраблять, тогдѣ буде у людей инша робота."

Зъ тои бесѣды вѣйта не було нѣякого хѣсна, бо представитель обшару дворского анѣ говорити собѣ не давъ о выданю дерева на тѣ мосты. Га, що ту робити? Иде Цебакъ до староства въ Турцѣ, розповѣдае тамъ усе докладно и питаесь за радою: що має громада робити, коли обшаръ дворскій въ Лѣмнѣй дерева на мосты выдати не хоче, а въ громадѣ нема нѣякого фонду, щобы потрѣбне дерево на тѣ мосты купити. Въ старостве турчаньскѣмъ трохи поганьбили Цебака, що: видко уставы не знае, коли въ тѣй справѣ до нихъ удаесь и сказали такъ: „Намъ ту въ староствѣ до того нѣчо. Мы не маемо права дорогами громадскими порядкувати; до того есть рада повѣтова а взглядно теперь установленый и урядуючій зарядъ повѣтовый. Тамъ иди, вѣйте, и доходи свого. „Вѣйтъ Цебакъ троха засоромившись, що не тамъ зайшовъ, де треба, иде до урядуючого тогдѣ заряду повѣтового и розповѣдае тамъ свою бѣду зъ мостами и просить о раду. Паны въ зарядѣ повѣтовѣмъ, учувши все, поручили Цебакови ѣти домѣвъ, а тамъ уже прийде таки завтра строгій наказъ до обшару дворского, щобы громадѣ жукотиньскѣй зразъ дерево на мосты выдавъ. Жде вѣйтъ десять днѣвъ и йде до обшару дворского о выданье дерева на мосты. Но дарма, обшаръ дворскій и ухомъ собѣ того не веде, що зарядъ повѣтовый наказавъ, а править усе свое, що хочь бы зарядъ повѣтовый и на голову поставивъ ся, то обшаръ дворскій и кусника дерева на мосты не дасть доти, доки не дѣстане грошей изъ заряду повѣтового за виданый матеріялъ на мосты зъ минувшихъ лѣтъ.

Бѣда-клопѣтъ! Иде Цебакъ до панѣвъ заряду повѣтового въ Турку и розповѣдае, що обшарови дворскому и не въ головѣ дерево выдати и не выдасть доти, доки не буде заспокоѣный давнѣйшій довгъ. Панове въ зарядѣ повѣтовѣмъ, учувши тоту бесѣду, розсердились на добре та й кажуть до Цебака: „Иди вѣйте домѣвъ! тамъ уже потрѣбный наказъ прийде, а чей обшаръ дворскій троха полѣвить, якъ дѣстане екзекуцію." Вертае Цебакъ домѣвь и жде знова десять днѣвъ, а ту нѣчо не приходить. Иде нашъ Цебакъ знова до обшару дворского въ Лѣмну и поклонившись каже: „Змилуйтесь пане! выдайте вже разъ тото дерево на мосты въ Жукотинѣ, бо менѣ вже нѣгъ не стае за тымъ ходити!" На то представитель обшару дворского каже такъ: „Даремный, вѣйте, вашь хѣдъ и даремнѣ наказы заряду повѣтового! Ту не выдасть ся нѣяке дерево на мосты, а то для того, бо намъ належать ся грошѣ за матеріялъ выданый давнѣйше; най тото зарядъ заплатить а потому няй наказы дае."

Цебакъ уже розсердженый иде до заряду повѣтового въ Турку и каже панамъ такъ: „На Бога спадайте панове! Не крутѣть мною, а зробѣть такъ, щобы люде могли мосты поставити".

Тота чиста комедія, що Цебакъ ходивъ то до обшару дворского, то до заряду повѣтового, то до староства, повтарялась щось чотири разы и все безъ найменшого хѣсна. Коли вже панамъ въ зарядѣ повѣтовѣмъ терпцю не стало, они, не знаючи вже иншои рады, кажуть такъ до Цебака: „Слухай, вѣйте! Нема иншои рады, кажи тотѣ три мосты въ Жукотинѣ, що валять ся, цѣлкомъ розбратъ; зроби вдовѣдній загороды, де мосты розберешь, щобы хто ночію въ безодню не запавъ; кажи яку таку дорогу потокомъ розкопати и такъ лишь, — будемо ждати, що обшаръ дворскій въ Лѣмнѣй буде тогдѣ робити, якъ ему привѣзе такою дорогою дерево до фабрики въ Лѣмну возити. А Жукотинъ най ѣдробить свою повинщину дорогову на громадскѣй дорозѣ, бо тамъ и такъ треба богато роботы". Учувши той наказъ, Цебакъ радѣвъ, бо бѣдолаха гадавъ, що тымъ способомъ уже всякои бѣды спекав ся. Вернувши домѣвь, приказавъ три небезпечнѣ мосты розбрати и приладивъ усе такъ, якъ ему зарядъ повѣтовый приказавъ. Люде всѣ ѣдробили всю на нихъ припадаючу роботу на дорозѣ громадскѣй ѣдъ кождои хаты по чотири днѣ або пѣшо або возомъ, и кождый, ѣдробивши шарваркъ, ѣдставъ на ѣдъ мѣсцевого заряду дорогового ѣдповѣдне посвѣдченье. Що три мосты на дорозѣ громадскѣй були розбранѣ и що людямъ дуже прикро приходило тѣ мосты минати, — се рѣчь зрозумѣла, но що-жь було почати? не знавъ нѣхто иншои рады та й такъ громадяне терпеливо бѣдували и возили тою дорогою безъ мостѣвъ для себе *збѣже* въ поля и що припало. Тогдѣ минувшій рѣкъ дуже надоѣвъ був бѣднымъ людямъ. Недорѣдъ зъ одноп стороны, а хоробы на худобу и пошести межи людьми зъ другои — то все громило бѣдному народови загладою. И коли въ тѣмъ горю Жукотинцѣ минувшого року збирали въ поли и звозили домѣвь тоту бѣдну мізерію, коли живували, — приходить въ першихъ дняхъ жовтня до Цебака жандармъ зъ Лѣмнои зъ наказомъ, щобы ѣнъ зразъ людей гнавъ у лѣсъ панъскій за деревомъ на мосты и щобы въ тѣй хвили брались ставити мосты. Вѣйтиско, вытрѣщивши очи, каже: „Та то, пане шандаръ, не моя голова теперь мосты ставити! Теперь у насъ робота коло хлѣба, люде бѣднѣ до зимы ладять ся, а шварвкову роботу коло дороги громадскои ѣдробили всѣ тогдѣ, якъ на то часъ був. До бѣльшои роботы нѣхто не обовязаный, то дарма! Та ѣдъ кого-жь то вы маете приказъ менѣ тото бесѣдувати? покажѣть той приказъ на письмѣ!" Жандармъ вытягнувъ дѣйстно приказъ на письмѣ и, показуючи его Цебакови, каже: „Ось наказъ изъ губернии!" Цебакъ, не вмѣючи читати, несе то письмо до священика мѣсцевого, и показуесь, що то просьба завѣдателя дѣбръ лѣмняньскихъ до ц. к. староства въ Турцѣ, де просить ся о строгій наказъ громадѣ жукотиньскѣй, щобы якъ найскорше звезла дерево зъ паньского лѣса на мосты, бо нема куды панамъ зъ Лѣмнои возити дерево до фабрики лѣмняньскои, — а на индорсатѣ тои просьбы наказало ц. к. староство жандармерии въ Лѣмнѣй, щобъ она силою приневолила громаду жукотиньску зразъ дерево звезти и мосты поставити. Нашъ Цебакъ довѣдавшись теперь на розумъ, въ ѣдки и о що тутъ ѣде, каже до жандарма: „Я не пѣйду въ село людей до ставляня мостѣвъ гонити, бо бы менѣ готовъ ще хто голову провалати. Люде свое ѣдробили, а хто хоче теперь мосты ставити, няй дасть на то грошѣ." Жандармъ на тую бесѣду не питае, тѣлько ѣде въ село гонити людей въ лѣсъ ѣхати. Люде спираютъ ся и не ѣдуть. На другій день приходять въ Жукотинъ два жандармы и гонять людей въ лѣсъ ѣхати за деревомъ на мосты. Въ селѣ наставъ великій гамѣръ, люде сперли ся и нѣякъ не хотять въ лѣсъ ѣхати. Зѣйшла ся цѣла громада, выбирають вѣйта и ще кѣльохъ людей на депутатѣвъ и шлють ихъ въ Турку, щобы тамъ упѣмнути ся людскои кривды. Иде Цебакъ зъ депутатами въ Турку, заходять насампередъ до заряду повѣтового и починають тамъ звѣдувати ся, якимъ правомъ прийшли жандармы въ Жукотинъ и гонять людей ставити мосты, коли всѣ а всѣ люде престации дорогови ѣдробили? Панове въ зарядѣ здумѣли ся всѣ, учувши бесѣду Цебака и товаришѣвъ, и сказали, що зарядъ повѣтовый нѣчо а нѣчо о тѣмъ не знае, — то хиба староство на свою руку шле жандармѣвъ у Жукотинъ. Идуть нашѣ депутаты зъ Цебакомъ до ц. к. староства и звѣдують ся ту, по якѣй причинѣ жандармы въ село приходять и людей до будовы мостѣвъ за дурно приневолюють, коли цѣла громада свѣй шварвокъ ѣдробила? Въ староствѣ не дали богато бесѣдувати тѣлько сказали такъ: „Що насъ тото обходить, чи ваша громада шварвокъ ѣдробила чи нѣ, — мосты мусять бути поставленѣ, бо инакше не кѣлька жандармѣвъ, але компанію войска пришлемо до васъ и такъ розказъ нашъ мусить сповнити ся." Цебакъ, учувши то, ажь ротъ отворивъ зъ зачудованя та й каже: „Та же тутъ, якъ я приходивъ по яри питати, що маю робити, коли обшаръ дворскій въ Лѣмнѣй не хоче дерево на мосты выдати, сказано менѣ, що вамъ до дорѣгъ нѣчого..." На те ѣдповѣли Цебакови: „Идѣть домѣвъ и ставте мосты, бо буде бѣда!"

Такъ вернувъ Цебакъ зъ депутатами изъ Турки зъ порожными руками и вже не знавъ, якій розвѣдъ маe собѣ дати? На третій день приходять уже жандармы зъ Лѣмнои въ Жукотинъ до Цебака и кажуть ему, щобы зразъ вишовъ зъ ними по селу, бо будуть людей гонити, щобы ѣхали за деревомъ на мосты, бо такій острый наказъ прийшовъ ѣдъ староства. Цебакъ и зъ жандармами въ село йти не хоче. Тымчасомъ розбѣгла ся по цѣлѣмъ селѣ чутка, що ажь три жандармы прийшли въ село силувати людей ставити мосты. Не тѣлько чоловѣки, але й жоны зъ дѣтьми почали громадитись до вѣйта, а всѣ кричали, що въ лѣсъ нѣхто не поѣде, бо шварвокъ люде ѣдробили. Почало заноситись на велику бѣду. Въ тѣмъ каже Цебакъ до згромадженыхъ людей: „Ходѣмъ всѣ на попѣвство, а тамъ учуемо, що намъ нашъ священикъ порадять..." Священикъ о. Максимъ Калиничь — тогдѣ щось троха недужій — почавъ зѣбраный народъ успокоювати. По довшѣй нарадѣ ухвалила рада громадска зателеграфувати до ц. к. намѣстника о помѣчь а заразомъ выслати ще разъ вѣйта Цебака до п. старосты о выясненье, для чого громадѣ дѣесь така нечувана кривда? Ухвалу рады громадскои, якъ телеграфувати до ц. к. намѣстника, записано въ книзѣ громадскихъ ухвалъ и на то пѣдписавъ ся вѣйтъ и всѣ члены рады громадскои. Цебакъ пѣйшовъ у Турку до п. старосты, але тамъ его до авдіенціи не припустили. Кѣльохъ радныхъ пѣйшли зъ книжкою ухвалъ въ Лѣмну, а не маючи кого иншого близше знакомого, удались до мѣсцевого священика въ Лѣмнѣй о. К. Яворского и просили его о написанье на блянкетѣ, призначенѣмъ до наданя телеграмы, змѣсту того, що въ книзѣ ухвалъ було написано. Такъ отже зателеграфовано до. Ексц. п. намѣстника дня 8 жовтня 1889. Жандармы тымчасомъ робили свое. Выгнали людей у лѣсъ и люде звезли потрѣбне дерево на мосты и поставили тѣ мосты до пятьохъ днѣвъ, — але цѣла громада ждала нетерпеливо комісіи зѣ Львова. Замѣсть зѣслати комісію зѣ Львова, п. намѣстникъ прислав одержану телеграму ѣдъ Ивана Цебака п. старостѣ въ Турцѣ до справозданя. Що п. староста на тоту телеграму ѣдписавъ п. намѣстникови, се не вѣдоме, але саму телеграму ѣддавъ староста ц. к. судови въ Турцѣ и обжалувавъ Ивана Цебака о обиду, опираючись на §§. 489, 490 и 491 устави карнои. Пѣдчасъ судового слѣдства, веденого противъ Ивана Цебака ц. к. авскультантомъ А. Могильницкимъ, розтягнула ц. к. прокуратория обжалованье и на о. К. Яворского, переписавшого то, що було въ книзѣ ухвалъ, на блянкетъ телеграфічный, — опираючи се обжалованье на высше наведеныхъ параграфахъ.

Слѣдство було ведене досыть довго, а дуже енергічно и надъ мѣру скрупулятно. При послѣдній розправѣ, ѣдбутій въ червни с. р., увольнивъ ц. к. судья цѣлковито якъ Ивана Цебака такъ и о. К. Яворского ѣдъ закиненои имъ провины. Ц. к. староство турчаньске, не вдоволене такимъ оборотомъ тои справы, внесло рекурсъ противъ того увольняючого вироку до окружного суду въ Самборѣ. Отже по причинѣ сеи на початку наведеной телеграмы ѣдбулась дня 10 жовтня передъ трибуналомъ окружного суду въ Самборѣ розправа. Предсѣдателемъ трибуналу був Шенкъ, президентъ суду, вотантами були совѣтники Дадушиньскій, Якубовскій и Ганикъ. Обжалованыхъ боронивъ д-ръ Штаерманъ, адвокатъ самборскій. По перечитаню всѣхъ актѣвъ зъ турчаньского суду повѣтового, по переведеню цѣлои справы, вкѣнци по выводахъ ц. к. прокуратора и д-ра Штаермана трибуналъ потвердивъ вырокъ першои инстанціи, увольнивши обвиненыхъ Ивана Цебака и о. К. Яворского ѣдъ всякои вины.

Громада жукотиньска писала о своѣй кривдѣ минувшого року петицію до сойму краевого на руки свого посла Вп. К. Телишевского, але до днесь-дня нема нѣякои резолюціи. Громада жукотиньска ѣдробила другій шварвокъ р. 1889 коло дороги громадскои такъ за Бѣгъ заплать, щобы панамъ выгѣдно було дерево возити до фабрики лѣмняньскои...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На вчерашнѣмъ засѣданю чеcкои комісіи угодовои поставивъ кн. Шварценберґъ при §. 18, въ котрѣмъ говорить ся про кругъ дѣланя секцій рады культуры краевои внесенье, щобы насампередъ переведено дискусію надъ параґрафомъ о кругѣ дѣланя президіи. Шкарда поставивъ новый параґрафъ такого змѣсту: „Рада культуры краевои сповняе свою задачу черезъ колеґію центральну и черезъ секціи. Для выконуваня чинностей системізуе соймъ урядниковъ, котрыхъ буде выдѣлъ краевый именувати на пѣдставѣ терна предложеного центральною колеґією." Нѣмцѣ выступили противъ внесеня кн. Шварценберґа и були за проектомъ правительства. Намѣстникъ заявивъ, що высказана въ §. 18. засада, пѣсля котрои кожда секція окремо и самостѣйно буде сповняти свою задачу, ѣдповѣдае постановамъ вѣденьскои угоды и правительство мусить за ними обставати. Зѣ взглядѣвъ формальныхъ жадавъ намѣстникъ трактованя параґрафѣвъ въ тѣмъ порядку, въ якѣмъ ихъ предложено. Остаточно ухвалено внесенье кн. Шварценберґа 12 голосами противъ 10. Ѣдтакъ розпочалась розправа надъ внесеньемъ Шкарды. Нѣмцѣ выступили рѣшучо противъ сего внесеня. Такожь и намѣстникъ був противъ внесеня и доказував, що оно маe на цѣли розбити угоду, бо домагае ся змѣны однои зъ найважнѣйшихъ постановъ, котра признала кождѣй секціи право именувати своихъ членѣвъ. Першу часть внесеня Шкарды ухвалено бѣльшостію одного голосу, а другу часть ѣдкинено. Противъ внесеня Кучеры, щобы центральнѣй колеґіи повѣрити задачѣ, котрѣ перенесено на иншу корпорацію, не на пѣдставѣ закона, выступивъ намѣстникъ рѣшучо, заявляючи, що спѣльні справы рады культуры краевои належать до круга дѣланя секцій.

Въ чеcкѣмъ соймѣ внѣсъ гр. Кінскій въ ѣдповѣди на застереженье молодочехѣвъ противъ краевого маршалка заявленье, въ котрѣмъ высказуе переконанье, що маршалокъ сповнивъ свѣй обовязокъ, допильнуючи достоиньства, порядку и спокою въ соймѣ. Заявленье то пѣдписали Нѣмцѣ и старочехи.

Гр. Александеръ Гартенавъ (бувшій кн. Батенберґскій) вступивъ до чинноі служby въ австрійскѣмъ войску. Доси був ѣнъ лишь титуловымъ полковникомъ при шестѣмъ полку драґонѣвъ, а теперь перейшовъ яко полковникъ до пѣшого полку короля Бельґѣвъ. Въ Ґрацу, де гр. Гартенавъ доси перебувавъ, говорять, що ѣнъ давъ симъ найлѣпшій доказъ, що рѣшучо зѣрвавъ зъ своею політичною минувшостію и вырѣкъ ся всякои ролѣ політичноі. Въ вѣденьскихъ кругахъ політичныхъ доказують знова, що вступленье гр. Гартенава до чинноі служby, есть дуже на руку кн. Фердинандовѣ Кѣбурґскому, бо та партія, котра все ще доси стояла по сторонѣ давного князя болгарского, буде мусѣла теперь упасти, скоро гр. Гартенавъ зрѣкъ ся въ той способъ всякои ролѣ політичноі. Братъ гр. Гартенава, кн. Францъ Іосифъ Батенберґъ выдавъ въ Липску брошуру, въ котрѣй описуе економічный станъ Болгаріи за панованя кн. Александра.

——

Одъ якогось часу надходять зъ Алупки на Криму вѣсти, що стрый царя, вел. кн. Николай Николаевичь лежить безнадѣйно недужій. Послѣдный білетинъ о станѣ недужого доносить, що князь дѣстае дуже часто корчѣвъ въ лици и омлѣвае. Ему выкривило цѣле лице, долѣшна вилиця и языкъ дрожать судорожно и недужій лежить зовсѣмъ безъ памяти. Кажуть, що вел. кн. Николай Николаевичь, котрый був ґен.-инспекторомъ россійскои кавалеріи, занедужавъ був зовсѣмъ нагло ще пѣдчасъ маневрѣвъ на Волыни и тогды треба було его зразъ ѣдвести въ полудневѣ, теплѣйшѣ стороны краю. Князь дѣставъ бувъ тогды якогось сильного атаку нервового и говорено досыть голосно, що ѣнъ зѣйшовъ зъ розуму, але розумѣе ся, що все то удержувано въ тайнѣ и длятого лишь тымчасомъ заступлено его въ урядѣ иншими ґенералами. Теперь же выдано приказъ, що все урядованье, яке доси належало до кн. Николая яко ґен. инспектора, маe роздѣлити ся мѣжь ґенералѣвъ Шевцова и Левицкого, бо князь буде мусѣвъ довшій часъ перебути въ Криму. Вел. князь Николай був старшимъ командантомъ пѣдчасъ россійско-турецкои вѣйны.

Петербургскѣ ґазеты доносять, що въ міністерствѣ вѣйны наставъ проектъ знесеня окремого штабу для войскъ фінляндскихъ, а то длятого, щобы зарядъ войсковый бѣльше сцентралізувати. Армія фінляндска складаесь справдѣ лишь зъ осьми баталіонѣвъ пѣхоты и одного полку кавалеріи, але ѣи уважають тамъ за доказъ окремѣшности вел. княжества фінляндского и длятого маe она въ сѣмъ краю велике значѣнье.

Въ петербургскѣй академіи ґен. штабу постановлено выкладати исторію народѣвъ славяньскихъ. Зъ разу маe бути сей предметъ зачисленый до надобовязковыхъ.

——

Пѣсля Pol. Corr. маe зъѣздъ нѣмецкого канцлера Капрівіого зъ Кріспімъ наступити дня 7 падолиста въ Мілянѣ, де Капрівіи перебуде ажь до вечера 9 падолиста, а евентуально до полудня 10 падолиста. Оба мужѣ державнѣ будуть мешкати въ королѣвскѣй палатѣ, а король дасть въ честь Капрівіого обѣдъ на замку въ Монци.

——

Въ понедѣлокъ ѣдкрывъ кн. Фердинандъ въ присутности своеи матери княг. Клементины и епископѣвъ, що зъѣхались на синодъ, собраніе болгарске престольною бесѣдою, въ котрѣй зазначивъ, що буде вести и дальше політику, яку вѣвъ черезъ послѣднѣ три роки, а котра показалась хосенною для добра Болгарiи. Яко успѣхи тои політики вычисляе престольна бесѣда: будову зелѣзницѣ зъ Ямболі до Бурґасу, нову орґанізацію арміи, заведенье улѣпшеного узброенна, заключенье угодъ торговельныхъ зъ Нѣмеччиною, Австріею, Анґліею, Франціею и Швайцарією и вступнѣ роботы до будовы зелѣзницѣ въ Софіи до Тырновы. Князь згадавъ зъ великимъ признаньемъ для султана про бераты для болгарскихъ епископѣвъ въ Македоніи и связавъ, що султанъ давъ симъ доказъ своеи прихильности для болгарского народу и що бажае видѣти сей народъ и на дальше на дорозѣ розвою и поступу. Дальше пѣдносить ся въ бесѣдѣ спокѣй въ краю въ часѣ неприсутности князя. Симпатія, яку князь стрѣтивъ за границею для хороброго народу болгарского и его поступованя въ справѣ укрѣпленя свѣбды и автономіи, наповняють князя переконаньемъ, що день остаточного тріюмфу справедливои болгарскои справы вже недалекій.

Собраніе выбрало знова президентомъ палаты Славкова и давнѣйшихъ віцепрезидентѣвъ.

——

Король бельґійскій Леопольдъ перебуває вже ѣдъ вчера въ гостинѣ у нѣмецкого цѣсаря въ Берлинѣ. Гостина ся, маe справдѣ лишь характеръ ревізиты, бо якъ звѣстно — загостивъ бувъ цѣсарь нѣмецкій, ѣдучи до Анґлiи и до короля бельґійского и перебувъ у него день день въ Остендѣ, а все-жь таки поѣздка кор. Леопольда до Берлина, набирае вины и немалои ваги політичноі. Нагадаемо хочь бы лишь то, що Франція вже ѣдъ давна пѣдозрѣвае Бельґію, що она потайкомъ держить ся тридержавного союза, а перша заразъ вѣсть о выѣздѣ кор. Леопольда до Берлина, розбудила и укрѣпила то пѣдозрѣнье ще бѣльше. Справдѣ говорить ся вже ѣдъ давна, що Бельґія на случай якогось збройного конфлікту Нѣмеччины зъ Францією, держалась бы неутрально, але въ данѣмъ случаю и та неутральность могла бы бути выкористана въ користь однои або другои зъ спорячихъ сторонъ, а впрочѣмъ годѣ навѣть зовсѣмъ певно нинѣ сказати, яке бы становище Бельґія колись заняла. Крѣмъ того настае для Бельґіи и друга важна справа, а то маючій наступити змѣны въ королевствѣ нідерляндскѣмъ и въ Люксембурзѣ, въ чѣмъ и Бельґія може бути интересована. Отсе причины за-для котрыхъ гостинѣ короля бельґійского въ Берлинѣ, приписують велику вагу; чи дѣйстно буде тамъ пѣдчасъ сеи гостины порушувати ся яка перворядна справа політична, то инша рѣчь, але въ нѣмецкѣй столици витають бельґійского короля зъ великою симпатією и вказують на велику важность політичну его гостины. Король перебуде въ Берлинѣ три або чотири днѣ, а въ его честь будуть ѣдбувати ся всѣлякій торжества дворскій.

НОВИНКИ.

— **Общество „Русскихъ Дамъ" у Львовѣ** устроюе дня 6 (18) падолиста с. р. въ великѣй сали „Народного Дому" музикально-декляматорскій вечерокъ зъ танцями. Тоалета для дамъ візитова. Запросины будуть розсылатись, а хто бы ихъ не одержавъ зволить зголоситись до товариства. Білеты вступу можна одержати лишь за оказанiемъ запросинъ по 1 зр.

— **Справу розвязаня краєвскои читальнѣ академічнои** розсуджавъ сего понедѣлка трибуналъ державный. Якъ вѣдомо, намѣстництво розвязало читальню въ лютомъ с. р. а опсля міністерство справъ внутрѣшныхъ затвердило се розпорядженье и читальня перестала истнувати. Деякѣ члены розвязанои читальнѣ внесли жалобу до трибуналу державного, добачуючи въ розвязаню нарушенье правъ конституційныхъ. Въ рескриптѣ, котрымъ розвязано читальню, згадуе дирекція поліціи лишь загально о переступленю круга дѣланя на розныхъ зборахъ и опсля. Противно въ мотивахъ, пересланыхъ міністерству для оцѣнки справы, загальнѣ закиды скрѣплено цитатами зъ бесѣдъ выголошуваныхъ въ читальни. Читальню заступавъ д ръ Корнфельдъ а въ имени міністерства выступивъ совѣтникъ секційный Салльеръ, котрый, опираючись на справозданю поліціи, заявивъ, що вже самъ выборъ головою читальнѣ Брайтера, знаного зъ панславістично-соціялістичныхъ пересвѣдчень, свѣдчить о тенденціяхъ сего товариства. Трибуналъ державный не увзляднивъ закидовъ що до панславізму и соціялізму, а лишь за святкованье повстаня сѣчневого признавъ розвязанье читальнѣ оправданымъ. Тымъ самымъ орѣкъ трибуналъ що розвязанье читальнѣ не було нарушеньемъ правъ конституційныхъ, бо святкованье повстаня треба було уважати за політичну чинность.

— **Огнѣ.** Дня 19 н. ст. жовтня погорѣло въ Порѣчи задворнѣмъ коло Комарна 21 господарствъ зо всѣмъ сегорѣчнымъ збожемъ и пашою а навѣть бульбы не закопанѣ въ конци упеклісь. — Дня 20 н. ст. жовтня погорѣло грекокат. приходство въ Коритникахъ подъ Красичиномъ. Красичиньска сторожа пожарна не могла прибути до огню, бо не можна було переплысти на поромѣ Сяну.—Дня 23 н. ст. жовт. погорѣла въ Красичинѣ половина дому п. Л. М. — Въ Лучичахъ погорѣла онегды хата зо стодолою одного бѣдного селянина. П. Мадейскій, властитель Лучичь, разомъ зъ дворскою службою пригасили огонь и охоронили цѣле село одъ нещастя. — Дня 26 н. ст. жовтня о год. 10 ій вечеромъ погорѣло въ Ярославѣ на передмѣстю Лежайскомъ 10 господарствъ богатшихъ передмѣщанъі Разомъ зъ будынками господарскими погорѣло до 30 домовъ. Убезпеченый бувъ лишь одинъ господарь. Причиною пожару було подпаленье. Подпалила 19-лѣтна дѣвчина Струсовна, зъ намовы своеи старшои сестры за се, що сусѣда одмовила еи жениха и сама мала оддатись за него та якъ разъ сеи недѣлѣ голошено першѣ оповѣди. Обѣ сестры признали ся до злочиньства. Шкода выносить колькадесять тысячь зр.

— **Кваліфікаційный испытъ на народнѣ учительки** зложили въ Перемышли отой кандидатки: Вячеслава Бучаневичь, Анг. Хухло, Юлія Франковска (зъ одзн.), Марія Скель (зъ одзн.), Татяна Коваль, Марія Паславска, Ядв. Радванъ, Софія Родовичь (зъ одзн.), Марія Рыботицка, Евг. Смутна, Анг. Шосткевичь, Софія Шулякевичь, Марія Токарска, Ант. Вольфъ (зъ одзн.), Марія Завадска, а Іосифа Декеръ доповнила испытъ зъ руского языка.

— **Испытъ зрѣлости** въ женьскѣй семінаріи учительскѣй у Львовѣ зложили, крѣмъ кандидатокъ наведеныхъ въ линіи с. р., ще отсѣ ученицѣ: Павл. Голубовичѣвна и Софія Лямовна, та екстарністки: Каз. Барановска (зъ одзн.), Фльора Гольдмановна (зъ одзн.), Фил. Круковна: Герм. Лібгартовна, Ядв. Радзиковска, Марія Тейненбавмъ и Ядв. Туркуловна. Взагалѣ въ роцѣ шк. 1889/90 одержало свѣдоцтво зрѣлости 38 учениць заведеня а 18 екстерністокъ.

— **Зелѣзница Кароля Людовика** оповѣщуе: Почавши одъ 1 падолиста с. р. знижуе ся цѣны перевозу зо Львова до Вѣдня и наповоротъ въ сей способъ: а) для поѣздовъ поспѣшныхъ: I кляса 29 зр. 50 кр., II кл. 21 зр. 90 кр., III кл. 14 зр. 60 кр.; б) для поѣздовъ комбінованыхъ с. е. зо Львова до Кракова поѣздомъ особовымъ, зъ Кракова до Вѣдня поспѣшнымъ: I кл. 27 зр. 50 кр., II кл. 20 зр. 40 кр., III кл. 13 зр. 10 кр.; в) для поѣздовъ особовыхъ: I кл. 25 зр. 40 кр., II кл. 18 зр. 30 кр., III кл. 12 зр. Часъ ѣзды зо Львова до Вѣдня тревае теперь при поѣздахъ поспѣшныхъ 17 годинъ 43 мінутъ, при поѣздахъ комбіновоныхъ 20 год. 30 мін., а при поѣздахъ особовыхъ 24 год. 14 мін. Дѣти одъ 2 до 10 лѣтъ платятъ половину. Для цѣлого білету признае ся вольный перевозъ 25 кільограмовъ а для половинъ 12 кілгр. пакунку.

— **До львовскои школы промыслу артистичного** ходило минувшого року 280 учениковъ и учениць, а межь ними 76 рукодѣльниковъ. При вчерашномъ преміованю учениковъ удѣлило намѣстництво двѣ правительственнѣ нагороды по 50 зр. Іос. Найбаверови столяреви и Вол. Мазурекови сницареви; нагороду мѣского музею промыслового въ квотѣ 30 зр. признано Войт. Фірекови сницареви; нагороду львовскои комнаты торговельнои 30 зр. Григ. Задорожному маляреви декораційному; три нагороды мѣста Львова, кожда по 20 зр., Вас. Дзюбиньскому столяреви, Ив. Рехелеви сницареви и Сев. Боярскому маляреви комнатному; 35 учениць заслужило на одзначенье и 29 на призванье. Президентъ Мохнацкій зазначивъ въ промовѣ, що роздача нагородъ вже въ послѣдне одбуваесь въ мѣскій сали радній, бо слѣдуючого року школа мѣститись буде въ будынку на пляцу Каструмъ, выставленомъ коштомъ львовскои касы щадничои.

— **Жертвы для бѣдноі львовскои молодежи шкільнои.** Д-ръ Д. Савчакъ надославъ намъ слѣдуюче письмо: Дня 21 н. ст. жовтня на вечерку у Вп. паньства К. Левицкихъ зложивъ д-ръ Олександеръ Огоновскій на мои руки для бѣдныхъ учениковъ 10 зр., котрѣ я такъ роздѣливъ, що 5 зр. вручивъ учителеви п. А. Павенцкому для учениковъ школы им. М. Шашкевича, 3 зр. передавъ с. сов. В. Ильницкому для бѣдныхъ учениковъ рускои гімназіи а 2 зр. зложивъ на руки п. Гр. Врецьоны для „Шкільнои Помочи“.— П. Антонъ Павенцкій надославъ намъ письмо, въ котромъ сердечно дякуе за сей щедрый даръ 5 зр. для бѣдныхъ учениковъ школы народнои им. М. Шашкевича.

— **Въ Краковѣ** лучилось онегды вечеромъ страшне злочиньство. Колька рыбаковъ почули надъ Вислою коло Подгужа за касарнями войсковыми крикъ „Даруйте менѣ житье“, а одтакъ мовь бы хто вкинувъ якесь тѣло до воды. Коли переплыли на човнѣ Вислу, не застали нѣкого и лишь опосля выловили зъ рѣки тѣло молодои 30 лѣтнои женщины, прилично одягненои, зъ розбитымъ черепомъ головы. Поліція выслѣдила, що злочинцями були вояки.

— **Дрібній вѣсти.** Въ Вязовници коло Ярослава найдено въ Сянѣ ажь теперь тѣло Вол. Скочиньского, ученика рящѣвскои семінаріи учительскои, котрый утопивъ ся купаючись дня 2 серпня с. р. Скочиньскій бувъ сыномъ учителя народного зъ Тучапъ. — На подворю дому подъ ч. 26 ул. Зыбликевича у Львовѣ повѣсила ся на штахетахъ Людвика Гартонзъ зъ Подгайцева, жѣнка заробника, числяча 68 лѣтъ, мати однои дитины. — 28 миль конно за 32 годинъ переѣхавъ п. Тадей Тщиньскій, дѣдичъ зъ Дрошчина, пов. залѣщицкого. Выѣхавъ онъ въ пятницю о год. 10-ій рано зъ Дрошчина и не змѣняючи коня станувъ у Львовѣ въ готели Жоржа въ суботу о 8-ій год. вечеромъ. — Дня 28 н. ст. жовтня одбулось въ Дорожевѣ вѣнчанье п. Іос. Скобельского, укінченого питомця, зъ п-ю Александрою Маляркевичѣвною, донькою тамошнього приходника. — У Львовѣ померъ Винк. Крувчиньскій, бувшій учитель гімназіяльный.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна львовъ вѣденьскои выстѣвы. Звертаемо увагу, що тягненье одбудесь вже 30 жовтня с. р.

Вѣсти зъ Арп. Львовскои.

Презенту на Каменець (?) надало намѣстництво о. Ден. Дияковскому зъ Кривого.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Львовскій судъ высшій краевый именувавъ канцелістами судовъ повѣтовыхъ: Ив. Дзюбу Фірера обороны краевои для Лютовиск, Ив. Кавку, рахункового подофіцира 77 п. пѣхоты для Комарна; канцелістами для веденя книгъ грунтовыхъ: Людв. Фіберта рах. подофіцира 7 п. пѣхоты для Вишнѣвчика и системізованыхъ дістаровъ львовскои табулѣ: Едв. Амана для Грималова, Ив. Павлика для Динова и Ант. Зайльго для Рожнѣтова. — Краева рада шкільна именувала о. Ив. Порайка дѣйстнымъ катихитомъ гр.-кат. обряду въ женьскѣй школѣ выдѣловѣй въ Станіславовѣ, а кс. Войт. Белю катихитомъ рим. кат. обряду въ 4-кл. школѣ мужескѣй ч. 2 въ Самборѣ.

— **Перенесеня.** Львовскій высшій судъ краевый перенѣсъ на власну просьбу въ такомъ самомъ характерѣ службовомъ канцеліста суду пов. у Вишнѣвчику Ив. Кобера до Сколього и канцеліста зъ Комарна Ив. Стебловского до Старого мѣста. — Міністеръ справъ внутрѣшныхъ перенѣвъ старостовъ: Едм. Навроцкого зъ Гусятина до Еолины, Бог. Кешковского зъ Домбровы до Самбора, одтакъ поручивъ секретарямъ: Іос. Островскому управу староства въ Домбровѣй и Вол. Махневичеви управу староства въ Гусятинѣ.

Соймъ краєвый.

VII Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 29 н. ст. жовтня 1890 р.

При читаню петацій, въ котрыхъ двѣ внесенѣ на руки пос. Романчука: п-ѣ Юліи Шашкевичевои вдовы по Маркіянѣ о запомогу и тов. „Гараздъ“ въ Яворовѣ о запомогу на промыслъ и торговлю, забравъ голосъ бар. Земяновскій и внѣсъ, щобы петицію погорѣлцевъ громады Зарѣче признано наглою и щобы комісія буджетова полагодила ей таки на найблизшомъ засѣданю. Принято.

Намѣстникъ гр. Бадені зъ мѣсця комісаря правительственного промовляе по польски: Передъ кількома днями комісарь правительственный одповѣдаючи на интерпеляцію пос. Окуневского про нетактовне поступованье комісара въ Гвоздци, заявивъ, що правительство не мало о томъ вѣдомости и що по переведеню слѣдства одповѣдно покараесь виновного. Тожь заряджено слѣдство и выделеговано до него одного зъ околичныхъ старостъ и выказало ся, що сей тяжкій закидъ не маѣ мѣсця. Не лишь селяне, наведенѣ въ интерпеляціи, не потвердили мнимыхъ словъ, обаджаючихъ а выголошеныхъ комісаремъ, не лишь комісарь Вайдовичь, одкликуючись на присягу службову, заперечивъ всему, але навѣть пять офіцировъ присутныхъ подъ той часъ въ Гвоздци зознало на заевывъ своихъ зверхниковъ, що поступованье комісаря було цѣлкомъ тактовне.

Звертаю увагу, що Вп. интерпеляты вже въ трехъ интерпеляціяхъ подносили тяжкѣ закиды, котрѣ показались цѣлкомъ неправдивыми. Тому прошу, щобы въ интерпеляціяхъ подавано факты, але докладнѣ и правдивѣ, навѣть въ дробницяхъ, а такѣ интерпеляціи можуть мати успѣхъ. Иншѣ интерпеляціи зъ неправдивыми закидами хиблять цѣли, а менѣ утруднять обовязокъ и задачу строго наглядати порядокъ. Такожь тяжку кривду наносить ся урядникамъ, котрѣ зачѣпленѣ въ интерпеляціяхъ не можуть ся боронити.

Прошу ще разъ подавати въ интерпеляціяхъ факты и жалобы, цѣлкомъ точнѣ що-до самои рѣчи, що справдѣ наведене въ интерпеляціяхъ стало ся а не чого не було, а лишь може хаба якійсь wirzchrzyciel хотѣвъ, щобы було стало ся.

Предложенье правительственне зъ прелімінаровъ фондовъ индемнізаційныхъ всходнои и заходнои Галичины на рокъ 1891 — та справозданье выдѣлу краевого що-до краевыхъ складовъ публичныхъ въ Краковѣ и Львовѣ — одослано до одповѣдныхъ комісій.

Пос. Антоневичь мотивуе свое внесенье що-до отвореня въ замку олеськомъ низшои школы рольничои. Численнѣ петиціи околичныхъ громадъ домагають ся такои школы въ той околиці. Внесенье просить одослати до комісіи господарства краевого. Принято.

Пос. Романчукъ мотивуе свое внесенье: Шѣсть лѣтъ минуло, якъ першій разъ поставивъ я внесенье въ справѣ рускихъ школъ. Тогдѣ не полагоджено внесеня а одослано для справозданя до выдѣлу краевого. Одъ того часу що року та справа выринае въ той палатѣ. Розказуе одтакъ всѣ свои внесеня, ставленѣ въ справѣ рускихъ школъ и способъ якъ ихъ полагоджувано; найчастѣйше не выходили они зъ комісій на порядокъ дневный нарадъ соймовыхъ. Потреба гімназій въ нашомъ краю признана правительствомъ краевымъ а навѣть по части центральнымъ правительствомъ. Потребу рускихъ гімназій доказали Русины вже давнѣйше, а закидъ, мовь бы не мали достаточного числа учениковъ, упадае супротивъ такъ гарнои фреквенціи въ Перемышли и у Львовѣ.

Потребу новыхъ семінарій учительскихъ выказуе хочьбы се, що минувшого року було 216 школъ народныхъ безъ учителя, 1470 школъ мало повѣренну науку, а 200 школъ було обсадженыхъ людьми безъ нѣякои кваліфікаціи до того. Въ рускихъ семінаріяхъ бувъ бы рускій языкъ выкладовымъ але и польскій языкъ бувъ бы предметомъ науки.

Яка судьба сегорочне внесенье выжидае не знати: але теперь можна чиномъ доказати неправдивость звычайного тверджения, мовь бы Русиновъ не можна було нѣчимъ вдоволити. Всѣ Русины, одъ князѣвъ церкви, котрій першій подписали внесенье, ажь до послѣдного селянина, домагають ся полагодженя сеи справы. Живемо въ державѣ, котра може розвиватись лишь при розвою и вдоволеню всѣхъ народностей и котрои девізою есть iustitia fundamentum regnorum та viribus unitis. Внесенье одослано до комісіи шкільнои.

Пос. Мерунович мотивуе свое внесенье що-до утворена „краевого фонду позичкового“, щобы улекшити громадамъ сѣльскимъ будувати школы народнѣ — Внесенье одослано до комісіи буджетовои.

Комісія господарства краевого въ справѣ посады референта справъ рольничихъ въ краевомъ выдѣлѣ вносить, щобы 1) выдѣлъ кр. ще сеи сесіи предл жавъ внесенье що-до установленя сталои комісіи краевои для справъ рольничихъ и 2) утворенье посады референта одкладае ся ажь до полагодженя повысшои першои точки внесеня.

Пос. Романовичь зазначуе, що комісія господарства краевого розсуджаючи повысшу справу, не завозвала на свои нарады члена выдѣлу краевого, котрый могъ бы бувъ боронити предложеня выдѣлу кр. Противъ самого внесеня не маѣ нѣчого закинути, хочь и мусить зазначити, що переведенье въ практику того внесеня надто трудно.

По промовѣ пос. Лянього, въ котрій боронивъ истнованя патріотичнои и пожиточнои дѣяльности краевыхъ товариствъ рольничихъ — и по промовѣ пос. Полянowского, яко заступника предсѣдателя комісіи господарства краевого, що-до внесеня комісіи — та по одповѣди справоздателя пос. Едв. Гаджеёвича принявъ соймъ внесенье комісіи.

Пос. Фрухтманъ здае справу именемъ комісіи правничои зъ петиціи перемышлянскои рады повѣтовои и бучацкого выдѣлу пов. о змѣну закона зъ 23 мая 1883 въ справѣ вписовъ до книгъ грунтовыхъ и вносить одступити правительству до скорого увзлядненя.

Пос. о. Гаморакъ здае справу именемъ комісіи петиційнои въ петиціи Адольфа Гроховальского въ справѣ часткового звороту коштовъ за розслѣды въ цѣли полученя Днѣстру зъ Сяномъ каналомъ навігаційнымъ и вносить щобы одступити выдѣлови краевому до оцѣнки и можливого полагодженя. — Пос. Антоневичь вносить, щобы петицію Гроховальского одступити выдѣлови краевому до здання справы соймови. — Пос. Розвадовскій есть противный довгому урадованю а вносить признати 150 зр. ремунерація. — Внесенье словъ Антоневича и Розвадовского подперто достаточно и справоздавець о. Гаморакъ починае говорити по руски. Маршалокъ перебивае и заявляе: Минувшого року мій попередникъ рѣшивъ справу референованя въ користь языка польского, я зновъ такъ интерпретую ту справу, що если справоздавець маѣ що одповѣдати одъ себе то може говорити по руски а зновъ въ имени комісіи маѣ говорити по польски.

Пос. о. Гаморакъ зазначуе, що мало маѣ що одъ себе заявити, а що въ имени комісіи скаже, то такожь...

Вчинивсь шумъ. Голосы: Nie z tego miejsca, nie z trybuny. Деякѣ послы: Kaipi, Ковловскій заявляють, що о. Гаморакъ заявивъ, що складае рефератъ, тожь и не маѣ що говорити зъ трибуны по руски.

Пос. Романчукъ заявляе, що можна и зъ свого мѣсца и зъ трибуны говорити не лишь справоздавцеви, але и послови, тожь вольно говорити ему и по руски. Тамтого року говоривъ зъ трибуны пок. Грохольскій. — Пос. Стан. Бадені есть тои самои гадки, що и пос. Романчукъ, а если маршалокъ порѣшивъ, що справоздавець одъ себе промовляти може по руски, то и пос. Гаморакъ може говорити по руски. — Кс. Сава заявляе, що справоздавець лишь въ имени комісіи може говорити, а не одъ себе, бо то лишь може мати мѣсце въ комісіи, то если говорить въ своемъ имени, най зойде зъ трибуны. — Гр. Голыевскій каже: не треба триматись пословицѣ „крути, верти“, а рѣшучо сказати, чи справоздавець може говорити по руски? — Пос. Петрускій хоче зъ своеи практики навести, мовь бы нѣхто яко справоздавець не говоривъ зъ трибуны по руски, але пос. Романчукъ и кн. Чарторыйскій вказують ему справозданя стенографічнѣ, що якъ разъ противно Лавровскій и Ковальскій говорили по руски.

Маршалокъ заявивши, що не чувъ, мовь бы о. Гаморакъ складавъ рефератъ, тожь удѣляе ему голосу.

Внесеня пос. Антоневича и Розвадовского упали а перейшло внесенье комісіи петиційнои.

О. Гаморакъ вносить, зновъ яко справоздавець, щобы надъ петиціею инваліда зъ Санока Вол. Вайса о запомогу перейти до порядку дневного. Принято.

Слѣдують справозданя комісіи петиційнои на удѣленье veniam studiorum двомъ дістаріямъ выдѣлу краевого и на выплату Вол. Бурсѣ, мѣщаннови станіславовскому стипендійнои раты, котру его помершій сынъ не побравъ. — Пос. Петрускій забравъ въ той послѣдній справѣ голосъ и противить ся такій выплатѣ, бо та рата вже втягнена до капіталу основного, та вносить перейти до порядку дневного. Соймъ переходить до порядку дневного.

При внесеню комісіи петиційнои, щобы опустити жидамъ, потратившимъ на арендѣ мыта, якусь часть чиншу за вынаемъ — забравъ голосъ пос. Мізя и внѣсъ, щобы перейти надъ петиціями до порядку дневного, бо жидъ якъ бы заробивъ, то бы не звернувъ краевому фондови. Соймъ перейшовъ до порядку дневного.

Пос. Окуневскій забирае голосъ и одчитуе листъ зъ Коломыи, де сказано, яку пресію робили староста и комісарь на селянахъ при складаню протоколу. — Маршалокъ одбирае голосъ, бо се есть дискусія надъ правительственнымъ заявленьемъ. (Намѣстникъ: To nie prawda; пос. Окуневскій: щира правда.)

На томъ закончено засѣданье.

Телеграмы „Дѣла“.

Петербургъ 28 жовтня. Міністерство войны лагодить проектъ, посля котрого теперѣшнѣ округи военнѣ мають бути знесенѣ а будуть лишь утворенѣ три окремѣ арміи: повночна, заходна и полуднева.

Лондонъ 28 жовтня. Ген. Обручевъ мавъ одержати порученье уложити военнѣ условія, на котрыхъ могло бы прийти до союза Россіи зъ Францією.

Париж, 28 жовтня. Президентъ міністровъ Фрейсіне занедужавъ небезпечно.

Берно 29 жовтня. Клерикалы и лібералы въ тессиньскомъ кантонѣ станули збройно противъ себе. Рада звязкова выслала до Тессину и Фрайбурга войско.

Атины 29 жовтня. Выборы до парляменту выпали зовсѣмъ въ дусѣ опозиціи, котра маѣ теперь большость 50 голосовъ. Трікупісъ подавъ ся до димісіи а король поручивъ Деліянісови утворити новый кабінетъ.

Гаґа 29 жовтня. Вчера одбуло ся засѣданье обохъ палатъ, на котромъ міністры заявили, що король не въ силѣ дальше управляти державою; нинѣ маѣ бути порѣшена справа утворея реґентіи.

ПОДЯКА.

Зъ волѣ Всемогучого неумолима смерть забрала дня 20 жовтня передъ часомъ, бо заледви въ першой веснѣ житя нашого найлюбезнѣйшого сына бл. п. Илярія. Въ томъ тяжкомъ смутку и великой та песподованой стратѣ, оддаленѣ одъ родины, дозналивы правдиво сердечного сповчутя и одрады зо стороны Вп. пп. Волощаковъ зъ Колодрубъ и пп. Салуковъ зъ Повергова. Не въ силѣ вывдячитись Вамъ за те, приймѣть одъ насъ сю прилюдну подяку, яко маленькій выразъ чувства вдячности, якою переповненѣ нашѣ серця. Передовсѣмъ складаемо сердечну подяку Вамъ Всч. Волощакъ за безкористовне одправленье и звеличанье похорону бл. п. Илярія, тожь само дякуемо и Вашой Всч. сопрузѣ яко нашой правдивой Добродѣйцѣ въ такъ прикрой для насъ хвили. Дякуемо и Вамъ пп. Салукъ за Вашъ трудъ и одраду для нашихъ зболѣлыхъ сердець родительскихъ. Неменше складаемо подяку Вамъ пп. Войнаровскій и Вамъ ч. громадяне зъ Повергова, що зволили взяти участь въ томъ сумномъ обрядѣ. Спаси-Богъ Вамъ всѣмъ!

Въ Повергові дня 23 жовтня 1890.

Іоанъ и Магдалина зъ Ортыньскихъ Верхолы, родичѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **П. В. Струтиньскій**, совѣтникъ въ Мостарѣ въ Боснѣ, прославъ на нашѣ руки: для тов. „Просвѣта“ 5 зр., для „Шкільнои помочи“ 5 зр., для Товариства педагогічного 5 зр., за що ему въ имени сихъ товариствъ складаемо подяку.

Переписка Редакціи и Администрациі.

— **Всч. Галык. въ Стрыю.** Заплачено за сей рокъ 50 кр., бо 14·50 зр. пошло на довгъ зъ попереднього року. Просимо о насъ не забувати такъ довго. — **Вп. Струг. въ Мост.** За ласкаву память о нашихъ товариствахъ сердечно дякуемо. — 29·35 зр. мы достали и передали посля призначеня. — **Всч. Кмиц въ Гнил.** За рокъ 1891 прийде намъ ще 1·25 зр. — **Всч. Пасѣчн. въ Пьот.** За рокъ 1891 належить ся намъ ще 2·50 зр. — **Всч. Пирож. въ Тудоров.** За сей рокъ заплачено доперва 3·50 зр, бо 6·50 зр. було довгу; просимо не забувати о насъ. — **Всч. Лит. въ Мужил.** 5 зр. достали: все зроблене посля жаданя, чи выслати почтою. — **Вп. Ден. въ Яструб.** Заплачено до конця року. — **Всч. Моров. въ Вета.** Заплачоно до 20 жовтня с. р. а не до 30 жовтня.

Цѣна збожа и других ъ продуктовъ.

22. н. ст. жовтня 1890.

Львовъ: Пшениця 7·50 до 8·10, жито 5·75 до 6·20, ячмѣнь 5·50 до 7·—, овесъ 6·25 до 7·—, горохъ 5·75 до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·— до 10·75, льнянка — до —, конюшина червона 40·— до 50·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль одъ 60·— до 120.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литровъ 12.25 до 12·75 зр.

Тернополь: Пшениця 7·40 до 8·—, жито 5·50 до 6·05, ячмѣнь 5·25 до 7·—, овесъ 6·— до 6·75, горохъ 5·50 до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 40·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Подволочиска: Пшениця 7·25 до 7·85, жито 5·50 до 5·80, ячмѣнь 5·25 до 6·85, овесъ 5·90 до 6·45, горохъ 5·50 до 8·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —; конюшина червона 38·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·70 до 8·25, жито 5·80 до 6·35, ячмѣнь 5·75 до 7·25, овесъ 6·50 до 7·10 горохъ 6·— до 8·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Надосланє.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе одъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Всѣлякій Листы заставнї Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнї Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґації пропинаційнї
Всѣлякій обліґації довгу державного
Зелѣзничї обліґації першенъства
Львосы державнї и приватнї
продае подъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 163—156 Домъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся одворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

До выграня франковъ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. льосованье найблизше
италійскихъ льосовъ
Червоного Хреста
заґарантованыхъ италійскимъ правительствомъ
4 тягненя рочно до конця льосованя.
Продае по курсѣ денномъ и на сплаты мѣсячнї
5 льосовъ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.
3 льосовъ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.
поручае
АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ
домъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.
Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“
ренумерата цѣлорочна на провінцію зр. 1·50.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякій приукрашеня церковнї, олтары, иконостасы, амвоны, олтарики, конфесіонады, лавки и др. пбсля найновѣйшихъ взорновъ и пбсля всякихъ жадань
3604 35—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Билеты візитовї, карты весѣльнї, дипльомы и всякї роботы літоґрафічнї выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**
А. ПРИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

!!! УЛИЦЯ Краковска 6 КОМНАТА до СНѢДАНЬ

Новый господарь по Данилевичу. 3686 5—5

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, мапьерки, ремѣнцѣ до пакунковъ, подушки, шапки и всякї приборы до подорожи
2573
поручае найдешевше
ТОРГОВЛЯ
Братовъ Лянгнеровъ
Львовъ, Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

АНТОНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКОВѢ
ФАБРИКА ПАРОВА
Цикоріи, Сурогатовъ кавы и кавы фіґовои
въ Раковцяхъ подъ Краковомъ
Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлї и рольництва.

Выготовляе зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, одзначаючї ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручае передовснмъ:
Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову француску Розманита,
Цикорію краковску горку. 3347 41—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новость).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевысшаючї прикметами всѣ сего рода заграничнї продукты, надѣю ся, що нашї Вп. Господинѣ. котрї окружають все и всюды своею приклонностію краевый промыслъ, схотятъ и въ томъ случаю подпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговлихъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I-а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаеся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои маe свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне
У Львовѣ при улици Третого Мая число 7
доси подъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій**, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власность.

Маючи честь повѣдомити о томъ П. Т. Публичность, осмѣляюсь повѣдомити, що всякї знятя выготовляю особисто, посля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовомъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ
Едвардъ Тшемескій,
Заведенье арт.-фотоґрафічне
у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пбсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красной оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ достаютъ даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Достати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Орменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

НАКЛАДОМЪ
Редакцiѣ „Дѣла“
выйшли:
1) Оповѣданя Ол. Кониського цѣна 20 кр.
2) Нашї коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

Вже выйшовъ мин. тыждня

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рокъ 1891.
Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.
Достати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и во всѣхъ большихъ складахъ.

Вѣденьскій магазинъ товаровъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львовъ, пл. Капітульный число 3.
En gros! En detail!
Найдешевшій и найбольшій складъ въ цѣлой Галичинѣ.
Кождои суботы выпродажа рештокъ.
Илюстрованї цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенї найдешевшій сталї цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючї пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтовъ, гафтованыхъ поноскъвъ до бѣля, вельонбвъ, Fichus, товаровъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтовъ, перъ, капелюховъ, товаровъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетовъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкоряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣриковъ, маншетовъ, краватокъ, бѣля Єгера, капелюховъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледовъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескї суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнї **занавѣсы джутовї** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскї зр. 3.30 и 3·75; требізонтскї зр. 4.2 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнї **комплетнї занавѣсы коронковї** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на ложки и конѣ Кождого часу кольксотъ останковъ ходниковъ по 8—12 метровъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ томъ оддѣлѣ суть **янаньскї и всходнї спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимовъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь ходниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбольшій складъ англійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточї, запаски дамскї и дѣточї, плащики и чапочки дѣточї. Панчохи дамскї и дѣточї. Найбольшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли
улиця Казимировска (давнѣйше Львовска)

поручае Вп. Публицѣ: СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЇ: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубовъ, кремы, помады и воды до волося, вусовъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІ для лѣкарвъ, хемікбвъ, піротехнікбвъ, аптикарвъ; ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНІ зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕЗІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣриковъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помостъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикбвъ и лякиръ до чорненя шкбры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить одъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Ворменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр., на повъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збоже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рольникъ безъ всякихъ ударовъ елементарныхъ могъ дождати ся жнивъ; а дождавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, зобране збоже, въ кольксхъ хвиляхъ забирае и перемѣняе въ попелъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рольникъ стае цѣлкомъ бѣднымъ, если онъ завчасу не постарае ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честномъ заведеню.**

Небезпечность огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладае на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своеи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекурації.**

Для господарвъ дае добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідуе шкоды при помочи двохъ мужевъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирае, при чомъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджуе.**

Взагалѣ „Славія“ старае ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ больший користи и обовязки свои взглядомъ членовъ якъ найсовѣстнѣйше выповняти.

За дуже умѣрену оплату убезпечае „Славія“ не лишь будынки господарскї, знаряды, худобу и т. д., но **на означеный часъ уже одъ 3 мѣсяцевъ** почавши, такожь запасы збожа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грозбй небезпечности и такъ подъупавшомъ станѣ економічномъ всего краю подъ дуже користными условіями асекурацівными, якъ дае „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збоже по крайной мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимае, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улици Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Голоене Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

СКЛАДЪ КАВЫ
въ найлѣпшомъ родѣ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кіло зр. 1·90
на провінціи 4¾ кіло зр. 9.60
франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родовъ кавы котрї иншій подъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може переконатися, чи достане деинде **по той цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.**

Кава палена ½ кіло зр. 1·20.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр. ТЯГНЕНЬЕ ВЪ ЧЕТВЕРЪ

3648 (40—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

11 льосовъ **10** зр. — **2291 ВЫГРАНЫХЪ** — **6** льосовъ **5** зр. **50** кр.

Льосы по 1 зр. суть у львовскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского.

Ч. 236 и 237. Львôвъ, Пятница 19 (31) жовтня 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Бароли Лабданка 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gaus, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком
въ Австрії: на цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
за Границем: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр на чверть року . . . 6 зр
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на конечне застереженье. — Реклямації неопечатані вôльні вôдъ порта
Поодинокe число коштує 8 кр. а. в.
Оголошення принимаються по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надосланe“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. вôдъ строки.

☞ Вчерашне число „Дѣла“ сконфіскувавъ ц. к. прокураторъ державный п. Середовскій за вступну статью, де мы якъ найспокôйнѣйше розобрали ôдповѣдь намѣстника рускимъ посламъ що-до интерпеляцій и справу рускои промовы въ соймѣ зъ трибуны референта. Якѣ мотивы конфіскаты подасть намъ п. прокураторъ, не вгадаємо, бачимо лишь одно, що нинѣ конфіскують за такѣ рѣчи, за якѣ за часôвъ Гіртльера не конфісковано...

Бесѣда пос. Романчука,

выголошена на засѣданю сойму дня 29 н. ст. жовтня при мотивованю свого внесеня шкôльного.

Высовій сойме! Шѣсть лѣтъ минуло, якъ я першій разъ въ сѣй высокôй палатѣ выступивъ зъ внесенями на розширенье обему правъ рускаго языка въ школахъ народныхъ и середныхъ. На засѣданю зъ дня 2 жовтня 1884 р. внесъ я новелю до теперѣшного закона о языцѣ выкладовôмъ, домагаючи ся, щобы въ тыхъ мѣсцевостяхъ, де есть бôльше шкôлъ народныхъ, а людность мѣшана, бодай въ однôй школѣ языкомъ выкладовымъ бувъ языкъ другои народности, скоро та народность становить, що-найменше четвертину всеи людности, або що-найменше 3.000 душь, а въ середныхъ школахъ щобы въ рôвнорядныхъ клясахъ на жаданье родичôвъ 25-тьохъ ученикôвъ заведено заразъ рускій языкъ выкладовый. Высовій соймъ не залагодивъ въ тôмъ роцѣ меритôрично мого внесеня, а передавъ его выдѣлови краєвому до розслѣдженя и предложеня зъ своими внесенями на найблизшôй сесіи. Ôдъ того часу справа шкôлъ рускихъ майже щороку трактована або бодай порушева була въ соймѣ. Въ сѣчни 1886 року по 3-дневныхъ дебатахъ и повторнôмъ вдосланю цѣлои справы до комісіи ухваливъ Высовій соймъ лише першу часть мого внесеня, дотыкаючу шкôлъ народныхъ, тай то зъ такими застереженями, котрѣ вартôсть его робили илюзоричною. Анѣ сеся устава, анѣ устава ухвалена на внесенье гр. Войт. Дѣдушицкого о обовязковôй науцѣ рускаго языка яко предмету въ гімназіяхъ не одержали цѣсарскои санкціи. Отже на послѣдующôй сесіи я поставивъ два новѣ внесеня: одно на заложенье рускои гімназіи въ Перемышли и рускихъ паралельокъ при шѣстьохъ гімназіяхъ въ иншихъ мѣстахъ, друге на заложенье рускои семінаріи учительскои и рускихъ шкôлъ народныхъ въ вôлькохъ бôльшихъ мѣстахъ. Се друге внесенье не приѣшло пôдъ обрады, а перше залагоджено 24 сѣчня 1887 року въ той способѣ, що ухвалено рускѣ паралельки при гімназіи въ Перемышли w miarę udowodnionej potrzeby. На щастье Русинôвъ цѣсарске розпорядженье унормувало сю справу въ той способѣ, що ôдъ року шкôльного 1889 заведено тамъ сталѣ паралельки пôдъ окремымъ управителемъ. То единый додатный результатъ изъ всѣхъ моихъ внесень, изъ всѣхъ розправъ соймовыхъ и трудôвъ комісійныхъ.

Въ роцѣ 1888 я поставивъ нове внесенье въ справѣ заложеня рускихъ 4-клясовыхъ шкôлъ народныхъ въ сѣмохъ бôльшихъ мѣстахъ евентуально за пôдмогою краєвою, однои рускои семінаріи учительскои и рускихъ паралельокъ при двохъ гімназіяхъ. Внесеня того не залагоджено навѣть въ комісіи. Наконець въ 1889 роцѣ я поставивъ дальше внесенье, ограничене вже лише на гімназію и учительскѣ семінаріи зъ помноженьемъ шкôлъ народныхъ. Внесенье те залагоджено справдѣ въ комісіи, мимоходомъ сказавши, некористно, але оно не приѣшло передъ повну палату. Отже теперь я поновляю мое торбчне внесенье майже въ незмѣненôй формѣ.

Мотивувати потребу рускихъ шкôлъ тôлько разôвъ умотивовану мною въ соймѣ, розслѣджувану въ выдѣлѣ краєвôмъ, а навѣть въ радахъ повѣтовыхъ, обговорювану въ комісіи шкôльноѣ и дискутовану въ повноѣ палатѣ, я уважаю за зовсѣмъ злишне. Я зроблю тôлько двѣ замѣтки. Потреба новыхъ гімназій въ нашôмъ краю узнана есть всесторонно, межи иншими такожь правительствомъ краєвымъ, а въ части и центральнымъ. Потребу рускихъ гімназій доказують: число рускои людности въ краю и число рускихъ ученикôвъ въ гімназіяхъ. Головный закидъ противъ закладаню рускихъ гімназій, т. є. обава, чи будуть они мати достаточну фреквенцію, ôдпертый свѣтло результатомъ въ рускихъ паралелькахъ въ Перемышли.

Тамъ сего року въ трехъ клясахъ есть 160 ученикôвъ, а въ самôй першôй класѣ есть 60 ученикôвъ; отже властиво повинна бы тота кляса бути подѣлена на два ôддѣлы, т. є. паралелька повинна бы мати ще паралельку. Число рускихъ ученикôвъ гімназіяльныхъ въ Перемышли въ рускихъ клясахъ есть далеко бôльше якъ було перше въ тыхъ самыхъ польскихъ клясахъ. Коли жь при тôмъ зважить ся, що и въ академічноѣ гімназіи у Львовѣ, доси все ще одинокôй рускôй гімназіи на весь край, число ученикôвъ по основаню рускихъ паралелькôвъ въ Перемышли не зменшило ся, то въ тôмъ есть доказъ, що Русины радо посылають своихъ сынôвъ до гімназій рускихъ.

Друга замѣтка ôдносить ся до учительскихъ семінарій. И тутъ есть признана потреба пôбольшеня числа семінарій, а доказує ея, хочь-бы та обставина, що въ роцѣ школьнôмъ 1890 було 216 шкôлъ вечинныхъ для недостатку учителѣвъ, въ 1468 школахъ подавала ся наука пôвденна, а 200 посадъ учительскихъ було обсадженыхъ особами безъ всякои кваліфікаціи. Противъ рускои семінаріи пôдносить ся головно той закидъ, що у всхôдноѣ части краю суть не тôлько рускѣ але и польскѣ школы, що отже и учительскѣ семінаріи повинны подавати можность узыскання кваліфікаціи въ обохъ краєвыхъ языкахъ. Я однакожь не выключаю польского языка зъ проектованои мною рускои семінаріи, я згодивъ бы ся навѣть, абы оденъ або и два предметы були въ нѣй выкладанѣ по польскѣ, але менѣ иде найбôльше о то, щобы тота семінарія, хоть бы при частковôмъ утраквізмѣ, мала загальный характеръ заведеня рускаго, коли всѣ теперѣшнѣ такъ званѣ утраквістичнѣ семінаріи мають характеръ польскихъ шкôлъ.

На тôмъ кôнчу. Якій успѣхъ буде мати сего року мое внесенье, не знаю; може такъ само якъ въ минувшôмъ и поза-минувшôмъ роцѣ не прийде навѣть передъ Выс. палату. Але то вѣдай не перешкодить Вамъ, панове, якъ и доси не перешкаджало, величати ся великою зичливостію для рускаго народу а закидати намъ ненаситность, що насъ нѣякими концесіями не можна вдоволити! Скажѣть, панове, але скажѣть щиро, зъ рукою на серци, чи благородне то таке поступованье, такѣ слова при такихъ дѣлахъ? Чи не було бы то достойнѣйше народу лицарского, якимъ Вы хвалите ся бути, єли вже не хочете змѣнити свого поступования супротивъ рускаго народу, то успособленье свое хочь тайкомъ, вѣте дѣлами, отверто оказувати такожь и словами. Тажь Вы анѣ не зведете чужихъ, анѣ не бдграшите або знеохотите насъ. Мы, и то мы всѣ, ôдъ князѣвъ нашои церкви, котрѣ перший пôдписали мое внесенье, ажь до бѣдного селянина въ курнôй хатѣ, не устанемо добивати ся нашихъ правъ, не устанемо такъ довго, доки ихъ не узыскаемо. А я маю тверду вѣру, що мы ихъ скорше чи пôзнѣйше, за вашою волею чи противъ вашои волѣ, таки узыскаемо конче, бо мы живемо въ державѣ, котрои рація екзистенціи полягае въ розвою и задоволеню всѣхъ ея народностей и котрои девізами суть: justitia regnorum fundamentum и viribus unitis.

Сли бы черезъ ваше поступованье той жаль до васъ, якій є вже въ серцяхъ Русинôвъ, еще взрôсъ и взмôгъ ся, то будете мусѣли вину того самѣ собѣ приписати. Мы можемо зробити тôлько то, що подаемо Вамъ способность и то способность легку, той жаль улагоджувати.

Я скôнчивъ. Пôдъ взглядомъ формальнымъ прошу, щобы мое внесенье передати комісіи шкôльноѣ. (*Браво.*)

Промова посла д-ра Т. Окуневского.

по ôдповѣди намѣстника гр. Баденього на интерпеляцію въ справѣ гвоздецкôй.

Власне передъ кôнцемъ теперѣшного засѣданя ôдставъ я листъ зъ Гвоздця, въ котрôмъ менѣ пишуть (*читає*):

„Дня 25 с. м. мали мы термінъ въ ц. к. староствѣ въ Коломыи за то, що комісарь Вайдовичь грозивъ селянамъ, що єще бôльше войска пришле и будуть „зъ вашими жѣнками спати на вашихъ лôжкахъ, а васъ на двôръ повыгонять“. Якъ зачали оба старосты и комісарь насъ вговорювати, що мы „не памятаємъ“, сказали мы, що може не памятаємъ. Но теперь на-ново справу ôдкликаємъ и домагаємо ся, щобы насъ заприсяжено...“

Маршалокъ (*перерываючи*): Надъ ôдповѣдью интерпеляціи дискусія есть неможлива.

П. Окуневскій: Я тутъ не хочу розводити дискусіи, але вношу просьбу до Є. Е. п. намѣстника, щобы зволивъ черезъ безсторонного урядника ще разъ перевести слѣдство.

Голосы: То не справа формальна!

Намѣстникъ: Єли ц. к. офіцыры потвердили, то се достаточне.

П. Окуневскій. То я на нишôй дорозѣ докажу, що такъ не було.

Тиха вôйна.

Треба признати, що на поли военныхъ выноходôвъ зроблено въ послѣдныхъ часахъ дуже великій поступъ, бо вынайдено не лишь карабіны, котрыми можна стрѣлити сорокъ разôвъ на мінуту, не лишь мітрайлезу, що може ажь шѣсть сотъ куль наразъ розкинути, та бездимный порохъ, котрый не дозваляе орієнтуватись ворогови на побоевищи, але дипльоматіи европейскôй удалось ще вынайти и тиху вôйну безъ гуку и стуку та безъ проливу крови. Сей найновѣйшій вынаходъ дипльоматіи рôзнить ся ôдъ вынаходу бездымного пороху тымъ, що коли сей послѣдный не дозволяе ворогови орієнтувати ся на побоевищи, то тиха вôйна якъ разъ дае дуже добре слѣдити не лишь безпосередно интересованымъ але и кождому мыслячому зрѣтелеви за кождымъ рухомъ противникôвъ и розпôзнавати, де и въ якôй силѣ находять ся ихъ арміи. Та тиха вôйна веде ся вже ôдъ довшого часу, але коли она зъ-разу вела ся таки дуже тихо и якось нѣбы соромливо, то теперь зачинае ставати чимъ разъ голоснѣйшою и веде ся вже безъ всякои женады та готова наконець перейти въ правдиву, зовсѣмъ явну и голосну.

Ôдъ часу послѣдного зъѣзду монархôвъ въ Ронштоку наказано вѣрити народамъ Европы, що они жиють въ порѣ найглубшого мира европейского, що не грозить имъ нѣяка небезпечность, бо все осталось по давному. И хто жь бы не радъ тому вѣрити? Все осталось по давному, а навѣть зновъ заповѣдженый въѣздъ мужѣвъ державныхъ въ Мілянѣ ôдбудесь на ладъ давнѣйшихъ и певно закôнчить ся зновъ оголошеньемъ вѣчного мира въ Европѣ; тôлько-жь дивна рѣчь, що тиха вôйна якъ вела ся такъ веде ся и дальше, и мабуть буде вести ся такъ довго, доки не прийде ажь до того стадіюмъ, въ котрôмъ буде могла яко доспѣвшій овочь дипльоматичнои роботы показатись явно свѣтови.

Характеристичною ознакою теперѣшнои поры есть, що чимъ сильнѣйше стягають ся связи, котрѣ сполучають три державы середнои Европы, тымъ бôльша, тымъ сердечнѣйша настае дружба мѣжь противниками сихъ державъ, межи Россією а Францією. Франція не вважись выступати зъ своими симпатіями, то нинѣ документують ихъ вже такъ отверто и смѣло, що можна бы майже думати, що обѣ тѣ державы заключили зачѣпно-ôдпорный союзъ зъ собою. Франція доставляе Россіи часть новыхъ карабінôвъ и посылае ѣй стрѣльну бавовну цѣлыми кораблями; россійскѣ генералы ѣздять до Франціи, щобы тамъ студіювати и наочно пересвѣдчити ся о станѣ французскои арміи та здавати справу цареви зъ своихъ спостережень. Черезъ Лондонъ розбѣгшлась навѣть вѣсть, що шефъ россійского ген. штабу, ген. Обручевъ, мае розвѣдати въ Парижи, пôдъ якими условіями мала бы Франція приступити до союза зъ Россією и якъ въ такôмъ случаю готова бы она була розпорядити своими военными силами, то значить, яку часть своеи арміи могла бы она и хотѣла дати до розпорядимости Россіи. Обявы симпатій обохъ сихъ державъ для себе ростуть зъ кождымъ днемъ и нѣхто вже зъ ними не крые ся. Россійска праса розпустила теперь зъ великою радостію вѣсть, що президентъ французскои републики мае зъ весною, въ маю, приѣхати на выставу до Москвы и що перебуде въ Россіи довшій часъ, бо поѣде на Кавказъ и до Криму. Чи оно такъ дѣйстно стане ся, о тôмъ можна сумнѣвати ся, бо президентови републики не такъ легко якъ якому небудь монархови выбирати ся на довшій часъ за границю, але вже той самъ фактъ, що праса россійска важить ся хочь бы лишь гадку такои гостины пôдносати, вказуе ясно, якъ велика симпатія, якъ тѣсна связь настала межи обома державами.

Але чого не вôльно высказати або хочь бы лишь показати по собѣ найвысшимъ репрезентантамъ державы, то може зрадити ихъ служба, то можуть высказати приватнѣ люде, котрыхъ не вяже нѣяка одвѣчальность. Россійска дипльоматія не вважесь вже майже нѣякими взглядами, коли ходить о то, щобы задокументувати свое становище супротивъ тыхъ, котрыхъ уважае противниками Россіи, а Французы зъ своеи стороны не знають навѣть, якъ вже мають якъ найголоснѣйше выявляти свою симпатію и прихильность для Россіи. Они користають зъ кождои нагоды, хочь бы навѣть такъ приватнои натуры, якъ весѣлье доньки россійского амбасадора бар. Моренгайма въ Парижи, скоро лишь можуть высказати Россіи якесь чемне слово и знають, що оно уколе ихъ противникôвъ.

Але гратуляція Парижанъ, высказана россійскому амбасадорови, була чимсь бôльше якъ лишь самою демонстраціею; она була высказаньемъ чувства, зъ котрымъ хиба лишь тогды даемось почути, коли знаемо, якъ тѣсна насъ лучить связь зъ тыми, котрымъ его высказуемо. Дня 28 с. м. ôдбувало ся вѣнчане доньки бар. Моренгайма зъ французскимъ поручникомъ Сезъ. Се дало Парижанамъ нагоду выявити хочь посередно свои чувства для Россіи. За иніціятивою бувшого французского капітана Пейневіля постановлено выслати до Моренгайма депутацію зъ гратуляцією и вручити ему кошикъ цвѣтôвъ. Коли депутація явила ся, промовивъ бувшій посолъ Фреболь до амбасадора: „Коли Французы входять до дому посла, то есть се велика подѣя, котра переступае границѣ звычайного торжества роднинного, а жителѣ Парижа хотѣли при сѣй нагодѣ дати доказъ своеи великои симпатіи для посла и россійского народу и хотѣли показати, якъ велику вагу кладуть они на все то, що може пôднести взаимну дружбу обохъ народôвъ, дружбу, котра лѣпше якъ всякѣ договоры скрѣпляе миръ въ Европѣ, а тымъ самымъ и добробытъ Франціи. Бар. Моренгаймъ уважавъ ся завсѣгды щирымъ приятелемъ Франціи. Ôдъ коли царь повѣривъ ему місію заступати въ Франціи великодушный народъ россійскій, працювавъ Моренгаймъ надъ пôднесеньемъ симпатій обохъ народôвъ. Але ôнъ далъ ще бôльшій доказъ своеи прихильности для Франціи, ôддаючи щастье своеи дитяны въ руки Француза. Тымъ давъ ôнъ доказъ, якъ высоко поважае французку армію, котрои имя то само значить, що хоробрôсть, честь и патріотичне самопожертвованье.“ Фреболь закôнчивъ свою промову словами: „Высказуючи чувства семои части Парижа для Россіи и вашого дому, завѣряю васъ, що тѣ чувства подѣляють всѣ Французы, въ котрыхъ груди бе патріотичне серце.“

Ôдповѣдь бар. Моренгайма була, якъ пристало на дипльомата, зовсѣмъ безбарвна и лишь его жена пôдчасъ гостины промовила до депутаціи сими словами: „Вы зневолюете насъ забувати, що мы не въ своѣй ôтчинѣ. Въ такій день чуемо мы добре, якъ дорогою есть для насъ Франція.“

Ото маленькій епізодъ зъ тои тихои вôйны, яка веде ся нинѣ въ Европѣ; другій есть такій: Франціи дуже не на руку Італія и ея связь зъ Австро-Угорщиною та Нѣмеччиною. Франція старае ся отже пôдложити бодай маленьку міну пôдъ хату свого противника и хоче выкористати републиканьскій рухъ въ Італіи. Въ Парижи завязавъ ся комітетъ, ко[illegible] памятникъ Гарі; задачу поставити въ минѣ французко-італіяньскои [illegible] енной и участи Гарібальдіого въ вôйнѣ противъ Нѣмеччины. До сего комітету вôйшли: сенаторъ Шельшеръ, Жіль Сімонъ, директоръ банку Манінъ. Брiссонъ, Шальмель-Лякуръ, Сойль, ген. Кампенонъ, Клеммансо, Льокроа, Рейнашъ и др. Рѣчь очевидна, що италіяньскѣ республиканe и почитателѣ Гарібальдіого будуть мусѣли брати участь въ сѣмъ дѣлѣ и певно будуть старати ся ще бôльше ширити вплывъ и стремленя Франціи въ Італіи. Теперѣшне правительство италіяньске мае вже и такъ досыть клопоту зъ републиканами а Франція приносить ему ще бôльше нового. О то и ходить Франціи и она стараєсь, о скôлько може, ослабити Італію.

Але вже найбôльша хочь на разѣ нешкôдлива пукла бомба на Всходѣ. Въ Греціи ôдбувались оногды новѣ выборы до парляменту. Результатъ ихъ выпавъ майже несподѣвано, бо теперѣшне правительство узыскало ледви трету часть голосôвъ. За то узыскала опозиція пôдъ проводомъ Деліяніса круглыхъ 100 голосôвъ и кабінетъ Трікупіса змушеный бувъ уступити а Деліянісъ дôставъ місію утворити новый кабінетъ. Рôзница межи сими обома проводирями грецкого народу есть впадаюча въ очи: Коли Трікупісъ есть за оглядным веденьемъ політики и хилить ся бôльше на сторону захôднои Европы та есть тои думки, що треба бôльше числити ся зъ тридержавнымъ союзомъ, то Деліянісъ пре бôльше до енергічнои акціи; ôнъ видить спасеніе Греціи лишь въ енергічнѣйшôмъ веденю політики заграничнои и въ тѣснѣйшôй связи зъ Россією та бôльшôмъ выступуваню противъ Туреччины. Не дасть ся заперечити, що побѣда Деліяніса стоить въ тѣснôй связи зъ конфліктомъ грецкого патріархату зъ Портою, хочь бы лишь въ такôй, що грецка опозиція выкористала сей конфліктъ при выборахъ. Но суть ознаки котрѣ допускають доглянути сю связь ще глубше и шукати ея причины ажь далеко на пôвночи. На разѣ певно не можна припускати, щобы змѣна правительства въ Греціи могла занепокоити Европу въ великôй мѣрѣ, але все таки треба ея уважати за зручно пôдложену міну пôдъ дряхлый орґанізмъ Туреччины.

Ого найвидиѣйшѣ ознаки тихои вôйны, яка веде ся нинѣ въ Европѣ, а поменшихъ далось бы множество навести, хочь бы ось такѣ, якъ: высыланье оружія въ Россію до Сербіи и Чорногоры, всѣлякѣ аґітаціи въ Арменіи и Македоніи. По-при то все роблять ся ще по тихоньки всѣлякѣ можливѣ приготовленя и до явнои вôйны: то улѣпшуесь ще въ дечôмъ орґанізація и узброенье армій, то ставить ся одна и друга зелѣзница стратеґічна або закладаесь другій шляхъ на давныхъ, закрывае ся и гоить ся внутрѣшнѣ раны, якъ лишь можна, та умовлюесь зъ давнѣйшими союзниками и шукае ся новыхъ а все то разомъ покрывае ся, о скôлько можна, заслоною

загального мира европейского. Отъ и маленькій образокъ теперѣшнои ситуаціи въ Европѣ.

Справы соймовѝ.

Въ списѣ одчитаныхъ вчера петицій до сойму находять ся: Выдѣлъ пов. въ Бродахъ о полекшу гіпотечныхъ вписовъ; выдѣлы пов. въ Сокали и Жидачевѣ въ справѣ додатковъ одъ доходового податку пропінаційного; рада мѣста Підгаєць о будову зелѣзницѣ въ тамтой околици; рады школьнѝ въ Роздолѣ, Верчанахъ, Залѣщяхъ, Давидовѣ, Фирлѣевѣ и Ольшаници о реорґанізаціи школъ або підвышенье учителямъ платнѣ; учителѣ школъ народныхъ о підвышенье платнѣ, вчисленье лѣтъ служби або о пятилѣтнѝ додатки; Товариства: „Miłosierdzie pod Opatrznością“ у Львовѣ, тов. „Гаразд“ въ Яворовѣ, бурса им. „Крашевского“ въ Дрогобичи, „Руска Бурса“ въ Тернополи, Oświata ludowa въ Краковѣ, Выдавництво Dziełek ludowych у Львовѣ о запомоги; Каз. Сквирчиньскій, дістарь краевого выдѣлу о veniam aetatis; 8 особъ о запомогу на образованье въ штукахъ, спѣвѣ або музицѣ; Марія Зальеска, Юлія Шашкевичева, Марія Заклиньска о запомогу; гром. Кадовбна и Зарѣче о запомогу для своихъ погорѣлцѣвъ; громады: Козловъ о заведенье тамъ пов. суду; Пальчинцѣ и другѝ о знесенье рогачки въ Підволочискахъ; Розважь, Сасовъ и Заболотцѣ о устроенье рольничои школы въ Одеськовъмъ замку; Томашовцѣ и Зарѣче о запомогу на будову школъ; Конюхи о запомогу на погорѣлцѣвъ.

——

Проектъ инструкціи для краевого выдѣлу, оброблены ґр. Козьебродскимъ а придѣленый комісіею ревізійною субкомітетови разомъ зъ иншими матеріялами, рознить ся лише въ кількохъ параґрафахъ одъ обовязуючои инструкціи теперѣшнои. Головнѝ змѣны, якѝ проектъ ґр. Козьебродского вводить до инструкціи, ось якѝ:

Въ §. 8 заборонюесь краевому выдѣлови стало обтяжувати краевѝ фонды и робити выдатки не обнятѝ буджетомъ, безъ призволенья сойму. Сей заказъ заостряе постанова §. 9, що сумы, призначенѝ на якусь рубрику буджетну, не можуть бути ужитѝ на выдатки иншои рубрики, сли соймъ на такій перенесъ не призволить. Крѣмъ сихъ постановъ, нормуючихъ господарку краевыми фондами, увѣйшовъ ще до §. 8 яко 2 alinea уступъ, котрый каже, що соймъ може вставити на непередвидженѝ выдатки квоту до розпорядимости краевого выдѣлу, але выдѣлъ не може ѣи переступити и має здати зъ сего справу соймови при замкненю рахунковъ кождого року. — Въ §. 9 запропонована змѣна, що готовку фондации, призначеву на користну сталу льокацію, належить умѣщувати (сли при записѣ фондацій нѣмъ нема иншои постановы). — [illegible], що засѣданя выдѣлу краевого мають одбувати ся бодай два разы тыжднево. Важнѣйшѝ змѣны проекту ґр. Козьебродского, нормуючѝ способъ полагоджуваня справъ краевыхъ, атрибуціи маршалка, взаимнѝ зносины службовѝ членовъ выдѣлу и маршалка подали мы вже въ 234 числѣ „Дѣла“ зъ дня 16 (28) жовтня, тому не хочемо ихъ повтаряти.

——

Комісія податкова уконституовала ся сими днями въ той способъ, що на предсѣдателя выбрала посла Яворского, заступникомъ ставъ Едвардъ Єнджейовичь а секретарями пп. Лончиньскій и Розенштокъ. Референтомъ до внесеня пос. Абрагамовича о поборѣ краевыхъ додатковъ консумційныхъ выбрала комісія посла Хамца.

——

Комісія буджетова полагодила справозданье зъ замкненя рахунковъ фонду краевого, фондовъ доповненыхъ зъ краевого скарбу и фондовъ буджетныхъ за рокъ 1888. Ухваленѝ соймомъ выдатки за 1888 рокъ були 4,476.206 зр. а додатково призволивъ бувъ соймъ на кредитъ 413.700 зр., що чинить разомъ 4,889.906 зр. У выдаткахъ переступлено буджетъ на 85.110 зр. А що доходъ перевысшивъ приняту до буджету суму о 40.281 зр., то недобборъ бувъ бы лише 44.829 зр. Однакъ до сего треба ще додати буджетовый недобборъ, вставленый до буджету въ квотѣ 12.484 зр., отже фактичный недобборъ выносить 57.313 зр. Сей недобборъ буде вставленый до нового буджету на 1891 рокъ; такъ отже по-при новыхъ тягарахъ починае и недобборъ підносити ся и то не абы-якъ, сли зважимо, що давнѣйшій недобборъ вказувавъ лише суму 12.484 зр. а недобборъ зъ 1888 року зросъ о 44.829 зр.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Любачева.

[Освященье новои, мурованои церкви въ Любачевѣ.]

Въ недѣлю дня 19 с. м. одбуло ся торжественне освященье новои, мурованои церкви въ Любачевѣ. Обряду освященя довершили Впреосв. митрополитъ, епископъ станіславовскій и епископъ-суфраґанъ перемыскій, въ сослуженю двохъ крилошанъ перемыскихъ Впр. Матковского и Чеховича та многихъ дооколичныхъ священниковъ. Всѣ архіереѣ приѣхали до Любачева ще въ суботу 18 с. м. зелѣзницею зъ Ярослава около $10^1/_2$ год. передъ полуднемъ. Вже о 10 год. уставили ся коло тріюмфальныхъ воротъ, на котрыхъ видѣла напись: „Витайте Высокодостойнѝ гостѣ!“, процесія въ церкви и костела зо священьствомъ тутешнымъ и дооколичнымъ, дѣти школы народнои зо своими учителями, персоналъ суду, комісарь староства (самъ староста дожидавъ архіереѣвъ на двѣрци), и вся интеліґенція зъ Любачева и околицѣ, репрезентація мѣста и кагалъ жидовскій зъ своею тойрою. Передъ 11 год. въѣхали архіереѣ до мѣста. При тріюмфальныхъ воротахъ витавъ архіереѣвъ начальникъ громады, вручаючи хлѣбъ и сѣль. Одъ тріюмфальныхъ воротъ удавъ ся походъ до костела, де архіереѣ помолили ся и де по привитаню ихъ тутешнымъ лат. парохомъ, митрополитъ внесъ многолѣтство папѣ, цѣсареви, католицкому епископству, кат. духовеньству и кат. вѣрнымъ. Зъ костела вырушивъ походъ до церкви. У дверехъ церкви витавъ архіереѣвъ о. Іоанъ Яблоновскій, мѣсцевый парохъ, по чѣмъ архіереѣ вступили до церкви, одправили молебенъ, а митрополитъ на докончене вносивъ многолѣтства. Зъ церкви удавъ ся походъ до парохіяльного дому, куды одведено архіереѣвъ.

На другій день т. в. 19 с. м. рано одбуло ся торжественне освященье церкви при величезномъ здвигу народу. По освященю слѣдувала служба Божа, на котрѝ по евангелію выголосивъ оденъ зъ молодшихъ священниковъ досыть безбарвну проповѣдь, бо-жь прецѣ можна було патріотичнымъ словомъ вказати народови на се, якъ важну ролю одграваля руска церковь въ рускомъ народѣ, и тымъ порвати и збудити не одну руску душу рѣвнодушну для рускаго слова и обряду. По укончено службы Божои слѣдували многолѣтства, почомъ Впреосв. митрополитъ выголосивъ до народу слово, въ котрѝмъ хваливъ заслуги колятора, парохіянъ любачѣвскихъ и теперѣшного пароха около вымурованя церкви та, на жаль, призабувъ при томъ на покойного о. Михаила Сембратовича, бувшого пароха любачѣвского, за котрого душпастырства церковь почала муровати ся и була укончена. Митрополитъ закончивъ свое слово возваньемъ парохіянъ любачѣвскихъ, щобы они пильно учащали до своеи церкви, крѣпко держали ся обряду рускаго и народу рускаго, та жили въ згодѣ зъ обрядомъ „намъ братнымъ“, латиньскимъ и зъ Поляками. Потомъ одведено архіереѣвъ въ походѣ до дому парохіяльного.

О 3 год. розпочавъ ся обѣдъ, на котрѝмъ, кромѣ духовеньства, були: кн. Сапѣга зъ Олешичь, староста зъ Чешанова, судовики, начальникъ громады и много иншихъ. Зъ підношеныхъ тоастовъ важный бувъ тоастъ Впреосв. митрополита, въ котрѝмъ онъ взывавъ, щобы всѣ власти взаимно себе и духовеньство підпирали въ цѣли уморальненя народу и доведеня до правдавого щастя туземного, а особливо царства небесного. Найважнѣйшій же бувъ тоастъ Преосв. еп. станіславовского, въ котрѝмъ Преосвященый вказувавъ на доброту и щирость рускаго народу, якъ то сей народъ заедно майже до послѣдного тягне ся, щобы у себе чимъ разъ більше підносити хвалу Божу. Помѣжь священьствомъ сельскимъ, котре найбільше стыкае ся зъ властями, настала будованого тоасту Впреосв. митрополита, підносъ, що до згодного дѣланя властей зо священьствомъ и до підпираня его въ цѣляхъ уморальненя народу и доведеня его до щастя туземного и небесного, пожаданымъ було бы, щобы суды, староства и всякѝ иншѝ власти перестали вызначати для Русиновъ термины на недѣлѣ и свята, и щобы менше зражали ся рускимъ словомъ и письмомъ, а дали доказъ, що и русвій народъ може въ конституційнѝ державѣ. Однакъ тоастъ той зойшовъ зъ порядку дневного, да навѣть оденъ зъ повагъ духовеньства мавъ сказати, що подобного слова не выпадае підносити. По обѣдѣ священьство дооколичне розъѣхало ся домовь, а архіереѣ выѣхали зъ Любачева допервa дня 20 с. м.

Участникъ.

Зъ Золочѣвского.

[Заслуги народного учителя.]

Другій мѣсяць минае, якъ зъ нашого повѣту до Бобрецкого одойшовъ народный учитель зъ Почапъ п. Иванъ Петришинъ. Сумно то, що до сен поры нѣхто зъ его товаришѣвъ-учителѣвъ не згадавъ за него и не попращавъ его бодай кількома теплыми словами, — а прецѣнь, хотяй учителѣ въ золочѣвскомъ округѣ суть переважно образованѝ люде, то И. Петришинъ займавъ помѣжь ними передне мѣсце. На конференціяхъ забиравъ голосъ въ оборонѣ повагы и годности учительскои; промавлявъ за тымъ, щобы дискусія надъ тематами велась и въ рускомъ языцѣ; ставлявъ самостойнѝ внесеня и т. д. Маючи — можна сказати — енцыклопедичне образованье, умѣвъ незвычайно наглядно удѣляти науки дѣтямъ, а въ одчитахъ народныхъ бувъ незрѣвнаный. Въ томъ то и его велика заслуга, що, пізнавши потребы народу, посвятивъ усѣ свои силы, щобы народъ двигнути и его то заходамъ треба приписати основанье читальнѣ, крамницѣ и трафіки въ Почапахъ; не мало причинивъ ся онъ и до будовы школы, та й, хоть не безпосередно, до будовы прекраснои мурованои церкви. — О Почапинцяхъ можна сказати, що завдно поступають на передъ, а маючи теперь ревного священика и начальника громадского, можуть стати прикладомъ для околичныхъ громадъ. Розумѣе ся, що рѣшуча и явна маніфестація учителя для народнои справы въ часѣ старостованя Флехнера-Словицкого не уходила п. Петришинови бездокорно: списувано зъ нимъ всякѝ протоколы, — одного разу навѣть въ товариствѣ жандарма, — достававались ему устнѝ и письменнѝ наганы и т. д. Все то не умучило его, а тымчасомъ змѣнились часы, наставъ людяный староста п. Плажекъ, перестала та компромітуюча нагонка, а Петришинови достала сего року письменна похвала за ревность учительску.

Нынѣ онъ уже на иншой посадѣ. Намъ убувъ тутъ одинъ зъ дуже видныхъ интеліґентовъ, — порядный Русинъ. Най же-жь тыхъ кількакованій, коны [illegible] знанія буде ему заохотою до працѣ въ [illegible] нивѣ — бачить ся намъ — въ взорон досыть запустѣлой. Дивно, що у Русинѣ тяжкій трудъ и кількынадцять лѣтне потрудованье учителя для народного дѣла не знайшли якои-такои оцѣнки. И наколи, якъ звѣстно, деякѝ достойники — консисторскѝ совѣтники — въ Рогатинѣ такого Райхельта прощали, а другѝ за Цішкою въ депутаціи до намѣстника ѣздили, — то за учителемъ, що въ голодѣ боре ся за народну справу, мовлявъ, и песъ не залаявъ... А може мы такій аристократичній, що у насъ зачинае ся человѣкъ допервa одъ засуспендованого старосты... Не дармо мовлявъ пок. Вол. Барвѣньскій: „Мы ще дуже хорѝ...“

К.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Комісія угодова въ чешкомъ соймѣ ухвалила вчера §. 30. проекту закона о роздѣлѣ рады культуры краевои, въ котрѝмъ говорить ся о кругѣ дѣланя колеґіи президіяльнои. Всѣ поправки и внесеня молодо-Чеховъ одкинено. При §. 31. що-до круга дѣланя колеґіи президіяльнои въ справахъ сполыныхъ, заявили молодо-Чехи, що они хотять, щобы обомъ языкамъ краевымъ якъ у внутрѣшныхъ такъ и внѣшныхъ односинахъ була забезпечена рѣвноправность. На то сказавъ референтъ, що справа языкова буде при §. 33. регуляміново залагоджена. Дальшу нараду одложено до нынѣ.

При вчерашныхъ выборахъ до рады громадскои въ Празѣ, прийшло було мѣжь старо- и молодо-Чехами въ кількохъ мѣсцяхъ до бурливыхъ сценъ. Результатъ выборовъ бувъ остаточно той, що на Новомъ мѣстѣ выбрано до рады громадскои молодо-Чеха Юл. Ґреґра на мѣсце старо-ческого радного Тужімского. Въ иншихъ округахъ выборчихъ позиціи старо- и молодо Чеховъ не змѣнили ся. Нѣмцѣ здержались одъ выборовъ.

Предложене на конференціи румуньскои партіи народнои въ Сибінѣ справозданье центрального комітету кончить ся заявленьемъ, що внесенье жалобы и меморіялу, по причинѣ гнобленя Румуновъ на Угорщинѣ, зависить одъ ухвалы зборовъ. Въ жалобѣ наводять ся мѣжь иншима и такѝ точки: поступованье угорского правительства, котре підчасъ выборовъ до парляменту змушуе Румуновъ до пасивнои опозиціи; спинюванье образованя и выхованя молодежи румуньскои въ материномъ языцѣ; гоненье румуньскихъ народовцѣвъ и румуньскои прасы; правительство мѣшае ся до румуньскихъ справъ церковныхъ и загрожуе навѣть румуньскій церквѣ и наконець, що праса мадярска ширить підозрѣнье противъ Румуновъ навѣть въ найвысшихъ кругахъ. Зовсѣмъ такъ, якъ у [illegible] робить ся зъ Русинами!

На оногдашномъ вечѣрномъ засѣданю румуньскои конференціи въ Сибинѣ поручено центральному комітетови, щобы выготовивъ меморандумъ, въ котрѝмъ будуть представленѝ всѣ жалѣ народу румуньского и котрый въ своемъ часѣ мае бути предложеный цѣсареви. Референтъ заявивъ одтакъ, що Румуны не ґравітують до заграницѣ и суть вѣрнѝ Австро-Угорщинѣ и династіи Габсбурговъ. Конференція приняла се заявленьи за свое и выказала заразомъ бажанье, щобы мѣжь Австро-Угорщиною и Румунією настала більша дружба якъ підъ взглядомъ політичнымъ такъ и торговельнымъ а такожь и войсковымъ. Конференція закончила одтакъ нарады окликомъ въ честь цѣсаря и короля угорского. Треба тутъ ще и то зазначити, що нарады конференціи одбували ся на око тайно, а то лишь дятого, щобы не допустити Нѣмцѣвъ и Мадярovъ; для Румуновъ не були нарады тайнѝ и кождый, хто зъ нихъ хотѣвъ, могъ приходити на засѣданье.

Въ угоскомъ міністерствѣ мае настати змѣна. Бар. Орчій, угорскій міністеръ при цѣсарскомъ дворѣ у Вѣдни, мае уступити а на его мѣсце прийде першій шефъ секціи въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ Седьеній-Маричь. Змѣна та наступить мабуть ажь підъ конець падолиста а до того часу поверне и ґр. Кальнокій зъ свого урльопу.

——

Король бельґійскій приѣхавъ дня 28 с. м. о 4 год. по полудни до Берлина, де на двѣрци чекали вже на него цѣсарь и всѣ князѣ королевского дому, кн. Коннатъ, вел. кн. Володимиръ, бельґійскій посолъ и ґенераліція. По повитаню, котре було дуже сердечне, поѣхали оба монархи разомъ въ однѣмъ возѣ, окруженѝ шкадроною ґвардіи, до цѣсарскои палаты въ Почдамѣ. Вечеромъ одбувъ ся обѣдъ двѣрскій на 150 особъ. На обѣдѣ були мѣжь иншими такожь канцлеръ Капріві, россійскій амбасадоръ ґр. Шуваловъ, анґлійскій амбасадоръ Мальетъ и бельґійскій посолъ Ґрейндль. Вечеромъ одбувъ ся великій цапфенштрайхъ, въ котрѝмъ взяло участь 1300 людей.

——

Вѣнчанье доньки россійского амбасадора Моренгайма зъ поручникомъ Сезъ одбуло ся зъ невиданою доси въ Парижи парадою. На обрядѣ вѣнчаня въ церквѣ св. Кльотильды явилась такожь и панѣ президентова Карно, котру ввела до церкви кн. Трубецка. Коли самъ Моренгаймъ ѣхавъ до церкви, витали его на всѣхъ улицяхъ товпы людей громкими окликами: „Най живе Россія!“ На вѣнчаню були такожь своякъ царя вел. кн. Николай Михайловичь, французкій міністры Рібо, Констанъ и Фаліеръ а мѣжь весѣльными гостями були президентъ французкои палаты Фльоке, сенаторъ Біффе и россійскій амбасадоръ въ Лондонѣ Шталь. Коли Моренгаймъ и новоженцѣ вертали въ церкви, витавъ ихъ народъ на улицяхъ зновъ окликами въ честь Россіи и Франціи.

——

Выборы въ Ґреціи выпали такъ, якъ того анѣ дотеперѣшне правительство анѣ навѣть самъ Деліянісъ не сподѣвавъ ся. Загально бувъ такій поглядъ, що обѣ партіи стануть менше більше на рѣвни, тымчасомъ опозиція зыскала більше якъ три патыхъ голосовъ. Припускають, що около 20 ословъ утворить підъ проводомъ посла Раллі отрему ґрупу, котра въ палатѣ, що складае ся зъ 150 голосовъ, буде мати рѣшаючій голосъ. За Раллімъ стоять послы выбранѝ зъ Аттики и Беоції, противъ котрыхъ зарѣвно правительство якъ и опозиція выступали. Французска праса звертае вже теперь увагу Европы на сю важну змѣну въ Греціи а Journ. des Debatts каже, що результатъ выборовъ въ Греціи може потягнути за собою важнѝ наслѣдки и змусить европейскихъ дипльоматовъ, щобы они пильнѣйше глядѣли на Грецію якъ доси.

НОВИНКИ.

— **Канцелярія тов. „Просвѣты“** звертае увагу П. Т. купуючихъ календарь „Просвѣты“, що на пересылку почтову треба долучити не 5, але 10 кр., позаякъ обемъ календаря переходить потрѣбну вагу и почта за 5 кр. его до пересылки не приймае. Просить ся про-те присылати на календарь разомъ зъ пересылкою 60 кр.

— **Загальнѝ Зборы членовъ „Народнои Торговлѣ“** одбудуть ся завтра въ суботу о годинѣ 4-ій пополудни въ великій сали „Народного Дому“.

— **Выдѣлъ тов. „Академічне Братство“ у Львовѣ** просить насъ оповѣстити слѣдуюче: „Повѣдомляемо отсимъ нашихъ Товаришѣвъ, що въ недѣлю дня 2 н. ст. падолиста одбудуть ся о 3-ій годинѣ по полудни въ III-ій сали на университетѣ Передвыборчѝ Зборы. Рѣвночасно пригадуемо, що одповѣдно до рѣшеня выдѣлу зъ дня 25 го жовтня с. р. лишь тотѝ мати-муть право брати участь въ дискусіи и въ голосованю, котрѝ суть дѣйстными членами товариства, т. е. тотѝ, що заплатять статутами приписане вписове. Тому то просимо и тыхъ Товаришѣвъ, котрѝ вже вписались а вписового не заплатили, якъ такожь тыхъ, що хочуть вписати ся, щобы се зробили якъ найскорше, бо въ противномъ случаю на Загальныхъ Зборахъ не будуть мати голосу. Товариство мѣстить ся теперь при пляцу Галицкомъ ч. 10. Вписувати ся можна въ урядовыхъ годинахъ т т. Выдѣловыхъ до 8-ой годины вечеромъ.

— **Зъ Поморянъ пишуть намъ:** Дня 22 н. ст. с. м. пращали мы зъ великимъ жалемъ нашого сотрудника о. Лаврентія Діяковского, котрый въ наслѣдокъ всякихъ интригъ мусѣвъ переноситись зъ Поморянъ до Бережанъ. По богослуженю народъ одпровадивъ о. Діяковского до его мешканя и тутъ старшина громадска та братства церковнѝ въ глубокомъ зворушеню складали о. Діяковскому сердечну подяку за его превелики труды около докончена новои церкви (котра черезъ девять лѣтъ будувалась), дальше за те, що занявъ ся вилитьемъ прекрасныхъ на цѣлу околицю звоновъ (бо старѝ підчасъ огню стопились) и взагалѣ за заведенье нового ладу и порядковъ церковныхъ въ парохіи поморяньскій. Потому весь народъ супроводивъ о. Діяковского черезъ мѣсто, а хоръ спѣвавъ многолѣтство и рускѝ пѣсни („Щасть намъ Боже“, „Ще не умерла Украина“ и др.), а за мѣстомъ роздавались выстрѣлы моздѣровѝ. Прощанье — ажь въ селѣ Розгадовѣ — було дуже сердечне. — *П. Б.* мѣщанинъ поморяньскій.

— **Рада повѣтова въ Жидачевѣ** уконституувалась дня 6 (28) жовтня. Маршалкомъ выбраный дѣдичь Каз. Винницкій а заступникомъ маршалка деканъ о. Гошовскій. Въ складъ выдѣлу вошли ще два Русины: посолъ Н. Герасимовичь, начальникъ суду въ Николаевѣ и селянинъ Слюзаръ. Нововыбраный маршалокъ звернувъ ся въ своѣй промовѣ такожь до Русиновъ и промовлявъ по руски, зазначивши, що вже само его прозвище вказуе на его руске походженье, а хочь въ часомъ рѣдъ его спольщивъ ся, та онъ не залишить трактувати рускѝ справы на рѣвни зъ польскими.

— **Преосв. еп. Юліянъ Полешь** приѣхавъ оногды до Львова и бере участь въ засѣданяхъ соймовыхъ, а въ понедѣлокъ верне до Станіславова.

— **До дѣвочои школы выдѣловои въ Станіславовѣ** вписало ся — якъ намъ доносить — на сей рокъ школьный 1550 учениць, а мѣжь ними майже половина жидовокъ; Русинокъ есть всего 82.

— **Новѝ инспекторы школъ народныхъ.** Міністеръ просвѣты именувавъ Григорія Блѣя, управителя школы народнои въ Косовѣ, инспекторомъ округа косовского, а учителя школы народнои въ Долинѣ, Франця Мрочка инспекторомъ округа долиньского. — О поведеню ново-именованого инспектора косовского досыть пригадати собѣ дописи, помѣщуванѝ давнѣйше въ нашой ґазетѣ.

— **Якъ то робить ся „гоноровыхъ обывателѣвъ“?** — о томъ поучуе насъ слѣдуюча допись надослана намъ зъ Любачева. П. Прашіль, маючи одъѣхати зъ Любачева на нову посаду ц. к. нотаря до Коломыѣ, радъ бувъ достати одъ рады мѣста Любачева honorowe obywatelstwo, а се здавалось рѣчею дуже легкою, бо бурмістромъ есть его добрый приятель п. Шидловскій. П. бурмістръ спросивъ раду на засѣданье дня 15 н. ст. жовтня и підносъ, щобы п. Прашілеви надати почетне горожаньство. Одна часть радныхъ — всѣ жиды и декотрѝ Поляки радо на се пристали, але друга часть радныхъ — Русины и деякѝ Поляки не хотѣли на то згодитись, бо казали, п. Прашіль не заслуживъ собѣ на то одзначенье. Тогдѣ п. бурмістръ, обуреный, сказавъ, що замыкае засѣданье рады и що більше на засѣданье не прийде. Всѣ розойшли ся. Дня 23 н. ст. жовтня п. бурмістръ зновъ спрошуе раду на засѣданье на 4-ту годину по полудни, а тымчасомъ умовлено ся, щобы всѣ тѝ радни, котрѝ були прихильни п. Прашілеви, явили ся ще передъ 4-ою на засѣданье. И такъ стало ся. Закимъ поприходили другѝ радни, вже тѝ все зробили; только оденъ п.

Загурскій бувъ противъ ôдзначеня п. Прашіля, але на то вже не зважали и написали до протоколу: jednogłośnie...

— **На рецепцію у намѣстника,** вô второкъ вечеромъ, зôйшлось до 300 осôбъ. Крôмъ послôвъ соймовыхъ були такожь и значнѣйшій достойники львôвскихъ властей, а деякі зъ нихъ явились зъ женами. О 10-ôй год. прибувъ архікнязь Леопольдъ Сальваторъ зъ женою, котрôй представились присутнім панê. Архікнязь розмовлявъ зъ многими особами и велѣвъ представити собѣ послôвъ-селянъ.

— **Д-ръ Фердинандъ Зырудовскій,** спенсіонованый професоръ львôвского університету, ôдобравши въ першихъ дняхъ жовтня майже цѣлый рôкъ не побирану платню пенсійну, звернувъ четверту часть выплаченои платнѣ назадъ скарбови державному, бо выплачена пенсія була высша ôдъ приписаної закономъ платнѣ для спенсіонованыхъ професорôвъ університетскихъ.

— **Нашій школы провінціональній.** Зъ Немирова пишуть намъ: Нашу школу можна бы назвати смѣло „турецкою“, не тому мовь бы до неи Турки ходили, а лишь за-для ладу въ нѣй. Яко членъ мѣсцевои рады шкôльнои заходжу онодгы до І-ои клясы, котру веде п. Сг. Балбожиньскій, и що жь бачу? Ого цѣла маса дѣтей сидить на помостѣ неначе Турки и такъ учить ся; навѣть мѣсце пôдъ столомъ не могло остати спокôйнымъ, бо и тамъ дозволивъ учитель дѣточкамъ усѣсти, жалуючи ихъ ноженятъ. Виравдѣ суть въ тôй клясѣ лавки, але есть ихъ ажь 5, довгихъ на три метры, а дѣтей вписаныхъ засѣсти въ тыхъ лавкахъ есть теперь 80, а зъ часомъ и бôльше буде. Але и тѣ пять лавокъ такі добрі, що учитель побоюе ся що хвилѣ, щобы не заломили ся, та дѣтей не покалѣчили, лавки бо — якъ розказують — справленій за часôвъ Маріи Терезы за церковій грошѣ. А и сама кляса І ша не-абы яка! Складае ся она зъ двохъ маленькихъ клѣтокъ, довгихъ на $5^1/_2$ метра а широкихъ на $4^1/_2$ метра; обѣ комнатки комунікують са отвором дверей и и учитель стоячи на порозѣ дверей учить дѣтей въ обохъ комнаткахъ. Не много щасливѣйше выглядае ІІ-га кляса, ведена учителькою п. Юл. Карачевскою. Саля сеи клясы, довга $6^1/_2$ метра а широка $4^1/_2$ метра, мае 9 лавокъ, престарезныхъ, купленыхъ такожь за церковнѣ грошѣ, на два метры довгихъ, въ котрыхъ мае засѣдати 58 ученикôвъ; учителька мусить майже по лавкахъ ходити. — Цѣкава немирôвска школа и тымъ, що не дзвонить ся на дѣти, а вôльно имъ приходити до школы автономічнымъ ладомъ галицкимъ, одна дитина передъ 8-ю год, друга о 9-ôй а инша о 11-ôй годинѣ. Есть виправдѣ дзвôнокъ шкôльный, але не передъ школою ино на подѣ школы въ поросѣ, та хочь управитель школы ôдносить ся въ тôй, справѣ до рады шкôльнои а навѣть до окружнои то нѣкому и не снить ся робити якій ладъ зъ дзвôнкомъ. — А вже найгôрше стоить школа немирôвска пôдъ взглядомъ санітарнымъ, бо нема при нѣй для дѣтей найважнѣйшого льокалю для заспокоеня природнои потребы. До того ще и сусѣдство жидôвске не выходить на користь школы: воздухъ занечищеный жидôвскою нехарностію втискаесь до комнатъ шкôльныхъ, а горѣвчаный сопухъ зъ немирôвскои пропінаціи и піяцкі крики пригадують дѣтямъ шкôльнымъ, що въ будучности ихъ выжидае. — А вже що той учитель-управитель за гараздъ мае! Нѣ шôпки на худобу, нѣ комôрчины на дрова, нѣ клунѣ на зборы пôльнй, хочь есть до чотири морґи орного поля шкôльного. — И чи найде ся яка власть щира, що возмесь завести якій такій ладъ въ немирôвскôй школѣ?

— **Торжество отворення нового року шкôльного** въ львôвскôй школѣ огородничôй ôдбуло ся 16 н. ст. с. м. По заохочуючôй промовѣ предсѣдателя товариства Жигм. Дембовского до ученикôвъ школы промавляли ще присутнім на тôмъ торжествѣ: посолъ Струшкевичъ, яко инспекторъ краевыхъ шкôлъ рôльничихъ, прирѣкаючи, що буде старатись въ міністерствѣ та краевôмъ соймѣ о хосеннѣйше пôдпомаганье товариства, а ôдтакъ д-ръ Теоф. Цесельскій, заохочуючи стипендистôвъ, що бы пильною наукою и роботою показали, що выдаваный на нихъ грôшь не йде марно, а приносить хосенъ и имъ та принесе колись суспôльности. Ученикôвъ въ тôй школѣ е 21 (8 на удержаню товариства, 8 на удержаню правительственыхъ стипендій, а прочій платять самі за удержанье). Учити въ сегорôчнôмъ курсѣ будуть: 1 катихитъ, 1 професоръ и 1 асистентъ університетскій, 1 професоръ техніки, 2 професоры учительскои семінарія, 1 професоръ школы лѣсничои и 1 фаховый огородникъ — будь безплатно, будь за малымъ вынагородженьемъ.

— **Кандудатуры посольскій въ Перемыскôмъ.** До Dzinnik-a Polsk. пишуть зъ Перемышля: „Въ справѣ опорожненого мандату посольского на соймъ зъ курія меншихъ посѣлостей округа перемыскъ наслѣдокъ резиґнаціи кн. Адама Сапѣги, ôдбуло ся дня 27 н. ст. жовтня пôдъ проводомъ заступника рады повѣтовои д-ра Чайковского засѣданье повѣтового комітету передвыборчого. Комітетъ поставивъ одноголосно кандидатуру кн. Ад. Сапѣги, а то на загальне желанье выборцѣвъ селянъ, котрі въ кн. Сапѣзѣ добачують найвôдповѣдніѣйшого кандидата. Депутація селянъ мае удати ся до кн. Сапѣги, за поворотомъ его зъ Царства, де теперь гостить, зъ просьбою, щобы, увзгляднюючи одноголосне желанье селянъ, принявъ кандидатуру. Передъ ôдповѣдію кн. Сапѣги не хоче комітетъ застановляти ся надъ иншими кандидатурами.“— Рускій комітетъ передвыборчій поставивъ кандидатуру о. Теофиля Дмоховского, пароха зъ Якманичъ.

— **Кс. Стояловскій,** якъ доносять польскі ґазеты, зачавъ ôдъ 5 жовтня ôдсиджувати „рекольекціи“ въ францисканьскôмъ монастири въ Сяноцѣ. Якъ вѣдомо, архіепископъ Моравскій засудивъ кс. Стояловского на „рекольекціи“ и поставивъ се головнымъ условіемъ до полагодженя спорôвъ мѣжь нимъ а кс. Стояловскимъ. Въ часѣ рекольекцій не дармує кс. Стояловскій а все пише до ґазетки Dzwon статьѣ, повнім памфлетôвъ и клеветъ на архіепископа Моравского. Щобы не бути нѣчимъ звязанымъ, перенѣсъ кс. Стояловскій выдавництво Dzwon-a зъ Кракова до Тѣшина и въ двохъ послѣднихъ числахъ сеи ґазетки майже выключно згаданій статьѣ кс. Стояловского, зъ его пôдписомъ и датою 23 жовтня. Видно, що кс. Стояловскій добре вывчивъ ся въ єзуітскôй школѣ.

— **Львôвска дирекція почтъ и телеґрафôвъ** повѣдомляе, що пôсля зарядженя міністерства торговлѣ на будуче всѣ ґазеты, письма анонсовій и друки, оплачуванім маркою ґазетною, єсли не выходять частѣйше якъ разъ на мѣсяць, будуть доручуванім яко звычайнім друки адресатамъ до помешканя и тогдѣ, єсли не заосмотренім пôвкрейцаровою маркою, котра побирала ся за ихъ доручене. За доручене въ мѣсци, де державнім листоносы повнять службу, не буде побирати ся нѣякои належитости, а въ мѣсцяхъ, де ихъ приватнім листоносы, треба платити 1 кр. за кождый оказъ безъ огляду на его вагу. Єсли же адресатъ застерѣгае собѣ ôдбирати иншій посылки листовій въ урядѣ почтовôмъ, то будуть выдаватись ему згаданій ґазеты, письма анонсовій и друки безплатно.

— **Про початокъ заложеня польскои читальнѣ въ Порохнику** пишуть намъ зъ-вôдтамъ: Якійсь Станіславъ Осада, членъ якогось товариства львôвского, служившій при польскôмъ театрѣ у Львовѣ, зъѣхавъ до Порохника и нужь — абы и Поляки не остались по заду — почавъ закладати якесь-тамъ товариство Polaków galicyjskich и скликавъ зъ самыхъ челядникôвъ та термінаторôвъ зборы на 21 вересня с. р. Властиво мавъ скликати тѣ зборы Никодимъ Красицкій, котрый хотѣвъ заложити читальню. Основатель по довгôй патріотичнôй промовѣ сказавъ, що на сухо źle zaczynać, тожь на его предложенье зложились на пôвъ бочки пива и при нѣй забавлялись ажь до рана. Оно бы нѣчо, але забава була не дуже гармонійна. Зъявивъ ся и другій основатель, Никодимъ Красицкій, котрый хотѣвъ заложити властиво читальню, и мавъ такожь промову, але тая промова такъ не припала до вподобы присутнымъ, що зъ нею прийшло до бійки. Не конець на тôмъ, бо другого дня треба було трудитись до ц. к. жандармеріи на протоколы, позаякъ промова першого основателя мала не згоджуватись зъ якимись тамъ параґрафами.

— **Рухъ почтовый въ Анґліи.** Зô справозданя ґенерального директора почтъ анґлійскихъ за рôкъ 1889 показуе ся, що въ Анґліи, Шкоціи и Ирляндіи выслано черезъ сей рôкъ міліярдъ шестьсотъ пятьдесять міліонôвъ листôвъ, 217 міліонôвъ картъ кореспонденційныхъ, 442 міліонôвъ книжокъ и брошуръ, 159 міл. ґазетъ и 43 міл. пакункôвъ, — с. е. разомъ три міліярды 510 міліонôвъ высылокъ почтовыхъ. 29.000 листôвъ найдено безъ нѣякои адресы въ почтовыхъ скринкахъ а въ 1495 зъ того числа листахъ були грошѣ и чеки въ сумѣ загальнôй 7000 ф. штер. (84.000 зр.). Звѣстно, що въ Анґліи есть много ґазетъ, котрі помѣщують загадки, ребусы и т. п. а добрі розвязки преміонують. Одного дня, якъ говорить ся въ справозданю, насипѣло до редакціи такои ґазеты 31.398 картъ зъ розвязками. Инша ґазета одержала одного тыждня м і л і о н ъ картъ и листôвъ, а зъ того одного дня 195.250 штукъ, такъ що треба було двохъ великихъ возôвъ, щобы перевезти ту посылку зъ почты до редакціи.

— **Критичій днѣ.** У Вѣдни появивъ ся календарь Фальба, въ котрôмъ означено критичній днѣ на рôкъ 1891. Теорія Фальба не есть строго науковою и не мае много приклонникôвъ, але що лучило ся кôлька разôвъ, може лишь случайно, що его предсказаня о катастрофахъ метеорольоґічныхъ справдили ся въ дѣйстности, то и подаемо предсказанім нимъ днѣ критичнім въ р. 1891. Критичнім дня першого ряду будуть: 18 вересня, 19 серпня, 17 жовтня, 9 лютого, 10 марта, 16 падолиста, 8 цвѣтня и 8 мая; другого ряду: 10 сѣчня, 6 червня, 21 липня, 24 цвѣтня, 25 марта, 13 жовтня, 15 грудня и 1 падолиста; третого ряду: 23 лютого, 1 грудня, 22 червня, 14 серпня, 3 вересня, 24 сѣчня, 30 грудня и 6 липня. — Чому Фальбъ поставивъ критичнім днѣ въ такôмъ порядку, не знати.

— **У Вѣдни** закôнчивъ ся передвчера процесъ противъ служницѣ одного готелю въ Лінцу, котра подавала себе за „баронову Трентінаґлія“. Жертвою обманьства ставъ ся офіциръ драґонôвъ Кароль Ківовскій, котрый бувъ ёй помôчнымъ въ еи подвигахъ. Фальшива баронова позарывала многихъ купцѣвъ, а обманеный нею официръ Ківовскій стративъ цѣлый свôй маетокъ, наробивъ довгôвъ въ загальнôй сумѣ 100.000 зр, а въ добавокъ всего ще стоить въ судовôмъ слѣдствѣ войсковôмъ за якійсь негоноровый чинъ. Бароновy, котра называесь Розалія Квайзеръ, засуджено на чотири лѣта тяжкои вязницѣ.

— **Бѣла ластôвка.** Въ Парижи полвила ся цѣкава рѣдкôсть зоольоґічна — снѣжно-бѣла ластôвка. Мати еи и двѣ ровесницѣ-сестры були, якъ звычайно, чорнім, лишь она одна ôдродилась. Та не бавила довго. Въ кôлька надѣль захотѣла вылетѣти зъ гнѣзда разомъ зъ сестрами, та силы слабонькій — упала зъ гнѣзда и забила ся ôдъразу. Властитель реальности .де ластôвка бѣла побачила свѣтъ казавъ выпхати еи и ôддавъ до паризкого музея де вже находить ся також оказъ бѣлои сороки.

— **Великаньска книга.** Азіятицкому товариству въ Бенґалю удало ся набути въ однôмъ буддійскôмъ монастири въ Тибетѣ т. зв. „Танґіюмъ“ за цѣну 3000 рублѣвъ. Есть се величезна енціклопедія буддизму, обôймаюча 225 томôвъ, зъ котрыхъ кождый мае 2 стопы за-вдовжки а 6 цалѣвъ за-вгрубшки. Передъ кôлькома роками закупило було россійске правительство одинъ примѣрникъ того дѣла въ Пекінѣ, а третій примѣрникъ находить ся въ міністерствѣ анґлійскôмъ въ Лондонѣ. По-за Тибетомъ нема бôльше анѣ одного примѣрника.

— **Дрôбній вѣсти.** Греко-кат. комітетъ парохіяльный въ Смерекôвци, пов. горлицкого, одержавъ ôдъ цѣсаря 100 зр. на реставрацію церкви. — Бар. Ад. Йоркашъ-Кохъ, віцепрезидентъ краевои дирекціи скарбу, роздавъ запомоги зъ фондаціи свого имени для вдовиць и сирôтъ по урядникахъ скарбовыхъ по 30 зр. вдовицямъ: Генр. Керниковôй, Нат. Тейслеровôй, Маріи Прокешовôй, Маріи Клобушниковôй, Викт. Людвіґовôй, та сиротамъ Дуяновичамъ и Майдінґерамъ.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна л ь о с ô в ъ в ѣ д е н ь с к о и в ы с т в ы. Звертаемо ува-ґу, що тягненье ôдбудесь в ж е 30 ж о в т н я с. р.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Теофиль Децикевичъ, парохъ въ Куликовѣ, упокоивъ ся вчера, 29 н. ст. жовтня, въ 48 роцѣ житя а 22 роцѣ священьства. Похороны ôдбудуть ся завтра. Вѣчна ему память!

Надôслане.

ДЛЯ ГЛУХИХЪ.

Особа, що вылѣчилась простымъ средствомъ ôдъ 23-лѣтнои глухоты и шуму въ ушахъ, готова описъ того средства по нѣмецки переслати даромъ всѣмъ бажаючимъ. Адреса **I. H. Nicholson, Wien IX., Kolingasse 4.**

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Надзвычайный професоръ д-ръ Ем. Дуниковскій именованый звычайнымъ професоромъ мінеральоґіи въ університетѣ львôвскôмъ. — Краева рада шкôльна именувала о. Як. Вацика, сотрудника зъ Острова, дѣйстнымъ катихитомъ женьскои школы выдѣловои въ Тернополи; дѣйстными учителями и учительками: Войт. Лещака въ Турѣмъ, Ем. Кирилюка въ Городници, Мих. Турчаньского въ Зубрци, Сид. Винницку въ Павшôвцѣ, Мих. Вишневского въ Ромашôвцѣ.

Соймъ краевый.

VIII Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 30 н. ст. жовтня 1890 р.

По ôдчитаню петицій приступлено до порядку денного.

Справозданье выдѣлу краевого зъ проектомъ закона громадского для мѣстъ, не обнятыхъ закономъ зъ 13 марта 1889 и для мѣсточокъ ôдослано до комісіи громадскои. — Справозданье выдѣлу краевого о адміністраціи 1-міліоновымъ фондомъ позичковымъ на будову касарень для войска ôдослано до комісіи адміністраційнои. — Справозданье выдѣлу краевого въ предметѣ вылученя посѣлостей, оставшихъ ся зъ розпарцельованыхъ ôбôръ табулярныхъ Голоскôвъ и Молодилôвъ, пов. надвôрняньского, зô зззи тыхъ громадъ и утворена зъ нихъ новои самостôйнои громады пôдъ назвою „Доброволя голоскôвска“ ôдослано до комісіи адміністраційнои. — Справозданье выдѣлу кр. зъ чинностей ôдносячихъ ся до краевыхъ шкôлъ рôльничихъ и фôльварку въ Дублянахъ ôдослано до ком. господарства краевого. — Справозданье выдѣлу кр. зъ предложеньемъ петиціи громады мѣста Перемышля о призволенье на поббръ оплатъ ôдъ представлень театральныхъ и ôдъ иншихъ видовищъ публичныхъ въ цѣли вывѣнованя дому притулку и працѣ, основаного для звеличаня 40-лѣтныхъ роковинъ вступленя на престолъ цесаря ôдослано до комісіи громадскои. — Два справозданя выдѣлу кр.: а) зъ петиціи Вилямовиць о утворенье тамъ суду повѣтового, и б) зъ петиціи громады Маркутова о вылученье зъ округа судового въ Стрижовѣ и староства въ Ряшевѣ а прилученье до округу судового у Фриштаку и староства въ Ясłѣ ôдослано до комісіи правничои.

Пос. Стан. Стадницкій мотивувавъ свое внесенье, щобы соймъ поручивъ выдѣлови кр., щобы вôзвавъ ц. к. дирекцію фонду пропінаційного: абы доходы зъ права пропінаціи, выконуваного въ користь тогожь фонду взглядно краю, подавано въ кождôмъ поодинокôмъ повѣтѣ до вымѣру податку доходового, а то пôсля загальнои сумы, узысканои зъ того доходу въ округѣ дотычного повѣту и вносить ôдослати внесенье до комісіи податковои. — Пос. Гольдманъ вносить ôдослати до комісіи правничои. — Пос. Віктор вносить ôдослати до ком. адміністраційнои. — Пос. Телишевскій пôдпирае внесенье пос. Віктора що-до ôдослання до ком. адміністраційнои. — Соймъ порѣшивъ ôдослати внесенье до комісіи податковои. (Деякі послы голосували за обома внесенями.)

Пос. Сціпіо здае справу въ имени комісіи буджетовои зъ внесеня посла Герасимовича и вносить: Надъ петиціею громады мѣста Николаева о безпроцентову позичку зр. 20.000 и надъ першою частію внесеня посла Герасимовича переходить соймъ до порядку даевного. Натомѣстъ по розслѣдженю наслѣдкôвъ пожару, котрый навѣстивъ дня 28 липня с. р. Николаѣвъ, а полагоджуючи другу часть внесеня пос. Герасимовича о запомогу для тыхъ погорѣлцѣвъ вносить комісія буджетова: Погорѣлцямъ громады Николаева удѣляе ся зъ фондôвъ краевыхъ зр. 500 запомога.

Пос. Герасимовичъ промавляе: Пожаромъ дôткнена найубожша часть мешканцѣвъ Николаева, котра не мае кредиту на затягненье позички, тожь 1000 зр. пôдпомоги не буде за богато. — Пос. Сціпіо зазначуе, що Николаѣвъ въ порôвнаню зъ иншими потерпѣвшами ôдъ огню громадами вже досыть дôставъ приватныхъ запомогъ и збирали ся складки по цѣлôмъ краю. — Соймъ порѣшивъ удѣлити 500 зр. пôдпомоги и принято въ цѣлости внесенье комісіи буджетовои.

Пос. Сціпіо вносить въ имени комісіи буджетовои удѣлити запомоги погорѣлцямъ: Доброслна 200 зр. а Зарѣча, пов. ясельского, 150 зр. — Соймъ рѣшае.

Комісія правнича вносить принятй предложенье выдѣлу краевого въ справѣ перенесеня громады Махлинець зъ округа судового въ Журавнѣ и староства въ Жидачевѣ а прилученя до округу судового и староства въ Стрыю. — Комісарь правительственный вказуе, що така змѣна не выйшла бы въ користь громады Махлинця. — По ôдповѣди справоздавця пос. Сціпія принято внесенье комісіи.

Комісія правнича предкладае проектъ закона що-до вылученя громадъ и обшарôвъ двôрскихъ Лопушна, Лукавица и Манастирець зъ округа репрезентаціи повѣтовои въ Дрогобичи а прилученя до Самбора, — та що-до вылученя громады и обшару двôрского въ Мильчичахъ зъ округа репрезентаціи пов. въ Мостискахъ а прилученя до Рудокъ. Принято.

Комісія шкôльна здае справу зъ петиціи выдѣлу пов. въ Бучачи о заведенье ôдрубныхъ читанокъ для сѣльскихъ шкôлъ, примѣненыхъ до потребъ народу и вносить ôдступити ёи краевôй шкôльнôй. — Принято.

І р. Стан. Тарновскій мол. здае справу въ имени комісіи шкôльнои зъ петиціи Іос. Гутовского учителя народного въ Лôмници, пов. новосандецкого, о розслѣдженье справы дісціплінарнои, переведеной противъ него въ р. 1887 черезъ окружну раду шкôльну и вносить перейти до порядку деннього. Принято. — Ôдтакъ здае справу зъ петиціи ôсьмохъ селянъ громады Завалова, просячихъ о переведенье слѣдства противъ учителя народного. Курмана, а евентуально о обсадженье посады иншимъ учителемъ и вносить ôдступити краевои радѣ шкôльнôй до полагодженя. — Принято.

Одчитано интерпеляцію пос. Скшинь-ского въ справѣ загаданого зниженя тарифы ôдъ 1 сѣчня 1891 на угорскихъ зелѣзницяхъ, що загрожувало бы галицкому промыслови нафтою.

Пос. Антоневичъ интерпелюе выдѣлъ краевый, коли гадае предложити справоздане о незверифікованыхъ доси выборахъ послôвъ соймовыхъ. — Маршалокъ заявляе, що позаякъ нѣхто зъ выдѣлу кр. не забирае голосу, то ôдповѣсть на слѣдуючôмъ засѣданю.

Слѣдуюче засѣданье вô второкъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Атины 29 жовтня. Въ цѣлôмъ краю всюды спокôй. Въ наслѣдокъ результату выборôвъ золото пôйшло дуже въ гору а паперы державнім поспадали.

Бѣлградъ 29 жовтня. Король Миланъ выѣхавъ за границю. Реґенты и міністры ôдводили его ажь на дворець. Королева Наталія выдала въ справѣ свого розводу брошуру по сербски и французски, въ котрôй выказуе на пôдставѣ документôвъ, що она нѣколи не мѣшала ся до політики а самъ розвôдъ называе актомъ самоволѣ.

Гаґа 30 жовтня. Обѣ палаты рѣшили значною бôльшостію 109 голосôвъ противъ 5, що король не въ силѣ вести дальше управу державы и постановили установити реґентію. Зачувати, що кн. Нассавскій приѣде до Люксенбурґа.

Лісбона 30 жовтня. Міністеръ фінансôвъ стрѣтивши на опозицію въ кабінетѣ подавъ ся до димісіи.

Атины 30 жовтня. Зачувати, що Деліяніс ъ иокличе до кабінету Ралкіого, котрый утворивъ въ парляментѣ окрему партію.

Берно 30 жовтня. Тессиньскі ліберады лагодили нову революцію, але правительство еи завчасу выкрыло.

Петербургъ 30 жовтня. Journ. de St. Petbg. высказуе надѣю, що султанъ увзгляднить жаданя грецкого патріарха и завывае длятого патріарха, щобы ôнъ велѣвъ церкви зновъ повôдмыкати. — Въ харкôвскôй ґубернии мали выбухнути поважній розрухи селянъ.

Прага 31 жовтня. Речинець до зголошуваня на выставу ôдложено ажь до кôнця падолиста. — Ґр. Клямъ выступивъ зъ комісіи угодовои а на его мѣсце выбрано Пальфіого. На мѣсце Гербста выбрано Верулского.

Дрезно 31 жовтня. На падолистъ и грудень покликано всѣхъ розервістôвъ до вправъ зъ новымъ карабіномъ репетіеровымъ.

Гаґа 3 жовтня. Кн. Нассавскій приѣде дня 7 падолиста до Люксембурґа и обôйме реґентію.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть скосила передвчасно нашу найдорожшу квѣточку, нашу доню Меланію, въ 10-ôй веснѣ житя. Зъ невымовною скорбою зложили мы тлѣннй еи останки на мѣсце вѣчного спокою дня 12 (24) с. м. Въ пресумнôмъ тôмъ обрядѣ зволили ласкаво взати участь Всч. оо. Касіянъ Куницкій, Александеръ Темницкій и Константинъ Яримовичъ. Тому то почуваемось до обовязку, зложити Имъ на сѣмъ мѣсци найсердечнѣйшу подяку за Ихъ ласкавый трудъ. Неменше щиро дякуемъ Впов. п. д рози Люкасови за безинтересовне несенье помочи бл. п. Меланіи въ тяжкихъ хвиляхъ еи страданя, та за выконуванье свого званя зъ правдивымъ посвященьемъ. Незглубима воля Всевышнього не дозволила вырвати нашои любои дитинки зъ зелѣзныхъ обнятій всепожираючои смерти.

Щире Спаси-Бôгъ складаемъ такожь Вп. Евг. Петрушевичеви за розраду въ хвиляхъ найбôльшого горя!

Львôвъ 16 (28 жовтня 1890.

Антôнъ и Осипа Дольницкі.

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

$4^1/_2\%$ Листы заставні Банку краєвого
$4^1/_2\%$ Позичку краєву
4% Обліґації пропинаційні
Всѣлякі обліґації довгу державного
Зелѣзничі обліґації першеньства
Льосы державні и приватні
продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 164—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ днéхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушéвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѣмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 33—50

☛ Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякі приукрашеня церковий, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 35—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Маріяцельскі пігулки розвôльняючі

(pilulae laxantes mariaz.)

Вôльні ôдъ **шкôдныхъ матерій,** приємне, пôдмагаюче средство при злôмъ травленю, обструкціи и при недугахъ повставшихъ зъ того, а доказомъ сего численный ихъ ужитокъ, и ординованье лѣкарями. — **Скоре и лагôдне дѣланье безъ болю и прикрости.**

Повыста марка охоронна доказує правдивôсть.

Цѣна за коробку **20 кр.,** звитокъ зъ 6 коробокъ **зр. 1.** При надôсланю грошей напередъ коштує вже зъ оплаченою посылкою 1 звитокъ **зр. 1·20,** 2 звитки **зр. 2·20,** 3 звитки **зр. 3.20.** 3695 1—10

Аптикарь **C. BRADY** въ Кромержижу (Морава).

Части складовій поданій. — **Купує ся по всѣхъ аптикахъ.**

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА

въ Тернополи.

Поручає Всечестнѣйш. Духовеньству великій новоспроваженый запасъ матерій до выготовленя ризъ церковныхъ и поручає:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшои матеріи вовняной (адамашокъ вовняный) бѣлі, чорнѣ, червонѣ и иншій по зр. 30 и 34.

Зъ матерій шовковыхъ фелоны свѣтлі, червонѣ и чорнѣ по зр. 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій шихомъ перетканыхъ ôдъ зр 80 до зр. 200. — **ФАНЫ**, або хоругви братскій зъ найлучшого вовняного адамашку розличной краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковѣ по зр. 65 и 75 зр.

Направы фелонôвъ выготовляє ся, добираючи одвѣтні матерій, по дешевыхъ цѣнахъ! 3691 3—10

Білеты візитовѣ, кáрты весѣльнѣ, дипльомы и всякá роботы літоґрафічнѣ

выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Магазинъ и робôтня футеръ МИХАЙЛА БЕКЕРА

у Львовѣ ул. Коперніка ч 8.

поручає всѣ роды футеръ а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескій и дамскій пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскій, колпаки, шапки мужескій, шкôры у всѣхъ родахъ поодинноко и гуртомъ, такожь верхи до футеръ дамскихъ 3697 и мужескихъ. 1—14

Цѣны умѣренѣ и сталѣ.

„КОБЗАРЬ“

ЗБôРНИКЪ КВАРТЕТôВЪ.

Цѣна 60 кр

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“ J. PSERHOFER'S I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючі кровь давнѣйше званí **універсальныки пігулками,** звѣстне, легко розвôльняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштує: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.,** при неоплаченôй послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надôсланю напередъ грошей коштує вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высилає ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючі кровь“ жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя пôдпись прозвища **J. Pserhofer** и то червоною краскою.

Бальсамъ на ôдмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.	**Анґлійскій бальсамъ,** фляшка 50 кр.,
Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.	**Порошокъ фіякерскій на груди,** 1 коробка 35 кр., въ опл посылкою 60 кр.
Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.	**Помада таннохінінова,** І. Псергофера найлѣпше средство на порôстъ волоса, 1 давка 2 зр.
Порошокъ на прѣтье нôгъ, цѣна одной коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.	**Плястеръ універсальный,** проф Штендля, 1 риночка 50 кр, зъ оплатною высылкою 75 кр.
Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр.	**Універсальна сôль прочищуюча,** А. В. Бульріха Средство домове на зле травленье, 1 пачка 1 зр
Есенція житя (прагскі каплѣ), 1 фляшка 22 кр.	

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краєвѣ и загранични спеціяльности фармацевтичнѣ оголошуванѣ по часописяхъ, а ще и иншѣ средства, котрѣ бы не були на складѣ высилають ся на желанье скоро и дешево. — **Высилки почтою выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, бôльшѣ замовленя також за послѣплатою.**

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадає и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ. 3690 (2—12)

Еликсиръ до зубôвъ. Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНôВЪ

зъ монастиря von Soulac
(Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 ЗОЛОТѢ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбôльшій дôзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыеку и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливу прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зак. фабр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguey Bordeaux
Генер. агентъ
Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перф умъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рункера у Львовѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4^1/_2\%$ **листы ипотечні**
5% **листы ипотечні преміованѣ**
5% „ „ **безъ премій**
$4^1/_2\%$ **листы товариства кредитового земского**
$4^1/_2\%$ „ **Банку краєвого**
$4^1/_2\%$ **позичку краєву галицку** 3483 59—?
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
$4^1/_2\%$ **позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
$4^1/_2\%$ „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскі облігація индемнізаційні**

а всѣ тí паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

☛ **по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.** ☚

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякі выльосованѣ а еже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнні, такожь запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справедшныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрí самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѣ до

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ „AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшій сталѣ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючі пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескі суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскі зр. 3.30 и 3 75; требізонтскі зр. 4.2» и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а також коциковъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останковъ хôдниковъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япанські и исходні спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а також хôдниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточі, запаски дамскі и дѣточі, плащики и чапочки дѣточі. Панчохи дамскі и дѣточі. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ
до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИПКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Еластичнѣ изолірпляты,** улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервації дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченí стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя дахôвѣ тектуровѣ и ихъ репарації. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 43—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.

РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

и фабрика кавчуковыхъ рускихъ штампілій

зъ доброго вульканізованого кавчука,

выробляє значки, фірмы, надписи, жира, власноручнѣ пôдписи, монограмы и бу- 3582 квы до значеня бѣля, також штампилія по умѣреныхъ цѣнахъ. 6-12

Продажа гуртомъ и поодиноко.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Краковъ, Ринокъ ч. 26.

поручають

Предметы служачі до ужитку церковного и домового, ôдповѣдні на выправы слюбні, подарунки, у великôмъ выборѣ по приступныхъ цѣнахъ.

Репарація, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, тревало и дешево.

☛ Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. ☚ 3653 7—10

Гербата российска. Самовары Тулскій.

Одпродаючимъ значный опустъ.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ Д. ЯЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручає Вп. Публицѣ: СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІЙ: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волоса, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волоса — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и загранічныхъ МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІЙ для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехніковъ, аптикарѣвъ; ПРИРЯДЫ ХІРУҐІЧНІЙ зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до прания бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краска на помôсть въ 4 родахъ, оцетъ виновый, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ФАБРИКА МЕДЛІҐСКА

поручає на

СЕЗОНЪ

осѣнный

Для панôвъ:	Для панъ:
Черевики зô шкôры Croute зр. 3·25	Черевики зô шкôры гемзов. зр. 3·75
„ „ телячои 4 до 5 50	„ „ гамбурґскои 3·60
„ „ франциской 5·—	„ „ франц 4·70- -8·—
„ „ лякирован 5·50	„ „ лякированій 5 75
„ „ варшавскои 6·—	„ „ шевро 8·—
„ „ лякир. шитѣ 6·—	Пôвчеревики прунельовѣ 3—3·50
Пôвчеревики ґемзовѣ зр 3·50	„ „ ґемз. 3—3·50
„ Французкѣ зр 4·75	„ „ „ Француз. 4·—

Великій выбôръ черевикôвъ и шештикôвъ для панночокъ хлопчикôвъ и дѣтей. — Обильный выбôръ мештôвъ домовыхъ и пантофлѣвъ для панôвъ, панъ и дѣтей.

Замовленя зъ провинціи выготовлює ся ôдворотною почтою.

Филіи: Краковъ ул. Гродска 34; Чернôвцѣ Hauptstrasse 9; Бережаны, Броды, Дрогобичъ, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Рящевъ, Сучава, Самбôръ, Станиславôвъ, Стрый, Тарнôвъ, Терно- 3268 пôль. (41—40

☛ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☚

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 238. Львовъ, Субота 20 жовтня (1 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переминѣ разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Каролн Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсерати платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатками
въ Австріи: за Границею:
на цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вѣльнй вѣдъ корта
Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатнои, въ рубр. „Надѣсланє“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ, дня 31 н. ст. жовтня 1890.

Нинѣ хочемо бодай коротко потолкувати о справѣ, котра майже черезъ 6 мѣсяцѣвъ займала умы галицкихъ жителѣвъ безъ рѣзницѣ народности. Справа та була на першій видъ чисто економічнои натуры. Розходилось именно о то, щобы въ виду довершеног въ радѣ державнѣй угоды индемнізаційног упорядкувати фінансову господарку краю, котра пѣсля погляду деякихъ органѣвъ прасы и деякихъ економістѣвъ галицкихъ, доси була зовсѣмъ нераціональною, неумною и лишь дорывочною.

Уже въ маю сего року выступила була краковска Reforma, а за нею и другй органы прасы польскои, въ всякими предложеняма въ тѣмъ дѣлѣ. Появились именно тогдѣ три проекты, не однаковй що до обему, але стремлячй взагалѣ до того, щобы край нашъ ущасливити новою кѣлькадесять (навѣть 38-) міліоновою позичкою. Позичку тую проектовано зужити: 1) на уніфікацію та сконвертованье дотеперѣшныхъ довгѣвъ краевыхъ; 2) на цѣлковиту або часткову конверсію довгу индемнізаційного; 3) на засиленье касы краевои вѣльшою готѣвкою; 4) на покрыванье передвиджныхъ рѣчныхъ недоборѣвъ буджету краевого и 5) на т. зв. инвестіціи. Проекты тй выйшли въ першѣй лінии вѣдъ сторонництва демократичного польского, а пѣдперли ихъ не тѣлько директоры двохъ банкѣвъ львѣвскихъ, але тутъ и тамъ такожь деякй демократичнй послы польскй сойму краевого, отъ якъ пос. Щепановскій.

Надъ проектами тыми радила въ своѣмъ часѣ окрема фінансова анкета въ выдѣлѣ краевѣмъ, зложена зъ послѣвъ и знатокѣвъ фінансовости, а коли результатъ нарады бувъ майже нѣякій, то остаточно розбирано цѣлу справу ще въ выдѣлѣ краевѣмъ, а выдѣлъ той предложивъ теперѣшнѣй сесіи соймовѣй проектъ, щобы для управильненя фінансѣвъ краевыхъ затягнути бодай 22 міліонову позичку. Позичку тую мавъ бы соймъ зужити: 1) на уніфікацію и конверсію дотеперѣшныхъ довгѣвъ краевыхъ въ сумѣ до 8 міліонѣвъ; 2) на засиленье касы краевои и 3) на покрыванье рѣчныхъ недоборѣвъ буджету краевого. Выдѣлъ краевый выключивъ конверсію довгу индемнізаційного, якъ и инвестіціи.

Предложенье выдѣлу увѣйшло зъ початкомъ сей сесіи соймовои до комісіи буджетовои сойму краевого и хочь нинѣ не можна ще рѣшучо сказати, якій конецъ буде цѣлѣй справѣ, то вже то есть певне, що комісія буджетова стянула въ діаметральнѣй суперечности не лишь до всѣхъ трехъ давныхъ проектѣвъ фінансовыхъ, але и до предложеня выдѣлу краевого, стремѣвшого до 22-міліоновои позички.

Комісія буджетова вдкинула проектъ уніфікаціи и конверсіи давнѣйшихъ довгѣвъ краевыхъ на основѣ рахунку, зъ котрого показалось, що уніфікація и конверсія тыхъ довгѣвъ нанесла бы краеви лишь фінансову страту. Она вдкинула и проектъ якои-небудь одноразовои вѣльшои позички въ користь касы краевои и на покрыванье рѣчныхъ недоборѣвъ буджетовыхъ, бо набрала пересвѣдченя, що тй справы можна буде лагодити що року дрѣбнѣйшими позичками, вѣльшими або меншими пѣсля потребы.

Стоимо про-те передъ фактомъ, що всѣ далекосягаючй пляны великои операціи фінансовои, розложеной на два поколѣня, якъ и всѣ проектованй инвестіціи пѣйшли въ воду и що ще разъ справдилась пословиця пос. Грохольского: най буде, якъ бувало. Значить се другими словами, що якъ доси такъ и на будуче край нашъ буде пхати бѣду свою въ передъ, латанною, а позаякъ на жителѣвъ Галичины годѣ накладати высшй додатки краевй (надъ 36 кр.) а потребы краевй ростуть на всѣхъ поляхъ, то недоборы рѣчнй будуть покрывати щорѣчными малыми позичками.

Мы вдъ червня с. р. займали ся кѣлька разѣвъ проектоваными міліоновыми позичками и розбирали обективно та о скѣлько були у насъ данй pro и contra аргументы въ тѣмъ дѣлѣ. Теперь тѣшить насъ той проявъ, що комісія буджетова есть такъ, якъ и мы були, за перебѣдованьемъ до якогось часу, а супротивилась не тѣлько 38-, але и 22-міліоновѣй позичцѣ, проектованѣй выдѣломъ краевымъ. О инвестіціяхъ, розумѣешь, нема при тѣмъ и бесѣды. Комісія буджетова супротивилась вѣльшимъ позичкамъ за-для того, бо анѣ проектанты, анѣ выдѣлъ краевый не були въ силѣ оправдати наглои потребы великаньскихъ позичокъ. Супротивилась она и всякимъ инвестіціямъ, бо проектанты тыхъ инвестіцій не завдали собѣ навѣть на стѣлько труду, щобъ розказати докладно, явй се будуть инвестіціи и якій зъ нихъ выйде для краю хосенъ економічный. Инвестіторы воювали лише загальниками. Говорили о розширеню дорѣгъ зелѣзныхъ и краевыхъ, о школахъ промысловыхъ меліораціяхъ, регуляціи рѣкъ, залѣсненю пѣсковъ и т. д, але точного плану тыхъ предприемствъ не предложили, бо имъ самымъ справа та була досыть неясною. Защитники инвестіцій умѣли лишь критикувати дотеперѣшну фінансову господарку выдѣлу краевого и сойму — котрои мы не думаемо боронити — але не умѣли показати, въ чѣмъ лежала бы нова умна господарка и чи дѣйстно въ позичкахъ проектованыхъ выйшла-бъ яка-небудь дѣйстна користь для краю.

Фактъ сей пѣдносимо нинѣ тымъ вѣльше, бо деякй проектанты позичокъ на высоку скалю носились навѣть зъ планомъ, вддѣлити фінансову господарку краю вдъ господарки державнои. Фантазували они — коротко кажучи — о автономіи економічнѣй Галичины въ Австріи. На той случай соймъ краевый мавъ бы накладати и стягати не тѣлько додатки краевй до податкѣвъ державныхъ, але и тй послѣдній брати въ свои руки, вддавати одну частину ихъ скарбови державному — подѣбно якъ Угорщина — а лишною частію орудувати автономічно, на основѣ ухвалъ соймовыхъ. Автономія фінансова мала вдтакъ послужити демократамъ галицкимъ до скоршого здобутя повнои автономіи політичнои, а може навѣть въ дальшѣй будучности до персональнои уніи Галичины зъ династією Габсбургѣвъ.

Що намѣренй инвестіціи выходили бы при тѣмъ у выключну користь елементу польского въ краю нашѣмъ, о тѣмъ не треба сумнѣвати. Инвестіціи тй могли бъ навѣть систематично убивати Русинѣвъ на такъ вдячнѣмъ поли, якимъ есть економічне. Вѣльшість соймова була бы тогдѣ розпоряджала що року дуже значными сумами въ такій способъ якъ нинй розпоряжае, т. е. що на спеціяльно рускй институціи вддавано бы лишь мінімальнй квоты, а gros тыхъ сумъ було бы йшло на духове и матеріяльне двигненье елементу польского, може навѣть на систематичну кольонізацію Руси Мазурами.

Комісія буджетова облила тй далеко идучй пляны, головно демократѣвъ польскихъ, холодною водою, и перебила цѣлѣй масѣ — — експериментѣвъ...

Бесѣда посла д-ра Антоневича

выголошена на засѣданю львѣвского сойму 17 (29) жовтня с. р. для умотивованя свого внесеня о основаню рѣльничои школы въ замку въ Олеську.

Внесенье, котре мавъ я честь предложити, есть, якъ всѣ признають, першорядног ваги. Думаю, що я ослабивъ бы лишь би, если бы захотѣвъ запускатись въ довгй выводы и доказы. Обмежусь про-те на пѣднесеню самыхъ головнѣйшихъ замѣтокъ, котрй мое внесенье пѣддержують. Желанье мое есть, однымъ словомъ, не лишь важне и конечне, но и необходиме, бо констатую, що до сеи поры нема у насъ нѣ однои чисто-селяньскои школы, — хочь-бы найнизшои категоріи, — котра мала бы характеръ чисто школьный, для дѣтей селянъ, не уважаючи на то, що того рода школы находять ся въ иншихъ коронныхъ краяхъ и принесли уже для сельского господарства велику користь. Що се правда, — нѣхто не заперечить, бо всѣмъ намъ вѣдомо, що низшй рѣльничй школы въ Городенцѣ, Ягольници, Кобѣрницяхъ, школа паробкѣвъ въ Дублянахъ, школа для управы льну въ Городку и школа городничо-садовича въ Тарновѣ — то школы низшй, котрй мали бути зъ-разу чисто-селяньскими, но сегодня ними не суть. Самй управителѣ згаданыхъ школъ признають то явно. Въ справозданю краевого выдѣлу о згаданыхъ школахъ находять ся що-до школы въ Городенцѣ слѣдуючій уступъ (читае): Pomimo tego, dla wszystkich trzech szkół jednakowym planem normalnym wytkniętego celu, szkoła rolnicza niższa w Horodence, walcząca lat kilka ze stosunkami miejscowymi, poszła za wzorem szkoły dublańskiej. Oparta o wielkie gospodarstwo z uprawą maszynową, z obszerną hodowlą bydła rogatego, koni i owiec, posiadając nadto gorzelnię, młyn i t. p., ma przy szczególnej ofiarności i życzliwości, jaką właściciel Horodenki szkole okazuje, wszelkie warunki wszechstronnego kształcenia uczniów swych na pomocników dla gospodarstw większych, podczas kiedy, nie mając własnego małego gospodarstwa szkolnego, jakie dla praktycznego kształcenia gospodarza-włościanina jest niezbędnie potrzebne, temu zadaniu odpowiadać nie mogła.

Зъ тыхъ всѣхъ школъ есть одна, котра по части приписує собѣ тй прикметы и користи, що она и для вѣльшихъ и для меншихъ господарствъ могла бы принести користь, а тою школою есть, якъ намъ Вп. пп. вѣдомо, школа въ Ягольници. Однакъ и та школа не може бути названа селяньскою школою, бо ей планъ той самй, що и прочихъ школъ тои категоріи. Вправдѣ здавалось бы, що згадана школа вдповѣсть скорше жаданямъ, бо тамъ находить ся найвѣльшій процентъ дѣтей селянъ, однакъ тй селяньскій дѣти, котрй тамъ принятй на основѣ свѣдоцтва

Старинность назвы „Украина“.

Минувшого тыжня помѣстила „Червоная Русь“ (ч. 228) розвѣдку „нашого — якъ каже редакція —заслуженного историографа“ на тематъ о повстаню назвы Украина. Займаючись старинною нашои землѣ, я вже зъ обовязку вдчитати мусѣвъ и розправу згаданого историографа — тымъ вѣльше, що назва Украины, сягаючи своимъ початкомъ глубокои старины (она повстала на многй вѣки передъ Рожд. Христа), дѣйстно заслугуе зъ титулу тои старинности своен на всесторонне наукове розслѣдженье. Я бувъ цѣкавый дѣзнати ся, якъ „нашъ историографъ“ поясинть тоту вѣками освящену, серцю кождого Русина такъ дорогу назву та якій бнъ изъ своѣи розвѣдки выснуе гадки въ користь свого народу — народу, правда, бѣдного нинѣ и поневѣраного всѣми, але колись могучого и першого въ семьи Славянъ, першого посередъ народѣвъ Европы. И кѣлько-то величныхъ споминокъ не звязало насъ зъ тою Украиною! Тамъ въ часахъ передъ Христомъ почалась стѣлько прославлена исторія нашого народу; тамъ стояла колибель першихъ, могучихъ королѣвъ нашихъ — сынѣвъ самого Дажбога[1]); тамъ надъ рѣкою Слава (Славута) въ первый разъ зародилась назва Славянъ; тамъ зъ розбитыхъ Римлянами предкѣвъ нашихъ неодно племя найшло безпечный пріютъ свѣй и нову вѣтчину; звъ вдтамъ выйшли першй свѣтовои славы Уны[2]) — добродѣи цѣлои Славянщины; тамъ и колибель була вѣкопамятного Козацтва, що ратувало край и народъ нашъ передъ татарскою навалою, передъ загибелью. „Нема на свѣтѣ другои Вкраины!“ — такъ въ патріотичнѣмъ одушевленю и въ почутю народного достоинства кликавъ до своихъ земляковъ нашъ великій поетъ, — *слова его вповнѣ годай того*, щобы глубоко проникли душу кождого жителя и нашои землѣ.

Та въ тѣмъ бѣда наша, що вдъ часу вдродженя нашои національности все появлялась историографы, що каменемъ кидали на свѣй власный народъ, высмѣвали его бесѣду, исторію, его вѣкову працю и здобутки. Поклавши хрестъ на старинну, тысячолѣтну, а такъ свѣтлу исторію нашу, они зъ порывомъ, достойнымъ лучшои справы, розплывались похвалами для Скандинавця Рурика, зъ любостью оповѣдали о злочинствахъ, якихъ допускались першй Рюриковичѣ надъ нашими предками, въ скандинавскѣмъ періодѣ нашои исторіи шукали идеалѣвъ для галицкихъ Русинѣвъ. Нинѣ вже и видній результаты сеи справдѣ вігілістичнои роботы: охота до працѣ скрѣзь у насъ упала, зменшало число розумныхъ робѣтникѣвъ на рѣднѣй нивѣ, у всѣмъ видна застоя або розстрѣй. Мы мовь подѣбній сталисъ до корабля, що гойданый бурею клонить ся лишь сюды то туды, а не може дѣстати ся до безпечного берега.

Такій гадки выкликала въ менѣ и теперѣшна розвѣдка въ „Червонѣй Руси“. Згаданый историографъ, фальшуючи на великій розмѣры нашу исторію, до такихъ доходить вкѣнця конклюзій: „Поляне справедливо называли Южную Русь по обѣимъ сторонамъ нижняго Днѣпра Украиною, понеже упоминутая часть Руси находилась на самой крайней, т. е. восточно-южной границѣ давной Польщи, которой восточную крайнюю часть Поляки также землею на Kresach называютъ. Удивительно, для чего наши галицкіи Украинцы, по примѣру Поляковъ, называютъ Южную Русь — Украиною, а рускій языкъ — украинскимъ.“

О скѣлько хибна и лишь на обаламученье Русинѣвъ обчислена е тота аргументація, постараюсь выказати на пѣдставѣ жерелъ, що вдносять ся до давнои исторіи нашои.

1. *Назва „Украина“ въ нашихъ лѣтописяхъ.*

Вже въ княжѣмъ періодѣ, отже передъ панованьемъ Польщѣ въ нашихъ земляхъ, кѣльна разѣвъ згадуе ся про Украину.

Першу звѣстку о Украинѣ находимо въ лѣтописи Ипатіевскѣй пѣдъ рокомъ 1187[3]). Лѣтописець згадуе о походѣ рускихъ князѣвъ на землю половецку и якъ при поворотѣ зъ того походу занедужавъ князь зъ Переяславля, Володимиръ Глѣбовичь. Даючи характеристику сего князя повѣдае лѣтописець: „Плакаша ся по немь вси Переяславци, бѣ бо князь добръ и крѣпокъ на рати, и мужьствомъ крѣпкимь показаяся и всякими добродѣтельми наполненъ, о немь же Украйна много постона“

Ипатіевска лѣтопись знае навѣть про галицку Украину, въ котрѣй, очевидно, мешкати мусѣли и якѣсь галицкій Украинцѣ. Пѣдъ рокомъ 1189[4]) росказуе лѣтописець, якъ галицкій бояре выправили були посольство до князя Ростислава, сына Ивана Берладника, и якъ вѣзвали его, занятя престолъ въ Галичи. „Ростиславъ же радъ бысть, испросися у Давида, бяшеть бо Давидъ пріялъ его къ собѣ, и ѣха изъ Смоленьска вборзѣ; и пріѣхавшю же ему ко Украйнѣ галичькой, и вся два города Галичьскыя, и оттолѣ поиде къ Галичю.“

Третій разъ про Украину згадуе лѣтопись пѣдъ рокомъ 1213[5]) — есть то знов Украина галицка: „Даниилъ ѣха съ братомь и прия Берестій и Угровескъ, и Верещинъ, и Столпье, Комовъ, и всю Украйну“.

Галицкою (захѣдною) Украинною звано головно землю надъ Бугомъажь по Вислу. Въ Ипатіевскѣй лѣтописи[6]) згадуесь о сѣй Украинѣ ще пѣдъ рокомъ 1282: „И воспомяну Володимеръ, оже преже того Лестко взялъ бяшеть у него село на Вкрайници, Воинь, и напоминалъ ся ему Володимеръ о томь много, абы ему воротилъ челядь, онъ же не вороти ему: за се же посла на нь Литву. И воевваша около Люблина“.

Всходною Украинною звалось за рускихъ часѣвъ головно Переяславске княжество (на всходъ Днѣпра); въ часахъ украиньского Козацтва розширилась назва Украины и на инши области рускій, якъ лишь далеко сягала власть гетьманѣвъ. Народови, якъ свѣдчать численнй пѣсни, припала назва „Украина“ до вподобы — она для него безперечно популярнѣйшою, якъ заведена Варягами, дивнои формаціи и незвѣстного значеня назва Русь. Про галицку Украину доховалась ще и доси пословиця въ Галичинѣ (она записана и въ збѣрнику Илькевича): „У насъ — Украина“.

2. *Назва „Украина“ въ часахъ передъ Рождествомъ Христа.*

Геродотъ повѣдае[7]), що рѣка Днѣперъ, переплывши на пѣвночи незнану пустиню, влизаесь до Скитіи въ тій части, де мешкали Скиты-γεωργοί. Пѣвнѣчна часть Скитіи починалась пониже устя Припети, — жилища Геродотовыхъ γεωργοί якъ-разъ припадають въ тй мѣсця, де жили знанй намъ зъ лѣтописи рускій Поляне. Языково обѣ назвы, γεωργοί и Поляне, означають те саме понятье; Геродотъ лишь якъ найвѣрнѣйше перетолкувавъ назву славяньску на языкъ грецкій.

Вплываючи до Скитіи Днѣперъ приймавъ назву Герросъ[8]). О тѣмъ праславянь-

---

[1]) Геродотъ (кн. IV гл. 5) каже про жителѣвъ Украины: „Першимъ человѣкомъ въ тій земли бувъ Таргітай, сынъ Зевса. За панованя сынѣвъ Таргітая пали зъ неба въ край Скитѣвъ: плугъ, ярмо, сокира и чарка.“ Если Таргітай бувъ сыномъ Дажбога, то Русины — потомки Таргітая — справедливо уважали себе Дажбога внуками; такъ они и названй въ старо-рускѣмъ поетичнѣмъ памятнику „Слово о полку Игоревѣмъ“. (Друга часть слова Тар-гітай стоить въ звязи зъ старинною назвою нашого народу: Тиран-гіты надъ Днѣстромъ, Бес-гіты въ карпатскихъ Бескидахъ, Піен-гіты въ карпатскихъ Пьенінахъ и т. д.)

[2]) Уны (Юны) — такъ правильно писали всѣ грецкй историки; лишь Нѣмцѣ перекрутили хибно на свѣй ладъ: Hunnen, хочь знов правильно пишуть: Ungarn (земля Унѣвъ). Въ нашѣй земли доховались ще про Унѣвъ згадки въ назвахъ рѣкъ: Унава або Унява въ Галичинѣ, Унава (притока Ирпеня межи Кіевомъ а Бердичевомъ). Якъ вже на иншѣмъ мѣсци выказано, назвы рѣкъ на ва були въ нашѣмъ краю заразомъ назвами народными.

[3]) Полное собраніе русскихъ лѣтописей, томъ второй, Санктпетербургъ 1843, ст. 134.

[4]) Ипатіевска лѣтопись (Петербурске выданье зъ року 1843) ст. 138.

[5]) Тамъ-же ст. 160.

[6]) Тамъ-же ст. 211.

[7]) Lib. IV cap. 53.

[8]) Геродотъ, кн. IV гл. 56.

убожества, не будуть мати своихъ господарствъ, и длятого пôйдуть на певно въ службу бôльшихъ господарствъ.

О низшôй школѣ въ Кобѣрницяхъ, котра мала бути такожь селяньскою школою, говорить ся въ справозданю: nie mogła ona odpowiedzieć zadaniu kształcenia młodzieży przeważnie na przyszłych gospodarzy włościańskich а тѣ слова доказують лишь то, що высказанй мною на вступѣ замѣты — вѣрнй и правдивй. Я не дивуюсь тому, бо могла бы бути рація и въ тôмъ, — и такъ намъ звычайно говорять, а що и справозданье краевого выдѣлу пôдносить — що такй селяне найдуть скорше хлѣбъ, если будуть мати приготовленье до ведення бôльшихъ господарствъ. Може бути; но конецькôнцёвъ то, що я сказавъ, чиста правда: вишои селяньскои школы у насъ нема. Въ виду того нѣхто намъ не заперечить права и обовязку о того рода школу упоминатись, тымъ бôльше, що такй школы, котрй за границею называють Bauernschulen, всюды надзвычайно популярнй и одержують потрѣбну субвенцію.

Если истнуе шѣсть низшихъ рôльничихъ школъ, въ котрыхъ выкладовымъ языкомъ есть языкъ польскій, то, Вп. пп, буде цѣлкомъ справедливо, если я упоминаюсь и прошу, щобы въ тôй семôй рôльничôй школѣ для селяньскихъ дѣтей бувъ введеный яко выкладовый языкъ — языкъ рускій, тымъ бôльше, що згадана мѣсцевôсть лежить въ чисто рускôй окрестности.

Такожь и то не дасть ся заперечити, що въ нашôмъ краю находить ся много бôльше выключно селяньскихъ господарствъ, якъ господарствъ бôльшихъ, якъ и того нѣхто не въ силѣ заперечити, що въ низшôй школѣ языкъ не може бути цѣлью, лишь средствомъ. Если бôльшй господарства мають школы и то численнй, удержуванй великими грошевыми жертвами краю и державы, то середнй господарства мають право жадати, щобы и для нихъ була заведена школа.

Звычайно говорять намъ: „Е, вы того хочете, но селяньске населенье не упоминае ся о то.“ То, Вп. пп. — не зовсѣмъ вѣрно. Противно мы маемо ту обявъ, котрый повиненъ насъ цѣлкомъ задоволити, — именно численнй петиціи въ тôй справѣ. Ото сегодня прочитано вôсѣмь такихъ петицій въ справѣ селяньскои школы и олеського замку; а тѣ петиціи выглядають инакше, якъ тѣ, до котрыхъ мы до сен поры привыкли. Мы видимо именнно на нихъ пôдписи, многй пôдписи, не лишь громадскихъ зверхностей але и численныхъ господарѣвъ: зъ Суходола 16 пôдписôвъ, Закомаря 36, зъ громады дитковецкои 40, зъ Гаёвъ дитковецкихъ навѣть 50 пôдписôвъ—зъ чог- выходить, що всѣ виднѣйшй селяне зъ охотою пôдписали тѣ петиціи. А то, Вп. пп. — vox populi Цѣкавый змѣстъ тыхъ петицій. Наивно, простодушно але отверто высказана въ нихъ конечнôсть такои школы; въ однôй надыбуемо слѣдуючій уступъ: „если выс. соймъ намъ того не зробить, то прийде ся намъ загибати въ темнотѣ“. Селяне чують, що они темнй, що они потребують науки и просвѣты и соймъ краевый не повиненъ имъ того бдмовити. Въ однôй петиціи высказано заключенье троха за рѣзко, но и оно представляе вѣрно погляды тыхъ, котрй ви пôдписали (читаю): „Если бы краевь. соймъ тому прошеню не вдоволивъ и школы не основавъ, то будемо краевый грôшь уважати на выкиненый“. Якъ глубоко проте перенялись петенты тою справою и якъ горячй ихъ желаня, щобы така школа була основана, — высказано ясно въ петиціяхъ.

Селяне домагають ся сильно школы и для того було бы що-найменше неполітично бдмовити тôй просьбѣ; они чують, що они покривдженй и будуть дѣйстно покривдженй, если бы соймъ не выслухавъ того голосу.

Дальша точка мого внесеня звучить, щобы та школа въ Олеську була разомъ и школою для кандидатôвъ учительского звання. Якъ уложите плянъ: на ½ року, або бôльше, — то уже до мене не належить. Що домагання мои справедливй и основнй, то докажу короткими словами. Вѣдомо мабуть, що выс. соймъ рѣшивъ 16 жовтня 1888 р. на мое внесенье, що учительскй кандидаты для сельскихъ школъ повинни научатись головныхъ основъ селяньского рôльництва. Виравдѣ краевый выдѣлъ помагае собѣ въ той способъ, що учителямъ желаючимъ обучитись бôльше въ рôльництвѣ удѣляе запомогу и позволяе имъ въ часѣ ферій удаватись або до Кобѣрниць або до Городенки, щобы могли тамъ дечого научитись. Показалось однакъ, и то знаемо въ устъ поважного учителя, що практика того рода не бднесла и не може бднести нѣякого результату.

Учитель по 10 мѣсячнôмъ трудѣ приходить утомленый, щобы учити ся, а той, котрый мае учити, — такожь утомленый и анѣ у першого, анѣ у другого нема тои силы и свѣжости, щобы зъ успѣхомъ занимались предметомъ науки сельского рôльництва, а взглядно, щобы бднесли домагану користь. А що дальше? Курсъ науки припадае на лѣто. Що жь може такій учитель въ такôй школѣ користати? Майже нѣчого — бо то така пора, коли збôже жнуть, снопы вяжуть и до стодолы возять. Въ виду того, бнъ може зъ практики научитись лишь, якъ жне ся, якъ снопы вяже ся и якъ возять ся до стодолы. Бôльше нѣчого, бо нѣ очкования, нѣ щепленя, нѣ управы землѣ не переводить ся въ ту пору. Такимъ чиномъ така практика краевого выдѣлу не приносить нѣякои користи, коли противно доконче треба, щобы учительскй кандидаты могли учитись рôльництва и практично и теоретично.

Инша справа зъ промысломъ, бо чи то кошикарство чи то другого рода варстатъ можна оглядати въ кожду пору и можна въ лѣтнй ферiи дечого научитись, — але для рôльництва треба найти такожь практичну науку, котра въ часѣ ферій не може мати мѣсця! Въ виду всего того нема иншого выходу, якъ щобы кандидатамъ були доставленй можнôсть и нагода научитись не лишь теоретично но и практично, а то не дасть ся досягнути на основахъ дотеперѣшнои практики краевого выдѣлу.

Що-до выкладового языка въ тôмъ заведеню — бо що выс. соймъ рѣшить то, въ тôмъ я не сомнѣваюсь нѣ на мінутку — то намъ належалось бы уже разъ, щобы языкъ бувъ рускій, и учитель и ученики наберуть бôльше вправы. Впрочôмъ они мають бути не лишь учителями, но и апостолами науки для селянъства — а якъ зможуть они выкладати зъ успѣхомъ, если наука не буде бдбуватись въ народнôмъ языцѣ? Стане ся такъ, якъ досен поры дѣе ся. Вандруючій учитель приходить до села и учить, но, не знаючи языка, калѣчить то зъ польска то зъ ческа и, замѣсть учитись высмѣвають ся зъ него селяне, котрй хоть чують потребу науки, не прислухують ся въ такъ великôмъ числѣ, якъ того можна бы надѣятись. Констатувавъ то краевый выдѣлъ, а походить оно не для того, мовь бы у селянина не було охоты до науки, но для того, що справа представляе ся ему зъ комічнои стороны. (П. Романовичъ: To nieprawda!) П. Антоневичъ: Дарyйте, то есть щира правда, на що дамь доказы, если ихъ жадаете. (Голосъ: Jak Boga kocham to nieprawda!) П Антоневичъ: Хто говорить неправду: я, чи выдѣлъ — справа ясна, що не я, лишь членъ краёвого выдѣлу! Та справа була уже пôднесена въ комісіи краевого господарства де засѣдають люде практичнй, и тамъ були мои замѣты принятй.

Щобы выс. соймъ дальше не утомлять скажу, що самъ заступникъ презеса комісіи констатовавъ, що нашъ народъ старае ся о науку краевого господарства и старае ся такожь о двигненье рôльництва, въ виду чого не можна ему дѣлати закидôвъ, мовь бы онъ тымъ не интересувавъ ся.

Если народъ згаданои школы такъ горячо желуе — а петиціи суть явнымъ того доказомъ — то нема другого выходу, якъ тôлько здѣлати то, чого я домагаю ся. Quod erat demonstrandum.

Зъ взгляду на сказане, я пересвѣдченый, що выс. соймъ вдоволить вповни нашому жаданю. Що-до формального трактованя, прошу о бдосланье мого внесеня до комісіи краевого господарства. (Браво!)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ситуація въ ческôмъ соймѣ представляёсь пôсля Czas-у такъ: Ческа шляхта въ соймѣ готова бдступити нѣмецкôй шляхтѣ або бôльшôй посѣлости 21 мандатôвъ. Два старочеськй члены выдѣлу краевого готовй зречи ся своихъ посадъ въ користь Нѣмцёвъ. Все то пôдъ тымъ условіемъ, щобы по залагодженю закона о роздѣлѣ рады культуры краевои, станувъ насамперед на порядку дневнôмъ сойму законъ о реформѣ ординации выборчои що-до курій бôльшихъ посѣлостей, бо легко буде той законъ перевести, хочь онъ вымагае подвôйнои взгляднои бôльшости (¾ присутныхъ, ⅔ голосуючихъ). За то не хотять Нѣмцѣ пôдъ нѣякимъ условіемъ на то пристати. На ихъ поглядъ мусять згаданый законъ и законъ о куріяхъ бути разомъ залагодженй и разомъ поданй до санкціи. Нѣмцѣ видять въ законѣ о куріяхъ одиноку поруку и онѣку для політичного и національного забезпеченя меншости въ Чехахъ. Принятьемъ реформы выборчои (подѣлу мандатôвъ зъ бôльшои посѣлости межи Чехôвъ и Нѣмцёвъ) зрѣкають ся Нѣмцѣ разъ на завсѣгды бôльшости въ ческôмъ соймѣ въ користь Чехôвъ. Зрѣкаемо ся панованя въ Чехахъ — кажуть Нѣмцѣ — для милои згоды, але бдъ якихсь новыхъ замахôвъ зô стороны Чехôвъ противъ усуненя теперѣшного закона угодового, може насъ на будучнôсть забезпечити лишь законъ о куріяхъ, пôсля котрого кожда зъ трохъ курій мае рôвноправне veto противъ кождого односторонного проекту; не можемо отже — такъ кажуть Нѣмцѣ дальше — приняти подѣлу мандатôвъ зъ бôльшои посѣлости въ дорозѣ законодавчôй безъ рôвночасного ухваленя закона о куріяхъ. Чехи знôвъ не суть противнй законови о куріяхъ, але знають, що законъ той не дасть ся теперь перевести въ соймѣ. Нѣмцѣ волять, щобы жаденъ зъ тыхъ двохъ законôвъ не бувъ ухваленый, якъ коли-бъ мавъ перейти лишь законъ выборчій безъ закона о куріяхъ. Здаесь отже, що скôнчить ся на тôмъ, що жаденъ зъ тыхъ двохъ законôвъ не прийде на порядокъ дневный.

Нарады въ комісіи угодовôй чеського сойму ведуть ся дуже повольи; надъ однымъ параґрафомъ дебатуе ся по кôлька годинъ. Нѣмцѣ суть дуже озлобленй на таке проволѣканье угоды, а пос. Гальвіхъ высказавъ то навѣть отверто въ комісіи. На то бдповѣли молодо Чехи, що имъ не пильно, а коли хто, то ческій народъ може бути озлобленый на цѣлу акцію угодову и длятого его репрезентанты не думають зовсѣмъ прискорять сеи акціи.

Въ буковиньскôмъ соймѣ предложило правительство проектъ закона, котрый мае управильнити бдносины державы до буковиньского фонду индемнізаційного. Соймъ приступивъ заразъ до першого читання сего проекту и передавъ его скрѣпленôй комісіи индемнізаційнôй.

Въ моравскôмъ соймѣ поставивъ пос. Шромъ внесенье, щобы змѣнити ординацію выборчу до сойму въ той способъ, щобы зъ курія громадъ сельскихъ могло вôйти до сойму бôльше посланôвъ. Соймъ ухваливъ одногол сно, щобы се внесенье прилучити до внесеня пос. Серенія, котрый домагавъ ся збôльшеня числа послôвъ зъ нефідеікомісовыхъ бôльшостей, и передати его спеціальнôй комісіи.

Нинѣ мае бдбути ся въ Баденѣ коло Вѣдня тѣснѣйшій выборъ посла до сойму. Загально припускають, що выйде ще оденъ антісемітъ зъ выбору. При вчерашнôмъ выборѣ бдставъ лібералъ Гете 455 голосôвъ, антісемітъ Штекль 353, а незадоволяючый антісемітъ Тома 457 голосôвъ.

На конференціи румуньскои партіи народнои въ Сибинѣ ухвалено слѣдуючй точки: 1) Въ виду нашого політичного, національного и культурного положеня есть припадаюча намъ роля дуже важна. Въ наслѣдокъ сего значѣня, котрого мы вповнѣ свѣдомй, пôднесемо нашь голосъ, щобы насъ почули въ Пештѣ, Вѣдни и другихъ мѣродайныхъ кругахъ въ Европѣ. — 2) Мы члены великои румуньскои родины и уважаемо себе нами. Родина та числить бôльше якъ 11 міліонôвъ людей. Яко члены тои родины бажаемо матеріяльного и морального розвою Румунôвъ, маемо надѣю и домагаемо ся того, щобы до нашого народу нѣхто чужій не мѣшавъ ся. Мимо того заперечуемо тому рѣшучо, щобы мы нѣбы то стремѣли до тои цѣли, до котрои стремять т. зв. Дако-Романе. Мы належимо до австро-угорскои монархіи и есьмо вѣрными пôддаными дому Габсбурґского. — 3) Бажаемо, щобы наша ôтчина була щаслива и австро-угорска монархія врѣпка, а мы хочемо бути ей добрыми и пожиточными членами. — 4) Бажаемо економічнои угоды зъ Румунією и есьмо противнй всякôй борбѣ мытовôй, котра шкодить обомъ державамъ. — 5) Бажаемо політичнои згоды зъ Румунією и пôдпираемо змаганя, котрй бы могли довести до угоды военнои зъ Румунією. — 6) Держава не въ силѣ доти сповнити тои задачѣ, доки Румуны въ державѣ суть невдоволенй. — 7) Румуны звертають ся до всѣхъ народôвъ въ монархіи, щобы они въ своѣмъ власнôмъ интересѣ солідаризували ся зъ жаданями Румунôвъ. — 8) Въ захôдньой части монархіи удалась згода національна. Мы знаемо значѣнье румуньского елементу для тридержавного союза. Мы можемо тымъ свобôднѣйше розвивати ся, а наше забороло, явнымъ мы маемо бути противъ всякого чужого нападу, буде тымъ сильнѣйше.

——

Россійскій наслѣдникъ престола выбирае ся сими днями въ дорогу до Трієсту и поступить по дорозѣ до Вѣдня, де задержить ся коротшій часъ, але лишь въ часто приватнôмъ характерѣ. Зъ Трієсту поѣде царевичъ до Атинъ и тамъ перебуде кôлька днёвъ а зъ-бдси поѣде бдтакъ до Египту. До св. Землѣ царевичъ не поѣде вже зъ тои самои причины, що бдкликавъ свою гостину въ Константинополи.

Пôсля Pol. Corr. удержуесь въ Петербурзѣ упорно чутка, що шефъ ген. штабу, Обручевъ, одержавъ приказъ обговорити зъ французкимъ правительствомъ военнй точки, на основѣ котрыхъ давъ бы ся заключити союзъ Россіи зъ Францією.

До Daily Telegraph доносять зъ Петербурга, що міністерство дѣлъ внутрѣшныхъ бôстало телеґрафічну вѣсть о небезпечныхъ розрухахъ селяньскихъ въ губерніяхъ харкôвскôй и катеринославскôй. Селяне нападають на домы бôльшихъ властителёвъ, пôдпалюють ихъ и робять шкоду по поляхъ и лѣсахъ. Въ однôмъ мѣсца мали селяне спалити 5.000 моргôвъ лѣса. Противъ збунтованыхъ выслано войско въ силѣ 9.000 людей а міністерство оголосило въ сторонахъ, де выбухнувъ бунтъ, станъ облоги и бдобрано збунтованымъ селянамъ всѣ права горожаньскй.

Польскй ґазеты нотують вѣсть, що департаментъ для чужихъ вѣроисповѣдань въ россійскôмъ міністерствѣ вѣроисповѣдань выготовивъ проектъ для контролѣ надъ римо-католицкими церквами и протестантскими соборами, а проектъ той предложивъ радѣ державнôй до затвердженя. Проектъ той збôльшае значно власть предсѣдателя комітету церковного, именованого правительствомъ а за то усуває и ослабляе власть священникôвъ. Проектъ той заказуе рѣшучо збирати грошѣ на церкви по-за границями державы навѣть и въ такôмъ случаю, коли-бъ хтось хотѣвъ зробити явійсь записъ на ту цѣль. Дальше наказуе ся предкладати що-року до департаменту чужихъ вѣроисповѣдань буджетъ всякихъ репарацій и роботъ въ церквѣ и не вôльно робити въ церквѣ нѣ найменшои роботы, не предложивши департаментови бдповѣдного плану и не дôставши бдъ него позволеня. Наконець предкладае проектъ знести 30 рим.-кат. монастирёвъ мужескихъ и 4 женскихъ а позаякъ новіціятъ тыхъ монастирёвъ вже довно внесено, то проектуе ся звести всѣхъ монахôвъ въ оденъ монастирь а всѣ иновинѣ въ другій а такъ опорожненй монастирѣ бддати міністерству вôйны до розпорядимости.

——

Въ Греціи доси ще не утворено нового кабінету; король давъ Деліянісови ще кôлька днёвъ часу, щобы онъ мôгъ лѣпше розглянути ся а той покликавъ зъ провінціи всѣхъ своихъ видатнѣйшихъ прихильникôвъ. Здаесь бути певною рѣчею, що Деліянісъ повличе до кабінету и пос. Роллі́го.

Деліянісъ ще не обявъ вповнѣ спадщину по Трікупісѣ а вже теперь дае спознати, въ якôмъ дусѣ онъ думае вести грецку політику, котрои, на его поглядъ, Трікупісъ не умѣвъ бдповѣдно вести. Оденъ зъ кореспондентôвъ журнала des Débats оголосивъ свою розмову зъ Деліянісомъ, въ котрôй той сказавъ ему, що бувшій президентъ грецкого кабінету наробивъ богато шкоды Греціи. Онъ зашкодивъ интересамъ грецкимъ на Кретѣ и въ Македонiи та взагалѣ въ цѣлôй Туреччинѣ. Трікупісъ тому виноватый, що войско турецке осѣлось на Кретѣ. Греки — казавъ онъ — не думають теперь о панъеленізмѣ, бо то есть нинѣ рѣчь неможлива и длятого Греція перестала нинѣ бути Европѣ такъ небезпечною якъ була колись. Греки мусять теперь старати ся поправити свою внутрѣшну ситуацію, зорґанізувати армію и упорядкувати фінансы. Найбôльшій несмôкôй робить Болґарія, бо она своими географічными претенсіями вызывае сусѣдôвъ до дѣла.

Зъ минувшости Деліяніса треба нагадати що онъ ажь до 21 мая 1886 р. бувъ президентомъ грецкого кабінету. За его то правительства стала була Греція выступати енергічно противъ Туреччины и пôдпирала ворохобню на Кретѣ. Въ тôй порѣ мало що ажь не прийшло було до вôйны зъ Туреччиною; войска грецкй стояли вже на граници Македонiи и лагодили ся вже до переходу зъ Ляріссы до Елясоны. На граници прийшло вже навѣть було до малои стычки зъ Турками. Тогды то выступили державы европейскй противъ Греціи и выслали свои фльоты на грецкй воды и загрозили блёкадою грецкого побережа. Черезъ Деліявіса була тогды Греція наразила ся на великій выдатки военнй а не выскала нѣчого. Деліявісъ мусѣвъ тогды уступити а на его мѣсце прийшовъ Трікупісъ. Той хотѣвъ упорядкувати фінансы Греціи и ставъ накладати податки а то разомъ зъ конфліктомъ грецкого патріярха зъ Портою, якъ ще

скôмъ словѣ говоривъ я обширнѣйше въ статьи „Велика славяньска держава передъ двома тысячами лѣтъ“ въ минувшôмъ рочнику „Дѣла“ и выказавъ, що е то те саме слово, що доховалось въ литовскôмъ языцѣ въ формѣ ґіріусъ = слава. Въ пôзнѣйшихъ часахъ Днѣперъ дѣйстно выступае пôдъ назвою Слава або Славута [9]).

У давныхъ Русинôвъ одною назвою именувались край, народъ и рѣка; саме такъ було и въ старинnôй Скитіи. Пôсля Геродота була не лишь рѣка Ґерросъ, але бувъ и край Ґерросъ [10]), були и жителѣ того краю: Ґерры [11]). О сихъ послѣдныхъ пише Геродотъ [12]): „Зъ помежи народôвъ, надъ котрыми Скиты панують, мешкають Ґерры — τὰ ἔσχατα“.

Грецке ἔσχατα (на самôмъ краю) есть якъ найвѣрнѣйшимъ перетолкованьемъ нашои назвы „Украина“. Геродотъ подае навѣть причину, длячого жителѣ тогдѣшнои Украины звали ся Славянами [13]): „На всхôдъ рѣки Ґерросъ лежить такъ звана королевска земля; тамъ находять ся найлучшй (ἄριστοι) и найчисленнѣйшй Скиты, що панують надъ прочими Скитами.“ (Выраженье ἄριστοι бересь у Геродота часто въ значеню „найславнѣйшй“.)

И въ старо рускихъ часахъ звавъ ся Украинною край на всхôдъ Днѣпра, именно-жь княжество Переяславске. Сама традиційна назва тамошнои столицѣ, Переяславъ, указуе на тыхъ першихъ Праславянъ, що вже за Геродота часôвъ мешкали на Украинѣ [14]).

Увага: Давнѣйше выводили назву Славянъ бдъ выразôвъ „слава“ або „слово.“ Нинѣшнй языкословы рѣшучо закинули вже той вывôдъ, бо народній назвы зъ наростkомъ на „анинъ“ въ дусѣ славяньскихъ языкôвъ повстати можуть едино зъ назвъ мѣсцевыхъ: Галичанинъ (Галичь), Бужанинъ (Бугъ), Кіянинъ (Кіевъ), Львовянинъ, Римлянинъ и т. д. Справедливо сказавъ Міклошичъ: „Найдѣть де въ Славянщинѣ рѣку або городъ, що зовесь Слава, а я вамъ скажу, въ котрôмъ мѣсци повстала въ первый разъ назва Славянъ“. Здавалось бы, що Русины мають и рѣку Славу (Славуту) и городъ Славу (Переяславъ), и що рѣчею рускихъ „исторіографôвъ“ повинно бы бути, выснувати зъ того факту одвѣтнй консеквенція...

Ом. Партицкій.

[9]) Ґеррось въ своѣмъ первѣстнôмъ значеню „слава“ не вымерло и доси въ славяньскôмъ языцѣ, тôлькожь корень гер одвѣтно до исторіи языка замѣнитись мусѣвъ на жер. Міклошичъ въ своѣмъ Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen ст. 410 бдносить до корения жер нашй слова жертва и жрець, надаючи послѣдному выраженю значенье славитель. Ипатіевска лѣтопись описуючи пôдъ рокомъ 1183 вôйну Русинôвъ зъ Половцями повѣдае о князю Святославѣ: „идущю же ему по Днѣпру и стату, идѣже нарѣцаеть ся Инжирь бродъ.“ Если Инжиръ е слово зложене, тогдѣ друга часть жир буде послѣднимъ бдгомономъ колишнои назвы Днѣпровои Ґеррось.

[10]) Lib. IV cap. 56.

[11]) На нашу бесѣду значить то: „Въ Скитіи е рѣка Слава (Славута), е край Слава, и е жителѣ того краю: Славяне.“

[12]) Lib. IV cap. 71.

[13]) Lib. IV cap. 20.

[14]) Лежало въ интересѣ Рурикôвичёвъ, щобы всякй традиціи про колишну славу пôдбитыхъ ними земель затерти. Несторъ про початокъ назвы „Переяславъ“ списавъ таку байку: Коли Володимиръ Великій мавъ воювати зъ Печенѣгами, сказавъ печенѣскій князь: Выберѣмъ собѣ по одному борцеви и нехай тѣ зъ собою бютъ ся; якъ побѣдить борець Русинъ, я три роки зъ тобою битись не буду; коли-жь Печенѣгъ переможе, опустошати буду три роки землю руску. Володимиръ згодивъ ся Русинови повелось убити Печенѣга, а Володимиръ на ту памятку заложивъ мѣсто Переяславль. (Несторъ, выданье Міклошича, гл. 45.)

Таку-жь „исторію“ оповѣвъ уже передъ Несторомъ грецкій цесарь Константинъ Багрянородный въ дѣлѣ своѣмъ De administrando imperio гл. 53. Вôйна межи борцями бдбулась не на Руси въ околици Переяслава, лишь въ Кримѣ въ околици Кафы, и не за часôвъ Володимира, але по смерти Константина Великого. Борцями не були Русинъ и Печенѣгъ, лишь малюта Херсонитъ и великанъ Савромата. Цѣла „исторія“ показуесь простою плетеницею, якихъ богато находимо у старинныхъ писателёвъ; зъ основаньемъ мѣста Переяслава нема ту нѣякои звязи.

и другій причины спонукали Трікупіса подати ся до дімісіи.

Проектъ Французівъ выставити Ґарібальдіому памятникъ въ Діжонѣ викликавъ середъ італіяньскихъ радикалівъ велику радість, але переважна часть італіяньскои прасы приняла сей проектъ холодно и дораджуе Французамъ, щобы на такій заявленя дружбы выбрали явусь иншу пору, щобы и Італія могла взаимно заявити Франціи свою прихильность. Коли республиканьска партія у Франціи — каже Opinione — хоче дѣйстно заявити Італіи свою прихильность, то най же постараесь о то, щ бы клерикалізмъ не бувъ вѣчнымъ товаромъ експортовымъ Франціи и щобы вожде французске правительство не уживало его за оружіе противъ Італіи. Ставте памятникъ Ґарібальдіому, але не стягайте на себе підозрѣня, що именемъ героя хочете робити пресію на італіяньскихъ выборцівъ.

——

Одъ вчера переставъ вже въ Голяндіи а тымъ самымъ и въ Лаксембурзѣ панувати король Вільгельмъ. Урядова ґазета оголосила вчера ухвалу парляменту, котра признае, що король не въ силѣ вже вести дальше управу державы. Пѣсля постановъ голяндскои конституціи заступае теперь короля рада державна, але она мусить до 14 днівъ предложити проектъ установленя реґентіи и здати парляментови справу въ своіи дѣятельности. Позаякъ есть рѣчь вже певна, що король не верне нѣколи до власти, то кн. Адольфъ Нассавскій рѣшивъ ся приѣхати до Лаксембурґа и въ тій цѣли скликавъ парлямент на день 4 падолиста. Здаесь бути рѣчею певною, що въ Голяндіи стане реґентою королева Емма въ имени своіи малолѣтнои доньки.

——

Бѣда вже, коли и зъ Швайцарін надходять вѣсти о революціяхъ. Въ Тессиньскомъ кантонѣ стоять все ще либералы и клерикалы ворожо противъ себе а може було бы вже давно прийшло до кровавои бійки, наколи-бъ центральне правительство не наказало було скрѣпити тамошну залогу. Въ Фрайбурзѣ заносилось минувшои недѣлѣ такожь на революцію либералівъ, але и тутъ войско въ самомъ початку тому перешкодило. Але найважнѣйше, що въ самомъ Бернѣ и кантонѣ берненьскомъ заносилось на революцію и все вже було до неи приладжене, только що президентъ звязковый Рушонне достав ще завчасу тайне повѣдомленье зъ Арґавъ и всему заразъ перешкодивъ. Головною причиною тыхъ революцій есть невдоволенье зъ теперѣшного консервативно-клерикального правительства.

НОВИНКИ.

— **Зъ Коломыѣ пишуть намъ:** Въ звѣстнѣй справѣ комісаря Байдовича, котрый ходивъ зъ войскомъ у Ґвоздеччину усмиряти мнимі бунты селянъ рускихъ, бувъ дельеґованый п. Арвай, знаный читателямъ „Дѣла“ зъ дописей изъ Снятинщины, староста снятиньскій. На день 25 н. ст. жовтня були покликаній до ц. к. староства въ Коломыи господарѣ зъ Остапковець: начальникъ громады Иванъ Демянчукъ, Проць Охримъ, Гриць Бидзюкъ и Никола Демянчукъ. Термінъ тревавъ одъ годины 10-и рано до 1-ои пополудни. Що на томъ терминѣ стало ся, то Вамъ уже звѣстно...

— **„Батьківщины“** ч. 43 сконфіскувала вчера ц. к. прокураторія за справозданье изъ соймy. Сконфіскованy ґазету забрано пізно вечеромъ зъ почты, а позаякъ нинѣ латиньске свято, черезъ що не можна остемплювати паперу, про-те выйде „Батьківщина“ ажь зъ недѣлѣ въ збільшенѣмъ обемѣ.

— **По закрытю соймівъ краевыхъ** — якъ доносить N. fr. Presse — маe наступити зновъ именованье членівъ палаты панівъ, вже послѣдне въ теперѣшній періодѣ рады державнои. Зъ Поляківъ маe бути покликаный на члена палаты панівъ по ґр. Арт. Потоцкомъ ґр. Станіславъ Бадені, а маршалокъ, кн. Сангушко, маe бути именованый тайнымъ совѣтникомъ.

— **Краeва рада школьна** порѣшила на засѣданю дня 20 н. ст. жовтня: затвердити выборъ Мар. Владичиньского, нотаря въ Старомъ мѣстѣ, на підпоручника окружнои рады школьнои въ Старомъ мѣстѣ; зорґанізувати школы філіяльні: въ Забережи, пов. станіславівского и въ Яглуши, пов. рогатиньского, одъ 1 лютого 1891 р., а въ Підлипію, пов. борщівского, и въ Кугаевѣ, пов. рудецкого, одъ 1 вересня 1891 р.

— **Д-ръ Максимъ Новицкій**, професоръ зоольоґіи въ краковскомъ університетѣ, упокоивъ ся передвчера въ Краковѣ въ 64 роцѣ житя. Покійный, въ роду Русинъ, уродивъ ся въ р. 1826 въ Яблоновѣ, пов. станіславівского, а въ р. 1863 зложивъ докторатъ фільософіи въ львівскомъ університетѣ Въ р. 1862 бувъ учителемъ исторіи натуральнои, фізики и математики въ самборскій ґімназіи, одтакъ въ академічній ґімназіи у Львовѣ, а въ р. 1863 покликано его на професора зоольоґіи въ краковскомъ університетѣ. Одъ р. 1850 розслѣджувавъ Новицкій Галичину підъ взглядомъ фльоры а одтакъ фавны и написавъ много науковыхъ розвѣдокъ. Многій ґімназіи галицкій обдарувавъ покійный своими зоольоґічными збірками. Послѣдными часами положивъ великі заслуги на поли рыболовлѣ въ Галичинѣ.

— **Міністры** Дунаевскій и Залескій одъѣхали вчера поѣздомъ куріерскимъ зо Львова до Вѣдня разомъ зъ сов. Коритовскимъ. Зелѣзниця Кароля Людвика доставила міністрамъ двірскій ваґонъ сальоновый. На двірци явили ся на пращанье міністрівъ намѣстникъ Бадені, многій высшій урядники и кількохъ послівъ соймовыхъ.

— **Вдова по Николѣ Костомарову** приступить небавомъ до выданя поважнои книжки (до 30 аркушівъ друку) зъ творівъ покійного свого мужа, а чистый дохідъ зъ неи (до 2000 руб.) призначила на добродѣйну фундацію. Въ книжцѣ мѣститись буде обширна, доси ще не выпечатана вся автобіоґрафія Н. Костомарова и деякій недрукованій его писаня въ языкахъ россійскомъ и руско-украиньскомъ, мѣжь инчими ширша розвѣдка про домашный побутъ украиньского народу.

— **Украиньска трупа театральна Саксаганьского** гостить теперь въ Петербурзѣ и тамъ въ театрѣ Неметтіого дае що-дня представленя. Цикль представлень почато „Наталкою Полтавкою“ Ив. Котляревского, тымъ більше, що сего року припадае ювілей тои вѣчно свѣжои штуки та що нашь славный композиторъ Лисенко упорядкувавъ до неи музику. [Музика ся выйшла зъ друку у Липску (въ заведеню літоґрафічномъ Редера) накладомъ кіевского и одеского книгаря Болеслава Корейва підъ заг. „Наталка Полтавка. Перша украинська оперетта у 3-хъ діяхъ И. Котляревського. Музыку впорядкувавъ М. Лисенко. Цина 1 р. 50 к.“]

— **Д-въ Василь Ключенко**, повѣтовый лѣкарь въ Сучавѣ, именованый совѣтникомъ правительственнымъ и референтомъ для справъ санітарныхъ при буковиньскомъ правительствѣ краевомъ на мѣсце спенсіонованого д-ра Денаровского.

— **Про выборы рады громадскои въ Сокали** пишуть до „Батьківщины“: Дня 11 н. ст. жовтня одбувся въ Сокали выборъ бурмістра для мѣста Сокаля. Бурмістромъ выбрано кандидата мѣщаньского адвоката В. Вайду на мѣсце В. Филиповского, котрого кандидатура упала лишь однымъ голосомъ, якій оддавъ честный мѣщанинъ Петро Демчукъ на Вайду. Заступникомъ бурмістра выбрано п. Алекс. Гериновича, а сей, що зъ признаньемъ підносимо, зажадавъ и складавъ закономъ приписане приреченье по руски. На згаданыхъ выборахъ бувъ присутнымъ старота Денисъ Завадскій, до котрого сокальскій Русины односять ся недовѣрчиво, бо побоюють ся, чи молоденькій старoста не схоче вступити въ слѣды и одограти ролю звѣстного Цішки, котрый не любивъ Русинівъ и де лишь могъ, старавъ ся имъ докучати та шкодити.

— **Нову муровану церковь** загадали будувати въ Рожнѣтовѣ. Выготовленье пляновъ и кошторису поручено нашому архітектови п. Вас. Нагірному.

— **Выдѣлъ повѣтовый въ Сокали** засуспендувавъ за дефравдацію війтівъ зъ Пархача и Сѣлця, а до Клюсова выдельеґувавъ члена выдѣлу о. Чернецкого, щобы перепровадивъ зъ тамошными війтомъ рахунки, бо кажуть, що въ касѣ громадскій браке 231 зр. Говорять, що и въ Белзѣ мають бути непорядки въ громадскій касѣ.

— **Въ краковскомъ університетѣ** число слухателівъ дійшло сего року до значнои высоты, именно записало ся 1190, а то 1066 звычайныхъ слухателівъ, 33 надзвычайныхъ, 56 фармацевтівъ, а слухателівъ студій рольничои 35. На поодиноки выдѣлы припадае слухателівъ: на богословскій 74 звычайныхъ, 3 надзвычайныхъ; на правничій 423 звычайныхъ а 18 надзвычайныхъ; на фільософичный 8 звычайныхъ а 56 фармацевтівъ; на студію рольничу 12 звычайныхъ а надзвычайныхъ 23.

— **Найвысшій трибуналъ** затвердивъ выроки высшого суду львівского въ справѣ Козловского и Вислоуха. Якъ вѣдомо, львівскій судъ засудивъ слухателя політехніки Козловского на два тыждні арешту.

— **Одзначенье.** Робітникъ фабрики тютюну у Винникахъ Матей Крепелля одержавъ срібный хрестъ заслуги.

— **Вѣра Зазуличь**, звѣстна соціялістка россійска, котра стрѣлила до ґен. Трепова и одтакъ була увільнена петербургскимъ судомъ присяглыхъ, занедужала небезпечно и выѣхала до полудневои Італіи. Зазуличь проживала въ Женевѣ и живо интересувала ся розвиткомъ соціялізму въ Россіи.

— **Лѣченье сухотъ.** Сими днями появилась въ National Zeitung цѣкава вѣстка про дослѣды д-ра Роберта Коха надъ лѣченьемъ сухотъ. Вѣстка та звучить дословно такъ: О пробахъ проф. Роб. Коха надъ лѣченьемъ сухотъ появились були въ прасѣ досыть неясній вѣсти. Наша послѣдна згадка була така, що проф. Кохъ залишивъ лѣчити въ шпитали берлиньскімъ Харітѣ, а продовжавъ свои розслѣды въ иншомъ мѣсци за-для обильнѣйшого матеріялу. Ті розслѣды повели ся, такъ що можна сказати: Проблемъ можности вылѣченя сухотъ вже розвязаный; недугу, котра найбільше нищить людей, можна вылѣчити. Средство, котрымъ осягнено ту ще передъ десяти лѣтами ледви перевиджувану цѣль, есть все ще въ тайнѣ. То лишь можна знати, що того средства не выготовлюесь нѣ въ антикахъ нѣ въ лябораторіяхъ химічныхъ, а лишь можна его придбати утяжливымъ способомъ мовь лімфу при щепленю оспы. Способъ, якъ переводить ся лѣченье, можна въ сей способъ представити: Средствомъ, вынайденымъ проф. Кохомъ, можна привести якъ людске такъ и звѣринне тѣло въ такій станъ, що бакцілле сухотничій не можуть въ нѣмъ розвивати ся; ихъ дальшій розвитокъ вдержуесь и они гинуть. Процесъ сухотничій доходить въ сей способъ до застоѣ и вылѣчуесь, а противъ можливои пізнѣйшои инвазіи туберкулічныхъ бакціллівъ до тѣла хоронить ся такожь окремою методою, котра не наносить сама собою нѣякои шкоды. Часъ, въ котромъ лѣченье проф. Коха оповѣстить ся всесвѣтно, вже недалекій, може лишь кілька тыжднівъ. Сего часу потребуе проф. Кохъ, щобы доповнити свою методу и приготовити все до ей оповѣщеня. Щобы не мати нѣякои перешкоды въ своихъ розслѣдахъ, не буде проф. Кохъ выкладати въ сімъ семестрѣ на берлиньскомъ університетѣ.

— **Дрібні вѣсти.** Инспекторъ золочівского округа школьного, Сонседскій, упокоивъ ся передвчера въ Золочевѣ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя** Намѣстникъ именувавъ комісарями повѣтовыми: Вол. Осолиньского въ Ниську, Кипр. Созаньского въ Лѣську, Вин. Добровольского и Юл. Кадія у Львовѣ, — а концепістами намѣстництва: П. Пшибильского въ Ярославѣ, Ант. Барбацкого въ Тарнобжезѣ и Іос. Зьембу въ Короснѣ. — Асистентами почтовыми именованій: Озія Ґеґеръ и Сев. Баръ для Станіславова, Іос. Ціпперъ для Золочеза, Маеръ Фрайберґеръ для Бродівъ, Корн. Высоцкій, Ант. Кунце, Рих. Кунце, Игн. Шибальскій и Стан. Волякъ для Львова, Ив. Лебенштайнъ для Дрогобича, Ив. Маеръ безъ вызначеного мѣсця служby, Войтіхъ Войцікъ для Снятина, Ант. Команъ и Іос. Вондравшь для Ярославя, Ант. Зелиньскій и Ад. Веселі для Тернополя, Іос. Подражикъ для Тарнова, Ром. Кудряньскій и Іос Павловскій для Кракова, Ник. Багриновинь для Чорткова, Анол. Зачекъ для Підволочискъ.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ комісарівъ повѣтовыхъ: Вол. Яроша зъ Горлиць до Станіславова, Ив. Ягошевского зъ Чешанова до Ниськва, Спир. Телиховского зъ Скалату до Бродівъ, Вол. Осолиньского зъ Ниська до Чешанова; — концепістівъ намѣстництва: Ед. Страдіота зъ Мелця до Скалату, Ант. Барбацкого зъ Тарнобжеґу до Горлиць; — практикантівъ концептовыхъ намѣстництва: Фр. Клоцана зо Львова до Тарнобжеґу, В. Ґавроньского зо Львова до Мелця. — Асистентъ почтовый, Стан. Осташевскій перенесеный зъ Тернополя до Львова.

Наука, штука и литература.

— **„Зарѣ“** ч. 20 (зъ 27 н. ст. жовтня) мѣститъ: Продовженье повѣсти Ив. Левицкого „Надъ Чорнымъ моремъ“; поезіи: „Привитанье зъ Дономъ“ П. Кулеша, „Степъ“ Ивана Манжуры; початокъ образка зъ галицкого житя „Молодшій братъ“ Генрика Йоссе, въ перекладѣ Вас. Лукича; стишокъ „Осѣнь“ А. Бобенка; дальше „Исторія літературы рускои“ Ом. Огоновского (про Ивана Левицкого-Нечуя); продовженье статьѣ О. Я. Кониського „Зъ лѣтньои подорожи по Черниговщинѣ“; доконченье розвѣдки О. Степовика „Рухъ рослинъ“; Бібліоґрафія уложена Вас Лукичемъ; Оповѣстки и критичній замѣтки М. Комара; Література, штука, наука и Театръ, спѣвъ, музика — Вас. Лукича. Въ тыхъ остатныхъ постійныхъ рубрикахъ подано чимало матеріялу.

— **„По морю и сушѣ“** — підъ такимъ заголовкомъ почне одъ падолиста сего року выходити въ Кіевѣ новый журналъ.

— **„Правды“** выпускъ VIII-ый тому III-ого за мѣсяць жовтень с. р. мѣститъ въ собѣ: Одъ выдавництва (поясненье причины, за-для якои була перерва въ выдавництвѣ); початокъ оповѣданя Петра Голоты „Оденъ рокъ въ манастирѣ“; продовженье студіи Трохима Звіздочота „Тарасъ Шевченко въ свѣтлѣ европейскои критики“; продовженье етноґрафічныхъ записокъ Николы Колцуняка „Весѣлье въ Ковалівцѣ“ (въ повѣтѣ коломыйскомъ); доконченье розвѣдки Ив. Алетова „Права чоловѣка (les droits de l' homme) въ имперіи россійскій“; Переднье слово до арабскихъ поезій „Моаллака Антара“, котрій подае въ перекладѣ Хванько Крымскій; продовженье побытового роману „Боротьба“; Вѣсти: зъ Одесы Хуторянина, зъ Москвы и зъ Черниговщины; статья політично-публіцистична „Теперѣшнье становище Русинівъ-народовцівъ“; Сучасна хроніка и Дрібній замѣтки. Въ „Дрібныхъ замѣткахъ“ находимо такій цѣкавій звѣстки: „Пѣсля выходу сего року Гомеровои Одиссеи въ перекладѣ Петра Байды накладомъ редакціи Правды у Львовѣ подала то та редакція оденъ примѣрникъ до главного управленія по дѣламъ печати въ Петербурзѣ зъ просьбою, щобы позволено Одиссеи ити въ Россію. На сю просьбу редакція достала черезъ вѣденьску амбасаду россійску таку одповѣдь въ французскомъ языцѣ: „На возваньe царскихъ властей цензурныхъ амбасада царска маe честь звернути въ прилозѣ брошуру Гомерова Одиссея, котрои згаданій власти не могли допустити до продажи въ Россіи. Вѣдень 23 мая (4 червня) 1890. Россійска амбасада царска.“ Редакція Правды, навѣвши сю одповѣдь, констатуе ще фактъ, що примѣрникъ Одиссеи звернено зовсѣмъ навѣть не читаный, бо не розрѣзаный. Редакція передала его вразъ изъ оріґінальною одповѣдью амбасады въ музей Просвѣты, щобы тамъ збережено по вѣчній часы на доказъ, що навѣть Гомерова Одиссеи не вольно на нашій мовѣ читати въ Россіи.. Така сама доля постигла и поданій оо цензуръ альманахи: кіевскій п. заг. „Вѣстка“, одескій „Розмова“ и другій. Хочь змѣстъ альманахівъ бувъ зовсѣмъ невинный, заборонено выдати ихъ безъ наведеня мотивівъ, только длятого, що писаній языкомъ руско-украиньскимъ. Такъ н. пр. редакторъ альманаха одеского достав таку одповѣдь: „По приказанію Его Высокоблагородія Коллежскаго Секретаря извѣщается, что ходатайство его о разрѣшеніи сборника на малороссійскомъ нарѣчіи подъ заг. „Розмова“ оставлено безъ удовлетворенія.“

Господарство торговля и промыслъ.

— **При тягненю льосівъ вѣденьскои выставы рольничои** припали выграні: головна выграна бриллянтовій прикрасы вартости 50.000 зр. або готівкою 40.000 зр на серію 2336 ч. 67; друга выграна 4000 зр. готівкою на с. 956 ч. 54; трета выграна 1600 зр. готівкою на с. 3753 ч. 3; четверта 1000 зр. на с. 2770 ч. 86; пята и шеста выграна по 500 зр. на с. 195 ч. 41 и с. 4654 ч. 57; по 200 зр. выграли: с. 1337 ч. 73, с. 1371 ч. 67, с. 2461 ч. 4, с. 3378 ч. 64, с. 4030 ч 40; — по 100 зр. выграли: 758 ч. 16, с. 1360 ч. 95, с. 1390 ч. 22, с. 1548 ч. 26, с. 1960 ч. 3, с. 4280 ч. 79, с. 4324 ч. 81, с. 4499 ч. 15, с. 4514 ч. 28, с. 5623 ч. 8; — по 50 зр. выграли: с. 246 ч. 55, с. 531 ч. 24, с. 541 ч. 77, с. 918 ч 1, с. 1637 ч. 2, с. 1730 ч. 90, с. 1740 ч. 51, с. 1854 ч. 95, с. 2240 ч. 99, с. 2232 ч. 55, с. 2531 ч. 89, с. 2856 ч. 39, с. 3283 ч. 17, с. 3321 ч. 4, с. 3403 ч. 66, с. 3760 ч. 48, с. 4611 ч. 98, с. 5148 ч. 55, с. 5551 ч. 55, с. 5589 ч. 63; — по 20 зр. выграли: с. 34 ч. 82, с. 74 ч. 97, с. 339 ч. 84, с. 365 ч. 68, с. 422 ч. 62, с. 783 ч. 33, с. 885 ч. 20, с. 898 ч. 5, с. 916 ч. 8, с. 1104 ч. 46 и ч. 63, с. 1142 ч. 99, с. 1189 ч. 92, с. 1331 ч. 14, с. 1525 ч. 10, с. 1574 ч. 84, с. 1707 ч. 83, с. 1841 ч. 42, с. 1875 ч. 43, с. 2123 ч. 32, с. 2033 ч. 73, с. 2249 ч. 74, с. 2397 ч. 26, с. 2424 ч. 6, с. 2461 ч. 89, с. 2653 ч. 74, с. 2804 ч. 19, с. 2884 ч. 56, с. 2939 ч. 79, с. 3175 ч. 96, с. 3292 ч. 43, с 3342 ч. 49, с. 3380 ч. 46, с. 3586 ч. 34, с. 3626 ч. 96, с. 3770 ч. 50 и ч. 54, с. 3819 ч. 97, с. 3923 ч. 37, с. 4139 ч. 34, с. 4505 ч. 37. с. 4523 ч. 11, с. 4782 ч. 98, с. 5067 ч. 15, с. 5158 ч. 37, с. 5204 ч. 7, с. 5332 ч. 5, с. 5569 ч. 64, с. 5580 ч. 85, с. 5643 ч. 60.

Телеграмы „Дѣла“.

Римъ 31 жовтня. Пѣсля Popolo Romano маe въ зъѣздѣ Капрівіого зъ Кріспімъ въ Мілянѣ взяти участь такожь и ґр. Кальнокій.

Прага 31 жовтня. Старо-Чехи постановили не выступати вже зъ сойму и не складати мандатівъ.

Берлинъ 31 жовтня. Проектъ торговельно-політичнои угоды Нѣмеччины зъ Австро-Угорщиною есть вже готовый и нарады надъ нимъ закончили ся.

Вѣдень 1 падолиста. Въ Баденѣ выбрано антісеміта Тому. Приѣзду россійского наслѣдника престола сподѣвають ся тутъ на день 5 с. м.

Белградъ 1 падолиста. Въ проектѣ закона о одвѣчальности міністрівъ постановляе ся, що міністеръ, котрый підписуе розпорядженье противне конституціи, накладае недозволенй податки або оддае сербску армію на услуги чужои державы, маe бути караный вязницею.

Прага 1 падолиста. Въ соймѣ поставлено внесенье о введеню політичныхъ консенсівъ супружескихъ.

Берлинъ 1 падолиста. Цесарь одкрыe особисто соймъ прускій дня 12 с. м. въ бѣлій сали своеи палаты.

Вѣдень 1 падолиста. Соймъ ухваливъ законъ о прилученю передмѣсть вѣденьскихъ до Вѣдня. Цесарь принявъ ґр. Ґартенава (кн. Батенберґского) на авдіенціи дуже сердечно.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. п-ѣ Вес. въ Кутахъ. Добре: пристаемо. — **Всч. о. Сел. въ Янч.** Заплачено до конця року. — **Всч. о. Хт. въ Мяк.** Заплачено до конця жовтня.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателівъ и одобрене духовною властію сочиненье підъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниківъ Божихъ на кождый день въ році, празднуемыхъ ґр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушівъ** друку на **лучшомъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошомъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 к.**, съ пересылкою почтовою; *для членівъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 33—50

Передплату принимаe: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧІЙ.

Пѣсля годинника львівского. (Одъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣзда посѣшн. або кур.	Поѣзда особовый	Поѣзда особовый	Поѣзда мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7 15
Зъ Підволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Підволочискъ на Підзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стан.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5·41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зо Львова одходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До Підволочискъ	4·11	9·50		10 35
До Підволочискъ на Підзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·15			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2 29
„ „ лишь въ вторки				4·43

Примѣтка: Годины підчеркненій лінійкою означають часъ нічный одъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желеховского.

Знижена цѣна 12 зр.

Достати можна въ товариствѣ „Просвѣта“

Надо́слане.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе о́дъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтно́й практицѣ шпитально́й и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи о́дбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьско́мъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сашѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всяки́ операціи за помочію ко́аіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучни́ зубы и цѣли́ щоки по́сля найновѣйшои системы американьскои, опертѝ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всяки́ недуги ушни́.

Всѣлякі́ Листы заставни́ Товариства кредитового земского

$4^1/_2\%$ Листы заставни́ Банку краєвого
$4^1/_2\%$ Позичку краєву
4% Облі́ґаціи пропинаційни́
Всѣлякі́ облі́ґаціи довгу державного
Зелѣзничи́ облі́ґаціи першеньства
Льосы державни́ и приватни́
продае по́дъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 165—156 До́мъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся о́дворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

КРАЄВА ШКОЛА
КОЛОДѢЙСТВА И БОДНАРСТВА
въ Камѣнцѣ струмилово́й

поручае всяки́ выробы якъ колодѣйски́ такъ и бо́днарски́ готови́ або на замовленье, а именно возы господарски́ (46 зр. безъ драбинъ), во́зки угорски́, во́зки тарантасови́, тарантасы всѣлякого рода (або то́лько дерево и зелѣзо, або також цѣлковито выко́нчени́ т. є. полякированы́ и обыти́, готови́ на складѣ або на замовленье), возы зъ бочками на воду для сторожи огневои и до розвоженя гноївки, возы тягаровы́, возы до воженя пива, во́зки на двохъ колесахъ на сьмѣтье, знаряды ро́льничи́ всѣлякого рода; балі́и, бочки, коновки, цебрики, ванны, масницѣ, скобицѣ, дѣжи и т. д. Выробы выготорлюють ся по́сля рисунко́въ школы або по́сля рисунку замовляючого.

Близшихъ поясненъ удѣлить устно або письменно директоръ школы. 4—6 3657

Найдешевше жерело предмето́въ оптичныхъ у Львовѣ
по́дъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричны́, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ по́дъ „Коперні́комъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ,“**

До выграня франко́въ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. льосованье найблизше

италійскихъ льосо́въ
Червоного Хреста
заґарантованыхъ **италійскимъ правительствомъ**

4 тягненя ро́чно до ко́нця льосованя.

Продае по курсѣ денно́мъ и на сплаты мѣсячни́

5 льосо́въ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.
3 льосо́въ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.

поручае
АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ
до́мъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлоро́чна на провінцію зр. 1·80.

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бо́льше якъ о́дъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, о́дбиваня усуваюче и лаго́дно розвбльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бо́льше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску універсальну масть домову.

Она по́сля многихъ досвѣдо́въ знаменито полагоджуе чищенье, ґрануляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а кро́мъ того дѣлае уемиряючо и розкладае бо́ль. 3700 1—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бо́льше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ
B. Fragner, Prag,
Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.
Розсылка почтова що дня.

I. Н. ЧАЧКЕСЪ
ТОРГОВЛЯ ҐЕРБАТЫ
основана 1834
въ ***БРОДАХЪ***
поручае ся яко найлѣпше жерело
3692 закупна 2 24
ҐЕРБАТЫ
Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

Магазинъ и робо́тня футеръ
МИХАЙЛА БЕКЕРА
у Львовѣ ул. Коперніка ч 8.

поручае всѣ роды футеръ а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескі́ и дамскі́ по́сля найновѣйшихъ фасоно́въ, **ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскі́, колпаки, шапки мужескі́, шко́ры** у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртомъ, такожъ **верхи** до футеръ дамскихъ 3637 и мужескихъ. 2—14

Цѣны умѣрены́ и сталі́.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всяки́ приукрашеня церковны́, о́лтары, иконостасы, амвоны, о́лтарики, конфесіоналы, лавки и др. по́сля найновѣйшихъ взоро́въ и по́сля всякихъ жаданъ
3604 36—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. въ пересылкою можна до́стати у п. Костя Панько́вского ул. Во́рменска ч. 27.

МУЖЕСКУ
Безсильно́сть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхо́въ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескі́ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

НА ЗИМОВЫЙ СЕЗОНЪ
Маґазинъ и рукодѣльня футеръ
Броніслава и Станіслава Вроньскихъ
у Львовѣ, ул. Театральна ч. 5 „по́дъ Бобромъ“ 3668 5—6
(домъ капітульный коло костела катедрального)

поручають всякі́ сорты **футеръ мужескихъ и дамскихъ** по́сля найновѣйшихъ фасоно́въ, **астрахановы́ плащѣ, сердаки дамскі́ и дѣточі́, кафтаники, ротонды, куртки** для господарства и ловно́въ **ковнѣры и зарукавки дамскі́** новѣйшого фасону въ ро́зныхъ сортахъ, **шапочки** дамскі́ и мужескі́ баранковы́, **зарукавки мужескі́** для ловно́въ, **баранковы́ ковры** до саней, **баранковы́ ковры** передъ постелѣ, готовы́ верхи до футеръ, **шко́ры** на футра и ин. и продають по можливо найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякі́ замовленя якъ мѣсцевы́ такъ и зъ провінціи **выповнюють ся скоро, и ручимо за доброту и дешево́сть товаро́въ.**

Доставникъ футеръ для П. Т. Урядніко́въ державныхъ зелѣзныхъ доро́гъ. — Цѣнники на желанье франко.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА
въ Тернополи.

Поручае Всечестнѣйш. Духовеньству великій новоспроваженый запасъ матерій до выготовленя ризъ церковныхъ и поручае:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшои матеріи вовняной (адамашокъ вовняный) бѣлі́, чорни́, червони́ и иншій по зр 30 и 34.

Зъ матерій шовковыхъ фелоны свѣтлі́, червони́ и чорни́ по зр. 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій шихомъ перетканыхъ о́дъ зр. 80 до зр. 200. — **ФАНЫ**, або хоругви братскі́ зъ найлучшого вовняного адамашку розличнои краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковы́ по зр. 65 и 75 зр.

Направы фелоно́въ выготовляе ся, добираючи одвѣтни́ матерія, по дешевыхъ цѣнахъ! 3691 4—10

FILIP TICHO
Brünn, Krautmarkt 21

розсылае за послѣплатою лишь **правдивы́**

берненьскі́ матеріи.

Решетка сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости . . . . . зр. 5.—
Решетка сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости . . . . . зр. 10.75.
Решетка чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновы́ . . . зр 9.—.
Решетка на зимове пальто, 2 метры доброи якости . . . зр. 5.50
Решетка на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки) зр. 4.—.

Предметы дамскі́.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метро́въ зр. 5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова, 10 м. зр. 3.—, 5—, 9.— зр. 12.—.
Хустка зимова, $^{10}/_4$ вел., ґімалая, чиста вовна . . . . . зр. 4.—.
Хуска зимова, $^9/_4$ вел. . . . . зр. 2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкі́ узоры . . . . . зр. 2 50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на ло́жко зр. 3.50.
Тунісева занавѣса, золотомъ перетканa зъ гарными насмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ· . . . . . зр 4 50.
Решетка ходника маніля, 10—11 м. довг по зр. . . . . 3.40—4 40.
Штука полотна, $^4/_4$ широка . . . . . зр. 4.50.
Штука полотна, $^4/_4$ I а якости . . . . . зр. 5.50.
Штука полотна румбургского, $^5/_4$ шир. . . . . зр 6.50.
Штука полотна Стефанія, $^5/_4$ шир., цѣлкомъ заступае вебу ляну . . . . . зр. 9.—
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50 . зр 9 —.
Штука а ласового грядлю на покрывала I а зр. 8 50, II а зр. 5 50·
Штука каневасу, I а якости на покрывала . . . . . зр. 6.—.
Штука простирала, безъ шву, 2 метры довга . . . . . зр. 1.10.
Штука румбургского оксфорду, ... I а зр. 6.50, II а зр 4·50.
Жѣночі́ сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбурґскои зъ гафтомъ швайцарскимъ . . . . . зр. 6.—.
Коцъ фіякерскі́ зр. 2 до . . . . . зр. 2 50.
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ . . . . . зр 1.30

Взоры всѣхъ предметóвъ и илюстрованы́ цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 (9—?)

ТОВАРИСТВО ЗЕЛѢЗНИЧНЫХЪ ПОДРОЖНИКО́ВЪ
ВЪ ЛЬВОВѢ.

Ухвалою Ради Товариства зъ дня 15 падолиста с. р. ч. 1 выдано **Акціи** Товариства по 10 зр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 5 зр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 2 зр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 1 зр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 50 кр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 25 кр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 10 кр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 5 кр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 2 кр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 1 кр. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 50 сот. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 25 сот. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 10 сот. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 5 сот. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 2 сот. каждо́ю.

Акціи выдаваны будуть по 1 сот

Ч. 239. Львовъ, Понедѣлокъ 22[гo] жовтня (3 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свитъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додаток „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароли Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolon itzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком
въ Австрії: за Границею:
а цѣлий рѣкъ . . . . 16 зр. на цѣлий рѣкъ . . . 24 зр.
на півъ року . . . . 9 зр. на півъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
an мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлий рѣкъ . . . . 16 зр. на півъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямаціѣ неопечатай вѣльній вѣдъ порта
Поодинокє число коштує 8 кр. а. в
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одной стрѣчки печатной, въ рубр. „Надісляне“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

Загальнѣ Зборы „Народнои Торговлѣ“

вѣдбули ся дня 1 н. ст. падолиста пополудни въ великѣй сали „Народного Дому“ при имповуючѣй участи членовъ. Можна було сподѣвати ся, що за-для двохъ важныхъ справъ, якѣ мали рѣшати ся на сихъ зборахъ, — а именно выбору нового совѣта управляючого на другій періодъ 6-лѣтный и змѣны статута товариства, такъ дуже потрѣбнои для нормального розвою товариства, — збересь бѣльше членовъ, якъ звычайно, а все таки число участниковъ перейшло всякѣ ожиданя. Явило ся до 200 членовъ зѣ Львова и зъ провінціи.

Вже передъ починомъ засѣданя можна було запримѣтити, що фракція москвофільска постановила якусь интригу, шкѣдну для товариства, а заслона пѣднесла ся и выявила интенціи тои фракціи, коли при входѣ до салѣ мѣжь одныма мѣщанином зъ Комарна а интригантами почалась голосна перепалка о кандидатовъ на членовъ совѣта. Мѣщанинови зъ Комарна всунено картку на синѣмъ папери, а коли бнъ ѣи вѣдчитавъ и побачивъ, що на тѣй картцѣ нема п. Василя Нагѣрного, высказавъ голосно свое обуренье. Зъ картки тои стало ясно, яку укартовано интригу.

Люде макучѣ на оцѣ добро и розвѣй „Народнои Торговлѣ“, уложили лісту кандидатовъ до совѣта зъ людей всякихъ сторонництвъ и пересвѣдчень, якъ о тѣмъ свѣдчать ось тѣ имена: 1. Нагѣрный Васыль, 2. о. Дудкевичь Евгевій, 3. Ничай Аполлонъ, 4. Бѣчай Иванъ, 5. д-ръ Федакъ Стефанъ, 6. д-ръ Левицкій Кость, 7. Спожарскій Михайло, 8) Герасимовичь Иларій, 9. Держко Северинъ и 10. Кахникевичь Кирило. Натомѣсть фракція москвофільска уложила лісту, въ котру умѣстила самыхъ „своихъ“, а не взяла анѣ одного народовця, выкинула навѣть директора Василя Нагѣрного, такъ заслуженого для институціи Народнои Торговлѣ и першого ей орґанізатора!

Одъ сеи хвилѣ, якъ интрига стала звѣстною, ажь до хвилѣ оповѣщеня результату скрутінии — всѣ щирѣ приятелѣ институціи „Народнои Торговлѣ“ зъ напруженьемъ дожидали „посрамленія“ интригантовъ, будучи певными, що середъ численного збору знайдесь бѣльшѣсть людей, котрымъ добро институціи лежить на серцю. И не схибнулись. Ліста людей доброи волѣ одержала значну бѣльшѣсть около 110 голосовъ, а ліста интригантовъ около 80. За лістою справедливою голосувала поважнѣйша часть львовскои свѣтскои интеліґенціи, майже вся свѣтска интеліґенція зъ провінціи и мѣщане зъ Стрыя та Комарна. За лістою-жь фракціи москвофільскои голосували самѣ львовскѣ ей авторы, крилошане зъ св. Юра (Пакижь, Комарницкій и Крижановскій) та кольканацять селянъ, головно зъ Золочѣвщины и Перемышлянщины, нѣдъ проводомъ звѣстныхъ Захарчука зъ Ляцкого и Бѣлорускаго зъ Глинянъ. Очевидно, селяне тѣ, не розважуючи добра институціи, пѣйшли на команде тыхъ приятелѣвъ своихъ зѣ Львова, котрѣ були приятелями и плуговскому Книшеви...

По оголошеню результату скрутінии грѣмкѣ оплески залунали въ сали: справа чиста выйшла побѣдоносно, а интрыганты „посрамились“. Не помогли имъ нѣ Пакижи та Комарницкѣ, нѣ Захарчуки та Бѣлорускѣ, що такъ щиренько подали собѣ руки для „выкурена“ народовцѣвъ зъ „Народнои Торговлѣ“. Честь тѣй поважнѣй свѣтскѣй и духовнѣй интеліґенціи та мѣщаньству зѣ Львова и зъ провінціи, що своими голосами заложили грѣмкій протестъ противъ такои згубнои интриги!

По голосованю на членовъ совѣта прийшла на порядокъ друга важна справа: змѣна статута. Тѣлько-жь ся справа не могла бути полагоджена по гадцѣ людей доброи волѣ. Фракція москвофільска навѣть не дала приступити до дискусіи. „Одкинути проектъ безъ дебаты!“ — отсе бувъ ей окликъ, а д-ръ Иванъ Добрянській и сотрудники „Червонои Руси“ тѣлько мали пѣдносити квестій формальныхъ, що до самои рѣчи ледви можна було дѣйти, — впрочѣмъ и такъ не можна було нѣчого вдѣяти, бо опозиція мала голосовъ бѣльше якъ третину, а до змѣны статута потрѣбно двохъ третинъ голосовъ.

Цѣле поступованье фракціи опозиційнои дуже прикро вражало особливо всѣхъ людей доброи волѣ зъ провінціи, котрѣ такихъ рѣчей ще не видали. А найприкрѣйше було имъ дивитись на баламученье селянъ и на те, що навѣть три крилошане станули по тѣй сторонѣ, по котрѣй повага вхъ и почутье справедливости повинни були наказати имъ — не ставати...

Отсе нишій замѣтки зъ нагоды Зборовъ „Народнои Торговлѣ“, а теперь приступаймо до опису ходу зборовъ.

——

Зборы вдкрывъ голова совѣта управляючого о. Евг. Дудкевичь вдповѣдною промовою. Повитавши зѣбранихъ, згадавъ про станъ Торговлѣ, а потѣмъ звернувъ увагу особливо на двѣ важни точки порядку денного — выборъ совѣта та змѣну статута — и просивъ зѣбранихъ, щобы въ обохъ справахъ руководились не якимись поббчными оглядами, а едино добромъ институціи.

Потѣмъ зѣбранѣ выбрали головою зборовъ судью п. Льва Шеховича зъ Перемышля, а его заступникомъ крил. Юст. Желеховского.

Голова зборовъ, покликавши на секретарѣвъ д-ра Горбачевского и д-ра Кмициневича, удѣливъ голосу п. Нагѣрному и той въ имени совѣта управляючого вдчитавъ слѣдуюче справозданье изъ дѣяльности совѣта за минувшій рѣкъ адміністраційный:

Свѣтлый Зборе! Нинѣ въ послѣдный разъ стае передъ Вами першій совѣтъ управляючій, щобы зложити рахунки зъ того, якъ орудувавъ Вашимъ майномъ, зложенымъ въ его руки, и щобы представити Вамъ хочь въ коротцѣ его заходы коло розвою одинокои нинѣ у насъ институціи торговельнои.

Зъ порядку рѣчи належить перше здати справу зъ чинностей совѣта управляючого за рѣкъ теперѣшный т. е. за часъ вдъ 1 липня 1889 по 30 червня 1890 р. яко рѣкъ адміністраційный нашои институціи.

Въ першихъ рокахъ истнованя нашои „Народ. Торговлѣ“ переважала въ совѣтѣ управляючѣмъ тенденція розширяти дѣяльность нашого товариства на внѣ черезъ вдкрыванье філій и заохочуванье селянъ и мѣщанъ до заснованя крамниць. Вправдѣ приходилось часто совѣтови управляючому стрѣчитись по причинѣ розширюванья терену філіями зъ замѣтами, однакожь вдкрытье філій було спонукуване частыми и енергічными зазывами патріотовъ нашихъ зъ провінціи а вдтакъ и тою обставиною, щобы тымъ подати заохоту до заснованя сельскихъ крамниць, яко одной зъ головныхъ задачь нашого товариства. Вдкрытьемъ філій здѣлано то, чого вдъ насъ члены и патріоты зъ провінціи жадали; збільшено число сельскихъ крамниць, черезъ що розпочавъ ся досыть оживленый рухъ торговельный и збільшило ся значно число членовъ нашои институціи. Закидъ, якій по тѣй причинѣ мбгъ бы хочь въ части мати за собою якесь оправданье, бувъ бы хиба той, що отворено філіи занадто скоро, не маючи подостатнокъ добре вышколеного и выпробованого персоналу службового, — але то вже минуло.

По перенятю повѣтовои „Народ. Торговлѣ“ въ Бродахъ, т. е. по отвореню одинадцятого складу, що послѣдувало 29 н. ст. жовтня 1889 р., здержано ся зъ дальшимъ вдкрываньемъ філій, поки зъ-помѣжь нашого персоналу не выплыне вдповѣдна сила на управителя такои філіи, а тымчасомъ звернувъ совѣтъ управляючій свою увагу и чинность на внутрѣшнѣ справы нашого товариства. Насамперед звернувъ совѣтъ управляючій свою увагу на персоналъ службовый и де треба було якои змѣны — зроблено. Въ послѣднѣмъ адміністраційнѣмъ роцѣ оказала ся потреба въ трехъ складахъ обсадити мѣсця начальниковъ иншими людьми, отже замѣнено вхъ силами молодшими зъ-посередъ нашого персоналу а заанґажовано лишь одного начальника нового а именно для складу львовского. Тѣ зарядженя совѣта оказали ся добрыми, а доказомъ того добрѣ результаты послѣднои инвентуры.

Дальше взявъ совѣтъ управляючій пбдъ розвагу справу змѣны статута, а користаючи зъ замѣтокъ, высказаныхъ членами такъ на загальныхъ зборахъ, якъ такожь при рбзныхъ иншихъ нагодахъ и застановляючись надъ тымъ, що для розвою нашого товариства конечнымъ есть, выготовивъ проектъ змѣны статута, котру нинѣшнымъ зборамъ до дискусіи и принята предкладаемо.

Позаякъ институція наша есть власностію бблшого числа людей, а навѣть, що такъ скажемо, власностію загалу, старавъ ся совѣтъ управляючій о то, щобы выббръ закупованыхъ товарбвъ до нашихъ складбвъ бувъ якъ найвбдповѣдниѣйшій, и въ тѣй цѣли вставивъ въ реґулямінъ дирекційный комісію для выбору товарбвъ и фірмъ, зъ котрыхъ товары для складбвъ нашихъ куповати належить. При бблшихъ закупнахъ вимъ спрошувано обширнѣйшѣ анкеты, въ складъ котрыхъ входили знатоки навѣть зано-за совѣта управляючого. Комісія для выбору и закупна товарбвъ займала ся такожь справою уложеня цѣнника и взагалѣ цѣнами въ продажи поступившихъ товарбвъ.

Совѣтъ управляючій уявъ чинность дирекціи въ реґулямінъ, подѣливши рефераты, якъ справу товарову, грошеву, канцелярійну и персоналу помѣжь членовъ дирекціи зъ тымъ однакожь, щобы всѣ справы, входячѣ въ кругъ дѣланя дирекціи, рѣшали ся на повныхъ засѣданяхъ тои-же.

Справою зменшеня коштбвъ адміністраційныхъ займавъ ся совѣтъ управляючій щиро. Стараньемъ его було уменшити кошты адміністрації безъ шкоды для интересу, де то лишь було можливымъ. Хочь білянсъ сегорбчный выказуе такъ высоку суму, выдану на адміністрацію, якои до сего часу жаденъ зъ попередучихъ білансбвъ не выказувавъ, все-жь таки, наколи возьмемо на увагу то, що въ тѣмъ роцѣ прибули двѣ новѣ філіи т. е., въ Рогатинѣ и Бродахъ, и що въ нинѣшнѣмъ білансѣ выказанѣ суть цѣлорбчнѣ кошты адміністрації філій въ Самборѣ и Снятинѣ, котрѣ въ торбчнѣмъ білансѣ стояли тѣлько зъ коштами адміністрації за три мѣсяцѣ, видно певне заощадженье въ коштахъ адміністраційныхъ поодинокихъ складбвъ. На доказъ сего наведемо то, що на пенсіи персоналу выдавано въ минувшѣмъ роцѣ пересѣчно на складъ по 138 зр. а сего року по 117 зр. мѣсячно. Заощадженье то не походить однакожь зъ обмеженя пенсій персоналови службовому, але маe свою причину въ тѣмъ, що персоналъ нашъ роздѣлено на бблше число філій, а опорожненѣ мѣсця заповнено свѣжими практикантами. Для лѣпшого поясненя порбвнаемо сумы коштбвъ адміністрації за рбкъ 1888/9 зъ теперѣшнымъ рокомъ:

	1888/9		1889/90	
Централъ	9105·50	зр.	9558·56	зр.
Складъ у	зр.		зр.	
Львовѣ	6164·06		7656·72	
Ставіславовѣ	3399·16		2874·11	
Перемышли	3107·65		2951·42	
Тернополи	4618·89		3463·10	
Дрогобичи	2824·48		2430·62	
Коломыи	3949·59		2980·50	
Стрыю	2474·90		2457·47	
Снятинѣ	663·03	три мѣ-	1996·36	цѣлый
Самборѣ	662·80	сяцѣ	2000·30	рбкъ
Рогатинѣ	—	—	1707·90	
Бродахъ	—	—	1269·66	

Збставленье то показуе, що зъ выимкою централу и складу львбвского у всѣхъ иншихъ складахъ выдатки на адміністрацію зменшили ся. Выдатки централу пбднесли ся о 450 зр. 6 кр. а число то складае ся зъ дрббныхъ пбдвысшень въ поодинокихъ рубрикахъ якъ н. пр. пенсіи о 91 зр. 66 кр., други о 31 зр. 63 кр., але головно черезъ вынаймъ окремого льокалю на канцелярію, щобы дати склепови выгбднѣйшу комнату до снѣдань, де передъ тымъ мѣстила ся канцелярія центрального заряду. Кошты заряду склепу львбвского збільшили ся о 1492 зр. 56 кр. а то головно зъ такихъ причинъ: Въ тѣмъ роцѣ вписано зъ фіскальныхъ взглядбвъ чиншъ за центральный магазинъ въ рубрику львбвского складу а не вдчислено чиншу за канцелярію, що давнѣйшими роками практикувало ся, дальше, нове урядженье комнатъ до снѣдань и пивниць.

Совѣтъ управляючій не занедбувавъ такожь справы крамничнои, бо тенденцією его було удержувати якъ можь низькѣ цѣны крамничныхъ товарбвъ и порѣшивъ старати ся о цертифікатъ на пббръ одного зъ найважнѣйшихъ товарбвъ крамничныхъ т. е. соли. Справа та не могла бути доведена до кбнця, а то зъ уваги на то, що дотеперь выдавано такѣ цертифікаты лишь для радъ повѣтовыхъ и бблшихъ мѣстъ; однакожь не можна переведенье сего дѣла въ житье уважати яко рѣчь неможливу и мы маемо надѣю, що новый совѣтъ управляючій займе ся тымъ дѣломъ и доведе его до пожаданого результату.

Рбвно-жь пбднесеною була въ совѣтѣ управляючѣмъ гадка, чи не було бы добре, деякѣ зъ нашихъ складбвъ вдступати на сплату старшимъ и досвѣднымъ членамъ нашого персоналу, щобы тымъ чинномъ подати можность твореня самостбйного нашого купецтва, а въ замѣнъ за то, або отвирати новѣ філіи, або кермувати до того, щобы „Народ. Торговля“ зъ часомъ стала тѣлько головнымъ доставникомъ а взглядно посередникомъ межи купцемъ а фабрикою. Справы сеи однакожь не порѣшено остаточно зъ уваги на ей важность и коротцій часъ до выбору нового совѣта управляючого.

Въ тѣмъ адміністраційнѣмъ роцѣ збільшило ся число нашихъ складбвъ о два, т. е., въ Рогатинѣ и Бродахъ и то, що такъ скажемо, зъ конечности, бо институція наша не могла допустити до зменшеня терену здобутого „Народ. Торговлями“ а взглядно до упадку высше згаданыхъ повѣтовыхъ „Народ. Торговель“. Перенятье тыхъ повѣтовыхъ торговель вдбуло ся на чисто купецкихъ условіяхъ а именно закуплено у нихъ товары по цѣнѣ коштбвъ и урядженя рбвно-жь по цѣнѣ коштбвъ зъ порученьемъ статутомъ приписаного проценту зужитку, не приймаючи впрочѣмъ жадныхъ иншихъ зобовязань на себе. Въ наслѣдокъ того числить нинѣ наше товариство 11 складбвъ и 1 центральный магазинъ, яко резервоаръ тыхъ складбвъ.

Зъ розширенъемъ терену нашого черезъ збільшенье числа філій, розширила ся сѣть и число крамниць сельскихъ, бо наколи торбчнѣ списы выказували 218 крамниць, нинѣ нотуемо 314 отже о 96 крамниць бблше.

Засѣдань совѣта управляючого въ тѣмъ роцѣ вдбуло ся 19, а крбмъ сего вдбували ся частѣ засѣданя и наряды комісій для выбору и закупна товарбвъ, для змѣны статута въ справѣ торгбвъ и т. д. Засѣданя дирекційнѣ вдбували ся майже що дня.

Станъ орґанбвъ адміністраційныхъ зъ 30 червня с. р. бувъ слѣдуючій: Въ центральнѣмъ зарядѣ: 3 директоры, 1 бухгальтеръ, 1 кореспондентъ, 1 контистъ и 1 служачій; въ зарядѣ складбвъ: 11 начальниковъ, 1 магазинеръ, 10 касіверокъ лядовыхъ и 32 иншого персоналу склепового, разомъ 61 людей, котрѣ титуломъ пенсіи побирали 20170 зр. 88 кр. Въ тѣмъ адміністраційнѣмъ роцѣ выписано чотирохъ практикантбвъ торговельныхъ а именно: Евгенія Мартинця, Володимира Дришлича, Тимотея Бабія и Михайла Маевского, задержуючи ихъ на дальше въ службѣ. Новыхъ практикантбвъ принято 11 а увбльнено 3.

Зъ торгбвъ вплынуло въ тѣмъ роцѣ адміністраційнѣмъ вдъ 1 липня 1889 до 30 червня 1890 р. 254.300 зр. 63 кр., а въ порбвнаню зъ рокомъ минувшимъ о 41.850 зр. 48 кр. бблше.

Товарбвъ на складахъ и въ центральнѣмъ магазинѣ по цѣнѣ закупна лишило ся на суму 163.705 зр. 76 кр., а въ тѣй цифрѣ мѣстять ся такожь кредиты удѣлюванѣ поодинокими складами купуючимъ и крамницямъ въ сумѣ 26.906 зр. 93 кр., пересѣчно по 2.450 зр. на складъ.

На книжочки щадничѣ вложено въ тѣмъ роцѣ 49.333 зр. 22 кр., а выплачено 49.556 зр. 44 кр., отже станъ щадничихъ вкладокъ зъ 30 червня сего року выказуе 108.680 зр. 42 кр.

Новыхъ членовъ приступило сего року 112 зъ капіталомъ вкладовымъ 2.043 зр. 50 кр., а выповѣло удѣлы 11 членовъ. Давнѣйше выповѣдженыхъ удѣловъ выплачено 2.530 зр., такъ що станъ удѣловъ зъ 30 червня есть 28.020 зр. 40 кр. Зъ нинѣшнымъ днемъ числить наше товариство 892 членовъ зъ капіталомъ удѣловымъ 29.290 зр. 40 кр. по вдчисленю 93 выступившихъ вдъ завязаня ажь по нинѣшный день.

Оборотъ въ касахъ центральнѣй и філіяльныхъ выказуе суму 910.696 зр. 87 кр.

Запись бл. п. Стефана Качалы, выказуюча зъ днемъ 30 червня 1890 суму 1.279 зр. 99 кр., зъ котрои проценты призначенѣ були покбйникомъ на пбдмогу для хлопцѣвъ, що хотять учити ся купецтва, не введено ще въ житье зъ тои причины, що ц. к. власти хотять узнати запись тую за фундацію и намѣряють взяти ей въ свои руки.

То було бы въ коротцѣ збране справозданье за адміністраційный рбкъ 1899/90, котре доповняе предложеный тутъ білансъ.

* * *

Зъ уваги на то, що зъ нинѣшнымъ зборомъ кбнчить ся першій періодъ выборчій, що отже нинѣ уступае першій совѣтъ управляючій, належить хоть колькома словами згадати про заснованье нашои институціи и порбвнати початокъ зъ теперѣшнымъ станомъ.

Рбкъ 1883 повиненъ въ исторіи нашого вдродженя знайти приналежне ёму мѣсце. Вправдѣ не выграли мы въ тѣмъ роцѣ битвы зъ оружіемъ въ руцѣ, не проляли крови, але пбдняли борбу за наше „я“ на поли економічного нашого розвою. Въ роцѣ 1883 самѣ ініціяторы брали ся зъ тревогою до сего у насъ такъ занедбаного дѣла купецкого, а що-жь далось бы сказати о противникахъ нашого економічного розвою? Отворюючи першій склепъ у Львовѣ въ грудни 1883 року, числили мы ледви кольканадесять членовъ и кольканасотокъ свого капіталу, але мы мали тверду волю и непохитну надѣю на нашъ нарбдъ, на котрого помбчь совѣтъ управляючій числивъ. И не охибнувъ ся бнъ въ своихъ рахункахъ, бо здаючи справу зъ дѣяльности своеи на першѣмъ загальнѣмъ зборѣ 25 н. ст. марта 1885 р., мбгъ уже выказати 429 членовъ зъ вкладковымъ капіталомъ 13.936 зр. и 34.725 зр. 36 кр. вкладокъ щадничихъ и чотирма склепами, т. е. у Львовѣ, Ставіславовѣ, Перемышли и Тернополи. Отворюючи першій склепъ у Львовѣ, не могли мы знайти хоть тѣлько фахового персоналу, щобы обсадити сей одинокій складъ.

Въ першихъ рокахъ нашого истнованя приходило ся зарядови боротись изъ недостаткомъ бдповѣдного персоналу фахового, зъ недостаткомъ грошевымъ и, до чого признатись мусимо, також не конче достаточными вѣдомостями фаховыми. Але щира и тверда воля членовъ заряду, помочь моральна и матеріяльъ стороны патріотовъ спригли ся въ одно, щобы зъ патріотичныхъ побудокъ розпочате дѣло пождвигнути и поставити его на тую ступень, на котрой наша народна институція, наша „Народна Торговля“ нинѣ ставула. Тутъ належить ще занотувати и се, що польска публика зъ малыми только выимками (якъ отъ въ Стрыю, а послѣдными часами въ Коломыи) бдносила ся до дѣла нашого досыть прихильно.

Початокъ бувъ дробонькій, незначный а все-таки за такъ короткій часъ, бо несповна сѣмь лѣтъ, осягнено значнѣ результаты. Одъ початку до 30 червня 1890 року уторговано 1,348.403 зр. 45 кр., при чомъ выручено 25.349 зр. 41 кр. чистого зыску, що роздано титуломъ дівіденды мѣжь членовъ и титуломъ тантіемы, а також на фондъ резервовый и на фондъ пенсійный, а за що звычайно приватнѣ купцѣ каменицѣ купують, — выховано для краю колькадесять рускихъ купцѣвъ, выкликано сильный рухъ крамничный мѣжь народомъ, а вкінци дано доказъ того, що руській нарбдъ не мусить бути привязанымъ до рблѣ, але що есть способный и до купецкого дѣла.

Свѣтлѣ Зборы! Уступаючій Совѣтъ управляючій, якъ зъ попередного видно, не змарнувавъ часу, не зробивъ членамъ и народови заводу. Онъ почавъ дѣло только зъ надѣю, а нинѣ бддавъ въ руки Вашѣ институцію зъ близько тысячкою членовъ, зъ близько 30.000 зр. членьскихъ удѣловъ, стотисячный капіталъ вложеный на щадничѣ книжочки, 12 складовъ повныхъ рбзного товару, пбученый персоналъ, до повтысячки сельскихъ и маломѣсскихъ крамницъ; — институцію, надѣю патріотовъ нашихъ, институцію, котра мае пошановане не только въ нашомъ краю, але и за границями его. Наколи приступаете нинѣ до выбору нового заряду на дальшихъ шесть лѣтъ, выбирайте-жь людей свѣдомыхъ великои задачѣ, яку „Народна Торговля“ наша сповнити мае. Лишь щирости и довѣрія до нея, бо се справдѣ народна институція и дай Боже, щобы она такою полишилась и на дальше!

Зъ нагоды внесеня посла Рутовского въ справѣ пбднесеня хову худобы.

На одномъ зъ послѣдныхъ засѣдань сеймовыхъ поставивъ посолъ Рутовскій внесенье, щобы сеймъ признаньемъ значныхъ сумъ грошевыхъ и бдповѣдными уставами причинився до пбднесеня хову рогатои худобы въ краю.

Доси только правительство опѣкувало ся тою справою и призначувало що року на руки ц. к. товариства господарского по кольканацять а въ давнѣйшихъ лѣтахъ (1881, 1882 и др.) и по колькадесять тысячѣвъ на сю цѣль Изъ тыхъ грошей давало товариство господарске субвенціи дѣдичамъ, котра хотѣли держати у себе цѣлѣ зародовѣ оборы, и тымъ, що заявили охоту держати расовыхъ бугаѣвъ, зъ котрыхъ бы могли користати селяне. Оборами зародовыми задумано вплывати на пбднесенье хову худобы на бблшбй посѣлости; бугаями розплодовыми на поправу худобы селяньскои.

Уже бдъ цѣлого ряду лѣтъ пригадуе ц. к. міністерство рбльництва товариству господарскому, що правительственна субвенція мае бути ужитою головно на субвенціоноване бугаѣвъ розплодовыхъ для худобы селяньскои. Позвати о скблько досыть значна правительственна субвенція на пбднесенье рогатои худобы (бо въ послѣдныхъ лише 10 лѣтахъ т. в. вбдъ року 1880 она выносить суму двѣста кблькадесять тысячбвъ зр.) сповнила свою цѣль, т. в. о скблько причинилась до пбднесеня хову рогатои худобы у селянъ въ рейонѣ львбвского товариства господарского (у всходбвій Галичинѣ), було бы рѣчею дуже цѣкавою. Выказы товариства господарского кажуть намъ вѣрити, що въ послѣдныхъ десяти лѣтахъ було субвенціоноваными бугаями поправныхъ расъ бдлѣтованыхъ мало-що не 100 тысячѣвъ селяньскои худобы — сума на всякій способъ дуже поважна. Кобы такъ читателѣ схотѣли подати вѣстки зо всѣхъ мѣсцевостей, де только знаходять ся стаціи субвенціонованыхъ бугаѣвъ: якъ уживано якій зъ нихъ хосенъ чи видный вплывъ ихъ на поправу хову худобы селяньскои, — то тогдѣ ажь могли бы мы знати, яке въ тбй справѣ занятн становище. На всякій же способъ характеристичною и лише въ Галичинѣ практикованою рѣчею есть що тѣ для громадъ призначенѣ, правительствомъ субвенціованѣ бугаѣ въ 90 выпадкахъ на 100 стоять на обшарахъ двбрскихъ.

П. Рутовскій, хоче, щобъ и край бдъ себе, подбно якъ доси правительство, призначувавъ на пбднесенье хову худобы черезъ десять лѣтъ щорбчно певну суму, именно 30.000 зр. Ся сума мала бы йти въ части „на субвенціоноване новыхъ оборъ зародовыхъ, на бдсвѣжуване крови въ истнуючихъ уже оборахъ зародовыхъ“ (отже для бблшои посѣлости) а въ части „на запомоги для бѣднѣйшихъ громадъ на закупно бугаѣвъ громадскихъ, на преміованье селяньскои худобы и на кошты адміністраційнѣ“.

Въ другбй части внесеня предкладае п. Рутовскій, щобы соймъ ухваливъ уставу, силою котрои не вбльно бы було на будуче бдстановляти чужои худобы бугаями неліценціоноваными и не вбльно бы було власти-

тели коровы допустити, щобы чужій бугай не узнаный ліценційною комісіею, бдстановивъ его корову, — а то пбдъ грозою грошевыхъ каръ.

Громады мають бути обовязанѣ закупити и удержувати такого числа бугаѣвъ, яке имъ призначить комісія ліценціонуюча, а сли жаденъ громадянинъ не покаже ся готовымъ тримати у себе громадского бугая або бугаѣвъ тогдѣ громада мае заключити угоду зъ якимъ приватнымъ властителемъ ліценціонованого бугая (читай: зъ дѣдичемъ). Кошты закупна бугая громадского и кошты его удержуваня будуть стяганѣ порбвно зъ додатками громадскими. Зверхность громадска наглядае пбсля инструкціи и пбдъ дозоремъ комісіи ліценціонуючои надъ тымъ, щобы бугай громадскій, чи есть власностію громады чи власностію приватною, — бувъ якъ слѣдъ умѣщеный, живленый и годованый.

Переступленя сеи уставы будуть карани властями політичными, а зверхности громадскѣ и ц. к. жандармерія обовязанѣ доносити о нихъ властямъ політичнымъ.

Для улекшеня громадамъ закупованя власныхъ бугаѣвъ буде отвореный окремый фондъ на лѣтъ 10 въ одноразовбй высотѣ 30.000 (fundusz hodowlany), зъ котрого можуть бути удѣлюваны громадамъ безпроцентовѣ позички на закупно бугаѣвъ громадскихъ.

Устава тая мае увбйти въ житье зъ днемъ 1 липня 1891 року.

Ось и головнѣ черты проекту уставы внесенои п. Рутовскимъ пбдъ ухвалу сойму. Якъ видимо, устава тая глубоко зачѣпае интересы господарскѣ нашого селяньства, длятого годить ся застановитись надъ тымъ проектомъ, що принесла бы намъ селянамъ така устава, если увбйде въ житье: хосенъ чи новѣ злидни? Щобы бдповѣсти на се питанье, мусимо собѣ уявити хвилю, коли устава входить въ житье. Якъ тамъ выпаде перша часть проекту уставы п. Рутовского и колько зъ тыхъ щорбчныхъ 30.000 зр. выпаде на нашу селяньску долю, того намъ годѣ теперь знати, за те скорше зорієнтуемо ся въ другбй половинѣ уставы, т. в. зъ тыми репресаліями и рігорами высячими надъ нашимъ селяньствомъ.

Надходить першій липня 1891 р. Въ кождбмъ повѣтѣ потворили ся комісіи ліценційнѣ для бугаѣвъ. Въ складъ ихъ входять натурально представителѣ бблшои посѣлости, бо хлопы прецѣнь не розумѣють ся на стблько на худобѣ, щобы пбзнатись на кваліфікаціи бугая. Ходить о закупно бугаѣвъ. Колько ихъ треба? Есть въ Галичинѣ пбсля „Rocznika statystyki“ худобы рогатои штукъ зо 2,200.000. Числячи, що зъ тои сумы $^4/_5$ т. в. 1,760.000 належить до малои посѣлости, и що оденъ бугай выстане на сотку коровъ, треба намъ бсѣмь тысячь бсѣмсотъ бугаѣвъ. Около сотку бугаѣвъ субвенціонуе товариство господарске, отже мусимо выстарати ся до 1 липня 1891 р. о 8.700 бугаѣвъ. Бугая расового зъ доброю кваліфікаціею не купить нинѣ дешевше бдъ 300 зр., отже треба намъ на закупно бугаѣвъ 8.700 разбвъ по 300 зр., значить 2,610.000 зр., мало-що не три міліоны. Въ касахъ громадскихъ гроша Ббгъ мае, звертаем ся отже тамъ зъ-вбдки выйшло таке право, а тамъ намъ замѣсть того пбвтретя міліона наставляють пбсля проекту п. Рутовского тридцять тысячѣвъ! Отже зъ закупномъ бугаѣвъ — пасъ! А ту конче мусить бути громадскій ліценціонованый бугай! Отже або кождый хлопъ тримай собѣ свого окремого бугая, або пбйде громада до двора, тамъ мусить угодити ся зъ дѣдичемъ за бугая, бо иншого выходу нема, а якій уже той бугай буде, придатный чи не придатный для хлопскои худобы, ліценцію бнъ певно дбстане. А що начове громада? маемо тѣшити ся зъ того заповѣдженого пбднесеня хову худобы?

Замашистый проектъ п. Рутовского есть обявомъ „політики инвестіційнои“. Не цофати ся передъ нѣякою, хоть бы и найтяжшою жертвою, кобы лишь на цѣли продуктивнѣ. Хоть нинѣ край стогне и корчить ся судорожно бдъ надмѣрныхъ тягарбвъ, — то въ будучности инвестиціи, мовлявъ, принесуть стократнѣ плоды. Такъ потѣшають ся инвестіціовісты. Тутъ наводить ся заразъ примѣръ Угрбвъ, сыплесь міліонами, якій заробила на тбй галузи продукціи Швайцарія, Англія, Голяндія, и въ тбй горячцѣ міліоновбй зовсѣмъ тратить ся свбй грунтъ пбдъ ногами.

Такъ и зъ проектомъ п. Рутовского. Мы представили повыше, що въ нашихъ условіяхъ устава ся пбсля всякои имовѣрности була бы переведена некоректно, и для селянъ нехосенно. Тутъ надто мусимо высказати, що проектъ сей и въ засадѣ хибленый. Есть то величезна будова, лише шкода, що безъ фундаментбвъ. Панъ Рутовскій — не hodowca, тожъ нема ему що дивувати ся, если собѣ уявляе, що самымъ ужитьемъ бугая безъ поправнои расы полѣпшить ся вже станъ селяньскои худобы. Все жь таки повиненъ бувъ наперед застановити ся, що въ послѣдныхъ десяти лѣтахъ мало-що не 100.000 худобы лишень у всходбвій Галичинѣ було бдстановленыхъ расовыми бугаями субвенціоноваными товариства господарского; що въ тбмь-же часѣ може два разы только коровъ було бдстановленыхъ приватно у двбрскихъ бугаѣвъ поправныхъ расъ, — и нехай бы потбмъ выбравъ ся по краю бдшукувати тую поправну худобу!... Въ селѣ Камѣнкбвѣ и въ колькохъ селахъ сонбцкого округа знайшовъ бы ся, але по за тымъ всюды лишень тая нужденна худоба, котру бнъ хоче крижованьемъ зъ поправными расами поправляти. Тажь прецѣнь вся та нужденна худоба селяньска, — то здегенерованый черезъ лихе удержанье продуктъ крижованя зъ поправными расами? Якій только е де расы въ Европѣ — все то черезъ аматорбвъ дѣдичѣвъ було сюда спроваджуване и наша нинѣшна хлопска худоба мае въ собѣ кровь майже всѣхъ расъ европейскихъ. Типъ первѣстнои краевои худобы майже зовсѣмъ загинувъ и незвычайно трудно его бдшукати.

А мѣжь тымъ, мимо такъ рбзнородного походженя, хлопска худоба выглядае досыть одностайно; наша нужда на всѣхъ однаке вытиснула пятно. Дальшій експеріменты въ тбмъ самбмъ напрямѣ — можуть мати лишь такій самый наслѣдокъ.

Першою рѣчею при пбднесеню хову худобы есть — выстаратись о добру пашу въ достаточнбй скбльности. Чимъ ббльше расова худоба, тымъ меншій дае пожитокъ на лихбй и недостаточнбй пашѣ. На тбй соломѣ, котрою зъ давенъ-давна же замізерована подбляска корова и еще цяпне яку кватирку молока — Шорторнъ або Голяндска корова певно згиб не въ найкоротшбмъ часѣ на туберкулы. Если-жь пану Рутовскому здавалось бы, що то такъ легко хлопови выстаратись о пашу, бд повѣдну для расовои худобы, то звернемо его увагу на субвенціонованѣ оборы зародовѣ. Матеріялъ животный тамъ найлучшій, якій лише закупити було можна, закладано оборы тамъ, де були, якъ здавало ся, прекрасній условія для хову худобы, а мимо того удбйность тыхъ коровъ зовсѣмъ не особлива. Принято уважати корову за добру тую, котра на 1 кільограмъ живои ваги дае що-найменче 5 кільо молока рбчно, значить: корова, що важить 500 кільо, повинна дати бодай 2.500 кільо молока. Тымчасомъ, якъ выказуе проф. Паньковскій въ Rocznikach szkoły dublańskiej межи всѣми оборами заводовыми, котрѣ дали докладнѣйшѣ справозданя, есть лишь одна, де коровы давали пересѣчно трошка бблше якъ 5 кільо молока за одинъ кільограмъ живои ваги. А були такѣ, якъ Берненьско-Сіментальска въ Пбдгайчикахъ, де коровы давали пересѣчно 1.92 кільо або Ольденбурска въ Фирлѣвцѣ 2·25 кільо молока рбчно за 1 кільограмъ живои ваги. Причина такъ лихого удою могла бути лишень та, що наша, яку могли дати тѣ дворы, була для тыхъ расъ худобы зовсѣмъ недостаточною.

Надто на одну ще рѣчь треба звернути увагу. Зъ выимкомъ гбръ потребуе нашъ селянинъ не innon, якъ лишь молочнои худобы. Робити коровами нема у нашихъ людей звычаю, опасати худобы хлопъ не мае чимъ, отже пожитокъ коровы обмежуесь лишь на ей молочнбсть. Вѣдома-жь рѣчь, що власне молочнбсть — се прикмета, що найменче постбйною есть въ расахъ, такъ що многѣ поважнѣ знатоки уважають молочнбсть за прикмету чисто индівідуальну, котра дуже часто проявляе ся въ высокбмъ степени въ индівідуахъ зовсѣмъ не расовыхъ. Отъ и на послѣдній выставѣ вѣденьскій при конкуренціи коровъ, даючихъ найбблшій удбй, показало ся, — якъ подае проф. Wilikens, найлѣпшій знатокъ хову худобы въ Австріи, — що декотрѣ зъ тыхъ коровъ такъ надливои були будовы, що при преміованю розплодовои худобы юроры певно не були бы допустили ихъ навѣть на выставу, бо не то що расы але навѣть признакъ молочныхъ, всюда по книжкахъ подаваныхъ, не мали. Отже ущасливляти нашихъ селянъ на ґвалтъ расовыма бугаями — се бодай нераціонально.

На послѣдокъ годѣ промовчати трудности, якій бы заходили въ вышуканю такъ великои скблькости бугаѣвъ бдповѣдныхъ расъ. Треба, щобы бугаѣ належали до чисто молочнои расы и до расы, котра вдоволяе ся дуже скупою пашею. Певно, що найлѣпше бы намъ бдповѣдала раса краева, але зъ клопотбвъ и трудностей, якій мали двѣ истнуючій оборы зародовѣ краевои расы зъ добромъ бдповѣдного матеріялу, знаемо, що ся дорога бодай чи не найгрудвѣйша. Спроваджувати-жь расы якѣнебудь, поводуючись лишень ихъ славою, не приносить також реальныхъ користей, — н. пр.ити въ слѣды товариства господарского и оперувати головно бугаями расы Берненьско-Сіментальскои, котра уходить заразомъ и за робучу, и за молочну, и за опасову, але все те въ мѣрнбмъ лише степени, — се може приносити користи дѣдичеви, тримаючому субвенціонованого бугая, — бо дѣдичь потребуе и вола робочого и до опасу на бразѣ, — але въ жаденъ способъ хлопови, котрый нѣчого иншого не потребуе, лишь молочности.

Повтаряемо ще разъ, що першимъ условіямъ пбднесеня хову худобы есть выстараньe о пашу лѣпшу и въ бблшбй скбльности, и надъ розвязаньемъ сего незвычайно трудного пробльему передовсѣмъ треба сушити собѣ голову. Коли вже селянинъ буде мати подостатъ комъ доброи пашѣ для худобы, тогдѣ буде й на часѣ — оглядатись за расами худобы, котрѣ лѣпшу пашу лѣпше оплатити потрафлять. Передчасній-жь репресаліи въ родѣ тыхъ, якій предкладае п. Рутовскій, можуть наше селяньство лишень въ нову пропасть втрутити...

Селюхъ.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Львова.

[Письмо проф. Ив. Костецкого.]

Почтенная Редакція!

На основаню §. 19 зак. прас. прошу о умѣщенье слѣдующого опроверженія замѣтовъ здѣланыхъ мене въ дописи подъ заглавіемъ: „Зъ Львова. [Гадки передъ загальными зборами „Народнои Торговлѣ“]“ умѣщеной въ газетѣ „Дѣло“ ч. 232 отъ 13 (25) т. м.

Неправдою есть, яко бы я забираючи голосъ въ дискусіи надъ внесеніемъ п. Гладиловича, поставленымъ на порядочномъ общ. собранію „Народнои Торговлѣ“, состоявшомся въ октобрѣ м. г., сказалъ, що „именно я вказувавъ на засѣданіяхъ управл. совѣта „Нар. Торг.“ на потребу змѣны статута въ тбмъ самбмъ напрямѣ и зъ тыхъ самыхъ мотивбвъ, якъ теперь (на общ. собранію) выказувавъ Гладиловичъ.“ — На томъ общ. собранію „Нар. Торг.“ поставилъ былъ дѣйстно п. Гладиловичъ внесеніе, щобы общ. собраніе поручило управл. совѣту, щобы той совѣтъ застановился надъ змѣною статута, а именно въ томъ направленію, щобы члены дирекціи были чиновниками, именоваными управл. совѣтомъ, а не выбираными изъ членовъ совѣта, якъ то до-теперь было. Яко поводъ наводилъ втогды п. Гладиловичъ тое, що жалованье директоровъ зачисляе урядъ вымѣренія податей до чистого взыска „Нар. Торг.“ и отъ такъ выведеной сумы вымѣряе податокъ. Такожь дѣйстно забиралъ я въ дискусіи надъ тымъ предложеніемъ голосъ, но только для того, щобы успокоити п. Гладиловича, що управл. совѣтъ неразъ уже розсматривалъ гадки о такой змѣнѣ статута, подношеныя дирекціею, но не могъ николи прійти къ положательному результату, такъ якъ противъ того матеріяльного повода подношено другіи поводы, може еще важнѣйшіи; однакожь не сказалъ я въ помянутой дискусіи и не могъ сказати, що я на засѣданіяхъ управл. совѣта „вказувавъ на потребу змѣны статута въ тбмъ самбмъ напрямѣ и зъ тыхъ самыхъ мотивбвъ, якъ теперь выказувавъ Гладиловичъ“ уже для тои простои причины, що я всегда былъ на засѣданіяхъ управл. совѣта противъ такои змѣны статута, якъ то о томъ знаютъ члены управл. совѣта, засѣдавшіи въ томъ совѣтѣ передъ п. Гладиловичомъ, якъ и самъ п. Гладиловичъ долженъ бы собѣ тое пригадати изъ засѣданій управл. совѣта за той часъ, якъ онъ былъ членомъ того совѣта. Поводомъ именно было тое, що втогды былъ бы управл. совѣтъ принужденъ, покликати двохъ или трехъ своихъ членовъ до комисіи, котра бы вела дѣла: рѣшала закупна товаровъ, подписовала правно въ имени общества и надсмотривала цѣлое дѣловодство директоровъ-чиновниковъ, а членамъ такои комисіи былъ бы управл. совѣтъ принужденъ платити ремунерація, которыи чи не были высшіи якъ подать споводованая жалованьемъ дотеперѣшнои дирекціи и кромѣ того подпадали бы тоже оподаткованью. Впрочемъ отдѣловала бы така змѣна некористно и на членовъ общества, которыи безсомнѣнно уважаютъ поруку, яку даютъ директоры-члены управл. совѣта, за большую, якъ поруку, яку давали бы директоры-чиновники. — Другіи два мотивы, наведеныи въ той дописи за змѣною того §. 27 яко бы 1) трехъ членовъ дирекціи, пріобрѣвши на свою сторону предсѣдателя и одного члена управл. совѣта, могли при числѣ 10 членовъ всѣ свои внесенія переводити и що 2) члены дирекціи могли бы быти невыбраными до совѣта и втогды наступалъ бы застой въ дѣловодствѣ — не промавляютъ совершенно за змѣною, бо трудно допустити, щобы члены дирекціи, будучи самы членами общества и членами управл. совѣта дѣлали щось нарочно на-вредъ общества, а еще менше, щобы предсѣдатель и кто другій изъ членовъ управл. совѣта голосовали съ директорами, которыи бы плохое замышляли для общества. Трудно такожь допустити, щобы члены общества не выбрали на общомъ собранію поновно того директора, который веде дѣла совѣстно и точно, а не для своей користи и на шкоду членовъ общества.

Що-до змѣны §. 15. поднесеной проф. Бѣчаемъ на одномъ изъ засѣданій управл. совѣта, былъ я тоже противный и просилъ о записанье того въ протоколѣ, понеже не хотѣлъ я давати при кождомъ порядочномъ общ. собранію повода до партійныхъ роздоровъ, которыи конечно не причиняются до поднесенія общества, якъ то — къ сожалѣнію — было на послѣдномъ порядочномъ общ. собранію въ м. г., на которомъ „сторонники“ п. Гладиловича выбрали при дополнительномъ выборѣ всѣхъ 4 членовъ до управл. совѣта изъ „своихъ“. Опасаніе же, щобы по 6 лѣтахъ не выбрано самыхъ новыхъ членовъ до управл. совѣта, отпадае зъ тои самои причины, яка наведена высше при выборѣ членовъ дирекціи.

Для тыхъ то поводовъ былъ я всегда на засѣданіяхъ управл. совѣта противъ всякои радикальнои змѣны статута и тіи мои гадки подѣляли и другіи еще члены совѣта, и длятого то, якъ п. Гладиловичъ (? — *Ред.*) дивуеся, скликалъ управл. совѣтъ „ажь на 9 н. ст. липня 1890 надзвычайнѣ зборы и предложивъ свбй елаборатъ,“ т. е. змѣну статутовъ. Навести долженъ я еще и тое, що рѣшенье о змѣнѣ статутовъ послѣдовало на томъ засѣданю управл. совѣта, на котромъ я не могъ присутствовати.

Для тыхъ то поводовъ и фактовъ не потребовалъ я змѣнати моихъ „поглядбвъ“ и „не давне диво“, але противно было менѣ свободно и было моею должностію голосовати и на общомъ надзвычайномъ собранію, состоявшомся 9 юлія н. ст. т. г. и противъ такой змѣны статута. Що и другіи члены „Нар. Торг.“, а тоже и другіи члены управл. совѣта голосовали тоже противъ змѣны статута, то ихъ дѣло; вѣроятно „стало имъ ясно, якъ на долони“ куда стежка въ горохъ; а впрочемъ я присутствовалъ на томъ общ. собранію только въ початку, при первомъ голосованю, такъ якъ долженъ я былъ выйти на конференцію въ гимназію.

Удивляти може неодного, для якой причины большинство членовъ управл. совѣта, состоящое теперь изъ „сторонниковъ“ п. Гладиловича такъ упорно домагае ся змѣны статута въ упомянутомъ направленію и мимо того, що общое собраніе уже разъ отклонило таку змѣну, ставитъ ею знова на порядку дневномъ предстоящого общого собранія, а дописователь Р. Ю. Г. даже угрожаетъ въ упомянутой допесни, що „бдъ того, якъ загальнѣ зборы порѣшать, буде зависѣти судьба и дальшій розвбй институція“! Я позволивъ бы собѣ быти другого мнѣнія и желалъ бы дуже, щобы хотяй въ дѣлахъ Нар. Торгов.“ дѣйстно уже разъ уступили „на ббкъ всѣ иншій справы, чи то партійнѣ, чи сообистѣ“. Отъ того

то зависитъ судьба и розвой якъ каждого общества такъ и „Народнои Торговлѣ“.

Съ почтеніемъ

проф. Ив. Костецкій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣденьска Allg. Ztg. дбстала вѣсть зб Львова, пбсля котрои соймъ галицкій мае бути закрытый вже 16 с. м. Вѣсть ся здаесь намъ неимовѣрна, б соймъ нашь ледви що розпочавъ на добре свои роботы и ледви чи въ такъ кор тквмъ часѣ мбгъ бы упоратись зъ своими роботами.

На четвертбмъ засѣданю буковиньского сойму бдбули ся выборы до тамошного выдѣлу краевого и мусимо на жаль вже зъ горы занотувати, що не вбйшовъ до него жаденъ зъ рускихъ послбвъ. Выбрано зъ курій бблыпои посѣлости д-ра Стефана Стефановича, зъ мѣстъ Войнаровича, зъ громадъ сѣльскихъ Стирцеу; зъ цѣлого сойму Ренвея. Заступниками выбрано: зъ бблышихъ посѣлостей Калинескуля, зъ мѣстъ Кона, зъ громадъ сѣльскихъ Іос. Кохановского (два голосы одержавъ п. Тиминьскій); зъ цѣлого сойму Авт. Кохановского.

——

Pest. Loyd дбставъ зъ Константинополя цѣкаву вѣсть про становище россійскои дипльоматіи до справы брменьскои. Россійска амбасада — доносять до згаданои ґазеты — хоче теперь усунути у султана всяке пбдозрѣнье, що то она мѣшалась до звѣстныхъ непокоѣвъ брменьскихъ и до конфлікту грецкого патріярха зъ Портою и представляе рѣчь такъ, що въ справѣ брменьскбй дѣлае властиво Анґлія, котра хотѣла бы зъ часомъ отворити окрему державу брменьску. Щобы ще бблыше оправдати свое становище въ справѣ брменьскбй стараесь россійска дипльоматія наклонити Порту до того, щобы она зъ цѣлою енерґіею выступала противъ Брменъ. Причиною сего поступованя Россіи и ей дипльоматіи мае бути головно то, що въ Россіи побачили, що справа брменьска може стати ся и для самои Россіи небезпечною. Пбсля иншои версіи хоче знбвъ Россія своимъ дорадживаньемъ Туреччинѣ выкликати ще бблыше невдоволенье середъ Брменъ и не допустити до того, щобы ся справа притихла.

——

Справа спору грецкого патріярха въ Портою мабуть вже незадовго закбнчить ся, бо турецкій міністеръ дѣлъ внутрѣшныхъ выготовивъ вже проектъ, на пбдставѣ котрого патріярхъ буде мбгъ въ Портою помирити ся. Порта робить взагалѣ патріярхови богато концесій. Середъ самыхъ Грекбвъ суть двоякій погляды: одни суть за скорымъ помиреньемъ, бо замкненье церквей може статись небезпечнымъ и для самого патріярха, а другій обстаютъ за безусловною опозиціею и не хотять приймати нѣякихъ концесій.

НОВИНКИ.

— **Руско народный театръ у Львовѣ.** За два тыждні загостить нашь руско народный театръ до Львова и дня 16 н. ст. падолиста дасть перше представленье. Сегорбчна вандрбвка нашого театру прибрала великій розмѣры: Тарнбвъ, Ясло и Новый Санчь мали нагоду почути руске слово и милозвучну руску пѣсню, а наша руска интеліґенція, котра проживае въ тыхъ сторонахъ на заточеню, могла повеличатись зъ гордостію розвиткомъ своеи рбднои музы. Не проминувъ сей рбкъ безъ пожитку для народного театру, бо выставлено кблька новыхъ творбвъ драматичныхъ, скрѣплено хоры и взагалѣ у многбмъ поступлено на передъ. Теперь же загостивши до Львова подасть нашь театръ нагоду столичнбй публицѣ и товариству „Руска Бесѣда“ пересвѣдчитись, що весь часъ присвяченый бувъ совѣстному трудови для розвитку и славы рбднои музы. Творы драматичнѣ, якій выставить руско-народный театръ пбдчасъ сегорбчнои гостины у Львовѣ, суть слѣдуючій: „Не судилось“, драма Старицкого; „Свояки“, комедія Балуцкого; „Мікадо“, комічна опера Сулівана; „Дѣвчина зъ чужины“, комедія Шентана; „Ярополкъ“, драма К. Устіяновича; „Пошились въ дурнѣ“, оперета Кропивницкого и „Бнъ не заздрбсный“, комедія Ельца; „Дѣти недолѣ“, драма Мирного“; „Рбздвяна нбчь“, опера Лисенка; „Донька Фабриція“, драма Вільбранда; „Запорожець за Дунаемъ“, опера Артимовского; „Изъ моря житейского“, образъ народный Бораковского; „Молода зъ Босны“, оперета Вербицкого. — Зъ наведеныхъ творбвъ выставляють ся першій разъ у Львовѣ: Не судилось, Свояки, Мікадо, Дѣвчина зъ чужины, Рбздвяна нбчь, Донька Фабриція и Изъ моря житейского. Львбвска руска публика повинна щиро и зъ отвертыми раменами повитати та пригорнути до себе нашь руско-народный театръ и бодай въ части злагодити ту непривѣтнбсть, яка стрѣтила его передъ въѣздомъ до Львова. Отъ сего року такъ само якъ и давнѣйше, иде нашь театръ въ комбрне до нѣмецкого товариства Frohsinn, бо „Народный Дбмъ“ не мае салѣ для рускои штуки драматичнои! Вже хочь-бы за-для тои однои причины повинна львбвска интеліґенція руска численно являтись на представленяхъ и всѣми силами запобѣгати, щобы нашь театръ не потерпѣвъ стратъ, котрыхъ бдтакъ неразъ и цѣлорбчна вандрбвка не надоложить. Выдатки нашого театру збблышають ся у Львовѣ въ-двое або и вътрое, и сли не найде щ рои пбдпоры бдъ Русинбвъ, — а се на жаль, не разъ доси лучало ся, — гостина у Львовѣ стаесь майже карою... Попри матеріяльну пбдмогу надѣесь нашь театръ найти у рускои интеліґенціи львбвскои и моральну, котра додала-бъ ему охоты до дальшои вытревалои працѣ. Если въ сей способъ приймуть львбвскій Русины руско-народный театръ, то певно що буде и заохота до дальшои працѣ и оно выйде на звеличенье та славу руского народу.

— **Непошанованье рускихъ святъ.** Зъ Гребенова пов. скбльского, пишуть намъ: Ц. к. судъ повѣтовый въ Сколѣмъ вбзваньемъ зъ дня 15 жовтня с. р. ч. 6728 вызначивъ терминъ, пбдъ карою 10 зр. и грозьбою приставленя жандармами, на 7 н. ст. падолиста с. р въ день св. Димитрія о год. 9-бй рано для селянъ греко-кат обряду зъ Гробенова: Ивана Пороховника, Парасѣ Иванина зъ роду Пороховникъ, Маріи Пороховникъ, Анны Кокеза и Настѣ Семкбвъ. На вбзваню пбдписаный Геккъ. — Повысшій фактъ непошанованя рускихъ святъ подаемо до загальнои вѣдомости безъ коментарѣвъ, въ виду реляцій нашихъ Ординаріятбвъ и розпоряджень высшого краевого суду львбвского.

— **Товариство „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** устроюе въ суботу, дня 15 н. ст. падолиста с. р. въ своихъ комнатахъ (ул. Брменьска ч. 27, I поверхъ) музикально-деклямаційный вечерокъ зъ танцями. — Стрбй для пань візитовый або народный, для панбвъ вечерковый. — Вступъ на сали 50 кр. бдъ особы. — Початокъ о 8-бй год. вечеромъ. — Вступъ на салю дозволеный лишь за оказаньемъ запросинъ.

— **Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи** пригадуе, що дня 9 н. ст. падолиста с. р. бдбуде ся въ комнатахъ товариства другій и послѣдный сеи осени вечерокъ зъ танцями. Вступъ 1 зр. Окремыхъ запросинъ не розсылае ся.

— **Програма музикально-декляматорского вечерка зъ танцями,** котрый устроюе Товариство Рускихъ Дамъ у Львовѣ дня 18 н. ст. падолиста с. р., есть така: 1) Ніколяй: Увертура зъ оперы „Веселій свашки зъ Віндзору“ — орхестра 55 полку. 2) Цетвиньскій: а) „Моя мати ворожбита“. б) „Ревуха“ в) „Збронька“ — хоръ тов. „Лютнѣ“. 3) Могильницкій: „Галичъ“ бддеклямуе п-а М. Павенцка. 4) Нижанковскій: „Въ гаю зеленбмъ“ и Глинка: „Пыпошечка“ — бдспѣвае п-а Шараневичѣвна. 5) Шопенъ: Fantasie Impromptu op. 66 — бдограна на фортепянѣ п-а Тороньска. 6) Рубінштайнъ: „На пращанье“ — дуетъ пп. Липецкій и Витошиньскій. 7) Вербицкій: „Не лови мотылька“ и Воробкевичъ: „Огнѣ горять“ — хоръ тов. „Лютнѣ“. 8) Сарассате: Фантазія зъ оперы „Міньонъ“ — сольо скрипкове въ супроводѣ орхестры 55 полку.

— **Зб Станіславова** пишуть до Kurjer-a Lw:. До порученого обсягу дѣланя, котрый що хвиля збблшае ся и заряды громадскій выставляе на несподѣваній а великій выдатки, правительство не причиняе ся нѣчимъ. Натомѣсть при якбй недудѣ нагодѣ, коли приходить ему выповнити власный обовязокъ, жадае жертвъ бдъ громадъ. Передъ кблькома роками приневолене о доповненье грекокат. семінаріи духовнои при станіславбвскбмъ епископствѣ, бднесло ся правительство до рады мѣскои, чи не схоче она причинити ся до того. Громада жертвувала тогдѣ по 1000 зр. черезъ три роки пбдъ условіемъ, щобы семінарію отворено до р. 1889. Теперь повторили ся напастованя, але рада мѣска, обтяжена довгами на будову касарень, бдмовила, покликуючи ся на згадане условіе. Такъ само водить ся зб школами, касарнями, а навѣть на помѣщенье урядбвъ податковыхъ приневолений громады доставляти помѣщеня.

— **Зъ кругбвъ соймовыхъ** довѣдуесь Kurjer Lw., що станьчики носять ся зъ гадкою, абы на мѣсце Пєтрускаго членомъ выдѣлу и евентуальнымъ заступникомъ маршалка выбрати ґр. Ивана Тарновского, бувшого маршалка. Се гадка такъ дивоглядна, додае Kurjer Lw., що не можна бы повѣрити въ ей дѣйстнбсть, коли бы не чуло ся еи бдъ вѣры гбдныхъ осббъ.

— **Самбрске товариство драматичне** уряджуе дня 16 н. ст. падолиста представленье аматорске на дохбдъ бдновленя церкви въ Самборѣ. Одограна буде въ рускбмъ языцѣ драма Іос. Корженьовского „Верховинцѣ“, въ 9 бдслонахъ зъ спѣвами и танцями, пбдъ протекторатомъ Всч. оо. Несторовича, Рѣпецкого и Рабія. Зъ огляду на то, що се товариство першій разъ грата буде въ рускбмъ языцѣ и що въ представленю тбмъ буде выступати бблыша часть Полякбвъ, то здаесь намъ, злишно було бы богато слбвъ тратити на заохочуванье публики якъ самбрскои такъ и замѣсцевои, щобы на то представленье зббралась, бо обовязкомъ кождого Русина есть пбдперти свою справу, абы нашій земляки-аматоры могли въ гору чоло пбднести и сказати: Ото и мы щось потрафимо! Вже напередъ дякуемо пп. аматорамъ за ихъ добру волю и бажаемо щасливого успѣху!

— **Зъ Сональского пишуть намъ:** Дня 29 жовтня с. р. упокоивъ ся Иванъ Кабаровскій, народный учитель въ Витковѣ новбмъ. Бувъ то тихій але ревный роббтникъ на народнбй нивѣ просвѣты, на котрбй працювавъ бнъ черезъ 23 лѣтъ. Неумолима смерть перервала его невсипучбй трудъ не дала ему дальше вводити въ житье идей, котрі его все одушевляли. Працю его оцѣнено совѣстно, — покбйникъ тѣшивъ ся прихильностію громадянъ, высокимъ поважаньемъ товаришѣвъ-учителѣвъ и узнаньемъ зб стороны шкбльныхъ властей. Доказомъ сего були ревні слезы молодѣжи шкбльнои, жаль и смутокъ мѣсцевыхъ жителѣвъ, котрі биткомъ заповнили церковь и кладовище а зъ окрестнои интеліґенціи, мимо дуже лихои дороги, майже нѣкого не бракувало. Всѣ, тронутій смертію знакомого и друга, поспѣшили, щобы тлѣннымъ останкамъ бддати послѣдну услугу и кинути грудку землѣ на его сыру могилу. Прилюдна подяка належить ся духовнымъ отцямъ: Всч. Теофилеви Корчиньскому, Іосифови Шарикови и Стефанови Петрушевичеви, котрі свѣтлою бдправою причинили ся до украшеня похорону. Покбйникъ лишивъ вдову и 7 дробныхъ дѣтей. *Другъ и товаришъ въ званю.*

— **Про цукроварню въ Тозмачи** згадували мы вже давнѣйше, а теперь подала Politik таку телеґраму зб Львова: Нѣмецко-польска консорція порѣшила основанье великои цукроварнѣ въ Товмачи. Консорція складае ся зъ товмацого дѣдича Яна, прагского фабриканта машинъ, двохъ вѣденьскихъ фірмъ и кблькохъ польскихъ дѣдичѣвъ, котрі въ околици Товмача мають разомъ 3000 морґбвъ поля пбдъ управою бракбвъ. Перебудова давнѣйшои фабрики товмацкои вже зачалась.

— **Школа ветеринарія у Львовѣ** числить сего року 100 ученикбвъ. Есть се найбблше число ученикбвъ бдъ отвореня школы. На першій рбкъ записало ся понадъ 60 ученикбвъ.

— **Дбмъ притулку для старцѣвъ въ Дрогобичи,** фондованый Мойсеемъ и Отиліею Ґартенберґами въ честь 40-лѣтного ювилею цѣсарского, буде отвореный 11 н. ст. падолиста с. р Фондъ зложеный на выставленье будынку, устроенье и удержанье его, выносить 1000.000 зр. До дому притулку будуть приниматись старцѣ, що не можуть працювати, безъ рбзницѣ вѣроисповѣдання.

— **Епідемія.** Въ Коломыи замкнено дня 31 жовтня всѣ школы народній ажь до 17 падолиста задля епідеміи кору. Зъ дѣтей, що ходять до школы, есть 210 недужихъ, а певно зъ иншихъ дѣтей другій разъ тбльке есть недужихъ.

— **Именованя въ арміи.** Въ нечинній оборонѣ краевбй именованій: лѣкаремъ полковымъ I кл. д-ръ Ем. Лебедовичь; лѣкаремъ полковымъ II кл. д-ръ Макс. Давидовичь; старшимъ лѣкаремъ д-ръ Вол. Кобриньскій.

— **Про рускую кольонію въ Америцѣ** подае о. Теофанъ Обушкевичь, душпастырь въ Шамокинъ-Па, зъ своѣй дописи оттакій вѣсти: Споры въ Шенандорѣ мабуть вже закбнчать ся; о. Андруховичь одержавъ сими днями пбдъ загрозою суспензіи наказъ вернутись зъ Шенандору до Галичины и явитись безпроволочно у митрополита Сембратовича. — Зъ початкомъ 1891 р. гадае о. Обушкевичь выдавати церковно-народну ґазету пбдъ заг. „Новый Свѣтъ“ для Русинбвъ американьскихъ, котрыхъ число доходить до 25.000. — Всѣхъ греко-кат. священикбвъ въ Америцѣ есть 9, именно 6 зъ Угоршины а 3 зъ Галичины. Приходы суть по тыхъ мѣсцевостяхъ: 1) о. Т. Обушкевичь въ Шамокинъ, Мондкармъ и Маганополісъ Сіті; 2) о. К. Андруховичь въ Шенандорѣ и околици; 3) о. Гр. Грушка въ Джерзі Сіті, Нью-Йорку и Броклінѣ; 4) о. Волькай въ Газельтонѣ, 5) о. Запотоцкій въ Кинґстонѣ; 6) о. Гуловичь въ Фрілянді; 7) о. Дзюбай въ Вількъ Берахъ; 8) о. Товтъ въ Мінеаполісъ и 9) о. Вислоцкій въ Оліфантѣ. — По выѣздѣ о. Андруховича зъ Америки, опорожнить ся одно мѣсце душпастырске, але вже о него подавъ ся одинъ священикъ; тому о. Обушкевичь радить интересованымъ священикамъ, що хотять пересилитись до Америки, щобы зъ своимъ выѣздомъ вздержались до тои поры, закимъ де въ Пенсильваніи не зорґанізуе ся нова руска христіяньска громада. — О. Товтъ зъ Мінеаполісъ спросивъ всѣхъ греко-кат. священикбвъ до Вількъ Бербвъ, щобы нарадитись надъ церковными справами въ Америцѣ.

— **Наука языка грецкого** въ угорскихъ ґімназіяхъ есть бдъ сего року, якъ вѣдомо, взглядно обовязковою. Ученики можуть выбирати або науку грецкого языка або выклады всесвѣтнои літературы або рисунки. Гадано зъ разу, що сею змѣною пляну наукового покористуесь значне число ученикбвъ. Тымчасомъ показало ся, що зъ 2516 ученикбвъ пятои клясы угорскихъ ґімназій (бо бдъ тои клясы перестае наука грецкого языка бути обовязковою) покористувалось симъ новымъ розпоряджень емъ лишь 662 ученикбвъ, с. е. 26%. Але загально надѣють ся, що на слѣдуючій рбкъ шкбльный збблшить ся се число, бо згадане повысше розпорядженье выдано що ино въ лѣтѣ сего року.

— **Дробій вѣсти.** Лѣкаремъ мѣскимъ въ Сяноцѣ именувала тамошна рада громадска д-ра Ем. Козловского, родомъ зъ Журавна.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту на Ростоку велику, дек. мушиньского, одержавъ о. Петро Цапиньскій.

Кан. институваный на Ольшаны, дек. нижанкбвского, о. Вол. Бѣрецкій.

Завѣдательство Радошичь одержавъ о. Ник. Котецкій.

Сотрудництва одержали оо.: Дан. Куцбй въ Самборѣ; Ив. Поляньскій приватне въ Жовтанцяхъ, дек. куликбвского; Игн. Калужняцкій, бувшій завѣдатель Сливницѣ, самостбйне въ Пралкбвцяхъ, дек. перемыского.

Именованый П-гимъ мѣстодеканомъ для мокряньского деканату о. Кирилъ Рудавскій зъ Броницѣ.

Увольненій бдъ испыту конкурсового оо.: Теодоръ Мерена зъ Рѣпника и Ив. Дашкевичь зб Ступницѣ.

Наука, штука и литература.

— **О. Иларіонъ Гмитрикъ,** катихитъ самбрскои ґімназіи, просить насъ оповѣстити слѣдуюче заявленье: „Одъ довшого часу давалась бдчути у насъ потреба повного сочиненя Житя Святыхъ. Тбй потребѣ старали ся въ части зарадити сочиненя, появившій ся новѣйшими часами на 20—30 аркушахъ друку. Але що при такъ скромнбмъ обемѣ, де на оденъ мѣсяць припадае около 2 аркушѣ друку, не могли авторы подати точнѣйшого опису житя хочь бы лишь 30 угодникбвъ Божихъ въ мѣсяць (поминувши, що того самого дня часто церковь почитае по кблькохъ Святыхъ), для того рѣшивъ ся пбдписаный въ своббдныхъ бдъ занятя шкбльного хвиляхъ уложити на кождый день въ роцѣ повный и вѣрный образъ житя кождого Святого, его честнбтъ, подвигбвъ и смерти долучаючи ответній поясненя и науки духовній. И такъ пбдписаный мае честь повѣдомити симъ Вп. Читателѣвъ, що:

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ жерелъ пбдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пбдъ заголовкомъ „Житья Святыхъ гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ“. Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV томахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати ся въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр.; пбдписка на оденъ рбкъ (6 выпускбвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр.; зъ рекомендованою посылкою 4 зр.

Пбдписаный не числить зовсѣмъ на матеріяльный дохбдъ зъ того выдавництва (оденъ аркушь друку 6 кр.), а мае лишь на цѣли задосыть учинити истнуючбй у насъ потребѣ повного сочиненя житя Святыхъ. А щобы тое пожиточне и поучаюче сочиненье могло розбйти ся по широкихъ кругахъ нашои бтчины, пбдписаный назначивъ дуже низьку и доступну цѣну, остаючи въ надѣи, що его сочиненье найде передо всѣмъ у Вп. Священьства радбстне принятье и благосклонне пбддержанье, — и що Они не залишать запренумерувати его для себе, для своихъ церквей, для читалень и поручити своимъ другамъ и знакомымъ. — *Иларіонъ Гмитрикъ,* професоръ релігіи въ ц. к. ґімназіи въ Самборѣ.“

Телеграмы „Дѣла“.

Бѣлградъ 2 падолиста. Правительство сподѣвае ся, що скупштина буде себе уважати некомпетентною судити справу королевои Наталіи и бдкине меморіялъ, коли королева якій предложить.

Цетинье 2 падолиста. Надзвычайный посолъ турецкій привѣзъ для княжои ґвардіи прибочнои величаву зброю и власноручне письмо султана до князя.

Гаґа 3 падолиста. Князь Адольфъ Нассавскій прибуде завтра до Люксембурґа и бдкрые особисто парлямент.

Вѣдень 3 падолиста. Россійскій наслѣдникъ престола приѣде дня 6 с. м. и по всѣй имовѣрности загостить въ цѣсарскбй палатѣ. — Зелѣзница архикн. Альбрехта мае зъ днемъ 1 сѣчня перейти на власнбсть державы.

Берлинъ 3 падолиста. Переговоры зъ Австріею въ справѣ заключеня торговельнои угоды розпбчнуть ся ще въ половинѣ сего мѣсяця.

Парижъ 3 падолиста. Міністерство вбйны дбстало вѣсть, що нѣмецкій офіциры ґенерального штабу 14 корпуса рекоґноскують безустанно французку границю.

Константинополь 3 падолиста. Часть православныхъ христіянъ невдоволена приказомъ грецкого патріарха отворила силомбць церковь и бдправила въ нѣй богослуженье.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пбдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникбвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшбмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѣмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорезѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членбвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою 3601 33—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Курсъ Львбвскій

зъ дня 23. л. жовтня 1890.

Акціи за штуку безъ купона	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	199 —	202 —
Зелѣз. Львов.-Чернов. по 200 зр. а. в.	227 —	230 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 —	299 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 90	101 60
Банку гипот. галиц. 5% а. в. вылбос. зъ 10% прем.	106 90	107 60
Банку краевого 4½% а. в. лбос. 51 л.	97 20	97 90
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	100 70
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	97 20	96 90
Товар. кред. гал. 5% а. в. лбос. 37 л.	100 50	101 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. лбос. 41½ л.	95 30	96 —
Товар. кред. гал. 4½% а.в. лбос. 52 л.	99 30	100 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. лбос. 56 л.	94 60	95 30
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	59 —	61 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	52 —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% лбос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкій 5% м. к. . . .	103 25	104 20
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальній Банку краев. 5% I емис.	100 —	100 70
Позички кра ев. зъ 1883 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички кра ев. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 —	98 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 —	24 —
Мѣста Станиславова	28 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 38	5 50
Наполеондоръ	9 02	9 14
Пбвъимперіялъ	9 30	— —
Рубель срѣбный	1 45	1 55
Рубель паперовый	1 38¼	1 44¼
100 марокъ нѣмецкихъ	56 15	56 75

Цѣна збо́жа и других ъ продукт о́въ.

31. н. ст. жовтня 1890.

Льво́въ: Пшениця 7·50 до 8·10, жито 5·75 до 6·20, ячмѣнь 5·50 до 7·—, овесъ 6 25 до 7·—, горохъ 5·75 до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·— до 10·75, льнянка — до —, конюшина червона 40·— до 50·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль о́дъ 60·— до 120.— зр. въ Львовѣ, оковита за 10.000 литро́въ 12.25 до 12·75 зр.

Тернополь: Пшениця 7 40 до 8·—, жито 5·50 до 6 05, ячмѣнь 5·25 до 7·—, овесъ 6·— до 6·75, горохъ 5·50 до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 40·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

По́дволочиска: Пшениця 7·25 до 7·85, жито 5·50 до 5·80, ячмѣнь 5·25 до 6·85, овесъ 5·90 до 6·45, горохъ 5·50 до 8·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —; конюшина червона 38·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·70 до 8·25, жито 5·80 до 6·35, ячмѣнь 5·75 до 7·25, овесъ 6·50 до 7·10 горохъ 6·— до 8·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Надо́слане.

Маю честь поручути Вп. Публицѣ Станіславова тай околицѣ свое ново отворене заведенье фрізіерске якъ такожь складъ перфумъ краевыхъ И. Игнатовича зо́ Львова.

Поручаючи ся ласкаво́й памяти пишу ся зъ поважаньемъ

Кароль Гавзеръ

въ Станіславовѣ, пляцъ Францъ Іосифа, ро́гъ улицѣ Бруковои, де була перше цукорня п. Ертля.

Найдешевше жерело предметов ъ оптичныхъ у Львовѣ

по́дъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ по́дъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Важне для Пано́въ!

Маю честь завѣдомити, що зъ днемъ 25 н. ст. жовтня отворивъ я зъ комфортомъ уладжену

„ВАРШАВСКУ МОЛОЧАРНЮ и ЇДАЛЬНЮ“

на розѣ при улици Ягайлоньско́й число 19 и пляцу Смольки число 1.

При то́мъ осмѣляюсь звернути увагу Вповажаных ъ Пано́въ кавалеро́въ, що кава, гербата, какао, чеколяда, молоко а такожь и харчь якъ въ абонаментѣ такъ и поодиноко будуть подаватись по домовому чисто, смачно и дешево. Услуга скора и ретельна. Для ужитку Вп. гостей суть часописи руска, польска и нѣмецка, не менче якъ и безплатнѣ гры въ доміно и шахи. 3664 1—7

Поручаюсь проте ласкавымъ взглядамъ Вповажаных ъ П. Т. Пано́въ и зо́стаюсь зъ глубокимъ поважаньемъ

С. Ґрабовскій.

ИЛЮСТРОВАНЇ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ

продають ся оправнї по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. До́стати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропиґійско́й; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о Н. Лепкого; въ Стрыю въ Руско́мъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаесь до 2 зр. 50 кр.

Всякій зголошеня приймае выдавець

о. Евгеній Гузарь въ Заваловѣ.

Всѣлякій Листы заставнї Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнї Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнї

Всѣлякій обліґаціи довгу державного

Зелѣзничї обліґаціи першенъства

Льосы державнї и приватнї

продае по́дъ найкористнѣйшими условіями

Сональ & Лілієнъ

3360 166—156 **До́мъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся о́дворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

До выграня франко́въ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. льосованье найблизше

италійскихъ льосо́въ

Червоного Хреста

заґарантованыхъ **италійскимъ правительствомъ**

4 тягненя ро́чно до ко́нця льосованя.

Продае по курсѣ деннѣмъ и на сплаты мѣсячнї

5 льосо́въ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.

3 льосо́въ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

до́мъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлоро́чна на провінцію зр. 1·80.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЇ.

По́сля годинника льво́вского. (О́дъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣзд ъ посп ѣшн. або кур.	Поѣзд ъ особовый	Поѣзд ъ особовый	Поѣзд ъ мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7 15
Зъ По́дволочискъ	2 20	7·30		3·15
Зъ По́дволочискъ на По́дзамч.	2·08	7 01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту. Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зо́ Львова о́дходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До По́дволочискъ	4·11	9·50		10 35
До По́дволочискъ на По́дзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіслав. и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·15			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь во́ вторки				4·43

Примѣтка: Годины по́дчеркненї лінійкою означають часъ но́чный о́дъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Альбумъ заслуженых ъ Русино́въ.

Цѣна 70 кр.

До́стати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропиґійского Институту

Проповѣди недѣльнї,

праздничнї и случайнї

во́ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякій приукрашеня церковнї, о́лтары, иконостасы, амвоны, о́лтарики, конфесіоналы, лавки и др. по́сля найновѣйшихъ взоро́въ и по́сля всякихъ жаданъ

3604 37—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ВАШ-

дажѣ руптуровї, суспензорія

такожь

французскій спеціяльности

въ добро́мъ родѣ

въ магазинѣ товаро́въ модныхъ, бѣля мужескаго, товаро́въ галянтерійныхъ, выробо́въ рукавичничыхъ, парфумеріи и т. и.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

БРАТО́ВЪ ЯНГНЕРО́ВЪ

Львово́въ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсї книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Taras Szewczenko, życie i pisma jego, napisał Gwido br. Battaglia. Цѣна **20 кр.** (зъ пересылкою нерекомандованою 25 кр.)

Хто замовить **всѣ три книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 80 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою.**

Позаякъ всѣхъ тыхъ трехъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати въ замовленями.**

Добрымъ по́дручникомъ шко́льнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій есть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА

„Рускои правописи“

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ руским ъ языком ъ выкладовымъ въ ц. к. учительско́й семинаріи мужеско́й у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣро́въ, диктато́въ, задачь, выроблень, вправъ, описо́въ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

МАРІЯЦЕЛЬСКІЙ

каплѣ жолудковї

роблений въ аптицѣ по́дъ ангелемъ хранителемъ К. БРАДОГО въ Кромержижи (Морава), давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче змо́цнюючо на жолудокъ при **зло́мъ травленю.**

Правдивї лишь зъ побо́чь видною маркою охоронною и по́дписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подво́йна фляшка 70 кр.

3695 Части складовї суть подавї. 2—30

Купуе ся по всѣхъ аптикахъ.

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

въ Радимнѣ

зареґістроване зъ порукою ограниченою и субвенціоноване **краєвымъ выдѣломъ у Львовѣ**

поручае свои

выробы поворозничї и сѣтнистї

такожь

полсы до машинъ, гурты до выбиваня вёзко́въ, ходники на коридоры и т. п. найлѣпшои якости, по цѣнахъ умѣреныхъ.

За-для повороту нашого стипендиста, высланого коштомъ краєвого выдѣлу, зъ фабрикъ поворозничихъ въ Пехлярнѣ и у Вѣдни, зможемо прегарнї а доси въ краю не выроблюванї предметы поворозничї, а то: сѣти до лово́въ, на конѣ и санки, торбины ловецкї, накрытя сальоновї на сто́лъ, гамаки безъ ґузо́въ и т. д. доставляти по цѣнахъ умѣреныхъ.

ОСТОРОГА!

Тому що до нашои вѣдомости до́йшло о́дъ вельми поважаных ъ осо́бъ, мовь то гандлярѣ выробо́въ поворозничихъ сумнѣвои вартости зъ Радимна, по́дшиваючись по́дъ нашу фірму, основали по цѣло́мъ краю торговлѣ зъ поворозничими выробами, подаючи П. Т. Публичности лихї товары зъ примѣшкою джуты и клоча — то остерѣгаемо кождого, що мы нѣкому не давали въ розпродажъ нашихъ выробо́въ, и заразомъ просимо удавати ся зъ повнымъ довѣрьемъ просто до нашого Товариства, де выготовлюють ся всѣ выробы поворозничї лишь зъ чистыхъ сильныхъ конопляво́въ и по́дъ контролею записаныхъ людей а цѣнники высылае ся на жаданье о́дворотно даромъ и оплатно. 3322 11—?

ДИРЕКЦІЯ:

О. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВѢХОВСКІЙ.

Ц. к. придворна ліярня звоно́въ

П. ГІЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадтъ

поручае ся до **замовлень звоно́въ и гармонійныхъ склadóвъ всякои величины и голосу. Гарантія** за певный голосъ кождого звона, чистый гармонійный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье звоно́въ **головами зъ кованого зелѣза,** черезъ що можна звонами дуже легко звонити. **Припорученя** сповняють ся якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыго́днѣйшихъ условіяхъ заплаты.**

Одзначеня: *1887 р. золотый хрестъ заслуги зъ короною за повне заслуги дѣланье Выстави въденьска 1873 р., два медали за поступъ (I медаль заслуги) за складъ звоно́въ для въденьског Votivkirche Выстава промыслова у Вѣдни 1880 р. „золотый медаль“. Выстава промыслова въ Будвайсѣ 1889 „почетный дипльомъ“ и т. п. численнї письма признаня.*

Заложена 1838. Доставила 4710 звоно́въ, 1,272.800 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 52 церквей 89 штукъ звоно́въ 87.270 кильогр. ваги разомъ и 2 звоны до годинніко́въ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Гармонійнї склады до закристій зъ 4 звонками по 25 зр. и высше.

Гармонійнї склады до престоло́въ зъ сильными и голосными звоночками. 3333 (12—12)

Зо́ альпаки: 1 складъ зъ 4 звон. по 14 зр., зъ 3 зв. по 11 зр.
Зо́ мосяжу: 1 складъ „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Проспекты и конторисы даромъ.

Вѣденьскій магазинъ товаро́въ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львово́въ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбо́льшій складъ въ цѣло́й Галичинѣ.

Кождон суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованї цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенї найдешевшій сталї цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючї пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робо́тъ ручныхъ, гафто́въ, гафтованыхъ пояско́въ до бѣля, вельно́въ, Fichus, товаро́въ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣто́въ, перъ, капелюхо́въ, товаро́въ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсето́въ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шко́ряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрико́въ, маншето́въ, краватокъ, бѣля бі́ера, капелюхо́въ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледо́въ до подорожи и парасоле́въ.

Сорочки мужескї суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ *мезанінѣ.* Ту суть комплетнї **занавѣсы джутовї** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскї зр. 3.30 и 3 75; требізонтскї зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнї **комплетнї занавѣсы коронковї** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбо́ръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флінелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцико́въ на ло́жки и конѣ Кождого часу ко́лькасотъ останко́въ хо́дніко́въ по 8—12 метро́въ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ то́мъ о́ддѣлѣ суть **япаньскї и всходнї спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбо́ръ килимо́въ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хо́дніко́въ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбо́льшій складъ анґлійскихъ станико́въ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточї, запаски дамскї и дѣточї, плащики и чапочки дѣточї. Панчохи дамскї и дѣточї. Найбо́льшій выбо́ръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Походнѣ нафтовї по 3 зр.

патентъ и выро́бъ Адама Братковского, знаменитї до ѣзды но́чнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи мае

Антонъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львово́въ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБО́РЪ 3663 9—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, ро́зныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень ро́зныхъ фасоно́въ Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестово́въ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями

УЧИТЕЛЬ орґанъ рускаго товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить о́дъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Во́рменьска ч. 27. Предплата на цѣлый ро́къ 3 зр., на по́въ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицко́й ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одяго́въ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульно́мъ ч. 3. Маґазинъ мо́й обильный въ добо́рнї сукна та въ готовї одяги мужескї и дитиннї, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Ко́льколѣтный досвѣдъ въ то́мъ званю, також ъ средства грошевї роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена по́сля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красно́й оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ до́стають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

☞ До́стати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. О́рменьска ч 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши о́дъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВЇ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячї ся въ обѣгу **5%** **асиґнаты касовї** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованї по 4½% о́дъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

При закупнѣ товаро́въ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, по́дъ зар. К. Беднарского.

Ч. 240. Львовъ, Второкъ 23 жовтня (4 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Каролн Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком
въ Австрії: **за Границею:**
а цѣлий рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлий рѣкъ . . . 24 зр.
на півъ року . . . . 9 зр. на півъ року . . . 12 зр
на чвертъ року . . 4 зр. 50 кр. на чвертъ року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлий рѣкъ . . . . 16 зр. на півъ року . . . . 8 зр
на чвертъ року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція відкрита ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лишь на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатані вільній відъ порта
Поодиноке число коштує 3 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. відъ одного стрічки печатного, въ рубр. „Надісланє“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. відъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣсть о зъѣздѣ гр. Кальнокого зъ канцлеромъ нѣмецкимъ Капрівімъ и Кріспімъ въ Мілянѣ заперечують знов нѣмецкій газеты, але симъ разомъ вже рѣшучо. Köln. Ztg., котра первѣстно сама о тімъ зъѣздѣ доносила, каже теперь такъ: Вѣсть подана італіяньскими газетами, що гр. Кальнокій возьме участь въ зъѣздѣ канцлера Капрівіого зъ міністромъ Кріспімъ въ Мілянѣ, есть зовсѣмъ безосновна, о чімъ можемо на певно завѣрити. Гр. Кальнокій розпочавъ відъ часу, якъ ставъ міністромъ, першій разъ довшій урльопъ, а нинѣшна спокійна и мирна ситуація въ Европѣ не подає нѣякон конечности перерывати той урльопъ.

——

Въ справѣ австро-нѣмецкон угоды торговельнон доносить Presse: Наради комісіи въ берлиньскімъ міністерствѣ дѣлъ внутрѣшныхъ надъ внесенями, якій зъ нѣмецкон стороны предкладають ся для маючон заключити ся тарифовон угоды межи Австро-Угорщиною а Нѣмеччиною, вже зовсѣмъ закінчили ся. Ухвалы тон комісіи розслідить ще рада звязкова и може бути, що дотычній внесеня будуть предложеній ще въ падолистѣ австрійскому правительству. Внесеня тѣ не прийдуть несподівано для Австрії. Звѣство, що австрійске міністерство торговлѣ призбирало богатый матеріялъ въ сѣй справѣ и докладно его розслідило. Щобы однакожь ще лѣпше розслідити бажаня поодинокихъ интересованыхъ кругівъ, постановило міністерство, ще закимъ наспѣють нѣмецкій предложеня, покликати знатоківъ зъ тыхъ групъ промысловыхъ, котрій въ переговорахъ угодовыхъ можуть бути интересованій.

——

Зъ Петербурга доносять до вѣденьскон Presse, що россійскій міністеръ дѣлъ внутрѣшныхъ выдавъ розпорядженье до всѣхъ губернаторівъ, щобы они звертали особливу увагу на просьбы селянъ. Всѣ устній просьбы и жалобы селянъ мають заразъ залагоджувати ся такъ само, якъ коли-бъ були поданій на письмѣ а обовязкомъ властей есть, подання селянъ, котрій бы дістали ся ошибочно въ ихъ руки, передавати урядово компетентнымъ властямъ до залагодженя.

Вѣсти о намѣренімъ знесеню округівъ военныхъ въ Россіи показались безосновными. Округи тѣ позістануть и дальше, бо они суть такъ розложенѣ, що улекшають значно мобілізацію армій. Роздѣлъ россійскон армій и плянъ ёи мобілізаціи установлено вже такъ, що годѣ теперь робити ще якій змѣны. Цѣлу военну силу Россіи роздѣлено на шесть частей и утворено тілько-жь армій. На случай войны має станути одна армія противъ Нѣмцівъ відъ проводомъ ген. Гурка а генеральный штабъ ёи стоить въ Варшавѣ; друга армія відъ проводомъ ген. Драгомирова мала бы выступити противъ Австрії, ёи штабъ стоить въ Кіевѣ и до неи належать всѣ войска зъ кіевского округа военного; трета армія, полуднева, має свій ген. штабъ въ Одессѣ. Крімъ того мають бути утворенѣ двѣ армія резервовѣ, одна въ Петербурзѣ а друга въ Москвѣ. Наконець шеста армія мала бы звернути свою операцію до Азії.

Есть вже рѣчею певною, що наслѣдникъ россійского престола приѣде въ четверъ до Вѣдня. Царевича повитає на двірци самъ цѣсарь и представить ёму тамъ сторожу прибочну. Царевичь буде мешкати въ цѣсарскій палатѣ у Вѣдни въ тыхъ самыхъ комнатахъ, котрій свого часу займавъ цѣсарь нѣмецкій. Припускають такожь загально, що царевичь зробить візиты всѣмъ архікнязямъ.

——

Анґлійска праса вытягнула теперь на порядокъ дневный походъ Стенлія до Судану для высвободженя Еміна-пашѣ и ганьбить его безпощадно за то, що онъ выбравъ ся въ сей походъ лишь для того, щобы набратись славы та богатства. Нѣмецкій подорожникъ д-ръ Петерсъ оголосивъ въ Contemporary Review, въ котрій каже, що Емінъ розказувавъ ёму, що Стенлі его обманивъ, бо звабивъ его насампередъ зъ екваторіяльнон провінціи, обѣцюючи ёму, що анґлійске товариство всхідно-африканьске дасть ёму 3000 фунтівъ штерлінґівъ пенсіи, а пізнѣйше казавъ, що на то потреба ще призволеня королевон анґлійскон. Американьскій поручникъ Трупъ доказуе такожь, що цѣлый походъ Стенлія до Еміна мавъ лишь чисто торговельну цѣль, а відтакъ захотѣлось ще Стенлієви забрати весь великій складъ слоневои кости Еміна-пашѣ. Стенлі обѣцювавъ бувъ навѣть своимъ офіцерамъ часть выску изъ складівъ Еміна; онъ не думавъ нѣколи о тімъ, щобы Еміна спасати, котрый для него бувъ лишь підрядною рѣчею. Трупъ каже, що навѣть той походъ черезъ якійсь величезный пралѣсъ, о котрімъ Стенлі свого часу такъ богато говорівъ, есть неправдивый.

——

Въ Греціи доси ще не утворивъ ся новый кабінетъ, але переговоры зъ поодинокими членами партіи Деліяніса ведуть ся и здаѣсь, що складъ нового міністерства буде такій: Деліяніс обійме президію, справы внутрѣшній и теку міністра войны; Делігеоргіс справы внутрѣшній; Комондурос маринарку; Карапаносъ фінансы; Герокостопульос або Заімісъ теку справедливости а Вальсамакіс теку просвѣты.

Видко що православнѣ Греки не дуже респектують заказъ грецкого патріарха правити богослуженье по церквахъ и огорченѣ на то, що онъ велівъ позамыкати церкви, бо въ Галатѣ отворили собѣ Греки силою церковь. Въ день патрона острова Кефальонін, св. Герасима, зібрала ся була въ Галатѣ въ Константинополи громадка Кефальотівъ и стала конче домагити ся отвореня церкви, а коли наконець побачила, що то не доводить до нѣчого, выважила дверѣ відъ церкви и відправила тамъ богослуженье безъ асистенціи духовеньства. Прикликана поліція заховувала ся неутрально и не перешкаджала Кефальотамъ молити ся въ церквѣ.

——

Проектъ сербского закона о одвѣчальности міністрівъ мѣстить въ собѣ дуже строгій постановы. Міністеръ, котрый бы контрасигнувавъ рѣшенье короля, котре въ части або и зовсѣмъ зносило бы конституцію, або нарушувало право выборче, накладало не призволенй податки, дозволяло чужій арміи переходити черезъ Сербію або допускало онупаціи якоись части сербского краю, має бути караный вязницею відъ одного до пять лѣтъ и тратить всѣ права горожанськѣ. За всѣ иншѣ провины має бути міністеръ караный пізля звычайного закона карного. На внесенье 20 послівъ можна поставити міністра въ станъ обжалованя, але до того треба ухвалы скупштины більшостію двохъ третинъ голосівъ. Трибуналомъ, котрый має судити міністрівъ, має бути рада державна скрѣплена трибуналомъ касаційнымъ. Безъ призволеня скупштины не можна засудженого міністра анѣ помилувати анѣ зменшити ёму кару.

Загальній Зборы „Народнои Торговлѣ“

(*Конецъ.*)

По справозданю, відчитанімъ п. Вас. Нагірнымъ, забравъ слово о. Дудкевичь, голова совѣта управляючого, и въ доповненье відчитаного промовивъ відъ себе: „Одъ самого початку заснованя нашого товариства були въ нѣмъ якъ и въ управляючімъ совѣтѣ заступленій обѣ нашій партіи и мы клали велику вагу на то, щобы въ „Нар. Торговли“ кождый Русинъ бравъ участь. Члены управляючого совѣта и дирекціи поступали все згідно и щиро, честно и совѣстно. Зъ директорівъ: п. Ничай — чоловѣкъ дуже ревный и не лишь практично працювавъ для товариства, але и теоретично потрудивъ ся не мало для розвою торговлѣ, выдавши підручникъ о товарахъ кольоніяльныхъ. П. Держко умівъ старати ся о капіталы а мы повѣрили ёму віддѣлъ касовый. П. Нагірный умівъ увести ладъ въ цѣлый апаратъ торговельный, удержати евіденцію цѣлого дѣловодства а такожь причинивъ ся до заложеня крамниць, для котрыхъ выдавъ такожь друкомъ инструкцію. Однымъ словомъ, цѣлый совѣтъ и дирекція займались якъ найревнѣйше нашою институцією, а коли тутъ підношу ихъ заслуги, то не длятого, щобы вплынути на Васъ при выборѣ, але длятого, щобы віддати честь, кому она належить.“

Д-ръ Кормошь запытавъ, длячого въ білянсѣ філія въ Снятинѣ выказуе страты и и длячого оборотъ въ філіяхъ въ Станіславовѣ, Дрогобичи, Тернополи и Коломыи зменшивъ ся? — П. Волошиновичь (бухгальтеръ) відповівъ, що філія въ Снятинѣ есть ще нова и не станула ще крѣпко: впрочімъ була и вина першого управителя філіи, чоловѣка недбалого (его въ-пору усунено). Въ деякихъ же філіяхъ оборотъ зменшивъ ся, бо зменшились торги; видко, не було великон солідарности межи Русинами, щобы лише въ своѣй институціи купувати.

О. Навроцкій заінтерпелювавъ совѣтъ въ справѣ статей въ польскихъ газеткахъ, въ коломыйскій O własnych siłach и львівскій Trybuna, статей некористныхъ для „Нар. Торговлѣ.“ — П. В. Нагірный пояснивъ, що се выйшло изъ злобы одного відправленого въ Торговлѣ субекта. Совѣтъ Торговлѣ спростувавъ усѣ неправды.

П. Кисѣль высказавъ подяку уступаючому совѣтови и дирекціи и внесъ, щобы заборы приняли до вѣдомости справозданье управляючого совѣта.

Процикъ Теодоръ зъ Присовець сказавъ, що Русины ще за мало купують въ своихъ торговляхъ. Селянинъ нашъ темный; жидъ погладить его підъ бороду и онъ пійде борше до жида. Для піддвиженя нашихъ торговель треба конче солідарности всѣхъ Русинівъ.

П. Коцовскій домагавъ ся, щобы въ слѣдуючихъ рокахъ були выказанй въ білянсѣ также довжники.

О. Матковскій зъ Снятина пояснивъ станъ філіи снятиньскои. Тамъ управитель філіи богато зашкодивъ, але дирекція въ пору доглянула зло и усунула. Теперь філія снятиньска уже підносить ся и певно на другій рікъ дасть зыски.

На внесенье п. Лашкевича зъ Самбора замкнено дискусію и принято внесенье п. Кисѣля.

Потімъ именемъ контрольнои комісіи внесъ п. Врецьона, щобы уступаючому совѣтови удѣлити абсолюторію.

П. Орестъ Авдиковскій спытавъ, длячого білянсъ підписаный лише двома членами контрольнои комісіи, а не трема? Білянсъ такій есть неважный. — П. Врецьона пояснивъ тымъ, що третій членъ комісіи уступивъ. — П. Мончаловскій (пристрастно): А если я скажу „положительно“, що білянсъ не згідный зъ книгами и що зыски — то ложь? — П. Врецьона: Хто не хоче вѣрити, най каже принести собѣ книги и най провѣрить! — По замкненю дискусіи п. Авдиковскій формулуе внесенье, щобы білянсу не приймити. — О. Дудкевичь ще разъ пояснивъ, що коли выбраный заг. зборами членъ контрольнои комісіи проф. Сивулякъ уступивъ, а потімъ передъ мѣсяцемъ зрѣкъ ся того уряду и покликаный на его мѣсце д-ръ Яновскій (а зрѣкъ ся за-для недостачѣ часу), то не могло статись инаше, якъ що лише два члены підписали білянсъ. — По сімъ поясненю ухвалили зборы значною більшостію голосівъ абсолюторію уступаючому выдѣлови.

На внесенье д-ра Олесницкого змѣнено порядокъ дневный и приступлено до выбору нового совѣта управляючого. Предсѣдатель покликавъ на скрутаторівъ: д-ра Олесницкого, п. Гумецкого и о. Порайка.

Підчасъ скрутінія почалась дуже оживлена, мѣсцями пристрастна дебата надъ внесеньемъ управляючого совѣта въ справѣ змѣны статута. Одна часть членівъ товариства — особливо д-ръ Добряньскій, окруженый Захарчукомъ, Процикомъ, Жовнѣромъ, Бѣлорускимъ и др., а відтакъ сотрудники „Черв. Руси“ и п. Мончаловскій хопились очевидячки обструкційнои опозиціи — противились внесеню змѣны статутівъ. — П. Луцикъ внесъ, щобы надъ змѣною статутівъ перейти до порядку дневного, бо она вже була разъ відкинена. — П. Авдиковскій зажадавъ, щобы подати мотивы поновного внесеня змѣны статутівъ. — П. Гладиловичь відповівъ на то, що мотивы суть напечатанй, а совѣтъ предкладаючи змѣну статута, сподівавъ ся, що на сихъ зборахъ буде більша участь членівъ и внесенье прийде бодай підъ дискусію, бо на послѣднихъ надзвычайныхъ зборахъ було всего лише 40 голосуючихъ и навѣть дискусія въ такій преважній справѣ не відбула ся. — Потімъ почали пп. д-ръ Добряньскій, Авдиковскій и Луцикъ підносити богато замѣтівъ формальныхъ на тематъ, чи до самои ухвалы, щобы приступити до дискусіи и голосованя надъ поодинокими §§-ами, потрібно $^2/_3$ голосівъ, чи простои більшости. За поглядомъ, що не потреба $^2/_3$ голосівъ заявила ся більшість членівъ, бо 87 противъ 67 и внесенье Луцика упало. — Тогдѣ д-ръ Добряньскій, Марковъ, Луцикъ и др. підняли знов питанье: чи приступати взагалѣ до дискусіи надъ §-ами, коли вже отсе голосованье выказало, що анѣ зъ одного анѣ зъ другои стороны не буде потрібныхъ $^2/_3$ голосівъ. — На те пп. Гладиловичь и Коцовскій замѣтили, що може и зъ противнои стороны знайде ся хтось, що выслухавши розумныхъ аргументівъ, буде за змѣною бодай деякихъ §§-івъ. Однакожь д-ръ Добряньскій изъ своими уперъ ся конче на тімъ, щобы сконстатувати, чи есть потрібне число $^2/_3$ голосуючихъ, а тогдѣ ажь приступити до дискусіи. — Нѣчо не помогло, а предсѣдатель, не хотячи самъ рѣшати, спытавъ зборівъ, хто есть за тымъ, що для ухвалы самои дискусіи треба $^2/_3$ частей голосуючихъ. Більшість заявилась за тымъ, що не потреба, а тогдѣ д-ръ Добряньскій поставивъ внесенье, щобы насампередъ завести генеральну дебату, а відтакъ ажь дискутувати надъ поодинокими параґрафами. Тогдѣ пос. Гурикъ, звернувшись до д-ра Добряньского, сказавъ, що годить ся прецѣнь выслухати, для чого совѣтъ управляючій хоче такои змѣны, бо то чей же въ интересѣ не лише самыхъ членівъ, але и цѣлого народу, щобы наша институція була добре ведена и щобы въ нѣй мали провідъ люде зъ чистыми руками... Наконець по довгімъ заколотѣ відчитавъ п. Нагірный предкладану змѣну §. 15. статута. П. Мончаловскій поставивъ тогдѣ внесенье, щобы §. 15. задержати въ давнѣй основѣ. — Почалось поіменне голосованье. За змѣною §. 15. голосувало („такъ“) 89, а противъ змѣны („нѣтъ“ або „ньетъ“) 70 членівъ. Противъ змѣны голосувавъ штабъ д-ра Добряньского, селяне зъ Золочівщины та Перемышлянщины підъ проводомъ Захарчука та Бѣлоруского (годить с) замѣтити, що деякій зъ нихъ „мали въ чубку“ и крил. Пакижь. По сімъ результатѣ голосованя дано спокій уже цѣлому внесеню совѣта.

Теперь оголосили скрутаторы результатъ выбору членівъ совѣта. На 188 голосуючихъ при абсолютнѣй більшости 95 голосівъ дістали: В. Нагірный 107 голосівъ, о. Дудкевичь 107, Ничай 177, Бѣчай 106, д-ръ Федакъ 106, д-ръ Кость Левицкій 106, Ил. Герасимовичь 106, Держко 177, Кахницевичь 106 и тыхъ выбрано до совѣта. Зъ листы синьои перейшли тілько Ничай и Держко (бо були поставленй въ обохъ листахъ), а М. Пакижь, И. Костецкій, Д. Глиньскій, Л. Ропицкій, В. Борисевичь, Н. Сивулякъ, Кмицикевичь и Джулиньскій остались въ меншости о 26 голосівъ.

По ухвалѣ марши презенційнои для членівъ совѣта (3 зр., якъ и доси), приступлено до выбору комісіи контрольнои.

Изъ внесень членівъ заслугує на згадку хиба внесенье проф. Шухевича, щобы совѣтъ розсылавъ свое справозданье и внесеня свои на 4 недѣлѣ передъ зборами.

Результатъ выбору комісіи контрольнои бувъ такій: на 103 голосуючихъ при абсолютнѣй більшости 52 голосівъ дістали: Врецьона 82 голосівъ, проф. Тисовскій 81 а голосы на третого члена розстрѣлили ся; п. Глиньскій, котрый дістався 44 голосівъ, зрѣкъ ся, а тогды выбрано одноголосно проф. Гладиловича.

На тімъ зборы закінчили ся.

Справы соймовій.

Комісія громадска припоручила одинъ зъ важнѣйшихъ референтівъ, с. в. справозданье выдѣлу краевого разомъ зъ проектомъ до закона громадского для мѣстъ и мѣсточокъ, не обнятыхъ закономъ краевымъ въ дня 13 марта 1889 послови Фрухтманови.

Опісля полагодила комісія справозданье краевого выдѣлу зъ проектомъ закона въ справѣ накладаня громадами оплаты відъ псівъ. (Референтъ пос. Меруновичь.) Комісія предкладае згідно зъ выдѣломъ проектъ закона, після котрого можуть громады накладати оплату відъ псівъ удержуваныхъ въ обсягу громады до высоты 5 зр. річно відъ кождого пса. Ухвала громадскои рады потребуе затвердженя краевого выдѣлу. До наложеня высшои оплаты треба ухвалы сойму.

Внесенье пос. Шелиского въ справѣ будовы новои зелѣзницѣ звучить:

„Зваживши, що полоса земль на 100 кільом. широка, межи шляхами зелѣзницѣ Короля-Людвика и Львівско-Черновецкою не має ще доси комунікаціи; зваживши, що та просторонь земль належить до найбогатшихъ и найурожайнѣйшихъ; зваживши, що відъ 1871 р. убѣгають ся о вступну концесію якъ институціи такъ и поодинокій особы; зваживши, що черезъ постановленье тои лінія получилась бы безпосередно Угорщина зъ подільскою частію Галичины, а се для интересівъ торговль конче потрібне; зваживши, що въ справѣ будовы сеи зелѣзницѣ виливають заодно петиціи до рады державнои и сойму, — Выс. соймъ зволить ухвалити: 1) будову зелѣзницѣ изъ Стрыя на Ходорівъ, Рогатинъ, Бережаны до Тернополя, або иншои відповіднои точки границѣ россійскои узнае ся за конечну и наглу; 2) Взывае ся ц. к. правительство о зарядженье, щобы будова тои зелѣзницѣ здійстнила ся; 3) Поручае ся краевому выдѣлови, щобы по розглядѣ условій будовы та рентовности тои зелѣзницѣ и по переведеню переговорівъ якъ зъ правительствомъ що-до признаня сеи лінія за важну для державы, такъ и зъ сторонами безпосередно интересоваными що-до жертвъ, якими хотѣли бы причинитись до будовы сеи зелѣзницѣ, — предложивъ на слѣдуючій сесіи соймовій внесеня дотычно помочи краю до выбудованя тои лінія або бодай льокальнои зелѣзницѣ зъ Ходорова на Рогатинъ, Бережаны до Тернополя.

НОВИНКИ.

— **Білеты абонаментовій** на 12 представлень руско-народного театру у Львовѣ можна дістати по цѣнѣ 10 зр. въ товариствѣ „Руска Бесѣда“ при ул. Орменьскій ч. 27.

— **Въ справѣ грекo-католицкихъ** священиківъ въ Америцѣ мало прийти зъ Риму — якъ доносить унгварскій „Листокъ“ — розпорядженье до мукачівскои консисторіи, що на будуче можна высилати до Америки лишь безженныхъ священиківъ и що они всѣ будуть підпадати підъ юрисдикцію латиньского епископа въ Скрентонѣ.

— **Иванъ Ортъ** (бувшій архікнязь Іоанъ) пропавъ десь безъ вѣсти. Здае ся, що мусѣла лучитись ёму якась пригода підчасъ подорожи моремъ межи Монтевідео а Вальпараізо. Знакомій

Орта у Вѣдни не одержали ôдъ него ще ôдъ 12 липня с. р. нѣякихъ листôвъ. Припускають, що Ортъ може бути ще де на островахъ полінезійскихъ. Завôзвано консуляты австрійскѝ, щобы подавали всякѝ вѣсти о нѣмъ. Ортъ мавъ при собѣ 600.000 зр.

— **Бѣдни рекруты!** Вже другій мѣсяць зачавъ ся, якъ самъ цвѣтъ молодежи станувъ въ ряды арміи, щобы выслужити три роки своєи службы войсковои. Тяжка то служба, тяжкій сей податокъ крови, тымъ бôльше, що для кождого молодця ôдкрываєсь цѣлкомъ новый свѣтъ. Нема ту того тепла родинного, нема ту увзгляднення індівідуальнни волѣ — бо замѣсть того мусить бути карнôсть, строге придержанье приписôвъ. Тожь и не диво, що трудно приходить рекрутамъ ввыкнути до того нового ладу. Але острѝ приписы войскового реґуляміну передвидѣли ту обставину и строго приказують лагôдно навчати рекрутôвъ нового порядку. А чи оно все такъ въ дѣйстности буває? На жаль нѣ. Два поважнѝ горожане львôвскѝ вчера 3 н. ст. падолиста проходжуючись по-за Львовомъ выйшли на майданъ коло Пасѣкъ и побачили муштру рекрутôвъ-санітетôвъ. Малыми ôддѣлами, по кôлькохъ людей, навчали старшѝ, ґефрайтры, капралѣ, фіреры, молодыхъ рекрутôвъ. Одному такому ôддѣлови, зложеному зъ чотирохъ людей, проводивъ ґефрайтеръ, подальше приглядавъ ся фіреръ а на боцѣ стоявъ офіциръ. По крикливôмъ поученю наказавъ ґефрайтеръ якійсь зворотъ муштровый. Рекрутамъ не пôйшло складно. Halt! розляглось и наступила наука. Зъ проклономъ нѣмецкимъ прискочивъ ґефрайтеръ до рекрутôвъ, хопивъ обома руками за уха и поторгавъ, ôдтакъ штовхнувъ у плечѣ, що ажь чако упало зъ головы, а вкôнци розгорнувши руки, ударивъ о себе двѣ головы рекрутôвъ мовь кулѣ білярдовѝ... А бѣдни рекруты стоять мовчки, неподвижно, зъ сльозами въ очехъ. Ґефрайтрови нѣ въ гадцѣ приписы войсковѝ; ôнъ не уважавъ на „цівілістôвъ“, що на кôлька крокôвъ зъ обуреньемъ придивляли ся тому; ôнъ мовь бы навмысне зъ фінезією переводивъ тоту практичну науку. Таке то бувае при муштрѣ рекрутôвъ и власти войсковѝ неразъ заряджують слѣдство, але оно не завсѣгды дôткне виновного, бо цѣле слѣдство переводить ся пôсля приписôвъ, приказуючихъ класти найбôльшу вагу на зôзнання самого потерпѣвшого. Тожь и перепытують рекрутôвъ, а тѝ, знаючи, що хочь провинившій ся старшій и бувъ бы покараный, то ôдтакъ упала бы на нихъ месть товаришѣвъ покараного — мовчать. И все йде по давноту. А прецѣнь вѣдомо, що на розслѣдженье справы суть всѣлякѝ способы. Одинъ полковникъ не вѣривъ зôзнанямъ рекрутôвъ, а державъ ся засады, що facta loquuntur. По муштрѣ велѣвъ ôнъ роздягатись рекрутамъ, а побачивши на ихъ тѣлѣ синцѣ, каравъ виновату старшину. А якѝ наслѣдки злого поступованя зъ бѣдными рекрутами? Сильнѣйшій выдержать тую двомѣсячну науку, а деякѝ не выдержать и або отуманѣють та стануть ся, якъ то въ пѣсни вояцкôй говорить ся, rzecz — або, у натуръ вражливыхъ, самоубійствомъ закôнчують свою долю. Що року въ осени кождый ґарнізонъ нотує такѝ катастрофы, а львôвскій ґарнізонъ мавъ сего року вже такожь кôлька сумныхъ пригодъ. Одного вояка, що задумавъ повѣсити ся, ôдтяли ще живого, и ôнъ мучивъ ся въ шпитали два днѣ, бо мотузокъ перерѣзавъ ему шкôру на шиѣ... — Сему лиху дасть ся зарадити лише строгимъ наглядомъ приписôвъ войсковыхъ, а зъ другои стороны и обовязкомъ публики та журналістики есть — вказувати высшимъ властямъ на всякѝ такѝ факты.

— **Пиво** має подорожѣти у Вѣдни! Ring пивоварникôвъ порѣшивъ пôднести цѣну на гектолітрѣ пива о 1 зр. Шинкарѣ зновъ заявили въ виду того, що мусять пôднести цѣну пива на одномъ літрѣ о 2 кр. (а не о 1 кр., якъ выходило бы зъ пôднесеня цѣнъ пиварниками), бо при питю „гальбами“ приходило бы цѣнити дорожше о $^1/_2$ кр. а пôвъ крейцаря не есть у насъ обѣжною монетою. Зô стороны роботниковъ опонують сильно въ тôй справѣ и вже много зъ нихъ порѣшило не пити на разѣ пива, а хто бы не додержавъ слова, платить 50 кр. кары.

— **Въ Пикуловичахъ** пôдъ Львовомъ посвящено нову школу дня 30 н. ст. жовтня с. р. Школу посвячувавъ о. Пачовскій зъ Борщевичь при численнôй участи околичнои інтеліґенціи. Громада Пикуловичѣ завела гарнѝ порядки у себе: має касу позичкову, шпихлѣрь громадскій, сикавку пожарну и нову школу, до котрои ходить 300 дѣтей.

— **Огнѣ.** У Виковѣ долѣшнôмъ на Буковинѣ погорѣвъ сими днями величезный тартакъ паровый бар. Поппера зъ всѣми припасами дерева. — Въ Библѣ пôдъ Болшôвцями погорѣли дня 26 н. ст. жовтня с. р. стодола и кôлька стыртъ збôжа тамошного посесора п. Бѣлоскурского. — У Фирлеѣвцѣ коло Золочева погорѣла дня 28 жовтня хата однои бѣднои вдовицѣ.

— **Погорѣльцѣ Отинія** одержали ôдъ цѣсаря 400 зр. пôдпомоги.

— **Въ Сполученыхъ Державахъ** есть людности — пôсля выказу сегорôчнои недавно покôнченои конскрипціи — 62,480.540 осôбъ.

— **Краковска школа штукъ красныхъ.** Иванъ Матейко зрезиґнувавши зъ посады директора школы штукъ красныхъ має одержати — якъ доносять зъ Кракова — емеретуру по 1500 зр. рôчно. Провізорично заступає директора сеи школы проф. Лущкевичь.

— **Дирекція руско народного театру** складає симъ публично щиру и сердечну подяку д-рови Сильвестрови Дрималикови, лѣкареви въ Жовкви, котрый пôдчасъ гостины театру въ тôмъ мѣстѣ не щадивъ заходôвъ и зъ правдивымъ пожертвованьемъ старавъ ся, щобы театръ нашь не потерпѣвъ нѣякихъ стратъ матеріяльныхъ.

— **Зъ Тернополя** доносять, що минувшого тыждня лучили ся тамъ два самоубійства воякôвъ тамошного ґарнізону. Въ середу повѣсивъ ся фіреръ 15 полку пѣхоты по 12 рокахъ службы, а въ пятницю застрѣливъ ся драґонъ 10 полку.

— **Еміґрація.** Експозитура поліційна въ Освѣцимѣ придержала въ жовтни с. р. на еміґрації до Америки 87 осôбъ, котрыхъ чи то для браку ôдповѣдныхъ леґітімацій чи то малыхъ фондôвъ на подорожь, завернула зъ дороги. Зъ того числа ôддано до суду на покараньe за то, що або ухиляли ся передъ службою войсковою або мали фальшивѝ пашпорты, 27 осôбъ, отже третя часть всѣхъ заверненыхъ осôбъ. Въ тôмъ часѣ переѣхало черезъ Освѣцимъ, щобы выеміґрувати до Америки, 256 осôбъ, а именно 222 осôбъ зъ Галичины, 12 зъ Буковины и 22 зъ Угорщины. Въ Галичинѣ найбôльшій процентъ припадає на повѣтъ ясельскій, а то 80 осôбъ, ôдтакъ иде повѣтъ коросняньскій зъ 36 особами, горлицкій зъ 27 особами и кольбушôвскій зъ 10 особами — всѣ иншѝ повѣты выказують вже число пониже 10.

Соймъ краєвый.

VIII Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 30 н. ст. жовтня 1890 р.

Мѣжь ôдчитаными на нинѣшнôмъ засѣданю петиціями важнѣйшѝ: товариство ремѣсникôвъ „Зоря“ у Львовѣ о пôдпомогу, погорѣльцѣ въ Комаровѣ, пов. золочѣвского, о запомогу.

Пос. Рожанковскій промовляє за петиціею чотирохъ погорѣльцѣвъ въ Комаровѣ и вносить ôдослати ѐи до комісіи буджетовои, котра бы скорше, якъ звычайно, безъ печатання свого справоздання, здала о нѣй справу. Внесенье принято.

Ôдчитано внесенье пос. Антоневича: Въ виду того, що нинѣшный станъ просвѣты и культуры вымагає передо всѣмъ, щобы плодовитôсть землѣ якъ найвысше пôдвести; що поодиноки выливы гôрскихъ потокôвъ нищать земнѝ плоды на великихъ просторахъ; що уже державне законодавство справу обвалованя и реґуляціи т. зв. дикихъ потокôвъ успѣшно пôддержувало и пôддержує, бо рада державна вызначила на ту цѣль въ рокахъ ôдъ 1885 до 1894 що року по 500.000 зр.; що нашь край до сегодня зъ т. зв. меліораційного фонду не користає; що обваловане и реґуляція дикихъ потокôвъ доконче вымагає, щобы рôвночасно и горы, зъ котрыхъ они выплывають, залѣсити, — зволить выс. соймъ рѣшити: 1) Поручає ся краєвому выдѣлови, щобы безъ проволоки порозумѣвшись зъ правительствомъ приступивъ до обвалованя и реґуляціи дикихъ потокôвъ, именно: ксьонжого потока, Нишковки, дикихъ потокôвъ впадаючихъ до рѣки Бялы, доплывôвъ гнилои Липы и Манявки; 2) щобы рôвночасно перевѣвъ залѣсенье тыхъ частей карпатъ, зъ котрыхъ згаданѝ потоки выплывають.

Справозданьи выдѣлу краєвого зъ проектомъ закона дотычно примѣненя пôльгъ льоґалізаційныхъ въ гіпотечныхъ справахъ бaґателярныхъ ôдослано до комісіи правничои.

Справоздавье выдѣлу краєвого о петиціи зверхности громады Яблонова и околичныхъ громадъ въ справѣ отвореня нового ц. к. суду повѣтового въ окрузѣ коломыйского староства зъ осѣдкомъ въ Яблоновѣ ôдослано до комісіи правничои.

Пос. Шелискій мотивує свое внесенье и вносить ôдослати до комісіи адміністраційнои.

Пос. Петрускій здає справу зъ верифікаціи выбору посла Генр. Шелиского зъ курія громадъ сѣльскихъ округа бережаньского.

Пос. Телишевскій: Справа выборôвъ есть найважнѣйшою въ житю конституційнôмъ. Тому и треба въ тыхъ справахъ бути вельми справедливымъ; безъ партійности а лишь добро загальне. Забирати голосъ при верифікаціи есть дуже рѣчь невдячна, бо все треба дотыкати личности, але я застерѣгаю ся противъ всякихъ замѣтôвъ. Сей выборъ мушу уважати абсолютно неважнымъ лише на основѣ злои интерпретаціи ординаціи выборчои. §. 13 каже, що лишь тѝ мають право голосувати, когрѝ належать до першихъ двохъ третинъ. оподтковныхъ А выдѣлъ краєвый при верифікаціи бере загальный списъ податковыхъ и дѣлить его на три части та бере першѝ двѣ — а повинно братись на увагу суму податкову и ѐи дѣлити на части. Порôвнує ординація выборчѝ въ иншихъ краяхъ, Чехіи и Буковинѣ. Законодавець не мавъ на увазѣ числа управненыхъ до голосованя а лишь стопу податкову. Обчислюючи а взглядно контролюючи кола выборчѝ, доходить выдѣлъ краєвый до хибныхъ результатôвъ, бо зле интерпретує ординацію. Выборцями можуть бути и явлежачѝ до третого кола оподатковаными; они можуть мати активне право выбираня, и на то суть розпорядженье намѣстництва зъ р. 1879 та рѣшеня трибуналу адміністраційного — а выдѣлъ краєвый выкидає при верифікаціи голосы выборцѣвъ на Савчака а такихъ самыхъ выборцѣвъ на Шелиского узнає важными. Я припускаю, що выдѣлъ кр. похибивъ ся, и не мавъ злого намѣру. Я обчислю голосы. При другôмъ голосованю на 140 выборцѣвъ пало по 70 голосôвъ на Савчака и Шелиского. Зъ голосôвъ на Шелиского уневажнює выдѣлъ краєвый лишь два голосы, а пôсля мого ажь чотири голосы. (Тутъ розводить пос. Телишевскій детайлічно справу.) Комісія выборча зле поступила собѣ, що по другôмъ голосованю не зарядила тѣснѣйшого голосованя, а лишь ôддала цѣлу справу льосованю. Вносить уневажнити сей выборъ. (*Брава'*)

На знаменитѝ аргументы пос. Телишевского, опертѝ на буквѣ закона — не знавъ ôдповѣсти пос. Петрускій яко справоздавець нѣякими противными аргументами. Було видно, якъ посолъ Петрускій хотѣвъ выкрутити ся зъ тои справы, мотавъ ся, а мѣжь послами ôдзывались голосы невдоволеня. Вкôнци лишь просить дати спокôй цѣлôй справѣ въ виду того, що пос. Савчакъ и такъ есть посломъ. При голосованю, розумѣвсь, признано выборъ важнымъ.

Пос. Гурикъ промовляє: Сей законъ давъ бы примѣнити ся лишь по великихъ мѣстахъ, де поліція и жандармеріа, бо тамъ хто не схоче держати пса, може се безпечно зробити — але на селѣ, де песъ есть единокимъ сторожемъ майна, не повинні мы накладати податку. Я се пôдносивъ въ комісіи господарскôй, бодай щобы зъ оподатковання вылучили псôвъ сторожѣвъ хатъ — але пôднесено, що годѣ розрôзнити, котрый песъ есть сторожемъ а котрый нѣ. Законъ сей бувъ бы великою кривдою для селянъ. Я виношу, щобы зъ того закону вылучити села и мѣсточка, а хочь говорено въ комісіи, що не буде такои громады, котра бы сама хотѣла накладати на себе тягаръ, то я не хочу сему вѣрити, бо неразъ въ мѣсточкахъ бѣднѣйшій мешканцѣ не мають бôльшости и рада громадска може ухвалити оплату на псы.

Пос. Овуневскій пôдпирає внесенье пос. Гурика вже хочь бы лишь за-для того, що въ мотивахъ комісіи говорить ся, що пса держить ся зъ аматорства а се и неправдиве и смѣшне. Поправка повинна бути, щобы зъ пôдъ сего закона вылучити громады сѣльскѝ.

Выборъ пос. Мах. Бобжиньского признано важнымъ — и оба зверифікованѝ послы зложили приреченье.

Справозданье комісіи санітарнои зъ закону о жерелищахъ кôнчить ся внесеньемъ: Выс. соймъ зволить ухвалити: 1) дотычный законъ, 2) и резолюціи: а) завзывае ся правительство, щобы зъ жерелищъ и заведень купелевыхъ творивъ окремѝ округи для побору податку консумційного ôдъ мяса; б) завзывае ся ц. к. дирекцію гал. фонду пропінаційного, щобы зъ жерелищъ и заведень купелевыхъ творила окремѝ округи для вынайму права пропінаціи. — При детайлічнôй дискусіи забрали голосъ послы Рутовскій и Козебродскій.

Пос. Рутовскій предложивъ три резолюціи а пос. Козебродскій двѣ резолюціи до выдѣлу краєвого, що-до средствъ, котрѝ бы причинили ся до розвитку краєвыхъ жерелищъ и заведень купелевыхъ.

При читаню закона принято поправку меншои ваги, а пос. Козебродского при §. 6. ôдтакъ при §. 10 вывязалась дискусія надъ справою, хто має выдавати инструкцію для лѣкарѣвъ жерельныхъ. Пос. Гошардъ пригадавъ проэктъ закона, що ту инструкцію мало выдавати намѣстництво порозумѣвшись зъ краєвымъ выдѣломъ, але комісарь правительственный заявивъ, що инструкцію выдавати буде лишь намѣстництво, а въ противнôмъ порѣшеню не предложить цѣлого закона до санкціи. Комісарь правительственный вказує, що се нѣчого не вадить компетенціи выдѣлу краєвого а така воля есть правительства. Справоздавець промовляє за внесеньемъ комісіи и такъ принято сей параґрафъ. — Соймъ принявъ повысшій законъ.

Комісія громадска здає справу зъ предложеного выдѣломъ краєвымъ закона, що громады можуть накладати оплаты ôдъ псôвъ, удержуваныхъ въ окрузѣ громады, до высоты 5 зр. рôчно ôдъ кождого пса.

Пос. Сава вказує, що се не есть примусовый законъ и громады можуть добровôльно ухвалити собѣ оплату. — Пос. Ст. Бадені критикує мотивы комісіи: „що о кождôмъ, хто удержує пса помимо заведеня податку, можна сказати, що пôддає ся податкови добровôльно“. — Пос. Антоневичь дивує ся, якъ пос. Сава удає, мовь бы не знавъ нашихъ ôдносинъ по селахъ и меншихъ мѣстахъ на нашôй Руси. — Пос. Гурикъ вневняє кс. Саву, що добре порозумѣвъ проектованый законъ а такожь и порозумѣвъ, якъ то кс. Сава яко посолъ зъ меншихъ посѣлостей, умѣє боронити сельскихъ интересôвъ.

Пос. Єнджейовичь вносить поправку, щобы законъ обовязувавъ лишь громады, маючѝ окремый статутъ, а не и сѣльскѝ, бо по селахъ суть обшары двôрскѝ и неразъ були бы прикрѝ колізіи. — Такъ само промовляє и пос. Абрагамовичь а ще вказує, що по деякихъ радахъ громадскихъ есть бôльшôсть жидôвъ а они не держачи псôвъ, могли бы ухвалювати оплаты.

Соймъ принявъ поправку, що законъ обовязувати буде лишь громады зъ окремымъ статутомъ и громады обнятѝ закономъ зъ 13 марта 1889.

При 2-ômъ параґрафѣ, що ухвала рады громадскои що-до оплаты має бути затверджена выдѣломъ краєвымъ — забравъ голосъ пос. Сѣчиньскій: для спростованя твердженя справоздавця, мовь бы ухвала рады громадскои мусѣла ити черезъ раду повѣтову, выдѣлъ краєвый. — Законъ не принято въ третôмъ читаню за-для мериторичнои поправки.

Пôсля справозданя комісіи петиційнои порѣшено veniam studiorum Каз. Пйотровскому, асистентови рахунковому при выдѣлѣ краєвôмъ, а не признано выплаты решты належитости для Генр. Рутковского и П. Квасневского за будову мосту на Сянѣ.

Пос. Абрамовичь внѣсъ интерпеляцію въ справѣ выборôвъ до рады громадскои въ Городку 1889 р., розвязаня сеи рады и розписаня новыхъ выборôвъ.

Пос. Бобчиньскій поставивъ внесенье въ справѣ змѣны постановъ закона обовязуючого мѣсцевѝ рады шкôльнѝ.

Пос. Кулачковскій поставивъ интерпеляцію въ справѣ обсады старшого учителя при 3-клясовôй школѣ въ Стрѣлискахъ новыхъ.

Слѣдуюче засѣданье въ четверъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Берно 3 падолвста. При тѣснѣйшихъ выборахъ до рады народнои побѣдили радикалы въ Базилеи, кантонѣ берненьскôмъ и въ кантонѣ Вадтъ.

Лондонъ 3 падолиста. Выборы до радъ муніціпальныхъ выпали загально въ користь лібералôвъ.

Константинополь 3 падолиста. Арештовано тутъ братанка Артіна-пашѣ, Варанъбеґа, котрого пôдозрѣвають о аґітацію ôрменьску.

Вѣдень 4 падолиста. Сѣмдесять великихъ промысловцѣвъ подали вчера петицію до міністра торговлѣ о заключенье угоды торговельнои зъ Румунією. Міністеръ сказавъ, що ôнъ робивъ все, що було можна, щобы зъ Румунією заключити угоду торговельну, але доси нема зъ того нѣякого успѣху.

Берлинъ 4 падолиста. Въ наслѣдокъ ухвалы рады звязковои має Гельґоляндъ бути прилученый до Прусъ. На нѣмецкихъ зелѣзницяхъ державныхъ має бути тарифа особова знижена майже до половины.

Ню-Йоркъ 4 падолиста. Вчера ôдбули ся тутъ зборы Ирляндцѣвъ, на котрыхъ О' Брієнъ и Дільонъ заявили, що думають оснувати народну касу, при помочи котрои можна бы поборювати анґлійске правительство и ирландскихъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа решток.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшій сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣли, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єгера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занавѣсы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3·75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; маровко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флінелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскѝ и всходнѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ табінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякѝ приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ

3604 38—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найлѣпшôмъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо **зр. 1·90**

на провінціи $4^3/_4$ кільо **зр. 9.60**

франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрѝ иншій пôдъ назвою моего знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи ôдстане деинде по тôй цѣнѣ тану нову якъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена $^1/_2$ кільо зр. 1.20.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 241. Львовъ, Середа 24 жовтня (5 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Кароли Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитѣсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком
въ Австрії: на Границею:
а цѣлий рѣкъ . . . . 16 зр. на цѣлий рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлий рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 25 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженьє. — Реклямаційї неопечатаній вѣльнѣ вѣдъ порта
Посѣдноє число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенья принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатног, въ рубр. „Надѣсланє“ по 20 кр. а. в.
Подяки числиться по 10 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ, дня 24 жовтня (5 падолиста) 1890.

Дня 27 жовтня вѣдчитано въ соймѣ краєвѣмъ внесенье шкѣльне пос. Романчука, пѣдписане всѣми членами клюбу рускаго, митрополитомъ галицкимъ, епископомъ станіславѣвскимъ и послами Титомъ Ковальскимъ та д-ромъ Ольпиньскимъ, а 29 жовтня мотивувавъ се внесенье самъ внескодавець короткою але ядренною рѣчію. Предсѣдатель клюбу рускаго и не потребувавъ довго розводитись надъ симъ предметомъ, бо вѣдъ шести лѣтъ соймъ краєвый мавъ досыть нагоды выслухати всѣ аргументы, що промовляють за заснованьемъ чи то гімназій чи паралельныхъ клясъ рускихъ, семінарій учительскихъ, то знова шкѣлъ народныхъ вѣльше-клясовыхъ по мѣстахъ и мѣсточкахъ всходнои Галичины для молодежи рускои. Внескодавець навѣвъ длятого лише вѣдновѣдній даты статистичній, оправдуючій потребу заснованя однои рускои гімназіи въ Бучачи або Чортковѣ, рускихъ паралельныхъ клясъ при двохъ гімназіяхъ всходнои Галичины, однои мужескои семінарій учительскои рускои, переведеня строгого утраквізму въ тахъ же семінаріяхъ мужескихъ у Львовѣ, Станіславовѣ та Тернополи и утраквістичного устрою семінарій женьскои въ Перемышлян. Навѣвши тѣ данѣ, пос. Романчукъ вѣзвавъ соймъ галицкій до ухвалы резолюціи до правительства, щобъ оно згаданѣ потребы народу рускаго на поли шкѣльництва заспокоило.

Вѣдъ сойму галицкого, а властиво вѣдъ его *польскои вѣльшости буде теперь залежати* въ першѣй лінії: узнати потребу заснованя згаданыхъ шкѣлъ, а коли-бъ се сталось, то на правительствѣ центральнѣмъ буде тяготѣти обовязокъ приймитись за цѣле дѣло и призначити на се вѣдповѣднѣ фонды.

Якъ вѣльшѣсть сойму краєвого вѣднесесь до всеи справы, годѣ предсказати. Кошты заснованя и удержаня бажаныхъ шкѣлъ тяжать выключно на державѣ. Тягары краєвѣ не зростуть черезъ то. Квестія лежить лише въ добрѣй волѣ вѣльшости соймовои и міністерства просвѣты. Наколи соймъ краєвый ухвалить згадану резолюцію, то міністерство просвѣты буде мати обовязокъ занятись уже разъ такъ печаливо рускимъ шкѣльництвомъ въ Галичинѣ, якъ доси займалось у всѣхъ краяхъ Долитавщины, въ выимкою Галичины длятого, бо вѣльшѣсть соймова дальшому розвоєви середныхъ шкѣлъ рускихъ була въ засадѣ завсѣгды противна. Зробить ся одно, то буде й друге.

До всеи справы не чуємо потребы докладати богато слѣвъ. Потреба згаданыхъ институцій за надто явна, а весь нарѣдъ рускій солідаризує ся въ внесеньемъ поскѣвъ своихъ. Фактъ, що для 2.060 ученикѣвъ середныхъ шкѣлъ Русины галицкѣ посѣдають лишь одну гімназію и три паралельнѣ клясы, бье за дуже въ очи, щобъ надъ нимъ можна перейти до порядку дневного, а вѣдносины въ семінаріяхъ учительскихъ ще драстичнѣйшѣ. Русины галицкѣ зъ своеи стороны доконали всѣхъ условій, потрѣбныхъ до заснованя тыхъ институцій, якихъ домагають ся. Молодѣжь есть и о недостатокъ фреквенціи не потрѣбно боятись. Учебники шкѣльнѣ давно выготовленѣ, навѣть въ поправныхъ накладахъ. Салѣ учительскихъ есть рѣвно-жь достаточне число, такъ що всю справу рѣшає выключно *добра воля вѣльшости* соймовои и правительства центрального.

Длятого зъ повнымъ спокоемъ хочемо выжидати ухвалы згаданыхъ резолюцій въ соймѣ краєвѣмъ и надѣємось, що комісія шкѣльна сойму краєвого не схоче въ чѣмъ-небудь обмежити того, чого нарѣдъ рускій въ Галичинѣ правно домагає ся на основѣ всесторонно оправданыхъ потребъ и вже не першій разъ. Наколи тутъ и тамъ вѣдзывались давнѣйше слова прихильности для справы рускои, то теперь выжидаємо фактѣвъ. Наколи доси паралельнѣ клясы рускѣ въ Перемышли довелось намъ одержати вжь на основѣ окремого цѣсарского розпорядженя, то симъ разомъ було бы въ интересѣ польскои вѣльшости соймовои повести дѣло такъ, щобы Русь галицка въ першѣй лінії могла высказати свое признанье тѣй вѣльшости. Обставина дуже важка и ей не належало-бъ легковажити, именно вѣдъ теперѣшный часъ, такъ богатый на всякѣ несподѣванки и на зростаючій антаґонізмъ національный у всѣхъ краяхъ коронныхъ. Коли отже вѣльшѣсть сойму краєвого привязує якій-небудь интересъ до скрѣпленя елементу рускаго въ Галичинѣ а державѣ нашѣй хоче придбати силъ черезъ правильный розвѣй всѣхъ ея суставныхъ частей, то — по нашѣй думцѣ — внесенье пос. Романчука и его товаришѣвъ належало бъ въ цѣлости и безъ проволоки рѣшити въ способѣ позитивный.

Бесѣда посла К. Телишевского.

выголошена на IX-имъ засѣданю сойму д. 4 н. ст. падолиста при верифікаціи выбору пос. Шелиского.

Высокій Соймe!

Справа веріфікаціи кождого выбору посольского есть въ житю конституційнѣмъ майже найважнѣйшимъ актомъ, бо тутъ иде о цѣлу суму правъ конституційныхъ, о право выконуваня тыхъ правъ, черезъ загалъ, о охорону тыхъ правъ черезъ найвысшу институцію краєву. Жереломъ и початкомъ цѣлого жатя нашого конституційного — то безперечно право вольного, вѣчимъ не таиованого выбору. Хочь-бы зъ тои лише засады загальнои выходячи, належить бути въ тыхъ справахъ вельми справедливымъ, тожь въ тыхъ власне справахъ повинна уступати всяка партійнѣсть, всякѣ взгляды на особы чи сторонництва. Тутъ повинни мы стояти передъ всѣмъ на педестали беззглядноі справедливости, всѣмъ намъ присвѣчувати повинно одно тѣлько добро загалу, руководити нами повинно одно лише почутье правды и права.

Опозиція и выступованье въ справахъ веріфікаціи выборѣвъ завсѣгды суть и будуть недоконче принадні, бо тутъ завсѣгды сходить ся интересъ загалу зъ интересомъ, зъ амбіціованьемъ личности, — тому то завсѣгды трафляють того, хто выступає противъ важности выбору и жадає уневажненя, замѣты, що вѣнъ выступає тѣлько або изъ становища партійного або личного, або такъ quand même опозиційного. Противъ того застерѣгаю ся рѣшучо, а се можу высказати тымъ вѣльше, що той, хто бувъ контръ-кандидатомъ п. Шелиского, мѣй приятель політичный, засѣдає въ соймѣ. Отже зъ того взгляду не може мене трафити замѣтъ, що я выступаю длятого, щобы вировадити свого прихильника, хоть зазначую, що я волѣвъ бы на тѣмъ мѣсци бачити правдивого прихильника рускаго народу. Однакъ мимо того стою я тѣлько на грунтѣ беззглядноі справедливости, на грунтѣ права приватного, с. е. на грунтѣ нашои ординаціи выборчои соймовои и на тѣй подставѣ мушу заявити, що выборъ посла бережаньского, помимо оправданя его справоздавцемъ выдѣлу краєвого (Петрушимъ), абсолютно важнымъ узнати не можу, и то зъ причинъ немаловажныхъ, але засадничихъ, опертыхъ на позитивныхъ постановахъ ординаціи выборчои соймовои.

При всѣхъ веріфікаціяхъ посольскихъ выборѣвъ соймовыхъ, выдѣлъ краєвый (здаеть ся менѣ) выходить зъ хибного примѣненя закона о ординаціи выборчѣй: вѣнъ зовсѣмъ хибно интерпретує ординацію выборчу соймову, а именно §. 13 тои ординаціи. Выдѣлъ краєвый обчислює скѣльвѣсть голосовъ, не на подставѣ сумы податкѣвъ, але на подставѣ числа управненыхъ до голосованя; вѣнъ заховує процедеръ той, що бере не число сумы податкѣвъ оплачуваныхъ въ громадѣ, не загалъ сумы податкѣвъ за подставу до веріфікаціи, а опирає свѣй операт веріфікаційный на скѣльвости управненыхъ до голосованя и поступає такъ: Если есть управненыхъ пѣсля спису податкующихъ 120, тогдѣ не рефлектує цѣлкомъ на стопу податкову, тѣлько то число загальне 120 дѣлить на три части и постановляє, що $^2/_3$ того числа загального, отже 80 головъ, становить тотѣ законнѣ двѣ третины управненыхъ до выбору безъ всякого огляду на податокъ. Стопа податкова зовсѣмъ вѣдмѣтуєсь, на неи зовсѣмъ не рефлектуєсь, а за подставу бересь тѣлько число выказаныхъ въ списѣ головъ.

Тому перечить и того не дозваляє позитивный законъ, бо въ §. 13 найвыразнѣйше сказано, що тѣлько тіи мають право голосованя, котрѣ по закону громадскому належать до першихъ двохъ третинъ зъ титулу оплачуваныхъ безпосередныхъ податкѣвъ, а покликаный въ тѣй постановѣ §. 13 ординаціи выборчои громадскои недвозначно становить, що тамъ подставою передѣлу на круги выборчѣ есть безвыключно оплачуваный податокъ. Тамъ сказано ясно, що круги выборчѣ громадскѣ творять ся тѣлько въ той способѣ, що сума загальныхъ податкѣвъ безпосередныхъ оплачуваныхъ въ громадѣ дѣлить ся на три части и кожда часть становить для себе кругъ выборчій. Зъ тыхъ отже причинъ думаю, що вѣдѣлъ краєвый поступивъ доси при веріфікаціи — въ способѣ якъ такожь се учинено въ нинѣшнѣмъ справозданю — не легально, бо за подставу обчисленя треба взяти не загальне число голосовъ обнятыхъ списомъ, але суму оплачуваныхъ податкѣвъ, подѣлити на три части, и доперва $^2/_3$ тои сумы, т. е. $^2/_3$ податкѣвъ, обѣймаючій сучасно певне число голосовъ, становять управненыхъ до выбору выборцѣвъ

Що такъ а не инакше належить законъ той интерпретувати, досыть менѣ вказати на всѣ ординаціи выборчѣ цѣлои нашои державы, котрѣ такъ, якъ се я тутъ представивъ, справу сю позитивно рѣшають.

Зважте, панове! Подставою нашои выборчои ординаціи соймовои есть загальна ординація соймова державна. Въ рамахъ ея суть переведенѣ поодинокѣ спеціальнѣ постановы краєвѣ. У всѣхъ краяхъ коронныхъ нашои державы есть выразно сказано, що $^2/_3$ всѣхъ податниковъ, упорядкованыхъ по высотѣ плаченого податку, приступає до выбору выборцѣвъ; въ декотрыхъ ординаціяхъ сказано, що два першѣ круги выборчѣ громадскѣ суть управненѣ до выбору выборцѣвъ; въ декотрыхъ знова есть така стилістика, якъ въ нашѣй галицкѣй ординаціи выборчѣй. Въ той способѣ есть вѣнъ устилізованый на Шлеску, Буковинѣ и въ Чехахъ, однакожь въ нѣякѣмъ зъ тыхъ соймѣвъ краєвыхъ веріфікація не переводить ся такъ якъ у насъ. Тамъ всюды подставою выслѣджуваня двохъ третинъ не есть число порядкове управненыхъ а взглядно оподаткованыхъ, тѣльно загальна сума податкѣвъ. Та дѣлить ся на три части а зъ тыхъ трехъ частей творить ся $^2/_3$ и они становлять правыборцѣвъ. А що то не одно и те саме, то я покажу на примѣрѣ.

Въ громадѣ Козовѣй управненыхъ есть сѣмсотъ кѣлька. Сли возьме ся пѣсля числа порядкового, то выпаде 666, а сли возьме ся за подставу податокъ, то $^2/_3$ податкующихъ обѣйме лишь цифру 188 (въ нашѣй громадѣ же має ся рѣчь цѣлкомъ на вѣдворотъ). Се є велика рѣзница, а то тымъ вѣльша, що треба зважити, що у насъ доси нема загального голосованя, тѣлько цѣла репрезентація оперта на заступствѣ интересовъ. Отже очевидно, що законодатель мавъ на гадцѣ якъ найсильнѣйше заступленье интересовъ, важныхъ въ економічнѣмъ взглядѣ, и за-для того рефлектувавъ въ першѣмъ рядѣ на тыхъ, котрѣ найвысше суть оподатковани. Зъ тои то засады выходячи, мавъ законодатель на гадцѣ не число управненыхъ до голосованя а тѣлько податокъ ними оплачуваный.

Пѣсля тои засады мавъ бы кождый человѣкъ, кождый горожанинъ австрійскои державы безпереченое право активного выбору, але коли устрѣй нашои державы опирає ся на заступствѣ интересовъ, не мѣгъ вѣнъ выходити зъ тои засады, вводячи въ певнѣй мѣрѣ зовсѣмъ заступству тому чужій елементъ — зъ котрои то засады выходять выдѣлъ краєвый. Законъ той безъ сумнѣву становить засаду, що репрезентація, опираюча ся на заступствѣ интересовъ, повинна складати ся переважно зъ тыхъ, котрѣ до удержаня державы, до удержаня краю, до удержаня громады найвысшими податками причиняють ся. То є засада, зъ котрои выдѣлъ краєвый выходить при веріфікаціи выборовъ и на котру я зовсѣмъ згодити ся не могу и думаю, що и въ тѣмъ взглядѣ нема нѣякого сумнѣву, що законъ о ординаціи выборчѣй а именно §. 13 такъ а не инакше треба розумѣти.

Зъ тои засады незаконнои выходячи, допускавсь *выдѣлъ кр.* при обчисляню числа правыборцѣвъ нелеґальности и тому то заходять въ справозданю похибки и выдѣлъ кр. установляючи а взглядно контролюючи кола выборчѣ при правыборахъ, доходить до иншихъ результатовъ якъ громада, бо громада держить ся закона, не творить такъ кола якъ выдѣлъ краєвый, але творить ихъ на подставѣ §. 13 закона громадского. Розслѣдъ отже помѣжь поступованьемъ громады и староства є зовсѣмъ иншій, якъ той, котрый выказує выдѣлъ краєвый.

А що и въ краєвѣмъ выдѣлѣ дотеперь справа та не є ясна, то я выджу зъ актовъ выборчихъ округа бережаньского. На деякотрыхъ списахъ сумовано суму податкѣвъ, а взглядно дано наказъ зсумувати ихъ — але тѣлько на деякотрыхъ — а на иншихъ залучникахъ того не зроблено.

Зъ тои засады выходячи мушу узнати, що выборъ той длятого, що противить ся §. 13, есть неважный. Однакожь есть вѣнъ такожь неважный зъ тыхъ самыхъ мотивовъ, котрѣ наведено въ справозданю. Выдѣлъ краєвый здаючи справозданье, выкидає певне число выборцѣвъ и каже, що они не мають права выбору, бо не належала до тыхъ двохъ третинъ, котрѣ не мали права бути правыборцями. Въ тѣмъ взглядѣ выдѣлъ краєвый зовсѣмъ не ошибає ся, бо ту та обставина не становить перешкоды. Се не мѣшає рѣчи, бо выборцемъ може бути кождый, котрый тѣлько є на списѣ податкующихъ, хочь бы належавъ до третого кола. Щобы той хибный поглядъ выдѣлу краєвого вѣдперти, не треба далеко глядати, бо выстане подручникъ Каспарка, розложеный по всѣхъ бюрахъ выдѣлу краєвого. Тамъ зацитованый рескриптъ намѣстництва зъ року 1869, а котрый выразно становить, що выборцями до сойму можуть бути и тѣ, котрѣ належать до третого кола, а затымъ не входять въ акцію правыборовъ до сойму. Въ тѣмъ взглядѣ нема нѣякого сумнѣву. Отже выкиданье 7 голосовъ подъ числами 53, 59, 89, 92, 108 и 116 выдѣломъ краєвымъ уважаю за незаконне и ухвалу ту выдѣлу краєвого за неважну.

А що не все, що выдѣлъ краєв. рѣшивъ, есть уже само собою важне, то рѣшивъ уже кѣлька разовъ трибуналъ адміністраційный, котрый сказавъ, що не все, що выдѣлъ кр. ухвалить, е важне и обовязуюче, сли оно противить ся законамъ. Такѣ ухвалы выдѣлу кр. не можуть бути важными, а выкиданье голосовъ: Андр. Гоца зъ Комарѣвки, Томы Домашевского зъ Котова, Яцка Яремы, Гната Древницкого и Яцка Голубчака зъ Посухова на тѣй засадѣ, що они не були умѣщенѣ на управілѣваныхъ двохъ третинахъ, зовсѣмъ не заслугує на взглядъ и они мусять бути реститувани. Дивую ся дуже выдѣлови кр., що въ той способѣ поступає при веріфікаціи выборовъ и взываю его, щобы зволивъ сказати менѣ той позитивный приписъ законный, надаючій ёму се право. Въ тѣмъ однѣмъ случаю нехай менѣ буде вѣльно звернути увагу выдѣлу кр., длячого вѣнъ консеквентно идучи не уневажнивъ голосовъ Лопатки, Чокота и Буйновского? Тажь они также належать тамъ, де находять ся уневажненѣ голосы Гоца, Домашевского и иншихъ; всѣ они суть въ третѣй третинѣ, котра пѣсля выдѣлу кр. не може давати выборцѣвъ, — имовѣрно учинивъ се лишь для того, що голосы ихъ упали на п. Шелиского. Позволю собѣ отже зректіфікувати, на высказанѣй мною засадѣ выдѣлу кр., результатъ выборовъ въ той способѣ, що по выкиненю тыхъ 7 голосовъ годилось бы выкинути дальшѣ ще три голосы, мною наведенѣ. Длячого выдѣлъ краєвый того не зробивъ, не знаю. Не хочу допускати, що тѣлько длятого, щобы ввести сего або иншого кандидата. Допускаю, що се стало ся тѣлько за-для неуваги при ревізіи дотычныхъ актовъ. Я зъ того взгляду на подставѣ розслѣду актовъ приходжу до переконаня, що въ сѣмъ случаю анѣ одинъ кандидатъ анѣ другій не одержавъ потрѣбного числа голосовъ, щобы стати посломъ.

Зъ справозданя выдѣлу краєвого и зъ актовъ дѣйстно выпливає, що при першѣмъ голосованю було голосуючихъ 138. На кандидата Савчака упало голосовъ 68, на кандидата Шелиского 65, а 5 було розстрѣленыхъ. Однакожь се голосованье мене не обходить, бо изъ справозданя всѣмъ вѣдомо, що заряджено друге голосованье и при тѣмъ стануло до голосованя уже 140 выборцѣвъ и подѣлили ся въ той способѣ, що 70 голосовъ упало на одного, а 70 на другого кандидата.

Выдѣлъ краєвый зъ тыхъ 70, котрѣ упали на п. Шелиского, тѣлько два уневажнає, т. е. Ивана Романовского и Андрѣя Головы зъ Козлова. Я позволю собѣ звернути увагу, що тамъ є 4 такихъ. Що-до Головы то дѣйстно, що подъ числомъ 63 карта легітімаційна выставлена есть на Андрѣя Головку, а голосувавъ Андрѣй Голова; а подъ ч. 64 є Иванъ Романовичъ, а голосувавъ Иванъ Романовскій. Выдѣлъ краєвый не звернувъ уваги на то, що подъ числомъ 70 голосувавъ Иванъ Грубякъ, а карта легітімаційна выставлена на Ивана Гурбяка старшого. Допускаю, що староство, выдаючи карту легітімаційну мусѣло додати „старшій“, значить ся, що въ тѣй самѣй громадѣ є и друге таке лице, котре може бути молодше або безъ всякого прѣзвища и додатку. Голосувавъ тѣлько Гурбякъ, безъ близшого поясненя, чи то той самъ старшій, що означеный подъ числомъ 70. — Подъ числомъ 71 карта легітімаційна звучить на имя Ивана Крамарчука „старшого,“ а голосъ подавъ Иванъ Крамарчукъ. Сли и въ тѣмъ взглядѣ власть політична уважала, щобы розрѣзнати и вказати идентичнѣсть, — а се рѣчь дуже важна, — то тая власть хотѣла симъ додаткомъ указати комісіи выборчѣй, щобы на него звернути увагу и щобъ комісія зажадала легітімаціи, чи се дѣйстно одинъ и той самъ человѣкъ. Тымъ способомъ прибувають ще два голосы неважнѣ. Може бути, скаже хто: „Се рѣчь дуже маловажна... то не значить нѣчо, могли помолитись“. Я замѣчу, що листы выборчѣ выповняють ся пѣсля самого акту выборчого, а зъ другои стороны звертаю увагу на одинъ характеристичный услугъ акту выборчого. Тамъ при выборци Иванѣ Долибѣ додане число дому 78 — и коли вѣнъ ставъ до голосованя, то и въ лістѣ голосованя зроблено ёму той самъ додатокъ и очевидячки инчимъ письмомъ,—вѣдай констатовано его тотожнѣсть, бо мѣгъ бути Иванъ Долиба зъ пѣдъ иншого числа дому. Тожь, идучи за справоздавцемъ выдѣлу краєвого, мусѣвъ бы я узнати ще два голосы зъ того титулу за неважнѣ. Крѣмъ того есть одинъ голосъ неважный Исидора Буяновского. а то зъ засады, котрои придержує ся справоздавець выдѣлу краєвого, бо Исидоръ Буяновскій, належить уже до тои

третьон части, зъ котрои пôсля погляду выдѣлу краевого, нѣхто выборцемъ бути не може. Онъ платить податку всего на-всего 3 зр. 83 кр.; двѣ третины обôймае 20 головъ, а онъ въ спискѣ тôмъ есть 96-ымъ. Виравдѣ можна покликати ся, що се зъ того титулу, що онъ сидить на обшарѣ двôрскôмъ, однакожь тамъ есть написано выразно, що онъ платить податокъ заробковый, а яко такій зъ безпосереднымъ податкомъ заробковымъ приходить доперва въ лістѣ тогдѣ, коли на него пôсля квоты податковои выпадае. Тымъ способомъ есть по сторонѣ п. Шелиского 7 голосôвъ неважныхъ, т. е. 4 за-для непевнои идентичности а 3 за-для того, що они належать до 3 круга, а вменно голосы Андруха Чекота, Лопатка и Буяновского. Отже есть 7 голосôвъ неважныхъ. Потрутьмо 7 голосôвъ ôдъ тыхъ, що одержавъ кандидатъ Шелискій, а одержимо число 63 — число, котре пôсля обрахунку выдѣлу краевого не дае абсолютнои бôльшости.

При трутинованю актôвъ выборчихъ насувалась менѣ ще одна гадка. Именно цѣлый процедеръ комісіи, думаю, есть противъ приписôвъ §. 46-го. Було перше голосованье, — нѣхто не одержавъ абсолютнои бôльшости. Наступило потôмъ друге голосованье — була рôвнôсть голосôвъ и вже тогдѣ комісія зарядила льосованье. А прецѣнь придержуючись приписôвъ, повинна була пôсля §-у 48 зарядити насамперед тѣснѣйшій выборъ межи тыми двома кандидатами, — бо жаденъ зъ нихъ не дôставъ абсолютнои бôльшости, — а доперва тогдѣ могла она зарядити льосованье.

Мои панове! То не есть рѣчь маловажна. Тутъ розходить ся о права конституційнй, а тыхъ на льосъ, на льотерію не кидае ся тамъ, де ще иншій есть выхôдъ. Льосованье лишь тамъ повинно мати мѣсце, де вже нѣякого иншого нема выходу. Коли-жь передъ комісією стала ще ділема выбору тѣснѣйшого, то повинна була пôйти тою дорогою, а не кидати шансъ чи то одной чи другои стороны на льотерію! Що рація въ сѣмъ моѣмъ поглядѣ есть, — се менѣ признаеть кождый, бо при тѣснѣйшôмъ голосованю дуже легко може бути, що той або иншій голосъ упавъ бы на котрогось изъ двохъ кандидатôвъ и выйде абсолютна яôльшôсть. Длятого я маю пересвѣдченье, що комісія тутъ нарушила приписъ §-у 48, не зарядивши передъ льосованьемъ тѣснѣйшого выбору, але приступивши безъ того до льосованя. Виравдѣ можна замѣтити менѣ, що въ §. 46 сказано, що въ случаю рôвности голосôвъ рѣшае льосъ. Се однакожь мае розумѣтись въ той способъ, що льосованье есть послѣдне refugium, по вычерпаню всѣхъ розумныхъ средствъ, коли-бъ анѣ голосованье, анѣ тѣснѣйшій выборъ не довѣвъ до результату.

А теперь остаточный обрахунокъ! Выдѣлъ кр. выводить, що ôданыхъ було 130 голосôвъ, однакъ то хибно, бо я выказавъ, що важныхъ голосôвъ навѣть пôсля поглядôвъ выдѣлу краевого, упало 123 Абсолютна бôльшôсть — 62, а коли пôсля обчисленя выдѣлу краевого кандидатъ, теперѣшный посолъ Шелискій дôставъ 68, тожь выпадае зъ того числа потрутити тыхъ 7 неважныхъ голосôвъ, котрыхъ выдѣлъ краевый не увзгляднивъ, а котрѣ я выказавъ. Выходить, що онъ дôставъ всего тôлько 61 голосôвъ. Однакъ я рѣшучо стою при тôмъ, що выдѣлъ краевый незаконно уневажнюе 7 голосôвъ упавшихъ на Савчака, — а коли згодитесь зо мною, то признасте, що абсолютна бôльшôсть по сторонѣ сего кандидата, бо-жь за нимъ стоить завѣгды таки 70 голосôвъ, а за Шелискимъ въ найлучшôмъ разѣ 68.

Супротивъ того розслѣду, я стоячи не на становищи партійнôмъ, думавъ бы, що буде актомъ справедливости, актомъ пошанованя и узнаня правъ нами самыми, если выборъ той узнаемо неважнымъ. Тымъ не дѣе ся вѣкому нѣяка кривда. Я розумѣю и потрафлю оцѣнити, що суть хвилѣ, въ котрыхъ якесь сторонництво парламентарне знаходить ся въ тôмъ примусовôмъ положеню, що мусить числити ся и старатись о добôръ и набанье голосôвъ, але въ сѣмъ случаю тои конечности нема. Черезъ выконанье того акту справедливости сторонництво ваше, котре диспонуе такою бôльшостію, нѣчого не стратить, а тôлько зыскае на повазѣ и узнаню, бо потрафить навѣть въ такихъ справахъ пошанувати законъ, такъ, якъ ôнъ въ першôмъ рядѣ сею Выс. палатою цѣненый и пошанованый бути повиненъ. (*Браво!*)

Справы соймовй.

Интерпеляція до комісаря правительственного въ справѣ необсадженя сталои посады старшого учителя при 3-кл. школѣ етатовôй въ выкладовымъ языкомъ рускимъ въ Стрѣлискахъ новыхъ и незатвержденя уконституованя тамошнои рады шкôльнои мѣсцевои — внесена пос. Кулачковскимъ и товарищами:

Ц. к. рада шкôльна окружна въ Бôбрцѣ розписала була конкурсъ еще дня 6 м. ст. вересня 1889 до ч. 1322 въ цѣли сталого обсадженя посады старшого учителя при 3-кл. етатовôй школѣ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ въ Стрѣлискахъ новыхъ. Въ означенôмъ реченици вилынуло кôлька подань ôдъ учителѣвъ о тую посаду. Коли справа згаданого конкурсу прийшла на порядокъ дневный, то ухвалила ц. к. рада шкôльна окружна въ Бôбрцѣ розвязати впередъ мѣсцеву раду шкôльну въ Стрѣлискахъ новыхъ и ажь по уконституованю новои рады шкôльнои окружнои переслати ѣй листу убѣгаючихъ ся о згадану посаду петентôвъ до заопініованя одного зъ нихъ. На розпорядженье ц. к. рады шк. окружнои зъ дня 11 м. ст. падолиста 1889 р. ч. 1790 уконституовала ся нова рада шкôльна мѣсцева дня 23 м. ст. падолиста 1889 р. а въ выбôрѣ предсѣдателя взяли участь всѣ члены управненй до голосованя въ радѣ шкôльнôй мѣсцевôй и дѣйстно голосували. На тôмъ то засѣданю выйшовъ знова предсѣдателемъ мѣсцевои рады шкôльнои въ Стрѣлискахъ новыхъ мѣсцевый парохъ о. Теофиль Билиньсвій. Однакъ того выбору ц. к. рада шк. окружна не затвердила, здае ся тому, що на предсѣдателя выбрано о. Биленьского, а розписала въ-друге выборы всѣхъ членôвъ до мѣсцевои рады шкôльнои розпорядженьемъ зъ 21 червня 1890 до ч. 223. На пôдставѣ того розпорядженя приступлено другій разъ до выбору новыхъ членôвъ мѣсцевои рады шкôльнои, на котрый прибувъ такожь секретарь староства въ Бôбрцѣ, — а потôмъ безпосередно до выбору предсѣдателя. При голосованю упали тои голосы на заступника обшару двôрского п. Генр. Грязецкого а трехъ членôвъ вздержало ся ôдъ голосованя. Але и тыхъ выборôвъ окружна рада шкôльна не затвердила, певне длятого, що выборы не ôдбули ся легально.

Позаявъ отже стале обсадженье старшого учителя при 3-кл. етатовôй школѣ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ въ Стрѣлискахъ новыхъ зробила окружна рада шкôльна въ Бôбрцѣ зависимымъ ôдъ затвержденя новои рады шкôльнои мѣсцевои, чого властиво устава не вымагае, а черезъ цѣлый рôкъ уконституованя ся мѣсцевои рады шк. на дня 23 н. ст. падолиста 1889 анѣ затвердила анѣ истнуючôй радѣ шк. мѣсцевôй не надôслала листы компетентôвъ до заопініованя, то згадана посада старшого учителя и до нинѣ еще не обсаджена а убѣгаючій ся о ню вадармо ждали и ждуть на полагодженье внесеныхъ подань. Но не конець на тôмъ. Окружна рада шк. въ Бôбрцѣ замѣсть вже разъ въ правный способъ полагодити ту справу — не повѣдомивши анѣ мѣсцевои рады шк., котра мае дбати о обсаду посадъ учительскихъ въ своѣй школѣ, анѣ убѣгаючихъ-ся о ту посаду учителѣвъ — ухвалила на своѣмъ засѣданю 4 н. ст. жовтня 1890 р. пôдъ предсѣдательствомъ комісаря староства, Ставского, уневажнити конкурсъ въ 6 н. ст. вересня 1889 р до ч. 1322 а розписати новый конкурсъ.

За-для такого поведеня окружнои рады шк. въ Бôбрцѣ школа въ Стрѣлискахъ новыхъ терпить въ розвою и поступѣ въ наукахъ, бо звѣстна рѣчь, що провізорична наука при щорôчнôй змѣнѣ учителѣвъ не може належито розвивати ся и поступати а такожь не можна сподѣватись того и на будучнôсть. Конкуруючій до удержаня школы и учителѣвъ стороны та родичѣ шкôльнои молодѣжи нарѣкають задля того поступованя окр. рады шк. въ Бôбрцѣ на законъ зъ 1 сѣчня 1889 р. (Д. з. кр. 16), котрымъ ôдобрано мѣсцевымъ радамъ шк. право обсаджувати и надавати посады учительскій, а окр. рада шкôльна сама того закона не придержуесь.

Зваживши отже, що таке поступованье окр. рады шк. въ Бôбрцѣ не може причинити ся до успѣшного розвою просвѣты въ мѣсточку Стрѣлискахъ новыхъ, але противно поступъ въ науцѣ лишь на тôмъ терпить;

зваживши, що черезъ неточне выконуванье закона зъ 1 сѣчня 1889 окр. радою шк. при обсаджуваню посадъ учительскихъ выликуе у родичѣвъ неохоту до шкôлъ и огôрченье, що имъ ôдобрано право выбирати собѣ учителѣвъ до науки своихъ дѣтей;

зваживши, що черезъ неполагодженье внесеныхъ просьбъ учителѣ тратять не тôлько кошты на остемпльованье документôвъ и лѣта до квінквенній, але такожь и знеохочують ся працювати въ окрузѣ на посадахъ учительскихъ и за-для того переносять ся до користнѣйшихъ округôвъ, черезъ що майже половину некваліфікованыхъ заступникôвъ учителѣвъ народныхъ мусѣла окр. рада шкôльна вже на сей рôкъ шкôльный занменовати, а то певно не причинить ся до розвою и пôднесеня просвѣты народнои въ повѣтѣ, —

пôдписанй запытують выс. ц. к. правительство:

1) Чи вѣдоме ему поступованье окр. рады шк. въ Бôбрцѣ що-до обсадженя сталои посады старшого учителя въ Стрѣлискахъ новыхъ?

2) На якôй пôдставѣ окр. рада шк. въ Бôбрцѣ не полагодивши конкурсу зъ дня 6 вересня 1889 до ч. 1322, порѣшила дня 4 н. ст. жовтня 1890 розписати новый конкурсъ?

3) Чому окр. рада шк. въ Бôбрцѣ не затвердила уконституованя мѣсцевои рады шк. въ Стрѣлискахъ новыхъ на дни 23 падолиста 1889, хочь тѣ выборы цѣлкомъ легально пôсля всякихъ приписôвъ и законôвъ ôдбули ся — а противно зарядила вдруге выборы всѣхъ членôвъ, котрыхъ теперь видко затвердати не може яко нелегально выбраныхъ?

4) Чи схоче выс. правительство зарядити, щобы окр. рада шк. въ Бôбрцѣ полагодили сталу обсаду посады старшого учителя въ Стрѣлискахъ новыхъ пôсля конкурсу зъ дня 6 вересня 1889, позаявъ число компетентôвъ закономъ приписане зголосило ся?

5) Чи схоче выс. правительство поручити окр. радѣ шк. въ Бôбрцѣ затвердити уконституованье мѣсцевои рады шк. и выборъ ѣи предсѣдателя въ Стрѣлискахъ новыхъ на дни 23 н. ст. падолиста 1889, котре ôдбуло ся цѣлномъ легально и пôсля всякихъ приписôвъ?

——

Въ списѣ петицій, ôдчитаныхъ на передпослѣднôмъ засѣданю сойму важнѣйшй: Выдѣлы повѣтовй: въ Перемышлянахъ и Ланьцутѣ въ справѣ доходового податку ôдъ права пропінаційного; въ Старôмъ мѣстѣ и Залѣщикахъ о змѣну закона гіпотечного; въ Пôдгайцяхъ о будову зелѣзницѣ черезъ повѣтъ; громада Сваричѣвъ о позичку 7.000 зр.; Бѣлогорще и Печенѣжинъ о позички на будову шкôлъ; Косôвъ о чотири новй ярмарки; народній учитель о пôдвышенье платнѣ, о ремунерації и т. и; бурса им. Крашевского въ Станіславовѣ, тов. Oświata у Львовѣ, тов. рыбацке въ Краковѣ, Огнева сторожа въ Печенѣжинѣ, тов. Gwiazda въ Залѣщикахъ, Zgoda у Вѣдни о запомогу; звязокъ сторожей огневыхъ зъ проектомъ закона о поліціи огневôй для мѣстъ и мѣсточокъ; выдавництво Swiat о позичку 2000 зр.; Яковъ Гліксонъ, директоръ краковского театру о пôдвышенье субвенцій; кôлька осôбъ о veniam studiorum або veniam aetatis и т. в.

——

Комісія шкôльна на оногдѣшнôмъ засѣданю радила надъ справоздальемъ краевого выдѣлу въ справѣ перемѣны жѣночои школы выдѣловои въ Коломыи зъ 6-клясовои на 8-клясову. Справу референувавъ пос. Цоль. Комісія ухвалила змѣну въ статутѣ тои школы, ôдносячу ся до правного становища учительокъ на доповняючôмъ курсѣ роботъ жѣночихъ, а змѣны тѣ найдуть певно примѣненье и въ иншихъ выдѣловыхъ школахъ женьскихъ. Въ нарадахъ бравъ участь такожь и новый віцепрезидентъ краевои рады шкôльнои, пос. Бобжаньскій.

Комісія санітарна полагодила проектъ закона, предложеный краевымъ выдѣломъ, а ôдносячій ся до жерелôвниць краевыхъ. Комісія зазначуе въ своѣмъ справозданю, що проектъ закона обнимае лише тѣ жерелôвницѣ и уздоровища, котрй признало за такій ц. к. намѣстництво, або въ будучности ихъ признае. Тому законъ сей не мае примѣненя до многихъ мѣсцевостей въ нашôмъ краю, котрй хочь бывають навѣщуваній гостями, однакъ доси не признанй за публичнй заведеня. Крешовичѣ, Шкло, Бурвутъ, Корчинъ, Спасъ, Сколье и иничѣ, сли хотять користати зъ добродѣйства закона, мусять постаратись о призволенье власти на отворенье заведеня. А що годѣ обняти закономъ всѣхъ потребъ жерелôвниць, часами чисто льокальныхъ, то й комісія полишае се статутамъ жерелôвниць, въ котрыхъ всяка потрѣбь мѣсцева повинна увзгляднити ся. Такій статутъ выдасть для кождого заведеня намѣстництво въ порозумѣню зъ краевымъ выдѣломъ.

Пôсля проекту закона означуе статутъ границѣ теріторіяльнй и постановляе орґанізацію заведеня. Орґанами заведеня мають бути: комісія жерелôвнична чи кліматична, зарядъ заведеня и жерелôвничій лѣкарь. До комісіи мае входити делеґатъ намѣстництва и выдѣлу краевого, властитель заведеня або его заступникъ, жерелôвничій лѣкарь, начальникъ громады, зверхникъ двôрского обшару, а евентуально такожь инспекторъ правительственный, котрого при головнѣйшихъ заведеняхъ именуе ц. к. намѣстництво, для урядового нагляду надъ выконуваньемъ мѣсцевои поліціи. Предсѣдателемъ комісіи мае бути делеґатъ намѣстництва, а касіера и секретара выбирае комісія. Часъ урядованя тои комісіи означить статутъ. Комісія мае старатись о розвôй заведеня, о выгоды и розрывки для гостей. Она буде заряджувати фондомъ кураційнымъ, вымѣрювати таксы и всякй оплаты, призывати помочи властей, сли бы заведеню грозила яка шкода або убутокъ; она буде укладати рахунки и подавати ихъ до публичнои вѣдомости. Противъ ухвалъ и зарядженъ комісіи служить рекурсъ до намѣстництва. Лѣкарь заряджуе справами санітарными, а именуе его властитель заведеня або комісія, ôдповѣдно до того, хто его оплачуе. Кураційного фонду, повстаючого зъ таксъ, оплатъ ôдъ пôдарункôвъ, представленъ, забавъ и т. д. вôльно уживати на прикрашуванье заведеня, на цѣли уприятнюванья гостямъ побыту, на музику, лѣкаря и урядникôвъ. Высоту таксъ и оплатъ установлюе намѣстництво разомъ зъ выдѣломъ краевымъ.

Законъ мае увôйти въ житье до 30 днѣвъ по оголошеню.

Выходячи зъ погляду, що до пôднесеня жерелôвниць найважнѣйшимъ условіемъ есть достача мяса для гостей и напоѣвъ, комісія гадае, що треба бы дати властителеви або делеґованôй комісіи нагоду вынаймаючи право пропінаціи и консумційныхъ податкôвъ, длятого комісія предкладае отсй резолюцію: 1) Взывае ся правительство, щобы зъ жерелôвницъ и кліматичныхъ стацій утворивъ особнй округи для побору податку консумційного ôдъ мяса; 2) Соймъ взывае дирекцію фонду пропінаційного, щобы зъ жерелôвницъ и кліматичныхъ стацій утворила окремй округи для вынайму права пропінаціи.

——

Зъ петицій ôдчитаныхъ на вчерашнôмъ засѣданю важнѣйшй: рада повѣтова въ Надвôрнôй о признанье дороги громадскои зъ Надвôрнои до Марковець за краеву; Громады: Вулька соколôвска, Ненадôвка, Порѣче задвôрне и Закомарь о запомогу на погорѣлцѣвъ; громада Острôвчикъ о пôдмогу на будову костела; громада Корсôвъ, Волохи, Пониква, Лагодôвъ, Гаѣ смôленьскй и Смôльна о заведенье низшои школы рôльничои въ замку олеськôмъ; громада Кадлубиска, Суховоля и Высôцко (черезъ пос. Сѣрка) о знесенье радъ повѣтовыхъ; К рчина о причисленье ѣи до мѣсточокъ; Смôльна, Гаѣ смоленьскй и Лагодôвъ о знесенье радъ повѣтовыхъ (черезъ пос. Рожанковского); комітетъ ратунковый для потерпѣвшихъ ôдъ граду въ Рогатинщинѣ о запомогу; тов. татряньске въ Краковѣ о закôнченье спору граничного межа Угорщиною а Галичиною; польске касино въ Празѣ о запомогу; тов. „Агудасъ Ахімъ“ у Львовѣ о запомогу; о. Теодоръ Величковскій зъ Букачовець и о. Іосифъ Кернякевичъ зъ Черneва о запомоги; громады Загôрье и Кугаѣвъ о признанье права вынайму пользованя безъ интервенціи староства; Русины въ Бучачи и Нагôрянцѣ о установленье осôбного натихита руского для тамошныхъ шкôлъ; три женщины о запомоги на образованье въ штуваxъ красныхъ; громады Орѣхôвка и Новиця о зорґанізованье школы; рада шкôльна въ Миколаевѣ о пôдвышенье платнѣ учителямъ; гром. Новошины о прилученье до журавеньского суду и жидачѣвского повѣту.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Сѣлця белского.

[Образии святыхъ зъ рускимъ текстомъ, выробу п. Кароля Пеллята въ Шробенгавзенъ.]

Одъ давна дававъ ся у насъ чути недостатокъ образкôвъ святыхъ зъ рускимъ текстомъ и по тôй причинѣ ужизано и розширювано межи шкôльну молодѣжь та рускій народъ образки зъ польскими, нѣмецкими а навѣть французскими текстами Виравдѣ можна було стрѣтити ся зъ образками зъ рускими пôдписами, але якъ усе на пôдписахъ кôнчало ся, такъ и внѣшна ихъ форма не все вытримувала критику.

Щобы сей недостатокъ усунути, постаранно ся о то, що фірма п. Кароля Пеллята въ Шробенгавзенъ въ Баварій занялась образками святыхъ и выдала до теперь въ красныхъ віньетахъ 33 роды такихъ образкôвъ зъ рускими текстами и тій менѣ дня 11 вересня с. р. ч. 6430) доставлено до рецензій. Предложивши тѣ образки высшôй духовнôй власти до перегляду и апробати, а одержавъ въ ôдповѣди зъ д. 1 жовтня с. р. (ч. 3.634) ôдъ Всесвѣтл. Ординаріяту перемыского слѣдующе письмо, котре стане за похвальну рецензію:

„Присланй до одобреня примѣрники 33, родôвъ образкôвъ святыхъ выробу Кароля Пеллята въ Шробенгавзенъ въ Баварій звертають ся зъ заявленьемъ, що розширенье тыхъ же межи народомъ дозволяе ся, якъ зо взгляду на внѣшну форму ôдповѣдну преданю житьописей святыхъ, такъ и що-до молитвъ на ôдворотныхъ сторонахъ законъ помѣщеныхъ, не мѣстячихъ нѣчого противного науцѣ вѣры и норовственности св. кат. церкви. *Юліянъ* Епіск суфраґанъ.“

Въ дальшôмъ письмѣ Всесв. Ординаріяту выказано деякй ортоґрафічнй и текстовй похибки, на котрй звернувъ я згаданôй фірмѣ увагу, щобы ихъ при другôмъ накладѣ образкôвъ усунути.

Сли Фірма Кароля Пеллята постаралась о образки зъ рускимъ текстомъ, якихъ до теперь не було, то було бы нашимъ обовязкомъ прийти тôй Фірмѣ черезъ купно образкôвъ у помôчь, а то тымъ бôльше, що ведеся переписка, щобы п. Кароль Пеллятъ постаравъ ся о дешевй и хорошй рускй образы въ бôльшôмъ форматѣ для усунення изъ селяньскихъ хатъ богомазôвъ якихъ всюды повно.

В. Чернецкій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ Вѣдни доносять, що галицкій соймъ буде вже на певно дня 25 або 26 с. м. закрытый, бо на день 4 грудня мае бути скликана рада державна. Вѣсть подана вѣденьскою Allg. Ztg., що соймъ нашъ мае бути закрытый вже 16 с. м. була очевидно качкою газетярскою, бо соймъ ледви що на добре взявъ ся до роботы и до того часу не мôгъ бы нѣякъ покôнчити своихъ робôтъ тымъ бôльше, що засѣданя соймовй ôдбуваютъ ся все ще лишь що другій день.

Есть вже певною рѣчею, що россійскій наслѣдникъ престола приѣде завтра, т. е. въ четверъ дня 6 с. м. до Вѣдня. Буде се фактъ не малои ваги політичнои. Царевичъ приѣде завтра о 2 год. по полудни. На граници не будуть его витати, бо разъ, що онъ стане тамъ въ ночи, а ôдтакъ и самъ мавъ того жадати, щобы его не витали. На двôрци Пôвнôчнои зелѣзницѣ, де буде уставлена почетна компанія войска, повитають царевича цѣсарь и всѣ перебуваючій у Вѣдни архикняжа. Тутъ представить ему цѣсарь его почетну свиту, а то, ген.-поручника Пальфіого и полковника Комерса въ 5 полку уланôвъ, котрого властителемъ есть царевичъ. Почетна компанія буде выбраною зъ одного стоячого у Вѣдни залогою полку, бо полкъ, котрого властителемъ есть царевичъ, стоить теперь залогою въ Темешварѣ. Царевичъ перебуде у Вѣдни всего лишь 24 годинъ, а пôдчасъ своои гостины зробить такожь візиту всѣмъ архикняжамъ. Однакожь неправдою есть, будь то бы вже теперь роблено принятье для него у архики. Кароля Людвика. Зъ Вѣдня пôѣде царевичъ до Трієсту, де чекае на него россійска ескадра. въ котрою ôнъ выбере ся въ пôдорожь на Всхôдъ и имовѣрно загостить насамперед до Атинъ.

Пôдчасъ своои гостины у Вѣдни буде царевичъ мешкати въ цѣсарскôй палатѣ у Вѣдни. Завтра о 6 год. вечеромъ ôдбуде ся въ Шенбруннѣ ґалевый обѣдъ и бôльше не буде нѣякихъ торжествъ. Въ пятницю о чверть на одинадцату пôѣде царевичъ Полудневою зелѣзницею до Трієсту.

Візита россійского наслѣдника престола у Вѣдни буде мати выключно лишь характеръ куртоазіи, але все таки не можна ѣй въ теперѣшну пору ôдмовити и великого значѣня політичного. Царевичъ бувъ послѣдный разъ въ Австрій, коли то цѣсарь Францъ Іосифъ принимавъ у себе въ гостяхъ царя Александра III. Ôдъ сего часу змѣнило ся много и ôдносины межи Россією и Австро-Угорщиною були неразъ того рода, що можна було думати, що мѣжь обома сусѣдными держазами прийде вже до явного ворожого настрою и лишь конечнôсть удержаня мира знову все якось повела до доброго. Гостина царевича кине отже знов веселѣйше свѣтло на ôдносины мѣжь дворами вѣденьскимъ и петербургскимъ и тому то не дивно, що декотрй вѣденьскй ґазеты высказуютъ ся симпатично о гостинѣ царевича и видять въ нѣй ознаку дружбы мѣжь Вѣднемъ и Петербургомъ та нову запоруку европейского мира.

По малôй перервѣ розпочинае ческій соймъ доперва нинѣ свои нарады, а цѣла

акція єго буде знов крутити ся около предложень угодовых. Въ справѣ угодовой настала о стілько змѣна, що ситуація мала полѣпшити ся и угода бодай теперь ще не розбіе ся. Вчера одбула ся въ цѣсарскій палатѣ в подъ проводомъ цѣсаря нарада міністровъ надъ справою угодовою.

——

О селяньскихъ розрухахъ въ полудневій Россіи доносить теперь, що они не були такъ грізні, якъ то представили ихъ зъ разу англійскі ґазеты и неправдою есть, будь то бы правительство россійске одобрало зворохобленымъ селянамъ всякі права. Розрухи були лишь въ кількохъ селахъ и то такихъ, де громады програли процесы зъ помѣщиками о млыны и ставы. Въ наслѣдокъ нігілістичных аґітацій, розбійшась була межи селянами вѣсть, що царь признавъ имъ ихъ права, але чиновники не хотять выконати приказу царя и длятого они почали самі робити собѣ право. Въ кількохъ селахъ отже напали були селяне дѣйство на дворы, попалили ихъ и змусили одтакъ священиковъ выйти зъ процесію на забрані одъ помѣщиковъ поля та посвятити ихъ. На вѣсть о розрухахъ, выслано заразъ въ Ізюма кавалерію, але до бійки зъ селянами не прійшло, бо они повтѣкали въ степы.

——

Деліянісъ ще не засѣвъ добре на своѣмъ міністерскомъ крѣслѣ, а вже приходила до него депутація Кретенцѣвъ, котра хотѣла розвѣдати у него, яка доля жде т. зв. кретеньску справу. Деліянісъ заявивъ отже депутаціи, що о Кретѣ мае рѣшати воля Европы и треба старати ся о то, щобы справу можна залагодити въ мирній дорозѣ. Ще подчасъ кампанія выборчов, сказавъ Деліянісъ кореспондентови Journ. des Débats, що Трікупісъ не допильнувавъ Креты, Македонія та интересовъ грецкихъ въ Туреччинѣ, а въ сѣй хвили нема тамъ що робити. Трікупісъ винен тому, що Туреччина выслала свое войско на Крету. Коли-бъ Туреччинѣ не було пощастилось на Кретѣ, то она не була бы выдала бератовъ для болгарскихъ епископовъ. Болгаре домагали ся тыхъ бератовъ вже въ рокахъ 1879, 1882 и 1884, але Порта за кождый разъ одмовляла имъ того; ажь коли Турки усмирили Крету, то великій везиръ рѣшивъ ся выдати бераты, бо тогды вже не мавъ чого бояти ся. Панеленізмъ не мае нѣякого значѣня. Хто жие зъ людьми, мусить умѣти робити имъ уступки, а народы балканьскі мають прецѣ повне право до истнованя. Певно, що въ Греціи радѣ бы були тому, щобы Россія одзыскала въ Болгарія свій давный вплывъ, хочь бы вже длятого, щобы Болгаре не забагали такъ дуже розширювати ся ґеоґрафічно. Царь Александеръ II. сказавъ разъ до него: „То, що вы называете Македоніею, то Всходна Болгарія.“ Мимо того не легко згодитись на таку ґеоґрафію. Греки сягаючи за далеко, зашкодили собѣ. Кн. Александеръ Батенберґскій казавъ повурядово робити предложеня въ Атинахъ. Але князь не бувъ постійный въ своихъ идеяхъ, а въ хвили, коли его предложенье прійшло до вѣдомости грецкого кабінету, вымагавъ интересъ Болгарія, щобы Греція розброила ся.

——

Справа укрѣпленя Копенгаґи есть найголовнѣйшою точкою спору межи данськимъ правительствомъ, котре мае лишь незначну меншість за собою, а межи большостею, котра ставить правительству въ сѣй справѣ якъ найбольшу опозицію. Партія опозиційна вказуе на то, що укрѣпленье Копенгаґи есть дѣломъ ворожимъ для Нѣмеччины и мусить въ Нѣмеччинѣ выкликати невдоволенье. Въ палатѣ послов доказувавъ отже недавно тому міністеръ, що то не правда, бо мѣродайні круги нѣмецкі не мають нѣчого противъ укрѣпленя Копенгаґи. На то твердженье зажадала данська праса доказовъ. Такій отже доказъ оголосивъ теперь властитель большихъ посѣлостей Скавеніюсъ, мабуть сынъ бувшого міністра въ Nat. Tid. Скавеніюсъ розповѣдае, що въ цвѣтни с. р. стрѣтивъ ся бувъ въ одномъ нѣмецкомъ мѣсци купелевомъ зъ командуючимъ ґенераломъ 8 пруского корпуса, бар. Льое. Розговорюючи зъ нимъ о Данія, особливо же о ви войсковыхъ односинахъ, спытавъ Скавеніюсъ ґенерала, якого онъ погляду що-до укрѣпленъ Копенгаґи. Бар. Льое сказавъ тогды дословно: „Мы тутъ въ Нѣмеччинѣ маемо интересъ въ томъ, щобы Данія була здобна до оборони, и мусимо єго мати; бо коли сей край не буде могъ боронити ся, то Копенгаґа станесь певно подставою атаку французкой фльоты на Балтійске море. Даньске правительство було бы въ сѣмъ случаю змушене заключити зъ Франціею вачѣпно-одпорный союзъ, а наслѣдкомъ того мусѣло бы бути, що мы були бы приневолені заняти Ютляндъ и Фіонію.“ До Köln. Ztg. доносять знов зъ Копенгаґи, що нѣхто, хто все розважае, не може набрати того погляду, щобы укрѣпленя Данія мали бути обчислені противъ Нѣмеччины. Кождый человѣкъ въ Данія знае, що нема анѣ слѣду причины припускати, що Нѣмеччина схоче ворожо выступати противъ Данія; въ Данія знають такожь, що мимо змагань декотрыхъ людей поддержувати ненависть до Нѣмеччины, Данія не буде въ будучности потребувати шукати охороны одъ Нѣмеччины за валами, котрі все таки не дають безпечного захисту. Валъ, котрый може Данію забезпечити одъ Нѣмеччины, то довѣріе, а той валъ не будуе ся, але самъ росте. Найсильнѣйші валы зъ землѣ и камѣня, хочь бы на нихъ стояли и найтяжші пушки, *не можуть ему дорівнати.* То знае міністеръ войны и длятого дѣлае въ томъ дусѣ. На жаль — каже Köln. Ztg. — близькі приятелѣ міністра войны не проявляють такого понимання рѣчи и якъ разъ даньскі орґаны правительственні не перестають нападати на Нѣмеччину, нѣбы то на ворога Данія и не перестають подносити дружбу зъ Россіею и Франціею. Kreuzztg. достала сими днями вѣсть зъ Копенгаґи, що укрѣпленье Копенгаґи мае лишь на то послужити, щобы державы ворожій Нѣмеччинѣ, при помочи которыхъ Данія могла бы назадъ одобрати Шлесвикъ и Гольштинъ, заохотити до ще большой дружбы зъ Данією. Копенгаґу не хотять для того укрѣплати, щобы на случай войны европейскои забезпечити неутральность Данія супротивъ французскихъ и россійскихъ нападовъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Отворенье „Рускои народнои читальнѣ“ въ Сасовѣ одбуло ся дня 2 н. ст. падолиста с. р. въ хатѣ ч. Андрея Сидорчука. Изъ запрошеныхъ постороннихъ гостей прибули: о. Фил. Тарнавскій въ Ясенева зъ трема одпоручниками тамошнои читальнѣ, о. Дм. Бахталовскій въ Ушнѣ, о. Комаряньскій въ Жуличъ въ кількома своими прихожанами и п. Зарудкій учитель въ Жуличъ. Крімъ того загостили кс. Порембскій, мѣсцевый лат. парохъ, и кс. Стахурскій, лат. вікарій.

Зборы одкрывъ мѣсцевый сотрудникъ о. Анг. Захаріясевичъ и въ довшій промовѣ выяснивъ зобраным громадянамъ цѣль и значѣнье читальнѣ. Порівнуючи нашъ народъ рускій зъ иншими славяньскими народами, розповѣвъ о. бесѣдникъ, якъ то наші братя Славяне далеко вже зайшли въ своій роботѣ, до бивши ся черезъ просвѣту, тверезость и ощадность своихъ правъ, позаводивши у себе розні пожиточні товариства, якъ читальнѣ, касы позичковій, шпихлірѣ громадскій, крамницѣ, черезъ що прійшли вже давно до гаразду и добробыту, — якъ того красный примѣръ даютъ намъ Чехи. Тымчасомъ народъ рускій недавно тому якъ пробудивъ ся зо сну и опаматавъ ся. Приспали Русины свою роботу, якъ приспавъ жнива той Русинъ въ звѣстній казцѣ пок. митр. Яхимовича. Правда, пробудившись, народъ рускій взявъ ся до роботы запопадно, чого доказомъ тыхъ до 600 читалень по нашихъ селахъ и мѣсточкахъ та инші товариства, — але все-таки далеко намъ ще доганяти другихъ Славянъ. Одперши погомъ фальшивій закиды ворогов просвѣты, мовь-бы то читалня була якась нова драчка на людей, або рѣчь незаконна и непозволена, згадавъ о. бесѣдникъ за свободу и конституцію, яку намъ дарувавъ цѣсарь, а зобрані одспѣвали цѣсареви „многая лѣта!“ По выясненю статутовъ приступлено до впису членовъ, а опосля выбрано выдѣлъ, до котрого войшли: о. Ант. Захаріевичъ яко зверхникъ, Мах. Голубовскій — заступникъ зверхника; Гр. Галичаньскій — секретарь; Ем. Березовичъ — касіверъ; Ив. Сидорчукъ — бібліотекарь а Вас. Кармазинъ и Іосифъ Черкавскій — заступники выдѣловыхъ. По выборѣ выдѣлу наступила спільна перекуска, подчасъ котрои співано народні пѣсни и подношено розні тоасты. Наконець промовивъ о. Тарнавскій въ патріотичномъ дусѣ, загрѣваючи членовъ новои читальнѣ до просвѣты, тверезости и ощадности, а того научать ся въ читальни, бо читальня, то такъ, якъ те сонце, що присвѣчуе чоловѣкови дорогу або стежку. На томъ закончено сей народный празникъ — а паньство Захаріясевичѣ окремо ще приймали щиро въ своій хатѣ гостей, прибувшихъ на отворенье сеи читальнѣ.

На закінченье не завадить тутъ подностя того сумного обяву, що богатші мѣщане т. зв. „матадоры“, що то въ громадѣ займають высше становиско, належачи до рады громадскои и церковнои, ухилились одъ читальнѣ и до неи записатись чи боять ся, чи не мають охоты... Але вѣдай пойшли они слѣдомъ тутешнои „поваги“, котра уважала за одповѣдне не подписуватись на статутахъ, анѣ не належати яко членъ до читальнѣ, бо о томъ дознались бы въ старостві и намѣстництві, а тутъ годѣ властямъ наражатись... Але звычайно буває, що такій люде и у себе тратять, и „въ горѣ“ нѣчо не зыскають! —*iй.*

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфіскаты ч. 233 „Дѣла“** одержали мы осьтаке письмо: Cz. 19223. W imeny Jeho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych wo Lwowi riszył na pidstawi §. §. 489 i 493 zak. kar. i §. 37 zak. pras. szczo soderzanie artykułu umiszczenoho w czyśli 233 czasopysy Diło z dnia 27-ho żowtnia 1890 pid napysom: „Nowynky — Z Żydaczywskoho donosiat“ mistyt w sobi znamena prowyny z §. 300 zak. kar. i proto usprawedływłena jest zariadżena czerez c. k. Prokuratora derżawnoho konfiskata seji czasopysy. W slidztwije toho riszenia wzboronene jest dalsze rozprostranenije toho artykułu a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. Powody. Artykuł insynuje c. k. inspektorowy szkił ludowych samowolu i parcyalnist w uriadowaniu i usyłuje wzbudyty wzhordu i nenawist protyw tomuż ze wzhladu na urjadowanie tohoż, szczo znamenuje prowynu z. § 300 zak. karn. Lwów dnia 30 Żowtnia 1890. *Białoskórski.*

— **На засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта“** зъ дня 31 н. ст. жовтня 1890 рѣшено мѣжь иншимъ отсій важнѣйшій справы: 1) Поручено п. Лаврівскому уложити реґулямінъ для канцелярія товариства и выдѣлу. — 2) Ухвалено друкувати на премія другамъ накладомъ: 1) Середъ ледового моря, Чайченка, 2) Ластівку, 3) Житье св. о. Пантелеймона, 4) Про живоплоты и лѣсы, 5) Звѣрята шкідні и пожиточні, 6) Исторію Руси ч. II, — а третимъ накладомъ 7) Исторію Руси ч. I. — 3) Вызначено цѣну 30 кр. на „Квѣтку“, передрукъ літературнои части Календаря на рокъ 1891. — 4) Принято до вѣдомости, що патріоты зъ Украины зложили суму 110 рублѣвъ и обѣцялись складати ей щорічно яко премію Леонидова на выданя односячій ся до исторіи Руси-Украины. — 5) Одчитано письмо о. д-ра Іос. Мѣльницкого въ справѣ выданя „Житя святыхъ“ и рѣшено по можности вволити просьбѣ автора. — 6) Рѣшено внести рекурсъ до міністерства справъ внутрѣшныхъ противъ ореченя намѣстництва, котре письмомъ зъ 23 жовтня 1891 уважае записъ бл. п. о. Стефана Качалы фундаціею а не звычайнымъ записомъ. — 7) Полагоджено справу прислуги, урядника канцелярія, ренумерація за укладъ Календаря и ренумерація п. Алекс. Щербанови за выпозиченье клішівъ до давнѣйшихъ выдань товариства. — 8) Принято 37 новыхъ членовъ: 1. Павла Бочена зъ Боратина, 2. Мих. Мѣнина и 3. Дмитра Мѣнина зъ Попелѣвъ, 4. Ант. Хиля, 5. Стеф. Мацкевича, 6. Павла Гаврилюка, 7. Ив. Шуневича, 8. Ант. Мандзюка — всѣхъ зъ Пониковицѣ малои, 9. Ром. Джулу зъ Кульпаркова, 10. Ник. Легиновича зъ Копанки, 11. Евг. Тимкевича богослова у Львовѣ, 12. Гринька Локшина зъ Жеребокъ королѣвскихъ, 13. Товариство „Зоря“ въ Тисьмениці, 14. Сем. Чмирука зъ Боратина, 15. Николу Станишевского зъ Роздолу, 16. о. Ив. Винницкого зъ Копичинець, 17. о. Петра Шанковского зъ Копичинець, 18. п-ю Божину Матейко, учительку зъ Тучапъ, 19. Олексу Бѣловуса зъ Хоросткова, 20. Петра Чекаловского зъ Човганъ, 21. Харитона Барана зъ Перетокъ баранихъ, 22. Костя Миколаевича зъ Скоморохъ, 23. п-ю Антонину Телишевску зъ Бѣлки, 24. Вас. Гречуха зъ Войнилова, 25. Теодора Турчана учителя въ Горожанцѣ, 26. Ив. Корбутяка зъ Балинець, 27. Ив. Грабовецкого зъ Балинець, 28. Вас. Сиротюка зъ Балинець, 29. Петра Войцѣховского зъ Балинець, 30 Іос. Брунецкого зъ Жовчева, 31. Ант. Галяревича зъ Давидковець, 32. Читальню въ Вольцѣ мазовецкій, 33. Василя Залеского учителя въ въ Илавчу, 34. Петра Саврія богослова зъ Вѣдня, 35. Евг. Лотоцкого богослова зъ Вѣдня, 26. Ив. Мусія Сороку зъ Боратина и 37. Ив. Коцика богослова у Львовѣ.

— **Въ новомъ выдѣлѣ повѣтовомъ въ Коломыи** роздѣлено реферати такимъ способомъ: всѣ справы мѣста Коломыи и мѣсточокъ въ повѣтѣ коломыйскомъ взявъ о. Мих. Левицкій; всѣ юридичні справы д-ръ Шустеръ; справы дорогові, огневі и касъ позичковыхъ въ судовомъ окрузѣ коломыйскомъ о. Войнаровскій; ті самі справы въ судовомъ окрузѣ гвоздецкомъ п. Сивицкій а въ судовомъ окрузѣ печенѣжскомъ заступникъ маршалка о. Макс. Крушельницкій. Одтакъ рѣшивъ выдѣлъ выплатити зъ повѣтового фонду 200 зр. жидовскопольскій школѣ въ Коломыи (давнѣйше дававъ выдѣлъ повѣтовый на ту цѣль 300 зр.), а наконець прийшла подъ нарады справа затвердити рѣшенье коломыйскои рады громадскои що-до опусту 340 зр. арендареви Каганови зъ чиншу за аренду мѣского шинку. Надъ сею справою выязалась довша дискусія; члены выдѣлу Шустеръ и Візельберґъ, оба радні и жиды, старались доказати, що треба бы признати такій опустъ, але инші члены були тому противні; коли же прийшло до голосованя, на сторону обохъ жидовъ перейшовъ ще одинъ членъ выдѣлу Сивицкій, такъ що показалась рівность голосовъ и маршалокъ кн. Пузина порѣшивъ противъ опусту. Коломыйска „Русская Рада“ звертае увагу членовъ выдѣлу повѣтового ще на дальші опусты, рѣшені радою повѣтовою, а то: опустъ 350 зр. зъ аренды додатку консумційного одъ вина и опустъ 5.100 зр. зъ вынайму горѣвчаной пропінаціи, противъ котрыхъ то рѣшень внесли коломыйскі горожане протестъ до выдѣлу повѣтового.

— **Въ Шманковцяхъ**, пов. чортковского, одбулось минувшои суботы торжественне одкрытье читальнѣ.

— **Жителѣ Гвоздця** внесли до дирекціи почтъ просьбу о заведенье зъ Гвоздця до Коломыи другои ѣзды почты возовои, котра лучилась бы зъ поѣздами поспѣшными.

— **Еміґрація до Бразиліи**, котра мовь епідемія налягла на селахъ зъ Царства польского, зачинае появлятись и у насъ и у всходній Галичинѣ. Kurjer Lw. одержавъ зъ подъ Топорова таку допись: Въ повѣтѣ Камѣнка стр. вербують аґенты народъ сельскій до еміґрації, ширячи при томъ фальшивій вѣсти о добробытѣ въ Бразиліи. Въ кількохъ мѣсцевостяхъ, якъ Дмитровѣ, Кривомъ, Гутѣ, Мазярни, Полоничній, о нѣчомъ иншомъ не говорять якъ о заморскомъ краю пустомъ, котрого „цѣсарь“ дае нашимъ людямъ дармо 4 морґи поля на кожду голову, пасовиско и лѣсъ, 2 штуки худобы, одного коня и въ причинку присылае грошѣ на дорогу. Менше зажиточній господарѣ идуть громадно до Дмитрова „до запису“ у „писаря“, котрый означае мѣсце сходинъ еміґрантовъ и часъ выѣзду до Бразиліи. На пытанье, по що тамъ ѣдуть, не знають докладно одповѣсти: „ѣдуть другі, поѣдемо и мы, горшои бѣды не може бути якъ у насъ“. Деякі выбираютъ ся зъ цѣлою родиною, иншій полишують свои жѣнки и дробній дѣти а старшихъ беруть зъ собою. Годилось бы, щобы сойм роздумавъ ту справу, бо може бути, що „заки сонце зойде, роса очи выѣсть“.

— **Авансъ урядниковъ податковыхъ.** Зъ днемъ 1 грудня с. р. отворить ся 12 новыхъ урядовъ податковыхъ. Вчера одбула ся въ краєвій дирекціи скарбу сесія подъ проводомъ намѣстника ґр. Баденього а на порядку деннома були номінаціи. Занменовано 44 адъюнктовъ податковыхъ, 28 контрольоровъ и 13 поборцѣвъ.

— **Нічныхъ ексцесовъ** на великій розмѣры допустили ся онодгы въ Бохни офіцыры стаціонованого тамъ полку улановъ. По вечери, — якъ пише Gazeta Nar. — при котрій мусѣли выпити больше вина, анѣжь се вказують приписы гиґієнічні, порѣшено вытовчи въ цѣломъ мѣсточку шибы въ окнахъ. Рѣшеньс се перейшло за кількa хвиль опосля въ дѣйстность и наразъ цѣле мѣсточко заалярмовано. Жандармерія, котра наспѣла зъ помочію мещканцямъ, не могла зъ-разу привернути ладъ и доперва цѣлкомъ рѣшуче заявленье вахмайстра, що въ даномъ случаю велить безъ пардону стрѣляти, змогла успокоити ексцедентовъ. Шкоды нанесені вынесли понадъ 800 зр., котрі провинившій ся покрыли на другій день добровольно, але все таки вѣстка о тыхъ ексцесахъ дойшла вже до команды и міністерства войны. Власти войскові зарядили строге слѣдство.

— **Охотнича сторожа пожарна въ Крановѣ** святкувати буде дня 15 н. ст. падолиста 25-лѣтній роковины свого истнованя. Завязавъ ся комітетъ подъ проводомъ ґр. Андр. Потоцкого. Повѣдомленя о ювилею розошлють ся до всѣхъ бувшихъ и теперѣшныхъ членовъ краковскои сторожи охотничои та до всѣхъ 96 охотничихъ сторожей пожарныхъ въ Галичинѣ. Програма торжества, ще не уложена въ цѣлости, зачнесь повитаньемъ гостей на дворци зелѣзничомъ, одтакъ одпровадить еп. Дунаєвскій богослуженье въ каплиці сторожи а вконци зборы въ мѣскій сали радній, де по промовѣ ґр. Андр. Потоцкого вручать подарунки п. Еминовичеви, першому орґанізаторови охотничихъ сторожей пожарныхъ въ Галичинѣ. Одбудуть ся такожь вправы сторожи пожарнои и спільный пиръ. Охотнича сторожа краковска завязалась о пять лѣтъ скорше анѣжь такій самій сторожи на Моравѣ и Шлезку.

— **Въ користь тов. „Сѣчь“ у Вѣдни** зволили жертвувати Вп.: п-ѣ Драгоманова 20 франковъ, д-ръ М. Ковшевичъ, лѣкарь войсковый, 2 дукаты, Иванъ Борисикевичъ у Вѣдни 5 зр. — За сій датки складаю наведенымъ добродѣямъ именемъ выдѣлу щиру подяку — *Д-ръ Михайло Зобковъ*, т. ч. голова товариства.

— **Дрібні вісти.** Въ Спасѣ коло Долины одбуде ся дня 16 н. ст. падолиста с. р вѣнчанье п. Вас. Гординьского, укінченого богослова, зъ п-ю Ольгою Головкевичівною, донькою тамошного пароха. — Найвысшій трибуналъ орѣкъ, що законъ зъ р. 1882, пославши котрого пенсія урядниковъ публичныхъ до высоты 800 зр. есть вольна одъ екзекуціи, мае бути примѣненый такожь до секретарѣвъ торговельныхъ и директоровъ заведень для убезпеченя роботниковъ.

Вѣсти зъ Арх. Львовскои.

Презенты одержали оо.: Ник. Любѣнецкій на Млыниска, Теодоръ Кирчовъ на Довге, дек. стрыйского, Дим. Склепковичь на Выписки, Діон. Дияковскій на Камѣнь, Несторъ Кобриньскій на Мединь, Іоанъ Глодзиньскій на Кабаровцѣ.

Капеляномъ II кл. въ активній службѣ въ Кошичахъ именовало міністерство войны о. Александра Темницкого, душпастиря при карномъ домѣ у Львовѣ.

Зрезиґнувавъ зъ презенты на Ольховець о. Созонъ Медвецкій.

Введені оо.: Гр. Купчиньскій за сотр. въ Поморянахъ, Вол. Сойка за прих. въ Устю, І. Сендецкій за прих. въ Туровцѣ, Лавр. Дияковскій за сотр. въ Бережанахъ, Вол. Дорошь за сотр. въ Золотникахъ.

Увольнені оо.: Вол. Сойка одъ завѣд. Туровки, Петро Савчиньскій одъ прих. у Фразѣ, Гр. Купчиньскій одъ сотр. въ Бережанахъ.

Консисторія вставилась до намѣстництва о платню для прив. сотрудника въ Боринячахъ и о утворенье самостойної посады душпастирскои въ Дичковѣ.

Одъ испыту конкурсового увольненый о Іоанъ Галяревичь зъ Заланова.

Похвальный декретъ удѣлила краева рада школьна о. Теодорови Ступницкому деканови и парохови въ Молотовѣ за ревну и успѣшну на уку реліґіи въ мѣсцевій школѣ народній.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенісъ ветеринарѣвъ повѣтовыхъ; Генр. Рора зъ Велички до Борщева а Ив. Щербу зъ Борщева до Домбровы.

Господарство торговля и промыслъ.

— **При льосованю** дня 1 падолиста 1890 р. пріоритетныхъ облігацій I и II емісіи зелѣзницѣ арх. Альбрехта вытягнено: XXIV льосованье срѣбныхъ облігацій пріоритетныхъ I емісіи 57 штукъ, а то чч.: 2496, 2594, 4805, 7245, 7995, 9190, 10180, 15320, 16221, 16259, 16648, 16915, 17277, 17635, 18898, 19934, 21721, 22663, 23769, 23810, 24089, 24712, 27172, 28341, 29429, 29635, 29843, 30372, 30866, 31660, 32610, 33038, 34549, 34565, 36634, 37066, 37085, 38337, 38747, 39207, 41309, 41437, 42562, 42568, 42875, 44327, 44374, 44387, 44438, 45979, 46086, 46484, 46570, 48409, 48617, 48751, и 50267. — XXII льосованье золотыхъ облігацій пріоритетныхъ II емісіи 78 штукъ, а то чч.: 266, 342, 442, 742, 1126, 1376, 1442, 1546, 1898, 1961, 2066, 2080, 2164, 2226, 2610, 2970, 3057, 3202, 3277, 3740, 3823, 4263, 4404, 5341, 5729, 5757, 6057, 6450, 6675, 6820, 6876, 7097, 8113, 8399, 8543, 8626, 8727, 8736, 8949, 9247, 10630, 11094, 11618, 11702, 11883, 11932, 12358, 12407, 12741, 12847, 12860, 12923, 13361, 13518, 14376, 14416, 14418, 14453, 14677, 14692, 14731, 14942, 15005, 15185, 15993, 16352, 16483, 16794, 16894, 17475, 18308, 18997, 19363, 19459, 19574, 19602, 19745. и 19964. — Выплата выльосованыхъ облігацій послѣдуе 1 мая 1891, а то за срѣбній облігаціи по 300 зр. срѣбломъ, а за золотій обігаціи по 200 зр. золотомъ за штуку. — Зъ повышшимъ речинцемъ устае дальше процентованье выльосовиныхъ облігацій.

Телеграмы „Дѣла“.

Міляно 5 падолиста. Дня 10 с. м. мае тутъ одбути ся великій пиръ, на котромъ Кавальотті запротостуе противъ тридержавного союза.

Міляно 5 падолиста. Завтра приѣде тутъ Кріспі и заразъ буде на авдіенціи у короля на замку въ Монци. Въ пятницю приѣде Капріві и перебуде тутъ до недѣлѣ вечера або до понедѣлка рана.

Петербургъ 5 падолиста. Россійскій наслѣдникъ престола выбравъ ся вже въ дорогу черезъ Вѣдень и Трієстъ до Атинъ.

Парижъ 5 падолиста. Президентъ републики пôдписавъ декретъ, котрымъ поручає ся всѣмъ крѣпостямъ, щобы они постарали ся о стôлько провіянту, щобы на случай потребы выстало на два мѣсяцѣ и для всего населеня цивільного.

Лондонъ 5 падолиста. Анґлія заключила зъ султаномъ санзибарскимъ угоду, пôсля котрои султанъ пôддає цѣлый свôй край пôдъ протекторатъ Анґліи.

Вѣдень 5 падолиста. Завтра вечеромъ збирає ся въ міністерствѣ торговлѣ конференція великихъ промысловцѣвъ въ справѣ нарады надъ заключеньемъ угоды торговельнои зъ Нѣмеччиною. Цѣсарь выѣде въ пятницю або суботу до Ґеделі и перебуде тамъ двѣ недѣлѣ.

Берлинъ 5 падолиста. Зачувати, що и Італія має приступити до торговельнои угоды Нѣмеччины зъ Австрією. Мыто на збôже зъ Австріи має бути знижене зъ 5 марокъ на $3^1/_2$.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

З. н. ст. падолиста 1890.

Львôвъ: Пшениця 7·50 до 8·10, жито 5·80 до 6·25, ячмѣнь 5·80 до 7·—, овесъ 6·25 до 6·60, горохъ 5·75 до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·25, льнянка — до —, конюшина червона 40·— до 50·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 60·— до 120.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 11.50 до 12·— зр.

Тернопôль: Пшениця 7·25 до 8·15, жито 5·60 до 6·10, ячмѣнь 5·25 до 7·—, овесъ 6·— до 6·75, горохъ 5·50 до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 40·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 7·15 до 8·25, жито 5·50 до 6·15, ячмѣнь 5·25 до 6·85, овесъ 5·90 до 6·45, горохъ 5·50 до 8·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —; конюшина червона 38·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·50 до 8·60, жито 5·90 до 6·35, ячмѣнь 5·75 до 7·25, овесъ 6·50 до 7·10 горохъ 6·— до 8·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Надôслане.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординує ôдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одвху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарациі найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Хто зъ Вп. П. Т. Панôвъ

хоче дôстати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до

Варшавскои молочарнѣ

на розѣ при улици Ягайлоньскôй и пляцу Смольки, 3666 1—10

де и часописи можна прочитати

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ днахъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНЇ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѣмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 35—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Всѣлякій Листы заставнї Товариства кредитового земского

$4^1/_2$ % Листы заставнї Банку краєвого

$4^1/_2$ % Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнї

Всѣлякї облїґаціи довгу державного

Зелѣзничї облїґаціи першенъства

Льосы державнї и приватнї

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Соколь & Лілієнъ

3360 167—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручає прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаєся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои має свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 29—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжй транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		złr.	kr.
	½ клгр.		
Кайсовъ	знам. чорный „	1	60
	„ melange „	1	80
Souchong	ôдличный „	2	—
	найлучшій „	3	—
	melange P. „	3	—
Melange	караванный	4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I. „	3	00
	„ II. „	4	60
	„ III. „	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 601 ф. „	2	40
	2 „ — „ „	3	—
	2 „ 50 „ „	3	75
Высѣвки	ôдличный „	1	60
	prima „	1	80
	non plus ultra „	2	50

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикорія, Сурогатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлї и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикорія штучнои и кавы, ôдзначаючй ся богатствомъ частей пожывныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву тротову французку Розманита,
Цикорио краковску гôрку. 3347 42—52
Каву фіґову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевысшаючй прикметами всѣ сего рода заграничнй продукты, надѣю ся, що нашй Вп. Господинѣ. котрй окружають все и всюды своею приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговлях.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЇ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЇ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНЇ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и боракъ до ковнѣрикôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3·75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; маронко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шпелевыхъ, ковдеръ флінелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ остапкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шпелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“ J. PSERHOFER'S I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючй кровь давнѣйше званй **универсальными пігулками**, звѣстне, легко розвôльняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштує: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.**, при неоплаченôй послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надôсланю напередъ грошей коштує вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высилає ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючй кровь“ жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя пôдписъ прозвища **J. Pserhofer** и то **червоною** краскою.

Бальсамъ на ôдмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.

Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.

Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.

Порошокъ на прѣтье нôгъ, цѣна однои коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.

Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр.

Есенція житя (прагскй каплѣ), 1 фляшка 22 кр.

Анґлійскій бальсамъ, фляшка 50 кр.,

Порошокъ фіякерскій на груди, 1коробка 35 кр., въ опл. посылкою 60 кр.

Помада таннохінінова, І. Псергофера найлѣпше средство на порôстъ волося, 1 давка 2 зр.

Плястеръ універсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр., зъ оплатною высылкою 75 кр.

Універсальна сôль прочищуюча, А. В. Бульріха. Средство домове на зле травленье, 1 пачка 1 зр.

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краєвй и заграничнй спеціяльности фармацевтичнй оголошуванй по часописяхъ, а ще и иншй средства, котрй бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — **Высылки почтою выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, бôльшй замовленя такожь за послѣплатою.**

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадає и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ. 3690 (3—12)

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштує 36 кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Магазинъ и роботня футеръ

МИХАЙЛА БЕКЕРА

у Львовѣ ул. Коперника ч 8.

поручає всѣ роды футеръ а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескй и дамскй пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, ротонды, дольманы, катанки, коцикѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскй, колпаки, шапки мужескй, шкôры у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртомъ, такожь верхи до футеръ дамскихъ 3697 **и мужескихъ.** 3—14

Цѣны умѣренй и сталй.

РУ-

кавички, шовковй, серничй, санітковй лосевй, кафтанники и шкôряный штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничй

поручає найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

РУСКЇЙ СПѢВАНИКЪ

накладомъ Товариства Просвѣты“. ул Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ паперѣ 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тй суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвыдатнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногй найдобрнѣйшй народнй пѣснѣ. Найзнаменитшй рускй композиторы уложившй до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписанй. Цѣна 40 кр., оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрникôвъ въ канцелярії Товариства дається 20% рабату. Набути можна ихъ такожь по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ІСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ въ 40 илюстрацiями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краєвôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстаютъ даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Ч. 23122/ао

Оголошенье.

Ц. к. Судъ краєвый яко торговельный у Львовѣ подає до вѣдомости, що увôльняючи д-ра Станіслава Белиньского на его власне жаданье ôдъ порученого ему уряду Директора товариства Кредитового мѣского, установивъ въ мѣсце уступаючого директора Директорами тогожь упавшого Товараства Кредитового мѣского, взглядно заступниками загалу членôвъ тогожь Товарисьва д-ра Станіслава Кжижановского, д-ра Теофиля Сроковского и д-ра Ивана Кучкевича, адвокатôвъ краєвыхъ у Львовѣ замешкалыхъ.

Зъ ц. к. Суду краєвого яко торговельного.

У Львовѣ 24 жовтня 1890.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 242. Львовъ, Четверъ 25 жовтня (6 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (зрѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8, Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитість за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком:

въ Австрії: цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. пів року . . . . 9 зр. чверть року . . 4 зр. 50 кр. ан мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.

за Границею: цѣлый рѣкъ . . . 24 зр. пів року . . . 12 зр. чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пів року . . . . 8 зр. на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатані вільні від порта. **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цінѣ 6 кр. від одного стрічки печатков, въ рубр. „Надісланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. від стишка.

У Львовѣ, дня 25 жовтня (6 падолиста) 1890.

На своѣмъ мѣсци, въ переглядѣ політичномъ „Дѣла“, подали мы вже резултатъ великой конференціи румуньскихъ 150 відпоручникôвъ, що відбулась 27 жовтня въ Германштадтѣ. Устами референта Віянц. Бабеша заявили Румуны, що въ Угорщинѣ відносины національнѣ суть вже невыносимѣ по причинѣ, що Мадяры всю власть захопили въ свои руки. Языкъ румуньскій вытиснено всюды зъ житя публичного, мимо того, що истнує законъ о рôвноправности языкôвъ въ коронѣ св. Стефана. Мадяры вдерлись и въ автономію церкви румуньскои, владикамъ відбираюсь право именувати учителѣвъ въ народныхъ школахъ румуньскихъ, правительство мадярске ширить мадяронізмъ межи духовеньствомъ румуньскимъ и деморалізує его всякими средствами. Однакожь Румуны не дадуть ся змадяризувати. Всякѣ пôдозрѣваня о нельояльность и конспірациі зъ королѣвствомъ румуньскимъ відпирають они рѣшучо. Исторія пережита дає достаточнѣ доказы, що Румуны стояли завсѣгды вѣрно при тронѣ. На полях пôдъ Кустоццою полишилось богато румуньскои крови въ оборонѣ цѣлости державы. Але за те все доводять ся народови румуньскому якъ найбôльшѣ кривды відъ Мадярôвъ. Румунамъ не лишаєсь другій выхôдъ, якъ всѣ свои кривды представити коронѣ и просити о справедливість. Відпоручники дають про-те екзекутивному комітетови, зложеному зъ 25 мужѣвъ довѣрія, мандатъ, щобы ôнъ въ відповѣднôмъ часѣ предложивъ цѣсареви пропамятне письмо зъ національною програмою Румунôвъ угорскихъ и зъ точнымъ описаньемъ всѣхъ кривдъ.

Судъ свôй о справѣ Румунôвъ семигородскихъ и угорскихъ высказали мы вже въ „Дѣлѣ“. Мадяры пожывають плоды свого шовінізму національного и самѣ дали повôдъ до того, що Семигородъ стремить нинѣ до розбиранія всякои звязи зъ своими гнобителями. Мы здали вже справу и зъ того, якъ на рухъ румуньскій подививъ ся Pester Lloyd, орґанъ шовіністôвъ мадярскихъ и жидôвъ вѣденьско-берлиньскихъ, котрымъ Мадяры головно мають завдячувати дуалізмъ зъ 1867 р. Нинѣ хочемо познакомити читателѣвъ нашихъ ще и зъ голосомъ пôвъ-офіціяльнои вѣденьскои Press-ы, щобъ дати доказъ, якъ далеко посунувъ ся шовінізмъ и въ тыхъ кругахъ, котрѣ повинны бути вôльнѣ відъ всякои партійности.

Отжежь коли Pester Lloyd явно посмѣвъ заявити Румунамъ, що ихъ жалѣ не найдуть послуху у Вѣдни, бо тамъ уже не править камаріля зъ 1848 р., и велѣвъ имъ зъ терпеливостію зносити незавидну долю — то Presse вѣденьска поспѣшила зарязъ зъ одобреньемъ поглядôвъ Pester Lloyd-a, щобъ Румунамъ угорскимъ відобрати всяку надѣю на полагоду и на той случай, коли-бъ комітетъ екзекутивный конференціи румуньскои схотѣвъ кривды Румунôвъ предложити коронѣ въ пропамятнôмъ письмѣ.

Presse признає, що питанье національне було для Угорщины великимъ проблемомъ въ ви внутрѣшнôй політицѣ. Питанье се повстало тогдѣ, коли Угорщина ще не сконсолідувалась, а раса мадярска мусѣла дбати о приязнь другихъ народôвъ угорскихъ. Нинѣ рѣчи змѣнились. Елементъ мадярскій вôбивъ ся дуже въ силу и перемôгъ всѣ не-мадярскі елементы на поли культуры духовои, богатства, політичнои зрѣлости и зручности. Мадяры потрафили відыскати верховну власть надъ не-мадярскими племенами на давныхъ историчныхъ основахъ. Они забрали, примѣромъ сказавши, Словакамъ всю ихъ интеліґенцію и вынародовали ви, а Сасôвъ, Сербôвъ и Румунôвъ, роблячихъ довшій часъ опозицію, таки вкôнци побороли и цѣлôй Угорщинѣ надали одинъ типъ мадярскій.

Такъ представивши нинѣшнѣ відносины національнѣ въ Угорщинѣ и вѣруючи, що гегемонія мадярскои вѣхто вже не въ силѣ зломити, Presse подає раду Румунамъ: не бавитись дальше въ опозицію (мовь-то фікційну), не придержуватись політики абстіненційнои, котру Румуны ведуть відъ 1881 р., а — покоритись сапрненько ворогамъ своимъ. Явъ бы у Румунôвъ було на стôлько силы, щобъ они абстіненційну політику свою змогли пôддержати силою, о, тогдѣ — зраджує пôвъ-офіціяльный орґанъ Долитавщины — Вѣдень мôгъ бы пôддержати и теперѣшный рухъ автономістôвъ семигородскихъ. Але теперь, въ виду переваги елементу мадярского — заключає Presse — дѣло се дуже непрактичне и не на часѣ. Румуны вправдѣ надѣють ся помочи у короны, куды хотять звернутись зô всѣми своими жалями, але чи корона схоче мѣшати ся въ той ладъ (радше неладъ — *Ред.*), якій вытворивъ ся въ Австріи на основах конституційныхъ?

Судъ Presse о Румунахъ навели мы нарочно, щобы подати вѣрный образъ тои великои непорадности и помотаня понять, яке заступникôвъ въ репрезентаціи рады громадскои, а въ кождôй радѣ громадскôй старають ся о вышуканье жерелъ, зъ котрыхъ бы можна тягнути податки на потребы громадскѣ, але такѣ податки, котрѣ бы вхъ самыхъ не дотыкали. И тутъ може бути такъ, що ремѣсники и рôльники, котрѣ суть при мѣсточкахъ, можуть мати радныхъ громадскихъ двохъ, трехъ або й шѣстьохъ, але они не можуть мати силы відпорнои, абы не допустити до такои ухвалы.

Я нажу, що така устава для селянъ и мало-мѣщанъ есть некористна и длятого прошу застановити ся надъ тою уставою, бо она могла бы принести кривду для селянъ та мало-мѣщанъ, и вношу, щобы тота устава обовязувала тôлько по великихъ мѣстахъ.

* * *

Посолъ кс. Сава [котрый дуже не любить посла Гурика, свого контръ-кандидата въ повѣтѣ товмацкôмъ, и при кождôй нагодѣ старає ся его осмѣшити, а звычайно осмѣшує самого себе] забравъ слово по промовѣ п. Гурика и высказавъ ся ухибляючо для посла станіславôвского, що нѣбы-то ôнъ не мôгъ зрозумѣти проекту закона. Але дôставъ добру відправу.

Посолъ Гурикъ відрубавъ кс. Савѣ тыми словами:

Дивно менѣ, що почт. посолъ кс. Сава мене не зрозумѣвъ, коли я зачинавъ бесѣду. Кс. Сава сказавъ, що я не понимаю уставы. А я на вступѣ выразно сказавъ, що промовляю противъ уставы, хоть устава не накладає примусу. То сказано ясно, а на доказъ правды прошу почт. посла, нехай подивить ся въ стенограмы, а пересвѣдчить ся.

Що почт. посолъ кс. Сава боронить мѣсточокъ на шкоду бѣдныхъ, то може длятого, що его выбрала курія сѣльска (*Веселôсть*), а то, що я сказавъ, есть дѣйстна правда и я въ практицѣ пересвѣдчивъ ся, якъ дѣє ся по мѣсточкахъ и громадахъ. Тамъ кождый радный хотѣвъ бы користати для себе и я справедливо доводивъ, що по малыхъ мѣсточкахъ будуть покривджени ремѣсники и рôльники, котрѣ не мають своихъ заступникôвъ въ радѣ громадскôй, — тôлько купцѣ и торговельники, котрѣ псôвъ не мають, а ходить имъ о то, щобы выдатки покрыти зъ такого жерела доходôвъ, котре ихъ не дотыкає, а котре бы оперло ся о инчихъ, хоть-бы найбѣднѣвшихъ. А проектъ уставы то позваляє — можна то ухвалити. Що-жь потôмъ дѣяти? Або пôддатись, або процесуватись. Я мушу сконстатувати фактъ, що то, що почт. посолъ кс. Сава тутъ сказавъ, есть неправдою.

Промова посла І. Гурика

выголошена на IX-ôмъ засѣданю сойму при дебатѣ надъ проектомъ закона о оподатковану псôвъ.

Высокій сойме!

Хотяй устава о оподатковану псôвъ не накладає примусу на громады и хотяй головнымъ ей аґументомъ є: запобѣгти, щобы псы не ширились, а тымъ самымъ остерегти людность передъ такими выпадками, якѣ до теперь були, то, по моѣй гадцѣ, така устава дала бы ся приложити лише до великихъ мѣстъ, тамъ де є войско, жандармерія и поліція, а маєтки властителѣвъ спочивають замкненѣ безпечно на ключь. Таку уставу по селахъ и малыхъ мѣсточкахъ я уважаю за неможливу, тымъ бôльше, що въ кождôмъ селѣ и малôмъ мѣсточку вже урядъ громадскій а взглядно поліція мѣсцева кладуть на то свою увагу, щобы псы не волочили ся и що кождый властитель тримає псa для своеи потребы.

Въ громадскôй комісіи я домагавъ ся, щобы всѣ псы — сторожѣ домôвъ и череды були вôльнѣ відъ такого податку. Комісія згодила ся на сесе, але въ уставѣ того нема. Отже моє жаданье було бы таке, щобы се було выразно сказано въ уставѣ, що такѣ псы, котрѣ стережуть господарства, не пôдлягали въ жаденъ способъ оподаткованю.

Тутъ заходить ще одно важне питанье: якъ тутечка зможе мѣсцева поліція розрôзнити такого пса, котрый стереже дому, а котрый не стереже? Я гадаю, що лишь такого пса уважає ся за сторожа дому, котрый стоить на ланцуху а пôсля гадки комісіи могла-бы поліційна власть мѣсцева затягнути до оподаткованя и того пса, котрый, схопивши ся зъ ланцуха, выбѣгъ на улицю. Длятого я просивъ бы, абы Выс. соймъ застановивъ ся добре, чи тота устава принесе користь для громадъ и чи не принесе бôльше клопотôвъ урядамъ громадскимъ, котрѣ вже й такъ мають ихъ досыть.

Въ мотивахъ комісіи сказано, що можуть бути и такѣ псы оподатковани, котрѣ суть сторожами, сли бы на то згодила ся рада громадска. То бы була кривда для селянъ и маломѣщанъ, котрѣ жиють зъ ремѣсла або зъ господарства и котрыхъ маєтку выключно лише песъ стереже. Сли того пса не узнано за потрѣбного сторожа, то се рѣчь неоправдана. Прецѣнь той песъ, що вартує хаты и господарства, котре есть оподатковане, вартує тыхъ будынкôвъ, що до хаты належать, вартує того маєтку, котрый стоить на оббѣстю господаря, а котрый есть збораный зъ грунту, — збôже, сѣно, и то зъ такого грунту, котрый высоко оподаткованый. Сли бы ту ще на того сторожа наложити 5 зр., було бы дуже несправедливо.

Ту ще треба розважити, що таке оподаткованье пса приносить подвôйну кривду, бо господарь платить уже податокъ тымъ, що того пса годує за дармо. Сли ôнъ годує вола, то колись продасть за грошѣ; сли тримає корову, — має молоко и такожь продасть за грошѣ, але пса тримає господарь лише длятого, абы стерѣгъ дому и маєтку, а тот уже есть добре оподаткованый. Дальше сли бы мы порахували той податокъ, якій мы платимо въ натурѣ відъ псôвъ, зъ котрыхъ не маємо иншои користи якъ лишь тую, що повнять службу коло дому, — то той податокъ есть бôльшій відъ всякого иншого податку, навѣть відъ грунтового. Сли возьмемо удержанье пса на кождый день по 10 кр., то, почисливши рокôвѣ днѣ, маємо 36 зр. 50 кр. Сей податокъ для господаря дуже великій и длятого я прошу Выс. соймъ, щобы тая устава не обовязувала селянъ и мало-мѣщанъ, але тôлько у великихъ мѣстахъ.

Тутъ выводить комісія, що не знайде ся така громада, котра бы хотѣла накладати податокъ на себе. Я того признати не можу, бо є малѣ мѣсточка, де рôльники и ремѣсники знаходять ся пôбôчь мѣста и мають мало заробôчнôмъ справозданю пôдносить, що хочь таній интернатъ буде дорого коштувати, за те-жь може статись дуже хосеннымъ. Тому и предкладає внесенье, щобы соймъ поручивъ выдѣлови предложити на найблизшôй сесіи соймовôй подрôбный планъ и кошторисъ будынку на интернатъ для 30 ученикôвъ, а заразомъ, щобы предложивъ статутъ орґанізаційный и инструкцію для интернату. Справозданье выдѣлу краевого придѣлено комісіи краевого господарства, та комісія прийшла до пересвѣдченя, що передъ заведеньемъ интернату треба бы передовсѣмъ перевести реорґанізацію самои школы. А що евентуальне заведенье интернату потягнуло бы значнѣйшѣ кошты, то комісія рѣшила порозумѣтись зъ комісією буджетовою. Въ тôй цѣли обѣ комісіи выбрали пôдкомітетъ, котрый має занятись сею справою. До того пôдкомітету увôйшли зъ комісіи господарства краевого пп. Янъ Тарновскій, Едвардъ Єнджейовичъ и Поляновскій, а зъ буджетовои комісіи пп. Янъ Стадницкій, Станіславъ Єнджейовичъ и Д. Абрагамовичъ.

Справы соймовѣ.

Комісія буджетова полагодила на пôдставѣ реферату п. Мархвицкого буджетъ львôвского шпиталю въ той способѣ, що результатъ того залагодженя есть користнѣйшій о 352 зр. відъ прелімінаря краевого выдѣлу. При тôмъ ухвалила комісія заразомъ резолюцію, взываючу краевый выдѣлъ до заведеня школы для послугачѣвъ и послугачокъ. Вчера радила комісія надъ буджетомъ краковского шпиталю и надъ замкненьемъ рахункôвъ индемнізаційныхъ.

——

Клюбъ лѣвицѣ радивъ вчера въ полудне надъ проектомъ евентуальнои змѣны дорогового закона. По переведеню дискусіи постановивъ заявити ся противъ всякихъ змѣнъ того закона въ сѣмъ роцѣ, бо мовь-бы то законъ сей бувъ лѣпшій відъ давнѣйшого, а всякій иншій змѣны теперь не на часѣ.

По сѣмъ ухваливъ клюбъ домагати ся въ соймѣ пôдвышеня рôчнои дотациі до фонду позичкового на цѣли промысловѣ зъ 30.000 зр. на 60.000 зр. на такъ довго, доки фондъ той не зросте до сумы 500.000 зр. Первѣстна ухвала соймова означила высоту того фонда на 300 000 зр.

——

Клюбъ соймовый (повставшій зъ давного центра) застанавлявъ ся вчера надъ справою евентуальнои конверсіи довгу индемнізаційного и затягненя новои позички на инвестіціи. Въ дискусіи заявила ся бôльшôсть противъ конверсіи довгу индемнізаційного, хочь знова есть за затягненьемъ навѣть бôльшои позички на инвестіціи, наколи соймъ прийме подрôбный програмъ політики инвестіційнои.

——

Интернатъ въ Дубляньскôй школѣ. Полагоджуючи справозданье краевого выдѣлу, ухваливъ соймъ минувшои сесіи припоручити краевому выдѣлови, щобы розслѣдивъ, о скôльно було бы добре завести въ краевôй школѣ дубляньскôй для хованцѣвъ интернатъ; щобы въ тôмъ напрямѣ перевѣвъ студіи надъ иншими подôбными заведеними въ чужихъ краяхъ и ихъ уладженьемъ, та щобы зъ своихъ розслѣдôвъ здавъ справу на найблизшôй соймовôй сесіи. — Краевый выдѣлъ въ сегорочнôмъ справозданю пôдносить, що хочь таній интернатъ буде дорого коштувати, за те-жь може статись дуже хосеннымъ. Тому и предкладає внесенье, щобы соймъ поручивъ выдѣлови предложити на найблизшôй сесіи соймовôй подрôбный планъ и кошторисъ будынку на интернатъ для 30 ученикôвъ, а заразомъ, щобы предложивъ статутъ орґанізаційный и инструкцію для интернату. Справозданье выдѣлу краевого придѣлено комісіи краевого господарства, та комісія прийшла до пересвѣдченя, що передъ заведеньемъ интернату треба бы передовсѣмъ перевести реорґанізацію самои школы. А що евентуальне заведенье интернату потягнуло бы значнѣйшѣ кошты, то комісія рѣшила порозумѣтись зъ комісією буджетовою. Въ тôй цѣли обѣ комісіи выбрали пôдкомітетъ, котрый має занятись сею справою. До того пôдкомітету увôйшли зъ комісіи господарства краевого пп. Янъ Тарновскій, Едвардъ Єнджейовичъ и Поляновскій, а зъ буджетовои комісіи пп. Янъ Стадницкій, Станіславъ Єнджейовичъ и Д. Абрагамовичъ.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Немирова.

[Фондація для звеличаня 200-лѣтныхъ роковинъ обороны Вѣдня королемъ Яномъ III., а призначена на сталый капіталъ для споможеня бѣдныхъ дѣтей школьныхъ въ Немировѣ.]

Пôдъ сею назвою повзина въ Немировѣ истнувати фондація, щобы ви бôдотками можна було запомочи неодну бѣдну дитину чи то одѣньемъ, чи закупномъ для неи потрѣбныхъ приборôвъ школьныхъ. Тымчасомъ сеи фондаціи такъ якъ бы не було... А чому? Послухайте!

Въ роцѣ 1882 припадала 200-лѣтна рôчница обороны Вѣдня королемъ Яномъ III. Въ Немировѣ завязавъ ся комітетъ, що поставивъ собѣ за цѣль построити въ Немировѣ памятникъ Янови Собѣскому и зôбрати такій капіталъ, котрого бôдсотки мали послужити на удержанье одного способного и пильного хлопця зъ мѣсточка Немирова въ школахъ середныхъ або промысловыхъ. Зъ-разу складки вилывали досыть щедро и призбирано 200 зр.; пôзнѣйше складки перестали вилывати. Комітетъ побачивъ, що нѣякъ не буде мôгъ узбирати бôльшого капіталу на задуманѣ рѣчи, а щобы и тѣ 200 зр. бодай яку-таку дали прислугу для просвѣты мѣсточка Немирова, комітетъ на засѣданю въ осени 1888 року мiжь иншими порѣшивъ, що: 1) Сихъ 200 зр. становить фондацію (пôдъ назвою высше наведеною). 2) Бôдсотки сихъ 200 зр. має ся рôкъ-рôчно зужиткувати на споможенье бѣдныхъ дѣтей народнои школы Немирова. 3) Тыхъ 200 зр. складає ся до касы громадскои Немирова зъ тымъ, що громада може сей капіталъ фруктіфікувати, особливо ужити на коренный фондъ до громадскои касы позичковои, если така коли въ Немировѣ заложить ся, а за те має громада рôкъ-рôчно въ дни 1 жовтня платити 5% въ руки комісіи складаючои ся зъ: а) мѣсцевыхъ священикôвъ обохъ обрядôвъ, б) начальника громады, в) головы рады шкôльнои мѣсцевои, г) директора школы, д) начальника кагалу. Тота комісія має право завѣдувати фондацією, уважати, щобы фондація не загинулась, навѣть въ потребѣ може капіталъ відобрати зъ рукъ рады громадскои. Бôдсотками фондаційного капіталу має комісія запомагати бѣдныхъ школярѣвъ, чи то одѣньемъ, чи приборами школьными. 4) Рада громадска має на повнôмъ засѣданю рѣшити, чи приймає капіталъ згаданои фондаціи до касы громадскои; если прийме, то має начальникъ громады удѣлити бôдписъ рѣшеня рады громадскои по одному примѣрникови членамъ комісіи, по чôмъ члены комісіи мали зôбратись и правильно уконституувати.

Рада громадска ще на засѣданю дня 14 лютого 1889 р. рѣшила принати условія комітету и ухвалила въ уступѣ 9, щобы бôдписъ свого рѣшеня начальникъ громады заразъ удѣливъ членамъ комісіи, щобы та комісія могла уконституувати. Тымчасомъ начальникъ громады, Янъ Скорупскій, по нинѣшній день бôдпису рѣшеня рады громадскои зъ 14 лютого 1889 р. членамъ комісіи не удѣливъ, и то здаєсь длятого, щобы згаданою фондацією самовôльно мôгъ орудувати и щобы не платити процентôвъ. А належать ся вже проценты за два роки, отже 20 зр. Жаль глядѣти на тую немирôвску бѣдну дѣгвору школьну; она обдерта и боса, не має веселои годины, бо видить, що вчасна зима починає вже ѣй на добре доскулять. Она выглядає зъ жадобою, чей хто простягне милостиву руку и споможе ей бодай якимъ букварцемъ, бодай скриптуркою, бодай перцемъ, — однакъ надармо вызырає за споможеньемъ, бо и тая фондація, що призначена ѣй єдино на споможенье, находить ся закрѣпощеною въ неволю у начальника громады, Яна Скорупского.

Тутешна мѣсцева рада школьна кôлька

разбъ бднослa ся до ц. к. окружнои рады шкбльнои въ Равѣ рускбй зъ прошеньемъ, щобы она звольнла вызволити ту фондацію зъ неволѣ и дала ѣй жити житьемъ, яке ѣй тхнули люде благородныхъ гадокъ, але прошенье не удостоилось хосенного успѣху. Правда, президія ц. к. окружнои рады шкбльнои выслала до Немирова на день 16 червня комісаря межи иншими и въ справѣ описаноі фондаціи, але все закбнчилось хиба на высылцѣ сего комісаря, бо о якихсь видимыхъ розпорядкахъ окружнои рады доси нѣхто не чувавъ. Вѣрю, що чей ще найдуть ся якѣ власти, що схотятъ широ вглянути въ справу, такъ немилосердно закрѣпощену Яномъ Скорупскимъ, начальникомъ громады Немирова, фондаціи для звеличаня 200-лѣтнои рбчницѣ обороны Вѣдня королемъ Яномъ III., призначеноі на постбйный капіталъ для споможеня бѣдныхъ дѣтей шкбльныхъ въ Немировѣ, и привернуть ѣй волю в житье а тымъ сповнять немале добродѣйство для тыхъ бѣдакбвъ, якимъ та фондація мае послужити.

А вже-жь дивнымъ и непонятнымъ выглядае поступокъ комітету, що не бддавъ фондаціи въ руки и зарядъ мѣсцевои рады шкбльнои, а зложивъ капіталъ до касы громадскои и установивъ комісію, котроі уконституованье зновъ зробивъ залежнымъ ажь бдъ одержаня бднису рѣшеня рады громадскои.

Иванъ Кипріянъ, парохъ.

Бдъ Пбдволочискъ.

[Де-що въ часописи „Szkoła“.]

Окружнѣ рады шкбльнѣ якъ и окружнѣ инспекторы накидали и накидають на силу рускимъ школамъ у всхбдній Галичинѣ польску часопись „Szkoła“. Русины супротивились оплачувати ви, а чи мають до того справедливу причину, най послужить въ доказъ сего 44-те число тои часописи зъ р. 1890 стор. 494. Тамъ дае часопись взорець практичного обговореня учителя зъ учениками читаного кусника, котрый, щобы не бути посудженымъ о партійнбсть, наводжу дословно въ польскбмъ таки языцѣ.

Praktyczne opracowanie wiersza p. t. 76 „Nasi przodkowie“.

Nauczyciel: Książki polskie wyjąć raz, dwa, trzy и пр. Czytaj N. (nazwisko ucznia). Uczeń czyta napis.

Naucz.: O kim będziemy czytać w tym ustępie?

Uczeń (całem zdaniem, ściśle na pytanie): O naszych przodkach.

Naucz.: Kogo nazywamy przodkami?

Uczeń: Tych ludzi, którzy żyli przed nami.

Naucz.: Jakim językiem mówimy?

Uczeń: Polskim.

Naucz.: Czem (не: kimъ) jesteśmy dla tego?

Uczeń: Polakami.

Naucz.: Czem (sic!) byli także nasi przodkowie?

Uczeń: Polakami.

Naucz.: Dla czego byli Polakami?

Uczeń: Bo mówili, jak i my, po polsku.

Naucz.: O kim więc będziemy mówili?

Uczeń: O dawnych Polakach.

Дальше:

Naucz.: Kto żył w dawnych czasach na tej samej co my ziemi?

Uczeń: Tacy sami ludzie.

Naucz.: A więc jacy?

Uczeń: Polacy.

Naucz: Jaka jest nasza ziemia, gdy my na niej mieszkamy?

Uczeń: Polska.

Naucz.: Któż zatem żył w dawnych czasach na polskiej ziemi?

Uczeń: Tacy sami Polacy.

Naucz.: Czem się od nas różnili?

Uczeń: Pierśmi goretszemi.

Naucz.: Co znaczy pierśmi goretszemi?

Uczeń: Że bardziej kochali.

Naucz.: Coż mogli bardziej kochać?

Uczeń: Ziemię polską, swoich rodaków.

Дальше:

Naucz.: Jacy byli mężowie na wojaczce?

Uczeń: Chrobrzy.

Naucz.: Co znaczy chrobrzy? (Nauczyciel pouczy o Bolesławie Chrobrym.)

Дальше:

Naucz.: O czem czytaliśmy w pierwszej zwrotce?

Uczeń: O dawnych Polakach (naszych przodkach)...

Дальше робить ся увага, що пытаня такъ само мае перевестись такожь въ вправахъ писаня. Коментарь тутъ зайшный, тбльки не зайшне сказати, якъ панове инспекторы шкбльнѣ, — такій Керекярто, неббщикъ Сонсьедскій и др. — часописи зъ такими взбрцями можуть накидати рускимъ школамъ?! Варшавске и Краковске — то мѣсце для Szkoły, але не всхбдна Галичина, не Галицка Русь.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ Чехіи утворила ся нова партія пбдъ назвою „ческа партія реалістична“. Партія ся, котра доси несконсолідована стояла пбдъ проводомъ проф. университету Масажіка а котроі органомъ есть газета as, мае занята посередне мѣсце межи старо- и молодо-Чехами. Доси удало ся для сеи партіи позискати 9 старо-ческихъ послбвъ и теперь оголошено ей програму. Въ першбй части програмы зазначуесь дѣяльнбсть партіи для пбднесеня загальнои моральности. На поли духового житя мае бути головною задачею партіи старати ся о то, щобы кождому Чехови була дана можнбсть черезъ школы и літературу образувати ся въ кождбмъ фаху на рбднбй мовѣ. Въ міністерствѣ просвѣты мае бути установленый поки що бодай оденъ департаментъ для справъ шкбльныхъ въ ческихъ краяхъ. Надзбръ надъ ческими школами мае бути полишеный публичнбй адміністраціи. Дальшѣ точки бдносять ся до справъ економічныхъ, до розвою автономіи краѣвъ, свободы слова и науки, свободы товариствъ, зборбвъ и прасы, внесеня обективного поступованя и внесеня дотеперѣшнои репрезентаціи интересбвъ; шляхта може мати своихъ репрезентантбвъ въ палатѣ панбвъ. Для краѣвъ ческои короны мае бути установлене ческе право державне а Морава и Шлескъ мають бути тѣсно сполученѣ зъ Чехіею. Зъ шляхтою хотять реалісты заключати союзъ на точно означенбй пбдставѣ. Дальше сказано въ програмѣ: Мы всьмо за повнымъ рбвноуправленьемъ всѣхъ народбвъ Австріи въ урядѣ, школѣ и въ цѣлбмъ жатю державы. Пбднесенье якогось языка до языка державного есть въ нашихъ очахъ нарушеньемъ основы и идей Австріи. Мы бажаемо щиро помиреня зъ нашими нѣмецкими краянами, бо лишь тымъ способомъ можна забезпечити здоровый розвбй економічный не лишь нашого краю але и державы. Позаякъ мы въ рбвноуправненю видимо найважнѣйшій спбльный интересъ австрійскій, то нашемъ федералістичнымъ и державно-правнымъ переконанямъ не противный законъ о національностяхъ для цѣлои Австріи, котрый бы всѣмъ народамъ забезпечувавъ повну рбвноправнбсть и бравъ въ опѣку всѣ національнѣ меншости. Въ краяхъ зъ національными меншостями мае бути заведеный способбъ выбору, забезпечуючій тымъ меншостямъ справедливу репрезентацію. Остаточна цѣль нашихъ політичныхъ змагань есть осягнути въ сѣй половинѣ державы федеративну конституцію. Основы федеративного устрою поодинокихъ групъ краѣвъ зъ окремымъ правомъ законодавства и самостбйною адміністраціею суть данѣ въ историчнбмъ розвою, въ етнографічныхъ бднослнахъ и въ природнбмъ сполученю въ географічнѣ тѣла. Въ краяхъ ческои короны есть историчне право въ природнбй згодѣ зъ економічными и культурными интересами сеи географічноі цѣлости, котроі роздблъ пбсля народностей есть неможливый; длятого жадаемо для нихъ одностайного законодавства и одностайноі адміністраціи. О дуалістичнбмъ устрою монархіи не сказано нѣчого ясно, натякнено лишь що треба его увзгляднити.

Зъ припорученя міністра просвѣты предложивъ намѣстникъ Чехіи комітетови выставы краевои лісту державныхъ заведень науковыхъ, въ ческихъ и нѣмецкихъ округахъ, котрѣ возьмуть участь въ выставѣ. Въ выставѣ возьмуть такожь участь всѣ фаховѣ ческѣ школы.

Нинѣ розпочинае ся конференція промысловцѣвъ скликаныхъ міністромъ торговлѣ на нараду надъ торговельною угодою зъ Нѣмеччиною. Предсѣдателемъ конференціи буде совѣтникъ двору Кальхберґъ. Наради конференціи будуть поки що держати ся въ тайнѣ. Австрійскѣ палаты торговельнѣ высказали свое мнѣнье въ сѣй справѣ вже давнѣйше.

——

Гостинѣ бельґійского короля въ Берлинѣ приписують теперь немалу вагу політичну и нагадують на тоастъ, якій на парѣ журналістбвъ въ Остендѣ выголосивъ редакторъ пбвурядовои Journal de Bruxelles; бнъ сказавъ тогды: „Пю въ здоровле нашихъ союзникбвъ“, але и заразъ поправивъ ся та сказавъ „приятелѣвъ“. Загально говорять, що коли бъ выбухла вбйна, то Нѣмеччина заняла бы укрѣпленя вздовжь Масы въ Бельґіи. Зъ другои стороны не хотять зновъ въ то вѣрити, щобы пбдчасъ гостины бельґійского короля въ Берлинѣ порушувалась въ якій небудь способъ ситуація въ Европѣ, але кажуть, що певно не оббйшлось безъ того, щобы тамъ не порушено справы африканьскои, котрою король бельґійскій дуже интересуе ся, а за которою и нѣмецкій цѣсарь дуже пильно слѣдить. Есть се рѣчь тымъ ббльше можлива, що якъ разъ нинѣ мае зббрати ся бруксельска конференція, котра мае установити тарифы для краю Конґо. Звѣстно, що Нѣмеччина хоче пбдпирати змагання короля, щобы державу Конґо оголосити независимою та щобы ѣй дати способбъ роздобувати средства на свое власне удержанье; въ тбмъ годить ся Нѣмеччина вповнѣ зъ своимъ союзникомъ въ Африцѣ, зъ Анґлією. Можна сподѣвати ся, що симъ плянамъ бельґійскимъ не будуть стояти на перешкодѣ анѣ Франція анѣ Россія, позбстае лишь ще одна Голяндія.

Нѣмецкій канцлеръ Капріві выбравъ ся вже въ дорогу до Италіи и вчера приѣхавъ до Монахіюмъ, щобы тамъ представити ся князеви реґентови и поговорити зъ верховодячими мужами державными въ Баваріи. Пбсля Kreuzztg. не принесе зъѣздъ Капрівіого зъ Кріспімъ вѣяхъ новыхъ результатбвъ, бо бднослны межи обома державами суть зовсѣмъ управильненѣ; розходить ся лишь о особисте знакомство.

——

Зъ Петербурга розбйшлась сензаційна вѣсть въ справѣ засудженыхъ ґен. Гуркомъ на смерть трохъ однорбчныхъ охотникбвъ пбдозрѣныхъ о то, що они убили пбдофіцера. Показало ся, що засудженѣ були зовсѣмъ невинны, бо убійцею пбдофіцера бувъ якійсь мелникъ. Мѣжь засуджеными бувъ оденъ зъ родины Перлова, котрый въ Петербурзѣ мае досыть велике значѣнье и вплывы. Коли Перловъ довѣдавъ ся, що его свояки грозить, кинувъ ся заразъ просити царя о помилуванье а тымчасомъ розпочавъ на власну руку слѣдити за правдивымъ убійникомъ. Царь дѣйстно помилувавъ засудженыхъ, але рѣшенье царске выслано телеґрафічно якъ разъ о оденъ день пбзнѣйше, коли засудженыхъ вже страчено. Въ кругахъ войсковыхъ зробивъ сей фактъ велике вражѣнье а Гурко державъ все въ тайнѣ. Тымчасомъ родина Перловыхъ вела енерґічно дальше слѣдство и коли выкрыла правдивого убійника, внесла жалобу до царя на Гурка, котрыйдить ся на поглядъ князя, що его все ще обовязуе присяга, яку зложивъ торбкъ яко реґентъ. Рада державна повѣдомить такъ само парляментъ о станѣ здоровля короля Вільгельма, якъ то зробила тамтого тыжня голяндска рада державна. По залагодженю важнѣйшихъ справъ выѣде князь ще на кблька днѣвъ въ краю.

Пбсля програмы мае кн. Адольфъ Нассавскій зложити нанѣ присягу реґентамъ а вечеромъ бдбуде ся пиръ, въ котрбмъ возьмуть участь члены правительства и парляменту. Завтра представлять ся ему репрезентанты властей а въ суботу выѣде князь до Кенінґштайну.

НОВИНКИ.

— **Програма загальныхъ зборбвъ членбвъ институту „Народный Дбмъ“ у Львовѣ.** Зборы мають бдбути ся 26 падолиста (8 грудня), тожь члены вписують день передъ зборами або таки въ день зборбвъ свои имена въ канцеляріи „Народного Дому“ и одержать тамъ вступнѣ карты на загальнѣ зборы. Въ день зборбвъ бдбуде ся о год. 8-бй рано богослуженье въ церкви Волоскбй, а бдтакъ предсѣдатель институту бдкрые загальнѣ зборы въ великбй сали „Народного Дому“. Порядокъ зборбвъ такій: 1) Выббръ предсѣдателя и заступника, такожь двохъ секретарѣвъ и ихъ заступникбвъ на часъ загальныхъ зборбвъ. 2) Справозданье о дѣяльности совѣту, управляючого справами институту „Народный Дбмъ“ за часъ бдъ 27 падолиста (9 грудня) 1887 по день 26 падолиста (8 грудня) 1890 р. и справозданье о теперѣшнбмъ станѣ находячихъ ся въ „Народнбмъ Домѣ“ науковыхъ запомогахъ и зборахъ. 3) Выббръ контрольнои комісіи зъ 5 членбвъ. 4) Одчитанье внесень управляючого совѣту и письменно предложеныхъ внесень членбвъ. 5) Дискусія надъ внесеняни управляючого совѣту и наглыми внесеняни членбвъ. 6) Выббръ секціи для розгляду внесень, предложеныхъ письменно членами, а такожь выббръ иншихъ секцій пбсля потребы. 7) Справозданя секцій и нарады надъ ихъ внесеняни. 8) Справозданье контрольнои комісіи. 9) Выборъ предсѣдателя и 8 членбвъ до управляючого совѣту и 4 ихъ заступникбвъ. 10) Выббръ предсѣдателя комісіи для бдбору управы уступаючого совѣту а передачи того майна нововыбраному совѣтови. 11) Одчитанье и принятье протоколу загальныхъ зборбвъ. По тбмъ предсѣдатель загальныхъ зборбвъ закрые засѣданье.

— **Иванъ Ортъ.** На численнѣ розвѣдки телеґрафічнѣ по цѣлбмъ свѣтѣ не наспѣли нѣякій вѣсти о Иванѣ Ортѣ. Братъ его, архікнязь Леопольдъ Сальваторъ загадуе лично зачати допыты въ околицяхъ полудневои Америки. Корабель Ивана Орта бувъ убезпеченый въ однбмъ вѣденьскбмъ товариствѣ за 230.000 зр. Tagblatt одержавъ депешу, що корабель Орта бднѣсъ ушкодженье въ липни при розѣ Горнъ и Ортъ справивъ его до однои провізоричнои пристани на островахъ фальклядскихъ для направы. Такою пристанею може бути имовѣрно пристань Станлея, зъ бдки що 14 днѣвъ высылаесь корабель — хочь не все правильно — до найблизшои стациіи телеґрафічнои. Зъ Кораблѣвъ, якѣ въ тбмъ часѣ выѣхали до Вальпараізо, хибуе ще два, о котрыхъ нема вѣсти. Одинъ зъ тыхъ кораблѣвъ называесь такъ само якъ и корабель Орта „Марґаріта“, тожь може бути, що зайшла похибка и въ тбмъ взглядѣ.

— **Нова булава маршалка краевого.** Послы соймовѣ ббльшои и меншои посѣлости въ Тарнбвскбмъ порѣшили на внесенье ґр. Володислава Козебродского жертвувати послови тарнбвскому а теперѣшному маршалкови краевому, кн. Евст. Сангушкови, булаву маршалкбвску. Маршалокъ кн. Сангушко, дбзнавши ся о тбмъ, подякувавъ иніціяторамъ дуже сердечно, заявляючи заразомъ, що въ тбй цѣли передасть имъ булаву, а радше держакъ зъ булавы маршалкбвскои кн. Павла Сангушка, вел. маршалка литовского. Дерево зъ давнои булавы ужиесь до повои булавы маршалкбвскои.

— **Конкурсы стипендійнѣ.** Выдѣлъ краевый розписавъ ббльше число конкурсбвъ стипендійныхъ зъ речинцемъ до 15 н. ст. падолиста с. р., зъ котрыхъ подаемо лишь тѣ, що приступнѣ и для Русинбвъ. Три стипендіи Ивана Василевича Товарницкого, по 200 зр. рбчно, для ученикбвъ шкблъ середныхъ и высшихъ; — стипендіи зъ фондаціи т. зв. конвіктовои, именно зъ фондаціи Головиньского, для ученикбвъ шкблъ середныхъ и высшихъ; — одна або ббльше стипендій зъ фондаціи громады мѣста Николаева, по 60 зр. рбчно, для сынбвъ бѣдныхъ мѣщанъ зъ Николаева, котрѣ покбнчивши що найменше третю клясу шкблъ народныхъ бддають ся дальшимъ наукамъ; — стипендія зъ фондаціи жителѣвъ бувшого округа сандецкого въ квотѣ 100 зр., призначена для бѣдныхъ ученикбвъ шкблъ публичныхъ, уродженыхъ въ бувшбмъ округѣ сандецкбмъ (зъ вынимкою части, котра давнѣйше належала до округа ясельского); — одна стипендія на 140 зр. або двѣ стипендіи по 170 зр. зъ фондаціи пок. Ант. Іос. Спадвиньского; — стипендія зъ фондаціи Теофилѣ зъ Билиньскихъ Енґльовои на 200 зр. рбчно призначена для бѣдноі молодѣжи походженя польского обряду римо-кат. або греко-кат. (?) и першенство мають Билиньскѣ гербу Сасъ придомку Тарасовичъ а мѣжь ними свояки Дамяна Тарасовича Билиньского и пок. Ант. Гавина зъ Несьоловець Несьоловского; — двѣ стипендіи фондаціи пок. ґр. Каетана Левицкого, одна на 300 зр. для ученика штукъ красныхъ а друга на 200 зр. для ученика краевои школы рбльничои; першенство мають сыны офіціялістбвъ зъ дбброъ ординаціи фондатора; — стипендія на 60 зр. фондаціи им. ґр. Аґенора Голуховского для молодцѣвъ, котрѣ укбнчивши науку въ однбй зб школъ народныхъ бувшого повѣту радимненьского именно въ Радимнѣ, Островѣ, Ветлинѣ, Ляшкахъ, Дуньковичахъ, Нѣновичахъ, Стебнѣ и Сосници ходять до шкблъ высшихъ; — стипендія на 300 зр. зъ фондаціи им. Ступницкихъ и Янковскихъ, призначена для правникбвъ або медикбвъ универ-

ситетôвъ у Львовѣ, Краковѣ и Вѣдни, першенство мають свояки Андрея Ступницкого або Маркилы зъ Янковскихъ Ступницкои; — стипендія фондація им. Ант. Завадского на 70 зр. для сынôвъ членôвъ краєвого товариства взаимнои помочи офіціялістôвъ приватныхъ; — кôлька стипендій фондація Ивана Тозарницкого, бувшого лѣкаря повѣтового въ Ряшевѣ, для свояквъ фондатора, сынôвъ мѣщанъ ряшѣвскихъ, або урядникôвъ, що черезъ пять лѣтъ служили въ округѣ ряшѣвскôмъ, або взагалѣ для бѣдныхъ ученикôвъ; — стипендія на 50 зр. для ученикôвъ шкôлъ народныхъ або выдѣловыхъ а на 200 зр. для ученикôвъ шкôлъ середныхъ або семінарій учительскихъ зъ фондація манастирскои, для селянскихъ сынôвъ зъ громадъ бувшого повѣту манастирского. — Крôмъ того розписало намѣстництво конкурсъ: на чотири стипендіи по 105 зр. зъ галицкого фонду наукового для правникôвъ або фільософôвъ університету львôвского, рускои народности, — и на одну стипендію на 210 зр. для Галичанъ слухателѣвъ медицины въ університетахъ передлитавскихъ, котрѣ обовяжуть ся десять лѣтъ безъ перервы бути лѣкарями въ Галичинѣ, — речинець въ тыхъ конкурсахъ вызначеный до кôнця падолиста с. р.

— **„Слѣпый музика“**. Пôдъ такимъ заголовкомъ подали мы въ „Бібліотецѣ найзнаменитшихъ повѣстей“ повѣсть В. Короленка, за котру зъ рôзныхъ сторôнъ намъ дякують, а одинъ зъ нашихъ читателѣвъ, п. Г. Тимчукъ зъ Колодрôбки надôславъ намъ такій образокъ „слѣпого музики“ зъ Буковины. „Тымъ слѣпымъ музикою — пише п. Тимчукъ — есть Иванъ Козарикъ изъ Самущина на Буковинѣ, що прославивъ ся яко музика на скрипцѣ межи селянами нашими не лишь буковиньскими, але и галицкими, ба навѣть паны запрошують его грати на своихъ забавахъ. Ôнъ сынъ бѣдныхъ родичôвъ, маєнинѣ 34 лѣтъ, гарный зъ лица (лице смаглавого цвѣту, чорный вусъ, довге чорне волосье спадає на плечѣ), середного росту, плечистый, дуже уталантованый и незвычайно трудолюбивый та запопадный. Бувало при роботѣ чи при забавѣ такій бувъ моторный, що лишь стôй та диви ся! Але не довго тѣшивъ ся ôнъ своєю уродою, здоровьемъ та свѣтломъ очей, — всего лишь 15 лѣтъ. Въ роцѣ 1873 робили тамы на Днѣстрѣ, лупали та возили камѣнье. Иванъ Козарикъ, 15-лѣтный паробчакъ, бувъ першій при каменоломахъ, бо-жь тамъ бувъ несогôршій заробокъ. Наразъ, мовь грôмъ, упала на него лиха хвиля — нещастье. Коли запалювавъ льонтъ въ выжолобленôй скалѣ, выбухъ порохъ, опаривъ ему лице, высмаливъ обоє очей а ôдломокъ каменя урвавъ лѣву руку по локоть, мовьбы пилкою ôдрѣзавъ. Нѣхто не казавъ, щобы той нещасный мôгъ ще жити, а опечаленѣ родичѣ просили Бога, щобы спрятавъ душу, щобы не мучилась. Але Иванови не було на смерть. Ôнъ выздоровѣвъ, хотяй ставъ разъ на все темный и калѣка. Чоловѣкъ живый потребуе ѣды и одѣня, тожь ôнъ нещастный зачавъ надъ тымъ промышляти, а не хотѣвъ брати на себе жебрачои торбы и палицѣ, хотяй мавъ до нихъ право, бо родичѣ и родина люде бѣдній, не могли ему дати удержаня. Иванъ зôбравъ свои остатнѣ заощадженій крейцарки и купивъ собѣ скрипку тай почавъ учити ся грати. И научивъ ся, — нинѣ грає далеко красше, якъ неоденъ видючій сѣльскій музика, и заробокъ выстає ему достаточно на утриманье. Ôнъ побудувавъ собѣ нову хату, оженивъ ся, та говорять навѣть, що маєзложеный грôшь... О нѣмъ чувъ я давнѣйше говорили навѣть, що на празнику Успенія Пр. Богородицѣ сего року гравъ молодежи въ Колодрôбцѣ, — а я дуже цѣкавый бувъ видѣти, якъ ôнъ безъ руки грає на скрипцѣ? Ажь ту 27. жовтня с. р. чую красну музику у себе въ сѣнехъ... То сусѣдъ Андрѣй Антонюкъ женить ся, прийшовъ просити на весѣля. Выходжу, гляну и задумавъ-емь ся.. То грає слѣпый Иванъ Козарикъ зъ Самушина. Правою рукою тримає скрипку, якъ звыкле пôдъ бородою, перебирає пальцями по струнахъ, добуваючи чистыхъ мельодѣйныхъ голосôвъ, а смычкомъ привязанымъ тасьмою до чиколонка урванои по локоть руки поводить по струнахъ скрипки такъ само зручно, якъ-бы здоровою рукою. Де очи були тамъ теперь лишь ямки, на лици опаренôмъ виднѣють чорнѣ смуги. Братъ его, такожь музика на цимбалахъ, служить ему за провожатого. Я запросивъ слѣпого музику до свѣтлицѣ та яко нещасного по Христѣ и народности брата угостивъ. Отъ якъ то калѣка въ нещастю собѣ помôгъ! —

Г. Тимчукъ

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Володимиръ Кузикъ, зъ II. року питомець гр. кат. семінаріи дух. у Львовѣ, померъ по 3-дневнôй жолудковôй недузѣ нинѣ рано о год. 5 въ шпитали на Лычакôвскôмъ. Покôйникъ бувъ дуже приятельскимъ и рухливымъ, незвычайно сильнои будовы тѣла и мужескои вдачѣ. Смерть его выкликала мѣжь товаришами незвычайно потрасаюче вражѣнье и загальный глубокій жаль. Вѣчна ему память!

Максимъ Насальскій, дієтарь ц. к. дирекціи галицкого фонду пропінаційного, померъ дня 2 падолиста въ головнôмъ шпитали львôвскôмъ а похороны ôдбудуть ся 6 падолиста. Вѣчна ему память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Міністеръ торговлѣ именувавъ контрольора почтового, Валентія Осику, въ Краковѣ старшимъ контрольоромъ почтовымъ.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. секретаря повѣтового, Стан. Колясиньского, зъ Добромиля до Львова призначуючи его до службы при намѣстництвѣ, а канцеліста намѣстництва, Юл. Венґлиньского зô Львова до Велички, призначуючи его до службы при тамошнôмъ староствѣ; — асистента санітарного д-ра Ант. Яништевского зô Львова до Камѣнки струмиловои и придѣливъ его до службы при тамошнôмъ староствѣ.

Наука, штука и литература.

— **Календарь „Просвѣты“ на рôкъ 1891** (чч. 126—129 выдавництвъ товариства „Просвѣта“) выйшовъ уже зъ друку и представляє ся импонуючо. Смѣло можна сказати, що такого Календаря — и зъ огляду на обемъ части информаційнои и зъ огляду на богатство, рôзнородность та якôсть частей белетристичнои и науковои — доси въ Галичинѣ ще не було. И взагалѣ Календарь „Просвѣты“ займає уже ôдъ довшого часу перше мѣсце межи календарями рускими. [Временникъ Института Ставропигійского зôйшовъ теперь на тандиту та латанину и що-до змѣсту зовсѣмъ не выдержує конкуренціи зъ Календаремъ „Просвѣты“, поминувши вже то, що „Временникъ“ выдаесь урьопницкою мовою россійскою, ôдъ котрои и Русинови и Москалеви стає млôстно...] Календарь „Просвѣты“ на рôкъ 1891 по календарскôй части, историчнôй, астрономичнôй и церковнôй (де урочистѣ свята вызначенѣ червоною краскою) подає докладный уставъ церковный, укладу о. Зацерковного, пароха изъ Скнилова. Потôмъ наступає дуже богата часть информаційна (австрійска династія, приписы почтовѣ и телеґрафічнѣ, мѣры и ваги, провôдникъ по Львовѣ, порядокъ ѣзды и тарифа на почтахъ и всѣхъ зелѣзницяхъ галицкихъ и буковиньскихъ, тарифа фіякрôвъ и трамваю, акциза у Львовѣ, скалѣ стемплевѣ и т. д.). Найцѣннѣйшою же рѣчію въ сѣй части есть „Выказъ належитостей стемплевыхъ“, дуже совѣстно и зъ вкладомъ великого труду выготовленый нашимъ молодымъ адвокатомъ д-ромъ Костемъ Левицкимъ. Дальше часть літературна, укладу Василя Лукича, представляєсь импонуючо. Подыбуємось тутъ зъ поважными именами знаменитыхъ писателѣвъ нашихъ. Данило Мордовець подавъ прекрасне патріотичне оповѣданье „Жити-ме до вѣку“; П. Кулѣшъ — чотири недрукованѣ поезіи; Корн. Устіяновичъ патріотичный повный величныхъ гадокъ стихъ „Вôтчинѣ“; Ив. Франко оповѣданье „Гершко Ґольдмахеръ“; В. Чайченко оповѣданье „Нелюбъ“; д-ръ Вол. Александровъ, Остапъ Левицкій, Ив. Франко, О. Філяретôвъ и Украинець подали поезіи; наконець велике спаси-Бôгъ укладчикови за выпечатанье историчнои поемы д-ра Степана Руданьского „Гетьманъ Иванъ Скоропада“. Въ части науковôй перше мѣсце займає розвѣдка проф. Ив. Верхратского „Мотылѣ, шкодники господарству“ изъ звыжь 20 илюстраціями; дальше статьѣ укладчика Вас. Лукича: „Гетьманъ Петро Дорошенко“ (зъ портретомъ того гетьмана), „Матеріялъ етноґрафічный“, „Золотѣ ворота въ Кіевѣ“ (зъ образкомъ), „Музеѣ дотычачѣ Украины-Руси“, „Вплывъ живности на характеръ народôвъ“, „Пиво, кумисъ, шипучѣ напитки и тютюнъ“, „Скарлятина“, „Замѣтнѣ Русины“ [біоґрафія Ивана Котляревского, Григ. Квѣтки Основяненка, Володимира Б. Антоновича, Марка Кропивницкого, Ивана Гриневецкого, д-ра Олександра Огоновского, Льва Трещаковского, Исидора Винницкого, Василя Шкрибляка — всѣхъ тыхъ Русинôвъ помѣщенѣ гарнѣ портреты въ всѣмъ Календари], потôмъ статьѣ: „Запорожска Сѣчь“ Семена Козака (зъ 6 образками); „Кіево-Печерска Лавра“ Ол. Барвѣньского (зъ образкомъ); „Падавиця (епільепсія)“ Ив. Данилевича. Кромѣ згаданыхъ илюстрацій находимо ще портреть Богдана Хмѣльницкого, родинну хату Тараса Шевченка и т. д. Взагалѣ часть літературна щедро обсыпана гарными портретами и образками. По „Смѣшнôмъ“ наступає часть господарска, уложена старанно. Єсть тамъ студіи о годôвли овець, о управѣ рослинъ окоповыхъ, о гною, о управѣ ôвса, про вырôбъ масла, про акацію, про вилганье збôжа, про посѣвъ зерна и т. д. Наконець иде богатый дѣлъ инсератовый. Уже зъ самого наведеного змѣсту може кождый утворити собѣ понатье о цѣнности сего Календаря „Просвѣты“, выдаваного не латаниною для спекуляціи грошевои, але для совѣстного заспокоєня потребы руского дому що-до стороны информаційнои и рôвночасно для правдивого збогаченя нашои рôднои белетристики и науки. Длятого Календарь „Просвѣты“ повиненъ знаходитись въ кождôмъ рускôмъ домѣ. А цѣна, якъ на таку обемисту, повну илюстрацій книгу, дуже низька: 50 кр.

Соймъ краєвый.

X Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 6 н. ст. падолиста 1890 р.

Соймъ удѣливъ урьопôвъ до кôнця сесіи соймовои посламъ: Асинкови за-для слабости и міністрамъ Дунаєвскому та Залескому безъ подання причины.

По ôдчитаню петацій приступлено до порядку деннаго.

Справозданье выдѣлу кр. що-до вылученя присѣлка „Пôдлѣски“ зô звязи громады „Пôдлѣски“ и прилученя его до звязи громады „Вишенка“ въ пов. мостискôмъ, передано комісіи адмінистраційнôй.

Пос. Єнджейовичь внесъ, щобы комісію податкову побôльшити о трехъ членôвъ и выбôръ перевести на нинѣшнôмъ засѣданю. Принято.

Пос. Антоневичь мотивуе свое внесенье що-до регуляціи и обвалованя гôрскихъ потокôвъ. Въ р. 1885 по звѣстныхъ повеняхъ выбрано въ тôй справѣ комісію, котра щиро и енергічно занала ся регуляцією, але все то ôдтакъ якось притихло и нема о такôй роботѣ теперь нѣ слѣду. Кобы то не треба примѣнити пословицѣ: „Mądry Polak po szkodzie a Русинъ по торзѣ“. Въ справѣ регуляцін утворило правительство фондъ меліораційный, але треба и зъ нашои стороны ініціативы та роботы. Порôвнуе, якій пôдпомоги одержали вшій край державнѣ зъ фондôвъ державныхъ на регуляція, — лишь Галичина не ôбстала нѣ одного крейцаря! Вина въ тôмъ лежить въ великôй части на выдѣлѣ краєвôмъ, котрый писавъ много и торгувавъ ся много, а вкôнци нѣчого не ôбставъ для краю. Роблять ся планы, але они складають ся до архівôвъ, а кожда нова повѣнь змѣняе русла потокôвъ и треба новыхъ планôвъ. (Пôдчасъ бесѣды просить пос. Антоневичь маршалка завôдувати послôвъ до спокою, бо такъ голосно говорять, що нѣчого не чуть. Маршалокъ завзыває.) На конґресѣ рôльничôмъ у Вѣдни була найважнѣйшою точкою нарадъ якъ-разъ справа регуляціи и залѣсеня гôръ. Представляе шкоды, якій роблять потоки: Ксьонжій потôкъ, Нашкôвка, притоки гôрскій рѣки Бялы и притоки Гнилои Липы, Манявки та Лôмницѣ. — Що-до формального трактованя просить ôдослати внесенье до комісіи господарства краєвого.

Пос. Абрагамовичь: Аргументація пос. Антоневича могли бы публику обаламутити, мовь бы край нѣчого не робивъ въ тôй справѣ и що цѣла справа заслуга выключно пос. Антоневича. Промавляючи до нашои чести, гонору и щирого стараня для краю, — хоче зробити ефектъ, але закиды его, мовь бы нѣчого не робило ся, навѣть не знаєякъ розумѣти.

Пос. Антоневичь: Пос. Абрагамовичь не простувавъ факты, лишь вѣвъ полеміку. Я ще разъ заявляю, що край зъ фонду меліораційного не взявъ нѣ крейцаря на регуляцію гôрскихъ потокôвъ.

Внесенье пос. Антоневича що до ôдослана до комісіи принято 46 голосами противъ 30.

Пос. Меруновичь мотивуе свое внесенье: Поручає ся выдѣлови кр., щобы по можности якъ найскорше предложивъ соймовои рѣшучій внесеня що-до регуляціи рѣки Полтвы въ означеньемъ часу тревання роббтъ, такожь розкладу сихъ коштôвъ а при тôмъ зъ увзглядненьемъ отсихъ засадъ: 1) Роботы мають выготовлятись не сплавною водною але яко предприемство краєве; 2) коррекція маєобняти цѣлу рѣку ôдъ ея жерелъ до горла, разомъ въ притоками, котрѣ можуть причинити ся до пôднесеня пожиточности Полтвы чи то для санітарныхъ цѣлей чи то для цѣлей рôльничогосподарскихъ черезъ наводненя або ôдводненя; 3) при проектованю роботъ регуляційныхъ на територіи мѣста Львова, тѣсно ôдрôзнити треба якъ пôдъ взглядомъ технічнымъ такъ и фінансовымъ, о скôлько загадана регуляція Полтвы мала бы служити для каналізаціи мѣста Львова, а о скôлько знôвъ ужывши сю рѣчку для каналізаціи мѣста Львова можуть и повинни бути увзгляднѣни интереси господарскій властителѣвъ ґрунтôвъ, положеныхъ пониже мѣста Львова надъ Полтвою. — Внесенье ôдослано до комісіи господарства краєвого.

Пос. Бобчиньскій мотивуе свое внесенье: Выс. соймъ зволить ухвалити: §. 9. устави зъ дня 25 червня 1873 ч. 255 В. з кр., що-до атрибуціи мѣсцев и рады шкôльнои змѣнюється въ уступахъ 7 и 8 въ слѣдуючій способъ: 1. Уступъ семый маєзвучати: Укладати рôчный прелімінарь шкôльныхъ потребъ, о скôлько нема до того установленыхъ иншихъ властей, представляти его репрезентаціи громадскôй, а такожь предкладати окружнôй радѣ шкôльнôй до затвердженя. Рада шкôльна мѣсцева маєуложити такій прелімінарь найпôзнѣйше до дня 15 жовтня кождого року на слѣдуючій рôкъ; если залишила сповнити сей обовязокъ въ тôмъ речинцю, то окружна рада шкôльна маєправо уложити замѣсть нея такій прелімінарь по попереднôмъ розслѣдженю потребъ. Щорôчный прелімінарь мѣсцевои рады шкôльнои, справдженый и затвердженый окружною радою шкôльною, маєбути по однôмъ примѣрнику удѣленый до вѣдомости дотычнымъ урядамъ громадскимъ и обшарамъ дворскимъ. — 2. Уступъ осьмый, якъ теперь звучить, тратить обовязуючу силу, а натомѣсть мають обовязувати слѣдуючѣ постановы: а) всякѣ додатки до податкôвъ, котрѣ пôсля §§. 18 и 24 уставы зъ дня 2 мая 1873 ч. 250 В. з. кр. и пôсля уставы зъ дня 2 лютого 1885 ч. 29 В. з. кр. громады и обшары дворскій суть обовязанѣ вносити до мѣсцевыхъ фондôвъ шк., а такожь всякѣ жертвы въ готôвцѣ, до котрыхъ оплачуваня зъобовязали ся громады або инша корпорація и институція або поодинокѣ особы въ хосенъ мѣсцевои школы, чи то на удержанье учителя, чи на потребы шкôльнѣ, обнятѣ въ покликаныхъ якъ высше §§. 18 и 24, мають бути розкладанѣ на поодинокихъ членôвъ громады, а взглядно обшару дворского, обовязанныхъ до оплачуваня, и мають бути стяганѣ черезъ тѣ самѣ правительственнѣ органы и при помочи тыхъ самыхъ средствъ, що и правительственнѣ податки. б) Предсѣдатель мѣсцевои рады шкôльнои буде пôдносити зъ касы ц. к. уряду податкового належитости, припадаючѣ мѣсцевôй радѣ шкôльнôй по мысли §. 24 уставы зъ дня 2 лютого 1885 ч. 29 В. з. кр. за неостемпльованымъ квітомъ, потвердженымъ черезъ предсѣдателя окружнои рады шкôльнои, и зъ побраныхъ квôтъ буде складати що року удокументованый рахунокъ. — 3. Приписы уставъ, обовязуючѣ доси, а суперечнѣ зъ повыщими постановленями, тратять силу права. — Звычайно теперь буває, що начальники громадъ уважають фондъ шк. и фондъ громадскій заодно а тымчасомъ такъ не есть. Така практика утрудняе становище предсѣдателя мѣсцевои рады шкôльнои, бо не маєготôвки и не може нѣчого робити. Поправка, внесена до дотычного закона, стараєсь зарадити тому. — Внесенье ôдослано до комісіи шкôльнои.

При веріфікаціи выбору (пос. Петрускій референувавъ три четверты годины) посла Фр. Єнджейовича зъ куріи громадъ сѣльскихъ округа равского — забравъ голосъ пос. Король: Я забираю голосъ, щобы выказати, якъ правительственно-автономічна бôльшôсть понимає свое становиско и якъ его выкористуе. Цѣла акція выборча переповнена нельеґальностями, надужитями. Заступники конституційнѣ не повинни мати вшого переcвѣдчея якъ той народъ, котрый они мають заступати. Гадано, що коли наставъ новый намѣстникъ, запоручить ся вôльне право выбору, а тымчасомъ говорено, що староста равскій одержавъ наказъ зъ намѣстництва всѣми силами зъ Равщины переперти кандидата правительственного. Я се знаю, бо сусѣдую зъ округомъ равскимъ. Треба було вышукати добрыхъ выборцѣвъ, а того пôдняли ся два комісарѣ староства. Правыборы се бувъ першій актъ знасилуваня конституціи, котра для Русинôвъ маєлишь теоретичну вартôсть. Комісарѣ староства були явными аґітаторами. Дня 15 червня заѣхавъ до Маґерова практикантъ Венцковскій и найперше оглянувъ лісту выборчу, щобы оцѣнити, яку маєдля его цѣлей вартôсть, ôдтакъ вписуе трехъ жидôвъ а о. Решетиловичевi каже выносити ся за дверѣ, щобы не було свѣдка его беззаконности. На правыборахъ въ Улицку той комісарь напередъ каже, що мають выбрати вôйта, а коли появилась опозиція, выкидає чотирохъ правыборцѣвъ за дверѣ. Почалось голосованье, комісарь фальшуе голосы на користь вôйта. Ôдтакъ ѣздивъ сей комісарь зъ двома жидами яко своими аґентами. На протесты противъ такихъ выборôвъ, староста не зробивъ нѣякого доходженя, хочь ôнъ не мавъ чого бояти ся, бо мавъ наказъ зъ горы перевести кандидата. Староста ôддавъ тѣ протесты до реляціи комісар. Венцковскому, а той ôдкинувъ ихъ, бо якъ мôгъ ôнъ себе не оправдати. Другій комісарь Немечка звернувъ головно увагу на Угнôвъ, де мало бути 9 выборцѣвъ. И справдѣ героічного чина доконавъ, бо тамъ на 437 голосуючихъ, зъ котрыхъ триста було противныхъ правительственному кандидатови, выбрала така прихильныхъ выборцѣвъ кандидатови правительства. Тамъ помагали ему ц. к. лѣкарь повѣтовый и ц. к. инспекторъ податковый. Тамъ они терорызували правыборцѣвъ тымъ, що будуть накладати имъ великій аркушъ податковый. Противъ многихъ надужить внесли выборцѣ жалобу не лишь до староства але такожь просто до пана президента міністрôвъ, а коли намѣстництво наказало перевести строге слѣдство, передавъ староста тому самому ком. Немечцѣ списати зô собою протоколъ. При выборахъ въ Равѣ правдивѣ розбоѣ.

Бесѣдникъ оповѣдая ôдтакъ, якъ жандармъ поступавъ собѣ зъ селянами, якъ имъ грозили багнетами и арештували. При тôмъ всѣмъ помагавъ ему ще и практикантъ Венцковскій, котрый обѣцювавъ арештованымъ, що ихъ выпустить, коли дадуть голосъ на п. Єнджейовича. Зъ сего всего выходить, що цѣлою акцією выборчою руководили урядники староства. Чи краєве правительство потягнуло тыхъ урядниковъ до одвѣчальности? То правительство старало ся лишь все затерти а то успѣвае насъ, що противъ Русинôвъ есть въ горы уложена система, котра маєна цѣли не допустити Русинôвъ — користувати ся правами конституціи. Чуємо тутъ голосъ зъ стороны комісаря правительственного, що правительство вѣрить въ льоальность Русинôвъ. Якъ же выглядають факты супротивъ сихъ слôвъ? Бесѣдникъ розказуе ôдтакъ, якъ поступлено зъ внесенымъ протестомъ и наконець доказуе, що жаденъ зъ жандармôвъ не ôбставъ абсолютнои бôльшости.

Пос. Антоневичь просивъ правительственного комісаря, щобы ôнъ слѣдивъ разомъ зъ нимъ акты выборчѣ, а переконавсь, що власти правительственнѣ сталисъ у насъ аґентурами при выборахъ. Бесѣдникъ читає ôдтакъ розпорядженье намѣстництва до староства, коли оно ôдослало протестъ до Рады. Староста написавъ на тôмъ розпорядженю: „Pilno, ale tymczasem ad acta“. Начальникъ староства, каже бесѣдникъ, легко цѣнить свое начальство, оскорбляє насъ. Бесѣдникъ читає ôдтакъ дальше и выказуе, якимъ способомъ староство здає справу своему начальству, и якъ оно собѣ легковажить цѣлу справу.

По бесѣдѣ посла Антоневича засѣданье перервано, а слѣдуюче назначено на суботу. Наконець ôдчитано ще интерпеляція въ справѣ спору Угорщины зъ Галичиною о „Морске Око“ и внесенье пос. Телишевского.

Ôдчитано, внесенье пос. Телишевского:

Зважившы, що законы зъ 23 мая 1883 ч. 82 и 83 В. з. д. и розпорядженье міністерства фінансôвъ зъ дня 11 червня 1883 ч. 91. В. з. д. маютъ головно на цѣли те, абы катастеръ земскій згôдный бувъ зъ книгою ґрунтовою; — зважившы, що удержуванье тои згôдности въ интересѣ загального порядку правного доконечне тяжать выключно на сторонахъ интересованыхъ и наслѣдкомъ того зводить на нихъ дуже великій кошты а дуже часто навѣть такъ великій, що они о много перевышаютъ вартôсть недвижимости, о котру ходить; — зважившы, що вже само ц. к. правительство узнало, выдаючи розпорядженье зъ 9 лютого 1890 въ тôмъ змыслѣ, абы тѣ тягары, наведеными законами наложенѣ, зменшити; — зважившы, що се розпорядженье само собою зовсѣмъ не усуває недогôдностей и коштôвъ зъ выконаньемъ тыхъ на вступѣ зацитованыхъ законôвъ,

вносять пôдписанѣ:

Выс. соймъ зволить ухвалити:

Взываєся ц. к. правительство, абы чимъ скорше въ дорозѣ законодательнôй постаралось о змѣну законôвъ зъ дня 23 мая 1883 чч. 82 и 83 В. з. д. и розпорядженя міністерства скарбу зъ 11 червня 1883 ч. 91 В. з. д. въ слѣдуючихъ напрямахъ:

1. всѣ поданя, протоколы, ôдписы въ справахъ выплываючихъ зъ обовязку удержуваня згôдности книгъ ґрунтовыхъ зъ катастромъ увôльняє ся ôдъ обовязку стемплевого,

2. ц. к. ґеометры евіденційнѣ обовязанѣ суть выготовляти и выдавати сторонамъ урядово затвердженѣ шкіцы и вытяги зъ книгъ катастральныхъ зъ переведеня змѣнъ въ книзѣ ґрунтовôй, потрѣбнѣ интересованымъ, котрѣ рôвножь ôдъ належитости стемплевои увôльняє ся,

3, ц. к. суды обовязанѣ суть въ тыхъ случаяхъ, де що-до перемѣру и границь, взглядно що-до предмету евіденцією выказаного нема мѣжь сторонами нѣякого спору — де от-

же не заходить потреба зсыланя сторбнъ на дорогу процесову, змѣны тотй въ книзѣ грунтовбй зъ уряду переводити и на мапѣ истнуючбй при книзѣ грунтовбй уявните.

Телеграмы „Дѣла“.

Атины 5 падолиста. Нинѣ наступить имовѣрно утворенье нового кабінету. На островѣ Кретѣ не зробивъ наказъ патріарха позамыкати церкви нѣякого вражѣня. Греки держать ся рбвнодушно супротивъ сего наказу и на цѣлбмъ островѣ панує спокбй.

Амстердамъ 5 падолиста. Станъ здоровля короля полѣпшивъ ся значно и лѣкарѣ мають надѣю, що бнъ зовсѣмъ подужае.

Монахіюмъ 6 падолиста. Кн. реґентъ принявъ Кріспіого дуже сердечно, ревізитувавъ єго и надавъ єму высокій ордеръ.

Берлинъ 6 падолиста. Придворный проповѣдникъ Штекеръ подавъ ся до димісіи. Кн. Бісмаркъ думае обняти провбдъ палаты панбвъ въ прускбмъ соймѣ.

Гаґа 6 падолиста. Королева оббйме реґентію дня 18 н. м.

Римъ 6 падолиста. Зачувати, що ґен. Капріві, вертаючи зъ Міляна, стрѣтить ся въ Куфштайнѣ зъ ґр. Кальнокимъ.

Атины 6 падолиста. Новый кабінетъ вже уконституувавъ ся; Деліянісъ президію, теку міністра вбйны и справъ внутрѣшныхъ.

Вѣдень 6 падолиста. Розбйшлась поголоска, що міністерство торговлѣ выслало комісію, котра маѣ зробити списъ инвентаря на зелѣзници Кароля Людвика, котра вже зъ Новымъ рокомъ маѣ перейти пбдъ зарядъ державы. Въ компетентныхъ кругахъ говорять, що то выѣхала лишь инспекція, щобы переконати ся о станѣ будовы зелѣзницѣ.

Надбслане.

Д-ръ Кость Левицкій

отворивб

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корняктбвъ ч. I., II. поверхъ (Народный Дбмъ.)

Приймае заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступае безплатно.

Маю честь поручути Вп. Публицѣ Станіславова тай околицѣ своє ново отворене заведенье фрізіерске якъ такожь складъ перфумъ краєвыхъ И. Игнатовича зб Львова.

Поручаючи ся ласкавбй памяти пишу ся зъ поважаньемъ

Кароль Гавзеръ

въ Станіславовѣ, пляцъ Францъ Іосифа, рбгъ улицѣ Бруковои, де була перше цукорня п. Ертля.

Найдешевше жерело предметбвъ оптичныхъ у Львовѣ

пбдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарації иайдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пбдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнй
Всѣлякй облігаціи довгу державного
Зелѣзничй облігаціи першеньства
Льосы державнй и приватнй
продае пбдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 168—156 **Дбмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся бдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

До выграня франкбвъ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. льосованье найблизше

италійскихъ льосбвъ

Червоного Хреста

заґарантованыхъ **италійскимъ** правительствомъ

4 тягненя рбчно до кбнця льосованя.

Продае по курсѣ деннбмъ и на сплаты мѣсячнй

5 льосбвъ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.
3 льосбвъ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дбмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорбчна на провінцію зр. 1·80.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй приукрашеня церковнй, блтары, иконостасы, амвоны, блтарики, конфесіоналы, лавки и др. пбсля найновѣйшихъ взорбвъ и пбсля всякихъ жаданъ

3604 39—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дбстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Въ товариствѣ „Просвѣта“

у Львовѣ ул. Брменьска ч. 27.

можна дбстати по зниженыхъ цѣнахъ одинокй малорускій словарѣ

1) словарь нѣмецко-мало-рускій Ом Партицкого, замѣсть 3 зр. 1 зр.
2) словарь малоруско-нѣмецкій Евг. Желехбвского въ двохъ томахъ замѣсть 16 зр. лише 12 зр.

ПА-

расоль до дошу и до сонця бдъ 1.20 до 12 зр. — Калошъ мужескй и дамскй зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючй воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братбвъ Лянгнербвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

„КОБЗАРЬ“

ЗБбРНИКЪ КВАРТЕТбВЪ.

Цѣна 60 кр

Дбстати можна въ тов. „Просвѣта“

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою до станіи зелѣзничои.
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ (С С. Х.) зр.
Малй зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

3655 (8—?) У ЛЬВОВѢ.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши бдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу **5% асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованй по 4½% бдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

Вже выйшовъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рбкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дбстати можна въ канцелярій „Просвѣты„ и вб всѣхъ ббльшихъ складахъ.

Еликсиръ до зуббвъ Порошокъ и паста до зуббвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНбВЪ

въ монастиря von Soulac
(Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛЇ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбольший дозначеня

Вынайдено въ рощ **1373** пріорбмъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зуббвъ ВПр. оо Бенедиктинбвъ** въ скблькости кблькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуюся и лѣчиться порохнавѣнье зуббвъ, бо черезъ те надаюсь имъ бѣлого полыеку и твердости та взмбцняюся ясна и удержуюсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливу прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на ббль зуббвъ.**

Зак фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 т. 108, r. Croix-de-Seguer **Bordeaux**

Дбстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, дрягуперіяхъ и аптиках 2765

Можна дбстати въ аптицѣ п. Жигманда Рукера у Львовѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

п. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннбмъ найточнѣйшбмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 61—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае бдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готбвку, безъ нѣякого бдчисленя, а замѣсцевй лишь за бдчисленьемъ справдешныхъ коштбвъ.

До ефектбвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштбвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА

въ Тернополи.

Поручае Всечестнѣйш. Духовеньству великій новоспроваженый запасъ матерій до выготовленя ризъ церковныхъ и поручае:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшои матеріи вовняноп (адамашокъ вовняный) бѣлй, чорнй, червонй и иншй по зр 30 и 34.

Зъ матерій шовковыхъ фелоны свѣтлй, червонй и чорнй по зр. 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій шихомъ перетканыхъ бдъ зр 80 до зр. 200. — **ФАНЫ**, або хоругви братскй зъ найлучшого вовняного адамашку розличнои краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковй по зр. 65 и 75 зр.

Направы фелонбвъ выготовляе ся, добираючи одвѣтнй матерія, по дешевыхъ цѣнахъ! 3691 5—10

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пбсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красной оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дбстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дбстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Брменьска ч 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Продажа гуртомъ и поодиноко.

Гербата россійска.

Перша краєва фабрика товарбвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львбвъ, Ринокъ ч. 37. Краковъ, Ринокъ ч. 26.

поручаютъ

Предметы служачй до ужитку церковного и домового, бдповѣднй на **выправы слюбнй, подарунки**, у великбмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ.**

Репарації, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметбвъ, **тревало и дешево.**

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 3652 8—10

Самовары Тулскй.

Одпродаючимъ значный опустъ.

Вѣденьскій магазинъ товарбвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львбвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбольшій складъ въ цѣлой Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роббтъ ручныхъ, гафтбвъ, гафтованыхъ поясбвъ до бѣля, вельонбвъ, Fichus, товарбвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтбвъ, перъ, капелюхбвъ, товарбвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (также для народженыхъ), горсетбвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкбряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужескаго, ковнѣрикбвъ, манжетбвъ, краватокъ, бѣля бѣега, капелюхбвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледбвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выббръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикбвъ на лбжки и конѣ Кождого часу кблькасотъ останкбвъ хбдникбвъ по 8—12 метрбвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тбмъ бддѣлѣ суть **японьскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбборъ килимбвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хбдникбвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найббльшій складъ англійскихъ станикбвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найббльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

ДОСИ НЕДОРБВНАНЫЙ

В. МАҐЕРА правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

черезъ **Вільгельма Маґера** зъ Вѣдня.

Найпершими знатоками медичными розслѣдженый и **за-для свого легкого травленя** дуже порученый для дѣтей и ординованый у всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче осягнути **змбцненье цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, прирбстъ ваги тѣла, поправленье сокбвъ а передовсѣмъ очищенье крови.**

Фляшку за 1 зр. можна одержати въ складѣ фабричнбмъ: **Wien III. Bez. Heumarkt Nr. 3** а также 3638 3—18

по всѣхъ аптикахъ австр.-угор. монархіи.

У ЛЬВОВѢ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и К. Балабана.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отей книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Taras Szewczenko, życie i pisma jego, napisał Gwido br. Battaglia. Цѣна **20 кр.** (зъ пересылкою рекомандованою 25 кр.)

Хто замовить **всѣ три книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну 1 зр. 80 кр. разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позанкъ всѣхъ тыхъ трехъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пбдъ зар. К. Бединарского.

Ч. 243. Львовъ, Субота 27 жовтня (8 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитнихъ повѣстей“ выходить въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: за Границею:
а цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
ан мѣсець . . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсець . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдче ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конкретне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатаній вѣльній вѣдъ порта
Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатной, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стрічка.

Гостина царевича у Вѣдни.

Предметомъ дня сталась теперь гостина россійского наслѣдника престола у Вѣдни, а хочь и якъ она була коротка, то все-жъ таки приписують ѣй велику вагу політичну. Царевичь приѣхавъ до Вѣдня въ четверъ точно о 2 год. зъ полудня. На двѣрци повитали его: цѣсарь, архикнязѣ Кароль Людвикъ, Францъ Фердинандъ, Отто, Фердинандъ, Вільгельмъ и Райнеръ; вѣдтакъ намѣстникъ, комендантъ корпуса, президентъ поліціи, персоналъ россійскои амбасады и консуляту россійского. Повитанье було дуже сердечне. Въ хвили, коли поѣздъ станувъ на двѣрци, выскочивъ зъ него царевичь, чоловѣкъ молодый и сильно збудованый и здѣймивъ шапку. Тогды приступивъ до него цѣсарь и поцѣлувавъ его два разы; то само зробивъ и архикн. Кароль Людвикъ, другій архикнязѣ подали ему лишь руку. Цѣсарь и архикнязѣ були убраній въ мундуры россійскій а царевичь мавъ на собѣ мундуръ свого полку уланівъ и ордеръ св. Стефана. Оглянувши почетну компанію и повитавши представлену ему почетну службу, всѣвъ царевичь разомъ зъ цѣсаремъ до отвертои карити и поѣхавъ середъ грѣмкихъ оплесковъ численно зібранои публики до цѣсарскои палаты. Тутъ заразъ по его приѣздѣ зложили свои карты візитовій амбасадоръ нѣмецкій кн. Райсъ и австро угорскій амбасадоръ при петербургскѣмъ дворѣ гр. Волькенштайнъ. По 3 год. пѣйшовъ царевичь до палаты архикн. Кароля Людвика, де его повитавъ въ вестібулю архикнязь зъ сынами и доньками и впровадивъ до сальону на першій поверхъ, де була зібрана вся архикняжа родина. Царевичь перебувъ у архикнязя майже три чверти годины а вѣдтакъ зробивъ ще візиту архикнязямъ Францови Фердинандови д'Естъ, Вільгельмови и Райнерови, бувъ вѣдтакъ около чверть годины у россійского амбасадора кн. Лабанова и наконець вернувъ назадъ до палаты.

Опѣсля ходивъ царевичь до цѣсарскои гробницѣ въ монастири Капуцинівъ и тамъ перебувъ около чверть годины. Тутъ дожидали вже его два монахи зъ горѣючими смолоскипами и завели его до гробницѣ, де царевичь зложивъ на могилѣ архикнязя Рудольфа прекрасный вѣнець зъ бѣлыми лентами. Въ гробници приглядавъ ся царевичь саркофагамъ Марія Терезы и кн. Райхштадту.

Обѣдъ галевый въ честь царевича въ Шенбрунѣ вѣдбувъ ся зъ якъ найвѣльшою парадою. Вся застава була золота, а при кождѣй стоявъ прекрасный букетъ. На обѣдъ явили ся всѣ архикнязѣ, перебуваючій у Вѣдни и архикнягинѣ Марія Тереса, Марія Іосифа и Маргарита Софія; дальше кн. Лабановъ зъ персоналомъ россійскои амбасады, міністры гр. Таффе, Каллій, ген. Баверъ, бар. Орчій, амбасадоръ гр. Волькенштайнъ, шефъ секціи Седьеній — разомъ 58 особъ. Коли царевичь приѣхавъ до Шенбруну, выйшовъ цѣсарь ему на стрѣчу ажь до т. зв. синыхъ сходівъ и завѣвъ его до зеркальнои комнаты. За столомъ сидѣвъ на першѣмъ мѣсци цѣсарь, по правѣй его сторонѣ царевичь, по лѣвѣй архикн. Марія Тереса; поббчь царевича сидѣла архикн. Марія Іосифа а коло неи архикн. Кароль Людвикъ. По обѣдѣ вѣдбувъ ся серкль, а вѣдтакъ выѣхавъ царевичь до цѣсарскои палаты у Вѣдни, куды незадовго приѣхавъ и цѣсарь та забравъ царевича до оперы, де давано „Африканку“.

По 10 год. вѣдвезъ цѣсарь царевича на дворець Полудневои зелѣзницѣ, де вже ихъ дожидали кн. Лабановъ и члены россійскои амбасады. По дуже сердечнѣмъ попращаню вѣдѣхавъ царевичь до Трієсту и станувъ тамъ вчера о 11 год. передъ полуднемъ. На красно пристроенѣмъ перонѣ повитали царевича: намѣстникъ, коменданты войсковій, консуль россійскій и служба зелѣзницѣ въ парадныхъ мундурахъ. Зъ двѣрця поѣхавъ царевичь зразъ до порту, а по дорозѣ витали его численно зібранѣ жителѣ.

Journ. de St. Peterbg. згадуючи про сердечне принятье царевича у Вѣдни каже, що въ виду дружныхъ вѣднесинъ, якій сполучають обохъ монархівъ и обѣ династіи, то принятье не могло бути инакшимъ; все-жъ таки нарѣдъ россійскій може лишь зъ чувствомъ вдячного вдоволеня приймити доказъ симпатіи, въ якою принято царевича въ Австріи, а особливо у Вѣдни. Такій доказы симпатіи можуть мати на вѣдносины межи сусѣдными народами лишь щасливый вплывъ, бо причиняють ся до удержаня и скрѣпленя мирнои ситуаціи, котрои всѣ бажають.

Мадярска праса годить ся въ своихъ поглядахъ на значѣнье гостины царевича у Вѣдни вѣльше менше зъ поглядами вѣденьскои прасы. Nemzet добачує въ нѣй добрый знакъ що-до настрою россійского двору и добрый знакъ для удержаня мира, а то зъ двоякихъ причинъ: разъ, що ся гостина доказує, що царь не мае нѣякои антіпатіи або якогось гнѣву до нашои монархіи — хочь не треба такъ далеко пти, щобы сю гостину уважати вже за зближенье — а вѣдтакъ, що гнѣвъ Россіи на Порту за ѣи споры зъ грецкимъ патріархомъ проявивъ ся лишь въ справѣ етікетальнѣй, бо царевичь не поѣхавъ до Константинополя, а такій ударъ може выдержати и „недужій чоловѣкъ“. За то подорожь царевича до Атинъ не конче потѣшаюча, бо она може выкликати въ Грекахъ фанатичній надѣи и стремленя. — Egyetertes пише знова такъ: „Гостина россійского наслѣдника престола у Вѣдни, хочь не конче несподѣвана, але все таки неожидана, не змѣнить правдѣ нѣчого на напруженю взаимныхъ вѣднесинъ, а однакожь може уважати ся доброю ознакою, бо все таки може бути доказомъ мирныхъ намѣрень царя, о котрыхъ неразъ говорило ся. Коли численній россійскій приготовленя воѣнній, о котрыхъ теперь знова говорить ся, мали бы вести ся въ намѣренью недалекои акціи, то молодый наслѣдникъ россійского престола не мбгъ бы брати на свою совѣсть того величавого принятя, яке ему зробивъ нашъ король и цѣлый пануючій дбмъ. Царевичь не приходивъ, щобы навязати дружбу, але все таки яко сповѣститель мира, а то надае гостинѣ высшого значѣня.“

Найцѣкавѣйше есть то, що „Нов. Врема“ передъ самымъ выѣздомъ царевича до Вѣдня уважало за вдповѣдне зазначити, що зимовый сезонъ розпочинае ся середъ особливо мирныхъ выглядівъ и каже, що въ вѣднесинахъ верховодячихъ державъ европейскихъ мусѣло настати то, що Французы называють détente (застоя). Згадана газета каже, що всѣ годять ся на то, що до такои змѣны ситуаціи причинила ся въ першій лінін подорожь цѣсаря Вільгельма. И дѣйстно, треба признати, що вдъ якогось часу давне напруженье мѣжь державами европейскими значно ослабло, одна ще лишь Россія стояла на боцѣ загнѣвана; коли-жъ бы теперь гостина царевича у Вѣдни мала бути ознакою змѣны поглядівъ въ Петербургѣ, то рѣчь певна, що бувъ бы то вельми потѣшаючій обявъ въ політичнѣй ситуаціи европейскѣй.

— О принятю царевича у Вѣдни пише знова „Новое Время“ такъ: Принятье, яке зроблено наслѣдникови престола у Вѣдни мае и якесь значѣнье політичне. Важнымъ есть фактъ, що політична ситуація дозволяла на таку подѣю. Ще до недавна було бы певно уникало ся гостины у Вѣдни, бо Россіи були бы не на руку коментарѣ сполученій зъ такою гостинною. Коли россійскій наслѣдникъ престола гостить теперь у Вѣдни, то есть то головно результатомъ змѣны въ австрійскѣй політицѣ. Россія хоче завсѣгды стояти зъ Австріею въ добрыхъ вѣднесинахъ, але пбдъ условіемъ, що вѣденьскій кабінетъ дасть до того можность. Становище Россіи въ болгарскѣй справѣ есть коректне, а лишь та справа есть небезпечною для мира. Гостина наслѣдника престола у Вѣдни не означуе отже нѣякои змѣны россійскои політики; змѣна та зависить лишь вдъ бажань высказаныхъ у Вѣдни, котрыхъ сповненье не стрѣтило бы теперь нѣякихъ трудностей.

Нове товариство політичне.

Сими днями внесли основателѣ політичного товариства „Народна Рада въ Бучачи“ статуты до ц. к. намѣстництва у Львовѣ.

Статутъ пбдписали пп.: о. Иванъ Дамушевскій, нарохъ зъ Кійданова; Теодоръ Косарчукъ, репрезентантъ банку „Славія“ въ Бучачи; Никола Косарчукъ, Кирило Косарчукъ, Михайло Косарчукъ, Иванъ Косарчукъ, господарѣ зъ Нагорянки; Василь Михалецкій, Иванъ Михалецкій, Дмитро Швебівъ, Кирило Крижановскій, Михайло Крижановскій, Іосифъ Чикановскій, Вікторъ Крижановскій, мѣщане зъ Бучача; о. Николай Сѣменовичь, нарохъ въ Бобулинцяхъ; о. Николай Галущаньскій, нарохъ въ Звинячи; о. Леонтій Осмѣловскій зъ Бучача и Григорій Кандибалюкъ, господарь въ Нагорянцѣ.

За цѣль кладе собѣ товариство въ §. 1-бмъ: „розвбй рускои народности въ границахъ конституційныхъ законівъ; оборона правъ рускаго народу и пбдпираньe его интересівъ та змаганъ у всѣхъ політичныхъ, культурныхъ, суспбльныхъ и економічныхъ вднесинахъ“.

Яко средства до осягненя тои цѣли товариства мають служити (§. 2): а) зібраня членівъ товариства для обговореня справъ політичныхъ, культурныхъ, суспбльныхъ и економічныхъ, стоячихъ въ звязи зъ житьемъ, потребами и змаганями рускаго народу въ Галичинѣ, его економічнымъ, державнымъ або державно-громадскимъ становищемъ, и ставленье на тыхъ зібраняхъ вдповѣдныхъ резолюцій; б) прилюдній згромадженя (вѣча); в) выдаванье вдозвъ въ цѣляхъ товариства; г) прилюдній вдчаты и выклады змѣсту політичного, культурного, суспбльного и економічного; д) вплывъ на выборы до репрезентацій державныхъ, краевыхъ, повѣтовыхъ и громадскихъ; ж) укладанье и высыланье петицій, адресъ, меморандівъ до короны, правительства, законно истнуючихъ институцій и высыланье депутацій; з) ширенье просвѣты въ рускбмъ народѣ и пбднесенье его добробыту; и) средства матеріяльній, именно вкладки членьскій, льегаты, добровбльній датки и всякого рода записы.

Мѣсцемъ пробування товариства „Народна Рада въ Бучачи“ есть мѣсто Бучачь (§. 3).

Справами товариства заряджують: а) загальній зборы; б) выдѣлъ (§. 8).

Выдѣлъ товариства складае ся зъ голобы, 6-охъ членівъ и 3-хъ заступниківъ (§. 11).

Дописи „Дѣла“.

Зъ Вѣдня.

[Загальній зборы товариства „Сѣчь“.]

Сегорѣчнѣ (въ черги 24-тѣ) загальній зборы товариства „Сѣчь“ вдбули ся въ суботу дня 1 н. ст. падолиста с. р.

Уступаючій выдѣлъ зложивъ справоздання изъ своои дѣяльности, изъ стану насы и бібліотеки.

Выдѣлъ вдбувъ 11 звычайныхъ а 8 надзвычайныхъ, разомъ 19 засѣдань, а скликувавъ три разы надзвычайнѣ заг. зборы. — Выслано вдъ товариства письмъ 180, а одержано 113 и полагоджено 50 членьскихъ жаданъ. — Выготовленый начеркъ статута предкладае ся до дальшого заряджения. — Разбвъ шесть высылавъ выдѣлъ делегатівъ до славяньскихъ вѣденьскихъ товариствъ на ихъ торжества и памятнѣ обходы, а до краю привѣтнѣ телеграмы: до Станіславова, Львова и Кракова въ роковины смерти Шевченка, на загальнѣ зборы тов. „Просвѣта“ въ Коломыи, до Черновець на ювилей 15 лѣтного истнованя тов. „Союзъ“. — Вечерниць було 5, мѣжь ними дня 3 (15) мая въ память знесеня панщины, а въ лѣтѣ одна прогулька въ околицю Вѣдня. — Тов. Иванъ Порубальскій державъ два вдчыты. — Удержувано 36 часописей, зъ того 15 змѣсту політичного а 14 наукового. Ббльшу часть газетъ одержувало товариство даромъ або по зниженбй цѣнѣ, а Ред. „Дѣла“ помѣщувала безплатно урядовѣ оголошеня товариства. — Изъ славяньскими товариствами у Вѣдни, Львовѣ, Чернбвцяхъ, Грацу и Кракові удержувала „Сѣчь“ звязь, а зъ вѣденьскими жила въ дружныхъ вѣднесинахъ. Лише зъ тов. польскимъ Ognisko зібрано вѣднесины въ другій половинѣ адмін. року. — Членівъ було записаныхъ 37, зъ того брало пересѣчно 13 живу участь въ руху товариства. Оденъ членъ выступивъ зъ товариства середъ року. — Урядъ секретаря находивъ ся за той часъ въ чотирохъ рукахъ.

Приходу було 372 зр. 9 кр., розходу 350 зр. 84 кр., остае готбвкою 21 зр. 25 кр. Зъ приходу припадае 185 зр. 67 кр. на нечленівъ товариства, а то 168 зр. 72 кр. титуломъ добровбльныхъ датківъ, а 16 зр. 95 кр. титуломъ вдплатъ газетъ. Надзвычайнѣ датки зложили въ не-членівъ Вп. добродѣѣ: Остапъ Терлецкій и Иванъ Стецькбвъ по 1 зр., Федакъ 2 зр., Лежогупскій зъ Вѣдня 2·50 зр., Пелеховичь зъ Вѣдня 3 зр., Паньковскій, д-ръ Д. Савчакъ, о. Иванъ Озаркевичь, Ив. Борисикевичь и Д. Беровъ по 5 зр., панѣ Струмѣньска 6 зр., панѣ Драгоманова 20 франкбвъ (9·02 зр.); д-ръ Бабѣй, Ив. Франко, д-ръ Ив. Куровець, д-ръ Яр. Окуневскій и Мих. Драгомановъ по 10 зр.; д-ръ Іос. Ковшевичь зъ Möllersdorf 2 дукаты (10·60 зр.), д-ръ Е. Мисула 1 фунтъ штерлінгбвъ (11·60 зр.), д-ръ Кость Икаловичь 100 франкбвъ (47 зр.), разомъ 168 зр. 72 кр. — Члены звычайнѣ зложили титуломъ вкладокъ и вписового 122 зр., а 64 зр. 42 кр. титуломъ вдплатъ газетъ, добровбльныхъ датківъ и бібліотечнои збірки. — Три члены були вдъ вкладокъ увольненѣ, 7 а взглядно 9 платило по-надъ статутову належитбсть (1 зр. замѣсть 50 кр.), а 6 не заплатило анѣ однои вкладки. Титуломъ вкладокъ мае товариство претенсіи до членівъ на 106 зр., числячи по 50 кр. вдъ кождого въ мѣсяць. — Зъ розходівъ припадае 59 зр. 54 кр. на бібліотеку и читальню, 147 зр. 50 кр. на хатный чинш, 48·03 зр. на услугу, топливо и свѣтло, а решта 95·67 зр. на инші выдатки. — На слѣдуючій адмін. рбкъ лишаесь 233 зр. 50 кр. зъ вчисленьемъ рбзныхъ претенсій и цесій. — За весь часъ було трехъ касіерівъ.

Зъ бібліотеки вызначено 369 книжокъ. Зъ крейцаровыхъ датківъ зібрано на бібліотеку 6 зр. 70 кр. Новыхъ книжокъ прийшло 90 а закуплено 9 въ 11 томахъ. Бібліотека выказуе 1593 книжокъ въ 3150 томахъ. — За весь часъ урядувало ажь пять бібліотекарѣвъ.

Всѣмъ Вп. Добродѣямъ, котрій товариство якимъ-небудь способомъ спомагали и ему сприяли, зложивъ уступаючій выдѣлъ, пбдъ проводомъ головы, д-ра Мих. Зобкова, щиру подяку.

Потбмъ зборы выбрали новый выдѣлъ на адміністр. рбкъ 1890/91. До выдѣлу увбйшли: Володимиръ Лавровскій на голову, Ив. Бережницкій на заступника головы, Тишовницкій, Бурачиньскій и Павлюкъ на выдѣловыхъ, а Билинкевичь и Бѣленькій на заступникбвъ выдѣловыхъ.

Пбдъ конець прийшло пбдъ дискусію внесенье І. Партицкого и товаришівъ такого змѣсту: „Загальный збборъ ухвалюе вднови дружнѣ зносины товарыства „Сѣчь“ зъ тутешнымъ академічнымъ „обществомъ русскихъ студентовъ Буковина“. Зносины сѣ були збрванѣ вдъ 7-охъ лѣтъ, а лѣтопись „Сѣчи“ такъ про се говорить: „Дня 20 падолиста 1883 р. брала „Сѣчь“ живу участь въ вечерницяхъ устроенихъ славяньскими товариствами въ честь проф. Міклошича. Вдпоручникъ общ. „Буковины“ выступивъ тогдѣ зъ промовою нарушуючою честь нашого народу, за що пбсля ухвалы „Сѣчи“ рѣшено збрвати всякѣ зносины зъ „Буковиною“. — Ажь отсе на сегорбчныхъ зборахъ зъ ініціативы тов. І. Партицкого зборы ухвалили одноголосно — поручити новому выдѣлови вдновити зносины зъ „обществомъ русскихъ студентовъ „Буковина“. На зборахъ гостили посолъ д-ръ І. Окуневскій и п. Дзеровичь, членъ „Буковины“; оба они взяли живу участь въ дискусіи надъ повышшимъ внесеньемъ и оба за нимъ промовляли.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ пбвъ годины по выѣздѣ царевича выѣхавъ цѣсарь до Ґеделье и перебуде тамъ двѣ недѣлѣ. Вчера приѣхали туды такожь кн. Леопольдъ баварскій и княг. Ґізела а нинѣ мають ще приѣхати архикн. Сальваторъ зъ архикн. Валеріею.

По пятиденнбй перервѣ розпочала ческа комісія угодова дальше свои наради надъ проектомъ роздѣлу рады культуры краевои, але тѣ наради идуть такъ пенаво, що имъ кбнця не видно. Молодо-Чехи старають ся всякими силами спинити ухвалы и ставлять всѣлякій можливѣ поправки та внесеня, щобы лишь богато говорити и проволѣкати наради; буває такъ, що на однбмъ засѣданю, котре треває кблька годинъ, передискутуе ся лишь оденъ параґрафъ. На онодашнбмъ засѣданю поставивъ референтъ кн. Лобковичь окремый §. 22., котрый мае такъ звучати: Предсѣдатель краевои рады культуры мае верховный надзбръ надъ веденьемъ дѣлъ въ секціи, не нарушаючи самостбйности секціи, о скбльо она есть установлена симъ закономъ. Проектъ сей принято по довгбй дебатѣ а послы Герольдъ и Кучера заповѣли вотумъ меншости.

Новый буковиньскій выдѣлъ краевый вже уконституовавъ ся и назначивъ делегатами до краевои рады шкбльнои своихъ членівъ Стирцея и Реннея. Черновецка Gaz. Polska доносить, що Ренней въ наслѣдокъ якихсь позакулісовыхъ умовъ мае выступити зъ выдѣлу а на его мѣсце выбере соймъ знова бар. Мустацу, котрый вдтакъ вбйде и до краевои рады шкбльнои на мѣсце Реннея. До куратории школы ґрономічнои делегбвано Стефана Стефановича.

Въ буковиньскбмъ соймѣ поставивъ пос. Ант. Кохановскій внесенье о примусовбй асекурации и домагавъ ся, щобы способъ переведеня его проекту полишено выдѣлови краевому а пбдъ взглядомъ формальнымъ щобы его внесенье вдослано до комісіи адміністраційнои. Внесенье принято. Пос. Гормузакій поставивъ внесенье въ справѣ полученя Буковины зъ Семиградомъ зелѣзницями; и се внесенье вдослано до комісіи адміністраційнои. До комісіи ловецкои для внесеня пос. Абрагамовича въ справѣ закона ловецкого выбрано послбвъ: Абрагамовича, Мустацу, Пигуляка, Зотту и Фльондора.

Въ соймѣ шлескбмъ поставлено нагле внесенье въ справѣ змѣны краевои ординации выборчои а то въ тбй цѣли, щобы збльшити число членівъ выдѣлу краевого зъ чотирохъ на пять. Шесть послбвъ славяньскихъ, Поляки и Чехи, домагали ся, щобы надъ симъ внесеньемъ перейти до порядку дневного и выйшли вдтакъ зъ салѣ.

Въ дальматиньскбмъ соймѣ поставивъ пос. Клячь внесенье, щобы правительство завело въ школахъ середныхъ хорватскій языкъ яко выкладовый замѣсть італіяньского. Внесенье то пбдперли послы Сарчичь и Бужеличь а особливо еп. Мавпасъ и автономісты. Пять автономістівъ выйшло зъ салѣ. Внесенье Клячча принято вдтакъ 33 голосами противъ одного.

Въ міністерствѣ торговлѣ розпочались вже наради знатокбвъ надъ справами, що вдносять ся до заключеня торговельнои угоды. На разѣ покликано 12 репрезентантівъ 12 фірмъ промыслу ткацкого.

Президентъ палаты послбвъ д-ръ Смолька обходивъ онодгы у Львовѣ 80-тѣ роковины своихъ уродинъ. Зъ сеи нагоды прислали ему ґратуляціи президентъ міністрбвъ гр. Таффе, нѣмецко-ческій послы до рады державнои и

нѣмецкій та славяньскій послы и ческого сойму.

На вчерашнôмъ засѣданю долѣшно-австрійского сойму вела ся жива дебата надъ справою основаня краевого заведеня асекураційного. Антісеміты выступили були дуже остро противъ приватныхъ товариствъ асекураційныхъ, доказуючи, що они высокими преміями вызискують селянъ. Думба домагавъ ся заведеня въ кождôмъ краю заведень примусовои асекурации бôдъ огню и граду и доказувавъ, що заведеня тй не повинній оставатись въ рукахъ людей приватныхъ. Остаточно ухваливъ соймъ, щобы выдѣлъ краевый предложивъ на найблизшôй сесіи проектъ закона о примусовôй асекурації краевôй.

Пôдчасъ дебаты въ комісіи для „великого Вѣдня“ надъ §. 57 нового статута громадского, въ котрôмъ говорить ся о веденю нарадъ въ радѣ громадскôй и о власти дисциплінарнôй предсѣдателя, заявивъ намѣстникъ, що правительство уважало за бôдповѣдне заострити приписы, бо въ послѣдныхъ часахъ почавъ проявляти ся не лишь въ вѣденьскôй радѣ громадскôй, але взагалѣ у всѣхъ парляментарныхъ тѣлахъ дуже острый тонъ; въ наслѣдокъ того выдав ся на часѣ надати предсѣдателеви бôльшу власть дисциплінарну. Правительство розважало вже и то, чи въ виду повтаряючихъ ся часто бурливыхъ сценъ и опозиціи противъ дисциплінарнои власти предсѣдателя не треба бы розвязати вѣденьску раду громадску и бôдкликати ся до населеня. Не есть выключеным, що коли тавй сцены повторать ся, то правительство займе ся на серіо справою розвязаня рады громадскои.

——

Въ четверъ въ полудне привѣхавъ нѣмецкій канцлеръ Капріві до Міляна, де его на двôрци повитавъ Кріспі, префектъ и директоръ поліціи. Оба сй мужѣ державнй побачились теперь першій разъ и высказали собѣ взаимно радôсть зъ того, що познакомили ся. Вчера о 11 год. конферували они зъ собою а опôсля выѣхавъ Капріві до Монцы до короля Гумберта.

——

„День“ доносить, що незадовго буде заведене въ Россіи міністерство рôльництва. Комітетъ міністрôвъ высказавъ ся за тымъ а справа мае теперь рѣшити ся въ радѣ державнôй, котра ще передъ Рôздвомъ буде о тôмъ радити.

Центральный комітетъ статистычный выготовивъ справозданье о выконуваню повинности войсковои въ Россіи а зъ него показуѣсь, що найбôльше нездôбныхъ до службы войсковои въ Россіи есть въ Царствѣ польскôмъ. Показалось, що тамъ на загальне число обовязаныхъ до службы войсковои треба було за-для нездôбности увôльнити $^1/_5$ а въ декотрыхъ губерніяхъ навѣть $^3/_{10}$ процентъ. Въ наслѣдокъ того делеґовано окрему комісію котра мае розслѣдити причины сего объяву и вдати якъ найскорше о тôмъ справу.

Помôчника ґен. ґубернатора Гурка ґенерала кавалеріи ґр. Муссинъ-Пушкина именовано командантомъ Одеского округа военного и бôнъ мае вже сими днями туды выѣхати.

О Загальныхъ Зборахъ „Народнои Торговлѣ“

зъ котрыхъ мы подали зовсѣмъ обективне справозданье и навязали кôлька найсправедливѣйшихъ замѣтокъ — заговоривъ вчера и орґанъ тыхъ „интриґантôвъ“, що то мы про нихъ згадували въ справозданю изъ зборôвъ.

Орґанъ „интриґантôвъ“ очевидно мусить бѣситись, що интриґа не удалась — то й выливае свою жовчь и на бôльшôсть совѣстныхъ членôвъ товариства, котрй не допустили до скомпромітованя товариства передъ рускимъ народомъ и передъ чужими людьми та й до тяжкого пошкодженя самôй институціи, — выливае свою жовчь и на нашь дневникъ, прозываючи его орґаномъ якогось „рептильного фонда“, и краевои рады шкôльнои. Але про напасть на насъ згадуемо тôлько мимоходомъ, — зô всѣхъ такихъ клеветъ мы собѣ нѣчого не робимо, — а звернемось до самои рѣчи, до зборôвъ „Народнои Торговлѣ“.

Се фактъ и того факту нѣхто зъ „интриґантôвъ“ не заперечить, що народовцѣ заздалегôдь перед заг. зборами предложили другôй сторонѣ компромісъ въ такій способôъ, щобы до совѣта управляючого выбрати по половинѣ — по 5 членôвъ, якихъ кожда сторона собѣ выбере. Противна сторона на те не згодилась, мимо того, що народовцѣ дуже щиро стояли за такою полагодою.

Дальше есть фактомъ, що народовцѣ, поôдказѣ зъ противнои стороны, хочь могли уложити листу зъ самыхъ народовцѣвъ, того не учинили, а взяли до своєи листы всѣхъ трехъ директорôвъ (межи котрыми ажь два т. є. пп. Ничай и Держко не суть народовцами), — тымчасомъ противна сторона не взяла до своєи листы анѣ одного народовця, выкинула навѣть много-заслуженыхъ для „Народнои Торговлѣ“ директора Василя Нагôрного и предсѣдателя управляючого совѣта о. Е. Дудкевича! Тутъ заразъ видко: по чиёй сторонѣ було почутье добра и розвою институціи, а по чиёй безголова интриґа?!

Орґанъ „интриґантôвъ“, щобы замазати сей поганый поступокъ своєи стороны, допускаѣсь лжи въ живй очи, кажучи, нѣбы-то его сторона — ажь якъ побачила на зборѣ печатань картки народовцѣвъ, „составила на скорости другую листу кандидатовъ и голосовала на таковую“. Кажемо, есть се ложь, бо листа „интриґантôвъ“ була выґектоґрафована передъ зборами и вже при входѣ до салѣ роздано єи спровадженымъ изъ Золочѣвщины та Перемышлянщины Захарчукамъ, Бѣлорускимъ e tutti quanti. Листа-жь народовцѣвъ стала звѣстною въ сали ажь передъ самымъ голосованьемъ.

Дальше фактомъ есть, що на листу народовцѣвъ голосували всѣ поважнѣйшй члены зô Львова и зъ провінціи, кôлькохъ членôвъ сойму краевого и поважнй мѣщане, а на листу „интриґантôвъ“ голосували авторы єи, дальше селяне зъ Золочѣвщины та Перемышлянщины (мѣжь тыми деякй нетверезй — и се дуже прикро вражало всѣхъ приятелѣвъ народу), а наконець пару крилошанъ. Зъ стороны т. зв. „твердои“ партіи усунули ся и не прийшли на зборы поважнй особы, не явивъ ся анѣ одинъ ихъ посолъ, бо не радй були брати на себе одвѣчальности за таке поступованье кліки, котра нинѣ — на жаль — взяла верхъ въ партіи т. зв. „твердыхъ“ у Львовѣ и, явно выступаючи яко москвофільска, въ заслѣпленю своёмъ не знае границь своимъ безголовымъ розгонамъ. По зборахъ „Нар. Торговлѣ“ поважнѣйшй люде зъ партіи „твердои“ величали народовцѣвъ за тактъ, якій проявили, выбираючи совѣтъ зъ особъ всякихъ партій и пересвѣдчень, хочь еще пôдчасъ самыхъ зборôвъ, — ôдплачуючи, якъ то Полякъ каже, piękniem za nadobne — могли були, бачучи себе въ бôльшости, выкинути зъ листы всѣхъ кандидатôвъ зъ противнои стороны.

„Интриґанты“ зъ мѣжь партіи т. зв. „твердои“ спекулювали на спровадженье селянъ — приятелѣвъ своихъ à la Книшь — и були певнй, що при помочи тыхъ селянъ они, якъ хвалились „выкурять“ народовцѣвъ зъ „Народнои Торговлѣ“. Але спекуляція имъ не удалась, бо зновъ поважнѣйшй львôвскй члены зъ партіи „твердои“ не хотѣли датись ужити за средство до такои нецатріотичнои та нечистои цѣли — и не пôдперли ихъ, навѣть не прийшли на зборы.

Отсе нехай буде сказано у ôдповѣдь орґанонови „интриґантôвъ“ изъ зборôвъ „Народнои Торговлѣ“. Орґанъ той, щобы покрыти „посрамленіе“ интриґи, выѣздить, по своему звычаю, зъ Польщею, и зъ Драгомановомъ, и зъ церквою, и зъ радою шкôльною, — якъ коли-бъ усе то мало яку звязь зъ „Народною Торговлею“... Отъ „говорила небôжечка до самои смерти“... Въ „Народнôй Торговли“ прецѣнь не йде анѣ о Польщу, анѣ о Драгоманова, анѣ о раду шкôльну, але о зґôдну, совѣстну и розумну управу. Коли се буде, то й червѣ оно выйде на користь. А мы есьмо того пересвѣдчня, що „твердй“ пп. Ничай и Держко, увôйшовши до нового совѣта „Народнои Торговлѣ“ зъ выбору народовцѣвъ, такъ само щиро, якъ и п. Нагôрный, будуть трудитись для институціи, якъ трудились въ першôмъ шестилѣтю. Того мы певнй, тымъ бôльше, що институція „Народныхъ Торговель“ справдѣ потребуе деякихъ важныхъ реформъ, а новый совѣтъ мае передъ собою важну задачу реформы тй перевести.

НОВИНКИ.

— **Експедиція нашои ґазеты** звертае увагу Впв. читателѣвъ нашихъ, що непотрѣбно реклямують число 233, котре за-для конфіскаты выйшло разомъ зъ ч. 234 и тому всякй реклямаціи тогожь числа не можуть бути увзгляднень.

— **Передвыборчй зборы въ Перемышли.** Gazeta Przem. ka доносить: „Д. 31 жовтня ôдбули ся въ салях Рускои Бесѣды“ передвыборчй зборы, на котрыхъ одноголосно поставлено кандидатомъ на посла до сойму краевого о. Теофиля Дмоховского, пароха зъ Яксманичъ. Вôзваный, щобы зазначивъ свое політичне пересвѣдченье, выголосивъ о. Дмоховскій бесѣду и подавъ коротко свôй поглядъ на справы політичнй и економічай краю. Зазначивъ, що есть Русиномъ, що Полякôвъ уважае братнымъ народомъ, щобы лише, руководячись справедливостію, пôдпирали справедливй домаганя Русинôвъ. Зазначивъ, що есть демократомъ въ цѣлôмъ того слова значеню, и мае пересвѣдченье, що стоячи лишь на грунтѣ чисто народнôмъ можна причинити ся до пôднесеня добробыту въ краю. Характеристичный бувъ той уступъ, де кандидатъ зазначивъ, що не годить ся зъ деякими поглядами рускихъ послôвъ, н. пр. д ра Короля, котрый торôкъ выступивъ противъ субвенціи ветеранамъ зъ 1831 р., а голосувавъ бы въ соймѣ за субвенцією; натомѣстъ енерґічно опиравъ бы ся протеґованю Єзунтôвъ и Змартвыхвстанцѣвъ, котрй сѣють лише незгоду межи Русинами и Поляками.“ — Подаемо се зъ обовязку дневникарского за Gazet-ою Przemysk ою, бо наша редакція доси ще вѣсти изъ сего передвыборчого зброу не одержала. Додамо ще, що Gazeta Przemyska пôдъ конець констатуе, що кн. Адамъ Сапѣга, якъ говорять, мандатъ прийме, если его на ново выберуть.

— **Руска мова перешкодою въ занятю наданои посады.** При сегорôчнôмъ обсаджуваню посады катихитôвъ при школахъ народныхъ и выдѣловыхъ надано мѣжь иншими посаду катихита при женьскôй школѣ выдѣловôй въ Тернополи о. Вацикови. О. катихитъ, маючи декретъ въ рукахъ, прийшовъ представити ся директорови згаданои школы и якъ пристало на рускаго священика представивъ ся ёму по руски. Панъ директоръ ôднёсъ ся заразъ по представленю зъ жалобою до инспектора окружного, що новоименованый о. катихитъ есть невôдповѣдный для его школы, бо представивъ ся ему gburowato — значить ся, по руски, коли прецѣ въ его школѣ языкомъ урядовымъ есть языкъ польскій. Заразъ на другій день т. є. 29 жовтня скликавъ п. инспекторъ засѣданье рады шкôльнои окружнои, котра ухвалила внести представленье до краевои рады шкôльнои, щобы та признала первѣстну обсаду неважною и розписала новый конкурсъ на посаду катихита при женьскôй школѣ выдѣловôй въ Тернополи. Треба тутъ ще и то зазначити, що о. Вацикъ передъ тымъ, закимъ его осудивъ и оцѣнивъ премудрый директоръ тернопôльскій, не мавъ ще анѣ однои лекціи въ школѣ, бо розпочавъ учити ажь 4 падолиста, та й то, що п. директоръ зажуривъ ся, якъ буде о. катихитъ розмавляти не зъ дѣтьми, а зъ — панями учительками, зъ котрыхъ жадна(!) по руски не умѣе. Фактъ не потребуе коментаря.

— **Краева рада шкôльна** порѣшила на своихъ засѣданяхъ 28 жовтня и 3 надолиста отсй важнѣйшй справы: Порѣшено засадничй постановы щодо нагляду чистоты и порядку въ школахъ середныхъ; — зачислити „Obrazy do nauki z poglądu выданй польскимъ товариствомъ педаґоґічнымъ мѣжь средства дозволень до ужитку шкôльного; — приняти до вѣдомости справозданье люстраційне инспектора д-ра Людомила Ґермана и затвердити ôдповѣднй внесеня; — переобразувати 3-кл. школу народну въ Замарстиновѣ на чотироклясову, одноклясову въ Городници на двоклясову, філіяльну школу въ Рипянцѣ, пов. калуского; — именувати Ад. Петера помôчнымъ учителемъ для науки спѣву въ женьскôй семінаріи учительскôй у Львовѣ, о. Иларія Вацика заступникомъ катихита въ IV ґімназіи у Львовѣ, Христ. Петера суплентомъ въ ясельскôй ґімназіи; — поручити наглядъ шкôлъ округа золочѣвского тымчасово инспекторови зъ Камѣнки, Ив Маринякови, а до помочи въ полагоджуваню бѣжучихъ аґендъ дидактично-педаґоґічныхъ вôзвати члена окружнои рады шкôльнои Фр. Иравта; — поручити науку ґімнастики въ золочôвскôй ґімназіи Юл. Костецкому; — затвердити въ званю учительскôмъ д-ра Алекс. Юґана катихитомъ въ ґімназіи Франць Іосифа у Львовѣ; — затвердити выбôръ членôвъ до окружныхъ радъ шкôльныхъ: о. Іосифа Яюса и кс. Зен. Любоменского въ Сокали, а Вол. Тхуржницкого и Юл. Вайсіґа въ Самборѣ; —вызначити Еман. Дворского, директора ярослâвскои ґімназіи, на другого представителя звания учи-учительского до окружнои рады шкôльнои въ Ярославли.

— **Въ громадѣ Княгининѣ** пôдъ самымъ Станіславовомъ уже ôдъ девятьохъ лѣтъ начальникуе жидъ Абрумъ Фаликъ. Про господарку того brata mojeżeszowego wyznania богато далось бы писати, але найбôльше розходить ся намъ теперь о касу громадску, котра повстала зъ христіяньского майна (изъ ґрунту проданого пôдъ Львôвско-Черновецку зелѣзницю). Касою тою заряджуе Абрумъ Фаликъ, а христіяне-громадяне не можуть нажалуватись на той зарядъ, бо зъ касы користаютъ майже самй жиды. Радній-христіяне удались черезъ посла Гурика до выдѣлу краевого зъ просьбою, щобы зъ выдѣлу краевого прислано делеґата для переведеня сконтра касы и взагалѣ розслѣдженя господарки жидôвскои въ громадѣ. Довѣдуемо ся, що въ наслѣдокъ тои просьбы выѣхавъ въ четверъ сего тыждня сов. Михальчевскій до Княгинина. Не сумнѣваемось, що сов. Михальчевскій розслѣдить докладно цѣлу жидôвску господарку. [Такй самй розслѣды здались бы въ повѣтѣ станіславôвскôмъ ще и въ кôлькохъ инчихъ громадахъ, особливо-жь въ Єзуполи и въ Залуквѣ, де вôйтують два Мацкевичѣ зъ своими писарями.]

— **Громада Сваричѣвъ** въ долиньскôмъ повѣтѣ закупила 300 морґôвъ грунту ôдъ наслѣдникôвъ бл. п. Гопена, властителя Сваричева, за 12.000 зр. Громада 4.000 зр. зложила заразъ, а решту зобовязала ся заплатити до 1 мая 1891 р. (пôдъ загрозою, що коли-бъ не заплатила, завдатесъ пропаде). Довѣдуемо ся въ тôй справѣ, що выдѣлъ повѣтовый якось не пôдпирае громады въ тôмъ добрôмъ для неи дѣлѣ, а де-що заряджене выдѣломъ навѣть шкодить громадѣ (н. п. усуненье безъ причины вôйта, котрый се дѣло почавъ, а поставленье на его мѣсце заступника вôйта, котрый дѣлае не на користь громады). Годилось бы, щобы хто зъ людей, докладно обôзнаныхъ изъ справою, рѣчь сю близше пояснивъ.

— **Зъ Пѣстиня пишуть намъ:** У насъ выборы до рады громадскои ще не переведенй, хотяй стара рада уже давно своихъ шѣсть лѣтъ выслужила. (Чи не надслугуе, якъ той злый слуга, що за одинъ рôкъ мусѣвъ служити два роки?!) У насъ давно вже говорять про суспензію тутешного начальника громадского ц. к. староствомъ косôвскимъ, але, бачите, зъ Косова до насъ чотири милѣ, то треба богато часу, поки суспензія дôйде на мѣсце... А вже и безъ суспензіи сей начальникъ не повиненъ бы урядувати, але що-жь? — у насъ село велике, то, бачите, й не такъ легко зладити листу выборчу... Мы всѣ нетерпѣливо выжидаемо выготовленя листы выборчои та вызначеня дня выборôвъ — и на сёмъ мѣсци удаемо ся зъ просьбою туда, де належить, щобы вплынули на приспѣшенье выборôвъ и тымъ насъ — занадто вже довго терпѣливыхъ — заспокоили...

— **Въ справозданю зъ Загальныхъ зборôвъ „Народнои Торговлѣ“** зайшла похибка, бо пропущено одного члена ново выбраного совѣта. И такъ выбраный членомъ совѣта, крôмъ наведеныхъ, що й п. Михайло Спожарскій, переплетникъ, 106 голосами.

— **Въ мѣстѣ Дрогобичи** въ головнôй трафіцѣ нѣколи не можна дôстати рускихъ почтовыхъ друксортôвъ. Интересованй повинній внести жалобу до ц. к. Дирекціи почтъ у Львовѣ.

— **Славно!** Кôлькохъ господарѣвъ зъ Пасѣчнои дôстали вôзванье зъ суду въ Станіславовѣ на день 7 н. ст. падолиста с. р. Дивно имъ то выдало ся, тожь пôйшли до начальника громады о пораду, а той прибивъ на вôзваню громадску печатку и ôдписавъ: „Звертае ся Свѣтлому судови зъ повѣдомленьемъ, що д. 7. с. м. есть руске свято Димитра“. Судъ, розумѣесь, принявъ то до вѣдомости и вызначивъ иншій термінъ, уважаючи ся за невинного черезъ те, що въ польскихъ календаряхъ се свято не зазначене червоными буквами.

— **Про смерть бл. п. Кузина** питомця рускои семинаріи духовнои, довѣдуемось зъ компетентнои стороны, що ôнъ померъ не въ наслѣдокъ недуги жолудковои а въ наслѣдокъ острого запаленя оболоны кишковои (peritonitis).

— **Испыты писемній** пôдъ наглядомъ (клявзуровй) для кандидатôвъ званя учительского шкôлъ ґімназіяльныхъ и реальныхъ зачнуть ся въ университетѣ львôвскôмъ 28 падолиста 1890 р. а ôдтакъ послѣдують испыты устній.

— **Ґімназію въ Сяноцѣ** замкнуло староство на разѣ до 10 н. ст. падолиста зъ причины що въ будынку ґімназіяльнôмъ появивъ ся кôръ и діфтерія. Двое дѣтей директора ґімназіяльного занедужали на тй недуги. Дальшй зарядженя выдасть краева рада шкôльна.

— **Про шкôльництво въ Борщѣвскôмъ** пишуть намъ зъ-вôдтамъ: Ъдучи зъ мѣсточка Кудринець (де, мимоходомъ пôднесу зъ признаньемъ, на почтѣ п. Горбачевскій поставивъ руску напись „Ц. к. урядъ почтовый“), бачивъ я по дорозѣ въ Залѣсю, Нѣврѣ, Турильчу, Иванковѣ та Бурдякôвцяхъ красній новй школы. Заслуга то въ першôмъ рядѣ громадъ та учителѣвъ, а потôмъ и инспектора Костецкого. То тôлько зле ôдбиває, що — кромѣ въ Бурдякôвцяхъ — побудовано школы коло коршемъ. Найвôдповѣднѣйше було бы будувати школу коло церкви... Въ окрузѣ борщѣвскôмъ мае объѣздити школы краевый инспекторъ Днѣстрянскій. Онъ певно зверне увагу на тяжку працю бѣдныхъ учителѣвъ. Ажь сумъ побирае: кôлько то муки, кôлько грыжѣ одному учителеви учити 150—300 дѣтей и то ще въ шѣстьохъ ôддѣлахъ! Кôлько то часу и муки треба, закимъ обтесати зъ грубшого тыхъ 50—60 дѣтей, що то першій разъ приходять до школы, або кôлько то треба часу, щобы привчити дѣтей говорити по польски! [розумѣесь: то властиво по закону не повинно бути! — *Ред.*] А ту плянъ каже: се и то мусить бути взяте! Орґанізаціи и ще разъ орґанізаціи — отъ чого потребують нашй школы народній по селахъ. А вже найважнѣйше, щобы по громадахъ бôльшихъ було бодай по двохъ учителѣвъ. Треба мати зглядъ на ихъ здоровлье та на ихъ родины. Не бракъ уже учителѣвъ, котрй щиро трудять ся на нивѣ просвѣты народу. Тôлько жаль, що по селахъ мало де подыбати читальню. А безъ того школярь, скôнчивши школу, по-найбôльше забувае то, чого навчивъ ся въ школѣ...

— **Зъ Выбранôвки пишуть намъ:** Дня 5 с. м. затревожилось цѣле мѣсточко Выбранôвка въ бобрецкôмъ повѣтѣ убійствомъ, котрого зъ бѣлый день доконали на Иванѣ Березовскôмъ его рôдный батько Микола, мачоха Гаська и сынъ ёи и Миколы — Василь. Иванъ Березовскій бувъ сильнымъ паробкомъ и робивъ що день при зелѣзници, при такъ зв. партіяхъ. Дôставши тыждневу заплату ôнъ звычайно ôддававъ мачосѣ чи батькови половину зарôбку а другу половину лишавъ собѣ, щобы при лихôмъ харчи мачохи купити хлѣба и горѣвки, або, якъ примѣромъ въ недѣлю, порядно выпити. О сей зароботокъ ишла все сварка межи Иваномъ а его мачохою и батькомъ, котрй такожь любили добре выпити. Такъ и того дня Иванъ, прийшовши на полуденокъ до дому, заставъ обоє сильно пяныхъ — особливо батько мавъ бути просто безъ памяти. Коли-жь Иванъ казавъ собѣ дати ѣсти, тогдѣ зачали обоє его лаяти, а молодшій его братъ Василь прискочивъ до него и мавъ его такъ сильно ударити каменемъ въ голову, що той поваливъ ся на землю. Заразъ прискочили всѣ троє и такъ довго его били, чимъ попало, доки ôнъ не згибъ. На вѣсть о сёмъ убійствѣ прийшли зъ тутешнои стации жандармы и взяли старыхъ пôдъ варту, а Василь десь утѣкъ. Завтра мае приѣхати сюда судова комісія. — Сумный сей выпадокъ есть — якъ кажуть — першій въ Выбранôвцѣ, але не можна цѣлкомъ ему дивувати ся, бо ту пануе доси нечувана темнота, піяньство и нужда. Ôдъ знесеня панщины нѣхто не подумавъ надъ симъ народомъ трудити ся: старенькій священикъ не здужае, школа заведена ôдъ 11 лѣтъ, мѣняла завсѣгды учителѣвъ, чит льнѣ анѣ слѣду — властиве мѣсточко зложене зъ самыхъ жидôвъ, зелѣзница иде черезъ Выбранôвку, — всѣ тй обставины зложили ся якъразъ на крайну темноту и неморальнôсть людей. Дивувати ся ще треба, що повышій выпадокъ есть тутъ першимъ! — *Л. С.*

— **Звертаемо увагу** на анонсъ п. Михайла Спожарского, переплетника, котрый справдѣ своими выробами переплетничими станувъ на рôвни зъ такимижь выробами заграничными.

— **Въ Читальни науковôй у Львовѣ** (Ринокъ 43) выголосить въ суботу, 8 н. ст. падолиста о 7-ôй год. вечеромъ п. Стефанъ Пôдковичь ôдчитъ: Зъ сучаснои нѣмецкои драмы. Зудерманнъ: „Честь“, драма въ 4 актахъ.

— **Нещаслива пригода.** Зъ Космача доносять намъ, що тамъ дня 20 н. ст. жовтня млыньске колесо хватило Юрія Палѣйчука, господаря и мелника, коли ôнъ его смарувавъ, и въ однôй хвили задушило на смерть. Мещастный погибъ въ 32-ômъ роцѣ житя, полишивши жѣнку и трôйко малыхъ дѣтей.

—— **Дробній вѣсти.** Громада Вовчухи, пов. городецкого, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — До Бразиліи выслала редакція Kurjer-a Warsz. свого дописувателя Адольфа Диґасиньского, звѣстного писателя, щобы розслѣдивъ вызискъ еміґрантôвъ зô стороны аґентôвъ. — Наслѣдникомъ пок. Новицкого въ краковскôмъ университетѣ мае бути проф. Вжесьневскій зъ Варшавы. — Село Батятичѣ, котре до 300 лѣтъ було власностію родины Папарôвъ, продала теперѣшна дѣдичка п-а Ангелина Папара за 65.000 зр. Швайванови и Вольфови Вайсови.

Наука, штука и література.

— **Календарь „Зеркала“ на рôкъ 1891** появивъ ся сими днями въ гарнôмъ выданю. Весь змѣстъ его гумористичный, почавши ôдъ першои стороны до послѣднои. Календарь астрономічный заповѣдае мѣжь иншимъ, що „въ 1891 роцѣ сонце затымить ся два разы: разъ, коли гляне на автономічну господарку галицку, а другій разъ, якъ прийдуть выборы до рады державнои“. „Патрономъ Галичины буде въ 1891 роцѣ Михаилъ (Бобжиньскій?,) ôдпоручникъ станьчикôвъ.“ Календарь церковный заповѣдае „пôстъ великій кождого тыжня ôдъ понедѣлка рано до недѣлѣ вечеромъ“. При кождôмъ мѣсяци поставленый есть въ горѣ ôдповѣдный стишокъ гумористичный а зъ боку „Погода и рады господарскй“. Для примѣру наведемо мѣсяць „Сѣчень“. Въ горѣ стишокъ:

Въ сѣчни се дивно:
Що досыть — зимно!
Але за те люде балѣ справляють,
Молодй въ танци ся огрѣвають,
А старй знову зô страху прѣють,
Бо морозъ, а грошѣ страшно топнѣють...
Ще якъ св. Антôнъ изъ Аѳтанасомъ

Дарують паннѣ „кібіца“ часомъ,
То оплатить ся взяти що й въ Герша,
Щобъ чимъ скорше була отъ заповѣдь перша!
(Друга и третя може бути и въ лютомъ.)

А зъ боку въ рубрицѣ „Погода и рады господарскій“ читаємо: „Зъ початкомъ Сѣчня градъ.. желаній! Пôзнѣйше може бути снѣгъ, а навѣть морозъ. Непорадно просто садити бульбу а особливо фасолю. За те вôльно продавати збôже, єсли хто на пни не продавъ, и позичати грошѣ на забавы, єсли хто позичить, бо морозъ не має вплыву на тее. Въ сѣчни, якъ и пôзнѣйше, сходить звыкло сонце рано, а вечеромъ заходить.“ По части календарскôй наступає часть белетристична — гумористи прозою и стишки. Тутъ стрѣчаємо прозовй творы авторôвъ: не Коцебуе а Комаря, Стефана Пятки, А. Хванька, О. Ф. та Адріяна и дрôбнѣйшй придабашки, — а стихомъ творы авторôвъ В. І. М., Василя Т., Вуйця Влодзя, Залуквича, П. Думки, О. Філяретова, Л Селяньского и Амана Мардохея. Деякй гумористи суть илюстрованй, а безперечно перше мѣсце займає исторія въ шѣстьохъ образкахъ „Пробы зъ порохомъ бездымнымъ“. Впрочôмъ цѣлый Календарь Зеркала выданый дуже старанно и вкусно, а титуловый листъ выйшовъ изъ артистично-літографічного заведеня А. Пшишляка знаменито. Не сумнѣваємось, що Календарь „Зеркала“ — першій въ своѣмъ родѣ — зацѣкавить всю публику руску и всюды стрѣтить щирый приємъ, тымъ бôльше, що цѣна его незвычайно низька — 36 кр

Соймъ краєвый.

XI Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму.
зъ дня 8 н. ст. падолиста 1890 р.

Мѣжь петиціями бôдчитаными на нонѣшнôмъ засѣданю: Руске Товариство педагôгічне на руки пос. Романчука три петиціи: о зниженье лѣтъ служby народнымъ учителямъ, о змѣну въ кр. законѣ шкôльнôмъ зъ 1 сѣчня 1889 артикулôвъ: 11 а), 13 и 15 уст. 5; — выдѣлъ руского Товариства педагôгічного на рукы пос. Ковальского о пôдмогу на цѣли Институту пôдъ покровомъ св. о. Николая.

Пос. Савчакъ вносить, щобы комісія буджетова якъ найскорше здала справу зъ петиціи громады Конюхи, пов. бережаньского, внесенои 28 жовтня о запомогу, бо громада терпить крайну нужду. Принято.

Пос. Телишевскій вносить, щобы комісія шкôльна здала справу ще сеи сесіи соймовои зъ петиціи выдѣлу повѣтового въ Турцѣ о запомогу на будову школы промысловои. Рада повѣтова въ Турцѣ, признаючи вагу такои школы, порѣшила вже дати 10.000 зр. — По поправцѣ пос. Антоневича, щобы сю петицію придѣлити комісіи господарства краєвого, до котрои прилучивъ ся и пос. Телишевскій — соймъ принявъ внесенье.

Пос. Гольдманъ мотивуя свое внесенье: Соймъ взывае правительство, щобы при мужескихъ семінаріяхъ, а въ першôмъ рядѣ при семінаріяхъ у Львовѣ и Краковѣ, заложило курсы вечôрній для образованя кандидатôвъ на учителѣвъ релігіи мойсеевои при школахъ народныхъ. — Жадамъ бравує учителѣвъ релігіи, котрй знали бы фахово свôй предметъ, мали педагôгічне образованье и що найважнѣйше для жидôвъ, щобы володѣли добре языкомъ польскимъ. На се зарадила бы школа рабінôвъ, але то не на часѣ, бо и сферы рѣшаючй суть тому противнй, а такожь и бôльшôсть жидôвъ вносила бы петиція противъ такои школы. Тому на теперь вносить лишь таке зарадче средство на полагодженье сеи важнои справы для поступовыхъ жидôвъ. — Внесенье бôдослано до комісіи шкôльнои.

Кн. Чарторыйскій вносить выбрати одного члена до комісіи шкôльнои на мѣсце недужого пос. Асника.

Пос. Телишевскій мотивуе свое внесенье: Наведенй мною законы и розпорядженье міністерства скарбу мають головно на цѣли, щобы катастеръ грунтовый бувъ згôдный зъ книгою грунтовою. Я не жадаю змѣны сихъ законôвъ, бо они дуже важнй, але лишь хочу, щобы обовязокъ, якій они накладають, не бувъ такъ коштовный для сторôнъ. На се годять ся не лишь стороны але и всѣ правники. Процедеръ при тыхъ змѣнахъ есть теперь дуже довгій. Геометръ сконтатувавши змѣны, бôдносить ся до суду, а сей ажь доперва повѣдомляе стороны. та зачинають ся тяганины на термины. А цѣла та процедура такъ коштовна, що неразъ не варта того грунту, о котрый розходять ся. Я се знаю зъ моѣи власнои практики. Неразъ селянинъ охотно зрѣкъ бы ся сеи парцелѣ, щобы лишь не платити коштôвъ, що такъ значно зросли. А коли вде о парцелю зъ грунту домінікального, то вже не можна формально выдержати нѣ коштôвъ нѣ дôйти до якогось ладу. Тому и не повиннй покутувати теперь за сей ладъ стороны, а лишь орґаны, котрй заводили книги грунтовй. — Внесенье бôдослано до комісіи празничои.

При доповняючôмъ выборѣ трехъ членôвъ до комісіи податковои выбранй послы: Фрухтманъ, Стадницкій Стан. и Вікторъ.

Справозданье выдѣлу краєвого въ предметѣ удѣленя концесіи на побôръ мытничахъ оплатъ: радамъ повѣтовымъ: въ Борщевѣ на дорозѣ повѣтовôй Устье епископске-Озераны, въ Товмачи бôдъ моста на рѣцѣ Стриганцѣ, въ Надвôрнôй бôдъ моста на Прутѣ, въ Бучачи на дорозѣ повѣтовôй Бучачь-Потôкъ золотый, въ Бродахъ на дорозѣ повѣтовôй Броды-Залôзцѣ; — на удержанье громадскои дороги Гаймалôвъ-Тлусте; — громадѣ въ Букачôвцяхъ бôдъ мосту на Свержѣ, обшарови двôрскому спôльно зъ громадою въ Рудавѣ бôдъ мостôвъ на Любачôвцѣ и Потоку; обшарамъ двôрскимъ: у Высоцку бôдъ перевозу черезъ Сянъ, въ Ульвôвку бôдъ перевозу на Бузѣ. — Соймъ ухваливъ дотычнй законы.

При дальшôй розправѣ надъ вериѳікаціею выбору Фр. Ґиджейовича замѣсть Петруского обнявъ справозданье членъ выдѣлу Верещинскій.

Комісарь правительственный, гр. Лось, забравъ голосъ: Пос. Король сильно заатакувавъ урядниковъ правительственныхъ. Можна бы гадати, що правительство не перевело нѣякихъ доходженъ въ справѣ тыхъ надужитъ, а противно, переслухано начальникôвъ громадъ и они заявили, що пôдъ присягою заперечуть всѣмъ закиненымъ надужитямъ; констатую, що комісія выборча заявила, що поведенье урядникôвъ староства при выборахъ було тактовне; констатую, що священики оо. Гавришкевичь, Данилевичь, Должицкій и Гриневецкій, пôдписанй на протестахъ, не подали нѣчого иншого, крôмъ того, що одинъ жадъ выдеръ карту легітимаційну о. Гриневецкому. Заразомъ заявляю, що если бы соймъ уважавъ, що переведенй слѣдства були недостаточнй, то правительство готове ще разъ перевести слѣдство. але заразомъ треба додати, що практикантъ Вѣнцковскій померъ заразъ по выборахъ въ липни 1889 р. а староста померъ въ мартѣ с. р. Закидъ, мовь бы не переслухано всѣхъ свѣдкôвъ, наведеныхъ въ протестахъ ухваляе ся тымъ, що того не вымагае ся пôсля §. 31 ординаціи выборчои. Що староста поручивъ здати справу зъ закидôвъ противъ урядникôвъ тыхъ таки тымъ самымъ урядникамъ — се вже залежить бôдъ особистого погляду на справу — старосты. Мушу такожь бôдповѣсти на кôльва замѣтôвъ въ бесѣдѣ пос. Короля. Хто лѣпше звѣстный въ повѣтѣ, чи п. Ґиджейовичь чи о. Иванъ Костецкій, се може оцѣнити выс. соймъ. Заперечую рѣшучо мовь бы були якй надужитя. Власть войскова не переводила слѣдства въ жандармерію, хочь деинде се лучало ся, бо нѣхто не внѣсъ противъ того жалобы. Заперечую мовь бы намѣстництво выдало якій наказъ що-до выбору Ґиджейовича анѣ устно, анѣ письменно анѣ въ якôй небудь формѣ нѣ въ тôмъ случаю нѣ въ якôмъ иншôмъ. На слова, мовь бы були насильства, нема доказôвъ. Въ цѣлôй бесѣдѣ були лишь инсинуаціи и гіпотезы.

Пос. Ґорайскій старае ся выказати, що Ґиджейовичь одержавъ бôльшôсть. Одтакъ протестуе словамъ пос. Короля, котрый сказавъ, що въ тôй палатѣ не надѣе ся найти справедливости.

Пос. Король: Прошу пояснити, на якôмъ актѣ опираесь справоздавець выдѣлу кр. кажучи, що выборцѣ Журовскій и Слоневскій платили въ р. 1888 податокъ? (Пос. Верещинскій бôдчитуе телеґраму равского староства до намѣстництва.) Одповѣдь комісаря прав. була поверховна; де комісареви староства закинулось фальшованье листы выборчои, тамъ не повинно було староство таки ёму самому давати оправдуватись. Члены комісіи выборчои не могли бачити, що дѣялось на мѣстѣ. Тй члены не знали навѣть, що пôдписують на протоколѣ выборчôмъ. Имъ давъ комісарь староства, присутный при выборахъ, пôдписати протоколъ и они пôдписали якъ пр. п. Желеховскій, котрый ажь въ половинѣ выборôвъ явивъ ся. Комісарь переслухуючи пôдписаныхъ на протестѣ поступавъ такъ, що протестуючого зъ пôдъ Угнова, пытавъ его, що дѣялось въ Маґеровѣ, а коли ôнъ не знавъ, реляціонувавъ, що сего свѣдка пôдписали на протестѣ. На такихъ фактахъ опирае ся ôдповѣдь комісаря прав. Президія намѣстництва не повинна ôдкликуватись ажь до сойму, чи зарядити слѣдство, але сама повинна то зробити, и то выдельеґувати урядника, що не бравъ участи въ выборахъ. Доки се не стане ся, мы нѣякимъ заявленямъ зъ крѣсла правительственного не повѣримо. Одтакъ выказуе фактами, що въ заявленю комісаря односторонность и помиманье разячихъ надужить. Заперечити легко, що въ намѣстництва не було Wink у, бо того нема въ актахъ, и мы не можемо подати доказôвъ. Чи треба бôльшого доказу, що було насильство и розбоѣ, якъ лишь то, що выдирають карты а ôд такъ покривдженыхъ арештують? Въ ôдповѣди пос. Ґорайскому: Мы не робимо опозиціи для опозиціи, мы лишь добиваємо ся своихъ правъ. Выказуе але обчисленье выдѣлу що-до бôльшости голосôвъ п. Ґиджейовича. Въ виду, що вже зъ горы порѣшено затвердити выборъ, всякй дальшй выводы то лишь страта часу.

Пос. Скалковскій пересвѣдчивъ ся зъ актôвъ, що не було насильства, лишь аґітація. Ôдчитуе протоколы, якй зложили священики и селяне пôдписанй на протестахъ.

Пос. Антоневичь: Я также выкажу на пôдставѣ актôвъ, що тй выборы цѣлкомъ неважнй. Неправдою суть слова комісаря прав., мовь бы доходженя не выказали надужить. Зôзнаня свѣдкôвъ въ старостве були пôдъ пресією, пôдъ грозьбою присяги. Членъ комісіи выборчои зôзнае, що borbę robili rusicy księża, djaki i bratelniki — а сей членъ сидѣвъ въ сали и не могъ бачати, що дѣялось на мѣстѣ. Такй зôзнаня звольте самй назвати ôдповѣднымъ именемъ — а прецѣ на нихъ опирае ся справозданье выдѣлу кр. и ôдповѣдь комісаря правительственного. [Маршалокъ перебивае бесѣду пос. Антоневича: Вп. посолъ уживае словъ: бандиты, кламство, идіотизмъ, тому пытаю, чи то було звернене до квестіи, котра вела ся въ соймѣ. Пос. Ант.: нѣ. Марш.: Даю отже напôмненье, въ противнôмъ разѣ я му сѣвъ бы ôдобрати голосъ.) Вказуе, що священикôвъ завôзвано до староства на недѣлю рано, щобы складали протоколы въ справѣ выборôвъ. Протесты дотеперь ще не полагоджений Мы въ тысячахъ примѣрниковъ розкиненыхъ по краю дамо цѣкавй доказы, якъ трактовано ту справу.

Пос. Абрагамовичь интерпретуе §. 44 ординаціи выборчои, на котрый пос. Король вказавъ яко не нарушеный при правыборахъ. (Бесѣду перерывають часто послы рускй замѣтками простуючимъ софістичнй выводы пос. Абрагамовича)

Година 3½, пос. Абрагамовичь говорить дальше, а до голосу записаный ще пос. Телишевскій.

НАДÔСЛАНЕ.

[За рубрику „Надôслане“ редакція не бере одвѣчальности на себе.]

Въ письмѣ „Зô Львова“ въ 239 ч. „Дѣла“ приписуе о. И. Костецкій менѣ авторство статьѣ въ 232 ч. „Дѣла“ „Гадки передъ загальными зборами „Народнои Торговлѣ“. Чому именно я маю бути сей *P. IO. Г.*, не знаю, але рѣшучо мушу заперечати повышшому твердженю, бо я не писавъ тои статьѣ. Хочь я въ многôмъ солідаризую ся зъ тымъ, що въ тôй допискѣ высказано, хочь и я есмь того переконаня, що о. Костецкій тамъ наведенй слова на загальныхъ зборахъ „Нар. Торговлѣ“ минувшого року сказавъ [твердити се менѣ годѣ, коли о. К. прилюдно перечить, бо по роцѣ дѣйстно не мôгъ бы я доказати того свѣдками], то однакожь коли-бъ я бувъ авторомъ дописки, я бувъ-бы де що инакше сказавъ.

Насампередъ бувъ бы я не писавъ про споры „партійнй“ въ тôй связи, бо на мôй поглядъ „парафія твердыхъ львôвскихъ“ не є партією рускою, бо она неґуе руску народность. Само собою розумѣе ся, що якъ у усѣхъ народôвъ, такъ и у Русинôвъ партіи бути мусять, и они дѣйстно суть; є у насъ партія консервативна, радикальна, угодова, правительственна и т. д., и се суть партіи того самого народу, бо въ засадѣ признають они всѣ индівідуальну окремѣшность рускаго народу, а тôлько въ справахъ другихъ, чи то економічнои чи просвѣтнои натуры мають они свои рôзнй погляды — якъ пр. у Полякôвъ станьчики, подоляки, демократы и др., хочь въ поодинокихъ питаняхъ навѣть остро противъ себе выступають, але всѣ уважають себе Поляками. Нашй-жь „твердѣйшй львôвскій“ неґують свою народность, они вырѣкають ся ей въ користь другого народу, заперечують ёму правъ особнои народности — а такихъ людей я зовy ренеґатами, запроданцями (сли се роблять за грошѣ або особистй користи) — але не партією, бо чому-жь не зачисляемо пôсля того самого мѣрила и тыхъ людей, що ôдрекли ся своеи народности въ користь народу польского?! [Зъ натискомъ кажу: львôвскихъ „твердыхъ“, бо межи ними а ихъ прихильниками по-за Львовомъ рôзниця великанська, рôзниця, можна сказати, засаднича, а прихильность бôльше изъ-за иншихъ, часто навѣть благородныхъ мотивôвъ, але питаня сеи рôзницѣ, бодай на теперь, не хочу тыкати.]

Дальше бувъ бы я не поминувъ того мотиву, котрый пôдносивъ часто въ совѣтѣ Нар. Торговлѣ, що змѣна статута въ напрямѣ, щобы директоры були постôйными урядниками а не членами совѣта, есть для того важна, що „на тогдѣ выборъ дирекціи не зависѣвъ бы ôдъ хвилевого настрою загальныхъ зборôвъ“: се були бы люде, що мали бы сталый кусень хлѣба на старôсть запевненый и мали бы право до фонду емерітального. А зовсѣмъ инакше працює чоловѣкъ, коли въ своѣмъ заводѣ має забезпеченый бытъ, нѣжь той, хто що пару лѣтъ може побачитись безъ хлѣба, бо такъ загальнымъ зборамъ забагло ся. На тôй змѣнѣ Нар. Торговля мусѣла бы тôлько зыскати. Своею дорогою, незадалый директоръ не бувъ бы вѣчный, его бы можна усунути въ дорозѣ дисціплінарнôй, якъ то усюды водить ся.

Остаточно бувъ бы я певно и не залишивъ пояснити, що ще на мѣсяць передъ загальными зборами звертались народовцѣ, а мѣжь тыми и я, до „партіи твердыхъ“ зъ предложеньемъ компромісу, представляючи щобы для поминеня всѣякихъ сциній, якй торговельному товариству только въ шкоду выйти мусять, згодити ся въ горы на то, що бы до совѣта увôйшло 5 „твердыхъ“ и 5 народовцѣвъ. Въ тôй справѣ велись довшій часъ переговоры, о чôмъ и о. Костецкій добре знае, та остаточно „твердй“ ôдкинули компромісъ, а о. Костецкій также не причинявъ ся до удержаня сего для добра Нар. Торговлѣ конечного компромісу. Правда, „твердй“ въ одвѣтѣ на предложенье компромісу звольнили прихилятись до того, щобы трехъ, а пôзнѣйше чотирохъ народовцѣвъ покласти на листу — але чому-жь не по рôвни?! А остаточно поклали самыхъ „свого закала“.

Якій бувъ результатъ, се рѣчь вѣдома, — а коли-бъ я бувъ писавъ тамтй „Гадки“, то бувъ бы того всего певно не полишивъ.

Гладиловичь.

Телеграмы „Дѣла“.

Парижь 7 падолиста. При дебатѣ буджетовôй заявивъ міністеръ вôйны, що Франція буде въ слѣдуючôмъ роцѣ потребувати лишь 208 міл. фр. на надзвычайнй выдатки войсковй, пôдчасъ коли Нѣмеччина буде потребувати ажь 325 міл. фр. Въ найблизшихъ рокахъ треба буде тй выдатки пôднести ще о 50 міл., але то все потрѣбне для удержаня мира.

Люксембурґъ 7 падолиста. Палата пословъ ухвалила адресу до короля и ôдрочила ся до 15 с. м.

Міляно 8 падолиста. Капріві и Кріспі конферували вчера двѣ годины; нинѣ выѣзджають оба до Монцы на обѣдъ до короля.

Лісбона 8 падолиста. Зачувати, що Анґлія постановила зробити Португаліи деякй концесіи въ Африцѣ.

Ґрацъ 8 падолиста. Ґр. Гартенавъ (кн. Александеръ Батенберґскій) розпочавъ вчера чинну службу, обнявши команду другого баталіону.

Вѣдень 8 падолиста. Комісія для „великого Вѣдня“ ухвалила вчера новый статутъ.

Берлинъ 8 падолиста. Французскому послови Гербетови лучилась на граници немила пригода; на коморѣ хотѣли конче ревідувати его рѣчи хочь ôнъ покликувавъ ся на то, що послы суть вôльнй ôдъ ревізіи. Позаякъ ôнъ не мôгъ выльеґітимувати ся, то рѣчи его мусѣли остати ся на коморѣ.

Занзибаръ 8 падолиста. Вчера оголошено тутъ протекторатъ Анґліи и на палатѣ султаньскôй вывѣшено хоругов анґлійску.

Надôслане.

Д-ръ Кость Левицкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корняктôвъ ч. I., II. поверхъ (Народный Дôмъ.)

Приймає заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступае безплатно.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе ôдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьскôмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякй операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучнй зубы и цѣлй щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, опертй на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякй недуги ушнй.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ жерелъ пôдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пôдъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV томахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати ся въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр.; пôдписка на оденъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр.; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 3703 1—15

Иларіонъ Гмитрикъ
катихитъ ґімназіи въ Самборѣ.

Чому правдивй
якорнй коробки зъ камѣнчиками до будовы
такъ улюблени? Бо они не такъ якъ иншй забавки стають ся безъ вартости вже по кôлькохъ дняхъ, але заховують для дѣтей на многй роки дуже интересне и поучаюче занятье, и що они зô взгляду на тревалôсть суть найдешевшою забавкою. Бо ôдтакъ и родичамъ подають они приємну розрывку справдѣ прегарными видами и що кожда коробка може бути доповнена. Хто не хоче тяжко обманутись при купнѣ безвартôстныхъ пôдроблень, сей няй ôдкине кожду коробку безъ нашои фірмы и марки фабричнои „червоный якоръ“ яко фальшиву Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно.
Ф Ад. Ріхтеръ & Комп, Вѣдень,
Nibelungengasse 4.

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депонованую.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску универсальну масть домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджуе чищенье, грануляцію и загоенье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлае уемирающо и розкладае бôль. 3700 2—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депонованую.

Головный складъ
B. Fragner, Prag,
Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.
Розсылка почтова що дня.

Важне для Панôвъ!

Маю честь завѣдомити, що зъ днемъ 25 н. ст. жовтня отворивъ я зъ комфортомъ уладжену

„ВАРШАВСКУ МОЛОЧАРНЮ и ѢДАЛЬНЮ“

на розѣ при улици Ягайлоньскôй число 19 и пляцу Смольки число 1.

При тôмъ осмѣляюсь звернути увагу Вповажаныхъ Панôвъ кавалерôвъ, що кава, гербата, какао, чеколяда, молоко а такожь и харчь якъ въ абонаментѣ такъ и поодиноко будуть подаватись по домовому чисто, смачно и дешево. Услуга скора и ретельна. Для ужитку Вп. гостей суть часописи руска, польска и нѣмецка, не менче якъ и безплатнй гры въ доміно и шахи. 3664 2—7

Поручаюсь проте ласкавымъ взглядамъ Вповажаныхъ П. Т. Панôвъ и зôстаюсь зъ глубокимъ поважаньемъ

С. Ґрабовскій.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѣмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 36—50

☞ **Передплату принимаe: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.**

Магазинъ и робôтня футеръ

МИХАЙЛА БЕКЕРА

у Львовѣ ул. Коперніка ч 8.

поручае всѣ роды футеръ а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескй и дамскй пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, **ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавви, Шапочки дамскй, колпаки, шапки мужескй, шкôры** у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртомъ, такожь **верхи** до футеръ дамскихъ и мужескихъ. 3697 4—14

Цѣны умѣренй и сталй.

Походнѣ нафтовй по 3 зр.

патентъ и выробъ Адама Братковского, знаменитй до ѣзды нôчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи маe

Антôнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ 3663 10—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рôзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рôзныхъ фасонôвъ Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестôвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй пояснення своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилаe ся франко книга въ куvертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

НА ЗИМОВЫЙ СЕЗОНЪ

Маґазинъ и рукодѣльня футеръ

Броніслава и Станіслава Вроньскихъ

у Львовѣ, ул. Театральна ч. 5 „пôдъ Бобромъ“ 3663 6—6

(домъ капітульный коло костела катедрального)

поручають всякй сорты **футеръ мужескихъ и дамскихъ** пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, **астрахановй плащѣ, сердаки дамскй** и дѣточй, **кафтаники, ротонды, куртки** для господарства и ловôвъ. **ковнѣры и зарукавки дамскй** новѣйшого фасону въ рôзныхъ сортахъ, **шапочки дамскй** и мужескй бараниковй, **зарукавки мужескй** для ловôвъ, **баранковй ковры** до саней, **баранковй ковры** передъ постелѣ, готовй верхи до футеръ. **шкôры на футра** и ин. и продають по можливо найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякй замовленя якъ мѣсцевй такъ и зъ провінціи **выповнюють ся скоро, и ручимо за доброту и дешевôсть товарôвъ.**

Доставникъ футеръ для П. Т. Урядникôвъ державныхъ зелзныхъ дорôгъ. — Цѣнники на желанье франко.

Ц. к. уприв. ГАЛ. АКЦІЙ. БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ

5% листы ипотечнй

выльосованй дня 29 и 30 жовтня с. р.

а платнй дня 1-ого мая 1891 можуть вымѣнятись

до дня 15-го падолиста 1890

4½% листы ипотечнй

також зъ купонами платнымя дня 1-ого мая 1890 року

зъ доплатою зр. 2., — въ готôвцѣ

отже за кождй зр. 100 въ 5% листахъ ипотечныхъ будуть выдаватись при касѣ Головнôй у Львовѣ зр. 100 4½% листôвъ ипотечныхъ и зр. 2. — въ готôвцѣ яко доплата.

Львôвъ 30 жовтня 1890.

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылае за послѣплатою лишь **правдивй**

берненьскй матерiи.

Решткa сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости	зр. 5.—
Решткa сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости	зр. 10.75.
Решткa чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальновй	зр. 9.—.
Решткa на зимове пальто, 2 метры доброи якости	зр. 5.50
Решткa на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки)	зр. 4.—.

Предметы дамскй.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрôвъ	зр. 5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова 10 м. зр. 3.–, 5—, 9.—	зр. 12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., гімаляя, чиста вовна	зр. 4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел.	зр. 2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкй узоры	зр. 2·50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лôжко	зр. 3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ	зр 4·50.
Решткa ходника манілля, 10—11 м. довг. по зр.	3.40—4·40.
Штука полотна, 4/4 широка	зр. 4.50.
Штука полотна, 4/4 I а якости	зр. 5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир.	зр 6.50.
Штука полотна Стефанiи, 5/4 шир., цѣлкомъ заступаe вебу ляну	зр. 9.—
Штука шiфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50	зр 9 —.
Штука атласового градлю на покрывала I а зр. 8·50, II а зр.	5·50
Штука каневасу, I а якости на покрывала	зр. 6.—.
Штука иростирала, безъ шву, 2 метры довга	зр. 1.10.
Штука румбургского оксфорду, I а зр. 6·50, II а зр.	4·50.
Жѣночй сорочки зъ шiфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбургскои зъ гафтомъ швайцарскимъ	зр. 6.—.
Коцъ фiякерскій зр. 2 до	зр. 2·50.
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ	зр 1.30

Взоры всѣхъ предметôвъ и илюстрованй цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 (10—?)

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна

поручае свои

ПОЛОТНА ЛНЯНЙ

ручнй (бдъ 10—20 зр.) перевышаючй що-до тревалости и якости фабричнй — и всякй выробы ткацкй якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т п. по цѣнахъ приступныхъ; коштôвъ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. бдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовленй штуки замѣнити на иншй або також 3706 принятй назадъ. 1—?

На желанье прôбки франко.

І. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ

основана 1834

въ ***БРОДАХЪ***

поручаe ся яко найлѣпше жерело закупна 3 24 3692

ГЕРБАТЫ

Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуe **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручае

Футра подорожнй и мѣстовй мужескй у всѣхъ родахъ и бдмѣнахъ. **Футра дамскй** пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткй дольманы, також зарукавки и ковнѣры дамскй, боа, шапочки футранй и т. д. **Шапки и колпаки мужескй, зарукавки ловецкй и покрывала до санокъ. Покрытя готовй** до футеръ мужескихъ. Покрывала готовй до футеръ дамскихъ, новй фасоны.

Великій выбôръ матерій наймодшйшихъ выключно на покрыта до футеръ. **Шкôры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ мѣры выготовляe ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 6—12

За товаръ купленый въ маґазинѣ ручу.

Цѣны сталй дуже приступнй.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА

въ Тернополи.

Поручаe Всечестнѣйш. Духовеньству великій новоспроваженый запасъ матерій до выготовленя ризъ церковныхъ и поручаe:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшои матеріи вовнянои (адамашокъ вовняный) бѣлй, чорнй, червонй и иншй по зр 30 и 34.

Зъ матерій шовковыхъ фелоны свѣтлй, червонй и чорнй по зр. 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій шихомъ перетканыхъ бдъ зр. 80 до зр. 200. — **ФАНЫ**, або хоругви братскй зъ найлучшого вовняного адамашку розлячнои краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковй по зр. 65 и 75 зр.

Направы фелонôвъ выготовляe ся, добираючи одвѣтнй матерія, по дешевыхъ цѣнахъ! 3691 6—10

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ „AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлой Галичинѣ.

Кождой суботы выпродажа решток.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3·75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а також коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъôддѣлѣ суть **японьскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а також хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдни.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуe и продаe

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручаe

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 62—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігація индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуe и продаe

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймаe бдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнній, також запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого бдчисленя, а замѣсцевй лишь за бдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляe новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

Въ торговляхъ, остаючихъ пôдъ моею фірмою, також въ головнôмъ моѣмъ складѣ у Львовѣ, ул. Сикстуска 47

утримую лишь найлѣпшй роды

НАФТЫ галицкои незапальнои

продаючи ею въ моихъ торговляхъ по цѣнахъ найдешевшихъ:

1 літръ нафты подвôйно рафін. **хрусталевои** Нр. 00 по 24 кр.
1 „ „ „ „ **сальоновои** „ 0 „ 22 „
1 „ „ чистои **бѣлои** „ I „ 20 „
1 „ „ неекспльодуюч. **господарскои** „ II „ 18 „

☞ купуючимъ въ моѣмъ головнôмъ складѣ що найменше на разъ **10 літрôвъ** ☜ опускаю зъ повышихъ цѣнъ 2 крейцарѣ на літръ и бдставляю замовлену нафту домôвъ.

При бдборѣ цѣлыми **бочками** около **180 літрôвъ** даю бдповѣдный **рабатъ.** Хто бы одчакъ бôльшои скôлькости у себе не хотѣвъ переховувати, одержить асигнаты, за которыми закуплену нафту **частями** въ кождôй моѣй торговли може бдбирати. 3647 4—6

Замовленя приймають всѣ мои склены. Головный складъ маe телефонъ ч. 159. На провінцію высылаю нафту за переказомъ до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

ПЕТРО МИОНЧИНЬСКИЙ у Львовѣ.

☞ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

Выдавець **Иванъ Бѣлей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 244. Львовъ, Понедѣлокъ 29 жовтня (10 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крокъ недѣль и руских свят) о 5-ой годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „**Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходитъ въ вовторокъ, и въ вовторокъ и пятницю на переминѣ разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароли Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком:

въ Австрії:	за Границею:
а цѣлый рокъ . . . . 18 зр.	на цѣлый рокъ . . . 24 зр.
на пів рику . . . . 9 зр.	на пів року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.	

У Львовѣ:

на цѣлый рокъ . . . . 16 зр. на пів року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 25 пр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція відкрыта ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатані вільні від порта

Поєдинокє числє комтує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. від одного стрічки печатної, въ рубр. „Надісланє“ по 20 кр. а. в.

Подякы числяться по 10 кр. від стрічки.

У Львовѣ, дня 29 жовтня (10 падолиста) 1890.

Вже на сегорічныхъ зборахъ „Просвѣты“ въ Коломыи дали Русины зъ краю наглядный доказъ, якъ щиро лежать имъ на серци плеканье и розвій музыкы. На громадномъ концертѣ, даномъ по зборахъ коломыйскихъ, выступило кількá хорівъ мужескихъ та мѣшаныхъ вразъ изъ орхестрою зъ різныхъ сторінъ краю. Интеліґенція, мѣщане и селяне выдирали собѣ взаимно першенство въ продукціяхъ музычныхъ. А наколи можна parva componere magnis, то сегорічні зборы „Просвѣты“ були олімпійскима игрищама Руси галицкои въ мініятурѣ.

Се рѣчь певна, що обовязкомъ всякого народу супротавъ людскости взагалѣ есть то, щобы кождый народъ силы и способности свои розвивавъ по можности въ користь свѣтовои культуры чи то духовои, чи матеріяльнои. Коломыйскій зборы „Просвѣты“ показали, що народъ рускій доси не одтягавъ ся одъ довершеня сего обовязку. Das alte Kulturvolk, якъ выразивъ ся пок. архиепископъ Рудольфъ о Русинахъ, хоче брати чинну участь въ культурній роботѣ людскости. А що у него суть завдатки широкій до такого труду, о томъ не буде сумнѣватись той, кому звѣстній суть подвиги Руси чи то на полю устнои словесности, найбогатшои въ родинѣ народівъ славянскихъ; чи промыслу домашного, голосного нинѣ въ Европѣ; чи на полю штуки малярскои, якъ она представилась два роки тому назадъ на выставѣ Институту Ставропигійского. Впрочѣмъ се рѣчь загально звѣстна, що Русь въ исторіи жытя свого політичного завсѣгды представлялась елементомъ высоко и всесторонно культурнымъ и потрафила не лишь для себе, але и для сусѣдныхъ народівъ трудитись, даючи имъ людей славныхъ зъ науки, політики та дипльоматіи.

На тыхъ данихъ опираемо нинѣ надѣю, що якъ бы кожду снагу душевну та кожду способность духову народу рускаго розвивати систематично и въ певнымъ зъ горы уложенымъ пляномъ, то за кількá десятокъ лѣтъ, а може и въ коротшомъ часѣ, розвій нашь культурный выказавъ бы успѣхи, якихъ другій народы могли бы намъ позавидувати.

На данихъ, якій представились намъ на сегорічныхъ зборахъ „Просвѣты“ въ Коломыи, опираемо одтакъ надѣю, що и музыка наша народна, зъ котрои Русины доси були славній, змогла бы розвинутись у насъ въ ширшихъ, нѣжь доси, розмѣрахъ, наколи бы плеканье ей управильнити, а заходы коло сего подложити подъ точно означенѣ формы. Спорадичный трудъ похвальный самъ собою и на спорадичныхъ трудахъ на полю музыки мы доси не мали недостатку. Спорадичній тѣ труды вѣнчались навѣть доси значными успѣхами. Але коли сей трудъ нинѣ зорґанізуемо и постануючій завязки поддержимо а одтакъ сполучимо въ одну цѣлость, — то рѣчь певна, що плоды такои роботы будуть небавомъ и богатшій, и красшій, и загальнѣйшій.

Тыхъ кількá словъ мабуть и выстане, щобы теперь поговорити о орґанізаціи хорівъ и орхестръ въ краю нашомъ. Починъ до орґанізаціи такои выйде зъ Львова. Тутъ на дняхъ зібралась интеліґенція руска, мужчины и патріотичній женщены, и тутъ уложено статутъ руского товариства музычного подъ именемъ „Боянъ львівскій“. Цѣлію нового товариства буде не лишь плеканье музыки вокальнои и инструментальнои въ самомъ Львовѣ, але товариство поставило собѣ задачею — всѣми можливыми средствами будити охоту до засновуваня хорівъ въ краю на основѣ статутівъ, и тѣ хоры зъ Львова, якъ осередка руху музычного, по силамъ поддержувати морально и матеріяльно. Скрізь по краю мусять повстати „Бояны“ о тій самій цѣли и зъ тою самою задачею. Чи они займуть ся лишь музыкою вокальною, чи и инструментальною, — все одно; тымъ лучше, наколи обямъ труду буде ширшій. „Боянъ львівскій“ буде давати провідъ у всему, буде накладати всякій выдавництва музычній, ширити ихъ по краю, посередничити межи „Боянами“ и скликувати ихъ въ різныхъ мѣсцяхъ Галичины на громадній выступы.

Читателѣ „Дѣла“ зрозумѣють уже зъ того коротшого начерку, що при такомъ устроєню труду надъ музыкою нашою, успѣхъ роботы мусить выпасти певнѣйшій и ширшій. Яке значѣнье культурне мае музыка взагалѣ и о скількá она у насъ причинять ся зъ часомъ до скрѣпленя духа народного и сконсолідованя роздробленыхъ силъ, — о томъ не потребуемо широко толкувати. Якъ отверезѣнье народу, просвѣта, читальнѣ, крамницѣ, шпихлѣрѣ и др. бували у насъ окликомъ дня, такъ най одушевить насъ и засновуванье „Боянівъ“ та плеканье музыки посередъ „спѣволюбнои Руси“. Музыка та придасть ся намъ не лише въ житю товарискомъ, не лишь буде подоймою етичнои у насъ стороны, — она двигне и нашу церковь въ ей обрядомъ, двигне нашій читальнѣ, а при тыхъ користяхъ зможе и богато людямъ — именно музыка инструментальна — подати помочь въ придбаню насущного хлѣба. Тутъ сполученє utile cum dulci, а заходы коло всего не будуть вымагати анѣ великого посвященя, анѣ великихъ накладівъ грошевыхъ.

Небавомъ подамо и ширшій змѣстъ статута „Бояна львівского“, — котрый — дай Боже — щобы ставъ ся вскорѣ розсадникомъ одного зъ найкрасшихъ дарівъ природы, якимъ она супротавъ Русинівъ не поскупилась.

Бесѣда посла д-ра Кроля

выголошена дня 6 н. ст. жовтня при ґрифікаціи выбору пос. Франц. Єнджейовича зъ мѣстныхъ посълостей пов. равского.

Высокій сойме! Я не уводжусь справдѣ рожевыми надѣями, будто бы мои выводы, хочь опертій на станѣ актівъ, хочь опертій на томъ, що дѣялось при выборѣ, хочь опертій на законѣ, могли переконати Выс. палату и довести до признаня выбору п. Єнджейовича неважнымъ, бо дотеперѣшна практика отъ початку еры конституційнои утверджуе мене въ пересвѣдченю, що тамъ, де розходить ся о ґрифікацію выбору посла належачого до сильности соймовои, не може бути мова о безвзглядномъ, безстороннѣмъ трактованю справы, бо тутъ одграваютъ ролю найрізнороднѣйшій взгляды а не безвзглядна справедливость (Браво!); помимо того однакожь забираю нинѣ голосъ, щобы выповнити мій обовязокъ посольскій, щобы выповнити обовязокъ совѣсти, щобы станути въ оборонѣ покривджених правъ руского народу, щобы выказати передъ свѣтомъ, якъ орґаны правительственній, автономічній и большость верховодяча въ краю понимаютъ рівноуправненье двохъ братныхъ народівъ, котрымъ судьба казала жити побочь себе; — щобы въ кінци подати до відомости сферъ правительственныхъ, що народъ рускій дозрівъ вже на столько політично, що знае, що ему належить ся, що народъ рускій приналежныхъ ему правъ конституційныхъ добивае ся и доти добивати ся буде, доки не осягне того, що ему правно належить ся. (Браво!)

Я зъ горы на вступѣ моєи промовы мушу зазначити, що выборъ пос. Франца Єнджейовича на посла зъ курій меншихъ посѣлостей повѣта равского уважаю просто неважнымъ. О томъ, мои панове, переконаный такъ выдѣлъ краевый на подставѣ актівъ выборчихъ, переконаный поважаный справоздавецъ выдѣлу краевого, коли бодай побѣжно переглянувъ акты выборчѣ, переконаный о томъ и самъ п. Єнджейовичъ (*веселость*), котрый ще чейже нѣколи и не подумавъ, щобы мігъ коли засѣсти въ сѣй высокій палатѣ яко посолъ селяньскій, яко заступникъ руского народу, котрого онъ не знае, котрый для него чужій, котрымъ онъ нѣколи не интересувавъ ся.

Цѣла акція выборча, почавши одъ правыборівъ а скінчивши на справозданю выдѣлу краевого, переповнена незаконностями, явнымъ нарушеньемъ запорученыхъ намъ правъ конституційныхъ, покрываньемъ и толерованьемъ тяжкихъ надужить, якихъ допускали ся всѣ орґаны безъ выимки, якій лишь були чинній при томъ актѣ выборчомъ. Кождый мусить признати, що одною зъ найважнѣйшихъ хвиль въ житю конституційномъ кождого народу суть выборы заступниковъ до репрезентацій законодавчихъ, тожь не диво, що кождый народъ старае ся выслати туды свои найлѣпшій силы, своихъ найлѣпшихъ людей, котрій бы достойно и зъ зрозумѣньемъ рѣчи зумѣли заступати интересы народній, людей, котрій бы були обзнакомленій зъ интересами своихъ выборцівъ, людей, котрій бы не мали своихъ интересівъ кастовыхъ, народныхъ а навѣть личныхъ, одмѣнныхъ одъ интересівъ тыхъ, котрій ихъ своимъ мандатомъ почтили. Такъ само и повѣтъ равскій, замешканый майже выключно народомъ рускимъ а до того народомъ селяньскимъ, приготовлявъ ся вже на передъ, щобы на свого заступника, на свого посла, выбрати чоловѣка свого, мужа, котрый бы одчувавъ не лишь потребы селянства але и потребы народу рускаго, котрій чей же не суть идентичній зъ потребами властителівъ бильшихъ посѣлостей, зъ интересами шляхты, а навѣть зъ интересами народу польского. Повѣтъ Рава руска приготовлявъ ся зъ певнымъ спокоемъ до тои рѣшучои хвилѣ, бо думавъ, що при змѣнѣ особы намѣстника краю настане нова ера на політичномъ горизонтѣ Галичины, бо думавъ, що новый намѣстникъ змѣнить давну систему примѣнювану до насъ Русинівъ, бо думавъ, що онъ не дозволить безкарно подвластнымъ собѣ орґанамъ нарушати застережений намъ права конституційній. Такъ думавъ повѣтъ равскій, однакъ въ надѣяхъ своихъ тяжко завівъ ся.

Вже заразъ по розписаню выборівъ соймовыхъ рознесла ся летомъ блискавка вѣсть по повѣтѣ, що Рава призначена зъ горы для польского кандидата, що зъ того повѣту Русинъ выйти не сміе, що знакъ такій выйшовъ одъ верховодячои въ краю, а Русинамъ неприхильнои партіи, котрій краевое правительство иде безвзглядно на руку, а що більше, розносилась по повѣтѣ вѣсть, що староста равскій доставъ зъ президіи намѣстництва формальный приказъ, щобы подъ власною одвічальностію за всяку цѣну перевівъ выборъ правительственного кандидата. Такій вѣсти доходили такожь до мене, бо жию въ безпосереднѣмъ сусѣдствѣ зъ повѣтомъ равскимъ, а вѣсти тій, котрій були зъ початку только спорадично повтаряючими ся поголосками, оправдували ся чимъ разъ більше, чимъ разъ більше увѣряли патріотівъ того повѣта, що всякій заходы, щобы перевести выборъ свого кандидата, будуть даремній, бо посла зъ горы назначено а самъ выборъ буде лишь конечною формальностію конституційною.

Щобы довершити ту формальность конституційну, треба було постаратись о выборцівъ, котрій бы не оглядаючись на свій обовязокъ конституційный, котрій бы не числячись зъ голосомъ совѣсти, оддали свои голосы по приказу зъ горы, котрій бы були лѣпшимъ орудіемъ въ рукахъ аґітаторівъ правительственного кандидата, котрій бы надали позборъ леґальности тому нечуваному знасилуваню конституціи, котрій бы схотѣли бути парававомъ, поза котрымъ скрыли бы ся тій що оставивши на боцѣ свій характеръ урядовый зъ всею свѣдомостію и напередъ обдуманымъ пляномъ, забавили ся въ недозволену аґітацію и своимъ поведеньемъ здоптали нашій права конституційній, оскорбили найсвятѣйшій нашій чувства.

Ролѣ тои вышуканя податливыхъ выборцівъ подняли ся оба делеґованій до переведеня правыборівъ комісарѣ выборчій: ц. к. комісарь повѣтовый Неничка а практикантъ концептовый Вѣнцковскій, котрій надуживаючи просто своєи власти зъ очевиднымъ нарушеньемъ запорученыхъ намъ правъ конституційныхъ довершили порученого имъ дѣла, приспорили выборцівъ, котрій, хочь неважно оддали свои голосы на п. Франц. Єнджейовича и приспособили ему формальну большость, котра не лишь уложила ему вступъ до сеи Выс. палаты, але рівночасно дала выдѣлови краевому, а раніше и справоздавцеви субстратъ до внесеня, що повѣтъ равскій выбравъ своимъ посломъ п. Франціска Єнджейовича.

Правыборы — то бувъ першій актъ того кровавого дѣла, доконаного на селяньствѣ повѣта равского; то бувъ вступъ до цѣлковитого знасилуваня конституціи, котрои користи забрала для себе въ цѣлости верховодяча нинѣ партія въ краю, бо та конституція мае для Русинівъ лишь теоретичну вартость. Матеріяльній ей користи забрала та верховодяча партія, котра нѣякъ не хоче погодити ся зъ тымъ фактомъ, що въ Галичинѣ жие близько 3-міліонный рускій народъ, надъ котрымъ чей-же трудно перейти до порядку дневного, бо онъ політично вже дозрівъ на столько, що знае: що ему належится, приналежныхъ ему правъ конституційныхъ добиваючись и доти о нихъ добиватись буде, доки не осягне того, що ему по праві Божихъ и людскихъ правно належить ся.

Правыборы переведенй подъ егідою тыхъ двохъ комісарівъ выборчихъ, пп. Ненички и Вѣнцковского, котрій отверто и явно вели ся яко аґітаторы кандидата правительственного, були однымъ тягомъ надужить, котрій мали довести до вытычено зъ-горы цѣля, були явнымъ доказомъ того, що номінація посла для повѣта равского була актомъ доконанымъ, упевнила Русинівъ въ томъ пересвѣдченю, що змѣна верховного начальника краевого не мала найменчого вилыву на змѣну прикладаной до насъ системы. И небула то легка задача для тыхъ пп. комісарівъ — перевести выборъ чоловѣка въ повѣтѣ незнаного, котрый доси въ житю політичномъ не бувъ найменчои участи, а сидівъ спокійно у своемъ сѣлци, далекій одъ всего, що можа бы назвати політикою, взагалѣ нѣчимъ не давъ ся пізнати рускому селяньству въ повѣтѣ равскомъ, котре его навѣть зъ имени не знало, а котрый наразъ ставъ занменованый посломъ селяньскимъ зъ чисто руского округа.

Щобы Выс. палата могла выробити собѣ образъ, въ якій способъ переводивъ ся той вольный выборъ конституційного посла, позволю собѣ навести для приміру кількá епізодівъ, кидаючихъ ярке свѣтло на способъ веденя аґітаціи выборчои, документуючихъ ясно свободу выбору посла въ конституційній державѣ, даючихъ можность выробленя собѣ суду о важности того выбору, а то, що скажу, буде заразомъ одвітомъ на обширне справозданье выдѣлу краевого, котре представляе цѣлу справу дуже односторонно.

Дня 15 червня зъѣхавъ до Магерова комісарь выборчій ц. к. практикантъ Вѣнцковскій, а першою его чинностію, заимъ приступивъ до выбору, було пересмотрѣнье листы выборчои. Скажете, панове, се бувъ цѣлкомъ правильно, бо комісарь повиненъ передъ выборомъ листу сконтролювати. Однакожь той п. комісарь не въ тій цѣли пересмотрювавъ ту листу выборчу; онъ хотівъ зорієнтуватись, чи она надасть ся до того, щобы перевести зъ-горы усмотреныхъ кандидатівъ на выборцівъ. И хочь листа була уложена правильно и противъ неи не було нѣякого протесту анѣ зажаленя, — той п. комісарь каже начальникови громадскому переписати листу выборчу, а вставляе до неи жидівъ Маєра Шпорна, Маркуса Боденштайна, Іосля Рера, Іося Фрідмана и богато другихъ, котрыхъ въ попередній листѣ, выставленій до перегляду, цѣлкомъ не було, а котрій після §. 13 соймовои ординаціи выборчои не мали найменчого права до голосованя, однакъ для п. комісаря були конечній. Підчасъ самого голосованя той самъ комісарь выкидае зъ канцеляріи громадскои мѣсцевого пароха о. Ивана Решетила за дверѣ, словами: Proszę wynosić się za próg! na dwór! — и то при численно зібраныхъ выборцяхъ, а чинить то не въ иншій цѣли, лишь въ тій, щобы такимъ способомъ позбути ся недогодного свідка незаконного переведеня выборівъ и щобы стероризувати выборцівъ, котрій видячи, що молоденькій практикантъ намѣстництва, отже найнизшои ранґи, сміе безчестити священика, мѣсцевого пароха, — не посмѣли ставити опору воли п. комісаря, не мали одваги оддати своихъ голосівъ на иншихъ кандидатівъ, якъ лишь на тыхъ, котрыхъ протеґувавъ комісарь, бо-жь обавляли ся, щобы ихъ не посягло щось горшого, якъ ихъ пастиря духовного. Хто знае близше нашь народъ сельскій, котрый священика поважае, въ священику видить свого провідника, уважае его особою нетыкальною, той признати мусить, що таке выступленье комісаря правительственного, таке пониженье достоиньства обывателя конституційнои державы, чести священика — мусѣло депримуючо вилынути на настрій селянина, що придавленый нуждою, упадаючій подъ тягаромъ всякихъ обовязківъ, понижуваный черезъ кождого, почавши одъ дворского посѣпаки, а навѣть черезъ послугачівъ одъ староства, не потрафить ставити опору воли всемогучого комісаря выборчого, котрый зъ по-за стола выборчого [illegible] дому, хто бы поважився переступити порогъ канцеляріи громадскои. (*Зворушенье.*)

Той самъ комісарь Вѣнцковскій зъѣздить дня 21 червня до Улицка зарубаного и тутъ зъ-горы заявляе, що выборцемъ повиненъ бути выбраный войтъ Василь Лазарь — w dowód zaufania. Коли однакъ зібраній правыборцѣ обявили волю, що они волѣли бы мати выборцемъ Луця Клепаровского, впадае комісарь въ гнівъ и выкидае 4-охъ выборцівъ за дверѣ зъ словами: Won stąd! Имена ихъ: Ив. Гриникъ, Мих. Лазарь, Федько Галамай и Кость Лазарь. Не досыть на томъ. За прогнаными правыборцями выбігае зъ салѣ громадскои жидъ Срулъ Льецтеръ зъ Немирова, — сказавши мимоходомъ, аґітаторъ п. Єнджейовича и їздивъ за комісаремъ по всѣхъ майже выборахъ, а котрому комісарь Вѣнцковскій дозволивъ публично аґітувати въ сали выборчій за п. Єнджейовичемъ — той Срулъ Льецтеръ здоганяе Михайла Лазаря и каже до него, що постараесь о то, що буде допущеный до голосованя, если дасть слово, що буде голосувати на войта Лазаря. Михайло Лазарь, яко чоловѣкъ честный и понимаючій свои обовязки, не хотівъ на то пристати а тымъ самымъ не бувъ допущеный до голосованя.

Въ сали выборчій розпочало ся тымчасомъ голосованье. Першій оддавъ свій голосъ войтъ Василь Лазарь, а оддавъ на Ярослава Ковальского, а комісарь записавъ той голосъ яко одданый на Василя Лазаря. Другій — Ярославъ Ковальскій оддавъ голосъ фактично на Василя Лазаря. Третій Стефанъ Смолинець оддавъ голосъ на Луця Клепаровского, а комісарь выборчій записавъ той голосъ яко одданый на Василя Лазаря. Четвертый и пятый голосъ були фактично оддани на Василя Лазаря. Шестый — Андрухъ Лазаръ оддавъ голосъ на Луця Клепаровского, семый такожь упавъ на Луця Клепаровского, а комісарь записавъ его голосъ зновъ на Василя Лазаря. Осьмый — Стефанъ Гахъ оддавъ голосъ на Луця Клепаровского. Коли той осьмый правыборець оддавъ свій голосъ, комісарь выборчій замыкае голосованье и мимо того, що войтъ Василь Лазарь отримавъ всего-на-всего три голосы на 8 голосуючихъ, оголошуе его выборцемъ. То, панове, подносять выразно въ протестѣ тій выборцѣ, котрій самі оддали свои голосы, а котрій закидають комісареви просто сфальшованье листы голосованя.

Того самого дня переводивъ правыборы той самъ практикантъ Вѣнцковскій въ Улицку середнѣмъ и тутки зъ-горы заявивъ, що войтъ безусловно мусить бути выборцемъ. Кромѣ того той п. комісарь привезъ собѣ до Улицка середного згаданого Срула Льецтера, котрому вразъ зъ Румельтомъ дозволивъ явно и отверто аґітувати за кандидатами, котрыхъ на выборцівъ хотівъ перевести, и тій жиды при помочи комісаря доконали фактично того, що правыборцями выйшли тій, котрыхъ хотівъ мати комісарь выборчій.

Скажете на то, панове, що прецѣнь покривдженымъ вольно було внести протестъ противъ такого противзаконного поступованя

комісаря выборчого до староства, котре прецѣнь есть покликане стояти на сторожи цѣлости правъ конституційныхъ и укорочати самоволю комісаря выборчого. Такъ думали и правыборцѣ зъ Маґерова, Улицка зарубаного и середного, и они хотѣли тою дорогою льоґальною дойти до цѣли, бо-жь думали, що въ виду обовязуючихъ законовъ староство має обовязокъ стояти на сторожи цѣлости конституціи, ставати въ оборонѣ обывателѣвъ краю покривдженыхъ черезъ орґаны правительственнѣ. И якъ же-жь, думаєте панове, рѣшило староство протестъ правыборцѣвъ зъ Маґерова, пѣдписаный 59 правыборцями? зъ Улицка зарубаного пѣдписаный 10 правыборцями? и зъ Улицка середного пѣдписаный 12 правыборцями? Чи думаєте може, що староста узнавъ за потрѣбне зарядити якій-набудь доходженя въ виду такихъ тяжкихъ замѣтовъ починеныхъ комісареви выборчому, замѣтовъ, що онъ сфальшувавъ просто лісту выборчу, що сфальшувавъ лісту голосуючихъ? Нѣ, мои панове, староста не зарядивъ нѣякихъ доходжень, бо-жь той староста маючи въ горы приказъ перевести выборъ кандидата правительственного не потребувавъ бояти ся якихъ-небудь злыхъ наслѣдковъ за свои и своихъ пѣдвластныхъ чины, бо-жь мавъ за собою верховодячу въ краю партію, котрій безвзглядно иде на руку краєве правительство, котре въ той способъ понимає конституційный вольный выборъ посла, що зъ горы приказує, кого повѣтъ має выбрати собѣ посломъ! Староста придѣливъ тѣ протесты до реферованя тому-жь самому комісареви выборчому, Вѣнцковскому, противъ котрого тѣ протесты були головно звернѣнї; то-жь не диво, що той п. Вѣнцковскій одкинувъ всѣ тѣ протесты яко безпѣдставнѣ, а инакше зробити и не могъ, бо-жь трудно було одъ него домагати ся, щобы самъ себе обвинявъ. Староство въ резолюціи на протестъ зъ Маґерова, пѣдписаный 59 выборцями пѣдносить, що то все, що протестъ наводить „wedle relacyi komisarza wyborczego i mego własnego przeświadczenia“ есть не правдою, та не знати лишь, чи то було пересвѣдченье старосты, чи практиканта Вѣнцковского, бо-жь п. староста не бувъ при выборахъ, то и власного пересвѣдченя мати не могъ.

Крѣмъ того п. Вѣнцковскій заперечивъ, що онъ казавъ переписати лісту выборчу, коли тымъ часомъ въ актахъ выборчихъ я знайшовъ справозданье того-жь комісаря выборчого, предложене старосту, въ котрѣмъ выразно признавъ, що казавъ переписати лісту выборчу, бо нѣбы-то правыборцѣ мали тамъ бути уставленї въ невластивѣмъ порядку. Однакожь, панове, въ виду такъ тяжкого замѣту, що комісарь сфальшувавъ лісту выборчу, бувъ чей-же староста обовязаный той замѣтъ оправдати, а то тымъ бѣльше, що первѣстнои лісты, въ котрои мала бути переписана нова ліста, въ актахъ выборчихъ цѣлкомъ нема.

(*Конецъ буде.*)

Справы соймовї.

Комісія шкѣльна приняла на своѣмъ послѣднѣмъ засѣданю справозданье ректора Закревского о справозданю краєвои рады шкѣльнои що-до стану шкѣлъ середныхъ въ рр. 1888 и 1889. — Одтакъ порѣшила комісія резолюціи до правительства, котрї мають предложитись соймови до порѣшеня. Резолюціи тѣ суть: Взыває ся правительство, щобы якъ найскорше предложило соймови до порѣшеня проектъ реорґанізаціи шкѣлъ реальныхъ, а теперь вже управильнило плянъ наукъ, згѣдныхъ зъ тою цѣлею; — щобы отвираючи новї ґімназіи, передъ всѣмъ зъ истнуючихъ вже клясъ рѣвнорядныхъ у Львовѣ и Краковѣ утворило самостѣйнї ґімназіи; — щобы всюды, де въ ґімназіяхъ истнують стало клясы рѣвноряднї, именувало сталыхъ учителѣвъ надетатовыхъ, що найменше по однѣмъ на кождї двѣ клясы рѣвноряднї; — щобы побѣльшило число мѣсць учителѣвъ для языка нѣмецкого; — щобы якъ найскорше завело въ середныхъ школахъ галицкихъ одповѣдне умундуроване ученикѣвъ. — Крѣмъ того порѣшила комісія внесенье: Поручає ся выдѣлови краєвому, щобы порозумѣвшись зъ выдѣлами фільософічными обохъ краєвыхъ университетовъ и зъ краєвою радою шкѣльною, зорґанізувавъ роздачу стипендій въ сей способъ, щобы тымъ способомъ запевнити правильне побѣльшенье силъ учительскихъ для ґімназій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Рада державна буде майже вже певно скликана на день 4 грудня с. р. Заразъ на першѣмъ засѣданю предложать правительство палатѣ послѣвъ проектъ закона о будовѣ зелѣзницѣ довкола Вѣдня.

Чесько-нѣмецка угода веде ся въ ческѣмъ соймѣ такъ пиняво, що перестає вже не то интересувати але и переносить навѣть точку ваги зъ прагского сойму до Вѣдня. Нинѣ вже майже не пытають, що станесь зъ угодою въ ческѣмъ соймѣ, але що скажуть у Вѣдни на ситуацію въ Чехахъ и якъ поступлять собѣ супротивъ опозиційнои тактики, котрои майже въ однаковѣй мѣрѣ придержують ся молодо-Чехи и Нѣмцѣ. У Вѣдни здають ся бути тои гадки, що чесько-нѣмецка угода мусить бути переведена, хочь бы нарады надъ нею не знати якъ довго тягнули ся и хочь-бы по новыхъ выборахъ до рады державнои мало прийти до змѣны правительства; чого не осягне теперѣшне правительство, то буде старати ся осягнути нове. Тымчасомъ въ ческѣмъ соймѣ ще дуже, дуже далеко до переведена повнои угоды пѣсля вѣденьскихъ пунктацій угодовыхъ. Въ сегорѣчнѣй сесіи соймовѣй не перейде навѣть цѣлый проектъ закона о роздѣлѣ рады культуры краєвои. Нарады въ комісіи надъ сею точкою ведуть ся такъ пинево, що въ найлѣпшѣмъ случаю проектъ сего закона буде мѣгъ прийти на порядокъ дневный повнои палаты не скорше якъ около 25 с. м., а позаякъ молодо-Чехи поставлять до сего закона около 40 поправокъ и внесень, то можна собѣ представити, якъ довго зможе потягнути ся цѣла дебата. Тымчасомъ мусить ческій соймъ бути закрытый найпѣзнѣйше 29 або 30 с. м., бо вже въ першихъ дняхъ грудня має зобрати ся рада державна. Коли-жь новъ комісія угодова закѣнчить свои наряды надъ закономъ о роздѣлѣ рады культуры краєвои, то возьме ся до залагодженя двохъ важнѣйшихъ законовъ, т. є. до проекту о реформѣ выборчѣй зъ курій бѣльшои посѣлости и до проекту о куріяхъ, а оба тѣ законы можуть бути лишь разомъ и рѣвночасно поданї до санкціи, бо стоять зъ собою въ нероздѣльнѣй связи. На пѣдставѣ реформы выборчои мають нѣмецкій властителѣ бѣльшихъ посѣлостей одержати 21 мандатовъ. Противъ сего проекту не выступлять, здаєсь, навѣть и молодо-Чехи, бо онъ забезпечує ческимъ властителямъ бѣльшихъ посѣлостей разъ на завсѣгды значну бѣльшѣсть мандатовъ. За то выступлять молодо-Чехи въ цѣлою силою противъ проекту закона о куріяхъ, котрый Нѣмцѣ уважають за найголовнѣйшу основу цѣлои угоды и тутъ доперва покаже ся, чи переведенье цѣлои угоды середъ теперѣшныхъ обставинъ буде можливе.

Зъ соймовъ краєвыхъ закрыто вже оденъ въ Задарѣ. — Въ краньскѣмъ соймѣ поставивъ пос. Светецъ внесенье, взываюче правительство до установленя въ Любляні высшого суду краєвого для Краины, полудневои Стирії, полудневои Каринтії и Побережа а такожь и до заснованя въ Любляні академіи правничои зъ словеньскимъ або хорватскимъ языкомъ выкладовымъ.

Въ виду появившихъ-ся недавно поголосокъ о недалекѣмъ удержавленю зелѣзницѣ Кароля Людвика доказує теперь Fremdenblatt, що вѣсть та есть безосновна, бо передъ выбудованьемъ другого шляху на сѣй зелѣзници не може бути и бесѣды а другій шляхъ не буде готовъ навѣть до назначеного первѣстно речинця т. є. до 1 липня 1891 р., а то длятого, що въ доставѣ матеріалу настала була проволока. Зелѣзниця та може найскорше бути удержавлена ажь въ днемъ 1 сѣчня 1892 р.

——

Зъ Петербурга доносять, що сибирскій зелѣзницѣ мають бути подѣленї на три слѣдуючѣ секціи: перша одъ Уралю ажь до Томска; друга въ Томска до Иркутска уде сполучати долины рѣкъ Обы, Єнісею и Лены; третя буде обнимати край забайкалскій и край приморскій. Ся послѣдня зелѣзниця має статись операційною пѣдставою противъ Хнъ.

——

Придворный проповѣдникъ нѣмецкого цѣсаря Штекеръ, котрый ще до недавна грав не малу ролю политичну, подавъ ся до димісіи и цѣсарь ей приймивъ. Онъ видѣвъ, що вже одъ довшого часу цѣлый дворъ ставъ для него якось дуже холоднымъ; приятелѣ его навѣть дорадживали ему, щобы въ добровольно подавъ ся до димісіи, але онъ не хотѣвъ, ажь коли замковымъ проповѣдникомъ именовано Дріандра, побачивъ онъ, що его днѣ вже почислены и подавъ сейдо димісіи. Кандидатомъ на опорожнену посаду придворного проповѣдника має бути фінляндскій пасторъ Дальтонъ, котрый свого часу огласивъ бувъ отверте письмо до обрпрокуратора св. синода въ Россіи, Побѣдоносцева.

——

Про зѣздъ нѣмецкого канцлера Капрівіого зъ италіяньскимъ президентомъ Кріспімъ въ Мілянѣ годѣ ще щось позитивного сказати, бо доси суть лишь вести про бѣльше формальну сторону стрѣчи обохъ сихъ мужѣвъ. Декотрї ґазеты доносять, що на зѣздѣ сѣмъ обговорювалась справа мытового союза межи Нѣмеччиною, Італіею и Австро-Угорщиною та способъ, въ якій треба бы спѣльно выступити противъ Сполучныхъ державъ пѣвнѣчнои Америки, але певныхъ вѣстей о тѣмъ нема доси нѣякихъ. Наґ. Nachr. называють ту стрѣчу лишь простымъ актомъ куртоазіи. Про саму стрѣчу сихъ мужѣвъ розказують такъ: Капріві повитавши Кріспіого, сказавъ такъ до него: „Я дуже щасливый, що можу Вашу Ексц. особисто пѣзнати и дякую Вамъ за то, що Вы потрудились стрѣчати мене на двірцу.“ А Кріспі одповѣвъ ему на то: „Я також дуже щаслывый, що можу Вашу Ексц. особисто пѣзнати, и я гордый зъ того, що можу Васъ повитати въ Італіи.“ Около 11 год. зробивъ Кріспі візну Капрівіому и конферувавъ зъ нимъ короткій часъ. Опѣсля одбуло ся снѣданье, а по снѣданю конферували они зъ собою знова цѣлу годину, а одтакъ ѣздивъ Капріві оглядати мѣсто. Вечеромъ обѣдали они знова разомъ. Въ соботу передъ полудднемъ конферували они знова, а одтакъ выѣхали разомъ до Монци на обѣдъ до короля, де мала также бути конференція Капрівіого зъ королемъ. Капріві бувъ у короля на приватнѣй авдієнціи и вручивъ ему власноручне письмо цѣсаря Вільгельма. Зачувати также, що Кріспі доручивъ Капрівіому меморіялъ о вывозѣ торговли Італіи, котрый має бути пѣдставою до дальшихъ переговорѣвъ. Чи нѣмецкій канцлеръ, вертаючи зъ Італіи, стрѣтне ся также зъ австрійскимъ міністромъ дѣл заграничныхъ, ґр. Кальнокимъ, не знати; здаєсь, що до сеи стрѣчи не прийде, бо ґр. Кальнокій выѣхавъ до Парижа въ гостину до своеи сестры ґр. Льебро Понтеве.

Про гостину ґен. Капрівіого въ Монахіюмъ доносять, що она зробила тамъ якъ найлѣпше вражѣнье. Капріві вѣйшовъ тамъ въ якъ найтѣснѣйшу связь зъ всѣми верховодячими кругами баварского правительства. Пѣдчасъ его гостины о говорено тамъ всѣ справы політичнѣ, якъ внутрѣшнѣ такъ и заграничнѣ, а результатомъ того обговореня було, що показало ся, що обѣ стороны годять ся вповнѣ у всѣхъ точкахъ.

——

Зъ Константинополя доносять, що выгляды на помиренье грецкого патріарха зъ Портою знову зменшили ся, бо патріархъ домагає ся конче, щобы Порта обовязала ся формально, що вже николи не буде именувати болгарскихъ епископовъ для Македоніи, а Порта знову не хоче на то условіе нѣякъ пристати. Въ виду рѣшного опору патріарха, носить ся Порта зъ гадкою, выдати одозву до всѣхъ православныхъ Грекѣвъ, въ котрѣй хоче выказати, що грецка церковь мала и має ще и нинѣ таку сему свободу якъ и другї вѣроисповѣдання въ турецкѣй державѣ и що властивою причиною теперѣшного конфлікту есть лишь самъ патріархъ. Впрочѣмъ поступованье патріарха не всюды выкликало одобренье, знайшлись два епископы, котрї спротивились наказови позамыкати церкви и не зробили того въ своихъ епархіяхъ. На Кретѣ, въ Солуни, Родопе и въ Монастири не зробило замкненье церквей на жителѣвъ, бодай въ першѣй хвили, нѣякого вражѣня.

——

Про складъ нового грецкого кабінету пишуть такъ: Шефомъ нового кабінету, а заразомъ міністромъ дѣлъ внутрѣшныхъ и войны есть Деліянісъ. Онъ есть родомъ зъ Пельопонеза и по скѣнченю студій правничихъ вступивъ въ службу державнои. До кабінету вступивъ онъ первій разъ по абдикаціи короля Оттона яко міністеръ дѣлъ заграничныхъ. Въ 1877 р. належавъ онъ до т. зв. міністерства „економічного“, а пѣзнѣйше належавъ до кабінету Комундуроса и заступавъ Грецію на конґресѣ берлиньскѣмъ. Въ цвѣтни 1885 р. ставъ онъ бувъ шефомъ кабінету, але вже въ 1886 р. мусѣвъ уступитись Трікупісови, по котрѣмъ теперь обнявъ знова президентуру.

Товаришъ Деліяніса суть люде зовсѣмъ новї и мало звѣстнї. Новый міністеръ дѣлъ заграничныхъ Деліґеорґіосъ есть братомъ помершого славно звѣстного мужа державного, котрый довгій часъ бувъ керманичемъ грекои держави. Онъ ставъ теперь першій раз міністромъ, але въ парламентѣ одзначав ся великимъ знаньемъ справъ економічныхъ. Справами заграничнои политики онъ досе не займавъ ся и есть слабымъ бесѣдникомъ. При послѣднихъ выборахъ выбрано его въ Місолонґі. Міністеръ фінансовъ Карапанос, шуринъ Деліґеорґіса, есть богатымъ банкіромъ и має велике знанье справъ фінансовыхъ; по-за границями свого краю есть онъ звѣстный яко знаменитый археольоґъ. Міністр. маринарки Комундуросъ есть высшимъ офіцеромъ въ сухопутнѣй армії, але крѣмъ славного имени, не має за собою нѣчого. Міністеръ справедливости Заімісъ и міністеръ просвѣты Герокостопульосъ суть въ Европѣ зовсѣмъ незвѣстнї.

Становище нового грецкого кабінету не есть дуже сильне, бо коли партія посла Ралліого, котра числить 20 членовъ, сполучить ся зъ партією Трікупіса, то міністерство буде мати ледви 10 голосовъ бѣльшости. Въ Россіи не дуже тому радї, що Деліяніс ставъ шефомъ кабінету, бо его дуже пѣдозрѣвають о то, що онъ клонить ся до Нѣмеччины.

——

Межи королемъ Миланомъ а реґентією станула така угода: Реґентія и правительство признають супружество короля невѣдклично розвязанымъ; коли-бъ королева хотѣла вести дальше процесъ, то суды можуть того не допустити; ажь до повнолѣтности короля Александра буде Миланъ дѣставати дотацію зъ королевскои листы цивільнои, пѣзнѣйше буде вже ся справа належати до самого короля.

Зачувати, що королева Наталія носить ся все ще зъ гадкою предложити скупштинѣ меморіялъ въ справѣ свого розводу и зажадати одъ нея порѣшеня. Кажуть, що до того намавляють ѣи люде, котрї при ѣи помочи хотѣли бы конче выкликати якійсь заколотъ въ Сербіи. Правительство переговорює зъ королевою въ сѣй справѣ и хоче ѣи одклонити одъ сего кроку, але она не хоче на то пристати, хиба лишь тогды, коли ѣй позволять бодай що недѣлѣ и що свята видѣти ся зъ сыномъ. Въ наслѣдокъ умовы реґентіи зъ королемъ Миланомъ нема бодай на теперь нѣякихъ выглядовъ на то, щобы условія королевои були принятї. Королева хоче теперь закупити для себе великій домъ въ Белградѣ а зъ того вносять, що она хоче пѣдъ всякими условіями остати ся въ Сербіи.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ читальни въ селѣ Чехахъ одбули ся дня 26 н. ст. жовтня въ недѣлю вечерницѣ-декляматорско-музикальнї.

Часть музикальну выповнивъ хоръ мѣщаньскій зъ Пѣдкамѣня пѣдъ умѣлою управою свого учителя п. Онуфрова. Честь п. Онуфрову, що помимо нездоровля прибувъ въ таку непогоду зъ хоромъ своимъ зъ Пѣдкамѣня, бодаленого о 4 милѣ одъ Чехѣвъ, щобы звеличати руску пѣсню и пѣднести духа въ читальни чеховскѣй до дальшои працѣ! Честь и мѣщанамъ пѣдкаменецкимъ, що охочо горнуть ся до спѣву и въ коротѣмъ часѣ довели до такъ красныхъ успѣхѣвъ, та що безкорыстовно потрудили ся розвеселити пѣснію читальникѣвъ та гостей зобраныхъ на вечерницяхъ.

Зъ помежа деклямацій и бесѣдъ одданыхъ досыть добре, вызначили ся вступне слово господаря п. Пилипа Черняка секретаря читальнѣ и рѣчь ч. Михайла Возняка члена читальнѣ и начальника громадского въ Чехахъ. Дай намъ Боже всюды такихъ начальникѣвъ а Русь не пропаде! Вкѣнци поздоровивъ читальникѣвъ о. Монцибовичь парохъ зъ Суходолѣвъ въ имени читальнѣ въ Суходолахъ.

Одною рѣчею, що трохи не мило вразила, було те, що по вечерницяхъ не було спѣльнои вечерѣ. Интеліґенцію зобрану на вечерницяхъ въ читальни запросивъ до свого гостинного дому о. Гр. Лонкевичь, мѣсцевый парохъ и предсѣдатель читальнѣ, а нарѣдъ засѣвъ самъ до закуски въ читальни. А власне при спѣльнѣй вечери можна нарѣдъ найбѣльше одушевити, а до того нарѣдъ видить, що интеліґенція до него не тѣлько словами, але и не правду зближує ся. На вечерницяхъ сихъ показалась такожь рѣвнодушность доокрестнои интеліґенціи для справы народнои. Найближшї сосѣды, мимо запрошеня, не були ласкавї потрудитись та загрѣти нарѣдъ до дальшого дѣла на нивѣ народнѣй, бодай присутностію своею. Выдѣлови читальнѣ належить ся признанье, що такъ красно устроивъ тї вечерницѣ та трохи розбудивъ духа руского въ тѣй дремучѣй сторонѣ. — *Гость.*

НОВИНКИ.

— **На вчерашныхъ зборахъ загальныхъ „Академічного Братства“** выбраный головою 24 голосами п. В. Охримовичь, правникъ зъ II-го року, противъ 23 голосовъ, котрї одданo на п. Чайковского, правника III року.

— **Непошанованье рускихъ святъ торжественныхъ.** Минувшого тыжня святкувала наша церковь свято торжественне св. Великомученика Димирія, а вже зъ рѣзныхъ сторонъ краю доносять намъ, що власти урядовї не пошанували сего свята, бо вызначили на той день терміны для Русиновъ. И такъ пишуть намъ зѣ Стрыя: Ц. к. урядъ податковый въ Стрыю вѣзвавъ кѣлькохъ селянъ зъ Сѣхова на терминъ на день 7 н. ст. падолиста. Бѣльша часть вѣзваныхъ пошанувала свято и не явилась на терминѣ въ урядѣ податковѣмъ, але все таки 15 селянъ, боячись „штрафу“ пана поборця податкового, явились на терминѣ и не могли бути на богослуженю. Коментарѣвъ до сего не треба, а годить ся лишь спытати п. поборця Длуґоша: „що бы сказали Мазуры, его кралне, если бы вѣзвавъ ихъ на терминъ въ свята латиньскї? — Зъ Калуша доносять, що 23 селянъ зъ села Сливокъ одержали завѣзванье одъ ц. к. суду повѣтового въ Калуши, ставитись на терминъ дня 7. н. ст. падолиста. А треба додати, що кожда вѣзвана партія бере зѣ собою двохъ або трехъ свѣдковъ. Можна представити собѣ, кѣлько то людей выставало въ се торжественне свято передъ калускимъ судомъ повѣтовымъ а кѣлько було на богослуженяхъ по сѣльскихъ церквахъ.

— **Конскрипція и староства.** Ще въ маю с. р. вѣзвало бродске староство урядy громадскї, щобы приготовились до маючои перевестись конскрипціи, именно щобы предложили старостеу списъ особъ, котрымъ дотычна громада гадає поручити конскрипцію. Такъ и розпорядило міністерство. Начальники громадъ скликали рады громадскї а тї предложили на комісарѣвъ конскрипційныхъ або священикѣвъ або якихъ иншихъ интеліґентныхъ людей. Сими днями одержали уряды громадскї розпорядженье староства, котрымъ ено назначує комісарями конскрипційными лѣсничого, або заступника обшару двірского, або економа, лишь взагалѣ не того, кого хотѣла громада. Такъ отже пѣсля гадки и волѣ староства, до переведеня конскрипціи способнѣйшій якій небудь лѣсничій, а нѣжь священикъ зъ университетскимъ образованьемъ!

— **Міністеръ просвѣты д-ръ Ґавч** выдавъ обѣжникъ, котрымъ змѣнивъ плянъ наукъ для шкѣлъ реальныхъ дотычно домовыхъ задачъ писемныхъ зъ языкѣвъ нѣмецкого, французского и анґлійского та зъ математики. Дотеперь було приписане значне число тыхъ задачъ и безъ потребы обтяжувано ученикѣвъ и учителѣвъ. Число задачъ зменшено а змѣстъ ихъ методично прамѣнено до умыслового розвитку молодѣжи. Змѣна та має завестись ще въ сѣмъ роцѣ шкѣльнѣмъ.

— **Страшне злочиньство.** На бродскѣмъ гостинци за Наквашею погорѣла въ ночи зъ 3 на 4 н. ст. падолиста мала коршма. Коли стало свитати, зѣйшлись люде на мѣсце пожару и побачили, що коршма погорѣла до тла а при тѣмъ погорѣли ще три особы. Жидъ господарь згорѣвъ такъ, що лишились лишь кости и черепъ головы, жѣнка и донька такожь згорѣли, а именно послѣдна, вже доросла дѣвчина, згорѣла по поясъ. Въ огни згорѣла ще корова и яловка. Догадують ся, що якійсь злочинцѣ найперше поубивали и ограбили нещасныхъ а одтакъ, щобы затерти слѣды злочиньства, пѣдпалили коршму. На се злочиньство вказує та обставина, що на лійцѣ, сокирѣ и иншихъ предметахъ видній слѣды крови.

— **Зъ Пѣдъяркова**, пов. бобрецкого, пишуть намъ: У насъ въ однѣмъ тыждни займивъ ся два разы огонь, котрый хтось пѣдкладавъ, бо при скорѣй помочи и ратунку найдено ще въ стрѣсѣ затлѣлї шматы. Дивна рѣчь, що таке лучає ся мѣжь людьми спокѣйными и тверезыми, якими суть селяне зъ Пѣдъяркова. Добре було бы, щобы жителѣ Пѣдъяркова асекурувались громадно, отъ хочь бы такъ, якъ въ сусѣднѣмъ Миколаевѣ, де вже майже всѣ и найбѣднѣйшї люде заасекурованї. — У насъ породила жена Матвѣя Гавриленка трое дѣтей, а то двохъ хлопцѣвъ и одну дѣвчину, та всѣ троє жиють и суть здоровї.

— **Почетне горожаньство** надала рада громадска въ Лютовискахъ на засѣданю 3 н. ст. падолиста п. Іос. Паливодѣ, начальникови суду повѣтового въ Лютовискахъ а перенесеному теперь до Косова.

— **Зъ Надвѣрны** доносять, що недавно приѣхавъ архіки. Леопольдъ Сальваторъ зѣ Львова на ловы до тамошныхъ дѣбръ домінікальныхъ. Ловы тревали пять днѣвъ. Крѣмъ заяцѣвъ, сернюковъ, ли-

сôвъ и хищныхъ птахôвъ убито въ микуличиньскихъ лѣсахъ такожь одного рися, котрый якъ разъ жеръ сернюка. Въ одній нагôнцѣ лучили ся такожь два медвѣдѣ, але годѣ було выслѣдити ихъ за-для браку снѣгу. Минувшои суботы и недѣлѣ выходивъ архікнязь до лѣса ажь по богослуженю. Въ Надвôрнѣ мешкавъ въ домѣ п. Ґлянца, директора лѣсôвъ.

— **Крадѣжь на дорозѣ.** Дня 3 с. м. ѣхавъ селянинъ Добряньскій гостинцемъ зô Львова до Городка. За Зимноводою при лѣсѣ оброшиньскôмъ обôкрали его злодѣѣ на кôлька ґульденôвъ, отворивши куферокъ и выбравши зъ него закупленій рѣчи. Про крадѣжи въ лѣсѣ оброшиньскôмъ часто згадують часописи, а ся крадѣжь може вже сотна сего року. И диво та чудо! жандармерія кôлькохъ злодѣѣвъ не въ силѣ выловити! Чи може не длятого, що увага ей звертае ся, зовсѣмъ злишно, въ инчій напрямы?! — що слѣдить менше за злодѣями, якъ за чимось инчимъ?

— **Огнѣ.** Дня 27. жовтня погорѣли на фôльварку Грубичи коло Отинiи въ Товмацкôмъ всѣ сегорôчній плоды. Шкоды на 20.000 зр. При огни ратували сторожи пожарній зъ Отинiи и Тарнавицѣ пôльнои.

— **Нова орґанізація урядникôвъ зелѣзницѣ Кароля Людвика** мае завестисьôдъ 1 грудня с. р. Пôсля сеи новои орґанізаціи мѣжь иншимъ змѣнено дотеперѣшнiй титулы офіціялôвъ на асистентôвъ, взглядно ôдъ 900 зр. рôчнои пенсіи на адъюнктôвъ. Контрольоры зватись будуть ревідентами. Взагалѣ примѣнено нову орґанізацію персоналу урядничого до истнуючои орґанізаціи урядникôвъ зелѣзниць державныхъ. Ся нова орґанізація не приносить великои користи урядникамъ. Катеґорія канцилістôвъ полишалась незмѣнена. Дiеты за подорожи службовій пôдвысшено, але т. зв. кватирове полишилось якъ давнѣйше.

— **Звертаемо увагу** на анонсъ п. Михайла Спожарского, переплетника, котрый своiми выробами переплетничими станувъ справдѣ на рôвни зъ такимижь выробами заграничными.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенты одержали оо.: Григ. Морозъ на Лосинець, дек. высочаньского; Маркилъ Куновскій на Кривку, дек. высочаньского.

Завѣдательство Куликова одержавъ о. Іос. Билиньскій.

До кан. інституціи на Ракову, дек. старосôльского, именованый о. Корн. Грушкевичь.

Именованый о. Іоанъ Яблоньскій, парохъ Любачева, ôдъ митрополичого Ординаріяту совѣтникомъ тоиже консисторіи.

Сотрудникомъ при катедральнôй церкви въ Перемышли именованый о. Вас. Кондрацкій, дотеперѣшный сповѣдникъ при згаданôй церкви.

Признанье и похвалу одержали оо.: Ант. Барновичь и Вас. Романовскій, катихиты въ Ярославли, за ревну науку религіи въ народныхъ школахъ.

Кандидатôвъ стану священичого що покôнчили науки богословскій а желають принята рукоположенье, завзываe еп. консисторія розпорядженьемъ зъ 3 падолиста с. р. до ч. 4480, щобы дотычнiй поданя, заосмотрений потрѣбными свѣдоцтвами, предложили консисторіи а самій явили ся дня 9 сѣчня 1891 до вступного испыту.

Конкурсъ розписала еп. Консисторія на два мѣсця въ фондации еп. Іоана Снѣгурского при перемыскôй церкви катедральнôй, а то: на другого проповѣдника зъ платнею рôчно 315 зр. и на служителя св. Тайны Покаянія зъ платнею 262 зр. 50 кр. и додаткомъ 37 зр. 50 кр. зъ рентъ капітульныхъ. Речинець подаватись до 1 сѣчня 1891 р.

Наука, штука и література.

— **„Учитель“, орґанъ Руского товариства педаґоґічного,** мѣстить въ двохъ остатныхъ числахъ (19-ôмъ и 20-ôмъ) богатый матеріялъ для нашого учительства — матеріялъ поучаючій и информаційный. Тамъ знаходимо продовженье статьѣ „Начеркъ економіи практичної“ (пôсля Мавр. Блока пише В. Т.); „Де-що про спѣвъ“ Іосифа Тан.; „Дѣленье дробами звычайными“; „Потôкъ“, препарація, нап. Стеф. Ковалѣвъ; Справы Руского товариства педаґоґічного: Загальній зборы Рус. тов. педаґоґічного у Львовѣ; Загальній зборы філіи Рус. тов. педаґ. въ Щирци: Одозва Галицкого товариства для огородництва и пчôльництва у Львовѣ; Новинки; Шкôльній вѣсти (конкурсы, именованя) и т. д. Адміністрація „Учителя“ просить своихъ предплатникôвъ о выровнанье залеглостей, котрi выносять до 600 зр. Мы зъ своеи стороны поручаемо сю одиноку руску часопись педаґоґічну увазѣ нашои патріотичної публики.

— **„Зеркало“** мабуть зъ помѣжь всѣхъ ґазетъ рускихъ мае найбôльше щастье бути конфіскованымъ ц. к. прокураторіею державною. И остатный (20) нумеръ стрѣтила тота доля: найцікантнѣйшій статейки („Finale зъ оперетки Ojciec gwałtonomii“) „Вѣсти зъ проѣздки Ексцеленціи“ и „Автономія безъ границь“) упали жертвою. Однакожь позаякъ „Зеркало“ цѣле цѣкаве, то осталo ся ще досыть статеекъ интересныхъ, повныхъ гумору чи сатиры, а перше мѣсце мѣжь ними займають: вступный стихъ Амана Мардохея „Растѣте и множѣте ся партіи рускій!“ та „Зъ хроніки львôвского университету“. Четверту сторону „Зеркала“ здобить дуже удачна илюстрація: „Коломыйки зъ образками“.

— **„Святый Боже“,** мужескій хоръ. Партитура вразъ зъ поодинокими голосами. Памяти Володислава Кузика, богослова II. р. и питомця гр. кат. дух. семінаріи у Львовѣ. Музику уложивъ О. Нижанковскій. Цѣна 25 кр. Дôстати можна въ книгарни Ставропиґійского Института.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Львôвскій высшій судъ краєвый именувавъ практикантôвъ судовыхъ: Ґуґона Пфістерера, Іосифа Гудзя, Макс. Копистяньского, Вол. Доніхта, Іос. Зборовского, Филемона Метеллю, Юрія Шмериковского, Едм. Ґалика, Вол. Дембского д-ра Сімхе vel Жигм. Розенфельда, Ореста Дембицкого, Вол. Литиньского, Ивана Юл. Огоновского, Костя Павликова, Ґронима Вержховского и Ром. Дмоховского авскультантами судовыми. — Надзвычайный професоръ д-ръ Бронислава Кручкевичь именованый звычайнымъ професоромъ фільоло ґіи клясичної въ университетѣ львôвскôмъ.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Зъ-пôдъ Скалы** доносять намъ про сегорôчній засѣвы: „Засѣвы не добре ворожать. Що по малôмъ дощику посходило, то й холодно зробило ся, тому богато насѣвають. А тутъ настала була студѣнь и снѣгъ уже два днѣ покрывавъ землю...“

Соймъ краєвый.

Конецъ X засѣданя зъ дня 8 м. ст. падолиста.

По промовѣ пос. Абрагамовича забравъ голосъ пос. Король, щобы справити деякій факты, зазначени въ бесѣдѣ Абрагамовича. И такъ хибно представивъ пос. Абрагамовичь, мовь бы пос. Король на попереднôмъ засѣданю прочитавъ лишь урывокъ одного важного уступу зъ протоколу выборчого. Се посвѣдчить стеноґрамъ его бесѣды, котрого, на жаль, не доручено ще пос. Королеви, хочь пос. Абрагамовичь мае вже сей стеноґрамъ въ своихъ рукахъ.

Пос. Телишевскій заперечуе рѣшучо закиды пос. Скалковского, мовь бы то руснй послы робили все для ефекту заграницѣ. Се неправда. Запевненье пос. Скалковского, що народъ рускій користуе ся ту повнымы правами якъ и народъ польскій, есть лишь поезію. Въ Галичинѣ обходять ся зъ Русинами горше, анежь зъ Поляками въ Познаньскомъ. (Голосы: Ого!) Мы идемо простою дорогою и домагаемо ся того, що намъ належить ся. Того самого домагають ся Поляки въ Шлезку, котрій такожь суть въ меншости. Не дивуемось, що не хочете намъ нѣчого признати; приемно есть мати власть въ рукахъ и прикро есть хочь часть ей ôддати другому.

Пос. Жигм. Козловскій старавъ ся выказати, що положенье Русинôвъ въ Галичинѣ не таке, якъ то вказавъ пос. Телишевскій. Для порôвнання мôгъ пос. Телишевскій звернути ся тамъ, де церкви рускій замкненій а Русины не можуть признавати ся до своеи народности.

Ôдтакъ забирали голосъ для фактичного спростованя ще послы Сѣчиньскій и Телишевскій а по промовѣ справоздателя пос. Верещиньского бôльшôсть соймова признала выборъ пос. Франца Енджеёвича важнымъ.

Засѣданье скôнчилось по 4-ôй годинѣ.

——

XII Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 10 н. ст. падолиста 1890 р.

При ôдчитаню петиціи выдѣлу повѣтового въ Турцѣ о признанье одной дороги въ напрямѣ зъ Турки до Дрогобича за краєву, забравъ голосъ пос. Телишевскій и просивъ передати сю петицію комісіи дороговой зъ порученьемъ, щобы комісія здала справу зъ неи ще сеи сесіи. Принято.

Комісарь правительственный ôдповѣдае на внесенй интерпеляцiи. И такъ на интерпеляцію пос. Абрагамовича въ справѣ розвязаня рады громадскои въ Городку заявляе, що справа проволокла ся за-для рекурсу до міністерства; розписанье новыхъ выборôвъ опôзнилось, бо акты звернено въ выдѣлу краєвого, теперь же роблять ся пôдготовленя до новыхъ выборôвъ и ще сего мѣсяця полагодить ся справа; — на интерпеляцію пос. гр. Рачиньского въ справѣ Морского Ока заявляе, що вже ôдъ кôлькохъ лѣтъ збираесь матеріялы въ тôй справѣ и староство мае до кôнця падолиста с. р. предложити всѣ акты, а теперь мае ся захована станъ фактичный и въ тôй справѣ ôднесеность до угорского міністерства справъ внутрѣшныхъ.

Справозданье выдѣлу краєвого що-до петиціи громады Коростенка о принятье на фондъ краєвый коштôвъ въ сумѣ 141 зр. удержаня малолѣтного Ант. Улохмѣ, належачихъ ся магістратови въ Будапештѣ — и справозданье що-до вылученя присѣлка Раты изъ связи громады Равы и утвореня самостôйнои громады адміністраційнои — ôдослано до комісіи адміністраційнои.

Справозданье выдѣлу кр. що-до установленя краєвои комісіи для справъ рôльничихъ ôдослано до комісіи господарства краєвого.

Доповнено однымъ членомъ комісію шкôльну; выбраный пос. Щепановскій.

Комісія буджетова здае справу зъ петиціи о пôдпомогу для 4 погорѣлцѣвъ въ Закомарю, пов. золочѣвского и вносить удѣлити 25 зр. пôдпомоги — та зъ петиціи 11 погорѣлцѣвъ въ Конюхахъ, пов. бережаньского, и вносить удѣлити 75 зр. пôдпомоги. Принято.

Пос. Телищевскій забираe голосъ въ справѣ формальнôй для спростованя факту. Бесѣду мою на попереднôмъ засѣданю при веріфікаціи выборôвъ рôзно толковано, тому заявляю, що выголосивши слова (читае зъ стеноґраму) мавъ я на гадцѣ лишь выключно Украинцѣвъ, нашихъ братôвъ въ-за кордону.

Пос. Верещиньскій ôдчитуе справозданье выдѣлу краєвого въ справѣ веріфікаціи выбору посла Юл. Коритовского зъ курiи громадъ сѣльскихъ выборчого округа тернопôльского. Протестъ, котрый бувъ пôдписаный 50 выборцями, есть малои ваги, бо нѣ одинъ протестуючій не пôдписавъ его власноручно, лишь всѣхъ пôдписано въ канцеляріи д-ра Лошнева, де зредаґовано сей протестъ. На 175 управненыхъ до голосованя, голосувало на п. Коритовского 105 выборцѣвъ а всѣ прочій ôдтягнули ся. Вносить узнати выборъ важнымъ.

Пос. Сѣчиньскій: Выборы суть нервовымъ моментомъ; вôльно выборцямъ аґітувати але въ границяхъ закона карного; вôльно орґанамъ правительственнымъ выкористати выборы але въ границяхъ леґальности, въ границяхъ етики; — але не вôльно надужывати своея власти. Въ Тернопôльщинѣ выявилась система, пôсля котрои старають ся Русинôвъ усунути зъ житя публичного. Въ 14 громадахъ ôдбулись правыборы нелеґально; а протесты противъ тыхъ правыборôвъ ôддано до реляціи тому самому урядникови, котрый ихъ переводивъ. Тактика правительства выроблюе спеціялістôвъ до выборôвъ въ користь кандидата, котрого домагаесь теперѣшна система. Въ Тернополи въ день выбору ставали не двѣ, але три стороны до борбы выборчои. Двѣ стороны ставали въ оборонѣ системы противъ третои. На выборцѣвъ, спокôйно нараджуючихъ ся въ приватнôй комнатѣ, нападае о пôвночи товпа пôдъ проводомъ жандармôвъ и зачались страшнѣ сцены а все въ имя и пôдъ окликомъ системы. Одного академіка ударивъ жандармъ въ лице за се, що поспытавъ, якимъ правомъ нападае спокôйныхъ людей. Коли на другій день выборцѣ зъ жалобою удались до команданта жандармеріи и сей поспытавъ провинившого ся жандарма, чого ôнъ подавъ фальшиве имя и заходивъ мѣжь выборцѣвъ — ôнъ смѣло сказавъ: Ich hab' ei nen Auftrag bekommen. Прокураторія застановила слѣдство противъ спокôйныхъ выборцѣвъ обжалованыхъ о нарушенье публичного спокою. Въ рескриптѣ намѣстництва, ôдчитанôмъ въ справозданю выдѣлу кр., не сказано нѣ слова, чи покарано жандармôвъ, чи покарано того, хто дававъ Auftrag... Я самъ бачивъ на другій день на власнѣ очи кровь селянъ, що полилась за оборону своихъ горожаньскихъ правъ. Чи то добре, що система у насъ довела до того, що горожане ôдсягають ся ôдъ вольного выбору свого заступника Чи ся система не вилыне зле на тыхъ, що зъ за кордону споглядають зъ тугою на свободу, яку дано ихъ братямъ въ Австріи. Мы бажаемо змѣны сеи системы. (*Брава!*)

Пос. Живицкій розповѣдае, якъ забирано ся до выбору тернопôльского посла. Зô стороны польскои не було надужить, бо выборъ п. Корытовского бувъ зъ горы запевненый. Якъ мôгъ пос. Сѣчиньскій розпôзнати, що кровь на пôдсѣню то кровь выборцѣвъ. П. Коритовского тому выбирають, бо въ Тернопôльщинѣ половина громадъ польскихъ, есть почутье польске, будують костелы.

Комісарь правительственный: Въ протестѣ пôднесено надужитя зô стороны орґанôвъ правительственныхъ а пос. Сѣчиньскій пôдвѣсъ ще деякій закиды. Мушу ôдкликатись на мое заявленье при выборахъ зъ Равщины и ôдперти всѣ закиды на орґаны правительственнѣ. На 85 громадъ лишь зъ пяти громадъ внесено протесты противъ неправильного переведеня правыборôвъ. Що до поведеня жандармеріи, то мушу заявити жаль, що таке стало ся. Але додаю, що се лучило ся день передъ выборами и не мало вплыву на выборы — а такожь жандармы не мали наказу зъ горы и тому всѣхъ покарано.

Пос. Сѣчиньскій: Въ ôдповѣди пос. Живицкому скажу, що я анѣ противъ п. Коритовского анѣ противъ Полякôвъ не выступавъ, лишь противъ системы. Дякую комісареви правительственному за вѣстку, що покарано жандармôвъ. Розказуе, якъ то хитро можна добути зôзнанье ôдъ протестуючого, що ôнъ не знае змѣсту протесту. Слова комісаря, що нема системы, розумѣю такъ, що ôдъ нинѣ вже не буде системы.

Выборъ посла Коритовского признано важнымъ.

Пос. Цоль здае справу въ имени комісіи шкôльной що-до перемѣны 6-кл. школы женьской въ Коломыи на 8-клясову школу выдѣлову. Соймъ ухваливъ дотычный законъ и статутъ пôсля внесень комісіи.

Пос. Ґольдманъ здае справу въ имени комісіи буджетовои о замкненю рахункôвъ фонду краєвого, фондôвъ дотованыхъ зô скарбу краєвого и фондôвъ обнятыхъ буджетомъ за рôкъ 1888.

Пос. Гошардъ высказуе жаль, що комісія буджетова не покликала его на свои засѣданя, а ôнъ бувъ бы мôгъ пояснити деякій позиціи и не треба було бы въ справозданю комісіи робити деякихъ замѣтокъ. Поясняе тѣ замѣтки. — Пос. Стан. Бадені выказуе, що оправданье шефа департаменту Гошарда не конче ôдповѣдне и замѣтки комісіи буджетовои цѣлкомъ слушнѣ. — Пос. Козловскій (старшій) промовляе такожь по мысли комісіи буджетовои, щобы выдѣлъ краєвый нѣколи не ужываvъ фондôвъ, призначеныхъ на иншій цѣли, для покрытя певныхъ своихъ рубрикъ. — Пос. Антоневичь промовляе въ справѣ выдатковъ при деякихъ позиціяхъ, именно що-до обваловання гôрскихъ потокôвъ.— По промовѣ справоздавца приступлено до спеціяльнои дебаты. — Пос. Телищевскій каже, що комісія буджетовôй належить ся подяка за то, що она знайшла якійсь порядокъ въ тôмъ хаотичнôмъ справозданю выдѣлу краєвого. Я и кождый хто читавъ то справозданье, выробивъ собѣ понятье, що не можна выдѣлови дати абсолюторіи. Ужитье сумы 35.000 на самій ре мунерація не дасть ся нѣчимъ оправдати. Бесѣднакъ ставить внесенье, щобы соймъ ухваливъ, абы выдѣлъ краєвый прелімінованій рубрики не переступавъ, або коли переступае, щобы ихъ оправдавъ; дальше щобы теперь не оправдане переступленье оправдавъ на слѣдуючôй сесіи. — Козловскій доказуе, що въ справозданю выдѣлу суть декотрѣ рубрики оправданѣ позорно а декотрѣ такъ оправданѣ, що того оправданя не можна нѣякъ приймити. Доси замкненье рахункôвъ трактувало ся въ соймѣ дуже поверховно яко рѣчь меншои ваги. Онъ ставить внесенье: Соймъ поручае выдѣлови, щобы ôнъ переступленье поодинокихъ рубрикъ або переношенье позицій зъ одныхъ рубрикъ до другихъ оправдавъ рôвночасно зъ справозданьемъ. Оба внесеня ôдослано до комісіи буджетовои. По сѣмъ ухвалено цѣле справозданье.

При третôмъ читаню проекту закона о оплатѣ ôдъ пôдъ ухвалено цѣлый законъ. Надъ петиціею Лейбы Купферберґа и Цельмавра въ справѣ опусту чиншу за мыто на дорозѣ зъ Сухоставу до Хоросткова перейшовъ соймъ до порядку дневного.

При внесеню комісіи громадскои въ справѣ заведеня судôвъ громадскихъ пос. Окуневскій протививъ ся тому доказуючи, що она выйде лишь на шкоду селянъ такъ рускихъ якъ и польскихъ; пос. Меруновичь ставляючи того рода внесенье, хотѣвъ лишь пôддати пануючôй партіи новый способъ для свого вплыву. Пос. Менциньскій выступивъ противъ пос. Окуневского доказуючи, що ще тамтого року пос. д-ръ Савчакъ задавлявъ ся на сю справу инакше. Пос. Меруновичь протестуе противъ высказаня що-до его особы. Пос. Мізя (мазур. селянинъ) предкладае надъ внесеньемъ п. Мерун. перейти до порядку дневного. (Бесѣдникъ читае свою промову; пос. Розвадовскій: „Не читати!“ Маршалокъ звертае увагу бесѣдника, що не можна читати.) — Пос. Телишевскій доказувавъ, що есть за тымъ, щобы зменшити споры судовѣ нашихъ селянъ, есть отже за тымъ, щобы зорґанізувати такій суды громадскій, котрi мали бы повну повагу у нашихъ селянъ. До такого суду якъ предкладае комісія, до котрого входять заступникъ обшару дôбрского, заступникъ громады и заступникъ выдѣлу повѣтового, нашій селяне не будуть мати довѣрія. Дайте ему правдивый судъ громадскій, судъ выходячій зъ самои громады, то судъ той знайде довѣріе у селянъ нашихъ. Выступаючи въ оборонѣ пос. Окуневского наводять бесѣдникъ, що пос. Меруновичь мавъ самъ давнѣйше иншій поглядъ и боявъ ся, щобы тѣ суды не нагадували мандаторôвъ. Наконець ставить бесѣдникъ внесенье, щобы разомъ зъ проектомъ закона громадского выдѣлъ краєвый предложивъ такожь проектъ закона о судѣ громадскôмъ. (Год. 3½; засѣданье тревае дальше.)

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 10 падолиста. Архікняг. Валерія занедужала на ôспу и цѣсарь телеґрафувавъ до Вѣдня по доктора Відергофера. Въ наслѣдокъ того розôйшлась була тутъ вѣсть, що самъ цѣсарь небезпечно занедужавъ; вѣсть та выкликала була загальне занепокоенье, однакожь заразъ показала ся неправдивою.

Міляно 10 падолиста. Капріві выѣхавъ вчера до Нѣмеччины а Кріспі вернувъ до Риму. Кажуть, що Италія приступить до мытового союза зъ Нѣмеччиною и Австрією, коли дôстане жаданѣ концесіи.

Брукселя 10 падолиста. Вчера ôдбули ся по всѣхъ мѣстахъ демонстраційнѣ походы роботниковъ въ користь загального голосованя. Всюды панувавъ спокôй.

Софія 10 падолиста. Князь Фердинандъ ôдкрывъ вчера засѣданье синоду; предсѣдателемъ синоду есть митрополитъ Григорій.

Бѣлградъ 10 падолиста. Въ Пôдгôрю въ Македонiи убито крôмъ сербского священика Стояна ще и одного сербского учителя.

Римъ 10 падолиста. На конґресѣ соціялістôвъ ухвалено, щобы соціялісты здержались ôдъ выбору до нового парляменту италіяньского.

Паренцо 10 падолиста. Соймъ ухваливъ, щобы въ цѣлôй Истріи завести италіяньскій языкъ яко урядовый.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. о. Вол. „Рин. въ Т. Адреса Rev. T. O., greek. kath. priest, Shamokin Pa., North America box, 550. —

Воч. о. Голов. въ Медицѣ. За рôкъ 1890 прийде намъ ще 3 зр. — **Воч. о. Черсв. въ Корчминѣ.** За рôкъ 1890 прийде намъ ще 1.50 зр. — **Воч. о. Констан. въ Сокали.** На „Дѣло“ зôстало 7 зр; проче мы передали. — **Воч. о. Солт. въ Добр.** Выслано пôсля жаданя. — **Воч. о. Юхн. въ Помон.** Рахунки годять ся. — **Воч. о. Березов. въ Хоростк.** Рахунки годять ся. — **Вп. М. Голейко въ Колом.** Заплачено на сей рôкъ справдѣ 13.50 зр. але позаякъ бувъ довгъ зъ 1889 року въ сумѣ 3 зр., то бракуе на сей рôкъ ще 3 зр. —

Д-ръ Кость Левицкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корнякτôвъ ч. I., II. поверхъ (Народный Дôмъ.)

Приймае заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступае безплатно.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, *ординуе* ôдъ 3—5-ой у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

Пригадую ся Всечестному Духовеньству, що такъ якъ кождого року **при надходячихъ святахъ** принимаю старѣ **Евангелиі** до переплету **по найдешевшихъ цѣнахъ. Принимаю** такожь замовленя на новѣ, маючи прекрасный текстъ на складѣ. Позаякъ вже часъ короткій, длятого прошу зъ замовленьемъ поспѣшати ся.

Зъ поважаньемъ

Михаилъ Спожарскій

у Львовѣ, Пôдвалье ч. 9.

въ Институтѣ Ставропиґійскôмъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Хто зъ Вп. П. Т. Панôвъ

хоче дôстати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до

Варшавскои молочарнѣ

на розѣ при улици Ягайлоньскôй и пляцу Смольки, 2—10

3666 де и часописи можна прочитати.

До выграня франкôвъ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. льосованье найблизше

италійскихъ льосôвъ

Червоного Хреста

заґарантованыхъ италійскимъ правительствомъ

4 тягненя рôчно до кôнця льосованя.

Продае по курсѣ деннôмъ и на сплаты мѣсячнй

5 льосôвъ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.

3 льосôвъ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЙ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

	Поѣздъ посѣщп. або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
До Львова приходять:				
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7 15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12 08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До Пôдволочискъ	4·11	9 50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4 22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненй лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнй

Всѣлякй обліґаціи довгу державного

Зелѣзничй обліґаціи першеньства

Льосы державнй и приватнй

продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сональ & Лілієнъ

3360 169—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй прикрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань

3604 40—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

БРИ-

твы правдивй швайцарскй и англійскй, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла

2537 **пензлѣ и т. п.**

поручае найдешевше

маґазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужескаго, товарôвъ ґалянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумерій и т. п.

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣди недѣльнй,

праздничнй и случайнй

вô V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

НАКЛАДОМЪ

Редакціѣ „Дѣла“

выйшли:

1) Оповѣданя Ол. Кониського цѣна 20 кр.
2) Нашй коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

КАЛЄНДАРЬ

ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе 36 кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

МАРІЯЦЕЛЬСКЙ

каплѣ жолудковй

роблений въ аптицѣ пôдъ ангелемъ хранителемъ

К. БРАДОГО въ Кромержижи (Морава),

давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче змôцняючо на жолудокъ при **злôмъ травленю.**

Правдивй лишь зъ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр.

3695 Части складовй суть поданй. 3—30

Купуе ся по всѣхъ аптикахъ.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, зôбране збôже, въ кôлькохъ хвилях забирае и перемѣнне въ попѣлъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стае цѣлкомъ бѣднымъ, если онъ завчасу не постарае ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечнôсть огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладае на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своеи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекураціи.**

Для господарôвъ дае добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідуе шкоды при помочи двохъ мужôвъ довѣрія** зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирае, при чôмъ „Славія“ шкоды вновни и безпроволоки вынагороджуе.

Взагалѣ „Славія“ старае ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшй користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповнятя.

За дуже умѣрену оплату убезпечае „Славія“ не лишь будынки господарскй, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожь запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзячôй небезпечности и такъ пôдупавшôмъ станѣ економічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекураційными, якъ дае „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збôже по крайнôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимае, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперника ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Голôвне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 56—?

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жередъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красной оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстаютъ даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одяґôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитиннй, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожь средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для пародженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужескаго, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣля Grera, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ остапковъ хôдниковъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **янаньскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Вже выйшовъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Ц. к. уприв.

ГАЛ. АКЦІЙ. БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ

5% листы ипотечнй

выльосованй дня 29 и 30 жовтня с. р.

а платнй дня 1-ого мая 1891 можуть вымѣнятись

до дня 15-го падолиста 1890

4½% листы ипотечнй

также зъ купонами платнымя дня 1-ого мая 1890 року

зъ доплатою зр. 2, — въ готôвцѣ

отже за кождй зр. 100 въ 5% листахъ ипотечныхъ будуть выдаватись при касѣ Головнôй у Львовѣ зр. 100 4½% листôвъ ипотечныхъ и зр. 2. — въ готôвцѣ яко доплата.

Львôвъ 30 жовтня 1890.

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій есть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА

„Рускои правописи“

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачъ, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Коршила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на 50 кр. (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахниневичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 245. Львовъ, Второкъ 30 жовтня (11 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огологошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Карола Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рѣкъ	18 зр.	на цѣлий рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлий рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатані вѣльнѣ вѣдъ порта

Поодинокe числo коштує 8 кр. а. в.

Оголошенья приймаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатнои, въ рубр. „Надѣсланe“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

До Prag. Abendblatt доносять въ Вѣдня, що пѣсля дотеперѣшнои диспозиціи рада державна буде склинана имовѣрно на день 1 грудня. Сесія буде дуже коротка, бо потягне ся ледви двѣ недѣлѣ а межи найважнѣйшими предложеньями, якѣ на сѣй сесіи будуть залагоджень, есть и ухваленье провізоричного буджету на першу чверть року 1891.

Часть соймѣвъ краевыхъ кѣнчить вже сего тыждня свои засѣданя. Пѣсля Presse будуть соймы галицкій, ческій и долѣшно-австрійскій радити ажь до послѣдного тыждня с. м. а два послѣдні будуть ще въ першихъ дняхъ сѣчня скликанѣ на коротку сесію додаткову.

Горѣшно-австрійскій соймъ ухваливъ резолюцію взываючу правительство, щобы оно розпочало переговоры зъ выдѣломъ краевымъ о заснованье выдѣлу медичного въ Лінцу, бо університетъ вѣденьскій переповненый медиками а пѣсля мнѣня д-ра Більрота потреба въ Австріи ще що найменше чотирохъ факультетѣвъ медичныхъ.

Ситуація въ Чехахъ мабуть погоршила ся, бо зачувати — и то голосять вже не лишь молодо- але и старо-ческѣ орґаны — що законъ о роздѣлѣ рады культуры краевои не буде ухваленый сеи сесіи. Тымъ способомъ теперѣшна сесія ческого сойму не посунула бы згоды анѣ о волосъ напередъ. Въ виду того мають передъ закрытьемъ сойму зѣбрати ся мужѣ довѣря Нѣмцѣвъ и Чехѣвъ и будуть радити надъ дальшимъ становищемъ въ виду змѣненои ситуаціи. Передъ всѣмъ будуть мусѣли Нѣмцѣ порѣшити, яке становище мають они занати супротивъ выставы краевои. N. fr. Presse заповѣдае вже, що Нѣмцѣ ухвалять не брати участи въ выставѣ.

Гостина россійского наслѣдника престола есть все ще предметомъ широкои дискусіи въ ґазетахъ. Мы згадували вже коротко, якъ о нѣй высказало ся „Новое Время“ и що та ґазета приписуе сѣй гостинѣ такожь и значѣнье політичне; длятого не вѣдъ рѣчи буде подати тутъ трохи обширнѣйше погляды „Нов. Врем.“. Згадана ґазета каже, що ажь до послѣднои хвилѣ передъ выѣздомъ царевича можна ще було поставити таке питанье: „Чи россійскому правительству на руку тѣ політичнѣ поголоски и коментарѣ, якѣ ся стрѣча выкличе а безъ котрыхъ певно не обѣйде ся?“ Теперь вже нема того питаня, бо поступованье россійского правительства въ справахъ, котрѣ бы були могли довести до сумныхъ непорозумѣнь мѣжь кабінетами вѣденьскимъ а петербургскимъ, вѣдъ якогось часу значно змѣнили ся. Въ Россіи готовѣ и дальше удержувати якъ найдружнѣйшѣ вѣдносины зъ Австро-Угорщиною, розумѣесь, пѣдъ условіемъ, що у Вѣдни бажають щиро того, щобы тѣ вѣдносины вѣдновити и коли-бъ тамъ поробленo вѣдповѣдні кроки до того. Пѣдставою межинародноі політики россійскои есть правило: не давати нѣкому першенства але и не вѣдкидати нѣчныхъ надскакувань, доки они не обмежають свободы акціи россійскои. Коли отже початокъ подорожи царевича мае стати ся початкомъ еры лѣпшихъ вѣдносинъ межи Австро-Угорщиною а Россіею, то въ Россіи радують ся зъ того дуже. Непорозумѣня, якѣ настали були въ послѣднихъ часахъ межи Австро-Угорщиною а Россіею, мали свою причину независиму вѣдъ Петербурга. Въ цѣлѣй такъ запутанѣй справѣ болгарскѣй не можна вказати анѣ на одень кроквъ россійского правительства, анѣ на одно слово, котре можна бы уважати погрозою або вызываньемъ Австріи. Але австро-угорске правительство не може о собѣ сказати того самого. Прецѣ бѣльше якъ вѣдъ року бувъ европейскій миръ загроженый лишь болгарскою політикою вѣденьского кабінету. Мы бы щиро тѣшили ся, коли-бъ теперь дѣйстно все то щасливо закѣнчило ся а то тымъ бѣльше, що гостина у Вѣдни вѣдбуде ся середъ обставинъ, котрѣ зовсѣмъ не вказують на змѣну напряму межинародноі політики, котра въ своѣмъ дотеперѣшнѣмъ видѣ була — якъ всѣ кажуть — найлѣпшою ґарантіею европейского мира. Дорога вѣдай, яку выбрано для царевича, не вказуе анѣ трохи на таку змѣну. Треба припускати, що ви лишь длятого выбрано, що стрѣча царевича зъ цѣсаремъ Францъ-Іосифомъ вѣдповѣдае бажанямъ, якѣ дались почути зъ Вѣдня, а нѣчо не стоить въ сѣй хвили на перешкодѣ, щобы ихъ не увзгляднити

Депутація болґарского собранія, до котрои выбрано такожь бувшихъ міністрѣвъ Стоилова, Странского и Грекова вручила онодгы кн. Фердинандови адресу на его престольну бесѣду. Въ адресѣ сказано, що репрезентанты народу болгарского приймають зъ радостію завѣреня, що князь и правительство, маючѣ повне довѣріе народу, готовѣ и въ будучности держати ся тои самои політики, що доси; они завѣряють князя, що народъ не пожалуе нѣякихъ жертвъ, щобы забезпечити остаточну побѣду тѣй політицѣ.

Бесѣда посла д-ра Короля

выголошена дня 6 н. ст. жовтня при верифікаціи выбору пос. Франц. Енджейовича зъ меншихъ посѣлостей пов. равского.

(Дальше.)

Другій протестъ выборцѣвъ зъ Улицка зарубаного позбувъ той практикантъ Вѣнцковскій рѣвно жь простымъ запереченьемъ, пѣдносячи лише, що комісарь длятого выкинувъ кѣлька церковныхъ братчикѣвъ зъ салѣ, що они мали нѣбы-то аґітувати въ способѣ недозволеный, хочь въ Улицку зарубанѣмъ бувъ всего на все лишь оденъ братчикъ церковный. Той комісарь однакожь поминае зовсѣмъ другій замѣтъ о много тяжшій, бо замѣтъ, що п. комісарь выписувавъ инакше въ лісту имена кандидатѣвъ на выборцѣвъ, якъ фактично вѣдавано, а поминувъ его длятого, що замѣтъ той бувъ правдивый. Такъ само поступивъ собѣ той п. комісарь и въ третымъ протестомъ, вѣдкидаючи его яко просто безпѣдставный.

Не лучше поступавъ и другій комісарь выборчій п. Неничка, котрый бувъ зарѣвно явнымъ и отвертымъ аґітаторомъ правительственного кандидата, а котрый въ способѣ нелеґальный, надуживаючи просто своеи власти, переводивъ правыборы, маючи лишь на цѣли интересъ свого кандидата, щобы приспорити якъ найбѣльше выборцѣвъ прихильныхъ кандидатови правительственному. Той п. комісарь звернувъ головно свое бачне око на мѣсточко Угновъ, котре высылае ажь 9 выборцѣвъ, и тутка доказавъ дѣйстно геройчного дѣла, бо на 437 правыборцѣвъ, зъ котрыхъ звышь 300 було противныхъ кандидатови правительственному, перевѣвъ тыхъ правыборцѣвъ, котрыхъ самъ хотѣвъ мати, и приспоривъ тымъ способомъ п. Фр. Енджейовичеви 9 голосѣвъ просто неважныхъ пѣсля приписѣвъ ординаціи выборчои сойму и дотеперѣшнои практики якъ выдѣлу краевого такъ и выс. сойму, що буду мати честь ще разъ въ дальшѣй своѣй промовѣ ближше пояснити. Той п. Неничка дѣлавъ имовѣрно въ порозумѣню зъ начальникомъ громады Угнова Вікторомъ Несторовичемъ и писаремъ Яницкимъ а надто придбавъ собѣ до помочи ц. к. инспектора податкового Едварда Міллъера и ц. к. лѣкаря повѣтового д-ра Людвика Лисиньского и зъ ними разомъ уложивъ и перевѣвъ кампанію выборчу въ Угновѣ. Вѣйтъ разомъ зъ писаремъ громадскимъ повели дѣло такъ, що не дозволили нѣкому зъ рускихъ правыборцѣвъ переглянути лісту выборчу, а котрый зъ нихъ зголосивъ ся до канцелярія громадскои, щобы переглянути лісту, писарь позбувавъ ихъ тымъ, що вѣйта нема дома и що ѣнъ лісту выборчу замкнувъ — того п. вѣйта черезъ цѣлый часъ призначеный до реклямація не можна було нѣколи застати въ канцелярія громадскѣй. Тая ліста, котрои такъ пильно стерегли вѣйтъ и писарь громадскій, була просто сфальшована и такъ уложена, щобы перевести такихъ выборцѣвъ, котрѣ бы були на руку п. Неничцѣ а тымъ самымъ такожь и кандидатови правительственному. Въ тѣй лістѣ пропущено велику часть мѣщанъ рускихъ, котрѣ платять великій податокъ, якъ: Николу Сеня, Илька Дороша, Гриня Решетила, Ивана Решетила и много иншихъ, а за то вписано до листы много и то дуже много жадѣвъ безъ взгляду на то, чи котрый зъ нихъ платить податокъ чи нѣ. И такъ зъ однои родины жидѣвскои, котра цѣлого маетку мае пѣвъ хаты, голосувавъ отець, Сруль Братшпісъ, его сынъ Абрамко Братшпісъ и его зять, а всѣ они вѣддали голосы на тую лісту, за котрою бувъ комісарь Неничка.

Коли вближивъ ся день 14 червня 1889 р., день, въ котрѣмъ мали бути переведенѣ выборы въ Угновѣ, приѣхали на мѣсце кампанія помѣчники п. Неничи ц. к. инспекторъ податковый Міллъеръ и ц. к. лѣкарь повѣтовый Лисиньскій, щобы помагати комісареви перевести той свобѣдный выбѣръ выборцѣвъ до выбору посла до сойму.

Неничка прибувши дня 14 червня на правыборы и заставши зѣбраныхъ правыборцѣвъ передъ канцелярією громадскою, закимъ приступивъ до самого выбору, вѣдозвавъ ся до зѣбраныхъ тыми словами: „Ja dotychczas byłem dla was dobry; coście chcieli, robiłem dla was, i jeden arkusz dawałem dla dwóch; będę widział, jakimi wy dla mnie będziecie; w przeciwnym razie dam każdemu arkusz osobny i wielki. (*Веселѣсть.*) Интродукція до переведеня выборѣвъ дѣйстно хороша, та жаль лише, що она не стоить конче въ згодѣ зъ приписами соймовои ординаціи выборчои, а треба знати, що Угновцѣ переважно ремѣсника, для котрыхъ такій аґументъ бувъ надто досадный, щобы ихъ стероризувати и учинити податливыми п. комісареви, бо-жь той п. Неничка держать въ своихъ рукахъ екзистенцію майже всѣхъ мешканцѣвъ Угнова. И якъ же-жь назвати таке поступованье комісара выборчого? Чи-жь не есть закономъ зборонене тероризованье выборцѣвъ, котрѣ по мысли соймовои ординаціи выборчои зъ устъ комісаря повинні були почути науку, що мають вѣддати голосъ свѣй пѣсля своеи найлучшои волѣ, пѣсля совѣсти; що не мають оглядати ся на нѣкого, а тымъ менче на комісаря выборчого, для котрого всѣ выборцѣ повинні бути однаково добрѣ, бо-жь комісарь заступае правительство, а правительство не мае права ставати по сторонѣ одного або другого кандидата, бо-жь то належить выключно до конституційныхъ правъ мешканцѣвъ дотычного повѣту, кого они хотять выбрати своимъ посломъ.

Кромѣ комісаря забавивъ ся въ недозволену аґітацію такожь ц. к. инспекторъ податковый Міллъеръ, котрый въ тѣмъ часѣ знайшовъ ся въ якѣйсь справѣ урядовѣй въ Угновѣ, а пѣдчасъ голосованя переходжуванъ ся коло льокалю громадского, а пѣдставленій жиды, якъ трафікантъ Іосель Каннеръ и другѣ, тероризували рускихъ выборцѣвъ, змушуючи ихъ ити до дому замѣсть до урны выборчои. Той жидъ Каннеръ, показуючи на инспектора, говоривъ до выборцѣвъ: „Утѣкайте до дому, бо якъ васъ побачить инспекторъ, заразъ накине вамъ великій аркушъ!“ — а грозьбы тѣ мусѣли мати успѣхъ, и фактично спонукали многихъ выборцѣвъ остатись дома, замѣсть ити до урны выборчои.

Другимъ аґітаторомъ, а заразомъ помѣчникомъ п. Ненички бувъ згаданый ц. к. лѣкарь повѣтовый д-ръ Лисиньскій, що бѣгавъ по жидахъ вѣдъ хаты до хаты и зганявъ ихъ до урны выборчои, де комісарь заразъ вѣдбиравъ вѣдъ нихъ голосы, пѣдъ позоромъ, що вближуе ся шабасъ, а було то въ пятницю.

До салѣ выборчои вѣбѣгла ся велика товпа жидѣвъ, и заповнили не лишь канцелярію громадску, але и цѣлый коридоръ такъ, що христіяне мусѣли стояти за дверима на подвѣрю, и если комісарь выкликавъ котрого правыборця-христіянина, то жиды закричали: „Нема!“ (Nischt du!) а комісарь заразъ приступавъ до слѣдуючого выборця. Коли-жь пополудни почали численно сходитись до салѣ выборцѣ-христіяне, котрѣ комісареви були не на руку, — тогдѣ комісарь, видячи, що его ліста выборча не перейде, не хотѣвъ дати за выграну — замыкае выборы о $6^1/_2$ годины и каже, що будуть розписанѣ новѣ выборы зъ терміномъ дводневымъ. [Справоздавець выдѣлу краевого подае въ своѣмъ справозданю, що комісарь замкнувъ выборы о годинѣ 8-ой, опираючись на зѣзнаняхъ вѣйта и писаря громадского, переочивши то, що въ актахъ выборчихъ подавъ самъ комісарь, що ѣнъ замкнувъ выборы о годинѣ 7-ой.]

На докѣнченье, а не на повторнѣ выборы прибувае той п. комісарь доперва въ 10 днѣвъ, т. е. 24 червня 1889, а се супротивленье ся выразнымъ приписамъ §§-ѣвъ 30 и 44 соймовои ординаціи выборчои. Але и о тѣмъ дни, коли мало вѣдбути ся докѣнченье правыборѣвъ, не дано знати выборцямъ въ належный способѣ, а навѣть коли комісарь Неничка на зажаленье многихъ выборцѣвъ приказавъ вѣйтови выбубнити, що выборы вѣдбуваютъ ся, бо передъ тымъ того не учинено, — то вѣйтъ мимо того не зважавъ на приказъ комісаря и выборѣвъ выбубнювати не казавъ.

При записуваню голосѣвъ дѣяли ся такожь многѣ неправильности, бо коли до однои листы голосуючихъ, котру провадивъ писарь громадскій Яницкій, записувано имена всѣхъ кандидатѣвъ, котрыхъ подавали правыборцѣ, то въ другѣй листѣ, котру вѣвъ 17-лѣтный хлопець Мих. Лысякъ, выпускано по кѣлька именъ зъ тои листы, котра выйшла вѣдъ партіи противнои комісареви. Коли така похибка зайшла случайно при кандидатахъ правительственныхъ, то заразъ доповнювано, бо або комісарь уже при скрутініюмъ по разъ другій кликавъ дотычного правыборця, або по просту нотарь Целевичъ, котрый черезъ цѣлый часъ акціи выборчои бувъ дуже чинный, доповнявъ имена тыхъ, котрѣ хибували. Въ такій способѣ выбрано 9 выборцѣвъ въ Угновѣ.

Противъ того незаконного переведеня правыборѣвъ внесло 33 правыборцѣвъ протестъ до ц. к. староства въ Равѣ и наглядно выказали всѣ надужитя, котрѣ зложили ся на такій сумный результатъ правыборѣвъ въ Угновѣ. Однакъ мимо того, що въ протестѣ правыборцѣ выказали нелеґальности, якихъ допустивъ ся комісарь выборчій, и надужитя, якихъ допускали ся другѣ урядники староства равского, мимо того, що правыборы були переведенѣ противъ выразныхъ постановъ §§. 30 и 44 соймовои ординаціи выборчои, — бо замѣсть, щобы дня 24 червня були переведенѣ новѣ выборы, докѣнчено лише тыхъ, котрѣ на 10 днѣвъ передъ тымъ були розпочатѣ; — мимо всего того, протестъ той оставъ ся безъ успѣху, вѣдкинено его безъ всякого розслѣду починеныхъ замѣтѣвъ, — вѣдкинено для того, що всѣ выбранѣ выборцѣ були прихильнѣ кандидатови правительственному, — що такихъ а не иншихъ выборцѣвъ хотѣвъ мати комісарь Неничка, котрый бувъ заразомъ референтомъ протесту, внесеного противъ его поступованя.

Не досыть того, панове! Покривдженѣ правыборцѣ внесли жалобу просто до президента міністрѣвъ, выказуючи тія надужитя, котрѣ дѣяли ся при переведеню правыборѣвъ. Президентъ міністрѣвъ переславъ сю жалобу до президія намѣстництва, а тая пѣдъ датою 1 липня 1889 ч. 7850 переслала сю жалобу до старости въ Равѣ, зъ приказомъ, aby podniesione zarzuty niezwłocznie jak najściślej zbadał i przedłożył wynik z wyczerpującą relacyą. И чи думаете, панове, що староста бравъ той приказъ на серіо? Де тамъ! Онъ знавъ прецѣнь, що се лишь проста форма, тожь зъ тымъ приказомъ поступивъ собѣ въ способѣ дуже простый и дотепный. Давъ ѣнъ той приказъ комісареви Неничцѣ, котрый бувъ головно обжалованымъ въ тѣй жалобѣ, и каже ему перевоети розслѣдъ, формальне слѣдство противъ себе самого. П. комісарь фактично такъ робить: списуе протоколъ зъ собою, стилізуе реляцію до намѣстництва, долучуе до реляціи той протоколъ и все те высилае до президія намѣстництва. И на тѣмъ то najściślejsze badanie кѣнчить ся, бо президія уважае справу за скѣнчену, задоволяѣсь тымъ и дальшихъ крокѣвъ починити не уважае за потрѣбне.

(*Конецъ буде.*)

НОВИНКИ.

— **Товариство „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** устроюе въ суботу 15 н. ст. падолиста с. р. въ своихъ комнатахъ ул. Орменьска ч. 27., на I поверсѣ музикально-декляматорскій вечерокъ зъ танцями. Вступъ дозволеный лише за оказаньемъ одержаного запрошеня. Стрѣй для панъ візитовый або народный — для панѣвъ вечерковый. Вступъ на салю 50 кр. вѣдъ особы. Початокъ о 7 годинѣ вечеромъ.

— **Товариство аматорѣвъ штуки драматичнои въ Самборѣ** устроюе въ недѣлю, 16 н. ст. падолиста въ тамошнѣй сали ґімнастичнѣй представленье аматорске. Аматоры вѣдограють: „Верховинцѣ“, драму въ 9 вѣдслонахъ зѣ спѣвами и танцями Іос. Корженьовского. Дохѣдъ призначеный на вѣдновленье церкви въ Самборѣ. Початокъ о 7-ѣй годинѣ вечеромъ. Цѣны мѣсць: крѣсло въ першихъ рядахъ 1 зр., въ другихъ рядахъ 80 кр., въ третихъ рядахъ 60 кр., паркетъ 30 кр., партеръ 20 кр.

— **Въ Касинѣ Рускѣмъ въ Стрыю** вѣдбуваютъ ся що другои недѣлѣ вечерки зъ танцями. Такій вечерокъ вѣдбувъ ся сеи недѣлѣ и выпавъ на повне вдоволенье зѣбраныхъ гостей изъ Стрыя и околицѣ Танцюючихъ паръ було двацять, хочь красна обширна саля Касина могла бы выгѣдно и вѣдвое тѣлько помѣстити. Публика на вечерку була выключно руска, тожь бавлено ся безъ вымушеня, сердечно, мовь-бы въ крузѣ родиннѣмъ. Можна надѣятись, що на слѣдуючій вечерѣкъ збересь бѣльше гостей, а Хв. выдѣлъ Касина може бы до того часу всѣвъ перевести потрѣбнѣ пѣдготовленя, щобы танцѣ переплѣтувати деклямаціями та спѣвами, якъ се буває на вечерницяхъ львѣвскои „Рускои Бесѣды“. Се безперечно причинилось бы до оживленя вечеркѣвъ, котрѣ заинтересували-бъ не лише тыхъ, що танцюють.

— **На загальныхъ зборахъ товариства „Академічне Братство“** дня 9 н. ст. падолиста с. р. выбрано, при незвычайно численнѣй участи членѣвъ, слѣдуючій Выдѣлъ на адміністраційный рѣкъ 1890/91: Вол. Охримовичъ, правникъ, голова; Евг. Левицкій, правникъ, заступникъ головы; Прокѣпъ Мостовичъ, фільософъ, касіеръ; Андрѣй Шахновичъ, фільософъ, контрольоръ; Юліянъ Бачиньскій, бібліотекарь; Микола Ганкевичъ, фільософъ; Заремба Романъ, фільософъ; Денисъ Сембратовичъ, правникъ; Фешовичъ Олександеръ, правникъ; Богданъ Рожаньскій, правникъ — выдѣловѣ. — Вѣдъ выдѣлу товариства „Академічне Братство“, у Львовѣ, дня 11 падолиста 1890. *В. Охримовичъ*, голова; Микола Ганкевичъ, секретарь.

— **Непошанованье рускихъ святъ.** Зъ Станіславѣвщины пишуть намъ: Иванъ Андрушкѣвъ, господарь зъ Хриплина, дѣставъ наказъ вѣдъ ц. к. староства станіславѣвского пѣдъ загрозою кары 5 зр. ставитись до староства въ свято св. Димитрія дня 7 н. ст. о. 9-ѣй годинѣ рано. Той самъ господарь мавъ уже такій самъ терминъ въ старостве въ свято Честного Хреста с. р. — Зъ Ярославщины пишуть намъ: Іосифъ Попяцкій зъ Порохника, кравець, зъ роду Русинъ, дѣставъ зъ ц к. суду въ Ярославѣ терминъ на день 7 н. ст. о. м. на свято св. Димитрія. Ч. І. Попяцкій вѣдписавъ судови, що ѣнъ Русинъ, въ свое свято до суду не явить ся, отже попросивъ о новый терминъ. Добре зробивъ! — такъ повинні всѣ! — *Ревный.*

— **Про жидѣвъ у Зборовѣ** доносять намъ, що они тамъ незвычайно бутнѣ, а особливо пѣдчасъ торгѣвъ та ярмарокъ збыткують ся надъ христіянами-селянами, бючи ихъ немилосердно. Поліція мѣска ховае ся, бо боить ся жидѣвъ, щобъ и ви не били, а начальникъ мѣсточка и его заступникъ такожь не мають смѣлости выступити противъ буты жидѣвскои. Треба бы, щобы власти політичнѣ

вглянули въ се дѣло, бо колись може прийти до дуже сумного...

— **Испыты устнй для кандидатôвъ званя учительского** школ ґімназіяльныхъ и реальныхъ зачнуть ся 1 грудня с. р. Ôдноручникомъ краєвои рады школьнои єсть инспекторъ школ середныхъ д-ръ Л. Ґерманъ.

— **Президентомъ окружного суду въ Перемышли,** на мѣсце спенсіонованого совѣтника двору Прессена, именованый черновецкій прокураторъ д-ръ І. Дилевскій, шуринъ бувшого міністра Земялковского.

— **Огнѣ.** Онодги погорѣла въ Якcманичахъ, пов. перемыского, стодола о. Т. Дмоховского зъ всѣмъ сегорôчнымъ збôжемъ. Хочь и бувъ скорый ратунокъ, то годѣ було дещо выратувати, а шкода выносить 10.000 зр. Огонь бувъ пôдложеный.

— **Въ процесѣ Скублиньскои,** котра принимала дѣти на плеканье та деякй дѣти ôддавала до дому притулку а деякй морила голодомъ и въ сей спôсôбъ убивала — оголосивъ судъ варшавскій выроκъ, котрымъ засудивъ єи на три роки вязниць. Слѣдство и розправа судова не выказали наглядно, мовь бы Скублиньска системачично и зъ уложенымъ пляномъ мордувала дѣти. Спôльники Скублиньскои засуджений ни менший кары.

— **Значна крадѣжь.** Въ дорозѣ до Тернополя украдено адвокатови А. Т. зъ Будапешту зъ вагону 2-ои клясы торбу подорожну, въ котрôй була пара брилянтовыхъ и аметистовыхъ ковтокъ, золоту шпильку прикрашену перлами, золоту брошку зъ брилянтами и сафірами, золотый дамскій годинникъ зъ такимъ ляньцушкомъ, золоту брошку у видѣ пташка зъ аметистомъ, золотый перстѣнь зъ синимъ камѣнцемъ, двѣ книжочки касы щадничои на 10000 зр. и 450 зр., два векслѣ на 3.000 и 1.500 зр., льосъ краковскій ч. 74.365 и мошонку зô слоневои кости зъ написею Криниця, та зъ моноґрамомъ F. S.

— **Дрôбнй вѣсти.** Громада Передримѣхи великй, пов. жовкôвского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на докôнченье будови церкви. — Дня 9 н. ст. жовтня ôдбулось въ Болеховѣ вѣнчанье студентки медичного выдѣлу въ університетѣ циріхскôмъ, п-ы Софіи Окуневскои, доньки пов. лѣкаря въ Кимполюнзѣ на Буковинѣ, зъ п. Вячеславомъ Морачевскимъ, студентомъ медицины и асистентомъ при катедрѣ фізіольоґіи тогожь університету. — Дня 18 н. ст. падолиста с. р. ôдбудесь въ Рукомыши коло Бучача вѣнчанье Вол. Сабата, укôнченого богослова, зъ п-ю Евг. Билинкевичѣвною, донькою тамошного приходника. — П. Октавъ Петрускій пращавъ ся минувшои суботы зъ урядниками выдѣлу краєвого. Въ имени урядникôвъ промовлявъ д-ръ Екельскій.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

О. Іосифъ Погорецкій, приходникъ въ Вацовичахъ, дек. дрогобицкого, еп. перемыскои, упокоивъ ся дня 8 н. ст. падолиста въ 62 роцѣ житя а 37 р. священьства. Покôйный бувъ тихимъ а щирымъ роботникомъ на народнôй нивѣ. Смерть єго выкликала загальный жаль мѣжь знакомыми и приятелями. Покôйный полишивъ досыть численну родину. Вѣчна єму память!

Павло Лисенецкій, ц. к. секретарь рады окружного суду въ Перемышли, бувшій начальникъ суду въ Богородчанахъ, бувшій посолъ, членъ многихъ рускихъ товариствъ, упокоивъ ся дня 7 н. ст. падолиста въ 54 роцѣ житя. Вѣчна єму память!

Упокоивъ ся: Іосифъ Супиньскій, урядникъ галицкои касы щадничон, у Львовѣ; — о. Константинъ Поповичь, православный священникъ, бувшій професоръ богословія, въ Чернôвцяхъ.

Соймъ краєвый.

Конець XII засѣданя въ дня 10 н. ст. падолиста.

Пос. Телишевскій промавляючи при дебатѣ надъ внесеньемъ комісіи громадскои въ справѣ судôвъ громадскихъ не лишивъ безъ ôдповѣди и пос. Менциньского, котрый выступивъ бувъ противъ пос. Окуневского и вказавъ єму, що коли Русины выступають противъ внесеня комісіи, то най ôнъ тому не дивує ся, най памятає, що ôнъ и єго товариші числять ся до консервативнои правиці а рускй послы суть репрезентантами демократичныхъ идей и хотять для нихъ здобути якъ найбôльшій вплывъ. — Пос. Меруновичь говоривъ до фактичного спростования и силувавъ ся доказати, що пос. Телишевскій хибно зацитувавъ єго слова зъ стеноґрафічныхъ записокъ. При голосованю упало внесенье пос. Мізѣ, щобы надъ внесеньемъ комісіи перейти до порядку дневного. По промовѣ референта пос. Фрухтмана принято внесенье комісіи (рускй посы голосували противъ) и резолюцію пос. Менциньского взываючу правительство, щобы оно змѣнило процедуру судову. Наконець ôдобравъ маршалокъ посольске приреченье ôдъ послôвъ Фр. Сиджейовича и Кориговского а по ôдчитаню внесеня пос. Струшкевича въ справѣ удержавненя зелѣзницѣ Кароля Людвика закрыто засѣданье.

Въ доповненю сего засѣданя треба занотувати, що комісарь правительственный ôдповѣдаючи на интерпеляцію пос. Жардецкого въ справѣ оплаты належитостей за доставу судовыхъ писемъ въ сумѣ 17½ кр. заявивъ, що выдано розпорядженье, щобы дотичный законъ бувъ совѣстно сповнюваный.

——

XIII Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 11 н. ст. падолиста 1890 р.

Мѣжь ôдчитаными петиціями було кôлька ôдъ громадъ повѣта брôдского о знесенье радъ повѣтовыхъ. Пос. Рожанковскій промовляє за петицією громадъ и обшарôвъ двôрскихъ зъ Золочѣщины о признанье гостинця Золочѣвъ-Бихôвъ за краєвый и вносить, щобы комісія дорогова полагодила ею справу ще сеи сесіи. Принято.

Справозданье выдѣлу кр. о дѣяльности пôднятôй въ цѣли усмиреня наслѣдкôвъ неврожаю за-для посухи въ р. 1889 — ôдослано до комісіи господарства краєвого.

Пос. Струшкевичь мотивує своє внесенье: Зваживши, що пôсля §. 19 концесіи ц. к. упр. гал. зелѣзницѣ Кароля Людвика зъ дня 30 марта 1857 речинець, ôдъ котрого служить державѣ право обняти сю зелѣзницю, вже въ р. 1888 скôнчивъ ся що-до шляху Краковъ-Дембица, а що-до шляху Дембица-Перемышль-Львôвъ зачинає ся зъ днемъ 4 падолиста 1891 — выс. соймъ зволить ухвалити: Взиває ся ц. к. правительство, щобы ц. к. упр. гал. зелѣзницю Кароля Людвика зъ днемъ 1 сѣчня 1892 обнявъ на рѣчь д ржавы. (Внесенье пôдписане и рускими послами.) Внесенье ôдослано до комісіи адміністраційнои.

Выдѣлъ кр. въ справѣ признанна громадѣ мѣста Золочева права до побору оплатъ громадскихъ ôдъ пива предкладає: дозволити громадѣ мѣста Золочева на шѣсть лѣтъ ôдъ 1891 р. побирати 1·70 зр. ôдъ гектолітра пива. Соймъ ухваливъ дотичный законъ.

Пос. Струшкевичь здає справу въ имени комісіи господарства кр. зъ предложеня выдѣлу кр. о краєвыхъ низшихъ школахъ рôльничихъ въ Ягольници, Городенцѣ и Кобѣрницахъ та о школѣ управы и выправы ростинъ волокнистыхъ въ Городку.

Пос. Климъ Дѣдушицкій: Помнено отвореньe школы рôльничои въ Стрыю, а протекційно пôдпирано въ комісіи отвореньe такихъ школъ въ повѣтахъ горлицко-ясельско-коросненьскôмъ. А прецѣ для школы въ Стрыю вплынуть великй жертвы: рада повѣтова въ Стрыю порѣшила одноразову пôдпомогу 2000 зр.; пок. Гошь зô Стрыя записавъ значный маєтокъ на цѣли гуманітарнй до розпорядимости кождоразового маршалка повѣтового а бар. Ромашканъ заявивъ, що проценты зъ того капіталу пôйдуть на стипендіи для ученикôвъ тои школы, бар. Ромашканъ жертвує зô своєи стороны ще 1000 зр. и въ селѣ Угерску 20 морґôвъ поля пôдъ школу. А порôвнавши, жертвы повѣту горлицко-ясельско-коростяньского суть далеко менший и пôдъ значными, прикрыми условіями. Вносить, щобы комісія не поминула проєкту отворена школы рôльничон въ Стрыю.

Пос. Окуневскій. Статутъ школы рôльничон въ Городенцѣ зазначує, що та школа призначена для образованя сынôвъ селяньскихъ, а тымчасомъ зъ тои школы выходять економы. И взагалѣ хиблена цѣль всѣхъ нашихъ школъ рôльничихъ, якъ се выказують справозданя дирекцій тыхъ школъ (читає). Переходить ôдтакъ до критики ôдносинъ школы въ Городенцѣ и вказує, що причиною лихихъ ôдносинъ въ тôй школѣ єсть бар. Ромашканъ. Директоръ городеньскои школы принявъ сего року до нея лишь одного сына селяньского. Тѣ ученики выховують ся въ школѣ по паньски, они стыдають ся ôдтакъ своихъ батькôвъ, простыхъ селянъ, деморалізують ся, бо служба мусить ихъ кликати „паничама". Выклады языкôвъ рускаго и польского суть розложенй несправедливо, бо на другôмъ и третôмъ роцѣ нема нѣ одной годины языка рускаго. Дирекція предкладає рахунки выдѣлови кр. безъ нѣякои контролѣ въ мѣсци, а выдѣлъ кр. при найлѣпшôй воли не може ихъ на певно провѣрити.

Пос. Романовичь: Справозданя выдѣлу кр. о школахъ рôльничихъ суть детайлічнй и поставивъ выдѣлъ деякй внесеня, котрй приняла комісія, якъ н. пр. о стабілізаціи учителѣвъ въ школахъ рôльничихъ. Грошѣ, выдаваній на школы рôльничй, не суть выкинений. Жалѣ, що школы не выховують господарѣвъ ино службу двôрску, лучають ся не лишь у насъ, але и въ иншихъ краяхъ, якъ въ Австріи, Чехіи, Моравѣ. Хлопець, скôнчивши въ 18 роцѣ школу, не має власного ґрунту, тому иде на службу. Выдѣлъ краєвый має кôлька проєктôвъ зарадити тому, н. пр. проєктъ д-ра Савчака, щобы президіи судôвъ краєвыхъ у Львовѣ и Краковѣ наказали судамъ повѣтовымъ яко власти опѣкунчôй, щобы вплывали на се, щобы сироты селяньскй ôддавати на науку до школъ рôльничихъ, а тѣ сироты вывчивши ся, пôйдуть господарувати на власный ґрунтъ. Пос. Романовичь робить студіи надъ школами т. зв. зимовыми, въ котрыхъ ôдъ жовтня до марта научають сынôвъ селяньскихъ теорій, а ôдтакъ въ лѣтѣ можуть тѣ ученики примѣнити все те въ практицѣ на своѣмъ ґрунтѣ. Такй школы ôдповѣдають нашимъ ôдносинамъ.

По промовѣ справоздавця пос. Струшкевича, въ котрôй вказавъ, що на сегорôчнôмъ конґресѣ у Вѣдни сконстатовано обявъ, що всюды школы рôльничй не выховують господарѣвъ а лишь слуги двôрскй, и причиною того суть загальнй обставины а не тенденція якои касты — приступлено до детайлічнои розправы.

При точцѣ 5 ôй, трактуючôй о школѣ въ повѣтахъ горлицко-ясельско-коросненьскôмъ поставивъ пос. К. Дѣдушицкій резолюцію, щобы выдѣлъ кр. прискоривъ переговоры що-до отвореня школы въ пов. стрыйскôмъ и выстаравъ ся у правительства о дотацію. — Пос. ґр. Стадницкій вносить цѣлу 5-ту точку зъ поправкою пос. Дѣдушицкого ôдослати ще разъ до комісіи господарства краєвого. — Промовляли ще за тою поправкою послы ґр. Иванъ Тарновскій, ґр. Козебродскій. — Пос. Антоневичь промовляє по мысли пос. Окуневского и высказує бажанье, щобы школы рôльничй якъ найбôльше розвивали ся. — Пос. Тшецескій пôдпирає внесенье пос. Дѣдушицкого. — Принято внесенье пос. Стадницкого. — Ôдтакъ принято всѣ точки пôсля внесеня комісіи.

Признано почисленье лѣтъ служби ôдъ 1 мая 1886 р. Ник. Войтѣховскому управителеви низшои краєвои школы въ Кобѣрницахъ.

При справозданю комісіи господарства кр. що-до справы пôднесеня управы тютюну въ Галичинѣ — забравъ голосъ пос. Капрі: Щобы давано плянтаторамъ тютюну здорове насѣнье и одного рода; щобы дирекція скарбу высылала до ôдбору тютюну фаховыхъ людей и знаючихъ краєвый языкъ, — и вносить щобы для коломыйского товариства для управы тютюну пôднесено дотацію до 2000 зр. — Комісарь правительственный повѣдомляє, що міністерство скарбу рѣшило пôднести цѣну за сыре листье на обкручуванье цигаръ о 2 зр. у всѣхъ трехъ клясахъ на три роки. — Соймъ порѣшивъ збôльшити дотацію до 2000 зр. а ôдтакъ принято всѣ внесеня комісіи.

Кс. Сава въ имени комісіи петиційнои вносить признати: veniam studiorum для Мар. Маєвского, пров. практиканта рах. при выдѣлѣ кр., звôльнити Стан. Соболевского, дістаря ôддѣлу рах. при выдѣлѣ кр., ôдъ обовязку выказати ся потрѣбными студіями, признати veniam aetatis Кар. Гавзерови, кондукторови дороги львôвско-стояновскои ôддѣлу радехôвского, и Фр. Войтовичеви, пров. возьному выдѣлу кр. — Соймъ ухваливъ.

Пос. Ленартовичь вносить именемъ комісіи правничои высказати правительству гадку, що було бы користнымъ вылучати громаду и обшаръ двôрскій Бербеки зъ округу суду повѣтового въ Буску а прилучити до суду пов. въ Камѣнцѣ стр.; громаду и обшаръ двôрскій Солина зъ суду пов. въ Балигородѣ а прилучити до суду пов. въ Устрикахъ дольныхъ; громады и обшары Липовець и Майданъ липовецкій зъ суду пов. въ Глинянахъ а прилучити до суду въ Перемышлянахъ; — всѣ тѣ точки принято; — ôдтакъ ухвалено законы: що-до перенесеня громады и обшару двôрского Магдалѣвка зъ округа репрезентациі пов. въ Тернополи до округа репрезентациі пов. въ Скалаты, — такъ само громаду и обшаръ двôрскій Сороки зъ Городенки до Коломыи, — такъ само громаду и обшаръ двôрскій Джурκôвъ зъ Коломыи до Городенки.

Принято справозданя: комісіи буджетовои принятй до вѣдомости справозданье выдѣлу кр. зъ чинности департаменту VI за часъ ôдъ 1 липня 1889 до кôнця червня 1890; — комісіи буджетовои що-до утвореня ще однои посады секундаря I кл. въ шпитали св. Лазаря въ Краковѣ; — комісіи дороговои зъ пе-

тиціи признати дорогу ведучу до купелевого заведеня въ Ивоничу за краєву (ôдослано до полагодженя выдѣлови кр.); — комісіи школьнои: зъ петиціи жителѣвъ Бучача и Нагорянки що-до установленя при 4-кл. мужескôй школѣ и при 4 кл. женьскôй школѣ въ Бучачи, та при 2-кл. школѣ въ Нагорянцѣ окремыхъ катихитôвъ для гр.-кат. и римо-кат. обряду (передано кр. радѣ школьнôй до полагодженя); — привернено пенсію Ант. Ґотлiхови директорови женьскои школы выдѣловои въ Краковѣ, — ôдослано до кр. рады шк. петиціи Каз. Голендра и Ант. Блуховского зô Станіславова о признанье додатку на помешканье, — передано кр. радѣ шк. петицію Ив. Ґаєвского, управителя школы въ Кутахъ, о признанье 4-ого додатку пятилѣтного; — передано выдѣлови кр. до справозданя петиціи: Леоп. Чернецкого, выслуженого учителя въ Бережанахъ, о емеритуру, Вас. Раковского, учителя въ Ямельници, о емеритуру, Кар. Марцяка, бувшого управителя въ Каньчузѣ о пôдвышенье емеритуры; — комісіи петиційнои: признати veniam aetatis Вол. Рудзкому и Стан. Новаковскому дістарамъ выдѣлу кр.

Одчитано интерпеляцію пос. Гноиньского до комісаря прав. въ справѣ фондациі въ Чортковѣ въ высотѣ 400.000 зр.

Пос. Гноиньскій поставивъ внесенье що-до фонду емеритального для урядниковъ выдѣлу кр.

Телеграмы „Дѣла".

Парижь 10 падолиста. Ґр. Кальнокій перебувъ тутъ чотири днѣ въ якъ найбôльшôй инкоґніто, не приймавъ нѣкого и не робивъ нѣкому візитъ.

Вѣдень 10 падолиста. Цѣсарь єсть зовсѣмъ здоровъ и ходивъ на ловы. Станъ недуги архикняг. Валеріи єсть нормальный.

Брукселя 11 падолиста. Около 20.000 роботникôвъ явило ся передъ ратушемъ и домагали ся заведеня загального права голосованя.

Прага 11 падолиста. Въ суботу устроили були ческй студенты велику маніфестацію въ память битвы на Бѣлôй горѣ; поліція маніфестантôвъ розôгнала.

Софія 11 падолиста. Межи епископами а правительствомъ настало повне порозумѣньe.

Парижь 11 падолиста. Приѣхавъ сюды болгарскій міністеръ вôйны Муткуровъ.

Найбôльшій складъ товарôвъ!

Ґалянтерійнй товары всякого рода, бѣлье, выробы вовняній, реквізиты до куреня, подорожи и забавы. Новости на подарунки Рôздвяній у великôмъ выборѣ.

І. КЕНҐСБЕРҐЕРЪ

у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся якъ найскорше и найлѣпше.

Найновѣйшій обємистый цѣнникъ илюстрованый высылає ся на жаданье даромъ и оплатно.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа решткъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣля Grera, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасоть останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

ПА-

расолъ до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошъ мужескй и дамскй зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючй воды по 50 кр.

поручає найдешевше

ТОРГОҐЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

КАЛЄНДАРЬ

ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштує 36 кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала" и „Дѣла".

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найлѣпшôмъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90 на провінціи 4¾ кільо зр. 9.60 франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы, котрй иншій пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву янъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена ½ кільо зр. 1.20.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 246. Львовъ, Середа 31 жовтня (12 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. **У Відни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на півъ року	9 зр.	на півъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на півъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція півъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатані вільні відъ порта **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. відъ одного стрічки печатнок, въ рубр. „Надісляне“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. відъ стишка.

Бесѣда посла д-ра Короля

выголошена дня 6 н. ст. жовтня при верифікаціи выбору пос. Франц. Єнджейовича зъ менчихъ посілостей пов. равского.

(Конець.)

Не лѣпше вели ся органы правительственнѣ при головнѣмъ актѣ выборчѣмъ дня 2 липня 1889. Такого выбору не видѣли выборцѣ повѣту равского відъ початку ери конституційнои и дай Богъ, щобы такій страшній днѣ публичнои соблазни бѣльше не повтаряла ся.

Тутъ не кінчило ся на пресіи и тероризмѣ, до котрыхъ руснѣ выборцѣ привыкли, заправленѣ до того давнѣйшою практикою въ жити конституційного, але дѣялись тутъ формальнѣ розбоѣ, насилія, підкупства, и то въ очехъ та при чинніѣмъ удѣлѣ органівъ правительственныхъ, при чинній участи ц. к. комісаря Ненички и ц. к. практиканта Вѣнцковского, при удѣлѣ ц. к. лѣкаря повѣтового д-ра Лисиньского, въ очахъ жандармівъ, котрѣ стояли підъ розказами жидівъ найгіршого сорта! Тутъ передъ салею выборчою крутила ся всякого рода зволочь, зъ котрою братали ся цѣсарскѣ урядники, явнѣ аґітаторы именованого посла, — тіи, котрыхъ обовязкомъ було берегти легальности выбору, а котрѣ замѣсть того додавали духа и своєю повагою урядовою покрывали незаконнѣ дѣла тыхъ, що помагали переводити конституційный выборъ посла!

Выборъ самъ відбуваєъ ся въ сали рады повѣтовои, куда вступъ бувъ уладженый такъ, що честнѣ выборцѣ, котрѣ твердо стояли при руснѣмъ кандидатѣ, мусѣли входити головнымъ входомъ, при котрѣмъ стояли два жандармы въ повнѣй збруи, и тутъ мусѣвъ кождый выборець показати свою карту легітимаційну лишь на те, щобы уможливити стоячѣй коло жандармівъ зволочи выдираньe картъ легітимаційныхъ и тымъ способомъ позбавити честныхъ выборцѣвъ можности віддати свій голосъ відсля вільнои волѣ и чистои совѣсти. Другѣ выборцѣ, котрѣ були прихильнѣ кандидатурѣ „пана“ — бо такъ называвъ ся офіціяльно кандидатъ правительственный — тіи выборцѣ мали особный, выгідный вхідъ, куды могли дістати ся свобідно до салѣ выборчои и тамъ спокійно віддати свій голосъ на кандидата правительственного. Въ таній способъ выдерто 11 выборцямъ карты легітимаційнѣ и не допущено ихъ до салѣ выборчои, а имена ихъ: Фр. Хмѣлевскій зъ Щирця, Гнатъ Яцківъ зъ Гійча, Илько Кузьма и Никола Пушкарь зъ Вербиці, Гриць Мастикашъ зъ Потилича, Петро Пізюра зъ Камѣнки волоскои, Гриць Хижій зъ Щепятина, Тарасъ Чайка зъ Хоронова, Мих. Лазуркевичъ и Олекса Олѣярникъ зъ Радружа и Павло Возьный зъ Хоронова — а може и ще кількомъ другимъ выборцямъ. И то все дѣяло ся въ очахъ жандармівъ, котрѣ спокійно придивляли ся та лишь усмѣхались, якъ тая зволочь безчестила руснихъ выборцѣвъ та якъ жиды выдирали карты легітимаційнѣ честнымъ выборцямъ! Коли-жь покривджены выборець хотѣвъ обстати за собою и кинувъ ся на жида, щобы ему назадъ віддобрати выдерту карту, тогдѣ жандармъ стававъ по сторонѣ жида, відганявъ бѣдного селянина и дававъ жидови змогу утечи изъ картою! (*Нос. Гурикъ*: Такъ ся усе робить!)

Хто не бувъ наочнымъ свѣдкомъ выбору посла зъ менчихъ посілостей тамъ, де правительственный кандидатъ находить опоръ зі стороны выборцѣвъ, — той не може мати ясного понятя о тыхъ страшныхъ сценахъ, якій тутъ відграють ся, не може мати понятя о тыхъ тортурахъ, якій переходять вольнѣ выборцѣ, що не хотять ити на руку правительственному кандидатови, а выконують не лишь право, але и найсвятѣйшій обовязокъ обывателя конституційнои держави. А хто разъ бувъ свѣдкомъ такого выбору, той мусить подивляти твердый характеръ и незломну волю того селянина, котрый переносить найгрубшу зневагу, часто навѣть тѣлеснѣ ушкодженя, щобы лише сповнити патріотичный обовязокъ конституційный, відповѣсти тому довѣрію, яке въ нѣмъ положила громада, выбираючи его своимъ выборцемъ. Хто бувъ свѣдкомъ такого выбору, той мусить схилити чоло передъ тымъ народомъ, котрый при нинѣшній системѣ потрафивъ выслати 16 своихъ заступниківъ до сеи Выс. палаты и я, здаєсь, не похибну ся, коли скажу, що нарідъ, котрый такъ умѣе постояти за свои права, має передъ собою будучность, и то будучность красну, и нарідъ той за лѣтъ кількa не дасть ся оборотни, навѣть такими надужитями, якій дѣяли ся отсе въ повѣтѣ равскомъ!

Однакъ вертаю до рѣчи. Щобы Выс. палатѣ представити пластично, якъ то трактує ся вільныхъ выборцѣвъ при сповнюваню конституційного обовязку выбору посла, позволю собѣ навести кількa епізодівъ зъ того славного выбору, котрѣ зможуть представити справу у властивомъ свѣтлѣ.

Якъ я сказавъ, передъ головнымъ входомъ стоять два жандармы въ повнѣй збруи. Надходить выборець, членъ конституційнои державы, идучи выконати свій обовязокъ конституційный, віддати голосъ на посла, — а жандармъ витає его словами: „Pokaż kartę!“ Выборець, видячи таку зволочь довкруги жандарма и наученый досвѣдомъ зъ житя конституційного, толкує ся, що есть выборцемъ, бо если бы нимъ не бувъ, то бы сюда не приходивъ, а впрочомъ боить ся показати карту, щобы ему жиды не выдерли. На те відзываєсь жандармъ, якъ до выборця, дуже чемно: To-bie nic do tego! Pokaż kartę, nie bój się! Одержавши таке запевненье, выборець вытягає карту, показує ей жандармови, — однакъ въ тій самій хвили кількanацять рукъ зъ по-за жандарма выдирає ему тую карту въ очехъ того-жь жандарма. Покривджены селянинъ пускає ся за жидомъ, ловить его, щобы пірвану карту назадъ відобрати, — але тутъ жидови приходить на помічь жандармъ и наставивши багнетъ, кричить: Puść żyda, bo cię zakłuję! — и въ тій хвили жидъ утікає разомъ зъ картою легітимаційною. Выборець, парохъ о. Іосифъ Долошицкій изъ Щирця, видячи то, звертаєсь до жандарма и просить его, щобы взявъ въ оборону бѣдного селянина, котрому жидъ выдеръ карту, — а на се дістає відъ пана жандарма таку научку: Niech ksiądz do mnie się nie wtrąca! ja wiem, co robię! Inaczej księdza aresztuję! Розумѣе ся, що таке выступленье жандарма осмѣлило ще бѣльше жидівъ, котрѣ вже на добре зачали выдирати карты легітимаційнѣ.

При тій войнѣ о карты легітимаційнѣ зайшовъ такій епізодъ, котрый хорошо илюструє, въ якій то способѣ переведено выборъ посла въ повѣтѣ равскомъ. Жидъ Іосель Гольдгамеръ выдеръ карту выборцева Петрови Пізюрѣ зъ Камѣнки волоскои и зачавъ зъ нею утікати. Другѣ выборцѣ, Олекса Луникъ и Демко Кулиничъ зъ тои-жь Камѣнки, видячи се, пускають ся за жидомъ, ловлять его и хотять ему відобрати забрану карту. Все тее видить жандармъ, и замѣсть станути по сторонѣ покривдженого выборця, став по сторонѣ жида, а наставивши багнетъ просто до грудей згаданыхъ выборцѣвъ, кричить: Puść, psia krew, żyda, bo cię zakłuję! Выборцѣ не мали відваги прозадити борбы зъ жандармомъ, тожь пустили жида и той утікъ зъ картою. Тому всему приглядав ся ц. к. практикантъ Вѣнцковскій, въ тій хвили приступае до поліціянта громадского и каже ему — не жида, але выборця Петра Пізюру арештувати и відвести до арешту громадского. Поліцай приказъ точно выконує. Не досыть того. По дорозѣ приступае до арештованого Пізюры той практикантъ Вѣнцковскій и каже ему: Jeżeli mi dasz słowo, że będziesz głosował na p. Jędrzejowicza, to cię puszczę. Пізюра, хотячи увольнитись відъ арешту, годить ся на все и вже подає руку Вѣнцковскому, ажь въ-тімъ надбігає ц. к. лѣкарь повѣтовый д-ръ Лисиньскій и кричить уже въ-далека до практиканта: Co pan robisz? pan nie znasz Kamienczanina! utnij mu głowę, to... тутъ высказавъ дуже неприличне слово, котрого я не мавъ бы смѣлости повторити въ сѣй Выс. палатѣ. На таке dictum Вѣнцковскій лишає Пізюру, котрого поліцай заразъ и запровадивъ до арешту громадского. Така сама доля постигла и другого выборця, Гната Яцкова зъ Гійча.

Коли нарідъ побачивъ, що невинныхъ выборцѣвъ арештують за те, що они хотять выконати свій конституційный обовязокъ, почавъ бурити ся, роптати а навѣть грозити, що силою увольнить арештованыхъ, — тогдѣ о. Вікторъ Сиротиньскій, парохъ и выборець зъ Камѣнки волоскои, хотячи запобѣгти, щобы не прийшло до якого замѣшаня а може и до розливу крови, приступае до Вѣнцковского и представляє ему, що нарідъ зачинає непокоитись та легко може прийти до непокоѣвъ, и просивъ его, щобы увольнивъ арештованыхъ невинно выборцѣвъ. Доперва тогдѣ, на слова о. Сиротиньского, Вѣнцковскій всідає на фіяра, приѣздить до арешту громадского и выпускає арештованыхъ выборцѣвъ. А було то при кінци голосованя. Однакъ выборцѣ тѣ не були допущенѣ до салѣ выборчои, — не мали картъ легітимаційныхъ, бо выдерли имъ аґітаторы правительственного кандидата.

Не лѣпше трактували жандармы и священиківъ-выборцѣвъ, котрымъ рівножь казали при входѣ показувати карты легітимаційнѣ въ тій цѣли, щобы уможливити зволочи выдерти карту у одного або другого и тымъ способомъ позбавити руского кандидата певного голосу. Коли такъ до головнои брамы приступивъ выборець о. Иларіонъ Гриневецкій, відізвавъ его жандармъ, щобы показавъ карту легітимаційну. О. Гриневецкій выймає карту, а въ тій хвили прискакують два жиды равскѣ, Іосель Дрегеръ и Мошко Шіндльеръ, выдирають карту и утікають. Священикъ звертаєсь до жандарма и просить его, щобы ему давъ помічь и постаравъ ся, абы жиды звернули ему выдерту карту. Жандармъ однакъ крикнувъ тогдѣ зъ злостію: Ksiądz mnie niema prawa uczyć! — а прикладаючи багнетъ до грудей о. Гриневецкому, відзавъ его, щобы сейчасъ уступивъ зъ брамы входовои.

Зъ тыхъ кількохъ нагихъ фактівъ выплывае недвозначно, що цѣлою акцією выборчою въ користь п. Єнджейовича руководили ц. к. урядники старостваа провадили ей цѣлкомъ безкарно. Вказує на то цѣлкомъ певно арештованье Пізюры практикантомъ Вѣнцковскимъ; вказує на то фактъ, що Вѣнцковскій дальше вмѣшавъ ся и предложивъ Пізюрѣ, що буде увольненый, если дасть слово, що буде голосувати на кандидата правительственного; вказує на се такожь роля д-ра Лисиньского, котрого опінія публична вказує яко головного аґітатора и проводиря въ купованю голосівъ. Зъ того вже, панове, видно, що Лисиньскій мусѣвъ пробовати приєднати Пізюру на сторону кандидата правительственного, а може и котрого другого выборця зъ Камѣнки, але се ему не удало ся, и длятого остерігає навѣть комісаря, абы не пустивъ Пізюры, бо голосъ его страченый, — упаде певно на руского кандидата. Чи-жь не суть то ажь надто яркій факты, вказуючій, що выборъ посла равского переведено лишь пресією, тероризмомъ, корупцією въ найвысшій степени, котрыхъ допускали ся явно и отверто цѣсарскій урядники, а навѣть поганымъ купованьемъ голосівъ, котре въ Галичинѣ стало ся публичною тайною!

И якъ же-жь въ виду того всего поводило ся ц. к. правительство? Чи-жь узнало оно одвѣтнымъ перевести строге слѣдство противъ провинившихъ ся урядниківъ? чи потягнуло оно до одвѣчальности тыхъ урядниківъ, котрѣ — скажу отверто — скомпромітували правительство? Нѣ! Правительство не уважало за одвѣтне зарядити якій-небудь кроки, а выдавало лише чисто формальнѣ приказы, щобы затерти свою інґеренцію въ тімъ актѣ выборчімъ, выдавало приказы, на котрѣ навѣть найнизшій урядники не зважали. Чи-жь таке поступованье ц. к. краевого правительства не збуджує въ насъ узасадненого підозрѣня, що противъ насъ Русинівъ зъ-горы укартована система, маюча на цѣли придушати кождый хочь-бы найслабшій проявъ політичныхъ межи Русинами, убивати кождый зародъ політичного житя, не допустити насъ до користованя тыми свободами и добродѣйствами конституційными бодай въ тыхъ тѣсныхъ рамахъ, въ якихъ дозволяє намъ обертати ся сама конституція!

Мои панове! Неразъ чуємо мы запевненье зъ крѣсла правительственного, що правительство есть переконане о льояльности Русинівъ, однакъ суть то лишь пустѣ слова, а тымъ словамъ не відповідають факты, бо-жь факты промавляють противъ словъ, котрѣ не въ силѣ затерти тыхъ кривдъ, якій намъ щоденно наносять своимъ поступованьемъ орґаны правительственнѣ!

Противъ выбору посла зъ меншои посѣлости повѣту равского внесли выборцѣ обширный протестъ до Выс. сойму, де підносли всѣ замѣты противъ нелеґального поступованя орґанівъ правительственныхъ, а на все, що тамъ підносли, навели свідківъ, котрыхъ зізнання були бы въ силѣ представити цѣлу акцію въ правдивомъ свѣтлѣ, — а протестъ той есть заосмотреный підписами численныхъ выборцѣвъ.

Выдѣлъ краевый відославъ той протестъ до президія ц. к. намѣстництва, а ся, замѣсть выслати особного делеґата на мѣсце, замѣсть перевести слѣдство на мѣсци зъ всею енергією черезъ чоловѣка, котрый бы бувъ безсторонный, не бравши участи въ акціи выборчій, — пересилає той протестъ вразъ зъ усѣми актами до ц. к. староства въ Равѣ, котре въ такъ нелеґальный способѣ выборы перевело, въ протестѣ було обжалуване! А тутъ, панове, управитель староства, якъ бы на смѣхъ, передає той протестъ вразъ изъ актами п. Неничцѣ, що то бувъ головнымъ аґітаторомъ правительственного кандидата и що то его въ першій лінии обвинено о всякій надужитя! Тому то Неничцѣ кажуть переводити дохожденье, формальне слѣдство противъ функціонарѣвъ староства, слѣдство противъ себе самого, котре зъ-горы було такъ уложене, щобы не довело до нѣякого результату! Чи-жь, панове, можна дивуватись, що той п. Неничка переводивъ слѣдство тільки для формы, такъ, щобы себе очистити? Чи диво, що той п. Неничка не уважавъ за одвѣтне переслухати бодай одного зъ тыхъ численныхъ правыборцѣвъ підписаныхъ на протестахъ внесеныхъ до староства противъ правыборівъ въ Магерові, Угновѣ, Улицку зарубанімъ и середнімъ? що не уважавъ за одвѣтне переслухати тыхъ численныхъ свідківъ, покликаныхъ въ протестѣ головнімъ, котрѣ бы справдили правдивість замѣтівъ починеныхъ органамъ правительственнымъ и потвердили бы фальшованье листѣ выборчихъ и листѣ голосующихъ? Не дивуватись, панове, що той комісарь зручно вымінувъ усѣ дразливѣ квестіи, котрѣ бы кинули властиве свѣтло на цѣлу акцію выборчу, а переслухувавъ людей не обізнаныхъ зъ цѣлою акцією выборчою, стоячихъ на боцѣ, — або вкінци, що слухавъ свідківъ на факты цѣлкомъ противнѣ, на обставины, для ствердженя котрыхъ свідки не були покликанѣ! Зъ такимъ слѣдствомъ далеко не зайдемо, бо-жь трудно домагати ся відъ урядника, щобы онъ у власній справѣ бувъ безсторонный и потрафивъ перевести слѣдство противъ себе самого. Той п. Неничка не тільки не переслухавъ нѣкого зъ правыборцѣвъ підписаныхъ на протестахъ противъ правыборівъ, але не переслухавъ анѣ одного зъ численныхъ свідківъ покликаныхъ въ головнімъ протестѣ, не переслухавъ навѣть тыхъ 20 выборцѣвъ, що підписали протестъ до Выс. сойму — бо боявъ ся, щобы въ ихъ зізнань не выйшло щось, що для него могло бы мати дуже лихій наслѣдки и представило цѣлу акцію у властивомъ свѣтлѣ! Натомість переслухавъ онъ непокликаныхъ въ протестѣ людей, котрѣ ему були на руку, переслухавъ членівъ комісіи выборчои и въ ихъ уста вложивъ зізнанья на факты, о котрыхъ они не могли нічого знати, бо каже имъ зізнавати о тімъ, що дѣяло ся передъ салею выборчою тогдѣ, коли тій члены комісіи сидѣли за столомъ выборчимъ, — а все те чинить онъ не въ иншій цѣли, якъ лише въ тій, щобы знайти матеріялъ, на підставѣ котрого мігъ бы звинити ся.

Тожь пытаюсь васъ, панове: чи можемо мы мати яке довѣріе до ц. к. краевого правительства, котре очевидячки противъ насъ выступає, зъ всею свідомостію дозволяє нарушати запорученѣ намъ права конституційнѣ, покрывае карыдостойнѣ дѣла підчиненыхъ собѣ урядниківъ, лише длятого, що покривдженѣ — то Русины?! Такою системою анѣ краєве правительство анѣ верховодяча въ краю партія не прислужать ся державѣ, котра нѣколи не мала и не має підставы сумнѣватись о льояльности и вѣрности руского народу, що стоить вѣрно и дальше стояти хоче при Австріи. А система така тымъ менше вказана теперь, коли констеляція політична есть дуже поважна; коли не знаемо, що намъ принесе недалека будучность, — теперь, коли держава потребує консолідаціи своихъ силъ; коли всяке дразненье найсвятѣйшихъ чувствъ народныхъ лише шкоду може принести! [*Браво! Голосы*: To za wiele!]

Приступаю вкінци до справозданя выдѣлу краевого. Я не буду вдавати ся въ подрібне оцѣненье поодинокихъ уступівъ того справозданя, бо-жь моя цѣла промова була достаточнымъ одвѣтомъ на то; скажу тільки загально, що я, будучи референтомъ, не відваживъ бы ся выступити передъ Выс. палату зъ такимъ внесеньемъ и предложити справозданье, котре есть просто противне актамъ выборчимъ. Выдѣлъ краевый, трутнуючи акты выборчій, забувъ, що есть найвысшою магістратурою автономічною, що его задачею есть боронити автономіи, а коли-бъ выдѣлъ краевый бувъ поставивъ ся на сѣмъ становищи, коли-бъ бувъ выйшовъ зъ тои точки, бувъ бы приймовъ зъ иншимъ внесеньемъ передъ Высоку палату, бувъ бы сказавъ, що при тімъ выборѣ нарушено права конституційнѣ правыборцѣвъ, якъ то выказано въ протестахъ внесеныхъ до староства въ Равѣ. Я однакъ хочу то все поминути. Не входжу въ полеміку зъ референтомъ выдѣлу краевого, бо знаю, що полеміка та була бы безъ силы; оставляю все на боцѣ, поминаю всѣ нелеґальности, якій дѣяли ся при выборѣ а поставлю ся на становищи неутральнімъ, чисто юридичнімъ, на становищи соймовои ординаціи выборчои, на дотеперѣшній практицѣ выдѣлу краевого и Выс. сойму. Я зъ горы принимаю, що тѣ засады, котрыхъ тримає ся выдѣлъ краевый при верифікаціи выборівъ, суть зрідни зъ ординаціею выборчою, принимаю, що всѣ голосы, котрѣ признавъ выдѣлъ краевый неважными, що тѣ голосы неважнѣ; принимаю засаду: „хто не есть на листѣ выборчій, той не може бути выборцемъ“. Однакожь идучи після тои засады выдѣлу краевого, крімъ 12 голосівъ, котрѣ уневажнивъ выдѣлъ краевый, мушу признати неважнымъ голосъ Матвѣяса зъ Карова, котрый не находить ся на листѣ оподатованыхъ. Після засады голошенои выдѣломъ краевымъ голосъ той, даный на Фр. Єнджейовича есть неважнымъ. Неважнѣ суть такожь голосы 9 выборцѣвъ угновскихъ після §§. 30 и 44 ординаціи выборчои.

Въ Угновѣ були розписанѣ правыборы на день 14 червня, въ котрімъ то дни однакожь не були скінченѣ — длячого, то на сѣмъ мѣсци для мене рівнодушнымъ — а доперва пізнѣйшимъ розпорядженьемъ староства розписано правыборы на день 24 червня, въ котрімъ то дни не переведено однакъ новыхъ выборівъ, лишь докінчено тѣ, котрѣ передъ десяти днями були розпочатѣ. Таке поступованье есть выразно противне §. 44 ому соймовои ординаціи выборчои, котрый ставляє за засаду, що выборъ безъ глядно того самого дня, въ котрімъ бувъ розпочатый, повиненъ бути укінченый, а дозволяє лишь выимку, коли для якихъ перешкодъ выборъ не може бути укінченый того самого дня, то вільно его докінченье відложити на день слѣдуючій а не на дальшій, и о тімъ, що слѣдуючого дня має бути занімченый, мають бути выборцѣ сей

часъ завѣдомленій. Въ Угновѣ переведено выборъ 14 червня а докончено доперва на підставѣ пізнѣйшого розпорядженя староства дня 24 червня. Черезъ то нарушено соймову ординацію выборчу и всѣ тѣ голосы выборцѣвъ угновскихъ належить уважати безвзглядно за неважній. Такои практики тримавъ ся выдѣлъ краевый до теперь а позволю собѣ звернути увагу выс. палаты, що вже въ теперѣшній сесіи признано голосы такихъ выборцѣвъ неважными, котрыхъ выборъ бувъ переведеный въ такій способѣ якъ въ Угновѣ. Було то при верифікаціи выборовъ о. Кирила Гаморака, выбраного посломъ въ меншихъ посѣлостей пов. снятиньского. Той самъ п. референтъ на четвертомъ засѣданю въ 17/10 1889 р. въ справозданю своѣмъ предложенѣмъ выс. соймови выголосивъ таку засаду (*нитає*)

„6. Nieważnymi są następnie głosy wszystkich jedenastu wyborców gminy Rożnowa, gdyż prawybory, które się tam odbywały, przeprowadzone zostały nielegalnie, mianowicie wbrew przepisów §. 30 ord. wyb., według których postanowienia §. 44 tejże ordynacyi w analogiczne mają wejśc zastosowanie. Rozpisane w tejże gminie na 19 czerwca r. b. prawybory nie mogły być doprowadzone do końca z powodu zasłabnięcia komisarza wyborczego. C. k. starostwo wyznaczyło ponowny termin na dzień 26 czerwca, w którym to dniu nie przedsięwzięto jednak nowegu wyboru lecz dokończono rozpoczęty na dzień 19 czerwca wybór. Postępywanie to nie stoi więc w zgodzie z przepisami §. 44. ord. wyb., który przyjąwszy za zasadę, iż wybór w powszechności w ciągu przeznaczonego na to dnia ma być ukończonym, dopuszcza odłożenie lub przedłużenie przez komisyę wyborczą z przyzwoleniem komisarza wyborczego czynności wyborczej na dzień następny, gdyby zachodziły okoliczności, będące na przeszkodzie rozpoczęciu, postępowi lub ukończeniu wyboru i wymaga zarazem, aby o tem wyborcy zostali zawiadomieni. W tym wypadku jednak przerwano głosowanie bez uwiadomienia wyborców, iż dalszy ciąg prawyborów odbędzie się w dniu następnym, natomiast zawiadomiono ich dnia 24 czerwca, iż dalszy ciąg wyborów nastąpi w dniu 26 czerwca b. r. Wobec tego jest Wydział krajowy zmuszony uznać wybór ten za nieprawidłowy a w dalszej konsekwencyi głosy jedenastu wyborców gminy Różnowa za nie ważne“.

Здає ся менѣ, мои панове, що межи правыборами, переведеными въ Рожновѣ, а межи правыборами, переведеными въ Угновѣ, нема найменшои рѣзницѣ, що они суть не лишь анальогічнѣ, але цѣлкомъ такій самій, якъ въ Угновѣ. Одна хиба рѣзниця есть та, що выборцѣ въ Рожнова ѣддали свои голосы на руского кандидата, а выборцѣ угновскій ѣддали свои голосы на правительственного кандидата. Звертаю ся отже въ запытаньемъ до п. референта выдѣлу краевого: що вплынуло на его переконанье юридичне, що онъ при выборахъ снятыньскихъ признавъ голосы выборцѣвъ неважными, а нинѣ признає важныма голосы выборцѣвъ въ Угнова, котрыхъ такъ само якъ въ Рожновѣ выбрано въ нарушеньемъ §§. 30 и 44 соймовои ординаціи выборчои? Думаю, що п. референтъ свою охибку схоче поправити и до мого погляду приступити, що голосы выборцѣвъ угновскихъ суть неважній, бо-жь не припускаю, щобы засады правній можна змѣняти въ мѣру того, чи розходить ся о верифікацію посла руского, чи посла правительственного. Если бы однакъ — чого не припускаю — п. референтъ выдѣлу краевого обстававъ при своѣмъ твердженю, що тѣ голосы, помимо того, що були ѣдданѣ выборцями неважно выбраными, належить признати важными, на той случай звертаю ся до выс. палаты и апелюю до почутя справедливости, апелюю до почутя чести посольскои, котра не дозволить, щобы выс. палата нарушила ясній приписы ординаціи выборчои длятого, що голосы выборцѣвъ неважно выбраныхъ упали на кандидата польского. (*Браво!*)

Що тѣ голосы угновскихъ выборцѣвъ суть просто неважній, того жаденъ правникъ не буде мавъ смѣлости заперечити и думаю, що и п. референтъ выдѣлу краевого признасть менѣ тутъ слушность. Если отже до тыхъ 12 голосовъ, котрѣ выдѣлъ краевый признає неважными, додамъ голосъ Василя Матвѣяса зъ Карова, котрый безперечно есть неважный, бо такого имени нема въ спискѣ правыборцѣвъ, если додамъ до того 8 голосовъ выборцѣвъ угновскихъ, бо девятый признавъ выдѣлъ краевый зъ иншихъ причинъ неважнымъ — то покаже ся, що голосовъ неважныхъ ѣддано 21; важныхъ отже голосовъ було 146, въ виду того абсолютна большость становить число 74. Фр. Сиджейовичъ пѣсля справозданя выдѣлу краевого, по ѣдчисленю тыхъ голосовъ угновскихъ и голосу Матвѣяса Василя зъ Карова, одержавъ голосовъ важныхъ 71; Иванъ Костецкій, пѣсля выводовъ п. референта выдѣлу краевого дѣставъ голосовъ 72, Иванъ Костюкъ 2 голосы, а Кароль Высоцій 1 голосъ. Не дѣставъ отже жаденъ кандидатъ абсолютнои ѣбльшости и выборъ належить узнати неважнымъ.

Я не хочу ити такъ далеко, щобы я поступаючи консеквентно ставивъ внесенье, абы признати мандатъ Иванови Костецкому, котрый фактично дѣставъ ѣббсолютну ѣбльшость важно голосуючихъ выборцѣвъ, бо переглядаючи списы голосуючихъ, знайшовъ я лише пѣдъ позицію 85, що той выборець Гриць Лака голосувавъ за Иваномъ Костюкомъ, професоромъ у Львовѣ, а кромѣ того не знайшовъ я жадного другого голосу ѣдданого на Ивана Костюка, противно, той голосъ, котрый комісія пѣдъ позицію 7 хоче почислити на Ивана Костюка въ обохъ лістахъ голосуючихъ есть записаный яко ѣдданый на Ивана Костецкого, професора зѣ Львова. Дальше, на підставѣ ординаціи выборчои мѣгъ бы я доказувати, що голосъ ѣдданый на Ивана Костюка професора зѣ Львова належить признати Иванови Костецкому, котрый мавъ бы тымъ способомъ 74 голосовъ. Я однакъ зъ такимъ внесеньемъ не выступаю и не хочу, щобы мандатъ признано контръ-кандидатови теперѣшного посла, а опираючись на тыхъ засадахъ, котрѣ выголосивъ п. референтъ выдѣлу краевого вношу, щобы выс. палата признала выборъ п. Фр. Сиджейовича на посла зъ меншихъ посѣлостей повѣта равского неважнымъ и ѣднесла ся до президіи намѣстництва о розписанье новыхъ выборовъ.

Я сповнивъ свій обовязокъ. Мои панове! дальше дѣло того выбору лежить въ вашихъ рукахъ! Вы маєте ѣбльшость въ выс. палатѣ, Вамъ вѣльно сказати, що помимо того, що п. Фр. Сиджейовичь дѣставъ лишь 71 голосовъ, помимо того, що недостає ему 3 голосовъ до абсолютнои ѣбльшости, выборъ его есть важный. То вамъ вѣльно; але не вѣльно Вамъ завсѣгды тымъ величати ся, що справедливо ѣднесите ся до насъ Русинѣвъ! Тутъ маєте найѣбльшу нагоду показати, що зумѣєте знести ся по-надъ взгляды партійній, що зумѣєте погодити вымоги справедливости зъ интересами партійными! Я скѣнчивъ. (*Брава и оплески.*)

Бесѣда п. К. Телишевского

въ справѣ выбору посла Францішка Сиджейовича въ Равѣ, выголошена въ ѣдповѣдь польскимъ посламъ.

Я уважаю, що дискусія про выбѣръ равскій ажь надто много забрала намъ дорогого часу, однакъ промовы передбесѣдниковъ, а именно посла Скалковского, приневолюють мене забрати въ тѣй справѣ голосъ.

Посолъ той поставивъ квестію тыхъ выборовъ въ сей способъ, що я того, яко Русинъ, безъ ѣдповѣди лишати не можу. Енунціація его була того рода, що она, зъ нашого становища лишена безъ ѣдповѣди, мусѣла бы насъ поставити въ такомъ свѣтлѣ, неначе-бъ мы ту зъ сеи салѣ зробили арену добычей для заграницѣ.

Именемъ народу руского, именемъ заступниковъ народу руского рѣшучо ѣдпираю той замѣтъ и рѣшучо заявляю, що намъ далекій суть аспірациі того рода, якими насъ трактує пов. посолъ Скалковскій. Мы працюємъ тутъ выключно для нашого народу. До одного признаю ся, а именно до того, що намъ не рѣвнодушне мнѣнье, яке о насъ мають якъ Русины сего краю, такъ и Русины зъ-за границѣ. То намъ не рѣвнодушно, якъ не рѣвнодушно для васъ Поляковъ, яке о васъ есть мнѣнье братовъ вашихъ по-за границями сеи державы. Мы стоимо на ґрунтѣ державномъ и народномъ, и длятого власне мусимо увзглядняти голосы Русинѣвъ, котрѣ мешкають по-за границею сеи державы и котрѣ зъ тугою споглядають на насъ. То есть голосъ братній, голосъ того самого народу, що и мы. Зъ такими поглядами Русинѣвъ не бувъ вѣдай посолъ Скалковскій обзнакомленый, бо если бы бувъ въ зносинахъ зъ ними, то певно не бувъ бы намъ зробивъ того замѣту.

Онъ сказавъ намъ, що народъ рускій мае тутъ повнѣ права. То есть поезія, а поезія тымъ прикрѣйша, що выйшла зъ лѣвои стороны сеи палаты. Тажь то рѣчь звѣстна, що мы не маємо тѣлько правъ, кѣлько мають Поляки въ Познаньщинѣ. Мы не хочемо чужого, мы стоимо и хочемо стояти на ґрунтѣ такѣмъ, на якѣмъ стоять Поляки, т. є. чисто народнѣмъ. Чи-жь можете намъ мати за зле, що мы домагаємо ся признаня и пошанованя языка руского, а народови рускому тыхъ правъ, котрѣ ему въ сѣмъ краю зъ права належать ся? Того самого прецѣнь домагають ся въ Шлеску Поляки, — чи може маѣте имъ се за зле? Той замѣтъ, панове, не повиненъ бувъ упасти зъ жаднои стороны сего сойму, а тымъ менче зъ лѣвои. Я, панове, ѣдчувъ цѣлый тягаръ того замѣту, бо знаю добре, на що онъ пѣднесеный. Его пѣднесено на те, абы всѣмъ тымъ, котрѣ признають ся до рускости, инпутувати таку гадку, яка у правительства австрійского есть неможлива и толерованою абсолютно бути не може. Длятого я зъ обовязку посольского ѣдпираю той замѣтъ и звертаю ся до пов. посла Скалковского зъ категоричнымъ запевненьемъ, що услуги для Россіи намъ чужій, и прошу его, абы найперше пересвѣдчивъ ся о тѣмъ, що мае говорити, а потѣмъ доперва высказувавъ свои гадки. Тутъ не повинно ся кидати замѣтами, скоро нема фактовъ, скоро мовить ся на пѣдставѣ того, що ся десь зачуло. Сли чинить ся такій тяжкій замѣты, повинно ся мати факты, а исторія хоть-бы тѣлько послѣдныхъ роковъ учить, що Русины правно домагають ся правъ своихъ не для заграницѣ, але для свого тѣлько народу руского, а домагають ся лишь того, що имъ въ конституційнѣй державѣ належить ся и що они мати повинній.

Пос. Скалковскій сказавъ, що мы взагалѣ выступаємо на то, абы выносити тѣлько жалобы и жалѣ. Если нашій позитивній поступляты и жадання у п. Скалковского — лише жалобы и жалѣ, то що жь мы тому винній? Такъ не есть! Мы, стоячи на ґрунтѣ позитивного закона, жадаємо того, що намъ належать ся, а що ѣбльшость не хоче намъ того признати и що тымъ способомъ выкликує ѣбурченье и невдоволенье, то вже не наша вина. Мы стоимо на ґрунтѣ легальнѣмъ и зъ него не зойдемъ, доки не одержимо того, що запоручене основными законами. Ваше становище инше: вы маѣте въ рукахъ власть, тожь и не диво, що не хочете уступити, бо хто мае власть въ рукахъ, не легко ей покидае, бо власть — рѣчь дуже мила. Тому то я не дивуюсь вамъ, що не хочете навѣть частины ей збути ся, але за-для того не маєте права кидати намъ такъ тяжкій замѣты на кождѣмъ кроцѣ!

Приступаючи до выводу що-до выбору, хочу вамъ высказати гадки мои, бодай коротко, бо пора спѣзнена. Даруйте, коли заберу вамъ кѣлька хвиль часу и бодай въ части выскажу то, що я мавъ намѣръ высказати.

Я въ житю своѣмъ руководжу ся, чи ходить о маетокъ, чи о свободу, простымъ людскимъ розумомъ и поступаю тою дорогою, яку онъ менѣ позазує. До великои учености, зъ горы зазначую, не маю великого довѣрія, бо зъ исторіи и житя щоденного пересвѣдчивъ ся я, що велика ученость, глубока політика не лише одурює сама себе, але и другихъ за собою на манѣвцѣ потягае. Сли бы судьба справъ людскихъ залежала лише ѣдъ великои учености, то суспѣльность людска була бы дуже бѣдна, бо ґеніяльныхъ людей дуже мало, велика ученость есть даромъ дуже невеликого числа людей, а справъ, котрѣ кождого дня плынуть широкою струею, есть дуже богато. Сли бы Провидѣнье Боже не постаралось о то, щобы суспѣльности дати здоровый, скажу: хлопскій розумъ, то бы суспѣльность не могла истнувати.

Тою дорогою йдучи, я не можу признати рації всѣмъ тымъ зъ противнои стороны бесѣдамъ анѣ Абрагамовича, анѣ Скалковского анѣ Горайского; въ сѣй справѣ не знаю нѣчого мѣродайнѣйшого, надъ самъ законъ. Законъ для мене есть цѣлою силою и я, поступаючи тою самою дорогою, якъ п. Скалковскій, набравъ пересвѣдченя, що выбѣръ равскій есть не лишь нелеґальный, але и законно неважный. То, що вы мовите, панове, то глубокою ученостію и політикою хоче просто хибы выбору того прикрыти. Я тверджу се на засадѣ правъ и закона выборчого.

Въ тѣмъ пересвѣдченю утвердила мене ѣдповѣдь комісаря правительственного, котрый интерпретувавъ §. 44 ординаціи выборчои. Онъ вамъ сказавъ, що выбѣръ може бути перерваный и ѣдложеный тѣлько на слѣдуючій день, а если п. комісарь правительственный таке вамъ давъ поясненье, то онъ для мене и для васъ есть авторітетомъ въ тѣмъ взглядѣ, бо онъ не будучи дилетантомъ але фаховымъ юристомъ, маючи тысячу конкретныхъ случаѣвъ въ примѣненю сего припису, може о тѣмъ мати ясне и докладне понятье, чи параґраѣ той есть яснымъ чи нѣ. А впрочѣмъ позвольте панове, що вамъ ѣдчитаю той параґраѣ, а прийдете до пересвѣдченя, що не годить ся ховати ясну правду до кишенѣ и що той вашъ поглядъ, мовь бы сей припись не бувъ докладный, есть и позбстане тушованьемъ, накладаньемъ фарбъ на справу, котра пѣсля §. 44 есть ясна. Ось вамъ той параґраѣ: „Наколи бы заходила перешкода переведеня выбору одного дня, натогдѣ чинность выборча мае бути переведена слѣдуючого дня“. Але теперь питанье: черезъ кого? Чи черезъ комісаря самого? Нѣ. Черезъ комісію, бо такъ выразно постановляє той параґраѣ. Хибно отже выдедукувавъ п. Абрагамовичь, що ѣдложенье наступае черезъ комісаря, — хочь п. Абрагамовичь есть такъ глубоко ученый...

Дальше, есть ще иншій мотивъ, котрый мене пересвѣдчивъ о неважности того выбору, а се незаконне выконуванье §. 13., бо признае ся неважными выборы тыхъ, котрѣ не належать до третього круга, до третьои части оподатковаиыхъ. Я обстаю при своѣмъ мнѣню и запытую справоздавця выдѣлу краевого: на якій пѣдставѣ се практикує ся? Не лише законъ, але и повага уряду намѣстничого стоить за мною и на доказъ того ѣдчитаю вамъ рескриптъ выданый намѣстництвомъ въ роцѣ 1869. Пѣсля рескрипту намѣстництва зъ 25 серпня 1869 можуть бути выбранѣ на выборцѣвъ такожь члены громады, котрѣ належать до третього круга выборцѣвъ, а въ ординаціи выборчѣй, котра говорить о пасивнѣмъ правѣ выбору, есть сказане то само, тѣлько докладнѣйше. Есть тамъ сказано: Obieralni są członkowie gminy, którzy do trzeciej części prawyborców należą i nie wybierają wyborcy. (Рескриптъ намѣстництва зъ 26 серпня 1869 ч. 444). Если отже хтось може бути выбраный посломъ, належачій до третои третины оподатковаиыхъ, то пытаю: длячого бы не мѣгъ бути выборцемъ? Тажь ѣбльше право, ѣбльшій вымога, высше становище въ автономічнѣмъ житю займае посолъ, якъ выборець. Длячого-жь ѣдъ выборця вымагати ѣбльше, якъ ѣдъ самого посла?

Тѣ мотивы, якій я навѣвъ, то мотивы законній. Въ фактичній обставины переведеня сего выбору я вже не буду вдавати ся. Ту рѣчь выказала мои передбесѣдники, а рѣчь вашои совѣсти буде оречи, якъ хто зъ васъ пѣймае аґітацію. Я довѣдавъ ся ѣдъ пов. посла Скалковского, що у него есть все — аґітація, все — заходы личній; але, панове, и всяка аґітація мае свою мѣру, по-за котру не повинна выходити. Бо сли она тую мѣру переходить, то перестає бути аґітацією, а ставсь простою незаконностію.

Мои панове! Я понимаю право верифікаціи выборовъ яко найѣбльшу атрібуцію выдѣлу краевого, котрою онъ повиненъ дорожити. Я выказавъ, що выдѣлъ краевый при верифікаціи выборовъ законъ интерпретує въ невластивый способъ; що выдѣлъ краевый въ тыхъ справахъ выконує власть, котра ему по закону не прислугує, — а що нема рѣчи ненавистнѣйшои, нема немилѣйшого поступованя, якъ выконуванье власти противъ законовъ, то уважаю за свѣй святый обовязокъ звернути увагу выдѣлу краевого на се его незаконне поступованье, бо выдѣлъ краевый есть институцією, котра спеціяльно менѣ, яко сынови сего краю, яко прихильникови автономіи, есть мила и дорога, и я хотѣвъ бы ей видѣти на становищи поважнѣмъ. То-жь бою ся, що институція ся, зойшовши на то, що выконує свою власть противзаконно, може дождати ся хвилѣ, що черезъ своѣ поступованье стратить тую власть, яку ѣй теперь законъ признае.

Вѣднци не можу не зробити замѣту що-до поведеня орґановъ правительственныхъ пѣдчасъ выборовъ. Гадки мои выскажу коротко. Я знаю, якъ у насъ ведуть ся выборы, тожь и те дуже добре знаю, що правительство, якъ то мы вже зъ устъ пов. п. комісаря правительственного чули, не може дивитись рѣвнодушно на хѣдъ выборовъ, бо соймова ординація выборча вкладае на правительство обовязокъ, щобъ оно заняло въ выборахъ певне становище, а пѣсля постановъ ординаціи выборчои оно мае становище домінуюче, заґарантоване закономъ, таке становище, супротивъ котрого интеренція властей автономічныхъ при правыборахъ сходить до нулѣ. Досыть вказати на те, що при правыборахъ зъ курія сѣльскои мае бути комісія, зложена зъ комісаря и вѣйта. Представте-жь собѣ комісію тую зъ нашого вѣйта и комісаря правительственного — и скажѣть теперь: по котрѣй сторонѣ есть перевага? чи по сторонѣ правительства, чи по сторонѣ автономічнои власти? Бачите зъ того, що правительство, выдаючи ординацію, застерегло собѣ интеренцію, и то, якъ бачите, дуже сильну. Здавалось бы, що те, що було закономъ дозволено, повинно правительству выстати для его поваги. Однакъ у насъ сего для правительства вѣдай за мало; у насъ власти правительственній интеренцію свою посуваютъ не тѣлько тамъ, де законъ позволяє, але и тамъ, де тѣлько розходить ся о якій выборы, а де законъ вмѣшуватись просто заборонює. Не кажу, що интеруе лишь тамъ, де йде о выбѣръ кандидата правительственного, але и тамъ, де стає кандидатъ правительству милый супротивъ кандидата менче милого. На се згодитись не можу, бо таке поступованье пѣдкопуе его повагу, и може надѣйти хвиля, що той самъ урѣдникъ, наученый, що наказовъ правительства, чи они законній чи нѣ, слухати треба, — будучи сыномъ краю а за свѣй обовязокъ уважае пѣдпирати сторонництво бѣльшости, — що онъ колись буде примушеный выконати той обовязокъ изъ шкодою насъ усѣхъ!

Таке поступованье зъ-горы признаю за деморалізуюче, а наведу случай, зъ котрого покаже ся, що у насъ станъ выборовъ дѣйшовъ до того, що въ однѣмъ повѣтѣ при послѣдныхъ выборахъ поважився ся одинъ зъ кандидатовъ, займаючій поважне становище, прислати своихъ аґентовъ на кѣлька днѣвъ передъ выборами зъ пытаньемъ: чи не дались бы перевести выборы за грошѣ?! Онъ поважився ся пѣйти до староства и заповѣсти тамъ, що надѣйде до староства наказъ высшои власти, абы оно его пѣдпирало, а грошѣ на се суть до диспозиціи въ достаточнѣй высотѣ... Се фактъ, котрый не може бути запереченый! Орґанъ правительственный, не знаючи, чи наказъ прийде чи нѣ, не мѣгъ собѣ зъ аґентами тыми дати рады и дививъ ся на нихъ операцію грошеву рѣвнодушно. То фактъ, котрый кидае дуже сумне свѣтло на способъ переводженя выборовъ, то — signum temporis!

Длятого я, панове, стоячи на становищи законнѣмъ, маю пересвѣдченье, що выбѣръ равскій есть неважный, и такъ буду голосуватг! (*Браво!*)

* * *

Заявленье посла Телишевского на слѣдуючѣмъ засѣданю сойму по причинѣ повысшои промовы:

Позаякъ послѣдня моя промова при нагодѣ верифікаціи выборовъ зъ повѣту равского дала повѣдъ до невластивои интерпретаціи и невѣдповѣдного толкованя той бесѣды зъ ей духомъ, интенціею и зъ моими поглядами, длятого констатую изъ стенограму, котрый менѣ предложено, що въ уступѣ, котрый такъ хибно вытолковано, сказавъ я: „До одного признаю ся, а именно до того, що намъ не рѣвнодушне мнѣнье, яке о насъ мають якъ Русины сего краю, такъ и Русины зъ-за границѣ. То намъ не рѣвнодушно, якъ не рѣвнодушно для васъ Поляковъ, яке о васъ есть мнѣнье братовъ вашихъ по-за границями сеи державы. Мы стоимо на ґрунтѣ державномъ и народномъ, и длятого власне мусимо увзглядняти голосы Русинѣвъ, котрѣ мешкають по-за границями сеи державы.“ Дальше сказавъ я: „Мы не хочемо чужого, мы стоимо и хочемо стояти на ґрунтѣ такѣмъ, на якѣмъ стоять Поляки, т. є. чисто народнѣмъ.“ Вѣдци сказавъ я: „Зъ обовязку посольского ѣдпираю замѣтъ посла Скалковского зъ категоричнымъ запевненьемъ, що услуги для Россіи намъ чужій.“

Зъ того выходить, що я, если казавъ о Русинахъ за границею, мавъ на думцѣ выключно одноплемѣнныхъ намъ Русинѣвъ, Украинцѣвъ въ найширшѣмъ значѣню того слова. Всяка инша интерпретація есть хибна и зъ правдою незгѣдна, и зъ сего мѣсця мушу то толкованье спростувати и яко инсинуацію нѣчимъ неоправдану ѣдперти!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ческа комісія угодова залагодила новъ кѣлька параґраѣвъ проекту закона о радѣ культуры краевои пѣсля предложеня правительственного. Молодо-Чехи зголосили яко вотумъ меншости свои внесеня що-до корыстнѣйшого становища президента рады культуры краевои супротивъ президентовъ поодинокихъ секцій.

Вчера ѣдбула ся у Вѣдни въ архіепископскѣй палатѣ конференція епископовъ пѣдъ проводомъ кардинала Шенборна и при участи епископа Коппа и Куновского. Здаєсь, що епископы нараджувались новъ надъ справами вѣроисповѣдной школы. Deutsche Ztg. доносить, що правительство предложило конференціи свое рѣшуче заявленье въ справѣ школы вѣроисповѣдной.

Въ каринтійскѣмъ соймѣ пѣдчасъ дебаты надъ фондомъ краевымъ выголосивъ пос. Айншпільеръ всѣлякій бажаня и жалѣ Словѣнцѣвъ въ справѣ шкѣлъ народныхъ и домагавъ ся такои змѣны пляну науки, що-

бы рôдный языкъ бувъ пôдставою релігійного и морального выховання. Наконець домагавъ ся подѣлу рады шкôльнои краєвои на ôддѣлы нѣмецкій и словѣньскій. Пос. Ибуя заявивъ тогды, що Словѣнцѣ єго округа выборчого суть зовсѣмъ вдоволений въ дотеперѣшного устрою шкôльного, а то само повторили инші послы словѣньскій и поставили внесенье, щобы соймъ высказавъ подяку и признанье радѣ шкôльнôй за єи безсторонну дѣяльнôсть.

——

На пирѣ у льордъ-мера заявивъ льордъ Гамільтонъ ôдповѣдаючи на тоастъ въ честь фльоты, що похôдъ противъ султана Віту єсть доказомъ, що навѣть въ часахъ мира треба конче удержувати сильну фльоту а льордъ Сальсбері сказавъ: Всякі ознаки доказують, що миръ въ Европѣ дасть ся що найменше ще оденъ рôкъ удержати. Найлѣпшою ознакою того єсть, що россійскій наслѣдникъ престола має теперь приѣхати до Индій и буде тамъ гостемъ англійскои королевои и индійского правительства. Що-до анті-невольничои конференціи заявивъ міністеръ, що лишь одна Голяндія могла бы змаганямъ конференціи станути на перешкодѣ. Сальсбері высказавъ надѣю, що переговоры зъ Італією въ справѣ розмеженя посѣлостей въ Африцѣ, незадовго закôнчать ся. Переговоры зъ Португалією не насувають нѣякои обавы, бо заведено провізорію.

——

Меморіялъ сербскои королевои, котрый мѣстить въ собѣ множество цѣкавыхъ подрôбностей зъ послѣдныхъ лѣтъ, не выйде друкомъ, хочь вѣсть о тôмъ рознесли вже всѣ ґазеты. Головно причинивъ ся до того рѣшеня королевои ґен. Хорватовичъ, котрый зумѣвъ переконати королеву, що оголошенье тайнъ бѣлградского двору було бы безъ сумнѣву дуже интереснымъ для загалу, але для молодого короля Александра було бы то дуже немило а навѣть для династіи шкôдливо. Здавсь, що и справы розводу не буде ся вже бôльше тыкати, особливо що по выѣздѣ кор. Милана зъ Бѣлграду щезнуть въ значнôй части перешкоды, які доси ставали королевôй Наталіи на перешкодѣ порозумѣвати ся свобôдно зъ сыномъ. Неприсутнôсть президента скупштины, Пашича, на пращальнôмъ парѣ для выѣзджаючого кор. Милана, зробила въ бѣлградскихъ кругахъ політичныхъ велике вражѣнье.

——

Лондонскій Standard обговорює гостину Капріівіого въ Италіи и каже, що союзъ сполученои Италіи зъ сполученою Нѣмеччиною буде певно на вѣки творити велику межу въ исторіи. Єсть то рѣшенье, до котрого исторія несвѣдомо стремѣла и для котрого не свѣдомо сотки лѣтъ працювала и не легка рѣчь прожити въ столѣтю, котре було свѣдкомъ того. То рѣшенье єсть головно за-для того важне и цѣкаве, що оно пôддержує миръ. Бажанье мира вблизило Італію и Нѣмеччину до себе. Потреба тыхъ державъ удержувати дорогі арміи для удержаня мира єсть певно высокою цѣною, але Нѣмеччина, Австрія и Італія мають на стôлько розуму, щобы ей заплатити а Анґлія потверджує въ сѣмъ взглядѣ ширôсть свого переконаня, бо платить тожь дорого за ту саму неоцѣнену цѣль. Чемнôсть, зъ якою принято царевича у Вѣдни, єсть доказомъ, якъ рѣшучо готовій члены тридержавного союза ôдклонять, о скôлько лишь можуть, ôдъ Европы вôйну, котрои на жаль другій великій державы не лякають ся такъ само.

——

Нѣмецкій канцлеръ Капріві принимаючи въ Мілянѣ депутацію нѣмецкихъ кольоністôвъ, мавъ сказати до неи, що ще нѣколи не бувъ въ Европѣ миръ такъ забезпеченый якъ теперь. Капріві дôставъ ôдъ короля Гумберта ордеръ Анунціяты.

——

На засѣданю французкои палаты послôвъ поставивъ Форъ внесенье, щобы палата выкреслила зовсѣмъ зъ буджету выдатки на удержанье католицкого духовеньства и взагалѣ знесла цѣлый буджетъ міністерства вѣроисповѣдань. Палата ôдкинула се внесенье 358 голосами противъ 151. Буланжистъ Шішъ поставивъ нове внесенье, щобы знести фондъ диспозиційный. Тогды заявивъ мін. Констанъ, що грошей тыхъ не уживає ся на цѣли выборчій, лишь для удержаня публичнои безпечности. Палата ôдкинула внесенье Шіша а такъ само ôдкинула и внесенье о наложеню податку на титулы.

——

Вже въ найблизшôмъ часѣ має настати реконструкція болгарского кабінету; міністромъ дѣлъ заграничныхъ має стати теперѣшный консуль болгарскій въ Бѣлградѣ Дмитровъ, а теку фінансôвъ має обняти Начевичъ, теперѣшный аґентъ дипломатичный у Вѣдни.

Сими днями перебувъ въ Фабрицѣ карабінôвъ въ Штаєрѣ міністеръ вôйны Муткуровъ и кôлькохъ болгарскихъ офіцерôвъ, котрі ôдбирали тамъ часть замовленыхъ для Болгаріи карабінôвъ. Зачувати, що штаєрска Фабрика одержала зъ Болгаріи нове замовленье.

НОВИНКИ.

— **Зъ Народнои Торговлѣ.** Въ понедѣлокъ 10 н. ст. падолиста ôдбуло ся перше засѣданье нововыбраного совѣта управляючого. Члены совѣта явили ся въ комплетѣ. Совѣтъ уконституувавъ ся въ сей спôсôбъ, що предсѣдателемъ выбравъ Впр. совѣтника консисторіяльного о. Евгенія Дудкевича, властителя Рудна и пароха тамже; мѣстопредсѣдателемъ проф. Ивана Вѣчая а секретаремъ совѣта д-ра Костя Левицкого. На тôмъ засѣданю порѣшено мѣжь иншимъ такожь подѣлъ тантіемъ и постановлено завôзвати всѣхъ начальникôвъ филій на спôльну нараду до Львова Членъ совѣта п. Герасимовичь зъ Коломыи заповѣвъ на слѣдуюче засѣданье, що має ôтбути ся въ понедѣлокъ 17 н. ст. падолиста, предложенье въ справѣ крамниць.

— **Для Русинôвъ усе выимки!** Обсада катихитуръ при школахъ народныхъ у Львовѣ зновъ выявила рôзницю межи Поляками та жидами зъ однои стороны, а Русинами зъ другои. Катихитôвъ для молодежи римо-католицкои и жидôвскои поименовано, а що-до катихитôвъ рускихъ удала ся рада шкôльна до митроп. Консисторіи зъ заявленьемъ, що она посады катихитôвъ рускихъ гадає замѣстити „провізорично“. Консисторія ôдписала, що она тогдѣ пристане на провізоричну обсаду, если провізоричнымъ катихитамъ буде дана цѣла пенсія катихитôвъ стабілізованыхъ. Для Русинôвъ — усе выимка!

— **Инспекторомъ шкôлъ нарсдныхъ округа коломыйского** именувавъ міністеръ просвѣты Франца Говорку, увôльнивши его ôдъ обовязку инспектора шкôлъ народныхъ снятиньского округа и порѣшивши, що городеньскій округъ шкôльный буде и на дальше придѣленый до обсягу дѣланя Франца Говорки.

— **Дирекція „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ** повѣдомляє отсимъ Вп. членôвъ сего товариства, що центральна каса у Львовѣ и касы філіяльній въ Станіславовѣ, Перемышли, Дрогобичи, Тернополи, Коломыи, Стрыю, Снятинѣ, Рогатинѣ, Самборѣ и Бродахъ выплачують дівіденду ôдъ удѣлôвъ за рôкъ адміністраційный 1889/90 по 6 ôдъ ста за оказаньемъ книжочки удѣловои.

— **Въ деканатѣ чортковскôмъ** ôдбули ся дня 5 н. ст. с. м. зборы дякôвъ того-жь деканату. Мѣсцемъ зборôвъ було село Бѣлобожниця а проводивъ зборамъ деканъ о. Михалевичь. На сихъ зборахъ основано першу філію товариства дякôвъ епархіи станіславôвскои. Ширшій вѣсти о сихъ зборахъ подамо сими днями пôсля одержанои дописи.

— **Въ процесѣ тов. асекураційного „Аціэда“** орѣкъ найвысшій трибуналъ, що товариства убезпечень обовязанй въ случаяхъ, коли що-до убезпеченои квоты зголошено зъ кôлькохъ сторонъ претенсіи, депонувати въ судѣ дотычну квоту на жаданье хочь бы однои лишь особы пôдносячои претенсію.

— **На загальныхъ зборахъ „Академического Кружка“**, дня 3 н. ст. падолиста, выбранй до выдѣлу: предсѣдателемъ въ друге Вол. Ропицкій, правникъ; заступникомъ Богданъ Бѣлорускій, правникъ; секретаремъ Ив. Пашкевичь, правникъ; касіэромъ Вол. Трушь, фільософъ; бібліотекаремъ Юст. Дзеровичь, фільософъ; контрольоромъ Яр. Барановскій, правникъ; господаремъ Вол. Федакъ, правникъ; завѣдуючимъ ґазетами Дм. Верґунъ, фільософъ; заступниками выдѣловыхъ: Вол. Дворянинъ, правникъ и Ром. Дорикъ, правникъ,

— **Огнѣ.** Зъ Лапщина коло Бережанъ пишуть намъ: Дня 10 п. ст. падолиста погорѣла одна хата зъ хлѣвцемъ. Огонь займивъ ся въ само полудне зъ хлѣвця а причина звычайна — люлька. При огни доперва показало ся, якій то нашій порядки по громадахъ, бо на цѣле село найшлось ледво 2 чи 3 гаки а о коновкахъ анѣ мовы. Если-бъ не се, що падавъ дощь и доокола були хаты старій покритій мохомъ, було бы зъ пôвъ села пôйшло зъ дымомъ.

— **Въ Бережанахъ** — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — мало що не лучило ся страшне злочинъство. Служниця одного професора, зô злости на кухарку, накидала зернятъ люльку до стравы, щобы строити свою суперницю. На щастье добачено се передъ ѣдою, а то була бы цѣла родина строила ся.

— **О судьбѣ Ивана Орта** не знати ще нѣчого певного. Анґлійска адміраліція одержала вѣсть, що корабель „Марґаріта“ на певно розбивъ ся, але помимо того ведуть ся дальше допыты за симъ кораблемъ по пристанях Спокôйного Океану. Ґазеты подають рôзній даній що-до житя Орта и заключають зъ того всѣлякій здогады. Розумѣсь, що, якъ все бувае въ житю, такъ и въ тôй справѣ входить въ гру женщина, панна Людмила Штубель, довголѣтна приятелька Орта. Ортъ мавъ въ Берлинѣ при ул. Фридриха помешканье на пятôмъ поверсѣ, зложене зъ чотирохъ комнатъ, кухнѣ и купальнѣ. Въ тôмъ помешканю проживала Людмила Штубель, 35-лѣтна женщина, але ще дуже красна и принадна. Людмила, властиво загально звѣстна пôдъ назвою Льорі, була спѣвачкою и, якъ деякі кажуть, законною женою Орта. Родичѣ Людмила заявили, що ихъ донька выѣхала въ червни до Ля Плята на желанье Орта; послѣдный листъ до родины писала въ липни и доносила, що выѣзджає зъ Ортомъ на корабли „Марґаріта“ а до Берлина верне зъ кôнцемъ жовтня. Ôдъ тогу часу не було бôльше нѣякои вѣстки а за помешканье заплатили родичѣ Людмилы.

— **Генрикъ Мортонъ Стенлі**, котрого славу передъ кôлькома мѣсяцями голосили по цѣлôмъ свѣтѣ, котрый черезъ довшій часъ бувъ героемъ дня въ цѣлôмъ цивілізованôмъ свѣтѣ — сей Стенлі стоить теперь пôдъ тяжкимъ закидомъ обжалованя зô стороны поручника Трупа и не знае на сій закиды подати ясного оправданя. А закиды, котрі Трупъ зробивъ публично Стенлієви, дадуть ся такъ представити: 1. що въ своѣмъ походѣ до внутря Африки мавъ на гадцѣ добычу матеріяльну а не ратунокъ Еміна-паши, и справдѣ ôдобравъ Емінови велику скôлькôсть слоневои кости и клôвъ гіпопотама; 2. що коли вже нагарбавъ досыть тои добычи, студіювавъ звычаѣ малпъ и пігмейцѣвъ въ Африцѣ а за той часъ мурины въ его караванѣ погибали за-для недостатку и трудôвъ; 3. що не ôбаючи нѣ трохи о своихъ товаришѣвъ, а маючи особисту зависть до майора Бартельота, дозволивъ его убити, бо се було ему на руку. — На такій закиды Стенлі не подавъ майже нѣякои обороны а навѣть мовь бы зъ боязни выѣхавъ зъ Анґліи до Америки. Опінія публична въ Анґліи звернулась противъ Стенлія, а навѣть офіциры въ Ліверпулю обкинули Стенлія гнилыми яблоками и бульбами, коли ôнъ ѣхавъ зъ готелю до пристани. За Стенліемъ выѣзджає до Америки и поручникъ Трупъ, щобы, якъ каже, не дозволити на звеличенье того, що бравъ моральну участь въ убійствѣ Бартельота и навѣть загадавъ згладити Еміна-пашу, струтивши его власными руками зъ балькону. „То єсть Шайлокъ середнои Африки — каже Трупъ въ однôй зъ своихъ ôдозвъ — се єсть поганый, захланный спекулянтъ для котрого кровь и житье иншихъ людей не має нѣякого значеня. О філянтропіи его говорять? О ироніо! Ôнъ має тôлько філянтропіи, скôлько мають чоботы.“ До сего погляду прилучає ся и д-ръ Петерсъ, котрый въ Contemporary Rewiew пôдносячи послѣдну фразу Трупа, каже: „И на що то безъ потребы обиджати чоботы?...“ — Зô своеи стороны Стенлі въ своихъ розмовахъ зъ кореспондентомъ обжаловує своихъ офіцирôвъ. И такъ закидае Бартельотови варварство, а поручникови Джемсонови, що дозволивъ зарѣзати молодого неґра, щобы лишь мôгъ придивитись пирови людоѣдôвъ и сей пиръ нашкіцувати въ своѣмъ альбомѣ.

— **Въ науковôй читальни** (ринокъ ч. 43) въ четверъ 14-ого н. ст. сего мѣсяця о 7 годинѣ вечеромъ выголосить п. Дзвонковскій ôдчитъ п. з. „О чувствахъ клясовыхъ.“

— **Дрôбній вѣсти.** Жена міністра Дунаевского занедужала досыть небезпечно на запаленье легкихъ. — П. Іос. Ріґеръ, родомъ зъ Бродôвъ, одержавъ въ університетѣ львôвскôмъ степень доктора фільософіи.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

Анна Теодоровичева, вдова по священику и мати о. С. Теодоровича, приходника въ Синевôдску выжнôмъ, женщина загально поважана, упокоила ся дня 8 н. ст. падолиста въ домѣ свого зятя о. Яцикевича въ Пациковѣ, прожавши 65 лѣтъ. — Вѣчна ѣй память!

Вікторія зъ Турчиньскихъ Чижь, жена п. Иліи Чижа, учителя въ Дуялянахъ, упокоила ся въ пятницю минувшого тыжня въ 18 роцѣ житя. Покôйна помагала щиро своему мужеви въ незавиднôмъ званю учительскôмъ, научаючи шкôльній дѣвчата жѣночихъ роббтъ ручныхъ, а сегорôчна выстава роббтъ дѣвчатъ въ реальнôй школѣ львôвскôй принесла покôйнôй загальне признанье и нагороду. Вѣчна ѣй память.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Одзначенье.** Учитель народный Михайло Крупа въ Новôмъ селѣ одержавъ ôдъ цѣсаря срѣбный хрестъ заслуги зъ короною.

— **Именованя.** Кандидатъ лѣсництва, Ант. Яворскій именованый елевомъ лѣсництва при зарядѣ лѣсôвъ и дôбръ державныхъ въ Ґавловку. — Тремъ ново именованымъ адъюнктамъ судовымъ призначено мѣсце службы: Іосифови Караневичеви въ Самборѣ, а Стан. Ясиньскому и Тад. Малинѣ въ Перемышли. — Именованій: инжініръ Наленчь Пшетоцкій старшимъ инжініромъ а Мочидловскій и Михальскій инжінірами въ службѣ правительственнôй.

— **Конкурсъ.** Ректоратъ львôвскои школы політехнічнои оголошує конкурсъ зъ речинцемъ до 30 падолиста с. р. на мѣсце асистента при катедрѣ статики будôвлѣ и будовы мостôвъ въ львôвскôй політехніцѣ. Посада надаесь на часъ ôдъ 1 сѣчня 1891 р. до кôнця вересня 1892 р., а платня 600 зр. рôчно.

Соймъ краєвый.

XIV Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 12 н. ст. падолиста 1890 р.

По ôдчитаню петицій приступлено до порядку дневного:

Справозданье выдѣлу краєвого въ справѣ вылученя присѣлка Констанціи въ повѣтѣ борщевскôмъ изъ звязи громады Озеранъ и утворена зъ него самостôйнои громады — ôдослано до комісіи адміністраційнои.

Справозданье выдѣлу краєвого зъ петиціи громады Башня горѣшна, що „кошты удержаня малолѣтныхъ Михаила и Максима Тухаѣвъ, припадаючій громадѣ мѣста Львова ôдъ громады Башня горѣшна, пов. чешанôвского, приймае ся на Фондъ краєвый и въ тôй цѣли отвирає ся выдѣлови кр. окремый кредитъ въ квотѣ 302 зр. 72 кр.“ — ôдослано до комісіи буджетовои.

Справозданье выдѣлу кр. въ справѣ утворена „Фонду позичкового для кулокъ рôльничихъ“ кôнчать ся внесеньемъ: Соймъ зволить ухвалити: 1) Установляє ся „Фондъ позичковый для кулокъ рôльничихъ“ въ высотѣ 15.000 зр. 2) Въ буджетъ выдатковъ р. 1891 вставляє ся на сю цѣль квоту 15.000 зр. 3) Фондъ сей буде окремо адмініструватись и буде служити до пôдпиранья при помочи позичокъ дѣяльности торговельно-промысловыхъ кулокъ рôльничихъ — а позички зъ него роздавати буде выдѣлъ кр. на внесенье головного заряду кулокъ рôльничихъ. — Справозданье ôдослано до комісіи буджетовои.

Справозданье выдѣлу кр. зъ петиціи кôлькохъ вдовиць по учителяхъ народныхъ о пôдмогу вносить: Для вдовиць по учителяхъ Вол. Маркевичевои и Людв. Германісовои та для вдовицѣ по директорѣ школы выдѣловои Іос. Островскои удаляєсь зъ кр. фонду шкôльного одноразову пôдмогу по 50 зр, а для Анны Малько признае ся дожизненну пôдмогу по 60 зр. рôчно. — Справозданье ôдослано до комісіи буджетовои.

Пос. Ив. Гнонньскій мотивує свое внесенье: „Поручає ся выдѣлови кр., щобы розслѣдивъ потребу утворена спôльного фонду емеритального для урядниковъ автономічныхъ, властей повѣтовыхъ и громадскихъ та предложивъ соймови въ тôмъ предметѣ справозданье на найблизшôй сесіи.“ — Ôдослано до выдѣлу кр. яко комісіи соймовои.

Комісія господарства краєвого здаючи справу зъ внесеня пос. Антоневича въ справѣ замку олеського вносить: Соймъ ôдступає внесенье пос. Антоневича и товаришѣвъ о умѣщенье въ ôдреставрованôмъ замку олеськôмъ школы господарскои для дѣтей селяньскихъ выдѣлови кр. зъ порученьемъ, щобы при нагодѣ переведеня точныхъ студій що-до адаптаціи сего замку на помѣщенье якогось заведеня краєвого, а то по гадцѣ рѣшеня ухвалы въ дня 27 жовтня с. р. мавъ на оцѣ розслѣдженье, чи въ згаданôмъ будынку не дала бы помѣститись низша школа рôльничо-садôвничочиôльничча и щобы о результатѣ своихъ розслѣдôвъ здавъ справу на слѣдуючôй сесіи соймовôй.

Пос. Антоневичь: Нѣчо насъ не погодить, нѣ консерватизмъ, нѣ демократизмъ, нѣ єзуітизмъ, нѣ ультрамонтанізмъ, лишь славяньска взаємнôсть. Я надѣюсь, що выдѣлъ кр. полагодить успѣшно се внесенье, тожь прошу, щобы соймъ одноголосно порѣшивъ ту справу а тымъ вкаже выдѣлови щиро и прихильно занятись моимъ внесеньемъ. — Соймъ принявъ.

Комісія промыслова, здаючи справу зъ предложеня выдѣлу кр. дотычно промыслу краєвого, вносить: 1) Соймъ приймае до вѣдомости справозданье выдѣлу кр. и комісіи краєвои для справъ промысловыхъ зъ чинности дотычно удѣляня стипендій промысловыхъ, запомогъ и позичокъ зъ фонду промыслового. 2) Установленый въ р. 1887 фондъ промысловый въ квотѣ 300.000 зр. пôдносить ся до высоты 500.000 зр. ажь до досягненя сеи высоты має вставлятись до буджету фонду краєвого що року по 60.000 зр., зачавши ôдъ 1891 р. 3) Соймъ признае громадѣ мѣста Коросна на кошты будовы для помѣщеня краєвои школы ткацкои въ Короснѣ безтворотну пôдмогу 5000 зр., платну въ пяти рôвныхъ ратахъ рôчныхъ, почавши ôдъ р. 1891, пôдъ условіемъ, що громада м. Коросна зобовяже ся: а) будынокъ, маючій выставити ся, ôддати до розпорядимости выдѣлу кр. на цѣли школы ткацкои въ Короснѣ, взглядно полишити его до выключного ужитку школы, якъ довго та школа буде истнувати яко закладъ краєвый: б) поносити всѣ тягары припадаючій на властителя: в) на случай, если бы кр. школа ткацка перестала истнувати а будынокъ мавъ ужитись на иншій цѣли, звернути фондови кр. запомогу въ квотѣ 5000 зр. 4) Взыває ся правительство, щобы приспѣшило управильненье ôдносинъ краєвои комісіи для справъ промысловыхъ яко орґану дорадчого въ справахъ дотычно школъ промысловыхъ въ Галичинѣ отвираныхъ и удержуваныхъ правительствомъ.

Пос. Жигм. Козловскій вказуе якъ то прирѣкано при утвореню фонду промыслового въ р. 1887, що фондъ буде выносити лишь 300.000 зр. и буде розложеный на десять лѣтъ по 30.000 зр. рочно. И тогда бувъ великій крикъ ти замѣшанье въ соймѣ, такъ що нѣхто не порозумѣвъ справы, а и теперь хотѣли ту справу пôдвысшеня о 200 000 зр. на борзѣ полагодити. А нѣхто не знае справы, якъ стоить справа зъ фондомъ, бо нема справоздань чисельныхъ нѣ зъ банку кр. нѣ зъ комнаты обрахунковои выд. кр.; комісія не обяла цѣлои справы и лишь побѣжно нашкіцувала. Мотивы комісіи що-до пôбôльшеня дотаціи, не можуть нѣкого переконати. Управа фондомъ досыть зла, бо на многій позички нема промесъ порученыхъ вѣрогôдными особами и тій промесы доси ще не зреалізованій. Если будемо обтяжати податкуючихъ новыми выдатками, якъ пр. 200.000 зр., то нѣколи не вылѣземо зъ довгôвъ, навѣть тогды, коли вже не будемо платити додатковъ индемнізаційныхъ. Вносить, щобы лишатись при давнôй высотѣ 200.000 зр.

Пос. Антоневичь критикує справозданье комісіи промысловои, бо оно побѣжне, негочне, а взагалѣ заскочила своимъ внесеньемъ комісія соймъ цѣлкомъ неприготованый. Мы займемо теперь таке становище, яке займали мы передъ чотирма роками при утвореню Фонду промыслового. Нашъ край рôльничій и тому повинно ся головну вагу покласти на пôдпиранье въ тôмъ напрямѣ, а треба знати, що на се треба ще много мілiонôвъ. Що-до промыслу то треба мати на увазѣ давный, котрый ôдъ вѣкôвъ у насъ веде ся, якъ н. пр. ткацтво, и сей треба пôдпирати, та новый, котрого що нно пробы заводять ся въ нашôмъ краю, богато коштуючій а часто на нѣчо непридалій. А треба стеречись промыслу фабричного, пôднесеного въ справозданю комісіи, бо то теперь много коштуе тому, що нема пôдготовленя, нема роббтникôвъ. Тому предкладаю, щобы при субвенціяхъ на промыслъ фабричный поступала комісія дуже оглядно. Але не годить ся, пôсля внесеня пос. Козловского, переходати надъ проектомъ комісіи brevi manu до порядку дневного, лишь добре розважати, и вношу, ôдослати се справозданье ще разъ до комісіи промысловои, щобы розважила замѣтки, якій въ дискусіи выскажуть поодинокій послы, и ôдтакъ ще разъ предложила соймови свое внесенье.

Пос. Романовичь полемізує зъ высказами пос. Козловского и збиває его заквды. Ôдтакъ вказує, що обавы пос. Антоневича що-до фабричного промыслу суть надто великій а навѣть и неоправданій краєвыми ôдносинами.

Пос. Хшановскій збиває тверджения пос. Козловского и не задивляє ся такъ песімістично на станъ буджету краєвого.

До голосу записали ся: противъ Ад. Єнджейовичь, Балиньскій, оба Козловскій, Абрагамовичь и Менцаньскій — а за Рутовскій, Вайґель, кн. Чарторыйскій, Голыѣвскій и Жардецкій — и першій выбрали ґенеральнымъ бесѣдникомъ Ад. Єнджейовича а другій Рутовского.

Пос. Ад. Єнджейовичь: Мотивы комісіи до пôдвысшеня дотаціи дуже слабій. Грошѣ суть ще въ фондѣ промысловôмъ, бо до 25.000 зр. Говорить ся, що треба буде дати до 70.000 зр. якимсь новымъ фабрикамъ, але не сказано: якимъ. Вносить: точку 2-гу внесеня комісіи промысловои ôдсылає ся до комісіи буджетовои, щобы розслѣдила ей и здала справу.

Пос. Рутовскій: Всѣ край, Франція, Голяндія, Россія утворили фонды промысловій, хочь зъ-разу міліоны тратились на пробы. А

и теперь ново-утворенй державы на пôвостровѣ балканьскôмъ, Сербія и Болгарія, передъ нашими очима пряцюють въ тôмъ напрямѣ. Комісія промыслова хотѣла зъ-разу предложити дотацію на 100.000 зр. рôчно, але зъ взглядôвъ чисто тактичныхъ предкладае лишь 60.000 Але мы не дивились на тй примѣры заграничнй, мы даемось вести лишь кастовою традиціею, що самй знаемо, чого намъ треба. И за то бôльша посѣлôсть переходить въ руки жидôвскй, селянинъ еміґруе до Америкп а мы маемо на се раду: розпорядженя староства и жандарма. А на се лишь одинока рада: промыслъ. Треба зôрвати зъ традиціею консерватизму и политики неґаційнои а мати передъ собою лишь любовь власного краю.

По промовѣ справоздавця пос. Ґольдмана забравъ голосъ пос. Антоневичь и заявивъ, що приступае до внесеня пос. Єнджейовича.

При дискусіи спеціяльнôй внѣсъ пос. Антоневичь резолюцію до выдѣлу кр., щобы выдѣлъ кр. добре наглядавъ надъ удѣленьемъ субвенцій на промыслъ фабричный. При голосованю упала резолюція. — Точку 2-гу що-до збôльшеня субвенціи бдослано комісіи будже вôй. — При 3-ôй точцѣ внѣсъ пос. Стадницкій и ви бдослати до комісіи буджетовои, але се внесенье упало. — Точку 4-ту принято.

Комісія шкôльна здаючи справу зъ петиціи громады мѣста Сянока вносить: 1. Взывае ся краєву раду шкôльну, щобы приступила якъ найскорше до основаня 5-ои и 6-ои клясы при женьскôй школѣ народнôй въ Сяноцѣ. 2. На покрытье платнѣ учительскихъ силъ въ тыхъ клясахъ громада мѣста Сянока крôмъ престаціи, приписаной закономъ, додавати буде рôчно по 200 зр. — Принято.

Ôдчитано интерпеляцію пос. Рожанковского въ справѣ послѣдныхъ арештованъ селянъ въ Глинянахъ, Золочѣвщинѣ и Брôдщинѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Патрасъ 11 падолиста. Приѣхавъ тутъ россійскій наслѣдникъ простола зъ Трієсту; завтра рано стане ôнъ въ Атинахъ.

Вѣдень 12 падолиста. Потверджуєсь вѣсть, що соймы ческій и долѣшно-австрійскій мають бути въ сѣчню скликанй на додаткову сесію.

Пештъ 12 падолиста. Въ угорскôмъ парляментѣ заявивъ міністеръ фінансôвъ, що правительство угорске веде переговоры зъ Австрією въ справѣ знесеня малои льотеріи а заведеня льотеріи клясовои.

Берлинъ 12 падолиста. Завтра маѣ Кохъ оголосити результаты своихъ дослѣдôвъ въ справѣ лѣченя сухотъ. Матерія инъекційна, котрои ôнъ уживае до лѣченя, есть такъ дорога, що флящинка на шѣсть инъекцій коштуе 30 марокъ.

Ню-Йоркъ 12 падолиста. Въ Гондурасъ выбухла революція и збунтоване войско обсадило столицю. Здаєсь, що въ цѣлôй середнôй Америцѣ выбухне революція.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ. спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе бдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе бдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“** ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаеся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои маѣ свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

До выграня франкôвъ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. лосованье найблизше

италійскихъ льосôвъ

Червоного Хреста

заґарантованыхъ италійскимъ правительствомъ

4 тягненя рôчно до кôнця льосованя.

Продае по курсѣ деннôмъ и на сплаты мѣсячнй

5 льосôвъ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.
3 льосôвъ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ілюстрованй

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 37—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Хто зъ Вп. П. Т. Панôвъ

хоче дôстати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до

Варшавскои молочарнѣ

на розѣ при улици Ягайлоньскôй и пляцу Смольки, 3—10

3666 де и часописи можна прочитати.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облїґаціи препинаційнй
Всѣлякй облїґаціи довгу державного
Зелѣзничй облїґаціи першеньства
Льосы державнй и приватнй

продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 170—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся бдворотною почтою безъ дочисленя провізіи

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

маѣ честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою бдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовенства, поручаѣся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй приукрашеня церковнй, блтары, иконостасы, амвоны, блтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань

3604 40—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе 36 кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Короска

поручае свои

ПОЛОТНА ЛНЯНЙ

ручнй (бдъ 10—20 зр.) перевышаючй що-до тревалости и якости фабричнй — и всякй выробы ткацкй якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т. п. по цѣнахъ приступныхъ; коштôвъ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. бдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовлень штуки замѣнити на инший або такожь

3706 принятй назадъ. 2—

На желанье прôбки франко.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Маріяцельскй піґулки розвôльняючй

(pilulae laxantes mariaz.)

Вôльнй бдъ шкôдныхъ матерій, приѣмне, пôдпомагаюче средство при злôмъ травленю, обструкціи и при недугахъ повставшихъ зъ того, а доказомъ сего численный ихъ ужитокъ, и ординованье лѣкарями. — Скоре и лагôдне дѣланье безъ болю и прикрости.

Повысша марка охоронна доказуе правдивôсть.

Цѣна за коробку 20 кр., звитокъ зъ 6 коробокъ зр. 1. При надôсланю грошей напередъ коштуе вже зъ оплаченою посылкою 1 звитокъ зр. 1·20, 2 звитки зр. 2·20, 3 звитки зр. 3.20. 3695 2—10

Аптикарь **C. BRADY** въ Кромержижу (Морава).

Части складовй поданй. — **Купуе ся по всѣхъ аптикахъ.**

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручае Вп. Публицѣ: СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЙ для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; ПРИРЯДЫ ХІРУҐІЧНЙ зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыдо до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣриковъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Найбôльшій складъ товарôвъ!

Ґалянтерійнй товары всякого рода, бѣлье, выробы вовняній и футряній реквізиты до куреня, подорожи, школы та забавы. Новости на подарунки Рôздвяній у великôмъ выборѣ.

І. КЕНҐСБЕРҐЕРЪ

у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся якъ найскорше и найлѣпше.

Найновѣйшій обемистый цѣнникъ илюстрованый высылае ся на жаданье даромъ и оплатно.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 30—20 *основанный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня свѣжй транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро також за послѣплатою опакованье франко.

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
		½ клґр		
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	бдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 к.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	бдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять компатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поискôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй занавѣсы джутовй по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3.75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ слеґантнй комплетнй занавѣсы коронковй по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а також коциковъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ бддѣлѣ суть янаньскй и всходнй спеціяльности для декорацій.

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а також хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ зъ Вѣдня.

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляе зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, бдзначаючй ся богатствомъ частей поживныхъ, також знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручае передовспмô:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову французку Розманита,
Цикорію краковску гôрку. 3347 43—52
Каву фіґову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевышаючй прикметами всѣ сего рода заграничнй продукты, надѣю ся, що нашй Вп. Господинѣ. котрй окружають все и всюды своею приклонностію краєвый промыслъ, схотятъ и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговлях.

Вже выйшовъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцелярій „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Продажа гуртомъ и поодиноко.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Краковъ, Ринокъ ч. 26.

поручають

Предметы служачй до ужитку церковного и домового, бдповѣдній на выправы слюб й, подарунки, у великôмъ выборѣ по приступныхъ цѣнахъ.

Репарації, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, тревало и дешево.

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 3653 9—10

Герґата россійска. Самовари Тульскй.

Одпродаючимъ значный опустъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Палѣръ въ фабр. Черляньскон

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 247. Львовъ, Четверъ 1 (13 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ свитъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемину разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Карола Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австріи:	за Границею:
а цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр.	на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр.	на пѣвъ року . . . 12 зр
на чвертъ року . . 4 зр. 50 кр.	на чвертъ року . . . 6 зр
ан мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.	

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . . . 16 кр. на пѣвъ року . . . . 8 зр
на чвертъ року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 25 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъся лишь на непередне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатай вѣльнѣ вѣдъ порта **Подинокє числе коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатнои, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ, дня 1 (13) падолиста 1890.

Одъ кількохъ лѣтъ мѣстить краковскій Czas майже правильно дописи кореспондента львовского пѣдъ заголовкомъ Z obozu ruskiego, въ котрыхъ зъ якъ найгоршои стороны и звычайно зъ великимъ нерозумѣньемъ рѣчи толкуе про Русинѣвъ галицкихъ, пѣдсуваючи имъ стремлѣня то анті-державнй, анті-католицкй, то зновъ анархічнй, соціялістичнй и др. Помѣщуючи тѣ дописи, старый пѣдзавельскій грѣшникъ придержуесь видимо пословецѣ: gutta cavat lapidem saepe cadendo и жие надѣею, що чей-же безнастанній пѣдозрѣвання и клеветы, киданй на Русинѣвъ въ органѣ пѣвъурядовѣмъ, за якій Czas себе мае, найдуть бодай маленькій вѣгомѣнъ въ тыхъ сферахъ, куды они адресованй. Вправдѣ гѣрку скрутку прийшлось проковтнути Czasови недавно, коли то міністеръ справедливости гр. Шенборнъ въ комісіи буджетовѣй рады державнои въ имени правительства центрального заявивъ, що Вѣдень анѣ не сумнѣвась о льояльности галицкихъ Русинѣвъ супротивъ династіи, анѣ не вѣрить пѣдозрѣванямъ Czas-у и его товаришѣвъ, — але пѣдзавельскій грѣшникъ есть на те старымъ грѣшникомъ, щобы мимо всякого обличеня плѣвъ свое дальше и тымъ оправдувавъ деякй мѣры, уживанй противъ галицкихъ Русинѣвъ.

Длятого не великою несподѣванкою есть для насъ передова статья Czas-у зъ 11 н. ст. падолиста, въ котрѣй сей старый клеветникъ натягнувъ давну свою динунціяторску струнку на ново и заспѣвавъ пѣсню на нуту: „Русь галицка небезпечна для державы и краю якъ на поли церковнѣмъ и державнѣмъ, такъ и на поли суспѣльнѣмъ. Она есть елементомъ соціялістично-панславістичнымъ.“

Спонуку до проспѣвания давнои, вже оклепанои пѣсоньки подало Czas-ови — думавъ бы хто — розкрытье якогось великого антідержавного заговору на Руси галицкѣй. Такъ нѣ! Спонуку тую подали ему — risum teneatis — интерпеляціи, внесеня та бесѣды, выголошенй послами рускими сеи сесіи соймовои. Они высадили бѣдного грѣшника зъ сѣдла мовчанки та посадили на стару шкапу благородного (!) денунціяторства.

Пѣсля Czas-у дѣла соймовй, а за тыми и дѣла краевй складались бы въ Галичинѣ якъ найкрасше, коли-бъ не та горстка рускихъ послѣвъ въ соймѣ та органы прасы рускои въ краю. Они лише выкликують „борбу“, а то нѣгде нема причины анѣ до антагонізму національного, анѣ руху соціяльного, бо селяпинъ — пѣсля Czas-у — жие зъ дворомъ въ якъ найбѣльшѣй гармоніи, дворы зближають ся звѣльна до plebani-й, де священикъ не бавить ся політикою, а по мѣстахъ та мѣсточкахъ Русинъ зъ Полякомъ лежать собѣ взаимно въ раменахъ и — розумѣе ся — цѣлують ся. Послы рускй, заговоривши зъ трибуны по руски, зробили се — пѣсля Czas-у — лише за-для пустои „борбы“; интерпелювали правительство краеве у звѣстныхъ справахъ — лишь для „борбы“ та демонстрацій; внесли петиціи о знесенье радъ повѣтовыхъ — за для выкликаня „борбы суспѣльнои“, а промовляючи вкѣнци противъ легальности выбору Єнджейовича въ Равщинѣ обидили тымъ суспѣльну врархію.

Русинамъ — плете дальше Czas — жие сь теперь въ Галичинѣ немовь у раю. Урядники рускй авансують ще скорше якъ Поляки. Языкъ рускій розвиваесь. Нимъ бесѣдуе нинѣ интеліґенція и молодѣжь шкѣльна, а въ урядахъ есть бнъ не лишь толерованый, але навѣть зовсѣмъ рѣвноуправненый (!). Що-жь? — журить ся бѣдный Czas — коли на нещастье народу рускаго послы рускй компромітують цѣлу руску справу, говорячи въ соймѣ краевѣмъ пѣдъ вплывомъ подуву вѣтру московского. Они не хотять за нѣяку цѣну лучитись зъ нами на основахъ „Unii“, та бажають чимъ-разъ бѣльшого и глубшого розрыву. Литвиновичь — каже Czas — зрадивъ колись станьчикѣвъ и не замовчавъ рускихъ кривдъ въ радѣ державнѣй. Пѣзнѣйше залицявъ ся до Русинѣвъ центръ соймовый, торѣкъ сторонництво демократичне, але рускй послы ѣдкнули тѣ залицяня, сказавши имъ: precz cudzy ludzie! Москвофілы чи украинцѣ ширять всюды ненависть національну та суспѣльну и ворогують противъ всякои позитивнои роботы въ соймѣ. Устами Королѣвъ, Антоневичѣвъ та Телишевскихъ не говорить духъ люду рускаго. Зъ нихъ говорить давна бюрократія та панславізмъ...

Отъ на таку нуту заспѣвавъ старый денунціянтъ пѣдвавельскій. Онъ стогне, корчить ся и пѣнить ся зѣ злости, що заступники конституційнѣй народу рускаго безпощадно розрываютъ ту грубу опону ложи о раю, въ якій Czas кладе Русь, а котрого анѣ послы рускй анѣ народъ рускій не можуть нѣгде для себе добачити. Єму ажь лячно глянути въ той глыбокій провалъ, що росте на могилѣ колишнои „Unii“, онъ боить ся ще дальшого розрыву и плаче гѣркими слезами за ельдорадомъ, яке бы настало, наколи-бъ вернули тѣ часы, де то не було нѣкому стати въ защитѣ poczciwego chłopka ruskiego, и т. д.

Плаче Czas, и шкода, що мы въ его тяжкѣмъ горю не можемо ему принести нѣ одного слѣвця ѣдрады. Та впрочѣмъ, на що намъ потѣшати нашого найбѣльшого покровителя, коли той самъ Czas, выплакавшись и заденунціювавши Русь на ново, самъ несе собѣ ѣдраду въ тяженькѣмъ горю. Згадану статью кѣнчить онъ именно рецептою: „Супротивъ непоправныхъ та непримиримыхъ, котрѣ ведуть бѣй для бою, — одинокимъ становищемъ для бѣльшости польскои — есть становище ігнорованя и мовчаня.“

Отъ ажь тутъ вылѣзло за довге шило зъ мѣшка! Боячись, щобы случайно соймъ ще сеи сесіи не взявъ на порядокъ дневный внесеня пос. Романчука о школахъ середныхъ и не упѣмнувъ ся ухваленьемъ ѣдповѣднои резолюціи до правительства центрального о полагоду шкѣльныхъ потребъ Русинѣвъ, — боячись тои евентуальности, онъ и каже просто: Ігноруйте тѣ внесеня и мовчѣть! Hier liegt der Hund begraben! О те лишь ишло нашому сердечному другови, а все проче не выймаючи и благороднои девунціяціи, — то лишь декорація и оправданье себе передъ сферами... Не можна, не можна Русинамъ галицкимъ дати нѣчого, бо то елементъ ворожій, анті-державный, анті-католицкій и т. д

Въ подѣбнѣмъ тонѣ ѣбѣзвалась заразъ 12 н. ст. падолиста и краковска N. Reforma. Рѣзница межи обома краковскими органами хиба та, що передова статья N. Reform-ы писана бѣльше по адвокатски и, якъ то вже увойшло въ звычай редакціи N. Reform-ы — бѣльше по менторски.

N. Reforma соблазнилась головно протестомъ послѣвъ рускихъ проти выбору Єнджейовича зъ Равщины. Она вправдѣ признае, що послы рускй мали повне право вынести передъ соймъ всякй надужитя и неправильности выборчѣ въ Равщинѣ, але ей болить та обставина, що замѣты послѣвъ рускихъ були справленй не лишь противъ органѣвъ правительственыхъ и автономічныхъ, але и противъ суспѣльности польскои, котра, по гадцѣ N. Reform-ы, зовсѣмъ не провинилась въ тѣмъ случаю. N. Reforma ѣдпирае, мовь-то въ цѣлѣй сѣй справѣ ѣдгравала яку-небудь ролю intryga polska, и заключае, що и меншѣсть польска на Руси повинна мати своихъ конституційныхъ заступникѣвъ, а такимъ есть посолъ Єнджейовичь.

На тѣ слова замѣтимо коротко, що чейже N. Reform-ѣ достаточно звѣстно, що выборами въ Равщинѣ якъ и въ другихъ повѣтахъ рускихъ орудували въ першѣй лінїи не згаданй органы, але просто такъ званый комітетъ центральный выборчій польскій для всходнои Галичины. Онъ поставивъ кандидатуру п. Єнджейовича и онъ перевѣвъ ей средствами и людьми, котрѣ були на его услугахъ. Впрочѣмъ послы рускй въ своихъ рѣчахъ не ударяли такъ сильно въ той цѣлый апаратъ выборчій, щобы ажь ножицѣ intrygi polsk ои могли ѣбѣзватись. Наколи жь ѣбѣзвались самѣ въ N. Reform ѣ, то не наша въ тѣмъ вина.

N. Reforma не забула при тѣмъ зробити и той докѣръ посламъ рускимъ, мовь-то они лише длятого протестували противъ выбору Єнджейовича, щобы жалѣ рускій почувъ Вѣдень и Петербургъ. Чи тѣ слова стоять въ льогічнѣй звязи зъ теорематомъ, высказанымъ N. Reform-ою на початку статьѣ, о повнѣмъ управненю послѣвъ взагалѣ выкрывати надужитя выборчій — сумнѣваюсь. Мы однакожь не потребуѣмо жалуватись анѣ передъ Вѣднемъ, анѣ передъ Петербургомъ. За мало було-бъ у насъ вѣры у власнй силы и за дуже непевнои будучности, наколи-бъ хотѣли мы уволѣкатись надѣями, що зъ-надъ Дунаю або зъ надъ Невы прийде намъ помѣчь въ такихъ случаяхъ, якимъ есть выборъ посла на галицкѣй Русн. О тѣмъ пересвѣдчена найлучше и сама N. Reforma, бо ѣй звѣстна добре система, пѣдъ которою живесь Русинамъ тутъ и тамъ. Она сама каже навѣть, що Русины, надѣючись на Вѣдень, гѣрко розчарують ся, бо кабінетъ вѣденьскій и рада державна глухй ѣдъ давна на нихъ всякй жалѣ и нарѣканя.

Пѣдъ конецъ статьѣ не забула такожь и N. Reforma дати указку, якъ ей демократичне сторонництво въ соймѣ мае ѣднестись до рускихъ внесень шкѣльныхъ. Не сказала она вправдѣ просто въ моста якъ Czas: ігноруйте и мовчѣть! — але заявила, що Русинамъ треба ажь тогдѣ зробити якій-небудь уступства, коли посередъ нихъ вытворить ся narodowe młodsze pokolenie ruskie.

За тую щирость дякуемо сердечно обомъ представителямъ опінїи польскои. Чимъ яснѣйше станете до насъ говорити а ѣдтакъ и дѣлати въ дусѣ повнои негацїи правъ нашихъ, — тымъ скорше прояснить ся питанье, якъ намъ до васъ ѣдноситись...

Бесѣда посла д-ра Т. Окуневского

выголошена на VI ѣмъ засѣданю сойму при дебатѣ надъ зворотомъ надплатъ зъ скарбу державного до фондѣвъ индемнізаційныхъ.

Кѣлько разѣвъ забере въ сѣй сали голосъ посолъ Щепановскій, менѣ яснѣе на моемъ темнѣмъ горизонтѣ, въ любою надѣею гляджу я въ тѣй хвили на нашъ бѣдный край, але скоро онъ говорити перестане, менѣ стае знова темно передъ очима. Я довго думавъ, де суть причины того мого настрою душевного, и такъ думаючи, прийшовъ до пересвѣдченя, що причина того спочивае въ особистѣмъ характерѣ того посла и вплывѣ его бесѣды на слухачѣвъ. Пѣсля моеи думки е то чоловѣкъ, котрый бы бажавъ видѣти въ будучности край нашъ поступаючій усе напередъ думкою и працею, здобуваючій собѣ новй силы животнѣ а не засѣчуючій ся якъ до теперь. Я представляю собѣ характеръ сего чоловѣка ясный, чистый, и, яко такій, хотячій бачити свою ѣтцѣвщину *ясною, чистою и доброю.*

Менѣ однакъ видить ся, що посолъ сей, зживши ся зъ тыми думками, забувае, що не все есть такъ ясне и чисте, якъ бы онъ собѣ того бажавъ. Менѣ здаесь, що онъ запѣзнае власнй слова маршалка, котрый говоривъ о капіталѣ працѣ и интеліґенціи. Боже мій! Хто лишь подивить ся на нашого селянина и скаже, що то матеріялъ до поступу, той хиба самъ не знае, що каже. Менѣ трафляло ся въ моей практицѣ адвокатскѣй и судовѣй бачити такихъ людей — якихсь лемурѣвъ, не людей, выхудлыхъ, выблѣдлыхъ, не видѣвшихъ очевидно черезъ два, три и чотири мѣсяцѣ не то мяса, але й молока; котрѣ, прийшовши до суду, постоять лише хвильку и заразъ на мѣсци засыпляють. Той чоловѣкъ ѣблѣдлый, зъ ледви слабенькимъ заростомъ хлопячимъ, здаесь, що мае лѣтъ 20 и кѣлька, а тымчасомъ то 40—50-лѣтный скостенѣлый на пни старець. Въ читальняхъ трафляло ся менѣ бачити, якъ я або хтось зъ моихъ товаришѣвъ поучувавъ тыхъ темныхъ, выхудлыхъ братѣвъ о правахъ ихъ конституційныхъ або историчныхъ, — мѣй слухачь думаючи, що се священикъ проповѣдь говорить, не зважаючи на мене, або заснувъ, або въ тѣй хвили зложивши руки „Отче нашъ“ шептавъ. И то мае бути тотъ капіталъ интеліґенціи до великихъ инвестіцій способный! Стрѣбуйте, панове, якусь околицю залѣсити або деревця коло дороги посадити, — но, и що-жь зъ того? — коли той селянинъ на другій тыждень вырве заразъ. Томужь упередъ свѣтла, панове, правдивого, не каламутного свѣтла, а потѣмъ забирайтесь до инвестіцій!

Але придавѣть ся теперь другѣй верствѣ нашои суспѣльности — нашѣй верховодячѣй шляхтѣ. Тутъ хотѣвъ бы я зацитувати слова самого посла Щепановского, щобы мене не посуджувано, що я, яко сторонникъ рускаго кѣюбу, кидаю ся лукаво и несправедливо на своихъ політичныхъ противниковъ. Не давно я прочитавъ въ письмѣ того посла Щепановского, що дарма шукати въ нашѣй Галичинѣ традицій народныхъ бодай въ тѣй мѣрѣ, якъ у Варшавѣ; шляхта тутъ передпотопова и не зъ теперѣшного свѣта. Самъ Щепановскій се сконстатувавъ. Варто бы, панове, перестудіювати всѣ уставы автономічнѣ, котрѣ мы ѣдъ якогось часу въ сѣмъ соймѣ сотворили, а прийшли-бъ мы до пересвѣдченя, що цѣле стремленье нашои автономіи иде до того, щобы въ себе всякѣ тягары здѣймати, а на ту спѣдну бѣдну верству селяньску зложити. Дарма мѣжь вами шукати обывательского духа, до котрого такъ щиро Щепановскій взывае. Придивѣть ся хоть недавному внесеню посла Вівіэна; чи не перевзирае та тенденція: що доброго — для насъ, що тяжкого — на масы? П. Вівіэнъ аргументуе такъ: сотворѣмъ школу середну въ Тернополи, не селяньску якъ въ Кобѣрницяхъ, Ягольници, Городенцѣ, бо то не потрѣбне, бо тамъ статистика показуе, що мужики до школы ходити не хочуть. Поважаный посолъ Вівіэнъ не пытае, якъ тѣ школы въ Городенцѣ и другѣ устроенѣ; онъ не вглядае, що въ самѣй орґанізаціи тыхъ шкѣлъ, призначеныхъ розпорядженьемъ міністерства на школы селяньскѣ (Bauernschule), звихнено цѣлу засаду и зроблено зъ нихъ par force школы для паньскихъ економѣвъ; онъ не видать, що заряды умысно не допускають селянъ, а лишь ѣдпадки интеліґенціи, зъ котрыхъ выробляють ся кандидаты на паньскихъ економѣвъ. [*Іос. Романовичь*: То хибно!] Зовсѣмъ не хибно. Я п. Романовичеви ѣдкажу, що я самъ старавъ ся помѣстити тамъ одну селяньску дитину на власный коштъ въ школѣ городеньскѣй, але не принято. Отже-жь, панове, такихъ примѣровъ зуживанья гроша публичного лишь для кастовыхъ, не краевыхъ потребъ мѣгъ бы я зацитувати ще дуже богато. Н. пр. возьмѣть уставу доргову, уставу о катастрѣ и клясованю грунтѣвъ, о конкуренціи шкѣльнѣй и парохіяльнѣй, о поліціи мѣсцевѣй, — на кождѣмъ пунктѣ можна бы выказати, що всюды шляхта наша старае ся зъ себе тягары здѣймати а на клясу низшу наложити.

Мои панове! Я бачивъ а взглядно чувъ о инчихъ фактахъ пожертвованя обывательского. Коли я бувъ на университетѣ, проф. Штайнъ давъ такій примѣръ англійского обывательского духа. Въ 1840-ыхъ рокахъ захитавъ ся банкъ англійскій черезъ пѣдорванье кредиту у своихъ засновахъ. Настала велика паніка мѣжь людьми, бо не одинъ бѣдный чоловѣкъ зложивъ свои ощадности въ банку, не одинъ мавъ его ноты въ рукахъ. У насъ въ Австріи въ такихъ часахъ кольбами ѣдганяли тыхъ, котрѣ приходили ноты банковѣ до національного банку мѣняти, — тамъ же въ Англіи прийшли першѣ банкиры и своимъ приватнымъ фондомъ выплатили всѣ банковѣ ноты, уратували честь банку и своеи націи. То есть обывательскій духъ, то посвяченье обывательске, а не всѣ податки змѣтувати на мужика и собѣ шумно панувати!

Докажѣть вы панове зъ правицѣ фактами, що вы потрафите для ратунку краю оподаткувати себе, не селянъ, — тогдѣ будете гѣдни повѣреныхъ вамъ публичныхъ грошей и тогдѣ згоджу ся цѣлою душею на инвестіціи краевѣ переведенѣ вашими руками. Теперь не маю до васъ вѣры и публичного гроша вамъ повѣрити, хочь бы въ найлѣпшѣй цѣли, не можу.

Тѣлько у вѣдповѣдь пос. Щепановскому. Теперь ще кѣлька слѣвъ спеціяльно що-до предложеня комісіи.

Тутъ въ сѣмъ предложеню предкладае ся заключенье угоды зъ репрезентацією краевою а репрезентацією державною и каже ся, що край мае заплатати 1,400 000 зр. репрезентаціи державнѣй въ лѣтахъ 1902, 1903 и 1904. Я шукавъ, чи есть де предложенье о тѣмъ, чи то зъ процентами, чи безъ процентѣвъ та квота належатись мае державѣ, и не найшовъ (*Голосъ*: Безъ процентѣвъ!) И я такъ думавъ, що безъ процентѣвъ, але будьте ласкавй! ся-жь справа индемнізаційна поучила власне насъ, якъ осторожными мусимо бути зъ центральнымъ правительствомъ. Не забувайте панове, що въ сѣй власне справѣ скасовано слово „монарше“; монарха сказавъ, що „дарує“ панщину Галичинѣ, тымчасомъ центральне правительство ломить се слово и каже намъ за сю даровщину платити. Що-жь доперва зъ угодою невыразною! Я бою ся, що при невыразнѣй угодѣ може прийти якесь правительство и скаже по 13 лѣтахъ заплатити проценты ѣдъ 1,400.000 зр., а то не багателя! то зновъ мілїонъ нароете. Отже я бы для ясности и певности казавъ уняти въ текстъ умовы, що квота 1,400.000 зр. належить ся ѣдъ насъ державѣ безъ усякого проценту.

Дальше, панове, болить мене одна рѣчь въ тѣй справѣ, бо черезъ побѣжне трактованье ей комісіею буджетовою прийде ся краеви уже напевно щось не богато менше, якъ 200.000 зр. задармо платити. Въ угодѣ сказано побѣжно, що черезъ три роки, а то 1902—1904 мае ся заплатити державѣ 1,400.000 зр. титуломъ надплатъ зъ лѣтъ 1883—1889. За рѣкъ 1890 нема найменчои згадки, комісія мовчить. Вправдѣ наъ справоздання, але не зъ угоды, можна довѣдатись, що сплата за рѣкъ 1900 въ сумѣ

200.000 має трактувати ся пôсля §. 5 алінеи 2, торôкъ радою державною запроектованои угоды, але власне та алінеа каже, що сли край побирає ôдъ державы якій надплаты понадъ 325.000 зр., то має за нихъ платити по 5% ôдсотокъ. Говорѣмъ о сѣй справѣ якъ належить ся, а не перебѣгаймо ей легенько кôлькома фразами, бо знайте, що зъ тыхъ 5% до року 1905, т. є. до имовѣрного року сплаты того довгу, нарoсте и другихъ 200.000 зр. Се-жь не баґателя и варто було надъ нею близше застановити ся. Тымчасомъ я знаходжу одинъ уступъ въ постановѣ патенту зъ 13 жовтня 1857 р., котрый очевидно хоронить насъ ôдъ тои несправедливои оплаты процентôвъ, и жалую дуже, що комісія буджетова не застановилась надъ сею справою близше, а була бы край нашь ôдъ заплаты 200 000 зр. оборонила. Я читаю въ патентѣ зъ 13 жовтня таке розпорядженье (*читає*:)

„Diese Allerhöchste Entschliessung bestimmt, dass im Lemberger Verwaltungsgebiete vom 30. April 1858 und im Krakauer vom 31. October 1858 an mit der Verlosung der Grundentlastungsobligation zu beginnen sei, dass die Einlösung der Obligation mit demselben Tilgungsplane wie in den anderen Ländern zu erfolgen habe, und dass zur Deckung des Grundentlastungserfordernisses in Galizien ein jährlicher unverzinslicher Beitrag von den Staatsfinanzen mit 2,500.000 fl. C. M. unter Vorbehalt des Rückzahlungsanspruches und unter einstweiliger Suspendirung der Rückzahlung und Verzinsung der bis dahin gegebenen Vorschüsse geleistet. und der Rest durch angemessenen Zuschläge zu den directen Steuern aufgebracht werden“.

Отъ ту сказано ясно, що за 2.500.000 зр. конвенційнои монеты не належить ся державѣ жадного проценту. Янимъ же чиномъ признає теперь комісія буджетова мовчки державѣ безпôдставно близько 200.000 зр.? Се, кажу ще разъ, на нашь бѣдный край не баґателя! Отже я бы дуже просивъ, щобы панове близше надъ тою справою застановились, и вже въ угоду проектованy уняли по перше, що квота 1,400.000 зр, припадаюча державѣ титуломъ надплатъ за роки 1883—1889 и квота 200.000 зр. припадаюча за рôкъ 1890, належить ся державѣ безъ процентôвъ.

Бесѣда п. К. Телишевского

выголошена на XII-ôмъ засѣданю сойму при дебатѣ надъ замкненьемъ рахункôвъ фонду краевого за рôкъ 1888.

Высокій Сойме!

Передовсѣмъ належить ся комісіи буджетовôй, а въ першôмъ рядѣ ей справоздавцеви подяка, що въ ту хаотичну справу рахункôвъ выдѣломъ краевымъ зложеныхъ ввела якій-такій ладъ, дала можнôсть оцѣнити не тôлько части рахунковѣ того справозданя, але дає ясный образъ господарки выдѣлу краевого.

Цѣнний суть тамъ уваги, цѣннѣйшѣ ще цифры, але найцѣннѣйше зô всего есть зôставленье кôнцеве, котре дає докладный поглядъ на те, що выдѣлъ краевый выдавъ, дає докладный образъ того, що ôнъ мавъ право въ однôмъ роцѣ выдати, а чого нѣ. Я переглянувши поодиноко кожду зъ тыхъ позицій и прочитуючи справозданье, не читавши кôнцевого внесеня, выроблявъ собѣ постепенно мнѣнье, що провôдною гадкою референта, взглядно комісіи буджетовои було, щобы выдѣлови краевому абсолюторію не дати, и кождый, хто се справозданье зъ увагою перечитувавъ и розслѣджувавъ выводы комісіи буджетовои, мусѣвъ собѣ выробляти то переконанье, що рахунки предложенѣ бодай на теперь не надають ся до того, щобы ихъ абсольвувати.

И такъ заразъ на вступѣ при зôставленю комісія буджетова представляє, що переношенье (virements) ôдбувало ся въ выдѣлѣ краевôмъ зовсѣмъ довôльно, а именно, що то virements примѣняло ся до всякихъ можливыхъ рубрикъ выдаткôвъ, конкретно зъ собою не сполученыхъ. — Вправдѣ при ухвалѣ сеймовôй есть ухвалене virements, але тамъ выразно сказано, що per virements мають бути покрываны выдатки одного и того самого рода, але зъ того зовсѣмъ не выходить, щобы выдатки рôзнородни мôгъ выдѣлъ краевый переносити цѣлкомъ довôльно зъ однои рубрики въ другу, и въ тôмъ взглядѣ подѣляю мнѣнье предсѣдателя и справоздавця комісіи буджетовои, котрѣ вже пояснили, якъ далеко може сягати то уповажненье.

Що-до спеціяльныхъ рахункôвъ зазначила вже комісія въ рубрицѣ I-ôй выдаткôвъ въ позиціи 27. пôдъ титуломъ „ремунерації“, що на прелімінованыхъ 1000 зр. выдано 1640 зр., а то переступленье не есть належито въ справозданю выдѣлу краевого выказане. Тутъ то переступленье не есть значне, бо тôлько 640 зр, але дальше комісія выказує вже неправне диспонованье при удѣлюваню задаткôвъ. Тутъ выказує комісія, що на ту цѣль замѣсть прелімінованои сумы 11.500 зр. выдавъ выдѣлъ краевый ажь 35.242 зр., а по потрученю сплаченыхъ въ тягу року буджетового 18.517 зр., лишила ся несплачена сума 16.725 зр. А що буде зъ тымъ переступленьемъ, сли тѣ задатки за-для смерти отримавшого задатокъ або зъ иншои причины до касы краевои не вернуть? Се переступленье прелімінованои сумы не дасть ся нѣчимъ оправдати, бо розумѣю, сли при прелімінованôй сумѣ 13.000 зр. дôйде ся до 20 тысячъ, — то дасть ся ще оправдати; але при прелімінованôй сумѣ 13.000 зр. сли переступленье доходить до 35.000 зр. — се вже не дасть ся оправдати.

Таке переступленье въ такôй позиціи для добра загального маловажнои, въ справѣ нолишенôй оцѣненю выдѣлу краевого — таке поступованье не дасть ся оправдати, бо въ справахъ того рода повиненъ выдѣлъ краевый бути дуже оглядным. Вправдѣ говорить ся, що то суть зворотнѣ выдатки и имовѣрно повернуть до фонду краевого, але зверну увагу, що они можуть и не вернути и що сли бы зъ тыхъ 35.000 зр. 20.000 зр., о котрѣ выдѣлъ краевый прелімінарь переступивъ, вложивъ бувъ въ р. 1888 на цѣли продуктивнѣ краю, чи то цѣлого краю, чи бодай одного повѣту, то они бы принесли хосенъ для краю; ужитье-жь такои значнои сумы на самѣ задатки — було, есть и зôстане, здавсь менѣ, неправильне и неправне.

Зъ важнѣйшихъ справъ також пôднесла комісія буджетова справу позички краевои 4½% въ сумѣ 395.000 зр. затягненои. Тутъ выказує комісія гадку цѣлкомъ оправдану, що выдѣлъ краевый въ тôй справѣ зовсѣмъ неправильно и невластиво роздисповувавъ тымъ фондомъ и що диспозиція та була въ очевидною стратою краевого фонду. Той субстратъ выказує, що выдѣлъ краевый въ сѣй спеціяльнôй справѣ не увзгляднивъ интересôвъ краю. Тои самои гадки есть и комісія буджетова.

Вкôнци пôдношу, що комісія буджетова при обговорюваню поодинокихъ рубрикъ выдаткôвъ краевыхъ вказує, що деякотрѣ позиції рахунку суть зовсѣмъ неоправданѣ и неумотивованѣ, хочь и въ тыхъ рубрикахъ наступило переступленье прелімінаря. Справа та для краю дуже важна, бо сли вже згодимо ся на те, що власть має право прелімінованѣ сумы буджетовѣ переступити, то се переступленье повинно бути належито и докладно оправдане. Що и само покрытье фондôвъ однои рубрики фондами другои вымагає також оправданя, то выплыває зъ того, що кожда фінансова ухвала Выс. сойму тую кавтелю выразно пôдносить, а що-жь доперва говорити о оправданю переступленя сумы прелімінованои?

Замкненя рахункôвъ за часъ, о котрый ходить, за часъ критичный, выказують дуже сумный станъ — значну суму переступленъ выдѣломъ краевымъ, бо кромѣ сумы выказанои комісією, належить взяти ще на увагу, що и дохôдъ реальный въ тôмъ роцѣ бувъ бôльшій ôдъ прелімінованого.

Выходить отже зъ сего, що и звыжку доходôвъ сфруктіфіковано по-надъ прелімінарь буджетовый и ще есть дефіцитъ 57.313 зр.

То спонукало мене звернути увагу Выс. сойму въ тôмъ взглядѣ, тымъ бôльше, що розсмотрюючи буджеты иншихъ краѣвъ, а именно замкненя рахунковѣ предкладанѣ выдѣлами краевыми Чехіи, Высшои Австріи, Каринтіи, — такого результату рахункового я нѣгде не подыбавъ. Отъ примѣромъ въ Чехахъ буджетъ выносить звыжь 10 міліонôвъ, а въ Высшôй Австріи до 7 міліонôвъ, а тамъ переступленье буджету лявіруе межи 9 до 10 тысячь зр.; у насъ же при такъ незначнôмъ оборотѣ фондôвъ краевыхъ, де буджетъ обôймає ледви 3 міліоны, выказує ся за одинъ рôкъ переступленье буджетове и дефіцитъ ажь на 54.000 зр.! На всякій спосôбъ предкладає намъ выдѣлъ позицій, котрѣ не суть оправданѣ анѣ умотивованѣ, а котрѣ разомъ взятѣ дають власне выказаный дефіцитъ.

Зазначити мушу, що не буду противитись удѣленю абсолюторіи, але я хотѣвъ бы, щобы при першôй ухвалѣ, предкладанôй комісією, соймъ высказавъ гадку, абы выдѣлъ краевый при выдатковаю, при выдаваню грошей на цѣлѣ рубрики прелімінованѣ, безъ мотивôвъ не переносивъ ихъ и не переступавъ, а въ данôмъ случаю, сли зайде потреба переступленя або перенесеня, щобы то переступленье и перенесенье въ кождôмъ замкненю рахункôвъ подрôбно и окремо оправдувавъ. Що нинѣ такъ не есть, то вже пôднесла комісія буджетова въ справозданю.

Дальше думаю, що есть пожадане, щобы выдѣлови краевому поручити, щобы на слѣдующôй сесіи всѣ позиціи рахункôвъ за рôкъ 1888, котрѣ до теперь въ справозданю комісіи выказано яко зовсѣмъ неоправданѣ або оправданѣ въ недостаточный спосôбъ, щобы выдѣлъ то оправданье на слѣдующôй сесіи предложивъ додатково.

Вношу про те: „Высокій соймъ зволить ухвалити:

1. Поручає ся выдѣлови краевому, щобы переступленя буджетовѣ, въ замкненяхъ рахунковыхъ за рôкъ 1888 выказанѣ а не оправданѣ, на найблизшôй сесіи оправдавъ.

2. Поручає ся выдѣлови краевому, щобы на будуще всякѣ переступленя буджетовѣ докладно и окремо передъ соймомъ оправдувавъ.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Бучацкого.

[Письмо зъ села Кійданова про ôдношенье староства бучацкого до читальнѣ.]

Ще въ грудни м. р. отворили мы у себе читальню и она добре розвивае ся, бо має 80 членôвъ. Читальня примѣщена въ одномъ кôнци села у Стефана Овсяньского, на котру ôнъ ôдступивъ охочо одну комнату. Комната за тѣсна, бо ледви 20 людей змѣститись може, а що люде зачали до читальнѣ горнути ся, задумали мы отворити філію читальнѣ на другôмъ кôнци села. Дня 11 серпня 1890 подали мы статуты до намѣстництва. Довго не казали намъ ждати, бо вже 30 серпня дôстали мы зъ староства въ Бучачи ось яке письмо:

L. 18907. Do Wielebnego ks. Jana Dymuszewskiego, Andreja Pastuchewicza, Teodora Ilnickiego i Jana Głowackiego na ręce pierwszego w Kujdanowie.

Z powodu wniesionego do Wysokiego c. k. Namiestnictwa podania o zatwierdzenie statutów na założenie filii czytelni ludowej w Kujdanowie — wzywam wszystkich powyżej poszczególnionych jako założycieli tego Stowarzyszenia na podaniu podpisanych aby się w ciągu 24 godzin w c. k. Starostwie niezawodnie zgłosili.

Buczacz dnia 27 Sierpnia 1890. C. k. Starosta, w z. *Marcinkiewicz.*

Бѣда! захотѣло ся намъ другои читальнѣ, а тутъ кажуть до 24 годинъ niezawodnie zgłosić się! Що тутъ робити? Завтра недѣля, нашь душпастырь ѣдуть самѣ въ суботу. Панъ комісарь тягне протоколы, ажь упрѣли. А на що вамъ другои читальнѣ? а хто то буде заряджувати тою читальнею? а кôлько членôвъ маѣ перша читальня? а що то значить філія? и т. д. безъ кôнця. „Ну, — кажуть панъ комісарь, — а де другѣ?“ — „Та дома пане, они прийдуть въ понедѣлокъ!“ „Нѣ, таки до 24 godzin мають прийти!“ — „Та завтра недѣля — кажуть панъ-отець — и не годилось бы волочити людей до староства, бо стратять богослуженье та наконець щобы тамъ хто и въ ґазетахъ не драпнувъ, що староство бучацке взывае людей въ недѣлю“. — „Ей, що то значить? — каже панъ комісарь, — най собѣ драпає! мы до того призвычаєнѣ!“ Ну що робити, коли „бефель“: на 24 godzin? Шуруємо до староства въ недѣлю. Якъ мусъ то мусъ, а параґрафа не обернемо! Ходимо ôдъ дверей до дверей ажь до темнои ночи, заглядаємо, а въ старостві анѣ живои душѣ! Въ понедѣлокъ одинъ зъ трохъ иде до Бучача и мельдуе ся у пана комісаря. Зачинають ся зновъ протоколы: На що вамъ другои читальнѣ? На то, щобы було дѣ, ôдповѣвъ чоловѣкъ. Дальше вже не списували протоколôвъ, а и зъ староства бôльше насъ не кликали.

Але бѣда не спить! У насъ найшли ся пôдлѣ люде, що заденунціювали читальню-пару. Що тѣ люде писали, не знаємо. Дня 19 вересня о 3 годинѣ зъ полудня заѣздить въ дзвôнками панъ комісарь до начальника, а що его не заставъ дома, бо той пôйшовъ бульбу копати, комісарь поѣхавъ собѣ тымъ часомъ до Зарваницѣ Богу помолитись на добрый успѣхъ и ажь пôзно въ ночи вернувъ до Кійданова. Якъ вамъ зачнуть людей зганяти, якъ зачнуть вамъ протоколы писати, страхъ! ажь сорочка полотномъ ставала! Очевидно, не знайшли на читальню нѣчого. Панъ комісарь бувъ цѣкавый и спытавъ одного: „А що тамъ огомость въ церкви говорить?“ — „О, каже чоловѣкъ, що недѣлѣ що иншого!“ Изъ списаными протоколами ôдѣхавъ панъ комісарь таки въ ночи до Бучача, щобы стати на шабасъ дома, бо завтра наступала субота.

У насъ есть писаремъ громадскимъ усуненый учитель зъ Олешѣ и ôнъ то, якъ мы довѣдались, робить донесеня на нашу читальню. Отъ недавно дôстали мы зъ Бучача осьщо:

Do zarządu „Czytelni ludowej“ na ręce przewodniczącego W. Księdza Jana Dymuszewskiego w Kujdanowie.

Wzywam zarząd czytelni, aby mi do 3 dni przedłożył odpis uchwały swej, na podstawie której nastąpiło założenie sklepu korzennego przy tamtejszej Czytelni.

Buczacz dnia 17 października 1890. C. k. Starosta *Schuth.*

Мы маємо свою крамницю въ громадѣ, котру заложивъ Андрей Пастухевичь 15 лютого с. р. а на котру выдало ему староство консенсъ и карту промыслову (ч. 4682 зъ дня 21 марця 1890). Той крамницѣ намъ досыть, тожь наша читальня не потребувала жадныхъ ухвалъ на założenie sklepu korzennego. Але допустѣмъ, щобы читальня и таке ухвалила, то все таки: на що староству тои ухвалы, коли склепу она не заложила? Если бы склепъ заложено, тогдѣ мы прецѣнь не залишили бы о тôмъ донести староству, бо не думаємо на жидôвскій спосôбъ скарбъ державный ошукувати! А коли староство маѣ переконанье, що читальня въ Кійдановѣ склепъ корѣнный заложила, то нехай зôйде комісію, нехай той склепъ вышукає и виноватыхъ покарає!...

Нашѣ читальнѣ мають за богато опѣкунôвъ... хочь мы бы й самѣ собѣ раду дали...

Покривджений.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ ческôмъ соймѣ розпôчнесь въ слѣдующôмъ тыждни имовѣрно вже передъ повною палатою дебата надъ проектомъ закона о роздѣлѣ рады культуры краевои и можна сподѣвати ся, що дебата буде не лишь дуже довга але и бурлива. Молодо-Чехи прилагодили вже до нея около 50 всѣлякихъ внесень и поправокъ.

Въ комісіи угодовôй ôдповѣдавъ намѣстникъ на интерпеляцію Ріґера, внесену вже давнѣйше въ справѣ подѣлу аґендъ ческого высшого суду краевого, а то пôсля розпорядженя міністерства зъ 3 лютого с. р. Намѣстникъ сказавъ, що змѣны, якій заводять то розпорядженье въ кругѣ высшого суду краевого, годять ся вповнѣ зъ точками угодовыми. Вѣсть, будь-то бы аґенды обохъ новоутворенныхъ сенатôвъ були роздѣленѣ пôсля територій, не годить ся зъ фактичнымъ станомъ рѣчи. Ôдтакъ ôдповѣдаючи пос. Вашатому, сказавъ намѣстникъ, що правительство, допускаючи подѣлъ круга дѣлання высшого суду краевого, не допустило ся вины подѣлу краю въ наслѣдокъ того розпорядженя. Послы Шмейкаль и Вашатый домагали ся конче, щобы имъ вôльно було ôдповѣсти намѣстникови. Предсѣдатель не хотѣвъ того допустити а Вашатый противъ того запротестувавъ. Коли-жь Вашатый не переставъ все-таки домагати ся голосу, то предсѣдатель спытавъ комісіи, чи она на то дозволить, а комісія спротивилась тому всѣма голосами противъ голосôвъ молодо-Чехôвъ. Ôдтакъ ухвалила комісія дальшѣ параґрафы предложеня ажь до §. 35 згôдно зъ внесеними референта и ôдкинула всѣ предкладанѣ поправки.

Въ угорскôй палатѣ послôвъ заявивъ міністеръ фінансôвъ, що уважає реформу безпосередныхъ податкôвъ зô взгляду на цѣлу систему податкову за потрѣбну; не годить ся однакожь зъ тымъ, щобы та реформа довела до обниженя; міністеръ есть того погляду, що тогды буде податокъ лишь рôвномѣрнѣйше розложеный. Що до малои льотеріи, то всѣ кроки стремлячѣ до ей знесеня позôстануть доти безъ успѣху, доки та льотерія буде истнувати въ Австріи. Длятого міністеръ хоче порозумѣти ся въ австрійскимъ міністерствомъ фінансôвъ и маѣ надѣю, що вже въ недалекôмъ часѣ буде мôгъ предложити палатѣ ôдповѣдне внесенье. Пос. Угронъ зажадавъ, щобы міністерство розслѣдило знôвъ контролю въ фабрикахъ оковиты на граници Галичины, де мали показати ся великій надужитя. Міністеръ ôдповѣвъ на то, що старавъ ся вже переконати и переконавъ ся, що австрійскій власти ведуть якъ найточнѣйшу контролю.

Дневникъ розпорядженъ войсковыхъ оголосивъ припысы о реорґанізаціи кавалерія, полку піонірôвъ и гонведôвъ. Пôсля тыхъ припысôвъ маѣ бути цѣла кавалерія подѣлена на 336 шкадронъ, кождый кавалеристъ маѣ мати 50 патронôвъ; число офіцирôвъ въ полку піонірскôмъ маѣ выносити 188 а гонведы будуть подѣленѣ на полки.

——

Вчера ôдкрывъ цѣсарь нѣмецкій особисто соймъ прускій престольною бесѣдою, котра заповѣдає цѣлый рядъ предложень стремлячихъ до полѣпшеня системы безпосередныхъ податкôвъ. Мѣжь нишимъ сказано, що правительство предложить проектъ закона въ справѣ установленя одностайного податку доходового, котрый маѣ ввести въ ôдповѣдѣйшій способôъ поодинокѣ позиціи податковѣ и погодити точнѣйше податокъ зъ дѣйстнымъ доходомъ контрибуентôвъ. Такъ маѣ бути предложеный законъ о розширеню податку спадового а рôвночасно меншѣ спадки будуть увôльненѣ ôдъ податку. Перестарѣлый податокъ ôдъ предприемствъ промысловыхъ маѣ бути змѣненый черезъ заведенье податку процедерового, котрый буде дотыкати лишь самъ дохôдъ предприемства безъ взгляду на рôдъ предприемства. Наконець буде предложеный проектъ закона о пôдвышеню податку шинкарского. Тѣ проекты мають на цѣли роздѣлити справедливѣйше и рôвномѣрнѣйше безпосередній податки а рôвночасно принести ôдповѣдну пôльгу меншимъ и середнымъ промысловцямъ.

Станъ фінансôвъ не вымагає вправдѣ посереднього збôльшеня доходôвъ державныхъ, але збôльшаючѣ ся що-разъ бôльше выдатки не дозволяють на редукцію постôйныхъ и певныхъ доходôвъ державы. Результаты минувшого року адміністраційного суть вправдѣ такъ свѣтлѣ, що можна бы значнѣ надвышки ужити на сплату довгу державного, а и сего року можна сподѣвати ся такихъ самыхъ свѣтлыхъ результатôвъ; але уложенье буджету на слѣдующій рôкъ выкаже, що держава не може зречи ся дотепереишныхъ доходôвъ, не забезпечивши собѣ ôдповѣдноі компензаты. Зышка, яка покаже ся по заведеню новыхъ податкôвъ, буде ужита на дальше обниженье тягару податкового.

Бесѣда престольна заповѣдає дальше законъ о школахъ народныхъ въ дусѣ сконсолідованя шкôльництва народного и поправы ôдносинъ стану учительского; дальше проектъ ординації для громадъ сѣльскихъ въ провінціяхъ всходныхъ; проектъ закона о управленю ôдносинъ шкôлъ середныхъ, передовсѣмъ же о упорядкованю пенсій учительскихъ. Сеймови буде предложеный законъ о розширеню и доповненю сѣтей зелѣзниць державныхъ. Дальше сказано въ бесѣдѣ, що правительство мусить звертати повну увагу на ôдносины робôтничѣ, длятого вставлено до буджету ôдповѣдній сумы на збôльшенье числа урядникôвъ надзоруючихъ и на нову орґанізацію инспекторôвъ промысловыхъ.

Наконець заявляє цѣсарь, що въ виду того, що монархія позôстає въ дружныхъ ôдносинахъ зô всѣми державами заграничными и що тѣ ôдносины сего року ще бôльше сконсолідували ся, ôнъ може въ повнымъ довѣріемъ числити на дальше удержанье мира.

——

Въ царскôй палатѣ въ Петербурзѣ розпочинаєсь вже зновъ давно выпрактикувана маніпуляція зъ пôдкидуваньемъ царевi безименныхъ листôвъ. Ось що доносять до Köln.Ztg.: Въ Петербурзѣ зробила велике вражѣнье чутка, що царь въ роковый день катастрофы пôдъ Борками знайшовъ на своѣмъ бюрку письмо, въ котрôмъ якійсь безименный авторъ старавъ ся пояснити ему въ спокôйнôмъ переконуючôмъ тонѣ потребу надання Россіи конституціи. Россія — сказано въ тôмъ письмѣ — страдає дуже ôдъ теперѣшнои самодержавнои управы. Теперѣшнѣ царскѣ дорадники держать ся все ще давнои системы, щобы все закрывати и длятого царь не може довѣдатись правды. Наконець сказано, що царь яко конституційный монархъ лишь выскавъ бы на повазѣ въ народѣ и его правдива власть стала бы ще бôльша. Зъ другои стороны доносять знôвъ, що то не письмо пôдкинено цареви, лишь якусь брошуру, котру выдано потайкомъ въ Петербурзѣ а въ котрôй предложеный теперѣшный станъ Россіи въ якъ найсумнѣйшихъ краскахъ. Одинокимъ выходомъ зъ того стану для Россіи представляє ся конституція.

Зъ Петербурга доносять, що кн. Чорногорскій наказавъ своему адъютантови Джурковичеви, перебуваючому теперь въ Одесѣ, щобы ôнъ старавъ ся навязати тамъ торговельнѣ ôдносины зъ россійскими купцями, абы тымъ способомъ можна россійскими товарами выперти товары, якѣ приходять до Чорногоры зъ Австріи и Италіи. Корабель „Ярославъ“, котрый Россія дарувала князеви, буде удержувати правильну звязь межи Одессою а Чорногорою.

Россійскій наслѣдникъ престола має въ другій половинѣ сего мѣсяця пріѣхати разомъ зъ своимъ братомъ вел. кн. Юріемъ до Єгипту. Оба князѣ пріѣдуть до Каіру и стануть тамъ въ палатѣ бтця кедіва, кн. Гусейна, а кедіве призначивъ вже до ихъ розпорядимости свій приватный яхтъ до плавбы по Нілю.

——

Пбсля обширнѣйшого справоздання о бесѣдѣ льорда Сальсберіого на пирѣ у льордъ мера въ Лондонѣ говоривъ анґлійскій президентъ міністрбвъ такъ о ситуаціи політичній: Всѣ ознаки вказують на то, що миръ на всякій случай есть на рбкъ забезпеченый. До добрыхъ ознакъ належить гостина россійского наслѣдника престола въ Индіяхъ яко гостя анґлійскои королевои и индійского правительства. Ся нестодѣвана звязь идей Россіи и Индій може для обохъ краѣвъ выйти на добре и забезпечити миръ мѣжь ними. Щобы постановы антіневбльничои конференціи сповнили ся, тому стоить на перешкодѣ лишь одна Голяндія. Єсть то рѣчь очевадна, що коли на якбйсь конференціи меншбсть не згодить ся на бажаня ббльшости, то не можна тогды сподѣвати ся великихъ результатбвъ. Голяндія побачить евентуально ту правду а Анґлія знайде способы, щобы усунути тѣ трудности, якѣ найблагороднѣйшому предприняттю грозять загладою. Що-до Африки, то угода въ Франціёю и Нѣмеччиною вже готова. Зъ Італіёю розпочалась переговоры и есть надѣя, що они успѣшно закбнчать ся. Хочь переговоры зъ Португаліёю звaходять ся не въ найлѣпшбмъ станѣ, то все-жь таки не роблять они нѣякои обавы. Мы заключили тымчасову умову, котра пози-що задержуе територіальнѣ постановы зъ серпня и дае обомъ сторонамъ повну свободу по шести мѣсяцяхъ взяти знов пбдъ розвагу управилненье територій. Сальсбері тѣшить ся въ того, що свобода торговлѣ за атлянтійскимъ океаномъ побѣдила або бодай на око побѣдила, а хочь-бы и не розходило ся о свободу торговлѣ, то есть то бодай протестъ противъ екстравaґантвои політики охоронного мыта. Але конфліктъ тарифовый запанувавъ теперь на цѣлбмъ свѣтѣ; всюды ухвалюють резолюціи або укладають пляны, щобы обмежити межнародну торговлю. Мы мусимо такожь бороти ся, але не можемо робити нѣякихъ репресалій, бо нашѣ тарифы и такъ вже обнижено, якъ лишь можна було найнизше. Що-до бербы капіталу зъ роботою, то выступивъ Сальсбері противъ обмежування часу роботы въ законнбй дорозѣ. Одиноке першенство — казавъ бесѣдникъ — яке мы маємо въ торговли передъ всѣми иншими краями, есть свобода нашихъ институцій. Позбудьмо ся тои свободы а другій краѣ перевысшать насъ тогды капіталомъ, торговлею и добробытомъ, а першѣ, котрѣ на тбмъ потерплять, будуть роббтники.

——

Дня 10 с. м. бдкрыто въ Атинахъ новый парляментъ. Въ престольнбй бесѣдѣ сказано, що Грецiя хоче жити въ дружбѣ зо всѣми державами. Така політика не лишь не зробить нѣякихъ трудностей, але ще и причинить ся до розвою краю. Змѣна кабінету настала лишь длятого, що при послѣдныхъ выборахъ показалась змѣна въ поглядахъ народу. Міністерство переконане о тбмъ, що добре було бы вернути до системы выборчои, котра опираесь на давномъ законѣ выборчбмъ и оно буде старати ся всякими силами поправити фінансы краю, щобы держава могла сповнити свои зобовязаня и щобы удержати рбвновагу въ буджетѣ. Правительство зверне цѣлу свою увагу на систему народнои оборони и займе ся нею енергічно, а такъ само и розвоемъ устрою громадского. Бесѣду престольну приняли послы прихильно.

Угрупованье партій въ грецкбмъ парляментѣ все ще доси не выяснило ся; то есть лишь рѣчь певна, що пос. Раллі не має больше своихъ прихильникбвъ якъ 4 до 5. Въ найлѣпшбмъ случаю може его партія числити десять людей и то хиба лишь тогды, коли зъ двохъ другихъ партій бдпадуть деякѣ послы и прилучать ся до него. Такъ якъ теперь рѣчи стоять, то можна припускати, що партія Деліяніса буде мати 100 голосбвъ, партія Трікупіса 40 а Ралліого що найббльше 10.

НОВИНКИ.

— **Руско-народный театръ** зачинае рядъ своихъ представлень драмою Старицкого „Не судилось“. Ся драма выставляесь у Львовѣ першій разъ, то може и злишнымъ було бы зазывати львбвскихъ Русинбвъ до численнои участи на повитанье нашого театру. Представленя будуть бдбуватись въ сали товариства Frohsinn въ готели Жоржа. Афішь подамо въ завтрѣшнбмъ числѣ нашои ґазеты.

— **Непорядки въ громадѣ Княгининѣ пбдъ Станіславовомъ.** Якъ мы доносили, радній-христіяне громады Княгинина, видячи страшній непорядки въ господарцѣ громадскбй пбдъ управою войта Абрума Фалька, удали ся зъ просьбою до посла Іосифа Гурика, щобы выстаравъ ся о комісію зъ выдѣлу краєвого. Пос. Гурикъ походивъ за тымъ въ краєвбмъ выдѣлѣ и минувшого четверга выѣхавъ на люстрацію господарки въ Княгининѣ совѣтникъ Михальчевскій. Онодгы здавъ сов. Михальчевскій выдѣлови краєвому справу зъ своеи люстрациі и выдѣлъ краєвый засуспендувавъ заразъ начальника княгининьского, Абрума Фалька, та секретаря сеи громады Мукловского.

— **Зъ Пбдгаецъ** пишуть до „Черв. Руси“: Минувшого четверга, 7 н. ст. падолиста, збйшли ся начальники громадъ зъ повѣта до ц. к. староства въ Пбдгайцяхъ на такъ звану „сесію“. При кбнци тои сесіи, котрбй проводивъ або секретарь або комісарь, явивъ ся такожь и самъ управитель староства п. Авґустъ Щуровскій и такъ бдозвавъ ся до зобраныхъ вбйтбвъ: Dochodzą mnie pewne wieści, że w powiecie prowadzi się agitację i zbieranie podpisów na zniesienie rad powiatowych. Przestrzegam was przed takimi agitatorami, gdyż rady powiatowe ustanowił sam Najjaśniejszy Pan, przeto Jego woli nie można się sprzeciwiać — a przestrzegam was przed tymi agitacjami, abyście nie zrobili takiego głupstwa, jak Wierzbów w przeszłym roku — а при тбмъ вказавъ рукою на вбйта зъ Вербова. Вбйты выслухавши сеи промовы, похнюпились а выйшовши на коритарь, зачали вымовляти верббвскому вбйтови: „А треба вамъ було то пбдписувати та теперь ганьбы набратись!“ Але вбйтъ верббвскій, Хома Вороновичь знавъ на таке бдповѣсти, тымъ що якъ бы петиціи за знесеньемъ рядъ повѣтовыхъ були противзаконнѣ, то певно за те бувъ бы бнъ вже сидѣвъ въ „Ивановбй хатѣ“.

— **На отворенію дому притулку фондаціи Ґартенберґбвъ въ Дрогобичи** були присутнѣ намѣстникъ, послы: Охримовичь, Мархвицкій, Рошковскій, Щепановскій, Стан. Тарновскій, маршалокъ пов. Вѣльскій, староста Свитальскій та представителѣ мѣсцевыхъ урядбвъ и властей. Дбмъ притулку есть то будынокъ партеровый, уладженый для 20 мужчинъ и 20 женщинъ старцѣвъ. Актъ довершивъ въ комнатѣ, призначенбй на молитву, рабінъ моравскій Тавбелесъ польскою промовою, хоръ зъ львбвскои ббжницѣ бдспѣвавъ псальмы, а бдтакъ бдчитано актъ фондаційный и его пбдписано. Цѣле торжество бдбулось о год. 3-бй по полудни. Намѣстникъ, пріѣхавши до Дрогобича о 2-бй годинѣ, зайшовъ до староства, де удѣлявъ авдієнціи, бдтакъ зложивъ візиту лат. парохови Ганчиковскому, а по торжествѣ отворенія бдъѣхавъ до маршалка Вѣльского на обѣдъ. Ґартенберґи дали по отвореню обѣдъ на сто осббъ и пбдчасъ него вношено тоасты въ честь намѣстника, послбвъ дрогобицкихъ и ин.

— **Выдѣлъ краєвый** рѣшивъ на вчерашнбмъ засѣданю пбдписати надбсланй ему бдъ привительства угоды въ справѣ индемнізаційнбй, а то: а) угоду що-до управильненя бдносинъ державы до фондбвъ индемнізаційныхъ Галичины всхбднои и захбднои пбсля закона зъ 5 червня с. р.; б) угоду пбсля арт. II повышого закона що-до звороту надплатъ, удѣленыхъ державою въ рр. 1883 — 1889 тымъ фондамъ въ загальнбй сумѣ 1,400.000 зр.

— **Дирекція зелѣзницѣ Кароля Людвика** завела значно знижену тарифу для дерева опаловаго зо стаціи зелѣзницѣ льокальнои Ярославъ-Сокаль до Перемышля. Для порбвнаня наведемо обѣ тарифы, давну и знижену. И такъ одинъ ваґонъ дерева коштувавъ н. пр. до Перемышля зъ Олешиць 15·70 зр., зъ Угнова 23·60 зр., зъ Сокаля 28·10 зр., а теперь оплата зо згаданыхъ стацій буде выносити 11·30, 14·60 и 18·70 зр. Знижена тарифа обовязуе вже бдъ теперѣшнои хвилѣ.

— **Дирекція ц. к. зелѣзниць державныхъ** повѣдомляе: Зъ днемъ 15 падолиста с. р. отвирае ся для руху особового на зелѣзници льокальнбй Гадікфальва-Радбвцѣ мѣжь стаціею Гадікфальва а пристанкомъ Пльобъ новый пристанокъ: Сучава-Купелѣ. Одъ высше наведеного дня будуть задержуватись всѣ переходячѣ поѣзды условно, зъ выимкою поѣздбвъ чч. 757 и 760, на тбмъ перестанку. Білеты до ѣзды выдавати будуть кондукторы дотычныхъ поѣздбвъ. Подрббный розкладъ ѣзды вказують дотычнѣ плякаты.

— **Місто Краковъ** загадуе затягнути 4-міліонову позичку. Грошей тыхъ маe ужитись въ першбмъ рядѣ на будову водопроводбвъ, котра буде коштувати до 2 міліонбвъ, бдтакъ на будову нового театру, промыслового музею, кблькохъ будынкбвъ шкбльныхъ. Розумѣесь, що така значна позичка поббльшить значно мѣскій довги, а черезъ те житье въ Краковѣ значно подорожѣе.

— **Метода д-ра Коха при лѣченю сухоть** сталась головнымъ предметомъ оговорбвъ европейскои прасы, а найббльше нѣмецкихъ ґазетъ. Въ поодинокихъ ґазетахъ появляють ся вѣстки про методу Коха бдъ поодинокихъ повагъ медичныхъ, але бдъ самого д-ра Коха нема ще нѣякихъ информацій. Загально лишь всѣ ґазеты голосять, що метода д-ра Коха не есть бляґою, бо бнъ ея выпробувавъ зъ добрымъ успѣхомъ на многихъ недужихъ. Прелекціи д-ра Коха о его методѣ мають зачатись около 20 с. м. въ Берлинѣ. Якъ вѣдомо, методою д-ра Коха убиваесь бакціллѣ туберкулічній въ людскбмъ тѣлѣ и тому вздержуесь дальшій розвитокъ туберкулбвъ. Средство лѣчниче есть то чистый жовтавый плынъ, подббный до оливы, и найббльше десять инъекцій выстае, шобы зъ успѣхомъ вылѣчити туберкулы. Инъекціи завдае ся шприцкою Правацаа пбдъ шкбру на грудехъ и плечехъ, а кожда инъекція маe лишь $^1/_{10}$ ґрама средства лѣчничого. Здоровому орґанізмови инъекціи не шкодять, а у недужихъ выкликують они дрожь и горячку, котра легко переходить и кбнчить ся вылѣченьемъ. Средство лѣчниче есть досыть дороге (одна инъекція маe коштувати 5 марокъ), бо его одержуесь при помочи перещѣплювання бактерій туберкулічныхъ на звѣрятахъ. Въ Берлинѣ мають устроити окрему клініку для недужихъ на туберкулы, де бы мбгъ д-ръ Кохъ лѣчити своєю методою. Хочь и оголосить д-ръ Кохъ свои розслѣды, то все таки довгій часъ будуть могли недужѣ лѣчитись лишь въ Берлинѣ пбдъ наглядомъ д-ра Коха, бо выготовленье средства лѣчничого есть дуже трудне и вымагаe заходбвъ. Въ Берлинѣ побоюють ся, що не стане тамъ нѣ мѣсця нѣ поживы для тыхъ всѣхъ недужихъ, котрѣ зъѣдуть до Берлина по оголошеню публичнбмъ методы д-ра Коха. Такожь пбднеслись голосы, щобы лѣченье методою д-ра Коха бдбувалось на коштъ державный. А за той часъ, доки ще не оголошена метода д-ра Коха, появляють ся донесеня, що въ Берлинѣ демонструють асистенты д-ра Коха методу свого учителя передъ знатоками зъ кругбвъ медичныхъ. И такъ вылѣчено кблькохъ недужихъ на туберкулы въ костяхъ и суставахъ вже по пятохъ инъекціяхъ; якійсь иншій недужій на вовка (lupus) на лици подужавъ не при помочи операцій а лишь инъекціями д-ра Коха; якась знатна дама впросилась до шпиталю берлиньского Charite и тамъ вылѣчивъ ея д-ръ Кохъ, и т. п. — Попри тѣ голосы прасы, звеличуючѣ методу д-ра Коха, появляють ся въ деякихъ французскихъ ґазетахъ заявленя лѣкарѣвъ, що метода д-ра Коха есть бляґою або що д-ръ Кохъ переймивъ ея бдъ иншихъ лѣкарѣвъ.

— **Николай Шигаринъ**, звѣстный писатель и публіцистъ россійскій, котрый свбй значный маетокъ уживъ на пропаґованье згоды мѣжь Россіею та Польщею та въ тбй цѣли выдававъ въ Кіевѣ часопись — упокоивъ ся дня 10 н. ст. падолиста въ Петербурзѣ.

— **Дрббни вѣсти.** Громада Тростянець, пов. брбдского, одержала бдъ цѣсаря 100 зр. пбдпомоги на будову школы. — П. Павло Шайна, практикантъ судовый, родомъ зъ Рыманова, одержавъ въ университетѣ краковскбмъ степень доктора правъ. — Послы соймовѣ выслали вчера телеґрaму кондоленційну до міністра скарбу зъ причины педуги его жены.

Соймъ краєвый.

XV Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 13 н. ст. падолиста 1890 р.

По бдчитаню петицій приступлено до порядку дневного.

Комісія дорогова, здаючи справу въ петиціи громады Поляна, пов. львбвского, що-до субвенціи 5.000 зр. на реконструкцію дороги громадскои, вносить передати ея выдѣлови кр. до розслѣду и можливого увзглядненя. — Принято.

Комісія петиційна вносить признати діятарямъ выдѣлу краєвого: Ив. Заячковскому и Вол. Завадскому veniam aetatis et studiorum, а Ант. Зглинницкому и Теоф. Рудскому veniam studiorum.

Комісія дорогова, здаючи справу зъ петицій низше наведеныхъ громадъ, пов. скалатского, вносить: Петиціи громадъ Старомѣщины, Мединя, Воробѣевки, Скорикъ, Пеньковець, Просовець, Терпиловка, Климковець, Палчинець, Токъ, Кошлякъ, Гнильча и Гниличокъ о управильненье стаціи мытовои въ Пбдволочискахъ передати выдѣлови кр., щобы розслѣды въ тбй справѣ перепровадивъ не лишь на околичнѣ громады пов. скалатского, але и збаражского, и бдтакъ полагодивъ рѣшучо справу управильненя стаціи мытовои зъ увзгляденьемъ интересу громадъ, на скблько дозволить на се фондъ краєвый, а въ кождбмъ случаю постаравъ ся, щобы по експірації дотеперѣшного контракту о аренду мыта въ Пбдволочискахъ, увзгляднено въ будучбмъ контрактѣ бдповѣднѣ пбльги для петиціонуючихъ громадъ. — Принято.

Пос. Збышевскій вносить резолюцію до правительства, щобы внесло змѣну закона о приналежности. — Принято.

Комісія шкбльна вносить: петиціи репрезентаціи мѣстъ Львова и Кракова бдступае ся выдѣлови кр. зъ порученьемъ, щобы порозумѣвшись зъ кр. радою шкбльною розслѣдивъ потребу змѣны арт. 8 закона зъ дня 1 сѣчня 1889 (В. з. кр. ч. 16) и предложивъ соймови бдповѣдне внесенье. — Принято.

Комісія шкбльна здаючи справу зъ справоздання кр. рады шкбльнои о станѣ гал. шкблъ середныхъ въ рр. 1888—1890 вносить: 1) Взывае ся правительство, щобы якъ найскорше предложило соймови до рѣшеня проектъ реорґанізаціи шкблъ реальныхъ, а теперь вже управильнило пляны наукъ згбдно зъ ихъ цѣлею. 2) Взывае ся правительство, щобы отвираючи новѣ ґімназіи передо всѣмъ въ истнуючихъ вже клясъ ґімназіяльныхъ у Львовѣ и Краковѣ утворило самостбйнѣ ґімназіи. 3) Взывае ся правительство, щобы всюды де въ ґімназіяхъ истнують сталѣ клясы рбвнорядній, именувало сталыхъ учителѣвъ надетатовыхъ що найменше по однбмъ на кождѣ двѣ клясы рбвнорядній. 4) Поручае ся кр. выдѣлови, щобы порозумѣвшись зъ выдѣлами філософічными обохъ краєвыхъ университетбвъ та зъ кр. радою шкбльною, зорґанізувавъ роздачу стипендій (о скблько не противлять ся акты фондаційнѣ) въ такій способъ, щобы черезъ то запевнити правильне поббльшенье силъ учительскихъ для ґімназій. 5) Взывае ся правительство, щобы помножило число посадъ учителѣвъ для языка нѣмецкого. 6) Взывае ся правительство, щобы якъ найскорше завело въ гал. школахъ середныхъ бдповѣдне умундуроване учениковъ.

Пос. Щепановскій: Въ кр. радѣ шк. настала змѣна, маємо нового чоловѣка, а бдъ особы ббльше зависить якъ бдъ параґрафбвъ и резолюцій. Треба бы вже разъ знести сей роздѣлъ на ґімназіи и раальнѣ школы, а давати въ школахъ загальне образованье, котре бы пбдготовляло якъ до университету такъ и техніки. Роздѣлъ на низшѣ и высшѣ школы теперь цѣлкомъ вже непотрѣбный, противно повинна бути одностайна, одноцѣльна наука. Въ Анґліи есть кблькадесять системъ едукаційныхъ а не якъ у насъ система накидана якимъ тамъ міністромъ. Критикуе бдтакъ коротко систему що-до науки языка грецкого, нѣмецкого и языкбвъ краєвыхъ. Наука ґімнастики, яку теперь заводять, повинна бути примѣнена до житя практичного, для образованя въ чоловѣцѣ елементу чинного. Повинно образуватись въ народѣ духа, а до того треба найти дорогу, бдповѣдну до кождого народу, и такъ для Нѣмця треба фільософіи, для Анґлійця религіи, для Француза естетики, а для Поляка духа горожаньского.

Пос. ґр. Стадницкій не промовляе противъ справоздання комісіи, лишь робить кблька замѣтокъ що-до теперѣшнои системы наукъ ґімназіяльныхъ. Дитина змерзнуть собѣ бдъ разу вступивши до ґімназіи клясичну науку граматикою. Такъ само зъ науками природными, бо зачинають учити анатоміи и фізіольоґіи ростинъ и звѣрятъ а не навчають занимаючо и практично. У высшбй ґімназіи перетяженье якъ учениковъ такъ и учителѣвъ. Зарадити тому може роздѣлъ обовязкбвъ учителя, такъ якъ есть у Франціи, дати окремого учителя до выкладу и нишого до перепытуваня учениковъ и до удержаня дисциплины. Повинно класти ся ббльшу вагу на науку языка нѣмецкого; бо мы зъ Галичины можемо вступати до службы правительственнои въ иншихъ краяхъ а зъ иншихъ краѣвъ намъ до Галичины не влѣзуть, бо не знають по польсия.

Пос. Бобжиньскій тѣшить ся, що справозданье комісіи годить ся на той самъ напрямъ и на тѣ самѣ уваги, якѣ поробила кр. рада шкбльна. Дискусія въ соймѣ надъ системою не принесе великихъ користей, бо кр. рада шкбльна яко власть не може дати ініціятивы до змѣны системы, а такожь не може руководитись гадками, якѣ могла бы вказати дискусія въ соймѣ. Переходить бдтакъ системы науковѣ въ Австріи и примѣненье ихъ въ школахъ середныхъ. Єсли коли дискусія въ соймѣ о системѣ принесла яку змѣну, то добре було бы, щобы ученики зъ тои дискусіи пбзнали, що будуть при змѣнѣ ще ббльше учитись а не менше.

Пос. Антоневичь: Сбръ о системы дуже давный и хто знае, чи коли устане. Въ школахъ повинно образуватись рбвномѣрно и серце и розумъ. Языка нѣмецкого навчимо лишь въ сей способбъ, если оденъ або два предметы будуть выкладатись по нѣмецки. Поясняе пбдношенй замѣты фактами зъ практики учительскои.

Пос. кн. Чарторыйскій: Признаю потребу ббльшого знаня языка нѣмецкого, але не годжу ся на выкладъ якихъ предметбвъ по нѣмецки, бо если бы треба було заводити утраквізмъ що до выкладового языка, то я бувъ бы за утраквізмомъ въ користь языка рускаго. (Брава!) Але языкъ нѣмецкій повиненъ выкладатись методою практичною а не системою фільольоґічно-ґраматикальною. Переходить затально можливѣ змѣны теперѣшнои системы наукъ и бдносины родичѣвъ до школы а зъ другои стороны вымоги школы до родичѣвъ.

По промовѣ справоздавця члена сойму Закревского принято внесеня комісіи.

Комісія буджетова вносить, дозволити продати коршму въ Кроводри разомъ зъ ґрунтомъ, власность фонду краковского шпиталю св. Лазаря въ Краковѣ, а грошѣ долучити до фонду зелѣзного сего шпиталю. Принято.

Комісія адмівістраційна, здаючи справу зъ внесеня выдѣлу кр. що-до устроеня въ краю заведень працѣ примусовои и поправчихъ, вносить: 1) Справоздане выдѣлу кр. приймае ся до вѣдомости. 2) Поручае ся выдѣлови кр., що-бы якъ що-до заведень працѣ примусовои и поправчихъ для старшихъ вязнѣвъ и коріґендбвъ, такъ що-до заведень для малолѣтныхъ проступникбвъ и волоцюгбвъ низше лѣтъ 18, принявъ вказану вже соймомъ въ р. 1884 и поручену систему рбльничихъ кольоній поправчихъ, не выймаючи робботъ ремѣсничихъ. 3) Соймъ высказуе бажанье, щобы найперше отворено заведенье а взглядно рбльничо промыслову кольонію поправчу для малолѣтныхъ хлопцѣвъ. 4) Соймъ поручае выдѣлови кр., щобы въ середнбй часту краю для фондованя такого заведеня вынайшовъ бдповѣдный обшаръ и пбсля того потрѣбнѣ выготовавъ пляны и кошторисы а бдтакъ ихъ зъ пляномъ и реґуляміномъ предложивъ соймови на найближшбй сесіи; — такожь щобы вынайшовъ бдповѣдный обшаръ для заведень для старшихъ вязнѣвъ и коріґендбвъ; — щобы що-до захбдней части краю вбйшовъ въ переговоры зъ фондаціею подббною до той цѣли въ Новбмъ Санчи, а що-до всхбднои части вбйшовъ въ переговоры зъ правительствомъ, щобы позыскати потрѣбнѣ для такихъ заведень а взглядно кольонія просторбвъ зъ добръ камеральныхъ, примѣромъ въ околици Дрогобича и въ мѣру переведеныхъ пертрактацій поручивъ выготовити пляны будынкбвъ и кошторисбвъ, такожь статутбвъ и реґуляміновъ. 5) Щобы що-до заведень працѣ примусовои и поправчои для женщинъ, вѣвъ дальшій переговоры зъ зарядами заведень св. Тересы у Львовѣ и сестеръ милосердія въ Краковѣ та здавъ справу зъ тои чинности.

Пос. ґр. Бадені пытае, якими коштами пороблять ся пляны и кошторисы; справоздавець, пос. Збышевскій, бдповѣвъ, що зъ мин. року лишалось 200 зр.; пос. Савчакъ заявляе, що 200 зр. на таку цѣль за мало.

Пос. ґр. Бадені въ виду того заявленя, вносить бдослати ще разъ цѣле справозданье до комісіи, щобы доповнила що-до коштбвъ. — Внесенье пос. ґр. Баденіого принято.

Телеграмы „Дѣла“.

Софія 12 падолиста. Кн. Фердинандъ зробивъ візиты членамъ синоду болгарского. Стамболовъ маe выбрати ся въ подорожь по Европѣ, якъ кажуть въ справѣ признаня кн. Фердинанда княземъ болгарскимъ.

Лондонъ 12 падолиста. Льордъ Сальсбері повѣдомивъ португальского посла, що анґлійске правительство годить ся на то, щобы въ Африцѣ зареджати дотеперѣшный станъ и ажь по 6 мѣсяцяхъ приступити до новои угоды.

Прага 18 падолиста. Вчера скбнчили ся въ комісіи угодовбй нарады надъ проектомъ подѣлу рады культуры краєвои. Референтомъ въ повнбй полатѣ выбрано кн. Лобковича.

Парижъ 13 падолиста. Шефъ канцеляріи міністерства дѣлъ заграничныхъ Льоґорданъ дбставъ бдъ царя велику ленту ордера Станіслава.

Гаґа 13 падолиста. Правительство предложило парляментови проектъ закона о реґентіи.

Берлинъ 12 падолиста. Вѣсть о пріѣздѣ цѣсаря австрійского на ловы на прускбмъ Шлеску есть безосновна.

Брукселя. 13 падолиста. Въ Бомо, столици державы Конґо, збунтували ся неґры и поубивали богато Европейцѣвъ.

Цѣна збо̂жа и других ъ продукто̂въ.

12. н. ст. падолиста 1890.

Льво̂въ: Пшениця 7·50 до 8·30, жито 5·80 до 6·25, ячмѣнь 5·80 до 7·—, овесъ 6 25 до 6·60, горохъ 5·75 до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10 50 до 11·25, льнянка — до —, конюшина червона 45·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль о̂дъ 60·— до 120.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литро̂въ 11.50 до 12·— зр.

Тернопо̂ль: Пшениця 7 25 до 8·15, жито 5·60 до 6·10, ячмѣнь 5·25 до 7·—, овесъ 6·— до 6·75, горохъ 5·50 до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 45·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

По̂дволочиска: Пшениця 7·15 до 8·25, жито 5·50 до 6·15, ячмѣнь 5·25 до 6·85, овесъ 5·90 до 6·45, горохъ 5·50 до 8·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —, конюшина червона 38·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·50 до 8·60, жито 5·90 до 6·35, ячмѣнь 5·75 до 7·25, овесъ 6 50 до 7·10 горохъ 6·— до 8·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 48.—, конюшина бѣла —·— до —. — конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Д-ръ Кость Левицкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корняктовъ ч. I., II. поверхъ (Народный До̂мъ.)

Приймає заступство въ справах ъ цивільных ъ карных ъ, адміністраційных ъ и скарбових ъ. Въ справах ъ народных ъ, політичных ъ заступає безплатно.

Пригадую ся Всечестному Духовеньству, що так ъ як ъ кождого року **при надходячих ъ святах ъ** принимаю старѝ **Євангеліи** до переплету по найдешевших ъ цѣнах ъ. Принимаю також ь замовленя на новѝ, маючи прекрасный текст ъ на на складѣ. Позаяк ъ вже час ъ короткій, длятого прошу зъ замовленьем ъ поспѣшати ся.

Зъ поважаньем ъ

Михаилъ Спожарскій

у Львовѣ, По̂двалье ч. 9.

въ Институтѣ Ставропигійско̂мъ.

Найдешевше жерело предмето̂въ оптичных ъ у Львовѣ

по̂дъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайгы, и т. п. по цѣнах ъ найдешевших ъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ по̂дъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Важне для Пано̂въ!

Маю честь завѣдомити, що зъ днемъ 25 н. ст. жовтня отворивъ я зъ комфортомъ уладжену

„ВРШАВСКУ МОЛОЧАРНЮ и ЄДАЛЬНЮ“

на розѣ при улици Ягайлоньско̂й число 19 и пляцу Смольки число 1.

При то̂мъ осмѣляюсь звернути увагу Вповажаных ъ Пано̂въ кавалеро̂въ, що кава, гербата, какао, чеколяда, молоко а також ь и харчь як ъ въ абонаментѣ так ъ и поодиноко будуть подаватись по домовому чисто, смачно и дешево. Услуга скора и ретельна. Для ужитку Вп. гостей суть часописи руска, польска и нѣмецка, не менче як ъ и безплатнѝ гры въ доміно и шахи. 3664 3—7

Поручаюсь проте ласкавымъ взглядам ъ Вповажаных ъ П. Т. Пано̂въ и зо̂стаюсь зъ глубокимъ поважаньем ъ

С. Ґрабовскій.

Магазинъ и робо̂тня футеръ

МИХАЙЛА БЕКЕРА

у Львовѣ ул. Коперніка ч 8.

поручає всѣ роды футер а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескѝ и дамскѝ по̂сля найновѣйших ъ фасоно̂въ, ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскѝ, колпаки, шапки мужескѝ, шко̂ры у всѣх ъ родах ъ поодиноко и гурто̂мъ, також ь верхи до футеръ дамских ъ 3697 **и мужескихъ.** 4—14

Цѣныс умѣренѝ и талѝ.

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до пакунко̂въ, подушки, шапки и всякѝ 2573 **прибо̂ры до подорожи**

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Брато̂въ Лянгнерво̂въ

Льво̂въ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

КАЛЄНДАРЬ

ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) До̂стати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцем ъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами } по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С С. Х. } до станціи зѣзничои.
Малѝ зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

3655 (9—?) У ЛЬВОВѢ.

Єликсиръ до зубо̂въ Порошокъ и паста до зубо̂въ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНО̂ВЪ

зъ монастиря von Soulac

(Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТѢ МЕДАЛѢ: Брусела 1880 — Лондонъ 1881.

найвы̂шший одзначенія

Вынайдено въ родѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Єликсиръ до зубо̂въ ВПр. оо Бенедиктино̂въ** въ скількости кількох ъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубо̂въ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та замо̂цняєся ясна и удержуєсь их ъ здоровыми.

„Тому то робимо нашим ъ читателям ъ справедливу прислугу, звертаючи увагу на сей данный и практичный лѣк ъ, що есть найлѣпшим ъ средством ъ цѣлющим ъ и одиноко ю охороно ю на бо̂ль зубо̂въ.

Зав ѣфбр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r Croix-de-Seguer Bordeaux

Генер. агентъ

До̂стати можна у всѣх ъ добрых ъ торговлях ъ перфум ъ, драгумеріях ъ и аптиках ъ. 2765

Можна до̂стати въ аптицѣ п. Жигмонда Рунера у Львовѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѝмъ найточнѣйшѝмъ не вчисляючи пѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 63—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угореку
4% угорскѝ облігаціи индемізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продає

по найкористнѣйших ъ цѣнах ъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає до̂ъ П. Т купуючих ъ всѣляк ъ вылосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, також ь запавшѝ купоны за готівку, безъ нѣякого до̂численя, а замѣсцевѝ лишь за до̂рученьем ъ справдешних ъ кошто̂въ.

До ефекто̂въ у котрых ъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотом ъ кошто̂въ, котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА

въ Тернополи.

Поручає Всечестнѣйш. Духовеньству великій новоспроваженый запас ъ матерій до выготовленя ризъ церковных ъ и поручає:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшои матерій вовняной (адамашок ъ вовняный) бѣлѝ, чорнѝ, червонѝ и иншѝ по зр. 30 и 34.

Зъ матерій шовковых ъ фелоны свѣтлѝ, червонѝ и чорнѝ по зр. 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій шихом ъ перетканых ъ до̂ъ зр. 80 до зр. 200. — **ФАНЫ**, або хоругви братскѝ зъ найлучшого вовняного адамашку розличнои краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковѝ по зр. 65 и 75 зр.

Направы фелоно̂въ выготовляє ся, добираючи одвѣтнѝ матерій, по дешевых ъ цѣнах ъ! 3691 7—10

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши до̂ъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВќ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу **5%** **асигнаты касовѝ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьем ъ буть **опроцентованѝ по 4½% до̂ъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицко̂й ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одяго̂въ мужескихъ и дитинных ъ при пляцу Капітульно̂мъ ч. 3. Магазинъ мо̂й обильный въ добро̂рнѝ сукна та въ готовѝ одяги мужескѝ и дитиннѝ, по цѣнах ъ надзвычайно умѣрених ъ. — Ко̂льколѣтный досвѣдъ въ то̂мъ званю, також ь средства грошевѝ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогам ъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Найбо̂льшій складъ товаро̂въ!

Ґалянтерійнѝ товары всякого рода, бѣлье, выробы вовняны и футряны реквізиты до куреня, подорожи, школы та **забавы.** Новости на **подарунки Ро̂здвяны** у велико̂мъ выборѣ.

I. КЕНҐСБЕРҐЕРЪ

у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся як ъ найскорше и найлѣпше.

Найновѣйшій обємистый цѣнникъ илюстрованый высилає ся на жаданье даромъ и оплатно.

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“ J. PSERHOFER'S I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючѝ кровь давнѣйше званѝ **универсальными пігулками**, звѣстне, легко розво̂льняюче средство домове.

Пігулок ъ тых ъ коштуе: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.**, при неоплаченѝ послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надво̂сланю напередъ грошей коштуе вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулок ъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачок ъ 5 зр. 20 кр., 10 пачок ъ 9 зр. 20 кр. (Менше як ъ одну пачку не высилає ся.)

Просить ся выразно „I. Псергофера пігулки прочищаючѝ кровь“

жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки був ъ на способѣ ужитя по̂дписъ прозвища **J. Pserhofer** и то **червоною** краскою.

Бальсамъ на о̂дмороженье I. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.

Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.

Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.

Порошокъ на прѣтье но̂гъ, цѣна одной коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.

Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр

Есенція житя (прагскѝ каплѣ), 1 фляшка 22 кр.

Анґлійскій бальсамъ, фляшка 50 кр.,

Порошокъ фіякерскій на груди, 1 коробка 35 кр., въ опл. посылкою 60 кр.

Помада таннохінінова, I. Псергофера найлѣпше средство на порѣстъ волося, 1 давка 2 зр.

Плястеръ универсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр., зъ оплатною высылкою 75 кр.

Универсальна со̂ль прочищуюча, А. В. Бульріха. Средство домове на зле травленье, 1 пачка 1 зр.

Кромѣ сих ъ ту названых ъ средств ъ суть на складѣ всѣ краєвѝ и загранічнѝ спеціяльности фармацевтичнѝ оголошуванѝ по часописях ъ, а ще и иншѝ средства, котрѝ бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — **Высылки почтою** выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьем ъ грошей, бо̂льшѝ замовленя також ь за послѣплатою.

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадає и порто далеко дешевше як ъ при послѣплатѣ. 3690 (4—12)

НАКЛАДОМЪ

Редакціѣ „Дѣла“

выйшли:

1) Оповѣданя Ол. Конїського цѣна 20 кр.
2) Нашѝ коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

Вже выйшла зъ друку повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена по̂сля найновѣйших ъ жерелъ проф. Олександромъ Барвінськимъ зъ 40 ілюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 зшитках ъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красной оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ до̂стають даромъ неоправну а за доданьем ъ 23 кр. оправу.

До̂стати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Орменьска ч 27 и по всѣх ъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Вѣденьскій магазинъ товаро̂въ модных ъ

„AU LOUVRE“

Льво̂въ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбо̂льшій складъ въ цѣло̂й Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа решто̂къ.

Илюстрованый цѣнникъ даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣх ъ товарах ъ точно означенѝ найдешевшій сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. **для лентъ, коронок ъ, робо̂тъ ручных ъ, гафто̂въ, гафтованых ъ поясkôвъ до бѣля, вельоно̂въ, Fichus, товаро̂въ шовковых ъ и оксамітных ъ, цвѣто̂въ, перъ, капелюхо̂въ, товаро̂въ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також ь для народженых ъ), горсето̂въ, рукавичок ъ нитяных ъ, шовковых ъ и шварінных ъ.**

Комната II. **Выключно для модъ мужескихъ, як ъ бѣля мужеского, ковнѣрико̂въ, машето̂въ, краватокъ, бѣля бїера, капелюко̂въ мужескихъ, правдивых ъ англійскихъ скарпитокъ, пледо̂въ до подорожи и парасолѣвъ.**

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занавѣсы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3 75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбо̂ръ капъ шнелевых ъ, ковдеръ фланелевых ъ и вышиваных ъ атласовых ъ; а також ь коцико̂въ на ло̂жки и конѣ Кождого часу ко̂лькасотъ останко̂въ хо̂дniко̂въ по 8—12 метро̂въ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ то̂мъ до̂дѣлѣ суть **ипаньскѝ и всходнѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбо̂ръ килимо̂въ сальоновых ъ и стѣнных ъ, а також ь хо̂дniко̂въ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. **Найбо̂льшій складъ англійскихъ станико̂въ трикотовых ъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбо̂льшій выбо̂ръ хустинъ на голову вовняных ъ, шовковых ъ и шнелевых ъ.**

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

При закупнѣ товаро̂въ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньского

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, по̂дъ зар. К. Беднарского.

Ч. 248. Львовъ, Пятница 2 (14 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переминѣ разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8, Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатками:

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдь ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на померкована застереженье. — Реклямаціѣ неопечатай вѣльнѣ вѣдь порта

Поодинокє число комтує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надѣсланє“ по 20 пр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стрыпка.

У Львовѣ, дня 2 (14) падолиста 1890.

Ажь теперь, по 30 лѣтахъ конституційного житя, показують ся наглядно всѣ похибки, якихъ допустивъ ся Шмерлінгъ въ укладѣ статутѣвъ и ординацій выборчихъ для поодинокихъ краѣвъ коронныхъ и рады державной. Похибки тѣ лежать не тѣлько въ подѣлѣ конституційныхъ заступниковъ на курії, що мають заступати интересы поодинокихъ становъ (въ такъ званѣй Interessenvertretung), — они спочивають и въ тѣй обставинѣ, що коли въ курії вѣльшой посѣлости и въ мѣсковѣй выборы вѣдбувають ся безпосередно, т. в. безъ правыборовъ, курія сѣльска одинока вынята зъ-подъ того правила, а тымъ самымъ и покривджена. Не треба при тѣмъ и забувати, що курії сѣльскій въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ не высылають до тѣлъ законодавчыхъ вѣдповѣдне число высотѣ оподаткованя жителѣвъ. А въ Галичинѣ заходить ще й та обставина, що курія сѣльска не посѣдае навѣть стѣлько заступниковъ своихъ въ соймѣ краевѣмъ, скѣлько бы ѣй належалось въ порѣвнаню зъ куріями сѣльскими другихъ краѣвъ коронныхъ.

Тому-жь и не диво, що вже торѣкъ въ соймѣ долѣшно-австрійскѣмъ, а на сегорѣчныхъ сесіяхъ соймовыхъ и въ другихъ соймахъ коронныхъ обявилось найвыразнѣйше стремлѣнье до змѣны якъ статутѣвъ краевыхъ, такъ г ординацій выборчихъ. Въ ческѣмъ соймѣ внесло правительство само змѣну статуту въ користь вѣльшой посѣлости. Въ соймѣ моравскѣмъ выйшло таке внесенье вѣдъ самон-жь интересованой стороны. О поввѣльшенье числа послѣвъ зъ курії сѣльскон упѣмнулись Словѣнцѣ въ соймѣ любляньскѣмъ. Ба, навѣть въ соймѣ львѣвскѣмъ торѣкъ и сего року появилось изъ стороны лѣвицѣ внесенье, змагаюче до поввѣльшеня числа заступниковъ конституційныхъ зъ курії мѣскон.

Нынѣ хочемо познакомити читателѣвъ „Дѣла“ бодай въ головныхъ чертахъ зъ внесеньемъ на змѣну ординацій выборчон въ соймѣ долѣшно-австрійскѣмъ. Внесенье то, поставлене самымъ выдѣломъ краевымъ, було вже торѣкъ предметомъ широкихъ розправъ въ соймѣ долѣшно-австрійскѣмъ и его пѣднесено вже до закона. Але законъ сей не одержавъ цѣсарскон санкціи. Сказано именно що годѣ ординацію выборчу въ сѣльскѣй курії змѣняти лише въ самѣй Долѣшнѣй Австрії и що така змѣнена ординація выборча до соймѣвъ краевыхъ стояла бы въ суперечности до ординацій выборчон, нормуючои выборы до рады державнон. Мимо того сторонництво ліберальне долѣшно-австрійского сойму не вразилось торѣчною неудачею, а выдѣлъ краевый, поставивши вѣдповѣдне внесенье и на сегорѣчнѣй сесіи соймовѣй, зумѣвъ его нанново пѣднести до ухвалы.

Якъ вже высше згадано, суть цѣлон справы лежить въ тѣмъ, щобы выборы до сойму долѣшно-австрійского зъ курії сѣльскон зробити безпосередными, такъ якъ безпосередно выбирають своихъ послѣвъ обѣ другій курії. Правыборы, славній и въ самѣй Галичинѣ зъ рѣзнородныхъ неправильностей и надужить мали бы бути устороненій на будуче, а кождый платячій податокъ бувъ бы управненый вѣддати свѣй голосъ безпосередно на кандидата въ своѣмъ селѣ, або наколи село ѣсть надто мале (низше 1000 жителѣвъ), въ повѣтовѣмъ мѣстѣ.

Референтомъ внесеня бувъ пос. д-ръ Вайтльофъ. Въ дискусіи надъ внесеньемъ брало участь дуже богато послѣвъ, и всѣ они мусѣли признати, що сѣльскѣй курії дѣесь велика кривда на тѣмъ поли. „Були, — говоривъ пос. Шайхеръ — часы, коли людскѣсть взагалѣ упѣмнулась о свои чоловѣчій права. Нинѣ устами нашими упоминаесь селянинъ о рѣвне право, яке признано мѣщанамъ и вѣльшимъ властителямъ землѣ. Селянинъ даѐ найвѣльше жовнѣра и платить найвѣльше податку, — для чого-жь не маемо ему признати рѣвныхъ правъ зъ другими горожанами державы? Намѣстникъ (Кільмансегъ) заставлявъ ся тымъ, що въ другихъ коронныхъ краяхъ долитавскихъ нѣхто не жадае такои змѣны ординацій выборчон. Се не ѣсть для мене аргументомъ. Для мене досыть того, що соймъ долѣшно-австрійскій упоминаесь о ту змѣну въ користь селянина вже другій разъ. Правительству самому повинно найвѣльше на тѣмъ залежати, щобы селянинъ, котрого называють основою силы державнои, бувъ всесторонно вдоволеный. Правительство само повинно подбати о устороненье кривды, яка дѣесь доси станови селяньскому.“ Пос. д-ръ Магъ сконстатувавъ, що „въ долѣшнѣй Австрії селянинъ ѣсть на стѣлько розвытый політично, щобы его надѣлати рѣвнымъ правомъ зъ другими горожанами. Що въ другихъ краяхъ коронныхъ не выявилось доси подѣбне стремлѣнье, се рѣчи не вадить. Въ Долѣшнѣй Австрії можна зробити початокъ, а селяньство всеи державы упѣмие ся на певно о таке право для себе. Селяньство не ѣсть въ силѣ при нинѣшныхъ обставинахъ и уживаныхъ при правыборахъ корупційныхъ средствахъ высылати до сойму послѣвъ пѣсля своеи волѣ...“

Д-ръ Вайтльофъ, яко референтъ, зазначивъ, що намѣстникъ долѣшно-австрійскій безъ потребы заявляе зъ-горы, що сей новый законъ и въ-друге не одержитъ санкціи цѣсарскои. Правительство противне такѣй змѣнѣ ординаціи выборчои, але не маѐ аргументовъ, щобы оправдати свои супротивій погляды. Що для мѣщанъ та панѣвъ добре, то не може пошкодити и селянамъ. Правительство крутить ся въ зачарованѣмъ кружку (въ circulus vitiosus). Въ соймахъ каже ся: правительство не може завести безпосередныхъ выборовъ въ куріяхъ сѣльскихъ длятого, бо ординація выборча до рады державнои ѣсть вѣдмѣнна; а въ радѣ державнѣй вѣдкликуе ся правительство знова на ординаціи выборчій соймовій. Тажь и въ радѣ державнѣй заявилось уже значне число послѣвъ всякихъ сторонництвъ за тымъ, щобы дотеперѣшный принципъ выборчій змѣнити. Пѣдъ конець референтъ высказавъ повну надѣю, що небавомъ и другій соймы, бодай въ краяхъ нѣмецкихъ, обстануть за безпосередными выборамм въ куріяхъ сѣльскихъ.

По тыхъ выводахъ принято згаданый законъ 59 голосами противъ кѣльканацяти.

Зъ нашои стороны скажемо до сен справы на теперь лише то, що вже на вѣчахъ всенародныхъ у Львовѣ пѣднешено у насъ давно кривду, яка дѣе ся селяньству нашому черезъ те, що оно — въ порѣвнаню якъ изъ селяньствомъ другихъ краѣвъ коронныхъ, такъ и зъ другими куріями въ Галичинѣ — высылае за мало послѣвъ до сойму краевого. На зѣздѣ же сегорѣчнѣмъ вѣдпоручникѣвъ рускихъ у Львовѣ сказано выразно, що и намъ Русинамъ треба стремѣти до безпосередныхъ выборовъ якъ до рады державнои такъ и до сойму краевого, и то не лише въ виду явнои кривды, яка дѣе ся курії сѣльскій, але и зъ огляду на деморалізацію, яка ширить ся при всякихъ правыборанъ. Мы не сумнѣваемось, що справа тая мусить лежати на серци нашихъ послѣвъ, нашого клюбу соймового.

Бесѣда п. о. Н. Сѣчиньского

выголошена въ соймѣ при верифікаціи посла Корытовского зъ тернопѣльского округа сѣльского.

Высокій сойме!

Выборы въ Тернопѣльскѣмъ вѣдбули ся середъ обставинъ, котрыхъ знаменній моменты вказують на типовѣсть. Слѣдивъ я зъ близького сусѣдства за фактами, провѣривъ я ихъ, и дорогою индукціи выробивъ собѣ судъ о нихъ.

Сказавъ хтось, що парляментаризмъ переживъ ся, що одинокимъ нервовымъ моментомъ въ житю публичнѣмъ суть выборы и що було бы се ознакою слабости, если бы правительство не выкористало выборовъ для себе. Годжу ся зъ тымъ афоризмомъ, але зъ осьтакими застереженями:

Выборы суть нервовымъ моментомъ. Вѣльно горожанамъ въ борбѣ о засады, цѣли и особы позволити погратн тымъ нервамъ въ широкихъ границяхъ свѣбодъ горожаньскихъ ажь по межу закона карного. Вѣльно правительству старати ся выкористати выборы для себе, але въ границяхъ льеґальности обмеженои ще закономъ етики політичнои, котра велить орґанамъ правительства не переходити границь безсторонности и зъ тактомъ та совѣстно проводити выборами. Не вѣльно-жь правительству хотѣти якогось кандидата не допустити и въ борбу выборчу вносити свою пристрасть. Зъ тыхъ засадъ выходжу, осуджуючи исторію выборовъ зъ сельскои курії въ Тернопѣльскѣмъ.

Выбору самого я квестіонувати не буду, бо я знавъ заздалегѣдь, що будь-що-будь той а не иншій мусить бути выбраный, — але я того будь що-будь не розумѣвъ такъ, якъ зрозумѣли урядники староства тернопѣльского; я не розумѣвъ, що тутъ система входить въ гру. Входжу въ управнену ролю и высказую на основѣ совѣстного переконѣченя, що при выборахъ въ Тернопѣльщинѣ розходило ся о то, абы будь-що-будь не допустити кандидата Русина. Принціпіяльно я не винную начальника краевого правительства, а ще менше пѣдкладай ему орґаны, а атакую систему, котра, уважаючи Русинѣвъ за елементъ неґативный, старае ся не допустити Русинѣвъ до тѣлъ репрезентаційныхъ.

Въ 14 громадахъ перевели урядники староства правыборы нелеґально, якъ свѣдчать долученій до актовъ протесты. Староство „не видѣло потребы“ зарядити новыхъ правыборовъ, опираючись на реляціи и референтѣ тыхъ самѣсенькихъ урядниковъ, котрымъ протестуючій закинули надужитя. На внесеній протесты, мимо жалобы и просьбы предложеной Е. Ексц. пану намѣстникови черезъ высланцу до него зъ повѣту депутацію селяньску, староство не дало протестуючимъ навѣть вѣдповѣди. Панове! Се певно знамена характеристичній, вказуючій кождому неупередженому на те, що при тѣмъ выборѣ розходить ся о недопущенье рускаго кандидата. Держачи ся тои тактики, можна бы при зовсѣмъ нелеґальныхъ правыборахъ перевести леґальный выборъ посла. Се слаба сторона нашои ординаціи выборчон, а длятого, що слаба, легко ей вызыскати. Правительству — якъ сказавъ я — вѣльно выкористати выборы, даючи своею повагою помѣчь одному зъ кандидатовъ, але нѣяке правительство въ жадній державѣ конституційній не маѐ права давати ґенеральну абсолюцію слугамъ своимъ до вызыскання слабои стороны закона. Межь надмѣромъ ревности слугъ, а несовѣстностію щезае всяка границя, скоро знають, що система розрѣшае вѣдъ усего.

Панове! Се тяжкій закидъ и я розумѣючи то добре, що и найвѣльше оправдана критика тактики власти державнои мѣстить въ собѣ споро отруты, не вѣдважився бы я въ сего мѣсця закиду того кидати, сли бы я не бувъ переконѣченый, що тактика тота згубна — деморалізуе урядниковъ, выроблюе спеціялістовъ до переводженя выборовъ, спеціялістовъ не перебираючихъ въ средствахъ, сли ходить о недопущенье до репрезентаційного тѣла чоловѣка, котрого не хоче система.

Найвѣльше нервовымъ аргументомъ въ житю публичнѣмъ ѣсть самѣ день выборовъ. Той день въ кождѣмъ повѣтѣ маѐ питомене свое пятно: вінъета всюды однака, деморалізуючій торгъ добромъ духовымъ становить головный колоритъ.

Въ Тернополи день выборовъ заслуживъ на увѣковѣченье. Тамъ не двѣ, але три стороны станули до борбы; за кождымъ зъ двохъ кандидатовъ стануда по одній и другій сторонѣ своя сила, а яко третя выступила система, втручуючи въ борбу орґаны державнои власти адмінистраційнои. Тѣ послѣдній выступили до бою не такъ за одныма зъ двохъ кандидатовъ, якъ противъ одного зъ кандидатовъ. И та третя сила внесла въ борбу тѣлько пристрасти, що допровадила до епізоду нечуваного дотя въ исторіи выборовъ галицкихъ.

Результатъ правыборовъ не дававъ ще повнои поруки, що кандидатъ, котрого не хоче система, не перейде, — що кандидатъ той упаде. Що-жь зроблено? Въ ночи передъ днемъ выборовъ въ хатѣ приватнѣй були зобраній выборцѣ, о котрыхъ було вѣдомо, що всѣ они дадуть голосъ на кандидата Русина. Тихо и спокѣйно вела ся розмова, загрѣвали ся до вѣдваги, пѣдтримували тую вѣдвагу надѣю доброи справы.

Около пѣвночи на тую хату, на тыхъ спокѣйныхъ выборцѣвъ напала товпа зъ сторожи огневои и поліціи мѣсцевои пѣдъ проводомъ жандармовъ. Межи жандармами були три, котрій того дня не мали служби. Наступила сцена, котра грозою переймае. Товпа кинулась на безборонныхъ выборцѣвъ, торгано ихъ за волосье, жандармы кольбами масакрували выборцѣвъ, а оденъ, вытягнувши шаблю, крикнувъ командою системы: „Ту psie ruskie! Ja ciebie nauczę!“ Той же самъ жандармъ ударивъ въ лице чоловѣка интеліґентного, укѣнченого академика, котрый запытавъ: „Язнимъ правомъ нападаете на приватну хату выборцѣвъ, бьете спокѣйныхъ горожанъ?“ Выборцѣ не тѣлько дверми утѣкали, але выскакували окнами, ратуючи житье. Зъ 165 управненыхъ до голосования лише 106 голосувало, то значить: шѣстьдесять и кѣлька выборцѣвъ вѣдтягнуло ся вѣдъ голосования за-для переполоху. Я, панове, знаю особисто тыхъ выборцѣвъ, котрій перестрашеній, допавши фѣръ, утѣкали до дому; 54 выборцѣвъ, зобравши ся другого дня, выслали депутацію. Селянинъ промовивъ до комісіи выборчои: Зваживши, що въ 14 селахъ перепроваджено правыборы нелеґально и пѣдъ проводомъ ц. к. сторожи безпечности допущено ся на насъ насильства, — мы здержимо ся вѣдъ голосования, закладаемо протестъ противъ тои беззаконности а на вѣчну памятку задержуемо собѣ карты леґітімаційнѣ“. Я, панове, маю тыхъ 54 картъ!

Епільогъ тои справы звѣстный всѣмъ панамъ. Кандидатъ п. Корытовскій вѣдставъ 103 голосовъ. Але не звѣстно вамъ, панове, що передъ командантомъ жандармерії — въ присутности депутацін, котра прийшла зъ жалобою, — приликаный винуватый жандармъ (котрый, мимоходомъ сказавши, фальшиве назвище подавъ бувъ за своѐ), — сказавъ: Ich habe einen Auftrag bekommen. Не вѣдомо вамъ, панове, що ц. к. прокураторія державна застановила доходженье противъ выборцѣвъ, котрыхъ обжалувано за пѣдбурюванье для замаскованя того нечуваного нападу — зъ вагою пѣдношу: по переслуханю свѣдковъ на кѣльнохъ термінахъ ц. к. прокураторія державна застановила доходженье. Не вѣдомо вамъ може, панове, що того самого Якима Стадника, котрого жандармы арештували нѣбы-то за бунтъ и заволѣкли до арешту, ц. к. деленґованый судъ въ Тернополи увѣльнивъ вѣдъ всякои вины. А за то нечуване насильство и нападъ пѣдъ проводомъ жандармовъ вѣдповѣвъ не жандармъ, але вѣдповѣвъ найменше винный партизантъ, выборець-Хрунь Когутъ; засуджено его за побитье Стадника на кѣлька днѣвъ арешту.

За нападъ, въ котрѣмъ брали чинну участь жандармы, вѣдпокутувавъ горожанинъ Когутъ, а система дала прочимъ виновникамъ розрѣшенье. Въ справозданю выдѣлу краевого и въ прилученѣмъ рескриптѣ президіи намѣстництва згадуе ся лишь о тѣмъ, що згаданого сумнои славы Когута, спѣльника жандармовъ, судъ засудивъ, а не згадуесь цѣлкомъ о тѣмъ, що судъ вѣдъ доходженя карного противъ обжалованыхъ жандармерію выборцѣвъ вѣдступивъ. Такожь анѣ словомъ справозданье не згадуе: що́ стало ся зъ тыми жандармами? О скѣлько я знаю, ихъ не потягнено до одвѣчальности, не потягнено мимо того, що въ державѣ конституційнѣй инструкція службова певно забороняе державнымъ сторожамъ безпечности бурити пѣдставы конституційнои свѣболы. Не згадуе ся въ тѣмъ рескриптѣ намѣстництва, чи потягнено до одвѣчальности того, котрый давъ Auftrag жандармамъ, — тажь то безпечно була така особа, котра жандармови може давати Auftrag и котрѣй то особѣ въ силу урядового ей характеру и становища мусять бути жандармы послушными. Я, панове, хотѣвъ, носивъ ся зъ тымъ намѣромъ кинути заслону на тую нѣчну сцену, але вѣрте менѣ — я не мѣгъ, бо у власнѣй руцѣ мавъ жменю надертого волоса зъ головъ безборонныхъ выборцѣвъ, бо я ще другого дня видѣвъ на пѣдсѣню кровь зъ тыхъ выборцѣвъ! Вкѣнци сказавъ я собѣ: не можу и не маю права того замовчати, скоро менѣ дорога свобода и дорога идея національна, бо-жь я выробивъ собѣ то переконанье, що тыхъ выборцѣвъ масакровано якъ разъ длятого, що то були чѣльній борцѣ свободы, дорожачій обовязкомъ горожаньскимъ а одушевляючій-ся почутьемъ національнымъ, котрыхъ не зломишь нѣ практикованымъ звычайно терорызмомъ, нѣ приманишь ковбасою.

Ще на два моменты хочу звернути вашу увагу. Выборцѣ, числомъ пятьдесять и кѣлька, складають карты леґітімаційнѣ вѣдтягають ся вѣдъ выборовъ, уповажнюють комітетъ до внесеня и пѣдписаня противъ тыхъ выборовъ протесту — то ѣсть оденъ моментъ; а другій, що часть тыхъ выборцѣвъ въ несповна рѣкъ вѣдрѣкаесь по части того протесту. И я пытаю ся: чи, панове, то добре, що горожане, и то найлѣпшій зъ горожанъ, тій, що не дадуть собѣ накинути кандидата, що́ не бояли ся погрозъ, що устояли ся передъ покусами, — що тій зъ обридженьемъ вѣдтягають ся вѣдъ выборовъ, вѣдъ того найважнѣйшого акту конституційного? Пытаю ся, панове: чи се добре, що система у насъ довела до того, що горожанъ опускае охота и вѣдвага до вытревалои борбы о свою идею? чи не за довго той епізодъ полишить ся въ памяти огорченыхъ и чи то огорченье не вѣдобѣе ся тамъ, зъ-вѣдки зъ тугою споглядають на свободы запорученій конституцією австрійскою Русинамъ? Система, практикована противъ Русинѣвъ въ Галичинѣ, ѣсть шкѣдлива для розвою національного. Чи она шкѣдлива и шкодить ще кому, — се не моя рѣчь пригадувати; але що зъ нен користають вороги, то мушу сказати. Мы бажаемо щиро змѣны тои системы, бажаемо въ интересѣ національнѣмъ, и я, панове, я особисто вѣрю, що скорше, чи пѣзнѣйше обѣ стороны скажуть: „камень его же не брегоша зиждущіи, сей бысть во главу угла!

Я скѣнчивъ.

Справа організаціи дякôвъ.

Дяки львôвскои архіепархіи по шести-лѣтныхъ заходахъ добились уже сего року свого товариства „Взаимна помôчь дякôвъ архіепархіи львôвскои“. Ц. к. намѣстництво пôдъ днемъ 16 мая 1890 (ч. 11.817) статуты того товариства потвердило, а митрополича консисторія прислала ихъ пôдъ днемъ 20 мая 1890 р. (ч. 3.879) до комітету дякôвского въ Рогатинѣ.

Комітетъ дякôвскій, по одержаню затвержденыхъ статутôвъ товариства, заразъ скликавъ загальнѣ зборы на день 12 червня 1890 року. На зборахъ явило ся лише 33 дякôвъ — число дуже мале на загальну цифру дякôвъ въ архідіецезіи. Чому явило ся такъ мало, годѣ знати. Комітетъ пояснявъ собѣ се тымъ, що дяки черезъ шѣсть лѣтъ, убѣгаючись о основанье товариства, мали великѣ выдатки. Отъ до 100 дякôвъ ѣздило на зборы до Львова, — дорога коштувала кождого пересѣчно 6 зр., то выдано разомъ 600 зр., кôлька разôвъ були зборы въ Рогатинѣ, а кошты вынесли що-найменче 200 зр., — отже дяки архіепархіи львôвскои выдали вже що-найменче 800 зр. Тыми выдатками комітетъ оправдуе фактъ, що на остатнѣ скликанѣ до Рогатина зборы на день 12 червня с. р. прибуло такъ мало дякôвъ.

На зборахъ тыхъ ухвалено: 1) Щобы кождый дякъ, не маючій ще испыту, а остаючій въ обовязку, зложивъ испытъ до року 1892, бо инакше не може мати надѣѣ на постôйну посаду. 2) Щобы на будуще жаденъ дякъ не мôгъ отримати посады на дяка, котрый не выкаже ся, що скôнчивъ четверту клясу народноі школы. 3) Щобы жаденъ дякъ не мôгъ дôстати посады дякôвскои, поки не выкаже ся, що належить до товариства „Взаимна помôчь дякôвъ“ и що вкладки, якѣ статутъ на него вкладае, уже выплативъ.

Сѣ ухвалы зборôвъ ôдослано до митроп. Ординаріята зъ прошеньемъ о одобренье.

Комітетъ дякôвскій для архідіецезіи львôвскои въ Рогатинѣ звертаюсь до всѣхъ дякôвъ, заохочуючи, запрошуючи ихъ зголошувати ся въ члены товариства, остаючого пôдъ покровомъ Вирeосв. митрополита. Статутъ товариства вымагае, щобы кождый дякъ належавъ до товариства и вплативъ одноразово гульдена вступного, а 2 гульдены вкладки щорôчноі. Комітетъ обчислюе дякôвъ въ архідіецезіи львôвскôй на 2000, отже если бы кождый вступивъ въ члены товариства, то заразъ першого року прийшло бы 2.000 зр. изъ вступноі таксы, а 4.000 зр. зъ рôчноі вкладки, разомъ 6.000 зр., красный капіталъ на початокъ. За десять же лѣтъ капіталъ изъ вкладокъ зрôсъ бы до поважноі сумы и було бы зъ чого давати запомогу, обезпечити старôсть дяка и запомагати вдовы та сироты, — якъ то есть у орґаністôвъ и офіціялістôвъ приватныхъ. Хто хоче вписати ся до товариства „Взаимна помôчь дякôвъ архідіецезіи львôвскои“, нехай зголошуесь до комітету дякôвского въ Рогатинѣ, присылаючи 1 гульдена вступного, а 2 гульдены вкладки рôчноі. Вкладка може бути сплачувана и ратами, але до 31 н. ст. грудня мусить бути въ цѣлости сплачена.

* * *

Дяки єпархіи станіславôвскои поступили вже о одинъ крокъ дальше — завязали вже одну аґентуру свого товариства „Взаимна помôчь дякôвъ“.

На пôдставѣ розпоряжденя еп. Ординаріята станіславôвского зъ дня 10 червня с. р. (ч. 2190) скликавъ Впр. деканъ чортковскій о. І. Михалевичъ на день 5 н. ст. листопада с. р. до Бѣлобожницѣ зборы дякôвъ для завязаня аґентуры товариства дякôвского въ деканатѣ чортковскôмъ. Дякôвъ явило ся до 30 зъ самого деканату чортковского, а кромѣ того прибули ще дяки зъ деканатôвъ бучацкого и скальского. На просьбу, внесену до выдѣлу дяками зъ Чортковского, прибувъ яко ôдпоручникъ на зборы п. Игн. Полотнюкъ. По ôдправѣ Впр. о. І. Михалевичемъ службы Божои на интенцію товариства дякôвского, зôбрали ся всѣ дяки о 12-ôй годинѣ у мѣсцевого дяка ч. П. Ясеньчука. Загостивъ сюда такожь о. деканъ Михалевичь.

По ôдчитаню розпоряжденя ординаріятского пояснивъ о. деканъ цѣль товариства „Взаимнои помочи дякôвъ“, пôднѣсъ печаливôсть о долю дякôвъ Преосв. еп. Юліяна, котрый заохочуе свое діецезальне духовеньство до морального и матеріяльного пôддержуваня того молодого товариства, а тымъ самымъ и до пôдвигненя стану дякôвского, — а опôсля о. деканъ краснорѣчивыми словами загрѣвъ зôбраныхъ дякôвъ, щобы старались о зрôстъ дякôвского товариства для власного свого добра. Всѣ зôбранѣ дяки дуже сердечно дякували о. деканови за его незвычайну щирôсть и кождый впасувавъ ся до товариства. Въ кôлькохъ хвиляхъ зложено титуломъ вписового и вкладовъ 53 зр. 10 кр. Дяки чортковского деканату вже ôдъ самого почину орґанізаціи дякôвскои показали найбôльше ревности и самосвѣдомости, бо заразъ на першихъ зборахъ въ Станіславовѣ вступило до товариства зъ того деканату 12 дякôвъ, отже о 2-хъ бôльше, анѣжь потрѣбно для заложеня аґентіи товариства. Зъ сего видно, що тамъ и Всч. духовеньство дбае о долю своихъ дякôвъ — и, якъ дяки оповѣдали, священники казали имъ ити на сѣ зборы. Аґентомъ товариства на деканатъ чортковскій выбрали зборы ч. Петра Ясеньчука, дяка зъ Бѣлобожницѣ (у о. дек. Михалевича), а на его заступника ч. М. Прохурского, дяка зъ Павшôвки. Пôдъ конецъ збору подякувавъ именемъ товариства и збору ôдпоручникъ п. Полотнюкъ Впр. деканови о. Михалевичеви за его ревнѣ труды и высказавъ пересвѣдченье, що всѣ Впр. деканы въ діецезіи такъ щиро займуть ся долею дякôвъ и ихъ товариствомъ.

По зборахъ ôдбула ся спôльна перекуска. Ôдспѣвано многолѣтство Є. Вел. цѣсареви за свободу, найвысшимъ достойникамъ духовнымъ и всему рускому духовеньству, а кождый участникъ зборôвъ, ôдъѣздячи до дому, бувъ той гадки, що дякамъ рускимъ усмѣхне ся лучша доля.

Справы соймовѣ.

Интерпеляція до правительства, внесена на засѣданю сойму дня 12 н. ст. падолиста 1890 р. пос. Рожанковскимъ и товаришами въ справѣ арештованъ селянъ.

Въ послѣднихъ часахъ переводили ц. к. власти и орґаны політичнѣ чи то самѣ, чи при помочи ц. к. сторожи фінансовои або жандармеріи арештованя спокôйныхъ селянъ и мѣщанъ въ такій спôсôбъ, мовь-бы артикулъ основного закона державного зъ дня 21 грудня 1867 р. ч. 142 В. з. д. и законъ зъ дня 27 вересня 1862 р. ч. 87 В. з. д. въ Галичинѣ вже не истнували. Доказомъ сего наводимо слѣдуючѣ факты:

1) Дня 5 серпня 1890 арештувала ц. к. жандармерія Теодора Туза, мѣщанина зъ Глинянъ, и Онуфрѣя Кухарского, селянина зъ Ляцкого, идучихъ дорогою зъ Поповець до Пôдкаменя, и ôдставила ихъ до ц. к. староства въ Бродахъ, котре передержало въ арештахъ бродского ц. к. суду повѣтового: Кухарского 5 днѣвъ а Туза 19 днѣвъ и послѣднього засудило на 8 днѣвъ за те, що ходивъ безъ легітімаціи.

2) Дня 28 серпня 1890 р. арештувала ц. к. сторожа фінансова Ивана Бѣлорускаго, господаря зъ Глинянъ, въ часѣ, коли ôнъ, намѣряючи удати ся за границю въ Россію до своеи родины за уліями, переѣзджавъ такъ звану Радзивилôвску рогачку за Бродами, ôдобрала ему выданый правильно пашпортъ въ ц. к. староства перемышляньского, обревідувала всесторонно его особу и его рѣчи, та й ôдставила его до ц. к. староства въ Бродахъ, котре придержало его въ арештахъ бродского ц. к. суду повѣтового аж до дня 20 вересня 1890 р., т. є. 23 днѣвъ. Черезъ цѣлый часъ того арешту не мôгъ Бѣлорускій на свои пытаня ôзнати ся, за що его арештували. Его выпытували лише, куда и въ якôй цѣли хотѣвъ ôнъ ѣхати въ Россію, а навѣть не позволили ему написати письма до адвоката о правну помôчь. При увôльненю сказано ему лише слова: Jesteś pan wolny.

3) Дня 4 вересня 1890 р. арештувавъ ц. к. поліційный урядникъ въ Бродахъ въ асистенціи жандармеріи Михайла Голембйовского, господаря зъ Княжого, и Гринька Мурина, господаря зъ Ляцкого, въ часѣ, коли они, полагодивши въ Бродахъ свои орудки, зъ білетами ѣзды въ рукахъ мали всѣдати до ваґону на брôдскôмъ зелѣзничôмъ двôрци, щобы вернути домôвъ; они хотѣли ѣхати зелѣзницею до Ожидова, а потôмъ власною пôдводою зъ Ожидова до себе. Бродске староство передержало Голембйовского и Мурина въ арештахъ ц. к. суду повѣтового въ Бродахъ до дня 6 вересня 1890 р., того-жь дня ôдставлено ихъ пôдъ ескортою жандарма до ц. к. староства въ Золочевѣ, куды прибули дня 7 вересня 1890 р. рано. Золочѣвске ц. к. староство пустило Голембйовского заразъ по переслуханю на волю, а Мурина, котрый пôдчасъ выпытôвъ стративъ холоднокровнôсть и поспытавъ: якимъ чоломъ можна его було арештувати? — заразъ по ôдсидженю кары 10 дневого арешту, якій наложило на него староство рѣшеньемъ зъ дня 9 вересня ч. 218. на пôдставѣ цѣсарского розпоряжденя зъ дня 20 цвѣтня 1854 ч. 96 В. з. д.

4) Дня 7 вересня 1890 р. арештувавъ ц. к. комендантъ стаціи жандармеріи въ Дунаевѣ Илію Немировского, господаря и промысловця-мелника въ Дунаевѣ, по тôй причинѣ, що Немировскій намѣравъ удати ся на загальнѣ зборы общ. нм. Мих. Качковского въ Тернополи дня 8 вересня 1890 р., и выразно сказавъ ему, що по приказу ц. к. староства въ Перемышлянахъ Немировскій маe бути арештованый и ôдставленый до ц. к. староства въ Перемышлянахъ, сли хоче выѣхати зъ дому. Немировскій освободивъ ся лише приреченьемъ запорученымъ черезъ мѣсцевого начальника громады, що до Тернополя не поѣде.

5) Яковъ Жовнѣръ, Яковъ Сотникъ, Кузьма Сенютовичь и Михайло Галанъ (Юркôвъ), господарѣ въ Глинянахъ, повернувши дня 9 вересня 1890 р. зъ ôдбувшихъ ся дня 8 вересня 1890 загальныхъ зборôвъ нм. Мих. Качковского въ Тернополи, були заразъ дня 10 вересня 1890 р. арештованѣ и комендантомъ постерунку ц. к. жандармеріи въ Глинянахъ ôдставленѣ до ц. к. староства въ Перемышлянахъ. Ц. к. перемышляньске староство выпытувало ихъ лише: де они були? що въ Тернополи робили и говорили? — и пустило ихъ на свободу ажь 15 вересня 1890 р. въ полудне.

Майже въ кождôмъ тутъ наведенôмъ припадку зсылали ся интересованѣ ц. к. староства на приказъ ц. к. намѣстництва. Всѣ тѣ арештованѣ особы, спокôйнѣ и примѣрнѣ господарѣ, терпѣли черезъ свое арештованье окрôмъ встыду ще й ущербъ на здоровлю и маетку; въ арештахъ терпѣли голодъ, если хто зъ нихъ не мавъ гроша на закупно харчѣвъ. По тôй то причинѣ внесли они жалобы до компетентныхъ властей, но результатъ тыхъ жалобъ ще не звѣстный.

Зваживши, що высше описане поведенье ц. к. властей и орґанôвъ адміністраційныхъ въ нашôмъ краю до высокои степени занепокоило и огôрчило широкѣ круги рускаго населеня;

зваживши заразомъ, що не лишь особы покривдженѣ арештованьемъ, но и цѣле населенье, мають повне право жадати острого унаказаня всѣхъ орґанôвъ, котрѣ наведеными арештованями такъ разячо нарушили законъ, — пôдписанѣ пытають:

I. Якъ оправдае ц. к. краєве правительство высше наведенѣ вопіючѣ нарушеня державныхъ законôвъ основныхъ о личнôй свободѣ?

II. Чи потягнуло ц. к. правительство ôдповѣднѣ орґаны до одвѣчальности въ наслѣдокъ жалобъ внесеныхъ потерпѣвшими?

III. Що загадало правительство зробити, щобы на будуче подôбнѣ нарушеня закона не лучались?

——

Комісія шкôльна придѣлила внесенье пос. Романчука що-до основаня новыхъ ґімназій и семінарій зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, а такожь що-до утворена рôвнорядныхъ клясъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ деякихъ ґімназіяхъ всхôднои Галичины — п. Пілятови до реферату.

——

Комісія ревізійна ухвалила вже проектъ новои инструкціи для выдѣлу краєвого и порѣшила ще предложити соймови таку резолюцію: Соймъ поручае выдѣлови краєвому, щобы зъ огляду на змѣны порôблень въ „инструкціи для выдѣлу краєвого“ пôддавъ подрôбнôй ревізіи „Установу службы краєвои“ зъ дня 23 марта 1866 р. разомъ зъ всѣми приписами, якѣ стоять зъ нею въ звязи, такожь щобы предложивъ евентуальнѣ внесеня свои въ тôй справѣ соймови на найблизшôй сесіи. — Референтомъ того справозданя есть пос. Мадейскій.

——

Комісія промыслова полагодила пôсля реферату пос. Рутовского справозданье выдѣлу краєвого о доповняючихъ школахъ промысловыхъ. Комісія вносить, щобы: а) соймъ въ-друге завôзвавъ правительство, щобы оно въ дорозѣ конституційнôй выеднало зъ державного скарбу, въ рôвнôмъ ôдношеню якъ въ иншихъ краяхъ монархіи, субвенціи для доповняючихъ шкôлъ промысловыхъ въ Галичинѣ, ôдповѣдно до истнуючихъ потребъ, выказаныхъ въ меморіялахъ краєвои комісіи петиційнои; — б) соймъ вôзвавъ правительство, щобы оно признало взôрцевый статутъ для доповняючихъ шкôлъ промысловыхъ, предложеный міністерству просвѣты дня 19 вересня 1889, за нормальный для доповняючихъ шкôлъ промысловыхъ въ Галичинѣ; — в) соймъ поручивъ выдѣлови краєвому, щобы сей порозумѣвшись зъ комісією краєвою для справъ промысловыхъ, обѣжинками и иншими средствами старавъ ся вплывати на прискоренье основаня доповняючихъ шкôлъ промысловыхъ въ тыхъ мѣсцевостяхъ, котрѣ того потребують а въ котрыхъ доси мѣсцевѣ чинники не заняли ся достаточно сею справою.

——

Комісія дорогова ухвалила пôсля стилізаціи выдѣлу краєвого проектъ закона о уживаню публичныхъ дорôгъ не державныхъ до иншихъ цѣлей, а именно до будовы зелѣзниць и ведена на нихъ руху. Референтомъ тои справы есть пос. Вавк. Гоньскій. — На послѣднôмъ засѣданю велись нарады надъ засадами, предложеными выдѣломъ краєвымъ дотычно змѣны закона дорогового.

——

Комісія господарства краєвого полагодила справозданье выдѣлу краєвого о пôдпиранью культуры краєвои що-до будôвель водныхъ. Референтомъ тои справы есть пос. ґр. Ив. Тарновскій. Комісія вносить згôдно зъ предложеньемъ выдѣлу краєвого, щобы соймъ: 1) принявъ до вѣдомости справозданье выдѣлу краєвого; 2) вызначивъ на пôдпиранье дрôбныхъ меліорацій рôчну дотацію въ квотѣ 5000 зр.; 3) призначивъ на регуляцію рѣкъ несплавныхъ загально квоту 55.568 зр. Крôмъ того предкладае комісія, щобы соймъ: 4) поручивъ выдѣлови краєвому якъ найскорше зарядити выготовленье планôвъ меліорацій багонъ на притокахъ Буга и Стыра та предложити соймови дотычнѣ проекты до законôвъ; 5) вôзвавъ правительство, щобы пôсля рѣшень соймовыхъ зъ 17 жовтня 1888 приступило безъ проволоки до регуляцій рѣкъ карпатскихъ и згôдно зъ своимъ предложеньемъ, внесенымъ въ р. 1885 до рады державноі, выеднало въ дорозѣ конституційнôй 60 процентову субвенцію державну на тѣ регуляціи.

Дописи „Дѣла“.

Зô Львова.

[Ц. к. галицкій Реґіментъ обороны краєвои н-ръ 19]

надôславъ нашôй редакціи акты въ справѣ ц. к. фельдфебля повѣтового въ Равѣ рускôй Едварда Горневича въ ôдповѣдь на допись „Зъ-пôдъ Равы рускои“ умѣщену въ ч. 138 „Дѣла“ зъ дня 20 червня 1890.

По умѣщеню згаданои дописи въ „Дѣлѣ“ ц. к. Команда обороны краєвои зарядила дохôдженье въ справѣ ц. к. фельфебля повѣтового въ Равѣ рускôй Едварда Горневича черезъ ц. к. староство въ Равѣ рускôй и черезъ ц. к. краєвый судъ карный у Львовѣ и прийшла до пересвѣдченя, що факты наведенѣ въ дописи показують ся або прибôльшеными або невѣрно представлеными.

Изъ ôдпису протоколôвъ, надôсланыхъ ц. к. гал. Реґіментомъ обороны краєвои н-ръ 17 выходить:

Дня 14 липня с. р. ц. к. староство въ Равѣ рускôй списало протоколъ зъ Стефаномъ Вербовымъ и Андрухомъ Вербовымъ зъ причины внесеноі ними уст-ноі жалобы на фельдфебля повѣтового Едварда Горневича.

Стефанъ Вербовый, 29 лѣтный господарь зъ Корнѣй, зôзнавъ: Въ червни с. р. ôдставъ ôнъ вôзваньѣ ставити ся на день 16 червня с. р. до Городка ôдбути вправы войсковѣ при 89 полку пѣхоты. Братъ написавъ ему просьбу о увôльненье ôдъ тыхъ вправъ и ôнъ (Стефанъ) занѣсъ на тыждень передъ починомъ вправъ до фельфебля повѣтового въ староствѣ равскôмъ. Фельдфебель заявивъ ему, що поданье повинно бути написане не въ рускôмъ языцѣ, але въ нѣмецкôмъ або польскôмъ. На се Стефанъ Вербовый просивъ фельдфебля о раду, обѣцюючи всѣ кошты покрыти, щобы тôлько увôльнити ся ôдъ вправъ. Фельдфебель заявивъ ему, що готовъ написати инче поданье по нѣмецки, казавъ ему прийти другого дня и принести 1 зр. яко вынагороду за написанье подання; стемпель (на 50 кр.), казавъ, перенесесь зъ старого подання на нове, наконець казавъ привести зъ собою вôйта зъ печатною. Стефанъ все те сповнивъ. Друго дня прийшовъ зъ вôйтомъ Андрухомъ Вербовымъ, поданье застазъ уже написане, вôйтъ прибивъ печатку, а ôнъ заплативъ фельдфеблеви 1 зр. и, на жаданье фельдфебля, ще 20 кр. на оплату почтову. Чи на новôмъ поданю бувъ стемпель, не уважавъ. За кôлька днѣвъ прийшовъ довѣдатись, чи увôльнено его ôдъ вправъ, а фельдфебель заявивъ, що нѣ, и ôнъ мусѣвъ вти до вправъ та й ôдбувъ ихъ въ Городку почавши ôдъ 16 червня.

Андрухъ Вербовый, вôйтъ, своими зôзнанями потвердивъ зôзнання Стефана Вербового, на скôлько ôнъ бувъ въ тôй справѣ. Вôйтъ потвердивъ, що Стефанъ заплативъ фельдфеблеви 1 зр. 20 кр.; чи той жадавъ 20 кр. на оплату почтову, вôйтъ не памятае.

Въ наслѣдокъ дописи въ „Дѣлѣ“ переслухало ц. к. староство равске фельдфебля Едварда Горневича. Той зôзнавъ: Около 8 червня прийшовъ до его бюра Стефанъ Вербовый зъ просьбою написаною по руски. Змѣсть того письма зъ 3—4 стихôвъ бувъ безъ мысли, длятого ôнъ сказавъ Вербовому, що просьба але написана и сказавъ ему при тôмъ: „Człowieku, kiedy piszesz do wojskowości, czy nie mogłeś napisać po niemiecku?“ — але нѣчо не казавъ, щобы писати по польски, а не по руски. Такожь представлявъ ему, що вже короткій часъ и просьба не буде увзгляднена, бо уплывъ вымаганый терминъ. Однакъ Стефанъ Вербовый дуже просивъ написати. Фельдфебель ôдповѣвъ, що не маe часу и не займаесь писаньемъ подань. Другого дня Вербовый зновъ прийшовъ и зновъ о то просивъ; за тыхъ два днѣ бувъ у фельдфебля кôлька разôвъ. Тогдѣ фельдфебель сказавъ, що есть въ староствѣ писарь (Ліхтеръ) и той тымъ займе ся. Однакъ писарь не мавъ часу, тожь Стефанъ Вербовый и вôйтъ Андрухъ ждали на него, а коли потôмъ Ліхтера не було въ урядѣ, то они у фельдфебля лишили для него 1 зр. 20 кр. Той доручивъ Ліхтерови сихъ 1 зр. 20 кр., а ôнъ власноручно написавъ поданье по нѣмецки та й надавъ на почту, и на се маe рецепісъ. Стемпель зъ рускои просьбы перенесено на нѣмецку, написану Ліхтеромъ.

Переслуханѣ на-ново Стефанъ и Андрухъ Вербовый зôзнали: Въ понедѣлокъ и второкъ були кôлька разôвъ у фельдфебля и просили его, щобы занявъ ся тою справою. Однакъ ôнъ не хотѣвъ имъ того зробити, бо не мавъ часу и казавъ имъ прийти пôзнѣйше. Мовивъ: „Якъ прийде писарь, то буде готове“. Фельдфебель не заявивъ имъ намѣреня написати тоту просьбу, тôлько они самѣ о те просили. Не знають однакъ, хто писавъ поданье. Коли зъ Команда 89 го полку вернула ôдповѣдь ôдмовна, фельдфебель звернувъ Стефанови Вербовому прилоги поданя, с. є. книжку войскову и вôзванье до вправъ.

Наконець переслуханый Яковъ Ліхтеръ, ô. писарь при староствѣ, зôзнавъ: Фельдфебель Горневичь сказавъ ему, що докучають ему два селяне о написанье просьбы для Стефана Вербового за-для увôльненя ôдъ вправъ войсковыхъ, и згадавъ ему, щобы тоту просьбу написавъ, а Вербовый заплатить ему за те 1 зр. Ліхтеръ написавъ просьбу по нѣмецки и дня 28/5, якъ свѣдчить рецепісъ, надавъ на почту. Ôдъ Горневича дôставъ 1 зр. и 20 кр. на порто, зложеныхъ у Горневича Вербовымъ для Ліхтера.

Наконець ц. к. староство въ Равѣ констатуе, що въ дневнику подавчôмъ ц. к. староства ôдмовна ôдповѣдь на повысшу просьбу прийшла зъ ц. к. команда 89 полку пôдъ датою 1/6 1890 ч. 373, ч. екст. 7189.

Отсе змѣстъ актôвъ, якѣ нашôй редакціи удѣливъ въ тôй справѣ ц. к. гал. Реґіментъ обороны краєвои н-ръ 11.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Урядова ґазета вѣденьска оголосила патентъ цѣсарскій скликуючій раду державну на день 4 н. ст. грудня.

По довгихъ короводахъ закôнчила прецѣ разъ угодова комісія ческого сойму свои нарады надъ проектомъ закона о роздѣлѣ рады культуры краєвои и выбрала референтомъ для сеи справы въ повнôй палатѣ кн. Лобковича. Лобковичь принявъ на себе той обовязокъ а комісія на внесене Шнейкаля высказала ему подяку за труды его въ комісіи. На другій тыждень прийде ся справа на порядокъ дневный повноі палаты и здаесь, що мимо опозиціи молодо-Чехôвъ, котрѣ зголосили ажь 50 всѣляких внесень и поправокъ, буде успѣшно залагоджена. Такимъ способомъ якъ доси будуть вести ся нарады и надъ дальшими точками угодовыми и правительство не буде напирати на чимъ скорше ихъ ухваленье; ему розходить ся очевидно лишь о про-

сту формальнôсть, а коли та буде довершена, то оно тогды возьме ся до енергічного переведеня въ практику постановъ угодовыхъ. Нѣмцѣ подôбно якъ и молодо-Чехи роблять правительству всѣлякій трудности, тôлько-жь они роблять то на свôй ладъ и напирають на правительство, щобы оно старало ся чимъ скорше перевести угоду; они хотѣли бы такъ само якъ и молодо-Чехи, щобы угода чимъ скорше розбила ся. Длятого то постановивъ теперь клюбъ нѣмецкій обставати при тôмъ, щобы угода була якъ найскорше переведена и щобы всѣ точки вѣденьскои умовы були якъ найточнѣйше задержани. О становищи Нѣмцѣвъ супротивъ выставы краєвои не було ще въ нѣмецкôмъ клюбѣ бесѣды, але здаєсь, що они ухвалять не брати участи въ выставѣ.

Выходича въ Сараєвѣ Bosnische Post огласила очевидно инспіровану статью, въ котрôй высказуе переконанье, що гостина царевича у Вѣдни полишить по собѣ якъ найлѣпшій наслѣдки на консолідацію ôдносинъ въ краяхъ окупованыхъ. Нинѣ вже переконани, що интересъ Россіи въ окупаціи Босны и Герцеґовины не есть ворожій, бо она признае, що Австро-Угорщина сповняе совѣстно и льояльно свои обовязки, вложени на ню мандатомъ. Наконець констатуе згадана ґазета, що австрійскій и россійскій интересы поступають рôвнобѣжно побôчь себе якъ въ Европѣ такъ и на балканьскôмъ пôвостровѣ.

Ґр. Гартенавъ (кн. Александеръ Батенберґскій) зложивъ оногды передъ командантомъ полку короля Бельґôвъ ч. 27 присягу. Обнявши команду другого баталіону, склikавъ онъ всѣхъ офіцирôвъ и мавъ до нихъ промову, въ котрôй згадавши про свою минувшôсть, завѣрявъ ихъ о своѣй дружбѣ вояцкôй та сказавъ, що буде старати ся зробити свôй баталіонъ найлѣпшимъ въ цѣлôмъ корпусѣ. Ґр. Гартенавъ сказавъ такожь, що зъ весною приѣде цѣсарь до Ґрацу на инспекцію. Характеристичнымъ есть, що командантомъ полку, въ котрôмъ служить ґр. Гартенавъ, есть полковникъ Шінтеръ, котрый пôдчасъ сербско-болгарскои вôйны бувъ австрійскимъ аташе войсковымъ въ Бѣлградѣ. Міністерство вôйны выдало таке розпорядженье: Въ наслѣдокъ того, що настали сумнѣвы, подае ся до загальнои вѣдомости, що полковника ґр. Александра Гартенава полку пѣхоты Леопольдъ II, короля Бельґôвъ ч. 27 належить въ службѣ и по-за службою титулувати наведеньемъ его шаржа.

До Journ. des Débats доносять, що ґр. Кальноκій мае въ своихъ рукахъ кореспонденцію, пôсля котрои бувшій грецкій президентъ міністрôвъ мавъ заангажувати Сербію до воennои акціи противъ Туреччины. Ґр. Кальноκій мавъ о тôмъ повѣдомити Туреччину.

——

Зъ Риму доносять до берлиньского Tageblatt-у, що однымъ зъ предметôвъ нарады канцлера Капрівіого зъ Кріспімъ въ Міланѣ мала бути спôльна оборона державъ, належачихъ до тридержавного союза и декотрыхъ поменшихъ державъ европейскихъ противъ переваги охоронного мыта въ Франціи. Капріві мавъ въ тôмъ дѣлѣ предложити готовый вже проєктъ угоды, котрый Кріспі задержавъ, щобы надъ нимъ основно застановити ся. Однакожь вѣсть та есть не конче певна и длятого треба чекати ей потвердженя.

Нѣмецкій канцлеръ Капріві мавъ вчера въ прускôмъ соймѣ бесѣду противъ соціяльнои демократіи, котра выкликала загальну сенсацію. Межи иншими заявивъ онъ, що правительство есть того переконаня, що теперѣшні законы выставуть зовсѣмъ до борбы зъ соціялізмомъ. „Мы рѣшили ся — сказавъ онъ — користати на случай потребы безвзглядно зъ нашои власти, але не хочемо приготовляти собѣ на передъ средства до борбы. Самымъ придушеньемъ соціяльнои демократіи не осягне ся цѣли. Мусимо старати ся о то, щобы середъ масъ збôльшала ся прихильнôсть до державы.“

Опôсля предложивъ Капріві соймови законъ о податкахъ, о школахъ народныхъ и о ординаціи выборчôй. Проєктъ закона о школахъ народныхъ полишае властямъ шкôльнымъ уложенье пляну наукового и взагалѣ цѣлый устрôй школы народнои. Всѣ дѣти мають учити ся релігіи и для кождого вѣроисповѣдання мае бути назначеный окремый катихитъ. Коли въ якôй школѣ, де суть дѣти всѣлякихъ вѣроисповѣдань, знайде ся 15 дѣтей одного и того самого вѣроисповѣдання, то мае бути для нихъ назначеный окремый катихитъ.

——

Выходить майже на то, якъ коли-бъ вся россійска праса дôстала якусь инспірацію, якъ мае ôдзыватись о гостинѣ царевича у Вѣдни, бо майже всѣ виднѣйшій ґазеты одинаковою ей оцѣнюють. „Новое Время“, „Гражданинъ“ и „Моск. Вѣдом.“ годять ся въ тôмъ, що причиною дзвинѣйшого напруженя мѣжь Россією а Австрією була таки сама Австрія не петербурґскій кабінетъ. „Моск. Вѣдом.“ додають ще до сего: Коли Австрія схоче поступати супротивъ Россіи такъ прихильно и щиро якъ то показало ся пôдчасъ гостины царевича у Вѣдни, то и Россія буде тогды певно готова до дружнои вымѣны гадокъ зъ Австрією.

Journ. de St. Petbg., обговорюючи бесѣду льорда Сальсберіого на пирѣ у льордъ-мера въ Лондонѣ, каже, що слова англійского президента кабінету о гостинѣ царевича въ Индіяхъ можуть выкликати въ Россіи симпатичный ôдгомôнъ.

——

Французке товариство France, котре поставило собѣ за задачу пропаґувати тѣсну дружбу и звязь зъ Россією, подало до французского міністерства просьбу, щобы его признати загально пожиточнымъ товариствомъ. Міністеръ дѣлъ заграничныхъ Рібо, казавъ прикликати до себе председателя товариства и просивъ его ôдступити ôдъ такого жадання, бо правительство мусѣло бы взяти на себе одвѣчальнôсть за поступованье товариства, въ котрôмъ есть такожь богато монархічно-реакційныхъ елементôвъ. Тѣ неспокôйнѣ елементы могли бы взяти верхъ, якъ свого часу въ патріотичнôй лізі. Правительство не могло бы ôдтакъ не дати свого признаня и другихъ подôбного рода товариствамъ італіяньскимъ и нѣмецкимъ. Одна зъ ґазетъ, котра особливо пôдпирае згадане товариство, каже, що Рібо повиненъ ôдкликати то, що сказавъ, бо въ противнôмъ случаю треба буде ставити его на рôвнѣ зъ Спіліёромъ и тогды бувъ бы даный доказъ, що Франція упала вже такъ глубоко, що стала ся сателітомъ Нѣмеччины.

——

По причинѣ маючои незадовго наступити гостины россійского наслѣдника престола въ Индіяхъ, помѣстила Times въ декотрыхъ взглядôвъ цѣкаву статью. Россійска політика — каже згадана ґазета — позостане справдѣ та сама, и не треба думати, що вымѣна чемностей змѣнить ей або зверне въ дотеперѣшнои дорогы. Але подорожь царевича, а именно его гостина въ Индіяхъ, есть доказомъ того, що въ Петербурзѣ запанувавъ въ теперѣшну пору мирный настрôй. Царевичъ, котрого привѣзлу до Бомбаю сподѣваються ся на день 23 грудня, може въ Индіяхъ часлити на дружне принятье якъ зô стороны властей такъ и населеня. Онъ буде тутъ мôгъ на власнôй очи яко будучій монархъ переконати ся о ôдносинахъ въ Индіяхъ. Дома чувъ ôнъ певно неразъ фантастичнѣ пляны о здобуваню Индій; теперь же буде ôнъ мôгъ переконати ся, якъ бы то трудно прийшло. Коли ôнъ приѣде на пôвнôчно-захôдну границю а побачить, якъ тамъ доси майже зовсѣмъ дикій племена гôрскій тысячами горнуть ся пôдъ англійску хоруговь, то буде мôгъ собѣ сказати, що россійскій нападъ на Индію бувъ бы за дорогимъ и небезпечнымъ предприемствомъ, якъ щобы онъ до того набравъ охоты.

——

Вчера зôбрала ся на сегорôчну сесію сербска скупштина и поки що заняласъ верифікацією выборôвъ. Выборъ президія ще не ôдбувъ ся, але есть рѣчь майже певна, що президентомъ палаты буде выбраный радикальный бурмістръ бѣлградскій Никола Пашичь а вѣце президентами Катичь и Пpиста Поповичь. Теперѣшна скупштина числить 110 радикалôвъ, 18 лібералôвъ и 2 поступовцѣвъ. Крôмъ того есть ще одинъ радикальный дисидентъ, посолъ зъ Смедерева Найважнѣйшими справами, якими теперѣшна скупштина буде займати ся то: проєктъ закона прасового, законъ о одвѣчальности міністрôвъ, нове угрупованье громадъ и законы о судахъ громадск. и присяжныхъ. Мабуть найтруднѣйша справа буде зъ закономъ прасовымъ, бо вже теперь ôдзываються ся голосы противъ него. Може дуже легко стати ся, що проєктъ сего закона выкличе роздоръ середъ партіи радикальнои, бо одна часть радикалôвъ рѣшучо ему противна а правительство хоче его конче переперти. Чи королева Наталія выступить зъ своимъ меморіяломъ передъ скупштину чи нѣ, се все ще рѣчь непевна, бо она хоче конче, щобы разъ хтось выдавъ компетентный судъ о ей розводѣ та щобы управильнено ей ôдносины до молодого короля.

——

Якъ значно змѣнили ся теперь ôдносины въ Болгаріи, найлѣпшимъ доказомъ того теперѣшній ôдносины синоду болгарского до князя и его правительства. Не давно ще, бо тамтого року, епископы болгарскій були рѣшучо противнѣ князеви и его правительству а ихъ опозація була такъ велика, що правительство болгарске видячи, що на торôжнôмъ синодѣ заносить ся на явну демонстрацію епископôвъ, мусѣло ихъ пôдъ ескортою вывезти зъ столицѣ. Теперь же тѣ самій епископы приходять до князя и покланяють ся ему. Всему тому очевидно причина наданье бератôвъ болгарскимъ епископамъ въ Македоніи. Коли кôлька днѣвъ тому назадъ явились епископы у князя, промовивъ до него предсѣдатель синоду митроп. Григорій:

„Св. синодъ маючи повѣрену собѣ Богомъ місію старати ся о добро св. православнои церкви болгарскои, уважае своимъ обовязкомъ при ôдкрытю своихъ засѣдань въ княжôй столици представити ся Вашôй Высокости и ôддати свою почесть та предложити свои бажаня. Синодъ користае зъ сеи нагоды, щобы высказати свое глубоке переконанье, що В. Выс. зволять такъ само, якъ и правительство подати ему потрѣбну помôчь въ порѣшуваню важныхъ справъ, котрій ôдносять ся до управильненя нашои церкви, справъ, котрій ôдъ многихъ лѣтъ дожидали полагодженя. Одушевленый сею надѣею просить синодъ Всевышного, щобы Ôнъ надѣливъ Вашу Выс. здоровьемъ и довгимъ житьемъ.“

На ту промову ôдповѣвъ князь: „Мы щасливій побачити зôбраный въ нашôй столици св. синодъ, щобы працювати надъ удержаньемъ и розвоемъ законôвъ св. православнои церкви болгарскои. Намъ лежить завсѣгды на серци, щобы пôдпирати добру управу и порядокъ въ справахъ нашои національнои церкви и мы спôльно зъ нашимъ правительствомъ будемо все робити, що ôдъ насъ зависить, щобы ту цѣль осягнути. Поклôнъ и бажаня, якій вы намъ высказали именемъ св. синоду, тронули насъ глубоко, и мы добачуемо въ нихъ поруку для пôдпомоги, яку намъ подадуть святій отцѣ болгарскои церкви въ нашихъ змаганяхъ, якій мы що-дня присвячаемо добру и поступови болгарского народу.“

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфіскаты ч. 238 „Дѣла“** одержали мы осьтаке письмо: Cz. 19485. W imeny Jeho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych wo Lwowi riszył na pidstawi §. §. 489 i 493 zak. kar. i §. 37 zak. pras. szczo soderzanie artykułu umiszczenoho w czyśli 236 czasopysy Diło z dnia 30-ho żowtnia 1890 pid napysom: „U Lwowi dnia 30 n. st. żowtnia 1890 mistyt w sobi znamena prowyny z §. 300 302 zak. kar. i proto usprawedływłena jest zariadżena czerez c. k. Prokuratora derżawnoho konfiskata seji czasopysy. W slidztwije toho riszenia wzboronene jest dalsze rozprostranenije toho artykułu a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. Powody. W perszom ustupi toho artykułu insynouje autor, szczo dochodżenje zariadżene czerez włast buło prowadżeno parcyalne z zamirenyem zatuszowaty prawdu, a tym samym usyłuje na pidstawi perekonawszych faktiw ponyzyty zariadżenje c. k. włast', szczo stanowyt prowynu z. § 300 zak. karn. W dalszom ustupi toho artykułu obwyniaje autor polakiw o nehodowanye i netolerancyju wzhladom rusyniw a tym samym usyłuje pobudyty meszkanciw kraju do nepryjaznych stronnyctw meży soboju szczo stanowyt prowynu § 302 z; k. Lwów dnia 4 Łystopada 1890. *Białoskurski.*

— **Ц. к. староста жидачівскій** розбславъ по громадахъ повѣту наказъ, щобы при укладаню буджету шкôльного вложили 4 зр. на предплату польскои часописи Szkoła. Люде ледви дышають пôдъ тягарами всякихъ выдатковъ, а тутъ на тобѣ! — чи хочешь чи нѣ — предплачуй польску Szkoł-у — будуй Польщу на Руси!...

— **О. Захарія Пôдляшецкій въ Монастирискъ** пише намъ: „Добродѣямъ церкви Монастирскои подаю симъ до приятнои вѣдомости, що церковь уже пôдъ бляхою а копула на 18 м. дерева уже на земли звязана. Кобы погоды зô двѣ недѣлѣ, то и заляснѣе уже незадовго святый хрестъ на сѣй „нещасливôй“ церквѣ. Доношу се тому, що зъ многихъ сторôнъ Руси одержую листовнй запытаня зъ высказами щирого жалю, чи правда то, що церковь въ-друге завалила ся... А оно злобнй люде ширять такій вѣсти, щобы нѣхто не подавъ той вдовинои лепты на церковь, щобы ей не було.. Ой нѣ, церковь таки буде! Не дадуть ёй загинути добрй люде. Симъ взываю и прошу Добродѣївъ о щедрй лепты.“

— **О. Антонія Ковальского** (сына посла о. Тита Ковальского), сотрудника въ Куликовѣ, увязнено позавчера у Львовѣ въ краєвôмъ судѣ карнôмъ. Противъ о. Антонія Ковальского веде судъ карный слѣдство о пôдпаленье. Передъ двома мѣсяцями займивъ ся въ мешканю о. А. Ковальского въ Куликовѣ огонь и згорѣли деякій меблѣ. Дослѣды, въ якій способъ займивъ ся огонь, мали выказати, що оно не могло стати ся случайно, але що хтось пôдложивъ пôдпалъ, тымъ бôльше, що меблѣ були политій нафтою. Пôдозрѣнье — не вѣдомо, на основѣ якихъ даныхъ, — упало на самого о. Антонія Ковальского, а по переведенôмъ доходженю увязнено его на внесенье ц. к. прокураторіи. Справа се дуже загадочна и при розслѣдѣ ей треба буде незвычайнои осторожности. [Вже то ôдносины въ Куликовѣ якісь особливй. Бл. п. о. Децикевичь горѣвъ кôлька разôвъ, а три разы зъ пôдложеного злобною рукою огню згорѣвъ бувъ до тла... Вѣдомо и про вѣчнй процесы небôщика о. Децикевича, а по недавнôй смерти его показалась потреба ôдкопувати его тѣло и секціонувати, щобы пересвѣдчитись, чи не умеръ ôнъ заживши отруѣ, бо смерть наступила при загадочныхъ обявахъ. Результатъ секціи ще не звѣстный.]

— **Метода д-ра Коха.** Нинѣ появить ся першій автентичный комунікатъ о методѣ Коха що-до лѣченя туберкулôвъ. Часопись Mediz. Wochenschrift помѣстить въ надзвычайнôмъ выданю сей комунікатъ, котрого авторомъ есть самъ д-ръ Кохъ. Въ комунікатѣ заявляесь, що методою Коха можна вылѣчити туберкулы въ костяхъ и суставахъ а такожь початки грудныхъ сухотъ. Дня 26 н. ст. буде мати д-ръ Кохъ выкладъ о своѣй методѣ передъ заграничными лѣкарями. — Зъ Вѣдня доносять, що правительство загадало выслати коштомъ державы знатныхъ спеціялістôвъ до недугъ грудныхъ до Берлина для студіованя методы Коха лѣченя туберкулôвъ.

— **Змѣны въ судôвництвѣ.** Судьѣ повѣтовій перенесенй: Титъ Заячкôвскій зъ Товмача до Будзанова и Евгеній Грабовскій зъ Будзанова да Товмача.

— **Експедиторы почтовй** можуть бути приниманй до товариста взаимнои помочи офіціялістôвъ приватныхъ на дѣйстныхъ членôвъ. Близшій информаціи можна одержати въ адміністрациі того товариства при пляцу Хорущины у Львовѣ. Додаємо лишь, що найнизша вкладка одного удѣлу выносить рôчно 5 зр. а найвыша ôдъ 12 удѣлôвъ выносить 60 зр., и що користь на случай нездôбности до працѣ або на случай смерти для вдовы зъ сиротами выносить около 50% ôдповѣдно до готовки зложеной на удѣлы. Маетокъ того товариства доходить пôвъ міліона, на пôдпомоги роздано понадъ 300.000 зр.

— **Передягненый за женщину.** Въ Освѣцимѣ приарештувала онодгы екпозитура дирекціи поліціи прибувшу зъ Прусъ молоду женщину, Нѣмкиню, котра подаючи себе за Ольгу Геррманнъ, числячу 18 лѣтъ, родомъ зъ Ґутентаґъ въ Прусахъ, заявила, що есть артисткою-маляркою и що ѣде до Кракова, щобы давати лекціи рисункôвъ и малярства. При близшихъ доходженяхъ показало ся, що пôдъ одягомъ женщины крывъ ся молодый мужчина. Найдено при нѣмъ набитый револьверъ и острй набоѣ. Фальшиву женщину ôддано до суду. — За тыхъ кôлька послѣдныхъ мѣсяцѣвъ придержано въ Освѣцимѣ вже третого мужчину передягненого въ женщину.

— **Нещасна пригода** лучила ся сего понедѣлка въ Быстрици надъ Вагою въ тренчиньскôмъ комітатѣ. Згаданого дня до 70 осôбъ, удаючи ся на торгъ до Быстрици, хотѣло переправити ся поромомъ черезъ рѣку Вагу разомъ зъ двома возами и 4 кôньми. Надто переповненый поромъ зачавъ потопати и рвуча рѣка понесла его зъ водою. Небавомъ розбивъ ся поромъ и люде повпадали до воды. Доси найдено 30 трупôвъ. Човни, котрй булу на рѣцѣ, змогли выратувати лишь 24 осôбъ. Мѣжь погибшими есть властитель порому и два дѣдичѣ. Перевôзникъ, побоюючись кары за свôй недоглядъ, десь щезъ.

— **Снѣги въ Россіи.** Зъ Одесы доносять, що на цѣлôй Поднѣпровщинѣ, де зима рѣдко коли буває люта, ôдъ кôлькохъ днѣвъ суть великй метелицѣ снѣговй. Рухъ на зелѣзницяхъ устае, бо снѣгъ лежить на кôлька стôпъ грубо. Въ Кишиневѣ поломивъ снѣгъ много деревъ овочевыхъ. Въ многихъ мѣсцяхъ прорвались дроты телеґрафічній пôдъ снѣгомъ.

— **Тѣло незнакомого мужчины,** котрый числивъ до 24 лѣтъ, найдено дня 23 жовтня с. р. въ лѣсѣ въ Рудникахъ пôдъ Мостисками. Чоловѣкъ сей, якъ выказало слѣдство, повѣсивъ ся бувъ два днѣ передъ тымъ. Бувъ ôнъ низкій, мавъ темне волосье, высоке чоло и сивй очѣ; бувъ одягненый въ зеленковате пальто о жовтôй пôдшивцѣ въ червонй и бурй краты.

— **Въ Читальни науковôй у Львовѣ** (Рынокъ 43) выголосить въ суботу, 15 н. ст. падолиста о 7-ôй год. вечеромъ п. Вол. Охримовичь ôдчитъ „О ôдносинахъ суспôльныхъ на Руси“.

— **„Променадъ-концертъ“ зъ гербатою** устроюе тов. св. Саломеѣ въ недѣлю, дня 16 н. ст. падолиста с. р- о год. 5-ôй по полудни въ сали Дому Народного.

— **Справозданье о однорôчныхъ охотникахъ,** котрй не здали сего року испыту офіцирского, мае міністеръ гонведôвъ представити угорскому парляментови. Зачувати, що процентъ такихъ однорôчныхъ охотникôвъ выносить въ Австріи 15 а въ Угорщинѣ 16.

— **На памятникъ кн. Бісмарка** зôбрано доси въ Нѣмеччинѣ 838.525 марокъ.

— **Дефіцитъ сегорôчнои выставы рôльничои у Вѣдни** выносить 108.000 зр., котрй покрыють ся мабуть зъ державныхъ фондôвъ.

— **Дрôбній вѣсти.** Громада Молодинôвъ, пов. надвôрняньского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Онодгы пôдъ Кошичами на Угорщинѣ въ ночи выхопило ся пять возôвъ товаровыхъ зъ шинъ. Всѣ возы цѣлкомъ поторощенй а одинъ кондукторъ легко раненый.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Краєва дирекція скарбу именувала урядника помôчного для справъ доменовыхъ при ц. к. урядѣ продажи соли въ Делятинѣ, Артура Звонаря, асистентомъ уряду продажи соли у Величцѣ.

Наука, штука и література.

— **Приписы ôдносячій ся до испытôвъ кваліфікаційныхъ** до школъ народныхъ, звычайныхъ и выдѣловыхъ уложивъ Болеславъ Барановскій. Передрукъ зъ „Учителя“. Накладомъ Руского товариства педаґôгічного. Сторонъ 41 великои вôсемки. Цѣна 20 кр. Брошура си мѣститъ въ собѣ, побочь „Приписôвъ“ уложеныхъ Болеславомъ Барановскимъ, такожь „Спись книжокъ помôчныхъ для приготованя ся до испыту кваліфікаційного“ уложеный Мечиславомъ Барановскимъ въ порозумѣню зъ екзамінаторами львôвскои комісіи екзамінаційнои.

— **Проф. Ферд. Зырудловскій** выдавъ въ Цириху нову свою працю п. заг.: Theologische und politische Erwägungen.

Телеграмы „Дѣла“.

Атины 13 падолиста. Вчера приѣхавъ тутъ царевичь. Повитанье его було величаве, мѣсто було илюміноване.

Парижь 13 падолиста. Ґр. Кальноκій выѣхавъ вчера до Вѣдня. Поєдинокъ Ляґера зъ Дерульедомъ закôнчивъ ся безъ проливу крови.

Вѣдень 14 падолиста. Въ комісіи для великого Вѣдня закôнчила ся дебата надъ статутомъ.

Прага 14 падолиста. Нѣмецкій мужѣ довѣрія мають ще сего тыждня ухвалити не брати участи въ выставѣ краєвôй.

Брукселя 14 падолиста. Зачувати, що правительство лагодить проєктъ значного розширеня права выборчого громадского и провінціонального.

Ню-Йоркъ 14 падолиста. Президентови републики Гондурасъ, Боґранови удало ся перебити черезъ рады збунтованого войска и утечи. Президентъ Ґватемалѣ выславъ ему 1000 людей на помôчь.

Д-ръ Кость Левицкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корняктôвъ ч. I., II. поверхъ (Народный Дôмъ.)

Приймае заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступае безплатно.

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ

продають ся оправнй по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропигійскôй; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаесь до 2 зр. 50 кр.

Всякій зголошеня приймае выдавець

о. Евгеній Гузарь въ Заваловѣ.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА

РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Недѣлю дня 16 н. ст. падолиста 1890
по разъ першій:

НЕ СУДИЛОСЬ!

Драма въ 4 актахъ М. Старицкого.

ОСОБЫ:

Иванъ Андрѣєвичь Ляшенко, дѣдичь	Т. Гембицкій
Анна Петровна, єго жѣнка	А. Осиповичева
Зизя, дочка Ляшенкôвъ	А. Дулистôвна
Михайло, ихъ сынъ	А. Клишевскій
Николай Степановичь Бѣлохвостовъ	В. Плошевскій
Павло Чубань єго товаришь, лѣкарь	С. Ольшаньскій
Жозефіна, швайцарка, учителька	М. Романовска
Катра Дзвонарôвна	И. Биберовичева
Горшина Дзвонариха, єи мати	К. Гембицка
Дмитро Ковбанъ, парубокъ	С. Яновичь
Пашка	Д, Кирницка
Степанида	М. Ольшаньска
Шльома, арендарь	П. Парадюкъ
Харламій, старый льокай	М. Кирницкій
Аннушка, покоѣвка	В. Радкевичь

Селяне, дѣвчата. — Дѣє ся на Украинѣ.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ **1** зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ **80** кр., Паркетъ **50** кр., Партеръ **25** кр. — Цѣна абонаменту за крѣсло перворядне на 12 представлень **10** зр., за крѣсло другорядне **8** зр.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Надôслане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Заморовича число 3., I. поверхъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20** аркушѣвъ друку на **лучшôмъ** папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 38—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

До выграня франкôвъ 100.000

Вже 3 падолиста с. р. льосованье найблизше

италійскихъ льосôвъ

Червоного Хреста

заґарантованыхъ италійскимъ правительствомъ

4 тягненя рôчно до кôнця льосованя.

Продає по курсѣ деннôмъ и на сплаты мѣсячні

5 льосôвъ въ 23 ратахъ по зр. 4·—.
3 льосôвъ въ 29 ратахъ по зр. 2·—.

поручає

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·50.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЙ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣздъ досѣшні або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8·50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стан.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5·41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7·20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10·35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11·05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочкого, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненій лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год. 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Всѣлякій Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнй
Всѣлякій обліґаціи довгу державного
Зелѣзничй обліґаціи першeньства
Львосы державий и приватнй
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 171—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опаковани мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску универсальну масть домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, грануляцію и заговѣне пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемиряюче и розкладає бôль. 3700 3—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опаковани мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Вже выйшовъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты
на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцелярії „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, насты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и П Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до прання бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрікôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ виный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождої суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шкуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрікôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля Єгера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3.75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Суконѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ рускаго товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякій приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ 3604 41—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ВОЛ. ҐОНЕТЪ
въ Корчинѣ коло Коросна

поручає свои

ПОЛОТНА ЛНЯНЙ

ручнй (ôдъ 10—20 зр.) перевышаючй що-до тревалости и якости фабричнй — и всякій выробы ткацкій якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтонщихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т. п. по цѣнахъ приступныхъ; коштôвъ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. ôдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовленй штуки замѣнити на нишй або такожь 3706 принятй назадъ. 3—

На желанье прôбки франко.

рочки, манжеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п. 2537

поручає найдешевше

МАҐАЗИНЪ

БРАТôВЪ ЛЯНҐНЕРôВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштує **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА“

улиця Баторія число 24

можна дôстати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г Раймунда Цѣна зниж 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ англійского Едвардса Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французского Окт. Фейлета. Ц зн. 60 кр
Новорôчній Дзвоны зъ англійского Кар. Діккенса Ц. зн. 30 кр.
Грошь а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске плємя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Зъвеликого Свѣта зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр
Фромонтъ молодшій и Рісларъ старшій зъ французского Ц. зн. 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Мавра Іокая. Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ англійского Кар. Діккенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебрянній зъ россійского гр. А. К Толстого. Ц. зн. 1 зр.
Зъ чужихъ зъльниковъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр.
Набобъ зъ французского Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилернъ Ц зн. 1·20 кр.
Великій Дôмъ зъ французского Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского. Ц. 4 зр
Родина Бухгольцьвъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвій душъ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1·80 кр

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Найбôльшій складъ товарôвъ!

Ґалянтерійнй товары всякого рода, бѣлье, выробы вовняні и футряні реквізиты до куреня, подорожи, школы та **забавы.** Новости на **по**дарунки **Рôздвяні** у великôмъ выборѣ.

І. КЕНҐСБЕРҐЕРЪ
у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся якъ найскорше и найлѣпше. 3740

Найновѣйшій обємистый цѣнникъ илюстрованый высилає ся на жаданье даромъ и оплатно.

ДОСИ НЕДОРôВНАНЫЙ

В. МАҐЕРА правдивый очищеный

ТРАНЪ зъ ПЕЧѢНКИ

черезъ **Вільгельма Маґера** зъ Вѣдня.

Найпершими знатоками медичными розслѣдженый и **за-для свого легкого трав**леня дуже порученый для дѣтей и ординованый у всѣхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче осягнути **змôцненье цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, приростъ ваги тѣла, поправленье сокôвъ а передовсѣмъ очищенье крови.**

Фляшку за 1 зр. можна одержати въ складѣ фабричнôмъ: **Wien III. Bez. Heumarkt Nr. 3** а такожь 3688 4—18

по всѣхъ аптикахъ австр.-угор. монархіи.

У ЛЬВОВѢ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жиґмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и К. Балабана.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскон Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 249. Львовъ, Субота 3 (15 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огоношень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Карола Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсератн платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком
въ Австрії: за Границею:
а цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр.
на півъ року . . . . 9 зр. на півъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на півъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи поспечатни вільні відъ порта
Поодинокє число контуе 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. відъ одного стрічки печатног, въ рубр. „Надісляне“ по 20 кр. а. в.
Подяки числиться по 10 кр. відъ стишка.

Внесенье посла К. Телішевского

вдчитане на вчерашнімъ засіданю сойму о змѣну ординації выборчої до сойму.

Въ цѣли введеня безпосередныхъ выборівъ вносять підписаній:

1. Выс. соймъ зволить ухвалити залученый підъ ч. проектъ закона о змѣнѣ выборчон ординації соймовон.

2. Соймъ поручає выдѣлови краєвому, щобы до позысканя найвысшон санкції того закона предприняв потрѣбни кроки.

ЗАКОНЪ

зъ дня...

обовязуючій въ Королѣствѣ Галичины и Володимиріи зъ Вел. Княж. Краківскимъ, котрымъ змѣняє ся постановы §§. 5, 6, 7, 12, 13, 21, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 и 34 al. 3. ординації выборчон соймовон зъ 20 вересня 1866. ч. 26. В. з. кр.

За згодою и за ухвалою сойму Мого Королѣства Галичины и Володимиріи зъ Вел. Княж. Краківскимъ постановляю, що слѣдуе:

§. 1.

Всѣ до выбору посла до сойму краєвого зъ громадъ сѣльскихъ въ одномъ окрузѣ выборчомъ управненій становлять одно выборче тѣло и мають бути въ одну лісту выборчу втягненій.

Если після ординації выборчон для одного округа выборчого истнуе більше мѣсць выборчихъ, належить для кождого мѣсця выборчого заложити окрему лісту выборчу, до котрои вписати належить всѣхъ тыхъ до выбору управненыхъ, котрій въ томъ мѣсци выбору доконати мають.

§. 2.

При всѣхъ выборахъ розпочинає ся выборъ тымъ, що найперше віддають голосы свои члены комісіи выборчон.

Опісля поклякує предсѣдатель комісіи выборчон выборцѣвъ до відданя голосівъ.

Управненій до выбору, котрій передъ уплывомъ часу до закінченя выбору опредѣленого въ сали выборчій станутъ, мусять бути до голосованя допущенй.

§. 3.

Выборцями въ куріи меншихъ посѣлостей (сельскихъ громадъ) суть:

а) всѣ ті, котрій въ громадахъ о трехъ колахъ выборчихъ належать до першого и другого кола выборчого;

б) котрій належать до третього кола выборчого а відъ одного року що-найменше пять золотыхъ податку безпосередного оплачують;

в) котрій въ громадахъ не посѣдаючихъ трехъ выборчихъ кіл (§. 13 зак. о орд. выб. гром.) становлять двѣ третины всѣхъ податку. ючихъ після высоты оплачуваного податку упорядкованыхъ, а по нихъ ті котрій найменше відъ року пять зр. річного податку безпосередного оплачують;

г) до тыхъ послѣдныхъ зачислити належить такожь и тыхъ, котрій після ординації выборчон громадскон безъ взгляду на оплачуваный нима податокъ въ выборахъ громадскихъ суть управненій.

§. 4.

Въ окрузѣ выборчомъ курія меншон посѣлости есть мѣсцемъ выборчимъ мѣсце пробуваня суду повѣтового.

Головнымъ мѣсцемъ выборчимъ есть мѣсце выборче того повѣту судового, котре въ §. 5 орд. выб. сойму при опредѣленю кождого округа есть поданс.

§. 5

Постановы ординації выборчон соймовон о укладаню, провѣрюваню и оповѣщуваню лістъ выборчихъ, дальше постановы о приготовляваню и переводженю выборівъ зъ курій мѣскон мають на будуче примѣняти ся аналогічно такожь и до выборівъ зъ групы меншон посѣлости зъ слѣдуючими выимками.

§. 6.

Лісту выборчу для одного мѣсця выборчого творить ся въ той способъ, що альфабетичнымъ порядкомъ укладае ся лісты выборчій поодинокихъ громадъ.

§. 7.

Комісія выборча для кождого мѣсця выборчого складае ся зъ трехъ членівъ комісаремъ правительственнымъ зъ посередъ выборцѣвъ покликаныхъ и зъ 4 членівъ зъ посередъ выборцѣвъ присутныхъ выборцями въ члены тои комісіи покликаныхъ.

Комісія выборча головного мѣсця выборчого становить сучасно головну комісію выборчу покликану до розслѣду, розчисленя и оповѣщеня остаточного результату выбору зо всѣхъ поодинокихъ лістъ выборчихъ.

§. 8.

Законъ сей входить въ житье при розписаню найблизшихъ выборівъ соймовыхъ.

§. 9.

Постановы §§. 5, 6, 7, 12, 13, 21, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 и 34 al. 3 ординації выборчон соймовон зъ 20 вересня 1866 ч. 26 В. з. кр. ухиляє ся.]

§. 10

Выконанье сего закона поручаю Мому міністрови для справъ внутрѣшныхъ.

Коха метода лѣченя туберкульозы.

Літомъ блискавки рознеслась по цѣлімъ свѣтѣ вѣсть о новомъ винаходѣ, котрый певно въ нашомъ столѣтю зелѣза и електрики затемнить всѣ хочь-бы и найсмѣлѣйшій винаходы, якій доси пороблено на поли механіки, електрики, хеміи и пары. Нѣмецкому ученому удалось въ тихій мирній праци винайти способъ, котрый мае забезпечити житье людске відъ ворога, що невидимо точивъ доси людскій орґанізмъ, а противъ котрого не було доси нѣякого ратунку, коли ось відъ відставъ ся разъ до людского тѣла. Хто не знае тыхъ нещасливыхъ, хто въ своѣмъ житю не видѣвъ тыхъ, що вногдѣ въ найкрасшомъ вѣку, въ самомъ розцвѣтѣ житя, зачинають наразъ марнѣти и нидѣти, що сохнуть и выглядають якъ ходячій костяки, а коли тайный ворогъ такъ ихъ вже знищивъ, що ажь съ ногъ ихъ зваливъ и они вже близькій смерти, не перестають все ще укладати собѣ найкрасшій рожевій пляны на будучность, хочь передъ ними стоить вже отверта могила? Родина, знакомій и приятелѣ тыхъ нещасливыхъ шептали собѣ доси съ-тиха: для него або для нея нема выходу, бо мае туберкулы, сухоты. Нинѣ знайшовъ ся вже лѣкъ и для сихъ нещасливыхъ; а якъ великимъ добродѣйствомъ станесь ось для всеи людскости, можна вже съ того змѣркувати, коли зважить ся, що въ самій Австрії н. пр. умирае що року звышь 90.000 людей на самій туберкулы а може друге тілько на сухоты, коли той невидимый ворогъ, що есть найнебезпечнѣйшій, коли достане ся до легкихъ, стане точити и другі части тѣла! Проф. Кохъ въ Берлинѣ не лишь выкрывъ, що симъ найнебезпечнѣйшимъ ворогомъ людского роду есть невидимый для людского ока баціль, але ему и удало ся ще выкрыти лѣкъ на него, котрый поки-що есть ще тайною ученого, але котрый вже теперь приготовлюсь въ Берлинѣ въ більшій скількости и незадовго буде розсылати ся по цѣлімъ свѣтѣ. Але не досыть ще самого лѣку; треба ще и знати, якъ его ужывати, щобы ось принѣсъ успѣхи и якъ его дѣланье обявлялось на людскомъ орґанізмѣ. Въ тій цѣли появилась въ четверъ въ Deutsche medicinische Wochenschrift статья д-ра Коха, котра намъ дае потрѣбне поясненье.

Зъ-відки Кохъ бере той лѣкъ и якъ его прилагоджуе, того ось ще не хоче сказати, бо каже, що ще не покінчивъ своеи роботы и дасть доперва пізнѣйше о томъ потрѣбне поясненье; але лѣкарѣ, котрі вже теперь хотять зъ тымъ лѣкомъ робити досвѣды, можуть его достати у д-ра Ліпперца, котрый приготовлюе его підъ доглядомъ д-ра Коха и д-ра Пфуля. Лѣкъ той есть ясно жовтый, досыть густый и Кохъ достае его, здаесь, черезъ щепленье туберкульозы на звѣрятахъ. Чоловѣкови дае ся его черезъ запусканье підъ шкіру. Якій симптомы выкликуе его запущенье въ людскомъ орґанізмѣ, досвѣдчивъ Кохъ самъ на собѣ и такъ ихъ описуе: Запустивши собѣ 0·25 куб. центим. лѣку въ горѣшне рамя, почуе ся въ три до чотирі годины рванье въ членахъ тѣла, хоче ся кашлати, тяжко віддыхати; по пятій годинѣ бере сильна дрожь, котра тревае майже цѣлу годину, робить ся не добре, збираесь на блювоту а температура тѣла підносить ся до 39·60°. По 12 годинахъ уступае всякій біль, температура спадае и доходить на другій день до нормальной высоты; черезъ кілька днівъ ноги и руки бувають ще тяжкій а мѣсце, де запускано лѣкъ, ще болить и есть трохи червоне. Найменша доза 0·01 куб. центим. реаґуе ще на здорового чоловѣка, ось чуе рванье въ членахъ, утомленье и температура доходить до 38 або трошки більше.

Найважнѣйша рѣчь, що сей лѣкъ реаґуе спеціяльно въ недугахъ туберкулічныхъ. Здоровый чоловѣкъ, взявши дозу 0·01 к. цм. сего лѣку, не дае нѣякихъ ознакъ якойсь змѣны або лишь дуже малій; то само дѣесь и въ недужимъ, коли у него нема туберкульозы. Коли-жь запустити ту саму дозу недужому на туберкульозу (дѣтямъ відъ 3 до 5 лѣтъ лишь 0·001 а дуже слабосильнымъ навѣть лишь 0·0005 к. цм.), то заразъ выступае сильна загальна и мѣсцева реакція. Загальна реакція проявляесь такъ: горячка, котра починаесь відъ дрожи; температура тѣла підносить ся до 39 часто до 40 а навѣть до 41 ступенівъ; рванье въ членахъ, въ горлѣ дре и пре до кашлю, велике утомленье, часто млоснье и блювота. Часами показуесь легка зачервонѣлость тѣла и высыпка подобна до кору на грудехъ и шиї. Ті проявы выступають въ 4 до 5 год. по инъекціи и тревають 12 до 15 годинъ. Коли то все промине, недужимъ стае лекше а часто они чують ся здоровѣйшими.

Кохъ припускае отже, що его лѣкъ може бути дуже добрымъ средствомъ реакційнымъ и що за его помочею можна буде заразъ пізнати, чи хто мае туберкулы чи нѣ, хочь-бы н. пр. въ сплювинахъ недужого не можна було відкрыти баціля и еластичній волокна, по котрыхъ доси пізнавало ся туберкульозу. Навѣть укрыту туберкульозу въ костяхъ, туберкульозу шкіры, железъ и т. д. можна буде при помочи его лѣку спізнати.

Далеко важнѣйшимъ есть значѣнье сего лѣку на само лѣченье туберкульозы. Коли запустити сего лѣку чоловѣкови, що мае вовка (lupus, рідъ нашкірного лѣшая, котрый выкидае темно червонй або фіолетовй наростки величины фасольки), то показуесь, що наростки ті стають менші, не суть вже такъ червонй и поволи зовсѣмъ щезають. Дѣесь то такъ, що хороблива тканка завмирае и по якімсь часѣ зовсѣмъ відпадае. Зъ відки то походить, ще не знати; то есть лишь рѣчь певна, що лѣкъ не такъ дѣлае на самого баціля якъ лишь на тканку, въ котрій той баціль мѣстить ся. Лѣкъ той не робить нѣ найменшого вилыву на здоровый орґанізмъ або на завмерлій и зашкаралупѣлій масы туберкулічній, зъ сего выходить и та важна рѣчь, що лѣкъ той можна подавати въ чимъ разъ сильнѣйшихъ дозахъ. За кождою инъекцією гине часть хорообливои тканки и за кождый разъ проявляесь така сама реакція, доки ажь недужій зовсѣмъ невыздоровѣе.

У недужихъ на туберкулы легкихъ проявляесь дѣланье лѣку Коха такъ: По першій инъекціи збільшаесь звычайно кашель а съ нимъ и сплювины, відтакъ стають ся они чимъ разъ менші, ажь наконець зовсѣмъ щезають. Сплювины не выглядають рошисто и стають більше сливоватй а число баціллѣвъ въ нихъ зменшае ся. Рівночасно перестають недужій потити ся, зачинають выглядати чимъ разъ лѣпше а тѣло прибирае на вазѣ. Недужій на першій початки туберкулъ легкихъ выздоровѣли зовсѣмъ до 4 або 6 недѣль. Навѣть такій недужій, у котрыхъ въ легкихъ потворились каверны (широкій отворы або ямки въ легкихъ) подужали значно; лишь такій недужій, у котрыхъ каверны були вже дуже великій, не подужали.

Кохъ виносить зъ того, що его лѣкомъ можна буде безпечно и на певно лѣчити туберкулы легкихъ, тілько-жь досвѣды въ томъ напрямѣ доси ще не покінчений; ось припускае навѣть, що анальогічно зъ другими заразливыми недугами, ті, що вже разъ вылѣчать ся зъ туберкульозы, будуть відъ нея на завсѣгды безпечній. Кохъ радить наконець не уживати его средства шематично у всѣхъ случаяхъ туберкульозы безъ рівницѣ, а звертати увагу найбільше на самій початки недуги, бо лишь тутъ може его лѣкъ виовнѣ и основно бути помічнымъ, хочь може бути, що ось и тымъ, у котрыхъ потворились вже въ легкихъ каверны, буде приносити пільгу. Такожь звертае Кохъ увагу и на то, що недужихъ на туберкулы треба дуже доглядати и длятого лѣпше заложити для нихъ окремій заведеня, якъ лѣчити ихъ дома. Передовсѣмъ же повиненъ лѣкарь добре переконати ся и сконстатувати баціля туберкулічного, а коли то бы ему не удавало ся, то най ще робить діягнозу за помочею его лѣку.

Бесѣда посла д-ра Т. Окуневского

выголошена съ соймъ дня 11 н. ст. листопада с. р. при дискусіи надъ рільничою школою въ Городенцѣ.

Высока палато!

Надѣюсь, що простить менѣ выс. палата, если на короткій часъ займу ей увагу при розправѣ надъ предложеньемъ комісіи краєвого господарства и выскажу кілька мыслей о становищи, яке мы занимаємо до справоздання тои-жь комісіи о низшихъ рільничихъ школахъ взагалѣ и такои-жь школы въ Городенцѣ зъокрема.

Передо мною лежить статутъ низшои рільничои школы въ Городенцѣ, выданый міністерствомъ и потвержденый галицкимъ выдѣломъ краєвымъ, а постановляючій въ §. 1. що слѣдуе: Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence, założona staraniem Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem, wspartego ofiarnością JW. barona Jakóba Romaszkana z Horodenki, ma na celu kształcenie przedewszystkiem synów włościańskich na zdolnych gospodarzy praktycznych. А такъ отже образованье селяньскихъ дѣтей на способныхъ и практичныхъ сѣльскихъ господарівъ повинно бути головною цѣлею сеи рільничои школы. Що-жь дѣе ся мѣжь тымъ въ городеньскій школѣ? На се пытанье відповѣдае справоздане выдѣлу краєвого, що рільнича школа въ Городенцѣ пійшла за примѣромъ школы дубляньскои, т. е. не выховуе селяньскихъ дѣтей на сѣльскихъ господарівъ, лишь різныхъ офіціялістівъ и урядничківъ, словомъ різній відпадки нашои середнои интеліґенціи, котрі уже нѣгде въ школахъ не можуть примѣститись, на паньскихъ економівъ и писарівъ. Коротко сказавши, школа спроневірилась своѣй головній задачи.

Надармо шукавъ бы я за точною законною опоры для такои метаморфозы. За те найшовъ я въ справозданю директора тои рільничои школы въ Городенцѣ, доданомъ до справоздання выдѣлу краєвого, дуже цікавій данй, котрі якъ не можна лучше характеризують тую правду, высказану не давно въ одній львівскій газетѣ, що не городеньска школа пришла въ посѣданье господарства, а баронъ Ромашканъ, ten szczególnie życzliwy i ofiarny właściciel Horodenki, пришовъ въ посѣданье школы. Послухаймо бо, що говорить директоръ тои школы въ своѣмъ справозданю зъ 27 серпня 1890 р.: Na podstawie doświadczenia twierdzi dyrekcya, że w Galicyi niema korzystniejszego miejsca od Horodenki na niższą szkołę rolniczą, a kształcącą na służbę folwarczną i oficyalistów niższej kategoryi... Wobec tego stara się szkoła w pierwszym rzędzie o wyuczenie wykonania wszelkich prac gospodarskich, ku czemu ma niezwykle wiele sposobności w folwarku horodeńskim... W porze letniej zajmują się uczniowie tylko praktyką (розумѣесь на фольварку п. Ромашкана), w porze wiosennej i jesiennej zajmuje „praktyka“ na każdym kursie cztery dni tygodniowo, w porze zimowej zajmuje dni dwa... Do obsługi inwentarza (розумѣесь знов бар. Ромашкана) są użyci uczniowie przez cały rok. Obsługą inwentarza jest zawsze zajętych 10 uczniów a jedenasty z roku trzeciego pełniący obowiązek pisarza gminnego. Uczniów tych dozorują. Obsługa inwentarza rano, w południe i wieczór obowiązuje bez względu, czy w dniu tygodnia jest praktyka lub lekcye teoryi gospodarskiej. Счислѣть же, паново, разомъ усѣ ті робочій днѣ трицятьохъ здоровыхъ хлопаківъ въ цѣлімъ роцѣ, а пересвѣдчите ся, хто ту властиво мае интересъ: городеньска школа, котру прилучено до фольварку бар. Ромашкана, чи бар. Ромашканъ, котрому властиво віддано школу? Менѣ здаесь, що теперь чей и вамъ, панове, ясно стане, длячого то декотрі пп. дѣдичѣ z wielkiej swojej ofiarności obywatelskiej такъ усердно добивають ся о заложенье низшихъ, nota bene краєвыхъ рільничихъ школъ коло своихъ фольварківъ. Менѣ такожь ясно теперь, длячого выдѣлъ краєвый въ своѣмъ справозданю помѣстивъ такій уступъ о рільничій школѣ въ Городенцѣ: Pomimo tego, dla wszystkich trzech szkół jednakowym stanem normalnym wytkniętego celu, szkoła rolnicza niższa w Horodence, walcząca lat kilka ze stosunkami miejscowymi, poszła za wzorem szkoły dublańskiej. Бо и справдѣ ta walka ze stosunkami miejscowymi мусѣла бути не абы-яка. Зъ одного стороны міністерскій статутъ и рѣшенье выдѣлу краєвого домагались заложеня селяньскои школы для сѣльскихъ дѣтей; зъ другои стороны стоявъ могучій панъ бар. Ромашканъ, котрому треба було безплатныхъ форналівъ и економівъ. Оба змаганя погодити було неможливо. Побѣдивъ отже той, котрый на мѣсци сильнѣйшій, а тымъ бувъ въ Городенцѣ бар. Ромашканъ. То прецѣ панъ, котрый може старостівъ зъ мѣсця на мѣсце перекидувати, що-жь доперва принципъ школы зломити, котра лише для селянина мала служити. Та-жь то у насъ така дрібница!

Але нѣчо мене такъ не дивуе, якъ то, що выдѣлъ краєвый, сконстатувавши черезъ своего члена то спроневѣренье городеньскои школы свому головному принципови, замѣсть старатись усунути зло, говорить въ своѣмъ справозданю: Wydział krajowy, przekonawszy się o tem, postanowił w zasadzie wspierać rozwój szkoły horodeńskiej w kierunku, w którym ta zmuszona stosunkami miejscowymi poszła, i wezwał dyrekcyę, aby niezależnie od uwag swych w porozumieniu z kuratoryą szkoły wypracowała i Wydziałowi krajowemu jak najrychlej przedłożyła projekt tych zmian w normalnym planie nauk teoretycznych i praktycznych, jakie do osiągnięcia celu obranym kierunkiem szkoły wskazanego, za potrzebne uważa. Питаюсь: якимъ правомъ учинивъ се выдѣлъ краєвый, а коли комісія краєвого господарства то замѣтила, длячого не напятнувала въ належный способъ того безправного поступку выдѣлу краєвого?

Якъ я вже згадавъ, дирекція по мысли §. 1. орґанізаційного статута, повинна була, если вже не выключно, то передовсѣмъ селяньскихъ сыновъ приймати до заведеня. Мѣжь тымъ самъ директоръ тои школы признае, що на 15 учениківъ, принятыхъ въ сѣмъ роцѣ до тои школы, принятый бувъ лишь одинъ сынъ селяньскій, 13 сыновъ офіціялістівъ дворскихъ, а одинъ ремѣсника. Якъ же инакше звучить справозданье ягольницкои школы! Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy kształci synów włościańskich na zdolnych gospodarzy praktycznych, którzy by w przyszłości zasiadłszy na ojcowiznie, mogli

przyczynić się do podniesienia stanu kmiecego pod względem ekonomicznym i moralnym przez racyonalne prowadzenie gospodarstwa i sumienne wypełnianie obowiązków obywatelskich.

На 25 ученикôвъ тои школы мѣстить ся тамъ 19 селяньскихъ сыновъ; правда, що дѣтей тыхъ постягали навѣть зъ ряшѣвского, ярославского, ропчицкого и вѣлицкого повѣтôвъ, але все таки то бодай дѣти селяньскй. Рôкъ въ рôкъ выдае край на городеньску школу высше 10.000 зр. На 1891 рôкъ преліміновано 11.106 зр. а за тй грошѣ выходить изъ школы 8, найбôльше 9 дворскихъ офіціялістôвъ. Такъ то у насъ господарують публичнымъ грошемъ!

Выкладовымъ языкомъ въ городеньскôй школѣ есть языкъ польскій, и то мае бути рôльнича школа для рускихъ селянъ на рускôй земли! Цѣкаве при тôмъ, що я найшовъ въ справозданю дирекціи городеньскои школы: „учитель Куровскій учивъ въ зимовôмъ курсѣ языка польского и руского“; не сказано, кôлько годинъ одного, а кôлько другого языка, лише разомъ языка польского и рускаго на першôмъ роцѣ 7 годинъ въ тыждень, на другôмъ 5, а на третѣмъ 3. Думаете, панове, що то може зъ великои любови до братнього языка дирекція сплела такъ тѣсно языкъ русвій съ польскимъ, такъ що навѣть годѣ дôзнатись, кôлько годинъ въ тыждень выкладало ся польскій, а кôлько русвій языкъ? Въ дѣйстности-жь оно такъ, що на 7 годинъ выкладовыхъ на першôмъ роцѣ припадае 5 годинъ на языкъ польскій, а на языкъ рускій 2; на 5 годинъ на другôмъ роцѣ припадае на языкъ польскій цѣлыхъ 5 годинъ, а на рускій нѣчого; на 3 годины на третôмъ роцѣ припадае знова цѣлыхъ 3 годинъ на польскій, а на рускій нѣчо. Ось такъ выглядае рôвноправнôсть языкôвъ въ городеньскôй рôльничôй школѣ!

Я дуже радъ бы учути зъ устъ члена выдѣлу краевого, длячого ôнъ такъ строго придержусь постановы §. 11. орґанізаційного статута, приписуючого держати не бôльше якъ 30 хлопцѣвъ въ замкненôмъ интернатѣ. Если бы хто думавъ, що лише въ интернатѣ дадуть ся хлопцѣ морально и розумно заправляти до рôльничого господарства, то я бы посмѣвъ навести кôлька фактôвъ, котрй по моѣй гадцѣ, повинни бы выказати противенство того, що такимъ интернатомъ достигнути намѣрюсь. Хлопцѣ вôйшовши въ той интернатъ, ôдорвавшись ôдъ роднинои стрѣхи, встыдають ся уже свого низшого походженя. Уже въ другôмъ, третôмъ мѣсяци свого пробутку въ интернатѣ гнѣвають ся они, если ихъ не кличуть „паничу“. Одинъ ученикъ, плеканець тои школы, Жупникъ, набравъ ся такои буты, що стрѣлявъ до чоловѣка. Другій, Мѣрошевскій, остававъ довшій часъ въ неморальныхъ зносинахъ зъ одною женщиною и вылазивъ зъ интернату въ ночи ôкномъ, а наслѣдкомъ того було дѣтеубійство, за котре стававъ той ученикъ передъ карнымъ судомъ въ Коломыи.

За тй поступки ученикôвъ городеньскои рôльничои школы я не виную директора; менѣ навѣть прикро, що я мушу пôдносити тутъ тй рѣчи и тымъ причинати неприятности чоловѣкови, котрый супротивъ мене въ нѣчôмъ не провинивъ ся, а навѣть менѣ лично симпатичный. Я виную лише систему, котра мусить запанувати въ кождôмъ интернатѣ, коли дитина буде ôдорвана ôдъ семейнои стрѣхи и помѣшана зъ дѣтьми рôзныхъ станôвъ, и надъ тымъ всѣмъ возьме верхъ паньско-аристократична, хочь и крѣпка рука.

Если бы тй стипендій, котрй дôстають пооднокй ученики по 150 и по 100 зр. въ рôкъ, — а в такихъ стипендій 8 — роздѣлено на меншй стипендій, н. пр. по 50 зр., тогдѣ замѣсть 30 ученикôвъ училось бы 100 ученикôвъ и въ кождôмъ роцѣ выходило бы до 30 способныхъ, практичныхъ сѣльскихъ господарѣвъ. Але хто тамъ о те дбае!

Кухню и удержанье хлопцѣвъ въ такôмъ интернатѣ треба очевидно вести у власнôмъ зарядѣ. Въ Городенцѣ веде ся инструкторъ; хочь прилюдный голосъ о тôй галузи управы звучить не конче евфемістично, — я симъ разомъ о тôй рѣчи ще промовчу, а скажу лише, що не пошкодило бы, а навѣть було бы для заведеня дуже бажане, щобы рахунки въ тôмъ взглядѣ були переглядани мѣсцевыма орґанами, а не щобы ихъ дирекція просто, безъ контролѣ, до выдѣлу краевого ôдсылала. Въ мѣсяци сѣчни мин. року сконстатувавъ н. пр. мѣсцевый фізикъ въ комнатѣ, де хорй лежали, всего 5° Реомира, хоть на отопленье школы призначена рôчно сума 500 зр.

Коли Городенка довѣдалась, що сего року мае зъѣхати на люстрацію школы членъ выдѣлу краевого пос. Романовичь, дуже радувалась, бо надѣяла ся, що ôнъ усуне недостатки. На превеликій жаль, надѣ тй якъ Городенку, такъ и мене завели. Тôлько лишь може наслѣдкôвъ принесла та люстрація для городеньскои школы, що буджетъ ей збôльшать ся о 451 зр., а бôльше змѣнъ при найлучшôй воли я доглядѣти не можу. Тожь трохи дивно звучить для мене справозданье комісіи краевого господарства, увѣряюче мене, що „розвитокъ тои школы успѣшный и що й у насъ въ часомъ буде лучше а самъ фактъ значного числа селяньскихъ сынôвъ, посѣщаючихъ нашй школы (въ Городенцѣ межи ново-принятыми ажь одинъ!) оправдуе надѣю, що часть ихъ осяде на власнôмъ господарствѣ!“

Дописи „Дѣла“.

Зъ Старо-мѣского повѣту.

[Переведенье конскрипціи и ц. к. староство. — „Поученье“ до переведеня конскрипціи.]

Деякй громады тутешного повѣту донесли ц. к. староству въ Старôмъ-мѣстѣ, кому намѣряють поручити переведенье конскрипціи. Лучило ся, що на предложенье деякихъ зверхностей громадскихъ пôдали ся були тои роботы священики. Державный законъ зъ 1869 р., передвиджуючи можливе высуванье деякихъ личностей властями, признавъ громадамъ право ôдъ себе поручати чинности переведеня конскрипціи способôнымъ до того дѣла, при чôмъ кошты можуть бути меншй, — а політичнымъ властямъ поручено бачити на те, щобы до такъ важнои роботы не бравъ ся чоловѣкъ уже цѣлкомъ до того неспособôный. Однакъ ц. к. старо-мѣске староство пôйшло цѣлкомъ иншою дорогою, коли деякимъ громадамъ прислало таке письмо:

L. 8993. Do Zwierzchności gminnej w N.

Ponieważ przedstawiony tutaj przez Zwierzchność gminną funkcyonaryusz do przeprowadzenia konskrypcyi (sporządzenia arkuszy spisowych) nie odpowiada warunkom w §. 23 ustawy z dnia 29/9 1869 Nr. 67 D. p. p. przepisanym o tyle, by tak ważna czynność z ufnością mogła mu być poruczoną — przeto zawiadamiam Zwierzchność gminną, że zamianowałem na mocy §. 28 powołanej ustawy do przeprowadzenia tej czynności innego komisarza konskrypcyjnego na koszt gminy, którego w swoim czasie podam do wiadomości.

Staremiasto dnia 16 października 1890. C. k. Starostwo. *Bukowczyk.*

Цѣкаве се письмо! Зъ него выходить, що пôсля § 23 закона зъ 1869 р. о конскрипціи священикъ не способôный до переведеня конскрипціи, бо не можна ему такъ важнои роботы z ufnością поручити! Що п. Буковчикъ до декотрого священика не мае ufności самъ про свою особу, — се рѣчь дуже дрôбна и маловажна та й певно за-для того не буде голова болѣти! У насъ, загально вѣдомо, довѣріе мае той, хто зрѣкае ся выконуваня своихъ правъ горожаньскихъ и опускае пôдъ тяжкій часъ своихъ незрячихъ братôвъ, а ще лѣпше, хто помагае заципкувати такй справы, якъ отъ всѣмъ звѣстна въ Бусовискахъ... Однакъ инакше справа представить ся, коли розважимо, що ц. к. комісарь пише се урядово до зверхности громадскои. Нашй селяне таки поважають цѣсарску власть, а коли тая въ такій способъ представляе священика передъ людьми, — то се-жь певно не конче добре свѣтло кидае на нашй галицкй ôдносины. Значить ся: священикова уже й переведеня конскрипціи не можна ôддати, хотяй буде робити урядово вытяги зъ метрикъ до тои-жь конскрипціи — и въ тôмъ буде мати ufność...

Хто загляне добре по-за кулісы, догляне всего и вырозумѣе, чому у насъ не одно иде такою а не иншою дорогою. Бо розважмо: кому поручить ц. к. староство переведенье конскрипціи? Чи може се будуть люде, що покôнчили права або якй инший высшй курсы? Але жь такихъ въ повѣтѣ нема, хиба урядники при староствѣ та при судахъ. (Тй певно не пôѣдуть по селахъ!) Отже тую роботу поручить ся людямъ, що покôнчивши нормальнй клясы або зо двѣ ґімназіяльнй, ôдъ часу до часу ждуть на якій такій заробокъ. И супротивъ такихъ людей священикъ, що скôнчивъ університетъ, не ôдповвдае §. 23 закона зъ 1869 р.? ему не можна ôддати z ufnością переведеня конскрипціи? А однакъ священикъ пише грамоты, що маютъ публичну вѣру, и доносить політичнымъ властямъ о всякихъ змѣнахъ населеня, и нѣхто ще не твердивъ, що не можна тымъ донесенямъ вѣрити! Не ходить о то, щобы священикъ конче перепровадживавъ конскрипцію, але о знасиленье громады, и то противзаконне, имовѣрно на ей шкоду. Тай ц. к. староство могло подати иншу причину занменованя ôдъ себе списуючихъ даній до конскрипціи. Се-жь у насъ не такъ дуже трудно!

За однымъ заходомъ не завадить докинути ще кôлька слôвъ за „Поученье“ до переведеня конскрипціи, котре розбслало ц. к. староство громадамъ зъ вôзваньемъ, щобы вôйты познакомили ся зъ дотычными приписами. Поученье то друковане по руски, однакъ, пожаль ся Боже, яка тамъ нужденна бесѣда! Шкода, що перекладчики не додають до кождого числа „Вѣстника“ словаря, бо безъ него не можливо того безобразного „язычія“ порозумѣти. Скорше зрозумѣвъ бы текстъ польскій або нѣмецкій! Тій люде, що у Львовѣ и у Вѣдни перекладують законы на руску бесѣду, певно ще не бачили ничои рускои книжки, якъ вѣденьскій „Вѣстникъ“ зъ 1850-ыхъ рокôвъ, и перекладуючи мѣшають всяку всячину, що ще якимсь дивомъ наверне ся на языкъ зъ давныхъ лѣтъ, а проче беруть зъ нѣмецкои чи польскои бесѣды и складають въ безобразну мѣшанину, заховуючи при тôмъ безобразный складъ, що незычайно разить ухо Русина. Крайна пора, щобы тй люде вже разъ лишили роботу, до котрои не доросли, и пôйшли на складъ до якого археольоґічного музею. У насъ хочь-бы хто й хотѣвъ познакомити ся бодай зъ важнѣйшими законами, то не може за-для варварского толкованя. Шкода громадъ, що кожда до 5 зр. выдае рôчно на таку нужденну безобразность, а хôсна нема нѣякого! Щобы-жь бувъ хосенъ, — треба бы законъ перекладати на живу бесѣду. Тому-жь тямучй Русины повинни такожь и сею справою щирѣйше заняти ся, нѣжь до сего часу, и доти не спочити, доки недорѣки не будуть ôдсунени ôдъ такъ важного дѣла!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вчерашне засѣданье долѣшно-австрійского сойму було дуже оживлене и мало трохи ширше значѣнье, якъ лишь чисто краевe. Насамперед промавлявъ намѣстникъ Кільмансеґъ и сказавъ, що бесѣда Шнайдера о пôдкупствахъ при введеню мыта ôдъ выробôвъ шкіряныхъ есть инсинуацією. Шнайдеръ хотѣвъ ôдповѣсти намѣстникови, але маршалокъ не допустивъ того. Ôдтакъ предкладавъ референтъ Носке, щобы правительство предложило радѣ державнôй якъ найскорше реформу податкôвъ и щобы поручило урядникамъ податковымъ, щобы они при стяганю податкôвъ поступали лагôдно. Опôсля выступивъ пос. Фусъ дуже остро противъ мін. Дунаевского, котрый не разъ предкладавъ радѣ державнôй реформу податкôвъ, тогды, коли ходило о то, щобы наложити якій новый податокъ; але ôнъ не додержуе слова а лишь обманюе людей, а таке обманьство повинно бути каране такъ само якъ и в якe друге. Податки теперѣшнй руйнують людей; екзекуція веде ся безвзглядно а людей формально замучують. Тогды заявивъ намѣстникъ Кільмансеґъ, що проектъ реформы податкôвъ есть вже выготовленый и буде незадовго предложеный радѣ державнôй. Вирочôмъ поручено властямъ податковымъ, щобы они поступали лагôдно а покривджений можуть рекурувати. Пос. Шнайдеръ пôдпиравъ внесенье Фуса и домагавъ ся внесеня податкôвъ безпосередныхъ. Пос. Матть поставивъ внесенье, щобы завести податокъ прогресивный. Фусъ ôдповѣвъ намѣстникови, що проектъ реформы податковои выготовленый мін. Дунаевскимъ есть подôбный до тои сѣти, въ котрôй ловлять ся найменшй рыбы а великій зъ неи утѣкають. Пос Льоке (антісемітъ) заявивъ, що рекурсованье то рѣчь дуже дорога и выступивъ противъ централістôвъ, доказуючи, що то они стоять на перешкодѣ реформѣ податкôвъ. Тогды настала суперечка межа централістами и антісемітами и остаточно принято внесенье Матта.

На порядку дневнôмъ першого засѣданя рады державнои стоить друге читанье закона о розширеню ненарушимости посольскои, спонуканои справою пос. Озарчевича, и друге читанье змѣненого закона о заразѣ на худобу.

Конференція епископôвъ у Вѣдни закôнчила вже свои роботы и епископы розъѣхались вже вчера домôвъ. Вѣсть, будь-то бы епископы задумали выдати спôльне посланіе пастырске, есть пôсля Vaterland-у безосновна; на сей конференціи вели ся лишь вступнй роботы а остаточне рѣшенье зависить ôдъ епископôвъ, котрй выскажуть свое мнѣнье по части письменно, по части устно на загальнôй конференціи.

Нѣмецкй газеты дôстали зъ Петербурга вѣсть, що межи царемъ а цѣсаремъ Францъ Іосифомъ бôдула ся сими днями вымѣна депешъ. Царь дякувавъ цѣсареви дуже сердечно за щире принятье царевича у Вѣдни.

—

Corr. de l'Est дôстала зъ Ерзерумъ вѣсть, що около 500 Ôрменъ зôбралось було на россійскôй сторонѣ коло села Мадоръ и зъ ôдтамъ вшли до Туреччины. Окремый ôддѣлъ тои ватаги въ 150 людей кинувъ ся бувъ по ôрменьскихъ селахъ и хотѣвъ въ нихъ выкликати ворохобню. Ватага кинулась була ôдтакъ на турецкй села и стала була ихъ грабити. На дорозѣ напали були Ôрмены на всѣмъ Курдôвъ, зъ котрыхъ пятьохъ убили а три утекли и дали знати турецкому войску. Ôдтѣль нѣмôвъ кинувъ ся заразъ на ворохобникôвъ и прогнавъ ихъ за россійску границю а тамъ стали ихъ розганяти россійскй козаки.

Kreuzztg. доносить що въ Россіи розпочалось зновъ розмѣщенье войска. Недавно тому выдано приказъ посунути кадры одной резервовои дивізіи першои клясы на лѣву сторону Вислы и ихъ мабуть вже перенесено, а зъ Урала и Терека иде одна бриґада козакôвъ до Царства польского; за нею прийде ще и друга. Перша зъ тыхъ бриґадъ стане по правôмъ боцѣ Вислы и Нарвы, отже безпосередно на рускôй границѣ. То доказуе — каже згадана ґазета — що хочь Россія не лагодить ся безпосередно до вôйны, то все-таки займае свое давне становище супротивъ Нѣмеччины и Австрія.

—

На пирѣ въ Палермѣ въ честь президента міністрôвъ Кріспіого було 200 людей. Президентъ комітету выборчого, агітуючого за выборомъ Кріспіого, повитавъ міністра и высказавъ бажанье, щобы цѣле Палермо приступало до урны выборчои въ имени Кріспіого. Кріспі ôдповѣвъ на то, що ôнъ не привхавъ сюды, щобы выголосити якусь бесѣду, лишь щобы повитати своихъ выборцѣвъ и имъ подякувати а ôдтакъ додавъ: Мои противники старають ся мôй характеръ, мою натуру а навѣть мои дѣла представити въ фальшивôмъ свѣтлѣ. Я не зважаю на ихъ закиды, бо думаю, що політикъ, котрого совѣсть чиста, мусить дивити ся на цѣль, котру мае осягнути и не оглядаючись на то, що его гавьблять, ити до неи черезъ всякй перешкоды. Сицілія знае мене. Коли-бъ мали прийти для Италіи тяжкій часы, то будьте певни, такъ якъ я о васъ певный, що я выступлю въ оборонѣ ôтчины и короля.

—

Зъ Бѣлграду доносять, що приятелямъ королевои Наталіи не удало ся намовити ей до того, щобы она не предкладала скупштинѣ меморіялу въ справѣ свого розводу. Королева домагае ся въ нѣмъ конче, щобы ей вôльно було видѣти ся зъ сыномъ що недѣлѣ и що свята. То жаданье стоить о стôлько въ суперечности зъ постановами короля Милана, що ôнъ постановивъ, щобы королева за кождый разъ, коли схоче видѣти ся зъ сыномъ, зажадала ôдъ него призволеня. Миланъ не хоче пôдъ нѣякимъ условіемъ пристати на то, щобы хтось обмежувавъ запоручене ему законами право выховувати и вести свого сына. Здаесь отже, що зô взгляду на сю законну постанову скупштина спротивить ся меморія-лови королевои а на то — якъ зачувати — приставъ вже навѣть и проводирь правительственои партіи Никола Пашичь. Коли отже меморіялъ королевои буде предложеный скупштинѣ, то становище въ сей справѣ буде рѣшати ся насамперед въ клюбѣ. Яй прикрй ôдносины выкликує въ Бѣлградѣ становище королевы видко вже зъ того, що она на вступѣ свого меморіялу помѣстила свою кореспонденцію зъ сыномъ, въ котрôй обѣ стороны роблять собѣ взаимно тяжкй докоры. Такъ докоряе королева въ однôмъ листѣ свому сынови, що ôнъ не мае серця а сынъ ôдповѣвъ ей на то, що ему дуже прикро, що ôнъ не може инакше поступати, бо королева не мае взглядôвъ нѣ для него, нѣ для династіи, анѣ навѣть для спокою краю. Цѣкаве есть дальше, що коли-бъ меморіялъ королевои прийшовъ дѣйство передъ скупштину, то бувшій колись проводирь напредняковъ Гарашанинъ постановивъ выступити передъ скупштиною въ оборонѣ королевои; за то будуть всѣ ліберали, крôмъ одного ген. Лешанина, котрый стоить по сторонѣ королевои, голосувати за поглядами кор. Милана и правительства. Все жь таки здае ся, що богато радикалôвъ, мимо того, що они суть для теперѣшного правительства зовсѣмъ прихильнй, будуть голосувати вже зъ самои ненависти до Милана за меморіяломъ королевои.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта“ дня 10 н. ст. падолиста с. р. полагоджено мѣжь иншимъ отсй важнѣйшй справы:

1) Рѣшено друкувати Исторію Руси ч. I. и II. въ малôмъ форматѣ, щобы можна було ихъ оправити зъ дальшими томиками III, IV и V выдаными товариствомъ, котрй суть малого формату.

2) Выбрано анкету въ справѣ будовы дому „Просвѣты“. Въ складъ ей входять: 1) зъ выдѣлу: проф. Алекс. Барвѣньскій, д-ръ Кость Левицкій; 2) зъ по-за выдѣлу: проф. Юліянъ Романчукъ и инжінеры: Осипъ Ганинякъ, Василь Нагôрный, Теофиль Барановскій и Иванъ Левинькій.

3) Рѣшено на просьбу и поруку проф. Волод. Шухевича и ческого писателя Францішка Ржегоржа вызычити музею „Naparstnika“ въ Празѣ на якійсь часъ альбумъ Тернопôльскои выставы.

4) Принято до вѣдомости, що до музею и архіву товариства дарували: посолъ о. Николай Сѣчиньскій 1 золоту и 1 срѣбну монету, а писатель о. Исидоръ Воробкевичь словарець руско-латиньско-нѣмецкій.

5) Рѣшено друкувати книжочки товариства въ 3500—4000 примѣрникахъ.

6) Рѣшено кôлька справъ канцеларійныхъ.

7) Принято 27 новыхъ членôвъ, а то: 1) Ив. Ольшаньского, богослова у Львовѣ, 2) Илію Чижа, учителя въ Дубѣянахъ, 3) Емилію Ватковицку, учительку въ Кобакахъ, 4) Ив. Кулачковского зô Львова, 5) Іос. Теницкого зъ Калуша, 6) Волод. Попеля, укôнченого богослова зъ Арламôвскои волѣ, 7) Ив. Вовка, господаря въ Гаѣвъ к. Львова, 8) Дмитра Кухаря, господаря зъ Зашкова, 9) Федя Маманця, пѣвця зъ Махнôвця, 10) Гр. Рыбака, учителя въ Липицѣ горѣшнои, 11) Ром. Цеглинського, професора у Львовѣ, 12) Мих. Лупацѣя, господаря въ Выклова, 13) Іос. Середу, господаря въ Пробôжнои, 14) Амвр. Березовского, господаря въ Цаповець, 15) Гр. Дубину, 16) Григ. Ковальчука и 17) Гавр. Савчука, господарѣвъ зъ Нѣмача, 18) Олексу Попôвника, господаря зъ Попель, 19) Гр. Винничука, господаря зъ Межирѣче, 20) М. Шманьского, учителя зъ Озерянъ, 21) Читальню въ Шманкôвцяхъ. 22) Читальню въ Сассовѣ, 23) о. Ник. Ясеницкого зъ Попель, 24) Вас. Белея зъ Nagy Bocska, 25) Ив. Вашеньского, учителя зъ Смолина, 26) Сенька Сецуру, учителя въ Пôдъярковѣ и 27) В. Зѣнчука, господаря въ Нисничахъ.

НОВИНКИ.

— **Головный Рускій Комітетъ выборчій у Львовѣ** затвердивъ, на предложенье перемыского Комітету повѣтового, о. Теофила Дмоховского, пароха зъ Якеманичь, яко кандидата посольского зъ курій меншихъ посѣлостей на повѣтъ перемыскій.

— **Музикально декламаторскій вечеръ зъ танцями**, устроюваный обществомъ Рускихъ Дамъ на дохôдъ священичихъ вдôвъ и сирôтъ, ôдбудесь уже за кôлька днѣвъ, бо 18 н. ст. листопада въ великôй сали „Народного Дому“. Часть концертова заповѣдаесь поважно: орхестра 55-го полку выведе увертуру оперову; хоръ товариства „Лютнѣ“ ôдспѣвае пять пѣсень; пп. Липецкій и Вѣтошиньскій ôдспѣвають дуетъ; зъ спѣвомъ сольо выступить п-а С. Шараневичѣвна; на фортепянѣ запродукуесь панна О. Тороньска; буде и сольова гра на скрипцѣ въ супроводѣ орхестры, а наконець зъ деклямацією выступить п-а М. Павенцка. Пригадати належить, що вступъ на салю коштувати ме 1 зр. за крѣсло, а 50 кр. за мѣсце стояче. Початокъ вечерка о год. 7½. Туалета для дамъ візитова, для мужчинъ балева.

— **Новый реґулямінъ студій и испытôвъ правничихъ** — якъ доносять зъ Вѣдня — вже цѣлкомъ выготовленый. Публікація реґуляміну де-що припôзнила ся, бо мае бути предложена радѣ державнôй до порѣшеня. Пôсля гадки дотычныхъ сферъ, для нового реґуляміну треба окремого закону.

— **Огнѣ.** Зъ Красного доносять пôдъ днемъ 13 н. ст. падолиста: Вчера, коли смеркало, займивъ ся огонь у Фирлеѣвцѣ на фôльварку п. Шнелля, посла соймового. При всхôднôмъ вѣтрѣ займили ся всхôдни части будынкôвъ, ôдтакъ обнявъ огонь

стирты збо́жа и сѣна та шопхлѣрь зъ 1000 ко́рцѣвъ збо́жа, взагалѣ всю сегоро́чну збо́рку. Полишились лишь двѣ стирты збо́жа на поли та стирта сѣна на гумнѣ побо́чь мурованои стодолы. На ратунокъ поспѣшили: служба зъ околичныхъ дворо́въ въ Островѣ и Бортковѣ, о. Высочаньскій зъ Красного зъ громадскою сикавкою и охотнича сторожа зъ Буска. Селяне щиро занялись гашеньемъ огню.

— **Зъ надъ Збруча пишуть намъ**: Сими днями въ Нѣврѣ въ повѣтѣ борщѣвско́мъ згорѣвъ у день маґазинъ изъ звышь 6.000 літрами горѣвки; все було заасекуроване; огонь займивъ ся зъ неосторо́ги самого посесора жида. Въ селѣ-жь Миха́ловка погорѣли до тла три господарства, мѣжь тыми двохъ вдо́въ зъ дѣтьми. Помо́чь бы дуже здала ся, а хто ласкавъ поспѣшити зъ нею, нехай посылає на руки п. Павла Горбачевского, господаря въ Кудринцяхъ (почта въ мѣсци).

— **На св. Димитрія** (дня 7 н. ст. с. м.) о́дбувъ ся въ Жидачевѣ — якъ намъ зъ-во́дтамъ пишуть — головный ярмарокъ, дарма́, що недавно ще розо́сланый бувъ выдѣломъ повѣтовымъ обѣжникъ до урядо́въ громадскихъ и до урядо́въ парохіяльныхъ, щобы людямъ оголосити, що ухвалою выдѣлу повѣтового збороняють ся въ недѣлѣ и свята всякі торги и ярмарки по всѣхъ мѣсточкахъ жидачевского повѣту. Обѣжникъ обвѣщено — а въ практицѣ выходить зовсѣмъ противно.

— **Громадяне Утѣшкова и Стронибабъ** въ повѣтѣ золочевско́мъ выставили недавно — по заохотѣ о́дъ нинѣшного душпастиря о. К. Винтоняка — памятникъ на могилѣ бувшого приходника свого о. Мих. Козловского, померше́го въ 1870 роцѣ и тымъ дали собѣ красне свѣдоцтво благороднои вдячности для заслуженого коло ихъ добра чоловѣка, товариша Маркіяна Шашкевича.

— **Въ мѣстѣ Городенцѣ** мають о́дбутись въ груднi сего року выборы до рады громадскои. О́дъ цвѣтня сего року управлявъ мѣстомъ комісарь правительственный.

— **Бурмістромъ мѣсточка Сколього** выбраный д-ръ Корнило Меруновичь, лѣкарь зелѣзничій и въ добрахъ Шмідта.

— **Въ Кудринцяхъ** въ повѣтѣ борщевско́мъ померла дѣдичка Єлена зъ Винницкихъ Моравска въ 55 роцѣ житя, женщина дуже прихильна для люду и добродѣйна. Смерть еи выкликала щирый жаль у всѣхъ, що еи знали, а похоронъ о́дбувъ ся величаво при значно́мъ здвизѣ народу. Земля ѣй перомъ. — *Г.*

— **Ґр. Левъ Толстой** выдавъ сими днями въ Лондонѣ нову повѣсть по анґлійски. Предметъ повѣсти взятый зъ першихъ початко́въ христіяньства въ Тарзѣ. Цѣлею повѣсти есть голошенье тыхъ самыхъ моральныхъ засадъ, що и въ „Крайцеровій сонатѣ“, именно непорочности, вздержливости, безбрачности або що найменше подружа безъ змысловои любови. Зъ фанатизмомъ проповѣдуе ґр. Толстой въ тій повѣсти свое вѣроисповѣданье. — Сими днями выголосивъ у Вѣдни д-ръ Льевенфельдъ о́дчитъ о ґр. Толсто́мъ. Толстого дѣяльно́сть треба розрізняти въ двохъ напрямахъ: яко писателя въ о́дношеню до все свѣтнои літературы и яко реформатора для Россія. Вже яко хлопець заниманъ ся о́нъ проблемами етичными, н. пр. що-до нерівности майна и суспо́льного житя. Родичѣ померли ему дуже скоро, а о́нъ знає о нихъ лишь сказати, що говорять, що они були добрыми людьми. Будучи студентомъ въ Москвѣ, не слухавъ радо выкладо́въ, а за-для довго́въ картяныхъ мусѣвъ выѣхати на Кавказъ. Тамъ ставъ офіцыромъ, о́дзначивъ ся по́дъ Севастополемъ, а вернувши до Петербурга проживавъ разомъ зъ Тургеневомъ и тогдѣ написавъ романы „Анна Каренина“ и „Война и миръ“. Теперь не хоче признатись Толстой до тыхъ романо́въ, але се суть найлѣпшій его творы. По́дъ той часъ бувъ о́нъ ско́нченымъ атеістомъ, або, якъ самъ называвъ себе, нігілістомъ, та все занимавъ ся розвязками питань суспо́льныхъ. Выбравъ ся въ подорожь до захо́днои Европы, щобы пересвѣдчитись, чи въ поступѣ захо́днои культуры суть моральнѣ мотивы, и вернувъ зъ неи вже цѣлкомъ наверненый. Зъ разу придержувавъ ся о́нъ строго приписо́въ реліґійныхъ, а о́дтакъ ставъ реформаторомъ. Проживає въ своѣмъ селѣ Ясная Поляна коло Тулы и жие мовь селянинъ: самъ оре, сѣе, косить и жне, а навѣть самъ шие собѣ чоботы. Хочь має 62 лѣтъ, то каже, що жие лишь 17 лѣтъ, с. в. о́дъ часу коли навернувъ ся. Число его приклонніко́въ велике въ Россіи, а що его творы зборонені, то пише посланія, котрі въ о́дписахъ переходять зъ рукъ до рукъ. Головно бѣдні дамы зъ лѣпшихъ стано́въ переписують тѣ посланія по 3 рублѣ за штуку, а за коментарь Толстого до евангелія платить ся 60 рублѣвъ. Ґетого не признає Толстой великимъ писателемъ, бо о́нъ увзглядняв въ своихъ творахъ лишь естетичну а не етичну сторону. Хочь письма Толстого зборонені, мимо того всѣ ихъ читають, навѣть царь и царица, та, якъ кажуть, подобалась цареви дуже „Власть тьмы“ зъ-для вѣрного змальованя селяньскихъ о́дносинъ. Приклонники Толстого основують громады на основахъ христіяньства въ дусѣ Толстого. Толстой одворивъ въ Ясно́й Полянѣ и околичныхъ селахъ при помочи нѣмецкихъ студенто́въ 13 шко́лъ народныхъ, але правительство ворожо о́дносить ся до такихъ шко́лъ и они упадають. Робо́тня Толстого дуже проста, безъ величавои обставы, а найбо́льша окраса то портретъ філософа Шопенгавера и его автоґрафъ.

— **Дрібны вѣсти.** Громада Шептичѣ, пов. рудецкого, одержала о́дъ цѣсаря 100 зр. по́дпомоги на будову церкви. — У Вѣдни увязнено звѣстного журналіста, Спиридона Ґончевича, за обиду члена цѣсарскои родины. Ґончевичь высказавъ ся обиджаючо въ редакціи ґазеты, котрои бувъ членомъ, о арх. Маріи Валеріи а другій его товарищь донѣсъ о то́мъ поліции.

Вѣсти зъ Аеп. Льво́вскои.

На конкурсы розписанѣ: Солонка, дек. щирецкого. зъ речинцемъ до 25 грудня 1890; Фрага, дек. ходоро́вского, въ речинцемъ до 17 грудня, 1890; Тухолька, дек. ско́льского, зъ речинцемъ до 1 сѣчня 1891 и Красне, дек. скалатского, зъ речинцемъ до 9 сѣчня 1891.

Презенту на Сухорѣче одержавъ о. Іоанъ Юркевичь зъ Германова.

Митр. Консисторія о́днеслась до президіи намѣстництва о удѣленье кан. институціи оо: Ник. Любѣнецкому на Млыниска, Теод. Кирчову на Долге, Дим. Склепковичеви на Выписки, Нест. Коржиньскому на Мединю и І. Глодзиньскому на Кабаро́вцѣ.

Президія намѣстництва годить ся на кан. институцію о. Юл. Бачиньского на Володимирцѣ.

Митр. Ординаріятъ принявъ резиґнацію о. Ал. Темницкого яко капеляна войскового II кл. въ активно́й службѣ и предложила на се мѣсце о. Евг. Грабовича, докторанда въ заведеню св. Августина у Вѣдни.

Правительство выасиґнувало платню для прив. сотрудника въ Бѣло́мъ Камени 300 зр. ро́чно.

Кан. институваный на Новошины о Вол. Ганицкій.

Почетными совѣтниками митр. Консисторіи зъ о́дзнаками крилошаньскими именовавъ митр. Ординаріятъ оо.; Илар. Квасначкого зъ Незнанова и І. Яблоньского зъ Яблонова.

О́дпустку удѣлила митр. Консисторія о. Льву Макитцѣ зъ Войтѣховичь о́дъ прихода на зимовый часъ, щобы выѣхавъ до Ґерцу для поратованя здоровля, а заступництво поручила тамошному сотрудникови о. І. Стрѣльбицкому.

Завдзвала митр. консисторія о. Леонтія Шефера зъ Болшо́вца, щобы безъ проволоки явивъ ся до кан. институціи на Войнило́въ або зрезиґнувавъ зъ одержанои презенты на той прихо́дъ.

Завдзваный до кан. институціи Діонисій Дияковскій зъ Кривого на Камѣнь въ мѣсяци мартѣ 1891 р.

Завѣдательство въ Журовѣ одержавъ о. Мих. Форись, завѣдатель Сморжа.

Архіерейскій грамоты благословеня удѣливъ митр. Ординаріятъ прихожанамъ Тяпча: Петру и Дмитрови Го́рнымъ та Вас Матѣеви за жертволюбно́сть коло будовы церкви.

Увольненый о́дъ завѣдательства Могильницѣ о Єронъ Кмицикевичь а о. Петро Савчиньскій введеный тамъ за приходника.

Декретъ на провізоричного катихита шко́лъ народныхъ въ Городку удѣлила окружна рада шко́льна въ Городку о. Юст. Сухаровскому, тамошному сотрудникови, зъ 60% платнѣ сталого катихита, доки не буде обсаджене се мѣсце сталымъ катихитомъ.

Львовска окр. рада шко́лька удѣлила катихитамъ въ етатовыхъ школахъ львовскихъ за другій по́врокъ 1890 р. отсій ремунерації: Петр. Крипякевичеви 67 зр., Конст. Яримовичеви 60 зр., Корн. Бачиньскому 95 зр., Ил. Рейгаровскому 7 зр., І. Бартошевскому 24 зр., Вол. Петрушевичеви 20 зр., Андр. Обрѣзкови 29 зр., І. Филиповскому 24 зр., І. Чапельскому 20 зр. и Вас. Курдидикови 50 зр.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именованій: Кар. Габдасъ и Марія Евстахевичева въ Ходоровѣ.

Соймъ краєвый.

XVI Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 15 н. ст. падолиста 1890 р.

По о́дчитаню петицій приступлено до порядку дневного.

На внесенье комісіи буджетовои соймъ принявъ замкненье рахунко́въ Фондо́въ индемнізаційныхъ за ро́къ 1889. до вѣдомости.

Справозданье выдѣлу кр. въ справѣ реорґанізаціи выдѣловои школы женьскои въ Ясле́ о́дослано до комісіи шко́льнои.

Комісія го́рнича здаючи справу зъ предложеня выдѣлу кр. що-до справъ го́рничихъ вносить: I. Справозданье выдѣлу краєвого приймає ся до вѣдомости. II. Вставляє ся въ будетъ на 1891 р.: а) на субвенціи практично́й школѣ верченя у Ватршни и низшо́й школѣ го́рничо́й въ Борославѣ (замѣсть 1800 зр.) 3 200 зр.; б) на выдавництво атласу ґеольоґічного краю разомъ зъ текстомъ (замѣсть 1.500 зр.) 2.500 зр; в) на розслѣды краю, щобы уложити пожиточнѣ выкопалины и популярный ихъ описъ, якъ они выступають, 1.500 зр.; ґ) на хемічно-технольоґічнѣ студіи перо́бки нафты и воску земного та на выданье по́дручника технольоґіи тыхъ продукто́въ (замѣсть 300 зр.) 800 зр.; д) на стацію експеріментальну продукто́въ нафтовыхъ 900 зр.; е) на стіпендіи для го́рнико́въ и ученико́въ академій го́рничихъ та низшихъ шко́лъ вертничихъ 3.000 зр. III. Соймъ поновляє зазывъ до правительства, щобы по́доймаючи експльоатацію солей потасовыхъ въ копальни калуско́й запевнило доставу ихъ ро́льникамъ по цѣнахъ умѣреныхъ въ мелено́мъ видѣ и постарало ся збудованьемъ шляху зелѣзничого зо́ стаціи Калушь до копальнѣ и унорм ваньемъ тарифы зелѣзничихъ о дешевый перево́зъ соли въ цѣло́мъ краю. IV. Соймъ поручає выдѣлови кр., щобы 1) зобставленя статистичнѣ о продукціи и торговли нафтою збиравъ и публікувавъ частѣйше, анѣжь въ цѣлоро́чныхъ о́дступахъ, доповняючи ихъ, о сколько то може бути, вѣдомостями о продукціи и торговли за гравіцею, а такожь 2) щобы у кравительства старавъ ся, абы гал. промыслови нафтовому признано въ ро́вно́й мѣрѣ зъ промысломъ иншихъ краѣвъ, а именно Угорщаны, корысти низькихъ цѣнъ транспорту зелѣзницями запевнено по́льги, якій заряды зелѣзничій можуть удѣлять предприємцямъ.

Пос. Щепановскій по́дає остро́й критицѣ гал. промыслъ го́рничій. Не лише о́дъ правительства не було нѣякои запомоги и заохоты, але и въ краю по́днялись правдивѣ вороги того промыслу, якъ пос. Абрагамовичь. За розвитокъ сего промыслу треба дякувати выключно самымъ предприємцямъ. Робо́тники галицкій перевысшили американьскихъ. Зруйнованый дѣдичь В. Страшевскій не хотѣвъ ити на діюрніста выдѣлу кр. або на секретаря рады пов., лише взявъ ся за промыслъ го́рничій и теперь есть першою повагою инжініерскою въ то́мъ промыслѣ. По промыслѣ нафтово́мъ переходить бесѣдникъ до промыслу угляного и выказуе, якъ о́нъ у насъ занедбаный. Вко́нци критикуе го́рництво сольне въ Галичинѣ. Заказдано въ то́мъ соймѣ, що промыслъ го́рничій выставленый на велике різико, — а якъ-же може бути якій промыслъ безъ того, такъ якъ бы бувъ чоловѣкъ безъ тѣни, тѣло безъ ваги? — але въ Галичинѣ злають лишь одинъ промыслъ безъ різика, а се есть обтинанье купоно́въ. Кредиту для промыслу у насъ нема; банкъ краевый не о́дповѣдає то́й задачи, але не тому, мовь бы директоръ Зґурскій бувъ тому виненъ, — винна тому обставина, що дає́сь до розпорядимости міліонъ, а справа вымагає ко́лькадесять міліоно́въ; тогдѣ банкъ мусить лишь надрабляти мінію. Бесѣдникъ переходить о́дтакъ деякій предприємства и выказуе, якого они потребували бы кредиту, а не мають де до́стати. Бориславъ и Слобода рунґурска мусить перейти въ руки Англичанъ. Критикуе склад репрезентаціи сойму и кола польского у Вѣдни. Въ кождо́й репрезентаціи повинні бути заступленѣ: льокальнѣ интересы, фахо́ве знанье и свѣтове знанье о́дносинъ та предмету. У насъ того нема, у насъ есть лишь галицко-володимирска політика, у насъ репрезентованій лишь котеріи. Мужемъ державнымъ есть такій, котрый бачить 50 лѣтъ наперед се, що выжидає его наро́дъ, а нѣхто иншій того и не догадуе ся — а у насъ нема такихъ мужѣвъ.

Пос. Крамарчикъ навязуе въ своѣй промовѣ свою интерпеляцію до правительства въ справѣ експльотаціи каініту, а о́дтакъ промыслъ угляный. Нема зъ фондо́въ краевыхъ по́дпомоги на гляданье за углемъ, тому ставить додаткову резолюцію, щобы выдѣлъ кр. розпочавъ розслѣды за углемъ въ околици О свѣцима на т. зв. ґроецко́й горѣ.

При спеціяльно́й дебатѣ забирали голосъ въ справѣ калуского каініту послы ґр. Козебродскій и Струшкевичь и ставляють поправку, щобы сей каінітъ фабрика калуска о́ддавала въ станѣ змелено́мъ и для ро́льництва о́дповѣдано́мъ. — Пос. ґр. Дѣдушицкій предкладає, щ бы цѣлу точку III-ту справозданя комісіи за-для поставленыхъ поправокъ о́дослати ще разъ до комісіи го́рничои. А и самъ ще ставляє поправку, щобы правительство експльоатацію солей потасовыхъ трактувавъ яко предприємство промыслово-торговельне, яко користовѣйше для ро́льництва — Пос. Щепановскій наводить фактъ: Н. Н. замовивъ два ваґоны каініту, але не доставъ каініту, лишь вымѣрено ему кару стемплеву на ко́лькадесять зр. — се есть система австрійско бюрократична. — Точку 3-ту принято зъ поправками Козьебродского и Струшевича. — О́дтакъ принято всѣ точки внесеня комісіи. — Внесенье пос. Крамарчика змодифікувавъ пос. Романовичь въ сій спосо́бъ, щобы выдѣлъ кр. розслѣдивъ, чи добре було бы глядати въ околици Ґройца за углемъ. — Принято внесенье зъ поправкою Романовича.

Комісія господарства краевого, здаючи справу зъ предложена выдѣлу кр. о по́дпираню культуры краевои на поли будо́вельныхъ водныхъ предкладає внесеня: На реґуляцію рѣкъ несплавныхъ признає соймъ запомоги: для рѣки Равы 4000 зр., для Дунайця 15.659 зр., для Вислоки 12.554 зр., на реґуляцію Сяну по́дъ Бартко́вкою 700, по́дъ Бахоремъ а Ходоро́вкою 2000, по́дъ Бахорцемъ и Павлокомою 650, по́дъ Рускимъ селомъ а Искапею 1.500, по́дъ Островомъ а Пралко́вцями 4700 зр.; на реґуляцію Свѣчи по́дъ Княжолукою и Тячемъ 918, по́дъ Ляховичами подорож. 1567, по́дъ Ляховачами зарѣчными 1.433 зр.; для рѣки Ло́мницѣ по́дъ Перегинскомъ 1000, по́дъ Хотинемъ и По́дмихайлемъ 1500 зр.; для Быстрицѣ надво́рняньскои по́дъ Назаво́зовомъ 1.486 зр.; для Черемоша по́дъ Залучемъ 1.200 зр.; до диспозиціи выдѣлу кр. 5000 зр. — разомъ 55.568 зр. Тѣ квоты може выдати выдѣлъ краевый аж до ко́нця марта 1893 р. [Прочій внесеня сеи комісіи поданій нами у вчерашно́мъ числѣ]. — Соймъ принявъ внесеня комісіи зъ меншими поправками пос. Меруновича и Рутовского.

Комісія господарства краевого здаючи справу зъ внесеня ґр. Дѣдушицкого, вносить: Поручає ся выдѣлови кр., щобы въ цѣли основаня низшои школы ро́льничои перевѣвъ переговоры якъ зо́ сторонами интересоваными въ околицяхъ Коросна и Стрыя, такъ и зъ правительствомъ, щобы узыскати о́дповѣдну дотацію зъ державного скарбу, а такожь щобы предложивъ на найблизшо́й сесіи дотычнѣ внесеня. — Принято.

Комісія громадска здаючи справу зъ чинности I департаменту выдѣлу кр. вносить: Принятя се справозданье и двѣ резолюціи: Взываєся выдѣлъ кр, щобы перевѣвъ зъ правительствомъ переговоры въ справѣ загального примусового убезпеченя о́дъ огню, а то въ сѣмъ напрямѣ, щобы сей законъ бувъ предложеный соймови якъ найскорше для о́дповѣдныхъ ухвалъ; — щобы обдумавъ о́дповѣдні средства що-до забезпеченя для мешканцѣвъ громадъ сѣльскихъ здоровои воды до питя и предложивъ на найблизшо́й сесіи о́дповѣдні внесеня. Соймъ принявъ лишь першу резолюцію а другу о́дкинувъ на внесенье ґр. Стадницкого.

Комісія адміністраційна здає справу зо́ справозданя выдѣлу кр. въ предметѣ признаня обшарамъ дворскимъ права установляти окремыхъ глядачѣвъ худобы для тыхъ обшарѣвъ и вносить принятя его до вѣдомости, бо сими днями згодило ся намѣстництво на внесенье выдѣлу кр. — Принято.

Принято по́бля внесеня комісіи буджето-вои замкненье рахунко́въ Фонду пропінаційного за ро́къ 1888, предложене выдѣломъ краєвымъ.

О́дчитано внесенье посла Телишевского.

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 14 падолиста. Буджетъ міністерства во́йны выказуе въ выдаткахъ на войско о 20 міл. марокъ бо́льше якъ минувшого року.

Брукселя. 14 падолиста. Ляґера и Дерульеда арештовано въ Шарльроа а власти бельґійскі заявили, що выпустять ихъ хиба за великою кавціею.

Вѣдень 15. падолиста. Рада мѣста Вѣдня ухвалила выслати до Коха одного здо́бного лѣкаря на науку. Проф. Більротъ и Діттель заявили, що лѣкъ Коха єсть дуже важнымъ вынаходомъ и за его помочею буде може теперь можна лѣчити не лишь туберкулы але и рака. Міністерства дѣлъ внутрѣшныхъ, заграничныхъ и просвѣты постарались о то, щобы сего лѣку можна якъ найскорше уживати и у Вѣдни.

Лісбона 15 падолиста. Студенты університету въ Коимбрѣ оголосила о́дозву републіканьску.

Берлинъ 15 падолиста. Вѣсть, будь то бы Капріві и Кріспі уложили въ Мілянѣ плянъ одруженя італіяньского наслѣдника престола зъ сестрою нѣмецкого цѣсаря кн. Марґаритою, есть безосновна.

Петербургъ 15 падоляста. „Нов. Время“ констатуе, що Австрія змѣнила свою політику супротивъ Россіи и длятого лишь загостивъ царевичь до Вѣдня. Все то має бути заслугою нѣмецкого цѣсаря.

ПОДЯКА.

Подобалось Всевышному покликати дня 7 н. ст. падолиста мою найдорожшу подругу житя до своеи хвалы. Въ то́мъ мо́ѣмъ горю знайшлись серця, котрі щиро подѣляли зо мною мій смуто́къ, за що годить ся имъ честь и прилюдна подяка. Найперше дякую Впр. оо. Сервацкому, Зельскому и Вл. Коновальцеви за безинтересовне переведенье жало́бного обряду, а особенно послѣдному за прекрасне надгробне слово. А Вамъ, дорогій товаришѣ, що не щадили труду, абы о́ддати послѣдну прислугу моѣй зґасло́й зо́рцѣ, сердечне спаси-Бо́ґъ. Вко́нци дякую всѣмъ тымъ особамъ, котрі въ якій небудь способъ менѣ свое спо́вчутье оказали и до звеличеня жало́бного бряду причинились. *Илія Чижь* учитель въ Дублянахъ к. Львова.

Надо́слане.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтно́й практицѣ шпитально́й и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи о́дбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьско́мъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недуґъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякі операціи за помочію ко-заіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнѣ зубы и цѣлі щоки по́сля найновѣйшои системы американьскои, опертѣ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякі недуги ушні.

НАДО́СЛАНЕ.

Пригадую ся Всечестному Духовеньству, що такъ якъ кождого року **при надходячихъ святахъ** принимаю старі **Євангеліи** до переплету по найдешевшихъ цѣнахъ. Принимаю такожь замовленя на новій, маючи прекрасный текстъ на складѣ. Позаякъ вже часъ короткій, длятого прошу зъ замовленьемъ поспѣшати ся.

Зъ поважаньемъ

Михаилъ Спожарскій

у Львовѣ, По́двалье ч. 9.

въ Институтѣ Ставропиґійско́мъ.

ОПОВѢЩЕНЬЕ

Въ понедѣлокъ дня 1-го грудня о 4-о́й год. по полудни о́дбудуть ся въ Сяноцѣ

Загальнѣ Зборы

членóвъ Окружнои Народнои Торговлѣ.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Справозданье зъ дѣяльности за 1889/90 р.
2. Предложенье бі́лянсу за 1889/00 р.
3. Удѣленье абсолюторіи зъ дѣялности Дирекціи.
4. Выборъ Директора и уступаючихъ членóвъ Надзирательного совѣту.
5. Евентуальнѣ внесеня членóвъ.

За надзирательный Совѣтъ:

Д-ръ Искрицкій, председатель. **А. Витошиньскій,** директоръ.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе бдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ жерелъ пбдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пбдъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV томахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати ся въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр.; пбдписка на оденъ рбкъ (6 выпускбвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр.; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 3703 2—15

Иларіонъ Гмитрикъ

катихитъ гімназіи въ Самборѣ.

Найдешевше жерело предметбвъ оптичныхъ у Львовѣ

пбдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.**

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пбдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

● Чому правдивій ●

◆ якорнй коробки зъ камѣнчиками до будовы ◆

такъ улюблений? Бо они не такъ якъ иншій забавки стають ся безъ вартости вже по кблькохъ днихъ, але заховують для дѣтей на многй роки дуже интересне и поучаюче занятье, и що они зб взгляду на тревалбсть суть **пайдешевшою** забавкою. Бо бдтакъ и родичамъ подають они приемну розрывку **справдѣ прегарными видами** и що кожда коробка може бути доповнена. **Хто не хоче тяжко обманутись при купнѣ безвартбстныхъ пбдроблень, сей няй бдкине кожду коробку безъ нашои фірмы и марки фабричнои „червоный якорь“ яко фальшиву. Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно.**

Ф. Ад. Ріхтеръ & Комп., Вѣдень,

Nibelungengasse 4.

Нема вже кашлю!

Оскара Тіца

БОНБОНЫ ЦИБУЛЕВЙ

Се давне выпробуване средство лѣчиче дѣлае надзвычайно скоро противъ **кашлю, хрипки, замулення.** Окремый складъ тыхъ бонбонбвъ запевнюе **лишь** успѣхъ, тому треба докладно уважати на имя **Oscar Tietze** и на **марку у видѣ цибулѣ,** бо лучають ся **безъ вартбсти** а навѣть **шкбдній** пбдроблени.

Въ мѣшочкахъ по 20 и 40 кр.

Головный складъ: аптикарь **F. Krizan Kremsier.** Можна купити въ аптикахъ, дрогеріяхъ и т. п.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй прикрашеня церковнй, блтары, иконостасы, амвоны, блтарики, конфесіонады, лавки и др. пбсля найновѣйшихъ взорбвъ и пбсля всякихъ жаданъ

3604 43—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылае за послѣплатою лишь **правдивй**

берненьскй матеріи.

Решткa сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости	зр. 5.—
Решткa сукна, 3.10 м. найлѣпшои якости	зр. 10.75.
Решткa чорного сукна, 3.10 м. на одяги сальоновй	зр 9.—.
Решткa на зимове пальто, 2 метры доброи якости	зр. 5.50
Решткa на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки)	зр. 4.—.

Предметы дамскй.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрбвъ	зр. 5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова 10 м. зр. 3.—, 5 —, 9.—	зр. 12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., гімаляя чиста вовна	зр. 4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел	зр. 2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкй узоры	зр. 2 50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лбжко	зр. 3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ	зр 4 50.
Решткa ходника манілля, 10—11 м. довг по зр.	3.40—4 40.
Штука полотна, 4/4 широка	зр. 4.50.
Штука полотна, 4/4 I а якости	зр. 5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир.	зр 6.50.
Штука полотна Стефаніи, 6/4 шир., цѣлкомъ заступае вебу ляну	зр. 9.—
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50	зр. 9 —.
Штука атласового гредлю на покрывала I а зр. 8 50, II а зр.	5 50
Штука каневасу, I а якости на покрывала	зр. 6.—.
Штука простраля, безъ шву, 2 метры довга	зр. 1.10.
Штука румбургского оксфорду. I а зр. 6 50, II а зр.	4·50.
Жѣночй сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбургскои зъ гафтомъ швайцарскимъ	зр. 6.—.
Коцъ фіякерскій зр. 2 до	зр. 2 50.
Трікотовый кафтеникъ, у всѣхъ краскахъ	зр 1.30.

Взоры всѣхъ предметбвъ и илюстрованй цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 (11—?)

Походнѣ нафтовй по 3 зр.

патентъ и выробъ Адама Братковского, знаменитй до їзды нбчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи маe

Антбнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львбвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫББРЪ 3663 11—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рбзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рбзныхъ фасонбвъ Вагъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестбвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА

въ Тернополи.

Поручае Всечестнѣйш. Духовеньству великій новоспроваженый запасъ матерій до выготовленя ризъ церковныхъ и поручае:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшои матеріи вовняной (адамашокъ вовняный) бѣлй, чорнй, червонй и инший по зр 30 и 34.

Зъ матерій шовковыхъ фелоны свѣтлй, червонй и чорнй по зр. 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій шихомъ переткаяыхъ бдъ зр 80 до зр. 200. — **ФАНЫ**, або хоругви братскій зъ найлучшого вовняного адамашку розличнои краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковй по зр. 65 и 75 зр.

Направы фелонбвъ выготовляе ся, добираючи одвѣтнй матерія, по дешевыхъ цѣнахъ! 3691 8—10

Вѣденьскій магазинъ товарбвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львбвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбольшій складъ въ цѣлой Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа решткъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдующй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роббтъ ручныхъ, гафтбвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, ведьонбвъ, Fichus, товарбвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтбвъ, перъ, капелюхбвъ, товарбвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетбвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкбряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужескаго, ковнѣрикбвъ, манштетбвъ, краватокъ, бѣля бтера, капелюхбвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледбвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.20 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выббръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а також коцикбвъ на лбжки и конѣ Кождого часу кблькасотъ останкбвъ хбдникбвъ по 8—12 метрбвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тбмъ бдѣлѣ суть **японьскй и всходній спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выббръ килимбвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а також хбдникбвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбольшій складъ англійскихъ станикбвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбольшій выббръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Въ торговляхъ, остаючихъ пбдъ моею фірмою, такожь въ головнбмъ моѣмъ складѣ у Львовѣ, ул. Сикстуска 47

утримую лишь найлѣпшй роды

НАФТЫ галицкои незапальнои

продаючи ги въ моихъ торговляхъ по цѣнахъ найдешевшихъ:

1 літръ нафты подвбйно рафін.	хрусталевеи	Нр. 00	по 24	кр.
„ „ „ „	сальоновои	„ 0	„ 22	„
„ „ чистои	бѣлои	„ I	„ 20	„
„ „ неекспльоатуючои	господарскои	„ II	„ 18	„

купуючимъ въ моѣмъ головнбмъ складѣ що найменше на разъ 10 літрбвъ опускаю зъ повысшихъ цѣнъ 2 крейцарѣ на літрѣ и бдставляю замовлену нафту домбвь.

При бдборѣ цѣлыми **бочками** около **180 літрбвъ** даю бдповѣдный **рабатъ.** Хто бы однакъ бблшои скблькости у себе не хотѣвъ переховувати, одержить **асигнаты,** за которыми закуплену нафту **частями въ кождбй** моѣй торговли може бдбирати. 3642 5—6

Замовленя приймають всѣ мои склепы. Головный складъ маe телефонъ ч. 159. На провінцію высилаю нафту за переказомъ до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

ПЕТРО МЙОНЧИНЬСКЙ у Львовѣ.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручае

Футра подорожнй и мѣстовй мужескй у всѣхъ родахъ и бдмѣнахъ. Футра дамскй пбсля найновѣйшихъ фасонбвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткй дольманы, також зарукавки и ковнѣры дамскй, боа, шапочки футраій и т. д. **Шапки и колпаки мужескй, зарукавки ловецкй и покрывала до санокъ. Покрытя готовй** до футеръ мужескихъ. Покривала готовй до футеръ дамскихъ, новй фасоны.

Великій выббръ матерій наймодньйшихъ выключно на покрытя до футеръ. **Шкбры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надбсланьемъ мѣры выготовляе ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 7—12

За товаръ куплены въ маҐазинѣ ручу.

Цѣны сталй дуже приступній.

ТУТКИ

цигаретовй зъ найлѣпшого паперу французского **1000 штукъ 1 зр.** поручае фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичъ у Львовѣ, улиця Галицка ч. 12.** Бдспродаючимъ рабатъ.

ПРАВДИВЫЙ

ЛѢЧНИЧІЙ MALAGA SECT

пбсля аналізы ц. к. експеримент. стації для вина въ Кльостернайбурзѣ

вельми добра, чиста Маляґа

для **ослабленыхъ, недужихъ, реконвалесцентбвъ, дѣтей и т. д.,** зб знаменитымъ успѣхомъ противъ **браку крови и ослабленя жолудка**

въ 1/1 и 1/2 бутелькахъ, оригинальныхъ заосмотреныхъ маркою, закономъ хороненою

Испаньскои гуртовнои торговлѣ виномъ VINADOR ВѢДЕНЬ ГАМБУРҐЪ

по оригинальн. цѣнахъ 2 зр. 50 кр. и 1·30. зр., **лѣчнича Маляґа** 1/1 фляшка 2 зр. 1/2 фляшки 1 зр. 10 кр.

Дальше рбзній найлѣпшій вина заграничній въ оригінальныхъ фляшкахъ к по оригінальныхъ цѣнахъ.

У Львовѣ:	у п.	Ив. Юстіянъ, торг. корѣн.	
„	„	Иванъ Важный, торг. делик. Народной Торговли	
„	„	В. Брайтмаера, торг. винъ	
„	„	въ Каварни Центральной	
„	„	Іос. Ерліха, кав. театр.	
„	„	Мих. Лишиньского, готель	
„	„	В. Манчуковского, купця	
„	„	Генрика Маера, торг. корѣн	
„	„	А. Раппапорта, аптикаря	
„	„	І. Россека, торг. винъ и кор.	
въ Бохни	„	М. Іаттого, аптикаря	
„	„	І. Михника, купця	
въ Борославю:	„	Ив. Зега, аптикаря	
„	„	В. Травбера, торг. винъ	
въ Бродахъ:	„	Марк. Маха, торг. кор.	
„	„	Витковского и Сп., торг. кор.	
„	„	Д. С. Францоса, дрогерія	
„	„	І. Г. Чачкеса, купця	
въ Бережанахъ	„	А. Дурста, аптикаря	
въ Бучачи	„	Лейбы Наймана, купця	
въ Чортковѣ	„	М. Бренгольца, торг. спец.	
въ Дембици	„	Г. Цавдерера, аптикаря	
въ Долинѣ	„	Ф. Травнфельнера, апт.	
въ Дрогобичи	„	І. Кобузовского, апт.	
„	„	І. Высочаньского, торг. винъ	
„	„	А. Крижановского, апт.	
въ Горлицяхъ	„	І. Енгля, торг. кор.	
„	„	Ст. Мушиньского, торг. кор.	
въ Ярославли	„	Л. А. Кречковского, торг. кор.	
„	„	Ф. Ґрегора, готель	
въ Калуши	„	Ал. Шустова, аптик.	
въ Коломыи	„	Ц. Б. Витославского, апт.	
„	„	И. Сидоровича, апт.	
„	„	С. Блеймана, торг. винъ	
въ Краснбмъ	„	Анны Шмаль, рест. зел.	
въ Ланьцутѣ	„	М. Шульца, апт.	
въ Монастирискахъ	„	Юл. Мотрича, апт.	
„	„	П. Деглера, торг. дел.	
въ Новбмъ Санчи	у п.	В. Олексы, торг. винъ	
„	„	І. Костеркевича, т. в.	
„	„	І. Дзенцьоловского, цук.	
въ Пбдгайцяхъ	„	Е. Адлера, готель	
въ Пбдволочискахъ	„	Г. Ґрінгута, рест. зел.	
въ Поморянахъ	„	А. Алексевича, апт.	
въ Перемышли	„	М. Круґа, торг. кор.	
„	„	Е. Круґа, торг. кор.	
„	„	С. Ляндава, тор. винъ	
„	„	Cafe Corso	
въ Рашевѣ	„	П. Карпиньского, апт.	
„	„	Иг. Лучка, кав.	
въ Самборѣ	„	Ал. Горвата, цукорня.	
„	„	Кар. Мареша, апт.	
„	„	Ант. Кромера, торг кор.	
„	„	Бр. Жулавского, торг. винъ	
въ Сяноцѣ	„	Ал. Джуґановского, торг. кор.	
„	„	Б. Біндера, цукор.	
въ Станіславовѣ	„	Ив. Мацуры, апт.	
„	„	Ем. Совы, рестав. дел.	
„	„	Cafe Union	
„	„	Народна Торговля.	
„	„	Вилг. Вальдека, тор. дел.	
въ Стрыю	„	В. Коморовского апт.	
„	„	Х. Нуссенблита, купця	
въ Тернополи	„	Ґіршгорнъ & Цінкесъ, кав.	
„	„	І. Жиффе, торг. винъ	
„	„	Народна Торговля	
„	„	Стеф. Терешкевича, цук.	
въ Тарновѣ	„	М. Адлера, антик.	
„	„	Л. Фравенляса, антик.	
„	„	І. Скокальского, апт.	
„	„	Тад. Шарфа, тор. кор.	
у Вадовицяхъ	„	Ив. Поля, торг. кор.	
„	„	І. Ковальчевского, гот.	
„	„	А. Герніха, цук.	
у Выгодѣ	„	Явима Поліцера, торг. кор.	
въ Золочевѣ	„	Жигм. Буковского, цук	
въ Жовкви	„	Стан. Жулиньского, цук.	

Просить ся уважати на марку **„Vinador“,** и на законно депоновану марку охоронну, бо лишь тогдѣ поручуе ся безвзглядну правдивбсть и доброту. 3699 1—3

Магазинъ и роботня футеръ

МИХАЙЛА БЕКЕРА

у Львовѣ ул. Коперника ч 8.

поручае всѣ роды футер

а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескій и дамскій пбсля найновѣйшихъ фасонбвъ, ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскій, колпаки, шапки мужескій, шкбры у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртомъ, такожь верхи до футеръ дамскихъ 3697 **и мужескихъ.** 5—14

Цѣныс умѣренй и талй.

І. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРГОВЛЯ ҐЕРБАТЫ

основана 1834

въ *БРОДАХЪ*

поручае ся яко найлѣпше жерело

3692 закупна 4 24

ҐЕРБАТЫ

Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна

поручае свои

ПОЛОТНА ЛНЯНЙ

ручнй (бдъ 10—20 зр.) перевышаючй що-до тревалости и якости фабричнй — и всякй выробы ткацкй якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т. п. по цѣнахъ приступныхъ; коштбвъ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. бдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовлений штуки замѣнита на инший або також 3706 **приняти назадъ.** 4—

На желанье прббки франко.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЄФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ денпбмъ найточнѣйшбмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй премійованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 64—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігація индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае бдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнний, також запавшй купоны за готбвку, безъ нѣякого бдчисленя, а замѣсцевй лишь за бдчисленьемъ справдешныхъ коштбвъ.

До ефектбвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштбвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хабують аркушѣ купоновй до

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пбдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 250. Львовъ, Понедѣлокъ 5 (17 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитших повѣстей**“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolon izgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком:

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи взертаютъся лише на конецъ застережень. — Реклямації неопечатаній вѣльній бѣдь порта **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в**

Оголошенія принимаютъся по цѣнѣ 6 кр. бѣдь одной строчки печатков, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числятъся по 10 кр. бѣдь стишка.

У Львовѣ, дня 5 (17) падолиста 1890.

Сесія сойму галицкого потревае уже бѣльше-менше ледви десять днѣвъ. Въ такѣй порѣ соймъ починае вже спѣшити ся, щобы чимъ скорше дѣйти до буджету и перемолоти буджетъ. На основный розбѣръ важнѣйшихъ предложень уже нема часу.

А тымчасомъ на сегорѣчнѣй сесіи сойму дожидаютъ полагодженя многи важни справы, отъ хочь-бы проектъ закона санітарного, змѣна инструкціи выдѣлу краевого, проектъ закона о поліціи огневѣй, внесенье посла Романчука и деякѣ другѣ.

Зъ проектѣвъ законѣвъ найбѣльшу трудность представляе проектъ закона санітарного. Янъ передъ кѣлькома лѣтами всѣ напирали на правительство, щобы оно якъ найскорше внесло проектъ закона санітарного, и якъ торѣкъ та й сего року всѣ въ теоріи радѣ бы въ сѣй справѣ щось зробити, — такъ зновъ у практицѣ, супротивъ внесеного предложеня правительственного, посламъ стае маркотно, коли бачатъ, якѣ то выдатки потягне за собою ухваленье того закону и якій тягаръ упаде на край, на нарѣдъ. Селяне, зъ огляду на кошты, противнѣ суть сему проектови, якъ о тѣмъ свѣдчитъ поглядъ выборцѣвъ зъ округа коломыйского высказаный ихъ послови. „У насъ люде по селахъ — казали выборцѣ селяне — мруть бѣльше зъ вужды, якъ зъ недостачѣ лѣкарского дозору, а заведенье громадскихъ лѣкарѣвъ наложитъ лише тягаръ на громады, а великого хѣсна не буде, бо паны-лѣкарѣ и такъ не дуже щиро будутъ займати ся здоровльемъ селянъ...“ На случай же, коли бъ таки конче заводжено громадскихъ лѣкарѣвъ, выборцѣ округа коломыйского промовляли за тымъ, щобы лѣкарѣвъ удержувала держава и щобы громадамъ запевнено якъ найбѣльше вилыву при именованю лѣкарѣвъ. Будь-щобудь ухвала закона санітарного потребуе зрѣлои розваги и основныхъ огоноровъ, а ся сесія, за-для обмеженого вже часу, не конче надаесь до того. Впрочѣмъ не безъ рациі пѣдносить ся ще й той замѣтъ, що законъ санітарный зъ подѣломъ на громадскѣ округи санітарнѣ повиненъ бы бути ухвалюваный ажь по полагодженю справы реформы громадъ сѣльскихъ, котрою мае заняти ся соймъ на рѣкъ слѣдующій.

Изъ справозданя комісіи для ревізіи инструкціи выдѣлу краевого, котре подаемо нинѣ нижше, можуть вырозумѣти нашѣ читателѣ, о що то ходитъ при сѣй ревізіи? Иде о збѣльшенье власти маршалка на некорысть дотеперѣшного становища членѣвъ выдѣлу. Пѣсля новои инструкціи маршалокъ краевый у выдѣлѣ нагадуе намѣстника въ намѣстництвѣ. Чи така змѣна выйде на корысть, се ще питанье, а многѣ послы высказуютъ ся о нѣй скептично. Безперечно залежитъ богато бѣдъ особъ: нездазому маршалкови нѣчо не порадитъ и сцентралізована власть въ его руцѣ, а знову совѣстнымъ и способнымъ членамъ выдѣлу така централізація може лише статись завадою въ дѣланю... и доводити до внеохоченя.

Въ звязи зъ ревізіею инструкціи выдѣлу краѣного интересуе всѣхъ послѣвъ такожь выборъ заступника маршалка въ выдѣлѣ краевѣмъ на мѣсце уступившого О. Петрускаго. Выборъ сей зависитъ бѣдъ сполученои правицѣ, а кандидатѣвъ богато. Коли найвѣдповѣднѣйшій кандидатъ д-ръ Ромеръ не хоче принятиего становища и коли гр. Янъ Тарновскій вырозумѣвъ, що зрѣкшись маршалкованя годѣ ему ставати заступникомъ маршалка, почали выплывати кандидатуры Сяджейовича, Полянковского, Хамца, д-ра Пілята а навѣть льенпербанковича Козловского...

Русинѣвъ мусять нинѣ дуже обходити двѣ справы: доля внесеня пос. Романчука въ справахъ школьныхъ, бѣдан го до рѣшеня комісіи школьнои, и внесеня пос. Телишевского о змѣнѣ ординаціи выборчои, переданого комісіи правничѣй. Одна и друга справа дуже для насъ важна. Рѣшенье внесеня пос. Романчука покаже Русинамъ, правительству и ширшому свѣтови, на скѣлько Поляки на серіо думаютъ о заспокоеню оправданыхъ мінімальныхъ потребъ Русинѣвъ, — бо они все хвалятъ ся, що всякѣ оправданѣ потребы рускѣ готовѣ заспокоити, — а порѣшенье зновъ внесеня пос. Телишевского дасть селянамъ не лишь рускимъ але и мазурскимъ пѣзнати, на скѣлько тѣ, що люблятъ усе бѣкликуватись на конституцію 3 го мая, готовѣ станути справдѣ на основѣ рѣвноправности всѣхъ станѣвъ суспѣльныхъ...

Др Кохъ и его выпахѣдъ

Думаемо, що не бѣдъ рѣчи буде тутъ подати хочь въ коротеньвихъ чертахъ житьеписъ чоловѣка, про котрого винѣ цѣлый свѣтъ говорить а котрого имя золотыми буквами запише ся въ исторіи медицины.

Робертъ Кохъ родивъ ся 11 грудня 1843 р. въ Клявсталь въ горѣшнѣмъ Гарцу въ Прусахъ и есть сыномъ высшого урядника гѣрничого. Въ 1866 р. скѣнчивъ бнъ медицину въ Ґетинзѣ и бувъ асистентомъ при загальнѣмъ шпитали въ Гамбургѣ а опѣсля осѣвъ въ Раковци въ Познанщинѣ яко практичный лѣкарь.

Бѣдъ 1872 до 1880 бувъ бнъ фізикомъ въ Вольштайнъ и бѣдъ сего часу розпочинаютъ ся его студіи надъ бактеріями, головно надъ бактеріями въ заразливыхъ ранахъ и надъ бактеріями книгосуша, а въ наслѣдокъ сихъ студій покликано его на звычайного члена державного уряду санітарного. Въ 1882 р. оголосивъ бнъ свои розслѣды о натурѣ и причинахъ туберкульозы и давъ доказъ, що причиною сеи недуги суть найменшѣ мікроскопійнѣ орґанізмы зъ родины бактерій т. зв. бацілѣ туберкулічнѣ. Бнъ выдумавъ бѣдтакъ способъ штучного крашеня тыхъ бактерій пѣдъ мікроскопомъ, черезъ що можна тѣ бактеріи не лишь заразъ легко розпѣзнати, але и бѣлучити ихъ бѣдъ другихъ и окремо штучно годувати а бѣдтакъ защѣплюючи ихъ на звѣрятахъ выкликувати въ нихъ недугу туберкулічну. Въ такъ защѣпленыхъ звѣрятахъ знаходили ся бѣдтакъ правильно и завсѣгды тѣ самѣ бацілѣ туберкулічнѣ. Въ наслѣдокъ сего его бѣдкрытя выслало було его нѣмецке правительство 1883 р. до Єгипту для розслѣдженя причинъ холеры, котра тамъ тогды панувала. Єму удало ся бѣдкрыти, що т. зв. комабацілѣ переносить холеричну отрую на людскій орґанізмъ. Коли опѣсля вернувъ до краю, вызначило правительство для него дотацію 100.000 марокъ и выслало его до Франціи яко комісаря холерничого. Въ 1885 именовано его звычайнымъ професоромъ при медичнѣмъ факультетѣ въ Берлинѣ и директоромъ новозаложеного института гіґіенічного, при котрѣмъ бнъ заложивъ свою лябораторію бактеріольоґічну.

* * *

Въ цѣлѣмъ Вѣдни выкликала въ пятницю публікація д-ра Коха велике враженье и до пополудня розкуплено тысячѣ примѣрникѣвъ медичнои ґазеты въ третѣмъ накладѣ. Професоры вѣденьского факультету медичного обговорювали того дня на засѣданю товариства лѣкарѣвъ и на своихъ прелекціяхъ методу д-ра Коха и высказали ся о нѣй дуже прихильно. И такъ Нотнаґель назвавъ бѣдкрытье д ра Коха епохальнымъ; Більротъ заявивъ, що метода важна для всѣхъ галузей медицины, бо бѣдъ теперь буде можна и рака и туберкулы щѣпити мовь бѣсу; Шреттеръ такъ само высказавъ ся о методѣ прихильно, лишь Штрікеръ бѣносить ся до нея скептично и радить выжидати результатѣвъ. На внесенье Більрота именувало вѣденьске товариство лѣкарске д ра Коха почетнымъ членомъ и выслало ему ґратуляційну телеґраму. Въ радѣ громадскѣй принято внесенье, щобы коштомъ громады выслати здѣбного лѣкаря на науку до д-ра Коха. Помѣжь нинѣмъ поставлено внесенье, щобы безъ проволоки предприняти кроки на позысканье лѣку д-ра Коха, але се внесенье бѣдкинено. — Д-ръ Діттель заявивъ, що міністерства справъ внутрѣшныхъ, заграничныхъ и просвѣты постарали ся о то, щобы можна уживати лѣченя д-ра Коха вже въ найблизшѣмъ часѣ у Вѣдни. Цѣкава есть такожь справа публікаціи методы д-ра Коха въ ґазетахъ. Нѣ одна ґазета не могла бѣзнатись нѣчого близшого о публікаціи въ берлинській ґазетѣ медичнѣй, а навѣть бѣдкинено пропозицію однои анґлійскои часописи, що жертвуе 10.000 зр., щобы лишь могла на 12 годинъ напередъ оголосити методу д-ра Коха. Лишь одна N. fr. Presse въ незвѣстный способъ бѣзналась о тѣй публікаціи и подала ей рѣвночасно зъ медичною часописею и тому Фірма наклядова медичнои ґазеты загадала выточити слѣдство карне противъ одного свого функціонаря.

О способѣ лѣченя д-ра Коха, мусимо тутъ ще де-що доповнити. Вага его лѣченя показуесь найкрасшу тамъ, де туберкульоза проявлясь внѣшно — якъ при вовку. „Всѣмъ недужимъ на вовка давали мы — каже Кохъ — найменшу дозу 0 01 к. цм. нашого лѣву, а коли реакція зовсѣмъ уступила, давали мы въ тыждень або два зновъ 0·01 к. цм. и т. д., доки ажь реакція ослабаючи чимъ разъ бѣльше. зовсѣмъ вже не проявила ся. У двохъ недужихъ, що мали вовка въ лицю, заблизнились раны по трохъ взглядно чотирохъ инъекціяхъ, зовсѣмъ гладко, а другимъ недужимъ стало значно лекше. Всѣ тѣ недужѣ страдали многѣ лѣта, хочь ихъ лѣчено всѣликими способами. Такимъ самымъ способомъ лѣчили мы недужихъ на туберкульозу въ желзахъ, костехъ и суставахъ, а результатъ бувъ такій самый якъ при вовку: лекшѣ в новѣйшій случаѣ вылѣчили ся борзо, въ старшихъ и бѣльше розвитыхъ наступило значне полѣпшенье.

Цѣкавымъ есть, що доносять о лѣченю вовка лѣкомъ Коха, зъ Франкфурту. На тамошнѣй клініцѣ есть хлопець, котрый вже бѣдъ кѣлькохъ лѣтъ мае вовка; у него була близна загоена вже давно хірурґічнымъ способомъ и такъ вже була выглядалась, що ей майже не було вже знати. Коли ему запущено лѣку д-ра Коха, то и та близна бѣдновилась, напухла и стала ропити ся, въ чого виносять, що въ нѣй були ще бацілѣ.

Вѣденьска рада санітарна ухвалила выслати одного зъ своихъ членѣвъ до д-ра Коха а міністерство вѣйны высылае туды полкового лѣкаря зъ Вѣдня д-ра Генриха Ковальского, котрый вже бѣдъ давна занимаесь бактеріольоґічными студіями и свого часу выкрывъ въ водѣ въ кирници на подвѣрю въ касарни въ Кльостернайбургѣ бациля, въ наслѣдокъ котрого було передъ кѣлькома роками занедужало богато воякѣвъ зъ тои касарнѣ на параліжь въ карку.

Въ угорскѣй палатѣ послѣвъ высказавъ пос. Казъ свое найглубше признанье д-рови Кохови за его выпахѣдъ и поставивъ внесенье, щобы якъ найскорше выслати одного лѣкаря до Берлина та щобы въ Пештѣ заложити институтъ для лѣченя недужихъ на туберкулы.

Справы соймовѣ.

Комісія для ревізіи инструкціи для выдѣлу краевого, порушенои внесеняма послѣвъ Мадейского и Вол. Козьебродского, выготовила вже справозданье.

Комісія пѣдносить, що въ часѣ укладаня инструкціи, обовязуючои нинѣ, були ще такѣ обставины політичнѣ, що оправдували бракъ щирого довѣрія сойму до власти провѣдника выдѣлу краевого (маршалка краевого), котрый управляе выдѣломъ краевымъ не зъ волѣ сойму, якъ инчѣ члены выдѣлу, але зъ именованя цѣсарского. Длятого то въ инструкціи тѣй слѣдне якусь полохливу осторожность въ вымѣрюваню маршалкови краевому тыхъ средствъ, якихъ бнъ потребуе, если провѣдъ въ выдѣлѣ краевѣмъ мае выконувати успѣшно и если мае бѣдповѣсти тѣй моральнѣй одвѣчальности, яку вкладае на него суспѣльность. Огже — пѣдносить комісія — засада колеґіяльного веденя праць выдѣлу есть що-разъ трудніѣшою. Характеръ лучности и одностайности дѣланя выдѣлу краевого слабне, бо коли управитель не держитъ въ руцѣ звязи, змагаесь индівідуальна самостѣйность працѣ одиниць. Щобы-жь скрѣпити тоту лучность выдѣлу, комісія предкладае свои внесеня.

Маршалокъ краевый, якопровѣдникъ, мае пѣсля §. 21. новои инструкціи наглядати надъ ходомъ чинностей выдѣлу, а такожь надъ внутрѣшнымъ порядкомъ, и выдавати въ тѣй цѣли бѣдповѣдній заряджения; бнъ зачеркуе чинности поодинокихъ департаментѣвъ пѣсля предметѣвъ, призначуе для нихъ начальникѣвъ зъ мѣжь членѣвъ выдѣлу, додае имъ до помочи урядникѣвъ.

§. 22. постановляе, що для удержаня перегляду и контролѣ надъ ходомъ чинностей выдѣлу краевого, а такожь для улекшеня всякихъ чинностей маршалка яко провѣдника выдѣлу, буде утворене окреме бюро маршалка, зложене зъ урядникѣвъ, якихъ маршалокъ покличе.

Пѣсля §. 24. маршалокъ може для поодинокихъ галузей справъ уряджувати пѣсля потребы спеціяльнѣ бюра урядникѣвъ. Въ кождѣмъ спеціяльнѣмъ бюрѣ урядникъ, вызначеный маршалкомъ, буде безпосереднымъ начальникомъ решты урядникѣвъ того бюра. Кожде таке бюро буде придѣлене до одного зъ департаментѣвъ. Если до департаменту будуть придѣленѣ урядники не належачѣ до спеціального бюра, то маршалокъ призначитъ, котрый зъ нихъ буде безпосереднымъ начальникомъ.

Комісія кладе на параґрафъ велику вагу, бо тутъ иде о злученье урядникѣвъ выдѣлу въ якусь орґанізацію єрархічно урядову. Членамъ выдѣлу краевого, яко шефамъ департаментѣвъ, буде, по гадцѣ комісіи, праця ихъ улекшена, бо справами будуть управляти при помочи одного або двохъ старшихъ урядникѣвъ.

Пѣсля дальшого уступу того-жь (24) параґрафу членъ выдѣлу краевого, яко начальникъ департаменту, мае въ кѣнцемъ кождого мѣсяця предкладати маршалкови выказъ справъ полагодженыхъ и залеглыхъ.

Членъ выдѣлу краевого обовязаный, въ цѣли выконуваня надзору и контролѣ, лично навѣдуватись до заведень, котрѣ стоять пѣдъ его безпосереднымъ зарядомъ.

Выдѣлъ краевый мае право делеґувати члена выдѣлу до выконуваня якихсь спеціяльныхъ чинностей надзору або контролѣ. Деле ґованый членъ выдѣлу обовязаный есть сповнити таке порученье строго пѣсля ухвалъ выдѣлу.

Маршалокъ мае право бѣдвѣдувати всякѣ институціи, уряды и заведеня автономічнѣ.

Пѣсля §. 25. — если членъ выдѣлу не повнить свого урядованя довше, нѣжь 14 днѣвъ, то треба уважати, що бнъ тымъ самымъ зложивъ мандатъ до выдѣлу. Выимку становитъ бѣдпустка, недуга або покликанье до инчои службы выдѣломъ або соймомъ. Бѣдпустокъ удѣляе членамъ выдѣлу и ихъ заступникамъ маршалокъ, бачучи на те, щобы не терпѣвъ шкоды хѣдъ чинностей выдѣлу.

Пѣсля §. 32. — кождый членъ выдѣлу що-найменче на одинъ день передъ засѣданьемъ зложитъ въ бюрѣ маршалка списъ справъ, якѣ приготовивъ до нарадъ. Если предметомъ мае бути ужитье квотъ, ухваленыхъ соймомъ до розпорядимости выдѣлу, (фондъ диспозиційный) або личнѣ справы урядникѣвъ, — то референтъ есть обовязаный бодай на одинъ день передъ засѣданьемъ выдѣлу подати свое внесенье разомъ зъ мотивами до вѣдомости маршалка. Референты въ справахъ роздаваня стіпендій и мѣсць фондаційныхъ мають бути зложенѣ въ бюрѣ маршалка разомъ зъ лістою кваліфікаційною и внесенями референта на 8 днѣвъ передъ засѣданьемъ, а потѣмъ маршалокъ повѣдомитъ членѣвъ выдѣлу, що акты тѣ можна переглянути въ его бюрѣ. Маршалокъ може зарядити, щобы такожь въ инныхъ справахъ важнѣйшихъ внесеня референтѣвъ разомъ зъ мотивами були подаванѣ ему до вѣдомости на якійсь часъ передъ засѣданьемъ.

При §-ѣ 19. инструкціи комісія высказала бажанье, щобы лучность цѣлого выдѣлу краевого и его соліґарна одвѣчальность за дѣяльность выдѣлу выступала въ соймѣ выразнѣйше, анѣжь доси. Було поставлене въ комісіи внесенье, щобы до инструкціи принятиостанову, що члены выдѣлу краевого мають засѣдати въ соймѣ всѣ въ одній окремѣй лавѣ, однакожь комісія не взяла сего въ инструкцію, сподѣваючись, що се стане ся безъ формального припису:

Дальше комісія зазначила, що солідарность выдѣлу не може, розумѣесь, увольнити поодинокихъ членѣвъ выдѣлу бѣдъ обовязкѣвъ, якѣ на кождого зъ нихъ спадаютъ зъ-окрема, яко начальника департаменту. До тыхъ обовязкѣвъ належитъ: пѣдпирати и боронати справъ департаменту въ комісіяхъ соймовыхъ и въ соймѣ, потѣмъ личне бѣдвѣдуванье, люстрованье и взагалѣ надзорованье институцій, урядѣвъ и заведень автономічныхъ, остаючихъ пѣдъ опѣкою дотычного департаменту.

——

Комісія промыслова на основѣ референту посла Щепановского представила соймови обемисте справозданье зъ предложеня выдѣлу краевого що-до дѣяльности выдѣлу краевого въ цѣли пѣднесеня рукодѣльництва та краевого промыслу (часть II: школы фаховѣ и варстаты взѣрцевѣ.) Комісія пѣдносить, що обемисте и основне справозданье, яке предложивъ сего року краевый выдѣлъ, дае доказъ, що жертвы, якѣ край поносить бѣдъ 10-ти лѣтъ, принесли богатѣ плоды, а ще лѣпше заповѣдають ся на будуще. Пѣдъ вилывомъ краевои комісіи промысловои, котрои дѣяльность сего року унормовано новымъ реґуляміномъ, а доповненои именованьемъ зъ ей руки многихъ инспекторѣвъ по краю, дойдено до кѣнця періоду пробного и орґанізаційного. Уступили вже первѣстнѣ вагованя що-до цѣлей науки фахово-промысловои, методъ, котрѣ мають бути ужитѣ, и способѣвъ забезпечуваня средствъ на закладанье и удержуванье шкѣлъ дилетантизму всякого роду. По осягненыхъ результатахъ можна ступати на передъ зъ свѣдомостію цѣли, зъ повнымъ довѣрiемъ въ успѣшность орґанізацій, принятои по доброй розвазѣ. Ще на выставѣ въ р. 1877 не було репрезентоване анѣ одно заведенье краеве, удержуване краевыми фодами. Въ ґрупѣ 33., що бѣдносилась до промыслового школьництва, були тогдѣ лишь два заведеня, т. е. фондація дроговыжска и львѣвска школа промыслова. Выстава зъ р. 1888 представлялась уже инакше обемистымъ бѣдѣломъ ново-повставшихъ шаблъ промысловыхъ; та найлѣпшимъ доказомъ великого поступу бѣдъ часу львѣвскои выставы есть, пѣсля гадки комісіи, фактъ, що велике число рѣзныхъ заведень було репрезентоване на львовскѣй выставѣ, котра бѣдбулась сего лѣта въ Кѣросне, а въ котрѣй лише два повѣты брали участь. Все, що теперь видко, есть дѣломъ остатныхъ 9-ти лѣтъ, бо доперва въ 1881 р. вставлено въ буджетъ краевый на 1882 р. першу значнѣйшу квоту, т. е 5.000 зр. на цѣли промыслу рукодѣльничого

Комісія приняла всѣ внесеня краєвого выдѣлу предкладанй соймови въ тôмъ предметѣ.

——

Комісія буджетова, котрôй соймъ придѣливъ до полагоды справозданье выдѣлу краєвого съ прелімінарями галицкого фонду пропінаційного и гал. фонду пропінаційного резервового на рр. 1890 и 1891, полагодила вже тй прелімінарѣ а заразомъ розслѣдила справозданье дирекція фонду пропінаційного о результатахъ ей чинности за тй роки.

Сфінансованье тои части обліґацій, котру пôсля закона дирекція мусѣла перемѣнити на грошѣ, при рôвночасномъ завінкульованю решты обліґацій — по курсѣ 88.32½ за 100 уважае комісія за користне съ огляду на суму тых обліґацій выносячу 38,317.900 зр. Решту обліґацій въ сумѣ 23,882.100 зр., яко непродажну, завінкульовано по конець року 1894.

Цѣлый капіталъ вынагороды въ загальнôй сумѣ 62,200.000 зр. роздѣлено межи управненых въ той способъ, що всѣ властителѣ дôстали 17½-разовый дохôдъ.

Сума капіталу вынагороды выносить 53,879.450 зр. въ обліґаціяхъ, а вынагородженя признанй на пôдставѣ оречень реклямаційных выносять суму 8,320.550 зр. Выплата тых капіталôвъ залежна ôдъ узысканя переказу судового, при выданю котрого мусять держати ся суды цѣсарского патенту съ 8 падолиста 1853 р. о переказуваню капіталôвъ пропінаційных, — ôдбуває ся дуже скоро. Въ протягу 7½ мѣсацѣвъ, с. е. до половины серпня с. р., выасиґновано управненым готôвкою 28,632.425 зр. а обліґаціями 15,224 550 зр., такъ що лишилось тогдѣ до выплаты ще лише: готôвкою 5,211.860 зр. а обліґаціями 8,657.550 зр. Зъ кôнцемъ 10-ти мѣсячного періоду, именно зъ днемъ 29 жовтня с. р. (того дня комісія буджетова засягала подрôбных въ тôмъ предметѣ информацій) станъ выплаты капіталôвъ представляе ся такъ: Выасиґновано управненым капіталôвъ готôвкою 29,892.242 зр., татуломъ 3% ôдсотокъ ôдъ тых капіталôвъ 126.212, а обліґаціями выасиґновано до того дня 18,192.100 зр. Зъ кôнцемъ сего року лишить ся въ касѣ дирекція пропінаційнои лише та дрôбна часть капіталу вынагородженя, котрои переказанье и выплата черезъ особли вй трудности зô стороны гіпотечных вѣрителѣвъ не зможе наступити.

Дирекція въ коротêмъ часѣ такъ вынаймала набутй фондомъ пропінаціи, що осягненый дохôдъ — по гадцѣ комісіи, — перейшовъ всякй сподѣваня. Бо коли соймова комісія пропінаційна въ р. 1889 приняла догадочный дохôдъ рочный въ сумѣ 3,062.992 зр., то дирекція осягнула на 1890 рôкъ дохôдъ 3,428.092 зр. Дальше пôдносить комісія, що залеглости въ чиншахъ пропінаційных показують ся дуже дрôбнй (виносять 6 зр. на 1000 зр.) и суть забезпечений навціями вынайму, отже вплынуть въ цѣлости.

Комісія буджетова вносить: Справозданье дирекціи галицкого фонду пропінаційного о досихчасовôй дѣяльности дирекціи и станѣ нею адміністрованых фондôвъ приймае соймъ до вѣдомости, высказуючи цѣлôй дирекціи, а передовсѣмъ предсѣдателеви, намѣстникови, признанье за ревну та успѣшну дѣяльность якъ при вымѣрѣ та выплатѣ капіталôвъ вынагородженя, такъ и въ адміністраціи доходôвъ фонду пропінаційного.

Буджетъ фонду пропінаційного на рôкъ 1891 комісія ухвалила:

Доходы	4,498.665 зр.
Выдатки	4,396.360 „
Надвышка доходôвъ	102.305 зр.

Буджетъ резервового фонду пропінаційного на рôкъ 1891 приняла комісія:

Доходы	229.950 зр.
Выдатки	103.482 „
Надвышка доходôвъ	126.468 „

Референтомъ сего справозданя есть посолъ Скалковскій.

Дописи „Дѣла“.

Зъ надъ Збруча.

[„Рада повѣтова — дѣра въ мостѣ“.]

Передъ кôлькома днями лучила ся менѣ нагода переѣздити черезъ славне село Денисôвъ. Въѣзджаючи ôдъ стороны Тернополя, треба переѣздити досыть довгій мôстъ положеный надъ рѣкою Стрипою.

Въ славнôмъ селѣ мало що и я не прославивъ ся. На мостѣ, котрый частію стоить безъ поруча, сполошили ся менѣ конѣ и лише Провидѣнье охоронило мене ôдъ нещастя.

Коли-бъ я не дôзнавъ ся бувъ, кому сю недбалôсть приписати, не найлучше понятье мавъ бы я бувъ о порядкахъ въ Денисовѣ, — але, ѣдучи дальше черезъ село пôдъ горбокъ, подыбую громадку людей (було то въ недѣлю) котрй мене чемно христіяньскимъ привѣтомъ повитали. Я казавъ стримати конѣ, розповѣвъ имъ свою пригоду на мостѣ и кажу: „Та бôйте ся Бога! поставте вже разъ поруче!“ На то оденъ изъ старшихъ ôдповѣдае:

— Ей, паночку! кобы то ôдъ насъ залежало, мы бы то давно вчинили, але то будуе рада повѣтова. Добре вже, що хочь переѣхати можна, передъ тымъ то мы набѣдували ся! Два роки тому вырвало у насъ мôстъ. Часово перекинули мы були двѣ платвы, абы можь переправитись на другу сторону и заразъ о тôмъ донесено выдѣлови рады повѣтовои въ Тернополи. Однакъ не заразъ выѣхала комісія и заряджено роботу, бо тогдѣ панове въ радѣ повѣтовôй здаесь не мали часу, а занятй були выборомъ посла до сойму. Вôйтъ мусѣвъ въ тôй справѣ досыть написати ся и ажь при кôнци листопада м. р., коли вже мерзло, выѣхавъ п. инжінеръ, вымѣривъ, давъ плянъ и спровадивъ мулярѣвъ до роботы. Тй, пошпортавши трохи, покинули, и ажъ сей весны роботу скôнчили. О поручу п. инжінеръ забувъ, а може собѣ ажь тогдѣ пригадае, коли кого яке нещастье подыбле. Та добре то люде кажуть, що рада повѣтова — то дѣра въ мостѣ, — отъ и видите! Якъ бы не рада повѣтова, мы мали бы давно мôстъ добрый, а такъ що? Чуемо, що громады вносять петиціи до сойму, абы скасувати рады повѣтовй.. Мабуть нѣхто бы за ними не плакавъ...

По тôмъ я розпращавъ ся зъ добрыми ґаздами и поѣхавъ въ дальшу дорогу.

Е.

——

Зъ Жидачѣвского

[Посвяченье школы въ Турадахъ.]

Дня 9 с. м. ôдбуло ся въ селѣ Турадахъ пôдъ Жидачевомъ торжество посвященя новôго мурованого будынку шкôльного, котрому въ цѣлôмъ тутешнôмъ повѣтѣ що до величавости нема рôвного, ба и въ подальшихъ повѣтахъ за подôбнымъ далеко бы треба глядати. Хто ѣде зъ Стрыя до Жидачева, мусить его увага звернутись на сей будынокъ положеный на хорошôмъ мѣсци при дорозѣ середъ села, и кождый мимоволь подумае похвалу для громады, що выставила такій будынокъ. Турады — село маленьке, числяче ледво 80 нумерôвъ, люде середно заможнй, а будынокъ коштуе майже круглых 4.000 зр., тожъ громада не була бы въ змозѣ выдвигнути его о власных силахъ.

Помôчь въ сêмъ разѣ подавъ громадѣ п. Ванницкій, маршалокъ жидачѣвскій а дѣдичь мѣсцевый. П. Ванницкій пôдаявъ ся безкористовно зъ власной волѣ помогти громадѣ. Ôнъ дарувавъ громадѣ блазько ½ морґа грунту, пригожого пôдъ будынокъ; доставивъ даромъ всю потрѣбну цеглу зъ своей цегольнѣ; яко технікъ, знаючій ся на будôвництвѣ, выготовивъ плянъ будынку; державъ за весь часъ роботы провôдъ и надзôръ надъ будôвлею; утримувавъ усѣхъ роботниковъ ôдъ весны ажь до теперь на своêмъ харчи; выстаравъ ся для громады о користну позичку, сплатну въ довгих рокахъ зъ власных громадскихъ обліґацій, — такъ що громада и не счула ся, коли будынокъ вразъ изъ цѣлымъ доброрымъ инвентаремъ шкôльнымъ ставъ готовый до ужитку.

Акту посвященя довершивъ въ хорошо зеленью пристроенôй шкôльнôй сали мѣсцевый парохъ вразъ изъ упрошеным на се торжество о. Лукавецкимъ парохомъ зъ Жидачева. Мѣжь численно зобраными громадянами и многими людьми зъ поблизькихъ сѣлъ бувъ на цѣлôмъ актѣ посвященя жидачѣвскій староста Флехнеръ, инспекторъ шкôльный Новаковскій, п-ѣ маршалкова Ванницка и ще бôльше особъ зъ дооколичнои интеліґенціи. Въ промовѣ до людей выказавъ мѣсцевый парохъ пожитокъ зô школы, внесъ многолѣтство Найясн. цѣсарю, а потôмъ маршалкови п. Ванницкому. Опôсля староста Флехнеръ, яко предсѣдатель окружнои рады шкôльнои, подякувавъ маршалкови за трудъ около выдвигненя нового розсадника просвѣты, а инспекторъ Новаковскій въ довгôй, гарнôй промовѣ зверненôй до громады, чистою русчиною, заохочувавъ громаду до посыланя дѣтей до школы и вказувавъ на користи, выплываючй зъ просвѣты. Торжество закôнчила промова начальника громады до маршалка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зачувати, що соймы галицкій и ческій будуть закрытй найпôзнѣйше дня 26 або 27 с. м.

Канцелярія палаты послôвъ розбсилала вже порядокъ дневный першого засѣданя, котре ôдбуде ся дня 4 н. ст. грудня. На сêмъ порядку дневнôмъ поставлено: 1) Справозданье комісіи о внесеню Тавшого въ справѣ змѣны закона о заразѣ пысковôй и ратичôй у худобы; 2) вериґікація выбору послôвъ: Айхгорна, Гормузакого, Томислава Розвадовского, Казимира Зарембы, Каняка и др; 3) справозданье комісіи для ненарушимости посольскои и внесенье посла Фукса (въ наслѣдокъ справы пос. Озаркевича); 4) справозданье комісіи о проектѣ закона въ справѣ ремґістрованых касъ запомоговых; 5) справозданье комісіи о предложеню правительства въ справѣ управильненя концесіонованого промыслу будôвничого; 6) перше читанье внесеня пос. Кайзера въ справѣ управильненя права приналежности и опѣки надъ убогими. Зачувати тажôжь, що правительство предложить радѣ державнôй новелю до закона о забезпеченю роботниковъ на случай калѣцтва.

Сего тыждня розпочинаесь въ ческôмъ соймѣ дебата надъ справою роздѣлу культуры краєвои, здаесь, потягне ся ажь до кôнця сесіи а може навѣть и не буде зовсѣмъ до того часу полагоджена, бо не выстане имовѣрно на стôлько часу. Молодо-Чехи зголосили вже бôльше якъ 60 внесень меншости и забезпечили собѣ право выголосити щонайменше 120 бесѣдъ а крôмъ того на початку и при кôнци дебаты буде ще промавляти и референтъ. Крôмъ того буде ще, здаесь, и комісія угодова радити дальше надъ проектомъ закона о куріяхъ.

Въ буковиньскôмъ соймѣ на суботнѣшнôмъ засѣданю здававъ пос. Стірцеа именемъ выдѣлу краєвого справу о зелѣзницяхъ и доказувавъ, що зарядъ руху зелѣзниць въ Чернôвцяхъ приносить краєви мало хôсна, бо не мае достаточнои власти дисциплінарнои надъ урядниками. Дальше жалувавъ ся ôнъ на то, що львôвска дирекція зелѣзниць мало увзглядняе внесеня черновецкого заряду руху въ справахъ дисциплины надъ урядниками; що на 79 урядникôвъ зелѣзничных на Буковинѣ есть всего лишь 14 Буковинцѣвъ а за то ажь 36 Галичанъ; що на 545 слугъ зелѣзн. есть 226 Буковинцѣвъ а Галичанъ ажь 158; що мѣжь будниками есть 20 Буковинцѣвъ а 60 Галичанъ и наконець, що всѣ тй Галичане не умѣють анѣ по нѣмецки анѣ по румуньски, лишь по польски и не можуть розмовити ся зъ подорожаными. Все то — казавъ бесѣдникъ — робить львôвска дирекція руху, коли вже не зъ якихъ иншихъ причинъ, то бодай зъ незнаня мѣсцевых відносинъ. Ôнъ предложивъ ôдтакъ внесеня, котрй мають розширити власть черновецкого заряду руху зелѣзниць. Бар. Паче взявъ въ оборону львôвску дирекцію руху и доказувавъ, що Стірцеа робивъ ѣй несправедливо закиды, опираючи свои выводы на приватных датахъ. Пос. Помпе референувавъ опôсля справу дѣяльности выдѣлу краєвого на поли шкôльництва. Коли ôдтакъ мавъ промавляти пос. Пигулякъ, налякались були Румуны, що ôнъ пôднесе жалѣ на упослѣдженье руского языка въ школахъ и высунули румуньского архімандрита Калинеска, котрый говоривъ цѣлых двѣ годинъ и доказувавъ, що цѣла Буковина була первѣтно краємъ румуньскимъ, ажь ось теперь взялись тамъ зôбдвись Русины и закладають по селахъ рускй читальнѣ. Бесѣдникъ закôнчивъ свою рѣчь похвалою системы и опѣки надъ школами за цѣсаря Іосифа и не поставивъ нѣякого позитивного внесеня. Слѣдуюче засѣданье сойму ôдбуде ся въ середу а сегорôчна сесія сойму закôнчить ся имовѣрно вже дня 22 с. м.

Въ Черновцяхъ завязавъ ся въ „Рускôй Бесѣдѣ“ окремый христіяньскій комітетъ выборчій, котрый поставивъ собѣ за задачу перевести до черновецкои рады громадскои радных христіянъ зъ третого круга выборчого. На зборахъ въ „Рускôй Бесѣдѣ“, на котрых завязувавъ ся той комітетъ, були такожь Поляки и Румуны. Теперь же выступала черновецка Gaz. Pol. просто противъ черновецкихъ Русинôвъ и называе ихъ выступленье антісемітизмомъ, котрый може стати ся морально небезпечнымъ та доказуе, що ліста сполученых христіянъ есть такъ уложена, що останесь завсѣгды въ меншости противъ голосôвъ жидôвскихъ. Наконець заявляе Gazeta Polska, що Поляки не подадуть помочи до сен „нечистои интриґи“. Яка то интриґа коли хтось не хоче дати ся водити за нôсъ семітамъ, годѣ добачити.

Въ міністерствѣ дѣлъ заграничных радила въ пятницю рано австро-угорска конференція мытовоторговельна надъ справою австро-нѣмецкого договору торговельного и надъ его ôдношеньемъ до другихъ державъ особливо же полуднево-всхôдных. На конференціи тôй ухвалено также — якъ доносить Presse — инструкціи для проектованых переговорôвъ въ справѣ ревізіи австро швайцарскои угоды ветеринарійной.

Зъ Пресбурґа доносять, що въ тамошных добре поінформованых кругахъ уважають за рѣчь певну, що міністеръ вôйны Баверъ мае подати ся до дымісіи а на его мѣсце стане сполным міністромъ войны бар. Февральї. Міністромъ гонведôвъ на мѣсце Февраровго мае стати полковникъ Боля, котрого недавно тому именовано командантомъ гонведôвъ дебречиньского округа. Боля, що недавно тому выступивъ зъ спôльнои армій и перейшовъ до гонведôвъ, бувъ пôдчасъ стрѣчи монархôвъ у Вѣдни придѣленый до свиты нѣмецкого цѣсаря и заступавъ Февраровго вже кôлька разôвъ въ делеґаціяхъ.

——

Недавно тому розпущено вѣсть, що ґен. Гурко мае бути покликаный до Петербурга до царя, щобы тамъ оправдати ся зъ свого поступованя въ справѣ засуду трохъ однорôчных охотниковъ за убійство якогось пôдофіцира. Теперь же доносять, що справа ся вже полагоджена и Гурко останесь на давнôй своêй посадѣ въ Варшавѣ. До сен вѣсти оголосивъ „Гражданинъ“ таке дементі: „Розправа судова въ справѣ трохъ рядовых воякôвъ, котрй убили свого пôдофіцира и самй до того признали ся, ôдбула ся лѣтомъ въ окрузѣ варшавскôмъ. О тôмъ страшнôмъ уойствѣ не сумнѣвавъ ся нѣхто анѣ на хвильку, тымъ бôльше, що обжалований вповнѣ до него признали ся, а вымоги дисциплины суть за надто строгй, якъ щобы въ данôмъ случаю можна ôдъ нихъ ôдступити. Вырокъ выконано. Нѣякій коваль (польскй ґазеты доносили, що то якійсь мельникъ допустивъ ся убійства — *Ред.*) не приходивъ до нѣкого; нихто не знае о тôмъ, щобы якійсь священикъ дававъ знати о тôмъ, жаденъ купець не гравъ тутъ нѣякои ролѣ драматичнои, яку ему цѣла та байка приписуе; питаня, чи може не допустивъ ся хто иншій убійства пôдофіцира, а не тй три воякй, котрй самй до того признали ся, не пôдносивъ нѣхто въ кругахъ войсковых. Все то выйшло зъ поганои выдумки въ Варшавѣ, спеціяльно въ кругахъ не-россійскихъ въ тôй цѣли, щобы зднскредитувати деякй россійскй круги правительственнй и войсковй. Въ Петербурзѣ знайшла та байка пôддержку середъ мілїона довгоязыкихъ бабъ, котрй не щадили и зъ своей стороны прикрасъ та додатковъ до нея.“

Зъ Петербурга доносять, що оберпрокураторъ св. синода Побѣдоносцевъ выступивъ зъ проектомъ заведеня въ Россіи „батькôвщинъ селяньскихъ“, котрых цѣлею було бы забезпечати селянъ и дрôбну шляхту ôдъ економічнои руины. Ёму ходить головно о то, щобы властителѣ меншихъ посѣлостей мали право оголосити, що ихъ посѣлость не ôдповѣдае за довги и навѣть по ихъ смерти не може бути подѣлена; они самй и ихъ наслѣдники можуть продавати свою батькôвщину, але не вôльно ей выставляти на ліцитацію за довги. Територіяльна величина „батьковщинъ“ не буде въ цѣлôй державѣ однакова, але противно буде зависѣти ôдъ рода ґрунту и другихъ обставинъ господарскихъ. Для кождого повѣта мають бути выданй табелѣ, означуючй величину маючихъ утворити ся батькôвщинъ, але передъ оголошеньемъ якогось ґрунту батькôвщиною не смѣе на нêмъ бути довгу вже передъ тымъ затягненого. Здаесь, що проектъ сей, котрый впрочôмъ не есть нѣчимъ оріґінальнымъ, бо лишь копією американьского закона о батькôвщинахъ, буде на певно принятый.

——

Въ Франціи заносить ся знôвъ на важнй змѣны. Недавно тому ôддѣлено кольоніальне войско и нѣхоту маринарску ôдъ міністерства маринарки а поставлено пôдъ зарядъ міністерства вôйны; теперь же маѣ утворити ся новый 20 корпусъ армій, котрого осередкомъ мають стати ся бѣмъ полкôвъ нѣхоты маринарскои. Командантомъ того корпуса мае бути именованый ґен. Брізъ де ль'Иль. Командантами двохъ новых дивізій мають стати ґенералы Беженъ и Бішо.

——

Кореспондентъ лондоньского Standard-у мавъ довгу розмову зъ Стамболовомъ, въ котрôй болгарскій президентъ міністрôвъ высказавъ ему свои погляды на письмо ґен. Кавальбарса умѣщене въ „Нов. Времена“. Стамболовъ сказавъ, що видѣвъ ся зъ Кавальбарсомъ всего лишь три разы а то письмо Бендерева, о котрôмъ Кавальбарсъ згадуе, то чиста байка. Першій разъ видѣвъ ся ôнъ зъ Кавальбарсомъ, коли той прийшовъ до него и въ имени царя предложивъ ему три рѣчи: пущенье заговорниковъ на волю, свободу выборôвъ и ôдложенье выборôвъ на три мѣсацѣ. Першй два жадання обѣцявъ бувъ Стамболовъ пôднерти въ радѣ міністрôвъ а о третôмъ сказавъ, що оно не можливе до переведеня. Коли Кавальбарсъ бувъ другій разъ у него, повторивъ тй самй жадання. Ôдтакъ зайшовъ бувъ Стамболовъ до него и заставъ его дуже роздразненого. Малй народы — казавъ ôнъ — не можуть самй устоятись; Болгаре мусять слухати Россіи. Стамболовъ обстававъ при тôмъ, що выбôръ князя мусить незадовго ôдбути ся и що той выбôръ мусить бути свобôдный. Лишь пôдъ тымъ условіемъ позволено ки. Александрови выѣхати въ краю. Кавальбарсъ пристававъ вже на то, щобы выборы ôдложити на оденъ мѣсяць. Коли Стамболовъ ôдповѣвъ, що выборы можна що-найдальше на чотирнацять днѣвъ ôдложити, ставъ Кавальбарсъ сердитись и сказавъ, що приказу царя треба конче слухать. Стамболовъ вставъ бувъ и хотѣвъ вже зъ нимъ розпращати ся а тогды вхопивъ его Кавальбарсъ за руку и зажадавъ ôдъ него слова чести, що ôнъ буде старати ся о то, щобы Баттенберґа не выбрано знову княземъ. Стамболовъ обѣцявъ и приставъ на то, щобы Кавальбарсъ его обѣцянку зателеґрафувавъ цареви а Кавальбарсъ бувъ аъ того дуже урадованый. Наконець заявивъ Стамболовъ кореспондентови Standard-у, що Россія не хоче нѣякъ мати въ Болґарії князя, лишь россійского комісаря, и длятого она нѣколи не предкладала свого кандидата на престôлъ болгарскій. Коли-бъ Кавальбарсови була удала ся его місія, то ôнъ бувъ бы ставъ першимъ комісаремъ россійскимъ въ Болгарії.

НОВИНКИ.

— **Статуты політичного товариства Рада руска въ Золочевѣ** потвердило ц. к. намѣстництво и повѣдомило объ тôмъ основателѣвъ черезъ ц. к. староство въ Золочевѣ.

— **Доповняючій выборъ посла до сойму зъ перемыского округа сяньского** ôдбудесь уже завтра (18 н. ст. падолиста). Комітетъ рускій повѣтовый, а за нихъ и головный львôвскій поставивъ кандидатомъ о. Теофіля Дмоховского зъ Якоманичь. Польскій же комітетъ повѣтовый одноголосно ухваливъ поставити на-ново и пôднерти кандидатуру кн. Адама Сапѣги. Завтра зможемо донести о результатѣ голосованя.

— **Вечерниць музикально-декляматорскій** съ танцями въ „Рускôй Бесѣдѣ“ львôвскôй ôдбулись сеи суботы и выпали, якъ звычайно, дуже гарно якъ въ части артистичнôй такъ и забавнôй. Забава протягнулась до 5-ои годины рано.

— **Релїґійно-духовне товариство** пôдъ назвою св. ап. Павла мае завязати ся въ Галичинѣ для рускихъ священикôвъ всѣхъ трехъ епархій Минувшого тыждня ôдбула ся въ тôй справѣ на запросины о. Джулиньского зъ Лапшина довѣрочна нарада надъ постановами статута. Въ нарадѣ взяли участь оо. Павликовъ, послы Сѣчиньскій, Гаморакъ и Титъ Ковальскій, Медицкій зъ Слободы, Юл. Рожанковскій зъ Буковины, Бачиньскій зъ Тудоровичь, Волосяньскій зъ Терла, Федоровичь зъ Войславичь и др. Незабавомъ мають бути скликанй загальнй зборы членôвъ. Цѣлію товариства мае бути: взаимна помôчь священикôвъ въ трудѣ надъ релїґійно-моральнымъ пôднесеньемъ народу. О. Джулиньскій мае въ селѣ Лапшинѣ заложити друкарню. [Оно буде коштувати що-найменче 5—6.000 зр.]

— **Въ „Академічной Громадѣ“ въ Краковѣ** выбранй до нового выдѣлу на рокъ шкôльный 1890/91 (якъ подае Nowa Reforma): головою Брилиньскій, господаремъ Гвоздецкій, секретаремъ Филиповичь, бібліотекаремъ Ганчановскій, а выдѣловыми Яросевичь, Невестюкъ, Целевичь, Вацикъ, Либерманъ и Тресньовскій.

— **П. Иванъ Мачишинъ**, землякъ нашъ, именованый рескриптомъ міністерства, справедливости въ дня 16 н. ст. серпня с. р. (ч. 15.754) нотаремъ въ Радловѣ на Мазурахъ, розпочавъ свое урядованье въ Радловѣ зъ днемъ 15 н. ст. падолиста с. р.

— **П. Михайло Розлуцкій**, родомъ зъ Телячого, одержавъ дня 15 н. ст. с. м. степень доктора медицины въ університетѣ краковскôмъ.

— **Про данокъ рускихъ** заговорила въ остатнôмъ числѣ краковска Nowa Reforma въ статейцѣ Djaki we wschodniej Galicyi и напелела только нѣсенѣтниць, що справдѣ лучше бы була зробила, щобы була мовчала. Цѣкаво буде навести всѣ тй абсур-

ды якій наплела N. Reforma. „Чимъ есть дякъ церковный, — пише она, — се мôгъ бы пояснити докладно лише той, хто мавъ нагоду зôткнути ся зъ ними, черезъ довшій часъ дивитись на ихъ дѣяльнôсть и пôзнати силу, яку тѣ люде держать въ своихъ рукахъ. Дякъ на Руси то сила (potęga): ôнъ звычайно трясе громадою, дуже часто тероризуе попа (рора). У всѣхъ справахъ, чи то судовыхъ чи релігійныхъ, на случай недуги смерти, весѣля чи хрестинъ всѣ удають ся до дяка; до священика о много рѣдше. Если священикъ потрафить зъеднати собѣ прихильнôсть дяка, то ему ведесь добре; але нехай поважить ся лише учинити дякови якій замѣтъ, хочь-бы найсправедлившій, то бѣдна его доля. Се була бы одна сторона медалю. Друга носить найчастѣйше напись: аґітаторъ. Кôлька остатныхъ процесôвъ політичныхъ на тлѣ панславістичнôмъ доказують, що аґенты москвофільскій дѣлали передовсѣмъ чересъ дяковъ. Недавно ще дяки була институція, що такъ скажемо, люзьна, потрѣбна при церквѣ, але не означена нѣякимъ приписомъ. Дякъ бувъ паномъ, священикъ мусѣвъ дбати о его прихильнôсть, бо инакше такъ бы ему настроивъ цѣле село, що мусѣвъ бы зъ него утѣкати. Отже, хотячи взяти дякôвъ у руки и мати надъ ними якутаку власть, священики рускій постановили инстуцію тоту зорґанізувати и постаратись о якісь приписы, котрыхъ дяки будуть обовязанѣ тримати ся. Тымъ способомъ повстало товариство дякôвъ въ дiецезіи львôвскôй и станіславôвскôй. На загальнôмъ зборѣ у Львовѣ ухвалено, щобы кождый дякъ здававъ испытъ, безъ котрого не буде вôльно старатись о посаду; дальше кождый дякъ буде мусѣвъ выказатись, що скôнчивъ бодай чотири клясы школы народнои; наконець кождый дякъ буде мусѣвъ належати до того товариства. Розумѣе ся, що таке стисненье власти дякôвскои не припало дякамъ до смаку, тожь на 2000 дякôвъ дiецезіи львôвскои ледви 30 приѣхало на загальнѣ зборы. Взяти въ руки тыхъ *świaszczenników* (дякôвъ) — се рѣчь конечна а переведенье орґанізацiи необходиме. Однакъ треба, щобы власть митрополича взяла тоту справу въ свои руки и енерґічно нею заняла ся. Коли буде власть, ôдъ котрои дяки будуть зависимѣ, тогдѣ можна буде такожь пôрвати сѣть аґітацiи панславістичнои, яку въ Галичинѣ всхôднôй снують дяки церковнѣ.“ Якъ бачимо вся статейка N. Reform-ы про нашихъ дякôвъ ôдъ початку до кôн-я мѣстить або ненавистнѣ выдумки, або незнанье чи натяганье фактôвъ, або просто абсурды.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту на Торки, дек. перемыского, одержавъ о. Емилій Константиновичь.

Сотрудництво при приходнику въ Рѣчици, дек. угнôвского, одержавъ о. Симеонъ Борисъ.

Испытови конкурсовому въ дняхъ 11, 12 и 13 падолиста с. р, пôддали ся оо.: Зах. Барновскій, Вол. Бачиньскій, Іос. Билиньскій, Дим. Гординьскій, Альбинъ Добряньскій, Мих. Добряньскій, Дим. Капко, Ник. Котецкій, Стеф. Киричиньскій, Петро Гумовскій, Мих. Шатиньскій, Дан. Пирôгъ, Дим. Габла, Филемонъ Кисьлевскій, Ілярій Солтикевичь, Ер. Моравскій, І. Сорока, І. Гмитрасевичь, Стеф. Онишкевичь, Вол. Хомицкій, Макс. Хомишинъ, Вол. Ясенецкій, Алекс. Струсевичь, Петро Княжиньскій, Вол. Левицкій, Мих. Сапрунъ, Ант. Мокрицкій, Северинъ Метелля, Тад. Скородиньскій.

Рукополаганье въ ереѣ ôдбуде ся дня 9 грудня 1890 (а не якъ було подано 9 сѣчня 1891).

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Никола Бекесевичь, мѣщанинъ зъ Тернополя, померъ скоропостижно дня 14 н. ст. падолиста въ 33-ôмъ роцѣ житя, полишивши жѣнку и четверо дѣтей. Бувъ се дуже щирый и горячій патріотъ рускій, чоловѣкъ дуже способбный, розумный и дѣяльный, членъ товариства „Просвѣты“, членъ „Подôльскои Рады“, предплатникъ рускихъ часописей. Покôйный межи мѣщаньствомъ ширивъ просвѣту та самосвѣдомôсть національну и політичну, и нѣколи не ôдказавъ ся ôдъ нѣякого патріотичного дѣла. Смерть его выкликала у всѣхъ Русинôвъ тернопôльскихъ, якъ у мѣщанъ такъ и середъ интелїґенціи, щирый жаль. Вѣчна ему память и земля ему перомъ!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Конкуръ.** Репрезентація сполученого товариства приятелѣвъ штукъ красныхъ у Львовѣ розписала конкурсъ на двѣ стипендіи зъ речинцемъ до 15 грудня с. р. Стипендіи, рôчно по 100 зр., зъ фондацiи им. Ив. Матейка „Унія люблиньска“ призначенѣ для молодцѣвъ обряду римо и греко кат., ôддаючихъ ся штукамъ краснымъ. Першенство мають ученики школы штукъ красныхъ въ Краковѣ. Стипендія надаесь на одинъ рôкъ.

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ у Львовѣ.** На нерше представленье выставила дирекція драму М. Старицкого „Не судось“. Змѣстъ сеи драмы такій: Михайло Ивановичь Ляшенко, укôнченый студентъ університету, гостить у свого батька, дѣдича, на вакаціяхъ. Украинофілъ, народолюбець, фантазуе ôнъ о праци надъ добромъ простолюдина, — а товаришъ его, Павло Чубань, лѣкарь, чоловѣкъ на-скрôзь практичный, бересь за реальну роботу для добра селянъ: заводить школу, дае пораду лѣкарску та правничу — и Михайло помагае ему по части въ тôй роботѣ. Та Михайло звернувъ свою увагу на сѣльскій дѣвчата, а именно на Катрю Дзвонарѣвну, сироту, ходить на улицю, спѣвае пѣсень, и хочь Павло остерѣгае его передъ такими зносинами, Михайло оправдуесь передъ нимъ бажаньемъ пôзнати простый народъ, етноґрафiею. А въ дворѣ Ляшенкôвъ веде ся все по паньскому звычаю: старый Иванъ Андрѣевичь Ляшенко зичить грошѣ у Шльомы, ба навѣть слухае жидôвскои рады, якъ бы то загарбати мужицкій поля, романсуе зъ ґувернанткою Швайцаркою; жѣнка-жь его, Анна Петровна, старша женщина, звернула свою увагу на Павла, бо ѣй подобаесь такій сильный и дикій характеръ, та хоче навязати зъ нимъ любовнѣ зносины, а коли Павло зъ ôдразою ôдпыхае ôдъ себе ея залицяня, бо — якъ каже — не надобыть ся ему грати ролѣ Іосифа а ѣй Путифары, — то Анна Петровна проганяе его прочь изъ двора. Розумѣе ся, що зъ выѣздомъ Павла закôнчилась праця надъ народомъ, а Михайло безъ вины ôддаесь своѣй любовнôй пристрасти. Катра, котра въ разу ледви на-силу йде до двора просити паничѣвъ о лѣкарску помôчь для своеи недужои матери, даесь увести солодкимъ словамъ Михайла, его присязѣ, що нема для него нѣчого дорожшого и святѣшого надъ ея любовь, и ôддаесь ему. Въ короткôмъ часѣ наступае у Михайла розвага: зносины его зъ Катрею зачинають его трѣвожити, ôнъ хотѣвъ бы якось ихъ зôрвати, и по розважнôмъ представленю рѣчи зô стороны Павла, рѣшаесь вкôнци повѣнчати ся зъ Катрею, хочь стае ему передъ очима евентуальнôсть зôрвати цѣлкомъ зъ своею родиною. А и Катря починае добачати непостôйну любовь паничa; ôдкидае сватанье Дмитра Ковбана, котрый знае о ея зносинахъ зъ паничемъ и лишь зъ щирои, горячои любови хоче подружити ся зъ нею; Катря не гадае о тôмъ, щобы паничъ Михайло повѣнчавъ ся зъ нею, а лише згадуючи его любовь, бажае, щобы не покидавъ ея. Михайло, хитаючись въ своѣмъ рѣшеню, хоче выявити все своѣй матери, тымъ бôльше, що напарають на него ѣхати до Петербурга для карiєры, и коли родичѣ его дôзнають ся черезъ покоѣвку Аннушку, о зносинахъ сына зъ Катрею, Михайло даесь намовити Николаю Бѣлохвостову, котрый ему предст. вивъ, що годѣ и думати о вѣнчаню зъ Катрею, — ѣй не зробить ся кривды, давши ѣй гарне придане, а женихъ найдесь. Коли якъ разъ тѣ пляны укладають ся въ дворѣ, Катря, не бачившись довго зъ Михайломъ, приходить до двора и остерѣгае Михайла, що Дмитро Ковбанъ засѣвъ ся на него, щобы пôмститись за ея зневагу. Михайло бачить, що ея поява въ такъ критичнôй хвили може все попсувати, стараесь выправити ея чимъ скорше зô двора; на ея сльозы ôдповѣдае зъ досадою, що они сидять ему вже въ печѣнкахъ — и Катря, зъ жахомъ почувши тѣ слова, заявляе зъ резиґнацiею, що вже не стане ему передъ очи, и хоче ôдходити. Та на се збѣгають ся обое Ляшенки, проворный Бѣлохвостовъ, двôрня, и всѣ разомъ накидають ся на бѣдну дѣвчину. Михайло заступаесь за Катрю, але се ще бôльше ярить Анну Петровну и ажь заявленье Катрѣ, що если ея погублять, то погублять и дитину ихъ сына, здержуе ихъ ôдъ чинноi зневаги. Катря бачить, що пропало ея щастье: мати чимъ-разъ бôльше не здужае, люде говорять щоразъ голоснѣйше про ея неславу, и кождои хвилѣ може наступити кара, обôтнуть косу дѣвочу, — а тутъ все таки нема для неи нѣякого захисту ôдъ панича Михайла, и ѣй стае морочитись у головѣ та будить ся гадка — отруитись. Льокай Ляшенкôвъ, Харламнѣй, вмовляе въ неи зъ поручення ôтця Михайлового, щобы ôддала ся за якого парубка а панъ дасть придане, — и Катря годить ся на се, навѣть не розумѣючи того предложеня, бо ея гадка все за Михайломъ, що ладить ся до Петербурга. Ажь сувора дѣйстность: парубки, що прийшли помазати ея мазею за неславу, проклятье а ôдтакъ и божевôльство матери — привертають ѣй притомнôсть и она выпиває отрую. Та въ тôмъ входить Михайло, щобы попращатись зъ своею Катрею, певный того, що она пристала на предложенье льокая, але побачивши ея нещастный выглядъ, почувши ея горячѣ и щирѣ слова любови, кае ся и заявляе, що таки ея не покине — та вже за-пôзно, бо отруя зачала дѣлати, и Катря умирае середъ кровавои луны, що бье ôдъ горючого ободстя, котре пôдпалила ея божевôльна мати. На крикъ Михайла збѣгають ся люде, а мѣжь ними и Дмитро Ковбанъ, котрый побачивши неживу Катрю а супротивъ себе звôдника-панича, кидаесь зъ ножемъ на Михайла, та лише люде не допускають сеи кровавои пôмсти.

Драма „Не судилось“, хочь и мае деякѣ хибы въ своѣмъ переведеню, все таки при добрôй грѣ артистôвъ може статись цѣннымъ здобуткомъ нашого репертоару. А якъ-разъ бачили мы на вчерашнôмъ представленю, що всѣ артисты вывязались зô своихъ рôль дуже удачно. И такъ въ першôмъ рядѣ п-ѣ Биберовичева може зачислити ролю Катрѣ Дзвонарѣвны мѣжь свои найлѣпшій креацiи. Особливо довшій монольоґъ въ послѣдньôй ôдслонѣ и сцены зъ Михайломъ выпали знаменито. П-ѣ Биберовичева ôдограла ролю Катрѣ безъ выкликування неприродного патосу и ефекту, сцены представляла зъ повнымъ зрозумѣньемъ рѣчи и цѣлкомъ реально, а деклямація и гра були безъ закиду, — тожь публика выкликувала ея по кôлька разôвъ по кождôй сценѣ. Зъ рôль жѣночихъ мусимо поставити на другôмъ мѣсци п-ю Кирницку, котра зумѣла поменшу ролю Пашки, посестры Катринои, высунути на передъ и удержати ея на тôмъ плянѣ черезъ цѣлу штуку. П-ѣ Осиповичева дуже добре интерпретувала ролю Анны Петровны; гра ея въ сценахъ зъ Павломъ була цѣлкомъ природна. Поменшій ролѣ пань Гембицкои (Горпина Дзвонариха), Ольшаньскои (Степанида) були ôдограни добре. Епізодичнѣ ролѣ ґуверянтки — п-ѣ Романовска, и Зузѣ — п-а Дулистôвна, достроились ôдповѣдно до цѣлости. Зъ мужчинъ головнѣ ролѣ обняли пп. Клишевскій (Михайло), Ольшаньскій (Павло) и Яновичь (Ковбанъ). Всѣ они добре поняли свои ролѣ и въ многихъ сценахъ ôдограли знаменито, хочь не можна не поминути замѣтки, що п. Ольшаньскій мôгъ бувъ сильнѣйше замаркувати твердый и сильный характеръ Павла. Пп. Гембицкій (старый Ляшенко), Кирницкій (льокай Харламній), Плошевскій (Бѣлохвостовъ) и Парадюкъ (Шльома) вывязались дуже добре зъ своихъ рôль, хочь треба звернути увагу п. Плошевского, що невыразнымъ та скорымъ выговоромъ, коли того не вымагае сама роля, псуе ся цѣлôсть. Додати вкôнци мусимо, що громадній сцены (парубковъ, дѣвчатъ) выпали добре; було знати въ нихъ житье. Режісерія спиталась добре; антрактôвъ мѣжь одслонами не було надто довгихъ.

Публика явилась на сѣмъ першôмъ представленю численно и бажати бы, щобы такъ було и на дальше пôдчасъ цѣлои гостины нашого театру у Львовѣ.

— **Зорѣ число 21** мѣстить въ собѣ: Докôнченье повѣсти Ив. Левицкого-Нечуя „Надъ Чорнымъ моремъ“; стишки Г. А. Панька и Я. Жарка; продовженье „Исторiи літературы рускои“ Ом. Огоновского (дальше про Ив. Левицкого-Нечуя); докôнченье подорожного справозданя О. Я. Конисского пôдъ заг. „Зъ лѣтньои подорожи по Черниговщинѣ“; „Нашій хибы“ замѣтка Василя Лукича, Бібліографія укладу В. Лукича; въ рубрицѣ „Оповѣстки и критичнѣ замѣтки“ заслугують на увагу: замѣтка М. Комаря про дуже прихильну оцѣнку украиньского перекладу Гомеровои „Одисеи“ помѣщену въ россійскôмъ журналѣ „Русская мысль“ и Уманця критика Пыпиновои статьѣ „Особая исторія русской літературы“ (рѣчь идe о исторіи літературы Омеляна Огоновского) написаной въ „Вѣстнику Европы“; „Украиньско-рускій выданя можовскихъ лубочниковъ“ Хванька Кримского; наконець вѣсти поданѣ Вас. Лукичемъ въ рубрикахъ „Література, штука, наука“ и „Театръ, спѣвъ, музика“. Се число „Зорѣ“ мѣстить въ собѣ доволѣ матеріялу наукового и информаційного, за те дуже мало белетристичного. бо на 16 сторôнъ всего на $2^1/_2$. Та й ще стишки Панька и Жарка дуже слабенькѣ. — деякѣ ледви чи й годились до друку. За такій стишокъ зовсѣмъ не здалый до друку мы уважаемо хотьбы отсей Г. А. Панька:

2. Малюнокъ.

У цьвіту, обайно-гарна
Неодразливо-струнка
Неустріла наче сарна,
Мовь тополенька гнучка...
Трохи вчуння, трохи вдатку,
Трохи... трудно повідать ..
Весь малюнокъ без додатку,
Бо нема чого додать.

Що Панько хотѣвъ тымъ стишкомъ сказати, се хиба ôнъ одинъ знае, а чатателеви редакція пояснила лише тôлько що „вчуння“ значить „чувство“... Такъ само не годились до друку „ліричнѣ поезіи“ Я. Жарка — бодай двѣ першѣ. Зъ такими „ліричными“ поезіями, якъ ось н. пр. перша:

Терен, терен гарний вдав ся,
Хлопець з дівкою кохавъ ся;
Та хміль теренъ обвивае,
Хлопець дівку покидае.
Ходить дівка, гірко плаче... и т. д.

зъ такими „ліричними поезіями“ дати бы спокôй! вати. Коли мы зазначуемо, що въ сѣмъ числѣ „Зорѣ“ за-мало матеріялу белетристичного, то се чинимо въ той цѣли, щобы звернути увагу редакціи, чи бы не можна завести ôдповѣдный розмѣръ межи ôддѣлами белетристичнымъ а наукowымъ та информаційнымъ и вже консеквентно въ кождôмъ числѣ дбати про той розмѣръ, бо-жь „Зоря“ — якъ сказано на заголовку ея — есть часописю призначеною для рускихъ „роднъ“. Матеріялъ информаційный въ сѣмъ числѣ „Зорѣ“ цѣкавый, якъ звычайно, а за введенье его ôдъ якогось часу въ „Зорю“ треба щиро дякуваги новôй редакціи.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Про сегорôчный зборъ и сегорôчнѣ засѣвы** зъ околиць коло Околовъ, Кудринець, Мельниць., Устя и Кривча пишуть намъ: Передъ жнивами говорили и думали у насъ люде, що сегорôчный зборъ буде дуже а дуже добрый, — тымчасомъ показало ся, що нѣ.. И такъ: кôпъ не богато, а выдатокъ малый, якъ зъ озимины такъ и зъ ярины; конюшина (паша и насѣнье) дуже слабенькѣ, кукуруза и бульба добра, овочѣвъ досыть, ино яблукъ дуже мало. Що-до засѣвôвъ — то зъ тыми стоить сумно. Вчасній засѣвы дуже зли, бо хробы выѣли; многѣ господарѣ сѣяли другій разъ и тôлько поборонували; де хробы не выѣли, то черезъ посуху посходило дуже слабенько и такожь насѣвали. Середнѣ засѣвы сумнѣ, бо все зерно не зôйшло черезъ посуху, — рôвножь насѣвано. Пôзнѣ засѣвы добрѣ, але ино-що посходило, для того не вкорѣнить ся и знов лихо, бо весна морозна може пошкодити. Осѣнь ôдъ якогось часу мрачна, дощь перепадае и холодно, длятого озимина не росте а навѣть гине. Рѣпакъ, де хробы его не знищили, дуже добрый. Словомъ — у поли выглядае сумно и не велика надѣя на озимину. Зябля ще не укôнчена и треба ще кôлька-нацять днѣвъ погоды, щобы народъ покôнчивъ.

Соймъ краєвый.

XVII Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 17 н. ст. падолиста 1890 р.

По ôдчитаню петацій повѣдомивъ пос. ґр. Стан. Бадені именемъ комісіи буджетовои, що комісія буджетова вже закôнчила свои роботы и замкнула рахунки буджетовѣ, тожь вносить, щобы всѣ петаціи, разомъ въ ôдчитаными на нинѣшномъ засѣданю, кромѣ петиціи громады Обертина о запомогу для 14 погорѣльцѣвъ, вже не ôдсылати до комісіи буджетовои лишь до выдѣлу краевого, тымъ бôльше, що досыть було часу внести скорше такій петиціи. Внесенье принято. [Мѣжь петиціями винѣ ôдчитаными була одна Рускаго Товариства педаґоґічного и тов. „Академічне Братство“.]

Пос. Крамарчикъ мотивуе свое внесеньѣ: „Поручае ся выдѣлови кр., щобы на наближшу сесію предложивъ проектъ нового закона дорогового такого змѣсту. Всѣ престаціи ôдрабляни доси въ натурѣ, чи то оплачуваны въ готовцѣ якъ въ мѣстахъ такъ и громадахъ сѣльскихъ, такожь престаціи обшарôвъ дворскихъ, якъ що до нихъ обовязку дотычно истнуючихъ будынковъ на обшарахъ дворскихъ такъ и безплатнои выдачи матеріялу деревляного до высоты 5% сталыхъ податковъ зносить ся въ цѣлости. Натомѣсть всѣ престаціи дороговѣ въ цѣлôмъ краю такъ що-до роботъ земныхъ, доставы шутру, такожь будовы мостôвъ, жалобôвъ и каналôвъ водныхъ, мають переводитись и выготовлятись зъ фондôвъ повѣтовыхъ и субвенціи фонду краевого, на котру то цѣль треба вставити въ буджетъ повѣтовый ôдповѣдный додатокъ до податкôвъ сталыхъ, оплачуваныхъ громадами сѣльскими, обшарами двôрскими, такожь мѣстами, фабриками и промысломъ, не перевышаючій одинакъ 15%. Заряды дороговѣ полишити зверхностямъ громадскимъ спôльно съ обшарами двôрскими якъ доси, для спôльнои контролѣ и выготовленя роботъ дороговыхъ зъ увôльненьемъ ихъ ôдъ дотеперѣшного веденя приписаныхъ наструкцiею книгъ дороговыхъ, крôмъ найпотрѣбнѣйшихъ, а то: 1) Книги ухвалъ, котра мае бути заразомъ памятникомъ дороговымъ, 2) Деннина подавчого, 3) Деннина касового, 4) Друкôвъ якъ прелімінарь дороговый; всякѣ инши квітарiи, катастры и замкненя рахунковѣ мають ухилитись зъ-пôдъ зарядôвъ дороговыхъ и полишитись на случай потребы при выдѣлахъ повѣтовыхъ.“

Внесенье пôдписали лишь мазурскѣ послы, Русины и пос. Клеменсевичь — Критикуе законъ дороговый зъ р. 1885 котрый не справедливо розкладае тягары перестаційнѣ на селянъ а на двôры. Сему зарядити моглибы лишь податки до податкôвъ сталыхъ. Вносить ôдослати до комісіи дороговои. (Браза ôдъ послôвъ рускихъ.) Внесенье принято.

Пос. Телишевскій мотивуе свое внесенье о змѣнѣ выборчои ординаціи соймовои. Справа се важна въ нашôмъ жатю конституційнôмъ. Якъ ôдъ жерела залежить доброта воды, такъ и ôдъ ординаціи выборчои залежать складъ тѣла репрезентаційного, котре мае заступати интересы загалу. Заки примѣнить ся три можливѣ засады переводженя выборôвъ, треба мати на оцѣ найголовнѣйше условіе, а симъ есть свобода выбору. Три суть засады выборôвъ голосованье: загальне, голосованье всѣхъ оплачуючихъ податокъ, а вкôнци участь въ выборахъ поодинокихъ касть и верствъ суспôльныхъ. Перша засада есть идеаломъ поступу людскости, але у насъ ще не на часѣ ея примѣняти; надъ третою засадою вже всюды перейшла до порядку дневного, и лишаесь лишь та засада, котра есть и найсправедливѣйша, с. б. щобы кождый платячій податокъ мавъ право голосувати на свого заступника въ тѣлѣ репрезентаційнôмъ. Бесѣдникъ выказуе, що теперѣшный окликъ, пôдъ якимъ переводить ся выборы, заступство интересôвъ, есть дуже хибный а навѣть небезпечный а замѣсть того повинно бути заступство народу. Наша соймова ординація выборча не можлива въ нѣякôмъ житю конституційнôмъ. Тѣ, що укладала ординацію, вже зъ горы мали на гадцѣ ввести розладъ и загальне ворогованье въ нащôй репрезентацiи. А найбôльша кривда есть для меншои посвлости за-для нашихъ посередныхъ выборôвъ. — Внесенье ôдослано до комісіи правничои.

Комісія адміністраційна вносить проектъ закона о поліціи огневôй для мѣстъ и мѣсточокъ.

При дискусіи загальнôй забирають голосъ: Пос. Мадовичь вказуе, що такій законъ о поліціи огневôй здавъ бы ся не лишь для мѣстъ и мѣсточокъ але и для громадъ сѣльскихъ, тому предкладае двѣ резолюціи: Поручаесь выдѣлови кр выготовити проектъ закона о поліціи огневой для селъ и о установленье посады краевого инспектора сторожей пожарныхъ. — Пос. Розвадовскій вказуе, що сей предложеный законъ не одповѣдавъ бы для селъ и тому треба для нихъ выготовити окремый законъ. — Пос. Рутовскій жалуе, що комісія адміністраційна надто поскорочувала предложеня выдѣлу кр. и не уявнила ихъ вже въ самôмъ законѣ, лишь поручила ихъ реґуламiомъ поодинокихъ громадъ, а се выйшло на шкоду закона. — Пос. Полянowскій пôдпирае резолюціи пос. Мадовича.

При спеціяльнôй дебатѣ забирае голосъ пос. Окуневскій до §. 1-ого: „Поліція огнева належить до власного обсягу дбання громады“ — и вносить цѣлкомъ его выпустити, бо се вже все сказано въ законѣ громадскомъ. Поправка пос. Окуневского перепала. — Параґрафы 2, 3, 4, 5, 6, принято пôсля предложеня комісіи. — При §. 7-омъ, о обовязку несеня помочи и о поготовля коней, ставить пос. Окуневскій поправку: „За ужитье и ушкодженье коней належить ся одъ громады выпагорода, — и що кождый житель мае нести помôчь при огни на зовывъ начальника громады, на сколько ôнъ до того способбный и его власне майно не есть загрожене. Обѣ поправки не знайшли бôльшости при голосованю. — При § 8 ôмъ, о помочи сусѣднимъ громадамъ, вносить пос. Вайґель, щобы означити докладно, якъ далеко мають громады спѣшити сусѣднымъ громадамъ на помôчь, и предкладае 4-кільометрову полосу, — а пос. Лясоцкій вносить, щобы ся помôчь розтягала ся и для обшарôвъ двôрскихъ. — Пос. Козловскій противить ся поправцѣ пос. Вайґля. — Пос. Вайґель цофнувъ свое внесенье, а соймъ не принявъ поправки пос. Лясоцкого. — §. 9-ый о средствахъ алярмовыхъ принято въ поправкою пос. Рутовского. — При §. 10-ômъ, о водѣ до гашеня, поставлено кольна поправокъ, зъ котрыхъ принято поправку пос. Рутовского, що мѣста мають закладати резервоары воды. — Слѣдуючій параґрафы принято пôсля предложеня комісіи. При §§. 21, 22 ставлявъ поправки пос. Окуневскій що-до стилізацiи закона, але соймъ бôльшостію принявъ предложенье комісіи. — Прочи параґрафы принявъ соймъ зъ деякимъ поправками.

Комісія буджетова здаючи справу зъ предложеня выдѣлу кр. дотычно будовы дому краевого заведеня полôжницъ у Львовѣ, вносить: 1. Соймъ признае

потребу будовы сего дому а будова маѣ зачатись въ р. 1892. 2. Соймъ дозваляѣ выдѣлови кр. затвердити контрактъ, заключеный зъ властителемъ ґрунту ч. пар. 6.489, званого Вôлька кампіяновска, о купно сего ґрунту пôдъ будову заведеня полôжниць за цѣну 20.000 зр. и до выплаченя умовленои цѣны купна. 3. Соймъ поручаѣ выдѣлови кр. приступити безпроволочно до уложеня и выготовленя при участи фаховои, маючои до того установити ся комісіи, програмы, плянôвъ и кошторисôвъ будовы та предложеня на слѣдуючôй сесіи соймовôй. 4. Соймъ вставляѣ въ буджетъ краевый на р. 1891: а) на закупно ґрунту 20.000 зр., б) на пôдготовляючѝ роботы 2.000 зр. — Принято всѣ внесеня комісіи.

ПОДЯКА.

Отямившись зъ тяжкого болю, по передчасноôй и наглôй стратѣ нашои найдорожшои матери и бабки, чуємо обовязокъ хоть въ сей способôъ зложити найсердечнѣйшу подяку всѣмъ отцямъ духовнымъ, котрѝ цѣлкомъ безкористовно не щадили труду мимо далекои дороги и зливного дощу та зволили ласкаво прибути, щобы ôдправити тлѣннѝ останки на вѣчный супокôй, а именно о. совѣтникови В. Дорожиньскому зъ Мизуня, о. Ю. Охримовичеви зъ Сенечола, о. И. Муликови зъ Илемя, о. О. Охримовичеви зъ Лолина и о. Я. Янкевичеви зъ Велдѣжа. Особливо же дякуємо о, совѣтникови В. Дорожиньскому за пращальне слово и розраву, та сердечно пана Маріи Созаньскôй, учительцѣ мѣсцевôй, котра въ найтяжшихъ хвиляхъ була правдивою розрадою и помочею.

Пацикôвъ 13 падолиста 1890

Х. Колянковскій, братъ; *Юлія Яцикевичева и Марія Теодоровичева* доньки; *Савинъ и Николай Теодоровичъ*, сыны; *Иванъ Яцикевичъ*, зять нуки и внучки.

Телеграмы „Дѣла“.

Ріо-Янôйро 17 падолиста. Вчера ôдкрыто тутъ конґресъ републиканьскій ôдозвою провізоричного правительства. День оголошеня републики постановлено обходити торжественно въ цѣлôмъ краю. Конґресъ ухваливъ подяку ґен. Фонсека.

Берлинъ 17 падолиста. Міністеръ рôльництва Люціюсъ уступивъ и дôставъ ôдъ цѣсаря высокій ордеръ. Правительство нѣмецке задумуѣ затягнути позичку въ сумѣ 64 мілл. марокъ на цѣли войсковôй.

Вѣдень 17 падолиста. Вчера ôдбули ся тутъ зборы демократôвъ, въ котрыхъ взяло участь ôсѣмь тысячѣвъ людей. Всѣ бесѣдники доказували, що лишь право загального голосованя може найскорше довести до соціяльныхъ реформъ и въ тôмъ дусѣ ухвалено резолюцію.

Брукселя 17 падолиста. Ляґера и Деруледа пущено на волю по зложеню великои кавціи.

Бѣлградъ 10 падолиста. Въ четверъ буде въ скупитиннѣ ôдчитана престольна бесѣда реґентôвъ. Симичь, сербскій посолъ при вѣденьскôмъ дворѣ дôставъ высокій ордеръ россійскій.

Вѣдень 17 падолиста. Правительство выслало двохъ членôвъ рады санітарнои на науку до Коха, а метода Коха маѣ бути незадовго заведена у всѣхъ шпиталяхъ вѣденьскихъ.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Вô Второкъ дня 18 н. ст. падолиста 1890
по разъ першій:

СВОЯКИ

комедія въ 4 актахъ М. Балуцкого, переводъ Е. Олесницкого.

Орхестра тов. „Гармонія“.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

ОПОВѢЩЕНЬЕ

Въ понедѣлокъ дня 1-го грудня о 4-ôй год. по полудни ôдбудуть ся въ Сяноцѣ

Загальнѝ Зборы

членôвъ Окружнои Народнои Торговлѣ.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Справозданье зъ дѣяльности за 1889/90 р.
2. Предложенье білянсу за 1889/00 р.
3. Удѣленье абсолюторіи зъ дѣялности Дирекціи.
4. Выбôръ Директора и уступаючихъ членôвъ Надзирательного совѣту.
5. Евентуальнѝ внесеня членôвъ.

За надзирательный Совѣтъ:

Д-ръ Искрицкій, предсѣдатель. — А. Витошиньскій, директоръ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуѣ ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Заморовича число 3., I. поверхъ.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякѝ облїґаціи державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провіиции выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѝ, райцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского
4½% Листы заставнѝ Банку краевого
4½% Позичку краеву
4% Облїґаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ облїґаціи довгу державного
Зелѣзничѝ облїґаціи першенъства
Льосы державнѝ и приватнѝ
продаѣ пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 172—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ

Порученя зъ провінціи выготовлюѣ ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНѝ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 39—50

Передплату принимаѣ: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Вже 1 Грудня с. р.
найблизше тягненье льосôвъ державныхъ зъ року 1864 продаѣ по курсѣ деннôмъ.
Головна выгана 150.000 зр.
Тожъ промесы на тѝ льосы. На цѣлый льосъ 5 зр. на пôвъ льосу 3 зр.
АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Хто зъ Вп. П. Т. Панôвъ
хоче дôстати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до
Варшавскои молочарнѣ
на розѣ при улици Ягайлоньскôй и иляцу Смольки, 3666 4—10
де и часописи можна прочитати

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
поручаѣ прямо зъ фабрики
СВѢТЛО
I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.
Упрашаѣся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои маѣ свѣтло выслатися.
2998 ДИРЕКЦІЯ.

МАРІЯЦЕЛЬСКІЙ
каплѣ жолудковѝ
роблений въ антицѣ пôдъ ангелемъ хранителемъ К. БРАДОГО въ Кромержижи (Морава), давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче змôцниючо на жолудокъ при злôмъ травленю.
Правдивѝ лишь зъ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр.
3695 Части складовѝ суть поданѝ. 4—30
Купуѣ ся по всѣхъ антикахъ.

Вже выйшовъ
Илюстрованый Калєндарь Просвѣты
на рôкъ 1891.
Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.
Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Одинокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
3319 31—20 *основанный въ 1870 р.*

Поручаѣ правильно кождого тыждня свѣжѝ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручаѣ его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожъ за послѣплатою опакованье франко.

Особливу увагу звертаѣся на 3 знаменитѝ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		зр.	кр.
Кайсовъ	½ клґр знам. чорный	1	60
	„ melange	1	80
Souchong	одличный	2	—
	найлучшій	3	—
	melange P.	3	—
Melange	каравanный	4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	3	00
	„ II.	4	60
	„ III.	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб 60 1 ф.	2	40
	2 „ — „	3	—
	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки	одличный	1	60
	prima	1	80
	non plus ultra	2	50

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одяґôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнѝ сукна та въ готовѝ одяги мужескѝ и дитиннѝ, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожъ средства грошевѝ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX X XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Найбôльшій складъ товарôвъ!

Ґалянтерійнѝ товары всякого рода, бѣлье, выробы вовняні и футряні реквізиты до куреня, подорожи, школы та забавы. Новости на подарунки Рôздвяні у великôмъ выборѣ.

І. КЕНҐСБЕРҐЕРЪ
у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся якъ найскорше и найлѣпше. 3740

Найновѣйшій обємистый цѣнникъ илюстрованый высылаѣ ся на жаданье даромъ и оплатно.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX X XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.
Кождои суботы выпродажа решток.
Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшѝ сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣля Gиера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занавѣсы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3 75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскѝ и всходнѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣняныхъ, а такожъ хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3
Властитель Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ зъ Вѣдня.

Лишь за три зр. а. в.
можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту
Проповѣди недѣльнѝ,
праздничнѝ и случайнѝ
въ V томахъ
о. Юліяна Ганкевича.

БРИ-
твы правдивѝ швайцарскѝ и англійскѝ, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла,
2537 пензлѣ и т. п.
поручаѣ найдешевше
маґазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галантерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумерій и т. п.
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16
Цѣники на жаданье даромъ.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣнскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продаѣ товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

КАЛЄНДАРЬ
ЗЕРКАЛА
вже выйшовъ и коштуѣ 36 кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА“
улиця Баторія число 24
можна дôстати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г Раймунда Цѣна зниж 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лавренті́й — зъ англійского Едвардса. Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ француского Окт. Фейдета. Ц. зн. 60 кр
Новорôчнѝ Дзвоны зъ англійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошъ а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Зъвеликого Сапта зъ француского Окт. Фейдета. Ц. зн. 40 кр
Фромонтъ молодшій и Рісле́ръ старшій зъ француского Ц. зн. 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Мавра Іокая. Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ англійского Кар. Дікенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ француского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр.
Зъ чужинаъ зѣльниковъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр
Набобъ зъ француского Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гильернъ Ц зн. 1·20 кр.
Великій Дôмъ зъ француского Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского. Ц. 4 зр
Родина Бужгольцьвъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр
Низинѝ зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвѝ душѝ зъ россійского М. Гоголя (съ портрет автора). Ц. 1 80 кр

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Чорляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 251. Львовъ, Второкъ 6 (18 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крокъ недѣль и руских святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вовторокъ, и въ вовторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Карола Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлий рокъ	18 зр.	на цѣлий рокъ	24 зр.
на пів рову	9 зр.	на пів рову	12 зр
на чверть рову	4 зр. 50 кр.	на чверть рову	6 зр
ан мѣсиць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлий рокъ 16 зр. на пів рову 8 зр
на чверть рову 4 зр. на мѣсиць 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція вбок ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямаціѣ неопечатаній вольний бдь порта

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бдь одного стрбчки печатном, въ рубр. „Надсланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. бдь стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ ческбмъ соймѣ предложила вчера комісія угодова свое справозданье зъ проекту закона о роздѣлѣ краевои рады культуры. Молодо-Чехи поставили интерпеляцію до намѣстника, длячого не затверджено выборбвъ кблькохъ предсѣдателѣвъ радъ повѣтовыхъ.

Пбсля Wien. Allg. Ztg., жерела не конче певного, мае бути незадовго переведена реорганізація зелѣзниць державныхъ въ той способбъ, що цѣла сѣть тыхъ зелѣзниць мае бути подѣлена на три автономічнѣ заряды зъ трома дирекціями: у Вѣдни, у Львовѣ и въ Празѣ. Дирекціи тѣ будуть бдъ себе независимѣ и будуть стояти пбдъ властію міністерства торговлѣ. Есть такожь гадка, щобы утворити окреме міністерство комунікацій, а въ такбмъ случаю будуть тѣ дирекціи поставленѣ пбдъ власть того міністерства. Та нова орґанізація буде однакожь ажь тогды переведена, коли зелѣзниця Кароля-Людвика перейде на власность державы.

Въ вѣденьскихъ кругахъ войсковыхъ ходить чутка, що димісія міністра вбйны Бавера вже принята и що на его мѣсце именованый міністеръ гонведбвъ бар. Февраріі, на котрого мѣсце покликано зновъ ґен. Громана.

Незадовго мае такожь наступити ще и друга змѣна а то угорскій міністеръ при цѣсарскбмъ дворѣ Орчій мае уступити а на его мѣсце прийде теперѣшный шефъ секціи въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ Седьеній; шефомъ секціи буде именованый Пацельті.

——

Зъ Константинополя доносять, що патріярхъ екуменьскій скликавъ бувъ велику раду, на котрбй предложивъ гадку, чи не добре було бы перенести патріярхатъ зъ Константинополя деиде н. пр. до Одесы, до Атинъ або и до Пешту. Якъ справу порѣшено, нема ще вѣсти; але здаесь, що анѣ патріярхъ анѣ его рада не брали сеи справы на серіо а може лишь ббльше хотѣли тымъ задемонструвати и настрашити Порту, бо перенесенье патріярхату пбдкопало бы певно его повагу и значѣнье. Ще найскорше и на око найдогбднѣйше було бы може перенесенье до Одесы, бо можна бы сподѣвати ся, що Россія тому не конче бы противилась, але патріярхъ стратевъ бы тутъ свое первѣстне значѣнье и збйшовъ бы до ряду звычайныхъ епископбвъ, котрѣ мусять безусловно слухати приказбвъ царя, а бдтакъ и ослабъ бы его вплывъ на Грекбвъ. Перенесенье патріярхату до Атинъ задержало бы ему вправдѣ его нангеленьске значѣнье, але ослабило бы такожь его вплывъ. Въ однбмъ и другбмъ случаю не робила бы Порта собѣ вѣчого зъ того а лишь старалась бы, щобы православнымъ Грекамъ въ турецкбй державѣ надати нову врархію. Охотныхъ людей, котрѣ бдважилесь бы заняти найвысшу власть церковну въ Туреччинѣ, знайшлось бы певно досыть а тымъ способомъ причинивъ ся бы самъ патріярхъ безпосередно до новои схизмы, котра бы остаточно добила его дотеперѣшну власть и значѣнье. О перенесеню патріярхату до Пешту не може бути и бесѣды, бо Австро-Угорщина певно бы не пристала на то и не хотѣла бы, щобы тымъ способомъ розбивати дружнѣ бдносины, якѣ ей вяжуть зъ Туреччиною.

——

Недавно тому убито въ Охридѣ въ Македонії сербского священика Стояна Христича а сербскѣ ґазеты пбдняли були по сій причинѣ страшный крикъ та стали доказувати, що интелектуальнымъ виновникомъ сего убійства бувъ болгарскій епископъ зъ Охриды Сінесій, бо Христичъ бувъ однымъ зъ тыхъ священикбвъ, що ставили болгарскимъ змаганямъ въ Македонії найббльшій опбръ и не хотѣли нѣякъ признати Сінесія своимъ епископомъ. Въ виду того выступила була болгарска праса дуже остро противъ Сербії а пбзурядова „Свобода“ помѣстила статью, въ котрбй доказувала, що сербска праса оскорбила своими инсинуаціями не лишь самого еп. Сінесія, але въ его особѣ и Порту, котра его прецѣ именувала. „Свобода“ завбзвала турецке правительство, щобы оно старало ся всѣми силами выкрыти праздавого виновника а тогды будуть и Болгары знати, якъ мають поступити противъ Серббвъ. Теперь же дбстало сербске правительство вѣсть бдъ свого консуля въ Охридѣ, що Христича убили арнауты а родина Христича вже бдомстила ся за се убійство, бо убила проводирн тыхъ арнаутбвъ якогось Изера Авідера.

Справы соймовѣ.

Комісія буджетова на внесенье посла Ст. Баденього полагодила справу субвенціи рускому театрови пбдъ зарядомъ тов. „Руска Бесѣда“ у Львовѣ.

Выдѣлъ краевый предложивъ въ окрембмъ справозданю результатъ нарадъ анкеты въ справѣ рускаго театру и внесенье пбдвышеня субвенціи до сумы 8.000 зр. Комісія буджетова на основѣ результату нарадъ анкеты, котра зъ однои стороны признавши, що рускій театръ пбдъ зарядомъ „Бесѣды“ вдоволяе зъ огляду артистичного и зъ огляду на народный напрямъ, а зъ другои стороны признавши конечну потребу пбдвышеня теперѣшнои субвенціи, — годить ся въ засадѣ на пбдвышенье предложене краевымъ выдѣломъ.

Однакъ если — якъ изъ справоздань товариства „Бесѣды“ такъ и зъ нарадъ анкеты показуесь, — уже зъ дотеперѣшнои субвенціи уживано часть на преміованье найцѣннѣйшихъ працъ драматичнои літературы руснов, а и комісія буджетова допускае, що соймъ схоче мати нагоду показати, що чисто-народный напрямъ въ літературѣ рускбй найде у него все щиру пбдпору, — то комісія думае, що предкладану выдѣломъ субвенцію треба роздѣлити и призначити часть тои субвенціи на дѣ преміи конкурсовѣ за найлѣпшій творы сценічнѣ. Пѣсля погляду комісіи, выдѣлъ краевый найде можность зложити комітетъ судьѣвъ конкурсовыхъ въ порозумѣню зъ товариствомъ „Бесѣда“ въ той способбъ, щобы сѣ конкурсы вилынули користно на розвбй рускои літературы драматичнои въ напрямѣ чисто народнбмъ рускбмъ. Комісія зазначуе вкбнцѣ, що було бы пожаданою рѣчію, абы одна зъ нагородъ призначена була для штукъ людовыхъ, и вносить:

Для театру рускаго пбдъ зарядомъ товариства „Бесѣда“ 7.250 зр., а на двѣ нагороды за найлѣпшѣ творы рускѣ 750 зр. Поручае ся краевому выдѣлови, щобы розписавъ на 1891 рбкъ драматичный конкурсъ на найлѣпшѣ сценічнѣ творы рускѣ.

Дальше комісія ухвалила: товариству „Просвѣтѣ“ 1.000 зр.; часописи „Учитель“ 500 зр.; товариству „Шкбльна помбчь“ у Львовѣ 200 зр.; рускому товариству педаґоґічному на институтъ св. О. Николая 300 зр.; проф. Олекс. Барвѣньскому на „Руску историчну бібліотеку“ 500 зр.; товариству „Академичне Братство“ 200 зр.; ремѣсничому товариству „Зоря“ у Львовѣ 100 зр.; школѣ чч. Василіянокъ въ Яворовѣ 500 зр.; Юліи Шашкевичевбй, вдовѣ по Марківнѣ 100 зр.; парох. комітетови церковному въ Сяноцѣ на реставрацію церкви 1.200 зр. безпроцентовои позички; на выдавництво рускихъ пбдручникбвъ шкбльныхъ 2.000 зр.; на запомоги бурсамъ рускимъ и польскимъ 1.200 зр. — и т. д.

——

Пос. Адамъ Єнджейовичъ рѣшивъ невбдклично зложити свбй мандатъ члена выдѣлу краевого и сими днями внесе свою резиґнацію. Такимъ чиномъ будуть опорожненѣ два мандаты членбвъ выдѣлу краевого: одинъ по Октавѣ Петрускбмъ, другій по Єнджейовичу. Що-до евентуальнои обсады тыхъ двохъ посадъ, довѣдала ся Gazeta Lwowsk-a, що на одну буде выбраный посолъ Хамецъ и ему то имовѣрно повѣрить маршалокъ краевый свое заступство. [Заступникомъ маршалка въ выдѣлѣ краевбмъ бувъ Окт. Петрускій и мавъ 5000 зр. пенсіи, о 1000 зр. ббльше, якъ инчій члены выдѣлу.] О другій мандатъ (по Єнджейовичу) убѣгаесь чимало послбвъ польскихъ.

Промова посла К. Телишевского

поручаюча въ соймѣ петиціи турчаньского выдѣлу повѣтового въ справѣ будовы дороги.

Высокій соймe!

Бдъ часу введеня конституціи и бдъ часу коли автономія увбйшла въ житье и обняла управу краеву и управу справъ дороговыхъ, повѣтъ турчаньскій есть однымъ зъ тыхъ, котрый на поли тбмъ, на поли господарки, не тблько вѣчого не выскавъ але й утративъ.

Крбмъ дорбгъ громадскихъ за часбвъ передконституційныхъ заложеныхъ, иншихъ доси не мае. Дороги тѣ до нинѣ цѣлкомъ не були дотованѣ въ фонду краевого. Крбмъ однои дороги державнои, оббймаючои 84 громадъ, а межи тыми одно мѣсточко, нема анѣ однои мурованои дороги въ тбмъ цѣлбмъ повѣтѣ. Всѣ дороги того повѣту суть громадскѣ, зъ великимъ трудомъ и коштомъ удержуванѣ черезъ самѣ громады. Суть то дороги комунікаційнѣ о значеню загальнбмъ, бо они сполучують сусѣднѣ повѣты — добромильскій, устрицкій, скбльскій и дрогобицкій — безпосередно зъ границею угорскою.

Повѣтъ турчанскій есть въ горахъ нашихъ осередкомъ годбвлѣ и торгу худобы и въ тбмъ взглядѣ займае въ краю нашбмъ первориднe становище.

Цѣлый тягаръ удержаня дорбгъ до теперь тяжить выключно на самыхъ громадахъ, а треба знати, що межи тыми есть одна дорога, ведуча зъ Турки до Дрогобича, котра зо взглядбвъ стратеґічныхъ есть дуже важна и до удержаня тои дороги въ добрбмъ станѣ правительство дуже велику вагу прикладае, такъ, що майже рбкъ-рбчно приѣзджае войскова комісія контрольна и принаглюе громады, положенѣ при тбй дорозѣ, до неустаннои поправы и удержаня тои дороги, не увзглядняючи зовсѣмъ сего, що громады тѣ не въ силѣ вымогамъ войсковымъ вдоволити. Тота дорога коштовна веде самыми горами и громады не суть въ силѣ ей удержати; выдатки на сю дорогу пожирають цѣлый буджетъ повѣтовый, длятого я, знаючи докладно мѣсцевѣ обставины, пбдпираю петицію внесену выдѣломъ повѣтовымъ и прошу передати ей до комісіи дороговои, а зъ своеи стороны ставлю внесенье, щобы соймъ зволивъ припоручити комісіи дороговбй, щобы сю справу якъ найскорше полагодила и въ внесеньемъ конкретнымъ бдъ себе ще на теперѣшнбй сесіи выступила.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Городенки.

[Надходячій выборы до рады громадскои.]

Въ цвѣтни сего року ц. к. намѣстництво розвязало раду громадску въ Городенцѣ, котра тблько лѣтъ ссала громаду, а громада довгѣ лѣта борола ся, заким дбждала ся тои хвилѣ, що звѣстный бар. Ромашканъ въ своимъ адлятусомъ Жибчиномъ пбйшли „въ одставу“.

Прийшовъ кбмісарь правительственный п. Генрикъ Сѣткевичъ, и той доперва отворивъ очи народови: що значить добрый зарядъ! Нинѣ мѣсто выглядае цѣлкомъ инакше, всюда видко поступъ! Комісарь выставивъ кблька будынкбвъ новыхъ, постягавъ грошѣ, котрѣ всѣ уважали за пропащѣ, — словомъ: запровадивъ ладъ въ кождбмъ взглядѣ.

Ц. к. намѣстництво казало вже розписати новѣ выборы и тѣ бдбудуть ся въ грудни. Отожь зачуваемо, що деякѣ нѣмчемнѣ индівіда агітують зновъ за бар. Ромашканомъ et consortes, и хотять, щобы зновъ було якъ бувало.. Длятого остерѣгаемо заздалегбдь нашихъ мѣщанъ та передмѣщанъ, щобы не дали ся злапати на солодкѣ слова, а всѣ якъ одинъ мужь выступили въ оборонѣ своихъ правъ, всѣ якъ одинъ нехай ставуть до урны выборчои и бддадуть свои голосы на тыхъ, котрѣ бы смѣло и неустрашимо могли постояти въ оборонѣ интересбвъ мѣщаньства и передмѣщаньства. Якѣ будуть радниѣ, таке буде и господарство въ громадѣ — а чи ще мало насали ся вашои крови? Взываемо всѣхъ Русинбвъ до згоды и солідарности! Покажѣть, браття, свѣтови, що умѣете боронити своихъ правъ и що безъ опѣкунбвъ обойдете ся!

НОВИНКИ.

— **Депутація селянъ зъ Остапковець** зъ-пбдъ Гвбздця въ повѣтѣ коломыйскбмъ прибула въ недѣлю до Львова, щобы того дня бути на авдіенціи у намѣстника ґр. Баденього и розповѣсти п. намѣстникови, якъ то було по правдѣ зъ тымъ выказомъ коломыйского комісаря Вайдовича, що то подавъ посолъ Окуневскій въ интерпеляціи о тбй справѣ въ соймѣ. Въ депутаціи прибули честнѣ господарѣ: Прокбпъ Охримъ, Петро Малярчукъ и Махайло Филипчукъ. Всѣ три они були свѣдками того, що подавъ посолъ Окуневскій въ своѣй интерпеляціи, а першій, Прокбпъ Охримъ, бувъ переслуханый въ Коломыи старостою снятиньскимъ Арваемъ. П. намѣстникъ допустивъ депутатбвъ на авдіенцію и честнѣ селяне розказали, якъ було, а кромѣ того Прокбпъ Трохимъ оповѣвъ, якъ оно прийшло до того, що пбдчасъ слѣдства переводженого снятиньскимъ старостою Арваемъ деякѣ покликанѣ до переслуханя сказали наконець, що „не памятають, чи комісарь Вайдовичъ сказавъ слова наведенѣ въ интерпеляціи посла Окуневского“. Розмовы намѣстника зъ депутатами не можемо подати зъ огляду на прокураторію. Въ слѣдъ за депутаціею прибувъ до Львова и комісарь Вайдовичъ зъ Коломыѣ та явивъ ся навѣть въ авдіенційнбй сали намѣстництва. Селяне-депутаты такъ переняли ся тою справою, що — якъ казали — на случай потребы удадуть ся „ще высше“.

— **Зъ Народнои Торговлѣ.** На вчерашнбмъ засѣданю управляючого совѣта бдчитано заявленье члена совѣта п. Держка, що бнъ выступае зъ совѣта, и принято се до вѣдомости. Бдтакъ приступлено до выбору дирекціи. Въ виду выступленя п. Держка и зъ огляду на ощадности въ адміністраціи выбрано лише двохъ директорбвъ пп. Ничая и Нагбрного. Бдтакъ залагоджено кблька справъ адміністраційныхъ, мѣжь иншими и просьбу мешканцѣвъ Добромиля о заложенье тамъ Народнои Торговлѣ.

— **Въ справѣ о. Ивана Степанова**, засудженого сего року въ Бережанахъ за мнime пбдбурюванье противъ польскои народности, бдбуде ся розправа передъ найвысшимъ трибуналомъ у Вѣдни дня 24 падолиста с. р. Оборону о. Степанова вести буде адвокатъ вѣденьскій д-ръ Фрідманъ.

— **Цѣсарь затвердивъ выборы:** Мечислава ґр. Борковского на маршалка, а Константина Зн. мировского на заступника маршалка рады повѣтовои въ Борщевѣ; Едмунда Литиньского на маршалка а Михайла Боровского на заступника маршалка рады пов. въ Пбдгайцяхъ; Николая Торосевича на маршалка а Исидора Ковалевского на заступника маршалка рады пов. въ Рогатинѣ; Францішка ґр. Потулицкого на маршалка, а Романа Выбрановского на заступника маршалка рады повѣтовои въ Перемышлянахъ. — Якъ бачимо, у всѣхъ чотирохъ повѣтахъ чисто-рускихъ маршалками и заступниками маршалкбвъ самѣ Поляки, — щобы де бодай одинъ заступникъ маршалка выйшовъ Русинъ! Поляки по радахъ повѣтовыхъ на Руси поступають безпардонно, лучать ся зъ braćmi mojżeszowego wyznania и не допускають та силомбцью выпирають Русинбвъ изъ становищъ презідіяльныхъ по повѣтахъ. Давнѣйше уважали Поляки, щобы бодай віце-маршалкомъ рады повѣтовои бувъ Русинъ, — нинѣ того вже нема. Тожь нехай панове Поляки не удають дуже здивованыхъ, коли бачать, що рускѣ громады насылають петиціи до сойму о скасованье радъ повѣтовыхъ, а мѣжь мотивами пбдносять, що Поляки вытискають Русинбвъ зъ радъ, а рады тѣ уважають за якѣсь институціи чисто польскѣ.

— **Товариство „Академічна Громада“** въ Краковѣ внесло до сойму петицію о выданье рускои термінольоґіи для наукъ медициньскихъ.

— **Мѣщане и селяне зъ Отинѣ** загадали зъ власнои ініціативы заложити у себе читальню и въ тбй цѣли выслали уже статуты до ц. к. намѣстництва для затвердженя.

— **Зъ канцеляріи соймовои** одержали мы таке письмо: „При кбнци сесіи соймовои бувають часто засѣданя и по полудни, тому повѣдомляе ся, що білеты на ґалерію на пополудневѣ засѣданя выдавати ся будуть въ канцеляріи соймовбй мѣжь годиною 1-ою а 2-ою въ день засѣданя, а на засѣданя ранѣшнѣ такъ якъ доси день передъ засѣданьемъ о год. 6-бй вечеромъ.

— **Канцелярію судьѣ повѣтового въ Мостискахъ** оббкрали дня 12 с. м. невыслѣдженѣ доси злодѣѣ, забравши 500 зр. готбвкою и стемплѣ, котрѣ по крадежи розлѣпили на дверехъ и бкнахъ судового будынку, а навѣть на брамѣ прилѣпили стемпель на 10 кр.

— **Управляючій совѣтъ львбвского Народного Дому** удѣливъ запомоги зъ фонду Горецкого: Маріи Луцикбвнбй, Евгеніи Козиньскбй и Аннѣ Деконьскбй, ученицямъ женьскои семінаріи учительскои у Львовѣ, по 10 зр., а ученицямъ львбвскихъ народныхъ школъ женьскихъ: Зиновіи Насальскбй 8 зр., Каролинѣ Игнатъ 6 зр., Михайлинѣ Дуликъ 4 зр., — роздано отже зо згаданого фонду разомъ 48 зр.

— **У маршалка кн. Санґушка** бдбувъ ся въ суботу о годинѣ 7-бй обѣдъ, на котрбмъ мѣжь 21 запрошеными послами були зъ послбвъ Русинбвъ: Романчукъ, Герасимовичъ и о. Титъ Ковальскій.

— **Бѣдни тѣ христіяньскѣ слуги у нехриотіяньскихъ панбвъ!** Навѣть недѣлѣ они не мають вбльнои! Коли люде збираютъ ся на утреню, они йдуть до шпихлѣра збже набирати, а коли люде йдуть на службу Божу, слуги ѣдуть зъ фѣрами бдставляти збже до зелѣзницѣ. Такъ дѣе ся въ Лубянкахъ у дѣдича Бубера, — такъ було дня 9 н. ст. с. м. коли то бѣдни слуги бдставляли 150 кбрцѣвъ збжа до стаціи Максимбвки. Та прошу не думати, що се оденъ разъ тамъ недѣля — день бдставы! Може бы мѣсцевый парохъ-совѣтникъ вилынувъ на дѣдича, щобы увбльнивъ прихожанъ бдъ роботы въ недѣлю и въ свята рускѣ! — *Збражанинъ.*

— **Въ Самборѣ** отворено дня 7 н. ст. падолиста школу промыслову заходомъ бурмістра д-ра Будзиновского и директора ґімназіи Петеленца. Молодѣжь ремѣсничa побирае вже науку вечеромъ въ салѣхъ ґімназіи. На слѣдуючій рбкъ мае почати ся въ Самборѣ будова нового будынку ґімназіяльного. Директоръ ґімназіи обговоривъ недавно сю справу зъ намѣстникомъ у Львовѣ.

— **Для пбзнаня методы д-ра Коха** выѣздить зъ Галичины ббльше лѣкарѣвъ. Зо Львова выѣздять: д-ры Стахевичъ, Ґлюзиньскій, Опольскій, Шмідтъ, д-ръ Льонщанъ, Веръ, Лінкъ, д-ръ Крижановскій (зъ поручення шпиталю вже выѣхавъ), а зъ Кракова выѣхали два професоры университету, Ріділеръ и Ґлюзиньскій, асистентъ д-ръ Суржицкій и иншій. Въ Берлинѣ перебудуть до 10 днѣвъ.

— **На засѣданю рады мѣста Львова**, котре бдбуде ся завтра, буде розбиратись внесенье заведеня оплатъ бдъ возбвъ пбдъ вѣнцѣ при походахъ похоронныхъ.

— **Богатый жебракъ.** Въ Старбй-соли померъ нагле на улици старый жебракъ, жидъ. При небощику въ лахманахъ знайдено пашпортъ выданый золочѣвскемъ староствомъ 3 вересня 1888 р. до ч. 19.930 на имя Мошка Кнішбаха, и 9 книжочокъ щадницѣ мѣста Самбора на суму 8.835 зр. 83 кр.

— **Депутація мѣста Долины**, зложена зъ бурмістра Шелиньского и радного Брон. Гуминьского, прибула до Львова старатись о перенесенье Долины зъ ряду мѣсточокъ до мѣстъ въ приготовуванбмъ законѣ для громадъ мѣскихъ. Долина була за

Польщѣ мѣстомъ „королѣвскимъ“, ажь по прилученю до Австріи одныто ѣй привілеѣ королѣвскій; нинѣ-жь мае она поважне число мешканцѣвъ и есть осѣдищемъ всѣхъ властей повѣтовыхъ и заряду салінарного.

— **Бібліотека Сапѣгъ въ Красичинѣ** збольшилась сего року — якъ доносить GazetaPrzemyska —о одну велику салю, отже займае три салѣ. По заведеняхъ публичныхъ бібліотека красичиньска, по думцѣ Gazet ы Przem. — займае въ Галичинѣ перше мѣсце що-до числа и якости дѣлъ. Теперь бібліотека ся мѣстить 20.000 дѣлъ, архівъ въ 30000 актами и цѣнный зборникъ музеальный.

— **Дробны вѣсти.** Цѣсарь удѣливъ громадѣ Лука, въ повѣтѣ калускомъ, 50 зр. запомоги на внутрѣшне украшенье церкви. — Дня 6 н. ст. падолиста с. р. одбулось вѣнчанье п. Юрія Вербицкого, укончоного богослова, зъ п-ю Юстиною Желеховскою, донькою приходника въ Лубнѣ. — Цѣсарь надавъ три стипендіи по 1000 зр. рочно зъ фонду гал. выдѣлу краєвого им. Франць Іосифа на сей рокъ школьный: д-рови фільософіи Петрови Беньковскому, д-рови правъ Алекс. Долиньскому и д рови медицины Євг. Борженцкому. — Цѣсарь удѣливъ громадѣ Лдяны въ пов. львовскомъ 100 зр. на докончене будовы школы. — Въ Кучуровѣ на Буковинѣ померъ дѣдичь Ант. Якубовичь въ 66 омъ роцѣ житя. — У Львовѣ померъ Мих. Терлецкій, контрольоръ уряду податкового въ Бобрцѣ. — Въ Сяноцѣ умеръ совѣтникъ судовый Петро Юліянъ Нагановскій. — Мартина Нащука зъ-подъ Коломыѣ котрый обокравъ костелъ Дѣвы Маріи въ Краковѣ, засуджено на шесть лѣтъ вязницѣ.

Соймъ краєвый.

Конець XVII засѣданя зъ дня 17 н. ст. падлиста.

По дискусіи надъ закономъ о поліціи огневой для мѣстъ и мѣсточокъ принявъ соймъ двѣ резолюція пос. Мадовича, именно, щобы выдѣлъ краєвый выготовивъ проектъ закона о поліціи огневой для сѣлъ и щобы розваживъ квестію установленя посады краєвого инспектора сторожей пожарныхъ.

Зъ порядку дневного слѣдувало справоздане комісіи буджетовои о галицкомъ фондѣ пропінаційномъ (справоздане подане у вчерашномъ числѣ). — Пос. Яворскій забравши голосъ, зазначуе, що дирекція знаменито вывязала ся зъ своѣи задачи, але и дѣяльность повѣтовыхъ одпоручниковъ причинилась до того въ великой мѣрѣ. Тому внесъ, щобы по словахъ признаня намѣстникови додати „такожь долеґатамъ повѣтовымъ“ та щобы надъ резолюцію голосувати встаньемъ низъ мѣсць. — Соймъ принявъ одноголосно внесенье комісіи и пос. Яворского, вставши зъ мѣсць.

——

XVIII Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 18 н. ст. падолиста 1890 р.

Одчитано письмо члена выдѣлу кр. Ад. Ендженовича, въ котромъ заявляе, що за-для односинъ приватныхъ и роданныхъ та зъ причины, що не може стало замешкати у Львовѣ, складае мандатъ члена выдѣлу краєвого. — Маршалокъ высказавъ свой жаль, що такій дѣяльный (!) членъ выдѣлу кр. уступае.

Одчитано внесенье що-до змѣны §. 9 закона зъ 1866 р. о конкуренціи церковной достычно філіяльныхъ церквей и интерпеляцію пос. Стренка до выдѣлу кр. въ справѣ вызискуваня селянъ сполкою при реґуляціи рѣки Нового Брня.

Ухвалено законъ дозволяючій громадѣ мѣста Кальварія Зебжидовскои, пов. вадовицкого, побирати оплату громадску одъ напитковъ спірітусовыхъ и пива на 6 лѣтъ а такожь оплату одъ псовъ на 12 лѣтъ.

Комісія санітарна вносить принята справоздане V департаменту (санітарного) выдѣлу кр. до вѣдомости и поручити выдѣлови кр., щобы предложивъ на найблизшой сесіи точне справоздане о способѣ, якъ покрывати выдатки на случай потребы ставляня, побольшаня и переробки шпиталѣвъ провінціональныхъ та щобы поставивъ одповѣдній внесеня.

При загальной дебатѣ забравъ голосъ пос. Вол. Козловскій и критикуе загально господарку въ шпитали львовскомъ и кульпарковскомъ заведеню; згадуе про справы Дѣдушицкого и Закревского, про сепаратни кульпарковскій. Наводать драстачній сцены при лѣченю поручника Закревского въ Кульпарковѣ.

Д-ръ Гошардъ, членъ выдѣлу, одповѣдаючи на закиды пос. Козловского, повѣдомляе, що по можности впровадживсь Сестры милосердія и до шпиталѣвъ провінціональныхъ, якъ въ Жавци и Бялой. Головна хиба заведеня кульпарковского есть бракъ мѣсця, бо устроене на 500 недужихъ мусѣло помѣстати въ серпина с. р. 647 недужихъ. Оправдуесь зъ поведеня въ справѣ Закревского; высланы комісіи а теперь оддано справу до суду и треба ще ждати на судове порѣшенье. Все-жь таки знатоки орекли, що кульпарковске заведенье не есть такъ лихе, якъ то не-знатоки оцѣнюють.

По реплицѣ пос. В. Козловского забравъ голосъ пос. Голыѣвскій и вказуе, що до комісій высыланыхъ на розслѣды въ справахъ директорскихъ не повинно выбиратись докторовъ, бо крукъ крукови не выклюе ока. Директорови кульпарковскому доконче треба дати нагану, а соймъ повиненъ высказати свое невдоволенье зъ поведеня директора.

Справоздавець п. Тшецецкій також признае, що въ заведеню кульпарковскомъ суть надужитя и що выдѣлъ кр. не дуже пильно наглядавъ заведенье, чого доказомъ справа Закревского. Обговорюе опосля справу такесь шпитальныхъ. — Соймъ принявъ внесеня комісіи.

Комісія промыслова вносить: резолюціи до правительства о больший субвенціи зъ державного скарбу для галицкихъ школъ промыслово-фаховыхъ и варстатовъ взорцевыхъ, о признанье статутовъ, предложеныхъ комісіею промысловою, за нормальній для доповняючихъ школъ промысловыхъ въ Галичинѣ, о заведенье фаховои школы для промыслу деревного въ Коломыи, о заведенье въ початкомъ 1891 р. взорцевого варштату для промыслу ковальского въ Сулковицяхъ; поручаесь выдѣлови краєвому выбудувати фахову школу слюсарску въ Сайонткахъ гор. за 35.000 зр.; на будову будынку для промыслу ковальского въ Сулковицяхъ дати 5.000 зр.; выплатити мѣсту Коломыѣ 4.000 зр. беззворотнои запомоги, по 1.000 зр. рочно, на розширенье школы гончарскои въ Коломыи; вставляесь въ буджетъ на 1891 р. 1.300 зр. на платню учителя рисунковъ и фахового инструктора у варштатѣ для выробовъ зъ дерева въ Коломыи, основанбмъ Сполкою гуцульскою, однакъ подъ условіемъ, що Сполка оддасть свой варштатъ подъ доглядъ выдѣлу кр. и взглядно кр. комісія промыслова; удѣляесь Едв. Кршенови, управителеви стаціи керамічной, veniam aetatis и стабілізуесь его на той посадѣ; петиція що-до основаня школы кошикарскои въ Рудкахъ и Закличинѣ оддаесь выдѣлови кр. до розслѣду а петицію о побольшенье платнѣ п. Чарнявского, управителя школы колодѣйства въ Камѣнцѣ стр., (по промовахъ пословъ Меруновича и гр. Ст. Баденіого) выдѣлови кр. до увзглядненя. — Всѣ внесеня принято.

Комісія промыслова предкладае (по внесеня пос. Рутовского) проектъ закона щодо увольненя заведень и сполокъ промысловыхъ, такожь промысловыхъ товариствъ акційныхъ одъ додатковъ до податковъ. — Ухвалено законъ по внесень комісіи.

Пос. Мадейскій здае справу въ имени комісіи выбраной для внесеня пп. Козебродского и Мадейского въ справѣ змѣны инструкціи для выдѣлу краєвого.

Пос. гр. Голыѣвскій не видить потребы змѣны инструкціи, бо все залежить одъ енергіи маршалка, хиба може що тамъ лучались якіесь закулісовы справы, о котрыхъ не знають загально и котрі не суть поданій въ мотивахъ комісіи. Змѣны предкладаній суть малозначній. — Пос. Козьебродскій заявляе, що нѣчого неправильного не подглянувъ въ кр. выдѣлѣ, лишь подобне внесенье що-до змѣны инструкціи ставлявъ передъ 12 роками.

Принято цѣлу инструкцію en bloc зъ выимкою §§. 7 и 52, при котрыхъ вывязалась дискусія. Въ §. 7 предкладае комісія змѣну таку, що анѣ доходы анѣ розходы зъ одного року буджетового не можуть переноситись на рокъ другій. — Пос. Гольдманъ заявляе, що дуже трудно точно розмежити рокъ буджетовый и тому вносить, додати, що періодъ року буджетового означать окремій приписы. — Справоздавець годить ся зъ тымъ и параґрафъ принято. — При §. 52 внесъ справоздавець трохи одмѣнну сталізацію и принято сей параґрафъ.

Одтакъ ухвалено резолюцію комісіи: Соймъ поручае выдѣлови кр., щобы зъ огляду на змѣну въ „инструкціи“ поддавъ спеціальной ревізіи „Установу службы краевои“ зъ 23 марта 1866 р. зъ всѣми приписами и щобы предложивъ соймови одповѣдній внесеня.

Комісія санітарна предкладае законъ що-до устроени службы санітарной въ громадахъ и обшарахъ дворскихъ и двѣ резолюціи: до правительства о приспѣшенье доповненя львовского университету выдѣломъ лѣкарскимъ, и до выдѣлу кр., щобы по выси того закона змѣнивъ постановы що-до вынагороды за щѣпленье оспы або щобы лѣкарѣ окружній побирали вынагороду въ мѣру скольксти щѣпленыхъ.

Комісарь правительственный заявляе, що правительство предкладаючи проектъ закона, увзглядняло цѣлкомъ автономію краеву але не причинить ся нѣчимъ до поношеня коштовъ, бо не есть до того обовязане зо становиска правного. Правительству залежить дуже на ухваленю того закона, бо односины санітарній Галичины дѣлають шкодно на инший край а по заведеню округовъ санітарныхъ значно полѣпшать ся.

При загальной дискусіи забравъ голосъ пос. гр. Климъ Дѣдушицкій и высказуе сумнѣвъ, чи справдѣ такій законъ санітарный необходимо потрѣбный для нашого краю, бо мабуть загалъ ще не чуе сеи потребы, ще не дорѣсъ до такои степени интеліґенціи. Треба бы запытата край въ той справѣ, а се найлѣпше переведе ся въ той способъ, що до оцѣнки и розслѣду одошлесь цѣлый законъ до выдѣлу кр. Ставить внесенье въ томъ дусѣ. — Пос. Полянowскій дивуе ся, що комісія санітарна майже въ томъ самомъ складѣ предкладала минувшои сесіи домагатись доконче подпомоги зъ державного скарбу въ той справѣ, а сего року вже нѣ. Есть противный ухваленю санітарного закона, бо се не на часѣ. — Пос. Поточекъ вказуе, що лѣпше памятати на подношенье економічного добробыту и тому вносить, щобы проектъ закона одослати назадъ до комісіи, щобы поробила змѣны въ напрямѣ, що скарбъ державный мае причинитись до коштовъ. — Пос. Абрагамовичь не противить ся проектови закона а лишь заповѣдае осѣмь поправокъ, — Пос. о. Сѣчиньскій тѣшить ся що прецѣ разъ подумано щиро о добрѣ селянъ. Правит. справдѣ заслужило собѣ предложеньемъ проекту закона. Вказуе на примѣръ Россіи, якъ тамъ занялись санітарными односинами. Напиранье зо стороны правительства въ той справѣ есть доказомъ, що се не забаганка а доконечна потреба. Здоровье чоловѣка то капіталъ. Законъ санітарный причинить ся до выкорѣненя забобоновъ. Коли мае трактувати ся справу краевого значѣня, то кошты повинній стояти на послѣдномъ мѣсци. Заявляесь противъ всѣхъ внесень, поставленыхъ попередными бесѣдниками — и заповѣдае деякій поправки.

Замкнено дискусію а записаній до голосу Телешевскій, Чижевичь, Менциньскій и Стадницкій (всѣ за закономъ) выбрали на ґенерального бесѣдника д-ра Чижевича. Опосля замкнено засѣданье за-для сполѣненя поры и одчитано интерпеляцію пос. Рожанковского:

Помимо обовязуючого уже близько черезъ чверть столѣтя 19-ого артикулу основного закона державного зъ дня 21 грудня 1867 р. В. з. д. ч. 142. рускій языкъ у правительственныхъ властей и въ судахъ всходнои Галичины де дознае тикого признаня, яке ему належать ся правно зъ природы рѣчи, а навѣть и выданій въ томъ взглядѣ численній розпорядженя міністеріальній, не зовсѣмъ одповѣдаючій загаданому артикулови закона державного, бувають часто по-просту ігнорованій.

На доказъ сказаного обмежаемо ся на разѣ лишь на наведенье деякихъ фактовъ изъ судовництва, и такъ: 1. Посля загальнои засады правнои повного рѣвноуправненя народностей и ихъ языковъ и посля розпорядженя ц. к. міністерства справедливости зъ 9 липня 1860 р. ч. 10.340, выясненого точно розпорядженьемъ ц. к. міністерства справедливости зъ 26 серпня 1860 чч. 12299 и 12589 интімованымъ рескриптомъ президія ц. к. высшого суду краевого у Львовѣ зъ 1 вересня 1860 ч. 2407 — виписы въ книгахъ грунтовыхъ и клявзульованя дотычныхъ документовъ мають выготовлятись въ томъ языцѣ краевомъ, въ якомъ внесено дотычне поданье, отже въ округѣ ц. к. высшого суду краевого у Львовѣ въ языцѣ рускомъ, если дотычне поданье внесено въ языцѣ рускомъ. Той самои засады придержуе ся практика судова въ нашихъ въ радѣ державной репрезентованыхъ краяхъ зъ населеньемъ о больше языкахъ н. пр. въ Чехіи, де обовязуе окреме подобне розпорядженье міністеріяльне, и въ Стирії, Краинѣ и т. д., котрыхъ то краѣвъ практику судову въ своемъ часѣ узасаднивъ въ радѣ державной міністеръ д-ръ Пражакъ, яко тогдашній управитель міністерства справедливости.

У виду наведеныхъ на вступѣ загальныхъ засадъ рѣвноуправненя, яко бы высше наведеный рескриптъ міністерства справедливости зъ 26 серпня 1860 чч. 12299 и 12589 нинѣ уже не мавъ силы обовязуючои будьто бы зъ причины, що въ §. 5 розпорядженя загалу міністерства зъ 5 червня 1869 ч. 2354 не покликано выразно приписовъ односячихъ ся до веденя книгъ грунтовыхъ, довело бы до такого абсурдного заключеня, що основній законы державній, то воплощенье засады рѣвноуправненя, взглядно выдане въ рамахъ тыхъ законовъ розпорядженье міністерства зъ 5 червня 1869 ч. 2354 позбавило Русиновъ навѣть такои одробины правъ языковыхъ, якою Русины користувались ще передъ дипльомомъ жовтневымъ и патентомъ лютовымъ.

Помимо того всего на пр. ц. к. президентъ суду окружного въ Золочевѣ п. Михальчевскій розпорядивъ дня 22 липня 1890 р. до ч. 846|рг., що виписы въ книгахъ грунтовыхъ мають выготовлятись лишь въ языцѣ польскомъ зъ выключеньемъ руского и нѣмецкого языка, хочь бы дотычній подання були внесеній въ языцѣ рускомъ або нѣмецкомъ, а ц. к. судіи повѣтовому въ Подбужи п. Титови Реваковичеви выточено слѣдство дисциплінарне межь нимъ и за-для тои причины, що виписы въ книгахъ грунтовыхъ на поданя рускій казавъ выготовляти въ языцѣ рускомъ.

2. Посля заведеныхъ загальныхъ засадъ и численныхъ розпоряджень міністерства справедливости межь тыми именно посля розпорядженя того міністерства въ 9 липня 1860 р. ч. 10340 ч. 2 буква с) всякій ухвалы и возвання на поданя рускій мае выготовляти ся въ языцѣ рускомъ, а если ухвалы судовій западають, безъ попереднього прошеня сторонъ, мають они выготовлятись въ материномъ языцѣ тыхъ же сторонъ, отже для Русиновъ въ языцѣ рускомъ. Помимо того въ численныхъ судахъ всходнои Галичины, именно также въ ц. к. окружномъ и м. д. повѣтовомъ судѣ въ Золочевѣ, практикуе ся противно, особливо урядовій ухвалы для Русиновъ нѣколи не выготовляють ся въ языцѣ рускомъ, а навѣть возвання для позываючихъ въ справахъ дробныхъ на позвы внесеній въ языцѣ рускомъ выготовляе м. д. судъ повѣтовый въ Золочевѣ стало въ языцѣ польскомъ, якъ то зробивъ сего року межь иншимъ для Кондрата Захарчука и Луціи Тарнавскои.

3. Посля наведеныхъ высше загальныхъ засадъ и посля численныхъ міністеріяльныхъ розпоряджень, межь тыми розпорядженя міністерства справедливости зъ дня 9 липня 1860 р. ч. 10340 ч. 2 буква в) въ справахъ карныхъ протоколы переслуханя сторонъ и свѣдковъ мають бути списаній въ языцѣ материномъ сторонъ або свѣдковъ а розправы мають бути переведеній и выроки оголошеній та выготовленій въ языцѣ материномъ обжалованого, отже для Русина въ языцѣ рускомъ. Помимо того въ многихъ судахъ дѣе ся противно; именно въ ц. к. окр. судахъ въ Золочевѣ и Перемышли, де суть справы зъ переважнымъ числомъ Русиновъ, въ слѣдствахъ майже нѣколи не списуе ся протоколовъ въ языцѣ рускомъ, розправы же переводить ся майже выключно въ языцѣ польскомъ, и такъ само выроки оголошуе ся и выготовляе ся выключно лишь въ языцѣ польскомъ. Спеціяльно же также ц. к. прокураторія въ Золочевѣ актовъ обжалованя нѣколи не выготовляе въ языцѣ рускомъ а ей функціонарѣ при розправахъ зъ Русинами майже нѣколи не уживають языка руского.

Зваживши, що таке поступованье судовъ и прокураторіи есть противзаконне и ставсь причиною покривдженя многихъ лицъ, выникаючого зъ неточныхъ переводовъ зъ языка руского на языкъ польскій; — подписаній запытують:

I. Чи знае ц. к. правительство о кривдженю Русиновъ що-до ихъ языка въ ц. к. судахъ и прокураторіяхъ державныхъ?

II. Чи и що намѣряе ц. к. правительство здѣлати въ томъ напрямѣ, щобы заручене основными законами державными рѣвноуправненье руского языка въ судахъ и урядахъ уже разъ на дѣлѣ було заведенымъ?

Телеграмы „Дѣла“.

Берно 17 падолиста. Въ кантонѣ Гальенъ ухвалено нову конституцію кантональну 28.142 голосами противъ 6.440.

Берлинъ 17 падолиста. На мѣсце Люціюса именованый міністромъ рольництва Гайденъ.

Бѣлградъ 17 падолиста. Зачувати, що мае бути именованый новый міністеръ войны, бо Ґруичь хоче задержати лишь теку президента міністровъ и міністерства дѣлъ заграничныхъ.

Вѣденьскій магазинъ товаровъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львовъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбольшій складъ въ цѣлой Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтовъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельоновъ, Fichus, товаровъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтовъ, перъ, капелюховъ, товаровъ шмуклірскихъ, бѣли дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетовъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкіряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, коннѣриковъ, манштетовъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюховъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледовъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовій** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3 75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковій** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а также коциковъ на ложки и конѣ Кождого часу кількасотъ останковъ ходнивовъ по 8—12 метровъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ томъ оддѣлѣ суть **японьскій и всходній спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимовъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а также ходнивовъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбольшій складъ англійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Панчохи дамскій и дѣточій. Найбольшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до пакунковъ, подушки, шапки и всякій 2573 прибори до подорожи

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братовъ Лянгнеровъ

Львовъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найлѣпшомъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кіло зр. 1·90 на провінціи 4¾ кіло зр. 9.60 франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родовъ кавы ,котрій иншій подъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи достане деинде по той цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена ½ кіло зр. 1.20.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черлянськои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского.

Ч. 252. Львовъ, Середа 7 (19 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (кромъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вовторокъ, и въ вовторокъ и пятницю на перекiну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Карола Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком

въ Австрії:		на Границѣ:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на повздрожне застереженье. — Реклямації неопечатані вѣльні ѣдъ корти Поодиноке число коштує 3 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ѣдъ одного стрѣчки печатном, въ рубр. „Надѣсланое“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ѣдъ стишка.

У Львовѣ, дня 7 (19) падолиста 1890.

На дневный порядокъ вчерашного засѣданя сойму краевого прийшовъ проектъ закона санітарного для Галичины и выкликавъ досыть оріґінальну ситуацію въ соймѣ. Послы рускій, а зъ ними пос. Абрагамовичъ, заявились въ засадѣ при ґенеральнѣй дискусіи за проектомъ закона савітарного; голосы другихъ послѣвъ польскихъ ставули въ опозиціи до него, а тымъ самымъ и до правительства, котрому на переведенью сего закона въ соймѣ видимо залежить дуже богато.

Цѣле дѣло лежить головно въ тѣмъ, щобы въ краю нашѣмъ придумати средства до поправы дуже сумныхъ ѣдносинъ здоровля, именно въ громадахъ сельскихъ. О скѣлько статистика выказуе, то на епідемічнѣ недуги умирае въ краю нашѣмъ именно зъ посередъ селяньства страшно великій процентъ людей. Досыть сказати, що коли въ лѣтахъ 1885 до 1887 въ цѣлѣй Австріи на недуги епідемічнѣ умерло 354.000 людей, то въ Галичинѣ въ тѣмъ часѣ умерло 184.000. Въ краяхъ, де вже истнуе законъ санітарный, процентъ смертельности значно обнизивъ ся. Впрочѣмъ кождый зъ насъ знае дуже докладно, о скѣлько въ часѣ епідемій дбанье властей о станъ здоровля по селахъ було доси недостаточне, а зъ якимъ недовѣріемъ зъ другои стороны ѣдносить ся нашъ селянинъ до всѣхъ тыхъ заходѣвъ и до лѣкѣвъ, подаваныхъ ему шабльоново, безъ посереднои индівідуальнои діяґнозы.

Вже тѣ обставины промовляють за тымъ, щобы законодавство краєве якѣнци подбало о поправу санітарныхъ ѣдносинъ въ краю нашѣмъ, и, ухвалюючи новый законъ санітарный, придумало ѣдповѣдній мѣры и средства, котрыми бы селяньству нашому можна дѣйстно прийти въ помѣчь. Зъ сего становища выходячи, послы рускій, ѣдчуваючи потребу поправы санітарныхъ ѣдносинъ въ краю нашѣмъ, устами пос. Сѣчиньского заявились рѣшучо за предложеныхъ черезъ правительство проектомъ закона санітарного. Зъ польскои-жь стороны, устами ґр. Клям. Дѣдушицкого, Полянowского та селянина Поточка, выявилась сильна опозиція противъ згаданого проекту. Опоненты подносили головно те, що новый законъ наложить на край, именно на громады сѣльскѣ, новѣ тягары, бо поодиноѣ громады самѣ або кѣлька разомъ будуть мусѣли удержувати у себе лѣкаря, котрого плата рѣчна не смѣе выносити менше якъ 500 зр., а котрому га приватнѣ услуги, несенѣ селяномъ, окрѣмъ ноторично бѣдныхъ, буде належатись ще и окрема вынагорода. Опоненты стремлять именно до того, щобы до коштѣвъ санітарныхъ причинялась и держава. Они мають про-те на оцѣ головно кошты новои институціи санітарнои, а при тѣмъ ще и аргументують, що селянинъ нашь не чуе потребы помочи лѣкарскои.

Противъ сихъ выводѣвъ выступивъ пос. Сѣчиньскій и заявивъ опозиція, що тутъ не повинно ходити въ першѣй лініи о кошты, а о здоровлье селянъ. Галичина зъ огляду санітарного стоить на рѣвни зъ Азіею. Россія зорґанізувала вже у себе службу здоровля, а у насъ годѣ длятого, бо опозиція боить ся надмѣрныхъ тягарѣвъ. У насъ бѣльше дбаесь нинѣ о здоровлье звѣрятъ, якъ о здоровлье людей. Полѣжницѣ зданій на ласку простыхъ забобонныхъ повитухъ. До недужои звѣрины збѣгаесь кѣлька санітарныхъ орґанѣвъ, а у недужого селянина являесь хиба дякъ, щобы зазвонити по его смерти. Бесѣдникъ не боить ся надмѣрныхъ коштѣвъ зъ нового закона санітарного, бо законъ сей досыть рѣвномѣрно розкладае тѣ кошты на всѣ верствы народу, отже и на обшары дворскѣ.

Выводы пос. Сѣчиньского були взагалѣ переконуючѣ. Онъ заповѣвъ лише деякѣ поправки при спеціяльнѣй дискусіи, отъ примѣромъ таку, щобы именованье лѣкарѣвъ окружныхъ не ѣддавати въ руки выдѣлѣвъ повѣтовыхъ, але въ руки радъ, и щобы тымъ бодай въ части усунути звычайный у нихъ непотизмъ.

При цѣлѣй справѣ замѣтне и те, що опозиція противъ закона санітарного маѣ по своѣй сторонѣ послѣвъ-селянъ, котрѣ боять ся новыхъ тягарѣвъ (якъ се мы зазначили онодгы). Посламъ-селянамъ не дивуемось, але роля опозиціонистѣвъ панѣвъ-Полякѣвъ выглядае будь-що будь дивною. На инвестіціи проблематичнои вартости готовѣ були деякѣ панове жертвувати міліоны и проектували въ тѣй цѣли навѣть 38-міліонову позичку. На писарѣвъ громадскихъ, котрѣ доси при бюрократизмѣ властей коштували рѣчно надъ міліонъ зр., готовѣ були другѣ панове дати ще одинъ міліонъ, а плату тыхъ писарѣвъ та аґітаторѣвъ выборчихъ пѣднести до 300 зр. рѣчно, — а тутъ, на здоровлье селянина, они спротивились жертвувати 500 зр. на одного лѣкаря для кѣлькохъ громадъ. Чи се не дивно? Дивно, але й зровумѣло, коли справѣ приглянутись ближше. Ото ансіомъ, выголошеный колись пок. Грохольскимъ: „най буде, якъ бувало“ — ставъ ся для деякихъ панѣвъ нормою, де ходить о нихъ кишеню, а тутъ иде о 1% додатку до податкѣвъ безпосередныхъ.

Кошты санітарнѣ пѣсля проекту закона представляють ся въ такій способѣ: Якъ бы въ цѣлѣмъ краю ѣдъ разу зорґанізовано службу здоровя въ 345 округахъ санітарныхъ, то плата всѣхъ лѣкарѣвъ окружныхъ выносила бы вразъ зъ можливыми павшаліями на подорожи рѣчно 260.000 зр., однакожь законъ проектованый того ѣдъ разу не жадае, бо округи санітарнѣ будуть вводити ся лише постепенно и въ мѣру потребъ, такъ що кошты — якъ выдѣлъ краєвый передвиджуе — въ першѣмъ роцѣ по зорґанізованю службы здоровя въ 50 округахъ нынесуть лише 40.000 зр.

Жаданье опозиціи, щобы держава причинялась до коштѣвъ, есть безперечно оправдане, бо держава бере зъ краю рекрута и хоче, щобы сей рекрутъ бувъ здоровый. Але для того-жь не заходилась коло того делеґація польска у Вѣдни? чому не вымогла она сего ѣдъ правительства, котре sprzyja krajowi? Въ соймѣ домагатись запомоги державнои показалось трохи за пѣзно, бо тутъ рѣшалось лише питанье: чи за закономъ санітарнымъ промовляють дѣйстнѣ потребы и гуманнѣ взгляды? Тѣ давнѣ — були, отже законъ показавъ ся на потребѣ, а кошты поставлено на друге мѣсце.

Д-ръ Кохъ и его лѣкъ.

Д-ръ Кохъ доси ще не оголосивъ тайны свого лѣку, хочь его выробляють зять Коха д-ръ Пфуль и д-ръ Ліберцъ зъ Берлина, ѣдъ котрыхъ можна той лѣкъ ѣдставати. Есть то плынъ чистый жовтаво-брунатный, котрый треба — якъ кажуть — передъ инъекцією трохи розпустити, а передовсѣмъ треба его добре стерілізувати, т. є. очистити ѣдъ всякихъ бактерій и старанно переховувати. Д-ръ Буйвидъ зъ Варшавы, котрый бувъ на клініцѣ д-ра Корнета въ Берлинѣ, що лѣчать вже недужихъ лѣкомъ Коха, доносить до Gaz. lekarsk-ои, що д-ръ Корнетъ сказавъ ему, що лѣкъ Коха не есть нѣякимъ препаратомъ хемічнымъ; есть то лімфа приготовлена способомъ бактеріольоґічнымъ. Онъ сказавъ ему такожь, що теперь довершено вже першу серію досвѣдѣвъ, а результатъ ихъ буде оголошеный разомъ зъ способомъ робленя тои лімфы. О скѣлько здае ся, то лімфу ту приготовляють такъ само, якъ приготовлюе Пастеръ свою лімфу до щѣпленя скаженины: баціля туберкулічного защѣплюють на звѣрятахъ, а ѣдтакъ годуе ся его на ґрунтѣ, що повздержуе его силу заразливу, не змѣняючи морфольоґічнѣй и біольоґічнѣй прикметы баціля. Есть такожь здогадъ, що пѣдъ вплывомъ бацілѣвъ вытворюесь въ звѣрячихъ орґанізмахъ рѣдъ отруѣ, званои птомаіною, подѣбно якъ въ орґанізмахъ ростинныхъ знаходять ся сильнѣ отруѣ званѣ загально алькальоідами, н. пр. морфіна, хініна, теіна и т. д. Не баціле суть отже причиною смерти въ многихъ недугахъ, але птомаіна, котра вытворюесь нѣдъ ихъ вплывомъ, а лѣкъ Коха маѣ дѣлати якъ-разъ на ту птомаіну.

Вѣденьска ґазета лѣкарска подае о лѣку Коха и его методѣ такѣ знову вѣсти: Лѣкъ есть брунатнымъ ясным плыномъ, котрый самъ про себе можна держати безъ всякои особливои осторожности, але для ужитку треба его бѣльше або менше розпустити. Коли той лѣкъ розпустить ся дестільованою водою, то онъ легко розкладаесь; въ нѣмъ розвиваютъ ся заразъ бактеріи, онъ стае мутный и тогды вже не можна его уживати. Щобы до того не допустити, то треба розпущеный лѣкъ въ горячи стерілізувати и затыкати ватою або ще лѣпше розпустити его зъ 5% домѣшкою фенолю. Але черезъ часте огрѣванье и домѣшку фенолю утратить лѣкъ зъ часомъ свою силу, особливо, коли есть дуже розпущеный, и для того найлѣпше его уживати за свѣжа. Въ жолудку онъ не дѣлае зовсѣмъ и длятого треба его лишь пѣдъ шкору запускати. До сего уживае ся окремои шприцки зъ бальонникомъ; таку шприцку можна легко и певно выполокати и абсолютнымъ алькоголемъ удержати антісептичною. Така шприцка есть великои ваги, бо при досвѣдахъ Коха показало ся, що на тысячь зашкѣрныхъ инъекцій не зробивъ ся анѣ разу явiйсь абсцесъ. По кѣлькохъ досвѣдахъ показало ся, що найлѣпше запускати на хребтѣ межи лопатками або на бедрахъ, бо въ тыхъ мѣсцяхъ ѣдбуваесь инъекція майже безъ болю и правильно не видко нѣякои мѣсцевои реакціи.

Якъ великій есть наплывъ недужихъ и лѣкарѣвъ до Берлина, що приѣзджають на пораду або на науку до Коха, трудно собѣ представити. Доси самыхъ лѣкарѣвъ приѣхало звышь 3000. Для недужихъ ѣдкрывъ д-ръ Корнетъ пять клінікъ, а крѣмъ того богато зъ нихъ мѣстить ся по готеляхъ и приватныхъ домахъ. Въ Берлинѣ наставъ вже страхъ, що черезъ великій наплывъ недужихъ, котрыхъ годѣ де примѣстити окремо, готове ще вытворити ся въ мѣстѣ величезне гнѣздо заразы. Д-ръ Корнетъ, котрый ѣдставъ ѣдъ цѣсаря ордеръ червоного хреста, бѣгае ѣдъ 7 до 9 год. рано по недужихъ зъ лѣкомъ Коха, а ѣдтакъ занимаесь цѣлый день недужими на своихъ клінікахъ. Въ кождѣй клініцѣ чекае на него множество лѣкарѣвъ, щобы видѣти его демонстрації. Особливо есть великій допытъ за лімфою и заразъ по оголошеню публікаціи д-ра Коха, бувъ такъ великій, що теперь принимають ся лишь письменнѣ зголошеня, а лімфы есть такъ мало, що лишь мало людей можуть ею ѣдстати, бо треба насамперед мати на оцѣ недужихъ, котрѣ вже розпочали курацію нею; зъ-помѣжь лѣкарѣвъ увзглядняе ся лишь тыхъ, що потребують ею для шпиталѣвъ. Д-ры Ліббертъ и Пфуль приготовляють разъ-у-разъ лімфу, але може ажь за пять або шѣсть недѣль буде ею вже на стѣлько, що можна буде ею розсылати въ ѣльшѣй скѣлькости.

Д-ръ Корнетъ демонструвавъ дня 15 с. м. присутнымъ лѣкарямъ одну 25-лѣтну паціентку, котра ѣдъ четвертого року житя мала вовка въ лицю. День передъ тымъ запущено ѣй оденъ центіґрамъ лѣку Коха. У недужои проявила ся була звѣстна вже загальна реакція, збѣльшенье температуры и величезне ослабленье але и заразомъ дуже впадаюча въ очи змѣна недуги. Цѣла хороблива тканка, котра розтягала ся по цѣлѣй правѣй щоцѣ и вѣкахъ правого ока була напухла и повкривала ся вже бѣлявымъ струпомъ, походячимъ зъ завмерлои въ наслѣдокъ лѣку хороблivои тканки, котрый поволи ѣдпадавъ. Ѣдтакъ демонструвавъ д-ръ Корнетъ одну недужу на туберкулы въ гортанцѣ, котру давнѣйше въ той способѣ лѣчили, що ѣй вырѣзували, чи радше вышкробували хороблivѣ наростки; день передъ тымъ запущено ѣй мѣжь лопатками лѣкъ Коха и заразъ показалась значна вѣльга въ гортанцѣ. Однакожь та паціентка мусить лѣчити ся ще довго, бо рѣвночасно маѣ значно розвитѣ туберкулы легкихъ. Першій разъ того дня демонстровано такожь недужого на туберкулічне запаленье болонки мозковои, але у всѣхъ тыхъ случаяхъ треба ще выжидати дальшихъ результатѣвъ. То однакожь треба зазначити, що характеристичнымъ проявомъ у всѣхъ недужихъ на туберкулы есть то, що недужѣ части напухають. Припускають, що то само проявляесь такожь и у недужихъ на туберкулы легкихъ и длятого дають тымъ, у котрыхъ есть ще лишь мала часть здоровыхъ легкихъ, дуже малу дозу лѣку, щобы ихъ въ наслѣдокъ спухненя легкихъ не задушило. Недужѣ на застарѣлѣ туберкулы, коли ѣдстануть першій разъ дуже малу дозу, н. пр. оденъ міліґрамъ, можуть пѣзнѣйше выдержати и бѣльшѣ дозы а навѣть и оденъ ґрамъ лѣку Коха.

Якъ великій есть допытъ за лѣкомъ Коха можна и зъ того вносити, що фабриканты не въ силѣ були онодгы доставити шприцокъ до инъекцій. Мѣжь лѣкарями въ Берлинѣ розѣйшлась була онодгы вѣсть, що Кохъ занедужавъ въ наслѣдокъ инъекціи свого лѣку собѣ самому, про котру онъ въ своѣй публікаціи згадуе. Показалось що то не правда; у него наступила була сильна реакція лишь для того, що онъ запустивъ собѣ двѣста разѣвъ сильнѣйшу дозу, якъ ею дають недужимъ на туберкулы. Впрочѣмъ треба зазначити що метода лѣченя д-ра Коха есть дуже проста и не потреба, щобы ажь ѣздити до него учити ся. Головна рѣчь, щобы добре и пильно слѣдати за всѣми проявами реакціи лѣку на недужѣмъ.

Доктор Берґманъ мавъ онодгы на своѣй клініцѣ въ Берлинѣ выкладъ о методѣ Коха, на котрѣмъ були мѣжь иншими міністеръ Ґосльеръ, Фірховъ и богато лѣкарѣвъ нѣмецкихъ та заграничныхъ и представивъ чотири категоріи недужихъ на туберкулы. Мѣжь ними недужими було 5 що мали вже ѣдъ 10 до 20 лѣтъ вовка. Въ однѣмъ случаю показало ся, що лѣкъ позбставъ безъ всякого вплыву на недужого а Берґманъ вносить зъ того, що то не есть вовкъ туберкулічный, лишь рѣдъ рана. Въ другѣй категоріи недужихъ навѣвъ Берґманъ два случаѣ въ котрыхъ скрофулы були наслѣдкомъ туберкульозы. Въ третѣй категоріи були недужѣ, що мали туберкулы въ суставахъ и костяхъ. По инъекціи стали ихъ суставы и кости дуже болѣти, але опѣсля стало имъ лекше. Въ четвертѣй категоріи були недужѣ на туберкулы гортанки, голосницю и легкихъ. Берґманъ сказавъ що при сихъ недужахъ не оббйдесь безъ хірурґічнои операціи, бо наростки, хочь они завмерли, не можна у нихъ нѣякъ инакше усунути, явъ лишь способомъ хірурґічнымъ а тогды лишь буде можна недопустити до навороту (рецидивы) недуги. Дальше сконстатувавъ Берґманъ, що въ однѣмъ случаю, въ котрѣмъ була сполучена туберкулічна недуга легкихъ зъ туберкулами въ суставахъ, настала по инъекціи такъ сильна реакція, що у недужого переставъ бити живчикъ и онъ збмлѣвъ. Въ другѣмъ случаю туберкулъ гортанки мало недужѣй не удушивъ ся масою вдпадаючои въ гартанцѣ завмершои тканки хороблivои, котру хотѣвъ выкашлати. Зъ всего того вносить Берґманъ, що лѣкомъ Коха буде можна на певно лѣчити лишь вовка; въ недузѣ на туберкулы легкихъ есть можливѣсть вылѣченя непевна.

Кореспондентъ нюйорского Herald-а бувъ у Коха, котрый ему сказавъ, що поверховну туберкульозу можна вже на певно вылѣчити а туберкульозу легкихъ пѣсля его особистыхъ переконань лишь къ самыхъ початкахъ, але не тымъ де легкѣ вже зовсѣмъ попсованѣ. Онъ длятого не оголосивъ своеи методы препарованя лѣку, щобы хтось не схотѣвъ черезъ пѣдробку той лѣкъ здіскредувати. Онъ есть того погляду, що прийде часъ, коли сухоты не щезнуть вправдѣ зовсѣмъ зъ ряду недугъ, але стануть дуже рѣдкими. Онъ бувъ два разы у цѣсаря и може ручити за то, що лѣкъ его, хочь теперь дорогій стане приступный въ Нѣмеччинѣ и для найбѣднѣйшого. Не ему належить ся подяка за той лѣкъ, але тому, хто придумавъ новѣйшій мікроскопы, бо ще десять лѣтъ тому назадъ не можна було бы тогдашными мікроскопами доглянути баціливъ.

Берлинська Post пише: Результаты, якѣ принесла метода лѣченя д-ра Коха туберкулъ въ хірурґічныхъ случаяхъ, суть ще свѣтлѣйшѣ ѣдъ тыхъ, якѣ одержано въ туберкулахъ легкихъ. Досыть було пять инъекцій, а недужій зовсѣмъ поздоровѣвъ. Въ найтяжшихъ случаяхъ треба було 10 инъекцій и недужій выходивъ зовсѣмъ здоровый. Одно есть лишь рѣчь сумна, що лѣкъ д-ра Коха буде завсѣгды дуже дорогимъ, бо его фабрикація есть надзвычайно коштовна. Одна инъекція буде коштувати 5 марокъ (3 зр.)

Въ вѣденьскѣй радѣ санітарнѣй подавъ совѣтникъ міністерства Кусый до вѣдомости, що міністерство дѣлъ внутрѣшныхъ поробило вже кроки, щобы ѣдстати лѣкъ Коха и завести его методу лѣченя въ вѣденьскихъ шпиталяхъ. Рада санітарна выслала такожь двохъ своихъ делеґатѣвъ д-рѣвъ Драшого и Вайксельбавма до Берлина, котрѣ мають зъ ѣдтамъ привезти лѣкъ Коха, а міністерство просвѣты выслало д-ра Едмунда Найсера. Проф. Штрікеръ у Вѣдни ѣдносить ся до цѣлого вынаходу Коха дуже скептично, а особливо не похвалюе того, що за помочею ґазетъ нароблено такъ великого шуму по цѣлѣмъ свѣтѣ, що теперь вже всѣ сухотники будуть думати, що они лѣкомъ и методою Коха мусять бути вылѣченѣ. Коли-жь покаже ся, що лѣкъ той не буде помагати, то медицина готова богато потерпѣти на своѣмъ значѣню. Такъ само недовѣрчиво ѣдносить ся до лѣку Коха и вѣденьскій професоръ Штельваґ-Каріонъ, котрый онодгы на своѣмъ выкладѣ сказавъ, що на его поглядъ метода и лѣкъ Коха можуть мати успѣхи лишь въ туберкулічныхъ недугахъ нашѣбрныхъ и въ самыхъ початкахъ туберкулъ легкихъ и длятого въ интересѣ правды и самого Коха не треба собѣ робити рожевыхъ надѣй зъ его лѣку. Такъ и середъ берлинськихъ лѣкарѣвъ зачинаесь вже будити такій самъ скептицизмъ.

И у насъ, у Львовѣ, завязавъ ся вже комітетъ, котрый маѣ занати ся розслѣдомъ вынаходу д-ра Коха. До комітету сего вѣйшли: президентъ мѣста Мохнацкій, д-ръ Левановскій, д-ръ Дембицкій, д-ръ Павликовскій, д-ръ Стахевичъ, д-ръ Крувчиньскій, д-ръ Шпільманъ, штаб. лѣкарь д-ръ Главачъ, д-ръ Татарчухъ, Романовичъ, Гошардъ и др. Комітетъ поручае радѣ громадскій выслати до Берлина делеґата, котрый бы, о скѣлько то дасть ся розслѣдивъ справу на мѣсци, а доперва коли онъ верне и здасть справу, буде можна приступити до дальшои акціи.

Справы соймовѝ.

Для театру польского у Львовѣ преліміновано въ буджетѣ сталои запомоги 4.200 зр., а до розпорядимости краєвого выдѣлу: а) на драматъ и комедію 10.000 зр., б) на оперу 10.000 зр.

Теперѣшный директоръ польского театру у Львовѣ, Шмітъ, внѣсъ до сойму письмо, въ котрѣмъ жалуєсь, що страты матеріяльнѣ дирекціи суть о много бѣльшѣ ѳдъ субвенціи соймовои, бо артисты ставлять великѣ жаданя, станъ салѣ театральнои дуже злый, лѣтного театру нема, а се змушуе артистѣвъ до коштовныхъ вандрѣвокъ и черезъ се они не можуть добре пѣдготовлятн ся до сезону осѣнного и зимового. Дальше жалуєсь п. Шмітъ на коштовнѣсть оперы и на довгій протягъ сезону оперового. Комісія буджетова заявляе, що хочь жалѣ сѣ по части уважае за оправданѣ, однакъ на все зарадити не може. Соймъ може лише радо причинити ся до будовы нового театру лѣтного, а що до оперы, то соймъ дае на ню субвенцію лише условно, длятого Шмітъ може зречи ся тои субвенціи, а тогдѣ не буде обовязаный выставляти оперы. Комісія зазначуе, що въ выставѣ поодинокихъ штукъ теперь показуесь видимый поступъ, але въ жалемъ яко уемну сторону зазначуе убутокъ кѣлькохъ талановитыхъ силъ зъ львѣвскои сцены. Вирочѣмъ для належнои оцѣнки треба дожидати дальшихъ результатѣвъ дѣяльности дирекціи.

Выдѣлъ краєвый предложивъ окреме справозданье зъ нарадъ анкеты для справъ театрѣвъ польского у Львовѣ и Краковѣ, покликанои пѣсля ухвалы соймовои дня 25 липня 1890 р. Комісія каже, що выдѣлъ краєвый уважае справу обнятя театрѣвъ львѣвского и краковского пѣдъ краєвый зарядъ за неможливу на теперь. За те признавъ выдѣлъ потребу того, що подала анкета, именно, щобы розписувати конкурсы драматичнѣ на найлѣпшѣ творы и завести при консерваторіи музичнѣй у Львовѣ школу драматичну и оперову. Зъ тымъ комісія годить ся цѣлкомъ и вносить, щобы соймъ ухваливъ: а) Поручае ся краєвому выдѣлови, щобы що три роки розписувавъ конкурсы драматичнѣ на найлѣпшѣ сценічнѣ творы въ квотѣ 500 и 250 зр., и на сю цѣль вставляе ся до буджету краєвого на рѣкъ 1891 квоту 750 зр.; б) поручае ся краєвому выдѣлови, щобы въ справѣ школы драматичнои перепровадивъ переговоры зъ гал. товариствомъ музичнымъ у Львовѣ.

Зъ сихъ справъ маe выдѣлъ здати справу соймови на найблизшѣй сесіи.

Для театру краковского призначено въ буджетѣ 8 000 зр. Директоръ театру краковского, Гліксонъ, просивъ о пѣдвышеньe субвенціи бодай на переходовый часъ, закимъ громада мѣста Кракова не выбудуе нового будынку театрального, однакъ анкета театральна, що радила въ липни надъ справами польскихъ театрѣвъ у Львовѣ и Краковѣ, не высказала своеи гадки анѣ въ ухвалахъ, анѣ въ нарадахъ, що пѣдвышеня сего потрѣбно. Комісія отже внесла, щобы ухвалити лише звычайныхъ 8.000 зр. а надъ петиціею перейти до порядку дневного.

——

Комісія буджетова, полагоджуючи 37 петицій вплынувшихъ на сегорѣчнѣй сесіи до сойму о субвенцію на образованье въ музицѣ и співѣ, внесла, щобы соймъ переказавъ сѣ петиціи выдѣлови краєвому, а той нехай ихъ розслѣдить и евентуально увзгляднить, єли межи петентами найшлись бы правдивѣ таланты.

Дальше ухвалила комісія: для холмскихъ священикѣвъ 1.500 зр.; для жѣночихъ школъ выдѣловыхъ въ Стрыю 500 зр., въ Ясли 300 зр., у Львовѣ (Орменовъ) 1.000 зр., школѣ жидѣвскѣй въ Бродахъ 6 000 зр., для школы глухо-нѣмыхъ у Львовѣ 8.900 зр., для школы глухо-нѣмыхъ Бардаха у Львовѣ 300 зр., заведеню темныхъ у Львовѣ 2.000 зр., на стипендіи для кандидатѣвъ и кандидатокъ учительскихъ 30.000 зр., на интернатъ Змартвыхвстанцѣвъ у Львовѣ 4.500 зр., для интернату св. Іосафата на удержанье 15 кандидатѣвъ учительскихъ въ бурсѣ 2.250 зр.; субвенцію на будову интернату 1.650 зр., на польскѣй пѣдручники школьни для середныхъ школъ 2.000 зр., до розпорядимости комісіи школьныхъ книжокъ 500 зр., для потерпѣвшихъ ѳдъ граду въ Рогатинщинѣ 1.000 зр., погорѣльцямъ въ Волѣ ранижѣвскои 100 зр., Кадобного 30 зр., Вѣлыки соколѣвскои 100 зр., Ненадѣвки 40 зр., Порѣча 100 зр., Кіѣвця 100 зр., Берестка 200 зр. Лазѣвъ 60 зр., Передмѣстя яросл. 100 зр. и Глогова 300 зр.; взнакови охотничихъ сторожей огневыхъ у Львовѣ въ признаню хосенного труду орґанізованя сторожей охотничихъ по мѣстахъ и селахъ та на выдавництво „Пѣдручника для охотничихъ сторожей огневыхъ“ 2.000 зр.; товариству опѣки надъ увольнеными вязнями 300 зр., товариству музичному у Львовѣ 3.000 зр., „Гармонія“ 300 зр., тов. співацкому „Лютня“ 500 зр., тов. музичному Монюшка въ Станіславовѣ 100 зр., Macierz и польскѣй (на выдавництва людовѣ) 3.500 зр., Wydawnictwu dziełek ludowych 1.000 зр., товариству Oświaty ludow-oи у Львовѣ 500 зр., жидѣвскому тов. Przymierze braci 300 зр., и т. д.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Немирова.

[Въ справѣ личнѣй.]

Въ ч. 133 зъ 26 н. ст. червня 1890 р. подало „Дѣло“ таку мою допись: „Въ „Дѣлѣ“ зъ 14 н. ст. вересня 1889 року помѣстивъ членъ мѣсцевои рады шкѣльноя Вп. И. К. допись, въ котрѣй робить менѣ, мѣсцевѣй учительцѣ, деякѣ замѣты. Хотѣла я заразъ на тѣ неоправданѣ замѣты ѳдповѣсти въ „Дѣлѣ“, але чуючись покривдженою а не хотѣвши вдаватись въ полеміку въ часописи, предложила я мою ѳдповѣдь на тотѣ закиды ц. к. окружнѣй радѣ шкѣльнѣй до урядового трактованя. Позаякъ справа порѣшена вже черезъ власть въ урядовѣй дорозѣ для мене користно, тому въ оборонѣ своеи чести заявляю се прилюдно“. Членъ рады шкѣльноя мѣсцевои въ Немировѣ Вп. И. К. ѳдповѣвъ на тото въ ч. 140 „Дѣла“ зъ 4 н. ст. липня 1890 р. Въ своѣй ѳдповѣди обстае Вп. И. К. при тѣмъ, що въ допися зъ 14 н. ст. вересня 1889 р. въ 198 ч. „Дѣла“ написавъ. То спонукуе мене ѳдповѣсти въ пертѣмъ рядѣ на допись зъ 14 н. ст. вересня 1889 р.

Вп. И. К. каже въ тѣй допися, що я не учу, але бурю, бо число дѣтей обмежила я на около 40. Въ р. 1888/9 було дѣтей не около 80, якъ каже о. И. К., але около 100. Въ сильнѣ морозы менше дѣтей ходило, але все бѣльше якъ 50, а не около 40. Ѳдъ Великодня до кѣнця курсу ходило навѣть до 90, зъ котрыхъ зо 20, за-для браку мѣсця, стояло. Кѣлько дѣтей ходило, можна переконати ся въ дневника посѣщаня. Вп. управитель не подававъ о екзекуцію, хотяй я ему казала, що дѣти до школы не ходять. Зъ другои стороны годѣ подавати о екзекуцію и жадати, абы дѣти въ таки морозы ходили до школы. Дѣтей я не выбирала, але учила тотѣ, котрѣ прийшли. Не знаю навѣть, яъ можна говорити о выбиранію дѣтей въ школѣ. До II-ои клясы перевела я 46 дѣтей. Було бы те неможливе, якъ бы я число дѣтей обмежила була на около 40. Неправильне посѣщанье школы, якъ то звычайно навѣть въ столицяхъ особливо по передмѣстяхъ бувае, причинило ся до того, що испытъ не бувъ такій, якій зъ огляду на мою працю повиненъ бувъ бути. Додати до того треба, що коло Великодня записало ся около 20 „новыхъ“ дѣтей. Не було оно такъ, абы я за для слабости дѣти зѣ школы выпускала, говорячи: „Идѣть дѣти до дому, бо я така слабонька, що страхъ“. Закидае менѣ дальше кореспондентъ, що я, маючи свѣдоцтво лѣкарске зъ 24 н. ст. серпня 1889 р., була на конференціи, котра ѳдбувала ся доперва 28 и 29 серпня 1889 р. Я мала свѣдоцтво лѣкарске зъ 24 серпня, але въ свѣдоцтвѣ сказано було, що я, по перебутѣй хоробѣ, потребую ѳдпочинку. Яко реконвалесцентка могла я бути на конференціи. Що иншого по слабости працювати тяжко въ школѣ, а що иншого бути на конференціи. Ходило менѣ головно о те, абы пѣдчасъ конференціи просити Вп. инспектора, щобы зарядивъ, щобы моя саля шкѣльна була просторонѣйша и взагалѣ бѣльше ѳдповѣдала своѣй цѣли. Закидае менѣ кореспондентъ, що перше просила я о пѣдписанье квіту на пенсію, а потомъ доперва пѣслала свѣдоцтво лѣкарске. Такъ не було. Свѣдоцтво лѣкарске ѳдослала я 31 серпня 1889 р., а пенсію дѣстала я ѳдъ п. директора около 10 вересня 1889 р. Грошѣ були отже въ Немировѣ, коли я пѣслала свѣдоцтво лѣкарске. Чи остаточно предсѣдатель рады шкѣльноя мѣсцевои мавъ бы право не пѣдписати менѣ квіту, за-для моеи слабости! Не казала я також п. директорови (пѣдчасъ конференціи), що прѣду до Немирова въ першихъ дняхъ вересня. Що-до комбінованя взглядомъ урльопу, що менѣ кореспондентъ закидае, ѳдповѣмъ, що я нѣчо не комбінувала. Думаю, що подане о урльопъ ѳддае ся найблизшѣй власти, т. є. дирекціи. Инакше навѣть бути не може. Якъ директоръ уважавъ, що се невластива дорога, то мѣгъ мене поучити. Що-до научаня въ школѣ скажу, що Вп. директоръ нѣколи не закидавъ менѣ нѣчого, бо клясы моеи въ р. 1888/9 не госпітувавъ. Не госпітувавъ клясы и Вп. И. К. членъ рады шкѣльноя мѣсцевои. На якѣй отже пѣдставѣ осмѣлюе ся о. И. К. закидати менѣ занедбуванье порученои менѣ дѣтворы?

Теперь ще кѣлька слѣвъ про ѳдповѣдь Вп. И. К. зъ 4 н. ст. липня на мою допись зъ 26 н. ст. червня. Вп. И. К. каже, що въ допися зъ 14 н. ст. вересня 1889 р. чести моеи не нарушае, а описуе лишень моe поведенье въ школьництвѣ (т. є. яко учителькы). Мушу пояснити Вп. И. К., що говорячи о чести, думала я о чести учительскѣй. Дальше каже Вп. И. К., що „чей же власти шкѣльнѣй за моe поведенье описане въ „Дѣлѣ“ въ ч. 198 зъ 1889 мене не похвалили, бо бъ самъ читавъ тото письмо, яке менѣ выслано зъ Равы до Довжнева.“ Заявляю, що письмо тото дѣстала я зъ рады шк. окруж. въ Равѣ рѣвночасно зъ удѣленьемъ урльопу. Рада шк. окр. каже, що я повинна була 1-го вересня 1889 бути въ школѣ, бо урльопу я ще не мала признаного. Але я подала о урльопъ 31 серпня 1889; а позаякъ станъ моего здоровля не позвалявъ менѣ удати ся до Немирова, то я мусѣла ждати на урльопъ у родичѣвъ въ Довжневѣ. О тѣмъ письмѣ знае с. И. К., але письмо тото не є результатомъ урядового трактованя черезъ власть шкѣльну справы описаноя въ допися „Дѣла“ зъ 14 н. ст. вересня 1889. Результатомъ того урядового трактованя справы є иншe письмо, о котрѣмъ о. И. К. знае добре. Змѣсту того письма не буду рушати, бо не хочу нѣкого дразнити, а хочу лише боронитись. Тѣлько що-до другои допися о. И. К. зъ 4 н. ст. липня 1889.

Скажу також, що судъ громады о учительцѣ бѣльше маe значенье, якъ судъ одного — одинокого члена рады шкѣльноя мѣсцевои, до того ще хибно поінформованого. Чула я, що урядъ громадскій мавъ писати прошенье, щобы тота учителька, котрои усуненя домагае ся членъ рады шк. мѣсцевои о И. К., лишала ся дальше въ Немировѣ. На засѣданю рады шк. мѣсцевои д. 7 падолиста 1889 просила я, щобы въ моeй класѣ, де зъ тяжкою бѣдою 9 лавокъ мѣстило ся, а надъ 80 дѣтей въ тыхъ лавкахъ сидѣти мало, абы зробити подѣльну науку. Кождый розумѣе, що черезъ то причиняла я собѣ працѣ. О. И. К. однакожь каже: „Виджу, що ту ходить о те, абы брати грошѣ, а якъ найменше робити“. На засѣданю рады шк. мѣсцевои въ жовтни 1890 р. сказавъ о. И. К., що тѣшить ся, що Немировъ ѳдставъ нового здѣбного управителя школы Вп. А. Балбожиньского. Говорывъ також о станѣ школы въ минувшихъ послѣднихъ лѣтахъ, але и словомъ не пѣднѣсъ того, що я причинила ся до погоршеня того стану. Хотяй Вп. И. К. якъ кажу, много говоривъ на сѣмъ засѣданю о станѣ школы, то менѣ не закинувъ нѣчого, хотяй ясна рѣчь, що праця моя и поведенье моe на станъ школы много вплываютъ, бо цѣла школа маe всего двѣ силы учительскѣй. Вкѣнци мушу Васъ, Вп. члене рады шк. мѣсцевои, запевнити, що мимо своеи горячои патріотичноя вдачѣ, въ той способѣ не поможете шкѣльництву взагалѣ, а въ Немировѣ зъособна. Критикувати легко, а зробити не легко, особливо въ такихъ обставинахъ, о якихъ самъ Вп. И. К. згадуе въ 237 ч. „Дѣла“ зъ 30 н. ст. жовтня 1890 р. Поясненье моe, хотяй спѣзнене, подаю головно для тыхъ Вп. читателѣвъ „Дѣла“, котрѣй якъ-разъ знають менe ѳдъ давна зъ иншои стороны, нѣжь о. И. К. представляе. Въ справѣ сѣй не хочу приписувати о. И. К. злои волѣ, бо знаю, що бувъ хибно поінформованый.

То моe послѣдне слово въ сѣй справѣ.

Юлія Карачевска.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Соймъ ческій радивъ оногды надъ справозданьемъ комісіи буджетовои о внесеню выдѣлу краєвого въ справѣ сегорѣчноя повени. Намѣстникъ представивъ соймови цѣлу акцію ратункову и заявивъ, що роздѣленье запомогъ грошевыхъ ѳдложено до укѣнченя доходженъ предпринятыхъ для сконстатованя шкоды. Роздѣленье тыхъ державныхъ и краєвыхъ запомогъ наступить рѣвночасно, а то пѣсля тои засады, що лишь бѣдни и достойни запомоги дѣстануть ся. Наконецъ заявивъ намѣстникъ, що шкоду, яку повѣнь наробила, оцѣнено за надто высоко. Ѳдтакъ ѳдповѣдавъ Пленеръ молодо-ческому послови Пацакови и сказавъ, що сепаратистичнѣ стремлена Чехѣвъ принесуть краєви велику шкоду. Наконецъ принято всѣ внесеня комісіи, а внесеня молодо-Чехѣвъ ѳдкинено.

Проектъ тирольскихъ Італіянцѣвъ о роздѣлѣ Тиролю на двѣ автономічнѣ части перепавъ. Проектъ той бувъ переданый окремѣй комісіи зъ 14 членѣвъ и она радила надъ нимъ въ пятницю.

Справозданье ческои комісіи угодовои о предложеню роздѣленя рады культуры краєвои не поставлено ще доси на порядокъ дневный ческого сойму, а позаякъ нинѣ нема засѣдання, то здаесь, що оно може ажь завтра прийде на порядокъ дневный. Въ кругахъ посольскихъ суть того погляду, що сен сесія буде надъ снмъ справозданьемъ переведена що найбѣльше загальна дебата и до спеціяльноя дебаты вже не прийде.

До Hamb. Nachr. доносять зъ Вѣдня, що на послѣдній конференціи епископѣвъ уложено програму спѣльноя акціи въ справѣ шкѣльнѣй зъ клерикально консервативными членами палаты панѣвъ, а коли рада державна знову зберe ся, пороблять клерикалы въ комісіи шкѣльнѣй палаты послѣвъ новѣ кроки.

——

Минувшого тыжня ѳдбувъ ся въ Петербургѣ політичный процесъ, котрый закончивъ ся тымъ, що чотирохъ обжалованыхъ, котрѣ стояли въ звязи зъ парискими нігілістами, засуджено на смерть. Головною обжалованою була Марія Гінцбурґа, котра заразъ по атентатѣ на царя Александра III. въ 1887 р. дѣстала ся була въ руки поліціи. Она вступила була до якогось склепу и тамъ купуючи щось, забула свою портмонетку, въ котрѣй була революційна ѳдозва. Властитель склепу знайшовъ портмонетку и ѳддавъ ѳн поліціи, а та выслѣдила по нѣй Гінцбурґову. Припускаютъ загально, що царь помилуе засуджену и ѳн вышлютъ лишь въ каторгу на цѣле житье.

Безспорность вѣсти о засудженю трохъ невинныхъ однорѣчныхъ охотникѣвъ ген. Гуркомъ въ Варшавѣ потверджуесь теперь вповнѣ. Три воякы убили дѣйстно одного дуже нелюбленого пѣдофіцира, але жаденъ зъ тыхъ воякѣвъ не бувъ охотникомъ и не належавъ до высшихъ клясъ суспѣльности. Такъ само неправдою есть, будьто бы ген. Гурка покликувано до Петербурга.

——

Corr. de l' Est дѣстала вѣсть зъ Константинополя, що всѣ послы великихъ державъ европейскихъ, зъ выимкою Россіи и Франціи розговорювали минувшого тыжня зъ великимъ везиромъ и міністромъ дѣлъ заграничныхъ Савдомъ-пашою въ справѣ конфлікту зъ екуменьскимъ патріархомъ. Всѣ репрезентанты державъ заявили турецкимъ достойникамъ, що они уважаютъ поступованье патріярха некоректнымъ и суть того погляду, що Порта не повинна робити ему нѣякихъ уступокъ.

НОВИНКИ.

— **Сегодня яно въ день именинъ нашои цѣсарєвои** ѳдправило ся по церквахъ богослуженье заздоровне, а молодѣжь школьна увольнена ѳдъ науки въ школѣ.

— **Посломъ до сойму зъ перемыского округа сѣльского** выбрано вчера знову кн. Адама Сапѣгу 126 гол. на 148 голосуючихъ. На кандидата руского о. Дмоховского упало всего 22 голосѣвъ. Результатъ можна було передвидѣти: якъ тѣлько кн. Адамъ Сапѣга д. въ пѣзнати, що по поновнѣмъ выборѣ мандатъ прийме, то не було сумнѣву, що супротивъ его кандидатуры рускій кандидатъ не выйде побѣдоносно.

— **Ѳдъ выдѣлу „Академічноя Громады“** въ Краковѣ одержала мы слѣдуюче донесенье про загальнѣ зборы того жь товариства и про выборъ нового выдѣлу: „Дня 9 н. ст. падолиста 1890 р. ѳдбули ся загальнѣ зборы товариства „Академічна Громада“, на котрыхъ выбрано: головою тов. Осипа Брылиньского, скарбонникомъ тов. Володимира Вѣтошиньского, заступникомъ головы Теофіля Гвоздецкого, писаремъ Володимира Филиповича, бібліотекаремъ Василя Ганчаковского; выдѣловыми: тов. д-ра Романа Яросевича, Якова Невестюка, Амвросія Целевича и Євгена Вацика; заступниками тов. Германа Лібермана и Євгена Тшесньовского. [Допись ся доповняе вѣсть, подану нами позавчера за N. Reform-ою.]

— **Пишѣмъ лише по руски!** До Глубѣчка великого зъѣхавъ делеґатъ судовый перевести секвестрацію на користь жида Зеліґа Фельбербавма. А що поданье о секвестрацію внесено було въ рускѣй мовѣ, тожь и рѣшенье судове выдано по руски. П. делеґатъ, не вмѣючи по руски, каже до жида: Nie wiem, co tu napisano; jak ja będę przeprowadzał sekwestrację? — А що менѣ до того? — ѳдповѣдае жидъ — я васъ, пане делеґате, прецѣнь не буду вчити по руски... Бѣда! делеґатъ въ клопотѣ, до кого бы то удати ся, щобы ему перечитавъ судове припорученье, — ажь вкѣнци жидъ змилувавъ ся надъ неукомъ рускаго языка и покликавъ одного селянина, щобы ѳдчитавъ руске письмо зъ суду и допомѣгъ оріґінальному делеґатови выконати urzędowanie. Прийшовъ нашъ селянинъ, письмо ѳдчитавъ, а ѳдчитавши высказавъ свое велике здивованье, що п. делеґатъ не умѣе по руски, а ѳнъ-же, хлопъ, умѣе и по рускы и по польски!

— **Внесенье посла Телишевского** о змѣну галицкои соймовои ординаціи выборчои въ дусѣ розширеня права выборчого заинтересувало скрозь въ Австріи, бо всюды теперь проявляе ся змаганье реформы права выборчого въ дусѣ поступовѣмъ.

— **Концертъ „Лютнѣ“** ѳдбуде ся въ четверъ въ сали „Народного Дому“. Въ проґраму взятый такожь хоръ „Закувала та сива зозуля“ П. Нѣщиньского зъ орхестрою.

— **„Исторія одного пенсіонованя“.** Пѣдъ такимъ заголовкомъ розказуе Neue fr. Presse: Поважаного такожь по-за Галичиною професора права въ львѣвскѣмъ університетѣ д-ра Франц. Зырудловского, спенсіоновано, на интерценцію духовныхъ властей передъ якимсь часомъ за выдану въ Липску працю, въ котрѣй ѳнъ выступивъ занадто ліберально противъ суспѣльныхъ и політичныхъ ѳдносинъ въ Галичинѣ, а також противъ деякихъ догмъ церковныхъ. Отожь проф. Зырудловскій оголосивъ въ брошурѣ выданѣй у Шабеліца въ Цириху исторію свого пенсіонованя и копію письма свого до цѣсаря. Накладчикъ переславъ 40 примѣрниковъ той брошуры авторови, але посылку сконфіскувавъ въ короткѣй дорозѣ — самъ урядъ цловый у Львовѣ.

— **„Справа вадовицка“** прийде на слѣдуючій мѣсяць передъ найвысшій трибуналъ судовый и касаційный. Засудженыхъ заступати буде адвокатъ Розенблятъ зъ Кракова. Акты, выслани зъ Вадовиць до Вѣдня въ пакахъ заняла цѣлый вагонъ зелѣзничій...

— **Въ селѣ Козовцѣ** побудовано неутомимыми заходами Всч. о. Иларіона Билиньского нову, прекрасно мурованy церковь зъ трема банями, бляхою покрыту. Чину благословеня той церкви довершивъ торжественно и величаво дня 9 н. ст. падолиста с. р. Впр. о. Іоанъ Залускій, деканъ теребовельскій, при участи сусѣдныхъ священикѣвъ Всч. оо. Іоана Билиньского зъ Илавча, Іосифа Варапучиньского и Цебровского зъ Прошовы, Ігнатія Левицкого зъ Сущина, Николая Лужницкого зъ Сороцка, Теодора Стадника зъ Дичкова и Іоана Билиньского зъ Баворова въ присутности Всч. кс. Теофіля Пельца, лат. приходника зъ Баворова и множества народу зѣ всѣхъ окрестныхъ селъ. По довершенню чину благословеня церкви ѳдправивъ о. деканъ при хорошѣмъ співѣ хоральномъ зъ нотъ соборну службу Божу. По евангелію проповѣдавъ прекрасно о. деканъ, а по службѣ божѣй о. Левицкій.

Цѣле богослуженье скѣнчило ся около 2½ годины по полудни. Всѣ Впр. отцѣ духовнѣ пѣдняли сей трудъ безинтересовно, для того належить ся имъ ѳдъ громады щира подяка — и на сѣмъ мѣсци прилюдно складаютъ имъ ѳн щире спаси Бѣгъ! — *Комітетъ церковный, Братство церкви и Зверхность громады Козовки.*

— **Мабуть ѳдъ рабінѣвъ галицкихъ** появила ся сими днями у Львовѣ брошура, взываюча жидѣвъ, щобы при сегорѣчнѣмъ списѣ людности не подавали польскои мовы за свою розговѣрну, але жидѣвску, остаючись вѣрными сынами ѳтця Авраама. Брошура ся выкликала дуже велике огорченье въ кругахъ польскихъ, котрѣ своихъ braci mojżeszowego wyznania уже до крыхты мали за Поляковъ и не надѣяли ся появы такои революційноя брошуры, протестуючои противъ nobywatelenia żydków...

— **Самоубійства.** На кладовищи Лычаковскѣмъ застрѣливъ ся зъ пістолета 36-лѣтный Михайло Бахманъ, бувшій кельнеръ. Бахманъ поховавъ въ червни жѣнку, ѳдтакъ розпивъ ся, а оногды застрѣливъ ся на гробѣ жѣнки. Въ листѣ полишенѣмъ не подае причинъ самоубійства, а лишь благословить свою трилѣтну донечку. — Зъ Тернополя доносять, що въ четверъ повѣсивъ ся тамъ воякъ 15-го полку пѣхоты зъ боязни передъ карою. Есть се вже третье самоубійство межи вояками въ ѳднѣмъ мѣсяци.

— **Зъ-пѣдъ Журавна** даносять намъ: Минувшого четверга хотѣли переправитись поромомъ черезъ Днѣстеръ Михайло Ревуцкій, быв. ученикъ мужескои семінаріи учительскои у Львовѣ, и одинъ учитель народный зъ околицѣ. Въѣхали щасливо на поромъ, та наразъ наполохались конѣ надплываючои фалѣ и скочили у воду. Учитель хопивъ ся за поромъ, а Ревуцкій и фѣрманъ по-

плыли въ водою. За пôвъ годины выдобулись конѣ на берегъ, але безъ обохъ згаданыхъ осôбъ. Почали глядати у водѣ за ними и до сеи недѣлѣ не найшли по нихъ нѣякого слѣду, тожь можна припускати, що оба они утопились и поплыли зъ водою.

— **Зъ Сасова пишуть намъ**: Въ 241 „Дѣла“ була помѣщена допись про утворенье „Рускои Читальнѣ“ въ Сасовѣ, въ котрôй то дописи пропустивъ Вп. дописуватель мѣжь прибувшими гостями мѣсцевого руского пароха, Вп. о. Сим. Пѣтушевского, котрый, хочь до выдѣлу Читальнѣ не выбраный на власне свое жаданье, бо має иншѣ заняття (будова церквей), — однакожь есть нашôй читальни прихильный и належить до неи яко членъ спомагаючій. Въ тôмъ напрямѣ доповняю и простую згадану допись въ оборонѣ правды. — *Ант. Захарiясевичъ*, именемъ Читальнѣ въ Сасовѣ.

— **Одзначенiя.** Цѣсарь надавъ хрестъ кавалерскій ордеру Францъ Іосифа парохови обр. лат. деканови и почетному крилошанинови кс. Юрію Яновi, а золотый хрестъ заслуги зъ короною комісареви староства въ Бродахъ Ваврови Артимовичеви зъ нагоды перенесеня его на власне жаданье въ станъ супочинку по довголѣтнôй службѣ.

— **Читальня въ Вôлькахъ мазовецкихъ** дякуе товариству „Просвѣтѣ“ и обществу имени Качковского за подарованій молодôй читальни книжки свого выданя. — *И. Н. Демкôвъ*, голова читальнѣ.

— **При инсталяцiи священика** въ мѣсцевости Фельдра въ Семигородѣ прийшло до такого розруху, що жандармерія мусѣла стрѣляти и много людей поранила а деякихъ зъ опôрныхъ мала навѣть трупомъ положити.

— **Нова спôлка нафтова** пôдъ фiрмою „Сенкôвско-Слобôдска копальня нафты“ Петра Бжозовского, Казимира Коморовского, Томы Мосциского и Іосифа Паляца зъ осѣдищемъ въ Горлицяхъ. Спôлка тота посѣдае значнi просторы грунтôвъ нафтовыхъ въ громадѣ Сенковôй и почала вже роботы въ шибѣ „Казимиръ“ пôдъ технічнымъ зарядомъ Бжозовского.

— **Смѣле обманьство у Вѣдни.** Оногды прийшовъ до дому богатого вѣденьского властителя конторы вымѣны обманщикъ, коли господаря не було дома, лишь его жѣнка, и представивъ ся ѣй за агента полiцiи а навѣть выказавъ ся легiтiмацiею, що має наказъ предприняти ревiзiю за фальшивыми банкнотами. При ревiзiи забравъ 700 зр. грôшми та дорогоцѣнности и — щезъ мовь камѣнь у воду.

— **Рекрутъ зъ конечности.** На зелѣзничôмъ двôрци въ Тернополи одинъ селянинъ зъ околицѣ, выпроваджаючи свого приятеля-рекрута въ дорогу до Львова, сердечно зъ нимъ прощавъ ся до самого выѣзду. Коли поѣздъ мавъ уже ôдходити, пôдофiциръ транспортуючій рекрутôвъ, уважаючи того селянина такожь за рекрута, силомоцью впакувавъ его до воза и завезъ безплатно ажь до Львова. Тутъ нашъ селянинъ, не знаючи, що зъ собою чинити, пôйшовъ разомъ зъ рекрутами до „транспорту“, але по прочитаню спису рекрутôвъ казали ёму забирати ся. Три днѣ блукавъ ôдъ ка по Львовѣ, голодаючи, а ôдъѣхати назадъ до Тернополя не мавъ зъ чимъ. Наконецъ полiцiя ôдставила его до дому.

— **Дрôбнi вѣсти.** Въ пятницю дня 21 н. ст. с. м. ôдправить ся въ Успеньскôй церквѣ поминальне богослуженье за упокôй бл. п. Мих. Качковского. — Вчера передъ полуднемъ застрѣливъ ся у Львовѣ Оттонъ Курцеръ, жидъ, касiеръ въ приватнôмъ бюрѣ продажи картъ на зелѣзницю; за причину самоубiйства подавъ знеохоченье до житя.

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ.** Безлѣчь „Своякôвъ“ налазить до дому Фелiкса Любовича, новоименованого директора банку. Всѣ тi „свояки“ пôдъ покрывкою благожелань зъ нагоды номiнацiи, хотѣли бы одержати посаду секретаря въ банку, хочь не мають до того нѣякихъ условiй. Бо який то „свояки“: Тарапаткевич, збанкрутованый посесоръ, що приѣхавъ зъ жѣнкою Бiбiянною и двома дѣтьми, хочь и признаесь, що нѣколи не бувъ способный до задержаня „секретôвъ“, то все таки гадае, що святi не лѣплять горшкôвъ, и старае ся о посаду секретаря; Анеля Думска хоче посады секретаря для свого Нанця, котрый крôмъ того, що бувъ въ Парижи и знае пôдписувати векслѣ та реформувати молодѣжь дотычно нôчныхъ забавъ, не мае нѣякихъ здôбностей; вкôнци Вывандовскій, котрый хотѣвъ бы позичати грошѣ, щобы пропутати ихъ ôдтакъ мѣжь золотою молодѣжiю, також внаджуесь до хаты Любовича а ще и звертае очи на его молоду жѣнку Регiну. До тыхъ „своякôвъ“ долучаесь ще тѣтка Катерина, стара панна, котра бы хотѣла верховодити въ хатѣ Любовича и тому тягомъ вередуе та клопоче всѣмъ головы. Коли жь однакъ всѣ тi заходы своякôвъ не вѣнчають ся успѣхомъ, бо секретаремъ ставъ Адольфъ Мировскій, способный молодець, зачинають „свояки“ интригувати а жертвою мае впасти Регiна, жѣнка Любовича, котру они клевечуть о любовнi зносины зъ Мировскимъ. Вкôнци цѣла справа выясняесь: Любовичъ перепрашае жѣнку за свои пôдозрѣня, Мировскій остае на посадѣ секретаря и може старатись о руку Анны, сестры Регiны, а „свояки“ мусять вынестись въ дому Любовича.

Комедiя а радше фарса „Свояки“ Балуцкого, щобы подобатись и удержати публику въ неумовкаючôмъ смѣху, вымагае ôдповѣднои обсады рôль и знаменитои гры артистôвъ. Сихъ условiй не мала вчерашна выстава „Своякôвъ“ на нашôй сценѣ, але за се не можна винувати артистôвъ, а лишь приписати тôй обставинѣ, що за мало нагоды мають они вправлятись въ того рода штукахъ. Такi замѣтки роблено вже и минувшими роками при выставѣ сальоновыхъ комедiй, але все таки зазначити мусимо, що можна було добачити у вчерашнôй выставѣ великiй поступъ въ грѣ артистôвъ, въ порôвнаню зъ подôбными выставами въ минувшихъ рокахъ. Взагалѣ можна сказати, що артистки ôдограли свои ролѣ поправнѣйше и лѣпше анѣжь артисты. П-ѣ Биберовичева (Регiна) удержала рôвномѣрне темпо въ своѣй грѣ, тожь и цѣлôсть выпала поправно. П-ѣ Кирницка (Анна) ôдограла ролю наивнои дуже старанно, въ многихъ сценахъ гра ея була такъ природна и свобôдна, що удостоилась загального признаня. Характеристичнi ролѣ „своячокъ“, тѣтка п-ѣ Гембицка, Думска п-ѣ Осиповичева, Бiбiянна п-ѣ Романовска, выпали слабше, хочь все таки не можна не признати, що въ грѣ п-ѣ Гембицкои не було неприродного шаржованя, а п-ѣ Осиповичева ôдограла н. пр. свою першу сцену поправно. Зъ мужескихъ рôль ще найлѣпше интерпретовани були ролѣ Любовича (п. Плошевскiй) и Тарапаткевича (п. Гембицкiй), але все таки п. Плошевскiй досыть незручно надуживавъ сего характеристичного обниманя своеи жены за плечѣ. П. Клишевскiй (Вывандовскiй) не представивъ въ своѣй грѣ характеристичнои ролѣ пристаршого льоветяса, зруйнованого матерiяльно и морально, а п. Яновичь (Мировскiй) поводивъ ся на сценѣ досыть несвобôдно, та ще бувъ повиненъ уважати и на се, що до першои вiзиты не выстае лишь самъ шапо-клякъ. О грѣ п. Курмановича (Нанцьо) лѣпше промовчати, се була лишь карикатура зблизованого молодця. — Одно ще треба примѣтити: чи не добре було бы заступити иншимъ словомъ кôлька разôвъ повтаряюче ся слово „хабаль“, котре у насъ мае значенье надто тривiяльне и разить публику.

Публики було въ трое менше, якъ на недѣльнôмъ представленю, тожь мусимо пригадати, що се не есть цѣлкомъ доказомъ симпатiи для нашого театру и треба чимъ скорше се лихо направити.

— **П. Андрѣй Чичиневичь,** професоръ гiмназiи въ Бродахъ, выдавъ тамъ свою наукову розвѣдку въ языцѣ латиньскôмъ пôдъ заг: Quibus poeticis vocabuli s Cornelius Tacitus sermonem suum ornaverit.

— **Дръ Фридрикъ Папе** мѣстить въ додатку до Gazet-ы Lwowsk-oи (Przewodnik naukowy i literacki студiю „Skole i Tucholszczyzna“.

— **Бiблiотеки для молодежи, мѣщанъ и селянъ** выдаванои черновецкою „Рускою Бесѣдою“ пôдъ редакцiею Омеляна Поповича, книжочка 10-та за 1890 рôкъ мѣстить въ собѣ: „Пѣснь про чудо св. архiстратига Михаила“ Юрiя Федьковича; „Запалили — не вгасили“, оповѣданье Льва Н. Толстого въ перекладѣ Не Я.; „Акула“, студiйка зъ исторiи природы, пôсля Брема нап. Малина (зъ образкомъ); „Якъ Безглуздôвцѣ зъ ракомъ воювали?“ смѣховинка Данила Млаки.

— **„Моимъ селяньскимъ братьямъ въ Буковинѣ“** написалъ Александръ Д. Манастырскiй православный священникъ. 1890. Типографiя и литографiя концессiонованая архiепископу Сильвестръ Морарю-Андрiевичь въ Черновцяхъ. Накладомъ издателя. Сторôнъ 20 шêонацятки. — Въ книжочцѣ сей о. Ал. Манастирскiй заохочуе селянъ буковиньскихъ, щобы посылали дѣтей до школы. Книжочка написана складомъ проповѣдничимъ, языкомъ народнымъ зъ тою хиба выимкою, що авторъ пише: забуваетъ зам. забуває; розгадувалъ зам. розгадував и булъ зам. був. По що таке калѣцтво?!

— **Społeczeństwo galicyjskie** пôдъ такимъ заголовкомъ выдавъ Ернестъ Т. Брайтеръ, представитель польского молодого поколѣня, часть першу своихъ „скiцôвъ критичныхъ и програмовыхъ“. Сторôнъ 114 въ малôй вôсмицѣ. Авторъ обѣцюе обговорити въ части третьѣй також справу руску.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Мiнiстеръ просвѣты именувавъ членами комiсiи екзамiнуючои учителѣвъ до шкôлъ народныхъ въ Перемышли на три роки Лаврy Альсôвну, учительку школы вправъ при женьскôй семiнарiи учительскôй въ Перемышли, и Волод. Релiнгера, инспектора окружного въ Яворôвскôмъ и Городецкôмъ. — Ц. к. краева рада шкôльна именувала практикантку учительску Адольфину Пельмерôвну зъ Перемышля сталою учителькою етат. школы въ Найдорфѣ; сталого учителя зъ Ролева Михайла Кордасевича сталымъ учителемъ въ Доброгостовѣ; тымчас. учителя зъ Волѣ Якубовои Андрѣя Яблоньского сталымъ учителемъ етат. школы въ Нагуевичахъ; тымчас. учительку въ Модричи Антонину Калужняцку сталою учителькою етат. школы въ Модричи; тымчас. учительку Єлену Квятковску сталою учителькою въ Глуховѣ.

Соймъ краєвый.

XIX Засѣданье, 2 сесiи, VI перiоду галицкого сойму

зъ дня 19 н. ст. падолиста 1890 р.

Одчитано петицiи, а маршалокъ забравши голосъ, промовивъ: Гадаю, що выскажу загальнi чувства льояльности и вѣрнопôддaньства сея цѣлои палаты, коли въ дни именинъ Его Вел. цѣсаревои Єлисаветы повстаньемъ зъ мѣсць зложимо нашi благожеланя. Послы стоячи выслухали сеи промовы а ôдтакъ ôдозвалась окликы: Многая лѣта! Niech żyje!

Зъ порядку денного приходить дальша загальна дебата надъ закономъ санiтарнымъ. Ґенеральный бесѣдникъ д-ръ Чижевичь дивуе ся, якъ посолъ землѣ стрыйскои (гр. Климъ Дѣдушицкiй) мôгъ забрати голосъ противъ закона, бо якъ разъ повѣтъ стрыйскiй выказуе найбôльшу смертельнôсть. Не можу добачити щырости въ тыхъ внесеняхъ, що хотѣли бы сей законъ ухилити зъ порядку денного. Я ôдкрыю могилы и выкажу якiй процентъ гине марно що-рôчно у насъ. Маемо пересѣчно 3 и пôвъ процентъ смертельности загальнои людности и есмо найгорше сигуованымъ народомъ пôдъ взглядомъ санiтарнымъ въ тои стороны Литавы. Нема у насъ фабрикъ а прецѣ смертельнôсть такъ велика. Датами статистичными выказуе що найгôрщi ôдносины санiтарнi въ повѣтахъ всходнои Галичины, де и лекшiй заробокъ и лѣпша земля. Повѣтъ городеньскiй проводить въ тôмъ взглядѣ иншимъ повѣтамъ. Вказуе на станъ теперѣшный штуки лѣкарскои, котра може повздержати чуму въ Астраханѣ а холеру въ Испанiи и не допустити ихъ дальше. Вѣрте, що всѣ манлiхеры, всѣ мiтрайлезы, всѣ каноны Круна не погубили тôлько людей, кôлько ихъ выратувавъ мiкроскопъ. Але щобы можна зъ успѣхомъ працювати на тôмъ полi, треба загальнои орґанiзацiи санiтарнои зъ вытиченою цѣлью, бо лiху не зарадить нѣ вôйтъ, нѣ жандармъ нѣ — що часомъ лишь одинокою службою санiтарною есть по селахъ и мѣсточкахъ — безрогы. Тратимо въ двохъ родахъ недугъ, с. в. епiдемiчныхъ и у новонародженыхъ дѣтей, рôчно 40.000 людей, а се суть недуги, въ котрыхъ не мають нѣякои участи нѣ нужда нѣ бѣднота. Що селяне жахають ся такого закона, то вина въ тôмъ, що они не розумѣють далекосяглости такого зарядженя. Але ôдкидано законъ тому, що правительство не хоче и не може дати на то грошей, то значило бы такъ само, якъ бы сказати: умирайме на злôсть правительству. Если бы дало, то була бы то милостыня, а мы ей не жадаймо; мы домагаймо ся грошей на выдѣлъ медичный, а если правительство не дасть, то вже буде тогдѣ его вина. — Бесѣда посла Чижевича выкликала велике вражѣнье; ôдозвались численнi брава и многi послы ґратулювали бесѣдникови.

По промовѣ справоздавця приступлено до голосованя надъ внесеняма гр. Кл. Дѣдушицкого и Поточка. За обома внесеняма голосували лише мазурскi послы, Гурикъ и Барабашъ та кôлька послôвъ зъ правицѣ, якъ Поляновскiй, Козловскiй, Лясоцкiй, Капрi.

Потôмъ приступлено до читання дотычного закона. Першi три §-ы принято безъ дискусiи, при § 4-ômъ о твореню округôвъ санiтарныхъ поставивъ пос. Абрагамовичь поправку, що соймъ на внесенье выдѣлу краевого по порозумѣню зъ намѣстництвомъ мае рѣшати, кôлько округôвъ санiтарныхъ мае утвориться въ найблизшôмъ роцѣ. Справоздавець згодивъ ся на тi поправки въ имени комiсiи и параґрафъ принято. — Параґрафы 5-тый и 6 тый принято зъ меншою поправкою пос. Абрагамовича на котру згодилась и комiсiя. — При параґрафѣ 7 ômъ додавъ пос. Абрагамовичь, щобы мѣжь условiями квалiфiкацiи лѣкарѣвъ була и дволѣтна практика лѣкарска; принято зъ тою поправкою. — При § 8 ôмъ о именованю лѣкарѣвъ, поставивъ пос. Крамарчикъ поправку, щобы лѣкарѣвъ окружныхъ именувала рада повѣтова а не выдѣлъ повѣтовый якъ есть въ предкладаномъ законѣ. Пос. Свчиньскiй подпирае ту поправку вже хочь бы зъ огляду на атрибуцiю радъ повѣтовыхъ. Се змѣна дуже важна и ôдъ неи зависить, чи не голосувати противъ закона въ третôмъ читаню. Формулуе сю поправку въ тôй способъ: Лекарѣвъ окружныхъ именуе рада повѣтова на внесенье выдѣлу повѣтового. Пос. Менцiньскiй противить ся тôй поправцѣ, бо могла бы бути сильна агiтацiя при именованю. Пос. Свчиньскiй одповѣдаючи, каже що найлѣпше оддати именованье самому маршалкови, тамъ вже не буде агiтацiи хочь може и тутъ лучити ся велике надужитье. Справоздавець противить ся поправцѣ и за поправкою голосувало лишь 25 послôвъ (Русины мазурскi послы, пос. Пальхъ, гр. Стан. Баденi, д-ръ Ольпиньскiй, Мадовичь). — Параґрафы 9, 10 ухвалено безъ дебаты. — При §. 11-ômъ, де говорить ся о платнѣ лѣкарѣвъ, вносить пос. Поляновскiй поправку, що половину выдаткôвъ на платню и кошты подорожи лѣкарѣвъ поносить фондъ державный. Пос. Свчиньскiй уважае, що справоздавець мае прикре положенье въ тôй справѣ, такъ що давать ся радше, кôлько рукъ пôдносить ся за якою поправкою, и ôдтакъ пôсля того вже заявляе ся, анѣжь щобы ôдповѣдавъ мериторично на поправки. Не ставлю поправка, але ставлю питанье, хто крôмъ платнѣ для тыхъ лѣкарѣвъ буде поносити ще иншi кошты, н. пр. для вдôвъ и сиротъ по нихъ и якими они властаво суть урядниками? Прав. комiсарь заявляе зъ натискомъ, що правительство не понесе нѣ найменшого выдатку на платню лѣкарѣвъ. Пос. Абрагамовичь поставивъ поправку, що платню для пов. лѣкарѣвъ означае рада повѣтова (а не выдѣлъ краевый) и на се згодивъ ся справоздавець. Пос. Фрухтманъ хоче установленя окремого фонду санiтарного. [За поправкою посла Поляновского голосували руски послы, мазурскi и деякi послы зъ правицѣ. Такъ само упали и иншi поправки.] При §. 12-тôмъ о фондѣ повѣтовôмъ ставляють поправки пос. Абрагамовичь и Жардецкiй а принято параґрафъ въ поправкою пос. Абрагамовича — §. 13-ый принято пôсля внесеня комiсiи. — При §. 14-ômъ о обовязкахъ лѣкарѣвъ поставивъ пос. Абрагамовичь поправку, що лѣкарь есть обовязаный лѣчити безплатно недуги епiдемiчнi и заразливи. Пос. Свчиньскiй желавъ бы, щобы въ инструкцiи для лѣкарѣвъ поручено лѣкарямъ наглядъ надъ напитками спiрiтусовыми по коршмахъ особливо надъ горѣвкою. Пос. Чижевичь выказуе, що деякi послы, не знаючи сути рѣчи, говорять про роды недугъ и вкладають на лѣкарѣвъ такi обовязки, котрыхъ бы они не могли выповнити. Принято параґрафъ зъ поправками. Дальшi §§-ы 15, 16 принято зъ меншими поправками. При §. 17-ômъ пос. Крамарчикъ ставить поправку, щобы въ громадахъ, де суть испытованi акушерки, не могли заниматись ненесеньемъ помочи иншi женщины. Пос. Свчиньскiй жадае, щобы акушерки несли безплатну помôчь бѣднымъ женщинамъ. Принято лишь поправку о. Свчиньского. — Прочi параґрафы 18, 19, 20, 21 и 22 принято пôсля проекту.

Приступлено до ухвалы резолюцiй. При першôй о доповненье университету львôвского выдѣломъ медичнымъ забравъ голосъ о. Свчиньскiй въ оборонѣ власти на медикôвъ, що они суть приступнi для всякихъ „iзмôвъ“ (соцiалiзмъ и т. п.). Принято першу и другу (о вынагор дѣ за щепленье бепы) резолюцiю и поставлену пос. Жардецкимъ, щобы правительство пôдвысшило выдатки на нашi санiтарнi ôдносины зъ огляду на положенье ґеоґрафичне нашого краю.

Ôдослано законъ, котрый постановляе, що присѣлокъ Добруцова, пов. Ясельского, творячій окрему громаду катастральну, вылучае ся зô звязи громады Зимноводы а прилучае ся пôдъ взглядомъ адмiнiстрацiйнымъ до громады Тарновець въ тôмъ повѣтѣ до комiсiи адмiнiстрацiйнои.

Выдѣлъ краевый предкладае проектъ закона о регуляцiи Бялы и доповненю обвалованя правого берегу Дунайца а ще и два внесеня: Соймъ признае яко першу рату на ту цѣль дотацiю на 1891 р. въ квотѣ 30.000 зр. Соймъ взываe правительство, щобы выстарало ся у рады державнои яко додатковый кредитъ на рôкъ 1891 титуломъ 1-ои раты 60% въ субвенцiю державну на згадану цѣль въ квотѣ 45.000 зр. Ôдослано до комiсiи господарства краевого.

Пос. Цоль мотивуе свое внесенье: „Поручае ся выдѣловi кр., щобы порозумѣвшись зъ ординарiятами епископскими розслѣдавъ, въ якôй мѣрѣ есть бажана змѣна §. 9 закона конкуренцiйного зъ дня 15 серпня 1866 (В. з. кр. ч. 28) въ тôмъ напрямѣ, щобы прихожане, маючi и удержуючi церкви филiяльнi, були увольненi ôдъ обовязку конкурованя на церковь и будынки парохiяльнi (т. зв. матернi) и ôдповѣдне внесенье предложивъ на найблизшôй сесiи соймовôй.“ — Внесенье ôдослано до комiсiи адмiнiстрацiйнои.

Комiсiя господарства краевого здае справу въ трехъ петицiй громадъ дотычно регуляцiи рѣкъ въ сей способъ, що петицiю громады Оклесны ôдступаюсь правительству до розслѣду; петицiю громады Лашки, пов. ярославского, о субвенцiю на регуляцiю рѣки Скла ôдступаюсь выдѣловi кр. до розслѣду справы на мѣсци и евентуально предложеня плянy регуляцiйного; петицiю Ивана Нелеца дотычно датку конкуренцiйного на регуляцiю ôдступаюсь правительству до полагодженя. Всѣ внесеня принято.

Комiсiя буджетова вносить признати на будову павiльону хiрургичного при шпиталi св. Лазаря въ Краковѣ 125 000 зр. въ двохъ рôчныхъ ратахъ въ рр. 1891 и 1892. — Принято.

Комiсiя буджетова вносить принять на фонд краевый кошты удержана малолѣтныхъ Тухавьъ въ Башнѣ, о в. чеховского, въ квотѣ 302 зр., належныхъ громадѣ мѣста Львова; въ тôй самой справѣ 141 зр. за У ежію въ Корчиенка для магiстрату въ Буда-Пештѣ. — Принято.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 18 падолиста. Ходить чутка, що долѣшно-австрiйскiй соймъ буде радити и пôдчасъ сесiи рады державнои. Въ наслѣдокъ великого краху лондоньскои фiрмы „Братя Берiнґъ“, котра оперувала мiлiардами ôдложено конференцiю въ справѣ управильненя валюты.

Прага 19 падолиста. Въ комiсiи угодовôй постановлено вчера предложити соймови ще сеи сесiи справозданье о проектѣ закона о куpiяхъ. Молодо-Чехи домагають ся безпосередныхъ выборовъ зъ громадъ сѣльскихъ.

Белградъ 19. падолиста. Королева Наталiя предложила скупшинѣ меморiялъ въ справѣ свого розводу. Меморiялъ той складае ся зъ 8 документôвъ и мае бути выданый въ Парижи також по французски.

Берлинъ 19 падолиста. Наплывъ недужихъ до Берлина есть величезный. Лѣкъ Коха буде выдавати ся ажь за шесть недѣль; лѣкъ той называесь „паратальоiдинъ“ и его выробляе вже пôдъ доглядомъ Коха аптикаръ Неандеръ.

Брукселя 19 падолиста. Пос. Янзенъ поставивъ въ парляментѣ внесенье въ справѣ заведеня загального права голосованя.

Вѣдень 19 падолиста. Вчера роблено въ тутешнôмъ загальнôмъ шпитали въ сали проф. Шнiцлера першу пробу зъ лѣкомъ Коха на недужôмъ, котрый мае туберкулы въ колѣнѣ. Зъ ôдси якъ и зъ Мерану выѣхало множество недужихъ на сухоты до Берлина.

Пештъ 19 падолиста. Мiнiстеръ Чакiй заповѣвъ вчера въ парляментѣ, що правительство думае ôдобрати священикамъ веденье метрикъ уродженя.

Переписка Редакцiи и Администрацiи.

Впов. Павло Г—окiй въ К. Дуже просимо. — **Воч. Яворн. въ Пестол.** Тов. „Просвѣта“ передано; дiячого ургуить, не знаемо. — **Вп. Стр. въ Сходници.** До конця року прийде намъ 2·50 зр. — **Воч. Собол. въ Липов.** Рахунки годять ся. — **Вп. Стеф. въ Грацу.** Адреса до „Зорѣ“ давна: ул. Академiчна ч. 8. — **Вп. В. А. въ С.** П. Юлiянъ Кисѣлевскiй, пôсля засягноныхъ нами информацiй, уже ôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ не есть директоромъ Карпатскои Крамницѣ“ въ Яблоновѣ, а також зъ „Народною Торговлею нн мае нѣчого спôльного. — **Воч, Дуд. въ Фирл.** Заплачено на 1864 рокъ 2 зр. — **Воч. Слив. въ Виолок.** Заплачено докôнця року 1890. — **Воч. Кун. въ Игров.** Заплачено до 20 сѣчня 1891. — **Вп. Горб. въ Кудр.** Рахунки годять ся. — **Вп. Стеф. въ Грацу** Одбиткôвъ нема: буде обширне выданье накладомъ автора.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— За присланi дары въ користь товариства „Взаимна помôчь дякôвъ въ Станiславовѣ“ складае сердечну подяку Впов. Добродѣямъ: о. П. Лободѣ зъ Глубочка за 5 зр., о. Л. Свчиньскому въ Угриня за 3 зр., о. І. Кобляньскому зъ Коломыѣ за 2 зр. и о. Петру Шанковскому зъ Копичинець за 3 зр.

Выдѣлъ товариства.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
подъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Четверъ дня 20 н. ст. падолиста 1890

Онъ не заздрôстный

комедія въ 1 актѣ О. Ельтца, перекладъ В. Лучакôвского

ОСОБЫ:

Д-ръ Августъ . . . . . И. Биберовичь
Целина, его жѣнка . . . . . И. Биберовичева
Покотило, ей вуйко . . . . . Т. Гембицкій
Юрко, слуга Августа . . . . . П. Парадюкъ
Дѣе ся въ домѣ Августа.

ЗАКÔНЧИТЬ:

ПОШИЛИСЬ

комічна народна оперета въ 2 актахъ а 3 ôдслонахъ.
Слова и музика М. Л. Кропивницкого.

ОСОБЫ:

Максимъ Кукса, богатый мѣрошникъ . С. Ольшаньскій
Оришка, старша его дочка . . . К. Клишевска
Стефанъ Дранко, богатый коваль . . А. Стечиньскій
Горшина, его дочка . . . . . Д. Кирницка
Антôнъ, наймитъ Куксôвъ . . . С. Яновичь
Василь, наймитъ Дранка . . . . А. Клишевскій
Скакуневичь, волосный писарь . . М. Кирницкій
Нечипôръ, захожій чоловѣкъ . . . Т. Гембицкій
Парубки, дѣвчата, гостѣ. — Дѣе ся въ мѣсточку.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ **1** зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ **80** кр., Паркетъ **50** кр., Партеръ **25** кр. — Цѣна абонаменту за крѣсло перворядне на 12 представлень **10** зр., за крѣсло другорядне **8** зр.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

Д-ръ М. Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ
ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска
1—24 число 27. (Импресса).

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе ôдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Короля Людвіка ч. 37.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
подъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричні, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**
Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ подъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

ОПОВѢЩЕНЬЕ

Въ понедѣлокъ дня 1-го грудня о 4-ôй год. по полудни ôдбудуть ся въ Сяноцѣ

Загальнй Зборы

членôвъ Окружнои Народнои Торговлѣ.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Справозданье зъ дѣяльности за 1889/90 р.
2. Предложенье білянсу за 1889/00 р.
3. Удѣленье абсолюторіи зъ дѣялности Дирекціи.
4. Выбôръ Директора и уступаючихъ членôвъ Надзирательного совѣту.
5. Евентуальнй внесеня членôвъ.

За надзирательный Совѣтъ:
Д-ръ Искрицкій, председатель. А. Витошиньскій, директоръ.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского
4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнй
Всѣлякй облігаціи довгу державного
Зелѣзничй облігаціи першенъства
Льосы державнй и приватнй
продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 173—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Надôслане.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденькои)

купують и продають всѣлякй облігаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЙ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣздъ носѣнши або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7 15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7 01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова . .		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева) . . .				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До Пôдволочискъ	4·11	9 50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи .		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту . . .		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы . . .		10·16		
До Белзця (Томашева) . . .				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненй лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год. 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ілюстрованй
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь **1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 40—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Хто зъ Вп. П. Т. Панôвъ
хоче дôстати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до
Варшавскои молочарнѣ
на розѣ при улици Ягайлоньскôй и пляцу Смольки, 3666 5—10
де и часописи можна прочитати.

Вже 1 Грудня с. р.
найблизше тягненье льосôвъ державныхъ зъ року 1864 продае по курсѣ деннôмъ.

Головна выграна 150.000 зр.

Також промесы на тѣ льосы. На цѣлый льосъ 5 зр. на пôвъ льосу 3 зр.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С. С. Х. по 24 зр. до стациі зелѣзничои.
Малй зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручае
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
У ЛЬВОВѢ.
3655 (10—?)

Для Всечестного Духовенства
поручае всякй приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань
3604 43—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА
въ Тернополи.

Поручае Всечестнѣйш. Духовеньству великій новоспровадженый запасъ матерій до выготовленя ризъ церковныхъ и поручае:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшой матеріи вовняной (адамашкъ вовняный) бѣлй, чорнй, червонй и иншй по зр 30 и 34.

Зъ матерій шовковыхъ фелоны свѣтлй, червонй и чорнй по зр. 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій шихомъ перетканыхъ ôдъ зр 80 до зр. 200. — **ФАНЫ**, або хоругви братскй зъ найлучшого вовняного адамашку розличнои краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковй по зр. 65 и 75 зр.

Направы фелонôвъ выготовляе ся, добираючи одвѣтнй матеріи, по дешевыхъ цѣнахъ! 3691 9—10

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 плюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красній оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 65—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хабують аркушѣ купоновй до

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа решткъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поискôвъ до бѣли, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ питняныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля Gtera, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фліпелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а також коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **яцаньскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а також хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Магазинъ и робôтня футеръ
МИХАЙЛА БЕКЕРА
у Львовѣ ул. Коперніка ч 8.

поручае всѣ роды футер а именно:
футра до подорожи, пальтоты мужескй и дамскй пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, **ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскй, колпаки, шапки мужескй, шкôры** у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртомъ, такожь **верхи** до футеръ дамскихъ 3697 и мужескихъ. 6—14
Цѣныс умѣренй и талй.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отехъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчука, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморяка.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштуе 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

ВОЛ. ГОНЕТЪ
въ Корчинѣ коло Коросна
поручае свои
ПОЛОТНА ЛНЯНЙ
ручнй (ôдъ 10—20 зр.) перевышаючй що-до тревалости и якости фабричнй — и всякй выробы ткацкй якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т п. по цѣнахъ приступныхъ; коштôвъ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. ôдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовленй штуки замѣнити на иншй або такожь 3706 приняти назадъ. 5—?
На желанье пробки франко.

РУ-
кавички, шовковй, серичй, сапіяновй посевй, кафтаники и шкôрнй штаны, — простирала, байдажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничй
поручае найдешевше
2537 ТОРГОВЛЯ
Братей Лянгнеръ
Львôвъ, Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“
можна замовити за знижену цѣну отсй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на 1 зр. (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на 50 кр. (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну 1 зр. 60 кр. разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позалякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

НАКЛАДОМЪ
Редакціѣ „Дѣла“
выйшли:

1) Оповѣданя Ол. Конискього цѣна 20 кр.
2) Нашй коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

КАЛЄНДАРЬ
ЗЕРКАЛА
вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій есть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА
„Рускои правописи“
Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачъ, выроблень, виравъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

При закупкѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 253 Львôвъ, Пятница 9 (21 падолиста) 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огонзшень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людовика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком
въ Австрії: на Границем:
на цѣлий рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлий рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлий рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Руконисни непритятьми лише на конверсне застереженье. — Реклямації неопечатай вôльній ôдъ порта
Поодинокe числo комтус 8 кр. а. в.
Оголошення принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатнок, въ рубр. „Надісłане“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Ôдозва до Русинôвъ

ôдъ управы „Народнои Торговлѣ“.

Загальнѣ зборы товариства „Народна Торговля у Львовѣ“, ôдбули ся дня 1 н. ст. падолиста 1890 р. у Львовѣ выбрали пôдписаный совѣтъ управляючій на новый шестилѣтный періодъ, ôддаючи въ руки пôдписаныхъ веденье дѣла, въ имя Боже щасливо розпочатого въ роцѣ 1883-ômъ и припоручаючи имъ дальшу судьбу сеи народнои институції. Пôдписаный совѣтъ управляючій принявши ся сего важкого и для нашого народу вельми важного дѣла, не пожалуе своихъ трудôвъ, щобы оправдати довѣріе положене въ нѣмъ голосомъ загальныхъ зборôвъ членôвъ товариства, сповняючи совѣстно обовязки вложенѣ статутомъ товариства и ôбаючи про розвôй питомои руской торговлѣ въ нашôмъ краю, той великои идеи, зъ котрои выйшла перша народно-економічна институція, якою есть до нинѣ „Народна Торговля у Львовѣ“.

За першихъ шесть лѣтъ свого истнованя товариство „Народна Торговля у Львовѣ“ по мысли постановъ §. 4. статутôвъ займало ся закупномъ и продажею товарôвъ и продуктôвъ краевыхъ а такожь заграничныхъ, ôдкрыло въ тôй цѣли окрôмъ центральнои торговлѣ у Львовѣ, десять філіяльныхъ торговель въ краю: въ Станіславовѣ, Перемышли, Стрыю, Коломыи, Дрогобичи, Снятинѣ, Самборѣ, Бродахъ, Рогатинѣ и Тернополи, посередничило при закупнѣ и доставѣ товарôвъ для своихъ купцѣвъ и публики, а такожь приймало грошевѣ вкладки на щадничѣ книжочки. Жаденъ неупередженый чоловѣкъ не заперечить того, що вже до сего часу не одно добре зробила „Народна Торговля“ для свого народу. Се есть однакожь лише початокъ, а пôдписаный совѣтъ управляючій, бажаючи по силамъ дальше и всесторонньйше розвивати сю народну институцію, постановивъ звернути свою увагу головно на слѣдуючѣ справы:

Якъ кожде дѣло людске несозершенне и вѣчно потребуе поправы та змѣны, такъ и наша „Народна „Торговля“ потребуе дальшого розвою, щобы сповнити свое завданье: народно-економічнои институції, котра бы ôбняла цѣлый нашъ край, воскресила колишне славне и богате руске купецтво та стала ся взоромъ поважнои и солідноі институції торговельнои.

Першою рѣчею при оборотѣ торговельнôмъ есть поданье купуючôй публицѣ добрего, здорового и дешевого товару. До сего має „Народна Торговля“ ôбльше спромоги, якъ кождый иншій купець въ нашôмъ краю, розпоряджаючи кождои хвилѣ значнѣйшимъ капіталомъ и позбуваючи на всѣхъ своихъ складахъ значну скôлькôсть товару. Хотячи пôдъ тымъ взглядомъ вдоволити всесторонньому бажаню, буде пôдписаный совѣтъ спрошувати до помочи знатокôвъ зъ по-за совѣта при замовѣ товарôвъ и вышукуваню жерелъ, зъ котрыхъ мають побирати ся артикулы торговельнѣ. Въ тôмъ дѣлѣ будуть такожь пожаданѣ ôдъ нашихъ Вп. Земляковъ всякѣ уваги и помѣченя що-до поведеня нашихъ торговель філіяльныхъ, о котрѣ снимъ просить совѣтъ управляючій и котрѣ стараньемъ его буде по можности увзгляднити. Пôдаванье жерелъ нашого промыслу купецкого въ краю лежить якъ въ интересѣ краевыхъ продуцентôвъ, такъ и „Народнои Торговлѣ“.

Другою справою есть правильна и совѣстна адміністрація „Народнои Торговлѣ“. Въ часѣ основаня нашои институції майже не было своихъ людей изъ стану купецкого, котрыхъ зъ повнымъ довѣріемъ можна бы было ужити до дѣла купецкого. Нинѣ по шестилѣтнôй праци пôдховала „Народна Торговля“ першій молоденькій станъ рускихъ купцѣвъ. Выйшовъ зъ сего не лишь той хосенъ, що въ „Народнôй Торговли“ десятки своихъ людей находять занятье и удержанье, але и сей, що нашѣ люде учать ся въ „Народнôй Торговли“ купецтва и ôдтакъ або працюють зъ хôсномъ для сеи институції або самостôйно ôдкрываютъ торговлѣ по мѣсточкахъ и селахъ нашого краю. На дальше пôдховуванье и образованье власного стану купецкого зверне совѣтъ управляючій особливу увагу и буде старатись о те, щобы по всѣхъ торговляхъ були розмѣщенѣ люде, фахово способнѣ и совѣстнѣ. О скôлько зъ уваги на правильне веденье „Народнои Торговлѣ“ дадуть зменшити ся кошты адміністрація, и въ тôмъ напрямѣ не залишать совѣтъ ôдповѣдныхъ зарядженъ.

Бажаюча сильнѣйше розбудити руске купецтво по цѣлôмъ краю, буде пôдписаный совѣтъ безкорыстовно служати порадою и дѣломъ нашимъ купцямъ по мѣсточкахъ и селахъ, а се головно удѣлюваньемъ порадъ при засновуваню и веденю крамницъ, достатчуваньемъ ôдповѣдного мѣсцевымъ ôдносинамъ и дешевого товару, вказуваньемъ жерелъ до набуваня товару, а такожь набуваньемъ и позбуваньемъ нашихъ краевыхъ продуктôвъ при ихъ посередництвѣ — такъ, щобы „Народна Торговля“ стала ся зъ часомъ осередкомъ жатя купецкого межи нашимъ народомъ въ краю.

Истнованье „Народнои Торговлѣ“ есть осущеньемъ горячого бажаня цѣлого нашого народу, а ея дальшій розвôй залежить ôдъ силы и духа того народу. Стараючи ся про-те до Васъ Всечестній отцѣ духовній яко до провôдниковъ и просвѣтителѣвъ того народу; до Тебе свѣтска интелігенціа, що все горнешь ся радо пôдъ свôй рôдный прапоръ; до Тебе славне руске мѣщаньство и до Васъ панове громадо селяне господарѣ и промысловцѣ, що вже не разъ дали Вы доказы свого патріотизму и жертволюбія, — запрошуючи Васъ всѣхъ до дальшого численного приступуваня въ члены сего першого рускаго економічного товариства якъ и загаломъ до живои участи въ тôмъ нашôмъ народнôмъ дѣлѣ. Въ Вашихъ щоденныхъ потребахъ звертайте ся до складôвъ „Народнои Торговлѣ“, купуйте ви товары, котрѣ Васъ певно вдоволять; выданый Вами грôшь пôйде на дѣло народне, а заробокъ купецкій припаде Вамъ яко членамъ сеи нашои институції.

Будьмо сильнѣ єдностію и богатѣ у власнôй хатѣ щирою невсыпущою працею!

Остаемъ всегда на услуги нашихъ членôвъ и сподвижниковъ сего вельми важного дѣла народного!

Совѣтъ управляючій товариства „Народна Торговля“,
товариства зареґістрованого зъ ограниченою порукою.

У Львовѣ въ падолистѣ 1890.

Евгеній Дудкевичъ, предсѣдатель. *Д-ръ Костъ Левицкій*, секретарь.

Иванъ Бѣчай, заступникъ предсѣдателя.

Дирекція: *Аполлонъ Нечай, Василь Нагірный.*

Члены совѣта: *Д-ръ Стефанъ Федакъ, Іларіонъ Герасимовичъ, Кирило Кахникевичъ, Михайло Спожарскій.*

Бесѣда посла К. Телишевского

выголошена на умотивованье внесеня о змѣну сеймовои ординаціи выборчои.

Высокій сойме!

Предкладаючи свôй проектъ змѣны сеймовои ординаціи выборчои, пôднявъ ся я задачѣ немалои ваги та й не легкои. Не тымъ може бнъ есть важный, що проектуе змѣну въ проводѣ выборчôмъ, — не тымъ доносимый, що проектуѣ для громадъ сѣльскихъ скоршій та лекшій приступъ до урны выборчои, якъ то доси можливе було, але важный тымъ, що звертае ся до акту фундаментального цѣлого теперѣшного житя конституційного, до пôдвалины, на котрôй спочивае цѣлый нашъ устрôй конституціи краевои.

Мои панове! Въ кождôй державѣ конституційнôй, яка бы она не була, есть ей репрезентація найважнѣйшимъ чинникомъ, найжизненнѣйшимъ орґаномъ, бо черезъ репрезентацію, черезъ заступництво народне, народомъ выбране, высказуе народъ свои гадки, выповѣдае правительству свои бажаня, вказуе ему свои напрямы и дорогу, по котрôй правительству итти, щобы вдоволити всѣ потребы загалу людности. Мы, панове, можемо не годити ся на границѣ правъ прислугуючихъ народови, можемо межи собою спорити що-до обему прероґативъ належныхъ поодинокамъ орґанамъ репрезентаційнымъ, але, здаесь менѣ, мы всѣ безъ огляду на наше становище, на нашѣ погляды політичнѣ и суспôльнѣ, мусимо згодитись на те, що головною прикметою кождои державы конституційнои есть система репрезентаційна, система заступства народного, и що тее заступство народне становить орґанічну суть конституційнои монархіи. Тому то все, що ôдносить ся до введеня и твореня репрезентацій, до процесу твореня тѣлъ репрезентаційныхъ, котрѣ въ имени народу вказуютъ волю его и даютъ державѣ напрямъ розвитку житя політичного, — все те есть дуже великои ваги, есть найжизненнѣйшимъ питаньемъ розвою політичного якъ народу такъ и державы.

Мои панове! Ôдъ того, яке есть жерело, залежить также и якôсть его воды: въ жерела мутного буде и струя мутна, а очистить ся она ажь тогдѣ, коли переплыве довгѣ а довгѣ просторы. Длятого то и жерело, зъ котрого выплываютъ тѣла репрезентаційнѣ, если мають сповнити свою задачу, яка пôсля теперѣшныхъ понять тяжать на тѣлахъ репрезентаційныхъ, мусить бути часте, незамучене. Если при процесѣ твореня заходять обставины, котрѣ унеможливляютъ правильну креацію тыхъ тѣлъ конституційныхъ и суперечать добру народу и его понятямъ, то обставины тѣ треба осудити и усунути.

Такимъ процесомъ конституційнымъ суть выборы, а процедеромъ поступованя есть ординація выборча. Засады репрезентацій и засады выборôвъ можуть бути всѣлякѣ — и до тыхъ засадъ повинна приложитись ординація выборча. Она мусить годити ся зъ засадами, высказаными черезъ репрезентацію народу.

Якъ звѣстно, заступство народне може бути оперте на рôзныхъ елементахъ: або на засадѣ загального права голосованя, або на засадѣ голосованя тôлько части оподатковапои суспôльности, або наконець на засадѣ голосованя признаного лише певнымъ верствамъ, певнымъ упривілеевапымъ станамъ суспôльности. То три принципіяльнѣ, кардинальнѣ засады, на котрыхъ есть основане цѣле житье въ нинѣшныхъ державахъ конституційныхъ. Позаякъ въ тыхъ трехъ родахъ репрезентацій творенье тѣлъ репрезентаційныхъ спочивае на выборѣ, тожь по-надъ тіи засады пôдставнѣ стоить высше ба найвысше — свобода выборча.

Свобода выборча — то перша найважнѣйша вымога истнованя розвою и поступу житя конституційного. Тамъ, де тои свободы нема, тамъ нема навѣть бесѣды о системѣ репрезентаційнôмъ народнôмъ. Свобода — то перше услôвье, найголовнѣйша вымога розвою и поступу, бо тôлько на пôдставѣ повнои свободы введеной въ актъ выборчій — сповнить заступництво свою місію, бо она, свобода выборча, есть правдивою сторôжею правъ народныхъ. Если отже свобода тая не есть запорученa, если она при самôмъ жерелѣ твореня тѣлъ выборчихъ есть тамована и загрожена, — тогдѣ не маемо права говорити о тôмъ, що на пôдставѣ спутаного акту выборчого утворене тѣло репрезентаційне есть дѣйстнымъ представникомъ волѣ народнои. Бо, мои панове, если репрезентація опирае ся не о свободу, але о вплывъ чи то орґанôвъ правительственныхъ, чи то о вплывъ факцій правительствомъ пôдпираныхъ, — то тѣло репрезентаційне, утворене зъ такого выбору, перестае бути правдивымъ репрезентантомъ народу, заступництвомъ правъ народныхъ, а стаесь лише послушнымъ орґаномъ, орудьемъ тыхъ, котрѣ на складъ, на выборъ того тѣла конституційного вплывали. Правительство, котре таке свôбдный выборъ, — само собѣ тымъ складае тѣло репрезентаційне пôсля своеи волѣ та погляду верховодячого елементу правительственного, унеможливляе выконанье правъ конституційныхъ, признаныхъ кождому народови. Правительство такъ поступаюче выступае пôзнѣйше въ двоякôй ролѣ: въ ролѣ правительства и въ ролѣ заступництва народу, — въ ролѣ того, котрый самъ жадае податкôвъ и котрый ихъ призволяе, — въ ролѣ того, котрый самъ себе славославить, на власнѣ свои предложеня свôй призвôлъ дае, — оно идентіфікуе свои понятя, пониманѣ ôдъ стола правительственного, зъ понятями народного елементу, оно зъ свого еґоістичного погляду пониманѣ интересы идентіфікуе зъ интересами народными, а голосъ тыхъ, котрѣ выйшли до репрезентацій зъ такого выбору есть — если не однымъ и тымъ самымъ голосомъ, що орґану правительства, то певно его ехомъ. И то бы мала бути репрезентація народна?

Тожь бачите, панове, що першимъ и найголовнѣйшимъ услôвьемъ кождои конституції есть свобода выборôвъ, на якихъ бы они тамъ засадахъ були опертѣ. Чи то выборъ на пôдставѣ загального голосованя, чи на пôдставѣ голосованя станôвъ або кастъ — кождый есть условленый свободою выборчою. Свободу выборôвъ я кладу на першôмъ мѣсци, и тая конституція, котра запоручае суспôльности въ выборахъ найбôльшу свободу, власне ей пересвѣдченье, есть найдучшою и, по моѣй гадцѣ, кождому народови наймилѣйшою, бо тôлько той законъ выборчій, котрый права выборцѣвъ найменче обмежуе и при выборахъ ôдъ вплыву орґанôвъ правительственныхъ боронить, — дае повну ґарантію, що орґанъ репрезентаційный, выйшовши на пôдставѣ такои ординаціи выборчои, дѣйстно сповнить ролю справдѣшнои репрезентаціи народнои. Наколи есть ся перша вымога — свобода выборча — доперва тогдѣ можна на серіо говорити о засадахъ, на якихъ репрезентація чи краева чи державна може лучше опиратись, о засадахъ, котрѣ лучше ôдповѣдають вымогамъ, поглядамъ и потребамъ цѣлои суспôльности.

Сказавъ я вже передъ тымъ, якѣ можуть бути засады конституція, а именно: або засада загального голосованя, або засада оперта на голососованю оподатковапыхъ, або наконець засада оперта на голосованю станôвъ чи кастъ.

Що-до засады загального голосованя, то безперечно, тая засада есть одиноко справедлива, есть идеаломъ, до котрого стремить весь свѣтъ цивілізованый. Але, якъ кождый идеалъ, есть она рѣчею будучности, а погляды, якѣ бы я въ тôмъ взглядѣ высказавъ, були бы бôльше значѣня теоретичного якъ практичного, бо-жь поки-що, о загальнôмъ голосованю можемо говорити, на мою думку, лишь ex cathedra, позаякъ анѣ бажаня, анѣ погляды народу ще не доспѣли на тôлько, щобы собѣ здати докладну справу зъ далекосяглости загального голосованя, анѣ теперѣшна система державна сѣй засадѣ не есть прихильна. Отже сю засаду уважаю за рѣчь, до котрои людскôсть повинна стремѣти, але поки-що на нинѣ уважаю ей за рѣчь неужиточну, а може навѣть и шкôдну для загального розвитку.

Друга засада, засада голосованя оподатковапыхъ, — то засада нашои добы. Она опираесь на тôмъ, що право репрезентація признане есть тôлько тымъ, котрѣ грошемъ своимъ причиняютъ ся до удержаня и ладу суспôльного, державного порядку, институцій державныхъ. Ся засада признае тымъ, котрѣ дають грошѣ на оплату всѣхъ потребъ державныхъ, право, щобы забирали голосъ и рѣшали, якъ той грôшь ужити, и думаю, що се засада льоґічна, выплываюча зъ засады самои платнѣ, зъ засады do ut des. Платишь, то й маешь право запытати тыхъ, котрѣ ôдъ тебе грошей жадають, на що, за що платишь? де той грôшь дѣваеся? и чи той грôшь, призначеный на пôднесенье загального добра, дѣйстно уживаесь на тую цѣль? Се есть засада теперѣшного часу, засада живуча, на котрôй оперте есть конституційне жытье нашои монархіи.

Третя засада — то засада репрезенціи на пôдстав. станôвъ и кастъ. О тôй мовити не буду, бо то рѣчь минувшины, то засада, котру людскôсть вже пережила, перебула и перетерпѣла. Засада тая ôдбула вже свою місію цивілізаційну и перейшла до архіву историчного. Тамъ ей вже лишѣмъ въ супокою.

Тѣ три засады мають певну рацію, бо суть они льоґічнѣ, згôднѣ зъ ходомъ розвою нашои суспôльности, выплывають зъ укладу, зъ самого понята державы. Але запытаете ся, де-жь есть ще одна засада, засада заступства интересôвъ? Де-жь подѣлась тота засада, про котру говорить майже кожда стрѣчка всѣхъ нашихъ законôвъ конституційныхъ, именно законъ о выборѣ нашихъ тѣлъ репрезентаційныхъ? На те запытанье заявляю, що той четвертои засады нема. Я е той гадки, що заступництва интересôвъ, якѣ подають законы нашѣ позитивнѣ, — такои засады на-дѣлѣ нема на свѣтѣ, — то фікція, илюзія, — а если она въ законахъ конституційныхъ истнуе, то мушу зъ жалемъ зазначити, що, по моѣй гадцѣ, фікцію тую вынайдено въ 1861 роцѣ умысне лише на те, щобы розъединити одну и ту саму суспôльнôсть, — щобы край, котрый до часу вынаходу заступництва интересôвъ становивъ цѣлôсть и ôдроджувавъ ся на пôдставѣ почутя загального добра та йшовъ одною дорогою, розбити на окремѣ таборы суспôльнѣ, на таборы бôльшои посѣлости, меншои посѣлости и мѣстъ, — щобы тамъ, де по катаклізмахъ клясовыхъ и становыхъ раны суспôльнѣ почали гоити ся, раны тѣ ятрити. Тая засада заступництва интересôвъ — то продуктъ чисто штучный, продуктъ людей, котрыхъ засадою було, есть и буде засада divide et impera, — людей, котрѣ въ тôй злощастнôй засадѣ добачують цѣле спасенье всеи суспôльности та державы, якъ и державного правительства. Заступництво кастове чи станове пережило ся, роздоры, выкликанѣ тымъ заступництвомъ, упали; надходила хвиля поважнои реформъ, хвиля консолідаціи суспôльности для переведеня здобуткôвъ ведучихъ до загального добра. Зъ тои хвилѣ ворожили собѣ люде, стоячѣ тогдѣ на верху — тяжкѣ годины, лихѣ днѣ для себе, отже выдумали кôсть незгоды. Тою костію незгоды було заступництво интересôвъ. Вергли люде — ôбаючѣ не о добро монархіи австро-угорскои, ей краѣвъ и народностей, але тôлько о своѣ геґемонічне становище въ державѣ — тую девізу въ суспôльнôсть и не обманули ся. Интересы мнимо окремѣ розбили то, що мало злучити ся и въединити въ имени загального добра. Прошу глянути тôлько на нашъ край и нашу суспôльнôсть. Шмерліанци, Бахи и иншѣ недруги краю, кинувши окликъ окремости интересôвъ въ нашу суспôльнôсть, зробили то, чого бы не бувъ въ силѣ доказати нѣ найбôльшій ворогъ ей. На окликъ той, по знесеню клясы панôвъ, пôдданыхъ и мѣщанъ, повстали таборы интересôвъ окремыхъ: таборъ интересôвъ бôльшои посѣлости, таборъ интересôвъ меншои посѣлости и таборъ интересôвъ мѣстъ та й станули противъ себе до ворожои боротьбы. Я-жь думаю, що такъ не повинно бути, бо намъ повинно присвѣчувати одно тôлько добро цѣлого краю, — а въ добрѣ цѣлого краю есть уже ipso facto згôдность интересôвъ всѣхъ нашихъ верствъ суспôльныхъ. Въ згôдности интересôвъ цѣлого краю зъ интересами поодинокихъ верствъ — цѣла сила наша, бо тôлько тогдѣ буде добре вестись кождому зъ таборôвъ. Таборъ бôльшои посѣлости буде тôлько тогдѣ розвиватись, если будуть розвивати ся сучасно также и ґрупы интересôвъ меншои посѣлости и мѣстъ, и vice versa. Въ тôмъ лежить цѣла рôзница мѣжь моимъ поглядомъ а позитивнымъ закономъ выборчимъ, а рôзница та значна, бо на мôй погляд передѣлъ, введеный ординацією выборчою, есть простымъ нонсенсомъ суспôльнымъ, бо за упадкомъ од-

ного табору, упадавъ бы и другій, упадала-бъ цѣла суспо́льность наша. А де-жь границя межи окремыми интересами? Чи въ то́мъ, що одинъ земляни́нъ мае менче землѣ нѣжь другій, мае лежати та окремѣшность интересо́въ двохъ табо́рвъ бо́льшон и меншон посѣлости?

Каже ся завсѣгды: менша посѣлость мае интересы окремѣ о́дъ интересо́въ бо́льшон посѣлости. Однакъ тота окремо́сть мусить ити згодно зъ интересами цѣлого краю, а тогдѣ вже тота суперечность мусить уступити.

Если бы вже и могло бути яке заступництво окреме, интересо́въ окремыхъ, то певно не те, котрымъ насъ обдарувавъ Шмерлінгъ, бо окремо́сть тыхъ интересо́въ абсолютно не мае рації, а могла бы була мати рацію въ нашо́мъ краю одинока окремо́сть народна. Если бы народнѣ справы тогдѣ були полагодженѣ справедливо — нинѣ, панове, и держава и край не выглядали бы такъ сумно! Але тогдѣ не увзгляднено того природного заступництва національного, котре повинно бути по́дставою въ цѣло́й австро-угорско́й монархіи. Того не полагоджено, — я певный, що учинено такъ умысно въ интересѣ верствы, котра тогдѣ верховодила. Нашѣ законодавцѣ нѣмецкѣ знали, що творять, — они свѣдомо полишили справу національну неполагодженою на те, щобы бути тыми tertii gaudentes, щобы то́лько имъ самымъ заняти становище пануюче въ державѣ. Я не можу бути за таке непатріотичне поступованье вдячнымъ, бо знаю, що держава и край нашъ, якъ Русины такъ и Поляки, покутують за чужѣ грѣхи, бо ихъ тогдѣ не пытано. Хто знае, якъ бы справа була тогдѣ выпала, — хто знае, чи бы мы нинѣ стояли зъ нашими спорами народными такъ, якъ отсе стоимо, коли-бъ тогдѣ одни и другѣ були запытанѣ. Для насъ безъ насъ дано законъ и мы мусимо его триматись и, поносячи всѣ его наслѣдки та го́ркій неконсеквенціи, сварімо ся всѣ зо всѣми. Сварять ся мѣста зъ бо́льшою и меншою посѣлостію, сварять ся менча посѣлость зъ бо́льшою, сварять ся Русины зъ Поляками и конець-ко́нцѣвъ — замѣсть загального добра маємо загальну боротьбу, во́йну всѣхъ проти всѣхъ. Чого-жь бо́льше треба? Противники свободы допяли своєи цѣли: розъединили край, розъединили народности, роздерли свѣтъ славяньскій и сталисъ панами ситуаціи. Де есть хочь одинъ кутокъ въ монархіи, де бы не було боротьбы, незгоды?

Причину тои безнастанно́и боротьбы и незгоды межи народами и въ народахъ треба шукати тамъ, де сотворено засаду заступництва интересо́въ, въ ординаціи выборчо́й, — о́дтамъ плыве тота мутна струя о́дъ 29 лѣтъ. И инакше навѣть не могло бути: якъ живчикомъ репрезентаційнои системы есть репрезентація народна, такъ зъ другои стороны душею ей есть ординація выборча. Коли ординація выборча есть здорова и ясна, то и устро́й репрезентаційный буде чистый, ясный и для народу та державного ладу користный. Наша-жь ординація выборча не есть анѣ ясна, анѣ справедлива, есть артистичнымъ дѣломъ злои волѣ. Авторы ей умѣли надати цѣлому дѣлу принадну форму автономічну, але въ сути рѣчи знищили свободу, запоручену основными законами, справедливо́сть и ро́вноправно́сть — найперши́й и найважнѣши́й чинникъ житя конституційного.

Се рѣчь ясна. Возьмѣть, панове, ординацію выборчу до рукъ, о́дчитуйте параґрафъ за параґрафомъ, а тамъ знайдете доказъ на все, що я теперь сказавъ.

Тамъ нема нѣ одного параґрафу, де бы не повтаряло ся: правительство, правительственный комісарь, де бы не застережено свободы для его дѣлання, де бы не було сказано, що о́нъ стоить по-надъ всякою критикою. Ляше правительственный комісарь и правительство есть свобо́дне въ своихъ дѣланяхъ, а для выборцѣвъ, того по́дставного чинника акціи выборчои, свободы не було й нема. Коли се загальна ознака цѣлои нашои ординаціи выборчои, то що-жь доперва говорити о выборахъ зъ меншои посѣлости, зъ курій сѣльскои? Тамъ свобода выборцѣвъ просто скована и спутана! Прошу лише перечитати §§. 12, 13, 27, 28, 29, 30, 31, а прийдете до пересвѣдченя, що тамъ дѣйстно свобо́днымъ есть лише комісарь правительственный и орґаны правительственнѣ. Чи-жь при тако́мъ складѣ рѣчей можна говорити о свободѣ выборцѣвъ? Чи можлива она въ то́й формѣ и въ тако́й мѣрѣ, яка повинна бы бути запоручена въ кождо́й державѣ конституційно́й?

Наша ординація выборча соймова, станувши вже на то́мъ становищи выключаючо́мъ во́льнѣ выборы, нѣвечить засаду справедливости и ро́вноправности, бо-жь на яко́й розумно́й по́дставѣ вылучує она цѣлу третину селянъ-податникѡ́въ? Міліоны людей, що своими гро́шми причиняють ся до удержаня ладу суспо́льного, выключає она зовсѣмъ о́дъ права активного выбору! Яка тому може бути розумна причина? Тажь не та, що той або сей платить о ґульдена або о ко́льна крейцарѣвъ менше податко́въ, якъ нашій. Чи-жь тои причины було бы досыть, щобы цѣлѣ міліоны людности засудити на вѣчне мовчанье? Я думаю, що то засада вельми несправедлива, не основана нѣ на интересѣ правительства, нѣ на интересѣ державы, анѣ навѣть на засадахъ загально людскихъ, — бо коли говорить ся, що податникъ мае право вплывати на хо́дъ справъ державныхъ, мае право догляду надъ грошемъ публичнымъ и мае право забирати голосъ въ справахъ законодавчихъ, тожь тогдѣ сума меншого чи бо́льшого податку не повинна становити ро́вницѣ що-до выконуваня правъ політичныхъ. Чи то назвете справедливымъ, не знаю, я се уважаю за найбо́льшу кривду, учинену нашо́й суспо́льности.

Наша ординація выборча есть такожь несправедлива и тымъ, що въ о́дношеню до иншихъ краёвъ коронныхъ, супротивъ числа людности, супротивъ сумы податко́въ, не признано нашому краеви того числа послѡ́въ, яке мы повинни були мати. Декотрѣ краѣ трактовано богато лучше, а не такъ по мачошиному якъ насъ, що не признано намъ навѣть тыхъ правъ якѣ навѣть по́сля тыхъ хибныхъ засадъ конституційныхъ намъ належали ся.

Наша ординація выборча есть такожь несправедлива и въ то́мъ, що кривдять поодинокѣ курії на користь иншихъ курій. Въ цѣли сотворення нового жерела незгоды законодавцѣ очевидно признали декотрымъ куріямъ релятивно бо́льше число послѡ́въ, якъ имъ належало ся, а учинили се зъ кривдою другои курії. Возьмѣмъ, то́лько о́дношенье межи меншою посѣлостью а мѣстами. Маємо повѣты, котрѣ по чотири разы суть бо́льшѣ а по десять разо́въ такъ высоко о́податковани́й, якъ деякѣ мѣста а прецѣнь що-до репрезентації они трактованѣ богато го́рше. То само межи куріями бо́льшои а меншои посѣлости. За те я винную тыхъ, що укладаючи тую ординацію соймову, зъ-горы мали на цѣли розъединенье и введенье безнастанного ферменту невдоволеня.

А вже нѣчимъ такъ не покривджено курію меншои посѣлости, якъ введеньемъ посередныхъ выборо́въ. Тою постановою просто подоптано права ро́вноправности, знѣвечено нею засады найтѣснѣйшои конституції. Бо-жь якъ погодити тую постанову зъ основною ро́вноправностію? Бо́льша посѣлость и мѣста выбираютъ безпосередно, а одна то́лько менша посѣлость не мае мати права безпосереднього голосованя, одна она може высказати свое жаданье то́лько черезъ своихъ повномочнико́въ! То вже крайне покривдженье! Введенье посередныхъ выборо́въ мало на цѣли пересунути голосы поважни́, голосы міліоно́въ на голосы сотокъ. А длячого? — рѣчь ясна: далеко лекше опанувати для власныхъ цѣлей теренъ выборчій, котрый складае ся зъ сотокъ, якъ теренъ выборчій, що складае ся зъ міліоно́въ. Таке поступованьо и не добре и не оправдане, бо черезъ таке обниженье правъ голосованя творить ся поле до интриґъ, всякихъ по́дступо́въ, и на то́мъ тлѣ розвиваєсь и розрастаєсь корупція всякого рода. Мы знаємо всѣ дуже добре нашѣ выборы и якъ они переводять ся. Знаємо ихъ зъ практики, зъ верифікацій... однакъ я на те не буду покликуватись а пригадаю лише памятнѣ слова пок. посла Гавзнера. О́нъ высказавъ свою гадку при верифікаціи выбору горлицкого, а высказавъ ей, звернувши о́стре до стола правительственного; о́нъ тамъ высказавъ гадку, котра мене спонукала глядати причины и жерела того лиха, котре выборцѣвъ меншои посѣлости такъ гнобить. И я до́бравъ ся до нея.

Мои панове! Въ интересѣ всѣхъ насъ лежить не стѣснятi, але розширяти число выборцѣвъ, бо въ то́мъ лежить наша сила, тымъ то́лько способомъ можемо забезпечити не лише краєви и и его суспо́льности, але и правительству правдиво народну репрезентацію, бо то́лько о такій репрезентаціи, котра выйде зъ безпосередныхъ выборо́въ, можна сказати, що она репрезентуе дѣйстно поважну суму народнои волѣ, а загалъ людности, котрый до теперѣшныхъ правъ конституційныхъ о́дносить ся байдужно, тогдѣ спо́знае, що въ репрезентаціи сила, розво́й, поступъ и добро.

Може здивуе васъ, панове, що я, выходячи зъ сихъ поглядо́въ, не зажадавъ змѣны цѣлои соймовои ординаціи выборчои, — не зажадавъ, щобы змѣнити засаду и духа цѣлои тои ординаціи, не зажадавъ загального и тайного голосованя. На се я вамъ скажу, що числа ся въ фактичныма даныма: зъ поглядами бо́льшости сойму та правительства и що остаточно для мене мѣродайне есть бажанье моихъ выборцѣвъ. Они сю справу по́днесли, зрозумѣли ей загу и вложили на мене обовязокъ, щобы я ей тутъ по́днѣсъ.

Сповняю свій обовязокъ и думаю, що Выс. соймъ зволить проектованый мною законъ ухвалити и що вы, панове, схочете вже разъ вóйти на нову дорогу, почати нову еру, поправляючи кривды и несправедливости, нанесенѣ на нашъ край Шмерлінго́вскою системою. Звертаю ся до Выс. сойму зъ прошеньемъ, щобы меншу посѣлость о́дъ 29-лѣтнои курателѣ выборчои увольнивъ, а 29-лѣтне житье конституційне дае намъ поруку, що весь нарбдъ мо́й и взагалѣ властителѣ меншихъ посѣлостей зъ права того лишь на пожитокъ и на користь краю и цѣлои суспо́льности будуть користати. Поодинокихъ постановъ проектованого мною закона розбирати не буду, бо се буде предметомъ нарады тогдѣ, коли проектъ мо́й поверне до Выс. сойму въ предложеню комісійно́мъ; скажу лише, що я придержувавъ ся истнуючои ординаціи выборчои, не нарушуючи засадъ тамъ высказаныхъ, а то то́лько для того, щобы тымъ лекше до́йшли мандаты мои до цѣли.

Зъ огляду формального прошу о о́досланье внесеня мого до комісіи правничои.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Сесіи соймовѣ въ краяхъ коронныхъ добѣгають вже до ко́нця, бо ще лишь тыждень позо́стае до ихъ ко́нця. Въ Чехахъ, долѣшнѣй Австріи и ще въ деякихъ краяхъ буде сегоро́чна сесія соймова одна зъ найцѣкавѣйшихъ сего періоду, бо въ нихъ не то що мають ухвалити ся важнѣ на будучность законы, але и важить ся судьба народо́въ. Незадовго може покаже ся, коли и якій хосенъ принесуть теперѣшнѣй сесіи соймовѣ и чи правительство въ одно́мъ або друго́мъ краю а такожь и въ Галичинѣ супротивъ насъ Русино́въ схоче змѣнити свою дотеперѣшну систему, намятаючи на то, що justitia fundamentum regnorum. А бувъ бы до того вже найвысшій часъ. Яко важный фактъ по́дносить N. fr. Presse то, що галицкій соймъ ухваливъ законъ санітарный и уважае то средствомъ до заведеня у Львовѣ медичного факультету, бо коли буде потреба лѣкарѣвъ на провінціи и они будуть мати забезпечену екзистенцію, то и треба буде подумати о то́мъ, щобы выобразувати потрѣбнѣ силы.

Въ ческо́мъ соймѣ розпочалась вчера дебата надъ предложеньемъ комісіи угодовои въ справѣ роздѣлу краевои рады культуры. Въ мѣстѣ и въ соймѣ настало було въ першо́й хвили велике занепокоенье а поліція видѣлась змушеною пляцъ передъ соймомъ занятi. Початокъ ґенеральнои дебаты зѣвъ ся досыть спокойно. Противъ угоды выступивъ насампередъ молодо-Чехъ Юл. Ґреґеръ и ставъ доказувати, що анѣ Нѣмцѣ анѣ старо-Чехи не мають права заключати ческои угоды, бо не мають довѣрія ческого народу. Молодо-Чехи — казавъ о́нъ — робили въ соймѣ, що могли, щобы проволѣкати дебату и довести до змѣны ситуаціи, але правительство держить ся все ще давнои засады, щобы лишь удержувати незгоду помѣжь народами. Коли правительство буде и дальше такъ поступати, то всѣ народы славяньскѣ сполучать ся противъ него. Въ то́мъ само́мъ дусѣ промавляв и пос. Ваджихъ и наконець поставили молодо-Чехи внесенье, щобы надъ цѣлою угодою перейти до порядку дневного. За угодою промавлявъ пос. Кшепекъ а о́дтакъ и намѣстникъ. По промовѣ намѣстника перервано дебату. Здаєсь, що цѣла акція угодова розбье ся, бо зачувати, що вчера выступило знова о́сѣмь старо-Чехо́въ зъ старо-ческого клюбу а д-ръ Ріґеръ мае бути дуже пригнобленый и хоче зложити мандатъ.

Во́ второкъ скликано зовсѣмъ несподѣвано ческу комісію угодову, щобы она застановилась надъ тымъ, котру дальшу точку угодову треба взяти по́дъ нараду. Пос. Ваштый спытавъ тогды, хто скликавъ комісію, бо Нѣмцѣ кажуть, що то не о́дъ нихъ выйшло а властителѣ бо́льшихъ посѣлостей такожь ей не скликували, анѣ мабуть и старо-Чехамъ не дѣе ся такъ пильно. Выходить отже на то, що комісію скликано на якійсь тайный знакъ. Посѣхъ може статись небезпечнымъ. Предсѣдатель комісіи кн. Віндішґрецъ заявивъ тогды, що то о́нъ скликавъ комісію зъ власнои ініціативы. Опосля ухвалено на внесенье Пленера приступити насампередъ до нарады надъ закономъ о куріяхъ а о́дтакъ принято внесенье Кучеры, щобы въ комісіи не о́дбували ся засѣданя, доки въ соймѣ буде о́дбувати ся дебата надъ роздѣломъ рады культуры краевои и дебата буджетова. N. fr. Presse доказуе, що ухвала комісіи, щобы насампередъ приступити до нарады надъ закономъ о куріяхъ, есть лишь на око концесію для Нѣмцѣвъ, бо дебата въ повно́й палатѣ надъ роздѣломъ краевои рады культуры потягне ся такъ довго, що треба буде радити ще и на вечѣрныхъ засѣданяхъ а ди тогды ледви чи дебата закончить ся. Якъ впрочо́мъ сполучені Чехи и феодалы сприяють Нѣмцамъ, найлѣпшимъ доказомъ того ухвала комісіи буджетовои, котра лишь по́дъ тымъ условіемъ признае заломоги чисто нѣмецко́й институціи, музеевi промысловому въ Ліберцу, коли той музей буде увзглядняти оба языки краевѣ.

——

„Нов. Время“ доносить, що правительство россійске порушило справу, чи не добре бы було утворити зъ трохъ балтійскихъ ґуберній Курляндіи, Ліфляндіи и Естоніи въ мѣру того, якъ они заселенѣ двома головными въ сихъ ґуберніяхъ племенами, Латишами и Естонами, двѣ ґуберніи. Та сама ґазета доносить такожь, що православне духовенство въ заходныхъ ґуберніяхъ внесло просьбу до правительства, щобы оно выдало розпорядженье, по́сля котрого не во́льно бы було жидамъ торґувати въ хрестіяньскій днѣ святочній и недѣлѣ.

О недавно́мъ процесѣ нігілісто́въ въ Петербурзѣ доносять до Times, що тамъ кро́мъ звѣстнои вже Софіи Ґінцбурґъ судили ще якогось Стояновского, Фрайфельда и офіцирбвъ о́дъ артилеріи Двоговского и Крочка. Трибуналъ, котрый судивъ обжалованыхъ, бувъ зложеный зъ сенаторо́въ. Ґінцбурґову, Стояновского и Фрайфельда засуджено на кару смерти, але двохъ послѣдныхъ постановлено предложити царевi до помилуваня и заслання одного зъ нихъ на 4 а другого на 10 лѣтъ каторги въ Сибиръ. Обохъ офіцирбвъ увольнено.

Рухъ еміґраційный въ Россіи збо́льшивъ ся дуже значно и розширивъ ся теперь навѣть на прибалтійскій провінціи. Справозданя коменданта жандармеріи въ Варшавѣ о то́мъ руху выкликали въ Петербурзѣ занепокоенье и тамъ постановили взяти ся до строгихъ мѣръ, щобы той рухъ повздержати. Урядникамъ въ тыхъ сторонахъ, зъ о́дки найбо́льше людей выходить, приказано поучати селянъ о шкодливости еміґраціи и здержувати ихъ о́дъ того всякими силами. Зъ огляду на то, що богато селянъ бере метрику хресту замѣсть паспорту, то выдано наказъ, щобы метрики выдавано лишь за о́дповѣднымъ призволенъемъ властей громадскихъ. Якъ великій есть рухъ селянъ, що выбираютъ ся до Бразилiи, есть найлѣпшимъ доказомъ то, що въ Гамбурзѣ ко́лька днѣвъ тому назадъ зо́бралося ажь 9.680 селянъ, по найбо́льшо́й части польскихъ, котрѣ хотять перебрати ся за море.

——

Во́ второкъ мавъ Кріспі на парѣ въ Туринѣ велику бесѣду політичну, въ котро́й порушивъ деякѣ цѣкавѣ справы. Згадавши про кольоніяльну політику Италiи, сказавъ Кріспі, що край може бути о ню зовсѣмъ спокойный. О́нъ мае повну надѣю, що переговоры въ справѣ обмеженя окупованыхъ областей и круга вплыву въ Африцѣ увѣнчають ся добрымъ успѣхомъ. Всѣ напасти на межинародну політику не могли выкликати въ краю за-непокоеня. Дружнѣ правительства старали ся о то, щобы, коли настало яке мале непорозумѣнье, усувати все, що могло бы насувати здогады, що дружнѣ о́дносины ослабли. Зо́йшовши о́дтакъ на справы фінансовѣ, сказавъ Кріспі, що дефіцитъ буджетовый далеко старшій, якъ его міністерство. Тому дефіцитови не виноватi анѣ зброенья анѣ тридержавный союзъ. Безъ тридержавного союза мусѣла бы Италія свою армію потроити и зво́льшити укрѣпленя. Щобы дефіцитъ зменшити, буде правительство старати ся завести простѣйшу службу публичну, роздѣливши публичнѣ роботы на бо́льшій рядъ лѣтъ и поправить спосо́бъ и бираня податко́въ. Правительство рѣшило ся не заводити новыхъ податко́въ. Мы — казавъ Кріспі — внесли діференціяльне мыто супротивъ Франціи. Италія есть завсѣгды для Франціи щиро прихильна и мы сподѣваємо ся, хочь правда, не дуже, до́стати о́дъ Франціи деякій концесій. Але коли Франція прийме за по́дставу своєи дефінітивнои політики торговельнои мытову тарифу зъ 20 жовтня, то всяка угода зъ нею станесь неможливою.

——

Именованье міністро́въ Грекова и Белчева міністрами дѣлъ заграничныхъ и фінансо́въ, выкликало въ цѣло́й Болгаріи якъ найлѣпше вражѣнье, а треба ще и то зазначити, що выбо́ръ тыхъ людей наступивъ въ повно́й згодѣ князя зъ президентомъ міністро́въ Стамболовомъ. Грековъ бувъ до 1882 р. міністромъ справедливости, а о́дъ того часу займавъ ся адвокатурою. Онъ належить до партіи консервативнои и есть знаменитымъ бесѣдникомъ. Такожь треба и то уважати за добру ознаку скрѣпленя ситуаціи въ Болгаріи, що міністромъ дѣлъ заграничныхъ выбрано чоловѣка, котрый буде поступати власною дорогою и не треба боятi ся, що о́нъ стане Стамболову въ дорозѣ. Новый міністеръ фінансо́въ Белчевъ есть чоловѣкомъ безъ політичнои минувшости, але въ справахъ фінансовыхъ мае о́нъ бути знаменито́сть и бувъ вже о́дъ ко́лькохъ лѣтъ ґен. секретаремъ въ міністерствѣ фінансо́въ. Що-до обсады міністерства во́йны, то есть лишь то рѣчь певна, що полковникъ Муткуровъ за для недуги не верне вже на свою посаду. Его наслѣдникомъ буде, здаєсь, шефъ ґен. штабу полковникъ Петровъ, котрый вже теперь веде тымчасомъ міністерство во́йны.

Здаєсь, що Стамболовъ дѣйстно нездужае, бо наспѣла знова вѣсть, що о́нъ буде мусѣвъ конче на якійсь часъ взяти урльопъ и выѣде за границю для поратованя здоровля.

——

Въ середу о́дчитано въ сербско́й скупштинѣ престольну бесѣду, въ котро́й згадуе ся насампередъ про то, що правительство знова побѣдило при выборахъ и скрѣпило свое становище. Дальше вказуе ся на то, що нова орґанізація войска поступае успѣшно и що фінансы державы поправили ся. О́дносины Сербіи до всѣхъ державъ суть вдоволяючѣ и дружнѣ, а выимковѣ мѣры, якѣ черезъ якійсь часъ утрудняли вывозову торговлю сербску, усунено въ дружньо́мъ порозумѣню зъ сусѣдною монархіею и о́дносины до тои монархіи прибрали знова дружный характеръ. Наконець сказано, що правительство сербске стараєсь о то, щобы о́дносины на Балканѣ були въ интересѣ всѣхъ народо́въ Балканьскихъ справедливо полагоджени́.

НОВИНКИ.

— **Крилошанином капітулы перемыской** именованый о. Иванъ Войтовичъ зъ Судовои Вишнѣ, а почетными крилошанами именовани́ оо. Иванъ Борсукъ зъ Кракова, Иванъ Конистяньскій съ Криницѣ и Иванъ Хотинецкій зъ Ярославля.

— **Архипресвитеромъ станіславо́вскои капітулы** (на мѣсце суфр. еп. Ю. Куиловского) мае бути именованый архидіяконъ о. Вас. Фацієвичъ.

— **Почестне горожанство** надала рада мѣста Николаева дня 17 н. ст. падолиста Вп. панови Николаеви Герасимовичеви, начальникови судовому въ Николаевѣ и послови соймовому зъ округа жидачѣвского.

— **Окружнымъ инспекторомъ шко́льнымъ** на округъ Чорткѡ́въ-Вучачь именованый Іосифъ Пфавъ, учитель школы народнои въ Снятинѣ.

— **Комітетъ**, що уряджувавъ дня 15 н. ст. с. м. музикально-декляматорскѣ **вечерницѣ** зъ танцями **въ товариствѣ „Руска Бесѣда“ у Львовѣ**, сповняе милый обовязокъ, складаючи на сѣмъ мѣсци щиру подяку Вп. панямъ и панамъ, що зволили въ части музикально-вокальнѡ́й ласкаву взяти участь. Дякуе именно Вп. паннамъ О. Торонськѡ́й за гру на фортепянѣ, О. Калиньскѡ́й за доклямацію; артистамъ-спѣвакамъ пп. Н. Левицкому, Венгриновичеви, Сѣнкевичеви, Шиманьскому и Гумецкому, а зъ-осо́бна Вп. панямъ О. Озаркевичевѡ́й и Л. Вахнянинвѡ́й, що зволили обняти акомпаньяментъ фортепяновый; Вп. проф. Вахнянинови за управу хоромъ, пп. Кормошу (jun) зъ Перемышля и Ол. Кулачковскому за аранжованье танцями. Если публика наша такъ дуже задоволена выйшла зъ вечерницъ, то Комітетъ за се дякуе всѣмъ тымъ Вп. особамъ, що такъ знаменито вывязались изъ своєи задачѣ. — *Комітетъ.*

— Музикально-декляматорскѣ **вечерницѣ** устроєнѣ **обществомъ Русныхъ Дамъ** во́ второкъ с. т. въ великѡ́й сали „Народного Дому“ выпали удачно. По концертово́й части наступили танцѣ, въ котрыхъ взяло участь до сто паръ.

— **На обѣдѣ у маршалка краевого** въ середу були зъ рускихъ послѡ́въ запрошенѣ пп. д-ръ Антоневичъ, о. Гаморакъ и д-ръ Король.

— **Д-ръ Щастный Сельскій** выѣздить въ недѣлю во́ Львова до Берлина, щобы по́знати нову методу лѣченя д-ра Коха. Впов. д-ръ Сельскій обѣцявъ надо́слати „Дѣлу“ зъ Берлина свои помѣченя и мы зъ найбо́льшою пріятностію подѣлимо ся ними зъ нашими читателями.

— **П. Станіславъ Романъ Левандовскій**, звѣстный артистъ-рѣзьбарь, загостивши на кôлька днѣвъ до Львова, скористае зъ нагоды, щобы комітетови, займаючому ся поставланьемъ намогильного памятника бл. п. Володимирови Барвѣньскому здати справу, якъ стоить дѣло зъ памятникомъ, котрый ôнъ выготовлюе. Якъ намъ заявивъ п. Ст. Р. Левандовскій, модель памятника выславъ ôнъ уже зъ Кракова до Вѣдня для ôдливу въ робôтни Франца Есльера и памятникъ буде у Вѣдни готовый до половины лютого 1891 року.

— **Краева рада шкôльна** на засѣданяхъ 14 и 17 н. ст. падолиста порѣшила: на основѣ пороблéныхъ при испытахъ кваліфікаційныхъ замѣтокъ выдати обѣжникъ до окружныхъ радъ шкôльныхъ, щобы наука спѣву, особливо церковного въ школахъ народныхъ не занедбувалась, и щобы учителѣ не звôльняли себе ôдъ подаваня науки сего предмету а ôдтакъ безъ умотивованыхъ причинъ ôдъ складаня испыту зъ того предмету; — скликати анкету въ справѣ унормованя науки языка нѣмецкого въ клясахъ высшихъ шкôлъ середныхъ; — выдати оповѣщенье до кольегій учительскихъ и выдавцѣвъ въ справѣ запевненя середнымъ школамъ потрѣбной скôлькости книжокъ; — звернути увагу дирекцій шкôлъ середныхъ и семінарій учительскихъ на выдавництво образôвъ I и II, представляючихъ портреты пануючихъ зъ родины Габсбургôвъ, о д-ра Руперта Пшецехтеля, и на выдавництво таблицѣ, представляючои историчный розвитокъ монархіи австро-угорскои, І. Бубеніка; — затвердити заведенье науки рисункôвъ геометричныхъ и зъ вôльнои руки для ученикôвъ высшои ґімназіи въ Дрогобичи и поручити науку проф. Ант. Стефановичеви; — дозволено таку саму науку рисункôвъ въ ґімназіи коломыйскôй; — зорґанізувати школы філіяльнѣ: въ Кривôмъ и Рабôмъ, пов. лѣського, въ Мореховѣ и Высочанахъ, пов. сянôцкого, въ Дрогомирчанахъ, пов. станіславôвского, въ Тарнавцѣ, пов. перемыского и въ Рудцѣ, пов. ярославского; — вызначити д-ра Фр Грегорчика, директора ґімназіи въ Бережанахъ, на другого представителя учительского званя въ тамошнôй радѣ шкôльнôй окружнôй; заименувати такимъ представителемъ въ окружнôй радѣ шкôльнôй въ Жидачевѣ Войтѣха Петровского, управителя школы народнои въ Жидачевѣ; — поручити науку спѣву въ школѣ реальнôй въ Тернополи учителеви сеи школы Кар. Станевичеви; — именувати: Стефана Федева суплентомъ ґімназ. въ Бучачи, о. Ант. Войтѣховского заступникомъ греко-кат. обряду въ учительскôй семінаріи въ Станіславовѣ; — именувати заступникомъ катихита въ бучацкôй ґімназіи кс. Іос. Стисловского; признати професорови перемыскои ґімназіи Фр. Зайдлереви першій додатокъ пятилѣтный; — зорґанізувати въ Цюневѣ, пов. городецкого, школу філіяльну ôдъ 1 вересня 1891; — перемѣнати школу філіяльну на етатову ôдъ 1 лютого 1892 р. въ Якубôвцѣ, пов. городеньского.

— **Ôдзначеня.** Цѣсарь надавъ Мойсеєви Ґартенберґови, промысловцеви въ Дрогобичи въ признаню его пожиточнои дѣяльности загальнои (Ґартенберґъ фондувавъ дôмъ притулку) золотый хрестъ заслуги зъ короною.

— **Атентатъ на россійского ґенерала въ Парижи.** Ôдъ довшого часу живъ въ Парижи россійскій ґенералъ Селиверстовъ, котрый за часôвъ царя Александра II. гравъ велику ролю. Пôдъ конецъ сѣмдесяти рокôвъ ставъ ôнъ бувъ насампередъ управителемъ а ôдтакъ и шефомъ звѣстного „третьяго отдѣленія“. Пôдъ ту пору бувъ шефомъ россійскои жандармеріи ґен. Мезенцевъ и Селиверстовъ забравъ ся разомъ зъ нимъ до борбы противъ нігілістôвъ, котрі пôдъ ту пору найенерґічнѣйше выступали. Розумѣе ся, що оба ґенералы не перебирали нѣ въ средствахъ нѣ не щадили нѣкого и завели були тероризмъ, ôдъ котрого не такъ самі нігілісты якъ бôльше зовсѣмъ невинній люде дуже терпѣли. Мезенцева убили нігілісты а Селиверстовъ выступивъ зъ служби, коли въ 1879 р. Лорисъ-Меликовъ ставъ бувъ диктаторомъ. Пôдъ конецъ 1880 р. перенѣсъ ся бувъ Селиверстовъ до Парижа, де — якъ кажуть — зъ припорученя россійского правительства мавъ слѣдити за другою жѣнкою царя Александра II., кн. Долгорукою. Селиверстовъ мешкавъ въ Парижи вже ôдъ кôлькохъ лѣтъ въ готели „де Бадъ“, заходивъ у рôзні круги Россіянъ проживаючихъ въ Парижи и интересувавъ ся всѣмъ, що колись давнѣйше входило въ его кругъ дѣланя. Вô второкъ по полудни найдено его въ комнатѣ майже вже неживого. Ôнъ сидѣвъ на шезльонзѣ и державъ въ руцѣ якесь письмо а цѣла лѣва щока була облита кровью. При близшôмъ огляненю показало ся, що хтось стрѣливъ до него зъ револьверу и куля застрягла въ головѣ. Дальше слѣдство выказало такій результатъ: Вô второкъ рано выйшовъ бувъ Селиверстовъ на проходъ и повернувъ до готелю аж коло дванацятои та въ тôй порѣ казавъ собѣ подати друге снѣданье. Наразъ вôйшовъ его слуга и сказавъ ему, що якійсь чоловѣкъ хоче ему доручити якесь письмо. Селиверстовъ казавъ спытати ся, чи той чоловѣкъ подае письмо самъ ôдъ себе, чи може принѣсъ его ôдъ когось. Селиверстовъ выйшовъ ôдтакъ до спальнѣ, абы тамъ ôдчитати то письмо и велѣвъ прикликати до себе чоловѣка, що его принѣсъ. Тôлько и знае ся автентичного о послѣдныхъ хвиляхъ Селивестрова. Коли слуга ôдтакъ видѣвъ, що Селиверстовъ довго не выходить, зайшовъ до комнаты и заставъ тамъ его въ описанôмъ повыше станѣ. Дальше слѣдство выкрыло, що чоловѣкъ, котрый принѣсъ ему згадане письмо, называе ся Падлевскій, родомъ Полякъ зъ Россіи. Есть то чоловѣкъ, маючій 35 лѣтъ, середного росту, худощавый, зъ малою бородою и бувъ бѣдно одягненый. Одъ кôлькохъ днѣвъ служивъ ôнъ у якогось музика Бернова, котрый дае въ Парижи концерты, а зъ котрымъ Селиверстовъ знавъ ся и на его концерты, даваній въ Salon Franco-Russe, часто заходивъ. Бернôвъ признавъ, що ôнъ дѣйстно пôславъ бувъ Падлевского зъ запрошеньемъ на концертъ до Селиверстова, але ôдъ того часу Падлевскій щезъ безъ слѣду. Поліція найшла въ комнатѣ убитого то запрошенье. Здаесь, що Селиверстовъ хотѣвъ щось ôдписати, бо на столѣ коло него лежало розпочате письмо. Дальше показало ся, що той Падлевскій стоявъ въ звязи зъ россійскими нігілістами и бувъ замѣшаный въ послѣдный процесъ нігілістичный въ Парижи, але тогды утѣкъ бувъ — якъ кажуть — зъ Галичины. Поліції удалось выкрыти и его помешканье, въ котрôмъ найдено патроны такого самого калібру якъ револьверъ, котрымъ застрѣлено Селиверстова. Арештовано такожь двохъ Россіянъ, котрі мали стояти въ звязи зъ Падлевскимъ. Есть певною рѣчею, що Селиверстовъ бувъ помôчникомъ петербургского шефа поліціи, хочь ôдъ семи лѣтъ бувъ нѣбы то на пенсіи.

— **Дрôбній вѣсти.** Дня 23 н. ст. падолиста с. р. ôдбудуть ся вѣнчаня: въ Королѣвцѣ коло Товмача п. Ант Балицкого, укôнченого богослова, зъ п-ю Евг. Сосенкôвною, донькою тамошнього приходника, а въ Домашевѣ коло Угнова п. Вол. Гукевича, укôнченого богослова, зъ п-ю Евг. Спротиньскою, донькою тамошнього приходника. — Дня 25 н. ст. с. м. ôбуде ся въ Старôмъ-Санчи вѣнчанье п. Ив. Иванцева, укôнченого богослова, зъ п-ю Евгенією Бачиньскою. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Майданъ середный въ пов. надвôрняньскôмъ 100 зр. на ôдову школы. — Позавчера застрѣлився въ Львовѣ 26-лѣтный майстеръ-швець Іосифъ Мацьосъ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. **Лука Чепелиньскій**, священникъ-дефіцієнтъ, б. завѣдатель Качики на Буковинѣ, упокоивъ ся дня 4 н. ст. с. м. въ Делятинѣ въ 44 роцѣ житя. Вѣчна ему мамять!

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ.** На вчерашне представленье выбрала дирекція театру комедію въ 1-ôмъ актѣ „Ôнъ не заздрôсный“ и оперетку народну М. Кропивницкого „Пошлись“. Двѣ штуки знанô вже зъ давнѣйшихъ выставъ, тожь не подаемо ихъ змѣсту, а лишь зазначити мусимо змѣну обсады въ деякихъ ролях. И такъ въ комедіи „Ôнъ не заздрôсный“ по-при пп. Биберовичѣвъ, котрі дуже добре грали свои ролѣ, бачили мы въ роли дядька п. Гембицкого а въ роли льокая п. Парадюка и треба признати, що оба поправно вывязались зô своеи задачѣ. Оперетка „Пошлись“ выпала дуже добре якъ що-до гры артистôвъ такъ и спѣву. П-ѣ Клишевска удостоилась за свôй спѣвъ численныхъ оплескôвъ а такожь и всѣ иншій артисты доповняли дуже добре цѣлôсть представленя.

Публики зôйшлось знôвъ досыть мале число, хочь не можна того оправдати нѣчимъ иншимъ якъ лишь байдужностію, бо була выставлена штука народна и було свято. Чейже на представленю въ суботу („Дѣвчина зъ чужины“, комедія Шентана) явить ся бôльше число публики, тымъ бôльше, що въ недѣлю нема представленя, бо товариство Frohsinn взяло на сей день салю до свого ужитку.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Краева дирекція скарбу именувала поборцями податковими въ IX ранзѣ: Іос. Робаковского, офіціяла головнои касы краевои, и податковыхъ контрольорôвъ: Іос. Герберта, Ив. Пилипяка, Фридр. Зіґавера, Сев. Слюсарка, Петра Зембжицкого, Жигм. Недѣльского, Каз. Гутовского, Вол. Лубковского, Стеф. Гаврилова, Фр. Дудиньского, Ферд. Сталя и Ив. Стршока; — контрольорами податковыми въ X ранзѣ: адъюнктôвъ податковыхъ Фел. Червиньского, Вол. Нирковского, Стеф. Садовского, Мих. Циза, Ив. Ербетовского, Ник. Форостину, Андр. Сороковского, Людв. Желиховского, Март. Матушку, Іос. Хмуру, Юл. Полошиновича, Жигм. Скомпского, Іос. Лекварского, Вас. Гецева, Ем. Роздола, Клима Кнаппа, Мар. Манастирского, Петра Ющика. Стеф. Пуковского, Кар. Наймання, Викт. Вольфельда, Іос. Новотного, Іос. Велдича и Густ. Віттіха.

Соймъ краєвый.

XX Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 21 н. ст. падолиста 1890 р.

По ôдчитаню петиції забравъ голосъ комісарь правительственный и ôдповѣвъ на интерпеляція пос. Гноиньского, чому Фондація Єронима Садовского на 400.000 зр. не вôйшла ще въ житье, въ сей способъ, що переговоры мѣжь особами, означеными въ актѣ фондаційнôмъ, с. в. Сестрами милосердія а чиномъ Домініканôвъ въ Чортковѣ, ще не покончились! Справозданье выдѣлу краевого въ предметѣ тарифъ зелѣзничихъ ôдослано до комісіи дорогови. Справозданье выдѣлу краевого въ справѣ дальшои субвенціи на залѣсенье выдмищь пєсковыхъ и неужитковъ въ повѣтахъ тарнобжескôмъ, ярославскôмъ и мостискôмъ ôдослано до комісіи господарства краевого.

Пос. **Недзельскій** мотивуе свое внесенье: Поручае ся выдѣлови краевому, щобы розваживши цѣлу справу, предложивъ соймови: а) проектъ одноцѣльного статуту орґанізаційного для автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ яко служби краевои; б) проектъ статуту емеритального для тыхъ урядникôвъ. — Внесенье ôдослано до выдѣлу кр. яко комісіи.

Справозданье выдѣлу краевого въ предметѣ кредиту для людности рôльничои ôдослано до комісіи банковои.

Справозданье выдѣлу кр. о забудованю гôрскихъ потокôвъ въ дорѣчю Лôмницѣ разомъ зъ дотычнымъ проектомъ закона ôдослано до комісіи господарства краевого.

Справозданье выдѣлу кр. зъ проектомъ закона дотычно наданя громадѣ мѣста Львова права побору громадскихъ оплатъ ôдъ перенесеня власности недвижимостей и такожь ôдъ спадщинъ, а то въ хосенъ Фонду мѣсцевыхъ убогихъ — ôдослано до комісіи правничои.

Выдѣлъ кр. здаючи справу зъ петиції громады мѣста Гусятина, дотычно призволеня побирати 100% додатку до податку консумційного ôдъ мяса и вина, вносить признати громадѣ Гусятина сей поббръ и соймъ принявъ се внесенье.

Комісія господарства краевого здаючи справу зô справозданя выдѣлу кр. о пôднесеню господарства набѣлового, вносить: Поручае ся выдѣлови кр., щобы: а) постаравъ ся о инструктора молочництва и отвирае ся на сю цѣль кредитъ до высоты 2.000 зр.; б) впровадивъ практичну науку молочництва въ нижшихъ школахъ рôльничихъ и отвирае ся на сю цѣль кредитъ до высоты 1 200 зр.; в) оголосивъ конкурсъ на написанье пôдручника „о молочництвѣ“ для учителѣвъ шкôлъ рôльничихъ и отвирае ся кредитъ въ квотѣ 500 зр.; г) постаравъ ся у правительства о ôдповѣдну субвенцію зъ державного скарбу на пôднесенье молочництва въ Галичинѣ; д) вплынувъ у властивôй дорозѣ на репрезентація мѣстъ, щобы завела точну контролю надъ якостію впроваджéныхъ до мѣстъ артикулôвъ набѣловыхъ.

Въ ґенеральнôй дискусіи забравъ голосъ пос. Жигм. **Козловскій** и выступае противъ цѣлои тои справы, называючи ею пустою мрѣею, бо не есть практична. Се буде страченый грôшъ на експериментъ. (Пôдчасъ промовы перебивъ маршалокъ бесѣду пос. Козловского, коли зачавъ польемізувати зъ давнѣйшимъ высказомъ пос. Щепановского, що всякій синекуры на краевыхъ мѣсцяхъ занимають люде зъ сянôцкои землѣ.) Молочництвомъ повинній занятись наші школы рôльничі, але они на жаль того не роблять. — Пос. **Струшкевичъ**, головный творець цѣлои справы молочництва, промовляе за конечною потребою розвитку молочництва въ нашôмъ краю. — Пос. **Романовичъ** боронить школы рôльничі передъ закидомъ пос. Козловского. Чудна рѣчь, що посолъ землѣ сянôцкои нарѣкае, що робить ся мало, а самъ предкладае, щобы не робити нѣчого. — Пос. **Рутовскій** жалуе, що маршалокъ перебивъ выводы пос. Козловского, котрый може бувъ бы выказавъ, яку то дѣяльность для краю приносять сторонники п. Козловского. Выказуе, яка буде користь, коли въ нашôмъ краю позавязуютъ ся спôлки набѣлові.—П. **Розвадовскій**: Замѣсть выказати, чи предкладаный инструкторъ молочництва буде мати що робити и чи зможе пôднести у насъ молочництво, говорено богато, яке загальне значенье мае молочництво. У насъ кидае ся теоріями, але я знаю, що такій инспекторъ буде брати 2000 зр., а то молоко, що ôнъ прибôльшить въ нашôмъ краю, я самъ выпью. (Свою промову выголошуе пос. Розвадовскій зъ великимъ роздразненьемъ. Маршалокъ звертае увагу, що бесѣдникъ уживъ словъ непарляментарныхъ, але що се ôдносило ся до Шайцарôвъ. то и не удѣляе наганы.) — Пос. **Телишевскій** дивуе ся, що за проектомъ промавляють люде, котрі не знають ôдносинъ сѣльскихъ, а противъ такій, котрі якъ разъ найбôльше мають дѣла зъ сею справою. Але всѣ они годили ся, що у насъ потреба пôднести молочництво. Тôлько пп. зъ правиць повинні були ставлятъ якісь позитивні а не неґативні внесеня. Выказуе, яку помôчь подалось бы занедбанымъ доси жителямъ полонинъ карпатскихъ. — Пос. **Козловскій** заявляе, що ôнъ признае потребу пôдвесеня молочництва, але знае, що до того не причинять ся инструкторы.

По промовѣ справоздавця пос. Лянîого принято всѣ внесеня комісіи.

Комісія господарства краевого дотычно краевои школы середнои господарства лѣсового у Львовѣ вносить: пôднести деякій дотеперѣшні выдатки на ту школу, именно призначити: на екскурзіи ученикôвъ и професорôвъ 800 зр., на стипендіи и пôдпомоги для ученикôвъ 2.300 зр., на стипендіи по 150 и 200 зр. для абітурієнтôвъ, котрыхъ выше выдѣлъ кр. на однорôчну практику, квоту 800 зр., на выбудованье шопы, домку для сторожа и малои склярнѣ 1000 зр.; замѣсть двохъ мѣсяць провізоричныхъ учителѣвъ адъюнктôвъ мае ввестись двѣ сталі посады зъ платнею 800 зр., додаткомъ активальнымъ 160 зр. и зъ трема квінквеніями по 100 зр.; поручаесь выдѣлови кр. старатись у правительства о бôльшу субвенцію для школы. — Пос. **Стадницкій** промовляе, щобы двѣ позиціи о стипендіяхъ именно 2300 зр. и 800 зр. зинати въ сей способъ, щобы перша выносила лишь 1500 зр. а другу ухилити, тымъ бôльше, що и выдѣлъ краевый такъ предкладавъ въ своемъ буджетовôмъ прелімінарі, а ôдтакъ побôльшивъ въ справозданю для комісіи. — Пос. **Романовичъ** поясняе, чому есть рôзница въ прелімінарі и справозданяхъ выдѣлу кр. — Принято внесеня комісіи.

Справозданье комісіи господарства кр. дотычно краевои школы огородничои въ Тарновѣ вносить, щобы вызначити 2.000 зр. на дальшій меліорація и устроенье огороду шкôльного, та щобы выдѣлъ кр. предложивъ пляны и кошторисы будынку на мешканье управителя сеи школы и на розширенье саль наукових. — Пос. Фр. **Єнджейовичъ** предкладае перейти до порядку дневного надъ сею дотацією 2000 зр., бо теперь нема тамъ доброго мѣсця пôдъ школу, а на другій рôкъ дасть мѣсто Тарнôвъ лѣпше мѣсце пôдъ школу. — Пос. **Менцинъскій** въ имени куратôрія школы промавляе за внесеньемъ комісіи. — Ґр. Стан. **Бадені** пôдпирае поправку Єнджейовича, бо такъ порѣшено въ комісіи буджетовôй. — Поправку пос. Єнджейовича не пôдперло достаточне число послôвъ и тому принято всѣ внесеня комісіи.

Дотычно реактивованя курсу дозорцѣвъ меліораційныхъ вносить комісія господарства кр: Соймъ поручае выдѣлови кр. реактивувати практичный курсъ дозорцѣвъ меліораційныхъ зъ осѣдкомъ у Львовѣ на подобу угорскои школы пôдмайстрôвъ меліораційныхъ въ Кошичахъ; вызначае дотацію на 1891 р. въ квотѣ 2500 зр., поручае выдѣлови кр. предложити статутъ орґанізаційный и подрôбный планъ наукъ курсу дозорцѣвъ; взываесь правительство о рôчну дотацію для сего курсу въ квотѣ 1000 зр. — Принято всѣ внесеня комісіи. Комісія адміністраційна доповняе свое попереднe внесенье дотычно устроеня въ краю заведень працѣ примусовои и та поправчои кольоніи рôльничои для малолѣтныхъ хлопцѣвъ внесеньемъ, що на пôдготовлячій чинности отвирае ся выдѣлови кр. кредитъ до высоты 500 зр. — Принято и попередній и се додаткове внесенье комісіи.

Комісія адміністраційна здаючи справу о петиціи урядникôвъ ôддѣлôвъ рахункового, касового и манипуляційного при выдѣлѣ краевôмъ дотычно признаня имъ права до выслуженя повнои емеритуры по 35 лѣтахъ служби на рôвни зъ урядниками концептовыми и технічными, годить ся на ихъ петицію и вносить ôдповѣдну змѣну §. 12 статуту емеритального зъ р. 1889. — Пос. **Абрагамовичъ** вносить, щобы цѣле справозданье ôдослати до выдѣлу краевого, щобы розслѣдивъ и здавъ справу на слѣдуючôй сесіи. — Пос. **Петрусскій** промавляе за такою змѣною и просить ею заразъ ухвалити. — Пос. **Недзельскій** поставивъ внесенье перейти надъ внесенями до порядку дневного, але оно не було достаточно пôдперте. — Принято внесенье пос. Абрагамовича.

Комісія дорогова предкладае проектъ закона о ужитку публичныхъ дорôгъ неераріяльныхъ до иншихъ цѣлей, а именно до будовы зелѣзниць и веденя на нихъ руху. — Соймъ ухваливъ законъ.

Комісія правнича предкладае проектъ закона доповняючого постановы краевого закона зъ 20 марта 1874 (В. з. кр. ч. 29.) о закладаню и внутрѣшнôмъ урядженю книгъ ипотечныхъ для Галичины и княж. Краковского. — Законъ принято.

Внесеня комісіи правничои, полагоджуючій приклонно петиціи деякихъ громадъ зъ захôднои Галичины о змѣну приналежности ихъ до окрúговъ судовыхъ, принято. Придѣлено петицію громадъ и обшарôвъ дворскихъ: Козлôвъ, Дмуховичѣ, Слобôдка, Тавpôвъ, Цецоры, Плавча велика и мала, Коросна, Будилôвъ, Медова, Каплинцѣ и Золочѣвка о утворенье нового суду пов. въ Козловѣ або о перенесенье суду пов. зъ Козовои до Козлова, до выдѣлу краевого, щобы ею розслѣдивъ и здавъ справу.

Телеграмы „Дѣла“.

Атины 20 падолиста. Россійскій насѣдникъ престола выѣхавъ до Єгипту.

Ню-Йоркъ 20 падолиста. Вчера пôдписано миръ межи Ґватемалею а Санъ-Сальвадоромъ.

Гаґа 21 падолиста. Королева Емма зложила вчера присягу яко реґентка. Станъ здоровля короля Вільгельма значно погôршивъ ся.

Бѣлградъ 21 падолиста. Президентъ міністрôвъ Ґруичь повѣдомивъ королеву, що въ интересѣ династіи не допустить, щобы ею меморіялъ бувъ предложеный скупштинѣ. Ґруичь сконстатувавъ такожь въ своемъ письмѣ до королевои, що она нѣколи не хотѣла згодити ся на нѣяке посередництво.

Парижъ 21 падолиста. Кажуть, що Падлевскій, котрый мае бути родомъ зъ Кракова, утѣкъ до Бельґіи.

Лондонъ 21 падолиста. Банкъ братôвъ Берінґъ есть вже забезпеченый и выплачуе дальше; біржа вже спокôйна.

Берлинъ 21 падолиста. Потверджуесь вѣсть, ще амбасада австрійска переслала нѣмецкій проекты податковій австрійскому правительству. Д-ръ Кохъ мае дôстати ôдъ цѣсаря великій хрестъ червоного орла. Д-ръ Френцль доказуе, що лѣкъ Коха може выкликати новій зароды туберкулъ.

Переписка Редакціи и Администрація.

Всч. о. В. Черн. въ С. Особа, про котру пытаете, есть вже у Львовѣ.

Ч. 6379.

Конкурсъ.

Магістратъ мѣста Дрогобича розписуе отсимъ конкурсъ на мѣсце **Секретаря Магістрату** зъ платнею рôчно 800 зр. в. а. та зъ додаткомъ на помешканье 200 зр. в. а., зъ системізоваными пятилѣтными додатками по 100 зр, и зъ правомъ до емеритуры.

Маючій охоту старати ся о се мѣсце, зволять внести свое поданье найпôзнѣйше до 15-го грудня с. р. до Магістрату въ Дрогобичи.

До поданя треба долучити отсій доказы:

а) що не перейшло ся по-за 40 рôкъ житя;
б) укôнченя студій правничихъ зъ трема испытами державными и знання адміністраційного;
в) выказъ дотеперѣшного занятя; — и
г) зобовязанье, що выключно посвятить ся службѣ автономічнôй.

Згадане мѣсце есть на першій рôкъ провізоричне и мае обнятись зъ днемъ 1-го сѣчня 1891.

Зъ Магістрату мѣста.

Дрогобичъ 18 падолиста 1890.

Охримовичъ,

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА

РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Суботу дня 22 н. ст. падолиста 1890

ДѢВЧИНА ЗЪ ЧУЖИНЫ

комедія въ 4 актахъ Фр. Шентана, перекладъ Е. Олесницкого.

ОСОБЫ:

Каміля Рігольтъ. артистка драматична	И. Биберовичева
Баронъ Гансъ Еберсъ	А. Клишевскій
Гуго Вардекъ, капіталістъ . . .	Т. Гембицкій
Аманда, его жена	М. Романовска
Еммі, ихъ донька	К. Клишевска
Петро Райнефельденъ	В. Плошевскій
Альфонсъ Ліппенъ	С. Яновичъ
Фльорянъ Іертель	С. Ольшаньскій
Альма, его донька	Д. Кирницка
Д-ръ Мурманъ, лѣкарь купелевый	С. Курковичъ
Гортензія Каттінгенъ	А. Осиповичева
Бартель, слуга купелевый . . .	М. Кирницкій
Міня, служаща Вардекôвъ . . .	В. Радкевичъ

Дѣе ся въ малôмъ мѣсци купелевôмъ. — Часъ теперь.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ 1 зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ 80 кр., Паркетъ 50 кр., Партеръ 25 кр. — Цѣна абонаменту за крѣсло перворядне на 12 представлень 10 зр., за крѣсло другорядне 8 зр.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Надôслане.

Д-ръ М Свйонткевичъ

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска

2—24 число 27. (Импресса).

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны
Самуелі & Ляндавъ
у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденькои)

купують и продають всѣлякі облігаціи державнѣ, листы заставнѣ и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Пригадую ся Всечестному Духовеньству, що такъ якъ кождого року **при надходячихъ святахъ** принимаю старѣ **Евангелиі** до переплету по найдешевшихъ цѣнахъ. Принимаю такожъ замовленя на новѣ, маючи прекрасный текстъ на складѣ. Позаякъ вже часъ короткій, длятого прошу зъ замовленьемъ поспѣшати ся.

Зъ поважаньемъ

Михаилъ Спожарскій
у Львовѣ, Нôдвалье ч. 9.

въ Институтѣ Ставропигійскôмъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райснайти, и т. п. по цѣнахъ найновѣйшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Нові аркушѣ купонові.

Послѣдный купонъ 5% облігаціи угорскои ренты папіровои I—III емісіи западе дня 1 грудня с. р. Нові аркушѣ купонові выдаватись будуть за зворотомъ тальонôвъ (асигнацій на нові аркуші купонові), приналежныхъ до дотычныхъ облігацій Для Впов. абонентôвъ „НАДѢЄ“ и моихъ клієнтôвъ полагоджую замѣну за зворотомъ лишь власныхъ выдатків.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЬЕНБЕРГЪ

Дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

4½% Листы заставні Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облігаціи пропинаційні

Всѣлякі облігаціи довгу державного

Зелѣзничі облігаціи першенъства

Льосы державні и приватні

продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 175—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Писарь громадскій

чоловѣкъ тверезый, обôзнаный зъ дѣловодствомъ писарскимъ, свѣдомый руского и польского письма, може заразъ заняти посаду писарску для громадъ Пархача и Сѣльця белского въ окрузѣ сокальскôмъ. Стала рôчна платня 240 зр окрôмъ бôчныхъ доходôвъ. Интересованій можуть письменно зголосити ся до о. В. Чернецкого, пароха въ Сѣльци, почта Кристинопôль.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякій приукрашеня церковнѣ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань

3604 44—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

БАНДАЖЕ

дажѣ руптуровѣ, суспензорія

також

французскій спеціяльности

въ добрôмъ родѣ

въ магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣля мужескаго, товарôвъ галянтеріяльныхъ, выробôвъ рукавичничныхъ, парфумеріи и т. и.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

БРАТÔВЪ ЯНГНЕРÔВЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за знижену цѣну отсѣ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Продажа гуртомъ и поодиноко.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

Гербата российска.

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Крακôвъ, Ринокъ ч. 26.

поручають

Предметы служачі до ужитку церковного и домового, ôдповѣдні на **выправы слюбні, подарунки,** у великôмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ.**

Репараціи, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, **тревало и дешево.**

Цѣнники на жаданье оплатно, опаковане безплатно.

3652 10—10

Самовары Тулскій.

Одпродаючимъ значный опустъ.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІ:** мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНІ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до пряня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ. крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ. атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ
КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурогатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючій ся богатствомъ частей поживныхъ, такожъ знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручае передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву протову французску Розманита,
Цикорію краковску гôрку. 3347 44—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моєи фабрики, перевышаючій прикметами всѣ сего рода заграничній продукты, надѣю ся, що наший Вп. Господинъ. котрій окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговлях.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

въ монастиря von Soulac

(Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТІ МЕДАЛЇ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найбôльшій ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петрожъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедшню прислугу, звертаючи увагу на сей данный и практичный тôкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зах. фабр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer Генер. агентъ **Bordeaux**

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ. и Г. Вержицкого въ Тарновѣ.

Вже выйшовъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты
на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнѣ сукна та въ готовѣ одяги мужескѣ и дитинні, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожъ средства грошевѣ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючі пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ полоскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужескаго, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3 75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ кацъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коциковъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькость останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **янаньскій и всходнѣ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѣ, запаски дамскѣ и дѣточѣ, плащики и чапочки дѣточѣ. Панчохи дамскѣ и дѣточѣ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРІФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S

I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючі кровь давнѣйше званѣ **універсальныки пігулками,** звѣстне, легко розвôльняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштує: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.,** при неоплаченôй послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надôсланю напередъ грошей коштує вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высилає ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючі кровь“

жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя пôдписъ прозвища **J. Pserhofer** и то **червоною** краскою.

Бальсамъ на ôдмороженье	І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.
Сокъ зъ бабки,	1 фляшка 50 кр.
Американьска масть на гостець,	1 риночка 1 зр. 20 кр.
Порошокъ на прѣтье нôгъ,	цѣна однои коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.
Бальсамъ на бишиґу (воло),	1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр
Есенція житя (прагскій каплѣ),	1 фляшка 22 кр.
Анґлійскій бальсамъ,	фляшка 50 кр.,
Порошокъ фіякерскій на груди,	1коробка 35 кр., въ опл. посылкою 60 кр.
Помада таннохінінова,	І. Псергофера найлѣпше средство на порôстъ волося, 1 давка 2 зр.
Пластеръ універсальный,	проф. Штендля, 1 риночка 50 кр, зъ оплатною высылкою 75 кр.
Універсальна сôль прочищуюча,	А. В. Бульріха Средство домове на гле травленье, 1 пачка 1 зр

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краєвѣ и загранічній спеціяльности фармацевтичні оголошуваній по часописяхъ, а ще и инші средства, котрі бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — Высылки почтою выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, бôльшій замовленя такожъ за послѣплатою.

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадає и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ.

3690 (4—12)

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями историчными и 2-ма мапами историчными въ 18 зшиткахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краєвôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстануть даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Портреты руских послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отецихъ руских послôвъ: Ю. Романчува, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморяка.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштує 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 254. Львовъ, Субота 10 (22 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Hasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсерати платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком:
въ Австрії: за Границею:
в цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
ан мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатані вѣльні вѣд порта
Поодиноке число комтує 8 кр. а. в.
Оголошенія приймаються по цінѣ 6 кр. вѣд одного стрѣчки печатком, въ рубр. „Надѣсланє“ по 20 пр. а. в.
Подяки числиться по 10 кр. вѣд стишка.

У Львовѣ, дня 10 (22) падолиста 1890.

Зъ поля внутрѣшнои политики австрійскои маемо до занотованя фактъ, що вже и старо-Чехи, найщирѣйшій дотеперѣшній приятелѣ гр. Таффого, починають рѣшучо переходити до опозиціи. Дня 18 с. м. вніс д-ръ Ріґеръ въ соймѣ ческѣмъ интерпеляцію до центрального правительства, котру можемо уважати за ультіматъ, адресованый старо-Чехами до кабінету гр. Таффого. Интерпеляція та гласить:

„Взывае ся правительство, щобъ оно безпроволочно предложило соймови ческому до законодавчого трактованя точку угодову вѣденьскои конференціи зъ 19 сѣчня 1890 р., дотыкаючу подѣлу Чехіи на округи національнѣ, и щобы заявило рѣшучо, чи оно намѣряе въ округахъ ческихъ завести языкъ ческій яко урядовый?“

Интерпеляцію тую пѣдписавъ д-ръ Ріґеръ и 38 его старо-ческихъ товаришѣвъ. Не пѣдписали однакожь ви анѣ молодо-Чехи, анѣ представителѣ бѣльшои посѣлости, котрѣ доси пѣдпирали всѣ змагання політичнѣй старо-Чехѣвъ. Не пѣдписали ви молодо-Чехи длятого, бо они не вѣрять въ щирѣсть намѣрень угодовыхъ кабінету гр. Таффого; не пѣдписали сеи интерпеляціи и феодалы ческѣ, бо они въ засадѣ противнѣ, щобы Чехамъ дано ческій языкъ урядовый.

Интерпеляція мае головно на цѣли змусити гр. Таффого до того, щобы вінъ ще передъ закрытьемъ сойму ческого розкрывъ тайну своеи політики, котру можна назвати політикою безперестанного лявірованя и вѣдкладаня рѣшучихъ крокѣвъ на лучшѣ часы. Не зробить сего гр. Таффе, то можна надѣятись, що д-ръ Ріґеръ уступить зъ арены політичнои, а старо-Чехи вложать мандаты и вѣдсунуть ся вѣдъ всякои дальшои акціи. До клопотѣвъ, якѣ мае гр. Таффе у всѣхъ коронныхъ краяхъ о мѣшанѣмъ населеню, прибуде ему ще новый и то може найбѣльшій, наколи уявимо собѣ, що сторонництво молодо-ческе обѣйме сейчасъ провѣдъ політики краевои въ Чехіи и тымъ самымъ погребае всѣ точки угодовои конференціи вѣденьскои. Цѣла акція гр. Таффого, инавґурована въ сѣчни с. р. а стремѣвша до приведнання ческихъ Нѣмцѣвъ, зробить тымъ самымъ найбѣльше фіяско. Можна навѣть надѣятись, що и Нѣмцѣ ческѣ готовѣ вернути назадъ до давнѣйшои політики абстіненційнои, позаякъ въ соймѣ ческѣмъ не перейде вже анѣ законъ о подѣлѣ національнѣмъ рады культуры краевои, анѣ законъ о подѣлѣ сойму ческого на куріи національнѣ. Розумѣе ся, що молодо-Чехи, обнявши керму політики ческои, вилынуть рѣшучо и на складъ новои рады державнои а увѣйшовши до нея при новыхъ выборахъ въ маю слѣдуючого року въ повнѣй силѣ не схотять пѣддержувати дальше звѣстну систему гр. Таффого, оперту на аліансѣ польско-ческо-клерикально-феодальнѣмъ.

Politik называе интерпеляцію д-ра Ріґера прямо „просьбою о право“ (petition of right) и каже тымъ догадуватись, що старо-Чехи сказали вже послѣдне свое слово. Одвѣчальность за всякій наслѣдки складають они на гр. Таффого и заявляють якъ найвыразнѣйше, що безъ заведеня языка ческого яко урядового въ часто ческихъ округахъ они зъ нимъ розходять ся. При тѣмъ указуе Politik и на велике невдоволенье, а навѣть розъярене посередъ населеня ческого. Все готове нинѣ до опозиціи, а о осущеню акціи примиреня (!) годѣ й думати. Старо-Чехи рѣшились на то ultimatum не дорывочно, не для пустои демонстрації або наслуваня гр. Таффого. Интерпеляція була предметомъ довшихъ нарадъ въ клюбѣ старо-ческѣмъ, а интерпеляты здали собѣ всесторонно справу зъ всякихъ наслѣдкѣвъ, якѣ могли бы выйти на случай, коли-бъ гр. Таффе схотѣвъ поступляты о ческѣмъ языцѣ урядовѣмъ вѣдкинути.

Якій конець возьме цѣле дѣло, годѣ предсказати. Нинѣ стоимо лише передъ фактомъ, що и найщирѣйшѣ прихильники системы майорізаціи меншостей національныхъ въ Австріи вѣдступають вѣдъ гр. Таффого. Система та переживавсь на нашихъ очехъ. А характеристичною при тѣмъ и ся обставина, що рѣвночасно зъ интерпеляціею д-ра Ріґера появилась и въ нашѣмъ соймѣ интерпеляція пос. Рожанковского въ имени галицкихъ Русинѣвъ, якимъ правомъ поодинокѣ органы ц. к. властей нарушають и тѣ мінімальнѣ права, якѣ дано языкови рускому въ житю публичнѣмъ. Не тѣлько въ Чехіи, але и у насъ оправдуесь давно нами высказаный судъ о постѣйности тои внутрѣшнои політики, якою гр. Таффе руководить ся въ Долитавщинѣ супротивъ меншостей національныхъ. Зъ того становища выходячи, мы радо витаемо ultimatum старо-Чехѣвъ, бо драстичне се средство прискорить може кризу, на яку ждуть и Русины галицкѣ.

Зъ буковиньского сойму.

На засѣданю буковиньского сойму дня 19 с. м. поставивъ пос. д-ръ Волянъ внесенье, щобы выдѣлъ краевый выславъ до Берлина одного лѣкаря и давъ ему на закупно потрѣбныхъ инструментѣвъ 300 зр., а на лімфу Коха 200 зр. Внесенье се вѣдослано до комісіи буджетовои.

При дискусіи надъ справозданьемъ комісіи буджетовои о замкненю рахункѣвъ краевого фонду школьного за 1889 р. забравъ голосъ пос. Пигулякъ. Бесѣдникъ згадавши про слова маршалка краевого при вѣдкрытю сойму о потребѣ мира, зазначивъ зъ горы, що роздумавъ добре, щобы то, що тутъ выскаже, не выкликало дісгармоніи. Онъ противно до пос. Калинеска тѣшить ся зъ того, що минули „давнѣ добрѣ часы“ абсолютизму, а настала свобода, але пѣдставою тои свободы повинна бути рѣвноправность. Бесѣдникъ сконстатувавъ вѣдтакъ велику бѣдность руского народу и недостачу его просвѣты на Буковинѣ; его цѣлою вѣдрадою есть лишь коршма. Тому лиху може зарадити лишь школа, и длятого повиннѣ всѣ ви пѣдпирати. Вправдѣ на 333 громадъ въ краю нема може лишь 40 школъ, але за то тѣ, що вже суть, суть за малѣ и потребують збѣльшеня класъ, особливо на долахъ и въ рускихъ сторонахъ. Нова школа на Буковинѣ есть вправдѣ добре зорґанізована, але учителѣ що-до руского языка стоять дуже низько и майже зовсѣмъ его не знають. Въ Кѣцмани есть школа може вже бѣльше якъ вѣдъ 100 лѣтъ, а прецѣ не видно тамъ, щобы хто зъ селянъ бравъ коли книжку до рукъ. Не школа тому винна, але вѣдносины. Хлопцѣ забувають при роботѣ то, що учили ся въ школѣ. Безъ просвѣты нема промыслу и тому то на Буковину ихають ся чужѣ люде. Русины мають на Буковинѣ лишь одну 4-класову школу въ Кѣцмани, але и та дуже запущена, бо доси ще не мае управителя и не порѣшено, якій тамъ мае бути языкъ выкладовый. Русины домагають ся руского языка выкладового, заведеня рускихъ книжокъ школьныхъ и пѣдненя руского языка въ письмѣ и мовѣ. Бесѣдникъ звертавъ вѣдтакъ увагу правительства на потребу заведеня рускихъ книжокъ въ бібліотекахъ школьныхъ и взявъ въ оборону рускѣ читальнѣ, противъ котрыхъ выступавъ архімандритъ Каливеску. Не всѣ читальнѣ — казавъ пос. Пигулякъ — суть добрѣ, якъ и не добрѣ всѣ книжки, але годѣ за те винувати Гутенберґа, що винайшовъ друкъ; жаль що православне духовеньство выступае, ворожо противъ читалень. Дальше звернувъ бесѣдникъ увагу на популярнѣ книжки, якѣ выдае „Руска Бесѣда“ въ Черновцяхъ, домагавъ ся примусу школьного, пѣдношеня промыслу домашного и даня бѣльшои можности кандидатамъ учительскимъ выучитись руского языка. Наконець домагавъ ся вінъ перемѣны школы вправъ въ Черновцяхъ на школу промыслову, рускои ґімназіи и рускихъ выкладовъ на тельоґічнѣмъ факультетѣ, щобы священики въ рускихъ громадахъ могли промавляти по руски до своихъ прихожанъ. Бесѣдникъ закончивъ свою промову не поставивши нѣякого позитавного внесеня.

Пос Зотта высказавъ свою радость зъ того, що Русины не хотять выкликувати нѣякои дісгармоніи и радивъ щобы для пѣдненя просвѣты вымагати вѣдъ дѣвчатъ, що вѣддають ся, знаня читаня и писаня (Веселость). Репрезентантъ правительства гр. Пачe сказавъ, що рѣзниця въ ситуаціи школъ въ кѣцманецкѣмъ повѣтѣ а другихъ сторонахъ краю есть майже нѣяка. Въ семінаріи учительскѣй есть професоръ до руского языка, книжки школьнѣ передано вже міністерству до затвердженя. Онъ яко предсѣдатель краевои рады школьнои буде все робити, що буде для краю потрѣбне и пожиточне, але рускій языкъ не може на Буковинѣ розвивати ся въ некористь нѣмецкого, котрый есть „нашимъ хлѣбомъ насущнымъ“. Наконець выступивъ ще и пос. Калинеску въ оборонѣ православного духовеньства та сказавъ, що оно не есть вороже читальнямъ, а выступае лишь супротивъ нихъ оглядно, бо то нова рѣчь и не выходить вѣдъ нѣякого законного тѣла. На тѣмъ закончено засѣданье.

Бесѣда пос. Сѣчиньского,

выголошена при ґенеральнѣй дебатѣ надъ закономъ санітарнымъ.

Высокій соймe!

Въ послѣднѣй вже хвили, коли ґенеральна дискусія розпочала ся, рѣшивъ ся я въ справѣ тѣй голосъ забрати. Рѣшивъ ся я головно длятого, що идея, котрѣй проектъ, предложеный намъ, надае тѣло и форму, есть для мене зъ кождого взгляду дуже симпатична. Зроблю маленьку увагу, що вѣдъ 30 лѣтъ, вѣдъ коли въ соймѣ галицкѣмъ ухвалюють ся уставы, то перша устава, котра за предметъ свѣй бере здоровле мешканцѣвъ краю, то перша устава, котра дае намъ право сказати, що если не жиемо ще, то входимо бодай першимъ крокомъ межи краѣ, котрѣ называють ся культурными. То безперечно крокъ до цивілізаціи. Мы занимали ся рѣзными справами економічными, квестіями матеріяльными, будували системы, але не займали ся достаточно тымъ, що дае пѣдставу житю народѣвъ, не застанавляли ся надъ вѣдносинами санітарными. Я зѣ становища не лишь руского, але хлопского, чисто хлопского, скажу, що для мене, коли соймъ ухваливъ уставу о нищеню мышей, коли соймъ не пытаючи, чи потребу вѣдчуто вѣдъ самого споду, на внесенье товариства господарского ухваливъ уставу о нищеню волоковнику (перстенця) и иншихъ боданѣвъ — що для мене ухваленье уставы, котра бы давала можность нищити тѣ бодаки, котрѣ для здоровля людского шкѣдливѣ, ухваленье такои уставы, котра давала бы способъ и ставила орґаны, обовязаній до того, щобы заняли ся нищеньемъ тыхъ шкѣдниковъ въ воздусѣ, водѣ и на земли, котрѣ економіи краевѣй бѣльшу шкоду приносять, якъ мыши пѣльнѣ, що для мене така устава есть дуже а дуже симпатична.

Я, прошу панѣвъ, розглянувъ ся добре въ тѣмъ проектѣ и вѣдповѣвши собѣ на пытаня: 1) чи потреба тои уставы? 2) чи устава та завадить злому станови санітарному, котрого нѣхто зрячій не заперечить; 3) чи засады орґанізаційнѣ предложеного проекту вѣдповѣдні потребамъ нашимъ — вѣдповѣвши собѣ вкѣнци на пытанье що-до коштѣвъ проектованои орґанізаціи, прийшовъ до заключеня, що анѣ зѣ становища національного, анѣ зѣ становища посла селяньского въ нѣякій способъ не можна вѣдважити ся пѣднести руку противъ тои уставы. Мимо того, що я за сѣмъ лѣтъ моеи участи въ соймѣ дуже часто бувъ зневоленый ставати противъ проектѣвъ, котрѣ мали фірму поступу, фірму несеня помочи для люду сѣльского, а дѣйстно укрывали цѣль иншу; мимо того, що я, вѣдъ часу якъ засѣдаю въ соймѣ, нѣколи ще не стававъ въ оборонѣ и не пѣдносивъ ся, щобы пѣдперти голосъ представителя высокого правительства — я нинѣ вижу ся змушеным станути по тѣй сторонѣ, по котрѣй стоить правительство, вижу ся змушеный дати пѣдпору правительству въ тѣмъ змаганю его высоко гуманітарнѣмъ, щобы разъ ладъ завести въ адміністрації поліціи санітарнои. Часъ вже усунути той дикій станъ рѣчи, котрый знаный кождому, хто не зъ вкна або балькона приглядае ся нуждѣ санітарнѣй.

Я, священикъ, мусѣвъ неразъ бути нѣмымъ, непорадным свѣдкомъ смерти; але въ такихъ случаяхъ, де вижу смерть провинену суспѣльностію, то серце звичае болемъ. Суспѣльность повинна дбати о житье — здоровле своихъ членѣвъ; суспѣльность повинна публичными зарядженями вѣдганяти мару смерти, давати помочь, а тои помочи людъ нашъ доси анѣ вѣдъ громады, анѣ вѣдъ повѣту, анѣ вѣдъ краю, анѣ вѣдъ правительства не мавъ. Яскравыми красками змалювано справозданье комісійне станъ санітарный въ нашѣмъ краю, яскравыми красками змалювано его въ мотивахъ до правительственного предложеня, но яскравшими красками змалювана есть дѣйстность пѣдъ тымъ взглядомъ. На поли тѣмъ, мы всѣмо въ Азіи не въ Европѣ! Коли, прошу панѣвъ, зацофана Россія, котра не мае тѣлъ репрезентаційныхъ, выбраныхъ народомъ, котрыхъ нарѣдъ высылае, щобы они вказували, що его болить, чого ему треба; коли тамъ, въ зацофанѣй Россіи запроваджено службу санітарну вѣдъ кѣльконъ вже лѣтъ; коли въ погранічнѣмъ округѣ за Збручемъ два, а навѣть три лѣкарѣ въ повѣтѣ повнять поліцію санітарну — то, здае ся менѣ, крайный часъ, щобы мы, котрѣ хочемо зачисляти ся до Европы въ повнѣмъ значѣню слова, щобы мы вже разъ вдважили ся рѣшучій крокъ зробити.

Може той крокъ не поможе богато, може проектованѣ зарядженя на нѣщо не придадуть ся, може то забаганка правительства? То не забаганка правительства! Правительство передъ 17 роками предложило було проектъ санітарный — соймъ вѣдкинувъ. Черезъ 15 лѣтъ правительство ждало на запніціонованье справы въ соймѣ черезъ послѣвъ — чекало на дармо и, здаесь, длятого предложило правительство знов минувшого року проектъ, а коли и того проекту соймъ не полагодивъ, то правительство поробивши оправданѣ и неоправданѣ уступки пре вже до ухваленя того перелютрованого проекту.

Менѣ здае ся, що межи тыми, котрѣ суть за проектомъ и межи тыми, котрѣ суть противъ того проекту, не всѣ добре и належито дивлять ся на ту справу. Видять може декотрѣ ви въ перспективѣ занадто широкѣй, мало натиску кладе ся на тое, що тутъ не розходить ся о уорґанізованье орґанѣвъ такихъ, котрѣ бы були покликаній до лѣченя хорыхъ. Тутъ иде о орґаны, котрѣ бы помагали громадамъ въ тѣмъ дѣлѣ адміністрації, котра належить зъ уставы до громадъ, т. є. въ дѣлѣ поліційно-санітарнѣмъ. Хочемо утворити орґаны, котрѣ бы фахову давали помѣчь громадамъ въ повненю обовязкѣвъ поліціи санітарнои, яній устава громадска и законъ державный санітарный на громады вкладае. Сли пѣдъ тымъ взглядомъ въ громадахъ нашихъ нѣчогѣсенько не робить ся, то не вина въ обоятности нашои суспѣльности селяньскои, вина не въ недбальствѣ нашого селяньства, вина головно лежить въ тѣмъ, що нема орґанѣвъ, котрѣ бы акцію санаціи раціонально провадили, котрѣ бы поучували и вказували дорогу громадамъ и стали громадамъ до помочи наукою и умѣетностію, скоро приходить обовязокъ сповненя певнои чинности зъ обсягу поліційно-санітарного. Що тѣ чинности поліційно-санітарнѣ, сли бы були добре справованѣ черезъ нашѣ громады, що они бы причинили ся богато до того, щобы станъ санітарный въ краю нашѣмъ полѣпшивъ ся, то, здае ся менѣ, не пѣдлягае жадному сумнѣву.

(*Конецъ буде.*)

Дописи „Дѣла“.

Зъ Станіславова.

[Що дѣе ся въ громадѣ Княгининѣ по вѣдѣздѣ делеґата выдѣлу краевого?]

Выдѣлъ краевый мавъ справдѣ, по поворотѣ сов. Михальчевского изъ шконтра касы громадскои въ Княгининѣ до Львова, засуспендувати вѣйта Абрума Фалика та секретаря Мукловского, однакожь оба тіи добродѣѣ господарують по своему дальше въ громадѣ, а не одержавши до теперь дипльому похвалы та признаня за свою дѣяльность, якъ на то заслужили, займають ся ревно и зъ великимъ поспѣхомъ коло новыхъ выборѣвъ до рады громадскои. Въ тѣй цѣли выготовили на-борѣ лісту выборцѣвъ и выставили ви уже дня 15 с. м., отже заразъ по выѣздѣ сов. Михальчевского, до перегляду въ канцелярії громадскѣй. А що на 16 с. м. припадала недѣля а на 20 св. арх. Михаиля, въ котрыхъ то дняхъ яко святочныхъ канцелярія громадска замкнена, то цѣль сего поспѣху оттака, щобы христіяне-выборцѣ не могли пересвѣдчити ся, чи ихъ припадково въ лістѣ не полишено, — бо-жь дѣйстно Княгиничане будуть мати тѣлько 6 днѣвъ до перегляду листы, по тѣмъ 8 днѣвъ до внесеня евентуальныхъ протестѣвъ, а за тымъ выборы. Отже закимъ власти надумають ся засуспендувати фактично Фалика та Мукловского вѣдъ урядованя и заступити ихъ комісаремъ правительственнымъ, то они оба переведуть выборъ новои рады громадскои, котра буде новымъ выданьемъ давнѣйшои Фаликовои.

Надъ симъ працюе не тѣлько самъ Фаликъ зъ п. Мукловскимъ, але йде имъ въ тѣмъ дѣлѣ на руку такожь hierarchia społeczna въ Станіславовѣ. Сама рада повѣтова, здаесь, пѣдпирае Фалика въ его намѣрахъ, бо вінъ мавъ дати „слово гонору“, що при будучихъ выборахъ до рады державнои зъ Станіславовщины буде дѣлати въ користь „ерархіи суспѣльнои“. Русины княгинецкѣ роблять, що можуть, щобъ не допустити сего, абы Фаликъ та Мукловскій переводили ще передъ уступленьемъ своимъ пѣдъ своею егідою новѣ выборы до рады, однакожь анѣ въ старостве анѣ въ радѣ повѣтовѣй не находять нѣ найменшои помочи та доброи волѣ. Ся послѣдня симпатизуе явно зъ Фаликомъ а заступники мѣста Станіславова въ радѣ повѣтовѣй, якъ Шидловскій та нотарь Затей, стоять по сторонѣ Фалика тай беруть его въ оборону. Они докоряють теперь Княгиничанамъ неохотою ихъ сполучити ся зъ мѣстомъ и уважають се за средство розположеня ихъ до сего указувати на дефравдаціи Фалика та Мукловского, немовь-бы Станіславовъ не видавъ нѣколи чогось подобного у себе. Найкомічнѣйше при всѣмъ тѣмъ було се, що віце-маршалокъ рады повѣтовои, на прошенье радныхъ Русиновъ княгинецкихъ, не знавъ, коли мае скликати засѣданье рады, — мабуть зъ обавы, щобы не запала яка некористна ухвала для его протеґованого. Засѣданье выдѣлу вѣдбуло ся сего тыждня, однакожь справа Фалика стоить въ тѣй самѣй стадіи, якъ передже була.

——

Зъ Бучача.

[Нова школа въ Нагорянцѣ, збудована подъ опѣкою бучацкого выдѣлу повѣтового.]

Минувшого року задумала громада Нагорянка подъ Бучачемъ побудувати новый будынокъ школьный. Однакожь бучацкій выдѣлъ повѣтовый не позволивъ анѣ самой громадѣ анѣ мѣсцевой радѣ школьной занятись тою будовою (хотяй ѣй се право по мысли §. 17-го инструкціи ц. к. краевои рады школьнои зъ дня 13 марта 1875 ч. 37 В. з. кр. прислугувало), але взявъ самъ руководити тою будовою. Розписавъ оферты, а потомъ оддавъ будову предприемцямъ пп. Котковскому и Стойовскому за $6^1/_2$ тысячь зр., — прочѣ-жь оферты одвинувъ, хотяй подоймали ся побудувати сю школу о 700 зр. дешевше. Опосля выдѣлъ повѣтовый наказавъ громадѣ и мѣсцевой радѣ школьной зробити зъ предприемцями Котковскимъ и Стойовскимъ контрактъ, котрого точки укладавъ делеґатъ выдѣлу повѣтового. Въ точкахъ тыхъ стояло, що контроля надъ будовою школы належить до инжиніра повѣтового, впрочомъ усѣ упевнювали громаду, що буде мати побудовану добру школу.

Тымчасомъ стало ся таке диво. Предприемцѣ будували школу, якъ хотѣли, а одъ инжиніра повѣтового обѣцяного догляду не було. На се звертали декотрѣ господарѣ увагу своихъ сповгромадянъ, але за те прозвано ихъ въ Бучачи „бунтовниками“... Въ серпни с. р. скончили оба предприемцѣ будынокъ школьный, а до оцѣнена его выславъ бучацкій выдѣлъ повѣтовый яко знатока — п. Грековича. П. Грековичъ и п. Вайсъ — котрого предприемцѣ запросили до другои комісіи колявдаційнои, — заявили оба, що цѣла будова школы есть лиха та що будынокъ не есть одповѣдный до ужитку школьного, бо середня стѣна, роздѣлююча двѣ комнаты школьнѣ, груба лишь на одну цеглу, отже опертѣ на нѣй повалы можуть завалитись и поубивати дѣти. Мимо такого оцѣнена знатоковъ — комісія колявдаційна, выслана бучацкимъ выдѣломъ повѣтовымъ (а не окружною радою школьною) подъ проводомъ его делеґата, одобрала той лихій будынокъ одъ предприемцѣвъ и оддала его громадѣ до ужитку школьного.

Такимъ способомъ громада Нагорянка достала за повсема тысячей зр. двоклясовый будынокъ школьный, въ котромъ уже въ першихъ дняхъ замки попсували ся а печи, поставленѣ зъ невыпаленои цеглы, повалили ся въ першомъ мѣсяци, а що вже найгорше, то те, що повала школы — якъ орекли знатоки — може завалити ся.

Все те вѣдоме не только межи нагорянськими громадянами, але також межи интеліґенцією въ Бучачи, и на той тематъ богато скрозь говорять.

Подаю самѣ факты, може аж занадто нагѣ факты, щобы нѣхто не могъ менѣ закинути, що я може въ справѣ сѣй руководжусь якою небудь пристрастію. Я констатую лише фактъ, що опѣка бучацкого выдѣлу повѣтового въ сѣй справѣ выйшла громадѣ Нагорянцѣ не на добре, а далеко лучше бы було, коли-бъ выдѣлъ повѣтовый бувъ полишивъ будову школы самой громадѣ.

Теодоръ Н. Косарчукъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Президія палаты послобъ розослала повѣдомленье, що на порядку дневномъ першого засѣданя рады державнои не буде поставлене справозданье въ внесеня пос. Тавшого о заразѣ на худобу, бо правительство выразно того не хоче, а то длятого, що теперь ведуть ся важнѣ переговоры въ справѣ вывозу худобы за границю. За то буде поставлене на порядокъ дневный внесенье пос. Розера, щобы для краѣвъ, заступленыхъ въ радѣ державнои, установити такій самый урядъ санітарный, якій установлено въ Берлинѣ для Нѣмеччины.

О дальшомъ ходѣ нарадъ надъ справозданьемъ комісіи угодовои въ ческомъ соймѣ, не маємо ще точныхъ вѣстей. Въ доповненю до четвертого засѣдання мусимо лишь додати, що Шмейкаль сказавъ молодо-Чехамъ, що они не мають права называти себе вольнодумною партіею и що Нѣмцѣ не признаютъ нѣколи правно-державныхъ засадъ молодо-Чехобъ. (*Голосы: Ньколи!*) Хто бы и не стоявъ при кермѣ державы, буде мусѣвъ числити ся зъ Нѣмцями ческими и буде мусѣвъ признати гадку помиреня державною конечностію. Треба ще и то зазначити, що пос. Маттушъ заявивъ именемъ старо-Чехобъ, що проектъ роздѣлу краевои рады культуры одповѣдае зовсѣмъ потребамъ обохъ народовъ и додавъ, що на земли, зъ котрои выйшли гадки историчнѣ и войны, Чехи мають дуже трудну задачу жити въ сусѣдствѣ зъ великою, а подъ взглядомъ національнымъ сполученою державою и рівночасно дѣлити ся своимъ бытомъ зъ Нѣмцями. Бесѣдникъ пытавъ, доки ще мае вести ся дальша борба? Якій буде ей конець? Наконець заявивъ, що позаякъ волить певный станъ якъ непевну будучность, то буде голосувати за предложеньемъ. По сѣмъ заявленю подняли були молодо-Чехи великій крикъ и псвкъ, а старо-Чехи удобрали бесѣду Маттуша громкими оплесками.

Въ старо-ческомъ клюбѣ настала криза. Ще тамтого мѣсяця предложило було девять старо-ческихъ послобъ предсѣдателеви клюбу жаданье, щобы клюбъ позволивъ имъ свободно голосувати въ соймѣ надъ предложенями угодовыми. Клюбъ оставивъ бувъ се жаданье рѣшеню мужѣвъ довѣрія, а тѣ на то пристали. Онодгы же радивъ клюбъ ще разъ надъ сею справою и заявивъ, що онъ може на то пристати, щобы згаданѣ послы здержались одъ голосованя, але не може рошбити дальшихъ концесій, бо то значило бы нарушувати дисциплину партіи. О томъ повѣдомлено дотычныхъ послобъ. На засѣданю сойму въ четверъ достав Ріґеръ письмо, въ котромъ послы: Гартль, Гавкъ, Земанъ, Немецъ, Мокрый, Долянскій, Мікса и Ѣадачекъ повѣдомили его, що выступають зъ клюбу, бо имъ не дано жаданои свободы. До сихъ послобъ прилучивъ ся опосля ще и пос. Янч. Заразъ по томъ конферувавъ Ріґеръ зъ послами Шкардою и Трояномъ. Выступленье тыхъ послобъ вразило Ріґера дуже прикро и онъ сказавъ до своихъ приятелѣвъ, що мабуть зробить то, що вже давнѣйше задумувавъ, т. е. зложить свой мандатъ. Кажуть такожь, що разомъ зъ Ріґеромъ задумують зложити мандаты ще и другѣ старо-ческѣ послы. Зъ другои стороны есть зновъ такій поглядъ, що Ріґеръ грозить лишь зложеньемъ мандату, щобы тымъ способомъ зробити пресію на правительство въ справѣ заведеня ческого языка яко урядового у внутрѣшнѣй службѣ. Число старо-ческихъ послобъ, котре ще передъ послѣдными выборами до сойму выносило 88, зменшило ся теперь на 37.

Всѣ ознаки промавляють за тымъ, що нарада надъ закономъ о роздѣлѣ рады культуры краевои въ ческомъ соймѣ не закончить ся сей сесіи. Молодо-Чехи предложили до спеціяльнои дебаты ажь 35 внесень меншости и мають тымъ способомъ забезпечену можность выголосити ажь 70 бесѣдъ а кромъ того будуть певно уживати и всѣлякихъ иншихъ средствъ обструкційныхъ. Зъ огляду на то якъ и на неможливость ухвалити теперь буджетъ краевый, предкладае комісія буджетова ухвалити буджетъ провізоричный.

——

Атентатъ на Селиверстова въ Парижи зробивъ велику сензацію въ цѣлой Европѣ и вся майже праса европейска уважае сей фактъ за новый доказъ, що нігілістичный рухъ въ Россіи ще не ослабъ и мабуть доти не ослабне, доки тамъ не змѣнять ся обносины політичнѣ, бо рухъ той не есть нѣчимъ иншимъ якъ лишь правою хоробливого устрою політичного. Навѣть въ такомъ случаю, коли бъ Падлевскій забивъ Селиверстова зъ приватной мести, якъ то голосять деякѣ французскѣ ґазеты, прихильнѣ Россіи, есть вже то характеристичнымъ, що скоро лишь рознеслась вѣсть о томъ убійствѣ, була перша гадка, що тутъ мае ся дѣло зъ новою штучкою нігілістичною. Россійска праса, а межь иншими и „Гражданинъ“, признае що Селиверстовъ бувъ шефомъ „третьяго отдѣленія“, але не годить ся на то, будьто бы его убито зъ мотивобъ політичныхъ. Падлевского доси не зловлено, але французска поліція достала вѣсть, що онъ выѣхавъ до Бельґіи, и выслала заразъ туды своихъ аґентобъ. Показуесь, що Падлевскій вже одъ давна стоявъ въ звязи зъ россійскими нігілістами; онъ есть родомъ зъ Варшавы, але крутивъ ся довшій часъ по Нѣмеччинѣ и Австріи а тутъ бувъ въ Краковѣ и якійсь часъ у Вѣдни, зъ одки его поліція, знавши зъ него фотоґрафію, прогнала за границю. Падлевскій мавъ якійсь часъ перебувати и у Львовѣ. Власти французскѣ постановили прогнати зъ краю всѣхъ россійскихъ еміґрантобъ, котрѣ подозрѣнѣ о то, що аґітують противъ Россіи. Арештованыхъ, подданыхъ россійскихъ, межь иншими и Мендельзона, котрый вже давнѣйше бувъ запутаный въ процесъ політичный, доси не выпущено на волю, хочь нема нѣякого слѣду, щобы они стояли въ Падлевскимъ въ якійсь звязи.

——

Меморіялъ королевои Наталіи, якій она конче хоче предложити скупштинѣ, мѣстить въ собѣ ще и сѣмь оріґінальныхъ письмъ яко прилоґъ, котрѣ на цѣлу справу розводову кидають нове свѣтло и длятого суть дуже интересны. Найважнѣйшимъ зъ тыхъ письмъ есть одно, котре представляе тайну угоду короля Милана зъ своею женою зъ 1886 р. по болгарскій войнѣ, въ котрій признають ся по рівной части обомъ родичамъ права до сына и догляду надъ его выхованьемъ. Король признае матери право сходити ся зъ сыномъ и взагалѣ вплывати на него. Нинѣ Миланъ не хоче того вже признати, що давнѣйше королевій признававъ. Другій цѣкавый документъ есть пропамятне письмо Ґаршанина зъ 20 мая 1887, въ котромъ онъ дораджуе королеви не высувати справы розводовои на арену політичну. Зъ сего акту выходить такожь, що Ґаршанинъ лишь длятого мусѣвъ уступити зъ кабінету, що протививъ ся розводови короля. Третій документъ то пропамятне письмо Ристича, теперѣшного першого реґента, котре сталось причаною ненависти межь Ристичемъ а королевою. Зъ него выходить, що Ристичъ станувъ бувъ по сторонѣ короля и взявъ на себе якісь зобовязаня. Королева есть сего погляду, що сей документъ подконае найбольше повагу Ристича. Дальшѣ документы то власноручнѣ листы королы Милана и президента міністробъ Николи Христича, въ котрыхъ королевой признав ся отверто всѣ тѣ права, якихъ она теперь домагае ся. Зъ нихъ показуе ся такожь, що Миланъ по битвѣ подъ Сливницею стративъ бувъ зовсѣмъ одвагу и передававъ вже королевой реґентію та хотѣвъ „на вѣки выѣхати зъ Сербіи“. Кажуть, що въ Бѣлградѣ стоявъ тогды вже готовый поѣздъ и лишь енерґіи Ґаршанина удалось одклонити короля одъ сего кроку. Якъ вже звѣстно, повѣдомивъ Ґрузичъ королеву, що правительство не допустить до того, щобы ей меморіялъ бувъ одчитуваный въ скупштинѣ.

НОВИНКИ.

— **Зъ русько-народного театру.** Звертаемо увагу, що завтрѣшне (недѣльне) представленье одбуде ся въ сали касина мѣщаньского а не въ сали Frohsinn-y. Слѣдуюче представленье одбуде ся въ понедѣлокъ въ сали Frohsinn-y, буде представленый „Мікадо“, опера комічна въ двохъ актахъ.

— **Сесія соймова** — якъ доносить Kurjer Lw. — скончить ся ажь въ суботу дня 29 н. ст. падолиста.

— **Дирекція народного руского театру** подготовлюе вже представленье Лисенковои оперы „Різдвяна ночь“ зъ повною орхестрою и збольшеными силами вокальными, якъ сольовыми такъ и хоральными. Въ пятницю вечеръ одбулась проба першои одслоны першого акту. Орхестрою „Гармонія“ управляе капельмайстеръ Фаль дуже зручно. Въ хорахъ беруть участь спѣвочѣ силы львовского „Бояна“. Надѣятись, що за два тыждні побачимо тую оперу на сценѣ рускій, а о скольско нинѣ судити можемо, выйде она въ повнѣй своѣй красѣ инструментальнѣй. Сольову партію басову Запорожця обнявъ звѣстный артистъ-спѣвакъ п. Борковскій.

— **Нове політичне товариство** засновуе ся въ Коломыи подъ назвою „Оборона“ (на взорець статутобъ „Подольскои Рады“) и буде обймати повѣты: коломыйскій, косовскій и снятиньскій. Статуты вже поданѣ до намѣстництва для затвердженя.

— **Концертъ „Лютнѣ“**, що одбувъ ся въ четверъ въ сали „Народного Дому“ подъ дириґентурою п. Цетвиньского, выпавъ знаменито. Въ програму була взята и одна руска композиція — „Закувала та сива зозуля“ П. Нѣщиньского. Ся композиція такъ одушевила публику, що на неумовкаючѣ оплески хоръ мусѣвъ сю композицію въ супроводѣ орхестры повторити.

— **Методою лѣченя д-ра Коха** займае ся уже въ практицѣ проф. д-ръ Ридиґеръ въ Краковѣ, одержавши, на инстанцію міністра д-ра Гавча и австрійскои амбасады, лѣчниче средство одъ д-ра Коха. Въ четверъ с. т. почавъ д-ръ Ридиґеръ щепити средство Коха въ своѣй клініцѣ и одъ того дня буде щепити хорыхъ клінічныхъ на початку годины выкладовои въ клініцѣ хірургічнѣй при лѣкаряхъ, котрѣ хотять познати сей способъ лѣченя. Краковска N. Reforma описуе перше зъ четверга вщепленье. Проф. Ридиґеръ повернувши въ четверъ разомъ зъ проф. Ґлюзиньскимъ зъ Берлина, заразъ удавъ ся до клініки хірургічнои и защепивъ плынъ Коха хорѣй на вовка (lupus) — жеручій лишай. Добувши фляконикъ плыну, котрого до тои поры не удало ся достати нѣ одному зъ лѣкарѣвъ практикуючихъ, проф. Ридиґеръ зобовязавъ ся, що ужие его выключно до досвѣдобъ науковыхъ въ своѣй клініцѣ. Плынъ мае краску брунатну, цѣлкомъ прозорчатый и выстане на колька сотъ защеплень. На другій день (въ пятницю) д-ръ Ридиґеръ при професорахъ выдѣлу лѣкарского, лѣкаряхъ и студентахъ-медикахъ представивъ хору, котрѣй вчера вщепи ъ плынъ Коха. Реакція у хорои показалась очевидною: мѣсце заняте туберкульозою опухло и запаленѣло; горячка, подносячись постепенно, дойшла въ пятницю рано до 40·1 C.; хора попала въ апатію. Д-ръ Ридиґеръ при представленю хорои не мавъ нѣякого выкладу теоретичного, умысне — якъ казавъ — длятого, щобы зъ одной стороны не розбуджувати надмѣрныхъ и дѣй, а зъ другои не перецѣнювати результатобъ. Опосля защепивъ д-ръ Ридиґеръ плынъ Коха пятьомъ хорымъ.

— **Д-ръ Олександеръ Целевичъ**, лѣкарь зо Збаража, выѣхавъ сими днями до Берлина, щобы на мѣсци познати методу лѣченя д-ра Коха. [Д-ръ Ол. Целевичъ, сынъ поважаного адъюнкта судового зъ Тернополя, одержавъ недавно степень доктора медицины въ университетѣ прагскомъ, повернувъ до краю и осѣвъ яко практичный лѣкарь въ Збаражи.]

— **Лѣкаремъ мѣскимъ въ Рогатинѣ** именованый сими днями — якъ намъ зъ-водтамъ пишуть — землякъ нашъ д-ръ Антоній Терлецкій. Д-ръ А. Терлецкій скончивъ университетъ у Вѣдни, а одбувши тимъ практику при головномъ шпитали, торокъ осѣвъ въ Рогатинѣ.

— **Префектомъ львовскои семинаріи духовнои** именованый о. д-ръ Иларій Вацикъ.

— **У львовскомъ домѣ пресвитеріяльномъ** есть теперь 16 кандитатобъ: Вол. Копытчакъ, Ярославъ Лучаковскій, Мих. Сосенко, Мих. Бачиньскій, Север. Наконечный, Гр. Дяконъ, Іоанъ Баковичъ, Вол. Подсоньскій, Ник. Малый, Яковъ Зробокъ, Євг. Купчиньскій, Євг. Гошовскій, Емил. Король, Евг. Лопатиньскій, Каз Савицкій и Емил. Боберскій. Всѣ наведенѣ кандидаты одержали дня 7 н. ст. падолиста субдіяконатъ, 9-ого діяконатъ а 16 н. ст. падолиста пресвитеріятъ.

— **Будова величавои церкви въ Мостахъ великихъ** — посля плянобъ архітекта п. Василя Нагорного — поступае на передъ. Доси выведено муры вже до оконъ.

— **П. Семенъ Барановскій**, кандидатъ нотаріяльный въ Гусятинѣ, вписаный въ лісту оборонцѣвъ карныхъ.

— **„Батьковщины“ ч. 46** зновъ сконфіскувала ц. к. прокураторія (вже то „Батьковщина“ до конфіскатъ мае особливе щастье!). Редакція выдала новый накладъ того числа и розослала передплатникамъ.

— **На будову рускаго-народного театру** починають декуды — и се мы уважаемо дуже одрадною проявою — складати крейцаревѣ ленты нашѣ селяне и селянки при нагодѣ поминокъ. Такъ „Батьковщина“ подае списокъ жертвъ зложеныхъ въ Ясеновѣ на поминкахъ у чч. господарѣвъ Антона Семкова (1 зр. 8 кр.) и Степана Швеця (1 зр. 57 кр.) Чч. селяне и селянки скидались по 3—10 кр. Коли-бъ нашѣ священики такъ, якъ о. Филемонъ Тарнавскій въ Ясеновѣ, всюды поддавали сю гадку селянамъ, то зъ датковъ при такихъ нагодахъ у селянъ (на поминкахъ, весѣляхъ) можна бы призбирати и значнѣйшу суму на будову храму для рускои музы драматичнои и дому „Просвѣты“, а тогдѣ була бы честь для нашихъ селянъ и они могли бы повеличатись, що и они причинились до осущеня тои благороднои гадки, котра нинѣ всѣхъ щирыхъ рускихъ патріотобъ загрѣвае и одушевляе: побачити якъ найскорше домъ „Просвѣты“ и власну хату руского театру у Львовѣ, — щобы наша трута драматична не потребувала коморувати по „Гвяздахъ“ та „Фрозінахъ“, коли у тыхъ, що захопили лише въ свои руки „Народный Домъ“, нема серця для родноиускои штуки драматичнои...

— **Львівска фракція москвофільска** до нинѣшного дня не маѣ офіціяльныхъ вѣдомостей зъ свого орґану „Червоной Руси“ о гостинѣ рускаго народного театру у Львовѣ, бо въ „Червоной Руси“ до нинѣшного дня, хочь уже йде четверте представленье рускаго театру у Львовѣ, не було анѣ згадки! Нѣхто зъ щирыхъ Русинобъ не може вымагати одъ „обожателѣвъ Апухтина“, щобы они загрѣвали своихъ читателѣвъ до одвѣдуваня нашого театру, де граютъ на мовѣ нашой рускій, а не на россійскій, але все таки повиненъ бы орґанъ фракціи москвофільскои бодай занотувати, що театръ якихсь тамъ Русинобъ загостивъ до Львова и дае представленя такихъ а такихъ штукъ. Прецѣнь же о жидовскомъ театрѣ часомъ подае „Червоная Русь“ якісь звѣстки! Се выходить уже на ненависть до всего, що наше питоме руске — на ненависть таку, якои не бачимо навѣть у найзавзятѣйшихъ противникобъ нашихъ межи Поляками..., бо дневники польскі бодай згадують о нашомъ театрѣ, а деякѣ подаютъ навѣть рецензіи зъ представлень. Що-жь уже може вязати нашихъ москвофілобъ зъ галицкою Русію, если про театръ галицко рускій уже навѣть и згадки не подають?

— **Добра Струсобъ** закупили одъ ґрафа Баворовского ґрафы Голуховскій за звыжь мілионъ зр.

— **Въ повѣтѣ мостискомъ** лучили ся послѣдными часами значнѣ змѣны дотычно власности добръ. И такъ: Никловичѣ купивъ ґр. Андрѣй Фредро зъ Беньковои Вишнѣ одъ масы спадковои кн. Радивила; фольварокъ Чортова гора купивъ ґр. Кар. Дрогойовскій одъ д-ра Горецкого; Подлѣски купивъ Иванъ Яницкій зъ Острожця одъ ґр. Стеф. Фредра; Мокряны малѣ купивъ перемыскій адвокатъ д-ръ Чайковскій одъ п-ѣ Бенковскои, а Чижевичѣ купивъ Мисьонґевичъ, директоръ цукроварнѣ зъ Волынѣ одъ Авліха. Говорять, що въ Чижевичахъ мае основатись фабрика цукру.

— **Зъ Жидачевского пишуть намъ:** Властитель селъ Цуциловець, Покровець и Пчанъ п. Юлій Тхуржицкій рѣшивъ ся даромъ одступити громадѣ Цуцилобцямъ коршму и огородъ притыкаючій до неи на школу, и тымъ доказавъ, що добро громады та розвой просвѣты лежать ему на серци. Громада Цуцилобцѣ дуже бѣдна, до недавна оставала въ крайномъ піяньствѣ, не мала жадныхъ порядковъ громадскихъ, а школа, яка есть до теперь, цѣлкомъ не одповѣдна на школу. Въ той бѣдѣ поспѣшивъ п. Тхуржицкій громадѣ въ помочь, одступаючи на школу коршму, а тымъ способомъ замкнувъ и скасувавъ те мѣсце, зъ-водки до теперь по громадѣ розходилась заохота до піяньства та розпусты. Дякуючи не менше и заходамъ окружного ц. к. инспектора школьного п. Новаковского, дбаючого о розвой просвѣты, удало ся уже справу перереставрованя будынку коршемного на школу довести до конца, такъ що зъ 1-имъ вересня 1892 року наука розпочне ся вже въ новомъ будынку.

— **Селяньска депутація зъ Стрыйщины**, зъ села Лисятичь, прибула вчера до пос. д-ра Окуневского и совѣтника выдѣлу краевого Верещиньского въ справѣ надужить лисятицкого войта, звѣстного Якима Тижбира. Справа ся знана нашимъ Вп. читателямъ зъ дописей, помѣщуваныхъ свого часу въ „Дѣлѣ“. Въ громадѣ подъ теперѣшнымъ войтомъ Якимомъ Тижбиромъ, котрого — якъ говорять селяне — мае протеґувати выдѣлъ повѣтовый въ Стрыю, дѣялись грубѣ надужитя а въ громадскій касѣ показались великѣ манка. Селяне удавались до краевого выдѣлу и выдѣлъ краевый зославъ бувъ на мѣсце свого урядника, а той, переглянувши наборзѣ книги, потвердивъ и оправдавъ жалобы громадянъ на войта. Выдѣлъ краевый давъ бувъ припорученье повѣтовому выдѣлови въ Стрыю, щобы той перевѣвъ рахунки и слѣдство противъ войта та предложивъ слѣдчѣ акты и результаты рахунковыхъ выслѣдобъ краевому выдѣлови, — але справа тая застрягла въ выдѣлѣ стрыйскомъ такъ, що и чотирма конями годѣ ей одтамъ вытягнути. Минуло больше якъ повъ року, а справа нѣ на крокъ не поступила, хочь люде ѣздять разъ-у-разъ до Львова зъ просьбами и тратять ся. Войтъ войтуе по давному, а люде нарѣкають, якъ нарѣкали, на господарку автономічно громадску войта и на „справедливость та чуйность“ повѣтовыхъ выдѣлобъ. Въ наслѣдокъ дописей въ „Дѣлѣ“ и на ихъ основѣ зарядила ще въ мартѣ самборска прокураторія слѣдство карне въ сѣй справѣ и поручила стрыйскому судови переслухати наведеныхъ въ дописи людей. Не знаемо, якъ оно сталось, але аж теперь въ осени переслано акты карному судови львовскому, щобы переслухати найперше автора дописей п. Павла Кирчова. Слѣдчій судья львовского суду карного заразъ переслухавъ автора и выславъ протоколъ судови стрыйскому, узнаючи справу и такъ за залежану. Одъ того часу судъ стрыйскій ще не покончивъ навѣть переслуханя свѣдковъ. Супротивъ того всего мы таки мусимо признати, що Якимъ Тижбиръ.... бувъ въ своѣмъ урядованю енерґічнѣйшій, нѣжь нашій власти.

— **О наданье концесіи** на четверту антику въ Перемышли вобшло 25 поданъ компетентобъ. Гремюмъ антикарѣвъ Галичины всходнои предложило староству до увзглядненя: 1 Вит. Черского зъ Гусятина, 2 Кар. Пилевского зъ Камѣнки струмиловои и 3. Юл. Згурского зо Стрыя. — О наданье концесіи на антику въ Гвоздци вобшло 10 поданъ, а ґремюмъ предложило староству въ Коломыи: 1. Вол. Годлевского, 2. Игн. Держиньского, 3. Мор. Альберганда.

— **Дрогобицка окружна рада школьна** заименувала дня 29 серпня с. р. молодшого учителя п. Яна Нѣментовского провізоричнымъ управителемъ двоклясовои школы въ Трускавци. Противъ сего именованя внесла мѣсцева рада школьна заразъ дня 30 серпня протестъ до ц. к. краевои рады школьнои, въ котромъ многими точками умотивувала, длячого п. Янъ Нѣментовскій, молодшій учитель въ Трускавци, нѣякъ не одповѣдный на управителя тои школы. Поминаемо инчѣ мотивы, котрѣ

ôдносять ся до кваліфікаціи п. Нѣментовского, а котрй краєва рада шкôльна чей-же буде мусѣла розслѣдити, — пôднесемо тутъ лише той, що п. Янъ Нѣментовскій не мае патенту зъ рускаго языка выкладового, а той языкъ есть же выкладовым въ школѣ въ Трускавци. На протестъ мѣсцевои рады шкôльнои, внесеный ще 30 серпня, ц. к. краева рада шкôльна нѣчого не ôдповѣдае... а въ окрузѣ загально говорять, що нѣбы-то п. Янъ Нѣментовскій буде именованый навѣть дѣйстнымъ управителемъ школы трускавецкои. Ну, того бы вже мабуть було за богато!

— **Науковй бдчиты.** Сегодня вечеромъ читають: въ товариствѣ историчнôмъ д-ръ Алекс. Лѣсевичь „Зъ причины найновѣйшои працѣ о занятю Червоной Руси Казимиромъ Великимъ“ а въ читальни науковôй Игнатій Дашиньскій „О Крейцеровôй сонатѣ, Толстоя“. — Розумѣсь, то читають Поляки и по польски.

— **Краєва рада санітарна** полагодила на 17-ôмъ засѣданю 4 н. ст. падолиста с. р. мѣжь иншими такй справы: Заявлено ся въ справѣ потребы отвореня офіцины хирургічнои въ Станіславовѣ; предложено рядъ внесень, котрй мають на цѣли управильненье справы проституціи въ краю, а такожь выдано опінію що-до практикованого поступованя въ тôмъ напрямѣ въ повѣтѣ ряшевскôмъ.

— **Публичный нападъ.** Дня 15 н. ст. падолиста с. р. напало пять людей пôзнымъ вечеромъ безъ нѣякои причины на ѣдучихъ зъ Ниська до Розвадова: комісаря староства Вол. Оссолиньского, контрольора податкового Мих. Свѣтальского и лѣсничого Льва Панкевича. Напастники зачали кіями бити конѣ а тіи вывернули вôзъ и ѣдучихъ на нѣмъ до рова. Одтакъ напастники середъ проклонôвъ не хотѣли подорожныхъ пустити въ дальшу дорогу та уступили ажь пôдъ загрозою, що покличе ся жандармôвъ зъ Розвадова. Ще тои самои ночи выслѣдили жандармы напастникôвъ, котрыми були заробники зъ Ниська пôдъ проводомъ Войтѣха Бурдзы.

— **Дробній вѣсти.** Трупа п. Ем. Бачиньского дае ôдъ трехъ тыжднѣвъ представленя руский и польскй въ Журавнѣ. — Аркадій Клечевскій, польскій писатель, померъ у Львовѣ въ 58 роцѣ житя. — Доповняючій выбôръ одного члена рады повѣтовои въ Лѣську розписаный на 30 грудня с. р. — Въ Чернôвцяхъ померъ одинокій сынъ едина дитина професора тамошнихъ учительскихъ семінарій п. Ивана Ружицкого — Александеръ, ученикъ III-ои клясы гімназіяльнои. — Громада Лопушна, пов. бокого, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Дня 23 н. ст. падолиста с. р. ôдбудесь вѣнчанье п. Любомира Зарицкого, укôнченого богослова, зъ п-ю Гошовскою, донькою приходника въ Блюдникахъ коло Галича.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Завôзваный до кан. институціи на Володимирцѣ о. Юліянъ Бачиньскій.

Введенй оо.: Єронъ Кмицикевичь въ завѣдательство Фраги, Вол. Ганицкій яко приходникъ Новошинъ.

Президія намѣстництва годить ся на кан. институцію оо.: Ник. Любѣнецкого на Млыниска, Іоана Глодзиньского на Кабарôвцѣ и Нестора Коржиньского на Мединю.

До семінаріи духовнои на III рôкъ принятй: Емил. Кузьма и Петро Єзерскій.

Митр. Ординаріятъ именувавъ сповѣдниками львôвскои семінаріи духовнои оо.: крил. Іос. Кобиляньского, Льва Туркевича и д-ра Іос. Комарницкого, д-ра Бартошевского и Кас. Куницкого.

Консисторія вставилась до намѣстництва о даръ ласки для вдовы по пок. о. Стеф. Хоминьскôмъ.

Наука, штука и литература.

— **Зеркала ч. 21** въ 1 (13) падолиста мѣстить въ собѣ: „Коломыйки бучацкй“, котрй докладно порозумѣе народъ бучацкій, вирочôмъ и для не Бучачанъ деякй, якъ н. пр.

Ой бучацкіи мѣщане
Такихъ радныхъ мають,
Що, якъ конѣ маґістратскій,
„Главами“ кивають.

або: „А чи знаешь, що въ Бучачи
Єврей дѣлають?
Выдѣлъ ся скрôзь пальцѣ дивить,
Якъ они брикаютъ! —

будуть зрозумѣлй. Дальше кôлька статеекъ — „Або-жь не правда?“ Сицерекомого, „Мы“, „Посрамленіе, трагікомедія въ 3 дѣяхъ зъ прольогомъ“ — односить ся до недавныхъ заг. зборôвъ „Народнои Торговлѣ“; тому тематови посвячена и илюстрація „Рускій Янусъ, хрія на тематъ: Si idem bis facit idem, non est idem“. Наконець кôлька гумористичныхъ и сатиричныхъ статеекъ стихомъ и прозою на рôзнй тематы.

— **Часописи правничи ч. II** (за падолистъ) мѣстить въ собѣ: на вступѣ продовженье поважнои студіи проф. д-ра Олександра Огоновского „О зобовязаняхъ природныхъ (Naturalobligationen)“, дальше початокъ статьѣ „Въ справѣ реформы поступованя неспôрного“, рубрику „Практика судова“ зъ рефератами д-ра К. Л(евицкого) и посмертну згадку о д рѣ Льоренцѣ von Штайнѣ, б. професорѣ політичнои економіи та наукъ державныхъ въ вѣденьскôмъ університетѣ, написану д-ромъ К. Левицкимъ.

Соймъ краєвый.

XXI Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 22 н. ст. падолиста 1890 р.

Мѣжь ôдчитаными нинѣ петиціями було зновъ кôлька ôдъ громадъ о знесенье радъ повѣтовыхъ; згаданй петиціи внесенй були на руки послôвъ: Сѣчиньского, Гаморака и Рожанковского. При петиціи гал. товариства господарского дотычно примусового губленя мышей пôльныхъ забравъ голосъ пос. Козловскій и внесъ, щобы комісія господарства краєвого здала зъ нея справу ще сеи сесіи; внесенье се принято. Внесено двѣ интерпеляціи: дотычно однои фондаціи стипендійнои въ Тернопôльскôмъ и фондаціи бар. Гірш. П с. Скалковскій внесъ внесенье дотычно змѣны закона о товариствахъ заробковыхъ.

Приступлено до порядку дневного.

Призволено громадѣ мѣста Бжостка побирати оплаты громадскій ôдъ напитковъ спірітусовыхъ на дальшй пять лѣтъ и ухвалено дотычный законъ.

Комісія шкôльна, здаючи справу зъ петиціи мѣста Ясла, вносить перемѣну тамошнои народнои школы женьскои на чотиро-клясову школу выдѣлову женьску разомъ зъ 4-кл. школою звычайною, курсомъ практичныхъ роботъ жѣночихъ и курсомъ теоретичнымъ для дорослои молодѣжи женьскои. Соймъ принявъ се внесенье и ухваливъ дотычный статутъ.

Комісія шкôльна вносить: 72 петиціи рôзныхъ тѣлъ учительскихъ, мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ и многихъ поодинокихъ учителѣвъ о поправу ихъ матеріяльного быту ôдступити выдѣлови кр. до розслѣду. Принято.

Комісія шкôльна вносить петицію громады мѣста Бродôвъ що-до перемѣны тамошнои женьскои школы народнои семи-клясовои на женьску школу выдѣлову ôдослати до выдѣлу кр., щобы розслѣдивъ и здавъ справу нарôкъ. Принято.

Петиціи: Рохмы Кістеровои, вдовы по учителю религіи жидôвскои въ Мостискахъ о скору выплату залеглои платнѣ 450 зр.; учителя Едварда Мотылевича зъ Бутлѣ о признанье першого квінквеніюмъ; Анг. Витковицкого, управителя школы въ Купчинцяхъ о признанье четвертого квінквеніюмъ и Юрія Михаловского, учителя въ Мазуни, о признанье першого квінквеніюмъ — ôдослано до рады шкôльнои до розслѣду и евентуального полагодженя; такъ само ôдступлено радѣ шкôльнôй петиціи: кс. Іос. Шелигевича и Ив. Лазаровича въ Коломыи о вынагороду за науку религіи; громады Бурштына о перенесенье емеритуры вдовы по учителю, Тобіяшкови, на фондъ краєвый; Войтѣха Добряньского, выслуженого учителя, побираючого 90 зр. рôчнои емеритуры, о пôдвышенье емеритуры або о умѣщенье въ якômъ заведеню убогихъ; Ник. Дверницкого, управителя 4-кл. школы мужескои въ Коломыи, о признанье четвертого квінквеніюмъ.

Комісія правнича вносить перейти до порядку дневного надъ петиціею громады Жналова о перенесенье зъ округа суду пов. въ Любачевѣ и староства въ Чешановѣ до округа суду пов. и староства въ Ярославли. — Такъ само вносить комісія що-до петиціи громады Залипье. — Принято оба внесеня.

Пос. Горайскій внесъ нагляче внесенье дотычно тарифы зелѣзничихъ на австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. Мотивуе свое внесенье и пôдъ взглядомъ формальнымъ вносить ôдослати до комісіи адміністраційнои. — Принято.

Комісія господарства краєвого, здаючи справу зô справозданя выдѣлу кр. дотычно шкôлъ рôльничихъ и фôльварку въ Дублянахъ вносить: змѣну етату особъ и платней кольегіи учителѣвъ сеи школы; поручае ся выдѣлови кр. предложити плянъ и кошторисъ будынку на интернатъ для сорокъ ученикôвъ тои школы, а на се отвирае ся кредитъ до высоты 10.000 зр.; дозволяе ся выдѣлови кр. вынагороду за право пропінаціи въ квотѣ 800 зр. ужити на будову помешканя для учителѣвъ, затягнути позичку ипотечну въ квотѣ 8.400 зр. на покрытье выдаткôвъ будовы горальнѣ въ Дублянахъ, а на выдатки школы горальничои въ 1891 р. отвирае ся выдѣлови кр. кредитъ до высоты 1000 зр.

Пос. Фр. Єнджейовичь критикуе загально господарку въ Дублянахъ а ôдтакъ зарядження выдѣлу краєвого дотычно горальнѣ и торфарнѣ въ Дублянахъ. Вказуе, що платня професорôвъ въ Дублянахъ не есть такъ мала, якъ кажуть, бо тй професоры мають ôбчнй доходы: удержують въ безплатныхъ помешканяхъ ученикôвъ на харчи, выкладають въ низшôй школѣ и т. п. Ставить поправку дотычну платнѣ учителѣвъ. — Пос. Верещиньсій боронить въ имени выдѣлу краєвого школу дубляньску передъ закидами попереднього бесѣдника. — Пос. Козеброцскій обстае за пôдвышеньемъ платнѣ професорôвъ; хвалить зарадженье дотычно интернату для студентôвъ дубляньскихъ, але и хоче, щобы и иншй ученики, котрй бы не були въ интернатѣ, могли користуватись школою. — Пос. Жагм. Козловскій вытыкае хибу выдѣлови кр., що переступае прелімінованй границѣ и выдае бôльше. Господарство на поли ведесь добре, але на фôльварку нема найменшого ладу. Нема шпихлѣра а зборе ховаесь на подѣ надъ ставнею, де стоять коровы. Молодѣжь за надто надуживае т. зв. вôльности академічнои. [Засѣданье перерывае маршалокъ на пôвъ годины.]

По промовѣ справоздателя пос. Едв. Єнджейовича за внесеньма комісіи приступлено до спеціяльнои дискусіи.

При 2-ômъ внесеню забравъ голосъ пос. Абрагамовичь и пôдавъ поправку пос. Стан. Єнджейовича. Пôдвышеньемъ платнѣ професорамъ ще не зарадить ся недостачи силъ учительскихъ, треба глубшои реорґанізаціи, не лишь тѣла учительского але и цѣлои школы. На теперь досыть завести интернатъ. — За внесеньями комісіи промавляли послы Козеброцскій и Верещиньскій. — Внесенье пос. Ст. Єнджейовича, щобы ôдложити на пôзнѣйше пôдвышенье платнѣ професорамъ, принявъ соймъ 55 голосами. — Прочй внесеня комісіи принято.

Комісія господарства краєвого вносить перейти до порядку дневного надъ петиціями студентôвъ школы дубляньскои, школы ветеринарій, школы політехнічнои у Львовѣ та молодѣжи въ Читальни академічнои у Львовѣ въ справѣ выключеня кôлькохъ ученикôвъ школы дубляньскои. — Одноголосно принято.

Комісія буджетова предкладае прелімінарѣ: высшои школы рôльничои въ Дублянахъ (выдатки 52.068 зр., приходы 45.113 зр., недобôръ 6.955 зр.); школы паробкôвъ и дозорцѣвъ господарскихъ въ Дублянахъ (выдатки 12.819 зр., приходы 2.988 зр., недобôръ 9.831 зр.); курсъ горальництва въ Дублянахъ (выдатки 2.760 зр., приходы 1.980 зр., недобôръ 780 зр.); фôльварокъ въ Дублянахъ (выдатки 15 312 зр., приходы 16.495 зр., надвышка 1.183 зр.); въ справѣ торфарнѣ предкладае комісія внесенье, щобы выдѣлъ краєвый залишивъ експльоатацію торфу въ Дублянахъ на рахунокъ фонду краєвого, почавши ôдъ 1 сѣчня 1891 р.; — школы господарства лѣсового у Львовѣ (выдатки 15.280 зр., приходы 5 460 зр., недобôръ 9.820 зр.); — краєвои середнои школы рôльничои въ Черниховѣ (выдатки 40 725 зр., приходы 23.000 зр., недобôръ 17.725 зр.); фôльварку въ Черниховѣ (выдатки 11.940 зр., приходы 12.372 зр., надвышак 432 зр.); — низшои школы рôльничои въ Городенцѣ (выдатки 11.256 зр., доходы 3.420 зр., недобôръ 7.836 зр.); школы рôльничои въ Ягольници (выдатки 10.547 зр., доходы 3.050 зр., недобôръ 7.497 зр.); школы рôльничои въ Кобѣрницяхъ (выдатки 10.630 зр., приходы 3.890 зр., недобôръ 6.740 зр.); — школы огородничои въ Тарновѣ (выдатки 9.760 зр., доходы 3 340 зр., недобôръ 6.420 зр.); — школы управы и выправы ростинъ волокнистыхъ въ Городку (выдатки 7.570 зр., прыходы 2.530 зр., недобôръ 5.040 зр.). — Соймъ принявъ всѣ прелімінарѣ.

Комісія податкова здаючи справу зъ внесеня пос. Ст. Стадницкого дотычно додатковъ до податку доходового, приписаныхъ кр. фондови пропінаційному — предкладае резолюцію до правительства, щобы сей податокъ въ сей способъ плативъ ся, абы можность накладаня додатковъ до податку доходового зъ пропінаціи на рѣчь повѣтôвъ, такъ якъ та можность до 30 грудня 1889 истнувала, назадъ була привернена ôдъ 1 сѣчня 1891 р. — Пос. Мархвицкій критикуе се внесенье зô становища правничого и выказуе, що се выпало бы на некористь мѣста Львова, такъ якъ бы Львôвъ не належавъ до краю а лишь бувъ чимсь окремымъ. Ставить внесенье ôдослати цѣле справозданье комісіи податковои до комісіи правничои, щобы здали зъ того справу. — Послы Хамецъ и Абрагамовичь противлять ся внесеню пос. Мархвицкого. — Пос. Мархвицкій зазначуе, що бнъ говоривъ яко посолъ а не яко віцепрезидентъ мѣста Львова. — Справоздатель пос. Яворскій боронить внесеня комісіи и соймъ ухвалюе дотычну резолюцію.

Телеграмы „Дѣла“.

Софія, 21 падолиста. Стамболовъ маe въ приватнôй справѣ выѣхати до Вѣдня. Рознеслась чутка о новôй кризѣ въ кабінетѣ.

Ніцца 21 падолиста. Въ цирку зневаживъ якійсь акробатъ нѣмецку хоруговь а консуль нѣмецкій внесъ заразъ жалобу до префекта.

Прага 22 падолиста. Выступивший зъ староческого клюбу послы утворили зъ Шкардою и Трояномъ окремый клюбъ. Нинѣ маe ôдбути ся голосованье надъ закономъ о роздѣлѣ рады культуры, але здаесь що, законъ перепаде.

Опава 22 падолиста. Соймъ ухваливъ примусову асекурацію худобы.

Парижь 22 падолиста. Розôйшлась вѣсть, що Падлевскій утѣкъ до Лондону. Похоронъ Селиверстова ôдбувъ ся нинѣ; пôзнѣйше буде тѣло перевезене до Россіи.

Берлинъ 22 падолиста. Выйшло розпорядженье, щобы опорожненй мѣсца офіцирскй въ арміи чимъ скорше заповнити. Въ тôй цѣли маe бути скороченый часъ науки въ школахъ войсковыхъ.

Ріо-Янейро 22 падолиста. Конституанта повѣрила провізоричному правительству веденье управы ажь до часу ухваленя конституціи.

ПОДЯКА.

Недослѣдимй суды Божй! Найздоровшого, найсильнѣйшого, найлюбѣйшого питомця духовнои семінарій, а нашого найдорожшого Володислава, забрала неумолима смерть по 3-дневôй тяжкôй недузѣ на вѣки. Якъ страшный жаль стиснувъ несподѣвано нашй серця, такъ щира прихильность и спôвчутье товаришѣвъ и знакомыхъ покôйного були для насъ великою ôдрадою. Тожь обовязкомъ нашимъ подякувати прилюдно Вп. Товаришамъ покôйного за братню опѣку и заходы въ часѣ недуги, а особенно Товаришамъ зъ пôдъ числа, де мешкавъ покôйный, такожь Бережанцямъ, а именно тов. Трачеви, що зъ правдивою братньою любовію и старанностію окружали хорого въ часѣ страшныхъ болѣвъ. Дякуемо Вп. докторамъ Хоминови, Люкасови и Соболевскому за безинтересовну помôчь лѣкарску. Складаемо подяку Вп. всѣмъ настоятелямъ дух. сем., такожь Впр. о. Петрушевичеви за щирй молитвы за упокôй бл. п. Володислава и за ôдданье ему послѣднои прислуги ажь на мѣсце вѣчного спочинку; неменче за ту прислугу и Всесв. д-рови Валензѣ, Воч. о. Зюлковскому и латиньскимъ питомцямъ.

Не можемо поминути и Вп. п. Остапа Нижанковского, що звеличавъ память свого дорогого товарища уложеньемъ и присвяченьемъ покôйникови музичного твору „Святый Боже“ — и за щиру любовь ôдплачуемо ся рôвною вдячностію.

Вкôнци и П. Т. хорови семинарицкому и Всѣмъ, котрй чимъ будь причинились для добра похоронôвъ покôйного и звеличали ихънай Всевышній стократно вынагородить.

Григорій и Марія зъ Лисенецкихъ Кузики родичѣ; Корнилій Кузикъ зъ Белза и Винкентій Кузикъ зъ Оссовець, браты, — въ имени цѣлои родины.

Надôслане.

— **Надходяче Рôздво** приневолюе родичѣвъ зновъ до выбору ôдповѣдныхъ забавокъ для своихъ дѣтей. Часомъ заявляють ся дуже чудно дѣточй забаганки, котрй мають свôй початокъ въ рôзныхъ чудовыхъ снахъ, и родичѣ неразъ мають клопôтъ, якъ бы тй забавки справити на добру дорогу. Треба дитину завчасу проводити въ еи дѣланю и гадкахъ, такъ якъ то робить ся зъ деревцемъ, коли хоче ся, щобы росло пôсля пôдпоры. Се переведе ся найлѣпше, если окружить ся дитину ôдповѣдными средствами науки, котрй дають ѣй не лишь приемну забаву але и причиняють ся до розбудженя духовои дѣяльности. До того якъ найлѣпше надае ся забавка зладжена на педаґоґічныхъ основахъ. Штучній забавки звычайно пôдпадають природному змаганю до перетвору, котрый фальшиво называемо псованьемъ. Ажь коли якась забавка зôпсована, то она доперва стаесь правдивою забавкою, бо можна еи пôсля охоты формувати и змѣняти. Дитину не може заняти се, що маe вже готову форму, а противно складовй части поодинокй довго еи занимають. Тй причины повинній руководити родичами при выборѣ забавокъ на Рôздво, если родичѣ не хотять наразитись на прикрôсть, що забавки дорого коштуючй не заинтересують дитины. Найпожиточнѣйшою и найлѣпшою забавкою есть **якôрна коробка зъ камѣнчиками до будовы**. Придивити ся лишь, якъ то дрôбнй ручки зъ правдивою жадобою перебирають въ камѣнчикахъ и нѣколи не перестають будовати мосыт, памятники, домы, церкви и т. п. у всякихъ можливыхъ стиляхъ. Радо залишить ся купувати иншй забавки, а замѣсть нихъ **Ріхтера якорну коробку зъ камѣнчиками**, котрôй справдѣ припадае велика слава въ участи. Тяжкй, всѣляко закрашенй камѣнцѣ добре надають ся до будованя и гарно выглядають. Кожду коробку можна доповнити слѣдуючою и довести до того, що и 12-лѣтна дитина найде въ нихъ правдиву забаву. Ба мы бачили навѣть старшй особы при тôй забавѣ. — Сй гадки спонукають певно родичѣвъ купувати. — **Ріхтера якорну коробку зъ камѣнчиками до будовы** — котру можна по 40 кр. ажь до 5 зр. дôстати по всѣхъ бôльшихъ складахъ забавокъ.

ВЪ САЛИ КАСИНА МѢЩАНЬСКОГО

РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ

пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Недѣлю дня 23 н. ст. падолиста 1890

ГЛИТАЙ

найновѣйшій образъ зъ житя люду на Украинѣ, зъ спѣвами и танцями М. Л. Кропивницкого. въ 5-ти ôдслонахъ.

(Зъ великимъ поводженьемъ представляный на сценѣ театру Кіевского.)

ОСОБЫ:

Осипъ Степановичь Бичокъ, богатый чоловѣкъ	Т. Гембицкій
Мартинъ Хандоля	А. Стечиньскій
Стеха, стара баба	А. Осиповичева
Олена, еи дочка	И. Биберовичева
Андрій Когутъ, мужь Олены	С. Яновичь
Христя, дѣвчина, подруга Олены	Д. Кирницка
Иванъ Павловичь, мѣщанинъ	П. Парадюкъ
Юдко, арендарь	С. Подвысоцкій
Зборщикъ податковъ	М. Кирницкій
Кôндратъ, хлопець, наймитъ Бичка	В. Радкевичь
Селянинъ I.	С. Курмановичь
Селянинъ II.	С. Ольшаньскій
Молодиця I.	Е. Стечиньска
Молодиця II.	К. Гембицка
Дѣвчина	М. Ольшаньска
Мала дѣвчина, лѣтъ 8	Г. Гембицка

Парубки дѣвчата, селяне, дѣти. — Дѣе ся въ Херсоньокôй губерніи на Украинѣ.

Оригнальній украинській костюмы.

Орхестра тов. „Гармонія“.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ рынку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Правдивй неперевысшенй
Св. Якова

КАПЛѢ ЖОЛУДКОВЙ

противъ нежиту жолудка и кишокъ, корчѣвъ жолудковыхъ и ослаблень, кольки, згаги, ôдразы, млостей, недугъ селезѣнки, печѣнки та нирокъ и. и. суть до теперь найлѣпшимъ жолудковымъ еліксіромъ, и кождый недужій повиненъ его спробувати; за фляшку 60 кр., и 1 зр. 20 кр.

Професора **Д-ра Лібера**

правдивый еліксіръ на нервы и силу

найлѣпше цѣлюще средство противъ всѣлякихъ недугъ нервôвъ, за фл. 2 зр., 3 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр. Обширно въ книжцѣ „Krankentrost“, котру даромъ можь дôстати: въ Празѣ: Головный складъ Max Fanta Einhorn-Apotheke, у Львовѣ антика д-ра Миколяша, а такожь въ многихъ иншихъ антикахъ.

Чому правдивй

якорнй коробки зъ камѣнчиками до будовы

такъ улюблений? Бо они не такъ якъ иншй забавки стають ся безъ вартости вже по кôлькохъ дняхъ, але заховують для дѣтей на многй роки дуже интересне и поучаюче занятье, и що они зô взгляду на тревалôсть суть **найдешевшою** забавкою. Бо ôдтакъ и родичамъ подають они приемну розрывку справдѣ прегарными видами и що кожда коробка може бути доповнена. Хто не хоче тяжко обманутись при купнѣ безвартôстныхъ пôдроблень, сей няй ôдкине кожду коробку безъ нашои фірмы и марки фабричнои „червоный якоръ“ яко фальшиву. Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно.

Ф. Ад. Ріхтеръ & Комп., Вѣдень,
Nibelungengasse 4.

НАДО́СЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе бдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

пóдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоэметры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пóдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Дóмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденькон)

купують и продають всѣлякі обліґаціи державні, листы заставні и монеты по курсѣ деннóмъ. Поручення зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тлгнень. Поручення на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнóй практицѣ шпитальнóй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи óдбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьскóмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякі операціи за помочію козаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучні зубы и цѣлі щоки пóсля найновѣйшои системы американьскои, опертй на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякі недуги ушні.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде **въ першихъ** днахъ **1891 р.** написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пóдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку на **лучшóмъ** папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошóмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членóвъ же тов. „Просвѣты“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою 3601 41—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу **кормового и мочевого** — ординуе бдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ жерелъ пóдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пóдъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV томахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати ся въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Перший выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр.; пóдписка на оденъ рóкъ (6 выпускóвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 3703 3—15

Иларіонъ Гмитрикъ

катихитъ ґімназіи въ Самборѣ.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бóльше якъ óдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, óдбиваня усуваюче и лагóдно розвóльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бóльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску універсальну масть домову.

Она пóсля многихъ досвѣдóвъ знаменито полагоджуе чищенье, ґрануляцію и заговленье пораненыхъ мѣсць а крóмъ того дѣлая уемиряючо и розкладае бóль. 3700 4—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бóльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Нема вже кашлю!

Оскара Тіца

БОНБОНЫ ЦИБУЛЕВІ

Се давне выпробуване средство лѣчниче дѣлае надзвычайно скоро противъ **кашлю, хрипки, замуленя.** Окремый складъ тыхъ бонбонóвъ запевнюе **лишь** успѣхъ, тому треба докладно уважати на имя **Oscar Tietze** и на **марку у видѣ цибулѣ,** бо лучають ся **безъ вартости** а навѣть **мкóдні** пóдробленя.

Въ мѣшочкахъ по 20 и 40 кр.

Головный складъ: аптикарь **F. Krizan Kremsier.** Можна купити въ аптикахъ, дротеріяхъ и т. п.

Магазинъ и роботня футеръ

МИХАЙЛА БЕКЕРА

у Львовѣ ул. Коперніка ч 8.

поручае всѣ роды футер а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескій и дамскій пóсля найновѣйшихъ фасонóвъ, ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскій, колпаки, шапки мужескій, шкóры у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртомъ, такожь верхи до футеръ дамскихъ 3697 и мужескихъ. 7—14

Цѣныс умѣренй и талй.

„KUCHARKA POLSKA“

мѣстяча „Школу вареня“ дешевыхъ, смачныхъ и здоровыхъ обѣдóвъ

зóбрана Фльорентиною и Вандою.

Выданье трете.

ЧАСТЬ ПЕРША обóймае: Загальні рады для кухарокъ. — Якъ уживати огонь въ кухни. — О краяню мяса, птицъ и рыбъ. — Всѣлякі зупы и сосы. — Приладженье волового мяса. — Приладженье телятины. — Приладженье баранины. — Приладженье вепровины. — Ярины. — Гарнитуры до яринъ. — Стравы зъ муки и яецъ.

3720 (1—3) **Цѣна 50 кр.**

ЧАСТЬ ДРУГА обóймае: О приладженю птицъ домашныхъ. — Стравы зъ птицъ. — Звѣрина и дикій птахи. — Легомины и буденѣ. — Компоты и салаты. — Паштеты и паштетики. Маринаты. — Вудженье и перехованье мяса.

Цѣна 50 кр.

Практичні приписы печеня святочныхъ тѣстъ

а именно: бабъ, пляцкóвъ, мазуркóвъ и тортóвъ, такожь струцлей, хлѣба, булокъ, рогалькóвъ и рóзныхъ ласощѣвъ, до кавы, гербаты и шоколяды, зóбраній Фльорентиною и Вандою. Нове побóльш не выданье. **Цѣна 50 кр.**

Выпробованй тайны смаженя конфитуръ

такожь робленя консервъ, компотóвъ, кремóвъ и галяретъ овочевыхъ — зóбраній Фльорентиною и Вандою (выданье друге значно побóльшене).

Цѣна 50 кр.

По надóсланю переказомъ 55 кр. за томъ, высылаесь франко.

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

В. МАНЄЦКОГО

Львóвъ, улиця Коперника ч. 7.

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылае за послѣплатою лишь правдивій

берненьскій матеріи.

Решткa сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости	зр. 5.—.
Решткa сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости	зр. 10.75.
Решткa чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновій	зр 9.—.
Решткa на зимове пальто, 2 метры доброи якости	зр. 5.50
Решткa на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки)	зр. 4.—.

Предметы дамскій.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрóвъ	зр. 5.50.
Компл сукня осѣнна або зимова 10 м. зр. 3.—, 5—, 9.—	зр. 12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., ґімалая, чиста вовна	зр. 4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел	зр. 2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкій узоры	зр. 2·50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лóжко	зр. 3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ	зр 4·50.
Решткa ходника маніля, 10—11 м. довг по зр.	3.40—4·40.
Штука полотна, 4/4 широка	зр. 4.50.
Штука полотна, 4/4 I а якости	зр. 5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир	зр. 6.50.
Штука полотна Стефанія, 5/4 шир., цѣлкомъ заступае вебу ляну	зр. 9.—
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50	зр 9.—.
Штука атласового ґрадлю на покрывала I а зр. 8·50, II а зр.	5·50
Штука каневасу, I а якости на покрывала	зр. 6.—.
Штука простирала, безъ шву, 2 метры довга	зр. 1.10.
Штука румбургского оксфорду. I а зр. 6·50, II а зр	4·50.
Жѣночій сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбурґскои зъ ґафтомъ швайцарскимъ	зр. 6.—.
Коцъ фіякерскій зр. 2 до	зр. 2·50.
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ	зр. 1.30.

Взоры всѣхъ предметóвъ и илюстрованй цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 (12—?)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. ґал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и предае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннóмъ найточнѣйшóмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечні
5% листы ипотечні премійованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 66—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігація индемнізаційній

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае óдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій **выльосованій а вже платній** мѣсцевій паперы цѣнній, такожь запавшій купоны за готівку, безъ нѣякого óдчисленя, а замѣсцевій лишь за óдчисленьемъ справдешныхъ коштóвъ.

До ефектóвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштóвъ, котрій самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновій до

Походнѣ нафтовій по 3 зр.

патентъ и выробъ Адама Братковского, знаменитй до їзды нóчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи маe

Антóнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львóвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБÓРЪ 3663 12—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рóзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рóзныхъ фасонóвъ Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестóвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякій прикрашеня церковній, óлтары, иконостасы, амвоны, óлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пóсля найновѣйшихъ взорóвъ и пóсля всякихъ жадань 3604 44—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. зъ пересылкою можна дóстати у п. Костя Панькóвского ул. Вóрменска ч. 27.

I. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ

основана 1834

въ ***БРОДАХЪ***

поручае ся яко найлѣпше жерело 3692 закупна 5 24

ГЕРБАТЫ

Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

Вѣденьскій магазинъ товарóвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львóвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбóльшій складъ въ цѣлій Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робóтъ ручныхъ, гафтóвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонóвъ, Fichus, товарóвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтóвъ, перъ, капелюхóвъ, товарóвъ шнуркірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетóвъ, рукавичокъ питчныхъ, шовковыхъ и шкóряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикóвъ, манжетóвъ, краватокъ, бѣля Gьера, капелюхóвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледóвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетній **занавѣсы джутовій** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3.75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантній **комплетній занавѣсы коронковій** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчисленый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лóжки и конѣ Кождого часу колькасотъ остапкóвъ хóдникóвъ по 8—12 метрóвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тóмъ óддѣлѣ суть **япанськй и всходній спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣшій выборъ килимóвъ сальоновыхъ и стѣняныхъ, а такожь хóдникóвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ табінетомъ до пробы. Найбóльшій складъ англійскихъ станикóвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Папчохи дамскій и дѣточій. Найбóльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручае

Футра подорожнй и мѣстовй мужескій у всѣхъ родахъ и óдмѣнахъ. **Футра дамскій** пóсля найновѣйшихъ фасонóвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткій дольманы, такожь зарукавки и ковнѣры дамскій, боа, шапочки футраній и т. д. **Шапки и колпаки мужескій, зарукавки ловецкій и покрывала до санокъ. Покрытя готовій** до футеръ мужескихъ. Покрывала готовій до футеръ дамскихъ, новій фасоны.

Великій выбóръ матерій наймодньйшихъ выключно на покрытя до футеръ. **Шкóры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надóсланьемъ мѣры выготовляе ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 8—12

За товаръ купленый въ маґазинѣ ручу.

Цѣны сталй дуже приступній

14.000

цѣлкомъ готовыхъ паръ **зимовыхъ штанóвъ для мущинъ** изъ знаменитыхъ берненьскихъ зимовыхъ суконъ мусѣли въ наслѣдокъ хвилево наступившои застоѣ выплаты фірмы, для когрои тй штаны були призначенй ту полишитись и я одержавъ порученье ихъ поодиноко або бóльшими скóлькостями за всяку цѣну розбувати Я даю тому пару тыхъ цѣлкомъ готовыхъ пóсля найновѣйшои вѣденьскои моды найлѣпше выготовленыхъ грубыхъ, сильныхъ, теплыхъ, безъ хибы и добрыхъ **зимовыхъ штанóвъ для мущинъ.**

за 1 зр. 50 кр	за 1 зр 90 кр.	за 2 зр. 75 кр.
I. сорта	**II. сорта**	**III. сорта**

(въ тóмъ есть ледвя платня за роботу) кождому, а щобъ нѣхто о тóмъ не сумнѣвавъ ся, заявляю, що тй штаны суть мóцній, добрій, теплій и тревалій зимовій штаны та я назадъ óдбираю, єсли се не есть правдою. А що тй штаны дуже скоро розпродують ся то прошу поспѣшати зъ замовленями а при тóмъ подавати при кождóмъ замовленю довготу кроку и обсягъ бедрóвъ. Розсылаесь лишь за послѣплатою або надóсланьемъ готівки. Адреса:

Apfel's Kleider-Ausverkaufs-Magazine,

Wien I., Fleischmarkt 3/34. 3719 1—3

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рóкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дóстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вó всѣхъ бóльшихъ складахъ.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТОНІЯ СТАХЕВИЧА

въ Тернополи.

Поручае Все естнѣйше. Духовеньству великій новоспроваджевый запасъ матерій до выготовленя ризъ церковныхъ и поручае:

ФЕЛОНЫ

зъ найлучшой матерій вовняной (адамашкъ вовняный) бѣлій, чорній, червоній и иншій по зр 30 и 34.

Зъ матерій шовковыхъ фелоны свѣтлій, червоній и чорній по зр 45, 55, 65. — Зъ матерій найлучшого шовку и матерій *шихомъ и ретканыхъ* óдъ зр 80 до зр. 200. — **ФАНЫ** або хоругви братскій зъ найлучшого вовняного адамашку розличнои краски по зр 19, зъ образами фаны по зр. 29, фаны шовковій по зр. 65 и 75 зр

Направы фелонóвъ выготовляе ся, добираючи одвѣтнй матерій, по дешевыхъ цѣнахъ! 3691 10—10

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пóдъ зар. К. Беднарского

Ч. 255. Львовъ, Понедѣлокъ 12 (24 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских спитъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзначенитших повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огологошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8, Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсерати платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком:

въ Австрії:		за Границем:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсець	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсець	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатані вѣльні бѣдь порта

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенья принимаються по цѣнѣ 6 кр. бѣдъ одного стрѣчки печатног, въ рубр. „Надсланне“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. бѣдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникѣвъ повырѣвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація маѣ о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Бесѣда пос. Сѣчиньского,

выголошена при генеральній дебатѣ надъ закономъ санітарнымъ.

(*Конецъ.*)

Если бы, панове, нѣчого бѣльше не доказали лѣкарѣ окружній, якъ лише то, щобы тамъ, де появить ся пошесть на людей, ницачій ей похѣдъ знаходивъ бодай тѣльно заторы, щѣ похѣдъ выбухнувшои десь въ якѣмсь селѣ заразы на худобу; дальше если бъ нѣчо бѣльше проектована орґанізація не принесла, якъ то, щобы споводувала громады о здоровлье мешканцѣвъ своихъ при епідеміи такъ само дбати, якъ дбають о здоровлье худобы, — то бы варто и накладу и заходу, щобы соймъ таку уставу ухваливъ.

Я, панове, кромѣ тыхъ користей матеріяльныхъ сподѣваю ся ще й инчихъ. О кѣлько житье, здоровлье та силы чоловѣка уважаю за капіталъ, котрый маѣ цѣну, котрого можна продати, хоть не можна купити, — о тѣлько въ становища економічного уважаю проектованый законъ за инвестіцію продукційну. Моральнѣ наслѣдки проѣктованого закона — се ще важнѣйша сторона пытаня. Тверджу, що уорґанізованье публичнои службы санітарнои поведе до умораленя люду, до розбудженя найвышихъ чувствъ гуманітарныхъ, до солідарности національнои и почутя обовязкѣвъ. Громады, на котрѣ устава накладаѣ обовязокъ опѣки надъ убогими, знають тѣлько убогихъ здоровыхъ и убогихъ мерцѣвъ, — хорыми убогими громада, яко така, не займаѣ ся. Проѣктованый законъ хоче, щобы громада и обшаръ дворскій давали помѣчь убогимъ хорымъ; хоче, щобы окружній лѣкарѣ навѣть безплатно лѣчили убогихъ хорыхъ; — той моральный наслѣдокъ, якій бы зъ того выйшовъ, есть неоцѣненымъ. То зновъ капіталъ такій, на котрый нема цѣны. Крѣмъ того надѣю ся, що орґанізація службы санітарнои у высокѣмъ степени причинить ся до выкорѣненя забобонѣвъ на поли медицины сѣльскои що-до хоробъ людей, а причинить ся безперечно, бо позволю собѣ вамъ, панове, сказати, що въ тыхъ повѣтахъ, де введено ветеринарѣвъ, тамъ тѣ самѣ селяне, котрѣ передъ 10 лѣтами удавали ся о помѣчь до знахорѣвъ, если корова або кѣнь захорували, теперь чуючи, що въ повѣтѣ есть чоловѣкъ, котрый учивъ ся и певнѣйше порадить хоробѣ коня або коровы, самѣ занехали знахорѣвъ и зачали удаватись до ветеринарѣвъ. Запытайте, панове, ветеринарѣвъ въ тыхъ повѣтахъ, де селяне научили ся цѣнити свѣй добутокъ, а они скажуть вамъ, що ветеринаря бѣльше взывають на обѣйстя хлопскій, якъ на оборы паньскій.

Есть ще одинъ моментъ, котрый, если бы онъ навѣть самъ оденъ бувъ, бувъ бы въ силѣ спонукати мене стати въ оборонѣ проектованого закона. Тымъ моментомъ есть опущенье та безпорадность, надужитя, забобоны, практики передпотоповѣ, якѣ показують ся въ декотрыхъ селахъ въ обходѣ зъ полѣжницями. Хто того самъ не чувъ або не видѣвъ; хто не бувъ свѣдкомъ того и уважаѣ се може за байку принесену зъ краю дикого, той може сказати, що нема потребы ураджувати службы санітарнои. Менѣ здаѣ ся, що пов. пос. Полянowскій, котрый тѣлько лѣтъ переживъ межи народомъ и знаѣ о тѣмъ, що селянинъ дорогою телеґрафічною кличе лѣкаря до хорои жѣнки и платить 200 зр., — мусить знати о тѣмъ, що у насъ невѣсты смерти наглои не боять ся такъ, якъ злогѣвъ. И не диво, бо въ краю нашѣмъ належать до выимкѣвъ, щобы жѣнка, перейшовши кѣлька пологѣвъ, не утратила здоровля. Хто на нарѣдъ дивить ся зъ-близька, жие зъ нимъ щоденно, звертаѣ увагу свою на те, що та порода сильна, незужита, зъ незбѣсованою здоровою и чистою якъ кришталь кровію, надѣе и зводить ся, а матери по 2—3 пологахъ горбатѣють, жовкнуть и хирѣють, — той мусить запытатись: де причина того зводженя? Кажете, въ самѣмъ недостатку и въ самѣмъ убожествѣ. Але-жь пѣдъ тымъ зглядомъ нема рѣзницѣ мѣжь повѣтами заможными, а повѣтами убогими. Я видѣвъ за границями, що тамъ така мати, щѣ руку вытягаѣ, жебранымъ хлѣбомъ жие и дитину годуе, — на лици румяна; а у насъ по селахъ жѣнка, що третю дитину кормить, маѣ лице жовте якъ вѣскъ. Причиною того есть, що у насъ нема надъ полѣжницями нѣякого надзору, нѣякои опѣки; у насъ нема контролѣ надъ бабами-повитухами. Если бы той проѣктъ тѣлько принѣсъ, що вложить на громады обовязокъ старатись о акушерки, котрѣ бы мали кваліфікацію; вложить на громады обовязокъ старатись давати помѣчь убогимъ полѣжницямъ, то бы було богато и стало бы за всѣ кошты. Страшно подумати, якъ великій процентъ дѣтей гине марно; якъ значный процентъ неумершихъ калѣчѣе; якъ часто лучають ся породы нежывыхъ черезъ бракъ опѣки и умѣлого ратунку при пологахъ. А кѣлько то полѣжниць зъ найубожшои верствы, котрѣ не въ станѣ навѣть бохонця хлѣба дати бабѣ, бѣдбувають злоги безъ помочи, а навѣть безъ присутности живои людины? Я говоривъ зъ товаришами и оповѣдавъ имъ фактъ, на котрого описанье не можу найти слѣвъ. Ого я разъ при полѣжници заставъ девятилѣтну дитину, доньку; она служила матери за акушерку! Тогдѣ сказавъ я собѣ, що ганьба для краю, ганьба для суспѣльности, що такѣ рѣчи можуть дѣяти ся; ганьба для державы, що не хоче ужити всѣхъ силъ, абы разъ завести якѣсь цивілізованѣ бѣносины.

Що-до квестіи засадъ, на котрыхъ той проектъ уложеный, я, правду скажу, мавъ бы закинути дуже богато.

Я бы хотѣвъ, абы, если маѣ бути устава, була така, котра безперечно и безпечно принесе добрѣ овочѣ. Ту такъ само за далеко пѣйшла комісія и за далеко правительство, нагинаючись до погляду бѣльшости соймовои. Ту за далеко пѣйшлось, дбаючи о опінію. Опінія тота зъ тымъ предметомъ не есть ще обѣзнана. Опінія знаѣ тѣлько, що есть зле и вѣрить соймови на слово, що те, що намъ правительство предкладаѣ, не доведе до доброго. Торбкъ опінію збаламучено, бо торбкъ бѣдослано той проектъ до выдѣлу краевого и опінія публична подумала, що въ тѣмъ проектѣ мусить бути щось шкѣдного або щось такого, зъ чого пожитку не буде, коли соймъ не приступивъ до оговореня справы, але бѣдславъ до выдѣлу краевого. Тую опінію треба поправити рѣшучимъ заявленьемъ, що злѣ обставины треба направити, бо такъ дальше тревати не може безъ шкоды суспѣльности; дебатою основною треба розсвѣтити справу и опінію справити на точку, зъ котрои належить глядѣти на тую справу. Я ручу вамъ, панове, що часть прасы, котра не знаѣ тенденціи тои уставы и выступала противъ неи, буде мусѣла подати ся передъ свѣтломъ, котре розбляе ся зъ сеи выс. палаты.

П. Полянowскій сказавъ, що не чувъ, абы у самого споду межи селянами хтось бѣдозвавъ ся въ тымъ, що треба тому злому становищу санітарному зарадити въ дорозѣ законодавчѣй. Я такожь не чувъ, бо не розмавлявъ о тѣмъ зъ селянами и не пытавъ ся ихъ о те, але скажу вамъ, панове, що я чувъ бѣдъ людей. Ото сказавъ менѣ оденъ розумнѣйшій селянинъ: „Прошу васъ, отче, якъ худоба захоруе, то есть пять такихъ, котрѣ тымъ интересують ся — збѣжать ся: комісарь бѣдъ староства, жандармъ, ветеринарь, войтъ и оглядачь худобы а бувае и фізикъ повѣтовый — а якъ захоруе христіянинъ, то нѣхто о тѣмъ не знаѣ и не журить ся, а въ селѣ знають, якъ уже вмеръ, бо дякъ подзвонивъ.“ (*Браво!*) Въ тыхъ словахъ тѣлько есть гѣркои правды, що я въ першѣй хвили не мѣгъ здобути ся на бѣдповѣдь. Вибици сказавъ я ему: „Певне, що то зле и сумно!“ Не договоривъ-емь, що на ту нужду треба домагати ся лѣку у сойму, най ухвалою бѣдповѣднои уставы зарадить тому. Устами того селянина выражуе селяньство жаль, що живучи въ суспѣльности цивілізованѣй, котра выросла на засадахъ христіянізму, постерѣгае те, що всѣ чинники адміністрацін публичнои бѣльше дбають о худобу, якъ о здоровлье людей. (*Браво!*)

Найважнѣйшимъ арґументомъ тыхъ, щѣ суть противъ проекту, есть справа коштѣвъ. Кажуть, що за тяжкій тягаръ упаде на суспѣльность; що селянинъ хоче чого иншого — лѣпшихъ условій житя — але, панове, власне той проектъ мѣрить до того, щобы вытворити лѣпшѣ условія здоровля и житя, на котрѣ не лише пожива и мешканье, але такожь воздухъ и вода складають ся. Чи-жь то мала рѣчь, абы тая вода, котру пье чоловѣкъ и худоба его, не була занечищена? абы въ тѣй кирници не прано хустъ? Тіи проектованѣ заряджения санітарнѣ стремлять до того, щобы по мѣсточкахъ та селахъ передъ самымъ бѣномъ не було гноѣвки; щобы пацятъ не держано у хатѣ зъ дѣтьми; щобы тамъ, де невѣста родить, не родила разомъ зъ нею корова. Проектована устава стремить до того, щобы на выпадокъ пошести можливою була санація терену за помочію заряджень веденыхъ черезъ фаховѣ орґаны. Се-жь значить вытворити лѣпшѣ условія здоровля. А хто зъ-близька приглянувъ ся тымъ условямъ, мусить бѣчути потребу поправы ихъ, мусить признати, що квестія санітарна вже дозрѣла.

Кошты — важна рѣчь, але она набрала ваги въ сѣй справѣ длятого, бо зъ сойму кинено окликъ: „не можемо проектованои уставы ухвалити, бо се спровадило бы великѣ кошты“. Коли у насъ на порядку яка справа, хочь-бы найлѣпша, котрои користь признана, то все у насъ повстають сторонництва „противъ“ або „за“ на пѣдставѣ рахунку коштѣвъ. Хто ще не умѣвъ добре въ тѣмъ орієнтуватись, нехай бы бувъ прийшовъ тогдѣ, коли була на порядку дневнѣмъ устава о выкупнѣ пропінаціи, а тогдѣ бувъ бы переконавъ ся, що кождый зъ тыхъ панѣвъ числить кошты въ становища свого пуляреса. Я видѣвъ то и прийшовъ до пересвѣдченя, що кѣлько разѣвъ соймъ займе ся пекучою справою краевою, то я кошты поставлю на остатнѣй точцѣ, а насамперед ставлю квестію: чи тота рѣчь есть добра и користна? (*Браво!*)

Кошты, панове, врочѣмъ не такъ высокѣ! 1% додатку повѣтового до податкѣвъ безпосередныхъ — то границя крайна, по-за котру не може повѣтъ пѣйти; а хто бравъ участь въ адміністрації повѣтовѣй, або хто мавъ нагоду приглянути ся тѣй адмівістрації громадскѣй, — той знае, що у насъ, почавши бѣдъ выдѣлу краевого, дальше бѣдъ выдѣлѣвъ повѣтовыхъ, а скѣнчивши на зверхностяхъ громадскихъ, взагалѣ въ адміністраціяхъ одна засада горою: надзвычайна ощадность тогдѣ, коли приходить ухвалити що, а надмѣрна и легкомысна марнотратность тогдѣ, коли то ухвалене выдае ся. (*Браво! — Веселѣсть.*) Отже тутъ, въ сѣмъ проектѣ поставлена есть не тѣлько границя до 1% додатку, але такожь есть выразно поставлене, що контроля надъ тымъ маѣ бути въ певнѣй мѣрѣ дана высшѣй автономіи, т. з. просто соймови, бо кождый повѣтъ, котрый буде хотѣти субвенціи, мусить прецѣнь предложити и рахунокъ зъ того 1%. Менѣ здаѣсь, той 1% не тѣлько не есть застрашаючій, але ухваленье проекту принесе ще и тую користь, що научимо тотѣ орґаны нашои ѣрархіи автономічнои шанувати грѣшь публичный, адмініструючи его безъ марнотратности. Але, панове, приглянувши ся квестіи коштѣвъ изъ становища чисто хлопского, изъ становища громадъ, скажу такъ: Если не 1% додатковъ але 4% треба буде накладати, то бы було богато, — богато абсолютно сказавши, але взглядно беручи, то мало. Длячого мало? Длятого мало, бо пѣсля закона державного зъ 1870 р. може власть політична, повѣтова, если признасть потребу якихъ заряджень санітарныхъ, зарядити ихъ на коштъ громады, то значить: можемо дѣйти до того, що если бы мы бѣдсылали справу зъ розу на рѣкъ такъ, якъ пос. гр. Дѣдушицкій виносить: изъ сойму до выдѣлу краевого, а зъ выдѣлу краевого до сойму, а зъ сойму зновъ до выдѣлу краевого, а выдѣлъ краевый зновъ до насъ, — то бы мы дѣйшли до того, що въ богато селахъ признала бы центральна управа державна за конечне натиснути на старостѣвъ, щобы пороблено такѣ заряджения санітарнѣ на коштъ громадъ. Тѣ послы селяньскій, котрѣ кажуть: „мы не можемо голосувати за проектованымъ закономъ, бо бонмо ся, бо намъ возьмуть громады за зле, що мы о оденъ крейцарь пѣднесли тягаръ“ — зволять застановити ся, якъ бы вытолкувати ся, коли бы заряджения санітарнѣ въ громадахъ ихъ повѣту заведено на коштъ громадъ. (*Голосы: Браво! Знаменито!*)

Дальше, панове, я виджу въ розкладѣ коштѣвъ великій поступъ, длятого та устава для мене есть такъ симпатичною. До сего часу, що-до коштѣвъ въ дѣлахъ адміністрації публичнои, якъ н. пр. школьнои, дороговои, панове тѣ, що мешкають на обшарахъ дворскихъ, не знаю длячого, умѣли выробити собѣ упривілеѣване становище. Жадна зъ дотеперѣшныхъ уставъ краевыхъ не потягнула ихъ до поношеня выдатковъ адміністрації громадско публичнои рѣвномѣрно. Се перша устава, де зъ ініціятивы правительства звертаѣ ся суспѣльность до васъ, щобы вы въ рѣвнѣй мѣрѣ причиняли ся до поношеня выдатковъ адміністрації публичнои „nach dem Steuergulden“. Длятого я тутъ виджу важный крокъ на передъ до поступу.

Здаѣсь менѣ, що коли-бъ чи то зъ ініціятивы правительства, чи выдѣлу краевого такѣ проекты законовъ, потягаючѣ обшары дворскѣ до поношеня въ рѣвнѣй мѣрѣ тягаровъ публичныхъ, частѣйше входили до сойму, то вкѣнци вы, панове, освоили бы ся зъ тымъ, що вже часъ, щобы тую перегороду, той плѣтъ межи обшаромъ дворскимъ а громадою знести, а бодай може суспѣльность освоилась бы, що привилеѣ на коштъ загального интересу — то найбѣльша несправедливость, разяча аномалія.

Першій бесѣдникъ, котрый говоривъ противъ уставы, не высказавъ ся властиво „противъ“, бо здаѣсь менѣ, що противъ идеѣ, противъ гадки тои уставы, не мавъ бы нѣхто бѣдваги выступати, хто называѣ ся репрезентантомъ краю, хочь-бы до якои небудь верствы суспѣльности бѣнъ належавъ. Пос. Дѣдушицкій жадаѣ, щобы проектъ той бѣдослати до выдѣлу краевого зъ вѣзваньемъ, щобы выдѣлъ краевый засягнувъ информаціи бѣдъ радъ повѣтовыхъ, и поклыкаюсь на те, що вже не разъ роблено. Я не маю анѣ причины анѣ права одушевляти ся подѣями нашои исторіи минувшои, але яко спѣльный мешканець зъ вами на одной земли, на котрѣй и ся исторія спѣльно насъ розуму учила, бѣдважу ся и маю може таки право пригадати вамъ „науку magistrae vitae“. Въ вашѣй минувшости бувало, що коли йшло о наложенье тягаровъ, коли вашъ король жадавъ якихъ жертвъ бѣдъ шляхты на цѣлѣ войсковѣ, щобы боронити край передъ инвазіею, — то тогды тѣ, що себе уважали за трибуновъ и оборонцѣвъ загроженыхъ мимо правъ, причали: „Veto!“ не хочемо, бо не можемо, а не можемо, бо соймики не позволили; а тамъ на соймикахъ, розпиваючи бѣднѣйшу братію свою, вкладалъ ѣй въ уста: Кричѣть, що не позваляете тягаровъ збѣльшати! Но позволяли вашѣ предки на наложенье тягаровъ публичныхъ на упривілеѣванѣ станы, бо бояли ся, що зможе ся сила короля. Боронячи привілеѣвъ кастовыхъ запропащено бѣтчину! Тутъ въ проектованѣй уставѣ чей-же не розходить ся о силу короля — хиба може въ певнѣй мѣрѣ о здоровлье и будучность народу. Тутъ не можна станути на становищи, що тѣлько що дамо, то собѣ бѣберемо Мы будемо здоровшѣ, будемо жити въ лѣпшихъ обставинахъ санітарныхъ; то, що даѣмо, даѣмо самымъ собѣ въ почутю конечнои потребы, въ почутю, що суспѣльность и держава маѣ право домагати ся жертвъ рѣвномѣрно бѣдъ всѣхъ становъ. Але не йдѣть за засадою пос. Дѣдушицкого, не бѣдсылайте того до радъ повѣтовыхъ, бо то бы значило бѣдложити справу на чотири роки. Знаете изъ справозданя выдѣлу краевого, що въ справахъ такихъ, де кождый може зорієнтувати ся, а навѣть въ справахъ дороговыхъ, де жадано лише подання матеріялѣвъ, бѣдъ чотирохъ лѣтъ не можна дочекати ся бѣдповѣди бѣдъ радъ повѣтовыхъ!

Але на одно зверну увагу, длячого я не хочу бѣдсылати тои справы до радъ повѣтовыхъ: знаю зъ досвѣду, бо я бувъ въ радахъ и выдѣлахъ повѣтовыхъ, що такѣ справы не предкладають ся радамъ, але выдѣламъ повѣтовымъ, а тамъ, де выдѣлъ повѣтовый диктуе, — то тамъ властиво диктуе секретарь рады повѣтовои (*Веселѣсть.*) Я бы не хотѣвъ, щобы секретарь рады повѣтовои намъ, посламъ, диктувавъ въ справахъ, котрѣ маютъ значѣнье культурне, европейске. Я заявляю ся противъ внесеня пос. Дѣдушицкого и пос. Поляновского, а прилучую ся до поправокъ пос. Абрагамовича. Теперь зазначую, що коли, панове, хочете на вступѣ, закимъ тая устава зачне функціоновати, усунути всякѣ пѣдозрѣня, всяку неясность що-до вашои интенціи, то прихилѣть ся до поправки моеи и до поправки пос. Абрагамовича, щобы повернути §. 8 до тои стилізаціи, котра мѣстить ся въ §. 6 проекту правительственного. Хочемо, щобы не выдѣлы повѣтовѣ, але рады повѣтовѣ именували лѣкарѣвъ окружныхъ. Я домагаю ся того не тѣлько зъ становища партійного, але въ интересѣ добра, въ интересѣ самои автономіи. Я не разъ мусѣвъ боронити автономіи противъ тыхъ, котрѣ называють ся автономістами par excellence, и теперь кажу, що устава о репрезентаціи повѣтовѣй переказуе право именованя урядниковъ радамъ повѣтовымъ а не выдѣламъ. Не треба при ухвалюваню якои-небудь уставы нарушати засаду уставою вже санкціоновану.

Neue freie Presse принесла пѣдъ днемъ 21 н. ст. листопада таку телеґрафічну вѣсть бѣдъ свого дописувателя зѣ Львова:

„Нарадами въ сали соймовѣй интересовано ся нинѣ такъ мало, що се ажь въ очи впадало. Не длятого може, що справы, стоячѣ на порядку дневнѣмъ, лишь мало були интересній, але тому, що въ кульоарахъ обговорювано дуже живо всякѣ вѣсти політичнои натуры.

„Вже вчера розбѣйшлась була въ кругахъ польскихъ послѣвъ вѣсть, що правительство запустило ся зъ Русинами въ переговоры угодовѣ и проводирамъ Русинѣвъ предложило выгляды на якусь приклонность свою при слѣдуючихъ выборахъ до рады державнои. Ся вѣсть выкликала въ польскѣмъ таборѣ велике занепокоенье и скликано чимъ скорше засѣданье польского центрального комітету выборчого. На тѣмъ засѣданю зазначило кѣлькохъ послѣвъ, що въ деякихъ ознакъ можна догадувати ся, що намѣстникъ по-за плечима польскихъ послѣвъ проводирѣвъ и центрального комітету поробивъ Русинамъ якѣсь обѣцянки и робить зъ ними черезъ посередництво близько до него стоячихъ особъ якѣсь умовы, котрѣ польскимъ проводирамъ можуть наробити шкоды въ тѣмъ, що они посѣдають. Середъ такихъ обставинъ не може центральный комітетъ выборчій брати на себе одвѣчальности за результатъ будучихъ выборѣвъ до рады державнои. Було бы длятого порадно зложити корпоративно мандаты до центрального комітету, бо черезъ якусь угоду правительства зъ Русинами могли бы Поляки дуже легко прийти въ якесь прикре положенье. Гр. Щастный Козьеброденій высказавъ ся противъ такого кроку. Наконецъ постановлено выслати депутацію до намѣстника, зложену зъ предсѣдателя центрального комітету, Полянowского, и послѣвъ гр. Стан. Стадницкого и Дембовского, щобы она пояснила шефови краю становище центрального комітету.

„Якъ вашъ кореспондентъ довѣдуесь зъ компетентнои стороны, анѣ намѣстникъ, анѣ

ego братъ ґр. Стан. Бадені не дали Русинамъ нѣякого офіціяльного приреченя, хочь зближенье дѣйстно въ послѣднихъ часахъ наступило. Намѣстникъ заявить депутаціи, що его задача обмежуесь на тѣмъ, щобы старати ся о законне переведенье выборѣвъ до рады державнои. Завѣряють насъ, що намѣстникъ не признасть польскому комітетови центральному нѣякого вплыву на свои рѣшення и зазначить зъ вагою, що правительство краєве при слѣдуючихъ выборахъ до рады державнои мусить занятн становище не національне а чисто правительственне. То, здаесь, передвиджували вже проводирѣ центрального комітету, бо они умовили ся на случай такои умовы скликати делеґатѣвъ повѣтовыхъ до Львова и при сѣй нагодѣ порушити цѣлу справу. Тымчасомъ въ виду мнимо такъ змѣненои ситуаціи выступивъ уже въ центрального комітету найбѣльшій противникъ Русинѣвъ ґр. Голыѣвскій.

„Въ звязи зъ сими подѣями оповѣдають, що вчера въ кружку кѣлькохъ знатныхъ послѣвъ польскихъ зъ курій бѣльшои посѣлости постановлено довести законъ санітарный, о ухваленье котрого намѣстникъ мавъ дуже старати ся, при третѣмъ читаню до упадку. Русинамъ дано такожь пѣзнати, щобы они противъ сего закона голосували, а зъ того, що они на се не хотѣли пристати, вносять, що правительство зробило зъ Русинами якусь умову. Справа ся выкличе незадовго въ клюбѣ польскихъ послѣвъ соймовыхъ бурливу дебату.“

Тѣлько доносить львѣвскій дописуватель Neue fr. Presse.

Зъ польскихъ ґазетъ Dziennik Polski въ нинѣшнѣмъ числѣ заговоривъ уже на тематъ тои вѣсти въ Neue fr. Presse, але дуже баламутно. Насампередъ высказуе свое сожалѣнье, що члены комітету выборчого, хочь зобовязанѣ до тайны, заразъ въ двѣ чи три годины бднесли тайну до кореспондента Neue fr. Presse и радить, щобы скликати збѣранье комітету въ тѣй цѣли, абы розслѣдити, хто то выносить, „що дѣе ся въ школѣ“... Дальше Dziennik Polski не вѣрить (!) въ донесенье до N. fr. Presse мовьбы комітетъ ухваливъ выслати депутацію до намѣстника въ справѣ выборѣвъ, бо якъ бы — пытае Dziennik — центральный комітетъ вдиравъ ся офіціяльно въ урядовѣ справы цѣсарского урядника, якимъ есть намѣстникъ?... Dziennik приймае зъ приятностію до вѣдомости зъ N. fr. Presse лишь то одно, що поголоски о мнимыхъ пертрактаціяхъ выборчихъ правительства зъ Русинами суть безпѣдставнѣ, бо неприродный (!) такій союзъ мусѣвъ бы бувъ выкликати въ цѣлѣмъ краю обурченье (!) цѣлкомъ справедливе... Такожь Dziennik каже, що взявъ бы правительству за зле кожде кокетованье зъ Русинами, котрѣ на кождѣмъ кроцѣ маскують свои тенденціи ворожѣ для польскои суспѣльности, а неразъ и для державы. (*Polizei!*)

Дописи „Дѣла“.

Зъ Перемышляньского.

[Де що про кружки учительскій.]

Торѣкъ на окружнѣй конференціи учительскѣй въ Перемышлянахъ уложено и принято реґулямінъ для кружкѣвъ конференційныхъ въ повѣтѣ, а есть ихъ чотири: перемышляньскій, глиняньскій, янчиньскій и дунаѣвскій! Пѣсля сего реґуляміну окружна рада шкѣльна именувала голову кружка, его заступника и секретаря на часъ трилѣтный. Змѣну въ реґулямінѣ може зробити лише окружна конференція. Засѣданя кружкѣвъ ѣдбували ся разъ въ мѣсяць, що-разу въ иичѣй мѣсцевости, де все хтось зъ учителѣвъ мавъ льекцію зъ дѣтьми, а другій зновъ мавъ ѣдчитъ на пытанье поставлене зарядомъ кружка.

Не можна бы сказати, якъ то де хто говорить, що такій кружки не приносять нѣякого хѣсна. Навпаки, они поучають учителя. Часомъ учителеви мимо волѣ годѣ взятись до читаня якого-небудь наукового дѣла — чи задля перешкоды, чи може й мало ихъ посѣдае за-для недостачи фондѣвъ, — а сли поѣде на засѣданье кружка, то вже або самъ читае яку розвѣдку, або слухае, и черезъ те будь-щобудь дальше образуе ся, якъ и повиненъ. Взагалѣ кружки такій дуже хосенній для учителѣвъ, бо учителѣ тутъ спѣльно поучують ся и познакомлюють ся зъ найважнѣйшими справами шкѣльництва, дотыкаючими выховуваня и освѣчуваня повѣреныхъ имъ малолѣткѣвъ. Се найголовнѣйша точка, на котру учителеви народному нѣякъ не вѣльно не зважати.

Однакъ при добрѣй рѣчи, якъ звычайно, бувае и де-що лиха. Такимъ лихомъ есть незавидный станъ матеріяльный народного учителя, — то найбѣльшій его ворогъ, що въ кождѣмъ добрѣмъ напрямѣ его спиняе. Власти шкѣльній що-разъ новыми розпорядженями поручають до шкѣльныхъ бібліотекъ рѣзній науковѣ дѣла яко пѣдручники для учителѣвъ, — та що-жь? — властямъ байдуже, чи дѣла тѣ дѣстануть ся до тыхъ бібліотекъ, або инчими словами: чи учитель може зъ нихъ корыстати? И справдѣ выходить на таке, що учитель не годенъ поручуваныха дѣлъ не то студіювати, але навѣть бачити, якъ выглядають, хиба часомъ книжку доконче вже потрѣбну набуде за свои грошѣ, хочь якъ прикро ему приходить выпорожнювати свою и такъ усе порожню кишеню. Тому й не дивно, що въ бібліотецѣ одной школы я побачивъ двѣ книжки: Najważniejsze grzyby та й Gimnastyka — тѣлько всего! И черпай же, учителю, зъ тыхъ двохъ дѣлъ науковыхъ свои вѣдомости!

Друге лихо есть се, що учителѣ, зѣздячись на такій кружки, говорять лише urzędowym językiem, т. е. польскимъ, хочь до того нѣхто ихъ не силуе. [Бувають выимки, що деякій учителѣ уживають и рускои мовы, але то лишь выимки. Та-жь навѣть на окружныхъ конференціяхъ вѣльно уживати рускои мовы (и навѣть выйшовъ ось недавно окружникъ краєвои рады шкѣльнои въ тѣй справѣ, ѣдчитаный декуды окружными инспекторами), а що жь доперва на кружкахъ, де учителѣ самѣ межи собою! То вже непростимый грѣхъ нашихъ людей — такъ покидатись, такъ цуратись рѣдноі мовы! Правда, де хто каже, що „вырвати ся“ зъ рускою бесѣдою значить: наразитись на переслѣдуванье ѣдъ властей бо учителя вже черезъ те, що уживае рускои мовы, мають за „політика“ (що нѣбы-то бавить ся въ політику), а учителеви сего не вѣльно. Ну, намъ бачить ся, що се оправдуванье есть занадто натягнене — власти прецѣнь за любовь и привязанье до свого рѣдного языка не можуть переслѣдувати! — а що декуды може якій шовіністы саму вже мову руску уважають за „політику“, то инній самѣ учителѣ-Русины, що не всѣ говорять по руски, а тѣлько на кѣлькадесять ихъ — одинъ або два! Тогдѣ, розумѣе ся, се може впадати въ очи... и то тѣлько тамъ, де зверхники або нерозумнѣ люде, або шовіністы польскій. Иначе-жь стане скрѣзь по округахъ, навѣть найгѣршихъ для учителѣвъ-Русинѣвъ, коли учителѣ-Русины держатись будуть засады: чуже шануймо, а свое любѣмъ и нимъ дорожѣмъ!

Наконець годить ся пѣднести ще одну рѣчь. На кружкахъ повѣту перемышляньского ухвалено, щобы цѣлый кружокъ належавъ до bursy nauczycielsk-oи. Сама гадка добра, тѣлько належало кождому учителеви лишити свободу, до якои бурсы хоче належати: чи до польскои, чи рускои. Рускій грѣшь повиненъ котитись у руску убогу скарбонку, — польска скарбонка и безъ того богата. Скорше треба памятати о свою хату, що валить ся, а ѣдтакъ ажь, поправивши свою, допомогти сусѣдови, коли инъ бы того запотребувавъ.

Софронъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ще лишь тыждень дѣлить насъ ѣдъ закрытя сесій соймовыхъ въ краяхъ заступленыхъ въ радѣ державнѣй — декотрѣ соймы вже навѣть закрыто — але буде то тыждень дуже важный а може и памятный въ исторіи австрійскихъ народѣвъ. Теперь важить ся, можна сказати, цѣла ситуація політична державы въ ческѣмъ соймѣ и здае ся, що вже незадовго прояснить ся. Заколотъ, якій зробивъ ся теперь въ Чехахъ, не може довго потягнути ся и судьба ческо-нѣмецкои угоды мусить разъ рѣшити ся въ сю або ту сторону. Приглянувшись близше, можна навѣть вже нинѣ сказати, що ситуація въ Чехахъ зближае ся скорымъ крокомъ до катастрофы, а хвиля, въ котрѣй она наступить, вже не далека. Партія, котра доси пѣдпирала правительство, партія старо-Чехѣвъ, такъ якъ бы вже розбита. Нинѣ маемо вже въ Чехахъ ажь три партіи політичнѣ, а навѣть ажь чотири, коли почислимо ще и партію реалістѣвъ. Выступивши минувшого тыжня зъ старо ческого клюбу послы утворили пѣдъ проводомъ Шкарды и Трояна окремый клюбъ. Оба тѣ послы выслали до д-ра Ріґера яко предсѣдателя ческого клюбу письма, въ котрыхъ заявляють и оправдують свое выступленье. Д-ръ Шкарда каже, що проектована ческо-нѣмецка угода есть дуже небезпечною для ческого народу; инъ есть того переконаня, що то лишь початокъ роздѣлу Чехъ на двѣ части и згнетеня ческого народу. Скоро лишь зробить ся початокъ, то трудно предвидѣти, де буде тому конець. Д-ръ Троянъ выписавъ зновъ величезне письмо до Ріґера, адресоване до него яко до свого приятеля и яко до предсѣдателя клюбу, въ котрѣмъ вычислюе ему немилосердно все его грѣхи и нагадуе мало-що не цѣлу исторію злощасноі угоды. Троянъ нагадуе Ріґерови, якъ они стрѣтили ся минувшого року передъ Рѣздвомъ у президента міністрѣвъ. Троянъ бувъ тогды у ґр. Таффого, коли слуга повѣдомивъ міністра, що Ріґеръ хоче ся зъ нимъ видѣти. Троянъ сказавъ тогды до ґр. Таффого, щобы попросивъ до себе заразъ Ріґера, бо инъ, Троянъ, не мае передъ Ріґеромъ нѣякои тайны а и Ріґеръ не буде мати и передъ нимъ нѣякои. Тогды то по розмовѣ Трояна зъ ґр. Таффимъ сказавъ президентъ міністрѣвъ до Ріґера: „Отже за всѣмъ днѣвъ побачимо ся. Прийдѣть!“ На то ѣдповѣвъ Ріґеръ: „Отже таки прийде до того?“ Ґр. Таффе притакнувъ на то ляконічно. „Ажь тогды — пише Троянъ — побачивъ я, що вы прецѣ мали передо мною якусь тайну. Коли мы выйшли ѣдтакъ разомъ ѣдъ ґр. Таффого, я васъ спытавъ, чи то дотыкало переговорѣвъ зъ Нѣмцями, а вы ѣдповѣли, що такъ. Я васъ тогды просивъ, щобы вы були осторожній и крѣпко боронили нашого права та додавъ: „Давѣть ся, щобы ще и мы не розбѣшли ся.“ Пригадуете собѣ то? Ѣдъ того часу настала въ вашихъ поглядахъ така змѣна, що я вже не можу поступати зъ вами разомъ, особливо-жь въ т. зв. справѣ угодовѣй, и выступаю зъ старо-ческого клюбу.“ Дальше робить Троянъ Ріґерови закиды зъ того, що инъ на Рѣздво 1889 р. не скликавъ мужѣвъ довѣрія и не повѣдомивъ ихъ, що инъ взявъ на себе якѣсь зобовязаня; що коли ѣдтакъ по вѣденьскѣй конференціи повѣдомлено клюбъ о точкахъ угодовыхъ и деякій члены клюбу на нихъ не годили ся, оголошено, що цѣлый клюбъ на нихъ згодивъ ся, черезъ що збаламутивъ ся и клюбъ властителѣвъ бѣльшихъ посѣлостей. Наконець каже Троянъ, що коли Нѣмцѣ теперь тріюмфуютъ и вже цѣлій Чехи уважають своими, а Ріґеръ имъ до того помагае и покинувъ свою девізу: „Не даймо ся!“ то инъ пѣднимае ту девізу и буде старати ся зъ своими товаришами помирити старо- и молодо-Чехѣвъ и разомъ зъ ними выступати противъ спѣльного ворога. На тѣмъ письмѣ пѣдписавъ ся Троянъ: „Вашъ старый приятель, д-ръ Православъ Троянъ, „Inimicus rei, amicus personae“.

Суботнѣшне засѣданье ческого соймy дало достаточный образъ ситуаціи. Герольдъ яко ґен. бесѣдникъ противъ предложеня угодового полемізувавъ зъ бесѣдою намѣстника и розводивъ ся широко о ческѣмъ правѣ державнѣмъ та доказувавъ, що его партія не ѣдступить нѣколи ѣдъ сего жадання. Онъ благавъ шляхту, щобы она не приставала на угоду, а ѣдтакъ закѣнчивъ свою бесѣду заявленьемъ, що хочь бы правительство и побѣдило, то буде то Ширрусова побѣда. Ріґеръ, ґен. бесѣдникъ за предложеньемъ, доказувавъ, що вѣденьскій точки угодовій не шкодять въ нѣчѣмъ ческому народови и длятого напасти на никъ суть неоправданѣ. Звертаючись до Нѣмцѣвъ, взывавъ ихъ бесѣдникъ, щобы помагали Чехамъ до заведеня справедливои ординаціи выборчои. Було бы то зъ ихъ стороны великою похибкою, коли-бъ они думали, що ческе право державне есть вымѣрене противъ Нѣмцѣвъ. Для обохъ на однаковѣмъ степени розвою стоячихъ народѣвъ, проживаючихъ на ческѣй земли, треба конче утворити демаркаційну лінію, такъ, щобы кождому зъ нихъ дати можность плекати свою индівідуальность народну. Дальше завзывавъ Ріґеръ Нѣмцѣвъ, щобы они явно въ палатѣ заявили, що не противлять ся заведеню ческого языка урядового въ ческихъ повѣтахъ и пригадавъ имъ наконець слова цѣсаря, котрый сказавъ: „Бажаю мира межи моими народами“, та звернувъ ся ще до Чехѣвъ, котрымъ сказавъ, що не повинній выкликувати нерѣвнои борбы, въ котрѣй будуть мусѣли упасти. По промовахъ ще кѣлькохъ бесѣдникѣвъ приступлено наконець до голосованя надъ внесеньемъ молодо-Чехѣвъ, щобы надъ цѣлымъ предложеньемъ перейти до порядку дневного. Пѣдчасъ голосованя прийшло було до нечуваного скандалу. Голосованье ѣдбувало ся поименно. Коли прийшла черга на Ріґера и инъ сказавъ: „Нѣ!“ пѣдняли молодо-Чехи страшный крикъ а Ваштый крикнувъ на всѣ горло: „Пѣдлый зрадникъ!“ Тогды скочили старо-Чехи и властителѣ бѣльшихъ посѣлостей зъ своихъ мѣсць и въ пѣднесеными кулаками крикнули: „Фе, Скандалъ, встыдайтесь такого простацтва!“ Ріґеръ стоявъ черезъ цѣлый часъ зъ заложеными руками и нивавъ лишь головою. Маршалокъ разъ-у-разъ дзвонивъ и доперва по дѣвшѣмъ часѣ удалось ему зробити на хвильку спокѣй въ палатѣ, але кѣлько разѣвъ опѣсля ѣдозвавъ ся зновъ голосъ якого старо-Чеха, то молодо-Чехи выкликували новѣ скандалы. Результатъ голосованя бувъ остаточно такій, що внесенье на переходъ до порядку дневного упало 158 голосами противъ 53. За внесеньемъ голосувало 41 молодо-Чехѣвъ а до нихъ прилучило ся ще 12 старо-ческихъ дисидентѣвъ. Троянa не було; 12 старо-Чехѣвъ здержалось ѣдъ голосованя. Показало ся отже, що судьба ческ -нѣмецкои угоды есть такъ добре якъ бы вже и запечатана. Бо коли 12 старо Чехѣвъ голосуе зъ молодо-Чехами а 12 здержуесь ѣдъ голосованя, то при такѣмъ голосованю, де, якъ при законѣ о куріяхъ, треба буде кваліфікованои вѣльшости, то противныхъ голосѣвъ може прибирати ся ажь 65, коли для ѣдвинення такого предложеня досыть лишь 61 голосѣвъ.

Въ угорскѣмъ парляментѣ вела ся въ суботу дальше нарада надъ буджетомъ міністерства вѣроисповѣдань и просвѣты. На закидъ посла Дьерфіого ѣдповѣвъ міністеръ вѣроисповѣдань, що не инъ нарушивъ спокѣй, бо спокою вже не було, коли инъ обявивъ теку. Тогды вже заставъ инъ 200 жалобъ на духовеньство а жалобы тѣ множать ся разъ-у-разъ. Правительство хоче якъ-разъ спокѣй зробити и евентуально доведе до того, що предложить законъ, пѣсля котрого ведене метрикъ буде повѣрене цивільнымъ властямъ.

——

Зъ Петербурга доносять, що въ Фінляндіи мають бути незадовго заведенѣ такій реформы: фінляндска армія мае бути прилучена до загальноі армія державноі; всѣ справы православного духовенства мають передати ся св. синодови и наконець въ школахъ фінляндскихъ мае бути заведена наука россійского языка и выклады исторіи и ґеоґрафіи въ россійскѣмъ языцѣ.

Комісія для справъ жидѣвскихъ ѣдкинула всѣми голосами проектъ, щобы жидамъ дозволено проживати въ цѣлѣй Россіи а принято значною вѣльшостію голосѣвъ, що треба выдати законъ заказуючій жидамъ: 1) всякій доставы для державы и предприемства, выходячій зъ руки правительства; 2) фабрикацію и продажь горячихъ напитковъ; 3) удержуванье заведень заставничихъ; 4) занимати ся позичками. Крѣмъ того ухвалила комісія, що заказъ той мае розтягати ся такожь и на тыхъ жидѣвъ, котрѣ приняли православіе, якъ такожь и на ихъ дѣти, а не обовязуе ажь въ слѣдуючихъ поколѣняхъ, або тогды, коли дѣти родили ся вже по принятю православія.

Въ яскравѣй суперечности до сеи ухвалы стоить вѣсть, яку подали „Моск. Вѣдом.“. Газета ся доносить, що въ Москвѣ завязало ся товариство найславнѣйшихъ россійскихъ писателѣвъ и ученыхъ, котре мае въ користь жидѣвъ внести петицію до правительства. Товариство се стоить пѣдъ проводомъ россійского ученого Володимира Соловіева. Може бути, що сю змѣну поглядѣвъ на справу жидѣвску въ интеліґентнѣй части россійскои суспѣльности выкликавъ послѣдный рухъ въ Англіи, де епископы, льорды и другій высокопоставленѣ особы постановили вплывати на россійске правительство, щобы оно дало жидамъ вѣльшу свободу. Чи россійскимъ писателямъ и ученымъ удасть ся выробити своею петиціею яку пѣльгу для жидѣвъ, о тѣмъ можна сумнѣвати ся.

——

Зъ Берлина доносять, що парляментъ нѣмецкій мае бути скликаный на день 2 н. ст. грудня. Парлямент ви будуть предложенѣ крѣмъ буджету державного на 1891/2 р. ще и справа затягненя позички на войско и маринарку, справозданье комісіи о розпорядженю заводячѣмъ въ Нѣмеччинѣ законъ о забезпеченю робѣтникѣвъ на случай старости и калѣцтва та проектъ закона о прилученю Ґельоляндy до нѣмецкои держави.

Въ виду того, що въ прускѣй арміи есть дуже богато посадъ офіцерскихъ несбсадженыхъ, выдавъ нѣмецкій цѣсарь розпорядженье, пѣсля котрого въ школахъ войсковыхъ въ Почдамѣ, Каселю и Ганноверѣ мають бути ѣдъ лютого 1891 р., а въ пяти другихъ школахъ ѣдъ серпня 1891 р. заведенѣ коротшѣ курсы. Тѣ скорочені курсы будуть тревати ажь до 1893 р. а ѣдтакъ выйде зновъ розпорядженье, чи они мають бути и дальше задержанѣ, чи нѣ. Крѣмъ того мае бути ѣдкрыта зараз зъ весною 1891 р. ще девята школа военна. Испыты на аспірантѣвъ офіцирскихъ мають ѣдбувати ся безъ зъ горы означеного речинця, скоро лишь зголосить ся до испыту 10 кандидатѣвъ.

Цѣсарь надавъ д-рови Кохови велькій хрестъ ордера червоного орла. Есть то — каже Post — ѣдзначенье, якого ще не дѣставъ въ Нѣмеччинѣ нѣякій ученый. Лѣкъ Коха мае бути пѣсля Märk. Kur. лімфа приготовлювана въ бактерій туберкулічныхъ въ добре стерілізованыхъ и щѣльно замкненыхъ посуднахъ. Въ половинѣ тыхъ посуднъ находить ся неполивана діяфраґма, на котрѣй уставляе ся гижка (желятина), въ котрѣй годують ся бактерій. Пѣдъ вплывомъ бактерій стае гижка рѣдною и скапуе черезъ діяфраґму въ долѣшну часть посудины. Та скапуюча часть гижки есть продуктомъ выдѣляючимъ ся зъ бактерій и мае ту прикмету, що убивае бактерій, ваглядно дѣлае на орґанізмъ людскій яко лѣкъ.

НОВИНКИ.

— **Соймъ буковиньскій** замкнувъ свои засѣданя вже 22 н. ст. падолиста. На двохъ остатныхъ засѣданяхъ соймъ полагодивъ петицію черновецкого літературного товариства „Руска Бесѣда“ о основанье рускои низшои ґімназіи въ Кѣцмани въ той способѣ, що ѣдступивъ ей правительству до оцѣненя, а дальше ухваливъ на цѣли спеціяльно-рускій: літературному товариству „Руска Бесѣда“ въ Чернѣвцяхъ 200 зр.; для товариства „Народный Дѣмъ“ въ Чернѣвцяхъ 200 зр. (комісія була предложила 100 зр., але по промовѣ посла Ивана Тиминьского, въ котрѣй сей нашь посолъ домагавъ ся 250 зр., маршалокъ краевый перервавъ засѣданье и комісія ухвалила 200 зр.); для рускои читальнѣ мѣщаньскои въ Чернѣвцяхъ 25 зр.; маляреви Н. Ивасюкови на дальшій студіи 200 зр. [Надъ петиціею п. Даниловича зъ Рогѣзнои о субвенцію на часопись „Добрій Рады“ соймъ перейшовъ до порядку дневного.) Машалокъ, замыкаючи сесію соймову, внѣсъ окликъ на честь цѣсаря у всѣхъ трехъ языкахъ краевыхъ: рускѣмъ, румуньскѣмъ и нѣмецкѣмъ.

— **„Академічна Громада“ въ Краковѣ** просить насъ занотувати, що она мае приготованій матеріялы до рускои термінольоґіи наукъ медицинськихъ, а петицію внесла до сойму о субвенцію на выданье пѣдготовленои нею термінольоґіи.

— **Въ краковскій дирекціи инжінерии** выкрадено въ ночи зъ суботы на недѣлю изъ замкненого бюра паперы и документы. Слѣдство провадять власти войсковій разомъ зъ дирекцією поліціи. Доси увязнено одного діюрніста, котрый пише въ канцеляріи дирекціи инжінерии.

— **Одъ Мостѣвъ великихъ пишуть намъ:** Ц. к. староство жовкѣвске засуспендувало начальника громадского въ мѣсточку Мостахъ великихъ за непорядки въ громадскихъ рахункахъ касовыхъ. Такій самѣ непорядки мають бути и въ мѣстѣ Белзѣ и оно не обѣйде ся безъ того, щобы въ рахунки касовѣ не вглянула ц. к. прокураторія. Читаючи въ ґазетахъ о непорядкахъ въ рахункахъ касовыхъ, які являють ся по мѣстахъ, мѣсточкахъ та селахъ, насуваe ся пытанье: хто тому виненъ, що за дефравдаціи суспендують ся начальники та писарѣ громадскій? На се пытанье не трудна пѣдповѣдь. Хто обѣзнаный зъ канцеляріинымъ дѣловодствомъ громадскимъ, той признасть що въ першѣмъ рядѣ провина тяжить на радахъ повѣтовыхъ, бо они не люструють совѣстно книгъ касовыхъ и ажь тогдѣ звонять у великій звѣнъ, коли дефравдація значна та начальника громадского або писаря суспендувати треба. Сли бы люстраціи не пѣдбували ся для самои формы; сли бы при люстраціяхъ слѣджено старанно, чи позиція за позицією въ книгахъ касовыхъ есть въ правдою схѣдна; сли бы начальники зъ писарями чули надъ собою контролю, они бы выстрѣгались касовыхъ непорядкѣвъ и не попадали въ дефіциты які кѣнчать ся суспензіями та интервенціями ц. к. прокураторіи. По причинѣ лихого надзору радъ повѣтовыхъ надъ громадами, не дивувати ся тому, що самѣ громады пѣдносять прилюдні жалобы, що рады повѣтовѣ коштують богато грошa, а не приносять пожитку. — *B.*

— **Огнь.** На лѣсничѣвцѣ въ Куликовѣ при дорозѣ белскѣй спалили ся гумна зъ запасами збѣжа, власность п. Осмульского; причина пожару не звѣстна. — Въ Яжовѣ старѣмъ коло Яворова згорѣли онодгы двѣ стодолы Федька Устяка зо збѣжемъ. Стодолы були убезпечені въ „Славіи“ на 200 зр. Огонь пѣдложила якась злобна рука. Огонь обмеживъ ся лише на тыхъ двохъ будынкахъ, бо вѣтру не було, дахи були мокрій и ратунокъ бувъ великій. Хоть въ громадѣ нема сикавки, за те урядъ громадскій ще ѣдъ весны дуже добре зорґанізувавъ поліцію огневу: установлено десятниковъ на кождыхъ десять господарѣвъ и кождому вызначено, зъ чимъ мае ставитись до огню а) конѣ вѣзъ и бочка на воду, б) драбина, в) сокира, ґ) коновка, д) гакъ. Теперь пѣдчасъ огню показало ся, що такъ зорґанізованый ратунокъ бувъ дуже добрый.

— **Мѣсточко Кристинополь** старается одъ минувшого року, о заведенье ц. к. суду повѣтового въ Кристинополи, а се такъ для згаданого мѣсточка якъ и для окрестности було бы великимъ добромъ. Сими днями удала ся депутація мѣщаньска подъ проводомъ бурмістра п. Графа до Львова, щобы тую справу лично подперти та о скорше рѣшенье упросити.

— **Статуты товариства взаимнои помочи дяковъ греко нат. епархіи Перемыскои** высланѣ въ дорозѣ рекурсу до Вѣдня, залягають въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ, а интересованымъ годѣ вже разъ дождати ся укончена гои справы.

— **Бар. Гірш**, звѣстный опѣкунъ жидовъ поднявъ ся — якъ доносять аргентиньскій газеты — кольонізувати аргентійску републику „россійскими рольниками“, котрѣ змушенѣ теперь покидати Россію. Онъ обѣцявъ ся доставити средствъ для 500.000 такихъ рольниковъ на поселенье и зъ его ініціятивы выбралась вже спеціяльна комісія до Ріо ля Плята, котра маѣ тамъ въ сѣй справѣ вести переговоры зъ президентомъ републики. Гірш готовъ на ту цѣль жертвувати 80 міліонвъ франковъ. Аргентиньскій газеты не подають близшихъ вѣстей, що то за люде тѣ „россійскій рольники“, чи то може — що найимовѣрнѣйше — не жиды. Коли бъ такъ, то може бы бар. Гірш набравъ собѣ и у насъ въ Галичинѣ трохи тыхъ „рольниковъ“.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Дѣйстными деканами именованѣ оо. Прухницкій Михаилъ, Чайковскій Юліянъ, Лопушаньскій Климентій, Каламунецкій Илія, Саноцкій Александеръ, Дѣдицкій Емиліянъ и Щавиньскій Левъ.

Одзнаки крилошаньскій одержали оо. Лужецкій Антоній парохъ зъ Литинѣ, Сѣлецкій Кирилъ зъ Жужеля, Скобельскій Иванъ зъ Лишнѣ, Калужняцкій Володиславъ зъ Издебокъ, Луцкій Онуфрѣй зъ Рѣпчиць, Загрядникъ Людвикъ зъ Купновичь, Турчмановичь Теофиль зъ Рипяны, Габла Андрей зъ Тирявы сольнои, Гриневецкій Левъ зъ Быкова, Назаревичь Николай зъ Серинъ, Мохнацкій Іосифъ зъ Мацѣевои, Париловичь Иванъ зъ Злоцкого, Шеховичь Іосифъ зъ Клоковичь, Таворскій Левъ зъ Корманичь, Турчмановичь Северинъ зъ Лукового, Гладишовскій Іосифъ зъ Дрогомышля, Криницкій Иванъ зъ Сеньковои волѣ, Ивановскій Ник. зъ Новосѣлоць, Криницкій Василь зъ Лѣнины великои, Лысякъ Тимофей зъ Корчова, Ортиньскій Димитрій зъ Гординѣ.

Увольненій одъ испыту конкурсового оо. Сѣлецкій Кирилъ зъ Жужеля, Куновскій Іеронимъ зъ Бандрова, Чеховичь Орестъ зъ Боратына, Селецкій Иванъ зъ Медвежѣ, Савула Теодоръ зъ Дмитровичь, Менциньскій Юліянъ зъ Ваповець.

До канон. институціи на Ростоку велику, дек. мушиньского, завѣзваный о. Цапиньскій Петро.

Ординаріятскимъ комісаремъ школьнымъ для надзору науки религіи въ народныхъ школахъ деканату дрогобицкого именовано о. Генриха Ильницкого, пароха въ Унятичь.

Похвалу одъ еп. Консисторіи за ревность въ науцѣ религіи въ школѣ въ Звертовѣ, дек. куликовского, доставъ тамошный парохъ о. Іосифъ Пелехъ.

Наука, штука и литература.

— **Зъ руско-народного театру.** Въ суботу выставлено 4-актову комедію Шентана „Дѣвчина зъ чужины“. Комедія ся на нашой сценѣ не може надто заинтересувати нашои публики. Она взята зъ нѣмецкого, а головне мотто до сеи комедіи то звѣстный стихъ Шіллера: Mädchen aus der Fremde, котрый при рознихъ нагодахъ цитуе ся колька разовъ въ цѣлой комедіи и служить мовь бы до поясненя цѣлои акціи. А и Шентанъ, взявши собѣ повысшій тематъ, мусѣвъ по-при головнѣ особы: Камілю Ріґольтъ, акторку, и залюбленого въ нѣй барона Ганса Еберса, вывести ще на сцену зъ одинацять иншихъ осовъ и подавати деякѣ комічнѣ епізоды, щобы нѣмецка публика могла смѣятись. — Змѣстъ комедіи дасть ся зобрати въ такій способъ: Акторка Ріґольтъ, пробуваючи на одпустцѣ въ якомсь малому мѣсци купелевомъ, хоче одограти ролю Шіллеровскои „Дѣвчины зъ чужины“, с. е. въ тайнѣ стати богинею добродѣйности для бѣдныхъ жителѣвъ горскихъ. Баронъ Еберсъ, знаючи о томъ плянѣ, хоче ей одъ того одвести, бо, якъ каже, зависть людска не добачить въ ей добродѣйныхъ дѣлахъ ей доброго серця, а лишь оклевече ей. И справдѣ такъ дѣе ся: зъ-разу, доки не знають, хто есть тою добродѣйною женщиною, всѣ ентузіязмують ся, а опосля, коли довѣдують ся, що се акторка, клевечуть ей въ подлый способъ. Баронъ Еберсъ боронить ей передъ людскою напастію, а при томъ робить ще колька иншихъ геройскихъ чиновъ, — и въ нагороду одержуе руку акторки Камілѣ. Мѣжь прочими особами такожь побирають ся ще двѣ пары.

Гра всѣхъ артистовъ була поправна, а вызначувались п-нѣ Биберовичева въ роли акторки Камілѣ, п. Клишевскій яко баронъ Еберсъ и п. Плошевскій яко несмѣлый молодець Райнфельденъ. У декого зъ артистовъ (н. пр. въ роли Катінґенъ) треба було за богато помочи суфлера, а и деякѣ сцены опознались черезъ се, що артисты не въ часъ выступали на сцену.

Въ недѣлю выставила дирекція нашого театру въ сали касина мѣщаньского образъ зъ житя народного М. Л. Кропивницкого „Глитай“. Всѣ ролѣ були обсаджены такъ якъ и давнѣйше, лише ролю Глитая перенявъ по пок. Гриневецкомъ п. Гембицкій. Интерпретація п. Гембицкого сеи ролѣ була такожь добра и гра була переведена черезъ цѣлу штуку поправно и систематично. Рово-жь всѣ прочѣ артисты и артистки збирали за свою гру оплески численно зобранои публики.

Нинѣ въ сали тов. Frohsinn оперета Сулівана „Мікадо“.

Соймъ краевый.

Конець XXI засѣданя зъ дня 22 н. ст. падолиста.

Комісія буджетова предкладае преліминарѣ: высша школа рольнича въ Дублянахъ (выдатки 52.068 зр., приходы 45.113 зр., недоборъ 6.955 зр.); школа паробковъ и доворцѣвъ господарскихъ въ Дублянахъ (выдатки 12.819 зр., приходы 2 988 зр., недоборъ 9.831 зр.); курсъ горольництва въ Дублянахъ (выдатки 2.760 зр., приходы 1.980 зр., недоборъ 780 зр.); фольварокъ въ Дублянахъ (выдатки 15.312 зр., приходы 16.495 зр., надвышка 1.183 зр.); въ справѣ торфовнѣ предкладае комісія внесенье, щобы выдѣлъ краевый залишивъ експльоатацію торфу въ Дублянахъ на рахунокъ фонду краевого, почавша одъ сѣчня 1891 р.; — школа господарства лѣсового у Львовѣ (выдатки 15.280 зр., приходы 5.460 зр., недоборъ 9.820 зр.); — краева середня школа рольнича въ Черниховѣ (выдатки 40 725 зр., приходы 23.000 зр., недоборъ 17.725 зр.); фольварокъ въ Черниховѣ (выдатки 11.940 зр., приходы 12.372 зр., надвышка 432 зр.); — низша школа рольнича въ Городенцѣ (выдатки 11.256 зр., доходы 3.420 зр., недоборъ 7.836 зр.); школа рольнича въ Ягольници (выдатки 10.547 зр., доходы 3.050 зр., недоборъ 7.497 зр.); школа рольнича въ Кобѣрницяхъ (выдатокъ 10.630 зр., приходы 3.890 зр., недоборъ 6.740 зр.); — школа огородница въ Тарновѣ (выдатки 9.760 зр., доходы 3.340 зр. недоборъ 6 420 зр.); — школа управы и выправы ростинъ волоконныхъ въ Городку (выдатки 7.570 зр., приходы 2.530 зр., недоборъ 5.040 зр.) — Соймъ принявъ всѣ преліминарѣ.

На внесенье комісіи дороговои полагоджено петиціи громадъ Устіяновы и Устрикъ долѣшныхъ, пов. лѣського, о одписанье давныхъ належитостей конкуренційныхъ, въ той способъ, що одослано тѣ петиціи до намѣстництва для розслѣду и можливого увзглядненя.

Комісія адміністраційна, здаючи справу зъ петиціи выдѣлу пов. въ Новомъ Торзѣ и товариства Татряньского въ Краковѣ дотычно управильненя границѣ краю мѣжь Угорщиною а Галичиною коло Морского Ока и Чорного Ставу, вносить: Поручае ся выдѣлови краевому, щобы пописля §. 2 инструкціи уживъ свого цѣлого вплыву въ томъ напрамѣ, щобы справа управильненя границѣ мѣжь Угорщиною а Галичиною якъ найскорше була полагоджена и щобы при послѣдномъ рѣшеню того спору о границѣ вдоволено вповни справедливымъ жаданямъ краю. О тѣй справѣ маѣ выдѣлъ краевый здати справу слѣдуючои сесіи соймовои. — Принято внесенье комісіи.

Комісія адмівістраційна, полагоджуючи петицію репрезентаціи громадскои мѣсточка Роздолу о перенесенье осѣдку староства зъ Жидачева до Роздолу, вносить одступити сю петицію выдѣлови краевому до розслѣду. — Принято.

Пописля внесеня комісіи адміністраційнои зъ петиціи 16 громадъ повѣту збаражского дотычно покликуваня селянъ до выправъ войсковыхъ въ часѣ жнивъ, порѣшено тую петицію подперати.

Комісія школьна, здаючи справу зъ внесеня пос. Бобчиньского о змѣну §. 9 уступу 7 и 8 закона зъ 25 червня 1873 р. (В. з. кр. ч. 255), вносить: Поручае ся выдѣлови краевому, щобы порозумѣвшись зъ краевою радою школьною, розслѣдивъ се внесенье и здавъ справу на найблизшой сесіи сойму а въ случаю признанои потребы предложивъ соймови проектъ змѣны закона. — Принято.

Петицію Бол. Квятковского, учителя народного зъ Волѣ буховскои, о субвенцію, щобы выучивъ ся щѣткарства, одослано до выдѣлу краевого для розслѣду и полагодженя.

Комісія петиційна, здаючи справу зъ петицій трехъ діюрністовъ выдѣлу краевого о veniam studiorum et aetatis, вносить: признати имъ veniam. — Пос. гр. Стан. Бадені выказуе, що дотепершный способъ поступованя есть неоправданый и неслушный, бо просьбы того рода множать ся зъ кождымъ днемъ щоразъ больше а комісія признае петентамъ все, о що просять. Повинно бути такъ, щобы тѣ, що просять о veniam, удавали ся зъ тою просьбою до выдѣлу кр., щобы ихъ розслѣдивъ и предложивъ на слѣдуючой сесіи. — Пос. кс. Сава ставъ въ оборонѣ петицій діюрністовъ, але соймъ прихиливъ ся до внесеня пос. Баденього.

Одчитано: интерпеляцію пос. Бараньского въ справѣ злого устроеня войсковои стрѣльницѣ въ Самборѣ, бо стрѣлы доходять на поля и шляхъ зелѣзничій; — и два внесеня: пос. Вол. Козловского зъ резолюцію до правительства, щобы при змѣнѣ тарифы мытовои мало на оцѣ рольництво; — и пос. Розенштока що-до управильненя торговлѣ худобою зъ Нѣмеччиною при нагодѣ заключеня нового трактату торговельного.

XXII Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 24 н. ст. падолиста 1890 р.

По одчитаню петицій приступлено до порядку деннего.

Громадѣ мѣста Мостиска признано право до побору оплатъ громадскихъ одъ пива и меду на дальшихъ пять лѣтъ и ухвалено дотычный законъ.

Комісія буджетова вносить въ справѣ будовы театру польского у Львовѣ: Уповажняе ся выдѣлъ краевый, щобы порозумѣвъ ся зъ репрезентацію мѣста Львова и предложивъ на найблизшой сесіи соймовой внесенье що-до мѣры и способу, въ якій фондъ краевый могъ бы причинити ся до будовы театру мѣского у Львовѣ. — Принято.

Комісія господарства краевого, здаючи справу зъ предложеня выдѣлу кр. дотычно краевои школы рольничои и фольварку въ Черниховѣ, вносить: I Поручае ся выдѣлови кр. щобы: а) зарядивъ выготовленье пляну и кошторису розширеня заведена черниховского, о сколько се потрѣбне для помѣщена 60 учениковъ; б) старавъ ся о субвенцію на ту цѣль зо скарбу державного; в) предложивъ одповѣдни внесеня. II На будову ледовнѣ вызначаесь 400 зр. III Учителеви до наукъ загально образуючихъ вызначаесь платню 1100 зр., додатокъ актівальный 140 зр. и додатокъ пятилѣтный 200 зр. та вольне помешканье. IV На выкупно двохъ загородъ селяньскихъ въ Черниховѣ вызначаесь 600 зр. V На будову шопы на машины и знаряды рольничій, на перемѣну будынку для инвентаря, на уладженье водопроводу и долу Іоффарда або иншого устроеня на переховокъ паша, отвираесь выдѣлови кр. кредатъ въ загальной квотѣ 3.000 зр. — Всѣ внесеня комісіи принято.

Комісія школьна здаючи справу о станѣ школъ народныхъ и семінарій учительскихъ въ р. 1889/90, вносить: 1) Справозданье кр. рады школьнои о станѣ школъ и семинарій приймаесь до вѣдомости. Взывае ся кр. раду школьну: 2. щобы до буджету школьного на 1892 р. подъ рубрикою „позички на будову школъ“ вставила пописля потребы большу квоту; щобы 3. до буджету школьного на 1892 рокъ вставила одповѣдну квоту на додатокъ до платнѣ для тыхъ учителѣвъ, котрій побирають рочно 200 злр. 4. щобы при укладаню дотычныхъ книжокъ школьныхъ, такожь при науцѣ въ пятомъ и шестомъ роцѣ науки щоденнои та при доповняючой науцѣ була увзгляднена больше нѣжь теперь исторія родного краю. Взывае ся правительство: 5. щобы побольшило число посадъ инспекторовъ школьныхъ, на разѣ годай о столько, щобы нѣ одинъ инспекторъ не мавъ больше анѣжь сто школъ до нагляду; 6. щобы въ можливо коротком часѣ приступило до утворена що найменше двохъ новыхъ семінарій учительскихъ.

Въ генеральной дискусіи забравъ голосъ першій пос. гр. Рей: Вказуе, що намъ треба вповати въ селянина почутье власного достоиньства, треба вытворити интеліґенцію въ селянинѣ. Зъ семінарій учительскихъ повинній выходити люде, котрій бы не встыдали ся свого походженя, були дорадниками того люду а не якъ теперь бувае, щобы одмежались одъ люду якимсь хиньскимъ муромъ. Въ семінаріяхъ есть теперь ще нѣмецка система науки, а се не пригодне для понять нашого народу. Ставить резолюцію, щобы выдѣлъ кр., порозумѣвшись зъ кр. радою школьною, розваживъ, чи не можна бы перенести одну семінарію учительску до замку олеського, и здавъ зъ того справу на слѣдуючій сесіи соймовой — Пос. Герасимовичь критикуе станъ теперешного школьництва народного, вказуе на поведенье инспекторовъ взглядомъ учителѣвъ. Одчитуе въ Głos-y Nauczycielsk-ого новинку пос. намѣстництва Лясковского (за сю новинку сконфісковано „Дѣло“) а мѣжь послами повстае смѣхъ, бо якъ разъ сов. Лясковскій сѣвъ побочь пос. Герасимовича и слухае бесѣды. [Бесѣда выголошена такъ тихимъ голосомъ, що ледви найблизше стоячій послы можуть ей почути.] — Пос. Меруновичь ставить внесенье на утворенье окремого фонду на будову школъ. — Пос. Брикчиньскій боронить интеліґенцію передъ закидомъ пос. Рея, мовь бы она встыдала ся селянина. — Пос. Бобжиньскій заявляе, що рада школьна радо прихилить ся до гадки примѣстити семінарію въ замку олеськомъ, хочь есть трудность въ томъ, що въ больштомъ мѣстѣ лекше найти ученикамъ семінарій якісь лекціи, тожь и больша фреквенція буде по тыхъ мѣстахъ. Але на се не треба уважати, бо можна зарадити сему интернатами або численнѣйшими стипендіями. Боронить противъ закиду, мовь бы въ семінаріяхъ и школахъ не придержувано ся утраквізму. Жалобы въ сѣй справѣ цѣлкомъ не оправданій, бо се потвердили всѣ инспекторы на розслѣды бесѣдника. Що-до системы науки, то мусить зазначити, що годѣ накидати зъ горы якусь оригінальну систему, бо се могло бы довести до карикатуры, а самъ заявляе, що таки треба признати першенство высокой культурѣ нѣмецкой. Полемізуе зъ пос. Герасимовичемъ, мовь бы теперешна метода научаня въ школахъ народныхъ не була одповѣдна, бо наука поглядова показалась лѣпшою одъ давнои методы, опертои на механічной памяти. Признае, що можуть бути деякѣ сцисіи помѣжь громадами а инспекторами при закладаню новыхъ школъ и замѣтки пос. Герасимовича певно розважать кр. рада школьна. Заперечуе, мовь бы инспекторы школьній выступали ворожо противъ учителѣвъ Русиновъ. Рада школьна не може вправдѣ знати про найменшій неправильности въ школьництвѣ народномъ, бо школъ тысячѣ, але-жь повинно всѣ такій справы выводити ся передъ окружній рады школьній, а одтакъ ажь доперва передъ кр. раду шк. Але мушу заявити, що школа не есть мѣсцемъ до політики, а въ тыхъ жалобахъ видно duch burzenia. — Пос. Щепановскій промовляе що-до оригінальности системы науковои. Що геніи сотворили, якъ Пестальоці, Гербартъ, се певно для цѣлого свѣта важне, але я противный тому, що выгадала бюрократія нѣмецка (Брава). Н. пр. нѣмецка система що-до науки языковъ граматикою, то такъ само, якъ бы вчити дитину ходити на подставѣ знаня анатоміи и не давати ѣй ходити. Я хочу, щобы проводирѣ нашого школьництва знали всѣ системы науковій, але не брали шаблёновъ. — Пос. Романчукъ: Деякій уступы п. віцепрезидента рады шк. спонукують мене промовити. Тѣшу ся зъ заявленя, що кр. рада шк. хоче перевести въ семінаріяхъ справедливо утраквізмъ, але мушу фактомъ доказати, що оно дѣйстно такъ не есть, н. пр. на I р. учительскои семінарій мужескои у Львовѣ, де нѣ одного предмету не вчать по руски. Въ окружныхъ радахъ школьныхъ Русины дуже мало, а часомъ цѣлкомъ не заступленій, тому треба бы въ томъ напрямѣ зарядити зо стороны кр. рады шк. Також тѣшу ся зъ заявленя, що політика маѣ выключитись зо школьництва.

По промовѣ справоздавця кн. Юрія Чарторыйского приступлено до спеціяльнои дебаты. Резолюція пос. Герасимовича, щобы правительство сейчасъ приступило до основнои реформы системы науковои въ школахъ народныхъ якъ що-до пляну такъ и методы науки, именно щобы заступити методу поглядову по можности методою мемуаровою — упала. — Поправку посла Меруновича що-до фонду позичкового на будову школъ принято. — Одтакъ принявъ соймъ всѣ внесеня комісіи. Поправки пос. Герасимовича при 3-ій точцѣ и 6-ій точцѣ, щобы одна зъ ново-отвореныхъ семінарій мала выкладовый языкъ руский, упали. — Внесенье пос. Рея принято.

Принято пописля справозданя комісіи буджетовои преліминарѣ: краевого фонду школьного (выдатки 1,173.720 зр., доходы 183.089 зр., недоборъ 990.631 зр.) и краевого фонду шк. емеритального (выдатки 153.772 зр., приходы 74.627 зр., недоборъ 79.145 зр.). — Поправка пос. Меруновича о подвышенье дотаціи на будову школъ зъ 15.000 зр. на 30.000 зр. упала.

Принято въ третомъ читаню: Инструкцію для выдѣлу краевого и Законъ о поліціи для мѣстъ и мѣсточокъ.

Комісія школьна здаючи справу зъ петицій кольканацяти учителѣвъ и учительокъ народныхъ о вчисленье лѣтъ службы, вносить перейти до порядку дневного. Принято. — Петицію Ив. Дуткевича, выслуженого учителя въ Громнику, о почисленье до емеритуры лѣтъ службы одъ р. 1845, оддано выдѣлови кр. до розслѣду и полагодженя.

При третомъ читаню закона санітарного забравъ першій голосъ пос. Крамарчикъ и просить зарядити о именне голосованье. — Справоздатель пос. Пілятъ повѣдомляе и мотивуе взглядами формальными деякѣ поправки, котрій пороблено въ комісіи въ наслѣдокъ ухвалбныхъ поправокъ въ другомъ читаню. — Пос. Романчукъ заявляе:

Въ имени моемъ и моихъ політичныхъ товаришѣвъ маю честь заявити, що мы, хотя при другомъ читаню не всѣ голосували-сьмо за симъ закономъ, теперь при третомъ читаню, по всесторонной розвазѣ, будемо солідарно всѣ за нимъ голосувати. При томъ заявляю рѣшучо и категорично, що мы сѣй справѣ не руководили ся и не руководимось політичными анѣ якими не-будь иншими посторонными взглядами, але едино и выключно взглядами предметовыми. Взагалѣ во всѣхъ справахъ, не маючихъ зо своѣи природы характеру політичного, мы глядѣли и глядимо именно на сторону предметову и думаемо, що симъ найлучше служимо интересамъ народу и добру загальному.

Приступлено до голосованя поименно. Голосувало послобъ 109, противъ закона голосувало 21 а за закономъ 88 послобъ. Законъ принятд.

При слѣдуючой точцѣ о выборѣ членовъ выдѣлу краевого, ставить пос. Цоль внесенье, щобы перше одбулись выборы зъ курій громадъ сѣльскихъ а одтакъ ажь зъ курій большихъ посѣлостей. — Гр. Стан. Бадені противить ся тому. Маршалокъ поясняе, що хочь звычайно одбуваютъ ся выборы пописля внесеня пос. Цоля, але се зроблено въ такомъ порядку, якъ складано мандаты.

Пос. Телишевскій выказуе статутомъ що порядокъ маѣ бути найперше зъ большихъ посѣлостей а одтакъ ажь зъ селъ. — Большость спротивилась внесеню Цоля. (Причина сего внесеня була та, що правица боялась, чи ей кандидатъ перейде зъ курій сѣльскихъ громадъ, тожь одтакъ могла бы була переперти его при своемъ выборѣ.)

Зъ курій большихъ посѣлостей выбрано на 31 голосуючихъ, членомъ выдѣлу краевого 21 голосами пос. Едварда Єнджейовича; пос. Хамедъ одержавъ 4 голосы.

Зъ курій громадъ сѣльскихъ выбрано на 60 голосуючихъ, членомъ выдѣлу краевого 57 голосами пос. Хамца.

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 23 падолиста. Канцлеръ Капрівi маѣ сими днями выѣхати до Дрезна, щобы тамъ зложити візиту королеви саскому.

Вѣдень 23 падолиста. Вѣсть о димісіи россійского міністра фінансовъ, яка тутъ вчера кружила есть безусловна.

Прага 22 падолиста. Нѣмецкій комітетъ екзекутивный заявивъ, що Нѣмцѣ не возьмуть участи въ выставѣ, бо нема надѣѣ, щобы угода перейшла.

Пештъ 24 падолиста. Въ Пятицерквахъ выступила инфлюенца зъ такою силою, що до вчера було вже звышь тысячь случаѣвъ занедужаня. Въ поодинокихъ случахъ переходить инфлюенца въ тифусъ и кончить ся смертію.

Гаґа 24 падолиста. Король Вільгельмъ нідерляндскій померъ вчера о 5 год. зъ полудня въ 73 роцѣ житя а въ 41 панованя. Его наслѣдницею есть 10-лѣтна кн. Вільгельміна, донька зъ другого супружества.

Каиро 24 падолиста. Приѣхали тутъ россійскій наслѣдникъ престола и кн. Юрій. Кедивъ принявъ ихъ величаво.

Парижъ 22 падолиста. Розойшлась тутъ поголоска, що Падлевскій ще въ четверъ бувъ въ Бруксели и выѣхавъ зъ одтамъ до Лондону.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Понедѣлокъ дня 24 н. ст. падолиста 1890

МІКАДО
АБО
ОДЕНЪ ДЕНЬ ВЪ ТІТІПУ

Опера въ 2 актахъ В. С. Gilberta. — Музика А. Суллівана. Перевôдъ Е Олесницкого.

ОСОБЫ:

Мікадо японьскій	А. Стечиньскій
Нанкі-По	С. Курмановичъ
Ко-ко, совѣтникъ справедливости, старшій катъ и записгяглый головный операторъ въ Тітіпу	С. Ольшаньскій
Поагъ-Багъ, урядникъ до всего	М. Кирницкій
Пішъ-Тушъ, обыватель японьскій	С. Яновичъ
Пітті-Сінгъ	Д. Кирницка
Юмъ-Юмъ	К. Клишевска
Пеепъ-Бо	А. Долистôвна
Катіша, стара панна	А. Осиповичева
Кі-кі-кі, посычій вахляръ надъ Мікадомъ яко міністеръ температуры	Т. Гембицкій
Амітъ-Сінгъ, Японка	М. Ольшаньска
Пеепъ-Сонгъ	Е. Стечиньска
Біг-го-по	А. Долистôвна
Ед-тсі	М. Романовска
Алі-Юнгъ	К. Гембицка
Тіш-фу	В. Ставиньска
Сіп-по-сіпъ	В. Радкевичъ
Беб-бі-бо	П. Квятиньска
Ттінгъ-Тсангъ	П. Парадюкъ
Ю-кі-льі	С. Пôдвысоцкій
Ед-декъ	С. Цѣшановскій
На-саг-гі	М. Шеремета
Ні-по	В. Плошевскій
Тсонгъ-Сінгъ	М. Калиновичъ

товариши Катіши

Японцѣ, двор. Мікада

Дворяне, пазѣ, сторожа, нарôдъ. — Дѣе ся въ мѣстѣ Тітіпу въ 15-ôмъ вѣку.

Новѝ японьскѝ декораціи, якъ видъ мѣста Тітіпу, палата Мікада и т. д., пензля О. Діля.

Костюмы и реквізиты выконанѝ пôсля оригінальныхъ японьскихъ взôрцѣвъ.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ **1** зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ **80** кр., Паркетъ **50** кр., Партеръ **25** кр.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЙ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣздъ посгѣшн. або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7 01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7·20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненѝ лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год. 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны
Самуелі & Ляндавъ
у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденькои)

купують и продають всѣлякѝ облігаціи державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (плянъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. **Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.„**

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ облігаціи довгу державного
Зелѣзничѝ облігаціи першeньства
Льосы державнѝ и приватнѝ
продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Соколь & Лілієнъ

3360 176—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Важне для Панôвъ!

Маю честь завѣдомити, що зъ днемъ 25 н. ст. жовтня отворивъ я зъ комфортомъ уладжену

„ВАРШАВСКУ МОЛОЧАРНЮ и ѢДАЛЬНЮ“

на розѣ при улици Ягайлоньскôй число 19 и пляцу Смольки число 1.

При тôмъ осмѣляюсь звернути увагу Вповажаныхъ Панôвъ кавалерôвъ, що кава, гербата, какао, чеколяда, молоко а такожь и харчь якъ въ абонаментѣ такъ и поодиноко будуть подаватись по домовому чисто, смачно и дешево. Услуга скора и ретельна. Для ужитку Вп. гостей суть часописи руска, польска и нѣмецка, не менче якъ и безплатнѝ гры въ доміно и шахи. 3664 4—7

Поручаюсь проте ласкавымъ взглядамъ Вповажаныхъ П. Т. Панôвъ и зôстаюсь зъ глубокимъ поважаньемъ

С. Ґрабовскій.

Вже І Грудня с. р.
найблизше тягненье
льосôвъ державныхъ
въ року 1864
продае по
курсѣ деннôмъ.

Головна выграна 150.000 зр.

Такожь промесы на тѝ льосы. На цѣлый льосъ 5 зр. на пôвъ льосу 3 зр.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны
у Львовѣ.

Ч. 6379.

Конкурсъ.

Маґістратъ мѣста Дрогобича розписуе отсимъ конкурсъ на мѣсце **Секретаря Маґістрату** зъ платнею рôчно 800 зр. в. а. та зъ додаткомъ на помешканье 200 зр. в. а., зъ системізоваными пятилѣтными додатками по 100 зр, и зъ правомъ до еметуры.

Маючѝ охоту старати ся о се мѣсце, зволять внести своѐ поданье найпôзнѣйше до 15-го грудня с. р. до Маґістрату въ Дрогобичи.

До поданя треба долучити отсѝ доказы:
а) що не перейшло ся по-за 40 рôкъ житя;
б) укôнченя студій правничихъ зъ трема испытами державными и знаня адміністраційного;
в) выказъ дотеперѣшного занятя; — и
г) зобовязанье, що выключно посвятить ся службѣ автономічнôй.

Згадане мѣсце єсть на першій рôкъ провізоричне и маѐ обнятись зъ днемъ 1-го сѣчня 1891.

Зъ Маґістрату мѣста
Дрогобичь 18 падолиста 1890.
Охримовичь.

ДОСИ НЕДОРÔВНАНЫЙ

В. МАҐЕА правдивый очищеный
ТРАНЪ зъ ПЕЧѢНКИ
черезъ Вільгельма Маґера зъ Вѣдня.

Найпершими знатоками медичными розслѣдженый и за-для свого легкого травленя дуже порученый для дѣтей и ординованый у всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче осягнути змôцненье цѣлого орґанізму, имѧкно грудей и легкихъ, приростъ ваги тѣла, поправленье сокôвъ а передовсѣмъ очищенье крови.

Фляшку за 1 зр. можна одержати въ складѣ фабричнôмъ: **Wien III. Bez. Neumarkt Nr. 3** а такожь 3638 5—18

по всѣхъ аптикахъ австр.-угор. монархіи.

У ЛЬВОВѢ у пп. антикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и К. Балабана.

Писарь громадскій

чоловѣкъ тверезый, обôзнаный зъ дѣловодствомъ писарскимъ, свѣдомый руского и польского письма, може заразъ заняти посаду писарску для громадъ Пархача и Сѣльця белского въ окрузѣ сокальскôмъ. Стала рôчна платня 240 зр окрôмъ бôчныхъ доходôвъ. Интересованѝ можуть письменно зголосити ся до о. В. Чернецкого, пароха въ Сѣльци, почта Кристинопôль.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякѝ приукрашеня церковнѝ, бôлтары, иконостасы, амвоны, бôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань
3604 45—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Института

Проповѣди недѣльнѝ,

праздничнѝ и случайнѝ
въ V томахъ
о. Юліяна Ганкевича.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

РУСКІЙ СІѢВАНИКЪ

накладомъ „Товариства Просвѣты“. ул. Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ паперѣ 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тѝ суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвыдатнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногѝ найдобрнѣйшѝ народнѝ пѣснѣ. Найзнаменитшѝ рускѝ композиторы уложившѝ до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписанѝ. Цѣна 40 кр., оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрникôвъ въ канцеляріи Товариства дається 20% рабату. Набути можна ихъ такожь по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины

ПА-

расоль до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошъ мужескѝ и дамскѝ зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючѝ воды по 50 кр.

поручае найдешевше
ТОРГОГЛЯ
Братôвъ Лянгнерôвъ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Добрымъ пôдручникомъ школьнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскэихъ семинарій єсть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА
„Рускои правописи“
Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачь, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсѝ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расінскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ**, одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати въ замовленями.**

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Одинокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
3319 32—20 *основанный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжѝ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае єго пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитѝ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		зр.	кр.
	½ клгр		
Кайсовъ	знам. чорный „	1	60
	„ melange „	1	80
Souchong	ôдличный „	2	—
	найлучшій „	3	—
	melange P. „	3	—
Melange	каравaнный	4	—
Fu-czu-Fu	и-ръ I. „	3	00
	„ II. „	4	60
	„ III. „	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 ф. „	2	40
	2 „ — „ „	3	—
	2 „ 50 „ „	3	75
Высѣвки	ôдличный „	1	60
	prima „	1	80
	non plus ultra „	2	50

„СЛАВІЯ“
банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.
Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, зôбране збôже, въ кôлькохъ хвилихъ забирае и перемѣне въ попѣлъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стае цѣлкомъ бѣднымъ, если ôнъ завчасу не постарае ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченъе себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечнôсть огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и шкладае на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро своѐ и своихъ родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекураціи.**

Для господарѣвъ дае добру охорону особенно банкъ взаимныхъ убезпечень **„Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідуе шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирае, при чôмъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджуе.**

Взагалѣ „Славія“ стараѐ ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшій користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповняти.

За дуже умѣрену оплату убезпечаѐ „Славія“ не лишь будынки господарскій, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожь запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзôй небезпечности и такъ пôдупавшôмъ станѣ економічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекурацівными, якъ дае „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збôже по крайнôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимаѐ, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Головне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красновôй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстаютъ даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае
АСИҐНАТЫ КАСОВќ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу **5%** асигнаты касовѝ зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованѝ по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2318

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и най, бôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшій сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поноскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шнуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (также для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужескаго, ковперикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бѣера, капелюхôвъ мужескихъ, праздивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занавѣсы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3.75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ кашъ шнелевыхъ, ковдеръ фляневыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскѝ и всякôднѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѝ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 256. Львовъ, Второкъ 13 (25 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѡмъ недѣль и руских свитъ) о 5-ѡй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вѡвторокъ, и въ вѡвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рѡкъ	18 зр.	на цѣлий рѡкъ	24 зр.
на пѡвъ року	9 зр.	на пѡвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлий рѡкъ	16 зр.	на пѡвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѡдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютьси лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатаній вѡльній ѡдъ порта **Поодинокє числє коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаютьси по цѣнѣ 6 кр. ѡдъ одного стрѡчки печатнои, въ рубр. „Надсилане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числятьси по 10 кр. ѡдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникѡвъ повырѡвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ ческѡмъ соймѣ розпочалась онодьы спеціяльна дебата надъ проектомъ закона о роздѣлѣ рады культуры краевои, але нарады поступають такъ поволи, що доси ухвалено ледви три параґрафы. Въ старо-ческѡмъ таборѣ есть велике пригнобленье тымъ бѡльше, що Квічаля заповѣвъ, що зновъ кѡлька послѡвъ задумує выступити зъ старо-ческаго клюбу. То пригнобленье пробиваесь такожь и въ старо-ческѡй прасѣ а всѣ ґазеты старо-ческій заповѣдають вже теперь рѣшучо розбитье ческо-нѣмецкои угоды и запытують, що дальше буде. На свѡй превеликій жаль не знаходять они на то нѣякои ѡдповѣди а кажуть лишь загально, що нарѡдъ чеснй жде дуже сумна судьба. Въ народѣ нема вже єдности, бо розпавъ ся на партіи, котрій одній другихъ хотѣли бы пожерти а зъ того користае лишь ворогъ. Здаесь, що онодашне голосованье въ соймѣ буде мати ще и провадый епілёгъ. Розбійшлась именно поголоска, що сынъ Ріґера вызвавъ пос. Вашатого на поединокъ за то, що ѡнъ назвавъ его батька пѡдлымъ зрадникомъ. До цѣлого сумного гороскопу політичного прилучаесь теперь ще и нове нещастье елементарне. Въ пѡвнѡчныхъ Чехахъ спали зновъ великій дощѣ и повѣнь наробила величезнои шкоды. Межи Прагою а Ліберцемъ комунікація перервана и многій мѣсця стоять пѡдъ водою. Въ Карльсбадѣ вылила вода страшно; обрвало чотири мосты, знищило цѣле устроенье ґазового освѣтленя и водоводы та позаливало всѣ склепы, словомъ всюды шкода величезна. Велтава пѡдъ Прагою такожь значно прибула а въ мѣстѣ побоюють ся новои повени. Зъ многихъ сторѡнъ краю надходять такожь сумній вѣсти о повенях. Чеській нарѡдъ знайшовъ ся дѣйстно въ великѡмъ нещастю.

Буковиньскій соймъ ухваливъ на послѣдньѡмъ засѣданю такій преліминарь фонду краевого: потребы выносять 215.831 зр. 20 кр. а покрытье на то есть 24.102 зр. 50 кр. Недобѡръ выносить отже 191.718 зр. 71 кр. а для его покрыта буде розписаный додатокъ краевый въ высотѣ 17½ кр. ѡдъ кождого ґульдена податкѡвъ безпосередныхъ. Маршалокъ закрывъ соймъ окликомъ въ честь цѣсаря по руски, по нѣмецки и по румуньски.

Шефъ секціи въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ, бар. Седьеній, мае бути въ половинѣ грудня именованый угорскимъ міністромъ при цѣсарскѡмъ дворѣ на мѣсце бар. Орчіого.

Правительство нѣмецке не предложило доси ще своихъ пропозицій въ справѣ торговельнои угоды зъ Австро-Угорщиною австрійскому міністерству дѣлъ заграничныхъ, але есть рѣчь певна, що дня 2 грудня розпочне ся конференція нѣмецкихъ делеґатѡвъ, котрои цѣлею буде приготовити потрѣбный матеріялъ, зъ котрого бы можна пѡзнати становище обохъ сторѡнъ. Опѡсля буде конференція ѡдрочена, щобы правительства мали нагоду дати ѡдповѣдній инструкціи своимъ делеґатамъ.

Въ недѣлю ѡдбували ся въ Італіи выборы до парляменту. Результатъ выборѡвъ есть лишь загально о стѡлько звѣстный, що правительство зновъ побѣдило. Зъ загального числа 508 выборѡвъ звѣстно доси результатъ лишь въ 229. Выбрано 181 послѡвъ правительственныхъ, 23 радикалѡвъ, 12 зъ лѣвицѣ, пять въ опозиційнои правицѣ, 3 соціялістѡвъ и 3 безбарвныхъ. Кріспіого выбрано въ Палермѣ, Сиракузѣ и Джірджентѣ. Радикалы стратили въ Міланѣ два мандаты въ користь правительства и умѣренои опозиціи а въ Ровіньо стратили ажь чотири мандаты. Найважнѣйше при сихъ выборахъ есть, яке выйде зъ нихъ число радикалѡвъ, котрій найбѡльше противній союзови Італіи зъ Австріею и Нѣмеччиною а за то клонять ся на сторону Франціи; ѡдъ нихъ числа буде зависѣти и сила опозиціи а ѡдъ сеи зновъ и становище Італіи до тридержавного союза.

На замку Льо въ Нідерляндахъ, въ провінціи Ґельдернъ, померъ дня 23 с. м. о 5 год. рано король відерляндскій Вільгельмъ III. Станъ короля той ночи погоршивъ ся бувъ дуже а королева Емма и два лѣкарѣ не ѡдступали его ажь до послѣдноі хвилѣ. Коли досвѣта покликано міністрѡвъ, они могли вже лишь сконстатувати смерть короля. Чотири лѣкарѣ оглянули ѡдтакъ тѣло помершого и пѡдписали разомъ зъ міністрами актъ посмертный. Нинѣ мае бути тѣло короля набальсамоване и буде перевезене до столицѣ. Королева-реґентка выдала вчера ѡдозву до народу, въ котрѡй повѣдомляе, що обнимае реґенцію въ имени своеи *малолѣтнои доньки* Вільгельміны. Въ Люксенбургѣ выдало міністерство такожь проклямацію до народу, въ котрѡй повѣдомляе его о смерти короля и о тѡмъ, що зъ нимъ вымерла мужеска лінія дому Оранін а люксембурґіска корона переходить теперь на кн. Адольфа Нассавского.

Вільгельмъ III, король нідерляндскій и вел. князь люксембурґскій, бувъ найстаршимъ сыномъ Вільгельма II и родивъ ся 1817 р. а въ 1849 р. вступивъ на престолъ. Першій разъ бувъ ѡнъ жонатый зъ княг. Софією Віртембергскою, а другій разъ зъ княг. Еммою зъ Вальдекъ и Пірмонтъ. Зъ сего другого супружества лишилась его наслѣдниця 10-лѣтна княг. Вільгельміна.

Про убійство сербского священика, Стояна Христича, въ Македонії подае Köln. Ztg. таку вѣсть: Христичъ походивъ зъ дуже давного роду сербского, котрого початокъ сягае ажь до 13 столѣтя. Въ родѣ тѡмъ було такъ постановлено, що завсѣгды найстаршій сынъ мусѣвъ бути священикомъ; такъ установивъ бувъ ихъ предокъ, умираючи по битвѣ на Косовѡмъ полю. Священики зъ роду Христичѣвъ уважались завсѣгды найбѡльшими защитниками Сербѡвъ и православнои вѣры, а оденъ зъ предкѡвъ Стояна выробивъ собѣ бувъ навѣть таке значѣнье, що султанъ Соліманъ ѡддавъ ему коло Пѡдгорицы три села пѡдъ безпосередну и независиму власть. Тутъ отже були Христичѣ ѡдъ нѣкого независимѣ. Коли жъ теперь новоименованый болгарскій епископъ Охриды, Сінесій, объѣзджавъ свою епархію та загостивъ и до Пѡдгорицы, здивувавъ ся немало, що Христичъ не то що не вышовъ его витати, але ще и замкнувъ церковь. Сінесій покликавъ его до одвѣчальности а Христичъ ѡдликавъ ся на свою давну привілеґію. Тогды велѣвъ епископъ силою отворити церковь, ѡдправивъ богослуженье а забравши якійсь дорогоцѣнній реліквіи зъ церкви, поѣхавъ дальше. Христичъ повѣдомивъ о тѡмъ заразъ турецкій власти и зажадавъ, щобы Сінесій вернувъ забранй рѣчи а тымчасомъ розпочавъ въ сполцѣ зъ сербскимъ консулемъ зъ Монастиря аґітацію противъ епископа. Въ наслѣдокъ тои аґітациі мавъ Сінесій въ многихъ сторонахъ богато неприятностей, ажь наконецъ каймакамъ зъ Охриды заказавъ ему объѣзджати такій села, де суть люде нашого тарафу (вѣровсповѣданя). Дня 1 падолиста приѣхавъ бувъ Христичъ до села Лобуниште, де голосивъ знову проповѣдь противъ Сінесія. Коли ѡнъ ѡдтакъ выѣздивъ зъ села, стрѣливъ хтось до него зъ засѣдки и убивъ на мѣсцѣ. Показалось опѡсля, що виновникомъ того убійства бувъ якійсь Арнаутъ Изенеръ, пѡсля одныхъ слуга Сінесія, пѡсля другихъ сторожъ его въ часѣ его подорожей. Изенра убивъ опѡсля приятель Христича, Турокъ Фаділь. Сербскій ґазеты стали тогды доказувати, що властивымъ виновникомъ убійства бувъ таки самъ Сінесій, а епископъ ѡднѣсъ ся зновъ до турецкого правительства и до екзарха болгарского, щобы они зробили въ сѣй справѣ представленье сербскому правительству. Такъ отже цѣла ся справа буде ще мати епілёгъ дипльоматичный.

НОВИНКИ.

— **О методѣ д-ра Коха** оповѣстило краковске товариство лѣкарске въ N. Reform-ѣ такій комунікатъ: По двохъ засѣданяхъ крак. товариства лѣкарского, на котрыхъ оговорювали методу д-ра Коха лѣкарѣ, що розслѣджували сю методу въ Берлинѣ, а такожь по совѣстнѡй дискусіи надъ заявленями самого Коха, *помѣщеными въ статьи*: Weitere Mittheilungen ueber ein Heilmittel gegen Tuberculose, прийшовъ комітетъ товариства до такихъ заключень: вынахѡдъ Коха есть ґеніяльный и може начне въ будучности нову еру въ лѣчництвѣ. Досяглость есть такъ велика тому, що средство, подане нимъ, есть перше, котре примѣнено внутрѣшно, на тканку туберкулічну дѣлае безпосередно. Натура сего средства не есть на разѣ ще звѣстна, натомѣсть результаты его дѣланя представляють ся въ тѡй хвили ось якъ: въ туберкулахъ, примѣщеныхъ на поверхни тѣла людского або въ частяхъ его приступныхъ для хірурґа, якъ въ туберкулахъ шкѡры (лишай lupus), туберкулахъ суставѡвъ и т. п., се средство есть безперечно такъ успѣшне, якимъ не було нѣяке доси уживане; натомѣсть що дотычить туберкулѡвъ внутрѣшныхъ орґанѡвъ, а именно въ туберкулахъ легкихъ, звѣстныхъ пѡдъ загальною назвою сухотъ легкихъ, о успѣхахъ сего средства въ тѡй хвили, коли зачались ледви першій практичній пробы, не може анѣ самъ вынаходникъ, анѣ нѣхто иншій высказати рѣшучои гадки. Се лишь певне, що розслѣды на звѣрятахъ много обѣцюють и можуть подати заохоту уживати се средство и супротивъ людей. Однакъ ѡдъ розслѣдѡвъ на звѣрятахъ до практичного примѣненя у людей ще такъ далеко, що буде треба довшого часу, щобы порѣшити, въ якѡмъ напрямѣ и въ якій способѣ се средство прислужить ся людскости. На клініцѣ краковскѡй зачались розслѣды у всѣхъ напрямахъ а краковске товариство лѣкарске выдае въ своѣмъ орґанѣ Przegląd lekarski надзвычайній додатки, зъ котрыхъ найблизшій, зѡ вторку 25 падолиста, буде мѣстити справозданье тыхъ лѣкарѣвъ, котрій въ Берлинѣ лично розслѣджували сю нову методу.

— **Въ Снятинѣ** ѡдбула ся дня 23 н. ст. с. м. приватна нарада (за запрошенями на пѡдставѣ §. 2. закону о зборахъ) мѣщанъ и селянъ снятинского повѣту. Предметомъ ѣи були головно справы економічній и економічна орґанізація. Д-ръ Даниловичъ зъ Коломыѣ предложивъ зѡбраным статутъ економічного товариства „Народныхъ спѡлокъ“ и зѡбраній ухвалили, щобы заразъ по принятю статуту черезъ намѣстництво закладати такій товариства въ снятиньскѡмъ повѣтѣ. Дальше референтъ п. К. Трильовскій справу крамниць, шинкліровъ и касъ позичковыхъ а потѡмъ запали ѡдповѣдній ухвалы. При обохъ справахъ забирали голосъ численній селяне и мѣщане. Нарештѣ на внесенье п. Трильовского и о. Бариша ухвалене завѡзвати анкету економічну при „Просвѣтѣ“, щобы справами ѣй поручеными занялась, а крѡмъ того пѡдписано петиціи до сойму и рады державнои домагаючій ся заведеня загального голосованя при всѣхъ автономічныхъ репрезентаціяхъ. Зъ интеліґенціи крѡмъ згаданыхъ були ще оо. Баришъ и Григорчукъ, п. Кушнѣръ директоръ „Нар. Торговлѣ“ (яко голова збору), Ганкевичъ, Данкевичъ и Дутчакъ. — *Климъ Обухъ.*

— **Въ Краковѣ** ѡдбувають ся нинѣ выборы посла до рады державнои. Борба мѣжь сторонництвомъ Reform-ы а Czas-у розгорѣла на добре; кандидатомъ першого есть д-ръ Августъ Соколовскій, а кандидатомъ другого д-ръ Станіславъ Томковичъ. — До львѡвскихъ ґазетъ телеґрафують зъ Кракова: Супротивъ нечуваной пресіи на выборцѣвъ, головно на жидѡвъ и урядникѡвъ державныхъ вѡ стороны комісаря староства Ґурского, удала ся депутація до делеґата намѣстництва Кучкевича зъ жалобою. Делеґатъ внеснвъ депутуцію, що правительство не пѡдпирае нѣякого кандидата а на факты, поданій въ жалобѣ, зарядить слѣдство.

— **Въ Городку** пѡдъ Львовомъ пращали сими днями пиромъ авскультанта п. Іосифа Карановича, котрый ѡдходить на посаду адъюнкта суду окружного въ Самборѣ. П. Карановича полюблено загально въ Городку за его совѣстну працю въ званю судейскѡмъ.

— **Міністерство просвѣты** зарядило, щобы на будуче приймати до 2-ои клясы высшихъ заведень промысловыхъ, по-при тыхъ, що покѡнчили 1-шу клясу, лишь такихъ компетентѡвъ, котрій скѡнчили зъ добрымъ поступомъ 4-ту клясу шкѡлъ середныхъ а крѡмъ того зложили добре вступный испытъ.

— **Умундуроване професорѡвъ.** Позаякъ міністерство просвѣты не выдало доси розпоряженя, щобы професоры и учителѣ носили уніформы, хочь всѣ урядники суть обовязанй носити мундуры ѡдъ 1 сѣчня 1891 р., удержуе ся у вѣденьскихъ кругахъ учительскихъ здогадъ, що міністерство просвѣты не уважае професорѡвъ при повненю ихъ обовязкѡвъ учительскихъ за урядникѡвъ, отже и не домагае ся, щобы носили уніформы.

— **Повѣнь.** Зъ Праги доносять, що за-для великихъ дощѣвъ прибули сильно Велтава и иншій рѣки ческій. Комунікація зелѣзнича въ многихъ мѣсцяхъ, якъ мѣжь Прагою а Райхенберґомъ здержана. Доси далась найбѡльше ѡдчути повѣнь въ Карльсбадѣ. Рѣка Тепла заливае улицѣ; дѡмъ zum Kaffeebaum заваливъ ся. Вода забрала деякій мосты зелѣзній а многій склены зъ товарами повній воды. Водопроводы и заведенье ґазове знищенй.

— **Зъ Коломыѣ** доносять до Kurjer-a Lw.: Зъ нагоды переѣзду черезъ Коломыю Майзелеса Леона, внука краковского рабіна Майзелеса, посла на соймъ вѣденьскій въ 1848 р., жертвувано ему мандатъ до рады державнои зъ округа Коломыя-Бучачь-Снятинъ.

— **До Берлина**, щобы приглянутись методѣ д-ра Коха, выѣзджають нашій галицкій лѣкарѣ досыть въ значнѡмъ числѣ. И такъ д-ръ Свѣдерскій, лѣкарь зелѣзничій зъ Бродѡвъ, выѣхавъ до Берлина, одержавши прихильну ѡдповѣдь ѡдъ д-ра Коха; зъ Станіславова выѣхавъ д-ръ Конколякъ, зъ Перемышля д-ръ Д. Келльеръ, а зъ Черновець крѡмъ д-рѡвъ Залозецкого и Райтмана, ще лѣкарѣ д-ръ Нуссбавмъ и д-ръ Ключенко, референтъ санітарный.

— **Епілёгъ процесу вадовицкого.** Засуджений аґенты еміґраційній внесли жалобу неважности, обѡймаючу до сто точокъ. Трибуналъ найвысшій порѣшивъ перевести розправу. День розправы ще не означеный рѣшучо; мабуть розправа ѡдбудесь въ другѡй половинѣ сѣчня. Засудженыхъ будуть заступати передъ найвысшимъ трибуналомъ вѣденьскій адвокатъ д-ра Фрідманъ и вадовицкій адвокатъ д-ръ Лазарскій.

— **Самоубійства.** Передвчера въ ночи въ касарни при майданѣ францискаиьскѡмъ у Львовѣ выскочивъ жовнѣръ 95-го полку пѣхоты зъ другого поверха и забивъ ся на смерть. — Въ Краковѣ застрѣливъ ся онодгы капітанъ-авдіторъ Воцелька зъ причины невылѣчимои недуги.

— **Зъ Бобрецкого пишуть намъ:** Въ мѣсточку Миколаевѣ нашого повѣту цѣкавій панують порядки. Отъ хочь бы й се: При новѡмъ будынку шкѡльнѡмъ, котрый уже ѡдъ року ѡддано до ужитку шкѡльного и котрый стоить при гостинци публичнѡмъ, до нинѣ нема анѣ огороды анѣ того найпотрѣбнѣйшого будыночка для учителѣвъ та дѣтей. Варто-жь туды переѣздити коло 10-ои годины рано та бачити — порядокъ! Якъ намъ сказано, вѡйтъ мѣсцевый — „жидѡвскій“, бо такъ его называють въ мѣсточку и въ польскѡмъ бецирку, — ѡддавъ роботу сего будыночка якомусь Швабови — кажуть, що при склянцѣ пива, — а той неборакъ, выбравши грошѣ напередъ, уже рѡкъ будуе... Дивна рѣчь, що на се черезъ пальцѣ глядять ц. к. староство та рада повѣтова... О господарцѣ миколаѣвского вѡйта де-що бѡльше и о люстраціи подамь пѡзнѣйше. — *Перепѣжій.*

— **Зъ Перемышля пишуть намъ:** Громада Дроздовичѣ, повѣту перемыского, выслала до сойму, на руки посла д-ра Антоневича, петицію въ 31 пѡдписами о скасованье радъ повѣтовыхъ.

— **Недалеко Москвы** збунтувались були въ бднѡмъ селѣ селяне — не хотѣли принати новоименованого „урядника“ (найнизшого слугу полицейского) та выслали его пѡдъ ескортою назадъ до Москвы. Въ наслѣдокъ того прислано до села войско, котре убило и покалѣчило бѡльше якъ сто людей.

— **На варшавско-бидґошній зелѣзници**, на найбѡльше оживленѡмъ шляху допустивъ ся хтось недалеко стациі Кутна страшного розбою. Пѡдчасъ ѣзды невыслѣджений доси злочинцѣ убили двохъ людей, що везли для своихъ фабрикъ значній суны и выкинули одного по другѡмъ зъ ваґону а самій забрали грошѣ и щезли безъ слѣду. Оденъ зъ убитыхъ, инкасантъ Шмідтъ вѣзъ для фабрики Валентинѡвъ 35.000 рублѣвъ а другій Кузнецкій мавъ при собѣ 15.000 рублѣвъ для фабрики въ Островѣ.

— **Доповненье подяки.** Въ „Подяцѣ“, умѣщенѡй въ ч. 254 нашои ґазеты, пропущено черезъ похибку имена двохъ Всч. оо., котрій брали участь въ похоронахъ бл. п. Володислава Кузика, а именно Впр. о. крилошанина д-ра Комарницкого и Всв. о. професора д-ра Бартошевского. Родина покѡйного складае тымъ Всч. оо. за ихъ трудъ сердечну подяку.

— **Дрѡбій вѣсти.** — У Львовѣ цѣла родина М... занедужала ѡдъ т. зв. нѣмецкихъ ковбасокъ; оказъ „цѣкавыхъ“ тыхъ ковбасокъ переслано до розслѣду фізикатови мѣскому. — На Вислѣ пѡдъ Сѣрославичами перевернулось човно зъ трема пачкарями повертавшими зъ боку россійского и всѣ три пачкарѣ погибли. — Зъ Буска выѣхавъ д-ръ Прохаска до Берлина познакомитись зъ вынаходомъ д-ра Коха. — Зъ Пешту доносять, що тамъ вчера померъ ґр. Юлій Каролій. — Громада Ваневичѣ, пов. самбѡрского, одержала ѡдъ цѣсаря 100 зр. пѡдпомоги на будову школы. — У Вѣдни застрѣливъ ся въ фіякрѣ, ѣдучи на зелѣзницю, якійсь молодый человѣкъ, при котрѡмъ найдено карту візитовѡй съ написею Wacław Sosnowski и зн. нѣйшій грошій.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Еміліи Яремкевичъ, приходникъ въ Зубкои сокальского деканату, еп. перемыскои, членъ руских товариствъ, упокоивъ ся въ 78 р. житя 45 р. священьства. Похороны ѡдбулись вчера. Вѣчна ему память!

О. Николай Мелешкевичъ, приходникъ въ Сухоставѣ, гусятинъского деканату, упокоивъ ся 5 (17) с. м. въ 72 р. житя а 46 р. священьства. Вѣчна ему память!

„Червоная Русь“ въ нинѣшнѡмъ числѣ, обговорюючи звѣстну телеґраму Neue fr. Presse, закидае „нѣкоторымъ посламъ изъ русского клуба“ — „непатріотическое поведеніе“, инсинуюючи имъ деякій непатріотичній рѣчи. Можемо на нинѣ коротко заявити, що всещо „Черв. Русь“ наводить яко „непатріотическое поведеніе“ деякихъ послѡвъ, есть звычайными у „Черв. Руси“ инсинуаціями.

Соймъ краєвый.

Вечѣрне засѣданье зъ дня 24 м. ст. падолиста.

На початку засѣданя ѡдчитано интерпеляцію пос. Абрагамовича до выдѣлу краевого въ справѣ стипендіи Богдановича, котра десь запропастила ся.

Зъ порядку дневного приступлено до закѡнчена ранѣшного засѣданя. Розпочалась дебата надъ справозданьемъ выдѣлу краевого въ справѣ концесіи на побѡръ копыткового для мѣстъ Коломыѣ, Бережанъ, Станіславова, Тернополя, Ряшева и Перемышля.

Пос. Гурикъ забирае голосъ въ справѣ копыткового для мѣста Станіславова и каже що найлѣпше можуть знати обставины Станіславова тѣ, що жиють доокола Станіславова и що засѣдають въ радѣ повѣтовѡй. Рада повѣтова була противна тому ухваленю копыткового для Станіславова, бо оно есть для мѣ

ста не потрѣбне, а для громадъ утяжливе. Дивує мене — каже бесѣдникъ — що выдѣлъ краєвый не послухавъ ухвалы рады повѣтовои, хочь ей давнѣйше завсѣгды слухавъ, коли она що потрѣбного ухвалювала для Станіславова. Давнѣйше, коли въ Станіславовѣ не було мыта, одбувались тамъ лѣпшій може торги и ярмарки якъ нынѣ. Коли мѣсто погорѣло, тогды ухвалено мѣстови право мыта на 10 лѣтъ. Одъ того часу мѣсто побднеслось, одбудувало ся, а рада громадска знова однесла ся до рады повѣтовои, а та знова призволила мыто, котре теперь приносить 14.700 зр. За той часъ мѣсто побудовало ся, завело у себе якъ найлѣпшій порядки и теперь не потребує вже мыта. Така ухвала якъ та, яку предкладає выдѣлъ краєвый, есть злишна. Громада мѣста Станіславова есть богата, тамъ суть двѣ зелѣзниць, судъ окружный и т. д. и громада має доходы. Не потреба отже накладати тягаръ на дооколичныхъ селянъ. Межи мѣстами, якій наведенѣ въ справозданю, представляєсь Станіславовъ яко мѣсто, котре найбольше побирає доходу зъ копыткового, а найменше выдає на престаціи дороговѣ. Бесѣдникъ наводить одтакъ, якій есть станъ селянъ около Станіславова, де рѣки нищать добробытъ селянъ и каже, що мѣсто має ще чотири рогатки мостовѣ, котрѣ платять ся двѣ по 40, а двѣ по 16 и 12 кр. Бесѣдникъ вносить перейти надъ справою копыткового для мѣста Станіславова до порядку дневного.

Пос. Бѣлиньскій одповѣдаючи пос. Гурикови каже, що въ соймѣ вытворивъ ся якійсь такій порядокъ, що коли розходить ся о интересъ мѣста, то выступають противъ него интересенты сѣлъ а такъ само дѣвсь и на одворотъ; онъ буде теперь промавляти не яко посолъ зъ мѣста, але яко посолъ краєвый. Одтакъ полемізує бесѣдникъ зъ пос. Гурикомъ, хочь признає, що мѣсто Станіславовъ має значнѣ доходы, а выдає мало на престаціи та що фінансовый станъ его полѣпшивъ ся; есть то мѣсто, котре дѣйстно найлѣпше устроене, але мусить ще перевести у себе добру каналізацію и розпочало вже ту роботу, бо замовило пляны и затягнуло позычку. Бесѣдникъ ставить пытанье, чи селяне дооколичнѣ суть дѣйстно економічно управненѣ противити ся заведеню мыта и доказує, що въ Станіславовѣ платять найбольше мыто фіякры, що ѣздять на зелѣзницю и тѣ, що зъ зелѣзницѣ та зъ паровыхъ млыновъ по-за лініями мѣста привозять товары. Бесѣдникъ вносить, щобы ухвалити копыткове для Станіславова.

Пос. Барабашъ одповѣдаючи Бѣлиньскому каже, що то не паны возять прецѣ тягары до зелѣзницѣ и млыновъ, але якъ разъ селяне, бѣднѣ заробники; въ одномъ лишь случаю платять паны мыто, тогды, якъ ѣздять купати ся. Бесѣдникъ подпирає внесенье посла Гурика.

По замкненю дискусіи промавлявъ ще пос. Дворскій и полемізувавъ зъ Бѣлиньскимъ на тематъ о послахъ мѣскихъ и краєвыхъ, а послови Гурикови доказувавъ, що тутъ ходить лишь о продовженье закона, котрый вже фактично истнувавъ; врочомъ — казавъ — селяне зужитковують дороги и повинні платити. — Пос. Гурикъ: Пос. Бѣлиньскій каже, що мѣсто Станіславовъ затягнуло позычку, за котру край заручивъ. Чи-жь длятого мають селяне платити? Коли мѣсто погорѣло, то селяне зъ патріотизму помогли мѣстови, длячого-жь теперь то мѣсто хоче накладати тягаръ на селянъ? — По промовѣ референта приступлено до спеціяльнои дебаты, въ якій внесенье посла Гурика упало, а дочный законъ ухвалено въ третомъ читаню.

Зъ порядку дневного приступлено до дебаты буджетовои. Ген. справоздавець пос. Бѣлиньскій одчитавъ внесенье комісіи буджетовои. Выдатки краєвѣ на 1891 рокъ обчисленно на 5,016.764 зр., доходы власнѣ на 3.370 зр. На покрытье недобору має ся порати додатокъ въ дотеперѣшней высотѣ 36 . одъ гульдена, а позаякъ все ще позбстає ьфіцитъ, то комісія предкладає затягнути 4%-ову позычку облігаційну маючу сплатити ся въ 41 рокахъ въ высотѣ 1½ міліона. Зъ позиченои сумы ужитѣ ся 694.394 зр. на покрытье недобору, а останокъ вилине на дотацію касы. Проекты конверсійнѣ залишила комісія, бо обчислила всѣляками способами, що зробивши конверсію остаючого довгу индемнізаційного и другихъ довговъ краєвыхъ, мавъ бы край въ 1905 р. заплатити 32 міліоны довговъ. Коли-жь бы край ратувавъ ся що-рочными позычками, то въ томъ роцѣ позбстало бы до сплаты ще лишь 22 міл. довгу.

Противъ тои акціи фінансовои выступивъ пос. Щепановскій и въ двогодиннѣй бесѣдѣ выказувавъ числами, якій разячій похибки рахунковѣ поробила комісія въ своѣмъ обчисленю. Онъ зазначивъ то, що комісія поручила перевести свое обчисленье одділови рахунковому выдѣлу краєвого а одтакъ въ справозданю одпекуєсь того обчисленя и не хоче брати за него одвѣчальности. Зъ того обчисленя выходить, що въ комісіи нема фаховыхъ людей, бо соймъ не руководить ся тымъ, щобы выбирати для поодинокихъ справъ людей, котрѣ рѣчь розумѣють, лишь больше якимись справами особистыми, увзглядняє то, що „комісія матка“ вже колись тамъ выбрала таку комісію, то она и дальше мусить бути; а опонилось въ нѣй одно мѣсце — то треба до выбрати ще того а того, бо онъ ще не дає въ нѣякій комісіи. Наконець предложивъ бесѣдникъ 4 резолюціи: 1) завдзвати лъ краєвый, щобы якъ найскорше представивъ проектъ конверсіи хочь бы на надзвычѣй сесіи; 2) щобы застановивъ ся надъ новою зелѣзниць льокальныхъ въ Галичинѣ; обы обдумавъ для скрѣпленя банку краєвого утворенье одділу меліораційного и парцеляційного въ Познаньщинѣ; 4) щобы склыкавъ анкету для поясненя справы валюты.

Засѣданье вечѣрне закончило ся около 12 год. До голосу записали ся „противъ“: Рутовскій, Романчукъ и З. Козловскій; „за“: Окуневскій, Телишевскій, Хшановскій, Вол. Козловскій, Воляньскій, Сціпіо, Ст. Єнджейовичь, Менцаньскій, Стадницкій, Романовичь, Розвадовскій, Мадейскій, Бобжаньскій, Лясоцкій, Хамецъ, Ф. Єнджейовичь и Ст. Бадені.

XXIII Засѣданье, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 25 м. ст. падолиста 1890 р.

По одчитаню спису петицій промовивъ пос. о. К. Гаморакъ и подперъ петицію мѣста Снятина въ справѣ регуляціи Прута.

Комісарь правительственный гр. Лось одповѣвъ на интерпеляцію посла Крамарчика въ справѣ продукціи каініту въ Калуши. Правительство — говоривъ комісарь— займає ся упорядкованьемъ тои справы. Каінітъ въ роцѣ 1890 бувъ дорогій, бо подготовленя до продукціи богато коштували; теперь же буде дешевшій (замѣсть 1 зр. буде 75 кр.). Правительство постараєсь такожь, щобы рольники достававали каінітъ меленый. Наконець заявивъ комісарь, що зелѣзниця державна готова дати пільги при перевозѣ каініту.

Потомъ приступлено до продовженя загальнои дебаты буджетовои.

Пос. Окуневскій: Конверсія нашого довгу индемнізаційного есть правно недопускаєма тому, що мы не маємо одного фонду индемнізаційного, але ажь 3, всходнов, заходнои Галичины и вел. княжества краковского. Два першій суть пасивнѣ, т. є. мусять побирати суовенціи державнѣ; третій активный, т. є. самъ себе оплачує. Той третій не бравъ властиво участи въ угодѣ индемнізаційнѣй зъ правительствомъ. Речинцѣ амортизаційнѣ при всѣхъ нихъ въ якого рода облігаціяхъ суть рознѣ. Не можна отже такъ рознѣ елементы злѣплювати до одного горшка, тымъ больше що усѣ тѣ фонды не суть еще перенятѣ одъ правительства въ руки краєвого выдѣлу и мы властиво не знаємо, якъ высоко стоять, колько активовъ а пасивовъ має кождый зъ тыхъ фондовъ. Конверсія есть економічно не управедливлена. Засада здоровои конверсіи вымагає природного зниженя стопы процентовои. Тымчасомъ кредитъ краєвый стоить теперь 4½%, значить ся de facto только, колько оплачуємъ за нашѣ краєвѣ облігіи. Есть неполітичнымъ, продовжати сплату зненавидженои панщины знова на лѣтъ 50 або 67½. До конверсіи а взглядно инвестіціи не маємо нѣ способного грунту, анѣ науки. Селяньство знищене, шляхта далека, щобъ переняти ся духомъ обывательскимъ, о котромъ пос. Щепановскій говоривъ, власти політичнѣ нѣколи не дбають о правдивый поступъ, лишь самѣ деморалізують и спроваджують селянина лишь до выборовъ, а вконци въ самомъ соймѣ не маємо людей фаховыхъ, способныхъ до переведеня економічныхъ реформъ.

Пос. Рутовскій не може згодити ся зъ програмою фінансовою комісіи и зъ настроемъ въ соймѣ та въ краю. По залагодженю справы пропінаційнои здавалось — каже п. Рутовскій, — що розпочнесь живѣйша робота, ера реформъ: реформы адміністрациі та реформы фінансовъ за для инвестіціи, — бо черезъ залагодженье справы пропінаційнои ситуація полѣпшила ся. Тымчасомъ комісія буджетова приходить зъ проектомъ, якій есть звычайный на кождомъ фольварку — повырывати потребы позычками що-рочными. Комісія буджетова не подала анѣ однои зъ причинъ нинѣшного стану фінансовъ краю, анѣ одного средства выходу — а только черезъ 15 лѣтъ позычки. Въ краю-жь есть друге стремленье — конверсійне, и се стремленье есть — по гадцѣ пос. Рутовского — здефіньоване, отже онъ за нимъ промовляє. Бесѣдникъ выказує на Россіи, яки она остатными часами починила великій конверсіи, и на томъ доказує, що годѣ боятись большои сумы процентовъ. Потомъ бесѣдникъ переходить станъ краю и видить на кождомъ поли занедбанье: въ школьництвѣ, въ промыслѣ, въ рольництвѣ. Галичинѣ треба такъ, якъ Царство Польске, зважитись на поступъ, — треба такъ, якъ Кавуръ въ Италіи, якъ Кошутъ въ Угорщинѣ дбати о економічне забезпеченье краю. Полякамъ не треба впадати въ блудъ давный историчный, що нѣбы то Польща не потребувала знати того, що дѣе ся въ Европѣ, бо нѣбы то мала свои власнѣ погляды. А тымчасомъ малій Прусы поставили собѣ за задачу зробнята ся зъ Австрією и Франціею — и наконець тѣ Прусы розшматували Польщу. Бесѣдникъ остерігає, щобы не тревати въ давномъ блудѣ, не бути малодушными, але готовыми бути до жертвъ. Все те, що робить ся нынѣ, не одповѣдає задачи, а комісія буджетова каже: „бѣдуймо дальше лѣтъ пятнацять!“ По пятьнацятьохъ лѣтахъ край буде ще бѣднѣйшій, якъ нынѣ, и зъ багна застою нѣколи не выйде. Подъ конець бесѣдникъ въ имя столѣтнои рочницѣ 3-го мая взывае послобъ, щобы вступили на ширшу дорогу. Програму комісіи не уважає програмою, бо въ нѣй нема нѣякои мысли. Коли-бъ соймъ мавъ больше часу на розвагу, то тую програму подеръ бы на шматки, а поставивъ бы иншу. Але вже нема часу, щобы палата розважила справу. Але справа сего року не кончить ся и бесѣдникъ має надѣю, що идея конверсіи въ короткомъ часѣ таки выйде побѣдоносно.

Пос. Телишевскій промовляє за буджетомъ, бо дорога, вказана комісією буджетовою, ще найлучше одповѣдає потребамъ краю. Безъ певности, що величезный довгъ принесъ бы одповѣдній користи краєви, годѣ стояти за конверсією. Треба бы мати певность, що инвестіціи принесуть користи, одповѣдаючій величезному тягарови. Врочомъ не выказано навѣть, на якій инвестіціи мали бы ужитись міліоны. Тожь и не дивно, що большость сойму есть противна конверсіи. Сила краю лежить такожь въ доброй адміністрациі краєвой. А мы не маємо часу подумати о той адміністрациі, бо нашъ соймъ такъ коротко радить а одъ того треба одлучати той часъ, якій стратить ся на полагодженье парляментарныхъ звычаѣвъ. Тожь и комісія буджетова не мала часу розглянутись въ цѣлой справѣ и прийшла передъ соймъ зъ нерѣшучимъ предложеньемъ. Доходы краю такій малій, що анґажуватись въ конверсію есть рѣчь неможлива. Въ 1879 роцѣ заповѣджено нову систему податкову, лучшу якъ нынѣшну, але того до нынѣ не переведено. О політицѣ инвестіційнѣй мы могли-бъ думати ажь тогдѣ, коли-бъ часть безпосередныхъ податковъ ишла до скарбу краєвого а не державного, на потребы краєвѣ а не державнѣ. Край нашъ зъ фондовъ державныхъ побирає ледви 3%, а зъ решты 7% користає загалъ державы. Отже одъ правительства треба домагати ся змѣны системы податковои, а потомъ такожь, щобы зъ сумы податковъ безпосередныхъ держава оддавала одповѣдну часть на реальнѣ потребы краю. Потомъ бесѣдникъ звернувъ ся до критики буджету. Зъ фонду диспозиц. выдано 18.000 урядникамъ; то не повинно бути. При будовѣ дорогъ поступаєсь безъ плянy, безъ системы. Выдѣлъ краєвый доси не придержувавъ ся прелімінаря, а переступавъ буджетъ о 50.000 зр. або й больше и тымъ псувавъ рѣвновагу. До поднесена економічного добробыту краю потрѣбно згоды и вырозумѣня народностей замешкуючихъ край. Доки того не буде, дарма бесѣда о конверсіяхъ. Я бы хотѣвъ — кончивъ бесѣдникъ — звернувшись до Полякovъ, — щобы народъ мой могъ зъ вашого поступованя мати певность, що онъ якъ рѣвный зъ рѣвнымъ може розвиватись на національнѣй основѣ своѣй рѣдной, мало-рускѣй. Не дасте мому народови условій того розвою, то пропадемо и мы и вы супротивъ спольного ворога.

Пос. Романчукъ яко Русинъ и обыватель краю не може дотеперѣшнои системы узнати за добру. А система тота есть: протегованье одной народности — польскои на некористь другои — рускои. Бесѣдникъ домагаєсь рѣвноправности, бо протегованье сильнѣйшои народности вилывае некористно для слабшои зъ огляду національного, політичного, суспольного и економічного. На доказъ того бесѣдникъ навѣвъ рѣзнѣ факты за минувшій рокъ. Староста долиньскій Цѣшка засудивъ войта зъ Слободы болеховскои на кару за рускій пашпортъ на худобу. Такъ само заборонивъ выдавати пашпорты рускій староста жидачѣвскій. Староста Цѣшка переслѣдувавъ о. Озаркевича, посла до рады державнои, котрый належавъ до партіи правительственнои. Цѣлый грѣхъ его, що бувъ Русиномъ. Въ судѣ въ Угновѣ адъюнктъ не позволивъ священикови рускому подписати протоколъ по рускн. Дирекція почтъ повыкидала зъ рускихъ скринокъ написи рускѣ. Дальше бесѣдникъ порушивъ справы выбору въ лютомъ до рады державнои въ округѣ Бережаны-Подгайцѣ-Рогатинъ и справу розвязаня збору выборцѣвъ въ Калуши. Староста рогатиньскій Райхельтъ переслѣдувавъ Русиновъ, грозивъ жандармами основателямъ читалень. Въ Гвоздѣ мало основатись товариство позичкове на статутахъ, якій признавъ за можливѣ трибуналъ адміністраційный. Въ Денисовѣ о. Вѣтошиньскій ширивъ тверезость, за те достався одъ старостава загр зу, если люде не будуть ходити до коршмы. Всякій инчій факты поданѣ була въ интерпеляціяхъ. Факты тѣ послы розслѣджували и въ данѣмъ случаю могли бы доказати. Однакожь — говоривъ дальше пос. Романчукъ — зъ деякихъ проявовъ подчасъ сегорочнои сесіи сойму (зъ становища правит. комісаря, зъ деякихъ высказовъ намѣстника и віцепрезидента рады школьнои) можна бы вносити, що межи Русинами а правительствомъ ще не всѣ мосты зобрванѣ. Потомъ бесѣдникъ перейшовъ до закидовъ противъ Русиновъ (або москвофільства або соціялізму) и на основѣ исторіи одъ 1848-го року пояснивъ становище Русиновъ и ихъ програму въ Австріи. Згадавъ, якъ въ 1848 роцѣ Русины оголосили себе народомъ окремымъ одъ россійского и польского, натякнувъ опосля на програму въ „Словѣ“ зъ 1866 р., а розъяснивши все, схарактеризувавъ програму галицкихъ Русиновъ: 1) вѣрность для Австріи и династіи, 2) вѣрность для греко-кат. церкви, 3) народность, языкъ и література руска; 4) умѣреный ліберализмъ и 5) старанье о розвой селяньства и мѣщаньства рускаго. При такой програмѣ Русиновъ повинно кождому правительству лежати на ихъ розвою. Географічне положенье Русиновъ и етнографічнѣ обставины мають велике значѣнье. Бесѣдникъ надѣєсь, що правительство ще зрозумѣе, що ему лучше опиратись на двохъ народахъ въ Галичинѣ, якъ на одномъ. Коли се станесь, то Русины готовѣ забути всѣ дотеперѣшнѣ прикрости. Потомъ бесѣдникъ звернувъ ся до Полякovъ и навѣвъ колька фактовъ зъ сеи сесіи, що свѣдчать о нетерпимости Полякovъ. — Бесѣдникъ передъ сѣмома лѣтами звертавъ ся до Полякovъ о справедливость для Русиновъ, але фактовъ не було, а огорченье въ краю росте що-разъ больше. Хочете згоды, — скончивъ пос. Романчукъ — мы ей приймемо; не хочете, — мы борбы не лякаємось!

Пос. Хшановскій промовлявъ противъ тенденціи инвестиціи, а по нѣмъ забравъ слово пос. Романовичь.

[Година 3½ — засѣданье тревав дальше.]

Телеграмы „Дѣла“.

Пресбургъ 24 падолиста. Цѣсарь приѣде тутъ на одкрытье мосту на Дунаю и перебуде два днѣ.

Бѣлградъ 24 падолиста. Міністеръ дѣлъ заграничныхъ заявивъ въ клюбѣ радикаловъ, що въ престольнѣй бесѣдѣ не було длятого згадано про Россію, що односины Сербіи до сеи державы суть завсѣгды однаковѣ.

Карльсбадъ 25 падолиста. Вода позаливала всѣ улицѣ; колька домовъ вже завалило ся а въ склепахъ стоить всюды вода.

Дуксъ 25 падолиста. Въ копальняхъ вугля выбухла несподѣвано вода; 20 людей погибло.

Берлинъ 25 падолиста. Парламентъ нѣмецкій скликано на день 2 грудня.

Римъ 25 падолиста. На 391 звѣстныхъ доси результатовъ выборовъ выйшло доси 314 кандидатовъ правительственныхъ, 36 радикаловъ, 30 зъ умѣренои опозиціи, 3 соціялісты и 8 безбарвныхъ.

Прага 25 падолиста. Вчера одбули ся два засѣданя соймовѣ; досы залагоджено чотири параґрафы закона о роздѣлѣ рады культуры краєвои.

Лондонъ 25 падолиста. Парнель постановивъ уступити зъ житя політичного.

Вѣденьскій магазинъ товаровъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львовъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбольшій складъ въ цѣлой Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтовъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельновъ, Fichus, товаровъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтовъ, перъ, капелюховъ, товаровъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетовъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкіряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣриковъ, манжетовъ, краватокъ, бѣля Giera, капелюховъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледовъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3.75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; маррокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на ложки и конѣ. Кождого часу колькасотъ останковъ ходниковъ по 8—12 метровъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ томъ оддѣлѣ суть **японьскій и всходній спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимовъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а також ходниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбольшій складъ англійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Панчохи дамскій и дѣточій. Найбольшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Писарь громадскій

чоловѣкъ тверезый, обзнаный зъ дѣловодствомъ писарскимъ, свѣдомый рускаго и польскаго письма, може заразъ занати посаду писарску для громадъ Пархача и Сѣльця белского въ округѣ сокальскомъ. Стала рѣчна платня 240 зр окромъ бочныхъ доходовъ. Интересованій можуть письменно зголосити ся до о. В. Чернецкого, пароха въ Сѣльци, почта Кристинополь.

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найлѣпшомъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо **зр. 1·90** на провінціи 4¾ кільо **зр. 9.60** франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родовъ кавы котрѣ иншій подъ назвою моего знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи достане деинде по той цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена ½ кільо зр. 1.20.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Цапѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского.

Ч. 257. Львовъ, Середа 14 (26 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

ходить у Львовѣ що дня (опрѣч недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додаток „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ вовторокъ, и къ вовторокъ и пятницю на переменѣ разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огоошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Карола Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рѣк	18 зр.	на цѣлий рѣк	24 зр.
на пів рову	9 зр.	на пів року	12 зр
на чверть рову	4 зр. 50 кр.	на чверть рову	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлий рѣк	16 зр.	на пів рову	8 зр
на чверть рову	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вдѣ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютьси лише на поверанє застереженє. — Реклямаціи неопечатаи вѣльнѣ вд корта Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаютьси по цѣнѣ 6 кр. вд одного стрічки петитом, въ рубр. „Надісланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числятьси по 10 кр. вд стрічки.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ повыровнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сей порѣ дуже великій выдатки.

У Львовѣ, дня 14 (26) падолиста 1890.

Вчерашну генеральну дебату надъ будженомъ заповнили въ половинѣ бесѣды рускихъ пословъ — д ра Окуневского, Телишевского и головы руского клюбу Романчука — и можемо смѣло сказати, що выступленье нашихъ пословъ честь принесло якъ клюбови рускому, такъ и рускому народови.

Посолъ Окуневскій и Телишевскій — якъ нашій читателѣ знають уже зъ поданого вмѣсту ихъ промовъ — присвятили свои промовы вольше розборови преважнои квестіи господарки краевои, що-до котрои въ соймѣ проявили ся два звѣстнѣ напрямы, — хочь оба послы не поминули мовчки и пытания політичного. Оба послы высказались противъ звѣстнои гадки конверсіи на якісь инвестіціи на велину скалю, а становище свое и клюбу руского въ тій квестіи умотивували и оправдали аргументами поважными, котрымъ читателѣ нашій зможуть приглянутись ще блише по оголошеню промовъ обохъ тыхъ пословъ въ повнѣй основѣ.

При тѣмъ оба — послы якъ сказано — не поминули въ своихъ бесѣдахъ и стороны політичнои. Пос. Окуневскій сконстатувавъ въ досадный способъ негативный вплывъ політичныхъ властей повѣтовыхъ на благородній змаганя народу руского и его духовенства въ напрямахъ просвѣтного та економічного поступу, — а пос. Телишевскій въ другій части своеи промовы справедливо звернувъ увагу Полякивъ на те, що вднесенье економічного добробыту краю зависить головно вдъ полагодженя руской справы, зависить вдъ того, чи Русины будуть мати можность розвивати ся тутъ на своѣй національній рѣдній малорускій основѣ. Пос. Телишевскій закончивъ свою промову покликомъ до Полякивъ, котрый они чей же зрозумѣли: „Не дасте мому народови условій до такого розвою, то пропадемо вы и мы супротивъ спільного ворога!“

Третій бесѣдникъ — посолъ Романчукъ выголосивъ широку бесѣду чисто політичну, о котрій зъ поданого вчера вмѣсту читателѣ не могли собѣ выробити докладного понятя, бо майже кожде реченье промовы головы руского клюбу було важне своимъ вмѣстомъ, мѣстило въ собѣ глубоко обдумавну гадку. Загальный характеръ вчерашнои бесѣды посла Романчука дасть ся вповнѣ пізнати лише изъ оголошеног промовы въ цѣлости після записокъ стенографічныхъ. То була бесѣда політична въ высшомъ стилю, зъ якою не часто можна стрѣтити ся въ галицкомъ соймѣ, — тому й не диво, що цѣла палата зъ напруженою увагою слухала важныхъ змѣстомъ а ясныхъ та немаскованыхъ выводивъ головы руского клюбу, и въ сали панувала така тишина, якои мы не запамятали.

Бесѣда посла Романчука була звернена и до правительства и до Полякивъ. Правительству выказавъ голова руского клюбу деякими тѣлько для примѣру взятыми фактами, що система правительства супротивъ Русинивъ вдъ часу торѣчнои сесіи соймовои до сеи поры не змѣнила ся, — правительство протегуе народность польску на некористь рускои, — а Полякамъ зновъ выказавъ на фактахъ уже зъ сеи сесіи соймовои ихъ нетерпимость до Русинивъ.

Пѣднѣсши такъ зеркало правительству и Полякамъ, щобы себе въ нѣмъ побачили такими, якими они суть на дѣлѣ, — посолъ Романчукъ высказавъ потѣмъ, якими бы внъ, а зъ нимъ и Русь галицка хотѣли бачити супротивъ себе правительство и Полякивъ. Вдъ правительства Русь галицка домагаесь справедливости, а вдъ Полякивъ толеранціи. Се лежить въ интересѣ державы въ одной стороны а краю зъ другои. Справедливость правительства супротивъ Русинивъ конечна зъ огляду на велику вагу галицкои Руси для Австріи пѣдъ взглядомъ етнографічнымъ и географічнымъ, — а толеранція Полякивъ конечна зъ огляду на добро краю и на всесторонный его поступъ, котрого при нинѣшнѣмъ огорченю Русинивъ и при що-разъ зростаючѣмъ антагонізмѣ обохъ народностей бути не може. Впрочѣмъ голова руского клюбу давъ Полякамъ до выбору: „Хочете згоды — приймаемо ви; не хочете — мы борбы не лякаемось!“ Сѣ слова посла Романчука пригадали намъ памятнѣ слова пок. Стефана Качалы, высказанѣ до Полякивъ при першѣй дебатѣ въ соймѣ надъ субвенцією для Змартвыхвстанцѣвъ.

Преважнымъ уступомъ въ промовѣ головы руского клюбу бувъ уступъ характеризуючій програму Русинивъ галицкихъ. Потреба прилюдного оголошеня програмы давалась вдчувати уже вдъ давна, а середъ нинѣшныхъ вднощинъ галицкои Руси се було рѣчею уже доконче потрѣбною — и вся Русь галицка щиро подякуе послови Романчукови за те, що передъ форумъ сойму краевого и при репрезентантѣ правительства австрійского надавъ справѣ рускѣй въ Галичинѣ ясній очерки, а тымъ самымъ застерѣгъ ся въ имени галицкои Руси вдъ всякихъ инсинуацій звертаныхъ до загалу чи то интеліґенціи рускои, чи народу. Се заявленье посла Романчука мае преважне значѣнье для галицкои Руси въ вднощинахъ ви якъ до правительства танъ и до противниковъ ви національного та культурного розвою, бо по сѣмъ заявленю нѣхто не посмѣе ідентіфікувати зъ загаломъ Русинивъ галицкихъ такій одиницѣ, кружки чи фракціи, котрій своими чинами компромітують Русь галицку въ якомъ-небудь напрямѣ. Крайный бувъ уже часъ на прилюдне заявленье при такій обставинѣ, якъ вчерашна дебата будженова въ соймѣ, що загалъ рускои интеліґенціи и рускаго народу не маѣ нѣчого спільного зъ тенденціями всякого рода „обединителѣвъ“ та зъ програмами фракційными, стоячими въ суперечности до програмы вказанои Русинамъ галицкимъ фактичными нинѣшными обставинами політичными зъ одной стороны, а почутьемъ нашого достоинства народного, почутьемъ нашои самостійности національнои, свѣдомостію нашихъ потребъ національно-політичныхъ та культурныхъ и досвѣдами зъ исторіи — зъ другои стороны.

Мы не можемо заручити, чи противъ ясного заявленя посла Романчука не дасть ся почути зойкъ люти и роспуки зъ стороны тои фракціи, котра не признае самостійности народности рускои, — може бути, що орґанъ тои фракціи закине послови Романчукови „непатріотическое поведеніе“, якъ закинувъ уже онодгы „нѣкоторымъ“ посламъ руского клюбу зъ нагоды голосованя за закономъ санітарнымъ нѣби-то за концесіи на конто выборивъ до рады державнои и навѣть презенты на Кулинивъ [що за безчельность: пѣдсувати посламъ-священикамъ свои власній инстинкты!] — але той зойкъ люти и роспуки бувъ бы зовсѣмъ натуральный, бо звѣстна рѣчь, що рыбу ловити найлучше въ водѣ — каламутній. Мы розумѣемо, що для тои фракціи дѣсь дуже выгодно, коли ви поступки, компромітуючій галицку Русь и згубній для галицкои Руси, идуть на рахунокъ загалу Русинивъ, — але-жь для галицкои Руси, для загалу Русинивъ, для всѣхъ людей зъ чистыми руками се дуже невыгодно — и они радують ся зъ того, що разъ справа галицко-руска прилюдно ставить ся ясно...

Въ справѣ внесеня школьного посла Ю. Романчука.

Нинѣ-завтра мае на порядокъ дневный сойму краевого прийти звѣстне внесенье пословъ рускихъ, домагаюче ся резолюціи, щобы правительство зъ слѣдючимъ рокомъ школьнымъ заснувало руску гімназію въ Бучачи або Чортковѣ та щобы ще въ двохъ другихъ польскихъ гімназіяхъ на Руси завело рускій паралельній клясы. Мы не потребуемо пригадувати на сѣмъ мѣсци всѣ тѣ аргументы, якими пос. Романчукъ яко внескодавець доказував наглу потребу збольшеня середныхъ школивъ для рускои молодежи. Справа та якъ и друга, дотыкаюча заснованя рускихъ семінарій учительскихъ у всходній Галичинѣ, мае вже свою дуже довгу исторію. Рускихъ школивъ середныхъ домагались Русины вдъ часу, якъ только въ краю нашомъ на мѣсце нѣмецкого заведено польскій языкъ выкладовый. Ихъ домагавъ ся пок. Юл. Лавровскій возвъ зъ 30 рускими послами вже въ 1869 р. Они були предметомъ дуже широкихъ нарадъ такъ званои угодовои анкеты. Про нихъ толкували не разъ не два послы рускій въ радѣ державній, а вдъ вѣсьмохъ лѣтъ не було нѣ одной сесіи соймовои, щобъ справы сеи не порушено. Що-жь сказати о голосахъ прасы рускои, котра правительство и соймъ краевый безперестанно наклякувала до осущеня тыхъ правъ, якій Русинамъ на поли школьництва гарантують основній державній законы. Въ найновѣйшихъ часахъ посыпались и петиціи зъ тымъ самымъ домаганьемъ.

А якій результаты?

За повныхъ 22 лѣтъ, коли другимъ народамъ австрійскимъ дано все, — одній Русины успѣли по тяжкихъ борбахъ добути для себе — и то постепенно — одну гімназію руску и паралельній клясы въ Перемышли. Коли 10.000 молодежи польскои та жидовскои посѣдае нинѣ для себе 29 школивъ середныхъ, то надъ дватысячна молодѣжь руска посѣдае лишь одну таку институцію зъ ухвалы соймовои и кольска паралельныхъ клясъ — майже противъ волѣ сойму, а больше на основѣ рѣшеня цѣсарского.

Се доси мало значити рѣвноуправненье майже тріміліонового народу руского въ державѣ, въ котрій вдъ 30 лѣтъ народамъ самымъ нѣби-то полишено вольну волю лагодити свои потребы культурній...

Якій оборотъ возьме справа внесеня пос. Романчука въ нинѣшній сесіи соймовій, мы не радѣ бы предсказувати. Судячи по складѣ сойму галицкого и по настрою всякихъ сторонництвъ большости соймовои супротивъ Русинивъ мы приготованѣ навѣть на некористне полагодженье внесеня посла Романчука. То, зъ чимъ недавно высказались Czas и N. Reforma о Русинахъ галицкихъ, велить намъ навѣть догадуватись, що анѣ краковскій станьчики анѣ лѣвиця демократична (!) не пройдуть загаданои резолюціи до правительства. Czas велѣвъ Франціи своѣй вднощитись до Русинивъ „игнорованьемъ и мовчанкою“ а N. Reforma „радо дасть Русинамъ все“, але ажь тогдѣ, коли на Руси галицкій вытворить ся нове narodowe сторонництво руске. „Игнорованье“ потребъ рускихъ мае на нинѣ статись оклономъ для соймовои большости. И якъ давнѣйше Русинивъ збувано або простою негацією або утраквізмомъ, такъ нинѣ выписано на прапорѣ большости соймовои „игнорованье“ и здаесь, що всѣ сторонництва польскій сполучать ся вдъ той прапоръ, наколи не повѣе зъ-горы вѣтромъ для Русинивъ приязнѣйшимъ.

Неполагодженье внесеня посла Романчука буде для насъ однымъ драстичнымъ доказомъ больше, що на сій дорозѣ Русинамъ галицкимъ правъ своихъ не доборотись и що правительству центральному не лишаесь другого выходу, якъ обвйти конституцію и дорогою розпорядженя дати Русинамъ то, що имъ належить ся. Выимкове положенье насъ оправдало-бъ и потребу выимкового трактованя справы рускои. Выимковымъ способомъ одержали Поляки раду школьну краеву, языкъ польскій урядовый въ житю публичнѣмъ въ цѣлій Галичинѣ и т. д., — то най при своѣй обструкціи, зъ якою обертають ся до насъ вдъ 30 лѣтъ, освоять ся зъ мыслею, що и безъ большости соймовои можна Русинамъ въ той самый выимковый способъ одержати то, чого въ соймѣ краевѣмъ трудно доборотись

Негативный результатъ бувъ бы и найкрасшою илюстрацією до словъ одного орґану прасы польскои, въ котрѣмъ сказано, що Русинамъ галицкимъ жиѣсь теперь мовь-бы въ раю, бо языкъ ихъ розвиваесь на кождѣмъ полю, въ школахъ та урядахъ, бо Русины авансують ще може й скорше яко Поляки-урядники, бо Русинамъ въ нинѣшныхъ обставинахъ не стае хиба пташиного молока...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ ческомъ соймѣ ситуація не змѣнила ся. Дебата надъ роздѣломъ рады культуры краевои веде ся дальше лишь въ ще повольнѣйшомъ темпѣ, якъ то було въ комісіи угодовій. До вчера залагоджено ледви пять параґрафивъ дотычнои угоды а молодо-Чехи голосять бесѣды, котрі тягнуть ся по двѣ и три годины. Politik и Hlas Naroda представляють ситуацію въ якъ найсумнѣйшихъ краскахъ и не роблять нѣякои надѣѣ на переведенье угоды. Вчера розбійшлась була въ Празѣ чутка, що Ріґеръ мавъ своимъ прихильникамъ обѣцяти, що коли они допоможуть ему перевести угоду, то ческій языкъ буде заведеный яко урядовый. Скѣлько правды на сѣй вѣсти, годѣ знати.

Въ ческомъ соймѣ уконституовавъ ся вже новый клюбъ зъ словъ, що выступили зъ старо-ческого клюбу, пѣдъ назвою „вольна сполка“. Предсѣдателемъ клюбу выбрано д-ра Шкарду. Ухвалено такожь не утворювати поки-що партіи зъ окремою програмою и окремымъ орґаномъ політичнымъ, але старати ся на разѣ лишь о то, щобы по можности направити лихо, яке заподѣяла ческому народови справа угодова. Межи ческими послами есть доси лишь двохъ, що не належать до нѣякого клюбу а то ректоръ ческого університету Томса и пос. Инвальдъ.

Въ долѣшно-австрійскомъ соймѣ внесли антісеміты петицію, пѣдписану 20.000 выборцями, въ котрій домагають ся, щобы проѣктъ закона о прилученю передмѣсть Вѣдня до мѣста вдослати назадъ до комісіи. Антісеміты суть того погляду, що прилученье передмѣсть наложить великій тягары на дотеперѣшныхъ мѣщанъ и скрѣпить ліберальный елементъ у Вѣдни. Намѣстникъ вдповѣдавъ на интерпеляцію въ справѣ агентуръ еміґраційныхъ и завѣрявъ, що правительство маѣ якъ найвольшій надзоръ надъ тыми агентурами и старае ся строгими мѣрами не допустити до нѣякихъ надужить.

На похоронъ короля Вільгельма нідерляндского выѣде зъ Вѣдня въ заступствѣ цѣсаря архикн. Фридрихъ. Такожь поѣде депутація полку пѣхоты ч. 63, котрого властителемъ бувъ померший король.

Въ краньскомъ соймѣ выступивъ бувъ пос. Грібаръ зъ жалобою на то, що при обсадѣ урядниковъ поминае правительство систематично Словенцѣвъ и высказавъ при томъ бажанье, щобы всѣ краѣ, въ котрыхъ прожывають Словенцѣ, були сполученѣ разомъ. Президентъ краю старавъ ся выказати безосновность жалѣвъ Грібара и заявивъ, що утвореньe великои Словенії есть неможливе. Пос. Шукльe доказував, що політика порозумѣня зъ Нѣмцями есть ще найлѣпша, а пос. Тавчаръ звернувъ увагу на то, що на конференціи словеньскихъ пословъ вднинено точку програмову що-до сполученя всѣхъ частей краѣвъ словеньскихъ. Наконець ухваливъ соймъ буджетъ краевый, котрого потребы выносять 924.942 зр. и вчера соймъ закрыто.

Брюксельскій Nord, орґанъ россійского міністерства дѣлъ заграничныхъ заперечуе рѣшучо тому, мовь-бы то россійскій міністеръ фінансивъ Вышнеградскій мавъ выбирати ся до Парижа, щобы тамъ вести переговоры въ справѣ якоись новои операціи фінансовои. При сѣй нагодѣ высказуе Nord велику надѣю на можливость удержаня мира.

„Петерб. Вѣдом.“ доносять, що Персія зобовязала ся до дня 1 липня 1893 р. побудувати битый гостинець зъ Решту до Тегерану або дати концесію россійскому предпринамству на будову зелѣзницѣ межи тыми точками а Ардебілемъ и Астарабадомъ, а такожь отворити портъ Мурдадъ для россійскои плавбы. Правительство россійске думае вдкрыти въ Персіи кольска новыхъ консулятивъ.

Зъ Петербурга доносять, що правительство россійске заказало россійскимъ ґазетамъ писати що-небудь о якійсь акціи въ корысть жидивъ.

Нѣмецкій канцлеръ дававъ онодгы пиръ для членивъ парляменту, на котрѣмъ бувъ такожь и цѣсарь нѣмецкій. Передъ и по обѣдѣ розмовлявъ цѣсарь дуже свобвдно зъ послами а особливо зъ Віндгорстомъ. Польскій ґазеты пѣдносять зъ вагою, що Капріві запросивъ до себе на обѣдъ и двохъ польскихъ пословъ Косьцельского и Стаблевского.

Померший на замку Льо король Вільгельмъ III. бувъ монархомъ, котрый въ своѣмъ краю нѣчимъ такъ дуже не вдзначивъ ся, а котрого особисто за-для его великои скупости навѣть не конче народъ любивъ. Бувъ то чоловѣкъ дуже упертый и недовѣрчивый и мало займавъ ся интересами свого краю. Померший бувъ сыномъ короля Вільгельма II и Анны Павловны, сестры царя Николая. Вступивши 1849 р. на престолъ, заставъ внъ край фінансово зруйнованый и удержавъ ся лишь тымъ на престолѣ, бо добровольно згодивъ ся на зменшенье своеи листы цивільнои. Король Вільгельмъ стоявъ завсѣгды по сторонѣ Франціи, а коли въ 1866 р. нѣмецкій союзъ розвязавъ ся, скориставъ король зъ того и вдорвавъ вел. княжество Люксембурґъ и княжество Лімбурґъ вдъ звязи зъ Нѣмеччиною. Онъ хотѣвъ Люксембурґъ вдступити Франціи, але Бісмаркъ тогды до того не допустивъ; Люксембурґъ оголошено тогды княжествомъ неутральнымъ пѣдъ верховною властію дому ораньско-нассавского а Лімбурґъ прилучено до Голяндіи. Коли по смерти своеи першои жѣнки, зъ котрою онъ мавъ двохъ сыновъ, Вільгельма и Александра, задумавъ Вільгельмъ другій разъ женити ся, наставъ роздоръ въ его родинѣ. Сыны були тому противній и навѣть не були на торжествѣ весѣльнѣмъ и на въѣздѣ короля зъ молодою жѣнкою до Гаґи въ 1879 р. Вільгельмъ III. мавъ тогды, коли другій разъ женивъ ся, 64 роки а жена его теперѣшна королева-реґентка ледви 21. Оба сыны его перебували пѣдъ ту пору въ Парижи. Того ще самого ро-

ку померъ наслѣдникъ престола кн. Вільгельмъ. Въ 1880 р. въ серпню уродила ся княг. Вільгельміна и ей уважано вже тогды наслѣдницею престола, бо кн. Александеръ бувъ слабовитый и придуркуватый; колижъ онъ въ 1884 р. померъ, тогды управильнено право наслѣдства и оголошено формально кн. Вільгельміну наслѣдницею престола, а парлямент застерѣгъ собѣ право, що она може оддати ся лишь за того, на кого парлямент згодить ся. Такъ отже стала теперь княг. Вільгельміна, десятилѣтна дѣвчина королевою, але ажь до ей повнолѣтности заступае ей яко реґентка королева Емма, котрой придано ще раду реґентійну зложену зъ чотирохъ членовъ, покликаныхъ зо всѣхъ партій: ліберальной, консервативной, ультрамонтаньскои и католицкои. Королева Емма зложила присягу яко реґентка ще 20 с. м., а вел. княжество Люксембурґске припадае кн. Адольфови Нассавскому, котрому Прусы ще въ 1866 его край забрали. Оддъ того часу померавъ ся кн. Адольфъ зъ Пруса ми; его донька Гільда выйшла за князя Баденьского, а въ 1888 р. оддувъ ся бувъ навѣть его зъѣздъ зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ II. въ Мангаймѣ. Зъ того можна припускати, що онъ яко независимый князь не буде выступати противъ Нѣмеччины и тому то и Нѣмеччина не мала теперь нѣчого противъ его вступленя на престолъ люксембурґскій.

——

Убійникъ ґен. Селиверстова, Падлевскій пропавъ безъ слѣду, хочь деякі ґазеты французкі обстають при томъ, що онъ все ще перебувае въ Бельґіи, а навѣть кажуть, що французкі аґенты поліційні впали вже на его слѣдъ и може незадовго его арештують. N. fr. Presse подае про Падлевского — якъ каже, въ доброго жерела — деякі вѣсти, котрі въ дечомъ справляють дотеперѣшні вѣсти о нѣмъ. Такъ не есть Падлевскій родомъ зъ Галичины лишь зъ Россіи, десь недалеко коло Кіева. Въ 1880 р. арештовано его въ Краковѣ, бо було подозрѣнье, що онъ веде тамъ соціяльно-революційну аґітацію; але поза-якъ не було на то нѣякихъ доказовъ, то его пущено на волю, а рівночасно и прогнано зъ цѣлои держави. Минувшого року приѣхавъ бувъ Падлевскій знов до Кракова въ переѣздѣ зъ Россіи за границю, але ледви лишь выйшовъ зъ купе, явъ поліція его знов арештувала. При нѣмъ найдено тогды множество записокъ, на подставѣ котрыхъ арештовано колькохъ студентовъ въ Краковѣ и Львовѣ. Але и тогды не було нѣчого такого, за що бы можна було Падлевского засудати и его знов пущено на волю и онъ тогды выѣхавъ до Парижа. Въ краковскихъ кругахъ поліційныхъ суть того переконаня, що Падлевскій допустивъ ся убійства не зъ особистои мести, лишь бувъ просто орудіемъ россійскихъ нігілістовъ. Кажуть такожь, що россійскі нігілісты вже оддавна мали злобу на Селиверстова, бо черезъ него то арештовано въ Россіи и засуджено множество людей на Сибарь по нігілістичномъ процесѣ въ Парижи. Зъ Парижа наспѣла вѣсть, що тамъ онодгы арештовано тихцемъ богато Россіянъ подозрѣныхъ о тайну аґітацію противъ россійского правительства и вывезено за границю, пбсля якои верзіи выдано россійскимъ властямъ.

——

Зъ Бѣлграду доносять, що королева Наталія оддступила вже оддъ первѣстного свого пляну предкладати скупштинѣ меморіялъ о своемъ розводѣ, бо набрала переконаня, що крокъ сей позбставъ бы безъ всякого успѣху. Въ опозиційныхъ кругахъ посольскихъ говорять, що опозиція хоче предложити скупштинѣ окремый проектъ адресы, въ котрой задумуе выступити особливо остро противъ заграничной політики правительства.

Зъ судовои салѣ.

Андрухъ Котъ прийшовъ дня 1 вересня с. р. до коршмы Майлеха Ярославича въ Тепличахъ, присѣлка Люблинця нового, повѣту чешановского, зъ-за границѣ по горѣвку, — взявъ у два мѣхурѣ 7 літеръ горѣвки и найспокойнѣйше перекрадавсь за границю въ своясн. О три стаѣ одъ коршмы надбѣгае за нимъ чоловѣкъ зъ стрѣльбою а не говорячи нѣчого, бье его дуломъ стрѣльбы два рази въ голову, а потомъ по руцѣ, — а коли Котъ, стративши притомность, падае на землю, одрѣзуе обѣ торбины зъ мѣхурами, одинъ лишае на мѣсци а другій ховае въ конопляхъ. Котъ познавъ въ томъ напастнику Петра Надольного, господаря на 18 моргахъ въ Тепличахъ, 26-лѣтного, женатого, котрого бачивъ того-жь дня, якъ вертавъ на кони зъ Чешанова, а котрого знавъ „зъ малку".

Тожь Петро Надольный стававъ 25 н. ст. падолиста с. р. у Львовѣ передъ трибуналомъ судьѣвъ присяжныхъ, обжалованый о злочинство розбою, а то въ товариствѣ Дмитра Кущана, обжалованого о участь въ томъ розбою, сповнену въ той способъ, що пивъ опосля горѣвку, зграбовану Надольнымъ у Кота.

Трибуналови проводивъ совѣтникъ Кунцекъ, въ складѣ трибуналу входили сов. Никишъ и адъюнктъ Дольницкій; прокураторію заступавъ Пшелускій, — Надольного боронивъ адвокатъ д-ръ Горовіцъ, а Кущака—секретарь въ пенсіи Домічекъ.

Судьѣ присяжні на пытанье що-до розбою 8 ма голосами потвердили вину Петра Надольного, а трибуналъ засудивъ его на пять лѣтъ тяжкои вязницѣ зъ постомъ; — вину же Кущака одноголосно присяжні заперечили а трибуналъ его увольнивъ.

НОВИНКИ.

— **Стипендіи имени Григорія Яхимовича.** Многочисленні приятелѣ и почитателѣ бл. п. митрополита Яхимовича зложили въ рр. 1862 и 1863, а такожь по его смерти, суму 1.400 зр., зъ намѣромъ, щобы зъ процентовъ того капіталу установлено стипендію им. Григорія Яхимовича, призначену въ першой лініи для слухателя фільософіи. Зъ тои квоты 1.400 зр., переданои оддъ управу Ставропигійскому Институтови, наросла доси квота 7.100 зр. Новѣйшими часами уложивъ Ставропигійскій Институтъ фондаційну грамоту, закупивъ за 7.100 зр. 4½% листы заставні галицкого товариства кредитового земского и передавъ сю грамоту до затвердженя намѣстництву, а листы заставні до завінкульованя на цѣль стипендій им Гр. Яхимовича. На теперь будуть установлені двѣ стипендіи, кожда по 150 зр., для университетскои молодѣжи свѣтскихъ факультетовъ, а остаючa квота зъ процентовъ высше згаданого капіталу и такожь квота, котра може остатись случайно зъ интеркалярій, буде ужита Ставропигійскимъ Институтомъ на основанье третои стипендіи им. Григорія Яхимовича, такожь по 150 зр. рочно. Если намѣстництво скоро затвердить предложену ему фондаційну грамоту, то высше згаданѣ двѣ стипендіи, кожда по 150 зр. роздадуть ся вже въ 1891 р.

— **Членами львовского Народного Дому** именувавъ управляючій совѣтъ того-жь института на засѣданяхъ зъ 14 и 21 н. ст. падолиста с. р. оо.: крилошанина Андрея Бѣлецкого, Димитрія Рубчака, приходника зъ Сѣхова, дек. болеховского, и Антона Билинкевича, приходника въ Куропатникахъ, дек. рогатиньского.

— **На поклонъ перебуваючому теперь у Львовѣ князю кардиналови краковскому, епископови Дунаєвскому,** явилось въ недѣлю о 1-ой год. въ полудне у палатѣ архіепископа Моравского духовеньство всѣхъ трехъ обрядовъ, репрезентанты усѣхъ монастирѣвъ, цѣла лат. дух. семінарія, словомъ всѣ проживаючі у Львовѣ священики. Впр. митрополитъ Сильвестеръ, на чолѣ рускои капітулы, повитавъ кардинала одповѣдною промовою, на що кардиналъ подякувавъ кількома словами. Архіеп. Моравскій представивъ оддтакъ кардиналови священиковъ, котрі цѣлували кардинальскій сиґнетъ а кардиналъ стискавъ ихъ руки. Опосля прибувъ намѣстникъ, маршалокъ кр. кн. Сангушко и инчі краевѣ достойники. Передъ палатою архіепископа, де мешкае кардиналъ, стоить войскова почетна сторожа.

— **Посломъ до рады державной** въ Краковѣ выбрано кандидата демократовъ п. Августа Соколовского 1.679 голосами. Кандидатъ станьчиковъ Томковичь зостався, 1.044 голосовъ.

— **Одъ подволочискъ пишуть намъ:** Въ часописи „Rolnik" въ ч. 11 зъ сего року написавъ п. Тадей Федоровичь, що результатъ послѣдныхъ жнивъ въ Збаражчинѣ сумный и що пшениця выдае при вымолотѣ: копа одну чвертку. Представленье се правдиве, але оно далеко не достаточне, бо станъ есть далеко горшій, якъ тамъ сказано. Суть мѣсця, особливо коло Подволочискъ, де копа пшениці при вымолотѣ дае три, чотыри гарцы — такъ частями въ Палчиньцяхъ, Воробѣвцѣ, Мединѣ, Старомѣщинѣ, Лисичинцяхъ и др. Взявши на увагу и тую обставину, що гречку и овесъ въ декотрыхъ мѣсцевостяхъ, — якъ знов Воробѣвка, Мединь и др. — побивъ градъ, то нѣкому не буде дивно, що господарѣ на колькохъ моргахъ поля продають на уплаченье податку послѣдню коровину або ходобу робучу, позбавляючи себе и дѣтей ложки молока або рола тои тяглои худобины, котра до ей обробленя конче потрѣбна. Чи поправить ся черезъ то матеріяльный бытъ селянина, коли не буде мати фѣрчины навозу для управы поля и тяглои ходобы для его обробленя, то най осудять тіи patres conscripti, що орудуючи фондомъ краевымъ радѣ бы якъ найбольше выдавати, а селянинъ на уплату податку до краевого фонду послѣдню ходобину зганяе зъ подворя, не згадуючи вже о тыхъ що й худобиныне мають и податку заплатити не въ силѣ. Але нинѣ була ще худобина, котру могъ за що небудь спродати, а що буде на другій рокъ, хоть-бы и при лучшомъ навѣть урожаю, коли и довгъ затягненый на выживленье въ послѣдныхъ двохъ рокахъ треба буде сплатити? Се справа ще наглѣйша, якъ станъ санітарный, бо при голодованю годѣ и здоровля вымагати, а рокъ сей, хоть на пашу для ходобы трошка лекшій, за те для людей стаесь два разы горшимъ оддъ минувшого.

— **Богате жерело соли въ Саджавѣ** въ повѣтѣ богородчаньскомъ. Одъ непамятныхъ часовъ знаходили ся на грунтѣ колькохъ господарѣвъ въ Саджавѣ сольні жерела, котрі по знесеню бань сольныхъ въ Росольнѣ на Подгорю Карпатъ, були зъ приказу скарбовои дирекціи покасованѣ и заметанѣ, щобы громадяне зъ нихъ не хосновали. Зъ шестьохъ такихъ жерелъ або шахтовъ соль ныхъ задержавъ ся ще оденъ шахтъ въ добромъ станѣ на грунтѣ господаря Семена Поповича подъ ч. 11. Шахтъ той добре обцимброваный, цѣлый до верха водою залитый, стоявъ довгі лѣта безъ ужитку, а ту грунты мокрі, сѣна по большой части квасні, отже вже Божимъ провидѣньемъ умѣстила природа въ лонѣ землѣ богатый скарбъ, щобы ті невкусні сѣна худобка могла спожитковати, — умѣстила сольну воду або солянку, богатство громады, а власность скарбу. Люде знали, що сыровица есть; та що-жь, коли не було принуки. Ажь давъ Богъ послѣдні два роки тѣсні на пашу, а се побудило громаду послухати доброи и щироі рады мѣцевого пароха, котрый цифрами доказавши громадѣ що она рочно выдае на соль 2.500 зр. заохотивъ ей, щобы взяла ся до вычищеня шахту. А коли дирекція скарбу позволила зъ того жерела побирати солянку, взялась громада до працѣ, стягнула 90 метровъ воды, вычистила шахтъ зъ наметаного тамъ камѣня, галузя, дерева та всякои нечистоты и добула по 4-мѣсячной праци въ глубинѣ 90 метровъ дуже остру солянку. Здобутокъ се великій для господарства, бо кожда паша зрошена сыровицею худоба спожие и принесе зъ часомъ красні пожитки для бѣдного нашого хлѣбороба, котрый въ подгорскихъ околицяхъ по найбольше зъ худобы жие и всякі датки та податки зъ хову худобы покрываe и платить. На шахтѣ побудовала громада обширну хату зъ канцеляріею для ц. к. стражи скарбовои, котра провадить надзоръ и выдае людямъ кождого мѣсяця пбсля числа худобы певну скількость літеръ сыровицѣ.

— **Громада Глеббвка** въ повѣтѣ богородчаньскомъ, прилучена до парохіи Саджавы выбудувала сего року за ініціятивою и за порадою мѣсцевого своего душпастиря нову величаву, крестообразну зъ пятьма копулами церковь. Будовничимъ церкви бувъ ч. Андрей Маршалокъ зъ Солотвины, котрый пбсля даного ему пляну дуже старанно и артистично въ шестьохъ мѣсяцяхъ укончивъ будову. Выдатки цѣлои будовы (не вчисляючи цѣны матеріялу, котрый громада за дозволомъ репрезентацій автономічной и політичной взяла зъ громадского лѣса свого) выносять 2.508 зр. 62 кр. На другій рокъ приступить громада, на скольско ей засобы грошевѣ позволять, до внутрѣшного устроеня церкви т. е. до поставленя иконостасу. Честь громадянамъ за ихъ подвиги и ревность для славы Божои! Чинъ посвященя церкви довершить Впр. о. деканъ К. Пачовскій дня 18 н. ст. грудня.

— **Въ народно русскомъ театрѣ** завтра въ четверъ дебютъ п. Н. Яворовского въ роли Ярополка, драмѣ К. Устіяновича. Штука и дебютъ повинні згорнути всю нашу публику на завтрѣшне представленье.

— **Небезпечна стрѣльниця.** Въ селѣ Загутинѣ подъ Сянокомъ есть войскова стрѣльниця, уладжена въ той способъ, що кулѣ падають на отверте поле по за рѣку Сянъ, припираюче до села Ольховець. Подчасъ вправъ въ стрѣляню ходить тамъ жовнѣръ по ольховецкой дорозѣ, завертае зъ поля працюючихъ людей, здержуе проѣздячихъ и переходячихъ зъ тои дороги и зганяе настуховъ зъ худобою. Та все-жь жовнѣръ не въ силѣ управляти лѣтаючими кулями нѣ одвернути грозячого нещастя. Доказомъ того було вже колька случаѣвъ нещасть, отъ хочь-бы, якъ мы подавали въ своемъ часѣ, пострѣленье однои жѣнки въ ногу, а теперь свѣжа пригода, яка лучила ся дня 7 с. м. Выстрѣлена куля влетѣла въ хату Юрка Готиньского въ Ольховцяхъ, скалѣчила одну дитину и такъ перелякала лежачу на постели хору ще жѣнку при чотиридневномъ немовляти, що здорове немовля померло заразъ на другій день. Чи вже-жь власти, до котрыхъ се належить, не можуть на столько найти часу, щобы змусити войскову команду усунути стрѣльницю зъ того мѣсця, а перенести въ якесь безпечнѣйше, дебы вправы тй не потребували ажь такъ великихъ жертвъ, якъ людска кровь и житье? А потомъ одки приходять горожане, що платять тяжкій грошь на манліхери та кулѣ для войска, терпѣти ще недогоды черезъ замкнену комунікацію на той дорозѣ, котра есть заразомъ доѣздомъ на зелѣзничій дворець — отже годѣ й чекати на нѣй, поки не настрѣляють ся, щобы стати на дворци въ означеномъ часѣ. Ну, въ Bärenland-ѣ усе уходить, що въ инчихъ краяхъ навѣть не мыслимо...

— **По-надъ 100 кандидатовъ** зголосилось до краевои дирекціи фінансовои у Львовѣ зъ прошеніями о діюрны. Дирекція, высилаючи що року своихъ урядниковъ на одборъ тютюну одъ плянтаторовъ, роздае на 2 мѣсяцѣ мѣсця діюрнъ, платячи за нихъ по 80 кр. денно. Сего року е такихъ діюрнъ 20 — а кандидатовъ, якъ бачимо, по 5 на одно, що дуже наглядно илюструе нашій сумній одношеня суспольній. Не треба й додавати, що люде, зголосивши ся о ті діюрны за-для браку роботы и удержаня, суть люде интеліґентній, бо-жь по діюрну не зголосять ся такій котрый не маe понятя о тажкой роботѣ бюровой.

— **Новій уряды податковій** разомъ зъ урядами депозитовыми одкрыло міністерство фінансовъ въ Журавнѣ, Мельници, Дукли, Кальваріи, Дембици и въ Тычинѣ.

— **Нова зелѣзниця стратеґічна** маe будуватись зъ Перемышля черезъ Бирчу до Сянока. Ся зелѣзниця маe бути такъ поведена, щобы нѣгде не переходила черезъ Сянъ. Дотеперь е уже два пляны: оденъ на Негрибку и Пикуличѣ, другій одъ мосту зелѣзницѣ Кароля Людвика на Сянѣ вздовжь улицѣ Флоріяньскои въ Перемышли и Новои дороги черезъ Пралковичѣ и Красичинъ до Бирчѣ.

— **Землетрясеня.** Въ Инсбруку, Гориціи, Баденѣ коло Вѣдня и Пресбурзѣ далось вчера почути сильне землѣтрясенье. Особливо сильне було оно въ Пресбурзѣ, де навѣть колька домовъ завалило ся. Землетрясенье досягнуло на повночь аж до Дірнкрутъ въ долѣшной Австріи.

— **Повень,** яка навѣстила Чехи, наробила зновъ великои шкоды. Найбольше потерпѣло мѣсто Карльсбадъ; найстаршій люде тутъ не запамятали такои повени. Вода лила ся тутъ улицями мѣста и черезъ ринокъ три метры высокою струею. Сила воды була такъ велика, що заломлювала зелѣзній дверѣ одъ склеповъ и домовъ и заливала все, що було въ домахъ та забирала зъ собою. Богато домовъ завалило ся а богато такъ подмулений, що можуть леда хвилѣ завалити ся. Такожь зорвала вода колька зелѣзныхъ мостовъ на рѣцѣ Ягорѣ и всѣ кладки, дальше зруйнувала мѣскі водоводы и вымулила ґазовій руры. Шкода ще не обчислена, але ей вже теперь оцѣняють на больше якъ мілионъ. Чи хто зъ людей погибъ, такожь ще доси не сконстатовано. Околицѣ коло Будѣвиць, Крумова и Комотова залила вода такожь. Межи Либеновомъ а Либерцемъ урвалась въ наслѣдокъ дощѣвъ скала и перервала всякій рухъ на зелѣзници. Такожь и зъ Нѣмеччины особливо зъ Кобурґа, Кельна и Дрездна доносять о великихъ водахъ. Зъ Франкфурта н. М. доносять, що тамъ въ ночи зъ дня 23 на 24 була такъ сильна буря, що завалила цѣлый будынокъ призначеный на машины до електричной выставы. Менъ и Ренъ страшно прибули. Немало потерпѣли такожь и приморскі мѣста на балтійскомъ побережу якъ: Кіль, Шлезвікъ, Любека, Роштокъ и Копенґаґа. Въ наслѣдокъ сильныхъ вѣтровъ зъ повночи выступило море на береги и позаливало ті мѣста и многі побережні села.

— **Убійство и рабунокъ.** Въ Королѣвцѣ борщѣвского повѣту напали невыслѣджені доси рабовники на громадскій урядъ, що стоить заразъ побочь стаціи жандармеріи и близько уряду почтового, та убили ночуючого тамъ поліцієнта Юрка Фуся, а вломившись до громадскои касы забрали лише кольканацять ґульденовъ срѣбломъ не добачивши больши сумы въ банкнотахъ. Подозрѣныхъ арештовано.

— **Самоубійство.** Въ яскини гры, въ ославленомъ Монако одобравъ собѣ недавно житье одинъ молодый Львовянинъ. Одѣдичивши по батькови значну спадщину, покинувъ онъ посаду при кредитовомъ товариствѣ у Львовѣ и пустивъ ся на грача до Монако, де вже давнѣйше трѣбувавъ щастя въ томъ заводѣ и програвъ значну сумку. Приѣхавши до Монако въ друге зъ значною спадщиною, вступивъ до шульернѣ та програвъ все до крейцаря, а одтакъ одобравъ собѣ житье зъ револьверу. Куда кому дорога.

— **Дрібній вѣсти.** Одпустове мѣсце славяньске Велеградъ на Моравѣ, де мають спочивати мощѣ св. Кирила и Методія. оддало міністерство просвѣты Єзуитамъ. — Село Камаровку пов. Самборского купивъ одъ жидовъ капітанъ Вольґнеръ зъ Лобзова. — Въ понедѣлокъ одбула ся на краковскомъ университетѣ иматрикуляція. — Въ намѣстниковскій палатѣ одбувъ ся вчера музикально-декляматорскій вечерокъ на добродѣйній цѣли, въ котромъ взяла участь такожь и артистка п-ѣ Моджеевска. На вечерку явило ся около 250 особъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя** — Д-ръ Володиславъ Абрагамъ у Львовѣ и Болеславъ Уляновскій въ Краковѣ именованій звычайными професорами канонічного права. Д-ръ Иванъ Раєвскій зъ Станіславова именованый дѣйстнымъ професоромъ математики и фізики при державной школѣ промысловой въ Краковѣ. — Титулярный совѣтникъ міністерскій Корытовскій именованый дѣйстнымъ совѣтникомъ міністерства.

Наука, штука и литература.

— **Зъ народно-рускаго театру.** Понедѣлкове представленье оперетки Жільберта: „Мікадо" въ перекладѣ рускомъ д-ра Е. Олесницкого випало подъ всякимъ взглядомъ удачно. Слова сего не уживаемо въ томъ значѣню, якъ его взвычаились уживати рецензенты театральній и вечерковъ декляматорскихъ на Руси галицкой. Представленье було дѣйстно такъ удачне, що и найбольше выбагливый критикъ не мавъ бы противъ „Мікада" на сценѣ рускій нѣ одного поважнѣйшого замѣту. Въ доказъ правды наведено лише колька словъ рецензента Dziennik-a Polsk-ого; онъ каже: Оперетка (Мікадо) такъ выставлена, якъ мы ей бачили въ понедѣлокъ на сценѣ рускій, приносить славу управѣ и режисеріи театру рускаго. То можемо однести и до выставы и до гры артистовъ.

Нашу рецензію почнемо одъ перекладу. Языкъ, стиль и стихъ перекладу суть не лишь плавній, гладкі, цвѣтній и живі, — д ръ Е. Олесницкій внѣсъ въ перекладъ рускій що столько гумору свойского и на столько злокалізувавъ сатиру, яка находить ся въ лібретѣ, що слухатель подпадае хвилями илюзіи, мовь-то штука цѣла заснована не лишь на японьскихъ, але въ части и на галицкихъ мотивахъ и односинахъ. Перекладъ д-ра Олесницкого робить навѣтъ подекуды вражѣнье, яке односимо за читаньемъ травестованои „Енеиды" Котляревского и есть зъ тымъ талантомъ написаный. Легка прозрачна — оріґінальна — а при тѣмъ ефектовна инструментація оперетки дала и тымъ артистамъ оперетковымъ сцены нашои, котрыхъ природа не вывѣнувала сильнѣйшимъ голосомъ, повну можность выголосити свои парты зъ одповѣдною силою и ефектомъ. — Зъ тымъ большимъ ефектомъ и силою лунали нѣжні мотивы въ устахъ панѣ Клишевскои въ роли принадной Юмъ-Юмъ, и п. Ольшаньского въ роли Ко-ко; тымъ красше выступавъ на верхъ и дробный але милый голосъ п нѣ Кирницкои въ роли Пітті-Сінґъ и п-ны Долистовнои яко доброго музикального набутку для сцены нашои, тымъ красше выходили и хоры зъ своею — симъ разомъ — чистою интонаціею хочь ще не совершеною модуляціею. Все то складалось на богатый пиръ артистичный, якій дирекція и режисерія театру нашого заставила намъ несподѣвано въ понедѣлокъ на сценѣ рускій. Хвальба неоправдана псуе звычайно артистовъ, остра критика знеохочуе. Тожь, здаючи справу зъ онодгѣшного представленя „Мікада", мы пойдемо дорогою посередною и о поодинокихъ артистахъ скажемо слѣдуюче:

Панѣ Клѣшевска якъ грою такъ и спѣвомъ вдоволила насъ вповнѣ, а наколи тй слова приложимо и до п. Ольшаньского, то тымъ сказали мы, що обое суть перворядными силами спѣвочими нашои сцены и головными стовпами оперетки. Голосъ п-ѣ Клѣшевскои набравъ навѣть одъ року большои силы, интонація була и давнѣйше чиста, кольоратура и мягкость выробились, выробились такожь и деклямація въ спѣвѣ, певность выголошеня и ясна вокалізація. П. Ольшаньскій посѣдае добрый и до оперетки выробленый матеріялъ вокальный. Онъ интонуе и вокалізуе такожь чисто, хочь не всюды проявлялась потрѣбна гнучкость голосу и одповѣдне фразованье. Але п. Ольшаньскій надоложивъ тй дробнѣйшій недостатки знаменитою грою. Скажемо навѣть, що п. Скальскій, артистъ сцены львовскои, въ де-чомъ не годенъ перевысшати нашого артиста. Мы бачили и хорошу міміку и хорошу деклямацію и легкій поворотъ на сценѣ, прикметы не акторскій, але вже артистичнй. П. Курмановичь трудить ся на сценѣ нашой одъ недавна и въ оперетцѣ чули мы его въ-перве. Голосъ, хочь высокій и зъ чистою интонаціею, выдавъ ся намъ значно примраченымъ и троха за надто горлянымъ. Здаесь, що вина лежала въ недиспозиціи. Але інтеліґенція зъ якою бере ся

молодый адептъ штуки до рѣчи, и трудъ, якій собѣ п. Курмановичь завдає на поли музики, дають намъ поруку, що сей артистъ буде доброю силою въ товариствѣ артистовъ сцены рускои. П. Стечиньскій гравъ — розумѣє ся — зъ выкончоною рутиною старого артиста, але симъ разомъ зъ голосомъ обходивъ ся за надто обережно, хочь впрочомъ вдоволявъ насъ, якъ завсѣгды. П. Кирницкій здобувъ собѣ въ роли Поагъ-Бага дипльомъ першого коміка сцены нашои. До голосу онъ самъ не признаеть ся, але маркуе тоны такъ зручно, що ефекту спѣву зовсѣмъ не псуе. При томъ посѣдае хорошу флеґму въ деклямаціи и міміку знамениту. П-нѣ Осиповичева була въ роли Катішѣ незрозумѣла щодо гры. Але и вокальну часть умѣла и успѣла побороти на столько, що ефектъ бувъ. До всесторонности таланту можемо пани Осиповичевой лише щиро пожелати. П-нѣ Кирницка посѣдае металічный голосъ, интонуе чистенько, фразуе вже въ части и набирае гнучкости. Нѣжностію одзначаесь навѣть, кобы лишь голосъ самъ выходивъ больше ясно безъ призвуку насального. П-на Долистовна есть новою але доброю — бо музикальною — придбанкою для сцены нашои. Голосъ ей крихотку слабый, але чистый та теплый и рознорожъ зъ чистою интонаціею. Въ кінци п. Яновичь — а зъ нимъ кончимо довгу серію солістовъ въ „Мікадѣ“ — спѣвае вже одъ давна на сценѣ нашой. Давнѣйше заступавъ тенора, — нинѣ есть барітономъ о повномъ и миломъ голосѣ, и бувъ въ роли Пішь-Туша зовсѣмъ одповѣднымъ. Наша рада ишла бы хиба до того, щобы п. Яновичь менше маркувавъ а больше розвивавъ красу голосу.

Що-жь сказати намъ ще о хорахъ? Хоры на сценахъ суть звычайно тымъ матеріяломъ, на котрый рецензенты люблять забувати, одушевляючись прімадоннами. Мы не будемо такъ несовѣстными, знаючи, що хоры мають свою широку вагу въ опереткахъ, ширшу навѣть подекуды, якъ партіи сольовѣ. Тожь и хоры въ „Мікадѣ“ держались славно, а передъ вела въ нихъ панѣ Стечиньска. Интонація була чиста, лишь мѣсцями далась одчувати недостаточна модуляція — хиба, котру режисерія може и повинна справити.

Додаймо до того на похвалу дирекціи, що костюмы були свѣтлѣ, декораціи чаруючѣ, на сценѣ ладъ взорцевый, рухъ, гуморъ, повне житье и певность себе, та що майже повна орхестра „Гармоніи“ подъ зручною управою п. Долісталя вывязала ся зъ задачѣ своеи зовсѣмъ добре, то не дивота, що публика выйшла зъ представленя зъ повнымъ вдоволеньемъ. Наколи-жь при всѣмъ томъ вольно намъ зробити яку-небудь замѣтку, то най буде нею бажанье, щобъ и нашій народнѣ оперетки, якъ „Назарь Стодоля“, „Запорожець за Дунаемъ“ и другѣ могли выходити на сцену зъ такою елеґанціею, старанностію о все и точностію въ выконаню, зъ якою елеґантією выставлено „Мікада“. На всякій случай за выставленье „Мікада“ есьмо вдячными дирекціи и режисеріи. — *Н. В.*

Праскѣ дневники ческѣ (Politik, Narodni Listy и другѣ) одержали зъ Львова (якъ завѣряють зъ вѣродостейного жерела — вѣсть, що правительство ще въ лѣтѣ пактувало зъ старою партіею рускою (mit den Altrusthenen) дотычно слѣдуючихъ выборовъ до рады державнои и пактъ явівсь заключало въ томъ дусѣ, щобы евентуальнѣ послы ихъ не лучили ся зъ молодо-Чехами въ радѣ державнѣй.

Соймъ краєвый.

Конець XXIII засѣданя, 2 сесіи, VI періоду галицкого сойму

зъ дня 25 м. ст. падолиста 1890 р.

По промовѣ Хшановского забравъ голосъ пос. Т. Романовичь. Маесь порѣшити — мовивъ онъ — буджетъ краевый на 1891 рокъ и справа дальшои господарки фінансовои въ будучности. Сегорочный буджетъ выказуе значне побольшенье выдатковъ въ порівнаню зъ минувшимъ рокомъ, бо аже о 370.000 зр. Але тѣ выдатки суть доказомъ, що край розвиваесь економічно, бо зъ того иде 229.000 на школы, 52.000 на рольництво и горівництво, 40.000 на промыслъ. Выдѣлъ кр хотѣвъ управильнити фінансы, тому предкладавъ змѣнити рокъ буджетовый и доповнити дотацію касы до высоты одного міліона зр. Комісія не противна тому предложеню, але и не згодилась на него, бо не хотѣла прибольшити выдатковъ на сей рокъ о 300.000 зр. Выдѣлъ краевый есть вдячный, що его фондъ диспозиційный побольшено до квоты 30.000 зр., а також годить ся, що соймъ ухваливъ virement (право переступити прелімінованѣ выдатки), бо се есть доказомъ лѣпшои господарки. — Хибно гадають, що по сплатѣ довгу индемнізаційного закончить ся наша бѣда; будуть такъ само недоборы и позички. На основѣ справозданя комісіи буджетовои не могъ бы нѣхто дорадити конверсіи, бо тамъ суть яркѣ похибки на десятки тысячѣвъ. [Ту выказуе бесѣдникъ числами деякѣ похибки.] Я бы розложивъ конверсію довговъ на 90 лѣтъ, бо тымъ способомъ зыскуесь рочно до 400.000 зр. Конверсія розложена на довшій лѣта, выпадае далеко дешевше анѣжь сплата въ короткомъ речинци. Побоюватись того, щобы не обтяжати будучности, нема чого, бо лепше заплатати прийдесь будучимъ поколѣнямъ повтора міліона зр., анѣжь намъ теперь три. Що-до закиду, що не маемо повнои вѣры въ то, чи тѣ проектованѣ надвышки зумѣемо добре ужити, то се не повинно мати мѣсця, бо нѣякій народъ не повиненъ тратити вѣры въ свою будучность, а се дотычить и подъ взглядомъ економічнымъ. Если бы мы втратили вѣру въ себе, то поскладаймо мандаты, выйдѣмъ зъ сойму, а на фронтѣ сего будынку выпишѣмъ: „Могли, але не хотѣли.“ Одтакъ подпираe бесѣдникъ резолюціи Щепановского и домагае ся, щобы дотычнымъ паперамъ позичковымъ признати вагу пупілярну.

По сѣмъ замкнено дебату и приступлено до выбору генеральныхъ бесѣдниковъ.

XXIV засѣданье 2 сесіи VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 26 падолиста н. ст. 1890 р.

Бесѣдниками генеральными выбранѣ послы: противъ пос. Жигм. Козловскій, за пос. Мадейскій.

Пос. Ж. Ковловскій: Буду говорити не лишь о буджетѣ але и о загальномъ положеню краю. Названо мене пессімістомъ, що все представляю въ чорныхъ краскахъ. Але я не пессімістъ, хочь и не оптимістъ, а лишь реалістъ, бо правительство намъ прихильнѣйше, то все така не переводить всего того, чого мы одъ него жадаемо и маемо право жадати одъ президента міністровъ, щобы тѣ елементы, котрѣ творять незгоду въ краю, прикоротивъ и взявъ сильно въ руки, бо цѣла та незгода выкликана и поддержувано штучно. На реґуляцію рѣкъ маемо право жадати, щобы правительство перевело ту реґуляцію вже разъ и не такою участію краю, якъ се доси водить ся. Податокъ одъ продукціи спірітусу наложено великій, не дано нѣякои пільги сѣй одинокой продукціи рольництва, бо одкликувано ся на Угорщину, и теперь ся продукція упадае. Судовництво троха поправлено, але суть хибы, н. пр. що многѣ члены того судовництва, покливаючись на свою независимость, мѣшають ся до аґітаціи політичнои, тожь маемо право домагати ся одъ міністра справедливости, щобы взявъ w karby te niesforne elementy. Въ міністерствѣ рольництва не маемо нѣ одного rodak-a тожь и нѣхто не знае нашихъ односинъ, якъ н. пр. невдоволено часленнымъ жаданямъ ба и просьбамъ дотычно соли для худобы. Зновъ одкликують ся на Угорщину, хочь тѣ Мадяре все одержують одъ правительства бо знають встояти за свои права. Тому маемо право жадати сеи соли для подпесеня годовлѣ худобы. Дотычно торговельнои комунікаціи повинни мы взяти собѣ за примѣръ Угорщину и се домагаемось одъ міністра торговлѣ. Для просвѣты зробили мы все на що нашѣ салы дозволили, але правительство не робить всего що повинно, н. пр. що до стану самыхъ будынковъ школьныхъ, въ котрыхъ вже передъ 50 лѣтами учено. Поправы тыхъ односинъ маемо право жадати одъ міністра просвѣты. Если мы о то тутъ допоминаемось, то повинно коло польске такожь твердо встоюватись за тѣ нашѣ жаданя. А теперь дотычно нашихъ односинъ краевыхъ. Гр. Голуховскій выкинувъ елементъ нѣмецкій зъ краю а впровадивъ польскій, и одъ того часу почалось переводити радикальнѣ змины, якъ на поли адміністрація політичнои и судовництва. Теперешна адміністрація політична маe хибы, котрѣ можна усунути енергічнымъ схопленьемъ въ рука. Въ судовництвѣ повинни власти зверхнѣ добре наглядати своихъ подвластныхъ, именно бодай въ одной части краю. Власти фінансовѣ повинни мати на оцѣ не лишь букву закона але и интересъ краевый. Дотычно автономіи краевои: Зъ Вѣдня прислано намъ статутъ краевый, але нашими заходами змоглась магістратура краева зъ першихъ кольохъ урядниковъ до такои силы, що могла бы правити якимъ окремымъ княжествомъ. Для сеи магістратуры ухваливъ соймъ теперь нову инструкцію и ей придержуватись треба; не повинно удѣляти ся членамъ выдѣлу сталыхъ, майже правильныхъ большихъ одпустокъ, бо се злый примѣръ для подчиненыхъ органовъ — Въ справѣ сегорочного буджету не покладае такихъ рожевыхъ надѣй на тѣ мрѣв, якѣ высказавъ одинъ бесѣдникъ зъ тамтои стороны (пос Рутовскій). Сей бесѣдникъ згадуючи про Грецію, вказавъ, що тамошна шляхта зъ любови до отчины поднялась всякихъ жертвъ а того о нашой шляхтѣ не можна сказати. Сей бесѣдникъ сфальшувавъ исторію, бо наша шляхта хочь не платила податку грошми то платила кровію и нѣколи не зрадила народнои справы (пос. Щепановскій: A rozbiór Polski). Зъ рускихъ словъ сказавъ одинъ, що лепше було даровати панщину, и мы то хотѣли зробити ще въ р. 1840 але у Вѣдни названо насъ соціялістами. Мы не хочемо застоѣ, мы хочемо поступу але повольного, мы не хочемо красными словами выскувати собѣ популярности.

Пос. Мадейскій зачинае одъ критики промовы пос. Щепановского. Иронічно збивае поодинокѣ закиды Щепановского, якъ дотычно роботы цѣлои комісіи буджетовои такъ и зоставленя поодинокихъ рахунковъ. Конверсія довгу индемнізаційного не станесь вже початкомъ розвитку економічного въ краю — хочь се окликъ загально подпесеный деякими послами „поступовцями“ по краю — комісія буджетова се познала и справу конверсіи и инвестицій роздѣлила та окремо поставила. Але лучити конверсію зъ инвестиціями есть хибне и поставити альтернативу, що хто не есть за конверсією, есть противъ инвестиціи за смѣле. Порівнувати Галичину зъ Угорщиною не можна, бо що иншого край а що иншого держава. Треба знати точно: яка инвестіція, яка ей цѣль, якѣ розмѣры, яка користь въ нея, то аже тогдѣ можна смѣло братись за инвестиція, а такъ говорити на здогадъ о инвестиціяхъ въ рядѣ лѣтъ, не повинно ся. — Одинъ зъ бесѣдниковъ рускихъ розвинувъ програму, котрои мають придержуватись на будуче, а се есть льояльность для державы, вѣрность для католицкои церкви. Се суть и подвалины політики польскои, тожь витаемо ихъ радостно. Односинамъ зъ Поляками присвятивъ бесѣдникъ менше мѣсця, и слушно, бо насъ лучили довголѣтна исторія и однаке становище историчне, тожь и не можна ихъ полагодити кольома словами. Выказано правдивѣ причины, чому Поляки ворожо выступали противъ Русинобъ, а то тому, що проводирѣ хотѣли народъ рускій засимілювати зъ россійскимъ; такого змаганя не могли Поляки подпирати, лишь мусѣли поборювати та се само робити будуть теперь и въ будучности. Але одъ коли вызволено ся зъ-подъ того, коли интеліґенція якъ въ Галичинѣ такъ и Украинѣ прийшла до самосвѣдомости, одъ тогдѣ радо Поляки поможуть Русинамъ выдвигнутись. Не сказавъ бесѣдникъ, хто стоить за тою выголошеною бесѣдою, чи всѣ члены клюбу руского? Поставлена програма була додатна, тожь мусѣвъ той, хто ей ставивъ, бачити, що лишь тою дорогою дойдесь до цѣли и побороти всѣ противности уемай. Що ся програма подыбле на противниковъ въ самомъ таборѣ рускомъ, се знаемо, бо сказано, що ще нашѣ перешкоды ставляють ся народности рускои. Мы возьмемось помагати Русинамъ, побороти тѣ перешкоды, але мы хочемо, щобы приклонники сеи програмы пошли зъ нами разомъ. Мы желаемо, щобы чимъ скорше взятось до роботы въ томъ напрямѣ, щобы та програма розгомонѣлась по краю и найшла межь прочою інтеліґенцію щиру подпору. А тогдѣ мы подпомагаючи, зойдемось на поли працѣ для добра и державы.

Намѣстникъ гр. Бадені забирае голосъ зъ мѣсця комісаря правительственного: Голосы зо стороны рускои суть причиною, що забираю голосъ. Передъ всѣмъ мушу рѣшучо заявити, що припущенье о укорочуваню зъ розмысломъ або систематично правъ и вольностей народу руского зо стороны правительства, не маe мѣсця и не було нѣколи о томъ бесѣды, а и послы рускѣ не можуть подати на се нѣякихъ доказовъ. Мушу одперти въ имени правительства тѣ закиды, бо правительство не мало и не буде мати нѣякого упередженя до Русинобъ. Але мушу зазначити, що правительство справдѣ находить ся неразъ въ трудномъ положеню, якъ поступати супротивъ Русинобъ. А причины до тои трудности були двоякѣ, а то: певнѣ неясности що-до выбору дороги, котрою Русины ишли, и бракъ зъ ихъ стороны вырозумѣлости. Що до першои точки: Маете пп. можность розвивати народность на основахъ льояльности для державы и вѣры для католицкои церкви. Най же пп. придержують ся тои дороги и все рѣшучо выступають до борбы зъ противными засадами, все отверто и смѣло боронять ихъ, а тогдѣ правительство прихилить ся до васъ. Що до другои точки, то нема вырозумѣлости для другои народности, що живе на тій земли. Правительство боронить правъ меншостей національныхъ, але при живій участи большости. Най пп. заявлять ту програму не лише словомъ але и дѣломъ, именно привязанье до монархіи и церкви та вырозумѣлость для народности польскои, няй громадять ся до тои праці подъ проводомъ князевъ церкви, а и правительство буде васъ попирати и я самъ руку приложу до тои справы и буду живо подпирати.

Промовою намѣстника перервано замкненье дискусіи, тожь до голосу записали ся о. Сѣчиньскій, Щепановскій и Ковловскій.

Пос. о. Сѣчиньскій: Головною точкою нашои програмы, то державна идея австрійска, нашъ народъ сѣльскій вѣрный и готовый до жертвъ для сеи идеѣ, бо въ Австріи найшовъ першій проблескъ своеи долѣ. Хочь маe для сеи Австріи якій жаль, то готовъ забути на се и зачати новый рахунокъ. Ся наша програма, то лишь зворотъ въ тактицъ, бо тѣ засады якъ були такъ и суть нашими головными артикулами вѣры політичнои. Може вже больше не буде нагоды, тожь пробуемо теперь змѣны нашои тактики, бо мы гадаемо, що если теперь не скажемо рѣшучого слова, то Австрія, обраховуючи свои силы, не зможе безъ насъ сего зробити. Були вже такій люде межь нами, що заявляли таку програму — пок. Лавровскій сказавъ щири слова сердечнѣ, але нашовъ заводъ, стративъ вѣру и прихильность у своихъ, загрызъ ся — а вы обернули тѣ слова въ забавку. Вы заявили: stoimy i stać chcemy, и мы теперь заявляемо се саме, але не для самого стояня, а лишь щобы то саме осягнути, що вы осягнули. Мы и давнѣйше се робили, лишь не заявляли того прилюдно — и нѣчого не выстояли и може се головна причина, що по р. 1866 деякій перестали стояти. Мы народъ малорускій зо свѣтлою минувшостію, не тратимо надѣѣ на нашу будучность. Мы самостойный народъ, одрубный одъ польского и россійского, жаемо самостойно своими идеалами, котрѣ бодай въ будучности сповнять ся. Мы мусимо подъ загрозою заглады поддержувати той кутокъ, де лишь выключно можемо добиватись свого розвитку. Зъ нашими братьми роздѣленѣ мы Збручемъ и мы розбуджуючи ту самосвѣдомость, подготовляемо поле до борбы межь Заходомъ а Всходомъ; если мы больше ту позыскаемо, то и больша певность побѣды а въ томъ и интересъ державный. А мы въ томъ подготовленю оперлись на народѣ, на селянанѣ, бо шляхта насъ опустила, мѣщаньство зубожѣло — а сей народъ такъ само маe выписане на прапорѣ одрубность. А що лучали ся деякѣ похибки, то винѣ самѣ Поляки, котрѣ затерли розницѣ межь тыми, що высунули на першій планъ одрубность, а тыми, що одкладали то на будуче, котрѣ вырекли слово неґація: Nie ma Rusi. Але и мужѣ державнѣ, придержуючись засады: divide et impera, уживали Русинобъ противъ Полякобъ, а потомъ здоптали ногами. Коли вже не помагали тѣ инсинуаціи політичнѣ, удано ся до Риму и тамъ оклеветано насъ шизматиками. И були люде, що мали передъ собою дільемну совѣсть або честь, та вконци стратили надѣю на будучность. Въ послѣднихъ лѣтахъ долучено до закидовъ ще и соціялізмъ, сей рухъ суспольно-економічный, котрый проявивъ ся въ цѣломъ свѣтѣ. И въ такой то борбѣ теряемо силы, а нашѣ зойки не доходять тамъ, де призначенѣ, бо телефоны урядовѣ передають ихъ одмѣнно. Щобы отже не тратити тыхъ силъ, рѣшились мы по довшой розвазѣ въ послѣдне прилюдно заявити нашу програму, на котрой стоимо одъ 1848 р. Выкликало се зачудованье межь вами, але се не есть войованье фразами, а хочемо, щобы стало на ясномъ; що мы даемо Австріи а що одъ нея жадаемо. Для васъ голозна идея державна и для насъ, и мы разомъ будемо поступати; мы зробимо жертву для Австріи але не для васъ. Мы не хочемо большости, мы хочемо, щобы мы могли жити. Вымерли тѣ, що неґували Русь, а вы кажете теперь поборювати тыхъ, котрыхъ идеи выходять по-за границѣ державы австр. Але якъ мы называемо ренеґатами тыхъ, що gente Rutheni, natione Poloni, то такъ само и тыхъ, котрѣ суть gente Rutheni, natione Russi. Треба отже розумного політичного поступованя зъ вашои стороны, а мы утворимо заборало для Австріи; утворимо центръ, до котрого ґравітувати будуть Русины зъ Буковины, Угорщины и Украины.

Що-до промовы намѣстника, мовь-бы не були пресіи противъ Русинобъ, то не хочу лишь въ тій торжественнѣй хвили згадувати сумнои минувшости. Вы представителѣ короны не можете признати надужить своихъ органовъ подвластныхъ. Ще разъ робимо пробу, а одъ васъ залежить добачити свій интересъ.

Вконци боронить о. Сѣчиньскій священьство передъ закидомъ православія и инсинуацій въ Римѣ.

Пос. Щепановскій: И я въ имени власномъ мушу промовити въ справѣ рускій. Та справа займала мене дуже, я старавъ ся выробити особисту гадку, чи можна намъ разомъ працювати на спольномъ поли. Я познавъ цѣлый радъ Русиновъ, котрѣ змагали до своихъ цѣлей зъ любовію и жертвонностію, тожь треба склонити передъ ними чоло. Русинамъ треба удѣляти все те, чого жадають, бо мы самѣ колись того старали ся. А доси не переводжено того по справедливости. Я студіювавъ россійскій односины, а коли я хотѣвъ що о томъ оголошувати въ польскихъ газетахъ, нѣхто не приймивъ а мене названо зрадникомъ. Але межь Поляками а Россіянами якась большa причина до зависти надъ зависть племѣнну, а се есть борба идей. Межь обома народами пропасть. Така сама пропасть межь россійскимъ а руско-украинськимъ народомъ. — Одтакъ промовляе противъ предложеня комісіи буджетовои.

Пос. Ж. Ковловскій: Становище Русинобъ и Полякобъ представляю собѣ такъ якъ дуба, зъ котрого пообчмухувала громы галузье, але все онъ одноцѣльный. Одрубности не розумѣю. Лавровскій подавъ щиро руку до згоды, але вы сами похоронили ту згоду. Пригадую того митрополита, що давъ слово священичe а зрадивъ насъ у Вѣдни; того священика, що выголосивъ въ соймѣ, що нема рознацѣ межь православіемъ а греко кат. обрядомъ а нѣхто не заперечивъ того; тѣ деканаты, де хотѣли священики запускаты бороды и лишь селяне вздержали одъ того. И се доказы льояльности! А и теперь коли заявляете, що будете стояти при престолѣ, то лишь до певной границѣ а потомъ най кождый собѣ догадаесь. [Бесѣду переривають замѣтками послы Сѣчиньскій и Романчукъ.] Полемізуе одтакъ зъ деякими уступами промовъ пословъ зъ лѣвицѣ.

Пос. Рутовскій що-до спростованя факту выразно ще разъ повтарае, що шляхта була причиною розбору Польщѣ и есть елементомъ мертвымъ та розладу.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 26 падолиста. Зачувати, що міністерство просвѣты носить ся зъ гадкою завести мундуровѣ шапки однаковои барвы для учениковъ школъ середныхъ, щобы тымъ способомъ поднести дисціпліну школьну.

Лондонъ 26 падолиста. Въ престольной бесѣдѣ сказано, що односины політичнѣ Анґліи до другихъ державъ не змѣнили ся а миръ есть и на дальше забезпеченый.

Берлинъ 26 падолиста. Надъ Реномъ наробила повѣнь великои шкоды. Згинуло множество людей а богато фабрикъ мусѣло застановити роботу.

Римъ 26 падолиста. На 455 звѣстныхъ выборовъ числить партія правительственна 357 голосовъ.

Бѣлградъ 26 падолиста. Царь дозволивъ принимати сербскихъ офіцировъ до службы россійскои въ цѣли ихъ дальшого образованя и правительство сербске выслало за то подяку цареви.

Прага 26 падолиста. Мѣсто Карльсбадъ зовсѣмъ зруйноване; вода знищила 400 склеповъ и подмулила 200 домовъ. Соймъ ухваливъ дати мѣстови запомогу.

Переписка Редакціи и Администаціи.

Всч. Рев. въ Коз. За рокъ 1890 заплачено все „Чорну Раду“ застати можна. — **Вл. Корч въ Скол.** За сей рокъ прийде намъ ще 3 зр. — **Всч. Вит. въ Дин.** За рокъ 1890 прийде намъ ще 1 зр. — **Всч. Ярем. въ Взрб.** Заплачено за рокъ 1890 все.

НАДОСЛАНЕ.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе одъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Короля Людвіка ч. 37.

Цѣна збо́жа и других ъ продукто́въ.

25. н. ст. падолиста 1890.

Льво́въ: Пшениця 7·50 до 8·30, жито 5·80 до 6·25, ячмѣнь 5·80 до 7·—, овесъ 6·30 до 6·70, горохъ 5·75 до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·25, льнянка — до —, конюшина червона 48·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль о́дъ 60·— до 120.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литро́въ 11.50 до 12·— зр.

Терноно́ль: Пшениця 7·25 до 8·15, жито 5·60 до 6·10, ячмѣнь 5·25 до 7·—, овесъ 6·— до 6·40, горохъ 5·50 до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 47·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

По́дволочиска: Пшениця 7·15 до 8·25, жито 5·50 до 6·15, ячмѣнь 5·25 до 6·85, овесъ 5·90 до 6·45, горохъ 5·50 до 8·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —; конюшина червона 38·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·50 до 8·60, жито 5·90 до 6·35, ячмѣнь 5·75 до 7·25, овесъ 6·50 до 7·10 горохъ 6·— до 8·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 48.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —.— до —·—

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
по́дъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Четверъ дня 27 н. ст. падолиста 1890

ЯРОПОЛКЪ І. СВЯТОСЛАВИЧЬ

ВЕЛИКІЙ КНЯЗЬ КІЕВСКІЙ

траґедія въ 6 актахъ К. Устыяновича, преміована товариствомъ „Руска Бесѣда“ у Львовѣ.

ОСОБЫ:

Ярополкъ, великій князь Руси	Н. Яворовскій
Грекиня, его жѣнка	И. Биберовичева
Блудъ, воєвода кіевскій	Т. Гембицкій
Варяжко, воєвода оврудкій	В. Плошевскій
Ингваръ, полковникъ родняньскій	П. Парадюкъ
Гостомислъ, жрецъ славяньскій	А. Стечиньскій
Мирославъ, бояринъ христіянинъ	С. Шпитко
Свѣтогоръ, тивунъ кіевскій	А. Шеремета
Володимиръ, князь Новгорода, братъ Ярополка	С. Яновичь
Малуша, его мати	Г. Гембицка
Добриня, его вуй, воєвода Новгородскій	М. Кирницкій
Вовчій Хвостъ, воєвода бѣлоозерскій	С. Курмановичь
Путята, сынъ Добрынѣ, сотникъ	А. Клишевскій
Олявъ Тригвесонъ королевичь скандинавскій	С. По́двысоцкій
Рогволодъ, князь Полоцка	С. Ольшаньскій
Рогнѣда, его донька	Д. Кирницка
Нинька Рогнѣды	М. Романовска

Сыны Рогволода, Варяги, Славяне, Поляне, Сторожа, Збуѣ: Родняне. — Дѣе ся частію въ Швеціи, а частію на Руси въ Кіевѣ, въ Полоцку и въ Роднѣ.

Нова выстава и ґардероба. — Въ II. актѣ хоръ „Валькирія“ композиціи Н. Вахнянина.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ 1 зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ **80** кр., Паркетъ **50** кр., Партеръ **25** кр.

Білетово́въ до́стати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товаристві „Руска Бесѣда“, а вечеромъ о́дъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Надо́слане.

Д-ръ М Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шко́рныхъ и венеричныхъ ординуе о́дъ 3—5-ои год. Льво́въ ул. Орменьска число 27. (Импресса).
2—24

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе о́дъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Заморовича число 3., I. поверхъ.

Дом банковый, комісовый и контора вымѣны
Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьком)

купують и продають всѣлякій облїґаціи державній, листы заставнй и монеты по курсѣ деннѣмъ. По ручення зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Поручення на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Хто зъ Вп. П. Т. Панво́въ

хоче до́стати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до

Варшавскои молочарнѣ

на розѣ при улици Ягайлоньско́й и пляцу Смольки, 6—10
3666 де и часописи можна прочитати

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желехо́вского.

Знижена цѣна 12 зр.

До́стати можна въ товаристві „Просвѣта“

Ч. 6379.

Конкурсъ.

Маґістратъ мѣста Дрогобича розписуе отсимъ конкурсъ на мѣсце **Секретаря Маґістрату** зъ платнею ро́чно 800 зр. в. а. та зъ додаткомъ на помешканье 200 зр. в. а., зъ системізоваными пятилѣтными додатками по 100 зр, и зъ правомъ до емеритуры.

Маючій охоту старати ся о се мѣсце, зволять внести свое поданье найпо́знѣйше до 15-го грудня с. р. до Маґістрату въ Дрогобичи.

До поданя треба долучити отсій доказы:

а) що не перейшло ся по-за 40 ро́къ житя;
б) уко́нченя студій правничихъ зъ трема испытами державными и знаня адміністраційного;
в) выказъ дотеперѣшного занятя; — и
г) зобовязанье, що выключно посвятить ся службѣ автономічно́й.

Згадане мѣсце есть на першій ро́къ провізоричне и маѣ обнятись зъ днемъ 1-го сѣчня 1891.

Зъ Маґістрату мѣста
Дрогобичь 18 падолиста 1890.

Охримовичь.

Найдешевше жерело предметово́въ оптичныхъ у Львовѣ

по́дъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоэметры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ по́дъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.„**

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье по́дъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
угодниково́въ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшо́мъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошо́мъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членово́въ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою 3601 42—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Всѣлякій Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облїґаціи пропинаційнй
Всѣлякій облїґаціи довгу державного
Зелѣзничй облїґаціи першeньства
Льосы державнй и приватнй

продае по́дъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 177—156 **Дом банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Поручення зъ провінціи выготовлює ся о́дворотною почтою безъ дочисленя провізіи

Неперевышеным средствомъ лѣчничимъ на всѣ роды недугъ нервовыхъ есть правдивый професора д-ра Лібера

Nerven-Kraft-Elixir

именно противъ **ослабленя, битя серця, чувства боязни, тоски, безсонности** нервовыхъ зворушень ит.п., у фл. по 2 зр., 3 зр. 50 кр. 6 зр. 50 кр Яко выпробоване средство лѣчниче можна всѣмъ недужимъ на жолудокъ поручити правдивй **каплѣ жолудковй св. Якова** фл. по 60 кр., 1 зр. 20 кр. Обширнѣйше въ книжцѣ **„Krankentrost“**, котру можна одержати даромъ: въ Празѣ Einhornapotheke Max Fanta, у Львовѣ въ аптицѣ д-ра Міколяша, а такожь у многихъ знатнѣйшихъ аптикихъ.

Новй аркушѣ купоновй.

Послѣдный купонъ 5% облїґаціи угорскои ренты паперовои I—III емісіи западе дня 1 грудня с. р. Новй аркушѣ купоновй выдаватись будуть за зворотомъ тальоно́въ (асиґнацій на новй аркушй купоновй), приналежныхъ до дотычныхъ облїґацій Для Впов. абонентово́въ „НАДѢЄ“ и моихъ клієнто́въ полагоджую замѣну за зворотомъ лишь власныхъ выдатко́въ.

АВҐУСТЪ ШЕЛЛЬЕНБЕРҐЪ
Дом банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

СВѢТЛО

при замовленю за нашимъ посередництвомъ
по кождорязово́й цѣнѣ фабрично́й.

Днесь потуг фабрика за 100 кіл. окро́мъ транспорту I а по 82 зр., II-а по 76 зр.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

У ЛЬВОВѢ.

СПЕЦІЯЛЬНО́СТЬ!
Черевики зъ телячои шко́ры зо́ шерстію
для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тй черевики зъ телячои шко́ры, выправленои зо́ шерстію, суть знаменитй на вохко́сть, зимно та противъ гостця и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскй поваги.**

Выключно лишь правдивй въ складѣ выро. бо́въ шовковыхъ 3725 1—12

„Zum Andreas Hofer“
Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Илюстрованй цѣнники зъ сказо́вкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.
РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
и фабрика навчуковыхъ рускихъ штампілій
зъ доброго вульканізованого кавчука,

выробляе значки, фірмы, надписи, жира, власноручнй по́дписи, монограмы и бу-
3582 квы до значеня бѣля, такожь штампіліи по умѣреныхъ цѣнахъ. 8-12

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубо́въ, кремы, помады и воды до волося, вусо́въ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и П. Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЙ** для лѣкарѣвъ, хемико́въ, піротехніко́въ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрико́въ краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помбстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевико́въ и лякиръ до чорненя шкбры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на ро́къ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

До́стати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и во́ всѣхъ бо́льшихъ складахъ.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицко́й ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принадлежючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одягво́въ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульно́мъ ч. 3. Магазинъ мо́й обильный въ добо́рнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитинній, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Ко́льколѣтный досвѣдъ въ то́мъ званю, також средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Вѣденьскій магазинъ товаро́въ модныхъ

„AU LOUVRE“

Льво́въ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и най бо́льшій складъ цѣло́й Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа решткъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робо́тъ ручныхъ, гафто́въ, гафтованыхъ поясkóвъ до бѣля, вельно́въ, Fichus, товаро́въ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣто́въ, перъ, капелюхо́въ, товаро́въ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсето́въ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкбряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрико́въ, маншето́въ, краватокъ, бѣля Gиера, капелюхо́въ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледо́въ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3.75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбо́ръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а також коцико́въ на ло́жки и конѣ Кождого часу ко́лькасотъ останко́въ хо́дniко́въ по 8—12 метро́въ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ то́мъ о́ддѣлѣ суть **япаньскй и всходнй спеціяльности для декораций.**

Найчисленнѣйшій выбо́ръ килимо́въ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а також хо́дniко́въ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбо́льшій складъ англійскихъ станико́въ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбо́льшій выбо́ръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

УЧИТЕЛЬ орґанъ рускоґо товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить о́дъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Ворменьска ч. 27. Предплата на цѣлый ро́къ 3 зр., на по́въ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй прикрашеня церковнй, о́лтарики, иконостасы, амвоны, о́лтарики, конфесіоналы, лавки и др. по́сля найновѣйшихъ взоро́въ и по́сля всякихъ жаданъ
3604 46—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хусткы, краватки, шлійки, рукавички и т. п.
2587

поручае найдешевше
МАҐАЗИНЪ
БРАТО́ВЪ ЛЯНҐНЕРО́ВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна

поручае свои

ПОЛОТНА ЛНЯНЙ

ручнй (о́дъ 10—20 зр.) перевышаючій що-до тревалости и якости фабричнй — и всякій выробы ткацкій якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т п. по цѣнахъ приступныхъ; конто́въ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. о́бдирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовленй штуки замѣнити на инший або також 3706 принати назадъ. 7—?

На желанье про́бки франко.

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. зъ пересылкою можна до́стати у п. Костя Панько́вского ул. Вормеиска ч. 27.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА“

улиця Баторія число 24

можна достати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г Раймунда Цѣна зниж 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ англійского Едвардса Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр
Новорічній Дзвоны зъ англійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошъ и праця зъ шведского Дядька Адама. Ц зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Звѣликого Сатта зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр
Фромонтъ молодшій и Рісларъ старшій зъ французского Ц. зн 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Мавра Іокая. Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ англійского Кар. Дікенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебрляный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр.
Зъ чужихъ зѣльниково́въ. Збо́рникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр.
Набобъ зъ французского Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилєрнъ Ц зн. 1·20 кр.
Великій До́мъ зъ французского Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского. Ц. 4 зр
Родина Бухгольцевъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвй душы зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1 80 кр

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена по́сля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ въ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красиной оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ до́стають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

До́стати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Орменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

При закупнѣ товаро́въ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, по́дъ зар. К. Беднарского.

Ч. 258. Львовъ, Четверъ 15 (27 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

ходитъ у Львовѣ що дня (опрочь недѣль и руских свитъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, Ш. Kolowratgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком:
въ Австрії: на цѣлый рокъ . . . . 18 зр. на пів року . . . 9 зр. на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
на Границю: на цѣлый рокъ . . . 24 зр. на пів року . . . 12 зр. на чверть року . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . . . 16 зр. на пів року . . . . 8 зр. на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція вдоть ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конкретне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатей вільній бдь порта.
Поодинокє чисєло комтує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бдь одного стрічки печатном, въ рубр. „Надсилане“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. бдь стрічка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ повыровнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Бесѣда пос. Романчука,

выголошена при генеральній дебатѣ буджетовій дня 25 н. ст. падолиста 1890 р.

Если я, мои панове, записавъ ся до голосу противъ буджету, то не длятого, щобъ я хотѣвъ промавляти и голосувати противъ цѣлого предложенія комісіи. Противно, я зъ тымъ предложеньемъ въ цѣлости годжу ся. Коли передъ чотирма мѣсяцями радила анкета о упорядкованю господарства краевого и поднесено далекосягаючій плины фінансовій, проекты зъ конверсіею цѣлою, конверсіею частковою, 20-міліоновою позичкою, — тогдѣ я одинъ мавъ смѣлость высказати мою смирну нефахову гадку за ощадностію, за глядженьемъ новыхъ жерелъ, а въ разѣ конечнои потребы за затягненьемъ поодинокихъ меншихъ позичокъ. И отъ минуло ледви три мѣсяцѣ, и розбурхана опінія публична успокоилась, а теперь комісія буджетова приходить зъ предложеньемъ, котре взагалѣ одповѣдае моѣй интенціи.

Але я въ иншои причины записавъ ся до голосу противъ буджету. Буджетъ зъ своими цифрами есть выразомъ не только економічнои господарки, але такожь и певнои політики. Въ нашомъ буджетѣ політика тая проявляе ся въ позиціяхъ не дуже многихъ, може и не дуже въ око впадаючихъ, але все-жь таки она появляе ся и дае выразъ тому, яка есть гадка и тенденція соймовои большости, тому, що дѣе ся у насъ въ краю, якъ поступають власти автономічній и правительственній, якъ се все вилыває на стань и положенье краю. Я яко Русинъ, яко обыватель краю и державы, не можу узнати пануючу теперь політику за добру и длятого мушу противъ неи голосъ поднести.

Політика правительства була и въ минувшомъ роцѣ выплывомъ тои самои системы, яка пануе у насъ уже одъ довшого часу, системы полягаючои на протеґованю однои народности и однои именно клясы. Що тою народностію не есть руска, що тая кляса не знаходить ся межи Русинами, о томъ чей-же не потребую згадувати. Але я и не жадаю протекціи для Русиновъ, хотяй по слушности опѣка для тои стороны, котра есть слабша, котра отже больше помочи потребуе, не була бы неоправдана, — я вымагаю только рѣвномѣрного трактованя обохъ народностей и всѣхъ клясъ. Тутъ противно, протеґуе ся сторону сильнѣйшу противъ слабшои, а зъ того выходить для слабшои шкода подъ взглядомъ національнымъ, політичнымъ, культурнымъ и економічнымъ. Въ доказъ того твердженя могъ бы я навести приладовъ дуже а дуже богато, и темно було бы вже въ тій сали, закимъ бы я ихъ вычисливъ. Але возьму лише декотрій, и то не выбираючи що найяркѣйшихъ, только першій-лѣпшій сплету у вязанку квѣточокъ, зрошеныхъ неодною слезою рускаго и сельского народу.

Отже найперше хочу подати декотрій факты що до нарушеня правъ національныхъ Русиновъ.

Староста долиньскій, памятный панъ Цѣшка, котрый здобувъ собѣ славу таку въ своѣмъ повѣтѣ, що коли передъ кількома мѣсяцями пришла вѣсть о его спенсіонованю, одно мѣсточко хотѣло зъ радости илюмінувати, — якъ въ попереднѣмъ часѣ, такъ и въ минувшомъ роцѣ зъ безвзглядностію нарушавъ національній права Русиновъ. Наведу лишь одно зъ остатныхъ его дѣлъ. Войта зъ Слободы болеховскои засудивъ на кару грошеву за то, що паспорты на худобу выставивъ въ рускомъ языцѣ. А вже-жь выставленье такихъ паспортовъ належить до зверхности громадскои, а розпорядженье міністеріяльне по впроваденю языка польского въ урядахъ нашого краю зазначило выразно, що громадамъ лишае ся право установляти собѣ свій языкъ урядовый. Тутъ отже нарушено очевидно автономічне право громадске. Але що больше! Друкованій формулярѣ на тіи паспорты мають такожь и руснй написи. Отже то, що законъ дозволяе и правительство установляе, п. староста важивъ ся не только заперечити, але ще за то й карати. Мимоходомъ згадаю о звѣстнѣмъ поступованю того самого старосты противъ особы знаной въ краю и займаючои поважне становище декана, совѣтника консисторіяльного, и посла до рады державнои, о. Озаркевича. Та й посолъ той не належавъ навѣть до опозиціи въ радѣ державнѣй, и хиба тымъ однымъ провинивъ ся, що есть Русиномъ и рускимъ священикомъ. — Може хто скаже, що таке дѣяло ся лише въ томъ одномъ старостве. Отже подобно поступали и инчій старосты, н. пр. староста жидачѣвскій, котрый приказувавъ войтамъ, абы не выставляли рускихъ паспортовъ для худобы, а жандармы тамъ конфіскували рускій паспорты и терорызували войтовъ.

Не инакше, якъ въ урядахъ, дознававъ рускій языкъ перепоны въ судахъ. Н. пр. въ судѣ угновскомъ одинъ священикъ хотѣвъ подиктувати до протоколу кількa словъ рускихъ. На то однакожь заявляе п. адъюнктъ: Proszę pisać po polsku! Священикъ каже: „Та чей-же въ судѣ знають и рускій языкъ!“ Однакожь адъюнктъ одповѣдае: I owszem, my jestesmy wszechstronnie wykształceni, ale mamy takie rozporządzenie. Але-жь противно, розпорядженя міністеріяльній зъ 1860, 1861, 1869 року выразно наказують судамъ, абы протоколы зъ рускими сторонами переводили въ языцѣ рускомъ.

Або сей фактъ зъ остатныхъ часовъ: У Львовѣ несподѣвано одного дня попереднѣй скрынки почтовій, на котрыхъ були написи въ языцѣ нѣмецкомъ, польскомъ и рускомъ, заступлено новыми, на котрыхъ рускои написи вже не було. Минувшого року я згадувавъ при сѣй же нагодѣ въ сѣй высокій палатѣ, що на новомъ будынку почтъ и телеґрафовъ у Львовѣ умѣщено только польску и нѣмецку напись, мимо того, що були вже заходы и робили ся приготованя, щобы була умѣщена и руска напись, та й Русины могли сего тымъ больше надѣятись, що центральна дирекція зелѣзницъ державныхъ поумѣшувала рускій написи и на будынку и въ ваґонахъ а черезъ те вѣдай не утерпѣли шкоды анѣ край, анѣ держава, анѣ польска або яка-небудь инша народность. А тутъ якъ бы на перекоръ тому, що мы упоминали ся о напись руску на будынку, усунено ще й давнѣ написи рускій зъ скринокъ! Панове пригадаете собѣ, що передъ кількома роками зайшовъ подобный фактъ въ Загребѣ, де умѣщено мадярскій написи на урядовыхъ будынкахъ, и пригадаете собѣ также, якій були наслѣдки того. Тамъ прайшло тогдѣ до великихъ забурень, мало-що не до революціи. У насъ такъ зле ся не стало, скончило ся на замазаню кількохъ скринокъ...

На політичномъ поли найяркѣйше замаркувало ся минувшого року поступованье правительства противъ Русиновъ при выборѣ посла до рады державнои въ окрузѣ Бережаны-Підгайцѣ-Рогатинъ. Я не буду розводитись надъ тою справою длятого, що тамъ, вправдѣ мимо мого опору, поставлено мою кандидатуру, отже не хочу, щобы выглядало, що говорю de domo mea. Тому скажу лишь коротко: подѣ при сѣмъ выборѣ вѣдай чи не перейшли все, що въ сѣй палатѣ розказувано колинебудь о выборахъ въ рускій части Галичины. Только тамъ було арештованьь, только судовыхъ процесовъ наслѣдкомъ того выбору, а якъ велике було розъяренье середъ народу, о тымъ свѣдчить хочь-бы то, що навѣть жѣнки и дѣвчата кинули ся на тыхъ, котрыхъ уважали за зрадниковъ интересовъ народу. Друга справа, сюда належача, также мене дотыкае: есть то справа поступованя правительственного комісаря на моѣмъ справозданю посольскомъ, котре я складавъ передъ своими выборцями въ Калуши. И надъ тою справою не буду розводити ся; разъ тому, що она мене дотыкае, а потому, що внесено жалобу, котра есть въ ходѣ инстанцій а въ разѣ потребы пойде ажь до остатнои инстанціи. Можу только запевнити, що я йшовъ на зборы зъ твердымъ намѣромъ уникати всего, що могло бы дати причину до якого конфлікту зъ властію, а той намѣръ утвердивъ ся ще больше у мене, коли на згромадженю выборцѣвъ я побачивъ зъ стороны правительства молоденького, початкуючого практиканта. Що одозвали ся голосы: „сумно!“ при декотрыхъ часѣхъ моеи промовы, що наступивъ певный гамборъ, — то правда; але се пѣсля закона о згромадженяхъ зовсѣмъ не надавало ще комісареви правительственному права анѣ причины до розвязаня того згромадженя, якъ се онъ зарядивъ, и до збороненя послови комунікувати ся зъ своими выборцями.

И на поли культурного розвою декотрій правительственній власти и орґаны ставили рускому народови перепоны. Н. пр. бувшій староста въ Рогатинѣ п. Райхельтъ и сего року, якъ и попередно, одзначавъ ся особливою печаливостію супротивъ рускихъ товариствъ, особливо читалень. Коли въ селѣ Лучинцяхъ завязала ся читальня, п. староста заклинавъ войта до себе, выпытувавъ его о основателѣвъ читальнѣ, казувавъ для читальнѣ явно неохоту и грозивъ, що буде посылати одъ часу до часу жандармовъ до наглядання надъ нею. Я гадаю, що власти повинній только зъ радостію видѣти, коли народъ дбае о свою просвѣту; они повинній заохочувати до просвѣты, до читалень, та хиба ще давати добрій рады та перестороги, щобы не переступали въ чомъ якого закона. Мимоходомъ скажу, що того старосту также усунено зъ посады, але доки онъ ще бувъ при власти, Русины того повѣту не мали спокою, бо кождого дня могли бояти ся, чи не зъѣде комісарь староства зъ жандармомъ на ревізію до котрого...

Однакожь могъ бы хто сказати: Але-жь бо тій два урядники, о котрыхъ була мова, не фунґують уже, отже нема що й говорити о нихъ. Я бы й не говоривъ, сли бы я знавъ, що они перестали фунґувати длятого и за то, що поступали противзаконно противъ Русиновъ. Однакожь я не маю нѣякихъ подставъ до такого допущеня и мушу радше допускати, що тутъ заходили инчій причины. Длятого я позволю собѣ на одну рѣчь звернути увагу ц. к. правительства. Суть поодиновій урядники зъ такими дивными поглядами, що всякій секатуры противъ Русиновъ, хоть-бы навѣть переступали границѣ законовъ, не только не стягнуть на нихъ кары або наганы, але будуть навѣть мило виджений высшою властію и що тая буде за те на деякій инша, не конче законній поступки ихъ дивити ся кровь пальцѣ. Длятого я радивъ бы такъ, якъ звѣстный французкій авторъ при большомъ якомъ злочинствѣ *chercher la femme*, — при великій якій завзятости якого урядника супротивъ Русиновъ глядѣти, чи подъ тымъ не крые ся що инчого...

На конець подамъ пару фактовъ о перепонахъ и трудностяхъ ставленыхъ Русинамъ на поли економічномъ. Громадяне села Гвозда въ повѣтѣ надворняньскомъ хотѣли заложити собѣ позичкове товариство подъ назвою „Власна помочь“ и подали статутъ до намѣстництва. Однакъ намѣстництво не позволило заложити сего товариства и звернуло той статутъ, мотивуючи свою одмову тымъ, що статуты такого товариства повинній уложити ся пѣсля уставы зъ 9 цвѣтня 1873 р. о стоваришеняхъ заробковыхъ и господарскихъ, а статутъ бувъ уложеный на подставѣ уставы зъ 15 падолиста 1867 р. Однакожь передъ кількома роками, коли господарѣ инши громады — Виннички подъ Жовквою — хотѣли также заложити товариство позичкове „Власна помочь“ и уложили зовсѣмъ такій самъ статутъ на основѣ уставы о стоваришеняхъ зъ р. 1867, а намѣстництво и міністерство его одкинули, трибуналъ адміністраційный, до котрого громадяне рекурували, рѣшивъ, що такій товариства можуть бути закладанй пѣсля тои уставы. Потомъ товариство „Просвѣта“ надрукувало формулярь того статута и на такихъ друкованыхъ формулярахъ выслали громадяне Гвозда свои статуты до намѣстництва. Вправдѣ и теперь можуть основателѣ удати ся до дальшихъ инстанцій ажь до трибуналу адміністраційного, але чи жь належить такимъ людямъ, якъ простій селяне, ставляти такій неоправданій перепоны въ такихъ справахъ, коли они на економічномъ поли льеґально хочуть розвивати ся?...

Другій фактъ ще яркѣйшій. Якъ звѣстно, одъ довшого часу пропаґуе ся въ нашомъ краю въ многихъ селахъ многими ревными священиками и иншими добре-мыслячими людьми тверезость. Здавалось бы, що така похвальна тенденція повинна знайти якъ найбольшу подпору и у правительственныхъ властей. Однакожь факты доказують чого иншого. И такъ въ тернопольскомъ повѣтѣ въ селѣ Денисовѣ тамошный священикъ, знаный широко въ краю також изъ замилування и пропаґованя середъ народу науки музики и спѣву, о. Вѣтошиньскій, доставъ сего року въ маю одъ старосты таке письмо, котре въ головныхъ пунктахъ позволю собѣ одчитати: Do Wielebnego ks. Józefa Witoszyńskiego, gr. kat. parocha w Denysowie. Dzierżawca propinacyi w Denysowie wniósł tu skargę, że naczelnik gminy wraz z ks. Józefem Witoszyńskim dopuszczają się nielegalnych czynności celem zmuszenia ludzi, by do karczmy zupełnie nie chodzili, przez co dochody i wartość propinacyi zupełnie obniżają. Za nim zarządzę zbadanie podanych faktów, wzywam Wielebnego ks. parocha, ażeby natychmiast sekatury tamtejszego szynkarza i czynności zdążających do podkopania praw propinacyi zaniechał, gdyż każde w tej mierze nielegalne postępowanie na koszt winnych ściśle dochodzić będę i że tychże do surowej odpowiedzialności pociągnę. То есть документъ, котрый сумне дае свѣдоцтво о томъ, що собѣ позваляють декотрій урядники на провінціи. Що той поступокъ тернопольского старосства есть противный интенціямъ правительства, о томъ не може бути найменшого сумнѣву. Тажь самъ Ґ. Е. п. президентъ міністровъ гр. Таффе въ радѣ державнѣй сего року коршмы и шинки назвавъ мѣсцемъ, „де продае ся отруя“! Але п. міністеръ свое говорить, а п. староста свое робить.

Деякій инчій факты о противзаконнѣмъ поступованю властей подали мы въ декотрыхъ интерпеляціяхъ. Правда, п. комісарь правительственный одповѣвъ на интерпеляціи, що они не мають достаточнои основы, а Ґ. Е. п. намѣстникъ завѣзвавъ насъ, щобы мы интерпеляціи нашій основували только на такихъ фактахъ, котрій въ своихъ сущныхъ моментахъ суть правдивій. Се жаданье само собою було бы зовсѣмъ справедливе, только-жь мушу зазначити, що мы также правдивость фактовъ уважали завсѣгды за першу вымогу интерпеляціи. Мы старали ся по можности провѣрити кождый фактъ, якій намъ донесено, а въ интерпеляціяхъ нашихъ подавали мы неразъ не только факты але и доказы фактовъ, и коли-бъ намъ дана була можность доказувати правдивость нашихъ твержденъ въ способѣ анальоґічный зъ процедурою судовою, мы подняли-бъ ся перевести доказъ правды.

Такъ отже представляе ся політика правительственна противъ Русиновъ въ минувшомъ роцѣ. А однакъ деякій хочь и не дуже замѣтній появы зъ найновѣйшого часу, деякій слова сказанй тутъ въ сѣй выс. палатѣ, самъ тонъ въ промовахъ п. комісаря правительственного, досыть одмѣнный одъ тону п. комісаря торбочного, кількa словъ сказаныхъ при веріфікаціи выбору тернопольского, декотрій слова п. віце-президента рады школьной сказанй въ школьной комісіи — здають ся вказувати, що межи правительствомъ а Русинами не суть уже всѣ мосты зорванй, що можливость лѣпшихъ односинъ межи тыми обома сторонами не есть вже зовсѣмъ выключена. Я того бажаю и длятого хочу звернути ся ще дальше до ц. к. правительства.

Майже чверть столѣтя доходить, якъ наступила змѣна въ системѣ правительственнѣй въ нашомъ краю. Правительство, котре упередъ старало ся удержувати бодай до певной мѣры рѣвновагу межи обома народами краю, зовсѣмъ не протеґуючи при томъ Русиновъ,— чого доказомъ хочь-бы та соймова ординація выборча, котра засудила насъ не только на вѣчну меншость въ соймѣ, але не дае намъ можности выбору только заступниковъ, кількo не то вже пѣсля числа людности, але и пѣсля оплачуваныхъ податковъ намъ належало бы, — отже правительство, знаходячи ся тогдѣ въ трудномъ положеню, старало ся вышукати якъ найсильнѣйшій подпоры. А що въ Полякахъ видѣло сильнѣйшій елементъ, нѣжь въ Русинахъ, а зъ другои стороны Поляки по недавно передъ тымъ скончено повстаню узнали за потрѣбне и свою політику радикально змѣнити и шукали также якоись опоры, — то межи обома сторонами прийшло до порозумѣня. Результатомъ сего було то, що Русиновъ и ихъ интересы лишено зовсѣмъ на боцѣ, а правительство стануло только по одной сторонѣ — по сторонѣ Полякovъ. Такъ веде ся, якъ сказавъ я, уже близько чверть столѣтя. Многій обставины въ державѣ черезъ той часъ значно змѣнили ся, однакожь система въ нашомъ краю стоить ще та сама. А коли Русины жалують ся на свое упослѣдженье, упоминають ся о свое право, коли пытають ся: длячого правительство въ той способѣ зъ ними обходить ся, коли прецѣнь анѣ ихъ минувшость анѣ ихъ поступованье не дае поводу до того, — достають, вправдѣ не офіціяльно, але повъ-офіціяльно, одповѣдь таку: Русины суть елементомъ неневнымъ и небезпечнымъ: одній признають ся до єдности языковои и національнои зъ Россіянами и тягнуть до Россіи та православія; другій — то люде безъ яснои програмы а зъ революційными та соціялістичными тенденціями, на котрыхъ отже также не можна спустити ся. Я хочу тоту справу пояснити въ способѣ зовсѣмъ обективный.

Въ 1848-мъ роцѣ Русины всѣ, зъ выимкою може кількохъ людей, стояли на томъ становищи, котре зазначили выразно заразъ въ першомъ своѣмъ маніфестѣ, де кажуть: Мы галицкій Русины есьмо частію 15-міліонового рускаго або мало-рускаго народу, одрубного якъ одъ польского такъ и одъ россійского. Однакожь въ якійсь часъ потомъ декотрій Русины, зъ причины робленыхъ неразъ закидовъ, що языкъ рускій есть больше людовый, невыробленый, неспособный до высшои літературы, до высшихъ школъ, хотѣли розвой свого языка мовь-бы приспѣшити, а що не знали добре свого людового языка и тыхъ скарбовъ, якій въ нѣмъ знаходять ся, анѣ не знали літературы, котра тымчасомъ выробилась на Украинѣ, то йшли до того такою дорогою, що брали слова и фразы готовій зъ языковъ найблизшихъ, церковно-славяньского и россійского, и дѣйстно довели до того, що въ якійсь часъ можна було о всѣхъ предметахъ писати въ томъ ново-выробленомъ языцѣ. Очевидно языкъ той мусѣвъ зблизити ся до языка россійского, а хотяй россійскимъ ще не бувъ, однакъ и рускимъ переставъ бути. Зъ того мусѣло прийти до узнаня єдности языка рускаго зъ россійскимъ, а за признаньемъ єдности языковои мусѣло слѣдувати и признанье єдности національнои и въ 1866 роцѣ — якъ то при рѣзныхъ случаяхъ и тугъ въ сѣй выс. палатѣ подношено, — появила ся въ одній рускій ґазетѣ політичній статья, що Русины а Россіяне то одень и той самъ народъ. Мушу однакожь зазначити, що тій слова тогдѣ у правительства зовсѣмъ не зробили такъ великого ефекту и що правительство не уважало ихъ зовсѣмъ за рѣчь такъ чи небезпечну, чи интересамъ державы або правительству поотивну, якъ робить ся теперь. Противно, людей, котрій до тои національнои програмы отверто признавали ся, въ декотрыхъ часахъ правительство навѣть протеґувало, будь-то зъ причины ихъ звязей зъ давнѣйшою бюрократіею, будь-то зъ причины, що они подносили прапоръ консервативный, котрый въ высшихъ сферахъ звычайно бувае найбольше любленый.

Що такъ дѣйстно було, въ доказъ сего скажу хочь-бы то, що на примѣръ Наумовичь, будучи посломъ и то посломъ правительственнымъ, въ радѣ державнѣй говоривъ разъ выразно о єдности руского и россійского языка, а тымъ самымъ о єдности руского и россійского народу, и не найшовъ що-до того жадного замѣту. —Здає ся менѣ, що се, що я сказавъ въ сѣй справѣ, есть достаточне, и що бѣльше о нѣй не потребую говорити.

Однакъ другій Русины лишились на тѣмъ становищи, на котрѣмъ всѣ стояли въ роцѣ 1848-бмъ, т. є. на становищи такѣмъ: Мы анѣ gente Rutheni natione Poloni, анѣ gente Rutheni natione Russi, але мы єсьмо gente Rutheni и natione Rutheni. И що-жь выходить въ такой національной програмы? Напередъ то, що тій Русины мусѣли собѣ за головну задачу пос авити образованье свого языка, языка народного, своєи літературы — въ цѣли забезпеченя, скрѣпленя и розвою своєи народности яко окремои середъ иншихъ народовъ славянскихъ. Що за тымъ дальше слѣдує? Тіи Русины уважають, що они новинній придержувати ся греко-католицкои вѣры и обряду, для того що тая вѣра и той обрядъ въ одной стороны вяже ихъ зъ ихъ минувшостію, зъ ихъ братьми на Буковинѣ и въ Украинѣ, зъ свѣтомъ всходнымъ, и забезпечує ихъ бдъ выпародовленя въ користь народности польскои, — а въ другои стороны та вѣра вяже ихъ зъ свѣтомъ цивілізованымъ заходу и бддѣлює ихъ такожь подъ взглядомъ релігійнымъ бдъ народу россійского. Що-жь ще слѣдує? Слѣдує то, що Русины именно въ Австріи и при Австріи мусять шукати охороны свого быту, забезпеченя своєи національной екзистенціи. Сли иншій народности австрійскій можуть мати и мають неразъ свій пунктъ тяжкости за границею, — не можете, панове, заперечити, що и для васъ въ часѣ Конґресовои Польщѣ въ Варшавѣ бувъ пунктъ опору, — то у Русинівъ исторія того не оказує. Русины мусять стояти при Австріи и за-для минувшости ей, бо она ихъ національній и релігійній права бѣльше якъ бдъ сто лѣтъ узнавала, и за-для конституційного ей устрою, и наконець для того, що сама рація екзистенціи Австріи спочиває въ розвою и задоволеню всѣхъ ей народностей. Русины бѣльше, якъ котрый иншій народъ, найжизненнѣйшими своими интересами звязанй суть въ Австріею. А що они чують и пізнають важность тои державы для себе, того давали доказы черезъ бѣльше якъ сто лѣтъ. Передъ двацять двома — здавсь менѣ — роками дали ся тутъ чути слова: Przy Tobie, Najjaśniejszy Panie, stoimy i stać chcemy! Русины не потребують аж при особливій нагодѣ выголошувати урочисто такихъ словъ; тіи слова суть у нихъ записанй въ серцяхъ и стверджень дѣлами.

Сли маю характеризувати дальше тыхъ Русиновъ, то скажу ще, що у нихъ погляды взагалѣ ліберальній, але лібералізмъ той есть дуже умѣреный, вже хоть-бы для того, що по-при свѣтскій интеліґенціи опирають ся все жь таки головно на духовенствѣ и селянствѣ, а то прецѣ-жь суть елементы зовсѣмъ консервативній. Наконець додамъ то, що они, вже навѣть въ интересѣ забезпеченя и розвою своєи народности, мусять найбѣльшу вагу класти на розвій економічный селянства и мѣщаньства, — однакожь того розвою глядять не дорогою радикальною, але дорогою постепенного розвою, бдвѣчаючого характеровн народу, его замилуваню въ индівідуалізмѣ, дорогою, яку исторія его ему вытычила.

Отже рекапітулюючи то все, кажу: Програмою тыхъ Русиновъ есть: признаванье самостойности своєи народности и свого языка и особливша дбалость о свій языкъ и свою народность, — вѣрность для австрійскои державы и панующои династіи, — вѣрность для греко-католицкои церкви, — умѣреный лібералізмъ (а бнъ нехай не разить и найзавзятѣйшихъ консерватистовъ, бо власне лібералізмъ вяже ихъ ще бѣльше зъ державою австрійскою, въ котрій же жь есть конституція) — и наконець стараньe о розвій селянства и мѣщаньства.

Зъ сего отже видно, що Русины зовсѣмъ не суть небезпечными елементами, а противно, що кожде правительство австрійске, котре не есть правительствомъ якихсь спеціяльныхъ интересовъ, але правительствомъ интересовъ загальныхъ, повинно народъ такій якъ найбѣльше пбдпирати, а сли може Русины въ Австріи суть народомъ слабшимъ, якъ декотрі иншій, то вже ихъ ґеоґрафічне положенье и етноґрафічній бдношеня надають имъ такои ваги, якои не мае и не одинъ иншій народъ, котрый бѣльше податковъ платить и бѣльше пословъ высилае до радн державнои.

Я маю ще только довѣрія до выс. правительства, що бдкликуючись до него: нехай оно вгляне глубше въ руску справу, а якъ се зробить, то прийде певно до того, що оно не буде такъ якъ теперь въ нашомъ краю опирати ся только на одній пбдставѣ, але на двохъ. Бо теперь оно стоить такъ, якъ коли-бъ чоловѣкъ, маючій двѣ ноги и двѣ сильній пбдставы длх нихъ, стоявъ только на одній ногѣ и опиравъ ся только на одній пбдставѣ. Я не хочу однакъ тратити надѣю, що тіи обставины змѣнять ся, що правительство таки прийде до пересвѣдченя о льояльности Русиновъ, о ихъ значѣню для краю и державы, и що свое поступованье приложить до того, а тогдѣ може бути певнымъ, що мы забудемо на тіи прикрости и кривды, якихъ мы въ остатныхъ часахъ дознали, а забудемо ихъ въ интересѣ загальномъ краю и державы. А тая змѣна въ системѣ правительственній не повинна залежати бдъ того, яке есть тое правительство, чи консервативне чи ліберальне, чи централістичне, чи автономічне: кожде австрійске правительство повинно супротивъ такъ на-скрбзь льояльного и своими найжизненнѣйшими интересами зъ австрійскою державою звязаного народу, оказувати повну зичливость.

Теперь ще кблька слбвъ до васъ панове, репрезентанты польскои народности. Сего року, коли зачинала ся нова сесія соймова, я зъ моими товаришами въ клюбѣ рускбмъ постановилисьмо и ухвалили выразно, щобы, стаючи хоть бы и якъ крѣпко и енергічно въ оборонѣ нашихъ правъ, уникати при тбмъ пильно всего, що могло бы выдавати ся якоюсь провокаціею супротивъ васъ, и тои ухвалы мы держали ся пильно. Коли намъ ходило о то, щобы референтъ Русинъ мбгъ промавляти по руски, я тое льояльно напередъ заповѣвъ и пбсля того мы тую справу при першій спо сббности пбднесли. Однакъ якій же бдгомонъ сббности пбднесли. Однакъ якій же бдгомонъ знайшло наше поступовачье? Коли рускій референтъ зачавъ по руски промовляти, давъ ся чути голосъ: „то демонстрація“. То фактъ оденъ.

Другій фактъ: Коли прийшло до верифікаціи выборбвъ и забравъ голосъ оденъ членъ рускаго клюбу, то навѣть друга сторона не могла не признати, що власне той самъ членъ, котрый тамтого року пбсля ей тверджена промавлявъ въ найострѣйшій способъ, теперь такъ що-до тону якъ и що-до змѣсту своєи бесѣды говоривъ цѣлкомъ инакше. Однакожь що-жь на то друга сторона? Ого оденъ зъ пословъ польскихъ закинувъ Русинамъ, що „przy każdej sposobności podnoszą nieuzasadnione bor by przy weryfikacyach wyborów“. Неузасадненій борбы! На 47 мандатбвъ, котрі пбсля ордынаціи выборчои належали бы Русинамъ, а на 64, котрі бы намъ належали, если бы было загальне право голосованя, безъ курій, мы маемо тбльке 16, с. е. третю часть того, що намъ некоректна ординація выборча признае. Вѣдай и то еще вамъ за богато! И коли мы не при всѣхъ, не при ббльшбй части, не при половинѣ, тбльке при кблькохъ выборахъ пбднесли голосъ зъ зажаленями на кривды, прецінь такъ очевиднй, то зъ насъ робить ся за те борбіфаксбвъ? То мы не въ правѣ навѣть згадати о тбмъ, що насъ болить?... Рбвночасно зъ сегорбчными выборами до рады державнои въ Бережанахъ-Пбдгайцахъ-Рогатинѣ бдбували ся выборы до нѣмецкого сойму державного въ Познаньщинѣ. Не огбрчайте ся панове, що я згадавъ о Познаньщинѣ, але я ставлю порбвнанье тбльке пбдъ політичнымъ взглядомъ, а не пбдъ національнымъ. Отже тамъ выйшли всюда польскій послы, где тбльке могли выйти, бо не было тамъ такихъ надужить, якій у насъ дѣяли ся и дѣють ся. Я читавъ досыть польскихъ ґазетъ, але о надужитяхъ такихъ я не читавъ. Правда однакожь, що тамъ е загальне голосованье, а у насъ суть выборы посередній.

Ще третій случай. Коли оденъ зъ рускихъ словъ при дискусіи надъ школою рбльничою въ Городенцѣ жалувавъ ся, що тамъ за мало учать руского языка, бо на польскій языкъ призначено 8 годинъ а на рускій лишь 4 и то тбльке въ першбй класѣ, бдповѣвъ посолъ польскій и членъ выдѣлу краевого, що прецінь испытъ показавъ, що ученики выражають ся добре по руски. Но, панове, сли бы мы супротивъ васъ ужили подбного аргументу и сказали ни то о Познаньщанѣ, ни о тбй части Польщи, котра е пбдъ Россіею, що хочь тамъ въ школахъ не учать по польски, але тамъ дѣти знають польскій языкъ (очевидно, що знають, бо зъ дому его знають): чи-жь бы вамъ, панове, се не было прикро?

Сѣмь лѣтъ тому, я въ одній зъ першихъ моихъ промовъ бдозвавъ ся до васъ, панове, апелюючи до вашого почутя справедливости и просивъ, щобы-сте змѣнили ваше поступованье супротивъ Русиновъ, и заневинивъ васъ, що лучше наступить бдношенье межи обома народами. Вы приймали тій слова, правда, прихильно, але — даруйте за сей выразъ — поступовала супротивъ насъ не щиро. Много словъ солодкихъ чули мы бдъ васъ, але коли приходило до якого дѣла, то годѣ было що побачати. Длятого змагалось и росло огбрченье — и огбрченье йде все дальше, а оно не выходить на користь анѣ нашу, анѣ вашу, анѣ краю, анѣ державы. А прецѣ-жь бдношеня межи нами не повинній бути того рода, щобы не могла наступити якась змѣна на лучше. Чи мы може дѣйстно жадаемо бдъ васъ, — якъ то вы намъ часомъ закидаете, щобы вы йшли за Сянъ або за Вислову? Коли вже ту есте, то оставайте здорова! Чи мы може жадаемо бдъ васъ, щобы вы зрекли ся правъ своихъ въ нашу користь, щобы вашій школы були зручень, щобы въ урядахъ на мѣсце польского языка бувъ заведеный языкъ рускій? Мы того не жадаемо. Мы кажемо: Уживайте собѣ свого польского языка въ школахъ, въ урядахъ и судахъ, уживайте своихъ правъ, а навѣть привілеївъ (о скблько тій не суть для насъ прямо шкбдливій), але допустѣть, щобы и мы такихъ же правъ уживали. Маете вы польски школы, дозвольте, щобъ и мы мали свои рускій школы; маете свои польскій ґімназіи — нехай будуть и рускій; есть польскій языкъ въ урядахъ и судахъ, — нехай буде по при нѣмъ такожь и рускій языкъ. Суть польскій написы на урядахъ, — най будуть такожь и рускій написы: пбдъ орломъ австрійскимъ повинній помѣстати ся одній и другій въ згодѣ. Такъ само бдъ правительства не жадаемо, абы оно для нашои приязни зрекло ся приязни для Полякбвъ. Я не кажу: „Высоке правительство! маешь до выбору ити зъ одными або другими.“ Коли наступила змѣна въ політицѣ Полякбвъ и Поляки перехилили ся до Австріи, мы задоволени була зъ того, що Австрія позыскала собѣ нову пбдпору. Але я жадаю, щобы держава для приятеля нового не покидала старого, щобы правительство анѣ Полякбвъ анѣ Русинбвъ не бдкидало, тбльке щобы бдносило ся зъ рбвною прихильностію до одного и другого народу.

Якъ мои слова будуть принятій правительствомъ и высокою палатою, того не знаю. Супротивъ васъ, панове, скажу тбльке: Хочете згоды, — то мы до згоды все готовй; а сли хочете конче борбы, мы пбдбймемо борбу. О ласку просити не будемо, борбы не страхаемо ся, згоду приймемо радо. Я скбнчивъ.

Заявленье намѣстника въ справѣ рускбй при ґенеральнбй дебатѣ буджетовбй.

[Пбсля записокъ стеноґрафічныхъ.]

Голосы поважаныхъ словъ рускихъ, котрі бдозвались при нагодѣ ґенеральнои дискусіи надъ буджетомъ краевымъ, спонукують мене забрати голосъ, бо не хочу полишити тыхъ словъ безъ бдповѣди.

Передовсѣмъ мушу заявити, що се зовсѣмъ хибный догадъ, мовь-бы правительство въ розмыслом и систематично укорочувало або стѣсняло народности рускій тій права и свободы, котрі зъ ласки найвмилостивѣйше панующого намъ монарха дбстали ся въ удѣлѣ безъ вынятку и рбвницѣ всѣмъ народамъ остаючимъ подъ Его скиптромъ. Твердженя такій суть не лише зъ основы хибній, але що бѣльше, не мають навѣть пбдставы, бо доказами тыхъ догадовъ не можете, панове, пбдперти. Мимо того, я догады тій въ имени правительства рѣшучо бдпираю и заявляю, що правительство такихъ намѣрбвъ супротивъ рускои народности вѣколи не мало и не мае. Противно, правительство бажае, щобы кожда народность розвивала ся своббдно въ границяхъ и рамахъ конституціи. Не дасть ся заперечити, що намѣры тій правительства стрѣчають часами трудности, выкликанй бракомъ выразумѣлости або неяснымъ поступованьемъ.

Маете, панове, можность розвивати народность руску яко таку въ Австріи въ напрямѣ згбднбмъ зъ идеею державною на основѣ привязаня и вѣрности до трону и державы та на засадахъ лучности зъ свѣтомъ католицкимъ и цівілізацією заходною.

Тій засады мусять бути не лише завсѣгды ясно высказани, але и ясно, щиро та й зъ доброю вѣрою практиковани, и длятого потрѣбно рѣшучо отрясти ся и увольнитись бдъ всего, що, якъ самі панове констатуете, истнує, а розвоєви рускои народности на основѣ чисто австрійскій перешкаджае, — треба боротись зо всѣми, котрі допускають ся въ тбмъ взглядѣ якихсь суперечностей або неясностей.

Отже, поважанй панове, той бракъ ясности есть одною трудностію.

Другою трудностію суть проявы, выказуючій бракъ доброи охоты до спольного сожитя двохъ народностей, котрымъ доля присудила жити на одній земли.

Коли правительство мае зъ одной стороны безъ сумнѣву обовязокъ боронити права меншостей передъ большостію, то зъ другои стороны мусить правительство не менше числити ся зъ тою ббльшостію и рѣшучо мусить старати ся о то, щобы въ тбмъ хороненю правъ меншостей брала ббльшбсть живу и чинну спбучасть. Але-жь се послѣдне можливе лишь тогдѣ, сли меншбсть въ своихъ чинахъ и словахъ, въ своѣмъ дѣланю и змаганяхъ показує прихильность, выразумѣлбсть и сильне стремленье до спбльного сожитя и спольной праці для добра державы и краю.

Сі два окликн, о котрыхъ я высше говорывъ, а именно привязанье до династіи и держави, а осудженье и елімінованье зъ посередъ себе всего, що хочь-бы лишь позбрно тому не сприяло, зъ другои-жь стороны окликъ згоды, єдности и спбльной працѣ, — тій два окликн нехай васъ, панове, зъединять пбдъ проводомъ князѣвъ церкви рускои въ Галичинѣ, а рухъ такій знаменито улекшать правительству задачѣ и обовязки, до котрыхъ почуває ся. Правительство повитае такій рухъ зъ радостію, а коли говорю о правительствѣ, не потребую додавати, що такій рухъ буде мбгъ числити и на мою прихильность.

——

[Бдповѣдь посла о. Сѣчиньского на заявленье намѣстника подамо пбсля стеноґрафічныхъ записокъ.].

По оголошенбй въ Neue fr. Presse вѣсти о переговорахъ правительства зъ Русинами дневники краевій и заграничній почали „довѣдуватись“ про розни рѣчи найсуперечнівши въ собою. Одни довѣдались „зъ достовѣрного жерела“, що правительство заключило договоръ зъ партією старою, другій знбвъ (гл. вчерашну Gazet-y Nar.), що оно веде переговоры зъ народовцями при участи митрополита Сембратовича; що правительство обіцяло Русинамъ уступства принціпіяльного характеру (передовсѣмъ значне розширенье правъ языка руского въ школѣ и урядѣ) та що переговоры ще не осягнули результату, якъ о томъ мають свѣдчити бесѣды пословъ Телішевского и Романчука.

Нотуємо коротко тій вѣсти, застерегаючи собѣ, що мы на той тамать небавомъ поговоримо ширше.

Соймова комісія шкбльна

полагодила шкбльне внесенье посла Романчука въ той способъ, що на пбдставѣ справоздання посла Цілята ухвалила резолюцію, взиваючу правительство:

а) щобы устрбй утраквістичный пбдъ взглядомъ языка выкладового, якій истнує на высшихъ курсахъ мужескихъ семінарій учительскихъ у всходній части краю, впровадило также и на першомъ курсѣ тыхъ семінарій;

б) щобы постепенно впровадити устрбй утраквізму пбдъ взглядомъ языка выкладового также въ женьскихъ учительскихъ семінаріяхъ у Львовѣ и Перемышли.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ситуація въ Чехахъ компліку ся чимъ разъ бѣльше. Въ соймѣ удало ся вчера молодо-Чехамъ при дебатѣ надъ закономъ о розділѣ рады культуры краевои свѣтло побѣдити. Они поставили були внесенье, щобы якъ президентъ такъ и оба віце-президенты краевои рады культуры знали оба языки краевій. Внесенье се пбдперъ такожь и старо ческій посолъ д-ръ Маттушъ и наконець принято его 117 голосами противъ 89 За внесеньемъ голосували старо- и молодо Чехи та часть властителѣвъ бѣльшои посѣлости, а противъ него самі Нѣмцѣ. Ся ухвала есть великои ваги и теперь можна вже на певно сказати, що цѣла чесько-нѣмецка угода розбѣре ся, бо ухваленьемъ того внесеня нарушено вѣденьскій точки угодовій, а звѣстно, що Нѣмцѣ пристали лишь пбдъ тымъ условіемъ на дальшу акцію угодову, що тій точки не будуть нарушенй; староческий мужѣ довѣрія, межи котрыми бувъ такожь и Маттушъ, пристали були на то и заручили навѣть словомъ. Теперь же они самі зломили дане слово. Досі ухвалено 7 параґрафбвъ проектованого закона и здавсь чимъ разъ бѣльше, що дебата надъ дальшими параґрафами не буде до кбнця переведена, бо часъ вже за короткій на то Що наступить, коли чесько-нѣмецка угода розбѣре ся, годѣ знати; ческій ґазеты припускають, що буде мусѣла конче наступити змѣна правительства. Чи Чехамъ, хочь-бы то дѣйстно наступило, стане лекше, о тбмъ можна сумнѣвати ся, бо въ другои стороны бдзывають ся знбвъ голосы, котрі доказують, що, чи за сего, чи за якого иншого правительства, угода буде мусѣла бути переведена, позаякъ того вымагае интересъ державы и за-для того-жь интересу не смѣють анѣ Нѣмцѣ надъ Чехами анѣ Чехи надъ Нѣмцями верхъ взяти; межи обома народами въ Чехахъ мусить бути конче установлена якась лінія демаркаційна. Другимъ фактомъ, котрый можна уважати такожь ознакою компліка ціи въ Чехахъ, есть, що торжественне бдкрытье ческои академіи наукъ, котре мало наступити вже дня 2 грудня, бдложено на часъ неозначеный.

——

„Петерб. Вѣдом.“ доносять, що зъ трохъ прибалтійскихъ ґуберній мають бути утворенй двѣ а то ґубернія рнґайска и ґубернія ревльска, а ґубернія курляндска буде знесена.

Убійство Селиверстова все ще не сходить зъ порядку дневного. Въ петербургскихъ кругахъ урядовыхъ — якъ доносять до Pol. Corr. — уважають то убійство за політичне. До згаданои ґазеты пишуть именно такъ: „Той поглядъ насуваесь зб взгляду на фактъ, що убитый займавъ давнѣйше высоке становище въ державнбй поліціи и стягнувъ вже тогды на себе ненависть людей революційно настроенныхъ. Ген. Селиверстовъ бувъ якъ-разъ пбдъ той часъ шефомъ жандармеріи, коли въ 1878 р. убито ґен. Мезенцева, що бувъ шефомъ „третьяго отдѣленія“. Годѣ припускати, щобы бдъ того часу аж теперь хтось надумавъ ся зъ давнои мести его убивати, але скорше можна припускати, що россійскій революціонеры уважали его ще и теперь агентомъ поліційнымъ, котрый на приказъ россійского правительства слѣдивъ за ними, що ему тымъ лекше приходило, що бнъ нѣбы-то чоловѣкъ вже зовсѣмъ приватный мбгъ заходити въ всѣлякій кружки товарискій. Коли бы то припущенье оправдалось, то показалось бы, що его власна нерозвага зробила ему конець. Фантомъ есть, що Селиверстовъ любивъ надавати собѣ великого значѣня и удававъ, що бнъ мае якусь тайну місію а иногдѣ кинувъ и деяке загадочне слово, що могло выкликати пбдозрѣнье, що россійске правительство поручило ему дѣйстно якусь спеціяльну місію.“

——

Онодгы бдкрыто парламентъ англійскій престольною бесѣдою, въ котрій сказано, що бднсины до заграничныхъ державъ бдъ часу послѣднои сесіи въ нѣчбмъ не змѣнили ся и що певность удержаня европейского мира не зменшила ся. Бесѣда престольна заповѣдає дальше переговоры зъ Італією въ справѣ розмеженя границь посѣлостей въ Африцѣ и згадує такожь, що зъ Португалією заключено modus vivendi.

НОВИНКИ.

— **На дохбдъ ремѣсничого товариства „Зоря“ у Львовѣ** выставить нашъ театръ въ суботу, 29 н. ст. падолиста с. р., оперу Артемовского „Запорожець за Дунаемъ“. И самъ доббръ штуки и гарна цѣль представленя повинній причинити ся до того, щобы театръ выповнивъ ся по береги публикою.

— **Розправу въ трибуналѣ касаційнбмъ противъ о. Степанова**, котра мала бдбути ся дня 24 н. ст. падолиста, бдрочено, — якъ намъ доносять зъ Вѣдня, —въ цѣли переведеня додатковыхъ доходжень. Оборону о. Степанова веде адвокатъ д-ръ Гельверъ (замѣсть д-ра Фрідмана, котрый бувъ перешкодженый). Другій речинець розправы ще не вызначеный.

— **Гостъ до насъ.** Уже друга доба добѣгае, якъ завитавъ до насъ поважный и голодный гбсть, бѣлый снѣгъ, чи якъ Гуцулы кажуть — зима. Забѣлѣлись дахи, покрылась и земля поважною одежію, символомъ бездушного поцѣлунку, щобъ опбсля бдродитись новымъ житьемъ, вескреснути зъ весною въ цѣлбй своѣй наповидній красѣ, и зъ бдсвѣжеными силами по зимовбмъ снѣ та выпочинку вказати очамъ, що сила житя хочь притаюесь позбрно, но нѣколи не вмирае. Она мовлявъ „знову оживае и смѣеть ся знову!...“

— **Добре свѣдоцтво моральности!** Филемонови Варенициъ зъ Тростянця коло Немирова выставивъ

урядъ громадскій а урядъ парохіяльный потверджує таке свѣдоцтво моральности въ urzędowym язычѣ: Swiadectwo moralności. Zwierzchność gminna potwierdza, że między Filemonem Warenycia były zatargi z jego matką.. Co się zaś tyczy jego moralnego pożycia w gminie, to oprócz nabożności niema mu gmina nic do zarzucenia. Zwierzchność gminna, Trościaniec dnia 15 września 1890. Dmyter Dranycki wójt, podp. H. Pełeszczyszyn pisarz gm. (Печать руска). Potwierdza gr. k. urząd parafialny w całej osnowie. Mikołaj Maciurak gr. k. proboszcz (Печать руска.) Такій абсурдъ выйшовъ очевидно лише зъ незнаня польского языка. А длячого-жь урядъ громадскій осмѣшуе себе и пише по польски? длячого рускій урядъ парохіяльный потверджуе свѣдоцтво такожь по польски? Прецѣнь по руски писати вольно! — тымъ больше, що свѣдоцтво було призначене для суду!

— **Въ справѣ украденыхъ пляновъ краковскои крѣпости** доносить повурядова газета Reichswehr, що фактично украдено 50 пляновъ будовлѣ трехъ фортовъ, положеныхъ на повночномъ фронтѣ крѣпости. Украденй пляны мѣстили детайлічнй указки. Були онй зложенй въ деревляной скрини въ льокали, до котрого мали приступъ якъ ордонансы такъ и особы цивільнй. Крадѣжь була обдумана систематично а выконати ей мусѣла особа, знаюча добре мѣсцевость. Слѣдство не выкрыло доси нѣякихъ познакъ.

— **Пок. Павло Лисенецкій**, секретарь рады окружного суду въ Перемышли, поручивъ ще передъ смертію, щобы его бібліотеку, зложену зъ 400 примѣрниковъ книгъ и брошуръ переслати до бібліотеки „Народного Дому“ у Львовѣ, котрого покойный бувъ членомъ.

— **Процесъ льотерійный Фаркаша.** Дня 24 с м. выдали засудъ по переведеню новои розправы въ темешварскомъ судѣ: Мельхіоръ Фаркашь, Кароль Собовичь и Іосифъ Пишпеки засуджени за обманьство и перекупство на 6 лѣтъ тяжкои вязницѣ и 10 лѣтъ утраты горожаньскихъ правъ; кромъ того маю заплатити Фаркашь 2.000 зр. а Собовичь и Пишпеки 300 зр. кары. (При першой розправѣ засуджено тыхъ трехъ на 8 лѣтъ вязницѣ.) П-ѣ Телеки засуджена за обманьство на 2 роки вязницѣ, а п-ю Пишпеки увольнено. Всѣ засуджени мають звернути австрійскому скарбови 480.000 зр. и заплатити кошты процесу. Трибуналъ не увзгляднивъ просьбы оборонця Еетвеша, котрый домагавъ ся выпустити засудженыхъ на волность передъ одсидженьемъ кары.

— **Дробни вѣсти.** Громада Мельница, пов. бобрецкого, одержала одъ цѣсаря 100 зр. подпомоги на реставрацію церкви. — Впреосв. митрополитъ Сембратовичь вписавъ ся яко членъ подпомагаючій до тов. „Rodzina“. — Цѣсарь надавъ срѣбни хресты заслуги двомъ роботникамъ, Страцѣ и Будзикевичеви, зъ фабрики сукна Штайнікля и Гільнера въ Бялой, въ признаню ихъ довголѣтнои и вѣрнои працѣ въ одной фабрицѣ.

Соймъ краєвый.

Вечѣрне засѣданье зъ дня 26 м. ст. падолиста.

Въ дальшомъ ходѣ дебаты буджетовои промавлявъ ген. референтъ пос. Бѣлиньскій и полемізувавъ передовсѣмъ зъ попередными бесѣдниками Романовичемъ, Рутовскимъ и Щепановскимъ. Першому зъ тыхъ послювъ признавъ въ дечомъ рацію, але сказавъ, що онъ не звертавъ уваги комісіи на похибку въ уложеню рахунку конверсійного тогды, коли ще комісія его укладала, але ажь тогды, коли комісія сама вже его добачила. Рутовскому сказавъ, що онъ очевидно занятый всѣлякими роботами не мавъ часу прочитати справозданя комісійного, бо робить комісіи закиды въ такихъ справахъ, якихъ або комісія зовсѣмъ не порушувала, або въ такихъ, якй въ справозданю комісіи дѣйстно залагоджений пославши гадки пос. Рутовского. Найострѣйше однакожь полемізувавъ Бѣлиньскій зъ пос. Щепановскимъ и старавъ ся ему доказати, що его рахунокъ бувъ палатѣ хибно представленый. То однакожь референтови не конче удавалося. За то давъ онъ вже собѣ волю въ особистой полемицѣ зъ пос. Щепановскимъ. Онъ сказавъ, що Щепановскій есть вандрівнымъ учителемъ політики, ѣздить зъ справозданями посольскими по мѣстахъ и тамъ мае одчиты на тематъ політичный. На одномъ зъ такихъ одчитовъ онъ класифікувавъ ученыхъ людей и межь иншимъ и референта зачисливъ до ученыхъ професоровъ та давъ ему четверту льокацію. Референтъ и за то ему вдячный, только-жь — каже — най пос. Щепановскій не думае, що лишь онъ тутъ въ сѣй палатѣ ученый; онъ написавъ вправдѣ брошуру „Nędza Galicyi“, але зъ нея не выходить ще, щобы онъ бувъ ученый, бо зайшлись критики, зъ котрыхъ оденъ, д-ръ Пілятъ, засѣдае и тутъ въ палатѣ, котрй его скритикували, и выказали, що она вправдѣ надавала ся до розголосу въ часописяхъ, але науковои вартости не мае нѣякои. Дальше — казавъ референтъ — закинувъ пос. Щепановскій цѣлой палатѣ, що тутъ засѣдають люде безъ науки и сказавъ, що лишь онъ оденъ ученый, коли-бъ такъ стало ся въ якомъ иншомъ парляментѣ, то такого посла, щобы посмѣвъ такъ одозвати ся, въ одной хвили бы розносили; але нашъ соймъ, наша палата есть вырозумѣла и спокойна. Пос. Щепановскій каже — говоривъ референтъ дальше — що онъ вже одъ 28 лѣтъ займаюсь студіями економічными; на то мушу ему сказати, що гратулюю ему того, що онъ на свою глубоку старость такъ ще молодг выглядае. Наконецъ доказувавъ ще референтъ, колько Поляки зробили и безъ пос. Щепановского, а скончивши зъ нимъ полеміку, порушивъ ще й справу руску та сказавъ:

Дуже часто кончила ся дебата буджетова діссонансомъ на тематъ рускои справы; нинѣ мусимо сконстатувати, що мы почули тутъ слова, котрй мусимо принати зъ вдоволеньемъ. Але коли говорить ся о всякихъ змѣнахъ въ справѣ рускій, то не завадить промовити о нѣй и зо становища буджетового. И такъ треба зазначити, що рускихъ школъ народныхъ есть больше якъ польскихъ (бесѣдникъ наводить числа); въ буджетѣ суть выдатки на справы рускй: на театръ, на выдавництво рускихъ книжокъ, на цѣли просвѣтнй и т. д. Суть соймы, де ведуть ся больший бой о якй-небудь запомоги, а у насъ, коли яке товариство руске внесе поданье о запомогу, то его заразъ увзгляднюе ся. Самъ станъ правный не есть такъ лилій: въ соймѣ говорить ся по руски, маршалокъ промавляе по руски, суть гімназіи рускй, и т. д. Закимъ ще Полякамъ и не снило ся мати свои катедры на університетѣ, було постановлено выкладати на університетѣ чотири предметы по руски. Що до языка урядового, то нѣгде не можуть бути два языки урядовй, але по при языкъ польскій маю и русвій повній правa. Все то зробило ся за нашою згодою. То суть нашй дѣла супротивъ васъ. Вчера почули мы одъ васъ про спольного ворога, нинѣ о томъ, що хто gente Ruthenus natione Russus, есть ренегатомъ (odszczepieńcem); але розходать ся що й о те, чи вы готовй дѣлати спольно зъ нами. Ждемо на дѣла, а будьте певнй, що при дебатѣ буджетовой, не будете нѣколи потребувати подносити справы рускои.

По фактичныхъ спростованяхъ пос. Марховицкого, Щепановского, — котрый заявивъ що не хотѣвъ нѣкого оскорблати, лишь смѣе скритикувати комісію буджетову, и Стан. Бадениого, приступлено до спеціяльнои дебаты и ухвалено: Кошты репрезентації краевои 108.426 зр., кошты заряду 262.560 зр. и резолюцію, взываючу выдѣлъ краевый, щобы онъ предложивъ проектъ нового етату зо внесеньемъ діорністовъ, реорганізацію оддѣлу рахункового и выготовивъ катальогъ бібліотеки краевои. Выдатки на шпиталѣ ухвалено въ сумѣ 770.000; на щепленье боспы 65.500 зр.; на лѣки епідемічнй 4.500 зр.; на заведеня добродѣйнй 17.874 зр. и кольканацять позицій на цѣли просвѣтнй а межь сими на руску школу въ Яворовѣ 500 зр. Всѣ тй позиціи ажь до рубрики субвенціи для театровъ ухвалено безъ дебаты; доперва при сѣй позиціи вывязалась довша дебата. Послы Хшановскій и Вайгель домагали ся, щобы краковскому театрови дано такъ само якъ львовскому не 8 а 10.000 зр. Противъ того выступивъ пос. Крамарчикъ и жадавъ, щобы запомогу для львовского театру зменшити на 5.000 зр., змѣнити директора театру и дѣтемъ до 15 лѣтъ заказати ходити до театру. Ему одповѣдали Козьебродскій и Ст. Бадені а по бесѣдѣ пос. З. Козловского, котрый заявивъ, що невдоволеный въ теперѣшного театру львовского, бо тамъ дають теперь лишь самй оперетки, на котрй отець зъ доньками не може ходити, ухвалено запомогу пославши внесеня комісіи.

Опосля прийшла позиція для рускаго театру. Гр. Ст. Бадені вносивъ именемъ комісіи 8.000 запомоги, зъ котрыхъ 750 зр. призначено на розписанье конкурсу на найлѣпшй творы драматичнй а конкурсъ мавъ бы розписувати выдѣлъ краевый. До сеи позиціи забравъ голосъ п. Телишевскій и заявивъ, що онъ годить ся взагалѣ зъ высотою субвенціи, але не годить ся зъ способомъ розписуваня конкурсовъ. „Руска Бесѣда“ котра управляе щиро и совѣстно рускимъ театромъ вже одъ двацять кольска лѣтъ, о чомъ могъ и выдѣлъ краевый и соймъ переконати ся, заслужила прецѣ на довѣріе и длятого можна ѣй смѣло повѣрити розписуваньe конкурсовъ. Рускій театръ знаходить ся въ зовсѣмъ иншихъ обставинахъ якъ польскій; онъ потребуе не лишь творовъ оріґінальныхъ але и перекладовъ та партитуръ а все то можна бы оплачувати грошми вызначенымъ на запомогу для драматичнои літератури. — По промовѣ пос. Баденього, котрый заявивъ, що конкурсъ мусить розписувати выдѣлъ краевый вже длятого, що такъ само постановлено и для театру польского, але все таки выдѣлъ краевый буде дѣлати въ порозумѣню зъ „Рускою Бесѣдою“, — ухвалено повысшу позвицію и за-для спозненои поры закрыто засѣданье.

— —

XXV засѣданье 2 сесіи VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 27 падолиста н. ст. 1890 р.

По одчитаню петицій приступлено до дальшои розправы буджетовои.

На цѣли образованя и просвѣты: поз. 77 стипендіи для учениковъ и ученицъ семінарій учительскихъ 30.000 зр. принято вразъ зъ резолюціями, щобы одъ кандидатовъ и кандидатокъ, котрй побирають стипендіи, жадано реверсовъ, що они сейчасъ по укончено семінарій обоймуть посаду при школѣ публичнй або звернуть побрану стипендію.

При поз. 82, интернатъ Змартвыхвстанцѣвъ у Львовѣ 4500 зр., забравъ голосъ пос. Окуневскій: Доки интернатъ бувъ подъ управою Калинки, доти бодай заховувано выглядъ, що потомцѣ интернату Русины выховують ся одповѣдно въ дусѣ ихъ народности, бо посыланo ихъ до рускои гімназіи, але теперѣшный управитель кс. Смоликовскій рѣшучо заявивъ, що не буде посылати учениковъ до рускои гімназіи. Що-до вчерашныхъ дискусій надъ рускою справою, мушу заявити въ своѣмъ имени, що подъ праворъ митрополита, якъ того хотѣвъ бы намѣстникъ, я не пойду, такъ само якъ есмь противникомъ православного кнута и деспотизму. — Сар. пос. Стадницкій: Констатую, що нинѣшна демонстрація пос. Окуневского походить одъ него самого. А що-до закиду, мовь бы кс. Смоликовскій не посылавъ зъ власнои волѣ учениковъ до рускои гімназіи, мушу заявити, що сами родичѣ того собѣ не желають. — Пос. Романчукъ простуе фактъ, мовь-бы родичѣ самй домагали ся не посылати дѣтей до рускои гімназіи, бо були родичѣ, котрй заявили, що радше одберуть дѣтей зъ интернату, если-бъ дѣти ихъ не мали ходити до рускои гімназіи. — Позицію принявъ соймъ одноголосно зъ выимкою рускихъ послювъ.

Одтакъ принято слѣдуючѣ позиціи, межь котрыми були на цѣли рускй: для часописи „Учитель“ 500 зр. до розпорядимости выдѣлу краевого; для тов. „Просвѣты“ 1000 зр.; проф. Ол. Барвѣньскому на дальше выдавництво „Рускои историчнои Бібліотеки“ 500 зр.; о. Джулиньскому зъ Лапшина на выдавництво „Посланника“ 200 зр., на книжки місійнй 100 зр., на перекладъ „Наслѣдованя Христа“ Томы зъ Кемпісу 100 зр.; для часописи „Дзвонокъ“ 100 зр.; для „Школьнои Помочи“ 200 зр.; на подпомоги для бурсъ до розпорядимости выдѣлу кр., по засягненю опініи кр. рады школьной, 1.200 зр. (тымъ полагоджено всѣ петиціи о подпомогу рускихъ и польскихъ бурсъ); Рускому товариству педагогічному на интернатъ св. о. Николая 500 зр., зъ застереженьемъ, що предложене подвышеньe дотаціи не есть мотивоване побольшеньемъ числа учениковъ, але потребою, независимою одъ того побольшеня; для „Академічного Братства“ 200 зр; для товариства ремесничого „Зоря“ 100 зр. изъ загальнои сумы 900 зр. призначеной на субвенціи для товариствъ ремесничыхъ. (Надъ петиціями: общ. им. Качковского, выдѣлу Руского тов. педагогічного на выдавництво картъ географічныхъ, выдавництва „Часописи правничои“ вносить комісія перейти до порядку дневного.)

При поодинокихъ позиціяхъ забирано голосъ. И такъ при позиціи на выдавництво книжокъ Maciérzy polsk-oи 3.500 зр. промовивъ пос. Рутовскій и просивъ, щобы сю дотацію подвысити до высоты 5.000 зр.

Пос. Антоневичъ: Коли всѣ домагають ся знати: що стара партія скаже на заявлену програму, мушу забрати голосъ. [Маршалокъ перебивае, що не може дозволити одступати одъ предмету при спеціяльной дебатѣ.] Пос. Антоневичъ говорить дальше: Нѣхто не ныtавъ насъ о вѣрность для державы и церкви, тожь мы и не потребували того заявляти; але мы и дѣломъ то доказували все и будемо доказувати; мы не ставляемо при той льояльности нѣякихъ условій, мы цѣлымъ сердемъ льояльнй. Одтакъ бесѣдникъ згадуе за процесъ о головну зраду и каже, що нѣчого не одкрыто и не доказано. Наша льояльность не есть предметомъ торгу. Если бы треба було такого заявленя льояльности, то були бы поважнѣйшй особы се зробили, якъ н. пр. уже разъ таке заявивъ епископъ Пелешъ. Не треба було заявлятя льояльности, бо зъ правительственного крѣсла увевнювала насъ, що вѣрять въ нашу льояльность. Всѣ священики безъ выимки суть льояльнй супротивъ Риму. [Маршалокъ зновъ взывае бесѣдника до предмету.] Соймъ не есть мѣсцемъ высокои політики. До сеи маніфестації не було уповажненя одъ клюбу. Се нечестно. Вы, шляхта, осудѣть, хто ренегаты, хто „предатель“. Я говорю въ своѣмъ власномъ имени, хочь знаю, що за мною стоять мільоны. Мы пойдемо безусловно за Австрію. Мы не симпатизуемо зъ украинською літературою, бо се Женева; мы роздумували, чи не добре було бы замыкати читальнѣ, бо тамъ втискають ся злй елементы. Мы стоимо на сторожи вѣры и моральности. [Бесѣдникъ разъ-въ-разъ вертае на тематъ льояльности старои партіи.] Одтакъ критикуе выдавництва и злу господарку Maciérzy Polsk-oи и вноситъ не дати ѣй на сей рокъ субвенціи, а нѣмно на другій рокъ выказало бы се товариство большу дѣяльность. — Натомѣсть вносить, щобы радше дати субвенцію для общества им. Качковского и наводить справозданье зъ дѣяльности того товариства. Але если соймъ не дасть субвенціи, то общество обойдесь безъ того.

Митрополитъ Сембратовичъ: Не давуйте ся панове, що безъ намѣру и приготовленя забираю голосъ. Я хочу порушити тутъ одну рѣчь, котра дотыкае мене, и я тутъ буду говорити зъ серця и по совѣсти. Упали тутъ слова що-до церкви нашои, що-до програмы, що-до способу поступованя и т. д. и апельовано зъ одноі и другои стороны до совѣсти, до справедливости, до выясненя явного, що и якъ хотять Русины дѣлати. Я зъ моеи стороны, понеже було порушене, щобы князѣ церкви выразили ся тутъ въ томъ взгляду, — если бы були другй, може бы були одповѣли або бодай були бы мы згодили ся на одно, — але я есмь переконаный, що то, що чиню, то и мои колегы, перемыскій и станіславовскій, зо мною разомъ чують и тое бы выповѣли тутъ отверто:

Чи мы настоятелѣ церкви рускои католицкои годимо ся на програму, котра була предложена попередныхъ дневъ? Отверто, щиро, совѣстно и сердечно заявляю, що програмы тои тримавъ ся и буде тримати ся народъ рускій. Буде тримати ся нашои найдостойнѣйшои династіи и Напаснѣйшого Пана и вѣрности имъ не покинулись бы мы въ кождомъ взглядѣ. — Мы архіереѣ рускои церкви не можемо и погадати, абы не то измѣнити але найменше одступати одъ церкви католицкои рускои, котрои св. отець есть головою. Тои церкви будемъ держатись, хотай бы насъ на смерть тягнули. Скажу и то, що у всѣхъ Русиновъ и Славянъ есть то переконанье, що мы за часовъ передъ Володимиромъ одержали одъ Кирила и Методія высланыхъ зъ Рыму вѣру святу. При томъ будемо обставати и того тримати ся. — Мы серцемъ и совѣстію будемо народомъ рускимъ, якимъ були, и для того для освѣты народу, для его добробыту, для подвысеня его все будемо робати, що буде можливе намъ въ границяхъ легальныхъ и законныхъ. Приймаю програму, яка була предложена, що народъ галицкій малорускій мусимо освѣтити въ бесѣдѣ галицкой малорускій, бо инакше одступили бы мы одъ програмы; если бы мы просвѣщали инакше, не дойшли бы мы до тыхъ, котрыхъ любимо, для котрыхъ все робимо, мы котрй всѣмо проводирами якъ зъ огляду духовного такъ и економічного.

Що-до взаимного одношеня межи Русинами и Поляками есмь за тымъ, абы то взаимне одношенье було щире, сердечне и отверте, и длятого если любимо свой народъ, мусимо старатись о подвысенье тыхъ, котрй той народъ люблять, взаимно собѣ помагати и подпирати, о скольке буде можливе.

То моя програма, о котру мене въ послѣдной хвили запытано, чи я годжу ся на ню, абы не поддавати найменшои тѣни, що мы яко верховники церкви щось иначого говорили, або постановили. Всѣ, котрй тои програмы тримають ся, не суть ренегатами або одступниками, а хто ей не приймe, той не маe мѣсця на нашой галицкой Руси. Може де инде буде мати мѣсце, але не у насъ.

Перепрашаю, що я забравъ часъ моею бесѣдою, але высказавъ я то тымъ больше, що програма, яка була тутъ попередно предложена, була принята, якъ уважавъ я, зъ радостію всѣми добре мыслячими зъ польскои стороны, якъ рѣвножь добре принявъ ей Екс. намѣстникъ. [*Промова* ся подана дословно посля стенограму.]

Пос. Романчукъ дякуе найперше митрополитови за приступленье до тои програмы и щирй слова теперь высказанй. Выголошено програму, котрои больша часть клюбу придержуе ся и годить ся на ню. Не розумѣю причины, за для котрои выступивъ бесѣдникъ пос. Антоневичь противъ заявленя сеи програмы. (Наводить ще разъ програму.) Говоривъ лишь о вѣрности для державы и церкви, значить, може на прочй не годить ся. О обѣщанкахъ, мандатахъ, сочевиця, поднесеныхъ бесѣдникомъ, могъ бымъ навести пословицю нѣмецку, але я противъ инсинуацій такихъ одповѣдати не буду, бо все хочу зъ тактомъ поступати именно противъ члена клюбу рускаго.

Пос. Менциньскій боронить Maciérz-ы Критикувати нашй товариства най лишать пос. Антоневичь для насъ самыхъ.

Пос. Сѣчиньскій Протестую противъ многихъ высказовъ пос. Антоневича. Онъ высказавъ ся за льояльностію безъ границь, але не сказавъ, для кого та лояльность и коли она маe настати. Сказавъ, що за цѣну 10-реньковыхъ мандатовъ продано справу — а я скажу, що мы ратуемо честь народу рускаго. Я не хочу говорити ту о тыхъ мільонахъ, що стоять по-за пос. Антоневичемъ, бо могъ бы я далеко зайти зъ тыми мільонами... Я скажу, що у насъ въ Галичинѣ за нами мільоны, а за нимъ горстка. Шкода, що професоръ, а знае лишь про украинську літературу, що выданя въ Женевѣ. Въ бесѣдѣ денунціювавъ читальнѣ а я мушу запротестувати противъ того яко голова читальнѣ, якъ разъ въ томъ повѣтѣ, де щирено гниль а розладъ зъ тамтои стороны.

Пос. Телишевскій: Отъ бачите, чого дослужились мы за щиру любовь народу, за журбу о его добро. Заявляе, що лишь та гадка руководила его, коли бравъ мандатъ на посла соймового. Я виджу лишь ту одиноку спасенну дорогу для нашого народу; я пойду на борбу за сю вдею не лишь противъ Антоневича, але противъ огню. Се мое заявленье высказую я, далекій одъ всякихъ инвективъ, щобы цѣлый мой народъ ихъ почувъ.

Пос. Савчакъ: Вправдѣ не трактовано сю справу публично въ клюбѣ, але на програму всѣ мы годимось. Пос. Антоневичь згодивъ ся и заявивъ льояльность, але не высказавъ отверто, чи признае самостойность нашои народности и одрубность одъ польского и россійского народу.

Пос. Антоневичь промовляе ще щось коротко, але се выкликуе замѣтка одъ многихъ послювъ а вкинци смѣхъ.

По промовахъ пос. Скалковского и гр. Козебродского та сир. Стадницкого подвышено субвенцію для Maciérz-и на 5000 зр.

Подвышено субвенцію для тов. Oświat-ы ludow-oи у Львовѣ на 1000 зр., для львовского товариства историчного на 700 зр.

При позиціи о субвенціяхъ для бурсъ промовляе пос. Сѣчиньскій и вноситъ поднести загальну квоту на субвенціи до высоты 2000 зр. Послы Савчакъ и Охримовичь поддирають се внесенье. — Соймъ принявъ се подвышенье.

Пос Барабашъ не знае причины, чому одмовляесь субвенціи обществу им. Качковского и вноситъ о субвенцію 500 зр. — Внесенье упало.

Принято одтакъ: рубрику VIII и „удержанье памятниковъ историчныхъ“, въ квотѣ 18.760 зр.; рубрику IX „кватерункове жандармеріи“ въ квотѣ 147.869 зр.

Телеграмы „Дѣла“.

Лондонъ 26 падолиста. Ирляндскй послы выбрали зновъ Парнеля предсѣдателемъ народнои партіи и онъ той выборъ приймивъ. Духовеньство выступае противъ него.

Вѣдень 26 падолиста. Наплывъ недужихъ на туберкулы на вѣденьскй клініки есть такъ великій, що не можна ихъ вже нѣгде примѣстити.

Прага 27 падолиста. Шкода, яку повѣнь наробила, переходить два мільоны. Въ Карльсбадѣ богато домовъ завалило ся.

Пештъ 27 падолиста. Міністеръ справедливости заповѣвъ въ парляментѣ законъ о цивільныхъ супружествахъ.

Белградъ 27 падолиста. Скупштина высказала въ адресѣ на престольну бесѣду такожь и подяку цареви за его прихильность для Сербіи.

Альжіръ 27 падолиста. Кард. Лавіжері въ письмѣ до свого духовеньства доказуе, що республика есть для Франціи найлѣпшою формою правительства.

На дохôдъ тов. ремѣсникôвъ „ЗОРЯ“

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКИЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Суботу дня 29 н. ст. падолиста 1890

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМЪ

опера въ 3 актахъ С. Артимовского.

ОСОБЫ:

Иванъ Карась, Запорожець	С. Ольшаньскій
Одарка, его жѣнка	А. Осиповичева
Оксана, сирота	К. Клишевска
Андрей, молодый козакъ Чорноморецъ	С. Яновичь
Прокôпъ, его суперникъ	М. Кирницкій
Султанъ турецкій	А. Клишевскій
Селигъ-Ага	В. Пзошевскій
Ибрагимъ-Аль, иманъ	П. Парадюкъ
Старый козакъ	Т. Гембицкій
Малый арабъ, слуга	* * *

Козаки, козачки, женцѣ, служба, вôйско турецке. — Дѣя ся въ Турціи.

Въ 2 актѣ оригинальный „Танець женцѣвъ“.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ 1 зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ **80** кр., Паркетъ **50** кр., Партеръ **25** кр.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Наддатки приймає ся зъ благодарностію.

Надôслане.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.„**

Важне для П. П. Академікôвъ!

Въ молочарни ул. Академічна ч. 26 можна дôстати въ кождôмъ часѣ доброи сѣльскои кавы и набѣлу. 3726 1—3

М. Поповичь.

Пригадую ся Всечестному Духовеньству, що такъ якъ кождого року **при надходячихъ святахъ** принимаю старѣ **Євангеліи** до переплету по найдешевшихъ цѣнахъ. Принимаю такожь замовленя на новѣ, маючи прекрасный текстъ на складѣ. Позаякъ вже часъ короткій, длятого прошу зъ замовленьемъ поспѣшати ся.

Зъ поважаньемъ

Михаилъ Спожарскій
у Львовѣ, Пôдвалье ч. 9.
въ Институтѣ Ставропигійскôмъ.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны
Самуелі & Ляндавъ
у Львовѣ улиця Килиньского
(коло кавярнѣ вѣденькои)

купують и продають всѣлякѣ облігаціи державні листы заставнѣ и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Всѣлякѣ Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѣ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнѣ
Всѣлякѣ облігаціи довгу державного
Зелѣзничѣ облігаціи першеньства
Льосы державнѣ и приватнѣ
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 178—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Магазинъ и робôтня футеръ
МИХАЙЛА БЕКЕРА
у Львовѣ ул. Коперніка ч 8.

поручає всѣ роды футер а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескѣ и дамскѣ пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, **ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскѣ, колпаки. шапки мужескѣ, шкôры** у всѣхъ родахъ поодинôко и гуртомъ, такожь **верхи** до футеръ дамскихъ 3697 и мужескихъ. 8—14

Цѣныс умѣренѣ и талѣ.

Д-ра Є-

гера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотовѣ и сѣтковѣ, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсѣ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Ілюстрованѣ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшѣ сталѣ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѣ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкбряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Grera, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѣ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѣ зр. 3.30 и 3.75; требізонтскѣ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскѣ и всходнѣ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѣ, запаски дамскѣ и дѣточѣ, плацики и чапочки дѣточѣ. Панчохи дамскѣ и дѣточѣ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

АНТôНЪ РОЗМАНИТЪ
КРАКôВЪ
ФАБРИКА ПАРОВА
Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои
въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючѣ ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:
Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову французку Розманита,
Цикорію краковску гôрку. 3347 45—52
Каву фіґову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моєи фабрики, перевышаючѣ прикметами всѣ сего рода заграничнѣ продукты, надѣю ся, що нашѣ Вп. Господинѣ. котрѣ окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

МАРІЯЦЕЛЬСКѢ
каплѣ жолудковѣ

роблені въ аптицѣ пôдъ ангелемъ хранителемъ К. БРАДОГО въ Кромержижи (Морава), давно выпробованѣ и звѣстне средство домове, дѣлаюче замôцнюючо на жолудокъ при **злôмъ травленю.**

Правдивѣ лишь зъ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр.

3695 Части складовѣ суть поданѣ. 5—30

Купує ся по всѣхъ аптикахъ.

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты
на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 67—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнныѣ, такожь запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ за звôротомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѣ до

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С. С. Х. до стациі зелѣзничои.
Малѣ зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
У ЛЬВОВѢ.

3655 (11—?)

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 ілюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красновôй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштує **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ ілюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недуґъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S

I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючѣ кровь давнѣйше званѣ **універсальныя пігулками,** звѣстне, легко розвôльняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштує: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.,** при неоплаченôй послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надôсланю напередъ грошей коштує вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высилає ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючѣ кровь“ жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя пôдписъ прозвища **J. Pserhofer** и то **червоною** краскою.

Бальсамъ на ôдмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.

Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.

Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.

Порошокъ на прѣтье нôгъ, цѣна однои коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.

Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр

Есенція житя (прагскѣ каплѣ), 1 фляшка 22 кр.

Англійскій бальсамъ, фляшка 50 кр.,

Порошокъ фіякерскій на груди, 1 коробка 35 кр., въ опл. посылкою 60 кр.

Помада таннохінінова, І. Псергофера найлѣпше средство на порôстъ волося, 1 давка 2 зр.

Плястеръ універсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр, зъ оплатною высылкою 75 кр.

Універсальна сôль прочищуюча, А. В. Бульріха. Средство домове на здо травленье, 1 пачка 1 зр.

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краєвѣ и заграничнѣ спеціяльности фармацевтичнѣ оголошуваннѣ по часописяхъ, а ще и иншѣ средства, котрѣ бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — **Высылки почтовѣ выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, бôльшѣ замовленя также за послѣплатою.**

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадає и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ. 3690 (5—12)

Єликсиръ дô зубôвъ. Порошокъ и паста дô зубôвъ.
Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНôВЪ
въ монастиря von Soulac
(Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 ЗОЛОТѢ МЕДАЛѢ: Брусселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбôльшій ôдзначенья

Винайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Єликсиръ до зубôвъ ВПр. оо Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедшню прислугу, звертаючи увагу на сей дешевый и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зам. фабр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r Croix-de-Seguer Bordeaux.
Генер. агентъ
Дôстати можна у всѣхъдобрыхъ торговляхъ перфумъ, драгуеріяхъ и аптикахъ 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ. и Г. Вержицкого въ Тарновѣ.

При закупкѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черняньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 259. Львовъ, Пятница 16 (28 падолиста) 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

ходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей**" выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Карола Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло" и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло" въ літер. деватнокъ

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаться лише на вимагане застережене. — Реклямації неопечатаній вільній вѣдъ порта **Пооднноке число коштуе 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одної стрічки петитом, въ рубр. „Надѣслане" по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ повыровнувати рахунки за „Дѣло", бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Бесѣда посла о. Сѣчиньского,

выголошена въ вѣповѣди на заявленье намѣстника въ справѣ рускій.

Высокій сойме!

По промовѣ Є. Екс. п. намѣстника уважаю за обовязокъ кождого, хто поставивъ собѣ засады за пѣдвалины мысленя и поступованя свого, хто — будуючи програму політичну — любовь до вѣтчины поставивъ угольнымъ каменемъ своеи політики — уважаю за обовязокъ кождого, хто хоче, щобы дѣяльность его принесла пожитокъ, иссунула хочь бы на крокъ справу, котрій вінъ житье посвячує, — уважаю за обовязокъ кождого честного и ревтельного патріота, по нинѣшнѣмъ выступленю Є. Екс. намѣстника, до розъясненя справы слѣвъ кѣлька докинути.

Панове! Зъ устъ ґенерального бесѣдника за буджетомъ упало слово, що вчерашна енунціяція — то зворотъ. Зъ мого становища то не зворотъ; то не зворотъ зъ мого становища и зъ становища того, котрый то говоривъ. Се лишь яснѣйше маркованье точокъ програмы. Я вже передъ кѣлькома мѣсяцами, витаючи Є. Ексц. п. намѣстника на граници повѣту, въ котрѣмъ маю право именемъ народу, люду сѣльского промовляти, сказавъ я, що державна идея австрійскон. Народъ рускій связаный всѣми нитками житя матеріяльного и духового зъ тою Австрією, въ котрѣй ему перша засвѣтила зоря лѣпшои будучности — зъ Австрією, де знайшовъ мѣжь народами мѣсце не гельота, але рѣвно-управненого народу, — тѣй Австрія вінъ завсѣды останесь вѣрнымъ. А если и має претенсіи неполагоджень, если має жаль до Австрія, що кинула его безъ належитои опѣки на ласку и неласку, — то готовъ и се забути, скоро йде о скрѣпленье тои Австрія, и розпочати новій рахунки, покладаючи на опѣцѣ цѣсаря. Тіи слова я теперь повтаряю, а если вы ихъ схочете толкувати яко зворотъ, то толкуйте яко зворотъ въ тактицѣ.

Той зворотъ не потягае за собою вступленя въ засады, тои засады, котра становить артикулъ вѣры нашои політичнои. Тѣ засады будуть дальше становити пѣдвалину програмы нашои політичнои. Можна говорити лишь о тактицѣ. Пробуймо! Може се остатный разъ (бо може бѣльше не буде нагоды до того) — пробуймо тактику змѣнити. Не для нашихъ користей, але позаякъ уважаемо, що ситуація свѣтова непевна, а може й надто грѣзна, — позаякъ уважаемо, що если не скажемо слова рѣшучого, то може и держава, обраховуючи своихъ союзниковъ, свои силы, може не буде могла безъ нашого заявленя зробити докладного и певного рахунку. Отже даемо то заявленье, мимо того, що декотрѣ примѣры зъ *минувшости перестерегли насъ*, а перестерегли, ставляючи намъ передъ нашѣ очи покойнои незабутои памяти Лавровского, ставляючи такожь и одного вашого великого мужа. Оба въ непамять пѣйшли; оба, а особливо Лавровскій въ горести умеръ, бо идея его не сповнила ся, а вінъ стративъ не тѣльки популярность и вѣру у найлѣпшихъ приятелѣвъ, але грызъ ся до смерти, що высказавъ слова зъ серця, а вашѣ серця не отворили ся; высказавъ вінъ тіи слова въ хвили, котру уважавъ за торжественну, а вы ей въ жартъ обернули. Мимо того даемо то заявленье — кажу: въ интересѣ Австрія, въ интересѣ нашого національного розвою.

Панове! Нѣхто не есть такъ наівный, щобы вѣривъ, що коли вы говорили: „stoimy i stać chcemy" стояли вы и стояти хотѣли тѣльки для самого стояня. (*Веселость.*) Танъ не гадайте, щобы я, коли скажу, що стоимо и стояти хочемо, щобы я за условьѣ того стояня не ставлявъ того, чого вы въ своѣмъ часѣ домагали ся. Вы осягнули то, чого стояньемъ добути собѣ хотѣли, бодай въ части. А мы стояли довгѣ лѣта, — стояли, не сказавши, що будемо стояти, сли намъ добре буде дѣятись, и не выстояли мы нѣчого. Въ тѣмъ належить глядати причины звороту, котрый зачавъ ся въ 1866 роцѣ. Вже случило ся намъ стоянье; не видимо, щобы въ того стояня выйшла яка користь для народу и справы; перестали стояти деякѣ, удаючи, що дальше стояти хотять, а вкѣнця сказали мы голосно: будемо стояти, але коли буде дѣятись инакше.

Панове! Кождый кому залежить на розвою народу малоруского у всѣхъ напрямахъ житя публичного, у всѣхъ обявахъ культурныхъ, на самостѣйнѣмъ розвою, зъ котрого то становища не може жаденъ люблячій той народъ чоловѣкъ зрезигнувати, — кому залежить на тѣмъ розвою, — той мусить носити въ серцю идеалъ будучности, мусить вѣрити въ місію его историчну, мусить знати сказати, яка цѣль его боротьбы. Народъ рускій, котрый має свою рѣвно якъ инши народы славну минувшость; народъ той, котрый грудьми власными хочь пѣдъ фірмою тыхъ, котрѣ надъ нимъ власть мали и его высмалли, але — кажу — власными грудьми боронивъ цивілізація вѣдъ набѣгу варварства изъ Всходу; народъ той, котрый причинивъ ся немало до уцивілізованя Всходу, бо занѣсъ свѣчу цивілізація на Всходъ; народъ той, у котрого матери мѣстъ довгій лѣта тая поломѣнь свѣтла науки, науки европейскои и свѣтла цивілізація европейскои горѣла тогдѣ, коли у сусѣдовъ, котрѣ мали своихъ власныхъ королѣвъ, не було анѣ одного огнища правдивои цивілізація, — народъ той мусить вѣрити, що для него есть будучность! До провѣдниковъ народу належить выбирати дороги такій, котрѣ найпевнѣйше и найбезпечнѣйше ведуть до цѣли. То-жь першій артикулъ кождого патріота, котрый до того народу зачисляе ся: Мы народъ малорускій, вѣдрубный вѣдъ польского и вѣдъ россійского (*Голосы: Браво!*), народъ самостѣйный, живучій своею исторіею, живучій своею мыслею и своими идеалами, живучій надѣею, що тѣ идеалы, хочь бы въ найдальшѣй будучности, сповнять ся. Другій артикулъ: Мы мусимо конче пѣдъ загрозою уступленя зъ боевища національного, пѣдъ загрозею погибели, мусимо той закутокъ Руси, де одинока можливость на дорозѣ легальнѣй розвивати ся, де одинока можность добивати ся тыхъ правъ національныхъ, уважати той закутокъ яко серце своеи вѣтчины, и мусимо державу тую, котра дае намъ можность розвою уважати яко другу свою вѣтчину. Тымъ то, панове, толкуе ся тота преданность глубока, преданность оперта на глубокѣй вдячности, скрѣплювана основнымъ розумѣньемъ потребъ и ситуація, — преданность, котра выражае ся въ льояльности и въ вѣрности народу малорускаго для Австрія, для династія Габсбурговъ.

Австрія, вѣдѣливши частину Малои Руси на пѣдставѣ правъ своихъ до угорскои коруны и призучивши Галичину на тѣй пѣдставѣ историчнѣй пѣдъ скиптръ австрійскихъ монарховъ, ввела насъ въ житье цивілізації европейскои, цивілізація заходнои. И мы роздалени мѣжь двѣ державы, — бѣльша частина нашихъ братовъ за Збручемъ въ державѣ россійскѣй, менша частина по сѣмъ боцѣ Збруча въ державѣ австрійскѣй, — мы, панове, той забутый черезъ довгій лѣта народъ малорускій, вѣдроджуючій ся теперь черезъ розбудженье мѣжь масами почутя національного, мы способимо ся до тои борбы, котра мае колись надъ свѣтомъ въ свѣтѣ розбратись, до борбы мѣжь Всходомъ а Заходомъ. Чимъ бѣльшу силу мы тутъ въ Австрія собѣ выробимо, тымъ и бѣльше и глубше пятно тота сила наша надасть силѣ нашихъ братовъ за кордономъ, а тымъ и певнѣйша побѣда Заходу надъ Всходомъ. Тутъ не тѣльки интересъ Малои Руси, тутъ не тѣльки интересъ Австрія яко державы, але тутъ интересъ свѣтовои ваги. И длятого кождый, хто дорожить цивілізацію, повиненъ симпатично вдноситись и зичливо до того руху мѣжь народомъ малорускимъ, до руху, котрый стремить, щобы индівідуальность національну народу малоруского скрѣпити, щобы ему лишити поле тутъ въ Австрія до самостѣйного розвою; щобы то, що становить знамя тои народности, розвивало ся и розцвило силою почутя національного, розбудженого въ масахъ аж до найнизшихъ верствъ народу. Тая сила удѣлить ся тогдѣ зъ пятномъ цивілізація европейскои и братямъ нашимъ, тѣй другѣй частинѣ народу малоруского, жи вучого за Збручемъ. Приготовляючи ся яко чинникъ важный, яко чинникъ, котрому прийде може рѣшати въ тѣй борбѣ колись, приготовляючи ся до тои борбы, мусимо силу выдобувати самі зъ себе. Чи борзо ей выдобудемо, то и найгорячѣйшій оптімістъ сповненье того бажаня не кладе въ найблизшѣй будучности. Борше або пѣзнѣйше, — се залежить вѣдъ того, чимъ бѣльше або менше сприяючій будуть обставины ту въ Австрія, де одинокe мѣсце свобѣдного розвою конституцією гарантоване для всѣхъ народовъ и для мого народу. Хотячи тоту силу выдобути зъ самыхъ себе, мусимо стати на корѣни, на пни, котрый оденъ зѣ ставъ не нарушеный. Шляхта опустила, мѣщаньство вынародовило ся, збѣднѣло и звело ся, селяньство тѣльки задержало въ своѣй души, въ духу, характерѣ, бесѣдѣ и инших етнографічныхъ приметахъ заховало знамена тотій, котрій розвиненій культурою и средствами, котрій цивілізація дае, ведуть до того, що зъ люду стае ся народъ. Мусимо отже стати на тѣмъ пни, и „на тѣй скалѣ будувати домъ"; мусимо идеалы народу, котрій вінъ тулить и грѣе въ своѣмъ серци, выдобути на явъ свѣта; мусимо тыми скарбами загрѣвати свое серце; мусимо передъ тымъ напоромъ, зъ якимъ космополітизмъ на всѣ народы и на нашь напирае, скарбами и силою національного ґенія ставляти опоръ назалѣ космополітичнѣй.

Въ роцѣ 1848, коли перша зорка заблысла народови рускому, въ роцѣ 1848 тотій, котрій чули въ собѣ серце руске и жили если не житьемъ, то бодай згадками того житя и надѣею лучшого житя рускаго, — всѣ они зъединили ся и згодились на то, що тѣльки на пѣдставѣ народнѣй може житье духове и житье політичне Русинѣвъ австрійскихъ розвивати ся. И становище тото, котре заняли тіи мужѣ, перший патріоты, становище тото не зѣстало затрачене, и нинѣ значнѣйша часть интеліґенціи держить ще высоко той прапоръ, на котрѣмъ выписано по тѣй самѣй сторонѣ: „вѣдрубность и самостѣйность супротивъ россійского и вѣдрубность и самостѣйность супротивъ польского народу". Тоту програму нинѣ узнае значно бѣльша часть интеліґенціи; тота програма була пѣдставою нашого дѣланя и нашихъ змагань дотеперѣшныхъ. Если ви черты характеристичнѣ за мало выдатнѣ були въ житю публичнѣмъ и політичнѣмъ, то тому не мы винні, але винні вы, панове. Вы причинились найбѣльше до того, що черты затерли ся; тіи зъ вашихъ, котрій станули на становища неґація супротивъ Руси, — они то затерли рѣзницю межи програмами, они звели конечно до купы всѣхъ: и тыхъ, котрій вѣдрубность и самостѣйность поставили на першѣмъ плянѣ, и тыхъ, котрій о вѣдрубности и самостѣйности не говорили, будь-то длятого, що се рѣчь будучности, а оборона житя — то рѣчь конечности. Правда, що то давнѣ часы, коли въ лавъ соймовыхъ гомонѣвъ голосъ: niema Rusi! Голосъ той перегомонѣвъ давно, але наслѣдки того голосу ще блукають ся и до нинѣ въ закутинахъ сеи палаты. Може бувъ бы той голосъ перегомонѣвъ безъ вѣталивыхъ наслѣдковъ, може бувъ бы причинивъ ся до звихненя пѣдставы розвою народности рускои въ Австрія, сли бы політика австрійскихъ мужѣвъ державныхъ, выйшовшихъ зѣ школы ставляючои за найвысшу мудрость: divide et impera (*Браво!*), зужывши слабшу сторону, зужывши розвиваюче ся почутье національне Русинѣвъ, зужывши розбуджуючу ся силу Русинѣвъ на то, щобы гамулець покласти розмахамъ бурливыхъ політиковъ польскихъ, вкѣнця тыхъ „Тарольцѣвъ Всходу" не кинули пѣдъ ноги, здаюи Русинѣвъ на ласку и неласку Полякѣвъ.

Одъ хвилѣ, коли вы, вызискавши ситуацію, сказали: stoimy i stać chcemy, и та політика австрійскихъ мужѣвъ державныхъ стремѣла до того, щобы Русинамъ „стояти". Паралельно зъ змѣною фронту Полякѣвъ пшли инсинуація и оклеветуваня противъ Русинѣвъ, и вкладано въ ухо рѣшаючимъ сферамъ, що всѣ Русины ґравітують до Россія, що Русины — то елементъ, на котрый Австрія чисити не може навѣть въ мирнѣй добѣ, а ще менче въ хвили грѣзнѣй. А коли тѣ обмовы не богато помагали, тогдѣ хопено ся средства успѣшнѣйшого. Не хочу осуджувати тыхъ, котрій зъ сего средства такъ широкій робили ужитокъ, але скажу, що они не принесли чести имени польскому и справѣ польскѣй, бо средствъ такихъ, котрій въ борбѣ чи політичнѣй, чи економічнѣй могли бы бути ужиті тѣльки тогдѣ, коли розходить ся о „жити або не жити", уживали тогдѣ, коли ихъ житье не було загрожене. Коли инсинуація о нельояльности Русинѣвъ супротивъ Австрія не богато помогли, удано ся до Риму и тамъ умѣли противники нашѣ вмовити, що загалъ Русинѣвъ не почувае ся анѣ одробины до католицизму, що загалъ священниковъ — то шизматини, запроданцѣ. Тіи два средства допровадили до того, що въ тѣй добѣ тяжкѣй, въ добѣ, въ котрѣй неразъ передъ Русинами патріотами ставала дильема: „або совѣсть, або честь" — въ тѣй добѣ богато не злыхъ, але малодушныхъ людей, котрій при сприяючихъ обставинахъ не були бы выпустили прапору патріотизму зъ руки, стратили надѣю и вытревалость. То вдбило ся зновъ на насъ найболѣстнѣйше, бо вдбило ся на вдношеняхъ нашихъ до Австрія. И сли нинѣ суть люде, котрыхъ опустила надѣя, и сли нивѣ суть люде, котрій кажуть: въ Австрія нема будучности и спасеня для насъ Мало-Русинѣвъ, бо або мусимо розлити ся въ польскѣмъ елементѣ, або въ панроссійскѣмъ, — сли суть такій люде, то довела ихъ до того десперація. Упавъ духъ, замерзла надѣя, щобы обставины колись такъ змѣнили ся, абы можливый бувъ свобѣдный розвій духа малоруского въ Галичинѣ. Таже-жь рѣчь пѣшла такъ далеко, що коли хто-будь вдозвавъ ся въ интересѣ правъ Мало-Русинѣвъ, то старано ся въ рѣшаючихъ сферахъ представляти, що интересъ Австрія вымагае, щобы той рухъ малорусній не розвивавъ ся, що интересъ Австрія вымагае, щобы не только не улекшати ему розвою, але щобы класти пута на тій розвій.

Въ новѣйшихъ часахъ додано до нельояльности супротивъ Австрія и нещирости супротивъ католицизму ще третій мотивъ. Одъ кѣльканацяти лѣтъ, вдъ коли мѣжь суспѣльностію всѣхъ краевъ мѣжь молодыми людьми розпочавъ ся рухъ зъ закраскою соціялістичною, то жаденъ народъ не вдповедувавъ за той рухъ такъ, якъ народъ рускій. Бо до тои нельояльности супротивъ Австрія, до тои нещирости супротивъ Риму додано, що и длятого народъ рускій есть елементомъ неґативнымъ, бо тіи, котрій не суть москвофілами, суть соціялістами и нігілістами. Доборолась Русь до самого краю! Теряемо нашѣ силы въ борбѣ, а зъ тои борбы нема пожитковъ; нашѣ голосы, нашъ зойкъ болести, походячій зъ серця цѣлого народу, не доходить тамъ, куды звернены; по дорозѣ его переловлюють и телефономъ офіціяльнымъ подають, що то голосъ горстки бунтовниковъ и запроданцевъ, котрій „ятрять и рѣчи такъ увладають, щобы потомъ мали причину кричати".

Жаль намъ нашихъ силъ, жаль намъ народу, жаль намъ, що надѣя сповненя идеаловъ нашихъ вдсуває ся що день, що день дальше. Тожь рѣшились мы, по довгѣй и основнѣй розвазѣ, ще разъ рѣчь высвѣтити и пѣддати пѣдъ осудъ не тѣльки суспѣльности сего краю, але всѣхъ краевъ Австрія пѣдъ осудъ Европы и тыхъ чинниковъ въ исторіи европейского свѣта, котрымъ не рѣвнодушне становище мало-рускаго народу въ тѣй борбѣ, котра борше або пѣзнѣйше розбратись мусить. Пѣдъ той осудъ подаемо нашу програму и кажемо: Мы Русины стоимо на тѣмъ ґрунтѣ, на котрѣмъ стояли найлѣпшѣ нашѣ люде вдъ р. 1848. Конституція утревалила и змѣцнила той ґрунтъ пѣдъ нашими ногами; конституція дае намъ право розвивати ся въ Австрія свобѣдно. Слова, въ котрыхъ та програма була зазначена, выкликали мѣжь вами якійсь рухъ. Вы не сподѣвались того! Я вѣрю, що тыхъ, котрій не хотѣли сподѣватись того, заскочило то неприготованыхъ; вѣрю, що не всѣ радѣ тому, — але кому лежить на серци добро Австрія, добро розвою краю, добро розвою и польскои справы, — той мусить сказати, що тая енунціяція не есть просте войованье фразами; не на то она высказана, щобы замаскувати свои интенціи або тактику поступованя, але на те, щобы разъ на яснѣмъ стало; щобы Австрія знала, хто мы, и щобы мы знали, чого вдъ Австрія маемо сподѣватись.

П. Мадейскій теплыми — признаю — словами омавлявъ тую програму, але не все, здаесь, подобалось ему. Подобалось ему то, що мы кажемо, що стоимо на ґрунтѣ австрійскои идеѣ державнои и зъ него нѣколи не зѣйдемо, — и сказавъ, що на тѣмъ поли здыбаемо ся конче зъ тыми Поляками, котрій такожь розвій свій на ґрунтѣ идеи австрійскои положили за основный параґрафъ своеи вѣры політичнои.

Нехай же буде межи нами ясно. Для насъ нема иншои держави, тѣльки Австрія, и для васъ нема, тѣльки Австрія; отже будемо ити зъ вами разомъ, доки не перестане для васъ идея державна австрійска осею розвою; доки вы Поляки зъ ґрунту австрійского не зѣйдете. Мы хочемо розвивати ся, але хочемо и змѣцненя силы Австрія, тожь мы готовѣ и якусь жертву чинити въ нашихъ правъ для австрійскои идеи, але для иншои идеи не зробимо жаднои жертвы — такъ принайменше на разѣ. Але и жертва для Австрія иде до певнои границѣ, до границѣ нашого національного житя. Сли интересъ Австрія вымагае, щобы вы зостали въ посѣданю того, що вы здобули собѣ не коштомъ нашихъ правъ природныхъ, то згода. Мы кажемо: интересъ Австрія вымагае, щобы и мы могли розвивати ся по-при васъ, щобы вы тыми добычами, котрій маете, подѣлили ся зъ нами. Скажѣть же и вы „згода"!

Если вы, панове, щиро на ґрунтѣ австрійскои идеи стоите, то признайте, що интересъ ей може въ найблизшѣй будучности буде вымагати рѣшучого слова, а то слово рѣшуче буде тымъ користнѣйше для Австрія, чимъ борше и певнѣйше буде дана можность елементови малорускому розвивати ся побѣчь елементу польского тутъ въ Галичинѣ. Такъ я зрозумѣвъ слова Є. Е. п. намѣстника, котрый пригадавъ и намъ и вамъ, що конституція запоручае кождому народови право до розвою. Жадае ся вдъ насъ вырозумѣлости; каже ся, що держава и правительство дасть намъ опѣку, але не може зъ меншости зробити на разъ бѣльшость. Нѣ, панове, мы не хочемо статись бѣльшостію, отримати таку перевагу, щобы вамъ неможливый бувъ розвій и пожитье спѣльне зъ нами въ краю. Зъ промовы п. Мадейского и п. намѣстника ясно говорить до насъ и суспѣльность польска и держава: Згода; будете мати свободу до розвою, будете мати свободу до розвою, будете мати опѣку вдъ правительства, але поможѣть правительству и суспѣльности поборювати тѣ напрямы, котрій суть незгѣдній зъ интересомъ Австрія, бо выходять по-за идею державну австрійску. Сли суть такій, то безперечно суть тотій, котрій неґують вдрубну индівідуальность національну малоруску. То безперечно тѣ, котрій колись говорили: Niema Rusi, jest tylko dyalekt ludo-

wy ruski, — а коли тамтї вымерли, то за плечима нашими бдозвались другї: Нема народу малорускаго, нема языка, то языкъ хахлбвъ; літературнымъ языкомъ може бути тбльке обще рускій. Сли нашї идеалы не сходять ся, сли видимо, що изъ стороны тыхъ, котрї нетують нашу индівідуальность бдрубну, кидае ся намъ найтяжшї камѣня пбдъ ноги, сли мы розумѣемо, що тї стремленя супротивъ державы, суспбльности и свѣта зб становиска малорускаго не дадуть ся оправдати; сли мы мусимо назвати ренегатомъ того, хто хоче звати ся gente Ruthenus natione Polonus, то мусимо въ такимъ самымъ правомъ ренегатомъ звати того, що хоче звати ся gente Ruthenus natione Russus. (*Брава.*)

Того высказаня може бдъ насъ для ясности, для спрецізованя и означеня ситуаціи и становиска нашого, держава и суспбльность жадати. Кожда партія політична, кождый народъ, кожда одиниця, котра въ політицѣ хоче слово сказати, мусить выбирати средства, котрї ведуть до идеалу, до цѣли. То перша вымога не тбльке розумного житя приватного, але и перша кардинальна засада розумного поступованя політичного. То розумне поступованье політичне кладе на всѣ тї чинники, котрї мають взати въ руки розвбй малорускаго духа и житя въ краю, конечность и обовязокъ поборювати тї стремленя, котрї хочуть той малорускій народъ, здушивши его, дати пблкнути польскбй національности, пануючбй въ краю. Рбвна конечность и обовязокъ поборювати тыхъ, котрї стративши вѣру и надѣю въ будучность Руси, здеморалізувавши ся, хочуть бддати Русь опирови панроссійскому на жиръ и стравленье. Тї оба стремленя мусять стрѣтити не тбльке протестъ зб стороны тыхъ, котрї цѣлою душею люблять Русь, щиро журять ся ей судьбою и въ серцю голубять ей идеалы, мрѣючи, хочь въ слѣ, о золотбй будучности свѣтлои славы Руси. Всѣ чинники державнї, краевї и суспбльнї мусять подучити ся, щобы улекшити патріотичну роботу тымъ, котрї стоять за програмою своббднаго розвою въ Австріи руского народу, бдрубного яко индівідуальность національна. Тї, що тому розвоеви кладуть перепоны, заслугують на осудженье, въ якого небудь бы стану, народу и верствы рекрутували ся тї противники.

Ведемо борбу о права, бо тї нѣкому не дають ся за дармо и мусять здобувати ся; не хочемо ласки, даровизны, хочемо, щобы тое, що намъ належить ся, було намъ дане, але въ такій способъ, щобы мы мусѣли перестати о бльше упоминати ся. Не знаемо границь аспірацій: „дотї, а дальше нѣ“. Одинокою границею нашихъ аспірацій и жадань есть тбльке идея державна австрійска, — инчои границѣ не знаемо. И если наша програма бдзнае одобреня короны, опѣки зъ стороны правительства и щиров пбдпоры бдъ интеліґентныхъ чинниковъ и патріотичныхъ зъ посередъ нашои рускои суспбльности; сли бдзнаеть програма наша не легковаженя и рбвнодушности, але щирого сочутя, вырозумѣлости и сердечности зб стороны свѣтлѣйшои части и патріотичнои польскои суспбльности, — тогдѣ въ недалекбмъ часѣ не будемо бояти ся мары панрусизму. Не буде потребувати боятись и Австрія, щобы Русины въ хвили найббльшои грозы не бдступили бдъ нея.

Мы розумѣемо се дуже добре, що хвиля теперѣшна дуже серіозна. Мы знаемо зъ исторіи, що якъ межи народами, такъ и недавно у васъ тїи, котрї першї сказала: „прочь зъ всякими мрѣями! грунтъ реальный най стане пбдставою нашои політики! на нѣмъ стоимо и стояти хочемо“ — що тїи не дочекали ся узнаня и вдячности зб стороны ровесникбвъ зъ суспбльности польскои; мы знаемо, що теперь ще назва ихъ есть посмѣховищемъ. Мы за крокъ нашъ хочемо odium взяти на себе; не боимо ся одвѣчальности передъ народомъ рускимъ и передъ исторіею. Нѣчого не бажаемо, тбльке свободного елементу малорускаго, щобы ту въ австрійскби Руси утворивъ ся центръ, до котрого бы ґравітувало руске тѣло и руска душа, чи она на Буковинѣ, чи на Угорщинѣ чи въ Галичинѣ, чи за кордономъ. Мы бажаемо, щобы Австрія могла числити на наше спбвчутье и заинтересованье ей силою и будучностію, а те, що высказуемо, то высказуемо зъ глубины пересвѣдченя, настрою и чувства народу. Людъ сельскій такъ глубоку чуе льояльность, що хочь бы вся интеліґенція пбйшла въ инчбмъ напрямѣ, народу нѣхто зъ тои дороги не зведе.

Ще ббльша слбвъ бдповѣмь Є. Екс. п. намѣстникови. Онъ зачавъ бдъ того, що запереченъ катеґорично, будь-то народъ рускій въ Галичинѣ бдзнававъ уполѣдженя зб стороны правительства и трактованый бувъ не на-рбвни зъ иншими народами. Панове, то сумна исторія — тая, що за нами! Длятого, що днешну хвилю уважаю за торжественну, не хочу мутити ей споминками и рекрімінаціями зъ минувшости. Най она якъ найборше пбйде въ непамять, най не згадуѣсь при уложеню нашихъ бднosинъ чи до правительства, чи до суспбльности польскои. Одного домагаемо ся: змѣнѣть поступованье ваше супротивъ насъ! Вы, Ексцеленціе, представитель короны, передъ соймомъ не можете признати ся до того, що пбдвладнї вамъ орґаны надуживала своеи власти на гнобленье народу цѣлого; не можете прецѣнь сказати въ очи тбй ббльшости що правительство жертву робило зъ пбдвалинъ державы; не можете признати, що правительство, котре вывисѣло на прапорѣ примиренье народбвъ, не стремѣло у насъ до того, що гнетучи насъ черезъ свои орґаны и примѣнюючи до Русинбвъ систему персекуціи, бурило а не будувало, до розладу провадило а не до примиреня.

Нехай то пбйде въ непамять. Ще разъ бдзываю ся до Австріи: интересъ короны, интересъ династіи и интересъ Австріи, интересъ цивілізаціи вымагаѣ конче, щобы Русь въ Австріи бджила, абы елементъ, котрый тбльке вытревалости показавъ въ такъ несприяючихъ обставинахъ, не затративъ своеи національноі идеѣ. Тому елементови належить прийти въ помбчь, взати его въ въ опѣку а не здавати на ласку и неласку ббльшости, — тогдѣ и державна идея австрійска зыскае союзника вѣрного и щирого.

Я скбнчивъ бы, коли-бъ мбгъ не промавляти въ одній особѣ яко посолъ и священникъ. Тую точку лишивъ я на послѣдне мѣсце, щобы остатне вражѣнье за собою лишила. Я сказавъ, що пбдозрѣваю насъ о нещирбсть для католицизму и Риму. Кажу отверто, кажу не завиваючи нѣчого въ бавовну, що народъ яко такій, що людъ сельскій и интеліґенція привязаній до церкви и обряду такъ, що змѣна самого обряду у насъ почитае ся майже за злочиньство. Вѣрою и обрядомъ злучені мы и связаній зъ Европою и Украиною. Пытають ся: чому то привязанье ваше не обявляе ся зъ такою щиростію якъ у суспбльности польскои? Панове! оно обявляе ся, але того голосу не чути, бо его заглушуе загальный крикъ майже въ цѣлбмъ краю: „Не правда, вы всѣ шизматики!“ А коли поклякуетесь на постулки одиниць, священникбвъ, то будьте переконанї, що коли були выимки, то такъ малейко, що можна-бъ почислити на пальцяхъ одноі руки. Духовеньство руске стоить крѣпко при церквѣ, при католицизмѣ и апостольскбмъ престолѣ, а стоить тымъ крѣпше, що духовеньство руске, звязане конечно зъ идеею національности, видить въ католицизмѣ пбдпору и оборону національности. Рбзвиток обряду дае намъ и оденъ моментъ ббльше національного бдрбзненя бдъ народу польского. Вѣра католицка дае такожъ оденъ моментъ ббльше до бдрозненя національного руского народу бдъ россійского. Въ серцю кождого патріота малорускаго есть идеалъ малорускій. Русинъ мусить бути зъ конечности добрымъ католикомъ а щирость до католицизму мусить бути у народу малорускаго тымъ ббльша, що народъ малорускій, а особливо тї, котрї его провбдниками, знають, мусять знати, де и чого идуть и приспособити ся у всѣ оружія, щобы розграти борбу межи Заходомъ и Всходомъ. Панрусизму бдъ православія бддѣлити не годенъ; то суть понятя, котрї взаимно доповняють ся. Жаденъ патріотъ рускій не може солідаризувати ся зъ ідеями, котрї ведуть до загибели заболовъ націоналізму; заболомъ Руси була и есть исторична церковь руска. Межи православіемъ малорускимъ, тымъ православіемъ, за котре тысячи полягли, а царославіемъ, то така рбзница, що ей лишь той затити може, котрый на несвѣдомость спекулюе. А коли хочете доказу, що царославіе не по нутру Малоросови, то звернить вашу увагу на той обявъ, котрый бдбуваѣ ся на Украинѣ пи штундизмъ. Що есть той штундизмъ? То протестъ генія малорускаго народу противъ царославія. Якій вплывъ той рухъ религійный малорускій на бднosины суспбльнї и національно політичнї зробить, того предвидѣти и бдгадати не можна. Але то есть фактъ, що геніови малорускому не до серця царославіе.

Заневняю васъ, що я не мовивъ zum Fenster hinaus не длязъединя собѣ прихильности або ласки. „Яже сказавъ, сказахъ“, я сказавъ ей длятого, бо обставины такъ зложили ся, що змусили мене, абы я те, що въ серци яко найсвятѣйшій идеалъ крыю и тбльке передъ найблизшими приятелями політичными выявивъ, — голосно и явно высказавъ. Я за кожде слово беру на себе одвѣчальность. Васъ прошу, щобы вы такъ само поважно трактували тую справу, якъ я ей поставивъ.

Позвольте сказати ще послѣдне слово. Нехай Богъ боронить, если бы хто тую справу трактувавъ зъ цинізмомъ. Най Богъ боронить насъ и васъ, щобы дневникарство важало ся тую рану, котра насъ и васъ болить, а котру я передъ вами отворивъ, дбтикути студеною рукою и студенымъ серцемъ Вырозумѣлости богато, а такожъ вытревалости и зъ нашои и зъ вашои стороны потреба, а тая справа, такъ важна для державы, для насъ и для васъ, добре уложить ся. *(Браво!)*

Дописи „Дѣла“.

Зъ Добромильского.

[Наши дороги.]

Величав исторія старинна переправы черезъ Термопілѣ, исторія россійска Гурка, що перейшовъ Балканъ, про насъ же вѣхто и словомъ не згадуе. А однакъ если бы який историкъ подививъ ся, якъ мы переправляемо ся зъ Волѣ крецбвскои до Доброи, то бы мы таки були найславнѣйшій въ исторіи автономічноі, бо смѣло можна сказати, що може въ цѣлбй Галичинѣ нема такои дороги, якъ зъ Волѣ крецбвскои до Доброи. Есть вывозъ на 100, а може ббльше сяжнѣвъ довгій, на 5 або 6 сяжнѣвъ глубокій, а въ томъ вывозѣ ще вывозъ на 2 лбкти глубокій; той остатный мае камѣнній пороги на ½ сажня высокій передѣленій болотомъ, въ котрбмъ оси бдъ колѣсъ ховають ся. Цѣла тота дорога вде ще до того зъ высокои горы стрбмголовъ и на одинъ сяжень широка, — отже подумайте собѣ нею переѣхати, — чи потрафите? Певно, що нѣ, бо то вже есть штука не абы-яка, але на смѣло можна сказати: стратеґічна. Ото если бы кому трафило ся въ якого мѣста колись тою дорогою переѣзджати, то мы научимо тои штуки, — тбльке просимо записати собѣ въ своихъ подорожныхъ нотаткахъ.

Насамперед ѣдемо въ день, — борони Боже въ ночи, — злазимо зъ воза и пѣшо идемо ажь на гору. На коня и возъ різикуемо, робимо надъ ними хрестъ, щобы той ихъ охороннивъ бдъ припадку наглого, — и въ самбй рѣчи ще не лучило ся, щобы конѣ тамъ позбстали, але часто трафляе ся, що кбнь выйде на верхъ на трехъ ногахъ и безъ пбдкбвъ, а вбзъ безъ колеса або дышли. Тблько-жь мы, узрѣвши конѣ, хрестимо ся и дякуемо Богу, що на тбмъ тбльке скбнчило ся. А если причадкомъ два возы зъ противныхъ сторбнъ надъѣдуть на себе, то тогдѣ мусить оденъ вбзъ розбиратись на кусники, такъ якъ Гурко розбиравъ гарматы на Балканѣ, а въ яку пристань въ березѣ складае ся, — а конѣ выпровадженъ ажь на конець вывозу. Тбльке теперь зачинае ся цѣкава сцена: хто кому мае уступитись; тутъ ще нема припису дорогового въ рады повѣтовои, длятого слабшій мусить все вступатись сильнѣйшому, бо въ такбй глубинѣ панує ще Faustrecht.

Треба знати, що тота дорога есть комунікаційна двохъ повѣтбвъ — добромильского и сянбцкого, и оденъ на другого бдкладае направу той дороги и нема ще такого мудрого правника въ Галичинѣ, щобы розсудивъ, хто мае ей направити, и здаесь, що она буде въ такбмъ станѣ оставатись ажь доки не народить ся такій мудрый правникъ, що то розсудить. Люде уже неразъ удавали ся зъ просьбою до выдѣлу рады повѣтовои и до цѣлои рады, щобы змилувала ся надъ тою дорогою, щобъ она цѣлкомъ не сховала ся де пбдъ землю, але надъ тымъ всѣмъ выдѣлъ повѣтовый переходить до порядку дневного.

А для чого — може хто запытае, — выдѣлъ повѣтовый переходить надъ такъ важною справою до порядку дневного? та-жь прецѣнь гр мады платять додатокъ дороговый до податкбвъ, нехай бы зъ того направлено дорогу! Та то правда, що такъ повинно бути, але того нема, бо у насъ т. зв. polnische Wirthschaft...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Соймъ ческій буде вже завтра закрытый, але закрытье то наступить середъ досыть сумныхъ обставинъ и зъ недобрыми выглядами на будучность. Зъ весною буде соймъ знову скликаный, але мабуть на то, щобы похоронити ческо-нѣмецку угоду, котра вже теперь конае. Вчерашне засѣданье ческого сойму добило вже угоду. Пленеръ выповѣвъ вчера бесѣду, въ котрбй остаточно заповѣвъ, що Нѣмцѣ не пристануть нѣколи на то, щобы въ вѣденьскихъ точкахъ угодовыхъ зроблено яку змѣну а тымъ самымъ давъ и спбзнати, що они не приймуть закона о роздѣлѣ рады кулътуры краевои, въ котрбмъ вже бдступлено бдъ точокъ вѣденьскихъ, и не будуть за нимъ голосувати. На то бдповѣвъ ему молодо-Чехъ, що Нѣмцямъ не ходить о згоду, але о гегемонію въ Чехахъ. То були головни моменты вчерашныхъ дебатъ, а хочь може ще нинѣ и завтра будуть ухвалені деякій дальшї параґрафы закона, надъ котрымъ веде ся теперь дебата, то ухвала та не змѣнить вже въ нѣчбмъ ситуаціи. Одно лишь можна на певно сказати, що до рѣшучого явного роздору на сѣй сесіи ще не прийде, але по Новомъ роцѣ ситуація въ Чехахъ основно змѣнить ся. Впрочбмъ Нѣмцѣ зачинають вже теперь заявляти дѣломъ свою неохоту до згоды. Нѣмецкій члены комісіи выставовои зложили свои мандаты а клюбъ нѣмецкихъ пословъ выдавъ бдозву, въ котрбй доказуе, що Нѣмцѣ не возьмуть участи въ выставѣ, позаякъ они суть певни того, що до згоды не прийде и що при слѣдуючихъ выборахъ побѣдять молодо-Чехи.

Долѣшно-австрійскій соймъ ухваливъ вчера одноголосно змѣну ординація выборчои а бдтакъ приступивъ до дебаты надъ проектомъ закона о великомъ Вѣдни. Позаякъ тутъ розходить ся о змѣну територіи, то при голосованю треба буде трохъ четвертинъ частей всѣхъ голосбвъ.

——

Россійске міністерство дѣлъ внутрѣшныхъ збирае теперь подрббнї даты о всѣхъ пбдданыхъ заграничныхъ, що служать по фабрикахъ, заведенахъ промысловыхъ и ббльшихъ добрахъ въ Царствѣ польскбмъ а всѣ тї даній мають послужити до того, щобы мати докладный образъ дѣяльности людей заграничныхъ въ Царствѣ польскбмъ.

Зъ Петербурга доносять такожъ, що россійске міністерство дѣлъ заграничныхъ лагодить проектъ закона, пбсля котрого всѣ чужестороньцѣ, котрыхъ бы прогнано въ Россіи а котрыхъ бы въ нихъ бтчинѣ не признавали, будуть на будуще въ адміністративной дорозѣ высылати ся въ глубоку Россію, до губерній пермскои и тобольскои. Законъ сей ббтнае мабуть найббльше Нѣмцѣвъ, котрї за дня того, що вже давно выйшли зъ краю стратили въ своѣй отчинѣ право приналежности.

——

Міністеръ Кріспі може радувати ся зъ выборбвъ въ Италіи, бо о сколько вже теперь звѣстно, буде правительство мати въ палатѣ пословъ два трети а може навѣть чотири пятыхъ всѣхъ голосбвъ. За то надходять вѣсти зъ провінціи, що выборы бдбували ся тамъ при дуже слабой участи выборцѣвъ; мѣсцями приступала до выбору ледви пята часть выборцѣвъ а и тї розбивали ся ще на всѣлякї партіи. Особливо богато выступало кандидатбвъ правительственныхъ. Въ партіи правительственной есть велика радость зъ результату выбору а повурядова Riforma написала статью подъ заголовкомъ „Побѣда“. Опозиція въ парламентѣ буде слаба и то причинить ся, що бднosины Италіи до тридержавного союза и до Франціи въ нѣчомъ теперь не змѣнять ся. Особливо въ Австро Угорщинѣ суть дуже вдоволені зъ результату сего выбору, бо тутъ якъ разъ найббльше боили ся руху ріденти-стичного.

——

Похоронъ короля Вільгельма нідерляндского бдбуде ся дня 4 грудня. Характеристичнымъ есть, що коли голяндска палата пословъ зобрала ся була, щобы заявити свбй жаль по смерти короля и президентъ палаты згадавъ про добре серце покбйного короля, два соціялістичнї послы запротестували противъ того. Зачувати, що парлямент носить ся зъ гадкою ухвалити законъ, пбсля котрого не вбльно бы було молодбй королевбй наслѣдниці бддавати ся за того, на котрого бы парлямент не згодивъ ся; репрезентація голяндска боить ся, щобы черезъ одруженье королевои Голяндія не стала ся зависимою бдъ якоись чужои держави або и не була ще получена зъ нею перс нальною унією.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ стабілізаціи греко-кат. катихитбвъ въ народныхъ школахъ льковскихъ** подану нами вѣстку справляемо въ сей способъ, що вина припбзненя цѣлои справы не по сторонѣ окружнои рады шкбльнои, бо ей предложено листу кандидатбвъ пбзнѣйше, якъ було означене, а ще и зъ деякими похибками, такъ що треба було сю листу звернути до поправы. Справа стабілізаціи буде полагоджена вже теперь въ короткбмъ часѣ.

— **Ц. к. староста тернопбльскій** п. Мадуровичъ розбславъ сего мѣсяця до урядбвъ парохіяльныхъ въ повѣтѣ урядовї письма пбдъ чч. 24.613 и и 28 013, въ котрыхъ, взываючи уряды парохіяльнї, щобы надбслали вытяги зъ метрикъ для цѣлей войсковыхъ, таке дае порученье: „Pomienione wyciągi tylko na drukach przypisanych do rekrutacyi w języku polskim, ewentualnie ruskim, jednak alfabetem polskim pisane dla ułatwienia w urzędowaniu (!) sporządzone być mają“. Отожь мусимо сконстатувати, що ц. к. староста тернопбльскій п. Мадуровичъ до такого порученя рускимъ священикамъ не мае права, бо нема нѣгде такого закона, котрый бы заборонявъ уживати въ рускбмъ письмѣ альфабету рускаго, противно, державный законъ основный и розпорядженя міністерскї даютъ Русинамъ повне право уживати въ письмѣ рускбмъ альфабету рускаго! А арґументъ, що право мае ломитись для ułatwienia w urzędowaniu — не выдержуе критики.

— **Въ Чернбвцахъ** бдбули ся сего мѣсяця два вечерки: одинъ въ мѣщаньскбй читальни, а другій товариства „Союзъ“. Особливо вечерницѣ „Союза“ выпали дуже добре. Гостей прибуло незвычайно много зъ мѣста и зъ провінціи, навѣть зъ подальшихъ сторбнъ прибули многї честнї патріоты рускї, заявляючи тымъ свою прихильность „Союзанамъ“. Вечерокъ розпочато коломыйкою при грѣ орхестры войсковои, а въ павзахъ лунала милозвучна пѣсня наша. До кадріля стануло по-надъ 90 паръ. Забава йшла весело ажь до бѣлого дня.

— **Змѣны въ арміи.** Armee Verordnungsblatt подае цѣсарске розпорядженье ґабінетове въ справѣ скоршого образованя потрѣбного числа офіцербвъ. Въ тбй цѣли мае скоротитись курсъ въ школѣ военнбй а бдъ 1891 завестись нова школа. При добрбй кваліфікаціи мають пбдофіциры, по выходѣ зъ корпусу кадетбвъ, допускатись до школы военнои вже по двомѣсячнбй а иншій аспіранты по тримѣсячнбй службѣ.

— **Посломъ до рады державнои** зъ ббльшихъ посѣлостей округа Краковъ-Хшанбвъ выбраный при вчерашнбмъ выборѣ 28 голосами на 32 голосуючихъ ґр. Антбнъ Водзицкій.

— **Передъ судомъ присяжныхъ у Вѣдни** зачавъ ся вчера процесъ прасовый антисеміта и посла д-ра Лїгера противъ Александра Шарфа, выдавца Sonn und Montagszeitung, о обиду чести. Шарфъ закинувъ Лїгерови, що яко адвокатъ вызискувавъ дробныхъ промысловцѣвъ, зачислюючи величезнї выдатки на кошты процесбвъ. Kurjer Lwowski подае такъ про сю вчерашну розправу: „Вчерашна розправа выказала, що при ліквідаціи товариства задаткового въ Рудольфсгаймъ, котрого членами и довжниками були майже самї ремѣсники и роботники, Лїгеръ поступавъ чисто по адвокатски, и претенсіи товариста до тыхъ довжникбвъ продавъ гуртомъ за 52.000 зр. якомусь Ліхтенштернови, жидбвскому спекулянтови, хочь тї активы мѣстили дуже добрї, легко стягаемї позиціи въ сумѣ 480.000 зр. (Цѣлкомъ такъ само въ масѣ кридальнбй львбвского товариства кредитового зробили адвокаты Кратеръ и Стан. Биліньскій, якъ се мы выказали въ слѣдствѣ карнбмъ — додае редакція Kurjer-a) Бдтакъ Лїгеръ яко заступникъ правный Ліхтенштерна екзеквувавъ тї претенсіи на рѣчь Ліхтенштерна, при чомъ фантовано и ліцитовано бѣдакамъ постѣль.“

— **Самоубійство.** Майоръ 30 полку пѣхоты, Иванъ Вальцель застрѣливъ ся вчера рано въ своѣмъ помешканю при улици Гончарскбй у Львовѣ. Причиною самоубійства, якъ кажуть, мала бути збольшаюча ся глухота.

— **Фабрика „голендерскихъ селедцѣвъ“** и такъ званыхъ „москалѣвъ“ истнуе въ Перемышли а властителемъ и управителемъ ей есть одинъ проворный жидъ. Сей промысловець спроваджуе зъ галицкихъ рѣкъ рыбы бдповѣднои величины, солить ихъ та приправляе, а бдтакъ пакуе въ бочблочки, заосмотрений въ бдповѣдній написы и продае по торговлях за товаръ, спровадженый зъ Гамбурґа або Россіи. Розумѣесь, що сей промыслъ провадивъ жидъ безъ концесіи и безъ оплаченя податку.

— **Обжалованый** о намѣръ пбдпаленя шпиталю въ Станіславовѣ, жидъ Рубінъ Аксельрадъ, стававъ сими днями передъ трибуналомъ судьѣвъ присяжныхъ и пбсля ихъ вердикту увбльнено его бдъ злочиньства. Розправа выказала, що Аксельрадъ есть идіотомъ.

— **Вбйна зъ Индіянами.** Въ Сполученыхъ Державахъ американьскихъ настала вбйна. Понадъ 3.000 Индіянъ въ каптонѣ Дакота рушило зъ своихъ таборищъ въ походъ, и першою жертвою ихъ лютости упала нѣмецка кольонія Лібавъ, де вымордували 7 родинъ. Кольоністы зъ полудневои Дакоты утѣкають юрбами.

— **Назоретъ ко нагаѣвъ.** Въ Нѣмеччинѣ, якъ подаютъ часописи, повстало сильне змаганье навороту до тѣлесныхъ каръ. За тымъ розщибаесь богато правникôвъ, директорôвъ вязниць, домôвъ поправчихъ, а вкôнци — велика часть газетъ. Говорять, що и самъ міністеръ справедливости есть прихильный тому змаганю; передъ кôлькома лѣтами парлямэнтъ анґлійскій завѣвъ у себе кару тѣлесну.

— **Стрейкъ професорôвъ.** Въ букарештеньскôмъ університетѣ перестали выкладати професоры зъ выдѣлу фільософічного. Причина була въ тôмъ, що міністеръ занменувавъ на катедру исторіи одного молодого ученого Сінену, котрый, пôсля ихъ гадки, не заслуживъ нѣчимъ на такъ поважне становище. Новоименованый товаришъ, щобы полагодити непорозумѣня, хоче уступити.

— **Дрôбни вѣсти.** Громада Недѣлиска пов. перемышляньского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги, на будову школы. — П. Володимиръ Мохнацкій, родомъ зъ Товстолуга въ Галичинѣ, одержавъ въ краковскôмъ університетѣ степень доктора правъ. — Въ селѣ Сантоки, ковеньскôй ґуберміи убили селяне побережника, 60 лѣтного старця Дичмана зъ мѣсти, що занявъ имъ 8 коровъ зъ лѣса. — Въ Краковѣ маe отворитись нова велика фабрика столярскихъ выробôвъ машинама новыхъ вылѣпшеныхъ конструкцій. Фабрика буде освѣтлена електричнымъ свѣтломъ и дасть роботу 100 людямъ. — Президентъ рады державнои, п. Смолька, выѣхавъ оногды зô Львова до Вѣдни, поробити приготованя до отвореня сесіи рады державнои, котра розпочинаесь дня 4 грудня н. ст. — Въ Франкфуртѣ захорувавъ недавно широко звѣстный бактеріольоґъ, проф. Вайґертъ, въ наслѣдокъ зараженя крови. — Пôдъ колесами зелѣзного поѣзду згинувъ онагды въ Вімбернѣ анґлійскій депутованый Віліямъ Бекертъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дирекція скарбу именувала адъюнктами податковыми въ XI клясѣ ранґи: укваліфікованого пôдофіцира рахункового 30 полку пѣхоты Юлія Ціcля; провізоричныхъ адъюнктôвъ податковыхъ Каз. Кропивницкого, Ипол. Скибиньского, Едварда Хмелярчика, Вацл. Крупичку Волод. Кульчицкого, Іос. Мишкевича; податковыхъ практикантôвъ: Вильг. Скробатовйча, І. Годбода, І: Мушиньского, Вол. Ясеницкого, Едм. Райхерта, Адама Кривулта, Мѣч. Гоствицкого, Теоф. Опіда, Іо. Кремера, Т. Ґізицкого, Мик. Скрипуха, Володисл. Воляньского, Фр. Оґоржалого, Теофана Бачиньского, Володисл. Гараска, Олекс. Кельгофера, Едв. Степкевича, Григ. Мыцавку, Альф. Пѣховича, І. Обушкевича, Яков. Ментуса, Петра Лысаковского, Водим. Билиньского, Кл. Голиньского, Григ. Сухаровского, Стеф. Бродзевича и Ив. Кантого Ричака; калькулянтôвъ рахунковыхъ: И. Ґабріиля, Маріяна И. Монсе, Стефана Кочиркевича и И. Ольшиньского; дістарѣвъ краевои дирекціи скарбу: Юлія Сидора и Здисл. Завадского; вкôнци екзекуторôвъ податковыхъ: Андр. Гривнака, Волод. Подковиньского и Генр. Поляньского. — Рада шкôльна краєва именувала лымчасового учителя религіи рим. кат. кс. Іос. Юркевича у Львовѣ сталымъ учителемъ религіи рим. кат. при етатовôй 6 клясовôй школѣ женьскôй им. св. Анны у Львовѣ.

Наука, штука и литература.

— **Зъ народно-руского театру.** Четвергове представленье Ярополка Святославича, траґедіи К. Устіяновича, выпало слабо. На се зложилось кôлька рѣчей, по части ôдъ дирекціи навѣть независимыхъ. Представленье траґедій сполучене для театрôвъ о меншôмъ персоналѣ въ загалѣ зъ дуже великими трудностями. Ролѣ мусять бути розданѣ безъ огляду на то, чи сей або другій артистъ надаесь до драмату або и траґедіи. Комики або спѣваки зъ заводу граютъ ролѣ героѣвъ зъ конечности. Мала сцена не позваляе ôдповѣдно илюструвати акцію. Самѣ героѣ навѣть не мають мѣсця обернутись такъ якъ треба. Наколи до того додамо, що нашому театрови не достаe потрѣбныхъ костюмôвъ (Варяги выступають въ выверненыхъ кожухахъ), а навѣть и свѣтлѣйшихъ декорацій, то и годѣ жадати, щобъ зрѣтель мавъ яку-таку илюзію.

Що-до самои гры артистôвъ, то намъ насуваютъ ся отъ такѣ замѣтки. Артисты попадали безъ потребы въ безперестанный патосъ и деклямацію. Майже нѣгде не чули мы свобôдного природного розговору. А чей-же въ роли кождого були мѣсця, для котрыхъ выраженя выставала звычайна, добре артикулована бесѣда, по чôмъ ужитый въ мѣру патосъ мôгъ мати потрѣбный ефектъ. Мало хто зъ граючихъ устерѣгавъ ся школярского римованя, мало хто и зрозумѣвъ свою ролю на стôлько, щобы чи то поворотами тѣла, чи ґестикуляцією, чи поведеньемъ своимъ на сценѣ пригадати намъ часы княжѣ зъ варяжскою дикостію и проблесками культуры христіяньско-візантійскои. Женьскій персоналъ державъ ся значно лучше, такъ, що замѣты нашѣ слабше его дотыкають, а ролѣ п-ѣ Биберовичевои та Кирницкои выйшли навѣть коректно и зъ краснымъ ефектомъ. Не попсували такожь роль своихъ и нѣ Романовска и Гембицка. Найнеудачнѣйше зрозумѣвъ ролю свою п. Гембицкій. Воевода Блудъ есть пристрастнымъ чоловѣкомъ въ любови своѣй до Гречинѣ, жѣнки Ярополка, але при тôмъ характеръ зимный, обчисляючій, тихій на видъ, злобный въ души. Тымчасомъ п. Гембицкій розвинувъ своею грою богато патосу въ кождôмъ своѣмъ выступѣ, а патосъ той переходивъ мѣсцями навѣть въ дуже драстичный крикъ. П. Яновичъ станувъ выше що до зрозумѣня своеи задачѣ, але и ôнъ не устерѣгъ ся ôдъ надмѣрныхъ ефектôвъ и замѣсть добувати ихъ хвилями ôдповѣдною модуляцією голосу зъ спокоемъ, державъ ся голосомъ своимъ въ реґіонахъ найвысшои скалѣ. Гра п. Стечиньского (въ роли жреця Гостомысла) могла вдоволити, тôлько въ костюмѣ тôмъ выдавъ ся жрець поганьскій неповоротною, тяжкою масою. Оба воеводы княжѣ, овруцкій (п. Плошевскій) и новгородскій (п. Кирницкій) не мали анѣ ôдповѣдного спокою, анѣ поважныхъ поворотôвъ тѣла, анѣ смиренности для своихъ князѣвъ, яка бы пристала на дружинниковъ. Мѣсцями здавалось, що они, а не князѣ розказують на сценѣ, такъ тубально выголошували они свои ролѣ. Хоръ Норманцѣвъ супровожала орхестра хвилями о тактъ пôзнѣйше. Нарôдъ кіевскій зôбраный передъ Ярополкомъ подабавъ на дуже комічну збиранину всякихъ старыхъ костюмôвъ Перуки були дуже непочесанѣ; кожухи сорокатѣ, огидни. Все то ôдбивало дуже о елеґантскій строѣ женьского персоналу и нищило всяку илюзію.

О п. Н. Яворовскôмъ, котрый вперве выступавъ на сценѣ нашôй въ роли Ярополка, можемо таке сказати. П. Яворовскій зрозумѣвъ и умѣвъ ролю свою, але не устерѣгъ ся такожь ôдъ деклямаціи и выголошувавъ ей дуже скоренько. Рухи его, и міміка не можуть ще пôдпадати пôдъ критику. Голосъ выдавъ ся намъ трохи неяснымъ. Интеліґенція и замилуванье до штуки у молодого адепта Мельпомены дають намъ однакожь поруку, що п. Яворовскій при вытревалôй праци и добрыхъ взорахъ зможе нашôй сценѣ ôддати добрѣ услуги.

Соймъ краєвый.

Вечѣрне засѣданье зъ дня 26 м. ст. падолиста.

Въ дальшôмъ ходѣ дебаты буджетовои залагоджено 128 петицій въ справахъ шкôльныхъ (о запомоги, емеритуры, вчисленье лѣтъ служби, запомогу на будову шкôлъ) и ôдослано ихъ то до выдѣлу краєвого, то до краєвои рады шкôльнои. На меліорація и будôвлѣ водній ухвалено 232.286 зр., на амортизацію позичокъ 614.663 зр. На засадженье лѣсами видмъ пѣсковыхъ въ повѣтахъ низькôмъ, косôвскимъ, мостискôмъ, яворôвскôмъ, ярославскôмъ и тарнобжескôмъ ухвалено 2605 зр. На склады публичнѣ у Львовѣ 15.875, въ Краковѣ 17.500 зр. На вандрôвныхъ учителѣвъ рôльництва 8000 а на прибôры науковѣ для нихъ 250 зр. Товариству огородничо-пчôльничому признано позичку 500 зр., товариству рыбацкому 1000 зр. а сиротамъ по проф. Новицкôмъ въ Краковѣ 1000 зр. Фондови промысловому постановлено выплачувати черезъ три роки по 60.000 зр. а на школы и варстаты промысловѣ ухвалено 94.324 зр. Зъ надзвычайныхъ выдаткôвъ признано товариствамъ пожарнымъ 2000 зр., громадамъ пов. рогатиньского потерпѣвшимъ ôдъ граду 1000 зр. а погорѣлцимъ 1350 зр. На фондъ индемнізаційный ухвалено въ всхôднôй и захôднôй Галичинѣ на 1891 р. 29 кр. додатку,

По сѣмъ приступлено до проекту пос. Абрагамовича о заведеню акцизы краєвои. Противъ сего проекту выступивъ насампередъ пос. Хшановскій, котрый доказувавъ, що предложеный проектъ закона есть дуже хибно уложеный; не сказано въ нѣмъ навѣть хто и въ якій способôвъ маe ту акцизу побирати и не дасть ся навѣть перевести. Проектъ сей накладае несоразмѣрно тягаръ лишь на декотрыхъ консументôвъ. То само доказувавъ такожь и Фрухтманъ и оба бесѣдники вносили, щобы справу сю ôдложити а выдѣлъ краєвый най порозумѣе ся зъ выдѣлами другихъ краєвъ коронныхъ и най предложить свôй проектъ на слѣдующôй сесіи. Крôмъ того поставивъ ще пос. Фрухтманъ внесенье, щобы выдѣлъ краєвый розпочавъ переговоры зъ правительствомъ, щобы оно ôдступило краєви часть доходôвъ консумційныхъ. Пос. Щепановскій доказувавъ такожь, що проектъ Абрагамовича есть хибный, але заявивъ, що буде за нимъ голосувати, бо онъ есть бодай задаткомъ краєвои автономіи податковои. За-для спôзненои поры ôдложено засѣданье.

— —

XXVI засѣданье 2 сесіи VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 28 падолиста н. ст. 1890 р.

По ôдчитаню петацій забравъ голосъ комісарь правительственный, щобы ôдповѣсти на интерпеляцію посла Д. Кулачковского и товаришъвъ, внесену дня 4. падолиста с. р., въ справѣ не обсадженя мѣсця управителя школы въ Стрѣлискахъ новыхъ и не затвержденя выборы мѣсцевои рады шкôльнои въ Стрѣлискахъ. Сея справы не могла полагодити сама краєва рада шкôльна, бо нѣяка сторона не внесла була одклику противъ зарядженъ окружнои рады шкôльнои въ Бôбрцѣ, а дознавшись о тыхъ фактахъ зъ интерпеляція, велѣла кр. рада шкôльна предложити собѣ акты, а розглянувши ихъ, може заявити, що поступованье окр. рады шкôльнои въ Бôбрцѣ було законне. При розписаню конкурсу на сталу обсаду управителя школы въ Стрѣлискахъ, поставлено условіе, що компетенты маютъ выказатись кваліфікаціею до науки языка нѣмецкого, яко предмету обовязкового, и що зъ межи 4 компетентовъ о се мѣсце, лишь одинъ Овуфрій Власѣйчукъ мавъ тѣ условія, то окр. рада шкôльна въ Бобрцѣ мала право пôсля закона зъ 1 сѣчня 1889 р. розписати новый конкурсъ. Дотычно не затвержденя выбору мѣсцевои рады шкôльнои въ Стрѣлискахъ выказуе комісарь правительственный такожь пôсля параґрафôвъ закона зъ 1883 р. цѣлкомъ коректне поступованье окр. рады шкôльнои въ Бобрцѣ. Въ наслѣдокъ интерпеляція зарядила кр. рада шкôльна, щобы обв справы якъ найскорше вже полагодыта рѣшучо.

Пос. В Козловскій мотивуе свое внесенье: А) Соймъ взываe правительство: 1) Щобы на случай змѣны тарифы мытовои заопѣковало ся особливо плодами рôльництва, лѣсництва и промыслу рôльничого, именно супротивъ конкуренція россійскои, румунскои и заморскои та забезпечило рôвночасно ôдбытъ продуктамъ краєвымъ на внутрѣшныхъ торгахъ австро-угорскои монархіи. 2) Щобы при заходахъ и переговорахъ о ôднову договорôвъ торговельныхъ зъ державами середнои и захôднои Европы, а именно при заходахъ о заключенье договору тарифового съ Нѣмеччиною, мало на оцѣ позысканье выимковыхъ мытъ для плодôвъ рôльництва, лѣсництва и промыслу рôльничого. 3) Щобы на случай заключеня договору съ Румунією, правительство не ôддало пôдъ нѣякимъ условіемъ интересôвъ рôльництва и промыслу, передовсѣмъ старало ся, сталo удержати въ силѣ и точно выконувати те перѣшнѣ зарядженя ветеринарско-поліційнѣ у становленѣ на охорону передъ заразою худобы зъ Румунія. 4) Щобы ôдмовляло затвержденя выимковымъ тарифамъ и референціямъ, котрѣ роблять можливымъ перевôзъ заграничныхъ продуктôвъ на зелѣзницяхъ австрійскихъ по цѣнахъ низшихъ ôдъ цѣнъ перевозу продуктôвъ краєвыхъ. 5) Щобы зô взгляду на близьше удержавненье зелѣзницѣ Кароля-Людвика, увзгляднило ухвалы сойму зъ 20 сѣчня 1886, домагаючій ся впровадженя децентра і заціи въ устрôй державныхъ зелѣзниць. Б) Соймъ поручаe вр. выдѣлови, щобы доложивъ старанія перевести тѣ жаданя, и по засягненю гадки знатокôвъ вносивъ въ поодинотихъ стадіяхъ реформы мытовои и зелѣзничои представленя до правительства. Внесенье ôдосланo до комісіи адмівістраційнои.

Выбрано на мѣсце Едварда Енджейовича членомъ рады управляючои Банку краєвого на часъ до 1894 р. пос. Адама Енджейовича 48 голосами на 77 голосуючихъ (прочій голосы одержавъ Щепановскій).

Ухвалено уставы, котрыми дозволено побирати мыто радѣ пов. въ Станіславовѣ ôдъ мосту на рѣцѣ Липѣ; удѣлено концесія на побираньe оплатъ мытовыхъ на удержанье дороги громадскои Жидачѣвъ Угерско-Мединичѣ; обшарови дворскому въ Куткорѣ ôдъ мосту на Полтвѣ.

Призволенье на побираньe мыта на дорозѣ Грималôвъ-Сороцко-Теребовля ôдложено на внесенье пос. Вівіена — ажь до тои хвилѣ, коли згадана дорога буде готова въ довготѣ 8 кільометрôвъ.

Ухвалено законъ, котрымъ дозволено громадѣ мѣста Рогатина побирати черезъ десять лѣтъ оплату ôдъ псôвъ (по 1 зр. и 50 кр.) удержуваныхъ въ окрузѣ мѣста Рогатина и на передмѣстю Бабинцѣ.

При дебатѣ надъ справозданьемъ комісіи податковои о внесеню пос. Абрагамовича, дотычно побору краєвыхъ оплатъ консумційныхъ, забравъ голосъ пос. Менцинськiй за ухваленьемъ такого закона.

Выбрано ґенеральныхъ бесѣдникôвъ: пос. Ґольдмана противъ закона и Абрагамовича за. Противъ закона выступали голозно послы зъ мѣстъ и годили ся на се, щобы сей законъ ôдослати ще разъ до комісіи, бо при першôй ухвалѣ комісіи не було нѣ члена выдѣлу кр. нѣ комісаря правительственного и проектъ закона не достаточно выкôнченый

Внесенье пос. Хшановского о ôдосланю цѣлого закона до выдѣлу краєвого для розслѣду — упало и приступлено до спеціяльнои дебаты. Ôдтакъ принято законъ въ третôмъ читаню.

Комісія адміністраційна, здаючи справу зъ внесеня пос. Струшкевича дотычно инкамераціи зелѣзницѣ Кароля Людвика, вноситъ кôлька резолюцій до правительства по мысли внесеня. — Принято.

Та сама комісія внесла резолюція до правительства въ справѣ будовы зелѣзниць: зô Стрыя до Тернополя, зъ Ряшева до Розвадова изъ Коломыѣ до Городенка. — Принято.

Въ справѣ будовы зелѣзницѣ Полагичѣ-Товмачь, довгои пôвсема кільометра, вноситъ комісія адміністраційна, выплачувати черезъ 15 лѣтъ властителямъ сеи зелѣзницѣ, по 2.000 зр., почавши ôдъ року, коли розпôчнесь рухъ на тôй зелѣзници и въ фабрицѣ цукру въ Товмачи. — Принято.

Комісія дорогова, полагоджуючи петиціи о признанье дорогы зъ Надвôрны до Марковець за краєву дорогу; въ справѣ выкупна ґрунтôвъ пôдъ дорогу Каньчуга-Динôвъ, внесенъ ôддати выдѣлови кр. до розслѣду. — Принято.

Такъ само полагоджено справозданье зъ внесеня послôвъ Ґольдмана и Фрухтмана о основанье при учительскихъ семінаріяхъ курсôвъ для катихитôвъ мойсеевои религіи.

Въ справѣ кредиту для людности рôльничои, пôсля внесеня пос. Меруновича, ухвалено кôлька поручень для выдѣлу краєвого.

Принято справозданье комісіи буджетовои о замкненю рахунковъ фондовъ самостôйныхъ, недотованыхъ и не обнятыхъ буджетомъ (фондація).

Одчитано интерпеляцію посла о. Гаморака въ справѣ пресій зô стороны старосты Арвая при выборахъ до снятиньскои рады повѣтовои.

Телеграмы „Дѣла“.

Парижъ 27 падолиста. Вѣсть о арештованю россійскихъ нігілістôвъ и выданю ихъ россійскимъ властямъ есть неправдива; арештовано лишь Мендельзона и якогось Домбровского пôдозрѣныхъ о звязь зъ Падлевскимъ.

Лісбона 27 падолиста. Міністеръ фінансôвъ Мелля уступивъ а на его мѣсце прийшовъ поступовець Куня.

Римъ 27 падолиста. При послѣдныхъ выборахъ выбрано загаломъ 410 кандидатôвъ правительственныхъ.

Бѣлградъ 27 падолиста. Буджетъ на 1891 р. выносить 57 міл. дінарôвъ, недобôръ 1·5 міл., довгъ державный 19 міл. а выдатки на вôйско преліміновано въ сумѣ 9·8 міліона.

Берлинъ 28 падолиста. Правительство лагодить проектъ затягненя 3%-овои позычки краєвои въ сумѣ 253 міліонôвъ.

Петербургъ 25 падолиста. Зачувати, що Ватиканъ вѣвъ зъ правительствомъ переговоры въ справѣ установленя тутъ нунціятуры и робивъ за то великѣ концесіи, але правительство на то не пристало.

Парижъ 28 падолиста. Довгъ державный выноситъ пôсля справозданя комісіи фінансовои 30 міліярдôвъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На „Шкôльну помôчь“ у Львовѣ** Вп.: Титъ Реваковичъ зъ Пôдбужа 1 зр.; Иванна Винтонякôвна на весѣлю у пп. Тарнавскихъ въ Пôдлысю 10 зр.; д-ръ Мисула зъ Діняно въ Истріи 2 зр.; о. Шанковскій зъ Копичинець 2 зр.; сов Струтиньскій зъ Мостару 5 зр.; о. Вас. Небыловець зъ Перегиньска 1 зр.

— **На будову руского театру** Вп.: Иванъ Вашкевичъ зъ Перегиньска 2 зр.; Ф. Семянôвъ зъ Джурина 1 зр.; гостѣ у о. Дм. Чайковского въ Глубôчку 10 зр.; на весѣлю у о. Рудницкого въ Черчи 10 зр.; Іос. Шупенюкъ зъ Засова 2 зр.; на весѣлю панны Бѣлиньскои въ Токахъ 10·70 зр.

— **На бѣдныхъ ученикôвъ львôвскои руской ґімназіи** Вп.: Иванна Винтонякôвна на весѣлю у пп. Тарнавскихъ въ Подлысю 11·76 зр.; о. Шанковскій зъ Копичинець 2 зр.; гостѣ у о. Ем. Чайковского въ Глубôчку 3 зр.; о. Ем. Левицкій зъ Майдану 50 кр; на весѣлю у о. Рудницкого въ Черчи 6·80 зр.; о. Дмитро Бордунъ зъ Хлѣвчанъ 3 зр.; о. Мих Форись зъ Сморжа 2 зр.; о. Вас. Небыловець зъ Перегиньска 2 зр.

— **На Институтъ св. о. Николая у Львовѣ** Вп.: д-ръ Мисула въ Діняно зъ Истріи 1 зр.; о. Малецкій зъ Видинова 50 кр.

— **На памятникъ Вол. Барвѣньского** Вп. гостѣ у о. Ем. Чайковского въ Глубôчку 5 зр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ школы вправъ у Львовѣ** Вп. о. Мих. Форись зô Сморжа 1·50 зр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ школы им. М. Шашкевича** Вп. о. Мих. Форись зô Сморжа 1·50 зр.

— **На дôмъ „Просвѣты“** Вп. о. Вас. Небыловець зъ Перегиньска 1 зр.

— **Для „Академічного Братства“** Вп. о. Вас. Небыловець зъ Перегиньска 1 зр.

— **Для товариства ремѣсникôвъ „Зоря“ у Львовѣ** Вп. о. Вас. Небыловець зъ Перегиньска 1 зр.

Переписка Редакціи и Администаціи.

Воч. Рудн. въ Пооѣчи. За рôкъ 1890 прийде намъ ще 6 зр. — **Воч. Крох. въ Синьк.** За рокъ 1890 заплачено все. — **Воч. Мыдл. въ Лѣск.** 2 зр. мы вымѣняли и записали на рахунокъ передплаты; заплачено до кôнця сѣчня 1891, — **Вп. Хванько въ Москвѣ.** „Чорну Раду“ выслано. — Уваги увзгляднено.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Недѣлю дня 30 н. ст. падолиста 1890

ПАНЪ МАНДАТОРЪ

Комічна народна оперетка въ 3 актахъ.
Слова Данила Млаки, музика Изид. Воробкевича.
Режисеръ: А. Стечиньскій:

ОСОБЫ:

Панъ Брониславъ de Зухвальскій, мандаторъ	В. Плошевскій
Зося, его жѣнка	А. Осиповичева
Гаврило, десятникъ	А. Стечиньскій
Чорнило, писарь	С. Ольшаньскій
Мендель, арендарь	С. Пôдвысоцкій
Никола Дубчакъ, старый селянинъ	М. Кирницкій
Петро, его сынъ	С. Яновичъ
Парашка Задулишина	Г. Гембицка
Одарка, ей донька	А. Долистôвна
Селянинъ зъ пôдбитымъ окомъ	П. Парадюкъ

Рѣчь дѣе ся въ ґôрскôмъ селѣ за часôвъ панщины.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ 1 зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ 80 кр., Паркетъ 50 кр., Партеръ 25 кр.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товаристве „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 6 ои при касѣ

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Надослане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Заморовича число 3., I поверхъ.

Д-ръ М Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Орменьска число 27. (Импресса).
2—24

Важне для П. П. Академікôвъ!

Въ молочарни ул. Академічна ч. 26 можна дôстати въ кождôмъ часѣ доброи сѣльскои кавы и набѣлу.

3726 1—3

М. Поповичь.

Дôмъ бавковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякі облігаціи державні, листы заставні и монеты по курсѣ деннôмъ. Поручення зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Поручення на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ жерелъ пôдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пôдъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV томахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати ся въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., въ рекомандованою посылкою 70 кр.; пôдписка на оденъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр.; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 3703 4—15

Иларіонъ Гмитрикъ

катихитъ гімназіи въ Самборѣ.

Хто зъ Вп. П. Т. Панôвъ

хоче дôстати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до

Варшавскои молочарнѣ

на розѣ при улици Ягайлоньскôй и пляцу Смольки, 3666 7—10

де и часописи можна прочитати.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ілюстрованѣ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ оже тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 43—50

☞ **Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.**

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

4½% Листы заставні Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційні

Всѣлякі обліґацін довгу державного

Зелѣзничі обліґаціи першeньства

Львосы державні и приватні

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 179—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Поручення зъ провінціи выготовлює сяôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

☞ **Вже 1 Грудня с. р.**

найблизше тягненье льосôвъ державныхъ зъ року 1864 продає по курсѣ деннôмъ.

Головна выграна 150.000 зр.

Також промесы на ті льосы. На цѣлый льосъ 5 зр. на пôвъ льосу 3 зр.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

НАДÔСЛАНЕ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоэметры, мікроскопы, машины електричні, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

ІЛЮСТРОВАНІ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ

продають ся оправні по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропігійскôй; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о. Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаєсь до 2 зр. 50 кр.

Всякі зголошеня приймає выдавець

о. Евгеній Гузарь въ Завалові.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧІ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣзд посѣщ. всо кур.	Поѣзд особовый	Поѣзд особовый	Поѣзд мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2 20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7 01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова . .		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12 08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стан.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева) . . .				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До Пôдволочискъ	4·11	9 50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи .		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту . . .		4·30		
До Станіславова Гусятина, Черновець и Сучавы . . .		10·16		
До Белзця (Томашева) . . .				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненій лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску універсальну масть домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, трапуляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемиряючо и розкладає бôль. 3700 5—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

☞ Розсылка почтова що дня. ☜

БРИ-

твы правдивій швайцарскій и англійскій, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла 2537 **пензлѣ и т. п.**

поручає найдешевше

магазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужескогo, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумерій и т. п.

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Для Всечестного Духовенъства

поручає всякі приукрашеня церковній, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіонады, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ 3604 47—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

РУСКІЙ СПѢВАНИКЪ

накладомъ „Товариства Просвѣты“ ул. Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ паперѣ 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тѣ суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвы датнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногій найдобрнѣйшій народній пѣснѣ. Найзнаменитшій рускій композиторы уложившій до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписанѣ. Цѣна 40 кр., оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрникôвъ въ канцеляріи Товариства дається 20% рабату. Набути можна ихъ такожь по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины

Нема вже кашлю!

Оскара Тіца

БОНБОНЫ ЦИБУЛЕВІ

Се давне выпробуване средство лѣчниче дѣлає надзвычайно скоро противъ **кашлю, хрипки, замуленя.** Окремый складъ тыхъ бонбонôвъ запевнює **лишь** успѣхъ, тому треба докладно уважати на имя **Oscar Tietze** и на **марку у видѣ цибулѣ,** бо лучають ся **безъ вартости** а навѣть **шкôдній** пôдробленя.

Въ мѣшочкахъ по 20 и 40 кр.

Головный складъ: аптикарь **F. Krizan Kremsier.** Можна купити въ аптикахъ, дрогеріяхъ и т. п.

По знижених цінах

продає товариство

„Академичне Брацтво“

слідуючі книжки:

1) Библіотека Онишкевича т. II 2 зр. 20 кр. (Творы Гр. Квѣтки
2) Библіотека Онишкевича т. III 1 зр. 50 кр. (Творы Шашкевича Головацкого и Вагилевича).
3) Творы В. Навроцкого 1 зр.
4) Переводи і наслідованя Осипа Шухевича 40 кр.
5) Довбня, Е. Золі, 10 кр.
6) „На дні“, І. Франка, 10 кр.
7) Грунтова власність 5 кр.
8) В. Коцовскій: Житє М. Шашкевича, 20 кр.
9) Обачний: „Скажім собі правду в очи“, 5 кр.
10) Нечуй: І. Виговскій і Ю. Хмельницкій, 10 кр.
11) Наукова бібліотека, (Нарис гісторіі філозофіі, з нѣмецкого перекл. І. Франко), 30 кр.
12) Вільгельм Тель, Ф. Шіллера. (переклад Кміцікевича), 25 кр.
13) Кадрилі Кобриньского, 25 кр.

Зъ замовленями просимо звертатисьд о „Академічного Братства“ у Львові, ул. Каліча Ч. 1.

Въ редакціи „Зеркала“

можна дôстати

„ЗЕРКАЛО“ зъ 1888 р. (всього 20 пр.) зброшуроване по 3 зр. вже зъ почтовою пересылкою.

„ЗЕРКАЛО“ зъ 1889 р. всѣ числа кромѣ 2 (всього 26 прим.) по 1 зр. вже зъ почт. пересылкою. 3409 6—6

„Літогр. картину“ рускихъ послôвъ соймовыхъ по 25 кр. одинъ прим. 10 пр. разомъ за 2 зр. зъ почт. пересылкою.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, збôране збôже, въ кôлькохъ хвиляхъ забирає и перемѣнює въ попелъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стає цѣлкомъ бѣднымъ, если ôнъ завчасу не постарає ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечність огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладає на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своеи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекураціи.**

Для господарѣвъ дає добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідує шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирає, при чôмъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджує.**

Взагалѣ „Славія“ старає ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшій користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповняти.

За дуже умѣрену оплату убезпечає „Славія“ не лишь будынки господарскі, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожь запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзôй небезпечности и такъ пôдупавшôмъ станѣ економічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекураційными, якъ дає „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперервно и збôже по крайнôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимає, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Головне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 57—?

СПЕЦІЯЛЬНОСТЬ!

Черевики зъ телячои шкôры зô шерстію

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тѣ черевики зъ телячои шкôры, выправленои зô шерстію, суть знаменитій на вохкôсть, замно та противъ гостця и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскі повази.**

Выключно лишь правдивій въ складѣ выробôвъ шовковыхъ 3725 1—12

„Zum Andreas Hofer“

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

☞ Ілюстрованій цѣнники зъ сказôвкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 33—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника ☞

Замовленя выповняються совѣстно и скоро также **за послѣплатою опакованье франко.**

☞ Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитій сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	½ кілґр знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	бдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	каравaнный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 601 Ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	бдличный	„	1	50
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождон суботы выпродажа рештокъ.

Ілюстрований цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужескогo, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣля Gîera, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовій** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3.75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковій** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япачьскій и всякôдній спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Панчохи дамскій и дѣточій. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

☞ Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульномъ ч. 3. Магазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовій одяги мужескій и дитиннй, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, также средства грошевій роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 260. Львôвъ, Субота 17 (29 падолиста) 1890. Рôчникъ X

ходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свитъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огологошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Карола Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком
въ Австрії: за Границею:
а цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
an мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи возвертаться лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатай вôльні ôдъ порта
Поодиноке число коштуе 3 кр. а. в
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатком, въ рубр. „Надісłане“ по 20 пр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

У Львовѣ дня 17 (28) падолиста 1890.

Буджетовѣ розправы въ соймѣ галицкôмъ подали посламъ нашимъ якъ не менше и правительству краевому давно ожиданý добру нагоду высказати судъ свôй зъ одного стороны о дотеперѣшній політицѣ правительства супротивъ народу руского, зъ другой о тыхъ сумныхъ ôдносинахъ, якѣ вложились межи Поляками а Русинами ôдъ довшого часу на основѣ той-жь політики и пôдъ вплывомъ найрôзнороднѣйшихъ случайныхъ и неслучайныхъ обставинъ.

Вже на торôчнôй сесіи соймовôй вилюстрували послы рускѣ посредствомъ звѣстной интерпеляціи посла Романчука до правительства краевого тую систему, яку безъ причины приложено до Руси галицкой, и жадали въ тôмъ напрямѣ радикальной змѣны. Вже на торôчнôй сесіи соймовôй показали деякѣ драстичнѣ фанты въ сали соймовôй дуже наглядно, що нетолеранція національна и антагонізмъ верховодять въ краю нашôмъ и що ôдносины межи Поляками а Русинами дôйшли до найбôльшого розстрою и напруженя. Убогаючій рôкъ не подавъ Русинамъ причинъ до вѣрованя, мовь бы то давна система клонилась до паденя. На теперѣшну сесію соймову явились послы русѣ зъ тымъ пересвѣдченьемъ, опертымъ на фактахъ, що для народу руского въ Галичинѣ не доведе ся нѣяка полекша, — що зъ противной стороны не повѣяло ще навѣть леготомъ якойнебудь выразумѣлости.

Доперва въ часѣ сесіи соймовой проявились познаки, що въ горѣ щось ломать ся, змѣна системы можлива. Не диво про те, що нашѣ послы до розправъ буджетовыхъ приступили зъ тымъ настроемъ, въ якій насильно втиснули ихъ всесторонній данѣ. Они не могли не выявити всего, въ чôмъ народъ рускій чує кривду свою, и мусѣли домагатись поправы сего прикрого положеня. Такъ и сталось и въ тôмъ дусѣ промовивъ голова клюбу руского, пос. Романчукъ. Илюструючи зъ одной стороны систему дотеперѣшну, зъ другой стороны потребы Руси галицкой, пос. Романчукъ розвинувъ ширше и конкретнѣйше програму народу свого и его стремлѣнь. Програма тая дôткнулась національного, політичного, релігійного и суспôльного становища Русинôвъ галицкихъ, — и не була зовсѣмъ новою, бо оперлась о програму Руси галицкой зъ 1848 року и о ви 42 лѣтный трудъ у всѣхъ тыхъ напрямахъ. Нею ôдперъ бесѣдникъ въ имени народу свого всякій инсинуаціи и пôдозрѣня, зъ-вôдки-бъ они не походили, и завѣривъ, що Русинамъ такъ само залежить на добрѣ краю, державы и церкви, якъ и кому иншому.

Рѣчь головы клюбу руского зробила въ цѣлôмъ соймѣ велике вражѣнье и увѣнчалась несподѣваным успѣхомъ. Она въ першôй лініи подала нагоду намѣстникови краю, представителеви короны и заступникови центрального правительства, до звѣстного заявленя, що правительство бажае, щобы нежда народность розвивала ся свобôдно въ границяхъ и рамахъ конституціи, отже и розвôй Русинôвъ на основѣ програмы начерканой посломъ Романчуком, примѣнюваной въ практицѣ, знайде у правительства пôдпору, якой доси, за-для неясного поступованя Русинôвъ, оно не могло давати. Заявленье намѣстника мусѣло спонукати и послôвъ польскихъ высказати свое становище — и не можна сказати, щобы (зъ выимкою одного посла Козловского) всѣ прочій бесѣдники польскій (Мадейскій и Бѣлиньскій зъ правицѣ, а Щепановскій зъ лѣвицѣ) не зрозумѣли важности ситуаціи вытвореной заявленьемъ намѣстника на промову посла Романчука. Правда и те, що намѣстникъ улекшивъ польскôй бôльшости соймовôй занятi становище, зазначивши въ своѣмъ заявленю вагу бôльшости для правительства, а зъ того и выплываючу потребу, щобы бôльшôсть въ хороненю правъ меншости брала живу и чинну участь.

Заявленье намѣстника и першій поважный голосъ зъ стороны польскон (посла Мадейского) вымагали чи то пояснень чи корректуръ — и въ имени Русинôвъ выступивъ посолъ о. Н. Сѣчиньскій зъ бесѣдою звѣстною нашимъ читателямъ въ повнôй основѣ. При тôмъ посолъ сей въ деякихъ точкахъ ширше розвинувъ програму поставлену посломъ Романчукомъ и пояснивъ, що декому було неясне.

И здавало ся та й можна було надѣяти ся, що въ такôй важнôй и поважнôй хвили, коли важить ся доля народу галицко-руского, нѣхто зъ рускихъ послôвъ не схоче — сказавши просто — выкликáти скандалу, — бо лишь такъ хиба можна назвати вѣдомый выступъ посла Антоневича. Выступъ его не бувъ анѣ політичный, анѣ розумный, анѣ совѣстный. Не бувъ політичный, бо програма выголошена посломъ Романчукомъ есть — ще разъ повтаряємо на сѣмъ мѣсци — програмою Русинôвъ зъ 1848-го року, и въ Австрії єдино можливою и указаною; не бувъ розумный, бо коли вже д-ръ Антоневичъ высказавъ ся о деякихъ точкахъ програмы, то повиненъ бувъ ясно высказатись о всѣхъ, а не поминати той дуже важной, на котру зô всѣхъ сторôнъ поставлено въ соймѣ великій натискъ (нехай бы бувъ д-ръ Антоневичъ отверто признавъ ся н. пр. до програмы „Червонои Руси“!) — наконецъ выступъ д-ра Антоневича бувъ несовѣстный — и въ тôмъ спочиває скандалъ его выступу, — що замѣсть трактувати справу предметово, якъ трактували всѣ послы рускій, промовляючій передъ нимъ, хопивъ ся методы своеи менторки „Червонои Руси“ — и ну-жь метати пôдозрѣнями, инсинуаціями та клеветами не тôлько на своихъ товаришôвъ послôвъ-народовцѣвъ, але вже за одным замахомъ и на літературу украиньско-русну, и на читальнѣ народнѣ! Розумѣе ся, сподѣваного ефекту своимъ выступомъ посолъ Антоневичъ не выкликавъ, — за те выкликавъ щось иншого: зъ одной стороны загальне сожалѣнье надъ его методою трактованя важной справы народной, а зъ другой стороны ôдповѣди чотирохъ нашихъ послôвъ (Романчука, Сѣчиньского, Телишевского и Савчака) та заявленье Е. Е. митрополита Сембратовича. Впр. митрополитъ, — спровокованый посломъ Антоневичемъ черезъ те, що той навязавъ себе и свою фракцію до князѣвъ церкви, духовенства и народу руского, — заявивъ ся въ имени епископату руского рѣшучо за програмою, выголошеною посломъ Романчукомъ, пôднѣсъ зъ натискомъ самостôйность національну Русинôвъ и розвôй народу руского на основѣ національнôй, а закôнчивъ свою промову досадными словами: хто не признаесь до тои програмы, то для него нема тутъ мѣсца!

Стоимо отже передъ довершеным фактомъ: що клюбъ рускій (зъ выимкою выелімінувавшои себе фракціи посла Антоневича) вразъ изъ князями церкви станули на основахъ ôдновленой програмы Русинôвъ зъ 1848-го року; — що правительство стануло до тои програмы зъ довѣріемъ и зъ запевненьемъ змѣны дотеперѣшнои політичнои системы супротивъ Русинôвъ та пôдпоры народныхъ змагань Русинôвъ на основѣ національнôй (мало-рускôй), — и що посередъ бôльшости польскои въ соймѣ краевôмъ давъ ся замѣтити у якоись части послôвъ настрôй не противный розвоеви народу руского на ооновѣ тои програмы.

Фактъ сей витаемо зъ повною щиростію и яко заповѣдь лучшои будучности. До чого не судилось дôйти пок. Юл. Лаврôвскому въ 1869 р. поданьемъ руки впростъ польскôй бôльшости соймовôй, — то, дай Боже, щобъ удало ся довершити тымъ чинникамъ, котрѣ по двацяти лѣтахъ безуспѣшнои борбы взялись за порѣшенье справы рускои, — надѣемось, — зъ повнымъ довѣріемъ до себе, зъ выразумѣлостію и намѣреньемъ вытревати до кôнця та усунути перешкоды, зъ якон-небудь стороны они бы выходили...

Промова посла Романчука

въ ôдповѣдь на бесѣду посла Ник. Антоневича.

Промова послѣдного бесѣдника спонукала мене забрати голосъ и кôлька слôвъ высказати.

Якъ зъ одной стороны прикро менѣ було слухати тои промовы, такъ зъ повнымъ вдоволеньемъ слухавъ я промовы Вpeосвященого митрополита и заявлюю сердечну вдячность для Е. Ексцеленціи, що давъ менѣ повну сатисфакцію, а именно за то, що згодивъ ся на тую програму, котру я мавъ честь тутъ позавчера выложити; за тое дякую ще и въ имени тыхъ, котрѣ ту саму програму вызнають.

Що-до промовы передпослѣдного бесѣдника, то здаесь менѣ, що декотрѣ слова ей ôдносили ся також и до моеи особы. Однакожь звертаю увагу, що то, що ôнъ сказавъ о 1866 роцѣ и що до того уважавъ за потрѣбне застерегти свою льояльность и своихъ товаришôвъ, то се що-до моеи бесѣды було зовсѣмъ непотрѣбне. Я констатую зъ цѣлою рѣшучостію, що я нѣгде и въ нѣчôмъ не высказавъ нѣякого пôдозрѣня, бо не есть въ моѣмъ звычаю анѣ не згôдне зъ моимъ характеромъ видати якісь пôдозрѣня, якъ то на жаль було зроблено зô стороны сего бесѣдника. Я таке поступованье мусѣвъ бы уважати за рôдъ денунціяціи, а денунціянтами гнджу ся. (*Брава.*)

Що до того, що було сказано о подѣях въ рускôмъ клюбѣ, то не здае ся менѣ, щобы выпадало внутрѣшнѣй справы трактувати такъ прилюдно въ сѣй высокôй палатѣ. Я длятого о тых справахъ тутъ нѣчого не буду згадувати, тôлько то можу сказати: Если бы дѣйстно такъ було, якъ сказавъ почетный бесѣдникъ, а сказавъ бувши членомъ клюбу, то констатую, що бôльша часть клюбу руского зъ тою програмою годить ся. (*Браво.*) Дѣйстно, я не розумѣю властиво гнѣву бесѣдника. Бо що-жь есть въ тôй програмѣ, що его до такого выступленя могло спонукати? Я позволю собѣ повторити въ кôлькохъ словахъ тыхъ 5 точокъ програмы:

1) Народность руска есть ôдрубна не тôлько ôдъ польскои але и ôдъ россійскои; 2) вѣрность для греко-католицкои вѣры; 3) (що зъ першого выплывае, але не значить, що стоить на третôмъ мѣсци): вѣрность для австрійскои державы, 4) лібералізмъ, але лібералізмъ въ тôй мысли, що переносимо устрôй конституційный надъ абсолютизмъ; 5) економічне пôддвигненье селяньства и мѣщаньства. Котра зъ тыхъ пять точокъ ему не сподобала ся? Зазначую зъ повною льояльностію, що говоривъ ôнъ о другôй и третôй точцѣ, о вѣрности для греко-католицкои вѣры, о вѣрности для династіи и державы, але о иншихъ не говоривъ. Чи то має значити, що ôнъ нами ся не бодрить? Я сподѣвавъ ся, що така програма повинна бути всѣми товаришами въ клюбѣ радо и навѣть безъ дискусіи принята. Тажь се програма, на котрôй стояли всѣ Русины въ 1848 роцѣ а такожь въ р. 1869, коли радила анкета, скликана выдѣломъ краевымъ надъ внесенями покôйного Лавровского, а въ котрôй анкетѣ заступленѣ були Русины рôзныхъ поглядôвъ, всѣ Русины члены тои анкеты. Не пригадую собѣ ихъ числа, але констатую, що всѣ они за такою самою програмою, що-до ôдрубности мало-рускои ôдъ велико-рускои народности.

Наконецъ що-до слôвъ п. бесѣдника о якихсь приватныхъ чи особистыхъ користяхъ, о обѣцянкахъ, концесіяхъ десяти гульденовыхъ мандатахъ, то я сказавъ бы одну нѣмецку пословицю, о пôдозрѣваню другихъ и ви причинахъ — але супротивъ члена рускаго клюбу хочу заховати повну льояльность и не ôдповѣмь на тое. Скажу лише: хто знаѣ хочь трохи моѣ дотеперѣшне публичне поступованье, моѣ, хочь бы лишь політичне житье и мои поглядy, для того супротивъ такои инсинуаціи бороняти ся не потребую, а подôбнымъ оружьемъ воювати и зъ моеи стороны якісь закиды робити не буду. (*Брава.*)

Промова посла о. Сѣчиньского

въ ôдповѣдь послови Антоневичеви.

На вступѣ мушу просити достойного князя-маршалка, щобы позволивъ менѣ при позиціи Maciejz сказати те, що за потрѣбне уважаю ôдповѣсти, выслухавши бесѣды бувшого товарища п. Антоневича.

Безперечно нинѣшный день належавъ бы до найприемнѣйшихъ мого житя, сли бы не выступленье посла Антоневича. Я сповнивъ обовязокъ совѣсти, я сповнивъ обовязокъ патріотичный, а та свѣдомôсть дае задоволенье правдиве.

По тôмъ вступѣ передовсѣмъ рѣшучо и торжественно протестую противъ апотеозованя 1882 року; протестую противъ того, що той рôкъ 1882 выкрывъ обявы „надмѣрного привязаня до вѣры и обряду“. Той рôкъ выкрывъ може найбôльше болючу рану, выкрывъ, що на кошть привязаня до обряду робило ся спекуляцію.

Не подобала ся послови Антоневичеви льояльнôсть „ограничена“, якъ я ей поставивъ, и ставить противъ нея льояльнôсть безграничну, льояльнôсть, вѣрнôсть и прихильнôсть безъ означеня границь мѣсця, часу и безъ означеня границь интензивности. Панове! Если рускѣ запевненя льояльности не були дости цѣненѣ, якъ належало, то може длятого, бо инстинктъ и розумъ каже небогато давати вѣры такому, котрого бьешь довго-довго, надѣе не даешь що перестанешь бити, а ôнъ все каже: я таки вѣрный! Граница, котру я поставивъ, — то граница идеѣ державнои австрійскои зъ одного боку, а зъ другого граница идеѣ національнои рôдного народу. Домагаю ся надѣе, що буде инакше, що буде лѣпше, що буде лекше народови мому въ Австрії.

Позволивъ собѣ пос. Антоневичъ ужити слôвъ, котрѣ мене особисто дуже болючо дотыкають, и позвольте, панове, що я ôдповѣмь. Згадавши тутъ сочевицю, п. Антоневичъ певно давно учивъ ся и забувъ уступъ зъ исторіи біблійнои о сочевици, и если говоривъ о сочевици, о замѣнѣ права первородства за сочевицю, то не до мене той закидъ повиненъ бувъ бути зверненый, а противъ тыхъ, котрѣ навыкли идеалы мѣняти.

Сказавъ п. Антоневичъ, що за цѣну то десять-гульденовыхъ мандатôвъ ренегаты продали Русь. Мы не продали; але за цѣну різіка свого спокою, за цѣну різіка своеи чести, за цѣну тяжкои одвѣчальности — хочемо ôдкупити честь руского народу. Менѣ здае ся, що если бы посолъ Антоневичъ бувъ почувъ Его Ексцеленцію митрополита, якъ ôнъ щиро признавъ ся до нашои програмы, бувъ бы не назвавъ тыхъ, котрѣ тую програму ставлять и до тои програмы признали ся, ренегатами.

Бувъ тамъ еще оденъ уступъ, противъ котрого найторжественнѣйше запротестувати мушу. Сказавъ п. Антоневичъ, що за тою програмою стоять одиницѣ, а за его — стоять мільоны. Мільоны! Я не хочу о мільонахъ говорити длятого, що обчисляючи вартôсть програмы на пôдставѣ мільенôвъ, таксуючи потôмъ мільоны, можна бы попасти въ замѣшанье таке, що вкôнци межи идеею а еквівалентомъ мѣриломъ мôгъ-бы вмотати ся елементъ не маючій нѣякои спôльности зъ идеею. Не мільоны, — горстка стоить за противниками програмы; за програмою стоять мільоны и хутше чи пôзнѣйше мільоны всѣ скажуть, що мы поняли обовязокъ добре, сповнили, наражуючи особы свои, обовязокъ великій, обовязокъ святый. Мы не бояли ся тамъ, де йшло о долю народу, де йшло о справу руску, кинути давну тактику и лишити ей при пану Антоневичу.

Не солідаризуе ся п. Антоневичъ зъ літературою украиньскою, бо каже, що тая література пересякла школою женевскою. Я думаю, що то чести не робить Русинови професорови, если зъ літературы украиньскои нѣчого не знае бôльше, якъ тôлько те, що выходить въ Женевѣ! Але и то рѣчь певна, що оно чести не робить послови — літературу народу просто денунціювати.

Зôйшовши на те поле, п. Антоневичъ однымъ замахомъ заденунціювавъ нашій рускій читальнѣ. Слухай народе! Твôй посолъ мавъ ôдвагу сказати: прочь зъ читальнями, бо они небезпечнѣ для порядку суспôльного! И той посолъ, котрый тыми-жь устами сказавъ, що „заслуга товариства Качковского власне въ тôмъ, що оно причинило ся до закладаня читалень“. Або одно правда, або друге, або анѣ одно, анѣ друге; але зъ тои суперечности я добре здаю собѣ справу. Протестую яко голова читальнѣ, протестую яко Русинъ, симпатизуючій зъ розвоемъ читалень, протестую яко священникъ, уважаючій за рѣчь совѣсти тыхъ, котрѣ стоять на чолѣ читалень, стерегти чистого серця нашого народу ôдъ якон-будь заразы. Протестую дальше противъ тои инсинуаціи яко посолъ; читальнѣ не могуть бути огнищемъ гнили, бо то огнище просвѣты. Мы знали, кому читальнѣ солею въ оцѣ, — нинѣ довѣдались мы бôльше. Нинѣ ясно, де ворогъ всякои освѣты, де ворогъ національнои освѣты!

Въ повѣтахъ, де гниль уже була свое корѣнье запустила мѣжь сельскій народъ, — тамъ теперь нема слѣду тои гнили. Голосно кажу: се заслуга національнои освѣты, приписати се належить головно читальнямъ. Читальнѣ въ тыхъ повѣтахъ разомъ зъ церквою стережуть моральности, будують любовь ôтчины и скрѣпляють вѣрнôсть для династіи и Австрії. Hic Rhodus! (*Браво!*)

Промова посла Телишевского

въ ôдповѣдь послови Антоневичеви.

Вы всѣ, мои панове, не маете понятя, яка на насъ теперь наспѣла гôрка хвиля, але хвиля рѣшуча. Сказано намъ: „Здобувайте собѣ популярнôсть до выборôвъ, здобувайте мандаты десять-гульденовѣ“. Мандаты, сказали вы, пане Антоневичъ, — отъ уже мазмо й ман-

датъ! Ото кидаете на того, котрый въ почутю сповненя свого обовязку перенятый есть тôлько гадкою служеня добру, поступови и розвоєви свого народу, слово: ренеґатъ! Кажете: Ты продавъ свôй народъ за десять-ґульденовѣ мандаты! Доброли ся до самого краю! То дуже прикро, дуже болестно, панове, слухати такихъ слôвъ, а тымъ приврѣйше, тымъ болестнѣйше для мене, що они упали ôдъ мого брата.

Я отже протестую противъ такого негôдного поступованя, якого той посолъ въ сѣй палатѣ допустивъ ся! Я, приймаючи мандатъ, вступивъ въ сей соймъ не въ надѣи выеднаня для себе личныхъ выгôдъ, але я вступивъ до сего сойму, щобы выбороти для мого рускаго народу надѣю лѣпшои будучности, лучшои долѣ и при тôмъ стою и стояти буду до смерти. Я пôднявъ гадку вказаня тои дороги яко для мого народу спасительнои, и я самъ супротивъ краю, супротивъ суспôльности, супротивъ державы и супротивъ народу рускаго та моихъ выборцѣвъ за тую цѣлу акцію приймаю одвѣчальнôсть. Я вызнававъ ей завсѣды явно и отверто; не за кулісами, не за жадній уступки, але пôсля мого пересвѣдченя, вказувавъ я ту одну спасительну дорогу народови рускому. Тутъ въ Австрія, въ згодѣ зъ суплемѣнными народами славяньскими, тутъ есть будучнôсть мого малорускаго народу. Ôдъ тои дороги нѣхто мене не зведе, анѣ инвективы, анѣ инсінуаціи, бо я высшій по-надъ такій гадкій пôдозрѣня, бо у мене въ моѣй груди народна идея, ґеній малорускаго народу, святѣ и нетыкаемѣ, и за нихъ я не тôлько супротивъ п. Антоневича, але и противъ всѣхъ противникôвъ пôйду на бôй, въ огонь, и не пожалую анѣ моєи груди анѣ душѣ моєи. (*Браво.*) Я стою высше по-надъ тіи инвективы и одвѣчальнôсть за тѣ слова и тую акцію беру передъ цѣлымъ краемъ, передъ моимъ народомъ, передъ моєю совѣстію чистою якъ кришталь. Сповнивши той обовязокъ вельми прикрый, прошу приймити до вѣдомости, що я зъ цѣлого вчерашного дня вынѣсъ зъ сеи палаты таке вдоволенье совѣсти, якого нѣколи доси я не мавъ. (*Браво.*)

Промова посла д-ра Окуневского

при дебатѣ буджетовôй надъ рубрикою: запомога для Змартвыхвстанцывъ.

Заявляю зô всею рѣшучостію, що я противъ субвенціи Змартвыхвстанцямъ, якъ теперь такъ и завсѣгды, буду голосувати.

Вы, панове, видко нѣчогôсѣнько зô своєи исторіи не научили ся. Вашъ Конрадъ Мазовецкій спровадивъ законъ Хрестоносцевъ лишь на те, щобы той вашу краину ôдъ моря Балтійского ôдтявъ а потôмъ васъ самыхъ розшматувавъ. Вы выбрали патрôвъ Єзуитôвъ на дорадникôвъ короны своєи, а тіи вѣками юдали королѣвъ и шляхту до братобійчои ненависти, ажь въ наслѣдокъ того козацкій вôйны до решты васъ розточили.

Кровавыми буквами записавъ ся сей орденъ на нашой Руси, а теперь вы зновъ такими-жь патрами насъ частуете. Поки хоть одна руска душа отутъ засѣдати буде, поти не перестане противъ такого дразненя найсвятѣйшихъ чувствъ нашихъ протестувати.

Коли край нашъ стогне пôдъ довгами, вы важите ся пусто-дурно 4.500 зр. тымъ Змартвыхвстанцямъ кидати. Зô всею рѣшучостію ставлю отже внесенье, щобъ надъ тою позиціею перейти до порядку дневного. Коли вже я при словѣ, то позвольте панове, щобы и я на вчерашній заявлена въ квестіи рускôй кôлька своихъ слôвъ сказавъ. Зъ розныхъ сторôнъ рôзни лѣки намъ вчера приписувано. Межь инчими радивъ намъ п. намѣстникъ, щобы мы въ одень часъ записали ся пôдъ праноръ заходнои культуры и нашихъ католицкихъ князѣвъ церковныхъ. Я не розумѣю, що католіцизмъ маѣ спôльного зъ заходною культурою? Я, противно, бачивъ въ исторіи и бачу, що кôлька разôвъ хто-будь змагавъ до правдивого поступу и науки, — католицизмъ усе стававъ на завадѣ. Хиба-жь забувъ п. намѣстникъ о такихъ жертвахъ, якъ Джіордано Бруно, Галилей и Гусъ? — хто ихъ замучивъ? хто на кострахъ паливъ, якъ не католіцизмъ? А за що? За поступъ и науку. Якъ можна отже такій рѣчи до купы лучити?

Не для того говорю се, щобъ менѣ якось тамъ православіе було милѣйше. Нѣ! „Коли католицизмъ хочь колись чимсь бувъ“ — сказавъ критикъ россійскій Бѣлинъскій — „то православіе вѣчно було лише рабанею кнута и деспотизму.“ И я сеи гадки, але не менче именемъ своимъ заявляю, що пôдъ праноръ католицизму не пôйду!

Голосы прасы о рускôй прасѣ.

N. fr. Presse пише:

Въ кругахъ рускихъ послôвъ народовцевъ (der Jungruthenen) завѣряють, що имъ заявлено зъ авторітетной стороны, що въ вѣденьскихъ мѣродайныхъ кругахъ бажають якось акціи полагодженя рускои справы (Ausgleichaction) въ користь Русинôвъ, то есть, бôльшого увзгляднення рускихъ жадань, але жадали ôдъ проводирôвъ рускихъ, щобы они змѣнили свою дотеперѣшну тактику и рѣшучо та безвзглядно ôдперли ôдъ себе всяке глядане опоры въ Россіи (jede Anlehnung an Russland). Тому жаданю и ôдповѣли рускій послы, а митрополитъ Сембратовичь зазначивъ, що рускій народъ и рускôй клиръ стоять вѣрно при династіи Габсбурґôвъ, при католицкôй церквѣ и при папѣ и на будуще стояти будуть.

——

Czas пише:

„Пôдъ конець сесіи соймовои при нагодѣ дебатъ буджетовыхъ зазначивъ ся, видно, новый зворотъ въ становищи рускихъ послôвъ. Нѣчо не заповѣдало того звороту. Ôдъ кôлькохъ лѣтъ, хочь въ краю чути було о якôмсь роздвоєню на два стремленя: россійскій и рускій — въ соймѣ стоявъ оденъ солідарный клюбъ рускій... Першій пос. Телішевскій, за нимъ голова клюбу пос. Романчукъ при розправахъ буджетовыхъ выступили зъ програмою, котрои рѣшучôсть здавсь бути бôльшою, якъ коли-небудь... До сего факту привязуемо всемолу вагу, хочь не можемо въ него вповнѣ вѣрити. Нашому недовѣрюваню самѣ Русины не можуть дивувати ся; нашои доброи волѣ можуть бути певнѣ. Будемо щасливѣ, коли той нашъ настрôй змѣнить ся на переконанье. На то треба часу и фактôвъ.“

Дальше згадуе Czas про бесѣду Вирооєв. митроп. Сембратовича и каже, що „соймъ слухавъ ей зъ радостію и вдячностію и такъ приймe ей край, шукаючи и бажаючи поруки щирости тои програмы рускои“. „Становище польскои бôльшости — каже Czas — означивъ вымовно и удачно пос. Мадейскій; становище державы и краевого правительства зазначивъ ще сильнѣйше намѣстникъ. Витаючи зъ признаньемъ програму пос. Романчука, намѣстникъ доповнивъ ще ей, коли въ имени моральныхъ интересôвъ державы потвердивъ засаду звязи зъ свѣтомъ католицкимъ и заходною цивілізацією, бо-жь въ тôмъ лежить пробный камѣнь рускои справы. Въ имени правительства и державы высказавъ намѣстникъ ще инше условіе, о котрôмъ мовчить програма пос. Романчука, а есть нимъ: згода въ сожитю двохъ братныхъ племенъ — бо хочь правительство маѣ обовязокъ боронити меншости, то маѣ такожь обовязокъ беречи интересы бôльшости.“

Наконець каже Czas: „Справа порушена вымагае довгого розбору. Пôдъ першимъ враженьемъ зазначуемо лише важность факту. Есть то вступъ, обѣцюючій богато, але вымагаючій, щобы се, що той вступъ заповѣдае, розвинуло ся въ дальшôй акціи...“

——

Gazeta Narodowa пише:

„Маніфестація руска въ соймѣ набрала въ наслѣдокъ заявленя намѣстника, значѣня далеко сягаючои подѣ політичнои. Всѣ важній справы сегорôчнои сесіи соймовои блѣднуть въ виду нея. Зъ розвою тои справы можуть выйти для краю найспасительнѣйшій, але такожь и найшкôднѣйшій наслѣдки. Все те, що заявивъ намѣстникъ, есть зовсѣмъ коректне зô становища правительственного конституційного. Що бôльше, его становище есть зовсѣмъ безъ закиду зъ становища репрезентанта правительства, котрый есть заразомъ горожанином краю. Апострофа пос. Романчука, щобы правительство могучи опирати ся на двохъ ногахъ, т. е на двохъ народахъ, не позбавляло ся добровôльно силы, опираючись лишь на народѣ польскôмъ — подчасъ коли поважаный посолъ не знайшовъ въ своѣй бесѣдѣ анѣ одного слова до зазначена політичнои спôльности обохъ народôвъ — могла бути принята яко пôдсуваньe правительству засады: divide et impera. Въ виду тои апострофы намѣстникъ повиненъ бувъ зазначити, що правительство буде могло тогдѣ такимъ способомъ опирати ся, коли межи обома народами настане згода.

„Чи тѣ заявленя намѣстника — каже Gaz. Narod. дальше — що заповѣдають нову еру въ трактованю справы рускои, не були передчасній, — то наше пытанье. Маоуть и самъ представитель правительства змѣркувавъ той сумнѣвъ, коли зажадавъ, щобы тѣ, що высказують теперь слова льояльности, дали невôдкличнѣ доказы, що зрывають зъ погубными стремленями, котрѣ народови рускому приносять лишь неславу. Доказôвъ сихъ доси нема. Голословнѣ програмы въ виду фактôвъ и звязей, хочь бы були ще торжественнѣйшѣ, якъ тѣ, якій розвинувъ пос. Романчукъ, не выстануть. Длятого передчаснымъ здаесь намъ, ôдповѣдне заявленье намѣстника мимо цѣлои его оглядности, передчаснымъ для державы и краю. Передчаснымъ показалось тымъ бôльше, коли близшій приятель політичный пос. Романчука, о. Свчаньскій, промавляючи по заявленю намѣстника, ще бôльше якъ попередный бесѣдникъ и авторъ програмы солідаризувавъ ся зъ цѣлою минувшостію партіи рускои, звалюючи вину лишь на правительство и Полякôвъ, и выразно заповѣдавъ, що коли тыхъ провинъ не буде, „зробимо жертву для Австрія, не для васъ (Полякôвъ)“. А звертаючись до намѣстника и до т. зв. надужать правительственныхъ супротивъ Русинôвъ, додавъ: „Ще разъ робимо пробу, ôдъ васъ залежить доглянутись свого интересу“.

„Той доносимый зворотъ — каже Gaz. Nar. — котрый звычайно рѣшае о судьбѣ народôвъ, маѣ бути у нихъ лишь условнымъ, а опираесь онъ на голословнôй програмѣ. Що у нихъ належить до условій, трудно предвидѣти, скоро пос. Свчаньскій каже: „Для державы, не для васъ зробимо жертву“. Не знати отже, що таке условіе представляе: може змѣну самои конституціи и краю и державы?...

„Середъ такихъ обставинъ — кôнчить Gaz. Narod. — думаемо, що мудрымъ словомъ изъ стороны тыхъ, котрѣ бажають не лишь помиреня обохъ народностей, але и змѣны політики — було слово ген. справоздавця буджетового, котрый додавъ: „Того не досыть: ждемо, ажь спôльно зъ нами будете поборювати погубнѣ для державы и краю стремленя“. Въ тôмъ то поборюваню лежить порука и конституційности и програмôвъ и заявленъ и примиримости; по-за тою порукою може бути лишь мрака и тѣнь, въ котрыхъ интрига а не політика маѣ розвивати ся.“

——

Nowa Reforma, згадуючи про руску справу въ соймѣ, зазначуе насамперед, що дуже прикре враженье зробило, коли одна польска ґазета (Dziennik Polski — *Red.*) подаючи змѣстъ бесѣды пос. Романчука, заосмотрила ей насмѣшливыми замѣтками и вже въ-горы подае цирôбить слôвъ рускаго бесѣдника въ пôдозрѣнье. О заявленю намѣстника высказуесь N. Ref., що онъ занявъ часто урядове становище, а ôдтакъ переходить до бесѣды пос. Свчиньского и каже: „Бесѣда его була дуже рѣшучымъ зôрваньемъ въ москвофільскою програмою. На нашôмъ праноръ — казавъ онъ — записана ôдрубнôсть якъ ôдъ Польщѣ такъ и ôдъ Россіи. Дайте намъ можность тутъ розвивати ся!“ Навѣвши ôдтакъ ще кôлька уступôвъ зъ бесѣды пос. Свчиньского и згадавши ще про бесѣду Щепановского въ справѣ рускôй, пише N. Reforma:

„Приймаючи програму Романчука за щиру — жадаемо ôдъ Русинôвъ, щобъ они и насъ не посуджували о нещирôсть або пôдступъ, коли повторимо те, що мы вже неразъ писали, що рѣшучій роздѣлъ межи народовцями а москвофілами уважаемо за перше конечне условіе поведеня рускои справы на лѣпшу дорогу, на котрôй ôдтакъ знайде ся легко можность порозумѣня и спôльного згôдного труду межи нами а Русинами. Сказавъ Свчиньскій, що ренеґатомъ узнае не лишь того, що gente Ruthenus natione Polonus, але и того, хто gente Ruthenus natione Russus. Беремо его за слово. Не хочемо першои части того реченя пôддавати критицѣ. Фактомъ есть, що Русины уважали ренеґатами тыхъ, котрѣ повтаряли о собѣ той аксіоматъ Оржеховского и мы того факту змѣняти не хочемо, але най же народовцѣ будуть консеквентнѣ и най же и тамтыхъ другихъ уважають ренеґатами.“

Дописи „Дѣла“.

Зô Стрыя.

[Уконституованье рады повѣтовои.]

Дня 21 н. ст. падолиста с. р. ôдбуло ся уконституованье новои рады повѣтовои. Маршалкомъ выбрано барона Жигмонта Ромашкана зъ Угерска, а заступникомъ маршалка адвоката стрыйского д-ра Северина Попеля, кореспондента до „Dziennika Polsko-go“, знаного зъ непріязности до Русиновъ, хотяй въ Стрыю есть выключно хлопскимъ адвокатомъ отже жие рускимъ хлѣбомъ. — До выдѣлу увойшли дѣдичѣ: ґрафъ Кароль Дѣдушицкій, баронъ Юліянъ Брунницкій, Адамъ Онишкевичъ, Фортунатъ Скаржиньскій тай адвокатъ стрыйскій и посолъ на соймъ краевый д-ръ Филинъ Фрухтманъ. — Заступниками выдѣловыхъ выбрано самыхъ Полякôвъ, крôмъ одного селянина-Русина Ивана Бѣсика зъ Угерска. — Селянъскій и рускій интересы заступати буде въ новомъ выдѣлѣ рады повѣтовои — нѣхто, а въ повной селянинъ Бѣсикъ, держачій ся паньскои клямки бар. Ромашкана, киваючій головою на все, що той панъ скаже.

О ôбдна Стрыйщино, колишне свѣтло галицкои Руси, на що ты зôйшла!

Выбраній польскою листою до рады повѣтовои Русины: о. Левъ Шанковскій зъ Дулибъ, о. Василь Заловецкій зъ Гôрнього и селянинъ Василь Тимчѣй войтъ зъ Грабôвця стрыйского — зразъ по выборахъ у вересни с. р. зложили мандаты. Чи они добре зробили чи нѣ, то будучнôсть покаже, але вездай абстиненція при теперѣшныхъ ôдносинахъ не принесе намъ нѣякои користи, хиба шкоду.

Зъ наказовы „свыше“ ôдкликавъ Василь Тымчѣй свою резиґнацію та явивъ ся на уконституованю рады повѣтовои, зъ чого була „вірарія суспольна“ дуже рада, запрошувала его навѣть ца комашню, котра ôдбула ся по уконституованю, але онъ якось одмовивъ. И такъ Тимчѣй выповѣвъ послухъ своимъ проводирямъ оо. Шанковскому и Заловецкому. А чому? Бо нема організаціи межи Русинами, нема карности, кождый ходить самопасъ, а въ даномъ разѣ, де потреба выступити въ оборонѣ своихъ правъ, ще й ховае ся якъ слимакъ въ шкаралупу...

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ політичный противъ Ивана Лабуньки, Анорухи Лабуньки та Федя Захарого о провину зъ §. 302 з. кар. въ Бережанахъ.]

Ц. к. прокураторія державна въ Бережанахъ внесла противъ трехъ селянъ зъ Котова обжалованье о провину зъ §. 302 з. к. сповнену черезъ то: 1) що Иванъ Лабунька якось по выборахъ до рады державы и въ лютомъ с. р. мавъ сказати въ лѣсѣ котовскôмъ до дворского мелника Фльоріяна Яржомбка: „Забули вже Ляхи, якъ въ нихъ кровь на чотири милѣ плыла, але поледве чи теперь до того не приде, а ôдтакъ въ читальни котовскôй слова „Не буде добра на свѣтѣ, поки Ляховъ не вырѣжуть“ та „вырѣжемъ то дранта Ляховъ“; 2) що Андрухъ Лабунька, коли хтось сказавъ, що за двѣ годины войско пришло бы зъ Бережанъ, сказавъ: „Заки бы войско прийшло, то бы нѣ одного Ляха не стало“; 3) що Федь Захарій сказавъ: „Такъ буде до Ильи, а потомъ буде инакше“, — черезъ що подбурювали, заохочували або наклонити хотѣли инпихъ до ненависти або непріязныхъ крокôвъ противъ народности польскои, а щонайменше подбурювали, заохочували або наклонити усилували мешканцевъ части державы лучити ся въ непріязній сторонництва. Актъ обжалованя вôзвавъ на свѣдкôвъ: Павла Асмана посесора, Станіслава Черняковского учителя зъ Котова и Фльоріяна Яржомбка мелника, а надто внѣсъ одчитати при розправѣ выровъ въ справѣ о. Степанова и акты обжалованя Якима Яворского, Гриньва Колодницкого, Илька Была, Іосифа Будилôвского и Прокопа Колодницкого.

Розправа головна передъ судьями присяжными ôдбула ся дня 22 и 23 падолиста сего року. Трибуналови проводивъ сов. д-ръ Гільбріхтъ, вотували сов. Кашевко и адъюнктъ Правецкій, обжалонувавъ прокураторъ старшій сов. Павльо, боронивъ адв. д-ръ Чайковскій, протоколъ вѣвъ авск. Лысаковскій. По вылосованю лавы присяжныхъ, до котрои увôйшли 4 Поляки, 1 Ôрменинъ, 2 Нѣмцѣ 4 жиды и 1 Русинъ и по ôдчитаню акту обжалованя, приступивъ предсѣдатель до переслуханя обжалованыхъ.

Обж. Иванъ Лабунька, 60-лѣтный, отець 3 дѣтей, господарь зъ Котова, некараный, подае, що до жаднои вины не почувае ся. „Я — каже — поѣхавъ зъ другими господарями за дровами для Яржомбка. Тамъ розказувавъ я ему за турецко-россійску вôйну, о чôмъ я читавъ кôлька днѣвъ передъ тымъ въ читальни въ одній книжцѣ; тамъ стояло написано, що на 8 миль лала ся кровь людска, а люде лежали якъ снопы. За Ляхôвъ анѣ за выборы не казавъ я анѣ слова. Боже мôй! чого ôдъ мене хотять? то все неправда! Читальня есть въ моѣй таки хатѣ. Я прийшовъ тамъ змеркомъ, сѣвъ пôдъ печею на лавѣ тай заснувъ, бо того дня я ѣздивъ до лѣса та трохи змерзъ. Прийшли ôдтакъ котрысь люде; я нѣчого не знаю, хто тамъ бувъ, бо я спавъ, ажь всѣ повыходили. Я нѣчого не говоривъ, бо я спавъ.“

Андрухъ Лабунька, 40-лѣтный, жонатый, отець 3 дѣтей, не караный, сынъ Ивана, такожь заявляе, що не чуе ся винноватымъ и розказуе: „Читальня наша таки въ татуневôй хатѣ. Дня 15 лютого с. р., отже въ три днѣ по выборахъ я прийшовъ до читальнѣ змеркомъ, ще не свѣтило ся! За мною прийшовъ нашъ учитель Черняковскій, ôдтакъ Федь Боднарь и Михайло Мыдлакъ. Тогдѣ учитель Черняковскій пытае мене: що тамъ въ мѣстѣ чувати? Я на те кажу: „Яка то неправда на свѣтѣ, що Русинови не дадуть выбрати свого посла, а въ мѣстѣ дѣялось таке, що бодай не казати! — замыкали нашихъ выборцѣвъ, що кара Божа. И мене чепивъ ся янiйсь жидокъ зъ поліцаемъ тай давай вести до аресту! Я прошу ся, а жидокъ каже: Ты выборець? — Нѣ, кажу. — Ну то пустѣмъ его, онъ намъ не потрѣбный! — тай мене пустили.“ На то каже Черняковскій: „То такъ п. староства казавъ. Я бувъ въ касинѣ въ Бережанахъ, а тамъ бувъ комісарь Маевскій, та ще другій паны и панъ маршалокъ, тай урадили, щобы выборцѣвъ рускихъ замыкати — то такъ мусѣло бути!“ Я на те кажу: „Тажь мы маемо судъ, щобы людямъ не дѣялась кривда та напаста“ — а учитель Черняковскій на те: „Судъ нѣчо не значить; староста старшій; онъ маѣ право хлопа на мѣстѣ казати забити. Вы нѣчого не порадите, хиба бы-сте такъ зробили, якъ на Мазурахъ, де Ляховъ пилами рѣзали“. На то ôдзывае ся Федько Боднарь: „Та що, пане учителю кажете? та теперь кулакомъ нѣчого не порадишь, не то рѣзнею?“ А учитель на те: „А я вамъ кажу, що такъ було; я то читавъ“. На се прийшовъ Федько Захарій, а мы стали говорити про запомоги, що не всѣ люде ей ôдстали, а онъ каже: „Кобы до Ильи, то буде инакше“. (Предсѣд. Що-жь то значить до Ильи?) Та вже на Ильи есть свôй хлѣбъ, то не треба запомоги. Та вся бѣда пôйшла на насъ ôдъ п. Аслана. Я бувъ свѣдкомъ въ справѣ карной п. адвоката Чайковского противъ п. Аслана. Я присягавъ на правду, на то, що я чувъ, та ще разъ присягну; п. Аслана за удили и онъ маѣ за то на мене „завзятокъ“ тай прислалъ учителя, щобы менѣ такои бѣды наробивъ. Коли насъ приклакали до суду на протоколъ, а я ще тогдѣ не присягавъ въ справѣ п. Чайковского, то учитель Черняковскій прийшовъ за мною до шинку пôдъ Собескимъ, — а бувъ тамъ и Михайло Мыдлакъ, — тай каже: „Идѣть, перепросѣть пана Аслана, не свѣдчѣть на него, то онъ такъ зробить, що нѣчого зъ того не буде“. Я кажу: „Щ маю п. Аслана перепрошувати? щô, знаю, то въ судѣ посвѣдчу, бо такъ мусить бути“. А теперь, якъ приѣхали мы до „шлюсу“, то учитель знôвъ каже: „А видате! треба вамъ було зъ паномъ собѣ задирати? було бы всего того не було“. То чувъ такожь Михайло Мыдлакъ.“

Обж. Федь Захарій, господарь зъ Котова, 27-лѣтный, жонатый, отець 2 дѣтей, розказуе, що заставъ въ читальни Андруха Лабуньку, Федя Боднара и Черняковского. Балакали про запомогу, а онъ одозвавъ ся на то, що буде инакше на Ильи, якъ буде хлѣбъ въ гумнѣ.

На тôмъ скôнчилось переслуханье обжалованыхъ.

(*Конецъ буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ дальшôмъ ходѣ дебаты надъ радою культуры краевои въ ческôмъ соймѣ заявивъ ґр. Ґаррахъ, що онъ може зъ повнымъ переконаньемъ пôдпирати точки угодовѣ, бо ихъ поставлено для того, щобы Нѣмцевъ наклонити до вступленя до сойму. На то сказавъ Пленеръ, що Нѣмцѣ лишь длятого вступили до сойму, бо були переконанѣ, що концесіи, пороблені на вѣденьскôй конференціи, будуть безъ обмеженя додержанѣ противною стороною. Голосованье надъ внесеньемъ Маттуша и провокація, на якѣ выставленѣ Нѣмцѣ въ соймѣ, роблять на него прикре враженье. Коли-бъ старо-Чехи хотѣли була ужити цѣлои своєи повагы въ краю, то ôдносины були бы зовсѣмъ инакше уложили ся. Але коли-бъ навѣть теперѣшна угода упала, то засады ей не пропадуть. По Пленерѣ промовлявъ кн. Кароль

Щварценберґъ и пояснювавъ поступованье при голосованю надъ внесеньемъ Маттуша. Опосля пояснивъ Ріґеръ, що выставу краеву назван лишь длятого ювилейною, щобы увольнити ю вдъ всякои звязи зъ политикою. Лобковичъ годивъ ся зъ Пленеромъ въ томъ, що правительство мусить наставати на то, щобы прийшло до згоды, але за-для змѣны одного предложенія не може ще бути бесѣды о томъ, щобы угода розбила ся. По дуже острой бесѣдѣ молодо-Чеха Герольда противъ Пленера закрыто шести-годинну дебату.

Комітетъ для чесной выставы краевои розбославъ комунікатъ, що нѣмецкій члены того комітету зголосили письменно свое выступленье. Комітетъ приймае зъ жалемъ сей крикъ до вѣдомости и заявляе рѣвночасно, що мимо того робота выставова буде вести ся и дальше зъ цѣлою енергіею.

——

Французкѣ газеты доносять, що папска нунціятура въ Парижи завѣзвала еп. Фрепеля, щобы онъ переставъ ставити взглядну опозицію французкой политицѣ. На выразне бажанье папы маѣ архіеп. Рішаръ зложити незадовго заявленье, въ котромъ заапробуе республиканьскій устрой державный. Таке саме заявленье маѣ выдати незадовго и все французке духовеньство.

——

Вся сухопутна армія француска есть вже надѣлена карабінами нового калібру Найдальше до 1 цвѣтня 1891 р. достане такій самій карабіны и кавалерія.

——

На повитанье кн. Люксембурґского маѣ выѣхати зъ французкого міністерства дѣлъ заграничныхъ оденъ зъ высшихъ урядниковъ, щобы въ имени французкого правительства зложити кн. Адольфови ґратуляцію. Первѣстно розвійшлась була поголоска, що самъ президентъ републики маѣ выслати князеви ґратуляцію.

——

Кн. Адольфъ Нассавскій маѣ дня 1 н. ст. грудня пріѣхати до Люксембурґа. Урядова ґазета люксембурґска оголосила одповѣдь князя на адресу парляменту, въ котрой онъ заявляе, що приймаѣ корону и похваляе выданій до теперь розпорядженя правительства. Князь каже такожь, що хочь-бы онъ волѣвъ насампередъ оддати честь помершому королеви и высказати королевой вдовици свое сочувство, то все-таки мусить онъ передовсѣмъ одповѣсти постановамъ конституцію и длятого пріѣде тамъ и зложить передъ парляментомъ приписану присягу. Въ наслѣдокъ того, що зъ смертію короля Вільгельма закончилась и персональна унія Люксембурґа зъ Голяндіею, то правительство носить ся зъ гадкою установити при чужихъ державахъ своихъ окремыхъ репрезентантовъ дипльоматичныхъ.

——

Сербска скупштина розпочала вже дебату надъ адресою. Опозиція выступила дуже остро противъ правительства и цѣлои его политики.

Въ Бѣлградѣ ходить поголоска, що перебуваючій теперь на урльопѣ россійскій посолъ Персіяні маѣ бути перенесеный до Букарешту.

——

Одногды одкрывъ король румунскій въ присутности наслѣдника престола парляментъ румуньскій престольною бесѣдою, въ котрой насампередъ сконстатувавъ дружнѣ односины Румунія до всѣхъ державъ, а одтакъ заявивъ, що выгляды на тревалость мира дозваляють на дальшѣ працѣ надъ реформою. Станъ фінансовый поправивъ ся и дае можность знести деякій податки.

НОВИНКИ.

— **Американьска польска ґазета** Gazeta z Nanticoke подае слѣдующу вѣсть: „Недавно одбувъ ся зъѣздъ словацкихъ (?) священиковъ гр.-кат. обряду. Хотяй нарады того зъѣзду поки-що тримають ся въ тайнѣ, однакъ, о скольке зачуваемо, хотять священики тіи старати ся о митрополита свого обряду, котрый бы мавъ надъ ними юрисдикцію.“ Ґазета признае справедливость такого бажаня уніятовъ, котрій, хотяй суть католиками зависимыми одъ Риму, однакъ повинній зависѣти черезъ своихъ власныхъ еніскоповъ. Такожь додае згадана ґазета, що неправдою есть, мовь-бы въ зъѣздѣ брали участь свѣтскій люде, якъ такожь неправда, мовь-бы зборъ мавъ грозити шизмою; зобраній мали только подати петицію до Риму зъ своими бажанями. — Gazet-y z Nanticoke выдае тамошный польскій священикъ, отже можна догадуватись, що духовеньство латиньске не все есть противне установленю єрархіи гр.-кат. обряду, — ходить только о то, щобы Русины и дальше о свои права упоминали ся.

— **Выборы доповняючій** одного члена рады повѣтовои въ Перемышлянахъ зъ громадъ сѣльскихъ розписано на день 30 н. ст. грудня с. р.

— **Розбій въ бѣлый день.** У вересни сего року ѣздивъ по селахъ повѣту чешановского агентъ фірмы машинъ рольничихъ Царовъ въ Празѣ-Бубнѣ именемъ Шерґель, захвалюючи сѣчкарнѣ тои фірмы. Але селяне не замовляли тыхъ сѣчкарень и не хотѣли дати ся наклонити одъ нѣякимъ условіемъ. Длятого Шарґель взявъ ся на способы. Довѣдавшись о имени селянина та одчитавши число дому въ таблички прибитои надъ дверима дому, замовивъ самъ у своеи фірмы сѣчкарню для кождого селянина. Теперь фірма Царовъ понадсылала для кождого сѣчкарнѣ на стацію зелѣзницѣ въ Любачевѣ, але селяне не замовивши и не потребуючи сѣчкарнѣ, не выкупляють. Бо суть межи ними, котрыхъ Царовъ обдарувавъ сѣчкарнями, такій, що не мають лише по теляти. Навѣть адресы поданій хибно. Одну сѣчкарню прислав Царовъ на имя Юрка Баловкого въ Майдану одъ Любачевомъ одъ числомъ дому 31. Але одъ тымъ числомъ есть селянинъ Юрко Зѣльникъ, котрому зарядъ стациі не хоче выдати сѣчкарнѣ, бо она адресована на Юрка Баловского фірма жь упоминаесь одъ того заплаты и страшить селянина одъ числомъ дому 31 въ Майданѣ, що буде его позывати, сли не выкупить сѣчкарнѣ. Чи-жь то не розбій въ бѣлый день? А селянинъ не умѣе боронити ся. Чи не могла бы жандармерія притримувати такихъ аґентовъ-волокитовъ, щобы не напастували людей?! — *И. З. О.*

— **Въ околици Лодзѣ** сповнено нове забійство. Замордовано якогось молодого чоловѣка, селянина, що ѣхавъ въ ночи, а его фіру убійники забрали. Догадують ся, що того злочиньства допустили ся тій самій убійники, що поубивали въ зелѣзничомъ возѣ двохъ урядниковъ фабрикъ цукру, Шміта и Кузницкого, щобы могли утѣкати зрабоваными коньми.

— **Дрібній вѣсти.** Громада Плотича, пов. тернопольского, одержала одъ цѣсаря 100 зр. подпомоги на будову школы. — Питомцѣ львовскои семінаріи духовнои устроили дня 25 н. ст. падолиста поминальне богослуженье а вечеромъ того дня декляматорско-музикальный вечерокъ въ честь пок. Михайла Качковского. — Въ костелѣ св. Анны одбулось дня 25 н. ст. падолиста вѣнчанье п. Володимира Билиньского, ветеринаря, зъ п-ю Климентиною Лазовскою. — Зъ Тѣшина доносять, що онодгы рано наѣхавъ поѣздъ особовый зелѣзницѣ повночнои, идучій зъ Бельска, на поѣздъ товаровый. Три кондукторы односли тѣлесній ушкодженя а два ваґоны поторощились. — Дня 8 (20) падолиста с. р. въ день празника св. Арх. Михаила одбуло ся въ Грушевѣ коло Яворова вѣнчанье п. Володимира Масляка зъ панною Ольгою, дочкою приходника грушевского о. Маренина. —

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

Марія зъ Людиевичовъ Вахнянинова, жена поборця податкового въ Виснячи (коло Бохнѣ), упокоилась по довшій грудній слабости въ середу дня 26 падолиста въ 50 роцѣ житя, а 26 омъ подружя. Большу частину житя провела покойниця на заточеню мазурскомъ, дѣлячи вѣрно судьбу чоловѣка свого та выховуючи дѣтей далеко одъ церкви и школъ рускихъ. Легка ій земля и вѣчный упокой!

Соймъ краєвый.

Вечѣрне засѣданье зъ дня 27 н. ст. падолиста.

Членъ выдѣлу краевого, Верещиньскій одповѣвъ на интерпеляцію пос. въ справѣ нерѣвномѣрного розкладу датковъ конкуренційныхъ при реґуляціи рѣки Нового Брня. Заявды посла Поточка не суть правдивы, бо деякимъ навѣть знижено до половины ихъ датки конкуренційнѣ.

Пос. Розенштокъ мотивувавъ своѣ внесенье о устровню въ Краковѣ центральнои стациі попасовои и о пільгахъ при вывозѣ галицкои худобы на торги нѣмецкій. Внесенье одослано до ком. адміністраційнои, котра маѣ устно здати справу на нинѣшномъ засѣданю.

Комісія адміністраційна, здаючи справу зъ внесеня пос. Цолля, дотычно змѣны §. 9 закона конкуренційного зъ 15 серпня 1866, вносить передати справу выдѣлови кр., щобы розслѣдивъ и предложивъ одповѣдне внесенье на слѣдующій сесіи соймовій. — Принято

Дотычно змѣнъ територіяльныхъ порѣшено вылучити: присѣлокъ Бендюхи, пов. сокальского, зо звязи громады Семаковцѣ; оселѣ Тростянку, Пилипы и Волову зо звязи громады Перерова, пов. коломыйского; присѣлокъ Констанція, пов. борщѣвского, зо звязи громады Озерны — и потворити зъ всѣхъ тыхъ вылученыхъ осель самостойнѣ громады адміністраційнѣ. — Справу вылученя присѣлка Подлѣски а прилученя до громады Вишенки, пов мостиского, передано выдѣлови кр. до розслѣду.

Комісія громадска предложила проектъ нового закона громадского для 57 меншихъ мѣстъ и 152 мѣсточокъ.

При ґенеральной дебатѣ забравъ голосъ пос. Король и протививъ ся: одрубности обшаровъ добрскихъ по мѣсточкахъ, привілеямъ табулярныхъ вірілістовъ, заведенію 6-лѣтнои периоды выборчои и наданю надто великои власти начальникови зверхности громадскои. — При спеціяльной дебатѣ поставивъ пос. Король 11 поправокъ, зъ котрыхъ 9 принято, а мѣжь ними дуже важну, бо не признано табулярнымъ вірілістамъ права засѣдати въ радѣ мѣскій безъ выбору. — Такожь увзглядненo деякій поправки правительственного комісаря. Одтакъ хотѣли деякій послы, щобы поодинокій мѣсцевости, не означені въ законѣ, вчислити мѣжь мѣсточка. И такъ предкладавъ пос. Жардецкій Лежайскъ, пос. Савчакъ Дунаѣвъ, а Тшецкій Корчину, пов. коросненьского. Соймъ зачисливъ мѣжь мѣсточка лишь Дунаѣвъ.

Петиція Долины, Болехова, Подгаєць и Дембицы, щобы зачислити ихъ мѣжь мѣста, а Лапанова и Корчины о признанье имъ права мѣсточокъ, не полагоджено, бо рѣшенье въ тыхъ справахъ не подпадае подъ краеве законодавство, и тому одступлено тій петиціи правительству до розслѣду и евентуального полагодженя.

На томъ закончено засѣданье.

——

XXVIII засѣданье 2 сесіи VI періоду галицкого сойму.

зъ дня 29 падолиста н. ст. 1890 р.

Членъ выдѣлу краевого, Хамецъ, одповѣдае на интерпеляцію пос. Абрагамовича въ справѣ одной фондаціи стипендійной для учениковъ дубляньскихъ, котра ще доси не войшла въ житье.

Пос. Дворскій поставивъ внесенье, щобы взяти на порядокъ денный справозданье комісіи правничои о змѣнѣ ординаціи выборчои. — Соймъ принявъ се внесенье.

Пс. Козебродскій ставить внесенье, щобы подявувати намѣстникови и бувшому маршалкови краевому за полагодженье роздачи субвенціи краевои и державнои для потерпѣвшихъ одъ неврожаю. — Соймъ принявъ.

Комісія шкільна здае справу зъ внесеня пос. Романчука що-до языка выкладового въ ґімназіяхъ и семінаріяхъ учительскихъ, та ставить внесеня (поданій нами попередно) о заведеню утраквізму въ семінаріяхъ.

Преосв. митрополитъ Сембратовичъ промовляе: Мило менѣ заявити, що мы Русины приймаемо зъ приятностію и вдоволеньемъ се полагодженье комісійне внесеня Вл. посла Романчука. Оно одповѣдае нашому школьництву, де рускій и польскій школы побочь себе находять ся. Учать ся въ польскихъ школахъ по польски и руски, а въ рускихъ по руски и польски. Не такъ можемо принятн полагодженье комісіи дотычно ґімназій, — але заявляю, що и не всьмо цѣлкомъ невдоволенй, бо комісія не одкинула цѣлкомъ внесеня пос. Романчука, лишь одкликалась на свое справозданье о школахъ середныхъ, де завѣзвано правительство до закладаня новыхъ ґімназій. Тожь теперь высказую бажанье, щобы правительство при закладаню новыхъ ґімназій узнало потребу рускои ґімназіи. Звертаюсь отже до Є. Е. намѣстника, щобы бувъ посередникомъ въ той справѣ до правительства. А до васъ, панове, звертаюсь, щобы вы сприяли той справѣ яко братя, и щобы наша молодѣжь могла выховуватись въ своѣй родовой мовѣ на честныхъ обывателѣвъ краю и вѣрныхъ католицкой церкви, тои церкви, котра есть родною матерію и родителькою добре понятои освѣты и цивілізаціи. — При сѣй нагодѣ мушу одперти и запротестувати противъ словъ посла д-ра Окуневского, котрый зазначивъ, що вѣра католицка есть противницею просвѣты. Не надѣявъ ся я, щобы сынъ священика, щирого и любячого свою церковь, могъ такъ сказати, тымъ больше, що запевнили мене товаришѣ д-ра Окуневского, що онъ, будучи въ ґімназіи, бувъ уталантованымъ але заразомъ и дуже релиґійнымъ ученикомъ. Звертаю ся ще разъ зъ повтореньемъ моеи просьбы до Є. Е. намѣстника и до васъ панове! *(Брава.)*

Намѣстникъ ґр. Бадені: Просивъ я о голосъ, не щобы выступати противъ внесень комісіи, бо они зґодни зъ засадами, высказаными въ загальномъ справозданю о школахъ середныхъ. Але промовы Є. Е. митрополита не полишу безъ одповѣди. Краева рада школьна буде старати ся щиро и ретельно перевести ухвалы комісіи школьной що-до утраквізму въ семінаріяхъ учительскихъ, котрый и доси вже по части декуды истнуе. Що-до желаня Є. Е. митрополита, то припускаючи, що желаня комісіи школьной о побольшеню числа ґімназій стануть ся чиномъ, можу запевнити, що правительство увзгляднить и тій бажаня Русиновъ и они стануться дѣйстными въ будучности при подзорѣ сеи палаты.

Пос. Антоневичъ: Заявляю въ своѣмъ и моихъ товаришѣвъ имени, що и мы идемо подъ той прапоръ, на котромъ выписанй льояльность, вѣрность для католицкои церкви и преданность для галицко-рускаго народу.

Пос. Голыѣвскій: Справа руска не поставлена ще ясно, бо одни сказали, що одрубній одъ народности польскои и россійскои, але други сказали лише, що одрубній одъ польскои, але не сказали, чи и одъ россійскои. Они не хотять бути мало-рускои, а лишь великорускои народности. Въ своихъ промовахъ уживають на сей доказъ масу словъ россійскихъ. Тій що подъ проводомъ митрополита — то Русины и тымъ найбольшій концесіи повинно признати ся.

Пос. Юр. Чарторыйскій: Въ имени комісіи школьной заявляю подяку за слова ВПреосв. митрополита. Бо и справдѣ мы руководились тыми засадами, що сказавъ ВПреосвященый; утраквізмъ розширили мы и на семінаріи женьскій, а що-до ґімназій, то высказала комісія потребу побольшити число ґімназій, а проче, выборъ мѣсця и языкъ выкладовый, полишила правительству. А если отворить ся ґімназія у всходной части краю, то певно буде руска. Що-до програмы, то скажу отверто, що не треба богато згадувати про Відень и Кіевъ, а занятн ся щиро нашими справами краевыми. У Відни повинній заявити Русины, що працюють на спольномъ ґрунтѣ народномъ подъ окликомъ розширеня самоуправы краевои противъ централізму.

Пос. Романчукъ: Мушу заявити, що се що пос. Антоневичъ говоривъ, сказавъ въ имени своѣмъ и найлепшихъ товаришѣвъ, а не въ имени клюбу рускаго, котрый стоить за програмою высказаною мною, а котра есть одобрена митрополитомъ. Тымъ менше може покликуватись пос. Антоневичъ на народъ.

Пос. Струшкевичъ: Мушу зазначити, що большость рускои репрезентаціи въ радѣ державной шла все за автономію нашого краю.

Пос. Антоневичъ: Въ имени клюбу не можна говорити, бо клюбъ не сходивъ ся на нараду въ сей справѣ, — а заявляючи преданость для краю и галицко-рускаго народу, мабуть досыть я заявивъ, бо наука порѣшила, що сей народъ належить до малорускаго народу. *(Загальный смѣхъ и гамборъ.)*

По томъ принято внесеня комісіи школьной.

Пославши внесеня комісіи господарства краевого порѣшивъ соймъ установити сталу комісію для справъ рольничихъ и принявъ предложеный статутъ орґанізаційный для сеи комісіи.

При справозданю комісіи господарства кр. дотычно краевыхъ складовъ збожевыхъ и спіритусовыхъ въ Краковѣ и у Львовѣ, вывязалась досыть займаюча дискусія, въ котрой поставлено кольке поправокъ до резолюціи комісіи, а пос. Козьебродскій заявивъ отверто, що всѣмъ урядниковъ въ такомъ складѣ львовскомъ не маѣ що робати, бо всего на всего есть тамъ лишь 400 корцѣвъ збожа. Въ оборонѣ выдѣлу кр. промавляли послы: Верещиньскій и Абрагамовичъ. — Комісія ставить резелюціи до правительства, шобы зелѣзницѣ державній признали знижзній тарифы для збожа, призначеного до тыхъ складовъ и утворея у Львовѣ стацію реекспедиційну для збожа и спіритусу на зелѣзници державній. — Принято повышій резолюціи.

Пос. Окуневскій забирае голосъ въ справѣ особистой: Подчасъ моеи неприсутности запротестувавъ Преосв. митрополить противъ мого высказу, що я яко сынъ священика назвавъ церковь католицку противною захоній культурѣ и поступови. Я обстаю при тыхъ засадахъ, котрій высказавъ. Рѣвночасно мушу звернути увагу, що ту не засѣдають сыны священиковъ а лишь послы. Такожь мушу выпросити собѣ всякій адмоніціи высказаній въ той формѣ и въ такій способъ.

Комісія господ. полагоджуючи внесенье п. Вівіена въ справѣ отвореня середнои школы рольничои въ Тернополи або въ его околиці, вносить передати цѣлу справу выдѣлови кр., щобы розслѣдивъ ей и предложивъ одповѣдне внесенье — Принято.

Принято справленій рахунки буджету краевого въ наслѣдокъ змѣнъ, якій пороблено при спеціяльной дебатѣ буджетовой. — Принято такожь двѣ резолюціи пос. Щепановского до выдѣлу кр., щобы выготовивъ справозданье о участи краю при будовѣ льокальныхъ зелѣзниць и о утвореню въ банку краевомъ оддѣлу до меліорацій и парцеляцій.

Комісія адміністраційна полагодила внесеня Вол. Козловскога и Розенштока о тарифахъ зелѣзничихъ резолюціями до выдѣлу краевого пбсля предложеня внескодателѣвъ. — Соймъ принявъ тій резолюціи.

Принято въ третомъ читаню законъ громадскій для мѣстъ, не обнятыхъ закономъ зъ 13 марта 1889 р., и для мѣсточокъ.

Въ цѣли основаня краевои школы господинь сѣльскихъ маѣ выдѣлъ краевый перевести переговоры и предложити соймови справозданье.

На удержанье чотирохъ учителѣвъ вандровныхъ до науки господарства сѣльского ухвалено 800 зр. и принятн двохъ новыхъ учителѣвъ.

На залѣсенье видмищь пѣсковыхъ и неужиткивъ ухвалено: въ повѣтѣ ярославскочешановскомъ 2800 зр. розложеныхъ на 7 лѣтъ; въ повѣтѣ ярославско-мостискомъ 1600 зр., розложеныхъ на 4 роки, почавши одъ 1891 р. За то маютъ властителѣ видмищь дати безплатну роботизну, ґрунтъ подъ школки и матеріялъ на огородженье.

Проектъ закона о пільгахъ льеґалізаційныхъ въ бѣгательныхъ справахъ ипотечныхъ предкладае комісія правничa завернута ще разъ до выдѣлу краевого до доповненя. — Пос. Гурникъ зазначивши, що та справа есть великои ваги для селянъ, бо нотарѣ дуже вызискують селянъ, вносить, щобы выдѣлъ кр. точно розслѣдивъ ту справу, а не такъ побѣжно, якъ то комісія зазначила въ своѣмъ справозданю. — Пос. Поточекъ выступае также противъ здирства нотарѣвъ. — Пос. Барабашъ наводить фактъ, илюструючій великій таксы нотаріяльныхъ. — Внесенье пос. Жардецкого, взяти зразъ подъ розвагу проектъ закона, упало и принято внесенье комісіи.

Въ справѣ управильненя справы подводъ ухвалено резолюціи до правительства, щобы чимъ скорше зъ увзглядненьемъ нашихъ односинъ закономъ управильнило ту справу.

Комісія правнича, полагоджуючи внесенье пос. Телишевского, дотычно змѣны закона зъ 1883 р. ч. 82 и 83 въ справѣ удержуваня згодности мѣжь катастромъ и книгами ґрунтовыми, вносить, що се внесенье вже полагоджене ухвалою соймовою зъ дня 29 жовтня 1890. — Принято.

Комісія петиційна вносить завѣзвати дирекцію фонду пропінаційного, щобы признала громадѣ мѣста Яворова $17\frac{1}{2}$ разову надвышку доходу рочного за внесене право пропінаціи. — Соймъ перейшовъ до порядку дневного надъ тою петиціею.

Закрытье сойму наступить на вечѣрномъ засѣданю.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 28 падолиста. Narodni Listy заповѣдають вже змѣну правительства; ґр. Тунъ маѣ пбсля згаданои ґазеты стати президентомъ міністровъ а бар. Хорекъ намѣстникомъ Чехіи.

Вѣдень 29 падолиста. Цѣсарь вернувъ вчера зъ Ґеделі а нинѣ выѣзджае до Мірамаре на стрѣчу цѣсаревой.

Прага 29 падолиста. Нинѣ одбуваѣ ся послѣдне засѣданье сойму. Справа роздѣлу краевои рады культуры буде залагоджена ажь на слѣдующій сесіи.

Софія 29 падолиста. Завязуѣсь тутъ болгарске товариство плавбы по Дунаю, котре маѣ удержувати звязь межи Чорнымъ моремъ а портами болгарскими на Дунаю.

Лінцъ 29 падолиста. Соймъ ухваливъ розширити право выборче и на тыхъ, що платять 5 зр, податку. Що-до загального голосованя, то заявивъ намѣстникъ, що правительство на него не згодить ся.

Берлинъ 29 падолиста. Новый кредить наармію и амуніцію маѣ выносити 50 міл. марокъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I поверхъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоометры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.„**

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ, та цо узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьскôмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякѝ операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучнѝ зубы и цѣлѝ щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, опертѝ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякѝ недуги ушнѝ.

Правдивѝ неперевысшенѝ
Св. Якова

КАПЛѢ ЖОЛУДКОВѝ

противъ нежиту жолудка и кишокъ, корчѣвъ жолудковыхъ и ослабленя, кольки, згаги, ôдразы, млостей, недугъ селезѣнки, печѣнки та нирокъ и. и. суть до теперь найлѣпшимъ жолудковымъ еліксіромъ, и кождый недужій повиненъ его спробувати; за фляшку 60 кр., и 1 зр. 20 кр.

Професора **Д-ра Лібера**

правдивый еліксіръ на нервы и силу

найлѣпше цѣлюще средство противъ всѣлякихъ недугъ нервôвъ, за фл. 2 зр., 3 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр. Обширно въ книжцѣ **„Krankentrost“**, котру даромъ можь дôстати: въ Празѣ: Головнымъ складъ Max Fanta Einhorn-Apotheke, у Львовѣ аптика д-ра Міколяша, а такожь въ многихъ иншихъ аптикахъ.

Чому правдивѝ

якорнѝ коробки зъ камѣнчиками до будовы

такъ улюбленѝ? Бо они не такъ якъ иншѝ забавки стають ся безъ вартости вже по кôлькохъ днякъ, але заховують для дѣтей на многѝ роки дуже интересне и поучаюче занятье, и **що** они зô взгляду на тревалôсть суть **найдешевшою** забавкою. Бо ôдтакъ и родичамъ подають они приемну розрывку **справдѣ прегарными видами** и що кожда коробка може бути доповнена. **Хто не хоче тяжко обманутись при купнѣ безвартôстныхъ пôдроблень, сей няй ôдкине кожду коробку безъ нашои фірмы и марки фабричнои „червоный якорь“ яко фальшиву. Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно.**

Ф. Ад. Ріхтеръ & Комп., Вѣдень,
Nibelungengasse 4.

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна

поручае свои

ПОЛОТНА ЛНЯНѝ

ручнѝ (ôдъ 10—20 зр.) перевышаючѝ що-до тревалости и якости фабричнѝ — и всякѝ выробы ткацкѝ якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т. п. по цѣнахъ приступныхъ; коштôвъ опаковаля не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. ôдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовленѝ штуки замѣнити на иншѝ або такожь 3706 приняти назадъ. 8—?

На желанье прôбки франко.

Магазинъ и робôтня футеръ

МИХАЙЛА БЕКЕРА

у Львовѣ ул. Коперніка ч 8.

поручае всѣ роды футер а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескѝ и дамскѝ пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, **ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскѝ, колпаки, шапки мужескѝ, шкôры** у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртомъ, такожь **верхи** до футеръ дамскихъ 3697 и мужескихъ. 9—14

Цѣныс умѣренѝ и талѝ.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручае

Футра подорожнѝ и мѣстовѝ мужескѝ у всѣхъ родахъ и ôдмѣнахъ. **Футра дамскѝ** пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткѝ дольманы, такожь зарукавки и ковнѣры дамскѝ, боа, шапочки футранѝ и т. д. **Шапки и колпаки мужескѝ, зарукавки ловецкѝ и покрывала до санокъ. Покрытя готовѝ** до футеръ мужескихъ. Покрывала готовѝ до футеръ дамскихъ, новѝ фасоны.

Великій выбôръ матерій наймодньйшихъ выключно на покрыта до футеръ. **Шкôры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ мѣры выготовляе ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 9—12

За товаръ купленый въ маґазинѣ ручу.

Цѣны сталѝ дуже приступнѝ

Походнѣ нафтовѝ по 3 зр.

патентъ и выробъ Адама Братковского, знаменитѝ до ѣзды нôчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи маe

Антôнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБôРЪ 3663 13—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рôзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рôзныхъ фасонôвъ

Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестôвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями.

Нагороджена медалями и свѣдоцтвами признаня патентована въ Парижи

ПОСТУПОВА ШКОЛА КРОЮ

получена зъ робôтнею

СУКОНЬ ДАМСКИХЪ и ДѢТИННЫХЪ

К. ҐЛОДЗИНЬСКОГО

автора методы, члена парискои національнои академіи, члена почетного Товариства кравцѣвъ у Варшавѣ и т. п.

у Львовѣ, при улици Собѣского число 12.

Оплата за цѣлый курсъ теоретичнои и практичнои науки крою одягôвъ дамскихъ разомъ зъ выкладомъ методы французскои безъ помочи пôдручникôвъ (въ 24 лекціяхъ въ однôмъ мѣсяци) выносить 10 зр.

Робôтня приймае роботы и выготовляе пôсля найновѣйшихъ взорôвъ по цѣнѣ умѣренôй. При замовленяхъ листовныхъ треба надôслати горсетъ и нодати довготу спôдницѣ. Особамъ прибувшимъ зъ провінціи для науки, улекшуе ся помѣщенье при честнôй родинѣ. 3727

14.000

цѣлкомъ готовыхъ паръ **зимовыхъ штанôвъ для мущинъ** изъ знаменитыхъ берненьскихъ зимовыхъ суконъ мусѣли въ наслѣдокъ хвилево наступившои застоѣ выплаты фірмы, для когрои тѝ штаны були призначенѝ, ту полишитись и я одержавъ порученье ихъ поодиноко або бôльшими скôлькостями за всяку цѣну позбувати Я даю тому пару тыхъ цѣлкомъ готовыхъ пôсля найновѣйшои вѣденьскои моды найлѣпше выготовленыхъ грубыхъ, сильныхъ, теплыхъ, безъ хибы и добрыхъ **зимовыхъ штанôвъ для мущинъ.**

за 1 зр. 50 кр.	за 1 зр. 90 кр.	за 2 зр. 75 кр.
I. сорта	**II. сорта**	**III. сорта**

(въ тôмъ єсть ледви платня за роботу) кождому, а щобъ нѣхто о тôмъ не сумнѣвавъ ся. заявляю, що тѝ штаны суть мôцнѝ, добрѝ, теплѝ и тревалѝ зимовѝ штаны та я назадъ ôдбираю, єсли се не єсть правдою. А що тѝ штаны дуже скоро розпродують ся. то прошу поспѣшати зъ замовленями а при тôмъ подавати при кождôмъ замовленю довготу кроку и обсягъ бедрôвъ. Розсылаюсь лишь за послѣплатою або надôсланьемъ готôвки. — Адреса:

Apfel's Kleider-Ausverkaufs-Magazine,
Wien I., Fleischmarkt 8 34. 3719 2—3

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Въ торговляхъ, остаючихъ пôдъ моею фірмою, такожь въ головнôмъ моѣмъ складѣ у Львовѣ, ул. Сикстуска 47

утримую лишь найлѣпшѝ роды

НАФТЫ галицкои незапальнои

продаючи єи въ моихъ торговляхъ по цѣнахъ найдешевшихъ:

1 літръ нафты подвôйно рафін. хрусталевои Нр. 00 по 24 кр.
„ „ „ „ сальоновои „ 0 „ 22 „
„ „ чистои бѣлои „ I „ 20 „
„ „ неексплъодуюч. господарскои „ II „ 18 „

купуючимъ въ моѣмъ головнôмъ складѣ що найменше на разъ 10 літрôвъ опускаю зъ повышихъ цѣнъ 2 крейцарѣ на літръ и ôдставляю замовлену нафту домôвъ.

При ôдборѣ цѣлыми бочками около 180 літрôвъ даю ôдповѣдный рабатъ. Хто бы однакъ бôльшои скôлькости у себе не хотѣвъ переховувати, одержить асигнаты, за которыми закуплену нафту частями въ кождôй моѣй торговли може ôдбирати. 3642 6—6

Замовленя приймають всѣ мои склепы. Головный складъ маe телефонъ ч. 159. На провінцію высылаю нафту за переказомъ до всѣхъ станій зелѣзничихъ.

ПЕТРО МИЙОНЧИНЬСКІЙ у Львовѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 68—?
позичку пропінаційну галицку
5 „ „ буковиньску
4½% ичку угорскихъ зелѣзниць держ.ныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т купуючихъ всѣлякѝ вылосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣнниѝ, такожь запасныѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцеевѝ лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѝ аркушѣ купоновѝ. за зворотомъ коштôвъ. котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

ПРАВДИВЫЙ

ЛѢЧНИЧНѝ MALAGA SECT

пôсля аналізы ц. к. експеримент. стациі для вина въ Клъостернайбурзѣ

вельми добра, чиста Маляґа

для **ослабленыхъ, недужихъ, реконвалесцентôвъ, дѣтей и т. д.,** зô знаменитымъ успѣхомъ противъ **браку крови и ослабленя жолудка**

въ 1/1 и 1/2 бутелькахъ, оригинальныхъ заосмотреныхъ **маркою, закономъ хороненою**

Испаньскои гуртовнои торговлѣ виномъ VINADOR

ВѢДЕНЬ ГАМБУРҐЪ

по оригинальн. цѣнахъ 2 зр. 50 кр. и 1·30. зр., лѣчнича **Маляґа** 1/1 фляшка 2 зр. 1/2 фляшки 1 зр. 10 кр.

Дальше рôзнѝ найлѣпшѝ вина заграничнѝ въ оригінальныхъ фляшкахъ к по оригінальныхъ цѣнахъ.

У Львовѣ:	у п.	Ив. Юстіянъ, торг. корѣн.
„	„	Иванъ Важный, торг. делик.
		Народнôй Торговли
„	„	В. Брайтмавра, торг. винъ
„	„	въ Каварни Центральнôй
„	„	Іос. Ерліха, кав. театр.
„	„	Мих. Липиньского, готель
„	„	В. Манчуковского, купця
„	„	Генрика Маvра, торг. корѣн
„	„	А. Раппапорта, аптикаря
„	„	І. Россека, торг. винъ и кор.
въ Бохни	„	М. Іаттого, аптикаря
„	„	І. Михника, купця
въ Бориславю:	„	Ив. Зега, аптикаря
„	„	В. Травбера, торг. винъ
въ Бродахъ:	„	Марк. Маха, торг. кор.
„	„	Витковского и Сп., торг. кор.
„	„	Д. С. Францоса, дротерія
„	„	І. Г. Чачкеса, купця
въ Бережанахъ	„	А. Дурста, аптикаря
въ Бучачи	„	Лейбы Наймана, купця
въ Чортковѣ	„	М. Бренгольца, торг. спец.
въ Дембици	„	Г. Цавдерера, аптикаря
въ Долинѣ	„	Ф. Травнфельнера, апт.
въ Дрогобичи	„	І. Кобузовского, апт.
„	„	І. Высочаньского, торг. винъ
„	„	А. Крижановского, апт.
въ Горлицяхъ	„	І. Енля, торг. кор.
„	„	Ст. Мушиньского, торг. кор.
въ Ярославли	„	Л. А. Кречковского, торг. кор.
„	„	Ф. Ґрегора, готель
въ Калуши	„	Ал. Шустова, аптик.
въ Коломыи	„	Ц. Б. Витославского, апт.
„	„	И. Сидоровича, апт.
„	„	С. Блеймана, торг. винъ
въ Краснôмъ	„	Анны Шмаль, рест. зел.
въ Ланьцутѣ	„	М. Шульца, апт.
въ Монастирискахъ	„	Юл. Мотрича, апт.
„	„	П. Дегlера, торг. дел.
въ Новôмъ Санчи	у п.	В. Олексы, торг. винъ
„	„	І. Костеркевича, т. в.
„	„	І. Дзенцьоловского, цук.
въ Підгайцяхъ	„	Е. Адлера, готель
въ Підволочискахъ	„	Г. Ірінгута, рест. зел.
въ Поморянахъ	„	А. Алексевича, апт.
въ Перемышли	„	М. Круга, торг. кор.
„	„	Е. Круга, торг. кор.
„	„	С. Ляндава, тор. винъ
„	„	Cafe Corso
„	„	Д. Людкевичь, дротерія
въ Рящевѣ	„	П. Карпиньского, апт.
„	„	Иг. Лучка, кав.
въ Самборѣ	„	Ал. Горвата, цукорни.
„	„	Кар. Мареша, апт.
„	„	Ант. Кромера, торг кор.
„	„	Бр. Жулавского, торг. винъ
въ Сяноцѣ	„	Ал. Джуґановского, торг. кор.
„	„	Б. Біндера, цукор.
въ Станіславовѣ	„	Ив. Мацуры, апт.
„	„	Ем. Совы, рестав. дел.
„	„	Cafe Union
„	„	Народна Торговля.
„	„	Вилг. Вальдека, тор. дел.
въ Стрыю	„	В. Коморовского апт.
„	„	Х. Нуссенблята, купця
въ Тернополи	„	Гіршгорнъ & Цінкесъ, кав.
„	„	І. Жиффе, торг. винъ
„	„	Народна Торговля
„	„	Стеф. Терешкевича, цук.
въ Тарновѣ	„	М. Адлера, аптик.
„	„	Л. Фравенґляса, аптик.
„	„	І. Скокальского, апт.
„	„	Тад. Шарфа, тор. кор.
у Вадовицяхъ	„	Ив. Поля, торг. кор.
„	„	І. Ковальчевского, гот.
„	„	А. Герніха, цук.
у Выгодѣ	„	Якима Поліцера, торг. кор.
въ Золочевѣ	„	Жигм. Буковского, цук
въ Жовкви	„	Стан. Жулиньского, цук.

Просить ся уважати на марку **„Vinador“,** и на законно депоновану марку охоронну, бо лишь тогдѣ поручуе ся безвзглядну правдивôсть и доброту. 3699 2—3

І. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРГОВЛЯ ҐЕРБАТЫ

основана 1834

въ *БРОДАХЪ*

поручае ся яко найлѣпше жерело 3692 закупна 6 24

ҐЕРБАТЫ

Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсѝ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненими. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позанкъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшѝ сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, кравatокъ, бѣля Ґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занавѣсы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3.75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскѝ и всхôднѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 261. Львовъ, Понедѣлокъ 19 падолиста (1 грудня) 1890. Рочникъ XI.

ходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Карола Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. денаткомъ

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр.
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 25 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣвъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на поверхни застережень. — Реклямаціѣ неопечатаній вѣльній бѣдь корти

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бѣдь одного стрѣчки печатного, въ рубр. „Надсилане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. бѣдь стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ повыровнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Послѣдній подѣѣ въ галицкомъ соймѣ и въ Рускомъ клюбѣ.

Послѣдній чотири днѣ сегорочної сесіи галицкого сойму краевого мають незвычайне, далеко сягаюче значѣнье. Доси руска справа, о котрій тѣлько разовъ и такъ довго говорилось, н. пр. въ соймѣ (особливо при внесеню п. Романчука въ сѣчни 1886 р.), все-жь таки була мовь-бы якоюсь мрачною заслоною закрыта. И нѣхто зъ Русиновъ не мавъ смѣлости заслону ту стягнути, хочь таке розъясненье есть въ политицѣ конечностію, а у Русиновъ конечностію тымъ бѣльшою, що руска справа не тѣлько широкому свѣтови але и близько нои стоячимъ а навѣть мужамъ управляючимъ державою все була якоюсь загадкою. Нинѣ та справа програмою Рускаго клюбу и бесѣдами пп. Телішевского, Романчука и Сѣчиньского есть розъяснена, она стануда на-чисто, а вже зъ першого вражѣня, яке зробило то розъясненье, можна судити, що она мѣродательными сферами буде трактувати ся инакше якъ доси — що Русины стануть зновъ дѣяльнымъ факторомъ въ политицѣ австрійскои держави.

Але закимъ розберемо докладнѣйше вагу и значѣнье енунціяціи рускихъ послювъ, розважемо, на подставѣ комунікатовъ Рускаго клюбу и нашихъ власныхъ информацій, по можности вѣрно послѣдній подѣѣ въ Рускомъ клюбѣ и въ соймѣ.

На засѣданю Рускаго клюбу зъ 23 падолиста припоручено забрати голосъ въ генеральнѣй дискусіи надъ буджетомъ пп. Телішевскому и Романчукови; першій мавъ говорити въ буджетового, другій зъ політичного становища, а при томъ бдповѣсти намѣстникови на его бдозву до рускихъ послювъ въ справѣ интерпеляцій ними ставленыхъ. Подробнѣйше формы и напряму промовъ не розбирано, — се лишено бесѣдникамъ. Пбзнѣйше зголосивъ ся до слова ще д-ръ Окуневскій, котрый и промовлявъ першій зъ рускихъ послювъ. По нѣмъ говорив польскій посолъ д-ръ Рутовскій а по д-рѣ Рутовскомъ п. Телішевскій. Бѣльша часть послювъ розбѣшла ся була тогдѣ на обѣдъ, ажь при кбнци бесѣды п. Телішевского стали назадъ сходити ся и слухали зъ великою увагою. А вже жь зъ напруженою увагою, якъ мы се на другій день потомъ зазначили, слухали дуже численно зобравшій ся послы бесѣды п. Романчука. Вражѣнье ви було незвычайне. Польскій послы стали по нѣй сейчасъ сходити ся межи собою и радити, а хотя бдтакъ по коротконій бесѣдѣ п. Хшановского промовлявъ п. Романовичь, оденъ зъ найлучшихъ бесѣдниковъ въ соймѣ, и говоривъ о такъ жизненній и цѣкавій справѣ, якъ конверсія, тай говоривъ яко спеціялістъ — однакъ лавки посольскій опорожнили ся, бо послы були занятій важною енунціяціею п. Романчука. Nowa Reforma о бесѣдахъ пп. Телішевского и Романчука такъ написала: Niesłychanie doniosłem było wystąpienie posłów ruskich... Przemówienia Teliszewskiego i Romańczuka miały pierwszorzędną polityczną doniosłość.. Ze wszystkiego, co ruscy posłowie w ostatnich latach wypowiedzieli, dzisiejsze dwie mowy były najważniejsze, najdonioślejsze, i co do wrażenia na polskich posłów najdonioślejsze.

Рускій послы въ бѣльшій части выслухали бесѣды п. Романчука зъ повнымъ задоволеньемъ, а митрополитъ заявивъ бесѣдникови, що зъ нимъ вповни згоджує ся. Однакожь на декотрыхъ членахъ рускаго клюбу, особливо на п. Антоневичу, сеся бесѣда зробила зовсѣмъ инше вражѣнье. Кѣлькохъ зъ нихъ зобйшли ся таки того-жь вечера межи собою и жалували ся, що промова не выпала въ дусѣ ихъ партіи та що они не знали наперед, що она въ такомъ напрямѣ буде выголошена. Они постановили скинути п. Романчука зъ предсѣдательства клюбу. (Се все дѣялось 25 падолиста.) На другій день они заявили п. Романчукови своѣ незадоволенье, мотивуючи се именно взглядами формальными, що програма, въ бесѣдѣ выложена, не була наперед обговорена и рѣшена въ клюбѣ; додавши также, що одна часть тои бесѣды була вымѣрена противъ т. зв. старои партіи. П. Романчукъ бдповѣвъ, що програмы не ставивъ именемъ цѣлого клюбу, але именемъ одной части Русиновъ, якъ се и выразно зазначивъ; що въ клюбѣ не було нѣ потребы нѣ часу ви розбирати, бо онъ укладавъ свою бесѣду въ послѣдній хвили; що онъ зовсѣмъ обективно розбиравъ закиды, якій роблять ся звычайно обомъ сторонництвамъ рускимъ, а о котрыхъ и у второчній его интерпеляціи була згадка; а вкінци заперечивъ якъ найкатеґоричнѣйше, мовь-бы онъ сказавъ що-небудь хоть крихты неприязного противъ однои партіи; впрочомъ додавъ, що скличе за-для тои справы клюбъ.

Тымчасомъ въ соймѣ на бесѣду п. Романчука наступила бдповѣдь намѣстника, въ котрій згадано було о „неясномъ поступованю“ декотрыхъ Русиновъ, о потребѣ „розвивати руску народность въ Австріи яко таку въ напрямѣ згбдномъ зъ идеею державною“ и о потребѣ „рѣшучо отрясти ся и увольнитись бдъ всего, що розвоєви рускои народности на основѣ чисто австрійскій перешкаджає“. П. намѣстникови бдповѣвъ о. Сѣчиньскій, и ще яснѣйше зазначивъ становище тои бѣльшости Русиновъ, котра зостала вѣрно на становищи Русиновъ въ 1848 роцѣ. — Рускимъ посламъ бдповѣдали зъ польскои стороны пп. Козловскій, Мадейскій, Щепановскій и Бѣлиньскій.

Зъ причины, що по всѣхъ тыхъ бесѣдахъ ситуація въ Рускомъ клюбѣ ще заострилась, п. Романчукъ постановивъ не того самого дня, але ажь на другій день скликати засѣданье клюбу, щобы розгоряченье за той часъ успокоилось и могла наступити холоднѣйша рефлексія. Се и обявивъ незадоволеным членамъ клюбу, додаючи однакъ, що готовъ и заразъ скликати клюбъ, скоро, пбсля вымоги регуляміну клюбового, три члены того зажадають. Але такихъ трохъ членовъ не знайшло ся. За то заявивъ д-ръ Антоневичь на збраню своихъ одномышленниковъ, що онъ на другій день бдповѣсть пп. Романчукови и Сѣчиньскому. Декотрій домагали ся, щобы говоривъ коротко и щобы не тыкавъ особистостей. Д-ръ Антоневичь дѣйстно промовивъ дня 27 листопада, въ два днѣ по бесѣдахъ пп. Телішевского и Романчука, а въ день по бесѣдѣ о. Сѣчиньского. Кн. маршалокъ, хотячи показати ся зовсѣмъ безстороннымъ, позволивъ ему нарушити регуляминъ соймовый и говорити не до предмету. Але бесѣда его була вайно пристрастна, особиста, уразлива и навѣть девунціяторска. Онъ старавъ ся дуже незручно пбдшитись пбдъ митрополита и еп. Пелеша, хотя сей въ бесѣдѣ, на котру д-ръ Антоневичь покликувавъ ся, станувъ найвыразнѣйше на ґрунтѣ бдрубности рускаго народу; онъ выволѣкавъ внутрѣшній справы свого клюбу, пбдозрѣвавъ своихъ товаришѣвъ клюбовыхъ, денунціювавъ рускій читальнѣ и т. д. (Шкода, що сен бесѣды не маємо цѣлои пбсля стенограму.) Таке безтактне, прямо скандалічне и доси въ исторіи галицкого сойму нечуване выступленье пошкодило тѣлько его справѣ. Насамперед бдповѣвъ митрополитъ. Признаючи ся зъ цѣлымъ натискомъ до програмы высказаной п. Романчукомъ, заявивъ, що сторонникбвъ сеи програмы буде пбдпирати, а хто ви не приймає ся, той не має мѣсця на нашій галицкій Руси. Д ръ Антоневичь бувъ бы очевидно мовчавъ або бодай инакше говоривъ, якъ-бы бувъ знавъ, що онъ выкличе. А выкликавъ бдповѣдь митрополита именно тымъ, що сказавъ: „за князями нашои церкви мы пбйдемо, бо они пбйдуть зъ нами“. Дальше бдповѣли ему, якъ звѣстно, пп. Романчукъ, Сѣчиньскій, Савчакъ и Телішевскій.

Очевидно що черезъ то ситуація въ Рускомъ клюбѣ ще бѣльше заострила ся. Мимо того кѣлькохъ членовъ клюбу зъ „старои“ партіи жадали скликання клюбу. П. Романчукъ зробивъ се, але коли другихъ кѣлькохъ членовъ заявило, що они на той день перешкоджені (одній були запрошеній на обѣдъ до маршалка, другій мали иншій пильній и важній справы), мусѣвъ засѣданье бдкликати.

Тымчасомъ „стара“ партія, скомпромітована выступленьемъ д-ра Антоневича, старала ся зрегабілітуватись въ той способъ, що черезъ п. Кулачковского предложила Впреосв. митрополитови, абы бувъ предсѣдателемъ рускаго клюбу на мѣсце п. Романчука, котрого хотять конче скинути! Дивно, що старій политики не могли зрозумѣти, що вже само становище митрополита незгбдне есть зъ становищемъ предсѣдателя клюбу, и що маршалокъ и віце-маршалокъ, будучи преосѣдателями цѣлого сойму, не можуть бути предсѣдателями клюбовъ. Мусѣли отже вже хочь-бы зъ тыхъ причинъ дбстати бдповѣдь бдмовну. Тогды они готовій були вже на о. Мандичевского яко на предсѣдателя пристати. Всѣ заходы ихъ показали ся даремными.

Зновъ на другій день, 28 падолиста (въ передпослѣдній день сойму), пять послювъ „старои“ партіи зажадали на письмѣ скликания клюбу. П. Романчукъ ставъ запрошувати на засѣданье. Однакъ вбсѣмь послювъ заявило, що противній суть бдбуваню въ теперѣшній хвили засѣданя клюбу, не видячи въ томъ нѣ цѣли нѣ хбсна; впрочомъ, говорено, при такъ ярко зазначившій ся рбзницн въ пересвѣдченяхъ и при такомъ настроєню спбльна акція не есть можлива. П. Романчукъ мусѣвъ отже тымъ, що хотѣли скликання клюбу, бдповѣсти, що клюбу скликати не може, бо въ наслѣдокъ такого заявленя вбсьмохъ членовъ не може бути комплету, хоть-бы онъ самъ и прийшовъ. Тогды — було се въ пятницю пбдъ вечеръ — п. Кулачковскій переславъ п. Романчукови письмо, писане рукою д-ра Антоневича, котрого головній слова суть: „Понеже Вы въ генеральной дебатѣ бюджетовой высказали програму, въ котрій поднесли Вы только Ваши партійны погляды, а даже осмѣлилися кинути подозрѣніе на лояльность другого сторонництва; заявляемъ по тому поводу наше негодованье и недовѣріе, взывая Васъ до сложенья достойнства Предсѣдателя нашего клюба.“ Письмо тое має дату 14 (26) и сѣмь пбдписбвъ: 1) Антоневичь, Кулачковскій, Герасимовичь; 2) Сѣрко, Барабашь; 3) Рожанковскій, Король. Замѣтити мусимо, що зъ тыхъ семохъ три зовсѣмъ не знали бесѣды п. Романчука, бо не були тогды въ соймѣ на засѣданю а 26 падолиста она ще не була друкована, дальше, що зъ тыхъ чотирохъ, котрій чули ту бесѣду, оденъ на кбнци выразивъ свое задоволенье оплесками (за що ему потомъ другій дорѣкали), другій навѣть ґратулювавъ п. Романчукови такъ „знаменитои“ бесѣды, а третій вымовивъ собѣ, щобы сего письма п. Романчукови не передавати. О скбльки оправданій суть закиды того письма — нехай судить кождый неупередженый, прочитавши уважно бесѣду п. Романчука.

Въ остатній день сойму, въ суботу 29. падолиста, д-ръ Антоневичь выкликавъ въ соймѣ нову сцену, котру мы въ нашомъ послѣднбмъ числѣ лишь зовсѣмъ недокладно могли подати. Онъ зновъ пробовавъ пбдшити ся пбдъ митрополита, твердячи, що митрополитъ высказавъ тоту саму програму, якъ онъ; ажь голосы польскихъ послювъ: a odrębność?! збили его зъ пантелику. Помимо того, по бдповѣди п. Романчука, забравъ ще разъ другій голосъ, хотя сидячій коло него п. Кулачковскій его вздержувавъ и взывавъ, щобы переставъ говорити, — и другій разъ выставивъ себе на загальный смѣхъ. На вечѣрне остатне засѣданье вже не явивъ ся въ соймѣ. Кажуть, що его найблизшій товаришѣ політичній обявили рѣзко свое незадоволенье зъ его незручности. Намъ здає ся, що п. Антоневичь зробивъ бы найлучше, якъ бы зложивъ свій мандатъ посольскій; тымъ дасть можность народови, на котрый покликувавъ ся, оказати, чи задоволеный зъ его поступования, чи нѣ.

Бѣльшбсть Рускаго клюбу, числомъ девять, по пересланю п. Романчукови письма зъ недовѣріемъ, збйшла ся въ суботу въ вечеръ на коротку нараду. Сконстатувавши, що клюбъ уповажнивъ п. Романчука промовляти въ генеральной дебатѣ надъ буджетомъ, одноголосно згодили ся всѣ на высказану нимъ програму; такожь заявлено ему повне довѣріе. Пбдносили ся голосы, чи не уважати бы семохъ пбдписавшихъ адресу недовѣрія, за выступившихъ зъ клюбу, зб взгляду, що они въ той адресѣ обявили выразно, що зъ програмою, котру до часу передання адресы мали вже всѣ пбзнати, не годять ся и ту програму вважають тѣлько „поглядами партійными“; однакъ для недостатку часу и зъ огляду на конець сесіи соймовои не розбирано дальше того питання. Рѣшено тѣлько, що безъ взгляду, якъ рѣшить ся справа що-до меншости клюбу, бѣльшбсть остае дальше яко той самъ Рускій клюбъ. До тои бѣльшости належать послы: Романчукъ, д-ръ Савчакъ, Сѣчиньскій, Телішевскій, Мандичевскій, Охримовичь, Гурикъ, Гаморакъ и д-ръ Окуневскій (сей впрочомъ займає що-до деякихъ справъ бдмѣнне становище).

Соймъ краєвый.

Вечѣрне засѣданье зъ дня 29 м. ст. падолиста.

Надъ петиціею громады и обшару двбрского въ Ляшкахъ завязаныхъ, о перенесенье въ округу судового и староства въ Рудкахъ до Мостискъ, перейшовъ соймъ до порядку дневного.

Комісія шкбльна вносить резолюцію до правительства, щобы установило якъ найскорше лѣкарѣвъ шкбльныхъ при галицкихъ школахъ середныхъ. Принято.

Принято справозданье выдѣлу кр. о довозяючихъ школахъ промысловыхъ зъ деякими резолюціями до правительства и выдѣлу краевого.

Въ справѣ пбднесеня годбвлѣ худобы має предложити выдѣлъ кр. проектъ закона на найблизшій сесіи.

На порядокъ дневный прийшло справозданье комісіи петиційної зъ петицій 38 громадъ о внесенье радъ повѣтовыхъ. Комісія вносить перейти надъ тыми петиціями до порядку дневного.

Пос. Гаморакъ: Минувшого року вплынула лишь одинока петиція въ той справѣ, и соймъ перейшовъ надъ нею до порядку дневного. Сего року вплынуло вже 38 петицій, и такожь перейде ся надъ ними до порядку дневного, але все таки треба бы ихъ розслѣдити, що за причины такихъ петицій. Есть певна хиба въ орґанізаціи радъ повѣтовыхъ, именно дотычно канцелярійного дѣловодства. (Для илюстрациі наводить снятиньску раду повѣтову.) Великою хибою, котру треба бы поправити, есть ординація выборча. [Въ промовѣ своѣй наводить бесѣдникъ много комічныхъ епізодбвъ зъ кампаніи выборчои до снятиньскои рады повѣтовои и цѣла палата лунае бдъ часу до часу сердечнымъ смѣхомъ.] При выборахъ рады повѣтовои суть жандармы, якъ взагалѣ при кождыхъ выборахъ нашихъ; бо коли разъ не було жандармбвъ при выборахъ до рады мѣскои, то сказали, що се выборы нелеґальній. Реформы потреба и тому ставлю внесенье, щобы тій петиціи передати выдѣлови краевому до розслѣду зъ порученьемъ, предложити на слѣдующій сесіи внесеня дотычно реформы радъ повѣтовыхъ. — Внесенье пос. Гаморака пбдперто лишь 13 голосами, тожь и не пбддано его пбдъ голосованье.

Пос. Гурикъ: Промавлявъ я минувшого року, и не хотѣвъ вже сего року забирати голосу, але коли бачивъ я якісь покепкування при попередній бесѣдѣ, то таки мушу высказати деякій хибы тыхъ радъ повѣтовыхъ. Не наглядають въ многихъ повѣтахъ дорбґъ. Не дораджують громадамъ и не помагають закладати касы громадскій, шпихлѣрѣ. Не контролюють управы громадскои, завѣдуваня грбшми громадскими. Наводить кблька фактбвъ, въ котрыхъ членъ выдѣлу громадского робивъ на некористь повѣту. Ординація выборча несправедлива, бо у выдѣлѣ повѣтовомъ не заступленій всѣ курій, и вымагаясь до выбору выдѣлу лишь абсолютнои бѣльшости. [Взагалѣ критика ординаціи выборчои зб стороны пос. Гурика була знаменита, такъ що дались чути оплески.] Прихилає ся до внесеня пос. Гаморака.

Справоздавець пос. Ромеръ: Минувшого року названо одинбку петицію ластбвкою, котра передсказує весну. Я виджу що тій сегорочній ластбвки выляглись въ одномъ гнѣздѣ, бо змѣстъ ихъ и форма есть одна и та сама. Бесѣдники не промавляли за внесеньемъ радъ повѣтовыхъ, лишь за ихъ реформою.

При справозданю зъ чинности IV. департаменту (дорогового) поручено выдѣлови краевому уложити програму будовы дбвздбвъ зелѣзничихъ.

Петицію выдѣлу повѣтового въ Турцѣ о признанье трехъ важнѣйшихъ дорбґъ громадскихъ въ довготѣ 78 кільометрбвъ за дороги краевій, бдступлено выдѣлови краевому до розслѣду и справозданя.

Поручено выдѣлови краевому, щобы предложивъ соймови проектъ до закона о охоронѣ

плодовъ земныхъ бдъ гусениць и иншихъ комахъ, головно же бдъ маевыхъ хрущевъ.

Змѣна ординаціи выборчои, пбсля внесеня пос. Телишевского, не могла прийти пбдъ дискусію, бо не було трехъ четвертыхъ частей загального числа послбвъ.

На тбмъ закбнчивъ ся порядокъ дневный, а маршалокъ кн. Сангушко промовивъ:

„Высока Палато!

Завдяки справдѣ томлячбй праци, якбй вы панове зволили пбддатись, майже цѣлкомъ вычерпано матеріялъ до нарадъ дуже значный, якій палата мала полагодити. Не знаю, де суть тѣла парляментарнѣ въ тбмъ примусовбмъ положеню, въ котрбмъ находять ся соймы Ціслитавы, скбнчити свою працю, яка небудь она есть, въ певнбмъ означенбмъ часѣ. Черезъ то вытворюсь неразъ положенье дѣйстно утяжливе пбдъ взглядомъ напруженя праць. Нашъ край есть найббльшою провінціею, поле до дѣлання найширше — не диво отже, що и матеріялъ въ тбй выс. палатѣ найобильнѣйшій, а въ данбмъ случаю такого примусового положеня праця доходить до границь напруженя силъ фізичныхъ и интелектуальныхъ.

Але на ту працю можете панове поглянути зъ вдоволеньемъ. Та выс. палата ухвалила кблька ббльшихъ законбвъ. Няй буде менѣ вольно пбднести законъ о заведеню службы санітарнои въ краю, котрый, дай Боже, щобы выдавъ такій результаты, якій може край надѣяти ся по нѣмъ; бдтавъ законъ о поліціи огневбй въ громадахъ; оба бдповѣдають давно ствердженбй потребѣ. По-при нихъ годить ся згадати менѣ законъ, котрымъ выс. палата займала ся якъ разъ въ послѣдныхъ хвиляхъ, законъ громадскій для громадъ маломѣсныхъ, вводячій въ значнбй части устрояхъ громадскихъ ладъ и порядокъ, а вкбнци законъ о поборѣ краевыхъ оплатъ консумиційныхъ, котрый вытворюе нове жерело доходбвъ для краевого фонду. Отсе найважнѣйшій результаты — надѣймось — обильній овочѣ законодавчои працѣ теперѣшнои сесіи.

Переходячи хочь побѣжно, для спбзненои поры, спеціяльній законы, згадаю законъ промысловый о пбльгахъ податковыхъ для ново повстаючихъ пбдприемствъ и фабрикъ, законъ о жереловищахъ, законъ о регуляціи Бялы и забудованю гбрскихъ потокбвъ Лбмницѣ.

О тбй самбй готовости до жертвъ и о бдалости що-до економічного пбддвигненя краю, котрій заявила выс. палата въ згаданыхъ повысше законахъ, свѣдчать ще многій ухвалы, змагаючій пбднести шкбльництво людове, рбльництво и шкбльництво рбльниче, розвинути школы промысловій; свѣдчить пбдвышенье дотаціи фонду промыслового; свѣдчать ухвалы въ справахъ зелѣзничихъ, а такожь резолюція, вже тбльно разбвъ взновлювана, а домагаюча ся, щобы правительство пбдняло на ширшій розмѣры регуляцію рѣкъ.

Але не лишь ухвалы и законы мають значенье въ тбй выс. палатѣ; суть дискусіи важнѣйшій анѣжь ухвалы, суть слова, котрій стануть за чины...

Такою дискусією була розправа повна аргументбвъ величныхъ о середныхъ школахъ, такою була розправа буджетова, такъ вычерпаюча, якои давно не було въ тбй выс. палатѣ. Бороли ся въ нѣй гадки, высказувано рбзнѣ погляды на средства, але що-до цѣлей найшла ся въ тбй выс. палатѣ згбдность, якъ се доказуе буджетъ, такъ обильно вкладаючій краевый грбшь на працѣ инвестиційнѣ.

Констатуючи сю обяву зъ радостію, ствержаю, що упали такожь въ тбй дискусіи слова згоды и поезнаня, котрій скрѣпили мене въ пересвѣдченю, що при взаимнбй добрбй воли можуть два племена братній — расово такъ спорбднені, що розумѣють взаимно свои бесѣды — жити спбльно на одноі земли въ мирѣ и взаимнбмъ поважаню, сполученій привязаньемъ до престола, идеею державною, на тлѣ христіяньскои любови, котру дае спбльна вѣра, хочь исповѣдана рбзнымъ обрядомъ.

(*По руски:*) Маю пересвѣдченье, що тѣ слова згоды и поезнаня, котрій ту упали, суть лишь бдгомономъ успособлена людности утомленои роздорами, бажаючои жити въ мирѣ и згодѣ.

(*По польски:*) Супротивъ тыхъ результатбвъ сесіи теперѣшнои, можете панове вертати спокбйно до домашныхъ огнищь, свѣдомій выповненого обовязку взглядомъ краю, зъ надѣею на лѣпшу будучность.

Закрываю теперѣшну сесію соймову, складаючи голдъ найяснѣйшому монархови, пбдъ котрого скиптромъ край може розвивати ся и надѣяти ся лѣпшои будучности.

Най жие найяснѣйшій панъ, многая лѣта!“

Послы повторили трикратно сей окликъ.

Бдтакъ промовивъ кн. Юрій Чарторыйскій: Ваша Ексц. князю маршалку! Звольте князю, що уповажненый товаришами, звернў ся до тебе кбльтома словами. Памятній слова, якій высказавъ ты при бдкрытю сойму, показали намъ, якъ дуже удачно пбймаешь порученў тобѣ задачу. Пбймаешь становище маршалка яко славный а тяжкій обовязокъ, яко становище, котре хотячи гбдно выповнювати, треба бути не лишь совѣстнымъ робітникомъ але такожь и опѣкуномъ всѣхъ честныхъ змагань народныхъ, покровителемъ нашихъ потребъ, защитникомъ нашихъ правъ и вольностей, нашои народнои гбдности — треба бути тымъ першимъ госп даремъ того краю, на котрого всѣхъ очи звернули ся, котрого проводовнисѣ радо пбдають ся, для котрого всѣ мають честь и довѣріе (*Брава*). Справедливо маршалку краевый бдкликавсь ты до того довѣріе! Довѣріе се повитало твое именованье, повитало тебе на порозѣ сего дому. Бдъ того дня се довѣріе збільшилось и скрѣпилось, мы побачили тебе при праци. Мы почули, що маемо въ тобѣ проводиря зичливого, рѣшучого, безсторонного. Чувство се додае намъ бдвагн до дальшои, спбльнои пбдъ твою булавою працѣ. (*Брава*.) Соймъ на сей рбкъ кбнчить ся — праця твоя маршалку краевый тревае дальше, праця щоденна, трудна и утяжлива, котру въ имя Боже ты зачавъ! Зволи маршалку краевый — ся гадка най тебе пбдкрѣпляе — при кождбмъ кроцѣ на тбй дорозѣ памятати, що проводять тебе нашій найширшій желанія, проводять тебе довѣріе цѣлого краю — а въ тбй гадцѣ зволи приняти бдъ насъ просте, але въ серця походяче: „Щаста Боже!“ (*Брава.*)

(Звертаючись до намѣстника): Маю ще обовязокъ звернутись до п. намѣстника. Бдкликуюсь при тбмъ до того, що при кбнци минувшои сесіи сказавъ ту Впов. председатель кола польского. Були се щирій слова вдячности и признання за живу участь намѣстника въ нашихъ працяхъ, за старанне удержанье гармонін мѣжь властею правительственною а властею автономічною, за лученье обовязкбвъ службовыхъ зъ обовязками горожаньскими. Сегорбчна дѣяльность п. намѣстника бдзначала ся тыми самыми прикметами — просимо его, щобы зволивъ приняти бдъ насъ тій самій выразы вдячности и щирого признання. (*Брава.*)

Пос. Романчукъ промовивъ въ сей способбъ: Прилучаю ся вповни до слбвъ сказаныхъ Впов. посломъ кн. Чарторыйскимъ и заявляю такожь сердечну подяку достойному князеви маршалкови за его безсторонный и вырозумѣлый провбдъ въ нашихъ нарадахъ, думаючи, що ему мало буде почути сихъ кблька слбвъ въ рускбй мовѣ, котра, якъ самъ высказавъ ся на початку сен сесіи, була колись мовою его предкбвъ. Не можу поминути сен способности, щобы не подякувати Є. Е. п. намѣстникови за тій слова, въ котрыхъ зробивъ намъ надѣю на ббльше увзглядненье интересбвъ рускаго народу и щобы не высказати ожиданя, що та надѣя сповнить ся въ недовгбмъ часѣ. А до васъ панове репрезентанты польскои народности, скажу: Розходимо ся зъ собою зъ лучшимъ вражѣньемъ, а нѣжь мы зойшли ся передъ шести недѣлями; бдъ васъ найбольше залежати буде, щобы мы въ будучбмъ роцѣ зойшли ся зъ ще лучшимъ вражѣньемъ до працѣ для добра нашого краю и обохъ его народбвъ.

По сѣмъ промовивъ намѣстникъ: Передовсѣмъ дякую тобѣ милостивый князю за слова признання звернені до моеи особы. Не моя рѣчь судити мои дѣла, знаю лишь, що я доложивъ всякихъ заходбвъ, щобы выс. палатѣ улегшити задачу. Будьте пересвѣдчені, що кожде слово признання бдъ васъ приймаю сердечно и вдячно. Коли-жь Впов. посолъ Романчукъ звернувъ ся до мене въ своѣй промовѣ, то заявляю, що згаданій въ тыхъ послѣдныхъ дняхъ взаимній выясненя будуть мати дуже добрый успѣхъ, а сю надѣю опираю на тбмъ, що ту высказано, а такожь и на тбмъ, що мы взаимно не робили собѣ нѣякихъ обѣцянокъ и не удѣляли, крбмъ тыхъ, котрій мы ту въ палатѣ ясно высказали.

Маршалокъ кн. Сангушко: Зб слбвъ признання беру лишь се до моеи вѣдомости, що я выповнивъ мбй обовязокъ. Такъ само и на будуче буду старатись все выповняти свои обовязки. Що же дотычить признань за працю, то належать ся они такожь тому, котрый дѣливъ зб мною ту працю, с. е. о. митрополитови и ему такожь се признанье бддаю. (*Брава.*) Засѣданье и соймъ закрываю.

Голосы прасы о рускбй справѣ.

N. fr. Presse пише:

Въ кругахъ рускихъ послбвъ народовцевъ говорять, що правительство, спонукане неудачою чесно-нѣмецкои угоды, рѣшило ся числити ся зъ помочію Русинбвъ и Полякбвъ. Оно взялось наклонити Полякбвъ, щобы зробили Русинамъ концесіи. Длятого то покликано онодгы председателя клюбу польского, Яворского, до Вѣдня. Партія подбольска и бар. Земялковскій старають ся своимъ вплывомъ спаралізувати акцію. Тымчасомъ маe бути въ сѣчни галицкій соймъ скликаный на додаткову сесію, щобы залагодити предложеня увзглядняючій жаданя Русинбвъ. Яворскій и Земялковскій мають бути на авдіенціи у цѣсаря.

——

Nowa Reforma здаючи справозданье зъ бесѣды пос. Антоневича, выголошенои противъ програмовои бесѣды пос. Романчука, каже: „Зъ кождого его слова пробивала ся злбсть — и здае ся, що коли бы хто въ тбй хвили бувъ п. Антоневичеви давъ до выбору голову молодо рускаго або польского патріота, бувъ бы волѣвъ, щобы перша злетѣла.“ А дальше каже: На той сильный нападъ бдповѣли Русины однымъ ударомъ по другбмъ. Впреосв. митроп. Сембратовичъ, послы Романчукъ, Сѣчиньскій, Телишевскій, Савчакъ потвердили солідарнбсть зъ програмою, высказаною онодгы пос. Романчукомъ и бдперли зъ обуреньемъ инсинуаціи Антоневича, а пос. Сѣчиньскій по причинѣ фразесу о женевскихъ стремленяхъ зробивъ ему просто запидъ денунціяцін. Дуже характеристичный бувъ епізодъ, коли пос. Сѣчиньскій перебивъ Антоневичеви питаньемъ: „А бдрубность бдъ Россіи? То найважнѣйша точка програмы!“ На то посолъ Антоневичъ замѣсть просто бдповѣсти, сказавъ: „Прецѣ я на сѣй земли родивъ ся!“ Тогды роздались голосы: „То не бдповѣдь!“ А пос. Антоневичъ замѣсть просто бдповѣсти закбнчивъ придушеным голосомъ: „На инсинуаціи не бдповѣдаю.“ Була то не борба особиста, але борба двохъ могучихъ, противныхъ стремлень, що проявляють ся въ рускбй интелігенціи. Коли митрополитъ енергічными словами прилучивъ ся до програмы Романчука, коли Телишевскій, блѣдый бдъ зворушеня, бдозвавъ ся, що за ту идею руснои бдрубности готовъ и житье бддати, коли Сѣчиньскій взывавъ противникбвъ, щобы дали заявленье що-до тои точки, змѣркували всѣ, що есть то хвиля дуже важна, рѣшаюча о дальшбмъ розвою справы руснов.“

„Роздѣлъ межи обома руснима партіями выступивъ нинѣ — якъ видате — дуже сильно. Чи люде, котрій собѣ взаимно такій рѣчи въ очи выповѣли прилюдно въ присутности тыхъ, котрыхъ завсѣгды за спбльныхъ ворогбвъ уважали, можуть дальше ити разомъ? Чи може бути, щобы дальше творили спбльный клюбъ рускій, скоро молодѣ ренегатами назвали тыхъ, котрій не признають бдрубности бдъ Россіи — и скоро на то не наступило зъ другои стороны категоричне за тою бдрубностію заявленье? Тѣ пытаня займають нинѣ всѣхъ а бдповѣди на нихъ доси нема.“

На конець каже N. Ref.: „Взагалѣ треба ще разъ пригадати, що Романчукъ и его приятелѣ звертали ся ббльше до правительства якъ до Полякбвъ, а завѣренье о вѣрности для династіи, державы и вѣры повтаряло ся найчастѣйше и зъ найбольшою вагою въ ихъ выступленяхъ. Записую поки-що факты и враженя. Дальшого розвою тыхъ подій треба ще выжидати...“

——

Czas пише:

„Роздвоенье въ рускбмъ таборѣ, котре такъ выразно и явно зазначило ся въ самбмъ соймѣ, позбстане, якъ бы и не було, одною зъ найважнѣйшихъ подій політичныхъ, якій приключили ся пбдъ конець сен сесіи соймовои. Що стало ся, чи радше стане ся по тыхъ енунціяціяхъ въ клюбомъ рускимъ, доси не знаемо Здае ся однакожь рѣчею неминучою, що выступлять або може вже выступили зъ него тій, о котрыхъ сказавъ Впреосв. митрополитъ, що „для нихъ въ нашбй галицкбй Руси нема мѣсца“. На всякій случай ситуація що-до справы рускои стала ся яснѣйшою якъ коли небудь давнѣйше. Мы знали вправдѣ, що суть два стремленя Русинбвъ, але зливали ся они у ваѣшабмъ дѣланю майже гармонійно разомъ та зъ одноі и другои стороны бдзывали ся фальшивій! нуты о кравдахъ и упослѣдженяхъ рускои народности, а зъ жаднои стороны не можна було почути сильнѣйшого и отвертого потвержденя засадъ и переконань політичныхъ и релігійныхъ. Теперь настало потвержденье, а въ виду того и зъ тымъ ббльшою цѣкавостію и увагою треба намъ буде слѣдити за дальшою акціею въ таборѣ рускомъ.“

——

Przegląd пише: „Генеральна дебата буджетова въ соймѣ нашбмъ выросла въ дуже щасливый способбъ до историчного значеня.

„Можна сказати, що вчера и онодгы соймъ нашъ „робивъ исторію“, — творивъ бо позитивне дѣло, до котрого будемо не разъ бдкликувати ся, котре може навѣть споро заважити на вазѣ послѣдующихъ подій.

„Кому треба бути вдячнымъ за то, що давъ починъ въ сій справѣ? Чия щаслива рука приготовила теренъ? — то розкаже колись исторія; на разѣ може не годить ся вводити въ гру индівідуального чинника а досыть записати, що всѣ три стороны, входячій до акціи, вложили якъ-бы „декларація“ — сторона руска устами пос. Романчука, сторона польска устами пос. Мадейского, а правительство устами самого намѣстника.

„Розгляньмо ся въ тыхъ деклараціяхъ. Змѣстъ рускои дасть ся въ сихъ словахъ подати: Стоимо горячо при нашбй вѣрѣ католицкбй, при коронѣ Габсбургбвъ и при монархіи австрійскбй; хочемо розвивати ся самостбйно и на власныхъ основахъ, зъ Россіи же нѣчого брати не будемо. Бдъ Васъ, Полякбвъ, жадаемо, щобы вы поступали зъ нами справедливо и дали намъ рбвноуправненье.

„Змѣстъ польскои декларації есть такій: На спбльнбмъ грунтѣ любови до вѣры католицкои, до династіи Габсбургбвъ и до монархіи стрѣтимо ся завсѣгды плече объ плече; а що дотыкае ся самостбйного розвою народности рускои на рбдныхъ основахъ, вбльныхъ бдъ всякихъ примѣшокъ россійскихъ, то витаемо яко зворотъ вельми потѣшаючій и охотно подамо завсѣгды руку тбй праци, котра буде мати на оцѣ добро краю и державы.

„Наконець декларація правительственна завѣряла, що правительство готове завсѣгды боронити меншости передъ ббльшостію, лишь щобы та меншбсть заявляла завсѣгды въ своихъ дѣлахъ и словахъ примиримбсть, давала доказы, що не стремить до розбитя, але до сконсолідованя краю, и що зумѣе выелімівувати зъ-посередъ себе все то, що стоить на перешкодѣ розвоѣви народности рускои на грунтѣ часто австрійскбмъ — иншими словами сказавши, все то, що стремать до Россіи, що въ Петербурзѣ шукае точки опоры и помочи. Крбмъ того радила Русинамъ та декларація, щобы они сполучали ся пбдъ прапоромъ князѣвъ рускои церкви въ Галичинѣ, а таке сполученье укрѣпить всѣхъ въ переконаню, що Русины стоять дѣйстно горячо при вѣрѣ католицкбй а крбмъ того дасть ихъ політичному орґанізмови ту ерархію, котра такъ недостае ихъ суспбльности.

„Чи щирій були всѣ тій три декларація? Що польска и правительственна були щирій, то нема нѣ найменшого сумнѣву. Руска робить такожь вражѣнье щирои, бодай маe богато выгляду щирости...“

——

Краґска ґазета урядова занотувала такожь подѣю зъ минувшои сесіи соймовои и каже: „Проявившій ся пбдчасъ тридневнои дебаты буджетовои въ галицкбмъ соймѣ епізоды політичній довели до замѣтнои змѣны въ рускбмъ клюбѣ соймовбмъ, котрій потягнуть за собою мародайнй наслѣдки въ угрупованю рускихъ партій. Въ рускбмъ клюбѣ наставъ роздоръ, котрый приносить радбстне розъясненье бдносинъ. Руско-народній елементы розвинули свою програму, въ котрбй головными точками суть: самостбйный національный розвбй рускаго народу окремо бдъ польского и россійского и вѣрнбсть для династіи и державы. Старо-рускій елементы дали спбзнати, хочь ихъ заявленя не були зовсѣмъ недвозначній, що они хотять ити давною дорогою. Коли-жь бдтакъ и Впреосв. митрополитъ Сембратовичъ принявъ програму Русинбвъ народовцевъ и бдперъ аспіраціи старо-рускій, то теперь розъяснить ся справа и въ якъ найширшихъ кругахъ рускои интелігенціи.“

——

„Червоная Русь“ — якъ можна було передвиджувати — станула противъ програмы выголошенои посломъ Романчукомъ и пустилась на „розоблачення“, — тбльки-жь замѣсть „розоблачувати“ ще ббльше „облачуе“ цѣлу справу. Мы за чергою выясниемо все докладно нашимъ читателямъ, а починаемо вже нинѣ бдъ Руского клюбу.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Соймъ ческій ухваливъ проекъ закона о роздѣлѣ рады культуры краевои аже до §. 16 та провізоричный буджетъ и бдрочивъ ся въ суботу, щобы въ сѣчню зобрати ся на додаткову сесію. Чи та додаткова сесія буде щасливѣйша якъ минувша, можна сумнѣвати ся, бо вже сю сесію закрывано пбдъ вражѣньемъ, якъ коли-бъ ческо-нѣмецка угода зовсѣмъ розбила ся. Нѣмцѣ принимаючи сю евентуальность вже яко нехибну выступили навѣть зъ комітету выставового. За дальшу ознаку, що угода розббе ся, можна и то уважати, що Fremdenblatt выступивъ онодгы зъ острыми закидами противъ правительства, що оно не хоче внести закона угодового яко предложеня правительственного а обмежае ся лишь на роли участника угодового, та що не ужие всеи своеи силы, щобы вытягнути бдповѣдній консеквенціи зъ евентуального розбитя угоды. Сей бдзывъ повурядового орґану вказуе досыть недвозначно, що правительство поки що обмежавсь лишь на повофіціальныхъ погрозахъ и робить пресію на дотычныхъ сторонахъ, а коли вже всѣ способы остануть ся безъ успѣху, то оно буде готове взяти ся до енергічного дѣланя, щобы перевести дѣло, до котрого зобовязало ся супротивъ короны.

Зъ другои же стороны можна и то припускати, що коли ческо-нѣмецка угода розббе ся, то и теперѣшне правительство уступить. Сего погляду есть особливо N. fr. Presse, котра стоить крѣпко при тбмъ, що гр. Таффе буде мусѣвъ теперь уступити. Онъ мусить — каже орґанъ централістбвъ — признати ся до того, що не въ силѣ сповнити обовязуюче его и реченье и забезпечити собѣ помбчь своихъ противникбвъ для політики, котру цѣсарь назвавъ конечностію державною.

Чого забагае ся Нѣмцямъ? пытае Politik а въ бдповѣди на то наводить слова пос. Брайтера, высказаній на комерсѣ нѣмецкихъ студентбвъ, данбмъ въ честь нѣмецкихъ послбвъ въ Празѣ. „Вы — сказавъ бесѣдникъ — маете вже свбй окремый кутокъ (університетъ нѣмецкій). Мы послы не довели ще до того. Мы ще не маемо свого окремого сойму. Мы все ще мусимо тамъ на Малбй странѣ слухати цѣлыми днями безъ перестанку бесѣдъ, котрыхъ не розумѣемо. Не позбстае намъ нѣчого, якъ лишь выходити зъ бдтамъ, доки ажь насъ маршалокъ не закличе... Лекше то выспѣваги якъ сказати, чого мы бажаемо.“ Тѣ слова — каже Politik — кидають ясне праве свѣтло на цѣлу акцію угодову и не потребують нѣякого коментаря.

——

Монахійска Allg. Ztg. оголосила письмо зъ Берлина, въ котрбмъ доказуе ся, що Россія пбдъ взглядомъ мілітарнымъ есть такъ мало приготовлена, що не може и подумати, щобы зъ весною могла розпочати якусь акцію. Рбвночасно згадуе ся въ тбмъ письмѣ, що Нѣмцѣ могли бы кождого часу обнизити штучно поднесеный курсъ россійского рубля, бо 500 міл. рублѣвъ не маe нѣякого покрытя.

——

Правительство шведске лагодить для парляменту проектъ реорґанізації войска. Насамперед маe бути заведеный загальный обовязокъ службы войсковои але обмеженый лишь до $10^1/_2$ мѣсяця постбйнои службы а $1^1/_2$ мѣсяця службы доповняючои. Зъ щорбчного контінґенту 18.000 буде потягати ся до правильнои службы а прочій лишь до вправъ на повтора мѣсяця.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта“ зъ дня 26 н. ст. падолиста с. р. полагоджено мѣжь иншими слѣдуючій важнѣйши справы:

1. Принято до вѣдомости, що одинъ Русинъ въ Галичинѣ записуе свбй маетокъ товариству. Заняти ся сею справою и перевести ея упрошено д-ра Костя Левицкого.

2. Принято до вѣдомости листъ бдъ п. Франтішка Ржегоржа зъ Чехъ зъ подякою за именованье его почетнымъ членомъ.

3. Принято до вѣдомости, що делеґація выдѣлу удасть ся до Вп. Володислава Федоровича, властителя Окна, доперва пбдчасъ Роздвяныхъ святъ, позаякъ п. Федоровичь выѣхавъ теперь до Анґлія.

4. Упрошено голову товариства до скликаня анкеты, выбраной въ справѣ будовы руско народного театру у Львовѣ, въ цѣли уконституованя.

5. Бдчитано письмо п. Трильовского, написане зъ повномочія збору селянъского въ Снятинѣ, до анкеты, маючои утворити ся при товариствѣ, и рѣшало, наколи анкета увійде въ житье, дати ѣй то письмо до залагодженя.

6. Передано рукописи: „Иванъ Котляревський“, житьєписне оповѣданье Чайченка до другои рецензіи; „Галю“ п. Загорнои и „Робінзона“ Чайченка до першои рецензіи.

7. Принято до вѣдомости, що проф. Людвикъ Сальо зъ Львова дарувавъ до музею товариства старинный, дуже цѣнный мечь, выкопаный въ Перемышли, а д-ръ Кость Паньковскій зъ Львова одну книжку.

8. Полагоджено кôлька справъ адміністраційныхъ (услуги, закупна шафы на бібліотеку п. Франтішка Ржегоржа, вымѣны дублетôвъ въ бібліотецѣ товариства, змѣны статуту и т. п.).

9. Принято новыхъ 66 членôвъ, а то: Пилипа Сыроѣдá господаря въ Волсвинѣ, Петра Царика въ Волсвинѣ, Вінкентія Шаха въ Тернополи, Ярослава Романчука въ Софіи въ Болгарiи, о. Петра Княжиньского зъ Дубрôвки, Антона Совирку зъ Манастирця, Василя Добушовского зъ Николаева, Василя Самицю зъ Денисова, Павлину Одѣжиньску зъ Хащова, Ивана Павлюха зъ Хащова, Стефана Матѣйцева зъ Белеева, Яця Лупацѣя зъ Выжлова, Якима Шараневича учителя зъ Жулина, Петра Будзиньского учителя зъ Комарна, о. Евгенія Купчиньского зъ Оглядова, Петра Ковальчука зъ Серету на Буковинѣ, Михайла Пильнюка зъ Голгочь, о. Северина Левицкого зъ Городенки, Петра Кухаря зъ Лисятичь, Михайла Тимчѣя зъ Дулибъ, Петра Опришка зъ Грабôвця, Стефана Рішка зъ Дулибъ, Стефана Тимчѣя зъ Грабôвця, читальню зъ Клѣводина, Братство церковне молодше зъ Путятинець, читальню зъ Пукова, Олексу Курдибана зъ Гаѣвъ коло Львова, Гната Дзядиґу зъ Гаѣвъ к. Львова, Виктора Вовка зъ Гаѣвъ к. Львова, Стефана Дулика зъ Глуховичь, Стефана Кмета зъ Глуховичь, читальню въ Пархачи, Іосифа Миштака зъ Товстенького, Михайла Миштака зъ Товстенького, Мартина Юрчука зъ Нисмичь, Михайла Труша зъ Нисмичь, Григорія Шарапулу зъ Угринова, о. Лонгина Бялинкевича зъ Ферескулѣ, о. Омеляна Боярского зъ Раранча, Тимофтѣя Гориня зъ Гаѣвъ к. Львова, Ивана Варениця зъ Денисова, Григорія Явного зъ Лосяча, о. Гната Гойдиша зъ Радвинець, Якова Зьелика учителя зъ Дорогова, о. Корнила Воєвôдку зъ Сернокъ середныхъ, Михайла Косцева зъ Сернокъ середныхъ, Илька Стефанишина зъ Якимова, Данила Буришока зъ Залѣся, читальню въ Залѣсю п. Озеряны, Михайла Коссака зъ Чорткова, Михайла Прохурского зъ Бавшôвки, Ивана Гошулку зъ Бавшôвки, Ивана Блашкова зъ Бавшôвки, Михайла Марmаша емеритованого учителя зъ Зашкова, Михайла Засьедволька зъ Галича, Варфоломея Андрусишина зъ Бертынкъ, Ивана Буґера зъ Лѣтинѣ, Петра Мальщака зъ Лѣтинѣ, Андрѣя Луцева зъ Лѣтинѣ, Ивана Лепиньского зъ Гриньковець, В. Лопотиньского зъ Озерянъ, Михайла Краснодемского листоноса зъ Озерянъ, Юстина Томчишина учителя зъ Свершковець, Петра Яновского зъ Тарнавки, о. Николая Бадовинана зъ Куцуры на Уграхъ и Михайла Стрибера учителя зъ Куцуры на Уграхъ.

НОВИНКИ.

— Вчера въ недѣлю, була у Є. Е. п. намѣстника депутація, зложена зъ послôвъ соймовыхъ пп. Романчука, д-ра Савчака и Телишевского. Депутація предложила п. намѣстникови деякí наглячí потребы Русинôвъ и просила о ихъ увзглядненье, межи иншими справу внесеня п. Романчука, ухваленого въ соймѣ. П. намѣстникъ приймивъ депутацію зичливо и обѣцявъ тí справы, котрí належать до его круга дѣланя, прихильно полагодити. Депутація удала ся ôдтакъ до Є. Екс. митрополита зъ подякою за пôдпертье програмы рускихъ послôвъ и внесеня Романчука въ соймѣ. Митрополитъ приймивъ депутацію сердечно и увѣрявъ ей, що ôнъ и дальше хоче поступати вразъ зъ рускими послами въ пôднятôмъ ними напрямѣ и пôдпирати буде ихъ змаганя.

— **Засѣданье анкеты выбраной загальными зборами товариства „Просвѣта“** въ справѣ змѣны статутôвъ того-жь товариства по мысли внесеня п. Ол. Колессы ôдбуло ся дня 30 н. ст. падолиста с. р. пôдъ проводомъ Вп. д-ра Омел. Огоновского, при участи послôвъ Юл. Романчука, д-ра Д. Савчака, Іос. Гурика, а такожь пп. Т. Грушкевича, д-ра К. Левицкого и Ол. Колессы. Анкета въ засадѣ згодила ся, щобы въ статутѣ товариства „Просвѣта“ умѣстити постановы про орґанізацію читалень въ краю, и пôднесенье економічне нашого народу, по чôмъ ôддала проектъ змѣны статутôвъ п. д-рови Костеви Левицкому до перегляду и справозданя на найблизшôмъ засѣданю анкеты.

— **Общество Рускихъ Дамъ у Львовѣ** устроює дня 26 падолиста (8 грудня) с. е. въ день загальныхъ зборôвъ членôвъ „Народного Дому“ вечерокъ, зъ котрого чистый дохôдъ призначеный на добродѣйнí цѣли. Вступъ ôдъ особы 30 кр.

— **Зъ почты** Ôдъ Нового року має завестись важна змѣна на почтахъ. По зложеню 5 зр. будуть могли стороны призначений для нихъ листы и ґазеты, ôдбирати заразъ на двôрци, коли лишь надôйде поѣздъ зелѣзничí. На листахъ буде выписано „листы на двôрци“.

— **Опера въ польскôмъ театрѣ львôвскôмъ** въ сегорôчнôмъ сезонѣ зимовôмъ зачинаесь вже въ сѣмъ тыждни. Дирекція заанґажувала солістôвъ: теноровъ пп. Ходаковского и Вармута, база п. Єроміна; спѣвачокъ: панну М. Павликôвну, п-ю Камільову и панну Лукашевску. Репертоаръ въ грудни такій: 2-го грудня „Жидôвка“, 4. „Міньонъ“, 6. „Джіоконда“, 11. „Аіда“, 13. „Галька“ 15 „Пророкъ“, 20 „Гуґеноты“, 23. „Фавстъ“, 27. „Аіда“, 30. Африканка“. На першôмъ представленю выступають п-а Павликôвна и п. Вармутъ. Дирекція театру пôдготовляе на сей сезонъ двѣ новí оперы.

— **Перестерога.** Въ околици Бережанъ баламутять жиды селянъ, розпускаючи вѣсти, що паперовí грошѣ будуть скасованí, а хто хоче ихъ вымѣняти, стратить 20 кр. на однôмъ ґульденѣ. Жиды хотѣли бы, щобы селяне завчасу вымѣнювали у нихъ паперовí грошѣ и щобы згодились на меншу страту по 10 кр ôдъ ґульдена, котра розумѣесь пôйшла бы до жидôвскои кишенѣ. Треба бы остерѣгати селянъ, щобы не давались обманювати жидамъ.

— **Доставы для арміи.** Дня 28 н. ст. падолиста ôдбуло ся засѣданье управляючои рады 1-ого гал. товариства доставы для арміи пôдъ проводомъ Немчиновского. Зô справозданя дирекціи выходить, що доставу для арміи на рôкъ 1891 въ скôлькости 10.000 паръ чоботôвъ обняли галицкí шевцѣ а роботы римарскí римарѣ львôвскí. Буде се отже першá достава выготовлена ручною роботою. Рада управляюча, хотячи наспѣти зъ помочію ремѣсникамъ въ закупнѣ матеріялôвъ, поручила дирекціи пôдняти цѣлый зложеный капіталъ въ краевôмъ банку и закупити матеріялъ, при чôмъ мають увзглядnитись по можности галицкí гарбарнѣ. А що робота маѣ бути ôдставлена въ однôмъ днi по 1 марта 1891 р., то поручено занятись тою справою сейчасъ, щобы пôдчасъ зимы мали шевцѣ роботу.

— **Концесію** на аптику въ Гвôздци надало коломыйске староство п. Валер. Ґодлевскому, магістрови фармаціи, котрого ґремія аптикарска поставила на першôмъ мѣсци въ пропозиціи.

— **Золото.** Для ліквідуючои фірмы банкирскои Барінґа выславъ французкій банкъ до Лондону 75 міліонôвъ франкôвъ золотомъ. Все то золото маѣ 80.187½ кільоґрамôвъ ваги, с. є. тôлько, що пôвътретя ваґона, кождый по 10 тоннъ ваги.

— **При доповняючихъ выборахъ до черновецкои рады мѣскои** въ 2-го кола выборчого середмѣстя голосувало на 666 управненыхъ до голосу 341 выборцѣвъ. Выбрано румуньскихъ кандидатôвъ. Русины голосували на совѣтника Володимира Ясеницкого, котрый одержавъ 66 голосовъ.

— **Зъ пôдъ Старого мѣста** пишуть до „Батькôвщины“: Не пий, не пий, кричить на хлопа хто тôлько хоче, а самí тí, що кричать, дають неразъ причину до піятики. Ось примѣръ: Въ Лавровѣ єсть монастирь оо. Василіянôвъ, де ураджують кôлька разôвъ до року ôдпусты, на котрí сходять ся люде зъ далекихъ сторонъ. Въ церквѣ наука одна и друга, молодí черцѣ говорять страхъ проти піяньства, а десять крокôвъ ôдъ церкви тримають коршму мурована, велику, що десятки людей помѣстить. Тутъ ажь зачинають ся ôдпусты; люде пють, бійки, проклоны, розпуста. Що то поможе говорити? Выженѣть жида зъ коршмы, не давайте нагоды до піятики, а тогды говорѣть о св. тверезости. А теперь лѣпше скажѣть людемъ, щобы не приходили до монастиря на ôдпустъ, бо бôльше черезъ тоту коршму образы Бога, якъ его славы въ церквѣ.

— **Змѣны кары.** Іосифъ Емъ, ґеометръ, котрого за убитье жены засуджено на кару смерти черезъ повѣшенье на основѣ вердикту судьѣвъ присяжныхъ въ Сучавѣ, одержавъ въ дорозѣ ласки замѣну сеи кары на 20-лѣтну тяжку вязницю, получену зъ постомъ що тыждня.

— **Испытъ державный,** приписаный для господарѣвъ лѣсовыхъ, зложили передъ комісією испытуючою въ намѣстництвѣ зъ добрымъ успѣхомъ: Альфр. Гловиньскій, Максъ Гомулиньскій, Север. Млынарскій, Фв. Парасевичь, Ив. Поспішіль, Вол. Радзиковскій и Вол. Ваньо. Рôвночасно зложило 23 кандидатôвъ испытъ приписаный для помôчникôвъ въ лѣсовôй службѣ охоронноѣ и технічноѣ.

— **Въ процесѣ Ліґера противъ Шарфа** присяжнí судьѣ признали 8 голосами противъ 4 Шарфа виновнымъ клеветы. Трибуналъ засудивъ шарфа на 1000 зр. кары.

— **Холера.** Доносять, що холера появилась въ околици Єрусалима и тому россійске правительство перестало выдавати пашпорты для особъ, що хотять выбиратись до Палестины.

— **Читальня въ Шманковичахъ** складае прилюдну подяку Дхв. товариству „Просвѣтѣ“ за 62 книжокъ присланыхъ даромъ для бібліотеки читальнѣ. — *І. Гордъевскій*, голова.

— **Дрôбнí вѣсти.** Громада Воля нижна, пов. сянôцкого, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — У Львовѣ померъ давный акторъ львôвскій, Адольфъ Линковскій, въ 68 роцѣ житя. — Доповняючí выборы двохъ членôвъ рады повѣтовои въ Турцѣ, зъ бôльшихъ посѣлостей, розписанí на 30 н. ст. грудня с. р.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Въ пропозицію принятí оо.: на Юрôвцѣ дек. сянôцкого,: 1. Олимпій Поляньскій, 2. Андр Дроздовскій, 3. Север. Добряньскій, 4. Левъ Бѣрецкій, 5. Вол. Гайдукевичь; — на Раву рускú, дек. потелицкого,: 1. Теодоръ Карпякъ, 2. Кирилъ Сѣлецкій, 3. Сильв. Конистяньскій, 4. Вол. Коростеньскій, 5. Єронимъ Конистяньскій, 6. Вол. Ринявець, 7. Іоанъ Ивасѣвка, 8. Євг. Горницкій, 9. Стеф. Сапрунъ, 10. Мих. Мрицъ, 11. Конст. Бѣрецкій; — на Угерцѣ мінеральнí, дек. лѣського: 1. Алойсій Поляньскій, 2. Іоанъ Бѣрецкій, 3. Вол. Коростеньскій, 4. Северинъ Добряньскій, 5. Іоанъ Яворскій, 6. Григ. Макаръ; — на Кречовичѣ, дек. канчуцкого,: 1. Стеф. Сапрунъ, 2. Стеф. Петрикъ; — на Полянчикъ, дек. балигородского,: 1. Ем. Давидовичь, 2. Єронимъ Моравскій; — на Рихвальдъ, дек. бѣцкого: Мих. Вербицкій.

Кан. институваный на Лежайскъ, дек. канчуцкого, о. Викторъ Кмицикевичь.

Завôзваный до кан. институціи на Мацину, дек. бѣцкого, о. Вас. Курило.

Завѣдательство Гориць, дек. канчуцкого, одержавъ о. Ник. Несторовичь.

Увôльненí ôдъ испыту конкурсового оо.: Іос. Мохнацкій зъ Мацѣевои и Север. Турчмановичь зъ Лукового.

Правительство згодило ся на дотацію 300 зр. на одинъ рôкъ для сотрудника при пароху въ Жовтанцяхъ, дек. куликôвского.

Ôдпустку зъ перемыскои епархіи до архіепархіи львôвскои одержавъ укôнченый богословъ Іоанъ Насальскій.

Посмертнí — ✝ — оповѣстки.

Серафина Корчиньска, вдова по о. Александрѣ Корчиньскôмъ, приходнику въ Сасовѣ, упокоила ся 25 н. ст. падолиста въ Гутѣ коло Пенякъ. Вѣчна ѣй память!

Василь Курпякъ, емеритованый учитель въ Тудорковичахъ, членъ и секретарь просвѣтныхъ товариствъ въ Сокали, декорованый срѣбнымъ хрестомъ заслуги, упокоивъ ся дня 26 н. ст. падолиста въ 66-ômъ роцѣ житя. Покôйный 40 лѣтъ трудивъ ся въ званю учительскôмъ зъ надзвычайною вытревалостію и пильностію (за що въ роцѣ 1886 удекоровано єго торжественно хрестомъ заслуги при участи ц. к. старосты, священьства и учительства), а йдучи на пенсію, перенѣсъ ся до Сокаля не на ôдпочинокъ, але абы и дальше до смерти трудитись для добра матери-Руси. Вѣчна покôйному память и земля ему перомъ!

Наука, штука и литература.

— **Зъ руско-народного театру.** Въ суботу выставлено оперетку С. Артимовского: „Запорожець за Дунаємъ“. Хочь лібретто само не богато будить интересу, то мимо того добра гра артистôвъ, точнôсть выконаня, та поправный спѣвъ зложились на гарну цѣлôсть такъ, що публика выйшла зовсѣмъ вдоволена зъ представленя. Пôднести мусимо при тôмъ, що режисерія вывязалась симъ разомъ зъ задачѣ своеи знаменито громадным и гарно костюмованымъ хоромъ женцѣвъ та козаковъ задунайскихъ. Панѣ Клѣшевска, якъ звычайно, вела передъ у всему. Запорожець Карась (Ольшанскій) зъ своєю жѣнкою Одаркою (панею Осиповичевою) грали безъ пересады, въ формахъ, якí накладае на сцену естетика и на тôмъ зыскала штука дуже богато. Дуетъ ихъ выпавъ добре. П. Клѣшевскій (въ роли султана) ôдспѣвавъ свою коротку арію коректно. Иманови (п-ну Парадюкови) радили-бъ мы не такъ ляпідарно выголошувати речітативъ свôй, впрочôмъ вывязавъ ся Иманъ зъ задачѣ своеи похвально. П. Яновичь (Андрій) спѣвавъ добре, въ єго интересѣ лежало-бъ одна кожь при спѣвѣ выстерѣгатись портаментôвъ, а атакувати тонъ ôдъ разу. Прочí ролѣ выпали такожь ôдповѣдно. Тôлько шкода, що орхестра не держалась въ цѣлости оріґінальнои партитуры автора, а грала зъ укладу секстетового не конче удачного.

Въ недѣлю представлено оперетку Данила Млаки: „Мандаторъ“. Лібретто легонькe. Предметомъ лібретта суть комічní ситуаціи, въ якí попадае жонатый мандаторъ по причинѣ своихъ амурôвъ до сѣльскои дѣвчины. Жѣнка его, наскрôзь сердечна женщина, довѣдуесь о всѣмъ и устроює ему лекцію поправы въ лѣсѣ, де якъразъ п. мандаторъ назначивъ сходины своѣй обожаемôй. Тутъ довершуесь qui pro quo. Ролю дѣвчины сѣльскои, судженои паробка, переймае панѣ мандаторка и перебрана являесь вразъ зô свѣдками на умовленôмъ мѣсци. Панъ мандаторъ одержуе научку, и въ колізіи въ яку попавъ годить ся на подружье молодои пары, котрои щастье хотѣвъ розбити. Въ оперетцѣ илюстрована удачно и канцелярія п. мандатора зъ писаремъ та гайдукомъ и его урядованьемъ, опертымъ на хабарствѣ. Музика легонька, купльетова, мѣсцями діяльоґована зъ кôлькома ансамблями, добре и зручно инструментована. Меліодіи безпретенсіональní, але веселí и пôдходячí пôдъ типы граючихъ осôбъ. Гра нашихъ артистôвъ: пп. Плошевского (мандатора), Ольшаньского (писаря), Стечиньского (гайдука) та панѣ Осиповичевои (мандаторки) була выкôнчена, повна свободы, житя и гумору. Передне мѣсце заняли пп. Ольшаньскій и Стечиньскій. Ролю сѣльскои дѣвчины передала дирекція паннѣ Долистôвнôй. Може молодôй адептцѣ штуки не достае ще рутины сценічнои и свободы гры; може пôдъ вилывомъ малои тремы голосъ ей mezzo-сопрановый не выйшовъ зъ ôдповѣдною силою, але чисте выголошенье тексту и купльетôвъ зраджувало, що п-на Долистôвна прикладае ся щиро до труду сценічного. Коротку ролю паробка ôдограв п. Яновичь зовсѣмъ добрс. Такъ само вывязалась зъ своихъ задачъ батько его (п. Кирницкій) и мати дѣвчины (п-нѣ Романовска). Орхестра пôдъ проводомъ п. Долисты держалась добре.

— **Зорѣ ч. 22 мѣстить:** „Исторія однои подорожи. Оповѣданье про поганого жида“, А. Хванька; Зъ „Новыхъ пѣсень“ Василя Д. Рôленка; „Молодшій братъ“, образокъ зъ галицкого житя Генрика Іоссе, переложивъ Василь Луκичь (конець) „Не спѣвати?“ и „Кобъ я була“, стишки Ивана Ганина Буцманюка; Исторія літературы рускои, Омеляна Огоновского (дальше); Бібліоґрафія, подае Василь Лукичь; Важнѣйшій матеріялъ літературный по періодичныхъ выданяхъ; Оповѣстки и критичнí замѣтки (Сочиненія Григорія Квѣтки, Сестрица Галя, Безъ хлѣба, рецензіи М. Комаря; Гомерова Одиссея, рецензія Н. Кокорудза); Література, штука, наука — Василя Лукича. Театръ, спѣвъ, музика — Данила Домонтаря; Допись зъ Кіева, М. Т.; Всячина. — Число се „Зорѣ“, якъ бачимо, вызначаесь богатымъ доборомъ рôзнородныхъ матеріялôвъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 1 грудня. Пос. Цайтгамеръ зложивъ мандатъ члена выдѣлу краевого; кажуть що ôнъ призначеный на якусь высшу посаду державну.

Парижь 1 грудня. На жаданье рады міністрôвъ постановивъ Рувіе не подавати ся до димісіи. На мѣсце Жофрена выбрано посломъ соціяліста Лявіого.

Римъ 1 грудня. Всѣмъ засудженымъ за провины прасовí давъ кор. Гумбертъ амнестію.

Пештъ 1 грудня. Въ наслѣдокъ заповѣдженя закона о супружествахъ цивільныхъ лагодить ся духовеньство до завзятои борбы зъ правительствомъ.

Берлинъ 1 грудня. Въ справѣ забезпеченя роботникôвъ мають вести ся дальшí конференціи.

Заявленье.

Въ недѣльнôмъ числѣ „Червоная Русь“ именувала мене редакторомъ „Правды“, а за „Червоною Русею“ повторивъ се „Kurjer Lwowski“ въ нинѣшнôмъ числѣ. Заявляю, що вѣсть та зовсѣмъ безосновна, позаякъ выдавцемъ и редакторомъ „Правды“ есть п. Павло Кирчôвъ.

У Львовѣ дня 1 н. ст. грудня 1890.

Олександеръ Барвѣньскій, професоръ ц. к. семінаріи учительскои.

ПОДЯКА.

На сѣмъ мѣсци складаю прилюдно въ имени цѣлои родины щиру подяку Высоко пов. о. деканови и шамбелянови Гр. Олесницкому и Вп. оо. Богоносови, Царевичеви, Д. Бахталовскому, Ант. Шанковскому, Пет. Шанковскому, Лукасевичеви. Темницкому Туркевичеви, Козьоровскому, Иневичеви, Воляньскому, Лаврôвскому, Шустови, Турилѣ, Зен. Сѣменовичеви, Березовскому и Содоморѣ, що зволили дня 9 (21) листопада с. р. на похороны мого найдорожшого мужа и ôтця дѣтей бл. п. Николая такъ численно прибути и покôйному остатну прислугу ôддати. Особливо дякую Вамъ Вп. о. Дан. Бахталовскій за Вашу ôдраду, яку Вы подавали родинѣ и покôйному черезъ цѣлый часъ недуги, и за Вашí труды та сочувство въ хвили смерти. Вкôнци дякую Братствамъ церковнымъ, мѣсцевому и зъ Яблонова, а такожь и спѣвакамъ яблоновскимъ, що причинили ся до звеличаня того сумного обряду.

Сухоставъ дня 13 (25) листопада 1890.

Антонина Мелешкевичева въ имени цѣлои родины.

Надосланe.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякí облíґаціи державнí, листы заставнí и монеты по курсѣ денôмъ. Поручення зъ провіиціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Поручення на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Курсъ Львôвскій

въ дня 1. л. грудня 1890.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	199 —	202 —
Зелѣз. Львôв.-Черновц. по 200 зр. а. в.	227 —	230 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 —	299 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнí за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 90	101 60
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	106 90	107 60
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 20	97 90
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	100 70
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	97 20	96 90
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 50	101 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 30	96 —
Товар кред. гал 4½% а.в. льос. 52 л.	99 30	100 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	94 60	95 30
Листы довжнí за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	59 —	61 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	52 —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкí 5% м. к. . . .	103 25	104 20
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальни Банку краев. 5% 1 емис.	100 —	100 70
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в.	104 50	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 —	98 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 —	24 —
Мѣста Станиславова	28 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскí	5 38	5 50
Наполеондоръ	9 02	9 14
Пôвъимперіялъ	9 30	— —
Рубель срѣбный	1 45	1 55
Рубель паперовый	1 38¼	1 44¼
100 марокъ нѣмецкихъ	56 15	56 75

ИЛЮСТРОВАНí

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ

продають ся оправнí по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропиґійскôй; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о. Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаесь до 2 зр. 50 кр.

Всякí зголошеня приймае выдавець

о. Евгеній Гузарь въ Заваловѣ.

Д-ръ Кость Левицкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корнякτôвъ ч. I., II. поверхъ (Народный Дôмъ.)

Приймае заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступае безплатно.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Вô Второкъ дня 2 н. ст. грудня 1890

ДОНЬКА ФАБРІЦІЯ

Штука въ 4 актахъ Н. Вільбранда.

(Штука тая граê ся зъ великимъ поводженьемъ на сценѣ придворного театру въ Вѣдни).

ОСОБЫ:

Айленштайнъ, судія	С. Ольшаньскій
Ролеръ, фабрикантъ	А. Клишевскій
Ида Райнгольдъ, бувша артистка	А. Осиповичева
Агата Штернъ, ей донька, вдова	И. Биберовичева
Фабріцій	В. Плошевскій
Филипина Вольмутъ	Г. Гембицка
Гуго, малый сынъ Агаты	А. Долистôвна
Иванъ Демлеръ, служащій Ролера	Т. Гембицкій
Авель, огородникъ Ролера	С. Пôдвысоцкій
Кася, Фридрика } пивачки въ фабрицѣ Ролера	В. Радкевичь, М. Романовска
Протоколистъ	С. Курмановичь
Возьный судовый	П. Парадюкъ

Дâе ся въ головнôмъ мѣстѣ провінціи.

Орхестра тов. „Гармонія“.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъôдъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

Хто зъ Вп. П. Т. Панôвъ

хоче дôстати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до

Варшавскои молочарнѣ

на розѣ при улици Ягайлоньскôй и пляцу Смольки, 3666 8—10

де и часописи можна прочитати.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ПЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою напысію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 44—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Новй аркушѣ купоновй.

Послѣдный купонъ 5% облігації угорскои ренты паперовои I—III емісіи западе дня 1 грудня с. р. Новй аркушѣ купоновй выдаватись будуть за зворотомъ тальонôвъ (асигнацій на новй аркушй купоновй), приналежныхъ до дотычныхъ облігацій Для Впов. абонентôвъ „НАДѢЄ“ и моихъ кліентôвъ полагоджую замѣну за зворотомъ лишь власныхъ выдатковъ.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЬЕНБЕРГЪ

Дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

НАДÔСЛАНЕ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоэметры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. **Репарації найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.„**

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЙ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣздъ посѣщен. або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту. Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12 08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стан.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту. Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненй лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґації пропинаційнй
Всѣлякй обліґації довгу державного
Зелѣзничй обліґації першенства
Льосы державнй и приватнй
продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 180—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізій.

Неперевышеным средствомъ лѣчничимъ на всѣ роды недугъ нервовыхъ есть правдивый професора д-ра Лібера

Nerven-Kraft-Elixir

именно противъ **ослабленя, битя серця, чувства боязни, тоски, безсонности** нервовыхъ зворушень нт.п., у фл. по 2 зр., 3 зр. 50 кр. 6 зр. 50 кр. Яко выпробоване средство лѣчниче можна всѣмъ недужимъ на жолудокъ поручити правдивй **каплѣ жолудковй св. Якова**, фл. по 60 кр., 1 зр. 20 кр. Обширнѣйше въ книжцѣ **„Krankentrost“**, котру можна одержати даромъ: въ Празѣ Einhornapotheke Max Fanta, у Львовѣ въ аптицѣ д-ра Міколяша, а такожъ у многихъ знатнѣйшихъ аптикихъ.

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. зъ пересылкою можна дôстати у п. Костя Панькôвского ул. Вôрменска ч. 27.

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

въ Радимнѣ

зареґістроване зъ порукою ограниченою и субвенціоноване краєвымъ выдѣломъ у Львовѣ

поручае свои

выробы поворозничй и сѣтнистй

такожъ

полсы до машинъ, гурты до выбиваня вôзковъ, ходники на коридоры и т. п. найлѣпшои якости, по цѣнахъ умѣреныхъ.

За-для повороту нашого стипендиста, высланого коштомъ краєвого выдѣлу, зъ фабрикъ поворозничихъ въ Пехлярнѣ и у Вѣдни, зможемо прегарнй а доси въ краю не выроблюванй предметы поворозничй, а то: сѣти до ловôвъ, на конѣ и санки, торбины ловецкй, накрытя сальоновй на стôлъ, гамаки безъ ґузôвъ и т. д. доставляти по цѣнахъ умѣреныхъ.

ОСТОРОГА!

Тому що до нашои вѣдомости дôйшло ôдъ вельми поважаныхъ осôбъ, мовь-то гандлярѣ выробôвъ поворозничихъ сумнѣвои вартости зъ Радимна, пôдшиваючись пôдъ нашу фірму, основали по цѣлôмъ краю торговлѣ зъ поворозничими выробами, подаючи П. Т. Публичности лихй товары зъ примѣшкою джуты и клоча — то остерѣгаемо кождого, що мы нѣкому не давали въ розпродажь нашихъ выробôвъ, и заразомъ просимо удавати ся зъ повнымъ довѣрьемъ просто до нашого Товариства, де выготовлюють ся всѣ выробы поворозничй лишь зъ чистыхъ сильныхъ коноплѣвъ и пôдъ контролею записяглыхъ людей а цѣнники высылае ся на жаданье ôдворотно даромъ и оплатно. 3322 12—?

ДИРЕКЦІЯ:

О. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЄХОВСКІЙ.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй прикрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 48—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропігійского Институту

Проповѣди недѣльнй,

праздничнй и случайнй

вô V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

маê честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаêся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Календарь Зеркала

вже выйшовъ и коштуе 36 кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчува, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштуе 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну 1 зр. 60 кр. разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позанъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати въ замовленями.**

СПЕЦІЯЛЬНОСТЬ!

Черевики зъ телячои шкôры зô шерстію

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тй черевики зъ теличои шкôры, выправленои зô шерстію, суть знаменитй на вохкôсть, зимно та противъ гостця и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскй повагн.**

Выключно лишь правдивй въ складѣ выробôвъ шовковыхъ 3725 2—12

„Zum Andreas Hofer“

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Илюстрованй цѣнники зъ сказôвкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красновй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстаютъ даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публаку до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитиннй, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ заваю, такожъ средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И. Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, антикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕЗІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до пряня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помбстъ въ 4 родахъ, оцетъ виzный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ИСТОРІЯ РУСИ

ч. I II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул Вôрменьска ч. 27

Ц. к. придворна ліярня звонôвъ

П. ҐІЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадтъ

поручае ся до **замовленъ звонôвъ и гармонійныхъ складôвъ всякои величины и голосу. Гарантія** за певный голосъ кождого звона, чистый гармонійный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье звонôвъ **головами зъ кованого зелѣза**, черезъ що можна звонами дуже легко звонити. **Припорученя** сповняють ся якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты.**

Одзначеня: *1887 р. золотый хрестъ заслуги зъ короною за повне заслуги дѣланье Выстава вѣденьска 1873 р., два медали за поступъ (I медаль заслуги) за складъ звонôвъ для вѣденьскои Votivkirche Выстава промыслова у Вѣдни 1880 р. „золотый медаль“. Выстава промыслова въ Будвайсъ 1889 „почетный дипльомъ“ и т. п. численй письма признанъ.*

Заложена 1838. Доставила 4710 звонôвъ, 1,272.800 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 32 церквей 89 штукъ звонôвъ 87.270 кильогр. ваги разомъ и 2 звоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Гармонійнй склады до закристій зъ 4 звôнками по 25 зр. и высше.

Гармонійнй склады до престолôвъ зъ сильными и голосными звôночками, 3333 (13—12)

Зô альпаки: 1 складъ зъ 4 звôн. по 14 зр., зъ 3 зв. по 11 зр.
Зô мосязу: 1 складъ „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Проспекты и кошторисы даромъ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3.75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фляелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коциковъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV съ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 262. Львовъ, Второкъ 20 падолиста (2 грудня) 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

ходить щоденно що дня (крокъ недѣль и руских святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додаток „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ вовторокъ, и въ вовторокъ и пятницю на переминѣ разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Короля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolon tzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ въ літер. денатковъ
въ Австрії: на Границею:
а цѣлый рокъ . . . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . . 24 зр.
на пів рову . . . . 9 зр. на пів року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
ан мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . . . 16 зр. на пів року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пів ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаютьси лише на конечне застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вільній бодь корти
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенья принимаються по цѣнѣ 6 кр. бодь одной строчки печатной, въ рубр. „Надосланое“ по 20 кр. а. в.
Подяки числятьси по 10 кр. бодь стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо наших Впов. Передплатников повыровнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сей порѣ дуже великі выдатки.

Рускі послы соймови въ клюбѣ и въ соймѣ.

Вчера розказали мы послѣдній подѣ въ Рускомъ клюбѣ соймовомъ и въ галицкомъ соймѣ, щобы освѣдомити наших читателѣвъ найперше о томъ, що есть найважнѣйше и найблизше: нинѣ доповняемо нашу вчерашню донесеня розказаньемъ попередных подѣй, безъ котрого пізнѣйшій подѣ не будуть ще вповни зрозумѣлій. А розкажемо зновъ, такъ якъ вчера, на подставѣ найавтентичнѣйших информацій и закомунікованых намъ протоколовъ Рускаго клюбу.

Уже зъ самого початку сегорочной сесіи соймовои ситуація въ Рускомъ клюбѣ була значно одмѣнна бодь торочнои. На мѣсце попереднои бодрости, щирости и солідарности зачала показувати ся певна апатія, недовѣрчивость и завидливость. Тамтого року межи рускими послами въ соймѣ першу ролю грали народовцѣ: Романчукъ, Сѣчиньскій, Телишевскій, Окуневскій, Гурикъ; зъ послівъ старои партіи стало голоснѣйшимъ тільно имя д ра Короля, имя же д-ра Антоневича значно померхло. А вже-жь для загального добра рускаго зовсѣмъ байдуже, чи посолъ зъ сего чи зъ того сторонництва выступить зъ якимъ користнымъ внесеньемъ, интерпеляцією або бесѣдою; впрочомъ поле для хосеннои працѣ зарівно вільне для всѣхъ. Але львівскій кліцѣ обединителѣвъ, групуючій ся коло д-ра Добряньского и редакціи „Червонои Руси“, не на руку було се, що въ Рускомъ клюбѣ перевагу мають и въ очах Русинівъ цѣлого краю напередъ высувають ся народовцѣ, а прихильники „старои“ партіи, идучи зъ ними солідарно, служать більше мовь-бы то за декорацію народовскому клюбови. Кліка старала ся отже мало-помалу (бодь разу супротивъ врѣшкои солідарности клюбу було се неможливо) подъюджувати „стару“ партію въ клюбѣ противъ народовцѣвъ. Се показало ся вже на зъѣздѣ мужѣвъ довѣрія дня 25 марта с. р., а ще більше за новои сесіи соймовои. Коли н. пр. ходило о то, щобы клюбъ одобривъ привитанье нового маршалка пп. Романчукомъ и д-ромъ Савчакомъ, оденъ членъ „старои“ партіи зразу похвалявъ сей крокъ, пізнѣйше-жь, очевидно подъюджены клікою („Черв. Русь“, якъ звѣстно, противъ того кроку выступила), заявивъ ся вже въ цѣлкомъ противнімъ дусѣ.

Кліка обединителѣвъ робила взагалѣ, вже невдовзѣ по замкненю торочнои сесіи соймовои, все можливе, щобы солідарность Русинівъ, яка запанувала въ Рускомъ клюбѣ, зовсѣмъ розбити. „Червоная Русь“, по короткій перервѣ, уѣдала дальше зъ властивою ій заѣлостію на Русинівъ-народовцѣвъ; коли „Русская Рада“, за прикладомъ „Народнои Рады“, Рускому клюбови посольскому переслала адресу довѣрія, кліка зъ заѣлою лютостію кинула ся за то на „примирительныхъ“ предсѣдателя и секретаря „Русскои Рады“, котрій тую адресу выготовили; при выборахъ посла до рады державнои въ Бережанахъ-Підгайцяхъ-Рогатинѣ підпроводирь тои кліки, о. Костецкій, предовгою, чисто формалістичною, факційною опозиціею не хотѣвъ допустити навѣть до першихъ кроківъ спільного комітету; рускій комітетъ голодовый завязала та кліка за цѣлковитымъ выключеньемъ народовцѣвъ (а все то въ порѣ трактованя згоды межи сторонництвами галицкои Руси!), хотя польскій комітетъ голодовый въ свои члены запросивъ и Русинівъ, не выключаючи навѣть п. Маркова; на зъѣздѣ мужѣвъ довѣрія 25 марта пп. Добряньскій и Костецкій, а вкінци ще п. Марковъ, підняли зновъ факційну опозицію противъ згоды, хотя люде „старои“ партіи зъ провінціи, а навѣть розважнѣйшій Львовяне за згодою ставали; по томъ зъѣздѣ „Червоная Русь“ зъ очевидною тенденцією не допустити до узнанои за конечну згоды зачала ще лютѣйше кидати ся на народовцѣвъ; въ лѣтѣ оденъ высланникъ тои кліки объѣзджавъ повѣты, аґітуючи вже теперь противъ поставленю на будучій выборы до рады державнои кандидатами народовцѣвъ, — и т. д., и т. д.

Въ такихъ обставинахъ удержанье давнои солідарности въ Рускомъ клюбѣ було не легкимъ дѣломъ. За щирою, правдивою згодою стояли тільно д-ръ Король и Рожанковскій; найбільшимъ противникомъ був д-ръ Антоневичъ, — котрому ще надане на загальныхъ зборахъ общества Качковского на рівни зъ Стросмаэромъ почетне членівство завернуло голову и закрутило манією великости, — неприхильными щирій згодѣ були также пп. Кулачковскій и Герасимовичъ, хочь сесій, особливо першій, до часу умѣли лучше скрывати свое успособленье; пп. Сѣрко и Барабашъ пшли за більшостію свого сторонництва.

При такомъ настрою кождый припадковый, хоть-бы и дрібный фактъ мусівъ тільно збільшати взаимне недовѣріе. Розбійшла ся вѣсть, що міністеръ Залескій, будучи у Львовѣ, зробивъ візиту п. Телишевскому. Оденъ посолъ зъ „старои“ партіи интерпелювавъ отже п. Телишевского на 8-имъ засѣданю клюбу зъ 27. жовтня: чи правда то, що у него був намѣстникъ (!) и міністеръ Залескій? въ якій цѣли и зъ якимъ успѣхомъ? бо справу тую лучать зъ тымъ, що при намѣренній реорґанізаціи выдѣлу краевого д-ръ Савчакъ, ставшій немилымъ для декотрыхъ вплывовыхъ сферъ, мавъ бы уступити а на его мѣсце мавъ бы выбранымъ бути п. Телишевскій. Интерпельованый одповівъ, що дѣйстно бувъ у него особисто (замѣсть щобы, якъ другимъ посламъ, тільно більетъ пославши) мін. Залескій, але не заставъ его дома; п. Телишевскій его ревізитувавъ, але также не заставъ дома, и оба зъ собою зовсѣмъ не видѣлись. Намѣстникъ не бувъ у п. Телишевского, тільно п. Телишевскій бувъ на авдіенціи у намѣстника, а то въ справѣ турчаньского повѣту.

Зайшла одтакъ справа зъ Народною Торговлею. Якъ звѣстно, народовцѣ, помимо того що мали більшость въ сѣмъ товариствѣ, хотѣли при сегорочныхъ выборахъ нового управляючого совѣта зъ другою стороною зробити компромісъ и предложили ій выбрати до того-жь совѣта по рівному числу членівъ. Однакъ кліка обединителѣвъ, противъ волѣ розважнѣйшихъ людей „старои“ партіи, компромісъ одкинула и згодила ся тільно на выборъ одного третины членівъ зъ помежи народовцѣвъ; она бо надѣялась, що вписаньемъ въ члены зъ до 20 селянъ зъ Золочівщины и Перемышлянщины, по части знаныхъ зъ процесу Книша, и спровадженьемъ ихъ на зборы переголосує народовцѣвъ. Але народовцѣ змѣркували се и скликали деякихъ своихъ людей зъ провінціи, при помочи котрыхъ переголосували листу противну 26 голосами, все-жь таки выбрали 3 людей зъ противнои стороны, хотя тота сторона, по розбитю компромісу, на своій листѣ не ставила анѣ одного народовця. Політичне товариство львівске „Народна Рада“, користаючи изъ зъѣзду на зборы Нар. Торговлѣ, запросило зъѣхавшихъ ся до себе на нараду и въ своихъ справах. Тая нарада одбула ся въ день зборівъ Народнои Торговлѣ въ комнатѣ Рускои Бесѣды рано, а говорено, окрімъ о Торговли, о загальныхъ зборах Народнои Рады, о ситуаціи на провінціи, о будучихъ выборах и т. п. Зъ причины, що голова Народнои Рады, д-ръ Александеръ Огоновскій, бувъ хорый, просивъ п. Романчука, щобы той яко членъ-основатель товариства, хотя не членъ выдѣлу, на его мѣсци предсѣдавъ зборови. Такъ и сталось. Розумѣе ся, що на ту нараду запросивъ выдѣлъ Народнои Рады и своихъ львівскихъ членівъ, отже и тыхъ зъ послівъ, котрій до нея належать. Однакъ зъ тыхъ послівъ явило ся мало, зъ причины злучайныхъ перепонъ, декотрій були навѣть на той день выѣхали зо Львова. Уражено именно, щобы выдѣлъ Народнои Рады більше, нѣжь доси, бравъ акцію політичну въ краю въ свои руки, лишаючи посламъ акцію въ соймѣ.

Вѣсть о тій нарадѣ зновъ розбійшла ся и дала повідъ до новыхъ интерпеляцій въ Рускомъ клюбѣ. На 14-имъ засѣданю зъ 17. падолиста интерпелювавъ д-ръ Король предсѣдателя п. Романчука: що есть правды въ тыхъ слухахъ, що п. Романчукъ именемъ Рускаго клюбу скликавъ зборъ, на котрімъ мали запасти ухвалы що-до будучого зъѣзду нотаблѣвъ, и що п. Романчукъ именемъ молодшои партіи мавъ заключити зъ намѣстникомъ якійсь договоръ, въ котрімъ за цѣну кільохъ мандатівъ до рады державнои принявъ певній зобовязаня именемъ клюбу? П. Романчукъ одповівъ, що безъ нѣякого збору не скликувавъ анѣ именемъ клюбу анѣ въ якімъ-небудь имени; що на зборѣ, скликанімъ деякими членами Народнои Торговлѣ и выдѣломъ Народнои Рады, о зъѣздѣ нотаблѣвъ и не говорено; що онъ зовсѣмъ не переговорювавъ ся зъ намѣстникомъ а тымъ менше мігъ приняти якій-небудь зобовязаня и що впрочомъ кільна мандатівъ до рады державнои не уважавъ бы одповідною цѣною за змѣну політики клюбу; „але — додавъ — если бъ дѣйстно правительство зъ якою-небудь партією хотѣло переговорювати ся на подставѣ концесій не для партіи але для цѣлого народу рускаго, то входженье въ такій переговоры не тільно не бравъ бы мь за зле, але узнавъ бы мь за дѣло добре.“ Д-ръ Король заявивъ, що зъ тои одповіди есть задоволеный.

Але на томъ не конець. На засѣданю клюбу 20 падолиста, при читаню протоколу, д-ръ Антоневичъ, котрый не бувъ на клюбѣ въ часѣ интерпеляціи д-ра Короля (якъ и взагалѣ мало ходивъ на клюбъ), заявивъ, що его одповідь п. Романчука не задоволяе, бо п. Романчукъ анѣ не розказавъ всего, що на зборѣ урадженo, анѣ не запросивъ на той зборъ всѣхъ послівъ, якъ ему було припоручено, наконець, що кн. Чарторыйскій по бесѣдѣ п. Телишевского, зъ дуже немилою для Поляківъ згадкою о Познаньщинѣ, сказавъ до него въ сімъ: Teraz wszystkie związki między nami zerwane. П. Романчукъ одповівъ, що не бувъ навѣть управненый всѣхъ послівъ запросити, и послы, не належачій до Народнои Рады, не можуть мати до того претенсій; о чомъ раджено, то сказавъ, хотя до того не має обовязку; що до кн. Чарторыйского, сей сказавъ зовсѣмъ що иншe. О. Сѣчиньскій додавъ, що д-ръ Антоневичъ ходить неустанно на довѣрочній нарады въ Народномъ Домѣ, а нѣхто его о те не интерпелює, хочь радить ся тамъ о справах, обходячихъ всѣхъ послівъ рускихъ; и нѣкого зъ народовцѣвъ не кличуть на тій нарады, а п. Антоневичъ робить собѣ претенсію, щобы товариство, до котрого онъ не належить, на свои нарады его запрошувало, або щобы члены клюбу не смѣли на нарады своихъ товариствъ приходити безъ него. Скінчило ся на томъ, що на внесенье п. Рожанковского клюбъ одповідь п. Романчука приймивъ „зъ задоволеньемъ“ до вѣдомости; противъ тому голосували пп. Антоневичъ и Кулачковскій (п. Герасимовича не було на засѣданю).

Такій и тымъ подобній подѣ показували наглядно, що въ Рускомъ клюбѣ нема вже взаимнои щирости и довѣрія. Ходили вѣсти, що д-ръ Добряньскій, котрый на зборах Нар. Торговлѣ, въ способѣ не конче навѣть приличный для него, вівъ обструкційну політику, зъ своею клікою непримиримых роблять вже заходы, щобы зъѣздъ нотаблівъ або розбити або взяти верхъ и выборы до рады державнои у-няти въ свои руки. Розказувано зъ всякими подробностями, що при ухваленю въ соймѣ закона санітарного польска опозиція, зложена зъ такихъ найзавзятѣйшихъ противниківъ Русинівъ, якъ Поляновскій, Козловскій и имъ подобній, до своихъ нарадъ надъ обаленьемъ того закона запросила и двохъ „твердыхъ“ членівъ Рускаго клюбу, побачивши, що они одній стояли при другомъ читаню противъ закона, и намовляла ихъ до спілки зъ ними а подъюджувала противъ народовцѣвъ и правительства, котрій будьто-бы зъ собою порозумѣли ся. Однакъ показало ся, що опозиція въ соймѣ буде безуспѣшна. „Твердій“ поддали ся и голосували за закономъ, за котрымъ о. Сѣчиньскій стоявъ одъ самого початку а другій народовцѣ по переконуючихъ выясненяхъ въ клюбѣ такожь освѣдчили ся.

Тымчасомъ ставало що-разъ яснѣйше, що при дальшомъ веденю такои політики, якъ доси, Русины нѣякихъ успѣховъ не можуть надѣятись. Зъ „старою“ партією, признаючою ся явно до національного единства зъ Россією и выправившою въ томъ напрямѣ не одну демонстрацію, нѣ яке правительство не схоче мати нѣякого дѣла. Если хто може що для Русинівъ узыскати, то тільно рускій народовцѣ, котрыхъ, по выступленю т. зв. радикальнои партіи, вже нѣхто о якій соціялістично-революційній тенденціи не може посуджувати. Выдѣлъ Народнои Рады отже, не вязаный, такъ якъ Рускій клюбъ посольскій, супротивными елементами, взявъ акцію въ свои руки. Дня 24 падолиста въ вечеръ предсѣдатель Народнои Рады д-ръ Александеръ Огоновскій, секретарь д-ръ Кость Левицкій, професоръ Барвінскій, зъ рускихъ послівъ пп. Мандичевскій и Телишевскій, а крімъ того митрополитъ були у намѣстника. Намѣстникъ сказавъ выразно, подобно якъ опісля въ соймѣ, що правительство може підпирати тільно такихъ Русинівъ, котрій зазначать ясно свое становище, котрій хотять розвивати свою народность въ Австріи яко таку въ напрямѣ згодномъ зъ идеею державною, котрій рѣшучо отрясуть ся и увільнять ся бодь всего, що розвоєви рускои народности на основѣ чисто австрійскій перешкоджае, и котрій будуть итн разомъ зъ князями своіи церкви. Програмы нѣякои тамъ не укладано, и взагалѣ депутація розбійшла ся безъ всякихъ умовъ.

П. Телишевскій увѣдомивъ о томъ п. Романчука. Сей хотівъ о томъ увѣдомити клюбъ и порозумѣти ся въ тій справѣ. Однакъ вже 25 падолиста мавъ п. Романчукъ, після ухвалы клюбу, выступити при ґенеральній дебатѣ буджетовій, а тільно при сѣй случайности можна було зазначити становище Русинівъ. За-для короткости часу скликанье клюбу анѣ не було можливе анѣ, при настрою, якій бувъ въ клюбѣ, не довело бы имовѣрно до нѣякого позитивного результату. П. Романчукъ уложивъ отже въ остатній хвили свою програму, що до котрои нѣ зъ кимъ не радивъ ся, а уложивъ таку, щобъ кождый Русинъ мігъ на ню згодити ся, и выголосивъ такъ, що не навязувавъ и клюбови, лише схарактеризувавъ оба напрямы національній середъ Русинівъ, поступаючи притомъ зъ найбільшою льояльностею супротивъ „старои“ партіи. Якъ звѣстно, більшость клюбу и митрополитъ тую програму приняли.

Два моменты треба въ тій справѣ увзгляднити: 1) При поступованю львівскои непримиримои кліки обединителѣвъ згода и солідарность межи Русинами не дала ся нѣякъ удержати; 2) Правительство може увзгляднити тільно такихъ Русинівъ, котрій стоять на ясній національній и політичній програмѣ, якою есть програма п. Романчука.

Промовы посла д-ра Д. Савчака.

I.

Въ одповѣди послови Антоневичеви.

Коли нинѣ, зъ ласкавого призволу свѣтлого князя маршалка, загальна дискусія розпочалась на-ново, то и я записавъ ся до голосу, щобы одозватись на замѣты п. Антоневича, — а спонукала мене до того ся обставина, щобы що-до моеи особы не було нѣякого сумнѣву. Яко рускій посолъ, займаючій одно зъ найважнѣйшихъ становищъ нашои магістратуры автономічнои, не хочу лишити нѣякого сумнѣву передъ краемъ, правительствомъ и передъ выборцями що-до моеи особы.

По одповѣди головы клюбу п. Романчука, по одповѣди пп. Сѣчиньского и Телишевского — менѣ не остаесь нѣчого иншого, якъ хиба повторити те, що они сказали. Не перечу, що програма выголошена посломъ Романчукомъ, маючи вагу для насъ Русинівъ, для Галичины, ба и для цѣлои Австріи, не була трактована въ клюбѣ; не перечу, що до тои трійки, котра — якъ каже п. Антоневичъ — мала конферувати, я не належавъ, — але то мушу сконстатувати, яко фактъ згодный зъ правдою, що и я годжу ся зъ тою програмою — и не тільно я, але и більшость клюбу. Бо и що-жь въ тій програмѣ есть нового, на що бы згодитись не можна? Нехай тіи панове, котрій зъ тою програмою не годять ся, скажуть: „Мы ви не хочемо!“ Але п. Антоневичъ не хотівъ того сказати. Говоривъ, що и друга партія есть прихильна для Австріи и династіи, але не сказавъ того, що теперь найважнѣйше, а именно, що мы рускій народъ самостійный, окремый бодь польского и россійского. Тои важнои точки п. Антоневичъ не сказавъ.

Кінчу заявленьемъ, що я прилучую ся

въ цѣлости до програмы тутъ высказанои. Не буду розводитись надъ нею, бо ви вже пояснивъ пос. Романчукъ, а я не тôлько годжусь на програму, але й на кожде слово, котре тутъ посолъ Романчукъ высказавъ. (*Браво!*)

II.

При дискусіи надъ закономъ для мѣсточокъ.

Въ артикулѣ I-ômъ выдѣлу краевого було помѣщене такожь мѣсточко Дунаѣвъ, котре та устава мала такожь обовязувати. Тымчасомъ комісія громадска опустила се мѣсточко.

Дунаѣвъ есть выказаный намѣстництвомъ яко мѣсточко. Оно есть мѣсточкомъ бôльшимъ, бо пôсля конскрипціи зъ 1880 р числило около 2000 людности, а теперь числить близько $2^1/_2$ тысяча. Въ мѣсточку тôмъ находять ся три священики, есть тамъ почта, лѣсництво архіепископства львôвского, стація жандармеріи. Въ Дунаевѣ есть бôльше ремѣсникôвъ, бо находать ся тамъ 4 столярѣ, 4 ковалѣ, 9 шевцѣвъ, 11 ткачѣвъ, 1 колодѣй, 3 млыны, тартакъ, 9 склепôвъ, а крôмъ того, по выбудованю дороги мурованои зъ Дунаева до Поморянъ, мѣсточко тото збôльшать ся въ короткôмъ часѣ. Дальше Дунаѣвъ есть мѣсточкомъ богатымъ, бо має 355 моргôвъ поля, зъ котрыхъ есть 100 моргôвъ лѣса доброго, и той маетокъ громадскій приносить надъ 1000 зр. Длятого предкладаю, щобы привернути проектъ выдѣлу краевого и по Дембици помѣстити такожь мѣсточко Дунаѣвъ, а то тымъ бôльше, позаякъ инший мѣсточка далеко менший пôдъ кождымъ взглядомъ, якъ пôдъ взглядомъ людности такъ и пôдъ взглядомъ силы податковои, находять ся въ тôмъ проектѣ, отъ хочь бы Болшôвцѣ, Баришъ, Янôвъ коло Теребовлѣ, Збишичѣ и т. д., котрѝ особисто знаю. [Предложенье посла д-ра Савчака соймъ увзгляднивъ.]

Бесѣда посла К. Телишевского

выголошена при загальнôй дебатѣ буджетовôй дня 25. н. ст. падолиста.

Высокій сойме!

Môй передбесѣдникъ закôнчивъ промову свою словами досыть характеристичными, а именно цитатомъ зъ Крашевского. Сказавъ, и то цѣлкомъ справедливо, що губа безъ рукъ звести може всяку дѣяльнôсть, всѣ намѣры и змаганя на нѣщо. Дѣйстно, если бы на словахъ, на фразахъ мало все кôнчитись, а гадокъ не можна було перевести въ дѣло, то шкода бы було часу и заходу на выголошуванье фразъ хочь-бы найшумнѣйшихъ. Однакожь я пересвѣдченый, що оно въ нами не такъ зле, бо-жь усе, щó тутъ высказуе ся, чи зъ сеи чи зъ тамтои стороны, се дѣйстно гадки людей перенятыхъ найлучшою волею служеня добру краю, высказанѝ для вказаня дороги, котрою намъ ити, щобы цѣла суспôльнôсть наша добила ся лучшои долѣ, добробыту, котрый кождому зъ насъ тяжить на серци. Не суть се простѝ фразы. Высказана гадка за конверсіею чи противъ конверсіи не падае безъ наслѣдкôвъ, бо кожда гадка причиняе ся до розсвѣчена тои непевнои и неяснои дороги, по котрôй доси суспôльнôсть наша ступала.

Не знаю, чи се добрый чи злый звычай, що при буджетовôй розправѣ липае ся на боцѣ цифры буджетовѝ, а говорить ся о всякихъ рѣчахъ загальнѣйшого значѣня, котрѝ въ тѣснôмъ значѣню того слова зъ цифрами буджетовыми не мають звязи. Не входжу въ се и не хочу критикувати, чи то есть добре иôдповѣдне, але самъ пôйду тою дорогою, парляментарнымъ звычаемъ принятою, бо думаю, що нинѣшна розправа ґенеральна надъ буджетомъ на рôкъ 1891 есть для нашого краю ôдъ всѣхъ попереднѣйшихъ тымъ важнѣйша, що мы сегодня стоимо вже супротивъ довершеного факту, о котрôмъ суспôльнôсть наша завсѣгды думала, — супротивъ заключеной угоды зъ центральнымъ правительствомъ що до фондôвъ индемнізаційныхъ. Хвиля, коли пôднесено справу полагодженя конфлікту межи краемъ а центральныхъ правительствомъ що-до фондôвъ индемнізаційныхъ, була вагою своею подôбна до нинѣшнои, коли се наступило. Въ тамтôй хвили також сказано: „Збудьмо ся разъ того довгу, збудьмо ся разъ того зобовязаня, хотяй не активного, а на завсѣгды поставамо край нашъ и фінансы его въ ясномъ свѣтлѣ и доперва ôдъ того часу будемо могли подумати объ тôмъ, якъ бы намъ дальше вести справы краю, щобы перевести ладъ и спровадити край на тую дорогу, на котру мы всѣ, безъ огляду на сторонництва політичнѝ, видѣти его хочемо, — на дорогу инвестіцій для краю найкористнѣйшихъ“. Тая хвиля насталá. Угода заключена; она належить уже до исторіи нашого краю. Наспѣла-жь и тая хвиля, въ котрôй бы мали сповнити ся тіи идеалы и бажаня, котрѝ при проектованю тои угоды були заповѣданѝ. Заразъ изъ хвилею, коли рада державна угоду ôдъ сѣмохъ лѣтъ — тамъ не знати длячого залягаючу — полагодила, заразъ тогдѣ заняла ся суспôльнôсть краю пытаньемъ: що-жь намъ дальше роботи? якъ дальше поступати, щобы довести до рôвноваги въ буджетѣ? щобы сучасно споводувати розвôй народôвъ краю въ напрямѣ матеріяльнôмъ и духовôмъ и его добробыту въ такій способѣ, щобы бнъ ôдповѣдавъ надѣямъ покладанымъ при ухвалованю и заключеню тои угоды? Тому то сегорбчна розправа буджетова о стôлько стае ся важною, що ей сполучено власне зъ пытаньемъ: що намъ супротивъ того довершеного факту дальше робити? Тужь треба гладати причины, за-для котрои репрезентанты сеи стороны, котрѝ завсѣгды при дебатѣ ґенеральнôй записували ся до голосу иротивъ буджету — если не зъ повнôмъ значѣню слова то бодай формально, — теперь зъ сеи стороны заявили ся и противъ внесень комісіи и за внесенями, — зъ сеи стороны, зъ-вôдки власне звычайно ôдзывали ся голосы самѝ опозиційнѝ, теперь ôдзывають ся голосы за буджетомъ. Тожь въ теперѣшнôй такъ важнôй хвили показавъ ся, хочь-бы на поглядъ, якійсь розладъ, бо сторона лѣва, а именно послы, котрѝ зголошували свои вота противъ буджету, нинѣ формально стають за буджетомъ.

И я, забираючи голосъ въ дебатѣ буджетовôй, маю на взглядѣ справы, котрѝ стоять зъ тымъ буджетомъ въ тѣснôй звязи, — стаю въ оборонѣ длятого, бо маю се пересвѣдченье, що дорога, котру вказуе комісія нашого сойму що-до конверсіи, — тая дорога на-разъ, въ сей хвили найбôльше ще ôдповѣдае невыробленымъ и неяснымъ поглядамъ сойму що-до можливого хôдна зъ конверсіи, и ще може неяснѣйшимъ поглядамъ що-до инвестіцій, о якихъ думають прихильники тои системы, о якихъ нашъ край думати може и повиненъ. Занимъ перейду до розслѣду, о скôлько гадки послôвъ промовляючихъ за конверсію и инвестіціями на велику скалю мають — на мôй поглядъ — стôйнôсть, звольте, панове, що я не стану на становищи загальнôмъ, якъ до теперь о буджетѣ въ сей палатѣ говорило ся, але буду придержуватись засадъ самого буджету и въ его рамахъ розгляну ся въ цѣлôмъ економічнôмъ положеню нашого краю.

Мои панове! Хвиля, коли мы всѣ ставали ще кандидатами на послôвъ, то хвиля намъ всѣмъ ще недалека, кождому ще въ свѣжôй памяти, — тожь въ памяти нашой повинна стати також всѣ тѣ бажаня, тѣ постулаты, якѝ выборцѣ намъ кандидатамъ на послôвъ ясно и рѣшучо высказували. Здаесь менѣ, що однымъ зъ найважнѣйшихъ и найзагальнѣйшимъ зъ бажань було те, щобы мы не вергали въ сеи палаты зъ новымъ тягаромъ для народу и краю, котрый уже и такъ пôдъ напорами тыхъ тягарôвъ упадае. Намъ здае ся, що недалека тая хвиля и кождому стане въ памяти, що весь народъ нашъ, а селяньскій особливо, чуючи, що тягаръ переходить уже всяку можнôсть его силъ економічныхъ, звертавъ ся до своихъ тогдѣ кандидатôвъ а теперь послôвъ зъ узасадненымъ жаданьемъ, щобы тягары не збôльшать, але по змозѣ ще зменшати. Тожь головна задача, святый обовязокъ кождого зъ насъ есть — о скôльно можна въ тôмъ напрямѣ дѣлати, щобы сповнити бодай то одно бажанье нашого люду. Але скаже менѣ хтось, що черезъ безнастанне удержуванье высоты тягарôвъ або черезъ зниженье додатковъ можна звести на край хвилю, коли за-для тревоги передъ збôльшеньемъ всякихъ тягарôвъ и довгôвъ правныхъ зайде потреба въ три-чотири разы стôлько наложити, мѣжь тымъ якъ нинѣ выстало бы було мале пôдвышенье. Годжу ся зъ тымъ поглядомъ и признаю ему рацію, однакожь тôлько пôдъ условіемъ. И такъ:

Сли мы хочемо збôльшати тягары краевѝ, мусимо передовсѣмъ дати краеви ґарантію, що таке незвычайне побôльшенье тягарôвъ дасть, хочь-бы въ найдальшôй будучности, повну рекомпензату въ выскахъ и користяхъ, котрѝ бы зъ такъ незвычайнымъ пôдвышеньемъ тягарôвъ стояли въ пропорціи. Такои рекомпензаты я не бачу. Безъ тои-жь поруки, що обтяженье краю ôдъ разу такъ великимъ довгомъ принесе хочь-бы познѣйшимъ ґенераціямъ реальнѝ користи; що той довгъ буде ужитый зôбдно зъ интересами суспôльности цѣлои; що ôнъ принесе для всѣхъ насъ рôвномѣрно ôдповѣднѝ овочѣ, — безъ тои певности уважаю поступованье провектоване деякими людьми и неоправданымъ и для интересôвъ людности нашого краю небезпечнымъ. До него я руки приложити не можу, бо цѣлею того поступованя не конверсія, а инвестіціи, а тіи власне всѣмъ намъ, бо навѣть прихильникамъ конверсіи, въ сей хвили не яснѝ, — бо знаю зъ-горы и всмъ пересвѣдченый, що если бы мы въ сей хвили обдовжили нашъ край въ той способѣ, якъ предкладають прихильники конверсіи, и сли бы потому тѣ инвестіціи, теперь намъ самымъ неясни, не удали ся; сли-бъ они пôйшли тою дорогою, якою вже много иншихъ нашихъ експеріментôвъ пôшло, — тогдѣ бы кредитъ нашого краю був затраченый на цѣлу будучнôсть, — а коли бы будуче поколѣнье прийшло до пересвѣдченя, що позитивнѝ инвестіціи въ тôмъ або иншôмъ напрямѣ дались бы перевести зъ користію для краю, — тогдѣ бы наслѣдники нашѝ зôстали ся безъ всякихъ средствъ до выконаня ясныхъ и доконечныхъ инвестіцій, бо кредитъ бувъ бы вже зужитый, грошѣ, добутѝ зъ кредиту, були бы пропащѝ, нами на мрѣѣ марно зужитѝ.

Не маючи що-до тыхъ проектôвъ инвестиційныхъ ясности и певности, чи они дали бы тягарамъ ôдповѣдаючѝ користи, не можу згодитись на проектовану конверсію, а се тымъ менше, бо признаю передбесѣдникамъ рацію, що и комісія и соймъ замало мали часу на те, щобы докладно здати собѣ справу: чи и о скôльно конверсія принесла бы краеви користи, — а по друге, мы не мали часу здати собѣ справу зъ того, въ якій способъ могли бы мы спожиткувати тѣ міліоны зъ конверсіи, щобъ они принесли овочѣ для добра краю. То може одна зъ найважнѣйшихъ причинъ, для чого бôльшôсть, и то така велика бôльшôсть сойму не хоче нинѣ тои справы рѣшучо полагодити. Мои панове! чи за те винувати насъ? Нѣ! — бо, розглядаючи ся въ справахъ нашого краю, бачу, що недостача часу есть одинокою причиною, длячого рѣчево не полагоджують ся найжизненнѣйшѝ пытаня и справы нашѝ, а бачучи се, мушу по-неволи звернути ся до минувшихъ лѣтъ, до еры, коли то теперѣшнѝ чинники и мужѣ державнѝ обняли керму державы.

(*Конецъ буде.*)

Дописи „Дѣла“.

Зъ Кристинополя.

[Статутъ товариства дяковского епархіи перемыскои.]

Высоке ц. к. міністерство справъ внутрѣшныхъ у Вѣдни затвердило на внесеный рекурсъ, рескриптомъ зъ дня 6 жовтня с. р. ч. 17681 статуты „Товариства взаимнои помочи дяковъ гр. кат. епархіи перемыскои“, о чôмъ пôдписаного повѣдомлено д. 27 листопада с. р. черезъ ц. к. староство перемыске при зворотѣ статутôвъ.

Яко члены основателѣ згаданого товариства суть на статутахъ пôдписанѝ: 1. Иванъ Горощукъ дякъ зъ Сѣльця белского, 2. Александеръ Зубрицкій парохъ зъ Боська, 3. Николай Клѣшь дякъ катедральный зъ Перемышля, 4. Емиліянъ Левицкій парохъ зъ Тартакова, 5. д-ръ Кость Левицкій адвокатъ зô Львова, 6. Данило Луцикъ дякъ-ювилатъ зъ Жужеля, 7. Данило Микелита дякъ зъ Бутинъ, 8. д-ръ Емеліанъ Огоновскій професоръ университету зô Львова, 9. д-ръ Евгеніи Олесницкій кандидатъ адвокатскій зô Львова, 10. Илія Савицкій дякъ катедральный зъ Перемышля, 11. Кирило Селецкій парохъ зъ Жужеля и 12. пôдписаный парохъ зъ Сѣльця белского.

Скоро Всесвѣтлый Ординаріятъ перемыскій, котрому доставлено статуты, прийме протекторатъ надъ товариствомъ и переходовый выдѣлъ уконститууе ся, розпôчне ся печатанье статутôвъ и тѣ розошлють ся по епархіи зъ вôдозвою, въ цѣли придбаня товариству звычайныхъ и вспомагаючихъ членôвъ, щобы товариство въ початкахъ предстоячого року могло вже въ житье увôйти.

Не можу поминути, щобы ту не высказати прилюднои подяки въ имени интересованыхъ Впов. п. д-ру Костеви Левицкому, адвокатови зô Львова, за свѣтлѝ рады при укладаню статутôвъ та за внесеный рекурсъ до Высокого ц. к. міністерства, котрымъ рѣшила ся користно ôдъ давна проволѣкаюча ся важна дяковска справа. До пôднесеня дяковской справы и унормованя сумныхъ дяковскихъ обставинъ, дали починъ самѝ дяки, зобранѝ численно на скликаныхъ зборахъ, ôдбувшихъ ся д. 30 цвѣтня 1885 р. въ монастири оо. Василіянъ въ Кристинополи. Ôдъ сего часу засновали вже епархіу станіславôвска и архіепархія львôвска „Товариства дяковскій“, лише епархіи перемыскôй трудно було до теперь задля непотвержденя статутôвъ на крокъ на передъ поступити.

В. Чернецкій.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ політичный противъ Ивана Лабуньки, Андруха Лабуньки та Федя Захарого о провину зъ §. 302 з. кар. въ Бережанахъ.]

(*Конецъ.*)

Оборонець обжалованого д-ръ Чайковскій внесъ, щобы заразъ переслухати за свѣдка присутного въ судѣ Михайла Мыдлака, бо коли покаже ся правдою, що Асланъ и учитель Черниковскій цѣлу тую справу аранжували, то оборонцева прислугувати буде право жадати, щобы одъ тыхъ свѣдковъ присяга не ôдбирати. — Трибуналъ ухваливъ допустити того свѣдка и переслухати.

Свѣдокъ Михайло Мыдлакъ, господарь зъ Котова, потверджуе вповнѣ зôзнана обжалованого Андруха Лабуньки; каже, що Иванъ Лабунька нѣчого не мѣшавъ ся до бесѣды, бо цѣлый часъ спавъ пôдъ печею. Учитель першій зачавъ говорити о рѣзни мазурской, аже его Федь Боднарь спамятувавъ. Мыдлакъ оповѣдае дословно слова Черниковского въ шинку пôдъ Собескимъ, а одтакъ передъ розправою, и додае, що кромѣ того ще якъ вишовъ онъ на протоколъ до суду, Черниковскій сказавъ ему: „По-що васъ тамъ? Я вже такъ зробивъ, що васъ тамъ не треба.“

На жаданье оборонца констатуе предсѣдатель, що жалоба д-ра Чайковского на Асланa о переступленье зъ §. 487. зак. к. увôйшла до суду 14 марта, а першій терминъ бувъ выznаченый на 23 цвѣтня — и що на той самъ день возвано всѣхъ обжалованыхъ до староства бережаньского на протоколъ въ тôй самôй справѣ, о котрôй донесъ въ тôмъ часѣ п. Асланъ.

Свѣдокъ Павло Асланъ, Ôрменинъ, посесоръ зъ Котова, по заприсягненю розказуе: Я самъ о томъ нѣчого не чувъ. Менѣ сказавъ о тôмъ Плохоцкій, що такъ люде говорять, що повстають противъ народности польскои; я боявъ ся и длятого уважавъ за свôй обовязокъ донести до староства, а коли староство не брало ся до того, то я донесъ до намѣстництва. Я зробивъ донесенье ще передъ тымъ, заким д-ръ Чайковскій мене обжалувавъ. До обжалованыхъ я не маю нияков злости. — Предсѣдатель представляе ему, що донесенье его було въ староствѣ саме тогдѣ, коли бувъ терминъ въ справѣ д-ра Чайковского.

Ôдтакъ прикликано свѣдка Станіслава Черниковского, учителя зъ Котова. Оборонець внесъ: Зъ зôзнань обжалованыхъ и свѣдка Мыдлака показуесь, що Черниковскій першій поддавъ обжалованымъ потребу рѣзати Ляхôвъ такъ якъ на Мазурахъ, дразнивъ ихъ властію старосты, а ôдтравивъ передъ ними ролю агента провокаційного, бнъ отже сповнивъ тую саму провину, котру обжалованымъ приписуе ся и властиво бнъ повиненъ сидѣти тутъ замѣсть тыхъ оѣдачкôвъ, для того на подставѣ §. 170. ч. 1. проц. карн. супротивляю ся его заприсягненю. — Прокураторъ супротививъ ся тому внесеню, а трибуналъ ухваливъ свѣдка того заприсягнути.

Черниковскій оповѣдае, якъ бнъ дня 15 лютого прийшовъ до читальнѣ, якъ заставъ тамъ обохъ Лабунькôвъ, Мыдлака, Боднара, а ôдтакъ Захарого. Якъ Андрухъ Лабунька жалувавъ ся передъ нимъ, що руссій кандидатъ упавъ, а на то ôдозвавъ ся Иванъ Лабунька: „Не буде добра на свѣтѣ, поки Ляхôвъ не вырѣжуть, вырѣжемъ то дрантье Ляхôвъ.“ На се ôдозвавъ ся хтось, що за двѣ годины прийшло бы войско зъ Бережанъ, а тогдѣ Андрухъ Лабунька каже: „Зави бы войско прийшло, то бы одного Ляха не стало.“ А Федь Захарій ôдзывае ся: „Такъ буде до Илѣ, а потôмъ инакше.“ Я не знавъ, що то значило, але менѣ оно представляло ся чимсь дуже страшнымъ. Я почавъ ихъ уговорювати, що рѣзнею нѣчого не доведесь; отъ н. пр. Мазуры, Кроаты и Словенцѣ рѣзали свою шляхту, та черезъ то збйшли на бѣду. — Свѣдокъ запереча збзнання свѣдка Мыдлака, тожь предсѣдатель заряджуе доочнôсть свѣдка Мыдлака. Мыдлакъ повтаряе до очей Черниковскому, якъ то було, а ôдтакъ сходить на то, що говорило ся пôдъ Собескимъ. Черниковскій: Ну, та такъ було, тамъ.

Предсѣдатель (до Черниковского): Що вамъ прийшло до головы говорити передъ селянами о рѣзни мазурскôй?

Свѣд.: Я маю звычай, такъ якъ въ школѣ, говорити прикладами.

Предс. Зъ якои рациі вы обѣцювали обжалованымъ, що если пана Аслана перепросять, то ôнъ такъ зробить, що нѣчого зъ того не буде?

Свѣд.: Я бачивъ, що межи дворомъ а обжаловаными есть незгода, и хотѣвъ ихъ погодити.

Предс. Въ такій способѣ? Мушу вамъ сказати, що ваше говоренье було зовсѣмъ не на мѣсци!

Свѣдокъ Асланъ: Я не маю жадноi незгоды зъ обжаловаными. Коваль Амбровъ зъ Саранчукъ говоривъ менѣ, що Иванъ Лабунька признавъ ся передъ нимъ, що тіи слова въ читальни высказавъ.

Прокураторъ ставить внесенье, щобы до розправы вôзвати на завтра свѣдка Плохоцкого и Амброза. — Оборонець не противить ся тому. — Ухвалено тыхъ свѣдкôвъ вôзвати.

Ôдтакъ прикликано свѣдка Фльоріяна Яржомбка, мелника. Яржомбекъ оповѣдае, якъ разъ по выборахъ найминвъ Ивана Лабуньку и другихъ господарѣвъ котôвскихъ до лѣса за дровами. Въ лѣсѣ ставъ Лабунька жалувати ся, що Русинамъ творить ся ôдъ Полякôвъ кривда, бо не можуть свого посла выбрати, а ôдтакъ каже: „Забули вже Ляхи, якъ зъ нихъ кровь текла на чотири милѣ, але поледви чи теперь до того прийде.“ Свѣдокъ на то нѣчого не сказавъ, але „był zły“. О вôйнѣ турецкôй нѣчого не чувъ. О тôмъ розповѣвъ ôнъ заразъ другого дня Плохоцкому.

Свѣдокъ Федь Боднарь, господарь зъ Котова, оповѣдае дословно такъ, якъ свѣдокъ Мыдлакъ, оповѣдае и про те, що говоривъ учитель въ шинку а теперь при розправѣ. — Конфронтованый Черниковскій обстае при своемъ.

Оборонець внесъ, щобы переслухати свѣдкôвъ Павла Герасимова и Николу Самарика, котрѝ були разомъ зъ Лабунькою и Яржомбкомъ въ лѣсѣ, а коли прокураторъ тому не спротививъ ся, рѣшивъ судъ тыхъ свѣдкôвъ переслухати.

Павло Герасимôвъ заприсяженый оповѣдае, що цѣлый часъ бувъ коло Лабуньки Ивана и чувъ, якъ ôнъ оповѣдавъ о россійскотурецкôй вôйнѣ, що кровь лила ся и богато народу погибло, але за Ляхôвъ Лабунька нѣ слова не сказавъ.

Предсѣдатель конфронтуе Яржомбка зъ Герасимовомъ.

Яржомбекъ: Що вы говорите, уважайте, що то не зъ Грицемъ справа! Лабунька тѣ слова „burczał sobie pod nosem“...

Свѣдокъ Никола Самарикъ каже, що бувъ у лѣсѣ тогды, але нѣчого не чувъ.

Для спôзненои поры предсѣдатель ôдложивъ розправу до другого дня.

Другого дня (23 падолиста). Оборонець поставивъ таке внесенье: Актъ обжалованя вносить ôдчитати при сей розправѣ засудъ о. Степанова и розни акты обжалованя зъ повѣту пôдгаецкого. Я спротивлявъ ся тому до высшого суду, а той судъ сказавъ, що не видить себе компетентнымъ о тôмъ рѣшати. Зъ тымъ самымъ однесъ ся я до комнаты радни, але и тая узнала себе некомпетентною. Теперь повтаряю свое внесенье передъ выс. трибуналомъ зъ сихъ причинъ: Тамтѣ справы не мають найменшои звязи зъ сею справою. Все те дѣяло ся въ иншомъ часѣ, въ иншôмъ мѣсцу и въ иншими людьми. Засудъ о. Степанова ще не є правосильный, два покликани акты обжалованя внесъ высшій судъ, а другій ще не правосильній. Читанье тыхъ актôвъ мае хиба на цѣли то, щобы присяжныхъ розъярити противъ обжалованыхъ и тымъ способомъ добути засудъ безъ взгляду на доказы, котрыхъ розправа не достатчила. Се противить ся духови нашого закона и нашого часу, — се прямо недопускаемо и нечуване. Чому жь прокуратôрія анальогічно не поступае такъ въ иншихъ случаяхъ и при розправахъ н. пр. о крадежь не каже читати другихъ выроковъ въ такихъ справахъ? Прошу актôвъ тыхъ не читати.

Прокураторъ: Застерегаю ся противъ замѣту, мовь-бы я хотѣвъ присяжныхъ розъярувати, але нѣхто менѣ не може заборонити вести доказъ въ тыхъ документôвъ. Я хочу имъ выказати, що въ нашомъ краю есть ворогованье систематичне противъ польскои народности та що есть хтось, хто „nurtuje“. При крадежахъ я такихъ читань не потребую, хиба бы тѣ крадежи вели ся пôсля якоись системы.

Трибуналъ рѣшивъ не читати актôвъ, яко до рѣчи не належачихъ, а прокураторъ застерѣгъ собѣ жалобу неважности.

Одтанъ прикликано свѣдка Франціш-ка Плохоцкого господаря зъ Котова, Поляка. Свѣдокъ оповѣдае, що Яржомбекъ вернувши зъ лѣса, оповѣдавъ ему о тôмъ, що Лабунька казавъ: „Будемо Ляхôвъ рѣзати, аж кровь потече на чотири милѣ“. Онъ донѣсъ то Черниковскому, а той зновъ оповѣвъ ему, що дѣялось въ читальни, а потому сказавъ о тôмъ Асланови.

Предсѣд. А бôльше вы не чули нѣчого, що люде по селѣ говорили?

Свѣд.: Szeptali sobie.

Потôмъ покликано свѣдка Францішка Амброза, механіка зъ Саранчукъ, Поляка, и заприсяжено его.

Предс.: Коли то Лабунька признавъ ся передъ вами, що онъ въ читальни говоривъ о рѣзни Ляхôвъ?

Свѣдокъ: Я ѣхавъ зъ нимъ до Бережанъ, а ѣхавъ ще Маслякъ, котрый бувъ на Сибѣри и розказувавъ, якъ тамъ есть, а Лабунька казавъ, що въ Россіи лѣпше, czy coś podobnego, вже не памятаю.

Предс.: А коль-жь то було?

Свѣдокъ: А вже буде зо три роки тому; тогдѣ ще п. Юрьевичь бувъ лѣсничимъ въ Саранчукахъ. Я мавъ ити до Бережанъ, а п. Юрьевичь каже: Siadaj z nim..

Одчитаній свѣдоцтва моральности представляють всѣхъ обжалованыхъ яко честныхъ и трудящихъ господарѣвъ. Пôсля свѣдоцтва судового нѣколи не були каранѣ.

Трибуналъ поставивъ присяжнымъ три питаня зъ признаками провины зъ §. 302 з кар. по мысли акту обжалованя. — Прокураторъ жадавъ поставленя трехъ питань додатковыхъ на провину зъ §. 305 в. к. — Оборонець супротививъ ся тому, бо згаданый §. говорить о заохочуваню и похвалюваню незаконныхъ (ungesetzlich) дѣянъ, а тутъ бесѣда о рѣзни, отже о дѣлахъ противзаконныхъ (gesetzwidrig). — Трибуналъ рѣшивъ поставити такій питаня.

По полудни, при биткомъ наповненôй сали розпочались бесѣды прокуратора и оборонця. Прокураторъ въ своѣй бесѣдѣ оповѣдавъ змѣстъ тыхъ актôвъ, котрыхъ читаня трибуналъ не допустивъ. Оборонець казавъ той уступъ промовы прокуратора запротоколувати, а коли се наступило, розпочавъ оборону.

По дуже предметовôмъ резімé председателя и по нарадѣ присяжныхъ огголосивъ председатель присяжныхъ результатъ голосованя, пôсля котрого питанье евентуальне що-до Ивана Лабуньки на провину зъ §. 305. присяжній притакнули 4 голосами, а 8 заперечили, а всѣ прочій питаня 12 голосами заперечили. Отже трибуналъ увôльнивъ всѣхъ обжалованыхъ ôдъ обжалованя.

Прокураторъ зголосивъ жалобу неважности.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ соймôвъ австрійскихъ вже всѣ закрыто крôмъ долѣшно-австрійского сойму, котрый буде радити ажь до дня ôдкрытя засѣданъ рады державной а то длятого, щобы передискутувати и ухвалити законъ о приключеню вѣденьскихъ передмѣсть до Вѣдня и утворити великій Вѣдень. Зъ найгôршима выглядами закрыто соймъ ческій. Угода ческо-нѣмецка такъ якъ бы вже розбила ся, бо додаткова сесія сойму, котра мае буги склицана по Новôмъ роцѣ, ледви чи доведе до якого результату; нѣмецкій члены комітету выставового выступили зъ него а нѣмецкій промысловцѣ не хотять брати участи въ выставѣ. Зачувати, що Ріґеръ постановивъ вже рѣшучо уступити зъ житя політичного; ôнъ выѣзджае сими днями до Ніццы и не возьме вже участи анѣ въ нарадахъ рады державной анѣ въ додатковôй сесіи.

Пленеръ мавъ въ палацѣ торговельнôй въ Хебѣ, якъ що року, політичну бесѣду, въ котрôй говоривъ о ческо-нѣмецкôй угодѣ и сказавъ, що угода мусить буги пôдъ всякимъ условіемъ переведена чи то черезъ правительство гр. Таффого, чи черезъ якусь иншу, бо она буде програмою кождого правительства. Нѣмцѣ перестануть ажь тогды выступати противъ Чехôвъ, коли будуть мати вплывъ на правительство.

Сего тыждня мае розпочати ся у Вѣдни конференція нѣмецкихъ делеґатôвъ зъ австрійскими въ справѣ угоды торговельной. Вступній роботы до тои конференції пороблено вже якъ у Вѣдни такъ и въ Берлинѣ. Здаесь, що нѣмецкимъ делеґатомъ на сю конференцію буде тайный совѣтникъ при міністерствѣ дѣлъ внутрѣшныхъ, Губеръ, котрый — якъ кажуть — есть прихильникомъ отворенія границѣ для рôльныхъ продуктôвъ. Теперѣшна конференція вѣденьска не залагодить ще всѣи справы, лишь уложить пôдставу до угоды, котра подрôбно буде розбирата ся ажь по Новôмъ роцѣ.

——

Зъ Петербурга доносять, що правительство россійске постановило заказати випускати на весну галицкихъ роботниковъ на Волынь, Подôлье и до Царства польского а то для того, що мѣсцевій жителѣ мають мало заробку и мусять длятого выходати або далеко на полудне до Россіи або до Прусъ. Вынятка буде зроблена лишь для тыхъ роботниковъ, що сплавляють дерево або збôже рѣками.

——

Французске міністерство маринарки выдало розпорядженье, пôсля котрого ôдъ кандидатôвъ до державной академіи маринарки буде жадати ся знаня нѣмецкого языка. Міністерство вôйны передало міністерству рôльництва 25.000 карабінôвъ малого калібру для узброеня урядниковъ лѣсовыхъ, зъ котрыми мають незадовго ôдбувати ся вправы. Въ тôмъ самôмъ часѣ роздано такожь 70.000 карабінôвъ Лебля межи 31 баталіонôвъ урядниковъ мытовыхъ на граници. Такожь цѣла територіяльна армія дôстала вже карабіны малого калібру а до першого цвѣтня буде узброена и цѣла кавалерія.

——

Порта выслала була тамтого тыждня до екуменьского патріарха письмо, залагоджуючи тымъ его жадани въ справѣ завѣщань, школъ и на конецъ въ справѣ змѣны нашѣ болгарскихъ священиковъ. Рѣшенье Порты есть прихильне патріархови, такъ що она сповнила матеріяльно майже всѣ его жданя. Головною справою була нова болгарского екзарха и Порта одповѣла на то, що предложить болгарскому екзархови давнѣйшій свои проекты; крôмъ того зазначуе ся въ письмѣ, що султанъ пôддержувавъ завсѣгды и пôдпиравъ свободу всякихъ вѣроисповѣдань и завзываe ся патріарха, щобы ôнъ приказавъ церквамъ отворити и правити дальше богослуженье. Въ дипломатичныхъ кругахъ посольскихъ похваляють рѣшучо примирительне поступованье Порты. Надъ всяке сподѣваньe Порты не велѣвъ патріархъ ще доси отворити церкви и правити богослуженье.

——

Въ румуньскôмъ кабінетѣ настала змѣна. На мѣсце міністра справедливости Розетіого, котрый мав бути именованый директоромъ національного банку, прийшовъ Трідефилъ, а Майореску обнявъ теку міністерства просвѣты; на мѣсце демісіонованого міністра рôльництва и доменъ Панческа прийшовъ Маргільоманъ, дотеперѣшный міністеръ публичныхъ роббôтъ, котрый такожь провізорично вѣвъ доси міністерство просвѣты. По новыхъ выборахъ до рады громадскои въ першôмъ кругѣ выборчôмъ здавало ся на хвилю, що звязь межи консервативною партіею правительственною а юнімістами розбив ся бо партія правительственна могла перевести выборъ свого кандидата лишь при помочи консервативныхъ десидентôвъ пôдъ проводомъ Вернеска. Въ Букарештѣ отже думали всѣ, що правительственна партія консервативна сполучить ся зъ консервативными десидентами групы Катарджу-Вернеску и що черезъ то консервативно-юнімістична партія правительственна розбôвe ся. Тымчасомъ Панческу пôйшовъ въ ôдставку а юнімісты тымъ вдоволили ся и все осталось зновъ по давному.

Послѣдній змѣны въ румуньскôмъ кабінетѣ мають велику вагу політичну, бо суть доказомъ, що Румунія хилить ся чимъ разъ бôльше на сторону тридержавного союза и не оглядаeсь на Россію. Коли юнімісты або партія молодо консервативна, котра хоче опирати ся на тридержавнôмъ союзѣ, при послѣдныхъ выборахъ побѣдила, мусѣвъ боярскій кабінетъ Катарджа, симпатичный для Россіи, уступити. Але король боявъ ся ще тогды зô взгляду на небезпечній аґітацію покликувати до кабінету юзімістôвъ и поручивъ зложенье кабінету ґен. Манови, котрого въ Россіи не любять ще ôдъ часу россійско-турецкои вôйны и не можуть ему забути его бутне выступленье противъ тогдѣшного наслѣдника престола а теперѣшного царя. Манu зложивъ тогды кабінетъ зъ рôзныхъ фракцій; зъ партіи боярскои засѣдавъ въ нѣмъ Панческу а зъ ліберальнои партіи Розетті. Такъ зложеный кабінетъ управлявъ державою черезъ цѣле лѣто, ажь теперь правительство подумало о змѣнѣ. Панческу уступивъ а его мѣсце заннвъ юзімістъ и тымъ способомъ юнімісты взяли верхъ въ кабінетѣ.

НОВИНКИ.

— **На дохôдъ тов. „Школьна Помôчь“** дасть русконародный театръ въ четверъ представленье „Наталка Полтавка“. Жадне зъ нашихъ товариствъ не е такъ мало знане широкôй публицѣ, а такъ симпатичне и добродѣйне, якъ власне тов. Школьна Помôчь“. Тихо, безъ гомону, безъ розголосу славы повнить оно смирненько свою службу милосердного Самаратанина. Сотки босыхъ обôдраныхъ и голодныхъ дѣтей знають его... Знають та спомагають его и тѣ, що колись дôзнавали пôдпоры — а може й не одинъ въ рѣшучôй хвили цѣлу свою карієру або й житье завдячуе сему именно добродѣйному товариству — и если мы коли небудь ôдкликувались до жертволюбности и до патріотизму публики, то теперь якъ найгорячѣйше просимо П. Т. Родамцѣвъ, щобъ не занедбали своею присутностію на представленю четверговôмъ заявити свою любовь до рускои бѣдноі молодежи школьнои. Нема у насъ магнатôвъ, нема меценатôвъ, щобъ щедрою рукою спомагали школьну талановиту а убогу молодѣжь — але покажемъ, що е у насъ серце, що е у насъ могуча сила громады, котрои змаганя прямують до свѣтлои цѣли! Чей зъ лептъ дрôбныхъ, зложныхъ ôдъ щирого серця выдвигне ся неодинъ таланъ, котрый народови и ôтчинѣ нашôй принесе честь и славу передъ свѣтомъ а исторія руского розвою добуде бôльше одну галузь неувядаючого лавру! Мы надѣемъ ся, що нашъ голосъ не прогомонить марно въ серцяхъ жертволюбныхъ людей, бо буде се вдовина лепта въ користь нашои будучности.

— **Лѣченье методою д ра Коха въ головнôмъ шпиталю львôвскôмъ.** Вчера о год. 11-ôй передъ полуднемъ зачались въ львôвскôмъ шпиталю перші розслѣды зъ лімфою д ра Коха. Примарій д ръ Зембицкій выстаравъ ся о досыть значну скôлькôсть лімфы лишь для ужитку шпитального и защѣпивъ вчера лімфу при великôй участи лѣкарѣвъ въ 5 случаяхъ, чотиромъ недужимъ зъ ôддѣлу хірургічного а одному зъ ôддѣлу шкорного д-ра Рожаньского. На разѣ зачались розслѣды лишь въ тыхъ 5 случаяхъ, бо не було бôльше матеріялу пôдъ рукою. Розслѣды будуть переводитись зъ великою точностію, а по кôлькохъ дняхъ выконаесь бôльше инъекцій. Минувшои суботы робили пробы въ дѣточôмъ шпитали св. Софіи, щобы выказати реакцію лѣкарскому товариству, але систематичного лѣченя не можна було перевести, бо нема лімфы. — До фляшочокъ зъ лімфою д-ра Коха долучена есть картка зъ указкою що-до способу ужитя. Инструкція поручае, щобы температуру розслѣджувати вже на день передъ инъекцією, а ôдтакъ черезъ цѣлый часъ лѣченя. Инъекціи треба завдавати въ ранѣшныхъ годинахъ. Инъекціи у сухотникôвъ треба зачинати ôдъ дозы 0·001 або 0·002 кубічного центіметра. — Д ръ Зембицкій защѣпивъ лімфу тремъ недужимъ зъ великими вовками на лици и тѣлѣ, ôдтакъ недужôй, у котрôй по операціи наступила рецедива туберкулôвъ кости въ стопѣ и недужôй зъ туберкулічнымъ запаленьемъ суставу бедрового. Лімфа привезена д-ромъ Зембицкимъ выстане на разѣ на щѣсть тыжднѣвъ розслѣдôвъ науковыхъ, але инъекціи ôдбуватись будуть лишь въ шпитали, де недужій можуть мати тягомъ опѣку лѣкарску. Въ приватнôй практицѣ д-ръ Зембицкій не буде щѣпити, ажь довша обсерьація и розслѣды на берлиньскихъ клінікахъ розъяснять цѣлу справу. Супротивъ случаѣвъ смерти на клініцѣ проф. Берґмана доконче треба заховати осторожность Нинѣ мають завдатись инъекціи кôлькомъ недужимъ на ôддѣлѣ шкôрнôмъ. Д-рови Зембицкому асистуе д ръ Стахевичь, д-ръ Муковичь и лѣкарѣ ôддѣлу хірургічного.

— **Въ Мокротинѣ**, селѣ повѣту жовкôвского, ôдбуло ся дня 13 н. ст. падолиста с. р. посвященье новои, мурованои церкви, збудованои заходомъ и трудами мѣсцевого пароха о. Іосифа Будзиновского зъ добровôльныхъ даткôвъ парохіянъ. Значнѣйшимъ даткомъ причинивъ ся до будовы той-жь церкви коляторъ п. Кароль Киселька зô Львова и господарь мокротиньскій ч. Михайло Марцинъ, котрый жертвувавъ на тую цѣль готôвкою звыжь 800 злр. Чину посвященя довершивъ деканъ жовкôвскій о. Ал. Саноцкій при асистѣ численно зôбраныхъ доохрестныхъ священикôвъ, а двѣ краснорѣчивій и гарні проповѣди, одповѣдній торжеству, выголосили оо. Иванъ Радецкій зъ Мервичь и Іосифъ Пелехъ изъ Звертова.

— **Зъ Жовкви** пишуть до Przegląd-у пôдъ днемъ 29 н. ст. падолиста: Въ селѣ Мокротинѣ коло Куликова мешкавъ до вчера греко-католицкій сотрудникъ, чоловѣкъ дуже гуманный и услужный. Зъ женою и малою дитиною мешкавъ ôнъ въ малôй хатѣ маючôй сѣни, по котрыхъ однôй сторонѣ двѣ комнатки и кухня а по другôй одна комната. Священикъ мешкавъ зô своею родиною въ двохъ комнаткахъ и кухни а комната по другôй сторонѣ сѣней стояла порожна, бо не потрѣбно було еи отоплювати. Часомъ ôдступавъ священикъ сю комнату селянамъ Мокротина на зборы, щобы не потребували ходити до коршмы. Передъ кôлькома днями померъ нагло бувшій вôйтъ Мокротина Михайло Жура. Тѣло его зложено въ трупарни, а комісія судова зъ Жовкви удала ся вчера на мѣсце, щобы перевести обдукцію тѣла. Въ трупарни було зимно, тому члены комісіи пытають селянъ, чи не мають де якого теплого льокалю. А есть у еґомосця порожна комната — ôдповѣли селяне. Комісія велить отже забрати мерця и занести до хаты священика. Священика не було дома, бо поѣхавъ до недужого зъ св. Тайнами. Жена побачивши, що робить ся, що до еи дому вносять мерця, щобы его краяти, представляе комісіи, що се не може бути, щобы въ еи домѣ краяли мерця; але се нѣчого не помогло, мерця внесли до комнаты и зачали секцію. Жена священика не надумуючись довго, наймае вôзъ, одягаесь и разомъ зъ дитиною ѣде до Жовкви. Священикъ, вернувши домôвь, дôзнавъ ся, що стало ся, тожь выѣхавъ за жѣнкою до Жовкви и порѣшивъ ся не вернути бôльше на ту посаду, а лишь выбравъ ся до перемыскои консисторіи зъ просьбою, щобы перенесли его деинде. — Таке непошанованье чужого дому зô стороны комісіи заслугуе на велику нагану и не сумнѣваемось, що власти судовій розглянуть справу а провинившихъ ся потягнуть до одвѣчальности.

— **Зъ Белза** пишуть: Дня 29. н. ст. падолиста введено въ Белзѣ въ урядованье персоналъ новоотвореного уряду податкового и депозитового. Урядъ сей зачинае свое урядованье зъ днемъ 1. н. ст. грудня с. р. Въ сей способъ отже політичный повѣтъ сокальскій буде мати два уряды податковій: одинъ на судовый округъ сокальскій а другій на судовый округъ белскій. Судъ въ Белзѣ позбуває ся великого тягару, а то управы судовыми депозитами, котрій переходять въ переховокъ уряду податкового. Разомъ зъ креованьемъ нового уряду податкового заведено велику инновацію въ поборѣ податкôвъ въ белскôмъ повѣтѣ, а именно индівідуальный побôръ податкôвъ ôдъ 1. сѣчня 1891 р. Така змѣна мае за собою добрій и злій стороны; добрій, бо тымъ запоручае ся безпечность грошей податковыхъ и ухиляе ся можность надужитя зô стороны громадскихъ колектантôвъ; зла зновъ тому, що индівідуальна оплата податкôвъ выставляе людность на страту часу и кошты. Щобы ухилити ту недогôдность порѣшила краева власть полишити и на дальше побôръ податкôвъ начальникамъ громадъ, котрій того забажають, але индівідуальне квітованье вплатъ въ книжочкахъ податковыхъ мае полишитись выключно урядови податковому.

— **Нещасна пригода.** Зъ Сокаля пишуть: Буде тому зъ дванацять днѣвъ, якъ на Бузѣ пôдъ Теляжемъ перевозникъ невытолкованымъ способомъ затопивъ човно и погибъ у водѣ разомъ зъ другимъ чоловѣкомъ, котрого перевозивъ, пôдчасъ коли женщину выратовано. Въ цѣлôй пригодѣ чудне се, що сей перевозникъ знавъ добре свое ремесло и одъ кôльканацяти лѣтъ тымъ занимавъ ся а передъ самою катастрофою перевѣзъ на другу сторону колька людей.

— **Стипендія им. пок. Василя Зарицкого.** Ставропигійскій Институтъ взявъ ся послѣдными часами досыть енергічно до уладженя и введеня въ житье фондацій стипендійныхъ, котрій находять ся пôдъ его зарядомъ. И такъ, якъ мы доносили приступивъ институтъ до активованя двохъ стипендій по 150 зр. рочно зъ фондації им. Гр. Я химовича, а теперь хоче ввести ще одну стипендію им. Вас. Зарицкого. Исторія сеи фондації стипендійной така: Передъ кôльканацяти роками прославъ о. Василь Зарицкій зъ Полового, холоѣвского деканату, на руки тогдашного сеніора Ставропигійского Института, сов. Вас. Ковальского, квоту 2000 зр. зъ желаньемъ, щобы институтъ управлявъ сею квотою и прибôльшавъ еи, а зъ часомъ утворивъ одну стипендію для рускои молодежи школьнои. Ставропигійскій Институтъ уважавъ за одповѣдне, приступити вже до активованя сеи фондації. Одтакъ мае приступити институтъ до фондації стипендійной пок. Андрея и Тересы Сушкевичѣвъ.

— **Въ Бродахъ** гостивъ черезъ два тыждні совѣтникъ школьный д-ръ Северинъ Днѣстряньскій для візитації брôдского округа школьного. За часъ своеи візитації бувъ д-ръ Днѣстряньскій въ мужескôй и жидôвскôй (въ сѣй мабуть, зъ порученя выдѣлу краевого, котрый субвенціонуе ту школу) школѣ та въ десяти школахъ сѣльскихъ.

— **Завѣщенье пок. о Максиміліяна Мильковича** зъ Полянчика, пов. балигородского, въ користь львôвского Народного Дому, такъ представляе „Вѣстникъ Нар. Дому“: Упокоившій ся въ лѣтѣ с. р. о Мильковичь записавъ свое майно Народному Домови у Львовѣ. Се майно показалось невеличкимъ: немного знарядôвъ господарскихъ, кôлька штукъ худобы, троха збожа и кôлька сотъ зр., розданыхъ на позички мѣжь тамошныхъ селянъ, котрій трудно стягнути, бо нема нѣякихъ потрѣбныхъ документôвъ. Институтъ Народный Дôмъ зачавъ переговоры зъ сыномъ покôйного д ромъ В. Мильковичемъ и сей зложивъ въ користь Народного Дому 500 зр. а натомѣсть институтъ зрѣкъ ся всѣхъ своихъ претенсій до спадщины.

— **Ц. к. намѣстництво** надало презенту: на Тустановичѣ о. Теофіл. Пôдляшецкому зъ Порохника, а на Бервѣнкову о. Зенов. Романовскому зъ Тысьменицѣ.

— **Дрôбній вѣсти.** Громада Хриплинъ, пов. станіславского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Маршалокъ кн. Сангушко выѣхавъ вчера на кôлька днѣвъ до Красичина до кн. Сапѣги, а зъ-ôдгамъ выѣде до своихъ дôбръ Гумнискъ пôдъ Тарновомъ. — Въ послѣдныхъ дняхъ передъ Пилиповкою ôдбулось много вѣнчань, зъ котрыхъ отсій дôйшли до загальнои вѣдомости: Дня 25 падолиста въ Молодятинѣ, пов. коломыйского, ôдбулось вѣнчанье п. Ив. Стеткевича, укôнченого богослова, зъ п-ю Маріею Кляйнедеръ, учителькою; дня 23 падолиста звѣнчавъ ся въ Лютовискахъ авскультантъ судовый п. Володимиръ Габлы зъ п-ю Гізелею Еррітель, донькою почтмайстра; въ Гордини коло Самбора ôдбулось дня 25 падолиста вѣнчанье п. Мих. Ортиньского, укôнченого богослова, зъ п-ю Наталею Ортиньскою, донькою тамошного приходника. — Львôвска прокураторія сконфіскувала брошуру п. Ернеста Брайтера: Społeczeństwo galicyjskie, szkice krytyczne i programowe. — Доповняючій выборы одного члена рады повѣтовои въ Калуши, зъ бôльшихъ посѣлостей, розписаній на 15 н. ст. сѣчня 1891 р. — Въ недѣлю въ полудне приймавъ кардиналъ Дунаѣвскій депутацію головного заряду товариства кулокъ рôльничихъ пôдъ проводомъ презеса Бол. Авґустиновича, котрый подякувавъ за дотеперѣшну опѣку надъ товариствомъ и просивъ о благословленье для дальшои працѣ. Одтакъ промовлявъ ще крилошанинъ о. Левъ Готеровскій, а кардиналъ Дунаѣвскій подякувавъ за сю овацію.

Заявленье.

Внесенй на мои руки прошеня ôдъ 12 интересованыхъ о наданье посады писарскои въ Пархачу и въ Сѣльци, я передавъ дотычнымъ урядамъ громадскимъ до рѣшеня, а наколи посада писарска вже обсаджена, нема потребы дальше о згадану посаду допытувати ся. Интересованымъ ôдповѣвъ я письменно.

В. Чернецкій.

Телеграмы „Дѣла“.

Лондонъ 1 грудня. Становище Парнеля есть загрожене. Онъ выѣхавъ вчера до Корку, щобы особисто переконати ся о настрою своихъ выборцѣвъ. Загально однакожь припускають, що Парнель не уступить, бо 22 выборцѣвъ постановило стояти вѣрно при нѣмъ.

Константинополь 1 грудня. Порта мае выслати окружникъ до репрезентантôвъ заграничныхъ, въ котрôмъ повѣдомить ихъ, що буде выганяти зъ краю чужихъ пôддаиыхъ, бо переконала ся, що они — якъ то зробили н. пр. грецкій поддани въ Смирнѣ, — выкликують непокоѣ.

Петербургъ 1 грудня. Міністеръ фінансôвъ заявивъ, що правительство не думае о змѣнѣ валюты.

Вѣдень 2 грудня. Нинѣ розпочинае ся конференція въ справѣ австро-нѣмецкои угоды торговельнои. Провительство зачислило Болгарію до державъ, котрымъ мае ся дати найбôльшу пôльгу мытову. Фактомъ симъ признано правительство болгарске законнымъ.

Букарештъ 2 грудня. Опозиційна бôльшôсть сенату зложена зъ партіи Катарджа и лібералôвъ выбрала председателемъ Фльореска. Правительство заявило, що не годить ся зъ тымъ выборомъ. Мабуть прийде зновъ до кризы.

Петербургъ 2 грудня. Зъ Владивостоку наспѣла вѣсть о бунтахъ Хинцѣвъ въ Тіентсинѣ, котрій загрозили, що вырѣжуть всѣхъ Европейцѣвъ.

Берлинъ 2 грудня. Банкиръ Бляйхредеръ давъ пôвтора міліона марокъ на заложенье шпиталю для Коха.

На дохôдъ товариства „Шкôльна Помôчь“.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Четверъ дня 4 н. ст. грудня 1890

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

комедіо-опера въ 3 актахъ И. П. Котляреского.

ОСОБЫ:

Наталка, украиньска дѣвчина . . К. Клишевска
Горпина Терпилиха, ѣи мати . . А. Осиповичева
Петро, любовникъ Наталки . . . С. Яновичь
Микола, бурлака, дал. своякъ Терпелихи А. Клишевскій
Тетеваковскій, возьный . . . . Т. Гембицкій
Макогоненко, сельскій выборный . . А. Стечиньскій
Дѣвчата, парубки. Дѣе ся на Украинѣ.

Наступить:

„Хоръ Косарѣвъ“

слова И. Гушалевича, музика М. Вербицкого.

Закôнчить:

Образъ зъ живыхъ осôбъ

освѣтленый штучными огнями,

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ 1 зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ **80** кр., Паркетъ **50** кр., Партеръ **25** кр.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 6-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. **Репарації найдешевше и найскорше.**

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.„**

До выграня зр. 150.000

Вже 15 грудня с. р. тлгненье

льосôвъ промесовыхъ угорскихъ

Головна выграна зр. 100.000.

Льосôвъ 3%-выхъ заведеня кред. земского австр.

Головна выграна зр. 50.000.

Промесы на льосы угорскій цѣлій по зр. 3·75
на половины „ „ 2·50
Промесы на 3% льосы „ „ 1.50

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРІГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

ИЛЮСТРОВАНІЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
на кождый день въ році

продають ся оправнѣ по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропиґійскôй; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаєсь до 2 зр. 50 кр.

Всякі зголошеня приймае выдавець

о. Евгеній Гузарь въ Заваловѣ.

Надôслане.

Д-ръ М Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Орменьска число 27. (Импресса).

3—24

Важне для П. П. Академікôвъ!

Въ молочарни ул. Академічна ч. 26 можна дôстати въ кождôмъ часѣ доброи сѣльскои кавы и набѣлу.

3726 2—3

М. Поповичь.

Пригадую ся Всечестному Духовеньству, що такъ якъ кождого року **при надходячихъ святахъ** принимаю старѣ **Евангеліи** до переплету **по найдешевшихъ цѣнахъ.** Принимаю такожь замовленя на новѣ, маючи прекрасный текстъ на складѣ. Позаякъ вже часъ короткій, длятого прошу зъ замовленьемъ поспѣшати ся.

Зъ поважаньемъ

Михаилъ Спожарскій

у Львовѣ, Пôдвалье ч. 9.
въ Институтѣ Ставропиґійскôмъ.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякі облігації державні, листы заставні и монеты по курсѣ денпôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

4½% Листы заставні Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційні
Всѣлякі облігаціи довгу державного
Зелѣзничі облігаціи першеньства
Льосы державні и приватні

продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сональ & Ліліенъ

3360 181—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

СВѢТЛО

при замовленю за нашимъ посередництвомъ

по кождоразовôй цѣнѣ фабричнôй.

Днесь нотуе фабрика за 100 кіл. окрôмъ транспорту **I а по 82 зр., II-а по 76 зр.**

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

У ЛЬВОВѢ.

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желеховского.

Знижена цѣна 12 зр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякій приукрашеня церковнѣ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и цôсля всякихъ жаданъ

3604 49—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ПА-

расолъ до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошъ мужескій и дамскій зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючі воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОГЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найлѣпшôмъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кіло зр. **1·90** на провінціи 4¾ кіло зр. **9.60** франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы ,котрі иншій пôдъ назвою моего знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде **по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.**

Кава палена ½ кіло зр. 1.20.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчука, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштуе 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

КАЛЕНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Найдешевше выдавництво

„Бібліотеки музикальной“

выходить заходомъ питомцѣвъ духовной рускои семинарії. Доси появилося тринацять выпускôвъ, обнимаючихъ такій музикальный матеріялъ:

1. „Гуляли“, хоръ муж. О. Нижанковского 20 кр.
2. „Наша жизнь“, хоръ муж. Н. Вахнянина, розпр.
3. „Молитва“, имнъ М. Лисенка розп
4. „Зъ окрушкôвъ“, хоръ муж. Нижанковского 20 кр.
5. „Закувала та сива зазуля“, хоръ зъ фортепіяномъ П. Нѣщиньского розпрод.
6. „Не чужого мы бажаемъ“, дуетъ Вербицкого 20 кр.
7. „Quod-libet“, хоръ муж. М. Лисенка 30 кр.
8. „Помарнѣла“, сольо барит. Н. Вахнянина 10 кр.
9. „Двѣ вязанки на цитру“ М. Кумановского 20 кр.
10. „У Петрôвку“ и „Якъ-бымъ знала“ квартеты муж. Исид Воробкевича 25 кр.
11. „II. Quod-libet“, хоръ муж. М. Лисенка 30 кр.
12. „До бою“ П. Бажаньского, хоръ зъ форт. 20 кр.
13. „Милованка“ два соля теноровй М. Лисенка 20 кр.

У всѣхъ справахъ выдавництва треба удаватись до Кирила Студиньского, богослова II. року, ул. Коперника, ч. 36.

Нова торговля рѣчей церковныхъ, товаровъ шито срѣбрныхъ и зъ хіньского срѣбла.
Е. Левицкого и Ф. Перлика въ Перемышли.

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маемо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнй громады, Комітеты церковнй и высоконоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ Перемышли при улици францішканьскôй число 153

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаемо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножêвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошй и вкусній вѣнцѣ металевй и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выбôръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншій памятки.

Устроилисьмо такожь при нашôй новôй торговли цѣлкомъ **окремый магазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добôрнй товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнй. Поручаемо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестного Духовеньства и высоконоповажаної Публики** и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаемо

зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Товары куплені въ нашôй торговли за 50 зр. высылаемо бôдворотно. — Належитость почтову оплачуемо самі а за опаковане нѣчо не числимо. 3721 (1—2)

Всякі рѣчи зъ нашои торговлѣ высылаемо на жеданье до выбору; почту самі оплачуемо.

Окремый магазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 34—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжі транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае єго пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	½ кілгр знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	каравanный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстровані цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючі пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣли мужеского, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, кравatокъ, бѣля Crepa, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3.75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **янаньскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣняныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Панчохи дамскій и дѣточій. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову новняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу **5%** **асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованй по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“ **J. PSERHOFER'S** I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючі кровь

давнѣйше званй **універсальными пігулками**, звѣстне, легко розвôльняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштуе: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.,** при неоплаченôй послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надôсланю напередъ грошей коштуе вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высылае ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючі кровь“ жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя пôдписъ прозвища **J. Pserhofer** и то червоною краскою.

Бальсамъ на ôдмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.

Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.

Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.

Порошокъ на прѣтье нôгъ, цѣна одной коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.

Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр.

Есенція житя (прагскій каплѣ), 1 фляшка 22 кр.

Англійскій бальсамъ, фляшка 50 кр.,

Порошокъ фіякерскій на груди, 1коробка 35 кр., въ опл. посылкою 60 кр.

Помада таннохінінова, І. Псергофера найлѣпше средство на порôстъ волоса, 1 давка 2 зр.

Плястеръ універсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр, зъ оплатною высылкою 75 кр.

Універсальна сôль прочищуюча, А. В. Бульріха. Средство домове на зле травленье, 1 пачка 1 зр.

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краевй и заграничні специяльности фармацевтичні оголошуваній по часописяхъ, а ще и иншій средства, котрі бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — **Высылки почтою выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, бôльшій замовленя такожь за послѣплатою.**

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадае и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ.

3690 (6—12)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 263. Львовъ, Четверъ 22 падолиста (4 грудня) 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком:

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція міститься ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конкретне застереженье. — Реклямаціи неопечатані вільні бѣдь порта

Поодинокe числo коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. бѣдь одной стрѣчки печатной, въ рубр. „Надісляне“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. бѣдь стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ повыровнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Выдѣлъ руского політичного товариства „Народна Рада“ у Львовѣ

выславъ на руки посла и предсѣдателя руского клюбу соймового, п. Юліяна Романчука, слѣдуюче письмо:

До Высокоповажаного Посла и Предсѣдателя руского клюбу соймового, пана Юліяна Романчука, и Его Достойныхъ товаришівъ.

Высокоповажаный Пане Предсѣдателю!

Въ хвили такъ важной и поважной, яку вытворили остатнѣ подѣ только що закрытон сесіи сойму галицкого, подписаный выдѣлъ руского політичного товариства „Народна Рада“ у Львовѣ сповняє свій обовязокъ, пересылаючи Вамъ Высокоповажаный Пане Предсѣдателю и Вашимъ Достойнымъ товаришамъ въ руского клюбу соймового, яко головному нинѣ представительству Руси галицкон, свое слѣдуюче заявленье:

Коли по довгій а тяжкій пробѣ показало ся, що солідарне поступованье Русинівъ-народовцівъ зъ елементами, не признаючими нашои самостійности національнои и права до культурного розвою нашои націи яко такон, есть неможливе, бо при солідаризованю себе Русинівъ-народовцівъ зъ тыми елементами въ політичнімъ дѣланю — національна та політична програма Руси галицкои почала що-разъ більше затемнюватись зъ очевиднною шкодою для всесторонного розвою руского народу, а въ додатку тѣ-жь елементы самѣ не только не давали можности солідарности укрѣпитись, але ще на кождімъ кроцѣ солідарність підкопували, мѣжь тымъ якъ правительство австрійске власне ихъ поступками оправдувало звѣстну дотеперѣшну свою систему політичну супротивъ Русинівъ взагалѣ; —

зъ другои зновъ стороны, коли правительство заявило, що оно готово не лише змѣнити дотеперѣшну свою систему супротивъ Русинівъ, але и активно підперти політичнѣ и національнѣ змагання ихъ, если заступники галицкои Руси прилюдно, явно и ясно проголосять програму політичну и національну, таку програму, котра бы дала австрійскому правительству и можність взяти Русинівъ, яко меншість въ праю, въ охорону, — и запоруку, що правительство, підпираючи національный и політичный розвій Русинівъ, знайде въ нихъ опору и силу, на котрій Австрія и пануюча Династія зможуть полагати; —

Вы, Высокоповажаный Пане Предсѣдателю, зъ своими Достойными товаришами-однодумцями, вчинили патріотичне и політично розумне дѣло, коли, бистро понявши и глубоко вирозумѣвши ситуацію, проголосили підчасъ генеральнои дебаты буджетовои въ соймѣ краєвімъ програму політичну и національну, котру и наше політичне товариство „Народна Рада“ при своѣмъ основаню приняло за свою и на котру кождый щирый Русинъ, дбаючій о політичный и культурный розвій галицко-руского народу мусить згодити ся.

Проголошеньемъ тои програмы — котру — підносимо се зъ радостію — вповнѣ приняв за свою и Впреосв. митрополитъ галицкои Руси въ имени цѣлого епископату, — Вы Высокоповажаный Пане Предсѣдателю, зъ своими Достойными товаришами, поставили на ясній справу руску въ Галичинѣ: и всѣмъ Русинамъ въ краю указали Вы ясну и праву дорогу, — и коронѣ та правительству торжественно заявили Вы: „хто мы? якій нашій цѣли та змагання?“ перетинаючи тымъ всякій витки интриґъ та клеветъ на народовцівъ и на загалъ Русинівъ, — и Полякамъ пояснили Вы наше становище супротивъ ихъ позиціи въ краю и державѣ.

Тымъ такъ важнымъ и бѣдь якогось часу за конечне уважанымъ дѣломъ Вы, Достойный Пане Предсѣдателю, зъ своими товаришами-однодумцями, бдняли правительству всяку можність не увзгляднятн національного и політичного розвою Русинівъ, — Вы выводите галицко-руській народъ зъ ролѣ пасивности політичнои, на яку черезъ довгій лѣта бувъ въ Австріи засужденый, въ ролю активного чинника посередъ народівъ австрійскихъ.

Торжественне заявленье цѣсарского намѣстника, выголошене въ соймѣ въ имени правительства австрійского, дае намъ поруку, що для Русинівъ галицкихъ починаєсь нова ера въ исторіи ихъ розвою національного и політичного, — що не только дотеперѣшна система політична супротивъ Русинівъ змѣнить ся и кождый Русинъ зможе смѣло признаватись до своєи народности и, користаючи зъ законівъ конституційныхъ, трудитись для політичного и культурного подвигненя свого народу, але що правительство австрійске не бдкаже и активнои підпоры змаганямъ Русинівъ на основѣ проголошеної Вами програмы.

Не сумнѣваємо ся, що вся Русь галицка, въ цѣлковитій згодности зъ выдѣломъ нашого політичного товариства, бдносить ся притаюй змѣнѣ ситуаціи зъ повнымъ довѣріемъ до Васъ, Высокоповажаный Пане Предсѣдателю, и до Вашихъ другівъ політичныхъ, членівъ руского клюбу соймового, выпробованыхъ патріотівъ и борцівъ за права народній, и Вамъ за Вашу велику услугу руській справѣ въ Галичинѣ выскаже свое повне признанье тымъ, що однодушно и неустрашимо згорнесь підъ прапоръ, якій Вы въ рѣшучій хвили смѣло підняли зъ повною свѣдомостію, що только підъ тымъ прапоромъ Русь галицка може и повинна побѣдити!

Въ пересвѣдченю, що сповняємо свій обовязокъ, пересылаючи Вамъ, Высокоповажаный Пане Предсѣдателю, повысше наше заявленье, просимо Васъ принати его до вѣдомости въ имени Своѣмъ и більшости Вашихъ товаришівъ зъ клюбу руского, котрій и словомъ и чиномъ доказали свою повну зъ Вами солідарність.

Приймѣть завѣренье нашого глубокого поважаня, зъ якимъ остаємо

Д-ръ Олександеръ Огоновскій, голова товариства.

Д-ръ Кость Левицкій, секретарь товариства.

За Выдѣлъ руского політичного товариства „Народна Рада“ у Львовѣ, дня 3 н. ст. грудня 1890.

Обличеніе розоблаченій.

Въ двохъ послѣдныхъ нрахъ „Дѣла“ подали мы вѣрный, бо на протоколахъ и автентичныхъ информаціяхъ опертый розказъ того, що дѣяло ся въ Руськімъ клюбѣ а бдтакъ и въ галицкімъ соймѣ за сегорѣчнои сесіи. Не одно мы тамъ подали таке, що въ инпихъ обставинахъ були бы промовчали; але, если кого наша недискреція може немило дбткнула, нехай за се подякує тактицѣ противнои стороны.

Нинѣ приходить ся намъ занати ся „розоблаченіями“, котрій бдъ якогось часу помѣщає „Червоная Русь“, и „розоблаченія“ тій „обличита“ передъ свѣтомъ о неправдѣ и лжи. Щобы всѣ тіи розоблаченія пояснити, на то не стае намъ мѣсця; мы мусимо ограничати ся на декотрій важнѣйшій, а що до иншихъ указуємо на наше оповѣданье въ двохъ остатныхъ числахъ „Дѣла“ и — на знану и стверджену правдомовність „Червоної Руси“...

Въ 255 н-рѣ „Червоная Русь“ инсинуує декотрымъ руськамъ посламъ, що они только въ наслѣдокъ переговорівъ (зъ намѣстникомъ?) за особистій концесіи, межи иншими за обѣтницю парохіи Куликова більшість Руского клюбу склонили до голосованя за санітарнымъ закономъ и голосованье при третімъ читаню зробили пытаньемъ клюбовымъ. — Отже констатуємо: 1) що п. Телішевскій ще въ минувшімъ роцѣ заявивъ ся въ засадѣ за санітарнымъ закономъ; 2) що о. Сѣчиньскій сего року заразъ по внесеню нового проекту, коли ще не було знати, чи и кольке правительству на нѣмъ залежить, за тымъ проектомъ высказавъ ся въ клюбѣ; 3) що п. Романчукъ, коли передъ другимъ читаньемъ въ клюбѣ більшість за закономъ объявилась, зазначивъ выразно, що се не клюбова справа и що вільно кождому голосувати свободно підсла свого пересвѣдченя; 4) що передъ 3 нимъ читаньемъ ся справа узнана була за клюбову на внесенье д ра Короля більшостію двохъ третинъ голосівъ клюбу. Чи честно то, кидати на чоловѣка досвѣдченои правости инсинуацію о куликівскій парохіи? — се лишаємо до розсуду честнымъ людямъ.

Въ ч. 257 н-рѣ „Червоная Русь“ бесѣду п. Романчука сфальшувала. П. Романчукъ, ставлячи програму, не говоривъ: „*мы* употребляли“, „*мы* ищемъ“, „*мы* придерживаемся“, „програма *наша*“ и т. д., только (якъ свѣдчать стенографічній записки) казавъ усе: „тій Русины“, „тыхъ Русинівъ“ и т. д., — то значить: бинъ не навязуваvъ тои програмы клюбови, только констатуваvъ, що то есть програма одной части Русинівъ, чого чей-же нѣхто не зможе заперечити. А се есть радикальна и засадничa рѣзница, и консеквенціи зъ одного а другого способу говоренья мусять бути зовсѣмъ иншій.

Въ 259 н-рѣ каже „Червоная Русь“, що „г. Романчукъ кинулъ подозрѣнія на гал. Русь о охладѣвшой въ 1866 году ея льояльности къ Австріи“. Се чиста ложь; п. Романчукъ нѣякого підозрѣня на вѣкого не кидавъ, якъ свѣдчить дословный текстъ его бесѣды. А щобы хто не закинувъ, що бесѣда тая улягла може при направлюваню стенограмівъ якимъ змѣнамъ, то констатуємо, що п. Романчукъ декотрымъ посламъ „старон“ партіи заявивъ готовість, показати имъ стенограмы писанѣ, але они зъ тои готовости не користали.

Въ тімъ-же н-рѣ пише „Червоная Русь“, що, въ минувшомъ году вліятельнѣйшіи члены морального ржонда предлагали посламъ старо-русскій партіи якіи-то концесіи, требуя отъ нихъ „самостійной“ политики, т. е. переговоровъ съ извѣстными сферами на свою руку. Старо-русскіи послы заявили на то, що они одни переговоровъ вести не могутъ и не будутъ... Въ текущемъ году опять повторилась та сама исторія, такъ якъ требовано отъ нашихъ пословъ, щобы на мѣсто г. Романчука выбрали кого другого предсѣдателемъ русского посольского клюба. И тому требованію наши послы не удовлетворили.“ — Констатуємо, що о тімъ всѣмъ въ протоколахъ Руского клюбу, и торбчныхъ и сегорбчныхъ, нема анѣ слѣду, а зъ устныхъ информацій мы довѣдали ся только, що торбкъ по бесѣдѣ буджетовій п. Романчука, въ котрій була остра критика поступованя краєвого правительства, одна вплывова особистість старала ся вплынути на одного „старорускаго“ посла, щобы Руській клюбъ заявивъ въ якійсь способъ, що зъ тою бесѣдою не солідаризує ся. Очевидно, що посолъ не мбгъ тутъ нѣчого обѣцяти, бо мусѣвъ знати, що клюбъ нѣякъ не запре ся и не може заперти ся свого предсѣдателя; коли-жь та особистість пытала старорускаго посла, чому власне п. Романчука а не кого иншого выбрали собѣ на предсѣдателя, посолъ бдповѣвъ: chcieliśmy (кого иншого выбрати), ale zostaliśmy zmajoryzowani. О якихъ концесіяхъ не було при тімъ бесѣды. (Въ тайномъ голосованю на предсѣдателя клюбу дня 11 жовтня 1889 упало на д-ра Антоневича 6 голосівъ, прочій голосы дбставъ п. Романчукъ.)

Въ 260 н-рѣ каже „Червоная Русь“, що „програма, которою обнародовавъ г. Романчукъ, была составлена въ палатѣ намѣстника и предложена намѣстникомъ“. Се неправда. Намѣстникъ не предкладавъ нѣякои програмы, и нѣяка програма не була уложена въ палатѣ намѣстника; програму, выголошену въ соймѣ, уложивъ п. Романчукъ самъ, и то въ той самъ день, въ котрый он выголосивъ. (П. Романчукъ зачавъ свою бесѣду о $1^1/_2$ годинѣ, отже вже зъ тои причины не мбгъ своіи програмы напередъ предкладати клюбови, тымъ менше, що того дня до полудня не було навѣть комплету Руского клюбу въ соймѣ.)

Въ 261 н-рѣ пише „Червоная Русь“: „Когда д-ръ Антоневичъ дѣлалъ въ соймѣ заявленье отъ имени русского клуба (*!? Ред. „Дѣла“*), гр. Станиславъ Баденя приблизился къ г. Романчуку, потомъ къ г. Телішевскому, а наконецъ къ о. Сѣчиньскому и наклонялъ ихъ, дабы противъ заявленія д ра Антоневича съ цѣлою рѣшительностію выступили, — и всѣ три они удовлетворили требованію г. графа.“ — Се неправда; такого наклоненія не було и очевидно не було потрѣбно, а п. Романчукъ навѣть высказавъ ся потімъ, що тыхъ „выступленъ“ було за багато. и що було бы досыть, якъ бы только оденъ бувъ бдповѣвъ д-ру Антоневичеви.

Въ тімъ самбмъ н-рѣ розказує „Червоная Русь“ о засѣданю „нѣкоторыхъ членовъ клуба по окончанія сеймовой сесіи“ зовсѣмъ невѣрно. Н. пр. Телішевскій, Романчукъ и Сѣчиньскій не предкладали розбитя клюбу, только указували на конечність ствердити формальною ухвалою, що більшість клюбу на проголошену въ соймѣ програму въ цѣлости годить ся, що и принято. Въ тімъ, що „г. Телішевскій былъ крайно озлобленъ и упрекнулъ гг. Романчука и Сѣчиньского за то, що въ своихъ програмовыхъ рѣчахъ затворили двери для розбитія русского клюба“ и що сказавъ до нихъ: „Жаль, що вы въ своихъ соймовыхъ рѣчахъ отказали русскости gente ruthen-амъ natione polon-амъ“ — нема анѣ слова правды. Неправдою есть такожь то, що „Червоная Русь“ приписує о. Гаморакови; о. Гаморакъ на тімъ засѣданю нѣчого и не говоривъ! Дальше и то, що „Черв. Русь“ пише о предложеню п. Телішевского що-до орґанізаціи центрального комітету выборчого, есть перекручене и неправдиве.

Въ 262 н-рѣ „Червоная Русь“ приводить мовь-бы дословно, бо въ знакахъ наведеня („“), отей слова зъ регулямінъ Руского клюбу: „Члены того же клуба должны забыти о своемъ партійномъ становищѣ и солидарно защищати интересы края и народа, и каждый членъ, желающій въ полномъ соймѣ держати на программовую, но даже рѣчь политического содержанія, долженъ на головныи точки той рѣчи получити одобреніе клуба.“ — Констатуємо, переглянувши регулямінъ Руского клюбу (котрый въ своѣмъ часѣ помѣстимо въ цѣлости), що такои постановы въ цѣлбмъ регулямінѣ нема. Се не було и въ звычаю клюбу, и н. пр. д ръ Антоневичъ минувшого року въ генеральній дебатѣ надъ буджетомъ сказавъ не одну немаловажну рѣчь, зъ котрою навѣть найближшій его однодумленники не годили ся, а однакожъ зъ того поводу нѣхто не робивъ ему нѣ найменшого закиду.

Накоецъ твердить „Чер. Русь“, що пп. Телішевскому, Романчукови и Сѣчиньскому ходило именно о то, щобы Руській клюбъ посольскій розбити, и длятого они укрывали передъ клюбомъ намѣръ поставленя въ соймѣ програмы. Короткій розглядъ покаже, що тая инсинуація есть зовсѣмъ безпідставна. Коли-бъ п. Романчукъ бувъ свою програму напередъ предложивъ клюбови, то она, хоть-бы навѣть въ ще більше рѣшучій формѣ була уложена, мусѣла осягнути більшість, а то тымъ лекше, що оденъ зъ противниковъ програмы, о. Сѣрко, лежавъ тогды хорый и не мбгъ черезъ три днѣ прийти на засѣданя клюбу, а се въ клюбѣ було звѣстно. Отже на першу точку програмы (бдрубність руского народу) було 9 голосівъ противъ 6, на другу точку (вѣрність гр.-кат. вѣрѣ) чейже 14 голосівъ противъ 1 (д-ра Окуневского), а навѣть коли-бъ стара партія не хотѣла за нею голосувати, все-жь таки було бы за нею 8 голосівъ противъ 7. О прочій точки вѣдай не було бы спору. Отже що вышло бы зъ того, якъ-бы клюбъ бувъ напередъ скликаный для дискутованя програмы? Програма таки була бы принята въ тій самій формѣ, и тогды она була бы выголошена вже выразно въ имени клюбу, — а се вѣдай було бы клюбъ скорше розбило, нѣжь такъ, якъ сталось. Хиба щобы „стара“ партія въ клюбѣ обструкційною дискусією була бы рѣшенье перетягала, доки бы нагода до поставленя програмы въ соймѣ зовсѣмъ не минула.

Зъ того, що мы тутъ позитивными данымі и фактами выказали, показує ся зъ більше нѣжь достаточною ясностію, що цѣле представленье „Черв. Руси“ переповнене есть тенденційными ложами. Напасти орґану львівскои кліки обединителівъ суть, якъ мы передъ бсьмома днями заповѣдали, только выразомъ лютости и розпуки.

Голосы прасы о рускій справѣ.

Пбвурядова Politische Correspondenz пише:

Якъ намъ доносять зъ Львова, епізоды політичнѣ, якій зайшли підчасъ тридневныхъ нарадъ сойму галицкого надъ буджетомъ, спровадили въ рускімъ клюбѣ соймовімъ вельми важный зворотъ, котрый, якъ здаєся, былыне въ поважныхъ наслѣдкахъ що-до найблизшого розвою рускихъ сторонництвъ. Въ рускімъ клюбѣ соймовімъ повставъ роздвій, поясняючій бдносины въ бдрадный способъ. Малорускій елементы розвинули свою програму, котрои головній точки становлять: удержанье народнои самостійности руского народу якъ супротивъ польскои такъ и россійскои народности, дальше завѣренье привязаня до династіи и державы, а вконецъ непохитне треванье при католицкій церквѣ. При тімъ заявлено, що малоруска партія не стремить до борбы зъ Поляками и хоче лишитись на такій політичній підставѣ, якъ того вымагае розвій національный. Енунціяція старорускихъ елементівъ, становлячихъ ледви третю часть руского клюбу, хочь звучали не зовсѣмъ недвозначно, переконували ясно кождого, хто знае політичне положенье Галичины, що тій елементы хотять и дальше ступати старыми дорогами, хочь и по тій сторонѣ бдозвали ся такожь завѣреня патріотичныхъ сочувствъ австрійскихъ. Але коли о. митрополитъ Сембратовичъ, котрый въ наслѣдокъ свого становища покликаный до найвысшого провбдництва галицкихъ Русинівъ въ ихъ народныхъ змаганяхъ, заакцентувавъ безвзглядно и торжественно въ имени руского епископату головній точки малорускои програмы, а рбвночасно бдперъ старо-рускій аспіраціи, — можна надѣятись, що теперь и въ найширшихъ кругахъ рускои интеліґенціи мусить наступити таній самъ роздѣлъ, выясняючій бдносины сторонництвъ.

Nowa Reforma згадуючи про послѣдне засѣданье сойму пише:

„Не обійшлось и на послѣдномъ засѣданю безъ справы рускои. Причину до нея дало

справозданье комісіи шкôльнои о внесеню Романчука въ справѣ руского языка въ школахъ. Знаєте вже хôдъ справы — зазначу лишь два цѣкавѣ епізоды. Однымъ було, що Антоневичъ вже другій разъ припертый до стѣны запытаньемъ що-до ôдрубности Руси ôдъ Россіи, другій разъ „выкрутивъ ся сѣномъ“, выразнои ôдповѣди не давъ — бо анѣ ôнъ, анѣ цѣлый его таборъ, до котрого належить, ôдповѣди такои дати не може. Другимъ цѣкавымъ епізодомъ було выступленье Голыѣвского. Ôнъ, котрый завсѣгды выступавъ противъ всякихъ жаданъ Русинôвъ, заявивъ, що въ тыма Русинами, котрѣ признають окремѣшность Руси ôдъ Россіи, можна годити ся и признати имъ богато — въ тыми же, що клонять ся до Петербурга, нема що и говорити. То выступленье Голыѣвского, доси найзавзятѣшого противника всякихъ уступокъ въ користь языка руского, може Русинôвъ найлѣпше переконати, яка дорога веде ихъ найпевнѣйше до узыскания того, чого бажають. Наконець було дуже характеристичнымъ заявленье намѣстника що-до Русинôвъ: „що мы собѣ взаимно нѣчого не обѣцювали, до нѣчого не обовязала ся крôмъ того, що мы тутъ въ сѣй палатѣ ясно высказали“. Цѣль того заявленя есть очевидна: намѣстникови залежало на тôмъ, щобы усунути всякѣ обавы, будьто бы намѣстникъ давъ Русинамъ якѣсь за далеко идучѣ концесіи. Коли тѣ слова порôвнаемо зъ тымъ всѣмъ, що намѣстникъ говорывъ въ палатѣ — то очевидно одиновымъ привреченьемъ було бы пôдпиранье справы утвореня ще одной руской гімназіи въ краю. Но за тымъ ще загальнакове привреченье пôдпирати змаганя Русинôвъ, котрѣ „пôдъ проводомъ князѣвъ церква“ стоять на ґрунтѣ „вѣрности для династіи, идеѣ державной — католицкои вѣры“. То „пôдпиранье“ (пôдчеркнено и въ оріґіналѣ — Ред.) есть чимсь зовсѣмъ неозначеным его можна въ выконаню толкувати ширше або тѣснѣйше, можна ôдносити до загальныхъ жаданъ Русинôвъ, або такожъ спеціяльно до надходячихъ выборôвъ до рады державной. Словомъ, есть то ще загадка. Розвязанье тои загадки буде зависѣти ôдъ богато чинникôвъ — ôдъ поступованя Русинôвъ, ôдъ становища польскои бôльшости въ краю, ôдъ політики правительства и его намѣстника. Бачôсть отже — щобы справа не выхопила ся зовсѣмъ зъ рукъ краю и не позбстала выключно въ рукахъ правительства и Русинôвъ (пôдчеркнено и въ оріґіналѣ. — Ред.), якъ фактично було пôдчасъ сегорôчнои сесіи соймовои, коли цѣла та справа лагодилась въ тайнѣ, закимъ при дебатѣ буджетовôй выйшла на явъ.“

— —

Politik подае въ Вѣдня таку телефонову вѣсть: „При переговорахъ надъ польско-руською згодою ставлять такожъ и на то вагу, щобы руськѣ послы до рады державной, котрыхъ число по маючихъ ôдбути ся выборахъ оцѣняють на 10 до 15, утворили зъ польскими послами спôльный клюбъ. Може бути, що ще въ сѣй сесіи рады державной чотири руськѣ послы вступлять до польского клюбу а лишь пос. Ковальскій позôстане по за клюбомъ. (Вѣсть ся очевидно обчислена на баламученье руской опінії, бо Русины якъ досиль такъ и завсѣгды и середъ всякихъ обставинъ выступали и будуть выступати самостôйно. — Ред.)

Бесѣда посла К. Телишевского

выголошена при загалькôй дебатѣ буджетовôй дня 25. н. ст. падолиста.

(Дальше.)

Одинадцать лѣтъ тому назадъ справа самоуправы краевои, справа автономіи, мала, пôсля заповѣда міністра-президента, увôйти на нову дорогу, мала наступити змѣна системы централізаційнои въ автономістичну. Въ роцѣ 1879 міністерство недвозначно заповѣдало, що полагодженье справъ рады державной и нарадъ буде устроене въ той способъ, щобы для соймовъ краевыхъ зôставъ ся достаточный часъ, абы они могли належно сповнити обовязки адміністрациі краевои, якѣ на нихъ, пôсля статута краевого, тяжать супротивъ краю и людности. Пытаю ся: чи змѣну тую, такъ шумно заповѣджену, переведено? чи ôдъ 1879 р. мы въ тôмъ взглядѣ поступили б дай кôлька крокôвъ наперед? Нѣ. Заявленье то зôсталось пустымъ словомъ и, якъ давнѣйше за централістôвъ, такъ и теперь мы обмежени и стѣсненѣ въ нашой соймовой дѣяльности. Намъ зôставсь ледви колька тыжднѣвъ на рѣчеве полагодженье краевыхъ справъ, для нашои суспôльности не менше важныхъ, якъ справы державнѣ. Насъ обмежують на днѣ-тыждне! — и рôвночасно жадають, щобы мы заняли ся перестроѣмъ нашои управы! Пытаюсь васъ, панове, чи се въ кôлькохъ дняхъ доконати можна? чи не сходить на те, що соймы, котрѣ мають справы автономнѣ, засѣдають тôлько для формы? чи не зôйшло на те, що соймы нашѣ упали до ролѣ давания апробаты тымъ або иншимъ предложенямъ? Панове! менѣ здав ся, що цѣла сила нашого устрою державного не лежить тôлько въ самôй радѣ державной, але що головна сила цѣлои держави лежить въ адміністрациі краевôй. Добра краева адміністрація повинна становити пôдставу добр и орґанізациі державнои.

Мы маємо такъ скупо вымѣреный часъ, що не стае намъ его навѣть на те, щобы розглянутись и зоріентувати ся въ тыхъ численныхъ працахъ и справахъ лежачихъ передъ нами, — то чи можна ôдъ насъ жадати, щобы мы въ справахъ великои ваги могли занята становище рѣшуче и такъ одвѣчальне, якъ ялo ся поважнымъ репрезентантамъ краю? Прошу взяти пôдъ розвагу справы на сегорôчнôмъ соймѣ, — та-жь то справы першорядноі ваги, справы, котрѣ — можна сказати — становлять о нашôмъ „бути або не буги“, а мы на все те мали шѣсть недѣль! Зважаючи, що сесіи соймовѣ не вдкладають ся, але замыкають ся, а черезъ те треба цѣлый апаратъ парляментарный въ дати на-ново, — то черезъ 2—3 недѣлѣ нѣчого не робимо, конститууємо ся, а ажь по переведеню чинностей формальныхъ можемо думати о праци. На працю ефективну лишає ся три, summum чотири недѣлѣ зъ цѣлои сесіи соймовои. При такъ скупо вымѣренôмъ часѣ нема навѣть можности, щобы справы для краю найважнѣйшѣ були належно обдуманѣ и полагодженѣ. Отже й не дивую ся комісіи буджетовôй, котра прийшла зъ справозданьемъ — кажу отверто — не рѣшучымъ, не станула рѣшучо нѣ на одной ни на другой сторонѣ въ такъ важной справѣ, бо не хотѣла и не могла взяти на себе одвѣчальности, яка бы на ню при полагодженю такои справы доконче упасти мусѣла. Я не чиню ѣй замѣту зъ того, що зъ реституціею высказала ся о проектахъ конверсіи и инвестіцій на будучность; противно, я ѣй то беру за добре. Она була супротивъ насъ отверта, высказуючи ясно, що она, не выключаючи конверсіи, уважае ви въ теперѣшнôй добѣ за незрѣлу, — за таку, о котрôй высказати гадку нема достаточнои пôдставы и достаточного часу. Ось вамъ причина нерѣшучости вашои комісіи буджетовои и насъ самыхъ!

Ще одна рѣчь для господарства краевого дуже важна отся: чи така політика великихъ инвестіцій въ даныхъ обставинахъ нашого краю есть раціональна и можлива?

Вѣдомо вамъ, панове, що цѣла наша господарка краева, бытъ нашои адміністрациі краевои, цѣла наша сила — спочивае тôлько на додаткахъ краевыхъ, а крôмъ додатковъ до податковъ не маємо нѣякого жерела, котрымъ могли бы мы скрѣплювати нашѣ фонды и фінансы краевѣ. Въ рамахъ такъ тѣсныхъ, въ рамахъ додатковъ до податковъ, політика великихъ инвестіцій, о котрыхъ говорывъ нов. п. Шепановскій, майже зовсѣмъ неможлива, а ангажувати край нашъ на пôдставѣ теперѣшнои системы додатковъ до податковъ такъ далеко, якъ то вказують прихильники конверсіи, есть и зôстане чистою илюзію, бо вже вчера самѣ найгорячѣйшѣ прихильники тои конверсіи и инвестіцій признали, що рôзница межи конверсією а затяганьемъ позачокъ рôчныхъ остаточно есть, и то въ некористь конверсіи. Пôсля ихъ тверджения выносить она 1,200.000 зр., а пôсля мого обчисленя 1,800.000 зр. На всякій способъ рôзница не велика, то-жь власне длятого треба важити докладно всѣ обставины, промовляючи за однымъ або другимъ проектомъ. Коли-бъ то дѣйстно такъ було, якъ комісія буджетова представляе, т. е. що розходилось бы о 7,000.000 зр. на некористь операціи конверсійнои, — тогдѣ можна бы рѣшучо сказати собѣ: „дорога позичокъ есть о стôлько міліонôвъ лучша, тожь сею дорогою намъ ступати“. Однакожь тутъ, де така мала рôзница, мусимо докладно розважати всѣ обставины, якѣ бы промовляли за одною або другою дорогою, и ажь потому рѣшити ся за одною або другою.

Есть ще одна и то найважнѣйша причина, котра намъ не позволяе вступити на дорогу вказувану прихильниками конверсіи, — а то дотеперѣшна система податкова. Доки буде тая система податкова въ нашôй державѣ, доти я не вѣрю, щобы мы зъ нашою господаркою краевою далеко могли зайти. Въ 1889 роцѣ въ престольнôй рѣчи заповѣджено намъ такожъ змѣну теперѣшнои системы податковои, вельми несправедливои. Але ôдъ того часу до теперь лишилось оно на словахъ. Центральна управа доси не зреалізувала даного слова. До си маємо тоту саму пôдставу податкову, на котрôй господарили колись централісты. Засада тои несправедливои системы ось-така: „все для державы, а для краевъ додатки ôдъ тыхъ податковъ“ — тамтѣ мусимо платити, а сесѣ, если ихъ самѣ на себе наложимо (гай то накладати можемо тôлько до податковъ безпосередныхъ), а тыхъ есть 22,000.000 зр. Сли бы мы до тои господарки краевои могли втягнути не всѣ, але бодай часть тыхъ посередныхъ доходôвъ, котрѣ нашъ край дае для центральнои управы, тогдѣ ажь могли бы мы думати о якôйсь поважнôй політицѣ инвестіційнôй, даючôй гарантію будучности нашои суспôльности поступу и розвою. Тыхъ посередныхъ належитостей не есть мало, якъ бы здавало ся, бо 35,000,000 зр. Тѣ міліоны оплачуваній краемъ нашимъ, усувають ся цѣлкомъ зъ-подъ ингеренціи краевои управы. Мы а взглядно край нашъ зовсѣмъ не партацыуемо въ ужиткованю тыхъ зъ нашого краю плывучихъ доходôвъ 35 міліоновыхъ. Сли бы мы такъ, якъ маємо право накладаня додатковъ безпосередныхъ на ролю, на домы, промыслъ и ремѣсництво, мали также право жадати, щобы державна управа зъ тыхъ 35,000 000 зр., котрѣ побирае ôдъ насъ тягуломъ посередныхъ належитостей, звертала намъ 36%, т. е. тôлько, кôлько нинѣ выносить нашъ додатокъ краевый, и сли бы мы зъ того фонда мали скрѣпити наше господарство краеве сумою 10,000.000 зр., — тогдѣ могла бы мы вже думати о тôмъ, о чôмъ думають прихильники конверсіи и великихъ инвестіцій. Край нашъ зъ фондôвъ центральныхъ побирае ледви 3% тыхъ доходôвъ, котрѣ дае на цѣли державнѣ, а 7% остаеть при центральнôй управѣ. Зъ тыхъ 7% не користае нашъ край, але загалъ державы, всѣ краи коронныѣ. И чи думаете, панове, що навѣть въ тыхъ 3% мѣстять ся самѣ ефективнѣ выдатки на полѣпшенье добробыту? Нѣ, въ нихъ мѣстять ся ще иншѣ ефективнѣ выдатки для краю безпосередно не продуктивнѣ а призначенѣ на адміністрацію краю. Щобы думати о инвестиціяхъ и привернени рôвновагы въ нашôмъ теперѣшнôмъ буджетѣ краевôмъ, треба передовсѣмъ домагатись у правительства державного змѣны дотеперѣшнои системы податковои не справедливои и для цѣлого краю та для хлѣборобôвъ згубнои, а дальше домагати ся, щобы держава краевѣ нашому для его розвою рôкъ-рôчно ôдступала ôдповѣдну суму зъ податковъ и належитостей посередныхъ. Доки не дôбьемо ся того ôдъ правительства, доти не дурѣмъ самѣ себе якоюсь реформою скарбу краевого, якимись инвестиціями, — бо жь мы анѣ політично анѣ фінансово незалежнѣ не есьмо, — а то перше и найважнѣйше условіе политики проектованои п. Щепановскимъ.

Звертаючись теперь до предложеня буджетового, мушу зазначити, що буджетъ нашъ скупый досягае ледви числа 5,000.000, а супротивъ иншихъ буджетовъ краевыхъ майже найменшій, — чи жь дае ôнъ можливость великого розросту нашои управы краевои, нашихъ инвестіцій? Въ тыхъ тѣсныхъ рамахъ, въ тыхъ скупыхъ, до того спутаныхъ рукахъ выдатки всякѣ мусять малѣти и той самъ выдатокъ, котрый де въ иншôмъ краю числить ся на сотки тысячей, у насъ сходить ледво на тысячь або й на сотки. Чи въ тыхъ тѣсныхъ рамахъ можна бесѣдувати о якихсь далекосяглыхъ инвестіціяхъ! Мы буджетомъ нашимъ и положеньемъ нашого краю связаній такъ, що всякѣ переступленье его выкликуе въ нашôмъ краю зворушенье, кождѣ пôдвысшенье якои не будь позиціи потягае заразъ збôльшенье додатковъ до податковъ, а прошу зважити, що тіи додатки до податковъ дотыкають майже выключно одну и то найважнѣйшу пôдставу нашого господарства краевого, т. е. землю, що если говорить ся тôлько о додаткахъ, такъ очевидно цѣле gros сельскои людности безъ огляду, чи меншои чи бôльшои посѣлости, трепеще для того, що тіи выдатки переходять вже его силы. Панове! Идѣть на село и придивѣть ся, якъ селянинъ нашъ жие, а ручу вамъ, що якъ стôй станете въ сночахъ заходахъ около такъ наглого збôльшеня выдатковъ и тягарôвъ.

Тожь супротивъ того стану рѣчи маємо повне право жадати ôдъ выдѣлу краевого, щобы тіи грошѣ, котрѣ призволимо, були уживани на тую цѣль, на котру выс. палата придѣлила и щобы приносивъ той пожитокъ для цѣлого краю, якого кождый зъ насъ, ухвалюючи, по нѣмъ сподѣвае ся.

Перейду отже деякотрѣ и то найдрастичнѣйшѣ буджетнѣ позиціи, котрѣ мусѣли звернути увагу кождого, хто перегляне буджетъ краевый, справозданье комісійне и замкненье рахунковъ.

Передовсѣмъ звертаю ся до рубрики, де говорить ся о школахъ рôльничихъ. Ту въ палатѣ вже пôдносили ся голосы, и то поважнѣ и не зъ нашои стороны, що край ложить на удержанье тыхъ школъ, однакожь они не приносять тои користи для хлѣборобôвъ яку приносити повинны. Рѣчею выдѣлу краевого поправити ихъ и то въ найблизшôй будучности такъ, щобы мы на нихъ жалуватись не могли.

Друге, есть се фондъ 30.000 зр., котрый дôстае ся выдѣлови краевому до его диспозиціи. Есть то найдразливша, найболючѣйша квестія цѣлого буджету нашого, а прецѣнь мовчаньемъ ся перейти не можу, бо послѣдне замкненье рахунковъ выказуе, що зъ тыхъ 30.000 зр. — 18.000 не пôйшло на пôдмаганье такихъ, котрѣ заходять ся працею около добра загалу, але пôйшло на пôдмаганье людей, котрѣ займають уряды и становища при тôмъ выдѣлѣ краевôмъ. Такъ не може бути, такъ не повинно бути! — и противъ такого уживания того фонду я рѣшучо застерѣгаю ся.

Неменше може дразливою рѣчею есть и друга позиція, въ справозданю комісіи, ясно але не конче ярко поднесена, — есть то позиція діюрністôвъ. Та позиція пôсля рахунковъ выносить 48.000. Говорити о нѣй не буду, але числами вкажу, що то надмѣрно велике обтяженье буджету, и кажу отверто, що выдѣлъ краевый прислужить ся краевои, если на той позиціи въ будучности выкаже якъ найбôльшу ощадность, и если выкаже, що ту ощадность уживъ на цѣли, котрѣ не тôлько для одиниць але для цѣлого краю можуть мати вагу. Сучасно звертаю увагу выдѣлу краевого на то, що въ Чехахъ, де буджетъ переходить вже 11,000.000 зр., тая рубрика выносить ледви 17.000; въ Нижнôй Австріи, де буджетъ выносить 8,000.000 зр., рубрика тая выносить ледво 16.000, — а прецѣнь при такихъ высокихъ буджетахъ мусять бути и заняте бôльше, а що за тымъ идe, мусять бути и занятя урядниковъ бôльшѣ, отже и потреба бôльше силъ писарскихъ, — а впрочôмъ мы и безъ того знаемо, що тамъ розвинувъ ся и розвинути ся мусѣвъ рухъ далеко бôльше, отже й далеко больше есть дѣланя, — а если тамъ есть низька цифра въ той позиціи, то думаю, що у насъ тая позиція не повинна переступати 18.000 а вже найбôльше 20.000, и маю надѣю, що выдѣлъ краевый, теперь основно змѣненый, зверне на сю справу свою увагу и въ будучности не стрѣтаємо ся зъ тою позиціею въ тôй высотѣ, въ якôй она теперь фіґурує.

Суть однакъ иншѣ справы, котрѣ мушу поручати, именно справа дороговои політики, якои выдѣлъ краевый придержувавъ ся дотеперь. У насъ будуе ся дорога доси — о скôлько я мôгъ поінформуватись — не на пôдставѣ якогось загального пляну, обдуманого пляну, плану, трактуючого весь край яко одну цѣлôсть, котрый бы змѣрявъ до того, щобы поодинокѣ меншѣ центры торгу краевого сполучувати системагично зъ бôльшими центрами на тôй пôдставѣ, щобы въ точнôмъ порозумѣню интересôвъ краю розложати сѣть дорогъ на цѣлый край и тымъ способомъ отворити въ того одну комунікаційну цѣлость, — але поступае ся ôдъ случаю до случаю безъ орґанізаційного пляну. Буде про те рѣчею выдѣлу краевого, звернути на се увагу и перевести въ томъ взглядѣ точнѣ студія и розложити плянъ будовы дорогъ такъ, щобы всѣ стороны нашого краю колись въ будучности могли сполучитись найвыгôднѣйшими дорогами комунікаційными зъ головными центрами торговыми нашого цѣлого краю. Така сѣть мусить бути заложена; ви заложила Чехія лѣтъ тому 12, ви заложила Нижня Австріи лѣтъ тому 16 та на пôдставѣ того орґанізаційного пляну будують тамъ систематично що року дороги въ тыхъ сторонахъ, де они припадають пôсля пляну до будовы. Се есть справа для добробыту, для поступу и нашого розвою економічного дуже важна а тымъ важнѣйша для того, що деякѣ повѣты суть вже получени не тôлько зелѣзницями але и всякого рода дорогами. Они вже мають выгôдну комунікацію, хочь ихъ мало; але суть у насъ повѣты, котрѣ пôдъ тымъ взглядомъ суть зовсѣмъ занедбани и не тôлько не суть получени комунікаційными дорогами краевыми, але и такѣ, котрѣ ôдъ выдѣлу краевого не позыскали зовсѣмъ нѣчо а нѣчо дотеперь на тôмъ поли. До такихъ сторонъ належать переважно стороны пôдкарпатскѣ. Они всѣ майже бôтатѣ ôдъ решты краю, они мовь бы не належали до того краю а маючи дороги комунікаційнѣ далеко выгôднѣйшѣ поза Карпаты на Угорщину, звернули цѣлый рухъ торговельный въ напрямѣ на Угорщину. Тожь звертаючи въ тôмъ взглядѣ увагу управы краевои, прошу, щобы ту справу повела въ сей способъ, щобы колись хочь бы за 50 лѣтъ, станувъ нашъ край на тôй степени, що всѣ мѣсцевости, всѣ центры провінціональнѣ стануть сполученѣ въ собою добрыми и выгôдными дорогами. Гадаю, що выдѣлъ краевый, перенятый найлучшимъ духомъ и доброю волею для добра того краю, пôйде дорогою сеи раціональнои господарки и що тѣ хибы, котрѣ заходили дотеперь въ тôмъ выдѣлѣ краевôмъ, будуть ухилени.

А може найважнѣйша задача выдѣлу краевого, котру кождый зъ насъ мусить задати, то ся, щобы выдѣлъ краевый при краевôй господарцѣ, о скôлько можна, придержувавъ ся прелімінаря буджетового, котрый выс. палата ухвалюе; бо днешна хвиля мусить кождого приневолити застановити ся, зъ ôдки походить се, що мы нинѣ маємо такъ великій дефіцитъ, такъ великѣ довги. Я виджу причину того въ тôмъ, що дотеперѣшный выдѣлъ краевый не придержувавъ ся точно того, що соймы ухвалювали; що переступавъ прелімінованѣ суммы довôльно такъ, що зъ кождымъ рокомъ выказувавъ ся переступленями о 50 000 зр. а доколи навѣть и бôльшими. Таке переступленье шкôдне на непродуктивнѣ цѣли прелімінованыхъ сумъ прелімінованого буджету, мусѣло навести звихненье рôвновага помѣжь доходами а розходами, а се причинило ся головно до того лихого положеня, що мы не можемо довести до того, щобы помѣжь нашими доходами и розходами завести яку рôвновагу. Ту отже мушу высказати усердне бажанье, щобы выдѣлъ краевый, сповняючи свôй обовязокъ, придержувавъ ся, о скôлько можна, ухваленого выс. соймомъ прелімінаря.

(Конець буде.)

Дописи „Дѣла“.

Зъ Канаброду (коло Городка).

[Нещаслива пригода. — Справа школы.]

У насъ стала ся недавно така пригода. Два роботники-камѣнярѣ, Чехи зъ роду, занятѣ при будовѣ мостôвъ другого шляху зелѣзницѣ, забавляли ся въ коршмѣ до пôзна въ ночи. Повертаючи домôвь шли по-надъ рѣку та попадали оба въ воду въ такôмъ мѣсцѣ, де бувъ найглубшій виръ и потопились. Коли на другій и третій день не приходили до роботы, думали ихъ товаришѣ, що поѣхали до Львова, або що. Ажь на св. Михайла люде идучи зъ церкви побачили въ рѣцѣ плаваючихъ топельникôвъ та вытягнувши зъ воды доконали ся, що се тіи самѣ пропавшѣ роботники. При роздягненю ихъ въ трупарни найдено при однôмъ 3 зр., а при другôмъ 21 кр. и черезъ ремѣнный опережаный по голôмъ тѣлѣ, котрый яко непотрабный выкинено въ рôвъ. Коли-жь жандармъ довадавъ ся, що оденъ зъ нещасливцѣвъ уходивъ межи товаришами за ощадного и маючого чоловѣка, а въ станціи, де тымчасово умѣстивъ ся бувъ, не найдено нѣякихъ грошей, звернувъ свою увагу на покаженый черезъ та розпоровши найшовъ у нѣмъ 400 дукатôвъ. Тѣ несподѣвано найденѣ дукаты якъ и 100 зр. непооранои ще заробленины зложенѣ въ судовôмъ депозитѣ въ Городку для законныхъ спадкоємцѣвъ покôйника.

У насъ ôдъ кôлькохъ рокôвъ заведено школу и дѣти ходять пильно на науку, тôлько жь на жаль и велику шкоду народнои просвѣты, не може якось громада наша зважитась разъ побудувати свôй питомый будынокъ шкôльный, а волить ôдъ жида наймати хату, зовсѣмъ не придатну на умѣщенье школы. Хата тая есть звычайна хлопска и въ нѣй мѣстить ся по однôмъ боцѣ самъ жидъ господарь, утримуючій тутъ крамницю та й приймаючій на станціи деякихъ роботникôвъ ôдъ зелѣзницѣ, а на другôмъ боцѣ мѣстить ся школа въ тѣсной кôмнатцѣ и помешканье учительки. И за тую половину дому платить громада жидови 80 зр. рôчно та примушуе свои дѣти зъ учителькою душитись въ такôй назенькой та тѣсной кôмнатцѣ, що ажь жаль бере давитись на тую муку невинноі дѣтворы! Атже за самый чинш, плачены жидови уже рокъ четвертый, докинувши де-що грошa, можна бы побудувати бодай деревляный будынокъ шкôльный, бôльше придатный на школу, тай тогдѣ громада була бы у своѣй хатѣ, а не въ комôрцянѣ у жида та й ще за такъ грубѣ грошѣ. Тôлько-жь до того треба бы трохи розваги та доброи волѣ, чого у нашихъ проводирѣвъ громады трудно якось допытатись.

Дôр.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нинѣ збирає ся рада державна на перше засѣданье и буде радити ажь до 20 с. м., а бдтакъ зберe ся на ново ажь въ першихъ днихъ лютого и буде по всѣй имовѣрности радити ажь до мая. Нинѣ рано збирає ся такожь на перше засѣданье клюбъ сполученои лѣвицѣ, а Пленеръ буде въ нѣмъ здавати справу о станѣ чеcко-нѣмецкои угоды и о ситуаціи въ Чехахъ. Вѣсть о уступленю д ра Ріґера зъ жатя політичного не есть ще зовсѣмъ певна; скорше можна навѣть припускати, що ся умысно лишь длятого розпущено, щобы зробити пресію на правительство. Hlas Naroda доносить именно, що Ріґеръ не думає вже теперь выѣзджати за границю, лишь буде брати участь въ засѣданяхъ рады державнои ажь до Рождва. Здаєсь, що за тои часъ буде Ріґеръ сильно въ чеcкою шляхтою старати ся о то, щобы правительство завело въ Чехахъ чеcкій языкъ урядовый у внутрѣшнѣй службѣ и бдъ того мабуть буде зависѣти, чи чеcко нѣмецка угода зовсѣмъ розбье ся, чи нѣ. N. fr. Presse доносить знова, що д-ръ Ріґеръ буде лишь на двохъ першихъ засѣданяхъ рады державнои, а бдтакъ выѣде до Италіи.

По Новбмъ роцѣ будуть скликани ще три соймы краєвї на додаткову сесію, а то чеcкій соймъ, котрый буде вѣвъ дальшу акцію угодову; тирольcкій соймъ, на котрбмъ мае бути залагоджене предложенье шкбльне и здаєсь такожь долѣшно-австрійcкій соймъ, котрый мае залагодити проектъ закона о великбмъ Вѣдни, хочь говорять, що соймъ сей буде бдбувати свои нарады и пбдчасъ сесіи рады державнои, а то въ тыхъ дняхъ, коли не буде засѣдань палаты послбвъ.

Вб второкъ зббрали ся въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ нѣмецкій делеґаты и репрезентанты Австро-Угорщины на конференцію въ справѣ угоды торговельнои. Нѣмецкихъ делеґатбвъ ввѣвъ на конференцію амбасадоръ нѣмецкій кн. Райсъ. Конференцію бдкрывъ мін. ґр. Калноκій довшою промовою, котрый пбднѣсъ велике значѣнье якъ самыхъ справъ економічныхъ, маючихъ розбирати ся на конференціи, такъ и дальшій устрбй торговельно-політичныхъ бдносинъ въ Европѣ. Міністеръ высказавъ надѣю, що конференція мимо великихъ трудностей принесе добрї успѣхи и доповнить такожь и на поли торговельныхъ бдносинъ ту звязь, яка сполучає Австро-Угорщину зъ Нѣмеччиною. Наради конференціи постановлено держати въ тайнѣ. Наради ведуть ся пбдъ проводомъ першого шефа секціи бар. Седьеніого, котрый заступає ґр. Кальκого.

Бдъ довшого вже часу ходили вѣсти, що въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ заносить ся на всѣляκї змѣны персональнї, а головно, що першій шефъ секціи того міністерства бар. Седьеній-Маричь мае уступити и обняти теку угорского міністра при цѣсарскбмъ дворѣ. Fremdenblatt каже теперь, що пбсля его информаціи въ компетентныхъ кругахъ вѣсти тї суть неоправданї, бо ґр. Кальноκій перебуваючій до недавна на урлопѣ, не мавъ навѣть ще часу займати ся справою якихсь змѣнъ.

На порядокъ дневный першого засѣдання палаты послбвъ поставлено мѣжь иншими внесенье пос. Розера въ справѣ установленя уряду санітарного на взорець берлинського. Внесенье то есть таке: 1) „Взыває ся правительство, щобы оно при кождбмъ медичнбмъ факультетѣ завело катедры для ґіґіены и бактеріольоґічныхъ розслѣдбвъ и щобы для звычайныхъ слухателѣвъ медицины було студіюмъ ґіґіены предметомъ обовязковымъ; 2) щобы въ публичнбй службѣ санітарнбй заведено лѣпшї посады и збільшено число лѣкарѣвъ державныхъ а такожь щобы службу санітарну пбднесено установленьемъ инспекторбвъ санітарныхъ; 3) щобы найвысшій урядъ санітарный доповнено бдповѣдно покликаньемъ до него людей фаховыхъ, що знають ся на ґіґіенѣ, будбвництвѣ и статистицѣ и щобы одповѣдно до дотеперѣшного поступу въ розслѣдахъ науковыхъ доповнено и розширено кругъ дѣлания и средства уряду санітарного; 4) щобы публичнымъ органамъ санітарнымъ въ справахъ чисто фаховыхъ дати бблшу независимбсть бдъ верховныхъ властей політичныхъ; 5) щобы занати ся реформою аптикарства.

Пбдчасъ дебаты надъ буджетомъ міністерства справедливости въ угорскбмъ парляментѣ заявивъ міністеръ Сілядій, що съ Сербією заключено угоду що-до взаимного права охороны; зъ Румунією не заключено такои угоды лишь взаимного порозумѣня. Коли бъ отже хто мавъ якї жалѣ, то правительство поробить бдповѣдні кроки. Міністеръ мае надѣю, що вже сими днями предложить проектъ закона о судбвництвѣ консулярнбмъ. Бдповѣдаючи Горватови сказавъ міністеръ, що пбсля провізорія въ 1871 р. языкомъ урядовымъ властей судовыхъ въ Рьецѣ есть языкъ италіянський, але вбльно такожь вносити поданя въ языцѣ хорватскбмъ. Взагалѣ цѣле державно-правне становище Рьеки не есть ще точно означене, хочь все таки політичнї интересы Угорщины суть достаточно забезпечени. Бдтакъ давъ міністеръ поясненя въ справѣ удержування бдносинъ зъ властями австрійcкими о скблько въ справѣ сѣй розходять ся о языкъ. Бнъ повѣдомивъ палату, що въ справѣ сѣй ведуть ся теперь переговоры зъ австрійскимъ правительствомъ а правительство угорске стремить до того, щобы зъ однои стороны поставлено засаду рбвности, зъ другои же щобы мати на оцѣ такожь и деякї потребы практичнї. Міністеръ обѣцявъ ще сеи сесіи предложити проектъ закона о новбй організаціи судбвъ и о управильненю поступованя сумаричного и въ справахъ дрібныхъ а пбзнѣйше выступити зъ дальшими реформами.

Наконець пояснивъ міністеръ обширно теперѣшный незакбначеный станъ переговорбвъ въ справѣ реформы судбвництва войскового и заповѣвъ побудованье великого заведеня карного недалеко столицѣ та можливе прискоренье заведеня книгъ ґрунтовыхъ.

——

О організаціи россійскои тайноі поліціи за границею подає паріcкій Matin такї даній: Россійске правительство удержує въ цѣлбй Европѣ межинародну поліцію, котра строго слѣдить за всякимъ рухомъ россійскихъ нігілістбвъ. Поліція та розпадає ся на брыгады: Берлинъ, Лондонъ, Парижъ и Ціріхъ. Шефомъ тои поліціи есть ґенеральный консуль въ Берлинѣ. Въ кождбмъ зъ тыхъ чотирохъ мѣстъ есть установленый заступникъ ґенерального шефа и мае пбдъ собою 24 до 30 „шпіцлевъ“, котрї повѣдомляють его о кождбмъ руху россійскихъ емігрантбвъ. Такъ выкрывъ одинъ зъ тыхъ агентбвъ фабрикацію бомбъ въ Парижи. Розумѣвся, що тї агенты стоять въ звязи зъ поліцією дотычного краю и одна другбй помагає, але россійcкій посольства не стоять въ нѣякбй звязи зъ тою тайною поліцією и она не бдносить ся нѣколи до амбасадъ и посольствъ россійскихъ. Отже непраздою есть — каже Matin — мовь бы то зъ Петербурга приѣхали чотири агенты поліційнї, котрї мають помагати парискбй поліціи слѣдити за убійникомъ Селиверстова.

Пбсля Frankf. Ztg. заводать Россія теперь у себе фабрикацію бездымного пороху. Фабрика пороху въ Шотцѣ чернігбвскои ґубернія, мае бути въ тбй цѣли переробленa и розпбчне въ лѣтѣ выробляти бездимный порохъ. Крбмъ того мае бути заложена велика фабрыка ніроксілїны.

Зъ-надъ хінъcкои границѣ надходять чимъ разъ частѣйше непокоячї вѣсти. Середъ хінъского населеня въ пограничныхъ округахъ проявивъ ся въ послѣдныхъ часахъ такъ небезпечный рухъ, що правительство россійске побоюсь якогось грбзного конфлікту и заздалегбдъ роздумуе вже надъ тымъ, якъ бы тому перешкодити. Головною рѣчею уважає правительство россійске побудувати чимъ скорше зелѣзницю сибірску, котрою на случай потребы можна бы скоро на загрожений точки кинути потрѣбну скількість войска. Теперь доносять „Моск. Вѣдом.“, що справа будовы тои зелѣзницѣ есть вже порѣшена и будова розпчбне ся вже зъ весною 1891 р. Міністеръ фінансбвъ найшовъ жерело фондбвъ на покрытье коштбвъ того предприемства и порозумѣвъ ся въ тбй справѣ зъ міністрами комунікацій и доменъ. Кредитъ на ту будову буде вже вставленый въ буджетъ, лишь не знати, чи рада державна его приймe.

——

Нинѣ збирає ся въ Берлинѣ пбдъ проводомъ цѣсаря конференція въ справѣ шкблъ высшихъ, въ котрбй возьме участь 43 членбвъ. Головною задачею сеи конференціи мае бути нарадити ся надъ такою реформою дотеперѣшного шкбльництва, котра могла бы усунути всѣ хибы и залагодити остаточно той спбръ, якій наставъ въ послѣдныхъ часахъ межи напрямами гуманістичнымъ а реалістичнымъ въ шкбльнбй науцѣ. Розумѣє ся, що ухвалы, якї западуть на сѣй конференціи будуть мѣродайными и для Австро Угорщины. Конференція будуть предложенї головно такї питання: Чи задержати дотеперѣшнїй высшій школы такъ якъ они теперь суть бддѣленї бдъ себе, чи сполучити разомъ: а) ґімназія або реальнї ґімназія? б) реальнї ґімназія и высшій школы реальнї? Чи для ґімназій, реальныхъ ґімназій и школъ середныхъ безъ науки латины або лишь для двохъ въ послѣднихъ категорій дасть ся завести якась спбльна низша школа? Чи добре буде зменшати число годинъ наука старыхъ языкбвъ, а завести языкъ англійскій? Чи не добре было бы завести въ тыхъ школахъ, де наука тревае 9 лѣтъ, взглядный коротшій курсъ шестилѣтный? Що треба бы зробити, щобы молодежь и тѣломъ образувала ся въ школахъ? и т. д.

——

Праса англійска не займаєсь теперь нѣчимъ такъ якъ ревеляціями Парнеля, що мають ся въ его маніфестѣ. Онъ доказуе тамъ, що закимъ ще въ 1889 р. розпочалась була сесія парляментарна, вели ся межи нимъ а Ґладстономъ переговоры, до котрыхъ починъ давъ такн самъ Ґладстонъ. Морлей мавъ тогды навѣть обѣцювати ему посаду секретаря Ирляндія, коли при его помочи партія ліберальна добере ся до власти. Ґладстонъ заперечуе тому рѣшучо а праса ліберальна выступае теперь безпощадно противъ Парнеля. Характеристичнымъ есть, що противъ Парнеля стали теперь выступати Давітъ и Лябушеръ, котрї доси найбблше его пбдпирали. Давітъ доказуе, що процесъ розводовый О'Шеа, въ котрый бувъ Парнель замѣшаный, зашкодивъ справѣ ирляндскбй такъ, якъ бдъ 20 лѣтъ нѣчо такъ не зашкодило. Парнель глухій на всѣ рады и не хоче нѣякъ зречи ся проводу ирляндскои партіи, а коли бнъ и дальше остане ся, то справа гомъ-рулю пропаде на завсѣгды. Письмо Ґладстона противъ Парнеля зробило въ Англіи и Ирляндіи якъ найлѣпше вражѣнье. Коли-жь теперь ліберальна партія одступить бдъ Ирляндцевъ, то партія торисбвъ выйде при слѣдующихъ выборахъ ще въ бблшбй силѣ а Сальсбері буде вести и дальше свою політику двацятьлѣтнои бдважної адміністраціи ирляндскои. Парнель говоривъ ему передъ процесомъ, що бнъ зовсѣмъ невинноватый и що процесъ розводовый выкаже его повну невинность. Ґладстонъ, Морлей и епископъ Вальш вѣрили ему безусловно а теперь дуже розчаровали ся. Коли-бъ Парнель уступивъ, то проводъ ирляндскои справы обймe комітетъ зложеный въ Діґльона, Карсія, Секстона и Ґілього. Морлей оголосивъ письмо, въ котромъ доказуе, що неправдою есть, будьто бы онъ коли небудь обѣцювавъ Парнелеви посаду; Морлей хотѣвъ лишь довѣдатись, чи Парнель дѣйстно рѣшивъ ся не приймати посады бдъ англійского правительства.

——

Зъ Атинъ доносять, що новый президентъ грецкого кабінету Деліянісъ старае ся теперь вывѣдатись, чи не удалось бы утворити на балканьскбмъ пбзостровѣ грецко-серб ско-чорногорскои ліґи антіболгарскои, котрои головною задачею мало бы бути параліжувати весь рухъ болгарскій въ Македонії. Наколи-бъ и плянъ удавъ ся, то въ Цетинї було бы установлене грецке посольство.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ рускаго політичнаго товариства „Народна Рада“** у Львовѣ рѣшивъ скликати загальнї зборы членбвъ товариства на день 26 н. ст. грудня на 9 годину рано до Львова. Програма зборбвъ и мѣсце оголосять ся пбзнѣйше.

— **Загальнї зборы членбвъ „Рускои Бесѣды“** въ Перемышли бдбудуть ся въ суботу дня 13 н. ст. грудня с. р. о 7-бй год. вечеромъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“.

— **Товариство академічне „Союзъ“ въ Чернбвцяхъ** устроюе дня 1 (13) грудня с. р. въ павільонѣ готелю Вайса товарискій вечерокъ, котрый бдбуде ся въ память XVI-ыхъ роковинъ основаня сего товариства.

— **Маршалокъ краєвый**, кн. Сангушко, именувавъ на мѣсце п. О. Петруского своимъ заступникомъ у выдѣлѣ краєвбмъ члена выдѣлу п. Антона Хамца и поручивъ ему управу третого департаменту, а департаментъ дороговый обнявъ п. Едвардъ Єнджейовичъ.

— **Програма вечерка общества рускихъ Дамъ у Львовѣ**, устроеного дня 8 н. ст. грудня въ сали Народного Дому на дохбдъ бѣдныхъ ученицъ, така: 1) Нижанковскій: „Кобъ я знала“, хоръ; 2) Монольогъ; 3) Деклямація; 4) Вербицкій: „У Петрбвку“, хоръ; 5) Діяльогъ; 6) „Исторія вахляра“, бдчитъ. Опбсля слѣдують товариски забавы. Вступъ бдъ особы 30 кр. Початокъ о 8-бй год. Буфетъ пбдъ зарядомъ общества.

— **Поголоски о мнимбмъ отруеню пок. о. Дециκевича зъ Куликова** показались неправдивѣ. Медичный выдѣлъ краκбвского університету не найшовъ нѣ найменшихъ слѣдбвъ отруеня у внутренностяхъ покбйного. Прокураторія повѣрила сплетнямъ и наробила досыть непріятностей родинѣ покбйного, бо велѣла бдкопувати тѣло покбйного и переводити секцію.

— **Метода д-ра Коха у львбвскбмъ шпитали.** Недужихъ, котрымъ заздано инъекціи лімфы, есть доси девять. У всѣхъ бдбуває ся реакція правильно, у деякихъ дуже сильно. Пяти недужимъ роблено инъекціи вже другій разъ, такъ само двоимъ дѣтямъ въ шпиталику св. Софіи. Доси розслѣджують лишь туберкулы шкбры, суставбвъ и костей. Въ суботу прийде черга на туберкулы гортанки, легкихъ и оболоны внутренностей зъ бддѣлбвъ примаріѣвъ д-ра Відманна и Савицкого. Инъекціи и демонстраціи бдбувають ся щоденно о год. 10-бй рано. Реакцію найлѣпше оглядати при візитѣ вечѣрнбй о год. 6-бй вечеромъ. Вступъ безплатный.

— **Зъ зелѣзницѣ Кароля Людвика.** Почавши бдъ 15 грудня с. р, задержувати ся будуть поѣзды поспѣшнї ч. 1 и 2 условно по однбй мінутѣ на станціяхъ въ Солотвинѣ и Озѣрной, щобы приймати и высаджувати подорожныхъ и ихъ пакунки та бдъ того часу выдавати ся будуть до тыхъ поѣздовъ бильегы ѣзды по цѣнахъ тарифовыхъ якъ до ѣзды до Солотвины и Озѣрной такъ и до ѣзды зъ Солотвины и Озѣрной

— **Президентомъ мѣста Кракова** выбраный вчера при другомъ голосованю на ново д-ръ Шляхтовскій, одержавши на 58 голосуючихъ 30 голосбвъ; 27 голосбвъ впало на Фрідлена, два голосы на Доманьского а двохъ радныхъ було неприсутныхъ.

— **Уніформы для профессорбвъ.** Мірістерство просвѣты выдало розпорядженье дотычно умундурованя персоналу учительского. Се розпорядженье обовязуе учителѣвъ державныхъ школъ середныхъ, артистичныхъ и промысловыхъ, академіи торговельной и маринарскои въ Трієстѣ, учительскихъ семінарій мужескихъ и женьскихъ та принależныхъ школъ взбрцевыхъ, школъ фаховыхъ и ремѣсничихъ, державныхъ школъ народныхъ та директорбвъ бібліотекъ шкбльныхъ. Надягати мундуръ обовязанї будуть директоры и учителѣ, якъ дѣйстнї такъ и провізоричнї, при торжественныхъ нагодахъ и службовыхъ представленяхъ по-за округомъ школы. До торжественныхъ нагодъ зачисляє ся: авдієнція на цѣсарскбмъ дворѣ, повитанье цѣсаря або членбвъ родины цѣсарскои, торжества церковнї, складанье присяги и повитанье знатныхъ достойникбвъ. До службовыхъ представлень зачисляють ся громадянї представленя, представленя зъ нагоды именованя або перенесеня, такожь представленя у начальника краю або верховного міністра навѣть коли вносить ся приватнї просьбы. Науку въ школѣ мае подаватись все лишь въ цивільномъ одягу. Вконци міністеръ може увбльнити бдъ ношеня уніформу въ случаяхъ, котрї заслугують на увзглядненье.

— **Зъ дрогобицкого Пбдгбря пишуть намъ:** Не такъ часто можна прочитати въ ґазетахъ яку бдрадну вѣстку про наше дрогобицке Пбдгбрье, а головна причина того лихій економічный станъ нашихъ гбрняковъ. При своѣмъ тяжкомъ и запопадливбмъ стараню о щоденный прожитокъ не скорї дрогобицкї Пбдгоряне до просвѣты, не конче дбало заходять ся завести якісь гарнѣйшї порядки по своихъ громадахъ, а лишь живуть собѣ зъ дня на день. Але якъ возьмесь хто въ громадѣ щиро и сердечно за пбддвигненье того меншого брата зъ его темноты и нужды, якъ сей народъ побачать щирї заходы интеліґенціи для свого добра, то певно що не бдтягнесь бдъ указуваної дороги до свѣтла правды. Такї галки находили присутнымъ на торжественномъ посвяченю новои церкви дня 25 н. ст. падолиста с. р. въ селѣ Опацѣ, пов. дрогобицкого. Село Опака находить ся въ такихъ самыхъ условіяхъ, що и цѣле дрогобицке Пбдгбрье, тожь справдѣ велика заслуга тамошнього приходника о. Стефана Кишика, що знавъ цѣле дѣло довести до щасливого кбнця. Церковь нова побудована величаво зъ дерева, зъ трема копулами, коштуе 3000 зр., а грошѣ тї зложили самї громадяне безъ нѣякои помочи постороннои. На посвяченю церкви, котре доконавъ Всч. о. Юліянъ Чайковскій зъ Городища, деканъ мокряньскій, явились священики: Коростеньскій зъ Борислава, Кушнѣрь зъ Стороннои, Ильницкій зб Залбктя, Дубъ зъ Быстрицѣ, Леонтовичь зъ Урожа, Куривчакъ зъ Пбдбужа и Ломницкій зъ Кропивника старого, та мѣсцева интеліґенція: учитель и управителѣ лѣсовї бар. Лібіґа. Проповѣдей було двѣ: по евангеліи о. Кушнѣря а по богослуженю о. декана Чайковского. Для вѣдомости доохрестныхъ громадъ и священикбвъ годить ся згадати, що церковь ставивъ майстеръ зъ Лбжка долѣшного Стефанъ Лебѣщакъ. а у внутри прикрасивъ ей Гнатъ Гнатковскій, Русинъ, рѣзьбарь и позолотникъ зъ Дрогобича. Оба они вывели свои роботы совѣстно и безъ закиду.

— **Новый орденъ папскій.** Доносять, що мае основатись новый орденъ папскій, до котрого будут могли належати католики, що положили заслуги для папского престола. Орденъ называесь: Serviteurs de Saint Pierre (слуги св. Петра), а члены ордену дѣлять ся на рицарѣвъ, комтурбвъ и рицарѣвъ великого хреста. Бдзнакою членбвъ есть бѣла, шестизубчата звѣзда, въ котрои серединѣ помѣщеный символъ Тройцѣ и німбъ а понадъ тымъ тіяра и папскї ключѣ. Лента есть жовта зъ червонымъ рубцемъ.

— **Дрібнї вѣсти.** Громада Перекосы, пов. калуского, одержала бдъ цѣсаря 100 зр. пбдпомоги на будову церкви. — Сеи недѣлу бдбудесь у Львовѣ зъѣздъ товариcкій всѣхъ тыхъ, котрї въ р. 1880 зложили испытъ зрѣлости въ реальнбй школѣ у Львовѣ. — Композиторъ чеcкій, Андрѣй Дворжакъ именованый бдъ університету въ Кембріджи „докторомъ музики“. Таку бдзнаку мають доси лишь два европейскї музики: англійскій композиторъ Мекенці и славный нѣмецкій скрипникъ Йоахімъ.

Вѣсти зъ Аеп. Львовскои.

Презенту на Сервиры одержавъ о. Вас. Молчко зъ Урлева.

Декретъ на катихита львбвскихъ школъ народныхъ им. Шашкевича и Пирамовича надала Консисторія о. Вол. Борисевичеви зъ Голоска.

Консисторія вставила ся до намѣстництва о титулъ стола для укбнченого богослова Ив. Насальского.

Зрезигнували зъ наданыхъ имъ презентъ оо.: Левъ Шеферъ зъ Болшбвця на Войнилбвъ: Денисъ Дияковскій на Камень.

Завбзваній до кан. институціи оо.: Ник. Любѣнецкій на Млиниска, І. Глодзиньскій на Кабарбвцѣ, Теодоръ Кирчбвъ на Долге и Дим. Склепкович на Выписки.

Введеный за префекта львбвскои семінаріи духовнои о. Иларій Вацикъ.

Увбльненый бдъ испыту конкурсового на 6 лѣтъ о. Ант. Стефановичь зъ Дмитря.

Сотрудництва одержали оо.: Ем. Ваньо въ Домажирѣ, Ем. Король въ Жуковѣ.

Консисторія вставила ся до намѣстництва о згоду на кан. институцію о. Вас. Молчка зъ Урлева на Сервиры.

Кан. институваный на Мединю о. Несторъ Коржиньскій.

Міністерство войны именувало о. Евгенія Грабовича, докторанда богословія, капеляномъ II кл. въ активной службѣ въ Кошичахъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Конкурсы**, Речинець, подаватись на посаду судьѣ повѣтового въ Ярославли вызначеный до 20 грудня с. р. — Опорожненї посады: совѣтника рахункового при оддѣлѣ рахунковбмъ львбвского намѣстництва зъ речинцемъ до 31 грудня с. р.; — учителя рисунковъ въ реальнбй школѣ въ Станіславовѣ зъ речинцемъ до 31 грудня с. р., — експедієнта при урядѣ почтовомъ у Вязбвници, пов. ярославского, зъ речинцемъ до 15 грудня с. р.

Телеграмы „Дѣла“.

Букарешть 3. грудня. Президентъ кабінету и міністеръ дѣль заграничныхъ поставили були въ сенатѣ, по причинѣ выбору Фльореска президентомъ сенату, питанье довѣрія а сенатъ ухваливъ имъ довѣріе 68 голосами противъ 38.

Берлинъ 3 грудня. Гельґоляндъ буде бдъ 1 цвѣтня 1891 прилученый до Прусъ.

Римъ 3 грудня. Въ престольнбй оесѣдѣ мае бути сильно зазначена надѣя на удержанье европейского мира.

Вѣдень 4 грудня. Вѣсть о димисіи гр. Таффого есть безосновна. Коли въ соймѣ бдчитано постанову статута для великого Вѣдня, що бурмістръ мае право выключити радного на три засѣданя, поставивъ антісемітъ Ґреґоріґъ внесенье, щобы бурмістръ мавъ право носити при собѣ три тростинки и щобы кождый радный цѣлувавъ руку панѣ бурмістровои. Внесенье се выкликало великій скандалъ въ палатѣ. Наконець ухвалено згадану постанову статута.

Лондонъ 4 грудня. Бблша часть Ирляндіи есть за тымъ, щобы Парнель оставъ ся и дальше проводиремъ Ирляндцевъ.

Парижъ 4 грудня. Палата ухвалила затягнути 3%-ову позычку въ сумѣ 883 міл. франкбвъ.

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

3. н. ст. грудня 1890.

Львовъ: Пшениця 7·50 до 8·10, жито 5·80 до 6·25, ячмѣнь 5·80 до 7·—, овесъ 6·30 до 6·70, горохъ 5·75 до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·25, льнянка — до —, конюшина червона 48·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль одъ 60·— до 120.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литровъ 11.50 до 12·— зр.

Тернополь: Пшениця 7·15 до 7·95, жито 5·60 до 6·10, ячмѣнь 5·25 до 7·—, овесъ 6·— до 6·40, горохъ 5·50 до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 47·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Подволочиска: Пшениця 7·— до 7·60, жито 5·50 до 6·15, ячмѣнь 5·25 до 6·85, овесъ 5·90 до 6·20, горохъ 5·50 до 8·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —; конюшина червона 45·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·50 до 8·25, жито 5·90 до 6·35, ячмѣнь 5·75 до 7·25, овесъ 6·40 до 6·85 горохъ 6·— до 8·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона 48·— до 57.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —.— до —·—

Надослане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе одъ 3—5-он у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье подъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшомъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошомъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членовъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 45—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Домъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякй облігаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ деннômъ. Порученя зъ провіиціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

До выграня зр. 150.000

Вже 15 грудня с. р. тягненье

льосôвъ промесовыхъ угорскихъ

Головна выграна зр. 100.000.

Льосôвъ 3%-выхъ заведеня кред. земского австр.

Головна выграна зр. 50.000.

Промесы на льосы угорскй цѣлй по зр. 3·75
на половины „ „ 2·50
Промесы на 3% льосы „ „ 1.50

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

домъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·50.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнй
Всѣлякй обліґаціи довгу державного
Зелѣзничй облігаціи першенъства
Льосы державнй и приватнй

продае подъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 181—156 **Домъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся одворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякй приукрашеня церковнй, олтары, иконостасы, амвоны, олтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ

3604 50—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчука, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштуе 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

ПА-

расолъ до дощу и до сонця одъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескй и дамскй зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючй воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Маріяцельскй пігулки розвôльняючй

(pilulae laxantes mariaz.)

Вôльнй одъ шкôдныхъ матерій, приємне, пôдпомагаюче средство при злôмъ травленю, обструкціи и при недугахъ повставшихъ зъ того, а доказомъ сего численный ихъ ужитокъ, и ординованье лѣкарями. — **Скоре и лагôдне дѣланье безъ болю и прикрости.**

Повысша марка охоронна доказуе правдивôсть.

Цѣна за коробку **20 кр.**, звитокъ зъ 6 коробокъ **зр. 1.** При надôсланю грошей напередъ коштуе вже зъ оплаченою посылкою 1 звитокъ **зр. 1·20,** 2 звитки **зр. 2·20,** 3 звитки **зр. 3.20.** 3695 3—10

Аптикарь **C. BRADY** въ Кромержижу (Морава).

Части складовй поданй. — **Купуе ся по всѣхъ аптикахъ.**

Порошокъ и паста до зубôвъ.

Еликсиръ до зубôвъ

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

зъ монастиря von Soulac

(Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛЬ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найбôльшй одзначеня

Вынайдено **1373** пріоромъ въ роцѣ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькох капель въ склянцѣ воды, тамуєси и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаесь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуесь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ здравленю прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зал. фабр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer Bordeaux

Генер. агентъ

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговлихъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ. и Г. Єержицкого въ Тарновѣ.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннômъ найточнѣйшômъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ бôзъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 69—?
позичку пропінаційну галицку
5 „ „ буковиньску
4½% ичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае одъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнныхъ, такожъ запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого одчисленя, а замѣсцевй лишь за одчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

Нова торговля рѣчей церковныхъ, товаровъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла.

Всякй рѣчи зъ нашои торговлѣ высылаємо на жеданье до выбору; почту самй оплачуємо.

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маємо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнй громады, Комітеты церковнй и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ Перемышли при улици францішканьскôй число 153

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаємо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошй и вкусній вѣнцѣ металевй и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выборъ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншй памятки.

Устроилисьмо такожъ при нашôй новôй торговли цѣлкомъ окремый маґазинъ

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добôрнй товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнй. Поручаємо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестного Духовеньства и высокоповажанои Публики** и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаємо

зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Товары купленй въ нашой торговли за 50 зр. высылаємо франко. — Належитость поштову оплачуємо самй а за опакованье нѣчо не числимо. 3721 (2—?)

Окремый маґазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С. С. Х. до стациі зе-
Малй зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр. лѣзничои.

поручае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

3655 (12—?) У ЛЬВОВѢ.

СПЕЦІЯЛЬНÔСТЬ!

Черевики зъ телячои шкôры зô шерстію

для мужчинъ, жѣнщинъ и дѣтей.

Тй черевики зъ телячои шкôры, выправленои зô шерстю, суть знаменитй на вохкôсть, зимно та противъ гостця и ревматизму, и такими **признали** ихъ лѣкарскй поваги.

Выключно лишь правдивй въ складѣ выробôвъ шовковыхъ 3725 3—12

„Zum Andreas Hofer“

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Илюстрованй цѣнники зъ сказôвкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красной оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстаютъ даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ДРАМАТИЧНЙ ТВОРЫ

ГРИГОРІЯ БОРАКОВСКОГО.

Цѣна 1·30 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковèрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣля бѣлера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3.75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коциковъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ одділѣ суть **янаньскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ табінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

ДОСИ НЕДОРÔВНАНЫЙ

В. МАҐЕА правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

черезъ Вільгельма Маґера зъ ВѢДНЯ.

Найпершими знатоками медичными розслѣдженый и за-для свого легкого травленя дуже порученый для дѣтей и ординованый у всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче осягнути змôцненье цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, прирôстъ ваги тѣла, поправленье сокôвъ а передовсѣмъ очищенье крови.

Фляшку за 1 зр. можна одержати въ складѣ фабричномъ: **Wien III. Bez. Neumarkt Nr. 3** а такожъ 3688 6—18

по всѣхъ аптикахъ австр.-угор. монархіи.

У ЛЬВОВѢ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и К. Балабана.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на 1 зр. (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на 50 кр. (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить обѣ книжки наразъ, одержить ихъ за цѣну 1 зр. 60 кр. разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позалиъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати** зъ замовленями.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 264. Львовъ, Пятниця 23 падолиста (5 грудня) 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

Выходить що дня (крóмъ недѣль и руских свят) о 5-óй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вóсторокъ, и въ вóсторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитбсть за инсерати платнй у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком
въ Австріи: на Границѣ:
а цѣлый рóкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рóкъ . . . 24 зр.
на пóвъ року . . . . 9 зр. на пóвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
ан мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рóкъ . . . . 16 зр. на пóвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конкретне застереженье. — Реклямаціи неопечатаний вóльний бýдь порта Поодинокe числo коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бýдь одной строчки печатком, въ рубр. „Надсилане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. бýдь стинка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникóвъ повырóвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація маѣ о сей порѣ дуже великй выдатки.

Програма Романчука.

Выголошенье въ соймѣ п. Романчукомъ рускои програмы наробило пребогато и превеликого шуму. Справедливо замѣчае одна вѣденьска ґазета, що тóлько трактуюча ся а властиво розбиваюча ся рóвночасно чесько-нѣмецка угода есть причиною, що не звернено очей цѣлои державы на подѣѣ въ галицкóмъ соймѣ. Для Русинóвъ выголошенье тои програмы може стати моментомъ, якого може не було бýдь 1848-го року. Однакожь мусимо заразъ додати, що не сама програма выкликала той великій шумъ и рухъ, але и пора та обставины, въ котрыхъ она була выголошена. О тóй порѣ и тыхъ обставинахъ мы вже говорили и ще поговоримо, — нинѣ хочемо сказати слóвъ кóлька о самóй програмѣ.

Програма тая маѣ тй добрй стороны, що есть коротка, ясна и — не нова. Укладъ ей, мотивованье, навѣть поодинокй точки можуть бути новй, але въ цѣлости, въ своихъ сущныхъ моментахъ есть то та сама програма, котру всѣ галицкй Русины въ 1848 роцѣ проголосили, котру бýдтакъ часть Русинóвъ бýдъ 1866 р. заступила иншою, але Русины народовцѣ не перестали нѣколи ей вызивати и голосити.

Програма, якъ звѣстно, складае ся зъ отсихъ пяти точокъ: 1) Плеканье и розвóй рускои народности яко окремои и бýдъ польскои и бýдъ россійскои; 2) вѣрность для греко-католицкои церкви; 3) вѣрность для австрійскои державы и пануючои династіи; умѣреный лібералізмъ, т. е. дбалость о конституцію, конституційнй права и свободы; 5) двиганье селяньства и мѣщаньства.

Перейдѣмъ поодиноко сй точки.

Що-до першои точки, самостóйности и бýдрубности рускаго народу, Головна Рада руска, котрои предсѣдателемъ бувъ тогдѣшный епископъ-суфраганъ Григорій Яхимовичъ а віцепредсѣдателемъ крилошанинъ Михаилъ Куземскій, въ своѣй бýдзвѣ до рускаго народу зъ 10 мая 1848 року, такъ сказала: „Мы Русины галицкй належимо до великаго рускаго народу, котрый одинымъ говорить языкомъ и 15 мілiонóвъ выносить, зъ котрого пóвтретя мілiона землю галицку замешкуе. Той народъ бувъ колись самодѣльный, рóвнавъ ся въ славѣ найможнѣйшимъ народамъ Европы, мавъ свóй письменный языкъ, свои власнй уставы, своихъ власныхъ князѣвъ; одинымъ словомъ бувъ въ добрóмъ бутю, заможнымъ и сильнымъ... Будемо розвивати и взносити народнóсть нашу вó всѣхъ ей частяхъ: выдосконаленьемъ языка нашого“ и т. д.

Въ роцѣ 1870 радила т. зв. межинародна комісія надъ внесеньемъ Лаврóвского „о уладженю бýднсинъ рускаго народу до польскаго въ Галичинѣ“. Зъ Русинóвъ належали до сеи комісіи пп.: Лаврóвскій, крил. Петрушевичъ и Павликóвъ, о. Ильницкій, д-ръ Шараневичъ, д-ръ Сушкевичъ, Вахнянинъ. Комісія та приняла дня 21 марта отсй засады: 1) бýдрубность народу рускаго бýдъ польскаго; 2) бýдрубность рускаго народу бýдъ россійскаго; 3) рóвноуправненье народности рускои и польскои. За тыми засадами голосували всѣ Русины належачй до комісіи, отже такожь пп. Шараневичъ, Павликóвъ и Петрушевичъ.

Основателѣ Народнои Рады у Львовѣ въ своѣй бýдзвѣ въ 24 жовтня 1885 року такъ сказали: „Товариство т. е (Головна Рада руска у Львовѣ), поставивши ясну національну програму, що галицкй Русины суть частію самостóйного 15-мілiонового малорускаго народу, бýдрубного бýдъ польскаго и россійскаго, згорнуло до себе всѣхъ Русинóвъ краю, а маючи черезъ те крѣпку основу у долу и новагу тай довѣрiе въ горѣ, вело успѣшно політику Русинóвъ въ трудныхъ часахъ 1848 и 1849 року... Якъ довго всѣ Русины вѣрнй були програмѣ Головнои Рады, такъ довго мали силу у внутрѣ и на внѣ... Національна програма Русинóвъ въ 1848 року есть единою програмою, бýдповѣдаючою правдѣ, чести, почутю и интересамъ рускаго народу. Она бýдповѣдае правдѣ, бо опираѣ ся на результатахъ науки, етнографіи, фільольогіи, исторіи и антропольогіи, здобутыхъ найзнаменитшими рускими, славяньскими и европейскими ученымн. Она бýдповѣдае нашóй чести и достоинству, бо не засуджуе насъ бути причѣпкою якого другого, хоть-бы и найбóльшого народу; бýдповѣдае нашимъ интересамъ, бо тóлько на пóдставѣ сеи програмы може рускій народъ дóйти до повного культурного, національного и політичного розвою, а въ тымъ и до добробыту и гаразду. Зъ тою програмою едино можливый есть успѣшный розвóй рускаго народу въ австрійскóй державѣ, котра все узнавала Русинóвъ тóлько за народъ окремѣшный бýдъ россійского (великорускаго).“

Въ 1886 роцѣ дня 3 сѣчня, въ галицкóмъ соймѣ при нарадахъ надъ внесеньемъ школьнымъ п. Романчука епископъ Пелешъ сказавъ межи иншими тй слова: „Я... Русинъ щирый, котрый для своеи рóднои рускои, малорускои народности хочу працювати... Знаю его (о. Качалы) стремленя въ народнóмъ взглядѣ, знаю, що онъ, якъ и цѣле его сторонництво, бажае добра народу, и най буде певный, що я дѣлати буду на ґрунтѣ церкви католицкои, на ґрунтѣ письменьства малорускаго и на ґрунтѣ австрійскóмъ.“

Се важнѣйшй публичнй заявленя що-до першои точки програмы.

Друга точка програмы, що галицкй Русины хотять вѣрно оставати при греко-катол. церквѣ, выпливае зъ першои точки. Ось якъ пояснивъ ей п. Романчукъ въ своѣй бесѣдѣ соймовóй: Галицкй Русины „повинни придержувати ся греко-кат. вѣры длятого, що тая вѣра и той обрядъ зъ одного стороны вяже нихъ зъ нихъ минувшостію, зъ ихъ братьми на Буковинѣ и въ Украинѣ, зó свѣтомъ всходнымъ, и забезпечуе ихъ бýдъ вынародовленя въ користь народности польскои, — а зъ другои стороны та вѣра вяже нихъ зó свѣтомъ цивілізованымъ заходу и бýддѣлюе ихъ такожь пóдъ взглядомъ релігійнымъ бýдъ народу россійского.“

Зъ сего однакожь очевидно зовсѣмъ не выходать, щобы програма п. Романчука хотѣла навязувати греко-кат. вѣру такожь Русинамъ на Буковинѣ або навѣть на Украинѣ, або щобы промовляла за якоюсь релігійною пропаґандою. Она власне якъ-разъ противна всякóй пропаґандѣ, вже и зъ самыхъ політичныхъ мотивóвъ, и звертае ся зарóвно противъ тыхъ, котрй перетягають рускій народъ въ Галичинѣ на латиньскій обрядъ, якъ и противъ тыхъ людей зъ „старорускои“ партіи, котрй пóдъ рóзными формами и всѣлякими способами хотѣли бы унiятóвъ галицкихъ позыскати для православія або и выправляють середъ нихъ демонстрацій въ користь православія. Кожда така демонстрація и всяка православна пропаґанда есть и мусить бути тóлько шкóдлива; исторія 1882 року и послѣдующихъ лѣтъ посвѣдчають се ажь надто ясно.

Третя и пята точка програмы суть того роду, що нѣякій галицкій Русинъ не може противъ нихъ выступити. Що же до четвертои точки, то „старорускa“ партія представляе себе звычайно яко партію консервативну, а въ приватныхъ розговорахъ зъ ей людьми можна почути неразъ, що абсолютизмъ россійскій лучшій бýдъ австрійскои конституціи. О се спорити годѣ: de gustibus non est disputandum. Скажемо хиба тóлько: прямованье до свободы есть то знаменемъ найвысшого человѣчого достоиньства, любованье въ неволи есть то знаменемъ быдлячости.

Зóбравши всѣ пять точокъ програмы п. Романчука, показуе ся, що двѣ зъ нихъ именно суть точками основными т. е. (1) любовь до своеи народности и (4) любовь свободы и ладу. Прочй точки выплываютъ зъ сихъ двохъ: Длятого що любимо свою народнóсть и хочемо ей заховати: треба намъ держати ся Австріи (3), бо тутъ есть и мусить бути найбóльша можнóсть до того; треба намъ въ Галичинѣ держати ся греко-кат. церкви (2), бо тая насъ тутъ найлучше забезпечуе бýдъ выпародовленя; треба намъ двигати наше селяньство и мѣщаньство (5), бо они суть головною основою цѣлои нашои нації. Для того що есьмо прихильниками свободы, мусимо держати ся Австріи, де есть конституційный устрóй.

Цѣла програма бýдповѣдае отже не тóлько засадничымъ вымогамъ, але не менше и вымогамъ опортуністичнымъ, и длятого повинни всѣ Русины галицкй заявити выразно, що до тои програмы приступаютъ.

Бýдъ Русинóвъ зъ Перемышля и околицѣ

одержавъ Впов. посолъ Юліянъ Романчукъ слѣдуюче письмо:

До Высокодостойного пана Юліяна Романчука, посла на соймъ краевый, предсѣдателя рускаго клюбу соймового у Львовѣ.

Высокодостойный заступнику народный!

Народно-політичну програму Вашу, выголошену при нагодѣ сегорóчнои дебаты буджетовои въ соймѣ краевóмъ, пóдперту горячими словами Вповажаныхъ послóвъ о. Сѣчиньского, Телишевского, Савчака, одобрену бóльшостію членóвъ нашого клюбу соймового, а надо все освячену одушевляючимъ словомъ владики нашого, Его Ексцеленціи митрополита галицкои Руси кнръ Сильвестра и — якъ зъ достовѣрного жерела довѣдуемось, о чóмъ впрочóмъ не було у насъ сумнѣву нѣколи — проведену благословеньемъ Ихъ Преосвященствъ другихъ владикъ нашихъ кнръ Іоана и Юліяна, приймаемо зъ тымъ бóльшою радостію и одушевленьемъ, що тая програма була завѣтною и провóдною думкою нашои минувшости, есть теперѣшности и, Богъ дасть, — всеи будучности нашои. Програма ся не нова: она руководила нами, почавши бýдъ першого проблеску нашои народности и політичнои жизни въ Галичинѣ, т. е. памятного 1848-го року, на кождóмъ кроцѣ народнóмъ и політичнóмъ), она огрѣвала кожду рускую грудь, звенѣла въ кождóй нашóй пѣсни, наче золота нитка пробивала ся въ кождóмъ нашóмъ словеснóмъ творѣ. Але въ грудь не всякій заглядне, пѣсни не кождый послухае и бýдчуе, письменного слова не кождый прочитае, а ще менше зрозумѣе.

Вашою заслугою, Высокодостойный заступнику народный, есть, що Вы той кивотъ нашои народно-політичнои вѣры вынесли передъ краеве и державне форумъ и, вказуючи на него, вказали рóвночасно на силу, що за нимъ стоить. И будьте певни всѣ Вы, Высокодостойнй мужѣ, котрй мужнюю рукою пóдняли тую скрижань передъ зóръ всесвѣтный, що пóки вѣры въ нашóй душѣ, пóки любови въ нашихъ серцяхъ до матери нашои Руси-Украины, стоимо и стояти-мемо якъ оденъ мужъ за Вашимъ словомъ нашими дѣлами.

Приймѣть ще разъ слова глубокои подяки бýдъ щирыхъ поклонникóвъ своихъ.

Въ Перемышли 1 грудня 1890.

[Скѣдуе кóлькадесять пóдписóвъ: трехъ крилошанъ, священникóвъ, урадникóвъ, професорóвъ, учителѣвъ и и]

Письма зъ Болгаріи.

Софія, 3 (14) жовтня.

[Письма Татищева, Кавльбарса и заявленя „Свободы.“ — Изъ народного собранія. — Польска еміґрація на Всходѣ.]

Письма Татищева о візитѣ въ Болгаріи, помѣщенй въ „Нов. Времени“, важнй головно зъ того боку, що Татищевъ прибувъ лично до Болгаріи, лично бесѣдувавъ зъ міністрами и редакторомъ „Свободы“ о россійско-болгарскихъ бýднсинахъ, а бýдтакъ що онъ першій зъ бóльше звѣстныхъ людей въ Россіи захотѣвъ публично и щиро о россійско-болгарскихъ бýднсинахъ заговорити. Одинъ фільософъ сказавъ, що не повинно ся уважати на то хто пише, але що пише. Але въ практицѣ часто стоять рѣчи зовсѣмъ противно. Деякй ліберальнй россійскй ґазеты уже передъ тымъ неразъ писали о хибнóй політицѣ россійского правительства супротивъ Болгаріи, а найпаче не годили ся на тактику конетовани зъ деякими тóлько болгарскими партіями (цанковістамн). Но голосы тыхъ ґазетъ пролунали безъ слѣду, бо пóдъ статьями не було пóдпису якого-небудь звѣстного мужа. Але на тóмъ и кóнчить ся цѣле значѣнье письмъ Татищева. Якъ звѣстно, Татищевъ пробувавъ въ Софіи всего 24 годинъ и въ тóмъ короткóмъ часѣ мавъ нагоду говорити лише зъ консулами австрійскимъ та нѣмецкимъ и зъ болгарскими міністрами.. Вже та одна обставина, т. е. короткій побутъ въ Софіи, мусѣла вилынути на односторонность его письмъ. Болгарія есть все таки краемъ конституційнымъ, де напрямъ заграничнои політики зависить не выключно бýдъ самыхъ міністрóвъ. Важнѣйшою рѣчею булобы було для Татищева высондувати гадки вплывовѣйшихъ політичныхъ приятелѣвъ теперѣшного кабінету або, кажучи яснѣйше, тыхъ людей зъ-помѣжь болгарскои интеліґенціи, котрй політику міністерства такъ горячо нинѣ пóддержують. Сего власне по нашóй гадцѣ, найважнѣйшого кроку Татищевъ не зробивъ и длятого то его письма въ „Нов. Времени“ уважаемо неповными.

Майже те саме мусимо сказати и о письмахъ ґен. Кавльбарса помѣщеныхъ рóвно-жь „въ „Нов. Времени“. Въ тыхъ письмахъ ґенералъ очевидно хоче оправдати ся передъ россійскою публикою изъ закидóвъ, який що-до его місіи въ Болгаріи поробивъ Стамболовъ въ розмовѣ зъ Татищевымъ. Не велика се штука назвати когось „брехуномъ“, „ваґабондомъ“ — якъ то бýдзывае ся о Стамболовѣ Кавльбарсъ: Далеко розумнѣйше було бы розслѣдити, длячого власне бóльшóсть болгарскои интеліґенціи и войска пóйшла за політикою „брехуна“ и „ваґабонда“, а не за політикою „порядочного“ Кавльбарсъ. Тогдѣ може бы ґенералъ зрозумѣвъ лучше болгарску справу и въ неоднóмъ поступивъ бы може инакше. Замѣсть того Кавльбарса пóйшовъ блудными дорогами своихъ попередникóвъ-дипльоматóвъ и ледви тóлько въ мѣстѣ Ломъ-Паланцѣ вступивъ на болгарску землю, а вже зачавъ пóддержувати интересы тóлько одной партіи (цанковистóвъ)!

Якъ на письма Татищева, такъ и на письма Кавльбарса взяла ся бýднповѣдати „Свобода“. Мы очевидно не можемо повторяти всего, о чóмъ пише „Свобода“ въ своихъ бýдповѣдяхъ. Скажемо хиба лишь коротко, що статьѣ „Свободы“ въ многихъ разахъ попросту перечать фактамъ подаванымъ Татищевымъ и Кавльбарсомъ. Годѣ для насъ знати, кому маемо вѣрити. На всякій способъ, щобы удачно розтяти заплетеный узолъ болгарскои справы, треба бы тоту замотану справу розъяснити ще многими, но вѣрными фактами. На теперь можна сказати тóлько те, що россійска дипльоматія не постарала ся завчасу розсѣяти боязнь Болгаръ що-до намѣренои россійскои окупаціи Болгаріи и перемѣны Болгаріи на россійску „Задунайскую губернію“.

Черезъ кóлька днѣвъ мали мы дуже бурнй засѣданя собраня. Читателямъ „Дѣла“ звѣстнй уже зъ давнѣйшихъ нашихъ письмъ непорозумѣня мѣжь двома фракціями румелійскими (*колоферцы* и *чирпанцы*). Колоферцѣ хотять доконче позбути ся зъ кабінету свого противника, мін. Тончева. Недавно тому внѣсъ мін. Тончевъ въ собраню одинъ проектъ закона, а собранье середъ великого гамору бýдкинуло его en bloc. Дуже имовѣрно, що Тончевъ уступить для святого спокою. Однакожь его евентуальна димісія не значила бы, якъ може схотять натягати усякй ґазеты, близького упадку Стамболова. Розпытуючи деякихъ противникóвъ Тончева, мы довѣдались, що они (депутаты) думають Стамболова пóддержувати и дальше.

Майже у всѣхъ головнѣйшихъ центрахъ на Всходѣ проживае досыть значне число польскихъ еміґрантóвъ. Одни зъ нихъ суть еміґрантами політичными, бравшими участь въ подѣяхъ въ 1863 року, але бóльша часть выеміґрувала зъ краю „за хлѣбомъ“. Въ Букарештѣ, Ясахъ, Ботушанахъ, Бѣлградѣ, Софіи, Пловдивѣ и Царгородѣ польскй еміґранты позаснували рóзни товариства, найбóльше взаимнои помочи и політичнй. Політичнй товариства бýдъ часу, якъ появилась передъ кóлькома роками въ Парижи польска брошура п. з. O obronie czynnej i biernej, вступили въ контактъ зъ політичными товариствами въ Парижи, Женевѣ, Цариху и Ню-Йорку. Цѣлею новои орґанізаціи польскихъ еміґрантóвъ есть збиранье фондóвъ на повстанье въ земляхъ польскихъ. Хто маѣ выкликати се повстанье и въ якій способѣ, о тóмъ нѣхто не знае. До сего часу зóбрано якихъ 100.000 франкóвъ (зъ тои сумы — кажуть — кóльканацять тысячь десь пропало). Недавно тому політичне товариство въ Софіи держало свои загальнй зборы, на котрй запросило и нечисленну громадку проживаючихъ тутъ Русинóвъ. Зъ Русинóвъ явивъ ся оденъ, але коли заявивъ отверто, що Русины не можуть помагати будувати Польщу на рускóй земли, бо на Руси хотять мати Русь, — зробивъ ся великій крикъ и той одинокій Русинъ мусѣвъ чимъ скорше выносити ся. Бýдъ часу сей пригоды руска кольонія въ Софіи носить назву „москвофілóвъ“...

Драганъ.

Бесѣда пос. Іос. Гурика

выголошена при справозданю комісіи петиційной зъ петицій о внесено ради повѣтовыхъ.

Высокій соймe!

Забиравъ-емь голосъ минувшого року въ справѣ радъ повѣтовыхъ, однакъ наразивъ-емь ся якъ передъ панами такъ и передъ моими выборцями длятого, що я высказавъ правду, якъ дѣе ся въ радахъ повѣтовыхъ, а передъ селянами длятого, що я не сказавъ того всего, що заявити бувъ я виненъ. Не думавъ я забирати теперь голосъ, тымъ бóльше, що есть коротшій часъ и вже розъѣхатись маемо,

а мавъ бымь я выкликувати противъ себе невдоволенье въ тôй выс. палатѣ, то того я собѣ не желаю. Но можу однакъ мовчки поминути, яке вражѣнье зробило теперь на мене особливо се, що почтенний послы такъ якъ бы собѣ кепкували зъ радъ повѣтовыхъ.

Хто знае вплывъ радъ повѣтовыхъ, той не може съ чистою совѣстію сказати, що мы не повинний выступувати противъ тыхъ радъ. Рада повѣтова есть то орґанъ автономічный, дорадчій и контролюючій. Пытаю ся васъ, панове, що роблять тѣ орґаны на поли автономіи? Чи бдповѣдають они своѣй задачи, а особливо чи бдповѣдають тому, що они коштують селяньство? Скажете панове, що то есть заслуга радъ повѣтовыхъ, що дороги суть въ краю. Я то по части признаю, але то признайте менѣ, що бôльше до того причинили ся селяне, бо дороги вже були передъ радами повѣтовыми, хотяй не стôлько, кôлько есть теперь.

А теперь, що роблять рады повѣтовѣ на поли обрадчôмъ? Рады повѣтовѣ повинни своимъ селянамъ порадити все, що добре, н. пр. до заложеня касъ громадскихъ, шпихлѣрѣвъ громадскихъ, до закупленя грунтôвъ або лѣсôвъ и т. п.

А якимъ суть тѣ рады повѣтовѣ орґаномъ дорадчымъ? Чи може похвалити ся тымъ котра рада повѣтова? (*Голосы*: może!) Дуже мало.

Дальше рада повѣтова есть орґаномъ надзорчымъ, котрый мае надзорувати адміністрацію радъ громадскихъ, котрый мае переглядати рахунки, чи писарѣ громадскѣ, чи начальники громадскѣ умѣють ся провадити. Я, панове отверто кажу — не кажу того о моѣмъ повѣтѣ, бо тамтого року вже о тôмъ говорившемь, и бнъ вже есть добрый — але скажу о повѣтахъ другихъ, де н. пр. на зборахъ бдъ селянъ чувать, що суть найбôльшѣ непорядки зô стороны радъ повѣтовыхъ, що не дбають о свôй урядъ, що не переглядають рахункôвъ.

Сли бы рады повѣтовѣ були чисто тѣломъ автономічнымъ, тымъ орґаномъ дорадчымъ и контролюючымъ, то противъ того не мавъ-бымь нѣчо, що они коштують такъ велику суму, хочь и за половну можна бы було зробити. Але сли видно, що то не приносить такого пожитку, якъ повинно, то мушу выступувати противъ того.

Тамтого року навѣвъ я фактъ съ мого повѣту, але того року вже нема що наводити, бо вже тамъ полѣпшило ся. Але бдозвавъ бы ся я до тыхъ маршалкôвъ, котрѣ числомъ 30 тутъ засѣдають, щобы не повторяло ся се у нихъ. Но, чи то направило ся въ наслѣдокъ моѣи бесѣды, певно, що нѣ.

Отъ наведу ту фактъ малый, свѣжій. Справа ся есть вже звѣстна и въ краевôмъ выдѣлѣ. Одна громада закупила 300 морґôвъ поля бдъ свого пана. Панъ уповажнивъ до того свого нотаря, котрый мавъ зробити контрактъ съ громадою. Згодили ся на 12.000 зр. Громада зложила 4.000 зр. а 8.000 зр. мала затягнути позички. Ото-жь той панъ такъ бувъ добрый для своѣи громады, що уповажнивъ свого нотаря, щобы бнъ бдмѣривъ той грунтъ и выробивъ громадѣ позичку. Нотарь зажадавъ бдъ громады 200 зр. за се, що выробивъ ѣй позичку. Коли вôйтъ супротививъ ся тому и сказавъ, що за написанье акту самого, коли вже полагоджено все потрѣбне, така сума за велика, — що-жь робить той орґанъ дорадчій, котрый мае громадѣ дорадживати и помагати? Ото-жь бнъ хоче выкористати се для себе. Коли видить, що тôй вôйтъ стоить за громадою, и не хоче такъ богато заплатити, старае ся напередъ вôйта усунути. Завѣсили его въ урядованю безъ всякои причины. Вôйтъ внесъ рекурсъ до намѣстництва; въ намѣстництва приходить, щобы вôйтови выточити слѣдство дисциплінарне. Приходить до слѣдства; не знаходять на вôйтѣ найменшои провины, мимо того, що старано ся якъ найбôльше вытягнути, и въ присутности рады громадскои заявлено, що вôйтъ нѣчо не винень и урядованье мусить ему бути бддане. Однакъ рада громадска тымъ не вдоволила ся, надѣючи ся, що такъ стане ся, якъ говорившемь делеґатъ выдѣлу повѣтового. Що робить ся? Делеґатъ бдъѣзджае до дому; до вôйта приходить заступникъ, котрый теперь фунґуе на мѣсце вôйта, ще зъ двома людьми, роблять протоколъ такій, якъ сподобало ся, подають до выдѣлу повѣтового и тамъ представляють рѣчь такъ: правда, що на нѣмъ нѣчо злого не найшло ся, що нѣчо не укравъ, не обманивъ нѣкого, але що то есть недолуга, отже най буде его заступникъ вôйтомъ. Сли бы дѣйстно той заступникъ бувъ лѣпшамъ до веденя уряду въ громадѣ, не мавъ бымь нѣчо противъ того. Але той заступникъ не скликув вже пôвъ р ву рады, а тутъ ходить о великій интересъ, бо та пунктація есть заключена въ той способъ, що если громада не зложить до року 8.000 зр., то пропаде 4.000 зр. и грунтъ. Панове! Если ту членъ выдѣлу повѣтового замѣсть помагати громадѣ, доровадить ей до такого упадку, то пытаю, чи вартѣ що тѣ рады повѣтовѣ? Не знаю о всѣхъ, але кажу се, що есть фактомъ. Сли бы вы, панове, хотѣли бôльше такихъ фактôвъ, то мôгъ бымь вычислити, але не хочу васъ мучити, бо часъ есть дорогій. Надѣю ся, що конче повинно ся щось тому зарадити; то прецѣ самѣ признасте.

Але що дальше дѣе ся по касахъ громадскихъ що-до обрахунку? Коли тамъ обраховує ся? За зло менѣ не возьмете, сли правду скажу. Обрахунокъ робить ся у васъ передъ выборами. Сли вôйтъ приобѣцае, що дасть голосъ на того, котрого хоче н. маршалокъ, то тогдѣ его рахунки перейдуть такъ, що хочь-бы тамъ и була яка дефравдація, то зробить ся красне якъ зернало и скаже ся, що все добре. Коли противно вôйтъ не обѣцуе того при выборѣ. то старае ся его натягнути такъ, щобы его конечно усунути. Ту, панове, есть велика хиба, а головнымъ аргументомъ при тôмъ е уконституованье радъ повѣтовыхъ.

Панове, прецѣ такій рады повѣтовій выс. палата выносить по-надъ громады, а прецѣ ихъ орґанізація не е навѣть така, яку мае рада громадска. Коли въ громадѣ выбирае ся начальникъ громадскій, то мусить бути $^2/_3$ або $^3/_4$ голосôвъ, а конститууе ся выдѣлъ повѣтовый то тогдѣ е тôлько абсолютна бôльшôсть. (*Голосы*: Przecież tak przepisuje ordynacya wyborcza.) Отожь то та ординація есть зла и потреба ей усунути (*Веселôсть.*) Сли бы и тутъ потреба було $^2/_3$ або $^3/_4$, то тогды мала бы кожда курія заступника у выдѣлѣ повѣтовôмъ и не мала бы кривды, а сли тôлько выбирае абсолютна бôльшôсть, то тогдѣ всѣ заступники выйдуть зъ однои куріи.

Прецѣ чули вы, панове, ту, якъ поч. членъ выдѣлу краевого бдповѣдавъ — передъ двома засѣданями — зъ трибуны, що въ нашôмъ повѣтѣ рада повѣтова ухвалила, щобы копытковѣ знести, але выдѣлъ инакше бдписавъ. Но, сли выдѣлъ е старшій якъ рада, то я не знаю вже, що то е. Певно, що если бы той выдѣлъ бувъ зложеный зъ тыхъ людей, зъ котрыхъ рада, то се справозданье не було бы пришло, бо було бы выйшло на корысть селянъ а не мѣста. Такъ само дѣе ся зъ кождою справою. Выдѣлъ повѣтовый, будучи односторонным, тактуе односторонно справу.

Не ставлю окремого внесеня. Панове зрозумѣли-сте, о що ходить, а сли бы вы хотѣли фактôвъ, то мôгъ бымь навести много. Але вже пôзно; хочемо скорше розъѣхати ся, тому кôнчу и прилучаю ся до внесеня пос. о. Гаморака и его пôдпираю. (*Браво!*)

Бесѣда посла К. Телишевского

выголошена при загальнôй дебатѣ буджетовôй дня 25. н. ст. падолиста.

(*Конецъ.*)

Мои панове! Справы, про котрѣ я высше говорившемь, обходять цѣлый край, справы тіи безъ огляду на становиско політичне мусять обходити и обходить насъ всѣхъ, бо мы интересомъ добра цѣлого краю всѣ звязанѣ и не можемо де инде шукати добра и розвою для нашихъ народностей, якъ лишь въ сѣмъ краю на пôдставѣ добробыту загального, добробыту цѣлои сусôльности, край сей замешкаючои. Есть ще много инчихъ, о котрыхъ я говорити хотѣвъ, — хотѣвъ представити вамъ всѣ лихѣ стороны управы правительственнои въ нашôмъ краю — поступованье старостôвъ, урядôвъ податковыхъ, судовъ, про нашѣ громады, про нашѣ повѣты, однакъ за для браку часу мушу поперестати на высказаныхъ гадкахъ.

Гадки тѣ суть загального значѣня, однакожь суть и справы, котрѣ мене яко репрезентанта руского народу въ такôй самôй мѣрѣ, а може въ ще бôльшôй мѣрѣ обходити мусять. Я выходжу зъ тои засады, що народъ польскій и народъ рускій, замешкуючій край той, доперва тогдѣ на поли працѣ около добробыту и розвою зойдуть ся и напередъ пôйдуть, если межи тыми двома народностями запануе згода, порозумѣнье и взаимне довѣріе (*Браво!*) — если помежи тыми обома народами запануе засада взаимного пошановання, засада признаня рôвныхъ правъ. На дорозѣ добробыту знайдемо ся всѣ; але на дорозѣ межинародныхъ нашихъ зносинъ знайдуть ся многѣ люде засадамъ тымъ противнѣ, зъ одной и другои стороны, — але констатую зъ вдоволеньемъ, що нинѣ вже поважне число и такихъ людей, котрѣ въ тôмъ рôвноправнôмъ дѣланю обохъ тыхъ народôвъ видять идеалъ, видять то, чого мы всѣ сей край замешкуючій и его любячій мусимо жадати — т. е. згоды, згôдного поступованя и згôднои працѣ. Де взаимнѣ змаганя паралізують ся, де напрямы народнѣ такъ остро собѣ противстоять,— тамъ и на поли добробыту не можна йти на передъ. Силы мусять йти паралельно, але не розминати ся. На томъ грунтѣ стоячи, думаю, що оддамь услугу не тôлько теперышнôй сусôльности, але такожь будучности. Признанье правъ взаимныхъ повинно бути отвертою та щирою засадою и девізою людей доброи волѣ, патріотôвъ якъ зъ сен такъ и зъ тамтои стороны. Дайте щиро и отверто можность розвою народности рускои въ интересѣ краю и державы, а я головою наложу за те, що таке порозумѣнье, котре грунтуе ся въ нашомъ сôльнôмъ интересѣ, утрунтуе и добробить краю. Ôдъ 1848 року запанувавъ неладъ, котрому, после моѣи гадки, въ интересѣ такъ одной якъ и другои народности, въ интересѣ краю и австрійскои державы кôнець положити мусимо. (*Браво!*) Мы мусимо тою дорогою пôйти, а если не пойдемо, дармѣ суть нашѣ гадки о конверсіяхъ, о великихъ инвестіціяхъ; дармѣ бесѣды о всякихъ економічныхъ здобуткахъ, бо нашѣ силы будуть розбиватись о справы котрѣ такъ для васъ якъ и для насъ перворядне мають значѣнье. На поли добробыту зойдемо ся всѣ, — тутъ не знайдете противникôвъ, котрѣ бы не служили интересамъ краю, — але глядайте за тою дорогою, котра бы насъ, Русинôвъ и Полякôвъ, поведнала такъ, щобы народъ мôй, народъ малорускій, мôгъ знайти запоруку, що бнъ въ будучности стане на поли просвѣты національнои; що бнъ почуе ся народомъ рôвноуправнымъ зъ народомъ польскимъ, а я вамъ ручу, що бнъ, якъ есть льояльнымъ супротивъ династіи и держави, станесь такожь льояльнымъ супротивъ народу польского.

На тôй дорозѣ, думаю, треба намъ всѣмъ працювати, бо тая дорога дае намъ найбôльшу запоруку нашои будучности. Не давуйте ся, панове, що неразъ изъ сен стороны, зъ стороны рускихъ пословъ, падають слова гôркій и терпкій. Не зô злого они серця, не въ ненависти они походять, тôлько зъ того, що мы доси самѣ одній глядали тои дороги, певнои и яснои, такои дороги, котру бы мы могли зъ цѣлою певностію вказати нашому народови словами рѣшучими: туда дорога до твого добра, дорога права, дорога правдива, дорога твого розвою правдивого! (*Браво!*) Не дивуйте ся панове, що неразъ зъ сен стороны падали слова для васъ може непріятнѣ; есть въ тôмъ причина, и то причина дуже глубока. Отверто кажу: не народъ польскій тому виноватый, але зъ стороны декотрыхъ людей польскои народности, и зъ стороны деякихъ сторонництвъ верховодячихъ, не розумѣючихъ важности нашои справы, падають слова, котрѣ мусять болѣти, и они провокували тѣ терпкій, тѣ гôркій слова. Не походять они и не походили зъ ненависти расовои, бо мы Русины знаемо, що грунтъ пôдъ нами и пôдъ вами есть одинъ, що и мы и вы належимо до племени славяньского. Мы маемо однакѣ интересы и памятайте о тôмъ, що и вы и мы стоимо противъ одного великого и могучого ворога, супротивъ котрого и мы и вы непомирени упасти мусимо!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На вчерашне засѣданье рады державнои явило ся ще досыть мале число пословъ. Коли президентъ палаты др. Смолька явивъ ся въ палатѣ, повитали его послы и многѣ зъ нихъ складали ему ґратуляція по причинѣ его одужаня. Зараз на початку засѣдання зложивъ ново-выбраный зъ Кракова посолъ Соколовскій посольске приреченье. Міністеръ фінансôвъ предложивъ преліминарь на рôкъ 1891. Потребы выносять загаломъ 564,473.940 зр., а на то есть покрытье загаломъ 566,759.572 а надвышка въ сумѣ 2,285.624. Міністеръ высказавъ надѣю, що коли-бъ навѣть бдносины не конче добре розвивали ся, то зъ сумы 10,625.650 зр., призначеной на амортизацію довгу державного въ 1891 р., можна буде на певно покрыти чотири міліоны зъ бѣжучихъ доходôвъ державныхъ, отже прийде ся выдати що найбôльше 6,625.650 зр. ренты амортизаційной. Тымъ способомъ представляе ся загальный результатъ 1891 року въ порôвнаню зъ 1890 р. лѣпше о 4,593 653 зр. Міністеръ мае надѣю осягнути тою дорогою що разъ бôльше увôльненье буджету державного бдъ довговъ и постепенне опертье буджету на нормальныхъ доходахъ державы. Фактична надвышка выдатковъ 1891 р. супротивъ 1890 выносить 5,902.778 зр. Зъ того припадае на міністерство дѣлъ внутрѣшныхъ 655.000 зр.; на міністерство просвѣты 800.600 зр.; на міністерство торговлѣ 1,339.900 зр.; на міністерство рôльництва 812.000 зр. Фактична надвышка доходôвъ выносить 6,496.431; зъ того на податки безпосередній 1,096.000, доходы мытовѣ 1,560,000 и податки консумційнѣ 1,957.400. Податокъ бдъ горѣлки преліміновано нижше о суму 1,375.000, а податокъ бдъ цукру вышше о 2,231.200 зр.

Мін. Дунаевскій поясняв буджетъ черезъ двѣ годины и доказувавъ, що надвышка походить зъ бдси, що добробитъ въ краю пôдѣйсь ся, а доказомъ того есть хочь бы то, що въ заграницѣ спроваджуе ся теперь бôльше шампану (!) якъ давнѣйше, бôльше овочевъ полудневыхъ и т. д. Наконець заявивъ що міністеръ, що правительство не предложить сен сесіи закона о управальненю валюты.

По експозе мін. Дунаевского наступила веріфікація выбору пословъ Гормузакого, Розвадовского и Зарембы. При веріфікація выбору пос. Айхгорна зробивъ Тіркъ Айхгорнови закидъ, що бнъ обманувъ своихъ выборцѣвъ.

На вчерашнôмъ засѣданю рады державнои предложило правительство законъ о побôрѣ рекрутôвъ на 1891; законъ о заквартированю босняньско герцеґовиньского войска; законъ о продовженю важности закона о зелѣзницяхъ льокальныхъ; розпорядженье цѣсарске о запомозѣ для потерпѣвшихъ бдъ повени въ Чехахъ; угоду торговельну зъ Сербіотомъ и т. д.

Рада державна буде радити лишь до 20 грудня а бдтакъ буде одрочена. Теперь будуть залагодженѣ лишь: буджетъ провізоричный, законъ о зелѣзницяхъ льокальныхъ и справа запомогъ для потерпѣвшихъ бдъ повени и другихъ язвъ елементарныхъ.

Цѣкава рѣчь, якъ теперь ґрупуються послы въ радѣ державнôй а особливо, якій образъ буде представляти правиця. N. fr. Presse есть того погляду, що „зелѣзный обручъ“ правицѣ пукне и розумуе такъ: старо Чехи не можуть вже зачислятися до партіи правительственной, бо они не становлять вже въ Чехахъ партіи, а поодинокій люде зъ нихъ выступають противъ ческонѣмецкои угоды; клерикалы зъ долѣшноѣ Австріи не стоять такожь по сторонѣ правительства, бо ставлять найбôльшу опозицію одному зъ найважнѣйшихъ предложень правительства въ долѣшно-австрійскôмъ соймѣ; Словѣнцевъ не можна такожь зачислять до партіи правительственной, бо они поставивши програму сполученя всѣхъ краевъ словѣньскихъ выступили тымъ самымъ и противъ правительства. Однакожь нинѣ ще не можна сказати, чи дѣйстно теперѣшна партія правительственна розобе ся; на нашь поглядъ покажесь то може аж на сесіи по Новôмъ рôцѣ. Що-до ческонѣмецкои угоды, то повурядовѣ ґазеты дають вже сознати, що правительство выступить въ сѣчню зъ своихъ резервы и возьмесь до рѣшучои акціи при помочи чинникôвъ беручихъ участь въ дотеперѣшной акціи угодовôй.

——

Правительство россійске старало ся вже бдъ давна розширати свôй вплывъ на Персію и пôдкопати тамъ значѣнье Англіи а особливо выгиснути зъ бдтамъ англійску торговлю. Въ послѣднихъ двохъ рокахъ зробила Россія въ сѣмъ напрямѣ дуже богато. Ôдъ коли побудовано закаспійску зелѣзницю, збôльшивъ ся вывôзъ россійскихъ товарôвъ до Персіи дуже значно. Теперь постановило правительство россійске утворити въ Персіи богато консулатôвъ, котрыхъ выключною задачею буде пôдпирати розвой бдносинъ торговельныхъ межи обома краями. Крôмъ того зобовязала ся Персія супротивъ Россіи старати ся якъ найбôльше улекшити комунікаціи торговельнѣ якъ надъ побережемъ Каспійского моря такъ и въ глубинѣ краю.

Зъ Петербурга доносять, що правительство россійске рѣшило ся всякій протесты противъ гнетеня жидôвъ уважати за вмѣшуване ся до внутрѣшныхъ справъ Россіи. Ґазетамъ россійскимъ заказано строго писати о тыхъ протестахъ все одно, чи они выходять бдъ самыхъ Россіянъ въ Россіи н. пр. бдъ комітету, що стоить пôдъ проводомъ гр. Льва Толстого и Соловьева, чи бдъ людей зъ заграницѣ.

Ґазеты россійскѣ звертають теперь увагу на велике задовженье россійскои бôльшои посѣлости и для характеристики того задовженя наводять два много значній числа: Въ 1861 р. выносило то задовженье 400 міліонôвъ рублѣвъ, а за 20 лѣтъ дôйшло вже до одного міліарда.

——

Вô второкъ зобравъ ся нѣмецкій парламентъ на нову сесію, котра однакожь буде коротка, бо потягне ся лишь до Рôздва а бдтакъ бдрочить ся и зберe ся знову аж 8 н. ст. сѣчня. Складъ поодинокихъ партій въ соймѣ есть такій: центрумъ 113, консерватисты 70, вольнодумцѣ 65, ліберали-народовцѣ 41, соціаль-демократы 35, партія державна 19, Поляки 16, партія народна 10, дикій 27.

Якъ вже звѣстно, радить теперь въ Берлинѣ конференція, котра мае порѣшати, чи и яку реформу треба бы завести въ нѣмецкихъ школахъ середныхъ, щобы они бдповѣдали бôльше потребамъ и духови теперѣшного часу. Въ сѣй справѣ ведуть теперь въ Нѣмеччинѣ борбу два напрямы реалістичный и гуманістичный. Професоры и доценты природничихъ предметôвъ на нѣмецкихъ університетахъ подали були до міністерства просвѣты заявленье, въ котрôмъ доказують, що теперѣшне образованье на нѣмецкихъ ґімназіяхъ не въ силѣ дати молодѣжи добру пôдставу до студій медицины и наукъ природныхъ. Противъ того выступили знова професоры берлиньского університету и розбеслали окружникъ до своихъ товаришевъ, въ котрôмъ доказують, що науки клясичныхъ языкôвъ и літературы въ ґімназіяхъ не можна нѣякъ зменшати задля тыхъ, що хотять студіювати медицину и науки природнѣ, бо черезъ то обнизивъ бы ся дуже значно уровень нѣмецкои науки на всѣхъ поляхъ, а всѣ давно выпробованѣ пôдставы тои науки захитались бы въ своихъ найголовнѣйшихъ основахъ. Они завзывають отже своихъ товаришевъ, щобы приучили ся до такого заявленя: Пôдписанѣ професоры берлиньского університету суть такого погляду: що потреба університетскои науки и одностайность наукового житя въ нашôмъ народѣ вымагае для студентôвъ всѣлякихъ фахôвъ одностайного и однакои вартости пôдставного образованя до студій на університетѣ; що задля того пôдставного образованя, треба конче удержати знанье клясичнои старины, ей языкôвъ и письмъ; що длятого змѣны въ планѣ науковôмъ и методѣ въ нашихъ школахъ высшихъ лишь тогды доведуть до дѣйстнои поправы, коли наука клясичнои старины не буде въ своихъ основахъ нарушена. Се заявленье пôдписали професоры: Момзенъ, Ґнайстъ, Брунеръ и Цуніца.

——

Англійска праса такъ занята аферою Парнеля, що лондоньскѣ ґазеты пропускають всякій иншій справы, щобы лишь знайти мѣсце на всякѣ вѣсти о Парнелю. Зъ листôвъ Ґлядстона и Морлея показуесь, що Ґлядстонъ бдпирав ся рѣшучо бдъ того, будьто бы бнъ предкладавъ Парнелеви якѣсь концесіи, але бнъ и мовчить о тôмъ зовсѣмъ, що Морлей робивъ Парнелеви якѣсь предложеня. Морлей знова признае, що бнъ запытувавъ Парнеля, чи той не приймавъ бы якои посады державнои, але нѣбы то лишь для информаціи Ґлядстона, котрый хотѣвъ знати, чи Парнель стоить ще на тôмъ становищи, яке занявъ бувъ 1880 р., коли то сказавъ, що бдъ англійского правительства не приняв бы нѣякои посады, а Парнель бдповѣвъ такъ, якъ того Морлей сподѣвавъ ся. Въ Англіи отже зачинають чимъ разъ бôльше въ то вѣрити, що Ґлядстонъ пактувавъ дѣйстно зъ Парнелемъ и обѣцювавъ ему такъ далеко поступати въ нимъ въ справѣ ірландскôй, якъ того самъ Парнель хотѣвъ. Въ виду того — каже Morning Post — треба признати, що Ґлядстонъ не буде мôгъ нѣколи залагодити справы ірландскои. Въ Ірландіи суть ґадки що-до становища супротивъ Парнеля подѣленѣ; одній стоять за нимъ другѣ выступають противъ него. До сихъ послѣднихъ належить особливо духовеньство въ Корку, котре отверто заявило, що уважае шкôдливымъ для ірландскои справы, щобы Парнель и дальше бувъ проводиремъ партіи.

Зъ спору того Парнеля зъ Ґлядстономъ користае найбôльше кабінетъ Сальсберого. Опозиція въ палатѣ пословъ занята внутрѣшными спорами держить ся зъ далека а партія правительственна не хотячи тратити часу ухвалюе оденъ законъ за другимъ. Такъ ухвалено ірландску біль вже въ другôмъ читаню.

——

Зъ Бѣлграду доносять, що тамъ звернувъ на себе загальну увагу фактъ, що декотрѣ ґазеты оголосили письмо секретаря кн. Петра Караджорджевича, котрымъ въ имени князевъ Петра и Арсенія Караджорджевичевъ повѣдомляе ся всѣхъ приятелевъ княжои родины, що оба князѣ за згодою сербского митрополита Михаила и чорногорового митрополита Митрофана постановили

обходити церковне свято свого патрона родины и дому не якъ доси въ день св. Климентія, але въ день св. апостола Андрея. Ажь до 1878 р. обходило ся въ день св. Андрея такожь и свято патрона Сербіи, св. Савы, допереда нажданье короля Милана перестало ся то свято обходити а замѣсть того заведено свято ого лошеня независимости Сербіи. „Мале Новине“ выступили отже по сѣй причинѣ дуже остро противъ митрополита доказуючи, що онъ допускає ся зрады краю, бо веде съ Караджорджевичами якісь нарады и ухвалюючи то, чого они собѣ жадають, признає имъ тымъ самымъ и право сербского подданьства. И дѣйстно стало ся то перший разъ одъ 1868 р., коли то Караджорджевичѣвъ выгнано съ краю за убійство на Топчидерѣ, що въ газетѣ выходячій въ Сербіи дозволено оголосити якесь заявленье съ повными подписами претендентовъ до сербскои короны Петра и Арсена Караджорджевичѣвъ.

НОВИНКИ

— **Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи** повѣдомляє всѣхъ членовъ товариства, що въ недѣлю, дня 21 н. ст. грудня с. р. одбудуть ся въ комнатахъ Рускои Бесѣды о 3 ій годинѣ по полудни звычайний загальний зборы съ отсимъ порядкомъ дневнымъ: 1. Одчитанье протоколу съ попередныхъ загальныхъ зборовъ. 2. Справозданье секретаря съ дѣяльности выдѣлу. 3. Справозданье касове. 4. Выборъ выдѣлу. 5. Внесеня и интерпеляціи членовъ. — *Гриневецкій* голова. *Стахура*, секретарь.

— **Руске товариство педагогічне**, вдоволяючи бажаню многихъ львовскихъ Русинокъ, рѣшило устроити для рускихъ дѣвчатъ курсъ одчитовъ зъ розныхъ наукъ, дотыкаючихъ якъ загального такъ и особливо національного образованя. Именно будуть даній выклады зъ рускои исторіи, літературы, зъ географіи и етнографіи Руси, зъ архітектуры и археольогіи, зъ педагогіи, гігіены и инч. Поодинокій предметы будуть трактувати ся опосля певнои системы и на перемѣну — значить: по обробленю якоись части одного предмету наступить рядъ выкладовъ зъ другого предмету, и т. д. До одчитовъ запросивъ выдѣлъ фаховыхъ професоровъ, котрій поведуть науку въ способъ приступный и займаючій. Одчиты будуть одбувати ся въ сали „Рускои Бесѣды“ (при ул. Орменьскій ч. 27) въ недѣлѣ и свята одъ годины 2-ои до 3-ои, а въ лѣтну пору трохи пізнѣйше. Подняте рускимъ товариствомъ педагогічнымъ дѣло есть дуже великои ваги — его одчували одъ давна нашій женщины и одъ нихъ то выйшла и теперь ініціятива. Доси зголосило ся на курсъ одчитовъ уже значне число Русинокъ и дальше можуть зголошуватись у Впов. панъ: у панѣ Германы Шухевичевои (ул. Чарнецкого ч. 26), у учительки панны Іосифы Федаковнои (пляцъ Капітульный ч. 3) и у учительки панны Теофілѣ Огоновскои (Институтъ Ставропигійскій). Рядъ одчитовъ розпочне проф. Олександеръ Барвѣньскій въ понедѣлокъ о годинѣ 2-ій зъ полудня выкладомъ зъ исторіи Русіи.

— **Зборы грек. кат. священиковъ въ Америцѣ.** Дня 17 (29) жовтня с. р. одбулись у Вільксберахъ зборы греко-католицкихъ священиковъ въ Америки. На зборахъ явилось 8 священиковъ, а то: Ал. Товтъ зъ Мінеаполісъ, Теофанъ Обушкевичъ зъ Шамокинъ, Ив. Запотоцкій зъ Кингстона, Ал. Дзубай зъ Вільксберовъ, Гр. Грушка зъ Джерсі-Сіті, Гавр. Вислоцкій зъ Олифанту, Волкай зъ Газельтона и Яцковичъ, сотрудникъ о. Дзубая, выжидаючій душпастирского мѣсця. Два лишь, именно оо. Кирило Гуловичъ зъ Фрідлянду и Кость Андруховичъ зъ Шенандору не явились на зборахъ, хочь були подъ тій часъ у Вільксберахъ, звиняючись тымъ, що они не стоять подъ юрисдикцією рускихъ епископовъ въ Европѣ а лишь римо-католицкихъ въ Америцѣ. Зборы зачались богослуженьемъ о призванье помочи св Духа, довершенымъ о. Запотоцкимъ, яко найстаршимъ вѣкомъ. По богослуженю зачались въ мешканю о. Дзубая нарады подъ проводомъ иніціятора зборовъ о. Товта О. Товтъ повитавъ зобраныхъ одповѣдною промовою, а одтакъ приступлено до порядку дневного, на котромъ були такій точки: 1) Выстаратись у рускихъ епископовъ о дозволъ, выбрати зъ помежь американьскихъ священиковъ одного на представителя духовно церковныхъ справъ; 2) орґанізація истнуючихъ уже и маючихъ основатись душпастирствъ; 3) збиранье жертвъ на церкви и наглядъ церковного майна; 4) призывъ священиковъ зъ Европы и помѣщенье ихъ на посадахъ зъ тымъ условіемъ, щобы не являлись безъ попередного порозумѣня зъ американьскими священиками посредствомъ дотычныхъ епископовъ. — Щобы заохотити до ревнои працѣ въ напрямѣ духовномъ и народномъ, порѣшили зборы основати церковно-народну газету „Новый Свѣтъ“, котра зачне выдаватись зъ слѣдуючимъ рокомъ, але ще не вѣдомо подъ чиею редакцією. Зборы закончились о год. 3-ій зъ полудня одспѣваньемъ пѣсни „Достойно есть“. Обширнѣйше справозданье зъ нарадъ має податись въ тій маючій выдаватись газетѣ.

— **Зборы членовъ вбщества рускихъ Дамъ** одбудуть ся дня 12 н. ст. грудня с. р. о 3-ій год. по полудни въ канцелярія Ставропигійского Института. Порядокъ дневный зборовъ: Справозданье уступаючого выдѣлу зъ дѣяльности за минувшій рокъ; справозданье касове; выборъ предсѣдательки, секретарки и выдѣлу; внесеня членовъ.

— **Зъ Каменецкого пишуть намъ:** Въ селѣ Банюнинѣ, повѣту каменецкого, въ ночи около 12-ои годины дня 21 падолиста три злочинцѣ — оденъ въ косою а два зъ колами — выбили окна въ тамошній коршмѣ, повлазили до коршмы и арендаря его жѣнку та й доньку покалѣчили. На крикъ наспѣла сторожа нічна, полапала злочинцѣвъ и оддала въ руки справедливости. Всѣ три злочинцѣ таки зъ села Банюнина. — *Т. Г. Ж.*

— **Зъ Добростанъ** (коло Львова) пишуть намъ: Наша читальня мѣстила ся въ школѣ-дяковцѣ, доки школа не була зорганізована та якъ довго не було кому дѣти учити. Теперь же якъ одъ двохъ роковъ маємо зорганізовану школу а въ нѣй кваліфіковану учительку, читальня утратила хату, а читальники якось такъ втратили духа що й не гадають постаратись о примѣщенье своеи сиротычитальнѣ. А при добрій воли далось-бы и тому якось зарадити. Часъ бы було такожь, щобы громада разъ узялась за будову нового будынку школьного, бо въ старій дяковцѣ може примѣститись ледви 30 дѣтей, що на 150 обовязаныхъ до школы е дуже мало. — Наши жиды мабуть пронюхали, що на безрокъ буде тяжкій переднивонокъ, та вже теперь заложили въ коршмѣ крамницю, прибивши на фронтѣ и зъ боку вывѣски зъ намальоваными мѣхами зъ мукою та иншими припасами крамными, а подъ ними напись: „Handel wiktualuf“... Такъ бачите, наши сердечній баришѣвники гадають насъ за наши грошѣ ще й польщити! Тому повинні зарадити перше всего наши читальники, стрепенувши ся зъ просоня та збудивши задрѣмавшу читальню до нового житя. Коли-жь ся перша робота щасливо поведе ся, повинній подумати о заложеню своеи питомои крамницѣ, де за свои грошѣ найшлась бы и своя правда.

— **На соборчину въ Снятинѣ**, дня 25 падолиста, засновано другу зъ ряду аґентуру товариства взаимнои помочи дяковъ греко-кат. епархіи станіславовскои. Аґентомъ выбраный п. Ив Гоївъ, управитель мѣщаньского хору въ Снятинѣ. Товариство дяковъ числить 107 членовъ и має вже до 600 зр. маєтку.

— **Курсъ науки нафтового промыслу** буде отворены при краевій школѣ промысловій въ Краковѣ Въ тій цѣли поручило міністерство просвѣты скликати анкету, котра бы уложила програму науки. Въ складъ анкеты входять: директоръ школы Роттеръ, професоры д-ръ Бандровскій, Бортникъ и Штайнґраверъ, послы Щепановскій и Бехоньскій та инспекторъ промысловый Навратіль. Нарады анкеты будуть вестись подъ проводомъ делеґата намѣстництва въ Краковѣ. На потребы хімічного оддѣлу промысловои школы вызначило міністерство одноразово 300 зр.

— **Затвердженье выбору маршалковъ повѣтовыхъ** Цѣсарь затвердивъ выборы: д-ра Стан. Рудрофа на маршалка а Альфр. Дошота на заступника маршалка рады повѣтовои въ Чортковѣ; — Ант Тишковского на маршалка а Стан. Гнѣвоша на заступника въ Добромили; — Юл. Бельского на маршалка а кс. Ром. Ганчаковского на заступника въ Дрогобичи; — ґр Ив. Шептицкого на маршалка а Ив. Конопки на заступника въ Яворовѣ; — Стеф. Мойсы-Росохацкого на маршалка а Ник. Кшиштофовича на заступника въ Снятинѣ; — ґр. Ад. Голуховского на маршалка а о. Іос. Левицкого на заступника въ Гусятинѣ; — кс. Фр. Савы на маршалка а Авг. Гуминьского на заступника въ Товмачи.

— **Зъ краевои рады школьнои.** Послѣдными роками лучало ся часто, що зъ початкомъ року школьного хибувало достаточныхъ засобовъ подручниковъ школьныхъ и зъ тои причины наука зазнавала великои шкоды. Щобы сему зарадити, выдала краева рада школьна таке розпорядженье: 1. Въ мѣсяци лютомъ кождого року буде выдавати краева рада школьна зъ книжокъ, апробованыхъ до школьного ужитку, выказъ тыхъ книжокъ, о котрыхъ буде знати на певно, що зъ початкомъ року школьного будуть въ достаточномъ засобѣ. Зъ того выказу будуть могли учительскій колеґіи выбирати при укладаню плану лекційного на слѣдуючій рокъ школьный тій книжки, котрій узнають одповѣдными, и предкладати краевій радѣ школьній до потвержденя. 2. Выдавцѣ и авторы, друкуючій подручники власнымъ накладомъ, будуть обовязаній найдальше до 13 сѣчня кождого року подати кр. радѣ школьній точну вѣстку, якій засобы подручниковъ свого выданя мають, а кр. рада школьна прийме до высше згаданого выказу лишь тій книжки, о котрыхъ одержить повысшу вѣстку въ означеномъ речинци. 3. При загаданомъ выдавництвѣ нового подручника або змѣненого выданя вже уживанои книжки, треба кр. радѣ школьній предложити до затвердженя рукопись, такожь подати сколькость загаданого накладу, родъ папіеру, переплету и цѣну книжки. Такъ само при загаданомъ выдавництвѣ незмѣненого выданя треба завчасу удатись до кр. рады школьнои о апробату, подаючи высше згаданій даты.

— **Посломъ американьскои републики Санъ-Доміньо при Ватиканѣ мавъ стати** — якъ доносить паріскій кореспондентъ Dziennik a Poz. — Полякъ п. Юстинъ Фашовичъ баронъ де Фаренсбахъ. Сей кореспондентъ мавъ навѣть зъ тымъ ватиканьскимъ посломъ интервью, а дознавшись, що онъ походить зъ Волыня и бравъ участь въ повстаню зъ 1863 р., розтрубивъ велигласно, яка-то одзнака припала въ участи Полякови, а тымъ самымъ цѣлому народови польскому. Деякі львовскій газеты польскій повторили сю радосну новину, а лишь Kurjer Lw. подавъ таку свою опінію о томъ одзначеню народу польского: „Признаємось, що прозвище такъ гарно скомбіноване „Фашовичъ баронъ де Фаренсбахъ“ по разъ першій почулось въ краю и мабуть есть псевдонімомъ, а годность „посла республики Санъ Доміньо при Ватиканѣ“ пригадує намъ иншу личность, котра передъ кольком лѣтами прибула до Львова въ характерѣ консуля князя Монако, и надягнувшу величавый мундуръ зробила візиту тогдѣшному намѣстникови, але на другій день одержала одъ директора поліціи наказъ, щобы покинула сю компромітуючу ролю. Такъ само и теперь. Санъ Доміньо на островѣ антильскомъ Гайті есть вправдѣ окремою републикою, але числить ледви 300—400 000 мешканцѣвъ, а буджетъ его рочный не перевышає 1 міліона долярovъ, с. є. о половину менше анѣжь галицкій, тожь и сумнѣватись треба, чи удержує де въ Европѣ окремыхъ послovъ. Цѣле отже се достойництво не подобає ся намъ дуже, именно, що кореспондентъ познавъ ся зъ нимъ у „ґрафа Окши-Оржеховского“, котрого у Львовѣ памятають люде зъ розныхъ интересовъ дѣйстно фінансовыхъ н. пр у выдавництвѣ Ojczyzn-ы, въ кред. товариствѣ мѣскомъ и мабуть навѣть въ „шматяномъ“ банку. Трудно не писати сатиры, довѣдуючись о великихъ місіяхъ такихъ земляковъ за границями, а майже все Волынцѣвъ!“

— **Самоубійство.** Въ Перемышли застрѣливъ ся дня 1 н. ст. грудня зъ карабіна воякъ 77 полку пѣхоты. Причиною самоубійства мала бути боязнь передъ карою за провину службову.

— **Нова часопись** зачала выходити въ Горлицяхъ подъ заг. Przegląd autonomiczny, орґанъ для справъ самоуправы. Задачею новои часописи, котра выходити буде два разы мѣсячно, має бути фахова оцѣнка зо становища обовязуючихъ законовъ розныхъ квестій и практичныхъ случаѣвъ зъ автономічного розвою. Рочна передплата коштуе 3 зр., а для зверхностей громадскихъ лишь 1 зр. 50 кр.

— **Дирекція державныхъ зелѣзниць у Львовѣ** повѣдомляє, що, позаякъ всѣ закиды, якій подано въ часописи Robotnik про выызскъ зелѣзничихъ роботниковъ зо стороны заряду поодинокихъ стацій зелѣзничихъ, показали ся неправдивыми и выдумаными, — одъ теперь не буде заряджувати нѣякихъ доходжень на дальшій можливій закиды сего рода, подношень въ тій часописи.

— **Подяка.** Молодше братство церковне въ Путятинцяхъ коло Рогатина заявляє симъ щиру подяку Хв товариству „Просвѣта“ за присланыхъ для бібліотеки 60 книжочокъ свого выдання. — *І. Яворскій*, старшина братства.

— **Дрібній вѣсти.** Цѣсарь жертвувавъ 100 зр. подпомоги на поставленье иконостасу въ парохіяльній церквѣ въ Белзѣ. — Кардиналъ Дунаєвскій одъѣхавъ зо Львова до Кракова. — Громада Клодно, пов. жовковского, одержала одъ цѣсаря 100 зр. подпомоги на будову школы. — П Адамъ Вислицкій, редакторъ варшавского Przegląd y tyg. святкувати буде дня 13 с. м. 25-лѣтный ювилей своеи редакторскои двяльности.

Наука, штука и литература.

— **Зъ руско народного театру.** Во второкъ дано на нашій сценѣ драматъ чотироактовый Н. Вільдбранда: „Донька Фабріція“. Штуку сю грано зъ великимъ успѣхомъ на сценѣ вѣденьского придворного театру. Зовсѣмъ безъ успѣху — касового грано еи у насъ. Гостей явило ся дуже мало. Не помогло львовскій патріотичній публицѣ рускій то, що головна роля спочивала въ рукахъ „улюбленои“, якъ звычайно каже ся, артистки сцены нашои, панѣ Биберовичевои; що театръ нашъ разъ въ рокъ навѣщає центръ Руси интеліґентнои, що дирекція не шкодить коштовъ на выставленье новыхъ штукъ у Львовѣ, що выставленье „Мікадо“ выпало такъ свѣтло, що „Запорожець за Дунаемъ“ выпавъ такъ хорошо и т. д. Публика руска не явилась. Одинъ, якъ оповѣдаєсь въ притчѣ евангельскій, мавъ того вечера волы купувати, другій село, а театръ здано на Божу ласку. „Бесѣда Руска“ думає надъ тымъ, де бы побудувати окрему сцену для руского театру у Львовѣ, молодѣжь наша дає концерты по провінціи для збольшеня фондовъ на будову театру, мы тѣшимось, що и селяне нашій жертвують на сю цѣль лепты, и т. д., — тожь Русь львовска повинна заповнити салю театральну на кождомъ представленю. Що нѣхто изъ „твердои“ парафіи не показує въ театрѣ рускомъ личка свого, то намъ байдуже, бо мы зъ тымъ „патріотичнымъ“ обявомъ давно вже убулись, — мы говоримо до народовцѣвъ. А шкода, що такъ мало публики явилось во второкъ въ театрѣ нашомъ, бо представленье „Доньки Фабріція“ було дуже добре, а одъ заслуженыхъ оплесковъ саля розходилась. Основы драмату не хочемо розказувати. Основою его, скажемо, есть драматъ родинный, нещасливе подружье и рознородній зъ того выплываючій лихій наслѣдки. Переведенье тематy дуже займаюче, акціи повно.

Нашій артисты вывязали ся изъ своихъ ролъ знаменито, а перше мѣсце мусимо признати п. Илошевскому яко Фабріцієви, а п. Бѣберовичевой яко Агатѣ, (особливо въ трехъ дальшихъ актахъ). П. Осиповичева грала ролю Иды Райнгольдъ, якъ звычайно, зъ прочувствованьемъ ролѣ, однакъ подекуды незручне оддавала чувства зломанои жѣнки-матери. П Клѣшевскій въ роли Ролера гравъ зовсѣмъ удачно, однакъ подекуды не уважавъ добре на ситуацію, а зъ того выходило таке, якъ приказуючій и драстичный тонъ до Фабриція: „говори голоснѣйше“; такъ не промовляє ся до чоловѣка, котрый добровольно вызнає свои грѣхи та вины, до того ще въ способъ будячій сочувство. Добре грала панѣ Гембицка служащу Филицину Вольмутъ, але що-до п. Гембицкого въ роли Ивана Демлера, заповѣного служащого Ролера, яко свѣдка передъ судомъ, годѣ сказати, щобъ то для него була роля; то роля п. Стечиньского або п. Ольшаньского. Дуже удачно поводивъ ся п. Ольшаньскій яко холодный формалістъ судья. Долистовна (въ роли милого Гуґа) и Радкевичѣвна (швачка въ фабрицѣ Ролера, приятелька Аґаты) одограли свои рѣчи старанно и похвально, — и взагалѣ цѣле представленье могло принести нашимъ артистамъ лише честь и похвалу за щирый трудъ. Штука сама въ собѣ трудна, обчислена на чувство — значить: нею треба було на скрозь перенятись, бо поверховна рутина и спритность можуть еи вывести навѣть диначною и не зрозумѣлою для людей, зъ котрыхъ она не взята, — однакъ на нашихъ зрѣтеляхъ лишила она дуже миле враженье.

Въ четверъ дано въ театрѣ нашомъ въ користь „Школьной помочи“ комедіо-оперу Котляревского: „Наталку Полтавку“. Наталку грала п-нѣ Клѣшевска зъ повнымъ житьемъ и свободою и тымъ подобалась ще надто що выстерѣгалась надмѣрного плачу (якъ се увойшло въ звычай на сценѣ нашій), а була Полтавкою зъ тою рѣшучостію, яку въ ролю еи вложивъ авторъ. Терпелиху грала п-нѣ Гембицка рѣвно-жь одповѣдно. П. Клѣшевскій був добрымъ, веселымъ бурлакою. П. Стечиньскій оддавъ ролю хитрого але добродушного Макогоненка знаменито. П. Гембицкій яко возьный Тетерваковскій вывязавъ ся зъ своеи задачѣ добре, тѣлько сумнѣваємось, чи костюмъ его (капота мѣщаньска) одповѣдавъ костюмови возьного зъ тыхъ часовъ на Украинѣ. П. Яновичь бувъ що до гры добрымъ Петромъ (любовникомъ Наталки), але не могъ доборотн тенорового свого парту. Спѣвы въ загалѣ выйшли гладко, орхестра держалась складно.

По скончены штуцѣ одспѣвано хоръ косарѣвъ Вербицкого зъ „Подгорянъ“ Гушалевича, а на закончене дано удачный альеґоричный образъ зъ живыхъ особъ, представляючій „Школьну помочь“ роздаючу школярямъ науку (книжки) и хлѣбъ насущный. Образъ зробивъ миле вражѣнье. Амфітеатръ бувъ симъ разомъ заповненый.

„Надъ Прутомъ“, звѣстну композицію, музичну Данила Млаки, гармонізувавъ п. Стефанъ Суржиньскій дуже удачно на скрипку и фортепіянъ а книгарня К. Рашки въ Тарновѣ выдала сю композицію разомъ зъ вальсами Моріца Авбера.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Совѣтникомъ львовскои дирекціи скарбу именованый Теофиль Мацѣлиньскій. — Адъюнктъ будовництва, Адамъ Ромеръ, именованый инжінеромъ для державнои службы будовництва въ Галичинѣ. — Директоръ львовскои табулѣ краевои, В. Бѣньковскій, именованый директоромъ краевои табулѣ у Львовѣ — Начальнымъ директоромъ почтъ и телеґрафовъ для Буковины именованый Ґвідо Ліеръ. — Канцелістъ львовского суду краевого Вільг. Нессельтухъ именованый офіціяломъ львовского высшого суду краевого. — Львовскій высшій судъ краевый именувавъ авскультанта при судѣ окружномъ въ Баналюцѣ, Ив. Равха авскультантомъ судовымъ.

— **Одзначеня.** Старшій инспекторъ податковый Усарскій перенесеный въ станъ супочинку и одержавъ хрестъ рицарскій Франца Іосифа.

— **Конкурсы** Выдѣлъ краевый розписавъ конкурсъ зъ речинцемъ до 30 грудня с. р. на три мѣсця сталыхъ учителѣвъ до наукъ початковыхъ загально образуючихъ и помочныхъ при краевыхъ низшихъ школахъ рольничихъ въ Городенцѣ, Ягольници и Кобрицяхъ. Платня рочно 500 зр., додатокъ активальный 50 зр., три додатки пятилѣтній по 50 зр. и вольне помешканье.—Выдѣлъ повѣтовый въ Надворнѣ розписавъ конкурсъ зъ речинцемъ до 15 марта 1891 р. На мѣсце кондуктора дорогъ громадскихъ и люстратора майна громадского зъ платнею 500 зр, и додаткомъ за обѣздки 250 зр. — Рада повѣтова въ Турцѣ порѣшила субвенціонувати акушерку сталo замешкалу въ Борини, пов. турчаньского, рочно квотою 60 зр.; речинець подаватись до 15 сѣчня 1891 р.

Телеграмы „Дѣла“.

Парижъ 4 грудня. Правительство предложило въ палатѣ пословъ проектъ закона, посля котрого войскамъ зъ окупованыхъ краєвъ має бути вольно приходити на Угорщину на вправы.

Парижъ 4. грудня. Міністерство войны заказало офіцирамъ и подофіцирамъ ходити до такихъ реставрацій и каварень, котрыхъ властителѣ суть чужинцями.

Берлинъ 5 грудня. Цѣсарь одкрываючи конференцію для реформы школьництва заявивъ, що треба буде класти больщу вагу на языкъ нѣмецкій и взагалѣ на образованье національне, бо прецѣ зъ молодежи не маєтся робити Грековъ та Римлянъ; треба зменшити матеріялъ науковый, увольнити испыты одъ всякого непотрѣбного тягару и дбати про здоровлье молодежи.

Лондонъ 5 грудня. Сальсбері выголосивъ онодгы бесѣду, въ котрій завозвавъ Ґлядстона, щобы онъ отверто признавъ ся до того, що пактувавъ зъ Парнелемъ; онъ волить самого Парнеля якъ тыхъ, що ведуть теперь борбу зъ Парнелемъ.

Відень 5 грудня. Вчера приѣхала тутъ цѣсарева. Въ палатѣ пословъ домагавъ ся пос. Щвабъ реформы тарифъ зелѣзничихъ на ладъ угорскихъ. Слѣдуюче засѣданье палаты пословъ назначено на суботу.

Пештъ 5 грудня. При дебатѣ надъ буджетомъ Гонведовъ зажадала опозиція заведеня національнои арміи. Міністеръ назвавъ то жаданье демонстрацією, котра не веде до нѣякои цѣли.

ПОДЯКА.

Сподобало ся Всевышньому покликати нашого найдорожшого Отця Василя Курпяка до вѣчности. За великій обовязокъ почитуємо собѣ зложити прилюдну подяку Впр. о. Николаєви Роздѣльскому, крилошанинови въ Сокали, за найласкавѣйше занятье ся и устроенье величавого похорону. Дякуємо Всч. о. Погорецкому за хороше и трогаюче слово надгробне. Велику подяку складаємо Впр. о. Левицкому зъ Тартакова, що зволивъ потрудитись двѣ милѣ, щобы покойному послѣдну прислугу оддати. Дякуємо спѣвакамъ сокальскимъ особливо жь Вп. п. Ю. Шиманьскому за прехорошій спѣвъ хоральный якъ дорогою, такъ и въ церквѣ. Спѣвали Вы, соколы, такъ гарно, що безперечно зъ тымъ хоромъ могли бы Вы и у Львовѣ показати ся! Дякуємо такожь Вп д-ру М Яковои, що подчасъ довгои слабости покойного майже безкористовно дававъ пораду. Всѣмъ Вамъ Вседостойній що брали участь въ сумномъ обрядѣ, нехай Богъ стократно нагородить!

Иларіонъ, Теодосій, Емілія и Антонія, дѣти покойного.

Альбумъ заслуженыхъ Русиновъ.

Цѣна 70 кр.

Достати можна товариствѣ „Просвѣта“.

Курсъ Львôвскій
зъ дня 5. л. грудня 1890.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	202 50	205 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	226 —	229 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 —	298 50
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнѝ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 —	101 70
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 25	107 95
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	98 25	98 95
Товарыства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	100 70
Товарыства кредит. гал. 4% а. в. . . .	97 30	98 —
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 50	101 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 10	95 80
Товар. кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	99 40	100 10
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	94 70	95 40
Листы довжнѝ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	60 —	62 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	53 —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѝ 5% м. к. . . .	103 80	104 50
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 —	92 70
Комунальнѝ Банку краєв. 5% I емис.	100 10	100 80
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	97 —	98 60
Льосы:		
Мѣста Кракова	23 —	25 —
Мѣста Станиславова	27 —	29 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 38	5 50
Наполеондоръ	9 04	9 15
Пôвъимперіялъ	9 35	— —
Рубель срѣбный	1 40	1 50
Рубель паперовый	1 33½	1 35½
100 марокъ нѣмецкихъ	56 35	56 95

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. **Репарації найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны
Самуелі & Ляндавъ
у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякѝ облѝаціи державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ денпôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ же релъ пôдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пôдъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кае. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV томахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати ся въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр.; пôдписка на оденъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр.; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 3703 5—15

Иларіонъ Гмитрикъ
катихитъ гімназіи въ Самборѣ

Неперевысшеным средством лѣчничим на всѣ роды недуг нервовыхъ есть правдивый професора **д-ра Лібера**

Nerven-Kraft-Elixir

именно противъ **ослабленя, битя серця, чувства боязни, тоски, безсонности**, нервовыхъ зворушень ит.п., у фл. по 2 зр., 3 зр. 50 кр. 6 зр. 50кр. Яко выпробоване средство лѣчниче жожна всѣмъ недужимъ на жолудокъ поручити правдивѝ **каплѣ жолудковѝ св. Якова**, фл. по 60 кр., 1 зр. 20 кр. Обширнѣйше въ книжцѣ **„Krankentrost“**, котру можна одержати даромъ: въ Празѣ Einhornapotheke Max Fanta, у Львовѣ въ аптицѣ д-ра Міколяша, а такожь у многихъ знатнѣйшихъ аптикихъ.

Важне для Панôвъ!

Маю честь завѣдомити, що зъ днемъ 25 н. ст. жовтня отворивъ я зъ комфортомъ уладжену

„ВАРШАВСКУ МОЛОЧАРНЮ и ЂДАЛЬНЮ“

на ровѣ при улици Ягайлоньскôй число 19 и пляцу Смольки число 1.

При тôмъ осмѣляюсь звернути увагу Вповажаныхъ Панôвъ кавалерôвъ, що кава, гербата, какао, чеколяда, молоко а такожь и харчь якъ въ абонаментѣ такъ и поодиноко будуть подаватись по домовому чисто, смачно и дешево. Услуга скора и ретельна. Для ужитку Вп. гостей суть часописи руска, польска и нѣмецка, не менче якъ и безплатнѝ гры въ доміно и шахи. 3664 5—7

Поручаюсь проте ласкавымъ взглядамъ Вповажаныхъ П. Т. Панôвъ и зôстаюсь зъ глубокимъ поважаньемъ

С. Ґрабовскій.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧѢ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣздъ посѣщи. або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8·50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова . .		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева) . . .				5·41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7·20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10·35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11·05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочвого, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи .		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту . . .		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы . . .		10·16		
До Белзця (Томашева) . . .				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·39
„ „ лишь въ вôторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненѝ лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облѝаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ облѝаціи довгу державного
Зелѣзничѝ облѝаціи першeньства
Льосы державнѝ и приватнѝ
продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Ліліенъ

3360 182—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

До выграня зр. 150.000

Вже 15 грудня с. р. тягненье

льосôвъ промесовыхъ угорскихъ

Головна выграна зр. 100.000.

Льосôвъ 3%-выхъ заведення кред. земского австр.
Головна выграна зр. 50.000.

Промесы на льосы угорскѝ цѣлѝ по зр. 3·75
на половины „ „ 2·50
Промесы на 3% льосы „ „ 1.50

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРІҐЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·50.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВѢ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНѢ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНѢ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ЗЕРКАЛО

письмо політично-гумористичне

выходить у Львовѣ, при улици Баторія ч. 24, два разы въ мѣсяць то є 1 (13) и 15 (27) кождого мѣсяця.

Цѣна предплатна на цѣлый рôкъ 4 зр. на ½ року 2 зр., на ¼ р. 1 зр.

Предплачувати можна ôдъ кождого часу.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякѝ приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ
3604 51—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п.
2537

поручае найдешевше
МАГАЗИНЪ
БРАТôВЪ ЛЯНҐНЕРôВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

О половину знижень цѣны

для предплатникôôъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькôôщины“

на давнѣйшій томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т. I—XX. включно, чи хто купуе разомъ чи поединчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Администрациі Дѣла у Львовѣ“.

Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почто ву треба долучити 30 кр.)

КАЛЕНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій есть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА
„Рускои правописи“
Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ язикомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачь, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчука, Л. Рожанковского, І. Гурика. О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштуе 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.
РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
и фабрика кавчуковыхъ рускихъ штампілій
зъ доброго вулканізованого кавчука,

выробляе значки, фірмы, надписи, жира, власноручнѝ пôдписи, моноґрамы и бу-
3582 квы до значеня бѣли, такожь штампіліи по умѣреныхъ цѣнахъ. 9-12

ҐАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 58—?

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты
на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты“ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

„СЛАВІЯ“
банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, збранe збôже, въ кôлькохъ хвиляхъ забирае и перемѣняе въ попѣлъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стае цѣлкомъ бѣднымъ, если ôнъ завчасу не постарае ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечнôсть огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладае на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своеи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекурації.**

Для господарѣвъ дае добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідуе шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирае, при чôмъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджуе.**

Взагалѣ „Славія“ старае ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшѝ користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповняти.

За дуже умѣрену оплату убезпечая „Славія“ не лишь будынки господарскѝ, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожь запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзнôй небезпечности и такъ пôдупавшôмъ станѣ економічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекурацівными, якъ дае „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збôже по крайнôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимае, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцене Заступництво того банку.

Головне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ уряженого магазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Магазинъ мôй обильный въ добôрнѝ сукна та въ готовѝ одяги мужескѝ и дитиннѝ, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожь средства грошевѝ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ „AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшѝ сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамитныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамскѝ и дѣточого (також для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ: крикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля бѣлера, дивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до под... Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінъ. Ту суть комо... зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3.75; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплет** ... зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый ... деръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по ... половину цѣны.

Комната IV въ мезанінъ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **янань спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінъ зъ табінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

При закупнѝ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѝ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 265. Львовъ, Субота 24 падолиста (6 грудня) 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

ходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огол. шень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсерати платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком
въ Австрії: на цѣлий рѣкъ . . . . 18 зр. на півъ року . . . . 9 зр. на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
за Границею: на цѣлий рѣкъ . . . 24 зр. на півъ року . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлий рѣкъ . . . . 16 зр. на півъ року . . . . 8 зр. на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція півъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Реклямації неопечатані вільні бѣд порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бѣд одного стрічки печатков, въ рубр. „Надісляне“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. бѣд стрічки.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ повыровнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Отже що доси?

Мы розказали зо всею можливою докладностію и вѣрностію, на підставѣ стенографічныхъ записокъ, протоколовъ Руского клюбу и автентичныхъ информацій, ґенезу, перебѣгъ и конець сегорічної акціи Руского клюбу въ соймѣ. Зобравши все сказане разомъ и розваживши також то, що есть загально звѣстне, показує ся:

1) Що солідарность Руского клюбу вже передъ сесією черезъ аґітаціи львовскои кліки обединителѣвъ була підорвана.

2) Що тая-жь кліка ще більше заходила ся унеможливити солідарне поступованье Русинівъ въ краю, именно при выборахъ до ради державної.

3) Що черезъ дѣланье кліки підъ фірмою рускои солідарности наслѣдки неоднои провины ся спадали на загалъ Русинівъ.

4) Що противъ деструктивної акціи кліки мусѣла выступити въ контръ-акцію Народна Рада у Львовѣ.

5) Що приготовляючій кроки до головної акціи рускихъ послівъ-народовцѣвъ въ соймѣ робила Народна Рада.

6) Що рускій послы-народовцѣ, если Русины мали выдобути ся зъ крайно некористного становища, на якімъ знаходили ся въ наслѣдокъ згаданыхъ высше и знаныхъ обставинъ, мусѣли зробати той крокъ, котрый зробили.

7) Що рускій послы-народовцѣ зробили той крокъ не въ интересѣ партійнімъ, а тымъ менше особистімъ або приватнімъ, але въ интересѣ руского народу взагалѣ.

8) Що рѣшучій кроквъ п. Романчука зробленый бувъ зъ повною льояльностію супротивъ „старои“ партіи, котрои бивъ въ нѣчімъ не уразивъ, при тімъ въ способъ, вказаный конечностію, и о скільки можна не порушаючій формы.

9) Що більшість Руского клюбу той кроквъ одобрила и поставлену п. Романчукомъ програму приняла.

10) Що тая програма не була нѣкимъ підданя, але була то програма всѣхъ Русинівъ въ 1848-імъ роцѣ, а бдтакъ програма Русинівъ-народовцѣвъ.

11) Що на тую програму згодило ся и ц. к. правительство и ей принявъ рускій епископатъ устами Его Ексц. митрополита.

12) Що також польска сторона тій програмѣ не могла нѣчого закинути.

13) Що отже при тій програмѣ и єдино при тій Русины можуть розвивати ся въ спокою и зъ добрымъ успѣхомъ, безъ секатуръ правительственныхъ органівъ и безъ дуже завязтыхъ напастей шовиністівъ.

14) Що ті, котрѣ кроку того не одобряють, роблять се тілько длятого, що стоять на чисто партійнімъ становищи або що улягають тероризмови партій чи кліки.

Здає ся намъ, що мы о минувшости вже досыть сказали; въ дальшихъ статьяхъ звернемо ся до теперѣшности и будучности, щобы пояснити, на якімъ становищи мы теперь стоимо, що намъ дальше треба робити и що насъ чекає.

У Львовѣ дня 24 падолиста (6 грудня) 1890.

Соймы долитавскій покінчили свои роботы, а зъ днемъ 4 грудня бдкрыто на кільканацять днівъ раду державну. Задача ей не буде велика. Головно буде розходитись о ухвалу провізоричного покрытя выдатківъ державныхъ на першій кварталъ слѣдуючого року, а при тімъ, здаєсь, не розійдуть ся дотеперѣшній сторонництва рады державної такъ далеко, щобы показалась потреба якои-небудь надзвычайної акціи изъ стороны центрального правительства. Буджетъ державный, предложеный міністромъ Дунаевскимъ, не подасть також жадному сторонництву нагоды до більше значущихъ замѣтівъ. Выдатки державній выносять 564,473 948 зр., доходы 567,759.572 зр., отже на рѣкъ 1891 лишає ся надвышка въ сумѣ 2,285.624 зр., більша о 666.000 зр. якъ торбкъ. Спокійно и тихо буде проте рада державна доживати свого недовгого вѣку и имовѣрно не предприйме нѣчого, що бы могло вилынути рѣшучо на практиковану доси систему ґр. Тяффого. Народы австрійскій, передчуваючи спокійній розвій справъ державныхъ, не вяжуть навѣть до послѣдної сесіи ради державної якихъ-небудь надій и проводять своихъ послівъ зъ великимъ холодомъ.

По тій причинѣ не бачимо потребы ставати якій-небудь гороскопы на будуче, а радше оглянемо бодай побѣжно ту ситуацію, яка выворила ся за послѣдній два мѣсяцѣ въ иноцо закрытыхъ соймахъ краевыхъ.

Передовсѣмъ замѣтне то, що такъ званій ліберали нѣмецкій у всѣхъ соймахъ, въ которыхъ засѣдають, утратили на своїй давнѣйшій вазѣ. Головный ударъ нанесли имъ новій выборы въ соймѣ долѣшно-австрійскімъ, де сторонництво клерикальне звязалось противъ нихъ зъ елементами антісеміткими. Въ Тироли майже щезли ліберали зъ овиду політичного, уступивши мѣсце клерикаламъ и Тридентійцямъ. Въ соймѣ моравскімъ прийшло межи ними а нѣмецкими національми до формального розладу, а и на Шлеску бддѣлилась бдъ нихъ більша посѣлість нѣмецка. Додаймо до того, що Словѣнцѣ въ соймахъ стирійскімъ и карантійскімъ стоять до нихъ въ завзятій и оправданій опозиціи національній, то въ результатѣ покаже ся, що хиба лише въ одномъ соймѣ ческімъ бдограли они яку-таку значнѣйшу ролю.

Въ мѣру, якъ ліберали нѣмецкій а заразомъ централы австрійскій — колишній геґемоны — втратили на вазѣ, въ мѣру ту зросла сила приклонниківъ такъ званои автономіи краевои а при тімъ скрѣпились и елементы консервативній та клерикальній.

То бы бувъ одинъ обявъ, якій довершивъ ся підъ конець сего року. Другимъ замѣтнымъ фактомъ въ розвою конституційного житя народівъ Долитавщины есть то, що у всѣхъ краяхъ коронныхъ зъ мѣшанымъ населеньемъ меншости національній упімнулись о права свои въ більшою якъ до теперь рѣшучостію и тымъ склонили бодай почасти дотеперѣшній більшости до уступствъ въ свою користь. Передъ въ тімъ взглядѣ повели чесай Нѣмцѣ. Опозиціею своею выбороли они собѣ такъ много значущій права, якими суть подѣлъ територіяльный на основѣ національній и самоуправа шкілъ посредствомъ окремои національнои курии въ радѣ шкільній. Деинде не пощастилось вправдѣ тымъ меншостямъ дойти до нагляднѣйшихъ результатівъ, але мимо того акція ихъ зневолила центральну управу до кроківъ, по которыхъ належать надѣятись, що давнѣйша система безвзглядного форитованя більшостей — надломана. На тімъ поли поклали не малу заслугу передовсѣмъ послы рускій сойму галицкого. Оправданою опозиціею своею зневолили они кабінетъ ґр. Таффого до заявленя, що на будуче центральне правительство бере на себе обовязокъ подбати и о меншости національній въ въ поодиноких краяхъ. Всякій безсторонный розумѣе, що безъ того годѣ Австрію всесторонно розвивати силы свои, а згодомъ мусѣло бы було навѣть прийти до небезпечности декадеціи тыхъ силъ на шкоду державы.

Факты ті, хочь звершились досыть незамѣтно и по-за радою державною, становлять однакожь важный зворотъ у внутрѣшній політицѣ Долитавщины. Упадокъ централівъ нѣмецкихъ въ соймахъ чисто нѣмецкихъ дае нзруку, що Австрія розпрощалась рѣшучо зъ фантомомъ нѣмецкости, а завернула на дорогу політики австрійскои, маючи увзглядняти потребы культурній всѣхъ своихъ народівъ въ рівній мѣрѣ. Нарушенье такъ званои автономіи краєвъ, идентичнои зъ геґемонією случайныхъ або дѣйстыхъ більшостей національныхъ надъ меншостями, будить въ насъ надѣю, що тымъ меншостямъ доведуть ся поступенно рівній права зъ більшостями. Надѣя на переворотъ того рода мусить бути тымъ певнѣйша, що починъ до тои акціи выйшовъ бдъ корони, котра за всяку цѣну хоче паперову програму примиренья ґр. Таффого перевести въ дѣло.

Розумѣе ся, що успѣхъ акціи тои буде зависѣти головно бдъ поведеня згаданыхъ меншостей и ихъ ширшихъ або вузшихъ, оправданыхъ або неоправданыхъ жадань, та що зъ другои стороны дотеперѣшній більшости мусять давнѣйшій свои за широкій интересы підддати підъ загальный интересъ державный, котрого суть спочивае въ мирнімъ розвою всѣхъ народівъ австрійскихъ.

Факты ті стрѣчаємо мы спеціяльно тымъ бдраднѣйше, що, — якъ звѣстно читателямъ нашимъ, — мы бдъ давна забирали въ „Дѣлѣ“ голосъ за зворотомъ въ системѣ автономіи краєвъ въ користь автономіи народівъ. Suum cuique! Безъ тои засады Австрія не скрѣпить ся.

Еще обличеніе розоблачений.

„Червоная Русь“ продовжае въ н-рѣ 263 свои „розоблаченія“, бдповѣдаючи на двѣ статьѣ „Дѣла“. Якого рода суть и сій дальшій „розоблаченія“, нехай покаже отсе коротке представленье зо спростованьемъ поданыхъ въ „Черв. Руси“ фальшівъ. А завначуємо, що простуємо тілько подані ложно факты, и то лишь ті, котрѣ суть намъ на певно знані; ложній погляды „Черв. Руси“ простувати не уважаємо зовсѣмъ за потрѣбне.

1) Справу скликуваня Руского клюбу по бесѣдѣ п. Романчука розказує „Черв. Русь“ зовсѣмъ невѣрно. Цѣлкомъ докладно зъ точными данымі и вѣрно представлена тая справа въ н-рѣ 261 „Дѣла“.

2) Остатній „совѣщанія“ въ справѣ скликаня клюбу представляє „Черв. Русь“ такъ, що „на тѣхъ совѣщаніяхъ было лишь 8 послівъ, изъ которыхъ г. Романчукъ не долженъ былъ голосовати, а г. Окуневскій голосовалъ за созваніемъ клуба — то окажется, що противъ созванія клюба было лишь 6 послівъ“. — Констатуємо: 1) що на „тѣхъ совѣщаніяхъ“ зъ п. Романчукомъ було не 8 але 9 послівъ, а то: Романчукъ, Свчиньскій, Савчакъ, Телішевскій, Мандичевскій, Охримовичъ, Гаморакъ, Гурикъ, Окуневскій; 2) що д-ръ Окуневскій поставивъ внесенье, — котре и принято, — щобы жадаючимъ скликаня клюбу бдповѣсти отверто, що рівницѣ въ пересвѣдченяхъ суть такъ великій, що спільна акція въ клюбѣ не есть теперь можлива; 3) що отже противъ скликаня клюбу було не 6 але 8 послівъ (розумѣе ся, не вчисляючи п. Романчука), и на тій підставѣ тілько мігъ п. Романчукъ бдповѣсти, що при такімъ положеню дѣлъ, хотьбы бнъ самъ и приймовъ, все-таки не може бути компльету клюбу.

3) „Червоная Русь“ каже: „Въ виду такого положенія дѣлъ послы Кулачковскій и Антоневичъ изготовили заявленіе и переслали то заявленіе г. Романчуку.“ — Констатуємо, що „такое положеніе дѣлъ“ було 28 падолиста, а „заявленіе“ написане и датоване есть 26 падолиста, отже не „такое положеніе дѣлъ“ вызвало „заявленіе“.

1)

МОЄМУ КРИТИКОВИ.

Вбдповѣдь А. Пыпинови

на его статью

„ОСОБАЯ ИСТОРІЯ РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ“.

Написавъ Д-ръ Омелянъ Огоновскій.

„Развитіе южнорусской литературы есть только часть цѣлаго обширнаго факта (отдѣльности южнорусской народности), не признать котораго нѣтъ возможности.“

(А. Пыпинъ, „Исторія славяньскихъ литературъ“. С.-Петербургъ, 1879. Томъ I.. стр. 352.)

„Съ XV. вѣка начинаетъ складываться московская литература, которая воспринимаетъ характеръ московскаго, государственнаго и церковнаго единовластія; этотъ характеръ уже выяснялся къ концу XV. в., и московская литература стала его отраженіемъ.“

(А. Пыпинъ, „Вѣстникъ Европы“, С. Петербургъ. 1877. Томъ I., стр. 731.)

Въ V. томѣ „Вѣстника Европы“ зъ р. 1890. (сентябрь, стор. 241—274) колишній професоръ Петербурского университету, А. Пыпинъ, надрукувавъ широку рецензію першого тому моеи „Исторіи літературы рускои“, намагаючи выказати тенденцію украинофільского сепаратизму супроти *„обще-русской литературной жизни“*. Давнымъ дивомъ проявивъ А. Пыпинъ у тімъ своѣмъ писаню по найбільше такій думки, котрі діяметрально суть противній давнѣйшимъ его поглядамъ, высказанымъ про розвій украинскои літературы въ попереднихъ его писаняхъ, а найпаче въ его „Исторіи славянскихъ литературъ“ (С.-Пб. 1879). Тому то вбдповѣдаючи на его критичні замѣтки користуватись буду часто таки его-жь словами и поглядами, якій вбнъ заявивъ въ попереднихъ своихъ творахъ. Вбдповѣсти-жь вызкоповажаному критикови на его закиды вважаю тымъ більше своимъ обовязкомъ, що тою его рецензією зворушились чи-мало всѣ русько-украинскій патріоты, и що вже „Уманець“ подавъ ему въ „Зорѣ“ (1890; ч. 21) годящу вбдправу за его неприхильній инсинуаціи.

А. Пыпинъ называє мое писанье *„особою исторіею русской литературы“*. — Що Украинцѣ вважають свою літературу окремою вбдъ літературы россійскои або московскои, не дивота, коли й ученый сей Великоруссъ выдѣлюе „Южноруссовъ“ изъ звязку зо своими земляками и въ своѣй „Исторіи славянскихъ литературъ“ вызначуе имъ зовсѣмъ окреме мѣсце послѣ Славянъ южныхъ (I., стор. 304 — 447). Бо, сей ліберальный „Западникъ“ наше окрему исторію южнорускои літературы зъ такою симпатією до украинскихъ народныхъ и просвѣтныхъ святощій, що Н. И. Петровъ у своихъ „Очеркахъ исторіи украинской литературы XIX. столѣтія“ добачае въ статьи Пыпина про Южноруссовъ наклонъ до украинофільскихъ думокъ Миколы Костомарова (стор. 12)[1])

А вже-жь высокоповажаный критикъ уважае се дивовижнымъ, що исторію малорускои або украинськои літературы названо „рускою“, по-за якъ по его думцѣ *„русскою“* літературою може зватись тілько словесность *„обще русская“*. Вбнъ каже, що по моимъ поглядамъ руска або малоруска литература супроти великорускои або россійскои е *„настоящая русская“* література (стор. 252). — На се вбдповѣдаю, що й самъ А. Пыпинъ уважае подекуды нашу літературу *„настоящею русскою“*, коли пише, що вбдъ XV. вѣку починае вытворюватись література *московская*[2]). Опроче заявляю, що я літературу малоруску або руско-украинську назвавъ „рускою“ особливо за для того, що мы въ Галичинѣ зоземо ся „Русинами“, та що наша мова й література называе ся рускою. Годить ся-жь тутъ запримѣтати, що вже й „Уманець“ въ сѣй справѣ взявъ мене въ оборону, заявивши, що я пишучи исторію украиньско-рускои чи малорускои літературы, вживъ тілько галицкій термінъ („рускій“) зъ поглядомъ на тое, що Галичане, якъ по-декуды й Украинцѣ, зовуть себе Русинами, а свою народность рускою, вбдрізняючи еѣ вбдъ великорускои чи россійскои („Зоря“, 1890; стор. 333.)

У своѣй просторій статьи выявляе критикъ своимъ землякамъ наперед ті причины, изъ-за котрыхъ положенье галицкои літературы в справѣ окреме, скомбіноване й запутане. Сій свои думки высказувавъ Пыпинъ уже неразъ въ попереднихъ своихъ письмахъ; тілько-жь нѣгде правды дѣти, давнѣйшій его погляды на галицко-рускій просвѣтній й національній справы зъявлялись Русинамъ-народовцямъ вельми прихильными. Теперь же колишній ліберальный „Западникъ“ наближуе ся своими думками подекуды до московскихъ панславистівъ и каже мѣжь нашимъ, що въ літературныхъ змаганяхъ треба-бъ Украинофіламъ вдоволитись границями льокального „провинціализма“ — се бъ то поетичною реставрацією минувшины, популярною літературою и т. п. (стор. 246). Взагалѣ Пыпинъ не проявляе симпатіи до галицкихъ Русинівъ, а то мабуть за-для того, що Галичина сталась „центромъ малорускои народности“. Тому-то по его думцѣ галицка интеліґенція являе ся трохи-не безглуздою, по-за-якъ она не знае Россіи, — не знае россійскои літературы й вдоволяе ся тыми звѣстками про Россію, якихъ она добувае зъ австрійско-нѣмецкихъ ґазетъ и зъ книжокъ польскихъ. Критикови здае ся, що галицкій народовцѣ до культурного змаганя Россіянъ такъ неприхильній, що й навернутись не можуть до книжки россійскои (стор. 243. 251 — 252. 274). — А вже-жь въ вбдповѣди на сей закидъ выручивъ мене „Уманець“, заявивши, що трохи-чи-не все найкраще зъ Гоголя, Достоєвского, Турґенева, Гончарова та иншихъ выдатнѣйшихъ писателівъ друкуе ся въ галицкихъ выданяхъ (въ „Дѣлѣ“, „Зорѣ“, „Правдѣ“ и н.) въ украиньско-рускихъ перекладахъ. Бо, „Уманець“ пытае ся Пыпина, чи Россіяне знають Галичину хочь-бы такъ, якъ Галичане Россіянъ? („Зоря“, 1890; стор. 332). Я-жь замѣчаю тутъ, що симъ пытаньемъ ачей пригадавъ „Уманець“ Пыпинови колишній его слова: *„Для русскихъ читателей галицкая современная исторія и литература извѣстны очень мало“* („Вѣстн. Евр.“, 1885. I.; стор. 443). Опроче критикъ може дбзнатись зъ моеи исторіи літературы, що менѣ не чужа россійска література, коли я не въ однімъ мѣсци покликую ся на творы россійскихъ письменниківъ и даю поглядъ на исторію россійскои літературы (порівн. I., стор. 127—128; 261—263; II. 1; стор. 179—182).

Въ цѣлій своѣй статьи критикъ займае супроти моеи исторіи рускои літературы становище вороже. Вбнъ вправивъ ся мабуть тымъ, що я у „вступѣ“ своего твору вказавъ на финьско-славяньскій зачатокъ колишньои Москвы. Отъ, уже въ самімъ початку моего писаня не вподобалось ему теѣ, що я поважився отъ-се заявити: „Літературу свою мае той народъ, у котрого е своя исторія, свій питомый свѣтоглядъ и своя мова. У такого народу не запропастить ся житье літературне, хоча-бъ вбнъ и втративъ самостійность політичну, бо живе слово не загине мимо воро-

[1]) Велику симпатію заявивъ Пыпинъ Украинофільству въ кількохъ своихъ статьяхъ, особливо-жь въ статьи „Къ спорамъ объ Украинофильствѣ“ („Вѣстникъ Европы“. 1882, III; стор. 438—442.)

[2]) Вѣстникъ Европы 1877 I., стор. 731.

4) „Червоная Русь“ закидае „Дѣлу“ сфальшованье „заявленія“, тому, що „Дѣло“ опустило поодинокій слова и уступы. — Констатуемо, що мы зазначили выразно (н-ръ 261), що подаемо тôлько „головнѣ слова“ „заявленія“. А тѣ головнѣ слова (майже половину заявленя) мы подали цѣлкомъ дословно, дословнѣйше якъ „Червоная Русь“, и они мѣстять именно головну суть рѣчи.

5) „Червоная Русь“ подае межи пôдписами „заявленія“ такожь пôдписъ п. Гаморака, и то товстыми буквами. — Констатуемо, що и о. Гаморакъ и п. Кулачковскій, передаючи „заявленіе“ д-рови Окуневскому, заявили выразно, що пôдписъ о. Гаморака, котрый бувъ первѣстно на „заявленію“, есть неважный и мае такъ уважати ся, якъ коли-бы его тамъ не було, — отже „Червоная Русь“ той пôдписъ сфальшувала.

6) „Червоная Русь“ пише, що тіи послы, котрѣ не чули бесѣды п. Романчука, могли о нѣй выдати свôй судъ и не чекаючи на стенографічнѣ записки, бо тѣ ще й до нинѣ не друкованѣ, а впрочôмъ „стенограмы даются кождому послу для исправленія, и во время того исправленія мотъ г. Романчукъ текстъ своей рѣчи ослабити или немного смѣнити“. — Констатуемо: 1) що бесѣда п. Романчука була друкована въ „Дѣлѣ“ дня 27 падолиста, а „заявленіе“ було передано п. Романчукови пôдъ вечеръ 28 падолиста, отже майже 24 годинъ пôзнѣйше; 2) що п. Романчукъ, якъ мы вже зазначили (н-ръ 263), декотрымъ посламъ „старои“ партіи заявивъ готовôсть, показати имъ стенограмы писанѣ (ще не поправленѣ), але они зъ тои готовости не користали!

7) „Червоная Русь“ пише, що „г. Романчуку плескалъ лишь одинъ пос. Гурикъ“. — Мы запевняемо, що вразъ зъ п. Гурикомъ плескавъ ще одинъ посолъ зъ тыхъ, котрѣ потôмъ пôдписали „заявленіе“, и за то ему декотрѣ послы зъ „старои“ партіи потôмъ дорѣкали.

8) „Червоная Русь“ пише, що въ „поздравленіи г. Романчука по поводу его рѣчи“ однымъ зъ послôвъ „пôдписавшихъ заявленіе“, була лишь „иронія“. — Найлучшимъ доказомъ, що то не була иронія, есть фактъ, що той посолъ пояснивъ потôмъ дѣло такъ, що бнъ не чувъ добре одной части бесѣды п. Романчука.

9) „Червоная Русь“ повторяя свое давнѣйше твердженье, що „г. Романчукъ поставилъ въ подозрѣніе лояльность другой русской партіи“. — Констатуемо: 1) що „Дѣло“ тому твердженю, котре вже и перше було въ „Черв. Руси“, два разы категорично и зъ покликаньемъ на стенограмы заперечило, а „Черв. Русь“, повторяючи се твердженье наново, не подае на то найменшого доказу; 2) що въ стенограмахъ нема нѣгде анѣ слѣду доказу на таке твердженье; 3) що сама „Черв. Русь“ першого дня (въ н-рѣ 256) прихильно выразила ся о бесѣдѣ п. Романчука, а и другого дня, подаючи досыть докладный змѣстъ тои бесѣды, не привела властиво нѣчого, що выглядало бы на пôдозрѣванье „старои“ партіи!..

10) „Червоная Русь“ пише: „О томъ, щобы д-ръ Антоневичъ вызвалъ своею рѣчію негодованіе своихъ товарищей — ни намъ ни тѣмъ же товарищамъ д-ра Антоневича не извѣстно.“ — Мы констатуемо тôлько, що декотрѣ товарищѣ д-ра Антоневича зовсѣмъ не скрывали свого „нег дованія“, а о явнôмъ оказуваню „негодованія“ и Кулачковского въ часѣ другои бесѣды д-ра Антоневича мы вже розказали (въ н рѣ 261)

11) „Червоная Русь“ пише: „Щ д-ръ Антоневичъ заявилъ свое согласіе на програ му митрополита, то вовсе не можетъ никого удивляти, такъ якъ програма митрополита была чи то галицко-русскою“. — Мы констатуемо, що митрополитъ згодивъ ся цѣлкомъ и якъ найвыразнѣйше на програму п. Романчука, а надто звернувъ ся прямо противъ д-ра Антоневича. Правда, що дивувати ся п. Антоневичеви годѣ по тôмъ, що п. Кулачков-

---

жихъ змаганъ тыхъ, що принадою „объединевія“ морочать духа слабшихъ, незрячихъ братôвъ. „Мова не полова“, каже народне прислôвя, „нѣякій вѣтеръ єй не вывѣе!“ — Отже критикъ навязуе свою польомiку до сего прислôвя и каже, що саме исторія славянъскихъ племенъ и въ стародавнôмъ, и въ новѣйшôмъ часѣ вказуе на те, що народна мова погибае зъ самыми народами, або навѣть она погибае, хоча фізично народъ еще истнуе (стор. 252). — Супроти сеи замѣтки высокоповажаного критика позволяю собѣ заявити, що въ найновѣйшôмъ часѣ мѣжь цивілізоваными народами нѣгде не запропастилась мова зъ самымъ народомъ. Вже-жь въ середньовѣчныхъ часахъ гегемонія нѣмецка не могла до-тла погубити полабскихъ и балтицкихъ Славянъ, коли-то культура ширилась огнемъ и мечемъ. Бо ось Лужичане, що живуть въ саксонъскихъ и прускихъ Лужичахъ, творять теперь обломокъ колишнихъ полабскихъ и балтицкихъ Славянъ. И отъ, хоча всѣхъ Лужичанъ числять 130.000 — 140.000, то оба тѣ народцѣ мають окрему свою мову й літературу. Теперь и маленькій народы, прийшовши до самовѣжи національной, зберегають вѣрно переказы своихъ батькôвъ и не думають занапастити своєи мовы, хоча чужа кормига ихъ сильно бье-побиває. Опроче-жь не знаемо народу, котрый втративъ бы свою мову, хоча живъ бы фізично. Мабуть мавъ критикъ на думцѣ Украинцѣвъ въ Россіи, котрымъ царскій указъ зъ дня 18 (30) мая 1876 р. заборонивъ, хôснуватись даромъ Божимъ, мовою. Тôлько-жь годить ся се тямити, що й цареви трудно боротись зъ законами природы, що ихъ узнають всѣ права народôвъ.

(Дальше буде.)

Працѣ сегорôчного сойму.

По замкненю сойму годить ся розглянутись въ соймовыхъ роботахъ и звести ихъ до купы.

Всѣ предложеня остатнои сесіи можна подѣлити на три головнѣ ôддѣлы: предложеня правительственнѣ, предложеня краевого выдѣлу и самостôйнѣ внесеня послôвъ.

Правительственныхъ предложень було три: законъ о орґанізаціи служобы здоровля по громадахъ и добрскихъ обшарахъ, прелімінарь фондôвъ индемнізаційныхъ на 1891 рôкъ и замненье рахункове фондôвъ индемнізаційныхъ за рôкъ 1888.

Предложень выдѣлу краевого було 123 а ихъ треба роздѣлити на два дѣлы: законодавчій и адміністраційный.

До першого дѣлу належать: законъ громадскій для менчихъ мѣстъ и мѣсточокъ; доповнюючій законъ припискôвъ о заведеню та внутрѣшнôмъ уладженю гіпотечныхъ книгъ; законъ для мѣсць купелевыхъ; законъ змѣны ординаціи выборчои и краевого статута, щобы збôльшити число послôвъ зъ мѣстъ Львова и Кракова та надати вірильнѣ голосы президови Академіи наукъ въ Краковѣ и ректорови политехнічнои школы у Львовѣ; законъ о уживаню дорôгъ публичныхъ до будовы зелѣзницъ льокальныхъ; законъ о примѣненю пôльгъ легалізаційныхъ въ справахъ ипотечныхъ дробничныхъ; законъ о накладаню оплаты громадскои бдъ псовъ; законъ о поліціи огневой для мѣстъ и мѣсточокъ; законъ о пôльгахъ податковыхъ для пôдприемствъ промысловыхъ; законъ о регуляціи Бълы; законъ о забудованю гôрскихъ потоковъ въ долинахъ Лôмницѣ; законъ о наданю громадѣ м. Львова права побору оплатъ громадскихъ ôдъ перенесеня власностей нерухомыхъ и ôдъ спадщинъ на користь фонду убогихъ.

Крôмѣ тыхъ законôвъ предложивъ ще выдѣлъ краевый 12 законôвъ въ справахъ змѣнъ територіальныхъ повѣтовыхъ округовъ автономічныхъ.

Адміністраційныхъ предложень выдѣлу краевого було 97, зъ тыхъ важнѣйшѣ: прелімінарѣ краевого буджету и краевого фонду пропінаційного; о змѣнѣ року буджетового, справозданье въ справѣ уніфікаціи довгôвъ краевыхъ; умова зъ правительствомъ о сплату довгу индемнізаційного; замненье рахунковъ краевыхъ фондôвъ за рôкъ 1888; справа утворення краевои комісіи для рôльничихъ справъ; о краевôмъ банку; въ справѣ школы лѣсовои; о реактивованю курсу меліораційныхъ доглядачôвъ; о уладженю въ краю заведень працѣ примусовои и поправчои кольонія рôльничои; въ справахъ гôрничихъ; въ справѣ Олеського замку; въ справахъ меліораційныхъ; о школахъ рôльничихъ въ Черниховѣ, Дублянахъ, Городенцѣ, Ягольницяхъ и Кобѣрницяхъ; въ справахъ промысловыхъ; о публичныхъ складахъ у Львовѣ и Краковѣ; о адміністраціи касарняного фонду позичкового; о дѣяльности для злекшена неврожаю въ 1889 роцѣ; въ справѣ пôдвесеня управы тютюну; въ справѣ утворена фонду позичкового для рôльничихъ „кулокъ“; въ справѣ тарафъ зелѣзничихъ; въ справѣ пôдвесеня набôжового господарства.

Посольскихъ внесень було 25, а именно пп.: Романчука въ справѣ рускихъ гімназій и семінарій учительскихъ; Телишевского въ справѣ змѣны закона що-до удержуваня згôдности книгъ грунтовыхъ зъ катастромъ; Телишевского о змѣну соймовои ординаціи выборчои; Антоневича въ справѣ заложеня школы рôльничои въ Олеську; Антоневича въ справѣ реґуляціи гôрскихъ потоковъ и залѣсеня Карпатъ; Козьебродского и Мадейского о змѣну инструкціи краевого выдѣлу; Абрагамовича въ справѣ оплатъ консумційныхъ; Меруновича въ справѣ уладженя громадскихъ судôвъ для справъ мѣсцевои поліціи; Візіена о заложеню школы рôльничои въ околицяхъ Тернополя; Цоля о змѣну закона конкуренційного; Рутовского въ справѣ пôдвесеня годôвлѣ худобы; Меруновича въ справѣ утворена краевого фонду позичкового для будовы народныхъ школъ; Меруновича въ справѣ реґуляціи Полтвы; Стан. Стадницкого въ справѣ упорядкованя вымѣру податку зъ пропінація; Шелвского въ справѣ будовы зелѣзницѣ изъ Стрыя до Тернополя; Бачиньского о змѣну закона въ справѣ атрибуціи мѣсцевои рады школьнои; Гольдмана въ справѣ заложеня курсу при учит. семінаріи у Львовѣ и Краковѣ для образованя кандидатôвъ на учителѣвъ мойсеевои релігіи въ народныхъ школахъ; Струтинскаго въ справѣ удержавленя зелѣзницѣ Короля-Людвика; І. Гновиньского въ справѣ спôльного фонду емеритального для урядникôвъ властей автономічныхъ, повѣтовыхъ и громадскихъ; Крамарчика о змѣну дорогового закона; Недзельского въ справѣ орґанізаційного статута для повѣтовыхъ урядникôвъ автономічныхъ; В л. Козловского въ справѣ реформы мытовои и тарифъ зелѣзничихъ; Розенштка въ справѣ вôльного довозу худобы на торги нѣмецкій и заложеня торговицѣ въ Краковѣ; Скалковского въ справѣ реформы державного закона о товариствахъ заробковыхъ и господарскихъ.

Правительственнѣ предложеня полагоджень всѣ. Зъ законодавчихъ предложень выдѣлу краевого полагоджено всѣ законы крôмѣ законôвъ: о пôльгахъ легалізаційныхъ, о наданю мѣсту Львову права побору оплатъ ôдъ перенесень власности и нерухомости и ôдъ ôдумерщанъ, — ихъ звернено выдѣлови краевому до тѣснѣйшого розслѣду. Справа змѣны ординаціи выборчои и краевого статута була справдѣ на порядку дневнôмъ, але задля браку комплету сойму усунено ея. Зъ адміністраційныхъ предложень выдѣлу краевого лишилось неполагоджене справозданье комісіи адміністраційнои въ заряду фондомъ позичковымъ на будову вôйсковыхъ касарень, котре задля неприсутности справоздавця на послѣдньôмъ засѣданю мусѣло уступити зъ порядку дневного.

Зъ посольскихъ внесень не полагодили комісіи: внесенье Телишевского о змѣнѣ ординаціи выборчои; Антоневича въ справѣ забудованя дикихъ потоковъ та залѣсенье Карпатъ; Меруновича въ справѣ фонду позичкового для будовы народныхъ школъ; І. Гновиньского въ справѣ емеритального фонду для автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ и громадскихъ; Крамарчика о змѣну дорогового закона; Недзельского въ справѣ орґанізаційного статута для урядникôвъ автономічныхъ и Скалковского въ справѣ реформы закона о товариствахъ заробковыхъ и господарскихъ. Лише внесенье Скалковского не було мотивоване въ палатѣ и не було предложене комісіи до полагодженя; прочій були приготовленѣ комісіями.

Зъ интерпеляцій поставленыхъ рускими послами неôдповѣвъ комісарь правительственный на интерпеляцію пос. Романковского о вязненю селянъ въ Золочѣщинѣ, Перемышлянщинѣ и Брôдщинѣ на интерпеляцію пос. Гаморака въ справѣ надужить снятиньского ц. к. старосты Арвал при выборахъ до снятиньскои рады повѣтовои.

Петицій увôйшло до сойму загаломъ 1060, зъ тыхъ около 850 полагоджено, а решту передъ въ соймъ краевому выдѣлови до полагодженя.

Дописи „Дѣла“

Зъ Бучача.

[„Порядный“ вôйтъ. — Нова конскрипція и якъ ек въ Бучачи можуть перевести.]

Въ Нагôрянцѣ пôдъ Бучачемъ выбрала була громада вôйтомъ Гната Попика, на котрôмъ однакожь завела ся. Попикъ, ставши вôйтомъ, старавъ ся бути we względach у панôвъ бучацкого выдѣлу повѣтового, длятого голосувавъ усе при выборахъ на „фортованыхъ“ выдѣломъ повѣтовымъ кандидатôвъ, а, чеслячи на протекцію автономічну и на славу porządnego wójta, зачавъ ôнъ — якъ то по паньски кажуть — дефравдувати доходы, податки и маетки громадскій. Рада громадска доносила о тôмъ часто черезъ свого повномочника Николу Косарчука бучацкому выдѣлови повѣтовому на руки п. віце-маршалка д-ра Кужановского, — мѣжь иншимъ донесла и то, що Попикъ спроневêривъ около 150 зр., зббраныхъ за выкупно шарварковъ, котрѣ пôсля нового закона повиненъ бувъ до кассы повѣтовои на рѣчь фонду дорогового зложити. Всѣ тѣ представленя полагоджувавъ бучацкій выдѣлъ повѣтовый „мовчаньемъ“.

Се опôсля було причиною, що всѣ члены нагôряньскои рады громадскои заявили одноголосно, що уступають зъ радныхъ, если власти не засуспендують Попика и о тôмъ своѣмъ рѣшеню донесли бучацкому ц. к. старостѣ и выдѣлови повѣтовому. Попикъ голосивъ, що маршалокъ повѣтовый и посолъ гр. Воляньскій ходивъ просити п. староету, щобы Попика на посадѣ вôйта затримати, але справа вже такъ зле стояла, що п. староста не мôгъ того зробити, лишь, завôзвавши Попика до себе, порадивъ ему, щобы заразъ добровôльно зъ уряду вступивъ, бо инакше буде засуспендованый. Попикъ такъ и учинивъ. Рада громадска выбрала нового вôйта а для примѣру просила черезъ свого повномочника о укараньe Попика. Ц. к. прокураторія державна въ Станиславовѣ, приступаючи до ведення слѣдства карного, зажадала, щобы бучацкій выдѣлъ повѣтовый зробивъ зъ Попикомъ ліквідацію рахункôвъ. Дѣяло ся то пôдчасъ послѣдныхъ выборôвъ до сойму. П. Мержвинскій, люстраторъ касъ громадскихъ, приѣхавъ до громады и обѣцявъ повномочникови та выборцеви Николѣ Косарчукови, що въ Попикомъ буде зроблена ліквідація рахункôвъ, если выборцѣ нагôряньскій будуть голосувати на графа Воляньского. Выборцѣ нагôряньскій не дали своихъ голосôвъ на графа, а люстраторъ повѣтовый не зробивъ до сего часу зъ Попикомъ ліквідаціи рахункôвъ.

О скôлько заслуживъ собѣ Попикъ на славу „порядного“ вôйта, може кождый зъ того пôзнати, що пропивъ ôнъ громадскій грошѣ и свôй маетокъ, а недавно засудивъ его судъ станиславôвскій за злочинъство (фальшиву присягу) на тяжку вязницю.

Подаючи сей фактъ до загальнои вѣдомости, полишаю судъ въ сѣй справѣ самымъ Вшов. читателямъ.

Мѣсто Бучачъ числать — якъ усѣ говорять — около 12—13 тысячей мешканцѣвъ. При послѣдній конскрипціи не було цѣлыхъ 10 тысячей, а теперь жиды голосно говорять, що и при новôй конскрипціи, котру зъ новымъ рокомъ будуть у насъ переводити, не смѣе бути 10 тысячъ душъ. О скôлько то, щобы число мешканцѣвъ Бучача не выносило надъ 10 тысячъ, есть въ интересѣ жидôвъ-властителѣвъ, не знаемо. Бути може, що декотрѣ хотѣли бы увôльнити ся ôдъ обовязку войскового, иншій може боять ся высшихъ податкôвъ домово-чиншовыхъ, иншій знôвъ може не бажають собѣ, щобы була друга антика въ Бучачи... Мы констатуемо лише фактъ, що добро державы, цѣлого мѣста и его околицѣ вымагае, щобы конскрипцію переведено въ Бучачи справедливо и на то звертаемо — поки ще часъ — увагу правительственныхъ властей, а передовсѣмъ увагу бучацкого пана старосты.

Теодорь И. Косарчукъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пôсля прелімінаря на 1891 р. вызначено для Галичины въ буджетѣ звычайнôмъ о 34.000 зр. бôльше якъ въ 1890 р. на будову дорôгъ а въ мотивахъ до того сказано, що пôдвышенье то есть потрѣбне на удержанье въ лѣпшôмъ станѣ дорôгъ державныхъ а въ буджетѣ надзвычайнôмъ 69.000 зр. на будову новыхъ мостôвъ и дорôгъ. Дальше вызначено на водни будôвлѣ о 5000 зр. бôльше въ буджетѣ звычайномъ, а о 10.000 зр. въ буджетѣ надзвычайнôмъ. На будову патольоґічно-анатомічного заведеня въ Краковѣ вставлено титуломъ першои раты 7.000 зр. На рахунокъ сумы 200.000 потрѣбной на будову судового будынку въ Новôмъ Санчи вставлено титуломъ першои раты 20.000 зр. На потребы судовництва 28.000 зр. Помноженье посадъ судовыхъ есть таке: 21 новыхъ посадъ адъюнктôвъ судовыхъ, 4 канцелістôвъ повѣтовыхъ, 1 посада ведучого книги грунтовѣ при судѣ окружномъ въ Самборѣ, 12 новыхъ урядовъ податковыхъ и 9 посадъ ветеринарѣвъ повѣтовыхъ. Въ буджетѣ міністерства просвѣты вставлено сумы потрѣбнѣ на устроенье дальшихъ рускихъ паралельокъ въ перемыскôй гімназіи и на переобразованье гімназіи въ Бохни. Міністерство просвѣты и вѣроисповѣдань постановило такожь полѣпшити рымо- и грекo-кат. священикамъ конґруу и вставило въ тôй цѣли выщу суму до свого буджету.

Ческій клюбъ въ радѣ державнôй выбравъ своимъ председателемъ д-ра Ріттера а заступниками гр. Кінского и Межинка. На першомъ засѣданю палаты пословъ Ріттера не було; не знати отже, чи ôнъ дѣйстно выѣхавъ до Италіи, якъ того догадуе ся N. fr. Presse, чи лишь опознивъ ся зъ своимъ правздомъ до Вѣдня.

Австро-угорскій и нѣмецкій делеґаты радять вже три дни надъ справою угоды торговельной. О нарадахъ сихъ не знати нѣчого, бо делеґаты постановили держати все въ якъ найбольшôй тайнѣ.

Предложеный онегды радѣ державнôй законъ о бранцѣ рекрутôвъ на 1891 р. постановляе: На удержанье арміи, военной маринарки и краевои обороны ухвалюе ся припадаючій на край, заступленій въ радѣ державной; контінґентъ рекрутôвъ въ высотѣ: 60.389 людей для арміи и маринарки и 10.000 людей для краевои обороны а такожь и маюче пôсля закона доставити ся для краевои обороны число реврутôвъ въ Тиролю и Форарльбергу, а наконець и резерва доповняюча зъ тыхъ класъ вѣку, котрѣ закономъ до того призначенѣ.

Важнымъ есть такожь законъ о розмѣщеню босаньско-герцеґовиньского войска въ краяхъ австрійскихъ, предложеный радѣ державнôй на першомъ засѣданю. Такій самый законъ предложено и угорскому парляментови. Якъ звѣстно мало босаньско-герцеґовиньске войско въ лѣтѣ сего року прайти на маневры цѣсарскій на Угорщину, але Мадяры тому спротивились, бо уважають се войско за чуже а въ констатуціи сказано, що жадне чуже войско не смѣе безъ призволеня угорского парляменту перебувати въ краяхъ угорскихъ, або хочь бы лишь черезъ тѣ краѣ переходити. Мадяры були такъ упертѣ, що не хотѣли навѣть перепустити войска зъ окупованыхъ краѣвъ до Австрія коротшою дорогою и оно мусѣло ажь моремъ на Трієстъ ѣхати до Вѣдня. Щобы отже на дальше до того не допустити и щобы очевидно войско то можна колись ужити въ краяхъ монархіи, предложено обомъ парляментамъ дотычный законъ. Въ мотивахъ до закона сказано, що босаньско-герцеґовиньске войско творить само для себе окремѣ ôддѣлы и не може длятого ôдповѣдно выобразувати ся особливо въ тôмъ случаю, коли розходить ся о звязь въ бôльшими масами рôзнородного войска. Треба отже, щобы то войско могло на перемѣну поодинокими ôддѣлами приходити на короткій часъ на вправы и щобы его розквартированье не стало ся тягаромъ для тыхъ краѣвъ, въ котрыхъ оно буде стояти. Въ тôй цѣли постановляе законъ, що кошты розквартированя мають оплачувати ся зъ буджету краѣвъ окупованыхъ.

Въ угорскôмъ парляментѣ пôдчасъ дебаты надъ угорскою фабрикою оружія заявивъ міністеръ краевои обороны, що якъ въ прасѣ опозиційнôй такъ и въ деякотрыхъ промовахъ пословъ можна було добачити якесь пôдозрѣванье що-до причинъ, за-для ко-

трыхъ та фабрика упала. Міністеръ хотѣвъ бы ту справу розъяснити и для того взываѣ опозицію, щобы она предложила ему все, що лишь въ сѣй справѣ знае, а ôнъ зробить слѣдство и коли покаже ся якась неправильность, укараѣ строго виноватыхъ. Пôдчасъ дебаты буджетовои надъ етатомъ міністерства краєвои обороны ôдповѣдавъ мін. Февраріи на бесѣду пос. Бзотіого, котрый доказувавъ, що въ армін угорскôй нема духа патріотичного и що межи армією а народомъ нема нѣякои звязи духовои, та заявивъ, що може бути, що щось подôбного есть въ прасѣ опозиційнôй, але въ краю нема нѣгде такого прояву. Порушаючи справу заснованя угорскои академіи войсковои, зазначивъ президентъ кабінету, що правительство стоить на становищи спôльныхъ делеґацій, т. є., що теперь нема потребы засновувати другои того рода академіи. Коли-бъ однакожь показала ся така потреба, то правительство буде старати ся всѣми силами, щобы на Угорщинѣ засновано академію войскову.

——

Зъ Петербурга доносять, що новый кураторъ петербургского округа шкôльного Капустинъ, намѣряе такожь въ школахъ стоячихъ пôдъ зарядомъ тамошныхъ нѣмецкихъ зборôвъ протестантскихъ завести языкъ россійскій яко выкладовый.

Грецкій наслѣдникъ престола зъ женою пріѣхали онôгды до Петербурга. На двôрци повитали ихъ царь и царица та завезли до палаты вел. кн. Павла Александровича.

Свого часу доносили мы, що найзнаменитшій россійскій писатель пôдъ проводомъ гр. Льва Толстого и Соловьева постановили були подати до правительства россійского просьбу въ справѣ полекши для жидôвъ и стали збирати на ню пôдписы. Просьбу ту велѣло правительство сконфіскувати и заказало збирати пôдписы. Рôвночасно выдано розпорядженье, що поодинокимъ жидамъ не вôльно переходити на православіе, хиба лишь зъ цѣлою родиною; але и въ сѣмъ случаю не дôстануть они ще повнои свободы и доперва друге поколѣнье буде мати рôвне право зъ христіянами.

——

Берлиньска ґазета урядова доносить, що цѣсарь нѣмецкій ôдкрываючи конференцію шкôльну заявивъ міністрови просвѣты повну похвалу и высказавъ ôдтакъ свои погляды на справы шкôльнй. Цѣсарь сказавъ: Розходить ся тутъ о то, щобы молодѣжь образувати ôдповѣдно до нинѣшныхъ вымогъ свѣта и ôтчины. На представленй пытаня треба пôдхопити духа рѣчи а не лишь саму форму. Число годинъ науки и число предметôвъ мусить бути зменшене а при испытахъ треба зменшити надмѣрный тягаръ. До 1861 р. шкôлы школы идею єдности а ôдь того часу настала застоя; теперь треба головну вагу класти на то, щобы все опирати на національной пôдставѣ. Основною пôдставою мусить бути нѣмецкôсть и треба выховувати молодыхъ народовцевъ нѣмецкихъ. Коли бъ школа була почувала ся до свого обовязку, то була бы сама выступала противъ соціяльно-демократичныхъ стремлень. Ґімназія — казавъ цѣсарь дальше — творять богато пролетаріяту, до котрого належить бôльша часть журналістовъ, а то есть небезпечнымъ для держави. Наконець заявивъ цѣсарь, що не затвердить жадного плану заложеня новои ґімназіи, котра не мала бы рациі быту и высказавъ бажанье щобы до однороčнои служби въ войску приймати лишь на пôдставѣ окремого испыту.

Повыше заявленье цѣсаря о журналістахъ приняла праса берлиньска зъ великимъ негодованьемъ и запротестувала противъ такого осудженя доказуючи, що журналістъ знае не разъ далеко бôльше якъ не одинъ высшій урядникъ. При журналістицѣ можуть удержатись лишь дуже здобни головы, подчасъ коли въ урядахъ займають посады люде мѣрныхъ здôбностей а дуже часто навѣть зовсѣмъ нездôбни.

——

Похоронъ голяндского короля Вільгельма ôдбувъ ся въ четверъ величаво при великôй участи народу и многихъ достойникôвъ. Попереду похоронного походу поступали кн. Вальдекъ-Пірмонтъ, вел. кн. Саско-Ваймарскій и вел. кн. Люксембурґскій а за ними поступали другй князѣ и особистости зъ посольствъ заграничныхъ. Характеристичне для теперѣшнои ситуациі въ Голяндіи есть, що тамъ починае ся проявляти, виравдѣ спорадично, рухъ республиканьскій. Въ мѣстѣ Еисходе поздирала вчера поліція плякаты, на котрыхъ стояло: „Прочь зъ державою, де на престолѣ засѣдае дитина! Най жие республика!“ Правительство голяндске лагодить проектъ закона, пôсля котрого не вôльно бы було молодôй королевôй ôдставати ся за чоловѣка, на котрого бы парламентъ не згодивъ ся.

Зъ Люксембурґа доносять, що вел. кн. Адольфъ маѣ завтра зложити торжественно присягу. Зразъ по тôмъ актѣ маѣ бнъ приняти ґратуляціи надзвычайныхъ представителевъ пануючихъ дворôвъ и державъ европейскихъ. Занменованье постôйныхъ представителевъ дипльоматичныхъ при заграничныхъ дворахъ маѣ наступити доперва пôзнѣйше; чи то будуть резиденты міністерскій, чи аґенты або консулѣ, того ще доси не знати.

НОВИНКИ.

— **Руско-народному театрови у Львовѣ** не поводить ся свѣтло, бо выставленый на досыть значнй страты. Причинъ на се складае ся досыть много; мѣжь иншимъ н. пр. публика, ходяча до театру, обмежаесь — якъ се мы вже зазначували — выключно на певный кругъ особъ, бо якъ звѣстно, „тверда“ парафія вздержалась остентативно ôдъ театру а навѣть розвинула сильну аґітацію въ тôмъ напрямѣ, и лишь на представленяхъ на добродѣйнй цѣли, коли вже ôдпоручники якого товариства являть ся зъ бильетами и запросинами въ помешканю, можна побачити декого, але и то зъ minorum gentium, зъ тои парафіи. Но але и се далось бы ще перетерпѣти нашому театрови, коли-бъ не нова бѣда. Ото годѣ дôстати театрови на представленя въ суботу и недѣлю салѣ, бо не лишь саля тов. Frohsinn-у, але и иншй салѣ львôвскихъ товариствъ (якъ „Сокола“, Каси на мѣщаньского) ôданй на тй днѣ комітетамъ и приватнымъ особамъ на вечерки та концерты. А треба знати, що суботы и недѣлѣ то якъ-разъ днѣ, котрй можуть покрыти недоборы фінансовй зъ цѣлого тыждня, бо тогдѣ кождый радъ якось розвеселитись. Але що-жь робити — тажь звѣстно що всюда однака доля комôрника: хочь и добре заплатишь за куточокъ, то все терпишь всѣякого рода прикрости. Щобы отже якось полатати свою бѣду, устроюе дирекція нашого театру сеи недѣлѣ, 7 н. ст. грудня, о 3-ôй годинѣ по полудни, представленье пополудневе въ сали Касина мѣщаньского. Выставлена буде поразъ першій драма М. Бораковского „Изъ моря житейского“, а опôсля „Вечерницѣ“ Нѣщиньского. Початокъ представленя точно о 3-ôй годинѣ. Чи-жь по такъ вѣрнôмъ представленю стану рѣчей, треба ще бôльше заохочувати львôвскихъ Русинôвъ до численнои участи на недѣльнôмъ и дальшихъ представленяхъ? — Въ понедѣлокъ въ сали Frohsinn-у выставить театръ оперету И. Воробкевича „Панѣ молода зъ Босны“, а вô второкъ, на дохôдъ ученикôвъ рускои ґімназіи, драму д-ра Ом. Огоновского „Федько Острожскій“.

— **Зъ „Народнои Торговлѣ“.** Въ четверъ ôдбуло ся засѣданье управляючого совѣта „Народнои Торговлѣ“ на котрôмъ залагоджено деякй справы внутрѣшнй, принято нововступившихъ членôвъ и принято до вѣдомости выступленье кôлькохъ. Дирекціи поручено розглянутись, чи и въ котрыхъ мѣсцяхъ у Львовѣ було бы найôдповѣднѣйше ôдкрыти філіи „Народнои Торговлѣ“.

— **Краєва рада шкôльна** порѣшила на своѣмъ засѣданю зъ 1 грудня с. р.: 1) затвердити выбôръ Романа Баховского, учителя 4 кл. школы въ Городку на предсѣдателя учительского званя до тамошнои рады шкôльнои окружнои; 2) вызначити Дмитра Пуканова, заступника управителя 4-кл. школы въ Кутахъ, на представителя учительского званя до окружнои рады шкôльнои въ Косовѣ; 3) принати до вѣдомости справозданя люстраційнй и затвердити дотычнй внесеня краевыхъ инспекторôвъ шкôльныхъ д-ра Людв. Германа, Ив. Левицкого и Стан. Ольшевского, 5) поручити тымчасово наглядъ шкôльный для округôвъ Бôбрка и Перемышляны Ант. Шлемкевичеви, тымчасовому управителеви школы народнои въ Бôбрцѣ; 6) занменувати пятохъ учителевъ для жидôвскои релігіи въ школахъ народныхъ у Львовѣ; 7) занменувати Вол. Бродзиньского тымчасовымъ заступникомъ учителя въ мужескôй семінаріи учительскôй у Львовѣ; 8) именувати кс. Вол. Димниского. помôчнымъ катихатомъ въ реальнôй школѣ въ Станіславовѣ; 9) занменувати Мих. Семянова асистентомъ науки рисунковъ въ реальнôй школѣ у Львовѣ; 10) перемѣнити 1 кл. школу народну въ Мѣзуни, пов. долиньского, на двоклясову; 11) зорґанізувати 2-кл. школу народну им. св. Николая на Пасѣкахъ у Львовѣ, школы етатовй въ Райскôмъ пов. лѣського, и въ Вôйтовôй, пов. горлицкого.

— **Почетне горожанство** надала рада громадска въ Галичи п. Ант. Єґерманови, совѣтникови намѣстництва.

— **Посвященье церкви въ Сторонибабахъ.** Не тôлько громадяне Сторонибабъ и Утѣшкова, але и цѣла окрестнôсть не бачила ще такого великого торжества, якъ посвященье церкви въ Сторонибабахъ дня 3 н. ст. грудня с. р Масы народу зъ сусѣдныхъ и подальшихъ селъ зґромадились и зъ радостію повитали вже зъ далека яснѣючу, величаву муровану святиню въ малôмъ сельци Сторонибабахъ. Уже ôдъ досвѣтку ждало велике число людей, щобы повитати Вп. о. декана Давидовича, щô прибувъ поблагословити нову святиню. По перенесеню св. Дарôвъ промовивъ о. деканъ сердечными словами до зобраного народу, вказуючи на велике значѣнье церкви а ôдтакъ оголосивъ похвальнй грамоты для Вп. колятора п. Обертиньского, Вп. пароха о. К. Винтоняка и ч. господаря Макара Стадника, котрый безъ упину трудивъ ся около будовы церкви. При посвященю взяли удѣлъ оо.: Д. Танячкевичъ зъ Закомаря, Дейницкій зъ Борткова, Высочанькій зъ Красного, Стеткевичъ зъ Бужка и Л. Чемериньскій зъ Пѣтричь. По скôнченю богослуженя проповѣдавъ недоровнаный проповѣдникъ о. Д. Танячкевичъ. Его проповѣдь була кульмінаційною точкою цѣлого торжества. Хоръ спѣвакôвъ зъ Утѣшкова пôдъ умѣлымъ проводомъ п. Ивана Дѣдуха не мало причинивъ ся до пôднесеня торжества. По богослуженю наступило сердечне принятье въ домѣ о. Винтоняка. Най буде намъ вôльно зложити при сѣй нагодѣ прилюдну подяку сему невтомимому роботникови на нивѣ народнôй за его щирй заходы около будовы церкви. Добрый священикъ може дуже много доброго зробити въ громадѣ! Дворôчна праця о. Винтоняка въ новôй парохіи лишае слѣды на кождôмъ кроцѣ! Честь такимъ священикамъ! они запорукою лѣпшои долѣ нашого народу! Другимъ добродѣемъ новои церкви, а по заслузѣ першимъ, то Вп. коляторъ п. К. Обертиньскій. Годѣ знайти ôдповѣдныхъ слôвъ, щобы докладно переказати все те, що сей великодушный дѣдичь учинивъ для здвигненя сеи святинѣ. Скажу лише, що кожда цегла новои церкви дышить вдячностію сему рѣдкому въ нашихъ суспôльныхъ ôдносинахъ шляхтичеви. Впрочôмъ знаючи велокодушнôсть Вп. п. Обертиньского, а при тôмъ скромнôсть, що знаменуе правдиву интеліґенцію, не смѣю вычислити публично его великихъ жертвъ для будовы святинѣ, бо я, переświдченый, що глубоко-реліґійна душ.. Вп. дѣдича вдоволяе ся вповнѣ тымъ, если щирй серця взносять молитву до Всевышнього, щобы поблагословивъ Вп Паньству Обертиньскимъ и позволивъ въ крѣпкôмъ здоровлю многй а многй лѣта глядѣти зъ гордостію на дôмъ Божій, здвигненый для славы Божои при неоцѣненыхъ жертвахъ Вп. паньства Обертиньскихъ! — *Надводный.*

— **Зарядъ „Кружка пресникôвъ“** (въ товариствѣ „Академічне Брацтво“) взываe всѣхъ, котрй книжки зъ бібліотеки „Кружка“ позичили, и до теперь не ôддали, щобы ихъ до кôнця сего мѣсяця ôддали, або щобы бодай порозумѣли ся зъ пôдписанымъ зарядомъ що-до ихъ ôддачи, — въ противнôмъ случаю имена ихъ и дата позиченя будуть опублікованй въ часописяхъ. — *Р. Чайкôвскій. — Залозецкій.*

— **Комітетъ**, выбраный зъ-помѣжь урядникôвъ почтовыхъ для внесеня петиціи о полѣпшенье долѣ урядникôвъ почтовыхъ, зложивъ сими днями справозданье, въ котрôмъ пôдносить, що послы всѣхъ сторонництвъ заявили свою прихильнôсть для тои справы. Моральный успѣхъ, якій за-для того заявленя послôвъ ôднесла петиція якъ въ радѣ державнôй такъ и въ комісіи буджетовôй, додае заохоты комітетови до вношеня дальшихъ петицій, именно що супротивъ полѣпшенои ситуаціи фінансовои державы збôльшила ся правдоподôбнôсть, що буде можна выбороти полѣпшенье долѣ урядникôвъ почтовыхъ.

— **Концертъ зъ променадою тов. Саломеѣ** (четвертый зъ ряду) ôдбуде ся въ недѣлю дня 7 н. ст. грудня въ сали Народного Дому о год. 5-ôй по полудни. Крôмъ музики 30 полку пѣхоты и гербаты, приладжують панѣ для Вп. публики несподѣванку, котра повинна бы заохотити еи до найчисленнѣйшои участи. Товариство Саломеѣ одержало въ дарѣ два гарнй табуреты, прикрашенй инкрустаціею и плытами майоліковыми, куплений въ однôмъ зъ першорядныхъ маґазинôвъ львôвскихъ (цѣна купна 30 зр.), котрй будуть выльосованй пôдчасъ того концерту. Кождый купившій бильетъ за 30 кр., одержить безплатно льосъ, а тягненье переведуть о год. 6-ôй вечеромъ упрошенй до того панѣ.

— **Убійники**, котрй доконали злочиньства въ ваґонѣ зелѣзницѣ варшавско-бидґоскои, вже звѣстнй. Суть то Францъ Павлякъ и Иванъ Выросткевичь, каранй вже кôлька разôвъ за менший провины. Мали они ще третого спôльника, огородника Бачиньского, у котрого они въ першôй хвили по доконанôмъ злочиньствѣ укрыли ся. Всѣ они загадали выѣхати до Америки и взяти зô собою свои родины, але поліція перешкодила тому, увязнивши Бачиньского. Такожь найдено вже 25.000 руб. зô зграбованыхъ грошей. Павлякъ и Выросткевичь утекли за границю до Прусъ.

— **Довголѣтна емеритка.** Въ Замарстиновѣ пôдъ Львовомъ померла Іосифа Савицка, числяча 108 лѣтъ, и емеритка по бувшôмъ возьнôмъ магістрату львôвского, котра ôдъ 1829 р. брала емеритуру рочно по 75 зр. 60 кр. Такъ отже громада мѣста Львова выплатила ѣй за 60 лѣтъ понадъ 4.500 зр. емеритуры.

— **Льотерія при почтовыхъ касахъ щадничихъ.** Д-ръ Робертъ Штайнъ, професоръ суспôльнои економіи въ университетѣ вѣденьскомъ, предложивъ міністерству торговлѣ проектъ устроити льотерію при почтовыхъ касахъ щадничихъ. Вкладаючи малибы до выбору, або побирати ôдъ своихъ вкладокъ звычайный процентъ 3%, або вдоволяючись провізіею 2·4% брати участь въ льосованю премій. Остався 0·6% ужились бы на утворенье фонду премійного. Участь въ льосованю степенувала бы ся ôдповѣдно до высоты вкладки. И такъ тй, що вложили 10 зр., мали бы участь въ однôмъ тягненю рочно; кождй слѣдуючй десять зр. давали бы право до одного тягненя, такъ що тй, котрй бы вложили 120 зр., мали бы участь въ 12 тягненяхъ. Н. выграній одкладано бы рочно 45 000 зр., такъ що при кождомъ тягненю була бы одна выграна по 1000 зр. три по 200 зр., двѣ по 100 зр. 50 по 10 зр., а крôмъ того 10 0 участникôвъ одержало бы бôльшій процентъ Проектъ сей маѣ на цѣли ще больше розширенье почтовыхъ касъ щадничихъ.

— **Мыто на книжки** Товариство австро угорскихъ книгарѣвъ внесло поданье до міністерства торговлѣ о знесенье мыта на книжки. Се мыто не истнуе виравдѣ пôсля закона, але власти фінансовй знають стягати его пôдъ всякими предлогами. Пôтить ся н. пр. за монахійскій аркушѣ зъ образками, бо въ кождомъ томику есть колька образкôвъ безъ тексту; выстане, щобы въ молитовнику була одна чиста картка на дедикацію, а накладаесь мыто; за образки для дѣтей, пôдклѣпляній полотномъ, платить ся мыто якъ за товаръ „ґалянтерійный“ и „полотно“. Платить ся мыто такожь за переплетъ книжки, за клямры металевй. И такъ н. пр. мусѣла одна книжка заплатити 15 зр. мыта за біблію оправну въ окутье металеве а крôмъ того 25 зр. кары за фальшиву, пôсля ореченя властей мытовыхъ, декларацію.

ÔДОЗВА.

Любезнй Братя пѣвцѣ церковнй и Вы Всч. Ôтцѣ Духовнй!

Я пôдписавшій ся Иванъ Микитчинъ, пѣвець церковный у Гаѣздичевѣ (почта Жидачевъ) попавъ ся у довги въ Банку рустикальнôмъ и теперь тяжить на менѣ довгъ, зрôсшій изъ позиченыхъ у тôмъ банку 130 зр. на 600 зр. Менѣ не стае ще 200 зр., а я не маю зъвôдки взяти анѣ позичати, бо я отець численной родины — зъ женою и пятеро дѣтьми — а маетку не посѣдаю крôмъ того скудного дякôвства. Длятого ôдзываю ся до Васъ изъ просьбою, Влов. пѣвцѣ церковнй и д. Васъ Всч. Ôтцѣ Духовнй — якъ Ваша ласка и щире руске серце каньте для мене бѣдного по кôлька крейцарѣвъ на руки Редакціи „Дѣла“!

Иванъ Микитчинъ, пѣвець церковный въ Гаѣздичевѣ, почта Жидачевъ.

Запрошенье до предплаты.

Зъ початкомъ нового року поступить до друку катехитичне сочиненье пôдъ заг.:

„Наука вѣры и обычаѣвъ“

або историчне, догматичне, моральне и литурґічне поясненье правдъ св. вѣры на пôдставѣ щоденныхъ молитовъ, праздникôвъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядôвъ, написавъ Анатоль Долиньскій парохъ Унева.

Цѣле дѣло буде обнимати 45 аркушôвъ друку середного формату и буде дѣлити ся на три части. Въ 1. части выложено Символъ вѣры на основѣ року церковного. Въ 2. части выложено заповѣди Божй и церковнй и науку о праведности христіяньскôй т. є. о грѣхахъ, чеснотахъ и добрыхъ дѣлахъ. Въ 3. части выложено науку о св. тайнахъ, молитвѣ и благословеняхъ церковныхъ; такожь поясненo важнѣйшй богослуженя церковнй т. є. вечерню, утреню, часы и службу Божу. При кôнци сеи книжки подано „Рôкъ церковный“ т. є. пояснено коротко праздники церковнй и подано житье Святыхъ на кождый день въ роцѣ пôсля Синаксаря. На початку сеи книжки подано „Короткій выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ для женихôвъ“.

Цѣле дѣло написане на основѣ катихизма Дегарба приписаного для народныхъ шкôлъ, по всюды брано взглядъ на наше церковне богослуженье и на апостолы и на евангелія недѣльнй и праздничнй, щобы впровадити нарôдъ въ житье церковне и загрѣти въ нѣмъ любовь до нашого церковного обряда. Цѣле дѣло украшене многими примѣрами зъ св. письма и зъ житя Святыхъ. До кождои науки додано ôдповѣднй духовнй науки и пожитки.

Тій науки державъ пôдписаный зъ великимъ пожиткомъ для своихъ парохіянъ и написавъ ихъ для народа въ тôй цѣли, щобы подати ему кормъ духовный, утвердити его въ вѣрѣ, показати ему дорогу до честного житя, и загрѣти въ нѣмъ любовь до нашого церковного обряда. Книжка ся маѣ служити народови яко „Чтеніе духовне“ на недѣлѣ и свята и въ иншихъ хвиляхъ свобôдныхъ ôдъ працѣ, понеже крôмъ „Житя Святыхъ“ не маѣ нашъ нарôдъ ôдповѣдной книжки, въ котрôй пояснено бы ему въ легкій и зрозумѣлый способъ науку вѣры и обычаѣвъ и показано ему змыслъ и значенье нашого церковного богослуженя.

Книжка ся маѣ служити такожь священикамъ, особливо молодшимъ, яко подручникъ при удѣляню катихитичныхъ наукъ въ церквѣ и школѣ. Въ нѣй знайде кождый священикъ богате жерело до проповѣдей, понеже крôмъ выкладу катихизма пояснено въ нѣй такожь апостолы и евангелія недѣльнй и праздничнй и показано, коли яку науку держати для народа. Книжка ся есть к роткимъ вытягомъ зъ бôльшого омилитичного дѣла прилагодженого до друку, котре буде носити назву: „Рôкъ церковный въ наукахъ для народа“ и буде въ собѣ мѣстити омиліи св. Отцевъ, проповѣди и начерки проповѣдей на всѣ апостолы и евангелія року церковного зъ увзглядненьемъ церковного богослуженя. А понеже въ томъ дѣлѣ буду покликувати ся на „Науку вѣры и обычаѣвъ“, длятого желаючй колись набути тое друге дѣло, зволять заосмотрити ся въ перше.

Предплата на „Науку вѣры и обычаѣвъ“ выносить 3 зр. безъ пересылки почтовои. По выпечатаню сего дѣла цѣна буде пôдвышена.

Пôдписаный просить о ласкаве и чимъ скорше зголошуванье предплаты, щобы до кôнця грудня с. р. можна означити, въ кôлько примѣрникахъ належить тое дѣло друковати

Предплату прошу надсылати на руки Всч. о. Городецкого капеляна Ихъ Высокопреосвященьства у Львовѣ пляцъ св. Юра ч. 5.

Анатоль Долиньскій
парохъ Унева.

Телеграмы „Дѣла“.

Лондонъ 5 грудня. Послы ирляндскй выбрали зъ-помѣжь себе комітетъ, котрый маѣ вести переговоры зъ Ґлядстономъ и лібералами. Скоро переговоры добре пôйдуть, то Парнель уступить.

Белградъ 5 грудня. Скупштина змѣнила проектъ закона прасового въ ліберальнѣйшôмъ дусѣ.

Парижъ 5 грудня. Президентъ кабінету Фрейсіне и міністеръ фінансôвъ Рувіе зажадали въ парламентѣ ôдложеня справы касы ощадности и переданя еи спеціяльнôй комісіи и дальшого веденя дебаты буджетовои та поставили при тôмъ вотумъ довѣрія. Палата ухвалила ихъ внесенье 322 голосами противъ 193.

Парижъ 6 грудня. Вчера ôдбувъ ся тутъ похоронъ Селиверстова. На похоронахъ явили ся були ôдпоручники міністерства и самого президента республики. Православна церковь була густо обсаджена поліцією.

Женева 6 грудня. Арештовано тутъ 9 анархістôвъ, котрыхъ обжалована о тайну аґітацію противъ суспôльного и державного порядку. Межи арештоваными есть 4 Французôвъ, 2 Італіянцѣ, 1 Грекъ, 1 Болгаринъ и 1 Швайцаръ.

Лондонъ 6 грудня. Въ Перу выбухла була кôлька днѣвъ тому назадъ революція, але еи завчасу придушено.

НАДОСЛАНЕ.

Що маю дитинѣ купити? На се питанье дає книжка пôдъ заголовкомъ „Des Kindes liebstes Spiel“ найлѣпшу ôдповѣдь всѣмъ родичамъ, котрѝ хотять справити дѣтямъ справдѣ добру, побуджаючу умыслову чинность и поучаючу забавку. Въ тôй книжцѣ помѣщено педаґоґічный замѣтки знатныхъ особъ, котрѝ поручають въ першôмъ рядѣ на подарунки якорну коробку зъ камѣнчикаоуи до будовы зъ фабрики *F. Ad. Richter-a & C-e* ф Вѣдни. Згадану книжку илюстровану высылає мабрика на желанье даромъ и оплатно.

ВЪ САЛИ КАСИНА МѢЩАНЬСКОГО

РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ

пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Пополудневе представленье.

Въ Недѣлю дня 6 н. ст. грудня 1890

по разъ першій:

ЗЪ МОРЯ ЖИТЕЙСКОГО

драматичнѝ картины въ 3 актахъ Г. М. Боракôвского.

ОСОБЫ:

Павло Лубенець	А. Стечиньскій
Марфа, єго друга жѣнка	А. Осиповичева
Марися, дочка Лубенця	Д. Кирвицка
Степанида Дугаренчиха бѣдна вдова	Г. Гембицка
Петро єи сынъ	Н. Яворовскій
Пуздриха	М. Романовска
Волостный Старшина	Т. Гембицкій
Волостный писарь	А. Шеремета
Сотскій	М. Кирницкій

Дѣе ся въ украиньскôмъ селѣ.

ЗАКÔНЧИТЬ:

„ВЕЧЕРНИЦѢ“

Актъ II. зъ оперы „Назаръ Стоделя“ музика П. Нѣщиньского.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ 1 зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ 80 кр., Паркетъ 50 кр., Партеръ 25 кр.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 2-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 3 вечеромъ.

Въ Понедѣлокъ дня 8 н. ст. грудня 1890.

ПАНЪ МОЛОДА зъ БОСНЫ

комічна народна оперетка въ 3 актахъ И. Воробкевича, преміована выдѣломъ товариства „Руским Бесѣда“ у Львовѣ.

Надôслане.

Д-ръ М. Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска число 27. (Импресса).

4—24

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьскôмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякѝ операціи за помочію коаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучнѝ зубы и цѣлѝ щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, опертѝ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякѝ недуги ушнѝ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНќ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написью выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 47—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Чому правдивѝ

якорнѝ коробки зъ камѣнчинами до будовы такъ улюбленѝ? Бо они не такъ якъ иншій забавки стають ся безъ вартости вже по кôлькохъ днахъ, але заховують для дѣтей на многѝ роки дуже интересне и поучаюче занятье, и що они зô взгляду на тревалôсть суть **найдешевшою** забавкою. **Бо** ôдтакъ и родичамъ подають они приємну розрывку **справдѣ прегарными видами** и що кожда коробка може бути доповнена. **Хто не хоче тяжко обманутись при купнѣ безвартôстныхъ пôдроблень, сей няй ôдкине кожду коробку безъ нашои фірмы и марки фабричнои „червоный якоръ“ яко фальшиву. Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно.**

Ф. Ад. Ріхтеръ & Комп., Вѣдень,
Nibelungengasse 4.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лаґôдно розвôльняюче

средство домсве

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опаковани мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожъ можна купити:

Прагску універсальну масть домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полаґоджуе чищенье, ґрануляцію и заґоєнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемиряючо и розкладае бôль. 3700 10—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Кирило Думинъ

кравець мужескій

ул. Хорущины ч. 9. рôгъ улицъ Сокола ч. 1.

Ковдры матерацы, сѣнники, вкладки пружиновѝ до лôжокъ и т. п. власного выробу поручае найдешевше

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львôвъ, ул. Коперніка ч. 7.

Нема вже кашлю!

Оскара Тіца

БОНБОНЫ ЦИБУЛЕВќ

Се давне выпробуване средство лѣчниче дѣлає надзвычайно скоро противъ **кашлю, хрипки, замуленя.** Окремый складъ тыхъ бонбонôвъ запевнюе **лишь** успѣхъ, тому треба докладно уважати на имя **Oscar Tietze** и на марку у видѣ цибулѣ, бо лучають ся безъ вартости а навѣть **шкôдній** пôдробленя.

Въ мѣшочкахъ по 20 и 40 кр.

Головный складъ: аптикарь **F. Krizan Kremsier.** Можна купити въ аптикахъ, дротеріяхъ и т. п.

„KUCHARKA POLSKA“

мѣстячи „Школу вареня“ дешевыхъ, смачныхъ и здоровыхъ обѣдôвъ

зôбрана Фльорентиною и Вандою.

Выданье третє.

ЧАСТЬ ПЕРША обôймае: Загальнѝ рады для кухарôкъ. — Якъ уживати огонь въ кухни. — О краяню мяса, птицъ и рыбъ. — Всѣлякѝ зупы и сосы. — Приладженье волового мяса. — Приладженье телятины. — Приладженье баранины — Приладженье вепровины. — Ярины. — Гарнитуры до яринъ. — Стравы зъ муки и яецъ.

5720 (2—3) **Цѣна 50 кр.**

ЧАСТЬ ДРУГА обôймае: О приладженю птицъ домашныхъ. — Стравы зъ птицъ. — Звѣрина и дикѝ птахи. — Легомины и буденѣ. — Компоты и салаты. — Паштеты и паштетики. Маринаты. — Вудженье и перехованье мяса.

Цѣна 50 кр.

Практичнѝ приписы печеня святочныхъ тѣстъ

а именно: бабъ, пляцкôвъ, мазуркôвъ и тортôвъ, такожъ струцлей, хлѣба, булокъ, рогалькôвъ и рôзныхъ ласощѣвъ, до кавы, гербаты и шоколяды, зôбранѝ Фльорентиною и Вандою. Нове побôльш не выданье. **Цѣна 50 кр.**

Выпробованѝ тайны смаженя конфитуръ

такожъ робленя консервъ, компотôвъ, кремôвъ и галяретъ овочевыхъ — зôбранѝ Фльорентиною и Вандою (выданье друге значно побôльшене).

Цѣна 50 кр.

По надôсланю переказомъ 55 кр. за томъ, высылаєсь франко.

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

В. МАНЄЦКОГО

Львôвъ, улица Коперника ч. 7.

Магазинъ и робôтня футеръ

МИХАЙЛА БЕКЕРА

у Львовѣ ул. Коперніка ч. 8.

поручае всѣ роды футер а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескѝ и дамскѝ пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, ротонды, дольманы, катанки, ковнѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскѝ, колпаки, шапки мужескѝ, шкôры у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртомъ, такожъ верхи до футеръ дамскихъ 3697 **и мужескихъ.** 10—14

Цѣны умѣренѝ и талѝ.

І. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ

основана 1834

въ ***БРОДАХЪ***

поручае ся яко найлѣпше жерело 3692 закупна 9 24

ГЕРБАТЫ

Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна

поручае свои

ПОЛОТНА ЛНЯНќ

ручнѝ (ôдъ 10—20 зр.) перевышаючѝ що-до тревалости и якости фабричнѝ — и всякѝ выробы ткацкѝ якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т. п. по цѣнахъ приступныхъ; коштôвъ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. ôдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовленѝ штуки замѣнити на иншій або такожъ 3706 принятѝ назадъ. 6—?

На желанье прôбки франко.

ВЪ ПОВÔДОМЛЕНЬЕ.

Маємо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнѝ громады, Комітеты церковнѝ и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ **Перемышли при улици францішканьскôй число 153**

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаємо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошѝ и вкуснѝ вѣнцѣ металевѝ и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выбôръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншѝ памятки.

Устроилисьмо такожъ при нашôй новôй торговли цѣлкомъ **окремый маґазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добрѝ товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнѝ Поручаємо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестного Духовеньства и высокоповажаної Публики** и просимо о опѣку противъ нечестной конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаємо

зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Товары куплены въ нашôй торговли за 50 зр. высылаемо франко. — Належитôсть почтову оплачуемо самѝ а за опаковане нѣчо не числимо. 3721 (3—?)

Нова торговля рѣчей церковныхъ, товаровъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла, Е. Левицкого и Ф Перлика въ Перемышли.

Всякѝ рѣчи зъ нашои торговлѣ высылаемо на жаданье до выбору; почту самѝ оплачуемо.

Окремый маґазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

14.000

цѣлкомъ готовыхъ паръ **зимовыхъ штанôвъ для мущинъ** изъ знаменитыхъ берненьскихъ зимовыхъ суконъ мусѣли въ наслѣдокъ хвилево наступившои застоѣ выплаты фірмы, для когрои тѣ штаны були призначенѝ, ту полишитись и я одержавъ порученье ихъ поодиноко або бôльшими скôлькостями за всяку цѣну позбувати Я даю тому пару тыхъ цѣлкомъ готовыхъ пôсля найновѣйшои вѣденьскои моды найлѣпше выготовленыхъ грубыхъ, сильныхъ, теплыхъ, безъ хибы и добрыхъ **зимовыхъ штанôвъ для мущинъ.**

за 1 зр. 50 кр.	за 1 зр. 90 кр.	за 2 зр. 75 кр.
I. сорта	**II. сорта**	**III. сорта**

(въ тôмъ есть ледви платня за роботу) кождому, а щобъ нѣхто о тôмъ не сумнѣвавъ ся, заявляю, що тѣ штаны суть мôцнѝ, добрѝ, теплѝ и тревалѝ зимовѝ штаны та я назадъ ôдбираю, если се не єсть правдою. А що тѣ штаны дуже скоро розпродують ся, то прошу поспѣшати зъ замовленями а при тôмъ подавати при кождôмъ замовленю довготу кроку и обсягъ бедрôвъ. Розсылаєсь лишь за послѣплатою або надôсланьемъ готôвки. — Адреса:

Apfel's Kleider-Ausverkaufs-Magazine,
Wien I., Fleischmarkt 8,34. 3719 3—3

Походнѣ нафтовѝ по 3 зр.

патентъ и выробъ Адама Братковского, знаменитѝ до ѣзды нôчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи має

Антôнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ 3663 14—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рôзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рôзныхъ фасонôвъ Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестôвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полаґоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшій сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шнуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитняныхъ шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣля Crêpe, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занасѣвы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3·75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выробъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **янаньскѝ и всходнѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 6 —?
позичку пропінаційну галицку
5 „ „ буковиньску
4½% ичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігація индемнізаційнѝ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ папиры цѣнныѝ, такожъ запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна

поручае свои

ПОЛОТНА ЛНЯНќ

ручнѝ (ôдъ 10—20 зр.) перевышаючѝ що-до тревалости и якости фабричнѝ — и всякѝ выробы ткацкѝ якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т. п. по цѣнахъ приступныхъ; коштôвъ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. ôдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовленѝ штуки замѣнити на иншій або такожъ 3706 принятѝ назадъ. 6—?

На желанье прôбки франко.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручае

Футра подорожнѝ и мѣстовѝ мужескѝ у всѣхъ родахъ и ôдмѣнахъ. Футра дамскѝ пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткѝ дольманы, такожъ зарукавки и ковнѣры дамскѝ, боа, шапочки футранѝ и т. д. **Шапки и колпаки мужескѝ, зарукавки ловецкѝ и покрывала до санокъ.** Покрытя готовѝ до футеръ мужескихъ. Покрывала готовѝ до футеръ дамскихъ, новѝ фасоны.

Великій выборъ матерій наймоднѣйшихъ выключно на покрыта до футеръ. Шкôры на футра поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ мѣры выготовляе ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 10—12

За товаръ купленый въ маґазинѣ ручу.

Цѣны сталѝ буджесе приступнѝ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѝ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 266. Львовъ, Понедѣлокъ 26 падолиста (8 грудня) 1890. **Рочникъ XI.**

ходить у (...) вѣ що дня (крѣмъ недѣль и руихъ свитъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огложень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсерати платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . .	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатаній вѣльній пѣдъ корта **Поодинокe числo коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. пѣдъ одном стрѣчки печатном, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. пѣдъ стипка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникѣвъ повыровнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сей порѣ дуже великій выдатки.

У Львовѣ дня 26 падолиста (8 грудня) 1890.

Вѣдомый Русинамъ уже пѣвъ року фактъ, що правительство австрійске постановило выдавати для галицкихъ Русинѣвъ урядову часопись руску, задокументувавъ ся при кѣнци минувшого мѣсяця въ дуже оріґінальный способѣ, примѣненый мабуть першій разъ за конституція — и то, розумѣе ся, до Русинѣвъ, бо въ иншихъ краяхъ такій способѣ бувъ бы прямо недопускаемый. Оріґінальный способѣ той пѣзнають нашій читателѣ зъ отсего урядового окружника ц. к. староства дрогобицкого.

L. 25.074. Do Wielebnego gr. kat. Urzędu parafialnego... Od 1. stycznia 1891 wychodzić zacznie osobne codzienne pismo w języku ruskim „Dodatek do Gazety lwowskiej“. Pismo to obok zwykłych rubryk jak kronika, fejleton i t. d. obejmować będzie w streszczeniu najważniejsze działy spraw krajowych i polityki Monarchii, redagowane zaś będzie stosownie do potrzeb społeczeństwa ruskiego. Wychodzić będzie codziennie z wyjątkiem Niedziel i świąt grecko-katolickich w objętości małego arkusza. — Każdy numer kosztować będzie tylko 1 cent. w. a. zaś w drodze prenumeraty tylko 20 centów miesięcznie. — Znając pańską gorliwość i licząc na to, że wpływem swoim zechcesz się zająć i przyczynić do najobszerniejszego rozpowszechnienia tego pisma między osobami pisać umiejącemi, z polecenia wys. Prezydyum c. k. Namiestnictwa, proszę Jego Wielebności, abyś sam do prenumeraty przystąpiwszy zajął się zebraniem jak najliczniejszych prenumeratorów i w nieprzekraczalnym terminie do 8 dni zechciał podać mi nazwiska i imiona tych prenumerantów, dla których okazowy numer będzie na ręce Wgo ks. proboszcza niebawem nadesłany. Począwszy od 1. stycznia 1891 będą ustanowieni ajenci dla wzmiankowanego pisma za wynagrodzeniem, t. j. pewnego procentu od ilości zebranych prenumeratorów. Drohobycz dnia 27. Listopada 1890. — C. k Starosta: Świtalski.

Судъ о такѣмъ способѣ активованя урядовои часописи рускои полишаемо нашимъ читателямъ, не сумнѣваючись, що ѣнъ выпаде зовсѣмъ згѣдно зъ нашимъ осудомъ. Однакожь мусимо рѣшучо ѣдперти ложь и клевету „Червонои Руси“, мовь-бы за сю справу мали ѣдповѣдати послы нашѣ Романчукъ, Телишевскій и Сѣчиньскій, бо нѣбы-то се наслѣдокъ ихъ заявленъ въ соймѣ. Ложь се и клевета, бо постанова выдаваня урядовои часописи рускои запала ще передъ пѣвъ рокомъ и „Дѣло“ и „Червоная Русь“ вже кѣлька мѣсяцѣвъ тому писали о урядовѣй часописи рускѣй яко о рѣчи певнѣй и неминучѣй, а и способѣ активованя тои часописи не може стояти въ нѣякѣй звязи зъ послѣдными подѣями въ соймѣ, бо зъ порѣвнаня дать видко, що заправлѣурованье того способу ѣдбуло ся безъ сумнѣву ще передъ заявленьемъ намѣстника въ соймѣ (26 падолиста).

А теперь выскажемось що-до самои сути рѣчи.

Очевидно правительству, коли оно захоче, нѣхто не въ силѣ заборонити выдавати урядови часописи, тожь въ Австрія бачимо часописи урядовѣ на рѣзныхъ языкахъ, — навѣть мы Русины мали вже разъ черезъ довгѣ лѣта таку часопись, а именно вѣденьскій „Вѣстникъ“. Тѣлько-жь урядова часопись не на кождѣмъ языцѣ маѣ однакове значѣнье для народѣвъ, — а залежить се ѣдъ того, чи часопись призначена для того народу, котрого языкъ въ краю ѣсть урядовымъ, чи для того народу, котрого языкъ не ѣсть урядовымъ, або, що на одно выйде, котрый ѣсть т. зв. меншостію въ краю а тымъ самымъ не ѣнъ самъ выдаѣ собѣ часопись, але выдаѣ для него такъ звана бѣльшѣсть. Тому то н. пр. въ Чехіи, коли Нѣмцѣ були горою, инакше до своеи урядовои часописи ѣдносились Нѣмцѣ, а инакше Чехи; Нѣмцѣ нѣмецку часопись урядову пѣдпирали, а Чехи ческои до рукъ не хотѣли брати, а хочь до нинѣшного дня ѣдносины въ Чехіи змѣнили ся, все таки ческу урядову часопись читають — кромѣ по урядахъ для информація — тѣлько перекупки, фіякры та жандармы за-для дешевости, бо нумеръ коштуе тѣлько 1 кр.

Одъ часу упадку рускаго „Вѣстника“ зъ Русинѣвъ затужилъ за урядовою рускою часописею сов. В. Ковальскій и передъ кѣлькома роками въ радѣ державнѣй при дебатѣ надъ буджетомъ домагавъ ся рускои урядовои часописи. Ну, нинѣ бажанье его и здавсь, бажанье такожь его партія сповняе ся.. Мы-жь Русины народовцѣ явъ тогдѣ высказали ся рѣшучо противъ жаданя посла В. Ковальского, такъ и нынѣ рѣшучо заявляемо, що мы урядову часопись руску нѣякъ не узнаемо за яку небудь концесію для Русинѣвъ и зъ свого вповнѣ независимого становища слѣдити будемо напрямъ и вплывъ ей на кождѣмъ кроцѣ. Не сумнѣваемо ся, що и нарѣдъ рускій — якъ интеліґенція такъ и мѣщаньска та й селяньска верства руска — здасть собѣ докладно справу въ тѣй рѣчи и, якъ сегодня межи Поляками нема політичнои партіи Gazety Lwowsk-oи, такъ и мѣжь Русинами не буде партія урядовои газеты рускои...

Письма зъ краю про ситуацію.

Письмо зъ Перемышля.

I.

Дивлячи ся въ-далека на подѣі послѣднои сесіи галицкого сойму, я нѣякъ не мѣгъ и не можу зрозумѣти тои лютои злобы, зъ якою импровізованый проводиръ нашихъ „обѣдинителѣвъ“ п. Антоневичь кинувъ ся на рускихъ послѣвъ-народовцѣвъ за ихъ маніфестацію при дебатѣ буджетовѣй. Скажу отверто, що при читаню тыхъ вулканічныхъ ерупцій п. Антоневича менѣ ажь лячно ставало о его здоровѣй змыслы... Бо пытаю ся: чого властиво п. Антоневичь такъ розбѣснувавъ ся?

Розберѣмъ дѣло холодно и обективно.

Ажь до послѣдныхъ часѣвъ черезъ довгѣ лѣта наше австрійске правительство и „старыхъ“ и народовцѣвъ трактувало пѣсля однои методы: одныхъ и другихъ держано за москалефілѣвъ, и шизматикѣвъ, и ворохобникѣвъ, — одныхъ и другихъ ѣддано въ руки польскѣй шляхтѣ, а якъ поступала адміністрація, се всѣмъ вѣдоме. Такъ само ѣдносилась и до „старыхъ“ и до народовцѣвъ галицко-польска суспѣльнѣсть, и то не тѣлько партія станьчикѣвско-шляхотска, але такожь такъ званѣ демократы. Особливо-жь коли ходило о выборы до репрезентація краевои або державнои, — тогдѣ вже орґаны правительственнѣ такъ отверто и такъ рѣшучо ставали по сторонѣ Полякѣвъ, безъ огляду на те, чи кандидатомъ зѣ стороны рускои бувъ народовець чи „старый“, — що не знаю, чи знайшовъ бы ся другій примѣръ подѣбнои партійности въ исторіи европейского конституціоналізму. Не дивно отже, що при выборахъ чи то до сойму чи до рады державнои, чи наконець до радъ повѣтовыхъ нишли народовцѣ рука ѣбъ руку зъ партіе „старыхъ“.

Така тактика була тымъ природнѣйша, що остаточно часть приклонникѣвъ партіи „старои“ не належить до кліки „обединителѣвъ“, котра умѣла проводирство тои партіи захопити въ свои руки. Якась часть приклонникѣвъ партіи „старои“, особливо жіючихъ на провінціи, исповѣдуе такъ само якъ народовцѣ ѣдрубность малорускаго народу, а зачисляе себе до партіи „старыхъ“ тѣлько длятого, що не належить до народовцѣвъ, а не належить до тои партіи длятого, що зразила ся свого часу до народовцѣвъ за-для ихъ тогдѣшнаго екстремнаго украинізму въ літературѣ. А хотяй нашѣ писателѣ отрясли ся майже зовсѣмъ зъ маніи декотрыхъ писателѣвъ украиньскихъ гоненя за словами и формами якъ найбѣльше льокальными, а тымъ самымъ для загалу малорускаго народу якъ найменше зрозумѣлыми, — то все таки, завдяки вельми консервативнѣй и недовѣрчивѣй вдачи малорускаго характеру, давна нехѣть позѣстала до нинѣ, пѣддержувана штучно перфѣдными клеветами и инсинуаціями кліки „обединителѣвъ“, котрѣ зрозумѣли дуже добре, що въ тѣй хвили, коли тая нехѣть пропаде, выбье для нихъ послѣдна година... Мимо того я крѣпко переконаный, що часть приклонникѣвъ партіи „старои“, а передовсѣмъ належача до тои партіи часть нашого провінціонального духовенства, хоронить въ глубинѣ свого серця ідеалъ ѣдрубности малорускаго народу, а найлучшій того доказъ дѣбачую въ тѣмъ, що, поминувши кліку „обединителѣвъ“, многѣ зъ партіи „старои“ не знають велико-рускаго языка и его літературы. Не давно отже, що при всякихъ выборахъ до тѣлъ репрезентаційныхъ ишли народовцѣ изъ „старыми“ рука ѣбъ руку и що рускѣ послы соймовѣ — безъ огляду на те, до котрои партіи кождый зъ нихъ належавъ, — злучились въ оденъ клюбъ рускій. Такому сполученю послы-народовцѣ не могли противитись найбѣльше длятого, що остаточно навѣть немногѣ послы изъ кліки „обединителѣвъ“ мусѣли, хочь-бы тѣлько для людского ока, пѣдпирати всѣ тѣ внесеня, котрѣ добро нашого селяньства и мѣщаньства мають на цѣли, а навѣть таѣ внесеня, котрѣ стремлять до розширеня правъ рускаго языка. Кажу: „для людского ока“, божь прецѣнь вѣдома рѣчь, що хочь послы-обединителѣ голосували за шкѣльным

---

2)

МОЄМУ КРИТИКОВИ.

Вѣдповѣдь А. Пыпинови

на его статью

„ОСОБАЯ ИСТОРІЯ РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ“.

Написавъ Д-рѣ Омелянъ Огоновскій.

(Дальше.)

Пѣсля сеи прелюдіи критикъ пѣдносить противъ мене тяжкій закиды зъ-за того, що я поважився ся въ пытаняхъ просвѣтно-національныхъ проявити такій думки, котрѣ доси вважають ся „каменемъ претыновенія“ найпаче для московскихъ панславистѣвъ. Ось и поглядъ на важнѣйшѣ закиды Пыпиновѣ:

1. Критикъ дорѣкае менѣ чи-мало, що я поважився поставити „Русь“ супроти „Москвы“, та що я заявивъ, що предки Славянъ-Москалѣвъ въ XII. вѣцѣ змѣшались зъ Фіннами. Вѣнъ каже, що цѣлый народъ звавъ ся тѣлько „Русью“, та що льокальнѣ назвы (Новгородъ, Суздаль, Москва и и.) уживались для політичного означеня земель въ епоху вѣдѣльного політичного побуту тыхъ земель (стор. 254—255). — На те вѣдповѣдаю, що имя „Русь“ для означеня всѣхъ племенъ схѣдного славянства було тѣлько династично-державною назвою, по-за-якъ рускѣ князѣ начальникомъ свого роду вважали Володимира В., великого князя Кіївского. Вже-жь всякому тямущому историкови звѣстно, що колишнѣ славяньскѣ племена въ нынѣшнѣй полудневозахѣдній Россіи вѣдъ вѣку IX., а жителѣ нынѣшньои Волыни и Галичины вѣдъ вѣку XI. звались „Русью“, се-бъ то „Русинами“, мѣжь-тымъ коли племена землѣ Ростовскои и Суздальскои вразъ зъ Радимичами и Вятичами вѣдъ вѣку XV. назвою „Москва“ вызначувались [1]). Вѣдтакъ каже Костомарѣвъ, що въ XV. вѣцѣ въ нынѣшнѣй Россіи утворились чотыри вѣддѣлы схѣдного Славянства: Новгородъ, Москва, Литва й Русь, та що по упадку Новгорода зѣстались три вѣддѣлы: Москва, Литва й Русь [2]). Тая окремѣшность Руси вѣдъ Москвы була звѣстна Европѣ въ XVI. и XVII вѣцѣ. И такъ ученый Адамъ Богоричь у своѣй словѣньскѣй граматицѣ, выданѣй 1584 р. въ Віттенберґіи, уважавае мову руску окремою вѣдъ московскои, вычисляючи ось-якѣ славяньскѣ языки (linguae): moshovitica, rutenica, polonica, boemica et lusatica, dalmatica et croatica. Рускій же грамотѣй Иннокентій Ґізель пише у своѣмъ лѣтописнѣмъ творѣ „Synopsis“ (Кіевъ, 1674), що до народа сарматского належать: Москва, Русь, Поляки, Литва, Пруси и и. (глава 8). Годить ся-жь тутъ додати, що сей творъ Ґізеля трохи-не сто лѣтъ бувъ учебникомъ въ царствѣ московскѣмъ. Опроче самъ Пыпинъ писавъ ось-що въ „Исторіи славянскихъ литературъ“: *„При самомъ возсоединеніи (1654 г.) Южнорусы... чувствовали себя особымъ народомъ отъ Москвичей“* (стор. 313).

Вѣдтакъ и сегодня не вѣдкликую того высказу, що предки Славянъ Москалѣвъ въ XII. вѣцѣ змѣшались зъ Фіннами. Вже-жь самъ Пыпинъ писавъ давнѣйше (1879) се, що слѣдуе: *„Въ сѣверной долѣ русскаго народа еще въ старомъ періодѣ началось поглощеніе финскихъ племенъ въ нынѣшней средней Россіи“* („Исторія слав. лит.“, стор. 305). Отже самъ критикъ говорить про змѣшанье Славянъ зъ Фіннами, дармá, що въ теперѣшнѣмъ своѣмъ писаню высказуе про се зовсѣмъ противну думку. Се бо заявляе вѣнъ, що рускѣ кольоністы выпирали Фінновъ изъ ихъ мѣсць, що вѣдтакъ фіньскѣ племена геть уступались, або й просто вымирали (стор. 256—257).

Що Москалѣ або Великоруссы суть народомъ мѣшанымъ, доказувавъ Костомарѣвъ пишучи, що славяньскѣ кольоністы змѣшались зъ туземцями схѣдно-фіньского племени, и що зъ такои мѣшанины утворивъ ся великорускій народъ [3]). Мѣжь иншими й одинъ ученый Нѣмець писавъ въ сѣй справѣ ось що: „Die Moskowiter oder Gross-Russen sind ein Mischvolk mit vorwiegend finnischer Basis und starkem slawischen Zusatz, dessen Gewicht durch den Sieg seiner Sprache über die ursprünglich finnische ganz wesentlich verstärkt wird“ [4]).

А. Пыпинъ каже вѣдтакъ, що мои замѣтки про се пытанье хитають ся мѣжь теорію Духинъского и бажаньемъ, зберегти тѣнь историчнои критики (стор. 256). Я-жь признаю ся, що я доси зовсѣмъ не читавъ книжки Ф. Г. Духинъского п. з.: „Zasady dziejów Polski i innych krajów słowiańskich“, де сей польскій письменникъ розвиває свою теорію про „тураньскій“ зачатокъ „Москалѣвъ“. Опроче самъ критикъ каже, що я *„великодушно защищаю русскихъ отъ Духинскаго“*, та що моими словами *„Духинскій опровергается“* (стор. 256).

Що закидъ про Духинщину е зовсѣмъ несправедливый, запримѣтивъ и „Уманець“, написавши въ сѣй справѣ ось-що: „Пыпинъ скрѣзь вбачае Духинщину, але доволѣ здати ся навѣть на тѣ выписки зъ исторіи Ом. Огоновского, якѣ самъ Пыпинъ мѣсцями наводить, щобъ бачити, якъ несправедливо вѣнъ докоряе тѣею Духинщиною и не одного Ом. Огоновского, а навѣть цѣлу партію, заступникомъ котрои вѣнъ вважае Ом. Огоновского“... („Зоря“, стор. 333).

Заявивши, що Духиньскій много опроки-дуе ся, каже Пыпинъ дальше, що въ моѣмъ писаню зѣстае ще отъ-се неясно: 1. Якъ могли причислитись изъ Москвѣ племена XII. вѣку, коли Москва приходить до свого значеня ажь въ XV. вѣцѣ, позаякъ она въ кѣнци XII. вѣку була тѣлько малесенькимъ селомъ, ледве звѣстнымъ по имени? — 2. Якимъ способомъ вѣдбувалась въ тѣ давнѣ вѣки славяньска кольонізація земель нынѣшньои Москвы? (стор. 256). — На сѣ два пытаня вѣдповѣдаю ось-що: 1. Я нѣгде не сказавъ, що въ XII. вѣцѣ причислялись славяньскѣ племена изъ Москвѣ. Я запримѣтивъ тѣлько, що „Москвою назывались тѣ славяньскѣ племена пѣвнѣчнои Россіи, котрѣ осѣли були по-мѣжь Фіннами.“ Вѣдтакъ до сихъ слѣвъ додавъ я ось-якѣ: „Тѣлько-жь не годить ся думати, мабуть-то Россіяне не суть Славянами, тому-що ихъ предки въ вѣцѣ XII. змѣшались зъ племенемъ фіньскимъ“ (стор. IX—X). — 2. Про се, якимъ способомъ вѣдбувалась въ тѣ давнѣ вѣки славяньска кольонізація земель нынѣшньои Москвы, можна подекуды дѣзнатись, прочитавши одвѣтне мѣсце въ статьи Костомарова: „Мысли о федеративномъ началѣ древней Руси“ [5]). Опроче нынѣ трудно дати на се пытанье зовсѣмъ вдоволяючи вѣдповѣди, тому-що пѣвнѣчнѣ стороны теперѣшньои Россіи, де вѣдбувалась тая кольонізація, для дослѣдѣвъ нашихъ лѣтописцѣвъ були землею недоступною.

2. Критикъ не може такожь погодитись зъ отъ-сими моими словами: „Вже-жь нашъ нарѣдъ тому не виненъ, що царѣ московскѣ перенесли назву „Русь“ на свою державу, та що наша батькѣвщина лишилась свого питомого имени. Поки-що слово „Украина“ заступае у нашихъ народовцѣвъ втрату свого названя“... (стор. VIII). Сѣ мои слова критикъ называе *„странностями, удивительными для русскаго читателя“* (стор. 254). — Я-жь не сказавъ нѣчого нового й чудного, коли примѣтивъ, що царѣ московскѣ перенесли назву „Русь“ („Россію“) [6]) на свою державу. Та-жь самъ критикъ писавъ про сю справу ось що: *„Когда стало совершаться московское объединеніе, на него по давней привычкѣ перенесено было имя, распространенное Кіевскимъ объединеніемъ“* — се-бъ-то имя Русь або Россія (Исторія слав. лит., стор. 314). Ба, вѣнъ самъ потакувавъ, що наша батькѣвщина лишилась свого питомого имени. Се бо у своѣй „Исторіи славянскихъ литературъ“ навѣвъ вѣнъ отъ-сѣ слова Костомарова: *„Тогда южно-русскій народъ остался какъ-бы безъ названія.... У южнорусскаго народа было какъ будто похищено его прозвище“*... (стор. 314). —

---

[1]) Костомаровъ, „Историческія монографіи и изслѣдованія“. Томъ I., стр. 59—60.

[2]) ibid., стор. 60.

[3]) ibid., стор. 18.

[4]) Dr. A. Petermann, „Mittheilungen aus Justus Perthes' geographischer Anstalt....“ Gotha, 1878. 24. Band, S. 329.

[5]) „Историческія монографіи и изслѣдованія, I, стор. 17—18.

[6]) Звѣстно, що грамотѣѣ-чужинцѣ въ першѣй половинѣ XV. вѣку назвали Русь „Россіею“ вѣдъ грецкого слова Ρῶς, Ρωσία. Тогдѣ-то й замѣсць „рускій“ писане „росскій“ або „россійскій“.

внесенями посла Романчука, то мимо того ихъ — на харчу благотворительного комітету стоячій орґанъ не жахавъ ся найпôдлѣйшихъ клеветъ и денунціяцій, абы тôлько руску ґімназію у Львовѣ въ очахъ правительства и руской публики здискредитувати.

Въ послѣдныхъ часахъ австрійске правительство, — чи то длятого, що навкучилась ему безуспѣшна борба зъ народно-рускимъ елементомъ, котрый мимо всякого гнету щоразъ то бôльше ширшае и дужѣе, чи то задля конъюнктуръ політики заграничної, чи то зъ огляду на имовѣрнй ситуацію въ Чехіи выкликанй змѣны въ ґрупованю партій въ будущôй радѣ державнôй, чи наконець може на выразный приказъ нашого великодушного монарха, котрый прецѣнь всѣмъ своимъ народамъ рôвный батько и не може терпѣти того, абы оденъ народъ розживавъ ся зъ кривдою свого сусѣда — досыть, що въ послѣдныхъ часахъ австрійске правительство рѣшилось бôдступити бôдъ своєи дотеперѣшнои окстірпаційнои політики супротивъ Русинôвъ, а именно супротивъ Русинôвъ-народовцѣвъ.

Якъ уже знаємо, дня 24 н. ст. падолиста с. р. заявивъ предотавитель правительства п. намѣстникъ ґр. Бадені явившôй ся у него ad hoc депутаціи політичного товариства народовцѣвъ „Народна Рада“, що „правительство може пôдпирати тôлько такихъ Русинôвъ, котрй зазначать ясно свое становище, — котрй хотять розвивати свою народность въ Австріи яко таку въ напрямѣ згôдномъ зъ идеею державною, — котрй рѣшучо отрясуть ся и увôльнять ся бôдъ всего, що розвоєви руской народности на основѣ чисто австрійскôй перешкаджае, — и котрй будуть ити разомъ зъ князями своєи церкви.“

Подôбне заявленье якъ отсе, котре почула депутація народовцѣвъ бôдъ представителя правительства п. намѣстника ґр. Баденього, зоветь ся въ політицѣ: Maskirung des Rückzuges. Бо-жь прецѣнь Русины-народовцѣ голосили завсѣгды ясно и выразно, що народъ галицко-русскій — се частина народу малорускаго бôдрубного якъ бôдъ польскаго такъ и бôдъ великоруского народу, — аджеже они голосили завсѣгды, що народъ галицко-русскій стоить вѣрно при Австріи не тôлько для того, що она звôльнила его зъ рабства и панщины, але такожь и длятого, що тая Австрія — то единый кутокъ, де Русинови вôльно бодай рôдною мовою говорати та писати, — аджежь они голосили завсѣгды, що народъ галицко-русскій разомъ зъ князями руской церкви стоить вѣрно при римскôмъ престолѣ, не тôлько для того, що сей народъ надто релиґійный и надто консервативный, абы мѣнявъ вѣру якъ сорочку, а до того ще мѣнявъ на таку, якъ царске православіе, — але такожь и длятого, що власне тôй то греко-католицкôй церквѣ завдячуе народъ галицко-русскій свое просвѣчене, гуманне и патріотичне духовенство, котрому темне, захланне и раболѣпне духовенство православне закордоньскои Руси не гôдне навѣть розвязати сапогôвъ.... Все те голосили завсѣгды Русины-народовцѣ „во всеуслышаніе міра“ въ своихъ часописяхъ, меморандахъ, жалобахъ и петиціяхъ, на зборахъ своихъ товариствъ, наконець устами своихъ депутацій и своихъ послôвъ въ соймѣ и въ радѣ державнôй... Але правительству треба було конче „приличія рада“ о щось зачепити, то-жь сказало до народовцѣвъ устами свого представителя: „Я готове Русинôвъ пôдпирати — значить: я залишу свою супротивъ нихъ систему, наколи вы скажете ясно, що вы такй а такй.“

Оденъ тôлько уступъ згаданого заявленя представителя правительства сягае по-за рамы „маскированого бôдвороту“, а именно той, въ котрôмъ правительство жадае бôдъ Русинôвъ категорично, щобы они „рѣшучо отряслись и увôльнились бôдъ всего, що розвоєви рускои народности на основѣ чисто австрійскôй перешкаджае“. Треба бы бути дуже недотепнымъ, щобы не догадати ся, противъ кого той уступъ настороченый и що тымъ заявленьемъ австрійске правительство заповѣло безпощадну вôйну всякимъ „обединительскимъ“ стремленямъ. А сказавши правду, нѣхто безсторонный и розсудный чоловѣкъ правительству того во зло брати не може. Що бôльше, власне згаданый уступъ заявленя есть найпевнѣйшимъ доказомъ, що австрійске правительство постановило щиро и безъ облуды бôдступити бôдъ своєи неприхильної політики супротивъ галицкихъ Русинôвъ.

Бо прошу тôлько розважити, чи може яка небудь держава, котра ще не абдикувала изъ своєи самостôйности, дивитись рôвнодушно на лакомй аспірацію свого сусѣда, и чи може она терпѣти, щобы мѣжь ей горожанами велась-розросталась пропаґанда идеѣ, котра мимо всеи візантійскои хитрости и проворности своихъ адентôвъ все-таки свого центріфуґального характеру нѣякимъ способомъ закрыти не може.

Скаже може хто: „Аджежь австрійскй Нѣмцѣ исповѣдують єдинство національне зо всѣми закордонными братами, а мимо того не прийде нѣкому на думку пôдозрѣвати ихъ австрійского патріотизму“. На те бôдповѣдь проста: Нѣмцѣ зъ поконвѣку пôдъ взглядомъ етноґрафічнымъ и культурнымъ оденъ народъ. Если отже австрійскій Нѣмець каже, що бôнъ Нѣмець, то высказуе бôнъ тôлько загально звѣстну неоспораму правду, а сказавъ бы неправду, коли бъ говоривъ инакше. Инча рѣчь „єдинство общерусске“. Того единства доси нема, оно доперва мало бы зробити ся, — а я пытаюсь кождого розсудного чоловѣка, нехай скаже, але такъ цѣлкомъ щиро и отверто: якій интересъ можуть — по его думцѣ — мати Великороссы въ тôмъ, щобы мы галицкй Русины були „общероссами“? Чи може мы имъ за те платимо? — противно: не мы въ нихъ, але они въ нашихъ пажерливыхъ „обединителѣвъ“ пхають якъ въ дѣравый мѣшокъ. А може они лакомй на нашихъ Головацкихъ, Наумовичѣвъ, Площаньскихъ, Марковыхъ e tutti quanti? — ну, спытайте ихъ самыхъ, якъ они судять о тыхъ „Галічанахъ“? А може наконець они лакомй на нашихъ славныхъ-преславныхъ фінансістôвъ? — може бути, але въ такôмъ разѣ тяжко зрозумѣти, длячого урядовый „Варшавскій Дневникъ“, якъ вѣдомо, назвавъ тыхъ нашихъ фінансістôвъ „ворами и мошенниками“...

Нѣ, милй братя! на те все и таке инче они зовсѣмъ не лакомй, они навѣть не лакомй на нашого Бісмарка-Антоневича, — они лакомй тôлько на нашу галицку землю, а хто менѣ таки ще не вѣрить, нехай поспытае Болгаръ, а коли и тй его не переконають, того бôдсылаємо до „благотворительного комітету“. Анексійнй тенденція „напрускои“ партіи, котра мимо всякихъ неудачь и фіяскôвъ усе таки въ россійскôй имперіи держить керму въ своихъ рукахъ, занадто звѣстнй цѣлому свѣтови, щобы могли бути тайною навѣть для такихъ недоумôвъ, якими бувають австрійскй керманичѣ політики заграничної, и длятого нѣхто розсудный не подивуе, що австрійске правительство схаменулось наконець и зрозумѣло, що годѣ ему дивитись на роботу нашихъ „обединителѣвъ“ зъ заложеными руками.

Ажь до послѣдного часу дѣялось инакше. Правительство терпѣло а часомъ навѣть кокетувало зъ „обединителями“, шахуючи ними народовцѣвъ, — а на всякій способъ кліка тая свобôдный розвôй народно-руского духа спиняти була въ силѣ. Коли-жь нинѣ правительство, заявляючи прихильность для руско-народної справы, выступило такъ грôзно противъ кліки „обединителѣвъ“, — то треба припускати, що се заявленье щире и що тôлько бôдъ насъ залежить, щобы зъ того выйшла користь для нашого народу.

Загальнй Зборы „Народного Дому“ у Львовѣ.

Загальнй Зборы „Народного Дому“ у Львовѣ були сего року не такъ численнй якъ давнѣйше. Коли нинѣ около 10 год. предсѣдатель управляючого совѣта о. Делькевичь бôдкрывъ засѣданье, було всего лишь 51 членôвъ; познѣйше надôйшло ще кôлькавацять, такъ, що загальне число выносило около 70. На зборахъ явили ся: Є. Ексц. Впреосв. митрополитъ Сембратовичь протекторъ „Нар. Дому“, крылошане Бѣлецкій, Петрушевичь, Матковскій зъ Перемышля, о. Павликôвъ, д-ръ Ис. Шараневичь, д-ръ Иванъ Добряньскій, редакторъ Марковъ, проф. Костецкій послы д-ръ Антоневичь и Герасимовичь, проф. Сивулякъ, ректоръ о. Бачиньскій, д-ръ Латиньскій, о. Чоровскій, о. Лѣсевичь зъ Кутъ, проф, Вѣнцковскій, д-ръ Павенцкій, Ропицкій и п. Дуда; дальше судія Шеховичь, д-ръ Ом. Огоновскій о. Заячковскій зъ Лопянки, о. Стефановичь, и богато священникôвъ съ провінціи, оденъ мѣщанинъ и одна дама.

Зборы бôдкрывъ о. Делькевичь короткою промовою, въ котрôй привитавъ збôраныхъ членôвъ и бôдпоручникôвъ консисторій львôвскоя и перемыскои, крыл. о. Бѣлецкого и о. Матковского, а сконстатувавши бôдтакъ достаточне число членôвъ, предложивъ выбôръ предсѣдателя и его заступника на часъ зборôвъ и двохъ секретарѣвъ та ихъ заступникôвъ. Предсѣдателемъ збору выбрано одноголосно о. Лѣсевича съ Кутъ а его заступникомъ п. Антоневича. Секретарями выбрано п. Коцовского и о. Бѣлянкевича.

О. Лѣсевичь забравши мѣсце въ президіи подякувавъ за довѣрія, яке ему симъ выборомъ заявили зборы и звертае увагу на то, що зборы бôдбувають ся въ комнатахъ, за котрй мусять бути вдячными Найясн. монарсѣ, котрый подарувавъ мѣсце пôдъ „Народный Дôмъ“, котрый поставивъ першу основу сен институціи, за що ему весь народъ рускій, все духовенство и вся интеліґенція мимо всѣлякихъ ворожихъ заходôвъ зъ рôзныхъ сторôнъ позбстануть завсѣгды непоколебимо вѣрнй и вдячнй. Бесѣдникъ вносить окликъ въ честь цѣсаря а зборанй повторяють трикратно „Многая лѣта!“ О. Лѣсевичь говорить дальше: Поки мы сполученй въ нашою церквою, зъ нашими князями церкви, то мы сильнй и мы имъ повиннй бути вдячнй за то, що они перебувають середъ насъ и скрѣпляють нашй силы. Вашу длятого въ честь Его Ексц. Впреосв. митрополита „Многая лѣта!“ Зборы повторяють трикратно.

Опосля представивъ о. Делькевичь правительственного комісаря п. Заячковского а предсѣдатель забравши бôдтакъ ще разъ голосъ просивъ, щобы въ дискусіи держати ся строго предмету а коли будуть якй внесеня, то щобы держати ся такожь точно лишь того, що дотыкае самого института.

Пос. Антоневичь вносить, щобы выбрати заразъ комісію люстраційну и на внесенье д-ра Добряньского выбрано пп.: Савчиньского, Сивулякa, Бѣлоуса и оо. Лисяка и Грабиньского.

Потôмъ бôдчитавъ п. Лаголa дуже основно оброблене и обширне справозданье зъ дѣяльности управляючого совѣта, зъ котрого на разѣ можемо лишь то навести, що бібліотека Народ. Дому дуже значно побôльшила ся а читальня при нѣй не може ще бути бôдкрыта, бо нема на ню мѣсця. Такожь и музей не може бути бôдкрытый, бо ще не зроблено инвентаря. Платнои бурсы, де бы выховувалась руска молодѣжь въ рускôмъ дусѣ и въ дусѣ релиґійномъ не може Народн. Дôмъ бôдкрыти, бо не маe на ню бôдповѣдного помѣщеня. Зъ тыхъ самыхъ причинъ не може „Народ. Дôмъ“ бôдкрыти и варстатôвъ ремесничихъ. Наконець вносить управляючій совѣтъ, щобы п. Лаголѣ пôдвысшити квінквенія зъ 50 зр. на 100 зр.

По бôдчитаню справозданя ухвалено п. Лаголѣ пôдвысшити квінквенія а позаякъ не було бôльше нѣякихъ предложень, то предсѣдатель бôдкрывъ дискусію надъ справозданьемъ совѣта.

Першій забравъ голосъ судья Шеховичь а звертаючи увагу зборôвъ на то, що институтъ Народный Дôмъ маe мало членôвъ, вносивъ, щобы совѣтъ старавъ ся згорнути до него ширшій кругъ руской интеліґенція якъ свѣтской такъ и духовной. Внесенье се пôдперли лише: о. Омелянъ Огоновскій, о. Заячковскій и о. Стефановичь и оно упало.

При загальнôй дискусіи забравъ слово о. катихитъ Ал. Стефановичь и промовивъ:

Въ роцѣ 1849 положивъ Найяснѣйшій монархъ основу нашого института, подаруваша будынки по бувшôмъ университетѣ. Монархъ учинивъ се въ тôй цѣли, щобы сей институтъ трудивъ ся надъ пôднесеньемъ нашого рôдного народу, котрый, выйшовши тогдѣ зъ панщины, находивъ ся на дуже низькôмъ степени розвою. Для такои идеѣ скидали всѣ Русины, навѣть простый народъ, численнй жертвы такъ, що вкінци могла та институція увôйти въ житье. Однакожь управляюча комісія, отвираючи въ 1869 роцѣ сей институтъ, поступила собѣ при выборѣ членôвъ института дуже односторонне: приняла лишь такихъ мужôвъ, що були ѣй до вподобы, а не приняла тыхъ, котрй ѣй не подобались, хотяй се були и найлѣпшй патріоты. Такъ не приняла она въ члены бл. п. Ст. Качалу [въ поослѣдных доперва лѣтахъ житя пок. С. Качалы принято его. — *Редакція.*) Такъ поступовано и пôзнѣйше. Передъ десяти роками зголосило ся въ члены до 20 мужôвъ щирыхъ патріотôвъ, людей на становищахъ; передъ трема роками навѣть одинъ поважный членъ старшои партіи, узнаючи заслуги посла Романчука, внесъ въ совѣтѣ, щобы его принати въ члены, але внесенье те упало. Передъ трема роками просивъ о принятье п. Нагôрный, щирый патріотъ, котрый крôмъ иншихъ значныхъ заслугъ причинивъ ся много своими прекрасными пляна-ми на церкви (*Голосъ: За дармо?*) до пôднесеня нашого обряду и церкви и емуôдказано; рôвно-жь зголошувавъ ся п. Врецьона, учитель львôвскои рускои школы, одинъ изъ найщиршихъ патріотôвъ краю, що редаґувавъ руску „Школьну Часопись“ для учителѣвъ часахъ, коли рускій духъ въ учительствѣ бувъ дуже упавъ и ему найбôльше завдячуемо, що руска школа въ краю справъ перебула щасливо рôзнй невигодины, розвиваe ся дуже красно и належить до найлѣпшихъ школъ у Львовѣ — и его такожь не принято.

Яка-жь причина такого поступованя? Скажу отверто: редакторôвъ часописей, що вели пропаґанду за єдностію нашого народа зъ народомъ россійскимъ, и подôбныхъ людей принимано въ члены. [*Страшный крикъ и шумъ, крики: Одобрати голосъ! Ту нема дискусіи о політицѣ! Се ложь!*] А Марковъ, Площаньскій!.. [О. Стефановичь хоче говорити дальше але крики не умовкають, шумъ и гукъ: *Най предсѣдатель одбере голосъ!* Предсѣдатель ледви успокоює зборы, представляючи, що членъ маe право говорити, а заразомъ упоминае о. Стефановича, щобы державъ ся дискусіи о предложенôмъ справозданю.] Если такъ, то констатую, що щирыхъ патріотôвъ, стоячихъ рѣшучо за засадою, що нашу народность треба розвивати самостôйно, бôдрубно бôдъ народности польскои и россійскои, тутъ въ засады не принимають. [Сильне зворушенье. Предсѣдатель зборôвъ о. Лѣсевичь перерываючи: Тутъ нема партій, ту суть лише представителѣ рускаго народу, Народного Дому!] Сего власне хочу и бажаю, щобы ту не було партій, щобы всѣ щирй патріоты тутъ спôльно трудили ся, щобы Народный Дôмъ бувъ добромъ цѣлого народу. Сего докору я не роблю почтеннымъ членамъ тутъ збôранымъ, а тôлько певному кружкови львôвскихъ членôвъ, на котрыхъ поступованье навѣть многй члены другои партіи не годять ся. [Добряньскій, Марковъ, Ропицкій, пос. Герасимовичь аранжують знôвъ галасъ: Одобрати голосъ!] Одповѣдно такому принимаю членôвъ иде и цѣла дѣяльность совѣта. Ученикôвъ бурсы мимо ихъ волѣ высылае ся до нѣмецкои ґімназіи. Не дивувавъ бы ся я ще, если бы кôлькохъ выслано, щобы набули собѣ добру справу въ языцѣ нѣмецкôмъ, але щобы всѣхъ высылати, сего не розумѣю. Сли бы н. пр. якій ческій институтъ поважився высылати своихъ ученикôвъ до нѣмецкихъ ґімназій, а поманути ческй, то не знаю, щобы тамъ зроблено: Чехи рознесли бы такій институтъ. (Добряньскій: *Бо зъ рускои ґімназіи выходять соціялісты!* О. Стефановичь бôдповѣдаючи Добряньскому): Могли бути деякй случаѣ, але се еще не рація, — соціялісты проявляють ся у всѣхъ ґімназіяхъ и въ польскихъ и въ нѣмецкихъ. Сли рускій институтъ не посылае учениковъ до рускои ґімназіи, то для чого-жь упоминаємось, мы Русины, о рускій школы? Въ такôмъ случаю замѣсть рускихъ, домагаймо ся всюды заведеня школъ нѣмецкихъ. Однакожь учениковъ не посылае ся до рускои ґімназіи тому, що тамъ наука веде ся въ нашôмъ рôднôмъ языцѣ, не зросійщенôмъ (*Великій крикъ!*), щобъ не пôзнали и не полюбили свого рôдного языка. [Великій крикъ: *Ту не мѣсце до дискусіи о языцѣ! То не академія наукъ!* Предсѣдатель высказуе то само и упоминае бесѣдника тримати ся рѣчи.] Се важна рѣчь и належить до дискусія, чи нашъ институтъ маe пôдпирати нашу рôдну, малорускую народность и ей языкъ... [Перерываня безустанній. Голосы: *Галицкій языкъ!*] Що-до роздаваня заномогъ и стипендій, наша молодѣжь подаючись о нихъ, намагаесь звычайно писати не своимъ языкомъ, не кажу, щобы въ совѣтѣ не увзгляднювано чисто русскихъ петицій, але бôдки-жь тамъ та опінія? (Бесѣдникови перебивають, а бôнъ говорить по хвили): Що-до стипендій, то пригадую собѣ, що черезъ довшй лѣта побиравъ значну стипендію, устновлену вчесть цѣсаря Франц-Іосифа першій маркантный аґітаторъ руссофільскій (Володимиръ Дудикевичь —) [Крикъ, шумъ, галасы: Ложь! Инсінуація! О. Павликôвъ, що бôдъ часу до часу щось дуже оживлено розправлявъ зъ Є. Ексц. митрополитомъ, кидае ся зъ гнѣву и кричить въ найбôльшôмъ розъярению: Неправда! Въ совѣтѣ голосуе ся надъ роздаваньемъ стипендій. Бесѣдникъ силуе ся середъ глуму высказати, що такй тенденція, проявивши ся въ краю, бôдбили ся дуже прикро на цѣлôмъ рускôмъ народѣ и суть причиною прикрого положеня політичного Русинôвъ. Бесѣдникови не дають говорити. Предсѣдатель взывае, щобы ставивъ внесенье и кôнчивъ рѣчь. Бесѣдникъ кôнчить:] Такй тенденція деякихъ людей бôдбились прикро на цѣлôмъ рускôмъ народѣ, я бою ся, щобы они не бôдбивали ся и на нашôмъ институтѣ. Я чувъ, що справа власности Народного Дому ще не рѣшена остаточно, що недавно ще внесено бôдъ совѣта представленье въ сѣй справѣ. Глядѣмъ, щобы правительство не вмѣшало ся въ справы института. (Добряньскій и Марковъ кричать.) Я кôнчу завôзваньемъ, щобы всѣхъ щирыхъ патріотôвъ, безъ рôзницѣ, принимано въ члены; щобы нашъ институтъ ставъ ся добромъ цѣлого народу руского и щобы дѣлавъ на рôднôй основѣ. Тогды институтъ сповнить лѣпше свою задачу и правительство буде числитись инакше, коли станемо всѣ разомъ.

Ледви о. Стефановичь скôнчивъ говорити якъ о. Павликôвъ въ найбôльшôмъ розъярению

Такъ отже несказавъ я нѣяких „*странностей, удивительныхъ для русскаго читателя*“, коли самъ критикъ про тее пытанье бувъ давнѣйше той самои думки, що ѣ я проявивъ у своѣмъ писаню.

3. Критикъ каже (стор. 255), що я „*не удостоилъ познакомиться съ исторіей русскаго литературнаго языка*“, коли я ось-що написавъ: „Що-до языка россійского належить замѣтити, що вôнъ вытворивъ ся зъ нарѣчія московского. Въ вѣцѣ XVIII. поддержувалась тая нова мова богацтвомъ языка церковно-славяньского; доперва въ вѣцѣ XIX. россійскй писателѣ звернули свою увагу на деякй нарѣчія Россіи пôвнôчнои. Коли-жь въ нашихъ часахъ московскимъ панславистамъ забаглось накинути всѣмъ Славянамъ россійскій языкъ яко літературный, то збогачено его особливо лексикальнымъ апаратомъ языка руско-украиньского, а подекуды й словами другихъ языкôвъ славяньскихъ“ (стор. X. примѣт.). — Навѣвшй сѣ мои слова, пытае ся менe критикъ, де то все тее найшовъ я въ исторіи „*русскаго народнаго и литературнаго языка*“? — На се пытанье вôдповѣдаю ось-що: Що літературный языкъ россійскій выторивъ ся зъ нарѣчія московского, е рѣчь звѣстна всякому фільольоґови славяньскому. По-за-якъ звукова система е неначе душею мовы, а фонетика московского нарѣчія стала головною прикметою літературного языка россійского, то й всякому тямущому чоловѣкови ясно, що сей літературный языкъ у своему засновку е московскимъ. Вже-жь самъ Антоній Петрушевичь, ученый крилошанинъ у Львовѣ, що е противникомъ галицко-русскихъ народовцѣвъ, писавъ про се пытанье ось-що: „Нынѣшній такъ званый литературный или книжный русскій языкъ возникъ въ новѣйшее время съ принятіемъ грамматическихъ формъ московского нарѣчія, яко государственного нарѣчія, съ помощію прочихъ русскихъ нарѣчій“ [1]). Опроче стою й теперь при моѣмъ высказѣ, що въ вѣцѣ XVIII. нова мова россійска пôддержувалась богацтвомъ языка церковно-славяньского, та що въ вѣцѣ XIX. россійскй писателѣ звернули свою увагу на деякй нарѣчія пôвнôчнои Россіи. Ся моя думка опираe ся на фактахъ исторично-літературныхъ, и нѣ одинъ письменникъ-публицистъ не зъумѣe опровинути правды, що основуe ся на ґенетичнôмъ розвою літературного языка россійского.

(*Дальше буде.*)

[1]) „Литературный Сборникъ“ издаваемый галицко-русскою Матицею. Львовъ, 1886, стор. 15—16.

и трясучись ôдъ гнѣву схопивъ ся зъ свого мѣсця и промовивъ: Загальнй зборы выбирають совѣтъ управляючій и мають до него довѣрiе. Я мушу тутъ рѣшучо ôдперти всѣ закиды, якй тутъ бесѣдникъ зробивъ, а то, що совѣтъ не приймае членôвъ, що не роздѣляють ся стипендiи по совѣсти. Мы тутъ не знаемо нѣякихъ фракцiй. Мы приняли 40 членôвъ, а приняли ихъ по совѣсти; коли же кого не приняли, то мы мали до сего свои причины.

На сѣмъ закôнчила ся дебата. Є. Ексц. Вирeосв. митрополитъ выйшовъ зъ салѣ а предсѣдатель перервавъ засѣданье до 2 год. по полудни.

——

До управляючого совѣта выбрано: предсѣдателемъ крил. о. Дѣлькевича черезъ анлямацiю; членами совѣта выбрано: Вѣнцковского, Гаврвшкевича. Глиньского, Костецкого, Крижановского, Лепкого, Литиньского, Павликова, Петрушевича, Сивуляка, Чапчаря и Яновского. Зъ выбраныхъ мають бути 8, що дôстали найбôльше число голосôвъ, дѣйстными членами а 4 заступниками. Однакожь на 60 голосуючихъ дôстали всѣ, крôмъ двохъ послѣдныхъ по 60 голосôвъ; д-ръ Чапчаръ и д-ръ Яновскiй дôстали по 59.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

На суботнѣшнôмъ засѣданю палаты послôвъ предложило правительство законъ о розширенiю закона о заосмотренiю вдôвъ и сирôтъ по офiцирахъ и рядовыхъ чинног армiи, маринарки военнои, краевои обороны и ополченя, котрыхъ мужѣ, взглядно ôтцѣ не були передъ 30 цвѣтня 1887 р. въ чинnôй службѣ, лишь вже въ ôдставцѣ. Мiнiстеръ фiнансôвъ предложивъ центральне замкненье рахункôвъ за 1889 р. Пос. Гевера и товаришѣ интерпелювали мiнiстра краевои обороны въ справѣ предложенiя загального результату испытôвъ однорôчныхъ охотникôвъ и що-до причинъ, якй вплынули на то, що въ декотрыхъ сторонахъ испыты тй выпали зовсѣмъ некористно. Интерпеляты домагали ся, щобы мiнiстеръ краевои обороны заспокоивъ Нѣмцѣвъ, що недостаточне знанье нѣмецкого языка не може бути перешкодою до осягненя рангu офiцира, скоро аспiранты выказали ся ôдповѣднымъ знаньемъ иншихъ предметôвъ. Пôдъ конець засѣданя просивъ пос. Кронаветтеръ президента, щобы внесенье о заведенiю загального права голосованя було поставлене на порядку дневанôмъ одного зъ найблизшихъ засѣдань. Президентъ палаты обѣцявъ то зробити, скоро лишь будуть залагодженй найважнѣйшй справы.

Комiсiя буджетова радила надъ розпорядженьемъ цѣсарскимъ въ справѣ запомоги для тыхъ краѣвъ, котрй въ осени потерпѣли ôдъ повени. Гр. Таффе заявивъ, що роздѣленье тыхъ запомогъ незадовго вже наступить и що значну суму призначено для Чехъ. Комiсарь правительственный подавъ до вѣдомости комiсiи, що найбôльше потерпѣли Чехи, бо шкода, яку повѣнь въ сѣмъ краю наробила выносить бôльше якъ 4,700.000 зр.; въ Австрiи долѣшнôй выносить шкода лишь 900.000, въ Австрiи горѣшнôй 400.000, на Шлеску 180.000, а въ Форарльберґу 700.000 зр. На доразову помôчь треба буде взглядно лишь малыхъ сумъ, бо значнй сумы вплынули зъ привачныхъ складокъ. Въ Чехахъ вплынуло зъ приватныхъ складокъ пôвъ мiлiона а край давъ пôвтора мiлiона; зъ скарбу державного призначено длятого для Чехъ лишь 800.000 зр. Для Австрiи горѣшнои и долѣшнои призначено по 400.000 а для Шлеска 18.000 зр. Що-до Карльсбаду то заявивъ гр. Таффе, що намѣстникъ ѣздивъ на мѣсце и переконавъ ся наочно о шкодѣ та здасть о нѣй справу. Мѣстови сему треба буде бодай о стôлько помогти, щобы недужй зъ початкомъ сезону купелевого могли въ нѣмъ розпочати курацiю. На внесенье Катрайна ухвалено поробити въ дорозѣ адмiнiстрацiйнôй ôдповѣднй заряджения.

Коло польске збирае ся нынѣ на перше свое засѣданье. Межи иншими буде розбирати ся справа пенсiи для вдôвъ и сирôтъ по офiцирахъ краевои обороны. Предложенье мае бути тымъ мотивоване, що краева оборона и ополченье мають на случай потребы взяти дуже чинну участь въ вôйнѣ.

W. Allg. Ztg. пише: Мы мали нагоду розговорювати зъ деякими польскими послами всѣляких напрямôвъ. Зъ того, що мы почули набрали мы переконання, що Поляки не були ще въ силѣ занятi становище супротивъ змѣненои ситуацiи полiтичнои. Бôльшôсть клюбу, котра есть безусловно правительственна, мовчить дипльоматично и каже правительству за себе думати. Яворскiй поведе вже въ своѣмъ часѣ своихъ вѣрныхъ туды, куды гр. Таффе схоче. Мала ґрупа нацiонально-консервативныхъ есть безусловно за удержаньемъ дотеперѣшного союза, такъ само и тыхъ кôлька лiбералôвъ, бо имъ здае ся, що они будуть могли поступати зъ радикальными молодо-Чехами и повбстануть въ славяньскôй бôльшости не роблячи нѣякихъ концесiй на шкоду своихъ лiберальныхъ переконань. Взрочôмъ годять ся всѣ въ тôмъ поглядѣ, що ажь по новыхъ выборахъ треба буде занятi ясне становище, бо якъ разъ новй выборы особливо въ Галичинѣ принесуть значнй змѣны. Обчисляють, що польскiй клюбъ буде мусѣвъ що найменше пять мандатôвъ ôдступити Русинамъ, а ôдтакъ сподѣвають ся ще и выбору двохъ або и чотирохъ польскихъ селянъ, котрй — якъ то показало ся вже при выборахъ до сойму — научили ся бороти успѣшно противъ панованя шляхты. Найновѣйшiй выбôръ въ Краковѣ каже сподѣвати ся такожь и въ курiи мѣстъ яконись змѣны въ користь лiберальнои партiи. Розумѣе ся, що збôльшенье лiберальнои меншости въ клюбѣ польскôмъ и утвореньe молодо-руского клюбу вплыне значно на становище галицкихъ послôвъ въ радѣ державнôй.

Показуе ся що д-ръ Ріґеръ не зложивъ ще свого мандату до сойму и рады державнои, а противно, думае конферувати зъ гр. Таффымъ въ справѣ заведенiя чеcкого языка якo урядового въ Чехахъ и мае надѣю, що коли правительство зробить сю концесiю, то и чеcко-нѣмецка угода дасть ся перевести. Fremdenblatt пише: Ôдъ результату теперѣшныхъ переговорôвъ у Вѣдни буде зависѣти, чи Ріґеръ остане ся и дальше въ соймѣ и чи схоче брати и дальше участь въ сѣчневыхъ переговорахъ. A Politik додае до сен вѣсти такй замѣтку: О тôмъ щобы д ръ Ріґеръ мавъ зложити мандатъ не звѣстно дѣйстно нѣчого и длятого суть всѣ комбiнацiи, що опираютъ ся на сѣй основѣ поки-що зовсѣмъ безъ значѣня. Коли жь бы д-ръ Ріґеръ рѣшивъ ся зложити свôй мандатъ, то все ще було бы питанье, кôлько послôвъ зъ старо-чеcкои партiи схотѣло бы пôйти за его примѣромъ. Коли-бъ то була меншôсть, то партiя все ще истаювали бы и могла бы зъ „свобôдною спôлкою“ представляти все таки досыть важный чинникъ полiтичный, зъ котрымъ не лишь правительство але и интересованй круги мусѣли бы числити ся. Таке сполученье могло-бы тымъ скорше наступити, що въ такôмъ случаю подрôбнй справы, якй дѣлять „вôльну спôлку“ ôдъ старо-чеcкои партiи, були бы вже залагоджевй. Тогды стала бы, що такъ скажемо, ôдновлена партiя старо-чеcка осередкомъ до утвореня новои партiи.

W. Allg. Ztg. довѣдуесь — якъ каже — зъ добре поинформованого жерела, що пôдчасъ послѣдного побуту чеcкого намѣстника гр. Туна и маршалка краевого кн. Лобковича у Вѣдни обговорювало ся на конференцiи зъ гр. Таффымъ такожь и ôдложенье чеcкои выставы краевои аж до 1892 р., бо зъ мѣродайнои стороны высказано надѣю, що до того часу удасть може завести въ Чехахъ мирный настрôй и спонукати нѣмецку партiю до участи въ выставѣ. Такожь мали вказувати и на то будынки выставовй, хочь бы ужити до того и якъ великихъ силъ не дадуть ся поставити до 15 мая, въ котрôмъ то речанци мала бы выстава бути ôдкрыта. Зô взгляду однакожь на то, що теперѣшна бôльшôсть чеcкого народу въ котрôй верховодять молодо-Чехи уважала бы ôдложенье выставы за „нову концесiю для чеcкихъ Нѣмцѣвъ“, постановлено порѣшенье сеи справы ôдложити и такъ все зависить теперь ôдъ волѣ цѣсаря яко протектора „загальнои выставы краевои въ Чехахъ“.

НОВИНКИ.

— **Зъ Выжницѣ пишуть намъ:** Въ недѣлю 2 (14) грудня с. р. ôдбуде ся у Выжници въ память основаня рускои читальнѣ вокально-декляматорскiй вечеръ, въ домѣ пок. Якова Мафтѣевича, о год. 5-ôй вечеромъ. Симъ повѣдомляемо всѣхъ приятелѣвъ народу и запрошуемо до численнои участи. — *Семанюкъ*, голова читальнѣ.

— **Проспали мабуть львôвскiй Русины вчерашне представленье пополудневе театру рускаго**, бо и чимъ же вытолкувати собѣ такъ малу участь публики на сѣмъ представленю, що — дословно — можна було всѣхъ участникôвъ почислити на пальцяхъ. Дирекцiя театру хотѣла вже ôдкликати представленье, але въ послѣдньôй хвили не хотѣла такъ посоромити львôвскихъ Русинôвъ... А вже-жь таки повинна була бути численнѣйша участь публики хочь-бы за-для цѣкавости, що першiй разъ выставлено нову штуку и щобы налюбуватись „Вечерницями“ Нѣщиньского. Хочь зновъ зъ другои стороны мусимо зазначити, що незвычайна пора представленя и то ще, що ино въ суботу подана до загальнои вѣдомости, може була причиною нечисленнои участи Русинôвъ, бо, якъ намъ вѣдомо, деякй родины рускй зъ близшои окрестности Львова выбирались на представленье недѣльне до Львова и ставши передъ 7-ою годиною вечеромъ у Львовѣ, мусѣли вернутись домôвь. Але въ тôмъ не вина дирекцiи театру, а прикрыхъ обставинъ.

— **Польонiзацiя.** Зъ давенъ-давна мавъ урядъ громадскiй въ Пристани печатку руску и все писали ся тамъ паспорты по руски. Ажь ось сего року выробивъ писарь таку установу, що начальникъ громады, зневоленый жандармами, мусить выдавати паспорты по польски. А писарь сей, Русинъ зъ дѣда-прадѣда, таки въ Пристани скôнчивъ другу клясу у дяко-учителя, пôйшовъ на рôкъ до войска, а по роцѣ ставъ писаремъ, бо громада хотѣла и волѣла мати свого чоловѣка, якъ Богъ знае якихъ волоцюгôвъ. Теперь ажь зачавъ писарь показувати, що умѣе. Не давно прийшовъ наказъ, щобы на кождôй хатѣ була табличка въ числомъ дому. Пôднявъ ся роботы той писарь и ось доказъ, якъ красно вывязавъ ся єъ нея: Ort Przistań Nr. I-sze, а въ селѣ анѣ одного Поляка! Але то бы ще нѣчо, если бы писарь не лѣзъ громадянамъ въ дорогу въ рѣчахъ важнѣйшихъ. Зъ великимъ трудомъ завязали они читальню и выслали статутъ до намѣстництва. Писарь хоть самъ зъ разу записавъ ся до читальнѣ, теперь баламутить людей и „дураками зове“ тыхъ, що вписали ся до товариства, а саму читальню зове „зôпоутьемъ“, Такъ то одна нездорова вôвця псуе цѣле стадо! Начальникъ громадскiй выкôнчивъ будову громадского дому, де мѣстити ся мае читальня и крамниця, завязана вже давнѣйше за порадою о. Омеляньского, и тутъ писарь влазить въ дорогу, выговорюе на начальника и робить роздоръ и неспокôй межи громадою. Хрань Боже всѣхъ ôдъ такихъ писарѣвъ! — *Громадянинъ*.

— **Д-ръ Маврикiй Кабатъ**, адвокатъ, бувшiй посолъ въ двохъ першихъ каденцiяхъ сойму галицкого, презесъ львôвскои комнаты адвокатскои, професоръ права цивiльного въ университетѣ львôвскôмъ, членъ гал. касы щадничои и рады управляючои банку ипотечного, властитель села, упокоивъ ся передвера у Львовѣ въ 76 роцѣ житя. Ôдъ 1848 р. бравъ живу участь въ полiтичныхъ подѣяхъ галицкихъ; супротивъ Русинôвъ ôдновивъ ся неприязно, бо засѣдаючи въ р. 1869 въ анкетѣ угодовôй надъ внесеньемъ Лавровского, бувъ противный всякимъ концесiямъ въ користь Русинôвъ, хочь зновъ яко професоръ университету ôдносивъ ся прихильно и до молодежи рускои, такъ що навѣть руска молодѣжь академiчна заявила ему своє признанье при пращаню, коли уступивъ зъ катедры професора университету. — На университетѣ и на банку ипотечнôмъ вывѣшено чорнй хоругви.

— **Выборы презеса академiи наукъ въ Краковѣ** на слѣдуючй три роки ôдбули ся передвчера о год. 12-ôй въ полудне на засѣданю дѣйстныхъ членôвъ академiи. За-для резиґнацiи д-ра Маера выбраный презесомъ академiи ґр. Станiславъ Тарновскiй, а ґенеральнымъ секретаремъ д-ръ Стан. Смолька.

— **Буджетъ мѣста Львова** на 1891 рôкъ, предложенный комiсiи буджетовôй выказуе: въ розходахъ звычайныхъ 1,327.793 зр., надзвычайныхъ 333.145 зр., разомъ 1.660.938 — а въ доходахъ звычайныхъ 1,224.889 зр., надзвычайныхъ 345.500 зр., разомъ 1,570.389 зр. Недобôръ мае ухилитись зниженьемъ деякихъ позицiй въ прелiмiнованôмъ буджетѣ. Доходы прелiмiнованй значно бôльшй, бо пôдвысшено податокъ чиншовый въ сей способôбъ, що властителѣ камениць будуть платити 3 процентъ ôдъ чиншѣвъ до 200 зр., 4 пр. ôдъ чиншѣвъ до 300 зр. и т. д.

— **Стипендiи для ученикôвъ школъ промысловыхъ.** Выдѣлъ краевый роздавъ на рôкъ шкôльный 1890/91 стипендiи: для одного ученика въ музею артистично промысловôмъ у Вѣдни по 35 зр. мѣсячно; двомъ ученикамъ суконництва въ Бельску по 25 зр. мѣсячно, а ученникамъ школы слюсарскои въ Свiонтникахъ: двомъ по 12 зр., тремъ по 6 зр., одному 5 зр. а девятомъ по 4 зр. мѣсячно.

— **Изъ Закопаного** доносять про дальшу судьбу спору о Морске Око. Якъ звѣстно, суды угорскй въ першôй инстацiи присудили спôрну територiю кн. Гогенльоге — теперь же высшiй судъ угорскiй знесъ сей вырокъ першои инстанцiи а тымъ самымъ признавъ права галицкихъ дѣдичѣвъ.

— **Злочиньство чи кара?** Коло Липôвця въ ґубернiи подôльскôй, есть невеликiй лѣсъ державный. Недавно тому переѣздивъ черезъ той лѣсъ лѣсничiй и хотячи пересвѣдчитись, чи нема въ лѣсѣ якои шкоды, зайшовъ въ гущавину. Наразъ почувъ стогны, а коли пôйшовъ за тымъ голосомъ, побачивъ страшный видъ: Чоловѣкъ майже нагiй, бо були на нѣмъ лишь полотняний ногавицѣ подертй, стоявъ привязаный до дерева за руки и ноги. Руки мавъ въ страшный способôбъ повыкручуванй по-за дерево и тамъ звязанй такъ мôцно, що мотузье въѣло ся въ тѣло. На цѣлôмъ тѣлѣ були синцѣ и раны. Голова звисла на груди зъ признаками непритомности а зъ губы добувавъ ся ôдъ часу до часу якiйсь зойкъ невыразный. Коли лѣсничiй приглянувъ ся близше побачивъ що въ губѣ мѣжь поднебѣньемъ а языкомъ бувъ вставленый мôцный дубовый кôлокъ, такъ що сей чоловѣкъ не мôгъ анѣ кричати анѣ замкнути губы, хочь мôгъ дыхати и тымъ способомъ мучитись. Можна було догадатись, що сей чоловѣкъ выстоявъ въ такôмъ станѣ кôлька днѣвъ. Лѣсничiй прикликавъ людей, ôдвязали нещасного и хотѣли его привернути до притомности, але ôнъ не мôгъ нѣчого говорити, лишь пивъ захланно воду и чай. Говорять, що се зеляне пôмстились въ сей способôбъ на конокрадѣ.

— **За убiйство** ставали обжалованй оногды передъ львôвскимъ судомъ присяжныхъ два паробки зъ фôльварку домiнiканьского въ Горахъ коло Жовквы, Кость и Павло Турчины, та економъ тогожь фôльварку, Iосифъ Мариновскiй, котрый пôсля акту обжалованя мавъ намовляти до згадного убiйства. Одного разу станули двѣ фѣры, на котрыхъ ѣхали оба Турчины та економъ Мариновскiй передъ одною коршмою коло Жовквы, и економъ давши 20 кр. и свою палицю Костеви, велѣвъ ему бити двохъ селянъ, незнакомыхъ Костеви, котрй були й ôдъ той часъ въ коршмѣ. Турчины пôйшли до коршты, найшли собѣ зачѣпку и побили такъ селянина Басюка, що той померъ за кôлька днѣвъ. Турчины складали вину на Мариновского, котрый мавъ ихъ пôдмовляти, але Мариновскiй не признавъ ся до того и свѣдками не можна було того ему довести. Мариновскiй мôгъ бувъ намовляти до того зъ „буты“. — Присяжнй увôльнили Павла Турчина и Мариновского, а Костя Турчина признали виновнымъ лишь тяжкого ушкодженя тѣла, тожь трибуналъ засудивъ его на 20 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ.

— **Звѣрска мачоха.** Передъ трiестеньскимъ судомъ присяжныхъ ставала сими днями ґрафиня Бадiні, обжалована о се, що черезъ три роки звѣрско обходила ся зô своею 14-лѣтною пасербицею, такъ що ся въ наслѣдокъ того померла. Трибуналъ засудивъ ґрафиню на 16 лѣтъ тяжкои вязницѣ зъ постомъ що мѣсяця.

— **Морозы.** Зъ Оренбурґа доносять, що тамъ нагло змѣнилась температура: зъ 3 степенѣвъ перейшла температура на 30 степенôвъ понизше зера — и въ наслѣдокъ того замерзла на степѣ каравана, зложена зъ 20 киргiзôвъ. Крôмъ того погибло значне число худобы.

— **Барвнй фотоґрафiи.** Депеша зъ Йокогама доносить, що вынайдено способôбъ продукованя барвныхъ ôдбиткôвъ фотоґрафiчныхъ. Ученый японичикъ котрый выпередивъ своумъ ôдкрытьемъ даремнй труды и змаганя многихъ Европейцѣвъ носить имя: Арузiзва-Рiочi-Нiчоме-Санджуканбозъ-Кiо-Бешi-Ку.

— **Дрôбнй вѣсти.** Громада Ковицѣ, пов. львôвского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову церкви. — На шляху зелѣзницѣ Кароля Людвика коло Сендзишова усунула ся за для змѣны температуры свѣжо насыпана гребля зелѣзница и дня 5 с. м. выхопили ся зъ шинъ три ваґоны поѣзду товарового. Зъ обслуги поѣзду нѣхто не потерпѣвъ. — Громада мѣста Старого Санча надала почетне горожаньство послови и маршалкови повѣтовому, Густ. Ромерови. — На университетѣ монахiйскôмъ одержавъ п. Кар. Пайґертъ зъ Сидорова титулъ доктора наукъ суспôльныхъ и державныхъ зô степенемъ summa cum laude. Боронивъ ôнъ розвѣдку о економiчнôмъ положеню галицкихъ шевцѣвъ. — Въ Краковѣ повѣсивъ ся воякъ 12 полку пѣхоты, Иванъ Бриднякъ. —

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту на Юрôвцѣ, дек. сянôцкого, одержавъ о. Олимпiй Поляньскiй.

На конкурсъ зъ речинцемъ до кôнця лютого с. р. розписанй: Балигородъ, дек. балигор.; Багновате, Беньова и Ботелька выжна, дек. высочаньского; Береги гор., дек. затвар.; Вацовичѣ, дек. дрогоб.; Ветлина, дек. балигор.; Горицѣ, дек. канч.; Гошôвъ, дек. устр.; Грозьова, дек. добромиль.; Горянка и Гочѣвъ, дек. балиг.; Днѣстрикъ дуб., дек. жукот.; Долины, дек. бѣцк; Дубрôвка, дек. канч.; Зубкôвъ, дек. сокаль.; Красно, дек. коросн.; Криве, дек. балиг.; Криве, дек. затвар.; Крамарôвка, дек. порохн.; Камянна, дек. муш.; Кобляньска воля, дек. самбôр.; Куликôвъ, Лелюхôвъ, дек. муш.; Лосинець, дек. высоч.; Михалевичѣ, дек. комарн; Милькôвъ, дек. олеш.; Прислôпъ, дек. высоч.; Рябе. дек. балиг.; Рыбникъ, дек. дрогоб.; Синявка, дек. любач.; Свидникъ, дек. старосамб.: Токарня, дек. сян.; Устье руске, дек. бѣц.; Цариньске, дек. затвар.; Чорнорѣки, дек. коросн.; Явôрникъ и Радашичѣ, дек. яслиского.

Одзнаки крилошаньскй одержали оо.: Илар. Гмитрикъ, катихитъ самбôрскои ґiмназiи, и Теодоръ Савула приходникъ въ Дмитровичахъ, дек. судововишеньского.

Кан. институваный на Морохôвъ, дек. сянôцкого, о. І. Калужняцкiй.

До кан. институцiи завôзванй оо.: на Торки, дек. перемыского. Ем, Корстантиновичъ; на Тустановичѣ, дек. брогобицкого, Теофиль Подляшецкiй.

Сотрудництва одержали оо.: Вол. Бачиньскiй въ Камѣнцѣ лѣснôй дек. потелицкого, Теоф. Мусѣй въ Куликовѣ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Учитель ґiмназiяльный въ Бохни, Симеонъ Матусякъ, имерованый инспекторомъ округа шкôльного Бохня Бжеско. — Намѣстникъ именувавъ проктикантôвъ будôвництва: Фр. Ґоломба, Леон. Чинцеля и Iос. Опольскогн ц. к. адъюнктами будôвництва въ галицкôй державной службѣ будôвничôй.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. инжiнерôвъ: Адольфа Матейка зъ Бохнѣ до Кракова, Сев. Ришковского зъ Тарнова до Бохнѣ, Жигм. Давида зъ Перемышля до Золочева, такожь ц. к. практикантôвъ будовництве; Брон. Лесняка зъ Кракова до Тарнова, Ад. Моздиневича зô Львова до Залѣщикъ и Ан. Гончарчика зô Львова до Надвôрны.

— **Конкурсы.** Дирекцiя почтъ розписала конкурсъ на посады експедiентôвъ почтовыхъ: въ Ланчинѣ, пов. надвôрняньского до 20 грудня с. р., а въ Креховѣ, пов, жовкôвского, до 27 грудня с. р, — Комiсарь правительственный яко управитель заряду мѣста Городенки розписуе конкурсъ на посаду секретаря при урядѣ громадскôмъ въ Городенцѣ зъ платнею рôчно 600 зр. Речинець подаватись до 25 грудня с. р.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 7 грудня. Пôсля Pol. Corr. предложила королева Наталiя свôй меморiялъ скупштинѣ.

Петербургъ 7 грудня. Фабрика бездымного пороху и пiроксiлiны мае бути ôдкрыта вже 1 (13) сѣчня 1891 р.

Лондонъ 8 грудня. Партiя ирляндска розпала ся на двѣ части; меншôсть осталась пôдъ проводомъ Парнеля, бôльшôсть выбрала своимъ проводиремъ Макъ Качсея.

Вѣденъ 8 грудня. Межи гр. Таффымъ а Ріґеромъ ведуть ся переговоры въ справѣ дальшои акцiи що-до чеcко-нѣмецкои угоды. Зачувати, що правительство годить ся на заведенье чеcкого языка яко урядового.

Букарештъ 8 грудня. Правительство румуньске мало зажадати ôдъ правительства россiйского, щобы оно перенесло Хитрова зъ Букаряшту.

Запрошенье до предплаты.

Зъ початкомъ нового року поступить до друку катехитичне сочиненье пôдъ заг.:

„Наука вѣры и обычаѣвъ“

або историчне, догматичне, моральне и литурґiчне поясненье правдъ св. вѣры на пôдставѣ щоденныхъ молитовъ, праздникôвъ церковныхъ и христiяньскихъ обрядôвъ, написавъ Анатоль Долиньскiй парохъ Унева.

Цѣле дѣло буде обнимати 45 аркушôвъ друку середного формату и буде дѣлити ся на три части.

Предплата на „Науку вѣры и обычаѣвъ“ выносить 3 зр. безъ пересылки почтовои. По выпечатаню сего дѣла цѣна буде пôдвысшена.

Пôдписаный просить о ласкаве и чимъ скорше зголошуванье предплаты, щобы до кôнця грудня с. р. можна означити, въ кôлько примѣрникахъ належить тое дѣло друковати. (1—?) 3733

Предплату прошу надсылати на руки Вcч. о. Городецкого капеляна Ихъ Высокопреосвященьства у Львовѣ пляцъ св. Юра ч. 5.

Анатоль Долиньскiй
парохъ Унева.

Переписка Редакцiи и Администрацiи.

Всч. Ступ. въ Отин. Заплачено не за грудень але доперва за падолистъ с. р. — **Всч. Лѣт. въ Мужил.** Листъ дôстали; вывѣдатись нѣякъ не можна; орудку зробимо. — **Вп. Чичк. въ Брод.** Рахунки годять ся. — **Всч. Горал. въ Угерск.** Рахунки годять ся. — **Вп. Дольн. въ Глин.** На рôкъ 1891 зôстае 2 зр.

На дохôдъ бѣдныхъ ученикôвъ рускои акад. гімназіи.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Вô Второкъ дня 9 н. ст. грудня 1890

ФЕДЬКО ОСТРОЖСКІЙ

Драма въ 5 актахъ а 8 вôдслонахъ Д-ра Омеляна Огоновского.

Преміована Тов. „Руска Бесѣда“ у Львовѣ.

ОСОБЫ:

Свидригайло, великій князь литовский и рускій . . . . . Н. Яворовскій
Федько, князь Острожскій, воєвода подôльскій . . . . . Т. Гембицкій
Василь, прозваный „Краснымъ“, его сынъ С. Яновичъ
Александеръ Носъ, князь пиньск. } воєв. С. Ольшаньскій
Митко, князь Зубревицкій } руский А. Стечиньскій
Ольга, дочка Зубревицкого . . . Д. Кирницка
Грицько Кердеєвичъ, староста земѣ подôльскои . . . . . В. Плошевскій
Янъ Спитко зъ Мельштина . . . А. Клишевскій
Єлисавета, его мати . . . . . К. Гембицка
Людвікъ Лянсе, агентъ ордена нѣмецкого С. Курмановичъ
Хмара, весельчакъ Свидригайла . . М. Кирницкій
Протазій, старый стражникъ замку Спиткового . . . . . С. Пôдвысоцкій
Тарсукъ, Татаринъ . . . . . А. Шеремета
Тысячникъ . . . . . П. Парадюкъ
Сотникъ . . . . . С. Цѣшановскій

Лучники, копѣйники, стрѣльцѣ, селяне. — Рѣчь дѣе ся въ першôй половинѣ XV. вѣку въ Подôлю.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ 1 зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ **80** кр., Паркетъ **50** кр., Партеръ **25** кр.

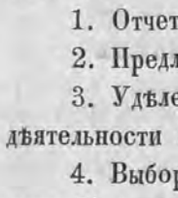
Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 2-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Надôслане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Заморовича число 3., I. поверхъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. **Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.„**

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны
Самуелі & Ляндавъ
у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякі обліґації державні, листы заставні и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Обвѣщеніе.

Понеже розписаное на день 1 декабря **общое собраніе** членовъ **Окружной Народной Торговли въ Сяноцѣ** въ томъ же дню ся не одбуло, протоє одбуде ся тое общое собраніе **въ дню 16 декабря во вторникъ** о годинѣ четвертой съ полудня въ комнатахъ Бесѣды въ Сяноцѣ зъ порядкомъ дневнимъ;

1. Отчетъ о дѣяльности за годъ 1889/90.
2. Предложеніе билянса за 1889/90 годъ.
3. Удѣленіе абсолюторіи Дирекціи изъ дѣятельности за минувшій годъ.
4. Выборъ Дирекціи и уступившихъ членовъ Надзирательного Совѣта.
5. Евентуальныи предложенія членовъ.

За Надзирательный Совѣтъ

Д-ръ Искрицкій, предсѣдатель.
Т. Калужняцкій, секретаръ.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЙ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣзд пошт. або кур.	Поѣзд особовый	Поѣзд особовый	Поѣзд мѣшанный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12 08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До Пôдволочискъ	4·11	9 50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4 22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненій лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мія. 59 рано.

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского
4½% Листы заставні Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційні
Всѣлякі обліґаціи довгу державного
Зелѣзничі обліґаціи першеньства
Львосы державні и приватні
продае пôдъ найкористнѣйшими условіями
Соколь & Ліліенъ
3360 183—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Хто зъ Вп. П. Т. Панôвъ

хоче дôстати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до

Варшавскои молочарнѣ

на розѣ при улици Ягайлоньскôй и пляцу Смольки, 9—10
3666 де и часописи можна прочитати.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ днихъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ілюстрованій
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
угодникôвъ Божихъ на кождый день въ рацѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 48—50

Передплату принимає: ц. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Нові аркушѣ купоновій.

Послѣдный купонъ 5% обліґаціи **угорскои ренты папероваи I—III** емісіи западе дня 1 грудня с. р. Новій аркушѣ купоновій выдаватись будуть за зворотомъ тальонôвъ (асиґнацій на новій аркушій купоновій), приналежныхъ до дотычныхъ обліґацій Для Впов. абонентôвъ „НАДѢЄ“ и моихъ клієнтôвъ полагоджую замѣну за зворотомъ лишь власныхъ выдатків.

АВҐУСТЪ ШЕЛЛЬЕНБЕРҐЪ
Дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

„КОБЗАРЬ“
ЗБôРНИКЪ КВАРТЕТôВЪ.
Цѣна 60 кр
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякій приукрашеня церковні, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ
3604 52—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
Львôвъ ул. Баторія 20.

поручає свôй складъ и робôтню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кожду пору року по найнизшихъ цѣнахъ. Такожь приймає замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ одного черевика на мѣру.
3732 1—10 Зъ поважаньемъ
Каролъ Яворскій
Львôвъ ул Баторія ч. 20.

Ковдры, матерацы, сѣнники, вкладки пружиновій до лôжокъ и т. п. власного выробу поручає найдешевше
ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ
Львôвъ, ул. Коперніка ч. 7.

Лишь за три зр. а. в.
можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту
Проповѣди недѣльній,
празднични и случайній
вô V томахъ
о. Юліяна Ганкевича.

Д-ра Є-
ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотовій и сѣтковій, рукавицѣ и рушники до натиранья
найдешевше въ торговли
БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ!

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА
вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

РУСКІЙ СПѢВАНИКЪ

накладомъ Товариства Просвѣты“. ул Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ паперѣ 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тій суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвыдатнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногій найдобрнѣйшій народній пѣснѣ. Найзнаменитшій рускій композиторы уложившій до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписаній. Цѣна 40 кр., оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрникôвъ въ канцеляріи Товариства дається 20% рабату. Набути можна ихъ такожь по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсі книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненнями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже въ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Добрымъ пôдручникомъ школьнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій єсть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА
„Рускои правописи“
Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взорової школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачь, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

Товары куплені въ нашій торговли за 50 зр. высилаємо безплатно. — Належность почтову оплачуємо самі а за опаковане нічо не числимо. 3721 (4—2)

Нова торговля рѣжей перловыхъ, тонарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла.
Е. Левицкій и Ф. Перликъ въ Перемышли.

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маємо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнй громады, Комітеты церковній и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ Перемышли при улици францішканьскôй число 153

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаємо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошій и вкусній вѣнцѣ металевій и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выборъ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншій памятки.

Устроилисьмо такожь при нашôй новôй торговли цѣлкомъ **окремый магазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО
въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добрій товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступній Поручаємо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестнего Духовеньства и высокоповажаної Публики** и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаємо

зъ глубокимъ поважаньемъ
Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Всякій рѣчи зъ нашои торговлѣ высилаємо на жаданье до выбору; почту самі оплачуємо.

Окремый магазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Однокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
3319 35—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного єму цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитій сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		зр.	кр.
Кайсовъ	½ клґр знам. чорный	1	60
	„ melange	1	80
Souchong	ôдличный	2	—
	найлучшій	3	—
	melange P.	3	—
Melange	караванный	4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	3	00
	„ II.	4	60
	„ III.	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 Ф.	2	40
	2 „ — „	3	—
	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки	ôдличный	1	60
	prima	1	80
	non plus ultra	2	50

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красній оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.
Кождои суботы выпродажа рештокъ.
Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясків до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ питняныхъ шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужискихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетній **занасѣвы джутовій** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3.75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантній **комплетній занавѣсы коронковій** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выробъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фляпелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **яманьскій и всходній спеціальности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Панчохи дамскій и дѣточій. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

ФАБРИКА РУКАВИЧОКЪ

ôдзначена на краєвыхъ выставахъ
дипльомомъ почетнымъ и державною медалью
І. Н. СПОЖАРСКОГО
у Львовѣ при улици Галицкôй ч. 20

поручає ся ласкавымъ взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, и зô всякими рукавичничими роботами По сталыхъ и умѣренныхъ цѣнахъ. 3731 1—3

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 268. Львовъ, Середа 28 падолиста (10 грудня) 1890. Рочникъ XI.

ходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додаток „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣлокъ.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. *У Вѣдни* M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, Ш. Kolon Ixgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитбсть за инсератн платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австріи: **за Границею:**
а цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . . 12 зр.
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Руконисы звертаються лишь на попередне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатаній вѣльній вѣдъ порта **Поодинокe числo коштує 3 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатной, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ дня 28 падолиста (10 грудня) 1890.

Въ двохъ послѣднихъ дняхъ, що отсе проминули, зайшло кѣлька важнѣйшихъ фактѣвъ, котрѣ кидають свѣтло на вѣносины рускій въ Галичинѣ по проголошенію програмы посла Романчука. Факты тѣ — то: 1) „адресъ признательности послу Антоневичу“ вѣдъ выдѣлу „политического общества Русская Рада“ у Львовѣ, 2) загальнѣ зборы „Народного Дому“ и 3) маніфестъ всѣхъ князѣвъ церкви, послѣвъ-народовцѣвъ и выдѣлу політичного товариства „Народна Рада“ у Львовѣ до Русинѣвъ галицкой землѣ.

Пригляньмо ся всѣмъ тымъ тремъ фактамъ.

I.

Коли выдѣлъ „Народной Рады“ переславъ адресу довѣрія послови Романчукови и его товаришамъ за проголошенье політичной и національной програмы Русинѣвъ галицкихъ и тая адреса появила ся въ „Дѣлѣ“, — выдѣлъ „Русской Рады“ на другій день напечатавъ въ „Червоной Руси“ зредагованый въ языцѣ россійскѣмъ „адресъ признательности послу Антоневичу“ (зъ пѣдписами Б. А. Дѣдицкого предсѣдателя и д ра Ив. Литынского секретаря). Хочь середъ „старои“ партіи вѣдзывались справедливѣ гадки, що адреса признания для посла Антоневича нѣякъ не буде дѣломъ політичнымъ, бо зъ одной стороны выступы п. Антоневича були того рода, що на признанье не заслугують, а зъ другои стороны адреса для него мала бы значѣнье демонстрованя противъ Вшеосв. митрополита, котрый рѣшучо заявивъ ся противъ его выступѣвъ у соймѣ а въ цѣлости принявъ програму посла Романчука, — мимо того сталось по мысли кліки „обединителѣвъ“ и адреса появила ся.

Въ адресѣ высказано зъ одной стороны „глубокое сожалѣніе“ надъ тымъ, що пос. Романчукъ въ товаришами проголосивъ програму въ соймѣ, а зъ другои стороны высказано признанье д ру Антоневичу и его товаришамъ головно за те, що вѣнъ станувъ „въ защитѣ исторического (!) розвитія Галицкой Руси и ея общихъ (?) интересовъ“, що вѣнъ и его товаришѣ „придерживаясь исторического начала розвитія галицко-русского народа и свято храня ту завѣтную програму Галицкой Руси, которую приняли ея сыны въ памятномъ 1848 году и которой постановленія нашъ народъ исполнялъ подъ руководствомъ своихъ владыкъ до нынѣшняго дня, отъ нея не отступили..“

Навѣвши повышій мотивы признанія для п. Антоневича, запытаймо: кѣлько въ нихъ правды?

Прявдою есть, що посолъ Антоневичъ станувъ „въ защитѣ исторического розвитія Галицкой Руси“ въ тѣмъ значѣню, яке тому „историческому розвитію“ перфідно надають „обединителѣ“, не признаючій Русинамъ права самостѣйного національного розвою, — але щобы посолъ Антоневичъ свято схороннвъ „завѣтную програму Галицкой Руси, которую приняли ея сыны въ памятномъ 1848 году“ та вѣдъ нея не вѣступивъ, — се неправда. На тѣй завѣтнѣй програмѣ станувъ именно посолъ Романчукъ.

Двохъ правдъ не може бути, лишь одна, а хто ту правду фальшуе, побачать нашѣ читателѣ найлучше зъ дословного наведеня слѣвъ програмы Русинѣвъ зъ 10 мая 1848 року, пѣдписаной еп. Григоріемъ Яхимовичемъ яко предсѣдателемъ, Михаломъ Куземскимъ и Иваномъ Борисикевичемъ яко заступниками предсѣдателя, Михаломъ Малиновскимъ та Теодоромъ Леонтовичемъ яко секретарями и ще 61 свѣтскими и духовными патріотами рускими.

Въ програмѣ тѣй [„Вѣдозва до руского народу“], котру ось маемо въ оріґіналѣ пѣдъ рукою, читаемо:

Мы Русины Галицкѣ належимо до великого руского народу, котрый однымъ говорить языкомъ и 15 міліонѣвъ выносить, зъ котрого пѣвтретя міліона земшую Галицку замешкуе. Той нарѣдъ вувъ колись самодѣльный, рѣвнавъ ся въ славѣ найможнѣйшимъ народамъ Европы, мавъ свѣй письменный языкъ, свои власнїи уставы, своихъ власныхъ князѣвъ; однымъ словомъ вувъ въ добрѣмъ вутю, заможнымъ и сильнымъ. Черезъ непрязнїи судьбы и рѣзнѣ політичнѣ нещастя розпавъ ся поволи той великій нарѣдъ, стративъ свою самодѣльнѣсть, своихъ князѣвъ, и прийшовъ пѣдъ чуже панованье.

А дальше говорить ся въ тѣй програмѣ зъ 1848-го року:

Двигнѣмъ ся разомъ, щобы пѣднести народность нашу и забезпечити данѣ намъ свободы... Будьмо тымъ, чимъ бути можемъ и повинни-сьмо. Будьмо народомъ!

Тымъ то чувствомъ Народности на повнѣ, и въ тѣмъ намѣренью зобрали-сьмо ся [въ „Раду народну руску“ — *Ред.*] мы Русины, котрымъ добро и щастье народу на сердци, и будемъ дѣлати въ способѣ наступующій:

а) Первымъ заданьемъ нашимъ буде заховати вѣру и поставити на рѣвни обрядокъ нашь и права церкви и священикѣвъ нашихъ зъ правами другихъ обрядкѣвъ.

б) **Розвивати и взносити народность нашу во всѣхъ ея частехъ:** выдосконаленьемъ языка нашого, запровадженьемъ его въ школахъ низшихъ и высшихъ, выдаваньемъ письмъ часовыхъ, утримуваньемъ кореспонденцій зъ письменными такъ нашими, якъ иными до щепу славяньского належащими, розширеньемъ добрыхъ и ужиточныхъ книжокъ въ языцѣ рускѣмъ, и усильнымъ стараньемъ впровадити и на рѣвни поставити языкъ нашъ зъ иными въ урядахъ публичныхъ и т. д.

в) Будемъ чувати надъ нашими правами конституційнымы, розпѣзнавати потребы народу нашого и поправленя быту нашого на дорозѣ конституційнѣй шукати а права нашѣ вѣдъ всякои напасти и оскорбленя стале и сильне хоронити.

О тѣмъ то всѣмъ васъ братя Русины, съѣдомыхъ чинимъ, и упоминаемъ, абы-сьте такъ якъ доси незломную вѣру заховали нашому Найсвѣтшому цѣсареви и королеви конституційному Фердинанду I., въ тѣмъ сильнѣмъ переконаню, що пѣдъ можнымъ заступленьемъ Австріи права нашѣ и народность наша укрѣпити ся и силы свои розвинути могуть.

При тѣмъ васъ уважныхъ робимъ, що такъ якъ зъ одной стороны святымъ нашимъ обовязкомъ буде права, народность нашу напротивъ всѣхъ замахѣвъ такъ домовыхъ якъ чужосторонныхъ сильне и стале боронити; такъ зъ другои стороны самъ Богъ, и право людскости наказуе, абы-сьмо напротивъ тыхъ, котрѣ по-при насъ также ся о свое добро и свою народность старають [Полякѣвъ — *Ред.*], жадной ненависти въ сердцяхъ нашихъ не живили, но якъ щирѣ сусѣды одной землѣ въ згодѣ и ѣдности жили.

А теперь Братя завѣрте намъ Русинамъ! и будьте переконанѣ, що тѣлько на такѣй дорозѣ станемо ся тымъ, чимъ бути повинни-сьмо, станемо ся честнымъ просвѣщенымъ народомъ!!!

Навѣвши повысше всѣ головнѣ уступы програмы зъ 1848-го року, пытаемо ся теперь кождого — не то умѣючого глубше мыслити, але умѣючого лише читати, — по чиѣй сторонѣ правда? чи по сторонѣ „Народной Рады“, чи по сторонѣ „Русской Рады“? — хто свято хоронить завѣтну програму галицкой Руси зъ памятного 1848-го року и вѣдъ нея не вѣступае: чи посолъ Романчукъ, чи посолъ Антоневичъ? чи народовцѣ, чи „обединителѣ“?

Хто лишь умѣе читати, той, вѣчитавши повысшу програму галицкой Руси зъ 1848-го року, не вагаючись анѣ хвильки мусить сказати: „Русская Рада“ сфальшувала фактъ историчный! Das ist der Fluch der bösen That... Безъ фальшу — не могло бути и адресы для п. Антоневича.

Коли читати повысшій документъ зъ 1848 року, уложеный воспресителями галицкой Руси, сумъ огортае душу, подумавши, кѣлько то на гѣрше змѣнило ся у насъ за чотири десятки лѣтъ! Якъ ясно понимали тогдѣ нашѣ патріоты справу руску: зъ якою любовію вѣдзывають ся про свою народность! якъ горячо вѣдають про свѣй рѣдный языкъ! зъ якою тугою згадують про упадокъ „самодѣльности“ великого 15-міліонового (тогдѣ, въ 1848 роцѣ) народу! А нинѣ? Нинѣ „обединителѣ“ кидають собѣ зъ своеи народности, рѣдный языкъ осмѣвають, а слово „самодѣльность“ (самостѣйность) — то у нихъ найзгѣрдшій выразъ... Коли-жь речникъ народовцѣвъ посолъ Романчукъ пригадуе програму батькѣвъ нашихъ зъ передъ сорока лѣтъ — „обединителѣ“ кидають ся на него, якъ шершенѣ. А прецѣнь же вѣнъ сповнивъ тѣлько батькѣвску заповѣдь намъ, сынамъ галицкои Руси: „Братя, завѣрте намъ и будьте переконанѣ, що тѣлько на такѣй дорозѣ станемо ся тымъ, чимъ бути повинни-сьмо, станемо ся честнымъ просвѣщенымъ народомъ!!!“

Письма зъ краю про ситуацію.

Письмо зъ Перемышля.

II.

Того самого дня, якъ депутація „Народной Рады“ почула зъ устъ представителя правительства звѣстне заявленье, розпочала ся въ галицкѣмъ соймѣ ґенеральна дебата буджетова. Рускѣ послы мали отже добру нагоду „зазначити ясно свое становище“, а именно тѣ послы, котрѣ записались до голосу, т. в. въ першѣмъ рядѣ посолъ Романчукъ. Ігнорувати того заявленя рускѣ послы, особливо-жь послы-народовцѣ нѣякъ не могли, хочь-бы вже дятого, що въ своихъ промовахъ и интерпеляціяхъ ударяли они разъ-у-разъ на правительство за-для его неприхильного супротивъ Русинѣвъ поступованя, — а скоро теперь правительство заявило, що пѣдъ певными условіями готово Русинѣвъ пѣдпирати, то ігнорованье того заявленя рускими послами а именно послами-народовцями не можна бы инакше, якъ тѣлько такъ розумѣти, що они тыхъ условій приняти не хотять чи не можуть. А тымчасомъ условія тѣ — то, якъ высше сказано, „маскованье вѣдвороту“: въ тыхъ условіяхъ нема нѣчого такого, чого бы Русины-народовцѣ, почавши вѣдъ 1848 року не маніфестували завсѣгды словомъ и дѣломъ.

Не дивно отже, що вже на засѣданю соймовѣмъ зъ дня 25 падолиста с. р. пос. Романчукъ выголосивъ звѣстну бесѣду програмову, на котру п. намѣстникъ вѣдповѣвъ що-до змѣсту зовсѣмъ то само, що день передъ тымъ сказавъ депутаціи „Народной Рады“. Пос. Романчукъ зовсѣмъ не потребувавъ порозумѣвати ся попередъ зъ своими товаришами, бо выголошена нимъ програма — се програма

---

3)

МОЄМУ КРИТИКОВИ.

Вѣдповѣдь А. Пыпинови

на его статью

„ОСОБАЯ ИСТОРІЯ РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ“.

Написавъ Д-рѣ Омелянъ Огоновскій.

(Дальше.)

3. Критикъ заявляе (стор. 258), що я зѣбравъ бережливо высказы фільольгѣвъ, якъ Миклошича, Малиновского, Лавровского, Даля и др. про самостѣйность малорускаго языка, та що я забувъ тѣлько се додати, що новѣйшѣ дослѣды не менше компетентныхъ фільольгѣвъ (прим. Ягіча и Потебнѣ) вказують на одинъ корѣнь двохъ головныхъ нарѣчій „*русскаго языка*“. — На сей закидъ вѣдповѣдаю навперед, що критикъ высказавъ свои слова не зовсѣмъ ясно, заявивши, що два головнѣ нарѣчія „*русскаго языка*“ вказують на одинъ корѣнь. Помнивши тутъ тее пытанье, чи языки малорускій и великорускій вѣдносять ся до одного прарускаго языка, чи нѣ, замѣчаемо, що критикъ не доповѣвъ сего, що було въ него на думцѣ — се-бъ-то вѣнъ не доповѣвъ, що вѣнъ одно зъ тыхъ нарѣчій — нарѣчіе великоруске — вважае справдѣшнимъ языкомъ, та що вѣнъ нарѣчіе малоруске пѣдчиняе пѣдъ языкъ великорускій. — Дальше звертаю увагу критика на се, що вѣнъ забувъ про „Журналъ министерства народнаго просвѣщенія“ (1859 Нр. 6), на котрый я такожь покликую ся. Въ тѣмъ-то Журналѣ надруковано статью, въ котрѣй языкъ малорускій названо самостѣйнымъ. Вѣдтакъ дивую ся, чому Пыпинъ наводить тутъ Потебню й Ягіча мѣжь противниками самостѣйности руско-украинського языка, коли вѣнъ у своѣй „Исторіи славянскихъ литературъ“ поставивъ обохъ сихъ ученыхъ мужѣвъ побѣчь Миклошича (стор. 311). Правда, що вѣнъ у своѣй критицѣ каже, мабуть-то бъ Потебня й Ягічь вказувала на одинъ корѣнь двохъ головныхъ нарѣчій „*русскаго языка*“. Але вѣнъ закрывъ тутъ евфемічною фразою отъ-сю думку, що, мовлявъ, оба сѣ мужѣ, не признають самостѣйности малорускаго языка. Отже я позволяю собѣ пригадати высокоповажаному моему критикови, що Ягічь, на котрого вѣнъ покликувавъ ся у своѣй „Исторіи славянскихъ литературъ“, про малорускій языкъ отъ-се сказавъ:

„Gross- und Kleinrussisch sind zwei Dialecte des Russischen, — und wäre nicht im Laufe des Mittelalters die staatliche Macht aus Kiev nach Moskau übersiedelt, hätte Kiev statt Moskau die russische Nation zu einem grossen Ganzen vereinigen können, so würde heutzutage das Grossrussische im ähnlichen Verhältnisse zum Kleinrussischen sich befinden, wie es factisch umgekehrt der Fall ist. Und doch ist das Kleinrussische in Oesterreich zu einer Schriftsprache erhoben worden, so dass dasselbe Kleinrussisch, welches in Russland als Dialect gilt, in Oesterreich eine selbständige Sprache genannt wird.“[1]) — Изъ сихъ слѣвъ видно, що професоръ Ягічь малоруску мову вважае самостѣйнымъ языкомъ, такъ якъ и великоруску. Хоча-жь вѣнъ говорить про (пра)рускій языкъ, изъ котрого, мовлявъ, обѣ тѣ мовы выдѣлились, то нема сумнѣву, що вѣнъ руско-украинському языкови рѣвнорядне становище побѣчь россійского вызначуе.

А вже-жь про праязыкъ рускій можна-бъ тутъ запримѣтити, що мамо поважнои студіи П. Житецкого („Очеркъ звуковой исторіи малорусскаго нарѣчія“, стор. 34—39) пытанье се доси не выяснено, якъ слѣдъ. По моѣй думцѣ не було языка прарускаго такого, зъ котрого выдѣлили-бъ ся оба нарѣчія, малоруске и великоруске. Була лишь тая мова, котра опѣсля стала зватись рускою, южнорускою або малорускою. Мова бо (мало)руска въ розвою фонольогічнѣмъ, особливо-жь въ системѣ самозвукѣвъ *а*, *е*, *ъ*, замѣнюючихъ ся у звукъ *і* (вѣлъ, лѣдъ, лѣсъ) вѣдбула такѣ довговѣчнѣ метаморфозы, що зачатокъ ей супротивъ мовы великорускои може вважатись пастарымъ. Думаю отже, що тымъ прарускимъ языкомъ в мова южноруска, та що изъ неи пѣдъ вплывомъ чужимъ выдѣлились опѣсля нарѣчія пѣвнѣчнои Россіи. Се справдѣ тѣлько гіпотеза, але чей колись она явить ся выправданою. А вже-жь годѣ заперечити, що звукова сторона нарѣчія московского вытворилась на основѣ фонетики ляцкои, котрою хѣснувалась два ляцкѣ племена, Радимичѣ й Вятичѣ, що сидѣли въ нынѣшнѣй пѣвнѣчнѣй Россіи при рѣцѣ Оцѣ.

4. А. Пыпинови не вподобалось се, що я вѣдѣльность малорускаго языка й літературы порѣвнавъ зъ вѣдѣльностью шведского языка вѣдъ нѣмецкого, або французского вѣдъ испаньского й италіяньского. Вѣнъ пише въ сѣй справѣ (стор. 259), будь-то я не подумавъ одного: що, примѣромъ, Французы, Італіянцѣ и Испанцѣ нѣколи не були однымъ народомъ, нѣколи не творили одного государства зъ одною загальною літературою, а навпаки зъ самого першого появленя въ исторіи були народами вѣдѣльными політично й етноґрафічно, — мѣжь-тымъ коли полуденна й пѣвнѣчна Русь творили колись одно племя й одно государство й мали одинъ літературный языкъ. — На сей закидъ вѣдповѣдаю ось-що: Высокоповажаный мѣй критикъ при великѣй своѣй учености е все таки партійнымъ судьею въ моѣй справѣ. Вже-жь вѣнъ забувъ на те, що примѣромъ Португальцѣ й Испанцѣ, Данцѣ й Шведове мають свою окрему, самостѣйну мову й літературу, хочь одна й друга ґрупа тыхъ народовъ якійсь часъ творила одну державу політичну. Звѣстно бо, що Португалія була сполучена зъ Испанією въ р. 1581—1640, та що Данія зѣ Швецією и Норвеґією творила въ р. 1397—1523 одну політичну цѣлѣсть. Коли-жь Португальцѣ й Испанцѣ, належачій до одного романьского племена, а Данцѣ й Шведове, прачисляючій ся до одного ґерманьского племена, мають свои окремѣ языки й літературы, то чей же вѣльно Русинамъ-Украинцамъ користуватись своимъ языкомъ и літературою, яко старшому народови супроти молодшого брата Великоруса, котрый свою культуру принявъ зъ Кіева й въ загалѣ зъ Руси полуденнои. Нехай высокоповажаный критикъ не забуває слѣвъ професора Ягіча, на котрѣ давнѣйше вѣнъ самъ покликувавъ ся, що россійска мова була-бъ доси нарѣзіемъ супроти языка руско-украинського, коли-бъ въ вѣкахъ середнихъ не перенесено державнои власти зъ Кіева до Москвы.

Вѣдтакъ пригадую моему критикови, що вѣнъ самъ до р. 1890. нѣгде не писавъ, ма-

[1]) Archiv für slav. Philologie. Berlin, 1876. I. B., S. 508.

кождого щирого Русина, нема въ нѣй анѣ одного слова неправды. Однымъ тѣлько погрѣшивъ пос. Романчукъ въ своѣй промовѣ, а именно тымъ, що не торкнувъ анѣ однымъ словомъ нашихъ платныхъ аґентѣвъ „благотворительного комітета“. Ся делікатность була зовсѣмъ злишна. Мѣгъ урядовый „Дневникъ Варшавскій“, котрый прецѣнь „обѣдиненію“ не ворогъ, тыхъ нашихъ галицкихъ „обединителѣвъ-банкоѣдѣвъ“ назвати просто по имени, то можемо ему безпечно повѣрити на слово и не маемо зовсѣмъ причины хрестити ихъ передъ свѣтомъ евфонічно — идеольоґами. А якъ звѣстна трѣйка послѣвъ ѣддячила п. Романчукови его куртоазію, видно зъ того, що не соромилась пустити на него п. Антоневича, котрый, мовь несамовитый, однымъ замахомъ зъ нечуваною злобою обкинувъ болотомъ усѣхъ, хто тѣлько не належить до кліки „обединителѣвъ“ або бодай не служать ѣй слѣпымъ орудіямъ. Що бѣльше: тая трѣйка не завагалась выслати до посла Романчука письмо зъ заявленьемъ „негодованія и недовѣрія“ а навѣть зъ вѣзваньемъ, щобы зложивъ предсѣдательство руского клюбу, а то все за-для того: „понеже Вы въ генеральной дебатѣ бюджетовой высказали програму, въ которой поднесли Вы только Вашіи партійныи погляды а даже осмѣлилась кинути подозрѣніе на лояльность другого сторонництва“. Се письмо пѣдписали крѣмъ звѣстной трѣйки тажожь зачисляючій себе до партіи „старон“ послы: Сѣрко, Барабашь, Рожанковскій и Король, а сей фактъ показуе наглядно, до якого степени кліка „обединителѣвъ“ умѣе выкористувати добродушность „старыхъ“ и пѣдъ нихъ пѣдшиватись. Не знаю лично жадного изъ згаданыхъ чотирохъ послѣвъ, але ихъ дотеперѣшна дѣяльность публична каже менѣ догадуватись, що если вже не всѣ чотири, то бодай декотрій въ нихъ не належать до кліки „обединителѣвъ“, а може навѣть и гидять ся ей поганою роботою. А мимо того пѣдписали они письмо, взываюче пос. Романчука до зложеня предсѣдательства руского клюбу. А длячого? Не длятого, що онъ выголосивъ звѣстну програму, бо зъ тою програмою — о тѣмъ я не сумнѣваюсь — они въ глубинѣ своеи душѣ зовсѣмъ годять ся, — але длятого, що — якъ въ нихъ вмовлено — посолъ Романчукъ въ своѣй промовѣ кинувъ пѣдозрѣнье на льояльность „другого сторонництва“.

Давна се пѣсенька и не разъ та й не два мы ей вже чули! — „Все робѣть, тѣлько — крый васъ Боже — не тыкайте прилюдно нашихъ „обединителѣвъ“, бо се непатріотично передъ чужими людьми домашній бруды прати...“ А тымчасомъ о тыхъ нашихъ домашныхъ брудахъ знають чужій люде и безъ насъ, и може ще бѣльше, нежь мы, — а видячи, якъ мы за тыми нашими брудѣями вступаемось и якъ запобѣгаемо, щобы когрому зъ нахъ — боронь Боже — волосокъ зъ головы не упавъ, — не можуть инакше думати, якъ тѣлько, що мы зъ тыми нашими брудѣями зовсѣмъ солідаризуемось. Зъ другои жь стороны: нашій брудѣ, видячи, якъ имъ зъ тымъ добре, жнють розживають ся, товстѣють и множать ся якъ бакцілѣ.

Такъ, такъ, мои панове! Черезъ нашу добродушность и поблажливость розплоджуемо мы самій тую погань, що точить здорове тѣло нашого народу! Она була бы вже давно згинула безъ слѣду, якъ бы мы всѣ здобулись були на ѣдвагу пѣйти за примѣромъ „Варшавского Дневника“ и хрестили ей тымъ именемъ, яке ѣй пѣсля Божихъ и людскихъ правъ належить ся. А на сю ѣдвагу тѣ нашій „старій“, котрій хотять блага рускому народови, конечно здобутись мусять, — того вымагае ѣдъ нихъ честь, того вымагае будучность нашого народу! Я вѣрую въ здоровый инстинктъ и благородній чувства значнои частины нашихъ „старыхъ“, особливо тыхъ, що жнють на провінціи, и длятого не сумнѣваюсь, що всѣ они якъ оденъ мужь здрейуть ся „обединителѣвъ“ и обстануть за програмою нашихъ послѣвъ народовцѣвъ. Они не забудуть о тѣмъ, що нинѣшна ситуація дуже поважна и рѣшаюча, та що тутъ идео народъ галицко рускій!

А обединителѣ! Не поважаемо ся сказати, щобы всѣ они безъ выимка пѣдходили пѣдъ номенклятуру „Варшавского Дневника“, — допускаемо, що есть и мѣжь ними люде зъ чистыми руками, и зъ переконаня фантазують о „общерусскомъ единствѣ“. Але тыхъ безкорыстовныхъ фантастѣвъ у насъ въ Галичинѣ мало, дуже мало, — ихъ порахуешь на пальцяхъ одной руки... Най жежь они собѣ фантазують здоровій, — они намъ воды не закаламутять! А якъ навкучать ся имъ ждати-выждати „обще-русского мессія“, якъ зрозумѣють, що блиэна сорочка якъ кожухъ, якъ покають ся грѣха свого и схочуть потрудитись для добра свого власного народу, — Русь-мати не бдтрутить, а пригорне ихъ до свого любячого серця.

Але тыхъ лицемѣрѣвъ и фарисеѣвъ, що пѣдъ покрывою „обще-русскои идеи“ набивають „пособіями“ свои несытій карманы, — тыхъ лжепророкѣвъ, що баламутять народъ и деморалізують молодѣжь, — тыхъ паломниковъ, що за Юдиный грѣшь готовій продати рѣдного батька, — тыхъ банкоѣдѣвъ о широкѣй совѣсти и вовчихъ жолудкахъ, — тыхъ всѣхъ Русь-мати прожене геть ѣдъ себе, выбивши на ихъ мѣдяныхъ чолахъ пятно „зрадники-запроданцѣ“! Довго они ще будуть лаяти на все, що русае, але на сю лайку ѣдповѣсть народъ погордою, памятаючи на пословицю, що якъ бы чоловѣкъ зупиняв ся, абы на кожду собаку, що на него лае, кинути каменемъ, то не дѣйшовъ бы нѣколи до своеи цѣли.

Мы-жь народовцѣ рукъ не закладаймо! удармо сильно у вѣчевый звѣнъ, щобъ его було чути ѣдъ Збруча ажь по Сянъ, скликаючи всѣхъ щырыхъ Русиновъ, и „молодыхъ“ и „старыхъ“, пѣдъ оденъ прапоръ, на котрѣмъ выписано золотыми буквами: Просвѣта и добробыть галицко-руского народу. Пѣдъ тымъ прапоромъ одолѣемо всѣхъ нашихъ супостатѣвъ, бо въ нами правда, бо зъ нами Богъ!

А. С.

——

Письмо зъ *Золочъвского.*

Въ дѣлахъ сущныхъ нашои народнои политики не бере вправдѣ провінція живои участи, лишаючи головный ей провѣдъ нашимъ рускимъ посламъ и щирымъ патріотамъ („Народній Радѣ“) въ столици краю, де все житье політичне концентруе ся, и зъ-вѣдки лучѣ его розходять ся на всѣ стороны нашои ѣтчины. Мимо того провінція пильно слѣдить за кождымъ крокомъ, якій зроблять нашій провѣдники въ имени руского народу, и совѣстно розважують кожде ихъ дѣло. Думаю отже, що не ѣдъ рѣчи буде, если выскажу тутъ опінію Русиновъ зъ пѣдъ сѣльскои и маломѣскои стрѣхи — опінію о подѣяхъ, якій зайшли въ послѣднихъ дняхъ соймовои сесіи. Природна рѣчь, що на сей часъ уступили всякій иншій, хочь европейского значѣня подѣѣ и питаня на друге мѣсце, а загальна диспута ведесь, якъ по нашихъ часописяхъ такъ и въ приватныхъ кружкахъ, надъ звѣстнымъ выступленьемъ при буджетѣ нашого політичного провѣдника, посла Романчука, зъ програмою політичною и національною.

Буду певно справедливымъ речникомъ загальнои (зъ дуже малыми выимками) опінія интеліґенціи рускои зъ провінціи, если скажу, що програма посла Романчука, хочь не нова, зробила незвычайно добре вражѣнье, и кождый Русинъ, котрому лежить на серци добро его народности и церкви, радо приступивъ и згодивъ ся на сю програму. Одушевленіе запанувало ѣдъ тои поры велике и не до описаня. Длятого вдячній есьмо послови Романчукови за его рѣшучій крокъ; вдячній есьмо нашому Преосвященному владицѣ, що одобривъ и прилучивъ ся до тои програмы, за що — мимоходомъ сказавши — зъединивъ собѣ велику популярность мѣжь народомъ рускимъ, и не лишь духовенство, але певно и интеліґенція свѣтска приступати буде до своего архипастиря зъ повнымъ довѣріемъ; вдячній есьмо такожь и другимъ нашимъ посламъ: Сѣчиньскому, Телишевскому, Савчакови и ихъ одномышленникамъ. Но, и п. Антоневичеви вдячній есьмо, хочь не въ тѣмъ самѣмъ густѣ, — вдячній длятого, що своимъ нефортуннымъ выступленьемъ въ соймѣ, додавъ свѣтла и силы нашій справѣ п. Романчукъ выконавъ своею бесѣдою першу половину — другу половину довершивъ п. Антоневичъ...

Дивно намъ стало при тѣмъ, длячого деякотрій (якъ Dziennik Polski и др.) хоть крыху могли сумнѣватись въ правдивость и щирость слѣвъ п. Романчука? Прецѣнь, коли бы були они щирыми, то, хвильку подумавши, пѣзнали бы, що п. Антоневичъ найлѣпше розъяснивъ ситуацію.

Застановившись дальше надъ сею справою, приходять менѣ деякій рефлексіи. И такъ:

1. Теперь показуесь ясно, що сецесія нашихъ послѣвъ ледви чи могла-бъ увѣнчатись такимъ успѣхомъ, якій приносить справѣ рускій участь ихъ въ соймѣ, де могли ad forum выложати нашій привды и здемаскувати „систему“.

2. Обовязкомъ „старшои братіи“ есть въ теперѣшный часъ обясняти по читальняхъ, помнаках и иншихъ нагодахъ нашимъ селянамъ и мѣщанамъ теперѣшну ситуацію, выложивши имъ популярно суть програмы народовцѣвъ и послѣдній подѣѣ соймовій. Дуже пожадавымъ бы бувъ пѣдъ сю пору ѣдповѣдный маніфестъ до народу рускаго, зредаґованый „Народною Радою“ и пѣдписаный значливыми послами рускими. [Такій маніфестъ уже появивъ ся. — Ред.]

3. Есть надѣя, що теперь стане живѣйшій рухъ въ нашихъ народныхъ товариствахъ, на-ново ѣджають заснѣвшій ся рускій читальнѣ, повыязять нашій шкаралупники зъ норъ своихъ, а число ренеґатѣвъ зменшить ся.

4. Маемо надѣю, що нашій провѣдники політичній не забудуть за всѣ нашій права упѣмнутись у правительства; по-при рускій школы, рускій языкъ въ школахъ и урядахъ, не забудуть и за бѣдныхъ заточниковъ Русинѣвъ урядниковъ на Мазурахъ, упѣмнуть ся о зворотъ нашихъ монастирѣвъ Василіянъскихъ, и т. п.

А. З.

Голосы прасы о рускѣй справѣ.

Czas въ передовѣй статьи зъ 6 грудня высказавъ ся о ситуаціи, яка вытворилась по послѣднѣй сесіи соймовѣй. Онъ каже:

„Суть справы, що вымагають не лише глубокого надумаия, але входу въ себе и немовь внутрѣшного обрахунку совѣсти — закимъ бересь перо въ руки. Такою справою есть квестія руска и нова ей фаза, зазначена такь дуже выразно на послѣднѣмъ соймѣ. Треба здержувати перо, щобъ не далось увести тымъ братнымъ чувствамъ, якій мы такъ часто (!) несли безъ взаимности — треба его здержувати, щобъ не улягло тому пѣдозрѣванію, на яке зложилось богато причинъ ѣдъ 40 лѣтъ, але котре не годить ся не лише зъ духомъ нашои исторіи, але есть тажожь безплоднымъ. Одно слѣвце за горяче або недовѣрчиве могло бы, именно въ тѣй ситуаціи, вплынути нещасливо на весь початый новый процесъ, якій довершаесь въ таборѣ рускѣмъ.“

Czas, що ще передъ двома тыжднями, пишучи про справу руску, радивъ бѣльшости соймовѣй польскѣй, щобъ она супротивъ всякихъ постулятѣвъ рускихъ велась зъ ігнораньемъ тыхъ-же и мовчанкою, — той самый Czas наложивъ теперь на себе похвальну резерву и не хоче анѣ горячитись тымъ, що сталось, анѣ бути супротивъ Русиновъ недовѣрчивымъ, щобъ не псувати початои акціи. Браво! Що-жь дальше? Яке-жь становище хоче онъ и его партія занятн супротивъ Русиновъ? Обективне. А длячого? Бо самъ признае, що доси Поляки суть лишь: „пасивнымъ свѣдкомъ далеко-сягаючого акту, пѣднятого изъ стороны Русиновъ супротивъ трону, державы, церкви и Риму — зъ поманеньемъ Поляковъ. Програма пос. Романчука — каже Czas — якъ и всѣ рѣчи, выголошенѣ послами рускими на той тематъ, промовчують цѣлкомъ односины народности рускои до народности польскои, зъ выимкою кѣлькохъ слѣвъ, вдохновенныхъ любовію христіяньскою и духомъ згоды въ рѣчи о. митрополита. Програма не зазначила нѣгде духа згоды межи двома побратимчами народами.“

Czas однакожь не соблазнивсь тымъ минымъ недостаткомъ въ програмѣ Русиновъ и хоче вѣрити, „що промовчанье односинъ межи Русинами а Поляками выйшло зъ щирости, а програма посѣдае тымъ бѣльше значѣнье въ очехъ его, що була поставлена безуслѣвно и безъ всякихъ постулятѣвъ. Самъ намѣстникъ додавъ навѣть, що програма тая не есть результатомъ якихъ небудь принятыхъ зобовязань.“

За-для тыхъ причинъ Czas хоче до цѣлои новои акціи односитись лишь обективно, т. е. зъ повною резервою, а за давній грѣхи, якихъ допускавъ ся супротивъ Русиновъ галицкихъ въ рѣзныхъ часахъ, онъ складае таку щиру сповѣдь:

„Нашь дневникъ — каже онъ — не належавъ до тыхъ, котрій квестію руску прировнювали до того homunculus-a сфабрикованого штучно у флящѣ бюрократичнымъ Фаустомъ.“ Czas знае теперь, що причины вдродженя Руси лежали далеко глубше — въ вднесинахъ суспольныхъ (!). Онъ не вѣрить уже въ можливость асіміляціи рускаго народу въ користь польскаго, бо коли се не стало ся за 500 лѣтъ въ иншихъ обставинахъ, то се нинѣ по-при житье конституційне не дасть ся вже перевести.

Czas хвалить ся вдтакъ, що онъ давно бувъ прихильный рускѣй справѣ и длятого пѣддержувавъ — роботу Кайсевича и Калинки на Руси (!), надѣючись, що зъ уніи церковнои прийде и до уніи політичнои. Однакожь прихильность тую втративъ Czas тогдѣ, коли Русины стали розрывати договоры (?) зъ Поляками, — опінію о подѣяхъ, якій зайшли въ послѣднихъ дняхъ соймовои сесіи. Природна рѣчь, що на сей часъ уступили всякій иншій, хочь европейского значѣня подѣѣ и питаня на друге мѣсце, а загальна диспута ведесь, якъ по нашихъ часописяхъ такъ и въ приватныхъ кружкахъ, надъ звѣстнымъ выступленьемъ при буджетѣ нашого політичного провѣдника, посла Романчука, зъ програмою політичною и національною.

Буду певно справедливымъ речникомъ загальнои (зъ дуже малыми выимками) опінія интеліґенціи рускои зъ провінціи, если скажу, що програма посла Романчука, хочь не нова, зробила незвычайно добре вражѣнье, и кождый Русинъ, котрому лежить на серци добро его народности и церкви, радо приступивъ и згодивъ ся на сю програму. Одушевленіе запанувало ѣдъ тои поры велике и не до описаня. Длятого вдячній есьмо послови Романчукови за его рѣшучій крокъ; вдячній есьмо нашому Преосвященному владицѣ, що одобривъ и прилучивъ ся до тои програмы, за що — мимоходомъ сказавши — зъединивъ собѣ велику популярность мѣжь народомъ рускимъ, и не лишь духовенство, але певно и интеліґенція свѣтска приступати буде до своего архипастиря зъ повнымъ довѣріемъ; вдячній есьмо такожь и другимъ нашимъ посламъ: Сѣчиньскому, Телишевскому, Савчакови и ихъ одномышленникамъ. Но, и п. Антоневичеви вдячній есьмо, хочь не въ тѣмъ самѣмъ густѣ, — вдячній длятого, що своимъ нефортуннымъ выступленьемъ въ соймѣ, додавъ свѣтла и силы нашій справѣ п. Романчукъ выконавъ своею бесѣдою першу половину — другу половину довершивъ п. Антоневичъ...

Дивно намъ стало при тѣмъ, длячого деякотрій (якъ Dziennik Polski и др.) хоть крыху могли сумнѣватись въ правдивость и щирость слѣвъ п. Романчука? Прецѣнь, коли бы були они щирыми, то, хвильку подумавши, пѣзнали бы, що п. Антоневичъ найлѣпше розъяснивъ ситуацію.

Застановившись дальше надъ сею справою, приходять менѣ деякій рефлексіи. И такъ:

1. Теперь показуесь ясно, що сецесія нашихъ послѣвъ ледви чи могла-бъ увѣнчатись такимъ успѣхомъ, якій приносить справѣ рускій участь ихъ въ соймѣ, де могли ad forum выложати нашій привды и здемаскувати „систему“.

2. Обовязкомъ „старшои братіи“ есть въ теперѣшный часъ обясняти по читальняхъ, помнаках и иншихъ нагодахъ нашимъ селянамъ и мѣщанамъ теперѣшну ситуацію, выложивши имъ популярно суть програмы народовцѣвъ и послѣднѣй подѣѣ соймовій. Дуже пожадавымъ бы бувъ пѣдъ сю пору ѣдповѣдный маніфестъ до народу рускаго, зредаґованый „Народною Радою“ и пѣдписаный значливыми послами рускими. [Такій маніфестъ уже появивъ ся. — Ред.]

3. Есть надѣя, що теперь стане живѣйшій рухъ въ нашихъ народныхъ товариствахъ, на-ново ѣджають заснѣвшій ся рускій читальнѣ, повыязять нашій шкаралупники зъ норъ своихъ, а число ренеґатѣвъ зменшить ся.

4. Маемо надѣю, що нашій провѣдники політичній не забудуть за всѣ нашій права упѣмнутись у правительства; по-при рускій школы, рускій языкъ въ школахъ и урядахъ, не забудуть и за бѣдныхъ заточниковъ Русиновъ урядниковъ на Мазурахъ, упѣмнуть ся о зворотъ нашихъ монастирѣвъ Василіянъскихъ, и т. п.

А. З.

буть-то-бъ Малороссый Великороссы творили одно племя. Противно вонъ доказувавъ не въ одномъ своѣмъ письмѣ, що руско-украинська народность вѣдрѣзнае ся вѣдъ великорускои або россійскои самостойными своими прикметами вѣдъ покона-вѣку. [2])

Що же тыкае ся завиду, що на Руси-Украинѣ нема условія державности (*государственнаго союза*), то въ вѣдповѣди выпередивъ мене „Уманець“ („Зоря“, 1890, стор. 333), котрый вказавъ на тее, що польске письменство теперь розвивае ся и дужчае, дарма, що Поляки давно вже стратили державность. Вѣдтакъ примѣчае „Уманець“, що кажучи про державность, не слѣдъ забувати про Галичину, де умова самостойного розвитку письменства зъ-де-больша вже истнуе...

Годѣ-жь поминути тутъ ещѣ сеи замѣтки Пыпина, мабуть-то унія, що доси пануе въ галицкѣй Руси, не належить до покоиѣчныхъ принциповъ рускои народности (стор. 259). Читаючи сю замѣтку, гадавъ бы хто, що онъ подпысъ прихильникъ московского панславізма, добачаючій въ православію й самодержавію основній прикметы россійского государства, ба и всего Славянства. А вже-жь звѣстно, що Чехи и Кроаты вѣрно зберегають просвѣтно-національній святощѣ славяньскій, хоча придержують ся католицизма. Що же й уніяты можуть вѣрно служити просвѣтнымъ интересамъ Руси-Украины, доказуе дружна связь мѣжь письменниками галицко-рускими а украиньскими.

5. Въ кѣнци своеи полеміки зъ моими літературными поглядами, яки я проявивъ у „вступѣ“ до исторіи літературы, каже критикъ на-вманя, що статистичній цифры „*о великорусскомъ и южно-русскомъ племени*“ взявъ я зъ польскихъ и нѣмецкихъ жерелъ (стор. 261). По его думцѣ начисливъ я за-багато Русиновъ-Украинцѣвъ (звышь 21 мілліона) та й самохѣть анектувавъ ще й Бѣлоруссовъ до Украинцѣвъ, мѣжь-тымъ коли подавъ я за-мале число Великоруссовъ (34,389.871). — На сей закидъ вѣдповѣдаю, що жерелъ польскимъ [3]) хѣснувавъ ся я тѣлько въ поданю числа галицкихъ Русиновъ. Про число-жь Украинцѣвъ въ европейскѣй Россіи довѣдавъ ся я не тѣлько зъ нѣмецкихъ жерелъ, але й зъ россійскихъ, офіціяльныхъ дать центрального статистичного комітету, — а пѣсля сихъ дать число Украинцѣвъ въ Россіи (крѣмъ Бѣлоруссовъ) сягае далеко по-за 18 мілліоновъ [4]). Опроче самъ А. Пыпинъ каже у своѣй „Исторіи славянскихъ літературъ“, що деякій новѣйшій статистики подають загальну цифру Русиновъ-Украинцѣвъ на 20 мілліоновъ (стор. 17). Коли жь вонъ самъ заявивъ, що цифра всего „русского“ племени въ Россіи простягае ся до 57,900.000, то выходало бъ изъ сего численя, що всѣхъ Великоруссовъ е 37,900.000. Въ такѣмъ разѣ діференція мѣжь моею датою а цифрою Пыпина выносила-бъ тѣлько 3,510.129. Вѣдтакъ заявляю, що анексія Бѣлоруссовъ не е моимъ дѣломъ. Зъединяе ихъ въ Русинама-Украинцями багато спольныхъ прикметъ культурныхъ. Въ мовѣ бѣлоруской добачаемо той самый матеріялъ лексикальный, що й въ мовѣ руско-украинньской, а вѣдтакъ граматика, крѣмъ фонольоґіи, въ обохъ сахъ мовахъ е трохи-не та сама. А вже жь приналежность бѣлоруского нарѣчія до языка руско-украинського доказуе особливо поезія простонародна, котра проявляе тои-же свѣтоглядъ у Бѣлоруссовъ и Украинцевъ, изъ-за чого Житецкій заявивъ, що мѣжь пѣснями бѣлорускими що найменше $^4/_5$ частей мають зачатокъ украиньскій [5]). А що я въ сѣй справѣ не высказавъ думки дивовижнои, доказуе повага Миклошича, котрый у своѣй порѣвнуючѣй граматицѣ славяньскихъ языковъ (въ рр. 1875, 1876 и 1879) уважае мову бѣлоруску нарѣчіемъ языка малорускаго.

6. Давнымъ дивомъ закидуе менѣ мѣй критикъ, що я факты стародавнои рускои літературы збираю тѣлько въ Руси полудневѣй, та що я про-те літературу пѣвночнои Руси пропускаю, якъ неналежачу до моего предмету (стор. 261). — Вже-жь сей закидъ мѣгъ критикъ залишити въ поглядомъ на тее, що вонъ самъ у своѣй „Исторіи славянскихъ літературъ“, пишучи розвѣдку про „Южнорусскихъ“, пропустивъ зовсѣмъ літературу пѣвночнои Россіи. Теперь же дивуе ся вонъ, що я выдѣливъ спеціяльно южно рускій елементы изъ загального связку исторіи й письменности того давного періода, котрый не бувъ тѣлько южно-рускимъ. Ба вонъ каже, що Русь удѣльного періода була зъединена не тѣлько вѣрою, династіею и загальнымъ племѣннымъ инстинктомъ, але й однею письменностію (стор. 263). Языкъ же сеи письменности по словамъ Пыпина не бувъ народный, а церковно славяньскій, зъ-легка змодѣфікованый вплывами народнои рѣчи (стор. 264). — Супроти всего того категоричного высказу А. Пыпина позваляю собѣ его запытатись, чому-то вонъ въ „Исторіи слав. лит.“ (стор. 325) ось-що написавъ: „*Языкъ южнорусскій въ этомъ (1.) періодѣ уже является въ письмѣ съ тѣми особенностями, какія отличаютъ его отъ западнаго (бѣлорусскаго) и сѣвернаго (великорусскаго)?*“ Якимъ же способомъ могъ теперь критикъ писати, що Русь удѣльного періода була зъединена одною письменностію? Хоча бо письменники першого періода намагали списувати свои творы въ языцѣ церковно-славяньскѣмъ, то въ полудневѣй Руси оживлялась ся мертвота подекуды мовою „Южноруссовъ“, мѣжь тымъ коли въ пѣвночнѣй Суздальщинѣ языкъ церковный прикметами пѣвночныхъ нарѣчій закрашувано. Коли жь самъ критикъ каже, що языкъ книгъ бувъ церковный — чужій (стор. 264), то годѣ зрозумѣти, якъ мѣгъ простый людъ по-малу до него привыкати, а якъ література церковна могла ставатись літературою популярною (стор. 265). Мы гадаемо, що въ першихъ вѣкахъ послѣ принятя христіяньства неграмотнымъ людямъ языкъ церковный бувъ зовсѣмъ чужій. Если теперь, въ кѣнци XIX. вѣку, церковна література для простого рускаго чоловѣка не е популярною, то въ вѣкахъ XI—XIII. она була на Руси справдѣшньою „мертвечинною“ мимо всякихъ протестѣвъ Пыпина, котрый церковнѣй літературѣ приписуе теперь великій культурный вплывъ на массы народа, дарма, що вонъ давнѣйше голосивъ свѣтови сю правду, що церковный характеръ літературы вытворюе ей недостатокъ, — презирство до народнои жизни („Исторія слав. литер.“, стор. 60).

(Дальше буде.)

---

[2]) Порѣвнай найпаче статью Пыпина: „Обзоръ малорусской этнографіи“ („Вѣстникъ Европы“, 1889, томъ IV., стор. 744—780; томъ V., стор. 325—390; 777—804; томъ VI., стор. 351—387; 778—817).

[3]) „Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych, wydane przez krajowe biuro statystyczne pod redakcyą Dr. Tad. Pilata“. Roczn. VI., Zeszyt 2. Lwów, 1881. — [4]) „Дѣло“, 1883., ч. 121.

[5]) „Очеркъ звуковой исторіи малорусскаго нарѣчія“. Кіевъ, 1876, стор. 214.

ками та ôдступати ôдъ вѣры и народности своєи. Теперь по заявленю пос. Романчука пробудились въ Сласѣ наново тѣ чувства прихильности и ôнъ вправдѣ не може ще всѣмъ тымъ одушевитись, але не буде псувати звычайно на Русинôвъ кидаными висинуаціями.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Теперѣшна сесія рады державнои закôнчить ся мабуть вже 18 с. м. и зачувати, що по хат. святахъ Рôздва буде всего лишь 4 засѣдань. Провізоричный буджетъ прийде пôдъ нараду вô второкъ слѣдуючого тыждня. Долѣшно-австрійскій соймъ буде радити ажь до 20 с. м. и есть надѣя, що заллгодить зовсѣмъ предложенье о сполученю Вѣдня зъ передмѣстями. Соймъ тирольскій зберe ся на ново дня 2 сѣчня.

Въ долѣшно-австрійскôмъ соймѣ принято вчера безъ змѣны предложенье правительства що-до орґанізаціи великого Вѣдня, а въ нѣмъ такожь и параґрафъ, котрый выключае ôдъ выбору всѣхъ урядникôвъ и функціонерôвъ громадскихъ, а такожь учителѣвъ мѣсныхъ школъ народныхъ и середныхъ. Противъ такои постановы выступавъ лишь пос. Літеръ, вправдѣ дуже енерґічно, але безуспѣшно; лібералы голосували за тыми постановами и мотивували то тымъ, що зарядъ громады мôгъ бы перейти въ руки самыхъ промысловцѣвъ и ремѣсникôвъ, котрѣ схотѣли бы ôдтакъ нарушити права капіталістôвъ.

Централістична Bohoemia констатуе, що межи поодинокими фракціями правицѣ есть повна згода. Видко то зъ того, що пос. Яворскій и ґр. Гогенварть интервеніюють въ справѣ заведеня ческого языка яко урядового.

О переговорахъ Ріґера зъ ґр. Таффымъ доносять до Politik пôдъ датою 8 с. м. такъ: „Вчера зôбрало ся кôлькохъ видніѣшихъ послôвъ зъ правицѣ, тѣснѣйшій выдѣлъ парляментарнои комісіи, въ палатѣ послôвъ на нараду. По тôй нарадѣ принимавъ ґр. Таффе у себе д-ра Ріґера и — якъ то доносить одна вѣденьска ґазета — сказавъ ёму, що доки проба угодова не доведе до якогось рѣшучого, остаточного результату въ одномъ або въ другôмъ напрямѣ, правительство при найлучшôй волi не може робити нѣякихъ концесій анѣ Нѣмцямъ анѣ Чехамъ. Зъ тои вѣсти можна бы заключати, що правительство не хоче пристати на жаданье Чехôвъ въ справѣ ческого языка урядового. Якъ довѣдуёмо ся, рѣчь не зовсѣмъ такъ маe ся. Правительство готове дати пôдъ певными условіями на сѣчневôй сесіи якесь заявленье въ справѣ заведеня ческого языка урядового, але таке, „котре бы вдоволило ческихъ послôвъ, а не дуже огôрчило послôвъ нѣмецкихъ“. Чи середъ теперѣшныхъ обставинъ удасть ся правительству така штука, то инше питанье. То есть лишь рѣчь певна, що на той случай, коли-бъ староческа партія мала на сѣчневôй сесіи ще дальше розпадати ся и коли-бъ число тыхъ послôвъ, що пôдялись перевести вѣденьскѣ точки угодовѣ, дôйшло до мінімумъ, то ґр. Таффе рѣшивъ ся уступити.“ Politik доносить такожь, що д-ръ Ріґеръ маe бути сими днями на авдіенціи у цѣсаря.

Віцепрезидентъ палаты послôвъ Хлюмецкій мавъ въ Знаймѣ въ тамошнôмъ товариствѣ нѣмецкôмъ дня 8 с. м. бесѣду, въ котрôй заявивъ, що теперѣшна ситуація внутрѣшна вымагае солідарности всѣхъ Нѣмцѣвъ въ Австріи, котрѣ не повинны дозволити, щобы радикальны елементы робили якій небудь вплывъ на партію лѣвицѣ. Програмою Нѣмцѣвъ повинно бути выбороти собѣ можность брати участь въ рѣшаню справъ публичныхъ.

——

„Новости“ обговорюючи ôдносины межи Нѣмеччиною и Россіею кажуть, що есть въ интересѣ обохъ державъ видѣти въ собѣ взаимно миролюбивыхъ сусѣдôвъ. Згадана ґазета витае радо проявившу ся недавно прихильнôсть нѣмецкого правительства для Россіи и сподѣвае ся зъ того якъ найлѣпшихъ наслѣдкôвъ.

Правительство россійске приказало строго наглядати за тымъ, щобы селяне пôдмовлены тайными аґентами до еміґрації, не выходили зъ краю и щобы ихъ заразъ зъ границѣ назадъ завертати. На аґентôвъ еміґраційныхъ наложено велику кару, а селянамъ, що продали свôй ґрунтъ аґентамъ, буде той ґрунтъ звертати ся даромъ, безъ звороту взятыхъ за него грошей.

Комісія для нового узброеня россійскои армії, розписала конкурсъ на заложенье фабрикъ сѣрковои кислоты, котрѣ могли бы доставляти рôчно 25.000 пудôвъ (міліонъ фунтôвъ) на фабрикацію бездымного пороху. Фабрики такѣ мають бути заложены въ Петербурзѣ, Черниговѣ и Казани. Проекты треба внести до 19 сѣчня 1891 р. до высшои артілерійскои управы. Три найлѣпшѣ проекты, котрѣ перейдуть на власнôсть коруны, будуть преміованѣ по 5.000 и 1.500 рублѣвъ. Очевидно, що о тѣ премія можуть конкурувати такожь и особы въ заграницѣ.

——

Зъ Берлина доносять, що бôльша часть комісіи шкôльнои есть рѣшучо противна усуненю клясичныхъ языкôвъ зъ науки въ школахъ середныхъ. Зачувати такожь, що міністеръ просвѣты Ґослеръ мимо того, що доставъ ôдъ цѣсаря ôдзначенье, думае уступити, бо не годить ся зъ многими поглядами цѣсаря, а не видать можности имъ оперти ся.

Въ парляментѣ нѣмецкôмъ розпочала ся вчера дебата буджетова. Ріхтеръ сконстатувавъ, що ôдъ часу, коли Бісмаркъ уступивъ, ситуація полѣпшила ся. Бісмаркъ доводивъ въ послѣдныхъ рокахъ заедно до конфліктôвъ зъ сусѣдными державами; теперь того нема и політика заграничка стала навѣть нудною. Бесѣдникъ звернувъ ся ôдтакъ противъ надмѣрного буджету войскового и домагавъ ся его зменшеня, а наконець повитавъ зъ радостію розпочатѣ переговоры въ Австріею, котрѣ мабуть доведуть до того, що ложива стане дешевша. Такѣ переговоры, казавъ бесѣдникъ, треба бы перевести и зô всѣми сусѣдными державами. Позаякъ Ріхтеръ въ своєи бесѣдѣ натякнувъ бувъ такожь на поголовску, що можна сподѣвати ся великихъ кредитôвъ додатковыхъ на цѣли войскôвѣ, то канцлеръ Капріві рѣшучо ту поголовску запереченъ.

——

Въ Бельґіи выйшла брошура, въ котрôй кôлькохъ видніѣшихъ ґенералôвъ розбирають справы войскôвѣ. Авторы стараютъ ся доказати, що справа особистои служby въ войску и обовязокъ загальнои служby не дадуть ся вже довше ôдкладати и треба ихъ конче теперь залагодити. Скоро буде признана потреба ревізіи конституціи и розширенье права голосованя, то треба буде рôвночасно залагодити и справу реорґанізаціи арміи. Тымчасомъ однакожь домагають ся авторы помноженя рôчного контінґенту зъ 13.000 на 16.000, бо инакше не выстане войска на обсадженье новыхъ укрѣплень надъ Маасою. Яко тымчасове жаданье ставлять авторы такожь знесенье заступства въ войску, котре въ Бельґіи можна купити черезъ добровôльну умову зъ заступникомъ.

——

Королева Наталія жадае въ меморіялѣ предложенôмъ скупштинѣ на руки президента Пашича, щобы ѣй дано можнôсть сходити ся зъ сыномъ въ недѣлѣ и свята. До меморіялу долучено богато документôвъ, а межи нишими и письмо короля Милана, Ґруича и Симича. Говорять, що правительство думае оголосити недолучене до меморіялу письмо реґента Рістича, въ котрôмъ ôнъ робить королевôй закиды, що она хоче конче стати королевою реґентkою и выховувати короля, що противить ся конституціи. Голосять такожь яко рѣчь певну, що скупштина займе ся меморіяломъ королевои на тайнôмъ засѣданю. Правительство есть тои гадки, що скупштина не компетентна интервеніювати въ приватныхъ справахъ королевского дому, а партія радикальна годить ся въ тôмъ вповнѣ зъ правительствомъ.

Минувшого тыждня наспѣвъ до Сербіи послѣдный транспортъ карабінôвъ Бердана, котрѣ Россія дарувала Сербіи. Грошева вартôсть тыхъ карабінôвъ выносить 3 міл. франкôвъ. Въ Сербіи говорять, що Россія подарувала тѣ карабіны безусловно, але болгарскѣ жерела представляють теперь ту рѣчь трохи инакше. Зъ Софіи доносять именно до Standard у, що Россія ôдступила дѣйстно Сербіи за 3 міл. фр. карабінôвъ Бердана, але не безусловно, хочь не жадала заплаты. Въ замѣну за той дарунокъ мала Сербія зобовязати ся укрѣпити свою границю ôдъ Болгаріи, а особливо мѣсто Зайчаръ и Пиротъ. О скôльки та вѣсть есть правдива, годѣ нинѣ розсудити, але то рѣчь певна, що такѣ великѣ дарунки не роблять ся за дармо, а вже певно Россія не робила бы собѣ выдаткôвъ безъ всякои цѣли.

——

Indep. Belge доносить, що конфліктъ Порты зъ грецкимъ патріархомъ вже незадовго закôнчить ся. Патріархъ побачивъ теперь, що его наказъ, позамыкати церкви, оставъ ся безъ пожаданого успѣху. Ôнъ думавъ, що народъ зачне бурити ся, а то змусить Порту до уступокъ. Тымчасомъ народъ не бунтувавъ ся, а коли де и були якѣ розрухи, то противъ священникôвъ и власти турецкѣ мусѣли ставати въ ихъ оборонѣ. То выкликало середъ народу ще больше замѣшанье, бо настала гадка, що то самѣ священики не зробили такъ въ порозумѣню зъ властями турецкими. Въ многихъ сторонахъ, де суть болгарскѣ церкви, народъ покидавъ грецкѣ, а ставъ ходити до болгарскихъ, а то знôвъ выкликало невдоволенье низшого духовеньства грецкого. Тѣ обставины спонукали патріарха выступати бôльше примирительно, хочь доси ще церквей грецкихъ не отворено. Порта поробила була вправдѣ значнѣ уступки патріархови въ найголовнѣйшихъ точкахъ и сподѣвала ся, що патріархъ вже помирить ся и прикаже отворити церкви, але то доси ще не наступило, бо патріархъ маe все ще надѣю, що выторгуе ще щось бôльше ôдъ Порты. Всѣ державы европейскѣ похваляють становище и поступованье Порты та дорадяжують, щобы она теперь не робила вже бôльшихъ концесій патріарсѣ.

НОВИНКИ.

— **Гостина руско-народного театру у Львовѣ** вже кôнчить ся. Вже лишь кôлька днѣвъ перебуде нашъ театръ у Львовѣ и выставить за той часъ: въ четверъ 11 н. ст. грудня, „Пôдгôряне“; въ суботу 13 грудня оперету „Чорноморцѣ“; въ недѣлю 14 грудня „Довбушь“ А. Стечиньского, а на послѣдне представленье въ понедѣлокъ 15 н. ст. грудня, въ сали тов. „Соколъ“ „Рôздвяна нôчь“, оперу Лисенка. Чей же хочь на тыхъ послѣдныхъ представленяхъ збере ся львôвска публика численнѣйше, и се буде найлѣпшимъ заявленьемъ симпатіи для рôднои сцены. А и сама дирекція театру, на пращанье зъ львôвскою публикою, выбрала на тѣ послѣдни представленя самѣ дуже принадны творы а именно: въ „Пôдгôрянахъ“ дебютуе панна Евгенія Орленко, до „Чорноморцѣвъ“ долучивъ комітетъ, устроюючій се представленье на дохôдъ фонду памятника Вол. Барвѣньского, дуже гарнѣ продукціи, въ „Довбуши“ побачити можна житье нашихъ Гуцулôвъ, а закôнчить сегорôчну гостину театру у Львовѣ „Рôздвяна нôчь“ опера Лисенка.

— **Представленье театральне на дохôдъ фонду памятника Володимира Барвѣньского,** въ суботу 13 н. ст. грудня, уложене справдѣ артистично и принадно. По ôдограню оперетки „Чорноморцѣ“ наступлять спѣвы повного хору товариства „Лютнѣ“. Хоръ „Лютнѣ“ ôдспѣвае найперше „Надъ Прутомъ“ Воробкевича а ôдтакъ „Закувала та сива зазуля“ Нѣщиньского въ супроводѣ повнои орхестры тов. „Гармоніи“. Опôсля ôдграе орхестра „Гармоніи“ „Серенаду“ Воробкевича а закôнчить се вечѣрне преставленье обрáзъ зъ живыхъ особъ, укладу артиста-маляра Млодницкого. Додати треба, що товариство „Лютня“ и орхестра „Гармоніи“ беруть цѣлькомъ безинтересовно участь въ тôмъ представленю. Чи вже не досыть сего принадного укладу представленя, щобы руска публика выповнила по береги салю театральну — не говорячи вже о самôй цѣли представленя, такъ симпатичнôй для кождого патріота-Русина?

— **„Рôздвяна нôчь“**, опера въ 5 ôдслонахъ, слова М. Старицкого, музика Н. Лисенка — буде выставлена въ понедѣлокъ, дня 15 н. ст. грудня, въ сали товариства „Соколъ“ при ул. Зиморовича. Оперу сю выставлявъ нашъ театръ вже по деякихъ мѣстахъ провінціональныхъ, але у Львовѣ буде она выставлена по разъ першій, тожь дирекція театру поклала немало заходôвъ, щобы выстава сеи оперы выпала пôдъ кождымъ взглядомъ *свѣтло и коректно*. И такъ найперше буде пригравати въ сѣй оперѣ повна орхестра „Гармоніи“, хоры скрѣпленѣ членами товариства „Боянъ“, а партію басову Пацюка ôдспѣвае славнозвѣстный бувшій членъ оперы львôвскои п. Борковскій. Вже хочь бы зъ тыхъ данныхъ можна вносити, що „Рôздвяна Нôчь“ выпаде свѣтло. Не менша заслуга у выставленю сеи оперы припадае въ участи Вп. музикови и композиторови п. Н. Вахнянинови, котрый пôдготовивъ у спѣвѣ якъ партіи сольовѣ такъ и цѣлѣ хоры, дававъ директиву и вказôвки орхестрѣ и артистамъ та знавъ повести цѣлу выставу такъ, що она представить ся передъ публикою въ своєи повнôй красѣ. Розумѣесь, що въ многôмъ бувъ помôчнымъ п. Вахнянинови директоръ орхестры „Гармоніи“ п. Фалль. Тожь лишь неутомимôй та щирôй праци пп. Вахнянина, Фалля и дирекціи театру мають завдячити львôвскѣ Русины, що будуть мати нагоду почути першу украиньско-руску оперу Н. Лисенка. Дирекція театру повинна зарядити, щобы кôлька днѣвъ на передъ можна було дôстати білетôвъ на се представленье, щобы не було опôсля великого натовпу при касѣ театральнôй передъ вечѣрнымъ представленьемъ, бо якъ зачуваемо, не лишь львôвскѣ Русины, але и много рускихъ родинъ зъ провінціи выбираесь на се представленье.

— **Руска Бесѣда въ Тернополи** устроюе дня 17 грудня, въ навечеріе св. Николая, забаву для дѣтей. Св. Николай буде впередъ роздавати подарунки дѣтемъ а опôсля наступлять забавы дѣтинны. Початокъ о год. 7-ôй вечеромъ. Вступъ для членôвъ вôльный. Можна надѣяти ся, що члены товариства схотять покористуватись тою нагодою, щобы зробити своимъ дѣтямъ разъ до року милу несподѣванку.

— **П. Михайло Поляньскій**, професоръ рускои ґімназіи у Львовѣ, — якъ доносять зъ Вѣдня — перенесеный въ сталый станъ супочинку и ôдзначеный при тôй нагодѣ золотымъ хрестомъ заслуги. П. Поляньскій подавъ бувъ ще въ липни с. р. просьбу о перенесенье его въ сталый станъ супочинку.

— **Надзвычайни загальни зборы „Академічного Брацтва“** ôдбули ся дня 7 н. ст. грудня. Наперед переведено вериѳікацію выборôвъ нового выдѣлу, выбраного попередущими зборами, тому, що голосувало кôлькохъ такихъ членôвъ, котрѣ не мали права голосованя, а по вериѳікаціи зборы приступили до нового выбору. Головою выбраный наново Т. Охримовичь 22 голосами противъ 19 голосôвъ, котрѣ упали на т. Чайковского. Решта выдѣловыхъ перейшла цѣлковитою бôльшостію, а тов. Левицкій Евгеній (заступникъ головы), Мостовичь (касіеръ) и Шаховичь (контрольоръ) черезъ аклямацію. До выдѣлу належать окромъ сихъ згаданыхъ тов. Бачиньскій Юліянъ (бібліотекарь), Сембратовичь, Фешовичь, Заремба, Рожаньскій Богданъ и Ганкевичь,

— **На завтрышнôмъ засѣданю тайнôмъ львôвскои рады мѣскои** полагодить ся справа обсады мѣсць учителѣвъ греко-кат. реліґіи въ народныхъ школахъ львôвскихъ.

— **Непошанованье рускихъ святъ.** Зъ Пôдгаецкого пишуть намъ: Ц. к. судъ окружный въ Бережанахъ, мимо численныхъ розпоряджень властей центральныхъ и краевыхъ, не шануе рускихъ святъ, бо на день 3 н. ст. грудня сего року въ свято Воведенія Богородици вызначивъ розправу карну противъ Дмитра Атаманчука и Ивана Коропки гесте Стахова зъ Голгôчь, хотяй уже самъ актъ обжалованя згадуе, що оба обжалованѣ суть гр. кат. обряду. Насъ найбôльше дивуе, що обороны въ той урочистый день пôднявъ ся адв. д-ръ Чайковскій зъ Бережанъ, котрый, якъ знаемо, вызнае себе Русиномъ и якъ интеліґентный человѣкъ повиненъ бувъ до того недопустити. П. д-ръ Чайковскій повиненъ яко Русинъ стояти на сторожи нашихъ правъ и не допустити до такого неґованя того, що намъ святе.

— **Малярь Матейко,** директоръ краковскои школы штукъ красныхъ, — якъ вѣдомо — внѣсъ бувъ просьбу о звольненье его за для лихого здоровля зъ сеи посады и о перенесенье въ станъ супочинку. Сими днями надôйшла ôдповѣдь ôдъ міністерства просвѣты зъ пôдписомъ міністра Ґавча, въ котрôй высказано, що годѣ супротивъ заслугъ не попробувати намовы, щобы Матейко полишивъ ся на тôмъ самôмъ становищи директора краковскои школы. Вкôнци ôдкликуесь въ тôй ôдповѣди до патріотизму Матейка и зазначуесь, що если бы вымагала того поправа лихого здоровля, то удѣлить ся Матейкови довшого урльопу.

— **Еміґрація.** Въ падолистѣ с. р. придержала експозитура дирекціи поліціи въ Освѣцимѣ на еміґрацію до Америки 38 особъ, котрыхъ за-для недостачи ôдповѣдныхъ легітимацій та достаточныхъ фондôвъ на подорожь, завернула зъ дороги. Зъ того числа ôддано до суду на покараньe 9 особъ тому, що або ухиляли ся передъ службою войскôвою або мали чужѣ пашпорты. Въ тôмъ самôмъ мѣсяци переѣхало черезъ Освѣцимъ зъ намѣромъ еміґрації до Америки 231 особъ, а именно 168 особъ зъ Галичины, 5 зъ Буковини 58 зъ Угорщины. Въ Галичинѣ припавъ найбôльшій удѣлъ на повѣтъ коросненьскій, именно 44 особъ, ôдтакъ иде повѣтъ ясельскій зъ 38 особами, сяноцкій зъ 26 а новосандецкій зъ 12 особами; всѣ иншѣ повѣты выказують число еміґрантôвъ понизше 10 особъ.

— **Добробытъ въ Галичинѣ** —кажуть— пôднѣсъ ся троха сего року, въ порôвнаню зъ рокомъ минувшимъ, бо—якъ подае урядъ сольный у своємъ справозданю — Галичина спотребувала сего року въ мѣсяци жовтню о 10.249 сотнарôвъ метричныхъ бôльше соли, якъ въ тôмъ самôмъ мѣсяци минувшого року. Въ сѣмъ роцѣ спотребувала Галичина въ жовтни 125 658 сотнарôвъ метр. а въ минувшôмъ р. въ жовтни 115.409 метр. сотн. соли.

— **Дрôбни вѣсти.** До Кракова приѣхавъ зъ полудневои Франціи епископъ Гриневецкій, котрого довшій часъ держало правительство россійске на заточеню въ Ярославли. — Віцепрезидентови Бобжиньскому зложили професоры краковского університету въ дарѣ гарный срѣбный каламарь.

Наука, штука и литература.

— **Въ „Рускôй историчнôй Бібліотецѣ“**, выдаванôй професоромъ Олександромъ Барвѣньскимъ, друкують ся теперь дальше историчнѣ моноґрафіи М. Костомарова, а именно яко томы XIII и XIV.: Гетьмановане Ивана Выговского, Юрія Хмельницкого и Руина. Томъ XIII выйде уже зъ кôнцемъ грудня с. р. Передплата на оденъ томъ зъ пересылкою 1 зр. 25 кр., на два томы оправнѣ зъ пересылкою 3 зр. 10 кр.

— **„Бібліотека Посланника“** ч. 1. Єронимъ Я. Луцыкъ: „За сиротою Богъ съ калитою.“ Образъ драматичный, зъ житя народного съ спѣвами и танцями въ 6 актахъ. Цѣна 20 кр. Бережаны. Зъ друкарнѣ А. Цѣхоцкого. 1890. Въ 16-цѣ, сторôнъ 87. — Яко друге число „Бібліотеки Посланника“ мають выйти оповѣданя на тлѣ житя гôрского п. з. „Зъ Самбôрскихъ гôръ“.

— **Правды** выпускъ за падолистъ 1890 р. мѣстить въ собѣ: докôнченье оповѣданя Петра Голоты „Оденъ рôкъ въ манастирѣ“; початокъ „Донъ-Жуана“, поемы Байрона, въ переспѣвѣ О. П. Кулѣша; продовженье студіи „Тарасъ Шевченко въ свѣтлѣ европейскои критики“ Трохима Звѣздочота; продовженье роману „Боротьба“; „Весѣлье въ Ковалѣвцѣ“ етноґрафічнѣ записки Н. Колцуняка; „Моаллака Антара“ перекладъ зъ арабскои мовы Хв. Кримского; поезійки „Зъ пѣсень про Украину“ Сивенького и „Возсоединенный Галічанинъ“ Ікса; Вѣсти зъ Кіева, зъ украиньского Подôля; „Народна Торговля и москвофільска кліка“; сучасна хроніка (загальнѣ зборы общества им. М. Качковского въ Тернополи и Рускаго товариства педаґоґічного у Львовѣ; надзвычайнѣ зборы Рускои Бесѣды; руско украиньска радикальна партія).

— **Дзвôнка** число 22 зъ 15 (27) падолиста мѣститъ; поезійку Лесѣ Украинки „Мамо, иде вже зима“ и докôнченье оповѣдання „Лѣкарь Исаакъ“ М. Загôрньои; „Найперші діяманты“, переспѣвъ Олены Пчôлки; памятникъ Христофови Колюмбови въ 400-лѣтье ôдкрытя Америки (илюстрація); „Подорожь на мѣсяць“, гумористичный стихъ Гавріла Кремѣня; „Садочокъ“ казочка, зъ Андерсена переклала Олена Зôрка. Осьму сторону займають загадки, шарады, задачѣ рахунковѣ та складовѣ и розвязки загадокъ и т. п,

— **Д-ръ Генрикъ Кадій,** професоръ школы ветеринарія у Львовѣ, напечатавъ книжечку въ языцѣ польскôмъ п. заг. „О потребѣ засадничои реформы студій ветеринарія“.

— **„Балканскія думы.“** Пôдъ такимъ заголовкомъ появилась мала брошура, що мѣстить въ собѣ описанье россійско турецкои вôйны стихомъ. Авторомъ ся есть колишнѣ поетъ народный Иванъ Гушалевичь, котрый свôй таланъ поетичный вже передъ кôлькадесяти лѣтъ запропастивъ въ болотѣ „язычія“ та політичныхъ містерій.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Лѣкаремъ асистентомъ въ резервѣ именованый д-ръ Евгеній Кобриньскій.

Телеграмы „Дѣла“.

Константинополь 9 грудня. Вчера переслухувано председателя ôрменьского комітету революційного, россійского пôдданого Петрикова и 9 его товаришѣвъ въ присутности драґомана россійскои амбасады, завтра розпôчнесь публична розправа.

Бѣлградъ 9 грудня. Пристанувъ тутъ першій россійскій пароходъ „Тифлисъ“.

Вѣдень 10 грудня. Вчера ôдбувъ ся въ цѣсарскôй палатѣ обѣдъ въ честь нѣмецкихъ делеґатôвъ, що приѣхали умовити ся въ справѣ угоды торговельнои. Цѣсарь розпорядивъ, що 15 полкъ пѣхоты им. кн. Нассавского маe ôдъ теперь называти ся полкомъ вел. кн. Люксембургского.

Бѣлградъ 10 груоня. Меморандумъ королевои есть все ще въ рукахъ Пашича и ôнъ не хоче его предложити скупштинѣ. Скрайнѣ радикалы домагають ся, щобы меморіялъ бувъ ôдчитаный въ скупштинѣ. Вѣсть, будьто бы королеви Миланови заказано вертати до краю, есть безосновна.

Люксембургъ 10 грудня. Ходить чутка, що королева реґентка ôддасть ся за сына вел. кн. Люксембурґского.

Вѣдень 10 грудни. Клюбъ ческій выбравъ до комісіи парляментарнои Ріґера, Кіньского, Межника и Яна.

Дебютъ п. Евгенії Орленко.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пѡдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Вѡ Четверъ дня 11 н. ст. грудня 1890

ПѠДГѠРЯНЕ

мельодрама въ 3 актахъ, написавъ И. Н. Гушалевичь. Музика М. Вербицкого.

ОСОБЫ:

Трофимъ . . . . . А. Стечиньскій
Анна, его жѣнка . . . . . А. Осиповичева
Оля, ихъ дочка . . . . . * * *
Стефанъ Крѣпчакъ, легинь . . . С. Яновичь
Чопорвѣй, вѡйтъ . . . . . Т. Гембицкій
Тетяна, его жена . . . . . К. Гембицка
Васаль, присяжный . . . . . Д. Кирницка
Знахорка . . . . . М. Романовска

Селяне пѡдгѡрскій. — Въ роли Олѣ выступить **Е. Орленко.**

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ 1 зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ 80 кр., Паркетъ 50 кр., Партеръ 25 кр.

Бѣлетѡвъ дѡстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ бдъ годины 2-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Цѣна збѡжа и другихъ продуктѡвъ.

9. н. ст. грудня 1890.

Львѡвъ: Пшениця 7·10 до 8·—, жито 5·80 до 6·25, ячмѣнь 5·80 до 7·—, овесъ 6·30 до 6·70, горохъ 5·75 до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·25, льнянка — до —, конюшина червона 48·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль бдъ 60·— до 120.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрѡвъ 11.50 до 12·— зр.

Тернополь: Пшениця 7·— до 7·70, жито 5·60 до 6·10, ячмѣнь 5·25 до 7·—, овесъ 6·— до 6·40, горохъ 5·50 до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 47·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Ч. 3009|90.

Оповѣщенье конкурсу.

Зъ початкомъ I пѡвроку 1891 надана буде тутешна мѣска стипендія рѡчно по 150 зр. а. в. Право старатись о ню мають зъ першенствомъ ученики бѣдни, уроженѣ въ Дрогобичи, сыны тутешныхъ мешканцѣвъ, безъ рѡзницѣ вѣроисповѣданя, ходячи зъ добрымъ поступомъ въ наукахъ и знаменитыми обычаями до публичныхъ заведень науковыхъ, технічныхъ, реальныхъ торговельныхъ, або штукъ красныхъ въ краю и заграницею, опѡсля ученики повысшихъ заведень, котрѣ початково до тутешнои ґімназіи ходили, а вкѡнци ученики тутешнои ґімназіи реальнои.

Поданя заосмотренѣ потрѣбными доказами, мають вноситись посредствомъ зверхностей дотычного заведеня наукового въ тутешнѡмъ магістратѣ найдальше до послѣдного дня грудня 1890.

Зъ Магістрату мѣста Дрогобича дня 1 грудня 1890.

Ґольгамеръ.

Надѡслане.

Найдешевше жерело предметѡвъ оптичныхъ у Львовѣ
пѡдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. **Репарації найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ вдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.„**

Дѡмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякѣ обліґаціи державнѣ, листы заставнѣ и монеты по курсѣ денпѡмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пѡдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНѢ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниквъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшѡмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѡмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членѡвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 49—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

СВѢТЛО

при замовленю за нашимъ посередництвомъ
по кождоразовѡй цѣнѣ фабричнѡй
Днесь нотує фабрика за 100 кіл. окрѡмъ транспорту **I а по 82 зр., II-а по 76 зр.**

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

У ЛЬВОВѢ.

До выграня зр. 150.000

Вже 15 грудня с. р. тягненье

льосѡвъ промесовыхъ угорскихъ

Головна выграна зр. 100.000.

Льосѡвъ 3%-выхъ заведеня кред. земского австр.

Головна выграна зр. 50.000.

Промесы на льосы угорскій цѣлѣ по зр		3·75
на половины	„ „	2·50
Промесы на 3% льосы	„ „	1.50

поручає

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ
дѡмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.
Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“
ренумерата цѣлорѡчна на провінцію зр. 1·50.

Всѣлякѣ Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѣ Банку краєзого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнѣ
Всѣлякѣ обліґаціи довгу державного
Зелѣзничѣ обліґаціи першенъства
Льосы державнѣ и приватнѣ
продає пѡдъ найкористнѣйшими условіями

Сональ & Лілієнъ
3360 184—156 **Дѡмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся вдворотною почтою безъ дочисленя провізіи

Ковдры, матерацы, сѣнники, вкладки пружиновѣ до лѡжокъ и т. п. власного выробу поручає найдешевше

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ
Львѡвъ, ул. Коперніка ч. 7.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякѣ приукрашеня церковнѣ, бѡлтары, иконостасы, амвоны, бѡлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пбсля найновѣйшихъ взорѡвъ и пбсля всякихъ жаданъ
3604 53—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

БРИ-

твы правдивѣ швайцарскій и англійскій, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла
2537 **пензлѣ и т. п.**

поручає найдешевше

магазинъ товарѡвъ модныхъ, бѣля мужескаго, товарѡвъ ґалянтерійныхъ, выробѡвъ рукавичничихъ парфумерія и т. п.

БРАТѠВЪ ЛЯНҐНЕРѠВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣники на жаданье даромъ.

КАЛЕНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштує 36 кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дѡстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА“
улиця Баторія число 24
можна дѡстати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г Раймунда Цѣна зниж 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ англійского Едвардса Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр
Новорѡчній Дзвонъ зъ англійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошъ а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Зъ великого Свѣта зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр
Фромонтъ молодшій и Рісльєръ старшій зъ французского Ц. зн 90 кр.
Золотый человѣкъ зъ угорского Мавра Іокая Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ англійского Кар. Дікенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебрянный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр.
Зъ чужихъ зѣльниквъ. Збѡрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр
Набобъ зъ французского Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилєрнъ Ц зн. 1·20 кр
Великій Лѡмъ зъ французского Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского. Ц. 4 зр
Родина Бухгольцьвъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвѣ душѣ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1·80 кр

МАРІЯЦЕЛЬСКІЙ
каплѣ жолудковѣ
роблений въ аптицѣ пѡдъ ангелемъ хранителемъ
К. БРАДОГО въ Кромержижи (Моравѣ),
давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче змѡцняючо на жолудокъ при злѡмъ травленю.

Правдивѣ лишь зъ побѡчь видною маркою охоронною и пѡдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвѡйна фляшка 70 кр.
3695 Части складовѣ суть поданѣ. 6—30

Купує ся по всѣхъ аптикахъ.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВѢ:** мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубѡвъ, кремы, помады и воды до волося, вусѡвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІ** для лѣкарѣвъ, хемікѡвъ, піротехнікѡвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНІ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣриквъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помѡстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикѡвъ и лякиръ до чорненя шкѡры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій губки, пензлѣ и т. п. 3378

Нова торговля рѣчей церковныхъ, товаровъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла, Е. Левицкого и Ф Перлика въ Перемышли.

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маємо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнѣ громады, Комітеты церковнѣ и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ Перемышли при улици францішканьскѡй число 153

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядѡвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарѡвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пѡдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаємо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы. ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошѣ и вкуснѣ вѣнцѣ металевѣ и зъ цвѣтѡвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выбѡръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншѣ памятки.

Устроилисьмо такожь при нашѡй новѡй торговли цѣлкомъ **окремый магазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добрѡмъ товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнѣ Поручаємо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестного Духовеньства и высокоповажаной Публики** и просимо о опѣку противъ нечестной конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милѡй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаємо

зъ глубокимъ поважаньемъ
Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Всякѣ рѣчи зъ нашои торговлѣ высылаємо на жаданье до выбору; почту самѣ оплачуємо.

Товары купленѣ въ нашѡй торговли за 50 зр. высылаємо дворомъ. — Належитость почтову оплачуємо самѣ а за опаковане нѣчо не числимо. 3721 (5—?)

Окремый магазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

Вѣденьскій магазинъ товарѡвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львѡвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбѡльшій складъ въ цѣлѡй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Ілюстрованѣ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшій сталѣ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѣ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робѡтъ ручныхъ, гафтѡвъ, гафтованыхъ поискѡвъ до бѣля, вельонѡвъ, Fichus, товарѡвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтѡвъ, перъ, капелюхѡвъ, товарѡвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетѡвъ, рукавичокъ нитняныхъ шовковыхъ и шкѡряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужескѡго ковнѣриквъ, манжетѡвъ, краватокъ, бѣля бѣлера, капелюхѡвъ мужискихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледѡвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѣ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занасѣвы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѣ зр. 3.30 и 3.75; требізонтскѣ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбѡръ капъ шнелевыхъ, ковдерь флінелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциквъ на лѡжки и конѣ. Кождого часу кѡлькасотъ останквъ хѡдниквъ по 8—12 метрѡвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тѡмъ вддѣлѣ суть **япаньскѣ и всходнѣ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбѡръ килимѡвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хѡдниквъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найвѡльшій складъ англійскихъ станикѡвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѣ, запаски дамскѣ и дѣточѣ, плащики и чапочки дѣточѣ. Панчохи дамскѣ и дѣточѣ. Найвѡльшій выбѡръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

СПЕЦІЯЛЬНОСТЬ!

Черевики зъ телячои шкѡры зѡ шерстію

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тѣ черевики зъ телячои шкѡры, выправленои зѡ шерстію, суть знаменитѣ на вохкѡсть, зампо та противъ гостця и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскій поваги.**

Выключно лишь правдивѣ въ складѣ выро бѡвъ шовковыхъ 3725 4—12

„Zum Andreas Hofer“
Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Ілюстрованѣ цѣнники зъ сказѡвкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

ИВАНЪ ГУСЪ

слова Тараса Шевченка, музика Мик. Лис.

Цѣна 60 кр.

Дѡстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пѡсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 ілюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красновѡй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дѡстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дѡстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ѡрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты
на рѡкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр

Дѡстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вѡ всѣхъ бѡльшихъ складахъ.

ФАБРИКА РУКАВИЧОКЪ

вдзначена на краєвыхъ выставахъ

дипльомомъ почетнымъ и державною медалью

І. Н. СПОЖАРСКОГО

у Львовѣ при улици Галицкѡй ч. 20

поручає ся ласкавымъ взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, и зѡ всякими рукавичничими роботами
По сталыхъ и умѣренныхъ цѣнахъ. 3731 2—3

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкѡй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягѡвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульномъ ч. 3. Маґазинъ мѡй обильный въ добрѡмъ сукна та въ готовѣ одяги мужескѣ и дитинѣ, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кѡльколѣтный досвѣдъ въ тѡмъ званю, такожь средства грошевѣ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

При закупнѣ товарѡвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черняньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѡдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 269. Львовъ, Четверъ 29 падолиста (11 грудня) 1890. Рочникъ XI.

Ходитъ у Львовѣ що дня (прочъ недѣль и руских свитъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переминy разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огол. ошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитбсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додаткомъ

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рочъ	18 зр.	на цѣлий рочъ . . .	24 зр.
на пбвъ року	9 зр.	на пбвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлий рочъ	16 зр.	на пбвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція вбдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи инсертатськ лише на попередне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатай вбльий вбдъ корта Поодинокє числє комтує 8 кр. а. в

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вбдъ одного стрбчки печатнок, въ рубр. „Надбсланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вбдъ стишка.

У Львовѣ дня 29 падолиста (11 грудня) 1890.

II.

Загальнй зборы членбвъ „Народного Дому у Львовѣ“, що бдбули ся въ понедѣлокъ сего тыждня, дали найкрасшій доказъ на те, якъ конечно потрѣбне було въ нинѣшнбй порѣ проголошенье національнон и політичнои програмы галицкихъ Русинбвъ та якъ Русь галицка вдячною мусить бути за се послови Романчукови. Зборы членбвъ „Народного Дому“ показали наглядно, куды то зайшла бы руска справа народна, коли-бъ Русины-народовцѣ, бажаючй добра и розвою свого народу, не покинули були уже разъ засаду laisser faire, laisser aller, та не поставили справу руску на яснбмъ.

Не хочемо черезъ те сказати, щобы сегорбчнй загальнй зборы членбвъ „Народного Дому“ були чимъ-небудь инакшй бдъ давнѣйшихъ. Мы добре ще маємо въ памяти кблька остатныхъ загальныхъ зборбвъ членбвъ „Народного Дому“, зборбвъ звычайныхъ и надзвычайныхъ. Пригадуємо собѣ сумнои памяти надзвычайнй зборы скликанй на напбръ д-ра Ивана Добрянського въ тбй цѣли, щобы „Народный Дбмъ“ дати въ заставъ за позичку бдъ банку краєвого для скрахованого „Заведенія“; пригадуємо собѣ и инши зборы, звычайнй, скликуванй що-кблька лѣтъ, — а всѣ они выпадали дуже сумно, лишали въ души кождого патріота чувства якъ найприкрѣйшй. А все-таки мы не покидали гадки, що съ часомъ стане лѣпше, — опамятанье, хочь поволи, проложить собѣ дорогу, и институтъ „Народный Дбмъ“ у Львовѣ стане тымъ, чимъ бути повиненъ пбсля гадки его основателѣвъ, стане огнищемъ, осередкомъ всѣхъ Русинбвъ и всеи патріотичнои ихъ народнои роботы. На жаль, на превеликій жаль, такъ не сталось, а остатнй зборы показали, що упбръ тои львбвскои кліки, котра захопила „Народный Дбмъ“ въ свои руки, не то не меншає, але ще зростає съ кождымъ рокомъ, а о тбмъ, щобы „Народный Дбмъ“ ставъ тымъ, чимъ бути повиненъ, кліка тая анѣ гадає.

Читателѣ „Дѣла“ знають докладно хбдъ цѣлого засѣданя сегорбчныхъ зборбвъ и побачили, що одинокою „позитивною“ справою, яку зборы рѣшили, то було пбдвышенье квінквенній п. Лаголѣ. И на тбмъ конецъ! Правда, выслухали ще справозданя, въ котрбмъ сказано имъ: бібліотека ще не може бути бдкрыта — музей ще не може бути бдкрытый — варстаты ремѣсничй ще не можуть бути бдкрытй... и т. д. Зббраній члены приняли все те до вѣдомости, ухвалили абсолюторію, выбрали новый совѣтъ — и все благополучно. Нѣ, не все благополучно, бо — якъ на давнѣйшихъ такъ и на сегорбчныхъ зборахъ бдозвались голосы кблькохъ тыхъ народовцѣвъ, щбто, на нещастье кліки, захопившои институтъ въ свои руки, ще съ давнѣйшихъ часбвъ остались мѣжь членами „Народного Дому“.

Кблькохъ тыхъ членбвъ народовцѣвъ уже бдъ десяти лѣтъ на кождыхъ зборахъ „Народного Дому“ сповняють свбй патріотичный обовязокъ, наклыкуючи въ имя добра галицкои Руси до опамятання, — а хочь голосы ихъ дѣлить цѣла Русь, то однакожь въ мурахъ „Народного Дому“ они лунають безъ успѣху; все одно, що горохъ метати о стѣну.

На сегорбчныхъ зборахъ судья Левъ Шеховичь звернувъ увагу на те, що институтъ „Народный Дбмъ“ за мало має членбвъ, отже внѣсъ, щобы совѣтъ старавъ ся згорнути въ члены „Народного Дому“ ширшій кругъ интеліґенціи свѣтскои и духовнои. Внесенье — кождый се признаєть — було дуже добре и користне для института, тожь зббраній члены повинній були его однодушно пбдперти. Тымчасомъ що дѣє ся? Внесенье упадає, бо его пбдперли лише три народовцѣ: о. Ом. Огоновскій, о. І. Заячкбвскій и о. А. Стефановичь. Чому-жь нѣхто съ другихъ членбвъ не пбдперъ? Тажь прецѣнь тамъ були такій люде, якъ сеніоръ Ставропигіи д-ръ Шараневичь, якъ ректоръ семинаріи о. Бачиньскій, якъ крилошане Бѣлецкій, Матковскій, Комарницкій и другй подббній „твердй“, котрымъ уже само становище ихъ не позволяло стояти на ґрунтѣ кліки, захопившои „Народный Дбмъ“ въ свое выключне посѣданье?!

На такій солідарный безпамятный упбръ не було инчои рады, якъ кліцѣ показати зеркало, нехай въ нѣмъ себе побачить. Се и учинивъ катихитъ о. А. Стефановичь. Крику, галасу и ґвалту съ стороны кліки було дуже богато, але оно й не диво: чей же приятно не могло ѣй бути побачитись такою, якою она есть на дѣлѣ, и то побачити ся въ порѣ, коли не може вже сховатись за фірму князѣвъ церкви та такъ званои солідариости клюбу. Отже якъ представляє ся „Народный Дбмъ“ — тота головна институція руска — въ рукахъ тои кліки?

1. Совѣтъ „Народного Дому“ приймає въ члены людей съ кліки „обединителѣвъ“ безъ нѣякихъ заслугъ, коли тымчасомъ и найзаслуженѣйшихъ Русинбвъ-народовцѣвъ съ засады приймати не хоче. Такъ не хотѣвъ принять пп.: посла Ю. Романчука, архітекта В. Нагбрного, учителя Врецьону и иншихъ, хотай „Народный Дбмъ“ съ волѣ цѣсаря и основателѣвъ его повиненъ служати народови рускому.

2. Совѣтъ „Народного Дому“ ученикбвъ въ бурсы своеи высилає не до рускои, але до нѣмецкои ґімназіи, бо въ рускбй ґімназіи учать на рбднбмъ языцѣ, а кліка нелюбе рускій языкъ и боить ся, щобы молодѣжь докладно не пбзнала и не полюбила свого языка.

3. Стипендіи и запомоги надає совѣтъ адептамъ „обединенія“.

4. Урядованье „Народного Дому“ веде ся въ языцѣ не рускбмъ, але въ эроссійщенбмъ.

Досыть уже тыхъ чотирохъ чертъ, хочь се далеко не всѣ, и коли-бъ кліка дала була о. Стефановичеви сказати собѣ всю правду въ очи, бнъ бувъ бы додавъ до того ще не одну черту — отъ хочь-бы справу выгнання народного рускаго театру съ салѣ збудованои именно на тоту цѣль. О. Стефановичь не договоривъ усего, але вже и на основѣ того, що подавъ, мавъ повне право бдозватись поважнымъ голосомъ остороги: „Уважайте панове, бо й самй въ справозданю своѣмъ кажете, що справа власности Народного Дому ще не порѣшена!“

То була осторога патріота, що цѣлою душею бажає добра института и добра свого народу. То була осторога въ крайну пору — въ поважну хвилю по принадбмъ проголошенію національнои и політичнои програмы головою рускаго клюбу и митрополитомъ галицкои Руси а протекторомъ „Народного Дому“. Така хвиля не надасть ся до демонстрацій, а вымагає глубокихъ рефлексій на тематъ: чи институтови „Народный Дбмъ“ не стати бы чимъ скорше институтомъ справдѣ народнымъ?!

хто двигне той нарбдъ въ его культурнбмъ и матеріяльнбмъ взглядѣ яко нарбдъ самостбйный? Правда, народна просвѣта зачинає процвитати, декуды и бытъ матеріяльный улучшає ся, и самопбзнанье зачинає межи народомъ прозябати — але то все иде поволи, за надто поволи, бо перепонъ есть богато и для народу самого и для тыхъ, що надъ нимъ трудять ся.

Зъ великимъ задоволеньемъ читавъ я бесѣду соймову нашого умного и дѣятельного посла Юліяна Романчука. Бнъ, обдумавши глубоко положенье рускаго народу, поставивъ ясну програму народну, політичну и національну. Дай Боже, щобы тая програма, принята зичливо въ соймѣ, поправила наше положенье, щобы увбльнила насъ бдъ безпбдставныхъ пбдозрѣвань о стремленье до „Москвы и шизмы“, и щобы въ слѣдъ за тымъ устали и тѣ всѣ секатуры, якими намъ часто докучають... Мы Русины, выплеканй пбдъ убогою нашою стрѣхою на святбй галицко-рускбй земли, вѣрнй преданямъ нашого народу, вѣрнй австрійскбй державѣ и ей династіи, будемо ей пбдпирати и за програмою нашихъ народныхъ проводирѣвъ наше національне и культурне житье розвивати, а до святои згоды съ другими народами стремѣти. Хотя поводы, котрй побудили нашого заступника до его выступленя въ соймѣ, не вповнѣ суть звѣстнй, я пересвѣдченый твердо, що не якй егоістичнй выгляды, але тбльно щира идеальна любовь до народу его наклонила, щобы Русинбвъ представити яко льояльныхъ людей правительству, котре не бдкаже намъ своеи пбдпоры въ слушныхъ нашихъ жаданяхъ.

Помѣстить, Пане Редакторъ, снъ кблька слбвъ бдъ сельского священника, котрый, будучи въ 1848-бмъ роцѣ ще студентомъ у Львовѣ, спѣшивъ неразъ на Раду руску до семинарія а по бомбардованю Львова дня 2 падолиста 1848 р. до звалищъ нинѣшного Народного Дому, и прислухувавъ ся тамъ внесенію пок. о. Трещановского, фельдвебля въ 1814 р., „просити милостивого цѣсаря Франц-Іосифа о подарованье звалищъ университетскихъ.“ Смѣшкомъ взяли тое внесенье сельского священника, а нинѣ слово его стало ся величезнымъ дѣломъ — кобы лише на повне добро нашому народови!

Селюхъ.

Письма съ краю про ситуацію.

Зъ надъ лѣвого берега Днѣстра.

Працюючи бдъ 35 лѣтъ надъ нашимъ народомъ, съ котрого походжу, стыкаючи ся съ тымъ народомъ щоденно, видячи его добрй и злй стороны, знаючи его способбъ мысленя, его нужду: неразъ застановляю ся надъ его будучностію и такъ собѣ думаю: Милый Боже!

---

3)

МОЄМУ КРИТИКОВИ.

Вбдповѣдь А. Пыпинови

на его статью

„ОСОБАЯ ИСТОРІЯ РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ“.

Написавъ Д-ръ Омелянъ Огоновскій.

(Дальше.)

7. Въ дальшбй критицѣ Пыпинъ находить камѣнь „претыновенія“ въ отъ-сихъ монхъ словахъ: „До Ивана Котляревского література письменна не була народною, тому-що розвбй ей спиняли три елементы: наперед церковно-славяньска византійщина, вбдтакъ культура польска въ середньовѣчною наукою схоластичною, а наконець просвѣтна кормига царства московского“. Критикъ каже вбдтакъ, що по моѣй думцѣ исторія малорускои літературы до Котляревского становить ся мовь-то злишньою, тому, що ей неначе-бъ и не було (стор. 265). — Але-жь критикъ не доглянувъ мабуть того, щбто я про се питанье трохи низше (стор. 4) писавъ. Ось и мои слова: „Все-жь таки й въ попереднихъ добахъ исторіи літературы рускои добачаємо деякуды здоровй зерна, посѣянй въ рбдну ниву; тблько-жь, нѣгде правды дѣти, въ тяжкбмъ лихолѣтю народнбмъ не одно зерно заснѣтилось у своѣмъ зародѣ. Про-те такожь давнѣйшй творы письменнй мусять увбйти въ оглядъ исторіи літературы рускои; всякій бо важнѣйшй памятники нашои бувальщины суть намъ дорогою спадщиною колишньои Руси.“ А трохи высше сказавъ я ось-що (стор. 3): „Письменники рускй до Ивана Котляревского въ ббльшбй части не добачали жатя народного, то-жь ихъ творы являють ся переважно наслѣдуваньемъ взбрцѣвъ византійскихъ, не маючихъ нѣчого схожого съ живою словесностію народною. Лише деинеуды крбзь завѣсу церковщены проглядають дѣти рускои неньки, проявляють ся творы великои ваги, щбто списанй були на основѣ свѣтогляду свого питомого, примѣромъ „Слово о полку Игоревбмъ“ (стор. 3)..“ Сй мои слова критикъ накручує на свбй ладъ и каже, що я цѣню тбльке „Слово о полку Игоревбмъ“ и народну поезію, та що все проче представляє ся менѣ *„ненужнымъ хламомъ* (смѣтьемъ), *который понапрасну загромождалъ старую письменность*“ (стор. 266). И пытаю ся я ученого публициста Пыпина, чи годить ся, пбдсувати менѣ таку думку, котрои я нѣгде не высказавъ? Чи годить ся вбдтакъ казати, що у мене *„отсутствіе правилькаго историческаго пониманія вопіющее?“*

8. Ажь ось выстрѣлює критикъ до мене набоемъ найтяжшого калібру, намагаючи розмбжджити до-тла мене съ моею „особою“ исторіею рускои літературы. Щобы мене „посрамити“, цитує вбнъ отъ-сю частинку съ моеи книжки: „Вбдъ того часу, якъ Володиміръ Великій, охрестивши Русь, заснувавъ въ Кіевѣ першй школы для науки языка церковно-славяньского, ажь до зруйнованя Сѣчи запорожскои, майже нѣ-одинъ володарь не думавъ просвѣтити Русь рбднымъ словомъ и наукою питомою, майже нѣ одинъ грамотѣй не писавъ нѣчого такого, що могло бы просвѣтити незрячихъ братбвъ. Тому-то склалось таке диво, що люде письменній жили вбдсторонь вбдъ простого люду, не дбаючи про его просвѣту, а списуючи переважно въ мовѣ мертвбй такій творы, що вбдъ нихъ вѣяло холодомъ на молоду вдачу рбдного народу. Коли-жь володарѣ, архіереѣ и книжники станули сторчаномъ супротивъ культурныхъ змагань люду неграмотного, то література письменна вбдъєокремилась вбдъ устныхъ переказбвъ простонародныхъ. Такъ отже тая література явилась въ ббльшбй части мертвою, бо не оживлялась мовою живою, котрою говорила вся южна Русь. Про-те окремо вбдъ такого нерозумного почину вченыхъ грамотѣѣвъ проявлялось саморбдне просвѣтне змаганье люду неписьменного. И тй-то книжниками занапащенй незрячй смерды, козаки и въ загалѣ хлѣборобы вытворили собѣ словесность свою, що жила въ устахъ люду довгй вѣки. Книжники списували зббрники, слова, посланія та иншй рѣчи князямъ, іерархіи и панамъ на потѣху, а неграмотный людъ спѣвавъ собѣ колядки, пѣснѣ та думы й розказувавъ собѣ давнй казки, зберегаючи въ тыхъ творахъ перекази своихъ дѣдбвъ... Справдѣ, давне диво! всякй книжники, що до недавного часу не хотѣли зближитись до простого люду, що въ гордости своѣй не хотѣли его нѣчого вчити, приходять теперь смирно до незрячихъ своихъ братбвъ и переймають запопадливо саморбдну ихъ просвѣту, — письменнй люде идуть мѣжь людъ неписьменный, учитись вбдъ него поезій, фільософій, етноґрафій“ (стор. 1—2).

Навѣвши тй мѣсця съ моеи исторіи літературы, критикъ покликує съ емфазою: *„Рѣдко можно встрѣтить въ исторіяхъ литературы такую путаницу фактовъ и понятій!“* (стор. 267). — А вже-жь я докажу моему критикови, що таку саму *„путаницу фактовъ и понятій“* проявивъ вбнъ самъ у попереднихъ своихъ письмахъ. Поки-що позволю собѣ, сказати ему, що ось-тее мое писанье чи-мало подобалось професору Харкбвского университету, Сумцову, котрый оцѣняючи мою исторію літературы рускои съ поглядомъ на тй мои „попередній замѣтка“ ось-що заявивъ: *„Въ краткомъ, но ясномъ и живомъ предисловіи авторъ опредѣляетъ общій ходъ развитія южнорусской литературы, отношеніе книжной письменности къ безыскуственной народной поэзіи.“* („Кіевская Старина“, XVII. 1887; стр. 347.).

Наперед пригадую критикови, що вбнъ давнѣйше не бравъ въ оборону тыхъ церковныхъ письменникбвъ, котрй наслѣдували византійскй взбрцѣ. Давнѣйше писавъ вбнъ, що славяньска письменность дбстала вбдъ Византіи тбльке церковныхъ читачѣвъ, церковныхъ стилістбвъ, але не одержала съ-вбдтамъ нѣякихъ науковыхъ вѣдомостей. („Исторія слав. литер.,“ 60). Тому то, по словамъ Пыпина, *„византійское образованіе принесло восточному Славянству мало пользы“* — бо *„изъ византійской культуры Славяне вынесли довольно бѣдное количество отрывочныхъ византійскихъ знаній, наполнявшее потомъ „хронографы“, „азбуковники“, „сборники“ и т. п. Преобладающимъ характеромъ образованія была исключительная церковность; литература была по большей части повтореніемъ и подражаніемъ византійской, — только одна лѣтопись была самостоятельнымъ литературнымъ направленіемъ. Литература поэтическая, такъ обильно развившаяся въ западномъ Славянствѣ при всемъ его латинствѣ, здѣсь, за единственнымъ почти исключеніемъ Слова о полку Игоревѣ, совершенно молчала... Народный инстинктъ не нашелъ въ церковной письменности никакой опоры для своего, болѣе широкаго развитія“* (ibid. стор. 44—45).

Вже изъ сихъ цитатбвъ, взятыхъ изъ твору Пыпина, можна дбзнатись, що я про церковность літературы въ давнбй добѣ нашои письменности и про вбдносины тои церковности до поезій простонароднои проявивъ тй-самй думки, якй высказавъ мбй критикъ у своѣй „Исторіи славянскихъ литературъ“. Хиба-жь се е *„путаница фактовъ и понятій“?* Чи-жь давна наша література не явилась въ ббльшбй части мертвою? Чи-жь тй книги, писанй церковщиною, могли бути зрозумѣлй простому народови, якъ се критикъ запримѣчає? Та-жь давнѣйше писавъ Пыпинъ, що *„(церковный) языкъ книги съ вѣками становился непонятенъ для массы!“* („Вѣст. Евр.“, 1875., VI., стр. 687). Теперь покликує ся бнъ на Патерикъ печерскій, котрый по его думцѣ бувъ *„дѣломъ не однихъ книжниковъ, а также и народной массы“* (стор. 267). Але-жь таке авторство народнои массы е лишь pium desiderium высокоповажаного критика. Тому-то стою я при своѣй думцѣ, котру я въ сѣй справѣ высказавъ ось-якъ: „Заходами черцѣвъ ставъ Патерикъ печерскій звѣстнымъ и людови неграмотному; се-жь вдѣлось мабуть симь способомъ, що черцѣ розказували одѣтй леґенды въ мовѣ зрозумѣлбй“... („Исг. літ. рус.“ I., 27).

Голосы прасы о рускôй справѣ.

„*Новости*“, петербургскій дневникъ, посвятивъ змѣнѣ ситуаціи середъ Русинôвъ галицкихъ окрему статью п. заг. „Русско-польскій вопросъ“. Згадавши объ тôмъ, що зайшло въ галицкôмъ соймѣ, „Новости“ кажуть:

„Якъ то у насъ (въ Россіи) бувае, перемѣна довѣрья безъ насъ и доси не выкликала нѣ уваги нѣ належной оцѣнки въ нашôй прасѣ... Звычайна наша пасивнôсть и вѣчне опôзнюванье проявили ся и симъ разомъ. Мы не хотѣли бы вѣщувати лиха, але можна побоюватись, що замѣсть *зближеня* межи двома славяньскими народами мы опинились на передодни *вдчуженя* вдъ насъ однôи зъ найблизшихъ и рôдныхъ намъ народностей Австріи — Русинôвъ.

„Мы очевидно розумѣемо, длячого австрійске правительство наконець замѣтило, що руске населенье въ Галичинѣ почуваесь невдоволеным. Въ остатнй роки Австрія переводила сильнй уоруженя въ Галичинѣ, але всѣ тй уоруженя утратили бы половину свого значѣня, если бы въ Галичинѣ не переставало панувати то невдоволенье середъ Русинôвъ, яке тамъ розгаралось за-для нетерпимости галицкихъ Полякôвъ. На случай вôйны въ Россіею Австрія опинилась бы въ тôмъ невыгôднôмъ положеню, яке завсѣгды бувае, коли населенье не заинтересоване торжествомъ и побѣдами державного правительства. Пôзнаюча тй невыгоды, австрійске правительство теперь переводить уоруженя далеко тревалѣйшй и крѣпшй, анѣжь каноны, карабіны и крѣпости. Оно выдвигае теперь противъ насъ *вѣрнопôдданчй* чувства того населеня, котре природно (?) тяготѣло до Россіи и було дуже (!) склонне глядати симпатій по за Австрію, пôдъ вплывомъ невдоволеня и утисковъ.

„Австро-угорске правительство хотѣло попередъ всего заложити въ Галичинѣ такій центръ, котрый по змозѣ пôддержуваль бы всѣ мрѣе россійскихъ Полякôвъ и розпалюваль ихъ вороговань противъ Россіи. Для тои цѣли польскому населеню Галичины полишено повну свободу дѣлань, щобъ тôлько тй дѣланя не суперечили державнымъ интересамъ Австро-Угорщины. Теперь вѣденьске правительство хоче сотворити подôбный станъ и для галицкихъ Русинôвъ. Оно выклопотало у Полякôвъ деякй уступки въ користь Русинôвъ. Если погодженье интересôвъ двохъ народностей дальше буде розвиватись, если и Поляки и Русины будуть однаково вдоволенй своимъ положеньемъ, то се не тôлько въ значнôй степени скрѣпить Габсбургску имперію, але може и вытворить грунтъ для такихъ стремлень и политичныхъ комбінацій, о котрыхъ теперь у Вѣдни и въ Берлинѣ не уважають рѣчею потрѣбною говорити, але котрй, безъ сумнѣву, крыють ся въ тайникахъ славутного „тридержавного союза“.

„Кожда держава очевидно сповняе тôлько простй свои обовязки и осущуе основнй цѣли свого быту, если вытворюе и пôддержуе моральнй звязи всѣхъ частей населеня зъ политичнымъ и соціяльнымъ устроемъ. Мы й не думаемо докоряти Австріи за те, що она дбае о вдоволенье и примиренье интересôвъ усѣхъ тыхъ народôвъ и народностей, котрй входять въ складъ державы. Нѣ, тота политика повна здорового змыслу иôдповѣдае першимъ засадамъ моральности. Политична мудрôсть все по сторонѣ тои системы дѣлань, котра зближуе, порôднюе населенье зъ державою, а не розъединюе; противна система розстроюе державну цѣлôсть и каже навѣть великимъ частямъ населеня глядати своихъ идеалôвъ за границями, а бодай ôдноситись рôвнодушно до державныхъ интересôвъ, а навѣть небезпечествъ — якъ се бачимо на примѣрѣ Туреччины, де досыть найменшого товчка изъ внѣ, щобы цѣлй населеня збунтувалась и цѣлй краѣ ôдпадали ôдъ державы, зъ радостію витаюча кождy войну, яко средство вызволеня. Австро-Угорщина зрозумѣла тоту небезпечнôсть и старае ся зблизити зъ державою, заинтересувати въ ей встанованю и доли всѣ рôзнородній части свого населеня.

„Ще разъ кажемо: дуже розумно и обачно чинить Австрія. Пôсля чувства людскости мы мусимо радувати ся зближеню межи Русинами и Поляками въ Австріи, але зъ политичнои точки погляду мы не можемо не пожалувати, що друга держава вырывае у насъ той грунтъ, на котрôмъ повинна бы стояти Россія. Для интересôвъ Россіи було бы зô всѣхъ взглядôвъ выгôдно, если бы славяньскій народности находили въ нѣй осередокъ всѣхъ своихъ и моральныхъ, и духовыхъ, и матеріяльныхъ интересôвъ. Особливо таке тяготѣньe до Россіи добре бы було бачити у сусѣдного населеня Галичины, якъ у Русинôвъ, такъ и Полякôвъ. Але осягнути се тыми средствами, якй уперто пропагують нинѣ рôзнй вандруючй кореспонденты, ледви чи можна. На всякій спôсôбъ, чисто внѣшнй, независимй ôдъ насъ условія змѣняють ся и вымагають особливои обачности. То, що було добре, ôдповѣдне або бодай не шкôдне вчера, се ставсь невôдповѣднымъ нинѣ... „Славянскіе ручьи“ зôллються ся, та тôлько по-за „русскимъ моремъ“, а оно стане менше або бôльше мѣлкимъ...“

——

Nowa Reforma въ статьи Po Sejmie II розписала ся широко о теперѣшнôй ситуаціи середъ Русинôвъ и насамперед доказуе, що она завсѣгды старала ся розрôзняти межи народнымъ таборомъ рускимъ и тыми Русинами, що ґравітують до Россіи, лишь народовцѣ самй затемнювали справу, бо въ комітетахъ передвыборчихъ, въ клюбѣ соймовôмъ и на вѣчахъ лучили ся завсѣгды зъ руссофілами. Длятого то кождый обачный політикъ польсвій мусѣвъ собѣ ставити питанье, чи рôзница межи руссофілами а народовцями не есть лишь на око и чи въ виду такихъ фактôвъ недовѣрчивôсть не есть просто обовязкомъ. Заявлена Русинôвъ, высказанй такъ рѣшучо въ послѣднôмъ тыждни соймовыхъ нарадъ, здають ся зводити справу руску въ Галичинѣ на нашу дорогу. Роздоръ межи Русинами а руссофілами, есть, о скôлько можна вносити зъ промовъ послôвъ Романчука, Телишевского, Січиньского и Савчака зъ одной стороны, а посла Антоневича зъ другои, дуже выразный и яскравый, а удержанье клюбу руского безъ руссофілôвъ здаесь сей роздоръ укрѣпляти.

Нема вже нинѣ — каже N. Reforma — нѣ найменшого сумнѣву, що то заявленье русскихъ народовцѣвъ було наслѣдкомъ довшихъ переговорôвъ межи ними а намѣстникомъ. Чи намѣстникъ вѣвъ тй переговоры зъ уповаженя центрального правительства — не знаемо. Що ôнъ вѣвъ ихъ безъ найменшого порозумѣня зъ полскою бôльшостію въ соймѣ и зъ котрою небудь фракцією тои бôльшости, то рѣчь певна. Намѣстникъ яко Полякъ и обыватель дѣлавъ на власну руку и на власну одвѣчальнôсть; есть отже въ тôмъ положеню, що коли выграе, то буде мати заслугу и признанье, але коли програе, то стрѣтить ся зъ великими закидами и великою одвѣчальностію супротивъ своихъ земляковъ.

Дальше звертае N. Reform-а увагу на то, що якъ програма пос. Романчука такъ и всѣ промовы рускй въ тôй справѣ обертають ся на ґрунтѣ австрійскôмъ; дальше иде вѣрнôсть для католицкои церкви и ôдрубнôсть Русиновъ ôдъ Полякôвъ и Россіянъ, а пос. Січиньскій заявивъ навѣть, що Русины будуть зъ Поляками працювати спôльно для добра краю, але лишь на ґрунтѣ австрійскôмъ, а дальше зъ ними не пôйдуть. Оденъ лишь пос. Телишевскій пôйшовъ дальше, згадавши про спольного ворога.

На таку програму народовцѣвъ — каже N. Reform-а — мусѣла и була дана ôдповѣдь въ трохъ сторôнъ.

Зъ стороны руссофільскои давъ ей пос. Антоневичъ, але такъ баламутно, що ще бôльше ôдкрывъ слабôсть свою и своихъ товаришѣвъ. Ему не ходило вже о засады политичнй, котрй его рѣшучо дѣлять ôдъ народовцѣвъ, але о то, щобы удержатись въ клюбѣ рускôмъ и пôдъ покрывою народныхъ стремлень вести дальше свое руссофільске дѣло. Ôнъ завѣрявъ, що програма Романчука то и его програма, але коли его приперто до стѣны о найважнѣйшу точку програмы, о ôдрубнôсть Руси ôдъ Россіи, то крутивъ ся, але не давъ ôдповѣди. Въ злости, що его здемаскована, кинувъ слово „ренеґатъ“, котре ему ще зъ бôльшою силою ôдкинено. Тымъ способомъ зазначено основну точку, що дѣлять Русинôвъ ôдъ руссофілôвъ. Поки питанье, чи Русь есть ôдрубна ôдъ Россіи, чи нѣ, появляло ся лишь въ полемікахъ дневникарскихъ, можна ще було якôтако заклiювати розколины, якй проявляли ся въ клюбѣ рускôмъ и въ комітетахъ выборчихъ, але коли оно появило ся програмово въ соймѣ, то вже рѣчь неможлива, хиба що обѣ партія хотять заслужити на назву ренеґатôвъ.

Ôдповѣдь намѣстника була чисто правительственна; про Полякôвъ згадавъ ôнъ лишь, що Русины своимъ поступованьемъ супротивъ бôльшости краю утруднили становище правительства. Характеристичный есть уступъ о проводѣ князѣвъ церкви. Той провôдъ есть для правительства потрѣбный длятого, що гарантуе точку програмы що-до католицкои церкви и взагалѣ забезпечуе правительству поважный напрямъ въ справахъ рускихъ въ Галичинѣ, бо по тыхъ проводиряхъ церковныхъ може правительство завсѣгды сподѣвати ся, що они пôйдуть ему на руку. А ще и одну цѣль осягнено черезъ то — ôддѣлено ôдъ акціи скрайнй, радикальній елементы. Проявило ся то заразъ, коли горячо купаный пос. Окуневскій годячись въ народныхъ переконаняхъ зъ Романчукомъ, запротестувавъ противъ вмѣшаня въ справу митрополита. То ôддѣленье радикального крыла народнои партіи було правительству безъ сумнѣву дуже на руку.

Ôдповѣдь зъ польскои стороны була лишь консеквенцією тыхъ всѣхъ моментôвъ, якй мы повыше зазначили. Не до Полякôвъ але до правительства протягнули Русины въ своихъ промовахъ руку. Въ наслѣдокъ того могла и ôдповѣдь польска обертати ся лишь на тôмъ ґрунтѣ, котрый есть спôльный правительству, Полякамъ и Русинамъ. Коли дороги политики польскои не пражують ся анѣ не розходять ся зъ интересомъ австрійскои державы, а вѣра есть одною зъ тыхъ крѣпостей, на котру нашъ ворогъ россійскій найбôльше нападае, то ôдповѣдь польска мусѣла принати радо тй двѣ точки програмы, що ôдносять ся до державы и вѣры. Але коли рускй промовы натягнули лишь зъ легка згоду и порозумѣнье зъ Поляками, то ôдповѣдь польска не могла выпасти такъ, щобы выглядало, якъ коли-бъ Поляки ловили чамъ скорше за цѣлу руку, зъ котрои имъ лишь конець мѣзинного пальця подано. Нехай Русины не уважають тыхъ слôвъ за якійсь выговôръ або жаль, есть то лишь тверeза, спокôйна оцѣнка ситуаціи вытворенои въ соймѣ. Таке тверезе трактованье справы причинить ся скорше до выясненя и доброго уложеня ôдносинъ, якъ благороднй порывы. Судячи зъ того становища були ôдповѣди польскй дуже політичнй и ôдповѣдай ситуаціи.

На конець пригадуе N. Ref. слова сказанй въ соймѣ: „Жадаемо дѣлъ“ и каже, що тыми дѣлами мають бути рѣшуче збрaнье зъ руссофілами и самостойне розвиванье народного языка рускаго и его літературы. Политично найважнѣйшимъ буде, коли Русины при выборахъ будуть выступати самостôйно. Тогдѣ знайдесь не одна точка, на котрôй она будуть могли погодити ся зъ Поляками.

Дописи „Дѣла“.

Ôдъ Николаева.

[Языкъ выкладовый. Конскрипція. Хоръ въ Надвôричахъ.]

Въ Николаевѣ ôдъ довшого вже часу тягне ся справа выкладового языка въ мѣсцевôй школѣ чотиро-клясовôй. До сегодне владѣе тамъ польскій языкъ jure caduco та безъ нѣякого управненя, бо на се нема нѣякои ухвалы зъ давнѣйшихъ часôвъ. Насупакъ же рускій языкъ мае за собою повне право бути выкладовымъ, бо мѣсточко тое можна уважати за часто-руске, позаякъ насупротивъ 400 душ обряду латинъского, котрй ужывають такожъ руского языка яко розговорного, стоять мовь непоборима стѣна 2.000 Русинôвъ якъ по народности такъ и по обряду. Тожъ справедливо домагаесь бôльшôсть мѣщанъ заведеня рускаго языка яко выкладового въ своѣй школѣ та айно дожидае догôднои хвилѣ, щобъ тое похвальне намѣренье въ дѣло привести. Святый той довгъ на жертовницу рускои народности винний сте зложити, славетнй мѣщане Николаева, бодай изъ взгляду на свою минувшôсть, зъ-помѣжь васъ бо выйшовъ славнои памати нашъ поетъ и просвѣтитель рускаго народу: Николай Устіяновичъ! А межи вами чей-же жають ще его именники а може й своякы. Онъ то прославивъ ваше мѣсто на вѣчнй часы, пôдписуючись на своихъ безсмертныхъ утворахъ псевдонімомъ „Миколай зъ Миколаева“. Прочитайте йно его недостижимй поезіи, прочитайте его цвѣтистй оповѣданя, а мусите нами такъ одушевитись, що анѣ на часочокъ довше не будете похибуватись, але уже разъ зважитесь на сей рѣшучій крокъ. До сего взывають васъ и срѣблистй голосочка дѣтей вашихъ, котрй ôдзываючись изъ мурôвъ школьныхъ, пригадують вамъ:

„Мово рôдна, слово рôдне!
Хто васъ забуваe,
Той у груди не серденько,
А лишь камѣнь маe!“...

Якъ всюда такъ и въ нашôмъ повѣтѣ дожидаемо всѣ зъ нетерплячкою результатôвъ сегорочнои конскрипціи. Староства роблять уже свои приготовання: до всѣхъ „метриководителѣвъ“ порозсылали вже картки польско-рускй съ написами: „Для народочисленья: вôльно отъ стемплю и належатости“, а чей-же того и пригадувати не потребуемо, що всѣ они изъ стороны рускихъ „метриководителѣвъ“ будуть выповнений не иначе яно по руски... Комісарямъ же конскрипційнымъ розданo вже самож такъ польско-рускй „Поученья для заполненья записного аркуша“, котрй хиба зъ погляду деякихъ менше або бôльше удачныхъ выразôвъ для насъ цѣкавй. И такъ: „по черзѣ“, называе ся тамъ „въ поколѣйности“, Kriegsmarine — „вовине наморство“; ветеринаръ — „скотоврачь, скотскій врачь“; Pferdezuchtanstalt — „заведенье коноводства“ („коноводами“ называе нашъ нарôдъ злодѣевъ, щô зъ чужими крадеными кôньми водять ся по торгахъ); инвалиды — „недолуга“; Gensdarmeriemannschaft — „мужье ляндверы“; na ostatnim arkuszu spisowym — на послѣднôмъ списовôмъ „лучку“ (Bogen?); rezydenci — „домовіи офяцеры“; najemnicy — „выслужении комôрника“; prowadzenie gospodarstwa domowego — „веденье домоводства“ и богато иншихъ. Розумѣе ся само собою, що тіи Русины, котрымъ буде поручене переведенье конскрипціи въ певныхъ мѣсцевостяхъ, довжнй перевести ей по руски, се чей-же нашъ святый обовязокъ!

Въ день Воведеня бувъ я свѣдкомъ величавого богослуженя зъ діяконами, яке ôдбулось въ невеличкôй церквѣ въ Надвôричахъ, де въ тôмъ дни люде свôй храмъ обходили. Въ часѣ службы Божои пописувавъ ся по разъ першій квартетъ мѣсцевый, выконавши удачно кôльна творôвъ Бортняньского. Заслуга въ тôмъ мѣсцевого пароха о. Ивапія Пачовского, котрый въ розмѣрно короткôмъ часѣ изъ самыхъ сельскихъ школярикôвъ вправ изъ учителемъ п. Шуховскимъ здужавъ зорганізувати сей хоральный спѣвъ. Миленькй, чистй сопраны добре держали ся, альты були менше ленивй, теноры добрй, басы (особливо господарь Стефанъ Яцѣвъ) знаменитй, якй на селѣ рѣдко лучають ся. Въ лицахъ розрадуваныхъ парохіянъ тою милою несподѣванкою можь було вычитати праздниве одушевленье и любовь для нашого величавого обряду, зъ котрого плѣняючою красотою нѣякій иншій обрядъ на свѣтѣ зрôвнатись не годенъ.

Адріянъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Президентъ кабінету гр. Таффе предложивъ палатѣ послôвъ ново-зрезідовану угоду зъ Швайцарією въ справѣ недопусканя заразы на худобу. Палата приняла ôдтакъ безъ дебаты проектъ закона о судôвництвѣ консулярнôмъ въ Єгиптѣ и угоду зъ Італією въ справѣ взаимнои охороны правъ авторскихъ. Предсѣдатель комісіи санітарнои высказавъ надѣю, що сей сесіи буде ухваленый законъ о палатахъ лѣкарскихъ.

На засѣданю кола польского заявивъ мін. Залескій, що правительство хоче доповнити университетъ львôвскій медичнымъ факультетомъ, але зробить то аж тогды, коли заведе на краковскôмъ университетѣ ôдповѣдній клініки медичній. Коло постановило выслати въ тôй справѣ депутацію до мін. Гавча а крôмъ того постановило ще выслати депутацію до президента міністрôвъ въ справѣ регуляціи рѣкъ Бялы. Мін. Залескій сказавъ, що правительство звертало завсѣгды пильно увагу на регуляцію рѣкъ въ Галичинѣ, а коли теперь не вставило до буджету ôдповѣдної суммы, то въ тôмъ вина выдѣлу краевого, бо ôнъ зажадавъ того аж тогды, коли проектъ буджету бувъ вже уложеный. (Була то вина члена выдѣлу краевого Енджейовича, котрый мавъ сей референтъ.)

При выборѣ представителѣвъ ческого клюбу до комісіи парламентарнои поминено послôвъ Трояна и его заступника Адамека и не выбрано знову. Въ кругахъ посольскихъ говорять, що той результатъ выбору дасть причину до змѣны сполученои въ ческôмъ клюбѣ партіи, що Троянъ, котрый доси державъ ся ческого клюбу и бравъ участь въ его нарадахъ, выступить ще зъ другими послами зъ ческого клюбу и приступить до молодо-ческого клюбу, або може буде старати ся утворити въ радѣ державнôй якусь середну ческу партію. Справа та поясниться вже сими днями.

Центральна комісія для справъ науки промысловои зобрала ся онегды въ міністерствѣ просвѣты пôдъ проводомъ шефа секціи Енценберґа. Міністеръ просвѣты ватаючи комісію признавъ, що промысловй заведеня науковй доси успѣвають и высказавъ надѣю, що наука промыслова буде и дальше розвивати ся. Совѣтникъ міністерства, Латуръ, референтъ о утворенію державнои школы промысловои у Львовѣ и повѣдомивъ, що дотычнй переговоры вже укôнчено. Розпорядженьемъ зъ дня 5 с. м. приволено на переобразованье дотеперѣшнои фаховои школы промыслу артистичного на державну школу промыслову.

——

Зъ Петербурга доносять, що сими днями маe ся тамъ зôбрати конференція репрезентантôвъ зелѣзниць державныхъ, на котрôй буде вести ся нарада надъ заведеньемъ безпосереднои комунікаціи межи Россією а Австро-Угорщиною.

„Варшавскій Дневникъ“ доносить, що урядникъ для окремыхъ порученъ при варшавскôмъ ген.-губернаторѣ, совѣтникъ державный Мирославъ Добрянъскій, пôйшовъ въ ôдставку по причинѣ лихого здоровля.

——

Нинѣ маe ôдбути ся торжественне ôдкрытье італіянъского парламенту престольною бесѣдою. Пôсля Tribuna маe король высказати въ своѣй бесѣдѣ бажанье, щобы безпроволочно приступити до робôтъ економічныхъ, котрй суть найпильнѣйшй. Недобôръ зменшено значными ощадностями до дуже малои сумы. Ôдъ податникôвъ не буде жадати ся нѣякихъ жертвъ. Въ Африцѣ буде

Вôдтакъ вôдкидую инсинуацію критика, мовь бы я назвавъ руску лѣтопись дѣломъ „*неразумнымъ*“ або й „*книжною мертвечиною*“. Я бо сказавъ зовсѣмъ выразно, що давна наша література явилась въ бôльшôй части мертвою, — що творы письменникôвъ до Ивана Котляревского являють ся переважно наслѣдуваньемъ взôрцѣвъ византійскихъ (стор. 3). А про рускй лѣтописи першого періоду сказавъ я ось-що: „Лѣтопись Несторова и Кіевска писанй въ тогдѣшнѣмъ книжномъ, се-бъ-то въ церковно-славяньскомъ языцѣ, примѣшанôмъ зô словами, формами и конструкціями (мало)-рускими. Лѣтописцѣ нашй жили мѣжь народомъ, тому-то годѣ було имъ вôдвернутись вôдъ животворного духа мовы рускои“ (стор. 56). — Вже зъ сего можь дôзнатись, що я въ стародавнôй нашôй літературѣ не всюды добачавъ „мертвечину“. Що же я стародавной літературѣ приписувавъ якусь живучôсть, доказують отъ-сй мои слова: „Вже жь ученй черцѣ не могли мовѣ живôй вызначити пристановища пôбочь сильного змаганя языка церковного; бôльше прихильными для тои мовы були грамотѣи святскй. Изъ-за того давнѣйшій памятникъ „Правда русьская“ е важнѣйшимъ жереломъ для выученя языка старорускаго, нѣжь лѣтопись Несторова й Кіевска“ (стор. 56). — Чи се правда отже, що я по словамъ критика въ стародавнôй літературѣ цѣню тôлько „Слово о полку Игоревôмъ“?

Коли-жь критикъ не мôгъ заперечити сего факту, що книжники дивились бѣсомъ на простонародну поезію, то старавъ ся вôнъ бодай извинити таке нерозумне змаганье рускихъ грамотѣевъ. Ось бо сказавъ вôнъ (стор. 267), що старй книжники за-для того вôдносились ворожо до народнои поезіи, що она була поганьска. Але все-жь не мôгъ вôнъ выправдити тои провы, що тй книжники цурались живого народного языка, та що по-найбôльше списували свои творы въ языцѣ мертвôмъ. Въ кôнци заявивъ тутъ критикъ, що я „*слишкомъ преувеличилъ дѣло*“, коли сказавъ, що „письменній люде идуть межь людъ неписьменный, учитись водъ него поезіи, фільософіи, етнографіи“ (стор. 268), — се-бъ-то критикови здаe ся, що у простого народа не можна навчитись фільософіи! На те вôдповѣдаю ему, що галицко-рускій письменникъ Евгеній Згарскій напечатавъ 1867. р. въ „Правдѣ“ (ч. 7—17) популярну розвѣдку п. з. „Народня фільософія, списана по народнимъ пословицямъ и приповѣдкамъ“. Отже у народа рускаго можна ачей навчитись фільософіи? А по-за-якъ критикъ не хотѣвъ лишити на одной сухои питочки на моѣй сорочцѣ, то накинувшись на мене зъ мокрымъ рядномъ пытае ся вôнъ мене: „*Наконецъ какіе казаки бывали въ древнемъ періодѣ?*“ (стор. 268). Сй-то слова высказавъ критикъ зъ поглядомъ на отъ-се мѣсце въ моихъ „переднихъ замѣткахъ про исторію літературы въ загалѣ“: „И тй-то книжниками заваланащений незрячй смерды, козаки и въ загалѣ хлѣборобы вытворили собѣ словесноѣсть свою, щô жила въ устахъ люду довгй вѣки“ (стор. 2). — Всякій же читачь моеи книжки схоче менѣ признати, що тй мои „передній замѣтки“ вôдносять ся до цѣлои книжки, въ котрôй я списавъ исторію рускои литературы вôдъ найдавнѣйшихъ часôвъажь до Котляревского. Тому жь, що зачатокъ козачины сягае до другои половины XV. вѣку, то ачей я не похибувъ ся, коли сказавъ, що побочь хлѣборобôвъ въ давныхъ часахъ выговорили собѣ й козаки словесность устну.

(Дальше буде.)

правительство дѣлати въ границяхъ, яни само собѣ вызначило, а скрѣпленя военнои силы тамъ не потреба. Король сконстатуе такожь дружнй вдносины до всѣхъ державъ европейскихъ а особливо зъ Англію и заявить, що миръ въ Европѣ, дякуючи добрѣй волѝ всѣхъ державъ а передовсѣмъ державъ середнои Европы, есть забезпеченый.

Въ италіяньскѣмъ кабінетѣ настали споры межи міністр. фінансѣвъ а міністромъ роббтъ публичныхъ. Першій зъ нихъ жадавъ, щобы публичнй роботы обмежити на конче потрѣбнй регуляціи рѣкъ, гати и довбченье початыхъ вже роббтъ а послѣдный домагавъ ся конче повного сповненя угодъ. Въ наслѣдокъ того подали ся були оба міністры до димісіи. Онодгы зббрала ся була рада мі ністрбвъ, котра хотѣла обохъ спорячихъ помирити, але видко, що то не удало ся, коли міністеръ фінансбвъ Джолітті таки рѣшучо постановивъ уступити. Король принявъ его димісію и занменувавъ міністромъ фінансбвъ Грімальдіого. Именованье се принято въ цѣлбй Италіи дуже симпатично.

——

Франція забирае ся поволи до розширювання своихъ кольоній въ Африцѣ. Ген.-губернаторъ Альжіру выбирае ся въ дорогу до полудневыхъ сторбнъ. на границю бдъ стороны Сагары, бо въ Ель-Голеа мае бути установлена француска залога въ силѣ 135 людей. Ся подорожь значить новый крокъ на передъ и есть важна, бо ёи треба уважати за дальше поступованье Франціи въ глубину Африки. Франція хоче дѣйстно занята теперь дорогу, котра веде безпосередно до краю Туарегбвъ. Здае ся, що Французы хотять чи то по добру чи силою змусити Туарегбвъ, щобы они дозволили имъ перейти до Тімбукту та щобы имъ ще послужили за проводирбвъ. Власти войсковй на далекбмъ полудни ведуть вже бдъ довшого часу переговоры въ сѣмъ дѣлѣ.

——

Справа Парнеля закбнчила ся остаточно тымъ, що Ирляндцѣ розбили ся на два таборы. Оденъ зъ нихъ станувъ пбдъ проводомъ Карсея и хилить ся ббльше на сторону Гляд стона, а другій, меншій пбдъ проводомъ Парнеля, кокетуе зновъ зъ англійскими уніоністами. Праса англійска обговорюе теперь зб всѣхъ бокбвъ сей роздоръ. Times каже, що роздоръ есть невылѣчимый и конфлікть буде теперь вести ся и дальше въ самбй Ирляндіи. Гляд стонъ и прочй ліберали мусять теперь, якій бы тамъ и не бувъ конець борбы, числити ся зъ тымъ фактомъ, що нема вже такои ирляндскои партіи, котра бы заступала ббльшбсть ирляндского народу. Standard и другй газеты суть такожь того погляду, що роздоръ въ ирляндскбй партіи наробить Гляд стонови лишь ще ббльше клопоту. Daily News рада зъ того, що Парнеля усунено въ шеба партіи, але она теперь побоюсь, щобы бнъ не сполучивъ ся потайномъ зъ торисами.

О бурливыхъ сценахъ зъ дня 6 с. м., котрй стали ся безпосередною причиною роздору въ ирляндскбй партіи, доносять такъ: Парнель рѣшивъ ся бувъ ставити ажь до крайности опбръ своимъ противникамъ, що хотѣли конче бдобрати ему проводирство. Бзъ довѣдавъ ся, що на зборахъ мае бути въ сѣй справѣ поставлене письменне внесенье и коли пос. Абрагамъ подававъ то внесенье Карсееви, вырвавъ Парнель ему папѣръ зъ руки, збмявъ и сховавъ по кишенѣ. Карсей зажадавъ тогды голосу для Абрагама а Парнель не допустивъ до того а давъ голосъ О'Коннорови. Карсей обстававъ при своѣмъ правѣ и покликувавъ ся на звычай парляментарный а Парнель сказавъ тогды: „Мене не будете учити парляментарного звычаю.“ На то Карсей: „Я маю довшій досвѣдъ въ парляментарнбмъ звычаю, якъ вы. Абрагамъ зголосивъ ся першій до голосу.“ А Парнель бдповѣвъ ему: „А я даю голосъ О'Коннорови. Конноръ ставъ бдтакъ критикувати письмо Гляд стона. Коли опбсля промовивъ ще и Парнель и сказавъ: Хто мае розказувати въ Ирляндіи? Чи Гляд стонъ? Гілей?—зробило ся велике замѣшанье и 45 противниковъ Парнеля пустилось выходити зъ салѣ. Тогды кинулась меншбсть, повылазила на столы и лавки та стала кричати: Зрадники! Коло дверей мало що не прийшло до бійки. Анті парнеліты вышли бдтакъ до другои салѣ и тамъ заразъ выбрали Карсея своимъ проводаремъ.

Ирляндскій фондъ диспозиційный въ сумѣ 20.000 фунтбвъ штерлінгбвъ оставъ ся въ рукахъ Парнеля; лишь 1.200 ф. шт. суть въ рукахъ касівра, котрый належить до партіи Карсея. Парнель выбравъ ся теперь до Ирляндіи, щобы тамъ агітувати за собою. Въ Деблинѣ бдбули ся онодгы зборы пбдъ проводомъ тамошного бурмістра, на котрыхъ постановлено держати ся Парнеля и завбзвано деблиньскихъ послбвъ, щобы они зложили свои мандаты.

——

До недавна ще говорено богато о убійствѣ сербского священика Стояна Христича зъ Пбдгорицѣ и — якъ звѣстно — доказувано, що то убійство стоить въ якбйсь связи зъ болгарскимъ епископомъ, Сінесіемъ, въ Монастири. Теперь справа та вже зовсѣмъ пояснила ся, що то було просте убійство сполучене зъ рабункомъ и не мало нѣякого значѣня політичного.

——

Якими способами заводить ся цивілізація европейска въ Африцѣ, показуе намъ наглядно бдчитъ, якій мавъ сими днями въ Мецу Вестмаркъ, Шведъ въ роду, котрый давнѣйше стоявъ въ службѣ державы Конго. Онъ розказувавъ, що белгійскй офіцеры брали въ дарунку жёнки и дѣти, котрй Стенлі бдъ Араббвъ купувавъ, та ще и самй жёнки купували; при тбмъ наводивъ бнъ поименно тыхъ офіцербвъ. Оденъ зъ тыхъ офіцербвъ велѣвъ якогось мѣсцевого жителя, котрый укравъ бувъ кусень якоись матерія, повѣсити на деревѣ головою въ долину и дати ему 160 букбвъ. Коли нещастный ставъ вже бувъ безъ памяти, велѣвъ его той офіцеръ взяти ще на тортуры и мучити черезъ три годины; тѣло замученого дарувавъ той офіцеръ мѣсцевымъ людоѣдамъ. Бдчитъ сей выкликавъ въ Бруксели и въ цѣлбй Бельгіи велику сензацію а бельгійска праса завзывае правительство державы Конго и тыхъ офіцербвъ, щобы они въ виду такъ категоричного закиду ви внѣ оправдали ся.

НОВИНКИ.

— **Зъ Станіславова**, пишуть намъ: „Товариство рускихъ женщинъ въ Станіславовѣ“ оживае! По чотирохъ майже лѣтахъ бдпочинку згадане товариство разомъ зъ выдѣломъ „Рускои Бесѣды“ въ Станіславовѣ постановили уряджувати въ часѣ посту що недѣлѣ вечерницѣ, въ котрыхъ програму входять бдчиты, деклямаціи, сольоспѣвы, хоры, гра на фортеплянѣ, цитрѣ, флетѣ и віольончели, а такожь всѣлякй домашнй забавы. Перший такій вечерницѣ бдбудуть ся въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ въ слѣдуючу недѣлю 14 н. ст грудня зъ бдчитомъ проф. Ост. Левицкого. Вступъ бдъ особы 20 кр. а для членбвъ обохъ товариствъ 10 кр. Строй домовый. Для оживленя товариского житя мѣжь Русинами бажати бъ належало якъ найширшого удѣлу въ згаданыхъ вечерницяхъ. — Въ понедѣлокъ сего тыждня загостили до насъ славнй нашй політичнй проводирѣ пп. Юліянъ Романчукъ и д-ръ Савчакъ. Зъ тои нагоды бдбулась на честь ихъ спбльна вечера, при котрбй вношено богато патріотичныхъ тоастбвъ.

— **Білеты на предотавленье „Рбздвяной ночи“** — въ понедѣлокъ 15 н. ст. грудня — можна вже замовляти въ тов. „Руска Бесѣда“ и въ торговли М. Дымета, за зложеньемъ цѣны напередъ. Цѣны мѣсць: крѣсло въ першихъ 6-ти рядахъ 1 зр. 50 кр., въ другихъ 6-ти рядахъ 1 зр. 20 кр., въ третыхъ 6-ти рядахъ 1 зр., паркетъ 60 кр., партеръ 30 кр. — За замовленй білеты не звертае ся грошей.

— **Читальнѣ на Буковинѣ.** Заходами о. Черняв ского мае небавкомъ отворити ся нова читальня въ Кадоббвцяхъ на Буковинѣ. Читальня въ Ставчанахъ, котра передъ кблькома лѣтами наробила була тблько шуму та процесбвъ черезъ опбръ тамошного православного пароха о. Т. при ёи отвореню, розвивае ся теперь — якъ подае „Буковина“ — дуже успѣшно. Зложила собѣ грошей, а теперь купила вже власну лату за 130 зр. а крбмъ того мае ще и въ касѣ готбвки понадъ 30 зр. Зъ бѣдою та лихомъ почалась она въ стодолѣ госп. Руснака, (брата п. Руснака, учителя въ Чернбвцяхъ) середъ пригнетеныхъ и стеторизованыхъ бѣдныхъ мужикбвъ, — нинѣ-жь купуе хату и дай Боже щобъ ще колись стала першою у власнбй величавбй святини свѣтла та науки!

— **Магістрать мѣста Самбора** надбславъ намъ слѣдуюче оповѣщенье: На день 13 грудня 1890 припадають 500 лѣтнй роковины основаня мѣста Самбора. Сей для мѣста Самбора памятный день порѣшила рада мѣска святкувати торжественно и въ тбй цѣли порѣшила просити тутешныхъ Всч. оо. парохбвъ обохъ обрядбвъ бдправити благодарственне богослуженье и пристроити будынки мѣскй. Магістрать мѣста Самбора запрошуе отже на богослуженье, котре дня 13 грудня 1890 буде бдправлене о год. 9 рано въ костелѣ а о год. 10 рано въ церкви, бдтакъ запрошуе жителѣвъ мѣста взяти участь въ пристроеню мѣста, прикрашаючи того дня свои домы. На памятку 500-лѣтныхъ роковинъ мѣста Самбора порѣшила рада мѣска такожь выбудувати новый будынокъ на помѣщенье гімназіи, основанои въ р. 1680 въ Самборѣ, и выдати хроніку мѣста Самбора. Закладины каменя угольного пбдъ ту будову доконають ся бдповѣдною порою на весну 1891 р. и при тбй нагодѣ роздасть ся такожь хроніка мѣста Самбора.

— **Краева рада здоровля** полагодила на своѣмъ 18-тбмъ засѣданю с. р., 2 грудня, отсй важнѣйшй справы: 1. Розбирано справу вынаходу щѣпленя противъ сухбтъ д-ра Коха и порѣшено въ тбмъ напрямѣ бдповѣдний внесеня. 2. Принято справозданье ветеринарне зъ краю за рбкъ 1889 до вѣдомости. 3. Выдано опінію въ справѣ знищеня стайнѣ, уживанои для хорыхъ коней на заразливй хоробы въ Неполомицяхъ. 4. Заявлено ся въ справѣ удѣленя концесіи на нове заведенье коровянкове у Львовѣ. 5. Выдано опінію въ справѣ звязковои гарбарнѣ въ Ряшевѣ. 6. Поставлено внесенье дотычно розширеня мѣжь публикою брошурки проф. д ра Якубовского п. з. „Wskazówki pielęgnowania i żywienia dzieci w pierwszym roku życia“. 7. Выдано опінію въ справѣ гарбарнѣ въ Манастирку, пов. косбвского. 8. Выдано опінію дотычно фабрикаціи воды содовои въ Отинія, пов. товмацкого 9. Выдано опінію въ справѣ отворення дрогеріи въ Подгуржи, пов. велицкого.

— **Еміграція польска у Франціи** мабуть вже перестае истнувати. Якъ вѣдомо, Франція була довгй лѣта мѣсцемъ, де громадились всѣ польскй емігранты зб всѣхъ частей давнои Польщѣ и тому основано тамъ кблька значнѣйшихъ фондацій, котрй бы пбдпомагали тыхъ емігрантбвъ морально и матеріяльно. Теперь же — якъ доносять до Кгај-у зъ Парижа — порѣшено розвязати два такй товариства а фонды передати краковскбй академіи наукъ. Товариства, котрй мають розвязатись, зовуть ся: Tow. historyczno-literackie и Towarzystwo czci i chleba. „Есть то початокъ загальнои ліквідаціи еміграційныхъ бдносинъ у Франціи“ — кбнчить парискій дописуватель.

— **Памятникъ окружному инспекторови**, пок. Сенсьедскому наважилась поставити Золочѣвщина. Мѣсцева рада школьна (??) въ Несторовичахъ дала ініціятиву до збираня складокъ на сю цѣль а золочѣвскій староста д-ръ Плажекъ принявъ сю ініціятиву дуже радо и позволивъ присылати збираній въ сѣй цѣли складки на свои руки до Золочева.

— **Курсъ для доглядачбвъ меліораційныхъ.** Зъ днемъ 1 сѣчня 1891 при краевбмъ бюрѣ меліораційнбмъ у Львовѣ отворюють трилѣтный практичный курсъ для выобразованя меліораційныхъ догляда чѣвъ Теоретична наука на тбмъ курсѣ буде бдбувати ся черезъ 4 зимовй мѣсяцѣ, а практична при роботахъ въ поли черезъ 8 мѣсяцѣвъ въ лѣтѣ. Пбдчасъ 4-мѣсячнои науки теоретичнои дбстануть ученики по 25 зр. стипендіи мѣсячно, а при роботахъ бдповѣдне вынагородженье зъ фондбвъ регуляційныхъ або бдъ властителѣвъ грунтбвъ, котре вповни заобезпечить имъ удержанье черезъ весь часъ трилѣтного курсу. Стараючй ся о принятье на курсъ меліораційный мають внести поданье найдальше по день 20 грудня 1890 до краевого выдѣлу. Поданье мусять компетенты самй уложити, власноручно написати и выказатись: що покбнчили зъ добрымъ успѣхомъ народну школу, що говорять и пишуть польскимъ язикомъ, що скбнчили бодай 18 рбкъ житя, що суть здоровй и сильнои будовы тѣла а ихъ поведенье есть моральне та безъ доганы; вкбнци на случай малолѣтности, що ихъ родичѣ або опѣкуны призволюють имъ выбрати собѣ се званье. Выслужений пбдофіцеры корпусбвъ технічныхъ (инжінеріи, артилеріи и піонербвъ), котрй выкажуть ся доброю листою кваліфікаційною бдъ своихъ полкбвъ, мають першенство передъ инчими кандидатами.

— **Иванъ Орть.** Якъ зъ Гамбурга доносять, мавъ капітанъ однои гамбурскои барки розказувати, що его барка прибула дня 29 липня до Статенъ-Ісляндъ и стрѣтилась зъ кораблемъ „св. Маргаріта“. Дня 30 и 31 липня ще видно було корабель Ивана Орта разомъ зъ шести иншими кораблями. Они находились передъ послѣдными окраями гбръ рога Горна. Якъ разъ тогдѣ була страшна лють а термометеръ въ каютахъ вказувавъ 15 степенѣвъ Реоміра понизше зера. Дальше заявляе той капітанъ, що бнъ ще нѣколи въ житю не переживавъ такого страшного оркану коло рога Горна.

— **П. Т. Оссовскій**, яко бдпоручникъ комісіи антропольогічнои краковскои академіи наукъ, зъ порученя сеи комісіи розслѣджувавъ сего лѣта пбдъ взглядомъ пальеонтольогічнымъ середну область межирѣча Збруча и Серета, именно часть полудневу повѣту скалатского, повѣтъ гусятиньскій и части повѣтбвъ чортковского, залѣщицкого та борщѣвского. На тбмъ просторѣ бдкрывъ и розслѣдивъ численнй а дуже розличнй роды передисторичныхъ останкбвъ, именно кладовища нетѣлопальній зъ гробами камѣнными, скринковыми, пбдплытовыми, такожь зъ гробами въ рядку зъ вѣку камѣнного и бронзового; кладовища тѣлопальній зъ урнами зъ кбнця вѣку бронзового и початкбвъ зелѣзного, такожь кладовища т. зв. цегольній, зъ вѣку камѣнного, бдзначаючй ся мальованою керамікою гробною, вкбнци камѣнье зъ обрядбвъ релігійныхъ и много предметбвъ зъ камѣня, кости, бронзу и зелѣза До найцѣкавѣйшихъ останкбвъ на тбмъ просторѣ належить печера въ Бѣльчу, котра, бдзначаесь и своимъ обемомъ и своею фантастичною будовою. Внутрь печеры правдивый лябірінтъ коридорбвъ, ходникбвъ и коморъ, та ще нѣхто не дбйшовъ ихъ кбнца. Все то выжолобили атмосферичнй воды алювіяльній въ треторядныхъ верствахъ збитого гіпсу При помочи властителя сеи печеры кн. Льва Сапѣги, розслѣджено сей пбдземный вертепъ въ довготѣ 312 метрбвъ. Найдено много кбстякбвъ, покрытыхъ сталягмітомъ вапнянымъ, а при нихъ знаряды кбстянй и мальовану керамику. Надѣють ся, що цѣлковите розслѣдженье печеры достатчить величезнй добутки археольогічнй, тожь и забезпечено вхбдъ до тои печеры.

— **Гешефтъ чи дитиньство?** Минувшои пятницѣ бдбула ся у львбвскбмъ судѣ карнбмъ цѣкава розправа противъ жидика Абіша Фалика, родомъ въ Холоева, о крадѣжь 2.277 зр., не вчисляючи въ те двохъ векслѣвъ на 700 и 800 зр., на шкоду Арона Шварца и противъ Сруля Каца та его жёнки Двойры Кацъ за спбвучасть въ крадежи. Абішь Фаликъ выйшовъ минувшого лѣта зъ родительского дому доброхбть, зайшовъ до Львова, тутъ волочивъ ся троха по улицяхъ, бдтакъ мешкавъ у свого знакомого Сруля Каца, ажь вкбнци дбставъ ся на службу до властителя двохъ каменицъ, 72-лѣтного старика строгого ріту аліста, Арона Шварця. Тамъ було Абішови незле, та на лихо дбзнавъ ся Аронъ, що Абішь прийшовъ у шабасъ пяный до дому зъ мѣста и курившъ папероски. Аронъ прогнавъ грѣшника зъ своихъ святыхъ порогбвъ и ажь на просьбы Абіша та Каца простивъ ему сей разъ и принявъ назадъ. Фаликъ тымчасомъ занюхавъ не абы яке „пунемъ“ въ комодѣ Шварца, змовивъ ся зъ Кацами, чѣмхнувъ тысячки, розпаювались и Кацы купивши Фаликови одягъ и білегъ до Гамбурга, всадили его до зелѣзницѣ и выправили до Америки. Та краковска поліція прихопила Абіша якъ разъ, коли выйшовъ въ Краковѣ зъ купе, а вже бдтакъ переслала задармо его до Львова въ руки поліціи и карного суду. При розправѣ казавъ Абішь, що Кацъ своею краснорѣчивостію выкликавъ въ его руцѣ „свербячку“, а Кацъ твердивъ, що бнъ о нѣчбмъ не знае. Але зайшовъ иншій клопбтъ для судьѣвъ присяжныхъ: Кблько Абішь мае лѣтъ (бо якъ менше 14 лѣтъ, то не буде се злочиньство а лишь провина)? Вправдѣ око каже рахувати 18—20, знавцѣ-лѣкарѣ кажуть, що на всякій способъ ббльше якъ 14, Абішь признае ся, що якъ кравъ грошѣ, не мавъ 14 лѣтъ, метрика мовчить, бо жиды не вписали до неи нѣякого Абіша Фалика, а оборонець Абіша, д-ръ Ліліенъ, готовъ на письмѣ дати, що Абішь, заглядаючи въ комоду, не мбгъ мати ббльше якъ 13 лѣтъ. Якъ же судити? Та судьѣ присяжній потвердили 7 голосами, що Абішь мавъ ббльше якъ 14 лѣтъ, потбмъ потвердили крадѣжь и трибуналъ засудивъ Абіша Фалика на рбкъ тяжкои вязницѣ зъ постомъ, его спбльника краснорѣчивого Каца на 5 лѣтъ тяжкои вязницѣ а Двойру увольнивъ.

— **Опришокъ.** Въ судѣ черновецкбмъ веде ся цѣкавый процесъ противъ Вартолома Антонова о звбчиньство розбою и рабунку. В. Антоновъ, человѣкъ 28-лѣтный, Липованъ, россійскій кольоністъ зъ Бѣлокирницѣ, занимавъ ся про око зарббкомъ але головнымъ занятьемъ его було розббйництво та раббвництво по дорогахъ. Прокураторія закидае ему, що 1) дня 19 липня 1889 въ товариствѣ незнаныхъ судови спбльниковъ, на гостинци межи Герца а Дорогой въ Румуніи напавъ Антоновъ двохъ подорожныхъ Якова и Исаака Гроніхбвъ, а прикладаючи имъ револьверъ до грудей, вымусивъ у нихъ всю готбвку. яку мали и тогдѣ опришки пустили ихъ дальше въ дорогу; 2) въ ночи зъ 26 липня с. р. такожь зъ незнаными доси людьми вдерь ся Антоновъ до хаты Шміля Гросмана въ Новоселици россійскбй черезъ вырване бкно и въ присутности усѣхъ хатныхъ зрабувавъ все, що мало яку небудь цѣну, а бдтакъ утѣкъ; 3) въ кбнци дня 9 марта с. р. той самъ Антоновъ прийшовъ вечеромъ до жида Айзика Хабота въ мѣстѣ румуньскбмъ Герца и тамъ впросивъ ся на пбчь. Въ ночи, коли всѣ пбснули, отворивъ дверѣ и впустивъ до хаты кблькохъ своихъ спбльникбвъ, кинувъ ся зъ ними на Хабота й его жёнку та задушивъ ихъ въ лбжкахъ. Бдтакъ обрабували дбмъ, забрали около 5.000 франкбвъ готбвки и утекли. Австрійскбй жандармерія удало ся схопити сего небезпечного опришка Антонова, и найдено при нёмъ цѣнну мошонку та золотый перстень зъ буквами J. G Злочинець не признаесь до вины анѣ не хоче зрадити товаришѣвъ а о перстеню каже, що найшовъ его на дорозѣ. На питанье, бдки мавъ грошѣ, що вёвъ такъ безжурне та гуляче житье — бдповѣдае, що знае рбзнй ремесла и зараблявъ ббльше якъ деякій „ученый“. Переслухано цѣлый рядъ свѣдкбвъ и обохъ братбвъ Гроніхбвъ, котрй пбдъ присягою збзнали, що ихъ власне той самый Антоновъ напавъ бувъ свого часу на дорозѣ.

— **Де песъ?** Передъ повѣтовымъ судомъ въ Бурштинѣ бдбула ся дня 5 с. м. розправа, котра помимо намагань судьѣ не выяснила квестіи, де песъ? Рѣчь була така: Посесоръ фбльварку коло зелѣзничои стаціи въ Бурштинѣ мавъ хорошого а пожиточного при господарствѣ пса, котрый одного хорошого дня десь пропавъ. Посесоръ при допытахъ розвѣдавъ, що его пса арештувавъ зелѣзничный пересувачь ваґонбвъ, всадивъ до воза и яко Regiegut выекспедіювавъ. Властитель пса подавъ жалобу до суду на пересувача, а той толкувавъ ся при розправѣ тымъ, що бнъ бувъ лишь орґаномъ начальника стаціи въ Бурштинѣ и що лишь зъ наказу свого начальника пса придержавъ и яко Regiegut выславъ до незвѣстного ему мѣсця. „Де песъ?“ — бнъ дѣйстно не знае. Судья увбльнивъ пересувача, бо порѣшенье, чи начальникъ стаціи мавъ право безъ порученя властителя, безъ „фрахту“ и безъ оплаты выекспедіювати пса яко Regiegut до неозначеной стаціи, не належить до суду а лишь до дирекціи зелѣзниць. Може бодай дирекція выяснить квестію: де песъ?

— **Жалоба противъ президента найвысшого трибуналу угорского.** Незвычайно зацѣкавивъ всѣ круги слѣдуючій фактъ. Бдъ ббльше якъ двохъ лѣтъ вёвъ ся цивільный процесъ мѣжь ґр. Кольоманомъ Сечені sen. и его сыномъ ґр. Кольоманомъ Сечені jun. Молодый ґрафъ програвъ у всѣхъ инстанціяхъ. Тогдѣ зажадавъ бнъ заряджена слѣдства противъ членбвъ найвысшого трибуналу, котрй розсуджали его справу, а заразомъ внѣсъ жалобу противъ президента сего трибуналу, тайного совѣтника Ник. Сабо, о сторонничость. Жалобу мотивувавъ тымъ, що сей теперѣшный президентъ королѣвскои куріи бувъ давнѣйше дорадникомъ правнымъ ґр. Сеченія sen. и тому порѣшивъ теперь справу въ его користь. Пбсля приписбвъ закона оддано ту жалобу обжалованому президентови и судіямъ королѣвскои куріи ad referendum, а они бддали ёи державному прокураторови Козмѣ. Сей мусѣвъ предложити ту жалобу найвысшой инстанціи судбвничбй, котра мае складатись въ томъ случаю зб шѣстьохъ членбвъ палаты панбвъ и всѣхъ президентбвъ сенату найвысшого трибуналу судового. И справдѣ цѣла справа розсуджалась тымъ незвычайнымъ судомъ пбдъ проводомъ президента палаты панбвъ бар. Ник. Вая. Оречено, що нема причины заряджати противъ президента найвысшого трибуналу дисціплінарного слѣдства. Сей случай, щобы хто выступивъ зъ жалобою противъ найвысшого судьѣ въ краю, есть одинокимъ въ рочникахъ судбвництва.

Телеграмы „Дѣла“.

Бѣлградъ 10 грудня. Партія радикальна выбрала комітетъ, котрый мае зажадати бдъ правительства поясненя въ справѣ розводовбй. Крбмъ того постановлено на тайнбмъ засѣданю бдчитати меморіялъ королевои безъ прилогъ и перейти надъ нимъ до порядку дневного.

Лондонъ 10 грудня. Парляментъ бдрочено до 22 сѣчня. Парнель не хоче зложити уряду народного канцлера скарбу.

Цетинье 10 грудня. Коло Ольґуна (Дульчіньо) прийшло межи Чорногорцями а Малисорами до бійки, въ котрбй зъ обохъ сторбнъ убито кблькохъ людей.

Пештъ 11 грудня. На вчерашнбмъ засѣданю палаты послбвъ прийшло при дебатѣ надъ угорскою фабрикою карабінбвъ до скандалічныхъ сценъ. Пазманді выступивъ бувъ дуже остро противъ мін. Феєрварого и доказувавъ, що то бнъ довѣвъ умысно ту фабрику до упадку; бнъ навѣвъ фактъ, що комісія бдбираючи 50 карабінбвъ зъ угорскои фабрики, мѣжь котрыми бувъ такожь оденъ карабінъ зъ фабрики въ Штаерѣ, признала якъ разъ сей карабінъ за найгбршій.

Парижъ 11 грудня. Француска позичка конверсійна мае выносити 890 міліонбвъ.

Лондонъ 11 грудня. На зборахъ пбдъ проводомъ лондоньского льордмера ухвалено и пбдписано петицію до царя въ справѣ жидбвъ.

Берлинъ 11 грудня. Nat. Ztg. констатуе, що переговоры въ справѣ заключеня угоды торговельнои зъ Австріею поступають успѣшно.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ практикантôвъ концептовыхъ намѣстництва: Март. Задуровича зъ Бережанъ до Снятина, Мих. Завадского зъ Мѣлця до Добромиля, Каз. Вайдовского зъ Бôбрки до Самбора, Ал. Свейковского зъ Перемышлянъ до Бôбрки, д-ра Брон. ґр. Ромера зô Львова до Бережанъ и Ив. Смолуху зô Львова до Мѣлця.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для товариства взаимнои помочи дякôвъ церковныхъ гр.-кат. епархіи станіславôвскои** зложили яко жертводателѣ: хв. дирекція касы щадничои въ Станіславовѣ 20 зр.; рада мѣста Станіславова 15 зр.; новопоставленый пресвитеръ о. Ант. Михалевичь 5 зр.; на соборчику въ Снятинѣ зложили оо.: М. Коржиньскій зъ Волчковець, М. Заревичь зъ Рожнова, Е. Дрогомирецкій зъ Княжа, В. Лукавецкій зъ Олешкова, О. Федюкъ зъ Ганковець, Терлецкій зъ Тучапъ, С. Матковскій зô Снятина, И. Курпякъ зъ Карлова, С. Рогужиньскій зъ Тростянця, Климковичь зъ Новоселицѣ — всѣ по 1 зр. — разомъ 10 зр. — Всѣмъ тымъ Вп. Добродѣямъ складае выдѣлъ товариства сердечну подяку.

На дохôдъ фонду на памятникъ Волод. Барвѣньского.

ВЪ САЛИ ТОВАРИСТВА „FROHSINN“
ВЪ ГОТЕЛЮ ЖОРЖА
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

При ласкавôмъ спôвудôлю членôвъ „ЛЮТНЯ“ и товариства „ГАРМОНІЯ“.

Въ Суботу дня 13 н. ст. грудня 1890

ЧОРНОМОРЦѢ

оринґіальна народна оперетка въ 3 актахъ пôсля Кухаренка, написавъ М. Старицкій, музика М. Лисенка, инструментувавъ В. Матюкъ.

ОСОБЫ:

Явдоха Драбиниха, стара вдова	Г. Гембицка
Маруся, ѣи донька	К. Клишевска
Наталка, наймичка Драбинихи	Д. Кирницка
Иванъ Козакъ, сирота	С. Яновичь
Тупица, сотникъ	Т. Гембицкій
Кабица, старый Козакъ	А. Стечиньскій
Илько, молодый хлопець	М. Ольшаньска
Цвѣркунь, старкуватый чоловѣкъ	М. Кирницкій
Ивга, ѣго жѣнка	А. Осиповичева
Очкурня	В. Плошевскій
Кулина, давна суджена Кабицѣ	М. Романовска

Козаки, дѣвчата, народъ. — Дѣе ся надъ Чорнымъ моремъ

Наступить:

Воробкевичь „Надъ Прутомъ“ и
Нѣщиньскій „Закувала та сива зозуля“
ôдспѣвають Члены товариства Лютнѣ зъ супроводомъ орхестры Гармоніи.
Воробкевичь „Серенада“ ôдграе орхестра Гармоніи.

Закôнчить:

Образъ зъ живыхъ осôбъ
укладу проф. Млодчицкого.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 7-охъ рядахъ 1 зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ **80** кр., Паркетъ **50** кр., Партеръ **25** кр.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 2-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

Надôслане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Заморовича число 3, I. поверхъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричні, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: „**Новый оптикъ ôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.**„

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны
Самуелі & Ляндавъ
у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякій облїґаціи державні, листы заставні и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Ч. 3009/90.

Оповѣщенье конкурсу.

Зъ початкомъ I пôвроку 1891 надана буде тутешна мѣска стипендія рôчно по 150 зр. а. в. Право старатись о ню мають зъ першенъствомъ ученики бѣдні, уроджені въ Дрогобичи, сыны тутешныхъ мешканцѣвъ, безъ рôзницѣ вѣроисповѣданя, ходячі зъ добрымъ поступомъ въ наукахъ и знаменитыми обычаями до публичныхъ заведень науковыхъ, технічныхъ, реальныхъ торговельныхъ, або штукъ красныхъ въ краю и заграницею, опôсля ученики повысшихъ заведень, котрі початково до тутешнои ґімназіи ходили, а вкôнци ученики тутешнои ґімназіи реальнои.

Поданя заосмотрені потрѣбными доказами, мають вноситись посредствомъ зверхностей дотычного заведеня наукового въ тутешнôмъ магістратѣ найдальше до послѣдного дня грудня 1890.

Зъ Магістрату мѣста Дрогобича дня 1 грудня 1890.

Гольгамеръ.

Хто зъ Вп. П. Т. Панôвъ
хоче дôстати смачный и дешевый домовый обѣдъ и вечеру, здорову и добру каву та молоко най перейде ся до
Варшавскои молочарнѣ
на розѣ при **улици Ягайлоньскôй и пляцу Смольки,** 10—10
3666 де и часописи можна прочитати

До выграня зр. 150.000
Вже 15 грудня с. р. тягненье
льосôвъ промесовыхъ угорскихъ
Головна выграна зр. 100.000.
Льосôвъ 3%-выхъ заведеня кред. земского австр.
Головна выграна зр. 50.000.
Промесы на льосы угорскі цѣлі по зр. 3·75
на половины „ „ 2·50
Промесы на 3% льосы „ „ 1.50
поручае
АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.
Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ ренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·50.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С С. Х. зр. до стациі зелізничои.
Малій зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручае
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
3655 (13—?) У ЛЬВОВѢ.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечні
5% листы ипотечні преміованї
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 69—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігаціи индемнізаційній

а всѣ тій паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т купуючихъ всѣлякій выльосованій а вже платній мѣсцевій папиры цѣнній, такожъ запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевій лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштôвъ, котрій самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновій до

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты
на рôкъ 1891.
Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.
Дôстати можна въ канцелярiи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.
Кождои суботы выпродажа рештокъ.
Илюстраваній цѣчники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитняныхъ шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ бѣля Gtera, капелюхôвъ мужискихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занасѣвы джутовій** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3.75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантній **комплетнй занавѣсы коронковій** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый вырôбъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коциковъ на лôжки и конѣ Кождоѓô часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **янаньскій и всхôдній спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ табінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ сталикôвъ тракотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Панчохи дамскій и дѣточій. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Два молодій

ц. к. державній урядники, не маючи нагоды въ захôднôй Галичинѣ познакомитись зъ Русинкою, глядають на тôй дорозѣ знакомства двохъ красавиць, або молодыхъ бездѣтныхъ вдôвъ, щобы оженитись. Маетокъ пожаданый. Ласкавій зголошеня если можна зъ долученьемъ фотографіи — упрашаесь пôдъ адресою: **Pegozus, poste restante. Krakôw.** 2—3

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
Львôвъ ул. Баторія 20.

поручае свôй складъ и робôтню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кождu пору року по найнизшихъ цѣнахъ. Такожъ приймае замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ одного черевика на мѣру.

3732 2—10 Зъ поважаньемъ
Кароль Яворскій
Львôвъ ул Баторія ч. 20.

Дѣти тѣште ся!
Св. Николай устроивъ свôй складъ забавокъ въ магазинѣ
Генрика Мілльера
у Львовѣ ул. Галицка число 6.
Все въ найбôльшôмъ выборѣ по найнизшихъ цѣнахъ.

Магазинъ и робôтня футеръ
МИХАЙЛА БЕКЕРА
у Львовѣ ул. Коперніка ч. 8.
поручае всѣ роды футе
а именно:
футра до подорожи, пальтоты мужескій и дамскій пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, ротонды, дольманы, катанки, новнѣры, боа, чарукавви, Шапочки дамскій, колпаки, шапки мужескій, шкôры у всѣхъ родахъ пооднако и гуртомъ, такожъ верхи до футеръ дамскихъ 3697 и мужескихъ. 11—14
Цѣныс умѣрені и талій.

РУ-
кавички, шовковій, серячій, салянковій досевій, кафтаники и шкôряній штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничій
поручае найдешевше
2537 ТОРГОВЛЯ
Братей Лянгиеръ
Львôвъ, Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
АНТ. СТАХЕВИЧА
въ Тернополи
поручае Всечестн. Духовенъству, Катихитамъ и Учителямъ:
найновѣйше выданье
образкôвъ рускихъ
зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.
Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.
Медалики рускій 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „
При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672 (8—25)

НАКЛАДОМЪ
Редакціѣ „Дѣла“
выйшли:
1) Оповѣданя Ол. Конiського цѣна 20 кр.
2) Нашій коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

ТОРГОВЛЯ
пôдъ фірмою
МИХ. ДЫМЕТЪ
У ЛЬВОВѢ
поручае на надходячій свята Рождества Ісуса Христа свôй богато заосмотреный складъ всякихъ рѣчей церковныхъ, а именно: Фелоны, Хоругвы, Фаны, Стихарѣ, Шалѣ Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадилницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ зъ хиньского срѣбла пакфоновій, мосижній и циновій, Пауки, Лампиницѣ, Патерицѣ, Вѣнцѣ слюбній, Олтарики до процесіи, Ковчеги — словомъ всѣ приналежности потрѣбній до украшеня церквей по цѣнахъ по можности якъ найнизшихъ. — Щобы всякій замовленя можна належито полагодити, просить ся о скорій замовленя особливо рѣчей, котрій бы треба доперва робити

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“ J. PSERHOFER'S I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючій кровь давнѣйше званій **универсальныи пігулками**, звѣстне, легко розвôльняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштуе: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.**, при неоплаченôй послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надôсланю напередъ грошей коштуе вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высылае ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючій кровь“
жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя пôдписъ прозвища **J. Pserhofer** и то червоною краскою.

Бальсамъ на ôдмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.
Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.
Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.
Порошокъ на прѣтье нôгъ, цѣна одной коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.
Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр
Есенція житя (прагскій каплѣ), 1 фляшка 23 кр.
Англійскій бальсамъ, фляшка 50 кр.,
Порошокъ фіякерскій на груди, 1коробка 35 кр., въ опл посылкою 60 кр.
Помада таннохінінова, І. Псергофера найлѣпше средство на порôстъ волоса, 1 давка 2 зр.
Плястеръ універсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр, зъ оплатною высылкою 75 кр.
Універсальна сôль прочищуюча, А. В. Бульріха Средство домове на зле травленье, 1 пачка 1 зр

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краєвій и загранічній спеціяльности фармацевтичній оголошуваній по часописяхъ, а ще и иншій средства, котрій бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — **Высылки почтою** выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, бôльшій замовленя такожъ за послѣплатою.

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадае и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ.

3690 (7—12)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черлиньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 270. Львовъ, Пятница 30 падолиста (12 грудня) 1890. Рочникъ XI.

ходять у Львовѣ що дня (крокъ недѣль и руѣ свят) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный докъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ ходить въ вокторокъ, и въ вокторокъ и пятницю на роменѣ разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Карола Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком:

въ Австрії:		на Границѣ:	
а цѣлый рокъ	18 зр.	на цѣлый рокъ	24 зр.
на покъ року	9 зр.	на покъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рокъ	16 зр.	на покъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція покъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаютьсѧ лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатаній покъный докъ варто.

Поодинокє числє коштує 8 кр. а. в.

Оголошенья принимаютьсѧ по цѣнѣ 6 кр. докъ одном стрічки печатном, въ рубр. „Надісланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числятьсѧ по 10 кр. докъ стинка.

У Львовѣ дня 29 падолиста (11 грудня) 1890.

III.

Одозва руских архіереѣвъ, послокъ-народовцѣвъ и політичного товариства „Народна Рада у Львовѣ“ до Русинокъ галицкои землѣ есть актомъ великои ваги. Не пригадуемо собѣ маніфестаціи подобного роду анѣ за добы конституційнои анѣ за попередныхъ часокъ, ся незвычайность надае ѣй тымъ бокшого значѣня. Бувало, що оденъ або другій владыка стававъ політичнымъ проводиремъ Русинокъ; бувало, що котрый архіерей подпиравъ акцію выборчу Русинокъ, — але не було доси, щобы всѣ князѣ руской церкви разомъ въ свѣтскою репрезентаціею Русинокъ выдали спільно маніфестъ до рускаго народу.

Въ сѣмъ маніфестѣ подана насамперед печальна исторія галицкои Руси докъ 1848 року. По свѣтлыхъ надѣяхъ и добрыхъ початкахъ наступили часы тяжкѣ и сумнѣ, а найбольше таки въ вины самыхъ Русинокъ. Фальшивѣ проводирѣ, стративши въ очей мету, яку цѣлый народъ бувъ собѣ вытычивъ и яка самою природою всказана, войшли въ дороги и стали блудити по манокцяхъ. За ними пустили ся йти многѣ, одни свѣдомо, другѣ несвѣдомо, коли ниши ступали дальше первѣстнымъ шляхомъ. Исторія тота росказана коротко але ясно, якъ не менше ясно представленѣ теперѣшне положенье Русинокъ и небезпеченьства грозячѣ въ будучности.

Выходъ въ того положеня есть только оденъ: поставити собѣ знокъ ясно передъ очи властиву мету и ступати до неи всѣмъ Русинамъ спільно простою дорогою. Мету тую и дорогу маніфестъ вказуе выразно и въ цѣлымъ натискомъ. Именно указуе докъ на програму, проголошену въ соймѣ предсѣдателемъ рускаго клюбу соймового, а покперту вже въ соймѣ митрополитомъ въ имени всего галицко-рускаго епископату, и приняту прихильно правительствомъ а навѣть значнѣйшою частію польскихъ послокъ. Маніфестъ отже, повторяючи ту програму, взывае всѣхъ щирыхъ Русинокъ, щобы около тои програмы горнули ся.

Мы вже указували, що т. зв. програма Романчука есть въ найголовнѣйшихъ, а властиво навѣть во всѣхъ точкахъ своихъ програмою всѣхъ Русинокъ въ 1848 року, а програмою Русинокъ-народовцѣвъ постойною, при кождой важнѣйшой случайности подношеною и голошеною. Але першій разъ теперь стало ся, що она проголошена була рускою репрезентаціею въ соймѣ, и то въ такъ ясный, рѣшучій и торжественный способъ. Вражѣнье, яке она зробила, принятье, яке знайшла, показують, що треба жалувати, що проголошенье ей наступило такъ позно... Правда однакожь, що важнѣйша справа потребуе такожь свого часу, бо то само дѣло, не въ пору поднятe, не принесе доповѣдного успѣху.

Програма Русинокъ-народовцѣвъ ставлена була доси, поминувши очевидно рокъ 1848, все безъ удѣлу рускаго епископату. Рускѣ архіерѣ заховували ся звычайно въ певною резервою. Хотя больша часть въ нихъ вступила була ще въ давнѣйшихъ часахъ въ члены товариства „Просвѣта“, отже товариства неполітичного и зовсѣмъ льояльного, однакъ они не удержували въ нимъ тѣснѣйшои звязи. Правда, були часы, де и тое товариство, завдяки подшептамъ и денунціяціямъ самыхъ рускихъ ренегатокъ, попало въ подозрѣнье у правительственныхъ властей и стягнуло на себе ревізіи и слѣдства, а хоть правда выйшла вкінци чиста на верхъ, все таки оставала на нѣмъ якійсь часъ ще як-бы якась тѣнь. Нинѣ обставины змѣнили ся: народовцѣ можуть въ задоволеньемъ сказати о собѣ, що они анѣ на крихту не доступили докъ своеи програмы, докъ своихъ змагань, а програма та и тѣ змаганя знайшли теперь таке принятье, якого они еще до недавного часу не могли надѣятись.

До сего мусѣла, помѣжь иншими, причинитись и та обставина, що такъ званѣ радикалы рускѣ уконституовали ся недавно яко окрема партія. Отже тѣ безподставнѣ закиды, якѣ роблено неразъ рускимъ народовцямъ о соціялізмъ и атеізмъ, мусѣли очевидно теперь устати.

Є. Ексц. митрополитъ зазначивъ уже въ соймѣ, що на цѣлу програму, якъ ей проголосивъ п. Романчукъ, вповнѣ згоджуе ся, и заявивъ се не только въ своѣмъ имени, але и въ имени цѣлого рускаго епископату. Однакожь се не перешкодило, що люде, котрѣ власне найкардинальнѣйшой точцѣ сеи програмы засадничо суть противнѣ, въ фарисейскимъ лизуньствомъ подшивали ся и дальше подъ верховного князя нашои церкви, толкуючи, въ ухиблякчій для него способъ, що докъ все таки стоять по сторонѣ вхъ змагань! Отже маніфестъ до Русинокъ галицкои землѣ мусѣвъ вже розвѣяти ихъ надѣе и мрѣе. И форма и змѣстъ маніфесту доказують ажь надто наглядно, по сторонѣ якихъ засадъ и якихъ людей стоять и митрополитъ и всѣ рускѣ архіерѣ. Засады высказанѣ суть зо всякою ясностію въ цѣломъ змѣстѣ маніфесту, а подписы архіерѣевъ, поббчь подписокъ рускихъ послокъ-народовцѣвъ и товариства „Народна Рада у Львовѣ“, вказують не зъ меншою ясностію и на людей.

Спольне а рѣшуче выступленье рускихъ народовцѣвъ и князѣвъ рускои церкви мусить очевидно дуже не на руку бути крайнымъ елементамъ середъ Русинокъ. Се проявляе ся и въ нихъ органахъ. „Червоная Русь“ крутить ся, якъ може, щобы ослабити вражѣнье маніфесту, и заявляе вже навѣть, що програма Романчука то властиво програма Русинокъ взагалѣ! Если такъ, то згода. Нехай фракція „Черв. Руси“ зоступить выразно зо свого дотеперѣшного становища, нехай признаеть выразно и категорично всѣ точки програмы, нехай свое приступленье до програмы доказуе и дѣлами, а тогды буде повна згода межи нами! Розумѣе ся, мы на то не маемо нѣ найменшои надѣе. Тажь кліка обединителѣвъ есть власне на то, щобы незгоду межи Русинами удержувати и щобы рускій народъ въ Австрію завести въ таке положенье, котре для розныхъ факторокъ може бути користне и выгодне, только не для Русинокъ! Але мы маемо надѣю, що тѣ, котрѣ несвѣдомо та зъ привычки ишли за проводирями кліки, теперь зрозумѣють, куды ихъ ей безвыходна політика мусѣла завести, и завернуть ся завчасу. Того сподѣваемо ся и по большости т. зв. радикальнои партійки. Ѣй зъ ей чисто доктринерского становища немило, що народовцѣ идуть разомъ въ епископами; глубшій поглядъ и невыгасшій національнѣ ідеалы повинній у умѣрковањшихъ людей середъ нея зробити такожь зворотъ.

„Радикалы“ противъ народовцѣвъ.

I.

По проголошеню національнои и політичнои програмы галицкои Руси посломъ Романчукомъ въ соймѣ — можна было напередъ бгадати: хто противъ неи выступить? А вже жь не могло бути сумнѣву, що побочь „обединителѣвъ“ выступлять такожь „радикалы“ подъ проводомъ пп. Михайла Павлика и Ивана Франка. Якъ „обединителямъ“ въ програмѣ Романчука не могла сподобатись точка про самостойный розвой рускои народности,— такъ зновъ „радикаламъ“ не могло подобати ся, здавсь, больше точокъ програмы, але головно точка „вѣрность для грекo-кат. церкви“. Тому то й не диво, що „Народ“, орган пп. Павлика и Франка, говорить: „посол Романчук высказав *щось таке*, що він назвав програмою галицких Русинів“. Тото „щось таке“, що п. Романчукъ назвавъ програмою Русинокъ, було основно умотивоване въ соймѣ зъ огляду на реальнѣ интересы міліонокъ галицко-рускаго народу, а чей-же годѣ бути п. Романчука жадати, щобы бнъ интересы міліонокъ посвятивъ амбіціи купки „радикалокъ“, котра притьмомъ хоче зъ мотыкою кидатись на сонце, — котра, хочь „реалізмъ“ у неи дуже часто на устахъ, ставить програму фантастичну, не оперту на фактичныхъ обставинахъ часу и на реальныхъ потребахъ нашои народности и нашого народу.

Купка „радикалокъ“ мусить бути добре того свѣдома, що самою програмою своею, самымъ своимъ „не-знати-що“ не зможе зъєднувати собѣ прозелітокъ, — длятого взяла собѣ ще засаду: calumniare audacter (по радикальному: „лай — кокько ся влѣзе!“). Тая засада, мовь червона нитка, тягне ся черезъ усѣ числа „Народа“ ажь до послѣдного, де бесѣда о програмѣ посла Романчука, и если коли радикаламъ прийде предпринять ревізію своеи програмы, то тоту засаду „партія радикальна“ буде мусѣла поставити десь межи головными точками програмы, если вже не максімальнои, то мінімальнои. Щобы-жь хто не гадавъ, що мы говоримо на вѣтеръ, наведемо зъ остатного числа „Народа“ кокька на те доказокъ.

1. „Дѣло“ въ 252-гимъ числѣ подало въ новинкахъ допись одного нашого патріота зъ Тернополя п. заг. „Пишѣмъ лише по рускы!“ — а въ тѣй допися було розказано, якъ до Глубочка великого зъѣхавъ делеґатъ судовый перевести секвестрацію и не умѣвъ прочитати рускаго рѣшеня судового, ажь одинъ селяninъ, бдчитавши, завстыдавъ делеґата. Зъ того очевидно выходить заключенье, що Русины повинній до судокъ и урядокъ писати лише по рускы, уряды будуть реферувати по рускы, а тогдѣ урядники и всякѣ функіонарѣ мусять знати рускій языкъ и нимъ урядувати. Намъ здавсь, що дописуватель и редакція „Дѣла“ умѣщеньемъ тои новинки не допустилась нѣякои зрады справы рускои, хочь бы навѣть изъ становища радикальнои мінімальнои програмы.

Такъ нѣ! Посля „Народа“ — „Дѣло“ допустило ся страшнои зрады! Бо послухаймо, якѣ зъ тои новинки „Народъ“ тягне консеквенціи.

---

5)

МОЄМУ КРИТИКОВИ.

Вокповѣдь А. Пыпинови

на его статью

„ОСОБАЯ ИСТОРІЯ РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ“.

Написавъ Д-ръ Омелянъ Огоновскій.

(Дальше.)

9. А Пыпинъ вакже, що я „*не вникнулъ достаточно въ отношенія древняго періода русской словесности*“, коли я проявивъ нелюбовь до церковныхъ письменникокъ, котрѣ йшли слѣдомъ за византійскими взорцями. Вонъ опять жалкуе ся, що наша давна письменность не зберегла намъ старыхъ поетичныхъ переказокъ рускаго народа, и заявляе, що той народъ ачей самъ собѣ винень, що его словесность не оживляла літературы письменной, по-за-якъ у него було дуже мало силы въ сѣмъ напрямѣ (стор. 268). — А якимъ-же способомъ простонародна словесность могла проявити свой вплывъ на літературу письменну, коли володарѣ, архіерѣе и книжники станули сторчакомъ супротивъ культурныхъ и суспільныхъ змагань люду неграмотного? Хиба-жь се вина народу, що рускѣ грамотѣѣ нимъ гордували и запопадливо звертались до византійскихъ взорцевъ? Критикъ каже, що въ новой письменности треба було придбати якого-небудь запасу вѣдомостій въ исторіи церковной або и въ исторіи свѣтскій, — що отже треба було конче користуватись помокю византійскою. Але-жь вонъ забуваѣ, що ту-то мертвоту все таки можна було оживити рокною мовою и своимъ питомымъ свѣтоглядомъ. Въ конци пригадуе менѣ критикъ, що всѣхъ тыхъ володарѣвъ, архіерѣевъ и книжникокъ, котрыми я „недоволенъ“, вытворювавъ таки той-самый народъ, а то тымъ больше, що я давный порядокъ рускои жизни зокображаю якъ „демократичну федерацію“ (стор. 268). — На сей закидъ вокповѣдаю я ось-що: Въ годинѣ спокойной, коли не треба буде критикувати украинофільскои книжки, схоче высокоповажаный мой противникъ ачей признати, що простый рускій народъ не вытворювавъ („создавалъ“) володарѣвъ, іерархокъ и книжникокъ. Рускѣ князѣ були роду чужого, нѣбыто варяжского, а іерархокъ и книжникокъ вытворювала Византія, ба й богато зъ нихъ були родомъ зъ Византіи, — отже годѣ й думати про таку силу продукціи бѣдного народа рускаго, щобы ажь вытворювавъ тыхъ велитокъ! Вокдакъ заявляю, що я „демократичну федерацію“ вокносивъ до тыхъ часокъ, коли ще не було князѣвъ. Ось бо що писавъ я на сторонѣ 5. першои части исторіи літературы: „Племена славяньскій, належачѣ до народу рускаго, творили первѣстно федерацію въ ладомъ демократичнымъ. Про-те вже за панованя першихъ князѣвъ зъ роду Рюрикового ставъ народъ боротись зъ властію центральною, коли деспотичнѣ володарѣ намагались усувати автономію поконвѣчну“ (стор. 5). Изъ сего видно, що критикъ подекуды натягавъ мои слова, щобъ лишь вказати на якѣсь нѣбы-то нѣсенѣтницѣ въ „особой“ исторіи рускои літературы.

10. Не вподобавъ ся Пыпинови и мой подѣлъ исторіи (мало-)рускои літературы. По моѣй думцѣ вызначують ся въ сѣй літературѣ пять періодокъ (стор. 4—5). Пыпинъ же каже, що другій, третій и четвертый періодъ не проявляють значнои рокницѣ, по-за-якъ „упадокъ“ другого періода подготовлявъ зъединенье Руси зъ Польщею, а вокдакъ и подневольность ей (стор. 269). А вже-жь противъ того подѣлу исторія рускои літературы не выступила нѣ Александеръ Брікнеръ, нѣ Н. Сумцовъ у своѣй реценэіи мого твору. Профессоръ Брікнеръ замѣтивъ въ сѣй справѣ ось-що: „Die Einschnitte sind wohl gewählt, etwa mit Ausnahme des rein politischen Datums 1386; trotzdem scheint es mir bei der kleinrussischen, wie bei jeder anderen Literatur gerathener, statt solcher oft schwer durchzuführenden Trennungen nach den einzelnen Jahrhunderten die Darstellung zu ordnen“ („Archiv für slav. Philologie“, X. 1887; S. 599). А профессоръ Сумцовъ волѣвъ бы только, щобъ третій періодъ назвати „грецко-рускимъ“, а не „польско-рускимъ“ („Кіевская Старина“, XVII, 1887; стор. 347).

Вокдакъ заявляе критикъ, що въ сучасной малорускій словесности нема теперь потрѣбныхъ вымѣнокъ до самостойного ей истнованя. Вонъ каже, що по моѣй думцѣ народность есть единымъ важнымъ елементомъ літературы (стор. 269). Коли-бъ же народность була единымъ елементомъ літературы, то (по думцѣ критика) не було-бъ и давнѣйшихъ періодокъ до Котляревского въ исторіи малорускои літературы, тому-що прикметы народности въ тыхъ періодахъ не проявлялись зовсѣмъ, або було ихъ дуже мало въ літературѣ письменной. Ба, критикъ каже, що не только до XIX. вѣку малоруска література не выражала народа, але що й опосля — се-бъ то въ XIX. вѣцѣ — она далеко не во всѣмъ самостойна и народна. Отже вонъ хотѣвъ мабуть се сказати, що й письменность наша новѣйшого періода не може бути предметомъ исторіи літературы, — значить, Русинамъ-Украинцямъ не годить ся й думати про самостойну свою літературу, тому-що „*настоящая самостоятельная литература должна служить не только всѣмъ слоямъ націи, но и всѣмъ отраслямъ умственной и художественной жизни общества*“ стор. (269).

Супроти такого погляду А. Пыпина на розвой (мало)рускои літературы могъ бы я озватись зъ емфазою: „*Рѣдко можно встрѣтить въ исторіяхъ литературы такую путаницу фактовъ и понятій*,“ — се-бъ-то я могъ бы звернути до него тѣ слова, котрыми вонъ осудивъ мене зъ-за мого погляду на вокносины давнои літературы письменной до словесности устной. Але я, поважаючи вельми мого вченого противника, не хочу воювати его важкимъ оружемъ и позваляю собѣ, дати ему въ сѣй справѣ ось-яку вокповѣдь: Въ сучасной (мало)рускій літературѣ истнують дѣйстно вымѣнки до самостойного ей розвою. Вже-жь самъ критикъ дивуючись „*высокому достоинству*“ малорускои народнои поезіи сказавъ ось-що про нашу літературу: „*Если бы въ ней явился сильный талантъ, способный увлечь земляковъ и быть вмѣстѣ проводникомъ общечеловѣческаго чувства и идеала, это было бы уже оправданіемъ подобной новой литературы. Такимъ оправданіемъ малорусской литературы былъ Шевченко!*“ („Вѣстн. Европы“, IV, 1885; стор. 753).

Що руско-украинська література мае право до самостойного истнованя, доказувавъ самъ Пыпинъ, сказавши мѣжь иншимъ отъ-се: „Малорусская литература сама по себѣ имѣетъ полное право на бытіе. Она началась уже давнымъ-давно, не съ Котляревского или Гулака, а еще съ XVI—XVII вѣка, а отдѣльными памятниками и раньше...“ („Вѣстн. Евр.“ 1885. IV, въ статьи „Волга и Кіевъ“; стор. 209). Отже вже самъ критикъ выправдуе истнованье (мало)рускои літературы! А опроче хиба-жь я не вказувавъ у своѣмъ творѣ на историчнѣ засновки нашои літературы вокдъ найдавнѣйшихъ часокъ ажь до Котляревского, дармá, що богато книжникокъ цуралось рускои мовы? — хиба-жь я не заявивъ, що й въ попередныхъ докахъ исторіи нашои літературы докачаемо денекуды здоровѣ зерна, всѣянѣ въ рокдву ниву? — хиба-жь я не натякавъ на провокднѣ идеѣ словесного житя на Руси, котрѣ на засновку дѣй историчныхъ суть неначе червоною нитков, що тягне ся вокдъ XI. вѣку ажь до нашихъ часокъ? Критикови вольно все тее заперечити, бо й недармо каже наша приповѣдка: „Вольному воля, спасеному рай!“ Але „правда выйде якъ олива на верхъ“, хоча-бъ політичнѣ змаганя реакціи спиняли розвой примученыхъ индивідуальностій народныхъ!

У своему критичному запалѣ высокоповажаный мой противникъ сказавъ навѣть, що починателѣ галицко-рускаго вокродженя не вокдъ-разу порѣшили тее питанье, якъ понимати „*русское родство ихъ народа*“ (стор. 269), мабуть то тѣ проводырѣ політичного й просвѣтного руху въ Галичинѣ не знали, въ якихъ вокносинахъ стоять Русины до Россіянъ або Москалѣвъ. Ачей звѣстно моему критикови, що „головна Рада руска“ въ 1848 р. у своѣй вокозвѣ до „рускаго народа“ мѣжь иншимъ отъ-се сказала: „Мы Русины галицкѣ належимо до великого рускаго народу, котрый однымъ говоритъ языкомъ и 15 міліонокъ выноситъ, зъ котрого повтретя міліона землю галицку замешкуе.“ Опроче самъ Пыпинъ каже у своѣй „Исторіи славянскихъ литературъ“ (стор. 421), що ажь познѣйше стали въ

„Просто и ясно — каже — нехай пропадає хлопська земля, абы тôлько поданье и вырокъ на ліцітацію були писанй по руски та абы й той, що переводить ліцітацію, умівъ по руски, бо инакше можна бы, крый Господи, лишити ліцітованому бодай на якійсь часъ переконанье, що грунтъ ище въ его рукахъ! Ось що значить мову класти высше всего."

Отже дописуватель „Дѣла" и „Дѣло", упоминаючись, щобы делеґатъ судовый, установленый для переводженя секвестрацій, знавъ рускій языкъ и умівъ бдчитати руске судове рѣшенье, — кажуть тымъ самымъ: „нехай пропадає хлопська земля..." Щобы пôдписаный въ „Народѣ" пôдъ тою статьею радикалъ *М. П.* не мавъ на тôлько глуздôвъ, абы зрозумѣти, що „хлопська земля" инча рѣчь, а „руске письмо" зновъ инча рѣчь, — того не хочемо допускати (бо, якъ звѣстно, кождый „радикалъ" льоґіку носить въ торбинцѣ за плечима). Отже тутъ высокоповажаный радикалъ *М. П.* по просту примѣнивъ засаду: calumniare audacter!... А если хто усомнить ся, чи тота засада до лиця „радикаламъ", апостоламъ „широкихъ идей вселюдскихъ, всесвѣтныхъ и т. д." — то мы можемо его успокоити, що за тую засаду супротивъ „вузкихъ націоналôвъ" апостолови „широкихъ идей вселюдскихъ" лице червонѣтись не потребуе...

Але идѣмъ дальше.

2. Посолъ Окуневскій, якъ звѣстно, торôкъ мавъ поединокъ зъ посломъ Т. Розвадовскимъ за те, що Розвадовскій назвавъ рускихъ послôвъ згôрдным словомъ, а Окуневскій, котрый одинъ зъ рускихъ послôвъ почувъ те слово, потрактувавъ нямъ п. Розвадовского. Зъ того выйшло, що Розвадовскій вызвавъ Окуневского на поединокъ. Окуневскій выйшовъ зъ поединку побѣдоносно, а всѣ Русины були въ того радй.

Послухаймо-жь, якъ теперь, по роцѣ, „Народ" говорить о тôй справѣ:

„Коли тамтого року велико-панскій посолъ Розвадовскій образивъ рускій клюбъ, то зъ усѣхъ его членôвъ найшовъ ся одинъ тôлько чоловѣкъ, д-ръ Т. Окуневскій, що чинно розправивъ ся за те зъ п. Розвадовскимъ. Поступокъ д-ра Окуневского бувъ радикальный, и мы черезъ те назвали его радикальнымъ посломъ."

Голова, котра подиктувала руцѣ повысшй слова, надаесь до позолоты, — то своею дорогою, — але-жь и совѣсть у пищущого тй слова мусить бути не менше широка, якъ тй широкй вдеѣ, въ имя котрых апостолуе. Бо пригляньмо ся тымъ словамъ.

Насамперед бачимо докôръ всѣмъ посламъ, що не поединкували ся зъ Розвадовскимъ. Докôръ той — се перфідія, бо-жь не може бути, щобы редакція „Народа" не знала цѣлои исторіи того поединку. Поминувши вже те, що деякй члены клюбу руского — священики не могли поединкувати ся, хочь бы навѣть були мали таку перемôвку зъ Розвадовскимъ, яку мавъ Окуневскій, — другй члены клюбу, не чувши згôрдного слова Розвадовского, не були такъ заинтересованй, якъ Окуневскій. Впрочôмъ, хочь оно правда, що Окуневскій „чинно розправивъ ся", але жь и те правда, що розправитись мусѣвъ, бо поединокъ выдавъ Розвадовскій.

Те, що д-ръ Окуневскій принявъ вызовъ до поединку, редакція „Народа" назвала, каже, „поступкомъ радикальнымъ" и черезъ те назвала его радикальнымъ посломъ. Зъ сего выходить, що коли хто, вызваный на поединокъ, прийме поединокъ, то сповняе поступокъ не лише гоноровый але й „радикальный", а если таке приключить ся послови, то вже дôстае титулъ и характеръ „посла радикального". [Беремо до рукъ „програму рускоукраинъскои партіи радикальнои" и глядимо, чи есть тото записане въ параґрафахъ, але чомусь такого параґрафу не знаходимо анѣ въ максимальнôй авѣ въ мінімальнôй програмѣ. Надѣемо ся, що се буде доповнене при найблизшôй ревізіи програмы.] Зъ такого представленя рѣчи выходять льоґічно таві заключеня: Если редакція „Народа" посла Окуневского за принятье вызову назвала „посломъ радикальнымъ", то зъ бôльшимъ правомъ повинна була такъ назвати посла Розвадовского, котрый до поединку вызвавъ — и мы бы радили редакціи „Народа", щобы, коли вже стоить на становищи „всесвѣтнôмъ" а не „вузконаціональнôмъ", надавала титулъ и характеръ „послôвъ радикальныхъ" всѣмъ посламъ безъ рôзницѣ народности и партіи: чи то Русинъ, чи Полякъ, чи Мадяръ, чи Французъ, чи вузкій націоналъ, чи бонапартистъ и т. д.

Идѣмъ дальше:

3. При позиціи „субвенція для Змартвыхвстанцѣвъ" промовлявъ въ соймѣ завсѣгды одинъ посолъ руского клюбу, щобы зазначити, що Русь противъ опѣки Змартвыхвстаньскои протестуе. Противъ тои позиціи промовлявъ торôкъ посолъ Король, а сего року посолъ Окуневскій а такожь додатково посолъ Романчукъ и, розумѣе ся, всѣ послы Русины противъ тои позиціи голосували.

„Народ", помѣркувавши, що изъ факту промовы д-ра Окуневского противъ субвенціи Змартвыхвстанцямъ — дасть ся въ лабораторіи радикалізму спрепарувати „щось таке" на всѣ не-радикальнй елементы, — швиденько спрепарувавъ и умѣстивъ ось що:

„Коли-жь сего року одна частина руского клюбу пôйшла на те, що высше розказано [т. е. проголосила устами Романчука програму — *Ред.*] а друга — москалефілы — показала ся въ промовѣ д-ра Антоневича крайными реакціонерами та сервілістами (д-ръ Антоневичь заявивъ, що москалефілы не думають приймати руско-украиньскои літературы, бо она вся смердить Женевою, и змагають до зруйнованя всѣхъ читалень народныхъ, бо они ширять „анархію" та „деморалізацію", остаточно-жь заявивъ згоду зъ програмою народовцѣвъ, зъ тымъ додаткомъ, що коли народовскй бесѣдники заявили ограничену льояльность для Австріи, то москалефілы заявляють льояльность безъ границь) — коли всѣ тй рускй послы, народовцѣ и москалефілы, що завше такъ гремѣли противъ Єзуитôвъ та Змартвыхвстанцѣвъ — теперь при дебатѣ надъ запомогою для сихъ остатныхъ 27 падолиста мовчали, мовь воды въ ротъ набрали, а частина ихъ навѣть голосувала за запомогою для Змартвыхвстанцѣвъ, то зновъ одинъ д-ръ Окуневскій на власну руку заявивъ рѣшучо" — и т. д.

Одчитавши сей уступъ изъ статьѣ „Радикальный посолъ", уже позитивно можна казати, що засада „лай и лжи, кôлько ся влѣзе" — повинна була бути умѣщена въ програмѣ „партіи радикальнои" на першôмъ мѣсци, бо въ ей органѣ въ цѣлôмъ повысшомъ представленю поведеня рускихъ послôвъ при справѣ субвенціи для Змартвыхвстанцѣвъ що реченье то ложь.

Насамперед рускй послы, народовцѣ и москвофілы, нѣколи передше не „гремѣли" противъ Змартвыхвстанцѣвъ инакше, якъ стало ся сего року, бо завсѣгды выступавъ одинъ посолъ за всѣхъ послôвъ, якъ народовцѣвъ такъ и москвофілôвъ. Хочь въ сѣмъ дѣлѣ не годить ся винити и москвофілôвъ, то тымъ менше народовцѣвъ, бо д-ръ Окуневскій говоривъ противъ Змартвыхвстанцѣвъ изъ становища Русина-народовця, а ажь коли покôнчивъ зъ тою справою, высповѣдавъ ся за свою особу, що не пôйде пôдъ праporъ анѣ католицкои анѣ православнои церкви. Що рускй послы не „мовчали, мовь воды въ ротъ набрали", о тôмъ свѣдчить и додаткова промова посла Романчука. [Етика радикальна вымагала, розумѣе ся, фактъ сей затанти.] Д-ръ Окуневскій говоривъ противъ Змартвыхвстанцѣвъ о стôлько „на власну руку", о скôлько говоривъ „власнымъ ротомъ", бо всѣмъ посламъ рускимъ було вѣдомо, що бôнъ буде промовляти, а не бувъ бы промовлявъ бôнъ, бувъ бы промовивъ хтось другій. Наконець що-до „навѣть голосованя частины рускихъ послôвъ за запомогою Змартвыхвстанцямъ" — то думаемо, що если орґанъ „рускоукраинъскои партіи радикальнои" такъ рѣшучо высказуе ся, то схоче навести и имена тых послôвъ, котрй голосували! Мы на основѣ информацій ручимо, що анѣ одинъ рускій посолъ за запомогою Змартвыхвстанцямъ не голосувавъ, а „Народ" допустивъ ся неôднои ложи лише длятого, щобы, пôдносячи д-ра Окуневского на кошть другихъ послôвъ, могти оголосити тріюмфъ свого *раціоналізму* (о самолурство, самодурство!) и скôнчити статью „Радикальный посолъ" словами: „*Сподіємося, що провінція попре нас громадно*"...

Панове тй, видко, думають, що „провінція" — то самй „гілѣ" и всѣ громадно заразъ таки поскачуть до ихъ клѣтки. Не кажемо тымъ, щобы нѣхто туды не попавъ ся, бо безъ гілѣвъ не обôйдесь нѣгде, — але щобы клѣтка радикального пташника п. Павлика et Cons. була повна, въ те нехай намъ буде вôльно сумнѣвати ся. Старыхъ воробцѣвъ не звабишь ложею и клеветами...

Тов. „Народна Рада въ Бучачи".

Статуты товариства політичного „Народна Рада въ Бучачи" затвердило вже львôвске намѣстництво рескриптомъ зъ 21 падолиста до ч. 83.355.

Перший загальний зборы того товаристваôдбудуть ся въ Бучачи въ понедѣлокъ 22 н. ст. грудня с. р. заразъ по службѣ Божôй, котра бдправить ся торжественно о годинѣ 9½ рано въ церквѣ оо. Василіянъ. На тй зборы запрошують члены-основателѣ всѣхъ рускихъ патріотôвъ, котрй дбають про добро руского народу и хотять працювати въ новôмъ товариствѣ спôльными силами для розвою сего народу въ границяхъ конституційныхъ. — Передъ магістратомъ довѣдае ся кождый, де е мѣсце зборôвъ.

Въ имени членôвъ основателѣвъ „Народнои Рады въ Бучачи":

О. Иванъ Димушевскій; Теодоръ Косарчукъ.

(Всѣ прочій рускій часописа зволять се оповѣщенье повторати.)

Голосы прасы о рускôй справѣ.

Fremdenblatt, орґанъ міністра дѣлъ заграничныхъ (читаный въ найвысшихъ сферахъ) помѣстивъ о справѣ рускôй вступну статью слѣдующого змѣсту:

„Не безъ живого интересу слѣджено за дебатами, якй выповняли послѣдній засѣданя галицкого сойму. Атже тамъ запримѣчено звôротъ, котрый може для самого краю не пôйшовъ несподѣвано, але по-за нимъ мусѣвъ звернути на себе велику увагу и не мôгъ позôстати безъ вражѣня. Бо замѣсть завзятых рекрімінацій и протестôвъ зô стороны Русинôвъ, замѣсть заповѣдженя новыхъ борбъ, якй стрѣчали рôвно-жь остру оборону зô стороны польскои бôльшости, настала вымѣна слôвъ вырозумѣлости и мира, а проводирѣ партій розвйшли ся въ переконанню, що довели до зближеня, котре дасть ся ще дальше розвивати и котре для мира въ краю якъ и для успѣшного розвою національныхъ ôдносинъ въ Галичинѣ може статись доброю ознакою. Намѣстникъ ґр. Бадені заявлявъ заразъ ôдъ початку своеи дѣяльности для рускои справы особливу увагу, а хочь якъ пôдъ ту пору въ самôмъ краю погляды на сю справу були подѣлений, то було вже зъ горы постановлено старати ся улекшити зближенье зô стороны Русинôвъ, коли бъ хто пробовавъ того на ôдповѣдній пôдставѣ, и скрѣпити его также концесіями, котрй можна бы поробити въ рамахъ обовязуючихъ законôвъ, безъ шкодженя едности краю и интересамъ державы. Не треба спускати зъ ока, що въ послѣдныхъ рокахъ роблено не одно щобы помирити Русинôвъ зъ истнуючими ôдносинами, але коли політичне порозумѣнье мѣжь Русинами а Поляками не могло добре розвинути ся, то причина того лежала не такъ въ справедливôмъ веденю управы, якъ скорше въ невсности взаимныхъ політичныхъ ôдносинъ, въ недостачи отвертого и выразного заявленя о політичныхъ засадахъ, якй повинній панувати въ взаимныхъ ôдносинахъ обохъ племенъ до себе.

Теперь же осягнула партія народовцѣвъ, галицкій мало-рускій елементъ, тôлько силы и самосвѣдомости, що она може съ довѣрьемъ обняти провôдъ руского народу и представляе также чинникъ, въ котрымъ польска бôльшôсть соймова старае ся порозумѣти и може то навѣть осягнути не боячись, що племя руске того не признасть. „Хочете згоды", ôдозвавъ ся пос. Романчукъ до польскои бôльшости на засѣданю дня 25 падолиста, „то мы подаемо вамъ руку". При сей нагодѣ розвинувъ Романчукъ знову програму Русинôвъ народовцѣвъ. Головнй точки тои програмы кажуть, що Русины хотять держати ся своеи мало рускои мовы, ôдкидаютъ шизму и хотять боронити свое племя ôдъ всякихъ змагань стремлячихъ до того, щобы оно розплынуло ся въ панславізмѣ и всякихъ его языковыхъ и релігійныхъ жаданяхъ. Генеральный бесѣдникъ буджетовои дебаты проф. Бѣлинъскій заявивъ, що бнъ годить ся на той мирный настрôй; бнъ бажавъ бы ще лишь дѣла ôдъ народовцѣвъ, а именно, щобы они отверто поборювали тй рускй елементы, котрй, не стоячи на тôй самôй основѣ, стають ся ренеґатами рускаго народу. Ôдтакъ выйшло рѣшуче заявленье зъ устъ митрополита Сембратовича. Онъ доказувавъ, що галицкй Русины повиннй учити ся лишь въ рускôмъ языцѣ, а слова тй набирають ще бôльше ваги, коли ихъ зведе ся разомъ зъ выводами пос. Антоневича, котрый выразно ôдкинувъ „мало-рускую літературу", котра бере свои идеѣ зъ Заходу и народъ лишь деморалізуе. Сей отверый роздоръ межи народовцями а дотеперѣшными проводирями [?] руского народу, якій проявивъ ся при ген. дебатѣ буджетовôй, давъ можность Полякамъ и Русинамъ зблизити ся ще бôльше въ дебатѣ надъ справами школьными дня 29 падолиста. Русины згодили ся на внесенье комісіи школьнои. Они жаждали ще лишь ôдкрытя другои рускои ґімназіи въ всхôдній Галичинѣ. За Русинами промавлявъ и тутъ митрополитъ Сембратовичъ, а намѣстникъ ґр. Бадені уважавъ, що прийшла пора, щобы принятй до вѣдомости прихильній заявленя політичній рускихъ проводирôвъ. При тôмъ высказавъ бнъ надѣю, що тй змагання покажуть ся знову и въ дѣлахъ, та завѣривъ Русинôвъ о своѣй прихильности для ихъ жаданъ на полѣ школьництва. Той згôдливый настрôй оживлявъ и дальшй засѣданя и проявивъ ся ще въ словахъ пос. Романчука, высказаныхъ при кôнци сойму. То спонукало также и намѣстника высказати надѣю, що взаимне зближенье принесе добрй плоды, а то тымъ певнѣйше, що обѣ стороны не робили нѣякихъ яшихъ приречень, не наложили на себе нѣякихъ обовязкôвъ, крôмъ тыхъ, о якихъ отверто въ соймѣ высказали ся.

Коли слова тй знайшли въ соймѣ живе принятье, то въ тыхъ кôнцевыхъ замѣткахъ ґр. Баденіого може знайти ся досыть широкій и свôбôдный ґрунтъ, щобы розпочатому разъ зближеню дати досыть мѣсця до дальшого розвою та щобы именно Русинôвъ вповнѣ заспокоити, що дорога яку они теперь выбрали есть правдива. Въ хвили, коли Русины поступаючи пôдъ праporомъ своихъ проводирôвъ Романчука, Сѣчиньского и другихъ признають ся отверто до выключно рускои програмы національнои, въ хвили, коли они якъ разъ черезъ плеканье мало руского языка и мало-рускои окремѣшности осягають тѣсну опору и потрѣбну самосвѣдомôсть, стають ся для польскои бôльшости соймовои пожадаными союзниками, щобы дѣлати спôльно для добра краю, и брати участь въ скрѣпленю и всѣхъ корнстяхъ, якій приносить миръ въ краю. Може якъ разъ зъ того, що Русины теперь самй въ собѣ очистили ся и прийшли разъ до переконаня, хто они та чемъ хотять и дальше позôстати, можна зъ найбôльшою радостію припускати, що и дальше буде плекати ся зближенье, котре въ мѣру льояльного розвою зъ обохъ сторôнъ проявить ся и на внѣ въ обявахъ політичного житя. Чимъ бôльше рѣшучо Русины хотять остати ся Русинами, тымъ тревалѣйше и богатше въ успѣхи буде и на будучность то сполученье, яке теперь розпочало ся, тымъ бôльшй будуть они могли пôдносити претенсіи на заспокоенье ихъ законныхъ бажань яко галицке племя, котре на ґрунтѣ краевôмъ и на пôдставѣ конституціи державнои хоче розвивати и скрѣпляти свои власнй силы. О скôлько въ наслѣдокъ того буде можна одному племени въ важнôмъ краю короннôмъ монархіи дати можность брати ôдповѣдну своѣй окремѣшности вдоволяючу участь політичну въ житю публичномъ и о скôлько въ наслѣдокъ того Русины, черезъ пôднесенье свого становища въ соймѣ, не будуть мати потребы брати ся до аґітаційнои дѣяльности, въ котру неразъ мѣшають ся и мутнй елементы розкладовй — то та змѣна въ партійнôмъ житю галицкôмъ и політичнôй управѣ Галичины буде такожь и по-за симъ краевымъ короннымъ оцѣненя зъ повною розвагою ей значѣня. Въ мѣру того, якъ оба племена краю будуть поступати до тревалого зближеня, яке знайшло ся на пôдставѣ краевыхъ и державныхъ интересôвъ, показуесь забезпечена и корысть державы, котрои сила всюды тамъ пôдносить ся, де незгода и сварка не роздѣляють серця и не вносять огôрченя въ душѣ.

— —

Neue freie Presse приносить телеґраму зъ описомъ гостины депутаціи „старыхъ" у Впр. митрополита въ день зборôвъ „Народного Дому" — депутація пôдъ проводомъ крил. Матковского, пос. Герасимовича и д-ра Литвиньского. Депутація выступала противъ народовцѣвъ за те, що въ програму політичну вилели релігійнй и етноґрафічнй засады та що нѣбы то хотять безусловно капітулювати супротивъ Полякôвъ за 8—10 мандатôвъ. Наконець депутація заявила свою льояльность, але при тôмъ заповѣла, що при выборахъ до рады державнои застерѣгае собѣ повну свободу акціи.

О тôй справѣ поговоримо ширше завтра.

Галичинѣ говорити про „единство народности" своеи зъ великорускою або „россійскою".

12. Доси рецензуваль мôй критикъ тôлько „вступъ" и „передній замѣтки про исторію літературы въ загалѣ". Теперь приступае вôнъ до погляду на першу часть мого твору, одначе повторяе тутъ деякй свои думки, котрй вже по-передну высказавъ. Вôнъ каже, що въ число памятниковъ „южно-русскихъ" попадають иногдѣ й такй, котрй властиво до южнои Руси не принадлежали, и знадобились очевидячки для заокругленя. Такимъ способомъ опинялся, мовлявъ, въ моѣй книжцѣ „Русьская Правда", „Лѣтопись Несторова" и „Слово Даніяла Заточника" (стор. 270). Але жь про Нестора замѣтивъ самъ критикъ у своѣй „Исторіи славянскихъ литературъ", що вôнъ в „*произведеніемъ юга*" (стор. 317), ôдтакъ заявивъ вôнъ, що Нестора й Даніила Заточника усвоюють собѣ также галицки ученй й патріоты, добачаючи въ нихъ памятники малорускій (стор. 410). Опроче самъ критикъ признавъ той фактъ, що деякй южнорускій памятники анектують собѣ не тôлько Россіяне, але й Поляки (стор. 317). Кола-жь россійскій историки присвоюють собѣ Нестора и Даніила Заточника, то се не е ще причиною, заперечувати ихъ южнорускій характеръ. Вôдтакъ справдѣ дивно, що критикъ пригадуе менѣ, що найдавнѣйшій текстъ лѣтописи Несторовои найдено въ рукописи Суздальскôй. Вже-жь ему добре звѣстно, що нападами татарскими занапащено въ полудневôй Руси трохи-не всѣ рукописи, та що деякй цѣнній памятники сей Руси зберегліись вôдъ загибели на Пôвночи. Ачей же не заперечить вôнъ, що „Слово о полку Игоревôмъ" е памятникомъ южнорускимъ, дарма, що єдина рукопись, котру досѣль вôдкрыто, найшла собѣ захистъ въ пôвночномъ Спасо-Ярославскôмъ монастырѣ. Що жь тыкае ся „Русьскои Правды", то вже на основѣ ей языка всякій тямущій фільольоґъ причислить еѣ рѣшучо до памятниковъ южнорускихъ. Та й зъ поглядомъ на исторію „Русьскои Правды" годѣ еѣ вважати памятникомъ пôвночнои Руси. Хочь бо короткій текстъ Правды, обôймаючій 17 статей, мае бути збôрникомъ тыхъ правъ, що ихъ давъ Ярославъ Мудрый Новгородцямъ, то вже-жь сю первѣстну Правду доповнали наслѣдники его въ Кіевѣ, Изяславъ, Святославъ и Всеволодъ, а опôсля довершавъ еѣ Володимиръ Мономахъ. Пôзнѣйше ставъ сей южнорускій памятникъ важнымъ жереломъ въ уложеню „Статута Литовского".

Высказавши менѣ докôръ изъ-за анексія тыхъ памятниковъ въ хосенъ малорускои літературы, критикъ хоче ще менѣ поругатись а для того, що я нѣбы то нѣсенѣтницю написавъ про Даніила Заточника. Ось бо каже вôнъ, що по моимъ словамъ авторъ Слова, Даніилъ Заточникъ, бувъ „типомъ Украинця", дарма, що я небавомъ опôсля замѣчаю: „Жаль тôлько, що про жизнь сего мужа нѣчого не знаемо: не звѣстно намъ, хто бувъ Данило, де родивъ ся, де й коли живъ...? И пытае ся мене критикъ: „*Какимъ же образомъ этотъ совсѣмъ неизвѣстный человѣкъ могъ быть „типомъ украинца" и какіе тогда были украинцы?*" (ст. 270.)

Критикъ забувъ вѣдай на те, що можна родитись въ Кіевщинѣ або й Полтавщинѣ, себто родитись Украинцемъ, а однако можна бути перевертнемъ, себто Москалемъ „по убѣжденямъ". Вже-жь бо годѣ було-бъ сказати, якою статью тѣла и якимъ темпераментомъ вызначувавъ ся Данило Заточникъ, хоча бъ мы й знали, хто вôнъ бувъ, де родивъ ся, де й коли живъ. Опроче критикъ не потребувавъ бы робити того закиду, коли-бъ бувъ зацитувавъ дальшй мои слова, котрыма я могавувавъ той мôй высказъ. Се бо писавъ я осьтаке: „Авторъ сего памятника бувъ типомъ Украинця, що любить батьковщину и свободу, що вôдчуваючи глубоко серцемъ всяку недолю, не позбуває ся и въ бѣдѣ свого гумору, але смѣе ся крôзь сльозы и користуе ся свѣтогляломъ поетичнымъ" (стор. 56). — Видно отже, що критикъ нарочно пропустивъ ти мои слова, щобы мôгъ кинутись на мене зъ мокрымъ рядномъ. Изъ всего того можна также дôзнатись, що злишнымъ е питанье критика: „*Какіе тогда были украинцы?*" Одначе я позволяю собѣ, пригадати высокои важаному моему критикови, що въ лѣтописи Кіевскôй вже пôдъ рокомъ 1187. споминае ся „Украйна". Коли-жь въ тôмъ вѣцѣ, якъ живъ Данило Заточникъ, була Украина, то очевидячки були тогдѣ й Украинцѣ.

(Дальше буде.)

Neue freie Presse приносить телеґраму зъ описомъ гостины депутаціи „старыхъ" у Впр. митрополита въ день зборôвъ „Народного Дому" — депутація пôдъ проводомъ крил. Матковского, пос. Герасимовича и д-ра Литвиньского. Депутація выступала противъ народовцѣвъ за те, що въ програму політичну вилели релігійнй и етноґрафічнй засады та що нѣбы то хотять безусловно капітулювати супротивъ Полякôвъ за 8—10 мандатôвъ. Наконець депутація заявила свою льояльность, але при тôмъ заповѣла, що при выборахъ до рады державнои застерѣгае собѣ повну свободу акціи.

О тôй справѣ поговоримо ширше завтра.

Дописи „Дѣла".

Зъ Бобрецкого.

Въ днѣ 9 и 10 н. ст. вересня с. р. ôдбула ся учительска конференція окружна въ Бôбрцѣ. По ôдправѣ богослуженя въ костелѣ и церквѣ зôбрали ся участники въ будынку школьнôмъ. На засѣданье прибувъ также Вп. Куриловичъ, предсѣдатель окружнои рады школьнои, въ супроводѣ Вп. Фрайнда, окруж-

ного инспектора и оо. Тіля, дельегата окружной рады шкôльнов, та Дзеровича, мѣсцевого рускаго пароха. По короткôй промовѣ предсѣдателя и инспектора наступили нарады надъ тематами. О годинѣ 1-ôй зôбрали ся участники въ реставраціи на обѣдъ, на котрый прибули и згаданѣ достойники. Ихъ присутность зробила на учителѣвъ миле вражѣнье, бо якъ довго округъ бобрецкій належавъ до львôвского, нѣколи учителѣ не видѣли ихъ межи собою. Пôднесенѣ тоасты предсѣдателемъ окружной рады шкôльной и о. Дзеровичемъ въ имени духовенъства обохъ обрядôвъ, выкликали межи учителями велике одушевленье.

Потôмъ зôбрали ся участники въ салѣ шкôльнôй на друге засѣданье. Зъ порядку дневного бувъ переведеный практично рускій тематъ: „Дерева и корчѣ“, але, на жаль, въ дискусіи нѣхто не забиравъ голосу по руски, хотяй п. инспекторъ казавъ, що въ дискусіи можна промавляти въ обохъ языкахъ краевыхъ, позаякъ оба суть выкладовыми въ школахъ повѣту. Тота несмѣлôсть учителѣвъ походить въ ôдти, що впередъ бояли ся гнѣву инспектора, а теперь дискутуючи бôльше по польски, они менше вправнѣ въ рускихъ промовахъ.

На тôмъ засѣданю предложивъ п. Кобыляньскій зъ Борынич 44 оказôвъ власноручно зробленыхъ на курсѣ зручности въ Сокалю, а п. предсѣдатель прирѣкъ, выдѣлати певну суму на закупленье варстату и знарядôвъ, щобы завести такій курсъ зручности въ повѣтѣ. Зôбранѣ подякували ему за се оплесками. Зъ приятностію констатую, що дѣйстно окружна рада шкôльна вже призначила на тую цѣль 40 зр., за що на сѣмъ мѣсця въ имени товаришôвъ складаю прилюдну подяку. Теперь буде лекше учителямъ взрастати въ тои науки, маючи такій курсъ въ повѣтѣ, а черезъ то скорше буде можна запровадити науку зручности въ школахъ. Не менше належить ся подяка и п. Фрайндови, инспекторови окружному, ôдъ котрого учителѣ дôзнавали правдивои опѣки и порады колежаньскои. Тому то проявили ся межи учителями занепокоѣнье и жаль на вѣсть, що люблевый всѣми инспекторъ мае перенести ся въ иншій округъ. Той жаль кождый зрозумѣе, хто знае, що то значить, стратити въ зверхнику опѣкуна и правдивого дорадника.

Участникъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

На оногдашнôмъ засѣданю рады державнои одобрено выборы послôвъ Розвадовского и Заремби. При верифікаціи выбору сего послѣдного посла пôднѣсъ пос. Озаркевичь всякѣ надужитя, якѣ дѣялись въ Пôдгаячинѣ и тероризмъ, якого допускалась противна сторона и власти правительственнѣ супротивъ рускихъ выборцѣвъ. При веріфікаціи выбору пос. Супука зъ Задару, пôднѣсъ пос. Жакъ потребу установленя окремого трибуналу выборчого. Пос. Вітезичь поставивъ внесенье въ справѣ увôльненя ôдъ стемпля тыхъ фондацій, котрѣ мають на цѣли просвѣту и добродѣйнôсть. Пос. Раппъ домагавъ ся скорого залагодженя проекту закона о біржевôмъ податку.

Оногды ôдбула ся рада міністрôвъ, на котрôй, якъ доносять пôвурядово, розбирала ся справа заявленя, яке мае дати правительство о своѣмъ становищи до ческо-нѣмецкои угоды при дебатѣ надъ провізоричнымъ буджетомъ.

На засѣданю центральнои комісіи промысловои розбирала ся мѣжь иншими такожь и справа основаня въ Тернополи державнои школы промысловои. Референтъ сеи справы, гр. Лятуръ, предкладавъ, щобы надъ сею справою перейти до порядку дневного, але казавъ, щобы застановити ся надъ тымъ, чи не можна бы тамъ оснувати якои школы ремѣсничои. Пос. кн. Чарторыйскій выступавъ въ интересѣ мѣста Тернополя и на конець ухвалено поручити правительству, щобы оно вело въ сѣй справѣ дальшѣ доходженя.

Мадярска опозиція забираесь добре до роботы. Теперь она веде поки що завзяту борбу въ міністерствомъ краевои обороны, до чого ѣй дала добру нагоду угорска фабрика карабінôвъ, а по-при то не забуваe и на ширшу акцію. Клюбъ умѣреннои опозиціи ôдбувъ оногды въ ночи засѣданье, на котрôмъ выбравъ комітетъ, котрый маз пôдготовити акцію до слѣдующихъ выборôвъ до парляменту. Гр. Аponій доказувавъ на тôмъ засѣданю, що теперѣшне правительство не хоче сповнити свого привеченя яке дало; оно есть очевидно продовженемъ правительства Тіссы и длятого треба его поборювати всѣми силами. Въ тôй цѣли треба вже теперь лагодити ся до выборôвъ. Фузія умѣреннои опозиціи зъ правительствомъ есть на роки неможлива.

——

Одкрытье італіяньского парляменту ôдбуло ся незвычайно торжественно. Въ хвили, коли король доѣзджавъ до палаты послôвъ, дано 101 выстрѣлôвъ зъ пушокъ. Въ палатѣ явила ся такожь королева и цѣле тѣло дипльоматичне въ комнатѣ. Передъ ôдчитаньемъ престольнои бесѣды ôдобравъ ще канцлеръ присягу ôдъ ново именованыхъ членôвъ сенату; насамперед ôдъ наслѣдника престола и ôдъ кн. Аосты а ôдтакъ ôдъ другихъ. Въ престольнôй бесѣдѣ сказавъ король, що ôнъ радо витае нову палату, бо ей выборъ есть доказомъ довѣрія въ институція забезпечаючôй свободу. Італія выскуе собѣ чимъ разъ бôльшій вплывъ и то поважанье, котре есть найзнаменитшою порукою мира. Вѣрна своимъ союзамъ видить Італія зъ вдоволеньемъ, що всяку небезпечнôсть межинародныхъ запутанинъ усунено и що въ цѣлôй Европѣ розширила ся и укрѣпила вѣра въ зовсѣмъ успокоюючѣ выгляды. Головною задачею новои палаты буде законъ о робôтникахъ. По переведеню орґанізаціи войска чуе ся Італія безпечною. Король пригадавъ, що вѣрный традиціямъ свого дому, пôддержувавъ права горожанскій и завсѣгды боронивъ правъ церкви своихъ ôтцѣвъ безъ шкоды для другихъ вѣроисповѣдань, але не дозволивъ бы, щобы въ имени церкви хтось настававъ на его панованье и позагу. Монархія італіяньска есть порукою мира и свôбоды.

НОВИНКИ.

— **Другій выкладъ проф. Ол. Барвѣньского** зъ исторіи Руси для женщинъ ôдбуде ся не сеи, але слѣдуючои недѣлѣ дня 21 лат. грудня точно о год. $2^1/_2$ по полудни въ салі „Рускои Бесѣды“ ул. Ôрменьска ч. 27. I поверхъ, о чôмъ выдѣлъ руского товариства педаґоґічного повѣдомляе интересованыхъ.

— **Представленье театральне**, устроене комітетомъ на фондъ будовы памятника для пок. Володимира Барвѣньского, заповѣдаесь величаво. По „Чорноморцяхъ“, двохъ хорахъ тов. „Лютнѣ“ и по продукціи орхестры тов. „Гармоніи“ наступить образъ зъ живыхъ особъ, уложеный проф. Млодницкимъ а представляючій „Апотеозу ôдродженя Руси“. Тожь всѣ любителѣ штуки и патріоты повинни численно явитись на сѣмъ представленю въ суботу, дня 13 н. ст. грудня.

— **Послѣдній пôдготовленя до выставы оперы Н. Лисенка „Рôздвяна нôчь“** вже кôнчать ся. Дирекція театру не щадила всякихъ заходôвъ, щобы лишь вывести сю оперу якъ найкрасше и найвеличавѣйше. А заходы тѣ не абы якѣ: Кôльканацять пробъ музичныхъ зъ повною орхестрою тов. „Гармоніи“ велись черезъ цѣлый часъ гостины театру руского у Львовѣ. Такожь не призабула дирекція и на внѣшный ансабль, бо ôдновила многѣ декораціи та посправляла новѣ костюмы. Розумѣе ся, що заходы коло такои выставы коштували много гроша, а если почислимо мѣжь выдатки оплату за салю тов. „Сокôлъ“ въ квотѣ 100 зр., то на певно всѣ кошты выставы переступили по-надъ 400 зр. Якъ бачимо, выдатки въ такôй сумѣ суть надто великѣ по-надъ скромнѣ силы нашого театру и зможуть покрытись лишь найчисленнѣйшою участію публики на тôмъ представленю. Мы гадаемо, що подаючи завчасу вѣстку про выставу „Рôздвяной ночи“, робимо лишь якъ найбôльшу прислугу провінціи, бо се лишь одинока нагода для нашихъ любителѣвъ штуки и патріотôвъ послухати твору нашого композитора Н. Лисенка. Чей же обемиста саля „Сокола“ въ день выставы „Рôздвяной ночи“ не зможе помѣстити всѣхъ жадныхъ побачити ту оперу — и тому вже напередъ именно публика зъ провінціи буде замовляти собѣ мѣсця на се представленье. Замовляти білеты можна лишь при рôвночаснôмъ зложеню грошей въ тов. „Руска Бесѣда“ и въ торговли Мих. Димета. Цѣна крѣселъ трояка: по 1 зр. 50 кр., 1 зр. 20 кр. и по 1 зр. — Другій разъ не повторить дирекція театру „Рôздвяной ночи“ за-для надто великихъ коштôвъ, тому и треба всѣмъ любителямъ и патріотамъ явитись на одинокôмъ ей представленю, въ понедѣлокъ, дня 15 н. ст. грудня.

— **Лібретто до „Рôздвяной ночи“**. оперы Н. Лисенка, печатае ся въ друкарни тов. им. Шевченка и въ день выставы „Рôздвяной ночи“, с. е. въ понедѣлокъ 15 н. ст. грудня, буде можна вже купити се лібретто при касѣ театральнôй.

— **Посады греко-кат. катихитôвъ при львôвскихъ школахъ народныхъ** роздала рада мѣска на вчерашнôмъ засѣданю тайнôмъ ось такъ: а. Ив. Редкевичеви, приходникови въ Зарудю, при выдѣловôй школѣ женьскôй им. Ядвиги, о. Іос. Гоцкому, сотрудникова зъ Ясеня, при школѣ св. Анны, о. Вас. Навроцкому, сотрудникови зô Шоломыѣ, при школѣ св. Мартина, а о. Дам. Лопатиньскому сотрудникови зъ Роздолу, при школѣ им. Пирамовича.

— **Професоромъ исторіи церковнои** на выдѣлѣ богословскôмъ львôвского університету именованый кс. Скроховскій, докторъ римскои фільософіи.

— **Новый совѣтъ управляючій „Народного Дому“ у Львовѣ** уконституувавъ ся на своѣмъ засѣданю зъ 10 н. ст. грудня с. р, выбравши: заступникомъ предсѣдателя крил. о. Т. Павликова, касіéромъ д-ра Гавр. Крижановского, секретарями оо. Илар. Рейтаровского и Конст. Яримовича (пôсля статутôвъ зъ-поза управляючого совѣту), и поручивъ справы: дальшои будовы церкви предсѣдателеви д-рови Іос. Делькевичеви, инж. Сильв. Гавришкевичеви и проф. Ник. Сивулякови; бурсы проф. Ив. Костецкому и управителеви институту Вас. Лаголѣ; леґатôвъ, стипендій и стипендійныхъ запомогъ д-рамъ Ив. Литиньскому, А. Яновскому и Дим. Чипчареви та катихитовои о. Он. Лепкому и проф. Ив. Костецкому, бучацкои бурсы о. д-рови Крижановскому; бібліотеки крил. о. Ант Петрушевичеви и проф. Он. Лепкому; селъ Бѣлки и Костенева Дм. Гхиньскому и д-рови Дим. Чипчареви; веденя лѣтописи институтскои Дим. Вѣнцковскому.

— **Выборы доповняючій** одного члена рады повѣтовои въ Камѣнцѣ струмиловôй зъ громадъ сѣльскихъ розписаній на день 20 сѣчня 1891 року.

— **Подяка.** Высокопреосвященый митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичь пôдпомагае товариство „Шкôльна Помôчь“ у Львовѣ ôдъ часу до часу щедрыми дарами, — тожь и сего мѣсяця зволивъ сей великодушный Добродѣй жертвувати на цѣли сего товариства щедрый датокъ въ квотѣ 15 зр., за що складаю именемъ выдѣлу тов. „Шкôльнои Помочи“ и убогои молодежи шкôльнои щиро сердечну подяку. — *Гр. Врецьона*, голова товариства.

— **Нагла смерть въ школѣ.** Зъ-пôдъ Микулинець пишуть намъ: Вô второкъ дня 9 н. ст. грудня лучила ся въ микулинецкôй школѣ незвычайна пригода. Пôдчасъ науки въ I-ôй клясѣ пожалувавъ ся одинъ хлопчина (сирота по ôтци а матя живе въ Тернополи) учительцѣ, що заболѣла его дуже голова. Учителька велѣла ему ити домôвь. На се ôдповѣвъ хлопчина, що ледви вже встигне домôвь зайти и по тыхъ словахъ положивъ голову на лавку и померъ. На похоронахъ сего школярика, котрй ôдбулись мабуть коштомъ школы або зверхности громадскои, були всѣ ученики микулинецкои школы. Мабуть се бувъ ударъ мозковый. — *Смѣливый.*

— **За 3 кр. продавъ батька!** Зъ Пôдгôря дрогобицкого пишуть намъ: Въ селѣ Смôльнôй сталась ось яка пригода. Сторгувавъ селянинъ ôдъ другого коня, купивъ и выпили могоричь. Наразъ каже продавшій коня: — Купи собѣ ще у мене мого старого батька, що ось сидить на печи, бо пье и сварить ся зô мною. — Добре, — каже той — я маю свого старого батька та дамь имъ якусь роботу. А що хочешь за него? — Три крайцарѣ и літру горѣвки. — Выпили горѣвку, купуючій давъ 3 кр. а сей выкинувъ ему ще на щастье 1 кр. Ôдтакъ прийшли до хаты; купившій велѣвъ старому збирати ся та ити зъ нимъ. Старый взявъ кожухъ та йде; невѣстка и дѣти въ плачь, не хотять пускати старого зъ хаты, але купившій уперъ ся и забравъ его зъ собою. Що дальше стало ся, доси ще незвѣстно. — Отъ таке то лучае ся мѣжь нашими темными Бойками, що за літру горѣвки продасть и рôдного батька. — *Тт.*

— **Щедрый жертводатель** Въ користь сынôвъ учителѣвъ народныхъ (львôвско-замѣского округа шкôльного), ходячихъ до шкôлъ середныхъ и народныхъ, зложивъ одинъ Добродѣй, не желаючій собѣ бути поименно названымъ, 100 зр. За сей щедрый даръ складають Ему заряды кружкôвъ педаґоґічныхъ прилюдну подяку: „Спаси-Бôгъ!“ — Въ имени заряду кружкôвъ педаґоґічныхъ — *Дигдалевичь*, управитель школы народнои у Винникахъ.

— **Розправа въ справѣ вадовицкôй** зачне ся дня 29 н. ст. сѣчня 1890 р. передъ найвысшимъ трибуналомъ у Вѣдни и потревае кôлька днѣвъ.

— **Зъ Устьерѣкъ** пишуть до Przegląd-y: Ôдъ 26 падолиста дивимось на незвычайнѣ въ тыхъ сторонахъ катаклізмы ґеольоґічнѣ и безъ пересады закликати можемо: Валять ся нашѣ горы! Не звѣстно, чи то въ наслѣдокъ наглого выступленя сильныхъ жилъ водныхъ чи иншихъ пôдземныхъ потрясень, въ Гринявѣ, пов. косôвского, завалила ся гора Лудова, засыпаючи хаты гуцульскѣ землею и ôдломами скель. Теперь вже годѣ переѣхати долиною рѣки Пробины. Чудный видъ представляе ся тамъ; на просторѣ кôльканацяти кільометрôвъ квадратовыхъ чути страшный лоскôтъ пôдземный, середъ котрого валять ся дерева, падуть зъ гукомъ ôдломы пѣскôвця, и ôдъ часу до часу пôдносять ся въ гору пôдкиданѣ осыпы земнѣ. Дорога до Буркуту ôдъ стороны Гринявы щезла десь безъ слѣду. Нарôдъ доохрестный, глядячи на се зъявище природне, хрестить ся зô страху и все те уважае за кару Божу на одного зъ кривоприсяжникôвъ, котрого земля не хоче теперь принять. Выгнано черезъ него зъ хаты бѣдного лѣсничого зъ дѣтьми — говорять собѣ люде — и тому Богъ карае и по смерти зависника.

— **Огнь.** Зъ Коломыѣ доносять, що передвчера о год. 6 ôй вечеромъ займила ся дестилярня нафты Вінценца въ Соповѣ пôдъ Коломыею. П. Вінценцъ потерпѣвъ передъ рокомъ великѣ страты ôдъ повени Прута а теперь зновъ ôдъ пожару. Огонь тревавъ довго и прибрати мусѣвъ великѣ розмѣры, бо луна засягала широко. Точныхъ вѣстей о пожарѣ ще нема. — На Кругелю вели кôмъ коло Ярослава погорѣли оногды двѣ загороды селяньскѣ. Огонь пôдложивъ одинъ паробокъ зъ мести за се, що одинъ зъ погорѣльцѣвъ не хотѣвъ выдати за него доньки.

— **Ôдчитъ.** Въ недѣлю 14 с. м. ôдбуде ся въ ратушевôй салі о 7 год. вечеромъ публичный ôдчитъ п. Ивана Франка на дохôдъ тов. „Читальнѣ науковои“. П. Иванъ Франко, голова тои читальнѣ, выголосить ôдчитъ п. заг.: Власть землѣ въ сучаснôй повѣсти“. Вступъ коштуе 50 кр. а для членôвъ читальнѣ 25 кр.

— **Проектъ.** Gazeta Nar. подае, що одинъ зъ дѣдичѣвъ пов. яворôвского міністрови скарбу Дунаѣвскому зробивъ проектъ заведеня монополю на воду содову а взлядно кислоту угляну. Пôсля обчислень сего дѣдича принѣсъ бы такій монополь державѣ 47 міліонôвъ. Въ самôмъ Вѣдни есть 380 фабрикъ воды содовои, у Львовѣ и Краковѣ майже 30 а въ мѣстахъ меншихъ всюды бодай по однôй фабрицѣ.

— **Именованя.** Директоромъ вязницѣ въ Станіславовѣ именованый Парасковичь.

— **Креованье новыхъ катедръ.** Пôсля вѣстей, одержаныхъ зъ міністерства просвѣты, дозволивъ цѣсарь установити отсй новѣ катедры: 1) въ школѣ політехнічнôй у Львовѣ надзвычайна катедра для електротехніки зъ рокомъ шк. 1891|92, до котрои прилучена есть посада сталого професора зъ платнею рôчно 1500 зр. и додаткомъ 420 зр., ôдтакъ посада асистента зъ ремунерацією 600 зр. рôчно и слуги шкôльного зъ платнею 450 зр. та вкôнци рôчна дотація въ квотѣ 500 зр.; — 2) въ університетѣ львôвскôмъ друга катедра фільософіи зъ системізованою платнею для выкладаючого професора рôчно 1.200 зр. и додаткомъ 460 зр. зр. вже ôдъ 1 сѣчня 1891 р.— 3) въ університетѣ краковскôмъ надзвычайна катедра для гіґіены ôдъ року шк. 1891|2 а крôмъ того устроенье институту гіґієнічного.

— **Процесы нігілістичній.** Зъ Петербурга доносять: Передъ спеціяльнымъ трибуналомъ судовымъ, зложенымъ зъ членôвъ сенату, зачавъ ся теперь цѣлый рядъ процесôвъ нігілістичныхъ. Перша, котра ставала передъ симъ трибуналомъ, була Софія Ґінсбурґъ и ей засуджено на смерть черезъ повѣшенье; въ другôмъ процесѣ припадае головна роля знова женщинѣ,, котрою есть Ольга Ивановска, сестрѣница тайного совѣтника Иллиньского, директора економічного ôддѣлу святого синода. Ся молода женщина устроювала пôдчасъ неприсутности свого вуйка въ его помешканю зборы нігілістôвъ. Поліція найшла у Ивановскои заказанѣ книжки, нігілістичнѣ проклямаціи а навѣть матеріи выбуховѣ. Такожь найдено листы, по котрыхъ выкрыто значне число нігілістôвъ та увязнено и теперь жде ихъ такій самъ процесъ що и Ольги Ивановскои. Розумѣесь, що тѣ ôдкрытя, за для особъ замѣшаныхъ въ процесѣ, выкликали велике заворушенье въ кругахъ церковнои управы, тожь и наказано тайну о цѣлôмъ судовôмъ слѣдствѣ. Навѣть при розправѣ не буде нѣкого, а всѣ россійскѣ журналы одержали наказъ мовчати. Що-до Ольги Ивановскои треба додати, що се молода дѣвчина, одержала старанне выхованье а въ своихъ студіяхъ дôйшла до высшихъ курсôвъ медичныхъ. Софія Ґінсбергъ удержувала зъ нею дружнѣ зносины.

Наука, штука и литература.

— **Зъ руско-народного театру.** У вчерашнôмъ представленю „Пôґôрянъ“ дебютувала по разъ першій панна Євгенія Орленко, и можна сказати — сей першій дебютъ выпавъ вповни вдоволяючо. Голосъ п-и Орленко милый, звучный, и п-а Орленко при довшôй совѣстнôй правѣ може стати знаменитою силою въ нашихъ народныхъ оперетахъ. Бо выголошуванье деякихъ тонôвъ мовь бы черезъ нôсъ, есть лишь привычкою, котру можна дуже легко ухилити. Такожь и самôй грѣ — якъ на першій выступъ — не можна выдавати надто строгого осуду, бо справдѣ деякѣ сцены, особливо бôльше наівнѣ, були ôдограні свобôдно и природно Розумѣе ся, що и въ тôмъ выступѣ треба почислити на рахунокъ дебютантки „трему“, невôдлучну майжо для кождого артиста, що появляе ся першій разъ передъ публикою — а все таки треба пôднести, що п-а Орленко выйшла зъ сеи огневои пробы побѣдоносно и не „засыпалась“, говорячи языкомъ театральнымъ На-рокъ, по цѣлорôчній праци п-ы Орленко, мы певнѣ, що рецензія о ей выступахъ выпаде похвально пôдъ кождымъ взглядомъ.

Прочѣ артисты ôдограли свои ролѣ поправно и тому цѣле представленье „Пôдґôрянъ“ (твору не выдержуючого найлагôднѣйшои критики) выпало добре Хоры (именно мужескѣ) держались добре и публика могла налюбуватись прегарною композицією Вербицкого. А навѣть въ послѣднôмъ актѣ похибка що-до имени при выборѣ нового вôйта далась дуже добре закрыти при помочи граючого артиста и хору. — Лишь одно питанье для режисеріи: чи не мôгъ бувъ и Трофимъ одягнутись по гуцульскѣ, коли вже майже всѣ прочѣ артисты мали одяги гуцульскѣ?

Телеграмы „Дѣла“.

Мадритъ 11 грудня. Парляментъ мае бути розвязаный сими днями а новѣ выборы ôдбудуть ся въ сѣчню. Парляментъ буде скликаный на день 4 марта. До радъ провінціональныхъ выбрано 212 кандидатôвъ правительственныхъ и 93 зъ опозиціи.

Лондонъ 11 грудня. На зборахъ парнелітôвъ въ Деблінѣ повитано Парнеля дуже торжественно и нарôдъ ôдпрягъ конѣ ôдъ его воза та завезъ на мѣсце зборôвъ а пос. Гілея побито,

Вѣдень 12 грудня. Комісія войскова ухвалила розширити законъ о вдовахъ и сиротахъ по войсковыхъ и на тыхъ, котрй були ще передъухваленьемъ того закона перенесенѣ въ станъ спочинку.

Парижъ 12 грудня. Академія наукъ выбрала своимъ членомъ на мѣсце помершого Ожіера мін. Фрейсінета, Золя дôставъ всего лишь три голосы.

Белринъ 12 грудня. Зачувати, що колишный учитель цѣсаря, Гінцпетеръ, мае стати міністромъ просвѣты. Звернуло тутъ загальну увагу, що урядова ґазета выступила противъ тыхъ ґазетъ, що пишуть о кривдахъ Ôрменъ въ Туреччинѣ.

Петербургъ 12 грудня. Правительство носить ся зъ пляномъ заказати всѣмъ чужинцямъ безъ высилки купувати землю а дотеперѣшныхъ кольоністôвъ хоче змусити принять россійске пôдданьство.

Неперемѣнно передпослѣдне представленье.

ВЪ САЛІ КАСИНА МѢЩАНЬСКОГО

РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ

пôдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Недѣлю дня 14 н. ст. грудня 1890

ДОВБУШЬ

(НИКОЛА ДОВБУЩУКЪ)

оригінальна народна оперетка въ 3 актахъ А. Ф. Стечиньского, музика И. Воробкевича.

ОСОБЫ:

Матвѣй Чорнякъ, богатый газда	П. Парадюкъ
Вдоха, его жѣнка	А. Осиповичева
Кася, ихъ дочка	К. Клишевска
Довбушь	А. Стечиньскій
Танасій, дикъ	Т. Гембицкій
Микита, вôйтъ	Н. Яворовскій
Яцко, присяжный	В. Плошевскій
Михась Загôрный	С. Яновичь
I-шій, II-гій — парубки	Л. Курмановичь, М. Кирницкій
Василь Тройчукъ, товаришъ Довбуша	А. Шеремета
I-ша, II га, III-тя — дѣвчата, подруги Касѣ	М. Радкевичь, Е. Стечиньска, М. Ольшаньска

Нарôдъ, музики. — Дѣе ся въ гôрскôй околици.

Въ 2-ômъ актѣ гуцульскій танецъ въ 4 пары, укладу А. Курмановича.

Оригінальній гуцульскій костюмы.

Орхестра тов. „Гармонія“.

Білетôвъ дôстати можна въ торговли Вп. Дымета въ ринку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ôдъ годины 2-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

НАДОСЛАНЕ.

Д-ръ ЮЛІЯНЪ ЧЕСНАКЪ

лѣкарь въ Станіславовѣ

повернувъ вже зъ Берлина, де студіювавъ способъ лѣченя туберкулёвъ въ клініцѣ д-ра Коха и подоймає ся розбирати мікроскопійно харкотиньє недужихъ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателёвъ и одобрене духовною властію сочиненье подъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНЇ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушёвъ** друку на **лучшомъ** папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошомъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членовъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 50—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Ч. 3009|90.

Оповѣщенье конкурсу.

Зъ початкомъ I повроку 1891 надана буде тутешна мѣска стипендія рочно по 150 зр. а. в. Право старатись о ню мають зъ першенствомъ ученики бѣдні, уроджені въ Дрогобичи, сыны тутешныхъ мешканцёвъ, безъ розницѣ вѣроисповѣданя, ходячі зъ добрымъ поступомъ въ наукахъ и знаменитыми обычаями до публичныхъ заведень науковыхъ, технічныхъ, реальныхъ торговельныхъ, або штукъ красныхъ въ краю и заграницею, опосля ученики повысшихъ заведень, котрі початково до тутешнои гімназіи ходили, а вконци ученики тутешнои гімназіи реальнои.

Поданя заосмотрені потрѣбными доказами, мають вноситись посредствомъ зверхностей дотычного заведеня наукового въ тутешномъ магістратѣ найдальше до послѣдного дня грудня 1890.

Зъ Магістрату мѣста Дрогобича дня 1 грудня 1890.

Гольгамеръ.

!На постъ!

Россійскі сардинки въ барилкахъ 5 кіл. Нр. 1 по **1 зр. 40 кр.**, Нр. 2 по **1 зр. 35 кр.** окрёмъ оплаты почтовои Барылка Нр. 1 мѣстить 65—68 шт. Нр. 2 мѣстить 120—125 шт. рыбъ.

Селедцѣ шкоцкі, 5 кіл. посылка (около 30 шт.) за **1 зр. 90 кр.** франко.

Повила 5 кік. посылка въ скриночцѣ за **1 зр. 90 кр.** франко.

Мѣдъ патока въ бляшанцѣ по $3^1/_2$ кіл. netto за **2 зр.** франко.

высылає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

Домъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякі облігаціи державні, листы заставні и монеты по курсѣ денномъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Д-ръ М Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкорныхъ и венеричныхъ

ординує одъ 3—5-ои год. Львовъ ул. Орменьска число 27. (Импресса). 5—24

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

подъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одвачу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. **Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ одъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЙ.

Послѣ годинника львовского. (Одъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣзд посп. або кур.	Поѣзд особовый	Поѣзд особовый	Поѣзд мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8·50	7·15
Зъ Подволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Подволочискъ на Подзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5·41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зъ Львова одходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7·20
До Подволочискъ	4·11	9·50		10·35
До Подволочискъ на Подзамч.	4·22	10·15		11·05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·15			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь въ вторки				4·43

Примѣтка: Годины подчеркненій лінійкою означають часъ нічный одъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Запрошенье до предплаты.

Зъ початкомъ нового року поступить до друку катехитичне сочиненье подъ заг.:

„Наука вѣры и обычаёвъ“

або историчне, догматичне, моральне и литургічне поясненье правдъ св. вѣры на подставѣ щоденныхъ молитовъ, праздниковъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядовъ, написавъ Анатоль Долиньскій парохъ Унева.

Цѣле дѣло буде обнимати 45 аркушовъ друку середного формату и буде дѣлити ся на три части.

Предплата на „Науку вѣры и обычаёвъ“ выносить 3 зр. безъ пересылки почтовои. По выпечатаню сего дѣла цѣна буде подвысшена.

Подписаный просить о ласкаве и чимъ скорше зголошуванье предплаты, щобы до конца грудня с. р. можна означити, въ колько примѣрникахъ належить тое дѣло друковати. (2—?) 3733

Предплату прошу надсылати на руки Всч. о. Городецкого капеляна Ихъ Высокопреосвященьства у Львовѣ пляцъ св. Юра ч. 5.

Анатоль Долиньскій
парохъ Унева.

Вже выйшло зъ друку

!!! четверте выданье !!!

значно розширене и побольшене

Praktyczne przepisy

pieczenia ciast świątecznych

а именно:

бабъ, пляцковъ, мазурковъ, медовникова и тортовъ, такожь колачёвъ хлѣба, булокъ, рогаликовъ 3741 1—4

та розныхъ присмаковъ до кавы, гербаты и шоколяды

зобраній Флорентиною и Вандою

(Авторки „Kuchark-и Polsk-ои)“.

Цѣна 50 кр.

По пересланю переказомъ квоты 55 кр., высылає ся пересылку оплатно подъ опаскою.

В. МАНЄЦКІЙ

Друкарня народова

Львовъ, ул. Коперніка ч. 7.

рочки, манжеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлійки, рукавички и т. п.

2537

поручає найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТОВЪ ЛЯНГНЕРОВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштує **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Достати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Ковдры, матерацы, сѣнники, вкладки пружиновій до ложокъ и т. п. власного выробу поручає найдешевше

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львовъ, ул. Коперніка ч. 7.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякі приукрашеня церковні, олтары, иконостасы, амвоны, олтарики, конфесіоналы, лавки и др. послѣ найновѣйшихъ взоровъ и послѣ всякихъ жаданъ 3604 54—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Портреты рускихъ словъ.

Заходомъ редакціи „Батькивщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ словъ: Ю. Романчува, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштує 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 36—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыжня **свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его посля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняются совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитій сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		зр.	кр.
Кайсовъ	$^1/_2$ клгр. знам. чорный	1	60
	„ melange „	1	80
Souchong	бдличный „	2	—
	найлучшій „	3	—
	melange P. „	3	—
Melange	каравванный	4	—
Fu-czu-Fu	и-ръ I. „	3	00
	„ II. „	4	60
	„ III. „	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф. „	2	40
	2 „ — „ „	3	—
	2 „ 50 „ „	3	75
Высѣвки	бдличный „	1	60
	prima „	1	80
	non plus ultra „	2	50

Еликсиръ до зубовъ Порошокъ и паста до зубовъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНОВЪ

въ монастиря von Soulac

(Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТІ МЕДАЛЇ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найбольшій одзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубовъ ВПр. оо. Бенедиктиновъ** въ сколькости колькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуеся и лѣчиться порохнавѣнье зубовъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмоцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливу прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бѣль зубовъ.**

Зал. фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 r. 108, r. Croix-de-Seguey Bordeaux

Достати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгуперіяхъ и аптикахъ 2765

Можна достати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ. и Г. Вержицкого въ Тарновѣ.

АНТОНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКОВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Суроґатовъ кавы и кавы фіґовои

въ Раковцяхъ подъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рольництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, одзначаючій ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову Францускую Розманита,
Цикорію краковску горку. 3347 46—52
Каву Фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новость).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну.

Поручаючи выробы моіи фабрики, перевышаючій прикметами всѣ сего рода заграничній продукты, надѣю ся, що нашій Вп. Господинѣ. котрій окружають все и всюды своюю приклонностію краевый промыслъ, схотять и въ томъ случаю подпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

ТУТКИ

цигаретовій зъ найлѣпшого паперу французского **1000 штукъ 1 зр.** поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичъ у Львовѣ, улиця Галицка ч. 12.** Одспродаючимъ рабатъ.

Вѣденьскій магазинъ товаровъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львовъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбольшій складъ въ цѣлой Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтовъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельоновъ, Fichus, товаровъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтовъ, перъ, капелюховъ, товаровъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетовъ, рукавичокъ нитняныхъ шововыхъ и шкоряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского ковнѣриковъ, манжетовъ, краватокъ, бѣля Gilera, капелюховъ мужискихъ, прандивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледовъ до подорожи и парасолёвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетній **занасѣвы джутовій** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3.75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантній **комплетній занавѣсы коронковій** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выробъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на ложки и конѣ. Кождого часу колькасотъ останковъ ходнивовъ по 8—12 метровъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ томъ оддѣлѣ суть **япаньскій и всходній спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимовъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь ходнивовъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбольшій складъ англійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Панчохи дамскій и дѣточій. Найбольшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.

РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

и фабрика кавчуковыхъ рускихъ штампілій

зъ доброго вульканізованого кавчука,

выробляє значки, фірмы, надписи, жира, власноручній подписи, монограмы и бу- 3582 квы до значеня бѣля, такожь штампиліи по умѣреныхъ цѣнахъ. 10-12

ФАБРИКА РУКАВИЧОКЪ

одзначена на краевыхъ выставахъ

дипльомомъ почетнымъ и державною медалью

І. Н. СПОЖАРСКОГО

у Львовѣ при улици Галицкой ч. 20

поручає ся ласкавымъ взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, и зо всякими рукавичничыми роботами. По сталыхъ и умѣренныхъ цѣнахъ. 3731 3—3

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкой ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одяговъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульномъ ч. 3. Магазинъ мой обильный въ добрій сукна та въ готовій одяги мужескій и дитиннй, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кольколѣтный досвѣдъ въ томъ званю, також средства грошевій роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рокъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Достати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и во всѣхъ большихъ складахъ.

СПЕЦІЯЛЬНОСТЬ!

Черевики зъ телячои шкоры зо шерстію

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тій черевики зъ телячои шкоры, выправленои зо шерстію, суть знаменитій на вохкость, зимно та противъ гостцю и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскій поваги.**

Выключно лишь правдивій въ складѣ выро бовъ шовковыхъ 3725 5—12

„Zum Andreas Hofer“

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Илюстрованій цѣнники зъ сказовкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши одъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

$4^1/_2$% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу **5%** **асигнаты касовій** зъ 90 дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованій по $4^1/_2$% одъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои **Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского.**

Ч. 271 Львовъ. Субота 1 (13) грудня 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переміну рабокъ въ Дѣлокъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Карола Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppalik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсерати платна у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком:
въ Австрії: на цѣлий рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлий рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . . 12 зр.
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлий рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція въ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Реклямаціи неопечатай вільній ѣдъ порта
Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ѣдъ одном строчки печатном, въ рубр. „Надѣсланє“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ѣдъ стишка.

Загальний зборы членовъ товариства „Народна Рада“ у Львовѣ

ѣдбудуть ся дня 14 (26) грудня 1890 р. у Львовѣ зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

О год. 9 рано богослуженье въ церквѣ Успенія Пр. Дѣвы.

О год. 10 рано початокъ Зборовъ зъ слѣдуючою програмою:

а) Отворенье Загальныхъ Зборовъ головою товариства Вп. проф. д-ромъ Ол. Огоновскимъ;

б) справозданье уступаючого выдѣлу зъ дѣяльности товариства за часъ ѣдъ р. 1888. до конца р. 1890;

в) выборъ нового выдѣлу и головы товариства;

г) рефератъ Вп. посла Юліяна Романчука „Про нинѣшне становиско політичне Русинокъ въ Галичинѣ“;

д) рефератъ Вп. члена выдѣлу краевого д-ра Дамяна Савчака „Про економічне пѣднесенье нашого народу на основѣ законовъ краевыхъ“;

е) внесеня членовъ.

Зъ уваги на нинѣшне наше становиско політичне якъ такожь на вельми важнѣ справы, якѣ будуть порѣшенѣ на сихъ Загальныхъ Зборахъ, есть рѣчею конечною, щобы нашѣ Вп. патріоты якъ найчисленнѣйше явили ся на сихъ Зборахъ. Члены товариста одержать окремѣ запрошеня на Загальнѣ Зборы разомъ зъ програмою зборовъ. При сѣй нагодѣ звертае ся увагу Вп. Земляковъ, що по мысли закона о товариствахъ можуть бути присутнѣ на Загальныхъ Зборахъ товариства політичного выключно лише члены товариства. Хто бы отже хотѣвъ бути участникомъ сихъ Загальныхъ Зборовъ, зволить якъ найскорше вписати ся въ члены товариства політичного „Народна Рада“, пересылаючи рочну вкладку въ квотѣ 1 зр. на руки секретаря товариства Вп. д-ра Костя Левицкого, адвоката у Львовѣ.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ-одномышленникамъ.

I.

Письмо зъ Стрыя.

До Высокоповажаныхъ Панѣвъ Послѣвъ, членовъ рускаго клюбу соймового, на руки Высокоповажаного Головы того-жь клюбу п. Юліяна Романчука.

Высокоповажанѣ Панове!

Нетерпеливымъ зоромъ слѣдили мы, Высокоповажанѣ Панове, за Вашимъ поведеньемъ пѣдчасъ сегорѣчной сесіи соймовои, въ тѣмъ переконаню, що кожде Ваше дѣло, кожде слово, звервене до добра нашого рускаго народу, котрого Вы есте заступниками. Мы вѣрили, що народъ той зложивъ въ Вашѣ руки свою долю, зъ повнымъ довѣрівмъ, що Вы силъ своихъ и свого вплыву ужнете на то, щобъ здобути для него волѣ та добра; мы вѣрили, що ѣдъ Васъ, яко представителѣвъ и провѣдниковъ народныхъ мае выйти напрямъ, програма працѣ для всѣхъ, що хотять для того-жь народу працювати. И мы не помылились, и довѣріе, яке мы на Васъ, Высокоповажанѣ Панове, покладали, насъ не завело!

Вы стали на аренѣ публичнѣй, неначе тѣ лицарѣ, въ оборонѣ правъ свого народу; далековорымъ окомъ розглянули сте ситуацію и выбрали дорогу праву! Вы вывели нашу народну справу передъ очи всеи Европы, розкутавши ѣи зъ тыхъ сѣтей, зъ имглы неясностей, зъ туману обскурантизму, которыми сповита она довго лежала! Вы розвинули публично нашъ народный прапоръ, щобы свѣтъ пѣзнавъ, якъ мы думаемо и чого бажаемо? Вы довели свѣтови, що мы, Русины — народомъ, що, якъ кождый историчный народъ, мае право до жытя и свободы, а заперечуючихъ ѣму того права, — на жаль, — сыновъ того-жь народу, Вы справедливо назвали ренегатами. Тожь честь Вамъ за те, Высокоповажанѣ Панове, честь и слава! Вашѣ дѣла осудить исторія, а не намъ Васъ хвалити! Мы заявляемо лише, що стоимо крѣпко при пѣднесенѣмъ Вами прапорѣ, а пишемось на кожду точку пѣднесенои Вами програмы, вѣрячи, що нашъ народъ не бажае и не потребуе иншои.

Приймѣть, Высокоповажанѣ Панове, отсе наше просте а щире заявленье, и будьте певнѣ, що народъ нашъ зумѣе оцѣнити Вашѣ труды для его добра, а имена Вашѣ запише въ памяти потомковъ „отъ рода въ родъ“. „Б ѣте ся, поборете, Вамъ Богъ помагае!“ а безпѣдставныхъ клеветъ не бѣйтесь, они падуть на тыхъ, котрѣ ними мечуть!

Стрый, 10 го грудня 1890.

Кость Горбаль, професоръ гімназіи. — Стефанъ Дубравскій, емер. професоръ гімназіи. — Юліянъ Федусевичь, катихитъ гімназіи. — Володимиръ Гузаръ, адъюнктъ судовый. — Иванъ Вахнянинъ, професоръ гімназіи. — Евгеній Громницкій, катихитъ школъ народныхъ. — Михайло Кобляньскій, адъюнктъ податковый. — Олекса Бобикевичь, сотрудникъ въ Стрыю. — Савинъ Теодоровичь, приходникъ Синевѣдска нижнього. — Теофіль Кобляньскій, сотрудникъ въ Стрыю — Левъ Горалевичь, приходникъ въ Угерску. — Іосафъ Шуховскій, парохъ зъ Братковець.—Иванъ Мѣрчукъ, пенс. ц. к. капітанъ. — Тимотей Ивасикъ, парохъ въ Семигиновѣ. — Іосифъ Телиховскій, укѣнченый правникъ. — И. Матіяшъ, учитель гімназ. — Володиславъ Варивода, адъюнктъ судовый. — Юстинъ Слободянъ. — Михайло Яцкевичь, богословъ. — А. Терлецкій, властитель дѣбръ. — Микола Яцкевичь, мѣщанинъ. — Левъ Максимовичь, адъюнктъ судовый. — Исидоръ Рудницкій, урядникъ податковый. — Денисъ Партицкій, авскультантъ судовый.

——

II.

Письмо зъ Рогатина.

Высокоповажаный Пане После и Предсѣдателю рускаго клюбу соймового!

Вашѣ слова выголошенѣ дня 25 падолиста с. р. въ соймѣ краевѣмъ при генеральнѣй дебатѣ буджетовѣй не були нѣчимъ иншимъ, якъ лишь найскладнѣйшимъ ѣдгомономъ нашихъ гадокъ и змагань на поли нашого народно-політичного ѣдродженя, а Вамъ и Вашимъ Товаришамъ належить ся ѣдъ насъ повне признанье и вдяка за те, що-сте вказали намъ дорогу, котра веде до сповненя нашихъ задушевныхъ идеалѣвъ; мы тѣшимо ся и надѣемъ ся, що она насъ не оманить. Тою дорогою несѣть нашъ народный прапоръ, а мы за Вами пѣйдемъ!

А въ хвили, коли зъ стороны пана намѣстника цѣсарского выходять слова запевняючѣ намъ свободный и повный розцвѣтъ нашого народного жытя въ австрійскѣй державѣ, мы зъ тоскою и жалемъ роздумуемъ надъ недолею нашихъ братовъ-Украинцевъ, котрѣ не можуть дѣждати ся признаня имъ правъ природныхъ и людскости; але ныи лишь крѣпко вѣрить въ несмертельность святощей и спѣльныхъ намъ идеалѣвъ нашихъ народныхъ, а та тверда вѣра сполучить насъ и покличе до повного жытя — она двигне насъ!

Приймѣть ще разъ слова щирои подяки и глубокого поважаня, зъ якимъ остаемо завсѣгды приклонни.

Въ Рогатинѣ дня 7 грудня 1890.

О. Иполитъ Дзеровичь, совѣтникъ митроп. Консисторіи, приходникъ Рогатина. — о. Іосифъ Яворскій, парохъ зъ Путятинець. — о. Антонъ Михалевичь. — Илія Бойкевичь, пѣвець церк. зъ Рогатина. — Иванъ Гайдучокъ, учитель зъ Рогатина. — Стефанъ Антонъ Михалевичь, мѣщанинъ и старшій братъ церковный. — Аркадія Порубальска. — Григ. Михалевичь. — Асафатъ Бѣленькій. — Ив. Ганаковскій. — Ив. Юнгъ и Онуфр. Мачекъ, мѣщане рогатиньскі. — Матей Березовскій, адъюнктъ податковый. — Михайлина Савчиньска. — Евгенія Рѣпецка, — Прокопъ Коцанъ, учитель въ Лучинцяхъ. — Иванъ Вишневскій, зъ „Народнои Торговлѣ“. — Антоній Воробець, членъ рады повѣтовои, господарь въ Залужу. — о. Рудницкій, приходникъ въ Стратинѣ. — Стеф. Воробець, господарь въ Залужу. — Стеф. Дзера — Мих. Воробець — Олекса Цапъ, господарѣ въ Солонци. — Миронъ Грицикевичь, директоръ „Народнои Торговлѣ“. — Ник. Скроцкій, префектъ церкви въ Рогатинѣ. — Николай Левицкій, мѣщанинъ рогатиньскій. — Никола Яцковскій — Никола Череватѣй, господарѣ зъ Путятинець. — о. Николай Кучиньскій, парохъ Лучинець. — Яцко Холява, господарь зъ Лучинець. — Теодоръ Гунчакъ — Никола Матвѣвъ, пѣвець церк. зъ Лучинець. — о. І. Стрѣльбицкій, парохъ зъ Подгородя.

Голосы прасы о рускѣй справѣ.

Neue freie Presse, орѣанъ централістовъ вѣденьскихъ, дуже невдоволена зъ того, що зайшло въ галицкѣмъ соймѣ. Дневникъ той, нѣколи не сприявшій Русинамъ щиро, а займаючій ся справами рускими лишь о стѣлько, на скѣлько ему на руку досадужувати правительству и Полякамъ, представляе и нинѣшну ситуацію въ Галичинѣ дуже односторонно. Для характеристики поступованя того дневника досыть буде сказати, що его кореспондентъ (остаючій въ близшихъ зносинахъ зъ львѣвскими „обединителями“) промовчавъ такій важный фактъ выданя маніфесту до Русинокъ всѣми князями церкви, послами народовцями и „Народною Радою“, а натомѣсть до бѣльшого значеня вышрубовуе дрѣбный фактъ гостины депутаціи „старыхъ“ у Впр. митрополита.

Въ день зборовъ членовъ „Народного Дому“ удала ся депутація, зложена зъ трехъ священикокъ: крил. Павликова, крил. Матковского зъ Перемышля и крил. Лесевича зъ Кутъ, та зъ пп. посла Герасимовича и д-ра Латиньского, секретаря „Русской Рады“, до Его Евсц. митрополита Сильвестра на переговоры. Впр. митрополитъ дуже здивувавъ ся, побачивши въ депутаціи посла Герасимовича (приятеля політичного д-ра Антоневича) и д-ра Латиньского (котрый яко секретарь „Русской Рады“ на день передъ тымъ пѣдписавъ адресу довѣрія послови Антоневичеви) — але депутацію принявъ и розговорювавъ зъ нею довше. Розумѣе ся, Впр. митрополитъ не мѣгъ нычон порады удѣлити депутаціи, якъ лишь одну тую, щобы партія „стара“ приняла програму посла Романчука, пѣсля тои програмы поступала и чинами задокументувала,

---

6)

МОЄМУ КРИТИКОВИ.

Вѣдповѣдь А. Пыпинови

на его статью

„ОСОБАЯ ИСТОРІЯ РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ“.

Написавъ Д-ръ Омелянъ Огоновскій.

(*Конецъ.*)

13. Критикови муляѥ въ головѣ безъ вины выразъ „книжна мертвота“, котрого я уживъ въ „переднихъ замѣткахъ“ и про те каже вѣнъ (стор. 2), що ему „*остается совершенно неизвѣстно*“, якимъ способомъ по-при тѣй „книжнѣй мертвотѣ“ могли являти ся такій живій творы, якъ „Поученіе“ Володимира Мономаха, „Волынско-галицкая лѣтопись“, а найпаче „Слово о полку Игоревѣмъ“, котрымъ я „*восторгаю ся*“ (стор. 270). — На сей, впрочѣмъ зилишній, закидъ вѣдповѣдаю, що такихъ знаменитыхъ творовъ було бъ въ давнѣй Руси значно бѣльше, коли-бъ не було саме тои „книжнои мертвоты“, се-бъ-то византійщины, закрашеной церковно-славяньскимъ языкомъ, и коли-бъ на южну Русь не була повалилась дика Татарва. Критикъ дивуе ся опять великимъ дивомъ, що менѣ не подобае ся „*византійское преданіе*“! А хиба-жь вѣнъ уже забувъ, що вѣнъ самъ писавъ про ту византійщину! Вже-жь тее-то „*византійское преданіе*“ було причиною, що, по словамъ самого-жь Пыпина „*московское царство стало безграничной византійско-восточной деспотіей!*“ („Исторія слав. лит.“ ibid. 28—29). Коли-жь вплывъ византійщины такій шкѣдный, то справдѣ дивую ся, чому критикъ каже, що мое презирство до „*византійскаго преданія*“ вплынуло на историчнѣ мои погляды. Вѣнъ заявляе, що тее „*византійское преданіе*“ давно покинула та часть южнои Руси, котра багато вѣковъ тому назадъ приняла унію, та що унія въ нынѣшнѣй галицкѣй Руси держать ся до сего дня. — Изъ сего погляду Пыпина можна дѣзнатись, що вѣнъ теперь ставъ нетерпимымъ у справахъ вѣры, по-за-якъ стоить при сѣй думцѣ, що всѣ Славяне повинни бути православными. Такъ отже колишній либеральный „Западникъ“ принявъ теперь теорію „московскои школы“. А не такъ-то давно писавъ вѣнъ про ту теорію, що она є „*односторонним фатализмом*“ (Истор. слав. лит.“ 41).

Стоячи на засновку византійщины критикъ заявляе, що я не понявъ давного періода южно-рускои літературы въ двохъ вельми важныхъ вѣдносинахъ. Въ-перве, по думцѣ критика, я не понявъ единства полудневои и пѣвнѣчнои Руси въ давнѣмъ періодѣ; въ-друге, я не зрозумѣвъ характеру давного періода — се-бъ-то византійского христіянства (стор. 270 — 271). — Я-жь сказавъ вже по-передну, що я понимаю единство полудневои и пѣвнѣчнои Руси (се-бъ то Руси й Москвы) въ значѣню династично-державнѣмъ, а не въ значѣню народнѣмъ. Теперь же заявляю, що вплывъ византійщины на молоду природу руского народу не мѣгъ бути хосеннымъ, — заявляю жь се тымъ смѣлѣйше, що такои думки бувъ попереду самъ А. Пыпинъ. Тому-то треба дивуватись, що вѣнъ называе такій мѣй поглядъ „*грубою историческою ошибкою*“, коли вѣнъ самъ до р. 1890. сего погляду придержувавъ ся. Хоча-жь я признаю хосеннымъ вплывъ христіянства на культуру Руси въ загалѣ, то перечу все-ще категорично, мовь-бы то давна руска письменность (се-бъ-то письменность книжникокъ) оказала вельми широкій вплывъ „*на духовный складъ самой народности*“ (се бъто на вдачу массы народу). Людъ бо не хѣснувавъ нѣчого въ письменныхъ творовъ тыхъ грамотѣевъ, котрѣ придержувались „книжнои мертвоты“. Нехай собѣ пригадае критикъ свои слова, котрѣ вѣнъ найпаче въ „Вѣстнику Европы“, 1875, XI., стор. 687 про ту „книжну мертвоту“ высказавъ. Ось и они: „*(Церковный) языкъ книги съ вѣками становился непонятенъ для массы; невразумительность церковной рѣчи породила цѣлый расколъ; господство церковнаго языка затруднило самое образованіе литературы на живомъ языкѣ, которому только длиннымъ рядомъ усилій удалось завоевать себѣ право независимаго существованія, — но черезъ тысячу лѣтъ послѣ Константина и Меѳодія не удалось еще стать живымъ языкомъ религіи*“...

14. Подавши рецензію „Вступу“ и „переднихъ замѣтокъ про исторію літературы въ загалѣ“ (стор. I—XVI; 1—5) высокоповажаный мѣй критикъ не звертавъ уже своеи уваги на саму исторію літературы въ I. часта. Видно, що ему ходило найбѣльшь о те, щобъ супроти моихъ „украинофільскихъ“ поглядовъ поставити свои погляды, зближенѣ до теорій московскихъ панславистовъ. Чи ему справдѣ повелось, изъ своеи твердынѣ розшибнути тяжкими таранами рѣдный захистъ украинського „сепаратизма“, се-бъ то чи повелось ѣму, представити мое писанье нѣсенѣтницею, тямущій читачь зволить самъ осудити. Вѣдтакъ приступае критикъ до погляду на другу часть мого твору и ось тугъ здобувъ ся вѣнъ на маленьку похвалу мого писаня, кажучи, що „*вторая часть представляетъ много полезнаго фактическаго матеріяла, главнымъ образомъ новаго относительно дѣятелей галицкихъ*“ (стор. 272—273). Отъ и конець невеличкѣй похвалѣ, хочь и тутъ критикъ не доглянувъ дѣйстного стану рѣчи; розвѣдка бо про письменство галицке й украинське представляе ся въ вѣдношеню 1 : 3. Вѣдтакъ каже критикъ, що въ моѣй книжцѣ находить ся небагато загальныхъ замѣтокъ про долю просвѣты, про школы и т. п., дарма, що про сѣ справы надруковано въ моему творѣ 183 стороны. Дальше пѣдносить вѣнъ сей закидъ, що въ моѣй исторіи літературы проявляе ся не такъ означенье загального ходу літературного руху, якъ радше номенклятура зъ біографіями письменникокъ по „*старомодным рубрикам*“: поезія епічна, лірична, драматична. — На сей закидъ вѣдповѣдаю, що загальный хѣдъ літературного руху выказавъ я въ просторѣмъ „загальнѣмъ поглядѣ историчнѣмъ и літературнѣмъ“ (стор. 5—183) и въ коротшихъ переднихъ статьяхъ до поодинокихъ родовъ руско-украинськои поезіи (стор. 184—185; 353; 726—728). Що-жь я написавъ трохи бѣльшь вѣдъ номенклятуры и біографій, зможе легко замѣтити всякій, хто лишь прочитавъ цѣлу другу часть мого твору (стороѣъ 952). Се бо подававъ я змѣстъ и літературну оцѣнку всѣхъ важнѣйшихъ творовъ руско-украинскихъ письменникокъ. Що же тыкае ся до „*старомодныхъ рубрикъ*“, то думаю, що лучше ѥ, придержуватись звѣстныхъ въ літературнѣмъ свѣтѣ категорій, нѣжь писати сумѣшь про всяку всячину. Вже-жь я пишу першу повну исторію руско-украинськои літературы, то-жь думаю, що моногрѣфіи придадуть ся пѣзнѣйшимъ историкамъ далеко бѣльше, нѣжь загальнѣ погляды на хѣдъ літературного руху.

Дальше каже критикъ, що я писателѣвъ галицко-рускихъ перемѣшавъ зъ украинськими, такъ що, примѣромъ, послѣ Шашкевича й Устіяновича слѣдують Метлиньскій, Шевченко, Аѳанасьевъ-Чужбиньскій, потомъ зновъ Гушалевичь, Климковичь и проч. По думцѣ-жь Пыпина Шевченко зовсѣмъ не стоить мѣжь Шашкевичемъ и Климковичемъ, якъ и въ загалѣ писати въ-сумѣшь украньску и галицко-руску літературу в рѣчь въ загалѣ резиковна, тому-що були рѣзнѣ зачатки, матеріялъ и результаты обохъ сихъ літературъ. Вѣдтакъ примѣчае критикъ, що я змѣшуючи тѣ літературы въ одну купу, хотѣвъ доказати единѣсть и тотожность южно-рускои літературы вѣдъ давного Кіевского періода ажь до сего дня, и вѣдъ Харкова ажь до Львова (стор. 273).— На сѣ закиды вѣдповѣдаю навперед, що коли я вже писавъ „*по старомоднымъ рубрикамъ*“, то, даючи погляды на поетовъ лиричныхъ, мѣгъ я справдѣ придержуватись тои черги письменникокъ, на котру натыкнувъ критикъ. Може-бъ було й лучше ѥруповати письменникокъ на основѣ літературныхъ напрямовъ, якѣ, примѣромъ, Петровъ выказавъ у своихъ „Очеркахъ исторіи украинской литературы XIX. столѣтія“. Одначе вже Олександеръ Конисьскій не похвалилъ подѣлу, якого придержувавъ ся Петровъ („Дѣло“, 1884; ч. 45). Опроче така клясифікація не дасть ся выправдати въ літературѣ украньскѣй, тому-що, примѣромъ, тѣ письменники, що придержували ся сентиментального напряму літературного, у своихъ творахъ наблюдали подекуды такожь прикметы реалізму. Що-же тыкае ся сего закиду, що я писавъ въ-сумѣшь украньску и галицко-руску літературу, то по моѣй думцѣ таке писанье зовсѣмъ природне. Щобы-жь не вдаватись въ широку полеміку, вѣдповѣмъ критикови такими-жь словами: „*Они (Галичане) раздѣлены политической границей (отъ Малороссовъ югозападнаго края), но въ образованномъ слоѣ обѣихъ сто-*

що зъ „обединителями“ не мае нѣякого дѣла, а руску народность въ Галичинѣ хоче розвивати яко таку на грунтѣ австрійскомъ.

О тій депутаціи ось-якъ пише Neue fr. Presse:

„Митрополитъ Сембратовичъ принимавъ вчера депутацію старо-рускои партіи, зложену зъ перемыского крилошанина Матковского, кольохъ крилошанъ львовскои и станіславовскои епархіи, дальше, зъ посла соймового Герасимовича и адвоката Литиньского, котра майже на тригодинній авдіенціи розговорювала зъ нимъ о послѣднихъ подѣяхъ въ рускомъ таборѣ та о неожиданій змѣнѣ народовцѣвъ. Проводиръ депутаціи, крил. Матковскій, зазначивъ, що для старои партіи не було теперь нѣякои причины голосити знову свою програму, бо она держать ся незмѣнно бдъ 1848 р. звѣстныхъ засадъ. Митрополитъ певно тому не спротивить ся, щобы въ мѣродайныхъ сферахъ потвердити пбсля правды, що стара партія не клонить ся до шизмы и не тяготѣе до Россіи. Впрочбмъ и не потреба мѣшати до політичнои програмы релігійныхъ и етнографічныхъ засадъ, якъ то зробили народовцѣ. У Мадярбвъ и Чехбвъ ведуть ся прецѣ вѣроисповѣданье и справы церковнѣ такожь окремо. Безусловна капітуляція супротивъ Полякбвъ не може прецѣ нѣякъ уважати ся за згоду и помиренье. Коли бдтакъ митрополитъ сказавъ депутаціи, що Русинамъ признано симъ разомъ при слѣдующихъ выборахъ до рады державнои 8 до 10 мандатбвъ, бдповѣвъ крил. Матковскій, що Русины не хотять тои ласки, щобы мати репрезентацію, котрои выббръ мали бы завдячувати покровительству правительства и польского центрального комітету выборчого та волять мати одного певного и независимого однодумленника въ радѣ державнбй. Зъ высказбвъ митрополита можна було змѣркувати, що бнъ приступивъ до програмы народовцѣвъ, уложенои на конференціи, ажь тогды, коли межи намѣстникомъ а двома народовцями прийшло вже було до умовы. Депутація старои партіи розпращалась заявленьемъ, що застерѣгае собѣ при выборах до рады державнои повну свободу акціи.“

До сеи реляціи N. fr. Presse додамо кбльна замѣтокъ бдъ себе. О. Матковскій въ своѣй промовѣ до митрополата наговоривъ неконсеквенцій.

Насамперед: если се мае бути правда, що „старѣ“ непохитно держать ся програмы зъ 1848-го року, то дячого-жь протестувати противъ втягненя посломъ Романчукомъ до програмы такожь засадъ етнографічнои и релігійнои, коли въ програмѣ зъ 1848-го року обѣ тѣ засады займають выдатне мѣсце: засада етнографічна стоить на першбмъ, а засада вѣры заразъ на другбмъ мѣсци!

Дальше: коли намѣстникъ въ имени центрального правительства заповѣвъ змѣну системы супротивъ Русинбвъ, если явно и ясно сформулують національну и політичну програму, то якъ мбгъ о. Матковскій говорити, що до поновного формуловання програмы не було причины? Порбвнанье Русинбвъ зъ Мадярами и Чехами зовсѣмъ не на мѣсци; Чехбвъ и Мадярбвъ нѣхто о тяготованье до шизмы не посуджуе.

Дальше: якъ мбгъ о. Матковскій говорити о „безусловнбй капітуляціи супротивъ Полякбвъ“, коли о якбйсь такбй капітуляціи и бесѣды не було й нема, бо-жь самі польскій дневники нарѣкають, що переговоры Русинбвъ зъ правительствомъ бдбувались по-за ихъ плечима... Не йде тутъ о нѣяку капітуляцію супротивъ Полякбвъ, але о осягненье рбвноуправнення зъ Поляками.

Наконець: яку пбдставу мбгъ мати о. Матковскій чи хтось иншій зъ депутатбвъ казати, що евентуальні послы въ радѣ державнбй будуть послами завісимыми, бо нѣбы то выббръ ихъ будуть патронізувати правительство и польскій комітетъ центральный? Все те очевидно инсинуація. Будучихъ послбвъ до рады державнои будуть выбирати руски выборцѣ, а правительство, пбсля заявленя намѣстника, що оно змѣнить систему супротивъ Русинбвъ, не буде на выборы вплывати въ такій способбъ, якъ доси — отсе тота евентуальна „патронізація“ бдъ правительства. А що-до якоись „патронізаціи“ бдъ польского комітету выборчого, то объ тбмъ нема и бесѣды. Противъ заповѣдженои „старыми“ акціи выборчои — очевидно нѣхто не може нѣчого мати; прецѣнь въ Австріи при конституціи кандидувати вбльно кождому, але жь нехай пп. депутаты будуть певнѣ, що и народовцѣ, коли-бъ увбйшли до рады державнои, що-до независимости певно не зроблять Руси сорому.

——

Якъ на сю депутацію глядить польска праса, наводимо на взорець голосъ Gazet-ы Narodow-ои. Она пише:

„Чи тая кореспонденція походить бдъ звѣстного постбйного кореспондента Neue fr. Presse, маючого тѣснѣ зносины зъ москвофілами, чи просто бдъ москвофільскои кліки — се байдужне. Дивна рѣчь, що „Червоная Русь“ не згадуе о тбй депутаціи, хочь ся обставина не ослабляе вѣродостойности. Межи членами депутаціи не бачимо нѣкого зъ кліки москвофільскои, навѣть адвокатъ Литиньскій за такого, бодай за одного зъ ея проводирбвъ, уходити не може. Мы видимо тутъ лише маніфестацію партіи, званои пбдъ назвою „святоюрскои“, котра справдѣ мае право звати ся партіею старо-рускою, бо що-до часу есть старшою бдъ партіи молодо-рускои, а котра по правдѣ не есть анѣ шизмофільскою анѣ москвофільскою, — але котрбй нѣколи не хотѣло ся працювати надъ пбднесеньемъ рбднымъ, питомымъ Русинбвъ, сушити собѣ головы н. пр. вытворенемъ народно-руского языка літературного зъ рбзныхъ рускихъ нарѣчій, отже для простои выгоды приймала найперше выразы и формы церковнѣ, а опбсля (пбдъ вплывомъ Головацкого, Петрушевича, особливо-жь Дѣдицкого) такожь россійскѣ, и поволи вбйшла на тое, що стала ся слѣпымъ (bezwolnym) орудіемъ въ рукахъ герштбвъ москвофільскихъ, котрі зручно пбдшли ся пбдъ имя старо-рускои партіи. Характеристична рѣчь, що йота въ йоту тыми аргументами, зъ якими выступивъ о. крил. Матковскій передъ митрополитомъ, воюе „Червоная Русь“ противъ програмы п. Романчука и митрополита. Зъ того видно, що и въ сѣмъ случаю послушні святоюрцѣ пбйшли за москвофілбвъ вытягати въ огню каштаны, и що не лише були выслані москвофілами, але ними й инструовані.“

——

Нинѣ N. fr. Presse (въ дня 12 грудня) принесла намъ передову статью о зворотѣ въ справѣ рускбй — и пбдняла вопль розпуки въ имени табору централістбвъ вѣденьскихъ. Она каже:

Примиренье ческе умерло, най живе — примиренье зъ Русинами! Така пароля выйшла на днякъ зъ устъ офіціяльнои прасы австрійскои, — котра голосить свѣтови, мовь-то давнѣйше неговоримъ, пбзнѣйше промовчанымъ Русинамъ галицкимъ мають довестись якійсь концесій, и що намѣстникови Галичины удалось праведати сторонництво молодо-руске для політыки примиреня.

Однакожь N. fr. Presse не вѣрить въ то примиренье, бо ѣй не звѣстній пунктація, на основѣ котрыхъ могли бы Русины зблизитись до Полякбвъ. Она знае лише, що въ часѣ сесіи соймовои намѣстникъ и маршалокъ краевый сказали кблька приязныхъ слбвъ Русинамъ, — все проче задержано въ тайнѣ, скрбмъ того, що при слѣдующихъ выборахъ до рады державнои, опбсля слбвъ митрополита, сказаныхъ до депутаціи, веденои о. Матковскимъ, Русины галицкі мали-бъ одержати 8—10 мандатбвъ. N. fr. Presse не вѣрить бдтакъ, щобы Поляки взагалѣ дали наклонитась правительству австрійскому до якихъ-небудь уступокъ въ користь Русинбвъ. Они, що були такъ чуглівѣ супротивъ жадань Чехбвъ та Словѣнцѣвъ въ радѣ державнбй, бдносились до Русинбвъ галицкихъ завсѣгды зъ повною неґаціею. Якъ бы правительству центральному дѣйство повелось вплынути на Полякбвъ въ дусѣ користнбмъ для Русинбвъ, то можна бы ему пожелати тыхъ успѣхбвъ. Однакожь послѣдна сесія соймова не дала доказбвъ наглядныхъ на те, що Поляки поправились. На бесѣды Романчука та Сѣчиньского бдповѣвъ польскій посолъ Козловскій инсинуацію, що Русины галицкі клонились до шизмы и ворогували заедно супротивъ Полякбвъ. Праса польска уважала Русинбвъ заедно зрадниками державы. Dziennik Polski выступивъ противъ пос. Сѣчиньского зъ замѣтомъ, що бнъ за надто зглядае ся зъ Вѣднямъ, а не зъ Поляками. Впрочбмъ той самый посолъ уважае теперѣшну акцію Русинбвъ лише яко пробу до примиреня. Соймъ галицкій не признавъ Русинамъ на теперь нѣчого. Бнъ не высказавъ ся рѣшучо о заснованю ґімназій рускои въ Бучачи, а внесенье о семинаріяхъ учительскихъ рускихъ збувъ утраквізмомъ. Навѣвши ще обставину, що Русинамъ належалось бы на кождый случай ббльше якъ 8—10 мандатбвъ до рады державнои, и думаючи, що правительство центральне, зблизившись до Русинбвъ, хоче тымъ крокомъ лише зашахувати молодо-Чехбвъ и до будучои рады державнои пбдготовити для себе ббльшбсть, до котрои бы и Русины належали и на котрбй бы бдтакъ могло опертись, — N. fr. Presse не вѣрить въ удачу тыхъ плянбвъ правительства. Она и не може зрозумѣти, якій причины спонукали правительство до кокетованя зъ Русинами: чи взгляды на заграничну політыку? чи може бонть ся Австрія, щобы вѣчною неґаціею не попхнути ще дальше Русинбвъ галицкихъ въ рамена Россіи? чи може бонть ся радикального руху, котрый обявляесь на Мазурщинѣ и котрый зможе выслати такихъ послбвъ до рады державнои, котрі не конче пбддержували бы програму ґр. Таффого?

На тѣ выводы N. fr. Presse скажемо коротко пбдъ адресою до централбвъ нѣмецкихъ, котрыхъ интересы N. fr. Presse заступае. Що Русины були неґованій а бдтакъ маловажені и промовчуваній, вина того не лежить выключно на Полякахъ, але такожь въ великбй мѣрѣ на тыхъ централахъ нѣмецкихъ, котрі до недавна кермували внутрѣшною політыкою австрійскою и долею Русинбвъ галицкихъ. Хто-жь сказавъ колись тѣ памятній слова: In wie fern die Ruthenen als eine Nation bestehen sollen, wird dem galizischen Landtag anheimgestellt, якъ не централы въ N. fr. Presse? Хто давъ намъ утракві мъ въ семінаріяхъ учительскихъ, якъ не Штремаеръ? Хто бувъ безнастанно глухій на численній нашій меморавда, якъ не Шмерлінґъ и Байстъ? Хто давъ намъ нещасливый статутъ краевый? Хто опѣкувавъ ся нами такъ дуже, що мы въ радѣ державнбй мали ледви трохъ а навѣть и одного посла? Хто ще й нинѣ бажавъ бы дати Полякамъ галицкимъ повну автономію зъ пожертвованьемъ Русинбвъ за цѣну, щобы они бдвязались бдъ Чехбвъ, якъ не тѣ самі централы нѣмецкі? А въ виду того, якъ незручными выдають ся слезы N. fr. Press-ы надъ нещастною долею Русинбвъ галицкихъ и тѣ вакликування, щобы Русины не зблизились до правительства! Мы однакожь за надто добре розумѣемо тактику централбвъ, якъ щобъ ихъ хвилевый плачь по утратѣ Едему, мбгъ насъ склонити до покиненя дороги — якъ назвавъ ея пос. Сѣчиньскій — пробной, на котру мы ледви-що вступили.

——

Münchener Allgemeine Zeitung помѣстила сими днями допись зъ Вѣдня о справѣ рускбй. Зъ допися тои подаемо хбдъ мыслей.

„Въ остатныхъ тыдняхъ — пише авторъ дописи — приведено до ладу справы въ Галичинѣ. У Вѣдни занепокоили ся, коли черезъ прикре поступованье зъ Русинами почала зростати фракція старо руска, котрои провідирѣ суть централістами а ея загонистымъ головамъ завидують склонность до россійского православія. Міністерство заграничне рѣшучо остерегло передъ тымъ, щобы въ тбй чутбй частинѣ тѣла державного не дати вырости вредентѣ. Галицкій намѣстникъ ґр. Бадені дбставъ длятого порученье скрѣпити молодо-рускій напрямъ межи Русинами черезъ те, щобы польска ббльшбсть починена покривдженбй народности деякі уступки. Порученье зручно переведено. Деякі польскі заговѣльцѣ опарались тому и заявили, що выступають зъ комітету выборчого, але мудрѣйшій проводирѣ пбддали ся.“ [Дальше дописуватель згадуе про переведенье утраквізму въ семінаріи учительскбй и про одну нову ґімназію руску, „хочь Русины при всѣй своѣй скромности все-таки домагали ся трехъ новыхъ ґімназій“.] „Дальше въ тбй акціи здаесь буде рѣчею певною, що молодо-Русины добудуть вбсѣмь мандатбвъ до рады державнои... Въ Галичинѣ часто цѣ царскій урядникъ въ спблцѣ зъ властителемъ добръ „робить“ выборы зъ малыхъ посѣлостей, такъ що сторонництва зависять головно бдъ постановъ правительства. Такимъ чиномъ правительство теперь не мае чого боятись, щобы въ Галичины увбйшли до рады державнои елементы невдоволенй; коли староста и властитель добръ идуть рука объ руку, „старо“-Русины оставуть безъ всякого вплыву (werden schach und matt gesetzt). Тымъ чиномъ найблизша рада державна побачить у себе около десять прихильныхъ правительству Русинбвъ... а Русинъ Романчукъ, найлучшій бесѣдникъ въ галицкбмъ соймѣ, сбйме провбдъ.. Змѣны не вплынуть на внутрѣшну політыку Австрія. Чи Поляки а особливо Русины будуть мати творити ббльшбсть зъ Нѣмцями чи зъ Чехами, о тбмъ рѣшить воля короны, котра середъ многонароднои Австріи повинть урядъ судьѣ помирного.“

Наводимо сей голосъ зъ мѣжъ многихъ голосбвъ въ прасѣ заграничнбй на пробу, якъ винѣшный станъ справы рускои пояснюють вѣденьскій дописуватели заграницѣ.

——

Червоная Русь — розумѣе ся само собою — плете несотворенй рѣчи про „измѣну“; мѣстить на тематъ тои „измѣны“ допись зъ провінціи (розумѣесь безъ пбдписбвъ); мѣстить голосы польскихъ обскурныхъ ґазетокъ, котрі, ненавидячи все, що руске, зъ заѣлою ненавистію и цинізмомъ бдносять ся до цѣлои акціи нашихъ послбвъ — теперь „Червоная Русь“ зъ такими ґазетками польскими gut Freund — а наконець у вчерашнбмъ числѣ принесла намъ зъ Вѣдня кореспонденцію (на пбвтретя лбктя) члена „Січи“ п. Іосифа Партицкого, котрому раптомъ зобрало ся на тѣсну приязнь зъ „Червоною Русею“, якъ „Січовикамъ“ зобралось на тѣсну приязнь зъ „Буковиною“, котра то приязнь въ тбй кореспонденціи описана. Допись носить заголовокъ: *Молодежь противъ „новой еры“*, а въ нѣй розказано, якъ супротивъ проголошеня програмы посломъ Романчукомъ „радикалы“ зъ „Січи“ и „обединителѣ“ зъ „Буковины“ упали собѣ въ рамена и гей же на спбльного ворога! „Обединителямъ“ не до вподобы те, що при нормальнбмъ ходѣ початои акціи пбднесе ся розвбй національный Русинбвъ на основѣ питомбй, — „радикаламъ“ знову не до вподобы те, що народовцѣ идуть спбльно зъ князями церкви — и отъ готова мѣжь ними „тѣсна приязнь!“ — и отъ можуть на тыхъ ненавистныхъ „народовцѣвъ“ гукнути единогласно: „То русскія станьчики!“ Ну, дай Боже, щобы „станьчики рускѣ“ вспѣли тблько добра придбати для Руси, кблько „станьчики польскѣ“ придбали для Польщѣ въ Австріи!

О патольоґічнбмъ тбмъ проявѣ, що радикалы зъ „Січа“ вѣденьскои пбйшли пбдъ команду „обединителя“ Володимира Дудикевича въ „Буковины“, поговоримо ширше. Теперь скажемо лишь тблько, що, если „Січовики“-радикалы хотѣли тымъ показати зубки „вуякамъ національнымъ“, то ихъ зуббвъ народовцѣ не злякають ся, але вовчі зубы „обединителѣвъ“ схрустають „Січовикбвъ“-радикалбвъ разомъ зъ чобботьми и „широкими всесвѣтными идеями“... Жаль намъ тблько одного: доснычаснои доброи славы „Січа“... Хочь зъ другои стороны и того годѣ спускати зъ ока, що — якъ свѣдчить офіціяльне справозданье зъ дѣяльности товариства „Січи“ (умѣщене въ ч. 243. „Дѣла“ зъ 27 н. ст. жовтня 1890) — зъ мѣжь записаныхъ въ 1890 роцѣ 37 членбвъ „Січа“ — „пересѣчно 13 брало живу участь въ руху товариства...“

Дописи „Дѣла“.

Зъ Станіславова.

[Зборъ народовцѣвъ и гостина послбвъ Романчука и Савчака въ Станіславовѣ. — Товариство рускихъ женщинъ. — Концертъ п. Ижака.]

Въ понедѣлокъ с. м. 8 грудня бдбувъ ся зборъ станіславовскихъ Русинбвъ и поважнѣйшихъ мужевъ зъ повѣту станіславбвского въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ въ Станіславовѣ въ тбй цѣли, щобъ выслати адресу признання послови Романчукови и одномышленникамъ-товаришамъ за тактовне, годности народнбй и обставинамъ часу бдповѣдне выступленье въ соймѣ зъ народною програмою. На зборѣ явилась навѣть деякій селяне зъ околицѣ; не прийшла, розумѣесь, нѣ одна особа зъ кліки обединителѣвъ, котрыхъ и такъ тутъ дуже мало, и нѣхто зъ станіславбвскихъ крилошанъ, хоть були, якъ говорять, запрошенй.

Цѣлый зборъ кблькадесяти мужевъ заявивъ однодушно и зъ повнымъ задоволеньемъ, що програма, высказана посломъ Романчукомъ, була бдъ давна програмою щирыхъ народовцѣвъ, — що поступованье посла Романчука и его товаришевъ було и есть зовсѣмъ бдповѣдне и коректне.

Того самого дня прибули посолъ Романчукъ и членъ выдѣлу краевого д-ръ Савчакъ до Станіславова, щобы предложити Преосв. епископу д-ру Пелешу маніфестъ народный до пбдпису. Маніфестъ той уже оголошеный.

Въ честь тыхъ послбвъ бдбувъ ся вечеромъ бенкетъ въ ласкаво бдступленыхъ а въ найббльшимъ комфортомъ и великою елеґанціею уладженыхъ обширныхъ сальонахъ Вп. паньства Стахевичбвъ. Въ бенкетѣ взяло участь надъ 30 запрошеныхъ зъ мѣста и околицѣ особъ рбзныхъ становищъ. Бувъ такожь посолъ станіславбвскій Іосифъ Гурикъ. Столы щедро заставлено, а середъ загальнои радости взношено тоасты. Першій тоастъ пбднѣсъ проф. Остапъ Левицкій въ честь посла Романчука, зазначивши, що союзъ народовцѣвъ зъ „обединителями“ бувъ неприродный, рускій справѣ шкбдливый, и що посолъ Романчукъ въ найводповѣднѣйшій способъ справу розвязавъ. — Пос. Романчукъ бдповѣвъ на се тоастомъ въ честь всѣхъ Русинбвъ, котрі за поставленою имъ програмою идуть и йти будуть. Бдтакъ адвокатъ Мандичевскій, высказавши такожь другимъ посламъ-одномышленникамъ подяку и признанье за се, що хотять добра рускбй земли, внѣсъ тоастъ въ ихъ честь на руки д-ра Савчака, котрый бдповѣвъ тоастомъ въ честь народовцѣвъ станіславбвскихъ. Зъ черги выголосивъ проф. Кокорудзъ тоастъ въ честь украиньско рускихъ дѣятелѣвъ и письменникбвъ, борючихъ ся літературною дѣяльностію противъ замальґамована Украины-Руси россійскимъ панславізмомъ и такимъ-же „обединізмъ“. Потбмъ посыпались тоасты: о. Сѣменовича зъ Тысьменицѣ въ честь селянства въ руки посла Гурика, — проф. Ост. Левицкого въ честь тенориста Ижака, котрый не бдрѣкшись, якъ Filippi e tutti quanti спѣваки, своеи народности, прибувъ въ рускую громаду и розвеселивъ ея звбнкою пѣснею, — тоастъ посла Гурика въ честь рускои интеліґенціи, — о. катихата Абрисовского въ честь паньства господарѣвъ дому и т. д. Дружнй розговоры на рбзный тематъ, оповѣдання нашихъ послбвъ, сердечна забава протягнулись, переплѣтанй

ронъ — тѣсно связаны единствомъ языка, общностью старыхъ историческихъ преданій, общностью новѣйшой литературы“[1])

Такъ отже весь поглядъ критика на другу часть моего твору выповнює ся 22-ма строчками друку. Спаси-ббгъ ему и за таку милбсть! Вонъ вдоволивъ ся симъ заявленьемъ, що въ историчныхъ и національныхъ поглядахъ „*галицко-русскаго ученаго*“ чи мало „*ошибочнаго*“ и „*натянутаго*“. Нехай и такъ буде! Передъ рокомъ 1890. не бувъ бы критикъ такимъ безпощаднымъ судьею „*особой исторіи русской литературы!*“ Вже-жь изъ моеи вбдповѣди на его инсинуація видно, що вбнъ до р. 1890. проявлявъ майже тѣ-самі думки про самостбйность рускои мовы й літературы, котрыхъ я придержую ся вразъ зо свѣчными моими земляками. Про-те Русинови-Украинцеви дуже немило почути вбдъ Пыпина сей категоричный диктатъ, що книга моя є не тблько историчною похибкою, але й похибкою въ змыслѣ народно-суспбльныхъ понятій! По думцѣ сего критика моя книга вытворює историчный фантомъ, хоче скрыти историчнѣ вбдносины южно-руского племени, вбдтягаючи его бдъ звязку зъ цѣлымъ „рускимъ“ народомъ. Вбнъ жалкуе ся, що я нелюблю „россійскои“ літературы, — богатои літературы сильнѣйшого славяньского племени. Вбдтакъ заявивши, що тблько зъединенье зъ тою літературою могло-бъ статись великимъ добромъ для невеличкои літературы[2]) масковского панславизма!

---

[1]) „Вѣстникъ Европы“. I, 1881; стор. 408.

[2]) Критикъ думае, що моя книга зъ „запасомъ“ епичнои, ліричнои и драматичнои поезіи вже доведена до кбнця. А вже жь позволяю собѣ, ему заявити, що теперь друкуе ся третій томъ „Исторіи рускои літературы“, въ котрбмъ на тысячь-кблькадесяти сторонахъ розкаже ся про тыхъ письменникбвъ, що переважно писали прозою. Такъ отже наша (мало)руска література не є такъ дуже маленька, якъ се здае ся критикови.

[3]) Порбвн. „Записки о южной Руси“. Издалъ П. Кулишъ. С-Пб. 1857. II; стор. 263.

спѣвомъ и музикою, далеко по-за пôвнôчь. Сей бенкетъ, котрый зôбравъ Русинôвъ-народовцѣвъ въ одну громаду, давъ имъ нагоду высказати свои гадки що-до неодних рѣчи и спôльно пôзнатись, внѣсъ рухливше житье народне мѣжь нихъ и лишивъ по собѣ найкористнѣйше вражѣнье.

Для оживленя товариского житя мѣжь станіславôвскою рускою интеліґенціею Товариство рускихъ женщинъ — якъ уже вамъ вѣдомо — устроить серію вечеркôвъ зъôдчитами и забавами. Першій вечерокъ ôдбудесь уже сеи недѣлѣ.

Въ четверъ (11 н. ст. грудня) ôдбувъ ся въ сали касиновôй концертъ п. Ижака. Зô всѣхъ точокъ програмы найбôльшій ефектъ справила и найбôльше оплескôвъ выклискала композиція Лисенка: „Ой чого ты почорнѣло?“ Признати належить, що на концертъ сей нашого земляка явились Русины численно, такъ що становили бôльшу половизу гостей.

X.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На вчерашнôмъ засѣданю палаты послôвъ ôдповѣдавъ міністеръ краевои оборони на интерпеляцію старо-чеških послôвъ въ справѣ испытôвъ однорôчныхъ охотникôвъ. Міністеръ сконстатувавъ, що въ чинноӥ арміи зробило испытъ зъ добрымъ успѣхомъ 80% кандидатôвъ а въ краевôй оборонѣ 90%; есть то результатъ на всякій случай лѣпшій, якъ минувшого року и доказуе, що взагалѣ молодѣжь працюе ревно и проявляе добру охоту. Спеціальный результатъ испытôвъ у Львовѣ и Пильзнѣ (въ Чехахъ) треба зачислити до найлѣпшихъ. Найлѣпше выпали испыты въ Дальмаціи, бо тамъ не перепавъ анѣ одинъ кандидатъ. Зъ того показуе ся, що заклады и обавы, высказанй въ интерпеляціи, були зовсѣмъ безпôдставнй. Міністеръ навѣвъ ôдтакъ §. 25 закона войскового о уживаню языкôвъ, зъ котрого выходить, що знанье языка службового мусить вымагати ся о стôлько, о скôлько оно есть конче потрѣбнымъ въ интересѣ правильного выковуваня служобы. Кандидатъ мусить умѣти говорити по нѣмецки, якъ того вымагае кваліфікація на офіцира резервы; кандидата можна лишь тогды не допустити до испыту, коли ôнъ фактично неспособный до посады резервового офіцира.

При дебатѣ надъ центральнымъ урядомъ санітарнымъ промавлявъ пос. Гнѣвошъ и домагавъ ся лѣпшои дотації истнуючои вже верховнои рады санітарнои. Мініс. Ґавчь и шефъ секціи Ербъ промавляли такожъ за тымъ. Ербъ порушивъ дуже сумнй ôдносины санітарнй въ цѣлôй монархіи, особливо же въ Галичинѣ, котра на заразливй неуги тратить тôлько людей, скôлько цѣла Австрія разомъ. Въ виду такихъ ôдносинъ заслугують тѣ, що въ галицкôмъ соймѣ голосували за законом санітарнымъ, щобы ихъ имена були выписанй золотыми буквами. Законъ тôй забезпечуе Галичинѣ розвôй, и правительство буде вдячне, коли-бъ ôнъ хочь бы за десять лѣтъ принѣсъ плоды. Міністеръ Ґавчь подавъ до вѣдомости, що вже до сегорôчного буджету вставленó ôдповѣдну суму на дотацію лѣкарѣвъ, котрй въ семінаріяхъ учительскихъ будуть выкладати гіґіену. Пос. Розеръ домагавъ ся, щобы заказати продажь тайныхъ лѣкôвъ и не дозволяти продавати всѣлякій спеціяльности фармацевтичнй за оподаткованьемъ.

Комісія войскова рады державнои ухвалила проектъ правительства о заквартированю босанъско-герцеґовинъского войска на часъ вправъ въ краяхъ коронныхъ зъ тымъ додаткомъ, що на случай довшого побуту въ монархіи войско то маe помѣщати ся въ касарняхъ. Ôдтакъ приняла комісія законъ о забезпеченю вдôвъ и сирôтъ по тыхъ войскôвыхъ, котрй вже передъ 30 цвѣтня 1887 були въ станѣ спочинку. При тôмъ принято такожъ резолюцію Гомпеша, взываючу правительство, щобы оно взяло пôдъ розвагу, чи зô взгляду на користный станъ фонду войскового законъ той не можна бы ще бôльше розширити.

Справа ческо-нѣмецкои угоды погôршае ся чимъ разъ бôльше а въ чеських таборахъ говорять нинѣ вже зовсѣмъ отверто, що угода розбôе ся. Зъ круга старо-чеških послôвъ у Вѣдни доносять до Nar. List-ôвъ, що есть вже рѣчь певна, що законъ о куріяхъ не прийде вже пôдъ нараду на сѣчневôй сесіи ческого сойму. Стало ся то неможливымъ по части за-для того, що часъ на то за короткій, по части длятого, що старо ческій клюбъ чимъ разъ бôльше розбиває ся. Проводирѣ старо-Чехôвъ не крыють ся вже въ своихъ переговорахъ зъ правительствомъ зъ тымъ, що они не розпорядженають тымъ числомъ голосôвъ, яке потрѣбне до кваліфікованои бôльшости, що они вже не можуть спустити ся на своихъ власныхъ товаришѣвъ и що взагалѣ старо-ческій клюбъ есть въ повнôмъ розладѣ. Зъ Праги доносять, що онôгды ôдбула ся нарада Молодо-Чехôвъ, реалістôвъ и невдоволеныхъ старо-Чехôвъ въ справѣ спôльнои акціи противъ угоды. Пôсля Nar. List-ôвъ мали послы Адамекъ, Гавекъ и Весселѣ выступити зъ ческого клюбу въ радѣ державнôй и приступити до молодо Чехôвъ. Такъ само мали зробити послы Троянъ и Кайнцль.

——

Зъ Петербурга доносять, що радѣ державнôй буде незадовго предложеный законъ, котрый маe заказати кольонізувати Россію чужесторонцями. Лишь въ выимковыхъ случаяхъ можe міністерство дѣлъ внутрѣшныхъ на то призволити, але тѣ, котрымъ буде дозволено сѣдати въ Россіи, будуть мусѣли принятй россійске пôддантство. Тѣ кольоністы, що дотеперь сѣли въ Россіи, будуть мусѣли принятй россійске пôддантство або приймити россійске пôддантство або выходити зъ краю. Законъ сей есть вымѣреный головно противъ Нѣмцѣвъ, котрыхъ дуже богато осѣло въ послѣдныхъ часахъ особливо на Волыни и Украинѣ.

Зъ початкомъ 1891 р. маe бути оповѣщеный давно заповѣдавый законъ заказующій жидамъ купувати землю а змушующій тых жидôвъ, що посѣдають землю, ôдпродати ю назадъ.

——

Французска палата послôвъ ухвалила онôгды нову трипроцентову позичку и цѣлый буджетъ на 1891 р. и ôдтакъ ôдрочила ся ажь до 18 грудня, щобы дати сенатови часъ затвердити ею ухвалы. Тымъ способомъ усунено кризу міністерску на сей рôкъ и міністеръ фінансôвъ Рувіе, противъ котрого монархісты, радикалы и булянжисты спôльно выступали, побѣдивъ теперь на цѣлôй лінiи. Черезъ цѣлый часъ грозила кабінетови ще и инша справа. Розходило ся о наложенье податку на конґреґаціи, котрй ажь до 1880 р. черезъ недоглядъ властей ôдтягали ся ôдъ плаченя податкôвъ. Въ рокахъ 1880 и 1884 ухваливъ парляментъ законъ, пôсля котрого мають конґреґаціи платити ôдъ всѣляkихъ спадщинъ и даровизнъ звычайный податокъ, а хочь и трибуналъ касаційный рѣшивъ бувъ, що конґреґація обовязанй платити податокъ, то все таки богато зъ нихъ залягають доси зъ податкомъ. Отже Брісотъ вносивъ на засѣданю палаты послôвъ въ понедѣлокъ, щобы тѣ конґреґаціи змусити до заплаты залягаючого ще ôдъ 1885 р. податку. Въ оборонѣ конґреґацій выступивъ пос. Пію, котрый есть проводаремъ ґрупы монархістôвъ прихильныхъ республицѣ. Ôнъ вносивъ, щобы авторизованй конґреґаціи увôльнити ôдъ податку, але тому спротивились послы Брiссонъ и Мільро. Позаякъ и міністеръ фінансôвъ Рувіе заявивъ, що правительство рѣшило ся перевести згаданый законъ, хочь безъ всякои пристрасти, то палата ôдкинула внесенье пос. Пію 358 голосами противъ 177. Пôдчасъ дебаты заявили Брiссонъ и Мільро проводиреви монархістôвъ, що республиканс не зроблять нѣколи нѣякихъ концесій въ справахъ законôвъ шкôльныхъ и войскôвыхъ и що нѣколи не пристануть на то, щобы конґреґаціямъ признавати якусь неоправдану полекшу.

НОВИНКИ.

— **Міністерске розпорядженье дотычно уживаня средства лѣчничого д-ра Коха.** Онôгды выданый вѣстникъ законôвъ державныхъ оповѣщуе слѣдуюче розпорядженье міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ 8 грудня 1890. дотычно уживаня ôдкрытого д-ромъ Кохомъ въ Берлинѣ средства лѣчничого противъ туберкулôвъ: „Позаякъ ôдкрыте д ромъ Кохомъ средство лѣчниче противъ туберкулôвъ показало ся пôдля фахового оречена найвысшои рады санітарнои цѣннымъ средствомъ помôчнымъ до розпôзнаня и лѣкарскои кураціи туберкулічныхъ недугъ, але на разѣ есть ще средствомъ тайнымъ и его уживанье при курациі пôсля обставинъ можe навести сильнй а навѣть небезпечнй наслѣдки для людского орґанізму, уважае міністерство справъ внутрѣшныхъ за ôдповѣдне, щобы студіи що-до способу дѣланя и що-до раціонального уживаня того средства для добра недужихъ на туберкулы уможливити и пôдпирати а заразомъ въ наслѣдокъ уживаня того средства ухилити можливй небезпечности, выдати слѣдуючй розпорядженя: 1. Дозволяесь побирати згадане средство лѣчниче лишь зъ авторизованого кор. пруского державою мѣсця выробу и розсылки та ажь до ôдклику сего розпорядженя лишь управителямъ заведень лѣчничихъ и науковыхъ институтôвъ медичныхъ а такожъ лѣкарямъ управненымъ до практики лѣкарскои въ краяхъ заступленыхъ въ радѣ державнôй. На случай доказаного надужитя сего права що-до побиранья и уживаня сего средства можуть краевй власти політичнй ôдобрати се право зъ полишеньемъ дороги рекурсу до міністерства справъ внутрѣшныхъ. 2. Примѣненье сего средства при лѣченю людей можe наступити лишь пôдъ условiемъ, що средство походить зъ доброго жерела и що при доконечнôмъ розпущеню не втратило своихъ свойствъ, та що заховаесь велькй осторожности приписанй науковыми досвѣдами. Заказуесь амбуляторичну курацію (по домахъ) недужихъ тымъ средствомъ, если нема запевненои опѣки лѣкарскои, щобы подати необходиму помôчь лѣкарску пôдчасъ реакціи, яку выкликуе впровадженье того средства до тѣла. 3. Всѣ лѣкарѣ суть обовязанй вести точнй записки о курациі недужихъ тымъ средствомъ и подавати на зазывъ політичнои власти фаховй поясненя а такожъ выказатись, зъ-ôдки побрали уживане средство лѣчниче. 4. Тѣ лѣкарѣ, котрй не суть управителями клінікъ шпитальныхъ при медичныхъ факультетахъ або управителями ôддѣлôвъ по шпиталяхъ, стоячихъ безпосередно пôдъ наглядомъ властей державныхъ або краевыхъ, мусять повѣдомити політичну власть, що хотять примѣнити се средство при курациі недужихъ. 5. О кождôмъ случаю смерти, котрый наступить по ужитю сего средства лѣчничого подчасъ реакціи або въ наслѣдокъ нея, мусить донести власти політичнôй одвѣчальный лѣкарь (по шпиталяхъ дирекція), подавши точно всѣ обставины. 6. Власти політичнй мають ухиляти завважанй надужитя и неточности при уживаню сего средства лѣчничого, наглядати выконанье сего розпорядженя, а въ случаю провины поступати собѣ пôсля розпорядженя міністерского зъ 30 вересня 1850 р. 7. Розпорядженье се входить въ житье зъ днемъ его оповѣщеня“.

— **Неофітки.** Въ селѣ Збоискахъ пôдъ Львовомъ выхрестились двѣ сестры жидôвки, доньки арендаря, пôсля греко-кат. обряду. Впреосв. митропо литъ давъ имъ удержанье ажь до вывченя правдъ вѣры католицкои. Хрещенье обохъ дѣвчатъ ôдбуло ся въ Збоискахъ при великôмъ здвизѣ народу, а то дня 9 падолиста с. р выхрестилась Гелька Ерліхъ, прибравши имя Михайлины, а дня 7 грудня ей сестра Файґа, одержавши имя Маріи. Зô стороны жидôвъ не було дуже великои перешкоды. Хрещенье удѣливъ о. Сидôръ Зельскій, приходникъ въ Збоискахъ, а проповѣдали оо. Коновалець и Зельскій. Збоищане приняли сердечно неофітки и обдарували ихъ щедро.

— **На вчерашнôмъ засѣданю львôвскои рады мѣскои** порѣшено мѣжь иншимъ отсй важнѣйшй справы: Уповажнено магістратъ выслати петицію до міністерства справедливости о утворенье другого суду мѣскоделеґованого для справъ цивільныхъ у Львовѣ; порѣшено: розширити ул. св. Николая, выкупити право млыва 20 кôрцѣвъ збôжа, заинтабульоване на добрахъ Бютня въ користь тамошнього греко-кат. приходства; полишити Бойкôвъ ще на одинъ рôкъ на давныхъ мѣсцяхъ при пляцу Галицкôмъ.

— **Запереченье ложи въ „Червоной Руси“.** Въ рубрицѣ „Хроника“ ч. 269 „Червонои Руси“ находить ся пôдъ заголовкомъ „Народный приговоръ“ вѣсть подана черезъ якогось Н. О. мовьбы то товариство „Просвѣта“ розсылало даромъ „Исторію Руси“ выдану своимъ накладомъ и нѣбы-то „нѣкоторiи изъ селянъ“ дôставши тоту „Исторію Руси“ выдану Просвѣтою „просверлили“ тоту брошуру „обыкновеннымъ сверликомъ“ и ôдослали выдавцямъ. — Именемъ канцелярiи товариства „Просвѣта“ заявляю, що товариство розсылае дѣйстно „Исторію“, але лише членамъ товариства, а не-членамъ лише тогдѣ, если о то просять. А чей же не потребуемо завѣряти, що исторія зъ „просверленьемъ“ чиста выдумка, а якъ селяне приняли нашу „Исторію Руси“, свѣдчить наглядно долучене письмо, о котрого оповѣщенье просимо Хв. Редакцію „Дѣла“ За канцелярію товариства „Просвѣты“ *В. Лаврбовскій.* [Письмо ее оповѣстимо. — *Ред.*]

— **Снѣговй замети.** Черезъ снѣговй замети задержано рухъ зелѣзниць зъ днемъ 11 грудня, на лініяхъ льокальныхъ зелѣзницѣ коломыйскои.

— **Зъ краковскои академіи наукъ.** Віцепрезесомъ академіи выбраный на засѣданю заряду д-ръ Фридрихъ Цоль, директоръ выдѣлу исторично фільософічного; директоромъ выдѣлу математично-природничого выбраный проф. Янчевскій, а директоромъ выдѣлу фільолоґічного Каз. Моравскій. — Академія наукъ въ Краковѣ въ честь заслугъ бувшого свого презеса д-ра Іосифа Маєра порѣшила: Установляе ся вѣчна фондація конкурсова имени Іосифа Маєра. Въ буджетъ спôльныхъ выдатковъ буде вставляти ся на ту цѣль стало квота 500 зр. Нагорода признаватись буде що два роки въ квотѣ 1000 зр. на перемѣну за працю зъ обсягу наукъ природничихъ и вôльныхъ. Пытаня конкурсовй буде ставляти а ôдтакъ нагороду признавати президъ Маєръ, а по его найдовшôмъ житю властивй выдѣлы, пôдъ застереженьемъ ратифікаціи академіи.

— **Дирекція почтъ у Львовѣ** оповѣщуе: Зъ днемъ 16 грудня вылучае ся улицю Городецко-Пôльну зъ округу доручень уряду почтового и телеґрафічного у Львовѣ мѣстѣ, а прилучае ся ей до уряду почтового и телеґрафічного у Львовѣ на головнôмъ двôрци зелѣзничôмъ. Въ наслѣдокъ того треба на пересылкахъ почтовыхъ для адресатôвъ при ул. Городецко Пôльнôй давати адресу „Львôвъ-дворець“.

— **Выкрытье фальшôвникôвъ монетъ.** Зъ Городенки доносять 10 грудня: Въ четверъ минувшого тыжня тутешна жандармерія прихопила фальшôвникôвъ двацятькрейцарôвокъ. Именно комендантъ повѣтовый тутешнои жандармеріи Фурманъ разомъ зъ начальникомъ Фастнахтомъ, котрй уже въ люто́мъ сего року выкрыли були шайку фальшôвникôвъ 4-крейцарôвъ, придержали Хаїма Віндішъ Шора, родомъ зъ Городенки але ôдъ кôлькохъ лѣтъ проживаючого въ Гурагоморѣ на Буковинѣ, и найшли при нѣмъ 51 штукъ фальшивыхъ двацяток. Яко другого спôльника приарештовано Йосля Ґольдберґера зъ Городенки, котрый передъ 5 роками за таке саме злочиньство черезъ 6 мѣсяцѣвъ бувъ въ слѣдчôй вязници, але для недостачѣ доказôвъ бувъ увôльненый. Додати треба, що головный фальшôвникъ чворакôвъ Осія Шіцъ вырокомъ трабуналу коломыйского бувъ засужденый на 5 лѣтъ тяжкои вязницѣ, а спôвинновники одержали по 2, 1½ и 1 роцѣ вязницѣ. За-для выкрытя тыхъ фальшôвникôвъ всѣ въ мѣстѣ и околици дуже тѣшать ся.

— **Способъ на бѣду народныхъ учителѣвъ.** Учитель народный. Володимиръ Калечиньскій зъ Турѣ великои (коло Стрыя) подае ось якій проектъ, котрымъ по его гадцѣ, можна бы троха злекшити бѣду народного учительства. Онъ радить правительству, (особливо-жь ôдносить ся до намѣстника зъ прошеньемъ о попертье) щобы, при надходячôй конскрипціи, правительство ôддало роботу переведеня конскрипціи народнымъ учителямъ, а зъ припадаючои сумы вынагородженя за трудъ — половину выплатило учителямъ а половину стягнуло на заложенье „краевои касы позичковои для учителѣвъ галицкихъ шкôлъ народныхъ“, — и обчисляе, що заробокъ принѣсъ бы до 80 тысячь, зъ того для учительства прийшло бы 40 тысячь, а для загальнои справы учительства на руки правительства 40 тысячь; зъ тыхъ можна-бъ призначити 25 тысячь на касу позичкову а 15 тысячь на бурсы для учительскихъ дѣтей. Грошѣ на сй двѣ цѣли могли бы староства стягати заразъ на мѣсци при выплатѣ гонорарôвъ конскрипційныхъ, потручуючи половину зъ цѣлои выплаты. — Безперечно, що се принесло бы хвилеву помôчь нашому бѣдному учительству сѣльскому; але чи зарадило бъ его загальнôй нуждѣ — о тôмъ нема и бесѣды; тутъ треба троха бôльше жертвъ зô стороны краю въ дорозѣ законодавчôй.

— **Фальшивый дипломъ докторскій.** Сими днями стававъ передъ судомъ присяжныхъ у Вѣдни звѣстный Ператонеръ, котрый, не маючи потрѣбныхъ студій, зумѣвъ стати секундаремъ головного шпиталю вѣденьского и повнити функціи лѣкарскій. До шпиталю за асистента принято Ператонера на пôдставѣ предложеного дипльому докторского университету въ Инсбруцѣ, але опôсля показало ся, що сей дипломъ бувъ дуплікатомъ, выставленымъ на чуже имя. Крôмъ того провинивъ ся Ператонеръ и въ иншихъ напрямахъ, именно сфальшувавъ аркушь платничій свого помершого свояка и побиравъ емеритуру черезъ довшій часъ, а ôдтакъ здефравдувавъ ще листъ грошевый, наданый одною фірмою банковою. Розправа не скôнчилась, бо трибуналъ порѣшивъ зарядити розслѣды психіятрôвъ, чи Ператонеръ не есть дурноватымъ. — Наслѣдкомъ тои справы мабуть есть розпорядженье міністерства просвѣты, выслане до всѣхъ университетôвъ, въ котрôмъ мѣжь иншими таке приказуесь: Щобы ухилити можливй надужитя, приказуесь, щобы на будуче дозволювано складати испыты, коли хто стараесь о то на пôдставѣ дуплікату свѣдоцтва абсолюторiи, лишь тогдѣ, если по засягненю вѣстки у всѣхъ университетахъ австрійскихъ не покаже ся яка перешкода. Такожъ на будуче маe выставлятись дуплікаты лишь на писемнй просьбы, въ котрыхъ ясно наведе ся причина и цѣль такого жаданя. Вкôнци пригадуесь, що документы предложенй за для допущеня до ріґорозôвъ мають задержатись въ деканатѣ ажь до повного зложеня всѣхъ испытôвъ.

— **Бурѣ.** Зъ Одесы доносять, що ôдъ кôлькохъ днѣвъ на Чорнôмъ мори лютять ся страшнй бурѣ а минувшои пятницѣ розбили ся два пароходы, при чôмъ погинуло много осôбъ. Такожъ чотири кораблѣ вѣтрильнй, наладованй сôлью, потонули, а зъ людей тыхъ кораблѣвъ нѣхто не спасъ житя.

— **Въ Читальни науковôй** у Львовѣ (Ринокъ ч. 43) ôдбудесь дня 13 н. ст. грудня о год. 7-ôй вечеромъ ôдчитъ п. С. П. про „Сгановище историчне женщины“.

— **Забезпеченье на припадокъ смерти.** Недавно померший король Голяндіи, Вільгельмъ III. забезпечивъ бувъ свое житье на три мільоны франкôвъ. Ôнъ учинивъ се тому, що маетокъ его приватный досыть малый, а побоювавъ ся, що по его смерти, станы ґенеральнй вызначать его жѣнцѣ вдовѣ королевôй малу пенсію — бо ему самому, яко королеви вызначили були всего 600.000 франкôвъ, отже жѣнцѣ могли-бъ вызначити якихъ 10 або 20 тысячь. Товариства асекураційнй выплатили вже королевôй цѣлу убезпечену суму, три мільоны, франкôвъ.

— **Дрôбний вѣсти.** Въ заяця мѣривъ а въ чоловѣка поцѣливъ онôгды на польованю въ Голоску п. К. и зранивъ своему товаришеви мысливому лице шротомъ. — Будôвничій львôвскій, Файтъ, умеръ нагло онôгды вечеромъ въ одной ресторациі на серцевый ударъ — Директоръ петербургскои консерваторіи Рубінштайнъ подавъ ся до димісіи; кажуть, що ôнъ хоче ще разъ объѣхати Европу зъ концертами. — У Вѣдни померъ проф. Томашекъ, бувшій професоръ львôвского университету. — До Львова на выставу штукъ красныхъ маe надôйти сими днями образъ Макарта „Бакхусъ и Аріядна“; образъ маe 6 метôвъръ довготы а 6 метрôвъ высоты.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 12 грудня. Засѣданье палаты панôвъ ôдбуде ся 15 с. м. Міністеръ торговлѣ Бакегемъ занедужавъ на запаленье горла.

Лондонъ 12 грудня. Въ подорожи своѣй зъ Дебліну до Корку мавъ Парнель въ рôзныхъ мѣсцяхъ бесѣды. Въ Мальоку мало що его не побито; въ Корку повитали его торжественно и тутъ заявивъ ôнъ, що не покине проводу ирляндскои партіи.

Римъ 12 грудня. Президентомъ палаты выбраный Біянкері, віцепрезидентами Баччелі, Віля, Рудіні и Террані.

Берлинъ 13 грудня. Парляментъ ôдрочено до 13 сѣчня. Професоры и доценты вроцлавского университету выступили противъ зменшеня науки клясичныхъ языкôвъ.

Вѣдень 13 грудня. Въ палатѣ послôвъ доказувавъ представитель правительства, що въ Галичинѣ умираe найбôльше людей на заразливй недуги; въ 1887 р. умерло тутъ звышь 66.863 осôбъ.

Пештъ 13 грудня. Міністеръ Феерварій заявивъ въ парляментѣ, що правительство заложить нову фабрику карабінôвъ замѣсть упавшихъ.

Бѣлградъ 13 грудня. Скупштина радила на тайнôмъ засѣданю надъ меморіяломъ королевои. Лібералы зажадали, щобы меморіялъ ôдослати до комісіи; внесенье то ôдкинено. Рістичь мавъ загрозити розвязаньемъ скупштины, наколи-бъ она рѣшилась радити дальше надъ меморіяломъ.

Чому правдивй якорнй коробки зъ камѣнчиками до будовы

такъ улюблений? Бо они не такъ якъ иншй забавки стають ся безъ вартости вже по кôлькохъ днихъ, але заховують для дѣтей на многй роки дуже интересне и поучаюче занятье, и що они зô взгляду на тревалôсть суть найдешевшою забавкою. Бо ôдтакъ и родичамъ подають они приемну розрывку справдѣ прегарными видами и що кожда коробка може бути доповнена. Хто не хоче тяжко обманутись при купнѣ безвартôстныхъ пôдроблень, сей няй ôдкине кожду коробку безъ нашои фірмы и марки фабричнои „червоный якоръ“ яко фальшиву Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно.

Ф. Ад. Ріхтеръ & Комп., Вѣдень, Nibelungengasse 4.

Послѣдне представленье.

ВЪ САЛИ „СОКОЛА“
РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ
пѡдъ зарядомъ И. БИБЕРОВИЧА.

Въ Понедѣлокъ дня 15 н. ст. грудня 1890

РѠЗДВЯНА НѠЧЬ

Комічно-лірична опера въ 4 актахъ а 5 ѳдслонахъ, слова М. Старицкóго, музика Миколы Лисенка.

ОСОБЫ:

Корній Чубъ, богатый козакъ, вдовець	С. Яновичь
Оксана, его дочка	К. Клишевска
Солоха, вдова	А. Осиповичева
Вакула, ви сынъ, коваль	С. Ольшаньскій
Павукъ, старый Запорожець	* * *
Голова, кумъ Чуба	П. Парадюкъ
Пантелимонъ Никифоровичь, дякъ	А. Стечиньскій
Одарка, подруга Оксаны	А. Долистóвна
Маруся, Катря, Ивга — дѣвчата	Д. Кирницка, Е. Стечиньска, М. Ольшаньска
Грицько, товаришь Вакулы	А. Клишевскій
Ткачиха, Шпортуниха — бабы	М. Радкевичь, М. Романовска

Парубки, дѣвчата, колядники зъ звѣздою. — Дѣе ся на селѣ, сто лѣтъ тому назадъ.

Въ роли Павука выступить п. **Т. Борковскій** спѣвакъ оперы львѡвскои и кіевскои.

Орхестра тов. „Гармонія“.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Крѣсло въ першихъ 6-охъ рядахъ **1·50** зр., Крѣсло въ дальшихъ рядахъ **1·20** и **1** зр., Паркетъ **60** кр., Партеръ **30** кр.

Бѣлетѡвъ дѡстати можна въ торговли Вп. Дымета въ рынку, въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, а вечеромъ ѡдъ годины 2-ои при касѣ.

Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ.

ПОДЯКА.

ВП. Д-рови М. ЯЮСОВИ

въ Сокали складаю на тѡмъ мѣсци мою найсердечнѣйшу подяку за щиру, ревну и безинтересовну помѡчь лѣкарску въ тяжкѡй недузѣ (тифусѣ пятнистѡмъ), котру я завдяки Єго умѣетности щасливо перебувъ. Нехай Всевышній нагородить Вамъ Вп. Добродѣю и Вашѡй родинѣ всякимъ добромъ!

Омелянъ Константиновичь.
катихитъ въ Сокали.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнѡй практицѣ шпитальнѡй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ѡдбутыхъ, та по узысканю дипльому въ университетѣ вѣденьскѡмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякѝ операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучнѝ зубы и цѣлѝ щоки пѡсля найновѣйшои системы американьскои, опертѝ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякѝ недуги ушнѝ.

Найдешевше жерело предметѡвъ оптичныхъ у Львовѣ
пѡдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ ѳдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ жерелъ пѡдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пѡдъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кае. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV сомахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати тя въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр; пѡдписка на оденъ рѡкъ (6 выпускѡвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 3703 6—15

Иларіонъ Гмитрикъ
катихитъ гімназіи въ Самборѣ

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бѡльше якъ ѳдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ѳдбиваня усуваюче и лагѡдно розвѡльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бѡльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску універсальну мастъ домову.

Она пѡсля многихъ досвѣдѡвъ знаменито полагоджуе чищенье, ґрануляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а крѡмъ того дѣлая уемиряючо и розкладае бѡль. 3700 11—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бѡльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ
B. Fragner, Prag,
Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.
Розсылка почтова що дня.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
Львѡвъ ул. Баторія 20.

поручае свѡй складъ и роботню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кожду пору року по найнизшихъ цѣнахъ. Такожь приймае замовленя зъ провінціи за надѡсланьемъ одного черевика на мѣру.

3732 3—10 Зъ поважаньемъ
Кароль Яворскій
Львѡвъ ул Баторія ч. 20.

І. Н. ЧАЧКЕСЪ
ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ
основана 1834
въ ***БРОДАХЪ***
поручае ся яко найлѣпше жерело 3692 закупна 10 24
ГЕРБАТЫ
Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѡмъ найточнѣйшѡмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну лѣскацію поручае

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 70—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ѳдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ вылосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ папиры цѣнни, такожь запавшѝ купоны за готѡвку, безъ нѣякого ѳдчисленя. а замѣсцевай лишь за ѳдчисленьемъ справдешныхъ коштѡвъ.

До ефектѡвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштѡвъ. котрѝ самъ поносить.

Теперь хѝбують аркушѣ купоновѝ до

Вже выйшло зъ друку
!!! четверте выданье !!!
значно розширене и побѡльшене
Praktyczne przepisy
pieczenia ciast świątecznych
а именно:
бабъ, пляцкѡвъ, мазуркѡвъ, медовникѡвъ и тортѡвъ, такожь колачѣвъ хлѣба, булокъ, рогаликѡвъ 3741 2—4
та рѡзныхъ присмакѡвъ до кавы, гербаты и шоколяды
зѡбранѝ Флорентиною и Вандою
(Авторки „Kuchark-a Polsk-oi“.
Цѣна 50 кр.
По пересланю переказомъ квоты 55 кр., высылае ся пересылку оплатно пѡдъ опаскою.
В. МАНЄЦКІЙ
Друкарня народова
Львѡвъ, ул Коперніка ч. 7.

Кирил Думинъ
кравець мужескій
ул. Хорушины ч. 9. рѡгъ улицъ Сокола ч. 1.

Нема вже кашлю!
Оскара Тіца
БОНБОНЫ ЦИБУЛЕВѠ

Се давне выпробуване средство лѣчниче дѣлае надзвычайно скоро противъ **кашлю, хрипки, замулення.** Окремый складъ тыхъ бонбонѡвъ запевнюе **лишь** успѣхъ, тому треба докладно уважати на имя **Oscar Tietze** и на **марку у видѣ цибулѣ,** бо лучають ся **безъ вартости** а навѣть **шкѡдныѝ** пѡдробленя.

Въ мѣшочкахъ по 20 и 40 кр.

Головный складъ: антикарь **F. Krizan Kremsier.** Можна купити въ аптикахъ, дротеріяхъ и т. п.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА
вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дѡстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Обнижени цѣны нафты.

Р. ДІТМАРЪ
у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій и ул. Собѣского ч. 1
Головный складъ
галицкои неекспльодуючои нафты
Выключна продажа Р. Дітмара невыбухаючого петролею (Ditmar-s Sicherheits-Petroleum)

продае літру нафты сальоновои подвѡйно рафінован. 22 кр.
„ „ господарскои „ „ 20 „
„ „ „Р. Дітмара не експльодуючои“ 32 „

При одноразовѡмъ закупнѣ або при запланѣ впередъ, щобы дѡставати частями

опускаю при 10 літрахъ 2 кр на літръ
при бочкахъ ваги 140 кіл. ѳдновѣдный рабатъ.

Безплатна достава до дому ѳдъ 5 літ. почавши власнымъ возомъ.
Телефону ч 226. 3743 1—8

Лишь улиця Собѣского число 1.

Лишь неекспльодуюча нафта.

Найлѣп. олѣй до поправныхъ лямпъ.

Нова торговля рѣчей церковныхъ, тонарѡвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньскаго срѣбла.
Е. Левицкого и Ф. Перлика въ Перемышли.

Товары куплены въ нашѡй торговли за 50 зр. высылаемо ѳдворотно. — Належитобсть поштову оплачуемо самъ а за опакованье нѣчо не числимо. 3721 (4—?)

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маемо честь повѣдомити **Всечестне Духовеньство, славетнѝ громады, Комітеты церковнѝ и высокоповажану публику,** що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ **Перемышли при улици францішканьскѡй число 153**

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядѡвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарѡвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пѡдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаемо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошѝ и вкусныѝ вѣнцѣ металевѝ и зъ цвѣтѡвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выбѡръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншѝ памятки.

Устроилисьмо такожь при нашѡй новѡй торговли цѣлкомъ **окремый маґазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО
въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добрѝ товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнѝ Поручаемо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестнаго Духовеньства и высокоповажаной Публики** и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милѡй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаемо

зъ глубокимъ поважаньемъ
Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Окремый маґазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ
П. ЧАПЧИНЬСКОГО
у Львовѣ, улиця Галицка, число 1
поручае

Футра подорожнѝ и мѣстовѝ мужескѝ у всѣхъ родахъ и ѳдмѣнахъ. **Футра дамскѝ** пѡсля найновѣйшихъ фасонѡвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткѝ дольманы, такожь зарукавки и ковнѣры дамскѝ, боа, шапочки футраны и т. д. **Шапки и колпаки мужескѝ, зарукавки ловецкѝ и покрывала до санокъ. Покрытя готовѝ** до футеръ мужескихъ. Покрывала готовѝ до футеръ дамскихъ, новѝ фасоны.

Великій выбѡръ матерій наймодньйшихъ выключно на покрытя до футеръ. **Шкѡры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надѡсланьемъ мѣры выготовляе ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 11—12

За товаръ купленый въ маґазинѣ ручу.

Цѣны сталѝ дуже приступнѝ.

ИСТОРІЯ РУСИ

ч. I II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дѡстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вѡрменьска ч. 27

Походнѣ нафтовѝ по 3 зр.

патентъ и выробъ Адама Братковского, знаменитѝ до ѣзды нѡчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи має

Антѡнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львѡвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБѠРЪ 3663 15—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рѡзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рѡзныхъ фасонѡвъ

Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестѡвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями.

Вѣденьскій магазинъ товарѡвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львѡвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбѡльшій складъ въ цѣлѡй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшѝ сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робѡтъ ручныхъ, гафтѡвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонѡвъ, Fichus, товарѡвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтѡвъ, перъ, капелюхѡвъ, товарѡвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетѡвъ, рукавичокъ питняныхъ шововыхъ и шкѡряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского ковнѣрикѡвъ, манщетѡвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхѡвъ мужискихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледѡвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занасѣвы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3.75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчисленный выробъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикѡвъ на ложки и конѣ Кождого часу кѡлькасотъ останкѡвъ хѡдниковъ по 8—12 метрѡвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тѡмъ ѳддѣлѣ суть **япаньскѝ и всходнѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбѡръ килимѡвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хѡдниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбѡльшій складъ англійскихъ станикѡвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбѡльшій выбѡръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

При закупнѣ товарѡвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѡдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 272. Львовъ, Понедѣлокъ 3 (15) грудня 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газеть ул. Кароля Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком:
въ Австрії: на Границѣ:
а цѣлый рокъ . . . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . . 24 зр.
на півъ року . . . . 9 зр. на півъ року . . . 12 зр.
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . . . 16 зр. на півъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаться лише на конецъ застережepisе. — Реклямації неопечатані вільні відъ порта
Поодинокі числа коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. відъ одного стрічки печатков, въ рубр. „Надсланне“ по 20 кр. а. в.
Подяки числиться по 10 кр. відъ стишка.

Нова ситуація.

I.

Тамтого року, на засѣданю галицкого сойму зъ 16 падолиста, предсѣдатель рускаго клюбу п. Романчукъ, вразъ изъ 13 членами клюбу и не-членомъ д-ромъ Ольпиньскимъ, поставивъ интерпеляцію до ц. к. правительства, въ котрій межи иншимъ такъ сказавъ:

„Відъ довшого часу стрѣчають ся Русины зъ явными ознаками підозрѣваня и неприхильности правительственныхъ властей и орґанівъ, котрі трактують ихъ якъ-бы якій елементъ непевный, а ихъ розвій якъ-бы небезпечный для державы. Майже всяка акція Русинівъ въ напрямѣ до забезпеченя и скрѣпленя ихъ національнои екзистенціи, до ихъ культурного и економічного розвою знаходить у тыхъ-же властей и орґанівъ найтяжшій и найрозличнѣйшій перепоны... Таке Русинамъ прямо неприязне поступованье обявляє ся не тілько спорадичными фактами: оно, о скілько окрыває ся въ правній формы, очевидно вымагає ся верховными властями краєвыми відъ властей и орґанівъ низшихъ, а о скілько явно переступає границѣ права, знаходить коли не одобренье, то выразне и видимо зъ горы запевнене толєрованье. Зъ такого на певну систему указуючого поступованя пробиває ся тенденція: зъ однои стороны здушувати всякій національный, культурный и економічный розвій Русинівъ, зъ другои стороны всѣхъ Русинівъ, заходячихъ ся коло того розвою, представляти будь яко ґравітуючихъ до православія и Россіи панславістівъ, будь яко політичныхъ революціонерівъ, будь яко соціялістичныхъ ворохобниківъ.“

Ц. к. правительственный комісарь відповѣвъ на тую интерпеляцію въ шерсткій способъ, що системы Русинамъ неприязнои нема, и відославъ кривденыхъ на дорогу, всказану конституцією. Відтакъ и поступованье правительства супротивъ Русинівъ остало й дальше однакимъ.

Сего року рускій клюбъ рѣшивъ не ставити загальнои интерпеляціи, тілько піднести поодинокій факты въ интерпеляціяхъ спеціяльныхъ, а решту доповнити въ бесѣдѣ при ґенеральній дебатѣ буджетовій, котру то бесѣду припоручено зновъ п. Романчукови. Интерпеляціи внесли пп. Рожанковскій, Окуневскій и Гаморакъ, а бесѣду выголосивъ п. Романчукъ на засѣданю сойму зъ 25 падолиста, въ котрій сказавъ: „Політика правительства була и въ минувшімъ роцѣ выплывомъ тои самои системы, яка панує у насъ вже відъ довшого часу, системы, полягаючои на протеґованю однои народности и однои именно клясы... Протеґує ся сторону сильнѣйшу противъ слабшои, а зъ того выходить для слабшои шкода підъ взглядомъ національнымъ, політичнымъ, культурнымъ и економічнымъ.“ Якъ торікъ такъ и сего року привѣвъ п. Романчукъ въ доказъ свого твердженя численній факты.

Доси не було-бъ нѣ-якои різницѣ межи торічною интерпеляцією а сегорічною бесѣдою. Але въ дальшій части сегорічнои бесѣды указавъ п. Романчукъ, що правительство мовь-бы давало до пізнаня, що оно готове бы зійти зі свого дотеперішного становища супротивъ Русинівъ, коли-бъ Русины ему се уможливили. Отже п. Романчукъ зробивъ се, бо поставивъ програму таку, котра зъ однои стороны цѣлымъ загаломъ Русинівъ могла бъ и повинна бы бути принята, а противъ котрои зъ другои стороны и правительство не могло бы нѣчого закинути. Єсть то звѣстна програма, складаюча ся зъ пяти точокъ.

Крокъ той предсѣдателя рускаго клюбу мусить кождый розважный и не на скрайно-партійнімъ становищу стоячій Русинъ назвати дуже політичнымъ. Проголошеньемъ тои програмы Русины анѣ на цаль не сходили зі свого становища, не робили нѣкому нѣякихъ концесій, не змѣняли своєи позиціи супротивъ правительства, а однакожь вызывали при тімъ правительство, щобъ оно и своє становище зазначило.

Такъ и стало ся. Правительство відповѣло заразъ на другій день, и то устами вже не комісаря правительственного, але самого намѣстника. Оно, — якъ справедливо замѣтивъ нашъ дописуватель зъ Перемышля, — зробило einen maskirten Rückzug. Очевидно, оно не могло явно признати ся до того, що доси держало ся системы неприязнои супротивъ Русинівъ, але все-жь оно узнало за потрѣбне толкувати свое дотеперішне поступованье, а толкувало ся тымъ, що добрі намѣры єго „стрѣчають часами трудности, выкликанї неяснымъ поступованьемъ“. Дальше-жь не відославъ п. намѣстникъ Русинівъ, якъ торікъ, на дорогу всказану конституцією, але запевнивъ, що „правительство бажає, щобы кожда [отже-жь и руска] народность розвивала ся свобідно въ границяхъ и рамахъ конституціи“, признавъ, що „правительство має обовязокъ боронити права меншостей передъ більшостію“, заявивъ, що правительство „почуває ся до своихъ задачь и обовязківъ“, и увѣрявъ о зичливости правительства, отже и своєй.

Якъ видимо, єсть радикальна різница въ заявленяхъ правительства торічныхъ а сегорічныхъ. Правда, що намѣстникъ додавъ до своихъ заявлень два застереженя, але тіи не суть того роду, щобы або Русины не могли на нихъ згодити ся, або, щобы правительству лишалась можність выцофати ся. Бо якій-жь то суть тій застереженя? Перше, щобы „рѣшучо отрясти ся и увільнитись відъ всего, що розвоєви рускои народности на основѣ чисто австрійскій перешкаджає“, щобы „бороти ся зі всѣми, котрі допускають ся въ тімъ взглядѣ якихсь суперечностей або неясностей“. Друге, щобы „меншість [Русины] въ своихъ чинахъ и словахъ, въ своѣмъ дѣланю и змаганяхъ показувала прихильність, вырозумѣлість и сильне стремленье до спільного сожитя и спільнои працѣ для добра держави и краю“. Отже що-до сего другого застереженя, то Русины заявляли неразъ бажанье спільнои працѣ и въ соймѣ и въ радахъ повѣтовыхъ та мѣскихъ, тілько-жь до тои спільнои працѣ ихъ не припускано! Та й вырозумѣлість а навѣть прихильність оказували неразъ, а оказували бы ще більше, коли-бъ она и зъ другои стороны була оказувана дѣлами.

Що же до першого застереженя, то оно, якъ такожь замѣтивъ нашъ перемыскій дописуватель, відносить ся очевидно до стремлѣнь „обєдинительныхъ“. О тыхъ стремленяхъ и о становиску правительства до нихъ скажемо въ другій статьи; нинѣ докинемо ще лишь кілька слівъ о теперішныхъ взаєминахъ межи правительствомъ а Русинами взагалѣ.

Скоро обѣ стороны, Русины(-народовцѣ) и правительство, зазначили ясно своє становище, належить выжидати відповѣдныхъ тымъ словамъ дѣлъ. Зъ рускои стороны вже тое зазначенье єи становища єсть дѣломъ, бо иншій дѣла, якихъ держава и правительство відъ неи вымагати можуть, она оказувала вже й доси. Не може очевидно правительство відъ неи вымагати, та й фактично не вымагало, щобы она зъ опозиціи перейшла заразъ въ таборъ правительственный. Се бы могло наступити ажь тогдѣ, коли правительство змѣну системы вже не лише словами заявить, але ствердить и дѣлами. Такихъ дѣлъ мы выжидаємо. Мы будемо слѣдити за поступованьемъ правительства зъ повною обєктивностію, а наше поступованье супротивъ него приложимо до єго поступованя супротивъ насъ. Мы єсьмо крѣпко пересвѣдченї, що оно по такъ ясныхъ заявленяхъ безъ скомпромітованя себе и безъ нараженя на шкоду интересівъ державы не може цофнути ся, але мы можемо бути щирыми и вѣрными союзниками тілько правительства намъ приязного, однакъ не будемо нѣколи повільными мамелюками правительства такого, котре не дає дѣлами наглядныхъ доказівъ своєи для насъ зичливости.

Письма признаня

послови Романчукови и єго товаришамъ одномышленникамъ.

III.

До письма зъ Перемышля.

На выразне жаданье Русинівъ зъ Перемышля и околицѣ, котрі зъ провінціи перші выслали адресу довѣрія и признаня для посла Юл. Романчука (надруковану въ 264 ч. „Дѣла“ зъ 23 н. ст. падолиста с. р.), помѣщуємо нинѣ ихъ підписы. Адресу підписали:

Кароль Волошиньскій — Миронъ Подолиньскій — Константинъ Чеховичь, крилошане Капітулы. — Григорій Цеглиньскій управитель рускихъ клясъ рівнорядныхъ въ ґімназіи. — Левъ Шеховичь, секретарь рады суду окружного. — Дмитро Левкевичь, учитель ґімназіи — Антінъ Негребецкій, авскультантъ судовый. — Григорій Петровскій, учитель народный. — Олекса Ярема, учитель ґімназіи. — Андрей Децко, катихитъ ґімназіи. — Михайло Мрицъ, священикъ. — Василь Кондрацкій, священикъ. — Д-ръ Иванъ Гробельскій, професоръ богословія. — Иванъ Стрыйскій. — П. Кмить, префектъ семінаріи духовнои. — Димитрій Людкевичь, магістеръ фармаціи и властитель дрогерія. — Д-ръ Теофіль Кормошь, кандидатъ адвокатуры. — Д-ръ Иванъ Глубоцкій, кандидатъ адвокатуры — Антоній Стефанъ Должицкій, професоръ ґімназіи. — Омелянъ Кормошь. — Иванъ Малиновскій, учитель ґімназіи. — Володимиръ Попель. — Иванъ Ивасівка, парохъ въ Малковичахъ. — Иванъ Матковскій. — Вас. Цюкъ, парохъ въ Баличи. — Евгеній Горницкій, священикъ. — Евсевій Нестайко, лѣкарь-ветеринарь — Гнатъ Власюкъ, начальникъ „Народнои Торговлѣ“. — Андрей Сѣчиньскій. — Олександеръ Радецкій, учитель ґімназіи. — Романъ Дмоховскій, авскультантъ судовый. — Володиславъ Смольницкій, авскультантъ судовый. — Іоанъ Пелчиньскій. — Михайлъ Матіяшь, учитель народный.

——

IV.

Письмо зъ Золочівщины.

До Высокодостойного Пана Юліана Романчука, Посла на соймъ краєвый, Предсѣдателя рускаго клюбу соймового у Львовѣ.

Высокодостойный Заступнику народный!

Одушевленї Вашимъ прилюднымъ выступленьемъ въ соймѣ краєвімъ при нагодѣ сегорічнои дебаты буджетовои и вымовнымъ выголошеньемъ нашои народнои програмы, завѣщанои намъ патріотами рускими зъ 1848-го року, одобренои вѣчами народными, а освященои теперь князями церкви та смѣлымъ підношеньемъ прапору, на котрімъ такъ, якъ и въ серцю кождого правдивого Русина, выписанї слова: вѣрність для австрійскои держави, преданність греко-кат. церквѣ и відрубність народности нашои якъ відъ польскои такъ и россійскои, — складаємо Вамъ, Высокодостойный Пане, заступнику народный, щиру и зъ серця плывучу подяку, а то тымъ більше, що вже разъ перестанемо бути параваномъ для різного рода аґентівъ, котрі, крыючи ся за плечѣ народу, дѣлали выключно для особистыхъ цѣлей.

Рівно-жь передайте нашу не менше щиру подяку симъ Высокодостойнымъ членамъ рускаго клюбу, котрі підднесеный Вами, свѣтлый Провіднику народу, прапоръ підтержали.

Вкінци не зражуйте ся выступленьемъ супротивъ Васъ выродныхъ сынівъ Руси, а будьте увѣренї, що зъ Вами и за Вами самъ цвѣтъ рускаго народу!

Въ Золочевѣ дня 9 грудня 1890.

Олександеръ Чемериньскій, парохъ въ Золочевѣ. — Сидоръ Єзерскій, професоръ ґімназіи въ Золочевѣ. — Григорій Харакъ, адъюнктъ судовый. — Григорій Алиськевичь, парохъ въ Перепельникахъ. — Володимиръ Дольницкій, авскультантъ судовый. — Антоній Яиовичь, парохъ въ Струтинѣ. — Кароль Підляшецкій, адъюнктъ судовый. — Петро Богачевскій, парохъ въ Гарбузовѣ. — Теодоръ Наливайко, начальникъ громады Тростянця. — Вікторъ Лучаківскій, адъюнктъ судовый. — Теофанъ Бородайкевичь, парохъ зъ Тростянця. — Януарій Цурковскій, канцелістъ суду. — Сильвестеръ Богачевскій, парохъ въ Манаєвѣ. — Симеонъ Чмола, авскультантъ судовый. — Д-ръ Данило Куликъ, кандидатъ адвокатскій. — Іосифъ Вергановскій, парохъ зъ Почапъ. — Димитрій Берескій, канцелістъ судовый. — Ст. Стасловскій, місто-деканъ и парохъ зъ Ляцкого. — Андрей Дольницкій, парохъ зъ Волѣ гологірской. — Дмитро Бахталовскій, сотрудникъ зъ Сасова. — Антоній Захаріясевичь, сотрудникъ зъ Сасова. — Лука Левицкій, выслуженый деканъ и парохъ въ Белзци. — Олександеръ Дѣдицкій, авскультантъ судовый. — Платонъ Сѣнкевичь, професоръ ґімназіи. — Іосифъ Онишкевичь, нотарь зі Зборова. — Я. Литиньскій, учитель ґімназіи. — Григорій Кунчиньскій, сотрудникъ зъ Поморянъ. — Теофіль Гутковскій, парохъ зъ Ясеновець. — Іоанъ Гургаль сотрудн. зъ Золочева. — Северинъ Борачокъ, парохъ зъ Белковець. — Теофіль Дорожиньскій, ветеринарь повѣтовый. — Василь Занько, адъюнктъ судовый. — Юліянъ Полошиновичь, контрольоръ податковый. — Михайлъ Гутковскій, офіціялъ почтъ въ Золочевѣ.

——

V.

Письма зъ Підгаєччины.

1. Зъ Завалова.

Высокоповажанї Панове!

Отсимъ мило заявити намъ за Вашу щиру исповѣдь народну, высказану устами Вповн. посла Романчука на 23-імъ засѣданю сегорічного сойму дня 25 н. ст. падолиста, сердечну подяку. Мы вповнѣ годимо ся зъ тою програмою. Дай Боже, щобъ щасливо дождали мы осущеня єи въ якъ найкоротшімъ часѣ!

Щирі Вамъ прихильники мешканцѣ Завалівщины:

О. Димитрій Гузаръ, парохъ въ Заваловѣ. — О. Евгеній Гузаръ, сотрудникъ. — Лука Скальскій, Онисько Дѣдора, Ол. Калькура, Амвросій и Стефанъ Моравскї, Романъ Вергунъ зъ Завалова. — Теод. Сокольскій, Пилипъ Честунъ зъ Камінної горы. — Пилипъ Банахъ, Стеф. Клюба зъ Заставча — и другї громадяне зъ Завалова, Камінної горы и Заставча.

2. Зъ Теляча.

Высокоповажаный Пане Предсѣдателю!

Сповняючи милый для насъ обовязокъ, складаємо Вамъ, Высокоповажаный Пане Предсѣдателю, щиру подяку за оборону правъ и чести народу рускаго въ соймѣ краєвімъ и заявляємъ, що въ цѣлковитій згідности прилучуємось до програмы поставленои Вами яко предсѣдателемъ рускаго клюбу на 23-імъ засѣданю соймовімъ дня 25 падолиста с. р., котру то програму одобрили и Єго Превосх. Высокопреосвященый нашъ митрополитъ. А именно стоимо за відрубностію нашого языка и за самостійностію нашого народу супротивъ польскаго и россійскаго; за вѣрностію для австрійскои держави и пануючои династіи; за вѣрностію для греко-кат. церкви; за умѣркованымъ лібералізмомъ (значить: переносимо устрій конституційный надъ абсолютизмъ) и за розвоємъ та подвигненьемъ економічнымъ нашого селяньства и мѣщаньства.

Пересылаючи Вамъ, Высокоповажаный Пане Предсѣдателю, повысше заявленье, завѣряємо Васъ о повнімъ довѣрію и глубокімъ поважаню нашімъ.

Теляче дня 5 н. ст. грудня 1890.

Петро Литиньскій, парохъ и радный громады. — Василь Чубатый, війтъ. — Ол. Прокопишинъ, Павло Кузишинъ, Ант. Кардашь, Стеф. Маґалясъ, Іосифъ Супоня, Федь Смикъ, Федь Коваль, Ив. Сендецкій и Иванъ Бойко, — рада громадска зъ Телячого.

3. Зъ Марковы.

Мило намъ отсимъ заявити, що вповнѣ прилучаємось до програмы п. Романчука и Товаришівъ, выголошеної въ соймѣ краєвімъ на 23-імъ засѣданю дня 25 падолиста с. р., и згоджуємо ся на ню щиро и отверто.

Маркова д. 6 н. ст. грудня 1890.

Михайлъ Винницкій, парохъ Марковои. — Савинъ Робакъ — и 15 громадянъ Марковы.

——

VI.

Письмо зъ Ясенова (пов. брідского).

Высокоповажаный и многозаслуженый Пане После!

На послідныхъ засѣданяхъ сойму высказали Вы, Высокоповажаный Пане После, програму Русинівъ галицкихъ, котру мы підписанї вповнѣ одобряємо и зъ нею у всѣхъ точкахъ годимо ся, — котру то програму мы давно вже въ серцяхъ своихъ голубили. Льояльність для династіи Габсбурґівъ, преданність вѣрѣ и обрядови греко-кат., відрубність народу малорускаго відъ польскаго и россійскаго — се окликъ, за котрый мы готовї и у бій. Вамъ же, Высокоповажаный После, складаємо прилюдну подяку и признанье за труды около выбореня правъ рускаго народу и за смѣле и ясне высказанье програмы нашои. Най Всевышній крѣпить ще силы Вашій на многій лѣта до борбы за справу нашу руску!

Ясенівъ у грудни 1890.

Дмитро Поповичь, начальникъ громады. — Андрей Демківъ, заступникъ начальника. — Матвѣй Швалюкъ, Григ. Филюкъ, Иванъ Поповичь, Семко Король, Теодоръ Василѣвскій, Гриць Демчукъ, радній громады. — Іосифъ Долинюкъ, секретарь гром. — Лука Смага членъ брацтва церк. — Григ. Назаркевичь, пѣвець церковный. — Петро Свидницкій, учитель. — О. Филемонъ Тарнавскій, сотрудникъ. — О. Іосифъ Авдиковичь, парохъ въ Ясеновѣ — [и ще 55 підписівъ громадянъ Ясенова, зъ котрыхъ переважна часть підписалась власноручно — видно, що въ громадѣ богато людей письменныхъ, — а прочихъ підписавъ секретарь п. Долинюкъ].

Оповѣстка.

Маю честь запросити всѣхъ Вповажненыхъ Выборцѣвъ округа турчаньского на вѣче посольске, котре бѣдуче ся дня 17 (29) сѣчня 1891 року о годинѣ 10-ѣй рано въ Турцѣ въ салѣ рады повѣтовои.

Константинъ Телишевскій,
посолъ турчаньскій.

Бесѣда посла Озаркевича,

выголошена въ радѣ державнѣй при верифікаціи пос. Заремби.

Высока палато!

На 391 засѣданю палаты послѣвъ при моихъ выводахъ до титулу „публична безпечность“ зроблено менѣ такій закидъ (читае зъ стенографічныхъ записокъ):

„Посолъ казавъ, що пѣдчасъ того, що дѣяло ся въ Бережанахъ, замыкано начальникѣвъ громадъ до арешту, щобы они не могли брати участи въ выборахъ. Я однакожь думаю, що то сказанье есть зовсѣмъ хибне и безосновне, бо дотычнѣ доходженя не выказали правдивости того сказаня.“ Я въ моихъ выводахъ зовсѣмъ не казавъ того, що начальникѣвъ громадъ арештовано въ Бережанахъ, бо я сказавъ такъ (читае зъ записокъ): „Найновѣйше поступованье при выборѣ до рады державнои въ округѣ выборчѣмъ Пѣдгайцѣ-Бережаны-Рогатинъ представлено у всѣхъ газетахъ такъ, що онъ противить ся всѣмъ законамъ, що при тѣмъ выборѣ арештовано або тероризовано жандармами правыборцѣвъ, котрѣ мали намѣренье голосувати або и голосували на рускаго кандидата“, а при фактичнѣмъ спростованю сказавъ я (читае): „Що при выборахъ ѣдбували ся арештованя, можу доказати рѣзными письмами, якѣ я зъ ѣдтамъ дѣставъ, и можу предложити всѣлякѣ записки, коли правительство схоче, щобы ихъ подати до вѣдомости.“

Я не можу брати на себе такъ тяжкого закиду, якій менѣ тутъ роблено, де менѣ въ сѣй высокѣй палатѣ публично неправду заключено, длятого буду старати ся дати противный доказъ.

Але позаякъ що-до сего выбору не внесли выборцѣ нѣякого протесту, то и я не маю нѣякихъ офіціяльныхъ датъ пѣдъ рукою, то не позостае менѣ нѣчого, якъ лишь доказати, що були арештованя, и обмежити ся на справозданье комісіи легітимаційнои.

Отже що-до арештовань въ Бережанахъ, то були пѣсля надосланыхъ менѣ записокъ арештованѣ: Никола Ягоцкій зъ Нараева, Захаръ Олѣйникъ зъ Конюхъ, Іосифъ Медвѣдь зъ Выбудова, Михайло Федоръ зъ Будилова, Яковъ Бортникъ и Емилій Карпѣй зъ Плаучи великои, Іосифъ Гладчукъ зъ Козѣвки, Стефанъ Кульматицкій зъ Городища и Стефанъ Зеликъ зъ Бышокъ, котрѣ всѣ хотѣли голосувати на рускаго кандидата, а не арештовано анѣ одного зъ противнои партіи.

Дальше довѣдуюсь зъ поданыхъ менѣ записокъ, що жандармерія въ день передъ выборами (10 лютого с. р.) впала до домовъ двохъ выборцѣвъ въ Галичи коло Пѣдгаецъ Тимка Квика и Луця Пекарского, радныхъ громадскихъ, ганьбили ихъ, брали зъ нихъ протоколы а ѣдтакъ ихъ обохъ та ще и третого якогось Костя Лавчака арештували та ѣдвели якъ арештантовъ пѣдъ баґнетами до Пѣдгаець до арешту.

Пѣзнѣше вже по выборахъ арештовано селянъ Семка Пусака, Данила Салабуна и Илька Семаку и закованыхъ приставлено жандармами до арешту, нѣбы то длятого, що они выкликують заколотъ, бо одному зъ своихъ зрадниковъ робили закиды за его поступованье. Радныи зъ Горожанки ѣднеслись до мене письменно, щобы я тутъ въ высокѣй палатѣ поставивъ интерпеляцію въ справѣ величезныхъ надужить.

Отже тутъ говорять имена, и я ѣдсылаю зробленый менѣ закидъ неправды назадъ на адресу того п. посла.

А теперь звертаю ся до справозданя комісіи легітимаційнои. Зъ того справозданя довѣдую ся, що пос. Зарембу выбрано на посла до рады державнои зъ округа громадъ сѣльскихъ Бережаны-Пѣдгайцѣ-Рогатинъ въ Галичинѣ 39 голосами по-надъ абсолютну бѣльшость дня 12 лютого 1890 р. и що въ тыхъ выборахъ брало участь 525 выборцѣвъ.

Контръ-кандидатомъ бувъ проф. Юліянъ Романчукъ, котрый дѣставъ 185 голосовъ. Але дальше сказано (читае): Въ Рогатинѣ пропало голосовъ: на Романа Романчука 30, Юліяна Романчука 2, Романа Юліяна 2, Юліяна Мачука 1, Илію Ромчука 1; въ Пѣдгайцяхъ на Юліяна професора, а коля ѣдтакъ ще два голосы ѣдданѣ на Юльвана Ромачука дотычна комісія выборча признала неважными, бо они не означували досыть ясно особы, то ѣдносилась всѣ тѣ невѣрно записанѣ имена до тыхъ 39 голосовъ ѣдданыхъ на рускаго кандидата, котрѣ фактично ѣддано на Юліяна Романчука.

Ту неточность имена можна собѣ лишь тымъ способомъ пояснити, що до комісіи выборчои допущено лишь противникова рускаго кандидата а по-при то ще безустанно непокоено выборцѣвъ агітаторами, при чѣмъ и жандармерія помагала.

Якъ читаю въ рускѣй газетѣ „Дѣло“, то при вписуваню имена Казимира Зарембы не такъ поступовано, хочь выборцѣ, по найбѣльшѣй части селяне, такъ само не досыть выразно вымавляли то имя, лишь подавано: Юліянъ Заремба, Романъ Заремба и т. д. Але тымъ выборцямъ ще и помагано вымовити имя Казимира Зарембы.

Отже ѣдзываю ся до правительства, нехай оно постарае ся, щобы якъ при правыборахъ, такъ и при выборахъ послѣвъ не було зъ нѣякои стороны партійныхъ и деморалізуючихъ вплывѣвъ, та щобы строго придержувано ся §. 14 ординаціи выборчои до рады державнои въ 2 цвѣтня 1873 р., а то, щобы имена кандидатовъ не вписувано невѣрно до листы голосуючихъ.

Маю надѣю, що теперь и для рускаго народу настане справедливѣсть, бо въ розправѣ въ галицкѣмъ соймѣ дѣзнаю ся, що якъ Русины держать ся крѣпко льояльности и вѣрности для австрійскаго Найвысшаго дому, для династіи и державы та для католицкои церкви, и то правительство схоче за-для того полагодити разъ руске питанье въ Австріи.

Рускій народъ бувъ завсѣгды вѣрный, льояльный та цѣлымъ серцемъ преданный своѣй католицкѣй церквѣ, а то становище я тутъ неразъ зазначувавъ а такожь и при дебатѣ адресовѣй въ 1885 р.

Коли-бъ отже выс. правительство хотѣло вдоволити бажанямъ и потребамъ рускаго народу, за котрыми я тутъ въ сѣй выс. палатѣ тѣлько разѣвъ ѣдзывавъ ся. то мусѣвъ бы я то лишь повитати и дати тутъ завѣренье, що народъ той буде лишь вдячный за забезпеченье и охорону его національно-політичныхъ и культурныхъ правъ и его св. грекo-католицкои церкви а ѣдтакъ и за переведенье его рѣвноправности зъ другима народами, а заразомъ що скрѣпленье идеѣ державнои мусить дуже богато причинити ся для добра австрійского цѣсарства. Але нехай-же выс. правительство переведе ту свою волю чимъ скорше въ дѣло, бо лишь се усуне недовѣріе зъ умѣвъ того народу.

Голосы прасы о рускѣй справѣ.

Wiener Allg. Zeitung помѣстала пѣдъ заголовкомъ: „До исторіи польско-рускои згоды“ цѣкаву статью датовану у Вѣдни 13 грудня, котру тутъ дословно наводимо:

„Правдивый чоловѣколюбець, а передовсѣмъ правдивый австрійскій патріотъ не може не повитати хочь бы и найменшого прояву на поли національного помиреня и не може не дати якъ найсильнѣйшои помочи акціи, котра ѣдносить ся до такого помиреня. Атже то въ першѣй линіи сварка національна, котра затроює цѣле наше житье публичне, ѣдсуває на бокъ всѣ соціальнѣ и економічнѣ справы и ѣдтягае найлѣпшій силы ѣдъ роботы для добра народу. Злый то патріотъ, котрый чи то за-для особистыхъ чи партійныхъ цѣлей пѣдтримуе національну сварку, пѣдъюджуе противникѣвъ противъ себе и старае ся въ злѣй волѣ та лукавыми замѣткамы розбити всяку пробу якогось помиреня. То ѣдносить ся до кождого, до якои бы партіи онъ и не належавъ.

„О чесаѣй угодѣ, котра такъ красно була розпочала ся, голосять теперь зъ певноя стороны зъ правдивою радостію, що она вже розбила ся, що вже ажь таки добре лячно высказувати противный оправданый поглядъ. Але не давно тому розпочато ще и другу угоду, котрои хѣдъ доси зовсѣмъ правильно розвивае ся, а вже и тутъ взялись злѣ руки до дѣла, щобы зруйнувати дѣло мира и не дати монархіи прийти до спокою.

„Мы свого часу, скорше якъ всѣ часописи, подали вѣсть о початку польско-рускои угоды; але зъ легко понятныхъ причинъ не уважали мы за ѣдповѣдне высказати ся о попередньѣй исторіи тои угоды. Теперь, коли дѣло стоить инакше, и коли якъ польскій февдалы такъ и декотрѣ инши панове, що то радо ловлять рыбу въ мутнѣй водѣ, старають ся пѣдсунути акціи угодовѣй зовсѣмъ неправдивѣ а навѣть безглуздѣ мотивы, то видимось спонуканымы представити справу нашимъ читателямъ въ правдивомъ свѣтлѣ.

Въ Галичинѣ суть слѣдуючѣ три партіи:

„Перша народовцѣ, котрѣ мають найбѣльшій вплывъ въ рускѣмъ народѣ. Та партія есть строго національна, она противить ся такъ само польонізаціи якъ и московщеню, видать въ Австріи одиноке пристановище для свободного культурного розвою и готова завсѣгды на пѣдставѣ рѣвноправности помиритись зъ польскою бѣльшостію. Проводирями тои партіи уважають ся послы соймовій Романчукъ и Свѣнській.

„Друга партія есть радикальна, властиво соціялістична, котра поволи ѣдлучила ся ѣдъ партіи народовскои, але лишь недавно тому выступила прилюдно зъ своею програмою. Одинокій представитель тои групы въ соймѣ приступивъ до угодовои програмы народовцѣвъ, але застерѣгъ ся противъ того, щобы до програмы втягати и справы церковнѣ.

„Третю групу творять старѣ, котрѣ въ масѣ народу мають лишь мало прихильникѣвъ, але за то належить до нихъ велика часть духовеньства. Та партія есть въ політичнѣмъ ѣдношеню зовсѣмъ москвофільска, въ кождѣмъ иншѣмъ напрямѣ строго консервативна на ладь россійского консерватизму попѣвского и селяньского.

„Ѣдъ многихъ лѣтъ доходили до міністерства дѣлъ заграничныхъ чимъ разъ бѣльше непокоячѣ вѣсти о московскихъ агітаціяхъ середъ галицкого селяньства. Розумѣе ся само собою, що управитель уряду дѣлъ заграничныхъ не могъ бути рѣвнодушный на тѣ вѣсти и межи Гальпляцомъ а міністерствомъ дѣлъ внутрѣшныхъ раджено надъ тымъ досыть часто и серіозно. Ажь на конець стало яснымъ, що такъ дальше ити не може, що треба конче ту партію въ Галичинѣ, котра бодай станула на боцѣ ѣдъ москвофільского руху, притягнути до себе и ей скрѣпити, щобы спѣльно зъ нею притяти при самѣмъ корени махінаціи старои партіи. Розумѣе ся само собою, що намѣстникъ Галичины уважавъ ся до сего кроку одиновою найвѣдповѣднѣйшою особою. Такъ отже розпочавъ гр. Бадені переговоры зъ народовцями, котрѣ въ основѣ того жадали:

„На поли шкѣльництва, де они вже ѣдъ давна мають рускѣ школы народнѣ, — а именно по селахъ выключно рускѣ — основанье двохъ або трохъ гімназій, а ѣдтакъ заведенье утраквізму въ семінаріяхъ учительскихъ. Дальше жадали они строго переведеня рѣвноправности рускаго языка въ судахъ и урядахъ адміністративныхъ а наконець приреченя, що правительство при слѣдуючихъ выборахъ до рады державнои не буде зовсѣмъ на выборы вплывати. Русины, котрѣ лишь по селахъ творять збиту масу и лишь въ сѣй групѣ ставлять своихъ кандидатовъ, числять теперь, що на 24 мандатовъ въ громадъ сѣльскихъ припадаючихъ на всходну и заходну Галичину здобудуть для себе 8 до 10 мандатовъ. Тѣ жадания, о сколько они ѣдносили ся спеціяльно до правительства, признавъ намѣстникъ безусловно. Рѣвночасно приобѣцявъ гр. Бадені що-до переведеня другихъ точокъ вплывати на своихъ земляковъ.

„Такъ а не инакше розпочалась акція угодова. Припущенье, що нѣбы то правительство хотѣло бы народовскими послами скрѣпити свою власну позицію, есть просто дурне; противно, правительство якъ-разъ черезъ то евентуальне збѣльшеня видѣлось спонуканымъ такъ довго ѣдкладати угоду. Народовцѣ, яко партія ліберальна, можуть бути польскимъ ліберальмъ хиба лишь пожадаными; для кабінету гр. Таффого есть польска шляхта, котра въ сѣльскихъ громадахъ ставить противъ Русиновъ своихъ кандидатовъ, чейже далеко певнѣйшою опорою.

„Наконець треба ще и то запримѣтити, що въ польскои стороны лагодилась такожь угода зъ Русинами. [Есть то рѣчь нова, о котрѣй въ рускихъ кругахъ не знають нѣчого. *Ред.*] Тымъ то и поясняесь, для чого консервативна партія польска приняла ту угоду такъ холодно, хочь зовсѣмъ не була ѣй противна. Для польскои шляхты не може бути рѣвнодушнымъ, хто перевѣвъ угоду и хто здобувъ собѣ тымъ популярность: правительство чи Поляки.

„Повыстае розновѣли мы цѣлый хѣдъ акціи угодовои о сколько можна основно и зовсѣмъ обективно та маемо надѣю, що тымъ зробимо конець всякимъ пѣдсуванямъ и фальшивымъ комбінаціямъ. Причины, якѣ спонукала правительство до выступленя, суть того рода, що кождый австрійскій патріотъ мусить зъ радостію повитати угоду. Она приходить вправдѣ досыть пѣзно, але все таки ще досыть въ пору, щобы дати можность до щасливои борбы противъ партіи, котрои очи звернѣ по-за чорно-жовтѣ стовпы пограничнѣ.“

Дописи „Дѣла“.

Зъ Вѣдня.

[Посестриченье „Сѣчи“ зъ „Буковиною“.]

Певно Вамъ уже вѣдомый фактъ, якій остатными часами зайшовъ середъ нашои кольонія. Ото „Січи“ конче забагло ся посестричити ся зъ „Буковиною“ и — чого нѣхто бы ще до недавна не бувъ надѣявъ ся — таке посестриченье наступило при обстановѣ дуже характеристичнѣй. „Січ“ сказала „Буковинѣ“: ты будь собѣ „обединителемъ“, — а „Буковина“ сказала „Січи“: ты будь собѣ чимъ хочешь, але за тую мою ласку, що я тобѣ позволаю бути тымъ, чимъ собѣ хочешь, гукни зъ цѣлого горла разомъ зъ мною: „Прочь зъ Романчукомъ, Свѣнськимъ и Телишевскимъ!“ И деякій смарній баранцѣ зъ „Січи“ на Ex-kneip-ѣ по зборахъ „Буковины“, выбравши командиремъ Кнеіп-ы Володимира Ѳ. Дудикевича, замекекали за нимъ: „мы протестуемо...“ Бѣдній сараки! Пѣтменами показали ся супротивъ своихъ попередниковъ зъ-передъ семи лѣтъ, котрѣ такожь протестували, — тѣлько-жь не противъ Романчука, а противъ Володимара Ѳ. Дудикевича.

Якъ оно тогдѣ було, годить ся нинѣ пригадати.

Товариство „Січ“ зѣрвало було зносины зъ „обществомъ русскихъ студентовъ Буковина“ въ падолистѣ 1883 року зъ ось-якои причины. О тѣй порѣ ѣдбувавъ ся ювілей професора Міклошича. Русины взяли въ сѣмъ торжествѣ живу участь. Зъ Львова выслали Русины-народовцѣ делеґата — проф. Н. Вахнянина, щобы ѣддавъ поклѣнъ ученому славістови и приятелеви нашого народу ѣдъ товариства „Просвѣты“ и ѣдъ тѣла учительского рускои гімназіи. Проф. Вахнянинъ, ѣддавши поклѣнъ Міклошичеви „въ имена народу, що за собою маe 1000 лѣтню исторію; въ имени народу, що колись грудью своею заступавъ Европу передъ варварствомъ азійскихъ гордъ; въ имени народу, що колись бунай свои головы покладавъ въ защатѣ свободы вѣры и рѣвныхъ правъ чоловѣка; въ имени 20 міліонового мало-руского народу, що, вразъ зъ другими, всѣми силами стремить нинѣ до свого духовного ѣдродженя“ — вручивъ ювілатови пышну адресу. По промовѣ проф. Вахнянина, принятѣй цѣлымъ славянськимъ зборомъ грѣмкими оплесками, вручили ювілатови члены „Січи“: Евгеній Озаркевичъ адресу ѣдъ „Академічного Братства“ зъ Львова, Евгеній Кобринській ѣдъ львовскихъ богослововъ, а Василь Поляньскій адресу ѣдъ „Січи“, высказуючи при тѣмъ вдячность рускои молодежи Міклошичеви за его заслуги для мало-руского языка. По торжествѣ т. зв. „академія“ почавъ ся комерсъ. На комерсѣ насамперед промовлявъ одинъ Чехъ, потомъ въ имена „Січи“ д-ръ Теофіль Окуневскій, ѣдтакъ Полякъ, а опѣсля предсѣдатель „Буковины“ Володимиръ Дудикевичъ. Вже пѣдчасъ академія онъ, передаючи Миклошичеви адресу ѣдъ львовского „Академического Кружка“, въ своѣй промовѣ въ языцѣ россійскомъ высказавъ такій поглядъ, якій протививъ ся поглядови Міклошича, — теперь же на комерсѣ, ѣдчитавши въ натисномъ въ якоись телеґрамы окликъ: „Да погибнутъ сепаратисты“, почавъ, немовь навязуючи до того оклику, по россійски бесѣду, вымѣрену противъ мало-руского народу и его самостѣйности. Бесѣда его на тематъ „адинъ народъ“ (на вечерѣ въ честь Міклошича, котрый на основѣ глубокои науки дойшовъ якъ-разъ до противного выслѣду!) выкликала велике роздражненье. Коли-жь Дудикевичъ звернувъ ся ще до Славянъ въ заявленьемъ, що ихъ щастье въ тѣмъ, если вѣдлюють ся въ Россіянами, пѣднесись крики и протесты. Хтось крикнувъ: „Тогдѣ всѣ въ Сибѣръ пѣйдемъ!“ — а на те Дудикевичъ: „Сибѣръ хорошая страна особенно для заблуждающихъ ся!“ Пѣднявъ ся крикъ страшный: Pereat! pereat! Сербъ Петковичъ, дужій мущина, прискочивъ до Дудикевича, ѣдсунувъ его ѣдъ трибуны, а самъ по россійски крикнувъ голосно: „Не то народъ, котрый ише на Сибѣръ, а то народъ, котрого на Сибѣръ шлютъ!“ Дудикевичъ хотѣвъ ще щось говорити, але заглушуюче pereat не допустало его до слова. Впрочѣмъ не було вже й потребы говорити, бо всѣ Русины, Сербы, Словѣнцѣ и Поляки опустила салю и комерсъ скѣнчивъ ся.

На другій день по комерсѣ товариство „Січ“ умѣстило въ вѣденьскихъ дневникахъ заявленье такого змѣсту: „На торжествѣ въ честь Міклошича, котрого мы згѣдно зъ нашимъ народомъ глубоко поважаемо... на торжествѣ, де такъ сильно була замаркована наша народна идея — мы пѣдъ конець, коли представитель „Буковины“ тяжко оскорбивъ честь и повагу нашого народу, мусѣли, яко вѣрнѣ сыны пѣднести протестъ и выйти. Въ наслѣдокъ того, що зайшло, мы мусимо ѣдказатись ѣдъ приреченого спѣвудѣлу въ святкованю вразъ зъ другими Славянами памяти Тургенева, щобъ не наразитись на демонстрацію противъ нашои народности. Мы бьемо чоломъ передъ геніяльнымъ великаномъ, що пѣднѣсъ свѣй голосъ могучій въ оборонѣ нашои переслѣдуваной літературы и щирымъ серцемъ святкували-бъ мы спѣльно его память, але зваживши, що предсѣдатель „Буковины“ на комерсѣ въ честь Міклошича, мужа, що важнымъ словомъ правды и науки вступивъ ся за самостѣйностію нашого языка, — посмѣвъ прилюдно и остентативно се все заперечити, а тымъ насъ и нашѣ національнѣ чувства глубоко оскорбивъ; зваживши дальше, що „Буковина“ навѣть не уповажнена заступати великорускій народъ; зваживши такожь, що „Буковина“ своимъ поступкомъ не дае намъ найменшои поруки, що она буде гѣдно обходити память сего борця за свободу и людскость; зваживши вкѣнци, що мы Русины на святѣ въ честь Тургенева пѣдъ проводомъ тов. „Буковины“ не маемо жаднои поруки и обезпеченя, що не будемо выставленѣ на пѣдлѣбну зневагу; — есьмо зневоленѣ ѣдказати ся ѣдъ спѣвудѣлу въ сѣмъ святѣ. Заразомъ заявляемо прилюдно, що мы всякѣ зносины зъ „Буковиною“ зрываемо, и що зъ высше наведеныхъ причинъ на будуще не будемо брати удѣлу въ нѣякѣмъ славяньскѣмъ святѣ, если намъ не буде достаточно запоручено, що честь и повага нашого народу не буде нарушена, и що мы, тутъ у Вѣдни одинокій заступники рускаго народу, не будемо выставленѣ на нѣякѣ напады и обиды. Вкѣнци заявляемо, що память Тургенева будемо обходити въ нашѣмъ кружку. — Ѣдъ выдѣлу товариства „Січ“. *Иванъ Куровецъ*, голова. *Зиновій Левицкій*, секретарь.“

Ѣдъ того часу минуло сѣмь лѣтъ и дещо змѣнило ся — тѣлько не въ „Буковинѣ“, але въ „Січи“. „Буковина“ якъ була „обединательною“ такъ до нинѣ й зѣстала, анѣ йоты не вронивши зъ своихъ засадъ, — за те въ „Січи“ настали новѣ люде, котрѣ вже инакше ширше, навѣть дуже широко розумѣють „народню идею“, „честь и повагу народу“ и т. п., анѣжь розумѣли всѣ „Січовики“ въ 1883 роцѣ. И въ хвили, коли рускѣ послы въ соймѣ передъ лицемъ краю, державы и Европы проклямують именно „народню идею“, пѣдносять „честь и повагу народу“ — въ тѣй хвили пѣтменъ зъ „Січа“ на Кнеіп-ѣ бьють брава Володимирови Ѳ. Дудикевичеви, котрый передъ кѣлькома роками гукавъ прилюдно: „Да погибнутъ сепаратисты!“ и выславлявъ Сибѣръ яко „хорошую страну для заблуждающихъ ся“ — а до нинѣшного дня нѣчимъ не заманіфестувавъ змѣны своихъ поглядовъ...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Рада державна маe дня 18 с. м. розпочати свои рѣздвяныи ферія и зберe ся ѣдтакъ ажь въ половинѣ сѣчня. Завтра стане на порядку дневномъ дебата надъ провізоричнымъ буджетомъ и може бути, що выкличе велику борбу, до котрои ѣдъ давна лагодять ся всѣ партіи, хочь рѣвночасно и заявляють, що не хотять выкликувати дискусіи надъ загальнымъ положеньемъ въ монархіи. Всѣ кажуть, що будуть чекати, чи молодо-Чехи не схотять выступити зъ зачѣпкою; коли-жь молодо-Чехи будуть тихо сидѣти, то взагалѣ не буде нѣякои дебаты при буджетѣ провізоричнѣмъ. N. fr. Presse каже, що молодо-Чехи не схотять мабуть не користати въ надаючои ся имъ нагоды, щобы разъ показати цѣлу внутрѣшну ситуацію, хочь хвилево ѣдповѣдало бы то ситуаціи, щобы правиця уникала всего, що показало бы свѣтови ясно, що такъ звана бѣльшость перестала вже давно истнувати, перестала творити зелѣзный обручь и власснво держить ся ще лишь зъ ласки правительства. Нинѣ рѣшить ся, чи и въ якихъ розмѣрахъ схоче правиця запустити ся завтра въ дебату

Розумѣе ся, що тогды и лѣвица не схоче тихо сидѣти и такъ може дебата надъ провізоричнымъ буджетомъ статись приправкою до загальнои дебаты буджетовои. Передъ святами бдбудуть ся ще лишь два засѣданя палаты послбвъ, завтра и въ четверъ.

На послѣднбмъ засѣданю палаты послбвъ ухвалено законъ о завватированю босаньского войска безъ дебаты. При дебатѣ надъ закономъ о забезпеченю вдбвъ и сирбтъ по войсковыхъ выступивъ пос. Дерната зъ жалями на то, що законъ сей не розтягнено на всѣхъ. Єму бдповѣвъ Поповскій, що то було неможливе вже длятого самого, що Угорщина тому рѣшучо спротивилась. Впрочбмъ пбсля предложеного закона буде много такихъ вдбвъ и сирбтъ дбставати пенсію, котрѣ доси дбставали лишь даръ зъ ласки. По бесѣдѣ Жака ухвалено законъ. Опбсля принято внесеня въ справѣ устроеня державнои рады санітарнои, а Беренрайтеръ референувавъ въ справѣ заведеня касъ запомоговыхъ.

О новбй ческбй партіи доносять зъ Праги до N. fr. Presse такъ: „Членъ выдѣлу краевого д-ръ Шкарда старае ся всѣми силами въ утворенои нимъ групы послбвъ, що въ наслѣдокъ ческо-нѣмецкои угоды выступили въ старо-ческого клюбу, зробити нову односцѣлу партію. Въ тбй цѣли переговорюе бнъ зъ виднѣйшими членами молодо-ческои партіи, а такожь порозумѣвъ ся и зъ партіею ческихъ реалістбвъ. Переговоры его довели вже до того, що дня 11 с. м. бдбули ся въ Празѣ зборы делегатбвъ всѣхъ тыхъ трохъ фракцій На зборахъ явили ся: Шкарда, котрый бувъ предсѣдателемъ; молодо-ческѣ делегаты Тільшеръ, Юл. Грегръ, Кучера, Подлипный; бувшій прагскій бурмістръ Черный, а зъ партіи реалістбвъ Масаржікъ и редакторъ органу реалістичнои партіи „Čas-у“, д-ръ Крамасъ. Передовсѣмъ обговорювано на зборахъ програму новои партіи и постановлено дати всѣмъ посламъ, котрѣ бы приступили до новои партіи, повну свободу що-до поступованя въ справѣ ческо-нѣмецкои угоды. Кладено вагу на то, щобы зъ згаданыхъ трохъ фракцій вытворила ся одностайна партія, котра бы пбдготовляла людей способбныхъ до житя політичного. Велику вагу приписують тому, що на зборахъ явивъ ся такожь бувшій бурмістръ Черный, котрый маe велику симпатію явъ у молодо- такъ и у старо-Чехбвъ, а котрый вже бдъ двохъ лѣтъ не бравъ нѣякои участи въ житю політичнбмъ. Коли прийде до якого сполученя, на котре вже молодо-Чехи пристали, то Ріегъ, Маттушъ и Цайтгамеръ — такъ каже N. fr. Presse — уступлять самѣ въ себе въ житя політичного. Незадовго бдбудуть ся новѣ зборы для веденя дальшихъ нарадъ надъ програмою. На конференцію були запрошенѣ такожь бурмістры Ельгеницкій зъ Сміхова и Крофта зъ Пильзна, але они не прибули и оправдали свою неприсутнбсть. Крбмъ того запрошено такожь тыхъ старо-ческихъ послбвъ, що передъ голосованьемъ надъ закономъ о радѣ культуры краевои выйшли були зъ салѣ; и они оправдали свою неприсутнбсть. Здаесь, що коли дасть ся утворити нову партію, то провбдъ ви оббѣме д-ръ Черный.

Hlas Naroda доносить, що цѣсарь приймаючи на авдіенціи прагского бурмістра Шольца сказавъ до него: „Молодо-Чехи дуже легкодушнѣ, то може мати злѣ наслѣдки для ческого народу.“ Пбсля Politik рѣчь мала ся трохи инакше; цѣсарь не сказавъ слова „легкодушнѣ“ а промовивъ лишь такъ: „Чого властаво хотять молодо-Чехи? Они-жь не мають нѣякои програмы а и не сподѣвають ся, яку небезпечнбсть наводять на свбй край и свбй народъ.“

N. fr. Presse доносить, що въ кругахъ посольскихъ розбйшлась вѣсть, що гр. Таффе веде переговоры зъ молодо-Чехами, щобы ихъ позыскати для своеи ббльшости при надходячихъ выборахъ до рады державнои а слова цѣсарскѣ прийшли ему въ снъ переговорахъ якъ разъ въ помбчь.

Міністерство торговлѣ бдкинуло петицію галицкого товариства господарского въ справѣ заказу привозу россійскихъ бараболь до Галичины, бо такій заказъ выйшовъ бы дуже въ некористь найбѣднѣйшихъ клясъ, позаякъ черезъ то настала бы дорожня найважнѣйшои пожывы для бѣдныхъ людей.

——

Россійске правительство бере ся енергічно до жидбвъ зб всѣхъ бокбвъ. „Нов. Время“ доносить, що теперь при ревізіи закона громадского для мѣстъ порушено такожь справу, щобы число жидбвъ радныхъ зменшити зъ 33 на 10 процентъ числа христіяньскихъ радныхъ.

Въ канцеляріи тифліского губернатора явивъ ся сими днями якійсь Ормениинъ и спытавъ тамъ урядника, чи поданье, котре бнъ недавно тому внѣсъ, вже залагоджене. Коли ему урядникъ бдповѣвъ, що ще нѣ, то Ормениинъ той добувъ револьверъ и вабивъ урядника на мѣсци.

——

Онодгы въ пбзну вечѣрну пору зббрала ся була въ италіяньскбмъ парламентѣ ббльшбсть послбвъ числомъ 280, а мін. Кріспі повѣдомивъ ихъ о причинахъ, за-для котрыхъ такъ несподѣвано настала, а ще ббльше несподѣвано скоро закбнчила ся кріза въ кабінетѣ. Рѣчь була така, що міністеръ фінансбвъ Джолітті зажадавъ бувъ бдъ міністерства вбйны 12 міл., а бдъ міністерства роббтъ 14 міл. ощадностей, а коли ему то призволено, то бнъ зажадавъ наразъ бдъ міністерства роббтъ ще 3 міл. Межи міністромъ фінансбвъ а міністромъ роббтъ публичныхъ настала була тогды суперечка; Кріспі хотѣвъ ихъ погодити, а коли ему то не удало ся, то бнъ бувъ змушеный постарати ся о змѣну особъ. При сѣй нагодѣ заявивъ Кріспі, що правительство не буде анѣ цента ббльше податкбвъ жадати, а и тѣ три міліоны заощадять ся, длятого то и маневръ бувшого міністра фінансбвъ бувъ непотрѣбный. Властива причина дымісіи Джолітгіого була така: Коли оба міністры не могли що-до згаданыхъ трохъ міліонбвъ порозумѣти ся, предкладавъ Кріспі Джолітгіому теку міністерства роббтъ публичныхъ и обѣцювавъ ему, що пристане на всяке обниженье буджету, яке покаже ся потрѣбне въ интересѣ господарки державнои. Джолітті зволѣкавъ зъ бдповѣдею, ажь на день передъ бдкрытьемъ парляменту бдповѣвъ, що не пристае на ту пропозицію и заразомъ подавъ ся до дымісіи. Бнъ хотѣвъ очевидно зробити тымъ пресію на Кріспіого и змусити его пристати на его жаданье, а крбмъ того зателеграфувавъ ще о своѣй дымісіи до Піемонту, знаючи, що она тамъ выкличе невдоволенье. То розсердило було Кріспіого, але бнъ все таки ще разъ предложивъ свбй проектъ Джолітгіому, а коли той и тогды бдмовивъ, то Кріспі дорадивъ королеви занменувати міністромъ Грімальдіого.

По выборахъ до парляменту чекають теперь Италію новѣ важнѣ выборы — до радъ громадскихъ. Борба при снъ выборахъ буде дуже интересна, бо клерикалы лагодять ся до нихъ вже бдъ давна. Папа дозволивъ католикамъ ставити симъ разомъ всюды своихъ кандидатбвъ; доси були они лишь союзниками умѣреннои ліберально-консервативнои партіи. Правда, що клерикалы выходили добре и на сѣмъ союзѣ, бо умѣренѣ голосували майже завсѣгды на ихъ людей, але теперь уложать они листу, на котрбй будуть помѣщенѣ люде выключно католицкого духа.

——

Сербска скупштина залагодила меморіялъ королевои Наталіи въ той спосббъ, що выдала такій выроkъ: „Позаякъ нема нѣякого закона, пбсля котрого скупштина могла бы сю справу судити и выдавати о нѣй выроkъ; позаякъ дальше то, що о тбмъ постановляе конституція, не належить до рѣшана звычайнои скупштины, то не могла скупштина брати сеи справы пбдъ свою нараду и переходить надъ нею до порядку дневного. Рбвночасно однакожь высказуе скупштина, спонукана симъ актомъ, бажанье, щобы правительство въ порозумѣню зъ регентівю старали ся усунути злѣ наслѣдки, акѣ можуть выйти зб спору родичѣвъ короля для поваги престола и интересбвъ краю.“

Пбсля приватныхъ вѣстей, хбдъ дебаты надъ меморіяломъ королевои въ скупштинѣ бувъ такій: Президентъ скупштины повѣдомивъ палату, що наспѣвъ меморіялъ королевои и въ виду делікатнои натуры сеи справы предложивъ, щобы засѣданье бдбуло ся тайно. Скупштина пристала на то и въ наслѣдокъ того мусѣла выйти зъ палаты вся публика, всѣ дипльоматы и журналісты. По бдчитаню меморіялу зажадавъ проводиръ ліберальбвъ Авакумовичь, щобы меморіялъ бдослати до спеціяльнои комісіи. Скупштина бдкинула то внесенье, а въ наслѣдокъ того выйшла вся ліберальна партія демонстративно зъ палаты, заявивши, що нарушено регулямінъ палаты. Бдтакъ поставивъ совѣтникъ державный Герсичь внесенье въ имени правительства, щобы надъ сею справою перейти до порядку дневного. Въ оборонѣ королевои выступивъ Гарашанинъ и говоривъ майже цѣлу годину та часто нападавъ на короля Милана, ажь на конецъ Герсичь поставивъ наведену повыше резолюцію, котру скупштина и ухвалила.

——

Зъ Софіи доносять, що президентъ собранія Славковъ вызвавъ на поединокъ Радославова. Причина того була така: Органъ партіи Радославова „Народни Права“ помѣстивъ бувъ кблька днѣвъ тому назадъ статью, въ котрбй остро выступивъ противъ президента палаты послбвъ и оскорбивъ его на чести. При томъ покликались „Народ. Права“ на якусь кореспонденцію зъ Тирновы, котра въ 1871 роцѣ появилась була въ „Свободѣ“, выдаванбй Любеномъ Каравеловомъ въ Букарештѣ, а котра не лишила на Славковѣ анѣ однои сухои нитки. Въ наслѣдокъ того пбславъ бувъ Славковъ бурмістра Петкова и маиора Кутинчева яко своихъ секундантбвъ до Радославова и зажадавъ бдъ него сатисфакціи. Радославовъ не принявъ поединку и заявивъ, що бнъ разъ яко шефъ партіи не уважаесь обовязанымъ бдповѣдати за статью въ органѣ партіи, бо то есть рѣчь одвѣчального редактора, а по друге, бнъ уважае пониже своеи чести бити ся зъ чоловѣкомъ, котрый ему не рбвня. Секунданты списали протоколъ и бдповѣли на то, що коли Радославовъ не хоче поединку принять, то Славковъ видать ся змушеным пошукати собѣ сатисфакціи въ иншой дорозѣ. Фактъ сей выликавъ въ Софіи велику сенсацію и всѣ цѣкавѣ теперь, якъ та справа закбнчить ся.

——

Кн. Николай чорногорскій выдавъ недавно тому въ Даниллоградѣ розпоряджене, котре бдкрываe для Чорногоры нову еру роботы. Коли зойшли ся люде, щобы его повитати, промовивъ князь до нихъ и похваливши хоробрбсть Чорногорцѣвъ та додавъ, що коли бъ они були такими роботниками, якъ героями, то Чорногора сталась бы незадовго такъ богата якъ есть славна. Бнъ розпорядивъ бдтакъ, щобы кождый чорногорскій воякъ зъ тыхъ сторбнъ, де удае ся винна лоза, засадивъ сего року 200 лозъ; дальше, кождый бригадіръ по 20, кождый командантъ баталіону и его помбчникъ по 10, кождый офіцеръ и прапорщикъ по 5, кождый фіреръ по 2, а кождый капраль по одному дереву оливному. Кромъ того выдавъ ще князь розпорядженье, що кождый, хто ще сего року добровбльно засадить 2000 корчѣвъ винной лозы, не буде черезъ десять лѣтъ платити податкбвъ. Чорногорска газета урядова высказуе надѣю, що въ наслѣдокъ того розпорядженя буде Чорногора зъ весною 1891 р. мати о 4 міліоны винной лозы, а о 20.000 оливныхъ деревъ ббльше якъ сего року.

НОВИНКИ.

— „Рбздвяну Нбчь“, оперу коміко-ліричну М. Лисенка, котру сегодня выведено въ сали товариства гімнастичного „Соколъ“, рѣшилась дирекція рускаго театру, на загальне бажанье публики, выставити ще разъ вб второкъ, дня 16 н. ст. грудня, въ сали тов. Frohsinn. Много особъ по найббльшбй части зъ провінціи, не могли вже купити білетбвъ на перше представленье „Рбздвяной ночи“, тожь домагали ся у дерекціи театру, щобы выставила ще разъ ту оперу. Розумѣе ся, що и особы, котрѣ мали нагоду послухати сеи оперы на першбмъ представленю, не залишуть и другого представленя, щобы налюбувати ся симъ творомъ музичнымъ нашого славного композитора Н. Лисенка.

— **Руско-народный театръ** переѣздить сими днями зб Львова до Перемышля, де дасть обмежене число представлень. Перше представленье дасть театръ при кбнци сего тыждня. Русины зъ Перемышля и околицѣ, котрымъ лежить на серци розвбй нашои рбднои сцены мають нагоду заявити сей свбй патріотизмъ численною участію на выставахъ театральныхъ. Заразомъ треба додати, що дирекція театру бдъ часу своеи послѣдноі гостины въ Перемышли значно поббльшила свбй репертуаръ театральный а у выставахъ давнѣйшихъ творбвъ поробила значнѣ змѣны въ обсадѣ поодинокихъ рбль и у выведеню тыхъ творбвъ на сценѣ.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Гарбузовѣ** оповѣщуе: Дня 18 грудня с. р. бдбудуть ся загальнѣ зборы членбвъ читальнѣ въ Гарбузовѣ зъ слѣдуючою програмою: 1. Выббръ головы зборбвъ 2. Справозданье выдѣлу. 3. Выббръ нового выдѣлу на 1891 р. 4. Внесеня членбвъ. 5. Пбдписанье протесту противъ бесѣды соймовои посла Антоневича дотычно читалень. На сѣ зборы маємо честь просити всѣхъ, що интересують ся просвѣтою народу. — *Петро Богачевскій*, голова; *Левъ Переймибѣда*, касіеръ.

— **Читальня въ Сасовѣ** устроюе дня 18 н. ст. грудня вечерницѣ зъ слѣдуючою програмою: 1. Вступне слово. 2. „Сумна доля св. отця Пія IX въ р. 1848 и 1870“ — бдчитъ. 3. „Пѣснь свободы“ (Вахнянинъ) — хоръ. 4. „Озеро царя“. Д. Млаки — деклямація. 5. „Безбожна Орина“ Евг. Згарского — деклямація. 6. „Смѣховинка про село Безглуздбвъ“ — бдчитаесь изъ „Бібліотеки для молодежи“. 7. „На берѣжку“ пѣснь народна — хоръ. 8. „Русь“ стихъ Ю. Федьковича — деклямація. 9. „Святополкова могила“ (Н. Устіяновичь) — деклямація. 10. „Верховино“ пѣснь народна — хоръ. 11. Смѣховинка про Темносвѣтки — изъ „Бібліотеки для молодѣжи“. 12. „Нападъ Татаръ“ Федоренька — деклямація. 13. „Програма посла Романчука“ — розкаже Ф. Т. — Закбнчить спбльный хоръ: „Ще не вмерла Украина“. Продукціи хоральнѣ выконае хоръ зъ Бѣлого каменя. На сѣ вечерницѣ запрошуемо всѣхъ сусѣдбвъ и приклонникбвъ народноі Просвѣты. — *Выдѣлъ.*

— **Народне вѣче** скликавъ бувъ на вчера до салѣ ратушевои комітетъ, зложеный зъ кблькадесяти особъ, переважно ремѣсникбвъ; зъ Русинбвъ були пбдписанѣ въ комітетѣ пп. Михайло Павликъ и Иванъ Франко. Плякаты, скликуючѣ на народне вѣче, були выпечатанѣ въ языкахъ рускбмъ, польскбмъ и жидбвскбмъ. Головною точкою програмы сего вѣча була справа: завести загальне голосованье тайне до всѣхъ тѣлъ законодавчихъ и автономічныхъ. На вѣче явилось досыть значне число участникбвъ, а такожь и кблькадесять пань. Промовляли пп. Гудецъ, друкарь, Ив. Франко, Мих. Павликъ, академікъ Брайтеръ и пѣ Львевенштайнова. Вѣче ухвалило внести на руки посла Кронаветтера резолюцію, въ котрбй высказано домаганье загального права безпосереднього голосованя тайного. На вѣче надбслано зъ деякихъ сторбнъ Галичины привѣтнѣ письма и телеграмы.

— **На фондъ на памятникъ Володимирови Барвѣньскому** прийшло зъ суботнѣшого представленя театрального 66 зр. 13 кр. чистого доходу. Надто зложили ласкаво наддатки Вп. пп.: инжінеръ Тележиньскій 3 зр., проф. Ом. Партицкій 3 зр. и п. Мих. Спожарскій 1 зр., — отже разомъ 72 зр. 13 кр.

— **На „Шкбльну Помбчь“ у Львовѣ** принесло представленье театральне чистого доходу 50 зр. 85 кр. а дочисливши до того наддатки — выйшла гарна сумка 87 зр. 58 кр.

— **Вдовы и сироты по священикахъ, проживаючѣ въ Самборѣ**, загадали завязати товариство, котре займе ся выробомъ ризъ церковныхъ. Головну заохоту и першу пбдпомогу до сего дѣла подали самбрскѣ катихиты оо. Гмитрикъ, Рабѣй и Рѣпецкій. Статуты товариства вже зложенѣ и сими днями помѣстить ся по рускихъ газетахъ зазывъ до численного приступленя въ члены сего товариства. Чистый дохбдъ роздѣляесь на три части: половина припадае до фонду вдовичого всѣхъ трехъ епархій, а друга половина роздѣлена мѣжь вдовы и сироты, занятѣ при выробѣ ризъ, та на фондъ корѣнный.

— **Товариство „Русскихъ дамъ“** выбрало на сегорбчныхъ загальныхъ зборахъ дня 12 грудня новый выдѣлъ. Деякихъ членбвъ навѣть не повѣдомлено о зборахъ; плянъ бувъ такій, щобы зъ давнѣйшого выдѣлу, въ котрый входили представительки обохъ рускихъ сторонництвъ, усунути представительки народного сторонництва, а хиба лишь для ока людского полишити декого зъ нихъ. Не выбрано до выдѣлу анѣ панѣ Яновскои, анѣ панѣ Фалины Огоновскои. Въ наслѣдокъ того зложили зъ ново-выбраныхъ членбвъ выдѣлу се достоиньство панѣ: Шараневичева, Вахнянинова, Павенцка и довголѣтна трудяща секретарка товариства, панѣ Леонтовичева. Лишились лише панна Клявдія Алексиевичѣвна зъ панею Лепкою et Comp. Акцію выборбвъ пбдперто тымъ, що на самѣй загальнѣй зборы приведено 4 адептки „старои“ партіи и тымъ добуто ббльшбсть.

— **Субвенціи.** Выдѣлъ краевый порѣшивъ удѣлити зъ фонду краевого до розпорядку краевого рады шкбльнои субвенцію въ квотѣ 200 зр. яко датокъ до платнѣ вызначенои для п. Стан. Меруновича, помбчного учителя столярства, токарства и рѣзьбарства при мужескбй школѣ выдѣловбй въ Сокали, для заохоты его до дальшои працѣ, щобы науку тыхъ предметбвъ розвинути въ напрямѣ фаховбмъ. — Бдтакъ удѣливъ выдѣлъ краевый запомоги ученикамъ въ промысловыхъ заведеняхъ: 5 ученикамъ школы для промыслу деревного въ Закопанбмъ (3 ученикамъ по 6 зр., одному 8 зр. а одному 4 зр. мѣсячно): ученикови школы гончарскои въ Порембѣ 6 зр. мѣсячно; ученикови школы ткацкои въ Кроснѣ 5 зр.; ученикови школы гончарскои въ Коломыи по 5 зр. мѣсячно на рбкъ шнбльный 1890|91.

— **На зазывъ о. Фр. Рабѣя, катихита школъ народныхъ въ Самборѣ**, помѣщеный въ ч. 234 „Дѣла“, до помочи для сирбтъ по учителю народнбмъ пок. Яновскбмъ, поспѣшили зъ рускои стороны Вп. Добродѣѣ: Ферд. Швайцеръ, учитель зъ Выжницѣ на Буковинѣ, прислявъ 7 зр. зббраныхъ заходами п. Ил. Стратчука мѣжь учителями и учительками выжницкои школы народнои; по 2 зр. прислали: о. дръ І. Гробельскій зъ Перемышля, та Гануся и Юрцьо Левицкій зб Станіславова, по 1 зр. прислали: о. К. Куницкій зб Львова, о. Юр. Федусевичь зб Стрыя, о. Єр. Баришъ зъ Снятина, п-ѣ Иванна Ступницка зъ Кудринець та п. Гегейчукъ зъ Розгбрча. — Всѣмъ тымъ Вп. Добродѣямъ складае о. Фр. Рабѣй въ имени дрббныхъ сирбтъ сердечну подяку.

— **Листы новорбчнѣ.** Львбвска дирекція почтъ оповѣщуе: Щобы листы новорбчнѣ у властивбмъ часѣ доручити, можна тіи жь надавати вже бдъ 27 с. м., при чбмъ було бы пожаданымъ, щобы на такихъ листахъ, вкиненыхъ до скринки почтовои а призначеныхъ для мѣсцевыхъ адресатбвъ (у Львовѣ) на адресѣ умѣщеный бувъ додатокъ: „Листъ новорбчный“. Було бы такожь пожаданымъ, щобы высылаючѣ для адресатбвъ у Львовѣ ббльшу скблькбсть такихъ листбвъ вкладали (розумѣе ся по заосмотреню кождого листу бдповѣдною маркою почтовою) всѣ тѣ листы пбдъ одну перепаску або до однои коверты и на перепасцѣ або ковертѣ выписали: „Листы новорочнѣ“. Листы тѣ въ часѣ бдъ 27 до 31 грудня будуть збиранѣ, а 31 грудня с. р. вечеромъ взглядно 1 сѣчня 1891 адресатамъ доручуванѣ.

— **Опришка**, Вартолома Антонова, про котрого подвиги згадали мы онодгы, засудивъ черновецкій трибуналъ судовый, по майже одноголоснбмъ притакненю вины зб стороны судьѣвъ присяжныхъ на 10 лѣтъ тяжкои вязницѣ, заостренои постомъ що мѣсяци та на заплату коштбвъ процесу.

— **Дрббнѣ вѣсти.** Громада Скородне, пов. лѣського, одержала бдъ цѣсаря 100 зр. пбдпомоги на будову школы. — У Львовѣ померъ Павло Шатковскій, учитель спѣву въ учительскбй семінаріи женьскбй и въ школѣ реальнбй. — Громада Ветлина, пов. лѣського, одержала бдъ цѣсаря 100 зр. подпомоги на будову школы.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Кан. інституваный на Мацину, дек. бѣцкого, о. Вас. Курило.

Завдзваный до кан. институціи на Лѣщины, дек. бѣцкого, о. Мих. Вербицкій.

Завѣдательство въ Устю рускбмъ одержавъ о. Ант. Хилякъ.

Бдзнаки крилошаньскѣ одержавъ о. Іоанъ Давидовичь зъ Блажова.

Именованый о. Ант. Бешкидъ зъ Тарнавки мѣстодеканомъ для деканату ясельского.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

О. Иларій Билиньскій, приходникъ въ Плотичи, бережаньского повѣту, упокоивъ си дня 5 н. ст. грудня въ 61 роцѣ житя, а 34 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Иванъ Яцкевичь, мѣщанинъ зб Стрыя, упокоивъ ся дня 12 н. ст. грудня въ 63 роцѣ житя. Покбйный державъ ся вѣрно своеи народности и обряду та въ тбмъ самбмъ дусѣ выховувавъ свои дѣти, зъ котрыхъ одинъ сынъ есть на 3-бмъ роцѣ богословія. Вѣчна ему память!

Наука, штука и литература.

— **Зъ руско-народного театру.** Въ суботу дано на сценѣ нашбй оперетку народну Старицкого: „Чорноморцѣ“ зъ музикою Лисенка, инструментованою о. Матюкомъ. Основа штуки звѣстна публицѣ рускбй, звѣстна и музика, заснована на мельодіяхъ народныхъ, звороткова, тожь обмежимось на критику самои гры артистбвъ нашихъ. Взагалѣ вывязали ся всѣ дѣевѣ лиця зъ задачѣ своеи добре, а найлучше тѣ, котрымъ припала роля типовыхъ лиць въ штуцѣ, зъ окремыми характерами и темпераментами, на чбмъ и опираесь весь комізмъ въ „Чорноморцяхъ“. Кабицю гравъ п. Стечиньскій зъ повнымъ гуморомъ; — Цвѣркуниха (п-нѣ Осиповичева) була въ гуморѣ и свободѣ недостижима; Цвѣркунъ (п. Кирницкій) явивъ ся справдѣшнымъ оріґіналомъ; Наталка (наймичка — панѣ Кирницка) и Илько (молодый козакъ — п. Ольшаньскій) грали зъ житьемъ; старый Тупица (сотникъ п. Гембицкій) гравъ зъ хорошимъ спокоемъ. Такъ само выкбнчено и зъ зрозумѣньемъ роль грали панѣ Клѣшевска (Маруся), панѣ Романовска (Кулина), панѣ Гембицка (Драбиниха) и п. Плошевскій (Очкурня). Лише статисты обявляли на сценѣ мало житя и руху. И на сѣмъ мѣсци мусимо примѣтити, що народнѣ нашій оперетки, граній Старицкимъ въ Петербурзѣ и Москвѣ зъ такъ великимъ успѣхомъ, подобались публицѣ головно тымъ, що поббчь дѣевыхъ лиць выступали на сценѣ дуже громадно статисты, але зъ бдповѣднымъ рухомъ и житьемъ. Наколи сцена велась примѣромъ на улици, то тѣ статисты поббчь дѣевыхъ лиць грали — такъ бы сказати — другій театръ: сходились, розходились, брали воду, займались навѣть буденною роботою. Око зрѣтеля мало на чбмъ спочити. Розумѣе ся, що на малыхъ сценахъ того доказати годѣ, але mutatis mutandis частину того можна бы выконати, и се лежить въ интересѣ режіссерія. Чистый доходъ зъ представленя бувъ призначеный на зббльшенье фонду памятникового Вол. Барвѣньского, тожь и публика руска явилась численно.

По „Чорноморцяхъ“ бдспѣвавъ хоръ „Лют-

нѣ“ Воробкевича: „Надъ Прутомъ“ и Нѣщиньского: „Закувала та сива зозуля“, инструментовану дуже удачно и умно капельмайстромъ „Гармоніи“, п. Фалемъ. Саля гремѣла ôдъ оплескôвъ. По ôдограню попурі зъ народныхъ пѣсень Воробкевича слѣдувавъ образъ зъ живыхъ особъ, аранжованый пп. Шухевичемъ и Млодницкимъ (професоромъ рисункôвъ въ семінаріи учительскôй). Образъ бувъ алеґорією воскресшои Руси. Уґрупованье лиць: кобзаря, козакôвъ, козачок, дѣтей и т. д., надъ котрымл зносилась Русь зъ звѣздою въ рукахъ, ôдзначалось хорошими артистичными лініями. Подяка за все належить ся проф. Шухевичеви яко головному аранжерови цѣлого вечера.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 13 грудня. Клюбъ центра пôдъ проводомъ ґр. Брандіса ухваливъ старати ся всѣми силами, щобы выборы до рады державнои не переводило ліберальне правительство.

Берлинъ 14 грудня. Конференція шкôльна заявила ся за задержаньемъ науки клясичныхъ языкôвъ, але заразомъ поклала вагу и на науку живыхъ языкôвъ.

Вѣдень 14 грудня. Депутація кола польского выбирає ся вô второк до мін. Ґавча въ справѣ ôдкрытя медичного факультету у Львовѣ.

Бѣлградъ 15 грудня. Секретарь скупштины доручивъ королевôй ухвалу послôвъ.

Римъ 15 грудня. Въ палатѣ послôвъ поставила лѣвиця резолюцію, въ котрôй домагає ся выповѣдженя Австріи угоды мытовои.

Варшава 15 грудня. Арештованый на улици якійсь чоловѣкъ и приведеный на поліцію заколовъ на смерть комісаря поліции и ранивъ тяжко другого урядника а самъ утѣкъ; незадовго по тôм зловлено его знову.

Лондонъ 15 грудня. Въ Бостонѣ застрайкувало 25.000 роботниковъ въ фабрикахъ бавовны.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Воч. Ступ. въ Кудр. За р. 1890 прийде намъ ще 7 зр. — **Воч. Кричк. въ Забол.** Правотарь можна дôстати въ тов. „Просвѣта“. — **Воч. Гаик. въ Устю йп.** До кôнця року прийде намъ ще 4·50 зр. — **Воч. Мор. въ Рыбн.** До кôнця року прийде намъ ще 3 зр.

Надôслане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

СВѢТЛО

при замовленю за нашимъ посередництвомъ

по кождоразовôй цѣнѣ фабричнôй.

Днесь нотує фабрика за 100 кіл. окрôмъ транспорту I-а по 82 зр., II-а по 76 зр.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

У ЛЬВОВѢ.

-рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п.

2537

поручає найдешевше

МАҐАЗИНЪ

БРАТôВЪ ЛЯНҐЕРôВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ФАБРИКА РУКАВИЧОКЪ

ôдзначена на краєвыхъ выставахъ

дипльомомъ почетнымъ и державною медалью

І. Н. СПОЖАРСКОГО

у Львовѣ при улици Галицкôй ч. 20

поручає ся ласкавымъ взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, и зô всякими рукавичничими роботами По сталыхъ и умѣренныхъ цѣнахъ. 3731 3—3

ДОСИ НЕДОРôВНАНЫЙ

В. М АІҒА правдивый очищеный

ТРАНЪ зъ ЩУЧЪЯКИ

черезъ **Вільгельма Маґера** зъ Вѣдня.

DORSCH

Найпершими знатоками медичными розслѣдженый и **за-для свого легкого травленя** дуже порученый для дѣтей и ординованый у всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче осягнути **змôцненье цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, прирôстъ ваги тѣла, поправленье соковъ а передовсѣмъ очищенье крови.**

Фляшку за 1 зр. можна одержати въ складѣ фабричнôмъ: **Wien III. Bez. Neumarkt Nr. 3** а такожь 3688 7—18

по всѣхъ аптикахъ австр.-угор. монархіи.

У ЛЬВОВѢ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и К. Балабана.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричні, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ ôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Львосы угорскій Jo-Sziv. Три тягненя рôчно. Головна выграна зр. 200.000. Теперѣшный курсъ около зр. 4.75. **Львосы сербскій 10 фр.** Три тягненя рôчно. Головна выграна фр. 250.000. Курсъ теперь около 5.75зр. **Львосы італійскій Червоного Хреста** Чотири тягненя рôчно. Головна выграна фр. 100.000.

Найôдповѣднѣйшій подарунки на Рождество або Новый рôкъ.

продає по курсѣ деннôм и на сплаты мѣсячні

Августъ Шелленбергъ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ **днихъ 1891 р.** написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушевъ друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 50—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякі облїґації державні, листы заставні и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Всѣлякій Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облїґаціи пропинаційнй

Всѣлякій облїґаціи довгу державного

Зелѣзничй облїґаціи першeньства

Львосы державнй и приватнй

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 185—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Два молодй

ц. к державнй урядники, не маючи нагоды въ захôднôй Галичинѣ познакомитись зъ Русинкою, глядають на тôй дорозѣ знакомства двохъ красавиць, або молодыхъ бездѣтныхъ вдôвъ щобы оженитись. Маєтокъ пожаданый. Ласкавй зголошенья если можна зъ долученьемъ фотоґрафіи — упрашаєсь пôдъ адресою: **Pegozus, poste restante. Kraków.** 3—3

Пошукує ся предприємця до поставленя одного господарского будынку деревляного и мурованого дому приходского въ **Цетули** почта Ярославъ.

Женщина въ середнôмъ вѣцѣ, знаюча ся на кухни и господарствѣ, глядає мѣсця до заряду домомъ. Адреса: **Савина Воляньска**, poste restante Теребовля.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякій приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ 3604 55—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Ковдры матерацы, сѣнники, вкладки пружиновй до лôжокъ и т. п. власного выробу поручає найдешевше

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львôвъ, ул. Коперника ч 7.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

Львôвъ ул. Баторія 20.

поручає свôй складъ и роботню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кождую пору року по найнизшихъ цѣнахъ. Такожь приймає замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ одного черевика на мѣру.

3732 4—10 Зъ поважаньемъ

Каролъ Яворскій

Львôвъ ул Баторія ч. 20.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣди недѣльнй,

праздничнй и случайнй

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

ТОРГОВЛЯ

пôдъ фірмою

МИХ. ДЫМЕТЪ

У ЛЬВОВѢ

оручає на надходячій свята Рождества Ісуса Христа свôй богато заосмотреный складъ всякихъ рѣчей церковныхъ, а именно: Фелоны, Хоругви, Фаны, Стихарѣ, Шалѣ Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ зъ хиньского срѣбла пакфоновй, мосяжнй и циновй, Пауки, Лямпницѣ, Патерицѣ, Вѣнцѣ слюбнй, Олтарики до процесіи, Ковчеги — словомъ всѣ приналежности потрѣбнй до украшеня церквей по цѣнахъ по можности якъ найнизшихъ. — Щобы всякій замовленя можна належито полагодити, просить ся о скорй замовленя особливо рѣчей, котрй бы треба доперва робити

КАЛЕНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштує **36** кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчука, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштує 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

СПЕЦІЯЛЬНôСТЬ!

Черевики зъ телячои шкôры зô шерстію

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тй черевики зъ телячои шкôры, выправленои зô шерстію, суть знаменитй на вохкôсть, зимно та противъ гостци и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскй поваги.**

Выключно лишь правдивй въ складѣ выроôвъ шовковыхъ 3725 6—12

„Zum Andreas Hofer“

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Илюстрованй цѣнники зъ сказôвкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

Нова торговля рѣчей церковныхъ, тонкôвъ и срібного срібнымъ и зъ хіньского срібла.

К. Левицкого и Ф. Перликъ.

Всякій рѣчи зъ нашои торговлѣ высылаємо на жеданье до выбору; почту самій оплачуємо.

Товары куплені въ нашій торговлѣ за 50 зр. высылаємо ôдворотно. — Належитость почтову оплачуємо самі а за опаковане нѣчо не числимо. 3721 (1—2)

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маємо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнй громады, Комітеты церковнй и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ **Перемышли при улици Францішканьскôй число 153**

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаємо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошй и вкусній вѣнцѣ металевй и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выбôръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншій памятки.

Устроилисьмо такожь при нашôй новôй торговли цѣлкомъ **окремый маґазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добôрнй товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнй Поручаємо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестного Духовеньства и высокоповажаной Публики** и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ старяньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаємо

зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Окремый маґазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францішканьска.

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И. Ігнатовича у Львовѣ та найсинатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНІЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ. крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій губки, пензлѣ и т. п. 3373

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужискихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть компл.тній **занасѣвы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3.75; требізонтскй зр. 4·25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **компл.тній занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выробъ капъ шпелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ остаткôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôм ôддѣлѣ суть **япаньскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ табінетомъ до пробы. Найбôльщій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шпелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 273. Львовъ. Второкъ 4 (16) грудня 1890. Рочникъ XI.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що-дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплата и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24. H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургу Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсерати платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком:

въ Австрії:		на Границѣ:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаютьси лише на конкурсне застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вольній бѣдъ порта. Поодинокс число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаютьси по цѣнѣ 6 кр. бѣдъ одного стрѣчки печатнои, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подякы числятьси по 10 кр. бѣдъ стшика.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

У цѣсаря на авдіенціи були вчера послы Ріґеръ, Хлюмецкій и Русъ. Вѣденьскій ґазеты розпустили були зъ-раву вѣсть, що авдіенція та стояла въ звязи зъ ческо-нѣмецкою угодою. Однакожь теперь показало ся, що лишь авдіенція Ріґера стояла въ звязи зъ тою угодою; Хлюмецкій бувъ на авдіенціи лишь яко тайный совѣтникъ а Русъ водивъ до цѣсаря якусь депутацію селянъ. До Ріґера мавъ цѣсарь сказати: „Прихильники угоды будуть мати трудну задачу; маю однакожь надѣю, що мимо того прийде до угоды“. Заразъ по тѣй авдіенціи явивъ ся у цѣсаря и ґр. Таффе.

Нинѣ розпочинае ся дебата надъ провізоричнымъ буджетомъ. Здѣсь, що все пѣйде гладко, бо якъ лѣвиця такъ и клюбъ чеській а такожь и коло польске постановили, о скѣлько можна, не запускати ся въ широку дебату. Зачувати, що Пленеръ мавъ сказати, що велика дебата надъ провізоричнымъ буджетомъ була бы лишь марнованьемъ часу и що лѣпше було бы справу ческу полишити ческому соймови. Такъ само мавъ заявити и д-ръ Ріґеръ, що не буде забирати голосу, хиба бы его провоковано.

На вчерашнѣмъ засѣданю кола польского домагавъ ся пос. Леваковскій спростованя протоколу що до его внесень въ справѣ медичного факультету у Львовѣ; ухвалено, щобы комісія розслѣдила сю справу. Въ дальшѣй дискусіи розбирано справы фіскальнѣ. Пос. Мадейскій зазначивъ, що оплата за доручень актѣвъ, котра выносить 17½ кр., доходить въ всходнѣй Галичинѣ часто ажь до 1 зр., бо тамъ часто кажуть собѣ бѣльше давати, якъ належить ся; досыть було бы платити за доручень 10 кр. Пос. Вайґінґеръ заявивъ, що комісія лагодить проектъ до закона, пѣсля котрого всюда, де лишь фіскусъ може забезпечити свои права ґіпотечнѣ, екзекуція мала бы бути здержана ажь до порѣшеня рекурсу. Хшановскій вказувавъ на надужитя, якихъ допускають ся поодинокѣ функціонеры при вымѣрѣ податку, и домагавъ ся, щобы завѣзвати правительство, абы оно поучило пѣдвластнѣ собѣ орґаны, що они повинны держати ся точно приписовъ. Козловскій домагавъ ся, щобы выслати депутацію до міністра фінансовъ, котра предложила бы ёму конечну потребу улекшень при вымѣрѣ податковъ, а Черкавскій хотѣвъ, щобы депутація предложила ще міністрови меморіялъ. Ухвалено одно и друге. Наконець ухвалено не брати участи въ нинѣшнѣй дебатѣ буджетовѣй.

——

Россія напытала собѣ клопоту зъ жидами. Новѣ законы, стѣсняючѣ свободу жидовъ въ Россіи, выкликали межа ихъ одновѣрцями въ Европѣ великій рухъ и они, де лишь можуть, шкодать Россіи; а можуть богато пошкодити, коли зважить ся, що въ ихъ рукахъ спочивають найбѣльшѣ капіталы та що по части и вѣдъ нихъ зависять фінансы Россіи. Здѣсь, що ініціятивѣ россійскихъ банкировъ треба приписати, що въ Лондонѣ завязавъ ся пѣдъ проводомъ лондоньского льордмера комітетъ, котрый недавно тому ухваливъ выслати въ справѣ жидовъ петицію до царя. Комітетъ той каже, що онъ не хоче тымъ мѣшати ся у внутрѣшнѣ справы Россіи, онъ не маѣ нѣякихъ цѣлей політичныхъ а робить лишь гуманне дѣло, такъ само, якъ коли-бъ выступавъ за знесеньемъ невольництва. Розумѣе ся, що россійска праса мусѣла выступити противъ акціи лондоньского комітету и доказуе, що всѣ заряджена противъ жидовъ выходять лишь въ конечности, бо правительство россійске мусить зъ одной стороны брати въ оборону христіянъ а зъ другой знова мусить и дивити ся на то, щобы не допустити до погромовъ, на якѣй знова заносить ся, и то на великѣй розмѣры. Але выступленье лондоньского кабінету въ справѣ жидовскѣй не есть ще шкѣдным для Россіи; горше, що жидовскѣ банкиры стали теперь маневрувати на біржахъ и довели до спадку россійского рубля. Вѣдъ кольохъ днѣвъ почавъ на берлиньскѣй біржи рубель дуже скоро и значно спадати а наслѣдкомъ того показавъ ся спадокъ и на другихъ біржахъ. Здѣсь, що міністеръ Вышнеградскій знайшовъ ся въ великомъ клопотѣ, бо въ Петербурга доносять, що онъ подавъ ся до димісіи, лишь царь на разѣ ся не приймивъ.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одкомышленникамъ.

VII.

Письмо зъ Бучацкого.

До Высокодостойного Пана Юліяна Романчука, председателя рускаго клюбу въ галицкомъ соймѣ.

И мы Русины бучацкѣ зъ горячимъ одушевленьемъ слѣдили послѣдный днѣ розправъ соймовыхъ. Зъ одушевленьемъ читали мы бесѣду Вашу. Высокоповажаный Пане, и бесѣды Высокоповажаныхъ пп. о. Свѣнискаго и Телѣшевскаго. То-жь честь Вамъ, Высокоповажаный Пане, що Вы прилюдно не тѣлько передъ австрійскимъ правительствомъ, але передъ цѣлою Европою выступили зъ конкретною програмою Русинѣвъ, въ котрѣй заманіфестували-сте вдрубность нашу якъ вѣдъ Россіянъ такъ и вѣдъ Полякѣвъ. Народъ рускій нѣколи того не забуде, а память Ваша перейде вѣдъ рода въ родъ.

А що-до выступленя д-ра Антоневича то наша гадка, що хто не узнае рускаго народу, той не повиненъ мати мѣсця въ клюбѣ послѣвъ рускихъ.

Пора уже послѣдна вѣдучити здорове зерно вѣдъ куколю и перестати пактувати зъ тыми, котрѣ нетують народность нашу.

Въ Бучачи въ грудни 1890.

Романъ Сосновскій, авскультантъ судовый. — Б. Старецкій, учитель ґімназіи. — О. Иванъ Дымушевскій, парохъ зъ Кійданова. — О. Іосифъ П. Чубатый. — О. Иванъ Шлемкевичъ. — Климентій Рогозиньскій, купець въ Бучачи. — Иванъ Гловацкій. — Теодоръ Ильницкій. — Стефанъ Кавецкій. — Михайло Манастирскій. — Андрей Пастухевичъ, купець зъ Кійданова. — Федоръ Петрусевичъ. — Иванъ Цимбрила. — О. К. Манастирскій, парохъ зъ Петликовець. — Андрей Галька. — О. И. Олесницкій, парохъ зъ Переволоки. — Е. Миськевичъ учитель народный. — Теодоръ Бойко. — Иванъ Плаксѣй, учитель народный. — Гнатъ Кухтинъ. — Теодоръ Косарчукъ. — О. Зафіовскій, парохъ зъ Бариша. — Филипъ Рудикъ. — Лука Хмарный. — Юрко Гайда. — Юліянъ Гайда. — Никола Трушь. — О. Захарія Пѣдляшецкій, парохъ зъ Манастирискъ. — Антоній Сороневичъ. — Д-ръ Філяретъ Сембратовичъ, начальникъ суду въ Манастирискахъ. — О. Николай Грегоровичъ, парохъ зъ Язловца. — О. Володимиръ Левитовичъ зъ Новосѣлки. — Юстинъ Котовичъ, почтмайстеръ въ Язловци. — Петро Микулякъ. — Лука Яблоньскій. — Романъ Галатъ. — Иванъ Червиньскій, учитель народный. — Андрей Слободянъ. — Олекса Трушкевичъ. — Василь Семенѣвъ. — Едвардъ Федоришинъ. — О. Волод. Лотоцкій, директоръ школы народной въ Бучачи. — О. Павло Петрицкій, сотрудникъ бучацкій. — Франц. Билиньскій, учитель народный. — О. Леонтій Осмѣловскій. — Ом. Дейницкій, учитель ґімназіи. — Василь Бойчукъ, учит. народный. — Василь Гнатковъ, учит. народный. — Семенъ Рудавскій, учитель народный. — О. Леонтій Лушпиньскій, парохъ въ Трибуховцяхъ. — Никола Косарчукъ, Кость Луцѣвъ. Ив. Косарчукъ, Григ. Киндибалюкъ, Василь Мервакъ, Кирило Косарчукъ, Ив. Слободнякъ, Григ. Косарчукъ, Теодоръ Слободнякъ, Дмитро Косарчинъ, Яковъ Крочакъ — господарѣ громады Нагорянки. — Дм. Швебовъ, Ив. Михалецкій, Онуфрій Крижановскій, Павло Крижановскій, Ант. Харецкій, Ив. Харецкій, Ив. Береза, Вас. Михалецкій — мѣщане зъ Бучача.

Голосы прасы о рускѣй справѣ.

Fremdenblatt, орґанъ міністра дѣлъ заграничныхъ, подавъ сѣбльный маніфестъ єпіскопату галицко рускаго, послѣвъ-народовцѣвъ и політичного товарыства „Народна Рада“, а при тѣмъ принѣсъ урядове запереченье вѣсти, мовь-бы правительство входило въ яку-небудь переговоры зъ гофратомъ Адольфомъ Добрянскимъ въ Инсбруцѣ.

——

Львѣвскій Przegląd оголосивъ вчера таку приватну телеґраму зъ Вѣдня: „Пѣсля неохибныхъ у взаствого тутешного жерела засягненыхъ информацій, цѣлкомъ безосновнѣ суть донесеня вѣденьскихъ дневниковъ о тѣмъ, що намѣстникъ Бадені провадивъ якѣсь договоры (układy) зъ Русинами. По-за заявленями, зложеными въ соймѣ, де намѣстникъ выразно заявивъ, що нѣякихъ договоровъ не провадивъ, не зайшло нѣчого въ тѣмъ напрямѣ. Змѣна вѣдносинъ була пожадана и дожидана, але до договоровъ нема пѣдставы доти, доки сторонництво Романчука не запануе надъ супротивными стремленями (prądami) и не почне въ практицѣ выконувати своѣ програмы. Отже всякѣ донесеня о немовь заключеныхъ компромісахъ що-до выборовъ до рады державной суть простою выдумкою або зъ пальця выссаною догадкою.“

Есть се очевидячки вѣдповѣдь въ першѣй мѣрѣ на статью Neue freie Presse, а потѣмъ и нѣкыхъ дневниковъ вѣденьскихъ, котрѣ, оправаючись на оголошенѣй въ Neue fr. Presse розмовѣ митрополита зъ депутацію „твердыхъ“, заговорили о 8—10 русскихъ мандатахъ до рады державной, яко нѣбы то концесія вдячѣй для Русинѣвъ. Телеґрама Przegląd у мѣстить въ собѣ въ першѣй части те саме, що заявивъ намѣстникъ при закрытю сесіи соймовои, а именно, що за пѣдставу вѣднесинъ правительства до Русинѣвъ и Русинѣвъ до правительства мають служити заявленя обохъ сторонъ въ соймѣ. Зъ другои-жь части телеґрамы выходило-бы, що непримиримѣ супротивъ Русинѣвъ елементы зъ мѣжъ Полякѣвъ старають ся спинати почату справу, пѣдчуваючи обомъ безпосередно заинтересованымъ сторонамъ инакшѣ интенціи, а ажь якѣ при заявленяхъ дѣйстно проявили ся и при котрыхъ обѣ стороны зобовязали ся стояти. Мы се питанье основно обговорюемо якъ-разъ теперь у вступныхъ статьяхъ и зъ вѣдтамъ кождый може дѣзнатись, якъ Русины розумѣли и розумѣють „факты“, выпливаючѣ зъ проголошеня програмы.

Интересъ Русинѣвъ вымагае, щобы тымъ бѣльше, коли въ неприязнои Русинамъ стороны починае проявлятя ся неоправдана опозиція, зорґанізували ся крѣпко на основѣ проголошеной програмы и заявили таку силу, щобы въ одной стороны правительство не потребувало оглядатись на нѣякѣ порывы опозиційнѣ, а зъ другои стороны, щобы Русины всяку супротивность могли стрѣтити зъ повнымъ достойньствомъ, свѣдомѣ своѣи силы, правды и чести народнои.

Дописи „Дѣла“.

Зѣ Стрыя.

[Де-що про ситуацію въ повѣтѣ. — Потреба орґанізаціи.]

Послѣднѣ подѣѣ въ сали соймовѣй выкликали середъ интеліґенціи стрыйскои и до окрестнои майже загальный голосъ одобреня, а выразомъ неубраным въ шумнѣ слова но щирымъ була адреса довѣрія выслана на руки Впов. п. Романчука. Розумѣе ся, высланье адресы мусѣло выкликати середъ нечисленнои горстки приклонниковъ стрыйского посла глухій шумъ, бо панове тѣ зъ жахомъ спостерегли, що п. Антоневичъ черезъ свѣй неполітичный и нефортунный выступъ въ соймѣ тратить грунтъ пѣдъ ногами, а послѣдне вотумъ довѣрія „Русской Рады“ не въ силѣ зрегабілітувати торбчого кандидата на курульне крѣсло въ выдѣлѣ краевомъ. Намъ свѣжо ще передъ очима та хвиля, коли то Русины безъ рѣзницѣ пересвѣдчень політичныхъ однодушно голосували на кандидата рускаго комітету, не надѣючись, що п. посолъ найсвятѣйшѣ чувства нашѣ подопче ногами — що сей человѣкъ голосувавшимъ на него и орґанізувавшимъ комітетъ выборчій кине въ очи соціалізмомъ, а провѣдникови рускаго клюбу закине нечестне поступованье. Бо народъ нашъ приходить до вѣдомости и буде знати осудити фактъ, що стрыйскій посолъ покликавъ и жандармерію и поліцію на свято народне добро — на читальнѣ, про котрѣ и найлютѣйшій ворогъ народу не може нѣчо злого сказати. Правда, приклонники Антоневича голосили въ часѣ послѣдныхъ выборовъ, що онъ правительственный посолъ, бо п. намѣстникъ передъ выборами соймовыми выразно сказавъ, що „rząd niema nic przeciw kandydaturze p. Antoniewicza“. Давно лише, що выступивши торбкъ въ справѣ mączki kartoflan-ой ad captandam benevolentiam на власну руку противъ интенцій рускаго клюбу, уважавъ теперь за вѣдповѣдне закинути нечестность п. Романчукови, котрый выступивъ въ промовою въ справѣ народнѣй, такъ, якъ зложивъ бувъ передъ тымъ заявленье въ клюбѣ. Що-до сути промовы, те чей-же жаденъ честный патріотъ не може ёй нѣчого закинути, а дискусія въ клюбѣ надъ тою справою була середъ тыхъ обставинъ зайва, такъ само якъ зайво говорити о тѣмъ, чи здоровый человѣкъ потребуе ѣсти, щобы жити. Рѣзница же въ поглядахъ: чи нашъ народъ „русскій“ чи „рускій“, хотяй и принціпіяльна, власне для того не зведе противниковъ на одну дорогу. Мы знаемо лише, що „згляды на сѣверъ“ стають у насъ, слава Богу, анахронізмомъ, а що суть кореспонденты вѣрячѣ въ правдомовность „Черьонои Руси“, се вже не наша вина. Лѣпше було бы, сли бы нашъ посолъ бувъ себе и справы народнои не компромітувавъ, — а се навѣть его найбѣльшѣ приклонники признають, — та на тѣмъ бы справа его була лише выскала. Разъ на всякій случай треба було народну справу поставити честно и ясно! Идеи „панрусскои“ въ Галичинѣ уже мабуть не поможуть нашимъ „обездавителямъ“ навѣть нашѣ „радикалы“ пѣднести въ гору, хочь и якъ до нихъ п. редакторъ „Черв. Руси“ гарными очима свѣтить. „Hilf was helfen kann“! — та тутъ и се не поможе. До чистого дѣла треба чистыхъ рукъ...

Результатъ соймовыхъ розправъ поставивъ справу народну въ ясномъ и правдивомъ свѣтлѣ — онъ повиненъ насъ спонукати до точнои орґанізаціи и невсыпучои працѣ надъ народомъ. До теперь навчились мы вглядатись одинъ на другихъ; та й не диво: въ виду загальнои проскрипціи всего, що рускѣ, опановувала навѣть дѣяльнѣйшѣ одиницѣ апатія. Коли-жь въ тѣмъ взглядѣ, завдяки рускимъ посламъ, мае настати для нашого народу полекша, повинны мы передовсѣмъ старатись о завязуванье новыхъ читалень та о прикликуванье до житя заснѣченыхъ, и о якъ найчастѣйше стыканье зъ народомъ. „Народна Рада“ у Львовѣ повинна дати до сего починъ и розкинути передо всѣмъ мѣжъ народъ докладне справоздавье зъ нарадъ соймовыхъ, хотяй бы и стеноґрафічне, щобы люде злои волѣ не баламутили народу, а заслуженыхъ патріотовъ болотомъ не обкидували. [Така брошура выйде вже незабавомъ. — *Ред.*] Середъ спрыяючихъ обставинъ повинни по мѣстахъ завязувати ся кружки интеліґентныхъ людей, котрѣ бы дбали про вѣдкрыванье и розвѣй читалень. По селахъ потрѣбно конечно старатись о приспореные членовъ товариству „Просвѣта“, котре зновъ въ своихъ выданяхъ старатись буде зъ найлѣпшою волею заховати певну систему, щобы народъ пѣдносити до самопѣзнаня. Не належить спускати зъ очей и стороны економічнои та заохочувати народъ до промыслу, до спѣльныхъ предпринять. Кождый просвѣченый человѣкъ повиненъ свого меншого незрячого брата въ потребѣ порадити, навѣть по змозѣ поратувати, щобы той народъ пѣзнавъ, що тутъ ходить о его добро та що знакомство зъ нимъ не зачинаесь и не кѣнчить ся при выборахъ. Взагалѣ потрѣбна намъ сильна, певна орґанізація теперь, бо хто знае, чи лучить ся скоро така нагода прислужитись до спѣльного добра и чи праця въ нашихъ условіяхъ могла бы бути рѣвно користна.

Мы кинули тутъ ледви нѣлька гадокъ въ справѣ орґанізаціи и думаемо, що всякій дуже прислужить ся загалови, если въ тѣмъ взглядѣ выскаже ся, а Хв. Редакція ачей не вѣдмовить въ рамахъ „Дѣла“ мѣсця на такъ важну справу. [Зъ найбѣльшою приятностію готовѣ мы кождѣй добрѣй та щирѣй гадцѣ дати мѣсце. — *Ред.*]

НОВИНКИ.

— **Въ Перемышли** вѣдбули ся 13 н. ст. грудня загальнѣ зборы членовъ „Бесѣды“, на котрыхъ выбрано новый выдѣлъ. На 31 голосуючихъ выбрано на членовъ выдѣлу абсолютною бѣльшостію голосовъ пп.: Льва Шеховича (29 гол.), Григорія Цеглиньского (29 гол.), о. Максима Копка, Семена Кочиркевича, Іосифа Войтовича, о. Константина Чеховича и Дмитра Левкевича, — а на заступниковъ членовъ выдѣлу пп. Василя Малярковича, Романа Дмоховского и о. Мрица. На голову товариства выбрано черезъ аклямацію п. Льва Шеховича.

— **На льокальныхъ зелѣзницяхъ коломыйскихъ** привернено зъ днемъ 18 н. ст. грудня на ново рухъ поѣздовъ, вздержаный заметами снѣговыми.

— **Краева рада школьна** на засѣданю зъ 10 н. ст. грудня с. р. порѣшила: 1) затвердити выборъ д-ра Фр. Каспарка, професора краковского университету, и Ив. Роттера, директора высшои школы промысловои въ Краковѣ, на репрезентантовъ мѣста Кракова до тамошнои рады школьнои окружнои мѣскои; 2) затвердити складъ депутацій ґімназіяльныхъ и краковскои школы реальнои; 3) змѣнити ореченье орґанізаційне школъ народныхъ въ Збаражи, увольнити монастырь Бернардиновъ вѣдъ обовязку доставляти силы учительскій и додавати вѣдповѣдну запомогу зъ краевого фонду школьного; 4) приняти до вѣдомости справоздане люстраційне инспектора школьного д-ра Жиг. Самолевича; 5) заименувати д-ра Стан. Козловского суплентомъ ґімназіи св. Анны въ Краковѣ; учителемъ спѣву въ тернопольскѣй ґімназіи Сильв. Охнича, учителя вправъ тамошнои семінаріи учительскои.

— **Три трупы.** Въ Перемышли въ касарни кавалеріи лучила ся дня 10 н. ст. грудня страшна пригода. Три вояки 6 полку улановъ поклались спати въ сутеренахъ, запаливши собѣ въ печи камѣнными вуглями. Коли углѣ розжарѣли ся, замкнули тѣ вояки для тепла пѣчь. Рано, коли тѣ вояки не явились до службы, пѣйшовъ иншій воякъ шукати за ними. Дверѣ вѣдъ сутеренъ були замкненѣ изъ внутрь, але що скрозь дверѣ долѣтавъ чадъ зъ вугля, то догадуючись нещастя скликавъ сей воякъ людей на помочь. Выбили окна и дѣставши ся внутрь, вынесли три мертвѣ тѣла загорѣвшихъ. Всяка помочь показала ся безуспѣшною.

— **Жертвы родительскои байдужности.** Въ буковиньскихъ часописахъ можна майже въ кождѣмъ числѣ подыбати описи жертвъ черезъ недоглядъ родичѣвъ надъ своими дѣтьми, и мы въ „Дѣлѣ“ подали ихъ вже чи-мало. Теперь зновъ находимо въ одной черновецкѣй часописи ось яку вѣсть: Въ Заставнѣ селянинъ Василь Мартинюкъ затопивши въ печи, лишивъ въ хатѣ 1½-рочну дитину, замкнувъ хату и выйшовъ на роботу. По поворотѣ заставъ въ хатѣ повно дыму, а коло печи зѣтлѣлу на вуголь дитину, котра, мабуть грѣючись коло печа, запалила на собѣ одѣжь и згорѣла. — Въ самыхъ же Чернѣвцяхъ, де прецѣнь можна бы сподѣватись троха лѣпшои опѣки надъ дѣтьми, зайшло ось що. При улици Кучурмарскѣй, родичѣ Вишнюки, выходячи зъ дому, лишили въ хатѣ самѣ три дѣвчинки. Найстарша мала 7, найменша 3 роки. Дѣти повитягали солому зъ сѣнника и почали бавитись, пѣдпалюючи стебла. Зъ того занявъ ся сѣникъ а

хата стала повна дыму. Дѣти кричали зъ цѣлыхъ силъ, и хочь голосы ихъ доходили ажь до сусѣдныхъ домôвъ — не явивъ ся нѣхто на ратунокъ, не знаючи що дѣесь, и дѣти подушились ôдъ дыму, а родичѣ поховали всѣ три невинний жертвы въ однôй домовинцѣ.

— **Еміґрація до Бразілії** не устає, бо правительство бразилійске значными пôдпомогами для товариствъ плавбы морскои старає ся збôльшити число еміґрантôвъ. И такъ доносять зъ Парижа, що бразилійскій міністеръ рôльництва надавъ компаніи Empreza Industrial do Norte e Oeste do Brazil (Предпріемство промыслове пôвнôчно и всхôдно бразилійске) 450.000 гектарôвъ державныхъ грунтôвъ въ департаментахъ Амазона, Пара и Матто, щобы основати 15 новыхъ кольоній, въ котрыхъ має примѣститись 15.000 еміґрантôвъ прибувшихъ до Бразілии Правительство обовязало ся крôмъ то выплатати сему товариству осьтакі преміи: по 200 долярôвъ ôдъ кождои родины, 250 долярôвъ ôдъ кождого провізоричного будынку, 5000 долярôвъ за кожду оселю зô 100 загородами еміґрантôвъ, 800 долярôвъ ôдъ кільометра кождои меншои дороги, 1500 дол. ôдъ кільометра бôльшого гостинця, получаючого значнѣйшій центры людности, а вкôнци ґваранцію 6-процентову на 15.000 дол. за кождый кільометръ зелѣзницѣ. Парохôдъ нѣмецкій Weser, котрый приплывъ до Бразілии 19 жовтня, привезъ 1600 еміґрантôвъ, Нѣмцѣвъ и Полякôвъ. Загальне число еміґрантôвъ за часъ девяти мѣсяцѣвъ ажь до 9 вересня с. р. вынесло 47.704 особъ. Станъ здоровля въ Бразілии загально добрый, смертельность мала.

— **Стипендія для коваля** Выдѣлъ краевый порѣшивъ одну стипендію, рôчно 400 зр, зъ фондації краевои выставы въ 1877 р., призначеной для ремѣсникôвъ и промысловцѣвъ, що хотять образуватись за границями краю въ своѣмъ фаху, призначити на 1891 р. для челядника ковальского. Стипендія надаєсь на одинъ рôкъ, але може бути продовжена на дальшій два роки, если бы вымагало того образованье. Кандидаты мають внести поданя до кôнця сѣчня 1891 на руки выдѣлу краевого.

— **Цѣсарь нѣмецкій Вільгельмъ** говорить дуже скоро. Д-ръ Е. Енґель, дневникарь берлиньскій, котрый вже кôлька разôвъ стеноґрафувавъ бесѣды цѣсаря, подає, що цѣсарь выкидає зъ устъ 275 силябъ на мінуту, а въ уступахъ, въ котрыхъ найбôльше горячкуєсь, доходить его бесѣда до скорости 300 силябъ на мінуту.

— **Дрôбні вѣсти.** Староство въ Перемышли наказало тамошному магістратови замкнути 15 пекарень, бо побудованій и веденій цѣлкомъ невôдповѣдно. — Дня 17 и 19 н. ст. грудня буде держати д-ръ Юліянъ Охоровичъ въ ратушевôй сали львôвскôй ôдчитъ: „Зъ тайнъ жрецѣвъ єгипетскихъ“. — Жена пос. Апол. Яворского, презеса кола польского у Вѣдни, померла сими днями въ 60 тôмъ роцѣ житя. — Бар. Адольфъ Бруницкій, дѣдичь Любѣни и предсѣдатель тамошнои рады шк. мѣсц., предлативъ за власній грошѣ часопись „Учитель“ для тамошнои школы.

Вѣсти зъ Арх. Львôвскои.

Въ пропозиції умѣщенi оо.: на Кутище дек. залозецкого, Мих. Ваврикъ, самъ одинъ; — на Межирѣче, дек. роздôльского, Мих. Форись, самъ одинъ: — на Илôвъ, дек. роздôльского, Мих. Гаврилюкъ, самъ одинъ; — на Стѣнку, дек. золочѣвского, 1. Мих. Ваврикъ, 2. І. Глодзиньскій; — на Вишенку, 1. Петро Радзикевичь, 2. І. Колянковскій, 3. Сим. Винявскій, а въ списѣ Исид. Зельскій; — на Гологоры, дек. унѣвского, 1. Лука Войтовичь, 2. Алекс. Стоцкій, 3. Андр. Дольницкій; — на Угерско, дек. стрыйского, 1. Вол. Сельскій, 2. Петро Жолевичь, 3. Вас. Панчакъ, въ списѣ; Іоакимъ Федюкъ, Ром. Шепаровичь, Левъ Горалевичь и Теодоръ Кирчôвъ; — на Дитятинъ, дек. пôдгаецкого 1. Онуфр. Криницкій, 2. Ант. Рудницкій, 3. Сильв. Лепкій; — на Бѣле 1. Онуфр. Криницкій, 2. І. Куницкій, 3. Іос. Лѣщиньскій; — на Берездôвцѣ, дек. ходорôвского, 1. І. Кобриновичь зъ Ланôвъ, 2. Сильв. Лепкій, 3. Ник. Сенишинъ; — на Вербилôвцѣ 1. Вол. Чировскій, 2. Стеф. Городецкій, 3. І Галяревичь, въ списѣ: Корн. Бачиньскій, Ал. Петровичь, Илар. Барусевичь, Юл. Мандичевскій, Домет. Бородайкевичь, Ник. Сѣчиньскій, Єронъ Алексевичь, Кир. Фаціевичь, Теоф. Яворскій, І. Величковскій, Вол. Филиповскій, Ипол. Погорецкій и Стеф. Высочаньскій; — на Брôдки 1. Соз. Медвецкій, 2. Ипол. Погорецкій, 3. Андр. Обрѣзкôвъ, въ списѣ: І. Залескій, Мих. Ваврикъ и Мар. Заячкôвскій.

Новопоставлений пресвитеры одержали отсей мѣсця: сотрудництва: Вол. Копытчакъ въ Токахъ, дек. збаражского; Евг. Лопатиньскій въ Островѣ, дек. тернопôльского; Як. Зробекъ въ Выбудовѣ, дек. бережаньского, зъ правомъ духовнои управы приходомъ; Яросл. Лучакôвскій въ Плаю, дек. скôльского; І. Баковичь въ Заболотцяхъ, дек. олеського; Мих. Сосенко въ Плаучи, дек. бережаньского, Евг. Купчиньскій въ Долгôмъ, дек. теребовельского; Каз. Савицкій въ Осташôвцяхъ, дек. залозецкого; Север. Наконечный въ Лдѣнôмъ зъ правомъ духовнои управы приходомъ; — Викт. Пôдсоньскій завѣдательство въ Звижени.

Введеный въ сотрудництво въ Домажири о. Емилій Ваньо.

Именованый мѣстодеканомъ холоѣвскимъ о. Іоанъ Проскурницкій зъ Лопатина.

Президія намѣстництва годить ся на кан. институцію о. І. Юркевича на Сухорѣче.

Митр. Консисторія вставилась до намѣстництва о платню для приватныхъ сотрудникôвъ въ Рыбникахъ и Выбранôвцѣ.

Стипендіи зъ фондації им. Михаила Бѣлецкого по 150 зр. рôчно удѣлила Митр. Консисторія: Емил. Мартиновичеви, сынови народного учителя въ Яжовѣ старомъ и ученикови IV кл. львôвскои гімназіи рускои и Мих. Зеленкови, сыновы убогого селянина въ Хотѣни и ученикови IV кл. станіславôвскои гімназіи та ôднеслась до намѣстництва о затвердженье наданыхъ стипендій.

Именованя, перекеседня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ рôльництва именувавъ; Винк. Заячкôвского въ Ушвѣ, Ив. Пляшкого въ Станіславцяхъ и Як. Косибу въ Яблоновѣ завѣдателями доменъ въ IX ранзѣ, полишаючи ихъ въ дотеперѣшныхъ мѣсцяхъ службовыхъ. — Дѣйстными учителями и учительками именованій: Іс. Стясный въ Жизномирѣ, Леонт. Шульцôвна, управителькою въ Снятинѣ. — Міністеръ рôльництва именувавъ калькуланта рахункового при доменахъ у Львовѣ, Тому Штайфера, асистентомъ касовымъ въ VI ранзѣ при касѣ провентôвôй въ Криници. — Адъюнктомъ податковымъ въ XI ранзѣ именованый Каз. Карась.

— **Конкурсы.** Президія краевои дирекціи скарбу у Львовѣ розписала конкурсъ зъ речинцемъ до 6 сѣчня 1890 р. на одно мѣсце старшого инспектора податкового въ VIII ранзѣ або евентуально инспектора податкового въ IX ранзѣ та на два мѣсця концепістôвъ въ Хранзѣ.

Наука, штука и литература.

— **Зъ руско-народного театру.** На недѣльнôмъ представленю „Довбуша“ въ сали Касина мѣщаньского явило ся дуже мале число публики. Артисты и артистки грали сю штуку загально добре и хоры, крôмъ одного терцету та деякихъ мѣсць въ переднослѣднôмъ хорѣ, выпали такожь не зле. Найкрасше выпали сольо-спѣвы панѣ Клѣшевскои, Осиповичевои и Карницкои хочь парть сеи послѣднои була маленька. П. Стечиньскій въ головнôй роли одограв добре сцену въ II-ôмъ актѣ, за те въ послѣднôмъ актѣ своимъ самоубійствомъ робивъ не дуже-то и ефектовне, бо радше ображаюче вражѣнье на публицѣ, особливо-жь на женщинахъ, — хочь и тутъ почасти не виноватый ôнъ, а бôльше сама штука и его индівідуальна прикмета орґанізму... Пп. Гембицкій (въ интерпретації ролѣ дяка), Плошевскій (Яцка присяжного), Яворовскій (Микиты вôйта), Парадюкъ (Матвѣя Чорняки) — выпали добре, лишь послѣдному закинути-бъ можна за велику реторичность и деклямованье партій, при томъ шабльонову штивность въ поворотности. П. Яновичь въ роли Михася хорошо грав парубка (прим. одна сцена зъ дякомъ) за те-жь за-надто сентіментально ролю жонатого. Артистки всюды держались дуже добре.

Представленье Довбуша загально зачислити треба до удачныхъ въ грѣ артистовъ, а нефортунній подекуды вражѣня треба ôднести не до гры, але до штуки самои. Она може удержатись на сценѣ лише по коректнôй переробцѣ, особливожь по очищеню языковыхъ анахронізмôвъ та вычеркненю такихъ тенденцій, що въ засновку зовсѣмъ не вяжуть ся зъ цѣлостію штуки, якъ прим. не знати ôдки й куды тамъ попали касы позичковѣ, або звôнъ церковный пôдчасъ сварки, що мовь чародѣйною паличкою заразъ тобѣ кладе всѣхъ на вколѣшки. Ну, сварку й роздратованій нервы не такъ то скоро гасить звôнъ, щобъ за однымъ потягомъ шнурка екстремній чувства блыскавкою брали верхъ. Слôвъ якъ „пращай“ (въ значѣню хвилевôмъ) гуцулы не знають. Сю аристократію языка треба бъ заступити языкомъ Федьковича, котрый тутъ найкомпетентнѣйшій. — *П. К—бéз.*

——

Одинъ важный крокъ ьъ передъ зробивъ театръ нашь народный. Въ понедѣлокъ (15 н. ст. грудня) выставила дирекція оперу Николая Лисенка: „Рôздвяну Нôч“ зъ обсадою по силамъ, повною орхестрок и майже въ цѣлости, т. е. зъ пропущеньемъ лишь тыхъ мѣсць, котрі на разѣ дались пропустити безъ значного нарушення цѣлости. Опера Лисенкова есть орега buffo або орега comique, має однакожь мѣсцями и серіозный настроі зъ примѣшкою ліризму. Самъ авторъ назвавъ еи коміко-ліричною оперою. Лібретто заснованe на повѣсти Гоголя: „Рождественская нощъ“. Комічні ситуації выражені переважно речітативами и хорами, ліризмъ мельодіями сольовыми и ансамблями. Мотивы заснованій переважно на народныхъ пѣсняхъ, инструментація зраджує повсюды нову школу нѣмецкои музики, перенятои Ваґнеріянізмомъ, але есть тамъ и богато свôйского кольориту. Укладъ дуже трудный, хочь бы и для спѣваковъ рутинованыхъ.

Оперу ту давано у насъ ôдъ року на провінціи, але про тѣ представленя лучше забути. Львôвъ бачивъ еи вперве по цѣломѣсячнôмъ пôдготовленю, позысканю н. Борковского, бувшого артиста оперы львôвскои и сценъ заграничныхъ для басовои партіи Павука; по скрѣпленю хору рутиноваными аматорами и по кôлканацяти пробахъ зъ орхестрою „Гармонії“, пôдъ зручною управою даровитого капельмайстра, п. Фалля.

Представленье выпало въ даныхъ условіяхъ добре, лучше, якъ хто-небудь надѣявъ ся и мôгъ надѣятись, знаючи, що товариство наше театральне не розпоряджає силами оперовыми. Оно выпало навѣть такъ, що публика львовска, досыть переберчива, не то не пôднесила въ часѣ представленя нѣякихъ поважнѣйшихъ замѣтôвъ, але выйшла навѣть одушевлена разъ тымъ, що артисты наши вывязались зъ трудной, навѣть дуже трудной задачѣ зовсѣмъ ôдповѣдно, а ôдтакъ тымъ, що деякій мельодіи (именно тріо въ 3 актѣ) просто полонили душу слухача. Выдаючи судъ нашъ о выконаню „Рôздвяной Ночи“ персоналомъ сцены нашои, мы есьмо може навѣть за надто скупій въ похвалахъ. Може посторонній осудили-бъ то выконанье ласкавѣйше. Але того не перечимо, що такъ пôдчасъ выконуваня, якъ и по кождôмъ актѣ саля „Сокола“, биткомъ набита доборною и интеліґентною публикою, розходилась ôдъ оплескôвъ, а выкликуванямъ п. Борковского, п-ѣ Клѣшевскои и другихъ не було кôнца. Ревный трудъ артистôвъ нашихъ, не выймаючи персоналу хорального, бо сей мавъ ще бôльшій трудности поборювати, нагороджувала публика грôмкими: слава! а то вже есть доказомъ, що „Рôздвяна нôч“ зробила загальне вражѣнье и подобалась.

Передъ вели п-нѣ Клѣшевска и п. Борковскій. П-ню Клѣшевску (въ роли коверзливои Оксаны) можна було озолотити. Интонація була чистенька, въ речітативахъ спокôйно и выразно выголошеныхъ пробивавъ ся гуморъ, въ мельодіяхъ — чувство и нѣжность. Свою каватіну, дуетъ въ I актѣ и партъ зъ терцету въ III актѣ, ôдспѣвала п-ѣ Клѣшевска зъ плѣняючою солодкостію и зъ хорошимъ зрозумѣньемъ рѣчи. Деклямація була повсюды знаменита; оплескамъ заслуженымъ не було кôнця. П на Борковского (въ поважнôй роли Павука Запорожця) повитано заразъ на вступѣ рѣсными оплесками. Хочь еметритъ оперовый, розпоряджае п. Борковскій ще широкимъ голосомъ, а въ драматизованю ролѣ есть недостижимый. Онъ спѣвавъ рôвно жь знаменито, зъ огнемъ и чувствомъ, пôддержаными рутиною и школою дѣйстного артиста. Его викликано по 3 актѣ словно 6 разôвъ и найвыбагливѣйшій слухатель одушевлявъ ся нимъ. П. Ольшаньскій (въ роли Вакулы) заслуживъ собѣ на узнанье на третôмъ мѣсци. Онъ интонувавъ рôвно чисто, хочь безперестанній речітативы въ его ролі не дали ему нагоды розвинути голосу ширше зъ выимкою дуету зъ Оксаною въ I актѣ. Але ôнъ причинивъ ся дуже до доброи цѣлости. Кобы лишь выголошуванье речітативôвъ було спокôйнѣйше, бôльше legato и не такъ покванне. Въ сценѣ зъ Павукомъ, де розказуе про щиру свою любовь до Оксаны, маe ôнъ достаточну нагоду розвинути металічность голосу свого и въ ролю свою влити бôльше горячого чувства. Панове Яновичь (въ роли Чуба) и Парадюкъ (въ роли Головы) могли выбаглівого критика менше вдоволити черезъ то, що бôльше маркували якъ спѣвали свои парты. П. Яновичь мôгъ бы надоложити той недостатокъ, бо въ III актѣ, въ терцетѣ зъ Оксаною и Одаркою, бувъ вже дуже добрымъ и спѣвавъ повнымъ голосомъ и зъ краснымъ чувствомъ. П. Стечиньскій гравъ и спѣвавъ вдоволяюче свôй польонезовый партъ въ II актѣ зъ Солохою.

Що до дальшого женьского персоналу, то п на Долистôвна (въ роли Одарки) мала найширше поле до продукції въ купльетовыхъ своихъ арійкахъ и въ терцетѣ зъ Оксаною та Чубомъ въ III. актѣ. Голосъ еи, якъ мы то вже замѣчали въ другихъ рецензіяхъ зъ еи выступôвъ, хочь слабшій, але досыть ясный и набирае круглости. Чиста интонація въ ансамблю III. акту и совѣстность въ спѣвѣ велять намъ еи цѣнити. Тôлько бôльше смѣлости и свободы въ пронунціяції! П-нѣ Вишневска, п-на Радкевичь и п-нѣ Романовска держались въ коротенькихъ своихъ роляхъ добре.

Що до хорôвъ, то зъ похвалою примѣчаемо ту старанность въ пôдготовленю, зъ якою являєсь завсѣгды на сценѣ п-нѣ Стечиньска. Такъ жѣночій, мужескій, якъ и мѣшаній хоры выходили выразно мимо нагромадженыхъ трудностей. Причинились до того головно и наши аматоры-академіки яко рутинованій спѣваки. На похвалу заслуживъ собѣ при тôмъ въ хорѣ въ II. актѣ п. Клѣшевскій доброю интонацією и певностію въ выголошеню. Лишь хоръ въ послѣднôмъ актѣ выпавъ крихту зъ такту, але се лишь хвилева неудача.

Режисерія що до обставы сцены, костюмôвъ и укладу була зовсѣмъ ôдповѣдна. Орхестра „Гармоніи“ держалась добре, бо и проводивъ нею п. Фаль, звѣстный рутинованый капельмайстеръ а до того и композиторъ кôлькохъ зъ успѣхомъ въ Австріи граныхъ оперетокъ. Онъ не щадивъ трудôвъ, щобы Львовяамъ подати утвôръ першого руского музика такъ, якъ належить ся.—*Н. В.*

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Безпосередній білети до угорскихъ отацій на державныхъ зелѣзницяхъ.** Зъ ґенер. дирекції австрій. скихъ зелѣзниць державныхъ надôслано слѣдуюче оповѣщенье: Ôдъ 16 грудня 1890 р. выдаватись будуть безпосередній білеты зô стацій пôвнôчно всхôдныхъ шляхôвъ австр. зелѣзниць державныхъ, важній до стацій угорскихъ зелѣзниць-державныхъ, а то въ слѣдуючихъ реляціяхъ черезъ Лавочне: зô Львова до Пешту, Мункача Волочи; зô Стрыя до Батинъ, Пешту, Дебречина, Мармарошъ Сиготу, Мункача, Волочи; зъ Лавочного до Пешту, Дебречина; Мармарошъ-Сиготу, Мункача, Волочи; зъ Лавочного до Пешту, Дебречина; зъ Дрогобича, Станіславова и Черновець до Пешту; ôдтакъ черезъ Мезо-Ляборчь (Лупкôвъ): зъ Перемышля до Пешту, Дебречина, Гомонны, Кошичь, Мезо-Ляборча, Мискольча, Н. Мігалій, С. А. Уйгелі, Серенчь; зъ Хирова и Нового Загôря до Пешту, Гомонны, Мезо-Ляборча, Н. Мігалій, Відрани; зъ Команчи до Гомонны, Мезо-Ляборча, Відрани; зъ Лупкова до Гомонны, Мезо-Ляборча Н. Мігалій, С. А. Уйгелі, Відрани; зô Щавного-Куляшного до Мезо-Ляборча, Відрани; зъ Старявы-Куляшного, Лукавицѣ, Залужа, Мокрого, Коросна, Ивонича, Риманова, Сянока до Мезо-Ляборча. Подôбні білеты выдавати будуть стації угорскихъ зелѣзниць въ противнôмъ напрямѣ, се есть до высше згаданыхъ стацій державныхъ зелѣзниць.

Телеграмы „Дѣла“.

Лондонъ 15 грудня. Пôсля наспѣвшихъ туть вѣстей зъ Ґватемалѣ занедужало тамъ дванацять тысячѣвъ людей на холеру.

Римъ 15 грудня. Въ цѣлôй Италіи наставъ великій рухъ мѣжь робôтниками. Въ Брешіи и Мілянѣ почали робôтники грôзно выступати.

Вѣдень 16 грудня. Вчера померъ бувшій міністеръ а ôдтакъ намѣстникъ Трієсту бар. Претісъ въ 61 роцѣ житя.

Берлинъ 16 грудня. Наспѣла тутъ вѣсть зъ Риму, що папа небезпечно занедужавъ и кождои хвилѣ сподѣваються ся катастрофы.

Бѣлградъ 16 грудня. Зачувати, що королева задумуе въ судовôй дорозѣ доходити своихъ правъ що-до сына.

Женева 16 грудня. Зборы соціялістôвъ ухвалили Падлевскому подяку за забитье Селиверстова.

Д-ръ М. Свйонткевичь

лѣкарь недуґъ шкôрныхъ и венеричныхъ ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска число 27. (Импресса).
5—24

Ученикъ V кл. ґімн шукае лекціи на село. Близшу вѣдомôсть може подати переписка пôдъ адресою: Иванъ Остапôвъ, у Львовѣ, Народный Дôмъ.

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до пакункôвъ, подушки, шапки и всякій 2573 прибôры до подорожи

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Илюстрованый Календарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшій сталій цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючій пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамитныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шнуклірскихъ, бѣля дамского дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ питныныхъ шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля Grera, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты р. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занасѣвы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3.75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый вырôбъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фланелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

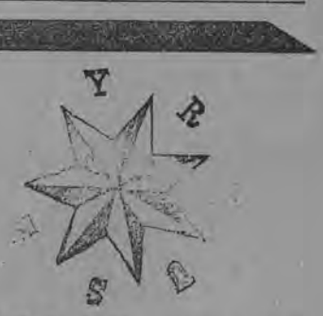
Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **янаньскій и всхôднй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточій, запаски дамскій и дѣточій, плащики и чапочки дѣточій. Панчохи дамскій и дѣточій. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найльпшôмъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90
на провінціи 4¾ кільо зр. 9.60
франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрій инший пôдъ назвою моего знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена ½ кільо зр. 1.20.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 274. Львôвъ Середа 5 (17) грудня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль і ...кихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный дôдаток „**Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей**“ выходить въ вôвторокъ, а въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огоюшень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Карола Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gaus, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. дôдатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатаній вôльній вôдъ порта **Поодинокe числo комтує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки печатного, въ рубр. „Надсланe“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вôдъ стишка.

Нова ситуація.

II.

Однымъ зъ дуже важныхъ, а навѣть найважнѣйшихъ моментôвъ въ уложеню ôдношень межи австрійскою державою, взглядно правительствомъ а Русинами есть то, що правительство зазначило теперь ясно своє становище супротивъ поодинокихъ напрямôвъ середъ Русинôвъ. Доси тоє становище було дуже невыразне. Вправдѣ ôдъ звѣстного процесу о головну зраду въ 1882-ômъ роцѣ правительство выступало енергічно противъ стремлѣнь руссофільскихъ (мимоходомъ кажучи: ажь надто енергічно, але при тôмъ незручно, отже и безуспѣшно), однакъ стремлѣния тѣ приписувало неразъ и людямъ цѣлкомъ противныхъ напрямôвъ, рôвночасно-жь фаворизувало деколи людей зъ тыми-жь руссофільскими стремлѣнями и интересы ихъ фракціи, а и ...тивно, заявляло въ дѣлахъ своихъ нелогичність для народовцѣвъ и ихъ интересôвъ, хотя противъ тенденцій ихъ взагалѣ нѣбы-то не выступало. Бувъ то правдивый хаосъ, котрому треба було разъ конче въ интересѣ всѣхъ сторôнъ конець зробити.

Отже зô слôвъ намѣстника, сказаныхъ въ ôдповѣдь на бесѣду посла Романчука, выходить ясно, що правительство наконець зорієнтувало ся въ рускôй справѣ и рускихъ ôдношеняхъ. Намѣстникъ сказавъ: „Панове маєте можність розвивати руску народність яко таку (т. е. яко руску, не россійску) въ Австрії въ напрямѣ згôднôмъ зъ идеєю державною... Треба рѣшучо отрясти ся и увôльнитись ôдъ всего, що розвоєви рускои народности на основѣ чисто австрійскôй перешкаджає, треба бороти ся зô всѣми, котрі допускають ся въ тôмъ взглядѣ якихсь суперечностей або неясностей.“ А дальше згадуючи ще разъ о привязаню до державы и династіи, намѣстникъ жадавъ ôдъ Русинôвъ „осудженя и елімінованя зъ-посередъ себе всего, що хоть-бы тôлько позôрно сему не сприяло.“

Мы не хочемо нинѣ розбирати цѣлои бесѣды намѣстника. Є тамъ и уступы такій, котрымъ мы хочь и засадничо не супротивляємось, котрі въ-части навѣть проґрама п. Романчука обôймає, але котрі правительство ôдъ Русинôвъ вправдѣ яко заявленье ихъ зъ задоволеньемъ приняти, однакъ не яко одну точку свого становища ставити — повинно.

Що же до зазначеня національного становища Русинôвъ, то австрійске правительство есть цѣлкомъ въ правѣ. Се нинѣ не сама внутрѣшня справа Русинôвъ, за яку народність они хотять себе уважати, се — такъ сказати-бъ — головна точка контракту межи австрійскою державою а Русинами, контракту, котрого односторонно нарушати не можна. Русины заявляли себе завсѣгды народомъ окремымъ ôдъ польского и россійского, отже и Австрія за такій нарôдъ ихъ узнавала и яко такому народови надала певні права. Она не може отже згодити ся на то, щобы тотій самій Русины наразъ стали перетворювати ся зовсѣмъ въ що инше. Якъ-бы Русины завсѣгды були уважали ся и признанѣ були державою за одинъ нарôдъ зъ Россіянами, тогды очевидно справа стояла-бъ зовсѣмъ инакше. Такъ н. пр. Россіянъ старовѣрцѣвъ въ Бѣлокерници на Буковинѣ держава и правительство признає Россіянами, признає ихъ національнѣ права яко такихъ, признає ихъ школу зъ россійскимъ языкомъ выкладовымъ, и т. д.

Але не хочемо теперь розбирати анѣ стороны правнои анѣ интересôвъ австрійскои державы зъ однои а рускаго народу зъ другои стороны. Мы констатуємо тôлько, що правительство зазначило выразно, що може увзглядняти тôлько интересы національнѣ Русинôвъ яко народу окремого ôдъ россійского, уважаючи лише тіи за згôднѣ зъ интересами австрійскои державы. На становищи такихъ интересôвъ стоять Русины народовцѣ, отже тôлько черезъ народовцѣвъ и згôдно зъ становищемъ народовцѣвъ можуть галицкій Русины надѣяти ся увзгляднення своихъ правъ и заспокоєня своихъ потребъ. Обединительне становище узнавъ намѣстникъ именемъ правительства за незгôдне зъ интересами державы. Се справа великои ваги, котру треба зъ цѣлымъ натискомъ сконстатувати.

И ще одного дуже важного моменту не можна поминути. Правительство згадало не тôлько о суперечностяхъ, але и о неясностяхъ, ба навѣть о позорахъ. Се мусить дотыкати именно тыхъ людей, котрі не признають ся вправдѣ выразно до руссофільства, неразъ навѣть, притисненій до муру, ôдрѣкають ся всякого, отже и національного та языкового єдинства зъ Россіянами и зъ Россією, але помимо того идуть, все и всюды, разомъ зъ руссофілами. Они, толкували и толкують се особливо тымъ, що у народовцѣвъ бачуть революційнѣ идеѣ, релігійне недовѣрство, що народовцѣ хотять „будувати Украйну“, що уживають хлопского або якогось крученого языка. Се все очевидно суть вымôвки, котрі нинѣ вже й позору правды не мають за собою. Та й правительство вже пôзнало ся на нихъ, и люде тѣ мусять теперь, якъ Нѣмець каже, Farbe bekennen. Формулкою о „галицко-рускôмъ народѣ“ не буде вже можна выкручувати ся. Звѣстно-жь, що такои національнои индівідуальности нема: є тôлько рускій и россійскій народы и языки, до одного зъ двохъ кождый галицкій Русинъ мусить признати ся. И самыми сентіментальными запевненями о вѣрности и привязаню до Австрії и цѣсаря правительство нинѣ вже не задоволить ся: реалістичный напрямъ часу вымагае и реальнои пôдставы. Русинôвъ галицкихъ найжизненнѣйшій интересъ національный вяже до Австрії; галицкимъ русскимъ (Россіянамъ) трудно бы було выказати, щô могло бы ихъ бôльше тягнути до Австрії, якъ до Россіи...

Нову ситуацію выкликало передъ всѣмъ правительство. Нехай же правительство и консеквентно та енергічно а зъ тактомъ доводить дѣло до кôнця. Пôвсредствами нинѣ годѣ послугувати ся. Русины ждуть. Незручне поведенье або недостаточне полагодженье рускои справы мусѣло-бъ теперь далеко бôльше лиха наробити, нѣжь якъ-бы було ей ще зовсѣмъ не тыкало ся.

У Львовѣ дня 5 (17 грудня) 1890.

Що день ôдбираємо листы въ рôзныхъ сторôнъ нашого краю, въ котрыхъ доносять намъ о незвычайномъ руху середъ Русинôвъ, выкликанôмъ послѣдными подѣями въ галицкôмъ соймѣ. Давнѣйша апатія руска устала зовсѣмъ, а навѣть люде, котрі доси стояли цѣлкомъ на боцѣ або котрымъ и байдуже було про руску справу, нинѣ живо нею интересують ся. Русины стають смѣлѣйше пôдносити голову; такій, котрі зъ рôзныхъ причинъ ырыли ся зъ своимъ рускимъ патріотизмомъ або навѣть и зъ своимъ рускимъ походженьемъ, нинѣ выступають зовсѣмъ явно яко Русины. Се першій благотворнѣ плоды політики нашихъ послôвъ.

Зъ декотрыхъ сторôнъ краю пишуть намъ, що тамъ въ першôй хвили урочисте поставленье рускои проґрамы въ соймѣ выкликало певного роду здивованье, декотрі люде не могли ôдъ разу зорієнтувати ся въ новôй ситуаціи. Однакъ то уступило скоро, загалъ Русинôвъ порозумѣвъ користи, якій сама одна змѣна дотеперѣшнои системы правительственнои мусить Русинамъ принести, и вдячный есть тымъ посламъ, котрі ту акцію пôднесли, якъ и всѣмъ, що ей пôдперли.

Однакожь и фракція обединителѣвъ заявляє горячковый рухъ. Приверженцѣ ей на провінціи дôстають неустанні мандаты ôдъ львôвскои кліки, и кидають ся зъ отчайдушнымъ напруженьемъ, щобы опінію публичну рускаго народу для себе позыскати. Въ тôй цѣли не соромлять ся уживати противъ рускихъ послôвъ народовцѣвъ всякои лжи и клеветы. Такъ н. пр. зъ кôлькохъ сторôнъ доносять намъ, що розголошують таке: Телішевскій, Романчукъ и Сѣчиньскій для своихъ користей запродали Русь; Телішевскій має дôстати нотаріятъ у Львовѣ и мандатъ до ради державнои, Романчукъ зôстане краевымъ инспекторомъ шкôльнымъ, а Сѣчиньскій стане членомъ шк. ради. Не потребуємо запевняти, що се все суть чистій выдумки людей, котрі, будучи самі низького характеру, не можуть собѣ навѣть выобразити безинтересовне и самоотвержене поступованье у другихъ, и пôдсувають заразъ низькій мотивы.

Вже и не дивно, що фракція обединителѣвъ воюе такимъ гидкимъ и поганымъ оружіемъ; тажь львôвскій ей инструкторы то люде, котрыхъ характеръ публичный а по части и приватный знаный есть зъ рôзныхъ процесôвъ політичнои и неполітичнои натуры... А ихъ головный орґанъ „Червоная Русь“ не вагає ся переповненій брехнями розоблаченя и дописи подавати публично, и не робить собѣ й нѣчого зъ того, що ей вѣсти выкажуть ся яко ложь. Н. пр. „Черв. Русь“ не перестає твердити и повтаряти въ своихъ статяхъ и въ дописяхъ, що п. Романчукъ денунціювавъ въ своѣй бесѣдѣ проґрамовôй стару партію о нельояльність. Мы помѣстили ту бесѣду дословно пôсля стеноґрамôвъ; мы выказали, що стеноґрамы не могли бути въ нѣчôмъ змѣненій; мы указували, що навѣть сама „Червоная Русь“, закимъ не „зорієнтувалась“, похвально выразилась о тôй бесѣдѣ, а и опôсля не потрафила нѣгде указати анѣ одного слова, въ котрôмъ було бы найменше посудженье старои партіи, цѣлои жь бесѣды п. Романчука не помѣстила!... Мы спробуемо отже еще прилюдно завôзвати редакцію „Черв. Руси“, нехай выкаже то, щô твердить.

Такъ само розголошуе „Черв. Русь“, що пп. Романчукъ, Сѣчиньскій и Телішевскій тôлько за особистій або партійнѣ користи зробили угоду. Єсть то такожь, навѣть поминувши негôдне слово „особистій“, чиста инсинуація: наші послы-патріоты дѣлали тôлько въ интересѣ всего загалу Русинôвъ.

Наконець, що зъ такою емфазою пôдносить „Черв. Русь“, будьто бы правительство попередъ хотѣло робити угоду зъ старою партією, а именно зъ пп. Антоневичемъ, Кулачковскимъ (!) и Герасимовичемъ, есть то чиста бляґа. Мы сытали о то трохъ членôвъ руского клюбу, а нѣ оденъ не знавъ намъ нѣчого бôльше сказати, якъ то, о чôмъ була згадка въ „Дѣлѣ“.

Чи не осуджує ся справа сама, котра такимъ оружіемъ воюе? Мы выказали противнôй сторонѣ множество ложей, а могли бы ще бôльше выказати; здаєть ся тота сторона забула народну нашу приповѣдку: Брехнею цѣлый свѣтъ перейдешь, та назадъ не вернешь ся.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

VIII.

Письмо зъ Перемышлянщины.

До Высокодостойного Пана Юліяна Романчука, посла и предсѣдателя руского клюбу соймового.

Высокоповажаный Пане после!

Перечитали-сме Вашу бесѣду, котру выговорили-сте въ львôвскôмъ соймѣ яко проґраму рускаго народу. Дуже насъ тая бесѣда задовольнила. За тоѣ мы въ имени громады, такожь и въ имени читальнѣ складаємъ сердечну подяку Вамъ, Высокоповажный Пане после. Най Богъ стократно надгородить на здоровлю и маєтку, що не жалуете силъ, а обставте на кождôмъ кроцѣ за рускимъ народомъ.

Тѣшить насъ и тое, що Высокопреосвященый нашъ Митрополитъ заявили свою а также и ôдъ другихъ епархій повну признательність и солідарність та годять ся вповнѣ въ выголошеновъ Вами проґрамовъ. Маємо тверду надѣю, що теперь при всѣхъ читальняхъ и при всѣхъ выборахъ сполучать ся Высокопреподобне духовеньство зъ свѣтсковъ интеліґенціевъ та возьмуть ся щиро всѣми силами до просвѣты бѣдного народу рускаго и схотять пôддвигнути его такъ зъ морального якъ економічного и матеріяльного упадку та поставлять свôй рускій нарôдъ на поли просвѣты и добробыту на рôвнѣ зъ инчими австрійскими народами.

Маємо тверду надѣю, що въ конституційнôй автономічнôй державѣ Австрія сповнять ся на дѣлѣ слова, котрі въ соймѣ заявили ихъ свѣтла Ексцеленція панъ намѣстникъ, та маємъ повне право вспоминати ся о свои кривды, якій-сме доси доносили, бо мы, вѣрный нарôдъ своему Найяснѣйшому монархови, даємъ для краю рекрута та оплачуємъ всякій до вытриманя незносній податки и инчій тяга-рѣ, тожь и домагаємъ ся правъ, якій намъ належать ся въ конституційнôй и автономічнôй Австрії. Мы повиннѣ уживати и скористати зъ запорученыхъ правъ на-рôвнѣ зъ другими австрійскими народами.

Такъ само єсьмо вдячнѣ и другимъ нашимъ посламъ. Они такъ, якъ яка квѣтна нашъ нарôдъ украшають, тожь заявляємъ сердечну подяку и рештѣ нашимъ посламъ та желаємъ, абы они нашихъ народныхъ патріотôвъ зъ обохъ ворожнхъ собѣ партій змогли зъєднати та до згоды привести, бо звѣстна всѣмъ народна приповѣдка, що згода будуе, а невгода руйнуе. Най Богъ Вамъ позволить прожити много лѣтъ та додасть силы и дальше обставати за рускимъ народомъ.

Одно насъ немило вразило, а то бесѣда, котру выголосивъ посолъ Антоневичъ, що будь-то-бы въ нашихъ читальняхъ розпространяе ся гниль. Тая бесѣда цѣлкомъ розходить ся зъ правдовъ, и мы, члены читальнѣ, противъ бесѣды о читальняхъ отверто протестуемъ. Противно, де ино знаходить ся читальня, то въ тôй громадѣ ширить ся просвѣта и добробытъ межи народомъ. Тажь въ кождôмъ селѣ повинній просвѣщенѣ люде закладати читальнѣ и инчій товариства, бо тôлько черезъ читальнѣ зможемъ прогнати темноту, выкорѣнити забобоны зъ помежи народу та привести до згоды нарôдъ рускій зъ польскимъ та пôднести зъ упадку такъ морального и релігійного якъ и економічно-матеріяльного, и тôлько черезъ читальнѣ нарôдъ просвѣтить ся, вытверезить ся и збогатить ся, якъ уже й теперь видно въ многихъ селахъ; де есть запроваджена читальня, тамъ нарôдъ далеко мудрѣйшій и маєтнѣйшій.

Приймѣть Высокоповажаный пане после ôдъ нашои громады и читальнѣ щиро-сердечну подяку и признательність за Вашъ щирый трудъ и заявѣть ôдъ насъ и для другихъ нашихъ послôвъ славныхъ ветеранôвъ народныхъ на сѣмъ мѣсци щиру подяку и признательність, котру пôдписаній заявляємъ.

Бѣлка дня 14 грудая 1890.

Пилипъ Маричь, начальникъ громады. — Иванъ Сѣкорскій, заступникъ читальнѣ. — Иванъ Березякъ. — Гринько Илькôвъ. — Арсеній Березякъ. — Пилипъ Маричь. — Лучка Фіна. — Дмитро Маричь. — Андрухъ Ладика. — Василь Маркôвъ. — Іосифъ Ладика. — Мих. Каськôвъ. — Иванъ Хмурикъ. — Гринько Матвѣйкôвъ. — Михайлъ Гамчикевичь.

——

IX.

Зъ Калущины.

Высокоповажный Пане после и предсѣдателю руского клюбу соймового!

Вашій слова, выголошенѣ въ палатѣ соймовôй дня 25 падолиста, сподобались намъ дуже, бо Вы, Вповажнѣ Панове, высказали нашій гадки. Слава Вамъ, Вповажнѣ Панове, за Ваше солідарне выступленье въ оборонѣ чести нашого народу. Радо витаємо заявленье нашихъ Архіерéевъ, що и они пôдпирають нашу народну проґраму. Не наша рѣчь Васъ хвалити, — Вашій дѣла осудить будучність, а мы тôлько заявляємо, що мы стоимо крѣпко при тôй проґрамѣ и нѣчо насъ ôдъ неи не ôдстрашить. Приймѣть, Впов. Пане, наше щире заявленье, а нашъ нарôдъ зумѣе оцѣнити Вашій труды для его добра.

Мѣсточко Войнилôвъ, въ грудни 1890.

Петро Дурбакъ, членъ рады повѣтовои. — Михайло Юрочко. — Юрко Коваль. — Юрко Гаджаровскій, голова читальнѣ. — Василь Бордунъ. — Онуфрій Федюшка. — Петро Дуркало. Тимко Дурбакъ. — Гаврило Коваль. — Гаврило Белей. — Павло Самотовка. — Никола Самотовка. — Михайло Самотовка. — Яць Борисикъ. Василь Гречухъ. — Иванъ Баранôвскій. — Петро Рудый. — Дмитро Дурбакъ. — Асафатъ Дуркало. — Андрій Вознякъ, пѣвець церков. — Яць Гречухъ. — Яць Самотовка. — Петро Якубовичь. — Никола Грозовскій. — Матвій Сосонка.— Михайло Грозовскій.

Письма зъ краю про ситуацію.

Письмо зъ Калуша.

Въ дописи зъ Калуского до „Червоной Руси“ якійсь „обединитель“ понаписувавъ всякій неправды — а мѣжь иншимъ, що нѣбы-то на пращаню судьѣ Лисенецкого Русины-народовцѣ — згôдно зъ деякими загорѣльцями-„старыми“, котрі ще не пôзналисъ на львôвскихъ „обединителяхъ“ и вытягають для нихъ каштаны въ жару, — протестували противъ проголошеной проґрамы посла Романчука, — а дальше, що въ Калущинѣ, „не смотря на общое огорченіе противъ г. Романчука“ [котрого на дѣлѣ нема!] найшовъ ся „нѣякій панокъ“ збираючій пôдписы пôдъ адресу для п. Романчука, мѣжь тымъ якъ дописуватель думае, що на адресѣ много пôдписôвъ не буде, а если бы були, то не зъ доброи волѣ и не зъ „убѣжденія“...

Що до першої неправды, то, якъ довѣдуюсь, виднѣйшій калускій Русины-народовцѣ выслали спростованье тои неправды [редакція наша спростованье се вже одержала и мѣстить понизше. — *Ред.*], а-жь звернў ся противъ другои неправды.

Зъ цѣлои дописи „обединителя“ зъ Калущины выходило бы, що нѣбы-то противъ п. Романчука, заступника калуского повѣту въ соймѣ, настало межи Русинами въ повѣтѣ „общее огорченіе“, бо нѣбы-то онъ проголошеньемъ своеи програмы сповнивъ якусь головну зраду супротивъ руского народу. Отожь мы констатуемо, що кромѣ горстки „обединителѣвъ“ въ повѣтѣ, обаламученои звѣстными львовскими „обединителями“, — загалъ Русинувъ вдносить ся до посла Романчука и проголошеної имъ програмы зовсѣмъ инакше. И зовсѣмъ природно, бо-жь годѣ и представити собѣ, щобы Русины инакше могли думати и поступати, авѣжь такъ, якъ высказавъ п. Романчукъ въ своѣй програмѣ и за чимъ стоить бѣльшість послувъ руского клюбу. Русины Калущины суть ще й тои гадки, що проголошенье ясної національної та політичної програмы галицкои Руси було дуже на часѣ, бо, коли бъ дальше мавъ панувати тавій хаосъ, якъ доси, Русины не добились бы въ Австріи своихъ правъ, — а се вже кождый чей признаеть, що Русины яко такій лише въ Австріи мають загарантовану свободу свого національного и політичного розвою. Хто хоче честно и щиро прислужитись своему народови, той не може поставити въ Австріи инакшои програмы, якъ лишь таку, яку поставивъ посолъ Романчукъ.

По промовѣ посла Романчука въ соймѣ дня 25 н. ст. падолиста горстка „обединителѣвъ“ въ Калущинѣ — на пѣднятый вопль роспуки львовскими „обединителями“ въ „Червоной Руси“ — кинулась до агітацій противъ посла Романчука, до агітацій дуже нечестныхъ и неморальныхъ. „Романчукъ — клеветали обединителѣ“ — продавъ ся Полякамъ, — въ своѣй промовѣ въ соймѣ сказавъ, що Русины будуть Польщу будувати, що не треба рускихъ школъ, що рускій обрядъ треба скасувати а завести латиньскій, що треба накладати бѣльші податки на селянъ, напиравъ, абы Австрія выдала вѣйну Россіи и здобрала здъ неи Украину а потому зъ Украины и Галичины здбудувала Польщу и т. д., — а все те зробивъ Романчукъ длятого, бо Поляки обѣцяли ему, що зроблять его инспекторомъ краевымъ, а о. Сѣчиньского членомъ рады школьнои и т. д.“ Але всѣ тѣ нечестнѣ агітаціи нѣчо не помагали; интелігентнѣ Русины-народовцѣ знали змѣстъ промовы Романчука зъ „Дѣла“, де она була выпечатана въ цѣлости пѣсля записокъ стенографічныхъ и посрамляли „обединителѣвъ“ простымъ запытаньемъ: „А зъ-вѣдки вы, честный господине, все те вычитали? Може бы вы удали ся до редакціи „Червонои Руси“ зъ просьбою, щобы промову Романчука напечатала, бо если Романчукъ всего того хотѣвъ, то се буде вамъ и вашій партіи дуже на руку...“ [„Черв. Русь“ до нинѣшного дня не подала въ повнѣй основѣ промовы посла Романчука, хочь о тоту бесѣду головно ходять, и до нинѣшного дня читателѣ ею не знають, якъ и що говоривъ посолъ Романчукъ, хочь зъ всѣхъ сторонъ пишуть про нею и плетуть несотворенѣ дива, не читавши и не знаючи ею! — *Ред.*] Коли-жь агітаторы-„обединителѣ“ зъ такими клеветами вы тупали передъ селянами, то селяне заявляли: „Щось намъ не хоче ся вѣрити, щобы нашъ посолъ Романчукъ, котрого мы такъ добре пѣзнали яко патріота рускаго и оборонца нашихъ правъ, могъ запродати себе и насъ Полякамъ. Пѣдождѣмъ ще, поки не выяснить ся...“ Пѣдождали трохи, выяснило ся, и нинѣ загалъ мѣщанства и селянства станувъ рѣшучо по сторонѣ посла Романчука та его програмы, и яке мавъ довѣріе до свого заступника, таке мае й нинѣ. Коли-жь нашѣ мѣщане почули, що деякѣ „обединителѣ“ заходять ся коло того, щобы выразити на письмѣ недовѣріе послови Романчукови, то самѣ здъ мѣщанъ и селянъ доокольичныхъ зѣбрали до кѣлькохъ годинъ сто кѣлькадесять пѣдписѣвъ на подяку и признанье своему дорогому послови Романчукови. Треба було бачити одушевленье, зъ якимъ честнѣ патріоты мѣщане и селяне пѣдписували се вотумъ довѣріа свому заступникови. „За такимъ провѣдникомъ, якъ посолъ Романчукъ — казали многѣ — мы и въ огонь готовѣ!“ Отже не — якъ ложно сказано въ дописи до „Черв. Руса“ — „нѣкій панокъ“ збирае пѣдписы на подяку п. Романчукови, але самъ народъ, — самѣ мѣщане и селяне взяли ся за тую рѣчь, бо-жь они такъ само думають, якъ ихъ заступникъ у соймѣ, — програма выголошена имъ у соймѣ прецѣнь же була и есть програмою загалу рускаго народу, якъ интелігенціи, такъ и мѣщанства та селянства рускаго.

Коли-бъ горстка „обединителѣвъ“ въ нашѣмъ повѣтѣ хотѣла послухати доброи рады, то тая рада була бы така: Не давайте ся, господинове, ужавати за слѣпе орудіе львовскій кліквѣ „обединителѣвъ“, — котра, мимоходомъ сказавши, за те плачена, щобы пѣддержувати хаосъ на Руси галицкій въ интересѣ Россіи, — а здобудьте ся на самостійный судъ и безъ слѣпои пристрасти розсудѣть: чи инакша програма, анѣжь тая, яку проголосивъ посолъ Романчукъ, есть можлива для Русинувъ галицкихъ въ Австріи, — розберѣть точку за точкою и скажѣть: чи есть въ нѣй хочь одна точка, противъ котрои можна бы пѣднести якій закадъ! Коли-жь побачите и скажете, що инакшои и пѣдповѣднѣйшои програмы посолъ Романчукъ не мѣгъ проголосити, — то чого-жь бѣснуетесь? чого оклеветуете патріота, котрый сповнивъ честне дѣло? чого стараетесь пѣдъюджувати людъ противъ честнои и доброи справы? Замѣсть интригувати противъ посла Романчука, волѣли бы вы высказати свою гадку про непатріотичный и нерозумный поступокъ посла Антоневича, котрый въ соймѣ, не могучи и не смѣючи противъ едино розумнои програмы посла Романчука поставити якись инчои позитивнои програмы своеи, негѣдными лайками и клеветами выликавъ передъ Поляками и заступникомъ правительства, роздоръ межи членами руского клюбу... На отсе вы звернѣть увагу и робѣть, що въ вашій силѣ, щобы такій сумнѣ проявы бѣльше не повтаряли ся въ публичнѣмъ житю нашѣмъ, а передъ посломъ Романчукомъ схилѣть чоло и дякуйте ему, що вже разъ выводить русву справу въ Галичинѣ на просту и певну дорогу, на дорогу, котрою пустались були йти патріоты зъ 1848-го року пѣдъ проводомъ Яхимовича та Куземского.

Пѣдъ праноръ посла Романчука повинній всѣ Русины нинѣ згорнути ся и стати одностайно. Та-жь прецѣнь на основѣ проголошеної програмы мы анѣ на йоту не вдступаемо пѣдъ своихъ правъ, а противно, усуваемо всякій перешкоды, якій стоять намъ на дорозѣ до осягненя правъ нашихъ. Мы не вѣримо, щобы хто сего не розумѣвъ, а коли хто зъ интелігентныхъ людей противъ посла Романчука и его програмы выступае, то чинить се безъ сумнѣву на чиесь командо, на командо тыхъ, котрѣ не хотять, щобы Русь галецка въ своѣмъ національнѣмъ и політичнѣмъ розвою поступала. Тѣлько-жь не лякаймо ся: загалъ народу галицко-рускаго, — интелігенція и мѣщанъства та селянъства — змете такихъ противниковъ зъ дороги, а громадою пѣйде до своеи меты, до тои меты, куды зве нашъ народъ честь его національна!

* * *

[Прим. Ред. Навѣвши повысшу допись, подаемо понизше въ сѣй же рубрицѣ и заявленье кѣлькохъ выдатнѣйшихъ Русинувъ калускихъ, котре заперечуе першу неправду подану въ дописи до „Черв. Руси“.]

Заявленье.

Свѣтла Редакціа!

Просимо ласкаво въ интересѣ правды и вырозумѣлости взаимнои, слѣдуюче заявленье здъ насъ помѣстити:

Позаякъ въ „Червоной Руси“ (ч. 270 зъ дня 13 н. ст. грудня 1890) въ дописи зъ Калуша було помѣщено, що на пращанью п. судьѣ Лисенецкого, присутнѣ народовцѣ „согласно“ зъ старыма нѣбы-то заявили, що зъ поведеньемъ п. посла Романчука въ галицкѣмъ соймѣ „не соглашають ся“ и що то поведенье до крайности ихъ огорчило, — то заявляемо прилюдно, що се очевидна неправда и що подѣбныхъ заявлень нѣхто зъ Русинувъ-народовцѣвъ присутныхъ на пращальнѣмъ вечерку не высказавъ; противно, Русины-народовцѣ заявили, що въ теперѣшній хвили есть обовязкомъ кождого честного и розумного патріота выждати, доки не розъяснять ся докладно ситуація и причины, котрѣ спонукали посла Романчука до звѣстного заявленя програмы рускои въ галицкѣмъ соймѣ.

Остаемо зъ глубокимъ поважаньемъ.

Калушь дня 15 грудня 1890.

Мелитонъ Теницкій, бурмістръ. — Петро Боднарчукъ, мѣщанинъ. — Д-ръ Иванъ Куровець, лѣкарь. — Данило Перегинець, кандидатъ суду. — Ярославъ Корытовскій, купець.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пѣвъ-урядова Presse, орґанъ гр. Таффого умѣстила сѣбльну здозву галицко-руского епископату, послувъ-народовцѣвъ и выдѣлу політичного товариства „Народна Рада“ въ повнѣй основѣ.

На вчерашнѣмъ засѣданю рады державнои предложивъ гр. Таффе проектъ закона о безпозичковѣй запомозѣ для мѣста Карльсбаду въ сумѣ 50.000 зр. и домагавъ ся скорого залагодженя сеи справы. Пос. Абрагамовичъ и товаришѣ поставили внесенье въ справѣ знижения процентувъ проволоки здъ належитостей и податкувъ. Пос. Вайгінґеръ ставивъ внесенье въ справѣ здержания екзекуцій при рекурсахъ внесеныхъ противъ вымѣру податку. Сомаруґа домагавъ ся змѣны ординации выборчои до рады державнои для мѣста Вѣдня. Добльгамеръ интерпелювавъ міністра Фінансувъ, чи не схотѣвъ бы онъ вычеркнути посады адъюнктувъ податковыхъ зъ листы посадъ, призначеныхъ для выслуженыхъ пѣдофицеровъ. Зъ порядку дневного приступлено до дебаты надъ провізоричнымъ буджетомъ. Въ справѣ сей промавляли лишь пос. Тіркъ и здтакъ ухвалено буджетъ провізоричный безъ всякои дальшои дебаты.

Въ комісіи економичной палаты послувъ загагоджено вчера законъ о угодѣ торговельній зъ Ґрицтомъ и провізоричне предложенье въ справѣ управильненя относинъ торговельныхъ зъ Туреччиною и Болгарією. Козловскій домагавъ ся, щобы правительство, постаруло ся у правительства болгарского абы спіратусъ впроваджуваный въ Австріи до Болгарии здповѣдно оцѣнювано и щобы при транспортахъ на зелѣзницахъ болгарскихъ всѣ товары були однаково трактованій. Гальвіхъ заповѣвъ интерпеляцію до міністра торговлѣ, въ якѣмъ стадіюмъ знаходять ся переговоры торговельній зъ Румунією и въ якій звязи стоять они зъ австро-нѣмецкими переговорами та чи Угорщина готова зробити якій уступки для Австріи. Бѣлиньскій и Козловскій доказували, що всѣ стороны мусять поробити концесіи, коли мае прийти до якись угоды. На то здповѣвъ Гальвіхъ, що всѣ австрійскій промисловцѣ бажають того, щобы зъ Нѣмцями заключено угоду, але не лишь самѣ промисловцѣ повинній зробити жертву; въ компетентныхъ сферахъ мусить такожь конче настати змѣна що-до пѣдпирания Угорщины.

Въ Празѣ прийшло до формального сполученя партіи реалістувъ зъ молодо-Чехами. Обѣ партіи згодили ся на основній точкѣ програмы новои партіи и выбрано комітетъ, котрый мае ту програму уложити. До комітету вѣйшли: д-ръ Черный, проф. Масарыкъ и д-ръ Юл. Ґреґръ. За кѣлька днѣвъ предложить той комітетъ мужамъ довѣрія своя внесеня а здтакъ выдасть нова партія маніфестъ до народу. Якій будуть стремленя тои новои партіи а особливо яка буде ея тактика, доси того ще не знати; можна лишь догадувати ся того зъ бесѣды, яку выголосивъ оденъ зъ проводирувъ молодо-ческои партіи, д-ръ Енґель, въ Брандайзъ надъ Лабою. Обговорюючи ситуацію політичну повитавъ онъ передовсѣмъ зъ радостію новый союзъ всѣхъ волѣ подумныхъ елементувъ и зазначивъ, що они стануть ся могучимъ чинникомъ въ політичнѣмъ житю Чехъ, а здтакъ говоривъ дальше: „Нова організація партіи стала ся конечною и переводить ся гладко. Воля народу здобувала ся мамо правительства, старо-Чехувъ и Нѣмцѣвъ, а народъ не сказавъ ще свого послѣдного слова. Вина за теперѣшне сумне положенье спадае на старо-Чехувъ и абы то положенье змѣнити приступила мы до сеи новои організаціи. Однакожь мы самѣ не сподѣвали ся того, що наша партія такъ абольшить ся. За нашій величезній успѣхъ мусимо бути вдячній головно нездѣбности старо-Чехувъ. Навѣть по пѣдписаню вѣденьскихъ точокъ угодовыхъ могли ще они позбстати позажною партією, зъ котрою треба бы було числити ся; але коли они не хотѣли признати жадного иншого погляду, якъ лишь свѣй власный, то мусѣли уступити и стратили не лишь довѣрье народу, але такожь довѣрье правительства и Нѣмцѣвъ, яке позыскали собѣ були хвилево пѣдчасъ веденя переговорувъ. Нашою одинокою цѣлею есть добро народу; особистыхъ амбіцій не маемо и длятого приймаемо радо кождого, хто хоче для народу працювати. Мы стремимо до сполученя всѣхъ партій въ соймѣ и радѣ державнѣй и длятого сполучаемо ся радо зъ партією реалістувъ. Наша репрезентація въ радѣ державнѣй безъ сумнѣву ще скрѣпить ся, але побѣчь насъ остане ся ще и друга партія, котра не позбстане въ клюбѣ ческѣмъ, але и до насъ не прилучить ся. Не будемо ви до того змушувати, однакожь будемо могли спѣльно зъ нею працювати. Чимъ будемо сильнѣйшій, тымъ бѣльше буде росла наша одвѣчальность, але якъ разъ длятого що есьмо сильній, будемо примиримѣ. Нашій вдносины до правительства дадуть ся коротко въ той способъ означити, що мы не есьмо особистыми противниками гр. Таффого, але жадаемо здъ него, щобы вернувъ до своеи програмы, предложеної въ престольнѣй бесѣдѣ 1879 р. Коли теперь въ судахъ списують ся протоколы по чески, коли намѣстникъ на ческѣ интерпеляціи здповѣдае по чески, то треба було до того ажь змушувати. Мы не хочемо нашого справедливого права въ сѣй державѣ ажь вымушувати. Що же до угоды, то правда, що гр. Таффе конферувавъ зъ нашими проводирами, щобы ихъ позыскати для угоды. Нашій послы въ комісіи угодовѣй ческого сойму жадали лишь здъ намѣстника, а взглядно здъ правительства чотири недѣлѣ проволоки, щобы мы могли поставити свои условія. Однакожь на то жаданье не дали нѣякои здповѣди анѣ правительство анѣ гр. Таффе; правительство очевидно показало, що насъ не потребуе.“

Зъ Вѣдня доносивъ, що проводиръ молодо Чехувъ д-ръ Ґреґръ мавъ сказати, що законъ о курійхъ мимо найбѣльшихъ заходувъ правительства не перейде въ ческѣмъ соймѣ. Реалісты и старо-Чеха, що выступили зъ старо-ческого клюбу, приступили безусловно до молодо-Чехувъ, котрій въ нѣчѣмъ не змѣнили своеи програмы. При надходячихъ выборахъ сподѣвають ся молодо Чехи здобути найбѣльшу часть мандатувъ, але то ще не вплыне на угрупованье партій політичныхъ въ радѣ державнѣй, бо молодо-Чехи будуть завсѣгды держати зъ правицею, навѣть и тогды коли-бъ она мусѣла перейти до опозиціи. Молодо-Чехи будуть навѣть зъ Італіянцями и клерикалами спѣльно поступати, доки тѣ не змѣнять свого автономістичного становища.

——

Всѣ средства, якими правительство россійске старало ся пѣднести россійске дворяньство зъ упадку, показали ся безуспѣшными. Заложено банкъ дворяньскій, затягнено позычку для дворяньства въ сумѣ 80.000 міл. рублѣвъ и все то нѣчого не помогло. „Нов. Время“ оголосило теперь величезну листу тыхъ россійскихъ аристократовъ, котрыхъ добра такій самъ дворяньскій банкъ выставивъ на ліцитацію. Въ списѣ тѣмъ знаходять ся гордій имена россійскои шляхты, отъ-такій якъ: кн. Вяземского, Волконьского, Ґаґарина, Трубецкого, Кочубея, Шаховского, гр. Бутурлина, Головіна, Ламздорфа и т. д. Загаломъ выставлено на продажъ 750 бѣльшихъ посѣлостей. „Нов. Время“ каже, що списъ сей промавляе лѣпше, якъ всякій статьѣ.

Въ добре поінформованыхъ кругахъ петербургскихъ уважають дамісію міністра фінансувъ Вышнеградского за рѣчь певну, хочь царь ей на разѣ не приймивъ; царь хоче, щобы Вышнеградскій оставъ ся ажь до часу, коли буде выготовлена нова тарифа мытова.

Мы доносили недавно тому, що въ Москвѣ завязавъ ся комітетъ россійскихъ ученыхъ и писателѣвъ, котрый мавъ въ справѣ полекшеня для жидувъ внести петацію до царя. Комітетъ сей станувъ бувъ пѣдъ проводомъ гр. Льва Толстого и выготовивъ вже петацію, але поліція россійска ей сконфіскувала. Теперь же доносять зъ Россіи, що и славный россійскій теольоґъ, одескій митрополитъ Никаноръ выступивъ въ оборонѣ жидувъ и станувъ противъ законувъ вымѣреныхъ на обмеженье свободъ жидувъ россійскихъ. Онъ каже, що християнинъ а жидъ то два рѣдній браты: жидъ то навѣть старшій братъ и сынъ. Онъ побожный, ощадный и тверезый; православный Россіянинъ противно, неповздержимый въ своихъ пристрастяхъ и забаганкахъ. Прийде часъ, коли оба браты подадуть собѣ руки для спѣльного хѣсна.

——

Убійство Селиверстова въ Парижи, а властиво втеча убійника Селиверстова, Падлевского, выликала ще цѣкавый епілоґъ сеи справы. Якъ вже звѣстно, пропавъ Падлевскій безъ вѣсти и француска поліція доси его не выслѣдила, хочь кинулась була за нимъ на всѣ боки. Теперь же оголосивъ журналістъ Жоржъ Лабріе въ ґазетѣ Eclair, що то онъ укрывъ бувъ Падлевского передъ поліцією. Дня 21 падолиста, въ три днѣ по убійствѣ Селиверстова, прийшла була до него якась незнакома женщина и просила его, щобы онъ ратувавъ Падлевского. Лябріеръ укрывавъ отже Падлевского черезъ довшій часъ у себе а здтакъ вывезъ его за границю удаючи, що онъ мае зъ Падлевскимъ поединкувати ся. Онъ поѣхавъ отже зъ Падлевскимъ и двома другими товаришами, котрій удавали секундантувъ черезъ Італію до Трієсту, зъ здки Падлевскій выѣхавъ здтакъ до Америки. Лябріеръ каже, що Падлевскій забавъ длятого ген. Селиверстова, що той хотѣвъ черезъ провокаційного агента выкликати заговоръ россійскихъ нігілістувъ, проживаючихъ въ Парижи, щобы тымъ доказати цареви свою ревнбсть. Се заявленье Лябріера, оголошене въ Eclair-ѣ, выликало було зъ-разу недовѣрчивбсть поліціи и она думала, що то есть лишь выдумка ґазетярска. Пѣзнѣйше однакожь поліція и круги правительственній надумались инакше и стали вже вѣрити въ можливбсть заявленя Лябріера. Префектъ поліціи Лѣзъ, судья слѣдчій Ґільйо и шефъ публичнои безпечности Горонъ конферували зъ собою въ сѣй справѣ а Лѣзъ и Ґільйо здали здтакъ онодгы справу о тѣмъ міністрови Констансови. Лябріеръ запытаный, длячого укрывавъ Падлевского, здповѣвъ, що онъ хотѣвъ уратувати політичного виновника и недопустити Францію до тои нечести, щобы она такого виновника выдавала чужій державѣ а заразомъ хотѣвъ онъ и дати доказъ своеи зручности репортерскои. Ген. прокураторъ Бореперь и прокураторъ Банастонъ постановили розслѣдити, о скѣлько заявленье Лябріера есть правдиве; коли-бъ показало ся, що Лябріеръ помагавъ Падлевскому дѣйстно утѣкати, то онъ буде ставленый передъ судъ. Пѣсля найновѣйшихъ вѣстей зъ Парижа арештовано вже дѣйстно Лябріера и якусь паню Карсі, котрій помогли Падлевскому втечи. Крѣмъ того мають бути арештованій ще якій-ись два офіцеры, котрій въ справѣ сѣй грали ролю секундантувъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Дѣяльность совѣта „Народного Дому“ за часъ одъ 8 н. ст. грудня 1887 р. до 8 н. ст. грудня 1890 р. (после здчитаного справоздания на сегорѣчныхъ загальныхъ зборахъ.)

Въ тѣмъ часѣ совѣтъ здбувъ 136 засѣдань. Предсѣдателемъ совѣта бувъ о. д-ръ І. Дѣлькевичъ, заступникомъ о. Т. Павликовъ, а секретаремъ о. Ил. Готеровскій.

Всѣхъ членувъ „Народного Дому“ есть 344; въ послѣдныхъ трехъ лѣтахъ принято 41.

Майно института складае ся зъ пяти реальностей у Львовѣ, оцѣненыхъ на 350.000 зр.; зъ капіталу въ сумѣ 1.168 зр. 87 кр.; зъ бібліотеки зложеної зъ 20.010 творувъ въ 36.900 томахъ; зъ музейного и нумізматичного кабінету; зъ посѣлостей земскихъ Бѣлка и Костенѣвъ въ перемышляньскѣмъ повѣтѣ, вартости около 120.000 зр. До 1890 р. чинить аренды тыхъ селъ приносивъ 5.000 зр. на рѣкъ, а здъ 1 сѣчня 1890 р. лише 4.400 зр., а то зъ причины здпаду права пропінаціи. „Народному Дому“ признали ц. к. власти за выкупъ пропінаціи 10.200 зр. въ 4% пропінаціяныхъ облігаціяхъ. Тои сумы „Народный Домъ“ доси не одержавъ, бо Бѣлка и Костелѣвъ обтяженій поменшими табулярными довгами въ користь такихъ особъ, котрыхъ мѣсце пробутку незвѣстне.

Доходы института були въ 1887 р. — 53.277 зр. 42 кр.; въ 1888 р. 41.014 зр. 90 кр., а въ 1889 р. 39.486 зр. 28 кр. Зъ порѣвнания тыхъ цифръ здавалось бы, що доходы института постепенно зменшають ся, але оно такъ не есть, бо доходы въ 1887 р. показують ся длятого такъ высокими, що въ нихъ включена сума 22.249 зр. 82 кр., позичена „Народнымъ Домомъ“ на будову нового дому, котрый коштувавъ 53.767 зр. 48 кр. Въ 1888 р. позичено 5.278 зр. 64 кр., а въ 1889 р. 2.912 зр. 18 кр., и зъ тои причины сумы загальныхъ доходувъ въ тыхъ двохъ лѣтахъ показують ся меншими. По здчисленю позиченыхъ сумъ, доходы въ 1887, 1888 и 1889 рр. выражають ся въ слѣдуючихъ цифрахъ: въ 1887 р. — 31.027 зр. 60 кр., въ 1888 р. — 35.736 зр. 26 кр., въ 1889 р. — 36.574 зр. 10 кр. Доходы зъ домувъ принесли въ 1887 р. 22.180 зр. 75 кр., въ 1888 р. 25.914 зр. 07 кр., а въ 1889 р. 27.493 зр. 60 кр. Тутъ треба примѣтити, що помѣщеня призначенѣ на бібліотеку, музей и бурсу въ головнѣмъ будынку не приносять нѣякого доходу; що въ реальности н-ръ 76 гор. мѣстять ся безплатно „Академическій Кружокъ“ и ремѣсничa „Зоря“, та що вся реальность н-ръ 333¼ на Стрыйскѣмъ передмѣстю зддана часово на дѣвоче воспиталище подъ управою Василіанокъ, за що тамъ мѣстать ся 4 дѣвчата, принимани институтомъ. Помѣщеня, здданій даромъ, дали бы около 4.000 зр. рѣчно.

Зъ кѣнцемъ падолиста 1890 р. въ касѣ

института було 199.468 зр. 70 кр.; зъ того 24.784 зр. 53 кр. було помѣщене на книжечкахъ щадничихъ, 84.950 зр. въ цѣнныхъ ефектахъ, а 89.212 зр. 17 кр. въ паперахъ. Зъ тои сумы есть 1 168 зр. 87 кр. власности института, а 198.299 зр. 83 кр. належать стіпендійнымъ фондамъ, богослужебнымъ леґатамъ и рѳзнымъ депозитамъ.

Въ бурсѣ мѣстить ся теперь 33 ученикѳвъ, зъ которыхъ 12 дѳстае тѳлько харчь. Розходы бурсы въ 1889 р. выносили 4.260 зр. 59 кр., не вчисляючи въ то тыхъ убікацій, которѣ институтъ на бурсу ѳдступае, а за которѣ можна бы дѳставати около 700 зр. рѳчного чиншу.

Що-до будовы другои городскои церкви, то выведенѣ вже и покритѣ мѣдяною бляхою двѣ куполы зъ хрестами. Въ послѣднѳмъ 3-лѣтнѳмъ періодѣ коштувала будова церкви 15.831 зр. 69 кр., всего-жь выдано на тую цѣль ѳдъ самого початку 98 102 зр. 44 кр. Для довершеня будовы треба ще кѳльканацять тысячь.

Ѳдъ часу свого основання институтъ мавъ до 30 грудня с. р. всѣхъ доходѳвъ на суму 1,141.867 зр. 02 кр., а розходѳвъ 1,140.698 зр. 15 кр. Всѣхъ жертвъ вплывуло ѳдъ початку 181.506 зр. 60 кр.; на церковь вплынуло въ послѣднихъ 16 лѣтахъ 6.351 зр. 78 кр. Державныхъ и громадскихъ податкѳвъ и еквівалєнту ѳдъ реальностей и селъ заплативъ институтъ ѳдъ початку свого основання 236.038 зр. 57 кр., на будову головного будынку „Народного Дому“ выдавъ 151.064 зр. 85 кр., а на купно чотирохъ реальностей 135.304 зр.

На дѣвоче воспиталище ѳдступае институтъ безплатно одну зъ своихъ реальностей на Стрыйскѳмъ передмѣстю, а въ замѣну за те мае застереженѣ деякѣ права дотычно веденя воспиталища въ рускѳмъ народнѳмъ [!] напрямѣ. Воспитанницѣ, ученѣ уперед безплатно въ самѳмъ воспиталищи упрошеными до того рускими учителями, ѳдъ мин. року ходять до 8-клясовои школы св. Єлисаветы, а кромѣ того въ воспиталищи выкладаєсь имъ рускій языкъ и література та исторія Руси, а такожь учать ся домашныхъ роботъ.

Сповняючи рѣшенье передпослѣдного збору що-до пожертвованои о. протоереемъ Лукою Цыбикомъ и его супругою на дѣвоче воспиталище реальности въ Бучачи, продавъ ей совѣтъ за 2.600 зр. и вложивъ тую суму на щадничу книжочку. Подѳбно старае ся совѣтъ продати другу на тую цѣль призначену реальность, т. зв. подомінїканьскій монастырь разомъ зъ огородами въ Бучачи.

Справа интабуляції головного будынку, складаючого „Народный Дѳмъ“, на общество института, ще не скѣнчена. Яко властитель реальности фіґуруе въ табули науковый фондъ. Законный заступникъ того фонду фіскусъ, не згодивъ ся на дотычнѳмъ судовѳмъ термінѣ на просьбу совѣта о интабульованье сеи реальности на „Народный Дѳмъ“.

Довги института, що выносили 31 жовтня 1887 р. суму 67.067 зр. 75 кр., и збѳльшились до 30 падолиста 1890 р. на суму 80.608 зр. 29 кр., т. є. о 13.540 зр. 54 кр., котру то суму позичено зъ фондѳвъ Качковского, Кучиньского и бучацкого воспиталища на будову церкви и на сплату решты належитости за будову нового дому ч. 77 гор. есть намѣреньe конвертувати 5%-й довги института на 4½ або 4-процентовѣ.

Стіпендіями або стіпендійными запомогами користувалось въ 1887, 1888 и 1889 рр. всего 117 ученикѳвъ и учениць, дѳставши разомъ 6.537 зр. Кромѣ того роздавъ совѣтъ въ тѳмъ 3-лѣтнѳмъ періодѣ рускѳй молодежи шкѳльнѳй (по 3—10 зр.) изъ своихъ фондѳвъ 1.738 зр. а зъ фонду Горецкого 479 зр.

Бібліотека института збогатила ся въ послѣднѳмъ три лѣтю дуже щедро набувши 7.100 творѳвъ въ 12.000 томахъ. Тутъ входить щедрый даръ бл. п. крил. Григ. Шашкевича, до 4.000 творѳвъ, котрѣ зложено въ пяти комнатахъ, въ шафахъ закупленыхъ зъ фондѳвъ покѳйного. Лучшу часть своихъ домашныхъ бібліотекъ пожертвували такожь институтови пок. Яковъ Головацкій зъ Вильны, покѳйнѣ оо. Владиславъ Добрянъский изъ Сливницѣ Гавріилъ Паславскій зъ Равы руской, Алексѣй Заклиньскій изъ Москалѣвки и Игнатій Кучиньскій изъ Скла. Нинѣ представляе бібліотека поважне число 20.010 творовъ въ 36.900 томахъ. О ѳдкрытю бібліотечнои читальнѣ не можна на жаль, теперь и думати за-для недостатку мѣсця.

Музей „Нар. Дому“ мѣстить цѣннѣ предметы, дотыкаючѣ археольоґіи, нумізматики, наукъ природы и живописи, однакъ весь той инвентарь ще не упорядкованый за-для недостатку одвѣтныхъ убікацій. Подѳбно якъ бібліотека музей повставъ и збогачуе ся постѳйно дарами патріотѳвъ.

Принятѣ на послѣднѳмъ зборѣ внесеня о. ректора Бачиньского и о. Решетила о заложенье платнои бурсы для ученикѳвъ народныхъ и середныхъ школъ и о заложенье ремѣсничихъ варстатѳвъ зъ торговлею выроббвъ ремѣсничои школы розбиравъ совѣтъ основно, однакъ за для недостатку средствъ и одвѣтныхъ помѣщень рѣшивъ питанье се ѳдложити, тымъ бѳльше що основанье такихъ варстатѳвъ не далось бы погодити зъ постановами статутѳвъ „Нар. Дому“.

Білянсъ „Народного Дому“ на р. 1891: Доходы — грѳшмы 43.870 зр. а ефектами 200 зр.; розходы — грѳшми 33.465 зр.; для того зъ кѳнцемъ 1891 р. було бы надвыжки готѳвкою 10.405 зр. а ефектами 200 зр. а. в.

На будову церкви вставлено на рѳкъ 1891 квоту 4.760 зр.

Довги дня 1 сѣчня 1890 р. було довгѳвъ 78.108 зр. 29 кр., а въ 1890 р. прибуло довгу по 1 падолиста с. р. 2.500 разомъ 80 608 зр. 29 кр., котра то сума останесь 31 грудня 1891 р. бо въ 1891 р. не мають сплачуватись нѣякѣ довги.

НОВИНКИ.

— **Впов. Передплатникѳвъ „Дѣла“** просимо, щобы зъ огляду на великѣ выдатки Адміністрациі поспѣшили зъ вырѳвнаньемъ залеглостей. Теперь до довжникѳвъ розписують ся письма зъ пригадкою а опѳсля треба буде навѣть здержати высылку часописи!

— **Дирекція руско-народного театру** заявляе отсимъ, при нагодѣ выставленя оперы „Рѳздвяна нѳчь“, подяку всѣмъ тымъ Вп. панамъ, котрѣ не щадили своихъ заходѳвъ, щобы якъ зъ одного стороны довести до выставленя сеи оперы, такъ зъ другои стороны, щобы ся выстава выпала свѣтло пѳдъ кождымъ взглядомъ. И такъ дякуе дирекція Впов. проф. п. Вахнянинови, що наглядавъ и управлявъ пробами музичнымн та не щадивъ труду, щобы довести цѣле дѣло успѣшно до кѳнця; — Вп. членамъ тов. „Боянъ“ за скрѣпленье своею участію хорѳвъ, а именно п. Венгриновичеви за неутомимѣ заходы въ тѳй справѣ; — вкѳнци Вп. п. Фалеви, капельмайстрови тов. „Гарвоніи“, що пѳднявъ ся сего трудного дѣла“, за котре нѣякій другій капельмайстеръ музичный не хотѣвъ взятись.

— **Комітетъ фонду памятникового** пок. Вол. Барвѣньского мае честь зложити на сѣмъ мѣсци прилюдно сердечне „спаси-Бѳгъ“ всѣмъ тымъ панамъ, що причинились до збѳльшеня фонду представленьемъ „Чорноморцѣвъ“ въ театрѣ рускѳмъ. Именно дякуе комітетъ: товариству Frohsinn за безплатне ѳдступленье салѣ, товариству „Лютни“ за оба зъ прецізією выконанѣ хоры, тов. „Гармоніи“ за безкористовну спѳвучасть, пп. Шухевичеви и Млодницкому за аранжованье образу зъ живыхъ осѳбъ, и въ кѳнци дирекціи театру за ѳдступленье вечера а всѣмъ пп. артистамъ та артисткамъ за участь въ представленю.

— **Зъ деякихъ сторѳнъ краю** надходять вѣсти, що ц. к. староства чинять пресію на Русинѳвъ, що бы предплачували и ширили урядову часопись руску. Кѳлька дуже оріґінальныхъ случаѣвъ наведемо въ слѣдуючѳмъ числѣ „Дѣла“.

— **Нове заведенье наукове.** Міністерство просвѣты приняло даръ проф. д-ра Марса, жертвованый університетови краквскому, именно уладжено роботню, збѳрку препаратѳвъ и знарядѳвъ для „вправъ асептичныхъ въ операціяхъ полѳжничихъ и ґінекольоґічныхъ“. Надто дало міністерство просвѣты для тои роботнѣ рѳчну дотацію 80 зр. на закупно новыхъ знарядѳвъ, а 60 зр. на оплату служачого. Управу заведеня ѳддало міністерство жертводателеви.

— **Надъ полѣпшеньемъ долѣ** урядникѳвъ почтовыхъ ведуть ся нарады въ міністерствѣ торговлѣ. Наслѣдкомъ тыхъ нарадъ мае бути имовѣрно побѳльшенье числа урядникѳвъ IX ранґи.

— **Тарифа полосова** для перевозу осѳбъ, така сама якъ на державныхъ зелѣзницяхъ, мае завестись зъ днемъ 1 цвѣтня 1891 р. на зелѣзници Пѳвнѳчнѳй (зъ Кракова до Вѣдня). За їзду ѳдъ особы и кільометра мае платитись въ III кл. 1 кр., въ II кл. 2 кр. а въ I кл. 3 кр., а при поїздахъ поспѣшныхъ въ III кл. 1½ кр., въ II кл 3 кр., а въ III кл. 4½ кр. Ѳдъ пакункѳвъ пасажирскихъ побирати буде зелѣзница Пѳвнѳчна ѳдъ 10 кільоґрамѳвъ и кільометра по ⅕ кр.

— **Санкція.** Цѣсарь санкціонувавъ законъ ухваленый соймомъ, що громада мѣста Радимна, пов. ярославского, може въ рр. 1891 до 1896 включно побирати оплату ѳдъ фабрично выроблюваныхъ солодженыхъ напитковъ спірітусовыхъ.

— **Зарядъ зелѣзницѣ Кароля Людвіка** загадавъ — якъ доносить краквскій Kurjer — ще въ сѣмъ роцѣ замкнути школу народну, удержувану доси коштомъ сеи зелѣзницѣ. До сеи школы народнои ходили по найбѳльшѳй части дѣти урядникѳвъ и цѣлого персоналу зелѣзничого. Зарядъ зелѣзницѣ Кароля Людвіка порѣшивъ мабуть замкнути сю школу за-для проекту удержавненя сеи зелѣзницѣ, але все таки повиненъ выждати ажь до часу, коли правительство обѳйме пѳдъ свѳй зарядъ цѣлу зелѣзницю, бо тогдѣ мусѣло бы правительство перенятн и сю школу народну на свѳй коштъ.

— **Продовженье часу важности почтовыхъ марокъ емісіи зъ 1885 р.** Пѳсля розпорядженя міністерства торговлѣ продовжае ся часъ важности почтовыхъ марокъ зъ 1883 р. и друкѳвъ почтовыхъ зъ тыми марками ажь до 30 червня 1891 р. а речинець вымѣны тыхъ марокъ и друкѳвъ почтовыхъ назначеный ажь до 30 вересня 1891 р. Въ наслѣдокъ того можна уживати давнѣ марки на рѳвни зъ новыми ажь до 30 червня 1891 р., а ѳдтакъ можна ихъ ще вымѣняти ажь до 30 вересня 1891 р. по всѣхъ урядахъ почтовыхъ.

— **Огнѣ.** Дня 14 н. ст. с. м. въ ночи въ Зинсѣню пѳдъ Львовомъ згорѣла одна хатка, въ котрѳй мешкало кѳлька ремѣсникѳвъ зъ родинами, — Въ недѣлю, о 3 ѳй год. зъ полудня погорѣвъ въ Зашковѣ коло Львова млынъ, стодола и шпихлѣръ, власность п. Шофера, а шкода выносить высше 10.000 зр.

— **Подяка.** Въ дорозѣ зѳ Львова до дому украдено одному членови тов. „Просвѣта“ пачку зъ книжочками выданя сего-жь товариства въ вартости 7 зр. 52 кр. що були призначенѣ до роздѣленя мѣжь 29 членѳвъ „Просвѣты“. Выдѣлъ товариства казавъ ще разъ прислати сѣ книжочки, не хотячи, абы члены поносили страту. За сей даръ складае пѳдписаный въ имени всѣхъ членѳвъ выдѣлови тов. „Просвѣта“ прилюдну подяку. — *Ст. Онишкевичъ*, гр. кат. сотрудникъ въ Яструбичахъ.

— **Борба у львѳвскѳй комнатѣ адвокатскѳй.** Презесомъ сеи комнаты бувъ пок. д-ръ Кабатъ першимъ віцепрезесомъ пок. д-ръ Малиновскій, другимъ д-ръ Роиньскій, а презесомъ комісіи дісціплінарнои д-ръ Горватъ. Часть членѳвъ комнаты хоче теперь заявити вотумъ недовірія д-рови Роиньскому и предкладае осьтакій ей складъ: Презесомъ мае стати д-ръ Иванъ Чайковскій, котрого кандидатура цѣлкомъ запевнена; на першого віцепрезеса предкладають д-ра Горвата, а въ надѣи, що на случай того выбору зрезиґнуе д-ръ Роиньскій, предкладають на другого віцепрезеса д-ра Готтліба, котрый властиво повнивъ бы урядъ першого віцепрезеса, бо д-ръ Горватъ мае бути поставленый такожь кандидатомъ на презеса комісіи дісціплінарнои, котра есть одною зъ найважнѣйшихъ и займае найбѳльше часу не лишь членамъ але и презесови.

— **Фондація бар. Гірша** въ квотѣ 12 міліонѳвъ для Галичины мабуть вже буде затверджена. Якъ вѣдомо, правительство хотѣло затвердити статуты фандациі мѣжь иншимъ лишь пѳдъ тымъ условіемъ, що буде мати право именувати чотирохъ членѳвъ кураторіи Зъ разу не хотѣвъ о тѳмъ условію бар. Гіршъ, анѣ чути, але теперь — якъ доносить жидѳвска Ojczyzna — мавъ на то пристати и приѣде сими днями до Вѣдня, щобы доповнити и уконституувати кураторію. Кажуть, що многѣ знатнѣ жиды якъ н. пр. рабінъ вѣденьскій д-ръ Єллінекъ, уступлять зъ кураторіи, бо они суть противнѣ ингеренціи правительства въ сѣй справѣ а хотять, щобы лишь Alliance-israelite мала вплывъ на фондацію.

— **Темнота нашого люду.** Надававъ селянинъ зъ села Я. въ Кристинополи на почтѣ грошѣ терміновѣ, асекураційнѣ и просивъ, щобы ихъ конечно ще днесь пѳслати. Жидокъ що возить почту до зелѣзницѣ, а котрого вѳзокъ якъ разъ чекавъ передъ почтою, чувъ сю просьбу. Выйшовъ селянинъ, выйшовъ и жидокъ зъ канцеляріѣ. „То ты возишь почту?“ пытае селянинъ. „Я“ каже жидъ. Ну, то возьми менѣ мои грошѣ, щобы я терміну не втративъ“. „А що даси, що я возьму?“ пытае жидъ. „На маешь шѳстку, а щобысь вже певно заразъ взявъ.“ „Ну, ну“ каже жидъ; взявъ шѳстку, — и певно дотримавъ слова.

— **„В поті чола“**, збѳрка новель Ив. Франка мала одержати — якъ подае Kurjer Lw. — дебітъ до Россіи.

— **О. Теофанъ Обушкевичъ** зъ Шамокинъ въ Америцѣ доносять, що въ Америцѣ організуе ся спѳлка лемкѳвъ, маюча на цѣли закупити въ цѣлости або частями двѳрскій обшаръ въ Устю рускѳмъ зъ домами. Дальше доносить о. Обушкевичъ, що онъ жертвуе 25 зр. на цѣли маючихъ завязатись въ Лемкѳвщинѣ товариствъ політичныхъ „Захѳдна лемкѳвска Рада“ зъ проектованымъ осѣдкомъ въ Устю рускѳмъ и „Всхѳдна лемкѳвска Рада“ зъ осѣдкомъ въ Ялвѣ. Грошѣ тѣ обѣцяе переслати на руки одного зъ предсѣдателѣвъ, коли уконституютъ ся проектованѣ товариства.

— **Нова часопись педаґоґічна** пѳдъ заг.: Szkolnictwo ludowe зачне выдаватись ѳдъ року 1891 въ Новѳмъ Санчи, въ обемѣ двохъ аркушѣвъ печатныхъ що два тыждня. Передплата выносить 4 зр., — редакторомъ есть проф. Генр. Кисѣлевскій.

— **О кровавѳй пригодѣ** доносять до Gazet-ы Lw. зъ Бѣча: Дня 12 с. м. вечеромъ приѣхали тамъ управитель дѳбръ зъ Либуши Вол. Масловскій и касіеръ тыхъ дѳбръ Іос. Подванинськѳй, щобы полагодити интересы двѳрскѣ. Опѳсля поступили до торговлѣ Якова Курца, де велѣли подати собѣ кѳлька фляшокъ пива. Но хвилинѣ спокѳйнои розмовы зачалась мѣжь Масловскимъ а Подванинськимъ сильна суперечка, котра до того довела, що першій вынявъ зъ кишенѣ револьверъ и стрѣливъ два разы до Подванинського, але не поцѣливъ его. Подванинськѳй зачавъ втѣкати, а Масловскій стрѣливъ до него третій разъ и симъ разомъ поцѣливъ его въ плечѣ. Куля перейшла скрѳзь бунду и два сурдуты та задержала ся на пряжцѣ ѳдъ шлейокъ, такъ що Подванинськѳй ѳднѣсъ лишь легку контузію. Масловскій, набивши на ново револьверъ, ѳдъѣхавъ домѳвь, зарядивъ тамъ, що потреба въ господарствѣ, вернувъ до Бѣча, де его увязнено. Доходженье поліційне не выказало доси властивои причины тои пригоды.

— **Проф. д-ръ Ферд. Зырдзевскій** — якъ довѣдуемо ся — працюе теперь надъ проектомъ закона красового.

— **Выдѣлъ товариства взаимнои помочи дякѳвъ** въ **Станіславѳвѣ** на засѣданю зъ дня 29 н. ст. падолиста принявъ мѣжь иншимъ до вѣдомости, що въ чорткѳвскѳмъ деканатѣ завели аґентуру товариства, а аґентомъ выбрали на три роки п. Петра Ясенчука, дяка зъ Бѣлобожницѣ а заступникомъ Мих. Прохурского, дяка зъ Павшѳвки. Ся аґентура числить вже 25 членѳвъ. Выдѣлъ рѣшивъ уложити для аґентуръ инструкцію веденя „дневника аґентуры“ а дѣло се поручивъ д-розі Ключенкови. Въ члены принято 19 новыхъ дякѳвъ и порѣшено старатись, щобы въ епархіяльнѳмъ шематизмѣ були помѣщуванѣ поименно и дяки.

— **Подяка.** О. д-ръ Іоанъ Гробельскій зъ Перемышля прислався на мои руки квоту пять зр., яко жертву на цѣли товариства „Шкѳльна Помѳчь“ у Львовѣ. За сей щедрый и въ пору найбѳльшои потребы поданый даръ складаю сему Вел. Добродѣеви прилюдно сердечну подяку именемъ выдѣлу товариства и бѣднои дѣтворы шкѳльнои. При тѳй способности сердечно дякую такожь о. Амвр. Поляньскому, ґімназ. катихитови въ Дрогобичи и о. Іоану Каратницкому, парохови въ Солуковѣ за ихъ ленты по 50 кр. на цѣли товариства. — *Гр Врецьона*, голова товариства.

— **Передъ серцемъ ворѳтъ не запрешь.** У Дмитра Косметюка въ Лукѳвцяхъ на Буковинѣ росла дочка, 17 лѣтня красавиця. Краса ей славилась далеко на вкруги. Та красавиця влюбилась собѣ въ бѣдного парубчака, колѣсника зъ Рогѳзнои, котрый вже й безъ того пропадавъ за нею. Старый, зажиточный Косметюкъ мавъ свѳй ѳдмѣнный поглядъ на любовь, якъ его дочка та молодый колѣсникъ зъ Рогѳзни и хотѣвъ, щобы его красна краля выйшла за якого порядного господаря а не колѣсника, отже й запротестувавъ противъ того, щобы колѣсникъ навѣдувавъ ся коли на его обѳйстье до его дочки. Щобы пошанувати батькѳвску волю и вдоволити бажанямъ своихъ сердець, молода красуня одного хорошого дня щезла зъ батькѳвского обѳйстя й доси не являєсь; за те-жь рѳвночасно и молодый колѣсникъ кинувъ свою хатку — а де подѣлись обоє — сего ще не ѳдшукала навѣть черновецка поліція, до котрои зъ уклѳнными просьбами ходивъ самъ Косметюкъ. Дарма що любовь, та серце горяче; якъ тисне морозъ, то все въ стебло крыесь...

— **Утекла зъ родительского дому** въ ночи дня 12 н. ст. грудня 19-лѣтна жидѳвочка, донька арендаря зъ Тучапъ пѳдъ Ярославомъ, Берля Харитана. Говорять, що жидѳвочка хоче принятн вѣру христіяньску.

— **Дрѳбнѣ вѣсти.** Передъ двома тыжднями выѣхавъ зелѣзницею на Стрый недужій на умѣ Вільгельмъ Зайковскій, бувшій дістарь, выбравши ся до своеи сестры учительки въ Скавѣ, пов. мысленицкого, але доси ще не приѣхавъ тамъ и нема о нѣмъ нѣякихъ вѣстей. Одягненый бувъ въ сканкове футро и шапку, а самъ числить 40 лѣтъ и на лицю марный. — До Африки выбираютъ ся писатель Генрикъ Сѣнкевичъ та малярь Генрикъ Семирадскій. Зъ Александріи поплывуть они Нілемъ въ гору, ѳдтакъ зъ Массавы маютъ добитись ажь до Занзібару. — Загально говорять, що артистка п-ѣ Єлена Моджеевска мае обняти дирекціи театрѳвъ краквского и львѳвского, або може лишь львѳвского. — У Варшавѣ хотѣла отруитись жѣнка кондуктора Вѣзневска и зажила значну скѳлькѳсть головокъ ѳдъ сѣрникѳвъ, але але ще якось ей выратовано. Причиною самоубійства бувъ бѳль зубѳвъ. — Въ Парижи зачавъ ся голосный процесъ противъ Ейрода, котрый разомъ зъ своею любовницею убила нотаря Ґійота.

Наука, штука и литература.

— **Зъ руско-народного театру.** Вчера повторено въ-другe „Рѳздвяну нѳчь“, оперу Лисенка, въ сали тов. Frohsinn-у. Публики зѳйшлось не богато, а вина въ тѳмъ паде головно на пѳзне оновѣщенье того представленя; але все таки було досыть львѳвскихъ Русинѳвъ, котрѣ вже були на першѳмъ представленю сеи оперы а теперь зновъ поспѣшили, щобы налюбоватись симъ творомъ нашого славного композитора. И справдѣ, мельодійнѳсть и прегарнѣ поодинокѣ сольо спѣвы та дуеты и терцеты даютъ ся пѳзнати пересѣчнѳй публицѣ ажь по тѳмъ, коли вслухае ся зъ увагою въ ту композицію — а доказомъ того хочь бы и ся обставина, що на вчерашнѳмъ представленю лунала салл ѳдъ оплескѳвъ. Оплески тѣ пригали по найбѳльшѳй части въ участи п-и Клѣшевскѳй и пп. Борковскому та Ольшаньскому, хочь и п-а Долистѳвна та п. Стечиньскій удостоились за знамените выведенье своихъ мельодійныхъ партѳвъ признаня ѳдъ публики. За те хоры у вчерашѳмъ представленю, хочь держались добре, були слабшѣ, мабуть за-для того, що деякѣ члены „Бояна“ не взяли участи въ тѳмъ представленю. — Рускій театръ славно закѳнчивъ свою гостину у Львовѣ, вывѣвши на сценѣ „Рѳздвяну нѳчь“, котра не лишь заинтересувала у великѳмъ степени такожь и львѳвску публику польску та зыскала собѣ зъ ей стороны всяке признанье. Przegląd и Dziennik Pol. въ рецензіяхъ зъ „Рѳздвяной ночи“ не лишь признаютъ сю оперу не лишь за майстерску котпозицію, котра повинна появитись и на бѳльшихъ сценахъ столичныхъ, але такожь о спѣвѣ та грѣ нашихъ артистѳвъ ѳдозвались зъ всякими похвалами.

— **„Буковиньскій православный Календарь на звычайный рѳкъ 1891.“** Рѳчникъ XVIII. Выданьемъ и накладомъ літ. тов. „Руска Бесѣда“ въ Чернѳвцяхъ, уложивъ Омелянъ Поповичь. Цѣна 50 кр. Змѣстъ: I. часть календарска: 1) календарь историчный, 2) астрономічный, 3) церковный (свята червоно друкованѣ), 4) жидѳвскій. II. часть информаційна: 1) Цѣсарска родина, 2) выказъ належитостей штемплевыхъ, 3) приписы телеґрафічнѣ и почтовѣ, 4) поѣзды зелѣзниць буковиньскихъ и галицкихъ и т. п., III. Уставъ церковный на недѣлѣ, празники и инчѣ случаѣ. IV. Альманахъ: 1) Св. вм. Катерина, зъ лѣрника Федьковича; 2) Що я люблю... стихъ ъ—ь; 3) Черница Ксеня, опов. Данила Млаки; 4) Паволоцкій полковникъ Иванъ Шрамъ, исторична поезія Д. Млаки; 5) Є Е. баронъ Піно (зъ портретомъ); 6) „?“ стихъ ъ—ь; 7) Пяница, опов. Петра Голоты; 8) На Андрея, опов. Евгеніи Ярошиньскои; 9) У снѣ, стихъ Лесѣ Украинки; 10) Шкода! стихъ ъ—ь; 11) Двѣ уніи, образокъ зъ исторіи Руси при кѳнци XVI. вѣку, Ивана Франка; 12) Зъ осѣнныхъ образкѳвъ, поезіи Ивана Франка; 13) Иларій Окуневскій зъ портретомъ; 14) Добрѣ рады для громады, Гр. Никоровича; 15) Де-що смѣшного. V. Шематизмъ всѣхъ властей и рускихъ товариствъ буковиньскихъ. VI. Оповѣщеня.

Телеграмы „Дѣла“.

Петербургъ 16 грудня. Царь дозволивъ, щобы на університетъ въ Гелзінґфорсѣ припускано такожь и женщины до студій. — Говорять тутъ, що зъ Кавказу мають бути прогнанѣ всѣ жиды, котрѣ тамъ не мають нѣякого занятя.

Прага 16 грудня. Hlas Naroda доказуе, що хочь бы Ріґерови удало ся добути заведенье ческого языка урядового, то молодо-Чехи не будуть то уважати за нѣякій здобутокъ.

Вѣдень 16 грудня. Наслѣдникъ престола кн. Вільгельмъ Люксембургскій нотіфікувавъ цѣсареви вступленье на престолъ вел. кн. Адольфа Люксембургского.

Букарештъ 16 грудня. Ходить чутка, що незадовго мають ѳдбути ся заручины румуньского наслѣдника престола зъ княгинею едінбурґскою.

Вѣдень 17 грудня. Правительство розвязало раду громадску въ Гернальсѣ, котра противилась прилученю сеи мѣсцевости до Вѣдня.

Римъ 17 грудня. О станѣ здоровля папы ходять всѣлякѣ вѣсти, однакожь переважае поглядъ, що ему вже значно полекшало. — Бувшій портіеръ въ австрійскій амбасадѣ кинувъ два разы каменемъ на ѣдучого въ каритѣ амбасадора Ревертеру и выбивъ окна въ каритѣ; его арештовано.

Лондонъ 17 грудня. Рада громадска въ Едінбурзѣ вычеркнула Парнеля зъ-помѣжь своихъ почетныхъ членѳвъ.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякѝ облігаціи державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провіиціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНѝ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѣмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ оне тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 51—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Львосы угорскѝ Jo-Sziv.

Три тягненя рôчно. Головна выграна зр. 200.000. Теперѣшный курсъ около зр. 4.75.

Львосы сербскѝ 10 фр.

Три тягненя рôчно. Головна выграна фр. 250.000. Курсъ теперь около 5.75 зр.

Львосы італійскѝ-Червоного Хреста.

Чотири тягненя рôчно. Головна выграна фр. 100.000.

Найвôдповѣдніѝшѝ подарунки на Рождество або Новый Рôкъ.

продає по курсѣ деннôмъ и на сплаты мѣсячнѝ

Августъ Шелленбергъ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты львосованъ „НАДѢЯ“ Пренумерата цѣлорôчна на провінціи 1·80 кр.

ІЛЮСТРОВАНѝ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ

продаютъ ся оправнѝ по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропиійскôй; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаєсь до 2 зр. 50 кр.

Всякѝ зголошеня приймає выдавець

о. Евгеній Гузарь въ Заваловѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоометры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайны, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧѝ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣздъ посп. або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіслав.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіслав.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7 20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслав. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·15			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненѝ лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Пошукує ся предприемця до поставленя одного господарского будынку деревляного и мурованого дому приходского въ **Цетули** почта Ярославъ.

Женщина въ середнôмъ вѣцѣ, знаюча ся на кухни и господарствѣ, глядає мѣсця до заряду домомъ. Адреса: **Савина Воляньска**, poste restante Теребовля.

Ковдры, матерацы, сѣнники, вкладки пружиновѝ до лôжокъ и т. п. власного выробу поручає найдешевше

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львôвъ, ул. Коперніка ч 7.

Магазинъ и робôтня футеръ

МИХАЙЛА БЕКЕРА

у Львовѣ ул. Коперніка ч 8.

поручає всѣ роды футеръ а именно:

футра до подорожи, пальтоты мужескѝ и дамскѝ пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, ротонды, дольманы, катанки, коснѣры, боа, зарукавки, Шапочки дамскѝ, колпаки, шапки мужескѝ, шкôры у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртомъ, такожъ верхи до футеръ дамскихъ 3697 и мужескихъ. 13—14

Цѣныс умѣренѝ и талѝ.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручає Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускѝ 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ 3672 (8—25)

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ облігаціи довгу державного
Зелѣзничѝ облігаціи першeньства
Львосы державнѝ и приватнѝ

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Ліліенъ

3360 186—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдвотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Мужеску Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-га Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ куvертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

Львôвъ ул. Баторія 20.

поручає свôй складъ и робôтню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кожду пору року по найнизшихъ цѣнахъ. Такожъ приймає замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ одного черевика на мѣру.

3732 5—10 Зъ повáженьемъ

Каролъ Яворскій

Львôвъ ул Баторія ч. 20.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Магазинъ мôй обильный въ добôрнѝ сукна та въ готовѝ одяги мужескѝ и дитиннѝ, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ томъ званю, такожъ средства грошевѝ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

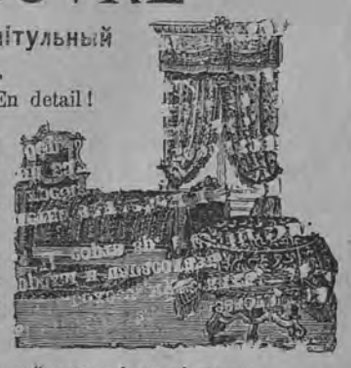
Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Ілюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшѝ сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитняныхъ шовзовыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣля бгера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, шледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты р. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занасѣвы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3.75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый вырôбъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскѝ и всхôднѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаскиданскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 71—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ вылосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣнныѝ, такожъ запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ за звоpотомъ коштôвъ котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

Нова торговля рѣчей церковныхъ, тонкого срібныхъ и злочистого срібла.

Е. Левицкого и Ф. Перлика въ Перемышли.

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маємо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнѝ громады, Комітеты церковнѝ и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ Перемышли при улици францішканьскôй число 153

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаємо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp.** въ Парижи.

Хорошѝ и вкуснѝ вѣнцѣ металевѝ и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выбôръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подаруики) якъ на крижма, весѣля, именины и иншѝ памятки.

Устроилисьмо такожъ при нашôй новôй торговли цѣлкомъ окремый магазинъ

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добôрнѝ товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнѝ Поручаємо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ Всечестного Духовеньства и высокоповажаной Публики и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаємо

зъ глубокимъ повáженьемъ

Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Всякѝ рѣчи зъ нашои торговлѣ высылаємо на жаданье до выбору; почту самѝ оплачуємо.

Товары куплены въ нашôй торговли за 50 зр. высылаємо ôдворочно. — Належитôсть почтовôю оплачуємо самѝ а за опакованье нѣчо не числимо. 3721 (8—?)

Окремый магазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С. С. Х. по 24 зр. до стациі зелѣзничои.
Малѝ зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

3655 (14—?) У ЛЬВОВѢ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикетуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 37—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня свѣжѝ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро також **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѝ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	½ кілгр знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручає

выпробованѝ и певнѝ средства косметичнѝ

ôдзначенѝ 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняє и пôдпомагає волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, взмôцняє корѣнцѣ волоса и запобѣгає выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змывани волоса, запобѣгає творити ся парилямъ, ôдсвѣжує, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлає знаменито на **корѣнцѣ волося** и на **порôстъ волося.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказавъ вельми цѣнюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приемного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже користно **дѣлає на ясла и зубы.** Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубôвъ.** Надає перлову бѣлôсть, ôддаляє камѣнь и квасы, котрѝ наводять бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приемный, нѣжный и довготревалый запахъ той воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всемірнôй зôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна фляконы меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; єсть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поединче. Цѣна 1 зр.

Бѣлѝ и гарнѝ руки. Найбôльше червонѝ и попадалѝ руки выбѣлять ся и вынѣжнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростинныхъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шкôръ, мягчить шкôру, робить ю непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенницъ ч. 20, и въ ЧЕРНôВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

При закупнѝ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѝ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 275 Львôвъ, Пятница 7 (19) грудня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль і ру кихъ свитъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôсторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Відни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ** и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 25 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютьси лише на попередне застереженье. — Реклямацій неопечатаній вôльный ôдъ порта **Поодинокe числo коштуе 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаютьси по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатнôй, въ рубр. „Надісляне“ по 20 кр. а. в.

Подяки числятьси по 10 кр. ôдъ стишка.

Дорогѝ Братя Родимцѣ!

Минає третій рôкъ вôдъ часу першихъ загальныхъ зборôвъ членôвъ Товариства політичного „Народна Рада“, що вôдбули ся такъ свѣтло и величаво въ дни 21 сѣчня (2 лютого) 1888. року. Сѝ загальнѝ зборы були першою пробою нашои народно-політичнои орґанізаціи, котра змѣряє до того, щобы нарôдъ рускій въ Галичинѣ на основѣ самосвѣдомости політичнои бувъ въ силѣ перебити крѣпкою грудію всякѝ неприязнѝ удары а рôвночасно зростаючи на силѣ — зумѣвъ выбороти для себе конституцією признану рôвноправнôсть та достойно заступити свои интересы, якъ політичнѝ такъ культурнѝ, суспôльнѝ и економічнѝ.

Станувши на проґрамѣ Головнои Рады Рускои зъ року 1848, загально одобренôй тыми першими загальными зборами своихъ членôвъ — Товариство політичне „Народна Рада“ не залишило найменшои нагоды, щобы не допустити до утраты нашихъ правъ народно-політичныхъ та щобы не здобути народови рускому въ Галичинѣ такого становиска, яке ему належить ся яко народови историчному середъ другихъ народôвъ нашои державы. Пôдъ симъ прапоромъ народнымъ стоявъ непохитно уступаючій Выдѣлъ Товариства політичного „Народна Рада“ у Львовѣ, та по змозѣ и силамъ черезъ часъ трилѣтный розвивавъ свою дѣяльнôсть на хосенъ рôдного народу.

Въ тôмъ часѣ перейшла не одна важна подѣя въ житю політичнôмъ народу рускаго въ Галичинѣ а въ єго имени забиравъ голосъ уступаючій Выдѣлъ Товариства політичного „Народна Рада“ у Львовѣ. Дѣлаючи черезъ цѣлый той часъ явно и щиро — пôдписаный Выдѣлъ постановивъ скликати:

Другѝ Загальнѝ Зборы

членôвъ Товариства до Львова на день 14 (26) грудня 1890. р., щобы ту прилюдно здати справу зъ сего, що до теперь здѣлано. **Най выскажуть вѣрнѝ сыны Руси: чи добре и хосенне було дотеперѣшне поступованье „Народнои Рады“ та якъ треба намъ дальше поступати!**

Въ виду великихъ задачъ Товариства політичного „Народна Рада“ и важныхъ справъ політично-народныхъ, якѝ порѣшити належить — кличемо Васъ, Дорогѝ Братя Родимцѣ, всякого стану, зъ цѣлого краю — голосомъ вѣчевого звона: **прибувайте ласкаво на той день до насъ, щобы промовити важке слово на получшенье долѣ Галицкои Руси.** Най голосъ сего великого збору буде сильный и поважный, та най стане ся голосомъ цѣлого народу рускаго!

Покажѣмъ свѣтови нашу силу народну, покажѣмъ любовь до рôдного народу, покажѣмъ честь и достоинство народне!

Проґрама зборôвъ буде слѣдуюча:

1) О годинѣ пôвъ до девятои рано вôдправить ся богослуженье о призванье помочи Св. Духа, въ церквѣ Успенія Преч. Дѣвы.

2) О годинѣ 10-тôй отворить загальнѝ зборы голова Товариства проф. д-ръ Ол. Огоновскій.

3) Справозданье уступаючого Выдѣлу выголосить секретарь Товариства адвокатъ д-ръ Кость Левицкій.

4) Выбôръ нового Выдѣлу и головы Товариства.

5) Рефератъ Вп. посла Юліяна Романчука „Про теперѣшне становиско політичне Русинôвъ въ Галичинѣ“.

6) Рефератъ Вп. члена Выдѣлу краєвого д-ра Дамяна Савчака „Про пôднесенье економічне нашого народу на основѣ найновѣйшихъ законôвъ“.

7) Внесеня и интерпеляціи членôвъ Товариства.

Мѣсцемъ загальныхъ зборôвъ буде велика саля „Народного Дому“.

Вôдъ Выдѣлу Товариства політичного „Народна Рада“ у Львовѣ, дня 18 н. ст. грудня 1890.

Д-ръ Олександеръ Огоновскій
голова Товариства
Д-ръ Кость Левицкій
секретарь Товариства.

Урядова часопись.

I.

Вчера появивъ ся пробный нумеръ рускои урядовои часописи. Называесь она „Народна (?!) Часопись“ [прилога до „Ґазеты Львôвскои“]. За редакцію ей вôдповѣдає самъ редакторъ урядовои Gazety Lwowskiej, Адамъ Креховецкій, але-жь, рѣчь звѣстна, онъ есть тутъ лише т. зв. Strohmann-омъ, а властивымъ редакторомъ есть знаный о. Лука Бобровичъ, бувшій редакторъ „Руси“.

Про сей пробный нумеръ урядовои часописи поговоримо ширше въ другôмъ уступѣ сеи статьѣ, — скажемо теперь лишь тôлько, що черенки гарнѣ, але змѣсть нужденный, — нинѣ-жь мусимо сказати де-що до исторіи сеи урядовои часописи, а се тымъ бôльше, що „Червоная Русь“ не перестає выдавництво сеи часописи класти въ звязь зъ проголошеньемъ нашими послами національнои и політичнои проґрамы въ сеймѣ — и такъ въ способѣ негôдный баламутить опінію публичну, мовь-бы то Русины-народовцѣ вызвали выдаванье урядовои часописи, уважаючи ей за рѣчь для Руси користну або потрѣбну.

Мы вже недавно у вступнôй статьи рѣшучо ôдперли сю инсинуацію и заявили, що по перше: Русины урядовои ґазеты нѣякъ не можуть узнати за яку-небудь концесію для Руси и урядова ґазета руска якопись партіи своеи не вытворить, якъ мѣжь Поляками нема партіи урядовои ґазеты; по другe: если може бути бесѣда, що хтось изъ Русинôвъ домагавъ ся выдаваня рускои урядовои ґазеты, то се домаганье выходило ôдъ партіи „старои“, а не ôдъ Русинôвъ-народовцѣвъ, котрѝ власне противъ того завсѣгды выступали; по третье: выдаванье теперѣшнои часописи урядовои було рѣчею рѣшеною въ міністерствѣ що-найменше на пôвъ року передъ выголошеньемъ нашими послами проґрамы въ сеймѣ дня 25 н. ст. падолиста; наконецъ по четверте: способôмъ, въ якій ц. к. намѣстництво взяло ся черезъ ц. к. староства ширити руску часопись урядову, мы не уважаємо ôдповѣдным и противъ такого способу рѣшучо застерѣгаємось.

Перейдѣмъ же все те, якъ то кажуть, „по пунктамъ“.

За концесію не уважаємо урядовои рускои часописи длятого, бо Русины-народовцѣ нѣколи сего не клали мѣжь свои жаданя, а навпаки, противъ такого жаданя зъ стороны т. зв. „твердои“ партіи выступали, знаючи, що — чи правительство буде Русинамъ прихильне, чи неприхильне, а урядова часопись руска буде въ рукахъ не Русинôвъ.

Коли-жь теперь правительство, ставляючи руску часопись урядову, покликуесь на жаданье Русинôвъ и называє се концесією, — то все те може ôдносити едино до партіи т. зв. „твердои“, бо ей то заступникъ въ радѣ державнôй пару разôвъ домагавъ ся для Русинôвъ ґазеты урядовои. Такъ и. пр. въ роцѣ 1880 на 70-ôмъ засѣданю при дебатѣ буджетовôй надъ позицією „офіціяльнѝ часописи“ дня 1 (13) цвѣтня сов. Ковальскій промовлявъ:

„Въ долгомъ регистрѣ офіціяльныхъ газетъ я не нахожу именно русской газеты. Кажется затымъ, что заходить сомнѣніе, нужно ли для трехъ милліоновъ русского народа издавати русскую офиціяльную газету?

„Но я спрашиваю васъ, есть ли то конъ секвенція, если разъ признается необходимость, а впрочемъ ніякого не дѣлается употребленія? Кажется, будто бы русскій народъ долженъ трактоватись лишь quasi misera contribuens plebs. Ты, русскій народъ, плати, доставляй рекрутовъ, о прочемъ же ты не долженъ печалитись. Однако же мм. гг., вы весьма часто могли слышати клеветы на нашу честную и лояльную русскую народность, и то именно изъ польскихъ газетъ. Но я спрашиваю: Зачѣмъ нашему народу не дано средствъ, дабы его офиціяльнымъ путемъ освѣщати, ложное исправляти и именно къ познанію настоящого положенія дѣлъ дойти? Но понеже однако уже зъ горы привыкнено насъ понижати, то пониженіе то у насъ во всякомъ направленіи на дневной очереди. „Газета Львовская“ стоющая въ годъ около 61.000 зр. кажется, покрываетъ свои росходы, такъ якъ она больше-меньше столько приноситъ доходовъ.

„Но слѣдовало бы разъ зробити пробу съ русскимъ оффиціальнымъ письмомъ; я не сумнѣваюсь, що и здѣсь росходы были бы покрыты...

„Уже изъ державного становища было бы весьма полезно, дабы и русской народности доставлена была возможность въ найкоротшей дорозѣ получати записки, которыя ее интересуютъ, и чтобы среди ней розбужденъ былъ высшій интересъ для государства“...

„Думаю, что не сдѣлаю ошибки, приглашая правительство, дабы оно зрѣло застановилось, не была бы ли теперь пора наконецъ и для русской народности въ семъ взглядѣ быти справедливымъ?“

[*Допись зъ Вѣдня до 29 ч. „Слова“ зъ 5 (17) сѣчня 1880*]

Отже, якъ бачимо, сов. Ковальскій уважавъ ажь навѣть за „пониженье“ народу рускаго той фактъ, що правительство „оффиціяльнымъ путемъ не освѣщае“ Русинôвъ галицкихъ! Нинѣшный редакторъ „Червоной Руси“ бувъ тогдѣ властивымъ редакторомъ „Слова“ и нѣчого противъ жаданя сов. Ковальского замѣтити не мавъ!

А якъ же-жь до того жаданя сов. Ковальского ôднеслись тогдѣ Русины-народовцѣ?

Ото у вступнôй статьи 35-го ч. „Дѣла“ зъ 1880 року пише редакція:

„Не можемо згодити ся въ выводами посла сов. Ковальского що-до спасеннаго вплыву рускои часописи урядовои на Русинôвъ. Вѣдома рѣчь, що першою задачею урядовои часописи боронити нождочасного правительства и вдержувати у людности прихильнôсть для державы. Що-до того послѣдного, то се зовсѣмъ зайшла рѣчь, бо о лояльности Русинôвъ для династіи и державы не можна нѣякъ сумнѣвати ся. Що-жь до обороны интересôвъ нождочасного правительства, то не потребуемо говорити, якій хосенъ може изъ того выйти для Русинôвъ. Се була бы проповѣдь політики: спачи враже, якъ панъ каже. Руска урядова часопись поучала бы тогды Русинôвъ, що: все добре, що робить кождe правительство чи централістичне чи федералістичне; що краєва рада шкôльна якъ найлучше дбає про рускій школы; що Бенедиктинки поступають въ Перемышли якъ не можь бôльше вабрцево, и т. д. — словомъ, що все у насъ благодать, що Русинамъ нѣчого бôльше жадати, а тôлько зъ заложеными руками ждати всего спасеня ôдъ правительства. Бы, тогды руска урядова ґазета назвала бы выступленье трехъ рускихъ послôвъ противъ министерства, а взглядно противъ диспозиційного фонду невôдповѣдными, якъ и невôдповѣдными назвала бы всѣ тѝ бесѣды рускихъ послôвъ противъ податковыхъ екзекуторôвъ, противъ краєвои рады шкôльнои и т. д. Русь заколысалась бы тогды до глубокого сну вѣрноправительственности и потерявши всяке власне житье и силу власнои ініціятивы, йшла бы слѣпо за кождымъ правительствомъ, якъ се давнѣйше робили деякѝ послы. Мы могли бы ще розумѣти, коли бы сов. Ковальскій бажавъ для Русинôвъ якого заступника въ радѣ міністрôвъ, але жаданя, щобы урядова ґазета учила Русинôвъ розуму, політично-народного житя, и будила бôльшій интересъ для справедливости — сего не можемо зрозумѣти, якъ не можемо зрозумѣти, якъ можна було безпосередно по вложеню звѣстного заявленя трехъ русскихъ послôвъ противъ фонду диспозиційного — ôдъ міністерства, до котрого не має ся довѣріа, жадати урядовои часописи! Мы думаємо, що Русинамъ передъ всѣмъ треба розвивати свои силы и власными силами дзигатись на передъ, а якъ найменше сподівати ся въ чужои ласки. Коли Русичы въ Австріи будуть твердо стояти о своихъ силахъ и якъ одинъ мужъ боронити своихъ правъ, тогды, будьмо певнѝ, правительство и безъ нашои просьбы, а навѣть противъ нашои волѣ поставить свôй рускій орґанъ. На теперь мы повинни передовсѣмъ жадати, щобы урядова ґазета (Gazeta Lwowska) не пропаґувала польского шовінізму на нашôй Руси и не выслуґувала ся польскимъ комітетамъ...“

Отже пытаємо кождого безсторонного человѣка: хто бануваръ за урядовою ґазетою? хто бувъ за нею, а хто противъ нея?

Русины-народовцѣ остались и пôзнѣйше щиро вѣрнѝ своѣй гадцѣ, и якъ опôсля почато выдавати на-новъ урядовый „Миръ“, нѣхто зъ народовцѣвъ не хотѣвъ вступити до редакціи, але вступили пп. д-ръ Кл. Ганкевичъ, о. Онуфрій Лепкій, Орестъ Авдиковскій, Вол. Луцикъ [оба сотрудники „Черв. Руси“.]

Выдавництво теперѣшнои урядовои часописи було постановлене ще зъ початку сего року, бо ще десь на веснѣ появила ся въ петербурскôмъ Краю позитивна вѣсть зô Львова, що тая часопись буде выходити. Вѣсть сю занотувала свого часу и „Черв. Русь“. У Львовѣ-жь говорено, що тая ґазета має противдѣлати пропаґандѣ москвофільскôй и соціялістичнôй. Въ вересни стало вже звѣстно, що намѣстництво вербуе сотрудникôвъ до той часописи. „Дѣло“, упевнившись, що урядова ґазета має на-певно выходити, выступило противъ того у вступнôй статьи 162-го числа зъ 7 н. ст. вересня 1890 р. „Червоная-жь Русь“ чомусь була тогдѣ апатична... Ажь опôсля мы довѣдались зъ вôродостойного жерела, що о деякихъ справахъ тои урядовои часописи бувъ поінформованый предсѣдатель „Русскои Рады“, отже теперѣшну апатичнôсть „твердыхъ“ треба поясняти очевидно тымъ, що они спекулювали, чи бы не удалось имъ взяти урядову часопись въ свои руки, такъ само якъ перше „Миръ“, и зъ-вôдтамъ намѣнцями метати на народовцѣвъ. Се имъ не удало ся, бо въ урядовôй ґазетѣ лишивъ ся о. Бобровичъ безъ штабу зъ „обѣдинителѣвъ“...

По закрытю сегорôчнои сесіи соймовои старосты почали розсылати звѣстнѝ окружники — и справа урядовои ґазеты, на весь часъ сойму притавна, выйшла знôвъ на верхъ въ драстичный способъ. Мы вже навели одинъ такій польскій окружникъ (лише городецкій староста Міхель розбславъ рускій), а нинѣ наводимо дуже характеристичный другій. Есть се окружникъ старосты ярославского до учителѣвъ народныхъ:

L. 26.433.

Do Pana . . . . nauczyciela w . . . .

Według reskryptu wysokiego Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 15 listopada b. r. L. 12416/pr. wychodzić zacznie od 1 stycznia 1891 osobne codzienne pismo w języku ruskim z napisem „Dodatek do Gazety Lwowskiej“. Pismo to obok zwykłych rubryk, jak Kronika, Felieton i t. p. obejmować będzie w streszczeniu najważniejsze działy spraw krajowych, oraz polityki Monarchii i zagranicznej; redagowane zaś będzie popularnie, stosownie do ogólnego poziomu wykształcenia i umysłowych potrzeb społeczeństwa ruskiego. Osobny dział poświęcony będzie prostowaniu mylnych lub szkodliwych poglądów innych organów ruskich, bałamucących tendencyjnie opinię i przekonania swoich czytelników. Głównym jego celem będzie wyrobić zdrową i zacną opinię w kołach ruskich, opartą na szczerem przejęciu się państwową ideą austryacką, na ścisłej wierności zasadom katolickiego kościoła, na zgodnych i pojednawczych usposobieniach względem współobywateli innych wyznań i narodowości. Pismo to dążyć będzie do skupienia w około siebie wszystkich Rusinów dobrej woli i zacnych przekonań.

Wychodzić ono będzie codziennie z wyjątkiem Niedziel i Świąt grecko katolickich, w objętości małego arkusza. Każdy numer kosztować będzie tylko 1 cnt., zaś w drodze prenumeraty 20 cnt. miesięcznie.

Aby pismo to wszechstronnie rozpowszechnić i uzyskać jak największą ilość prenumeratorów, proszę Pana, by zechciał przyjąć ajencyą sprzedaży pisma tego.

Czynność ta polegała by na tem, iż Pan otrzymane od c. k. Starostwa pisma doręczałbyś prenumeratorom, ściągał od nich należytości i nadsełał c. k. Starostwu z końcem każdego miesiąca wraz z rachunkiem, nie mniej zachęcał do prenumeraty przy każdej sposobności. Spodziewam się, iż mi Pan poparcia swego nie odmówi i przyjmie tę czynność, przyczem zauważam, że przyznane może być za nią pewne wynagrodzenie, oznaczone w procentach ceny sprzedanych egzemplarzy.

Numer okazowy pisma tego przesłany zostanie wkrótce.

Jarosław dnia 5 grudnia 1890.

C. k. Starosta *Hutt.*

Той окружникъ и оскорбляе Русинôвъ, яко нарôдъ, про котрый пок. архикн. Рудольфъ сказавъ, що ôнъ „altes Culturvolk“, и есть до якопись мѣры пресію. Противъ того кождый Русинъ мусить заложити свoз veto. Однакожь по всѣмъ тôмъ, що мы розказали высше, кождому стане ясно, якои перфідіи допускаєсь

„Черв. Русь“, стараючись справу урядовои часописи класти въ яку-небудь связь зъ проголошеньемъ въ соймѣ програмы нашихъ послôвъ або взагалѣ въ связь зъ народовцями. Коли вже конче хоче комусь пôдсунути сю „концесію“ для Руси, то нехай поґратулюе сов. Ковальскому и г. Маркову, въ 1880 роцѣ редакторови „Слова“... Отсе властивѣ адресы!

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XI.

Письмо зъ Калуша и околицѣ.

Высокоповажаный Пане После и Предсѣдателю клюбу соймового!

Пôдписавѣ рускѣ выборцѣ зъ мѣста Калуша и повѣту солідарнуются ся вповнѣ зъ програмою, яку Вы дня 25 падолиста при розправѣ буджетовôй въ галицкôмъ соймѣ выповѣли, — заявляемо Вамъ щиро-сердечно подяку за то, що смѣло пôдняли Вы нашь прапоръ народный, за котрымъ мы все будемо смѣло стояти противъ усѣхъ нашихъ ворогôвъ, — заявляемо заразомъ и щиру подяку для всѣхъ тыхъ послôвъ рускихъ, котрѣ Васъ Высокодостойный Пане После, пôдперли, — заявляемо нашу радôсть, що князѣ нашои церкви, а передовсѣмъ Єго Преосвященьство митрополитъ до нашои програмы прилучили ся и Васъ на дусѣ скрѣпили, — заявляемо, що мы все и досн, и на будуче за идею народну руску смѣло и крѣпко постовмо!

Калушь дня 2 грудня 1890.

Мелитонъ Теницкій, бурмістръ мѣста Калуша. — Ярославъ Корытовскій, купець и выборець зъ Калуша. — Давидъ Псюкъ, начальникъ громады Копанки. — Дмитро Боднарчукъ, радный зъ Калуша. — Щастный Соколовскій, учитель зъ Мостищь. — Иванъ Конфелѣя, радный мѣста Калуша. — Амвросій Добряньскій, радный зъ Калуша. — Василь Сѣмкôвъ, радный зъ Калуша. — Филипъ Бучиньскій, Павло Бучиньскій, Петро Видонякъ, Пав. Иваницкій, Ник. Пѣтулей, Мих. Иваницкій, Тихонъ Пелехань, Фил. Гуминиловичь, Діон. Лещѣй, Ром. Бойковичь, Григ. Добряньскій, Вас. Вильчковичь, Макс. Кочнада, Кир. Вознякъ, Іосифъ Малярь, Мих. Конфелѣя, Фил. Пѣтулей, Пав. Брусакъ, Оноф. Сербинъ, Григ. Дѣдошакъ, Мавpикій Музова, Володим. Фоликъ, Іосифъ Гуминиловичь, Ант. Сѣлецкій, Фавстъ Долинка, Мих. Рубчакъ, Діон. Дѣдошакъ, Мих. Дѣдошакъ, Сем. Дѣдошакъ, Вікторъ Корнага, Пантелем. Гарбашевскій, мѣщане зъ Калуша.— Кондратъ Грибикъ, начальникъ громады Банѣ. — Ф. Маничь зъ Завадки. — Ив. Вознякъ. — Созанъ Иваницкій, Юр. Дреботъ, Ксав. Микульскій, Дм. Серґинъ, Вас. Потѣха, Терентій Гуминиловичь, Кондр. Бруникъ, Вас. Видонякъ, Мих. Пѣтулей, Ант. Сѣмкôвъ, Мих. Зборовскій, Стась Сербинъ, Дан. Мандрикъ, мѣщане калускій.—Венедиктъ Дѣдошакъ радный мѣста Калуша. — Мелетій Дѣдошакъ, Левъ Бойковичь, Олекса Тимцюракъ, Мат. Мендикъ, Кир. Добряньскій, Теод. Долинка, Атан. Пелеханъ, Дм. Малинка, Ант. Фельчиньскій, Илар. Иваницкій, Пет. Зборовскій Кость Гасѣй, Ив. Сербинъ, Пет. Луцѣвъ, Ив. Коломыецъ, Теод. Дѣдошакъ, Дмит. Львовскій, Андр. Бойковичь, Ив. Сѣмкôвъ, Ник. Сулудовскій, Игн. Лещѣй, Пав. Бойковичь, Амвр. Долинка, Евтихій Вознякъ, Федь Мандрикъ, Ив. Видонякъ, Юр. Вознякъ, Юзь Видонякъ, Юстинъ Видонякъ, мѣщане калускій. — Данило Перегинець, М. Лесковичь, канцелісты судовій. — Олекса Глодзиньскій, учитель зъ Бережницѣ. — Конст. Драганъ, радный зъ Хотѣня. — о. Иванъ Тимцюракъ, священикъ зъ Пôйла. — Григ. Манелюкъ зъ Бережницѣ. — Теод. Каратюкъ. — Олекса Качуръ, начальникъ зъ Довгои калускои. — Ив. Базюкъ. — Ив. Дуда, господарь зъ Верхнѣ и радный повѣтовый. — Вас. Псюкъ. — Тимко Стазикъ. — Сем. Галѣй. — Щасный Песцьоровскій, укôнч. богословъ. — Ив. Бойкевичь, учитель зъ Калуша. — Маріянъ Левицкій, учитель зъ Калуша. — Ив. Песцьоровскій зъ Калуша. — Андрей Бѣлиньскій, высл. учитель въ Калуши. — Тимцюкъ Теодоръ. — Ант. Губчакъ зъ Калуша. — Д-ръ Иванъ Куровець, лѣкарь въ Калуши. — Андрухъ Дуда, господарь зъ Верхнѣ. — Стеф. Коломыець, Іос. Теницкій зъ Калуша. — Спиридіонъ Губчакъ. — Петро Кушликъ зъ Вѣстовы. — Титъ Гуминиловичь, Григ. Лещѣй зъ Калуша. — Петро Климишинъ, начальникъ зъ Сѣвки калускои.— Ив. Яцѣвъ зъ Мужилова. — Оноф. Семанѣвъ зъ Сѣвки калускои. — Григ. Коникъ, старшій братъ церк. и выборець зъ Тужилсва. — Стеф. Сулима, выборець зъ Загôря. — о. Северинъ Наконечный, священикъ зъ Лдзѣного. — Гавр. Посацкій, пѣвець цер., писарь и радный громадскій, Гнатъ Кендюхъ, Теод. Кущакъ, выборцѣ зъ Хотѣня.— Юрко Драганъ, начальникъ зъ Хотѣня. — Марія Петрусевичь зъ Новицѣ — Вас. Лесикъ и Ив. Луговый, выборцѣ зъ Завадки. — Пав. Бойкозичь и Игн. Лещѣй, мѣщане калускій. — о. Евгеній Чубатый, священикъ зъ Довгои калускои.

—

XI.

Письмо зъ Станіславôвщины.

До Высокоповажаныхъ ПП. Послôвъ нашихъ Ю. Романчука, о. Н. Спчиньского, К. Телишевского, Д. Савчака и ихъ політичныхъ товаришъвъ, на руки Ю. Романчука.

Зъ великою радостію почули мы тутъ, зъ якою то смѣлостію и рѣшучостію высказали Вы, Высокоповажанѣ Панове, на послѣдныхъ засѣданяхъ сойму програму національну щиро-мыслячихъ Русинôвъ.

Зъ програмою сею, котра ясно и рѣшучо означуе становище наше посередъ другихъ народôвъ державы австрійскои, и до котрои впрочôмъ справдѣшнѣ Русины патріоты уже бдъ 1848-го року признавали ся, годимо ся вповнѣ у всѣхъ ѣи точкахъ, и въ дусѣ сеи програмы мы на будуче безвзглядно и консеквентно поступати и щирѣ змаганя Вашѣ всѣми силами пôдпирати будемо.

Заразомъ заявляемо, що цѣле поступованье Ваше въ клюбѣ и въ соймѣ було зовсѣмъ коректне, честне и тактовне, що отже поступованье те мы вповнѣ одобряемо.

Честь Вамъ и слава, Панове, за трудъ Вашь и смѣлôсть, зъ якою Вы окремѣшности и рôвноправности — а тымъ самымъ и нашои чести народнои боронили и бороните! Честь Вамъ и подяка бдъ всѣхъ Русинôвъ, щиро любячихъ батькôвщину свою!

Русины станіславôвскѣ и зъ окрестности.
Станіславôвъ дня 8 н. ст. грудня 1890.

О. Емиліянъ Абрисовскій, священикъ. — о. Иванъ Порайко, катихитъ. — Остапъ Левицкій, професоръ школы реальнои. — о. Михаилъ Яцкевичь, священикъ зъ Пасѣчнои. — о. Володиславъ Паукъ, парохъ зъ Саджавы. — о. Григорій Рыбчакъ, священикъ зъ Угринова. — И. Борисъ, урядникъ зелѣзницѣ. — Геркоперецъ, майстеръ кравецкій въ Станіславовѣ. — о. Г. Боднаръ, священикъ. — о. Онуфрѣй Вергунъ, священикъ. — о Альфредъ Сѣменовичь, священикъ зъ Тысьменицѣ. — Тома Телишевскій, урядникъ почтовый. — о. Іосифъ Домбчевскій, парохъ въ Викторовѣ. — Ромуальдъ Зарицкій, урядникъ почтовый. — о. Зенонъ Шепаровичь, парохъ въ Колодѣевцѣ. — Стефанъ Хохотвицкій, писарь громадскій. — Иванъ Каричакъ, надкомісарь дирекціи скарбу. — Володимиръ Л. Левицкій, кандидатъ нотаріяльный. — Софронъ Недѣльскій, професоръ ґімназіи. — о. Иванъ Винницкій, священикъ. — Василь Воляньскій, учичель. — Д-ръ Мелитонъ Бучиньскій, адвокатъ. — Игнатій Полотнюкъ, управитель хору катедрального. — Михаилъ Кучма. — Алексѣй Болехôвскій. — Михаилъ Кондратъ. — Теодоръ Ороновскій, мѣщанинъ. — Д-ръ Иванъ Мандичевскій адвокатъ. — Левъ Гузаръ, кандидатъ нотаріяльный. — Илія Кокорудзъ, професоръ ґімназіи. — о. Н. Бачиньскій, священикъ въ Тысьмениці. — Теодоръ Стахевичь, купець въ Станіславовѣ. — Петро Кумановскій, учитель ґімназіи. — Д-ръ Конкольнякъ, лѣкарь и прімарій шпиталю краевого въ Станіславовѣ. — Константинъ Кіяньскій, комісарь дирекціи. —Антоній Райнеровичь.—Д-ръ Иванъ Яхно, професоръ семінаріи учительскои. — Д-ръ Жуковскій лѣкарь въ Станіславовѣ. Михайло Гушалевичь судья. — И. Бѣликовскій, учитель. — Климъ Воляньскій, судья. — Станіславъ Левицкій, учитель ґімназіи. — Ілярій Голубовичь, учитель ґімназіи. — Евгеній Мартинець, кандидатъ нотаріяльный.

— —

XI.

Зъ-пôдъ Бурштина.

Высокодостойнѣ Панове!

И бдъ насъ сердечна подяка за пôдпесенье вже разъ явно-славно прапору народного, при котрôмъ мы вѣрно стояли, стоимо и стояти будемо!

О. Иванъ Маркевичь, парохъ зъ Юнашкова. — о. Корнило Воєвудка, парохъ зъ Сернокъ середныхъ и долѣшныхъ. — Петро Корольчукъ, учитель [и численнѣ мешканцѣ громадъ Юнашкова, Обельницѣ и Куничь, котрыхъ за-для великого числа не подаемо.]

—

XII.

Зъ-пôдъ Войнилова.

Высокоповажаный Пане После!

И мы посылаемо Вамъ, Высокоповажаный Пане После, поздоровленье и дякуемо за выголошену Вами програму въ соймѣ.

О. Михаилъ Левицкій, парохъ въ Сѣвцѣ войнилôвскôй. — о. Андрѣй Пеленьскій, сотрудникъ. — Марія Горалевичь. — Меланія Пеленьска. — Федь Лесюкъ, начальникъ громады Сѣвка войнилôвска. — Прокôпъ Стефанишинъ, пѣвець церковный. — Гнатъ Тимкôвъ, начальникъ громады Мошкôвцѣ [и радний та дуже много господарѣвъ зъ Сѣвки и Мошковець.]

—

XIII.

Зъ-пôдъ Буска.

Высокоповажаный Пане После!

Пôдписавѣ заявляемо симъ сердечну Вамъ подяку за оборону правъ и чести народу рускаго и вповнѣ годимо ся на програму, высказаву Вами и товаришами-послами въ соймѣ на 23-ôмъ засѣданю дня 25 н. ст. падолиста 1890 р. Мы и досн тримали ся сеи програмы и дальше пôсля неи поступати будемо.

Грабова 15 н. ст. грудня 1890.

Вашѣ щирѣ прихильники:

О. Вікторъ Гарухъ, парохъ въ Грабовôй.— Григорій Столитакевичь, учитель. — В. Анклевичь, пѣвець церковный. — Григорій Сосновскій, начальникъ громады (и радний та господарѣ зъ двохъ громадъ — Грабовои и Яблонôвки, котрыхъ пôдписы опускаемо).

Письма зъ краю про ситуацію.

Зъ Калущины.

Горстка „обединителѣвъ“ въ нашôмъ повѣтѣ, послушна „указова“ зъ горы (т. є. кліки львôвскихъ „обединителѣвъ“) не перестае чорнити посла Романчука межи народомъ и розпускае найпôдлѣйшѣ клеветы на него. Щобы выкористати неграмотность и невѣжôсть частины селявъ въ повѣтѣ, горстка „обединителѣвъ“ выслала дяка зъ Пôдмихайля Василя Петрова по селахъ, щобы збиравъ пôдписы на адресу довѣрія для п. Антоневича а недовѣрія для п. Романчука.

Въ якій же способъ дякъ Петрôвъ збираe тѣ пôдписи, нехай послужить отсей листъ п. Олексы Качура, начальника громады и выборця зъ Довгои калусков. Листъ сей звучать:

Пане Петрôвъ!

Прошу мôй пôдпись, котрый повлавъ я на письмѣ, котре нинѣ т. є. 17 грудня Вы менѣ пôдсунули, вымазати, бо пôдписуючи, незнавъ-емь яке письмо пôдписую. Я стою твердо при узнаню для Вп. Ю. Романчука, котре пôдписавъ-емь 10 грудня 1890.

Олекса Качуръ
господарь и начальникъ громадскій зъ Довгои.

Отсе маете взорець поступованя нашихъ „обединителѣвъ“!

Сегодня мѣщане калускѣ высылають послови Романчукови письмо признаня зъ множествомъ пôдписôвъ не только мѣщанъ зъ Калуша, але и селянъ-выборцѣвъ зъ околицѣ, зъ пôдписами людей изъ свѣтскои интеліґенціи и кôлькохъ духовныхъ. Мѣсточко Войнилôвъ выслало бдъ себе окремо письмо, уже выпечатане въ „Дѣлѣ“. Коли порôвняти сегорôчне письмо признаня послови Романчукови зъ торôчнымъ, то на сегорôчнôмъ есть пôдписôвъ значно бôльше (хочь и сего року пôдписы не збирано систематично, але бôльше при оказіи) а що-до пôдписôвъ священикôвъ, то на торôчнôмъ и на сегорôчнôмъ письмѣ знаходить ся рôвне число пôдписôвъ.

—

Письмо зъ Сянôцкого.

Про якѣ мільоны згадувавъ п. Антоневичь, котрѣ стоять за нимъ, — се менѣ не звѣстно, але звѣстно менѣ те, що за програмою, выголошеною п. Романчуком у соймѣ и пôдпертою окликомъ нашихъ князѣвъ церкви, правительствомъ та „Народною Радою“, стоить и стояти буде крѣпко наша Русь пôдбескидска.

Ôддаленѣ бдъ центра руху, годованѣ умысно замрачеными и неясными идеалами нашихъ „обединителѣвъ“, бути може, деякотрѣ въ нашôмъ закутку уважали ся за одномышленникôвъ зъ „обединителями“, — але послѣдне рѣшуче выступленье нашихъ патріотôвъ и нашихъ владникъ, а зъ другои стороны власне здемаскованье нашихъ „обединителѣвъ“ послѣдными часами — звѣстнымъ заявленьемъ прилерного до стѣны п. Антоневича у соймѣ, сфальшованьемъ народнои програмы зъ 1848 р. въ „Червонôй Руси“ и апотеозованьемъ п. Антоневича „Русскою Радою“ — освѣтило незрячихъ. Въ тôмъ власне лежать вага выступленя п. Романчука зъ народною програмою.

Инша рѣчь, що нежданѣ выступленье п. Романчука и его товаришѣвъ дало товчокъ дорôзныхъ гадокъ. Одинѣ суть гадки, що непотрѣбно выголошено програму, котрои и такъ народна партія придержувалась; другѣ гадали, що выступленьемъ народнои партіи розбила ся єдность мѣжь Русинами, котра була бы Русинôвъ довела до успѣху, и що выступленье народнои партіи не походило въ почутя потребы але було инспіноване чи то правительствомъ чи то Поляками, — и таке инше.

Наслѣдкомъ тыхъ толкôвъ було хвалеве занепокоенье Русинôвъ всякихъ бдтѣней. Но се тревало лише хвилину. Якъ по довгихъ мрачныхъ дняхъ першѣ лучѣ сонця вражають непріемно око, але заразъ по хвили кождый бдчуваe благодать сонця, такъ и тутъ стало ся. Непорозуменье кліцѣ — се були мрачнѣ днѣ, до котрыхъ, правда, мы привыкли, але котрѣ спинявли насъ въ нашôмъ походѣ. Въ тôмъ сумрацѣ баламутили мы себе и другихъ. А до чого дов дало се, бачимо. Шкода часу гаяти!

Тожь уважаемо прилюдне выѣшенье народнои хоругви дѣломъ конечнымъ и вельми спасеннымъ. *С. Ж.*

—

Зъ Стрыя.

Дня 18 н. ст. грудня збрались въ ініціативы Русинôвъ Стрыя интеліґентнѣ Русины Стрыйщины на малѣ зборы, щобы порѣшити, яке становище занять имъ супротивъ теперѣшнои ситуаціи. Львôвска „Народна Рада“ выслала сюды яко делеґата проф. Нат. Вахнянина. На зборы явились окрôмъ всѣхъ мѣсцевыхъ Русинôвъ Стрыя, духовныхъ и свѣтскихъ безъ выимки, мимо свята, и деякѣ доокрестнѣ священики: о. Авдыковскій зъ Дрогобыча, о. Савюкъ зъ Жидачѣвщины, о. Сѣнгалевичь зъ Руды, п. Ташовницкій и др Зборамъ провôдивъ мѣсцевый парохъ, совѣтникъ о. Полевичь.

Проф Н. Вахнянинъ обговоривъ въ довшôй рѣчи поодинокѣ подѣѣ зъ послѣдньои сесіи соймовои въ дусѣ зовсѣмъ обективнôмъ, а поодинокимъ интерпеляантамъ дававъ бдповѣдѣ поясненя на ихъ всесторонѣ питаня. Головно розходилось о те, въ чôмъ ініціативы наступила змѣна дотеперѣшнои системы правительственои супротивъ Русинôвъ галицкихъ; о сколько змѣна та зможе вплынути на поправу дотеперѣшного невбдравого положенія Русинôвъ и яке становище мають занятѣ Русины взагалѣ до новои ситуаціи. Розходилось бдтакъ и о рѣшенье питаня, о сколько мѣстить ся неправды въ инсинуаціяхъ звѣстного орґану „обединителѣвъ“, мовь-то бôльшôсть клюбу руского „запродала“ Русь галицку Полякамъ?

Дебата вела ся зъ спокоемъ и повагою. Кождый зъ бесѣдникôвъ бдчуваe, що настала для Русинôвъ галицкихъ хвиля, въ котрôй справу руску треба вывести на чисту воду. Порôвнано програму пос. Романчука и его товаришѣвъ, точка по точцѣ, зъ програмою Русинôвъ зъ 1848 р. и показалось, що нова програма бдповѣдае въ цѣлости старôй програмѣ. Русины не зôйшли отже нѣ на йоту зъ національного становища свого, а радо приймають до вѣдомости, що центральне правительство звернулось до нихъ зъ довѣріемъ. Розвôй національный Русинôвъ галицкихъ и скрѣпленье ихъ не може лишитись безъ дуже важныхъ наслѣдкôвъ якъ для самои Австріи, такъ и для Славянщины взагалѣ. Тôлько-жь найблизшою задачею правительства буде, щобы оно подало Русинамъ всѣ средства и услôвя до скрѣпленя елементу свого, а польска бôльшôсть соймова мусить бути для культурныхъ потребъ Русинôвъ вырозумѣла и не може ихъ спиняти въ розвою.

По довгихъ дебатахъ, котрѣ продовжались бдъ 6—9 годины вечеромъ, порѣшили зборы слѣдуюче:

1) Збранѣ вповнѣ солідарнуються ся зъ програмою пос. Романчука и его товаришѣвъ.

2) Збранѣ взывають всѣхъ послôвъ клюбу руского, щобъ они пôдъ тую програму пôдчинилися и щобы не розрывати давнѣйшои солідарности.

3) Стрыйчане являть ся громадно на зборы „Народои Рады“ у Львовѣ, на дни 26 грудня.

4) На тыхъ зборахъ повинни Русины докладно означити постуляты свои до правительства центрального, краевого и бôльшости соймовои.

Зборы въ Стрыйщинѣ мали бôльшу вагу ще и длятого, що се есть повѣтъ, зъ котрого при послѣднихъ виборахъ до сойму выйшовъ пос. Антоневичь, котрый, якъ звѣстно, незсолідаризувавъ ся зъ програмою бôльшости клюбу руского. Рѣшеня зборôвъ стрыйскихъ на дни 18 грудня суть однакожь поглядамъ пос. Антоневича діаметрально противнѣ. Не хочемо симъ казати вже, що зборы інтеліґенціи Стрыйщины дали тымъ самымъ вотумъ недовѣрія п. Антоневичеви, але посолъ Стрыйщины повиненъ бы зрозумѣти, що его повѣтъ не солідаризуе ся зъ его політикою.

Коли зъ дебатъ выйшло, що акція почата въ послѣднѣй сесіи соймовѣй, а именно зворотъ у внутрѣшнѣй політицѣ кабінету гр. Таффого дозершивъ ся зъ волѣ цѣсаря, то збранѣ члены пôднесли грôмке „многая лѣта“ своему монархови.

—

Письмо зъ Бучача.

Позвольте и менѣ въ тутешнього повѣту, такъ глухого на всѣ обявы життя політичного, бдозватись про нинѣшну ситуацію. Що и найглухшій може у важнôй хвили прокинутись, доказомъ того адреса зъ тутешнього повѣту для посла Романчука, котру въ кôлькохъ дняхъ пôдписало до 80 людей зъ найбôльше бддаленыхъ сторôнъ нашого повѣту, а пôдписували зъ повнѣмъ одушевленьемъ, якъ священики, такъ и свѣтска інтеліґенція та селяне и мѣщане.

Всѣхъ насъ тутка одушевляе гадка, що нинѣшна хвиля дуже важна для Русинôвъ. А хотяй по дôзнаныхъ заводахъ не сподѣваемо ся такъ легко осягнути, бдъ правительства то, що намъ належить ся, — то зъ повнымъ довѣріемъ дожидаемъ результатôвъ змѣны тактики нашои, знаючи добре, що тѣ свѣтлѣ мужѣ, котрѣ справами народными займають ся, поведуть ихъ такъ, якъ того бажае цѣла Русь, бережачи границю, по-за котру зъ правъ своихъ нѣчого дарувати не можемо.

На всякій случай осягнули мы вже одинъ позитивный результатъ, котрымъ кождый щирый Русинъ тѣшитись мусить, а тымъ есть: збранье зъ львôвскою кліков „обединителѣвъ“. Мы, живучи на провинціи, знаемо се зовсѣмъ певно, що значна часть т. зв. „старои“ партіи суть щирыми Русинами, далекими бдъ аспіраціи львôвскои кліки, и тотѣ скорше чи пôзнѣйше прозрять, — але крайна вже була пора — перестати компромітуватись солідаризованьемъ себе въ людьми, котрѣ нещують нашу народность, бдмавляють рôдному языкови права розвою и давно признають себе natione Russi.

Тожь нехай „Червоная Русь“ бѣсить ся, — мы надъ нею перейдемъ до порядку дневного. До насъ, проживаючихъ далеко бдъ столицѣ краю, дôйшовъ тôлько одинъ фальшивый акордъ середъ загальнои гармонія, а симъ есть поступованье нашихъ радикалôвъ. Чи-жь дѣйстно у нихъ вже нема на стôлько патріотизму, щобы въ хвили, коли Русь добиваесь minimum правъ своихъ, не каламутити воды? И тая поступова „Сѣчь“, котра въ бдозвахъ зъ початкомъ року голосить, що члены ей, набравши вѣдомостей въ столици державы, повернуть на Русь працювати для добра свого народу, — тая „Сѣчь“ лучить ся нинѣ зъ такою ретроґрадною „Буковинною“, щобы протестувати противъ програмы Романчука, на котру въ нинѣшныхъ обставинахъ, кождый щирый Русинъ писати ся мусить!

Не вѣримо! — може бути, що се дѣло тôлько одиниць межи Сѣчовиками а не всѣхъ Сѣчовикôвъ...

Р. С.

Голосы прасы о рускôй справѣ.

О рускôй справѣ розписали ся теперь краевѣ, австрійскѣ и заграничнѣ ґазеты такъ широко, що неможливо намъ подавати хоть бы въ скороченю всѣ тѣ голосы. Мусимо ограничати ся на декотрѣ важнѣйшѣ або цѣкавѣйшѣ.

Nowa Reforma (зъ 13 с. м.) такъ пише: „Коли хочеть знати, чого хоче правительство, не читай Gazety Lwowskoи, тôлько Przegląd або Czas, повѣдають у насъ. Не дивуемо ся отже зовсѣмъ, що Przegląd, догоджуючи бажанямъ декотрыхъ сферъ, заперечуе категорично тому, о чѣмъ вже воробцѣ цвѣрѣнькають, чого не выпирае ся анѣ намѣстникъ Бадені, анѣ тѣ, що зъ нимъ конферували... Намъ здае ся, що если котра зъ рускихъ часописей, то зъ певностію „Дѣло“ маe найлучшѣ вѣсти о тôмъ, що роблять проводирѣ народовцѣвъ... Намѣстникъ Бадені теперь зовсѣмъ не заперечае, що бнъ перепровадивъ цѣлу акцію зъ Русинами.

—

Politische Correspondenz помѣщає отсей комунікатъ: Листъ, якій насъ дійшовъ зъ Львова, звертає увагу на те, що россійскій дневники панславістичнои краски, котрі довго мовчали о звѣстныхъ подѣяхъ въ рускомъ клюбѣ галицкого сойму, розписують ся теперь широко о зайшовшомъ роздвоенню въ рускомъ таборѣ. Тѣ органы, котрі тамъ, де ходить о підсычуванье панславістичныхъ стремлѣнь, звыкли заховувати певне умѣркованье, и теперь въ своихъ коментаряхъ о енунціяціяхъ молодо-русскихъ проводирѣвъ выражають ся зъ резервою, однакъ притомъ не можуть устеречи ся выдавання умного суду о згаданыхъ проводиряхъ. За те більше безвзглядно промовляють деякрі радикальні часописи панславистичного напряму, передъ всѣмъ же тѣ, що выходять въ Кіевѣ и остають въ відносинахъ зъ звѣстнымъ Наумовичемъ. Тѣ выступають зъ заѣлостію противъ Молодо-Русиновъ и ударяють головно на ту точку молодо-рускои програмы, въ котрій положено натискъ на національну відрубність народу рускаго відъ народу россійского. Въ своихъ выводахъ они обвиняють Молодо-Русиновъ о поповненье врады на славяньскій идеи єдности.

——

Hamburger Correspondenz (звѣстный органъ кн. Бісмарка) одержує зъ Петербурга вѣсти, що россійскій панславісты дуже суть розлючені послѣдными подѣями въ галицкомъ соймѣ. Деякрі россійскі часописи довесли, що посолъ Романчукъ завізвавъ своихъ земляковъ, щобы стремѣли до сполученя зъ Поляками [!], а обѣцянкамъ россійскихъ агітаторовъ не давали послуху, и що митрополитъ Сембратовичь безусловно до того причинивъ ся. „Хто знає, — сказано дальше въ петербурскій кореспонденціи до Hamb. Corr. — якій надѣє покладано въ россійско-панславістичномъ таборѣ власне на галицкихъ Русинахъ, тыхъ „найблизшихъ сополеменниковъ Москалёвъ“, той легко зрозумѣє сей гнѣвъ, якій запанѣвъ надъ Невою и Москвою зъ причины зірвання Русиновъ зъ москалефільскими тенденціями.“

——

Народна Часопись такъ пише о депутаціи, котра відъ проводомъ перемыского крилошанина Матковского въ часѣ загальныхъ зборовъ „Народного Дому“ була у митрополита:

„Зъ найкомпетентнѣйшого жерела ємо уповноможені до освѣдченя, що всѣ подрібности про сю депутацію, розказаній въ Neue freie Presse, а повторений за нею въ иншихъ часописяхъ, суть зовсѣмъ неправдивій. И такъ н. пр. простымъ вымысломъ єсть тое, що кореспондентъ N. fr. Pr. вкладає въ уста Є. Е. митрополита о застереженыхъ 8—10 мандатахъ въ Раду державну для Русиновъ, въ наслѣдокъ чого будьто мавъ наступити звороть напряму рускои народнои партіи. Про се и бесѣды не було. Відносно же тои байки, що депутація мала собѣ застерегти свободу дѣлання при выборахъ въ Раду державну, то зъ того же самого компетентного жерела знаємо, що пралатъ Матковскій зъ товаришами освѣдчили рѣшучо: що на програму, розвинену въ Відозвѣ до Русиновъ галицкои землѣ годять ся безъ всякихъ застережень, а що, маючи повне довѣріе до князівъ рускои церкви въ Галичинѣ, всѣ Русины пійдуть тамъ, де они ихъ поведуть.“

Зборы „Народнои Рады въ Бучачи“.

Члены-основателѣ „Народнои Рады въ Бучачи“ оповѣщують отсимъ додатково, що мѣсцемъ першихъ загальныхъ зборовъ, котрі відбудуть ся въ Бучачи въ понедѣлокъ дня 22 н. ст. грудня с. р., єсть готель Векслера, коло рады повѣтовои, до котрого всѣ участники зборовъ зволять просто удати ся. Програма зборовъ така: О год. 9½ рано відправить ся служба Божа въ церквѣ оо. Василіянъ, а о год. 12-ій въ полудне зачнуть ся загальні зборы въ высше згаданомъ готели зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: 1) Вступне слово. 2) Теперѣшне положенье Русиновъ. 3) Поясненье статутовъ. 4) Виписы въ члены товариства. 5) Выборъ головы и выдѣлу товариства. 6) Внесеня членовъ.

Въ имени членовъ-основателѣвъ „Народнои Рады въ Бучачи“:

О. Иванъ Дымушевскій, о. Николай Галущинскій, Теодоръ Косарчукъ.

Відозва до Духовеньства и до всѣхъ загально Патріотовъ.

Якъ невідрадне и гідне пожалованя єсть матеріяльне положенье вдовъ и сиротъ по священникахъ, се звѣстно найлѣпше одному лишь Богови та тымъ, котрі самі на собѣ досвѣдчають сю сиротску долю. Много у насъ говорить ся и робить ся въ справѣ полѣпшеня долѣ вдовъ и сиротъ священичихъ, але, помимо тыхъ заходовъ, половина зъ нихъ переживає гіркі хвилѣ тяжкои бѣдности, о якихъ не мають понятя вдовы и сироты по найнизшихъ урядникахъ чи то державныхъ чи автономічныхъ. Розсуджаючи такъ неразъ о тій нуждѣ, прийшли мы, підписаній, на гадку, котра нѣгде и нѣколи доси ще не була піднесена, а котра въ своѣмъ переведеню може въ многомъ зменшити вдовиче горе и отерти неодну сиротску сльозу. Зъ досвѣду знаємо, що поодинокій особы, а навѣть нехристіяне занимають ся торговлею церковныхъ рѣчей, що роблять на тій торговли добрі интересы та тягнуть великій зыски. Если отже заробляють по церквахъ навѣть нехристы, то чому-жь се поле не могло бы бути доступне для родинъ по священникахъ, щобы они могли ту чесно заробити собѣ на кусникъ хлѣба або на одежу? Тажь се було бы вповни справедливо и прилично, если бы сироты и вдовы по священникахъ занялись выробомъ церковныхъ рѣчей и если-бы церкви купували у нихъ тіи-жь выробы.

Одушевленій тою гадкою поспытали мы многихъ зъ Всч. Духовеньства о ихъ гадку, а коли наша гадка була всюды вповни одобрена, взялись мы основати „Товариство вдовъ и сиротъ по священникахъ“, котре занялось бы выробомъ и продажею церковныхъ рѣчей. Членами того товариство суть вдовы и сироты по священникахъ, Всч. Духовеньство и взагалѣ всѣ нашій Патріоты, що зложать що найменше одинъ удѣлъ с. е. 10 зр. и 1 зр. вписового. Выробомъ ризъ и другихъ церковныхъ рѣчей занимативсь будуть сироты по священникахъ. Чистій зыски будуть роздѣлятись такъ, що 50% припаде на дівіденду членамъ, 40% роздасть ся на запомоги мѣжь найбѣднѣшій вдовы и сироты а 10% лишить ся для резервового фонду, що остаточно порѣшать перший загальній зборы членовъ.

Се дѣло дуже гарне и оно само уже промавляє за собою, але мы приневоленій выявити, що о власныхъ силахъ мы не можемо его перевести, если Впр. отцѣ духовній и нашій патріоты не подадуть намъ помічнои руки. Доси найбільшою нашою охороною и опѣкою були вы, Впр. отцѣ, браты, приятелѣ и товаришѣ нашихъ покійныхъ мужѣвъ и отцѣвъ, тому то въ довѣріемъ вытягаємо до васъ и теперь нашу руку, просимо у васъ помочи та маємъ сильну надѣю въ Бозѣ, що и теперь коли розходить ся о се, щобы підпомогти найбѣднѣйшимъ зъ насъ и подати нашимъ сиротамъ нагоду власными руками заробляти на себе, Вы, Впр. отцѣ и патріоты, не відмовите своѣи помочи нашому намѣрови та приступите численно въ удѣлами до нашого Товариства.

Для веденя самого дѣла упросили мы мѣсцевыхъ Всч. отцѣвъ катихитовъ: Иларіона Гмитрика, катихита гімназіяльного, Теодора Рѣпецкого и Франца Рабія, катихитовъ народныхъ школъ. Статуты маємо вже готовій, лишаєсь ще лишь впровадити дѣло въ житье. Въ тій цѣли рѣшили мы, підписаній скликати першій загальній зборы въ мѣсяци сѣчни 1891 р. и просимо нашихъ Всч. Добродѣвъ и Патріотовъ присылати свои удѣлы найдальше до кінця сего мѣсяця на руки высше згаданыхъ Всч. оо. катихитовъ.

Зъ Богомъ беремось за дѣло великого значеня а при помочи Божій та сповѣданю нашого патріотичного Духовеньства увѣнчаються на певно гарнымъ успѣхомъ нашій намѣры та выйдуть якъ на славу Божу такъ и для добра нашихъ нещасныхъ вдовъ и сиротъ.

Въ Самборѣ 3 (15) грудня 1890 р.

Марія Денищакова, Юлія Гмитрикова, Антонина Гродзицка, Павлина Лукашевичева, Юлія Кишакевичева, Емилія Яновска, Юлія Подлуска, Олимпія Стефановичева, Антонина Струсевичева, Анна Вендзиловичева, Анна Исайчикова, Гонората Лисковацка, Теофиля Кульчицка, Марія Погорецка — вдовы; *Марія и Ольга Струсевичівны, Іосифа Подлуска, Текля Погорецка*, — сироты по священникахъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На вчерашномъ ранѣшномъ засѣданю палаты послівъ предложило правительство угоду зъ Нѣмеччиною въ справѣ прилученя громады Міттельберґъ въ Форарльберзѣ до нѣмецкои звязи мытовои. Дальше предложило правительство угоду зъ буковиньскою репрезентацією краевою въ справѣ управильненя відносинъ державы до буковиньского фонду індемнізаційного и законъ о веденю руху на зелѣзници Альбрехта на рахунокъ державы и о евентуальномъ закупнѣ тои зелѣзницѣ на власность державы. Дотычна умова постановляє, що рухъ на лініяхъ Львовъ-Стрый и Стрый-Станіславовъ, почавши відъ 1 сѣчня 1891 р. до 31 грудня 1964 евентуально ажь до закупна тои зелѣзницѣ черезъ державу має вести держава на своѣ рахунокъ. Яко звороть за відступленье заряду руху буде адміністрація державна выплачувати товариству ажь до часу, въ котромъ скончить ся концесія, рочно 954.136 зр. и суму потрібну на опроцентованье по 4% облігацій позички въ срѣблѣ въ высотѣ 20 міліонівъ, котрі не ужито до сконвертованя попереднои позички, лишь на цѣли инвестіційні. За то обовязує ся товариство истнуючій капіталъ акційный въ сумѣ 7,119.800 зр. до половины, отже до суммы 3,559.900 зр. зредукувати и уложати такій плянъ амортизація, по котрого акціи, що суть въ ходѣ, мають, почавши відъ 1891 р. черезъ 74 лѣтъ амортизувати ся по 4%. Товариство признає наконецъ правительству право выкупна ліній зелізничихъ кождого часу підъ условіями, якій собѣ застерегло.

На вечірномъ засѣданю палаты послівъ домагавъ ся пос. Роскошный увзглядненя интересовъ рольництва при заключеню угоды зъ Нѣмеччиною. Енгель зажадавъ реформы аптекарства; Троянъ интерпелювавъ въ справѣ конскрипціи въ Чехахъ, де офіцярамъ наказувано вписувати на лісту побочь языка ческого такожь и языкъ нѣмецкій яко товарискій, а відтакъ „языкъ ческій“ перечеркувано. Наконецъ докінчено дебату надъ закономъ о касахъ запомоговыхъ и президентъ палаты, д-ръ Смолька, пожелавши посламъ веселыхъ святъ и щасливого Нового року, закрывъ засѣданье. Рада державна збере ся ажь въ сѣчню а речинець першого засѣдання буде назначеный ажь по Новомъ роцѣ.

——

До меморіялу королевои Наталіи, надъ котрымъ — якъ вже звѣстно — сербска скупштина перейшла до порядку дневного, була ще долучена обширна переписка зъ Рістичемъ, Гарашанинномъ, Христичемъ, Грунчемъ, Франасовичемъ и Пірочанацомъ. Многій зъ тыхъ письмъ мають загальный політичный интересъ. Въ одномъ зъ письмъ, коре Рістичъ яко регентъ писавъ до королевои дня 30 марта 1888 р., отже заразъ по установленю регентіи, заклинає він, щобы королева, котра тогды перебувала въ Ялтѣ, відложила свою подорожь до Сербіи на часъ неозначеный, а то „зо взглядовъ політичныхъ“ межинароднои натуры. Політична змѣна, яка настала въ Сербіи въ наслѣдокъ абдикаціи короля Милана, выкликала въ одній части европейскихъ державъ велику недовѣрчивість; особливо въ сусѣдній Австро-Угорщинѣ суть того погляду, що він (Рістичъ) и нове правительство хотять повести заграничну політику зовсѣмъ підъ ладъ Россіи и задумують заняти супротивъ сусѣднои монархіи отверто вороже становище. Позаякъ він того не має зовсѣмъ на думцѣ, а зъ другои стороны треба конче поправити відносины Сербіи до Россіи, котрі за часовъ правительства напредняковъ були погоршили ся, то він есть того погляду, що предстояче зближенье Сербіи до Россіи мусить конче наступити, не нарушуючи якъ найлѣпшихъ відносинъ до сусѣднои Австро-Угорщины, зъ котрою Сербія мусить конче добре жити. Регентія и правительство сповняють лишь свій патріотичный обовязокъ, коли старанно оминають все, що хочь-бы лишь здавало ся нарушувати чувства мѣродайныхъ кругівъ у Вѣдни. „Вашому Величеству — пише Рістичъ дальше — звѣстно прецѣ, що Васъ уважають у Вѣдни за отверту приятельку Россіи, ба, за особу, котра ширить въ Сербіи велико-россійскій, чи, якъ у Вѣдни говорять, панславістичній идеѣ.“ Середъ такихъ обставинъ — доказує Рістичъ дальше — могли бы безпроволочный приѣздъ королевои фальшиво собѣ пояснити а він ставъ бы ся причиною, що мѣродайні круги въ монархіи взяли бы се за маніфестацію, котра бы въ многихъ взглядахъ пошкодила вѣродостойности мирныхъ и льояльныхъ намѣренъ, якій він уважавъ за потрібне подати, обнимаючи правительство. На сей листъ відповѣла королева письмомъ, въ котромъ насампередъ высказує свое здивованье, що найперший регентъ, котрый прецѣ повиненъ бы найлѣпше знати, що, коли ви бувшій мужъ обжаловує ви: що она займає ся політичною агітацією, то есть лишь чиста клевета, а він все-таки ще уважає ви за якусь особистість політичну. „То мене тымъ більше дивує — пише Наталія — що вы противитесь мому приѣздови въ такъ великимъ жаромъ політичнымъ а не маєте нѣякого підозрѣня на митрополита Михаила, котрый не лишь що есть приятелемъ Россіи, але и цѣлый свѣтъ уважає его за россійского агітатора. Ему вільно не лишь вертати до Сербіи, але ему віддають назадъ его давне становище а менѣ боронять стрѣтати ся зъ мою одною дитиною и свобідно зъ нею зносити ся.“

НОВИНКИ.

— **Заповѣджені вечерниці „Товариства Рускихъ Женщинъ въ Станіславовѣ“ и „Рускои Бесѣды“** відбулись минувшои недѣлѣ зъ найкрасшимъ успѣхомъ. Зійшлось досыть численне товариство добране панъ и панівъ. По выслуханю забавного відчиту проф. Ост. Левицкого „Про верховину Ляп-ляндіи“ — наступили продукціи музичній, співній и деклямаційній. Мѣжь иншими хорошо выведеными точками програмы годить ся именно підднести гарну гру на цитрѣ п. Ост. Левицкои, прехороше милымъ и вельми симпатичнымъ голосомъ відспіваньe пісни Лисенка „На що менѣ чорні брови“ панною І. Чачковского та умѣла зъ великимъ чувствомъ и зрозумѣньемъ деклямація Шевченкового „Лебедина“ панною Воляньскою. По продукціяхъ наступила неначе-бъ въ родиннѣмъ крузѣ „своихъ“ охоча забава, починаюча ся, якъ звычайно, все намъ любымъ „пташкомъ“. Цѣлій вечерницѣ лишили по собѣ якъ найприятнѣйшу згадку, а у декого може и тоску; тому-жь надѣятись, що Товариство Женщинъ не устане на починахъ, але устроить въ найблизшомъ часѣ другій вечерницѣ, потрібній такъ дуже для оживленя товариского житя мѣжь рускою интеліґенціею въ Станіславовѣ. — *У.*

— **Новій посады професорскій.** Цѣсарь дозволивъ системізувати зъ початкомъ року школьного 1890/91 новій посады учительскі въ отсихъ ґімназіяхъ: двохъ учителѣвъ въ ґімназіяхъ перемыскій и станіславовскій а по одній посадѣ учительскій въ ґімназіяхъ тернопольскій, ряшівскій и тарновскій. При томъ побільшеню персоналу учительского має увзглядництись именно наука предметовъ математичныхъ и природничихъ.

— **Для полѣпшеня урядниковъ почтовыхъ** прекладає міністерство торговлѣ такій змѣны: Число офіціялівъ дуде підвышене о одну трету часть теперѣшного загального числя. Въ Краковѣ, Грацу и Трієстѣ будуть установлені замѣсть посадъ управителѣвъ мѣсія директоровъ. Вынагорода за нічну службу буде підвышена.

— **Найвысшій трибуналъ** орѣкъ, що після новелѣ екзекуційнои не лишь не можна дозволити на ліцітацію; але навѣть если есть вже переведена, треба узнати ви за неважну зо становища правнои въ случаю, наколи сума ліцітаційна не выстає на покрытье коштовъ, бо цѣлею закона есть повздержати марнотратство масъ екзекуційныхъ.

— **До рады повѣтовои** въ Турцѣ при доповняючихъ выборахъ зъ мѣста выбраный Яковъ Ліберъ, властитель реальности; — до рады повѣтовои въ Горлицяхъ выбранй зъ мѣста Войт. Бехоньскій, бурмістръ мѣста Горлиць и д-ръ Іос. Радомискій адвокатъ краєвый, а зъ більшихъ посѣлостей Стан. Страшевскій, властитель дібръ.

— **Нова каса правительственна.** Цѣсарь дозволивъ утворити въ Краковѣ філію касы краєвои зъ днемъ 1 липня 1891 р. Станъ персональный тои філіи установлено на: директора въ VII, контрольора въ VIII, двохъ касієровъ въ IX, чотирохъ офіціялівъ въ X и чотирохъ асистентовъ въ XI ранзѣ а також двохъ возныхъ. Міністерство скарбу вже вставило до буджету потрібну квоту на покрытье тыхъ выдатковъ.

— **Рада управляюча Банку ипотечного** на своѣмъ засѣданю зъ дня 17. грудня покликала після §. 43. своихъ статутовъ въ складъ Рады ма мѣсце пок. д-ра Мавр. Кабата, адвоката д-ра Емануила Роиньского.

— **Зъ зелѣзницѣ Кароля Людвика.** На рокъ 1891 порѣшивъ зарядъ зъ важностію відъ дня 1. сѣчня 1891 слѣдуючі цѣны для рочныхъ картъ абонаментовыхъ, управляючихъ до ѣзды всѣми поѣздами поспѣшными, особовыми и мѣшаными, котрі суть обнятій розкладомъ ѣзды на шляхахъ зелѣзницѣ Кароля Людвіка и зелѣзницяхъ льокальныхъ Ярославъ-Сокаль та Дембица-Розвадовъ, а именно: І. Рочній карты абонаментовій для всѣхъ шляховъ зелѣзницѣ Кароля Людвіка и зелѣзниць льокальныхъ Ярославъ-Сокаль и Дембица-Розвадовъ. Цѣна рочнои карты абонаментовои выносить: для І. клясы 400 зр., для ІІ. кл. 300 зр. а для ІІІ кл. 200 зр. а. в. ІІ. Рочній карты абонаментовій, важній на довольній части шляху, почавши найменше відъ 50 кільометровъ на шляхахъ зелѣзницѣ Кароля Людвіка и зелѣзниць льокальныхъ Ярославъ-Сокаль и Дембица-Розвадовъ: Для тыхъ рочныхъ картъ абонаментовыхъ установлено отсій належитости. Цѣна основна для І. кл. 80 зр., для ІІ. кл. 60 зр., а для ІІІ. кл. 40 зр., а при томъ буде ще побирати ся додатокъ відъ кождого кільометра.

— **Выдѣлъ товариства рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“ у Львовѣ** складає симъ сердечну подяку Впв. панамъ, що зволили пожертвувати на цѣли сего товариства добровольній датки при нагодѣ театрального представленя на дохідъ „Зорѣ“, якъ такожь Хв. Дирекціи театру руского, що устроила се представленье. Добровольній датки зложили: Є. Е. Высокопреосв. митрополитъ Сильвестеръ 20 зр, крилошане оо. Сѣнгалевичь 4 зр., А. Петрушевичь 1 зр., п-нѣ Дыметова 1 зр., пос. д-ръ Король 2 зр., проф. Грушкевичь 1 зр., п. О. Маркова 2 зр., п. О. Мончаловскій 1 зр., п-нѣ Гойвановичева 1 зр. — За выдѣлъ товариства „Зоря“: *В. Нагірный*, голова товариства.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 18 грудня. Зачувати, що ческій соймъ має бути скликаный ще при кінци сего мѣсяця имовѣрно дня 28 або 29. Кажуть такожь що переговоры молодо-Чехівъ зъ реалістами розбили ся.

Пештъ 18 грудня. Парляментъ угорскій відрочено до 15 сѣчня.

Константинополь 18 грудня. Порта відкинула жаданье патріарха, щобы ему надати найвысшу власть судову безъ відклику до Порты. Въ Монастири и Скоплю въ Македоніи отворено вже грецкі церкви а то головно длятого, що духовеньство грецке стало вже буритись противъ патріярха.

Петербургъ 19 грудня. Царь приказавъ будувати новый водный корабель панцирный на Чорномъ моры. Зъ Одесы відплывъ корабель дарованый царемъ кн. Чорногорскому до Бару и повізъ сто пудовъ кукурудзы для Чорногорцівъ.

Римъ 19 грудня. Станъ здоровля папы єсть зовсѣмъ добрый. Вѣсть о якихсь напруняхъ межи Італією а королемъ Абессиньскимъ суть зовсѣмъ безосновній.

Прага 19. грудня. Потверджуєсь вѣсть, що переговоры молодо-Чеховъ зъ реалістами и партією Шкарды розбили ся.

Домъ банковый, комісовый и контора выменны
Самуелі & Ляндавъ
у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьскои)
купують и продають всѣлякій облігаціи державній, листы заставній и монеты по курсѣ денномъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Чому правдивій якорній коробки зъ камѣнчиками до будовы такъ улюблені? Бо они не такъ якъ иншій забавки стають ся безъ вартости вже по кількохъ дняхъ, але заховують для дѣтей на многій роки дуже интересне и поучаюче занятье, и що они зо взгляду на тревалість суть найдешевшою забавкою. Бо відтакъ и родичамъ подають они приємну розрывку справдѣ прегарными видами и що кожда коробка може бути доповнена. Хто не хоче тяжко обманутись при купнѣ безвартостныхъ підроблень, сей няй відкине кожду коробку безъ нашои фірмы и марки фабричнои „червоный якоръ“ яко фальшиву. Илюстровані цѣнники даромъ и оплатно.
Ф. Ад. Ріхтеръ & Комп., Вѣдень,
Nibelungengasse 4.

! На пістъ !
Российскі сардинки въ барилкахъ 5 кіл. Нр. 1 по **1 зр. 40 кр.**, Нр. 2 по **1 зр. 35 кр.** окромъ оплаты почтовои
Барылка Нр. 1 мѣстить 65—68 шт.
Нр. 2 мѣстить 120—125 шт. рыбъ.
Селедцѣ шкоцкій, 5 кіл. посылка (около 30 шт.) за **1 зр. 90 кр.** франко.
Повила 5 кік. посылка въ скриночцѣ за **1 зр. 90 кр.** франко.
Мѣдь патока въ бляшанцѣ по 3½ кіл. netto за **2 зр.** франко.
высылає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

подъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (плянъ св. Духа) напротивъ головного одвалу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райспайти, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ подъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“

НА РОЗДВО

ВЕЛИКІЙ ВЫБОРЪ ЗАБАВОКЪ ДЛЯ учачои ся молодѣжи

поручає 3750 1—3

Заведенье ґальванічне

ГЕНРИКЪ РОЗЕНБУШЬ

у Львовѣ, улиця Коперніка число 26.

Новость!

ВОДА

МАРШАЛКОВСКА

На святата

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

фляконъ 50 кр. и 1 зр.

На святата

Новость!

Пляцъ Галицкій ч. 14.

! Важне для Пань !

Одинокій магазинъ роботъ ручныхъ поручає великій выборъ зачатыхъ и выконченыхъ **гафтовъ на канвѣ,** оксамитѣ и т. п., коронокъ, кошиковъ, також всякихъ приборовъ до гафту, волочки и т. д. Именно великій засобъ подарунковъ для Панѣвъ и Пань 3751 1—3

НА РОЗДВО.

Замовленя на провінцію выготовляє ся одворотною почтою.

АМАЛІЯ БРУКМАНЪ

пляцъ Галицкій, число 14.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякій приукрашеня церковній, олтары, иконостасы, амвоны, олтарики, конфесіонады, лавки и др. по найновѣйшихъ взорохъ и по всякихъ жаданьох 3604 56—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ПА-

расоль до дощу и до сонця одъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескій и дамскій зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючій воды по 50 кр.

поручає найдешевше

ТОРГОГЛЯ

Братовъ Лянгнеровъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

АНТОНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКОВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурогатовъ кавы и кавы фіґовои

въ Раковцяхъ подъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медаллями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рольництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, одзначаючій ся богатствомъ частей поживныхъ, також знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову франпуску Розманита,
Цикорію краковску горку. 3347 48—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новость).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевышаючій прикметами всѣ сего рода заграничній продукты, надѣю ся, що нашій Вп. Господинѣ. котрій окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ томъ случаю подпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговлихъ.

КАЛЄНДАРЬ

ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе 36 кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Достати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S

I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючій кровь давнѣйше званій универсальными пігулками, звѣстне, легко розвольняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштуе: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.,** при неоплаченой послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надосланю напередъ грошей коштуе вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высылає ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючій кровь“

жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя подписъ прозвища J. Pserhofer и то червоною краскою.

Бальсамъ на одмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.

Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.

Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.

Порошокъ на прѣтье ногъ, цѣна одной коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.

Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр

Есенція житя (прагскій каплѣ), 1 фляшка 22 кр.

Англійскій бальсамъ, фляшка 50 кр.,

Порошокъ фіякерскій на груди, 1коробка 35 кр., въ опл. посылкою 60 кр.

Помада таннохінінова, І. Псергофера найлѣпше средство на порость волося, 1 давка 2 зр.

Плястеръ универсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр, зъ оплатною высылкою 75 кр.

Универсальна соль прочищуюча, А. В. Бульріха Средство домове на злѣ травленье, 1 пачка 1 зр

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краєвій и загранічній спеціяльности фармацевтичній оголошуваній по часописяхъ, а ще и иншій средства, котрій бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — Высылки почтою выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, больший замовленя також за послѣплатою.

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадає и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ. 3690 (7—12)

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

До вымѣру належитости еквівалентовои одъ движимого и недвижимого маєтку за V. десятьлѣтье (одъ 1. Сѣчня 1891 до конца Грудня 1900) посля постановъ закона зъ дня 9. Лютого 1850 (Вѣстн. зак. держ. Ч. 50). Найвысшого рѣшеня зъ дня 1. Мая 1850 (В. з. д. Ч. 181) и законовъ зъ дня 13. Грудня 1862 (В. з. д. Ч. 89), зъ 29. Лютого 1864 (В, з. д. Ч. 20), зъ 27. Грудня 1880 (В. з. д. Ч. 1 зъ р. 1881) и зъ 15. Цвѣтня 1885 (В. з. д Ч. 51) належить въ наслѣдокъ розпорядженя Высокого ц. к. Міністерства скарбу зъ 25. Мая 1890 умѣщеного въ Вѣстнику законовъ державныхъ зъ року 1890 Ч. 101 маєтокъ подпадаючій належитости еквівалентовой заявляти (фассіонувати) найдальше до конца Цвѣтня 1891 посля стану маєткового зъ 1. Сѣчня 1891.

Той самъ обовязокъ що-до заявленя маєтку взглядно посля обставинъ лишь що-до предложеня дотычного выказу въ повысшомъ речинци до конца Цвѣтня 1891, тяжить посля §. 9. уступу 2 и 3 и §. 5. уступу 2 высше неведеного розпорядженя міністеряльного зъ дня 25. Мая 1890 такожь и на всѣхъ тыхъ особахъ моральныхъ, котрій въ дни 1. Сѣчня 1891 не истнують еще десять лѣтъ.

Высше згадане розпорядженье Высокого ц. к. Міністерства скарбу зъ дня 25. Мая 1890 (В. з. д. Ч. 101) мѣстить також близшій постановы о способѣ, въ якій заявленя (фассіи) маєтку що-до змѣсту и формы мають бути уложенй.

Посля §. 19. того-жь розпорядженя, если має мѣсце законне увольненье одъ належитости еквівалентовои, то належить тое увольненье выказати, и о признанье тогожь увольненя у власти постаратись.

Именно мають заявляти свой маєтокъ:

а) тій моральній особы, котрій посля истнуючихъ постановъ законныхъ, якъ на примѣръ посля высше наведеныхъ законовъ зъ дня 27. Грудня 1880 (В. з. д. зъ р. 1881 Ч. 1 §. 2) и зъ 15. Цвѣтня 1885 (В. з. д. Ч. 5 §. 3) суть увольненій одъ належитости еквівалентовои що-до движимого маєтку, а то лишь на случай, если посѣдають недвижимый маєтокъ.

б) тій же, котрымъ въ минувшомъ або въ попередныхъ десятьлѣтяхъ признано таке увольненье зъ причины, що вже самымъ актомъ фундаційнымъ ихъ маєтокъ есть призначеный на цѣли, потягаючій увольненье одъ належитости еквівалентовои, лишь на случай если бы ихъ статуты въ протягу IV. десятьлѣтя дознали якои небудь змѣны.

Въ противномъ же случаю мають тіи подъ а) якъ и подъ б) згаданій особы предложити лишь статуты и тыми взглядно посля обставинъ и иншими доказами выказати тытулъ увольненя.

Посля высше наведеного §. 10 посѣдателѣ бенефицій, котрій на основѣ закона зъ 15. Лютого 1877 (В. з. д. Ч. 98) домагають ся особистого увольненя одъ належитости еквівалентовои, мають заявити движимый и недвижимый маєтокъ и постаратись у властей о признанье того увольненя.

На высше наведене розпорядженье Высокого ц. к. Міністерства скарбу зъ дня 25 Мая 1890 звертає ся увагу сторонъ обовязаныхъ до плаченя належитости еквівалентовои, взглядно до предложеня заявлень маєтку або посля обставинъ до предложеня статутовъ и инныхъ доказовъ служачихъ до выказаня титулу увольненя, и взыває ся ихъ, щобы предложили на приписаныхъ формулярахъ згаданій заявленя маєтку, взглядно статуты и доказы въ часѣ одъ 1. Сѣчня 1890 найдальше до 10. Цвѣтня 1891.

При томъ замѣчає ся, що обовязанй до плаченя еквіваленту стороны зъ осѣдкомъ у Львовѣ, мають вносити свои заявленя до ц. к. уряду вымѣру належитости у Львовѣ, иншій же стороны, котрій платять еквівалентъ, мають вносити свои заявленя до тыхъ ц. к. повѣтовыхъ Дирекцій скарбу, въ котрыхъ округѣ мають свой осѣдокъ.

Въ случаю недодержаня речинця зазначеного до предложеня заявленя буде посля §. 80 закона зъ 9. Лютого 1850 (В. з. д. Ч. 50) вымѣрена подвойна належитость за цѣле десятьлѣтье.

Затаєнье або неправдиве поданье предметовъ маючихъ заявитись подпадає на основѣ §. 84 уступъ 3 закона зъ 9. Лютого 1850 (В. з. д. Ч. 50) поступованю посля закона карного на провины доходовъ скарбовыхъ.

Посля тои самои законнои постановы буде поступатись також противъ тыхъ моральныхъ особъ, котрій залишать въ случаю наведеномъ высше подъ б) донести о якой небудь змѣнѣ статутовъ, котра зайшла въ IV. десятьлѣтю, и заразомъ заявити свой маєтокъ въ высше означеномъ речинци до конца Цвѣтня 1891, а та змѣна статутовъ есть того рода, що въ наслѣдокъ ей моральна особа тратить увольненье одъ належитости еквівалентовои, яке ѣй прислугувало посля закона, або за-для того, що ей маєтокъ актомъ фундаційнымъ бувъ призначеный на цѣли потягаючій увольненье одъ належитости еквівалентовои.

Примѣтка. Буде приниматись лишь заявленя списаній на приписаныхъ формулярахъ. Тій формулярѣ можна буде купити по 1 кр. в. а. за аркушь въ ц. к. урядахъ податковыхъ и въ Економатѣ ц. к. краєвои Дирекціи скарбу у Львовѣ, де також можна буде одержати за заплатою окрему одбитку высше наведеного розпорядженя Высокого ц. к. Міністерства скарбу зъ 25 Мая 1890 В. з. д. Ч. 101.

У Львовѣ дня 10 падолиста 1890.

Ц. к. краєва Дирекція скарбу.

Еликсиръ до зубовъ Порошокъ и паста до зубовъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНОВЪ

въ монастиря von Soulac (Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 золотій медалѣ: Брусселя 1880 — Лондонъ 1884.

найвольший одзначеня

Выпайдено въ роцѣ 1373 пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи Еликсиръ до зубовъ ВПр. оо Бенедиктиновъ въ скількости кількохъ капель въ склянцѣ воды, тамуеся и лѣчиться порохнавѣнье зубовъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмоцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справдешню приславу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на боль зубовъ.

Зак фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer Bordeaux

Достати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ 2765

Можна достати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ. и Г. Ержицкого въ Тарновѣ.

Черевики зъ телячои шкоры зо шерстію

спеціяльность!

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тій черевики зъ телячои шкоры, выправленои зо шерстію, суть знаменитій на вохкость, зимно та протягъ гостця и ревматизму, и такими признани ли ихъ лѣкарскій повагы.

Выключно лишь правдивій въ склад выробу 3725 7—12

бовъ повковыхъ

„Zum Andreas Hofer“

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Ілюстрованій цѣнники зъ сказовкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

Ілюстрованый Календарь Просвѣты

на рокъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Достати можна въ канцелярій „Просвѣты„ и во всѣхъ большихъ складахъ.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

При закупкѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского.

Ч. 276. Львôвъ Субота 8 (20) грудня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôсторокъ, и въ вôсторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ пôтер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Реклямації неопечатані пôвныйôдъ порта **Поодинокe числo коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатков, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сей порѣ дуже великѝ выдатки.

Нова ситуація.

III.

Якъ супротивъ правительства такъ и супротивъ Полякôвъ Русины-народовцѣ проголошеньемъ въ соймѣ своєи проґрамы въ нѣчôмъ не змѣнили свого попереднього становища, нѣ крихôточки не ôдступили ôдъ своихъ правъ, противно, они права свои зъ натискомъ застерегли. А однакожь ситуація стала инша! Якимъ же се способомъ? Тымъ, що они высказали ясну проґраму, въ котрôй именно выразно зазначили своє національне становище, — отже и правительство и Поляки знають теперь докладно, зъ кимъ мають дѣло, въ якôмъ напрямѣ Русины-народовцѣ дѣлати и народъ свôй розвивати хочуть. Они не уложили анѣ не приспособили сеи проґрамы для догожденя кому-небудь, для узысканя чиєись приязни або зичливости, для осягненя черезъ то якихсь концесій, але высказали проґраму таку, яка ôдповѣдає ихъ потребамъ, яку ставили завсѣгды й для себе и мѣжь собою, отже такожь тамъ та й тогды, де и коли не реflектували на нѣякѝ безпосереднѝ користи зъ неи.

Инша рѣчь однакожь уложенье проґрамы, а инша оголошенье еи. На змѣстъ проґрамы не вплывали нѣякѝ опортуністичнѝ взгляды, хиба увзглядненье фактичного стану дѣлъ; оголошенье еи въ теперѣшнôй порѣ и въ такій способѣ мало очевидно практичнѝ цѣли. Бо проґрама и змѣстомъ своимъ єсть того роду, що и правительство и Поляки не можуть бути ѣй противнѝ.

Загалъ Полякôвъ видить головного ворога свого въ Россіи. Отже скоро Русины-народовцѣ зъ натискомъ зазначили свою національну ôдрубнôсть ôдъ Россіянъ, то Поляки дôстали ту певнôсть, що они въ Галичинѣ не мають противъ себе того ворога, але мають сусѣда, котрый зъ ихъ ворогомъ не буде лучити ся противъ нихъ, бо той ихъ ворогъ и братôвъ того сусѣда душить у себе дома. Отже ясне зазначенье національного становища галицкихъ Русинôвъ має якъ для австрійскои державы такъ и для Полякôвъ первостепенну вагу.

Однакожь зъ того выходить супротивъ обохъ сторôнъ тôлько можнôсть порозумѣня и згоды, а не вже згода сама. Порозумѣнье и згода можуть ажь тогды наступити, коли правительство и Поляки потягнуть консеквенціи зъ того кроку Русинôвъ-народовцѣвъ. Консеквенцією такою мусить бути те пересвѣдченье, що рускій елементъ въ Галичинѣ не здушувати и ослабляти, але пôдносити и скрѣпляти треба, — а за тымъ пересвѣдченьемъ очевидно повинно йти ôдповѣдне поступованье. Єсли бы то не наступило, то се була бы непростима похибка, котра мусѣла бы мати найгôршѝ наслѣдки. Нинѣ не можливо вже нѣкому оправдувати неприязне поступованье супротивъ Русинôвъ недостаткомъ довѣрія до нихъ, бо Русины зробили все, щó могли, щобы всяке недовѣріє усунути.

Властиво интересъ австрійскои державы а интересъ Полякôвъ въ ôдношеню до рускои справы не єсть идентичный. Правительству мусить ити въ першôмъ рядѣ о то, щобы Русины заховали и розвивали свою народнôсть, але яко народнôсть окрему ôдъ россійскои; тôлько въ тôмъ крайнôмъ разѣ, коли-бъ ихъ народнôсть мала зôлляти ся зъ россійскою въ одно, правительство надъ ту евентуальнôсть переносило бы спольонізованье Русинôвъ. Поляки зновъ въ першôмъ рядѣ мають интересъ въ тôмъ, щобы Русинôвъ спольщити; тôлько коли-бъ се показалось неможливымъ, то мусять годити ся на то, щобы Русины розвивали ся яко народъ самостôйный, абы лише не зôлляли ся зъ народомъ россійскимъ.

Однакожь хочь властивѝ интересы Австріи а Полякôвъ що-до Русинôвъ не суть идентичнѝ, въ практичнôмъ результатѣ они мусять зôйти ся, — бо одно: Русины можуть и хотять заховати свою самостôйну народнôсть, а друге: Поляки не мають теперь можности Русинôвъ спольщити. А що при тôмъ заходить спôльне для Австріи и Полякôвъ небезпеченьство зруссифікованя Русинôвъ, то оба тѝ чинники зарôвно повиннѝ якъ найсильнѣйше старати ся о самостôйный розвôй рускаго народу.

Тымчасомъ Поляки по причинѣ выступленя Русинôвъ-народовцѣвъ въ соймѣ оказують якесь занепокоєнье. Они боять ся, що правительство готове свою теперѣшну систему змѣнити въ той способѣ, що выдвигне Русинôвъ въ тôй цѣли, абы шахувати Полякôвъ. Бôльшôсть польскои прасы заховує ся зъ певною резервою, а польска делеґація въ Вѣдни мала навѣть высылати депутацію до міністерства зъ причины нового обороту рускои справы.

Вже-жь Поляки найлучше знають своє ôдношенье до правительства, але намъ здає ся, що ихъ страхъ єсть безпôдставный, и що при ширенню того страху межи польскою суспôльностію грають найбôльшу ролю не загальнѝ интересы польскѝ, але интересы приватнѝ и особистѝ. Се показало ся ще при трактованю справы санітарнои въ соймѣ. Польска опозиція, зложена якъ-разъ зъ найзавзятѣйшихъ противникôвъ Русинôвъ, Поляновского, Козловскихъ и т. и., хотѣла рускихъ послôвъ ужити за орудіє противъ правительства, надѣючись, що они за-для самои опозиціи противъ намѣстника получать ся зъ ними и будуть голосувати противъ закона, на котрôмъ правительству взагалѣ а намѣстнику спеціяльно богато залежало. Однакожь Русины не дали ся за таке орудіє ужити, и зъ-вôдси тымъ бôльшій гнѣвъ. Та дарма, Русины и рускѝ послы не можуть вдавати ся въ особистѝ або партійнѝ интриґи польскѝ, они мусять тôлько стояти честно и достойно на сторожи правъ рускихъ.

Рускѝ послы не залишили въ соймѣ замаркувати и свого становища супротивъ Полякôвъ. Посолъ Романчукъ по выголошеню рускои проґрамы посвятивъ значну часть своєи бесѣды и Полякамъ. Приведемо зъ неи лишь отсѝ слова, яко найбôльше характеристичнѝ: „Одношеня межи нами [Русинами и Поляками] не повиннѝ бути того роду, щобы не могла наступити якась змѣна на лучше... Чи мы може жадаємо ôдъ васъ, щобы вы зрекли ся правъ своихъ въ нашу користь, щобы вашѝ школы були зрусченѝ, щобы въ урядахъ на мѣсце польского языка бувъ заведеный языкъ рускій? Мы того не жадаємо. Мы кажемо: Уживайте собѣ свого польского языка въ школахъ, въ урядахъ и судахъ, уживайте своихъ правъ, а навѣть привілеѣвъ (о скôлько тѣ не суть для насъ прямо шкôдливѝ), але допустѣть, щобы и мы такихъ-же правъ уживали Маєте вы польскѝ школы — дозвольте, щобъ и мы мали свои рускѝ школы; маєте свои польскѝ ґімназіи — нехай будуть и рускѝ; єсть польскій языкъ въ урядахъ и судахъ — нехай буде по-при нѣмъ такожь и рускій языкъ. Суть польскѝ написи на урядахъ, — най будуть такожь и рускѝ написи. Такъ само ôдъ правительства не жадаємо, абы оно для нашои приязни зрекло ся приязни для Полякôвъ. Я не кажу: „Высоке правительство! маєшь до выбору ити зъ одными або другими.“ Але я жадаю, щобы держава для приятеля нового не покидала старого, щобы правительство анѣ Полякôвъ анѣ Русинôвъ не ôдкидало, тôлько щобы ôдносило ся зъ рôвною прихильностію до одного и другого народу.“ А закôнчивъ свою бесѣду сими словами: „Хочете згоды, то мы до згоды все готовѝ; але сли хочете конче борбы, мы пôдôймемо борбу. О ласку просити не будемо, борбы не страхаємо ся, згоду приймемо радо.“

Бôльше Поляки ôдъ рускаго посла не можуть жадати. По неудавшôй ся пробѣ Лаврôвского рускій посолъ не мôгъ выступити зъ формальною пропозиціею якоись угоды; ініціятива мусѣла бъ теперь выйти зъ польскои стороны. Але звертаючи ся зъ жаданями Русинôвъ до правительства, ôнъ не поминувъ и польскои стороны и зазначивъ супротивъ неи не въ сентіментальный але въ практичный способѣ становище Русинôвъ.

Нехай же-жь польска суспôльнôсть добре застановить ся надъ ситуаціею, яка вытворилась; нехай зважить, що прийшла теперь пора, якои давно не було и яка може безповоротно переминути. Нинѣ ще єсть можливо завести лучшѝ взаємины межи обома народностями краю зъ рôвною користію для обохъ, завтра тои можливости може вже не бути. Не часъ теперь слѣдити: чому такъ а не сякъ дѣло зачало ся, чому той а не сей тое дѣло вѣвъ? Тутъ о бôльшѝ рѣчи ходить, якъ о такѝ дрôбницѣ.

Русины, якъ сказавъ посолъ Сѣчиньскій, роблять ще пробу, може вже остатню, супротивъ державы и супротивъ Полякôвъ. Они своє учинили; теперь ждуть, щó чинити буде друга сторона. Не тôлько ихъ интересы, але ще въ бôльшôй мѣрѣ интересы, и то дуже важнѝ интересы, тои другои стороны залежати будуть ôдъ еи теперѣшного поступованя.

Урядова часопись.

II.

Подавши въ попередньôмъ уступѣ де-що до исторіи теперѣшнои урядовои часописи, переходимо нинѣ до пробного еи нумера и выскажемось на основѣ змѣсту его зовсѣмъ обєктивно, якъ се завсѣгды въ нашôмъ звычаю.

Про жидôвске крамарство.

I.

Ôдъ кôлькохъ лѣтъ мѣжь сусѣдными народами ба навѣть и на нашôй Украинѣ розгорѣвъ ся рухъ ворожій семітскôй расѣ. Нѣмцѣ навѣть звязали ся въ антісемітску партію, котра въ вѣденьскôй радѣ державнôй має кôлькохъ своихъ репрезентантôвъ. У насъ завдяки покôрливости, терпеливости та боязни нашого селяньского люду рухъ сей не обнявъ ще широкихъ кругôвъ народу, не розбурхавъ супокôйнои душѣ селянина до ворожого становиска супротивъ жидôвъ. Правда, на Покуту пôрвавъ ся бувъ сего лѣта нашъ людъ, подразненый зухвалостею жидôвъ за-для кôлькохъ плетѣнокъ чеснику, пôднявъ бувъ свôй голосъ та свои кулаки въ гору, але, якъ тôлько показалось вôйско, людъ схаменувъ ся, утихомиривъ ся та й вернувъ до прежнього, свого супокôйного занятя.

Хотячи кинути трошечка свѣтла на поступованье жидôвъ въ нашôмъ краю, на нашѝ заходы та змаганя, на ихнѝ душѣ та на обманьства, якими они при розличного рода крамарствахъ послугують ся, мы не маємо найменчого намѣреня выступати ворожо супротивъ ихнои націи, мы не ворогуємо на нихъ, не хочемо ихнои заглады, ихнього рабства, не хочемо яко автохтоны сего краю здоптати ихныхъ религійныхъ та національныхъ святощей своими ногами, — нѣ, мы не антісеміты! Однакъ на се, що я вычитавъ въ одномъ нѣмецко-жидôвскôмъ дневнику, згодитись не можемо. „Жиды — сказано тамъ — проворнѝ, розумнѝ и хитрѝ, розумомъ и хитростію збогатились они и заняли найхосеннѣйшѝ становища въ економічнôмъ свѣтѣ, ба навѣть запанували надъ народами: — хто не хоче бути ихъ рабомъ, нехай боронить ся розумомъ, хитростію, прворностію и працею.“ Намъ конче потреба въ економічнôмъ подвизѣ заопѣкувати ся слабшимъ, подати ему охоронни средства, навчити его, ба навѣть не позволити, щобы слабшій чоловѣкъ бувъ средствомъ та жереломъ наживы для мôцнѣйшого се задача гужанности XIX-ого столѣтя, се обовязокъ кождого совѣстного чоловѣка.

Богатѝ дуки живды, що густою чорною хмарою розсѣли ся по нашихъ бôльшихъ а декуды и менчихъ мѣстахъ, торгують по найбôльшôй части грôшми, що то ихъ нажили або они самѝ або ихъ батьки. Минувшôсть такихъ жидôвъ, ихне давнѣйше житье, ихній поступокъ, ихне крутарство — страшно погане та чорне, наче найчорнѣйша осѣнна нôчь. У свѣтъ за Geschäft-омъ пустились они зъ невеликими грôшми, а проворностію, хапчивостію та всякими можливыми средствами здобули собѣ великій маєтокъ, однакъ не поминули свого поганого заробку.

Въ однôмъ селѣ повѣту дрогобицкого живъ на коршмѣ старый жидъ Сруль. Жидъ якъ жидъ, не бувъ для хлопôвъ нѣ злый, нѣ добрый, однакъ черезъ се, що мавъ ажь осьмеро Сруленятъ, — мѣжь тыми сѣмь жидиковъ, а одну жидôвчину — що рата за коршму була велика, хлопы-жь не такъ пили, якъ давнѣйше, — Сруль збѣднѣвъ дуже. Неразъ стара жидôвка не мала що зварити для себе и для дѣтей, Сруля силомôцъ выкидано зъ коршмы, однакъ якось, на здивованье людске, вертавъ ôнъ до нея якъ не дверми, то ôкномъ. Малѝ жиденята и голѝ и босѝ середъ найбôльшои стужѣ розлазили ся по хлопскихъ хатахъ наче дрôбнѝ мыши, щобы мѣжь сѣльскою дѣтворою роздобути собѣ деякои поживы. Мѣжь тыми семома жидиками ôдзначавъ ся малый Гершко червоною головою, довгими тонкими пейсами, рябымъ лицемъ, невеличкима свѣтлячими наче у кота очима, ôдстаючими широкими ухами, рухливостію, та тымъ, що умѣвъ для себе всего роздобути мѣжь селяньскими хатами. Сруль подивлявъ его вручность, стара Товба хвалила его таланъ та ворожила ему свѣтлу будучнôсть.

Незадовго опôсля умеръ старый Сруль, а дѣти розлѣзли ся по бѣлому свѣтѣ. Гершко вырôсъ на кремѣзного жида. Ôнъ ходивъ до Бориславa, крутивъ корбою, лазивъ до дучки та заробляв денно и чотыри зр., бо бориславскѝ нафтянѝ копальнѣ були тогдѣ въ розцвѣтѣ; ôнъ не боявъ ся того, що що-днины нежданa смерть у глубокôй дучцѣ забирала роботникôвъ, що яма завалювала ся та тяжкою глиною мôжджила роботника наче невеличкого червачка, — Гершко, здає ся, вѣривъ въ свою охоронну звѣзду, заробляв грошѣ и складавъ ихъ до купочки, не даючи матери анѣ шелюга, хотяй стара Товба гôрко бѣдувала зъ дрôбными жиденятами. Такъ наскладавъ Гершко за пôвъ року 150 зр. и зъ тыми грôшми постановивъ насамперед подружити ся зъ дочкою бѣдного коршмара, що сидѣвъ на коршмѣ, положенôй далеко ôдъ чотирохъ великихъ та замożныхъ селъ мѣжь густымъ дубовымъ лѣсомъ. Старый коршмарь не давъ своєй одиниці-доньцѣ анѣ крейцаря приданого, бо крôмъ брудныхъ бебехôвъ, шинквасу, масъ та бляшаныхъ кватирокъ — бôльшь у него нѣчого не було, бо й стара жѣнка умерла ему передъ кôлькома мѣсяцями. До того ґешефтъ ишовъ ему дуже лихо та пихаво; хлопы, що по-при коршму вертали зъ дрогобицкихъ торгôвъ що понедѣлка, не зважали на приповѣдку „хто коршму минає, той щастя не має“, але приспѣвуючи та гутарачи весело, наче на глумъ старому шинкареви, переѣзджали по-при ôкна его коршмы, почестувавши ся добре у сусѣдньôмъ селѣ, де й горѣвка була добра, и шинкарь привѣтный. Той ґешефтъ давъ старый своєй доньцѣ въ приданe. Молодый вôсемнацяти-лѣтный Гершко взявъ ся руками и ногами за дѣло; ôнъ що понедѣлка выходивъ передъ коршму, припрошувавъ переѣзджаючихъ на торгъ и зъ торгу людей до себе, прихвалювавъ свôй товаръ, а коли й се не помагало, ôнъ знайшовъ у лѣсѣ таке жерело, въ котрого воды горѣвка зôвсѣмъ не приймала и найбôльше, задержуючи свою прозрачнôсть на чистоту, приправивъ ей корѣньемъ та тютюномъ и пустивъ на кватирцѣ о 1 кр. а на квартѣ о 5 кр. таньше якъ иншѝ шинкарѣ. Се помогло! Недавно ще пуста коршма наповнила ся людьми; въ косовицю та жнива хлопы зъ подальшихъ сѣлъ ишли до Гершка за таною та мôцною горѣвкою. А Гершко затиравъ руки та мацавъ ся по кишеняхъ.

Однакъ такою дорогою бувъ бы Гершко зôставъ тôлько заможнымъ коршмаремъ, — душа-жь его бажала великого богатства придбаного кривдою робучихъ рукъ. Поволи-поволи залунало по посторонныхъ селахъ, що молодый жидикъ позичає людямъ на заставы грошей. Зъ доокрестныхъ сѣлъ зачали люде горнутись до Гершка наче по свячену воду за грôшми, двигаючи въ заставъ кожухи, опанчѣ а найпаче коралѣ. Коралѣ тогдѣ тримали ся въ цѣнѣ и найраднѣйше приймавъ ихъ жидокъ, позичаючи звычайно $^1/_5$ або $^1/_7$ часть теперѣшнои цѣны заставу та означуючи стислый речинець выкупу заставу, бо коли сей минувъ, Гершко сей часъ продававъ заставлену рѣчь деколи за потрôйну або и почвôрну суму позиченыхъ грошей. При тôмъ всѣмъ помежи селянами гомонѣли глухѝ вѣсти, що молодый арендарь ôдрывавъ зъ оденъ шнурокъ коралѣвъ изъ заставленыхъ у него не однымъ господаремъ цѣнныхъ пацьорковъ, пôдмѣнювавъ заставъ такъ, що лѣпшѝ продававъ а гôршѝ вцыхавъ силомôцъ хлопови, що свôй заставъ хотѣвъ ôдъ него выкупити, впираючи у властителя, наче бы ôнъ не пôзнававъ своєи рѣчи. Однакъ пôдъ той часъ Гершко бувъ уже досыть могучій такъ, що хлопы бояли ся того говорити голоснѣйше та позваляли продовжати ему его ґешефтъ щасливо.

Проворный жидокъ хôзнувавъ ся кождымъ нещастьемъ, кождою недолею, кождымъ неповоженьемъ селянина, а я самъ знаю таній случай, де Гершко ôдъ 10 зр. бравъ 2 зр. 50 кр. лихвы на оденъ мѣсяць. Грошѣ его росли наче на дрôжджахъ, а въ грôшми росла хапчивôсть, захланнôсть, крутарство, пôдступъ та число чорныхъ дѣлъ.

(*Дальше буде.*)

Насамперед що-до самои назвы „Народна Часопись“ мусимо замѣтити, що та назва не бдповѣдна цѣли и значѣню урядовои часописи, та й нѣяка урядова часопись въ Австріи не носить назвы „Народнои Часописи“, але называєсь пбсля мѣста, де выходить (Wiener Zeitung, Gazeta Lwowska и т. д.). „Народною Часописю“ може зватись тблько така часопись, котра не тблько призначена для народу, але и высказуе гадки народу, ведесь въ дусѣ народу. А урядова часопись мусить высказувати гадки правительства и вести ся въ дусѣ правительства, неразъ противъ настрою цѣлого народу, отже „Народною“ называти себе не повинна и за таку уважати ѣи не можна.

На вступѣ пробный нумеръ мѣстить щось нѣбы програму, скомпоновану дуже орігінально. Цѣла програма замыкаєсь въ отсихъ словахъ.

„Зъ Божимъ именемъ, зъ праномъ правды въ рукахъ та въ глубокбмъ понятію, що трудъ нашь и хосенный и конечный для народности нашои буде, розпочинаємо нове выдавництво, а розпочинаємъ пересвѣдченѣ, що даючи безъустанный бдгомонъ чувствамъ вѣрного и щирого привязаня до Святѣйшого Престола и Августѣйшои Династіи, що бережачи и розвиваючи чувства живого привязаня до святои єдино-правдивои католическои Церкви и до святого обряду нашого, нашои народности и языка, а заразомъ чувства єдности и згоды зб всѣми нарбднстями въ краю, исправляючи ошибочнѣ або тенденційнѣ погляды ширенѣ въ выраженыхъ напрямахъ, а въ кбнци пбдпираючи всѣми силами розвбй економичный — будемо служити найлѣпше народности нашбй и загальному добру.“

Коли приглянутись сѣй програмѣ, то кождому впаде въ око тая орігінальнбсть, що „чувства вѣрного и щирого привязаня“ въ урядовбй часописи рускбй на першбмъ мѣсци належати будуть „до Святѣйшого Престола“, т. е. до папы, а доперва на другбмъ мѣсци „до Августѣйшои Династіи“ [про Державу-жь нема навѣть згадки]; а дальше, що урядова часопись „буде служити найлѣпше народности нашбй и загальному добру, бережачи и розвиваючи чувства живого привязаня до святои єдино-правдивои католическои Церкви“ — а о Династіи [и о Державѣ] тутъ въ другбмъ уступѣ нема вже й згадки. Коли мы звертаємо на се увагу, то зовсѣмъ не думаємо чинити якого-небудь закиду противъ того, що урядова газета ставить въ програму береженье и розвиванье чувствъ привязаня до римского престола, — зовсѣмъ нѣ, мы тблько маркуємо самымъ текстомъ програмы, що урядова часопись руска, ставляючи на першбмъ мѣсци привязанье до папы, а на другбмъ ажь мѣсци привязанье до цѣсаря, и ще въ-друге акцентуючи привязанье до католицизму, а промовчуючи привязанье до державы и цѣсаря, — буде ббльше газетою клерикальною, нѣжь урядовою, — и тымъ рбзнитись буде бдъ всѣхъ инчихъ урядовыхъ часописей въ Австріи, котрѣ на першбмъ мѣсци ставлять интересы цѣсаря и державы, а на другбмъ интересы церкви, якъ зновъ, на бдворбтъ, клерикальнѣ часописи на перше мѣсце ставлять интересы церкви, а на друге интересы державнѣ.

Зъ дальшихъ статей надають ся до згадки „Приснопамятный галицкій Соймъ“ и допись „Бдъ (?) Стрыйщины“.

Въ статьи о соймѣ редакція урядовои часописи пбдносить вагу проголошеня програмы посломъ Романчукомъ.

„Хиба не ошибнемо ся — пише Народна Часопись, — кажучи що при кбнци соймовыхъ обрядъ надъ выбранцями такъ польскими якъ и рускими неначе Духъ Божій повѣявъ — духъ христіянского миролюбія. Програма посла Романчука, красна бесѣды послбвъ Телишевского и Сѣчиньского, многонадѣйне заявленье представителя короны, гр. Намѣстника, и истинно пастырске слово нашого верховного Єрарха львбвского Митрополита, придаюче всему дѣлу особлившои ваги, а при тбмъ поважне та доброжелательне поведена польскихъ послбвъ — то факты великои досяглости для народу нашого, то проявъ доказуючій, що мрака, туманявша насъ досѣ, осѣдае, и сонце лѣпшои будучности для обохъ народбвъ блысне незабавомъ. А хочь середъ тыхъ незабутыхъ хвиль въ тогорбчнбмъ Соймѣ, дала ся учути фалшива нута, злбсный скрегбтъ партійнои зависти и заслѣпленои межинароднои ненависти въ бесѣдахъ посла Антоневича, то все-жь голосъ той бдгравъ таку ролю, яку грае тѣнь при свѣтлѣ на красномъ образѣ. Голосъ той, якъ и всѣ крики озвавшѣ ся по руссофильскихъ часописяхъ, а настроєнѣ до камертону посла Антоневича, оказали ся навѣть на той разъ пригбднѣ доброму дѣлу — вызвали бо простороннѣйше поясненье та ббльше поглубленье важучого ся питання...“

По такбмъ вступѣ редакція подае звѣстный маніфестъ епископату, послбвъ-народовцѣвъ и выдѣлу „Народнои Рады“ п. заг. „Русины Галицкои Землѣ!“ и примѣчае бдъ себе, що „сей патріотичный актъ князѣвъ рускои церкви, а зъ ними честныхъ представителѣвъ народа нашого, не допускавъ найменшого сумнѣву, що все Духовеньство руске якъ и всѣ щирѣ патріоты нашѣ за тымъ окликомъ пбйдуть“.

Въ статьи тбй редакція ще не суперечить нинѣшному становищу правительства до Русинбвъ, заявленому намѣстникомъ въ соймѣ и вытвореному взагалѣ змѣненою ситуаціею. За те въ дописи „Бдъ Стрыйщины“ редакція поставилась на становище таке бестактне, таке суперечне въ заявлеными интенціями правительства, таке невбдповѣдаюче новбй ситуаціи, що справдѣ треба дивувати ся, якимъ чиномъ щось такого могло появити ся въ урядовбй газетѣ...

Мы привыкли въ урядовыхъ дневникахъ бачити тактъ и розумне та поважне трактованье справъ, спокбйну аргументацію, а не напастливѣ инсинуаціи. Мы досѣ бачили въ урядовыхъ часописяхъ, що они стараютъ ся приєднувати для державы и правительства, а не зражувати и бдпыхати всѣхъ и вся, бо на кбмъ же властиво правительство и держава маѣ опирати ся? А въ дописи „Бдъ Стрыйщины“ редакція урядовои часописи стае на становище вороже „всѣмъ и вся“, сыпле инсинуаціями на всѣ бони и кольпортуе сплетнѣ, котрѣ увбйшли бы въ „Червонбй Руси“ або въ „Народѣ“, але не можуть уходити въ урядовбй газетѣ.

Зъ тои дописи „Бдъ Стрыйщины“ досыть буде навести лише вступъ:

„Потребу часописи політичнои — пише нѣбы-то допысуватель — бдчувало именно наше духовеньство, бо хотяй не станули мы по заду другихъ и маємо ажь двѣ часописи політичнѣ, однакъ смѣло сказати можу, що духовеньство наше не маѣ до нинѣ часописи вже не клерикальнои, а бодай такои, котра не ображала бы чувствъ священника...“

Уже по самбмъ тбмъ вступѣ можна собѣ представити дальшій хбдъ аргументаціи въ дописи на тему: одни тягнуть до шизмы, другѣ стоять противъ священьства яко такого — лише о. Бобровичь зъ своею клерикальною чи урядовою часописю „не увбйде въ лабиринтъ замотаня и крутанины“...

Полемізувати зъ того рода инсинуаціями не гадаємо, се бы насъ повижало. О. Бобровичь ставши редакторомъ урядовои часописи, бачить ся, не розжувавъ ще добре того питання: чи и на скблько бнъ въ урядовбй часописи може провадити політику свою власну, політику холмску, окрему бдъ політики австрійскои и політикѣ правительства австрійского прямо суперечну? Може бути, що до 1 (13) сѣчня бнъ розжуе се питанье..

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

Письмо зъ Тернополя.

До Высокодостойного Пана Юліяна Романчука, головы рускаго клюбу послбвъ на соймъ краевый у Львовѣ.

Приймѣть, Высокодостойный Пане, вразъ зъ своима товаришама послами-одномышленниками и бдъ насъ Русинбвъ зъ Тернополя и окрестности щире та повне узнанье за заявленя Вашѣ въ справѣ рускбй при сегорбчнбй розправѣ буджетовбй въ соймѣ.

Будьте пересвѣдченѣ, що идеѣ и гадки высказанѣ Вами при тбй нагодѣ о становищу національно-політичнбмъ Русинбвъ галицкихъ оживляли и оживляють міліоны рускихъ сердець.

Въ особенности мы пбдписанѣ солідаризуємо ся цѣлковито зъ поставленою Вами програмою, бо програма тая пробудила нашь народъ въ 1848 роцѣ до нового житя и она одна тблько може насъ въ будучности до меты допровадити.

Въ Тернополи 12-го грудня 1890 р.

Д-ръ Володимиръ Лучакбвскій, адвокатъ краевый. — Григорій Кузьма, совѣтникъ судовый. — Д-ръ Емиліянъ Гладишовскій, лѣкарь. — Іоанъ Виханьскій, совѣтникъ суду. — Д-ръ Иванъ Лошнѣвъ, адвокатъ краевый. — Александеръ Гриневецкій, ц. к. адъюнктъ судовый. — Юрій Гецѣвъ, учитель школы вправъ при семінаріи учительскбй. — Андрій Цурковскій, адъюнктъ судовый. — О. Исидоръ Глиньскій, парохъ въ Буцневѣ. — Вікторъ Грабъ, адъюнктъ судовый. — Ст. Лучакбвскій, кандидатъ адвокатскій. — Орестъ Цѣцѣмирскій, адъюнктъ судовый. — Сильвестеръ Охничь, учитель мужескои семінаріи учительскои. — Данило Стахура, кандидатъ адвокатскій. — Володимиръ Навроцкій, кандидатъ нотаріяльный. — Станіславъ Чикалюкъ, кандидатъ нотаріяльный. — Климентій Топольницкій, комісарь скарбовый. — О. Миколай Михалевичь, парохъ въ Чернелевѣ рускбмъ. — Д-ръ Михаилъ Кочиркевичь, ц. к. комісарь скарбовый. — Станіславъ Дроздовскій, конципіентъ нотаріяльный. — Павло Ковальскій, выслуж. учитель. — Григорій Комаровскій, адъюнктъ уряду податкового. — Мих. Бобицкій, канцелістъ суду. — Антбнъ Гарасимбвъ, правникъ. — Стефанъ Волошинъ, канцелістъ суду. — Василій Тиховскій, старшій комісарь скарбовый. — Константинъ Щурко, канцелістъ судовый. — Петро Максимовичь, адъюнктъ судовый. — Николай Чернявскій. — Иванъ Поповичь, правникъ. — Евгеній Пасѣчницкій. — Ант. Стахевичь, купець. — Иванъ Матѣѣвъ, професоръ ґімназіи. — О. Якбвъ Вацикъ, катихитъ. — Василь Бѣлецкій, учитель ґімназіи. — Сеникъ, управитель школы. — Михаилъ Предримирскій, мелникъ. — Лука Бриковичь, обыватель. — Андрей Солтицкій, мѣщанинъ. — Онуфрій Ткачикъ, мѣщанинъ. — Мих. Бѣляникъ. — Василій Ометиньскій, мѣщанинъ. — Теодоръ Заячкбвскій. — Теодоръ Остапюкъ, мѣщанинъ. — Пантелеймонъ Бекесевичь. — Павло Чубатый. — Иванъ Чубатый. — Стефанъ Броякa. — Иванъ Джусъ. — Григорій Вацикъ. — Петро Баганъ. — Иванъ Оноферко. — Стефанъ Сай. — Стефанъ Кучерскій. — Якимъ Кордуба. — Миколай Фещукъ. — Вас. Фещукъ. — Иванъ Кордуба. — Стефанъ Гарматій, господарь зъ Купчинець. — Иванъ Яцковскій, господарь зъ Романбвки. — Павло Цебровскій, господарь зъ Романбвки. — Илія Сеньковскій. — Теодоръ Чубатый. — Ант. Кучирбжка. — Теодоръ Кравчинюкъ. — О. Єронимъ Алексевичь, парохъ Зарудя.

Письмо зъ Бялы.

Высокоповажаный Пане Предсѣдателю!

Русины, поселенѣ въ колишнбмъ князѣвствѣ Освѣцимскбмъ, маютъ честь подякувати Вамъ, Высокоповажаный Пане Предсѣдателю и Вашимъ Товаришамъ зъ руского клюбу соймового за прилюдне выголошенье освяченои традиціею и единоспасительнои а розумнои и достойньству народу рускаго бдповѣдноі програмы політичнои.

Народный союзъ зъ партією, стоячою пбдъ проводомъ запроданыхъ измѣнникбвъ, вытискавъ неразъ румянцѣ встыду и ганьбы на лици кождого щирого патріота рускаго. Той союзъ бувъ причиною, що махінаціи малои горстки „обединителѣвъ“ ишли на рахунокъ цѣлого народу, а публичного въ мѣсци бдповѣднбмъ выголошеного протесту досѣ не було.

Сей неприродный союзъ теперь зірваный, а кождый, кому се знати потреба, довѣдавъ ся, яка есть цѣль змагань русвихъ и якій дороги до сеи цѣли.

Выголошеньемъ прилюднымъ програмы Вашои, а радше народовцѣвъ рускихъ, усунули Вы перешкоды, а проложили широку и певну дорогу до поступу народу рускаго въ Галичинѣ.

Не потребуємо навѣть заявляти, бо се само розумѣесь, що мы завсѣгды сеи програмы придержувались, а и теперь въ цѣлости въ нею солідаризуємо ся. Вѣримо, що поступаючи пбдъ Вашимъ проводомъ дорогою, котру указуе выголошена Вами програма, Русь въ недалекбмъ уже часѣ осущить свои ідеалы народнѣ, т. е. зрбвнае ся зъ народами просвѣчеными въ Европѣ пбдъ взглядомъ розвитку національного, культурного, політичного и економічного.

Вкбнци вѣримо въ полекшу долѣ всѣхъ тыхъ Русинбвъ, що доси страдали за вызнаванье сеи самои народнои програмы, — вѣримо, що, если не намъ заточенымъ на Мазурщинѣ, — то що-найменше нашимъ дѣтямъ усмѣхне ся враща доля!

Просимо приймити выразы правдивого поважаня —

Бяла д. 16 н. ст. грудня 1890.

Тринацять родинъ рускихъ заточеникбвъ.

Письма зъ краю про ситуацію.

Письмо зъ Ярославщины.

Зъ всѣхъ сторбнъ краю — якъ бачимо — надходять на руки пос. Романчука письма узнана за те, що довершилось на послѣднбй сесіи соймовои. Кожда щира и патріотична душа руска бдчуває, що нинѣшна хвиля есть рѣшаючою для Руси галицкои, а не лишить ся безъ важныхъ наслѣдкбвъ и для Руси закордоннои. Галицка Русь стала політичнымъ факторомъ въ Австріи и Австрія та хоче и буде зъ нею числитись въ житю своѣмъ конституційнбмъ и въ розвою силъ своихъ. Сталось те, чого мы Русины галицкѣ усильно домагались бдъ давныхъ лѣтъ та на що вы въ „Дѣлѣ“ безнастанно указували. Русины, племя найчисленнѣйше межи народами славяньскими заразъ по Велико-россахъ, племя зъ давною своею культурою, поселене на найкрасшбй и найбогатшбй земли въ Европѣ; племя, що своею грудію спасало колись Европу бдъ дикарскихъ ордъ азійскихъ, передъ котрымъ дрожала колись Византія, котре Польщи и Россіи давало стбльно людей науки, дипльоматбвъ та вождбвъ, котре и нинѣ — по пережитбй тяжкбй судьбѣ — носить въ собѣ всѣ условія и завдатки не лишь окремого національного, але и політичного житя, — то племя славяньске рѣшило устами послбвъ своихъ соймовыхъ и владикъ, що стоять твердо при прапорѣ національности своеи и на тыхъ основахъ выключно хоче и буде розвиватись, а въ тою ідеею солідаризуесь нинѣ и весь загалъ интеліґенціи его свѣтскои и духовнои, солідаризуесь мѣщаньство и селяньство руске.

Зъ другои стороны прийшло и правительство австрійске до пересвѣдченя, що въ Русинахъ галицкихъ найде сильну и безпечну оборону державныхъ своихъ интересбвъ. Правительство бднеслось до насъ зъ довѣріемъ и жде позитивныхъ чинбвъ. Можна сподѣвати ся, що оно дасть Русинамъ галицкимъ постепенно все те, що имъ буде потрѣбно до розвою духового и економічного, національнѣ якъ не менше важнѣ интересы економічнѣ зубожѣлого мѣщаньства и селяньства рускаго увзгляднить по можности и всесторонно. Можна сподѣвати ся, що Австрія схоче бддати намъ всѣ тѣ права и свободы, якѣ намъ належать ся яко окремому народови и якѣ вылывають въ конституціи австрійскои. И корона и правительство пересвѣдчилась, що Русь галицка есть тымъ елементомъ поважнымъ и позитивнымъ, на котрбмъ можуть опертись кождого часу и котрый то елементъ зумѣе постояти крѣпко и вытревало за интересы тыхъ, котрѣ до него зближають ся и прирѣкають свою неложну опѣку. Коли Австрія хоче стати осередкомъ житя національного и культурного Русинбвъ, то сей даръ приймае Русь галицка зъ рукъ Австрія въ всею готовостію.

Якъ важна есть теперѣшна хвиля, о тбмъ набере всякій понятя, хто лише замѣтивъ, що руска справа наробила въ сихъ кблькохъ тыжднякъ стбльно розголосу въ дневникарствѣ европейскбмъ.

Не диво про-те, що вся наша Русь зрозумѣла нинѣ положеніе, въ котрбмъ найшлась, и що зъ кождого закутка Руси наспѣвають адресы вдячности для всѣхъ тыхъ чинникбвъ, що пбдготовили нинѣшну акцію и при нѣй стоять. Русь галицка вѣрить, що провбдники ѣи готовлять для неи въ Австріи — лучшу будучнбсть.. И длятого мы, проживаючѣ на окраинахъ галицкои Руси, радо повитали акцію послбвъ и правительства, почату на сегорбчнбй сесіи, и вповнѣ въ нею солідаризуємось.

Бдозва до рускихъ патріотбвъ и приятелѣвъ учачихъ ся дѣтей.

Потисли морозы и захопила неодного бѣдного школяря не приготованого до нихъ, не одѣтого и безъ харчевыхъ припасбвъ; бо бдки-жь взяти, якъ нема до того бдповѣдныхъ средствъ. Якъ бѣднѣ пташины, коли имъ доскулить холодъ и голодъ, горнуть ся пбдъ стрѣху, де имъ добродѣйна рука насыпле зерна або окрушинъ зъ хлѣба, — такъ бѣднѣ школярѣ, коли имъ дбймае голодъ и холодъ, збѣгають ся до директора въ допытомъ, чи не прибуло де що помочи для нихъ бдъ добродѣевъ-патріотбвъ... Коли що ѣ, роздае ся имъ щирыми руками, и въ короткбмъ часѣ зновъ порожна мисочка.. Теперь же, саме въ тбмъ роцѣ бдъ мѣсяця жовтня не одержали мы нѣякого датку для бѣдного молодѣжи, — а допыты повторяють ся що дня зъ збільшенымъ напоромъ. Оденъ выставляе дѣравый чоббтъ, другій куцу лѣтну сурдутину, въ котрбй перемерзая, инший просить на хлѣбъ-сбль, бо вже добу нѣчого не ѣвъ, другого выганяють зб станція, бо не маѣ чимъ заплатити и т. п... Вправдѣ оденъ добродѣй, — „спаси-Ббгъ“ ему — прославъ поставъ сукна, и далисмо найбѣднѣйшимъ зъ него бунды пошити, але кравцеви за роботу мусѣвъ директоръ зъ своѣи кишенѣ заплатити, бо гроша въ касѣ убогихъ не було... Про те звертаємо ся до Васъ добродѣѣ учачои ся молодѣжи, и накликуємо зъ серця: поспѣшѣть чимъ скорше зъ грошевыми датками, щобы хочь въ части пекучу бѣду зменшити. А проснмо: пересылайте грошѣ почтовымъ переказомъ впрость до пбдписанои дирекціи, бо они такъ найскорше дбйдуть до рукъ бѣдныхъ ученикбвъ; посылка же черезъ Редакціи часописей або черезъ инши товариства опбзнюе часто бдобранье грошей, а пословица каже: bis dat, qui cito dat.

Бувало присылано запомоги бѣднякамъ на коляду; най той давный христіяньско-рускій звычай не гине, — въ имени котрого витаю Васъ Добродѣѣ по обычаю нашои св. рускои церкви: Христосъ раждаѣть ся!

Василь Ильницкій,
директоръ рускои ґімназіи у Львовѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Якъ стоить теперь справа ческои угоды, годѣ знати; здаесь, що она анѣ не погбршила ся анѣ не поправила ся. Ческій соймъ буде скликаный имовѣрно на день 3 сѣчня. Кажуть такожь, що правительство дасть на всякій случай якесь заявленье въ справѣ ческого языка урядового, але доси его не сформулювало. Въ кругахъ правительственныхъ вказують на то, що коли-бъ правительство навѣть и зовсѣмъ пристало на заведенье ческого языка яко урядового, то все таки то ще бы не успокоило умбвъ въ Чехахъ, бо противники угоды кажуть, що они навѣть и въ такбмъ случаю не перестали бы выступати противъ точокъ угодовыхъ. Таке становище противникбвъ угоды — каже Politik — утрудняе дуже заходы старо-Чехбвъ около успѣшного залагодженя сеи справы. На послѣднбмъ засѣданю палаты послбвъ запримѣчено, що Ріґеръ конферувавъ дуже довго зъ президентомъ міністрбвъ а віце-маршалокъ ческого сойму Шромъ бувъ на авдіенціи у цѣсаря. Кажуть, що все то стоить въ звязи зъ справою ческои угоды. Такожь доси ще не знати, о скблько повела са фузія партій, противныхъ угодѣ; здаесь, що доси сполучила ся зъ Молодо-Чехами лишь партія реалістбвъ а переговоры зъ партією Шкарды таки зовсѣмъ розбила ся.

Депутація кола польского, зложена зъ послбвъ кн. Чарторыйского, д-ра Черкавского и д-ра Рошковского ходила до міністрбвъ Гавча и Залеского въ справѣ основаня у Львовѣ медичного факультету. Мін. Ґавчь, поклонуючись на прихильне заявленье, яке давъ пбдчасъ нарадъ буджетовыхъ, сказавъ депутаціи, що незадовго приступить до выготовленя подрббного проекту, а тогды предложить внесенье що-до речинця бдкрытя того выдѣлу и що-до розложеня выдатковъ на поодинокій роки буджетовій.

Въ справѣ медичного факультету у Львовѣ доносить Nowa Reforma, що міністеръ Дунаевскій мавъ сказати до одного зъ польскихъ послбвъ, що бувъ бы вже на 1891 р. вставивъ до буджету бдповѣдну суму на той факультетъ, коли-бъ міністеръ просвѣты

бувъ рѣшучо домагавъ ся основаня того факультету.

До вѣденьскои рады громадскои мали оногды бдбувати ся выборы двохъ заступниковъ бурмістра. До того выбору треба було 80 голосовъ, але антісеміты не явили ся и выборъ не бдбувъ ся.

——

Зъ Петербурга доносять, що правительство лагодить цѣлый рядъ проектовъ до законовъ, при помочи котрыхъ можна буде въ дорозѣ административнои спинати всѣлякій секты релігійнй. Головно розходять ся тутъ о поборюваньe штунды, котра шириться чимъ разъ бдльше.

Для успѣшнѣйшого зроссійщеня Фінляндіи постановило правительство россійске высылати фінляндскихъ урядниковъ и учителѣвъ въ глубоку Россію. Въ тбй цѣли будуть урядники дбставати стипендіи державнй а учителѣ будуть умѣщенй въ петербургскбй семінаріи.

Лодонъскій комітетъ для обороны правъ россійскихъ жидовъ ухваливъ выслати депутацію до царя, котра мае ему вручити петацію комітету. До тои депутаціи выбрано льорда Міта и Піса и они ходили вже до россійскои амбасады въ Лондонѣ та звѣдувались тамъ, чи царь ихъ прийме. Амбасадоръ не мбгъ имъ нѣчого сказати, але обѣцявъ, що бднесе ся въ сѣй справѣ до свого правительства и повѣдомить ихъ бдтакъ о результатѣ. Daily Chronicle доносить, що депутація выѣде на всякій случай до Петербурга и буде тамъ старати ся о авдіенцію.

До Петербурга приѣхавъ зъ Пекіну россійскій посолъ Кумані и привѣзъ въ собою постанову хиньского правительства, бдсля котрои россійскбй торговли дозволяе ся приступъ до провінціи Шенъ-Су а въ декотрыхъ мѣстахъ вбльно установляти россійскй консуляты. Черезъ ту провінцію веде важна дорога въ глубину Хинъ, до хиньского Туркестану и до Тибету. Есть то дуже важный здобутокъ для Россіи, бо черезъ основуваньe россійскихъ факторій въ Хинахъ торговля россійска дуже значно пбднесе ся.

Пбвнбчна агентія доносить, що въ Николаевѣ мае будувати ся великій военный корабель панцирный на 12.480 тонъ и буде призначеный для чорноморскои флоты.

Times подае цѣкаву вѣсть о послѣднбмъ процесѣ нігілістичнбмъ въ Петербурзѣ. Паредъ судомъ ставали: Софія Гінцбургъ зъ Керча, лѣтъ 25; Михайло Стояновскій, студентъ харкбвского університету, лѣтъ 20; Лейба Трайбфельдъ, сынъ купця, лѣтъ 25; Алексѣй Орочко, бомбардіръ зъ севастопольскои крѣпости, лѣтъ 24, и Петро Душевскій, поручникъ крѣпости артилерии въ Кронштадтѣ, лѣтъ 24. Рѣчь цѣла представляе ся такъ: Дня 26 лютого 1889 купувала якась молода панна въ склепѣ якогось пенсіонованого офіцира паперосы и забула тамъ портмонетку, въ котрбй було крбмъ двохъ шифрованыхъ картокъ ще и одна дрббно записана бдозвою, завзываючою до убійства царя; въ бдозвѣ було лишь всюды пропущене имя царя. Трафікантъ давъ знати до поліціи а та выслѣдила, що портмонетка належить до якоись панны, Швайцарки Вільгельміны Бравнъ, котра недалеко того склепу мешкала, але заразъ на другій день десь щезла. Показало ся, що то була Софія Гінцбургъ, котра укрывала ся пбдъ всѣлякими именами а за котрою поліція вже бдъ 1886 р. слѣдила. Гінцбургова утекла була до Криму а передъ своимъ выѣздомъ просила господаря дому, у котрого мешкала, щобы бнъ давъ знати ей приятелеви Стояновскому, що она була змушена несподѣвано скоро выѣхати. Поліція пбзнала бдтакъ по письмѣ, що найдену бдозву писавъ Стояновскій, котрый пбзнавъ бувъ Гінцбергову ще 1884 р. въ театрѣ и зъ котрою стоявъ бдъ того часу въ тѣснбй звязи. Гінцбургова признала ся, що она диктувала бдозву Стояновскому. Дня 9 цвѣтня арештовано и Стояновского а разомъ зъ нимъ и жида Трайбфельда. Закимъ ще до ихъ помешканя впала поліція, попалили они всѣ паперы а зъ недограркбвъ вычитала поліція лишь слова „россійска монархія“ и „свобода слова“. Стояновскій признавъ ся въ слѣдствѣ, що есть революційнымъ соціялістомъ; до розправы не ставлено его, бо бнъ передъ тымъ вже збожеволѣвъ. Орочка арештовано за то, що бнъ укрывавъ у себе Гінцбургову и помагавъ ѣй въ кореспонденціи зъ ей приятелями. Душевского арештовано за то, що у него найдено всѣлякій пбдозрѣній письма. При розправѣ збзнавъ бнъ, що бувъ зарученый зъ якоюсь панною въ Кронштадтѣ, але не мбгъ зъ нею женити ся, бо не мавъ бдповѣдного удержаня; бнъ пбдробивъ отже свѣдоцтво кронштандского коменданта и на пбдставѣ того оженивъ ся, але незадовго по вѣнчаню жѣнка ему збожеволѣла. Софію Гінцбургъ арештовано въ червню 1889 р. въ однбмъ монастырѣ на Криме. У нея найдено тамъ множество паперовъ, порохъ, фляшечку зъ якоюсь отрутою, фальшивый паспортъ и т. д. Показало ся, що она проживала довшій часъ въ полудневій Россіи яко гувернантка, въ Севастополи жила яко швачка а въ Парижи яко учителька. Ей, якъ вже звѣстно, засуджено на смерть, але кажуть, що царь помилувавъ ей и велѣвъ выслати на цѣле житье въ каторгу. Душевского увбльнено а прочихъ засуджено на кблька лѣтъ вязницѣ.

——

Родина нѣмецкого цѣсаря побільшила ся оногды знова о одного потомка. Цѣсарь бувъ якъ-разъ въ оперѣ на представленю „Тангайзера“, коли ему дано знати, що цѣсарева породила сына о годинѣ чверть на девяту. Цѣсарь выйшовъ заразъ зъ салѣ а режісеръ выступивъ на сцену и повѣдомивъ публику, що цѣсареви народивъ ся сынъ. Музина заграла гимнъ народный а публика выслухала его стоячи. Такъ отже мае цѣсарь вже шѣсть сынбвъ: Фрідріха Вільгельма (наслѣдника престола), Айтеля Фрідріха, Адальберта, Августа, Оскара и теперь наймолодшого.

Нѣмецка конференція шкбльна закбнчила вже свои наради а найважнѣйшй ей постановы такѣ: Гімназіи реально-класичнй зносять ся; лишають ся лишь гімназіи въ старинными языками и реальнй школы безъ тыхъ языкбвъ. Число годинъ науки въ школѣ мае зменшити ся черезъ зменшенье годинъ науки класичныхъ языкбвъ; письменнй роботы латиньскй и грецкй можна выкинути, а за то завести языкъ англійскій и рисунки. Зменшенье годинъ науки въ школѣ не повинно потягнути за собою збільшеня задачъ домовыхъ. Цѣлу науку, о скблько то лишь можна, треба перенести до школы, щобы дѣти дома якъ найменше робили. До того однакожъ треба учителѣвъ лѣпше пбдготовити педагогічно и обмежити число фаховыхъ учителѣвъ. Число господарѣвъ класъ мае бути збільшене и они повинній одвѣчати за фізичный и духовый розвбй молодежи. Забавы на свѣжбмъ воздусѣ и гімнастика повинній бдбувати ся що день. Окремй лѣкарѣ мають дбаги про гігіену школьну. Наука исторіи природнои и географіи, о скблько то можна, повинна бдбувати ся на дворѣ. Гімназіяльне свѣдоцтво матуры дае право до всѣхъ высшихъ студій, лишь до студій на техніцѣ треба буде ще доповнити испытами въ математики, наукъ природныхъ и рисункбвъ. Свѣдоцтво матуры зъ 9 класовои школы реальноі дае право до студій на техніцѣ, а на увіверситетѣ лишь до математики и наукъ природныхъ. Свѣдоцтво матуры зъ 6-класовои высшои школы дае право вступати до всѣхъ низшихъ урядбвъ и до однорбчнои служby въ войску. На послѣднбмъ засѣданю конференціи бувъ також и цѣсарь а закрываючи засѣданье, зазначивъ також, яке становище мае занятн въ науцѣ релігія.

——

Въ италіяньскбмъ парляментѣ бдограла ся оногда цѣкава и вельми характеристична для италіяньскихъ бдносинъ сцена. Пос. Имбріяні занитерпелювавъ правительство въ справѣ димісіи міністра Сейсмітъ-Доды, котрый свого часу бравъ участь въ пирѣ прідентистбвъ въ Міланѣ, и хотѣвъ довѣдатись, чи въ справѣ сеи димісіи не дѣлали якій постороннй вплывы. На то бдповѣвъ Кріспі, що Сейсмітъ-Дода уступивъ, бо межи нимъ а кабінетомъ настала була рбзниця въ деякихъ поглядахъ політичныхъ. На то бдозвавъ ся Сейсмітъ середъ загального напруженя палаты, що причиною, за-для котрои бнъ уступивъ, було дѣйстно то, що бнъ бувъ на пирѣ прідентистбвъ, и завдзвавъ Кріспіого, щобы бнъ сказавъ, якій то були межи нимъ а кабінетомъ рбзниці въ поглядахъ? Кріспі, бдповѣдаючи на то, сказавъ, що вже тонъ бесѣдъ, якій Сейсмітъ выголосивъ, бувъ невбдповѣдный; бдтакъ бдчитавъ депешѣ свои и Сейсміта и сказавъ, що вже сама присутнбсть бувшого міністра на пирѣ була доказомъ, якъ велика була рбзниця въ ихъ поглядахъ, и длятого не потреба о тбмъ богато говорити. Сейсмітъ не мбгъ позбстати и дальше въ кабінетѣ, не выставляючи его на пбдозрѣнье въ Европѣ. На то заявивъ Сейсмітъ, що бнъ поки-що не буде розбирати справы прідентистичного руху, а може лишь то сказати, що правительство Кріспіого не принесло для Италіи хбсна, исторія колись то розсудить и настане хвиля заплаты. Въ виду того зажадавъ Кріспі, щобы палата заразъ розсудила о его поступованю. На внесенье Мараторіого ухвалила бдтакъ палата резолюцію, удобряючу поступованье Кріспіого 271 голосами противъ 10 а 16 радикалбвъ здержалось бдъ голосованя.

НОВИНКИ.

— **Руске товариство педагогічне** повѣдомляе, що завтра, въ недѣлю, 21 н. ст. грудня, точно о 2½ год. зъ полудня буде мати проф. Ол. Барвѣньскій другій бдчитъ зъ „Исторіи рускои“ для женщинъ въ комнатахъ тов. „Руска Бесѣда“ (ул. Орменьска ч. 27, I. пов.).

— **Д-ръ Иванъ Струтиньскій** вписаный на листу адвокатбвъ зъ осѣдкомъ въ Лѣську. — Въ справѣ тбй пишуть намъ зъ Сяноцкого: Мила ся вѣстка для Русинбвъ повѣту лѣського и охрестныхъ повѣтбвъ, бо д-ръ Иванъ Струтиньскій, будучи ще концепістомъ въ Сяноцѣ, давъ пбзнати ся яко добрый юристъ та щирый патріотъ рускій и народолюбець.

— **Торжество имматрикуляціи** слухателѣвъ, новозаписаныхъ въ університетѣ львбвскбмъ, бдбуло ся вчера. Въ заступствѣ недужого ректора д-ра Станецкого промовлявъ до зобранои въ авли університетскбй молодежи проректоръ д-ръ Сарницкій. Въ сѣмъ зимовбмъ пбвроцѣ есть новозаписаныхъ звычайныхъ слухателѣвъ: на выдѣлѣ богословскбмъ 86, на выдѣлѣ права 248, на выдѣлѣ фільософіи 45, — разомъ 379.

— **Адвокатъ докторъ Чайковскій зъ Бережанъ** пише намъ: Хвальна Редакціе! Ч. дописуватель зъ пбдгаецкого повѣту робить менѣ въ ч. 268 „Дѣла“ закиды, длячого я допустивъ до розправы головнои, котра бдбула ся въ тутешнбмъ судѣ окружнбмъ дня 3 н. ст. грудня 1890 въ день Воведенія Богородицѣ противъ двохъ Русинбвъ Дмитра Атаманчука и Ивана Коронатки. Закидъ той менѣ зробленый есть несправедливый, позаякъ: 1) вызначенье розправы не залежить бдъ мене; 2) не мбгъ я бдрочити розправы зо взгляду на самыхъ обжалованыхъ, щобъ другій разъ не набивали дармо ногами зъ Голгбчь до Бережанъ (74 кільометры); 3) я, покликуючись на припись розпор. міністр. справдл. зъ дня 25 цвѣтня 1849 ч. 98 В. з. д. якъ и на найновѣйшй розпорядки властей краевыхъ запротестувавъ на вступѣ розправы противъ такого непошанованя рускихъ святъ, тымъ ббльше, що не заходила нѣлка причина въ процедерѣ карнбй передвиджена, котра бы вызначенье розправы на той день оправдувала, — и той мбй протестъ на мое жаданье записано до протоколу розправы, о чбмъ интересованй можуть переконати ся. Бдказати ся обороны за-для свята я не мбгъ, коли обжалованй бдъ мене не того жадали. — Прошу се заявленье мое въ найблизшбмъ числѣ ч. Вашои часописи помѣстити и принати слова высокого поважаня — *Д-ръ Андрій Чайковскій*, адвокатъ краевый въ Бережанахъ.

— **Непошанованье рускихъ святъ.** Ц. к. окружный судъ въ Самборѣ завбзвавъ на день 20 н. ст. падолиста с. р. въ свято Арх. Михаила 14 господарѣвъ зъ села Ясенбвца, пов. долиньского, за свѣдкбвъ въ справѣ карнбй о пбдпаленье. Для повнои илюстраціи сего факту треба додати, що того дня есть храмъ въ Ясенбвци — и що 14 господарѣвъ потюпало на сей „Форлядунокъ“ ббльше анѣжь десять миль до „великого“ суду въ Самборѣ.

— **У Вѣдни** — якъ доносять Kurjer-ови Lwowsk-ому — рускй радикалы зъ „обединителями“ устроили въ однбвъ реставраціи вчера нову демонстрацію противъ нашихъ послбвъ. Близшихъ вѣстей ще не маемо.

— **Самоубійства.** Прикре вражѣнье выкликало вчера у Львовѣ самоубійство годинникаря Ивана Лобоса, числячого 46 лѣтъ, родомъ зо Самбора, жонатого, а то за-для сумныхъ обставинъ, якй довели нещасного чоловѣка до сего кроку. Пбсля информацій Dziennik-и Pol. справа предстовляе ся такъ: Ив. Лобосъ зачислявъ ся мѣжь найздббнѣйшихъ годинникарѣвъ львбвскихъ. На жаль, не велось ему якось, бо, хочь проживаючи дуже ощадно, робивъ щоразъ новй довги и вже кблька разбвъ фантували вѣрителѣ товары въ его роботни при ул. Театральнбй. Такъ само и вчера передъ полуднемъ вбйшовъ адвокатъ д-ръ Раресъ до роботнѣ, щобы перевести екзекуцію на рѣчь однои угорскои фірмы за 100 зр. Лобосъ попросивъ комісію, щобы троха пбдождала, бо выйде постаратись о грошѣ. Комісія пристала а Лобосъ пбйшовъ до лазнѣ при ул. Колонтая и велѣвъ собѣ зладити купѣль. Служачій напустивъ воды до ванны, а Лобосъ зачинивъ за собою дверѣ. По хвили почувъ служачій, що вода все ще таки тече до ванны, заглянувъ скрбзь дѣрку бдъ ключа и побачивъ Лобоса лежачого ниць на земли. Вывалено дверѣ, але вже Лобосъ бувъ неживый, бо застрѣлився зъ револьверу, поцѣливши себе въ серце. Прийшли лѣкарь и поліція, але не було вже нѣчо ратувати та лишь тѣло бдставлено до трупарнѣ шпиталю. Дано знати до роботнѣ, де все ще комісія екзекуційна ждала на грошѣ, и запечатано роботню. — Черновецка Gazeta Pol. подае майже въ кождбмъ своѣмъ числѣ вѣсти про численнй самоубійства мѣжь буковиньскими селянами, такъ що здавалось бы, мовь бы мѣжь сѣльскимъ населеньемъ буковиньскимъ появилась формальна епідемія самоубійствъ. И такъ въ послѣднбмъ тыждни отроилась зъ нещаснои любови кислотою сѣрчаною 30-лѣтна дѣвчина Олена Гнатюкъ зъ Баинець, а 21 лѣтный паробокъ Слобавчукъ зъ Рускаго Монастирка повѣсивъ ся, вернувши домбвь зъ коршмы, де посварився зъ своими товаришами.

— **Стипендія.** Міністерство просвѣты надало Андр. Процикови, кандидатови учительского званя у Львовѣ, стипендію рбчно 600 зр. призначену для кандидатбвъ учительскихъ галицкихъ школъ середныхъ, котрй бддають ся студіямъ языка нѣмецкого.

— **Величава фондація.** П. Антбнъ Билиньскій, властитель дббръ и реальности, мешкаючій у Львовѣ, зложивъ дня 18 грудня с. р. на руки президента Львова п. Мохнацкого, щобы основати и удержати заведенье для невылѣчимыхъ и реконвалесцентбвъ въ мѣстѣ Львовѣ, квоту 185.000 зр. въ цѣнныхъ паперахъ, мѣжь котрымъ есть 100.000 рублѣвъ въ листахъ заставныхъ варшавского товариства кредитового земского. Бдтакъ записавъ бнъ на сю цѣль свою каменицю при ул. Красицкихъ, вартости 50.000 зр., и зобовязавъ ся выплатити громадѣ мѣста Львова квоту 40.000 зр. готбвкою на добудованье одного павільону для невылѣчимыхъ и реконвалесцентбвъ имени „Антона и Валеріи сопругбвъ Билиньскихъ“. Сю цѣлу фондацію зробивъ п. Билиньскій въ честь памяти вѣнчаня архікнягинѣ Маріи Валеріи.

— **Дирекція почтъ и телеграфбвъ у Львовѣ** оповѣщуе: Зъ днемъ 1 сѣчня 1891 р. вбйде наповоротъ въ житье урядъ почтовый въ Слоббдцѣ лѣснбй (повѣтъ коломыйскій) зъ звычайнымъ кругомъ чинностей и буде полученый зъ урядомъ почтовымъ въ Коломыи (черезъ Маріягільфъ) одноразовою на день почтою пѣшою. До округу доручень уряду почтового въ Слоббдцѣ лѣснбй будуть належати мѣсцевости: Слоббдка лѣсна, Млынець, Пугары, Черемхбвъ и обшаръ двбрскій Майданъ горѣшный. — Пбсля розпорядженя міністерства торговлѣ можна бдъ теперь посылати почтою возовою пакеты почтовй (colis postaux) до всѣхъ мѣсцевостей Испаніи, також до островбвъ Балеарскихъ и Канарійскихъ. Посылки адресованй до мѣсцевостей, де нема почты, будуть бддаватись найблизшбй стаціи зелѣзничбй до диспозиціи адресата, тому добре було бы въ тбмъ случаю выписати на адресѣ дотычну стацію зелѣзничу.

— **Пре розпаданье гбръ** въ Косбвщинѣ, якъ се мы вже доносили, пишуть теперь ось що: Ц. к. зарядъ лѣсбвъ и доменъ въ Гринявѣ поясняе, що сей катаклізмъ природный въ Косбвщинѣ представлено въ далеко чорнѣйшихъ краскахъ, якъ есть въ дѣйстности, бо не кблька хатъ, а лишь одну троха зрушило и посунуло зъ мѣсця. При публичнбй дорозѣ зъ Кутъ до Гринявы, при 56-тбмъ кільометрѣ, стоить стрбмка и скалиста гора, спустошена черезъ вырубъ лѣса, на котрбй ще спалено и весь молодникъ разомъ зъ рѣщемъ и верствою порохнявки. Ся гора не здержувала воды дощевои. Вода сплывала нагло по стрбмкихъ бокахъ въ кбтловину горы, а не маюча бдплыву всякала въ землю та дбйшла до почвы не перепускаючои ей и розлилась тамъ, розрѣджуючи та розсуваючи верхну часть горы. Гуцулы перелякались, бо якъ разъ тогды, проживаючій на тбй горѣ столѣтный старець Гуцулъ померъ, а по вынесеню мерця зъ хаты почалась та катастрофа. Забобонні Гуцулы почали собѣ толкувати, що се за тымъ старикомъ усуваесь гора. Теперь же, при сильныхъ морозахъ устало вже то деструктивне дѣланье, однакъ зъ весною воды можуть дальше вести свою роботу, или сему не зарадить ся завчасу и тогдѣ лишь можна побоюватись, що гора засыпле хаты и дороги.

— **Огонь въ театрѣ.** У вѣденьскбмъ придворнбмъ театрѣ оперы займивъ ся вчера огонь передъ представленьемъ балету „Гамлетъ“. Черезъ газову поломѣнь займили ся костюмы балетниць. Середъ персоналу балетового повстала паніка. На-пбвъ одягненй балетницѣ хотѣли дбстатись на улицю, однакъ огонь тымчасомъ погашено. Присутна въ театрѣ публика навѣть не перечувала що на сценѣ дѣялось.

— **Подяка.** Руско-народный театръ пбдъ дирекцією п. Биберовича давъ на дохбдъ тов. „Шкбльна Помбчь“ у Львовѣ театральне представленье котре принесло 50 зр. 85 кр. доходу. При тбй нагодѣ знайшлись и Добродѣй, що зволили ласкаво вложити наддатки, а именно: о. сов. Вас. Ильницкій 3 зр.; о. ректоръ А. Бачинъскій, д-ръ Л. Павенцкій, п. С. Войцѣховскій по 2 зр.; оо. крилошане: Петрушевичъ, Делькевичъ, Комарницкій, Карачевскій, Туркевичъ, Билиньскій и пп. д-ръ Целевичъ, О. Партицкій, О. Гладиловичъ, д-ръ Сушкевичъ, К. Лучаковскій, Д. Глиньскій, д-ръ Добряньскій, Грушкевичъ, Мончаловскій. В. Коцовскій, Н. Коцовскій, Громницкій, Бѣчай, Панькбвскій, Л. Липецкій, Моравецкій, Яновичъ, о. Борисевичъ и о. Пр. по 1 зр.; о. Крижановскій, о. Григорчукъ и п. І. Танчаковскій по 50 кр., о. Іос. Кобыляньскій 40 кр., д-ръ Косъ, о. Яримовичъ и д-ръ Горбачевскій по 20 кр. Всѣ тотй датки зъ повышсою квотою по бдтрученю выдаткбвъ дали чистого доходу 87 зр. 58 кр. Якъ Хв. дирекціи театру и Вп. артистамъ та артисткамъ, такъ и всѣмъ названымъ ту Добродѣямъ складаю прилюдно именемъ выдѣлу товариства и именемъ бѣднои дѣтворы школьнои щиро-руске Спаси-Ббгъ. *Гр. Врецьона* голова товариства.

— **При выборахъ „безсмертного“ въ французкбй академіи наукъ** при другбмъ голосованю, на мѣсце пок. Ем. Ожіера, выбраный Фрейсіне. Тринацять кандидатбвъ о се мѣсце выпофалось почасти ще передъ голосованьемъ бдъ кандидатуръ, а Золя одержавъ лишь два голосы, именно бдъ Алекс. Діма и Франца Копе.

— **Дрббій вѣсти.** Громада Лубянки выжней, пов. збараского, одержала бдъ цѣсаря 100 зр. пбдпомоги на внутрѣшне устроенье церкви. — Недужого на умѣ Вільг. Зайковского придержано въ Самборѣ. — Намѣстникъ гр. Бадені выѣхавъ на два днѣ до Сарошь-Патаку въ гостину до кн. Віндішґреца. — Въ шпитали черновецкбмъ зачали недужихъ на туберкулы лѣчити лімфою Коха. — Три кбстяки людскй, мабуть зъ старинныхъ часбвъ, найдено 4 с. м. на двбрскихъ поляхъ въ Пбдкамени, пов. рогатиньского; кбстяки були прикрытй камѣнными плытами.

Посмертній — ⸸ — оповѣстки.

Симеонъ Джугало, бувшій учитель народный въ Самборѣ, Сокали и Лучицяхъ, упокоивъ ся, проживши 52 лѣтъ, въ Лучицяхъ, пов. сокальского, де устроивъ и знаменито управлявъ хоромъ церковнымъ. За-для недостачи учительскои кваліфікаціи бувъ бнъ ухиленый окружною радаю школьною бдъ обовязкбвъ учительскихъ, тожь проживъ послѣднй днѣ свого житя мѣжь родиною въ Лучицяхъ. Хоры въ Лучицяхъ и Сокали се его дѣло. Вѣчна ему память!

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 19 грудня. По закбнченю конференціи школьнои дарувавъ цѣсарь міністрови просвѣты Гослерови свбй портретъ зъ власноручнымъ пбдписомъ и словами: Sic volo, sic jubeo.

Римъ 19 грудня. Правительство поставило не выповѣдати Австро-Угорщинѣ угоды торговельнои и дасть бдповѣдне заявленье въ парляментѣ.

Вѣдень 20 грудня. Цѣсарь санкціонувавъ законъ о розширеню мѣста Вѣдня. Антісеміты здекомплетували вчера знова засѣданье вѣденьскои рады громадскои.

Парижъ 20 грудня. Слѣдство противъ Мендельзона, арештованого яко пбдозрѣного о звязь зъ Падлевскимъ, застановлено и Мендельзона пущено на волю.

Пештъ 20 грудня. Нова фабрика карабінбвъ дбстала замовленя бдъ міністерства вбйны на 65.000 карабінбвъ малого калібру.

Надбслане.

Д-ръ М Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкбрныхъ и венеричныхъ ординуе бдъ 3—5-ои год. Львбвъ ул. Брменьска число 27. (Импресса)

5—24

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнбй практицѣ шпитальнбй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи бдбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьскбмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякй операціи за помочію коаіны або газомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучнй зубы и цѣлй щоки пбсля найновѣйшои системы американьскои, опертй на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякй недуги ушнй.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ ôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ жерелъ пôдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пôдъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV сомахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати тя въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр.; пôдписка на оденъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр.; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 3703 7—15

Иларіонъ Гмитрикъ

катихитъ ґімназіи въ Самборѣ

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депонованy.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску універсальну масть домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджуе чищенье, трануляцію и загоюе пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлае уемирюче и розкладае бôль. 3700 11—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Вже выйшло зъ друку

!!! четверте выданье !!!

значно розширене и побôльшене

Praktyczne przepisy

pieczenia ciast świątecznych

а именно:

бабъ, пляцкôвъ, мазуркôвъ, медôвникôвъ и тортôвъ, такожь колачѣвъ хлѣба, булокъ, рогаликôвъ 3741 3—4

та рôзныхъ присмакôвъ до кавы, гербаты и шоколяды

зôбраный Фльорентиною и Вандою

(Авторки „Kuchark-и Polsk-ои)“.

Цѣна 50 кр.

По пересланю переказомъ квоты 55 кр., высылае ся пересылку оплатно пôдъ опаскою.

В. МАНЄЦКІЙ

Друкарня народова

Львôвъ, ул. Коперніка ч. 7.

Ковдры, матерацы, сѣнники, вкладки пружиновй до лôжокъ и т. п. власного выробу поручае найдешевше

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львôвъ, ул. Коперніка ч. 7.

Нема вже кашлю!

Оскара Тіца

БОНБОНЫ ЦИБУЛЕВЙ

Се давне выпробуване средство лѣчниче дѣлае надзвычайно скоро противъ **кашлю, хрипки, замуленя.** Окремый складъ тыхъ бонбонôвъ запевнюе **лишь** успѣхъ, тому треба докладно уважати на имя **Oscar Tietze** и на **марку у видѣ цибулѣ,** бо лучають ся **безъ вартости** а навѣть **шкôдни** пôдробленя.

Въ мѣшочкахъ по 20 и 40 кр.

Головный складъ: аптикарь **F. Krizan Kremsier.** Можна купити въ аптикахъ, дротеріяхъ и т. п.

I. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ

основана 1834

въ ***БРОДАХЪ***

поручае ся яко найлѣпше жерело 3692 закупна 11 24

ГЕРБАТЫ

Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручае

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

НА РÔЗДВО

ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ ЗАБАВОКЪ ДЛЯ

учачои ся молодѣжи

поручае 3750 2—3

Заведенье ґальванічне

ГЕНРИКЪ РОЗЕНБУШЬ

у Львовѣ, улиця Коперніка число 26.

Кирило Думинъ

кравець мужескій

ул. Хорущины ч. 9. рôгъ улиць Сокола ч. 1.

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна

поручае свои

ПОЛОТНА ЛНЯНЙ

ручнй (ôдъ 10—20 зр.) перевыщаючй що-до тревалости и якости фабричнй — и всякй выробы ткацкй якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т. п. по цѣнахъ приступныхъ; коштôвъ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. ôдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовленй штуки замѣнити на иншй або такожь 3706 принятй назадъ. 8—?

На желанье пробки франко.

Ілюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручае

Футра подорожнй и мѣстовй мужескй у всѣхъ родахъ и ôдмѣнахъ. **Футра дамскй** пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткй дольманы, такожь зарукавки и ковнѣры дамскй, боа, шапочки футранй и т. д. **Шапки и колпаки мужескй, зарукавки ловецкй и покрывала до санокъ. Покрытя готовй** до футеръ мужескихъ. Покрывала готовй до футеръ дамскихъ, новй фасоны.

Великій выбôръ матерій наймодньйшихъ выключно на покрытя до футеръ. **Шкôры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ мѣры выготовляе ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 12—12

За товаръ купленый въ магазинѣ ручу.

Цѣны сталй дуже приступнй.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа ремтокъ.

Ілюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитняныхъ шовзовыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бгега, капелюхôвъ мужискихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты р. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занасѣвы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3.75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коциковъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскй и всходнй специяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерка Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохы дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Електротехнікъ — механікъ

Емиль Праєръ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 23 (въ давнôмъ будынку почтовôмъ)

приймае замовленя и направы входячй въ обсягъ, фізики хеміи, механіки и приряды лѣкарскй, а то:

Знаряды до розслѣдôвъ науковыхъ въ обсягу механіки, хеміи и фізіольогіи.

Знаряды мѣрничй нівеляційнй и рисункôвъ.

Моторы паровй и електричнй всѣлякихъ системъ.

Динамомашины всѣлякихъ системъ.

Машины електричнй лѣкарскй, о тонцѣ сталôмъ и перервanôмъ.

Пôсля найраціональнѣйшихъ приписôвъ електротехніки заводить громозводы на вежахъ, комінахъ и будынкахъ.

Контролѣ електричнй для цеголень и иншихъ фабрикъ.

Свѣтла електричнй, жаровй и луковй

Телефоны, мікрофоны и сигналізаціи електричнй (домовй телеграфы)

Краны електричнй до запаленя газу.

Електричнй водоказы, годивники електричнй и т. п.

Выготовляе конструкціи механізмôвъ або знарядôвъ, що мають служити до означеныхъ цѣлей, и робить моделѣ новыхъ выпайдень зъ задержаньемъ строгои тайны.

Роботы выготовляють ся зъ точностію на означеный часъ.

Походнѣ нафтовй по 3 зр.

патентъ и выробъ Адама Братковского, знаменитй до ѣзды нôчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи мае

Антôнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ 3663 15—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рôзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рôзныхъ фасонôвъ

Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестôвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ ілюстраціями.

Обнижень цѣны нафты.

Лишь улиця Собѣского число 1.

РДІТМРЪ

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій и ул. Собѣского ч. 1

Головный складъ

ГАЛИЦКОИ НЕЕКСПЛЬОДУЮЧОИ НАФТЫ

Выключна продажа Р. Дітмара невыбухаючого петролею (Ditmar-s Sicherheits-Petroleum)

продае літру нафты сальоновои подвôйно рафінован. 22 кр.
„ „ господарскои „ „ 20 „
„ „ „Р. Дітмара не експльодуючои“ 32 „

При одноразовôмъ закупнѣ або при заплатѣ впередъ, щобы дôставати частями

опускаю при 10 літрахъ 2 кр на літрѣ
при бочкахъ ваги 140 кіл. одповѣдный рабатъ.

Белплатна достава до дому ôдъ 5 літ. почавши власнымъ возомъ.

Телефону ч 226. 3743 2—8

Найлѣп. олѣй до поправныхъ лямпъ.

Лишь неекспльодуюча нафта.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Новая торговля рѣчей церковныхъ, товаровъ изъ чистаго серебра и за чистое серебро.

Е. Левицкій и Ф. Перликъ въ Перемышли.

Всякй рѣчи зъ нашои торговли за 50 зр. высылаемо ланье до выбору; почту самй оплачуемо.

Товары куплены въ нашой торговли за 50 зр. высылаемо одворотно. — Належитость почтову опаковане нѣчо на чекаемо. 3731 (6—?)

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маемо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнй громады, Комітеты церковнй и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ **Перемышли при улици францішканьскôй число 153**

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаемо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошй и вкусй вѣнцѣ металевй и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выбôръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншій памятки.

Устроилисьмо такожь при нашôй новôй торговли цѣлкомъ **окремый маґазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добôрнй товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнй Поручаемо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестного Духовеньства и высокоповажаной Публики** и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде сгати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаемо

зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Окремый маґазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 72—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігація индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до-

Выдавець Иванъ Белей. — Одвѣчальный редактôръ Кирило Кахникевичь. Папѣръ зъ фабр. Чердыньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарскего.

Ч. 277. Львôвъ Понедѣлокъ 10 (22) грудня 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платитъ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рôкъ	18 зр.	на цѣлий рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлий рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямаціѣ неопечатай вôкий вôдъ порта **Поодинокє числе коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки печатной, въ рубр. „Надсилане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вôдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Радикалы противъ народовцѣвъ.

II.

Въ попереднôмъ уступѣ сей статьѣ мы на примѣрахъ показали тоту „честну“ методу, якою послугуєсь орґанъ украинньско-рускои партіи радикальнои супротивъ народовцѣвъ, — нинѣ приглянемось дѣланю тои фракціи въ спеціяльнôй справѣ — въ справѣ выступленя посла Романчука и его товаришôвъ послôвъ-народовцѣвъ въ соймѣ.

Заразъ по закрытю сойму „Народ“ выступивъ противъ програмы посла Романчука. Того треба було сподѣвати ся. Орґанови радикалôвъ програма посла Романчука нѣянъ не могла подобатись.

Точка 1-ша: „вѣрнôсть для Австрія и династія“ — то сервілізмъ;

точка 2-га: „вѣрнôсть для греко кат. церкви“ — то клерикалізмъ, а радикалы въ своѣй програмѣ поставили, якъ звѣстно, раціоналізмъ въ справахъ вѣры;

точка 3 тя: „народнôсть, языкъ и література руска“ — то для нихъ рѣчь не пріпціпіяльна, бо у нихъ народнôсть то „форма“, а „змѣстомъ“ жолудокъ;

точка 4-та: „умѣркованый лібералізмъ“ зовсѣмъ ще не радикалізмъ;

навѣть пятои точки: „старанье о розвôй селяньства и мѣщаньства рускаго“ [отже вже и о „жолудокъ“, але безъ колективізму] не хотятъ приняти до своєи ласкавои вѣдомости.

Розглянувшись такъ по точкахъ програмы зъ становища фракціи радикалôвъ, годѣ було й сподѣвати ся, щобы они згодили ся на програму посла Романчука, котра мала на оцѣ не фракцію радикалôвъ зъ п. Мих. Павликомъ на чолѣ, але загалъ народу рускаго, интеліґенція и мѣщаньства та селяньства, — загалъ, котрый и вѣрный для Австрія та династія, и вѣрно держитъ ся своєи вѣры (бо и въ найменчôмъ селѣ має свою церковь и горнесь до неи), и любитъ свою народнôсть (національнôсть), и наконець навѣть понятя не має о коллективізмѣ пана Мих. Павлика.

Отже Русины-народовцѣ не могли мати претенсія до сторонникôвъ п. М. Павлика, щобы они писались на програму посла Романчука, поставлену для галицко-рускаго народу, а не для фракцій обединительнои та радикальнои, — але зъ другои стороны Русины-народовцѣ могли допускати, що руско-украинньскій радикалы чей же выступлятъ бодай трохи достойно, безъ упôдленя. Признаємось, мы за добре мали понятье о нашихъ радикалахъ: мы думали, що у Русинôвъ и радикалы будутъ такій, якъ въ цѣлôмъ свѣтѣ, — тымчасомъ мы пересвѣдчились, що у Русинôвъ радикалы не такій, якъ у людей! Деиндe они богато кладуть на свои пріпціпы и гадятъ ся всякими упôдлюючими ихъ конщахтами, — а у насъ? — нашъ радикалъ покличе собѣ на помôчь навѣть ц. к. гофрата! — якъ читателѣ побачутъ низше.

Першимъ упôдленьемъ руско-украинньскихъ радикалôвъ були двѣ „кнайпы“ у Вѣдни, котрѣ „Січовикъ“ п. Іосифъ Партицкій описавъ въ „Червонôй Руси“. Справа ся звѣстна вже по трохи нашимъ читателямъ, а теперь нехай розкаже про неи де-що ширше допись зъ Вѣдня, яку мы дôстали онодгы.

„Допись п. Іосифа Партицкого въ „Червоной Руси“, — пише намъ нашъ дописуватель, — въ котрôй ôнъ не може найти слôвъ на звеличанье спôльнои кнеіпы „Січа“ зъ „Буковиною“, спонукуе мене подати Вамъ де-що въ тôй справѣ, що може не въ такъ гарнôмъ свѣтлѣ представить цѣлу справу. Застерѣгаю ся, мовь-бы я хотѣвъ воювати противъ „Січи“, бо ей давна слава менѣ дорога, — подамъ лише пôдъ осудъ читателѣвъ поведенье деякихъ членôвъ „Січи“ на такъ чудесно описанôй п. І. Партицкимъ „кнеіпѣ“.

Якъ звѣстно, въ 1883 роцѣ „Січ“ була перервала свои зносины зъ „Буковиною“. Сего-жь року загальнѣ зборы „Січи“ ухвалили ôдновити тѣ зносины. Отожь въ одну суботу по проголошеню програмы Романчука зôбрали ся „Січовики“ на вечеринцѣ до реставраціи Höllrigl при Hernalser-Hauptstrasse и запросили членôвъ „Буковины“. „Буковинцѣвъ“ було 10 а решта „Січовики“ и деякій гостѣ. Насампередъ „Січовикъ“ Будзиновсаій мавъ ôдчитъ, а потôмъ наступивъ комерсъ. Головою комерсу выбрано д ра Ярослава Окуневского. Наразъ голова „Січи“ п. Лаврôвсвій починае промову до „Буковинцѣвъ“, въ котрôй нѣ зъ сего нѣ зъ того починае выступати зъ бесѣдою на тематъ політичный. Въ краю нашôмъ — почавъ п. Лаврôвсвій per longum et latum — потворились партіи, але мы не можемо прилучитись до жаднои. Нѣ въ „старôй“ партіи, нѣ въ партіи „умѣркованыхъ лібералôвъ“ або инакше „народовцѣвъ“ щастя народови не бачимо. Третя партія радикальна хорошу (*ага!*) выголосила програму, але мы супротивъ неи займаємо ще выжидаюче становище, бо невôдповѣдно веде полеміку зъ ворожими елементами. Перша и друга партія, помимо своихъ рôзницъ въ пріпціпахъ, видять щастье въ пѣяню многолѣтвій правительству про свою льояльнôсть и митрополитови про безконечный католицизмъ! За всяку дрôбнесеньку улыбку „высокопоставленыхъ“ у нихъ вже есть поклôнъ по поясъ. Се идолопоклонство! се будучій станьчики! А по-за партіями стоить народъ — дурный и грязне чимъ-разъ глубше въ довгахъ и нуждѣ. Вся цѣль его, весь ідеалъ житя — заплатити въ часъ податки. Перестаньмо-жь сварити ся за „йоръ“ та два *с*, а станьмо разомъ супротивъ ворогôвъ!“

Бесѣда ся сподобала ся „Буковинцямъ“ и они вже змѣркували, що „Січовикôвъ“ можуть ужити до аґітаціи противъ послôвъ-народовцѣвъ. Предсѣдатель „Буковины“ заявивъ, що „Буковинцѣ“ о нѣчôмъ иншôмъ и не думаютъ, якъ о трудѣ для „мужиковъ“, а „Січовики“ загремѣли: „славно!“

Чи голова „Січи“ п. Лаврôвсвій мавъ право выступати зъ такою высоко-політичною бесѣдою на кнеіп-ѣ „Січи“ зъ „Буковиною“, я позволю сумнѣвати ся, бо въ интенціи загальныхъ зборôвъ „Січи“ ходило тôлько о „ôдновленье зносинъ“ зъ „Буковиною“, а не о веденье спôльнои політыки. „Буковинцѣ“ на цѣлôмъ тôмъ зборѣ знайшлись зовсѣмъ тактовно, бо противъ „твердыхъ“ не выступали, а тѣшили ся, що голова „Січи“ закинувъ народовцямъ „поклôнъ по поясъ“, „идолопоклонство“ и т. д. Шкода, що п. Лаврôвсвій, теперѣшный голова „Січи“, въ тôй хвили не пригляпувъ ся бливше своѣй фізіономіи и не добачивъ въ своѣмъ власнôмъ оцѣ полѣнця, — шкода, що въ тôй хвили не пригадавъ собѣ, якъ то ôнъ, будучи головою вракôвскои „Академічнои Громады“, саме тогдѣ пôйшовъ „на гербатку“ до ректора увіверситету, коли другихъ товаришôвъ именно черезъ ректора гонено зъ университету.. Але лишѣмъ п. Лаврôвского въ спокою.

Д-ръ Ярославъ Окуневсвій, голова кнеіпы, може бути, що хотячи дати пôзнати п. Лаврôвскому, що тутъ не мѣсце на такій бесѣды та на програмы, взявъ ся до рѣчи зновъ зъ иншого боку, поставивъ ся на становище интернаціональне. „Панове! — каже — шó мы будемо о такихъ рѣчахъ говорити? Я бувъ въ Африцѣ, видѣвъ рôзныхъ: и червоношкôрыхъ, и чорыхъ, и бѣлыхъ, а всѣ они приняли одну мову (англійску) и зъ тымъ имъ добре. Хто знае, панове, чимъ мы будемо за сто лѣтъ? Чи будемъ Готентотами, Монголами або Татарами, абы намъ було добре.“ На се ôдозвали ся голосы членôвъ „Буковины“: „Ого! намъ нье всьо равно!“ Д-ръ Окуневсвій опôсля старавъ ся пояснити, якъ ôнъ то розумѣвъ, але ясности въ цѣлу ситуацію все-таки ввести не мôгъ.

„Січовика“ взагалѣ понизили себе. Деякій розмову свою зъ „Буковинцями“ калѣчили „язычіемъ“, хочь „Буковинцѣ“ консеквентно уживали мовы россійскои ôдъ початку аж до кôнця „кнайпы“ и хочь „Січовикôвъ“ було три чи чотири разы бôльше.

На другій день въ Canovasaal въ середмѣстю ôдбули ся зборы „Буковины“. „Січовикôвъ“ явилось значне число. По части офіціяльнôй выбрано предсѣдателемъ „кнайпы“ д-ра Вол. Дудкевича. Ôнъ повитавъ „Січовикôвъ“, урадувавъ ся згодою зъ „Січею“, а потôмъ перейшовъ на справы въ соймѣ. „Не поклонами — кричавъ ôнъ патетично — выборемо красшу будучнôсть народови! Въ політицѣ силу становить не льояльнôсть, не поклоны митрополитамъ!“ Потôмъ голова „Січи“ п. Лаврôвсвій заявивъ, що „Січовики“ протестуютъ противъ поступованя „трôйцѣ“ (?) посольскои. „Молодѣжь стоить на ґрунтѣ національнôмъ и на тôмъ ґрунтѣ (?!) мы [„Січъ“ зъ „Буковиною“] порозумѣти ся зможемо.“

Щó спонукало „Січовика“ п. Іосифа Партицкого кôнчити сей першій актъ комедіи ще допісію до „Червоной Руси“ — я не въ силѣ ôдгадати, тожь и не беру ся ôдгадувати.

Отже такій бувъ першій актъ — якъ каже нашъ дописуватель — комедія, а мы скажемо упôдленя себе руско-украинньскихъ радикалôвъ. Але на тôмъ не конець, наступивъ актъ другій.

„Січовики“ пп. Ив. Порубальсвій и Яр. Бурачиньсвій запросили письменно вѣденьскихъ Русинôвъ на нараду на день 18 н. ст. грудня, щобы ухвалене вотумъ недовѣрія „трôйца“ рускихъ послôвъ выйшло въ досадньйшôй (sic!) формѣ, анѣжь вотумъ дане на „кнайпѣ“ въ Canovasaal.

И справдѣ нарада ôдбула ся. О тôй нарадѣ доносить Fremdenblatt:

У Вѣдни д. 18 грудня 1890.

„Деякій проживаючій у Вѣдни радикальній Русины устроили позавчера (18 н. ст. грудня) вечеромъ въ гостинници Штайнера при Lerchenfeldstrasse мітінґъ Русинôвъ, въ котрôмъ взяли участь сторонники рôзныхъ фракцій рускихъ. Межи присутными були: посолъ гофратъ Ковальсвій, гофратъ Струмѣньсвій, д-ръ Дудкевичъ, проводиръ москвофільскихъ студентôвъ въ Галичины, а ôдтакъ по-найбôльше студенты и они то на зборѣ верховодили. Збôры ôдкрывъ студентъ Порубальсвій. На предсѣдателя, коли гофратъ Ковальсвій врѣкъ ся выбору за-для свого вѣку, выбрано студента Гриневецкого. Яко референтъ функґувавъ студентъ Будзиновсвій; ôнъ завзято выступивъ противъ становища занятого послôмъ Романчукомъ, поставивъ внесенье що-до удѣленя наганы послови Романчукови, а проклямованя рускаго права державнаго, дальше ревізіи конституціи и наконець подѣлу Австрія на національній области въ далеко-сягаючою автономію. О тôмъ вывязала ся довша дебата, а бесѣдники заявляли ся одній „за“ а другій „противъ“ галицкого порозумѣня. Однакожь гофратъ Ковальсвій замѣтивъ, що розвинута референтомъ програма не есть на часѣ, руске право державне належитъ до будучности, а поки-що треба обмежитись лише на заявленье противъ фракціи Романчука. Одна замѣтка д-ра Дудкевича въ россійскôмъ языцѣ спонукала гофрата Струмѣньского до запытаня: Кôлько участникôвъ збору уживаѣ россійского языка? — ôнъ хочь Русинъ, зовсѣмъ не розумѣе по россійски. На те пôднеслось тôлько небогато сторонникôвъ д-ра Дудкевича. Той послѣдный внесъ бувъ резолюцію, що проживаючій у Вѣдни Русины уважаютъ поступокъ меншости клюбу зломаньемъ слова Сю резолюцію ôдкинено, а принято резолюцію въ дусѣ выводôвъ гофрата Ковальского, до котрои прилучивъ ся такожь гофратъ Струмѣньсвій.“

Нашъ дописуватель пише намъ:

„Вчера 18 н. ст. грудня ôдбулась зъ ініціятивы деякихъ „Січовикôвъ“ приватна нарада на Lerchenfelderstrasse въ реставраціи Штайнера. На зборахъ явили ся „Січовики“, „Буковинцѣ“, а зъ старшихъ Русинôвъ запрошенѣ гофратъ Ковальсвій, гофратъ Струмѣньсвій, Янкевичъ и т. д. „Січовикъ“ Будзиновсвій (сынъ бувшого управителя школы виравъ у Львовѣ) поставивъ внесенье, щобы зôбранѣ запротестували противъ програмы посла Романчука, а приняли его програму, въ котрôй жадавъ для Русинôвъ такого становища, яке має Угорщина. — Гофратъ Ковальсвій говоривъ довго и баламутно: не знати було, чи не узнае програму Романчука, чи узнае ей, — выразно заявивъ ся лише противъ того, що Романчукъ выголосивъ програму, не порадившись Антоневича, Кулачковского и др. — Д-ръ Вôлобда бувъ тои гадки, що молодѣжь не має судити поступкôвъ людей такихъ заслуженыхъ, якъ Романчукъ, — молодѣжь нехай ще учитъ ся. Молодѣжь може мати гадки радикальній, але нарôдъ ще наскрôзь консервативный. — Д ръ Дудкевичъ промовлявъ рѣшучо за вотумъ недовѣрія посламъ народовцямъ. — Д ръ М. Зобкôвъ вносивъ, щобы удати ся до посла Романчука и ему ôддати полагодженье справы клюбу рускаго. Приступлено до голосованя. Внесенье, щобы запротестувати противъ програмы посла Романчука, упало, а запротестовано тôлько противъ его „поступованя“ [побѣдили „гофраты“!] Надъ внесеньемъ д-ра Зобкова не могло навѣть ôдбутись голосованье, бо настали крики, спѣвы — предсѣдатель дзвонивъ-дзвонивъ, а вкôнци кинувъ дзвôнкомъ и такъ закôнчили ся зборы, скликанѣ радикалами. Не потребую й додавати, що „радикалы“ и ихъ другъ сердечный Дудзкевичъ выйшли дуже не доволенѣ, перенавши зъ своимъ вотумъ недовѣрія за цѣлу програму посла Романчука. „Гофраты“ дали имъ лишь лизнути протесту противъ „поведенія посла Романчука и его товаришôвъ-одномышленникôвъ..“

Отсе факты. Розбôръ сихъ фактôвъ мусимо за-для недостачи мѣсця ôдложити на другій разъ.

При нагодѣ скажемо, що подôбну исторію, якъ у Вѣдни, заиавіґурували такожь львôвскій радикалы-академики въ академикахъ „обединителяма“ на комерсѣ, — але до спôльного протесту не прийшло, бо розбилось — якъ довѣдуемось нинѣ зъ Kurjer-a — о „kastę karłańską“, котру радикалы хотѣли выелімінувати зъ програмы, а обединителѣ“ на те не пристали. „Wszystko rozbiło się o klerykalizm młodzieży moskalofilskiej“ — плаче Kurjer Lwowski, — але заразъ и потѣшуєсь: „jednakowoż tak jedna i druga strona oswiadczyła, że „każda z osobna protest założy...“

Шкода, що львôвскій „радикалы“ не спровадили „гофратôвъ“ — тіи були бы ладъ зробили, такій якъ у Вѣдни...

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XVII.

Зъ Гусятинщины.

До Высокоповажаного и Достойного посла Юліяна Романчука, Предсѣдателя рускаго клюбу, и его Товаришôвъ.

Высокодостойнѣ Представителѣ Рускаго Народу!

Въ послѣдныхъ дняхъ сегорôчнои сесіи соймовои наступила рѣчь великого и далекосягаючого значѣня — наступивъ фактъ, котрый въ сучасноѣ нашôй політичноѣ лѣтописи займае перше и найвиднѣйше мѣсце.

Середъ крайно прикрыхъ и невôдрадныхъ ôдношень, середъ ситуаціи темнои и майже безнадѣйнои выступили Вы, Достойнѣ нашѣ Заступники, зъ рѣчами програмовыми, въ котрыхъ высказали ясно и громогласно идеѣ одушевляючій не ôдъ нинѣ вже галицко-рускій нарôдъ, вказали дорогу певну и безпечну, котрою идучи Галицка Русь зможе найскорше дôйти до пожаданои меты.

Ôдъ Вашихъ огненныхъ и сильныхъ, бо силою всенародного пересвѣдченя пôдпертыхъ слôвъ розяснилась густа темрява, котра заслонювала нашъ політичный небосклôнъ — и стала ясною наша народна идея въ своѣй всѣй святости и непорочности, и склонили передъ нею голову навѣть тѣ, що доси були ей завзятыми противниками.

Исторіею и наукою выказана, а фактомъ нашого самостôйного розвитку скрѣплена наша ôдрубнôсть и самостôйнôсть національна, любовь до нашои греко-кат. церкви и преданнôсть августѣйшôй нашôй династіи — се великѣ, могучій окливи, за котрыми йде и пôйде дальше Галицка Русь, а тѣ, котрѣ признались до тыхъ окливôвъ всенародно и передъ цѣлымъ свѣтомъ, суть и будуть ей природными провôдниками. Зъ тою програмою Вашою зсолідаризувавъ ся и одобривъ ей однодушно цѣлый Епископатъ, надаючи ѣй ще тымъ бôльшу повагу и силу.

Ôдчуваючи вповнѣ все то, що Вы, Достойнѣ нашѣ Заступники, въ своихъ програмовыхъ рѣчахъ высказали, мы, Русины гусятиньского повѣту, складаємо симъ Вамъ слова нашого признаня и подяки и заявляємо, що зъ высказаною Вами програмою цѣлымъ серцемъ годимо ся.

Честь и слава нехай буде Вамъ Достойнѣ нашѣ Борцѣ и Заступники, а труды Вашѣ нехай выйдуть на реальный и тревалый хосенъ нашого народу.

Русины Гусятиньского повѣту, въ грудни 1890 р.

О. Григорій Олесницкій, шамбелянъ Єго Святости Папы Льва XIII., поч. крилошанинъ Капітулы станіславôвскои, деканъ гусятиньскій, парохъ въ Говиловѣ. — о. Василій Богоносъ, крилошанинъ Капітулы станіславôвскои, совѣтникъ консисторскій, парохъ Хоросткова. — Симеонъ Гладѣй, лѣкарь, начальникъ громады Хоросткова, членъ рады повѣтовои, посѣдатель золотого хреста заслуги. — о. Іоанъ Барвѣньскій, совѣтникъ консисторскій, парохъ Постолôвки. — О. Евгеній Филиповичь, сотрудникъ въ Говиловѣ. — Николай Дрогомирецкій, высл. учитель въ Говиловѣ. — Димитрій Свинарчукъ, членъ рады повѣтовои, начальникъ громады говилôвскои [и 9. громадянъ зъ Говилова]. — о. Филипъ Голѣнатый, парохъ Коцюбинець. — Омелянъ Голѣнатый, фармацевтъ. — Иванъ Хоптовый начальникъ громады коцюбинецкои [и 4 господарѣ-радній зъ Коцюбинець]. — о. Кирилъ Лукасевичь, парохъ зъ Мшанця. — Николай Ульваньскій, учитель зъ Мшанця [и 6 господарѣвъ мшанецкихъ]. — о. Володимиръ Носковскій, священикъ въ Сухоставѣ. — Емилій Куницкій, учитель [и 7 громадянъ зъ Сухостава]. — о. Данило Бахталовскій, парохъ въ Яблоновѣ [и 5 громадянъ яблонôвскихъ]. — о. Михаилъ Пирожокъ, парохъ въ Тудоровѣ. — Михаилъ Никоровичь, учитель въ Тудоровѣ [и 5 громадянъ тудоровецкихъ]. — о. Антоній Туркевичь, парохъ въ Орѣшкôвцяхъ. — Іоанъ Превлоцкій, учитель. — Иванъ Лишшинъ начальникъ громады [и 7 громадянъ орѣшковецкихъ] — о. Володимиръ Кархутъ, священикъ въ Гадинкôвцяхъ. — Стефанъ Боднарчукъ, начальникъ громады [и 11 громадянъ зъ Гадинковець а 2 зъ Швайковець]. — Димитрій Капѣй, учитель въ Гадинкôвцяхъ. — Василій Микитюкъ, учитель въ Коцюбинцяхъ. — о. Іоанъ Голѣнатый, парохъ въ Пробôжнôй. — Богданъ Лисенецкій, учитель въ Пробôжнôй [и 9 господарѣвъ зъ Пробôжнои]. — о. Володимиръ Познаньскій,

парохъ въ Товстеньскôмъ. — Іосифъ Мѣштакъ, членъ рады повѣтовои (и 10 господарѣвъ, радныхъ и членôвъ читальнѣ зъ Товстенького]. — о. Іосифъ Левицкій, парохъ въ Сидоровѣ. — о. Евгеній Вѣтошиньскій, сотрудникъ (и 2 громадяне). — о. Микола Темницкій, парохъ въ Шидлôвцяхъ (и 4 господарѣ шидловецкй.) — Денисъ Лукіяновичь. — о. Діонісій Еліясевичь, парохъ въ Чабарôвцѣ (и 4 громадяне зъ Чабарôвки.) — о. Емануилъ Лисенецкій, парохъ въ Васильковцяхъ. — Иванъ Вищишинъ, заступникъ начальника громады (и 12 громадянъ зъ Васильковець). — о. Володимиръ Козоровскій, парохъ въ Городници. — о. Николай Гавацкій, парохъ въ Перемиловѣ. — о. Лука Шустъ, душпастирь въ Хлопôвцѣ. — о. С. Ганкевичь, парохъ въ Целѣвѣ. — И. Шпитко, пѣвець церковный (и 7 громадянъ целѣвскихъ и мышковецкихъ). — Северинъ Шанковскій, укôнченый богословъ. — о. Иванъ Винницкій, сотрудникъ зъ Коничинець. — Стефанъ Петрицкій, укôнченый медикъ. — Григорій Козловскій, пѣвець церковный (и 5 мѣщанъ коничинецкихъ а 3 зъ Котôвки). — о. Теодоръ Турула, парохъ въ Увислѣ. — о. Зенонъ Сѣминовичь, парохъ въ Клювинцяхъ. *[Всѣхъ пôдписôвъ 164.]*

——

Зъ Вѣдня.

Высокодостойный Батьку После!

Тому, що одна часть вѣденьскои академічнои молодѣжи выразилась противъ Вашои програмы и Вашихъ послѣдныхъ выступôвъ въ соймѣ, забираемо и мы сегодня голосъ, щобы показати, що друга часть молодѣжи тыхъ переконань не подѣляе. Мы вповнѣ солідаризуемо ся зъ цѣлою Вашою програмою и послѣдными Вашими дѣлами и уважаемо се за одиноkій выхôдъ зъ нашого невôдрадного положенія.

Часъ, послѣдный часъ, щобы нѣхто не крывъ ся за нашими плечима зъ цѣлями прямо шкôдливыми для нашого народу и его розвою! Часъ послѣдный показати передъ цѣлымъ свѣтомъ, щó мы за народъ и яка наша цѣль? Вѣримо, що коли будемо йти дорогою Вашои програмы, зможемо выбороти собѣ красчу будучность, двигнемось и станемо народомъ сильнымъ, народомъ зъ питомымъ, а не позиченымъ житьемъ.

Приймѣть же Высокодостойный Батьку После найщирші желанія и будьте переконанѣ, що коли мы въ-невдовзѣ станемо въ ряды борцѣвъ за народну идею, будемо щиро придержуватись Вашои програмы.

Остаемо въ глубокимъ поважаньемъ

Руськй богословы народовцѣ.

[Сльдуютъ пôдписы.]

Голосы прасы о рускôй справѣ.

Двонедѣльна газета церковна *„Душпастырь“* помѣстала въ 23-ôмъ числѣ зъ 3 (15) грудня с. р. статью зъ пôдписомъ К. С. Р. а надписомъ: „Въ справахъ политично-религійныхъ“, въ котрôй межи иншимъ обговорює послѣдне выступленье рускихъ послôвъ въ соймѣ и оголошенье звѣстнои програмы посла Романчука. Цѣлый сей уступъ подаемо дословно, безъ найменшои змѣны, навѣть правописнои:

„Вовстинну наше положенье було невыходне, якась груба темрява покривала цѣле наше житье-бытье, мы ограничали ся на безплодной опозиціи quand même, котра безъ провôдной мысли до позитивныхъ результатôвъ довести не може, мы источали нашй силы въ борьбѣ безъ додатныхъ послѣдствій, словомъ, въ нашôмъ житью запановавъ правдивый хаосъ. Треба було конечно шукати выходу. Була то *може* похибка формальна, що тое, що ся стало, пôйшло по-за плечами клюба посольского рускаго яко цѣлости (а що *клюбъ* яко *цѣлôсть може також* велику *ошибку зробити*, маемъ доказъ на б. рускôмъ клюбѣ въ Вѣдни, котрый рѣшивъ голосовати за конфесійными законамъ), но *post festum* о тôмъ *спорити не належалобы*, бо милый гôсть *не конечно мусить приходити* въ *одеждѣ формою* приписанôй, *здорова и жизненна гадка не конечно мусить* бути *высказана формально-гладко* — була то, якъ кажемо, рѣчь формальна, котра въ виду далекосягающихъ послѣдствій теперь уже не повинна давати повôдъ до завзятыхъ рекриминацій. Кому *истинно и щиро* — а кладемъ на тій два слова головну вагу — ходитъ о существо рѣчи, т. е. о получшенье долѣ рускаго народа, той легко забуде даже похибку въ формѣ, а именно если зъ другой стороны зважитъ тое важне обстоятельство, що програма должна выйти ôтъ цѣлого народа, а не ôтъ заступникôвъ кôлькохъ повѣтôвъ.“

Отже що выходитъ зъ тыхъ слôвъ К. С. Р. въ „Душпастыри“? Кождый, хто вмѣе по-руски читати и хочь трохи мыслити, мусить въ нихъ отсе добачити: 1) Що авторъ ихъ поставленье програмы въ соймѣ уважае зô взгляду на „наше безвыхôдне положенье“ за дѣло добре бо навѣть „конечне“. 2) Поставленну програму признае „милымъ гостемъ“, „здоровою и жизненною гадкою“. 3) Що-до формы ей поставленя не высказуе рѣшучо своеи гадки, лише каже, що то була „*може* похибка формальна“. 4) Зазначуе выразно, що зъ однои стороны форма то рѣчь пôдрядна, а зъ другои стороны и повне захованье формы (обговореньe и ухваленье якои справы цѣлымъ клюбомъ) ще не забезпечае ôдъ похибки. 5) Взываe, щобы теперь залишати зовсѣмъ пустый спôръ о те, чи дѣло було ведене по формѣ, чи нѣ. 6) Взываe, щобы всѣ Русины въ цѣлого краю теперь приступали до поставленои въ соймѣ програмы, отже навѣть тій, котрй бы не годили ся зъ формою ей поставленя. Мы до сихъ слôвъ К. С. Р. мало що маемо додати. Ще передъ трома недѣлями мы цѣлу справу, цѣлый хôдъ дѣлъ росказали доkладно, а пôсля того не можемо и похибки въ формѣ признати. Але менше о се, бо и самъ авторъ статьѣ ей не признае, тôлько лише тое пытанье отвертымъ, а лишае очевôдно именно въ тôй цѣли, щобы и тыхъ, котрй бы не годали ся зъ формою, приведнати для самои рѣчи, т. е. для програмы. Що же до кôнцевыхъ слôвъ, „що програма должна выйти ôтъ цѣлого народа, а не ôтъ заступникôвъ кôлькохъ повѣтôвъ“, то авторъ выразивъ ся не досыть щасливо. Ôнъ мавъ очевôдно таке на гадцѣ: Русины замешкуютъ въ переважнôмъ числѣ 47 повѣтôвъ всходнои, а крôмъ того въ значнѣйшôмъ числѣ 5 повѣтôвъ заходнои Галичины. Однакъ рускихъ послôвъ въ соймѣ есть лише 16, котрй отже лише 16 повѣтôвъ заступають, а бôльшôсть ихъ, котра очевидно все рѣшати мусить, есть 9, отже заступае лишь 9 повѣтôвъ. Тыхъ 9, а навѣть тыхъ 16 повѣтôвъ, то ще не цѣлый народъ; треба отже, щобы Русины всѣхъ повѣтôвъ ще выразно зазначили свое приступленье до тои програмы. То есть неудачна аргументація о стôлько, що завсѣгды Русины цѣлого краю уважали послôвъ, выбраныхъ на предложенье Головного рускаго комітету выборчого, заступниками цѣлого рускаго народу въ Галичинѣ а не тôлько репрезентованыхъ ними повѣтôвъ, тому, що Русины иншихъ повѣтôвъ не мали можности выбрати собѣ заступникôвъ пôсля своеи волѣ. Впрочемъ зъ самою гадкою, щобы цѣлый рускій народъ, отже и въ повѣтахъ заступленыхъ меншостію рускаго клюбу, котра доси до програмы не приступила, и въ повѣтахъ заступленыхъ польскими послами, заманіфестувала выразно свою згôдность зъ програмою, мы вповни годимо ся. Се вже въ части и стало ся, бо н. пр. Русины повѣтôвъ Стрыйского и Золочôвского (де суть послами пп. Антоневичь и Рожанковскій), повѣтôвъ Бучацкого, Тернопôльского, Гусятиньского и многихъ иншихъ, де суть выбранй польскій послы, своими адресами признаня для п. Романчука вже заманіфестували свою згôдность зъ его програмою.

Дальше розказуе въ згаданôй статьи К. С. Р. о звѣстнôй авдіенціи у намѣстника дня 24 падолиста, на котрôй митрополитъ мавъ высказати „бôльше менше цѣлу програму, въ соймѣ оголошену, котру прочій приняли. Намѣстникъ зажадавъ, щобы тая програма була публично заявлена. Днятого розвинувъ ю въ полной палатѣ обширно посолъ Романчукъ, а Его Ексц. Преосв. Митрополитъ приступивъ до нея. И щожъ той програмъ Его Превосходительства занимае въ собѣ? Отъ: 1) вѣрность для св. кат. церкви и нашого обряду, 2) вѣрность для Найдостойнѣйшой Династіи Габсбургôвъ и австрійской державы 3) конечность образованья нашого народа въ мало-рускомъ галицкôмъ языцѣ 4) желанье того всего, що намъ конституція запоручае.

Щó-жъ зъ того представленя выходило бы? — Ото що програма була уложена за згодою митрополита, послôвъ Телишевского и Мандичевского, президія Народной Рады (д-ра Олекс. Огоновского и д-ра Костя Левицкого) и п. Олекс. Барвѣньского. Тôлько-жъ програма, выложена въ „Душпастыри“, рôзнать ся трохи ôдъ програмы п. Романчука, именно недостае 5-ои точки о подвигненю селяньства и мѣщаньства и замѣсть повнои ôдрубности на ціональнои Русинôвъ подано: „конечность образованья нашого народа въ малорускôмъ галицкôмъ языцѣ“. Намъ здае ся, що невелику прислугу зробивъ авторъ статьѣ митрополитови, пôдсунувши ему ту програму. Бо-жъ митрополитъ и въ соймѣ найвыразнѣйше приступивъ ду програмы п. Романчука и пôдписавъ вразъ зъ всѣми нашими епископами тую програму...

Вже зъ того самого выходить, що описъ авдіенціи у намѣстника не есть вѣрный. То само можемо ствердити на пôдставѣ автентичныхъ вѣстей. Авторъ ей хотѣвъ, здае ся, забавити ся трохи въ ролю Beschwichtigungsrat-а и укласькувати трохи „старшу“ партію, щобы не бояли ся такъ дуже програмы Романчука, бо въ нѣй нема властиво нѣчого страшного. Намъ здае ся однакъ, що таке затушовуванье есть зовсѣмъ непотрѣбне, а противно, доконче потрѣбне есть якъ найвыразнѣйше и найяснѣйше маркованье своего становища, бо тôлько тою дорогою можуть Русины чогось добити ся.

„Червоная Русь“ — сама вже не знаючи, чого чѣпати ся, чѣпила ся, якъ потопаючій стебелинки, и высшои статьѣ „Душпастыря“, и вырвавши зъ неи деякй слова и речення, трѣ наѣсь на всѣ боки и еволюціонуе дуже комічно, стараючись вмовити въ своихъ читателѣвъ, що митрополитъ властиво стоить по сторонѣ ей партіи, а не по сторонѣ народовцѣвъ... Мы певнй, що вже кождый читатель „Червоной Руси“ засмѣявъ ся зъ ей езекубрацій и сказавъ: Est modus in rebus — зъ чорного не зробишь бѣлого, а самодурство — то не конче добра политика.

——

Сгас подае на передовôмъ мѣсци замѣтки якогось — якъ каже — поважного обывателя о ситуаціи въ краю и о будучихъ выборахъ до рады державнои. Позаякъ въ тыхъ замѣткахъ говорить ся и о Русинахъ, то годить ся ихъ и намъ занотувати.

Обыватель той каже, що ему не здае ся рѣчею передчасною вже нынѣ говорити о будучихъ выборахъ до рады державнои; не ходить тутъ о борбу партійну. У Полякôвъ, коли суть якйсь партіи, то лишь у внутрѣ; на внѣ не повинно ихъ бути нѣколи. Було бы то доказомъ упадку духа народного, правдивымъ нещастьемъ публичнымъ, коли бъ Поляки у Вѣдни мали подѣлати ся на два таборы. Примѣръ Чехôвъ есть досыть ôдстрашаючій. Впрочôмъ всяка практика доказуе, що въ „колѣ польскôмъ“ у Вѣдни нема двохъ партій анѣ нема для нихъ пôдставы. Були правдѣ мальконтенты, але они уступали въ виду фактôвъ и солідарности народнои. Такъ мабуть буде и на будучность и нема обавы, що въ радѣ державнôй знайдуть ся молодо-Поляки. Ферментъ вытвореный штучно деякими редакціями часописей не сягне такъ высоко и не нарушить солідарности кола. Въ будучихъ выборахъ повинно ходити о то, щобы добрати и вышукатиôдповѣдній силы и длятого треба скоро порозумѣти ся, кого выбрати до рады державнои. Въ будучôй радѣ державнôй чекае Полякôвъ немала задача: можуть настати новй проблемы, що выставлять на пробу польскій розумъ державный, польску консеквенцію політичну, польску льояльность; може прийде ся рѣшати о системѣ и выбирати новый союзъ. Згаданый обыватель не боить ся того, щобы польскй демократы выкликали роздоръ въ колѣ польскôмъ, але боить ся того, щобы зъ выборôвъ не выйшли селяне, котрй не знали бы навѣть языка, въ котрôмъ ведуть ся нарады въ радѣ державнôй. Та обава есть для него не безосновна, бо газеты и агітаторы вытворили вже богато амбітныхъ людей середъ селянъ.

„А у всходнôй части краю?—пытае обыватель.—Тутъ противъ рѣшучого запереченя намѣстника на послѣднôмъ засѣданю сойму, що не взято на себе нѣякихъ зобовязань анѣ нѣякихъ не дано обѣцянокъ — не перестають ходити поголоски заперечуючй тй заперечення. Не понимаю причинъ того пôдозрѣня и тои недовѣрчивости. Передовсѣмъ правительство не есть сторона до переговорôвъ передвыборчихъ. Такого пôдозрѣня не годить ся кидати и порушати, бо тымъ робить ся нечесть достоиньству краю и льояльности правительства. Нема сумнѣву, що програма Романчука и голосы, що пôдносять ся за нею, становлять preludium до будучихъ выборôвъ. И дѣйстно, нѣчого одповѣднѣйшого и щасливѣйшого, якъ що то стремленье проявило ся въ передодень борбы, котра може стати ся пробою щирости тои програмы. Тажь на борбахъ выборчихъ зрôбсъ антагонізмъ Полякôвъ до Русинôвъ зъ поспôльною виною и зъ поспôльною шкодою.

Чи могло бы для Галичины, для обохъ народôвъ, настати щось щасливѣйшого, коли-бъ замѣсть борбы прийшло до порозумѣня при выборахъ — коли-бъ разъ обôйшло ся безъ тыхъ инвективъ, котрй выкликують що кôлька лѣтъ таку пристрасть въ односинахъ Русинôвъ до Полякôвъ?

Такій компромісъ, а радше розъемъ зъ взаимными уступками бувъ бы актомъ дѣйстно патріотичнымъ зъ обохъ сторонъ. Але таке порозумѣнье есть лишь можливе въ случаю рѣшучого роздѣлу межи обома партіями на Руси. Коли пôдъ жаднымъ условіемъ не годить ся намъ робити дальшихъ уступокъ для тыхъ, котрй справу руску понимають яко identичну зъ справою россійскою — то не можемо цофнути руки въ виду тыхъ, котрй явно тои солідарности выпарають ся и голосять свое становище австрійске и католицке.

Безосновнй були бы тутъ обавы порозумѣня молодо-Русинôвъ, якъ украинофілôвъ невластиво названо, зъ молодо-Чехами, бо якъ разъ Егерію молодо-Чехôвъ есть панславізмъ, — а панславізмъ есть противный тôй окремішности народнôй, яку затверджуе програма п. Романчука.

Якъ не на руку централістамъ вѣденьскимъ той новый подѣлъ партій на Руси, то доказуе N. fr. Presse и другй часопися вѣденьскй тон барвы, котрй сходять ся зъ орґанами россійскими въ своемъ сожалѣню и осуджуваню того несподѣваного звороту.

Не моимъ звычаемъ уводити ся мрѣями; памятаю ту хвилю, коли въ соймѣ заключено компромісъ зъ митроп. Литвиновичемъ, котрого Русины не додержали. Але тогды зачиналося ôдъ односторонныхъ уступокъ зô стороны полякôвъ — нынѣ акція розпочала ся ôдъ категоричныхъ и явныхъ заявленъ зô стороны рускои. Хвиля есть исторного значѣня. Треба намъ глядѣти, щобы черезъ невластиву недовѣрчивость не стягнути на себе одвѣчальности, що мы стали ся перешкодою у внутрѣшнôмъ процесѣ, якій розпочавъ ся въ рускôмъ таборѣ не лишь въ соймѣ але и въ краю, а сягае дальше по-за границѣ Галичины.

Письма зъ краю про ситуацію.

Письмо зъ Калущины.

Завадка д. 20 грудня 1890.

Дня 17 н. ст. грудня с. р., въ пятницю приѣхала до нашого села Завадки два священники, а именно о. Иларій Сѣчиньскій зъ Вѣстовы и о. Козакъ (зять декана о. Губчака) въ Пôдгорокъ (приѣхали въ часѣ, якъ нашого священника не було дома), покликали насъ яко выборцѣвъ до дому нашого священника и казали намъ пôдписати ся на якômъсь паперѣ — Вы вже догадаетесь, щó то за папéра! Почали намъ довго торочити, що они прецѣнь Русины, що хотять добра для Руси и нѣбы то й для насъ, — „мы лише зъ другои партіи“ — казали — „не зъ тои, що Романчукъ“. На тото мы сказали, що партій не знаемо, не хочемо и не потребуемо. Але бѣда не спить. За чверть годины вже и атраментъ и перо на зеленôмъ столѣ! О. Сѣчиньскій зачавъ конче напирати на насъ, щобы мы пôдписали ся, дальше ставъ насъ просити — ажь руки складавъ! — ба наконець и служити намъ почали оба отцѣ духовній, бо о. Сѣчиньскій подае намъ одно перо, а о. Козакъ другe, гладять насъ пôдъ бороды та все: „пôдпишѣть ся, любцю, пôдпишѣть ся!“ Але мы, выборцѣ, не дали ся на понусу, бо мы вже доkладно провѣдали, що нашъ посолъ Романчукъ — дай ему Боже здоровля! — нѣчимъ не провинивъ, а на тото, щó ôнъ выповѣвъ у соймѣ, згодивъ ся до крыхты навѣть нашъ митрополита та й навѣть митрополита и другй епископы выдали письмо, де радять народови пити товъ дороговъ, яку показавъ нашъ посолъ Романчукъ. Отже мы обомъ священникамъ зъ „другои партіи“ сказали: „Не пôдпишемо, хоть бы Вы, отцѣ духовній, тутъ насъ и цѣлу добу намовляли. Слава Исусу Христу!“ — и хочемо ôдходити. Але они оба ще въ дверехъ насъ затримують, налягають, просять, руки стискають, щобы мы ще обернули ся и таки пôдписали. Мы: „нѣ та й нѣ!“ На ôдхôднôмъ, оо. Сѣчиньскій и Козакъ кажуть ще намъ: „Якъ приѣдуть ваши вгомость, порадьте ся ще зъ ними!“ Мы ôдповѣли: „Радити нема що, бо рада готова: не пôдпишемось та й уже!“ — „А зъ-вôдки вы маете тоту раду готову?“ — спытала насъ оба. А мы ôдповѣли: „Тота рада и тото серце дôстали мы въ спадку по нашихъ писателяхъ, о котрыхъ и вы, отцѣ духовній, знаете, але теперь чомусь не хочете знати...“ Зъ тымъ мы и ôдôйшли.

Дуже коротко забавили оба несподѣваній гостѣ въ Завадцѣ и ôдъѣхали на сусѣдне село Збору. Поѣхали дуже сумнй, бо имъ въ нашôй громадѣ не пощастило.

Сумно намъ за тыхъ отцѣвъ духовныхъ, що они вдають ся въ такй рѣчи. Мы, хоть народъ не дуже ще просвѣченый, але не дали ся намовити. Проснмо и Васъ, другй громады, памятайте село „Завадку“, котре завше есть руске и сôй народъ любяще!

Одинъ зъ выборцѣвъ — очевидецъ.

[Примѣтка Редакціи. Уже ôдъ кôльнохъ недѣль львôвскій „обединитель“ голосять, що леда день „Червоная Русь“ принесе адресу недовѣрія послови Романчукови зъ калуского повѣту. Тымчасомъ уже появила ся въ „Дѣлѣ“ адреса довѣрія, а дякъ Петрôвъ адресы недовѣрія доси до „Червонои Руси“ не надсылае. Видко, що львôвскимъ „обединителямъ“ не стало вже терпеливости, коли уже не лишь дякъ Петрôвъ, але и оо. Сѣчиньскій та Козакъ кинулись „на села“. Повыше письмо мѣстнимо лише длятого, щобы люде побачили, якъ то збираесь пôдписы пôдъ адресу недовѣрія послови Романчукови въ калускôмъ повѣтѣ.]

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про орґанізацію чеcкихъ партій доносить N. fr. Presse такъ: Дня 20 с. м. зобрали ся въ Празѣ въ льокалю молодо-чеcкого клюбу соймового репрезентанты молодо-Чехôвъ, реалістôвъ и ґрупы Шкарды. Репрезентантами молодо-Чехôвъ на зборахъ були Тільшеръ, Троянъ, Енґель, Юл. Ґреґръ, Герольдъ, Кучера, Подлипный, Тума и Кіфтанъ; реалістôвъ репрезентували Кайцль и проф. Масаржікъ, дальше Шкарда зъ своимъ товаришемъ Нѣмцемъ, бувшій бурмістръ Праги д-ръ Черный и бувшій старо-чеcкій посолъ зъ Пільзна, Шварцъ. Позаякъ фузія молодо-Чехôвъ зъ реалістами вже наступила, то розходило ся головно о сполученье молодо-Чехôвъ зъ фракцією Шкарды. Молодо-Чехи выбрали комітетъ зъ пять членôвъ, котрый мавъ вести переговоры зъ ґрупою Шкарды, а головно зъ ей делеґатами: Шкардою, Трояномъ и Адамеком. На пôдставѣ тыхъ переговорôвъ вели ся отже нарады. До повного сполученя обохъ партій вправдѣ ще *не прийшло*, але показала ся така згода въ поглядахъ, що фракція Шкарды выступить вже незадовго яко третій союзникъ молодо-Чехôвъ. Тымчасомъ згоджено ся лишь на то, щобы установити спôльну комісію парламентарну. Задачею тои комісіи въ першôмъ рядѣ буде завести спôльну борбу противъ вѣденьскихъ точокъ угодовыхъ. Дальше раджено надъ проектомъ спôльнои програмы для всѣхъ трохъ партій, але зô взгляду на то, що на доповняючу сесію чеcкого сойму зъѣдуть ся всѣ люде належачй до тыхъ партій, постановлено ôдложити програму ажь до того часу. О тыхъ зборахъ выдано такій комунікатъ: Нарада вела ся надъ основамы програмы, на пôдставѣ котрои могли бы всѣ партіи, которымъ ходить о рѣшуче береженье правъ и чести краю и чеcкого народу, спôльно поступати. Нарады будуть вести ся дальше на сѣчневôй сесіи чеcкого сойму и постановлено приручити молодо-Чехамъ и вôльнôй спôлцѣ Шкарды, щобы они вже въ сѣчню на сесіи соймовôй зъ огляду на предложена угодовй выбрали спôльну комі ію парламентарну. Той комунікатъ пôдписали предсѣдатель молодо-чеcкого клюбу Тільшеръ и д ръ Шкарда.

Орґанъ молодо-Чехôвъ, Narod. Listy, подають таку не конче вѣрыдостойну вѣсть: Кажуть, що ґр. Таффе носить ся зъ гадкою реконструкціи свого кабінету и предкладае одному послови зъ лѣвицѣ теку міністерства фінансôвъ, а міністеръ Дунаевскій мае уступити зъ свого становища и зовсѣмъ выступити зъ кабінету. Вѣсть та — каже N. fr. Presse — есть такъ неимовѣрна, що навѣть самъ молодо-чеcкій орґанъ робить до неи дуже скептичній замѣтки и въ самôй рѣчи здае ся, що предсказанье ґр. Гогенварта есть имовѣрнѣйше, що ґр. Таффе не зробить передъ новыми выборами нѣякои змѣны въ своемъ кабінетѣ и буде самъ переводити выборы.

——

Вѣсти о димісіи россійского міністра фінансôвъ, Вышнеградского, мають щось за собою. Головна причина за-для якои бнъ хоче конче уступити, есть та, що бнъ не може погодити ся зъ міністромъ комунікацій Гіббенетомъ. Ось недавно тому прийшло було мѣжь ними знôвъ до дуже острого конфлікту за-для петербургского порту. Въ портѣ тôмъ пануе вже ôдъ довшого часу великій розладъ, за котрый всю вину приписують властямъ мытовымъ, въ котрыхъ оборонѣ выступае Вышнеградскій. Гіббенетъ бувъ знôвъ за тымъ, щобы чимъ скорше ухвалено предложеный вже радѣ державнôй проектъ закона, пôсля котрого всѣ порты морскй въ Россіи мають бути ôддани пôдъ зарядъ міністерства

комунікацій. Коли той законъ перейде, то буде то рѣшучимъ тріюмфомъ Гіббенета и Вышнеградскій буде мусѣвъ тогды уступити.

Ухвала лондоньского комітету, щобы въ справѣ жидівъ россійскихъ выслати петицію до царя, выкликала велике огорченье въ россійскій прасѣ. „Московскія Вѣдомоста“ не видять въ тій ухвалѣ нѣчого бѣльше явъ лишь ворогованье Англіи противъ Россіи. Англійцѣ, каже згадана ґазета, користають зъ кождои нагоды, щобы Россію дискредитувати передъ заграницею. Наслѣдки ухвалы лондоньского кабінету будуть хиба лишь такій, що выкличуть для россійскихъ жидівъ якъ разъ противній наслѣдки. Такъ само доказуе и брукселькій Nord въ письмѣ зъ Петербурга, що Англія не мае права мѣшати ся у внутрѣшній справы Россіи. Россія то не збы яка мала держава, котра потребуе опѣки другихъ державъ, а держава велика, котру не може судити лондоньскій льордъ-меръ. Мілівъ лондоньскій не мае бѣльшого значѣня, якъ хиба лишь таке, якъ коли-бъ н. пр. петербургскій бурмістръ скликавъ вѣче та запротестувавъ противъ поступованя Англіи въ Ирляндіи.

——

Показуе ся, що и оденъ радикальный посолъ французского парламенту помагавъ Падлевскому до втечѣ. Eclair подае теперь ще и погляды старого россійского революціонера, Петра Лаврова о убійствѣ Селиверстова. Лавровъ доказуе, що давный комітетъ екзекутивный россійскои партіи нігілістичнои вже не истнуе, и не похваляе дѣла Падлевского о стілько, що „кара смерти“ не повинна выконувати ся по за границями Россіи. Онъ каже, що терористы и соціялисты ведуть и дальше свое дѣло въ Россіи, лишь теперь нема екзекутивного комітету, а тілько кожда група дѣлае на власну руку и пѣсля свого мнѣня, черезъ що автократичне правительство царя есть выставлене на ще тымъ бѣльшу небезпечность. Exo de Paris оголосило завѣщанье Падлевского. Есть то актъ обжалованя противъ Селиверстова, котрого Падлевскій постановивъ бувъ убити ще пѣдчасъ послѣдного процесу нігілістичного за те, що Селиверстовъ — якъ Падлевскій о тімъ добре пересвѣдчивъ ся, — ѣдъ многихъ лѣтъ и самъ и черезъ другихъ переслѣдувавъ революційну партію всѣлякыми можливыми средствами. На конець каже Падлевскій, що онъ не розумѣе своихъ землякѣвъ, длячого они беруть ему за зле, що онъ яко Полякъ допустивъ ся того дѣла въ Франціи. Правда, що онъ Полякъ зъ роду, але онъ боровъ ся въ рядахъ россійскихъ революціонерѣвъ и яко ворогъ россійскои тиранія и россійского деспотизму дѣлавъ на власну руку.

——

Станъ здоровля папы поправивъ ся значно и папа принимае вже на авдіенціи. Зъ Риму доносять до Pol. Corr., що папа буде на святый вечеръ принимати депутація колегія кардиналѣвъ и выголосить при сѣй нагодѣ бесѣду о теперѣшній ситуаціи католицкои церкви и о положеню папства въ Италіи.

——

Въ день св. Николая патрона родины Обреновичівъ складали члены сербскои скупштины пѣдъ проводомъ Пашича молодому королеви свои ґратуляціи. То само зробили реґенты и другій достойники. Того-жь самого дня обходивъ и Рістичь свято свого патрона родинного а король зробивъ ему візиту и ґратулювавъ. День передъ тымъ вручивъ італіяньскій посолъ Ґальвань Рістичеви великій хрестъ італіяньского ордера св. Маврикія а реґентамъ Протичеви и Бѣломакровичеви великій хрестъ італіяньского ордера коровы. Рістичеви ґратулювали всѣ дипльомяты.

Зъ другого письма, долученого до меморіялу королевои, можна побачити, якій буле бднесны короля Милана до кабінету Ґарашанина въ послѣдныхъ дняхъ того кабінету. Письмо то походить бдъ якогось бѣлградского приятеля королевои, котрый бувъ свѣдкомъ сценъ, якій въ ту пору бдбували ся, коли королева пѣдчасъ свого першого побуту въ Ялтѣ противъ постановъ, котрій — якъ она каже — король Миланъ на нѣй вымусивъ, хотѣла вертати назадъ до Сербіи. Згадану постанову зроблено въ 1886 р. и она сталась причиною упадку Ґарашанина. Проводиръ напредняківъ не хотівъ пѣдписати тои постановы и не хотівъ такожь спротивитись привѣдови королевои до Сербіи. Приятель королевои описавъ тогды такъ: „Коли наспѣла депеша бдъ Вашого Величества, въ котрій Вы повѣдомили короля, що выбрали ся въ дорогу до Бѣлграду, попавъ король въ страшне роздразненье. Зразъ покликано всѣхъ міністровъ до конаку, а король ставъ обжаловувати Ґарашанина, що Вашь приѣздъ то его дѣло и при тімъ уживавъ слівъ, котрій що-найменше можна назвати оскорбляючими. Ґарашанинъ такожь розсердивъ ся, але скоро опаматавъ ся и сказавъ нѣбы то спокійно: „Ваше Величество стратили до мене довѣріе. Добре, то я уступлю. Менѣ видать ся, що Вамъ не треба міністра, але лѣкаря.“ По тыхъ словахъ выйшовъ Ґарашанинъ зъ салѣ. Король бувъ якъ безъ памяти. Міністры, що були остали ся, старали ся его успокоити, але онъ напавъ на нихъ и ставъ ихъ ганьбати послѣдными словами. „И вы зрадникъ!“ крикнувъ онъ до Франасовыча. А той пѣдповѣвъ: „То выдайте мене судови“. То була сцена, котра сталась безпосередною причиною упадку кабінету Ґарашанина. Пять днівъ пѣзнѣйше ставъ Рістичь шефомъ кабінету.“

——

На засѣданю румуньскои палаты послівъ при дебатѣ надъ адресою пѣдповѣдавъ міністеръ дѣлъ заграничныхъ Лаговарій на напасти опозиціи, котра робила правительству закиды, що оно згодило ся на якусь военну умову зъ Австро-Угорщиною. Міністеръ зазначивъ насамперед, що обговорюванье деякихъ справъ вымагае великои умѣренности. Правительство не заключило зъ Австро-Угорщиною нѣякои умовы военнои. Король зробивъ вправдѣ въ Ишли візиту австрійскому цѣсареви, але була то лишь візита куртозійна и зъ королемъ не ѣздивъ жаденъ міністеръ. Коли-жь румуньскій міністеръ вѣйны ѣздивъ на маневры до Семиграду, то есть се лишь доказомъ, що Румунія жие въ дружбѣ зъ Австро-Угорщиною. Доки буде истнувати тродержавный союзъ, дота и Румунія буде вдволена зъ удержаня мира въ Европѣ, але до союза зъ Австро-Угорщиною ще далеко. Коли бы же Румунія мала зъ Австро-Угорщиною заключити союзъ, то рукозодила бы ся въ тімъ лишь забезпеченьемъ своихъ интересівъ. Що дотыкае Румунівъ проживающихъ на Угорщинѣ, то правительство румуньске не мае нѣякого права мѣшати ся у внутрѣшній справы сусѣдноі монархіи, бо и Румунія не стерпѣла бы того, щобы хтось до ея внутрѣшныхъ справъ мѣшавъ ся.

——

Одъ якогось часу стоять політичній атентаты въ Македоніи на порядку дневнѣмъ. Такъ доносять теперь о атентатѣ на проводиря румуньскои аґітаціи середъ Куцо-Волохівъ учителя Маріаріти зъ Солуня. Якійсь мѣщанинъ Кіоуры именемъ Яякій Ката Куфо заченивъ Маріарітого на улици и по короткій та спокійній бесѣдѣ зъ нимъ добувъ наразъ штилетъ и заколовъ нимъ, хочь не дуже небезпечно Маріарітіого. Напастникъ утѣкъ и его не удало ся зловити.

НОВИНКИ.

— **Субвенціи для шкѣлъ промысловыхъ.** Міністерство просвѣты призволило на текучій рѣкъ субвенціи для отсихъ доповняючихъ шкѣлъ промысловыхъ: въ Бережанахъ 385 зр., въ Дрогобичи 510 зр., въ Ярославли 630 зр., въ Коломыи 680 зр., у Львовѣ (школа жидівска им. Бернштайна) 285 зр., въ Новѣмъ Санчи 595 зр., въ Перемышли 700 зр., въ Ряшевѣ 595 зр., въ Станіславовѣ 680 зр., въ Тарновѣ 618 зр., чотиромъ школамъ въ Краковѣ кождій по 400 зр., въ Ялѣ 400 зр., въ Старѣмъ Санчи 400 зр., въ Вадовицяхъ 400 зр. и въ Бохни 200 зр. та одноразову дотацію 300 зр. для сеи послѣднои школы на средства науковій.

— **Стипендія имени пок. о. Василя Новины Зарицкого.** Сума 1500 зр., жертвована пок. о. В. Новицкимъ зъ Полового на стипендіи, збѣльшила ся пѣдъ управою Ставропігійского институту до сумы 3286 зр. 76 кр. Зъ тыхъ грошей закупивъ институтъ за 3000 зр. 4½% заставній листы гал. товариства кред. земского и порѣшивъ: установити на теперь одну стипендію въ квотѣ 120 зр. рѣчно, въ першій лініи для свояківъ пок. фондатора, а оставшу квоту ужити на заплату законныхъ належитостей, на адміністраційній выдатки и на основанье другои стипендіи. Проектъ фондаційнои грамоты вже выготовленый и предложить ся намѣстництву до затвержденя.

— **Наданье стипендіи.** На предложенье институту „Народный Дѣмъ“ у Львовѣ надавъ п. Евстахій Васильковскій, котрый мае право надавати обѣ стипендіи, въ загальній квотѣ 80 зр., имени пок. о. Николая Васильковского, основаній пок. о. Іоаномъ Васильковскимъ зъ Могильницѣ — обій тій стипендіи п. Гнатови Савчиньскому, медикови зъ Вѣдня.

— **Купцѣ безрогами** (згѣнники), числомъ десять, скликали зъѣздъ купцівъ безрогами на день 3 н. ст. сѣчня 1891 р. до Станіславова, щобы нарадитись надъ средствами, якій мали бы причинитись до того, щобы пѣднести у насъ торговлю безрогами.

— **Перемѣну артистично-промыслово и школы у Львовѣ** на державну промыслову поручивъ цѣсарь перевести зъ початкомъ року шкѣльного 1891/92.

— **До торговельно-промыслової комнаты въ Бродахъ** выбраный зъ округа бережаньского п. Апол. Яворскій, презесъ кола польского у Вѣдни.

— **Громада Ивановъ,** пов. борщівского, порѣшила отворити крамницю въ своѣмъ селѣ. Ся крамниця не буде власностію нѣ якого одинокого чоловѣка нѣ приватного товариства, а лишь цѣлои громады пѣдъ зарядомъ рады громадскои. Каніталъ закладовый, котрый пѣсля потребы буде выносити около 250—300 зр., дѣстане громада въ своѣй касѣ позичковѣй. Крамниця така повинна удержати ся и приносити добрій доходы, бо село велике, числяче 3000 душь, а сусѣдні села недалеко положеній. Въ крамници буде все потрѣбне селянинови, якъ товары корѣнній, блават-ній, зелѣзній, нафта, сѣль и т. и.

— **Въ Кристинополи** завязала ся христіяньска спѣлка, котра выбудувавши рѣзню (ятки), займае ся ѣдъ 16 грудня с. р. продажою мяса для мѣсточка и околицѣ. Се стало ся зъ тои причины, що збогачеій рѣзники жиды ѣдвозили добре мясо до Львова а останки, якъ то кажуть „охланы“, продавали христіянамъ за добрій грошѣ та ще й покепкували собѣ зъ людей.

— **Выдѣлъ рады повѣтовои въ Сокали** удѣливъ 10 зр. пѣдпомоги одному ученикови школы ткацкои въ Глинянахъ. Анна Музика зъ Жужеля выслала свого сына на науку до школы ткацкои въ Глинянахъ, а выдѣлъ повѣтовый, признаючи важность его ремесла, удѣливъ згадану пѣдпомогу.

— **Новій тарифы особовій на зелѣзницяхъ.** Зелѣзниця Кароля Людвіка, якъ доносить Presse, предложила недавно міністрови торговлѣ проектъ реформы тарифы особовои. Проектъ сей есть идентичный зъ проектомъ предложенымъ недавно краківскои комнаты торговельнои, не основуесь онъ на тарифѣ полосній а пѣльги що до оплаты пакункѣвъ мають задержатись. — На внесеный зелѣзницею Пѣвночною до міністерства торговлѣ проектъ заведеня тарифы полоснои ѣдъ 1 цвѣтня 1891 р., ѣдповѣло міністерство, що приймае зъ вдоволеньемъ предложеный проектъ, але заразомъ высказуе желанье, чи бы не можна завести ту тарифу ще передъ означенымъ речинцемъ. — Моравско-шлеска зелѣзниця центральна заведе тарифу полосну ѣдъ 1 червня 1891 р.

— **Авантура „радикальна“.** Демократичный Kurjer Lw. зъ великою радостію подае слѣдуючу вѣстку: „Stach Pancerny“, а властиво Хамскій, пишучій въ Dziennik-y Pol. недѣльну хроніку, бувъ вчера о 3-ій годинѣ по полудни на ул. Сикстускій публичне выбитый по лици за свою послѣдну хроніку недѣльну, въ котрій обговорювавъ зборы роботниківъ въ справѣ загального голосованя. Авторъ сеи „радикальнои“ кары повѣдомивъ публично о мотивахъ сего выроку Хамского и публику, що приглядалась тій авантурѣ.

— **Похибка въ „Посмертныхъ вѣстяхъ“.** Недавно доносили мы о смерти о. Иларіона Билиньского въ Плотичи, повторивши сю вѣстку за „Черв. Русею“. Теперь же доносить та сама ґазета, що приходникомъ въ Плотичи бувъ не о. Ил. Билиньскій, лишь о. Иларіонъ Левицкій, котрый и упокоивъ ся сими днями, якъ се було подане въ некрольозѣ. — Вѣстку сю повторили всѣ ґазеты, не выймаючи „Народнои Часописи“, тожь и годить ся, щобы всѣ тѣ ґазеты справили теперь ту похибку.

— **Убійство.** Въ Космачи, пов. косівского, убито тамошного селянина Ив. Нековского. Слѣдство выказало, що убійства доконала жѣнка убитого Євдоха, котра, мабуть зъ пѣдмовы свого любовника Ив. Яблоньского, покористувалась зъ нагоды, що ея чоловѣкъ, пѣдпивши собѣ, заснувъ твердо, при помочи своеи сестры кѣлька разівъ ударила сокирою сплячого въ голову а ѣдтакъ тѣло обтулене коцомъ выкинула та хотѣла затерти всѣ слѣды злочиньства Виновныхъ увязнено.

— **П. Ант. Рыбачикъ,** управитель школы въ Микулинцяхъ, повѣдомляе, що—дотычно вѣсти, подани въ новинцѣ „Нагла смерть въ школѣ“ — въ школѣ микулинецкій не було анѣ теперь анѣ передъ тымъ нѣякого случаю наглои смерти, а если ся вѣсть мае ѣдноситись до помершого дня 8 н. ст. грудня ученика Антона Калуского, то сей, будучи на опѣцѣ у пп. Перепелюківъ, занедужавши дня 20 падолиста дома, вже бѣльше не прийшовъ до школы.

— **Недуга вылѣчена сномъ.** Проф. Краффтъ-Ебінґъ демонструвавъ онодгы въ заведеню божевѣльныхъ своимъ слухателямъ дуже цѣкаву гіпнозу. Гіпнотизованый бувъ 22-лѣтный, сильный, досыть интеліґентный мужчина, котрый такъ журивъ ся ѣдмовнымъ рѣшеньемъ що до его принятя до маринарки, що попавъ въ мелянхолію. Мелянхолія перейшла зъ часомъ въ гістерію, котра появлялась епілептичными нападами, що другій день. По епілептичныхъ нападахъ бувъ недужій сумнымъ або божевѣльнымъ. Такожь пѣдчасъ демонстраціи мавъ недужій такій нападъ. Скоро лишь прийшовъ до себе зъ того нападу, посаджено его у выгѣдне крѣсло а професоръ Краффтъ-Ебінґъ велівъ ему думати лишь о снѣ, о тімъ „цѣлющѣмъ снѣ“, котрый вылѣчить его зъ тяжкои недуги. „Incipit“ сказавъ професоръ и вдививъ ся остро въ очи недужого та погладивъ кѣлька разівъ рукою по его лици, сказавши: „Спѣть теперь, бо будете мати цѣлющій сонъ, котрый увѣльнить васъ зъ тяжкои недуги“. Сейчасъ замкнувъ недужій очи, голова опала въ задъ на поруче крѣсла и выдавалось, мовь бы онъ твердо заснувъ. Если его поспытано о що, то онъ чувъ се такъ довго, якъ професоръ стоявъ зъ нимъ въ полученю, але якъ лишь професоръ взивъ ѣдъ него свою руку, то не чувъ нѣчого и спавъ дальше. Притакувавъ або заперечувавъ поставленій пытаня звычайными порушенями головы та глухимъ невыразнымъ голосомъ Ѣдтакъ сказавъ ему професоръ, щобы бувъ веселый и повный надѣѣ, бо его недуга на певно скінчить ся зъ днемъ 1 сѣчня. „А теперь пробудѣть ся“, заклikавъ професоръ. Хорый усмѣхаючи ся отворивъ очи, заявивъ, що чуесь дуже добре, бо певный, що подужае на 1 сѣчня. На пытанье зъѣдки се знае, не мавъ ѣдповѣди, а лишь твердивъ напевно щоподужае. По тій демонстраціи заявивъ Краффтъ-Ебінґъ, що по трехъ такихъ гіпнотизованяхъ недужій на певно подужае а слухателѣ будуть о тімъ могли пересвѣдчитись на демонстраціи 8 сѣчня.

— **Песій даруноиъ.** Въ селѣ Панка, пов. сторожинецкого на Буковинѣ лучила ся 17 н. ст. грудня цѣкава пригода. Селянка Антонина Кравчиньска, замѣтаючи рано хату, почула, що до дверей добивае ся ея песъ, выюти при тімъ. Отворила дверѣ, а до свѣтлицѣ влетівъ песъ, несучи въ писку великій узликъ а въ нѣмъ... новонародженy дитину. Ѣдтакъ положивъ узликъ на помостѣ и весело поглядавъ на свою ґаздиню, махаючи хвостомъ. — Мабуть хтось пѣдкинувъ дитину на подвѣрю а догадливый песъ занѣсъ ея до хаты.

— **Злодѣй все зрадить ся.** Въ Сѣльци белзкімъ увязнила жандармерія паробка Василя Гайдука, котрый дѣбравши ся до громадскои касы забравъ надъ 30 зр. громадскихъ грошей. Злодѣйство выкрыло ся такимъ способомъ, що Гайдукъ мѣнявъ у жида коршмаря старого цванциґера, котрого забравъ въ касѣ, гадаючи, що то срѣбный ґульденъ, и попавъ въ ланку.

— **Пароходъ россійскій,** „Владимиръ Мономахъ“, ѣдучій изъ Варны до Константинополя, розбивъ ся пѣдчасъ страшеннои бурѣ дня 16 грудня пѣдъ Бурґасъ. Консулятъ австрійскій въ Константинополи донѣсъ, що въ тій катастрофѣ погибли Галичане: Стан. Кирницкій артистъ-малярь и Иванъ Бусъ зъ Кракова, Стеф. Пѣдгѣрный и Стан. Мѣльчевскій зъ Ряшева.

— **Дрѣбній вѣсти.** У Львовѣ померъ Титъ Яхимовскій, цѣсарскій совѣтникъ и выслуженый директоръ канцелярія высшого суду львівского. — Актъ обжалованя Бартеніева, убійника акторки Висновскои, обѣймае цѣлый томъ; розправа зачнесь дня 15 сѣчня 1891, а вступъ на сю розправу дозволеный мужчинамъ за білетами.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту одержали оо.: Конст. Константиновичъ зъ Новицѣ на Вѣрхомлю велику, дек. мушиньского, над. цѣсар.; Ем. Давидовичъ на Полянчикъ, дек. балигородского.

Завѣзваный до кан. институціи на Мякишъ новый о. Левъ Саноцкій.

Еп. Консисторія продовжила о. Ем. Константиновичеви речинець до кан. институціи на Торки, дек. перемыского, до кінца лютого 1891 р.

Именованый о. Ант. Бешкидъ зъ Тарнавки, дек. ясліского, ординґріятскимъ комісаремъ шкільнымъ для нагляду реліґіи въ народныхъ школахъ.

Именованя, переносеня, конкурсы и пр.

— **Одзначеня.** Цѣсарь надавъ старшому совѣтникови скарбовому и директорови повѣтового уряду скарбового въ Дубровнику, кн. Алекс. Лодзя Поніньскому гіднѣсть пѣдкоморія зъ увѣльненьемъ ѣдъ таксы. — Тадей Йорданъ Розвадовскій, поручникъ въ полку артилеріи ч. 1, одержавъ гіднѣсть пѣдкоморія.

— **Именованя.** Старшій совѣтникъ краєвои дирекціи скарбу, Ґайстьленеръ, именованый совѣтникомъ двору, а Ґецъ старшимъ совѣтникомъ краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ. — Міністеръ скарбу надавъ въ окрузѣ краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ опорожнене мѣсце секретаря скарбу секретареви скарбовому въ Чернѣвцяхъ, Адольфови Богуцкому на его власну просьбу въ дорозѣ перенесеня, а комісарѣвъ скарбовыхъ Іос. Косяка и Іос. Добію именувавъ старш. комісарями скарб. для округа краєвои дирекціи скарбу. — Дѣйстными учителями именовано: Сим. Плаксѣя въ Курдванівцѣ, Вол. Стежиньского въ Нагорянцѣ и Ив. Федуня въ Сновидовѣ. — Выдѣлъ краєвый именувавъ п. Ґуст. Райтта заступникомъ начального инжінера выдѣлу краєвого.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 21 грудня. Въ маю ѣдбуде ся тутъ всесвѣтный конґресъ почтовый; теперь наспѣло вже осѣминацять зголошень.

Прага 21 грудня. Пѣсля Narod. List-івъ мае міністромъ фінансівъ на мѣсце Дунаевского стати д-ръ Беренрайтеръ.

Римъ 22 грудня. Король приймаючи депутацію парляменту зъ адресою завѣрявъ ѣи, що миръ въ Европѣ дасть ся и на дальше удержати.

Вѣдень 22 грудня. Пѣсля Sonn- u. Montagsztg. суть всѣ вѣсти о змѣнахъ въ міністерствѣ безосновній; рѣчь проясниться ажь по выборахъ до рады державнои. На приказъ цѣсаря мае бути львівска школа промыслова зъ слѣдуючимъ рокомъ шкільнымъ переобразована на державну.

На Коляду и Новый Рѣкъ.

Зъ XII. томомъ „Рускои Историчнои Бібліотеки“ появивъ ся конець найзначнѣйшои монаґрафіи М. Костомарова. Такимъ способомъ выйшло доси десять выпусківъ „Рускои Историчнои Бібліотеки“. Печатаня VII. и VIII. тому не можу и теперь ще розпочати, позаякъ обѣцяна для „Руск. Истор. Бібліотеки“ спеціяльна монографія про початки козаччины ще не готова. Поки се наступить, друкую дальшій Историчній Монографіи М. Костомарова, а именно яко томъ XIII. и XIV.: Гетьмановане Ивана Выговского, Юрія Хмельницкого и Руину. Хоча выдавництво стрѣчае чималѣ трудности и перепоны, однакъ заохочуваный зъ рѣжныхъ сторѣнъ вестиму дальше розпочате дѣло въ надѣѣ, що Вп. Родимцѣ пѣдмагати и ширитимуть его и помѣжь своими знакомыми, а тымъ розповсюднять свѣдомѣсть нашои минувшины. У народівъ освѣченыхъ историчній творы бувають настільными книжками въ кождій майже хатѣ. Нехай же и у насъ вѣйде въ звычай на коляду, новый рѣкъ и при иншихъ нагодахъ робити подарки літературній, а на таку цѣль надаеть ся именно „Руска Исторична Бібліотека“ въ гарнѣй оправѣ.

Пренумерата на оденъ томъ зъ пересылкою 1.25 кр. на два томы оправній зъ пересылкою 3·10 зр.

Щобы на часъ можна выслати, прошу о вчасній замовленя.

У Львовѣ въ грудни 1890.

ОЛЕКСАНДЕРЪ БАРВѢНЬСКІЙ
професоръ семінарія учительскои мужескои,
ул. св. Миколая Ч. 13. II.

ИЛЮСТРОВАНІЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
на кождый день въ році
продаютъ ся оправній по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дѣстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропігійскій; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускімъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаесь до 2 зр. 50 кр.
Всякій зголошеня приймае выдавець
о. Евгеній Гузарь въ Заваловѣ.

Д-ръ Кость Левицкій
отворивъ
канцелярію адвокатску
у Львовѣ, при улици Корняктівъ ч. I., II. поверхъ (Народный Дѣмъ.)
Приймае заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступае безплатно.

Запрошенье до предплаты.

Зъ початкомъ нового року поступить до друку катехитичне сочиненье пôдъ заг.:

„Наука вѣры и обычаѣвъ“

або историчне, догматичне, моральне и литургічне поясненье правдъ св. вѣры на пôдставѣ щоденныхъ молитовъ, праздникôвъ церковныхъ и христіянскихъ обрядôвъ, написавъ Анатоль Долиньскій парохъ Унева.

Цѣле дѣло буде обнимати 45 аркушôвъ друку се редного формату и буде дѣлити ся на три части.

Предплата на „Науку вѣры и обычаѣвъ“ выносить 3 зр. безъ пересылки почтовои. По выпечатаню сего дѣла цѣна буде пôдвышена.

Пôдписаный просить о ласкаве и чимъ скорше зголошуванье предплаты, щобы до кôнця грудня с. р. можна означити, въ кôлько примѣрникахъ належить тое дѣло друковати. (3—?) 3733

Предплату прошу надсылати на руки Всч. о. Городецкого капеляна Ихъ Высокопреосвященьства у Львовѣ пляцъ св. Юра ч. 5.

Анатоль Долиньскій
парохъ Унева.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ днiяхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг. :

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 52—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Пошукує ся предприемця до поставленя одного господарского будынку деревляного и мурованого дому приходского въ **Цетули** почта Ярославъ.

Женщина въ середнôмъ вѣцѣ, знаюча ся на кухни и господарствѣ, глядае мѣсця до заряду домомъ. Адреса: **Савина Воляньска,** poste restante Теребовля.

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ :

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣдання „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

МАРІЯЦЕЛЬСЬКЙ

каплѣ жолудковй

роблений въ аптицѣ пôдъ ангелемъ хранителемъ
К. БРАДОГО въ Кромержижи (Морава),
давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче знôмнияючо на жолудокъ при **злôмъ травленю.**

Правдивй лишь зъ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр.
3695 Части складовй суть поданй. 7—30

Купуєтся по всѣхъ аптикахъ.

Нова торговля рѣчей церковныхъ, тонкого срѣбла и зъ хінського срѣбла.
Е. Левицкій и Ф. Перликъ въ Перемышли.

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маемо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнй громады, Комітеты церковнй и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ **Перемышли при улици францішканьскôй число 153**

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаемо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошй и вкусній вѣнцѣ металевй и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выборъ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншій памятки.

Устроилисьмо такожь при нашôй новôй торговли цѣлкомъ **окремый маґазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добôрнй товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнй Поручаемо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестного Духовеньства и высокоповажанои Публики** и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаемо

зъ глубокимъ поважаньемъ
Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Всякй рѣчи зъ нашои торговли высылаемо на жаданье до выбору; почту самй оплачуемо.

Товары куплены въ нашôй торговли назадъ не принимаемо. — Належитôсть почтового опаковання рѣчи за 50 фр. виконуемо.

Окремый маґазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитиннй, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожь средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоеметры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнй
Всѣлякй обліґаціи довгу державного
Зелѣзничй обліґаціи першeньства
Льосы державнй и приватнй
продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 187—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся вдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропігійского Институту

Проповѣди недѣльнй, праздничнй и случайнй
въ V томахъ
о. Юліяна Ганкевича.

Чому правдивй

якорнй коробки зъ камѣнчиками до будовы

такъ улюблений? Бо они не такъ якъ иншй забавки стають ся безъ вартости вже по кôлькохъ дняхъ, але заховують для дѣтей на многй роки дуже интересне и поучаюче занятье, и **що** они зô взгляду на тревалôсть суть **найдешевшою** забавкою. Бо вдтакъ и родичамъ подають они приемну розрывку **справдѣ прегарными видами** и що кожда коробка може бути доповнена. **Хто не хоче тяжко обманутись при купнѣ безвартôстныхъ пôдроблень, сей няй вдкине кожду коробку безъ нашои фірмы и марки фабричнои „червоный якоръ“ яко фальшиву. Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно.**

Ф. Ад. Ріхтеръ & Комп., Вѣдень,
Nibelungengasse 4.

Льосы угорскй Jo-Sziv.
Три тягненя рôчно. Головна выграна зр. 200.000. Теперѣшный курсъ около зр. 4.75.
Льосы сербскй 10 фр.
Три тягненя рôчно. Головна выграна фр. 250.000 Курсъ теперь около 5.75 зр.
Льосы италійскй-Червоного Хреста.
Чотири тягненя рôчно. Головна выграна фр. 100.000.

Найвдповѣднѣйший подарунки на Рождество або Новый Рôкъ.

продае по курсѣ деннôмъ и на сплаты мѣсячнй

Августъ Шелленбергъ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ Пренумерата цѣлорôчна на провінціи 1·80 кр.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускй 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672 (9—25)

СВѢТЛО

при замовленю за нашимъ посередництвомъ

по кождоразовôй цѣнѣ фабричнôй.

Днесь нотуе фабрика за 100 кіл. окрôмъ транспорту **I а по 82 зр., II-а по 76 зр.**

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

У ЛЬВОВѢ.

ТОРГОВЛЯ

пôдъ фірмою

МИХ. ДЫМЕТЪ

У ЛЬВОВѢ

оручае на надходячй свята Рождества Ісуса Христа свôй богато заосмотреный складъ всякихъ рѣчей церковныхъ, а именно: Фелоны, Хоругви, Фаны, Стихарѣ, Шалѣ Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадилницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ зъ хиньского срѣбла, пакфоновй, мосяжнй и циновй, Пауки Лямпницѣ, Патерицѣ, Вѣнцѣ слюбнй, Олтарики до процесіи, Ковчеги — словомъ всѣ приналежности потрѣбнй до украшеня церквей по цѣнахъ по можности якъ найнизшихъ. — Щобы всякй замовленя можна належито полагодити, просить ся о скорй замовленя особливо рѣчей, котрй бы треба доперва робити

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И. Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, гума и боракъ до ковнѣрикôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій губки, пензлѣ и т. п. 3373

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул Вôрмеиьска ч. 27

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый
на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи
за незрôвнанй

Выробы косметичнй, Тоалетнй и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може нти въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілею. Се средство, одержане зъ вдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткôмъ часѣ **веснянки, плямы печѣнковй, близни и т. п., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть.** — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише вдмолоджуе волосье, котре пôдъ вплывомъ сего вдличного средства вдзыскуе первѣстну барву, мягкôсть и вдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосній взмôцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый фляконъ 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖКЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приемно прилягае до лиця, надае красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до ґіґієнічнои окрасы лиця

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр, зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усуває зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики вдповй. Лице вдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне вдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приемнымъ запахомъ, лаґôдно вплывае на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухиляе веснянки и жовто-бурй плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., **въ Краковѣ** Суконницѣ ч. 20., и въ **Чернôвцяхъ** Ринокъ ч. 2.

Пляцъ Галицкій ч. 14.

! Важне для Пань !

Одинокій маґазинъ робôтъ ручныхъ поручае великій выборъ зачатыхъ и выкôнченыхъ **гафтôвъ на канвѣ,** оксамитѣ и т. п., коронокъ, кошикôвъ, такожь всякихъ прибôровъ до гафту, волôчки и т. д. Именно великій засôбъ подарункôвъ для Панôвъ и Пань 3751 2—3

НА РÔЗДВО.

Замовленя на провінцію выготовляе ся вдворотною почтою.

АМАЛІЯ БРУКМАНЪ
пляцъ Галицкій, число 14.

„КОБЗАРЬ“

ЗБÔРНИКЪ КВАРТЕТÔВЪ.

Цѣна 60 кр

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“

НАЙКРАЩІЙ ПОДАРОКЪ
НА КОЛЯДУ и НОВЫЙ РÔКЪ
Запросины до передплаты на

„ДЗВÔНОКЪ“

письмо илюстроване для науки и забавы рускихъ дѣтей и молодежи.

Зъ днемъ 1-го сѣчня 1891 розпочинае „ДЗВÔНОКЪ“ другій рôчникъ свого выдавництва. Кромѣ поменчихъ займаючихъ и рôзнообразныхъ праць подасть „ДЗВÔНОКЪ“ въ р. 1891 :

1) **Амічіса:** „Записки Школира“, о котрôмъ критика высказуесь, що въ кождôй хатѣ италійскôй найдешь „Молитовникъ“ и Амічіса, „Записки“.

2) **Пригоды Донъ-Кіхота** зъ испан. повѣсти переробивъ Ив. Франко.

„ДЗВÔНОКЪ“ буде и сего року щедро илюстрованый картинами вôдповѣдаючими текстови. „ДЗВÔНОКЪ“ выходить 1-го и 15-го кождого мѣсяця. **Передплата выносить :** рôчно 4 зр.; пôврôчно 2 зр. а чвертьрôчно 1 зр. — Цѣлорôчнй передплатники дôстануть за доплатою 20 кр. (на опакованье и почту) одну зъ слѣдующихъ двохъ премій пôсля власного выбору: **М. Лисенка:** Коза-дереза, комічна оперетка до спѣву и фортепіяну, або **Ив. Франка:** Лисъ-Микита, богато илюстрованый епосъ звѣрячій на тлѣ нѣмецкого „Reinecke Fuchs“. — Рôчникъ 1890 „ДЗВÔНКА“ набути можь по цѣнѣ 4 зр.

Письма и передплату просимо адресувати:

Редакція „Дзвôнка“ у Львовѣ ул. Чарнецкого ч. 26.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, зôбране збôже, въ кôлькохъ хвилякъ забирае и перемѣняе въ попѣлъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стае цѣлкомъ бѣднымъ, если ôнъ завчасу не постарае ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечнôсть огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладае на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своеи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекураціи.**

Для господарѣвъ дае добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідуе шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирае, при чôмъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджуе.**

Взагалѣ „Славія“ старае ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшй користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповняти.

За дуже умѣрену оплату убезпечае „Славія“ не лишь будынки господарскй, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже вдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожь запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзнôй небезпечности и такъ пôдупавшôмъ станѣ економічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекураційными, якъ дае „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперервно и збôже по крайнôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимае, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Голôвне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Цинкъръ въ вабр. Черняньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 278. Львôвъ Второкъ 11 (23) грудня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароли Людзина 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, Ш. Kolowratgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком
въ Австрії: на цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
за Границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . 12 зр на чверть року . . . 6 зр
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 25 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженьо. — Реклямації неопечатаний вôльныйôдъ порта
Неодинокe числo коштуе 8 кр. а. в.
Оголошення принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатков, въ рубр. „Надôсланє“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сей порѣ дуже великѝ выдатки.

Радикалы противъ народовцѣвъ.

III.

Вчера представили мы на основѣ дописей въ Вѣдни и иншого матеріялу поступованье вѣденьскихъ радикалôвъ. Уже зъ дописи зъ Вѣдни, описуючои хôдъ збору зъ 18 н. ст. грудня въ реставраціи Штайнера, побачили нашѝ читателѣ, що спôлцѣ радикалôвъ, обединителѣвъ и шварцгельберôвъ не пôйшло на тôмъ зборѣ такъ гладенько, якъ пôйшло радикаламъ и обединителямъ попередно въ Canovasaal на „кнайпѣ“ пôдъ командою В. Дудыкевича. У Штайнера ôдозвавъ ся грôмкій голосъ протесту противъ такихъ махінацій. Бувъ то голосъ д-ра Воєвôдки. Въ дописи зъ Вѣдня умѣщеный вчера короткій змѣстъ промовы д-ра Воєвôдки, — нинѣ-жь наведемо змѣстъ тои промовы пôсля кореспонденціи „Червоной Руси“:

„Послѣ того (по промовѣ гофрата Ковальского) выступилъ д-ръ Воєводка съ одобреніемъ дѣйствія Романчука и назвалъ его патріотическимъ. Такое заявленіе вызвало немедленно громвій протестъ со стороны участниковъ вѣча. Въ дальшой своей рѣчи заявилъ г. Воєводка, що русскій народъ консервативный и для того одобряетъ програму Романчука. Впрочемъ русскіи жители Вѣдня не имѣютъ права вмѣшиватись въ дѣла Галичины; найменьше же призваны къ тому студенты, которыи должны сидѣти при книжцѣ. Содержаніе заключеннаго Романчукомъ соглашенія еще не извѣстно, для того слѣдуетъ выждати, а будущность покажетъ, що меньшинство (?) клюба поступило патріотически. Послѣ рѣчи г. Воєводки, перерываемой возгласами протеста и негодованія, произнесъ пространную рѣчь д-ръ Дудыкевичъ...“ и т. д.

Можна сподѣвати ся, що змѣстъ промовы д-ра Воєвôдки неточно поданый въ „Черв. Руси“, декуды може й невѣрно, але вже и зъ того, щô подане, видко, що д-ръ Воєвôдка — не пардонувавъ! Се й мусѣло дуже болѣти радикально-шварцгельберо-обединительну компанію и мы зовсѣмъ не дивуємо ся, що промову п. Воєвôдки она перерывала „возгласами протеста и негодованія“.

Промова д-ра Воєвôдки на зборѣ у Штайнера дня 18 грудня мав велике значѣньо: то бувъ протестъ всѣхъ щиро- и здорово-мыслячихъ Русинôвъ противъ махінацій выплывающихъ въ рôзныхъ мотивôвъ: зъ нерозуму, зъ зависти и зъ ненависти, — махінацій шкôдныхъ для справы рускои и компромітуючихъ Русь. Промова д-ра Воєвôдки не була въ силѣ запобѣгти консеквенціи махінацій, т. є. ухваленъ збраныхъ радикалôвъ, шварцгельберôвъ и обединителѣвъ, але се рѣчи не мѣшає, бо запавша ухвала коли кого може компромітувати, то нѣкого иншого, якъ лише самыхъ ви авторôвъ.

По опôвночи, коли вже нечистый переставъ пакости робити мирови хрещеному а когутъ подавъ свôй „возгласъ“, скликана радикалами зъ „Січи“ компанія у Штайнера ухвалила революцію гофрата Ковальского, котрои копію „президія вѣча (!) вѣденьскихъ Русинôвъ“ зволила и намъ надôслати. Резолюція звучить дословно такъ:

„Вѣче вѣденьскихъ Русинôвъ, котре ôдбуло ся дня 18 н. ст. грудня 1890 р., рѣшило заявити, що загалъ вѣденьскихъ Русинôвъ протестуе противъ поведенья посла Романчука и его товаришôвъ одномишленникôвъ въ рускôмъ клюбѣ сойму галицкого.

Вѣдень дня 20. XII. 1890.

Ôдъ президія вѣча вѣденьскихъ Русинôвъ. *Иванъ Гриневецкій* [„Січовикъ“] предсѣдатель вѣча. — *Василь Павлюкъ*, секретарь. — *Вл. О. Щавинскій* [кореспондентъ „Черв. Руси“] членъ збору.“

Отсе маєте той „документъ историчный“, то перше „вотумъ недовѣрія“, якого удостоивъ ся голова клюбу рускаго посолъ Романчукъ зъ своими товаришами ôдъ т. зв. вѣча вѣденьскихъ Русинôвъ! Нема що казати: документъ гôдный навѣть того, щобы змѣстъ его выбубнити на ринку въ Куликовѣ!

Пригляньмось трохи близше тому довументови.

Насамперед не розумѣємо, якимъ чиномъ хвальна президія называе зборы у Штайнера — „вѣчемъ“. „Вѣче“ — то зборъ народу на покликъ прилюдный, а не на особистѝ письменнѝ запрошенія, въ которыхъ выразно сказано, що той, хто не выкажесь запрошеньемъ, не маєе вступу. Се була лише приватна нарада, а на доказъ того наводимо дословно текстъ літографованого запрошенія на сю приватну нараду:

„Маємо честь запросити Васъ на приватну нараду вѣденьскихъ Русинôвъ, котра вôдбудеся въ Четверъ д. 18 Грудня с. р. о год. 7. вечеромъ. Мѣсце збору: VII. Bezirk, Lerchenfelderstrasse 45. Steiner's Bierhalle. — Зъ поважаньемъ: Иванъ Порубальскій, Яр. Бурачиньскій д-ранды медицины. NB. Вступъ дозволеный лишь за оказанемъ запросинъ.“

Коли отже въ самôмъ запрошеню ініціяторôвъ сказано чорно на бѣлôмъ, що се приватна нарада и що Русинови безъ запросинъ вступъ не дозволеный, — то якимъ же правомъ президія сю приватну нараду называе вѣчемъ? Чи то годить ся и якъ се назвати, — лишаємо осудови кождого правду любячого чоловѣка. Президія ходило очевидно о те, щобы ухвалу приватнои компаніи въ Steiner's Bierhalle вышрубувати до значѣня vox populi, — ось, мовлявъ, „вѣче рѣшило“... Хиба тому нѣбы-то „вѣче“, що у Штайнера були два гофраты? — Мы вже й не знаємо, якъ се толкувати.

Будь що-будь схôдины у Штайнера не були „вѣчемъ“, отже не розумѣємо дальше, якимъ правомъ президія може говорити о „загалѣ вѣденьскихъ Русинôвъ“. Шкода, що зъ письма президія не можемо дôзнати ся, зъ кôлько участниковъ складало ся „вѣче“ и чи оно мало мандатъ промовлятн за „загалъ Русинôвъ вѣденьскихъ“?

Дальше мусимо высказати свое здивованье, длячого президія свôй „документъ“ устилізувала такъ ляконічно, не подала если вже не ходу нарады, то бодай мотивôвъ ухвалы. Дивуе насъ се тымъ бôльше, що ухвалено внесенье гофрата Ковальского, котре потôмъ апробувавъ и гофратъ Струмѣньскій, отже не могло обôйтись безъ того, щобы внесенье не було зачинало ся формулкою бюрократичною ôдъ слôвъ: „зваживши, що...“ або „понеже...“ Все те було бы дуже цѣкаве, бо въ такого документу урядового довѣдались бы мы були автентично: щô думавъ радикалъ Будзиновскій? щô гофратъ Ковальскій? щô д-ръ Воєвôдка? щô обединитель д-ръ В. Дудыкевичъ? Бо зъ „Червоной Руси“ довѣдуемо ся, що н. пр. д-ръ Дудыкевичъ въ своѣй „пространнôй“ рѣчи „опредѣлилъ становище галицкой Руси изъ исторической точки зрѣнія“ въ той спôсôбъ, що поручавъ збранôй у Штайнера компаніи „русскій народъ такъ воспитывати, щобы въ немъ розбудити сознаніе однополеменности (?!)“ а тогдѣ „не сдѣлаетъ ничего правительство, даже и тогда, когда бы насъ назвали *гохферретерами*...“ Але жь годѣ, стало ся! мусимо вдоволяти ся и тымъ ляконічнымъ письмомъ президія — а перейдѣмъ до найважнѣйшои въ документѣ рѣчи — до самого протесту.

Противъ чого „вѣче“ протестуе въ имени „загалу“ Русинôвъ вѣденьскихъ? — „Противъ поведенья посла Романчува и его товаришѣвъ-одномышленникôвъ въ рускôмъ клюбѣ сойму галицкого“. Ось се, бачите, квінтесенція сполученыхъ умôвъ-розумôвъ радикального, гофратôвского и обединительного!

А якъ же-жь то посолъ Романчукъ и его одномышленники „поводили ся“ въ клюбѣ? чи були може нечемнѝ супротивъ своихъ товаришѣвъ не-одномышленникôвъ? чи може не приходили на засѣданя? чи що? — про те въ документу президія „вѣча“ нѣхто не довѣдавсь, — се, видко, секретъ вѣденьского „вѣча“, а публика нехай собѣ думае, щô хоче.

Але-жь бо и то пытанье: чи — кромѣ членôвъ клюбу соймового — маєе хто небудь другій право протестувати противъ „поведенья посла въ клюбѣ“? На те ôдповѣдь рѣшуча: такого права не смѣе мати нѣхто другій кромѣ членôвъ клюбу. Тую рѣчь, такъ ясну и просту, чей же вже повинни були второпати панове гофраты!

Инша рѣчь: поведенье посла въ соймѣ. О тôмъ кождый маєе право забрати голосъ и годитись або не годитись, хвалити або ганити. Въ конкретнôмъ случаю, за-для чого зôбралось тото сфальсифіковане „вѣче“ въ Steiner's Bierhalle у Вѣдни, то була нова ситуація, вытворена проголошеньемъ устами посла Романчука національнои и політичнои програмы въ соймѣ. И якъ же-жь „вѣче“ осудило тоту програму, або иначими словами поведенье посла Романчука въ соймѣ? Противъ програмы, взглядно противъ акціи чи поведенья посла Романчука въ соймѣ — „вѣче“ не запротестувало, а коли внесена ставленѝ въ тôмъ напрямѣ ôдкинуло, то тымъ самымъ одобрило програму и поведенье посла Романчука.

Коли хто сю рѣчь инакше хотѣвъ бы розумѣти, то допускавъ бы ся хиба сожалѣня гôдного самодурства.

Такъ, сказати правду, комічно, але при при тôмъ и нужденно, скôнчила ся акція руско-украинськои партіи радикальнои у Вѣдни, вымѣрена противъ народовцѣвъ. Цѣла тота акція почавши ôдъ першои кнайпы „Січовикôвъ“ въ „Буковинцями“ въ реставраціи Höllrigl-a ажь до приватнои нарады въ Steiner-a Bierhalle въ товариствѣ ще третього чинника політичного — то чорна карта въ исторіи „Січовикôвъ“ вѣденьскихъ. На тôй картѣ записано:

„Въ „Січи“ заверховодили радикалы и „здоптали ногами добру традицію славнои „Січи“ вѣденьскои. Въ хвили, коли посолъ Романчукъ прилюдно проголосивъ програму національну галицкои Руси, тоту програму, которa все була на прапорѣ „Січи“, — „Січовики“-радикалы якъ-разъ тогдѣ подали руку „ворогови тои програмы — и „Січь“ першій „разъ на власныхъ ногахъ не стояла твердо. „Тому й не диво, що нѣкій гофратъ потре„бувавъ лише дмухнути, а „Січовики“-ра„дикалы перевернули ся. И бысть посрамленіе „велія...“

Дай Боже, щобы на будуще въ исторіи „Січовикôвъ“ такихъ картъ бôльше не бувало...

— —

А теперь може бы побачити: щô дѣють львôвскѝ нашѝ радикалы? Щô они дѣють, о тôмъ можемо почути зъ будки Kurjer-a Lwowsk-ого, въ-ôдки, ôдъ часу проголошеня посломъ Романчукомъ програмы въ соймѣ, роздаесь голосъ радикальный дуже зычно. „Kurjer“ теперь — то щось нѣбы експозитура „Народа“, а що выходить що дня, то експозитура маєе vor навѣть передъ самымъ настоящимъ орґаномъ „руско-украинськои партіи радикальнои“. Ôнъ намъ н. пр. сегодня приносить информацію, що посолъ д-ръ Окуневскій до нѣякого вже клюбу рускаго не вступить, — ôнъ намъ принѣсъ вчера и докладне справозданье объ тôмъ, щô дѣе молодѣжь радикальна у Львовѣ, якъ она — fermentuje. Поки-що наводимо справозданье зъ того fermentu въ дословнôмъ перекладѣ зъ Kurjer-a:

„Сими днями (19 и 20 с. м.) ôдбувъ ся у Львовѣ комерсъ товарискій, на котрôмъ подôбно якъ у Вѣдни настало зближенье академічнои молодежи рускои, а именно партій радикальнои украинофільскои и москалефільскои.

Зближенье се було наслѣдкомъ послѣдныхъ подій въ соймѣ, якъ такожь програмъ и маніфестôвъ зô стороны князѣвъ церкви и народовцѣвъ.

Ініціятива выйшла зô стороны молодежи москалефільскои, котрôй дуже залежало на запротестованю противъ поступованя Романчука и товаришѣвъ спôльно зъ радикальною молодежію, и то якъ-разъ було предметомъ и цѣлею комерсу. Молодѣжь москалефільска протестувала головно противъ нарушеня солідарности клюбовои, противъ поступованя Романчука и товаришѣвъ супротивъ другихъ членôвъ клюбу рускаго, але не противъ самыхъ засадъ выголошеныхъ въ програмѣ Романчука и товаришѣвъ, та противъ самои умовы зъ правительствомъ, и длятого то, на поглядъ молодежи москалефільскои, спôльный протестъ повиненъ бути загальниковый, опертый радше на фразеольоґіи, якъ на означеныхъ засадахъ. Молодѣжь радикальна, противно, выступила головно противъ самыхъ засадъ програмы Романчука и товаришѣвъ та противъ самои умовы народовцѣвъ зъ правительствомъ и була тои гадки, що въ протестѣ треба конче оперти ся на ясно означеныхъ засадахъ, що голословный и загальниковый протестъ не маєе нѣякого значѣня, бо важнѣйша рѣчь, длячого хтось противить ся чомусь, анѣжь те, що ôнъ взагалѣ противить ся. Опôсля подала радикальна молодѣжь проектъ протесту, котрого змѣстъ коротко такій:

Молодѣжь руска протестуе противъ програмы Романчука и товаришѣвъ, а змушуе ви до того почутье обовязкôвъ горожаньскихъ и та обставина, що Романчукъ выголосивъ програму въ имени цѣлои суспôльности рускои, а програма та противить ся передовсѣмъ интересамъ селяньскимъ. Романчукъ и товаришѣ обѣцюють пôдпирати правительство и пôддержувати его въ борбѣ въ елементами опозиційными, значить, що стають ся партіею правительственною, и тому не можуть бути пружистымъ и независимымъ выразомъ потребъ народу, на кождôмъ кроцѣ дуже наглячихъ и вымагаючихъ енергічнои оборони.

По друге: програма Романчука и товаришѣвъ мѣшае до політики справы языковѝ, етнографічнѝ и религійнѝ, а черезъ то пôдкопуе солідарнôсть межи Русинами, розбуджуе антаґонізмы религійнѝ и загрожуе свободѣ мысли и переконань.

По третье: програма Романчука и товаришѣвъ есть на-скрôзь клерикальна и ôддае керму політики въ руки князѣвъ церкви и касты священичои, котра, якъ учить исторія, була завсѣгды противна правдивому поступови и правдивôй просвѣтѣ та вызискувала свое становище дуже часто въ интересѣ врархічнôмъ.

По четверте: програма Романчука и товаришѣвъ есть на-скрôзь сервілістична и реаційна, бо умавляти ся о мандаты посольскѝ и въ замѣну за то обѣцювати прихильнôсть „деякимъ сферамъ“, не пытаючись волѣ народу, то значить, забувати о найголовнѣйшихъ засадахъ конституціи и автономізму, а въ народѣ прибивати чувства горожаньскѝ.

По пяте: здобутки Романчука и товаришѣвъ для правъ языка рускаго суть дрôбнѝ и непевнѝ, а крôмъ того добутѝ въ способѣ покôрный и негôдный, бо то, чого самъ нарôдъ не выборе, може бути легко въ кождôй хвили ôдобране и длятого становище опозиційне есть для Русинôвъ одинôко ôдповѣдне.

Надъ тымъ проектомъ протесту вывязала ся жива и довга дискусія. И одна и друга сторона выповѣдала отверто свои переконаня. Межи радикальною молодежію показала ся бôльша одностайнôсть переконань и стремлень, анѣжь межи молодежію москалефільскою; зъ другои-жь стороны проявила ся натурально величезна рôзниця въ поглядахъ и змаганяхъ суспôльныхъ и культурныхъ, поминувши вже рôзницю въ поглядахъ языковыхъ и етнографічныхъ. Радикальна молодѣжь выступила зъ засадами чисто-поступовыми и радикальными, москалефільска же зъ засадами консервативными, хочь декотрѝ одиницѣ своими переконанями зближали ся до радикалôвъ. Черезъ те до заложеня спôльного протесту не прийшло, бо молодѣжь москалефільска рѣшучо спротивляла ся третôй точцѣ проекту (антіклерикалізмъ) и бôльша часть ви признала ся до засадъ клерикальныхъ; молодѣжь же радикальна не могла згодити ся на вычеркненье тои точки.

На всѣ иншѝ точки проекту згодила ся молодѣжь москалефільска; такъ отже розбило ся о клерикалізмъ молодежи москалефільскои. Однакожь якъ одна такъ и друга сторона заявила, що кожда окремо протестъ заложить. То зближенье есть вельми характеристичне и гôдне уваги, тымъ бôльше, що межи одною а другою стороною не було доси нѣякихъ зносинъ.“

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XIX.

Зъ Камѣнецкого.

До Высокоповажаныхъ Панôвъ послôвъ рускаго клюбу соймового на руки Высокодостойного Пана Юліяна Романчука, председателя рускаго клюбу соймового у Львовѣ.

Якъ свѣтло проганяе тьму, якъ правда побѣджуе ложь, такъ програма, выголошена Вами при сегорôчнôй дебатѣ буджетовôй въ соймѣ краєвôмъ, высвѣтила и убрала въ слова давно истнуючу идею, плекану въ серци кождого щирого патріота рускаго, а обличила деструктивну роботу „обединителѣвъ“. Зъ радостію и одушевленьемъ приняли мы золотѝ слова Вашои програмы, такъ горячо пôдпертои Впов. послами о. Сѣчиньскимъ, Телишевскимъ и Савчакомъ, одобренои бôльшостію членôвъ нашого клюбу соймового и освяченои трогаючими словами нашого Владики Є. Екс. митрополита Сильвестра.

Jacta est alea! — смѣло нинѣ можемо сказати. Настала хвиля поважна и кождый патріотъ повиненъ умѣти здати собѣ справу зъ нея. Оно бо й крайный часъ бувъ зірвати зъ тою клікою, котра не бажала щиро просвѣты, котра не шукала позитивної працѣ, але неґацій всего, що лишь могло причинити ся до двигненя нашого малоруского народу и его народної мовы. Найвышій часъ розправити ся зъ ними и сказати имъ словами Є. Екс. митрополита, що хто не за тою програмою, для такого нема мѣсця въ нашомъ краю.

Вамъ, Высокодост. Пане, належить ся бдъ руского народу вдячность и подяка, що неустрашимо пбднесли-сте той праворъ зъ програмою 1848 р., здоптаный и обезображеный ворогами розвою малоруского народу, бдрубного бдъ польского и россійского, — що смѣло выголосили-сте нашу народну, релігійну и політичну исповѣдь.

Будьте увѣрены Вы всѣ, Впов. Мужѣ, що такъ бодро пбддержали праворъ народный, що програма Ваша, освящена словами и отвертымъ заявленьемъ нашихъ Владыкъ, въ нинѣшну добу становить епоху въ розвою мало-руского народу! Она розпалить на ново остиглый и збайдужнѣлый духъ нашихъ патріотбвъ; она бдчинить очи неодному, що досего часу колебавъ ся и не знавъ, куды и якъ поступати; она потягне успѣшнѣйше и цѣлу масу народу, що зъ довѣріемъ безграничнымъ придержуесь Габсбурґскоя династіи, католицкои церкви, свого обряду, що самъ безъ шляхты и интеліґенціи зберѣгъ руску мову, руске письмо и рускій обычай и звычай.

Тожь слава Вамъ и честь!

Высказуючи сими коротками словами наше одушевленье, нашу вдячность и вдоволенье по причинѣ выголошеной Вами въ соймѣ програмы, прилучаемо ся до неи въ цѣлбй ей основѣ, — солідарезуемо ся зъ нею и поки салъ нашихъ будемо ей пбдпирати, щобы можна показати святови, що за Вашими, Впов. Мужѣ, выголошеными словами вдуть нашй дѣла. Ще разъ привѣмть бдъ насъ щиру подяку!

Русины каменецкого повѣту.

О. Михаилъ Цегельскій, тит. совѣтникъ митр. Консисторіи, членъ выдѣлу повѣтового, нарохъ въ Каменцѣ струмиловбй. — Левъ Герасимовичь, ц. к. адъюнктъ судовый. — Іоанъ Вусовичь, бурмістръ Камѣнки стр. — Максимъ Чирняньскій, управитель школы промысловои. — Пилипъ Бѣликъ, ц. к. адъюнктъ податковый. — Прокбпъ Свѣнцицкій, Адамъ Скоплякъ, Іоанъ Шишкевичь, Юрій Лукашевскій, Іоанъ Рихва, Левъ Мулькевичь, Андрѣй Скоплякъ, дякъ, Ж. Левицкій, Тома Склепковичь, мѣщане зъ Камѣнки струмиловои. — о. Теодоръ Бѣлевичь, нарохъ зъ Вирова. — о. Е. Петрушевичь, членъ рады повѣтовои и нарохъ въ Буску. — о. Матей Поповичь, сотрудникъ въ Буску. — Василій Ваньо, членъ рады повѣтовои и бурмістръ Буска. — Стеф. Чучманъ, Стеф. Канѣй, Гавр. Канѣй, Ив. Жовнѣрчукъ, Вас. Жовнѣрчукъ, Ив. Туркевичь, Петр. Подолякъ, Пил. Зѣлиньскій, Гавр. Боцанъ, Ив. Боцанъ, Ив. Сирота — мѣщане зъ Буска. — о. Іоанъ Дорошь, нарохъ въ Ракоболтахъ. — Матвѣй Зѣлиньскій, членъ рады повѣтовои и начальникъ громады въ Ракоболтахъ. — Григорій Павлухъ, учитель въ Купчу. — Атанасъ Максимбвъ, дякъ. — Демко Олѣйникъ. Никита Максимбвъ, Стефанъ Зѣлиньскій — господарѣ зъ Ракоболтъ. — о. Омелянъ Дольницкій, приходникъ въ Рѣпневѣ; Иванъ Мацюкъ, начальникъ громады; Дм. Перхупъ, Т. Лисякъ, Ив. Яремкбвъ, Ол. Дема, М. Мацюкъ, А. Баликъ, М. Федьчишинъ, Ив. Дѣсикъ, Гринько Цапъ, Гринько Кобылка, Теодоръ Перхунъ — радній. — о. Григорій Гойвановичь, нарохъ въ Милятинѣ. — Андрѣй Якимовичь, начальникъ громады Вирова. — Никола Процикъ, предсѣдатель читальнѣ; Никита Кисѣль, Сем. Безхлѣбникъ — радній; Ив. Маґербвскій, И. Яремко, М. Курѣй, Г. Процикъ, Ст. Форись, М. Жовнѣрчукъ — господарѣ. — о. Григорій Словицкій, деканъ бускій, совѣтникъ митр. Консисторіи, членъ окружнои рады шкбльнои и нарохъ въ Козловѣ; Мартинъ Горошко, начальникъ громады; Вас. Сикорскій, Мих. Дзюба, П. Подолюкъ, Н. Новосадъ, П. Приступа, И. Поповичь, А. Павлухъ, Т. Павлухъ — громадяне козлбвскій.

Голосы прасы о рускбй справѣ.

„Буковина“, орґанъ Русинбвъ буковинскихъ, помѣстила вступну статью „Руска справа въ галицкбмъ соймѣ“, котру въ цѣлости подаємо въ „Дѣлѣ“, яко замѣтну гадку братбвъ нашихъ на Буковинѣ.

Навѣвши програму посла Романчука въ звѣстныхъ пяти точкахъ, „Буковина“ каже бдъ себе:

„Тблько третя точка сеи програмы [т. є. де мова о греко кат. вѣрѣ и обрядѣ — *Ред.*] бдносить ся спеціяльно до теперѣшныхъ релігійныхъ обставинъ галицкои Руси, прочій же чотири точки мѣстять такій національно-політичній засады, якими мусить одушевлати ся теперь кождый свѣдомый Русинъ, кождый Русинъ, що бажае добра и лучшои долѣ для себе самого и для свого народу.

Бо вже-жь тблько на питомбй природнбй народнбй пбдставѣ можливо жити и розвивати ся кождому народови; дармá кому жити чужимъ житьемъ, дармá жити и розвивати ся народови тамъ, де деякій самолюбній ворожій силы придавляють его духове житье, придавляють живе народне слово, де кайданы духовои неволѣ пбдтримують царство вѣчної тьмы и недолѣ, де взагалѣ такъ рѣдкій народній характеры, а найлучшій сыны свого народу, за горячу щиру любовь до рбдного народу мусять марно загибати на чужинѣ, въ тюрмахъ та въ катбржныхъ роботахъ, де тблько мізерній запроданцѣ, зрадники свого народу, слабодухи, шкаралупники або темній люде проживають звѣрячимъ житьемъ яко вѣчній наймиты, яко гельоты! Такъ проживають теперь наши браты за кордономъ пбдъ могучимъ покровомъ царя-самодержця; а тблько богато меншбй частинѣ нашого 20-мі іонового руского народу судила судьба бддыхати вбльнѣйше въ конституційнбй австрійскбй державѣ, плекати тутъ свою прекрасну мову, та взагалѣ добавати ся рбвныхъ людскихъ правъ, якій заручивъ нашь Наймілостивѣйшій монарха всѣмъ своимъ народамъ.

При такихъ теперѣшныхъ політичныхъ бдносинахъ мусить отже кождый свѣдомый патріотъ-Русинъ добачати тблько въ конституційнбй австрійскбй державѣ можливу пбдпору для духового и культурного розвою свого народу на пбдставѣ власнои, природнои вдачѣ, дякого вже зъ чисто-національного взгляду мусять Русины стояти вѣрно при нашомъ великодушномъ монархѣ та австрійскбй державѣ, стояти за конституційнымъ устроемъ австрійскои державы, за ея правами и свободами, а яко народъ зъ природы добродушного, мирного характеру, бажають Русины и другимъ народамъ повного щастя; Русины не провадили нѣколи заборчои політики, та не мають и теперь геґемонічныхъ, аґресивныхъ забагбвъ.

Все то, що мы тутъ до теперь сказали, всѣ тій здоровій правдиво людскій погляды опертій на теперѣшныхъ політичныхъ и суспільныхъ бдносинахъ, выразала наведена повыше програма галицкихъ Русинбвъ коротками змѣстами въ 1, 2 и 4 точцѣ, а такъ само и 5-та точка сеи програмы бдновѣдая народному интересови цѣлои Руси; бо вже жь Русины, яко народъ чисто демократичный, не маючи нѣ великои шляхты, нѣ можныхъ капіталістбвъ, мусять передъ усѣмъ дбати о економічне пбддвиженье рускаго селяньства и мѣщаньства.

Впрочбмъ ся програма не нова; таку самую програму оголосила галицкій Русины ще 1848 року, тои програмы держала ся наша „Буковина“ консеквентно бдъ першого числа аж до теперь, и не бдступила бдъ сеи програмы навѣть тогды, коли то послѣдными роками львбвскій проводарѣ народовцѣвъ — безъ сумнѣву въ добрбй вѣрѣ — завели нову нещастну еру „примирена“ зъ москвофілами, зъ такъ званою „старою або твердою“ партіею, котра и теперь ще одобряе московску політику славнои „Червоной Руси“ и ей редактора Маркова, загально звѣстного головного аґента россійскихъ „обединителѣвъ“, тыхъ людей безглуздныхъ и безъ серця, котрі то нашимъ братямъ за кордономъ насильно позамыкали уста та всѣми силами въ способъ найпотворнѣйшои дикости стараютъ ся придушити кожду и найменшу прояву своббдного народного житя, а тымъ и цѣлкомъ знищити нашу Русь-Украину.

Мы такъ звану „стару або тверду“ партію, котра *свѣдомо* притримуе ся політики „Червоной Руси“, котра заперечуе самостбйность нашого великого народу, самостбйность нашого літературного языка, нашои прекрасной и пребогатои живои народнои мовы, а называе сю мову тблько поганымъ простымъ „хахлацкимъ“ жарґономъ „общерусской“, се-бъ то московскои мовы, — мы такъ звану „стару або тверду“ партію, котра безлично обсмѣюе и безчестить нашихъ народныхъ ґеніевъ-поетбвъ европейскои славы, котра заѣло демонструе и аґітуе противъ рускои ґімназіи и нашого народного театру, а натомѣсть накидуе нашому народови ему незрозумѣле „язычіе“, языкъ нѣхто розумный не говоривъ нѣколи и теперь не говорить, и тымъ способомъ спиняе народу просвѣту, — мы сихъ людей, що такъ негбдными и пбдступными способомъ стараютъ ся лишь о те, щобы нашъ народъ збаламутити, абы нашъ народъ цезъ зъ Божого свѣта та щобы зануривъ ся въ мори московскбмъ и проживавъ тамъ яко вѣчный наймитъ и гельота, — мы сихъ людей не можемо называти „партіею“ нашого рускаго народу, бо они, хотяй зъ роду Русины, погордили своимъ народомъ, прилучили ся до москалѣвъ обединителѣвъ, стали отже партіею не рускаго але хиба московского народу, а тблько тогды, коли ихъ придушать до стѣны, голосять передъ свѣтомъ — голосять для тыхъ, що ихъ ще добре не пбзнали, — що они Русины, абы въ мутнбй водѣ рыбу ловити.

Даремно чванять ся сі зрадники рускаго народу, що сей народъ стоить за нами, бо хотяй имъ удало ся збаламутити темныхъ та незрячихъ, то все-жь таки сі темній и незрячій нашій браты позбстали Русинами, бо въ нихъ кружить ще кровь русна, бо въ нихъ бье ще здорове руске серце, бо они все ще говорять такъ, якъ ихъ мати навчила, говорять своимъ рбднымъ рускимъ словомъ, а не язычіемъ та й не по московски, бо у нихъ все ще позбставъ прародный рускій характеръ, бо они ще живуть своимъ житьемъ!

Не дивниця отже, що такъ звана „стара або тверда“ партія пбдносить бунтъ противъ наведеной повыше програмы, противъ програмы, котру ихъ батьки оголосили ще въ 1848 роцѣ, противъ програмы, котру, якъ сказано, одобрити мусять кождый щирый Русинъ-патріотъ.

Не маемо зъ автентичного жерела певнои вѣдомости, що спонукало нашихъ галицкихъ пословъ народовцевъ заняти нарештѣ теперь въ галицкбмъ соймѣ на ново стару програму рускаго народу, але здае ся бути певнымъ, що нову еру рускои справы въ галицкій Руси, — якъ о тбмъ теперь широко розписують ся майже всѣ австрійскій та й заграничній часописи — спонукало саме наше австрійске центральне правительство въ Вѣдни. Наше центральне правительство мусѣло отже вкбнци переконати ся, що самъ интересъ нашои державы не позволяе дальше ігнорувати важности 20 міліонового руского народу, що сей народъ, перебувши 500 лѣтню неволю, ще живе, цѣлкомъ ще здоровый, та не дасть ся теперь пбдъ бдрадѣйшими обставинами австрійскои конституціи нѣ спольщити, нѣ зволощити, нѣ змадярщити.

Вже се переконанье австрійского центрального правительства каже конечно надѣяти ся лучшои долѣ для австрійскихъ Русинбвъ и дае наглядный доказъ, що минули вже тій часы, коли то про Русинбвъ забула цѣла Европа, коли то и у насъ въ австрійскбй державѣ бблше знано и интересовано ся про всѣ дикій народы Африки, Австраліи и найдальше бддаленыхъ островбвъ, якъ про 20-міліоновый руснй народъ!

Доказъ такои невважни дае ще теперь навѣть наша черновецка часопись Bukowinaer Nachrichten, котра въ числѣ зъ дня 14 грудня с. р. помѣстила артикулъ пбдъ заг. „Галицка угода“ та наговорила тамъ межи иншими ось яку путанину: „Вже давного не годить ся говорити о угодѣ, бо не стало ся нѣчого бблше, якъ що Полякы готовій жертвувати молодо рускбй, бдъ давна Полякамъ приязнбй партіи, кбльна мѣсць въ думѣ державнбй и маловажній уступства на поли шкбльництва. Але старо-руска партія, за котрою стоить бблшбсть (?) народу, позбстала такъ, якъ передъ тымъ, цѣлкомъ непримирена.“

Сли бы редакторъ повысшого артикулу Bukowinaer Nachrichten читавъ бувъ коли исторію нашои Руси та старавъ ся вглянути въ наше новѣйше народне житье, то бувъ бы певно переконавъ ся, що Русины не були жадному народови, отже и Полякамъ, яко народови, нѣколи ворогами, а тблько бороли ся и борютъ ся ще теперь противъ геґемонічно-шляхотскои польскои політики, якои ще й теперь здае ся придержувати тутешна Gazeta Polska, котра въ послѣднбмъ числѣ — очевидно тблько зъ геґемонічно-шляхотскихъ причинъ — розляла тблько слѣзъ надъ теперѣшнымъ новымъ ходомъ руснои справы.

Взглядомъ т. зв. старо-рускои партіи надимо редакторови Bukowinaer Nachrichten перечитати уважно нашъ нинѣшный артикулъ. Впрочбмъ маемо надѣю, що вже незадовго стане ся важна руска справа всѣмъ ясна, бо вже жь не инчу цѣль могла мати оголошена програма, якъ власне повне выясненье до теперь ширшому свѣтови майже цѣлкомъ незнакомои, а на жаль сказати, самыми Русинами такъ нещасливо замотанои рускои справы; въ тбмъ лежить власне цѣла вага сказаной програмы, се выясненье нашои народнои справы, то пбсля нашои гадки першій хосенъ, якій вже теперь принесе рускому народови поданый на вступѣ рѣшучій крокъ галицкихъ послбвъ-Русинбвъ.

Мы нѣколи не бддавали ся высокопарнымъ мрѣямъ, та й теперь не маемо надѣѣ, щобы нова ера рускои справы сама собою принесла намъ Русинамъ все, що намъ належить ся, або бодай се, що теперь для нашого народного розвою конечно потрѣбне. Насъ чекае теперь ще бблша праця; мы мусимо и дальше смѣло и честно поборювати нашихъ противникбвъ, а передо всѣмъ треба намъ доконче зробити порядокъ у власнбй хатѣ.

Щобы се послѣдне осягнути, потреба конче, щобы въ першбй лініи всѣ народовцѣ зъ повнымъ пожертвованьемъ взяли ся щиро и совѣстно до народнои працѣ, щобы при тбмъ тримали ся консеквентно оголошеной народнои програмы, та нѣколи не збочували зъ сеи до нашои меты вытыченои дороги; треба доконче, щобы всѣ народовцѣ поступали, о скбльконо можна, явно и громадно, щобы поодинокій люде не провадили політики на власну руку, та щобы всѣ поступки нашихъ народовцѣвъ въ загальныхъ народныхъ справахъ були все патріотичній, честній, чистій и ясній.

Нашимъ домородымъ москвофілам радили бы мы вглянути глубше, безъ упереджена и пристрасти, бодай въ наше новѣйше народне житье, та при тбмъ зрѣло и уважно застановити ся надъ цѣлымъ напрямомъ теперѣшного часу, а ся духова праця принровадить ихъ певно до переконання, що колишный блескъ деспотичнои власти теперь уже дуже помарнѣвъ та незабавкомъ цѣлкомъ щезне зъ свѣта; що минули вже тій часы, коли то одній народы пожирали другихъ, що теперѣшный політичный напрямъ взагалѣ не централізаційный, а противно, федераційный, та що подъ бдрадѣйшимъ вплывомъ теперѣшного своббдѣйшого напряму не може вже 20-міліоновый руснй народъ затратити свій питомый, бдрубный народный характеръ, не може покинути свою рбдну мову та перемѣнити ся въ московскій народъ. Сли нашій москвофіли придуть до сего переконання, — а що се борше, чи пбзнѣйше наступити мусить, о тбмъ сумнѣвати ся годѣ, — тогды покинуть они свои теперѣшній велико-державній и аристократичній мрѣи, стануть на-певно щирыми народовцями та будуть въ розумный способъ спільно працювати для загального добра свого народу.

Такъ само и нашій молодій радикалы повинній бодай застановити ся надъ тымъ, що годѣ свѣтъ наразъ горѣ дномъ перевернути; що кожда поступова идея мусить передовсѣмъ приготовити для себе одповѣдный ґрунтъ, що наша народна индівідуальность ще не скрѣплена такъ, щобы вже теперь могла вытримати космополітичнои конкуренціи другихъ духово бблше розвитыхъ народовъ. Для того Русины и при соціялістичнбмъ устрою цѣлого свѣта мали бы теперь все ще тблько дуже невдячну ролю. Намъ треба отже передовсѣмъ бдновѣдно розвинути и скрѣпити нашу народну индівідуальность, а се дасть ся осягнути тблько черезъ специфічно народну працю. Учѣте ся, милій браття, гадайте, думайте, а розвиненый розумъ и добра воля злучить насъ певно всѣхъ на поли спольнои гармонійнои працѣ народнои!“

Письма зъ краю про ситуацію.

Одъ Заболотова.

Коли першій разъ прочитали мы выголошену програму посломъ Романчукомъ, національну и політичну програму галицкои Руси, мимо волѣ вырвало ся намъ зъ устъ: „Ажь теперь чей же лекше стане бѣднбй Руси!“ Бо-жь кождый здорово-мыслячій Русинъ мусить признати, що лише поступованье Русинбвъ пбсля програмы бблшости послбвъ нашихъ, выголошеной въ соймѣ, може и повинно принести для насъ полекшу.

Пос. Романчукъ ясно и недвозначно выповѣвъ усе то, що кождый Русинъ на провінціи (зъ малыми лише и рѣдкими вынимками) бдъ давна бдчувавъ. Програма посла Романчука для насъ на провінціи не нова. Мы тутъ неразъ боронили того въ своихъ розмовахъ зъ Поляками, а кождый розумный Полякъ не повініесъ, не мбгъ и не смѣвъ нѣчого противъ такои програмы заказати. Теперь кождый Русинъ, котрого запечешь и спытаешь о гадку, навѣть зъ тыхъ, що признають ся за приклонникбвъ „Червоной Руси“, не можуть знайти въ тбй програмѣ нѣчого, противъ чого бы могли пбднести замѣтъ. На одинъ лише здобуваютъ ся замѣтъ — на „форму“, отже треба имъ сю справу поясновати пбсля докладного представленя тои справы въ „Дѣлѣ“ — и деякій, розумѣесь не заслѣпленій въ „Червоной Руси“, признають справедливость. „Та й то правда, — кажуть они, — коли бы була програма пбйшла на клюбъ, бувъ бы клюбъ розбивъ ся, ще закимъ бы Романчукъ бувъ выступивъ зъ програмою, бо д-ръ Окуневскій бувъ бы выступивъ противъ одной точки, „твердій“ противъ другои и скбнчилось бы було на нѣчбмъ“, а хвиля політична вымагала якъ найскорше выголошеня програмы... Старавъ ся я и межи селянами розговорювати о програмѣ посла Романчука — и кождый селянинъ, чи бнъ письменный чи нѣ, говорить: „Все те правда, що Романчукъ сказавъ“. Нечисленній — загорѣлій приклонники „Червоной Руси“ намагають ся обставати за посломъ Антоневичемъ, але тратять заразъ рбвновагу, якъ тблько почнешь зъ ними переходити програму Романчука точку за точкою.

Насъ священикбвъ-селюхбвъ одушевило то, що до програмы посла Романчука прилучивъ ся нашъ Впреосв. митрополитъ. Теперь знаемо, що вбльно намъ бути патріотами и отверто дѣлати для добра нашого народу бблше и смѣлѣйше, нѣжь передъ тымъ, и жаденъ священикъ не буде нараженый на вымбвки деякого о. декана, чи зъ Старыхъ-Кутъ чи зъ-вбдки тамъ, за те, що смѣе мати свое переквѣдченье національне и політичне.

Священикъ.

XVI. роковины заснованя акад. товариства „Союзъ“

бдбули ся 1 (13) с. м. въ павільонѣ готелю „Вайса“ при численной участи Русинбвъ и волоской, нѣмецкои та польскои молодежи академічнои. Крбмъ ректора університету проф. д-ра Шулеръ-Ліблоя прибули: сов. Винницкій, посолъ проф. Пагулякъ Єрофтей, проф. д-ръ Стоцкій, судѣ Михалякъ и Михальскій, проф. о. Ис. Воробкевичь, посолъ ком. Тиминьскій, сов. Чеховскій, професоры Пагулякъ Юстинъ, Шлойнаровскій, о. Ивановичь, Кобилиньскій, 9 учителевъ народныхъ и другій урядника Русины а инші, дальше представителѣ ак. тов. „Junimea“, „Arminia“, „Ognisko“ и „Hygiea“ та „Мѣщаньскои Читальнѣ“.

Голова товариства „Союзъ“ ак. Яворскій приватавъ присутныхъ гостей и представивъ въ коротбй промовѣ образъ дѣяльности „Союза“ въ минувшбмъ роцѣ взносячи тоастъ въ честь рускаго народу. Другій бесѣдникъ ак. Костецкій поднесъ, представивши въ щиро-сердечныхъ словахъ мбцну связь Русинбвъ зъ австрійскою державою и Габсбурґскимъ Домомъ, многолѣтство въ честь монарха Франц-Іосіфа І. одспѣване присутнимами. Яко третій промовивъ ак. Виницкій въ честь ректора и професорбвъ університету вымѣнюючи межи ними зъ особна проф. д-ра Стоцкого. Ректоръ університету згадавъ въ своій сердечнбй промовѣ бурливый часъ 48 и 49 року, коли то бнъ у войску на семигородскій граници въ хоробрыхъ, вытревалыхъ и вѣрныхъ сторожахъ кордону пбзнавъ у перше буковъ. Русинбвъ, що боролись за высшу идею неустрашимо и завзято. Бесѣдникъ згадавъ дальше руску пословицю про сусѣда, натыкнувъ про марне проживанье усѣхъ въ Буковинѣ и завбзвавъ „Союзъ“, щобы его члены були усе такими сторожами кордону, якъ рускій стрѣлцѣ въ р. 48 и щобы ставляючи свою хату оглядались за добрыми сусѣдами. На се выпивъ бесѣдникъ свою чарку, а невгасаючій окрики були голоснымъ одобреньемъ его хорошихъ гадокъ звеличавшихъ руску вѣрность, хоробрость и вдачу. Дальше говоривъ акад. Главиньскій о колишнбмъ а теперѣшнбмъ станѣ рускои справы на Буковинѣ. Коли-бъ сей бесѣдникъ приглянувъ ся бувъ трохи лѣпше рускій роботѣ на Буковинѣ въ послѣднихъ рокахъ, то добра его бесѣда була-бъ була ще цѣннѣйшою. Въ дальшбмъ тягу промовляли заступники ак. товариствъ, и що насъ особливо утѣшило, и представитель „Мѣщаньскои Читальнѣ въ Чернбвцяхъ“ м. Мицакъ. Всѣ они высказали свое поважанье и щиру прихильность для „Союза“ за те, що непохатно стоить при своемъ рбднбмъ народѣ. Одповѣдь „Союзанина“ ак. Цеваты, выголошена зъ молодечимъ ентузіязмомъ, звернена головно до заступниковъ товариствъ ак., вдоволила всѣхъ, особливо подобалась щира и глубока любовь, шанованье и привязанье до рбдної мовы, высказаній въ добирныхъ словахъ-образцяхъ. Найбблше вражѣнье зробила въ кождбмъ взглядѣ знаменита промова посла проф. Єротея Пагуляка на тему о перекинчикахъ, запродавцяхъ и отчайдухахъ, про котрыхъ „Русь-Украина таки не згине“. Горячій слова, добутій зъ щирого серця, бдозвалась въ усѣхъ чулыхъ грудяхъ имномъ-громомъ: „Ще не вмерла Украина!“

Не одну ще пѣсню бдспѣвано, не одно слово высказано. А мы заключаючи наше коротке справозданье, записуемо той бдрадный фактъ выплываючій въ усѣхъ промовъ „Союзанбвъ“, що они не дурять себе анѣ надѣями обединительными, анѣ мрѣями угодовыми, анѣ архирадикальными теоріями; а хотять розумно, ревно и завзято працювати надъ моральнымъ и матеріяльнымъ пбднесенемъ рускаго народу для добра усеи людскости, вживаючи до того конституційныхъ способбвъ и сполучаючись тбльки съ щирыми прихильниками загальнаго поступу людскаго и опираючись на запорученбмъ Русинамъ рбвноуправненю, добиваючись сего не пониженемъ але й не упертостію. Оттака програма розумна й можлива, ей придержують ся теперѣшній свѣдомій патріоты-Русины на Буковинѣ, тѣшимось, що и молодѣжь наша приймае ей за свою провбдну гадку для своеи будучои національнои працѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Was Naroda доносить, що д ръ Pitеръ пбдчасъ послѣдноп своеи конференціи въ президентомъ кабінету гр. Таффе набравъ переконання, що гр. Таффе не думае запускати ся въ яки-небудь переговоры съ молодо-Чехами. Старо-ческа праса доносить, що переговоры молодо-Чехбвъ съ фракцією Шкарды не доведуть до нѣчого, бо межи обома партіями суть засадничій рбзницѣ въ поглядахъ.

Зъ Вѣдня доносять, що а в с т р о - н ѣ м е ц к а к о н ф е р е н ц і я т о р г о в е л ь н а поступила вже о стбльки напередъ, що розпочала ся дебата надъ поодиновими позиціями тарифъ и настала вымѣна гадокъ що-до евентуальныхъ модіфікацій. Теперь розпочато ся читанье предложень обохъ сторбнъ, а коли перше читанье закбнчить ся ще передъ святами, то пбдчасъ святъ настане перерва, пбдчасъ котрои правительства Нѣмеччины и Австро-Угорщины порѣшать остаточно справу на пбдставѣ протоколбвъ конференціи. Конференція для уложеня угоды торговельнои буде бдтакъ бдбувати ся въ Берлинѣ.

——

Зъ Петербурга доносять, що зъ-бдтамъ дано въ приватнбй дорозѣ спбзнати к о м і т е т о в и л о н д о н ь с к о г о м і т и н ґ у, п р о т е с т у ю ч о г о п р о т и в ъ г н о б л е н я ж и д бв ъ, щобы бнъ не высылавъ своихъ делеґатбвъ до Россіи, бо ихъ письменного протесту царь анѣ особисто анѣ черезъ якесь посередництво (здаесь, що приятелѣ жидбвъ въ Лондонѣ рефлектували на посередництво царицѣ) не прийме. Въ петербургскихъ кругахъ верховодячихъ думають, що Анґлійцѣ вдоволять ся самыми зборами лондоньскими. Треба однакожь и то признати, що выступленье Анґлії въ справѣ жидбвскбй вразило Россію подвбйно немило, бо явъ-разъ теперь мае россійскій наслѣдникъ престола приѣхати до Индій.

Зъ Одессы доносять, що панцарный корабель военный „Ярославъ“, даровany царемъ князеви чорногорскому, котрый мавъ вже давно бдплысти до Чорногоры съ наборомъ 100.000 пудбвъ (пудъ 40 фунтбвъ) кукурузы, бдплывъ ажь 17 с. м., а то длятого, що въ послѣдній хвили его здержано, щобы змѣнити на нѣмъ залогу. На приказъ царя заступлено на кораблп залогу гербскими моряками, походячими по части зъ Дальмаціи, по части зъ Чорногоры, а задержано лишь россійскихъ машиністбвъ. Тымъ способомъ зараджено тымъ вымогамъ угодъ, котрій постановляють, що россійскимъ кораблямъ военнымъ не вбльно выплывати на Середземне море.

——

Echo de Paris доносить, що міністеръ вбйны затвердивъ остаточно модель н о в о г о к а р а б і н а для французскои кавалерін. Карабінъ той, калібру 8 мм., есть коротшій и лекшій бдъ моделю зъ 1874 р. а несе на 2.000 метрбвъ. Новый карабінъ дбстане передовсѣмъ кавалерія 6 и 7 корпуса армін, розмѣщеныхъ близше нѣмецкои границѣ. Фабрика въ Ст. Етіенъ мае до 1 жовтня 1891 р. доставити 30.000 штукъ нового карабіна.

——

Король Гумбертѣ, принимаючи депутацію зъ адресою італіяньского парламенту, высказавъ рѣшучо бажанье поправити фінансы краю безъ пбдвышеня податкбвъ. Зробивъ дальше замѣтку, що з а б е з п е ч е н ы й м и р н ы й с т а н ъ Е в р о п ы причиняе ся до добра Италіи а спбльне дѣланье парляменту надае правительству повагы. Въ справѣ удержаня мира спускае ся король на дѣланье парляменту, котрый въ порозумѣню зъ правительствомъ, бажаючимъ завсѣгды щастя бтчины, зможе завсѣгды бдповѣсти бажанямъ короля.

——

Зъ Константинополя доносять до Times, що суть всякій выгляды на успѣшне залагодженье конфлікту м е ж и г р е ц к о ю и б р м е н ь с к о ю ц е р к в о ю а П о р т о ю. Есть надѣя, що султанъ прийме брменьского патріярха на авдіенціи, по чбмъ бдтакъ буде могла наступити вымѣна дружныхъ заявлень, котрій усунуть непорозумѣня зъ обохъ сторбнъ. Коли не настануть якісь непередвиджены трудности, то оба патріярхи будуть могли розпочати свое урядованье.

НОВИНКИ.

— **Памятайте о бѣдныхъ школярикахъ!** Якъ попередныхъ лѣтъ, такъ и сего року устроюе ся коляда для дѣтей при народній школѣ львбвскбй им. М. Шашкевича. Комітетъ устроюючій се торжество не мае дотепер майже нѣякихъ фондбвъ, а треба споглянути на лица тыхъ бѣдныхъ школярикбвъ, зъ якою надѣею та якъ нетерпливо ожидають они дарункбвъ святочныхъ. Бо и потрѣбній имъ тѣ дарунки! Не хочемо занадто драстично представляти, яка то не для однои дитины доконечна потреба заосмотрити ей чи то одежію, чи обувемъ, або бодай на хвилину потѣшити ей якимъ дарункомъ святочнымъ. Тому звертаемо ся до жертволюбности всѣхъ Добродѣевъ шкбльнои молодежи, щобы зволили надсылати датки грошевй для тыхъ бѣдныхъ школярикбвъ або на руки нашои редакціи або до дирекціи школы им. М. Шашкевича при ул. Скарбковскбй. Звертаемо ще увагу, що якъ що року такъ и сего року обѣцяла дирекція „Народнои Торговлѣ“ жертвувати на коляду для дѣтей шкбльныхъ дещо въ натураліяхъ — тожь добре було бы, щобы и кождый иншій, хто бы хотѣвъ причинити ся зб своеи стороны якими дарунками святочными, зволивъ ихъ ласкаво зложити въ Народнбй Торговли, зъ-вбдки забравъ бы ихъ собѣ комітетъ зъ щирою подякою.

— **Магістратъ мѣста Львова** оповѣщуе, що ц. к. команда кадры резервовои 4-го полку уланбвъ выдасть 37 штукъ коней державныхъ для приватного ужиткованя бдъ 1 сѣчня до кбнца жовтня 1891 р. та що конѣ на се призначенй суть здоровій, сильній и до всякого приватного ужитку способній, не сягаючій вѣкомъ низше бдъ 5 — а высше бдъ 8 лѣтъ — и бдповѣдно попарованій. Конѣ, котрій будуть вже въ приватнбмъ уживаню передъ весною 1891 р, будуть вбльній бдъ оглядинъ весняныхъ, а першеньство той буде мати, хто постарае ся борше о пренотацію. Зголошеня устній або й письменній принимае ц. к. команда кадры резервовои пбдъ ч. ор. 109, улиця Жовквска, а о близшихъ подробицяхъ поинформуватись можна въ мѣскбмъ урядѣ кватирунковбмъ (въ ратуши).

— **Пригода на Днѣстрѣ.** Зъ Городка надъ Днѣстромъ пишуть намъ: „Въ четверъ 11 с. м. удалась одна бѣдна жидбвка зъ Городка до Василева на Буковинѣ, переѣхавши рѣку Днѣстеръ оказією на мбстъ въ Залѣщикахъ. У Василевѣ перебула она до недѣлѣ рано. Кблька днѣвъ передъ тымъ почавъ бувъ Днѣстеръ замерзати, и она, замѣсть вертати зновъ на мбстъ до Залѣщикъ, пустилась на вправцѣ черезъ Днѣстеръ ледомъ. Мужь ей, гейбы перечуваючи якесь нещастье, выйшовъ на противъ жѣнки и побачивъ ей, якъ она вже пускала ся на лѣдъ. Бнъ просивъ, благавъ, кричавъ до неи, щобы не пускалась, бо лѣдъ ще дуже слабонькій — та она не дала собѣ й говорити, бо маючи маленьку дитину, хотѣла якъ найборше перебратись черезъ рѣку домбвъ. Зайшла ажь на саму середину рѣки. Ще лишь пару ступнѣвъ, кблька крокбвъ, а тамъ вже лѣдъ зновъ тугѣйшій божь звѣстно, що рѣка мерзне бдъ берегбвъ до середины. Нагло глухій трѣскъ понѣсъ ся долѣвъ ледомъ — а нещасна жѣнка опинилась пбдъ ледомъ, придержуючись холодной крисы обѣручь. Зловѣщій крикъ ратунку бдбивъ ся объ уши ей чоловѣка и бнъ миттю пустивъ ся спасати свою жѣнку. Два разы заломивъ ся самъ, два разы боровъ ся зъ холодными филями о власне житье, погубивъ вже й черевики, та ще зббравъ силы и пустивъ ся въ третій разъ жѣнцѣ на помбчь, котра въ ожиданю ратунку перебула пять чвертей годины середъ виру, тримаючи ся зацѣпенѣлыми руками ледовои крисы. Та всяка робота була даремна. Люде позбѣгались а на нарадахъ, якъ ратувати нещасну передъ неминучою смертію, минула и година, закимъ взяли ся прорубувати лѣдъ та доставлятись до неи човномъ. Та силы фізичній ей почали опускати и она, скинувши зъ себе хустку и хустинку зъ гостинцемъ для дитины на лѣдъ, сама потонула въ глубинахъ днѣстровыхъ — а нещаслывый мужь занѣсъ вже дитинѣ лишь остатный гостинчикъ ей бѣднои мати. — *А. Б.*

— **Господарка по нашихъ громадахъ.** Громада Гучко коло Добромиля мала 3039 зр. капіталу, зысканого зъ продажи лѣса, котрый, своею дорогою, бувъ проданый за пбвъ дармо. Затягнувши въ краевбмъ банку 2000 зр. позички, основала згадана громада позичкову касу зъ капіталомъ 5000 зр. Дбрвавшись такои сумы, кинулась громадска зверхнбсть затягати позички и розхопила разомъ зъ своими приятелями ти грошѣ безъ найменшого забезпеченя позичокъ. Лишь на маетку одного довжника, котрый не мавъ ласки у зверхности, заинтабульовано довгъ. Позички давались на 10 лѣтъ. Теперь якъ разъ минувъ сей речинець, але нѣхто не звернувъ довгу, не выймаючи и начальника громады, котрый позичивъ 200 зр. На сплату довгу въ краевбмъ банку треба було пбднести громадскій додатки до податкбвъ на 48%.

— **Бар. Гірше** продавъ свою фабрику вапна въ Пустомытахъ гр. Грохольскому.

— **Огонь.** Дня 19 н. ст грудня о годинѣ пбвъ до девятои вечеромъ займивъ ся огонь въ Островѣ пбдъ Перемышломъ на оббйстю селянскбмъ и погорѣли три сусѣдній хаты зъ будынками господарскими. Огонь займивъ ся бдъ неосторожного заходу зб свѣтломъ.

— **Львбвскій урядъ почтовый** на головнбмъ дворци зелѣзничбмъ бувъ вчера рано у великбмъ клопотѣ. Коли надбйшовъ на дворець ранѣшный поѣздъ державнои зелѣзницѣ, повѣдомивъ кондукторъ почтовый, що ще за Стрыемъ побачивъ, що недостае ему одного мѣшка зъ грбшми, наданого въ Самборѣ а призначеного до головнои касы краевои. Въ мѣшку тбмъ було 110.000 зр, Розумѣесь, що така вѣсть выкликала великій переполохъ мѣжь урядниками почтовыми. Кондуктора переслухано протоколярно и розтелеґрафовано на всѣ стороны до стацій зелѣзничихъ зъ запытаньемъ, чи не надано де ошибочно сего мѣшка. Коло полудня надбйшла зб стаціи Дубляны-Кранцберґъ вѣстка, що мѣшокъ есть тамъ и що кондукторъ выдаючи для тои стаціи призначену почту, передавъ такожь ошибочно и сей мѣшокъ. Такъ отже скбнчило ся симъ разомъ лишь на переполоху.

— **Въ Льендербанку** — якъ говорять у Вѣдни — мала настати кріза, въ наслѣдокъ котрои посолъ д-ръ Арнольдъ Раппапортъ и директоръ Ганъ суть змушенй выступити зъ управы банку.

— **Зновъ огонь въ театрѣ.** Пбдчасъ вчерашного представлени „Софіи Дороты“ въ нѣмецкбмъ театрѣ людовбмъ у Вѣдни зачало горѣти на отвертбй сценѣ пбдчасъ першого акту. Папѣръ маше представляюче дрова въ печи, і займило ся бдъ лямпы. Середъ публики, именно въ паркетѣ, ставъ страшный переполохъ. Середъ окликбвъ: „горить“ кинулись всѣ до дверей. Папѣръ тлѣючій заразъ придушили акторы а директоръ Буковичъ успокоивъ публику и представленье бдбуло ся до кбнца. Въ льожи дворскбй була архікнягиня Стефанія, але середъ загальнои паники навѣть не рушилась зъ мѣсця.

— **Умундуроване учителѣвъ народныхъ.** Часопись Szkoła одержала зъ деякихъ сторбнъ запытання, чи учителѣ народній мають право носити мундуръ урядникбвъ державныхъ, чи мундуръ такій придавъ бы ся и т. п. Згадана часопись бдповѣдае на тѣ пытання, що учителѣ, пбсля дотеперѣшного устрою народного шкбльництва, не мають права носити мундуръ, бо не суть державными урядниками, хочь и повнять публичный урядъ. Такожь не гадае ся часопись, щобы доконче потреба було учителямъ народнымъ мундурбвъ. Кождый учитель власною працею и заслугами зыскуе собѣ признанье и загальне поважанье. Мундуръ не додасть нѣкому поваги, а если хто не знае выробити собѣ поважного становища въ громадѣ и суспбльности, то и мундуръ не поможе ему нѣчого и не охоронить бдъ можливого легковаженя. Вкбнци треба додати, що и учителѣ шкблъ середныхъ, пбсля рескрипту міністерства просвѣты, мають бути въ школѣ передъ молодѣжію все въ цивільнбмъ одязѣ та лишь при деякихъ торжествахъ шкбльныхъ мають надягати мундуры.

— **Григорій Петровичъ Данилевскій**, звѣстный российскій писатель-романістъ и редакторъ „Правит. Вѣстника“ упокоивъ ся 18 н. ст. грудня въ Петербурзѣ въ 61 роцѣ житя. Родомъ Украинець и маючи нагоду розслѣджувати зъ порученя правительства пбдъ взглядомъ археольоґічнымъ Полтавщину та лиманы Дому и Днѣпра, добре познакомивъ ся зъ украиньскимъ житьемъ бутьемъ та и бравъ зъ него многй тематы до своихъ романбвъ и повѣстей. Многй романы Данилевского переведенй на европейскій языки, якъ н. пр. историчній романы „Мировичъ“, „Потемкинъ на Дунаѣ“, „Черный годъ“, суспбльній романы „Бѣглые въ Новороссіи“ „Девятый валъ“, „Новыи мѣста“ Спеціяльно до Украины бдносять ся „Слобожане“ и „Изъ Украины“, серія оповѣдань и повѣстей зъ украиньского житя, а такожь „Украинская старина“. Въ тбмъ послѣднбмъ творѣ мѣстять ся розвѣдки зъ украиньско рускои літературы и народного образованя, біоґрафія украиньского фільософа Сковороды, основателя харкбвского университету Каразина и писателя Квѣтки Основяненка.

— **Справедливій репрезентанты нашои торговлѣ и промыслу.** При доповняючихъ выборахъ до буковиньскои комнаты торговельно промысловои выбранй: до секціи торговельнои Лейба Барберъ, Як. Конъ, Нафтула Тітінґеръ и Генр. Ваґнеръ; до секціи промысловои Андр. Ґайбъ. Як. Ґольденберґъ, Кар. Кундль, Зиґфридъ Сальтеръ.

— **Процесъ Ейрода и его любовницѣ Бомпаръ** о убійство нотаря Ґуффа закбнчивъ ся въ Парижи. Ейрода засуджено на кару смерти а Бомпаръ на двацять лѣтъ тяжкои вязницѣ.

— **Одзначенье** Старшій совѣтникъ скарбовый, Емилій Зубрицкій. одержавъ ордеръ зелѣзнои короны III кл.

— **Домы зъ трачыны.** Найновѣйшимъ вынаходомъ техніковъ суть именно домы зъ трачыны, и теперь бдбувають ся въ тбмъ напрямѣ рбзній досвѣды и пробы въ технічнбй школѣ въ Шарльотенбурзѣ. Трачинье, що доси по тартакахъ було майже безхосенне, теперь мѣшають зъ дешевыми спорошковаными мінераліями, замѣшують у форму цеглы або бруса и пбддають въ прасѣ тисненю $1^1/_2$ міліона кільоґрамбвъ на одинъ квадратовый метръ. Такъ пбдготовлене трачинье становить будбвляный матеріялъ, недоступный зовсѣмъ вохкости, дуже тревалый а о незначнбмъ тягарѣ спеціфічнбмъ, не пбдпадае вилывамъ атмосферичнымъ и при тбмъ майже цѣлкомъ безпечный бдъ огню. Такъ н. пр. для пробы обламокъ того нового матеріялу пбддали пбдъ 5 ти годинне дѣланье огня зъ вугля, але не було нѣякои змѣны. До того ще сей новый матеріялъ дае ся дуже добре обробляти пилою и запускати красками, що для орнаментики есть великои ваги.

— **Дещо зъ Угорщины.** Въ Угорщинѣ зачинають вже робити пбдготовленя що до святкованя тысячь-лѣтныхъ роковинъ, якъ Мадяре першій разъ появились въ Европѣ. Торжество се мають святкувати — опираючись на розслѣдахъ историчныхъ — въ 1892 р. — Пбсля оповѣщенои міністерствомъ просвѣты статистики шкбльнои, число шкблъ народныхъ въ Угорщинѣ пбднесло ся въ часѣ 20 послѣдныхъ лѣтъ о 21 прц., число ученикбвъ о 81 прц. Дѣтей обовязаныхъ до науки есть пбвтретя міліона а зъ того числа 25 прц не выповняе сего обовязку. Кошты просвѣты народнои выносять 15,110.000 зр. — Тарифа полосна на зелѣзницяхъ причинила ся незвычайно до зббльшеня руху особового, и сей рухъ що разъ ббльшае. — Будова новои палаты парляментарнои поступае скоро и надѣють ся, що отворенье наступить въ осени слѣдуючого року. Кошты будовы вынесли доси 2,600.000 зр., зъ чого припало 600.000 зр. на роботы каменарскій. На роботы рѣзьбарскій выznачено пбвъ міліона зр. На стѣнахъ салѣ будуть малюнки Мункачія, Бенчура и Льоцого.

— **Представланя пасійній.** Въ Обераммерґавъ на сегорбчныхъ пасійныхъ представленяхъ выйшли аранжеры якъ не можна лѣпше. Дохбдъ выносивъ 700.000 марокъ, хочь на послѣдныхъ такихъ представленяхъ въ 1880 р. прихбдъ бувъ лишь 300.000 марокъ, отже два разы меншій. Головный акторъ, представляючій Христа, п Маеръ одержавъ сего року за сезонъ 2000 марокъ; Каіфа, бурмістръ Янъ Лянґъ, 1300 марокъ; тблько припало такожь и директорови орхестры, учителеви рисункбвъ, котрый уставлявъ живій образы. Иншій платнѣ вызначено въ мѣру важности ролѣ и занятя. Дѣти до 13 лѣтъ вѣку подставали по 40 марокъ, бдъ 13—16 лѣтъ по 80, бдъ 16—20 по 200 марокъ на голову. Мужчины, выступаючій яко „народъ“ одержали по 300, жѣнки по 150 марокъ. На музикъ выпало по 700—1300 марокъ на голову; на „ангелбвъ“ чи „геніевъ“ по 800 м., апостолы одержали по 700 марокъ, машиністы бдъ кулісъ по 600 марокъ; донька бурмістра, граюча ролю Маріи 800, а Магдалина 900 марокъ. Крбмъ того ще кождый властитель дому одержавъ подарокъ въ высотѣ 180 м., публичній заведеня въ селѣ дбстали 150.000. Видко зъ сего, що новочасній містеріи лѣпше поплачують нѣжь середновѣчній, бо тогдѣ уважавъ собѣ кождый за велику честь й заслугу, если мбгъ взяти участь въ тыхъ представленяхъ безплатно.

Вѣсти зъ Апп. Львбвскои.

На конкурсѣ розписаный Журбвъ, дек. журавеньского, над. приватного, въ речинцемъ до 14 лютого 1891 р.

Презенту одержали оо.: Ант. Рудницкій на Дитятинъ, Онуфр. Криницкій на Бѣле, Мих. Гаврилюкъ на Илбвъ.

Именованій оо.: Дѣйстнымъ деканомъ золочѣвскимъ Александеръ Чемериньскій зъ Золочева; адміністраторомъ нараѣвского деканату Алекс. Танчаковскій зъ Дунаева.

Одзначеня. Титулъ выслуженыхъ деканбвъ одержали оо.: Игнатій Телишевскій зъ Бѣлки, бувшій деканъ нараѣвскій, та Мих. Рудницкій зъ Поморянъ, бувшій деканъ золочѣвскій — сей послѣдный именованый при сѣй нагодѣ такожь почетнымъ совѣтникомъ митр. Консисторіи зъ правомъ уживати бдзнаки крилошаньскѣ.

Сотрудництва одержали новопоставлений пресвитеры; Григ. Діаконъ въ Толщевѣ и Євг. Гошовскій въ Галичи.

Митр. Консисторія бднеслась до президіи намѣстництва о згоду на кан. институцію о. І. Товарницкого на Клѣщѣвну.

Кан. институованій оо.: Теодоръ Кирчбвъ на Долге и Дим. Склепковичъ на Выписки.

Завѣдательство Сморжа одержавъ новопоставленый пресвитеръ о. Мих. Бачиньскій.

Намѣстництво годить ся на кан. институцію оо: Вас. Молчка на Сервиры и І. Товарницкого на Клѣщѣвну.

Вставились митр. Консисторія до намѣстництва о платню зъ фонду реліґійного для прив. сотрудника въ Ясеновѣ, а до краевои рады шкбльнои о потвержденье занменованя о. Адама Марковского, пров. катихита учительскои семінаріи въ Тернополи, на екзаменатора при испытуючбй комісіи на учителѣвъ шкблъ народныхъ.

Правительство выасиґнувало платню зъ фонду реліґійного для прив. сотрудника въ Колтовѣ.

Введенй оо.: Як. Зробекъ въ сотр. въ Выбудовѣ и Мих. Форись въ завѣд. Журова.

Увбльненый бдъ сотрудництва въ Щирци о. Вас. Навроцкій.

До заведеня дяківского при архікатедральнбй церкви принятый Ив. Филиповичъ.

Послѣдній вѣсти.

Въ послѣднбй хвили одержуемо телеґрафічно зъ Перемышля сумну вѣсть:

Епископъ Іоанъ рицарь Сатурнусъ Ступницкій упокоивъ ся пбдъ нбчь дня 22 н. ст. грудня.

Покбйный владика родивъ ся 16 жовтня 1816 р., рукоположеный въ пресвитеры 1842 р.. освященый на епископа 20-го а интронізованый 27 жовтня 1872 р.

Дня похоронбвъ ще не означено; имовѣрно бдбудуть ся въ суботу, або ажь въ понедѣлокъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Парижъ 22 грудня. Въ Епіналь ухвалено на передвыборчихъ зборахъ 454 голосуючихъ ставити кандидатуру Ферріого до сенату. Соціялістъ Мендельзонъ перенѣсъ ся до Лодину.

Софія 22 грудня. Собраніе мае бути закрыте дня 26 с. м. Трицять магометаньскихъ послбвъ выступило изъ собранія, бо палата бдкинула внесенье, щобы справы пупілярній придѣлювати муфтимъ.

Вѣдень 23 грудня. Конференцію въ справѣ угоды торговельнои зъ Нѣмеччиною перервано на 14 днѣвъ; найдальше засѣданье бдбуде ся 8 сѣчня.

Римъ 23 грудня. Кріспі заявивъ въ парляментѣ, що угода торговельна зъ Австрією буде продовжена лишь на оденъ рбкъ.

Лондонъ 23 грудня. Въ наслѣдокъ страйку урядникбвъ зелѣзничихъ въ Шкоціи настала перерва руху майже на всѣхъ зелѣзницяхъ. Парнель выбирае ся до Парижа на пораду лѣкарску.

Берлинъ 23 грудня. Правительство наказало замкнути всѣ приватній клініки туберкулічній. Причиною того сталась несовѣстность деякихъ лѣкарѣвъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для погорѣлцѣвъ села Ожомлѣ**, повѣту яворôвского, зложили: Вп. оо. І. Голодиньскій, І. Войтовичь, Левъ, Осьмакъ, Савула, Ольховый, Лысякъ, старшій и молодшій Пасѣчиньскій, Лѣтиньскій, Кульматицкій, Петрикъ, Папъ, Фединкевичь, Лонцкій, Гординьскій — разомъ 17 зр. — Хв. рада повѣтова 200 зр., ц. к. староство яворôвске зъ складокъ въ повѣтѣ 85 зр. 92 кр., Вп. о. Тшебуня зъ Зимнои воды 1 зр., п. Ґурскій, машиністъ, 1 зр., Всч. о. І. Вѣрецкій 6 зр. 20 кр., урядъ парохіяльный въ Торкахъ 4 зр. 50 кр. — Всѣмъ тымъ Вп. Добродѣямъ складае въ имени нещасныхъ погорѣлцѣвъ сердечне „Спаси Бôгъ“ — *А. Телепъ*, парохъ Ожомлѣ.

Надôслане.

Д-ръ М Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ
ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска число 27. (Импресса)
6—24

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьскои)
купуютъ и продаютъ всѣлякѝ облїґаціи державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**
Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ ôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облїґаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ облїґаціи довгу державного
Зелѣзничѝ облїґаціи першенъства
Львсы державнѝ и приватнѝ
продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 188—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны** у ЛЬВОВѢ
Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., І. поверхъ.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧѢ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣзда посѣщен. або кур.	Поѣзда особовый	Поѣзда особовый	Поѣзда мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12 08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7·20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненѝ лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Львсы угорскѝ Jo-Sziv.
Три тягненя рôчно. Головна выграна зр. 200.000. Теперѣшный курсъ около зр. 4.75.
Львсы сербскѝ 10 фр.
Три тягненя рôчно. Головна выграна фр. 250.000. Курсъ теперь около 5.75 зр.
Львсы італіѣнскѝ-Червоного Хреста.
Чотири тягненя рôчно. Головна выграна фр. 100.000.

Найвôдповѣднѣйшій подарунки на Рождество або Новый Рôкъ.

продае по курсѣ деннôмъ и на сплаты мѣсячнѝ

Августъ Шелленбергъ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.
Выдавництво газеты львсованъ „НАДѢЯ“ Пренумерата цѣлорôчна на провінціи 1·80 кр.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае
выпробованѝ и певнѝ средства косметичнѝ
ôдзначенѝ 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, взмôцняе корѣнцѣ волося и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змываня волося, запобѣгае творити ся парплямъ, ôдсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито на **корѣнцѣ волося** и на **порôстъ волося**. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной флишки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приемного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже користно **дѣлае на ясла и зубы**. Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надае перлову бѣлôсть, ôддаляе камѣнь и квасы, котрѝ наводять бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приемный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всемірнôй зôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна флякону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Нїґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поединче. Цѣна 1 зр.

Бѣлѝ и гарнѝ руки. Найбôльше червонѝ и попадалѝ руки выбѣлять ся и вынѣжнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростинным**. Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обувя и шкôръ, мягчить шкôру, робить ю непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконницъ ч. 20, и въ ЧЕРНôВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С. С. Х.) до стациі зелѣзничои.
Малѝ зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.
поручае
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
3655 (15—?) У ЛЬВОВѢ.

НА РÔЗДВО

ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ ЗАБАВОКЪ ДЛЯ учачои ся молодѣжи
поручае 3750 3—3

Заведенье ґальванічне ГЕНРИКЪ РОЗЕНБУШЬ

у Львовѣ, улиця Коперніка число 26.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ
а всѣ находячѝ ся въ обѣгу **5% асигнаты касовѝ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованѝ по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ
ФАБРИКА ПАРОВА
Цикоріи, Сурогатôвъ кавы и кавы фіґовои
въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбнымѝ медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѝ и рôльництва.

Выготовляе зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючѝ ся богатствомъ частей пожывныхъ, такожъ знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручае передовсѣмъ:
Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову Француску Розманита,
Цикорію краковску гôрку. 3317 49—52
Каву фіґову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевысшаючѝ прикметами всѣ сего рода заграничнѝ продукты, надѣю ся, що нашѝ Вп. Господинѣ. котрѝ окружають все и всюды своею приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговлѝхъ.

СПЕЦІЯЛЬНÔСТЬ!

Черевики зъ телячои шкôры зô шерстію

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.
Тѝ черевики зъ телячои шкôры, выправленои зô шерстію, суть знаменитѝ на вохкôсть, зимно та противъ гостци и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскѝ поваги.**
Выключно лишь правдивѝ въ складѣ выроôвъ шовковыхъ 3725 8—12

„Zum Andreas Hofer“
Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.
Илюстрованѝ цѣнники зъ сказôвкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Однокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССИЙСКОГО ЧАЮ
3319 38—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжѝ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае єго пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповнюються совѣстно и скоро также **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѝ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	½ клгр знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Молодый чоловѣкъ

торговельникъ, маючій користне мѣсце до заложеня торговлѣ, зъ браку знакомости пошукуе тою дорогою товаришки житя, особы интіліґентнои зъ лагôднымъ успособленьемъ и приданымъ 2 тисячѣ зр. За дискрецію ручить словомъ честного чоловѣка. Фотоґрафія пожадана. Адресъ: **Частнôсть 12** post. rest. Львôвъ.

Канцелярія товариства „Просвѣта“

у Львовѣ, улиця Ôрменьска ч. 27 партеръ
поручае на подарки на
Коляду и Новый Рôкъ
1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняной оправѣ 72 кр
2. Коляды и щедрôвки брошур. цѣна 12 кр.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякѝ приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань
3604 57—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Ковдры, матерацы, сѣнники, вкладки пружиновѝ до лôжокъ и т. п. власного выробу поручае найдешевше
ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ
Львôвъ, ул. Коперніка ч. 7.

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:
1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „
Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

Львôвъ ул. Баторія 20.

поручае свôй складъ и роботню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кожду пору року по найнижшихъ цѣнахъ. Такожъ приймае замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ одного черевика на мѣру.
3732 6—10 Зъ поваганьемъ
Каролъ Яворскій
Львôвъ ул Баторія ч. 20.

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найльпшôмъ родѣ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22
Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90
на провінціи 4¾ кільо зр. 9.60
франко.
Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрѣ инши пôдъ назвою моего знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ тану каву якъ моя що-до якости и смаку.
Кава палена ½ кільо зр. 1.20.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстрацiями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красной оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

БАЛ-

дажѣ руптуровѝ, суспензорія
такожъ
французкѝ спеціяльности
въ добрôмъ родѣ
въ магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣля мужескогô, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ, парфумеріи и т. и.
поручае найдешевше
ТОРГОВЛЯ
БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ
Львôвъ, Галицка ч 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсѣй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненіями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (съ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (съ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Цѣи закупкѝ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей**. — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь**. Папѣръ въ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѝ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 279. Львôвъ, Середа 12 (24) грудня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и ру кимъ свят) о 4 годинѣ по полудни. Літературный додаток „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторок и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Кароли Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ мітер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатаній вôльнѣ вôдъ порта Поодинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки печатног, въ рубр. „Надісланє“ по 20 кр. а. в.

Щедрій числиться по 10 кр. вôдъ стрічки.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сей порѣ дуже великій выдатки.

У Львовѣ дня 12 (24 грудня) 1890.

Бачнôсть Русины! Пôдъ конець сего року — а ôнъ вже за плечима — має ôдбути ся въ цѣлôй монархіи конскрипція. Формулярѣ и инструкціи до конскрипціи вже розсылають ся и власти дотычнѣ лагодять цѣлый апаратъ, щобы ôнъ на даный знакъ розпочавъ свою дѣяльнôсть. Будьмо отже осторожнѣ, пильнуймо добре дѣла, доглядаймо зô всею ревностію и зъ повнымъ патріотизмомъ того, щобы не дѣялись нѣякѣ надужитя, щобы насъ Русинôвъ не почислено менше, якъ насъ дѣйстно есть. А нагода до того есть, бо можнôсть такого несправедливого почисленя подають вже самѣ формулярѣ конскрипційнѣ, въ котрыхъ въ тôй рубрицѣ, де повинно вписувати ся, якою мовою хто говорить, якій отже есть рôдный материный языкъ того, хто записуе ся въ лісту конскрипційну, написано лише „языкъ товарискій“, значить ся, языкъ такій, котрымъ хтось лише случайно говорить, коли знає бôльше языкôвъ.

Обовязкомъ кождого Русина есть признати ся при конскрипціи до своєи народности и дѣятого повиненъ кождый въ рубрику „языкъ товарискій“ вписати языкъ рускій а патріотичнымъ обовязкомъ кождого свѣтлѣйшого Русина повинно бути, де лишь можна, допильнувати того, щобы тамъ, де переводять конскрипцію покликанѣ до того особы, не пôдсувано людемъ неписьменнымъ або мало-вѣдущимъ якійсь иншій языкъ. Що-до рубрики „языкъ товарискій“, то инструкція подає до него таке поясненье:

„Ту рубрику треба выловнятя лишь для тыхъ особъ, котрѣ приналежать до краєвъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй. Для кождои особы треба подати лишь одинъ языкъ, а именно той, котрого уживає „въ товариствѣ“. При особахъ, котрѣ суть ще немовлятами, або суть такъ слабѣ на умѣ, що не говорять нѣякимъ языкомъ, треба вписувати той языкъ, котрый зô взгляду на ôдносины особъ, середъ котрыхъ жнють, мусить бути принятый яко ихъ языкъ товарискій, або котрый подадуть ихъ родичѣ и опѣкуны.“

То поясненье може для насъ — особливо по мѣстахъ — наробити богато шкоды и длятого треба, щобы наша интеліґенція старала ся о снôлько можна пояснити нашимъ людемъ, що пôдъ назвою „языкъ товарискій“ розумѣе ся властиво: рôдный, материный языкъ, для кождого Русина языкъ рускій, хочь бы ôнъ хвилево послугувавъ ся и якимъ другимъ языкомъ. Передовсѣмъ же кладемо на серце нашому патріотичному духовенству и тымъ зъ нашои интеліґенціи свѣтскои, котрѣ мають можливôсть вглядати тамъ, де конскрипцію переводять покликанѣ до того особы, щобы они всякими силами старали ся о то, абы не дѣялись нѣякѣ надужитя, абы не вписувано або не змушувано людей вписувати до листы конскрипційнои якійсь иншій языкъ, якъ лишь той, котрымъ они дѣйстно говорять, ихъ питомый языкъ рускій.

Позавчера подали мы статью „Душпастыря“ въ справѣ остатныхъ подій соймовыхъ и новои ситуаціи Русинôвъ. Мы выказали, що цѣлію тои статьѣ есть вôзвати всѣхъ Русинôвъ, абы приступали до програмы поставленои въ соймѣ, а тôлько зазначилисмо деякѣ, якъ намъ вдавало ся, неясни мѣсця въ тôй статьѣ. Отже теперь и що до тыхъ мѣсць всьмо зъ найкомпетентнѣйшои стороны уповажненій до заявленя, що ихъ интенціею не було зовсѣмъ признати що до поступованя п. Романчука навѣть можливу тôлько похибку въ формѣ, тôлько высказати: що на форму тутъ зовсѣмъ не треба глядѣти, бо если-бы навѣть похибка була, то головне дѣло добра рѣчь. Що-до опису авдіенціи у намѣстника, то митрополитъ высказавъ тамъ вправдѣ свои гадки, але не въ формѣ цѣлковито обробленои и незмѣненои програмы, отже коли почувъ въ соймѣ програму п. Романчука, то приступивъ цѣлкомъ до нея, бо она зовсѣмъ ôдповѣла его интенціямъ.

Мы тов поясненье подаємо очевидно зъ повнымъ задоволеньемъ, а указуємо тôлько, що въ найголовнѣйшихъ моментахъ мы статью „Душпастыря“ зрозумѣли вѣрно. „Червоная Русь“ пôсля свого звычаю змыслъ тои статьѣ зовсѣмъ перекрутила. Сли тая статья ей утѣшила, то мы жичимо ей ще якъ найбôльше такихъ утѣхъ дôпинати!

Вѣче окружне въ Бережанахъ.

ôдбуло ся вчера пôсля оповѣщенои програмы. Про се вѣче подаємо поки що телеґраму, яку мы одержали вчера пôзнымъ вечеромъ такъ, що не могли ей подати вже у вчерашнôмъ числѣ. Телеґрама звучить:

„Вѣче ôдбуло ся величаво при всѣмъ сотъ участникахъ. На початку нарадъ выкликала кліка „обединителѣвъ“ публичный скандалъ, отже ц. к. староста, зъ обавы передъ розрухомъ, узнавъ за потрѣбне вôзвати до салѣ жандармôвъ. Зôбраный на вѣчу народъ ухваливъ одноголосно адресу для посла Романчука, адресу для Впр. митрополита и адресу Его Вел. цѣсареви. — *Д-ръ Чайковскій*“.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XXI.

Зъ Калущины.

Зъ Сѣвки Калуской.

Высокоповажаный Пане, нашь дорогій После!

Въ виду того, що зъ нами выробляють Вашѣ противникы, перекручуючи бесѣду Вами выголошену въ соймѣ дня 25 падолиста и стараючи ся насъ звести, не можемо знести тои згубы и кажемо щиро, що програма котру-сте высказали, есть нашою, и мы не дамо ей нѣкому нарушити, бо тыхъ пять точокъ — то пять нашихъ народныхъ заповѣдей, на котрѣ всѣ нашѣ найлѣпшѣ патріоты ôдъ давна згодили ся, а й теперь пôдъ проводомъ всѣхъ рускихъ владыкъ самѣ найславнѣйшѣ сыны Руси пристають.

Честь Вамъ за тото розумне и высокопатріотичне дѣло! Вашѣ ворога суть и нашими ворогами и мы ихъ не признаємъ, але вырѣкаємъ ся, бо ганьблять справу руску.

Сѣвка калуска дня 21 грудня 1890.

Андрей Козикъ, выборець посла и радный громады. — Иванъ Коцанъ, радный. — Симеонъ Гнатишинъ, радный. — Андрей Гнатишинъ, радный и провізоръ церковный. — Константинъ Климишинъ, радный и провізоръ церковный. — Дамянъ Кашубиньскій, радный. — Филимонъ Гузоватый, радный [и 20 громадянъ.]

——

Зъ Пôйла.

Высокодостойный Пане После, нашь щирый Заступнику!

Быстрымъ окомъ сокола обняли Вы всѣ сущнѣ справы нашого рускаго народу и своею ясною програмою положили разъ конець всякôй запутанниѣ и пôдозрѣниямъ. Найлѣпша воля и не облудна любовь пробиває ся зъ кождого слова Вами сказаного, а не треба глубокои учености, щобы поставлену програму зрозумѣти. А однакъ пôдносять ся противники тои идеѣ благороднои, ясной якъ сонце, а чистои якъ слеза, що то въ слѣпôй пристрасти самѣ не бачуть правды и нашои народнои гôдности, выявленои Вашими устами передъ цѣлымъ свѣтомъ, и другихъ „меншихъ братôвъ“ въ блудъ вправадати старають ся. Длятого зъ найбôльшимъ обуреньемъ ôдпираємо ся мы, пôдписанѣ, такого поступку и за святу честь нашу народу хочемо пôйти зъ Вами разомъ хоть-бы въ огонь!

Приймѣть сердечну подяку, Высокоповажаный, любый нашь Пане После, за Вашь трудъ дотепереѣшный, а Бôгъ най крѣпить силы до дальшои праці. Правда лишь одна и тая мусить побѣдити!

Пôйло коло Калуша дня 20 грудня 1890.

Григорій Киркошь, начальникъ громады. — Фр. Вишневскій. — Захарій Савчукъ, радный. — Дмитро Дѣдикъ, радный. — Луць Мельникъ, радный. — Тимко Лисаникъ, рядный громады [и 26 громадянъ].

Письма зъ краю про ситуацію.

Зъ Вѣдня.

Нарада, скликана до реставрації Штайнера нашими загонистыми радикалами зробила цѣлковите фіяско. Изъ справозданъ въ нѣмецкихъ ґазетахъ вѣденьскихъ здавалось бы, що межи зôбраными черезъ весь часъ засѣданя панувавъ настрôй поважный, — тымчасомъ такъ не було.

Засѣданье зачалось о годинѣ 7-ôй и зъ початку йшло яко-тако. Звѣстный Вамъ зô Львова „Січовикъ“ Будзиновскій выступивъ зъ инвективами противъ посла Романчука, закидаючи ему: а) чому ôнъ не спытавъ народу о его волю? б) чому ôнъ не проклямувавъ у соймѣ рускаго права державнаго? в) чому ôнъ станувъ на становищи греко-католика, а не взявъ на увагу Русинôвъ на Буковинѣ и на Украинѣ, котрѣ суть православнѣ?“ — а потôмъ п. Будзиновскій поставивъ ôдъ себе програму для Русинôвъ максімальну и мінімальну: а) максімальну — руске право державне; ревізія конституціи и подѣлъ Австріи на національнѣ области въ далеко-сягаючою автономією; б) мінімальну — загальне право голосованя и розширенье правъ політичныхъ. — Д-ръ Зобкôвъ выступивъ противъ проклямованя рускаго права державнаго, бо то бы значило жадати, щобы австрійскій цѣсарь коронувавъ ся на короля Польщѣ. — Потôмъ забравъ слово гофратъ Ковальскій на тематъ, що програма почтенного Будзиновского не есть на часѣ, а теперь треба лише обмежитись на заявленье противъ акціи Романчука. — Ôдтакъ наступила коротка промова В. Дудикевича и при сѣй нагодѣ вывязала ся суперечка межи нимъ а гофратомъ Струмѣньскимъ о языкъ россійскій. — Розумно говоривъ д-ръ Вовкôдка въ оборонѣ програмы и поступованя посла Романчука, — але ще передъ тымъ зробивъ ся хаосъ, порядку не було анѣ за шелюгъ, ажь наконець предсѣдатель Гриневецкій, не могучи собѣ дати рады, кинувъ дзвôнкомъ. Гофраты Ковальскій и Струмѣньскій, змѣркувавши зъ часомъ, що попали въ якусь дивну, сорокату компанію, выбрали ся ôдъ Штайнера о годинѣ 11½, полишивши компанію самôй собѣ. Нинѣ певно дуже жалують, що ихъ имена такъ выдатно зафіґурували у вѣденьскихъ часописяхъ въ звязи зъ тою аферою и що именно внесенье п. Ковальского, на котре и п. Струмѣньскій мавъ згодити ся, подали вѣденьскѣ дневники яко ухваленє зборомъ. Поважнѣ и розважнѣ Русины вѣденьскѣ не можуть надивувати ся, якимъ способомъ особливо гофратъ Струмѣньскій попавъ въ аферу.. За гофратами поутѣкали заразъ всѣ старшѣ и розважнѣйшѣ Русины. Внесенье Дудикевича, щобы выступленье послôвъ-народовцѣвъ въ соймѣ назвати „зрадою и пониженьемъ народу“, не було навѣть обговорюване въ реставраціи Штайнера, бо о годинѣ 1-ôй реставрацію замкнено, а Дудикевичъ зъ деякими „Січовиками“ дальше вѣвъ сю рѣчь въ якôйсь каварни.

Навѣдженє поступованье радикалôвъ, нащеныхъ Дудикевичемъ, вызвало межи вѣденьскими народовцями велике обуренье. Многѣ, навѣть такѣ, що доси стояли зъ далека и не займали ся справами політичными, пôдписують зъ одушевленьемъ адресу

Про жидôвске крамарство.

(Дальше.)

Ледви-ледви минуло зъ 10 лѣтъ, а Гершко своєю сѣтею обмотавъ кôлькадесять добрыхъ господарѣвъ, выставивъ кôлька хлопскихъ грунтôвъ на ліцитацію, а вкôнци ôдъ марнотратного молодого пана дѣдича купивъ 120 моргôвъ хорошого дубового лѣса разомъ зъ коршмою, въ котрôй его тесть такъ довго бѣдувавъ, на власнôсть и въ цѣлôй сторонѣ рознесъ ся гомôнъ про его богатство. На лѣсѣ зробивъ метвій жидокъ золотый ґешефтъ, бо за дерево ôдобравъ свои грошѣ, земля-жь и коршма пришли Гершкови даремнѣсѣнько, — до того на горбочку выкручавши лѣсъ, выставивъ собѣ прекрасни будынки господарскѣ разомъ зъ хатою. Теперка сей поліпъ розтягъ свои ненасытнѣ парусы ще дальше, запускаючи ихъ все глибше и глибше у селяньску суспôльнôсть такъ, що не було одного року, въ котрôмъ бы ôнъ не зôгнавъ трехъ або й бôльше господарѣвъ за невеличкій довгъ въ прадѣднои землѣ. Конець-кôнцевъ Гершкôвъ маєтокъ рôсъ справдѣ такъ, якъ жидôвска лихва, бо за 25 лѣтъ спекуляціи на хлопскôй шкôрѣ, купивъ ôнъ собѣ недалеко Львова село за 80 тысячь зр., самъ же осѣвъ въ невеличкôмъ провінціональнôмъ жидôвскôмъ мѣстѣ, де мав пôдъ бокомъ ц. к. судъ повѣтовый. Свое давне ремесло веде ôнъ дальше, у тяжкій передновок зничить хлопамъ грошей, дає зô свого господарства на паску пшениці, на хлѣбъ жита, на засѣвъ ячменю, ôвса, выки, гороху, бульбы зъ речинцемъ ôддачи грошей за тѣ продукты въ осени по найбôльшôй части мѣжь Парасковеями. Але яка ся страшна цѣна, если за корець взятого у жида жита потреба заплатити въ осени и 10 зр. Бѣда, голодъ, недостача кредиту, безглузда хлопска господарка попыхає чоловѣка нашого у глубоку пропасть, ôддаючи проворнѣйшому ôдъ него часами всю его працю, а навѣть его екзистенцію....

Нинѣ неразъ я бачу того колись бѣдного, босого Гершка, котрый менѣ маленькôй дѣтинѣ въ рукъ выдиравъ варену бульбу и полыкавъ ей наче вузькъ жабу разомъ зъ шкаралупою, якъ ôнъ хорошими кôньми въ пышнôй каритѣ чвалує до свого села, часами глипне на мене своими крôликоватыми очима, рушить шапкою, усмѣхне ся та погладить себе по рудôй бородѣ.

Такихъ навукôвъ зъ довгима, хижими раменами безъ числа по нашôмъ краю середъ нашого простого люду, ихнои дѣяльности не въ силѣ задержати законъ въ 1877 року супротивъ лихвы; они середъ чоловѣчого муравлиска, середъ тои боротьбы о кусничокъ щоденного хлѣба, крыють ся зъ розъяреным лицемъ на самому днѣ або въ якôмъ закамарку, по свою-жь жертву вылазять тогды, коли она спôкійне ся, похилить ся та зачне падати на побоковищи. Такѣ торжники грôшми умѣють своими пôдступами такъ добре зловити въ свои студенѣ оббѣмы якъ хлопа, такъ и кождого освѣченого чоловѣка, а о скôлько они причинили ся до матеріяльнои руины польскои шляхты въ нашôмъ краю, про се може намъ найлѣпше выказати статистика довгу нашихъ дворскихъ обшарôвъ. Середъ упадку нашои бôльшои власности, селяньства та ремѣсникôвъ розкрывае ся передъ ними золота будучнôсть; зôбраный капіталъ мусить нихъ колись вынести до горы та до значеня, а тѣ, котрымъ они колись кланяли ся, хто знає, чи не стануть ихнимы гельотами.

II.

Однакъ подумавъ бы може хто, що моя балаканина въ виду обовязуючои уставы зъ 1877 року супротивъ лихвы и піяньства цѣлкомъ безпредметова, бо законъ выразно охороняє слабшого передъ вызыскуваньемъ проворного лихваря. Та оно справдѣ повинно такъ бути, але де-жь нинѣ у насъ знайдуть ся такѣ освѣченѣ люде мѣжь нашимъ селяньствомъ, котрѣ бы свѣдомо схотѣли ôддати ся пôдъ охорону закона? чи много знайшлось бы хлѣборобôвъ, котрѣ бы знали, що такій законъ есть справдѣ?! А лихварь-жидъ не глядить на букву закона, ôнъ пильно довѣдуе ся, чи зъ довжника есть що потягнути, бо знає добре, що той, котрого нужда загнала до него по грошѣ, дасть ему не тôлько жадану лихву, але послѣдну каплю своєи крови. Длятого лихварѣ мѣжь нашимъ селяньствомъ дальше ведуть свою стару роботу, выхôсновують темноту простолюдины такъ, якъ передъ выданьемъ закона супротивъ лихвы, набивають кишенѣ нашою працею, торгують грôшми, запускаючи въ слабый економічный нашь орґанізмъ свои кôгтѣ все глибше та глибше. Мы-жь на се байдужнѣ; навѣть не застановляємо ся надъ тымъ, якимъ бы способомъ можна спинити роботу того страшного поліпа... а прецѣнь знайшлась бы й на се рада.

Головнымъ огнищемъ жидôвского крамарства по нашихъ селахъ та мѣсточкахъ суть коршмы, котрѣ не мало причиняють ся до загнѣжденя деморалізаціи, до утраты фізичныхъ силъ, до зледаня а навѣть до утраты душевныхъ силъ народу; и я не знаю. чи плакати чи смѣяти ся надъ тыми людьми, що въ своєй загонистости назвали коршmу swą świętością. Однакъ я маю говорити тôлько про жидôвске крамарство, а не про загонистôсть нашои шляхты. Нашѣ коршмарѣ по селахъ спродають по найбôльшôй части горѣвку, румъ (гаракъ, найбôльше оковита лиха, закрашена на темно-червону краску), пиво въ зимѣ, сôль, скринка простѣ, тютюнъ а деколи й нафту.

Щобы бодай въ приближеню пôзнати доходы коршмаря, я подамъ его выдатки въ однôмъ роцѣ, котрѣ менѣ удало ся зъ-близька пôзнати. Въ селѣ числячôмъ 720 душь а 130 ч. домôвъ уже разомъ зъ коршмами, школою, приходствомъ та дворомъ есть двѣ коршмѣ. Въ однôй коршмѣ жидôвска родина складає ся зъ 8 людей, крôмъ слуги, въ другôй зъ 3, четверта-жь наймичка, — такъ отжежь одно село коршмою удержуе 13 людей. Почислѣмо-жь теперка въ приближеню всѣ выдатки:

1.	за право пропінаціи въ обохъ коршмахъ рôчно	373·50 зр.
2.	за вынайменье двохъ коршемъ ôдъ власътеля села	230·— „
3.	тарифа позваляюча на спродажу тютюну и табаки [устава, цехованье мѣръ та др. пересѣчно на рôкъ]	20·— „
4.	до фонду пропінаційного	23·— „
5.	податокъ доходовый та заробковый	57·35 „
6.	двѣ наймички по 27 зр. рôчно	54·— „
	разомъ	757·85 зр.

Если приймемо, що на опалъ двохъ коршемъ потреба що-найменше 15 сягôвъ дровъ, за котрѣ тутка платить ся 1 сягъ 8 зр.; на удержанье-жь 13 людей, с. е. на харчь для нихъ и одѣнье приймѣмъ тôлько мінімальну суму 1000 зр., то одержимо 1877 зр. Одно от-

признанья послови Романчукови и тая адреса незабавомъ вышле ся. Потѣшаючимъ и дуже бідраднымъ явищемъ есть притомъ руху особливо тая рѣчь, що всѣ тутешнї робітника Русины заявляють свою солідарность въ програмою п. Романчука и горнуть ся одинъ попередъ другого до підпису адресы и выразно домагають ся, щобы адресу выслано до Львова. Говорено менѣ на певно, що межь интелігентными Русинами адресу признанья послови Романчукови підписавъ и гофратъ Струмѣньскій. Се бувъ бы найлучшій доказъ, що п. Струмѣньскій попавъ въ аферу, занесценовану радикалами и обединителями, мовь Пилатъ у „Вѣрую“. Коли-жь п. Струмѣньскій на зборѣ у Штайнера підперъ — якъ подають вѣденьскї газеты — внесенье пос. Ковальского, то мабуть длятого, що гофратъ Ковальскій свою промову державъ дуже оглядно и заявивъ ся противнымъ тому, щобы протестувати противъ програмы посла Романчука, а навѣть выразивъ ся словами: „Романчукъ — чоловѣкъ заслуженый; хто знае, чи и цѣлый его способъ переведенья договорівъ не бувъ підсля его найсвятѣйшого пересвѣдченя“...

Зъ Калущины.

I.

Заявленье.

Заявляємо прилюдно, що підписы нашї, поставленї на письмѣ, яке намъ дякъ Василь Петрівъ зъ Підмихайля підсунувъ, бувъ ошуканы и узнаємо за неважнї, бо той дякъ насъ отуманивъ. Найлѣпшимъ доказомъ есть то, що Петрівъ підписаного Луця Кобльовского перехопивъ на дорозѣ, якъ той ѣхавъ до лѣса, и підсунувъ ему до підпису письмо, котрого той не мавъ часу навѣть перечитати.

Андрусь Козикъ и *Симеонъ Коцанъ*, выборцѣ зъ Сѣвки калускои. — *Лука Кобльовскій*, выборець зъ Пійла.

II.

Горстка тутешнихъ „обединителѣвъ“ розвинула — якъ уже Вамъ вѣдомо — пекельну аґітацію противъ пана Романчука, не перебираючи въ средствахъ. Аґітація тая ще змогла ся по поворотѣ зъ Львова дяка Василя Петрова и о. Иларія Сѣчиньского, куды они оба ѣздили въ понедѣлокъ минувшого тыжня. Цѣлу аґітацію веде кільна священиківъ и дякъ Петрівъ. Ѣздять они по селахъ и рівными способами збираютъ підписы на адресу недовѣрія послови Романчукови, рефлектуючи головно на выборцѣвъ. Зъ „Дѣла“ вже вѣдомо, якъ о. Сѣчиньскій зъ Вістовы и о. Козакъ зъ Підгорокъ збирали підписы въ селѣ Завадцѣ, а що-до політичного ихъ приятеля дяка Петрова, то той прямо выманює підписы выборцѣвъ.

Сегодня явивъ ся въ Калуши выборець зъ Довгои ч. Василь Гуляничь и почавъ розпытувати, що то за значѣнье мало письмо, яке ему підсунувъ до підпису дякъ зъ Підмихайля. Коли ч. Гуляничеви сказано, о що то ходить, бувъ сердечный аж поблѣдъ, заломивъ руки та й каже: „Бійте ся Бога! що менѣ чинити? Та я тото письмо підписавъ!“ — „А чому-жь вы не порадили ся кого?“ — спытано ч. выборця. — „А чи-жь я могъ сподѣвати ся? а чи-жь я могъ навѣть помыслити, що Петрівъ пустить ся на таку нечесть? Підсунувъ менѣ письмо, казавъ, що то йде о добро Русинівъ, а я й підписавъ, не знаючи и не розумѣючи справы, бо газетъ не читаю...“ Потімъ ч. Василь Гуляничь прилюдно заявивъ, що підпись свій узнае и оголошуе неважнымъ, а цѣлкомъ годить ся на програму и поступованье посла Романчука.

Подаю и сей фактъ до прилюдноси вѣдомости, щобы на случай, если бы появала ся яка адреса недовѣрія для посла Романчука, загалъ Русинівъ знавъ, хто то теперезувавъ выборцѣвъ и въ якій способъ збиравъ підписы по указу „обединителѣвъ“ львівскихъ.

Всѣ здорово-мыслячї наші люде въ повѣтѣ сожалѣютъ надъ тою сумною проявою, що якъ-разъ священникы деякї въ повѣтѣ калускімъ займаютъ ся аґітацією противъ посла Романчука, коли въ другихъ повѣтівъ священьство заявляе послови Романчукови якъ найбільше признанье за его програму [отъ н. пр. въ Гусятинщины адресу признанья підписало аж 26 священиківъ!]. Впрочімъ на програму Романчука згодили ся всѣ князѣ церкви руских, а Впр. митрополитъ прилюдно въ соймѣ заявивъ, що духовеньство сю програму вповнѣ приймае за свою... Що дальше выйде въ тои аґітації, побачимо, але то рѣчь певна, що народъ въ повѣтѣ стоить по сторонѣ свого посла, а де въ котрій мѣсцевости давъ ся хвилево збаламутити, то опісля пізнавши справу, вдѣкае ся баламутівъ и стае по сторонѣ правды. Доси маємо уже заявленя пятьохъ выборцѣвъ, котрї узнають свои підписы за неважнї, бо имъ ихъ підсунено, користаючи въ підступный способъ зъ ихъ невѣдомости. И до чого-жь доведе така робота горстки „обединителѣвъ“ въ Калущинѣ? Хиба до того, що селяне скажуть: „самї свои насъ деморалізують..“ Застановѣть ся, господиновe надъ своєю роботою и не грайте зъ огнемъ, котрый осмалить не насъ, а васъ!

Дописи „Дѣла“.

Зъ Золочева.

[Ложь дописувателя „Черв. Руси.“]

Въ ч. 273 и 274 „Червоной Руси“ появила ся не величка допись зъ Золочева, котра ачейже есть досыть вымовнымъ доказомъ, якою збрудою воюють нашї „обединителѣ“, щобы всяке честне дѣло, котре не есть ихъ власнымъ плодомъ, грязею инсинуацій и клеветъ обвидати. Безперечно уважавъ бы я пониже мого достоинства на клеветливій инсинуаціи особистои натуры одвѣчати, бо-жь клевета въ згаданій дописи дотыкае що ино въ житье введеной институціи „Рускои читальнѣ“ въ котру на-разѣ нашї золочѣвскій „обединителѣ“ свои стрѣлы направили.

Ще передъ семи роками вдячули Русины мѣста Золочева недостатокъ „власной хаты“, де бы прецѣнь прибувшій Русинъ могъ Русина найти и познакомити ся. Недостаткови тому мало зарадити „Товариство Рускои читальнѣ въ Золочевѣ“, що мало въ собѣ згромадити не тілько всѣхъ интелігентныхъ Русинівъ Золочева и околицѣ въ цѣли оживленя товариского житя, але, приймаючи въ свій складъ и просвѣченѣйшихъ зъ помежа мѣщанъ та селянъ, сповнити черезъ выклады, вдчиты и декляматорскій вечерницѣ заразомъ и задачу культурну, ширячи въ той способъ, просвѣту и національне почутье въ широкій круги рускихъ родинъ. Сї засады руководили тогдышными патріотами-Русинами при укладаню статута „Рускои читальнѣ“, затвердженого ще передъ семи роками. Однакъ ся хоць и якъ желана и пожиточна институція не могла задля браку одвѣтного льокалю аж до сего часу въ житье увійти. Доперва въ падолистѣ с. р. провѣдали деякї мѣстцевї патріоты, що власне опорожнює ся льокаль, котрый бы якъ-разъ до умѣщеня згаданои институціи надававъ ся. Се спонукало підписаного, що запросивъ въ свій дімъ виднѣйшихъ мѣцевыхъ патріотівъ безъ різницѣ пересвѣдчень, щобы застановити ся чи не була бы вже крайна пора сю такъ давно задумуваву институцію въ житье впровадити, и запала на се одноголосна ухвала. Потімъ поручено двомъ изъ присутныхъ — опорожненый льокаль заразъ вынаймити, бо аж тогды можна бы до отворенья читальнѣ приступити. Констатую, що на сій приватній нарадѣ бувъ и сов. Рожанковскій. Порученье повысше остало заразъ слѣдуючого дня выконане. Межь тымъ вдѣхавъ сов. Рожанковскій на засѣданя соймовій, на нихъ зайшли подѣ, якій всѣ щирї Русины радо повитали, однако сї подѣ не мали нѣякои звязи зъ „Рускою читальнею“, чого доказомъ, що маючи вже льокаль вынаятый, здержали мы отвореньe „Рускои читальнѣ“ аж до пріѣзду сов. Рожанковского зъ нарадъ с ймовыхъ.

Но тыждень передъ отвореньемъ читальнѣ“ устaлено въ домѣ о. Чемериньского речинець отворея и рѣшено на разъ не втягати селянъ и мѣщанъ, а запросити тілько мѣстцевыхъ интелігентныхъ Русинівъ и найблизшихъ сусѣдъ-священниковъ, щобы найперше въ горѣ розбите товариске житье оживити. Тутъ знову зазначую що и на сій нарадѣ бувъ сов. Рожанковскій. Такъ бачите, панове, правдомовность „Червоной“, будь-то о часѣ зборівъ не бувъ навѣть сов. Рожанковскій повѣдомленый!

Дня 13 грудня вдбули ся дѣйстно першій загальный зборы, жаль только, що не всѣ мѣсцевї Русины на нихъ потрудити ся зволили, бо хотя деякї були дѣйстно урядовыми годинами перешкоджені все таки значна часть зъ увійшовшои вже у нихъ въ звычай апатичности до справъ народныхъ, не явила ся; крайна пора, щобы вже разъ и тї панове зъ своєи апатичной дрѣмоты просвули ся и зо всѣхъ патріотичныхъ обовязковъ не выломлювали ся; инакше були бы мы зневоленї ихъ имена для прилюдного посоромленя выявити. Зборы вдбували ся підъ проводомъ о. деканa Чемериньского цѣлкомъ поважно, а сли може яке летне слово немило вразило нашихъ „обединителѣвъ“ — се-жь прецѣнь яко не входяче въ програму зборівъ „читальнѣ“ не можна ій въ вину ставляти. Але горсточка нашихъ „обединителѣвъ“ невдоволена, що въ складъ выдѣлу войшли люде, котрї вповнѣ годять ся зъ програмою п. Романчука, хотѣли бы всѣми силами сю що-ино въ житье введену институцію оклеветати, и добираютъ до сего всякихъ негодныхъ способівъ. Такъ старали ся деякї зъ нихъ декотрыхъ тымъ вдъ вступленя въ члены „читальнѣ“ вдполошати, що имъ „читальню“ представляли яко товариство політичне, де провідъ взяли „соціялісты“... А чейже не народовцѣ, але — „обединителѣ“ въ сихъ часахъ братають ся зъ радикалами! Повну выразумѣлість зборівъ „читальнѣ“ найлучше выказе складъ выбраного на нихъ выдѣлу; и такъ: о. Чемериньскій ставъ предсѣдателемъ, о. С. Езерскій катихитъ гімназіи заступникомъ предсѣдателя, судья Кушнѣръ касіэромъ, судья Харакъ господаремъ, д-ръ Данило Куликъ секретаремъ, а кромѣ сего увійшли въ складъ выдѣлу о. Иванъ Гургаль и п. Володимиръ Дольницкій.

Де-жь причина озлобленя деякихъ „обединителѣвъ“? Єи не трудно вдшукати, бо ото читаємо въ згаданій дописи, що першою дѣятельностію выдѣлу читальнѣ було підписанье адресы для п. Романчука. Коли-бъ и такъ, то въ сѣмъ нѣчо злого, бо-жь на згадану програму кождый щирый Русинъ писатись повиненъ, але се й неправда. Збираньемъ підписівъ займались неодинокї люде и то по-за зборами читальнѣ, якъ уже сама дата въ письмѣ признання показуе, хоць знова зъ другои стороны не хочемо перечити, що деякї члены прибувшї нарочно для підписаня письма признання и користаючи зъ зборівъ читальнѣ, дѣйстно се зробили, але очевидно независимо вдъ выдѣлу читальнѣ. Не радуйте ся впрочімъ трусливый хоць „твердый“ дописувателю, що умѣете себе заедно всякими початковыми и кінцевыми буквами закрывати, щобы мы хрань Боже вашои „обединительнои лѣпоты“ не побачили, що мы по-при недостатку спільного мѣсця збору и доброи орґанізаціи про дорывочність и поспѣшність въ збираню підписівъ може деякого зъ добрыхъ Русинівъ, прихильныхъ програмѣ п. Романчука, перепустили, и не выкомбинуйте сеи обставины, щобы нимъ вашї люковатї кадры заповнити, бо-жь намъ ходило передовсѣмъ о скоре заявленье, що и въ сихъ львівскою кліку „обединителѣвъ“ підмінованыхъ сторонахъ переважно часть свѣтлыхъ Русинівъ зъ ихъ поступками не солідаризуе ся, на що на-разѣ сихъ на борѣ призбираныхъ 34 підписівъ переважно мѣсцевои интелігенціи и патріотичного духовеньства зъ найблизшого сусѣдства зовсѣмъ досыть. Не сумнѣваю ся, що ще значна часть зъ поминеныхъ на адресѣ прилучить ся до насъ, тожь не радуйте ся передъ часомъ вашими позорными союзниками, бо могу запевнити дописувателя сеи „единственно русскои“ часописи, що и самъ золочѣвскій посолъ, за котрого плечѣ нашї „обединителѣ“ укрытись бы хотѣли, иншои програмы якъ сеся п. Романчука анѣ не исповѣдувавъ анѣ не исповѣдуе, и думаємо, що онъ лишь черезъ свою повольность въ сѣмъ клопотливомъ положеню супротивъ цѣлои справы, якъ чуємъ зъ его власныхъ устъ, зъ чисто формальныхъ взглядівъ найшовъ ся. Мы вѣримо, що и онъ обяснить вскорѣ неясность свого поступованя що до выголошеной програмы, а може и самъ стане підъ тымъ прапоромъ, котрого передъ пяти роками боронити честію обовязавъ ся. Тожь дармо силують ся самозванчї други „обединителѣ“ натягати, будь-то послѣдня строфа нашои адресы и до него вдспѣвана, бо онъ нѣколи своєи рідноі бесѣды не соромивъ ся, але она вдносить ся до сихъ инавґурованыхъ сподвижниковъ львівскои кліки „обединителѣвъ“, що крыючись у темрявахъ аранжуе всякій противодержавнї и противоцерковнї наломництва и ловлячи въ сѣй мутній водѣ для себе рыбу, рада бы, щобъ имъ на вгоду и выгоду цѣлый загалъ Русинівъ найвышихъ ідеалівъ кождого честного патріота вырѣкъ ся. Тожь вдираю послѣдный замѣтъ що „хто въ грязи бреде, въ грязи и застрягне“ на адресу самого-жь мнимо не звѣстного дописувателя.

Сидоръ Єзерскій,
професоръ и катихитъ гімназіи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Намѣстникъ Чехъ гр. Тунъ бувъ онодгы на авдіенціи у цѣсаря. Рѣчь зовсѣмъ ясна, що намѣстникъ мусѣвъ здавати цѣсареви справу зъ ситуаціи въ Чехахъ и певно дістав також якісь инструкціи що-до дальшого поступованя и становища правительства, яке оно мае занятиі підчасъ додатковои сесіи ческого сойму, котра мае розпочати ся дня 3 сѣчня. Якъ звѣстно, одна часть Чехівъ лагодить ся до того, щобы ще передъ сею сесією зорґанізуватись въ сильну партію опозиційну; молодо Чехи старають ся всѣми силами сполучити ся зъ реалістами и партією Шкарды, але доси ще не удало ся имъ то вповнѣ. Шкарда зъ своими товаришами зближае ся справдѣ до табору молодо-Чехівъ и есть також противный вѣденьскимъ точкамъ угодовымъ, але не хоче безусловно прилучити ся до молодо-Чехівъ и ставить условія та застереженя, а въ наслѣдокъ того и уложенье спільноі програмы стрѣтило трудности и треба було его вдложити. Головною перешкодою до того сполученя суть занадто радикальнї елементы въ молодо-ческімъ таборѣ, а рѣчь певна, що анѣ Шкарда анѣ д-ръ Черный не пійдуть рука въ руку зъ Лажанськимъ або Вашатымъ. Якъ остаточно угрупуютъ ся ческі партіи, то покаже доперва сѣчнева сесія ческого сойму. Не безъ вплыву на ту орґанізацію будуть и заходы д-ра Рігера, котрый домагае ся конче того, щобы правительство дало якесь заявленье въ справѣ ческого языка урядового у внутрѣшній службѣ. Дуже богато буде зависѣти вдъ того, чи то заявленье выпаде користно. Одъ того мабуть робить и д-ръ Черный зависимымъ свое становище, а именно вдъ того буде зависѣти, чи Черный выступить въ теперѣшній порѣ вновъ на арену політичну, на котрій, якъ загально припускають, мае вдограти дуже важну ролю. Треба тутъ то пригадати, що Черный мае дуже велику симпатію середъ молодо-Чехівъ; коли-бъ отже правительство пристало на жаданье Рігера въ справѣ ческого языка урядового и дало користне заявленье въ ческімъ соймѣ, то Черный приступить имовѣрно въ партію Шкарды до молодо-Чехівъ а тогды въ рѣшучій хвили буде мігъ потягнути за собою и значну часть молодо-Чехівъ. Взагалѣ надходяча сесія ческого сойму буде не лишь дуже цѣкава, але и дуже важна, бо станесь мабуть не лишь рѣшаючою для ситуаціи въ Чехахъ, але и вплыне на выборы до рады державноі, на становище и систему правительства, словомъ, на ситуацію въ цѣлій монархіи.

Въ виду того, що черезъ поступованье антісемітівъ вѣденьска рада громадска не могла кільна разівъ выбрати заступниковъ бурмістра вѣденьского, бо антісеміты за кождый разъ демонтелетували засѣданье, ухвалено онодгы, що выборъ віце-бурмістрівъ може вдбувати ся въ присутности 40 радныхъ простою вільшостію голосівъ. Антісеміты противились тому, въ наслѣдокъ чого засѣданье було знова дуже бурливе.

Підъ урядовои програмы выѣде цѣсарь на торжество вдкрытя нового моста на Дунаю въ Пресбурзѣ дня 30 с. м. и стане тамъ о 9 год. рано. О чверть на одинадцяту пійде цѣсарь до нового мосту, де его будуть дожидати репрезентаціи властей. По торжествѣ буде цѣсарь приймати депутаціи а о 4 год. выѣде назадъ до Вѣдня.

— —

Цѣсарь нѣмецкій, закрываючи конференцію шкільну, закінчивъ ей дуже характеристичною бесѣдою. Онъ подякувавъ членамъ конференціи за ей труды и высказавъ имъ признанье за то, що они пійшли тою дорогою, котру онъ имъ показавъ, а вдтакъ звернувъ увагу на то, що впало въ очи то, що онъ, вдкриваючи конференцію, не згадавъ нѣчого про реліґію. Онъ думавъ, що его идеї, его гадки о реліґіи суть для всѣхъ ясній, якъ сонце. Онъ яко прускій король и summus episcopus церкви уважае, якъ то само собою розумѣе ся, за свій найсвятѣйшій обовязокъ старати ся о то, щобы школа плекала и ширила реліґійнї чувства и искру христіяньского духа. Нехай школа шануе и поважае церковь, а церковь най помагае школѣ въ ей задачи; тогды лишь удасть ся выобразувати молодѣжь до новомодного житя державного. Въ справѣ ще не зовсѣмъ ясного пытаня о испытахъ зрѣлости чекае онъ ще вдповѣди міністра. — „Мы знаходимо ся“ — казавъ цѣсарь дальше — „въ часѣ переходу и поступованя въ нове столѣтье. Моі предки давали зъ давенъ-давна доказы, що они, дотыкаючи живчика часу, добачували напередъ, що настане. Тогды ставали они на передѣ цѣлого руху и були готовї кермувати нимъ та вести его до новыхъ цѣлей. Менѣ видить ся, що я спознавъ, куды новый духъ и минаюче столѣтье прямують и я готовъ такъ, якъ взявъ ся за соціяльну реформу, такъ також поступати и въ выхованю молодого поколѣня на новій дорозѣ. Буде то для васъ чувствомъ радости и вдоволеня, що я васъ выбравъ, абы вы установили новї дороги...

Закимъ ще закінчу, мушу тутъ ще сказати на засаду мого дому: Suum cuique. Она значить: „Кождому свое“, а не: „Всѣмъ то само“. Того мы и тутъ держимо ся. Доси — що такъ скажу — вела дорога зъ Термополь, черезъ Канны до Росбаха и Віонвіль. Я веду молодѣжь назадъ до Седану и Гравельотъ черезъ Ляйтенъ и Розбахъ до Матінеѣ и Термополівъ. Думаю, що то и найлѣпша дорога; тою мусимо зъ молодежею поступати.“

Другій характеристичный уступъ бесѣды цѣсаря Вільгельма есть такій: „Розумѣе ся само собою, що на учителѣвъ нашои молодежи можуть бути покликуваній лишь такій особы, котрї зъ переконаня стоять на основѣ монархіи и конституціи. Приклонники радикальныхъ утопій не надаються ся на учителѣвъ, такъ само и не здобній они до адміністрациі державноі. Учитель есть підъ взглядомъ своихъ правъ и обовязківъ въ першімъ рядѣ урядникомъ державнымъ и то такои держави, яка есть нинѣ. Понимаючи въ той способъ свое становище и вддаючи ся цѣлою душею своїй задачѣ, сповняе учитель то, чого вдъ него жадаютъ, и буде мігъ увільнити молодѣжь вдъ ставленя опору всѣмъ змаганямъ, стремлячимъ до перевороту. Нѣхто не може жадати, щобы учителѣ мішали ся до подрібного розбиранья и усуваня засадъ соціально-демократичныхъ. Хто знае суть и розвій нашого житя державного, той спознае легко шкідливість теорій и практики соціально-демократичноі и буде уважати своимъ обовязкомъ станути въ рядахъ защитниковъ державы противъ ворогівъ такъ внутрѣшныхъ якъ и внѣшныхъ. Есть выключною рѣчею адміністрациі державноі позискувати собѣ примирительностію симпатіи всѣхъ елементівъ розумныхъ и умѣренныхъ.“

Заразъ по тімъ, коли цѣсарь скінчивъ свою бесѣду, приклинавъ онъ до себе міністра Гослера и дарувавъ ему свій портретъ, підъ котрымъ власноручно підписавъ слова: Sic volo, sic jubeo (такъ хочу, такъ приказую). Дарунокъ цѣсарскій зъ такими словами та ще и для міністра Гослера, о котрімъ вдъ часу скликаня конференціи шкільноі ходила поголоска, що онъ хоче подати ся до димісіи, мусѣвъ конче звернути увагу на себе. Щобы отже зрозумѣти вагу сего дарунку и его значѣ-

ные треба пригадати, що Ґеслеръ выготовивъ бувъ проектъ реформы школъ народныхъ, который зарядъ школы бдаве зовсѣмъ пбдъ вплывъ державы и редукуе вплывъ церкви на школу до мінімумъ; проектъ сей предложивъ бнъ бувъ навѣть пруському соймови. Консерватисты и клерикалы выступили були рѣшучо противъ сего проекту а ліберады розвинули були за нимъ якъ найбольшу агітацію. Тымчасомъ цѣсарь промовивъ о вплывѣ церкви на школу а Ґеслеръ постановивъ тогды подати ся до дымісія. Подарунокъ цѣсарскій ставъ Ґеслерови теперь ясный; бнъ може ему не конче милый, але остаточно мусить бнъ зъ нимъ погодити ся, значить ся, остати ся и дальше въ кабінетѣ и вести реформу школъ въ гбмъ дусѣ, въ якбмъ хоче цѣсарь. До слбвъ, пбдписаныхъ пбдъ портретомъ цѣсаря, робить теперь Köln. Ztg. таку замѣтку: Для цѣсарскихъ слбвъ Sic volo, sic jubeo нема вже въ новочасныхъ державахъ нѣгде мѣсця; розумѣе ся, що и нема нѣгде намѣреня змѣнити той станъ, середъ котрого монархія ще найлѣпше дѣе ся и завести въ монархічнбй системѣ ббльшу якъ давнѣйше особисту самодержавнбсть. Слова цѣсаря треба собѣ хиба такъ поясняти, що они бдповѣдають его уродѣ, значить ся, що бнъ готовъ то, що разъ признавъ справедливымъ, переводити зъ цѣлою рѣшучостію своеи силы волѣ.

——

Справа меморіялу королевои Наталіи наробила въ Сербіи немалого заколоту. Ґарашанинъ оголосивъ въ „Видекѣ“ обширне справозданье о переговорахъ, якій вели ся въ тбмъ часѣ, коли бнъ ще бувъ президентомъ міністрбвъ, а котрыхъ цѣлею було залагодити споры межи королемъ а королевою. Ґарашанинъ доказуе, що кор. Миланъ есть безусловно виноватый, и старае ся очистити королеву бдъ всякои вины; на его поглядъ не прозвинила ся она анѣ яко мати анѣ яко королева. То, що говорено о королевбй, що нѣбы-то она старала ся черезъ свою агітацію въ користь Россіи ставити всякѣ перешкоды загранічнбй політицѣ короля, есть зовсѣмъ неправда. Такъ само неправдою есть, що справа выхованя молодого короля была причиною роздору. Правдива причина роздору була та, що Миланъ хотѣвъ конче повбути ся королевои въ краю, бо не мбгъ ей стерпѣти. Такъ само заявивъ и бувшій міністеръ Франасовичъ на робленѣ ему въ ліберальнбмъ органѣ „Српска Независност“ закиды, що анѣ бнъ анѣ его партія не дали нѣякои причины до розводового процесу короля; закиды, якій ліберады роблять ему и взагалѣ всѣмъ напередникамъ, спадають на самыхъ ліберадбвъ. На таке заявленье Ґарашанина и Франасовича бдозвавъ ся и Рістичъ и оголосивъ въ урядовбй газетѣ, що всѣ справозданя, якій оголосили Ґарашанинъ и Франасовичъ въ справѣ роздору въ королевскбй родинѣ, суть неправдивѣ и исторія колись выкаже, що такъ бнъ (Рістичъ) якъ и всѣ другій мужѣ державнѣ, котрій въ процесѣ розводовбмъ королевскои пары здержували роздоръ, провинили ся противъ повагн престола и интересбвъ краю. Всѣ они — такъ каже ся въ урядовбй газетѣ — причинили ся, хочь дѣлали въ найлѣпшбмъ намѣреню, до того, щобы продовжити той анормальный станъ въ краю, который черезъ многѣ лѣта выклинувавъ лишь кризы въ Сербіи та ще и нинѣ край непокоить. Въ політичныхъ кругахъ суть того переконаня, що згадана полемика выклинала рухъ, который готовъ обгорнути всѣ партіи въ Сербіи и станесь причиною непредвиджены х запутанинъ, скоро реґентія и правительству не удасть ся довести до такои згоды, яку предкладала скупштина.

Тамтого тыждня мало що не прийшло до кризы кабінету въ Сербіи. Межи радикальною ббльшостію скупштины а правительствомъ настало було досыть велике непорозумѣне що-до обсады посадъ урядникбвъ поліційныхъ и що-до регуляміну рады державнои а міністерь дѣлъ внутрѣшныхъ, Джая заявивъ, що подасть ся до дымісія. Рбвночасно заявивъ и цѣлый кабінетъ, що солідаризуе ся зъ міністромъ дѣлъ внутрѣшныхъ и подасть ся до дымісія, скоро ббльшбсть радикальна не пристане на жадання міністрбвъ. Въ суботу отже залагоджено сю справу и ббльшбсть скупштины пристала на жадання міністерства.

——

Собраніе болгарске ухвалило проектъ закона о пенсіяхъ войсковыхъ и призначило на ту цѣль основный капіталъ въ сумѣ 75.000 франкбвъ. Крбмъ того постановлено, що въ користь того фонду маe стягати ся въ платнѣ офіцерскои 5%. Ухваленье сего закона есть великои ваги для Болгарія, бо тымъ способомъ набере станъ войсковый въ Болгарія крѣпкои основы и великого значѣня.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Загальнѣ зборы читальнѣ въ Гарбузовѣ, повѣту волочѣвского, бдбулись дня 18 н. ст. грудня с. р. Зборамъ проводивъ о. Алисьевичь, а секретаремъ бувъ о. С. Богачевскій въ Манаева. Справозданье головы выказало, що выдѣлъ читальнѣ сходивъ ся 12 разбвъ въ послѣднбмъ роцѣ на засѣданя и кождого разу порѣшено якусь важну справу для просвѣты и розвитку народу. Такъ н. пр. дано товчокъ до заложеня товариства „Соколъ“ и хору нотного; раджено надъ заложеньемъ каси и крамницѣ. Справозданье касіера выказало въ минувшбмъ роцѣ 68 зр. 35 кр. доходу, а 42 зр. 12 кр. розходу. Членбвъ було 48; зъ нихъ 30 заплатили точно вкладку за 1890, а 15 вложило вже вкладку и на 1891 рбкъ. Бібліотека маe 87 книжокъ, а часописей три. Книжочки и часописи выпчено 79 разбвъ въ роцѣ. Читальники сходились усе въ суботу и недѣлю. Вечерниць було двѣ та одно представленье театральне. Выслано двѣ привѣтнѣ телеґрамы, одну на Шевченковѣ вечерницѣ до Львова, а другу на зборы тов. „Просвѣты“ до Коломыѣ.

По зложеню сихъ справоздань и одобреню ихъ зборами, розвилась на внесенье членбвъ читальнѣ Манчѣвскои дискусія надъ уступомъ соймовои бесѣды пос. Антоневича дотычно читальень, и опбсля всѣ присутнѣ пбдписали нижше поданый протестъ. — До нового выдѣлу выбрано давный выдѣлъ та ще и О Чеха, который увбйшовъ новый въ складъ выдѣлу. — По офіціальнбй части наступила спбльна вечеря, на котрбй бавлено ся зб двѣ годины.

Протестъ, ухваленый и пбдписаный на зборахъ гарбузбвскои читальнѣ, есть такого змѣсту:

„Не надѣялись мы, щобы посолъ русвій Антоневичь звязавъ ся зъ ворогами нашихъ читалень — людьми чужими намъ и интересами и кровію, що хотѣли бы видѣти хлопа у вѣчнбй темнотѣ, боячи ся его просвѣты, абы, хорони Боже, не втратити свого верховодства. Та сама боязнь загнала и посла Антоневича въ тбй справѣ пбдъ ихъ праноръ, бо коли-бъ мы наукою спбзнали: хто мы и чии мы дѣти — не пбйшли-бъ мы тогдѣ слѣпо за голосомъ тыхъ людей, що хотять нашимъ житьемъ и кровію бдновити сусѣдный, а все таки намъ чужій нарбдъ. А вже-жь, коли для скрѣпленя нашихъ читалень повстають противники — мы не лякаемось, а въ бдповѣдь послови Антоневичеви кажемо ось що: За превелику нѣсенѣтницю уважаемо мы, проектъ фбльварчнои господарки по громадахъ и до тои самои кляси вчисляемо и клевету пос. Антоневича. Мы певнѣ, що коли-бъ пос. Антоневичь знавъ трохи лѣпше свбй нарбдъ, бувъ бы не дбйшовъ до такихъ думокъ. Для насъ хлопбвъ идеалы ростуть на нашбй власнбй батькбвщинѣ, въ своеи власнбй хатѣ — и тѣ идеалы пбдъ проводомъ нашого сѣльского духовеньства, такъ рбзного бдъ духовникбвъ жиючихъ довкола насъ якъ на право такъ и на лѣво, добудуть красшои долѣ для нашого хлопа. Разомъ зъ нашимъ духовеньствомъ иде и ббльша часть нашои интеліґенція, що дорожить нашою сѣльскою стрѣхою, та она стане въ оборонѣ нашбй за нагороду нашои вдяки и привязаня. По панщиняномъ гаранѣ въ жаденъ ббвъ не може наступити нѣ кнутъ нѣ Женева, бо мы мусимо жити своимъ питомымъ житьемъ и ладомъ. Не чужои мы бажаемъ, а своеи долѣ! Хто насъ судить инакше, сей насъ цѣлковито не знае, а коли такъ, то най не пхаeсь на мѣсця нашихъ провбдникбвъ, бо выглядати буде яко плбдъ зазуланъ въ нашбмъ гнѣздѣ!

Гарбузбвъ 18 грудня 1890.

О. Петро Богачевскій. Василь Мартинишинъ. Федько Скочиласъ. Яцко Кравичь. Иванъ Маланчукъ. Левъ Переймибѣда. Олекса Чехъ. Стефанъ Янишевскій. Грицко Свита. Семко Коваль. Семко Дякбвъ. Стефанъ Ярмашъ. Семко Глидунъ. Мих. Бовбѣй — читальники зъ Гарбузова. — О. Григорій Алискевичь, именемъ читальнѣ зъ Перепельникъ. — О. Сильвестеръ Богачевскій. Семко Крупскій. Иванъ Иваненко. Иванъ Рудый. Иванъ Будникъ. Олекса Черенокъ. Василь Домбровскій — читальники зъ Манаева.“

НОВИНКИ.

— **Похороны бл. п. епископа Івана Ступницкого** бдбудуть ся имовѣрно въ понедѣлокъ слѣдуючого тыждня.

— **Затвердженье маршалкбвъ повѣтовыхъ.** Цѣсарь затвердивъ дня 5 н. ст. грудня выббръ: Давида Абрагамовича на маршалка а кс. д-ра Фел. Заблоцкого на заступника маршалка въ радѣ повѣтовбй у Львовѣ; Фелікса Гнѣвоша на маршалка а Вол. Моравского на заступника маршалка рады повѣтовои въ Сяноцѣ; Каз. Винницкого на маршалка а о. Иларія Гошовского на заступника маршалка рады повѣтовои въ Жидачевѣ.

— **Краева рада шкбльна** порѣшила на засѣданю 20 н. ст. грудня: Приняти детайлічну инструкцію що-до обсягу вымогъ зъ рисункбвъ при испытахъ до шкблъ выдѣловыхъ, выготовлену на основѣ загальнои нормы; — поручити до ужитку шкбльного граматику языка французского Едварда Цѣхомского; — поручити до бібліотекъ школъ середныхъ и семінарій учительскихъ книжку пбдъ заг. Higyena, Меч. Барановского, 2-ге выданье; — перемѣнити два мѣсця учителѣвъ молодшихъ въ 4-кл. школѣ народнбй въ Рудкахъ на мѣсця зъ повною платнею; — переобразувати 2-клясову школу народну въ Куликовѣ на 3-клясову; школы народнѣ одноклясовѣ: въ Мощаници, пов. горлицкого; Кобылянцѣ, пов. горлицкого, и Королѣвцѣ, пов. борщѣвского, на двоклясовѣ; — вылучити громаду Загбрье конкольницке, пов. рогатиньского, зъ обсягу школы народнои въ Конкольникахъ, — зорґанізувати: другу школу народну въ Майданѣ горѣшнбмъ на Гутѣ, пов. надвбрняньского, етатову школу въ Лесѣвцяхъ, пов. богородчаньского, школу філіяльну въ Лузѣ, пов. надвбрняньского; — установити окремого катихита зб сталою платнею въ обохъ школахъ народныхъ въ Надвбрнбй; — именувати суплентомъ въ реальнбй школѣ у Львовѣ Стан. Басиньского.

— **Редакцію** „Народнои Часописи“, урядового додатку рускаго до Gazet-ы Lw. — якъ довѣдуeсь Gazeta Nar. — маe обняти секретарь намѣстництва п. Соколовскій.

— **„Общество покупки земль“** — якъ подае Gazeta Nar. — зголосило сими днями запротоколованье повышои фірмы зъ капіталомъ 300.000 зр.

— **Лѣченье методою д-ра Коха въ шпитали львбвскбмъ.** Д-ръ Опольскій часть свого бддѣлу въ головнбмъ шпитали львбвскбмъ зорґанізувавъ цѣлкомъ пбсля засадъ клінічного лѣченя лімфою Коха и тому лѣченю пбддавъ вже 10 особъ. Саля простора, ясна, зъ доброю вентиляціею. Зъ початку мавъ д-ръ Опольскій трудности зб стороны недужихъ, котрій зъ перестрахомъ пбддавали ся щѣпленю лімфы, а теперь суть случаѣ, що самі допрошують ся, бо бачуть, якъ у защѣпленыхъ выступае чудна реакція. Д рови Опольскому помагають асистенты: д-ръ Легежиньскій, котрый зъ надзвычайнымъ пожертвованьемъ въ день и въ ночи наглядае защѣпленыхъ и веде всю роботу клінічну, такожь д ръ Уріхъ и секундарій д-ръ Ляндавъ. Въ плеканю недужихъ змѣняють ся они въ ночи, а д-ръ Опольскій въ днѣ щѣпленя оглядае недужихъ и въ ночи. Вчера одержавъ д-ръ Опольскій бдъ д ра Лібгерца зъ Берлина чотири фляшочки лімфы для львбвского шпиталю.

— **Зелѣзница Кароля Людовика** повѣдомляе: Поѣздъ мѣшаный ч. 10, майже цѣлкомъ порожный, въѣзджаючи вчера рано о год. 3-бй на стацію у Львовѣ, зъ скоростію вже значно зменшеною, наѣхавъ за для хибно уставленои зворотницѣ на кблька ваґонбвъ уставленыхъ на стаціи. Зъ наѣханыхъ ваґонбвъ два ушкодивъ, але що анѣ машина анѣ возы въ тбмъ поѣздѣ не потерпѣли нѣчого, тому поѣздъ мбгъ бдбйти правильно. Зъ особъ и служебы нѣхто не ушкодженый.

— **Самоубійство.** Въ Краковѣ застрѣливъ ся оногды переплетникъ Фр. Маликъ, набивши пістолетъ молокомъ.

— **Рѣзники перемыскій** змовились, щобы бдъ Нового Року пбднести о 10 кр. цѣну мяса на однбмъ кільоґрамѣ. На чолѣ змовы маe стояти одинъ радный мѣста.

— **На вчерашнбмъ** засѣданю рады мѣсконои у Львовѣ принято одноголосно фондацію п. Антона Билиньского на домъ невылѣчимыхъ и реконвалесцентбвъ у Львовѣ та порѣшено выбрати депутацію, котра бы сему великодушному фондаторови зложила сердечну подяку.

— **Трибуналъ державный** бдбувати буде въ роцѣ 1891 свои нормальнѣ засѣданя чвертьрбчнѣ въ днихъ 12 сѣчня, 20 цвѣтня, 6 липня и 26 жовтня.

— **Дирекція школы промысловои въ Краковѣ** оголошуe: Пбсля розпорядженя міністерства просвѣты бдбуде ся въ державнбй школѣ промысловбй въ Краковѣ въ 1891 р. другій зъ ряду спеціяльный курсъ для обслугуючихъ машины и кбтлы паровѣ, а то въ мѣсяцяхъ: сѣчню, лютбмъ, мартѣ и и цвѣтни, по шѣсть годинъ науки що тыждня. Безпосередно по его скбнченю зачне ся першій курсъ спеціяльный для ведучихъ льокомотивы, на котрый можна вписати ся лишь по бдбутбмъ курсѣ для машиністбвъ. Особы, що хотѣли бы выобразуватись на обслугуючихъ кбтлы паровѣ або на машиністбвъ якъ машинъ сталыхъ такъ и льокомотивъ, наберуть на тыхъ курсахъ потрѣбного до того знаня теоретичного. Хто хоче бути принятый на сей курсъ, маe зголоситись особисто або листовно зъ поданьемъ своеи адресы до дирекціи заведеня найдальше до 26 грудня и выказатись покбнченою школою народною та ще що найменше шестимѣсячною практикою въ слюсарствѣ кбтлярствѣ або при кбтлѣ и машинѣ паровбй. Вписы на сей курсъ бдбудуть ся 3 и 4 сѣчня 1891. Кождый зъ вписуючихъ ся платить 1 зр. на средства науковѣ заведеня та бдъ сеи квоты нема увбльненя. Дальшои оплаты не складае ся; по укбнченбмъ курсѣ выдае ся свѣдоцтва. — Наука бдбуватись буде пбсля сеи програмы: Вступъ: Палемье, тепло, експанзівнбсть пары, тисненье атмосферы, кондензація, дѣланье силы, праця мехінічна, сила коня, матеріялъ опаловый. Системы кбтлбвъ паровыхъ, арматуры и репараціи. Законы дотычно обслуги кбтлбвъ. Переношенье силы при помочи колесъ зазубленыхъ, поясбвъ и т. п. — Програма науки курсу для ведучихъ льокомотивы оповѣстить ся пбзнѣйше.

— **Месія у Индіянъ.** Въ пбвнбчно-захбдныхъ державахъ уніи пбвнбчно-американьскои настали мѣжь Индіянами грбзнѣ заворушеня, котрѣ щоразъ ббльше розширюють ся и ббльшають. Причинсю тыхъ заворушень есть не знати зъ якого жерела походяча — вѣра, що необавки появить ся индійскій „Месія“, котрый верне Индіянамъ давну ихъ волю на преріяхъ, заповнить тѣ преріи стадами буйволбвъ и очистить цѣлкомъ бдъ „блѣдыхъ“ лиць. Сей мнимый месія мавъ вже облити ся деякимъ племенамъ, иншій племена выжидають его еще а за той часъ обходять т. зв. „танцѣ духбвъ“, торжества полученѣ зъ дикими орґіями и заохочуючѣ до кровавои мести. Понадъ двацять численныхъ племенъ Индіянъ, повѣривщихъ въ тѣ забобоны, зачали громадитись надъ рѣкою Withe, щобы напасти громадно на „бѣлыхъ“. Сего месію червоношкбрыхъ много Индіянъ бачило на свои очи, тожь команданты войскъ державныхъ догадують ся, що рбвночасно кблька особъ бдграваe ролю месіи. Сей месія обѣцювавъ ще що въ хвилею его царства оружіе стрѣльне буде непотрѣбне а померші Индіяне воскреснуть. Тожь Индіане твердять, що бѣлымъ месія вже давно обявивъ ся а теперь прийшла черга на нихъ. Правительство Сполученыхъ державъ порѣшило енерґічно выступити противъ тыхъ заворушень фанатичныхъ.

— **275 склянокъ пива** вливаe въ себе щоденно Джонъ Мокъ, паробокъ въ броварѣ мѣсточка Ольеанъ коло Ню-Йорку. Сю скблькбсть дѣлить бнъ въ сей спосббъ, що 100 склянокъ выпиваe пбдчасъ роботы а решту вечеромъ, розмовляючи зъ товаришами. Разъ навѣть зъ нагоды якогось торжества въ броварѣ помѣстивъ Мокъ въ собѣ 350 склянокъ пива, але на другій день признавъ ся таки, що „трошки“ перебравъ мѣры.

— **Незвычайна память.** У Варшавѣ гостивъ послѣдными часами Французъ Серденъ, репрезентантъ одного зб знатнѣйшихъ домбвъ торговельныхъ въ Ліонѣ, маючій незвычайну память. Въ памяти въ часѣ кблькохъ мінутъ выготовляе незвычайній завданя математичнѣ, н. пр. пбдносить до квадрату, ба навѣть до куба цифры зъ бсьмохъ чиселъ. Сто до стопятьдесять вершѣвъ, бдчитаныхъ, повторяе п. Серденъ безъ похибки. Не знаючи по польски повторивъ п. Серденъ 40 вершѣвъ зъ I-ои книги „Пана Тадея“. Цѣлу колюмну прозвищь властителѣвъ домбвъ повторивъ безъ похибки. Мнемотехнікъ-аматоръ маe поѣхати до Петербурга, щобы тамъ дати пбзнатись, давши представленье въ однбмъ клюбѣ шляхотскбмъ на добродѣйну цѣль.

— **Вѣсть о катастрофѣ россійского пароходу** „Володимиръ Мономахъ“ показуeсь пбсля N. Reform-ы хибною, бо особы, мнимо потонувшій при тбй катастрофѣ, проживають въ Краковѣ. Kurjer Lw., который принесъ першій ту вѣсть, оправдуeсь тымъ, що братъ одного зъ мнимо потонувшихъ донесъ ему о тбмъ.

— **Міністерство справъ внутрѣшныхъ** пбдъ днемъ 18 падолиста с. р. повѣдомило всѣ дотычнѣ власти, що найвысшій ореченя въ справѣ шкоды бдъ дикихъ звѣрбвъ и шкоды зъ польованя належать до обсягу міністерства рбльництва. Давнѣйше тѣ ореченя належали до міністерства справъ внутрѣшныхъ.

— **Дрббній вѣсти.** Львбвска рада мѣска признала 1000 зр. до роздѣлу на „коляду“ мѣжь низшихъ функціонарѣвъ магістратскихъ. — У Вѣдни по шпиталяхъ появилась инфлюенца въ лагбднбй формѣ. — Зъ Парижа доносять, що на шляху зелѣзницѣ Камбе-Като выхопивъ ся поѣздъ изъ шинъ та трицять особъ бднесло ушкодженя. — Маршалокъ кн. Сангушко выѣхавъ на свята до Гумнискъ, а заступникъ маршалка въ краевбмъ выдѣлѣ Хамецъ выѣхавъ до Вѣдня. — Выборы доповняючій одного члена рады повѣтовои въ Збаражи зъ ббльшихъ посѣлостей розписаній на 5 лютого 1891 р.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Управа заведеня убезпеченя роббтникбвъ бдъ нещасныхъ пригодъ у Львовѣ именувала на засѣданю 21 грудня с. р. адъюнктами концептовыми заведеня пп.: Станіслава Ерліха и Ив. Прокоповича а архівістомъ Іос. Бѣлошкбрского. — Намѣстництво именувало комісарями до нагляду кбтлбвъ паровыхъ: инжінера Альб. Вербицкого у Львовѣ для повѣтбвъ львбвского и бобрецкого, инж. Сев. Ришковского въ Бохни для пов. бохеньского, инжінера Кароля Войтѣховского въ Залѣщикахъ для повѣтбвъ чорткбвского, городеньского и залѣщицкого, а практиканта будбвництва Ад. Моздиневича въ Залѣщикахъ для повѣтбвъ борщѣвского и гусятиньского.

Телеґрамы „Дѣла“.

Берлинъ 23 грудня. Зачувати, що Вісманъ бдкликавъ Еміна-нашу зъ-надъ озера Вікторія-Ніанза, якъ кажуть, длятого, що бнъ не слухае его приказбвъ, дѣлае на шкоду Нѣмеччины и мабуть хоче назадъ добити ся до Вадалаю.

Петербургъ 23 грудня. Загальне число нѣмецкихъ и австрійскихъ роббтникбвъ занятыхъ въ державныхъ фабрикахъ, копальняхъ и т. д., котрій бдъ 1 сѣчня мають бути бдправленій, доходять до 11 тысячѣвъ.

Вѣдень 24 грудня. Соймъ ческій скликано на день 3 сѣчня.

Римъ 24 грудня. Папа принимаючи кардиналбвъ высказавъ свбй жаль по причинѣ того, що правительство італіяньске веде найббльшу борбу зъ церквою, пбдчасъ коли церковь пбддержуe престолъ.

Міляно 24 грудня. Приѣхавъ тутъ французскій аґентъ слѣдити за Падлевскимъ, который маe тутъ укрывати ся. Пбсля иншои версіи маe Падлевскій перебувати вже на Сициліи.

Парижъ 25 грудня. Нинѣ буде оголошеный выровъ въ процесѣ Лябріера. Лябріеръ признавъ ся, що вывезъ Падлевского зъ Франціи, що дбставъ бдъ Clair-а за свою штучку 30.000 франкбвъ и що часть тои сумы давъ Падлевскому.

Надбслане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуe бдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

Цѣна зббжа и другихъ продуктбвъ.

22. н. ст. грудня 1890.

Львбвъ: Пшениця 7·10 до 8·—, жито 5·80 до 6·25, ячмѣнь 5·80 до 7·—, овесъ 6·30 до 6·70, горохъ 5·75 до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·25, льнянка — до —, конюшина червона 48·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль бдъ 60·— до 120.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрбвъ 11.50 до 12·— зр.

Тернопбль: Пшениця 7·— до 7·70, жито 5·60 до 6·10, ячмѣнь 5·25 до 7·—, овесъ 6·— до 6·40, горохъ 5·50 до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 47·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пбдволочиска: Пшениця 6·80 до 7·50, жито 5·50 до 6·15, ячмѣнь 5·25 до 6·85, овесъ 5·90 до 6·20, горохъ 5·50 до 8·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —; конюшина червона 45·— до 55·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·15 до 8·15, жито 5·90 до 6·35, ячмѣнь 5·75 до 7·25, овесъ 6·40 до 6·85 горохъ 6·— до 8·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона 48·— до 57.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —.— до —·—

НАДОСЛАНЕ.

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайґа, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ ôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“**

Львы угорскй Jo-Sziv

Три тягненярôчно. Головна выграна на зр. 200.000. Теперѣшный курсъ около зр. 4.75

Львы сербскй 10 фр.

Три тягненя рôчно. Головна выграна фр 250.000 Курсъ теперь околоо 5.75 кр.

Львы италіѣскй Червеного Хреста

Чотири тягненя рôчно. Головна выграна фр. 100.000.

Найвôдповѣдиѣйшй подарунки на Рождество або Новый Рôкъ.

продае по курсѣ деннôмъ и на сплаты мѣсячнй

Августъ Шелленбергъ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты львосованъ „НАДѢЯ“ Пренумерата цѣлорôчна на провінціи 1·80 кр.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг. :

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 52—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкй, ул. Руска ч. 3.

ИСТОРІЯ РУСИ

ч. I II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшй кітъ до порцеляны, карукъ столярскй, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКОВСКА

На свята

На свята

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

фляконъ 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякй облїґаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облїґаціи пропинаційнй

Всѣлякй облїґаціи довгу державного

Зелѣзничй облїґаціи першенства

Львы державнй и приватнй

продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Соколь & Ліліенъ

3360 188—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

!На пôстъ!

Россійскй сардинки въ барилхахъ 5 кіл. Нр. 1 по **1 зр. 40 кр**, Нр. 2 по **1 зр. 35 кр.** окрôмъ оплаты почтовои Барылка Нр. 1 мѣстить 65—68 шт. Нр. 2 мѣстить 120—125 шт. рыбъ.

Селедцѣ шкоцкй, 5 кіл. посылка (около 30 шт.) за **1 зр. 90 кр.** франко.

Повила 5 кік. посылка въ скриночцѣ за **1 зр. 90 кр.** франко.

Мѣдъ патока въ бляшанцѣ по 3½ кіл. netto за **2 зр.** франко.

высылае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

Женщина въ середнôмъ вѣцѣ, знаюча ся на кухни и господарствѣ, глядае мѣсця до заряду домомъ. Адреса: **Савина Волянська**, poste restante Теребовля.

штучнй	зубы

Ателіе дентистично-технічне

Б. БЕРҐЕРА

Львôвъ, улиця Кароля Людвика число 5.

(Дôмъ п. Штроменґера).

щоки	и репараціи

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечести. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускй 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672 (9—25)

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

ТОРГОВЛЯ

пôдъ фірмою

МИХ. ДЫМЕТЪ

У ЛЬВОВѢ

оручае на надходячй свята Рождества Исуса Христа свôй богато заосмотреный складъ всякихъ рѣчей церковныхъ, а именно: Фелоны, Хоругви, Фаны, Стихарѣ, Шалѣ Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадилницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ зъ хиньского срѣбла, накфоновй, мосяжнй и циновй, Пауки Лямпиницѣ, Патерицѣ, Вѣнцѣ слюбнй, Олтарики до процесіи, Ковчеги — словомъ всѣ приналежности потрѣбнй до украшеня церквей по цѣнахъ по можности якъ найнизшихъ. — Щобы всякй замовленя можна належито полагодити, просить ся о скорй замовленя особливо рѣчей, котрй бы треба допервa робити

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

РУ-

кавички, шовковй, серячй, саміяновй лосевй, кафтанники и шкôряный штаны, — простирала, бандажѣ, суспензорія и всѣ выробы рукавичничй

поручае найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгиеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Пляцъ Галицкй ч. 14.

!Важне для Пань!

Одинокй магазинъ робôтъ ручныхъ поручае великй выбôръ зачатыхъ и выкôнченыхъ **гафтôвъ на канвѣ,** оксамитѣ и т. п., коронокъ, кошикôвъ, також всякихъ приборôвъ до гафту, волôчки и т. д. Именно великй засôбъ подарункôвъ для Панôвъ и Пань 3751 2—3

НА РÔЗДВО.

Замовленя на провінцію выготовляе ся ôдворотною почтою.

АМАЛІЯ БРУКМАНЪ

пляцъ Галицкй, число 14.

Канцелярія товариства „Просвѣта“

у Львовѣ, улиця Ôрменьска ч. 27 партеръ

поручае на подарки на

Коляду и Новый Рôкъ

1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняной оправѣ 72 кр.
2. Коляды и щедрôвки брошур. цѣна 12 кр.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайохѣ ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОЙ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Внов. П. Т. Публики и Всч. Духовенъства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Товары куплены въ нашой торговли за 50 зр. высылаемо ôдворотно. — Належитôсть почтову оплачуемо самй а за опасованье нѣчо не числимо. 3721 (10—2)

Всякй рѣчи зъ нашои торговлѣ высылаемо на жаданье до выбору; почту самй оплачуемо.

Нова торговля церковныхъ, тонкого срѣбла и зъ хиньского срѣбла Е. Левицкого и Ф. Перлика въ Перемышли.

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маемо честь повѣдомити Всечестне Духовеньство, славетнй громады, Комітеты церковнй и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы **въ Перемышли при улици францішканьскôй число 153**

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаемо великй складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошй и вкусный вѣнцѣ металевй и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великй выбôръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншй памятки.

Устроилисьмо також при нашôй новôй торговли цѣлкомъ **окремый магазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добôрнй товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнй Поручаемо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестного Духовеньства и высокоповажаноі Публики** и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаемо

зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкй и Ф. Перликъ.

Окремый магазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

ТУТКИ цигаретовй зъ найлѣпшого паперу французского **1000 штукъ 1 зр.** поручае фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичь у Львовѣ, улиця Галицка ч. 12.** Ôдсепродаючимъ рабатъ.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

въ монастиря von Soulac

(Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛЬ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найвôльшй одзначенй

Выпайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуеся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаесь имъ бѣлого полеску и твердости та взмôцняеся ясна и удержуесь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливо прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **есть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зак. фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer **Bordeaux**

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфум, драгумеріяхъ и аптикахъ 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ. и Г. Еѣржицкого въ Тарновѣ.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Магазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитиннй, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, також средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S

I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючй кровь давнѣйше званй **універсальными пігулками**, звѣстне, легко розвôльняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштуе: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.,** при неоплаченôй послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надôсланю напередъ грошей коштуе вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высылае ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючй кровь“

жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки був на способѣ ужитя пôдписъ прозвища **J. Pserhofer** и то **червоною** краскою.

Бальсамъ на ôдмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.

Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.

Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.

Порошокъ на прѣтье нôгъ, цѣна однои коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.

Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр

Есенція житя (прагскй каплѣ), 1 фляшка 22 кр.

Англійскй бальсамъ, фляшка 50 кр.,

Порошокъ фіякерскй на груди, 1 коробка 35 кр., въ опл. посылкою 60 кр.

Помада таннохінінова, І. Псергофера найлѣпше средство на порôстъ волося, 1 давка 2 зр.

Плястеръ універсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр, зъ оплатною высылкою 75 кр.

Універсальна сôль прочищуюча, А. В. Бульріха. Средство домове на злэ травленье, 1 пачка 1 зр.

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краевй и загранічнй специяльности фармацевтичнй оголошуванй по часописяхъ, а ще и иншй средства, котрй бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — **Высылки почтою выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, бôльшй замовленя також за послѣплатою.**

При прѣсылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадае и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ. 3690 (7—12)

При закупцѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей**. — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь**. Папѣръ въ фабр. Черляньскои Зъ друкарнй тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 280. Львôвъ Четверъ 13 (25) грудня 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ щодня (крôмъ недѣль и другихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей"** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароли Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mos e; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gaus, III. Kolon itgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло" и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло" въ літер. додатком:

въ Австрії:		на Границю:	
на цѣлий рôкъ	18 зр.	на цѣлий рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлий рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 34 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лишь на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатай вôсковой пôдъ марки **Поодинокє числа коштує 8 кр. в. в**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. пôдъ одномъ стрôчки печатном, въ рубр. „Надісланє" по 20 кр. в. в.

Медаляки числяться по 10 кр. пôдъ стяжком.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло", бо Адміністрація маѣ о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Письма признання

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XXII.

Зъ Теребовельщины.

Высокоповажаный Пане Предсѣдателю!

Вѣрнй завсѣгды програмѣ нашихъ патріотôвъ зъ 1848 року — болѣли мы неразъ сердцемъ, бачучи, що суть на нашôй рôднôй земляци предателѣ, котрй сѣй програмѣ зневѣрившись и народнй святощѣ що-разъ смѣлѣйше стали плюгавити. Тому, коли мы прочитали Вашу бесѣду зъ 25 падолиста с. р., въ котрôй Вы панове сю нашу народну програму всенародно оголосили; коли зъ устъ нашого Высокопреосв. митрополита мы довѣдали ся, що и нашъ Епископатъ русвй сеи програмы держить ся, — уважаемо за свôй обовязокъ зложити Вамъ и одномышленникамъ Вашемъ зъ руского клюбу подяку за те, що ратуючи честь народну, працю около подвигненя нашого народу спроваджуете на дорогу певну, котрою лише тѣ йти можуть, що щиро бажають добра своѣй бтчинѣ. У Вашôй особѣ, Вп. Пане Предсѣдателю, маемо праздивого заступника народу и неустрашимого борця за нашѣ права, — тожъ приймѣть сѣ слова подяки и признання за Вашъ щирый трудъ, котрй именемъ цѣлои нашои громады Вамъ заявляемо.

Глещава 15 грудня 1890.

О. Антоній Озерскій, приходникъ Глещавы. — Іосифъ Шмельскій, начальникъ громады. — Микола Яцишинъ, пѣвець. [Ôдтакъ слѣдують пôдписы чотирохъ радныхъ, двохъ провізорôвъ и шѣстьохъ господарѣвъ.]

——

XXIII.

Зъ Кутского и Выжницѣ.

Высокоповажаный Заступнику народу!

Ôдъ часу еры конституційнои старавъ ся нарôдъ рускій въ Галичинѣ двигнутись морально и матеріяльно, щобъ стати по-рôвнѣ въ иншими народами австрійскими. Усильнѣ змаганя нашѣ паралізованй були, бо недовѣрчиво споглядано на насъ за-для того, будь то бы рускій нарôдъ плекавъ гадки анти-державнй и анти-католицкѣ, про-те не могли-смо дôйти такъ скоро и такъ далеко въ нашихъ змаганяхъ, якъ иншй народы, и не уживалисмо вповнѣ Монархомъ запорученыхъ правъ конституційныхъ. Сегодня здає ся свитати и нова зоря засіяе на галицкôмъ небѣ!

Ты, Высокоповажаный Пане, зъ Товаришами-одномышленниками выповѣвъ при нагодѣ сегорбчнои дебаты буджетовои въ соймѣ краевôмъ передъ лицемъ правительства и передъ форумъ краевымъ програму народу рускаго, котрою всѣ Русины галицкои землѣ до теперь руководились и тôй програмѣ на завсѣгды вѣрнй остануть.

Честь и слава Тобѣ, Высокоповажаный Заступнику народу, що-сь указавъ передъ свѣтомъ на скрижалѣ нашихъ народно-політичныхъ заповѣдей! Честь и слава и нашимъ Владыкамъ, котрй яко добрй пастирѣ народу благословенъемъ своимъ усватили дорогу, по котрôй мы всѣ разомъ зъ Вами, Высокоповажанй заступниче народу, и зъ нашими князями грекo-католицкои церкви пôйдемо — и вѣримо въ то, що на такихъ основахъ устоимось, бо пôдъ такимъ прапоромъ и врата адова насъ не одолѣють.

Тожъ приймы, Высокоповажаный Пане, ôдъ насъ Пôдгôрянъ, Русинôвъ мѣста Кутъ и околицѣ слова признання и щирои подяки.

Куты дня 23-го грудня 1890.

О. Мих Коляновскій, парохъ въ Кутахъ. — Д-ръ Иванъ Скоморовскій, лѣкарь мѣскій, бувшій голова „Сѣчи". — Денисъ Саноцкій, адъюнктъ судовый. — Михайло Балтаровичь, адъюнктъ судовый. — Юліянъ Козакевичь, почтмайстеръ. — Иванъ Ступницкій, антикарь въ Кутахъ. — Дмитро Пуканôвъ, управитель школы въ Кутахъ. — Иванъ Стасишинъ, учитель народный въ Кутахъ. — Вол. Русинъ, авскультантъ суду. — Амвросій Галицкій, учитель народный въ Кутахъ. — Іосифъ Слюзаръ, пѣвець церк. въ Кутахъ. — Левъ Бабюкъ, Левъ Тарновецкій, мѣщане кутскй. — Филипъ Судовый, учитель народный въ Кутахъ старыхъ. — Николай Бойченюкъ, учитель народный въ Тудьовѣ. — Северинъ Глѣбовицкій, господарь въ Рôжнѣ великôмъ. — Омелянъ Казевичь, учитель зъ Кобакъ. — Володимиръ Галицкій, писарь судовый въ Кутахъ. — Теодосія Витковицка, учителька въ Кутахъ. — Ольга Весоловска. — Емилія Витковицка, учителька въ Кобакахъ. — Иванъ Ясеницкій, ц. к. управитель дѣôвъ зъ Гринявы. — О. Исидоръ Бобикевичь, пароxъ въ Выжници на Буковинѣ. — Марія зъ Устіяновичѣвъ Бобикевичева. — К. Н. Устіяновичь, академикъ-малярь. — Теофіля Коралевичева. — Марія Рожанковска. — Адольфина Стратичукъ, учителька 4-кляс. школы въ Выжници. — Юлія Лучакôвска. — Теодосія зъ Михальскихъ Маеръ. — Исидоръ Лучакôвскій, адъюнктъ судовый въ Выжници на Буковинѣ. — Михаилъ Коралевичь, ц. к. адъюнктъ суду въ Выжници на Буковинѣ. — Теодоръ Михальскій, асистентъ почты въ Выжници.

——

XXIV.

Зъ Сокальщины.

Высокоповажаный Пане Предсѣдателю!

До численныхъ заявленъ довѣрія и признання, якй бдобрали-сте Высокоповажаный Пане зъ цѣлого краю, пересылаемо Вамъ и Вашимъ Товаришамъ посламъ-одномышленникамъ и мы, жителѣ глухого кута Сокальщины, свою подяку за програму, оголошену передъ цѣлою Европою. И якъ радуемо ся зъ того, що правительство на ню згодилось, такъ ще бôльше тѣшимо ся, що цѣлый рускій Епископатъ явно прилучивъ ся до нея, и що Вы и Вашѣ Товаришѣ дали-сте пôчинъ до того, — а що кождый народовець въ серци желѣявъ,— щобы вкôнци разъ назвати нашихъ natione Russi — ренегатами.

Нехай Богъ крѣпить Вашѣ силы до дальшого труду въ користь народу малорускаго, въ користь краю и державы Габсбурскои!

О Мартинъ Кишакевичь, парохъ Яструбичь. — О. Стефанъ Онишкевичь, сотрудникъ. — Максимъ Останчукъ, пѣвець церковный. — Юрій Капустякъ, учитель. — Володимиръ Иваницкій, учитель. — Василь Сыроѣжка, крамарь и пѣвець церковный. — О. Михаилъ Фолисъ, парохъ зъ Розджалова. — Антоній Сполитакевичь, народный учитель. — Алексѣй Великопольскій, учитель. — Иванъ Здрѣль, пѣвець церковный въ Радванцяхъ. — О. Игн. Гойдишь, парохъ въ Радванцяхъ. — Романъ Пекарскій, учитель въ Радванцяхъ. — Осипъ Винникъ и Олекса Зузакъ, господарѣ въ Радванцяхъ.

——

XXV.

Зъ Рогатинщины.

Высокодостойный Заступнику народный!

На поставлену Вами дня 25 листопада с. р. въ краевôмъ соймѣ въ Вашôй бесѣдѣ проголошену народно-політичну програму, котру пôдперли Вашѣ Впов. Товаришѣ соймовѣ а Свѣтлѣйшій Епископатъ узнавъ за найлѣпшу — зъ радостію и щиро годимо ся. Мысль бо провôдна програмы була заповѣтною основою житя-бутя руского народу, коли бнъ що-ино пôдъ Найдостойнѣйшимъ скиптромъ австрійскимъ жити почавъ, — тая програма була провôдницею зорею тому-жь народови, коли бнъ зъ 1848 рокомъ зъ темрявы духовои вставати взявъ ся. — и пôдъ такимъ самымъ стягомъ питомо-народнымъ, якъ се Вы въ пору, розумно, ясно и докладно яко політикъ зазначили, хочемо стояти яко нарôдъ культурный поручь зъ другими славяньскими народами австрійскои державы и смѣло йти тою дорогою въ далеку даль будучины.

Вашу жь Высокодостойнѣ Заступники народнй, превелику заслугу въ тôмъ, що умѣли Вы бдгадати нашѣ задушевнѣ гадки та бажания и тіи прилюдно передъ рѣшаючимъ ареопагомъ заявити, пôдносимо въ глубокою подякою, котру звольте принати ôдъ своихъ щирыхъ прихильникôвъ, сѣльскихъ Русинôвъ зъ бурштыньского судового повѣту.

О. Гавріилъ Боднаръ, парохъ въ Свистѣльникахъ. — О. Іосифъ Онишкевичь парохъ зъ Сернокъ горѣшныхъ. — Ивась Косьмѣй, Федь Гаєвый, радній зъ Свистѣльникъ. — Григорій Рыбакъ, учитель. — Мих. Туркулъ, учитель. — Марія Боднаръ. — Олекса Колинковскій, бувшій мандаторъ. — Григ. Бринецкій, пѣвець церк. [и 24 господарѣвъ].

——

XXVI

Зъ Дунаєва.

Высокоповажный Пане и Добродѣю!

Програмовою Вашою бесѣдою выголошеною въ хльвôвскôмъ соймѣ дня 25 листопада с. р. выявили Вы, Добродѣю, передъ широкимъ свѣтомъ те, що у кождого правдивого Русина-патріота лежить ôдъ давна на днѣ душѣ. Въ коротkихъ словахъ, унятыхъ маніфестомъ Русинôвъ-народовцѣвъ до руского народу въ пяти точкахъ, высказано все, що яко нарôдъ желѣемо въ серцяхъ нашихъ: нашѣ погляды на бувальщину и будучность, именно, що мы були и будемо самостôйнымъ народомъ, ôдрубнымъ ôдъ польского и россійского; нашу дорогу, котрою идучи гадаемо яко нарôдъ удержати ся въ роднѣ иншихъ народôвъ; и нашѣ змагания до серпѣленя черезъ пôднесенье нашого селянства и мѣщаньства.

Не входячи въ то, чи и о скôлько проголошенье сеи програмы причинить ся до змѣны въ поступованю супротивъ насъ Высокого правительства и другого сплемѣнного народу, зъ котрымъ дѣлимо ся нашимъ краемъ, кôтре то поступованье, на жаль, до теперь давало ся намъ неразъ тяжко почути, а котрои змѣны горячо выждаемо, винній мы Вамъ, Добродѣю, и вѣмъ, котрй до того причинились, цѣлованіе и щире признанье за самъ фактъ сеи оголошеня, бо думаемо, що ясне и прилюдне указанье нашихъ цѣлей и дорôгъ повинно зъединити всѣхъ добромыслячихъ Русинôвъ пôдъ одинъ высокій праворъ народовства, тымъ бôльше що той праворъ не жить и князь церкви руснои Впреосв. митрополитъ.

Лелѣючи таку горячу надѣю, мусимо выразити нашъ жаль зъ причины выступленя посла Антоневича въ соймѣ, а его инсинуація на читальнѣ рѣшучо ôдпираемо.

Въ мѣсточку Дунаевѣ, въ грудни 1890.

Михаилъ Канака, начальникъ громады. — о. Александеръ Танчаковскій, предсѣдатель читальнѣ. — И. Ватранъ, учитель. — Мартинъ Фенчиньскій, дякъ. — Ив. Колѣсникъ старшій братъ. — М. Канака радный. — Онуфрій Романишинъ, радный [и 12 громадянъ].

Адреса недовѣрія

послови Романчукови зъ Калущины.

Вчера дôставъ п. Романчукъ отсе письмо зъ Калуша:

Ваше Благородіе Г. Посолъ!

Съ великою радостію и нетерпеливостію выжидали мы открытія сегорбчнои сесіи Сойма, такъ якъ мы надѣялись, що кромѣ громкихъ и неустрашимыхъ рѣчей нашихъ пословъ произнесенныхъ въ оборонѣ правъ народа рускаго, мы стрѣтимся такожъ съ вѣстію о довершившой ся згодѣ нашихъ партій, заинавгурованой еще въ мартѣ с. р. — Однакъ всѣ тіи надѣи розвѣяла одна хвиля, въ которой Вы и Вашѣ товаришѣ на XXIII. засѣданю соймовомъ произнесли свой такъ званій „програмовѣ" рѣчи. Наша критика той розвинутой Вами „програмы", которой значенія програмы политичной въ $^2/_3$ частяхъ впростъ отмавляемъ, есть коротка: Вѣрность для Австрійской Державы и владѣющой Династіи уважаемъ не яко програму, лише яко обовязанность кождого честного Галицкого Русина а що тую обовязанность Русь галицка охотно и безъ всякого застереженя исполняла, то свѣдчитъ исторія, а и правительство николи не отмавляло, но противо всегда, даже и послѣдной каденціи соймовой выразно признало. — Если Вы мимо того увважели за ответне зазначити свою вѣрность для державы и трону, то не знаючи Ваших личных отношеній, не можемъ противъ тому ничого замѣтить.

Инна рѣчь есть съ пôддаванемъ инвестій религійныхъ пôдъ дискусію сойму. Мысьмо вѣрнѣ сыны нашой св. католической Церкви, а мимо того тѣшимося, що минули тіи часы, коли не представителѣ церкви, а соймы и взагалъ люде до того не покликаній о совѣсти и религійности рѣшали. Кождій поворотъ на тую дорогу уважаемъ для Церкви, человѣчества, галицкой Руси а такожъ, мимо слôвъ Его Превосходительства Г. Намѣстника, — для Австрійской державы — опаснымъ, и тому яко вѣрнй сыны Церкви, державы и свого народа мусимъ противъ на ново заинавгурованой Вами „програмы" вмѣшательства Сойму а затымъ дневникôвъ и розличного рода, сорта и вѣроисповѣданія политикôвъ въ дѣла нашой св. вѣры и нашой совѣсти рѣшучо запротестовати.

Наконецъ що до самостôйности малорускаго народа и его принадлежности къ западной культурѣ, то суть то слова великои ваги, однако Ваше Благородіе самѣ признасте, що тую справу не рѣшатъ Вашѣ слова, а лише наука и исторія, и що прото слова Вашѣ и Вашихъ товаришей були що найменше предвчасвй.

Бôльше однако якъ сама мнима програма здивовалъ насъ тонъ, въ якомъ Вы и Вашѣ товаришѣ политичнѣ свой рѣчи выголосили. Не заперечите Ваше Благородіе, бо и такъ поняли Вашѣ рѣчи члены Сойму, представителѣ правительства, и вся краса краева и загранична, що Вы и Вашѣ товаришѣ кождого, ктобы хотяйбы на йоту съ Вашею „програмою" не солидаризовался, отъ всякой чести отсудили и его яко врага державы, церкви и народа наклеймовали. Отже мы Вашѣ выборцѣ не солидаризуемся съ Вами и мимо того маемъ претенсію до чести и заявляемъ Вамъ, що не на тое дали сьмо Вамъ мандатъ посольскій, щобысте намъ нечесть закидали. — Найболестнѣйше же дотянуло насъ тое, що Вы и Вашѣ товаришѣ не дотрымали вѣрности Русскому клюбови, не пôдалисьте Вашихъ рѣчей розсужденію тогожь клюба, а тымъ самымъ зломилисьте солидарность, котора для насъ была найважнѣйшою и майже всключною порукою лучшой доли для Галицкой Руси. Высьте своимъ поведеніемъ розстроили клюбъ Русскій, выкликали борбу братню, Вы даже въ дерзости своей дôйшли такъ далеко, щосьтеся не засоромили заперечати Д ру и посу Антоневичу въ имени народа Русского промавляти и его защищати. Во виду того всего мы выборцы заявляемъ, щосьмося на Васъ завели, що мы до Васъ бôльше довѣрія не маемъ, и Васъ за нашого посла и представителя народа Русского не уважаемъ, що и своими пôдписами ствердзаемъ.

Калушъ дня 1 (13) грудня 1890.

а) Зъ Калуша: выборець 1. Михаилъ Бачиньскій, ц. к. нотарь; дальше Антоній Бачиньскій кандидатъ нотар. и правыборець Владиміръ Вахнянинъ приходскій сотрудникъ и катихитъ. — б) Зъ Бабина: 2. Михаилъ Лозиньскій, выборець — в) Зъ Болохова: Олекса Сопель, выборець [не знаходить ся въ спискѣ голосувавшихъ] — г) Зъ Боднарова [въ повѣтѣ станіславôвскôмъ!] Лонгинъ Раковскій парохъ, Іосифа Раковска.—д) Зъ Бережницѣ: правыборцѣ Григорій Манелюкъ, Василій Суслик, Гриць Дмитерчукъ, — е) Зъ Берлогôвъ: выборцѣ 3. Атанасъ Грицѣвъ, 4 Филипъ Юрчишинъ; правыборцѣ: Андрѣй Гринѣвъ, Илько Худякъ, Адамъ Бычкôвъ, Михайло Ясѣнець. — ж) Зъ Довгои-калуской 5. Василій Гуляничь [*ôдкликавъ свôй пôдписъ; гл. вчерашне „Дѣло"*]. — з) Зъ Добрôвлянъ: выборець 6. Пантелеймонъ Петровъ, правыборець Николай Петровъ. — и) Зъ Голиня: выборцѣ: 7. Илія Мазуринъ [*голосувавъ на п. Коморницкого!*] 8. Гринь Олексюкъ; правыборець Маттей Васентюкъ. — і) Зъ Грабôвки: выборець 9. Михаилъ Срѣбнякъ [*голосувавъ на п. Коморницкого!*]: правыборець Григорій Барничь. — к) Зъ Яворôвки: выборець 10 Іоанъ Лаврôнъ. — л) Зъ Кадобного: выборцѣ 11. Якôвъ Павлишинъ, 12 Микола Лазоришинъ; правыборець Стефанъ Кавчиньскій учитель. — м) Зъ Красного: выборець 13. Д. Шкурганъ парохъ. —н) Зъ Кропивника: выборцѣ: 14. Константинъ Чепель парохъ, 15. Прокопій Кушликъ; правыборцѣ: Василь Иванôвъ, Прокопъ Дюгъ, Василь Павлôвъ, Иванъ Шинкарь, Василь Бреславскій. — о) Зъ Льдзяного: правыборець Михаилъ Кава (пôдписавъ Петровъ), — п) Зъ Мыслова: правыборець Романъ Даундза. — р) Зъ Мостищъ: выборцѣ 16. Арс. Авдиковскій парохъ, 17 Пилипъ Яковина; правыборець Микита Пукишь. — с) Зъ Мединѣ: выборець 18. Иванъ Лагойда; правыборцѣ Несторъ Коржиньскій парохъ, Иванъ Мысѣвъ, Никола Бойчукъ. — т) Зъ Новицѣ: выборцѣ 19. Викторъ Соколовскій, 20. Павло Стефуракъ, 21. Николай Кобриньскій, 22. Георгій Мойсинъ. — у) Зъ Пôдмихайля: выборцѣ: 23. Михаилъ Скородиньскій; 24. Василій Ив. Петровъ, 25. Михаилъ Гринѣвъ, 26. Іоанъ Іосифъ Лещиньскій, правыборцѣ Василій Буракъ, Николай Яницкій. — у) Зъ Пôйла: выборець 27. Лука Кобльовскій [*ôдкликавъ свôй пôдписъ: гл. вчерашне „Дѣло"*]; правыборець Іоанъ Семанишинъ. — ф) Зъ Пôдгôрокъ: выборцѣ 28 Іоанъ Козакъ парохъ, 29 Кирилъ Капець; правыборцѣ Михаилъ Будзанъ, Дмитро Магасъ, Михайло Сорока, Прокопій Капець; крôмъ того: Александра Козакъ, Теодоръ Триндей, Маттей Триндей дякъ — х) Зъ Петранки: выборець 30 Стефанъ Дутчакъ (*голосувавъ на п. Коморницкого!*], правыборець Кость Перегинякъ. — х) Зъ Перевôзця: выборець 31. дякъ Стефанъ Копустякъ, правыборець Іосифъ Мартинецъ священикъ. — ч) Зъ Рыпянки: правыборець Леонидъ Романовскій парохъ. — ш) Зъ Сѣвки калуской: выборцѣ 32. Андрей Юзикъ [*ôдкликавъ свôй пôдписъ*], 33. Симеонъ Коцанъ [*ôдкликавъ свôй пôдписъ*], правыборцѣ Гнатъ Коцанъ, Якôвъ Мелникъ. — щ) Зъ Станьковы: выборцѣ 34. П. С. Чикалюкъ священикъ, 35. Иванъ Величукъ, 36 Иванъ Гвоздецкій. — ъ) Зъ Студѣнки: выборцѣ 37. Михаилъ Кашуба, 38. Илько Романюкъ (*обохъ пôдписавъ о. Илар. Стичиньскій!*); правыборець Ант. Бобикевичь священикъ. — ы) Зъ Тужилова: выборцѣ 39. Игнатій Яцѣвъ, правыборцѣ Иванъ Брезѣцкій, Теодоръ Химѣй, Теодоръ Яцѣвъ. — Зъ Угринова середнього: выборцѣ 40. Григорій Третякъ парохъ, 41. Андрѣй Семкôвъ, 42. Андрѣй Ивасютякъ; правыборець Іоанъ Шикаловичь. — є) Вірілістъ 43. Николай Гошовскій парохъ зъ Блюдникъ. — ѣ) Зъ Вѣстовы: выборцѣ 44. Иларій Сѣчиньскій парохъ.] 45. Олекса Яремичь; правыборцѣ Петро Кушликъ, Федь Олексимъ, Михаилъ Должаньскій, Иванъ Должаньскій, Опуфрѣй Шацкій, Петро Китѣвъ, Никола Залѣщукъ; дальше Іосифа Сѣчиньсоса, Ольга Подлѣсецка. — ю) Зъ Войнилова: правыборець Петро Федюшка. — я) Зъ Завадки: правыборець Ем. Скоробогатый парохъ. — ґ) Зъ Завою: выборцѣ 46. Андрѣй Чѣпко, 48. Іоанъ Тимкôвъ. правыборцѣ. Константинъ Мельничукъ. — ѳ) Зъ Зборы: выборцѣ 48. Олекса Гукъ, 49 Андрусь Лесѣвъ; правыборцѣ Ант. Гойданъ парохъ, Алексей Дудинець, Яць Цюперъ.

[Отже пôдписало 111 людей, межи ними и зъ иншихъ повѣтôвъ, а такожъ жѣнки и сзоняи пôдписаныхъ (священикôвъ). Выборцѣвъ дѣйстныхъ пôдписало 49, зъ нихъ 3 такій, що голосували на п. Коморницкого, а зъ протихъ 46 доси вже 4 ôдкликали свои пôдписы. Всѣхъ выборцѣвъ голосувало 149, межи ними на п. Романчука 87.]

Сю адресу недовѣрія одержавъ посолъ Романчукъ вчера и ще вчера переславъ намъ ея зъ просьбою о помѣщенье въ „Дѣлѣ" вразъ изъ своею ôдповѣдію (котру подаемо пониже), однакожъ се було вже за-пôзно, и мы подаемо адресу и ôдповѣдь въ нинѣшнôмъ числѣ

Одповѣдь посла Романчука, котру онъ высилає до всѣхъ пѳдписаныхъ на адресѣ недовѣрія, звучить дословно такъ:

Ваша Всечестности!

Нинѣ дѳставъ я письмо зъ Калуша зъ 1 (13) грудня с. р., на котрѳмъ межи иншими знаходить ся и Вашь пѳдписъ, а въ котрѳмъ письмѣ Вы заявляете, „що-сте ся на менѣ завели, що не маєте бѳльше довѣрія до мене и не уважаєте мене за свого посла и представителя руского народа“.

Найпростѣйша справедливѳсть вымагає, щобы, закимъ на кого выдає ся засудъ, особливо тяжшій, перше его выслухати и почути, щѳ онъ на своє оправданье має сказати. Навѣть налогового злодѣя або розбѳйника, зловленыхъ при самѳй крадежи або розбою, ставляють перше передъ судъ и слухають, щѳ онъ скаже на свою оборону. Тѳлько Вы супротивъ мене такъ не поступили, и осудили мене, не выслухавши, не завѳзвавши до поясненя, хотя еще не такъ давно Вы высказували менѣ свое довѣріе. Вже для того самого я Вашого заявленя не можу приймити до вѣдомости.

Не можу его приймити ще тымъ бѳльше, що всѣ причины, якѳ Вы подаєте до свого осуду, суть зовсѣмъ безпѳдставнѳ або прямо фальшивѳ, зъ чого отже выходить, що Вы свѳй осудъ выдавали безъ потрѣбного розумѣня рѣчи, будучи або введенѳ въ блудъ або руководячи ся иншими взглядами, якъ интересы Вашого повѣту и народу. Правдивѳсть моихъ тверджень а неправдивѳсть або безпѳдставнѳсть поданыхъ въ Вашѳмъ письмѣ тверджень и поглядѳвъ я при згаданѳй понизше способности доведу.

Наконець мушу Вамъ высказати, що вправдѣ маєте право ѳдмовити на дальше с в о г о (т. є. пѳдписаныхъ) довѣрія можете не уважати мене за с в о г о (т. є. пѳдписаныхъ) посла, але не маєте права ѳдмовляти менѣ характеру представителя руского народу, бо рускій народъ — то не Вы пѳдписанѳ самѳ, а навѣть въ самѳмъ калускѳмъ повѣтѣ вы не бѳльшѳсть але меншѳсть Русинѳвъ.

Я не въ довгѳмъ часѣ запрошу всѣхъ выборцѣвъ Вашого повѣту, щобы найперше выслухали мого справозданя, ставили свои пытаня и почули мои ѳдповѣди, а тогды вже выдали свѳй осудъ. Осудови бѳльшости выборцѣвъ я безусловно пѳддамъ ся, але я очѣкую его спокойно, зъ тымъ пересвѣдченьемъ, що онъ цѣлкомъ инакше выпаде, якъ теперѣшнѳ осудъ, Васъ пѳдписаныхъ, и що навѣть тіи-жь пѳдписанѳ, если не всѣ, то въ значнѣйшѳй части, то, на що теперь пѳдписали ся, ѳдкличуть и замѣсть кидати на мене каменемъ, подадуть менѣ свои дружнѳ руки.

У Львовѣ дня 12 (24) грудня 1890.

Ю. Романчукъ.

До сеи ѳдповѣди додамо теперь хиба лишь кѳлька слѳвъ.

Калускій повѣтъ належить до тыхъ повѣтѳвъ, котрѳ найбѳльше стоять пѳдъ вплывомъ „обѣдинителѣвъ“. Головнѳ ихъ орудія вже давнѣйше, якъ звѣстно, радѳ були позбути ся п. Романчука, але привязанье народу, особливо калускихъ и войнилѳвскихъ мѣщанъ, паралізувало всѣ ихъ вплывы и заходы. Теперь напружили „обѣдинителѣ“ всѣ свои силы, щобы обалити посла Романчука, думаючи, що тымъ обалять и теперѣшню акцію руску. При тѳмъ же выдалось „обѣдинителямъ“ и вдячнѣйше и лекше обалити п. Романчука, нѣжь н. пр. послѳвъ Сѣчиньского або Телишевского, тому, що п. Романчукъ далеко мешкає пѳдъ свого повѣту, а часть интелігенція того повѣту найбѳльше подавала имъ можности ужитись за орудіе.

Якихъ способѳвъ ужавала горстка „обѣдинителѣвъ“ калускихъ до збиранья пѳдписѳвъ на адресу недовѣрія, то звѣстне нашимъ читателямъ зъ дописей въ „Дѣлѣ“ и зъ заявлень самыхъ тыхъ выборцѣвъ, котрѳ, збаламученѳ аґітаторами, адресу недовѣрія були пѳдписали, але опѳсля, пѳзнавши ся на фарбованыхъ лисахъ, пѳдписы свои узнали за неважнѳ. Чотири выборцѣ посла уже ѳдклекали свои пѳдписы, а можна сподѣвати ся, що зъ часомъ такъ поступять и инчѳ выборцѣ-селяне, котрѳ дали ся затуманити.

Переглядаючи надѳсланѳ послови Романчукови адресу недовѣрія, замѣтили мы, що першими пѳдписали ся на адресѣ: нотарь Бачиньскій зъ Калуша, о. Иларій Сѣчиньсвій зъ Вѣстовы, о. Іоанъ Козакъ зъ Пѳдгорокъ, о. Д. Шкурганъ зъ Красного и дякъ Василь Петровъ зъ Пѳдмихайля — и то, видко, була спѳлка, котра займала ся орґанізацією цѣлои акції. Оо. Сѣчиньскій и Козакъ та дякъ Петрѳвъ брали въ акціи, видко, найважнѣйшу участь, бо они, якъ звѣстно, ѣздили по селахъ. О. Сѣчиньскій пѳдписавъ одного не умѣючого писати выборця въ Студѣнцѣ отже и зъ сего видко, що ѣздивъ по селахъ по-надъ Лѳминцю. Завзятѳсть обохъ оо. Сѣчиньского и Козака була така велика, що дали адресу до пѳдпису навѣть своимъ женамъ и обѣ панѣ фіґурують на адресѣ недовѣрія. [Жены третього збирача пѳдписѳвъ, Петровои, на адресѣ нема, але за те фіґура пѳдъ пѳдписомъ о. Лонгина Раковского въ Боднарова его жена панѣ Іосифа Раковска, обоє навѣть не зъ калуского але зъ ставіславѳвского повѣту, и панѣ чи панна Ольга Подлѣсецка зъ Вѣстовы, отже зъ парохіи о. Сѣчиньского. Бѳльше женщинъ адресы недовѣрія послови Романчукови не пѳдписало. Мимоходомъ кажучи, майстры адресы недовѣрія, пересылаючи ей копію до „Черв. Руси“, здаѣсь не хотѣли вже „до крыхты розбивати“ посла Романчука, то именъ пань не подали.]

Дальше впадає въ очи, и се годить ся пѳдвести зъ натиском, що зъ мѣста Калуша не пѳдписавъ адресы недовѣрія анѣ одинъ мѣщанинъ [а треба було комусь пѳдписати, то пѳдписавъ о. сотрудникъ и кандидатъ зъ канцелярін п. Бачиньского], а въ мѣсточку Войнилові знайшли на лѣкъ одного „правыборця“ (sic!), фіґуру, въ мѣсточку зовсѣмъ незначущу! Се характеристичне и справу зовсѣмъ поясняє. Въ мѣстѣ Калуши и въ мѣсточку Войнилові есть межи мѣщаньствомъ досыть людей письменныхъ и нителігентныхъ, що читають газеты и можуть выробити собѣ судъ самостѳйный, — а по селахъ сего не може бути, отже тутъ треба було поступити пѳсля приказки: „на село людей — пѳдписувати!“

Мы певнѳ, що незабавомъ все розъяснить ся, интриґанты посрамлять ся, а посолъ Романчукъ, котрому Русины зъ цѣлого краю и независима або незбаламучена часть его выборцѣвъ зъ Калущины складають повне признанье, мусить выйти побѣдоносно и зъ се и интриґи кліки „обединителѣвъ“! Правда въ свѣтѣ нѣвечить ся, а все таки вызначить ся!

Вѣче въ Бережанахъ.

Вѣче бережаньско-рогатиньско-пѳдгаєцке ѳдбулось 25 н. ст. грудня въ Бережанахъ, въ сали повѣтовѳй, при участи якихъ 750 людей.

По богослуженю въ мѣсцевѳй церкви, котре ѳдправивъ мѣсцевый парохъ, о. Кордуба, ѳдкрывъ зборы о. Левкій. Ледва однакожь сказавъ кѳльна словъ, якъ заразъ, не допрошуючись голосу, ставъ выкрикувати о. Биликевичъ зъ Куропатникъ на тематъ, що „онъ не знає, по-що и на-що и хто скликавъ вѣче до Бережанъ?“ Крикови его вторували ще грубшимъ голосомъ пп. Микитка зъ Купчинець, повѣту тернопѳльского, Бачиньскій зъ Городища, Мащакъ, сынъ о. Биликевича молодый правникъ зъ Черновець, правникъ Зарицкій и горстка пѳдпитыхъ селянъ, котрыхъ спроваджено нарочно на вѣче и передъ тымъ угощено. Запити верещали: „Не треба намъ вѣча! то зрада!“ и зробили таній гамборъ въ сали, що о. Левкій яко ѳдкрывшій зборы не мѳгъ прийти до голосу. Дарма, що люде статочнѳ представляли о. Биликевичеви, що онъ по уконституованю зборѳвъ и по выборѣ президія буде мѳгъ до нехочу говорити и высказувати погляды свои, — онъ и товпа, комендерована згадаными проводирами, кричала на всѣ заставки, горлала аж до охриплення и не допускала нѣкого до голосу. Цѣлею проводировъ було: будь що-будь зорвати зборы, звѳдячи цѣлу рѣчь ad absurdum. Они були тои думки, що староста, п. Коляржовскій, котрый лично явивъ ся на зборахъ, въ виду такого хаосу розвяже зборы, а тогдѣ буде можна сказати, мовь-то тѣ три повѣты зовсѣмъ не солідаризують ся зъ програмою посла Романчука. О. Биликевичъ аж побѣдъ зъ утомы, а коли побачивъ, що власть мѣсцева не показує охоты розвязати зборы, а дивить ся на него мовь на недужного, звернувъ ся до п. старосты и сказавъ тѣ памятнѳ слова: „Panie starosto, już czas rozwiązać zgromadzenie!“ Тымчасомъ инакше сталось. Крикуны выкричались и на хвилинку запанувавъ спокой. Се выстало, щобы до голосу добравъ ся о. Левкій яко такій, що вразъ зъ д-ромъ Чайковскимъ скликали зборы.

О. Левкій ставъ говорити о давнѳй незавидній долі народу руского, о прилученю Галичины до Австрія, о 1848 роцѣ, о завеленю панщины и о тѳмъ, що Русины галицкій не для одной цѣли стали трудитись, а тымъ и спинили ся въ розвою своѳмъ. Онъ и завѳзвавъ присутныхъ до выбору президія вѣча.

Председателемъ выбрано о. Соневицкого, мѣсцевого катихита ґімназіяльного. Сей покликавъ зарасъ секретарѣвъ и заявивъ дуже рѣшучо, що не знесе нияких крикѳвъ и нападу. Здавало ся, що крикуны вже оговтають ся, але о. Биликевичъ выступивъ на ново, ставъ кидатись на всѣ бока, а рукою дававъ безперестанно знаки людемъ своимъ, щобы пѳднесли крикъ. Одинъ въ его достойныхъ товаришѣвъ оборвавъ навѣть шараґи зѳ стины и вооруживъ ся. То дало причину, що староста спровадивъ до салѣ трехъ жандармовъ, котрѳ розставились коло пяныхъ крикуновъ. Ѳдъ сеи хвилѣ розвивались наради майже вже правильно. Тѳлько о. Биликевичъ кидавъ ся ще трохи и поводивъ ся мовь хлопятко. Єму мусѣвъ навѣть староста загрозити, що велить его арештувати. Голосъ достався д-ръ Чайковскій яко референтъ вѣча.

Д-ръ Чайковскій сказавъ: Передо всѣмъ мушу поднѳкувати о. Биликевичеви, що зъ его то причины на вѳльныхъ зборахъ Русинѳвъ мусѣли явитись жандармы! Люде! вы знаєте мене, бо и я зъ вами терпѣвъ, коли вы терпѣли. До поганого дѣла я рукъ своихъ не приложу! Въ послѣдныхъ часахъ мы переходили сумнѳ хвилѣ. Насъ пѳдозрѣвано о симпатіи до Россіи и о схизму. Противники нашѳ умѣли тѳ пѳдозрѣвання выкористати противъ насъ. Силъ нашихъ не могли мы обернути на добро наше. Мы не могли двигнутись анѣ зъ нашои матеріяльнои нужды, анѣ розвиватись въ народнѳмъ дусѣ. Намъ зѳ всѣхъ сторѳнъ ставлено перешкоды. Не маючи ѳдповѣдного числа заступникѳвъ нашихъ въ тѣлахъ законодавчихъ, не були мы въ силѣ боронити правъ своихъ. Податки росли, школы нашѳ не выховували намъ молодежи, способнои до хлѣборобства, законъ дороговый пригнетавъ селянина. Въ тѳй бѣдѣ звернулись мы до правительства и устами послѳвъ соймовыхъ заявили: хто мы и чого хочемо. Зробивъ се головно пос. Романчукъ въ своѣй соймовѳй рѣчи, выголошенѳй дня 25 падолиста. Однакожь на нещастье наше, рѳзнѳ люде стали рѣчь пов. Романчука толкувати такъ, будь-то бы онъ зрадивъ свѳй нарѳдъ. Але тѳ що такъ казали, не подали навѣть до вѣдомости народу, що сказавъ пос. Романчукъ въ соймѣ краевѳмъ. Длятого я чую потребу ѳдчитати вамъ, панове, тую рѣчь, и вы, выслухавши все, осудѣть самѳ, чи послы рускій зрадили нарѳдъ свѳй?

Д-ръ Чайковскій ѳдчитавъ ѳдтакъ рѣчь пос. Романчука, высказану въ соймѣ краевѳмъ дня 25 падолиста, пѳсля записокъ стенографічныхъ, и якъ-разъ то ѳдчитанье зробило ефектъ. Навѣть и о. Биликевичъ слухавъ ей зъ увагою. О. Микитка опустивъ его и пѳйшовъ собѣ межи людей. Молоденькій сынъ о. Биликевича сѣвъ собѣ въ кутику, п. Мащакъ ставъ собѣ пѳдъ стѣною, а пяній селяне вытверезились навѣть. Д-ръ Чайковскій ѳдчитавъ ѳдтакъ зъ оріґіналу и програму Русинѳвъ зъ 1848 року и доказавъ якъ на долони, що програма тая не ѳдходить нѣ на одну йоту ѳдъ програмы пос. Романчука. И тамъ було сказане, що мы єсмо народомъ окремымъ ѳдъ народѳвъ польского и р о с с і й с к о г о, числячимъ тогдѣ 15 міліонѳвъ. Правда, ще разъ захотѣлось о. Биликевичева повторити авантуру. Онъ закричавъ на ново: „Се ф а л ь ш о в а н а п р о ґ р а м а зъ 1848 року!“ Але коли д-ръ Чайковскій приложивъ ему майже аж до носа старый пожовклый актъ зъ 1848 року, выпечатаный въ „Галицкѳй Зори“ зъ надписею: „Ѳдозва до руского народу“, а пѳдписаный пок. Яхимовичемъ, Куземскимъ, жившими ще Малиновскимъ, Борисикевичемъ, Гушалевичемъ, а навѣть пок. Денисомъ Зубрицкимъ, Трещаковскимъ и др.; коли д-ръ Чайковскій ѳдтакъ кинувъ ему въ очи слова: „Такъ говорити — то — —!“ — тогдѣ вже и о. Биликевичъ оговтавъ ся и, блѣдый якъ зъ хреста знятый, слухавъ уважно и бесѣду митрополита выголошену въ соймѣ и стоявъ тихенько. Тяжкѳ удары правды вплынули и на его обаламученый умъ. Д-ръ Чайковскій ставъ теперь пытати зобраный народъ: А що, чи Романчукъ зрадникъ, чи митрополитъ зрадникъ, якъ ту деякѳ кричали? Чи онъ запродавъ насъ Полякамъ? На пытаня тѳ грѳмкими кликами: „То нашій патріотъ! то нашъ батько! мы за нимъ! то наша програма!“ — вѣче бережаньске солідаризувалось вповнѣ зъ програмою послѳвъ рускихъ и митрополита, а доказомъ того наглядным есть фактъ, що сейчасъ по зборахъ присутнѳ пѳдписали три адресы: до цѣсаря, пос. Романчука и Є Екц. митрополита Сильвестра. Сказано намъ, що межи пѳдписаными есть и о. Микитка.

По рѣчи д-ра Чайковского зазывали сусѣды о. Биликевича, щобы онъ забравъ голосъ и выложивъ свою програму, але у о. Биликевича не було вже охоты. Онъ высунувъ ся тихенько зъ салѣ, покрытый славою першого борбіфакта, за котрѳ певно „Черв. Русь“ выпише ему имъ похвальный.

Комічне intermezzo зайшло при тѳмъ въ часѣ зборѳвъ. Звѣстный учитель народныи Кокуревичъ, той самъ, що въ часѣ выборовъ послѣдныхъ до рады державнои выдавъ ѳдозву до учителѣвъ рогатиньского повѣта противъ выбору Романчука, — той самъ герой крикнувъ въ часѣ бесѣды о. Левого: „Москалѣ!“ Тымъ словомъ обидались зобраній люде до тои степени, що крикнувши: „Мы не Москалѣ, мы Русины!“ — выкинули Кокуревича зъ салѣ. Якъ ѳдзывавъ ся народъ и о поступованю о. Биликевича, сего прилюдно казати годѣ. Своимъ поведеньемъ не принѣсъ онъ чести собѣ и станови, до котрого належить.

Адресу до цѣсаря на руки намѣстника, якъ и адресы до пос. Романчука и митрополита д-ручать на дняхъ окрема депутація вѣча бережаньского, зложена зъ д-ра Чайковского, о. Соневицкого, о. Левого и одного селянина.

Голосы прасы о рускѳй справѣ

Червоная Русь принесла пѳдъ заголовкомъ: „Розоблачення г. Нат. Вахнянина“ допись зѳ Стрыя, такъ твердо начинену простою ложію, що мушу подавляти талантъ дописувателя ей въ перекручуваню найясніѣшихъ фактѳвъ. Въ виду того мушу подати по вѣдомости слѣдуюче:

Я явивъ ся дня 18 грудня въ Стрыю, щобы тамошнѳй интелігенція рускѳй здати справу зъ положення теперѣшного справы рускои. Коротку рѣчь свою почавъ я тымъ, що опрокинувъ инсинуацію, голошену „Черв. Русію“ ѳдъ якогось часу, мовь-то послы рускѳй соймовѳй „запродали Русь галицку Полякамъ“. Мимо „запроданье“ лежить въ тѳмъ, що большѳсть послѳвъ соймовыхъ станула при народнѳмъ прапорѣ, а правительство центральне устами намѣстника рѣшилось ѳдступити ѳдъ давнѣйшои своеи системы, прикладанои до Русинѳвъ ѳдъ 1866 р. Ясне становище Русинѳвъ мусять же потягнути за собою и далеко-йдучѳ концесіи въ користь рускаго народу. Концесіи тѳ мусять довестись Русинамъ постепенно, а въ найблизшѳмъ часѣ належать надѣятись того, що правительство повинно перевести заточникѳвъ-Русинѳвъ зъ Мазурщины назадъ на Русь, що зъ сторонами рускими стане переписуватись въ ихъ языцѣ, що въ Бучачи буде заснована ґімназія руска, а въ семінаріяхъ переведесь точный утраквізмъ. Русинамъ, именно интелігенціи рускѳй треба збратись численно на зборы „Народнои Рады“ у Львовѣ и тамъ зсолідаризувати ся зъ програмою послѳвъ. На интерпеляцію, чи пос. Романчукъ поступивъ собѣ коректно въ цѣлѳй справѣ, заявивъ я, що онъ и пос. Телишевскій були клюбомъ рускамъ уповномочений говорити при буджетѣ, а то, що пос. Романчукъ выголосивъ (5 точокъ програмы) було таке, що весь клюбъ мѳґъ и повиненъ бувъ зъ рѣчею его зсолідаризуватись; я положивъ при тѳмъ головну вагу на обставину, що тутъ не розходить ся о дрѳбну формальну сторону, але о саму есенцію дѣла. Русины тымъ ѳдзначались завсѣгды, що надъ дрѳбницями розводились широко, а про саму суть рѣчи не дбали. На замѣтъ, мовь-то черезъ „католицизмъ“ настане межи Русію галицкою а украинъскою великій розладъ, ѳдповѣвъ я о. — — —еви, що католицизмъ въ захѳдній Европѣ черезъ борбу зъ абсолютизмомъ монархѳвъ вытворивъ свободу поодинокихъ станѳвъ, коли, противно, россійска церковь, яко державна не есть въ силѣ доказати сего. Зъ хвилѣ теперѣшнои належить Русинамъ користати всесторонно. На пытанье, чи правительство переправляло коли-небудь зъ „твердыми“, ѳдповѣвъ я, що слухи о тѳмъ ходили, що дѣйстно на инсталяція еп. Куиловского явивъ ся посередъ численно зобраного духовенства якійсь „професоръ зъ Вѣдня“ и, удаючи, будь-то правительство солідаризуєсь зъ „твердыми“, правивъ имъ, що при слѣдуючихъ выборахъ до рады державнои не належить нѣ одного „народовця“ допустити до послованя, а тымчасомъ треба удавати „згоду“ зъ народовцями и завязати спѳльный комітетъ выборчій. Пос. Герасимовичъ и Антоневичъ хвалились самѳ, мовь-то высшій сферы зъ ними переговорювались ще торѳкъ та що они о тѳмъ повѣдомили клюбъ рускій, але въ протоколахъ засѣдань клюбовыхъ нема о тѳмъ нѣгде нѣ найменшои згадки. Не есть про-те рѣчею певною, чи дѣйстно все такъ було, якъ слухи говорять. Бѳльше въ дискусіи я не бравъ участи, а вже есть то простою ложію, мовь-то зобраній узнали поведенье пос. Романчука некоректнымъ. Такого внесеня навѣть не ставлявъ нѣхто. Противно, запала ухвала, щобы и тѳ послы, котрѳ не пѳддались доси пѳдъ програму Романчука, пѳдчинились пѳдъ ту програму и не розбивали солідарности. Не ухвалено такожь нѣякого вотумъ недовѣрія для посла Антоневича, и о тѳмъ „Дѣло“ не писало. Взагалѣ сказавши, цѣла допись въ „Черв. Руси“ есть або нарочною містіфікацією читателѣвъ, або выйшла ѳдъ чоловѣка, у котрого въ часѣ нарадъ стрыйскихъ Русинѳвъ „не було всѣхъ дома“.

Нат. Вахнянинъ.

Тая-жь „Червоная Русь“ въ дня 23 грудня помѣстила допись пос. Антоневича, въ котрѳй авторъ самъ вычисляє адресы, якій присланѳ ему въ письмахъ приватныхъ въ день именинъ его: ѳдъ студентѳвъ чотирохъ австрійскихъ университетѳвъ, ѳдъ „Буковины“ черновецкои, ѳдъ патріотѳвъ духовного и мірского сословія, закаленыхъ въ парламентаризмѣ послѳвъ колишныхъ, авторитетныхъ обществъ и институтѳвъ, независимыхъ селянъ и мѣщанъ, начальникѳвъ громадскихъ и ѳдъ рускихъ женщинъ Верховины. Зъ адресъ тыхъ выймає пос. Антоневичъ всѣ славословія, высказаній на честь его політики, и прилюдно въ передовѳй статьи „Черв. Руси“ розкланюєсь на всѣ стороны своимъ обожателямъ, заохочуючи ихъ до вытревалости. И дивно склалось! Пос. Антоневичъ заявивъ ся въ соймовѳй своѣй рѣчи и за льояльностію и за католицизмомъ, а не узнавъ лише окремѣшности національнои Русинѳвъ ѳдъ Россіянъ, а обожателѣ его ручають и „спеціяльну льояльнѳсть“ для династіи, и „собственный католицизмъ“, а про єдность нашого народу зъ Великоруссами анѣ чичеркъ! Пос. Антоневичъ не вычисляє однакожь именъ своихъ обожателѣвъ, заставляючись тымъ, мовь-то ихъ не хоче выставляти на „шиканы и гоненія“. Якъ же-жь розтолкувати ту трѣвогу пос. Антоневича? Онъ бороннвъ „чистои справы“, за те доводять ся ему письма признанья, а онъ имена авторѳвъ пеанѳвъ и имнѳвъ ховає пѳдъ спудо. Тажь „чиста справа“ не повинна боятись денного свѣтла. Пос. Антоневичъ хвалить ся, що „лучша часть народа“ звертаєсь до него, каже навѣть въ тѳй дописи зъ патосомъ, що „со мною міліоны“, а тѳ „міліоны закаленѳ, достойнѣйшѳ и авторитетнѳ“ мали бы боятись, щобъ ихъ именъ свѣтъ не почувъ? То вже трохи выходить на малодушнѳсть и заяцесердіе, а обиджає навѣть тыхъ героѣвъ, що такъ смѣло — бо аж въ приватныхъ письмахъ — заявили признанье політицѣ своего першого героя, того самого, що колись польскою рѣчею въ соймѣ выборовъ для себе при послѣдныхъ выборахъ становище кандидата польского комітету выборчого, а maczko-ю kartoflan-ою та анатемізованьемъ літературы рускои та читалень хотѣвъ придобатись тымъ панамъ зъ Подоля, що голосять теорію: „Rusin chłop, a dla chłopa nie potrzeba oświaty — pal w łeb wszystkie czytelnie! А може пос. Антоневичъ держить ся послѳвицѣ: „хвали мене роте бо тя розодру?...“

Münchener Allgemeine Zeitung умѣстила въ ч. 352 зъ 20 н. ст. грудня с. р. вступну статью пѳдъ заг.: Der Umschlag unter den galizischen Ruthenen. Зъ огляду на велику повагу того перворядного дневника въ Нѣмочинѣ, хочемо опѳзнати нашихъ читателѣвъ изъ згаданою статьею.

„До найменче замѣченыхъ, а мимо того до заслугуючихъ на найбѣльшу увагу донесень дневникарскихъ за остатнѣ тыждне належать справоздання о роздвоюю, яке наступило середъ рускои стороны въ львовскомъ соймѣ.

Межи Русинами суть бдъ десятокъ лѣтъ два напрямы: напрямъ старо-Русинбвъ (давнѣйше святоюрдевъ — Swento Jurzen) и молодо Русинбвъ, котрыхъ ще передъ небогато лѣтами уважано за незначущу меншѣсть и котрѣ не мали ще нѣякого замѣтного органу публіцистичного. Пбдъ покрывою пропаганды за россійскимъ языкомъ и особливого привязаня до православныхъ переказбвъ увіятскои церкви були старо-Русины піонірами справы россійско-панславістичнои и могли похвалитись выдатнымъ успѣхомъ, а головно середъ духовеньства мали численныхъ (?) приклонникбвъ. Зъ Россіи пбддержувана, маючи черезъ переселеныхъ до Россіи земляковъ звази съ славяньскимъ благотворительнымъ комітетомъ въ Москвѣ и Петербурзѣ, держана въ карности енергічными проводирами (н. пр. голоснымъ свого часу Наумовичемъ) — могла тота партія бути уважаною за пануючу въ рускбмъ таборѣ: въ „Народнбмъ Домѣ“ (Volkshause) и въ капітулѣ св. Юра (des Swenti Juri) они водили верхъ, въ рускбй прасѣ чути було лише ихъ голосъ, а нетолеранція Поляковъ и высшого католицкого духовеньства була якъ-разъ водою на ихъ млынъ, бо невеликихъ бажань умѣренои партіи, котру называно россійскою егбрдною назвою „украінофілы“, консеквентно не увзгляднювано.

Зъ давенъ-давна языкъ и буквы становлять въ Галичинѣ політичнѣ шіболеты. Збличенье до россійского языка мало значѣнье россійско-панславістичного настрою и наклону до православія, мѣжь тымъ якъ задержуваньe питомого мало-руского языка брано за признаку специфічно-руского и доброго австрійского духа. А що по мало-руски въ Россіи бдъ 26 лѣтъ не можна друкувати и правопись того языка не утверджена, то москвофіламъ легко приходилось вести доказъ безнадѣйности для спеціяльно-рускои літературы, а прихильникбвъ ей усувати въ кутъ яко нѣбы-то непрактичныхъ идеольогбвъ и тихихъ спбльникбвъ зненавидженои польщаны.

Теперь же въ тбмъ дѣлѣ наступила перемѣна. Вытисканый доси на задъ політичнои сцены напрямъ молодо-русскій осягнувъ середъ рускои суспбльности перевагу и проголосивъ програму, котру и зъ польскои стороны признано можливою до принятя... Если галицкій Поляки будуть на стблько мати розуму, щобы въ практицѣ признали конечнѣ уступки рускбй бблыпости населена всходнои Галичины, то можна надѣятись, що засаджений россійскій дерева въ тбмъ важнбмъ краю погранничбмъ помалу вбсхнуть.

Мы доси не стрѣтили ся въ прасѣ московскбй и петербурской зъ оговорами того на всякій способъ важного звороту. При нановаю слѣпо-національныхъ, а при тбмъ реакційныхъ стремлень середъ россійского письменства годѣ очевидно й сподѣвати ся предметового оцѣнея. Хотѣвши рѣчь назвати по имени, прийшлось бы признати, що побѣда галицкихъ молодо-Русинбвъ являесь однымъ огнивомъ цѣлого ланцюха неудачь россійскои політики. На примѣрѣ Болгаръ галицкій Русины поучили ся, чого бы мали менчі племена славяньскои родины сподѣватись по рѣшучбй побѣдѣ великого брата зъ-надъ Москвы и Невы, та якъ то кабінетъ петербурскій пбймае свою „славяньску місію“.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Крбмъ соймбвъ долѣшно-австрійского и ческого буде по святахъ скликаный ще и соймъ тирольскій, котрый мае залагодити шкбльне предложенье правительства. Якъ разъ то предложенье — пише N. fr. Presse — выкликало середъ італіяньскихъ послбвъ зъ полудневого Тиролю роздоръ, бо італіяньскій клерикалы зобовязали ся супротивъ своихъ нѣмецкихъ товаришбвъ явити ся въ соймѣ на нараду надъ симъ предложеньемъ шкбльнымъ и голосувати разомъ зъ нѣмецкими клерикалами. Зъ той ваги, яку кладуть нѣмецкій клерикалы на союзъ зъ італіяньскими, можна заключати, що заносить ся на великій поправки до закона шкбльного, а зъ нихъ буде можна побачити, якъ великій концесіи поробивъ мін. Гавчь проводирямъ клерикалбвъ. Тирольскій соймъ збереся ся дня 8 сѣчня.

Майже рбвночасно зъ Долитавщиною розпочались святочнѣ ферія и въ Залитавщинѣ. Въ пятницю минувшого тыждня бдбуло ся послѣдне засѣданье угорского парламенту, на котрбмъ залагоджено буджетъ на 1891 р. Слѣдуюча сесія угорского парламенту буде мабуть дуже оживлена, бо въ сѣчню и лютбмъ прийде на порядокъ дневный палаты послбвъ справа реформы адміністраційнои. При сѣй нагодѣ зазначуе Presse, що одна зъ найбѣльше розповсюдненыхъ на Угорщинѣ часописей пбдносить и хвалить дуже порушену недавно президентомъ міністрбвъ, гр. Сапаримъ гадку, що регулямінъ, нарадъ угорскои палаты послбвъ буде имовѣрно заостреный.

Fremdenblatt доносить, що есть надѣя переведена проекту будовы зелѣзницѣ Тернопбль-Ходорбвъ, котра мае сполучати зелѣзницю Кароля Людвика зъ Львбвско-Черновецкою зелѣзницею. Згадана газета припускае, що держава пбдъ певными условіями дасть запомогу на будову тои зелѣзницѣ, але бдповѣдный евентуальный кредитъ бувъ бы вставленый до буджету аж въ 1892 р.

Зъ Вѣдня доносять, що вже сими днями мае наступити именованіе шефа секціи въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ Седьенія угорскимъ міністромъ при цѣсарскбмъ дворѣ. Новый міністеръ обймe свое урядованье заразъ по новбмъ роцѣ.

——

Зъ Россіи надходять знова вѣсти о нігілістичныхъ заговорахъ. Зъ Петербурга доносять именно до Germani и, що межи студентами дорпатского института ветеринарійного бдкрыто сими днями нігілістичный заговбръ и арештовано одного студента, Артура Федоровича, и его суджену, котра мае бути Нѣмкинею родомъ въ Прусъ. Другій студентъ, сынъ якоись высоко поставленои родины, застрѣливъ ся.

Недавно тому голосивъ звѣстный ген. Николай Кавльбарсъ, що бнъ разъ не допустивъ до бунту болгарского войска противъ кн. Александра Батенберґского. На то бдповѣдае теперь ему болгарска „Свобода“ и розповѣдае исторію чотирохъ бунтбвъ въ Болгаріи на пбдставѣ оповѣдань якоись особы, котра крые ся пбдъ буквами А. Ґ., а котра свого часу була добре обзнайомлена зо всѣми маневрамы россійскои интриги противъ Батенберґа. Першій атентатъ противъ кн. Александра датуе ся въ 1882 р.; его пбдготовивъ Хитрово такимъ способомъ: Помбчникъ міністерства войны, Павло Половъ подавъ ся бувъ до димісіи въ наслѣдокъ скандалу въ клюбѣ войсковбмъ, де его командантъ першои дружины обвинявъ, що бнъ зъ якимсь ліверантомъ Логиновомъ звязавъ ся въ спблку для матеріяльныхъ интересбвъ. Міністеръ вбйны предкладавъ князеви, щобы ему вбльно було выдати приказъ заказуючій офіцерамъ устроювати пары безъ призволеня и щобы той приказъ потвердивъ Хитрово. Въ бдповѣди на то, давъ князь Крылову димісію. Настала криза; Хитрево повликавъ до себе командантбвъ заходнои дивізіи и предкладавъ имъ скинути князя зъ престола. Майоръ Гурскій спротививъ ся тому и заявивъ, що россійскихъ офіцербвъ прислано на то, щобы они учили болгарске войско, а не щобы его деморалізували. За нимъ пбйшовъ полковникъ Котелниковъ и ббльша часть командантбвъ и заговбръ розбивъ ся. До другого заговору выбрано полковника Логинова, але рбвночасно приготовлявъ и тогдашный міністеръ вбйны Александеръ Кавльбарсъ заговбръ на свою руку. О 11 год. въ ночи прийшовъ бнъ до княжои палаты и заалярмувавъ сторожу. Коли однакожь побачивъ, що въ палатѣ зробивъ ся рухъ, утѣкъ чимъ скорше. Князь лежавъ тогды недужій; бнъ покликавъ до себе адъютанта Полцикова и сказавъ ему, що коли-бъ міністеръ вбйны прийшовъ до палаты, щобы бнъ его впустивъ, але вже не выпускавъ зъ неи. Третій разъ хотѣвъ звабити князя капітанъ Кнобе въ горы на ловы и князь вже навѣть выбравъ ся; але авторъ сего оповѣданя остерѣгъ князя и повѣдомивъ княжого адъютанта Увалова, котрый кинувъ ся заразъ зъ ескортою за княземъ и привезъ его назадъ до Софіи. Якъ бы не то, були бы князя Александра вывезли до Рени. Ген. Николай Кавльбарсъ высилавъ всихъ россійскихъ офіцербвъ, прихильныхъ князеви, назадъ до Россіи и лагодивъ самъ атентатъ на князя, лишь революція въ Румеліи тому перешкодила. Наконець бувъ ще и четвертый атентатъ на князя пбдчасъ его подорожи зъ Ямболі до Бурґаса, але и той не удавъ ся. Ажь наконець найшли ся продайні люде таки въ самой арміи болгарскбй и Кавльбарсъ та его адепты побѣдили въ часѣ межи 9 а 21 серпня 1886 р.

——

Бдкликанье Еміна-пашѣ зъ глубины Африки нѣмецкимъ комісаремъ державнымъ въ Африцѣ, Вісманомъ, выкликало всѣлякій толки въ нѣмецкбй прасѣ. Kreuzztg. доказуе теперь, що причиною того бдкликаня була лишь особиста ненависть Вісмана до Еміна-пашѣ, котрый попсувавъ ему его особисти пляны. Емінъ бдступивъ бувъ бдъ своеи задачѣ, ставивъ проекты, якъ бы то можна выкористати краѣ положенѣ надъ озеромъ Вікторія-Ніанза, и заявивъ бажанье, що бнъ бы взявъ цѣлу справу въ свои руки. Але якъ разъ ту область призначивъ бувъ Вісманъ собѣ для свого дѣланя. Зъ того настало непорозумѣнье а въ наслѣдокъ того справоздання Еміна не доходили до центральнои управы; они мали переходити черезъ руки Вісмана а той лишавъ ихъ у себе. Въ кругахъ урядовыхъ настала въ послѣдныхъ часахъ гадка надати Емінови бдъ 1 цвѣтня 1891 р. самостбйне становище и зробити его зависимымъ безпосередно бдъ державы. Познаякъ въ Берлинѣ цѣнять высоко знанье Еміна бдносинъ африканьскихъ, то можна припускати, що приймуть и его пляны що-до областей надъ озеромъ Вікторія и ухвалять для него ббльшій средства якъ доси. Коли-жь Вісманъ схоче поставити на своемъ и въ слѣдующбмъ роцѣ пбйде надъ озеро Вікторія та схоче тамъ самостбйно рядати, то межи нимъ а Еміномъ будуть вѣчній споры. Коли-бъ то, що розказуе згадана газета, бдповѣдало дѣйстно фактамъ, то мусѣло бы наконець настати питанье, кому треба бы бддати найвышшу власть въ краяхъ надъ озеромъ Вікторія, чи Вісманови, чи Емінови.

——

Буляньже дае знова знати свѣтови о собѣ. Пбсля парискаго XIX Siècle вернувъ сими днями Павло Дерульедъ зъ своеи гостины у Буляньжера на островѣ Джерзей и заявивъ, що есть заступникомъ Буляньжера и головою буляньжизму въ Франціи. Буляньже мавъ ему сказати: „Мбй любый Дерульеде, коли-бъ то я бувъ послухавъ его рады и не зважавъ на тыхъ комедіантбвъ, передъ котрыми вы мене остерѣгали, то справа стояла бы нынѣ инакше!“ — „Не нарѣкаймо“, бдповѣвъ ему Дерульедъ, „и лагодьмъ ся на лѣпшу будучность“. Президентъ колишнои ліґи патріотичнои умѣвъ додати Буляньжерови такои бдваги, що бнъ вже дѣйстно мае надѣю на лѣпшу будучность. Дерульедъ постановивъ отже яко апостолъ ѣздити по цѣлбй Франціи и всюды проповѣдувати буляньжизмъ.

Недавно тому подала була одна газета стояча въ близькихъ зносинахъ въ Ватиканомъ гадку, щобы оснувати въ Римѣ окремый парламентъ католицкій. Въ Римѣ не могли зъ разу полапати ся, що то мае бути такого и не давница, що по цѣлбй Италіи розбійшлась заразъ вѣсть, що Ватиканъ задумавъ поставити противъ италіяньского парляменту другій парламентъ ватиканьскій. Теперь же доносить ватиканьскій кореспондентъ Pol. Corr., що публика приняла повышу гадку занадто буквально и за мало критично. Папа заявивъ кореспондентови, що бнъ хоче лишь надати католицкимъ товариствамъ въ Италіи ширшу пбдставу а заразомъ хоче ихъ и сконцентрувати. Розходить ся отже лишь о сполученье всѣхъ католицкихъ товариствъ въ Италіи въ одну звязь — а есть то проектъ, котрому прецѣ не можна нѣчого закинути. Такому то центральному сполученю католицкихъ товариствъ надано назву „парламентъ“, назву нещасливу, котра выкликала лишь занепокоенье въ краю.

——

Послѣдні жаданя грецкого патріархату бдъ Порты не знайшли удобреня европейскихъ дипльоматбвъ акредитованыхъ въ Константинополи; противно, всѣ они похвалили бдповѣдь великого везира дану Діовісіови V. Кіямілъ-паша заявивъ именно патріархѣ, що змѣстъ, форма и тонъ письма патріарха були такій, що бнъ ажь здавувавъ ся и каже, що бнъ мусить на то пристати, що ему Порта признае. Заходы патріарха, щобы позискати собѣ репрезентантбвъ заграничныхъ державъ, не удали ся, бо навѣть представитель Россіи дораджувавъ патріархѣ, щобы бнъ принявъ концесіи Порты.

НОВИНКИ.

— **Пригадуемо**, що завтра бдбудуть ся загальні зборы політичного товариства „Народна Рада“. Зборы заповѣдають ся величаво, бо вже нинѣ поприѣзджали до Львова Русины зъ подальшихъ сторбнъ краю. (По зборахъ бдбуде ся комерсъ въ реставраціи Штадтмілльера.)

— **Выдѣлъ краевый** выделеґувавъ на похоронъ еп. Ступницкого до Перемышля членбвъ выдѣлу пп. д-ра Дамяна Савчака и Тадея Романовича. Д-ръ Савчакъ репрезентувати буде ще й клюбъ рускій и товариство „Руску Бесѣду“.

— **Руска читальня въ Кбцмани** устроюе, на дохбдъ бѣдноі молодѣжи шкбльнои при ласкавбй участи хору снятинськои рускои читальнѣ мѣщаньскои, вечерницѣ зъ богатою проґрамою, въ недѣлю дня 16 (28) грудня с. р. у великбй сали товариства касинового въ Кбцмани. Початокъ о год. 7-бй вечеромъ. Цѣны мѣсць: крѣсло 1 зр., для родины зъ чотирохъ особъ 2 зр., партеръ 40 кр., селяне и дѣти до 10 лѣтъ 10 кр. Наддатки приймають ся зъ вдячностію и будуть оголошені.

— **Выдѣлъ руского Касина въ Стрыю** запрошуе отсимъ Вп. Членбвъ Товариства на звычайні Загальні Зборы, котрі бдбудуть ся въ четверъ 1 н. ст. сѣчня 1891. Порядокъ дневный: 1) Справозданье уступаючого Выдѣлу зъ его дѣяльности въ 1890 р.; — 2) справозданье касове; — 3) выббръ комісіи для провѣреня рахункбвъ; — 4) выборъ нового выдѣлу; — 5) предплата часописей и ихъ ліцітація; — 6) самостбйні внесеня членбвъ.

— **На шляху льокальныхъ зелѣзниць коломыйскихъ** здержаный зъ днемъ 24 н. ст. грудня рухъ поѣздбвъ зелѣзничихъ за-для заметбвъ снѣговыхъ.

— **Стипендійний запомоги.** Выдѣлъ краевый удѣливъ слѣдуючі стипендіи: Софіи Лущиньскбй, Роз. Петровскбй и Богуссбвнбй уч. школы для промыслу ар. у Львовѣ на рбкъ шкбльный 1890/91 по 12 зр. мѣсячно; ученикамъ школы для промыслу артистичного у Львовѣ на сей рбкъ шкбльный: Вас. Добровольскому по 12 зр. мѣсячно а Райм. Кукавскому по 5 зр. мѣсячно; Томѣ Шлягорѣ, ученикови кр. школы столярскои въ Живци, бдъ 1 грудня с. р. до кбнца вересня 1891 р. по 6 зр. мѣсячно; Іос. Мазурскому, ученикови школы ткацкои въ Глинянахъ, на часъ бдъ 1 грудня с. р. до кбнца вересня 1891 р. по 6 зр. мѣсячно.

— **Будова церкви и костела въ Сколѣмъ** зачнесь уже зъ кбнцемъ марта 1791 р. Комітетъ поручивъ будову п. Шмідови, спбввластителеви Скольского, передавши ему на ту цѣль 30.000 зр. Церковь буде подбна до церкви въ Курянахъ и пбсля пляну коштувати буде 18.313 зр., а властиво 21.000 зр., если братя Ґредель, головнй властитель Скольского, дадуть шесту часть. Будова костела буде коштувати тблько що и церкви, бо 17.960 зр.

— **Найвысшій трибуналъ касаційный** бдбувъ послѣдну свою розправу публичну въ сѣмъ роцѣ дня 20 грудня а зачне урядувати ажь 5 сѣчня. Першою справою, котрою буде заниматись трибуналъ касаційный въ слѣдующбмъ роцѣ, буде вадовицкій процесъ еміґраційный. Розправа потревае зъ тыжденъ.

— **Пляны фортбвъ Кракова у Варшавѣ.** Зъ Варшавы доносять пбдъ днемъ 22 грудня до Gazet-ы Nar. ось що: Два тыжднѣ тому привезено зъ границѣ цѣкаву особу зъ цѣкавѣйшимъ ще подорожнымъ пакунком. Особою тою есть Кароль Германъ, писарь штабовый въ Краковѣ, чоловѣкъ двацати кблька лѣтъ, чорнявый, рослый, говорячій по польски а дещо лишь по россійски. Прибувъ бнъ зъ Кракова, але не навпростець, лишь ббчною дорогою дбставъ ся на пограничну стацію зелѣзницѣ вѣденьскои и зъ-бдтамъ пбдъ ескортою жандармбвъ приѣхавъ до Варшавы. Майже просто зъ зелѣзницѣ завезено его на пляцъ Саскій до дому властей войсковыхъ, де помѣщеный головный штабъ армін, будучій пбдъ розказами Гурка. Повивъ ся заразъ оденъ зъ высшихъ офіцербвъ и принявъ въ депозитъ Германа та его пакунокъ. Все було зъ горы уложено; знали о прибутю цѣкавого писаря и выжидали его зъ жадобою. Германъ мавъ привезти пляны краковскои крѣпости — и справдѣ, якъ впевняють, привезъ около 50 поодинокихъ рисункбвъ та машъ, представляючихъ рбзні части, рбзні точки краковскихъ фортбвъ. Выкравъ ихъ надуживши довѣрія. Говорено такожь въ першбй хвили въ бюрахъ войсковыхъ о тбмъ, що пбдроблявъ собѣ ключѣ а радше велѣвъ пбдробляти, що указувало бы, мовь бы мавъ спбльникбвъ свого злочиньства. Вынагороджено его добре за прислугу, котру зробивъ, а для безпечности черезъ першихъ кблька днѣвъ держано его въ мѣсци, повелѣвши ласкаво зъ нимъ обходити ся и подавати ему всякі выгоды. Мали его навѣть приняти до служby, если бъ пбдъучивъ ся по россійски. Пляны, выкраденѣ Германомъ, оглядано въ Варшавѣ, а бдтакъ ґенералъ Нѣвенгловскій забравъ ихъ до Петербурга. Всѣ тѣ детайлѣ розказували офіцеры на однбмъ представленю оперы въ театрѣ лѣтнбмъ а такожь чули ихъ въ канцеляріи ґенералъ-ґубернатора.

— **Величезный кбстякъ** передпотовои ласицѣ выкопали въ горахъ татраньскихъ, а п. Узнаньскій, властитель Шафляръ и Ящербвки пбдъ Закопанымъ, подарувавъ той кбстякъ ягайлоньскому університетови въ Краковѣ.

— **Место Женева** одержало бдъ померщого въ Кайрѣ проф. Ревільода велику спадщину, именно музей вартости 4 міліоны фр., село оцѣнене на 600.000 фр., готбвкою міліонъ фр. и убезпеченье на житье на 100.000 фр.

— **Бдкрытье науковe.** На однбмъ зъ послѣдныхъ засѣдань науковыхъ академіи наукъ у Вѣдни бдчитано комунікатъ науковый, що п. Фр. Добжиньскій, доцентъ політехніки у Львовѣ, бдкрывъ дѣланье филь електро магнетичныхъ на фотоґрафічну плыту. Се бдкрытье може причинити ся до розслѣдженя електро-магнетичнои теоріи Максвелля.

— **Кн. Бісмаркъ** мае вже напевно выѣхати по Рбздвѣ до Каннъ. Сынъ був. канцлера, Гербертъ гостивъ въ Парижи, щобы розслѣдити, чи не буде якои несподѣванки для достойнои особы его бтця, и мавъ здати вдоволяючу реляцію. А прецѣ суть деякі ґазеты французскій, котрі такъ пишуть о тбмъ: „Сонце французке, котре не свѣтить вже для Альзаціи и Льотарингіи, не могло бы свѣтити для Бісмарка, котрого гостина у Франціи бдновила бы згадку всѣхъ ранъ, якій сей чоловѣкъ нанѣсъ Франціи.“ Пригадують тѣ газеты Бісмаркови, що мае приятеля въ Кріспімъ, тожь мбгъ бы поѣхати до Санъ Ремо, котре пбдъ взглядомъ кліматичнымъ мае таке саме значенье що и Каннъ. Але до Санъ Ремо не хоче ѣхати Бісмаркъ, бо тамъ цѣсарь Фридрихъ помиравъ....

— **Для рбльникбвъ.** Комітетъ ц. к. гал. товариства господарского повѣдомляе рбльникбвъ и годовельникбвъ худобы, що отрубы и зюбровины, взысканій при меленю житя, призначеного для войска, можна буде купувати по цѣс. кор. маґазинахъ войсковыхъ а именно: въ Ярославѣ бдъ грудня с. р. до кбнца червня 1891 р. 2250 метр. сотн. по цѣнѣ 3 зр. 31 кр. за клґр.; — въ Перемышли бдъ кбнца сѣчня до кбнца червня 1891 р. 510 метр. сотн. по цѣнѣ 3 зр. 4½ кр. за 100 клґр.; — у Львовѣ бдъ сѣчня до мая 1891 р. 3900 метр. сотн. по цѣнѣ 3 зр. 12 кр. за 100 клґр.; въ Тернополи бдъ початку сѣчня до мая 1891 р. 510 метр. сотн. по цѣнѣ 2 зр. 98½ кр. за 100 клґр.; въ Станіславовѣ бдъ кбнца сѣчня до кбнца червня 1891 р. 795 метр. сотн. по цѣнѣ 3 зр. 2½ кр. за 100 клґр. — За выпозиченье мѣшкбвъ платить ся за день бдъ штуки по 0.2 кр. У всѣхъ згаданыхъ маґазинахъ можна такожь купувати мѣшки по цѣнѣ 30 кр. за джутовый а по 63.3 кр. за звычайный мѣшокъ. — Закуплені отрубы и зюбровины буде управа войсковыхъ маґазинбвъ выдавати управленымъ за готбвкою або за зелѣзничою оплатою не въ меншбй скблькости якъ по 100 метр. сотнарбвъ на разъ. — Міністерство торговлѣ повѣдомляючи о тбмъ комітетъ ц. к. гал. товариства господарского, порѣшило, що всѣ тѣ, котрі хотѣли бы згаданій продукты закупити пбдъ наведеными условіями, мають внести на руки комітету свого поданя найдальше до 31 н. ст. грудня с. р.

— **Дрббній вѣсти.** Въ університетѣ вѣденьскбмъ одержавъ дипломъ доктора правъ п. Евгеній Иванъ Лопушаньскій родомъ зо Львова. — Новый університетъ мае основатись въ Безансонъ у Франціи. — Въ 80-лѣтні роковины уродинъ Віндгорста мають зобрати его приклонники 90.000 марокъ и подати ему тѣ грошѣ на будову костела Прсв. Дѣвы въ Гановерѣ.

Посмертні — ✝ — оповѣстки.

— **О. Григорій Микитка**, парохъ въ Желдци, жовкбвского деканата, упокоивъ ся дня 24 н. ст. грудня въ 59 роцѣ житя, а 36 роцѣ священьства. Похороны бдбудуть ся въ суботу. Вѣчна ему память!

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 24 грудня. Межинародный конґресъ почтовый бдбуде ся въ слѣдующбмъ роцѣ въ льокали товариства огородничого а міністерство торговлѣ вызначило на ту цѣль 200.000 зр.

Парижъ 24 грудня. Выборъ Ферріого на сенатора въ Еніпаль есть забезпеченый. Сенатъ закбнчивъ вчера свои нарады надъ буджетомъ.

Берлинъ 24 грудня. Нѣмецкі делеґаты высказують повну надѣю на добрі успѣхи зъ переговорбвъ въ справѣ угоды торговельнои зъ Австро-Угорщиною. Найблизше засѣданье бдбуде ся 8 сѣчня.

Прага 24 грудня. Кн. Кароль Шварценберґъ зложивъ мандатъ посольскій до сойму. Вплывовій круги старають ся наклонити его, щобы бнъ бдкликавъ свою резиґнацію.

АДВОКАТЪ
Д-ръ Иванъ Струтиньскій

отворивъ канцелярію адвокатску въ Лиську
(Ринокъ, въ домѣ Каннера.)

НАДОСЛАНЕ.

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ
подъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ одъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

4½% Листы заставні Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційні
Всѣлякі облігаціи довгу державного
Зелѣзничі облігаціи першенъства
Львосы державні и приватні
продае подъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 189—156 Домъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся одворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Надослане.

Домъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякі облігаціи державні, листы заставні и монеты по курсѣ деннômъ. Поручення зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Поручення на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Львосы угорскі Jo-Sziv
Три тягненя рочно. Головна выграна на зр. 200.000. Теперѣшный курсъ около зр. 4.75

Львосы сербскі 10 фр.
Три тягненя рочно. Головна выграна фр 250.000 Курсъ теперь околоо 5.75 кр.

Львосы італійскі Червоного Хреста
Чотири тягненя рочно. Головна выграна фр. 100.000.

Найвыгоднѣйшій подарунокъ на Рождество або Новый Рокъ.

продае по курсѣ деннômъ и на сплаты мѣсячні

Августъ Шелленбергъ
домъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты львосованъ „НАДѢЯ“. Пренумерата цѣлорочна на провінціи 1·80 кр.

Ученикъ зъ VIII кл. гімназіяльнои глядае лекціи на село. Можна зголошуватись: А. Б. poste restante, Лявовъ.

Ковдры, матерацы, сѣнники, вкладки пружиновѣ до лôжокъ и т. п. власного выробу поручае найдешевше

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ
Львовъ, ул. Коперніка ч. 7.

Молодый чоловѣкъ

торговельникъ, маючій користне мѣсце до заложеня торговлѣ, зъ браку знакомости пошукує тою дорогою товаришки житя, особы интіліґентнои зъ лагôднимъ успособленьемъ и приданымъ 2 тисячѣ зр. За дискрецію ручить словомъ честного чоловѣка. Фотоґрафія пожадана. Адресъ: Честность 12 post. rest. Львовъ.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

Львовъ ул. Баторія 20.

поручае свôй складъ и роботню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кожду пору року по найнизшихъ цѣнахъ. Такожь приймае замовленя зъ провінціи за надосланьемъ одного черевика на мѣру.

3732 7—10 Зъ поважаньемъ
Кароль Яворскій
Львовъ ул Баторія ч. 20.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ
Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручае Вп. Публицѣ: СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІ: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІ для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; ПРИРЯДЫ ХІРУҐІЧНІ зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Електротехнікъ — механікъ

Емиль Праєръ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 23 (въ давнômъ будынку почтовômъ)

приймае замовленя и направы входячій въ обсягъ, фізики хеміи, механіки и приряды лѣкарскій, а то:

Знаряды до розслѣдôвъ науковыхъ зъ обсягу механіки, хеміи и фізіольоґіи.
Знаряды мѣрничі нівеляційні и рисункôвъ.
Моторы парові и електричні всѣлякихъ системъ.
Динамомашины всѣлякихъ системъ.
Машины електричні лѣкарскій, о тоцѣ сталômъ и перерванômъ.
Пôсля найраціональнѣйшихъ приписôвъ електротехніки заводить громозводы на вежахъ, комінахъ и будынкахъ.
Контролѣ електричні для цеголень и иншихъ фабрикъ.
Свѣтла електричні, жаровій и луковій.
Телефоны, мікрофоны и сигналізаціи електричні (домовій телеґрафы)
Краны електричні до запаленя ґазу.
Електричні водовказы, годинники електричні и т. п.

Выготовляе конструкціи механізмôвъ або знарядôвъ, що мають служити до означеныхъ цѣлей, и робить моделѣ новыхъ вынайденъ зъ задержаньемъ строгои тайны.

Роботы выготовляють ся зъ точностію на означеный часъ.

ИСТОРІЯ РУСИ

ч. I II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул Вôрменьска ч. 27

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 59—?

СПЕЦІЯЛЬНОСТЬ!

Черевики зъ телячои шкôры зô шерстію

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тѣ черевики зъ телячои шкôры, выправленои зô шерстію, суть знаменитѣ на вохкôсть, зимно та противъ гостця и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскій поваги.**

Выключно лишь правдивій въ складѣ выроôвъ шовковыхъ 3725 9—12

„Zum Andreas Hofer“
Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Илюстрованій цѣнники зъ сказôвкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ єсть для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, зôбране збôже, въ кôлькохъ хвиляхъ забирае и перемѣняе въ попѣлъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стае цѣлкомъ бѣднымъ, если ôнъ завчасу не постарае ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честнômъ заведеню.**

Небезпечнôсть огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладае на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своеи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекурації.**

Для господарѣвъ дае добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідує шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирае, при чôмъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджуе.**

Взагалѣ „Славія“ старае ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшій користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповнати.

За дуже умѣрену оплату убезпечае „Славія“ не лишь будынки господарскій, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожь запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ ґрôзноôй небезпечности и такъ пôдъупавшômъ станѣ економічнômъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекурацівными, якъ дае „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збôже по крайноôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимае, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Головне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннômъ пайточнѣйшômъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечні
5% листы ипотечні преміованї
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 73—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскі облігаціи индемнізаційні

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т купуючихъ всѣлякі выльосованї а вже платні мѣсцевї паперы цѣннї, такожь запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцеві лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новї аркушѣ купоновї, за зворотомъ коштôвъ, котрї самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновї до

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый
на всесвѣтноôй выставѣ въ Антверпіи
за незрôвнаній

Выробы косметичні, Тоалетнї и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентіліею. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткômъ часѣ веснянки, плямы печѣнковї, близни и т. п., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть. — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовômъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ вплывомъ сего ôдличного средства ôдзыскуе первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосій взмоцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае Цѣлый фляконъ 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приемно прилягае до лиця, надае красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до ґіґієнічнои окрасы лиця

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для блъондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60

Вода фіялкова. Усуває зъ лиця прищѣ, лишаї, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики ôсповї. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приемнымъ запахомъ, лагôдно вплываe на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухиляе веснянки и жовто-бурї плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЬ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ Краковѣ Суконницѣ ч. 20., и въ Чернôвцяхъ Ринокъ ч. 2.

НАЙКРАЩІЙ ПОДАРОКЪ
НА КОЛЯДУ и НОВЫЙ РОКЪ
Запросины до передплаты на

„ДЗВОНОКЪ“

письмо илюстроване для науки и забавы рускихъ дѣтей и молодежи.

Зъ днемъ 1-го сѣчня 1891 розпочинае „ДЗВОНОКЪ“ другій рôчникъ свого выдавництва. Кромѣ поменчихъ займаючихъ и рôзнообразныхъ праць подасть „ДЗВОНОКЪ“ въ р. 1891:

1) **Амічіса**: „Записки Школяра“, о котрômъ критика высказуєсь, що въ кождôй хатѣ италійскôй найдешь „Молитовникъ“ и Амічіса, „Записки“.

2) **Пригоды Донъ-Кіхота** зъ испан. повѣсти переробивъ Ив. Франко.

„ДЗВОНОКЪ“ буде и сего року щедро илюстрованый картинами вôдповѣдаючими текстови. „ДЗВОНОКЪ“ выходить 1-го и 15-го кождого мѣсяця. **Передплата выносить:** рôчно 4 зр.; пôврочно 2 зр. а чвертьрôчно 1 зр. — Цѣлорôчнї передплатники дôстануть за доплатою 20 кр. (на опакованье и почту) одну зъ слѣдуючихъ двохъ премій пôсля власного выбору: М. Лисенка: Коза-дереза, комічна оперетка до спѣву и фортепіяну, або Ив. Франка: Лисъ-Микита, богато илюстрованый епосъ звѣрячій на тлѣ нѣмецкого „Reineke Fuchs“. — Рôчникъ 1890 „ДЗВОНКА“ набути можь по цѣнѣ 4 зр.

Письма и передплату просимо адресувати:
Редакція „Дзвонка“ у Львовѣ ул. Чарнецкого ч. 26.

„КОБЗАРЬ“

ЗБÔРНИКЪ КВАРТЕТÔВЪ.
Цѣна 60 кр
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“

ДРАМАТИЧНІ ТВОРЫ

ГРИГОРІЯ БОРАКОВСКОГО.
Цѣна 1·30 кр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Д-ра Ѳ-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотовї и сѣтковї, рукавицѣ и рушники до натираня
найдешевше въ торговли
БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ!

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякій приукрашеня церковнїй, бôлтары, иконостасы, амвоны, бôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ
3604 58—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ДОСИ НЕДОРÔВНАНЫЙ

В. МАҐЕРА правдивый очищеный

ТРАНЪ зъ ПЕЧѢНКИ

через Вільгельма Маґера зъ Вѣдня.

Найпершими знатоками медичными розслѣдженый и за-для свого легкого травленя дуже порученый для дѣтей и ординованый у всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче осягнути змôцненье цѣлого орґанізму, имено грудей и легкихъ, приростъ ваги тѣла, поправленье соковъ а передовсѣмъ очищенье крови.

Фляшку за 1 зр. можна одержати въ складѣ фабричнômъ: **Wien III. Bez. Neumarkt Nr. 3** а такожь 3638 8—18

по всѣхъ аптикахъ австр.-угор. монархіи.

У ЛЬВОВѢ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского та у пп. куицѣвъ: Ст. Маркевича и К. Балабана.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ Кирило Кахникевичь. Папѣръ въ фабр. Чердыньскои
Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 281. Львôвъ, Пятниця 14 (26) грудня 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и другихъ свят) о 5-6-й годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю га перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ **Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ въ літер. декатонъ

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
за мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 36 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôвъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатані вôльні бôдь корта **Поодинôке число коштує 6 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бôдь одного стрôчки печатного, въ рубр. „Надісляне“ по 20 кр. а. в.

Надіяки числяться по 10 кр. бôдь стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація маѣ о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Другій Загальній Зборы політичного товариства „Народна Рада“.

Нинѣшній загальній зборы „Народної Рады“ выпали такъ красно, такъ величаво и зъ такою повагою, якъ того лишь въ такъ важнôй для насъ Русинôвъ хвили можна було бажать. Закимъ будемо могли подати основне справозданье изъ сихъ зборôвъ, представимо хочь коротко хôдъ нарадъ на передполудневôмъ засѣданю. Членôвъ товариства явило ся дуже богато; досыть сказати, що явило ся лишь 600 членôвъ такихъ, котрымъ вже давнѣйше выставлено карты а кôлька сотъ новыхъ членôвъ вписало ся ще вчера и нинѣ, такъ що загальне число участниковъ могло доходити до 1000. Велика сала Народного Дому була биткомъ набита а межи зббраными були всѣ станы руской суспôльности такъ репрезентованій, що годѣ сказати, котрыхъ було бôльше, чи духовеньства, чи свѣтской интеліґенціи чи селянъ и мѣщанъ. А були то самій люде свѣтлій, горячій патріоты, люде одушевленій народною идеею, котрыхъ нѣ далека сторона вѣ студѣнь не здержували поспѣшити тамъ, де годить ся заманіфестувати свое становище, свою честь народну, де можна порадитись надъ добромъ цѣлого народу. Зъ-надъ Сяна и Буга, зъ-надъ Прута и Збруча, зъ кождои майже закутины краю явились репрезентанты, щобы взяти участь въ народнôмъ дѣлѣ, щобы заманіфестувати свою єдибость и згоду зъ тыми, що повели народне дѣло на нову дорогу. Явило ся такожъ и богато дамъ, котрымъ яко нечленамъ призначено мѣсце по-за президією.

По богослуженю въ Успеньскôй церквѣ, котре бôправили оо. Левицкій зъ Тартакова, Гладиловичъ и Кордуба, зббрались члены въ сали Народного Дому и о 10 год. розпочалась нарада. Зборы бôдкрывъ заступникъ недужого головы товариства, о. Стефановичъ, короткою промовою и предложивъ зборамъ выбрати предсѣдателемъ зборôвъ директора рускихъ паралельокъ въ Перемышли проф. Гр. Цеглиньского а заступниками о. Мих. Чачковского и пос. Гурика.

Проф. Цеглиньскій занявъ мѣсце въ президіи и промовивъ: Свѣтлый зборе! Высокоповажаній панове и дорогій братя селяне! Передовсѣмъ дякую вамъ за честь, яку вы менѣ зробили симъ выборомъ въ такъ важнôй хвили. Кождый зъ насъ спѣшивъ на сій зборы зъ бьючимъ серцемъ, бо есть то хвиля важна, хвиля майже исторична; зважмо, що есть то хвиля, въ котрôй глядить на насъ цѣлый край, цѣла держава, въ котрôй очи заграницѣ звернені на насъ. Потѣшаючимъ обявомъ есть, що на сій зборы поспѣшили люде зъ найдальшихъ сторôнъ, щобы порадитись въ такъ важнôй хвили. Подякуймо-жь теперь тôй силѣ, що дала намъ свободу радити надъ нашими потребами. Бесѣдникъ внѣсъ трикратне „Слава!“ въ честь цѣсаря а присутній повторили за нимъ грôмко тôй окликъ. Предсѣдатель покликавъ бôдтакъ на секретарѣвъ д-ра Кормоша и п. Кахникевича и представивъ зборамъ комісаря правительственного п. Заячкôвского.

Зъ порядку дневного приступивъ д-ръ Кость Левицкій до справозданя зъ дѣяльности товариства. Пôдчасъ справозданя явились въ сали нашій владики Є. Екс. Впреосв. митрополитъ Сембратовичъ и Преосв. еп. Пелешъ. Въ сали настало велике одушевленье; всѣ пôднялись зъ мѣсць и грôмкими та довго не втихаючими окликами „Слава!“ и оплесками повитали обохъ князѣвъ церкви. Справозданье секретаря приняли зборы такожъ грôмкими окликами „Слава!“ особливо, коли бôдъ пôдъ конець справозданя заявивъ, що завданьемъ товариства „Народна Рада“ есть не „разорята“ а „создати“, то есть сполучити всѣхъ здоровомыслячихъ, всѣхъ вѣрныхъ сынôвъ Руси пôдъ рôдный прапоръ народный до спôльной працѣ надъ добромъ всѣхъ верствъ народу руского.

Теперь выступивъ посолъ Романчукъ. Ледви бесѣдникъ показавъ ся, якъ цѣла сала загремѣла бôдъ окликôвъ „Слава!“ и оклики тій та оплески довго, довго не втихали. По добрôй хвили почавъ бесѣдникъ свою рѣчь и выказувавъ въ нѣй насамперед историчній права а бôдтакъ розказувавъ, чого маемо жадати и выложивъ обширно нашу програму. Бесѣду посла Романчука перерывали зббраній часто грôмкими окликами. Оба владики були до половины бесѣды пос. Романчука, а бôдтакъ выйшли прощаній такъ само сердечно и грôмко якъ були витаній; они спѣшились, бо ще о 2 год. мусѣли выѣздати до Перемышля на похорон бл. п. еп. Ступницкого.

По бесѣдѣ пос. Романчука бôдкрыто дебату надъ выголошеною имъ програмою а п. Рудницкій, канд. нотаріяльный, въ досад ныхъ словахъ выказавъ аґітацію яка вела ся противъ пос. Романчука за его выступленье въ соймѣ, давъ поглядъ на ситуацію, зазначуючи, що нѣхто не мавъ права критикувати поступованье пос. Романчука въ клюбѣ, бо нѣкому регуламінъ клюбу не подавано до вѣдомости, а можна его судити лишь зъ того, що бôдъ публично зробивъ, а вже найменше права мають тій до того, що суть продайными аґентами. Дальше зазначивъ бôдъ, що на радикалахъ, хочь може деякотрій зъ нихъ стануть колись и славою народу, то все таки позôстане на нихъ въ теперѣшного поступованя чорна пляма. Наконецъ вказавъ якъ повинно правительство информувати ся о Русинахъ и якъ повинній Поляки обходитись зъ Русинами та поставивъ внесенье, щобы пос. Романчукови ухвалити вотумъ довѣрія и признанье. Зборы и ухвалили. О. Галущинській яко делеґатъ двохъ повѣтôвъ бучацкого и чортковского заявивъ пос. Романчукови такожъ повне довѣріе и признанье именемъ сихъ повѣтôвъ. На тôмъ перервано засѣданье.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XXVII.

Зъ Лѣського повѣту.

Высокоповажаный Пане После и Предсѣдателю руского клюбу соймового!

Зъ невысказанымъ одушевленьемъ повитали мы выголошену Вами, Высокоповажаный Пане После, політичну програму. Коротко и ясно зазначили Вы нашу національну бôдрубность насупротивъ двохъ сусѣдуючихъ намъ народôвъ. Зъ рукъ противника выкинули Вы выпробоване ружье — кидати на насъ рôзній инсинуаціи, а передъ свѣтомъ засвѣдчили Вы прилюдно нашу жизненность и свѣдомость свого. Одушевленье наше набрало тымъ бôльшои силы, коли мы побачили, що до програмы народу прилучили ся и всѣ нашій Владыки. Честь же Вамъ и слава Высокодостойній князѣ церкви, що найперше повôликавъ до проводу народу, берете и Вы въ свои руки керму, щобы середъ розбурханыхъ филь повести судно народне до певной пристани. Честь и Вамъ, высокозаслуженый Заступнику народу, що Вы програмѣ зъ 1848-го року надали нового житя и ваги, и своимъ рѣшучимъ та смѣлымъ поведеньемъ змогли пôдъ стягъ народный згорнути найширшій круги Русинôвъ до спôльной працѣ.

И мы отсимъ заявляемо въ имени цѣлого повѣту, що зъ якъ найбôльшою охотою приступаемо до програмы выголошеной Вами дня 25 листопада с. р. въ соймѣ краєвôмъ, запоручаючи намъ лучшу будучность.

Лѣсько дня 16 студня 1890 р.

О. Кипріянъ Ясеницкій, парохъ Загочевя. — Іосифъ Шведзицкій, судья повѣтовый зъ Лѣська. Иванъ Белякъ, бурмістръ Лѣська. — О. Михаилъ Ясеницкій, парохъ въ Монастырци. — О. Северинъ Турчмановичъ, парохъ зъ Лукового. — Михайло Марцѣникъ и Николай Філь зъ Лукового. — О. Николай Була, завѣдатель Берегôвъ гôрныхъ. — Евстахій Чвартацкій, судья повѣтовый въ Балигородѣ. — О. Иванъ Яворскій, священикъ въ Постоловѣ. — Стефанъ Кмита, канцелістъ суду. — Николай Кривовязъ. — Северинъ Навроцкій. — О. Єронимъ Моравскій, душпастырь въ Ветлинѣ. — Юліянъ Ференцевичъ, канцелістъ суду въ Балигородѣ. — О. Володимиръ Чайковскій, священикъ въ Балигородѣ.

XXVIII.

Зъ Устрицкого.

Высокоповажаный Пане Предсѣдателю!

Урадуваній Вашимъ прилюднымъ выступленьемъ въ соймѣ дня 25 падолиста при нагодѣ дебаты буджетовои, засылаемо Вамъ, Высокодостойный провôднику, и прочимъ щирымъ заступникамъ народу руского щиру подяку и признанье за те, що Вы справу нашу народну вывели передъ очи цѣлои Европы и показали свѣтови: хто мы? чого бажаемо? Вы пригадали, кому належить, що мы Русины — ein altes Culturvolk, а яко такій маемо право до житя и свôбоды. Кождый бо се знае, що положенье наше стало вже невыносиме! Всѣ нашій змагания около пôднесеня народу зупиняла звѣстна система. Вы, Высоковажаный, проголошеньемъ нашои народної програмы въ котрôй заманіфестували бôдрубность нашу якъ бôдъ Поляковъ, такъ и бôдъ Россіянъ, розяснили ситуацію, уможливили выхôдъ въ того некористного становища, поставили ясно передъ очи властиву мету, до котрои намъ всѣмъ Русинамъ належить ступати спôльною простою дорогою.

Слава Вамъ и честь за те, неустрашимій борцѣ за права нашого народу. Мы зъ Вами!

Залучаемо ще разъ слова признания и поважания.

О. Атанасій Котисъ, парохъ зъ Телешницѣ сянои. — о. Василь Яремкевичъ, парохъ зъ Лобôзвы. — о. Александеръ Чайковскій, парохъ зъ Телешницѣ ошваровои. — о. Т. Боярскій, парохъ зъ Бôбрки. — о. Болеславъ Калужняцкій, парохъ зъ Стефковои. — Браты Шулякевичѣ властителѣ фабрики знарядôвъ рôльничихъ въ Бôбрцѣ. — Антôнъ Шулякевичъ, посесоръ зъ Бôбрки близиньскои. — Миколай Лозиньскій, почтмайстеръ въ Устрикахъ д. — Павлина Костревска, експедиторка. — Анна Кнорковичъ, властителька складу товарôвъ корѣнныхъ въ Устрикахъ д. — С. Брикъ, коваль въ Устрикахъ. — Гр. Кравець, Ив. Баранъ, Васько Федоровичъ, Сим. Бердакъ, Ст. Лазоръ и Васько Баранъ, громадяне зъ Лобôзвы и члены „Просвѣты“.

Вѣче окружне въ Бережанахъ.

Въ доповненю до справозданя зъ вѣча въ Бережанахъ, котре бôдбуло ся дня 23 н. ст. грудня, подаемо текстъ трохъ адресъ: для Єго Вел. цѣсаря, для Впр. митрополита и для посла Романчука.

Адреса для Єго Вел. цѣсаря.

Ваше цѣсарско-королѣвске Апостольске Величество, Найдобротливѣйшій Монархо!

Высказана програма Русинôвъ-народовцѣвъ черезъ уста предсѣдателя руского клюбу Ю. Романчука въ львôвскôмъ соймѣ, а принята радôстно бôльшостію рускихъ послôвъ, ерархією духовною, интеліґенцією и народомъ, дала причину до скликаня руского народного вѣча окружного въ Бережанахъ, щобы народъ рускій живымъ словомъ и прилюдно на вѣчу пôдперъ и затвердивъ програму тую своихъ народныхъ послôвъ, и щобы тымъ фактомъ заявивъ маніфестаційно-гôдно свою сильну солідарность якъ зъ представителями духовными такъ и зъ представителями сойму.

Руске народне вѣче въ Бережанахъ зъ глубины серця свѣдоме, що бôдроженье народове Русинôвъ въ державѣ австро-угорскôй мы завдячуемо выключно тôлько бтцѣвскôй опѣцѣ нашихъ Найяснѣйшихъ и Найдобротливѣйшихъ Монархôвъ Габсбурґскои Династіи, свѣдоме и переконане, що тôлько Ваше цѣсарско-королѣвске Апостольске Величество яко отець народôвъ Своєи держави милуе насъ Русинôвъ, хоронить бôдъ упадку народного и въ Высокôй любови заохочуе и помагае йти на тяжкôй дорозѣ до цѣли народôвъ, котра маѣ становити могучость нашои держави и загальне ущасливляюче добро народôвъ, — свѣдоме конституційныхъ правъ и вѣрне всѣмъ повинностямъ горожаньскимъ въ державѣ австро-угорскôй, —

народне руске вѣче въ Бережанахъ заявляе въ глубокôй покорѣ передъ тономъ Вашои цѣсарско-королѣвскои Апостольскои Милости, що чуе ся высоко щасливымъ, коли може промовити словами вѣрно-пôдданчои любови и безграничнои вдячности, коли може сказати: Найяснѣйшій Монархо! Твôй народъ рускій въ глубокôй вѣрѣ ôддаесь безусловно Твоѣй Наймилостивѣйшôй опѣцѣ и молить ся: „Боже хорони въ Своѣй любови Найдобротливѣйшого Цѣсаря-бтця Франц Іосифа и Найяснѣйшу Династію Гарбсбурґôвъ, Боже! дай долю и благослови народы Єго!“

Адреса для Впр. митрополита.

Ваша Ексцеленціе Найдостойнѣйшій Архіерею, руско-кат. Митрополито Галицкій!

Русины на окружнôмъ народнôмъ вѣчу въ Бережанахъ радôстно витають дѣло великого и памятного заявленя прилюдного Вашои Ексцеленціи въ соймѣ галицкôмъ при програмѣ народнôй поставленôй предсѣдателемъ руского клюбу Высокоповажнымъ п. Ю. Романчукомъ. Похвалою и апробатою народнои програмы дали Ваша Ексцеленція велику оборону народови рускому и церквѣ руско-католицкôй, — дали Ваша Ексцеленція тѣсну и невозлучну связь межи церквою а народомъ, що становить въ кождôмъ народѣ основу до розвою щасливого, — дали Ваша Ексцеленція неоспориме свѣдоцтво для житя морально-політичного у нашого народу, такъ часто обвинуваного безвинно. Руске вѣче въ Бережанахъ пôдносячи се дѣло до историчнои важности, — дѣло, котре въ наслѣдкахъ народного житя черезъ сполученье князѣвъ церкви и выступленье ихъ дѣятельно яко оборонителѣвъ народныхъ передъ лицемъ Найдбротливѣйшого монарха и передъ св. Престоломъ римскимъ, — безконечно важне дѣло есть для всѣхъ Русинôвъ, — руске вѣче заявляе прилюдну вдячность Вашôй Ексцеленціи, заявляе прилюдно свое бажанье, щобы Высокій князѣ церкви заступати могли и заступали князѣвъ мирскихъ заразомъ нашого народу. Бо тôльки тогдѣ князѣ церкви можуть бути вѣрными толкователями чувствъ народу передъ Найяснѣйшимъ Монархомъ и передъ св. Престоломъ, — бо тогдѣ нашъ народъ буде мати святый захистъ бôдъ шкôдною опѣки няньченя політичного и религійного —, бо тогдѣ нашъ народъ гôдно и достойно пôйде путемъ Божимъ и розвине ся всѣми змогами своєи народнои индівідуальности для хвалы Божои и для добра державы. Слова, высказаній въ горячôй любови и сынôвскôй преданности, просимо принати яко заявленье и адресу всенароднои признательности для князѣвъ руско католицкои церкви на руки Вашои Ексцеленціи яко головы церкви и першого оборонителя прилюдного нашого руского народу — бôдъ

Народного вѣча рускаго въ Бережанахъ.

Адреса для посла Романчука.

До Высокоповажаного Ю. Романчука, посла на соймъ краєвый и предсѣдателя руского клюбу у Львовѣ.

Програма поставлена Вами, а одобрена бôльшостію послôвъ рускихъ, одобрена князями руско-католицкои церкви и добре принята бôдъ правительства и бôльшости соймовои, розвинула въ-друге хоругов народну зъ року 1848. Програма та есть програмою цѣлого руского народу и нема одной душѣ рускои, котра бы не годила ся на ню; — але програма та поставлена въ нинѣшну добу передъ лицемъ свѣта стала тымъ важною, що розъяснила ясною правдою чимъ-разъ бôльше затемняючій ся нашъ горізонтъ політичный, — що поставила явно и прилюдно нашѣ змагания законнѣ передъ форумъ конституційного права, — що дала причину до солідарного заявленя нашихъ князѣвъ церковныхъ въ дѣлѣ народнôмъ, — що дала починъ до тѣсной связи межи церквою а народомъ, — що вкôнци выплынула тая програма зъ льогічного связку обставинъ не тôлько щасливо, але и побѣдно надъ обставинами. Нарôдъ рускій даючи въ тысячлѣтнôй борбѣ о свое житье незбореный доказъ всеи змоги интелектуальной народôвъ культурныхъ, запоручае тымъ и на будуче свою самостôйность народну, котрою дорожать яко найвысшою спадщиною по батькахъ и яко завѣщаньемъ будучои своеи долѣ. Нарôдъ бôдчуває сильну волю однодушно постояти на тôй програмѣ за правами своими, а свѣдомый правъ конституційныхъ, буде добиватись до цѣли культурной всѣми законными дорогами. Програма Ваша дае змогу до скликаня вѣча окружного въ кождôмъ повѣтѣ, щобы самъ нарôдъ промовивъ свое слово о собѣ, а высказуванье прилюдно нашои правды, есть уже початкомъ до побѣды надъ неправдою. Честь и слава Вамъ Достойный мужу! память Ваша запишесь въ кождôй щирôй груди и не загине память лицарѣвъ народныхъ, доки слово рускои пѣснѣ жита буде. Се заявленье приймѣть, яко заявленье довѣрія и признаня, рускій народній послы, на руки Вашого предсѣдателя клюбу — бôдъ

Вѣча рускаго окружного въ Бережанахъ.

„Честна“ адреса недовѣрія.

Мы подали нашимъ Впов. Читателямъ письма уже чотирохъ выборцѣвъ-селянъ зъ калуского повѣту, котрій бôдликали свои пôдписы за-пôдъ адресы недовѣрія послови Романчукови змайстрованои клікою „обединителѣвъ“. У всѣхъ тыхъ случаяхъ чч. выборцѣселяне оправдують свои пôдписы тымъ, що имъ адресу недовѣрія пôдсунено, а они не розумѣли того, що пôдписують. Нинѣ дôстали мы знôвъ одно письмо двохъ чч. выборцѣвъ зъ бôдликаньемъ своихъ пôдписôвъ. Письмо се звучать:

„Свѣтла Редакціе!

Мы, низше пôдписанѣ, заявляемо прилюдно, що приступаемо цѣлкомъ до програмы нашого посла Юліяна Романчука, до котрои и нашъ Впр. митрополитъ и другій владики приступили, а нашій пôдписы, що знаходять ся на письмѣ, котре намъ дякъ Олекса Худанець пôдсунувъ, уважаемо за неважній. Олексу Гука впровадивъ дякъ у блудъ, кажучи, що то похвала для нашого посла, а Андруся Лесевого навѣть дома не було, а дякъ его пôдписавъ.

Дня 25 грудня 1890.

Олекса Гукъ,
Андрусь Лесевъ
выборцѣ изъ Зборы.

[Се письмо пôдписавъ ще *Иванъ Дуда.*]

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта“ въ дня 20 н. ст. грудня с. р. полагоджено отсій важнѣйшій справы:

1) Принято до вѣдомости, що анкета, выбрана выдѣлама всѣхъ товариствъ рускихъ у Львовѣ въ справѣ будовы дому товариства „Просвѣта“ и руско-народного театру у Львовѣ, уконституувалась въ сей способъ, що головою анкеты ставъ посолъ на соймъ краєвый проф. Юл. Романчукъ, заступникомъ головы инжінеръ Осипъ Ганинчакъ а секретаремъ адвокатъ д-ръ Кость Левицкій.

2) Рѣшено не друкувати 2-гій накладъ „Календаря“ за-для спôзненого часу и вели-

кихъ коштôвъ, натомѣсть рѣшено выдрукувати „Календарь стѣнный“ и его разомъ зъ альманахомъ „Квѣтка“ высилати ново приступившимъ членамъ, котрымъ бы Календаря не стало. Такожь рѣшено всѣмъ, котрѣ зъ вкладками въ давнѣйшихъ рокôвъ залягають, Календаря не выслати.

3) Принято до вѣдомости, що праця п-ѣ Загôрнои „Галя“ и п. Чайченка „Робінзонъ“ надають ся цѣлкомъ до выдань товариства яко популярнѣ книжочки.

4) Принято до вѣдомости, що проф Волод. Шухевичь дарувавъ до музею товариства два старинні на деревѣ мальованѣ образы, дѣ старинні таблицѣ деревяні, окладку на евангеліе и одну срѣбну старинну монету.

5) Закупномъ деякихъ старыхъ срѣбныхъ монетъ упрошено занятись голову товариства.

6) Принято 82 новыхъ членôвъ: Мих. Возьнякъ зъ Базара, Иванъ Стриганинъ зъ Пчанъ, Юр. Федеркевичь зъ Старого мѣста, Ром. Корпякъ зъ Денисова, Ст. Пищальникъ зъ Климця, Зен. Ганкевичь зъ Руданець, Ив. Панькôвъ-Вовкъ зъ Гаѣвъ к. Львова, Вас. Буликъ зъ Пристаня, о. Ом. Король зъ Жукова, Ол. Ольховый зъ Комарна, Мих. Пеленьскій зъ Комарна, Н. Шепичакъ зъ Попелѣвъ, Ник. Москалюкъ зъ Нового села, Дм. Басъ зъ Гаѣвъ к. Львова, Петро Побѣгущій зъ Гаѣвъ к. Львова, Пань. Павликъ зъ Острини, Ант. Гудума зъ Березины, Н. Шаранъ зъ Роздолу, Петр. Бѣлый зъ Купчинець, Ив. Мигоцкій зъ Купчинець, Ив. Овчарь зъ Денисова, Север. Оноферко зъ Черниховець учит., Езгезія Бохеньска зъ Черниховець, учит., Мих. Кушнѣръ, адъ. суд. зъ Золочева, Ол. Пеленьскій зъ Комарна, Юр. Дутка, Ив. Шпачиньскій и Ив. Грещукъ зъ Базара, о. Иванъ Сенета зъ Береста, Ил. Квасниця и Мих. Цурось зъ Белаця, Ив. Долишукъ зъ Кутъ старыхъ, Вас. Ящувъ зъ Жнатина, Ив. Магеровскій зъ Дмитровичь, Ив. Сичь-Луцькôвъ зъ Угринова, О. Леневичь зъ Яворова, Грин. Давидъ зъ Татаринова, Пав. Нищій зъ Острова, Мик. Сагайдакъ зъ Зарудя, Григ. Мельничинъ зъ Надѣтичь, Андр. Кулецкій зъ Богатковець, Сим. Застрижный зъ Белаця, Ив. Брылиньскій зъ Плотичь, Анна Китькъ зъ Денисова, Ив. Пѣсоцкій зъ Яжова, Мат. Сидыкъ зъ Замулинець, о. Дм. Лойванюкъ зъ Ванятинець, Ив. Волощукъ, Мих. Роспопъ, Вас. Воєвôдка зъ Ляховець, Мих. Горошокъ зъ Дитковець, Ив. Андрѣевичь зъ Нисмичь, Вас. Гупало зъ Шоломыѣ, Мих. Решетаръ зъ Ясениць, Анд. Танчинъ зъ Солова, Ив. Чижишинъ зъ Озерянъ, Ив. Гаевскій зъ Василева, о. Сав. Григоровичь зъ Копачинець, Кир. Стефанôвъ зъ Глуховичь, Блаж. Ильницкій зъ Важанки, Читальня зъ Топоровець, Братство церковне зъ Городиславичь, о. Анд. Климъ зъ Тудорова, Братство церковне зъ Гуменця, Луць Кернічный зъ Черниховець, Мак. Феськунъ зъ Черниховець, Мих. Крайковскій зъ Болшовець, Ник. Ванкевичь зъ Станіславова, Дм. Микицура, Ив. Настасякъ и Ник. Чекаловскій зъ Човганъ, Теод. Костѣвъ, Ник. Сидоръ, Ив. Мельникъ, Петр. Пилипôвъ-Солтисъ и Ник. Андрусѣвъ-Меленъ зъ Довгого, Стеф. Петриканинъ зъ Стинявы, Иванна Целевичь зъ Пôдбужанъ, Ив. Созаньскій и Лук, Шпунярскій зъ Купичинець, Ив. Гуменный зъ Костôвки, и Евгенія Цѣпановска зъ Реклинця.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Деякимъ босаньскимъ цивілізаторамъ мусѣла очевидно кирилиця дуже не сподобатись, коли ажь босаньске правительство краєве мусѣло выступити въ ей оборонѣ. Оно выдало розпорядженье, въ котрôмъ повелює одному судови повѣтовому въ краю окупованôмъ, що кирилиця уживає ся загально въ краяхъ окупованыхъ и має рôвне право зъ латиньскимъ письмомъ, а доки стороны уживають его въ грамотахъ, поданяхъ и дѣловодствѣ, есть и обовязкомъ урядникôвъ, щобы они поданя, грамоты и квіты въ тôмъ письмѣ ôдъ сторôнъ принимали и уживали того письма въ своѣмъ урядованю. Ôдъ урядникôвъ въ краяхъ окупованыхъ жадає ся знаня сего письма и ставить ся имъ за обовязокъ того письма выучити ся. Таке розпорядженье здалось бы и де инде, не лишь въ краяхъ окупованыхъ!

——

Въ Портѣ а за нею и въ цѣлôй турецкôй прасѣ настала велика радôсть, бо оба православнѣ патріархи, грецкій и ôрменьскій погодили ся вже зъ Портою. Грецкій патріархъ Діонисій V выславъ недавно тому письмо до Порты, въ котрôмъ каже, що ôнъ взагалѣ вдоволяєсь тымъ що турецке правительство ему признає але мусить ще лишь двѣ замѣтки зробити, одну що-до незалагодженои ще справы спадщинъ а другу въ справѣ строю болгарскихъ епископôвъ въ Македонiи. Патріархъ дякує Порті, що она заявила готовôсть порозумѣти ся въ сѣй справѣ зъ болгарскимъ екзархомъ и высказує надѣю, що епископы згодять ся на змѣну строю. Наконець желає патріархъ падишахови многи лѣта и завѣряє его о своѣй и своеи паствы льояльности. Отворене грецкихъ церквей наступить вже сими днями.

Ôрменьскій патріархъ Каранъ Ашікіянъ бувъ знову зъ трема нотаблями минувшои пятницѣ на авдієнціи у султана и дякувавъ ему за заведенье на ново давныхъ правъ въ ôрменьскôй автономіи церковнôй и завѣрявъ его о вѣрности и льояльности всѣхъ Ормянъ, котрѣ не похваляють провины деякихъ одиниць. Султанъ завѣривъ знову Ôрменъ о своѣй прихильности и ласцѣ. Ашікіянъ вернувъ ôдтакъ назадъ до Патріархату и мавъ въ соборѣ въ Кумъ-Капу проповѣдь, въ котрôй розповѣвъ про свою авдієнцію у султана та завôзвавъ ôрменьскій народъ до вѣрности для падишаха.

——

Недавно тому згадували мы, що межи президентомъ болгарского парляменту Славковомъ а Радославовомъ прийшло було до острого конфлікту за-для якоись статьѣ, помѣщеноі въ органѣ радославовістôвъ „Народни Права“ и що Славковъ вызвавъ бувъ Радослава на поединокъ, але той его не приймивъ, бо сказавъ, що не ôдповѣдає за то, що якась газета, хочь бы его партiи, щось напише. Теперь же доносять до вѣденьскихъ газетъ епiльогъ сеи справы. Славковъ не дôставши сатисфакціи ôдъ Радослава зажадавъ ôдъ редактора „Народнихъ Правъ“, Кацабова, щобы той до 24 годинъ выявивъ ему автора тои кореспонденціи. Коли-жь то не стало ся, то Славковъ задержавъ Кацабова на улици передъ собраніемъ и спытавъ его, коли бы выявить ему имя того, що нарушивъ его честь. Кацабовъ не дававъ на то нѣякои ôдповѣди, а Славковъ вдаривъ его тогды зелѣзною палицею по головѣ и ще разъ его спытавъ. Коли Кацабовъ и теперь не хотѣвъ ôдповѣсти, замахнувъ ся Славковъ ще разъ и вдаривъ его знову палицею. Тогды добувъ Кацабъ въ револьверъ и змѣривъ ся до Славкова а Славковъ добувъ и свôй та крикнувъ: „Стрѣляй ты першій!“ Такъ стояли хвильку оба противники противъ себе, ажь Кацабовъ наду мавъ ся и утѣкъ чимъ скорше по-за будынокъ собранiя. Все то дѣялось въ очахъ кн. Фердинанда, котрый може на якихъ сто кронôвъ цѣлôй тôй сценѣ приглядавъ ся.

НОВИНКИ.

— **Похоронъ бл. п. епископа Іоана Ступницкого** ôдбуде ся завтра. Митрополитъ Сильвестеръ и епископъ Юліянъ Пелешь возьмуть участь въ похоронахъ. Львôвскій товариства народни выслали на похороны своихъ ôдпоручникôвъ.

— **Комітетъ для справы будовы дому „Просвѣты“** уконституувавъ ся въ тôй способ, що головою выбравъ посла Романчука, заступникомъ головы инжінера Осипа Ганинчака, секретаремъ адвоката д-ра Костя Левицкого. (До комітету належать ще пп. проф. Ол. Барвѣньскій и архітекты Иванъ Левиньскій, та Василь Нагôрный.) Комітетъ, уконституувавшись, радивъ надъ мѣсцемъ и коштами будовы.

— **Езупôльскій деканатъ.** Розпорядженьемъ епископского ординаріяту въ Станіславовѣ зъ 13 (25) серпня с. р. були, якъ вѣдомо, кôлька приходôвъ галицкого деканату, мѣжь ними и самъ приходъ Галичь, вылученѣ зô звязи станіславôвскои епархіи и прилученѣ до львôвскои епархіи, де зъ нихъ утвореный галицкій деканатъ. Теперь же станіславôвскій ординаріятъ епископскій розпорядивъ, що зъ днемъ 1 н. ст. сѣчня 1891 р. знесить ся дотеперѣшный галицкій деканатъ, а замѣсть него установляє ся деканатъ езупôльскій. До нового деканату езупôльского приналежать отсѣ приходы: зъ давнѣйшого деканату галицкого: Блюдники, Боднарôвъ, Выхторôвъ, Езупôль, Колодѣѣвъ, Комарôвъ, Майданъ, Острôвъ, Сапогôвъ, Сѣлець, Темерôвцѣ и Тязôвъ; зъ тысьменицкого деканату Рожнѣвъ, а зъ устецкого деканату: Ганусôвцѣ, Милованье, Побереже и Стриганцѣ.

— **Бурмістромъ Черновець** выбраный на 49 голосуючихъ 30 голосами дотеперѣшный бурмістръ Антонъ Кохановскій, противный кандидатъ бар. Фіртъ одержавъ лишь 18 голосôвъ. Першимъ вiцебурмістромъ выбраный д-ръ Фехнеръ, другимъ д-ръ Табора.

— **Обществе рускихъ Дамъ у Львовѣ** мало въ минувшôмъ роцѣ с. є. ôдъ 12 грудня 1889 до 12 грудня 1890 доходу 591 зр. 84 кр., а именно члены зложили складокъ 42 зр. 50 кр., вечерницѣ и забавы принесли 320 зр., добровôльнѣ жертвы 136 зр., ôдсотки ôдъ цѣнныхъ паперôвъ 43 зр. 53 кр., а решта лишилась яко надвышка зъ минувшого року. Общество роздало на запомоги: для трехъ дѣвчатъ, удержуваныхъ въ монастирѣ въ Яворовѣ, 142 зр. 60 кр., для одноі сироты у Львовѣ 55 зр., на одноразовѣ запомоги 80 зр. разомъ 335 зр. 26 кр., — такъ що надвышку 256 зр. 58 кр. долучено до основаного фонду общества, котрый теперь выносить 2649 зр. 43 кр и зложеный яко депозитъ въ Ставропігійскôмъ институтѣ.

— **На стипендію** имени св. Вп. Георгія, рôчно по 100 зр., розписує конкурсъ митрополича консисторія у Львовѣ. Стипендія призначена для слухателѣвъ выдѣлу правничого, рускои народности и гр. кат. обряду. Речинець вносити подання до 18 (30 сѣчня) 1891 р.

— **Нову мурованну церковь** будуть будувати въ Лазахъ пôдъ Ярославомъ. Приходникъ мѣсцевый о. Подолиньскій, порозумѣвшись зъ коляторомъ гр. Замойскимъ, поручивъ выготовити пляны архітектови п. Вас. Нагôрному.

— **Нова зелѣзница въ Галичинѣ.** Fremdenblatt доносить, що есть надѣя перевести успѣшно проектъ будовы зелѣзницѣ Тернопôль-Ходорôвъ, получаючи зелѣзницю Кароля Людвика зъ Львôвско-Черновецкою. Есть можливе, додає Fremdenblatt, що держава пôдъ певыми условіями дасть субвенцію на будову сеи зелѣзницѣ; ôдповѣдный кредитъ евентуальный вставлено бы що ино въ буджетъ 1892 р.

— **Доходы зъ продажи выробôвъ тютюновыхъ** принесли для державного скарбу австрійского въ першôмъ пôврочѣ с. р. о одинъ мілiонъ зр. або 2·7 прц. бôльше анѣжь въ тôмъ самôмъ часѣ въ 1889 р. Въ тôй надвышцѣ головно займають перше мѣсце три роды сигаръ: трабуко, порторіка и мѣшанi сигара заграничнi та папероси, котрыхъ продано о 73 мілiонôвъ штукъ бôльше. Продажа такъ давнѣйше улюбленыхъ сигаръ брітаніка, куба по 5 и 6 кр. а навѣть вірджінія зменшає ся що разъ бôльше. Сигаръ по $2^1/_2$ кр. продано 25 мілiонôвъ штукъ менше.

— **Шепленье ôспы и примусъ шкôльный.** Инжінеръ Гоффбаверъ зъ Франкфурту н. М. не хотѣвъ щѣпити своихъ дѣтей. Справа пôйшла передъ судъ и найвысшій трибуналъ орѣкъ, що законъ не накладає примусу що-до щѣпленя ôспы. Ôдтакъ Гоффбаверъ не хотѣвъ посылати свои нещѣпленѣ дѣти до публичнои школы, а лишь постаравъ ся о приватну науку дома ôдъ учителя публичного. Наразъ заказало міністерство просвѣты тому учителеви подавати науку, бо дуже легко дѣти шкôльнѣ можуть заразитись ôспы ôдъ учителя, котрый вчить нещѣпленѣ дѣти. Въ наслѣдокъ того мусѣвъ отець пôдъ загрозою кары посылати дѣти до публичнои школы, але тамъ ихъ власть не приняла, бо не були щѣпленѣ. Всѣ цѣкавѣ, якъ порѣшить ся та цѣла справа.

— **Платнѣ спѣвакôвъ.** Братя Решки, найславнѣйшѣ спѣваки въ Европѣ, заангажованѣ до Петербурга на сѣчень и лютый. Платнѣ будуть ôдъ кождого представленя, а именно: теноръ Иванъ буде брати по 1000 рублѣвъ за кожде представленье а басъ Едвардъ по 500 рублѣвъ. Спѣвати будуть по французки въ операхъ: Ромео и Юлія, Льогенґрінъ, Гуґеноты и Фавстъ. Зъ Решками спѣвати буде перша спѣвачка оперы парискои Мельба. Для заключеня контракту зъ Решками удававъ ся въ маю с. р. до Парижа директоръ царскихъ театрôвъ, Всеволожскій.

— **Пять псôвъ** напали 16-лѣтну дѣвчину сѣльску Семеникôвну въ селѣ Олчедаевѣ, губерніи могилôвскои, роздерли и пожерли ей, полишивши инo голову та кусникъ руки. Псôвъ убили зъ поручення поліціи.

— **100.000 пудôвъ рыбы** (пудъ по 40 фунтôвъ) приходить въ сѣй порѣ щоденно до Варшавы зъ Ростова надъ Дономъ. Рыба есть морожена. Онодгды на шляху курско-харкôвско-азовскои зелѣзницѣ лучила ся катастрофа зелѣзнича и пять ваґонôвъ, повныхъ рыбы призначеноі до Варшавы, поторощилось.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** П. Иванъ Франко записавъ ся на выдѣлъ фільозофічный черновецкого університету, щобы докôнчити студіи фільософічнѣ. — Въ Боценъ засуджено писателя Ив. Віколера на три мѣсяцѣ вязниць за се, що выпечатавъ драматъ пôдъ заг. Volksfreund, въ котрôмъ высмѣявъ Андр. Кірхебнера, голову комітету для будовы памятника поетови Вальтерови.

Вѣсти зъ еп. Станіславôвскои.

Для рукополаганя явились до станіславôвского дому пресвитеріяльного дня 12 (24) грудня отсѣ кандидаты: Ант. Балицкій, Мих. Бровка, Вас. Гординьскій, Ив. Иванцѣвъ, Вол. Король, Ив. Крижановскій и Ив. Стеткевичь.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Леонтина Шихова, жена сучавского пароха о. Ивана Шиха, а дочка пок. о. Николая Устіяновича, упокоила ся д. 18 грудня с. р. Вѣчна ѣй память! (Вѣстку про величавый похоронъ покôйнои подамо завтра.)

Телеграмы „Дѣла“.

Парижъ 25 грудня. Судъ поліційный засудивъ за поданье помочи до утечи нігіліста Падлевского Лябріера на тринацять мѣсяцѣвъ, паню Ді-Керсі на два мѣсяцѣ а Ґреаара заочно на ôсѣмь мѣсяцѣвъ вязниць. Въ мотивихъ выроку сказано: П-ѣ Ді-Керсі допустилась провины противъ закона, але не мала въ тôмъ нѣякого интересу анѣ користи; противно Лябріеръ мавъ на цѣли, зробити собѣ рекляму и высунути свою особу на пер, шій плянъ, а ôдтакъ коли се ему удалось розголосивъ цѣлу справу и тымъ побôльшивъ свою провину.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Воч. Ман. въ Петлик. За рôкъ 1890 прийде намъ ще 1 зр. — **Воч. Пасѣчн. въ Пѣст.** Рахунки схôдні. — **Всч. Бач. въ Ман.** За рôкъ 1890 прийде намъ ще 1·50 зр.

На Коляду и Новый Рôкъ.

Зъ XII. томомъ „Рускои Историчнои Бібліотеки“ появивъ ся конець найзнаменитшои моноґрафіи М. Костомарова. Такимъ способомъ выйшло доси десять выпускôвъ „Рускои Историчнои Бібліотеки“. Печатаня VII. и VIII. тому не можу и теперь ще розпочати, позаякъ обѣцяна для „Рус. Истор. Бібліотеки“ спеціяльна монографія про початки козаччины ще не готова. Поки се наступить, друкую дальшѣ Историчнѣ Монографіи М. Костомарова, а именно яко томъ XIII. и XIV.: Гетьмановане Ивана Выговского, Юрія Хмельницкого и Руину. Хоча выдавництво стрѣчає чималѣ трудности и перепоны, однакъ заохочуваный зъ рôжныхъ сторôнъ вестиму дальше розпочате дѣло въ надѣѣ, що Вп. Родимцѣ пôдмагати и ширитимуть его и помѣжь своими знакомыми, а тымъ розповсюднять свѣдомôсть нашои минувшины. У народôвъ освѣченыхъ историчнѣ творы бувають настôльными книжками въ кождôй майже хатѣ. Нехай же и у насъ вôйде въ звычай на коляду, новый рôкъ и при иншихъ нагодахъ робити подарки літературнѣ, а на таку цѣль надаєть ся именно „Руска Исторична Бібліотека“ въ гарнôй оправѣ.

Пренумерата на оденъ томъ зъ пересылкою 1·25 кр. на два томы оправнѣ зъ пересылкою 3·10 зр.

Щобы на часъ можна выслати, прошу завчасу замовляти.

У Львовѣ въ грудни 1890.

ОЛЕКСАНДЕРЪ БАРВѢНЬСКІЙ —
професоръ семінаріи учительскои мужескои, ул. св. Миколая Ч. 13. II.

Надôслане.

Д-ръ М. Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ ординує ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска 6—24 число 27. (Импресса)

Правдивѣ неперевыщенѣ
Св. Якова
КАПЛѢ ЖОЛУДКОВѢ
противъ нежиту жолудка и кишокъ, корчѣвъ жолудковыхъ и ослабленя, кольки, згаги, ôдразы, млостей, недугъ селезѣнки, печѣнки та нирокъ и. и. суть до теперь найлѣпшимъ жолудковымъ еліксіромъ, и кождый недужій повиненъ его спробувати; за фляшку 60 кр., и 1 зр. 20 кр.
Професора Д-ра Лібера
правдивый еліксіръ на нервы и силу
найлѣпше цѣлюще средство противъ всѣлякихъ недугъ нервôвъ, за фл. 2 зр., 3 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр. Обширно въ книжцѣ „Krankentrost“, котру даромъ можь дôстати: въ Празѣ: Головный складъ Max Fanta Einhorn-Apotheke, у Львовѣ аптика д-ра Міколяша, а также въ многихъ иншихъ аптикахъ.

НОВÔСТЬ!

На свята

ВОДА МАРШАЛКôВСКА

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

Фляконъ 50 кр. и 1 зр.

На свята

НОВÔСТЬ!

штучнѣ | зубы

Ателіе дентистично-технічне
Б. БЕРҐЕРА
Львôвъ, улиця Кароля Людвика число 5.
(Дôмъ п. Штроменґера).

щоки | и репараціи

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. зъ пересылкою можна дôстати у п. Костя Панькôвского ул. Вôрменска ч. 27.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
АНТ. СТАХЕВИЧА
въ Тернополи
поручає Всечести. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:
найновѣйше выданье
образкôвъ рускихъ
зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.
Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менши по 45 кр. и 35 кр. сотка.
Медалики рускі 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „
При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672 (9—25)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Беден. — Одвѣчальный редакторъ Кирило Кахникевичь. Папѣръ въ фабр. Черлянськом Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 282. Львôвъ, Субота 15 (27) грудня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и другихъ свитъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gaus, Ш. Kolon tzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком:

въ Австріи:		**за Границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаться лише не конечне застережене. — Реклямації неопечатані вôльні ôдъ порта **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.**

Огłошенія приймаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатной, въ рубр. „Надісłане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сей порѣ дуже великі выдатки.

У Львовѣ дня 15 (27 грудня) 1890.

Зборы „Народнои Рады“, що ôдбулись въ пятницю при численній участи членôвъ ея, наспѣвшихъ зô всѣхъ сторôнъ краю, були ôдъ початку до кôнця свѣтлою маніфестацією не лише сильно розбудженого житя політичного Русинôвъ галицкихъ, але и рѣшучимъ доказомъ того, що Русь галицка стануła крѣпко и непохитно при прапорѣ національнôмъ, розвиненôмъ широко бôльшостію клюбу рускаго соймового и рускимъ епископатомъ. Послы соймовій, провôдники церкви зъ численно заступленымъ духовеньствомъ, интеліґенція свѣтска, мѣщаньство и селяньство руске станули по-узъ себе, введеній и одушевленій одною провôдною идеею — добра Руси! Зъ поважныхъ рѣчей всѣхъ бесѣдникôвъ, ôдъ речника въ справу до заступника конституційного, вѣяло однымъ духомъ, однаковымъ понятьемъ рускои справы, однаковымъ яснымъ врозумѣньемъ нового положеня и крѣпкою вѣрою, що для Руси мусять настати ôдраднѣйші, лучшій часы. Однодушности сеи не заколотивъ нѣ одинъ тонъ якого-небудь діссонансу. Все злівало ся въ складну цѣлôсть, въ одинъ поважный голосъ, завзываючій всѣхъ патріотôвъ до дальшого выгревалого труду для себе, за кликаючій и правительство до довершеня обовязку свого супротивъ рускаго народу, — голосъ, жаданочій мира въ краю, рôвноправного и рôвномѣрного розвою обохъ сусѣдуючихъ народôвъ, працѣ економічнои, просвѣты и усуненя всего, що доси стояло въ дорозѣ культурнымъ, національнымъ та економічнымъ змаганямъ Русинôвъ галицкихъ. Голосъ той не може перегомонѣти безслѣдно и безъ позитивныхъ результатôвъ.

„Народна Рада“, яко товариство політичне, стануła ôдъ пяти лѣтъ крѣпше, якъ хтонебудь другій въ защитѣ интересôвъ Руси галицкои. Пôдъ свѣтлымъ проводомъ свого дотеперѣшного головы, д-ра Олександра Огоновского, зумѣла она позитивнымъ дѣланьемъ выробити собѣ повне довѣріе въ краю, а супротивъ властей краевыхъ и державныхъ заняти поважне становище. Перенявши на себе въ послѣдныхъ часахъ звѣстну акцію політичну, котру вже ôдъ давнѣйше старалась пôдготовити, „Народна Рада“ сталась нинѣ осередкомъ житя політичного Русинôвъ галицкихъ и має повне и выключне право давати провôдъ сему житю въ кождôмъ напрямѣ. Въ „Народнôй Радѣ“ скристалізувавъ ся нинѣ весь духъ народу рускаго, скристалізувалась ясно програма, на основѣ котроя маѣ послѣдувати дальшій розвôй всѣхъ справъ нашихъ. Зъ „Народнои Ради“ и выключно лише зъ нея мусить на будуче выходити всякій починъ до всякои акціи політичнои. Загалъ Русинôвъ галицкихъ мусить ея уважати найвысшимъ аеропагомъ своимъ до рѣшаня всяныхъ питань въ житю нашôмъ. Зъ-вôдси лишь може выходити всяка директива до дѣланя, тутъ и мусять сполучитись всѣ силы нашій патріотичній, всѣ мужѣ, що зъ ôдкрытымъ шеломомъ стремлять до ясно поставленои цѣли.

Порукою дальшихъ успѣхôвъ „Народнои Рады“ на поли защиты правъ нашихъ и новыхъ здобутковъ есть нинѣ ще й та обставина, що провôдъ въ нѣй дôставъ ся въ руки председателя рускаго клюбу соймового посла Юл. Романчука. Межи послами рускими а центральнымъ товариствомъ політичнымъ Руси галицкои вытворить ся черезъ то ще тѣснѣйша звязь и чутливѣйшій контактъ межи краевымъ а конституційными заступниками его и ихъ головою. Розумѣе ся, що для скоршого достиженя цѣлей, якій выплывають зъ статута „Народнои Рады“, весь цвѣтъ интеліґенціи рускои, т. є. всѣ труженники на рôзныхъ поляхъ роботы нашои орґанічнои мусять вступити въ члены того-жь товариства. „Народна Рада“ мусить перетворитись въ одинъ великій и однодушный орґанізмъ, въ котрôмъ поплыве кровь усѣхъ верствъ народу рускаго и всѣхъ его умныхъ силъ. Голосъ ея мусить набрати силы одной, що голосъ народу рускаго. Въ такихъ условіяхъ лежать порука успѣшного дѣланя всякого товариства, не то політичного. По звершеню тыхъ даныхъ можемо доперва жадати, щобъ „Народна Рада“ стала сильнымъ моторомъ до всего и певною въ результатахъ дѣланя свого. Наколи нинѣ Русь галицка хоче удержатись на становищи чинника політичного Австріи, на котрôмъ стануła, то першою вымôнкою есть — крѣпка ея орґанізація у внутрѣ и солідарне, однодушне дѣланье на внѣ.

Сі слова най и выстануть на то, щобы Русины галицкій якъ найчисленнѣйше вписувались въ члены „Народнои Рады“.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XXIX.

Зъ Коломыѣ и околицѣ.

Высокодостойный Пане После!

Голоснымъ ôдгомономъ розлеглись не лишь по краю, но и по-за его границями слова проголошенй Вами и Высокоповажаными Вашими Товаришами-одномышленниками въ послѣдныхъ дняхъ сегорôчнои сесіи соймовои.

Справдѣ высказана Вами народно-політична програма не нова, а завѣщана народными защитниками въ памятнôмъ 1848 роцѣ и пôдъ тымъ прапоромъ трудивъ ся до теперь загалъ народно-рускихъ провôдникôвъ — стоявъ цѣлый народъ, та хиба лишь нещастній обставины чи несвѣдомôсть сути нашого житя бутя мутили суть справы.

Честь Вамъ однакъ Высокодостойній Заступники народу, що-сте въ нинѣшній важнôй добѣ ще разъ всесвѣтно розвинули сей прапоръ, высказали народну ôдрубнôсть, сповняючи обовязокъ супротивъ краю и державы.

Дѣла Вашій оцѣнить будучнôсть.

Мы же шлемъ Вамъ, Высокодостойній Мужѣ, за Вашій горячій слова повне признане и глубоку подяку зъ цѣлымъ довѣріемъ въ Вашъ патріотизмъ, въ надѣю, що народъ рускій дôждесь дѣйстно рôвноуправненя на поли національнôмъ, політичнôмъ, культурнôмъ и економічнôмъ для добра краю и державы.

Въ Коломыи дня 10 грудня 1890.

Павло Ильницкій, б. совѣтникъ суду кр. в., адвокатъ и голова тов. „Родина“. — Евсевій Шайдицкій, професоръ ґімназіи. — Адольфъ Пôдляшецкій, совѣтникъ суду краєвого. — Михайло Кульчицкій, адъюнктъ суду краєвого. —о. Климъ Кульчицкій, священикъ въ Коломыи. — о. Александеръ Бѣлинкевичъ, парохъ зъ Корнича. — Г Шейбъ, нотарь въ Печенѣжинѣ. — Антоній Добряньскій кандидатъ нотаріяльный. — Т. Мацѣлиньскій, совѣтникъ скарбовый. — Михаилъ Голейко, адъюнктъ будôвництва мѣского и концес. будôвничій. — Д-ръ Теофіль Дембицкій, адвокатъ краєвый. — Олександеръ Русинъ, укôнч. богословъ. — Михайло Русинъ, правникъ. — Іосифъ Тисовецкій, начальникъ „Народнои Торговлѣ“. — о. Евгеній Ступницкій, катихитъ школъ народныхъ. — Корнило Поляньскій, професоръ ґімназіи. — о. Николай Лепкій, совѣтникъ консисторскій, професоръ и катихитъ ґімназіи. — Иванъ Черкавскій професоръ ґімназіи. — Северинъ Зарицкій, учитель ґімназіи. — Теофіль Глѣбовицкій, укôнч. богословъ. — Григорій Кульчицкій, властитель посѣлости. — Игнатій Руденьскій, ц. к. офіцеръ 66. баталіону, заступникъ банку и властитель реальности. — Омелянъ Весоловскій, богословъ. — Александеръ Кульчицкій, кандидатъ адвокатскій. — Николай Винницкій. — о.Іоанъ Кобляньскій, парохъ Коломыѣ. — Иванъ Слезакъ, комісарь скарбовый. — Стефанъ Танчаковскій адъюнктъ судовый. — Иванъ Козакевичъ, касіеръ податковый- — о. Іоанъ Шмериковскій, парохъ Печенѣжина. — Юрій Шмериковскій, авскультанъ судовый. — о. Иванъ Гошоватюкъ, сотрудникъ въ Печенѣжинѣ. — Василь Варчукъ, заступникъ бурмістра. — Михайло Недельскій, Василь Недельскій и Юра Бабѣй, господарѣ. — Андрей Кульчицкій, членъ рады громадскои и мѣсцевои школьнои въ Печенѣжинѣ. — Волошиньскій, судья повѣтовый. — Іоанъ Бялоскурскій, Ант. Двѣбородка, Григ. Левицкій, мѣщане коломыйскі. — Перфецкій, професоръ ґімназіи. — Николай Вандзуракъ, Василь Микитюкъ, Антонъ Бѣйовскій, Олексей Болехôвскій, Андрей Болехôвскій, Теодоръ Войцѣховскій, Данило Петрукъ и Андрей Корнякъ, мѣщане зъ Коломыи.

——

XXX.

Зъ Болехова.

Высокоповажаный Пане После!

Годячи ся вповнѣ на выголошену Вами при нагодѣ сегорôчнои дебаты буджетовои нашу народну програму, котроя то програмы голубленои ôдъ року 1848-го въ нашихъ серцяхъ а одобренои вѣчами народными и нашими князями церковными, й на дальше придержуватись будемо, — складаемо Вамъ, Высокоповажаный Пане После, якъ и товаришамъ-однодумцямъ нашу найщиршу ôдъ серця плывучу подяку, а то тымъ бôльше, що вѣримо, що справа наша, выплывша разъ зъ прѣстейвирôвъ на чисту воду, на тôй тôлько дорозѣ скрѣпить ся и дôжде ся сповненя горячихъ бажань цѣлого народу.

Болехôвъ въ грудни 1890.

Юліянъ Сельскій, адъюнктъ судовый. — Д-ръ Николай Подлускій, лѣкарь мѣскій. — Матей Росыпець, начальникъ громады. — о. Теофіль Горникевичъ, деканъ болехôвскій и парохъ Гошева. — о. Мелетій Тибинка. — Іосифъ Глодиньскій, властитель реальности. — Иванъ Майхровичъ, учитель народный. — Ольга Кирчова. — о Теофіль Горникевичъ, завѣдатель Гозѣева. — о. Михаилъ Вагилевичъ, приходникъ въ Княжолуцѣ.

Другій Загальній Зборы політичного товариства „Народна Рада“.

Въ доповненю вчерашного справозданя въ передполудневого засѣданя мусимо додати, що чортковскій и бучацкій повѣтъ выслали двохъ делеґатôвъ о. Галущиньского и судью п. Сосновского, щобы они заявили солідарнôсть Русинôвъ тыхъ повѣтôвъ зъ програмою пос. Романчука и щобы высказали ему и его товаришамъ признанье и подяку за ихъ поступованье. Ôдъ имени тыхъ повѣтôвъ промавлявъ о. Галущиньскій. Опôсля поставивъ пос. д-ръ Савчакъ внесенье, щобы обомъ Владыкамъ зложити подяку за ихъ участь въ зборахъ и уповажнѣно до того новый выдѣлъ „Народнои Рады“. По тôмъ наступила перерва.

По полудни вела ся дебата дальше. Насамперед промавлявъ о. Темницкій. Бесѣдникъ промавлявъ за програмою пос. Романчука и годивъ ся зъ нею, але не годивъ ся зъ тактикою, якôй держався Романчукъ въ послѣдныхъ часахъ. Романчукъ, по его думцѣ, не повинен бувъ такъ скоро ставити справу на ножи, не повинен бувъ такъ скоро зривати переговоры, бо ще не вычерпано всѣхъ средствъ, щобы ихъ удержати. Романчукъ не повинен бувъ такъ скоро ставити справу на ножи

манчука, одобрявъ ви и протестувавъ противъ поведеня москвофілівъ и радикалівъ, котрыхъ — якъ сказавъ — на серіо брати не можна.

Селянинъ Кухаришинъ въ имени селянъ въ Подоля, говоривъ такожь за програмою. Онъ сказавъ: До далекихъ закутинъ рускаго Подоля дойшла вѣсть, що рускій послы въ соймѣ трудили ся щиро и поднесли добро руского народу. Знайшлись однакожь люде, въ котрыхъ одни хотѣли зробити насъ Поляками, други Москалями. Мы не хочемо бути ани Москалями, ани Поляками, а хочемо бути Русинами, хочемо тримати ся нашои рѣдноі мовы, хочемо стояти при нашій монархіи и при нашомъ цѣсарскомъ домѣ. Въ имени тысячѣвъ и тысячѣвъ моихъ братовъ-селянъ заявляю тутъ, що мы стоимо при програмѣ пос. Романчука и складаю ему и его товаришамъ щиру подяку и повне признанье за то, що онъ ви выголосивъ.

О. Глѣбовицкій зъ Бѣльча доказувавъ, що програма пос. Романчука стара, а коли може она намъ стала була не ясна, то тому виноватій хиба лишь ти, що ви своими додатками затемнили. Бесѣдникови по-при програму ходить ще о щось иншого, а то о просвѣту найменшого брата селянина. Хочу — казавъ бесѣдникъ — щобы той селяннинъ нашь бувъ ще бѣльше просвѣченый, якъ не одинъ въ нашои интеліґенціи. Гляньте на тыхъ просвѣченыхъ селянъ изъ Збаражчины, де селяннинъ, хочь ему дитина лежала смертельно недужа, спѣшивъ, щобы лишь оддати голосъ на посла о. Сѣчиньского.

О. Зубрицкій розводивъ ся широко надъ справою языковою у Русиновъ и сказавъ, що въ цѣлій Европѣ не знайде народу, котрый бы казавъ, що то не та его бесѣда, котрою онъ дѣйстно говорить и котру розумѣе, а та, котрою онъ не говорить и котрои не розумѣе. Причину такого замѣшаня понятя языкового у Русиновъ — то хиба довгій лѣта неволѣ и вилывъ польскои шляхотчины, котра установляла, що бесѣда шляхтича красна, а бесѣда селянина погана. Добре, коли хто хоче навчити ся и россійскои мовы, але въ того ще не выходить, щобы мы покидали свою! Мы Русины, хочь-бы и якихъ переконань, могли бы спѣльно дѣлати, але коли насъ другій одганяють одъ себе, коли не допускають до народныхъ институцій, то згоды бути не може. Зъ Поляками хочемо жити въ згодѣ, але коли маемо стояти при цѣсарскомъ орлѣ, то не хочемо, щобы насъ перепускано черезъ польске цѣдильце. Бесѣдникъ уважае за конче потрѣбній для насъ три рѣчи: 1) ширенье европейскои науки; 2) бѣльшій приступъ селянъ до сойму, щобы народъ самъ бравъ участь въ укладаню законовъ; 3) ширенье науки рѣльництва и промыслу въ народѣ.

На внесенье п. Подляшецкого замкнено дискусію и опосла промавляли ще лишь бесѣдники, котрій передъ тымъ були до голосу записанѣ.

Проф. А. Вахнянинъ звернувъ увагу, що то, що зробили рускій послы въ краю, зробили для цѣлои державы, котра — якъ то сказавъ пос. Романчукъ — замѣсть опирати ся на одну ногу, може опирати ся на двѣ. Коли держава дае Русинамъ бѣльшу свободу, то лежить се въ нашомъ интересѣ и въ интересѣ Австріи. Подпора, яку може дати частина 20-мілионового народу руского, може бути тыка, якои не дасть жаденъ иншій народъ въ державѣ. Байстъ выхованый въ Англіи сказавъ, що Русины можуть бути Русинами на стілько, на скілько захочесь Полякамъ. Неправда, мы будемо на стілько, на скілько намъ захоче ся. Мы не поцѣлували ся зъ нѣкимъ для красныхъ очей, мы не запродались и не пойшли на службу. Згода мусить бути у насъ, и въ Чехахъ, и на Шлеску, де ажь три народы живуть разомъ. Коли намъ теперь подано руку, то мы ви не пустимо. Щезнуть всѣ интриги; коли трохи лѣпшого вѣтру додамо, то выкинемо то смѣтье, що межи нами Коли насъ тутъ Австрія пригорнула, то зрозумѣють то и въ Россіи и змѣнять свое поступованье, а коли мы протягнули тутъ одну руку, то другои тамъ не протягнемо. Хочемо, щобы було вольне Славяньство и свобідне. Коли жь мы разъ вступили на сю дорогу, то вже нѣхто насъ зъ неи не зверне.

О. Цурковскій казавъ, що програма Романчука его вдоволяе, лишь уважае его другу резолюцію недостаточною и длятого ставить поправку въ тімъ дусѣ, щобы старатись, абы правительство змѣнило тыхъ урядниковъ, котрій доси вороже выступали противъ Русиновъ, бо Русины не мають до нихъ довѣрія, та щобы постаратись о те, щобы Русины мали своихъ заступниковъ въ правительствѣ краевомъ.

Селянинъ и поетъ народный Павло Думна промовлявъ такожь широко за програмою пос. Романчука, а одтакъ запротестувавъ противъ выступленя пос. Антоневича въ соймѣ противъ читалень. „Чимъ прогрѣшивъ ся той хлопъ противъ васъ, — пытавъ бесѣдникъ — що выступаете противъ его просвѣченя? Чи тымъ, що здобуваючи для васъ посольске крѣсло блыскали ему не разъ по-подъ очима жандарскій баґнеты? Чи то, що онъ проснувъ ся въ вѣковои неволѣ и тьмы, такъ дуже васъ застрашило? або може злякавъ страхаетесь, щобы той селяннинъ не стративъ духа рабства та подлоты?“

П. Дурбакъ и Гаджаровскій, мѣщане зъ Войнилова повѣту калуского, высказували ся такожь за програмою пос. Романчука и розповѣдали, якимъ то подступнымъ способомъ зобрано въ Калущинѣ подписы на протестъ противъ акціи пос. Романчука въ соймѣ. Выборцямъ въ Завадцѣ, Пійлѣ, Сѣвцѣ подсувано хитро протестъ до подпису, або подписувано безъ вѣдомости подписаного, а такожь подписувано людей, що не були ани выборцями ани правыборцями.

Берникъ, селянинъ зъ Лисятичъ стрыйского повѣту, высказавъ подяку и признанье пос. Романчукови за его програму.

О. Борачокъ указавъ, що на провінціи есть богато людей т. зв. „старои“ партіи, котрій не суть „обединителями“, а тілько задля свого консерватизму не можуть погодити ся зъ народною партією. Людей тыхъ не треба одпыхати одъ себе. Бесѣдникъ внесъ, щобы „Народна Рада“ взяла ініціятиву и вышукала способы, якими бы тыхъ людей, що прецѣнь суть патріотами, можна приєднати.

Предсѣдатель зборовъ пояснивъ бесѣдникови, що противъ такихъ людей нѣхто не выступае; ихъ можна уважати хиба за блукаючихъ, але они, коли схотять, можуть до насъ прилучити ся.

О. Гординьскій заявивъ именемъ народовцѣвъ яворівского повѣту, що они годять ся на програму посла Романчука.

Учитель Петришинъ промавлявъ въ имени учителѣвъ народныхъ; хочь, казавъ, не маю до того мандату, але думае, що може промовити зъ серця своихъ товаришівъ. Доси учителѣ могли лишь дуже тихенько працювати для свого народу и не могли отверто маніфестувати ся, бо ихъ були бы заслали не то на Мазуры, але тамъ де перець росте. Коли-жь онъ важивъ ся промовити, то лишь для того, що чувъ, що теперь повѣявъ иншій вѣтеръ, и не боить ся вже, що коли верне до дому, застане тамъ жандарма; ну, а коли верне и застане, то дасть знати о тімъ, и тогды можна буде знати, якій вѣтеръ повѣявъ. Учительство буде завсѣгды держати ся народной програмы и буде працювати для того народу, котрый его живить своимъ хлѣбомъ.

Пос. о. Сѣчиньскій сказавъ, що не все ще тутъ пояснено, що треба було пояснити. Спытаете — казавъ бесѣдникъ — що насъ довело до сего кроку, котрый теперь похваляете? Маете право спытати: чому такъ пізно мы той крокъ зробили? Стало ся то въ двохъ причинъ, котрій остаточно зводять ся до одной. Солідарность спільного комітету и спільного клюбу вязала намъ руки, замыкала уста. Але щирости тамъ не було: одни уважали чувство національне за святість, другій же нѣ; одни були щирыми Русинами, а другій лишь длятого, що родили ся на Руси, були хрещени по руски, але не мали идеалу руского. Звѣстна рѣчь, що чимъ „твердшій“ котрый, тымъ певнѣйше говорить дома по польски. (Голосы: пишуть по польски свѣдоцтва и квіты!) Ті твердій поступали зъ нами, бо мы стояли въ опозиціи, котра була для нихъ користна. Коли я або хто другій въ нашихъ послівъ говоривъ о рускомъ языцѣ, а пос. Романчукъ або Гурикъ оплескували, то можна було вѣрити, що то було щиро, але коли оплескував нашу бесѣду посолъ и членъ „Нар. Дому“, институціи, котра посылае своихъ бурсаковъ до нѣмецкои гімназіи, — чи то було сердечно? Мы зъ конечности злучили ся зъ тымъ, котрый для позору буде говорати по руски, буде насъ подпирати. Зъ того злученя не було нѣякого успѣху, бо тамъ высше, де рѣшае ся справа, не було довѣрія до Русиновъ... Найбільше винній мы самій тому, бо мы лучили ся зъ тыми, котрій насъ неґували, котрій казали: „Нема Руси!“ Зъ того выйшло таке, що мы мусѣли ставати въ оборонѣ такого чоловѣка, котрый бувъ простый наймитъ и зрадникъ державы. Для тои солідарности мусѣли мы ганьбу на себе брати и покрывати тыхъ, що за грошѣ дѣлають для державы, котра такъ душить нашого брата, що ажь духа выпирае. Та солідарность — то були пута на насъ вложенѣ. Одній зъ насъ пишла рука въ руку зъ ким якою, котрій не вільно называти ся рускою. Длятого, що та шайка взяла провідъ въ свои руки, дойшло до того, що декотрій товаришѣ зъ тамтого сторонництва, люде особисто честній, пойшли служити тымъ, котрій казали собѣ платити. Настали для насъ хвилѣ такъ горестнѣ, що кождый чоловѣкъ мусѣвъ застановити ся, до чого то дойде, коли такъ дальше будемо поступати. Я рѣшивъ ся не теперь, я рѣшивъ ся тогды, коли при выборахъ въ Тернополи наставъ терориямъ, коли я подумавъ, що селяньство наше здеморалізуе ся и що, коли такъ дальше пойде, будемо будувати Русь хиба въ книжкахъ. И запытавъ я себе: хто одповість за то? Чи мужѣ державній и нашій противники, що насъ чернили, чи и мы? Я прийшовъ до переконаня, що и мы. Намъ говорено: Длячого вы зсолідаризували ся зъ шайкою, що въ интересѣ сусѣдной державы покрые ся за вами? Она-жь тымъ дае можность оклеветувати васъ въ горѣ, абы васъ такъ вдушити, щобы народъ русій переставъ жити.. Мы зъ тои солідарности выробили собѣ таке переконанье, що постановили, коли прийде догодна пора, безъ нарушеня интересу народу, зъ ними зірвати. Мы за той часъ поступали честно. Мы подписували интерпеляціи за такого Кнаша, Мурина и т. д., котрій не приносять чести. А коли прийшла та хвиля и мы мали певность, що нашій слова не прогомонять, але звернуть увагу мѣродайныхъ кругівъ, що въ Австрии есть народъ малорускій, що народъ той не маe аспірацій позаграничныхъ, що той народъ не одушевляесь бѣлымъ царемъ, — рѣшились мы сказати слово, котре мало вытрутити оружіе зъ рукъ нашихъ противниковъ. И мы зробили те, що вже знаете, и въ чимъ вы зсолідаризували ся. Тутъ есть розвязанье того питаня, яке поставивъ передбесѣдникъ. Тутъ нема способу злѣпити ті два сторонництва але приймемо радо честныхъ людей, най лишь плюнуть на тыхъ, що доси ними крутили, и най поклонять ся нашому богови національности, самостійности! Мы вмъ тогды простимо. Чи я маю простити тому, котрый за тысячу або два славословить абсолютизмъ и неволю? Люде, котрій кажуть: „Нема Руси!“ ті не можуть бути Русинами. Доти мы не дойдемо до силы, доки той плюгавый накорѣнокъ не знищимо! То Русины, що заложили банкъ и его розбкрали, що для нужды достали „пособія“ и ихъ розбкрали!... Хто призвычаенный класти цѣну за свои дѣла, той мусѣвъ певно сказати: Ege! щось они достали. Мене не обиджуе „Червоная Русь“, бо орґанъ платный сусѣдною монархією, не може мене обидити... Насъ жде теперь тяжка робота; мы мусимо зорґанізувати ся и памятати: жий абы-сь працювавъ и служивъ для свого народу! (Грімкій довго невтихаючій окликъ.)

Пос. Телишевскій: Огъ маете тыхъ трохъ запроданцѣвъ! Они, стають теперь передъ вами. Судѣть, якъ мы поступили! Мы вступили на дорогу, по котрій хочемо повести нашь нарідъ до тои величины, яка колись була. Мы кинули свои имена, най топчуть ихъ, абы лишь нарідъ дійшовъ до свѣтлои цѣли! То, що мы зробили, видно, що мы зробили для загалу. Я сказавъ въ соймѣ, що для мого народу готовъ я не то тѣло, але и душу здати, але нічимъ интересамъ не посягну анѣ малого пальця. Я кажу, що для мого лица справа народна высша якъ всяка солідарность. Почувъ я тутъ слова: „Коли справа та спочиває въ рукахъ Романчука, то на певно и добре пійде на передъ, але знаете, я товариш его а онъ не приложивъ бы рукъ до нечестного дѣла. О фракціяхъ нема бесѣды, они мусять упасти, бо они не идуть честными дорогами. Мы не въ силѣ измѣнати народови и длятого спокійно приймаемо всѣ киданя на насъ клеветы. Уступаючи зъ сего мѣсця, кажу, що мы мусимо ити напередъ тою дорогою, яку выбрали и нею пійдемо.

На тімъ закінчила ся дебата, а коли предсѣдатель позвавъ зборы, щобъ они теперь громадно высказала свою гадку о програмѣ посла Романчука, то зборы трикратнымъ грімкимъ окликомъ „Приймаемо!“ ухвалили ви, а такъ само и слѣдующій резолюціи:

I. Політичне товариство „Народна Рада“ у Львовѣ“ взывае всѣхъ Русиновъ, щобы все и всюды берегли права рускаго языка, уживаючи его въ словѣ и письмѣ якъ въ приватномъ житю такъ и въ публичномъ.

II. Припоручае ся выдѣлови Народной Рады у Львовѣ, щобы потребы рускаго народу звертаючи особливу увагу на найнаглѣйшій, компетентнымъ сферамъ предложивъ и о залагодженье ихъ старавъ ся.

Опосля выбрано до нового выдѣлу пп. Юліяна Романчука, д-ра Костя Левицкого, редактора „Дѣла“ Ив. Белея, Антона Дольницкого, д-ра Савчака, о. Алекс. Стефановича и Дамяна Гладиловича. На заступниковъ пп.: д-ра Льонґіна Озаркевича, о. Вас. Навроцкого и Юл. Сосенка. Головою товариства выбрано середъ загального одушевленя посла Юліяна Романчука.

За-для спізненои поры рѣшено економічный референтъ д-ра Савчака выдрукувати и розослати членамъ, а на внесенье пос. Сѣчиньского: скликати анкету зъ фаховыхъ людей для уложеня економічной програмы.

Селянинъ Сѣнорскій вносивъ, щобы товариство „Народна Рада“ занялось выданьемъ статутовъ для політичныхъ товариствъ на провінціи, и заявивъ признанье пос. Романчукови одъ селянъ зъ повітовъ перемышлянского и глиняньского.

О. Галущиньскій вносивъ, щобы старатись приєднати тыхъ послівъ, котрій зъ „обединителями“ не мають нѣякого дѣла (якъ н. пр. Короля, Рожанковского) и взагалѣ, щобы товариство старалось приєднивати тыхъ людей, котрій не суть слѣпымъ орудіемъ платныхъ аґентовъ.

Др Чайковскій внесъ: 1) переводити организацію Русиновъ на провінціи, 2) установити комісію, котра бы займалась устроюваньемъ вѣчь и высылала на нихъ референтовъ.

По сімъ подякувавъ пос. Романчукъ зборамъ за выборъ и предложивъ зложити подяку давному а теперь недужому головѣ товариства д-ру Ол. Огоновскому.

Зборы зъ одушевленьемъ крикнули: „многая ему лѣта!“

На закінченье одспівали зібраній зъ незвычайнымъ одушевленьемъ и якъ зъ одной груди, громко, що ажь муры „Народного Дому“ затрясли ся, имнъ „Ще не вмерла Украина“ и зъ співомъ на устахъ пустилась одвести громадно посла Романчука до дому. Бувъ то величавый и одушевляючій походъ. Выйшовши на Сакстуску улицу, де мешкае пос. Романчукъ, подвесено его на руки въ гору и середъ славу „Ще не вмерла Украина“ занесено его до дому. Передъ мешканьемъ подякувавъ пос. Романчукъ ще разъ за честь, яку ему оддано, а присутній одспівали ему „Многая лѣта“. Одтакъ по черзѣ поднято въ гору пос. Сѣчиньского и пос. Телишевского и одспівано и имъ „многая лѣта“, заспівано ще разъ „Ще не вмерла Украина“ и сею зъ серця плывучою овацією закінчено зборы „Народной Рады“.

О 8 ій годинѣ зібрались участника и участницѣ зборовъ на комерсъ у Штадмілера и тутъ поплыли патріотичній промовы послівъ, патріотівъ зъ интеліґенціи духовной и свѣтской, мѣщанъ и селянъ, зливаючись въ красну, повну гармонію.

Справозданье зъ дѣяльности товариства політичного „Народна Рада“ у Львовѣ — за часъ одъ лютого 1888 р. до грудня 1890 р.

Свѣтлый Зборе!

Въ имени уступаючого выдѣлу товариства політичного „Народна Рада“ маю честь зложити справозданье зъ дѣяльности тогожь товариства за часъ одъ першихъ загальныхъ зборовъ, с. е. одъ дня 2 н. ст. лютого 1888 р. по день нинѣшный.

Часъ трохъ лѣтъ, за котрый маю зложити справозданье, есть безперечно довгій часъ въ житю поодинокого чоловѣка, за котрый судьба чоловѣка може змѣнити ся на лѣпше або на горше. Не такій то довгій часъ въ житю народовъ а тымъ менше въ житю народа, що лишь зачинае жити середъ самосвѣдомости політичнои и доходити своихъ правъ національныхъ. Тому вже зъ початку мушу зазначити, що наслѣдки дѣяльности товариства політичного „Народна Рада“ не суть ще нинѣ здобутками готовыми, котрій змѣнили радикально истнуючій станъ рѣчи на лѣпше, а о скілько се наступить, покаже недалека будучность.

Зъ уваги на подѣ, якій зайшли въ тімъ трилѣтнімъ часѣ, годить ся дальше зазначити, що товариство політичне „Народна Рада“ ставши на програмѣ Головнои Рады Руской зъ року 1848, не одступило одъ неи, поставши своею цѣлію: розвій народности рускои яко самостійнои народности славяньскои, именно черезъ переведенье въ дѣло признанои ій конституціею рівноправности, черезъ оборону права рускаго народа и попираньe того-жь интересівъ: політичныхъ, культурныхъ, суспільныхъ и економічныхъ.

Приходячи до рѣчи годить ся передо всѣмъ згадати про двѣ резолюціи, якій запали на першихъ загальныхъ зборахъ товариства, а именно на внесенье посла Іосифа Гурика щобы товариство выеднало въ дорозѣ законнои змѣну закона дорогового зъ дня 7 липня 1885 В. з. кр. 39 въ тімъ напрямѣ, щобы роботизны були заступлені додатками до податківъ, и на внесенье о. Даниила Танячкевича въ справѣ одмовленя санкціи цѣсарскои законови краевому о презентаціи народныхъ учителівъ. Теперѣшный станъ справы про змѣну закона дорогового — звѣстный въ нашомъ краю. Минувшои бо каденціи соймовои поставивъ нашь посолъ о. Ник. Сѣчиньскій внесенье на змѣну закона дорогового зъ дня 7 липня 1885 В. з. кр. ч. 39. въ тімъ напрямѣ, щобы знести престацію въ натурѣ, а тягаръ будовы и удержанье дорогъ розложити на мешканцівъ Галичины одновѣдно до оплачуваныхъ податковъ. Внесенье се не було приняте бѣльшостію сойму краевого. По мысли бо ухвалы сойму краевого зъ дня 11 вересня 1868 р. припоручено выдѣлови краевому, щобы сей розслѣдивъ, о скілько суть конечній змѣны закона дорогового зъ дня 7 липня 1885 р., а такожь, щобы збиравъ матеріялы, на підставѣ котрыхъ мае наступити змѣна того закона. Справа конечности змѣны сего закона була предметомъ резолюціи 3-го всенародного вѣча, одбувшого ся у Львовѣ дня 11 жовтня 1888 р., поставленои посломъ о. Николаемъ Сѣчиньскимъ, а взываючои правительство, щобы оно взяло ініціятиву до змѣны закона дорогового. Нашій послы соймовій певне не залишать сеи справы въ теперѣшній каденціи соймовій, а тогды и товариство політичне „Народна Рада“ выступить зъ петиціею, щобы ся справа була полагоджена въ користь интересівъ посілости.

Въ справѣ ухваленого бѣльшостію сойму краевого въ р. 1887 проекту закона о правныхъ односинахъ стану учительского въ публичныхъ школахъ народныхъ, змѣняючого законъ краевый зъ дня 2-го мая 1873-го р. В. з. кр. 251, котрымъ то проектомъ одобрано радамъ шкільнымъ мѣсцевымъ право презентованя народныхъ учителівъ и надано се право радамъ шкільнымъ окружнымъ, внесло товариство въ мѣсяци мартѣ 1888 р. представленье до міністра-президента гр. Таффого и до міністра просвіты Гавча, въ котрімъ высказало ся рѣшучо противъ нового закона и жадало, щобы сей проектъ не одержавъ цѣсарскои санкціи. При тімъ подносило товариство тотій обставины, що замѣрена змѣна есть обмеженьемъ автономіи громадъ и що народъ рускій въ Галичинѣ, не маючи своихъ заступниковъ у высшихъ властей шкільныхъ, не може надѣяти ся справедливого увзгляднення своихъ интересівъ при обсаджуваню учителівъ народныхъ радами шкільными окружными або и радою шкільною краевою. Однакожь помимо того дотычный законъ одержавъ санкцію цѣсарску и був оголошеный яко законъ краевый зъ дня 1 сѣчня 1889 В. з. кр. ч. 16. Ходило бо ту о се, чи полишати право презентованя народныхъ учителівъ при громадахъ, чи при властяхъ державныхъ. Коли-жь бѣльшість сойма противъ своихъ засадъ о автономіи зреклась той автономіи що-до именованя народныхъ учителівъ на користь правительства, то було рѣчею цѣлномъ природною, що правительство зъ сего скористае и предложить проектованый законъ до повышеня санкціи.

Зъ дальшихъ справъ, якими займало ся наше товариство політичне, хочу зазначити коротко поступованье того-жь въ трехъ родахъ справъ: 1) въ справахъ бѣжучихъ, на якій звертало увагу товариство політичне „Народна Рада“, 2) въ справахъ выборчихъ, а 3) въ справѣ політичного положеня нашого народу въ Галичинѣ.

Що-до справъ бѣжучихъ, годить ся подносити, що въ мѣсяци цвѣтни 1888 р. внесло наше товариство представленье до міністерства торговлѣ у Вѣдни, щобы на будуючій ся палатѣ для ц. к. дирекціи почтъ и телеґрафовъ у Львовѣ були умѣщени всѣ написи также и въ языцѣ рускомъ. Представленя сего, на жаль, не увзгляднено, хотяй жаданье наше зовсѣмъ оправдане и справедливе, бо-жь дирекція почтъ и телеґрафовъ у Львовѣ есть публичнымъ урядомъ въ столици краю, котрый замешкуютъ три мілioны народу рускаго, и хотяй того рода жаданье наше щодо будуючои ся въ 1887 р. палаты для ц. к. дирекціи державныхъ зелѣзниць увзгляднено.

Коли на весни 1888 року почали одбувати ся по нашихъ читальняхъ въ краю численній ревізіи подъ позоромъ, що статуты читалень не суть належито остемплеваній, то выдѣль товариства односъ ся письменно до тогдѣшного намѣстника краю Е. Е. Фалиця Залеского и жадавъ заборони тыхъ противзаконныхъ ревізій зо стороны властей скарбовыхъ и жандармовъ, одстрашуючихъ народъ

бдъ просвѣты и читалень. Се мало той наслѣдокъ, що якъ жандармы такъ и власти скарбовй занехали на дальше таке поступованье.

Въ мѣсяци жовтни 1888 р. обнявъ першу справъ краевыхъ на мѣсце Филипа Залеского теперѣшный намѣстникъ Казимиръ гр. Баденi. Зъ тои причины дня 8-го н. ст. падолиста 1888 р. явили ся делеґаты товариства пбдъ проводомъ Впов. патріота и найстаршого члена выдѣлу, проф. д-ра Омеляна Огоновского, у п. намѣстника и, витаючи его на такъ важнбмъ становищи, высказали передъ нимъ програму Русинбвъ-народовцѣвъ, припоручаючи новому заступникови правительства, щобы звернувъ свою увагу на справы народу руского въ Галичинѣ и справедливо бдносивъ ся до всякихъ змагань народу.

Въ дни 10 н. ст. падолиста 1888 р. померъ незабутнiй нашъ патріотъ, провбдникъ политичный и членъ основатель товариства, бл. п. Стефанъ Качала, котрый въ своѣмъ завѣщаню записавъ на наше товариство квоту 1.000 зр. Сей записъ ще не зреалізованый, бо розправа спадкова, котра провадить ся въ судѣ повѣтовбмъ въ Збаражи, до нинѣ ще не укбнчена.

Користаючи въ нагоды, що соймъ краевый резолюцією въ дня 15 н. ст. жовтня 1888 р. вбзвавъ правительство до реорґанізація ґімназій низшои въ Бучачи, т. в. на перемѣну ёи на ґімназію державну и доповненье чотирма высшими клясами, внесло наше товариство политичне въ мѣсяци лютбмъ р. 1889 петецію до міністра просвѣты Ґавча и до палаты послбвъ рады державнои о заложенье ґімназіи рускои въ Чортковѣ а евентуально о зреорґанізованье теперѣшнои чотирокласовои ґімназіи въ Бучачи на цѣлу ґімназію зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Въ тбй петиціи представлено, що галицкй Руснны, не могучи добитись заспокоенья своихъ найконечнѣйшихъ потребъ народныхъ у репрезентаціи краевои, въ соймѣ краевбмъ, а тымъ самымъ полагодити некучихъ справъ у себе дома, удають ся черезъ свое товарисаво политичне „Народну Раду“ до репрезентація цѣлои австрійскои державы въ тбй надѣи, що тамъ найдуть обективнѣйше оцѣненье и справедливѣйше увзглядненье своихъ потребъ и жаданъ. Окрбмъ своѣи петиціи выладало товариство взоры петицій для громадъ и институцій, и тй дѣйстно выслали въ тбмъ роцѣ численнй петиціи до палаты послбвъ рады державнои въ дѣлѣ основаня одноі рускои ґімназіи у всходнбй части краю. Справы тои до нинѣ остаточно не порѣшено, але судячи по заявленяхъ якъ ц. к. намѣстника такъ и ббльшости соймовои пбдчасъ послѣдноі сесіи, есть рѣчею майже певною, що въ слѣдующбмъ роцѣ шкбльнбмъ одержать Русины ще одну ґімназію зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ.

Що-до справы выборбвъ то товариство политичне „Народна Рада“ въ часѣ, до котрого бдносить ся се справоздавье, брало чотири разы чинну участь въ выборахъ. Першій разъ при выборахъ доповняючихъ до сойму краевого зъ меншихъ посѣлостей въ округбвъ выборчихъ: Комарно-Рудки и Снятинъ-Заболотбвъ, що бдбули ся въ серпни 1888 року, при котрыхъ товариство наше самостбйно ставило кандидатбвъ посольскихъ. — Другій разъ при доповняючбмъ выборѣ посла до рады державнои зъ курій менчихъ посѣлостей зъ округа выборчого Тернополь-Збаражъ-Скалатъ, що бдбувъ ся въ лютбмъ 1889 р. При тбмъ выборѣ бувъ зложеный спбльный головный комітетъ выборчій, пбдъ пров. сов. Теофіля Бережницкого, и въ тбмъ комітетѣ була заступлена „Народна Рада“ черезъ своихъ делеґатбвъ. — Третій разъ при загальныхъ выборахъ до сойму, бдбувшихъ ся въ липни 1889 р. До сихъ выборбвъ зложивъ ся въ цвѣтни р. 1889 спбльный головный комітетъ выборчій по мысли ухвалы третього всенародного вѣча, що бдбуло ся у Львовѣ 11 н. ст. жовтня 1888 р. В складъ сего комітету, завязаного заходами нашихъ послбвъ соймовыхъ, входили: рускій послы соймовій зъ минувшои каденціи, делеґаты „Народнои Рады“ и „Русскои Рады“, а также заступники Е. Е. митрополита галицкои Русн. Сконсолідованье всѣхъ силъ нашихъ до акціи выборчои було конечне, щобы супротивъ спбльного противника выборотя якъ най бльше число заступникбвъ народныхъ до краевои репрезентація. И дѣйстно успѣхъ сихъ выборбвъ соймовыхъ бувъ значно корзстнѣйшій бдъ выборбвъ до попереднои каденціи, бо число выбраныхъ послбвъ зросло зъ девяти на шѣснадцять. — Послѣдный разъ займавъ ся справою выбору посла до рады державнои въ округа выборчого Бережаны-Рогатинъ-Пбдгайцѣ въ лютбмъ 1890 р. также спбльный головный комітетъ выборчій, але безуспѣшно супротивъ рѣшучои опозиціи правительства.

Що-до справы политичного положенья народу руского въ Галичинѣ, то товариство политичне „Народна Рада“ заступаючи интересы того-жь народу, мусѣло выходити зъ тои засады, що правительство краёве руководить ся системою неприхильною для народу руского, що не лишь ббльшбсть соймова не хоче увзглядняти найсправедливѣйшихъ и найумѣркованѣйшихъ жаданъ народу руского въ Галичинѣ, але що и правительство переходить до порядку дневного надъ всѣми жаданями народу руского.

Хотячи представити центральному правительству правно-политичне положенье Руснбвъ и ихъ жадання, якй належало бы осущити въ якъ найкоротшбмъ часѣ — выслало товариство въ цвѣтни 1887 р. своихъ мужѣвъ довѣрія, Впов. д-ра Олександра Огоновского и посла Юліяна Романчука, до Вѣдня и тотй мужѣ довѣрія представили цѣлу справу президентови мівістрови ґр. Таффому и міністрови просвѣты Ґавчови, — полишаючи имъ пропамятнй письма. Маленькою ознакою того, що правительство хоче увзглядняти потребы національнй народу руского, було основанье самостбйныхъ рускихъ клясъ паралельныхъ при ґімназіи въ Перемышли. Впрочбмъ система лишила ся давною. Зъ тои причины выслало товариство пропамятне письмо до мівістра справъ заграничныхъ ґр. Кальнокого въ мѣсяци цвѣтню 1888 р., въ котрбмъ представило значѣнье народу руского въ Галичинѣ для интересбвъ политики державнои. И се однакожь що-наймснше на разѣ не принесло намъ змѣны системы правительственнои.

Зъ-бдси выйшло, що въ минувшбмъ роцѣ зъ самого початку бѣжучои каденціи сбймовои, всѣ рускй послы соймовй безъ огляду на ихъ особистй переконѣчення станули въ соймѣ якъ одинъ мужъ, выступаючи въ оборонѣ правъ рускаго народу, якъ супротивъ ббльшости соймовои, такъ и системы правительства, пбдносячи въ звѣстныхъ интерпеляціяхъ до правительства все, що дѣесь въ краю на шкоду руснои народности. Наше товариство политичне, слѣдячи зъ свого обовязку за ходомъ справъ публичныхъ, — узнало тото выступленье рускихъ послбвъ соймовыхъ яко бдповѣдне и выразило имъ за се свое признанье на руки головы клюбу рускихъ послбвъ Вп. посла Юліяна Романчука. Рбвночасно вбзвало наше товариство политичне всѣхъ рускихъ послбвъ въ радѣ державнбй у Вѣдни, щобы они утворили одинъ рускій клюбъ, и щобы згбдно поступали въ рускими послами соймовыми.

Якъ зъ сего выходить, не була то опозиція, але голосъ заступникбвъ народу въ имени правъ и свободы политичнои народу руского.

Минувша сесія соймова принесла намъ новый зворотъ политичный. Запрошенй заступники товариства политичного „Народна Рада“ разомъ зъ Екс. митрополитомъ въ дни 24 н. ст. падолиста 1890 р. до Екс. намѣстника, почули першій разъ зъ устъ представителя правительства, що оно хоче вдоволити справедливымъ жаданямъ народу рускаго въ Галичинѣ, що правительство бажае своббднаго розвою народности рускои въ Галичинѣ, але правительству залежить на тбмъ, щобы нарбдъ рускій яко такій розвивавъ ся въ Австріи. Се принявъ до вѣдомости Екс. митрополитъ ико князь церкви и заявивъ готовбсть пбдпирати интересы народу руского на основѣ народнои програмы, а заступники нашого товариства заявили, що се есть програма и цѣль товариства. Коли-жь дня 28 н. ст. падолиста 1890 р. Впов. посолъ Юліянъ Романчукъ въ своѣмъ и своихъ одномышленникбвъ имени выголосивъ при ґенеральнбй дебатѣ буджевбй въ соймѣ краевбмъ засады програмы народнои, котра есть програмою товариства политичного „Народна Рада“, то выдѣлъ почувавъ ся до патріотичного обовязку заявити признанье послови Юл. Романчукови и его одномышленникамъ, якъ такожь оголосити публично програмову бдозву до „Русинбвъ Галицкои Землѣ“, котру пбдписали Высокодост. владики нашои церкви, нашй послы соймовй и товариство политичне „Народна Рада“.

Судячи рѣчь, зъ котрого боку хто хоче, не улягае найменшому сумнѣвови, що справа руска нинѣ прояснилась, бо почувъ свѣтъ: хто мы и чого хочемо. Мы-жь не бдступили и не бдступимо бдъ нашои народнои програмы. Головнбю бо задачею товариства политичного „Народна Рада“ есть не „разоряти“, але „созидати“, то есть, сполучити всѣхъ здоровомыслячихъ Русинбвъ, всѣхъ вѣрныхъ сынбвъ Руси пбдъ рбдный прапоръ народный, доспбльнои працѣ надъ добромъ всѣхъ верствъ народу руского.

Выходячи зъ такого становища — нинѣ не може бути мовы о партіяхъ межи Русинами пбдъ взглядомъ политичнымъ, бо хто есть и хоче бути Русиномъ — той стане пбдъ народну хоругвь, а хто не есть чи не хоче бути Русиномъ, той не може творити анѣ партій анѣ фракцій рускои!

На тбмъ можу скбнчити свое справоздане зъ дѣяльности товариства политичного „Народна Рада“. Блисше поясненье нинѣшного нашого становиска политичного буде предметомъ реферату Впов. посла Юліяна Романчука. О скблько дѣяльнбсть товариства политичного „Народна Рада“ принесе хосенъ народови рускому, покаже недалека будучнбсть, а о скблько уступаючій выдѣлъ совѣстно сповнивъ вложенй обовязки, зволять ласкаво осудити Загальнй Зборы.

НОВИНКИ.

— **Похоронъ бл. п. епископа Іоана Ступницкого** бувъ первѣстно заповѣдженый на вчера, але задля загальныхъ зборбвъ „Народнои Рады“, въ котрыхъ зволили взяти участь обз достойнй владики Впр. митрополитъ Сембратовичъ и еп. Полешъ та й велике число священьства зб всѣхъ епархій, бдложено похоронъ на день нинѣшный. Ще вчера выѣхали до Перемышля оба владики, а сегодня рано поѣхали туды деякй бдпоручники. Въ имени „Народнои Рады“ выѣхавъ проф. Ол. Барвѣньскій. — Якъ намъ доносять зъ Перемышля, пок. епископъ полишивъ завѣщанье, котрымъ маетокъ въ готбвцѣ и нумізматичный зббръ записавъ своѣй братаници, пани Литиньскбй (женѣ адвоката) въ Перемышли.

— **Рефератъ политичный посла Романчука** выголошеный на зборахъ членбвъ „Народнои Рады“ подамо въ найблизшбмъ числѣ „Дѣла“. Потбмъ подамо и рефератъ посла д-ра Дамяна Савчака, котрый, за для недостачѣ часу, не мбгъ бути выголошеный, а обмежено ся лише на резолюціи.

— **На памятникъ Володимира Барвѣньского** зложили вчера (на внесенье проф. В. Шухевича) участники комерсу по Зборахъ „Народнои Рады“ 105 зр. 70 кр. и 2 рублѣ.

— **Завтра особно вручить** депутація вѣча бережаньского, зложена зъ адвоката краевого д-ра Чайковского, **зов.** консист. и пароха Бережанъ о. Кордубы, **о.** Лепкого пароха Поручина и одного селянина адресу преданности монархови на руки Е. Екс. намѣстника ґр. Баденього. Тая сама депутація зложить и адресы подяки и довѣрія послови Романчукови и Е Екс. митрополитови Сильвестрови.

— **Непоманованье недѣль и свята.** Дня 9 (21) грудня с. р. въ недѣлю и торжественне свято Неп. Зачатія переводивъ секретарь чешанбвского староства въ селѣ Коровици справдженье пописовыхъ до бранки и до тои справы мусѣли ставати вбйты зъ доокресныхъ сѣлъ та интересованй родичѣ. Може бы староство чешанбвске пояснило намъ ту справу?

— **Выдѣлъ краевый** порѣшивъ — якъ се мы доносили — выслати на похороны еп. Ступницкого д-ра Савчака и Романовича, котрй зложать именемъ выдѣлу краевого на домовинѣ вѣнець зъ написею: Ks. biskupowi Stupnickiemu byłemu zastępcy marszałka krajowego — Wydział krajowy.

— **Именованя въ армій.** На Рбздво появивъ ся Вѣстникъ розпоряджень армій, въ котрбмъ оповѣщено именованье 2193 поручникбвъ резервы (о 800 бльше анѣжь минувшого року), а то: въ пѣхотѣ 1434, въ артилеріи 247, въ кавалеріи 165, въ баталіонахъ стрѣльцѣвъ 170, въ инжінеріи 18, въ полку піонербвъ 6, въ полку зелѣзничбмъ 24, въ бддѣлахъ санітарныхъ 28, при полку фурґонбвъ 99 а 2 въ корпусѣ босаньско герцеґовиньскбмъ.

— **Рухъ поѣздбвъ** на льокальныхъ зелѣзницяхъ коломыйскихъ отворено на ново.

— **Стрейкъ урядниковъ зелѣзничныхъ** зачавъ ся въ Шкоціи и бльшае зъ кождымъ днемъ. Комунікація зелѣзнича по части перервана а въ Единбурзѣ, Ґлесґовѣ и Ґрінічъ цѣлкомъ вздержана. Найновѣйшй вѣсти зъ Лондону доносять, що до ведення поѣздбвъ зъ Ґлезґова до Лондону осталось лишь трехъ машіністбвъ. Въ Мортвель обкинули двохъ машіністбвъ камѣньемъ и тяжко поранили. Численнй фабрики мусѣли для браку угля вздержати рухъ.

— **Лімфа Коха.** Зъ Берлина доносять, що за бдступленье права выробу лімфы заплатить правительство пруске зъ фондбвъ публичныхъ Кохови мілібнъ марокъ а Лібгерцови та Пфілеви по 250.000 марокъ. Кождый зъ нихъ мае бдтакъ одержати зъ доходбвъ позыскаиыхъ зъ продажи лімфы въ друге повысшу квоту. — Д-ръ Ярунтовскій, асистентъ заведеня лѣчничого для недугъ грудныхъ въ часописи медичнбй въ Ґерберсдорфѣ, оповѣстивъ такій результатъ своихъ розслѣдбвъ дотычно инъекцій лімфою Коха: 1. Недужй на сухоты легкихъ заявляють на лімфу Коха рбзну чуткбсть независимо бдъ стану ихъ здоровля. 2. Инъекціи треба зачинати бдъ малыхъ давокъ и постепенно ихъ збльшати бдповѣдно до выкликаной реакціи. 3. Реакція бувае рбзна. 4. Реакція легкихъ, выказуюча въ нихъ недужй мѣсця, недоступнй передъ тымъ розслѣдамъ, може послужити до лѣпшого розпбзнаня стану недуги. 5. Само лѣченье лімфою Коха не робить на станъ недужого взгалѣ некористного вилыву. 6. На станъ горячковый и пртье дѣлае инъекція въ деякихъ случаяхъ некористно. 7. У деякихъ недужихъ выкликуе щѣпленье безперерывну горячку при рбвночасныхъ змѣнахъ фізикальныхъ въ тыхъ частяхъ легкихъ, котрй выказували передъ тымъ правильнй обывы. 8. Инъекція лімфы выкликуе змѣну въ самбмъ харкотиню и въ бацціляхъ туберкулічныхъ зъ харкотиня.

— **Самоубійства.** Зъ Тарнова доносять до Kurjer-a Lw., що артистъ драматичный Антбнъ Бенза бдобравъ собѣ тамъ житье 24 н. ст. грудня выстрѣломъ зъ револьверу. При самоубійнику найдено пачку надпаленыхъ рбль и картку: „Все маѣ свбй конець“. — Въ Орѣхбвцяхъ пбдъ Перемышлемъ застрѣливъ ся 20 грудня Василь Тоцюкъ, рядовый воякъ 24 полку пѣхоты.

— **Дирекція державныхъ зелѣзниць** оповѣщуе: Зъ днемъ 1 сѣчня 1891 входять въ житье новй тарифы для руху особового и пакункового на зелѣзници Львбвъ-Белзець (Томашбвъ), а также на коломыйскихъ и буковиньскихъ зелѣзницяхъ льокальныхъ. Тарифы тй суть лишь новымъ выданьемъ дотеперѣшныхъ тарифъ, зъ увзгляднеиьемъ доповнень зарядженыхъ додатками до нихъ и не вводять нѣякихъ змѣнъ въ цѣнахъ ѣзды або также въ таксахъ пакунковыхъ. Тй тарифы можна купити въ ц. к. дирекціи руху у Львовѣ за 30 кр. бдъ примѣрника и переглянути по стаціяхъ высше згаданыхъ зелѣзниць льокальныхъ.

— **Примѣрный начальникъ громадскій.** Въ Угорникахъ прийшовъ пбдпитый начальникъ громадскій до коршмы въ недѣлю 21 н. ст. грудня вечеромъ, и поспитавъ запившихъ ся селянъ, котрый вже зъ нихъ выпивъ найбльше, а коли представлено ему одного зъ „лѣпшихъ“, предложивъ ему панъ начальникъ, чи выпье ще кварту горѣвки а одержить 5 зр. Закладъ станувъ и панъ начальникъ програвъ.

— **О цѣнавбмъ зъявищи природы** доносить о. Г. Дзеровичъ зъ Рогатина: Мѣжь деревомъ на опалъ, звезеныма зъ лѣса ерекціонального, бувъ такожь бдземокъ буковый о промѣрѣ 96 центіметрбвъ. Коли сей бдземокъ прийшлось лупати, то не давъ ся добре колоти, и треба було ажь до осередка щѣпати. Въ самбмъ осередку розлупавъ ся бдземокъ на двое и въ серединѣ на обохъ половинахъ показавъ ся трираменный хрестъ. На одной половинѣ той хрестъ есть чорный а на другбй половинѣ мовь бы бдтискъ того хреста, жовтый. Хрестъ есть правильно зроблены, высоты 147 центіметрбвъ. — Се цѣкаве зъявище толкуесь тымъ, що въ корѣ молодого деревця вырѣзане мѣсце зъ часомъ заллься и бдтакъ найдесь въ самбмъ осередку дерева.

— **Дрббній вѣсти.** На члена рады управляючои гал. банку ипотечного, на мѣсце пок. д-ра Ал. Рыбицкого, маѣ бути покликаный п. Ант. Хамецъ, членъ выдѣлу краевого. — Д-ръ Тома Станецкій, ректоръ львбвского университету и професоръ фізики, такъ тяжко недужій, що онодги принявъ св. Дары.

Вѣсти зъ Арц. Львбвскои.

Презенту на Брбдки одержавъ о. Иполитъ Погорецкій.

Телеграмы „Дѣла“.

Ріо-Янейро 27 грудня. Правительство бразілійске сконфіскувало величезнй добра ґрафинѣ д'Е. бувшои наслѣдницѣ престола, котрои чоловѣкъ есть Орлеаномъ.

Вѣдень 27 грудня. Розбйшлась тутъ поголоска, що россійского наслѣдника престола, котрого подорожь мала потягнути ся цѣлый рбкъ, бдкликано несподѣвано назадъ.

Пештъ 27 грудня. Завтра маѣ бути оголошене именованье бар. Седьенія міністромъ угорскимъ при цѣсарскбмъ дворѣ.

Парижъ 27 грудня. Пбсля вѣсти, яку Figaro одержавъ зъ Лондону; утѣкъ Падлевскій до Африки. Приѣхавъ тутъ шефъ россійскои тайнои поліціи Поповъ, котрый дуже пильно слѣдить за Падлевскимъ.

ПОДЯКА.

На бдбувшй ся у Высоцку дня 3 (17) грудня с. р. похороны бл. п. Юліи зъ Дорожиньскихъ Бльонаровичевои були ласкавй прибути и бддати покбйнбй послѣдну прислугу Впр. оо. Михаилъ Лотоцкій, Антонинъ Давидовичъ, Петро Корчиньскій, Юліянъ Туркевичъ, Іоанъ Роздбльскій, Яковъ Чубатый, Іоанъ Чировскій, Григорій Лонкевичъ, Іоанъ Монцѣбовичъ, Лука Войтовичъ, Юліянъ Дуткевичъ, Тома Дуткевичъ, Николай Цегельскій, Левъ Чепериньскій и Никифоръ Клубокъ.

Всѣмъ тымъ Впр. Отцямъ за ихъ труды, а осббно о. Томѣ Дуткевичеви за надгробне слово, неменше всѣмъ при тыхъ похоронахъ присутнымъ приятелямъ, знакомымъ и своякамъ складаемо прилюдно на тбмъ мѣсци щиру подяку.

Мужъ: *Іоанъ Бльонаровичъ* зъ дѣточками *Тадеемъ и Анисію*; — братя: *Юліянъ, Юстинъ и Іоанъ Дорожиньскй.*

ИЛЮСТРОВАНЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
на кождый день въ роцѣ
продають ся оправий по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дбстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропигійскбй; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о. Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускбмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаесь до 2 зр. 50 кр.
Всякй зголошеня приймае выдавець
о. Евгеній Гузарь въ Завалові.

Признанье для п. Антонія Щербы
властителя роббтнѣ кравецкои у Львовѣ.
Симъ заявляю мое признанье п. АНТОНОВИ ЩЕРБѢ зъ нагоды, одержаного бдъ него одѣня, бо вдоволивъ мене пбдъ кождымъ взглядомъ: разъ дешево почисливъ за роботу, а друге зробивъ якъ не можна лучше.
Кипріянъ Ясеницкій, парохъ Загочева.

Д-ръ А. Хоминъ
лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе бдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

Найдешевше жерело предметбвъ оптичныхъ у Львовѣ
пбдъ „**КОПЕРНІКОМЪ**“
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайны, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ бдъ „Коперніком“, ул. Театр альна ч. 6 у Львовѣ“

Запрошенье до пренумераты.
Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ днахъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пбдъ заг.:
ІЛЮСТРОВАНЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.
Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшбмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѣмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою капсію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членбвъ нже тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 52—50
Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ жерелъ пôдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пôдъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV сомахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати тя въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю жития Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр.; пôдписка на оденъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр.; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 3703 8—15

Иларіонъ Гмитрикъ

катихитъ гімназіи въ Самборѣ

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ, та по узысканю дипльому въ университетѣ вѣденьскôмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякій операціи за помочію козаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбує кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнй зубы и цѣлй щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, опертй на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякій недуги уший.

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опаковани мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску универсальну масть домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджуе чищенье, трануляцію и загоенье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлая усмиряюче и розкладае бôль. 3700 12—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна товариствѣ „Просвѣта".

Вже выйшло зъ друку

!!! четверте выданье !!!

значно розширене и побôльшене

Praktyczne przepisy

pieczenia ciast świątecznych

а именно:

бабъ, пляцкôвъ, мазуркôвъ, медôвникôвъ и тортôвъ, також колачѣвъ хлѣба, булокъ, рогаликôвъ 3741 4—4

та рôзныхъ присмакôвъ до кавы, гербаты и шоколяды

зобраний Фльорентиною и Вандою

(Авторки „Kuchark-и Polsk-ои)".

Цѣна 50 кр.

По пересланю переказомъ квоты 55 кр., высылае ся пересылку оплатно пôдъ опаскою.

В. МАНЄЦКІЙ

Друкарня народова

Львôвъ, ул Коперніка ч. 7.

Канцелярія товариства „Просвѣта"

у Львовѣ, ул ця Ôрменьска ч. 27 партеръ

поручае на подарки на

Коляду и Новый Рôкъ

1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняноô оправѣ 72 кр.
2. Коляды и щедрôвки брошур. цѣна 12 кр.

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна

поручае свои

ПОЛОТНА ЛНЯНЙ

ручнй (ôдъ 10—20 зр.) перевышаючй що-до тревалости и якости фабричнй — и всякій выробы ткацкій якъ рушники, скатерти, димы — хусточокъ найтоншихъ тузинъ по 3·25 зр., стирки и т. п. по цѣнахъ приступныхъ; коштôвъ опакованя не числить, а хотячи цѣлкомъ вдоволити своихъ Вп. ôдбирателѣвъ готовъ есть, порозумѣвшись замовлень штуки замѣнити на инший або також 3706 приняти назадъ. 9—?

На желанье пробки франко.

Пляцъ Галицкій ч. 14.

!Важне для Пань!

Одинокій магазинъ робôтъ ручныхъ поручае великій выбôръ зачатыхъ и выкôнченыхъ **гафтôвъ на канвѣ,** оксамитѣ и т. п., коронокъ, кошикôвъ, також всякихъ приборôвъ до гафту, волôчки и т. д. Именно великій засôбъ подарункôвъ для Панôвъ и Пань 3751 3—3

НА РÔЗДВО.

Замовленя на провінцію выготовляе ся ôдворотною почтою.

АМАЛІЯ БРУКМАНЪ

пляцъ Галицкій, число 14.

Кирило Думинъ

кравець мужескій

ул. Хорущины ч. 9. рôгъ улицъ Сокола ч. 1.

І. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ

основана 1834

въ *БРОДАХЪ*

поручае ся яко найлѣпше жерело 3692 закупна 12—24

ГЕРБАТЫ

Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

Нова торговля рѣчей церковныхъ, тонôрôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла.

К. Левицкого и Ф. Перлика въ Перемышли.

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маємо честь повѣдомити Всечестие Духовеньство, славетнй громады, Комітеты церковнй и высокоповажану публику, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ Перемышли при улици францішканьскôй число 153

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ щиро срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла

пôдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаємо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошй и вкусній вѣнцѣ металевй и зъ цвѣтôвъ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выбôръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншій памятки.

Устроилисьмо також при нашôй новôй торговли цѣлкомъ **окремый маґазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добôрнй товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнй Поручаємо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестного Духовеньства и высокоповажаной Публики** и просимо о опѣку противъ нечестной конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде стати ся сего достойными.

Въ милôй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаемо

зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Всякій рѣчи зъ нашои торговлѣ высылаемо на жаданье до выбору; почту самій оплачуемо.

Товары купленй въ нашôй торговли за 50 зр. высылаемо ôдворотно. — Належитость опаковання нѣчо не числимо. 3731 (11—2)

Окремый маґазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

Для церквей

КАДИЛО ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка 1/4 фунта 50 кр.

Для церквей

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

Львôвъ ул. Баторія 20.

поручае свôй складъ и робôтню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кожду пору року по найнизшихъ цѣнахъ. Також приймае замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ одного черевика на мѣру.

3732 8—10 Зъ поважаньемъ

Кароль Яворскій

Львôвъ ул Баторія ч. 20.

Обнижений цѣны нафты.

Р. ДІТМАРЪ

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій и ул. Собѣского ч. 1

Головный складъ

галицкои нескепьодуючои нафты

Выключна продажа Р. Дітмара невыбухаючого петролею

(Ditmar-s Sicherheits-Petroleum)

продае літру нафты сальоновои подвôйно рафінован. 22 кр.
" " господарскои " " 20 "
" " „Р. Дітмара не екепьодуючои" 32 "

При одноразовôмъ закупнѣ або при заплатѣ впередъ, щобы дôставати частями

опускаю при 10 літрахъ 2 кр на літрѣ
при бочкахъ ваги 140 кіл. ôдновѣдный рабатъ.

Безплатна достава до дому ôдъ 5 літ. почавши власнымъ возомъ.

Телефону ч 226. 3743 3—8

Лишь улиця Собѣского число 1.

Найлѣп. олѣй до поправныхъ лямпъ.

Лишь невекспьодуюча нафта.

Нема вже кашлю!

Оскара Тіца

БОНБОНЫ ЦИБУЛЕВЙ

Се давне выпробуване средство лѣчниче дѣлае надзвычайно скоро противъ **кашлю, хрипки, замулення.** Окремый складъ тыхъ бонбонôвъ запевнюе **лишь** успѣхъ, тому треба докладно уважати на имя Oscar Tietze и на марку **у виднѣ цибулѣ,** бо лучають ся безъ вартости а навѣть шкôдній пôдроблення.

Въ мѣшочкахъ по 20 и 40 кр.

Головный складъ: аптикарь F. Krizan Kremsier. Можна купити въ аптикахъ, дротеріяхъ и т. п.

ТОРГОВЛЯ

пôдъ фірмою

МИХ. ДЫМЕТЪ

У ЛЬВОВѢ

оручае на надходячй свята Рождества Ісуса Христа свôй богато заосмотреный складъ всякихъ рѣчей церковныхъ, а именно: Фелоны, Хоругви, Фаны, Стихарѣ, Шалѣ Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадилницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ зъ хиньского срѣбла накфоновй, мосяжнй и циновй, Пауки Лямпницѣ, Патерицѣ, Вѣнцѣ слюбнй, Олтарики до процесій, Ковчеги — словомъ всѣ принадлежности потрѣбнй до украшения церквей по цѣнахъ по можности якъ найнизшихъ — Щобы всякй замовленя можна належито полагодити, просить ся о скорй замовленя особливо рѣчей, котрй бы треба доперва робити

ПРАВДИВЫЙ

ЛѢЧНИЧІЙ MALAGA SECT

пôсля аналізы ц. к. експеримент. стації для вина въ Кльостернайбурзѣ

вельми добра, чиста Маляґа

для **ослабленыхъ, недужихъ, реконвалесентôвъ, дѣтей и т. д.,** зô знаменитымъ успѣхомъ противъ **браку крови и ослабленя жолудка**

въ 1/1 и 1/2 бутелькахъ, оригинальныхъ заосмотреныхъ **маркою, законом хоропепою**

Испаньскои гуртовнои торговлѣ виномъ VINADOR

ВѢДЕНЬ **ГАМБУРҐЪ**

по оригинальн. цѣнахъ 2 зр. 50 кр. и 1·30. зр., **лѣчнича Маляґа** 1/1 фляшка 2 зр. 1/2 фляшки 1 зр. 10 кр.

Дальше рôзній найлѣпшій вина заграничній въ оригінальныхъ фляшкахъ к по оригінальныхъ цѣнахъ.

У Львовѣ:	у п. Ив. Юстіянъ, торг. корѣн.	"	І. Костеркевича, т. в.
"	" Иванъ Важный, торг. делик.	"	І. Дзенцьоловского, цук.
	Народнôй Торговли	**въ Пôдгайцяхъ**	" Е. Адлера, готель
"	" В. Брайтмаєра, торг. винъ	**въ Пôдволочискахъ**	" Г. Ірінгута, рест. зел.
"	" въ Каварни Центральнôй	**въ Поморянахъ**	" А. Алексевича, апт.
"	" Іос. Ерліха, кав. театр.	**въ Перемышли**	" М. Круґа, торг. кор.
"	" Мих. Липиньского, готель	"	" Е. Круґа, торг. кор.
"	" В. Манчуковского, купця	"	" С. Ляндава, тор. винъ
"	" Генрика Маєра, торг. корѣн	"	" Cafe Corso
"	" А. Раппапорта, аптикаря	"	" Д. Людкевичь, дротерія
"	" І. Россека, торг. винъ и кор.	**въ Рящевѣ**	" П. Каршиньского, апт.
въ Бохни	" М. Іаттого, аптикаря	"	" Иг. Лучка, кав.
"	" І. Михника, купця	**въ Самборѣ**	" Ал. Горвата, цукорня.
въ Борнславю:	" Ив. Зега, аптикаря	"	" Кар. Мареша, апт.
"	" В. Травбера, торг. винъ	"	" Ант. Кромера, торг кор.
въ Бродахъ:	" Марк. Маха, торг. кор.	"	" Бр. Жулавского, торг. винъ
"	" Витковского и Сп., торг. кор.	**въ Сяноцѣ**	" Ал. Джуґановского, торг. кор.
"	" Д. С. Француса, дротерія	"	" Б. Біндера, цукор.
"	" І. Г. Чачкеса, купця	**въ Станіславовѣ**	" Ив. Мацуры, апт.
въ Бережанахъ	" А. Дурста, аптикаря	"	" Ем. Совы, рестав. дел.
въ Бучачи	" Лейбы Наймана, купця	"	" Cafe Union
въ Чортковѣ	" М. Бренгольца, торг. спец.	"	" Народна Торговля.
въ Дембицы	" Г. Цавдерера, аптикаря	"	" Вилг. Вальдека, тор. дел.
въ Долинѣ	" Ф. Травнфельнера, апт.	**въ Стрыю**	" В. Коморовского апт.
въ Дрогобичи	" І. Кобузовского, апт.	"	" Х. Нуссенблята, купця
"	" І. Высочаньского, торг. винъ	**въ Тернополи**	" Ґіршґорнъ & Цинкесъ, кав.
"	" А. Крижановского, апт.	"	" І. Жиффе, торг. винъ
въ Горлицяхъ	" І. Енгля, торг. кор.	"	" Народна Торговля
"	" Ст. Мушиньского, торг. кор.	"	" Стеф. Терешкевича, цук.
въ Ярославли	" Л. А. Кречковского, торг. кор.	**въ Тарновѣ**	" М. Адлера, аптик.
"	" Ф. Ґрегора, готель	"	" Л. Фравенґляса, аптик.
въ Калуши	" Ал. Шустова, аптик.	"	" І. Скокальского, апт.
въ Коломыи	" Ц. Б. Витославского, апт.	"	" Тад. Шарфа, тор. кор.
"	" И. Сидоровича, апт.	**у Вадовицяхъ**	" Ив. Поли, торг. кор.
"	" С. Блеймана, торг. винъ	"	" І. Ковальченского, тот.
въ Краснôмъ	" Анны Шмаль, рест. зел.	"	" А. Герніха, цук.
въ Ланьцутѣ	" М. Шульца, апт.	**у Выгодѣ**	" Якима Поліцера, торг. кор.
въ Монастирискахъ	" Юл. Мотрича, апт.	**въ Золочевѣ**	" Жигм. Буковского, цук
"	" П. Дейлера, торг. дел.	**въ Жовкви**	" Стан. Жулиньского, цук.
въ Новôмъ Сончи	у п. В. Олексы, торг. винъ		

Просить ся уважати на марку **„Vinador"**, и на законно депоновану марку охорону, бо лишь тогдѣ поручує ся безвзглядну правдивôсть и доброту. 3699 8—3

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4 1/2 % листы ипотечнй
5 % листы ипотечнй преміованй
5 % " " безъ премій
4 1/2 % листы товариства кредитового земского
4 1/2 % " Банку краєвого
4 1/2 % позичку краєву галицку 3483 74—?
4 % позичку пропінаційну галицку
5 % " " буковиньску
4 1/2 % позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4 1/2 % " пропінаційну угорску
4 % угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй папиры Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т купуючихъ всѣлякій выпосевань а вже платнй мѣсевій папиры цѣнай, також запавшй купоны за готівку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевій лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хабують аркушѣ купоновй до

При закупнй товарôвъ просимо поклікуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одôвчальный редактôръ **Кирило Канчикевичъ.** Пôчôръ зъ фабр. Чорлиньскои

Зъ друкарнй тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского]

Ч. 283. Львôвъ Понедѣлокъ 17 (29) грудня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и другихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул Кароли Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австрії:	за Границею:
а цѣлый рôкъ . . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.	

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôвъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаютъся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вôльній вѣд порта

Поодинокe числo коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенья принимаютъся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки печатного, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Недѣлки числятъся по 10 кр. вôдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій са уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація маѣ о сей порѣ дуже великй выдатки.

У Львовѣ дня 17 (29 грудня) 1890.

Найважнѣшимъ предметомъ нарадъ загальныхъ зборôвъ „Народнôи Рады“ у Львовѣ бувъ рефератъ посла Юл. Романчука про теперѣшне становище політичне Русинôвъ въ Галичинѣ. Першу часть того реферату, выголошеву зъ памяти, подамо завтра пôсля записокъ нашого справоздавця; другу часть, читану, обôймаючу права, потребы и жаданя галицкихъ Русинôвъ, отже доповняючу въ певнôй мѣрѣ програму поставлену въ соймѣ, подаемо нинѣ дословно пôсля удѣленои намъ рукописи.

Права потребы и жаданя галицкихъ Русинôвъ.

Галицкй Русины вôдъ доисторичныхъ часôвъ займали землю, котру нинѣ замешкують. Зъ-разу займали еи самѣ, безъ примѣшки иншихъ народôвъ, и стояли, якъ и позагалицкй Русины, пôдъ своими удѣльными князями, зъ-помежи котрыхъ король Данило Романовичь злучивъ майже всѣхъ Русинôвъ въ одну державу. Въ роцѣ 1340 галицка Русь була першій разъ, а року 1387 другій разъ прилучена до Польщѣ; зъ-початку оставала она тамъ яко окремый край пôдъ зарядомъ намѣстникôвъ, маючихъ титулъ старостôвъ, ажь вôдъ року 1432 була вже стало прилучена яко польска провінція пôдъ назвою Руского воеводства. Вôдъ того часу, по части вже й вôдъ першого прилученя, стали и Поляки, особливо шляхта и мѣщаньство, въ нѣй поселяти ся, польскй шляхотскй родины дôставали вôдъ короны добра на Руси яко староства, а пôзнѣйше стала руска шляхта, якъ и часть руского мѣщаньства, приймати найперше пануючу латиньску вѣру, потôмъ и польскій языкъ, и тымъ способомъ перетворювати ся въ Полякôвъ. Звôдси взявъ ся польскій елемèнтъ въ галицкôй Руси. Все-жь таки галицка Русь мала окрему управу провінціяльну, а въ три роки по уніи люблиньскôй, котра литовско-украиньску Русь злучала на рôвныхъ правахъ стало зъ Польщею, дипльомъ короля Жигмонта Августа зъ 20 марта 1572 признавъ, ссылаючись на тую-жь унію, и галицкимъ особливо-жь львôвскимъ Русинамъ вôльности, права и привилеѣ рôвнй зъ Поляками. Въ повстаняхъ и вôйнахъ противъ Польщѣ украинскои Руси, именно гетьмана Хмельницкого, веденыхъ въ оборонѣ правъ руского народу, брали участь и галицкй Русины, а гадяцкій договоръ, заключеный року 1658 межи украиньскимъ гетьманомъ Выговскимъ и польскимъ королемъ Яномъ Казимиромъ, запоручавъ декотрй права и галицкои Руси. При першôмъ роздѣлѣ Польщѣ галицка Русь прилучена була до Австріи на основѣ давныхъ претенсій угорскои короны (угорскй королѣ за часôвъ самостôйности галицкои Руси часово въ нѣй панували, Андрѣй въ рр 1188 и 1227, Кольоманъ въ рр. 1214—1219), польска же часть Галичины прилучена була на основѣ претенсій короны ческои. Хотя обѣ части за-для упрощеня адміністрациі злучень зôстали въ оденъ край коронный, однакожь Австрія все узнавала Русинôвъ за окремый нарôдъ, а цѣсарскй дипльомы, надворнй декреты и губерніяльнй розпорядженя признавали Русинамъ, рускому обрядови и языкови рôвнй права зъ Поляками. Розпорядженье міністерства просвѣты зъ 31 серпня 1848 признало рускій нарôдъ рôвноуправненымъ зъ другими и обявило рускій языкъ выкладовымъ въ львôвскôмъ університетѣ, гімназіяхъ и низшихъ школахъ. Вôдтакъ и конституція зъ 29 вересня 1850 признала рускій нарôдъ въ Галичинѣ рôвноправнымъ зъ иншими племенами, а заразомъ установила три куріи галицкого сойму краєвого, вôдповѣдаючй трьомъ округамъ адміністраційнымъ въ Краковѣ, у Львовѣ и въ Станіславовѣ. Тота конституція не вôйшла вправдѣ въ житье, але край роздѣлено на два округи адміністраційнй, львôвскій для рускои и краковскій для польскои єго части, ажь цѣсарске постановленье зъ 22 цвѣтня 1860 знесло той подѣлъ. Наконець конституція зъ 21 грудня 1867 запоручила Русинамъ, на-рôвни зъ всѣми племенами державы, ихъ національнй и релігійно-церковнй права.

§. 19 основныхъ законôвъ державныхъ постановляе, що въ „краяхъ, де єсть кôлька племенъ, публичнй школы мають бути такъ уладженй, щобы безъ уживаня примусу до науки другого краєвого языка, кожде племя мало достаточнй средства образувати ся въ своѣмъ языцѣ“. Одвѣтно сей постановѣ повиннй бути въ Галичинѣ, именно въ всхôднôй, школы такъ уладженй, щобы кождый Русинъ мôгъ всю науку, вôдъ елементарнои ажь до найвысшои, побирати въ своѣмъ языцѣ, не потребуючи зовсѣмъ учити ся языка польского. Крôмъ того постановляе сей-же 19-ый §. що „всѣ племена въ австрійскôй державѣ суть рôвноуправненй, и що кожде племя посѣдае ненарушиме право береженя и плеканя своеи народности и языка, а держава узнае рôвноуправненье всѣхъ краєвыхъ языкôвъ въ школѣ, урядѣ и публичнôмъ житю“. Отже на тôй основѣ всѣ репрезентаційнй тѣла, всѣ власти, правительственнй чи автономічнй, уряды и суды въ Галичинѣ, именно въ всхôднôй, повиннй бути такъ уладженй, щобы рускій языкъ не бувъ въ нихъ низше поставленый вôдъ якого небудь другого языка и щобы кождый Русинъ за помочію тôлько свого власного языка мôгъ въ нихъ всѣ свои справы залагоджувати. — 15-ый §. основныхъ законôвъ постановляе, що „кожда правно узнана церковь уладжуе и завѣдуе самостôйно своими внутренными справами, и остае въ посѣданю и уживаню своихъ закладôвъ, институцій и фондôвъ“. Одвѣтно симъ постановамъ нѣяка друга церковь анѣ такожь держава не маѣ права мѣшати ся у внутреннй справы греко-католицкои церкви въ Галичинѣ.

Цѣсарскій дипльомъ зъ 20 жовтня 1860 заповѣвъ конституцію, котра бы, якъ выходить зъ троновои промовы зъ 1 мая 1861, вôдповѣдала историчнымъ правамъ и индивідуальнымъ интересамъ кождого племени, входячого въ складъ австрійскои державы, и котра бы всѣмъ народамъ державы забезпечила рôвноуправненье. Така конституція мусить очевидно передовсѣмъ кождому народови дати вôдповѣдну репрезентацію краєву и державну. Репрезентація-жь буде именно тогды вôдповѣдною и на справедливыхъ пôдставахъ опертою, коли головно опре ся на числѣ людности а вôдтакъ въ другôмъ рядѣ на участи народу въ утримуваню краю и державы якъ що до оплачуваныхъ податкôвъ такъ и що до достарчуваного войска. Отже одвѣтно до числа людности повиненъ рускій нарôдъ въ галицкôмъ соймѣ мати 64 репрезентантôвъ на 150 (а въ радѣ державнôй 27 на 63). Навѣть при такъ званôмъ заступництвѣ интересôвъ, на котрôмъ основуе ся конституція зъ 26 лютого 1861, Русины повиннй мати около 60 послôвъ въ соймѣ, бо, одвѣтно оплачуваному въ роцѣ 1861 податкови, всѣ селяне, оплачуючи 3,293.400 зр. реальныхъ податкôвъ, повиннй були дôстати 97 репрезентантôвъ въ соймѣ, бôльшй посѣлости, оплачуючи 1,254.700 зр., лише 37 репрезентантôвъ, а мѣста, при 574.000 зр. податку, 16 репрезентантôвъ.

Однакожь фактичный станъ дѣлъ зовсѣмъ не вôдповѣдае тымъ правамъ и интересамъ. Самъ законодавчій способъ переведеня конституціи и основныхъ законôвъ поставивъ Русинôвъ въ далеко некористнѣйше положенье. И такъ пôсля галицкои ординаціи выборчои Русины можуть мати въ соймѣ найбôльше 47 послôвъ (выбраныхъ зъ 47 округôвъ селяньскихъ въ всхôднôй Галичинѣ) и 3 членôвъ сойму, разомъ 50 заступникôвъ, т. е. третю часть, а въ радѣ державнôй найбôльше 17 послôвъ на 63, т. е. четверту часть всѣхъ репрезентантôвъ Галичины! — Такъ само права руского языка краєвыми законами и найвысшими постановами зôстали дуже ограничень. Законъ краєвый зъ 22 червня 1867 признавъ Русинамъ тôлько одну гімназію на цѣлый край и унеможлививъ имъ майже цѣлкомъ мати навѣть бôльшеклясовй школы народнй и взагалѣ школы народнй по мѣстахъ. Регулямінъ соймовый зъ 27 падолиста 1865 завѣвъ польскій языкъ урядовый въ соймѣ, а найвысша постанова зъ 4 червня 1869 завела польскій языкъ вô всѣхъ урядахъ и судахъ Галичины.

Ще гôрше стоить справа зъ выконаньемъ законôвъ и розпоряджень. Вôдъ майже чверти столѣтя попередня система правительственна, старавша ся бодай въ якôйсь мѣрѣ удержувати рôвновагу межи обома народами Галичины, змѣнила ся зовсѣмъ въ некористь Русинôвъ. Поляки уважають ся теперь пôдпорою трону и державы, а Русины уважають ся за елемèнтъ або непевный або безъ ваги и значѣня. Длятого система увзглядняе вô всѣмъ тôлько интересы, волю и бажаня Полякôвъ, а не оглядае ся зовсѣмъ на Русинôвъ. Наслѣдки того такй: Важнѣйшй посады въ адміністрациі и судôвництвѣ не замѣщуе ся майже зовсѣмъ Русинами; рускихъ урядникôвъ и учителѣвъ переносить ся въ захôдну Галичину, противно польскихъ въ рускй стороны; рускому языкови въ урядахъ и судахъ ставлять ся всякй перепоны и трудности; въ радѣ шкôльнôй краєвôй єсть тôлько оденъ сталый членъ Русинъ, майже такъ само буває въ радахъ окружныхъ, на університетѣ львôвскôмъ роблять ся всякй перепоны рускимъ доцентурамъ и професурамъ, въ многихъ гімназіяхъ всхôднои Галичины рускій языкъ навѣть яко предметъ науки єсть дуже упослѣженый, въ рускихъ школахъ народныхъ цѣле дѣловодство веде ся по польски а польскій языкъ протеґуе ся на некористь руского; при выборахъ до рады державнои, сойму, навѣть радъ повѣтовыхъ, ба неразъ и громадскихъ протеґують ся а навѣть зъ всякимъ напоромъ посуваючимъ ся и до переступленя законныхъ формъ, пôдпирають ся кандидаты Русинамъ противнй; правительственнй власти и орґаны упослѣджують интересы селяньства въ користь интересôвъ иншихъ клясъ; рускй урядники, учителѣ, священики дôзнають всякихъ секатуръ и поминають ся при компетованю о высшй посады; рускимъ товариствамъ, згромадженямъ, прасѣ, взагалѣ розвоєви рускои народности кладуть ся всякй перепоны, и т. д. и т. д.

Щобы теперѣшне такъ тяжке и прикре положенье Русинôвъ поправило ся, мусять наступити змѣны: а) въ выконуваню обовязую-

---

Про жидôвске крамарство.

(*Конецъ.*)

Жиды въ своѣмъ крамарствѣ держать ся засады: „Старай ся о скôлько зможешь цягнути чи въ продажи чи въ купнѣ, особливо хлопа, не пытаючи на то, чи онъ прийде другій разъ до тебе, бо твоя проворнôсть, твôй розумъ привабить до твого краму на его мѣсце сто такихъ, котрыхъ зможешь обдерти.“

Чи-жь тôлько такъ веде ся въ жидôвскôмъ крамарствѣ зъ перкалями, зъ хустками та бандами? чи-жь неразъ середъ весны або середъ лѣта не завалять нашй торжники рынкôвъ малыхъ провінціональныхъ мѣсточокъ старыми пофарбоваными капелюхами, котрй продають за новй нашимъ хлопамъ? чи-жь не потрафили они захопити въ свои могучй, хапчивй руки всѣлякe ремесло, а властиво всѣлякого ремѣсника, котрому достатчують лихого дреліху, зонесу, перкалю, найпôдлѣйшои якости гунины, сукна, гузикôвъ та витокъ, платячи ёму за шитье вôдъ штуки такъ мало, що онъ мусить того шити такъ, щобы тôлько купы тримало ся, и чи-жь се не розхоплюе нашь людъ!

Взагалѣ всѣ тй товары, котрыми жидôвскій крамницѣ частують бѣднѣйшихъ людей, чи то селянъ, чи дрôбнѣйшихъ ремѣсникôвъ, чи вкôнци робôтникôвъ, бувають найпôдлѣйшои якости, — але за се жидôвске крамарство робать на нихъ золотй интересы. Я знавъ въ Дрогобичи одного жида-пекаря, котрый продукувавъ въ своѣй пекарнôй пекарни досыть великій, въ порôвнаню до цѣны, на око красный хлѣбъ для борыславскихъ робôтникôвъ. По той хлѣбъ шли рôшники до згаданого пекаря наче по свячену воду та розхвачували его тысячами. Але наколи бы якій цѣкавый человѣкъ бувъ коли споглянувъ: зъ чого сей хлѣбъ выробляе ся, — бувъ бы певно тôлько руки заломавъ та пожалувавъ тыхъ чорныхъ рôшникôвъ, котрй такимъ нетваромъ мусять харчувати ся. Проворный жидокъ по всѣхъ дрогобицкихъ пекарняхъ скуповувавъ зацвилый, зôпсованый хлѣбъ, котрого и песъ не хотѣвъ єсти, мочивъ то въ лѣтеплѣ, додававъ троха ґрису, троха згôркл и муки, сыпавъ поташу та дрôжджей — и такъ фабрикувавъ хлѣбъ. Гешефтъ на той часъ вшовъ гладко, рôшники зъѣдали множество такого хлѣба, а заробокъ пекаря рôсъ зъ кождымъ днемъ усе бôльше та бôльше, наче жидôвска лихва.

Чи-жь маю ще писати про селедцѣ, перецъ, згôрклу муку, мыло сѣрники, шкôру, сôль та друге, котрыми жидôвске крамарство засыпуе пôдъ часъ ярмаркôвъ нашихъ селянъ? — чи-жь маю розбирати якôсть та вартôсть того товару? Хто тôлько разъ въ житю мавъ нагоду бути на якôмъ-небудь ярмарку; хто мавъ нагоду обсервувати бодай зъ-далека поведенье тогды нашихъ жидôвъ; хто трошечка ближе придививъ ся ихнымъ товарамъ, — сей певно вôдъ разу прилучить ся до моеи думки: варто погадати о тôмъ, щобы убогу робучу клясу нашого населеня выхопити зъ рукъ несовѣстныхъ жидôвскихъ крамарѣвъ.

Ще гôрше веде ся съ артикуломъ, котрый нашь селянинъ вывезе на торгъ до мѣсточка. По улицяхъ, по пивничныхъ закамаркахъ мѣста, по торговицяхъ вôдбуваe ся не торгъ, не ярмарокъ, але нападъ на чужу власнôсть, выдираньe чужои працѣ, а що-найменче — безличне шахрайство. Жидъ-дука, склыкавши передъ ярмарочного дня своихъ факторôвъ до своеи хаты, установивъ пôсля своеи забаганки цѣну збôжа, клынôвъ, фасолѣ, бобу, гороху та другого; пообѣцювавъ своимъ людемъ за денне ихъ кричанье, шваркотанье та лаянье хлопôвъ послѣдными словами нагороду 20 або 30-крайцареву; розпустивъ сю напрюжну, лѣниву зволочь наче стадо чорныхъ врунôвъ, и они всякими можливыми способами стараютъ ся: и собѣ що приробити, и якъ найбôльше доставити своему принципалови збôжа, бо ще щось дôстануть „кôрцевого“.

По кôньскихъ та товарячихъ торговицяхъ вôдбуваe ся така сама, если ще не гôрша исторія. Анѣ хлопъ, анѣ панъ, анѣ священникъ не продасть анѣ не купить нѣчого безъ факторажида, котрый часами не маѣ и двохъ дуткôвъ въ кишени; — тутка згудить та змерзить людску выведену на торгъ худобу, доглядить нѣбы-то якусь хибу на нѣй, тôлько длятого, щобы властителя змусити дати ёму жадане „барышôвне“; тамка захвалить остатню незадаль; въ инчôмъ кутѣ вбье въ таку цѣну, що купуючій тôлько гляне на него, обернесь та й положить хрестикъ на свôй торгъ, — а жидъ опôвсля и самъ насмѣе ся зъ властителя худобы до схочу та й собѣ утѣкае.

Одинй тôлько безроги вôльнй вôдъ тыхъ влѣзливыхъ купцѣвъ, и торгъ ними ще до якогось часу спочивае выключно въ рукахъ христіянъ, та хто знае, чи се жерело наживы гроша не загарбають за яку десятку лѣтъ жиды у свои ненасытнй руки.

Однакъ намъ не треба бы засыпляти сего такъ важного дѣла — торговлѣ нашими продуктами. Завязавй добре зорганізованй спôлки повиннй заняти ся конче въ найближшôмъ часѣ скуповуваньемъ збôжа та доставлюваньемъ его чи то за границю, чи въ краю безпосередно консументамъ; скуповуваньемъ рогатои худобы, ба навѣть и безрогъ, бо на тôмъ товарѣ можна найлѣпше заробити, — а спôлка, котра бы поклала собѣ таку задачу, котра бы умѣла добре бороти ся зъ жидôвскою конкуренціею, мусѣла бы й хорошо успѣвати и передъ нею лежала бы свѣтла будучôсть, бо навѣть нашй поганй онучѣ, наша щѣтина, вонючій шкôры изъ здохлои худобы наганяють гроша не одному крамареви, а щенайменче бувають жереломъ его доходôвъ та дають удержанье его численнôй родинѣ. А чи-жь бы то вже не бувъ часъ: не позволити розживати ся нашимъ коштомъ чужому намъ неприязному елементови, котрый чи то въ розцвѣтѣ нашôмъ культурнôмъ, чи національнôмъ чи вкôнци на дорозѣ економічного поступу усе стоить въ рядахъ нашихъ тяжкихъ противникôвъ.

Однакъ оденъ человѣкъ супротивъ товпы своеи ритуальными своими законами та звычаями нѣчого не вдѣе; — намъ треба конче згорнутись до купы, зорганізувати сотню розличныхъ товариствъ економічныхъ та торговельныхъ и такъ брати ся до тяжкои роботы, котра, не буде якоюсь боротьбою супротивъ святощей та идеалôвъ другои націи, але буде защитою та забороломъ нашого власного истнованя, буде оградою нашои пôдупалои народности. Бо если мы на нашôмъ прапорѣ народнôмъ напишемо тôлько свои політичнй домагання, а забудемъ о конечнôй потребѣ нашого селяньства, забудемъ о его економічнôй руинѣ, о его економічнôй залежности вôдъ несовѣстного елементу, забудемъ о его недостатку, — тогды хотяй и найбôльше число голодныхъ, босыхъ та обдертыхъ збѣге ся въ округъ насъ, голодъ самъ здесяткуе нашихъ борцѣвъ та застелить ними святе мѣсце побоевища...

Сава Оливичь.

чихъ законôвъ и постановъ и взагалѣ въ цѣлôмъ поступованю правительства и єго орґанôвъ, б) въ некористныхъ для Русинôвъ постановахъ и розпорядженяхъ, усуненьемъ ихъ и заступленьемъ новыми въ дорозѣ адміністраційнôй, в) въ некористныхъ для Русинôвъ законахъ, знесеньемъ ихъ и заступленьемъ новыми въ дорозѣ законодательнôй.

Що-до першои справы потрѣбна єсть взагалѣ змѣна цѣлои системы правительственнои, цѣлого поступованя правительства супротивъ Русинôвъ въ тôмъ напрямѣ, щобы Русины и рускй справы та интересы були зовсѣмъ зъ рôвною прихильностею трактованй, якъ кождй иншй. А именно потрѣбно: 1) щобы при обсаджуваню высшихъ посадъ въ адміністраціи и судôвництвѣ увзгляднювано такожь Русинôвъ; 2) щобы рускй урядники и учителѣ противъ своєи волѣ не були переношенй въ захôдну Галичину, а тй, що суть вже въ захôднôй Галичинѣ, щобы могли звôдтамъ вернути до всхôднои; 3) щобы урядники и учителѣ Русины при авансахъ и въ кождôмъ иншôмъ взглядѣ були на-рôвни трактованй зъ другими; 4) щобы въ міністерствѣ просвѣты бувъ оденъ высшій урядникъ Русинъ для справъ руского шкôльництва и гр.-к. церкви; 5) щобы для рускихъ шкôлъ народныхъ инспекторами окружными и учителями именовано тôлько такй особы, котрй докладно знаютъ рускій языкъ; 6) щобы при обсаджуваню гр.-к. капітулъ и парохій уважано передъ всѣмъ на способнôсть и заслуги компетентôвъ; 7) щобы при выборахъ до всякихъ тѣлъ репрезентаційныхъ правительственнй власти и орґаны заховували ся зовсѣмъ безсторонно и тôлько строго пильнували законного порядку, а при выборахъ до радъ громадскихъ и повѣтовыхъ уможливляли при тôмъ ще выбôръ людей вповнѣ способныхъ и ôдповѣдныхъ; 8) щобы рускй товариства, институціи, корпораціи, згромадженя, якъ и поодинокй особы пôдъ кождымъ взглядомъ були на-рôвни трактованй зъ другими.

Дорогою адміністраційною, постановами и розпорядженями, повинно бути отсй справы переведенй: 1) щобы у всхôднôй Галичинѣ були поставлюванй лише такй урядники и суддѣ, котрй выкажуть ся докладнымъ знаньемъ руского языка въ словѣ и письмѣ; 2) щобы всѣ ц. к. цивільнй власти, уряды и суды въ всхôднôй Галичинѣ супротивъ рускихъ сторôнъ, навѣть безъ иніціятивы сихъ-же, въ словѣ и письмѣ уживали тôлько руского языка, а до руского письма тôлько рускихъ буквъ; 3) щобы на всѣхъ урядовыхъ будынкахъ въ всхôднôй Галичинѣ всѣ написы зъ верху и въ серединѣ були такожь рускй — (сй три точки суть вже въ бôльшôй части унормованй цѣсарскими постановами [зъ 20 жовтня 1852, 10 цвѣтня 1861] и міністеріяльными розпорядженями [міністерства справъ внутренныхъ зъ 22 жовтня 1852, міністерства справедливости зъ 24 марця, 8 червня, 9 липня, 7 серпня и 28 жовтня 1860, 21 цвѣтня и 24 падолиста 1861, 5 червня и 11 серпня 1869], однакожь тіи постановы и розпорядженя не выконують ся); 4) щобы орґанізаційный статутъ Рады шкôльнои краєвои (зъ 22 липня 1867 ч. 4. Д. з. кр.) такъ змѣнено, абы въ нѣй була або окрема секція для руского шкôльництва або половина єи членôвъ були Русины; 5) щобы въ львôвскôмъ университетѣ системізованй були катедры зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ для біблійнои исторіи, доґматики и исторіи Руси, щобы за помочію стипендій и пôдмогъ уможливлено обсадженье бôльше катедръ рускихъ на правничôмъ и фільософічнôмъ факультетѣ, и щобы урядовымъ языкомъ того університету (побôчь польского) бувъ такожь и рускій; 6) щобы окрôмъ академічнои ґімназіи у Львовѣ и рускихъ паралелькъ въ Перемышли заложена була ще одна руска ґімназія въ Бучачи або Чортковѣ и рускй ґімнмзіи а по крайнôй мѣрѣ сталй рускй паралельки при однôй ґімназіи на Покутю (въ Коломыи або Станіславовѣ), однôй на Подôлю (въ Тернополи або въ Бережанахъ) и однôй въ пôдгôрю горѣшного Днѣстра (въ Стрыю, Дрогобичи або Самборѣ; 7) щобы заложена була бодай одна нова учительска семінарія мужеска (по можности въ полудневовсхôднôй части краю) зъ рускимъ характеромъ а семінаріи учительскй мужескй и женьски у Львовѣ, Станіславовѣ, Тернополи и Перемышли щобы були вповни зутраквізованй якъ що до языка выкладового такъ и що до урядового, и щобы при кождôй зъ тыхъ семінарій була 4-клясова руска школа вправъ; 8) щобы у всхôднôй Галичинѣ всюды, именно въ мѣстахъ и мѣсточкахъ, де нема рускои школы а єсть достаточне число рускихъ дѣтей обовязаныхъ до шкôльнои науки, закладанй були рускй школы народнй, щобы въ рускихъ школахъ народныхъ наука польского языка мала на цѣли тôлько розумѣнье єго а не поправне уживанье, и щобы въ нихъ урядовый языкъ бувъ рускій; 9) щобы въ рускôй церквѣ усуненый бувъ всякій вплывъ чужосторонный, а рускй монастирѣ василіянськй и выхованье василіянськихъ новикôвъ, ôданй року 1882 Єзуитамъ, щобы були назадъ повернень Василіянамъ.

Змѣнъ въ законахъ мусять Русины домагати ся именно такихъ: 1) въ статутѣ краєвôмъ и краєвôй ординаціи выборчôй знесеня курій, заведеня безпосередныхъ выборôвъ зъ тайнымъ голосованьемъ и розширеня права активного выбору; 2) того самого въ законѣ о репрезентаціи державнôй и въ ординаціи выборчôй рады державнои; 3) основнои реформы закона о репрезентаціи повѣтовôй и повѣтовôй ординаціи выборчôй въ подôбнôмъ напрямѣ; 4) знесеня патронату.

Точки ôдносячй ся до змѣны системы правительственнои, якъ и взагалѣ тй, щó дадуть ся въ адміністраційнôй дорозѣ перепровадити, уважаємо за нашй постуляты до правительства и домагаємъ ся сповненя першихъ заразъ, другихъ по-части заразъ по-части въ недалекôй будучности; заспокоєньe тыхъ нашихъ потребъ, котрй дадуть ся залагодити тôлько въ законодательнôй дорозѣ, взагалѣ здобутье всѣхъ нашихъ правъ, якй выплываютъ зъ конституціи, буде обовязкомъ нашои політичнои репрезентаціи якъ и Народнои Рады у Львовѣ и другихъ політичныхъ товариствъ зъ подôбными тенденціями, котрымъ всѣ Русины повинні при тôмъ помагати.

Взагалѣ мы стоимо на основѣ конституціи зъ 1867 року, тôлько бажаємо точнѣйшого и зъ єи духомъ згôднѣйшого переведеня єи и выконуваня єи якъ що-до правъ національныхъ такъ и що до політичныхъ правъ и свôбôдъ. А именно жадаємо такого переведеня выданьемъ закона о народностяхъ або законôвъ и розпоряджень спеціяльныхъ, и знесеньемъ теперѣшнихъ далеко сягаючихъ ограничень свободы прасы, зборôвъ и т. п. Пôдъ взглядомъ економічнымъ стоимо за рôвномѣрнѣйшій розкладъ податкôвъ и всѣхъ тягарôвъ публичныхъ зъ особливымъ увзглядненьемъ найубожшихъ верствъ народу, за уможливленье бôльшого розвою рôльництва и промыслу (особливо дрôбного) увôльненьемъ ôдъ спиняючихъ єго путъ и пôдмогою державною, за хороненье, зъ иніціятивы и при помочи держави, вызыскуваныхъ и придавлюваныхъ ôдъ вызыскуваня, гнету и нужды.

Остаточною цѣлію галицкихъ Русинôвъ єсть: хоронити, плекати и розвивати свою національнôсть, яко окремѣшню индівідуальнôсть, щобы рускій народъ зъ можливою скоростію поступавъ напередъ въ добробытѣ, культурѣ и значѣню и чимъ скорше станувъ бодай поручь такихъ меншихъ числомъ але значно дальше поступившихъ славяньскихъ племенъ, якъ Поляки и Чехи. До тои цѣли хочемо стремѣти въ тѣснôмъ сполученю зъ австрійско-угорскою монархією, котра и своєю минувшостію и своимъ конституційнымъ устроємъ и самою рацією своєи екзистенціи найбôльшу дає намъ поруку на осягненье сеи цѣли. Стоимо отже и будемо стояти при найміловитивѣйше пануючôмъ цѣсари и Єго домѣ якъ и при австрійскôй державѣ. Хоронячи нашу народнôсть, хочемо такожь хоронити нашу вѣру и нашь обрядъ, тѣсно звязанй зъ нашою народностію. Зъ другими народами краю и держави (отже очевидно передъ всѣмъ зъ найблизшимъ намъ народомъ польскимъ) хочемо жити въ згодѣ, не бажаючи рости зо шкодою або коштомъ другихъ. Австрійску державу и цѣлу монархію бажаємо видѣти крѣпкою у внутри згодою и задоволеньемъ всѣхъ єи народôвъ, а тымъ самымъ, якъ и своимъ достаткомъ та могучостію, такожь крѣпкою и поважаною на внѣ. До сего жь хочемо и мы пôсля силъ нашихъ и пôсля даванои намъ можности причиняти ся.

Письма признаня

послови Романчукови и єго товаришамъ одномышленникамъ.

XXXI.

Зъ Яричева.

Высокоповажаный и многозаслуженый Заступнику народный!

Голосна луна розвесла Вашй слова, котрй Вы на 23-ôмъ засѣданю сегорôчного сойму, дня 25 падолиста с. р. выголосили, по цѣлôй галицкôй Руси. Пôдъ симъ прапоромъ, якій Вы всенародно розвинули, стаємо и мы зъ чистою совѣстію и свѣдомостію, що сповняємо дѣло патріотичне що выступаємо въ оборонѣ народнои чести, насупротивъ сихъ выродныхъ сынôвъ Рус, що словомъ и дѣломъ плюгавять народнй святощѣ та гôрше найлютѣйшого ворога розпинають свою ôтчину. Пересылаючи Вамъ, свѣтлый Провôднику народу, се заявленье, — складаємо щиру подяку за смѣле и ясне высказанье нашои народнои програмы а завѣряємо о нашôмъ повнôмъ довѣрію до Васъ и Вп. Вашихъ Товаришѣвъ одномышленникôвъ.

Русины зъ околицѣ Яричева, дня 15 грудня 1890.

О. Вікторъ Єзерскій, священикъ въ Полоничь — о. Николай Левицкій, сотрудникъ зъ Яричева нового, Яричева старого и Пôдлѣсокъ великихъ. — Омелянъ Михайлюкъ, радный зъ Полоничь. — Филипъ Кретъ, пѣвець церк. и радный зъ Полоничь. — Якимъ Бѣликъ, вôйтъ зъ Полоничь. — Марія Лисецка, учителька въ Яричевѣ. — Іоанъ Коваль, выслуж. учитель народный [и 26 радныхъ и господарѣвъ зъ Яричева, зъ Яричева старого и зъ Пôдлѣсокъ великихъ].

——

XXXII.

Зъ Ходорôвщины.

Высокоповажаный Пане После!

Коли въ памятнôмъ 1848-ômъ роцѣ Русь галицка по кôлькавѣковôй неволи пробудилась до нового житя, у всѣхъ щырыхъ серцахъ русскихъ ôджала надѣя на лучшу будучнôсть. Та не довго тѣшилась Русь — злый духъ позавидувавъ ѣй щастя и на рускôй народнôй нивѣ засѣявъ кукôль... Політичну програму Русинôвъ-патріотôвъ зъ 1848-го року непокликавй до того чинники звихнули и сфроневѣрили.

Вы, Высокоповажаный Пане После, и Вашй достойнй одномышленники учинили вельми патріотичне дѣло, проголосивши въ соймѣ програму Русинôвъ-народовцѣвъ зъ 1848 го року. Тожь загалъ Русинôвъ той Вашъ, Высокоповажанй заступники народу, учинокъ може лише похвалити и одобрити. Приймѣть же щиро-сердечну подяку за се, що Вы высоко пôдвели прапоръ нашои запропащеной, самостôйной, ôдрубной народнои индівідуальности!

Честь и слава Вамъ за се ôдъ всего руского народу.

Русины зъ Ходорôвщины, повѣту бобрецкого.

О. Теодоръ Ступницкій, деканъ ходорôвскій и парохъ въ Молотовѣ. — О. Іоанъ Юзичиньскій, тит. совѣтникъ митроп. Консисторіи, декорованый золотымъ хрестомъ заслуги зъ короною, парохъ въ Боринячахъ. — О. Иванъ Боднаръ, парохъ въ Поднѣстрянахъ; Михайло Калитчукъ, учитель; Теодоръ Николинъ, господарь и пѣвець церковный; Павло Воловець, господарь. — О. Дометій Бородайкевичъ, парохъ въ Станькôвцяхъ; Ст. Тустановскій, учитель; Иванъ Титко, господарь и пѣвець церковный; Софія Бородайкевичева. — Іоанъ Колпачкевичъ, почтмайстеръ; Марія Слюзарева зъ Молотова. — О. Стефанъ Донаровичъ, сотрудникъ въ Боринячахъ. — Стефанъ Вѣтиньскій, учитель въ Чарторыи. — О. В. Юзичиньскій, парохъ въ Островѣ; Стефанъ Шоробура, учитель. — Марія Шоробурова, учителька зъ Городища цетнарского. — О. Теодоръ Ковальскій, священикъ въ Березôвцяхъ.

——

XXXIII.

Зъ Лютовискъ.

[Пôдчасъ Ярмарку въ Лютовискахъ зôбрали ся зъ власнои иніціятивы селяне-патріоты зъ рôзныхъ селъ, обговорили межи собою програму, поставлену въ соймѣ посломъ Романчукомъ, уложили низше слѣдуюче письмо признаня для п. Романчука та єго товаришѣвъ и пôдписали зъ мѣжь зôбраныхъ лише тй, котрй яко письменнй умѣли пôдписати ся. Письмо признаня, адресоване на руки нашои редакціи звучить дословно:]

Хвальна Редакція!

Будьте ласкавй напишѣть въ Вашôй газетѣ наше т то письмо.

Якось зъ рôзныхъ сторôнъ рускихъ посылають нашй братя Подоляни подяку нашимъ

Вседостойнѣйшимъ и Свѣтлымъ Владыкамъ и Посламъ русскимъ Романчукови, Телишевскому и о. Сѣчиньскому за оборону чести нашого народа руского высказану въ Высокôмъ Соймѣ правду тожь и мы бойки зъ пôдъ Лютовиска коли умѣемо писати хоть неграмотнй чуютъ то само що и мы але не умѣютъ написати не хочемъ належати до тыхъ очищеныхъ невдячныхъ Израелитôвъ але хочемъ бути тымъ очищенымъ вдячнымъ Самарянином и посилаємъ зъ цѣлого серця и душѣ нашу скромну але щиру подяку за тото, щосьте такъ красно высказали нашу любовь и вѣрность Нашому Найяснѣйшому Монарсѣ и св. католич.-рускôй церквѣ передъ цѣлымъ свѣтомъ, бо чей Панъ Богъ дасть, що намъ буде зъ того лѣпше якъ д теперь було.

Діонисъ Костѣвъ дякъ въ Дидьовѣ и Лôктю и крамарь соли повѣтовои зъ Турки. — Стефанъ Юрковскій, пѣвець церковный въ Тернавѣ выжнôй и нижнôй, газда и выборець. — Иванъ Лесишинъ, пѣвець церковный въ Лютовискахъ и господарь въ Журавинѣ; Дмитро Иванчикъ, Николай Пацкаль и Іоанъ Лесишинъ, господарѣ зъ Журавина. — Федьо Макаръ, господарь и пѣвець церковный у Смôльнику. — Стефанъ Залуга, секретарь громадскій и господарь въ Лôмнѣ; Іосифъ Мороховець и Василь Днѣстранъ, господарѣ зъ Лôмны. — Стефанъ Платокъ, дякъ, секретарь громадскій и ґазда зъ Галôвки; Николай Кулинякъ, ґазда зъ Галôвки. – Василь Волощакъ, Илько Стеткевичъ и Петро Паращакъ, господарѣ зъ Мшанця. — Антôнъ Павлюкъ, господарь зъ Хащова.

——

Въ адресѣ зъ **Коломыѣ и околицѣ** (помѣщенôй въ 282 ч. „Дѣла“) пропущено черезъ недоглядъ пôдписъ о. Тита Войнаровского, мѣсто-дскана и пароха зъ Пядинъ.

Перемыскій епископъ Іоанъ Ступницкій.

Померший въ середу епископъ перемыскій, самбôрскій и сянôцкій Іоанъ Сатурнусъ Ступницкій походивъ зъ дрôбнои шляхты въ Жовкôвщинѣ и родивъ ся 16 жовтня 1816 р. въ Захоричахъ. Отецъ єго Станиславъ бувъ судією домівкальнымъ, а мати Анастасія походила зъ роду Бѣлявскихъ. Школы низшй и высшй покôнчивъ покôйникъ у Львовѣ и 1836 р. вступивъ до семінаріи. Рукоположеный єп. Яхимовичемъ въ 1842 р., бувъ ôнъ приходникомъ въ Тростянци въ жовкôвскôмъ повѣтѣ а ôдтакъ покликаный до митрополичои консисторіи у Львовѣ, бувъ именованый въ 1858 р. канцлеромъ, а въ 1867 р. крилошанномъ львôвскои капітулы митрополичои. По смерти перемыского епископа Полянського въ 1870 р. завѣдували перемыскою епархією черезъ якійсь часъ крилошане Юзичиньскій и Шашкевичъ, ажь въ липню 1872 р. за міністерства Потоцкого именовано епископомъ пок. Ступницкого. Дня 20 жовтня ôдбуло ся єго посвященье и ôдъ того часу перебувавъ ôнъ вже ажь до кôнця свого житя въ Перемышли. Въ 1877 р. именувавъ єго папа асистентомъ апостольского престола.

Еп. Ступницкій бувъ чоловѣкомъ ученымъ, тихимъ и мовчаливымъ, придержувавъ ся свого народу и обряду, хочь були часы, коли єго пôдозрѣвано, що ôнъ хилить ся бôльше на польску сторôну. Причиною того було се, що ôнъ бувъ особистымъ приятелемъ Голуховского и Зыблікевича. Одъ 1873 ажь до 1883 р. бувъ покôйникъ заступникомъ маршалка краєвого въ соймѣ, але въ ширшôмъ житю політичнôмъ Русинôвъ не бравъ участи. Покôйникъ займавъ ся давнѣйшими роками дуже пильно нумізматикою и липавъ цѣнну збôрку монетъ и медалѣвъ, мѣжь котрыми суть деякй навѣть дуже рѣдкй. Збôрку тую оцѣнюютъ знатоки на 18.000 зр. Недуга єго такъ була въ послѣдныхъ рокахъ пôдорвала єго станъ фінансовый, що ôнъ — якъ кажуть — носивъ ся вже давнѣйше зъ гадкою продати тую збôрку. Теперь дôстала ся она въ спадщинѣ єго братанцю, женѣ д-ра Латинского въ Перемышли.

Похороны бл. п. епископа Ступницкого ôдбули ся въ суботу при незвычайнôмъ здвизѣ народа дуже торжественно. На сей сумный обрядъ явили ся Є. Е. намѣстникъ, ґенераліція Перемышля и заступники мѣсцевыхъ властей правительственныхъ и автономічныхъ; д-ръ Д. Савчакъ яко делеґатъ выдѣлу краєвого и львôвского товариства „Руска Бесѣда“ и проф. Ол. Барвѣньскій яко делеґатъ львôвскихъ товариствъ „Народна Рада“ и „Просвѣта“. Службу Божу ôдправивъ Преосв. Пелешъ въ сослуженю кôльканацяти священикôвъ (мѣжь тыми оо. крил. Волошиньского, Гладиловича, Теод. Кордубы), почôмъ крил. Подоліньскій выголосивъ проповѣдь, въ котрôй краснорѣчиво представивъ заслуги покôйного владики для діецезіи и капітулы перемыскои и заслуги на поли науки. Опôсля ôдправили чинъ похоронный Пр. еп. Солецкій въ сослуженю епископôвъ-суфрагинôвъ Пузыны и Глязера и инфулата Шедівія та численного священьства латиньского, а ôдтакъ Є. Е. митрополитъ Сембратовичъ въ сослуженю Преосв. Пелеша и Куиловского, капітулы и около 80 священикôвъ. О 2-ôй годинѣ двигнувъ ся похôдъ на кладовище на передмѣстю Добромильскôмъ, де тѣло покôйного владики похоронено тымчасово въ гробôвци еп. Гаршлера. Надъ могилою промовивъ теплымъ словомъ словомъ ôдъ духовенъства діецезального о. Дмоховскій. Великій здвигъ народа (около 3000) бувъ найлѣпшимъ признаньемъ заслугъ покôйного владики.

Голосы прасы о рускôй справѣ.

Nowa Reforma въ 25 грудня пытаєсь въ передовôй статьи за причиною зросту панросійскихъ змагань въ Галичинѣ и каже на той тематъ таке:

Змагання панславяньскй проявились не лишь въ Галичинѣ межи народомъ рускимъ, они выступали хилями и у другихъ народôвъ славяньскихъ Австрія, именно у Хорватôвъ та Словѣнцѣвъ на полудни, у молодо Чехôвъ на пôвночнôмъ заходѣ. Але панславізмъ тыхъ послѣдныхъ народôвъ рôзнить ся дуже ôдъ подôбного руху межи Руснаками галицкими. И Хорваты, и Словѣнцѣ, и Чехи добачають будучнôсть для народу свого пôдъ захистными крылами царату, але народы тй не вырѣкають ся при тôмъ народности своєи, своєи літературы, просвѣты національнои и штуки. Они держать себе окремо ôдъ народу россійского и трудять ся надъ розвоємъ своєи народности. Панславізмъ ихъ єсть наслѣдкомъ або пропаганды россійскои, або выходить зъ борбы національнои зъ Нѣмцями. Але жадному Чехови, Словѣнцеви або Хорватови не прийде на гадку, щобъ примѣромъ одного красного дня замѣсть по чески або хорватски выдавати дневникъ явій въ языцѣ россійскôмъ. Но середъ Русинôвъ має направдѣ панславізмъ пôдкладъ историчный, але ôнъ тымъ замѣтный, що коли людъ рускій стоить при своєй окремѣшности народнôй, то якъ-разъ єго самозванй провôдники докладали завсѣгды майже всякихъ заходôвъ, щобы то чувство окремѣшности народнои знищити въ тôмъ людѣ. Тамъ у Чехôвъ або деинде и Славянъ полудневыхъ можна говорити о щиреню панславяньскихъ утопій, о ложнôй вѣрѣ въ спасенье черезъ Росію, — але о нарочнôмъ моральнôмъ убиваню народу свого въ користь Россіи, о пôдготовленю забору россійского тамъ нема бесѣды. Жаденъ ширитель панславізму въ Чехіи, хочь-бы и молодо-Чехъ не рѣшивъ ся бы сказатя о собѣ, що радше волѣвъ бы бути Москалемъ якъ Чехомъ. Противно молодо-Чехи зробили богато для рôднои просвѣты, літературы и штуки.

Тымчасомъ посередъ Русинôвъ галицкихъ ширителѣ панславізму трудять ся явно надъ тымъ, щобы языкъ свôй перетворити въ языкъ россійскій, а въ школахъ и по церквахъ уживають средствъ спиняючихъ розвôй рускости. То вже въ горы обдумана робота на знищенье и затрату народу свого, на добровôльне вырeченье ся свого достоинъства народного въ користь другои державы и то въ тôй однокôй надѣи, що Россія добре вынаго-

родить апостолôвъ тыхъ погубныхъ идей, якъ они лишь нарôдъ свôй кинуть въ пащу Мольохови россійскому. То вже не панславізмъ, то — зрада власного народу, то трудъ поднятый въ тôй цѣли, щобы власну хату продати сусѣдови. И дôйшло до того, що коли Чехи, Словѣнцѣ та Хорваты можуть нанѣ повеличатись свѣтлыми добутками на полѣ літературы и штуки народной, то митрополитъ рускій мусѣвъ ажь въ програму політичну народу руского вложити слова о потребѣ просвѣщеня народу руского въ его рôднôмъ мало-рускôмъ языцѣ. Хто-жь выкликавъ таку конечность? Отсе той нарôдъ, що выплекавъ такихъ Наумовичѣвъ та Добрянськихъ, котрый пôддержуе московскій орґанъ Маркова, — тѣ люде, що выкинули театръ рускій зъ „Народного Дому“ для того, бо той театръ не плекавъ языка россійского.

Чи кому подобаесь про-те програма Романчука и митрополита або нѣ, чи ôнъ годить ся зъ нею въ цѣлости або хотѣвъ бы ей мати инакшою — на кождый случай есть она тымъ важка, що протестуе противъ высше згаданои пропаґанды. А вже длятого самого маe програма та велике значѣнье для народу руского и краю.“

— —

Дневники польскій консервативній здали справу зъ нарадъ зборôвъ „Народнои Рады“ въ загалѣ обективно, хочь може не докладно. Натомѣсть дневники демократичнои масти не вдоволенй дуже зборами „Нар. Рады“ и ихъ резолюціями. *Dziennik-owi Polsk-omu* не подобають ся въ промовѣ пос. Романчука головно два звороты: разъ, що ôнъ на зборахъ не розъяснивъ широко ôдносинъ Русинôвъ до Полякôвъ на будуще, а ôдтакъ и для того, що ôнъ мовь-то лишь для интересу вежить стояти Русинамъ галицкимъ при Австріи и Римѣ. Бѣдный Dziennik Pol. не мавъ вадко нагоды прочитати всего того, що пос. Романчукъ про ôдносины Русинôвъ до Полякôвъ заявивъ уже въ своѣй соймовôй рѣчи, а не хоче розумѣти, що льояльнôсть тогдѣ есть найпевнѣйшою, а не голословною, коли держава умѣе погодити интересы свои зъ интересами якого небудь народу. Впрочôмъ репортеръ Dziennik-a Pol. не выровумѣвъ навѣть докладно того уступу зъ рѣчи пос. Романчука, де ôнъ згадувавъ о льояльности Русинôвъ супротивъ державы нашои, династіи и Риму. Десь вправдѣ звопено на тематъ льояльности, але якъ? — того репортеръ або не дочувъ, або не хотѣвъ дочути.

Kurjer Lwowski, найлучшій на теперь другъ „Червоной Руси“, здаючи справу изъ зборôвъ „Народнои Рады“ отъ такъ лишь мимоходомъ, пословъ справозданье своe дотепами и сарказмомъ, щобъ мабуть цѣла рѣчь смачнѣйше читалась фінкрамъ львôвскимъ. Его нѣсенѣтницъ не думаемо навѣть повтаряти. Але добачаючи, що Kurjer Lwowski нинѣ постôйно дебютуе противъ послѣдныхъ подій соймовыхъ и дѣланя Русинôвъ галицкихъ, мы жадали бъ рускимъ хатамъ и насиннамъ, щобъ они такъ радикально ôднеслись до сего выдавництва, яй радикально въ Kurjer-ѣ п. Франко упавъ въ рамена достойного свого товариша, г. Маркова.

Письма зъ краю про ситуацію.

Письмо зъ Калущины.

Одъ кôлькохъ недѣль въ нетерпеливостію чекали мы: що то выйде за цяця — тото письмо, въ котрымъ дякъ Петровъ зъ Пôдмихайля и оо. Сѣчиньсій та Козакъ уганяли по селахъ, збираючи пôдписы. Ажь отъ нарештѣ дочекались мы прочитата тото письмо — адресу недовѣрія нашому дорогому послови Юліянови Романчукови.

Що-до змѣсту адресы недовѣрія — то она злѣплена дуже нужденно — по половинѣ зъ крутарства, а по половинѣ зъ простои неправды. Кажуть, що точки сен адресы були подиктованй горстцѣ казускихъ „обединителѣвъ“ ôдъ кліки львôвскихъ ихъ товаришѣвъ. Кліцѣ „обединителѣвъ“ очевидно найбôльше не подобала ся въ програмѣ „самостôйнôсть“ народу нашого — тожь они кажуть послови Романчукови, що „тую справу не рѣшать Вашй слова, а лише наука и исторія“... Hier zeigt der Engel den Pferdefuss! Вершкомъ же неправды въ адресѣ недовѣрія есть уступъ, де авторы закидають послови Романчукови, що нѣбы-то ôнъ закинувъ пôдписанымъ выборцямъ „нечесть“. Авторамъ адресы, послужившимъ ся тою ложію, ишло очевидно о те, щобы тымъ закидомъ могти баламутити несвѣдомыхъ выборцѣвъ, при збираню пôдписôвъ. „Не на тое дались мо Вамъ мандатъ посольскій, щобысьте намъ нечесть закидала“ — такй слова ôдчитували аґітаторы несвѣдомымъ селянамъ, а селянъ могло се безперечно обôйти: „якъ то? мы Романчукови дали мандатъ, а ôнъ въ соймѣ назвавъ насъ людьми нечестными?“ Бѣдай несвѣдомй селяне, не читаючй ґазетъ, не могли знати, що посолъ Романчукъ не закинувъ имъ нѣякои нечести, бо коли бы були о тôмъ знали, то аґітатора була бы гнали ôдъ хаты! Де нарôдъ свѣдомый, читаючй ґазеты, тамъ аґітаторы навѣть не показали адресы недовѣрія! Зъ мѣста Калуша нема на адресѣ анѣ одного пôдпису мѣщанина — а чому? — бо аґітаторы бояли ся навѣть показати якому мѣщаннови адресу недовѣрія. А щобы дôстати бодай одинъ на показъ пôдписъ зъ мѣсточка Войнилова, то хопили ся такого пôдступу, що дали адресу недовѣрія пôдписати Войнилôвцеви, котрый есть дякомъ въ Медини. Не можна сказати, щобы и деякй села не порозумѣлись були на пôдступѣ аґітаторôвъ, — дуже красно ôдправили ихъ честнй выборцѣ зъ Завадки, якъ то читали мы въ „Дѣлѣ“, — длятого аґітаторы, щобы лише призбирати бôльше пôдписôвъ, вписували не тôлько свои жѣнки та своячки и правыборцѣвъ, але навѣть ишли клянятись и проси ти о пôдпись такихъ выборцѣвъ, котрй при выборахъ були першими „Микитами-Хрунями“ и голосували на п. Комарницкого. Намъ не жаль аґітаторôвъ, що они фіґурують зъ своими пôдписами поббчь пôдписôвъ такихъ Илька Мазурика зъ Голыня, Михайла Кавы зъ Льдзяного, Стефана Дутчака зъ Петранки, Петра Кушлика зъ Вѣстовы и т. п. — але жаль намъ деякихъ инчихъ людей, поважныхъ, котрыхъ горстка „обединителѣвъ“, не перебираюча въ средствахъ, втягнула въ таку компанію.

Честнй-селяне выборцѣ пôзнавши правду, ôдкликують свои пôдписы, — а цѣкава рѣчь, чи здобуде ся на такій крокъ гоноровый бодай де-хто зъ интеліґентныхъ людей, котрй адресу недовѣрія пôдписали безъ сумнѣву зâламучений ложнымъ змѣстомъ адресы... Впрочôмъ ще закимъ адреса недовѣрія була оголошена въ дневникахъ, уже не мала пôдписôвъ бôльшости выборцѣвъ. Зъ мѣжь 149 голосувавшихъ выборцѣвъ дôставъ п. Романчукъ 87 голосôвъ. Адресу недовѣрія пôдписало було 49 выборцѣвъ; зъ тыхъ 3 такй, що голосували на п. Комарницкого (отже тѣ вже при самôмъ выборѣ дали п. Романчукови свое вотумъ недовѣрія) а зъ решты 46 выборцѣвъ уже 6 ôдкликало свои пôдписы, отже остаесь 40 противъ 47 выборцѣвъ, котрй маютъ д вѣріе до посла Романчука. Тожь и зовсѣмъ справедливо мôгъ п. Романчукъ ôдповѣсти пôдписанымъ на адресѣ недовѣрія: „Вы навѣть въ самôмъ калускôмъ повѣтѣ не бôльшôсть але меншôсть Русинôвъ.“

Наконець пôднесемо ще одну рѣчь. Хтось бы гадавъ, що тѣ аґітаторы, котрй теперь выправили таку нужденну демонстрацію противъ програмы посла Романчука, — то мусять бути люде дѣяльнй, зъ посвященьемъ... Де тамъ! Коли треба було допильнувати правыборôвъ, тогдѣ не ѣздили своими кôньми по селахъ тай не аґітували — якъ свого часу пок. о. Ігнатій Рожаньсій, — тогдѣ они казали: „Вы калускй та войнилôвскй мѣщане робѣть, бо намъ не выпадае, и т. п.“ — ажь ось теперь якъ ишло о задемонстрованье противъ програмы посла Романчука, на котру кождый добрый Русинъ повиненъ згодитись, — ажь теперь зббралось имъ на таку велику рухливôсть, що поѣхали по селахъ межи выборцѣвъ и правыборцѣвъ... Головнымъ аґентомъ зъ-мѣжь дякôвъ бувъ дякъ Петровъ зъ Пôдмихайля. Оріґинальне то видівідуумъ! Передъ кôлькома роками яко выборець знайшовъ ся Петровъ зъ картою легітимаційною въ жидôвскôй лазни, а хитрй жиды выдерли ôдъ него карту, зовсѣмъ за дурно. Лишили Петрова въ лазни якъ фізника — навѣть не скупали и розчесали. Бѣжить ôнъ зъ лазнѣ до старосты, до жандармôвъ, до поліціи, але всѣ смѣють ся: що ты робивъ въ лазни жидôвскôй? Голосъ розумѣе ся пропавъ! Пôзнѣйше мѣщане калускй дали Петрову науку, щобы до жидôвскои лазнѣ не ходивъ, але тримавъ ся другихъ выборцѣвъ, и вже ôнъ, пôзнавши хитрôсть жидôвску, навѣть ходивъ аґітувати за рускимъ кандидатомъ — тôлько-жь не за дарма, треба ему було платити денно... Здаесь и теперь „за дурно“ чобôтъ собѣ не псувавъ... А спытати Петрова, чи ôнъ займався справою товариства дякôвъ, якъ пп. Полотвюкъ, Бойкевичъ и другй, о тôмъ, хочь въ лобъ ему стрѣль, ôнъ нѣчого не знае!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ферій святочнй скôнчили ся и нинѣ вже розпочинають ся на ново нарады въ дольшно-австрійскôмъ соймѣ; додаткова сесія чеського сойму розпôчне ся 3 н. ст. сѣчня, ôдтакъ 8 сѣчня соймъ тирольскій, а по закôнченю тыхъ сесій соймовыхъ буде скликана рада державна на день 3 н. ст. лютого. Найцѣкавѣйшй будуть нарады въ ческôмъ и тирольскôмъ соймѣ. Ческій соймъ заповѣдав ся для ческо нѣмецкои угоды дуже некорыстно и есть майже рѣчь певна, що та угода ажь теперь рѣшучо розбôе ся. Опозиційнй партіи заповѣли вже явну опозицію противъ угоды, а значна часть старо-Чехôвъ готова такожь и пôдпирати змагання молодо-Чехôвъ, тымъ бôльше, що правительство не хоче мабуть и сен сесіи дати нѣякого заявленя въ справѣ заведеня ческого языка урядового. Въ звязи зъ ôдкрытьемъ сесіи мала стояти такожь и недавна авдіенція намѣстника Чехъ у цѣсаря, котрый дуже интересуе ся угодою. Кн. Кароль Шварценберґъ зложивъ мандатъ посольскій до сойму и мимо всякихъ заходôвъ его зятя, намѣстника ґр. Туна и маршалка краевого кн. Лобковича, не хоче нѣякъ взяти назадъ свою резиґнацію, бо каже, що ему вже надобла борба партійна и політичнй споры тымъ бôльше, „що годѣ вже спустити ся и на дане слово“. Сей закидъ его ôдносить ся головно до старо-Чехôвъ, а такожь и до декотрыхъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей. Его резиґнація зробила въ старо-ческихъ кругахъ дуже прикре вражѣнье и есть одною причиною бôльше, що и д-ръ Ріґеръ не хоче брати участи въ надходячôй сесіи сойму. Кажуть, що Ріґеръ ще и длятого не возьме участи въ нарадахъ соймовыхъ, що правительство не хоче дати нѣякого заявленя въ справѣ ческого языка урядового. Пôсля вѣстей, якй W. Allg. Ztg. одержала зъ Праги, мають бути скрайнй елементы ческй дуже невдоволений зъ того, що молодо-Чехи получили ся зъ партіею реалістôвъ и ґрупою Шкарды и противлять ся утворенню спôльнои комісіи парляментарнои; кажуть, що партія Шкарды есть за надто вилывова и може шкодити акціи молодо-Чехôвъ. Впрочôмъ голосять молодо-Чехи, що они не противнй угодѣ зъ Нѣмцями, тôлько та угода мусить бути инакше переведена, а не пôсля точокъ вѣденьскихъ.

Соймъ тирольскій буде радити надъ справами школьными и надъ внесеньемъ италіяньскихъ послôвъ въ справѣ автономіи италіяньскои части Тиролю. Італіяньскй послы постановили выступити зъ сойму, наколи-бъ соймъ перейшовъ надъ ихъ внесеньемъ о автономіи до порядку дневного. Зъ другои вновъ стороны обѣцали італіяньскй клерикалы нѣмецкимъ, що возьмуть участь въ нарадахъ надъ внесеными школьными. Въ наслѣдокъ того ґрупа італіяньскихъ послôвъ мало-що не розбила ся. Остаточно стало на тôмъ, що соймъ на додатковôй сесіи буде радити надъ внесеняма школьными а Італіянцѣ при сѣй нагодѣ зажадають окремои рады школьнои для тридентиньского округа. Ажь по залаг дженю сеи справы розпôчнуть ся нарады надъ внесеньемъ автономічнымъ, а коли-бъ палата вже при загальной дебатѣ ухвалила перейти до порядку дневного, то всѣ італіяньскй послы безъ рôзницѣ політичныхъ поглядôвъ зложать мандаты.

Головнымъ предметомъ нарадъ въ радѣ державнôй маe буги ухваленье буджету а въ кругахъ парляментарныхъ хотять, щобы загальна дебата буджетова закôнчила ся передъ Великодными святами, котрй припадають на 29 марта. По феріяхъ великодныхъ наступить спеціяльна дебата надъ буджетомъ и на тôмъ мабуть закôнчить ся сесія парляментарна. Пôдчасъ нарадъ въ комісіи буджетовôй маe палата пословъ занати ся закономъ о предприемствѣ будôвничôмъ.

Шефъ секціи въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ бар. Володиславъ Седьенй-Марічь именованый вже угорскимъ міністромъ при цѣсарскôмъ дворѣ у Вѣдни. Бар. Седьенй бувъ майже девять лѣтъ въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ правою рукою міністра ґр. Кальноского, заступавъ его и неразъ вѣвъ самъ дуже важнй переговоры. Покликанье его на міністра при дворѣ маe переважно дипльоматичне значѣнье; ôнъ маe бути посередникомъ межи короною а угорскимъ правительствомъ, межи симъ правительствомъ а спôльнымъ правительствомъ цѣлои державы и кабінетомъ австрійскимъ. Заходить теперь пытанье, чи на мѣсце Седьенія вступить теперь до міністерства дѣлъ заграничныхъ якій другій Мадяръ, чи нѣ? Мадяры мабуть не схотять зречи ся разъ здобутои позиціи и длятого вже ôдъ самого початку, коли лишь рознеслась чутка о уступленю Седьенія, говорено, що на его мѣсце буде покликаный або ґр. Юл. Андраші молодшій сынъ помершого міністра, або Людвикъ Тисса.

— —

Зъ Петербурга доносять до Pol. Corr., що въ россійскôй столици зробили дуже прикре вражѣнье демонстрації, выкликанй въ Фінляндіи найновѣйшимъ указомъ царскимъ, выданôмъ въ справѣ нового закона карного для сего великого княжества. Указъ той застановивъ новый законъ ажь до того часу, коли ôнъ на приказъ царя буде зовсѣмъ розслѣдженый въ тôй цѣли, щобы поробити въ нѣмъ деякй змѣны въ тыхъ параґрафахъ, котрй стоять въ суперечности зъ основами адміністрації въ цѣлôй державѣ; параґрафы тѣ нового закона карного мають бути або зовсѣмъ выкинений або будуть значно змѣнений. Коли урядова ґазета Фінляндска оголосила той указъ царскій, то жадна независима часопись Фінляндска не повторила его, хочь звычайно подають ся всякй розпорядженя и въ независимôй прасѣ. Того-жь дня, коли оголошено указъ, появилось у всѣхъ Фінляндскихъ часописяхъ оповѣщенье, що на знакъ жалобы будуть замкненй всѣ театры а на видномъ мѣсци часописей умѣщено завôзванье до всѣхъ пасторôвъ, щобы они голосили проповѣдь на тематъ: „Темнота покрывае нарôдъ.“ Рôвночасно умѣщено у всѣхъ часописяхъ на першôй сторонѣ въ чорныхъ обвѣднахъ оповѣщеня купецкй о жалобныхъ матеріяхъ, котрй — якъ въ тыхъ оповѣщеняхъ сказано — надають ся дуже добре на символичнй дарунки на сегорôчне Рôздво. Факты тѣ выкликали въ россійскихъ кругахъ правительственныхъ дуже прикре вражѣнье а праса россійска порôзнае ту демонстрацію Фінляндцѣвъ зъ проявами, якй показували ся въ Царствѣ польскôмъ передъ выбухомъ революціи въ 1863 р. При тôмъ выступае праса россійска такъ остро противъ Фінляндцѣвъ, що вже самъ той тонъ прасы може лишь заострити напружевье межи Фінляндією а Россією.

Пôвнôчна аґентія телеґрафічна доносить, що вѣсть о ôдкликаню россійского наслѣдника престола зъ его подорожи, есть безосновна. W. Allg. Ztg., котра перша ту вѣсть розносила, каже, що то ôдкликанье не стоить въ нѣякôй звязи зъ якимись важными справами політичнои натуры а мало наступити выключно лишь на жаданье царицѣ, котра побоюесь о сына а до того есть ще такъ рознервована, що есть обава, щобы она зъ туги за сыномъ таки на правду не занедужала.

— —

Eclair оголосивъ интервю зъ полковникомъ Поповомъ, шефомъ россійскои тайной поліціи. Поповъ сказавъ, що нігілісты убили Селивестрова невинно. Кождa держава выдасть Россіи Падлевского, бувавши Болгарію, де Стамболовъ опѣкуесь нігілістами. Крôмъ того интригуе Англія противъ Россіи и хоче конче выкликати революцію въ Царствѣ польскôмъ и на Кавказѣ, але то ѣй не удасть ся. Падлевскій певно крые ся въ Болгарія.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ Рускои Бесѣды въ Тернополи**, выбраный на загальныхъ зборахъ дня 21 н. ст. грудня с. р., уконституувавъ ся въ сей спôсôбъ, що головою выбрано совѣтника Григ. Кузьму, заступникомъ адв. д-ра Лошнева, господаремъ Исидора Мыдловского, касіэромъ Ант. Стахевича, бібліотекаремъ Ив. Матѣѣва а секретаремъ Данила Стахуру.

— **Огнѣ.** Зъ Тернополя доносять: Въ Байкôвцяхъ дня 19 грудня займивъ ся огонь о 7-ôй год рано въ будынкахъ приходскихъ при дуже сильнôмъ вѣтрѣ. Погорѣли чотири будынки господарскй зъ знарядами рôльничими а крôмъ того два господарства до тла. Шкода убезпечена выносить лишь 2840 зр. Цѣле село було у великôй небезпечности и тому ратунокъ бувъ дуже енерґічный, до чого причинила ся власна сикавка громадска. — Въ Станіславовѣ погорѣла сими днями въ ночи ґарбарня на Бельведерѣ. Було се заведенье досыть велике, а що при огни не далось нѣчо уратувати, то и не знати, чи фабрика буде могла на ново зачати роботу. — Въ Раранчи погорѣвъ фôльварокъ буковиньского посла д-ра Стефановича. Погорѣло збôже вартости 7.400 зр. а шкода не була убезпечена. Фôльварокъ арендувавъ жидъ Куље.

— **Гафты селяньскй.** Гафты нашихъ селянокъ зъ околицѣ Калуша, именно же зъ Гуменова, добувають собѣ що разъ бôльше розповсюдненя и и признання. Судьѣ вѣденьскои выставы сегорôчнои ôдзначили сй гафты подвôйно, найперше закупивши ихъ для австр. музею технольоґічно-промыслового у Вѣдни а въ-другe признавши нагороды грошевй сѣмомъ селянкамъ зъ Гуменова. Тѣ гафты ôдзначають ся чистотою и рôвностію въ выготовленю, а що найважнѣйше рисункомъ о народныхъ мотивахъ рускихъ безъ чужостороннои примѣшки — и въ тôмъ якъ разъ ихъ высшôсть ôдъ гафтôвъ буковиньскихъ. А треба додати, що въ Гуменовѣ досыть значне число селянокъ занимае ся гафтованьемъ, бо н. пр. въ зимѣ 1889/90 р. 28 селянокъ вышивало скатерти ручники, поясы, вставки до сорочокъ и иншого бѣля а кожда зъ нихъ зарабляла ôдъ 20 кр. до 30 кр. и бôльше денно. Гафты тѣ впроваджений теперь на продажъ у Львовѣ п. Николаемъ Людвіґомъ (ул. Галицка). Але щобы справдѣ пôдпомочи сему промыслови домашному, треба щобы тѣ выробы найшли якъ найчисленнѣйшій ôдбутъ, тымъ бôльше, що они въ нѣчôмъ не уступають выробамъ промыслу домашного зъ иншихъ краѣвъ. А неразъ занедбують ся у насъ справы нашого промыслу краевого зъ дивною байдужностію И такъ пр. на сегорôчнôй выставѣ вѣденьскôй ôддѣлъ призначеный для Галичины умѣщено въ тѣснôмъ закутку павільону пôдъ назвою Босны и Герцоґовины; правда, що були тамъ и иншй провінціи австрійскй репрезентований, але всѣ тѣ провінціи попри выставу въ згаданôмъ павільонѣ выставили свôй промыслъ домашный въ ротундѣ або въ иншихъ ôддѣлахъ, а галицкій промыслъ не бувъ бôльше нѣгде. Гарнй оказы музею ґр. Дѣдушицкого лишь въ малôй части могли бути выставлений, решта лежала на купѣ або навѣть въ скриняхъ, бо нѣхто не занявъ ся сею справою.

— **Митрополичій Ординаріятъ** выдавъ дня 22 н. ст. грудня до ч 517 орд. куренду, въ котрôй поручае духовеньству, щобы не допускало „Червонои Руси“ до читалень народныхъ, бо ся часопись подае цѣлй уступы зъ заказаного „Народа“ и выступае ворожо противъ програмы.

— **Сенатъ ягайлоньского університету** выключивъ на два пôвроки академіка Володимира Левицкого, презеса тов. Братньои Помочи, звѣстного бесѣдника на похоронахъ Мицкевича. Въ мотивахъ своихъ подавъ сенатъ се, що поліція наложила була кару грошеву на Левицкого за выголошенье „краковякôвъ“ на студентскихъ зборахъ противъ деякихъ членôвъ академічнои читальнѣ. Левицкій внѣсъ бувъ ôдкликъ противъ згаданои кары поліційнои и сей ôдкликъ ще не полагодженый, але сенатъ університету якось не уважавъ на се.

— **До комнаты промыслово-торговельнои въ Бродахъ** при доповняючихъ выборахъ вôйшли: зъ торговельного званя: Фаерштайнъ (Бережаны), Розенштокъ, братъ брôдского посла (Тернопôль), Хаесъ (Залѣщики), Капелюшь и Качекъ (Золочѣвъ), Кронфельдъ, Ляндавъ и Майблютъ (Броды); — зъ промыслового званя: Апол. Яворскій, презесъ кола польского, и Мих. Кулякъ (Бережаны), Як. Ґалль и В. Ляндесберґъ (Тернопôль). Іос. Куттінъ и Рубінъ Редлеръ (Залѣщики), Ив. Петровскій (Золочѣвъ), Вол. Адамовичь и Як. Буксдорфъ (Броды).

— **Дрôбній вѣсти.** Намѣстництво дозволило Винк. Совѣ, аплікантови краковского магістрату, змѣнити прозвище на Савиньскій. — У Львовѣ померъ Теодоръ Лаличь, 84-лѣтный властитель реальности и основатель кôлькохъ богослужебныхъ фондацій при „Нар. Домѣ“.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 27 грудня. Въ наслѣдокъ непевнои ситуаціи політичнои въ краю, ôдложено торжественне ôдкрытье ческои академіи наукъ на часъ необмеженый.

Берлинъ 28 грудня. Вѣсть будьто бы Вроцлавъ мавъ бути переобразованый не перворядну крѣпость, есть безосновна.

Софія 29 грудня. Собраніе ухвалило пôдвысшити кредитъ на укрѣпленье краю до высоти одного міліона и вчера князь его торжественно закрывъ.

Вѣдень 29 грудня. Соймъ тирольскій скликаный на 8 сѣчня.

Прага 29 грудня. На зборахъ въ Колинѣ заявивъ Масаржикъ, що его партія приймае зовсѣмъ програму молодо-Чехôвъ. Предсѣдатель молодо-Ческого клюбу сказавъ, що молодо-Чехи готовй помирити ся зъ Нѣмцями, але пôдъ условіемъ, що Нѣмцѣ пристануть оа ческе право державне.

Парижъ 29 грудня. Фрейсіне въ своѣй бесѣдѣ кандидатскôй заявивъ, що буде и дальше працювати надъ скрѣпленьемъ силы Франціи, котрôй ще далеко до того, щобы стала ся державою мира.

НАДІСЛАНЕ.

Щоби вволити волю и заспокоіти домаганя П. Т. Рускоі Публіки, від кількох вже літ щороку повторяючі ся, рішило ся товариство імени Шевченка з днем 1(13) Січня 1891 року видавати **„ЗОРЮ“** яко **ілюстроване письмо** літературно-наукове для руских родин два рази в місяць по $1\frac{1}{2}$ аркуша. Передплата на цілий рік буде **6 зр.**, на пів року **3 зр.**, на чверть року **1 зр. 50 кр.** — цілорочні передплатники дістануть **даром** дуже гарну премію.

Сими днями розішле ся докладний проспект зміненого видавництва.

Редакція „ЗОРІ“
у Львові, ул. Академична ч. 8

Д-ръ Кость Левицкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корнякт҃овъ ч. I., II. поверхъ (Народный Д҃ом.)

Приймає заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступає безплатно.

Д҃ом банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякі облігаціи державні, листы заставні и монеты по курсѣ денн҃ом. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Найдешевше жерело предметов҃ъ оптичныхъ у Львовѣ

под҃ъ **„КОПЕРНІКОМ҃Ъ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляц҃ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоеметры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ под҃ъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

$4\frac{1}{2}\%$ Листы заставні Банку краєвого
$4\frac{1}{2}\%$ Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційні
Всѣлякі облігаціи довгу державного
Зелѣзничі облігаціи першеньства
Львосы державні и приватні

продає под҃ъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 190—156 **Д҃ом банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся под҃воротною почтою безъ дочисленя провізіи.

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желехов҃ского.

Знижена цѣна 12 зр.

Д҃остати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЙ.

Под҃ля годинника львов҃ского. (Од҃ъ 1 жовтня 1890).

До Львова приходять:	Поѣзд мѣшан. або кур.	Поѣзд особовый	Поѣзд особовый	Поѣзд мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Под҃волочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Под҃волочискъ на Под҃замч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Ясс҃ъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Ясс҃ъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зо Львова од҃ходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7·20
До Под҃волочискъ	4·11	9·50		10·35
До Под҃волочискъ на Под҃замч.	4·22	10·15		11·05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Ясс҃ъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Ясс҃ъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь во вторки				4·43

Примѣтка: Годины под҃черкнені лінійкою означають часъ нѣчный од҃ъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

СВѢТЛО

при замовленю за нашимъ посередництвомъ

по кождоразовой цѣнѣ фабричнѣй.

Днесь нотує фабрика за 100 кіл. окр҃ом транспорту **I-а по 82 зр., II-а по 76 зр.**

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

У ЛЬВОВѢ.

Львосы угорскі Jo-Szіv

Три тягненярѣчно. Головна выграна на зр. 200.000. Теперѣшный курсъ около зр. 4.75

Львосы сербскій 10 фр.

Три тягненя рѣчно. Головна выграна фр 250.000 Курсъ теперь околоо 5.75 кр.

Львосы італіскій Червоного Хреста

Чотири тягненя рѣчно. Головна выграна фр. 100.000.

Найвод҃повѣдніѣшій подарунки на або Новый Рок҃ъ.

продає по курсѣ денн҃ом и на сплаты мѣсячні

Августъ Шелленбергъ

д҃ом банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты львосованъ „НАДѢЯ“ Пренумерата цѣлорѣчна на провінціи 1·80 кр.

Пляцъ Галицкій ч. 14.

!Важне для Пань!

Одинокій магазинъ робот҃ъ ручныхъ поручая великій выборъ зачатыхъ и выкон҃ченыхъ **гафтов҃ъ на канвѣ,** оксамитѣ и т. п., коронокъ, кошиков҃ъ, також всякихъ прибор҃ов҃ъ до гафту, волочки и т. д. Именно великій засоб҃ъ подарунков҃ъ для Пан҃ов҃ъ и Пань 3751 3—3

НА РО҃ЗДВО.

Замовленя на провінцію выготовляє ся од҃воротною почтою.

АМАЛІЯ БРУКМАНЪ
пляцъ Галицкій, число 14.

БРИ-

твы правдивій швайцарскій и англійскій, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла.

2537 **пензлѣ и т. п.**

поручає найдешевше

магазинъ товар҃ов҃ъ модныхъ, бѣля мужескаго, товар҃ов҃ъ галянтерійныхъ, выроб҃ов҃ъ рукавичничихъ парфумерій и т. п.

БРАТО҃ВЪ ЛЯНГ'НЕРО҃ВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою од҃ъ року 1873 истнуючу

РОБО҃ТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

по҃сля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товар҃ов҃ъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавій взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовенства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавій замовленя выконуються въ найкоротшом҃ъ часѣ. 2808

ТОРГОВЛЯ

под҃ъ фірмою

МИХ. ДЫМЕТЪ

У ЛЬВОВѢ

оручає на надходячій свята Рождества Ісуса Христа свой богато заосмотреный складъ всякихъ рѣчей церковныхъ, а именно: Фелоны, Хоругви, Фаны, Стихарѣ, Шалѣ Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадилницѣ, Хресты розличного рода, Лвхтарѣ зъ хиньского срѣбла пакфоновій, мосяжній и циновій, Пауки Лямпницѣ, Патерицѣ, Вѣнцѣ слюбній, Олтарики до процесіи, Ковчеги — словомъ всѣ приналежности потрѣбній до украшеня церквей по цѣнахъ по можности якъ найнизшихъ — Щобы всякій замовленя можна належито полагодити, просить ся о скорій замовленя особливо рѣчей, котрій бы треба доперва робити

МУЖЕСКУ

Безсильнѣсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхов҃ъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ ілюстров. книга

Самохохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

„КОБЗАРЬ“

ЗБО҃РНИКЪ КВАРТЕТО҃ВЪ.

Цѣна 60 кр

Д҃остати можна въ тов. „Просвѣта“

ДРОГЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІ**: мыла, пахощѣ, пудры, насты, порошки и воду до консервованя зубов҃ъ, кремы, помады и воды до волося, вусов҃ъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и П Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІ** для лѣкарев҃ъ, хемік҃ов҃ъ, піротехнік҃ов҃ъ, антикарев҃ъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРГІЧНІ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕЗІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, гума и бораксъ до ковнѣрик҃ов҃ъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помост҃ъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельок҃ъ, лякиръ золотый до черевик҃ов҃ъ и лякиръ до чорненя шкоры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Ковдры, матерацы, сѣники, вкладки пружинові до лѣжокъ и т. п. власного выробу поручає найдешевше

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львов҃ъ, ул. Коперніка ч 7.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручає Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образков҃ъ рускихъ

зъ рускими под҃писами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ под҃писов҃ъ и молитв҃ъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускій 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образк҃ов҃ъ и медалик҃ов҃ъ 3672(10—25)

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена по҃сля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 ілюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснѣй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ д҃остають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Д҃остати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ор҃меньска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши од҃ъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

$4\frac{1}{2}\%$ зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ быть **опроцентованій по $4\frac{1}{2}\%$ од҃ъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Десять медалѣвъ заслуги, дипломъ признаня и дипломъ гоноровый

на всесвѣтной выставѣ въ Антверпіи

за незров҃нанй

Выробы косметичні, Тоалетні и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілію. Се средство, одержане зъ од҃свѣжуючихъ субстанцій, ухиляє въ короткомъ часѣ веснянки, плямы печѣнковій, близни и т. п., надає шкорѣ свѣжу бѣлость, свѣжость и нѣжность. — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и сполов҃лому по кол҃коразов҃ъ ужитю привертає красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбує, лише од҃молоджує волосье, котре под҃ъ вплывомъ сего од҃ичного средства од҃зискує первѣстну барву, мягкость и од҃зискъ. — Цѣна фляконъ 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержує, цибульки волосній взмоцняє и до вытворюваня та поросту волося побуджає. Цѣлый фляконъ 3 зр. По҃въ фляконъ 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖКІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приемно прилягає до лиця, надає красну, природну бѣлость и есть неоцѣненымъ средствомъ до гігієнічнои окрасы лиця

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр, зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для блъондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бол҃ше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60

Вода фіялкова. Усуває зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкоры, выгладжує морщинки и долики од҃ов҃ъ. Лице од҃свѣжує выбѣлює и вынѣжнює. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне од҃значає ся надзвычайною нѣжностію и дуже приемнымъ запахомъ, лагод҃но вплывае на нашкорокъ, не допускає розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищує шкору. Ухиляє веснянки и жовто-бурій плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у **Львовѣ** въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ **Краковѣ** Суконницѣ ч. 20., и въ **Черно҃вцяхъ** Ринокъ ч. 2.

НАЙКРАЩІЙ ПОДАРОКЪ

НА КОЛЯДУ и НОВЫЙ РО҃КЪ

Запросины до передплаты на

„ДЗВО҃НОКЪ“

письмо ілюстроване для науки и забавы рускихъ дѣтей и молодежи.

Зъ днемъ 1-го сѣчня 1891 розпочинає „ДЗВО҃НОКЪ“ другій ро҃чникъ свого выдавництва. Кромѣ поменчихъ займаючихъ и ро҃знообразныхъ праць подасть „ДЗВО҃НОКЪ“ въ р. 1891:

1) **Амічіса:** „Записки Школяра“, о котром҃ъ критика высказуєсь, що въ кождій хатѣ италійскій найдешь „Молитовникъ“ и Амічіса, „Записки“.

2) **Пригоды Донъ-Кіхота** зъ испан. повѣсти переробивъ Ив. Франко.

„ДЗВО҃НОКЪ“ буде и сего року щедро ілюстрованый картинами во҃дповѣдаючими текстови. „ДЗВО҃НОКЪ“ выходить 1-го и 15-го кождого мѣсяця. **Передплата выносить:** ро҃чно 4 зр.; по҃вро҃чно 2 зр. а чвертьро҃чно 1 зр. — Цѣлоро҃чні передплатники д҃остануть за доплатою 20 кр. (на опакованье и почту) одну зъ слѣдуючихъ двохъ премій по҃сля власного выбору: **М. Лисенка:** Коза-дереза, комічна оперетка до спѣву и фортепіяну, або **Ив. Франка:** Лисъ-Микита, богато ілюстрованый епосъ звѣрячій на тлѣ нѣмецкого „Reinecke Fuchs“. — Ро҃чникъ 1890 „ДЗВО҃НКА“ набути можь по цѣнѣ 4 зр.

Письма и передплату просимо адресувати:

Редакція „Дзво҃нка“ у Львов҃ ул. Чарнецкого ч. 26.

При закупнѣ товаров҃ъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Цѣнѣръ зъ фабр. Черлянськои

Зъ друкарни тов. им. Шевченка, под҃ъ зар. К. Бединарского.

Ч. 284. Львôвъ Второкъ 18 (30) грудня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и другихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôсторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароли Людовика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôвъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаться лише на попередне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта Поодинокe числo коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатнои, въ рубр. „Надісляне“ по 20 пр. а. в.

Подяки числятьси по 10 кр. ôдъ стрічка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація маѣ о сѣй порѣ дуже великѣ выдатки.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣденьскѣ ґазеты доносятъ, що въ палатѣ послôвъ буде розбирати ся справа реформы шкôлъ въ Австрії; вменно пôдчасъ дебаты надъ буджетомъ міністерства просвѣты маѣ пос. Піркетъ звинтерпелювати міністра просвѣты д-ра Ґавча въ сѣй справѣ и зажадати склыканя анкеты.

Вчера вложили цѣсареви присягу бар. Седьеній-Марічь яко міністеръ а latere и бар. Орчій яко першій угорскій пôдкоморій а цѣсарь принимавъ ихъ опôсля на авдіенціи. Першимъ шефомъ секціи въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ на мѣсце Седьенія ставъ бар. Маріюсъ Пасетті-Фріденбурґъ, сынъ помершого совѣтника міністерства дѣлъ заграничныхъ. Новый шефъ секціи есть выхованкомъ орієнтальнои академіи. Свого часу ѣздивъ яко секретарь посольства зъ бар. Гаймерлемъ на конґресъ до Берлина. Коли ôдтанъ Гаймерле ставъ міністромъ, вступивъ бувъ Пасетті до міністерства, але незадовго потôмъ перенесено его зновъ до посольства въ Берлинѣ, де бувъ, особливо пôдчасъ прускои конференціи, робивъ добру прислугу. Пôзнѣйше ставъ бувъ шефомъ секціи въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ а теперь поступивъ на першого шефа. Маѣ то бути велика робоча сила. Але бо и становище першого шефа секціи вымагаѣ не абы якои силы. Першій шефъ секціи маѣ не лишь політично заступати міністра дѣлъ заграничныхъ, але бувъ маѣ рôвночасно взяти на себе и всю роботу адміністративну. Не легко знайти чоловѣка, котрый бувъ бы до обохъ сихъ роббтъ рôвно способный. Идеальными заступниками міністрôвъ були н. пр. Вестманъ и Жоміні въ Россіи, котрѣ заступали Горчакова. Подôбну прислугу робивъ Більовъ кн. Бісмаркови а бар. Гофманъ ґр. Андрашому, котрый въ адміністративно-бюрократичныхъ справахъ бувъ такъ непорадный, якъ мала дитина. На мѣсце бар. Пасеттіого маѣ прийти якійсь угорскій політикъ, позаякъ угорскій шефъ секціи есть конче потрѣбный, щобы заступати міністра въ спôльныхъ делеґаціяхъ тымъ бôльше, що ґр. Кальнокій навѣть не знаѣ по мадярски. Говорятъ, що на мѣсце Пасеттіого маѣ прийти ґр. Федôръ Андраши, хочь зъ другои стороны говорятъ, що бôвъ есть лишь протеже кліки Тіссы и о его именованю нема и бесѣды.

Буджетъ австрійского міністерства краевои оборонѣ обчислено на 1891 р. въ высотѣ 17,488.720 зр., отже о 546.000 зр. высше якъ въ минувшôмъ роцѣ. Зъ тыхъ грошей ужите ся сума 75.511 зр. на то, щобы замѣсть призначеныхъ на 1890 р. 4000 резервістôвъ запасовыхъ покликати на вправы при краевôй оборонѣ 6.300 людей. На системізованье 92 посадъ повѣтовыхъ фельдфеблѣвъ вызначено 67.896 зр. Здаѣсь, що орґанізація и евіденція ополченя вымагаѣ збôльшеня повысшого персоналу. Скликуванье бôльшихъ масъ краевои оборонѣ на маневры и концентрація пѣшихъ полкôвъ краевои оборонѣ вымагаѣ збôльшеня выдаткôвъ о 40 000 зр. Въ наслѣдокъ дорогихъ цѣнъ плодôвъ природы збôльшено выдатки о 111.365 зр. До надзвычайныхъ выдаткôвъ вчислено третю рату на карабіны Манліхера въ сумѣ 3,250.502 зр. Правительство заповѣдаѣ ще, що на узброенье трубачѣвъ, капралѣвъ піонірскихъ и персоналу рѣзничого потребуе дальшого кредиту въ высотѣ 307.670 зр. Выдатки на жандармерію збôльшили ся о 68.484 зр.; зъ тои сумы припадаѣ 53.000 зр. на збôльшенье жандармеріи въ Чехахъ и на Шлеску.

Міністеръ торговлѣ запросивъ знатокôвъ, выбраныхъ на конференціи делеґатôвъ галицкихъ палатъ торговельныхъ для обговореня справы новои угоды мытово-торговельнои зъ Нѣмеччиною, на день 4 сѣчня 1891 р. на 11 год. рано. Нарады будуть ôдбуватиси у Вѣдни въ сали засѣдань міністерства торговлѣ.

——

Зъ Россіи надходятъ зновъ вѣсти о новыхъ зброеняхъ. Головну увагу звернувъ теперь на себе той фактъ, що при сегорôчнôмъ поборѣ коней заасентировано о 1.070 молодыхъ коней бôльше, якъ минувшого року. То заряженье дастьси лишь тымъ пояснити, що станъ кавалеріи пôдвысшено. До сего не вчисляѣсь вже двохъ новыхъ шкадронъ инфлянтскои кавалеріи, бо для нихъ призначено на разѣ коней, котрѣ и такъ яко ремонты выбраковано зъ правильныхъ полкôвъ кавалеріи. Крôмъ нового полку артилеріи польнои наказано дальше утворити три легкѣ батеріи, котрѣ маютъ ôути придѣленѣ до трохъ бриґадъ резервовои артилеріи, яко семѣ батеріи, а именно въ Серпуховѣ, въ ґуберніи московскôй, въ Курску и Таґанроѣ. Кожда зъ тыхъ батерій маѣ на случай вôйны становити кадры новыхъ бриґадъ артилеріи по чотири батеріи (кожда по 8 пушокъ) а то все разомъ значитъ збôльшенье россійскои артилеріи польнои о 96 пушокъ.

Такожъ велику увагу звернула на себе и та обставина, що пôсля зъ горы уложеного пляну утворено въ мирнôмъ часѣ кадры для творення новыхъ ôдлѣлôвъ, що въ высокôмъ степени улекшаѣ мобілізацію. Етатъ офіцирôвъ ôдъ пѣхоты, артилеріи и ôдлѣлôвъ инжинірiи пôдвысшено такожъ, бо принято на етатъ пôдофіцирôвъ сповняючихъ службу офіцирску. Тымъ способомъ пôдвысшено число офіцирôвъ въ кождôмъ полку о шѣсть.

Міністерство комунікацій заняло ся теперь дуже пильно зелѣзницями особливо такими, котрѣ маютъ велике значѣнье стратеґічне. „Петерб. Вѣдом.“ доносятъ, що міністерство вызначило на 1891 р. для многихъ зелѣзниць, особливо же для зелѣзниць привисляньскои, домбровскои, либаво-роменьскои и московско-берестскои загалôмъ 6 міл. рублѣвъ на збôльшенье парку перевозового и на розширенье дорôґъ доѣздовыхъ.

Пôвнôчна аґентія телеґрафічна заявляѣ, що вѣсть, будьто бы корабель товариства плавбы на Дунаю кн. Ґаґарина перевозивъ до Сербіи карабіны и пушки, деклярующи тѣ предметы яко свѣчки стеариновѣ, есть зовсѣмъ безосновна и лишь злобно выдумана.

——

На зборахъ выборцѣвъ департаменту Секваны до сенату выступивъ Фрейсіне яко кандидатъ и сказавъ: На ґрунтѣ ôдъ вѣкôвъ монархічнôмъ закладаѣмо свобôдну републику середъ народôвъ монархічныхъ, котрѣ зъ-разу зъ недовѣрiемъ а теперь зъ подивомъ и пошановаѣмъ на насъ споглядаютъ. Нѣхто не може ще нинѣ сказати, якѣ будуть наслѣдки розвою розумного и образованого народу, котрый маѣ свободу розвивати ся въ новôй формѣ и ширити свѣтло мира по цѣлôмъ свѣтѣ. Въ справѣ войсковôй сказавъ Фрейсіне, що не настала ще пора, въ котрôй бы лишь само право могло запанувати. Мимо змаганъ лiґи мира буде завсѣгды сила рѣшати мѣжь народами. Франція мусить знаходити ся въ тôмъ положеню, щобы ôдъ окружаючихъ ни могла жадати пошанованя. Онъ жадаѣ ôдновленя мандату на то, щобы выкôнчивъ дѣло народнои обороны, бо не настала ще пора, въ котрôй пановань мира було бы забезпечене. Бесѣду Фрейсінета принято грôмкими оплесками.

Процесъ Лябріера и товаришôвъ обжалованыхъ за то, що дали Падлевскому помôчь до утечи, закôнчивъ ся тымъ, що паню Дікъ-Керсі засуджено на мѣсяць, Лябріера на 13 мѣсяцѣвъ а Греґоара на 8 мѣсяцѣвъ вязниць. Праса паризка пôдняла страшный крикъ по причинѣ такъ строгого засуду Лябріера, и доказуѣ, що судъ хотѣвъ тымъ способомъ дати россійскому правительству компензату за нездарнôсть французкои поліціи, котра дозволила Падлевскому втечи.

Народна Рада въ Бучачи.

Першій загальній зборы товариства політичного Народна Рада въ Бучачи ôдбули ся дня 22 н. ст. грудня с. р. О годинѣ 10-ôй ôдправивъ мѣсцевый сотрудникъ о. Павло Петрицкій спѣвану службу Божу, на котру прибуло кôльнадесять особъ, а о годинѣ 12-ôй въ полудне зобрали ся всѣ участники загальныхъ зборôвъ въ готели Векслера.

На внесенье Вп. о. Домушевского выбрано на предсѣдателя зборôвъ Вп. о. Николая Галущиньского. Предсѣдатель, подякувавши зобранымъ за довѣріе, представивъ имъ п. Ляґого яко комісаря правительственного, запросивъ до президіи двохъ секретарѣвъ — Вп. о. Аполінарія Калужняцкого и п. Теод. Косарчука — и отворивъ зборы вступнымъ словомъ, въ котрôмъ краснорѣчиво и ясно выложивъ присутнымъ значѣнье и цѣль товариствъ політичныхъ, а обговорюючи опôсля положенье Русинôвъ, згадавъ перше коротко о давнѣйшихъ, для нашого народу сумныхъ часахъ та перейшовъ до часôвъ, коли одна часть русскихъ краѣвъ — галицка Русь, а трохa пôзнѣйше и Буковина — перейшла пôдъ панованье дому Габсбурґôвъ. Тутъ пôдъ справедливымъ пановань емъ австрійскимъ заблысла нашому народови перша зорка лучшои долѣ. Цѣсарь Іосифъ II. знѣсъ пôддань ство и поправивъ суспôльнѣôдносины. Въ р. 1848 внесено панщину, надано свобôду — конституцію и проголошено рôвноправнôсть народôвъ. Пôдъ тымъ прапоромъ настала нова доба въ житю руского народу. Ôдъ того часу почали бôльше закладати ся по мѣстахъ и селахъ рускѣ школы и русвѣ політичнѣ и просвѣтнѣ товариства. Тутъ згадавъ бесѣдникъ, що вже першѣ Русины въ 1848 р. выступили въ національною програмою и вôзвали своимъ маніфестомъ въ 10 мая 1848 р. всѣхъ патріотôвъ галицкои Руси, щобы громадячись пôдъ народною хоругвою старали ся плекати и розвивати свôй рôдный рускій языкъ и щобы въ тôмъ языцѣ просвѣщали своихъ темныхъ братôвъ, бо рôдна наша мова — то душа и житье нашого народу, а хто нашу рôдну мову, нашъ рускій языкъ неґуе, той неґуе нашу руску народнôсть, цѣдитъ зъ насъ живу кровь и насъ убиваѣ. Опôсля бесѣдникъ пояснивъ докладно політичну и національну програму посла Романчука и товаришôвъ, зложену въ пятьохъ точокъ, котрѣ кождый щирый сынъ Руси, бажаючій ѣй лучшои долѣ и индівідуального розвою рускои народности, повиненъ голубити въ своимъ серци и на основѣ тои програмы трудитись для подвигненя свого народу. Поясняючи тую програму, сказавъ бесѣдникъ мѣжь иншимъ, що рускій народъ бувъ усе, есть и буде въ кождôй потребѣ вѣрный пануючôй династіи Габсбурґôвъ и Австрії, въ котрôй зъ гельота ставъ ся вôльнымъ народомъ. При сихъ словахъ пôднѣсъ бесѣдникъ въ честь цѣсаря „многая лѣта“, а всѣ участники зборôвъ повторили трикратно. Потôмъ бесѣдникъ пôднѣсъ, що теперь ôдъ насъ самыхъ залежитъ выкорiстати тѣ права, якѣ намъ правительство запоручило своими конституційными законами; другѣ нашѣ сусѣды зумѣли користати зъ конституціи и своимъ успѣхомъ выперединли насъ далеко. Длятого пора послѣдня, щобы уже кождый Руснинъ пробудивъ ся зъ довгого пятьсотлѣтного сну и щиро горнувъ ся до спôльнои народнои працѣ, а тогды певно настане для насъ лучша доля и знайдемо „въ своѣй хатѣ свою правду и силу и волю“. Наконецъ заявивъ бесѣдникъ именемъ товариства, що „Народна Рада въ Бучачи“, котра поклала собѣ за цѣль „розвôй рускои народности въ границяхъ конституційныхъ, оборону правъ руского народу и пôдпираньe его интересôвъ та змаганъ у всѣхъ політичныхъ, культурныхъ, суспôльныхъ и економічныхъ ôдносинахъ“, пише ся безусловно на програму Вп. п. Романчука и его товаришôвъ одномышленникôвъ, на котру згодили ся князѣ нашои рускои церкви, бôльшôсть послôвъ руского клюбу, „Народна Рада“ у Львовѣ и Русины зъ цѣлого краю, заявляючи се численными адресами, и котру прихильно принявъ многонадѣйными словами п. намѣстникъ именемъ австрійского правительства, бо тôлько пôдъ тою програмою въ Австрії и при Австрії можуть Русины свобôдно и щасливо розвивати ся, наколи тôлько правительство, поняwши докладно свое становище, змѣнить свою дотеперѣшню тактику супротивъ Русинôвъ.

По ôдчитаню и поясненю статутôвъ товариства секретаремъ зборôвъ, п. Косарчукомъ, вписало ся зразъ до товариства около 60 членôвъ: кôльканацять священикôвъ, кôлькохъ зъ мѣсцевои свѣтскои інтеліґенціи, кôлькохъ мѣщанъ и кôльканадесять господарѣвъ (найбôльше зъ Кійданова, Бариша и Нагôрянки).

Опôсля приступлено до выбору выдѣлу. Головою товариства выбрано Вп. о. Николая Галущиньского пароха зъ Звинячи, заступникомъ головы Вп. о. Ивана Димушевского пароха зъ Кійданова, секретаремъ п. Теодора Косарчука репрезентанта банку „Славія“ въ Бучачи, скарбникомъ п. Василя Михалецкого мѣщанина бучацкого, дальше: о. Володимира Леонтовича, пароха зъ Новосѣлки язловецкои, о. Аполінарія Калужняцкого пароха зъ Пишковець и п. Стефана Овсяньского господаря зъ Кійданова; заступниками выдѣловыхъ выбрано пп. Филипа Рудяка господаря зъ Бариша, Кирила Крижанôвского мѣщанина бучацкого и Семена Тимкового господаря зъ Переволоки.

По выборѣ выдѣлу забравъ слово голова товариства о. Галущиньскій, и пращаючи зобраныхъ, заявивъ, що выдѣлъ товариства доложитъ труду, щобы сповнити совѣстно принятый обовязокъ, а буде трудитись пôдъ національною хоругвою мѣжь народомъ и для народу, бо тôлько на тôмъ фундаментѣ збудувати можемо руску народну святиню.

Першій сѣ загальній зборы „Народнои Рады въ Бучачи“ ôдбули ся позажно и всѣ участники выйшли вдоволенѣ. Нашѣ священики-народовцѣ интересуютъ ся щиро народною справою, чого найлучшимъ доказомъ есть се, що численно прибули на загальній зборы и радо вступили до выдѣлу товариства, щобы трудитись для добра народу. Коли изъ священикôвъ-народовцѣвъ деякѣ не явили ся на зборы, то тôлько длятого, що на той день були перешкодженѣ.

Сими днями вышле выдѣлъ нашого товариства адресы до Его Вел. цѣсаря, до Его Ексц. митрополита и до Вп. посла Романчука.

Косарчукъ.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XXXIV.

Зъ околицѣ Скалы.

До Высокоповажного пана Посла и Предсѣдателя польского клюбу Юліяна Романчука у Львовѣ!

Симъ выражаѣмо Вамъ, Высокоповажный пане Предсѣдателю, признательнôсть за поставленье вѣдомои програмы, зъ котрою вповнѣ солідаризуемо ся.

О. Петро Мицьковскій, деканъ скальскій и тит. совѣтникъ Еп. Консисторіи, парохъ въ Чорнокôнцяхъ. — о. Иларій Тишиньскій, парохъ въ Бѣльчи. — о. Михаилъ Кобыляньскій, парохъ Мышкова. — о. Ксенофонъ Гуглевичь, експозитъ въ Залѣсю. — о. Александеръ Левицкій, парохъ Скалы. — о. Омелянъ Глѣбовицкій, сотрудникъ въ Доброкутѣ. — о. Автономъ Левицкій, сотрудникъ въ Бурдякôвцяхъ. — о. Петро Лобода, парохъ зъ Глубôчка. — о. Левъ Дѣстряньскій, парохъ Озерянъ. — о. Іоанъ Гордѣевскій, парохъ зъ Шманьковець. — Семко Собкôвъ, начальникъ громады (и 17 господарѣвъ) зъ Чорноконець.

——

XXXV.

Зъ Снятиньского.

Оповѣщенье.

Мы пôдписанѣ заявляемъ нашу признательнôсть и подяку Высокоповажному Послови Романчукови и его Вп. Товаришамъ-одномышленникамъ за выголошену въ соймѣ програму, выражаемъ нашу повну солідарнôсть зъ тою програмою, напечатаною въ передовôй статьѣ „Дѣла“ зъ дня 27 падолиста 1890 р. ч. 267, и желаемъ Свѣтлому Зборови „Народнои Рады“ на день 26 с. м. якъ найлѣпшого успѣху въ нарадахъ для добра и згоды рускаго народу.

Карлôвъ д. 20 грудня 1890.

Іларіонъ Курпякъ, парохъ. — Юрій Сандулякъ, членъ выдѣлу повѣтового. — Вас. Макаревичь, емер. управитель школы. — Володимиръ Павлишакъ, управитель 2-клясовои школы. — Олекса Костинюкъ, пѣвець церковный. — Иванъ Ивасюкъ, членъ рады повѣтовои. — Николай Иванійчукъ, оглядачь худобы. — Ив. Кузикъ, Иля Фролякъ, Дмитро Сандулякъ Романа, Мих. Ивасюкъ, Сем. Костинюкъ. — Семенъ Беркоша, касіеръ. Дм. Семотюкъ, Ахт. Кузикъ, Мих. Беркоша, Стеф. Семотюкъ, Гр. Семотюкъ, Дим. Фролякъ,—Дм. Семенюкъ, Козьма Фролякъ, Ив. Костинюкъ, Ив. Калитчукъ, Дм. Кузикъ, Мит. Федорукъ, Ив. Иванійчукъ, Дм. Калитчукъ, Ив. Сандулякъ Луки, бувшій голова читальнѣ. — Ив. Калитчукъ Якова, Вас. Калитчукъ, Дан. Семотюкъ, Мих. Фролякъ, Василь Кузикъ, секретарь громадскій. — Мих. Семотюкъ, Илья Калитчукъ. Мих. Илащукъ, Юр. Калитчукъ, Олекса Калитчукъ, Илья Семотюкъ, Ив. Фролякъ, Дм. Сандулякъ Луки, Стеф. Ивасюкъ, Федоръ Семотюкъ, начальникъ громады.

Нашъ народный буджетъ.

[Статья надôслана.]

Маемо въ Галичинѣ кôльканацять бурсъ, котрѣ рôкъ рôчно выховуютъ высше сотку молодежи. Бурсы тѣ удержуютъ ся выключно коштомъ народу руского. Отже було бы рѣчею доброю — знати статистику тыхъ бурсъ ôдъ року 1860.

Ходитъ ту головно о выказанье: на скôлько бурсы сповнили свою задачу, т. е. кôлько выдали інтеліґентныхъ людей ôданыхъ щиро справѣ народнôй? Нинѣ велика часть тыхъ людей есть уже на всякихъ становищахъ. Треба бы тôлько, щобы всѣ бурсы выготовили выказъ своихъ бувшихъ питомцѣвъ зъ поданьемъ: яку посаду кождый займаѣ и чи служитъ справѣ народнôй, чи нѣ. Выказы такѣ зô всѣхъ нашихъ бурсъ дали бы намъ способôвъ переконати ся: о скôлько бурсы цѣль намѣрену осягнули. Бувъ бы то рахунокъ народный.

При нагодѣ замѣчу, що въ нашихъ бурсахъ повинно ся звернути особливу увагу на выробленье сильныхъ и честныхъ характерôвъ. Наша Русь бѣдна не длятого, що маемо мало інтеліґенціи, але длятого, що маемо мало людей сильныхъ характерôвъ. Такихъ людей можуть выховувати лише настоятелѣ одвѣтно образованѣ.

Руске товариство педаґоґічне повинно дбати о народне выховане всѣи молодежи рускои. Оно повинно вести згадану статистику и ôдъ часу до часу подавати ю до прилюдноi вѣдомости. Се товариство повинно такожъ выдати пôдручникъ, въ якій способъ належитъ вести взôрцеву бурсу. Такій пôдручникъ повиненъ обôймати, крôмѣ части строго педаґоґічнои и едукаційнои, такожъ принципы ґіґієнічнѣ, що-до помешканя, харчу и розрывокъ

выхованкôвъ. Кромѣ того повинна кожда бурса набути знаменитшій дѣла педаґоґічнѣ въ нѣмецкôмъ языцѣ, шобы настоятелѣ мали можность теоретично обзнакомити ся зъ способомъ веденя молодежи.

Сѣ гадки подаю пôдъ розвагу особливо Руского товариства педаґоґічного.

Дописи „Дѣла“.

Тернопôль д. 27 грудня 1890

[Въ справѣ конскрипціи.]

Въ нашôмъ мѣстѣ заповѣдаєсь результатъ конскрипціи дуже сумно! Оголошенье конскрипціи друковаными плякатами маємо тôлько въ польскôмъ языцѣ, котрого ледви $^1/_6$ часть людности въ розговорѣ домашнôмъ уживає. Въ тутешнôмъ магістратѣ хасс. Старенькій честный бурмістръ д-ръ Козьминьскій, видячи супротивъ себе некольно розвинену аґітацію, опустивъ руки. Урядники мѣсвій зъ того користають. И такъ зложило ся, що справы конскрипціѣнѣôддано бувшому фельдфеблеви Екартови и той зъ емфазою голосить: Nie umiem po rusku, a przecież urzędуję. Rusinom zaś wolno sobie przesylabizować polski afisz i basta! Не знаю, въ наслѣдокъ чиего розпоряджденя сего року сталось, що змѣнено давный способъ роздачи картокъ конскрипційныхъ, тôлько призначено писарчукôвъ и сѣ зъ мужами довѣрія мають ходити по хатахъ и списувати даты статистичнѣ. Дô сего дѣла праймивъ собѣ референтъ 8 писарчукôвъ, помѣжь котрыми 5 жидукôвъ и трехъ христіянъ, не умѣючихъ по руски. Мѣжь мужами довѣрія есть широко звѣстный Карась, старшій братъ костельный и предприемець погребовый. Ôнъ нынѣ вже говорить: Na mojej czastci niema Rusienów, ja im toz ukazę.

Спытаєте: а що на се рускій парохъ? Старенькій нашъ о. парохъ занятый оповѣданями, якъ то ôнъ боровъ ся anno anno зъ Єзуитами, якъ писавъ, ѣздивъ и вертавъ зъ Риму, а не видить теперь стареньній, що рускихъ дѣтей копама хрестять въ костелѣ, дають тамъ выводы, ба служницѣ ґреко кат. обряду зъ по-за тутешнои парохіи беруть слюбы въ костелѣ; нашъ сѣдоглавый о. парохъ занятый вытягами метрикальныма, хоть сотрудники могли бы се зробити; занятый такима рѣчами, якъ розвѣдуваньє, котрѣ то мѣщане брали участь въ аматорскôмъ представленю „Тимка Капраля“, и т. д. — а конскрипцію, справу незвычайно важну, чомусь спустивъ зъ ока. А прецѣнь о. парохъ мôгъ бы тутъ зробити дуже много. Мôгъ бы опаматати свого друга д-ра Козьминьского та й звернути увагу старосты Мадуровича. Наконецъ мôгъ бы и интеліґенцію руску вôзвати до спôвудѣлу, а я певный, що тая радо зôйшлась бы на покликъ въ загальнôй справѣ, та й словомъ и дѣломъ причинилась бы до такъ жизненнои справы. Тôлько троха охоты и волѣ а менше аристократизму — то все пôйшло бы лѣпше!

НОВИНКИ.

— **При послѣднôмъ именованю въ арміи** именованѣ поручниками резервовыми при пѣхотѣ отсѣ Русины: Остапъ Макарушка при 89 полку пѣхоты, Михайло Давидовичь при 80 п., Левъ Купаренко при 90 п., Иванъ Вербяный при 80 п., Михайло Дрогомирецкій при 95 п., Александеръ Яцикъ, Михайло Конюшецкій, Петро Берестъ и Иванъ Дудкевичь при 80 п., Іосифъ Маковей при 55 п., Бол. Савчиньскій при 30 п., Вол. Лотоцкій при 24 п., В. Лепкій при тренѣ.

— **Генрикъ Шліманъ.** Передвчерашнѣ ґазеты донесли, що въ Неаполи померъ нагло на улици Генр. Шліманъ, звѣстный археольоґъ. Вправдѣ ще не потверджено зъ Риму сеи вѣстки, але можна еи приняти уже за правдиву. Біоґрафія сего ученого мѣстить справдешну борбу о житье, именно въ єго першихъ лѣтахъ молодости. Уродженый въ 1822 р. въ Мекленбурґъ Шверінѣ, яко сынъ пастора, по кôлькохъ лѣтахъ науки вступивъ до торговлѣ за субєкта. При двиганю тягарôвъ надписувъ собѣ груди, ставъ ся неспособнымъ до тяжкои працѣ и наймивъ ся за хлопця корабельного на корабли, ôдплываючôмъ до Венецуелѣ. Корабель розбивъ ся, а Шліманъ выратованый перележавъ якійсь часъ въ шпитали въ Амстердамѣ, де подужавши ставъ комісіонеромъ. Тамъ навчивъ ся по француски, анґлійски, голендерски, испаньски, италійски, португальски и по россійски. Въ р. 1846, зъ порученя своеи фірмы, выѣхавъ до Петербурга, де 11 лѣтъ повнивъ свои обовязки. Зôбравши дещо грошей, и навчивши ся ще по старо и новогрецка, подорожувавъ по Европѣ, а зліквідувавши интересы въ 1863 р., ôддавъ ся выключно розслѣдамъ археольоґічнымъ. Разомъ зъ жѣнкою, Грекинею, и вправными роботниками перерывъ спорый кусень грецкои и малоазійскои землѣ. Зъ Гомеромъ въ рукахъ выкрывъ давну Трою, а добутки археольоґічнѣ зложивъ въ дарѣ берлиньскому музею. Берлинъ надавъ єму почетне горожаньство, а университеты въ Роштоку и Оксфортѣ именували єго почетнымъ докторомъ. Одъ 1871 р. проживавъ въ Атинахъ. Якъ польомізувавъ зъ своими противниками звѣстно. Недавно одного критика, котрый не годивъ ся зъ єго комбінаціями що-до Троѣ, вôзвавъ на свôй коштъ до Атинъ, завѣзъ на мѣсце розкопокъ и пересвѣдчивъ єго о правдѣ своихъ поглядôвъ. Въ покôйнôмъ тратить наука одного зъ найславнѣйшихъ своихъ представителѣвъ.

— **Орґанізація курсу для дозорцѣвъ меліораційныхъ.** Пôсля ухвалы сегорôчного сойму оповѣстивъ выдѣлъ краевый, що курсъ практичный для образованя дозорцѣвъ меліораційныхъ буде отвореный у Львовѣ дня 1 сѣчня 1891 р. и вôзвавъ, шобы компетенты на той курсъ вносили подання до выдѣлу краевого. Зголосило ся кôлькадесять кандидатôвъ, а выдѣлъ краевый принявъ зъ того числа десять. Курсъ практичный тревати має три роки; въ першôмъ роцѣ зачне ся дня 3 сѣчня 1891 а въ слѣдуючихъ рокахъ 1 грудня. Наука теоретична буде въ чотирохъ зимовыхъ мѣсяцяхъ а робота практична при роботахъ въ поли черезъ 8 мѣсяцѣвъ лѣтныхъ. Въ часѣ науки теоретичнои у Львовѣ одержать всѣ повысшій практиканты стипендію, мѣсячно по 25 зр., а при роботахъ въ поли ôдповѣдну винагороду зъ фондôвъ реґуляційныхъ або ôдъ властителѣвъ грунтôвъ, котрамъ цѣлкомъ забезпечить удержанье въ часѣ цѣлого курсу трилѣтного. Выдѣлъ краевый порѣшивъ плянъ науки и вызначивъ учителѣвъ. Управителемъ курсу, котрый ôдбувати ся буде въ одноѣ зъ саль комісійныхъ въ будынку соймовôмъ, установлено инжінера краевого бюра меліораційного п. Іос. Янковского.

— **Рада мѣста Львова** розпочала онодгы наради и дискусію надъ буджетомъ. При буджетѣ шкôльнôмъ, котрый выносить загально 341.539 зр, ухвалено резолюцію, взываючу магістратъ до ôдповѣднои редукціи клясъ по львôвскихъ школахъ народныхъ, а то не тому, шобы зменшити фреквенцію, лишь шобы пересѣчне число дѣтей въ одноѣ клясѣ довести до максимального числа 70, бо теперь есть по клясахъ лишь 30 до 40 дѣтей и за-для того кошты удержаня одноі клясы дуже великій (1.146 зр. рôчно) Въ Краковѣ кошты науки одного ученика въ народныхъ школахъ выносять 11.90 зр рôчно а у Львовѣ ажь 32 зр., тожь и шкôльный буджетъ збôльшає ся зъ року на рôкъ. Єсли бы справдѣ фреквенція збôльшила ся, то будуть отвиратись новѣ школы. — Кошты адміністраційнѣ мѣста Львова доходять до 400.000 зр. а помимо того нема ладу въ адміністраціи. Велика скôлькôсть справъ не полагодженыхъ, и такъ, коли п. Мохнацкій обнявъ президентуру мѣста, найшли ся справы не полагоджень зъ передъ 18 лѣтъ. Шобы заняти ся тою справою (ввести ладъ въ адміністраціи) выбрано анкету. — На справы санітарнѣ выдає Львôвъ лишь 30.000 зр. Порѣшено: отворити кредитъ 400 000 зр надъ вступными розслѣдами дотычно спровадженя бôльшои скôлькости воды для Львова, дати 50.000 зр. на приборы до чищеня каналôвъ у власномъ зарядѣ мѣскôмъ, и ухвалено выготовити точный плянъ каналізаціи Львова. Внесенье, шобы мѣсто Львôвъ отворило фабрику пудреты, не удержалось. — Нарады будуть вестись ще кôлька днѣвъ.

— **Носатизна** мѣжь кôньми появилась у Львовѣ. Доси забито 6 коней а 10 есть призначеныхъ до забитя.

— **Фальшôвникъ грошей.** По довгôмъ слѣдженю удалось вкôнци командантови жандармеріи въ Журавици коло Перемышли, п. Іос. Баерови, прихопити фальшôвника грошей Ивана Михну, бувшого слюсаря зелѣзничого, котрый ôдъ довшого часу пôдроблявъ срѣбнѣ десятаки зъ цины и бакфону. При ревізіи дома дня 23 н. ст. грудня найдено крôмъ значного числа пôдробленыхъ грошей, машину цѣлкомъ новои конструкціи выгадки фальшôвника и велику скôлькôсть матеріялу, зъ котрого фальшувавъ грошѣ. Михну увязнено и ôдставлено до суду.

— **Еміґраційный процесъ вадовицкій** находить ся теперь въ такôмъ станѣ: Ореченьемъ зъ 28 жовтня с. р. на т. зв. тайноѣ сесіи найвысшого трибуналу, допущено до головнои розправы передъ касаційнымъ трибуналомъ у Вѣдни внесенѣ зажаленя неважности обжалованыхъ: Якова Клявзнера, Юліяна Наймана, Сімеона Герца, Юлія Левенберґа, Исаака Ляндерера, Мотя Садґера. Маркила Иваницкого, Адольфа Костецкого и Іосифа Шенера. Розправу назначено на 28 сѣчня 1891 и на дальшихъ правдоподôбно чотири або пять днѣвъ. Въ заступствѣ ґен. прокуратора буде выступати совѣтникъ двору Сіґльеръ, котрый одинъ володѣє польскимъ языкомъ у вѣденьскôй прокураторіи. Оборонцѣ будуть: д-ръ Ст. Лазаревскій зъ Вадовиць за Якова Клявзнера и Ю. Наймана, д-ръ Маврицій Фрідманъ, адвокатъ вѣд. и редакторъ Fremdenblatt-у, за Герца Левенберґа, д-ръ Илія Ґольдгамеръ зъ Тарнова за Иваницкого и Ляндерера. Оборону прочихъ ôддасть трибуналъ заступникамъ зъ уряду. Всѣ обжалованѣ крôмъ Костецкого сидять у вязници, а що арештованье ихъ наступило 22 липня 1888 р., то сидять два лѣта и 5 мѣсяцѣвъ, а часъ сей, въ разѣ засудженя, до кары вчислити не можна

— **Зъ Долины пишуть намъ:** Дня 21 н. ст. грудня с. р. упокоивъ ся на грудну недугу въ Болеховѣ учитель Иванъ Кульчицкій, проживши 34 лѣтъ житя а 10 лѣтъ учительскои служby. Покôйный походивъ зъ рускаго роду, але самъ бувъ уже Полякомъ и лат. обряду. Похороны ôдбули ся величаво, бо взяли въ нихъ участь: вся интеліґенція болехôвска, сѣмь учителѣвъ зъ околицѣ и чотири священики, два рускѣ а два польскѣ, мѣжь котрими бувъ и Всч. о. Озаркевичь, сов. конс. и посолъ. Покôйный полишивъ вдову и дитину.

— **Трупа женщины** выкинула недавно вода Вислы пôдъ Забировомъ коло Неполомиць. Показуєсь, що ся женщина то Марія Вознякъ, 22 лѣтна дѣвчина сирота зъ Змигорода, котра була на службѣ черезъ пôвчетверта року въ Краковѣ и ще дня 3 лютого с. р. позволили ѣй службодавцѣ выйти на годину та она не вернула уже бôльше. Поліція шукала за нею ôдъ першого разу, та якось ажь вода выкрыла трупа бѣднои дѣвчины въ 10 мѣсяцѣвъ по еи затраченю. Тѣло було покрыте ледомъ а жиды по чертахъ лица розпôзнали, що се не жидôвка. Въ ушахъ мала золотѣ кôльчики а на пальци золотый перстень, на чôмъ такожь першій пôзнали ся жиды и перстень заразъ таки пропавъ. Трупъ лежавъ довшій часъ на березѣ и заки комісія судова зъѣхала вже птацтво, єго роздьобало. Возняковну мабуть хтось увѣвъ и передержувавъ довшій часъ, ажь опôсля утопивъ або она сама собѣ смертъ заподѣяла. Судове слѣдство веде ся. Трупа поховали.

— **Наслѣдки хлопячои буты.** Въ тернопôльскôй ґімназіи припадали именины одного ученика зъ V клясы, Тадея Ґоґоєвича, сына поважаного народного учителя. Три товаришѣ соленізанта, замѣсть звычайныхъ благожеланъ, кинули товарища тричи разъ-по-разъ на лавку пôдчасъ павзы и такъ хлопця обтовкли, що ôнъ повернувъ хорый домôвь, жалуючись на бôль головы и пôдъ грудьми. Ше черезъ два днѣ волѣкъ ся до школы але бôльше не мôгъ. Хороба взмоглась, хлопець почавъ дôставати часто вомітôвъ и гикавки, а прикликаный лѣкарь сконстатувавъ запаленье болоны причерѣвнои та инший лихѣ наслѣдки ушкодженя. Хороба розвивалась швидко и хлопчина, дôставши ще на додатокъ запаленя легкихъ, померъ. Справа теперь оперлась о судъ.

— **Сѣльскій лѣкъ.** Селянинъ Захарѣвъ подавъ до университету кіївского просьбу, шобы дозволено єму выпробувати въ клініцѣ университетскôй лѣкъ, винайденый нимъ, противъ „задавненого гостця“. Лѣкъ складає ся зъ простыхъ. нешкôдныхъ средствъ ростинныхъ. Пробы, якѣ Захарѣвъ доси робивъ, були успѣшнѣ, тожь теперь хотѣвъ бы ôнъ справдити успѣшнôсть свого лѣку передъ професорами и лѣкарями. Здаєсь, що дозволять на тѣ пробы въ клініцѣ университетскôй.

— **Зъ салѣ судовои.** Передъ судомъ присяжныхъ въ Тернополи ôдбулась недавно досыть цѣкава розправа о убійство. Убитый называвъ ся Федько Чернець и бувъ дороговымъ стражникомъ въ Дереновцяхъ; яко обжалованѣ о се убійство стали арендарь коршмы Абрамко Преннінґеръ, єго жѣнка, донька и служниця. Пôдозрѣнье убійства впало на нихъ на основѣ фальшивого доносу 13-лѣтного жидка Мошка Ґутштайна, котрый служивъ у Преннінґера. Властивыми убійниками суть селяне Василь Вовкъ и Иванъ Грикъ. Тѣ селяне разомъ зъ чотирма иншими були дня 21 червня с. р. въ коршмѣ и пили. Василь Вовкъ прикликавъ вечеромъ Федька Черпця до коршмы, зачавъ зъ нимъ передиратись, а коли ôнъ выйшовъ зъ коршмы, кинулись присутнѣ за нимъ и, хопивши єго, звалили на землю та такъ довго били, доки не поломали єму ребра, по чôмъ полишили передъ коршмою. Абрамко Преннінґеръ прокинувшись зъ першого сну, почувъ стогны, выйшовъ и заставъ Черпця въ на пôвъ мертвôмъ станѣ. Ôнъ побѣгъ сей часъ до хаты Черпця, ôддаленои зъ на 90 крокôвъ ôдъ коршмы, розбудивъ єго жѣнку и сына, та всѣ троє занесли умираючого до хаты, де ôнъ на пытанье: хто єго такъ побивъ, сказавъ лишь слово „всѣ“ и заразъ померъ. Селяне, арендарь, єго жѣнка, донька и служниця були увязненѣ. Дня 13. липня с. р. зголосивъ ся згаданый 13-лѣтный жидокъ Мошко Ґутштайнъ добровôльно до суду и зôзнавъ: Покинувши службу у Абрамка Преннінґера, приневолює єго совѣсть вызнати правду. Дня 21 червня столявъ ôнъ на дворѣ пôдъ ôкномъ и чувъ, якъ Преннінґеръ пытавъ своеи жѣнки о раду, якимъ способомъ можна бы було позбутись Черпця. Жѣнка радила єму удатись до Василя Вовка и дати єму що въ руку, шобы убивъ стражника. Коли Чернець зайшовъ вечеромъ до коршмы, стояли оба, Абрамко и Вовкъ въ сѣнехъ а ôнъ (Ґутштайнъ) стоявъ за шафою и чувъ ихъ змову о убійство. Жѣнка Абрамка радила убити Черпця въ шинку. Коли Чернець прийшовъ до коршмы, здерли зъ него платье а Вовкъ хопивъ за дошку зô стола та вдаривъ нею Черпця въ голову. Коли Чернець поваливъ ся на землю, Вовкъ вытягнувъ єму языкъ зъ губы, Преннінґеръ сѣвъ єму на голову и бивъ каменемъ въ груди, ôдтакъ сѣвъ ще на черево и давивъ лѣвою рукою; иншій селяне били Черпця кулаками въ ребра. По тыхъ побояхъ надягли жѣнка и донька Абрамка платье на трупа, при чôмъ служниця присвѣчувала свѣчкою Одѣтого трупа вынесли всѣ передъ коршму. — Цѣле се зôзнанье повторивъ Ґутшайнъ при розправѣ такъ смѣло и зъ такимъ пересвѣдченьемъ, выдержавши зъ великимъ спокоємъ духа всѣ перехрестнѣ пытаня, що майже не можна було сумнѣватись о правдѣ тыхъ слôвъ. А однакъ розправа выказала цѣлкомъ що иншого и родину Преннінґера увôльнили судьѣ присяжнѣ цѣлкомъ ôдъ провины, лишь селяне Вовкъ и Грикъ були признанѣ виновными убійства. Вовка засуджено на $3^1/_2$ роки а Грика на 2 роки тяжкои вязницѣ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту на Раву руску одержавъ о. Кирилъ Сѣлецкій зъ Жужеля.

Завѣдательста одержали оо.: въ Сиôльнôй, дек. старосамбôрского, Яковъ Борковскій, а въ Тирявѣ сельнôй, дек. лѣського, Григорій Макаръ.

Кан. институованый на Коростно, дек. устрицкого, о. Андрѣй Габла.

Завôзваный до кан. институціи зъ кôнцемъ лютого 1891 р. о. Конст. Константиновичь на Вѣрхомлю вел., дек. мушиньского.

Увôльненый ôдъ испыту конкурсового о. Мих. Калимôнъ.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Володимиръ Раставецкій, начальникъ повѣтового суду въ Снятинѣ, упокоивъ ся дня 8 грудня по довшôй недузѣ. Вѣчна єму память!

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣденъ, 28 грудня Зачувати, що правительство переговорює довѣрочно зъ ґрупою Шкарды и длятого она поки що не хоче приступити до союза зъ молодо-Чехами.

Пешть 29 грудня. Вѣсть о ôдложеню реформы адміністраційнои на часъ пôзнѣйшій есть безосновна.

Прага 30 грудня. На порядокъ дневный першого засѣданя поставлено дальшу дебату надъ закономъ о роздѣлѣ краевои рады культуры.

Парижь 30 грудня. На концертѣ россійскои трупы спѣвакôвъ Иванова, коли ôдспѣвано имнъ россійскій зробила публика велику овацію россійскому амбасадорови Моренгаймови.

Петербургъ 30 грудня. Въ краю закаспійскôмъ выбухла чорна ôспа.

Вѣдень 30 грудня. Соймъ ухваливъ завести Коха методу лѣченя туберкулôвъ въ краевыхъ шпиталяхъ.

Надôслане.

Д-ръ М. Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска число 27. (Импресса)

6—24

НАДІСЛАНЕ.

Щоби вволити волю и заспокоіти домаганя П. Т. Рускоі Публіки, від кількох вже літ щороку повторяючі ся, рішило ся товариство імени Шевченка з днем 1(13) Січня 1891 року видавати **„ЗОРЮ“** яко **ілюстроване письмо** літературно-наукове для руских родин два рази в місяць по $2^1/_2$ аркуша. Передплата на цілий рік буде **6 зр.**, на пів року **3 зр.**, на чверть року **1 зр. 50 кр.** — цілорочні передплатники дістануть **даром** дуже гарну премію.

Сими днями розішле ся докладний проспект зміненого видавництва.

Редакція „ЗОРІ“

у Львові, ул. Академична ч. 8

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ** ôдъ „Коперникъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

ИВАНЪ ГУСЬ

слова Тараса Шевченка, музика Мик. Лис.

Цѣна 60 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найлѣпшôмъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кіло **зр. 1·90**
на провінціи $4^3/_4$ кіло **зр. 9.60**
франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы, котрѣ иншій пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена $^1/_2$ кіло зр. 1.20.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручає

найлѣпшій перфумы и воды тоалетнѣ

ôдзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня, а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конваліеву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Milleflеurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д

Перфумы королевои Марисеньки знамен. фляконъ 2 зр.

Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска ôдзначає ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр, бôльшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживаній до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·20 зр.

Воды колоньскѣ знаменитѣ Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Суконницѣ ч. 20; въ Чернôвцяхъ: Ринокъ ч. 2.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей**. — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь**. Цѣйбръ зъ фабр. Черлянськои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 285. Львôвъ, Середа 19 (31) грудня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и другихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôсторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароли Людвіка 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Hrasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платнѣ у Львовѣ

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком

въ Австріи:		**за Границею:**	
з цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 25 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъся лише на конечне застереженья. — Реклямацiѣ неопечатанiѣ вôльнѣ вôдъ порта

Поодинокe числo коштуе 2 кр. а. в.

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки печатнок, въ рубр. „Надісланe“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вôдъ стрічки.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація маe о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Рефератъ п. Романчука на загальныхъ зборахъ „Народнои Рады“ у Львовѣ.

На вступѣ зазначивъ бесѣдникъ, що теперь настала дуже важна пора для галицкихъ Русинôвъ. Чув то кождый; живый рухъ проникнувъ усѣ верствы Русинôвъ и дôйшовъ до найдальшихъ закуткôвъ краю. Рôвно важна пора була хиба въ 1848 роцѣ. Але тогдѣшный рухъ Русинôвъ бувъ мовь-то перший кроки дитины, котра що-вно зачинаe ходити; теперѣшній — то рухи чоловѣка, котрый по довгôй недузѣ вставъ зъ постелѣ. Таній мусить дуже пильнувати ся, щобы зновъ не занепавъ въ слаббсть!

Въ першихъ десятнахъ сего столѣтя почутье національне у галицкихъ Русинôвъ було майже завмерло. Тôлько пôдъ сельскою и мѣщаньскою стрѣхою, силою безвладности, хоронивъ ся рускій языкъ; у интеліґенціи, навѣть въ церквѣ, панувала инша мова. Вынимокъ було мало, межи ними именно еп. Снѣгурскій. Ажь звѣстна трôйка: Маркіянъ Шашкевичь, Вагилевичь, Головацкій, маючи зовсѣмъ ясне понятье о рускости, стали розбуджувати нове житье літературне а въ нимъ и бôльше почутье народне. Они самій суть и образомъ цѣлого руху рускаго въ Галичинѣ: Шашкевичь вытревавъ до кôнця на занятôмъ становищу, его товаришѣ пôйшли пôзнѣйше одень въ право, другій въ лѣво.

Ихъ робота приготовила трохи Русинôвъ до 1848 року. Сей рôкъ то руска весна, часъ першого запалу и красныхъ мрѣй. Пробудивъ ся цѣлый нарôдъ, зъ селянъ спали оковы панщины. Интеліґенція орґанізуе ся и выдаe маніфестъ зъ 10 мая зъ першою програмою Русинôвъ, пôдписаною Яхимовичемъ, Куземскимъ, Борисиневичемъ и другими, програмою ще и на нинѣ выстарчаючою, въ котрôй яко перша точка зазначена есть наша національна самостôйность. Але коли першій запалъ минувъ а прайшовъ часъ повôльнои, неустаннои роботы, пишло дѣло вже инакше. Правда, дѣло було трудне, приходилось все наразъ робити. На нихо, зачато роботу зъ горы, щобы въ наслѣдокъ насмѣшокъ о нашôй хлопскости, добити ся чимъ скорше паньскости. Запозичувано ся въ сусѣднои богатшои літературы що-разъ бôльшимъ числомъ слôвъ и формъ, вôдъ того языкъ стававъ подôбнѣйшимъ до россійского, зачато его и вважати за оденъ въ россійскимъ, а зъ того выведено, що очевидно Русины а Россіяне то оденъ нарôдъ. Се було въ двохъ напрямахъ дуже шкôдливе. Передъ всѣмъ черезъ те спинивъ ся внутрѣшній розвôй Русинôвъ, именно розвôй языка и письменства, рускій часописи стали одна за другою упадати, для народу не выдано анѣ однои доброи книжки, не роблено нѣчого и для его економічного розвою, межи Русинами наступило внеохоченье, рускій языкъ въ домахъ интеліґенціи рускои переставъ зновъ бути языкомъ домовымъ и товарискимъ. Зъ другои-жь стороны се дало повôдъ противникамъ представляти Русинôвъ яко шкôдливыхъ для державы. Вôдъ намѣстника Голуховского пшли до Вѣдня неприхильній донесеня одно за другимъ, а хотя Русины уповали на центральне правительство, але правительство краеве, маючи головну власть въ рукахъ, оказувалось для нихъ незичливымъ. Дôйшло до того, що въ роцѣ 1859 выдвигнено проектъ руску азбуку заступити латиньскою.

Такъ приймовъ рôкъ 1860 зъ новою конституційною свободою. Зачавъ ся новый рухъ межи Русинами, руска мова запанувала зновъ въ рускихъ кругахъ. Одżили и надѣѣ Русинôвъ. Але правительство таки не зовсѣмъ мусѣло имъ довѣрати, бо ординація выборча Шмерлінґа засудила ихъ не то на вѣчну меншôсть въ соймѣ, але не дала имъ репрезентаціи вôдповѣдноси до числа ихъ людности або и до поношеныхъ ними для державы тягарôвъ. Внутрѣшный розвôй Русинôвъ бувъ зъ-разу досыть успѣшный, але чимъ дальше, тымъ бôльше ставали они, именно рѣшаюча часть ихъ, сходити зъ властивои дороги. И зновъ наступало ослабленье у внутри и на-внѣ. Тымчасомъ Поляки — по неудавшôмъ ся повстаню зъ 1863 року постановили радикально змѣнити свою попередну політику и шукати охороны для себе у Австріи. Правительство, потребуючи сильнѣйшои пôдпоры и маючи можность знайти таку пôдпору въ Полякахъ, а Русинôвъ видячи слабыми и стративши надѣю на ихъ скрѣпленье, а при тôмъ и не довѣряючи имъ вповни, приймило оферту Полякôвъ а опустило Русинôвъ. Особливо наступило се въ повнôй мѣрѣ въ роцѣ 1866, коли зъ рускои стороны пало нещасливе слово, першій разъ проклямована публично єдность народу рускаго и россійского. Правительство завсѣгды привязувало велику вагу до національного становища Русинôвъ. Навѣть въ 1848 роцѣ намѣстникъ ґр. Стадіонъ, котрый Русинамъ найбôльше бувъ зичливый, пытавъ ся Русинôвъ: aber Sie sind keine Russen? А пôзнѣйшій два намѣстники ґр. Менсдорфъ и бар. Павлґартенъ, котрій все уходили за великихъ протекторôвъ Русинôвъ, мали сказати, оденъ: die Polen fürchte ich nicht, den Ruthenen trau ich nicht; а другій: sollten die Ruthenen Russen sein, so wären mir die Polen doch lieber. А въ р. 1866 сказавъ всемогучій тогды міністеръ Байстъ: Если бы Русины на-правду були Россіянами, то мусѣвъ бымъ надъ тымъ жалувати; але коли такъ не есть, то правительство мусить въ найновѣйшихъ маніфестаціяхъ ихъ бачити напрямъ неприязный Австріи и не може ихъ пôдпирати. Моя рада есть: „завернути, щиро завернути, если добро народности лежить имъ дѣйстно на серцю.“ На всякій способъ правительство въ енунціяціи о мнимôй єдности рускаго народу съ россійскимъ знайшло для себе що-найменше догôдный позôръ до ôдступленя Русинôвъ, и постановило лишити галицкому соймови: „чи и о скôлько Русины въ Галичинѣ мають существувати.“

Надходили що-разъ гôршій часы для Русинôвъ. Если правительство ще коли здавало ся брати ихъ въ оборону, то тôлько на те, щобы ихъ ужити за все придатне орудіе противъ Полякôвъ. Але дѣйстнои опѣки и охороны не давало Русинамъ вже жадне правительство, а найгôршу шкоду зробило имъ власне міністерство централістичне нр. 1, за котрого въ роцѣ 1869 заведеный бувъ польскій языкъ въ школахъ, урядахъ и судахъ цѣлои Галичины, отже переведена була цѣлковита польонізація и рускои части краю. Число рускихъ послôвъ въ соймѣ що-разъ зменшало ся. Такожь для интересôвъ рускаго селяньства и мѣщаньства пора стала дуже прикрою, бо правительство, опираючи ся на Полякахъ, мусѣло у всхôдній Галичинѣ именно опирати ся на шляхтѣ, т. в. на властителяхъ бôльшихъ посѣлостей.

Найтяжше стало Русинамъ ôдъ року 1882, т. в. ôдъ великого процесу о головну зраду. Виправдѣ друга часть Русинôвъ осталась на давнôмъ становищи Русинôвъ и такъ заявляласъ, але правительство або не умѣло бôрôвнити одныхъ ôдъ другихъ або, если бôрôвняло, то въ той способъ що одныхъ посуджувало о руссофільство, другихъ о соціялізмъ. Теперѣшнои системы правительственнои бесѣдникъ не хоче близше описувати: она всѣмъ ажь надто знана; скаже лише тôлько, що доходило такъ далеко, що неразъ вже небезпечно було займати ся справою просвѣты народнои, закладанiемъ читальнѣ, ба навѣть справою ширена тверезости межи народомъ! Русины перейшли въ опозицію, они, котрій перше все були тôлько предметомъ кпинъ, яко повôльній орудія, выслугуючій ся безусловно правительству. Въ минувшôмъ именно роцѣ опозиція тая обявлялась въ соймѣ дуже рѣшучо. Але щобы опозиція могла мати достаточный успѣхъ, мусѣла бы обявляти ся вытревало и всюды зарôвно: и въ соймѣ. и въ радѣ державнôй, и въ краю. Сего тутъ не було. Русины надармо выглядаютъ якогось значнѣйшого успѣху, якоись певнѣйшои надѣѣ. Виправдѣ они не уступаютъ, але значна часть таки не бере, по-части и не може брати удѣлу въ праци на рускôй нивѣ; богато рукъ, що могли бы много дѣлати, спочиваe дармо.

Мусѣла зродити ся гадка, пробовати узыскання бôльшихъ успѣхôвъ на иншôй дорозѣ, именно поставленьемъ себе на користнѣйшôмъ становищи. Ходити мусить именно о змѣну правительственнои системы и о выкликанье бôльшого жвыя межи Русинами. Треба було усунути пануюче до Русинôвъ недовѣрiе. На то треба було маніфестація голоснои, котра могла наступити тôлько въ якôмъ репрезентаційнôмъ тѣлѣ. При тôмъ же маніфестація така мусѣла выйти ôдъ людей, котрыхъ нѣхто не мôгъ бы посуджувати о нещирôсть, о выбранье тои дороги тôлько за-для узыскання якихсь концесій, отже ôдъ людей такихъ, котрій завсѣгды на тôмъ самôмъ становищи стояли, навѣть тогды, коли стояти на нѣмъ було небезпечнѣйше якъ на иншôмъ. Зъ тыхъ причинъ енунціяція, яка наступила въ соймѣ, мусѣла наступити въ той способъ а не въ иншій! Теперь вже осягнули мы то, що справа руска прояснилась. Мы сказали голосно и ясно, хто мы и чого хочемо. Нинѣ знаемо о тôмъ не тôлько мы, але и правительство и другій народы, знаe навѣть заграница. Правительство не може теперь толкувати ся неясностію нашого становища або нашого поступованя, а тымъ менше тымъ, що мы небезпечній для державы. По проясненю показало ся власне. що держава въ своѣмъ власнôмъ интересѣ повинна насъ якъ найбôльше двигати и спомагати. На внутрь, правда, на-разѣ число тыхъ Русинôвъ, що хотять разомъ на одній нивѣ трудити ся, зменшило ся; але сила не залежить ôдъ самого тôлько числа, а такожь ôдъ солідарности и ôдъ оживляючого духа. И на вôйнѣ побѣда не такъ зависить ôдъ числа войска, якъ бôльше ôдъ его духа и позиціи. А наша позиція стала теперь значно лучшою, ситуація змѣнила ся на нашу користь. Але зъ тои змѣны не выходить, що мы можемо вже ôддавати ся повному супочинкови, заложивши руки, и спускати ся на кого-небудь другого. Противно, намъ теперь треба працювати бôльше якъ перше, зъ удвоеною силою, але и зъ далеко бôльшою надѣею на успѣхъ, зъ одушевленiемъ, що дôждемо ся плодôвъ тои працѣ.

Одтакъ п. Романчукъ прочитавъ програму, выголошену въ соймѣ, и поясныв коротко поодиновій точки ои. И такъ до 1-ои точки (о самостôйности рускаго народу) сказавъ: То не сама часто-наукова и теоретична справа, але справа великои практичнои досягности. Ôдъ нашого національного становища залежить въ значнôй части не тôлько становище супротивъ насъ австрійскои державы и взаимно, але и до нашого дѣланя на поли літературнôмъ, просвѣтнôмъ, культурнôмъ и політичнôмъ конечна есть перше свѣдомôсть, оперта не тôлько на науцѣ але и на почутю того, хто мы и чого мы хочемо. Вже першій нашій кроки на всѣхъ тыхъ поляхъ можуть а навѣть мусять ити вдмѣнно ôбсля вдмѣнного пониманя нашого національного становища. — До 2-ои точки (вѣрности для державы и цѣсаря) замѣтивъ референтъ, що въ тôй справѣ не выстарчаe самъ обовязокъ, навѣть и привязанье, тôлько тамъ есть повна певность, де сходять ся обовязокъ, привязанье и интересъ; а насъ вяже именно до Австріи ще й нашъ интересъ. — До 3-ои точки (о вѣрности для грекο-кат. вѣры и обряду) сказавъ бесѣдникъ, що тутъ мусить ои трактувати именно зъ точки интересу національного и політичного, и выказуе, що намъ, галицкимъ Русинамъ, той интересъ приказуе не ôдступати ôдъ вѣры батькôвъ, котра причинила ся до захованя нашои народности. — О 4-ôй точцѣ заявивъ, що въ нѣй зазначене такожь наше умѣрковано-ліберальне и демократичне становище. — Останну точку поясныв въ сей способъ: Двигненье рускаго селяньства и мѣщаньства повинно наступити: 1) черезъ зменшенье публичныхъ тягарôвъ въ наслѣдокъ рôвномѣрнѣйшого розложеня ихъ, 2) черезъ хороненье зô сторôны державы слабшихъ и вызыскуваныхъ противъ сильнѣйшихъ и вызыскуючихъ, 3) черезъ скрѣпленье слабшого до власнои оборoны за помочію бôльшои культуры, зрôвнаня по літичныхъ правъ (при выборахъ репрезентацій) и т. п.

Наконецъ перейшовъ п. Романчукъ до высказаня правъ, потребъ и жадань галицкихъ Русинôвъ. Сю часть реферату мы подали вже позавчера дословно.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XXXVI.

Зъ Богородчаньского.

Высокоповажаный Пане После! Програму одобрену нашими Впов. послами и заступниками рускаго народу, выголошену Вашими честными устами, многозаслуженый Пане После, витаемо радо, вступаемо пôдъ Вашъ праporъ и хочемо при Васъ и зъ Вами для добра рускаго народу трудити ся.

Дивно намъ дуже, що знайшло ся кôлька послôвъ рускихъ, котрі важили ся выступити противъ твердого для справы рускои, якъ скала, нашого пана посла Юліяна Романчука, котрый нѣколи не жалувавъ нѣ часу, нѣ гроша, нѣ труду а навѣть свого здоровля для справы рускаго народу, всюда удававъ ся на вѣча, на товарискій зборы, и рускій нарôдъ словомъ и добрыми радами пробуджувавъ, просвѣчувавъ, пôдпиравъ и старавъ ся всѣми силами той нарôдъ пôддвигнути. Надѣемо ся, що противники нашого посла Романчука зъ часомъ порозумѣютъ, що зле зробили, покаютъ ся, навернуть ся и зачнуть спôльно працювати для добра народу зъ посломъ Романчукомъ и его товаришами.

Мы въ имени громады заявляемо для нашихъ щирыхъ заступникôвъ соймовыхъ прихильность, поважанье и довѣрiе. Нехай Всевышній нагородить Ихъ за щирый трудъ около добра народу здоровльемъ и многими лѣтами!

Старуня 24 н. ст. грудня 1890.

Михайло Лукачь, пѣвець церковный. — Никола Иванюкъ, начальникъ громады — Илько Грицакъ, Семенъ Сокирчукъ, Василь Фафлей, Иванъ Лукачь, Антось Брезицкій, Федоръ Грицакъ, Василь Грицѣвъ, Мих. Лукачь, радній громады (и 29 другихъ громадянъ). — Никола Сокирчукъ, писарь громадскій. — о. Михаилъ Гординьскій, приходникъ въ Старуни.

Голосы прасы о рускôй справѣ.

Pester Lloyd, згадуючи про теперѣшный станъ рускои справы въ Галичинѣ, пише у вступнôй статьѣ:

„Нашій сусѣды въ Австріи мало мають щастя въ своихъ справахъ угодовыхъ. О судьбѣ ческо-нѣмецкои угоды не хочемо говорити, але сумна рѣчь, що и въ Галичинѣ заініціована угода зачинаe хитати ся (?). Програма проклямована пос. Романчукомъ именемъ Русинôвъ народовцѣвъ въ галицкôмъ соймѣ застерѣгаe всякій народній интересы Русинôвъ. Въ соймѣ галицкôмъ стара партія не пôднесла противъ тои програмы нѣякого сущного спротивленя (а пос. Антоневичъ? — *Ред.*); по замкненю сойму явила ся депутація старои партіи у митрополита, щобы ему заявити, що програма „австрійска и католицка“ есть и ои програмою, а мимо того видить ся роботу старои партіи, щобы розбити дѣло угоды. Въ звязи зъ нею стоять наймолодшій Русины. Зборы Русинôвъ, котрій кôлька днѣвъ тому назадъ ôдбули ся у Вѣдни и на котрыхъ роблено богато крику противъ програмы Романчука, дали добру пробу союза старои партіи зъ шовіністичными студентами. Здаeсь однакъ рѣчь неможлива, щобы рускій нарôдъ поступавъ и дальше въ скрайнôмъ напрямѣ. Скоро зверне свои очи до Россіи и пôзнасть, якъ тамъ гноблять Русинôвъ, то скорше чи пôзнѣйше прийде до переконаня, що нарôдъ рускій може ще лишь пôдъ опѣкою австро-угорскои монархіи плекати и розвивати свою народность и що то стремленье середъ Русинôвъ, котре все ще змагаe до Россіи, не лишь політично не маe нѣякихъ выглядôвъ, але такожь и пôдъ взглядомъ народнымъ веде до упадку и заглады.

Пос. Романчукъ выкаже ще въ часомъ своимъ землякамъ, котрі нинѣ роблять ему закиды, будьто бы его поступованье рôвнало ся пониженю рускаго народу, выкаже имъ, *що его програма веде дѣйстно до уратованя и пôднесеня рускаго народу.*“

——

Вчерашній *Dziennik Polski* такъ пише въ передовôй статьѣ: „У насъ въ краю загальну увагу звернули на себе загальній зборы рускои Народнои Рады у Львовѣ. Вносячи зъ дотепереѣшныхъ маніфестацій рускихъ народовцѣвъ, два моменты треба приймити за певній. Першій, що п. Романчукъ зъ своею програмою, зачеркуючою дуже широкій кругъ, маe безъ сумнѣву по-за собою дуже значну бôльшôсть рускаго народу; другій, що цѣла „молодо-руска“ акція політична, розпочата въ соймѣ въ

часѣ минувшои сесіи, станула зъ цѣлою свѣдомостію и рѣшучостію на основѣ чисто австрійскѣй.

„Въ тѣснѣмъ союзѣ зъ вѣденьскимъ правительствомъ бажае отже п. Романчукъ довершити спасевія руского народу. Га, щасть ему Боже! Однакожь будучность покаже, чи побѣду рускои идеѣ провидѣнье зарезервовало дѣйстно для австрійского прапору, чи може теперѣшный зворотъ Русинѣвъ ѣдъ опозиціи, разомъ и антиправительственнои и антипольскои, буде одною зъ такихъ похибокъ тактичныхъ и стратегічныхъ, котрѣ въ наслѣдкахъ рѣшають нераз о . . . програнѣй кампанії.

„Але на-разѣ не глядѣмъ въ будучность політики и справъ галицкихъ занадто песимістично! За то числѣмъ зарѣвно на патріотизмъ якъ и розумъ політичный внѣшныхъ проводирѣвъ руского сторонництва народного, що они въ добре зрозумѣлѣмъ власнѣмъ интересѣ — по угодѣ зъ правительствомъ — погадають о якихсь щирыхъ а уштивыхъ пактахъ зъ Поляками... Думаемо, що недалекѣ выборы до рады державнои подадуть способность, чейже пожадану нами, для задокументованя, що сторонництво п. Романчука зъ москальофілами збрвало на вѣки, а угоду свою зъ правительствомъ схоче перевести рука въ руку зъ Поляками.“

Якъ видно зъ сеи статьѣ, Dziennik polski станувъ вже на менше непріязнѣмъ становищи супротивъ Русинѣвъ нѣжь доси, нѣжь ще два дни передъ тымъ въ статьѣ о зборахъ Народнои Рады. Що до его жаданя, абы Русины крѣмъ угоды зъ правительствомъ зробили ще и угоду зъ Поляками, то мы въ тѣй справѣ вже зазначили наше становище въ статьѣ „Нова ситуація III.“ зъ 8 (20) грудня с. р. До тои статьѣ, котрои головнѣ частины подавъ и краковскій Czas, ѣдсылаемо Dziennik polski.

— —

Nowa Reforma подала була зъ-разу описъ загальныхъ зборѣвъ львѣвскои Народнои Рады пѣсля Kurjer-a lwowsk-ого, хотя она на тіи зборы, зарѣвно якъ и Kurjer, выслала була свого справоздавця. Очевидно, що той описъ, згѣдно зъ инѣшными интенціями Kurjer-a и его справоздавця п. Франка, мусѣвъ выйти тенденційно и некористно для Народнои Рады. Въ вчерашнѣмъ и рѣ Now-oи Reform-ы находить ся вже описъ ей власного справоздавця, котрый зовсѣмъ инакше представлае тѣ зборы, хотя и ѣнъ не есть ще цѣлкомъ вѣльный ѣдъ помылокъ. Подаемо зъ того опису що найцѣкавѣйше.

Згадуючи о участникахъ зборѣвъ, каже справоздавець N. Reform-ы: „Свѣтили неприсутностію крылошане св. Юра, алюмны, університетска молодѣжь“. Се правда, тѣлько жь справоздавець, якъ, здае ся, и взагалѣ праса, помыляе ся въ тѣмъ, що она бере тѣ зборы за родъ вѣча, скликаного Народною Радою; се-жь не було загально приступне вѣче, а лише звычайнѣ зборы самыхъ членѣвъ товариства, и симъ именно они мають тымъ бѣльшу вагу, що Народна Рада у Львовѣ тѣлько такихъ членѣвъ маѣ и на зборы свои стягнула. Чому крылошане св. Юра не суть ей членами, въ то не хочемо теперь входити. Однакожь університетска молодѣжь, а тымъ бѣльше алюмны, не можуть навѣть бути членами політичного товариства.

О рефератѣ п. Романчука такъ пише N. Reforma: „Я ѣднѣсъ враженье, що п. Романчукъ есть повнымъ паномъ своихъ приверженцѣвъ, володѣе цѣлкомъ ихъ сердцемъ и пристрастями, посѣдае цѣле ихъ довѣріе, вмѣе говорити до нихъ навѣть нѣвсловцями, а они его розумѣють: на лицяхъ слухачѣвъ можна було видѣти въ часѣ промовы п. Романчука радѣсть и запалъ, старшѣ глядѣли на него зъ чулостію якбы родительскою, молодшѣ зъ покорою и гордостію, що его мають, а не видѣвъ я въ нѣчіихъ очахъ зависти анѣ тѣни критики. Коли зважить ся, що було се зграмадженье 700 до 800 людей, зъ рѣзныхъ сторѣнъ краю и рѣзныхъ верствъ суспѣльныхъ, то не буде пересадою, якъ скажу, що можна п. Романчукови позавидувати того становища, яке умѣвъ собѣ здобути у своихъ недовѣрчивыхъ (podejrzliwych) родимцѣвъ, и що зъ фактомъ треба числити ся. На нашихъ [польскихъ] політичныхъ зѣбраняхъ я доси нѣколи не зауважавъ подѣбнои повноти и нѣчимъ незакаламученои гармонії межи чоловѣкомъ політичнымъ а тыми, котрыхъ представляе.“

Дальше згадуе справоздавець зъ докоромъ, що п. Романчукъ збувъ справу польско-русскихъ взаеминъ лише короткою фразою, що Русины повинѣ жити „зъ нашими народами монархіи“ въ згодѣ, а не спѣмнувъ нѣчого о Полякахъ, що отже „ѣдносины Русинѣвъ до Полякѣвъ мають для п. Романчука и товаришѣвъ таку саму вагу, якъ н. пр. ѣдносины ихъ до Італіянцѣвъ, Словенцѣвъ, Хорватѣвъ и т. д.“ Тутъ п. справоздавець мылить ся, бо п. Романчукъ згадувавъ выразно и окремо о Полякахъ въ остатнѣмъ уступѣ свого читаного реферату.

N. Reforma такъ кѣнчить: „Якій-же результатъ? Одповѣдь легка: по-перше скрѣпленье середъ Русинѣвъ становища п. Романчука и товаришѣвъ; друге: рѣшуче зѣрванье зъ партіею п. Антоневича; трете велике кокетованье зъ правительствомъ; четверте: цѣлковите ігнорованье нашого становища и ѣдносинъ до насъ.“

— —

„*Народни Часописи*“ появивъ ся вже другій н-ръ оказовый, котрый мѣстить передову статью „Загальнѣ Зборы політ. тов. Народна Рада“. Описъ зборѣвъ есть зовсѣмъ тенденційный, опираючій ся видко на донесеняхъ Kurjer-a lwowsk-ого и другихъ подѣбно неприхильно противъ Русинѣвъ настроеныхъ органѣвъ, а репортера свого „Народна Часопись“ на зборы була выслала. Число участникѣвъ збору подае „Нар. Час.“ на 400, о промовахъ пише, що „во всѣхъ [?!] пробивалась скрайна [?!] ненависть до другои партіи [до цѣлои], такъ званыхъ твердыхъ“. Але найбѣльше гнѣвае „Н-у Час.“, що п. Романчукъ межи дезидератами Русинѣвъ поставивъ такожь, щобы въ рускѣй церквѣ усуненый бувъ всякій вилывъ чужосторонный и щобы рускій монастирѣ були ѣдобранѣ зъ рукъ єзуитѣвъ“. „„Нар. Час.“ посуваѣ ся до того, що каже: „треба бути або дуже наивнымъ або злобнымъ манекиномъ въ рукахъ сторонникѣвъ шизмы, щобы тую справу ще разъ выводѣкати... Roma locuta, causa finita. Не говорячи вже о грубѣй неконсеквенціи, яка заходить межи програмою п. Романчука а тою его резолюцією монастирскою, проявлюе ся въ тѣй справѣ ще велика нельояльность такъ для Правительства якъ и для Князѣвъ рускои Церкви, котрѣ зробили честь „Народнѣй Радѣ“, явивши ся на зборахъ. Така резолюція то якбы вотумъ недовѣрія для рускихъ епископѣвъ“.

Мы щиро, безъ облуды и въ найлучшѣй мысли, радимо правительству, щобы радикально змѣнило способъ писаня въ своѣмъ рускѣмъ орґанѣ, бо такій статьѣ самому правительству выйдуть хиба на шкоду. Тымъ Русинамъ, противъ котрыхъ та статья вымѣрена, она зовсѣмъ байдуже. Русины суть и хотять бути вѣрнѣй своѣй гр.-кат. вѣрѣ, але тая вѣра не знае нѣчого о єзуитахъ, и ей интересы не суть иденичнѣй зъ интересами єзуитѣвъ. Русины якъ передъ шѣстьма роками выслали депутацію до цѣсаря о усуненье єзуитѣвъ — а въ тѣй депутаціи бувъ и оденъ священикъ, котрому, якъ и всѣмъ членамъ депутаціи нѣхто не посмѣе закинути, щобы ѣнъ и въ души не бувъ найвѣрнѣйшимъ исповѣдникомъ гр.-кат. вѣры, — такъ и на дальше не перестануть домагати ся того усуненя. И нехай авторъ статьѣ въ „Народнѣй Часописи“ зважить, що и цѣсарь и папскій нунцій дали депутаціи прихильну ѣдповѣдь и обѣтницю уступленя єзуитѣвъ; рускій епископы бажанье руского народу знають, и Нар. Рада маѣ надѣю, що они власне также причинять ся до того, щобы въ монастиряхъ василіяньскихъ въ якъ найскоршѣмъ часѣ зновъ були лише самѣ Василіяне. Авторъ статьѣ чи есть чи позуе на бѣльшого католика, якъ самъ папа, и мабуть такожь навѣть на бѣльшого єзуита, якъ самъ краковскій провінціялъ єзуитѣвъ. Тою дорогою мѣгъ бы хиба скорше захитати католицизмъ у Русинѣвъ, нѣжь скрѣпити. Урядова Gazeta Lwowska зовсѣмъ инакше пише о польскихъ справахъ якъ ей дитина о рускихъ.

Дописи „Дѣла“.

Ѣдъ Турки.

[Переписка въ справѣ урядовои ґазетки.]

Наше ц. к. староство повѣтове турецке не позостае по заду въ ревности придбання передплатникѣвъ для руского „Додатку“ до Gazet-ы Lwowsk oи, бо порозсылало до всѣхъ рускихъ священикѣвъ письмо ось дослѣвно таке:

L. 12.389.

Do Wielebnego gk. Proboszcza w N...

Od 1 Stycznia 1891 zacznie wychodzić osobne codzienne pismo w języku ruskim z napisem „Dodatek do Gazety Lwowskiej“. Pismo to obok zwykłych rubryk, jak Kronika, Feleton i t. p. obejmować będzie w streszczeniu najważniejsze działy spraw krajowych, oraz politыki Monarchii i zagranicznej; redagowane zaś będzie popularnie, stosownie do ogólnego poziomu wykształcenia i umysłowych potrzeb społeczeństwa ruskiego. Osobny dział poświęcony będzie prostowaniu mylnych lub szkodliwych poglądów innych organów ruskich, bałamucących tendencyjnie opinię i przekonania swoich czytelników.

Nie wątpię, że Wielebny ksiądz Proboszcz pojmiesz w całej pełni tendencyę i doniosłość takiego pisma. Głównym jego celem będzie wyrobić zdrową i zacną opinię w kołach ruskich opartą na szczerem przejęciu się państwową ideą austryacką na ścisłej wierności zasadom katolickiego kościoła na zgodnych i pojednawczych usposobieniach względem współobywateli innych wyznań i narodowości.

Pismo to dążyć będzie do skupienia w koło siebie wszystkich rusinów dobrej woli i zacnych przekonań. Wychodzić ono będzie codziennie z wyjątkiem Niedziel i świąt grecko-katolickich, w objętości małego arkusza.

Każdy numer kosztować będzie tylko 1 cent, w drodze zaś prenumeraty 20 ct. a. w. miesięcznie.

Z uwagi tedy na doniosłość i pożyteczność pisma w mowie będącego, z uwagi nadto na nizkość ceny prenumeracyjnej, zapraszam Wielebnego księdza Proboszcza, by zechciał przystąpić do prenumeraty i nadesłać mi co najrychlej a najdalej do 25-go grudnia 1890 odnośne oświadczenie, dołączając oraz należytość prenumeracyjną za pół roku lub też przynajmiej za kwartał zgóry.

W końcu proszę o dotrzymanie powyższego terminu, gdyż pismo wzmiankowane jak to już na wstępie wspomniałem, zacznie wychodzić od 1 Stycznia 1891 r.

Turka dnia 1 Grudnia 1890. C. k. Starosta *Morawski*.

Я маѣ нагоду видѣти ѣдповѣдь одного священика ц. к. старостѣ турецкому на его ѣдозву. Тая ѣдповѣдь дословно ось така:

„Ч. 635.

До Свѣтлого ц. к. староства повѣтового въ Турцѣ.

Одозвою Своею зъ дня 1 грудня 1890 ч. 12.389 Свѣтле ц. к. Староство повѣтове турчаньске ухабило до крайности менѣ, моему релігійному чувству и моѣй дорогѣй рускѣй народности въ кождѣмъ ѣдношеню, и сего менѣ мовчки поминути годѣ.

Въ тѣй ѣдозвѣ каже ся межи иншимъ дословно такъ: „Redagowane zaś będzie — той Додатокъ до Gazet-ы Lwowsk-oи — popularnie, stosownie do ogólnego poziomu, wykształcenia i umysłowych potrzeb społeczeństwa ruskiego“, а дальше: „Z uwagi tedy na doniosłość i pożyteczność pisma w mowie będącego, z uwagi na nizkość ceny prenumeracyjnej zapraszam Wielebnego księdza Proboszcza, by zechciał przystąpić do prenumeraty“ и т. д. Що-жь то властиво Свѣтле ц. к. Староство гадае о менѣ и о степени мого образованя, поручаючи менѣ предплачувати той „Додатокъ“? Я кѣнчивъ студія гімназіяльнѣ, зробивъ испытъ зрѣлости, кѣнчивъ університетъ теольоґічный и фільософічный, есмь теперь священникомъ и займаю своему званю одвѣтне, видне и важне становиско, — длятого Свѣтле ц. к. Староство фатально похабило, поручаючи менѣ предплачувати ґазету, редаґовану „popularnie, stosownie do ogólnego poziomu wykształcenia i umysłowych potrzeb społeczeństwa ruskiego“.

Свѣтле ц. к. Староство порозсылало тую славетну ѣдозву до всѣхъ образованыхъ Русинѣвъ-священикѣвъ въ нашѣмъ повѣтѣ и тымъ способомъ твердить, що всѣ Русины въ нашѣмъ повѣтѣ стоять на низькѣмъ степени образованя, длятого ниѣ всѣ пренумерують тую „популярну“ ґазету „redagowaną stosownie do ogólnego poziomu wykształcenia i umysłowych potrzeb społeczeństwa ruskiego“. Той поглядъ Свѣтлого ц. к. Староства есть цѣлкомъ блудный, бо предся числячи інтеліґенцію пѣсля образованя, пѣсля укѣнченыхъ школъ університетскихъ — то въ нашѣмъ повѣтѣ становлять Русины девять десятыхъ частей образованыхъ людей, а доперва одна десята есть образованыхъ людей иншихъ народностей Менѣ лучало ся чути ѣдъ декотрыхъ коротко-видячихъ, мало-образованыхъ, хоть нѣбы то інтеліґентныхъ, Полякѣвъ а особливо Польокъ, котрѣ вже зъ-горы безъ всякого выимку бесѣдують, що все, що руске, то вже просте, необразоване — „z niskim poziomem“. Бесѣдѣ тыхъ людей не дивуесь нѣхто, бо знае, що то суть простѣ неуки, але щобы Свѣтле ц. к. Староство таке блудне и ухабляюче понятье о народѣ рускѣмъ мало, то не дасть ся повѣрити, а такъ зъ письма того выходить.

Але дарма, яке тамъ мѣрило образованя прикладае Свѣтле ц. к. Староство до мене або взагалѣ до народу руского — чи тамъ „społeczeństwa ruskiego“ — бо, якъ хто умѣе, такъ пѣе. Якъ я, такъ нарѣдъ русинъ простивъ бы погляды въ тѣмъ разѣ, але въ згаданѣй ѣдозвѣ Свѣтле ц. к. Староство иде дальше и порушуе справы дуже серіозной натуры, а въ дуже нефортунный способъ. Поручаючи менѣ пренумерувати той Dodatek захвалюе его Свѣтле ц. к. Староство дословно ось такъ: „Głównym jego celem będzie wyrobić zdrową i zacną opinię w kołach ruskich, opartą na szczerem przejęciu się państwową ideą austryacką, na ścisłej wierności zasadom katolickiego kościoła“ и пр. Если Свѣтле ц. к. Староство твердить, що той славетный Dodatek маѣ выробити „zacną opinię w kołach ruskich, opartą na szczerem przejęciu się państwową ideą austryacką, na ścisłej wierności zasadom katolickiego kościoła“, то зъ того консеквентно выходило бы, мовь-бы Свѣтле ц. к. Староство думало, що тои засады державнои австрійскои и непоколебимои вѣрности засадамъ католицкои церкви нѣ у мене нѣ въ суспѣльности рускѣй турчаньского повѣту доси не було и теперь нема.

Се твердженье Свѣтлого ц. к. Староства було бы инсинуаціею, котру я ѣдъ себе и ѣдъ народу руского нашого повѣту рѣшучо ѣдкидую. Прошу, ниѣ Свѣтле ц. к. Староство повѣтове наведе хоть оденъ-одинѣсенькій фактъ на доказъ Свого твердженя! Що-до мои особы яко священика, поставленого духовнастаремъ въ Н... силою моеи власти духовнои и силою истнуючого и обовязуючого у насъ права — то мене той Dodatek не буде учити перенятися щирою идеею державы австрійскои, бо я есмь того вѣрнымъ учителемъ. Тажь я, якъ и кождый рускій священикъ въ Галичинѣ, мы силою нашого званя васъ всѣхъ урядниковъ того научаемо! Се сказавъ я що-до моеи особы и що-до священикѣвъ рускихъ въ загалѣ. А теперь що-до всеи суспѣльности рускои заявляю рѣшучо, що тая суспѣльность все була и есть такъ перенята идеею державною австрійскою, що науки жаднои ѣдъ жадныхъ Dodatk-ѣвъ не потребуе. Ачей яйце не мудрѣйше якъ курка! Идеею австрійскою державною есть вся суспѣльность руска въ тутешнѣмъ повѣтѣ и въ цѣлѣй Галичинѣ такъ сильно перенята, що може въ тѣмъ взглядѣ послужити прикладомъ для всѣхъ иншихъ народѣвъ нашои держави. Весь нарѣдъ рускій цѣлои Галичины, отже и нашого турчаньского повѣту, перенятый идеею державною австрійскою, не робивъ нѣколи жаднои ворохобнѣ и все дававъ и дае радо рекрута та платить зъ послѣдного податки. Прошу придивитись, якъ отець кождои рускои родины выправляе сына до войска. „Иди, сыну, каже, остань все вѣрный цѣсареви, а и житье своѣ дай радо за Него и цѣлу державу!“ А при стяганю податкѣвъ що чути? Коли густо-часто за податокъ беруть послѣдну шерстинку або послѣдный сѣрахъ, або послѣдну плахту, то кождый Русинъ, тяженько зѣтхнувши, зъ слезою въ оцѣ промавляе тогды, якъ ему то все забирають: „Га, то податокъ, не напасть; тото треба дати!“ Чи есть якій другій нарѣдъ такъ перенятый австрійскою идеею державною? Вся суспѣльность руска свѣдома того, що она довжна австрійскѣй державѣ.

Свѣтле ц. к. староство, поручаючи менѣ ѣдозвою пренумерувати Dodatek, каже, що тая ґазетка маѣ мене и всѣхъ Русинѣвъ въ повѣтѣ турчаньскѣмъ учити вѣрности для католицкои церкви. Не знаю, чи п. референтъ той ѣдозвы бувъ тогды притомный, коли тую ѣдозву змыславъ. Якъ же? мене католицкого священика маѣ Dodatek do Gazety Lwowskiej учити вѣрности засадамъ католицкои церкви? Таке твердженье есть, легонько выразившись, наивне. Я яко священикъ католицкій, маючи до того ѣдповѣдній студія університетскѣ и будучи до того за помочію ласки Божои моими властями духовными посвященый и поставленый, — я переконуючо научаю всѣхъ, отже и редакторѣвъ Dodatku do Gazety Lwowskiej и всѣхъ нашѣвъ референтѣвъ старостваповѣтового, щобы були вѣрными засадамъ католицкои церкви, и то не поверховно, але щобы до глубины серця переняли ся засадою-наукою католицкои церкви, бо инакше душѣ свои запропастять. Дотычно того, щобы той Dodatek мавъ ширити велику вѣрность засадамъ католицкои церкви межи суспѣльностію рускою, то по перше: я въ-горы признаю, що редакторы Dodatk-у до того суть неспособнѣ, бо того не розумѣють; на то суть священики католицкѣ и письма релігійнѣ остаючѣ пѣдъ надзоромъ нашихъ духовныхъ католицкихъ властей, а вкѣнци, якъ на теперь, всю суспѣльность руску нашого повѣту поучують свои священики такъ вѣрно засадамъ католицкои церкви, що ся суспѣльность може послужити за прикладъ для иншихъ краѣвъ. Чого бы мы хотѣли, кобы такѣ щирѣ, не фарисейскѣ побожнѣ и вѣрнѣ засадамъ католицкои церкви були всюды и въ иншихъ народахъ, якъ въ рускѣмъ!

Дальше твердить свѣтле ц. к. староство, що той Dodatek маѣ наклоновати всю суспѣльность руску въ повѣтѣ до згѣдного и помирного настрою супротивъ сусѣдѣвъ иншого вѣроисповѣдання и иншои народности. Але-жь того наклоновання, славити Бога, цѣлкомъ не треба, бо вже въ свѣтѣ нема згѣдливого и податливого народу, якъ Русины. Тажь то кождого Русина аксіоматъ: „хто терпенъ, той спасенъ“ або „все бери, мене лишай“. Тажь и исторія учить насъ, що тая податливость, вроджена Русинови, упослѣдила его черезъ то за надто. Русинъ въ самовѣдверженьемъ терпить всьо, а нѣкому воды не заламутить. Кобы ему кривды не робили, а ѣнъ певне нѣкому не зробить!

По тыхъ доказахъ осмѣлююсь ще одно свѣтлому ц. к. староствапримѣтити. Пѣсля приватныхъ а певныхъ вѣстей маѣ бути на певне головнымъ сотрудникомъ-редакторомъ того Dodatku do Gazety Lwowskiej нѣкій священикъ Лука Бобровичъ, котрый въ часѣ злощастного найбѣльшого гоненія нашихъ унійтѣвъ въ холмскѣй епархіи своихъ парохіянъ не боронивъ, тѣлько лишивъ ворогамъ на пожертье, а самъ утѣкъ и перенѣсъ ся до Галичины, де его несвѣдомій цѣлои тои справы мученикомъ зробили и зладили ему такъ, що ѣнъ услыхае вѣ всѣмъ земскѣмъ якъ пирѣгъ въ маслѣ. Пѣсля слѣвъ нашого Спасителя Исуса Христа „добрый пастырь душу свою полагае за овцы, а наемникъ, видя вовка грядуща, утѣкае, бо наемникъ есть а не радитъ о овцахъ“. Сумнѣ часы переслѣдувань за вѣру католицку пригадують намъ, що жаденъ ревный католикъ а тымъ бѣльше священикъ въ часѣ тяженького кровавого переслѣдування нѣгде не утѣкавъ, не ховавъ ся, тѣлько радо зносивъ всякій переслѣдування, муки и смерть за вѣру и чимъ бѣльше лилася кровь тыхъ невинныхъ мученикѣвъ за вѣру Христа, тымъ бѣльше розширяла ся вѣра христіяньска, а святѣ мученики одержали за то вѣнець неувядаемои славы въ небѣ. Тіи мученики не устугали зъ мѣсца борбы, — и робили добре, та й такъ готовъ зробити кождый католицкій священикъ — а о. Луць Бобровичъ такъ не зробивъ. Я его не сужу, ниѣ его Богъ судить, — але то можу по совѣсти сказати, що Dodatek do Gazety Lwowskiej маючи такого редактора, для нѣкого хѣсна не принесе.

Зъ тыхъ тутъ побѣжно наведеныхъ причинъ заявляю, що ѣдзванку Свѣтлого ц. к. Староства зъ дня 2 грудня 1890 ч. 12.389 ѣдволити не можу и згаданого Dodatku do Gazety Lwowskiej не запренумерую, бо пѣсля обявленои програмы той Dodatek для мене не потрѣбный а для моихъ парохіянъ безъ всякои вартости, мимо того, що тая ґазетка маѣ бути неимовѣрно туна.

Зауважаю ще й то, що безъ всякихъ Dodatk-ѣвъ do Gazety Lwowskiej Русины съ Поляками погодять ся, бо погодити ся мусять. Предся Поляки здоровомыслячій знають, що вже дальше годѣ Русинамъ ѣдмавляти ихъ справедливыхъ жадань, а коли Русины съ Поляками въ краю помирять ся, то ажь тогдѣ буде файно.

Выдатки на выдаванье подѣбныхъ ґазетъ, якъ той Dodatek, мусять бути великій. Тѣ грошѣ можна бы обернути на щось иншe, но, але не увѣрять, ажь змѣрять.

Ѣдъ Уряду греко-кат. парохіи Н., дня... 1890

Н. Н. рускій парохъ въ Н.“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На зборахъ въ Колинѣ, де вже молодо-Чехи и реалісты выступали сполученѣ разомъ — обговорювали проф. Масаржикъ и пос. Енґель політичну ситуацію въ Чехахъ. Масаржикъ сказавъ насампередъ, що помиренье обохъ народѣвъ есть великого значѣня не лишь для самыхъ Чехъ, але и для цѣлои держави. Чехи лишь длятого противлять ся вѣденьскимъ точкамъ угодовымъ, що они нарушують ихъ право. Ческій нарѣдъ домагаесь инѣ конче орґанізаціи одного великои партіи. Правдивѣ репрезентанты народу можуть бути лишь поступовѣ. То доказуе исторія ческого народу ѣдъ найдавнѣйшихъ часѣвъ. Старо-ческа партія длятого розпала ся, що не держала ся поступовыхъ идей. Союзъ зъ февдалами не мѣгъ анѣ однѣй анѣ другѣй сторонѣ принести користей. Старо-ческа партія, котра зъ разу була ліберальна, показалась въ наслѣдокъ союза зъ февдалами въ справѣ безкон-

фесійныхъ шкôлъ, нерѣшимою. Характеристикою старо чеcкои партіи ѥсть неясность и нездарность, а зъ сего выйшла нещирость и двозначность ея. Партія та не була щира анѣ для народу, анѣ для своихъ союзникôвъ, анѣ для правительства, анѣ навѣть сама для себе. Жадна партія не покидае черезъ нѣчь своєи програмы. То вказуе на велику недугу въ ея орґанізмѣ. Коли розпала ся старо-чеcка партія, то розпаде ся и консервативна партія шляхотcка. Въ Чехахъ нема властиво консервативноі партіи; для неи пôдготовляе доперва теперь ґрунтъ великій рухъ католицкій, котрый треба поважати, тôлько-жъ та партія не повинна добирати собѣ репрезентантôвъ зъ-помѣжь теольогôвъ. Пôсля погляду Масаржика повинна бути въ народѣ одна велика партія ліберальна, а по-при ню партія консервативна; обѣ працювали бы тогды для добра народу. Велика партія ліберальна, яка маe теперь утворити ся, маe стояти по серединѣ межи радикалами и консерватистами, бо свободѣ загрожують обѣ скрайнѣ партіи. Мы знаємо добре — казавъ бесѣдникъ, що мы малый нарôдъ — хочь суть ще и меншѣ — та що потребуємо союзника. Але мы не допустимо до того, щобы централізмъ знищивъ нашу народну индівідуальность. Поки що розходить ся о то, щобы осягнути горожаньску самостôйность. Нашъ цѣлый нарôдъ мусить бути здôбный до правленя державою на пôставѣ ординаціи выборчои, котра маe опиратись на загальномъ правѣ голосованя. Помиренье обохъ народôвъ мусить наступити на пôставѣ рôвного права. То помиренье ѥсть конечностію для цѣлои Австріи. Народôвъ въ Австріи ѥсть такъ богато и рѣчь зовсѣмъ природна, що одинъ або два, або и три возьмуть провôдъ. Я то собѣ такъ представляю, що Чехи порозумѣють ся насамперед зъ Нѣмцями, а ôдтакъ утворять зъ ними велику партію, котра возьме провôдъ цѣлои державы. Кажуть, що противности суть за великій и велика посѣлость маe задачу сполучити насъ въ Нѣмцями. Нинѣ не може нѣхто бути безъ національности. Коли велика посѣлость не маe національности, то она монструмъ. Національнѣ противности може лишь той погодити, хто самъ ѥсть національ. Насъ чекаe велика задача; але мы и знаємо свôй обовязокъ такъ само якъ и нашѣ репрезентанты знають, яку одвѣчальность беруть на себе. То спонукало насъ реалістôвъ сполучити ся зъ молодо-Чехами и я переконаный, що зъ нами сполучать ся всѣ, котрѣ стремлять до ненарушимости краю и до національноі рôвноправности.

Веденье справъ въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ, належачихъ до першого шефа секціи, передано провізорично шефови секційному бар. Пасеттіому зъ вынимкою справъ торговельно-політичныхъ, котрѣ позôстануть въ рукахъ совѣтника міністерства торговлѣ Ґлянца. До веденя справъ другого шефа секційного, покликано до міністерства посла ґр. Рудольфа Вельзерсгаймба. Крôмъ того постановлено ще покликати до міністерства жупана комітату штульвайсенбурґского ґр. Белю Чіракіого, яко совѣтника міністерского.

Пôсля Fremdenblatt-у ѥсть рѣчь дуже можлива, що бар. Седьеній-Маричь, мимо того, що ѥго именовано міністромъ, буде и дальше кермувати нарадами надъ заключеньемъ новои австро-нѣмецкои угоды торговельноі, котрѣ розпôчнуть ся дня 8 сѣчня, бо ôнъ знаe всѣ подрôбности предмету и маe повне довѣріе репрезентантôвъ обохъ сторôнъ. Нарады самѣ потягнуть ся довшій часъ, бо аж теперь прийде черга на спеціяльнѣ справы.

——

Зъ Курляндіи доносять до „Моск. Вѣдом.“, що прибалтійскій Нѣмцѣ стараються ся всѣми силами и не безъ успѣху держати ся опозиціи. Такъ недавно тому, выбрало курляндске товариство літературне при нагодѣ свого 75-лѣтнього ювилею на почетныхъ членôвъ звѣстного еміґранта Шіррена и Ґрайфенгаґена, котрого за опозицію противъ правительства усунено зъ посады бурмістра мѣста Ріґи. Опозиційну аґітацію можна всюды добачити: дома и въ школѣ, въ церквѣ и на зборахъ. Клюбы не пренумерують зовсѣмъ россійскихъ ґазетъ и не згадують навѣть о Россіи. Кореспондентъ згаданои ґазеты каже, що Нѣмцѣ очевидно вѣрять въ добрый успѣхъ тои аґітаціи, бо поступають такъ, якъ коли-бъ не були въ Россіи, а въ якôй нѣмецкôй провінціи.

Лондоньскѣ ґазеты доносять, що россійскій амбасадоръ въ Лондонѣ повѣдомивъ членôвъ комітету, скликавшихъ мітінґъ въ оборонѣ жидôвъ россійскихъ, що выбраній на тôмъ мітінґу делеґаты, не мають чого ѣхати до Петербурга, бо ихъ тамъ не приймуть. Въ Петербурзѣ було вже ôдъ самого початку рѣшено не допустити до царя, але зъ разу хотѣли ихъ допустити до Побѣдоносцева, яко прокуратора синоду, або до Дурнова, яко міністра дѣлъ заграничныхъ. По тôмъ однакожь — каже Times — розважено, що було бы то оскорбою Россіи, приймати до урядовои вѣдомости резолюціи, ухваленѣ на неодвѣчальныхъ зборахъ чужесторонцевъ, а дотыкаючѣ внутрѣшнѣ справы россійскѣ — и рѣшено ся заявити, що депутаціи нѣхто въ Петербурзѣ не приймe.

——

Кôлька днѣвъ тому назадъ розбѣшлась була поголоска, що цѣсарь Вільгельмъ носить ся зъ гадкою ѣхати до Канъ въ Франціи, а по дорозѣ поступити и до Парижа. Чи дѣйстно такъ було, чи нѣ, годѣ знати; можна навѣть припускати, що вѣсть ту скомбіновано на пôставѣ другои, такожь неґевнои, той, що нѣбы то ки. Бісмарѣъ думаe выбрати ся до полудневои Франціи для поратованя здоровля. Досыть, що французка праса пôдхопила заразъ вѣсть о плянаѣ нѣмецкого цѣсаря и выступила остро противъ него. Особливо Intransigeant заграозивъ, що на всѣхъ двôрцяхъ зелѣзничихъ стрѣтить цѣсарь дуже немилу для себе демонстрацію; инші ґазеты стали пригадувати, що ему приключилось бы то само, що свого часу испаньскому королеви Альфонсови XII. коли вертавъ зъ Нѣмеччины въ мундурѣ пруского полковника. На то выступленье французкои прасы ôдповѣли заразъ нѣмецкѣ ґазеты, що пôсля ихъ найлѣпшихъ информацій цѣсарь зовсѣмъ не думавъ и не думаe ѣхати до Франціи. Хто однакожь зважить то, якъ цѣсарь нѣмецкій любить ѣздити и що ôнъ якъ разъ тыми своими подорожами робить політику, та що недавно ще ходила чутка, що ôнъ думаe зъѣхати ся зъ президентомъ республики, той мимоволѣ може подумати, що въ повышôй вѣсти було може щось и правды. Треба мати то на оцѣ, що мѣродайнѣ круги нѣмецкѣ зондують вже ôдъ давна, чи не можна бы въ якій способъ *зблизити ся до Франціи*, а Post ще не давно подавала раду, що правительство нѣмецке повинно старати ся вôйти въ якійсь контактъ зъ тыми елементами французкими, котрѣ противнѣ всякому шовінізмови и готовѣ такожь приложити руку для удержаня мира, та діятого суть рѣщучо противнѣ всякому кокетованю Франціи зъ Россіею.

Соціялъ-демократы въ Нѣмеччинѣ звернули теперь головну свою увагу на сѣльскихъ робôтниковъ. Въ тôй цѣли выготовлено вже цѣлый планъ акціи, о котрôмъ орґанъ соціялъ-демократôвъ Berl. Volksblatt дае поки що хочь мале понятье, оголосивши ôдозву головы партіи до товаришѣвъ. Въ ôдозвѣ тôй сказано, що всѣ товаришѣ, котрѣ уважають себе здôбными писати що-небудь въ справѣ сѣльскихъ робôтниковъ, чи то статьѣ до ґазетъ, чи обширнѣйшѣ розвѣдки въ видѣ брошуръ, мають надôслати свои роботы головѣ товариства, або порозумѣти ся зъ нимъ въ справѣ написаня такихъ робôтъ. Такъ само взываe ся всѣхъ товаришѣвъ, щобы они надсылали презвдіи партіи поодинокѣ вѣсти и цѣкавѣ замѣтки. Всѣ тѣ приготовленя суть доказомъ, що проводирѣ соціяльно-демократичноі партіи видять дуже добре трудности, якѣ имъ разъ справа сѣльскихъ робôтниковъ наставляe.

——

Зъ Бѣлграду доносять, що правительство задумуe радити надъ тымъ, въ якій бы способъ залагодити роздоръ въ королевскôй родинѣ въ дусѣ резолюціи скупштины. Говорять такожь, що король Миланъ маe на Рôздво приѣхати до Бѣлграду. Скупштина ôдрочить ся за-для святъ дня 2 або 3 сѣчня на чотырнацять днѣвъ. Буджетъ и законъ прасовый прийдуть на порядокъ дневный доперва по святахъ. Въ справѣ закона прасового порозумѣло ся вже правительство зъ бôльшостію скупштины.

Köln. Ztg. дôстала зъ Бѣлграду вѣсть, що внесенье радикального посла Стояновича щобы межи населенье роздати 100.000 карабінôвъ зробило въ сербскôй столици величезне вражѣнье. Ходить тутъ просто о узброенье народноі міліціи, чого радикалы вже ôдъ давна домагають ся. Стояновичь высказавъ въ мотивахъ до свого внесеня бажанье, щобы народъ бувъ кождои хвилѣ готовъ ôдперти всякій замахъ на свои права.

Ôдозва до милосердія блпжныхъ.

Уже 60 лѣтъ минуло, якъ ще ц. к. камера зачала будувати церковь зъ каменя на великій розмѣры въ Ваньовичахъ. Вымурувала фундаменты на метръ або й бôльше по-надъ землю и залишила! Отже мои парохіяне уже 60 лѣтъ безъ храму Божого!

Скôлько то лібръ паперу переписали мои попередники за той часъ! скôлько то инстанцій, навѣть найвысшихъ порушали они, а все на дармо! Самбôрскій добра камеральнѣ проданій, и розшматованій межи кôлькадесять властителѣвъ приватныхъ, а тягаръ ктитора згаданои церкви, мимо довголѣтныхъ запопадливыхъ доходжень и старань зô стороны мѣсцевыхъ парохôвъ и громадянъ — доси не знати на кôмъ спочиваe! Нѣхто зъ набувшихъ части добръ камеральныхъ не хоче до того тягару признатись, противно, що-силы ôдгрѣбаeсь!

Парохіяне мои, числомъ тôлько 950 душь, мимо найщиршои волѣ и стараня не въ силѣ такъ величезного храму, якій розпочато, выбудувати, бо хочь доси выложили вже надъ 5000 зр., то однакъ, щобъ дѣло довершити, треба бы ще надъ 8000 зр. А такои квоты выдобути зъ громадянъ неможливо безъ ихъ матеріяльного зруйнованя! А се ще тымъ бôльше, що парохіяне мои и такъ убогѣ, въ послѣдныхъ трохъ рокахъ дôткненѣ тяженькими ударами. Въ р. 1887. пожаромъ, въ р. 1888 черезъ посухи тяжкимъ неурожаемъ и заразою на худобу а въ р. 1890 немилосердным градомъ!

Увзглядняючи повышѣ поводы ѥго Ексц. Панъ Намѣстникъ дозволивъ комітетови парохіяльному рескриптомъ зъ дня 11 цвѣтня 1889 ч, 3658 през. и зъ дня 7 листопада 1890 ч. 11742|през. збирати добровôльнѣ датки на будову згаданого храму Божого до кôнця червня 1891 р. въ цѣлôй Галичинѣ. Отже посылаючи въ тôй цѣли честныхъ и твердыхъ людей въ повѣты, осмѣлююсь ôдозвати ся до Вашихъ добрыхъ сердець, дорогѣ Родимцѣ!

Высокопреп. Отцѣ Братя! поможѣть ласкаво своему брату девершати дѣло имъ намѣрене! Богатшѣ Церкви! даруйте для своеи бѣднѣйшои сестрицѣ-церкви! Честнѣ Громады — для нужденнои громады! Свôй для своего! Се бо все для хвалы Божои! А доброохотна дателя возлюбитъ и вознаградитъ Богъ!

Дякуючи сердечно жертвувавшимъ уже доси на цѣль повышу, примѣчаю, що Высокобл. Добродѣѣ можуть и безпосередно жертвы свои пересылати до комітету парохіяльного въ Ваньовичахъ, почта Самбôръ.

Зъ поважаньемъ и вдячностію
Николай Боберскій, гр. к. парохъ и предсѣдатель комітету парох. въ Ваньовичахъ, почта Самбôръ.

НОВИНКИ.

— **Новый выдѣлъ „Народноі Рады“** зôбравъ ся вчера вечеромъ на перше засѣданье для уконституованя и полагодженя деякихъ справъ пильнѣйшихъ. Заступникомъ головы товариства выбрано адвоката д ра Костя Левицкого, секретаремъ судью Антона Дольницкого, а касіэромъ о. Александра Стефановича. По своѣмъ уконституованю выдѣлъ однодушно ухваливъ высказати сердечну подяку д-ру Олександрови Огоновскому, бувшому головѣ товариства, за ѥго довголѣтный знаменитый провôдъ и ѥго ревнѣ труды, ухвалу сю вписати до протоколу, а кромѣ того призначити двохъ делеґатôвъ (теперѣшного голову товариства, посла Романчука, и члена выдѣлу посла д-ра Дамяна Савчака), котрѣ мають удатись до д-ра Ол. Огоновского и устно передати ѥму ухвалу выдѣлу и почестну для него маніфестацію загальныхъ зборôвъ „Народноі Рады“, зъ бажаньемъ, щобы дотеперѣшный голова товариства, выпросившись на сей разъ ôдъ проводу въ „Народноѣ Радѣ“, мôгъ чимъ скорше вновъ посвящувати свои труды сему товариству. Опôсля велись нарады надъ кôлькома важными справами загального значѣня.

— **Духовеньство деканату нараѣвского** вышле небавомъ подяку ѥго Ексц. митрополитови Сембратовичеви за ѥго промову въ соймѣ у ôдповѣдь на бесѣду д-ра Антоневича.

— **Церковь въ Дунаєвѣ** обôкравъ якійсь злодѣй ще въ ночи зъ 13-го на 14 го листопада Розбивши въ поблизькôй кузни колодку ôдъ дверей, взявъ витрихъ и грубе зелѣзне веретено млыньске. Витрихомъ отворивъ колодку церковну, ôдбивъ дошку ôдъ одвѣркôвъ, пôдваживъ долотомъ дверѣ, а ôдтакъ, вложивши межи дверѣ и одвѣрокъ веретено, вываживъ скобель ôдъ замку. Дôставшись до церкви, пôйшовъ просто до скарбця, розбивъ колодку ôдъ дверей и поторощивши двѣ деревянѣ окованѣ скарбонки, замкненѣ кожда на два замки, забравъ всю готôвку, яка тамъ находилась, именно 38 зр. 96 кр. и старый срѣбный сороковець, не рушивши бôльше нѣчого. Засвѣтивши собѣ до своеи роботы, не згасивъ свѣчки и тая, выгорѣвши до споду, затлили дошки гробницѣ, на котрыхъ стояла, и огонь бувъ такъ сильный, що потопились циновѣ серця ручныхъ звôнкôвъ, а дошки цалевѣ на споеню на-скрôзь перегорѣли. Дѣйстно, се чудо, що огонь загасъ самъ ôдъ себе, а то згорѣла бы була деревяна церковь цѣлкомъ, а зъ нею пропавъ бы и орігінальный памятникъ давнои штуки рѣзьбарскои зъ передъ 200 найменше лѣтъ — иконостасъ, теперь свѣжо ôдновленый. Дразлива на свою честь жандармерія дунаѣвска до сеи поры не вынайшла злодѣя.

— **Зъ Буковины пишуть намъ**: Дня 19 н. ст. грудня ôдбули ся въ Сучавѣ похороны бл. п. Леонтины Шиховои, жены руского пароха о. Ивана Шиха, а дочки пок. поета Николая Устіяновича. Похороны ôдбулись дуже величаво при участи великого здвигу народу, духовеньства всѣхъ вѣръ и достойникôвъ свѣтскихъ. Обряду похоронного довершили священики руски оо. Слюсарчукъ, Воляньскій, Глѣбовицкій и Рожанковскій, два священики латиньскѣ и одинъ ôрменьскій (о. Давидовичь). О. Слюсарчукъ державъ трогаючу прощу. Впр. архимандритъ православный о. Чунтулякъ, румуньскій парохъ о. Ґалинъ и инчѣ своею присутностію въ церквѣ зазначили дружну приязнь и сочувство для опечаленого мужа и численныхъ сирôтъ, не зважаючи на роздразненье, яке починаe ширитись мѣжь конфесіями на Буковинѣ. Честь имъ! [*Прим. Ред.* При нагодѣ сеи дописи зъ Буковины зволить Вп. о. Иванъ Шихъ принати щире сочувство и ôдъ нашои редакціи, котрôй не на довго передъ тяжкою пригодою въ ѥго домѣ переславъ ôнъ свою цѣнну обширну працю пôдъ заг. „Исторія уніи церковнои на Буковинѣ ôдъ початку аж по конець 1889-го року“.]

— **Третій выкладъ зъ исторіи Руси** проф. Олександра Барвѣньского для кружка наукового женщинъ ôдбуде ся въ четверъ, завтра дня 1 н ст. сѣчня 1891 р. въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ точно о годинѣ $2^1/_2$ зъ полудня.

— **Огонь на приходствѣ.** Дня 7 (19) грудня повставъ огонь на приходствѣ въ Байкôвцяхъ, тернопôльского повѣту. Сильный вѣтеръ унеможлививъ ратунокъ и цѣле село було у великôмъ небезпеченьствѣ. Згорѣли чотири будынки. Забезпечени страты обчислено на 2.840 зр.

— **За орґанізацію тайныхъ товариствъ** обжалувала краковска прокураторія редакторôвъ журнала Ognisko и университетскихъ студентôвъ Ернеста Брайтера та Вільгельма Фельдмана. Обемистый актъ обжалованя маe кидати цѣкаве свѣтло на рухи мѣжь университетскою молодежію.

— **Черезъ шкарлятину** замкнено въ Вадовицяхъ аж до 11 сѣчня ґімназію. Шкарлятина проявилась въ самôмъ будынку школьнôмъ, именно въ мешканю директора ґімназіи.

— **Міністерство просвѣты** призначило зъ державнои дотаціи 3.000 зр. для мѣста Кракова на пôдпиранье штуки. Грошѣ тѣ мають ужити ся на приукрашенье новои пресвитеріи въ костелѣ Маріи.

— **Октавъ Фейле**, знаменитый повѣстеписатель французкій, котрого пару повѣстей подали мы въ передкладѣ въ Бібліотецѣ найзнаменитшихъ повѣстей, членъ академіи, померъ сими днями въ 78 роцѣ житя. Зъ літературноі працѣ давъ ся пôзнати першій разъ въ роцѣ 1846. Богато зъ ѥго творôвъ перероблювано на творы сценічнѣ, хочь и самъ Фейле писавъ драматы для театрôвъ. Въ р. 1862 выбрано ѥго членомъ академіи, а въ рôкъ пôзнѣйше зачислено ѥго въ почотъ офіцирôвъ легіи почестноі.

— **Золоту рожу** надавъ папа, при нагодѣ сегорôчныхъ святъ Рождества, жѣнцѣ президента французкои републики, панѣ Карно. Ѥсть се звычай, що папа на тѣ свята надае якôйсь зъ пануючихъ монархинь такій дарунокъ; сего року той чести удостоилась панѣ Карно. Надаванье той рожѣ ôдбуваe ся звычайно зъ великою парадою, але панѣ Карно, пôсля волѣ свого мужа, приняла сей даръ въ палатѣ Елізейскôй тихо, навѣть безъ звычайного церемоніялу.

— **Народне шкôльництво въ Австріи.** Зъ найновѣйшого зôставленя центральноі комісіи статистичноі о станѣ шкôльництва народного въ Австріи выходять слѣдуючѣ данѣ: Въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ числила Австрія 3,335,674 дѣтей обовязаныхъ ходити до школы. Зъ тыхъ не побирало нѣякои науки за-для духового або фізичного калѣцтва 21.895 дѣтей; 365.593 не ходило зовсѣмъ до школы, хочь були пôдъ взглядомъ умысловымъ *и тѣлеснымъ нормально розвиненѣ*, — *и то* въ такихъ процентахъ: Въ Краинѣ 17, въ Дальмаціи 23·2, на Побережу 30·5, въ Галичинѣ 40·6, на Буковинѣ 52·1%. Шкôлъ було 18.079, помѣжь ними 16.688 народн., 415 мѣскихъ и 976 шкôлъ приватн. Зъ 16.688 шкôлъ народн. було одноклясовыхъ 8.400, двоклясовыхъ 3.916, аресшта школы бôльше-клясовѣ. Въ публичныхъ школахъ повнило обовязокъ 44.838 учителѣвъ и 13.913 учительокъ. На одну учительску силу припадало пересѣчно по 72·4 ученикôвъ. Зъ помѣжь учителѣвъ 83.7% мали свѣдоцтва учительского уздôбненя (патентъ), 11% свѣдоцтва зрѣлости, а 5·3% учили безъ свѣдоцтва.

— **Дрôбній вѣсти.** Цѣсарь удѣливъ 100 зр. пôдпомоги громадѣ Шершенôвцѣ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ на будову школы. — Цѣсарь затвердивъ выбôръ Адольфа Добжиньского, зверхника двôрского обшару въ Сѣдльци, на презеса повѣтовои рады въ Тарновѣ.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Презенту на Березддвцѣ дôставъ о. Ник. Сенишинъ зъ Покровець; на Кутище о. Мих. Ваврикъ, сотрудникъ зъ Залозець новыхъ; на Илôвъ о. Мих. Гаврилюкъ.

Въ пропозицію на прихôдъ Пôдлысье взятый о. Левъ Тарнавскій, самъ одинъ.

Вôзваній до канон. институціи: о. Іоанъ Товарницкій на Клѣщѣвну, о. Іоанъ Юркевичь на Сухорѣче, о. Вас. Молчко на Сервиры въ Мартѣ 1891 р. и о. Теоф. Горникевичь на Витвицю.

Канон. институцію одержавъ на Володимирцѣ о. Юліянъ Бачиньскій.

Митроп. Консисторія вставилась до презіди ц. к. намѣстництва о згоду на канон. институцію оо.: Антонія Рудницкого на Дитятинъ, Онуфр. Криницкого на Бѣле и Николая Сенишина на Березддвцѣ.

Архіерейску грамоту зъ правомъ уживаня експозиторій крилошаньскихъ одержавъ о. Іоанъ Стрыйскій, капелянъ войсковый въ Перемышли.

Душпастирскѣ посады одержали оо.: Ипполитъ Погорецкій сотрудництво въ Щирци, а ново поставленѣ пресвитеры сотрудництва: Григ. Дяконъ въ Роздолѣ, Ем. Боберскій въ Романовѣ, Ив. Насальскій въ Толщевѣ а Любомиръ Конст. Зарицкій въ Семигиновѣ.

Введенѣ въ сотрудництва оо.: Ем. Король въ Жуковѣ. Евг. Лопатиньскій въ Островѣ, Волод. Копытчакъ въ Токахъ, Совер. Наконечный въ Лдѣнôмъ, Евг. Гошовскій въ Галичи.

Увôльненый ôдъ сотрудництва въ Семигиновѣ о. Іосифъ Гоцкій.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеріяльный віцесекретарь при міністерствѣ фінансôвъ д-ръ Іосифъ Шенкъ одержавъ ордеръ Франц Іосифа. — Совѣтникъ будôвництва при міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ, Ромуальдъ Ишковскій, одержавъ титулъ старшого совѣтника будôвництва. — Міністеръ рôльництва именувавъ ревідента рахункового, Іос. Гіршберґа совѣтникомъ рахунковымъ, офіціяла канцелярійного Мих. Павульского ревідентомъ рахунковымъ, калькулянтôвъ рахунковыхъ: Генр. Ржеплиньского и Вол. Лисовского практикантами рахунковыми при дирекціи доменъ и лѣсôвъ у Львовѣ. — Дѣйстнымъ учителемъ въ Кленаровѣ именованый Апол. Домбровскій зô Стронятина.

Телеграмы „Дѣла“.

Мадритъ 30 грудня. Парламентъ скликано на день 2 марта слѣдуючого року.

Грацъ 20 грудня. Намѣстництво розвязало тутешне академічне товариство італіяньске.

Пресбурґъ 31 грудня. Вчера ôдкрывъ цѣсарь торжественно новый мôстъ на Дунаю а ôдтакъ принимавъ численнѣ депутаціи. Вечеромъ выѣхавъ цѣсарь до Пешту.

Бѣлградъ 31 грудня. Правительство предложило законъ о затягненю 10-міліоновои позички на узброенье арміи.

Пештъ 31 грудня. Правительство думаe ôддати веденье метрикъ дѣтей зъ мѣшаного супружества властямъ цивільнымъ.

Константинополь 31 грудня. Православнѣ епископы пôдпертѣ россійскою амбасадою зажадали ôдъ султана новыхъ концесій, щобы церкви православнѣ можна на Рôздво отворити.

Надо́слане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Иванъ Струтиньскій

отворивъ канцелярію адвокатску въ Лиську

(Ринокъ, въ домѣ Каннера.)

Дѣмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло кавярнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякѝ облїґації державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ денно́мъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

На Коляду и Новый Рѐкъ.

Зъ XII. томомъ „Рускои Историчнои Бібліотеки“ появивъ ся конець найзнаменитшои моногра́фіи М. Костомарова. Такимъ способомъ выйшло дѐси десять выпускѐвъ „Рускои Историчнои Бібліотеки“. Печатаня VII. и VIII. тому не можу и теперь ще розпочати, позаякъ обѣцяна для „Рус. Истор. Бібліотеки“ спеціяльна монографія про початки козаччины ще не готова. Поки се наступить, друкую дальшѝ Историчнѝ Монографіи М. Костомарова, а именно яко томъ XIII. и XIV.: Гетьмановане Ивана Выговского, Юрія Хмельницкого и Руину. Хоча выдавництво стрѣчає чималѝ трудности и перепоны, однакъ заохочуваный зъ рѐжныхъ сторо́нъ вестиму дальше розпочате дѣло въ надѣ́, що Вп. Родимцѣ ѐдмагати и ширитимуть єго и помѣжь своими знакомыми, а тымъ розповсюднять свѣдомо́сть нашои минувшины. У народо́въ освѣченыхъ историчнѝ творы бувають настѐльными книжками въ кождѐй майже хатѣ. Нехай же и у насъ вѐйде въ звычай на коляду, новый рѐкъ и при иншихъ нагодахъ робити подарки літературнѝ, а на таку цѣль надаєть ся именно „Руска Исторична Бібліотека“ въ гарно́й оправѣ.

Пренумерата на оденъ томъ зъ пересылкою 1.25 кр. на два томы оправнѝ зъ пересылкою 3·10 зр.

Щобы на часъ можна выслати, прошу завчасу замовлятн.

У Львовѣ въ грудни 1890.

ОЛЕКСАНДЕРЪ БАРВѢНЬСКІЙ
професоръ семінаріи учительскои мужескои,
ул. св. Миколая Ч. 13. II.

Надо́слане.

Найдешевше жерело предметѐвъ оптичныхъ у Львовѣ

пѐдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (плящъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ**. Репараціи **найдешевше и найскорше**.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ ѐдъ „Коперні́комъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ “**

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облїґаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ облїґаціи довгу державного
Зелѣзничѝ облїґаціи першeньства
Льосы державнѝ и приватнѝ
продае пѐдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

8360 191—156 **Дѐмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ѐдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Неперевысшеным средствомъ лѣчничимъ на всѣ роды недугъ нервовыхъ есть правдивый професора **д-ра Лібера**

Nerven-Kraft-Elixir

именно противъ **ослабленя, битя серця, чувства боязни, тоски, безсонности**, нервовыхъ зворушень ит.п.. у фл. по 2 зр., 3 зр. 50 кр. 6 зр. 50 кр. Яко выпробоване средство лѣчниче кожна всѣмъ недужимъ на жолудокъ поручити правдивѝ **каплѣ жолудковѝ св. Якова**, фл. по 60 кр., 1 зр. 20 кр. Обширнѣйше въ книжцѣ **„Krankentrost“**, котру можна одержати даромъ: въ Празѣ Einhornapotheke Max Fanta, у Львовѣ въ аптицѣ д-ра Міколяша, а такожъ у многихъ знатнѣйшихъ аптикихъ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ **дняхъ 1891 р.** написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пѐдъ заг. :

ІЗЮСТРОВАНѝ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникѐвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ друку на лучшѐмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѐмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членѐвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3691 53—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Nadzwyczajne premia bezplatne

„ECHO“

muzyczne, teatralne i artystyczne

jedyny organ polski literacko-artystyczny, poświęcony sztuce w słowie, dźwięku i rysunku, gromadzi i odbija ruch artystyczny nietylko Polski, lecz i całego świata cywilizowanego. Daje **powieści, nowelle, poezje, dramata, komedje** (przeważnie dla teatrów amatorskich) rozbiory krytyczne, studja, artykuły pedagogiczne, fejletony, życiorysy, sylwetki; illustruje gmachy, obrazy, portrety, sceny i fantazje; na obie części: tekstową i illustracyjną składają się najpierwsze pióra i ołówki polskie. — Stałe prace swe w „ECHU“ drukują! Dr. Piotr Chmielowski, Józef Bliziński, Michał Bałucki, Ostoja, T. J. Jeż, W. Marenne, M. Gawalewicz, W. Gemulicki, Czesław Jankowski, Fr. Rawita, Klem. Junosza, Teod. Jeske-Choiński, St. Rossowski, W. Rapacki, Fr. Kotarbiński, prof. Struve, Kaz. Kaszewski, Ludwik Jenike, Ad. Pług, Kaz. Zalewski, St. M Rzętkowski, Wł. Zagórski i wielu innych. — Illustracje wychodzą z pod ołówka Ed. Andriolli, St. Wolskiego, St. Lenca i innych.

Od Nowego Roku „ECHO“ rozpoczyna druk powieści **„ĆMA“** M. Gawalewicza:

Dział nutowy zawiera do 100 arkuszy rocznie nut, przedstawiających wartość katalogową 20 zł. — Współpracują w nim wszystkie niemal siły kompozytorskie polskie i celniejsze zagraniczne. W roku przyszłym „ECHO“ zamieści prace: J. Galla, Stanisława Niewiadomskiego, J. I. Paderewskiego, Zygm. Noskowskiego. Eug. Pankiewicza, Domaniewskiego, Hertza, i innych; a w wyborze nut zagranicznych kierować się będzie wszechstronnemi potrzebami abonentów, poczynając od utworow pedagogicznych na fortepian (na 3 i 4 ręce) aż do „koncertstücków“ na fortepian, skrzypce, wiolonczelę, do spiewu solowego i chóralnego. — Nuty „ECHA“ dostarczą rodzinom muzykalnym wszelkich nowości w zakres utworów salonowych, oper, aryj, pieśni, słowem poszukiwanych przez osoby muzykalne, różnych stopni uzdolnienia. — Dział taneczny prowadzi L. Lewandowski.

Prenumerata „ECHA“ wynosi w Galicji kwartalnie zł. 3, półrocznie zł. 6, rocznie zł. 12.

Kto zaabonuje **rocznie**, ma prawo do wyboru jednego z poniżej wymienionych

Premiów bezpłatnych.

1. Kompletne dzieła F. Mendelsohna-Bartholdy na fortepian w 5 tomach. (Na przesyłkę załączyć należy zł. 1 50 ct.)
2. Kompletne dzieła Narcyzy Żmichowskiej (Gabryelli) w 5 tomach. (Na przesyłkę załączyć należy zł. 1 ct. 50.)
3. Kompletna Encyklopedja powszechna Orgelbranda w 13 tomach. (Na przesyłkę załączyć należy zł. 4 ct. 20.)
4. Cztery partytury oper na fortepian, (Napój miłośny. Hugenoci, Don Juan, Cyrulik sewilski) (Na przesyłkę załączyć należy złr. 1 ct. 50.)
5. Dwa albumy tańców 1890 i 1891 (ogółem 20 utworów najnowszych salonowych polskich i zagranicznych.) (Na przesyłkę załączyć należy złr. 1 ct. 50.)

Adresować należy: **Redakcja Echa muzycznego, teatralnego i artystycznego, Warszawa**, Senatorska 26. Prenumeratę wysyłać można w monecie austryackiej, drobne znaczkami listowemi w listach rekomendowanych.

Prenumeratorowie **Kurjera Lwowskiego** otrzymać mogą warszawskie „ECHO“ muzyczne, teatralne i artystyczne po następującej cenie znacznie zniżonej.

we Lwowie:	rocznie	7 zł. 44 ct.	kwartalnie	1 zł. 86 ct.
	półrocznie	3 zł. 72 ct.	miesięcznie	— zł. 62 ct.
na prowincji:	rocznie	11 zł. 04 ct.	kwartalnie	2 zł. 76 ct.
	półrocznie	5 zł. 52 ct.	miesięcznie	— zł. 92 ct.

Prenumeratorowie „Kurjera Lwowskiego“ chcący abonować „Echo“ nadsyłać zechcą prenumeratę na ten tygodnik do Administracji „Kurjera Lwowskiego“ razem z prenumeratą na „Kurjer“.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С С. XI зр. до стації зе-
Малѝ зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр. лѣзничои.

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
У ЛЬВОВѢ.

3655 (16—?)

СПЕЦІЯЛЬНОСТЬ!

Черевики зъ телячои шкѐры зѐ шерстію

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тѝ черевики зъ телячои шкѐры, выправленои зѐ шерстію, суть знаменитѝ на вохкѐсть, зимно та противъ гостця и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскѝ новаги.**

Выключно лишь правдивѝ въ складѣ выро бо́въ шовковыхъ 3725 10—12

„Zum Andreas Hofer“

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Илюстрованѝ цѣнники зъ сказо́вкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

Запросини до передплати.

ПРАВДА

мі́сячник полїтики, науки і письменства,

выходить у Львові, почавши від жовтня 1888 р. кождого місяця 15 (27 н. ст.) випусками в обемі 4—5 аркушів.

ПРЕНУМЕРАТА виносить в Австрії: на рік 5 зр., на пів року 2 зр. 50 кр., на чвертину року 1 зр. 30 кр. Оден випуск стоїть 50 кр. — За границею: на рік 8 зр., на пів року 4 зр., на четвертину року 2 зр. Пренумерату належить посилати до адмінїстрації „Правди“, Львів, улиця Академічна № 8 з означеннем, від якого часу має пренумерата числитися.

Передплатники, що приступлять з новим роком 1891 можуть дістати випуски „Правди“ з. р 1890 (IV—X) по зниженій цїнї 2 зр. а. в. і так доповнити собі статті, що будуть докінчені в р. 1891.

Передплатникам що заплатили за цїлий річник 1890 вишлемо ще „Правду“ за сїчень і лютий 1891, що би так винагородити їм перерву в видавництві нашого місячника.

Цїлорічні пренумерати „Правди“ дістають яко премію „Гомерову Одиссею“ Ч. I і дві гарні картини: **Шевченко в домовинї** (Верещагіна) і **Могила Шевченка** з доплатою 20 кр. на пересилку.

Просимо як найскорше надсилати всї залеглости

Можна ще дістати цілий річник „Правди“ від жовтня 1888 до жовтня 1889 по цїнї в горі поданій. Позаяк лише к і л ь к а комплетних екземплярів лишилося, просимо о скорі замовленя.

Редакція має в своїй теці переклад ч. II Одиссеї, Хрестонос, оповіданне Дніпрової Чайки, Жан Масé В. Чайченка, Двайцяті роковини Шевченка у Київі і статтї котрі друкуватиме в 1891 році.

Видавець і редактор.
Павло Кирчів.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручає

найлѣпшѝ перфумы и воды тоалетнѝ

ѐдзначенѝ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,

а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д

Перфумы королевои Марисеньки знамен. фляконъ 2 зр.

Вода львѐвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ѐдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягѐвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бо́льшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска ѐдзначає ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ менший 95 кр, бо́льшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подвѐйна и **вода левандово-амброва** суть загально уживанѝ до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·20 зр.

Воды колоньскѝ знаменитѝ Фляконики по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у **Львовѣ** въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Сукенницѣ ч. 20; въ **Чернѐвцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

Нова торговля рѣчей церковныхъ, церковныхъ
ризъ срѣбныхъ и зъ хіньского срѣбла
Е. Левицкій и Ф. Перликъ въ Перемышли.

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Маємо честь повѣдомити **Всечестне Духовеньство, славетнѝ громады, Комітеты церковнѝ и высокоповажану публику**, що дня 2 н. ст. грудня 1890 отворили мы въ **Перемышли при улици францішканськѐй число 153**

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядѐвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарѐвъ щиро срѐбныхъ и зъ хіньского срѐбла

пѐдъ фірмою

Е. ЛЕВИЦКІЙ и Ф. ПЕРЛИКЪ.

Поручаємо великій складъ посуды столовои и зъ хіньского срѣбла а то: ложокъ, ложочокъ до кавы, ножѣвъ, вилокъ и ин. зъ славнои фабрики **Christofle & Comp. въ Парижи.**

Хорошѝ и вкуснѝ вѣнцѣ металевѝ и зъ цвѣто́въ штучныхъ батистовыхъ.

Великій выбо́ръ красныхъ рѣчей на гостинцѣ (подарунки) якъ на крижма, весѣля, именины и иншѝ памятки.

Устроилисьмо такожъ при нашо́й ново́й торговли цѣлкомъ **окремый маґазинъ**

ЧАЮ РОССІЙСКОГО и ХІНЬСКОГО

въ найлѣпшихъ сортахъ.

Торговлю нашу заосмотрилисьмо въ добо́рнѝ товары зъ першорядныхъ фабрикъ а цѣны суть дуже приступнѝ Поручаємо отже нашу ново заложену торговлю ласкавымъ взглядамъ **Всечестнаго Духовеньства и высокоповажаноі Публики** и просимо о опѣку противъ нечестнои конкуренціи, а нашимъ стараньемъ буде статн ся сего достойными.

Въ милѐй надѣи, що отсе наше повѣдомленье и просьба звернуть на себе ласкаву увагу, остаємо

зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій и Ф. Перликъ.

Всякѝ рѣчи зъ нашои торговлѣ высылаємо на жалье до выбору; почту самѝ опла́тимо. — Товары купленѝ въ нашѐй торговли за 50 зр. высылаємо ѐдворотно. — Належитость почтову оплатуємо самѝ а за опако́ванье нѣчо не числимо. 3721 (13—?)

Окремый маґазинъ чаю россійского и хіньского въ найлѣпшихъ сортахъ.

Що лишь выйшла зъ друку книжочка:

„Святый Вечѣрь“

оповіданя Павла Кирчова.

Се безперечно буде найкрасшимъ и найвѐдповѣднѣйшимъ дарункомъ для дѣтей а и селянинъ прочитає ѐи не безъ интересу. Особливо-жь повинна она бути въ рукахъ кождого, хто займає ся психольоґією и выхованьемъ дѣтей. — Цѣна 10 кр., зъ пересылкою почтовою 12 кр. — Замовлятн можна черезъ Редакціи: „Дѣла“, „Батькѐвщины“, „Правды“, Друкарню им. Шевченка, або просто ѐдъ автора, ул. Крива, ч. 6. поверхъ II.

штучнѝ	зубы

Ателіє дентистично-технічне

Б. БЕРҐЕРА

Львѐвъ, улиця Кароля Людвика число 5.

(Дѐмъ п. Штроменґера).

щоки	и репараціи

Д-ра Є-

гера бѣлье, кафтаники ѐдъ поту трикотовѝ и сѣтковѝ, рукавицѣ и рушники до натиранья

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНҐНЕРЪ

Львѐвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

Львѐвъ ул. Баторія 20.

поручає свѐй складъ и робо́тню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кожду пору року по найнизшихъ цѣнахъ. Такожъ пріймає замовленя зъ провінціи за надсланьемъ одного черевика на мѣру.

3732 9—10 Зъ поважаньемъ

Кароль Яворскій

Львѐвъ ул Баторія ч. 20.

ВЫЙШЛЬ ЗА ТРИ ЗР. А. В.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣди недѣльнѝ,

праздничнѝ и случайнѝ

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

Плящъ Галицкій ч. 14.

!Важне для Панъ!

Одинокій магазинъ робо́тъ ручныхъ поручая великій выбо́ръ зачатыхъ и выко́нченыхъ **гафтовъ на капѣ**, оксамитѣ и т. п., коронокъ, кошико́въ, також всякихъ прибо́ро́въ до гафту, волочки и т. д. Именно великій засо́бъ подарунко́въ для Панѐвъ и Панъ 3751 4—3

НА РО́ЗДВО.

Замовленя на провінцію выготовляє ся ѐдворотною почтою.

АМАЛІЯ БРУКМАНЪ

плящъ Галицкій, число 14.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручає Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образко́въ рускихъ

зъ рускими по́дписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ по́дписо́въ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускѝ 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образко́въ и медалико́въ 3672(11—25)

Канцелярія товариства „Просвѣта“

у Львовѣ, ул ця Ѐрменьска ч. 27 партеръ

поручає на подарки на

Коляду и Новый Рѐкъ

1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняно́й оправѣ 72 кр
2. Коляды и щедро́вки брошур. цѣна 12 кр

При закупнѝ товаро́въ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одѣвчальный редактор **Кирило Кахникевичъ.** Цинкъ въ фабр. Чарлиньскои

Зъ друкарнѝ тов. им. Шевченка, пѐдъ зар. К. Беднарского]

Ч. 286. Львôвъ Четверъ, 20 грудня 1890 (1 сѣчня 1891). Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и другихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣло“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи инсертôвъ лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вôльній вôдъ порта **Поодинокe числo комтує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки печатном, въ рубр. „Надісłане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числиться по 10 кр. вôдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

Промова п. Ивана Рудницкого на загальныхъ зборахъ членôвъ „Народнои Рады“

Свѣтлый Зборе!

Коли тамтого року розпочавъ ся теперѣшный шестилѣтный періодъ соймовый и коли мы, Русины, довѣдали ся, що всѣ нами выбраній рускій послы зучили ся въ одень клюбъ и порѣшили поступати солідарно у всѣхъ справахъ, дотыкаючихъ нашого народу, —коли дальше довѣдались мы, що клюбъ той взявъ ініціятиву въ примиренію всѣхъ партій — то мы всѣ тѣшились и одушевлялись тою надѣею и мали то переконанье, що всѣ, бажаючій гаразду рускому народови, знайдуть чей одну спôльну точку, на котрôй зôйдуть ся, щобы лише спôльно працювати для народу нашого и здобути якій такій позитивній результатъ тои працѣ. Правда, мы зачували, що суть люде, котрій вложивши на себе фальшивый плащикъ руснои народности, хотять не допустити до заключеня завпіціованои клюбомъ рускимъ згоды, закидаючи тому-жь клюбови, що бôвъ не компетентный до заключеня такои угоды, -- мы однакъ на то не зважали, завѣряючи декотрымъ посламъ, котрій насъ запевняли, що мають тôлько вплывôвъ у обединителѣвъ, що потрафлять заводы роблений ними усунути и згоду за всяку цѣну довести до кôнця.

Коли розпочалась сегорôчна сесія соймова, котра була означена яко термінъ и часъ до переведеня тои згоды, — коли клюбъ нашъ соймовый поступавъ и сего року солідарно а часописи принесли намъ вѣсть, що Впов. посла Романчука, голову клюбу рускаго, призначено до выголошеня мовы изъ становища політичного Русинôвъ, — коли вспôмни вычитали мы въ часописахъ не рускихъ, що правительство хоче зблизитись до насъ Русинôвъ а хоче тôлько знати: хто мы? то порѣшенье клюбу рускаго, щобы посолъ Романчукъ выголосивъ політичну мову, уважали мы за дальшій моментъ завпіціованои клюбомъ рускимъ згоды и радували ся вже наперед красными того результатами.

И принесли часописи нашій дословну програму, выголошену посломъ Романчукомъ и нѣхто противъ неи, бодай из провінціи, въ першôй хвили не смѣвъ выступити, анѣ ёму то на думку не прийшло! Се-жь бо програма выголошувана всѣми нашими послами публично и приватно тогды, коли старали ся о мандаты посольскій, а выголошенье инчои програмы, якъ тая посла Романчука не було бы жадного зъ нихъ завело на крѣсло посольске. Выголошену програму посла Романчука, мы уважали яко той одинокій можливый пунктъ, на котрôмъ всѣ Русины при предкладачôй угодѣ стануть — и думали мы, що если бы навѣть були межи Русинами люде, котрій мають инчій засады, то, если они дѣйстно суть патріотами и бажають добра нашому народови, повинній були особистій погляды и переконання заховати въ собѣ, а приступити до того, що для нашого народу въ теперѣшныхъ вдосинахъ есть єдино користне, безвзглядно потрѣбне и спасенне.

Однакъ за кôлька вже годинъ по выголошеню програмы посла Романчука принесли намъ часописи вѣсть, що выголошена черезъ него програма не есть програмою рускаго клюбу, — що посолъ Романчукъ выголосивъ тôлько програму одной партіи и пôдшившись мимо пôдъ плащикъ головы того-жь клюбу, назвавъ тую програму програмою цѣлого народу, не маючи до того анѣ уповажненя анѣ компетенціи, и длятого буде выголошена инча програма, просто противна програмѣ посла Романчука, — а ворожій намъ часописи зробили при тôмъ свою замѣтку, що тая програма друга есть властивою програмою, пôсля котрои Русины до сего часу поступали и на будуще поступати будуть. Мы счудувались на тую вѣсть, а кождый зъ-горы неупередженый и здоровомыслячій заразъ въ першôй хвили ворієнтувавъ ся, що то штука нашихъ „обединителѣвъ“, котрій всюда и завсѣгды дѣлають тôлько на некористь нашого народу и котрі, схованій за параванъ, завсѣгды знайдуть ще людей, котрі стануть ся орудьемъ ихъ нечистыхъ дѣлъ и намѣровъ.

И дѣйстно така мова програмова була выголошена, а до выголошеня ей взявъ ся господинъ Николай Антоневичъ, довголѣтный професоръ ґімназіи, докторъ фільософіи, почетный членъ общества имени Качковского, довголѣтный посолъ соймовый, членъ всѣхъ обществъ, до котрыхъ вступъ инчимъ и найбôльшимъ нашимъ патріотамъ, нашимъ ученымъ и заслуженымъ мужамъ збороненый, — фактичный проводиръ такъ званои дотогочасноі „старои партіи“, и проч. и проч. — Панове! Вы читали тую выголошену д-ромъ Антоневичемъ програму, имовѣрно читали вы разъ, другій и десятый, тожь скажетъ, чи не правда, що выголосити таку мову въ 24 годинъ по мовѣ посла Романчука, маючи такъ довгій часъ приготуватись, нараджуючи ся зъ найзнаменитшими своими сторонниками и знаючи зъ горы, що очи не тôлько народу рускаго, але цѣлого краю, державы, а навѣть заграницѣ звернені на ню зъ цѣлою цѣкавостію, — се прецѣнь, панове, велика штука! Що-жь менѣ остае въ сѣй хвили зробити зъ тою мовою? Здавсь менѣ, що будете зô мною тои самои гадки, що не остае нѣчо инчого, якъ тôлько стиснути руки, здвигнути рамена и зъ цѣлою іронією та зъ сожалѣньемъôдозватись до нашихъ „обединителѣвъ“: „То вы такихъ маєте предсѣдателѣвъ! О, ґратулюю вамъ ихъ сердечно именемъ своимъ и всѣхъ тутъ зôбраныхъ, — ґратулюю вамъ, але ихъ вамъ не завидую! — бо если вашій провôдники, вашій корифеї, тота выбрана еліта ваша есть такою, — то що-жь о васъ самыхъ думати? якъ васъ оцѣнити? Скажу вамъ отверто, що прецѣнь мы по васъ того не сподѣвали ся! прецѣнь мы мали о васъ лѣпше понятье! прецѣнь мы думали, що если нечистій вашій цѣли, то бодай троха бôльше буде у васъ таланту и розуму політичного!..“

Однакъ разъ сповненый нетактъ політичный — родить дальшій нетакты и неконсеквенціи, а если такій коли-небудь у насъ обявились, то безперечно обявились они въ повнôй мѣрѣ по выголошеню мовы п. Антоневича. Именно меншôсть клюбу рускаго, котра въ першôй хвили по выголошеню посломъ Романчукомъ програмы ґратулювала ёму зъ малыми застереженями або й безъ застережень, — теперь узнала за ôдповѣдне унятись за мнимооскорблену свою честь, хотяй, правдою а Богомъ, честь ей дѣйстно въ высокôмъ степени нарушивъ нѣхто инчій, якъ тôлько посолъ Антоневичъ. Онъ бо, компромітуючи безперечно себе найбôльше, скомпромітувавъ не менче и тыхъ, котрі замѣсть отверто приступити до програмы посла Романчука и до неи признатись, дозволили пану Антоневичеви промовляти! И якого-жь мотиву ужато до ратованя той мнимо-нарушенои посломъ Романчукомъ чести? чимъ спроневѣривъ ся посолъ Романчукъ супротивъ своихъ товаришôвъ-послôвъ? Ото: переступленьемъ реґуляміну клюбового. И бôдликано ся до того реґуляміну, а не задоволяючись власнымъ протестомъ, выдано надто приказъ, щобы нарôдъ по цѣлôмъ краю рѣшавъ, що пос. Романчукъ переступивъ реґуляминъ клюбу, переступивъ права прислугуючій ёму яко предсѣдателеви того клюбу — ergo ôнъ не мавъ права промовляти именемъ свого народу. Пытаю ся: чи надъ реґуляміномъ клюбовымъ голосувавъ нарôдъ русвій? Пытаю ся: чи знаній намъ всѣ приписы того реґуляміну ажь до тои хвилѣ? Пытаю ся: чи такими рѣчами мы маємо займати ся? А бачите, панове, по нашôмъ краю приймають то за добру монету, дебатують и тратять часъ на такій квестіи, а все то лише въ тôй цѣли, щобы ратувати честь того, котрый самъ себе и своихъ другôвъ найблизшихъ скомпромітувавъ — щобы ратувати честь тои нечисленнои кліки „обединителѣвъ“, котрымъ въ однôй хвили усунувъ ся ґрунтъ зъ-пôдъ ихъ нôгъ и длятого тымъ способомъ туманять нашъ нарôдъ, щобы зновъ позицію свою ôдзыскати... Не дивую ся платнымъ аґентамъ, що боронять чести своихъ корифеѣвъ, але дивую ся тымъ нашимъ послами-політыкамъ, що ґратулюють послови Романчукови по его промовѣ, а потомъ, коли орґанъ „обединителѣвъ“ пише, що они ґратулювали въ „проніи“, не мають ôдваги ôдкликати того; дивую ся тымъ посламъ, що легкою рукою пôдписують письмо недовѣрія, а потомъ пôзнають, що не добре зробили, — словомъ: дивую ся тымъ выбранымъ людямъ нашимъ, що тазъ мало мають енерґіи и змыслу політичного. Тіи люде прецѣнь добиваючись мандатôвъ посольскихъ, выголошували передъ нами народну програму, може ще дальше йду чу, якъ програма выголошена посломъ Романчукомъ, а я пытаю ся ихъ: чиими то заходами и трудами и на чихъ плечахъ дôйшли они до крѣсла посольского? Чи може тамъ були выхованки бурсы „Народного Дому“ або „Ставроп ґіа“? Я за тыми бурсаками ôдъ лѣтъ вôлькохъ глядаю по провінціи и нихъ при жадній акціи анѣ патріотичній, анѣ політичній знайти не можу! Нѣ, панове! політики тій взнеслись на плечехъ нашои духовнои и свѣтскои интеліґенціи, котра, не зважаючи на переслѣдуваня, гривны, замкненье кар'еры и инчій прикрости, ломила карки свои за ними. Се однакъ най буде mement-омъ для будучого поступованя тыхъ пановъ, — най схаменуть ся, — а до того ще завсѣгды есть часъ.

Одозва до провінціи, щобъ она выразила свое недовѣріе послови Романчукови, знайшла ôдгомонъ ажь у Вѣдни, а позаякъ на чолѣ ей станувъ посолъ до рады державнои, гофратъ Василій Ковальскій, то не можу факту того мовчки пустити, се бо безперечно найхарактеристичнѣйша сцена. Якъ вѣдомо, панъ гофратъ Ковальскій самъ, мимо зазыву Русинôвъ, свого часу не хотѣвъ вступити до клюбу рускаго послôвъ въ радѣ державнôй у Вѣдни, а сидить въ клюбѣ Коронінього, — тымъ же ôнъ выломивъ себе зъ-пôдъ солідарного поступованя Русинôвъ, и то въ часахъ, коли на тую солідарнôсть вказували всѣ яко на хосенну. Ôнъ то иґнорувавъ всѣхъ и вся, а нинѣ выступае яко адвокатъ рускаго клюбу и оборонець солідарности. Пытаю ся: длячого то нашій „обединителѣ“ не вôзвали и не вôзвуть того пана гофрата Ковальского до одвѣчальности? Одповѣдь коротка: пана гофрата Ковальского зачисляють (слушно чи неслушно) они до „своихъ“, а тымъ самымъ кождый зъ „ихъ“ есть вôльный ôдъ всякои одвѣчальности и критики. Бачите, якъ то справы народнѣ у насъ трактують ся, — але зъ другои стороны осудѣть такожь ôдповѣдно до того демонстрацію пана гофрата Ковальского!

Сказано такожь, що, если бы було вѣдомо, що посолъ Романчукъ таку програму выголосить, не бувъ бы до сего дôставъ дозволена. А яку-жь меншôсть клюбова хотѣла учути програму ôдъ чоловѣка, котрый ôдъ молодости боресь и працюе для тои програмы? чи менчôсть клюбова думала, що посолъ Романчукъ або хто другій въ послôвъ-народовцѣвъ для ей красныхъ очей може тую програму змѣнить або ей вырече ся? Тажь прецѣнь клюбъ русвій, назначуючи посла Романчука до выголошеня мовы політичнои, мôгъ зъ-горы вже сподѣвати ся, що ôнъ таку а не инчу выголосить програму, тымъ бôльше, що, якъ довѣдую ся, посолъ Романчукъ выразно передъ клюбомъ зазначивъ, що буде промовляти зъ становиска „народного“.

Пôдносять дальше: „все добре, але треба було рѣчь публично обговорити“. Но, красный бы то бувъ політикъ, если бы при кождôй своѣй рѣчи мавъ доперва йти пытати ся своихъ выборцѣвъ або публики: чи се або то можна ёму говорити? Але нашій „обединителѣ“ имовѣрно хотѣли, щобы посолъ Романчукъ, закимъ щось скаже, ишовъ запытатись одного або другого репортера „Червонои Руси“ — щобы передъ тымъ дôставъ ôдъ нихъ до того призволенье... Нѣ, панове! кождый політикъ ôдповѣдае въ першôй лініи за дѣла и наслѣдки, а въ другôй за средства, якихъ уживъ; если-жь додамо, що въ сѣмъ выпадку не тôлько саме дѣло але и средства до него ужитій були цѣлкомъ честній, то за що-жь нападати и обвинювати чоловѣка и людей, котрі тôлько хиба на признанье заслугують?

Але выголошенье яснои народнои програмы показувало ся ще и длятого потрѣбнымъ, щобы разъ уже квестія руска стала мѣжь нами самыми и для народу нашого ясна, — а до того бувъ власне теперѣшный часъ найôдповѣднѣйшій. Щобы-жь дати на те доказъ, звернусь на хвильку до часôвъ початку нашого житя конституційного.

Коли въ першôмъ періодѣ соймовôмъ були переведенй въ Галичинѣ выборы, тогды увôйшло до сойму стôлько нашихъ послôвъ, що мы були бы дуже задоволенй, коли-бъ мы могли тое число не при найблизшихъ выборахъ до сойму, але доперва за лѣтъ десять на ново выбороти. И въ радѣ державнôй у Вѣдни станувъ посолъ до рады державнои, гофратъ Василій Ковальскій, то не можу факту того мовчки пустити, се бо безперечно найхарактеристичнѣйша сцена. Якъ вѣдомо, панъ гофратъ Ковальскій самъ, мимо зазыву Русинôвъ, свого часу не хотѣвъ вступити до клюбу рускаго послôвъ въ радѣ державнôй у Вѣдни, а сидить въ клюбѣ Коронінього, — тымъ же ôнъ выломивъ себе зъ-пôдъ солідарного поступованя Русинôвъ, и то въ часахъ, коли на тую солідарнôсть вказували всѣ яко на хосенну. Ôнъ то иґнорувавъ всѣхъ и вся, а нинѣ выступае яко адвокатъ рускаго клюбу и оборонець солідарности. Пытаю ся: длячого то нашій „обединителѣ“ не вôзвали и не вôзвуть того пана гофрата Ковальского до одвѣчальности? Одповѣдь коротка: пана гофрата Ковальского зачисляють (слушно чи неслушно) они до „своихъ“, а тымъ самымъ кождый зъ „ихъ“ есть вôльный ôдъ всякои одвѣчальности и критики. Бачите, якъ то справы народнѣ у насъ трактують ся, — але зъ другои стороны осудѣть такожь ôдповѣдно до того демонстрацію пана гофрата Ковальского!

Сказано такожь, що, если бы було вѣдомо, що посолъ Романчукъ таку програму выголосить, не бувъ бы до сего дôставъ дозволена. А яку-жь меншôсть клюбова хотѣла учути програму ôдъ чоловѣка, котрый ôдъ молодости боресь и працюе для тои програмы? чи менчôсть клюбова думала, що посолъ Романчукъ або хто другій въ послôвъ-народовцѣвъ для ей красныхъ очей може тую програму змѣнить або ей вырече ся? Тажь прецѣнь клюбъ русвій, назначуючи посла Романчука до выголошеня мовы політичнои, мôгъ зъ-горы вже сподѣвати ся, що ôнъ таку а не инчу выголосить програму, тымъ бôльше, що, якъ довѣдую ся, посолъ Романчукъ выразно передъ клюбомъ зазначивъ, що буде промовляти зъ становиска „народного“.

Пôдносять дальше: „все добре, але треба було рѣчь публично обговорити“. Но, красный бы то бувъ політикъ, если бы при кождôй своѣй рѣчи мавъ доперва йти пытати ся своихъ выборцѣвъ або публики: чи се або то можна ёму говорити? Але нашій „обединителѣ“ имовѣрно хотѣли, щобы посолъ Романчукъ, закимъ щось скаже, ишовъ запытатись одного або другого репортера „Червонои Руси“ — щобы передъ тымъ дôставъ ôдъ нихъ до того призволенье... Нѣ, панове! кождый політикъ ôдповѣдае въ першôй лініи за дѣла и наслѣдки, а въ другôй за средства, якихъ уживъ; если-жь додамо, що въ сѣмъ выпадку не тôлько саме дѣло але и средства до него ужитій були цѣлкомъ честній, то за що-жь нападати и обвинювати чоловѣка и людей, котрі тôлько хиба на признанье заслугують?

Але выголошенье яснои народнои програмы показувало ся ще и длятого потрѣбнымъ, щобы разъ уже квестія руска стала мѣжь нами самыми и для народу нашого ясна, — а до того бувъ власне теперѣшный часъ найôдповѣднѣйшій. Щобы-жь дати на те доказъ, звернусь на хвильку до часôвъ початку нашого житя конституційного.

Коли въ першôмъ періодѣ соймовôмъ були переведенй въ Галичинѣ выборы, тогды увôйшло до сойму стôлько нашихъ послôвъ, що мы були бы дуже задоволенй, коли-бъ мы могли тое число не при найблизшихъ выборахъ до сойму, але доперва за лѣтъ десять на ново выбороти. И въ радѣ державнôй у Вѣдни

По гостинѣ рускаго театру у Львовѣ.

Маленькій довгъ маємо ще сплатити дирекціи нашого народного театру. Черезъ два мѣсяцѣ гостивъ сей театръ у нашôмъ Львовѣ, а товарыству рускому дана була нагода не лише провести любо не одинъ вечôръ, але и познакомитись якъ въ розвоѣмъ літературы нашои драматичнои, такъ и зъ успѣхами силъ нашихъ драматичныхъ та спѣвочихъ.

Зъ драматôвъ выставлено „Ярополка“ К. Устіяновича, „Глитая“ Кропивницкого, „Довбуша“ Стечиньского, штуки давнѣйше вже граній. Новостію були: оріґінальна драматична картина Бораковского „Зъ моря житейского“, драма Старицкого „Не судилось“ и драма Вільбрандa (въ перекладѣ рускôмъ) „Донька Фабриція“. Зъ давнѣйшихъ комедій выставлено не безъ гумору фарсу „Пошились въ дурнѣ“, Данила Мавни „Мандатора“ и „Молоду въ Босны“, ôдтакъ комедію Балудкого „Свояки“ (въ перекладѣ д-ра Олесницкого) и „Дѣвчину зъ чужины“ (зъ нѣмецкого, въ перекладѣ Олесницкого) въ-перве. Въ репертоаръ о вакрою оперетковôмъ вôйшла „Наталка Полтавка“ Котляревского, „Запорожець за Дунаємъ“ Артимовского, „Чорноморцѣ“ Кухаренка въ музикою Лисенка и „Пôдгôряне“ Гушалевича зъ музикою Вербицкого (образъ народный зъ спѣвами), ôдтакъ „Мікадо“ (въ удачнôмъ перекладѣ д ра Олесницкого). По всѣмъ тôмъ выставлено ще два разы оперу Лисенка „Рôздвяну нôчь“.

Вже зъ того зôставленя видко, що література наша драматична не стоить на мѣсци, а двигаесь поволи въ передъ. И драма Старицкого зробила ефектъ, и подобалась картина драматична Бораковского „Зъ моря житейского“, рѣчь справдѣ бôльше насвіцована, якъ переведена, але удатна и не безъ таланту написана. О скôлько намъ звѣстно, то дирекція театру нашого лише за-для технічныхъ трудностей и недостатку часу до пôдготовленя не выставила у Львовѣ Янчука „Выхованця“ и „Пилипа Музичку“. Але на кождый случай заопбилась она до Львова чотирма новыми творами, на сей разъ выключно творами писателѣвъ украинськихъ. Поодинокій тій штуки сцѣнено въ своѣмъ часѣ, а критика выказала, що всѣ они мають право удержатись на нашôй сценѣ. Надѣятись такожь, що якъ „Бесѣда Руска“ на сей рôкъ розпише конкурсы на новій драматичній штуки, рухъ літературный може и у насъ збôльшить ся. На теперь похвально, що не було бодай застоѣ на сѣмъ поли, и въ тôмъ вже лежить якійсь поступъ.

Репертоаръ нашъ збôльшивъ ся и удачными перекладами. Може бути, що „Дѣвчина зъ чужины“ не належить до доброгливыхъ штукъ и гуморомъ нѣмецкимъ мало промовляе до душѣ рускои, але за те „Свояка“ Балуцкого суть знаменитій и „Донька Фабриція“ штука скôнчена. Передне мѣсце межи перекладами занявъ „Мікадо“. А на сѣмъ мѣсци можемо смѣло пôднести, що дирекція до выставленя сея оперетки приложила дуже богато старанности, такъ що „Мікадо“ рускій мôгъ бувъ смѣло показатись на всякôй бôльшôй сценѣ. Замѣтне й то, що дирекція и при выставленю другихъ нашихъ оріґінальныхъ оперетокъ подбала щиро о елеґанцію и точнôсть въ продукціи, за що ёй складаемо щиру подяку.

Однакожь кульмінаційною точкою выступôвъ трупы нашои у Львовѣ була „Рôздвяна нôчь“. Дирекція не жалувала нѣ коштôвъ, нѣ трудôвъ, щобы оперу сю выставити достойно и ôдповѣдно славѣ, яку она собѣ нажила на Украинѣ. Се бувъ рѣшучій крокъ на передъ въ розвою нашои сцены, а не можна не сказати, щобъ персоналъ спѣвочій театру нашого не вывязавъ ся зъ труднои задачѣ похвально.

Що-до силъ артистичныхъ, то давнѣ ся силы не втратили на своѣй щиро заслуженôй славѣ артистичнôй, а новій пôдховались красно. Поббчь панѣ Биберовичевои въ драматичныхъ роляхъ выробилась хорошо панѣ Кирницка и примѣромъ сказавши въ драмѣ „Зъ моря житейского“ розвинула дуже красно свôй талантъ до ролѣ трагічныхъ. Панѣ Осиповичева була въ роляхъ жѣночихъ (именно въ комедіяхъ) якъ давнѣйше такъ и теперь знаменитою. Панѣ Стечиньска ролѣ матерей (въ штукахъ народныхъ) ôддавала завсѣгды зъ добрымъ розумѣньемъ. И другій панѣ прикладають ся щиро до працѣ сценічнои. Въ роляхъ мужескихъ вели передъ пп. Стечиньскій та Ольшаньскій. Талантъ ихъ показавъ ся дуже всестороннымъ, а трудъ ихъ вѣнчавъ ся завсѣгды добрымъ успѣхомъ. П. Гембицкій выстерѣгавъ ся вже надмѣрного патосу и деклямаціи. Дѣйстнымъ артистомъ въ роляхъ траґічныхъ представивъ ся п. Плошевскій, именно въ „Доньцѣ Фабриція“. П. Яновичъ въ роляхъ молодыхъ парубôвъ бувъ завсѣгды добрымъ, а зъ нимъ въ серіозныхъ на-взаводы ишовъ завсѣгды п. Клѣшевскій. Сей послѣдный ôдзначавъ ся при тôмъ у всѣхъ сальоновыхъ штукахъ, а зъ малои ролѣ въ „Рôздвяной нôчи“ вывязавъ ся зовсѣмъ гладко, а навѣть елеґантно. П. Кирницкій явивъ ся дѣйстнымъ талантомъ въ роляхъ такъ званои низшои комікы, а про другихъ панôвъ скажемо взагалѣ, що и ихъ трудъ заслугувавъ собѣ повсюды на признанье. Видко зъ того, що персоналъ нашъ артистичный зъ любовію и посвященьемъ ôдносить ся до сцены рускои.

Слабше вже есть обсаджена наша опера и оперетка. Крôмъ панѣ Клѣшевскои и п. Ольшаньского, о другихъ лицяхъ персоналу спѣвочого не можна совѣстно сказати, щобъ они розпоряджали добрыми и хорошими голосами. Оперетка наша бѣдуе ще завсѣгды не посѣдаючи анѣ здецидованого барітона, нѣ баса. Не можемо однакожь сказати, щобъ и на тôмъ поли въ порôвнаню зъ давнѣйшими часами не було поступу. П. Яновичъ, панѣ Стечиньска, Кирницка, панна Радкевичѣвна, панѣ Романовска та Курмановичъ и Парадюкъ вывязувались въ хоральныхъ выступахъ совѣстно зъ задачъ своихъ, але гладкости потрѣбнои мы ще не могли повсюды добачити. На тôмъ поли потрѣбно ще досыть реформы. Наша сцена повинна въ даныхъ обставинахъ бôльшу вагу прикладати до музыки. Музика — то друга душа Русина. А якъ бы добре пошукати, то крôмъ панны Долистôвнои (доброго набутку) найшлись бы и другій силы спѣвочій, такъ вельми потрѣбній до ансамблѣвъ. Недостатокъ нинѣшный покрывае справдѣ знаменито панѣ Клѣшевска, але поббчь п. Ольшаньского въ персоналѣ мужескôмъ нема силъ спѣвочихъ такихъ, якій бы мы радій бачити на сценѣ рускôй.

Мимо того однакожь не можемо дирекціи театру нашого ôдказати тыхъ похвалъ, на якій она заслугуе. Порôвнавши нинѣшну трупу зъ давнѣйшими, бачимо величезну рôзницю, великій поступъ!

Н. В.

засѣдало єдного часу таке поважне число послѡвъ, що бѡльше ихъ мы въ найближшѡй будучности мати навѣть не бажаемъ. А хто-жь державъ въ тыхъ часахъ провѡдъ именемъ нашого народу якъ въ соймѣ, такъ и въ радѣ державнѡй? — чи не тѝ корифеѣ, що то нинѣ засѣдають въ „Народнѡмъ Домѣ“? чи не тѝ, що занапастили „Галицко-русску Матицю“? „Общоє рольничо-кредитноє Заведеніе“? Хто-жь выпиравъ тыхъ корифеѣвъ зъ житя политичного? — може посолъ Романчукъ та єго однодумленники и взагалѣ народовцѣ? Якими результатами тѝ корифеѣ можуть зъ тыхъ часѡвъ передъ народомъ рускимъ похвалитись? Хиба такими результатами, якъ въ институціяхъ народныхъ, котрѝ ще нинѣ остають пѡдъ ихъ управою! И нинѣ ще, мимо того всего, одинъ зъ тыхъ виднѣйшихъ корифеѣвъ має смѣлѡсть на загальныхъ зборахъ „Народного Дому“ казати, що они провадять справы народнѝ по совѣсти... Ґратулюемо вамъ, але не завидуемо вамъ спокою тои совѣсти! Однакъ закимъ будучнѡсть васъ осудить, мы на васъ уже теперь выдаемо осудъ, — бо коли зъ Русинами нинѣ числять ся правительство и противники и коли нинѣ житье конституційне и просвѣта розбудженѝ, — то заслуга въ тѡмъ наша, а не ваша! Вы бо замѣсть въ першихъ часахъ житя конституційного зблизитись до народу, скликувати вѣча, збирати выборцѣвъ на наради и справозданя, почувати ся до обовязку запытувати ся народу въ квестіяхъ важныхъ и просвѣщати той нарѡдъ, якъ се робили репрезентанты инчихъ народѡвъ, примѣромъ Чехи, вы не узнавали авторітету того народу, ігноруючи всѣхъ и вся, а задоволяючись концесіями — для осѡбъ... Черезъ те вы нѣчимъ не заслужили ся для народу нашого, и длятого самѝ вы стали ся неможливыми и замѣсть, щобы вы нинѣ були нашими провѡдниками, — сидите на убочи, — забутѝ и нереспектованѝ, — але вы мимо того злѝ, що не маєте дазныхъ своихъ вплывѡвъ, котрѝ утратили-сте черезъ байдужнѡсть и недбарѡсть.

Мы, народовцѣ, були тыми, що скликали першѝ вѣча народнѝ якъ въ столицѣ, такъ и на провінціи. Мы учили и учимо нарѡдъ нашъ любови до ѡтчины своєи Руси-Украины — и длятого нинѣ зъ ѡдкрытымъ шеломомъ ставмо супротивъ васъ, опертѝ на народѣ, и розвинувши нашъ народный прапоръ, взываемо пѡдъ него всѣхъ щирыхъ патріѡтѡвъ.

Вамъ, якъ сказавъ я, жаль, що зъ вами не числять ся — и вы ще нинѣ выслали депутацію до Є. Ексц. митрополита зъ запевненьемъ, що зъ програмою нимъ одобреною вы годитесь! Однакъ орґанъ вашъ що иншого голосить, а вы не маєте смѣлости того заперечити! Ваше поступованье дволицеве и самѝ не знаєте, що въ сѣй хвили хочете! Мы знаемо, якѝ вашѝ чувства, — вы однакъ не маєте ѡдваги до нихъ признати ся. Вашъ орґанъ зъ емфазою кричить: „мы сильны!“ Мы знаемо жерело тои силы, але до того жерела признатись вы навѣть не маєте смѣлости. Инчои вашои силы мы не знаемо, бо прецѣнь тую нечисленну горстку вашихъ приклонникѡвъ, котра своєи тѣни бонть ся, за силу уважати не можна. Подайте намъ однакъ адресу тыхъ своихъ приклонникѡвъ, если ихъ маєте многихъ, абы мы знали, зъ кимъ маємо дѣло — але-жь вы того не вчините, бо самѝ не знаєте: хто зъ вами, а хто противъ васъ! Отже сила не въ тѡмъ жерелѣ анѣ въ тыхъ нечисленныхъ вашихъ приклонникахъ, але сила въ тыхъ тысячахъ патріѡтѡвъ-народовцѣвъ, котрѝ розсѣянѝ по цѣлѡмъ краю и котрыхъ незнач не число, а все таки тысячѣ головъ числяче, стоить теперь передо мною въ сѣй сали и такъ рѣшучо и однодушно годить ся зъ моими поглядами. Се не аґенты платнѝ! се не фіґураны, котрыхъ можна на шахѡвници политичнѡй посувати пѡсля вподобы! Се патріоты, котрѝ ѡдъ молодости своєи запрявляли ся до борбы за свою народнѡсть и за добро свого народу, а навченѝ вже въ молодости своѣй до народнои дисциплины, перенятѝ зъ цѣлои душѣ и серця любовію до своєи ѡтчины и свого народу, пѡрвуть за собою тѝ міліоны, до котрыхъ самозванчо ѡдкликавъ ся и признававъ ся вашъ предсѣдатель. Мы спокѡйнѝ о нашу будучнѡсть, — бо то сила, на котрой щирый союзникъ може спокѡйно опертись, сила, зъ котрою ворогъ най добре числать ся!

Але вы страшите насъ неудачею найблизшихъ выборѡвъ... Но, если бы дѣйство — що не дай Боже! — неудача така наступила, то вы — не мы будемо тому винни, бо вы винни тому, що нарѡдъ нашъ якъ въ житю своѣмъ просвѣтнѡмъ такъ и конституційнѡмъ спѡзнивъ ся, и такъ низьке становиско займае межи всѣми народами австрійскими. Мы однакъ на вашѝ услуги вже не пѡйдемъ, — мы хочемо вже самѝ собою рядитись. Ставитесь противъ насъ, — борбу пѡдѡймае на житье и смерть, якъ зъ людьми намъ чужами. Отверто йдемо до бою. Спробуемо своихъ силъ, бо, коли вы не хотѣли торѡчнои згоды, маєте згоду сегорѡчну!

Однакъ въ соймѣ ѡдозвавъ ся ще одинъ дісонансъ, котрого мовчки поминути не можу, — а се признанье до програмы народнои зъ выключеньемъ нашои греко-кат. церкви. Се мабуть ѡдгомонъ радикальнои програмы, оголошеноі передъ кѡлькома мѣсяцями, — за оголошенье котрои мы нашимъ „радикаламъ“ тѡлько вдячнѝ бути повинни. Менѣ лише жаль, що люде тѝ замѣсть народнѡсть нашу берегти и скрѣпляти — ослабляють ся изъ нашими ворогами а рабами деспотѡвъ злучили ся противъ насъ. Се прецѣнь иронія судьбы! Менѣ жаль тыхъ кѡлькохъ здѡбныхъ людей, тыхъ поетѡвъ и писателѣвъ, котрѝ могли бы занятн видне становиско въ исторіи нашои літературы, а котрѝ замѣсть, щобы осланятись авреолею свого таланту и хочь-бы въ нужденнѡмъ закутку, о сухѡмъ хлѣбѣ, вказувати провѡднѝ идеѣ, по котрыхъ нашъ нарѡдъ и суспѡльнѡсть має ступати, якъ се роблять поеты и писателѣ инчихъ народѡвъ, — они затягнули ся въ ряды аґентѡвъ. Длятого, если котрый зъ нихъ знайде въ будучности яке мѣсце въ исторіи нашои літературы, то темною картою єго житя буде єго поступокъ зъ остатныхъ мѣсяцѣвъ. На всякій спосѡбъ вете, панове, найгѡршими політиками, а въ нинѣшнѡй хвили за нѣчо не всмо вамъ вдячнѝ, тѡлько за ваше негактъ політичный!

Коли свѣтлѝ Зборы позволили менѣ застановитись надъ ѡдносинами въ таборѣ руснѡмъ, то позвольте, що кину ще кѡлька слѡвъ на адресу до правительства и нашихъ сусѣдѡвъ Полякѡвъ.

Край нашъ цѣлый, нарѡдъ якъ рускій такъ и польскій, вже вымагае ѡдъ своихъ сынѡвъ позитивноі працѣ и хоче вже разъ видѣти позитивнѝ ей результаты. Найлѣпшѝ законы не поможуть нѣчого, если не знайдесь бѡльше рукъ здѡбныхъ и охочихъ до працѣ для краю, а нарѡдъ рускій и польскій не задоволяесь вже красными словами — хоче дѣлъ, а и правительству повинно залежати на тѡмъ щобы вже разъ взято ся на серіо до реальноі тои працѣ. Мы, Русины интеліґентнѝ, навѣть въ часахъ ворогованя зъ Полякамн, навѣть въ часахъ ведення борбы зъ правительствомъ — не усували ся ѡдъ тои працѣ для краю и не зважали на те, що ся праця не намъ Русинамъ, але вамъ або инчимъ край замешкующимъ племенамъ принесе користь. Мы край мали на оцѣ, бо дѣйстно ѡнъ страшно занущеный и вымагае бѡльшои опѣки. Но подвиги нашѝ и працѣ були осуджуванѝ зъ становиска шовіністичного, насъ пѡдозрѣвано навѣть при такѡй праци о нечистѝ цѣли. Не дивую ся польскимъ часописамъ, що тѝ о насъ яко такихъ мали злѝ информаціи, — намъ бо знанѝ ѡдносины краєвои публицистики польскои на провінціи, котра не есть въ станѣ удержувати добрыхъ и совѣстныхъ кореспондентѡвъ и для того вдоволяе ся кореспонденціями ѡдъ людей, котрѝ звычайно осуджуютьнасъ зъ власнои личнои непріязни або зъ хвилевого непорозумѣня — але дивую ся правительству, котре прецѣнь оплачуе своихъ урядниковъ при староствахъ не тѡлько на то, щобы вымазували екскібіты, але щобы такожь розумно и холодно осуджували насъ пѡсля нашихъ дѣлъ и переконань політичныхъ. Тымчасомъ староства задоволяють ся информаціями жандармѡвъ, писарѣвъ громад. и инчихъ людей котрѝ о нашихъ переквѣдченяхъ и подвигахъ не мають найменшого понятя и нашихъ дѣлъ для народу нашого и для краю належно осудити не вмѣють. Я читавъ реляціи, де обжаловувано народовцѣвъ о „москвофільство“, представлювано ихъ, „небезпечными для династіи и державы“, хотяй люде тѝ ѡдъ династіства просто противнѝ вынають засады. Отже звертаю увагу правительства, що оно повинно тому злу въ спосѡбъ ѡдповѣдный зарадити, а коли правительственнѝ орґаны и нашѝ братя Поляки вызволять ся уже разъ изъ хибъ пѡдозрѣвання и недовѣрюваня намъ, а зъ другои стороны самѝ будуть бѡльше щирыми и припустять насъ до спѡльноі працѣ для краю нашого, увзгляднять нашѝ власнѝ права и потребы и потрафлять розрѡзнати зерно ѡдъ половы, — то знайдуть въ насъ щирыхъ роботникѡвъ и щирыхъ другѡвъ, мы бо не деструкційный, а будуючій елементъ.

Але до переведеня того всего, що насъ жде, потреба орґанізаціи, и то сильноі орґанізаціи, и для того єдинаймось и лучѣмъ ся! Передовсѣмъ звертаю ся до тои свѣтскои и духовноі интеліґенціи, котра до сего часу стояла на убочи, не признаючись отверто до жаднои „партіи“ — най приступае пѡдъ нашъ праноръ, пѡдъ котрымъ єдино спасенье для нашои народности, а поступаючи рѣшучо и солідарно здобудемо красшу будучнѡсть для свого народу!

Зближаючись до кѡнця своіи рѣчи и опираючись на одушевленю, яке промова моя знайшла у всѣхъ ту зѡбраныхъ, думаю, що словню свѡй обовязокъ, если именемъ цѣлого Свѣтлого Збору заявлю, що „зъ поступованьемъ и програмою выголошеною Впов. посломъ Юліяномъ Романчукомъ и єго однодумленниками вповнѣ годимось, ей одобряемо и програмы тои вѣрно держати ся будемо“. Вы бо, Впов. послы, поступили яко правдивѝ політики, яко вѣрнѝ сыны своєи матери Руси-Украины, и най буде менѣ вѡльно выразити Вамъ именемъ сеи тысячки ту зѡбранои нашу подяку и пѡднести окликъ: честь Вамъ и слава!

Телеґрамы и привѣтнѝ письма

наспѣвшѝ на загальнѝ зборы „Народноі Рады“ въ день 26 н. ст. грудня.

Зъ Борщева: Прилучаемо ся до ухвалъ зборѡвъ — Ґулла, Дровд всвій, Шиманьскій, Мѣлиньскій, Ґоднаръ.

Зъ Буковска: Духомъ и серцемъ при васъ и вашой програмѣ и повзятыхъ свѣтлымъ зборомъ ухвалахъ. — Русины въ Буковску.

Зъ Васильковець: Мы члены однои зъ вами непорочноі плоти, тожь и одна гадка зъ вами, щобъ вашъ голосъ важкій залунавъ по всѣхъ закутинахъ Руси-Украины и приклинавъ всѣхъ и вся пѡдъ спасительный праноръ Романчука. — Лѣсинецкій Емануилъ, Ивіясевичъ Діонисій.

Зъ Закомаря: Додаймо до програмы выголошеноі нашими послами народовцями въ соймѣ ще любови народноі и працѣ, але богато, богато, а нѣколи зъ нашого народного завѣту и нашихъ народныхъ правъ нѣ кришанка не пропаде. — Данило Танячкевичъ.

Зъ Золочева: Слава вамъ неструдженѝ борцѣ, що и въ наше ѡконце засвѣтило сонце. — Золочѣвскій Русины.

Зъ Калуша: Мы духомъ съ вами. Радьте надъ долею нашого народу. Мы въ огонь готовѝ за нашимъ посломъ. Одобряемо напередъ ухвалы загальныхъ зборѡвъ „Народноі Рады“, бо де нашъ посолъ Калущины, тамъ лишь добро для нашого народу выйти мусить. Всѣ, що єго програмы тримають ся, то певно не ренеґаты. — Въ имени Русинѡвъ народовцѣвъ Калущины: Мелитонъ Теницкій, бурмістръ и радный повѣтовый.

Зъ Козовы: Годимо ся зъ вашою програмою. Щасть Боже! — Грабъ, начальникъ суду; Свистунъ, Дурбакъ, Гордѣевскій, Литвиньскій — священики.

Зъ Кутъ: Гуцулы зъ-надъ Черемоша витають васъ, громадо! Пѡднесѣть смѣло праноръ въ гору, мы за вами идемо радо.
Най жие намъ трѡйця наша, не страшить насъ вражій гукъ,
Телишевскій и Сѣчиньскій, най жие намъ Романчукъ!

Зѡ Львова: Питомцѣ народовцѣ гр. нат. семінаріи духовноі у Львовѣ, лучать ся зъ Вами, достойнѝ мужѣ, у нарадахъ и шлють привѣтъ. Помагай Бѡгъ зъ починомъ доброго дѣла! При тѡй нагодѣ заявляють всенародно передъ лицемъ Свѣтлого Збору повне признанье Вл. пос. Романчукови за выголошенье програмы, пѡдпертои цѣлымъ русинимъ епископатомъ устами Є. Ексц. Впвсвв. митрополита, и протестують симъ противъ радикальноі и москвофільскоі партіи. (130 пѡдписѡвъ.)

Зъ Лежайска: Слава и честь правдивымъ заступникамъ рускаго народу. Зъ остатныхъ кѡнцѣвъ Руси шлемо нашъ щирый привѣтъ. Душею зъ Вами. — Никола Несторовичъ, Плешкевичъ.

Зъ Пѡдбужа: Годимо ся на всѣ ухвалы „Народноі Рады“. Честь уступаючому выдѣлови за єго неугомиму працю въ тяжкѡй нерѡвнѡй борбѣ за просвѣту, добробытъ и політичнѣ права нашого рускаго народу.

Изъ Самбора: Честь мужамъ зѡбраным на нараду надъ добромъ народу. — Русины самбѡрскѝ.

Изъ Станіславова: Всею душею прилучаю ся до народныхъ змаганъ „Народноі Рады“. — Хвилево недужій — адвокатъ Бучиньскій.

Зъ Тарнова: Честь Вамъ и слава неустрашимѝ рускѝ борцѣ, що то чей и намъ выборете лучшу долю. — Русины зъ Тарнова.

Зъ Теребовлѣ: Щирый привѣтъ народному зборови! Вы не самѝ: духъ короля Данила осѣняе васъ и цѣла Русь стоить за вами. Радьте! Нехай свѣтъ знае, що Русь же! — Русины теребовельскѝ: Тимусъ, Цегельскій, Стеблецкій, Мандичевскій, Томашевскій, Симеонъ Савула.

Зъ Увислы: Высоко поважаному зборови шлемо и въ нашого кута щирый привѣтъ. Помагай Бѡгъ на щаслившій зворотъ для галицко-рускоі долѣ! — Читальня въ Увислѣ.

Зъ Ямницѣ: Слава Богу во вѣки, що давъ намъ щирыхъ послѡвъ, котрѝ въ соймѣ смѣло въ имени насъ галицкихъ Русинѡвъ заявили вѣрнѡсть нашѡй святѡй церквѣ и династіи габсбурґскѡй. Дай Боже, щобы всѣ патріоты такого серца були! На сѣй доровѣ працюймо для добра селяньства и мѣщаньства дальше въ имя Боже а Богъ допоможе. — Въ имени громады Ямницѣ: А. Струтиньскій парохъ; Н. Гревьовскій, сотрудникъ; Т. Дмитрашь, начальникъ громады.

До адресы недовѣрія послови Романчукови зъ Калущины.

Для характеристики адресы недовѣрія послови Романчукови зъ Калущины, єго выборчого округа, можемо нинѣ навести дальшу илюстрацію, сподѣваючись, що се не послѣдна.

Ото зъ Калуша пишуть намъ:

„Многѝ честнѝ селяне-выборцѣ въ повѣтѣ калускѡмъ, пѡдписавшій адресу недовѣрія свому послови, теперь, пѡзнавши справу, дуже грызуть ся и нарѣкають на тыхъ, котрѝ ихъ до пѡдписѡвъ наклонили. Знаєте, що кромѣ правыборцѣвъ уже шесть выборцѣвъ ѡдкликало свои пѡдписы, мотивуючи тымъ, що або не знали, щó пѡдписують, або просто обманено ихъ, або пѡдписавъ ихъ хтось другій. Нинѣ-жь подаемо Вамъ нове ѡдкликанье пѡдписѡвъ чч. селянъ зъ села Мостищь. Они прибули до Калуша, а що не знають письма, удали ся до магістрату зъ просьбою, щобы списано тамъ ихъ заявленье и подано до прилюднои вѣдомости. Заявленье се пересылаемо Вамъ въ орігіналѣ зъ просьбою о дословне умѣщенье въ „Дѣлѣ“.

Заявленье се звучить дословно:

ЗАЯВЛЕНЄ

Силою котрого мы нижше пѡдписанѝ совѣстно заявляемо, же вправдѣ пѡдписали-емо недовѣріе до Пана Романчука, но длятого, же отцы Козакъ зъ Пѡдгорокъ, Галярій Сѣчиньскій зъ Вѣстовы и мѣсцевый парохъ насъ [*тутъ одно слово выпускаемо — Ред.*], же мы пѡдписуемо, же вправдѣ на Романчука мы яко выборцѣ выбранѝ були. Нынѣ однакже пѡдписы нашѝ ѡдкликуемо и заявляемо торжественно, же зъ програмою Пана посла Романчука совершенно ся соглашаемо.

Калушъ дня 30. грудня 1890.

Микита Пукишъ (правыборець)
Пилипъ Яковина (выборець)
зъ Мостищь.
Пѡдписавъ *Билинскій.*
Яко свѣдки:
Мелитонъ Теницкій (бурмістръ мѣста Калуша).
Антоній Серафинъ.

До сего Заявленя не потребуемо додавати нѣякого коментаря — ѡнъ говорить самъ про себе.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

О побутѣ ческого маршалка краєвого у Вѣдни, пише Hlas Narod-a: Авдіенція маршалка краєвого кн. Лобковича у цѣсаря тревала 15 мінутъ. Кн. Лобковичь пѡйшовъ зразъ по тѡмъ до гр. Таффого. Рѡвночасна гостина кн. Лобковича и намѣстника гр. Туна у Вѣдни, стоить въ звязи зъ маючою наступити ѡдповѣдею правительства на жаданье заведеня ческого языка урядового у внутрѣшнѡй службѣ.

Narodni Listy пишуть: Не минувъ ще мѣсяць ѡдъ часу интерпеляціи пос. Гербста въ справѣ повольного ходу роботъ розмеженя округѡвъ судовыхъ въ Чехахъ, а вже скликавъ высшій судъ краєвый засѣданье дотычноі комісіи. Якже то инакше дѣя ся зъ справою змѣны ординаціи выборчои. О залагодженю тои справы нема бесѣды. Ріґеръ обѣцявъ, що коли ческій языкъ не буде заведеный яко урядовый, то анѣ ѡнъ анѣ єго товаришѣ не рушать анѣ пальцемъ для справы угодовои. Якъ разъ минае тому чотыри роки, коли кн. Кароль Шварценберґъ поставивъ въ соймѣ внесенье, щобы надъ внесеньемъ Пленера о національнѡмъ розмеженю повѣтѡвъ перейти до порядку дневного; теперь же забираютъ ся цѣлый край розрывати. Чи-жь мали бы ще ѡдвагу два именованѝ Ріґеромъ члены комісіи розмежаючои, Маттушъ и Затка, брати участь въ тѡй комісіи? Коли въ нихъ лишилась ще хочь искра ческого почутя чести, то мусять они безпроволочно зложити данѝ имъ Ріґеромъ мандаты, а и Ріґеръ самъ повиненъ бувъ вже давно свѡй мандатъ зложити.

Czas обговорюючи бесѣду проводиря ческихъ реалістѡвъ проф. Масаржіка въ Колинѣ, каже такъ: „Ѡнъ обѣцюе Нѣмцямъ, що разомъ зъ Чехами утворять велику партію, котра буде верховодити въ монархіи габсбурґскѡй. Та ласнава оферта доказуе бодай, що Масаржікъ на теперь не руководить ся въ своихъ поглядахъ політичныхъ теоріею славяньскои солідарности, котра впрочѡмъ насъ нѣколи не затуманювала, кѡлько разѡвъ голосили ей Narodni Listy. Переходячи однакожь зъ поля теоріи на поле практичноі політики, сполученье Чехѡвъ зъ Нѣмцями для спѡльноі „кермуючои ролѣ“ есть можливымъ лишь середъ тыхъ условій, якѝ були за правительства Баха, т. є. коли-бъ Чехи пѡддали ся централізаціи и ґерманізаціи нѣмецкѡй. За то припускати, що Нѣмцѣ подѣлять ся зъ Чехами въ роли верховодячои партіи и выречуть ся переваги якъ разъ въ тѡй провінціи, де имъ головно на нѣй залежать, т. є. въ Чехахъ, есть то, щобы такъ сказати, пересадный ідеалізмъ!“

Въ Deutsches Volksblatt оголошене було дня 24 грудня письмо австро-угорского амбасадора въ Парижи, ґр. Вімпфена, котрый безпосередно передъ своєю смертію черезъ самоубійство мавъ то письмо на саме Рѡздво 1882 р. написати до звѣстного богача бар. Гірша. Зъ письма сего выходило, що Вімпфенъ допускавъ ся яко австрійскій амбасадоръ нечистыхъ справъ и допомагавъ богато Гіршови въ єго предпріемствѣ зелѣзничѡмъ на Всходѣ, та що взагалѣ австро-угорска дипломатія залагоджувала интересы Гірша, а Вімпфенъ ставъ ся ѡдтакъ добровольною жертвою тыхъ нечистыхъ справъ. Онодгы отже мусѣвъ Deutsches Volksblatt на жаданье міністерства дѣлъ заграничныхъ помѣстити таке спростованье ґр. Кальнокого:

„Звернено мою увагу на число вашои часописи зъ дня 24 с. м., въ котрѡмъ пѡдъ заголовкомъ „Памятный день“ помѣщено дословно письмо померш ого ц. к. амбасадора ґр. Вімпфена зъ 24 грудня 1882 р. писане нѣбы то до банкіра бар. Гірша въ Парижи. Щобы ушанувати честь померш ого, котрого яко знаменитого слугу державы и яко чоловѣка на скрѡзь честного, не лишь я, але и найширшій круги высоко поважали, уважаю ся змушеным урядово заявити, що згадане письмо, котре и безъ того въ своѣмъ укладѣ и замѣстѣ має характеръ тенденційного сфальшованя, есть з всѣмъ выдумане и такого письма фактично нема и нѣколи не було. Тымъ самымъ ѡдпадають и всѣ инсінуаціи выводженѝ зъ того письма, а вымѣренѝ противъ чистого характеру ґр. Вімпфена, котрѝ впрочѡмъ ще 1883 р. зъ уповажненои стороны ѡдперто.

Гофратъ Ковальскій доказуе въ Corresp. Slave, що змѣна політики правительства супротивъ Русинѡвъ не выйшла зъ головы ґр. Таффого и що всѣ послѣднѝ подѣі середъ Русинѡвъ суть лишь дѣломъ Полякѡвъ. О сѣмъ заявленю гофрата Ковальского поговоримо пѡзнѣйше.

——

Зъ Петербурга доносять до Pol. Corr., що царь и єго родина мають сего тыждня переѣхати до столицѣ и перебудуть тутъ якъ давнѣйшими ронами черезъ цѣлый часъ масниць. Дальше доносять, що стрый царя вел. кн. Константинъ нездужае такъ сильно, що кождои хвилѣ сподѣваються ся катастрофы. Такъ само и кн. Николай Ляйхтенберґскій, що лѣчить ся на рака въ горлѣ въ Парижи, есть безнадѣйно недужій.

——

Вѣсть о ѡдкликаню Еміна-пашѣ зробила въ нѣмецкихъ кругахъ кольоніяльныхъ дуже немиле вражѣнье. Говорять, що ѡдкликанье то настипило въ наслѣдокъ представленъ англійскихъ. Арабы розголосили въ Занзибарѣ, що Емінъ паша хоче при помочи Нѣмцѣвъ здобути знов Вадалай и забрати зъ ѡдтамъ весь складъ кости слоневои якій тамъ лишивъ. Правительство нѣмецке довѣдалось о тѡмъ и зъ другои стороны та постановило ѡдкликати Еміна, щобы не прийти до якого конфлікту зъ Англіею.

Урядова ґазета берлиньска оголосила справозданье державного комісаря кольоніяльного Вісмана, въ котрѡмъ сказано, що Емінъ-паша бравъ ся до всѣляких предпри-

ѣместъ, котрй противились его инструкціи, а дальше подає ся до вѣдомости, що въ борбѣ въ Ваиґонами поручникъ Лянґельдъ дôставъ ся въ засѣдку и стративъ трохъ людей въ убитыхъ и кôлькохъ раненыхъ. До сего справоздання долучено ще письмо Анґлійця Стекса до Вісмана, въ котрôмъ сказано, що Еміяъ-паша ôдмінувъ зовсѣмъ мирнй пляны Стекса и длятого сей мусѣвъ подати свою резиґнацію. Зъ другого долученого письма выходить, що Вісманъ завôзвавъ Еміна-нашу, щобы ôнъ все зробивъ пôсля данои ему инструкціи и вертавъ чимъ скорше на побереже, бо въ адміністрації комісаріяту державного мають поробити ся дуже важнй змѣны. Наконець доносить урядова ґазета, що Вісмана завôзвано, щобы ôнъ прислав справоздання Еміна-нашѣ.

——

Мы вже згадували коротко о интервю одного зъ редакторôвъ Eclair-а зъ шефомъ россійскои тайнои поліції, полковникомъ жандармеріи Поповомъ, котрый приѣхавъ до Парижа слѣдити за Падлевскимъ, убійникомъ Селиверстова. Отже въ доповненю першои вѣсти подаємо теперь обширнѣйше справозданье въ сей справѣ. Скоро лишь Поповъ приѣхавъ до Парижа, ôдшукавъ его заразъ редакторъ Eclair-а и заявивъ ему, въ якôй справѣ хоче зъ нимъ розговорювати. Поповъ приставъ на то радо и ставъ зъ нимъ щиро говорити. Ôнъ сказавъ отже, що головнымъ виновникомъ убійства Селиверстова есть звѣстный, пущеный теперь на волю Мендельзонъ. Ôнъ то есть проводиремъ прожаваючихъ въ Парижи польскихъ анархістôвъ, котрй, противно якъ россійскй, стоять въ звязи зъ французскими революціонерами и анархістами. Коли парискй нігілисты пôдозрѣвали Селиверстова, то була се лишь похибка, котра вказуе на глупоту. На дѣлѣ було то убійство противъ него (Попова) вымѣрене, але ôнъ нігілістôвъ не боить ся. При сѣй нагодѣ сказавъ Поповъ де-що и о Анґліи, котру ôнъ очевидно дуже не терпить. „Анґлія — казавъ ôнъ — не може выступити до явнои борбы и длятого веде зъ нами тайну вôйну; она платить нігілістамъ, щобы они выкликали въ Царствѣ польскôмъ и на Кавказѣ ворохобню и ворогуе въ Болгарии то зъ Батенберґомъ то зъ Кобурґомъ противъ насъ.“ Перейшовши ôдтакъ на Болгарію, сказавъ Поповъ, що вожде правительство въ Европѣ выдало бы Россіи Падлевского, лишь не Болгарія, де нігілисты дôстають всяку помôчь. „Тому то и думаю — казавъ Поповъ — що Падлевскій не въ Ґенуѣ а въ Бріндізі сѣвъ на корабель и поплывъ не до Америки а до Варны. Мои вѣсти потверджають ту догадку. Впрочôмъ я не задовго довѣдаюсь, бо я поставивъ то собѣ за особисту честь вывѣдати ся, куды утѣкъ убійникъ Селиверстова.“ Дальше доказувавъ Поповъ, що нігілисты вже зовсѣмъ розбитй, и що такому Гартманови, Степнякови, Лаврову и другимъ ихъ товаришамъ не позôставе дальше нѣчого, якъ хиба у якого американьского Барнума показувати ся за грошѣ. Зъ другои же стороны признавъ Поповъ и то, що треба мати ся на осторожности передъ атентатами.

——

Зъ Риму доносять до Pol. Corr., що въ Италіи завязусь италіяньске всхôдноафриканьске товариство и що оно заразъ по Новôмъ роцѣ уконститууе ся. Кругъ дѣланя того товариства буде розширяти ся на ту область, що припирае до области англійского товариства всхôдно африканьского. Скоро прийде до того часъ, то правительство италіяньске предложать парляментови законъ о ґарантіи, яку мае дати сему товариству держава.

——

Недавно тому доносили мы, що трицять магометаньскихъ послôвъ выступили були въ болгарского собранія, а то длятого, що правительство не хотѣло дати магометаньскимъ властямъ духовнымъ нѣякои інґеренціи въ справахъ спадщины. Теперь же доносять въ Софіи, що послы тй на кôлька днѣвъ передъ закрытьемъ собранія вступили були назадъ до него, бо правительство въ дорозѣ розпорядженя признасть имъ право брати участь въ справахъ судôвництва опѣкунчого. Послы вдоволили ся тымъ и вступили назадъ до собранія.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта“ зъ дня 29 н. ст. грудня с. р. полагоджено мѣжь иншимъ слѣдуючй важнѣйшй справы:

1) Принято до вѣдомости два письма суду зъ Ниська въ справѣ запису бл. п. Евсевія Грушкевича.

2) Принято до вѣдомости письмо панѣ Іосифи Наперстниковои зъ Праги, въ котрôмъ дякуе за вызиченье альбуму тернопôльскои выставы и обѣцюе его назадъ небавомъ звернути.

3. Книжками давнѣйшого выданя надѣлено: хорыхъ ґарнізону львôвского, читальню семинарии духовнои у Львовѣ, читальню въ Далешевôй, Читальню въ Пилипчу, читальню въ Володимарцѣ, читальню въ Перегиньску, читальню въ Понниковици, школу народну въ Тисовици, читальню въ Вôльцѣ мазовецкôй, братство церковне въ Проббжнôй, товариство „Зоря“ въ Тысьменици, читальню въ Сасовѣ, громаду Тростянець, читальню въ Турцѣ, школу въ Бôбркахъ, читальню въ Ермаковцѣ, читальню въ Синевôдску, читальню въ Сухôй и читальню въ Довгôмъ.

4. Принято зъ подякою до вѣдомости, що до бібліотеки товариства дарували: Выдавництво „Дѣла“ 3 книжки; п. Иванъ Белей, редакторъ „Дѣла“, 250 примѣрникôвъ „Порвалась нитка“ П. Я. Конисього и 352 примѣрникôвъ „Нові і перемінні звізди“ д-ра Ив. Пулюя; п. О. Я. Кониський рôчникъ „Кіевскои Старины“ зъ р. 1890; п. Михайло Кочоровскій въ Миколаева 4 книжки; д-ръ Лонгинъ Озаркевичь зô Львова 2 книжки; п. Стефанъ Дубравскій, выслуж. професоръ школы реальнои въ Стрыю 1 книжку; о. Касіянъ Куницкій зô Львова 1 книжку; Руске товариство педаґôґічне у Львовѣ 1 книжку; товариство имени Шевченка у Львовѣ 2 книжки; п. Кость Панькôвскій зô Львова 52 книжокъ; Сербска Матиця зъ Нового Саду 1 книжку; Єронимъ Я. Луцикъ 1 книжку „Руска Бесѣда“ у Львовѣ 1 книжку; панѣ Ольга Франкова зô Львова 1 книжку; п. Игнатій Гамаль, зъ Пôдъяркова 4 книжки; 16) „Руска Бесѣда“ въ Чернôвцяхъ 6 книжокъ и о. Викторъ Єзерскій зъ Полоничь: „Ключь разумѣнія“ Іоанникія Галятовского, писателя зъ XVII вѣку.

5. Принято зъ подякою до вѣдомости, що до музею товариства дарували: п. Дмитро Єдинкъ 13 мѣдяныхъ а 1 срѣбну монету; п. Михайло Кочоровскій зъ Миколаева 19 мѣдяныхъ и 2 срѣбнй монеты; о. Александеръ Стефановичь зô Львова каменный топорець: п. Василь Кутный зъ Руды 106 мѣдяныхъ и 2 срѣбнй монеты; п. Кость Панькôвскій зô Львова 1 мѣдяну и 1 срѣбну монету: пп. Осипъ Шухевичь и Богданъ Барвѣньскій зô Львова 44 мѣдяныхъ и 2 срѣбнй монеты; п. Иларій Набакъ зô Львова 2 мѣдянй монеты; о. Теодоръ Стадникъ зъ Дичкова 18 монетъ мѣданыхъ, 8 срѣбныхъ и 3 старй ґульдены; п, Игн. Гамаль зъ Пôдъяркова 43 мѣдяныхъ монетъ; о. Викторъ Єзерскій зъ Полоничь 3 монеты мѣдянй и 1 срѣбну; проф. Володимиръ Шухевичь зô Львова 2 старинй на деревѣ мальованй образы, 2 старй таблицѣ деревянй, окладану на Євангеліе и срѣбну старинну монету. — Рѣшено всѣмъ щедрымъ Дателямъ письменно подякувати.

6. Школѣ им. Маркіяна Шашкевича у Львовѣ рѣшено дати коляду въ сумѣ 10 зр.

7. Принято 36 новыхъ членôвъ, а то: Василя Полутранку зъ Калинôвщины; Василя Городецкого зъ Межигорець, Михайла Кондрина зъ Турѣ великои, Андрея Стебляка зъ Белеева, Олексу Бѣляньского зъ Кійданець Антона Пастернака зъ Кійданець, Миколу Дацковского зъ Кійданець, Дмит. Ратушняка зъ Кійданець Из. Комараньского зъ Озерянъ, Теодора Стечишина зъ Озерянъ, о. Андрея Телепа зъ Ожомлѣ, Олексу Гука зъ Волсвына, Граця Лабая зъ Волсвина, Петра Бохеньского зъ Красносѣлець, Матѣя Кропильницкого въ Маріямполя, Юра Феюка зъ Яблонова, Антонину Потурай учительку зъ Соловои, Николу Матуру зъ Жидачева, Симеона Пердака зъ Лобôзвы, Дмитра Воронку зъ Дорогова, Іосифа Кашубу зъ Дорогова, Михайла Трофимяка зъ Перемышлянъ, Михайла Кухара-Иванова зъ Лисятичь, Михайла Глиджука, адъюнкта судового зъ Перемышлянъ, Ивана Никигу зъ Топорова, Якова Илію зъ Копычинець, Ивана Бензюка зъ Чернелôвки, Павла Дѣдика зъ Чернелôвки, Илька Лисѣя зъ Чернелôвки, Василя Кухаря зъ Угерска, Миколу Кривовяза зъ Лѣська, Стефана Долбаша зъ Лѣська, Миколу Черкаса зъ Супранôвки, Илька Пристайка зъ Супранôвки, Ивана Чорнѣя зъ Супранôвки и Ивана Попеля, ц. к. стражника скарбового зъ Постолôвки.

НОВИНКИ.

— **Непошанованье рускихъ свят.** Самбôрскій ц. к. судъ призначивъ до розправы на день 6 (18) с. м. с. є. въ день св. о. Николая Іосифа Кацюрину, Михайла Соломчака и другихъ людей зъ Мокрянъ коло Самбора. Самбôрскій судъ дуже часто се робить — хотяй въ окрузѣ своѣмъ мае досыть мазурôвъ та жидôвъ и мôгъ бы зъ ними въ свята рускй розправы вести, а ôнъ якъ бы умысно зневажае свята рускй.

— **При невыхъ выборахъ до рады громадскои въ Городенцѣ** перепали всѣ кандидаты давнои рады. На 755 голосуючихъ упало у всѣхъ трехъ кругахъ на нихъ лише 86 голосôвъ.

— **Свято „Маланки“**, припадаюче на передновôчный вечѣръ а котре галицка Русь обходить традиційными забавами, постановило и Общество рускихъ Дамъ обходити сего року уладженьемъ вечерниць. Вечерницѣ тй ôдбудуть ся дня 31 грудня (12 сѣчня 1891 р.) у великôй сали Народного Дому и розпôчнуть ся аматорскимъ представленьемъ комедіи въ однôмъ актѣ „О мандатъ.“ На сю цѣль буде уладжена сцена безъ сценічного освѣтленя для обезпеки ôдъ огню. Въ проґраму входять крôмъ того ще й хоральнй продукціи, деклямаціи и т. д; потôмъ слѣдують товарискй забавы, а при тôй нагодѣ участники зложать собѣ взаимнй благожеланя нового року. Початокъ о 8 годинѣ вечеромъ, вступъ выносить 30 кр. Дохôдъ призначеный на спомогу бѣдныхъ учачихъ ся дѣвчатъ рускихъ.

— **Справа будовы нового польского театру** зновъ починае мотати ся. Президія львôвского магістрату одержала вже ôдповѣдь міністерства що-до комасації ґрунтôвъ на Галицкôмъ плацу, де мавъ станути новый будынокъ польского театру. Міністерство спротивилось рѣшучо тôй комасації черезъ те, бо ся комасація разъ була бы зô шкодою для правительства, а друге, черезъ неи ôдволôкла бы ся будова нового суду, котра и такъ вже дуже пильна. Отже новый будынокъ польского театру мусить шукати собѣ иншого мѣсця.

— **На зелѣзници Кароля Людвіка** межи Судовою Вишнею а Хоросницею пукъ вчера рано обручь на колесѣ пôдъ почтовымъ возомъ при поѣздѣ ч. 4. Служба спостерегла ще завчасу шкоду и задержала поѣздъ, котрый опôсля, по точнôмъ розслѣдженю пущено безъ перешкоды въ дальшу дорогу. Зъ того выпадку не було жадныхъ иншихъ наслѣдкôвъ, якъ лишь опôзненье.

— **Славетный Цѣшка — магістратскій діюрність!** Емеритованый староста долиньскій, п. Цѣшка, побираючій 1800 зр. пенсіи, нанявъ ся, якъ доносять польскй ґазеты, за діюриста въ львôвскôмъ магістратѣ. Славно!

— **Про смерть Г. Шлімана** доносять ближшй вѣсти: Шліманъ бувъ ôдъ тыжня недужій а минувшого четверга найденo его зомлѣлого на уляци Толедо въ Неаполи. Прикликано лѣкаря, котрый лѣчивъ Шлімана на недуги ушей, а сей побачивши небезпечный станъ, скликавъ консиліюмъ. Лѣкарѣ орекли, що на мозку зробивъ ся болякъ, а при тôмъ выявилось meningitis (запаленье оболонокъ мозковыхъ) и що треба приступити до трепанації черепа. До операції не прийшло, бо Шліманъ померъ.

— **Подяка.** Вч. о. д-ръ Теофіль Сембратовичь, ректоръ духовнои семинарии у Вѣдни и бувшій катихитъ рускои взôрцевои школы у Львовѣ, прислав на мои руки щедрый даръ въ квотѣ десять злр. на цѣли товариства „Шкôльна помôчь“ у Львовѣ. Подаючи до прилюднои вѣдомости именемъ выдѣлу товаристна и убогихъ дѣтей складаю великодушному добродѣеви сему щиро-руске спаси-Бôгъ. — *Гр. Врецьона*, голова товариства.

— **Чия дитина?** Въ вересни с. р. здыбавъ поліціянтъ львôвскій одного вечера малу дѣвчинку, що плакала и не умѣла нѣчого бôльше о собѣ сказати, якъ лишь те, що называе ся Варварка. Въ комісарятѣ III ои дѣльницѣ выдобули ôдъ дѣвчинки, що якась Доміцеля Синякевичь, котра перебиралась часами за законницю, привезла еи зъ села до Львова, а замешкавши на ул. Театиньскôй ч. 3, пôслала дѣвчинку того дня до склепу, а та вернувши, застала вже дверѣ замкненй а хату порожну, Галд знати на поліцію, але Синякевичевои годѣ вже було ôдшукати. Тымчасово занявъ ся бувъ 11-лѣтною дѣвчинкою возьный комісаріяту, Собчиньскій, опôсля-жь принявъ еи за вынагородою 2 зр. въ мѣсяць господарь зъ Рясны Рускои, Юрко Тузякъ, заявляючи протоколярно, що сли нѣхто по уплывѣ одного року не зголосить ся по дѣвчинку, то ôнъ возьме еи за свою. Родичѣ еи опѣкуны можуть тамъ ôдшукати захоплену и уведену дѣвчину.

— **Дрôбний вѣсти.** Цѣсарь удѣливъ Сестрамъ милосердія въ Роздолѣ пов. жидачѣвского 100 зр. запомоги на реставрацію ихъ монастиря. — Цѣсарева надала и лично вручила своѣй лекторцѣ, канонічцѣ п. Идѣ Ференче, ордеръ звѣздистого хреста. — У Львовѣ мае розпочати ся зъ весною будова новои палаты судовои, а кошты вынесуть коло 400.000 зр. — Въ Дорофѣвцѣ надъ Збручемъ утопивъ ся стражникъ скарбовый Іо. Тад. Ляхманъ въ ночи зъ 30 на 31 грудня, будучи тогды въ службѣ. Тѣло выдобули. — Въ Завадовѣ коло Стрыя ôдбули ся минувшого мѣсяця заручины панны Софіи Шепаровичѣвнои, доньки бл. п. о. Фавстина Шепаровича, приходника Чорноловець зъ п. М. Вармскимъ, кандидатомъ нотаріяльнымъ въ Долинѣ.

— **Въ переплетничôй роботни п. Спажарского** мали мы нагоду оглядати прекрасно выробы ґалянтерійно переплетничои штуки, якъ альбумы, кобзарѣ, книжки на незабудь и т. д. а всѣ такъ красно, що можуть смѣло выдержати конкуренцію хочь бы и зъ найпершими того рода выробами вѣденьскими. Позаякъ тй выробы годять ся дуже на святочнй и новорôчнй подарунки, то звертаємо длятого увагу на дотычный анонсъ п. Спожарского и радимо спробувати, а певно нѣхто не пожалуе того, коли спровадить собѣ ôдъ него якій подарунокъ для дорогихъ собѣ осôбъ.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

— **Марія зъ Целевичѣвъ Навроцка**, вдова по пок. о! Андрею Навроцкôмъ, пароху въ Голгочахъ, упокоила ся дня 30 н. ст. грудня с. р., прожившн 69 лѣтъ житя, въ Кутищи у свого затя. Покôйна була одною зъ тыхъ давныхъ матронъ рускихъ, що живо интересують ся нашимъ народнымъ житьемъ, що живо ôдчувають всяке горе и всяку радôсть того безталанного народу, що всѣми силами стараютъ ся по змозѣ прийти ему зъ помочію, що выховують своихъ дѣтей на щирыхъ патріотôвъ и борцѣвъ за святу справу народну. Покôйна бачила, якъ еи дѣти вѣрно служать своему народови, та на жаль сама мусѣла ще за житя закрыти очи свому сынови пок. Володимирови Навроцкому, хочь стали ѣй ôдрадою ще другй сыны и доньки. Вѣчна ѣй память и земля перомъ

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ торговлѣ заименувавъ: Ивана Свѣнцицкого въ Краковѣ, Володисл. Рутковского въ Коломыи, Брон. Радецкого въ Краковѣ, Мечисл. Нѣментовского въ Бялôй, Ивана Маріяна въ Коломыи, Авг. Домбровского у Львовѣ, Ив. Урбаньского въ Станіславовѣ, Казимира Крамажевского въ Золочевѣ, Игн. Ляхмаєра у Львовѣ офіціялами почтовыми а дирекція почтъ и телеґрафôвъ призначила Меч. Нѣментовского до Золочева, полишаючи прочихъ на дотеперѣшныхъ мѣсяцяхъ службовыхъ. — Краєва рада шкôльна заименувала: Мойсея Якова, тымчасового учителя въ Горлицяхъ, дѣйстнымъ учителемъ религіи при 5-клясовôй школѣ женьскôй въ Горлицяхъ; учителя Брон. Явецкого дѣйстнымъ учителемъ при 4-клясовôй школѣ муж. въ Залѣщикахъ.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла асистента почтового, Ортиньского изъ Золочева до Львова.

Телеграмы „Дѣла“.

Копенгаґа 31 грудня. Въ кругахъ двôрскихъ говорять, що царь зъ цѣлою родиною приѣде сюда при кôнци мая.

Атины 31 грудня. Греція затягнула позичку въ сумѣ 45 міл. драхмъ на будову стратеґічнои зелѣзницѣ зъ Атинъ до Лярісы.

Вѣдень 1 сѣчня. Удержуесь тутъ упорно чутка, що Ґреґръ переговорювавъ зъ клерикалами и хотѣвъ зъ ними заключити союзъ, признаючи имъ право до вѣроисповѣднои школы.

Бѣлградъ 1 сѣчня. Скупштина ôдрочила ся до 16 с. м. Межи міністромъ просвѣты а митроп. Михаиломъ наставъ конфліктъ по причинѣ именованя двохъ высшихъ достойникôвъ церковныхъ.

Парижь 1 сѣчня. Парнель и его приятелѣ выѣхали до Лондону. Результаты конференціи держать ся въ тайнѣ.

ПОДЯКА.

По воли Божôй переставивъ ся до жизни вѣчнои д. 19 н. ст. падолиста 1890 нашъ дорогій единчикъ, Олександеръ, ученикъ 3-ои клясы ґімназіи черновецкои, лишаючи по собѣ для насъ жаль невысказаный, до нашои кончины несцѣлимый!

Въ нашôй безвôдрадности чуемъ обовязокъ высказати прилюдно найсердечнѣйшу подяку всѣмъ тымъ Высокоповажанымъ особамъ, котрй въ якійнебудь спôсôбъ брали участь въ нашôмъ горю. И такъ дякуемо Высокоповажанôй родинѣ Пана Кунцельмана, совѣтника почты черновецкои, Высокоповажаному Пану Іоспескулеви ц. к. совѣтникови шкôльному а разомъ Єго Высокоповажанôй дружинѣ и Вп. Пресенови, священикови вôйсковому за те, що зволили разомъ зъ нами подавати помôчь незабутному покôйникови нашому въ єго недузѣ, а ôдтакъ взяти участь въ похоронѣ — Рôвну вдячнôсть чуемо для Высокоповажаного Панъ ôтця Огоновского, котрый зъ засльоженымъ очима крѣпивъ насъ въ нашôмъ нещастю своими сердечными словами, зволивъ самъ заняти ся приготованьемъ похорону и такожь церковнй похоронній обряды сповнити. — Дякуемо такожь за послѣдню прислугу здѣлану нашому сынови, Высокоповажанымъ Панямъ Огоновскôй, Шанковскôй и Глѣбовицкôй, Высокоповажаному Пану Вирфлеви, ц. к. Директорови ґімназіяльному, Высокоповажанымъ Панамъ професорамъ та й честнôй молодежи ґімназіяльнôй и изъ семинарии учительскои.

Особно дякуемо зъ сльозами въ очехъ выстиснеными не лише жалемъ за сыномъ но и вдячностію, всѣмъ нашимъ Высокоповажанымъ знакомымъ и милымъ приятелямъ изъ рôзныхъ мѣсць Галицкои земль, що поспѣшили надôслати намъ щирй слова спôвчутя. — Навпослѣдъ ще разъ дякуемо всѣмъ разомъ за ласку, додаючи до подяки щире желанье:

Най Васъ Богъ хоронить ôдъ всякого смутку!

Иванъ В. Ружицкій ц. к. професоръ семинарии учительскои въ Чернôвцяхъ; *Іосифа Ружицка*, родичѣ покôйника.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

[Черезъ редакцію „Дѣла“]

— **На бѣдныхъ ученикôвъ рускои ґімназіи у Львовѣ** прислав о. Іос. Яюсь зъ Стенятина 11 зр. 50 кр. на котру то жертву зложили оо.: Л. Яремкевичь 2 зр., Н. Роздѣльскій, П. Погорецкій, І. Яюсь, М. Миколаевичь, М. Фолисъ, С. Онишкевичь, Е. Левицкій и Е. Константиновичь по 1 зр., а М. Кишакевичь, Я. Корчиньскій и Е. Криницкій по 50 кр.

— **На будову рускаго театру** прислав п. Василь Гординьскій, укôнченый богословъ зъ Станіславова, 16 зр. 85 кр., зъ такимъ письмомъ: На весѣлю въ домѣ о. Іоана Головкевича, приходника въ Спасѣ, дня 16 падолиста, зôбрали молоди Василь и Ольга Гординьскй 26 зр. 85 кр., зъ чого призначено 10 зр. на бурсу въ Стрыю и выслано на руки о. Ал. Бобикевича до Стрыя, а 16 зр. 85 кр. призначено на будову рускаго театру.

Переписка Редакціи и Администрациі.

Вп. Стельм. въ Тери. За рôкъ 1890 заплачено все. — **Всч. Гош. въ Печен.** За рôкъ 1890 прийде намъ ще 6 зр. — **Всч. Лис. въ Вао.** Ма рôкъ 1891 заплачено уже 75 кр. — **Вп. Топ. въ Терн.** До кôнця року прийде намъ ще 10 зр.

АДВОКАТЪ
Д-ръ Иванъ Струтиньскій
отворивъ канцелярію адвокатску въ Лиську
(Ринокъ, въ домѣ Каннера.)

Д-ръ А. Хоминъ
лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „**КОПЕРНІКОМЪ**“
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарациі найдешевше и найскорше.
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ ôдъ „Копер нікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны
Самуелі & Ляндавъ
у Львовѣ улиця Килиньского
(коло кавярнѣ вѣденьскои)
купують и продають всѣлякй облігаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ денпôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

$4^1/_2\%$ **Листы заставні Банку краєвого**
$4^1/_2\%$ **Позичку краєву**
4% **Облігаціи пропинаційні**
Всѣлякі облігаціи довгу державного
Зелѣзничі облігаціи першeньства
Льосы державні и приватні
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Соколь & Лілієнъ

3360 192—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

! На пôстъ !

Россійскі сардинки въ барилкахъ 5 кіл. Нр. 1 по **1 зр. 40 кр**, Нр. 2 по **1 зр. 35 кр.** окрôмъ оплаты почтовои Барылка Нр. 1 мѣстить 65—68 шт. Нр. 2 мѣстить 120—125 шт. рыбъ.
Селедцѣ шкоцкі, 5 кіл. посылка (около 30 шт.) за **1 зр. 90 кр.** франко.
Повила 5 кік. посылка въ скриночцѣ за **1 зр. 90 кр.** франко.
Мѣдъ патова въ бляшанцѣ по $3^1/_2$ кіл. netto за **2 зр.** франко.
высылае
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

Що лишь выйшла зъ друку книжочка:

„Святый Вечѣрь“

оповіданя Павла Кирчова.

Се безперечно буде найкраспимъ и найвôдповѣднѣйшимъ дарункомъ для дѣтей а и селянинъ прочитае ви не безъ интересу. Особливо-жь повинна она бути въ рукахъ кождого, хто займае ся психольогіею и выхованьемъ дѣтей. — Цѣна 10 кр., зъ пересылкою почтовою 12 кр. — Замовляти можна черезъ Редакціи: „Дѣла“, „Батькôвщины“, „Правды“, Друкарню им. Шевченка, або просто ôдъ автора, ул. Крива, ч. 6. поверхъ II.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, зôбране збôже, въ кôлькохъ хвилях забирае и перемѣняе въ попелъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стае цѣлкомъ бѣднымъ, если ôнъ завчасу не постарае ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечнôсть огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованых селахъ и будынкахъ, переповненых всякими запасами велика и накладае на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своеи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекурациі.**

Для господарѣвъ дае добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідує шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирае, при чôмъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджуе.**

Взагалѣ „Славіи“ старае ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшій користи и обовизки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповняти.

За дуже умѣрену оплату убезпечае „Славія“ не лишь будынки господарскі, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожъ запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повинечъ бы нѣхто остати безъ убезпечена, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзôй небезпечности и такъ пôдъупавшôмъ станѣ економічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекурацівными, якъ дае „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збôже по крайной мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпечена принимае, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Голôвне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“ **J. PSERHOFER'S** I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючі кровь давнѣйше звані універсальныки пігулками, звѣстне, легко розвôльняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштуе: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.**, при неоплаченôй послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надôсланю напередъ грошей коштуе вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высилае ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючі кровь“

жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя пôдписъ прозвища **J. Pserhofer** и то **червоною** краскою.

Бальсамъ на ôдмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.
Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.
Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.
Порошокъ на прѣтье нôгъ, цѣна однои коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.
Бальсамъ на бишігу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр.
Есенція житя (прагскі каплѣ), 1 фляшка 22 кр.
Англійскій бальсамъ, фляшка 50 кр.,
Порошокъ фіякерскій на груди, 1коробка 35 кр., въ опл посылкою 60 кр.
Помада таннохінінова, І. Псергофера найлѣпше средство на порôстъ волося, 1 давка 2 зр.
Плястеръ універсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр, зъ оплатною высылкою 75 кр.
Універсальна сôль прочищуюча, А. В. Бульріха Средство домове на злэ травленье, 1 пачка 1 зр

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краевій и загранічній спеціяльности фармацевтичній оголошуваній по часописяхъ, а ще и иншій средства, котрій бы не були на складѣ высылають ся на желанье скоро и дешево. — **Высылки почтою** выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, бôльшій замовленя такожь за послѣплатою.

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадае и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ. 3690 (8—12)

рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хусткі, краватки, шлийки, рукавички и т. п.

2537

поручае найдешевше
МАГАЗИНЪ
БРАТôВЪ ЛЯНґНЕРôВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

ДРОґЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и II Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРґІЧНІ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 39—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжі транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника ☛

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

☛ Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	1/8 клгр	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	каравзанный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб 60 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Накладомъ „ДЗВôНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до співу и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе 36 кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул Вôрменьска ч. 27.

„КОБЗАРЬ“
ЗБôРНИКЪ КВАРТЕТ ôВЪ.
Цѣна 60 кр
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта.“

Електротехнікъ — механікъ
Емиль Праєръ
Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 23 (въ давнôмъ будынку почтовôмъ)

приймае замовленя и направы входячі въ обсягъ, фізики хеміи, механіки и приряды лѣкарскі, а то:

Знаряды до розслѣдôвъ науковыхъ зъ обсягу механіки, хеміи и фізіольогіи.
Знаряды мѣрничі нівеляційній и рисункôвъ.
Моторы парові и електричні всѣлякихъ системъ.
Динамомашины всѣлякихъ системъ.
Машины електричні лѣкарскі, о тоцѣ сталôмъ и перванôмъ.
Пôсля найраціональнѣйшихъ приписôвъ електротехніки заводить громозводы на вежахъ, комінахъ и будынкахъ.
Контролѣ електричні для цеголень и иншихъ фабрикъ.
Свѣтла електричні, жаровій и луковій.
Телефоны, мікрофоны и сигналізаціи електричні (домовій телеграфы)
Краны електричні до запаленя газу.
Електричні водовказы, годинники електричні и т. п.

Выготовляе конструкціи механізмôвъ або знарядôвъ, що мають служити до означеныхъ цѣлей, и робить моделѣ новыхъ вынайденъ зъ задержаньемъ строгои тайны.

Роботы выготовляють ся зъ точностію на означеный часъ.

НАЙКРАСШІ ПОДАРУНКИ на Рôздво и Новый Рôкъ

можна дôстати въ переплетничôмъ заведеню

МИХАИЛА СПОЖАРСКОГО

у Львовѣ, Пôдвалье ч. 9.

Молитвенники укладу Впреосв. митроп. Сильвестра въ прекраснôй оправѣ для женщинъ и дѣтей по цѣнѣ 60 кр, 1·20, зр., 3 зр. 5, 6 до 7 зр.
Народно рускі орнаменты до вышиваня въ краснôй тецѣ по цѣнѣ 3 зр. 20 кр. 4 зр и 6 зр. 60 кр.
Памятники, Альбумы, Незабудьки, Поезіи, зъ чистого паперу въ прехорошôй оправѣ плюшевôй, оксамітнôй, шкôряноі зъ металево-золотымъ моноґрамомъ и зъ украшенями по цѣнѣ 1·50, 2 зр. 3 4, 5, до 6 зр.
И. Шевченко: Поезіи въ вышнôй рôзнобарвнôй оправѣ по цѣнѣ 5 зр. 20 кр.
Т. Шевченко: Илюстрованый Кобзаръ, Гайдамаки въ великôмъ форматѣ въ прекраснôй оправѣ зъ богато оздобными золоченями по цѣнѣ 1 зр. 50 кр.
Сочиненія А. С. Пушкина въ 10 томахъ въ прекраснôй оправѣ полотняноі зъ витисками по цѣнѣ 5 зр 50 кр.
При замовленю упрашаю о долученье 10 кр. на фрахтъ и опакованье. — *Посилки ôдворотною почтою.*

Поручаю ся зъ поважаньемъ
Михаилъ Спожарскій
переплетникъ.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

выпробовані и певні средства косметичні

ôдзначені 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляконъ 50 кр.
Помада хінова, взмôцняе корѣнцѣ волося и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.
Вода атеньска, до змываня волося, запобѣгае творити ся парплямъ, ôдсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.
Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито **на корѣнцѣ волося** и на **порôстъ волося.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одноі фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.
Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приемного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже користно **дѣлае на ясла и зубы.** Фляконъ 50 кр.
Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубôвъ.** Надае перлову бѣлôсть, ôддаляе камѣнь и квасы, котрі наводять бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.
Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.
Вода львôвска. Приемный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всемірнôй здобула публично проклямована и ôдзначена. Цѣна флякону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.
Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поединче. Цѣна 1 зр.
Бѣлій и гарній руки. Найбôльше червоній и попадалі руки выбѣлять ся и вынѣжнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростинцьмъ.** Слоикъ 80 кр.
Смаровило литовске до обуви и шкôръ, мягчить шкôру, робить ея непромакаючою и треваюю. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенниця ч. 20, и въ ЧЕРНôВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

$4^1/_2\%$ **листы ипотечні**
5% **листы ипотечні преміованї**
5% „ „ **безъ премій**
$4^1/_2\%$ **листы товариства кредитового земского**
$4^1/_2\%$ „ **Банку краєвого**
$4^1/_2\%$ **позичку краєву галицку** 3483 75—?
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
$4^1/_2\%$ **позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
$4^1/_2\%$ „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскі облігаціи индемнізаційні**

а всѣ ті паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

☛ **по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.** ☚

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т купуючихъ вѣдлякі выльосованї а еже платнї мѣсцевій паперы цѣнні, такожь запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевій лишь за ôдчисленьемъ справедошныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштôвъ, котрій самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновій до

АНТôНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКôВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурогатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляе зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучноі и кавы, ôдзначаючій ся богатствомъ частей пожывныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручае передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову Францускуу Розманита.
Цикорію краковску гôрку. 3347 50—52
Каву фіґову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевышаючій прикметами всѣ сего рода заграничній продукты, надѣю ся, що наший Вп. Господинѣ, котрій обружають все и всюды своею приклонностію краевый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

☛ **Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.** ☚

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Бѣлей.** — Одвѣчальный редактôръ **Кирило Кахникевичь.** Печôтъ зъ фабр. Черлянськои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 287. Львôвъ Пятница 21 грудня 1890 (2 сѣчня 1891). Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и другихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolon itgasse 8, M. Stern I. Wolizeile 24, H. Schalek I. Wolizeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсерати платит у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком:
въ Австрії: на цѣлий рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлий рôкъ . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр.
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлий рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Книгоярня пôвне ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатані вôльні ôдъ порта. Поодинокe числo коштуе 3 кр. а. в.
Оголошення принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одної стрôчки печатком, въ рубр. „Надсилане“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ повырôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великій выдатки.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вчерашный день яко день Нового року пôсля нового стилю не принѣсъ намъ, якъ то бувало давнѣйшими роками, нѣякихъ замѣтныхъ енунціацій політичныхъ. Зъ Вѣдня не маємо ще взагалѣ нѣякихъ вѣстей о новорôчнôмъ принятю, а зъ Пешту доносять, що президентъ кабінету гр. Сапарій говоривъ о внутрѣшныхъ справахъ Угорщины и цѣлои монархіи, а загранічну політыку таки зовсѣмъ помінувъ. Ôнъ зазначивъ лишь, що мытово-торговельный союзъ съ Нѣмеччиною скрѣпитъ ще бôльше дружнѣôднôсины обохъ державъ та що зъ Румунією и Сербією треба буде конче заключити союзъ мытово-торговельный, бо австро-угорска монархія мусить конче забезпечити собѣ ôдбутъ своихъ товарôвъ на полудни. Цѣсарь нѣмецкій поминувъ такожь въ своѣй новорôчнôй промовѣ політыку загранічну.

У внутрѣшнôй ситуаціи політичнôй нашои держави не настало доси нѣчого важнѣйшого. Всѣхъ увага звернена теперь лишь на Чехи, де завтра розпочинаєсь додаткова сесія соймова. Всѣ ознаки кажуть догадувати ся, що чеško-нѣмецка угода розбôе ся, але при тôмъ всѣмъ и то характеристична рѣчь, що централістична праса, головно же N. fr. Presse пôднôсить великій крикъ на то, що правительство, чи властиво гр. Таффе, зачинає вже кокетувати зъ молодо-Чехами. Згадана газета говорить вже отверто, що Грегъръ лагодить ся перейти до правительственного табору, а коли добре пôйде, то ôнъ готовъ ще ôдстати мундуръ зъ золотыми гальонами, значить ся стати міністромъ. Скôльке правды на тôй вѣсти, годѣ знати, але треба мати то на увазѣ, що вже ôдъ давна ходила чутка, що гр. Таффе по-за плечима Рітера веде переговоры зъ проводирями молодо-ческои партіи. Такожь розбійшлась була вѣсть, що молодо-Чехи ведуть переговоры зъ клерикалами за цѣну вѣроісповѣднои школы, але пос. Герольдъ заперечивъ тому на зборахъ молодо-Чехôвъ въ Празѣ. Здаєсь, що ситуація політична позôстане неясна аж до новыхъ выборôвъ до рады державнои, котрѣ, якъ зачувати мають въ маю ôдбувати ся.

——

Выходячій въ Константинополи Levant Herald подає сензаційну, лишь не знати на скôльке правдиву, вѣсть о причинѣ звѣстнои катастрофи пôдъ Борками въ Россіи. Згадана газета каже, що россійскому консулятови въ Константинополи удало ся приарештувати кôлька важныхъ осôбъ, за котрыми тайна поліція вже ôдъ давна слѣдила. Перед тамтои недѣлѣ приѣхавъ до Константинополя проживаючій въ Софіи черкескій князь Зачарскій (?) зъ якоюсь панею Чеберскою, котру его приятель Луцкій, котрый єсть инжиніромъ въ Софіи, просивъ взяти зъ собою до Константинополя, бо остра зима въ Болгарії шкодить ей здоровлю. Передъ ôдъѣздомъ зъ Софіи попросивъ Зачерскій Чеберску, щобы она сховала до свого куфра якісь его паперѣ и она такъ зробила. Коли ôдтакъ приѣхали на послѣдну стацію въ Сіркеджі, арештовано ихъ и привезено до россійского консуляту. Коли Луцкій о тôмъ довѣдавъ ся, поѣхавъ до Константинополя, але поліція и его заразъ арештувала. Мало показати ся, що Зачарскій, чи властиво Накарідзе (?) єсть виновникомъ катастрофы пôдъ Борками зъ дня 17 жовтня 1888 р. На жаданье консуляту россійского зроблено въ кôлькохъ домахъ въ Перѣ ревізію и арештовано ще шѣсть осôбъ. День пôзнѣйше арештовано на зелѣзници и секретаря кн. Накарідзе, Ілію Дешаіліціярі, котрый мавъ такожь не послѣдну ролю грати въ атентатѣ пôдъ Борками. Здаєсь, що дѣйстно россійскôй поліціи дôсталисъ въ руки якісь дуже небезпечній люде, но коли зважить ся, що головну ролю въ сѣй справѣ грають Черкесы, що, якъ звѣстно, на Кавказѣ середъ Черкесôвъ проявляєсь рухъ революційный, котрый Англія пôддержуе, то мимоволѣ насуваєсь на гадку, чи катастрофу пôдъ Борками не ужито лишь за претекстъ, щобы дôстати въ свои руки небезпечныхъ революціонерôвъ.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XXXVII.

Ôдъ Всч. Духовеньства зъ Золочѣвщины.

Высокоповажаный Пане После и свѣтлый Провôднику народу руского!

Прийми свѣтлый Провôднику народу руского зъ найглубшои душѣ ôдъ насъ слугъ Твоѣи матернои Церкви повне признанье за выголошену въ послухъ цѣлого свѣта нашу народну програму, и ту непохитну вѣру, що нарôдъ нашъ, коли тôлько его вѣрнѣ сыны чинити будуть по Божому свою народну службу, дôбье ся своѣи свѣтлои долѣ межи народами.

Въ Закомарю д. 30 грудня 1890.

Данило Танячкевичъ парохъ Закомаря. — Іоанъ Жегалловичъ парохъ Нивиць. — Іоанъ Топольницкій душпастырь зъ Соколôвки. — Симеонъ Пѣтушевскій, парохъ Сасова. — Іоанъ Герасимовичъ, парохъ Туря. — Атанасій Пашковскій, парохъ Олеська. — Александеръ Левицкій, сотрудникъ зъ Олеська. — Тома Дуткевичъ, парохъ Цѣшокъ. — Михаилъ Дзеровичъ, парохъ Топорова. — Лука Войтовичъ, душпастырь зъ Ражнева. — Юстинъ Гаврисевичъ, парохъ Бѣлого каменя. — Карпо Винтонякъ, парохъ Утѣшкова. — Дмитро Бахталовскій, сотрудникъ зъ Саôва. — Іосифъ Шанковскій, парохъ Чанижа. — Левъ Тарнавскій, душпастырь зъ Пôдлыся. — Левъ Чемериньскій, парохъ Пѣтричъ.

Голосы прасы о рускôй справѣ.

Якъ мы вже згадували, вѣденьска *Correspondence Slave* подала розмову свого сотрудника зъ совѣтникомъ надворнымъ п. Ковальскимъ. П. Ковальскій сказавъ: „Идея руского помиренья не выйшла ôдъ гр. Тафого, бо вѣдай не пора була бы пробовати нову угоду въ хвили, коли угода въ Чехахъ захитана. Ініціяторами рускои угоды суть радше Поляки, котрѣ бачуть, що при найближшихъ выборахъ до рады державнои можуть легко стратити двацять мандатôвъ, коли-бъ Русины остали такъ солідарными, якъ були доси. Длятого треба було розбити спôльный клюбъ въ галицкôмъ соймѣ. Намѣстникъ гр. Бадені переговорювавъ насамперед зъ Старорусинами, однакожь тѣ не хотѣли приступити до приватнои умовы але заявили, що зроблений имъ пропозиціи предложать соймовому клюбови. Се Полякамъ не до ладу було, и длятого звернено ся до Молодорусинôвъ, котрѣ зъ п. Романчукомъ на передѣ дали ся вкôнци заманити; самъ посолъ Романчукъ поступивъ цѣлкомъ некоректно, вôйшовши на власну руку въ умовы, о котрыхъ нѣчого не згадавъ въ клюбѣ, котрого бувъ предсѣдателемъ. Угода буде мати для Русинôвъ лишь то одно добро, що зробила конець дотеперѣшнôй апатіи и збудила нарôдъ до оборoны противъ спкои абдикаціи зъ національныхъ правъ. Вже нинѣ єсть цѣлый рядъ заявлень, котрѣ рѣшучо осуджують крокъ фракціи Романчука.“

Не знаємо, о скôльке сотрудникъ Correspondence Slave, часописи впрочôмъ мало знанои и мало цѣненои, подавъ вѣрно слова п. Ковальского. Не маючи отже тои певности, не хочемо ще судити п. гофрата, а тôлько зректифікуємо коротко твердженя згаданои часописи. И такъ: 1) Твердженье, що ініціяторами „угоды“ (?) були поляки, єсть по-простy смѣшне, зъ огляду на то, що п. Романчукъ, о. Сѣчиньскій и такожь митрополитъ вô всѣхъ своихъ промовахъ въ соймѣ звертали ся именно до правительства, що намѣстникъ разъ и другій ôдповѣдавъ въ имени правительства, и що Поляки ще и нинѣ неустанно выкидають Русинамъ, що они умовляли ся зъ правительствомъ по-за ихъ плечима. 2) Бесѣда о 20 мандатахъ посольскихъ, котрѣ бы Русины при при солідарности могли узыскати, єсть по-простy блягою. Пôсля нашои нещасливои ординаціи выборчои Русины въ 17 сельскихъ округахъ мають бôльшôсть, а и зъ тыхъ навѣть въ 1873 роцѣ, коли не тôлько всѣ Русины вразъ съ митрополитомъ йшли солідарно, але пôдпирало ихъ такожь правительство и жиды (при нашихъ выборахъ, якъ звѣстно, факторъ важный), лише въ 15 пересадили своихъ кандидатôвъ, и то въ декотрыхъ дуже маленькою бôльшостію голосôвъ. 3) Рôвно блягою, якъ мы се уже сконстатували, єсть вѣсть о переговорахъ правительства зъ „Старорусинами“: нехай котрый зъ пп. „старорускихъ“ послôвъ подасть що близшого о тыхъ переговорахъ, тажь нема нѣякои причины сего скрывати! 4) Де єсть той цѣлый „рядъ“ осуджень кроку п. Романчука? До публичнои вѣдомости дôйшли тôлько признательность Русскои Рады и декотрыхъ стрыйскихъ Русинôвъ для п. Антоневича, заявленье вѣденьскихъ и львôвскихъ руссофілôвъ въ купѣ зъ радикалами и адреса недовѣрія для п. Романчука зъ Калущины, котра послѣдна однакожь компромітуе тôлько ихъ авторôвъ. Тѣ заявленя, а хоть бы ихъ ще и въ десятеро тôлько було, не стоять въ нѣякôй пропорціи до такихъ заявлень за п. Романчукомъ, якъ ôдозва пôдписана всѣми рускими владыками, вѣче бережаньске, зборы Народнои Рады въ Бучачи, импонуючій зборы Народнои Рады у Львовѣ, и тѣ численній адресы довѣрія якій мы вже помѣстили и якихъ ще немало маємо у себе. — Статья въ Correspondence Slave оказуе наглядно, що авторъ чи инспіраторъ ей цѣлу свою информацію черпавъ тôлько — зъ Червонои Руси. Такого не то односторонного, але на самôмъ тôлько однôмъ ноторично найгôршого рода жерелѣ опертого, отже просто несовѣстного суду мы членови пайвысшого судового трибуналу не можемо приписувати...

——

„Львôвскій Епархіяльній Вѣдомости“ зъ дня 18 (30) грудня подають куренду противъ „Червонои Руси“ такого змѣсту:

Ч. 1063/Орд.

Зъ уваги, що газета „Червоная Русь“ въ послѣдныхъ часахъ постоянно ворожо выступае противъ програмы посла Романчука, ôтъ всѣхъ трехъ Преосв. Ординаріятôвъ нашихъ одобренои и пôдписанои, и при тôмъ наводитъ бесѣды и заявленья осôбъ, до радикальнои руской партіи належачихъ, которыхъ наводженье для нашого народа єсть дуже соблазнительне — Митр. Ординаріятъ взывае и обовязуе всѣхъ Вч. Священникôвъ, щобы газету сію ôтъ читалень по всей своей возможности устороняли, а то такъ долго, поки тая газета въ той способôъ писати буде.

Отъ Митрополитального Ординаріята.

Львôвъ, дня 23 Студня 1890.“

„Червоная Русь“, наводячи сю куренду, каже ôдъ себе, що „митрополитъ поручивъ ей выготовити пôдъ строгою тайною вô второкъ тамтого тыжня т. в. 11 (23) грудня“, а потôмъ допускаєсь по свому звычаю, клеветы, що нѣбы-то якійсь цивильный народовецъ, стоячій по-за соймомъ, внесъ въ ординаріятъ свой меморіялъ о запрещеніе „Червоной Руси“.

Клевета тая появила ся пôдъ днемъ 28 н. ст. грудня и въ *Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ*, нинѣшнôмъ союзнику „Народа“ и „Червоной Руси“. Звѣстный приятель народовцѣвъ въ Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ не перебирае въ способахъ, хапаєсь и за найпôдлѣйше средство, щобы тôлько народовцѣвъ понижувати въ опініи публичнôй. Отожь пôдъ днемъ 28 н. ст. грудня въ 359 ч. Kurjer-a помѣстивъ ôнъ такій уступъ: „Нотуємо нарештѣ одинъ обявъ борбы партійнои, о котрôмъ досыть голосно говорять въ кругахъ рускихъ, але котрый выдаєсь намъ потворнымъ, такъ що мы волѣли бы, щобы ôнъ показавъ ся байкою. Ото одинъ зъ начальныхъ народовцѣвъ — прôзвище его рôвно-жь кольпортуе ся — мавъ написати меморіялъ, recte донось до всѣхъ ординаріятôвъ епископскихъ, а такожь до намѣстництва, представляючи на основѣ систематичныхъ выписôвъ, що „Червоная Русь“ пôдъ взглядомъ католицизму єсть suspectae fidei, а надто, що передруковуе статьѣ зъ часописи „Народ“, уже передъ тымъ митрополичою курендою забороненои. На тôй основѣ авторъ доносу зажадавъ нѣ менше нѣ бôльше, якъ лише, щобы ординаріяты пôдъ загрозою екскомуникаціи заказали священникамъ и ихъ домашнымъ предплачувати и читати „Червоную Русь“. Яку ôдповѣдь дали ординаріяты перемыскій и станіславôвскій на се жаданье, не вѣдомо, але для львôвского ординаріята запалъ пт. денунціянта мавъ выдати ся трохи пересоленымъ. Чутъ, що первѣстно намѣрювано выдати куренду заказуючу духовеньству читати лише тѣ нумеры „Червонои Руси“, въ котрыхъ бы були репродукованѣ якій статьѣ зъ „Народа“, але въ наслѣдокъ рôзныхъ вплывôвъ куренда выпала острѣйше и „Червоную Русь“ заборонено духовеньству.“ — Мы умысно навели дословно цѣлый дотычный уступъ зъ Kurjer-a, щобы читателѣ нашѣ, читаючи его, самѣ выробили собѣ судъ о стôйности тои клеветы. Самъ авторъ зъ початку каже, що кольпортована вѣсть выдаєсь ему такъ потворною, що волѣвъ бы, щобы она показала ся байкою, а мимо того дальше розписуєсь о нѣй мовь-бы о фактѣ правдивôмъ. Але-жь то рѣчь певна, що если бы въ тôй справѣ була хоть дрôбка пôдставы, то Kurjer и „Червоная Русь“ подали бы имя мнимого доносчика, зовсѣмъ безъ церемонiи. Писати-жь, що „одинъ зъ начальныхъ народовцѣвъ“ мавъ подати донось, а не назвати его по имени — такъ можуть робити лише безсовѣстнѣ люде, — не страхаючій ся и передъ найпôдлѣйшими средствами въ борбѣ зъ противникомъ, котрый на такій средства не способный. Взываємо редакціи Kurjer-a Lwowsk ого и „Червонои Руси“: нехай подадуть имя того якогось народовця и докажуть ему чинъ закиненый, — а поки того не учинять, поти все ихъ писанье на той тематъ мы и зъ нами всѣ честнѣ люде уважати будемо за пôдлу клевету, даючу право тôлько сожалѣти надъ редакціями, котрѣ такими нечестными средствами воюють зъ своимъ політичнымъ противникомъ!

——

Червоная Русь и *Kurjer Lwowski* приносять сегодня слѣдуюче заявленье проф. Наталя Вахнянина:

„Всехвальна Редакціе!

На основѣ §. 19 закона прасового прошу о умѣщенье слѣдуючого спростованя фактôвъ поданыхъ въ ч. 278 въ кореспонденціи зъ Стрыя въ передовôй статьи.

Заперечую именно правду слôвъ вложеныхъ менѣ въ уста, мовь то я сказавъ: „Намѣстникъ гр. Бадені нагливъ послôвъ народовцѣвъ навязати переговоры, такъ якъ на него напирало правительство центральне“.

Перечу дальше уступъ зъ сеи кореспонденціи яко зовсѣмъ несхôдный зъ правдою, будь-то я сказавъ: „На требованіе п. Романчука, дабы намѣстникъ издалъ циркуляръ къ старостамъ, щобы они не употребляли въ русскихъ письмахъ латинского альфавита, гр. Бадени не согласился, заявляя, що циркуляръ въ томъ дѣлѣ издати не можетъ, однако онъ обѣщаетъ переговорити въ томъ дѣлѣ частнымъ путемъ съ нѣкоторыми старостами“.

Неправдою єсть, мовь бы я сказавъ, що „созваніе Народнои Рады послѣдовало на требованіе намѣстника и що намѣстникъ желалъ, дабы на томъ собранiи явилось якъ найбольше мірской интелигенціи и тѣмъ образомъ дано было доказательство, що Народна Рада имѣетъ многочисленныхъ сторонниковъ“.

Неправдивій суть и слова: „Намѣстникъ заявилъ между прочимъ: „Zbierzcie jak najwięcej inteligencyi, chłopów nie bierzmy, bo gdy was mało się zbierze, to i ja i wy będziecie w trudnem położeniu.

Наталь Вахнянинъ.

Въ тôй самôй справѣ одержала наша редакція два письма зô Стрыя — одно ôдъ проф. Ивана Вахнянина, а друге ôдъ о. Ал. Бобикевича, котрѣ тутъ мѣстимо:

1) Письмо ôдъ проф. Ив. Вахнянина:

Свѣтла Редакціе!

Въ справѣ статьѣ „Розоблаченія г. Нат. Вахнянина“ умѣщенôй въ ч. 278 „Червоной Руси“ въ видѣ дописи зô Стрыя (?) прошу умѣстити ôдъ мене спростованье двохъ, доси нѣкимъ ничимъ не спростованихъ невѣрностей:

а) Редакція „Червоной Руси“ каже: „Изъ противнои [*старои*] партіи никто [*на нараду*] не былъ приглашенъ“. — Єсть се неправда, бо всѣ безъ выимки були прошенѣ; я самъ розсылавъ запрошеня.

б) „Розоблачитель“ пише: „О. дек. Шанковскій изъ Дулибъ заявивъ, що предложеніе ему адреса для подписи признательности г. Романчуку считаетъ оскорбленіемъ личности. Онъ никогда не считалъ себе нелояльнымъ въ виду державы и церкви и тѣмъ самымъ не можетъ выражати признательности для русского посла, которого лояльность и католичество началось только съ днемъ 13 (25) ноября с. г.“ — Єсть се проста выдумка честного „розоблачителя“, бо нѣхто не просивъ о. Шанковского пôдписувати адресу, отже и не мôгъ ôнъ такихъ слôвъ говорити.

Иванъ Вахнянинъ.

2) Письмо ôдъ о. Ал. Бобикевича

Вповажана Редакціе!

Въ ч. 278 „Червоной Руси“ подобало ся авторови дописи „изъ Стрыя“ п. заг.: „Розобличенія г. Анатолія Вахнянина“ мое ничтожне сотрудницке имя выдвигнути на арену публичну, а мою малу особу зробити героемъ дня 18-го грудня с. р. Противъ такого нарушеня мого спокою мушу запротестувати, и то не лишь длятого, що не єсть се для мене честію фігурувати яко persona agens въ статьи, въ котрôй ледво 10-те слово сходать ся зъ дѣйстною правдою, але просто длятого, що и выступленье мое на приватнôмъ збôраню дня 18 грудня въ Стрыю, представлено зовсѣмъ ложно.

Рѣчь була така: По запытаню о. Сѣнгалевича, чи правда то, що п. Романчукъ зломивъ солідарнôсть рускаго клюбу, и по основнôй ôдповѣди п. Вахнянина, въ котрôй слова „некоректность“ не було, забравъ я слово и сказавъ, що хотяй по выясненю п. Вахнянина поступованье п. Романчука выдаєсь менѣ зовсѣмъ оправданымъ, то однакожь менѣ здає ся, що высше ставити треба солідарнôсть и згоду межи рускимъ народомъ, якъ солідарнôсть и згоду въ клюбѣ, бо вѣдай табакирка для носа, а не нôсъ для табакирки, и що тая послѣдня, коли то справа лише формальна, повинна бути въ самôмъ рускôмъ клюбѣ полагоджена. Сцисія въ рускôмъ клюбѣ не повинна вытворювати сцисіи межи народомъ. А що-до самои програмы, то я, зазначивши що она не нова, и що мы при нѣй завсѣгды стояли, спытавъ п. Вахнянина лише: якъ на ню глядить Украина? чи не знайдуть ся тамъ люде, котрымъ наша програма не подобаєсь за-для пôднесенои въ нѣй справы релігійнои? На то и ôдповѣвъ менѣ проф. Вахнянинъ, що не вѣрить, щобы Украинцѣ були такъ сильно привязанѣ до россійско-державного православія — впрочôмъ справа релігіи була взята въ програму тôлько для Галичины, де нема православныхъ.

На доказъ мною повыше сказаного, наводжу не лише всѣхъ тогдѣ присутныхъ свѣдкôвъ, але таножь тую обставвну, що я самъ бувъ авторомъ адресы, яку выслали стрыйскій Русины Вп. послови Романчукови, и самъ збиравъ-емь на ню пôдписы. Се заявленье моє, сподѣюсь, повинно цѣлковито розвѣяти тую авреолю, въ яку хотѣвъ мене убрати авторъ статьѣ въ „Червонôй Руси“, але она нехай послужить доказомъ, якъ дуже минаєсь ôнъ зъ правдою, кажучи, що пôдписы на адресу були збираній пресiею. Моя особа занадто маленька, щобы могла на кôмъ зробити пресію. Прикро менѣ розставати ся зъ тою авреолею; можe бувъ-бымъ навѣть дôставъ ґратуляційнѣ письма, але що-жь? — она фальшива.

А. Бобикевичъ.

НОВИНКИ.

— **Другій вечерницѣ товариства Рускихъ Женщинъ въ Станіславовѣ** ôдбули ся минувшои недѣлѣ въ льокали „товариства аматорôвъ спѣву“ и выпали такъ само удачно, якъ и попереднѣ, зъ тою увагою, що число участникôвъ и участниць було бôльше. Можна вносити, що коли того рода вечерницѣ и дальше зъ тымъ успѣхомъ будуть ôдбувати ся, буде можна цѣлу станіславôвску интеліґенцію зъединити въ одно сильне и значуче тѣло, овѣяне однымъ духомъ. Якъ звычайно по ôдчитѣ проф. Кокорудза о деякихъ письменныхъ творахъ, що сего року выйшли у Львовѣ, наступили концертовій продукціи, а ôдтакъ товарискій забавы. Передо всѣмъ причиняли ся до упріятненя вечера спѣвомъ и грою на фортепянѣ: панна Шанковска и панѣ адвокатова Бучиньска, а ôдтакъ дуже удачными деклямаціями зарôвно панна Паукôвна якъ и панна Воляньска. Належить длятого щиро подякувати товариству Рускихъ Женщинъ, якъ такожь господареви „Рускои Бесѣды“ п. Гузареви, що докладають много старання около устроюваня такихъ вечерниць. Зъ тугою очѣкують многій третихъ вечетниць, котрій мають ôдбутись „на Маланку“. — У.

— **Въ справѣ реставраціи олесьского замку** збере ся дня 8 сѣчня окрема комісія въ краєвôмъ выдѣлѣ. — Въ складъ комітету входять пп.: Вол. Гнѣвошь, Людв. Вербицкій, проф. Захарієвичь, Вол. Лозиньскій и заступникъ маршалка краевого Ан. Хамецъ.

— **Испытъ кваліфікаційный** для учителѣвъ шкôлъ народныхъ передъ комісією въ Рящевѣ зачне ся 4 лютого 1891. Подання вносити треба до 25 сѣчня с. р.

— **Зъ Тернополя** пишуть до Kurjer-a Lw.: Въ Товстôмъ пôдчасъ огню лучила ся авантура мѣжь жандармомъ а Назаромъ Бурымъ, нотованымъ злодѣемъ. Въ бôйцѣ пробивъ жандармъ баґнетомъ Бурого на смерть.

— **Стипендіи артистичній** ôдъ выдѣлу краевого одержали: Гушковскій, рѣзьбарь; Ольпиньскій и Савичевскій та панны Млодницка, Милевска и Модзелевска на образованье въ рисункахъ; Дзюбиньскій, Фабяньскій, Братковскій и Петрикович̆вна на образованье въ малярствѣ, Ясеницкій въ архітектурѣ; Стрѣлецка, Бѣляньска, Домбровска, Матецка, Шелиньска и Борковскій въ спѣвѣ а Вѣруховскій въ музицѣ.

— **Ôдчитъ.** Въ „Науковôй Читальни“ (Рынокъ 43) ôдбуде ся дня 3 н. ст. сѣчня 1891, с. є. въ суботу ôдчитъ п. Фелиціи Прухниковои „О пессимізмѣ“. Початокъ о год. 7 вечеромъ.

— **Самоубійство.** Передвчера въ однôй лазни вѣденьскôй ôдобравъ собѣ житье Яковъ Генрикъ Кіслеръ зô Станіславова, ученикъ медицины. Причина самоубійства незвѣстна. — Дня 31 грудня о 2-ôй год. по полудни въ Краковѣ передъ головною брамою костела Пр. Маріи въ Ринку стрѣливъ до себе два разы зъ револьверу челядникъ слюсарскій Ив. Джиждзиньскій родомъ зъ Кроводры и зранивъ себе разъ коло серця а другій разъ въ оболону легкихъ. Пораненого ôдставлено до клініки хірургічнои.

— **Санкціи законôвъ мытовыхъ.** Рѣшеньемъ зъ дня 4 грудня 1890 р. удѣливъ цѣсарь санкціи ухваламъ соймовымъ, котрыми надано концесіи на побиранье оплатъ мытовыхъ черезъ пять лѣтъ ôдъ хвилѣ оголошеня дотычныхъ законôвъ. Побирати оплаты признано: Радѣ повѣтовôй въ Золочевѣ на повѣтовôй дорозѣ золочѣвско жидôвскôй; — радѣ повѣтовôй въ Кôроснѣ ôдъ мосту на рѣцѣ Вислоку при дорозѣ зъ Кôросна до Корчины; — обшарови двôрскому спôльно зъ громадою въ Суроховѣ ôдъ мосту на рѣцѣ Склѣ; — обшарови двôрскому въ Спасѣ ôдъ мосту на рѣцѣ Днѣстрѣ; — обшарови двôрскому въ Конюшкахъ ôдъ двохъ мостôвъ на рѣцѣ Днѣстрѣ; — обшарови двôрскому въ Сурмачôвцѣ ôдъ двохъ мостôвъ на рѣцѣ Любачôвцѣ. — Рôвночасно заряджено оголошенье повысшихъ законôвъ у вѣстнику законôвъ и розпоряджень краєвыхъ.

— **Страшна трагедія любови.** Въ Сиракузѣ на Сицілiи, забираючи ся до-свѣта дня 16 с. м. до роботы на цвинтари, спостерегли гробарѣ, що зъ пôдъ дверей стоячого тамъ костела выплыває струя крови. Гробарѣ розбудили и дали знати капеланови костела, пустились до сторожа за ключами, але єго не було. Капелянъ зъ гробарями дôстали ся тогды черезъ ôкно по драбинѣ до середины — а тамъ страшный побачили образъ. На порозѣ святинѣ, пôдъ засунеными дверми лежала въ посокахъ власной крови молоденька, о русявôмъ волосю и чудесной красы, женщина, а якъ зъ пышного строю выходило, належача до верствъ елеґантного свѣта. Побôчь неи лежавъ папѣръ зъ начеркнеными мужескою рукою словами: „Убиваю тя стома пробоями штилету, ôдповѣдаючими числу поцѣлункôвъ ôдъ тебе, якими обдарувала ты мене на нашôй першôй любовнôй схôдцѣ, и вырываю тобѣ серце.“ Жертва мала справдѣ розпорене нѣдро и выкроєне серце такъ зручно, що навѣть въ кабінетѣ анатомічнôмъ зручнѣйше бы не зробили. Недалеко костела, пôдъ тополями, в грядцѣ цвѣтôвъ, найшли убитого молодця, елеґантно, пôсля остатнои выстроеного моды. Въ двохъ слѣдуючихъ дняхъ нѣхто въ Сиракузѣ нѣ женщины нѣ молодця не мôгъ пôзнати. Якимъ же свѣтомъ трупъ женщины находивь ся въ костелѣ, де мабуть и убійство сповнено, рѣчь доси не выяснена; дверѣ костела були щѣльно позамыканѣ и засувки позасуванѣ.

— **Земля зъ Вефлеємскою звѣздою.** П. Венедикъ Туръ, варшавянинъ, зробивъ по майстерски хорошій ґльобъ земскій, надъ котрымъ на дротику уносить ся звѣзда, що мае нагадувати памятну звѣзду Вефлеємску, благовѣстившу Рождество божественного нашого Христа. Ґазеты заповѣдали вже появленье тои звѣзды, зауважаной найперше черезъ дуньского астронома, Тіха Брагого, въ констеляціи Кассиопеи, въ р. 1572, а котра якъ здае ся пôсля згадокъ хронікарскихъ, зъявила ся була въ лѣтахъ 946 и 1261 по Христѣ, и малабы такимъ чиномъ 315 періодъ появы отже могла бути въ роцѣ Рождества Христового, зъ чого й назвали єи Вефлеємскою звѣздою. Ґльобъ зъ тою звѣздою выконаный въ двохъ величинахъ пôсля помыслу п. Тура и такъ уладженый, що поставъ єго якъ не будь, ôнъ завше вертае до простовисного положеня до оси. Маю бôльшого моделю мальовано ручно олѣйными красками и то въ одныхъ пôсля теперѣшныхъ понять ґеоґрафічныхъ, въ другихъ пôсля Страбона зъ Кападокіи, жившого за часôвъ Христа. Звѣзда на бôльшôмъ моделю є металева, на меншôмъ папирова, зъ одного боку фосфоризуюча. Цѣлôсть мае бути дуже складна. Авторъ зробивъ лишь кôлька такихъ моделѣвъ и поробивъ зъ нихъ дарунки деякимъ особамъ у Варшавѣ.

— **Злодѣ.** На подѣ въ каменици при ул. Сокола ч. 4 зловлено злодѣя, Іосифа Цюпу, котрый розбивши пивницю а ôдтакъ дверѣ на пôдъ, закравъ рôзнородній рѣчи зô шкодою п. А. К. Спродавши сій рѣчи, злодѣй вернувъ зновъ на пôдъ и положивъ ся якъ найспокôйнѣйше спати на подѣ, аж коминаръ припадково спостерѣгъ єго, збудивъ и ôддавъ куды треба. Однакъ за покрадеными рѣчами и слѣдъ задуло. — Онодгы зловили зновъ небезпечного кôньского злодѣя Авраама Маркуса Кавфера, котрый таки въ тыхъ дняхъ украв конѣ Саламонови Ліндови зъ Куликова.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Александеръ Гошовскій, приходникъ въ Смôльнôй, дек. дрогобицкого, еп. перемыскои, упокоивъ ся дня 20 грудня въ 83 р. житя а 52 р. священьства. Вѣчна єму память!

Наука, штука и литература.

— **„Святый Вечѣрь.** Оповѣданье. Написавъ Павло Кирчôвъ. Накладомъ автора, цѣна 10 кр., Львôвъ 1890.“ Пôдъ симъ заголовкомъ выйшла вчера зъ друкарнѣ им. Шевченка книжочка, обнимаюча 24 сторôнъ друку, малои 16-тки. Не потребуємо додавати, що книжочка тота, хоть троха припôзнена, всежь стане ще подаркомъ не однôй дитинѣ, якъ разъ пригожимъ пôдъ святовечѣрню пору. Авторъ подавъ въ тôмъ легкôмъ оповѣданю деякій важнѣйшій обряды и звычаѣ нашого селяньского Св. Вечера, маркуючи при тôмъ сей традиційный поважный настрôй при наближаючôй ся хвили вечерѣ. Оповѣданье заснованe на тлѣ родины и дѣтей, осиротѣлыхъ по матери, а головна особа, „Мала Гануся“ є заразомъ предметомъ психольоґічнои студіи автора, якій чувства и якій понятя выколюють ся у дѣтвака, на видъ приготовлювань до тои торжественнои хвилѣ, котрый що-лишь приходить и вырабляе у собѣ свѣдомôсть того, що въ округъ дѣє ся. Длятого, гадаемо, книжочка ся повинна заинтересувати у ителѣвъ и въ загалѣ кождого, хто дѣтьми занимае ся. Оповѣданье се присвятивъ авторъ своій сестрѣ Марини зъ Кирчовыхъ Онуфровôй.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ д-ра Ант. Крокевича зъ Кракова асистентомъ санітарнымъ и придѣливъ его до службы при намѣстництвѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Амстердамъ 1 сѣчня. Голяндія приступила до бруксельскихъ постановъ конференціи въ справѣ невôльникôвъ и пôдпыше дотычну угоду.

Відень 1 сѣчня. Въ мѣродайныхъ кругахъ говорять, що выборы до рады державнои ôдбудуть ся въ першихъ дняхъ мѣсяця мая.

Парижъ 2 сѣчня. На принятю дипломатôвъ у президентôвъ Карнота промавлявъ въ имени тѣла дипломатичного нунцій а Карно дякуючи за ґратуляцію заявивъ, що ясна и умѣренна політика Франціи єсть причиною того, що всѣ державы суть для неи прихильній.

Берлинъ 2 сѣчня. Въ имени дипломатôвъ ґратулювавъ вчера цѣсареви ґр. Льонай. Кн. Бісмаркъ, котрый теперь перебуває въ Фрідріхсруге доказує, що не думае зовсѣмъ вступати до правительства, але не дасть ôдобрати собѣ право высказувати свобôдно свои гадки політичній.

Бѣлградъ 2 сѣчня. Урядово запереченують вѣсть, будьто бы кор. Миланъ мавъ приѣхати на Рôздво до Бѣлграду.

Римъ 2 сѣчня. Король Менеликъ поручивъ ґубернаторовы Адуы высказати королеви Гумбертови свою прихильнôсть и завѣрити єго о своій дружбѣ.

— **Подяка.** Въ день загальныхъ зборôвъ членôвъ тов. „Народна Рада“ зволили на мои руки жертвувати Высокопов. Добродѣѣ; п. Петро Боднарчукъ зъ Калуша 5 зр., п. Іос. Онишкевичь, нотарь въ Зборовѣ 2 зр., д ръ Яросл. Кулачковскій 1 зр. 50 кр., разомъ квоту 8 зр. 50 кр. на цѣли товариства „Шкôльна Помôчь“ у Львовѣ. Именемъ выдѣлу товариства и бѣдной дѣтворы складаю щедрымъ симъ добродѣямъ прилюдно сердечну подяку. — Гр. Врецьона, голова товариства.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричній, райсцайни, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком̆ъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Д-ръ М. Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска число 27. (Импресса) 8—24

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 54—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

МАРІЯЦЕЛЬСКІЙ

каплѣ жолудковій

роблений въ аптицѣ пôдъ ангелемъ хранителемъ К. БРАДОГО въ Кромержижи (Морава), давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче змôцняючо на жолудокъ при злôмъ травленю.

Правдивій лишь зъ пôбочь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр.

3695 Части складовій суть поданій. 8—30

Купуе ся по всѣхъ аптикахъ.

СПЕЦІЯЛЬНÔСТЬ!

Черевики зъ телячои шкôры зô шерстію

для мужчинъ, женщинъ и дѣтей.

Тѣ черевики зъ телячои шкôры, выправленои зô шерстію, суть знаменитій на вохкôсть, зимно та противъ гостця и ревматизму, и такими **признали ихъ лѣкарскій поваги.**

Выключно лишь правдивій въ складѣ выробôвъ шовковыхъ 3725 11—12

„Zum Andreas Hofer“

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 4.

Илюстрованій цѣнники зъ сказôвкою, якъ брати самому мѣру, даромъ.

НАЙКРАСШІЙ ПОДАРУНКИ

на Рôздво и Новый Рôкъ

можна дôстати въ переплетничôмъ заведеню

МИХАЙЛА СПОЖАРСКОГО

у Львовѣ, Пôдвалье ч. 9.

Молитвенники укладу Впреосв. митроп. Сильвестра въ прекраснôй оправѣ для женщинъ и дѣтей по цѣнѣ 60 кр., 1·20, зр., 3 зр. 5, 6 до 7 зр.

Народно-рускій орнаменты до вышиваня въ краснôй тецѣ по цѣнѣ 3 зр. 20 кр. 4 зр. и 6 зр. 60 кр.

Памятники, Альбумы, Незабудьки, Поезіи, зъ чистого паперу въ прехорошôй оправѣ плюшевôй, оксамітнôй, шкôрянôй зъ металево-золотымъ моноґрамомъ и зъ украшенями по цѣнѣ 1·50, 2 зр., 3 4, 5, до 6 зр.

Т. Шевченко: Поезіи въ пышнôй рôзнобарвнôй оправѣ по цѣнѣ 5 зр. 20 кр.

Т. Шевченко: Илюстрованый Кобзаръ, Гайдамаки въ великомъ форматѣ въ прекраснôй оправѣ зъ богато оздобными золоченями по цѣнѣ 15 зр.

Сочиненія А. С. Пушкина въ 10 томахъ въ прекраснôй оправѣ полотняной зъ витисками по цѣнѣ 5 зр. 50 кр.

При замовленю упрашаю о долученье 10 кр. на фрахтъ и опаковань. — *Посылки дворотного почтою.*

Поручаю ся зъ поважаньемъ

Михаилъ Спожарскій

переплетникъ.

Новôсть!

На свята

ВОДА МАРШАЛКОВСКА

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

фляконъ 50 кр. и 1 зр.

На свята

Новôсть!

штучній | зубы

Ателіе дентистично-технічне

Б. БЕРҐЕРА

Львôвъ, улиця Кароля Людвика число 5.

(Дôмъ п. Штроменґера).

щоки | и репараціи

Канцелярія товариства „Просвѣта“

у Львовѣ, улиця Ôрменьска ч. 27 партеръ

поручае на подарки на

Коляду и Новый Рôкъ

1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняной оправѣ 72 кр.
2. Коляды и щедрôвки брошур. цѣна 12 кр.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

Львôвъ ул. Баторія 20.

поручае свôй складъ и робôтню обуви дамскои, мужескои и дѣточои на кожду пору року по найнизшихъ цѣнахъ. Такожь приймае замовленя зъ провінціи за надсланьемъ одного черевика на мѣру.

373210—10 Зъ поважаньемъ

Кароль Яворскій

Львôвъ ул Баторія ч. 20.

Пляцъ Галицкій ч. 14.

!Важне для Пань!

Одинокій магазинъ робôтъ ручныхъ поручае великій выборъ зачатыхъ и выкôнченыхъ **гафтôвъ на канвѣ,** оксамитѣ и т. п., коронокъ, кошикôвъ, таножь всякихъ приборôвъ до гафту, волôчки и т. д. Именно великій засôбъ подарункôвъ для Панôвъ и Пань 3751 5—3

НА РÔЗДВО.

Замовленя на провінцію выготовляе ся ôдворотною почтою.

АМАЛІЯ БРУКМАНЪ

пляцъ Галицкій, число 14.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускій 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672(12—25)

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣдання „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

ЗЕРКАЛО

письмо політично-гумористичне

выходить у Львовѣ, при улици Баторія ч. 24, два разы въ мѣсяць то є 1 (13) и 15 (27) кождого мѣсяця.

Цѣна передплатна на цѣлый рôкъ 4 зр. на ½ року 2 зр., на ¼ р. 1 зр.

Предплачувати можна ôдъ кождого часу.

При закупкѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Бодиранского.

Ч. 288. Львôвъ Субота 22 грудня 189(0) (3 сѣчня 1891). Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и дуг кихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный до датокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, а въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24. Центральне бюро оголошень, ул. Копернина ч. 11, и Бюро газет ул. Карол Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse, A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III Kolonitzg. 8, M. Sorn I. Wollzeile 24. H. Schalek I. Wollzeile 2 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ пôштов. доставкôю

въ Австріи:		за Границею:	
за цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

за цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдь ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи кварталъные листы не повертаютъ застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вôльні вôд оплатъ.

Поодинôке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по лінѣ 6 кр. вôд одного стрôчки печатком, въ рубр. „Надісляне“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вôд стрічки.

☞ Зъ огляду на наближаючій ся уже конець року просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ повирôвнувати рахунки за „Дѣло“, бо Адміністрація має о сѣй порѣ дуже великй выдатки.

Письма зъ Болгаріи.

Софія, 17 (29) грудня.

У насъ вôдъ трохъ днѣвъ о нѣчôмъ бôльше не говорить ся, якъ о зручнôмъ и пôдступнôмъ арештованю инжинѣра Луцкого въ Константинополи. Нинѣ пересылаю Вамъ деякй подрôбности нечуванои и невиданои у насъ аферы:

Луцкій есть еміґрантомъ россійскимъ и займавъ доси важну посаду высшого инжинѣра въ „Дирекціи спôльныхъ будовъ“ въ Болгаріи. Вôнъ служивъ колись офіциромъ въ россійскôй арміи по части инжинірскôй. Пôзнѣйше выступивъ зъ россійскои арміи и переселивъ ся до Болгаріи, де зъ разу служивъ при дунайскôй фльотилї, а пôзнѣйше при згаданôй „Дирекціи спôльныхъ будовъ“. Противъ теперѣшного ладу въ Россіи бувъ вôнъ завсѣгды ворожо настроеный. Разомъ зъ деякими иншими людьми печатавъ вôнъ въ Софіи своимъ накладомъ перевôдъ книжки Ж. Кеннана „Сибирь и ссылка“ зъ означеньемъ мѣсця выдания „Лондонъ“ замѣсть „Софія“ та старавъ ся ои ширати въ Россіи.

Недавно загостивъ бувъ до нашои столицѣ изъ Константинополя оденъ богатый Грузинъ, именемъ Накаджідзевъ. По кôлькохъ дняхъ гостины вôдѣхавъ вôнъ назадъ до Константинополя, свого сталого мѣсця побуту, забравши зô собою п-ю Шемраевску, жидôвку, а жѣнку одного тутешного механіка, котра вôдъ якогось часу нездужае на груди и за порадою лѣкарѣвъ мала выѣхати до теплѣйшого клімату, до Константинополя. Но ледви обоє прибули на стацію въ Константинополи, якъ арештували ихъ турецкй „залтіѣ“ (жандармы) на жаданье россійского посольства. Черезъ 5 днѣвъ держано ихъ пôдъ ключемъ окремо, а за той часъ выслано нѣбы то вôдъ нихъ на имя Луцкого въ Софію фальшиву телеґраму, намавляючи его, щобы приѣздивъ поскорѣйше до Константинополя залагодити якесь важне дѣло. Луцкому така несподѣвана телеґрама выдала ся пôдозрѣною, бо такй рѣчи лучали ся вже неразъ россійскимъ соціялістамъ и нігілістамъ, коли розходило ся о то, щобы вôдъ нихъ захопати кôлькадесять франкôвъ. Але Луцкій — чоловѣкъ не страхливый, уоруживъ ся на кождый случай двома револьверами и пустивъ ся въ дорогу. Доперва по его вôдъѣздѣ прийшла вôдъ того же Накаджідзева спѣшна телеґрама, перестерѣгаюча Луцкого словами: Справдѣ Вамъ нѣчого приѣздити! Но вже було запôзно. На Луцкого, высѣдаючого въ Константинополи зъ поѣзду напинули ся турецкй жандармы, а що Луцкій опиравъ ся, тяжко его поранили. Еще того-же дня переведено Луцкого на россійскій пароходъ, плывучій зъ Константинополя до Батума. Если бы Луцкій бувъ знавъ, що Турки дадуть помôчь россійскому посольству, бувъ бы зъ выѣздомъ не спѣшивъ ся, а заждавъ, доки рѣчь не выяснить ся.

Тутки оповѣдаютъ, що въ днемъ 1 грудня станула мѣжь Турцією и Россію умова що-до обопôльнои выдачѣ політичныхъ переступникôвъ, о чôмъ Луцкій не знавъ. Ґрузина и п-ю Шемраевску выпущено на волю. Нинѣ рано давъ нѣмецкій консуль въ Софіи, п. Ванґенгаймъ, приказъ запечатати помешканье Луцкого; се бы значило, що Луцкій находить ся на певно въ рукахъ россійскихъ властей.

На кôлька днѣвъ передъ арештованьемъ Луцкого перехоплено въ рôвно пôдступный способôмъ якогось россійского еміґранта ѣхавшого зъ Румунії на Константинополь до Лондодону.

Справа Луцкого здаѣсь стоити въ тѣсноѣ звязи зъ давнѣйшою аферою тутешного Поляка Ржешотарского. Ржешотарскій прибувъ до Софіи ще въ лѣтѣ и за протекціею виливового Луцкого найшовъ собѣ добру посаду рисовника при дирекціи „Общи огради“. Зъ часомъ ставъ ся Ржешотарскій въ очахъ Луцкого пôдозрѣною личностю. Ржешотарскій ставъ тôгды Луцкого всюды денунціювати; справа въ дечôмъ выйшла на верхъ, а результатомъ того було, що его не хотѣло тутешне польске товариство „Wzajemna Pomoc“ принати въ свои члены, говоряча ему отверто, що сумнѣваютъ ся о его честности. Трохи пôзнѣйше болгарска поліція приарештовала Ржешотарского, якъ здôймавъ якйсь пляны зъ околиць Софіи, и перевела въ его помешканю ревізію, але вôдтакъ пустила его на волю. Деякй кажуть, що Ржешотарскій мавъ бути тайнымъ агентомъ россійскимъ.

Драганъ.

Коляда яко средство до пôдпертя народного добробыту.

[Письмо зъ Яворова.]

Народный звычай ходити зъ колядою выискали Русины яворôвскй въ користь народного вôдродженя въ той способ, що вôдъ часу заснованя читальнѣ поважнѣйшй мѣщане громадно ходили колядувати а жертвованй имъ лепты вôдступали выдѣлово читальнѣ на предплаченье ґазетъ и на покрытье инших выдаткôвъ. Въ минувшôмъ зновъ роцѣ, коли вже читальня станула такъ сильно на ногахъ, що, маючи красну бібліотеку и досыть красный капиталикъ, нема вже страху, щобы навѣть при найменшôмъ числѣ членôвъ упала, и коли засновано нове товариство „Гаразъ“ маючe на цѣли пôднесенье добробыту мѣжь Русинами — вôдступили колядники цѣлу коляду въ квотѣ 30 злр. товариству „Гаразъ“ на фондъ закупна власного дому. На тую саму цѣль выбирають ся въ сёмъ роцѣ знов колядники а молодѣжь шкôльна університетска и ґімназіяльна, котрои, дякувати Богу, въ Яворовѣ маемо значне число, заявила охоту прилучити ся до колядникôвъ и въ той способъ уже зъ-молоду служити практично идеи пôднесеня народного гаразду.

Згадуючи о тôмъ публично, маемо на цѣли заохотити другй мѣсцевости, щобы пôйшли въ слѣдъ Яворôвцѣвъ и всюды тою дорогою хоть бы найменшй сумки збирали на народний економічнй цѣли.

По народному звычаю три разы до року лунае пôдъ кождымъ рускимъôконцемъ обрядово-звычаева пѣснь, а Русинъ кождый разъ вынагороджуе співакôвъ хочь-бы остатнымъ шелюгомъ; но вынагорода тая иде марно, бо співаки звычайно тратять зôбраный грôшь на горѣвку. И въ Яворовѣ такъ було, але загальне добро, вказане зичливыми людьми, перемогло егоістичный и неморальный нахилъ до розтраты заколядованыхъ грошей на піятку, и теперь, слава Богу, колядуемъ, ринздюемъ и щедруемъ для хорошихъ цѣлей. Нехай же за примѣромъ Яворôвцѣвъ усюды, де лишь руске слово гомонить, де лишь чути руску коляду, станесь така перемѣна, — нехай священики, учителѣ и старшй студенты пôддадуть таку гадку въ кождôмъ селѣ, въ кождôмъ мѣсточку, щобы колядники жертвованй имъ грошѣ вôдступили на пôднесенье добробыту мѣжь Русинами, а молодѣжь нехай чинно до того свою зичливу приложить руку.

Не маючи маючои шахты, не маючи богатого мѣщаньства — въ выисканю указаныхъ народныхъ звычаѣвъ знайти можемо великого народного мецената, котрый дрôбными крейцарами зложить великй сумы, за помочію котрыхъ въ часомъ можна бы удержати власнй школы и бурсы промысловй або утворити фундаціи стіпендійнй для молодежи ремѣсничôвъ и таке друге.

Найлѣпшимъ позертьемъ нашои гадки може бути рахунокъ. Въ Австріи маемо найменше 3.000 громадъ, въ котрыхъ жиють Русины. Если бы въ кождôй такôй громадѣ знайшли ся люде, котрй бы захотѣли три разы въ роцѣ загрѣти співакôвъ, щобъ они цѣлый дохôдъ зъ коляды вôдступили на економічнй цѣли рускаго народу; если бы надто священики въ церквѣ вказали и пояснили народови велику цѣль, для якои співаки свôй трудъ вôддаютъ; коли-бъ молодѣжь шкôльна чинно пôдперла такй заходы, — то при знанôй щирости нашого народу можна бы що-рôчно въ кождôй рускôй мѣсцевости зôбрати на знану вже цѣль найменше 10 зр., що въ цѣлôмъ краю (Русинами замешканôй територій) могло бы принести 30.000 зр. рôчно. Но припустѣмъ, що тая цифра за высока, що она есть мрѣею, то, здаѣсь, нѣхто не схоче заперечити, що кожда мѣсцевôсть при триразовôмъ выисканю народныхъ звычаѣвъ може навѣть середъ найбôльшои бѣды принести доходу 1 зр., що дало бы загальну суму 3.000 зр. рôчно, а складати тій сумки черезъ 10 лѣтъ прийшли бы мы за той часъ до красного капиталу, зъ котрымъ можна бы вже якесь дѣло розпочати.

Тôлько охоты и вытревалости въ праци надъ народнымъ добробытомъ и чести въ зарядѣ вказаною дорогою зôбраныхъ грошей, а сонце надходячого столѣтя яснѣйше засвѣтить на нашôмъ затемненôмъ політичнôмъ небосклонѣ и огрѣе надѣю нашу въ лѣпшу народну будучнôсть!

Яворôвець.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XXXVIII.

Зъ Олеська.

До Высокоповажаного п. Юліяна Романчука посла на соймъ краевый и предсѣдателя руского клюбу соймового.

Одушевленй Вашимъ смѣлымъ и рѣшучимъ выступленьемъ въ соймѣ краевôмъ дня 25 падолиста 1890 р. и вымовнымъ розвиненьемъ народнои програмы, одобренои вѣчами и освяченои епископатомъ рускимъ, складаемо Вамъ высокодостойный и многозаслуженый заступнику народный за се нашу щиру подяку, и заявляючи, що до сеи програмы вповнѣ прилучаемо ся, завѣряемо Васъ о повнôмъ довѣрію и глубокôмъ поважаню нашôмъ.

Олеськo въ грудни 1890.

Володимиръ Глиньскій, судья повѣтовый. — Стефанія Глиньска. — Андрѣй Боднаръ, адъюнктъ судовый. — Игнатій Смѣшкевичь, почтмайстеръ. — Еміліянъ Угринъ, адъюнктъ податковый. — Ю. Пашковскій, народный учитель. — Стефанъ Потерай, Василь Мандюкъ, Дмитро Панасъ. Луць Ґеречка — мѣщане олеськй. — Семенъ Гриневичь, Захарій Мартиновичь.

— —

XXXIX.

Вôдъ Чорткова.

До Высокоповажаного посла Юліяна Романчука.

Пôдписанй уважають за святый а не менше и милый обовязокъ высказати симъ Вамъ Высокоповажаный Пане посолъ и Вашимъ Вп. товаришамъ посламъ признанье и щиру вдяч-

Ройтôвъ шибъ.

Образокъ зъ Галицкои Каліфорніи

Стефана Пятки.

I.

Зловивъ Макита Рыло славного либака Ройта при своѣй „дучцѣ“, якъ правъ капячку. Вхопивъ въ жалостй врѣпкй руки худу людину за гортанку, держить мовь клѣщами.

— Прецѣнь разъ попавъ-ecь, жадную солоденькій! — каже Макита. — Вѣкъ потямишь мою десницю!.. Цимало накравъ ся моеи працѣ? га?... Годочокъ цѣлый, бôгме годочокъ чигаю на тебе, мало не встѣчу ся...

Говорить Макита свое, а жидъ вертить ся въ рукахъ, вайкотить, жабонить, страхъ!

— А теперь а-а-а... спôймавъ, якъ Богъ святый на небѣ, що спôймавъ багрѣя-кучиніра! — говоривъ Макита Рыло до Ройта и душавъ що-разъ прикрѣйше. — Маешь за мои безсонній ночи!... маешь за мою грызоту!... маешь за капячку!... Маешь, маешь, но... за все маешь!

За кождымъ словомъ „маешь“ Макита душивъ Ройта такъ довго, ажь сей переставъ вайкотѣти, завмеръ на правду.

— Зле, — подумавъ Рыло, — отъ готова напасть, криміналъ, стричокъ таки заразъ. Дрôбку пушками пошолопавъ ги на жартъ, навѣть не можна назвати се шолопаньемъ... ига!... Ну дивѣть ся, люде добрй, ну дивѣть ся... Чи-жь мала бы огида таку прудку смерть матй?... Та хиба вже не було бы... Господи будь при менѣ!.. Встань Мордку, встань! — язъ просити Рыло — я бôльше й пальцемъ тебе не рушу, будешь видѣти, що не рушу!

Мардохей Ройтъ лежавъ у бороздѣ, не рушавъ ся.

— Встань, Скаріото, встань!... Дôстанешь вôдъ мене нинѣшну капячку зъ монхъ дучокъ!... будешь мати найменше сорокъ нибѣвъ, тôлько встань и не будь дитяною!

Мардохей Ройтъ незамѣтно здрогнувъ ся.

— А ди, а ди!... Антипкôвъ сынъ ще не въ адѣ... може дасть ся упросити и вôджне кучинірскій начальникъ! — приговорювавъ Рыло и друх въ нехрещеного. — Спробую по доброму, може зъ баюрища вылѣзу... Якъ встанешь, Мордку, дамь заразъ тобѣ закôпъ на „Новôмъ свѣтѣ“.. будешь копати самъ яму. Бѣда не чепять ся тебе, чи, хочу повѣсти, твôй братъ позавидуе тобѣ, якъ дôстанешь „матку“ зъ воскомъ.

Пôдаѣсь ся Мардохей Ройтъ, пообтиравъ посоку зъ рота, — якъ не той самъ: звеселѣвъ, зрадѣвъ Макитѣ, ставъ розмовляти.

— Але не скасуете свого слова? — пытавъ Ройтъ. — Вы менѣ дасте закôпъ на „Новôмъ свѣтѣ“, не правда?

— А якъ бы я схотѣвъ не дати, що менѣ зробишь?

— Я заразъ кладу ся якъ забитый, а якъ прайдуть либаки, повѣмь, що то вы мене справили...

Макита зъ погордою глядѣвъ на злодѣя, бачивъ, що ту нема що зачинати зъ проводиромъ кучинірскимъ: або трутити въ яму, щобы за нимъ тôлько заклекотѣло, або дати вôдчѣпного, полу втинати и втѣкати вôдъ него. Махнувъ Макита байдужно рукою и сказавъ:

— Мара бери!.. Дôстанешь и закôпъ, тôлько не роби збытковъ и не засыпуй землею мою кошару.

— Можете бути певнй, що жаденъ пôдъ вашу кошару не понесе въ ночи землѣ; а якъ буде потреба, зъ вашихъ ямъ насыпъ заберу до чиста, нѣхто не буде знати, де дѣвъ ся.

— Не потребую. Я вожу землю зъ своеи кошары на свôй ґрунтъ, збытковъ нѣкому не хочу робати.

Того самого дня писавъ Фокъ, славна и переучена голова въ тутешнôй окрестности, „dobrowolną ugodę“ мѣжь Макитою Рыломъ зъ одноп стороны а Мардохеемъ Ройтомъ, „герштомъ“ зъ Ланôвъ дрогобицкихъ, зъ другои стороны. Двацять свѣдкôвъ знакомъ хреста святого пôдзначили свое имя на тôмъ документѣ, а громадску печать вытиснувъ вôйтъ симъ разомъ за дурно, бо зъ Ройтомъ жартôвъ не було. Вирочôмъ рука руку мыла: знавъ Ройтовй грѣхи вôйтъ Николай, — знавъ вôйтовй грѣхи Мардохей Ройтъ...

II.

Покинувъ Ройтъ свою ватагу „Гевре Ґрандъ“ пôдъ проводомъ молодшого брата Лизера Ройта, а самъ почавъ копати яму на свою руку. Ватага кучинірска доставляла щоденно свѣжои двоножои силы робочои; кого спôймала, хотѣвъ чи не хотѣвъ — ити мусѣвъ, если хотѣвъ дальше истнувати въ своѣй питомôй Каліфорніи. Въ ночи выкопану землю десь невидимо кучиніры розносили по чужихъ кошарахъ и рано було зновъ чисто, копали дальше.

— Кôлько ты, Ройте, далъ Рылови за закôпъ? — пытали сусѣды, въ котрыхъ неразъ кравъ капячку.

— Кôлько я далъ... кôлько я далъ? — повторявъ глумливо Ройтъ, — всѣ грошѣ, коли хочешь знати!

Дѣйстно у Ройта не було нѣякихъ грошей. Робивъ бляшки то по десять, то по двацять крейцарѣвъ и тыми значками выплачувавъ робôтникамъ, а робôтники йшли зъ такими „грôшми“ на „кантину“ до нового ватажника „Геври Ґрандъ“ и тамъ дôставали „*колена* (колочену) *фасолька*, *хлѣбъ парова и маслянка дешева*“. Та якій то хлѣбъ бувъ — заплѣснѣлый або згôрклый! яка то фасоля зôпсована и маслянка, що ажь въ нѣй шипотѣло!... Найголоднѣйшій псяще не ткнувъ бы ся бувъ такихъ марципанôвъ...

Но якъ сказано, хто попавъ ся разъ въ руки ватазѣ „Гевре Ґрандъ“, сей мусѣвъ якъ за повинность вдробити Ройтови оденъ-два днѣ и дôстававъ за се — хотѣвъ чи не хотѣвъ — заплату бляшаными значками, котрй можна було промѣняти у грубои Єаты за „колена фасолька и за дешева маслянка“.

— Бери, хаме, двацять шустокъ бляшками! — говоривъ Ройтъ робôтникова. — Груба Єата прайме борше, нѣжь правдивй... Въ неи всего дôстанешь, чого твоя душа забагне!...

Такимъ способомъ докопавъ ся Ройтъ ажь до глубокости трицять пяти сяжнѣвъ, натрафивъ на камѣнь — анѣ рушь дальше йти! — а ту й заморока бье, найтвердша голова не въ силѣ вытримати бôльше, якъ двѣ годины, а млынокъ хоть фурделить разъ-уразъ, та нѣчого не помагае.

— Сотку заразъ дамь тому, хто розсадить динамітомъ камѣнь на спôдѣ! — каже разъ Ройтъ.

Нащуривъ Гулай Федько уха, выслухавъ и повѣдае:

— Дайте намъ на руку сотку заразъ, але не бляшками. — такъ мы полѣземо зъ кумомъ Иваномъ Заразою розстрѣлювати.

— На, маешь сотку, якъ лѣдъ гладку, — мовить Ройтъ, и давъ обомъ выказъ на льосъ стореньсковый.

Оглянувъ Гулай нѣбы ученымъ окомъ, пôзнавъ нумеръ 100 и каже до кума Заразы:

— Добра сотка, правдива... Я нумеръ „сто“ пôзнаю и змеркомъ!

Злакомили ся бѣднй невѣжй хлѣборобы на тану суму, сховали папѣръ, пôйшли до ямы, стали довбати въ камѣню дѣру, щобы можна вложити динамітовый патронъ и розсадити на куснѣ. Довбаютъ, довбаютъ, сверлять камѣнну опоку по свому, а ту — якъ не гукне обомъ въ очи: бухъ! — и безъ патрона динамітового скала розсадила ся пôдземною силою. „Матка“ воскова воскресла: надуло воску повнѣсѣньку яму на трицять пять сяжнѣвъ, — оба хлопы остали на спôдѣ разомъ зъ выказомъ льосовымъ на сто ренъскихъ!

Пять мѣсяцѣвъ брали та й брали вôскъ зъ ямы разъ-у разъ днемъ и нôчью, закимъ дôстали ся до повôйникôвъ Гулая и Заразы, котрй полишили кôльканацятеро дѣтей нагихъ, голодныхъ, жѣнки безъ рубатокъ и чотирохъ дѣдôвъ беззубыхъ немôчныхъ, — але за то зробили Ройта Мардохея въ одноѣй хвили міліономъ.

Выбравъ Ройтъ скарбы зъ святои земли, купивъ въ Стрыйщинѣ красный маетокъ, ставъ паномъ-дѣдичомъ та й въ додатку патріотомъ польскимъ, а людемъ на незабудь лишивъ ненакрыту и необставлену яму. Не оденъ, повертаючи въ ночи по тяжкôмъ трудѣ зъ кошары, знаходивъ въ нѣй вѣчный спочинокъ, пропадавъ у незмѣреноѣй глубинѣ безъ вѣсти.

(*Конецъ буде.*)

нôсть за поставленье програмы дѣяльнои политики.

Честь Вамъ, борцѣ, правдивій непродайній! Спаси-Бôгъ Вамъ, нашѣ други! Батьками неньки Руси Васъ зовемо и при Васъ та при Вами высказанôй програмѣ все стояти будемо!

Ôдъ выдѣлу Читальнѣ въ Ланôвцяхъ:

О. Александеръ Уляницкій, парохъ и голова читальнѣ. — Матв. Чорнѣй, Онуфр. Слобода, Сем. Матринчукъ, Юр. Бѣланôвъ, Пет. Гнатôвъ, Лавро Баранюкъ, Никита Святенькій, Теод. Баранюкъ, Онуф. Бѣланôвъ, Теод. Крутѣй, Вас. Прийма, Стеф. Добруцкій, Ант. Василенкôвъ, Александеръ Линиьскій, Илько Засѣйбѣда, Як. Дутка, Ник. Буєнко, Ол. Курницкій, Он. Ракъ, Федь Ковалѣвъ, Ант. Засѣйбѣда, Адамъ Уляницкій, Як. Лютена, Стеф. Михаблица, Ол. Гнатôвъ, Прок. Ракъ, Федь Гарасимôвъ.

XL.

Зъ Калущины.

Высокоповажаный Пане После!

Кождôй людинѣ мила своя хата, бо-жь въ нѣй маѣ свою свлу и волю. Кождôй людинѣ мила своя мова, бо-жь хто рôдну мову забуває, той у серцю камѣнь маѣ. Кождому милый свôй край, бо тамъ жде его своя хата, свое рôдне слово.

Чи мы „рускія“ чи „русскія“, — о тôмъ вже не будемо спорити. Справа вже выяснена давно. Наше серце каже намъ, що мы Русины. И мы не будемо вже пытати ся ученыхъ, чи мы Русины, чи нѣ. О тôмъ казали намъ нашѝ дѣды, а тымъ ихъ предки.

Чи вѣрнôсть для австрійскои державы и пануючои династіи може лежати въ програмѣ Русинôвъ, — мы кажемо, що може. Вправдѣ ѣсть обовязкомъ кождого честнаго Русина заховувати высше названу вѣрнôсть, однакожь програма, пôсля нашого розумованя, ѣсть тôлько прилюдне оголошенье, що такъ а не инакше поступав ся и поступатись буде. Намъ закидувано, що забуваємъ о нашôмъ обовязку взглядомъ державы и династіи, — потреба було и публичного запереченя, с. е. оголошеня, що мы такъ само, якъ обовязокъ наказуе, поступаемо.

Чи черезъ се, що въ соймѣ заговорено и о релігіи, може для нашои св. церкви настати небезпечнôсть, — мы сумнѣваемо ся. Сповнено знôвъ тôлько формальнôсть. Для насъ Русинôвъ въ Галичинѣ ѣсть церковь руско-католицка и твердо того держимо ся. Коли насъ пôдозрѣвано, що мы вѣрнôсть для престола римского лишь удаємо, — треба було публичного заявленя, що ѣсть инакше.

Мы не соромимо ся заявити д-ру Антоновичеви, що запереченемо ему на будуще доти въ имени Русинôвъ промовляти, доки ажь „исторія и наука не выкаже“, що суть якѣсь Русины на свѣтѣ. За Русинôвъ може тôлько Русинъ промавляти, — всякому иншому запереченемъ, хотяй бы бувъ и католикъ и вѣрный Австріи та династіи и докторомъ всѣхъ наукъ на свѣтѣ.

Зъ тыхъ точокъ выходячи, мы уважаемо за превелику заслугу Вашу, Высокодостойный нашь Заступнику, що-сте поступили такъ, якъ бы й кождый зъ насъ бувъ поступивъ.

Длятого осмѣляемо ся и прилюдно заявити, що протестуемо противъ адресы недовѣрія, яку Вамъ деякѝ выборцѣ въ нашого повѣту переслали. Сумно намъ, що тую адресу пôдписали и деякѝ священники зъ своими жѣнками; сумно намъ, що тую адресу легалізовано и въ канцеляріи нотарiальной, и длятого мы заявляемо прилюдно, що та адреса ѣсть противъ найсвятѣйшихъ чувствъ нашого народу. Въ адресѣ тôй заперечують деякѝ господиновe, що ѣсть Русь, але мы имъ въ бдповѣдь кличемо: Не бôйте ся! ѣсть Русь и буде, хотяй бы Вы и сто адресъ подôбныхъ написали! Мы надъ Вами переходимо до порядку дневного! Такихъ же заступникôвъ народныхъ, якъ нашъ посолъ Юліанъ, слава мѣжь нами по вѣки не загине!

Небылôвъ 29 н. ст. грудня 1890.

Федоръ Галькевичь, выборець. — Федоръ Тринчѣй, выборець. — Иванъ Миговичь, выборець. — Петро Визновичь, начальникъ громады. — Дан. Миговичь, Ник. Миндюкъ, Ив. Сенюкъ, Вас. Сенюкъ, Пет. Миндюкъ, Гр. Стефура, Дм. Сороцкій, Ив. Соломчакъ, Пет. Максимôвъ, Юр. Миговичь, радній. — Ф. Озговичь, писарь. — Мих. Винникъ, управитель крамницѣ громадскои [и 48 громадянъ правыборцѣвъ].

Слобода небылôвска 29 н. ст. грудня 1890.

Юрко Визновичь, выборець. — Дим. Миндюкъ, начальникъ громады. — Ив. Иленякъ, заступець начальника. — Николай Пасѣчникъ, учитель. — Фед. Котикъ, Вас. Миндюкъ, Вас. Винникъ, Мик. Миндюкъ, радній громадскій. — Юр. Иленякъ и Мат. Гуць зъ громады.

До адресы недовѣрія послови Романчукови зъ Калущины.

До сего часу уже сѣмь выборцѣвъ (кромѣ правыборцѣвъ) бдкликало и узнало за неважнѝ свои пôдписы положенѝ пôдъ славетну адресу недовѣрія послови Романчукови. Нинѣ надбслано намъ бдкликанье и уневажненье пôдпису осьмого выборця. Дотычне оригінальне заявленье звучить дословно:

ЗАЯВЛЕНѢ.

Понеже що-до поведеня п. Романчука въ соймѣ бувъ-емь фальшиво поінформованый, про-то заявляю прилюдно, що мôй пôдписъ, пôдсуненый менѣ на адресѣ черезъ дяка зъ Пôдмихайля а напечатаный въ „Червоной Руси“, цѣлковито бдкликую и заявляю, що по розббраню належитôмъ цѣлкомъ зъ програмою нашого посла п. Романчука згаджаю ся.

Въ Калуши дня 1 сѣчня 1891.

Стефанъ Кавчиньскій, народный учитель предсѣдатель читальнѣ, заприсяглый детаксаторъ судовый, бдзначеный ц. к. медалемъ военнымъ.

Яко свѣдки:

Мелитонъ Теницкій.

Антоній Павловичь, учитель изъ Зборы.

Отже нинѣшного дня дѣло такъ стоить, що, коли въ 45 голосувавшихъ на рускаго кандидата выборцѣвъ пôдписаныхъ на адресѣ недовѣрія послови Романчукови 8 выборцѣвъ бдкликало свои пôдписы, то остало ся ще пôдписаныхъ 38. А що на посла Романчука бддано 87 голосôвъ, то 38 выборцѣвъ ѣсть уже значною меншостію супротивъ 49 выборцѣвъ, котрѝ заявили своѣ дѣрія послови Романчукови.

Голосы прасы о рускôй справѣ.

„*Червоної Руси*“ два н-ры зъ сего тыждня сконфіскувала ц. к. прокураторія державна: оденъ зъ нихъ мѣстивъ въ собѣ письмо п. Свистуна, професора гімназ. зъ Ряшева, другій адресу для д-ра Антоневича зъ Стрыйщины. Жалуемо, що по причинѣ конфіскаты тыхъ писемъ не можемо имъ трохи близше приглянути ся. О першôмъ письмѣ лишь тôлько можемо сказати, що п. Свистунъ справдуе ся въ нѣмъ, чому бнъ не пôдписавъ адресы довѣрія для п. Романчука, а справдуѣсь тымъ, що бнъ вже присягавъ на вѣрнôсть цѣсареви и державѣ, отже не потребуе бôльше о тôй вѣрности запевнять; дальше пише ся безусловно на „самостоятельность“ малоруского народу, але не конче на „отдѣльность“; наконець протиставть ся втяганю вѣроисповѣдання до програмы. Жалуемо конфіскаты того письма такожь въ интересѣ „Зеркала“, для котрого дещо зъ него було бы придало ся. — На адресѣ для п. Антоневича зъ Стрыйщины ѣсть 89 пôдписôвъ, межа ними 20 священникôвъ а 65 селянъ Чи суть и пôдписы якихъ членôвъ читалень, не знаемо, але то знаемо, що въ Стрыйщинѣ читалень въ-загалѣ ѣсть дуже мало...

——

Нинѣшне число *Now-oи Reform ы* приносить шаршу статью о урядовôй газетѣ рускôй и такъ каже:

„Передъ двома тыжднями подали мы вѣсть, що въ повѣтѣ самбôрскомъ староста розбславъ до обшарôвъ дворскихъ и громадъ окружники, взывающй дуже енергічно до передплачуваня правительственного дневника „Народна Часопись“. Не бувъ то фактъ единичный — окружники такй розбслано такожь въ инчихъ повѣтахъ, а до вѣдомости публичнои дôйшли деякй зъ нихъ въ дословнôмъ навѣть текстѣ. Переконуемо ся зъ нихъ, що правительство значно тутъ переступило границѣ звычайного поручуваня якогось письма, що чинить ся дуже сильный натискъ на громады. Правительство маѣ право выдавати дневники въ якôмъ хоче языцѣ и тенденціи. Але намъ здае ся, що ужитый старостами способъ пропагованя а радше розпыхана того нового органу правительственного ѣсть невбдповѣдный. Правительство не повинно забуватя, що у всходнôй части краю мешкае численна людность польска, котра зъ такого накидуваня всюды и всѣмъ того урядового органу рускаго чей не попасе ся. Вправдѣ знаемо, що выдавництво „Народнои Часописи“ було вже упередъ намѣрене и тôлько случайно зôйшло ся зъ угодою, але жь поступованье урядôвъ политичныхъ тымъ бôльше повинно бути осторожне, щобы не обудити занепокоеня и невдоволеня середъ Полякôвъ, котрй, видячи угоду выключно межи правительствомъ а Русинами, безъ нѣякои участи зъ стороны польскои, мусять собѣ завдавати пытанье, чи имъ не прийдесь заплатати могоричь за сю угоду. Уряды громадскй у насъ ще не таки свѣтлй, щобы розрозняти „захваленье“ бдъ „порученя“. Окружники старостôвъ можуть уважати за наказъ — и урядовый органъ рускій будуть въ дуже многихъ мѣсцевостяхъ передплачувати польскй громады, котрй его зовсѣмъ не потребують. Надмѣрь ревности пп. старостôвъ може справѣ зашкодити — бо выкличе просто нехôть и невдоволенье у тыхъ, котрй доси справѣ угоды приглядають ся... холодно и спокôйно.“

Пишучи про друге показове число „Народнои Часописи“, замѣчае N. Reforma: „Трохи, може за вчасно, але фактично вже въ тôмъ другôмъ числѣ выступила газета урядова противъ жаданъ Романчука, поставленыхъ на зборѣ „Народнои Рады“, и называе его нельояльнымъ супротивъ правительства и власти церковнои. Романчукъ поставивъ на згаданôмъ зборѣ резолюцію, щобы до справъ рускои церкви нѣхто чужій не мѣшавъ ся и щобы рускій монастирь увбльнено зъ рукъ езуитскихъ... Живо намъ ще въ памяти выразы признаня, якй мѣстивъ першій нумеръ оказовый „Народнои Часописи“ для Романчука и его програмы. Не минувъ тыждень, а вже та сама часопись выступае противъ Романчука яко бунтôвника. Чи внесеня Романчука и резолюція его ль гічнй и консеквентнѣ, то инча рѣчь, але на всякій способъ такого наглого звороту въ газетѣ урядовôй мы не сподѣвали ся. Чи п. Романчукъ мавъ бы промовлять въ „Народнôй Радѣ“ безъ порозумѣня зъ сферами, о котрй попередъ оперъ ся и до котрыхъ звертавъ свои жадання? Выглядае се такъ, якъ коли-бъ хотѣли сказати п. Романчукови: Жадаете за богато, — того вамъ не дамо!“

Наконець констатуе N. Reforma: „Противъ „Народнои Часописи“ майже солідарно выступили всѣ Русины безъ огляду на бдтѣни и бдмѣннй погляды. Особливо неприхильно приняли ви священники рускій, на котрыхъ пôдпору найбôльше численно. Священники выступають противъ нея длятого, бо, якъ кажуть, она оскорбляе ихъ чувства релігійнй и національнй... Деякй священники выслали старостамъ таке заявленье передъ появою другого числа „Народнои Часописи“, въ котрôмъ уже выступлено противъ Романчука. Сей кроѣ певно не буде для новои газеты спасеннымъ.“

На высше наведенй уступы N. Reform-ы замѣтемо бдъ себе:

1) Побоюванье N. Reform ы, що урядова газета руска буде напыхана и польскимъ громадамъ, здѣсь намъ зайшнымъ. „Примусъ“, о котрôмъ мова, може бдноситась лише до громадъ рускихъ. Не знаемо, на скôлько старостамъ удала ся пропаганда за урадовою рускою часописею межи Русинами; може бути, що нагнано навѣть значне число передплатникôвъ, бо иноѣ Русины могли думати, що то буде органъ поважный щось, à la Gazeta Lwowska, а злакомились на дешеву цѣну, — але коли вже въ двохъ показовыхъ числѣ показуе ся, що то органъ зовсѣмъ не поважный, що змѣстъ его драптивый а тонъ борбіфаксовый, — то не сумнѣваемо ся, що всѣ Русины займуть бдповѣдне до того становище.

2) За выступъ „Народнои Часописи“ противъ посла Романчука за его рефератъ на загальныхъ зборахъ „Народнои Рады“, — мы вже онодги дали ѣй бдараву. О нѣякôй „нельояльности“ посла Романчука и бесѣды бути не може. Борбіфакеы зъ „Народнои Часописи“ повинѣ бодай стôлько знати, що „греко-католицка церковь“ а езуиты — то рѣчи зовсѣмъ окремй. Єзуиты були давй до монастирѣвъ василіянскихъ тôлько на якійсь часъ, а коли въ роцѣ 1885-бмъ явилась депутація у цѣсаря и у папского нунція, то нунцій на запытанье члена депутаціи д-ра о. Омеляна Огоновского: коли можна сподѣвати ся бдкликаня езуитôвъ зъ монастирѣвъ василіянскихъ? — бдповѣвъ, що за кôлька лѣтъ. Ôдъ 1885 року доси минуло вже звыжь пять лѣтъ, отже вже можна надѣяти ся, що часъ до бдкликаня езуитôвъ вже туй-туй за плечима. Отже „наглый зворотъ въ газетѣ урядовôй“ нехай собѣ Nowa Reforma пояснять хиба лише борбіфаксовствомъ ея редакторôвъ.

——

Gazeta Narodowa у вчерашнôмъ числѣ застановлявсь надъ „справою рускою въ Галичинѣ“ въ теперѣшнôмъ моментѣ — справою, „котра займае що-разъ бôльше увагу публичну не тôлько въ краю, але и у Вѣдни та за границею“. Отожь Gazeta Nar. каже, що Полякамъ длятого богато залежать на тôмъ, щобы образъ тои справы не затемнявъ ся ходомъ фактôвъ, але выяснявъ ся и розбирае слѣдуючй фкты:

„Львôвскій органъ россійскій („Черв. Русь“) супротивъ нового звороту рускаго незвычайно ставъ ся покôрнымъ — а се наступило безъ сумнѣву не безъ указовъ зъ-высше. Нинѣ той органъ старае ся доказувати, що межи поглядами галицкихъ „русскихъ“ а програмою посла Романчука нема найменчои рôзницѣ, о ерархіи церковнôй говорить словами фарисейскои покоры, а цѣлу велику борбу бнъ вѣвъ лише за неправильне поступованье посла Романчука. Однакожь тая покора зовсѣмъ не перешкаджае, що органъ сей веде завзяту борбу противъ высказу о. митрополита въ соймѣ, що для исповѣдниковъ Россіи нема въ краю мѣсця, и веде дальше завзяту пропаганду ненависти проти всего, що краеве. Насъ — каже дальше Gazeta Nar. — дуже тѣшивъ бы переходъ Червоной Руси до помѣрковання въ ея розкладовыхъ агітаціяхъ, коли-бъ се було щиростію, а не позорамъ, котрй затемнюють ситуацію въ краю и за границею. А ситуація тая маѣ одну-єдину, але важну прикмету, що маніфестаціи соймовй и народнй протесты рускій, якъ на провінціи такъ и тутъ у Львовѣ, высказали нужденность (nicość) напрямôвъ россійскихъ и бракъ всякои подставы въ людѣ для тыхъ напрямôвъ. Двѣстаи вартости не нападуть имъ нѣякй газетярско-гофратовскй дипльоматичнй штучки анѣ навѣть дальша протекція правительственна, коли-бы взагалѣ могла бути бдыскана, — але богато залежить намъ и Австріи, щобы тая прикмета розъясненои ситуаціи вже не затерла ся; щобы разъ на все щезла опінія, що середъ насъ знаходить ся якась скандалічна рана, а въ монархіи розкладова сила, маюча въ нашôмъ краю крывку.“

„Зъ того взгляду — заключае Gazeta Nar. — не можемо не выразити здивованя, що выходяча урядова газета руска сходить бдъ разу зъ свого урядового становища на поле борбъ партійныхъ, — и чи справедливо чи несправедливо, въ се не входимо — бье на пана Романчука яко не досыть релігіята католика, а черезъ те дае посередно пôдпору тымъ, котрыхъ голова церква рускои узнавъ въ соймѣ за выключеныхъ изъ спôльности народно-церковнои...

„А ѣсть се фактомъ, що нѣяка справа народна, — отже и руска, якъ кождa зъ заходныхъ суспôльностей — не мѣститъ ся въ цѣлости въ квестіяхъ релігійныхъ и въ церквѣ, отже по що дневникови урядовому сходити зъ становища правительственного и краевого на поле полемікъ партійныхъ и черезъ то шкодити политичнôй ситуаціи краю! Не на то выдають ся дневники урядовй!“

Голосъ сей Gazet ы Nar. подаемо на взорець, якъ на ситуацію въ нинѣшнôй хвили глядить тая часть прасы польскои, котра, беручи зворотъ въ справѣ рускôй на серіо, слѣдить за его ходомъ.

——

Kurjer Lwowski довѣдуе ся — якъ каже — „въ жерела досыть гôдного вѣры“, що „сими днями маѣ выйти якась маніфестація политична зъ стороны святоюрцѣвъ“. „Сторонництво се — каже Kurjer — котре здавало ся розбитымъ, пôдъ впливомъ послѣдныхъ фактôвъ новои еры організуе ся на-ново. Въ заповѣдженôй маніфестаціи маѣ оно обмыти ся зъ тяжачого на нѣмъ закиду москвофільства и стремлень шизматицкихъ, а се дало бы ему можность приєднати для себе митрополита и єпископôвъ, а разомъ зъ тымъ и ласку (favory) правительства, то значить повный провôдъ въ новôй ерѣ.“

Дальше Kurjer Lw. каже, що нѣбы-то „постуляты посла Романчука выголошенй на зборахъ Народнои Рады выкликали велике невдоволенье якъ въ св. Юрѣ такъ и въ кругахъ правительственныхъ“, а за проявъ того невдоволеня бере выступленье „Народнои Часописи“ противъ п. Романчука и мнимый фактъ, що нѣбы-то Впреосв. митрополитъ позволивъ (!) чотиромъ крилошанамъ, засѣдавшимъ въ комітетѣ голодовôмъ, выдати послови о. Сѣчиньскому въ секціи III. процесъ о обиду чести, — якъ коли-бъ Впр. митрополитъ хотѣвъ мѣшати ся въ таѣ чисто ос бастй справы... Мабуть радикала въ Kurjer-ѣ Lw. „надуваютъ“ его приятелѣ зъ „Червоной Руси“, кажучи ему перше въ Kurjer-ѣ друкувати брехнѣ, бо имъ наручнѣйше опôсля всякй брехнѣ та лайки повтаряти за Kurjer-омъ ..

Дописи „Дѣла“.

Зъ Перемышляньского.

[Въ справѣ рускои урядовои газеты.]

Ну! нова благодать упала на Русь. Задумались поважнй головы зъ пôвсотки референтôвъ, заскрипѣли пера мундантôвъ, вынято цѣлй стосы паперу, задудніли прасы літографічнй и уродала благовесть, що бдъ нового року 1891 начне выходити урядова часопись въ языцѣ рускôмъ: „Dodatek do Gazety Lwowskiej“. Запрашаючи по польски до передплаты того рускаго „Dodatk-у“, пише староство перемышляньске пôдъ днемъ 3/12 1890 ч. 253/пр. межа иншимъ такъ:

„Zapraszając uprzejmie Wielebny urząd parafialny do zaprenumerowania powyższego redagować się mającego pisma, jestem silnie przekonany, że Wielebny Urząd parafialny zechce swoim znakomitym wpływem przyczynić się do najobszerniejszego rozpowszechnienia wzmiankowanego pisma, mającego na celu dobro kraju i ludności obrządku grecko katolickiego.“

Слухайте! отже то маѣ бути газета въ языцѣ рускомъ але не для Русинôвъ — борони Боже, щобы староство перемышляньске выказало таку єресь, якъ слово „Русинъ“, — але для ludności obrządku grecko-katolickiego! Здаѣсь, що жадна часопись не працювала такъ тяжко на то, щобы ще передъ уродженемъ своимъ бдстрашити бдъ себе тыхъ, котрыхъ бажае мати своими предплатниками. Цѣкавй мы, що скаже на сю зручнôсть репортерску своихъ пôдвладныхъ Его Ексцелевція п. намѣстникъ?...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Новорôчнй погляды на ситуацію всеи прасы — пише N. fr. Presse — констатують згôдно незвычайно мирный характеръ теперѣшнои ситуаціи европейскои и зо всѣхъ сторôнъ дають ся чути голосы вдоволеня зъ сего потѣшаючо. Не такъ добре представляесь внутрѣшна ситуація, а навѣть самй правительственнй органы признають, що не сповнились надѣѣ, якй привязувано до чесko-нѣмецкои угоды. А въ Narod. List-ахъ ѣсть така характеристика внутрѣшнои ситуаціи: „Нерѣшиме становище міністерства перенесло ся и на новый рôкъ. Въ нѣмъ сходять ся два напрямы и стаютъ противъ себе. Оденъ напрямъ, котрый веде міністеръ Гавчь, хотѣвъ бы посунути гр. Таффого на лѣво, и то ще передъ выборами до рады державнои; а другій, веденый міністромъ фінансôвъ Дунаевскимъ, котрый стоить на тôмъ становищи, що теперь нема нѣякои потребы якоись змѣны, бо бôльшôсть парляментарна ѣсть ще досыть сильна, щобы старатись о потребы державы. Ажь по выборахъ покаже ся, чи не потреба буде въ теперѣшнои бôльшости утворити нову. Політичнй намѣреня гр. Таффого позôстають все ще загадочными и неразсладимыми. То ѣсть лишь рѣчь певна, що бнъ маѣ въ горѣ такъ крѣпке довѣрie, що въ его силѣ ѣсть або позôстати при правици, або перехилити ся бôльше на лѣво.

О дальшихъ плянахъ молодоЧехôвъ подае намъ деякй поясненя розмова Грегра зъ редакторомъ Pisenesk-ихъ List-бвъ. Грегръ сказавъ, що бнъ переконаный, що при слѣдуючихъ выборахъ до рады державнои молодоческа партія буде мати бôльшость, и що консервативни Нѣмцѣ зъ нею получать ся. О тôй самôй справѣ розговорювавъ бнъ такожь въ пос. Катрайномъ, котрого уважае за образованого и розумного політика. Той спытавъ Грегра, чи его партія хоче розбити правицю? На то бдповѣвъ ему Грегръ: Противно, она хоче правицю скрѣпити. Тогды сказавъ Катрайнъ, що бнъ доти не може въ то вѣрити, доки молодо-Чехи такъ рѣшучо будуть противитись вѣроисповѣдной школѣ. На то сказавъ ему Грегръ, що молодо-Чехи о стôлько не противились бы тому, о скôлько бы заведенье вѣроисповѣдноѝ школы обмежало ся лишь на краѣ альпейскй. Консервативнй Нѣмцѣ повинай бы вже зъ тои причины, щобы осягнути сповненье своихъ бажань въ краяхъ альпейскихъ, сполучити ся зъ молодо-Чехами и працювати надъ розширеньемъ автономіи. Признавъ то и д-ръ Катрайнъ и заявивъ, що на тôй засадѣ алінсъ консервативныхъ Нѣмцевъ зъ молодо-Чехами ѣсть можливый. Польскій послы, зъ котрыми доси не розговорювавъ, держали бы зъ молодо-Чехами, наколи бы ихъ потребували, а моравскй послы пôйдуть певно зъ молодо-Чехами. Зô шляхтою годились бы лишь Чехи въ справѣ союза, але не для такого союза, щобы шляхтѣ припала

верховодяча роля. На пытанье, якъ бы тогды поступала партія супротивъ правительства, бôдповѣвъ Ґреґръ: Намъ не еде о то, щобы теперѣшне правительство повалити, але такожь и не о удержанье его за всяку цѣну. О тôй справѣ высказано вирочôмъ вже не разъ зô стороны партіи рѣшуче слово. Дальше заявивъ Ґреґръ, що молодо-Чехи разомъ съ партією Шкарды мають спôльну цѣль, а тымъ есть эваленье угоды. Въ будучности буде утворена велика партія поступова, котрои поодиноκô фракціи будуть въ деякихъ справахъ поступати спôльно. На конець сказавъ Ґреґръ, що давнѣйше за мало цѣнивъ значѣнье ческого права державного.

Нинѣ розпочинають ся засѣданя додатково сесіи ческого сойму и потягнуть ся, якъ доносять съ Праги, мабуть до половины лютого. На порядку дневôмъ нинѣшнего засѣданя стоить дальша нарада надъ предложеньемъ о краєвôй радѣ культуры, котра обнимае 39 параґрафôвъ, зъ котрыхъ доси залагоджено ледви 16. Деκотрѣ ґазеты доκазують, що правительство ледва чи дасть въ найблизшôмъ часѣ якесь рѣшуче заявленье въ справѣ заведенья ческого языка у внутрѣшнôй службѣ. За то доκазуе Hlas Naroda, що послѣдный побутъ намѣстника ґр. Туна и мэршалка краєвого кн. Лобκовича у Вѣдни позставивъ въ тѣсноô звязи съ справою зредаґованя згаданого заявленя. Згадана ґазета сумнѣвае ся, чи еляборатъ о національнôмъ бдмеженю округôвъ судовыхъ буде мôгъ бути предложеный на теперѣшнôй сесіи соймовôй.

——

Россія не перестае орґанізувати свою армію. Зъ всхôдныхъ ґуберній россійскихъ доносять, що тамъ переводять ся теперь выданый свого часу указъ царскій о утвореню всхôдно-сибирскихъ баталіонôвъ стрѣлецкихъ ч. 5 и 10 а такожь всхôдно-сибирскихъ баталіонôвъ лінієвыхъ. Дотеперѣшный всхôдно-сибирскій баталіонъ стрѣлцѣвъ ч. 5 одержавъ число 9 а команды льокальныхъ войскъ на територіи побережа Тыхого океана розвязано. Пôвнôчна аґентура телеґрафічна заявляе, що се зарядженье не означае пôдвысшеня чинного стану арміи на далекôмъ Всходѣ, бо розходить ся лишь о переобразованье дотеперѣшныхъ истнуючыхъ корпусôвъ войсковыхъ.

——

Звѣстне заявленье россійского полковника жандармеріи, Попова, передъ однымъ зъ редакторôвъ париского Eclair-а при нагодѣ его интервю въ справѣ Падлевского, выκликало въ Болгаріи велике огôрченье и не позостало безъ бдповѣди. Поповъ сказавъ, що Болгарія а головно Стамбôловъ дають всяку помôчь россійскимъ нігілістамъ та що Падлевскій певно утѣкъ до Болгаріи, знаючи, що зъ бдтамъ его не выдадуть Россіи. На то бдповѣдае очевидно инспірованый пбурядовець такъ: Въ часахъ, коли ще Россія верховодила въ Болгаріи, уганяли ся тамъ, що правда, всѣлякого рода молодѣ люде въ Россіи, котрыхъ уважано за нігілістôвъ и котрѣ, судячи зъ ихъ поступованя, хотѣли, щобы ихъ за такихъ уважати. Дивнымъ давомъ мали тѣ люде необмеженый приступъ до россійскихъ консулятôвъ и до міністрôвъ, що слухали безусловно могучого слова россійского, а по-при то шарили они всюды анархію, ненависть до всякого авторітету и убійство тиранôвъ на взаводы зъ такимъ Иваномъ Мостомъ. Такъ перебувавъ въ Болгаріи якійсь Нобелсинъ, котрый по причинѣ страшного убійства царя Александра II. устроивъ пиръ, на котрôмъ було богато людей войсковыхъ, велике число болгарскихъ лібералôвъ а мѣжь тыми панове Каравеловъ, Славейковъ, Сукнаровъ и др. Тѣ мianѣ россійскѣ нігілісты, котрѣ у деякихъ забитыхъ и загорѣлыхъ головъ болгарскихъ знаходили признанье, показались наконець тайными аґентами того бддѣлу россійскои поліціи, котрои начальникомъ есть полковникъ Поповъ. Тымъ то поясняесь, що тѣ псевдо-анархісты покинули Болгарію рôвночасно зъ ґен. Кавльбарсомъ и россійскими консулями. Спеціально же згаданый Нобелсинъ и якійсь Новицкій, званый инакше Гартманомъ, котрый перебувавъ въ Филіпополи, выѣхали були свого часу рôвночасно и въ супроводѣ згаданого ґенерала до Константинополя а зъ-бдтамъ до Одессы. Скоро то стало звѣстне, то и зараз отворились очи тымъ кругамъ болгарскимъ, котрѣ въ россійскихъ аґентахъ провокаційныхъ видѣли борцѣвъ за права людскѣ и мученикôвъ за идею свободы. Зъ того пôйшло, що въ россійскôмъ нігілістѣ, коли теперь якій появать ся въ Болгаріи, видять лишь тайного аґента россійского. Коли-бъ Падлевскій бувъ дѣйстно приѣхавъ до Варны, то власти болгарскѣ були бы его заразъ завернули. За правительства Стамболова не будуть могли анѣ правдивѣ анѣ маскованѣ нігілісты прокладати дорогу деякимъ россійскимъ плянамъ.

——

О звѣстныхъ вже арештованяхъ въ Константинополи подае Fremdenblatt таку вѣсть: Въ князю Зачарскôмъ, якъ его называе Levant Herald, або якъ ôнъ властиво называе ся: Мілтонъ Накаджічдзе, выкрыла россійска поліція того чоловѣка, котрый дня 17 жовтня 1888 р. допустивъ ся атентату на царя пôдъ Борками. Ще въ суботу бдбули ся на жаданье россійского консулату численнѣ ревізіи по домахъ въ Перѣ а наслѣдкомъ тыхъ ревізій було, що арештовано шѣсть осôбъ, котрыхъ бдведено до арешту въ консулятѣ. День пôзнѣйше арештовано на зелѣзници згаданого князя черкеского и его секретаря Илію Дешκіліціярі, котрый мавъ такожь грати важну ролю въ атентатѣ пôдъ Борками. Наступивъ теперь романтичный епізодъ, котрый бы зробивъ честь навѣть фантазіи такого Дімаса. Коли вô второкъ сего тыжня мали арештованыхъ перевести на пароходъ, що бдходивъ до Одессы, напали князь и его секретарь на перевôзника въ лодцѣ и поплыли до англійского парохода а сторожа, котра була въ нимъ въ лодцѣ, не противилась тому, бо очевидно була пôдкуплена. Приплывши до парохода, стали они, не знаючи очевидно англійского языка, кричати на весь голосъ: Russ, Russ, Politik! и при тôмъ давали знаками пôзнати, що имъ горло пôдрѣжуть. Тогды велѣвъ капітанъ корабля спустити драбинку и пустити ихъ на корабель. Однакожь радôсть ихъ була лишь коротка, бо вже на другій день зажадала амбасада россійска бдъ англійского посла Уайта, щобы ихъ выдати и ихъ приставлено бдтакъ знову до россійского консуляту. Товарищъ обохъ попередныхъ бувъ нижнімъ урôмъ въ департаментѣ публичныхъ роббôтъ въ Софіи и свого часу бравъ участь въ сербско-болгарскôй вôйнѣ. Пôзнѣйше перебувавъ бат въ Константинополи и займавъ ся тамъ публичными предприемствами, въ котрыхъ однакожь не додержавъ своихъ зобовязань и здався, що правительство турецке не лишь за-для того, але такожь и за-для его політичной дѣяльности прогнало зъ краю.

——

На радѣ міністрôвъ въ Букарештѣ заявивъ міністеръ вôйны, що выставлено вже десять фортôвъ коло столицѣ краю, и що они безпроволочно будуть узброєнѣ пушками Круппа. Всѣ дсѣмнадцять фортôвъ займуть 40 англійскихъ миль квадратовыхъ. Для облоги Букарешту треба бы армія зъ 800.000 людей.

ПОВИНКИ.

— **Руско-народный театръ**, пробуваючій теперь въ Перемышли, подае до загальнои вѣдомости ось такій репертоаръ на слѣдуючій тыждень: Вô второкъ, 6 н. ст. сѣчня, по разъ першій „Выхованець“ комедія зô співами Янчука; въ четверъ 8 н. ст. сѣчня, „Федько Осторожскій, траґедія д-ра Ом. Огоновского; въ суботу 10 н. ст. сѣчня „Дѣвчина зъ чужины“ комедія Шентана, а въ недѣлю 11 н. ст. сѣчня „Глитай“ драма Кропивницкого. — Якъ бачимо дирекція театру дуже зручно и принадно уложила репертоаръ на свята, выставляючи мѣжь иншимъ по разъ першій дуже добру комедію звѣстного писателя драматичного Янчука пôдъ заг. „Выхованець“ тожь можна надѣятись, що публика мѣсцева и зъ околицѣ збере ся численно на представленя пôдчасъ тыхъ днѣвъ. — Такожь доповнила дирекція театральну орхестру до числа 10 инструментôвъ.

— **Краєва рада шкôльна** порѣшила на засѣданю 30 грудня с. р.: 1) Розписати конкурсъ при рускихъ паралелькахъ въ перемыскôй ґімназіи на двѣ посады фільольоґія, на одну посаду исторіи всесвѣтнои и на одну посаду катихита; 2) приняти до вѣдомости справозданье люстраційне ц. к. инспектора шкôльного д-ра Северина Днѣстрянского затверджаючи дотычнѣ внесеня; 3) апробувати „Arytmetyk-у“ на клясы першу и другу шкôлъ середныхъ, выданье 3-те проф. Вол. Заячκôвского; 4) приняти до вѣдомости ухвалу соймову въ справѣ реорґанізаціи 6-кл. школы женьскои въ Коломыи, и 5) 4-кл. школы женьскои въ Яслѣ на школы выдѣловѣ, получены зô школами звычайными и доповняючими; 6) вылучити громаду Гонятичѣ зъ обсягу школы народнои у Вербѣжи, пов. рудецкого, и зорґанізуватя тамъ окрему школу філіяльну; 7) перенести професорôвъ ґімназіяльныхъ: Андрея Небѣщаньского зъ Бережанъ до Стрыя, а Ив. Вархола зô Стрыя до Бережанъ; 8) дозволити Кар. Фучекови, учителеви народному въ Путятинѣ, повнити функціи писаря громадского черезъ одинъ рôкъ; 9) приняти до вѣдомости рескриптъ міністра просвѣты, пôдносячій до осьмои клясы ранґи професорôвъ: Олександра Барвѣньского, д-ра Ивана Яхна, Лукіяна Татомира и д-ра Іос. Жулиньского; 11) посунути на степень платнѣ 900 зр. сѣмь учительокъ та двохъ учителѣвъ школъ народныхъ у Львовѣ; 12) именувати дѣйстными учителями и учительками Вяч. Березовского въ Лôвчицяхъ, Теоф. Березовску въ Рудѣ, Фр. Кутика въ Глогочевѣ, Марк. Новаковского управителемъ въ Болшôвцяхъ.

— **Неконскрибованый**. Щобы дати мѣру, якъ могла выпасти сегорôчна конскрипція въ Галичинѣ, наводимо фактъ, якій лучивъ ся вчера въ однôмъ домѣ у Львовѣ. При улици Кривôй ч. 6 переводивъ, не знаемо зъ чиего поручення, якійсь урядникъ комісаріяту I. (зъ ул. Хорущинянои) списъ мешканцѣвъ въ каменици въ той способъ, що приходивъ до партій и выповнювавъ самъ рубрики. На другôмъ поверсѣ ôднаймае п. К. одну кôмнатку ôдъ пана Г. Коли той панъ „комісарь“ явивъ ся, панѣ Г. покликала пана К., щобы подавъ ôдповѣдный выповненя що до своеи особы до конскрипційного аркуша. П. К. прийшовъ до п. „комісаря“ и хотѣвъ выповнити свою рубрику власноручно, але п. „комісарь“ ôдповѣвъ, що письмо мусить бути „однакове“. П. К. просивъ про-те, щобъ рубрику тую выповнивъ п. „комісарь“ по руски. Коли на ôдповѣдь п. „комісаря“, що ôнъ не умѣе по руски, п. К. заявивъ ще разъ, що на такій способъ ôнъ выповнить свою рубрику самъ, — п. „комісарь“ заявивъ аподиктично: my nie możemy do tego dopuścić! Папови К. не оставало нѣчого иншого, якъ лише выйти, не подавши свого національе до рубрикъ аркуша конскрипційного, а п. „комісарь“ лише ôдгрозивъ ся, що зъ нимъ — to nie z pisarzem sprawa! Мы цѣкавѣ, що учинять теперь власти зъ паномъ К., котрый живъ 31 грудня ба й до нинѣ жие, а въ конскрипціи не записаный?

— **Львôвскій Ординаріятъ митрополитальный** оповѣстивъ до ч. 992 орд. слѣдуюче припорученье: „Редакторъ часописи „Дзвôнокъ“, письма илюстрованого для дѣтей и молодѣжи, п. Александеръ Барвѣньскій, заявивъ ту, що буде за цѣлый часъ того выдавництва пôдносити въ нѣмъ духа морально-релігійного. Увзглядняючи ту его добру волю, митр. Ординаріятъ въ надѣи, що ся часопись буде у всѣмъ редаґована въ дусѣ христіянъско католицкôмъ, припоручае ей Вч. Священьству и для читалень. Выходить она у Львова (ул. Чарнецкого ч. 26) два разы мѣсячно и коштуе рôчно 4 зр.“ — Митрополича консисторія поручае такожь „Илюстрованѣ житя Святыхъ“, выданѣ о. Евг. Гузаремъ, „яко полезне и духовною властію одобрене сочиненіе“ для священьства, вѣрныхъ и читалень. Дôстати можна ихъ мѣжь иншимъ въ Ставропігійскôй книгарни, у п. Стахевича въ Станіславовѣ и Тернополи та и у автора въ Заваловѣ по цѣнѣ 3 зр. 70 кр. за оправну книжку и по 3 зр. 20 кр. безъ оправы; для селянъ, мѣщанъ, читалень и братствъ церковныхъ по зниженôй цѣнѣ 2 зр. 50 кр.

— **Непошанованье рускихъ святъ.** Въ судѣ повѣтовôмъ въ Рудкахъ дуже легковажать собѣ рускѣ свята, такъ якъ бы то Рудки були де въ глубокôй Мазурщинѣ а не середъ рускаго населеня. И такъ на день 18 н. ст. грудня въ свято св. о. Николая вызначивъ адъюнктъ п. Льорекъ розправы до 100 справъ т. зв. „пысковыхъ“, при чôмъ треба було що найменше ще зъ двѣ сотки свѣдкôвъ, — а п. Жегестовскій (Русинъ), начальникъ суду, поѣхавъ бувъ въ той день на провізорію мѣжь жидомъ а латинникомъ до рускаго села Чайковичъ, заселеного выключно майже Русинами, въ котрôмъ якъ разъ того дня був празникъ, Панъ адъюнктъ може толкувати ся тымъ, що мусить вызначати розправы въ рускѣ свята, бо було бы множество рестанцій, а п. начальникъ тымъ, що се була провізорія мѣжь латинникомъ а жидомъ, — але все таки се велика соблазнь для Русинôвъ въ повѣтѣ, котрѣ бачать, якъ въ судѣ не шанують рускихъ святъ. И чи дивуватись, що повѣтъ рудецкій страшно полонізуе ся!

— **До всѣхъ дирекцій шкôлъ середныхъ** выдала краєва рада шкôльна на порученье міністерства просвѣты обѣжникъ, котрымъ заряджуе, щобы директоры шкôлъ середныхъ зъ огляду на обставину, що абітурієнты шкôлъ середныхъ, вступаючи до высшихъ заведень науковыхъ, не знають часто приписôвъ имматрикуляційныхъ а особливо такожь приписôвъ дотычно служby вôйсковои, поучували абітурієнтôвъ въ ôдповѣдномъ часѣ о тыхъ всѣхъ приписахъ. Директоры мають такожь обовязокъ завзывати абітурієнтôвъ, щобы постарали ся завчасу о документы, потрѣбнѣ пôсля нового закона до службы войсковои.

— **Въ справѣ студіи рôльничои при университетѣ краковскôмъ.** Міністеръ просвѣты не прихиливъ ся до просьбы, внесеной зô стороны родичѣвъ черезъ сенатъ академічный до міністерства просвѣты, щобы ихъ сыны, маючи свѣдоцтво зрѣлости зô школы реальноі, могли стати звычайными слухателями науки рôльництва на рôльничôй студіи въ университетѣ ягайлоньскôмъ. Такожь не прихиливъ ся міністеръ до внесень сенату академічного, щобы такій ученики зъ испытомъ зрѣлости зô школы реальноі були допущенѣ яко надзвычайнѣ слухателѣ на всѣ обовязковѣ предметы студіи рôльничои и були припущенѣ такожь до испытôвъ рôчныхъ, приписаныхъ для звычайныхъ ученикôвъ. Міністеръ орѣкъ, що вôльно лишь тымъ кандидатамъ ходити на деякѣ выклады студіи рôльничои а ôдтакъ складати кольоквіи.

— **Огонь въ копальни нафты.** Дня 29 грудня с. р. займивъ ся зъ незвѣстноі доси причины огонь въ двохъ ямахъ нафтовыхъ копалень въ Бориславѣ, на поли званôмъ „Дучки“, именно въ ямахъ ч. 1519 и 1520 принадежныхъ до Лейбы Копиля. Огонь займивъ ся по 3-ôй год. зъ полудня и въ тôй хвили побачили такъ сильный дымъ добуваючій ся зъ середины ямы, що вже и не можна було погадати, якъ бы дôстатись до ямы. Пôдъ землею було въ тôмъ часѣ чотирохъ рôбниковъ, але до ихъ ратунку не можна було задля дыму приступити. По двохъ годинахъ зачавъ огонь добуватись поверхъ землѣ. Присутный на мѣсци катастрофы инспекторъ копальнѣ повелѣвъ засыпати ямы, зъ котрыхъ добувавъ ся огонь и дымъ, та въ той способъ не давъ перекинути ся пожежи на сусѣднѣ ямы и будынки. Орґаны поліціи копальнѣ зарядили заразъ въ першôй хвили средства, щобы добути рôбниковъ зъ ямъ. Около 6-ои годины вечеромъ вже придушено огонь, але все таки не дозволено отворити ямъ, бо не було певности, чи огонь выгасъ въ серединѣ. Ямы будуть замкненѣ кôлька днѣвъ.

— **Городеньскôй радѣ повѣтовôй** навкучилось вже сидѣти въ комôрнôмъ и вынаймати приватный домикъ на помѣщенье свого уряду, тожь порѣшила выбудувати новый дôмъ на одинъ поверхъ зъ великою салею на балѣ, концерты и т. п. Будынокъ сей маѣ коштувати 30.000 зр. Infavorem свого посла Ленартовича куплено у него старый дôмъ и моргъ огорода, подарованый ему бар. Ромашканомъ, за 8000 зр., выготовлено плянъ и кошторисъ на будынокъ, котрого будова буде коштувати 30.000 зр.

— **Великій соціялістичный процесъ** противъ двацяти студентôвъ краковского университету зачне ся дня 26 сѣчня въ Краковѣ. Обжалованѣ суть о заснованье тайного товариства, а боронити ихъ буде д-ръ Бороньскій, редакторъ Reform-ы.

— **Новый шляхтичъ.** Совѣтникъ двору д-ръ Генрикъ Блюменштокъ, директоръ канцеляріи рады державноі, одержавъ ôдъ цѣсаря дипломъ шляхоцкій зъ придомкомъ „Гальбанъ“, а то на основѣ одержаного въ р. 1883 ордеру зелѣзноі короны.

— **Добромильска рада повѣтова** знае добре розкидати публичнымъ грошемъ, бо пôдвысшила буджетъ повѣтовый на 1891 р. о 7½% а то лишь на се, щобы креувати посаду люстратора повѣтового зъ платнею рôчно 600 зр. и зъ додаткомъ 100 зр. за объѣздки. Люстраторомъ повѣтовымъ може стати цѣлкомъ невôдповѣдный чоловѣкъ, а маючій добру протекцію, бо и теперь суть кондукторами дороговыми люде, котрѣ не мають понятя о тôмъ, якъ треба удержувати дороги и котрѣ надуживають свôй урядъ въ сей способъ, що розкладають престаціи дороговѣ на селянъ дуже несправедливо. — До громады Гучко коло Добромиля выславъ краєвый выдѣлъ совѣтника Михальчевского, щобы перевѣвъ люстрацію уряду громадского.

— **О пригодѣ въ Товстôмъ**, про котру мы згадували, доносять: Дня 25 грудня горѣла въ Товстôмъ хата мѣщанина недалеко ôдъ руского приходства. При ратованю найбôльше заходивъ ся, Назаръ Бурый, ноторичный злодѣй и остаючій пôдъ доглядомъ жандармеріи. Ôнъ то найбôльше причинивъ ся до того, що огонь не перекинувъ ся на сусѣднѣ хаты, а се могло легко стати ся, бо вѣтеръ сильно дувъ въ сторону мѣста. Вже при кôнци огню появила ся жандармерія. Бурый побачивши жандармôвъ, розлютивъ ся и высказавъ ся до людей глумливыми словами о жандармахъ, провокуючи ихъ въ сей способъ. Жандармы пôдôйшли заразъ до Бурого, щобы его арештувати. Але Бурый заперъ ся и хочь було трехъ жандармôвъ, не давъ взяти, ся кинувши жандармами на землю. Зачали тягати ся и тогдѣ одинъ жандармъ пробивъ Бурого на смерть. Бурый бувъ чоловѣкомъ письменнымъ, бо служивъ давнѣйше при поліціи въ Краковѣ. Полишивъ жѣнку и дѣти. Пригода ся заворушила сильно мѣсточкомъ и теперь веде ся судове слѣдство.

— **Воякъ замерзъ** — якъ доносить перемыска часопись — пôдчасъ сильныхъ морозôвъ на польскій свята, стоячи на вартѣ передъ однымъ перемыскимъ фортомъ. Варта забула на сего вояка и ôнъ стоявъ довше на своѣмъ мѣсци, анѣжь бувъ повиненъ.

— **Згуба.** Урядъ громадскій у Винникахъ пôдъ Львовомъ просить насъ оповѣстити: Помѣжь Львовомъ а Винниками коло рогатки Лычакôвскои згубивъ хтось дня 23 грудня с. р. годинникъ-ремонтуаръ, котрый можна ôдобрати въ урядѣ громадскôмъ у Винникахъ.

— **Недуги епідемічнѣ.** Зъ Тернополя пишуть намъ: Появляесь ту спорадично скарлятина; суть случаѣ такожь и діфтеріи, але рѣдкѣ.

— **Копець уніи люблинъскои** богато коштуе д-ра Франца Смольку а жертволюбность Полякôвъ заявляе ся малесеньскими датками на сю цѣль. И такъ за сей цѣлый рôкъ 1890 зложено лишь 29 зр., субвенція мѣста Львова принесла 500 зр., а выдано въ тôмъ роцѣ на будову разомъ зъ доставою каменя до 7000 зр. За весь часъ, ôдъ коли зачали будувати копець, с. е. ôдъ 1869 р., зложено 10.642 зр., а выдано за сей часъ на будову 61.207 зр., тожь цѣлый недобôръ 50.565 зр. покрывъ д-ръ Смолька зô своихъ власныхъ фондôвъ.

— **Подяка.** Одержуемо слѣдуюче письмо зъ просьбою о помѣщенье: „Зъ нагоды Нового Року одержавъ я ôдъ репрезентаціи повѣтовои и ôдъ выборцѣвъ залѣщицкого повѣту ґратуляційну телеграму, засмотрену стома пôдписами. Не будучи въ можности кождому зъ окрема высказати подяку за той для мене дуже цѣнный доказъ памяти и прихильности, пересылаю сею дорогою Хв. репрезентаціи и Вп. выборцямъ залѣщицкого повѣту сердечну подяку вразъ зъ моими ґратуляціями.—Антоній Хамецъ, посолъ залѣщицкій до сойму и до рады державноі.“

— **Замѣна тѣлъ.** Въ Ниццѣ померла була якась молода Нѣмкиня. Мати зажадала ôдъ похоронного заведеня, щобы тѣло ей дочки заведенье вернуло ей до Почдаму, де мешкала. Заведенье переслало тѣло. Зъ якимъ же жахомъ ôдскочила мати ôдъ трумны, коли тамъ замѣсть тѣла дочки побачила тѣло старого вусатого офіцира въ мундурѣ россійскôмъ. По доходженю показалось, що заведенье черезъ похибку пôслало тѣло молодои Нѣмкинѣ до Смоленьска (въ Россію), куды мавъ бути высланый офіциръ, а тѣло офіцира замѣсть Нѣмкинѣ выслано до Почдаму. Удали ся до россійскихъ властей о выдачу тѣла дѣвчины, а сі заявили, що тѣло похоронено зô всякими ôдзнаками, приналежными офіцирови.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ справъ внутрѣшныхъ именувавъ старшого комісарія львôвскои дирекціи поліціи, Кар. Бляйма, совѣтникомъ поліціи. — Жигм. Пйонтковскій именованый дѣйстнымъ учителемъ въ Тудорковичахъ.

— **Перенесеня.** Міністеръ торговлѣ перенѣсъ управителѣвъ почтовыхъ: Іос. Гилечка зъ Бохнѣ до Освѣцима, Адольфа Виржиновского зъ Дрогобича до Бережанъ и Авг. Каспара зъ Живця до Дрогобича та именувавъ управителями почтовыми: касіера Ал. Шіндлера зъ Ярослава до Бохнѣ, контрольора Іос. Рожаловского зъ Тернополя для Живця и Ер. Свитальского зô Львова для Вадовиць.

Телеграмы „Дѣла“.

Парижъ 2 сѣчня. Всѣ полки пѣхоты и три першій баталіоны краєвои обороны дôстали вже новый карабінъ малого калібру.

Софія 2 сѣчня. Зброеня Сербіи, особливо же великій склады зброѣ въ Кладовôй выкликали тутъ загальне занепокоєнье. Правительство наказало скрѣпити залогу на граници Сербіи и надъ Дунаемъ.

Вѣдень 4 сѣчня. Антісеміты въ радѣ громадскôй внесли протестъ противъ выбору двохъ заступникôвъ бурмістра.

Парижъ 3 сѣчня. Кардиналъ Лявіжері дôставъ ôдъ всѣхъ епископôвъ французскихъ письмо зъ признаньемъ за его маніфестацію въ користь французкои републики.

Прага 3 сѣчня. Розôйшлась тутъ зновъ чутка, що правительство переговорюе довѣрочно зъ молодо-Чехами. Переговоры молодо-Чехôвъ зъ клерикалами вели ся дѣйстно, але заразъ зъ самого початку розбили ся.

Ґенуа 3 сѣчня. Привезено тутъ зъ Палермо пôдъ ескортою Ґреоґоара, засудженого въ Парижи черезъ Падлевского на 8 мѣсяцѣвъ вязницѣ. Ґреґоара ôдставлять завтра до французкои границѣ и выдадуть тамъ властямъ французкимъ.

Цѣна збо́жа и других ъ продуктѳ́въ.

2. н. ст. сѣчня 1891.

Льво́въ: Пшениця 7·10 до 8·10, жито 5·90 до 6·30, ячмѣнь 5·80 до 7·—, овесъ 6·— до 6·40, горохъ 6·— до 9·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина червона 40·— до 52·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ѳ́дъ 60·— до 120.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрѳ́въ 11.50 до 12·— зр.

Тернопо́ль: Пшениця 6·90 до 7·75, жито 5·85 до 6·15, ячмѣнь 5·25 до 7·—, овесъ 5·90 до 6·20, горохъ 6·— до 8·50, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина червона 39·— до 53·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пѳ́дволочиска: Пшениця 6·60 до 7·65, жито 5·80 до 6·10, ячмѣнь 5·30 до 6·—, овесъ 5·50 до 5·90, горохъ 5·75 до 8·—, вика —·— до —·— рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —; конюшина червона 39·— до 49·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·25 до 7·85, жито 6·— до 6·35, ячмѣнь 5·75 до 7·25, овесъ 6·— до 6·50 горохъ 6·— до 9·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина червона 40·— до 50.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —.— до —·—

Д-ръ Кость Левицкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корнякто́въ ч. 1., II. поверхъ (Народный До́мъ.)

Приймае заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступае безплатно.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Иванъ Струтиньскій

отворивъ канцелярію адвокатску въ Лиську

(Ринокъ, въ домѣ Каннера.)

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ѳ́дъ 3—5 оп у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3., I. поверхъ.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найлучшихъ жерелъ по́дписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье по́дъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кае. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати що найменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV сомахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдавати тя въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр; по́дписка на оденъ ро́къ (6 выпуско́въ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 3703 9—15

Иларіонъ Гмитрикъ

катихитъ ґімназіи въ Самборѣ

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желехо́вского.

Знижена цѣна 12 зр.

До́стати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Надѳ́слане.

Найдешевше жерело предметѳ́въ оптичныхъ у Львовѣ

по́дъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ по́дъ „Коперніко́мъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтно́й практицѣ шпитально́й и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ѳ́дбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣдеськѳ́мъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **денгистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякі операціи за помочію козаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучні зубы и цѣлі щоки по́сля найновѣйшои системы американьскои, опертѣ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякі недуги ушні.

Правдивй неперевысшений Св. Якова

КАПЛѢ ЖОЛУДКОВЙ

противъ нежиту жолудка и кишокъ, корчѣвъ жолудковыхъ и ослабленя, кольки, згаги, ѳ́дразы, млостей, недугъ селезѣнки, печѣнки та нирокъ и. и. суть до теперь найлѣпшимъ жолудковымъ еліксіромъ, и кождый недужій повиненъ его спробувати; за фляшку 60 кр., и 1 зр. 20 кр.

Професора Д-ра **Лібера**

правдивый еліксіръ на нервы и силу

найлѣпше цѣлюще средство противъ всѣликихъ недугъ нервѳ́въ, за фл. 2 зр., 3 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр. Обширно въ книжцѣ **„Krankentrost“**, котру даромъ можь до́стати: въ Празѣ: Головный складъ Max Fanta Einhorn-Apotheke, у Львовѣ аптика д-ра Міколяша, а також въ многихъ иншихъ аптикахъ.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бо́льше якъ ѳ́дъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ѳ́дбиваня усуваюче и лаго́дно розвбльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бо́льше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску універсальну мать домову.

Она по́сля многихъ досвѣдо́въ знаменито полагоджуе чищенье, ґрануляцію и заговнье пораненыхъ мѣсць а кро́мъ того дѣлае уемирнюче и розкладае бо́ль. 3700 12—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бо́льше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Що лишь выйшла зъ друку книжочка:

„Святый Вечѣрь“

оповѣдання Насла Кирчова.

Се безперечно буде найкрасшимъ и найво́дповѣднѣйшимъ дарункомъ для дѣтей а и селянинъ прочитае ви не безъ интересу. Особливо-жь повинна она бути въ рукахъ кождого, хто займае ся психольоґіею и выхованьемъ дѣтей. — Цѣна 10 кр., зъ пересылкою почтовою 12 кр. — Замовляти можна черезъ Редакцію: „Дѣла“, „Батько́вщины“, „Правды“, Друкарню им. Шевченка, або просто ѳ́дъ автора, ул. Крива, ч. 6. поверхъ II.

НАКЛАДОМЪ

Редакціѣ „Дѣла“

выйшли:

1) Оповѣданя Ол. Кониського цѣна 20 кр.
2) Наші коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

Канцелярія товариства „Просвѣта“

у Львовѣ, ул*ця ѳ́рменьска ч. 27 партеръ

поручае на подарки на

Коляду и Новый Ро́къ

1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняно́й оправѣ 72 кр
2. Коляды и щедро́вки брошур. цѣна 12 кр.

І. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРҐОВЛЯ ҐЕРБАТЫ

основана 1834

въ ***БРОДАХЪ***

поручае си яко найлѣпше жерело 3692 закупна 13 24

ҐЕРБАТЫ

Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

штучні | зубы

Ателіе дентистично-технічне

Б. БЕРҐЕРА

Львѳ́въ, улиця Кароля Людвика число 5.

(Дѳ́мъ п. Штромен ґера)

щоки | и репараціи

Пляцъ Галицкій ч. 14.

!Важне для Пань!

Одинокій магазинъ робо́тъ ручныхъ поручая великій выборъ зачатыхъ и выко́нченыхъ **гафто́въ на канвѣ,** оксамитѣ и т. п., коронокъ, кошико́въ, також всякихъ прибороо́въ до гафту, волочки и т. д. Именно великій засо́бъ подарунко́въ для Пано́въ и Пань 3751 6—3

НА РО́ЗДВО.

Замовленя на провінцію выготовляе ся ѳ́дворотною почтою.

АМАЛІЯ БРУКМАНЪ

пляцъ Галицкій, число 14.

Нема вже кашлю!

Оскара Тіца

БОНБОНЫ ЦИБУЛЕВЙ

Се давне выпробуване средство лѣчниче дѣлае надзвычайно скоро противъ **кашлю, хрипки, замуленя.** Окремый складъ тыхъ бонбоно́въ запевнюе **лишь** успѣхъ, тому треба докладно уважати на имя **Oscar Tietze** и на **марку у видѣ цибулѣ,** бо лучають ся **безъ вартости** а навѣть **шко́дній** по́дробленя.

Въ мѣшочкахъ по 20 и 40 кр.

Головный складъ: аптикарь **F. Krizan Kremsier.** Можна купити въ аптикахъ, дротеріяхъ и т. п.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручае

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка 1/4 фунта 50 кр.

Для церквей

Похо́дній нафтовй по 3 зр.

патентъ и выро́бъ Адама Братковского, знаменитй до ѣзды нѳ́чнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи маѳ

Антѳ́нъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львѳ́въ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБО́РЪ 3663 16—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, ро́вныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень ро́вныхъ фасоно́въ Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хресто́въ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями.

НАЙКРАЩІЙ ПОДАРОКЪ

НА КОЛЯДУ и НОВЫЙ РО́КЪ

Запросины до передплаты на

„ДЗВО́НОКЪ“

письмо илюстроване для науки и забавы рускихъ дѣтей и молодежи.

Зъ днемъ 1-го сѣчня 1891 розпочинае „ДЗВО́НОКЪ“ другій ро́чникъ свого выдавництва. Кромѣ поменчихъ займаючихъ и ро́знообразныхъ праць подасть „ДЗВО́НОКЪ“ въ р. 1891:

1) **Амічіса:** „Записки Школяра“, о котро́мъ критика высказуесь, що въ кождій хатѣ италійскій найдешь „Молитовникъ“ и Амічіса, „Записки“.

2) **Пригоды Донъ-Кіхота** зъ испан. повѣсти переробивъ Ив. Франко.

„ДЗВО́НОКЪ“ буде и сего року щедро илюстрованый картинами во́дповѣдаючими текстови. „ДЗВО́НОКЪ“ выходить 1-го и 15-го кождого мѣсяця. **Передплата выносить:** ро́чно 4 зр.; по́вро́чно 2 зр. а чвертьро́чно 1 зр. — Цѣлоро́чній передплатники до́стануть за доплатою 20 кр. (на опакованье и почту) одну зъ слѣдуючихъ двохъ премій по́сля власного выбору: **М. Лисенка:** Коза-дереза, комічна оперетка до спѣву и фортепіяну, або **Ив. Франка:** Лисъ-Микита, богато ижюстрованый епосъ звѣрячій на тлѣ нѣмецкого „Reinecke Fuchs“. — Ро́чникъ 1890 „ДЗВО́НКА“ набути можь по цѣнѣ 4 зр.

Письма и передплату просимо адресувати:

Редакція „Дзво́нка“ у Львовѣ ул. Чарнецкого ч. 26.

НАЙКРАСШІ ПОДАРУНКИ на Ро́здво и Новый Ро́къ

можна до́стати въ переплетничо́мъ заведеню

МИХАИЛА СПОЖАРСКОГО

у Львовѣ, Но́двалье ч. 9.

Молитвенники укладу Впреосв. митроп. Сильвестра въ прекрасно́й оправѣ для женщинъ и дѣтей по цѣнѣ 60 кр., 1·20, зр., 3 зр. 5, 6 до 7 зр.

Народно руски орнаменты до вышиваня въ красно́й тецѣ по цѣнѣ 3 зр. 20 кр. 4 зр и 6 зр. 60 кр.

Памятники, Альбумы, Незабудьки, Поезіи, зъ чистого паперу въ прехорошо́й оправѣ плюшево́й, оксамітно́й, шкоряно́й зъ металево-золотымъ моноґрамомъ и зъ украшенями по цѣнѣ 1·50, 2 зр. 3 4, 5, до 6 зр.

Т. Шевченко: Поезіи въ пышно́й ро́знобарвно́й оправѣ по цѣнѣ 5 зр. 20 кр.

Т. Шевченко: Илюстрованый Кобзаръ, Гайдамаки въ великомъ форматѣ въ прекрасно́й оправѣ зъ богато оздобными золоченями по цѣнѣ 15 зр.

Сочиненія А. С. Пушкина въ 10 томахъ въ прекрасно́й оправѣ полотняно́й зъ витиснами по цѣнѣ 5 зр 50 кр.

При замовленю упрашаю о долученье 10 кр. на фрахтъ и опаковань̆е. — *Посылки ѳ́дворотною почтою*

Поручаю ся зъ поважаньемъ

Михаилъ Спожарскій

переплетникъ.

Кирило Думинъ

кравець мужескій

ул. Хорущины ч. 9. ро́гъ улицъ Сокола ч. 1.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ

ОПАВА австр. Шлескъ

торговля насѣня для ро́льництва и лѣсо́въ

поручае насѣнье, о великій силѣ прозябаня по́дъ ґарантіею, кождого рода en gros и en detail.

Великій складъ штучныхъ навозо́въ по найдешевшихъ цѣнахъ. Взо́рцѣ и цѣнники даромъ и оплатно.

Обниженй цѣны нафты.

Лишь улиця Собѣского число 1.

Р. ДІТМАРЪ

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій и ул. Собѣского ч. 1

Головный складъ

галицкои неексильодуючои нафты

Выключна продажа Р. Дітмара невыбухаючого петролею (Ditmar-s Sicherheits-Petroleum)

продае літру нафты сальоновои подво́йно рафінован. 22 кр.
„ „ господарскои „ „ 20 „
„ „ „Р. Дітмара не-експльодуючои“ 32 „

При одноразово́мъ закупнѣ або при заплатѣ внередъ, щобы до́стати частями

опускаю при 10 літрахъ 2 кр. на літрѣ
при бочкахъ ваги 140 кіл. ѳ́дповѣдный рабатъ.

Безплатна достава до дому ѳ́дъ 5 літ. почавши власнымъ возомъ.

Телефону ч 226. 3743 4—8

Найлѣп. олѣй до поправныхъ лямпъ.

Лишь неексплоду́юча нафта.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ денно́мъ найточнѣйшо́мъ не вычисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

$4\frac{1}{2}\%$ **листы ипотечні**
5% **листы ипотечні премійованй**
5% „ „ **безъ премій**
$4\frac{1}{2}\%$ **листы товариства кредитового земского**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **Банку краєвого**
$4\frac{1}{2}\%$ **позичку краєву галицку** 3483 76—7
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
$4\frac{1}{2}\%$ **позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігація индемнізаційній**

а всѣ тій паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ѳ́дъ П. Т купуючихъ всѣлякій выльосованій а ще платній мѣсцевій паперы цѣнній, також запасній купоны за готівку, безъ нѣякого ѳ́дчисленя, а замѣсцевій лишь за ѳ́дчисленьемъ спрандешныхъ коштѳ́въ.

До ефектѳ́въ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштѳ́въ, котрі самъ поносить.

Теперь хибуютъ аркушѣ купоновій до

При закупнй товарѳ́въ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Цанѣръ въ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, по́дъ зар. К. Бадіарского.

Ч. 289. Львôвъ. Понедѣлокъ 24 грудня 1890 (5 сѣчня 1891). Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôкъ недѣль и другихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, Ill. Kolowratgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло" и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло" въ літер. додатком
въ Австрії: за Границею:
на цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року 12 зр.
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року 6 зр.
на місяць . . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . 14 зр. на пôвъ року 8 зр.
на чверть року . . . . 4 зр. на місяць . . . 1 зр. 25 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи анонимныхъ листôвъ не повертаютъ. — Реклямацѣ неопечатанѣй вôльнѣ вôдъ порта. Поодинокe число коштуе 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаютъся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки печатнôй, въ рубр. „Надісłане" по 20 кр. а. в.
Подяки числятъся по 10 кр. вôдъ стрічки.

Запросины до передплаты на рôкъ 1891.

За Божою помочію и при щирôй пôдпорѣ нашихъ патріотôвъ вступае „Дѣло" зъ днемъ 2 (13) сѣчня 1891 въ дванацятый рôкъ выдавництва.

Черезъ одинацять лѣтъ сповняли мы святый обовязокъ супротивъ свого народу, а що сповняли єго совѣстно, се можуть осудити нашѣ читателѣ, нашъ цѣлый народъ, осудить колись и исторія. Можемо зъ чистою совѣстію сказати, що мы середъ всякихъ злиднѣвъ пôдносили неустрашимо въ гору народный праporъ и держались вѣрно завѣту нашого ґенія: „Въ своѣй хатѣ, своя правда и сила и воля!"

Того народного прапору, котрый теперь ставъ ще виднѣйшій цѣлому свѣтови, и того завѣту нашого ґенія будемо й на дальше держати ся, та ще тымъ крѣпше, що настали часы, въ котрыхъ противники святои идеѣ народнои, бачучи, що имъ приходить ся щезати, якъ тому дымови, въ судорогахъ кидають ся на то, що имъ вѣщуе загибель.

Проґрама „Дѣла", вповнѣ независимого народного орґану руского, позôстане и дальше та сама, а будемо зъ нею тымъ певнѣйше выступати, що наслѣдки єи стали вже добре видній, а справа руска набрала нинѣ вже широкого значѣня и въ Австріи и въ Славянщинѣ и въ Европѣ.

Однакожь нашѣ силы були бы за слабѣ, нашѣ змаганя въ переводженю народнои проґрамы позôстали бы безуспѣшными, наколи-бъ насъ не пôддержала свѣтла а велика громада нашихъ патріотôвъ. Але мы, що одинацять лѣтъ устоялись лише при помочи нашихъ патріотôвъ, маемо повну надѣю, що они й теперь неôдкажуть намъ своєи помочи, коли настають часы вельми важнѣ для нашого народу, часы, котрѣ будуть може и рѣшати о єго судьбѣ.

Дѣло буде и въ слѣдующôмъ роцѣ выходити пôдъ тыми самыми условіями, що доси, а сподѣваємось, що оно знайде щирый привѣтъ у кождого, кому дорога доля нашого народу!

Нова ситуація.

IV.

Проґрамовою бесѣдою своєю въ соймѣ посолъ Романчукъ зазначивъ становище руских народовцѣвъ; въ бесѣдѣ своѣй на загальныхъ зборахъ Народнои Рады высказавъ права, потребы и жаданя Русинôвъ. Обѣ бесѣды взаимно доповняють ся.

Якъ т. зв. проґрама Романчука єсть властиво проґрамою Русинôвъ зъ 1848-ого року, такъ постуляты єго суть властиво постулятами въ-части вже Лавровского а ôдтакъ всенародныхъ вѣчь, особливо послѣдного вѣча зъ р. 1888, устроєного рускими послами. Такъ и повинно бути. Русины не повинни змѣняти анѣ свого становища анѣ своихъ постулятôвъ, єсли має ся ихъ уважати за факторъ, котрому вѣрити можна и зъ котрымъ числити ся треба. Доси була то власне одна зъ найслабшихъ нашихъ сторôнъ, що мы не потрафили взбудити достаточного довѣрія до себе: Русинамъ закидали неразъ, що они маніфестують ся въ розличный спôсôбъ, що отже не знати добре, анѣ хто они, анѣ чого хочуть. Теперь сумнѣву не може бути: мы уважаємо себе за самостôйный народъ славянскій, и на тôй основѣ розвиваючись хочемо въ Австріи дôйти до того степеня культуры и добробыту, якъ Чехи, и до тыхъ політичныхъ правъ, якѣ мають Поляки.

Зъ того становища зôйти, ôдъ своихъ цѣлей и правъ ôдступити мы не можемо, бо се значило бы задекретувати себе самымъ на смерть. Въ тôмъ отже мы и не можемо оглядати ся на то, якъ будуть инші факторы до насъ ôдносити ся, чи мы знайдемо у нихъ симпатію и пôдмогу, чи супротивленье. На сей другій случай мы готовѣ вести борбу хоть-бы на житье и смерть.

Але мы сподѣваємо ся, що до того не прийде. Наша проґрама, нашѣ цѣли — такѣ, що повинні ихъ зичливо приймити и другѣ народы Австріи, и правительство, и такожъ найблизшій намъ народъ польскій. Мы можемо хиба стратити симпатію россійскихъ централістôвъ, безвзглядныхъ пропаґаторôвъ православія и приверженцѣвъ абсолютизму, але на тыхъ сумпатію и помôчь мы не можемо и не хочемо рефлектувати; хочь-бы до того міліона, якій прийшовъ на ратованье „Рольничого Заведенія", мавъ прийти ще и другій або третій міліонъ, то всѣ тѣ міліоны не поможуть рускому народови въ Галичинѣ тôлько, кôлько зъ політики, слекулюючои на тѣ міліоны, прийшло бы для него шкоды.

Въ проґрамѣ и постулятахъ посла Романчука высказано бôльше-менше все, що Русины маютъ до высказаня и чого ôдъ нихъ можна жадати. Мы поступили зовсѣмъ льояльно на всѣ стороны, мы заявились отверто, щиро и ясно, и тую щирôсть та ясноôсть мы перенесли надъ взгляды опортуністичнѣ, котрѣ бы може всказували не згадувати теперь дечого, що комусь не сподобае ся. Але мы не хотѣли укрывати нѣчого, щобы устороннти всяке посуджуванье насъ о нещирôсть, о яке затаюванье.

П. Романчукъ уґрупувавъ жаданя Русинôвъ въ той спôсôбъ, що заспокоєнье одныхъ мало бы наступити сейчасъ черезъ саму змѣну правительственнои системы, другихъ въ найблизшôмъ, иншихъ въ дальшôмъ часѣ дорогою адміністраційною. Загальный зборъ Народнои Рады у Львовѣ, приймивши тѣ всѣ постуляты, ухваливъ резолюцію, щобы выдѣлъ товариства „потребы руского народу предложивъ компетентнымъ сферамъ, звертаючи особливу увагу на найнаглѣйшѣ, и старавъ ся о ихъ залагодженье". Обовязкомъ выдѣлу буде теперь выбрати найпильнѣйшѣ зъ постулятôвъ и предложити ихъ правительству краєвому а въ разѣ потребы и центральному.

Выдѣлъ Народнои Рады має отже дальше вести дѣло, зачате рускими послами въ соймѣ, именно въ тôмъ часѣ, коли не радить соймъ. Пôдпирати єго будуть зъ однои стороны рускѣ послы, котрѣ и выразно уповажнили пп. Романчука и д-ра Савчака до ведення дальшои акціи; зъ другои стороны ôнъ числить на пôдпертье Впреосв. митрополита и цѣлого руского епископату, такъ якъ выдѣлъ дѣлати буде въ дусѣ тои проґрамы, до котрои князѣ нашои церкви приступили. Якъ до послôвъ належати буде особливо выборювати потôмъ въ соймѣ тѣ постуляты Русинôвъ, котрѣ безъ сойму не можуть бути залагодженѣ, такъ зновъ справы чисто церковнѣ и вѣроисповѣднѣ належать очевидно до нашого епископату. Въ той спôсôбъ тіи три факторы: выдѣлъ Народнои Рады, рускѣ послы и рускій епископатъ мали бы и дѣлати спôльно и доповнати взаимно свою акцію.

Але дѣяльноôсть та буде мати пожаданый успѣхъ лишь тогды, коли активну участь въ нѣй возьме и загалъ руского народу. Власна праця конечна єсть для добра не тôлько поодинокого чоловѣка, але ще бôльше цѣлыхъ народôвъ. Акція рускихъ послôвъ въ соймѣ мала на цѣли — не такъ придбати Русинамъ вже повнѣ, готовѣ здобутки, якъ узыскати тѣ пôдставы, котрѣ потрѣбнѣ суть до осяганя здобутковъ власною працею, и позыскати бôльше рукъ до працѣ. Тѣ руки знайдуть ся, коли такъ численнѣ нашѣ засланники повернуть зъ захôднои Галичины и коли у всхôднôй Галичинѣ звôльнять ся пута, якѣ тяжать теперь на такъ многихъ рукахъ тôлько тому, що тѣ руки суть рускѣ и на рускôй нивѣ хотять працювати. И доси Русины вправдѣ такожъ трудили ся, але безъ участи многихъ добрыхъ робôтникôвъ и зъ малыми выглядами на скорѣ плоды своєи працѣ.

Вправдѣ декотрѣ участники въ дотепѣшнôй всенароднôй праци мусять ôдпасти, але то именно участники такѣ, котрыхъ робота була переважно деструктивна, котрыхъ участь не помочію але завадою була и у внутрѣшнôй роботѣ Русинôвъ и въ осягненю успѣхôвъ зъ тои роботы зо внѣ. То суть люде, котрыхъ участь въ спôльнôмъ комітетѣ выборчôмъ въ р. 1885 перешкодила Русинамъ мати 8 послôвъ въ радѣ державнôй въ родѣ Бережницкихъ, Александрôвъ Огоновскихъ и Романчукôвъ замѣсть теперѣшныхъ 5, а однакъ при тôмъ не придбала навѣть солідарности Русинôвъ. То люде, черезъ котрыхъ и при выборахъ до сойму въ р. 1889 Русины стратили пару мандатôвъ (пр. въ Рудецкôмъ); котрѣ спôльне дѣланье Русинôвъ зводять на факційнѣ споры; котрѣ черезъ оплачуваныхъ ними аґентôвъ (якъ се выказавъ процесъ Книша) компромітують Русинôвъ безъ всякои потребы и хôсна; котрѣ въ своихъ орґанахъ навѣть въ часѣ повнои нѣбы-то солідарности Русинôвъ пôдъюджували неустанно противъ найлучшихъ патріотôвъ, стоячихъ на основѣ самостôйности руского народу. Спôлка зъ такими елементами, така чисто позôрна солідарноôсть не скрѣпляла а радше ослабляла Русинôвъ; она могла бути тôлько выплывомъ крайнои роспуки.

Але за то конечна єсть солідарноôсть и спôлка до всенароднои працѣ всѣхъ тыхъ Русинôвъ, котрѣ не розходять ся радикально въ своихъ цѣляхъ и бажаняхъ, котрѣ не надъужывають солідарности Русинôвъ до своихъ деструктивныхъ тенденцій, котрѣ честно и щиро хотять трудити ся для руского народу въ тыхъ условіяхъ, якѣ въ обставинахъ нашихъ суть єдино можливѣ. Такѣ всѣ повиннѣ лучити ся пôдъ спôльною всѣми найважнѣйшими факторами принятою и для галицкихъ Русинôвъ єдино можливою проґрамою, котрои широкѣ рамы дають при тôмъ можноôсть помѣстити въ собѣ консерватистôвъ и лібералôвъ, етимольоґôвъ и фонетикôвъ. Отже до всѣхъ такихъ Русинôвъ, и до тыхъ, що стояли доси на боцѣ, и до тыхъ, що тôлько зъ привычки або зъ подôбныхъ причинъ, помимо ôдмѣнного пересвѣдченя, ишли за ложными пророками,

---

Ройтôвъ шибъ.

Образокъ зъ Галицкои Каліфорніи

Стефана Пятки.

(*Конецъ.*)

III.

Упала безрога Данила Пачки въ Ройтôвъ шибъ та й тôлько мавъ пожитку; а сытна була штука: шѣсдесять уже купцѣ давала, а ôнъ хотѣвъ вôсѣмдесять и пять. Пропала безрога въ Ройтовôй ямѣ, — нѣчого й не казавъ Пачка нѣкому, щобы рѣзники-купцѣ не смѣяли ся.

Отъ въ тôмъ своѣмъ клопотѣ пôйшовъ Данило Пачка — ôнъ бувъ народнымъ учителемъ — до комуны, жалуе ся, що пôдъ его ôкнами, чотири кроки ôдъ школы, Ройтôвъ шибъ ненакрытый, необставленый, до ямы падають въ ночи люде, а въ день худоба, и зъбдтамъ уже не вылазять.

Нѣхто не слухае Данила Пачки: смѣють ся, кепкують.

— Мы вамъ позволяємо засыпати — каже панъ презесъ, — нѣхто вамъ слова за се не скаже — моя голова въ тôмъ, на мене спустѣть ся!

— Така рада може чоловѣка гнѣвати, — ôдповѣдае Пачка. — До засыпаня такои пропасти треба тысячь рукъ кучинірскихъ зъ мѣхами, кôлька сотокъ, а у мене того нема, а дѣти бѣгають зô школы тамтуды, — не тяжко о клопôтъ.

— Самѣ кажете, що треба рукъ и грошей, а въ насъ такожъ на се нема капіталôвъ — засыпувати чинись ямы. Впрочôмъ вы можете пôзвати Ройта до староства, до суду, а власти приневолять єго до того, що засыпле.

— Якъ то? вы менѣ кажете выступати противъ того, котрый на одно слово маe кôльканацять тысячь голодныхъ ротôвъ на свои услуги и може мене де-небудь до закопу кинути? Вы, добродѣю, чей знаете, що въ мене жѣнка, дѣти дрôбнѣ, родина численна, а капіталôвъ нѣякихъ...

Зареготавъ ся панъ презесъ комунальный, а секретарь и другѣ писарѣ єму завторували.

— А вы намъ кажете зъ Ройтомъ зачѣпати ся? — спытавъ презесъ Пачки. — Мы прецѣнь не менше завислѣ ôдъ єго примхи, якъ вы. Моя рада для васъ: сидѣть тихо, не рипайте ся, не выкликуйте вовка зъ лѣса! Може колись въ тую яму упаде такій, що буде бôльше коштувати, анѣжь ваша безрога и корова Малецкого, — то й засыпле ся. А такъ, що зроблю? Обставлю въ день патыками, а въ ночи повытягають на топливо...

Здивувавъ ся Данило Пачка на таку споvѣдь презесôвску; навѣть тотѣ, що таку велику силу мали въ цѣлôй Галицкôй Каліфорвіи, тремтѣли передъ Ройтомъ, признавались явно до своєи безсильности супротивъ могучости и волѣ Мардохея Ройта. Отже постановивъ пôсля змоги самъ сторожити коло ямы, остерѣгати людей передъ неминучою смертію — а вже бôльше нѣгде не йти жалуватись на самого Ройта.

IV.

Вернувъ разъ учитель Пачка по полудни до дому, хоче помогти жѣнцѣ щуры выгнати зъ комнаты и воду по зливнôмъ дощи вычерпати зъ нея, якъ ненадѣйно цѣлый дôмъ затрясъ ся, а пôдъ землею заклекотѣло, наче сто патронôвъ динамітныхъ наразъ выстрѣлило. Дивить ся Пачка крôзь ôкно на Ройтову яму, — зле! Замѣтивъ, що земля доокола ямы на самôй стежцѣ пôдъ ôкнами, куды люде переходили, закропила ся, а отворъ очевидячки побôльшавъ ся.

— Нинѣ мабуть не будемо спати въ хатѣ, — говорить Данило жѣнцѣ, — Ройтова яма дôстала примхи, готова ще й цѣлый дôмъ проковтнути.

— Закимъ ты прийшовъ, то щось три рязы такъ пôдъ землею загудѣло — мовить жѣнка.

И зновъ потрясло цѣлымъ дômомъ, жѣнка и дѣти спискотѣли, страшный пôдземный гукъ, хоть тревавъ малу хвильку, страшно наполошивъ симъ разомъ бѣдну родину Пачки.

Занѣсъ Пачка свои дѣти до сусѣдного шинку, а вертаючи побачивъ, що на мѣсци, де була стежка, зробила ся ôдхлань зъ Ройтовои ямы. Завѣдомивъ власть комунальну и гôрничу, щобы дали на нôчь сторожу, котра бы остерѣгала проходячихъ людей передъ небезпечностію смерти.

Обѣцяли пôслати сторôжу.

Яма тымчасомъ розсувала ся що-разъ бôльше. Вечеромъ замѣтивъ Данило, що половина єго дому стоить надъ безоднею, перехôдъ людямъ по-пôдъ ôкна бувъ перетятый: не могли дôстати ся, нѣ сесѣ тамъ, нѣ тамтѣ сюды.

Вже й змеркло ся, дощь хляпае, а сторôжа все ще не приходила.

Данило Пачка стоить на дощи — сторожить, остерѣгае прохожихъ. Тôлько ночуе здалека людскѣ кроки, кричать:

— Не йдѣть туды! вернѣть ся! ту яма запала ся, пропасть пôдъ ôкнами!

Ямарѣ, знаючѣ сердечноôсть Данила Пачки, дякували єму и завертали ся.

Аж надôйшли два ямарѣ пяні. Идуть найбôльшою яругою, бовтають ногами, спѣвають якось жовнярскои, а що-хвиля стають, цѣлують ся, матѣркують собѣ зъ великои любови и щирости

— Брате! — говорить оденъ — нехай не называю ся Микитою Рыломъ, якъ нинѣ Ройтового баришôвника не сбôлье кава червона!. Слухай, я теперь на своѣмъ стою, знаешь, на своѣмъ!. Ту десь яма, котру я злодѣвши Ройтови давъ за дурно...

— Тихо, тихо, бо намъ не выплатять за „шихту"! — остерѣгае на-потемкахъ другій.

— Що-о?.. я бою ся може Ройта, що за мою працю пануе, а мене на бѣду привѣвъ зъ тымъ другимъ злодѣемъ Фоктомъ?! Придушивъ я бувъ уже разъ Ройта, але ôнъ не мине моихъ рукъ!..

— Тихо! хтось стоить, пôдслухуе...

— Стримайте ся люде! — кличе Данило — ту яма засунула ся, не йдѣть дальше!

— А дивн! то Фокта голосъ, того драба, що писавъ контрактъ Ройтови! того Фокта, що збавивъ мене всього, всього! — закричавъ пяный Микита Рыло до свого товариша. — Бий злодѣя Фокта! бий, що ся влѣзе! за мою працю!..

И на сердегу Данила Пачку посыпали ся кулаки за покутного писаря Фокта, — ôнъ упавъ безъ памяти, окровавленый, на землю.

Выйшла жѣнка, заволѣвла Данила напôвъ мертвого до дѣтей, а оба ворохобники, спѣваючи, полетѣли въ пропасть... тôлько за ними зашумѣло!..

До першои годины по пôвночи ишли люде, якъ звычайно, стежкою по-пôдъ школу, але вже не було другого Данила Пачки, щобы ихъ остерѣгавъ передъ пропастію... Кôлько ихъ тои ночи по Микитѣ Рылѣ и его товаришу черезъ пять годинъ попадало въ яму, — Богу единому вѣдомо!

О другôй годинѣ по пôвночи зъявила ся поліція инспекційна и знайшла все — въ порядку.

Скоро свѣтъ, зачорнѣли ся кучиніры. Мовь гайворонье стали зносити лупокъ, камѣнье зъ сусѣдныхъ кошаръ, стали засыпувати зъ великою поквапностію Ройтову яму.

Въ три недѣлѣ пôзнѣйше стоявъ на тôмъ мѣсци шинокъ — „чантина" грубои єнты. Музика грала, народъ гулявъ, веселивъ ся — не знаючи о тôмъ, що скаче на могилѣ своихъ братôвъ и сестеръ, котрѣ ненадѣйно знайшли свою смерть и освободу ôдъ суеты житейскои, — не знаючи й о тôмъ, що и той Микита Рыло, за котрымъ пытали по цѣлôй Галицкôй Каліфорніи, спочивавъ на сто кôлькадесять метрôвъ пôдъ ихъ ногами...

Отъ и Ройтôвъ шибъ!

Рôпне, 6 сѣчня 1887.

Стефанъ Пятка.

взагалѣ до всѣхъ, щó хотять созидати а не разоряти, — ôдзываємо ся нинѣ, въ навечеріе Рождества Христового: ставайте до спôльнои працѣ, нехай буде на Руси миръ и благоволеніе!... Выкористуймо кожду хвилю, не залишаймо анѣ однои способности, намъ даванои! Нехай анѣ одна рука, до працѣ здôбна, не спочиває даромъ: хто може, нехай працює на поли політичнôмъ, хто на просвѣтнôмъ, хто на економічнôмъ, — а все въ згодѣ, а всѣ для однои цѣли — добра руского народу!...

На таку спôльну працю мы и маємо повну надѣю, бо вже теперь приступають до неи дуже поважнѝ силы, котрѝ доси не йшли зъ нами, а приступить безъ сумнѣву ще бôльше, коли пересвѣдчать ся, що мы не ôдпыхаємо ôдъ себе, але радо пригортаємо кождого щирого чоловѣка. А будуть люде до працѣ и и буде праця, то будуть и плоды зъ тои працѣ. Тыхъ плодôвъ якъ найскорше дôждати ся бажаємо всѣмъ добрымъ Русинамъ при надходячôмъ Рождествѣ Христовôмъ!

Письма признаня

послови Романчукови и єго товаришамъ одномышленникамъ.

XLI.

Зъ повѣту стрыйского.

Неменше насъ Верховинцѣвъ пробудивъ голосъ руского клюбу соймового устами Высокоповажаного посла Романчука и Є. Евсц. Впреосвященьства, а розглянувшись нашимъ хлопскимъ розумомъ: де правда и чин мы дѣти, изъ щирого серца складаємо подяку въ имени громады Высокоповажаному пос. Романчукови и Єго Вповажанымъ товаришамъ, и заявляємо, що у всѣхъ точкахъ програмы годимо ся.

Опорець въ грудню 1890.

Павло Щадей, вôйтъ. — Павло Ракочій, радный и старшій братъ. — Пилипъ Марусякъ, Гриць Грицѣвка, Гриць Калугôръ, Олександеръ Ракочій, Гриць Чеприкачь, Иванъ Головчаньскій, радний. — Иванъ Чеприкачь, господарь. — О. Евстахій Качмарскій, парохъ.

——

XLII.

Ôдъ Пôдбужа.

Высокоповажаный Заступнику народный!

Всѣ щирѝ Русины Галицкои Руси — Русины, що щиро люблять міліоны пôдъупавшихъ народныхъ своихъ масъ; що для двигненя ихъ цѣлый вѣкъ свôй працюють и працювати хотять, — Русины, щó щиро бажають, щобы тіи масы не вынародовляли ся, не стали нѣ Полаками, нѣ Москалями, нѣ Волохами, нѣ Мадярами, но щобы народно и культурно розвивали ся яко Русины, — тѣ Русины, щó хоть нема куточка на ихъ широкôй земли ôдъ Тисы по Десну, ôдъ Сяну ажь по Чорне море, де бы имъ не перешкаджано культурно и народно розвивати ся, то однакожь видять ще въ Австріи одиноку можнôсть свого народного и культурного розвою, — тѣ Русины давно ожидали, що заступники нашого народу въ соймѣ и въ радѣ державнôй поставлять ясно програму, щобы нарôдъ знавъ, до чого змагати, и щобы нашъ край, наша держава, правительство и корона, ба и цѣла Еврона знали: хто мы Русины? чого мы хочемо? якѝ права намъ належать ся?

Тымъ бôльше ожидали щирѝ Русины, — щó не глядали и не глядають спасеня по-за предѣлами Австріи — смѣлого и отвертого оголошеня ясной програмы передъ такимъ форумъ европейскимъ, якъ есть соймъ краевый и рада державна, — що горсточка такъ званыхъ „общерусôвъ“ и публицисты „общерусскѝ“ въ Галичинѣ и у Вѣдни, остаючѝ на фондахъ „благотворительныхъ комітетôвъ“ и баламутять и баламутили вже ôдъ давныхъ лѣтъ якъ нашѝ недозрѣлѝ масы, такъ и часть нашои интеліґенціи, особливо тои, котрôй бракъ ґрунтовнѣйшои науки въ тôмъ напрямѣ, що не допускає тѣ масы и ту часть интеліґенціи до свѣдомости своеи южно-рускои народности, — що высмѣвае безкарно нашѝ найбôльшѝ свящѣ, якъ нашъ народный языкъ, нашѝ народнѝ звычаѣ, нашу кроваву минувшину и цѣлу нашу народну суть, — що розбуджує своимъ дѣланьемъ у нашого народу симпатіи до россійского правительства, котрѝ намъ всѣмъ Русинамъ страшенно шкодять, а вже-жь нѣчого говорити, що россійске правительство не заслугує и на найменшѝ симпатіи Русинôвъ, бо оно, пôдъ абсолютнымъ правлѣньемъ, давить и гнете 18 міліонôвъ нашихъ рôдныхъ братôвъ на рôднôй ихъ земли.

Тому-жь то якъ мы, пôдписанѝ Русины зъ повѣта пôдбужского, такъ и — смѣло можемо сказати — цѣлый, не тôлько триміліоновый нарôдъ галицко-рускіи але и цѣлый нашъ 20-міліоновый нарôдъ южно-рускіи — складаємо сердечну подяку и вповнѣ заслуже не признанье Высокоповажаному Заступникови народному Пану Юліяну Романчуку и Єго Достойнымъ Товаришамъ-одномышленникамъ изъ соймового руского клюбу за оголошенье въ соймѣ галицкôмъ ясной програмы нашого галицко-рускаго народу, до котрои мы вповнѣ прилучаємо ся.

При сѣй нагодѣ складаємо подяку Єго Ексцеленціи Впреосвященому митрополитови Сильвестрови и епископамъ нашимъ, котрѝ безъ хитаня пôдперли програму бôльшости нашихъ рускихъ послôвъ, а черезъ те поклали основу до того, що австрійске правительство ôдступить ôдъ нещастнои системы и що буде ôдъ теперь рускій нарôдъ въ єго просвѣтнôмъ, господарскôмъ, народнôмъ и взагалѣ культурнôмъ розвою спомагати.

Пôдбужь дня 1 (13) грудня 1890.

Титко Реваковичь, судья повѣтовый. — Мих. Гординьскій, нотарь въ Пôдбужи. — Василь Палѣй, канцелістъ судовый. — Григорій Федишинъ, Пилипъ Маричь, Николай Кулѣвчакъ, Василь Федишинъ, Иванъ Кенцъ, Федьо Процикъ, Стефанъ Процикъ — господарѣ въ Пôдбужи. — о. Г. Морозъ, священикъ въ Рыбнику. — Василь Василѣвъ. — о. Наль Богданъ Ломницкій, священикъ въ Кропивнику старôмъ. — о. Іосифъ Дубъ, парохъ зъ Быстрицѣ.— о. И Леонтовичь, парохъ Урожа. — Матѣй Крохмальскій, Петро Огаръ, Иванъ Стадникъ, господарѣ въ Урожа.

Голосы прасы о рускôй справѣ.

Въ *Czas*-ѣ зъ 4 н. ст. сѣчня читаємо:

„До рôзнородныхъ неконсеквенцій дневникарства мы призвычаєнѝ, але годѣ того промовчати, чого допускають си деякѝ нашѝ (польскѝ) дневники, оцѣнюючи послѣдній факты пытаня рускаго. Коли передъ лецемъ цѣлого сойму посолъ Романчукъ высказавъ свою звѣстну програму и коли митрополитъ а ôдтакъ намѣстникъ супротивъ сеи програмы заняли прихильне становище, явились заразъ въ деякихъ дневникахъ поголоски о тайныхъ переговорахъ и уступствахъ, якѝ мавъ очевидно дати Русинамъ намѣстникъ безъ вѣдомости Полякôвъ. Не помогло рѣшуче заявленье намѣстника, высказане на послѣдньôмъ засѣданю сойму, що по-за соймомъ нѣчого не уложено и не довершено. Догадувано ся заѣдно интраґи и страхано ся тайнои змовы межи правительствомъ а Русинами въ некорысть Полякôвъ.

„Въ послѣдныхъ же дняхъ зайшовъ фактъ, котрый мôгъ причинитись до розвѣяня всякихъ сумнѣвôвъ. На зôбраню „Народнои Рады“ послы рускѝ, именно Романчукъ, боронячи програмы своеи, поставленои въ соймѣ, стали ся розширювати въ сей способъ, що въ богато точкахъ выйшли по-за ся рамы, або ся просто подали въ сумнѣвъ. Ôдбивало се дуже, що тѣ, котрѝ такъ рѣшучо заявились за церквою католицкою и въ політичнôй своѣй акціи прилучились до митрополята и епископôвъ, теперь знôвъ вервули до давныхъ жалобъ на реформу василіяньску, довершену зъ припорученя отця св., а тымъ самымъ станули въ суперечности до єрархіи католицкои церкви.

„И тая и богато другихъ точокъ новои ихъ енунціяціи выкликали здивованье людей глубше думаючихъ и насунули пытанье: чи п. Романчукъ и єго товаришѣ мають досыть такту и зрѣлости політичнои, потрѣбнои до переведеня тяжкои акціи, яку почали въ соймѣ. Письмо же пôвъ-урядове, выходяче при Gazet-ѣ Lw. — „Народна Часопись“ — выступило ôдъ разу зъ выявленьемъ рôзниць, якѝ показались межи програмою соймовою пос. Романчука а програмою єго въ „Народнôй Радѣ“, и стало полемізувати въ рѣчами, котрѝ противили ся програмѣ соймовôй апробованôй митрополитомъ, намѣстникомъ та и бесѣдниками, що въ имени бôльшости польскои промавляли въ соймѣ.

„Здаєсь, що та полеміка пôвъ-урядова выйшла зъ права и обовязку дневника пôвъ-урядового, що она остаточно пояснила ситуацію и кладе конець хибному ея пониманю. Сталось однакожь инакше. Деякѝ дневники польскѝ беруть теперь въ оборону п. Романчука и закидають правительству, що недавно заключило зъ Русинами договоры, а теперь звертаєсь противъ нихъ.

„По чиѣй сторонѣ лежать неконсеквенція, кождый легко розсудить. Найперше вмовляє ся въ правительство, мимо єго протестôвъ, договоры, а ôдтакъ робить ся правительству докоры, що ихъ не додержує! Чи однакожь таке поведенье одноі части прасы польскои прычинить ся до розвязаня квестіи для краю найважнѣйшои, то друге пытанье. Мы (Czas) въ договоры правительства противъ и по-за плечима Полякôвъ нѣколи не вѣрили, мы тыхъ договорôвъ не боялись, бо не знаємо способу, якъ тѣ концесіи можна-бъ осущати въ користь Русинôвъ противъ волѣ польскои бôльшости соймовои. На розвôй акціи, початои п. Романчукомъ а приязно принятои бôльшостію польского сойму, давимось длятого спокôйно, але уважаємо такожь обовязкомъ нашимъ, щобы до дальшого ходу прикладати мѣру критики обєктивнои, а послѣдный нашъ судъ застерегли мы собѣ и застерѣгаємо до хвилѣ, коли розпôзнаємо ея по фактахъ и по ея плодахъ.“

Енунціяціею сею ôдпирає Czas зъ одноі стороны всякѝ поголоски о довершеныхъ договорахъ межи правительствомъ а Русинами, а зъ другои солідаризуєсь вповнѣ зъ тымъ, що о. Бобровичь написавъ на тематъ реформы василіяньскои. При тôмъ заявляє Czas, що Русины галицкѝ можуть дôстати уступства лише черезъ соймову бôльшôсть польску, котра якъ бы ручать, есть прихильною початôй акціи. Суду свого Czas не выявляє, а лишає то на часы пôзнѣйшѝ.

Зъ своеи стороны не можемо краковского Czas-у бôльше поінформувати о квестіи василіяньскôй по-надъ те, що о тôй квестіи говорить ся въ „Дѣлѣ“. Католицизмъ а згадана реформа черезъ василіянôвъ не суть рѣчами ідентичными. Се розумѣють и найчистѣйшои воды католики, але розумѣють при тôмъ и те, що для Русинôвъ цѣле се дѣло було несмачне, а несмакъ ихъ до василіянôвъ мавъ и має свою давну историчну пôдставу. Реформа чина Василіянъ була предпринята въ часѣ, коли о католицизмѣ загалу Русинôвъ галицкихъ дехто сумнѣвавъ ся зъ великою обидою для рускои єрархіи. Наколи-жь по солідарнôмъ заявленю вѣрности для руско-католицкои церкви послами рускими и епископатомъ рускимъ хтось радъ бы хвилево предпринятѣ мѣры пôддержувати постôйно, — то сумнѣваємось, чи въ тôмъ лежала бы хочь крыхôтка розуму політичного. Хиба, що деякѣ сферы, а мѣжь ними и панове зъ Czas-у, по нинѣшный день держали бы загалъ Русинôвъ галицкихъ и ихъ епископатъ въ пôдозрѣню о симпатіи для схизмы.

Якъ розвинесь дальша акція політична, мы такъ само не хочемо пересуджувати, якъ и Czas. Онъ орієнтуєсь и хоче передовсѣмъ бачити плоды початои акціи зô стороны Русинôвъ. И мы въ сякою-такою терпеливостію будемо выжидати позитивныхъ проявôвъ тои симпатіи бôльшости соймовои, за котру Czas, наколи може ручати, ручить намъ. Ôдступать тая бôльшôсть ôдъ давнѣйшои своеи системы, примѣнюваноі до Русинôвъ галицкихъ, то за успѣхъ всеи акціи можемо ручати; не ôдступить — то сама розвязала намъ и правительству руки. ——

Бôльше-менше тазу саму статью, якъ Czas, помѣстивъ такожь въ суботу львôвскій *Przegląd*, полемізуючи зъ Gazet-ою Narodow-ою, котра ударила на „Народну Часопись“ за ея борбіфаксерію. И онъ зазначує зъ натискомъ, що

„Угоды не було, отже она и хитатись не може; була тôлько свобôдна, безъ нѣякихъ договорôвъ, угодъ и контрактôвъ, льояльна и патріôтична декларація предсѣдателя клюбу рускаго, повитана зъ величезнымъ признаньемъ и недвозначною симпатією въ цѣлôмъ краю. Ича квестія, длячого посолъ Романчукъ не вытревавъ въ рамахъ тои декларациі? Певно за кулісами клюбу рускаго ôдбуває ся межи нимъ а посломъ Антоневичемъ або гофратомъ Коваликимъ ліцитація, и она зневолила єго до того, що пôйшовъ дальше, нѣжь вôльно було пôйти предсѣдателеви поважного и шануючого себе сторонництва політичного. Певно для приєдняня масъ, не выробленыхъ політично, кинено окликъ загального голосованя, а щобы приподобатись безвѣрнопсовѣдноі (?!) интеліґенціи рускôй, зроблено атакъ на езуитôвъ, якъ знôвъ для приєдняня низшого духовенъства ударено на право патронату. Въ огни борбы лучаєсь неразъ, що борцѣ идуть дальше, анѣжь ихъ намѣряли. А посолъ Романчукъ ôдъ дня, въ котрôмъ зложивъ памятну декларацію въ соймѣ, стоить въ огни безнастанноі борбы и веде ея въ ворогами, котрѣ въ суспôльности рускôй мають сильну позицію, здобуту довголѣтною роботою. Але зъ того факту, що онъ ліцитує, не выплывае ще для нѣкого нияого обовязокъ, ентузіязмуватись переседою єго постулятôвъ, особливо-жь тогды, коли они суперечать декларациі, зложенôй въ соймѣ... Отже добре зробила „Народна Часопись“, що ударила заразъ на те, що выходило по-за рамы тои декларациі... Пôвъ-урядовый орґанъ выступає власне въ оборонѣ тои декларациі въ соймѣ предсѣдателя клюбу рускаго, котру зъ признаньемъ принявъ намѣстникъ до вѣдомости именемъ правительства и котрôй митрополитъ церкви руси надавъ свою священичу санкцію.“

„Якъ бачимо, Przegląd, побôчь справы реформы василіяньскои, дотыкає ще двохъ рѣчей: а) змѣны статута краевого та ординацій выборчихъ (внесеня курій и заведеня безпосередныхъ выборôвъ) и б) внесеня права патронату — а послови Романчукови пôдсуває мотивы дивоглядни, котрѝ збивати навѣть не варто. Що до тыхъ справъ — констатуємо насамперед, що въ рефератѣ посла Романчука выразно зазначено, що заспокоенье потребъ, котрѝ дадуть ся залагодити тôлько въ дорозѣ законодавчôй, не кладе ся межи постуляты, котрѝ мають залагодити ся въ наслѣдôкъ заповѣдженои змѣны системы правительства супротивъ Русинôвъ. Потрѣбъ тыхъ Русины будуть доходити спôльно зъ другими народами въ Австріи, а якъ насте хвиля, въ котрôй такѝ пытаня будуть рѣшатись яко дозрѣлѝ до полагодженя, то тогдѣ и „пôвъ-урядова“ Народна Часопись стане за ними, якъ урядова Gazeta Lwowska станула недавно за внесеньемъ права пропінаціи, хотяй то право уважано за świętość народову... Отъ въ Нѣмеччинѣ, котру Австрія, якъ кажуть, у всѣмъ воліюз, есть загальне право голосованя... Впрочôмъ справа змѣны ординаціи выборчои, порушена на зборахъ „Народнои Рады“, не повинна такъ дуже застрашувати галицкихъ пôвъ-офіціозôвъ, бо жь ще передъ декларацією посла Романчука въ соймѣ, посолъ Телишевскій поставивъ всѣми послами рускими пôдписане внесенье о змѣну галицкои соймовои ординаціи выборчои, стремляче до заведеня (майже-)загального голосованя въ курыи сельскôй... а мотивуючи свое внесенье, натягнувъ на те, що до загального голосованя въ повнôмъ значѣню — колись таки дôйти мусить, бо ходу часу нѣхто не збере. Наконецъ мы можемо смѣло заперечити замѣтови Przegląd-у, мовь бы то обѣ повысшѝ справы суперечали декларациі посла Романчука и выходили поза ея рамы. Нехай выразно скаже: котрôй то точцѣ програмы они суперечать? Мы нѣяк не можемо добачити якои суперечности.

——

Червоная Русь теперь дуже бѣдненька и — якъ то каже ся въ пѣсни — сама не знає що почати, то жь бье ся, якъ та рыбонька объ жѣдъ. Позавчера у неи програма Романчука була „зрадою“ галицко-руского народу; вчера она вже противъ програмы „собственно“ нѣчого не мала; нинѣ жь уже сама не знає, противъ чого властиво она що має або не має, — знає лишь тôлько, що — hilf was helfen kann — треба выдумувати, натрвґувати, упôдлювати, щобы тôлько и про неи мали люде що сказати. Не завидуємо ѣй того!

Въ остатнôмъ числѣ подала она статью „Изъ новой еры“, въ котрôй що слово — то выдумка, а по-при те и упôдленье себе самои.

Насамперед „Червоная Русь“ сфальшувала уступъ зъ письма Ал. Бобиневича умѣщеного днемъ передъ тымъ въ „Дѣлѣ“. Потôмъ — пôдъ новый рôкъ — подала „кружащіи слухи“ (sic!), що нѣбы то „митрополитъ настаєтъ на смѣну въ составѣ редакціи „Дѣла“ — о чôмъ, розумѣєсь, нѣхто не чувъ и не знає, бо-жь о чôмсь подобнôмъ навѣть подумати годѣ и нѣякѣ слухи не можуть кружити. Дальше написала, що авторы маніфесту „Русины Галицкои Земли“ обѣцяли були митрополитови дати пôдписати маніфестъ той „Русскôй Радѣ“, а потôмъ нѣбыто сказали митрополитови, що „Русская Рада“ рѣшила маніфестъ не пôдписувати, — очевидно се неправда, бо нѣхто нѣчого такого митрополитови не казавъ. — Єсть народна пословиця: „брехати — не цѣпомъ махати!“ — рѣчь легка, але якъ мы передъ кôлькома днями вôзвали „Червовую Русь“, щобы подала имя якогось народовця, на котрого напялена цѣлый мѣхъ ложи, то до нинѣшного дня чомусь мовчить: не называє по имени... Ага!

А упôдлилась „Червоная Русь“ въ тôмъ уступѣ статьѣ, де — ad captandam benevolentiam пôвъ-офіціозôвъ — выступає противъ посла Романчука за те, що онъ въ своѣмъ рефератѣ порушивъ и справу реформы Василіянъ.

„Требованіе що до іезуитовъ — пише Червоная Русь — хотя оно и вполнѣ справедливое, не слѣдовало г. Романчуку подносити на собраніи „Народной Рады“ уже хотя бы для того, що на упомянутое собраніе пригласила „Народная Рада“ епископовъ и що митрополитъ откровенно требовалъ (?) отъ аранжеровъ собранія, дабы оно вело свои дебаты въ поважномъ дусѣ и на никого не нападало. Епископы, желая удостоити собраніе „Народной Рады“ своимъ присутствіемъ и дати тому же характеръ поважности, постарались о отсроченіе похороновъ перемышльского владыки и выставились на ту непріятность, що кардиналъ Дунаевскій, прибывшій въ пятницу на похороны, обмежился на отпѣтіи requiem и не могучи до суботы ждати, уѣхалъ обратно въ Краковъ — а тутъ по выходѣ владыкъ изъ собранія начались дебаты приводившія въ память скорше собраніе мальчиковъ чѣмъ дозрѣлыхъ людей, на которыхъ имѣло бы опертись правительство...“

То слова не Czas-у або Przegląd-у, але „Червоной Руси“! Чи потребуємо и господину Маркову толкувати, що грецко-католицка вѣра а езуиты — то рѣчи зовсѣмъ окремѝ та що въ р. 1885. нунцій папскій обѣцявъ взяти езуитôвъ зъ рускихъ монастирѣвъ за кôлька лѣтъ?! Онъ про те чей-же знає, а тôлько упôдлюєсь, выступаючи противъ того, що посолъ Романчукъ порушивъ на зборахъ „Народнои Рады“ справу василіяньску. Хоче тымъ пôдхлѣбитись, пôдлизатись, але се лизуньство нѣчо ёму не поможе... Бѣдненька „Червоная“ зô всѣми своими „историческими началами“ и зъ своею „неустрашимостью“ та й — консеквенцією!“

——

Moniteur de Rome, давнѣйшій орґанъ папскій, помѣстивъ сими днями о рускôй справѣ статью, котра есть дивною мѣшаниною правды и неправды. Для цѣкавости подаємо сю статью въ цѣлости.

„Середъ розличныхъ народностей, котрѝ трудять ся въ Австріи надъ ôдысканьемъ своеи автономіи и выдобутьемъ себе на верхъ, одна заслугує на особливу увагу. Се галицкѝ Русины въ силѣ 3 міліонôвъ а маючѝ въ Россіи 10 міліонôвъ братôвъ.

„Исторія Русинôвъ въ Галичинѣ есть исторіею народу мученичого. Колись независимѝ, пôзнѣйше уярмленѝ ôдъ Полякôвъ, Русины черезъ цѣлѝ вѣки були невôльниками, и ажь въ 1848 р. удало ся имъ скинути ярмо неволѣ. Але той великій рухъ высвобожденя народôвъ заставъ ихъ дрѣмаючихъ въ вѣковôмъ летаргу и ледве зъ трудомъ збудили ся до житя. Не мали вже свого мѣщаньства анѣ своеи шляхты; всѣ родины заможнѝ и княжѝ, якъ Сапѣги, Санґушки, Потоцкѝ и многѝ нашѝ, спольщили ся и зовсѣмъ не гадали служити народовцямъ за проводирѣвъ. Лише кôлькох скромныхъ ученыхъ мусѣло станути на ихъ передѣ и працювали надъ розбуженьемъ національноі идеѣ.

„Они зачали ôдъ збиранья старыхъ думъ русскихъ зъ тужною мельодією и меляхолійною поезією; закладали місячнѝ письма, выдавали книжки и календарѣ, намагаючись тымъ розбудити въ народѣ почутье своеи власноі ôдрубноі національности. По 12 рокахъ працѣ, приносячои мало плоду, забрали ся до реформы, котра мала стати принципіяльною. Доси Русины не мали иншого языка ôдъ свого малорускаго нарѣчія. Нарѣчіе се зовсѣмъ не способне до утворенія літературы и лише ôддѣляло Русинôвъ ôдъ великои родины всероссійскихъ народôвъ. Однакъ въ р. 1860 постановили Русины офіціяльно приймати россійскій языкъ, заховуючи свое нарѣчіе тôлько для домашного ужитку. Тая реформа рѣшила о ихъ будучности: Русины вôйшли въ славяньску цивілізацію, и нинѣ нема вже границъ анѣ науковои анѣ духовои, котра бы ôддѣляла ихъ ôдъ Россіянъ. Межи нами захôдять тôлько одна рôзница вѣры. Бо коли Россіяне суть православнѝ и узнають царя за главу своеи церкви, Русины суть уніятами, то значить, що задержуючи въ своихъ обрядахъ певну ôдтѣнь православія, однакожь остають въ единствѣ зъ Римомъ и папою.

„Рôвночасно коли Русины стали будити ся до нового житя, ôдыскали помалу и свое політичне значѣнье. Всѣ австрійскѝ кабінеты, котрѝ по собѣ наступали, неразъ звертали увагу на той нарôдъ, намагаючись вынайти бôльше або менше успѣшнѝ средства на зарядженье єго нещастному положеню. Русины не оказали ся невдячными: ôдъ р. 1861—1864 правительство не мало надъ нихъ приятелѣвъ бôльше собѣ ôдданыхъ. Але наставъ ославленый міністеръ Белькреди, а зъ нимъ зачала ся польска політика, то значить, що Полякамъ привнавано всѣ привилеѣ. Русины станули теперь въ опозиціи, а Поляки, ставши разъ па-

нами, суть нами ажь до теперѣшнои хвилѣ. Опозиція Русинôвъ не була впрочѣмъ безъ пôдставы. Сей 3-міліоновый народ, звѣстный зô свого привязаня до династіи Габсбурґôвъ, маѳ въ радѣ державнôй лишь небогато представителѣвъ; въ Галичинѣ, своѣй власнôй ôтчинѣ, мають тôлько одну ґімназію у Львовѣ. Се жь змушуе руску молодѣжь вступати до польскихъ шкôлъ, зъ котрыхъ выходить очевидно спольщена.

„Що року рускі послы въ галицкôмъ соймѣ повтаряли жалѣ свого народу, але всьо то було голосомъ вопіючого въ пустыни. Правительство, кôлька недѣль тому, зачало переговоры зъ нихъ проводиремъ и предложило имъ певный рôдъ угоды. Оно бачило, що они щораз бôльше а бôльше нахиляють ся до Россіи; Молодорусинôвъ (народовцѣвъ) пôдозрѣвано о панславістичнѣ прямованя. Огженра вигельство зажадало ôдъ нихъ, щобы зрекли ся своеи традиційнои опозиціи и своихъ симпатій а радше склонностей россійскихъ. Русины на то згодили ся; черезъ свого репрезентанта въ соймѣ, професора Романчука, выступили зъ торжественнымъ запевненьемъ свого привязаня до династіи и цѣсарства. Рускій митрополитъ Сембратовичъ промовивъ въ тôмъ самôмъ патріотичнôмъ дусѣ. За то зробило имъ правительство значнѣ уступства въ тôмъ, що тыкаѳ ся шкôлъ и адміністрациі, такъ що може сказати, що справа ожиданого ôдъ такъ давна поѣд аня въ значнôй части довершила ся.“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На першôмъ засѣданю ческого сойму дня 3 н. ст. сѣчня повѣдомивъ маршалокъ краевый палату, що кн. Кароль Шварценберґъ зложивъ свôй мандатъ, а пос. Цайтгамеръ зрезиґнувавъ зъ посады члена выдѣлу краевого. Ôдтакъ подавъ маршалокъ до вѣдомости послôвъ, що ему предложено кôлька интерпеляцій и одно внесенье. Насамперед ôдчитано интерпеляцію пос. Плевы, котру пôдписали всѣ старо-Чехи. Интерпеляты запытують намѣстника, чи звѣстно ему, що въ сторонахъ Чехъ, де ѳсть мѣшане населенье и де Нѣмцѣ переважають, дѣяли ся при конскрипціи великій надужитя и пресія? Таку саму петицію поставивъ такожь и пос. Евґель въ имени молодо-Чехôвъ. На тôй интерпеляціи пôдписанѣ такожь члены партіи Шкарды. Третю интерпеляцію поставивъ пос. Тума, редакторъ Narod. List-ôвъ и она ôдносить ся до цѣсарского патенту скликуючого теперѣшну сесію соймову. Интерпеланты запытують, чи въ тôмъ патентѣ лишь черезъ похибку, чи въ розвагою сказано замѣсть „королевство ческе“ — „край ческій“. Пôсля основныхъ законôвъ державныхъ повиненъ бути титулъ Чехъ — „королевство Чехи“. Пос. Матгушь предложивъ въ имени старо-Чехôвъ проѣктъ закона о пôднесенью руху товарового низшого рода на зелѣзницяхъ.

Опôсля приступлено до дальшои дебаты надъ закономъ о роздѣлѣ краевои рады культуры, а то до §. 17. о окрузѣ дѣланя центральнои колеґіи. Пос. Кучера говоривъ въ имени меншости комісійнои и зазначивъ заразъ зъ горы, що ôнъ лишь зъ дуже прикрымъ чувствомъ приступае до своеи задачѣ. Народъ буде вже то за злый знакъ уважати, що самъ початокъ нового року розпочинаѳсь нарадою надъ такъ злощаснымъ проѣктомъ закона. Въ народѣ ческôмъ росте неспокôй и невдоволенье, бо ôнъ чуе, що то розходить ся о его истнованье. Правительство повинно на то зважати. Коли увзгляднено занепокоенье середъ Нѣмцѣвъ, котрымъ розходило ся лишь о перевагу, то тымъ бôльше треба увзгляднити занепокоенье середъ Чехôвъ, котрѣ борють ся о истнованье. Опôсля промавляли самѣ молодо-Чехи и наконець ухвалено §. 17. дотычного закона 104 голосами противъ 44. Зъ молодо-Чехами голосували такожь и декотрѣ члены зъ партіи Шкарды; самъ Шкарда и пос. Троянъ выйшли були пôдчасъ голосованя зъ салѣ.

Budap. Corr. доносить, що правительства обохъ половинъ державы не могли ще згодитись на то, коли мають бути скликанѣ сего року спôльнѣ делеґаціи. Хочь и якъ було бы пожадане, щобы засѣданя делеґацій розпочали ся ще передъ лѣтными феріями, черезъ що угорскій парляментъ мôгъ бы ще завчасу передъ кôнцемъ року ухвалити буджетъ державный, то все-жь таки буде трудно скликати спôльнѣ делеґаціи ще передъ лѣтными феріями. Мандатъ австрійского парламенту гасне вже въ червню, а длятого лишь тогды, коли бъ угорскій парляментъ и австрійска рада державна такъ скоро упорались зъ своими роботами, щобы делеґаціи могли вже въ маю радити, була бы рѣчь можлива не допустити до того, щобы въ осени засѣданя спôльныхъ делеґацій перервали знова нарады обохъ парляментôвъ на довшій часъ. Коли-жь бы сесія угорского парламенту або рады державнои не могла закôнчити ся вже зъ початкомъ мая, або коли-бъ австрійске правительство намѣрило розвязати раду державну ще передъ уплывомъ ей мандату, щобы выборы могли скорше ôдбути ся, то спôльнѣ делеґаціи, котрыхъ засѣданя будуть симъ разомъ у Вѣдни, скликано бы ажь въ осени.

——

Кардиналъ Лявіжері бере ся практично вести свѣтло цивілізація въ глубоку Сагару. До Petit Journal доносять зъ Константины въ Альжірѣ, що тамъ приѣхавъ кард. Лявіжері на инсталяцію „братôвъ Сагары“, то ѳсть, охотникôвъ, котрѣ хотять мирнымъ способомъ ширити цивілізацію въ Сагарѣ. На зазывъ кардинала зголосило ся такихъ охотникôвъ бôльше якъ 1700, але ôнъ выбравъ зъ нихъ на разѣ лише 50. Они позôстануть поки що черезъ 15 мѣсяцѣвъ въ Біскрѣ, щобы тамъ пôдготовитись до свого звания, и будуть учити ся насамперед всѣлякихъ языкôвъ уживаныхъ въ Сагарѣ и Суданѣ, а ôдтакъ будуть познакомлять ся зъ управою дактилѣвъ и городовины та будуть вправлять ся въ уживаню оружія. Коли вже ôдповѣдно пôдготовлять ся, выберуть ся въ пустыню и въ першôмъ мѣсци, де знайдуть воду, поселять ся и заложать озу та выставлять тамъ церковь. Они будуть подѣленѣ на ґрупы якъ: мулярѣ, рôльники, стрѣлцѣ и т. д. и возьмуть зъ собою двохъ місіонерôвъ и одного муриньского лѣкаря. Кардиналъ Лявіжері маѳ велику надѣю на се предприемство и ѳсть переконаный, що оно принесе великій хосенъ, коли ему удасть ся довести тѣ племена Сагары, що теперь жиють зъ розбишацтва, до спокôйного житя рôльничого. Ôнъ маѳ надѣю здушити тымъ способомъ и торговлю невôльниками.

——

Аґентія Гаваса подае слѣдующу вѣсть, котру она одержала зъ Константинополя черезъ Софію пôдъ датою дня 30 грудня: „Вчера настало було въ Илдиц-Кіоску велике занепокоенье въ наслѣдокъ депешѣ зъ Атинъ, котра принесла вѣсть, що стояча въ Пірею грецка ескадра выплыла зовсѣмъ несподѣвано зъ порту зъ запечатанымъ приказомъ. Въ Атинахъ розбѣшлась чутка, що въ Смирнѣ выбухли якiсь непокоѣ и що грецкій консуль зажадавъ, щобы зъ Атинъ выслано туды кораблѣ военнѣ для забезпеченя тамъ грецкихъ пôддaныхъ. Тутъ знають на певно, що въ Смирнѣ ѳсть зовсѣмъ спокôйно, але думають, що коли де, то на Кретѣ могли выбухнути розруxи. Въ грецихъ кругахъ говорять, що безъ причины настало якесь занепокоенье, бо грецка ескадра выплыла лишь длятого зъ Пірею, щобы маневрувати на отвертôмъ морi.“ Доси не потвердилась вѣсть, щобы грецка фльота дѣйстно выплыла вже зъ Пірею, а коли ту вѣсть розпущено, то ѳсть въ тôмъ, якъ здае ся, двояка цѣль: або грецкѣ круги въ турецкôй столицѣ хотять знову выкликати якiйсь рухъ на Кретѣ, або хотять зробити на Порту якусь пресію въ справѣ спору патріархату зъ турецкимъ правительствомъ. На всякій случай здаѳсь бути повысша вѣсть безъ всякого великого значѣня політичного.

——

О арештованю Луцкого въ Константинополи дôстала N. fr. Presse таку вѣсть: „На двôрци въ Константинополи ôдограла ся дня 24 грудня сцена, котра нагадуе найгôрше насильство Наполеона I, арештованье кн. Анґенъ (Enghien) на нѣмецкôй земли (въ Етенгаймѣ въ княжествѣ Баденьскôмъ 1804 р.). На приѣхавшого зъ Софіи болгарского инжиніра, Володимира Луцкого, котрого денунціовано въ турецкôй поліціи яко пôдозрѣного о участь въ ôрменьскôмъ заговорѣ, напали на двôрци заптіѣ и арештували его. Поліція мала приказъ и сповнила свôй обовязокъ. Але ледви Луцкого арештовано, якъ заразъ кинулось кôлькохъ людей за арештованого, ôдогнали поліціянтôвъ и взяли самѣ Луцкого въ свои руки. Поліціянты стали були боронити ся, але наразъ взявъ ся мѣжь ними зъ ôднись турецкій урядникъ двôрскій и приказавъ имъ забирати ся въ двôрця. Тѣ незвѣстнѣ люде звязали тогды Луцкого, мимо того, що ôнъ завзято боронивъ ся, заткали ему ротъ и повели его на россійскій пароходъ „Нахимовъ“, котрый заразъ ôдплывъ и повѣзъ арештованого до якогось россійского порту, мабуть до Батума. За що Луцкого арештовано и що зъ нимъ стало ся або и стане ся, не знати.

„Луцкій, котрого тайна поліція россійска звабила до Константинополя и тамъ арештувала при помочи турецкои поліціи, не ѳсть нігілістъ анѣ взагалѣ нѣякій злочинець. Его цѣла вина въ тôмъ, що ôнъ будучи россійскимъ пôддaнымъ позôставъ вѣрный своѣй другôй ôтчинѣ и не хотѣвъ ей покидати. Десять лѣтъ тому назадъ прайшовъ бувъ Луцкій зъ другими офіцирами россійскими до Болгарія и вступивъ до болгарскои маринарки, котрои комендантомъ бувъ капітанъ Шишмановъ. Коли въ 1885 р. россійскѣ офіцеры дôстали були зъ Петербурга приказъ вертати назадъ до Россіи, оставъ ся Луцкій въ Болгарія, де его на мѣсце Шишманова именовано комендантомъ болгарскои маринарки, бо рôвночасно тогды именовано такожь болгарскихъ капітанôвъ и майорôвъ комендантôвъ бриґадъ и корпусôвъ. Въ потребѣ, бачите, треба було собѣ помагати, якъ можна. Коли Сербія выповѣла Болгарія вôйну, не було въ Видинѣ анѣ одного вояка, анѣ одной пушки. Луцкій заслуживъ ся бувъ дуже, бо зорґанізувавъ бувъ болгарску фльотилю и до кôлькохъ днѣвъ приставивъ до Видина пушки, амуніцію и оденъ полкъ пѣхоты. Коли пôзнѣйше кн. Александра вывезено до Рені, приказали були товаришѣ Бендерева и Грѣева арештувати и Луцкого, але ему удалось було утечи зъ вязницѣ до Румуніи. Опôсля не мôгъ Луцкій вернути назадъ до Болгарія, бо ôнъ явно спротививъ ся волі царя а въ Болгарія верхвоодивъ тогды ген. Каульбарсъ. Ôнъ поѣхавъ тогды до Константинополя а не маючи нѣякихъ средствъ до удержаня, зараблявъ, якъ мôгъ. Пять чи шѣсть мѣсяцѣвъ тому назадъ вернувъ бувъ Луцкій знова до Болгарія и дôставъ бувъ якусь малу посаду при адміністраціи зелѣзниць. Въ Константинополи познакомивъ ся ôнъ, видко, зъ тайными аґентами россійского „третьяго отдѣленія“, котрѣ выдавали себе за нігілістôвъ и они то звабили его до Константинополя, зловили тамъ и всадили на россійскій корабель. Позаякъ Луцкій задля того, що не хотѣвъ покинути службу въ болгарскôй маринарцѣ, не мôгъ вернути до Россіи, то и не мôгъ тамъ допустити ся нѣякого злочинства, котре бы оправдало его арештованье. И въ самôмъ дѣлѣ не можна Луцкому зробити нѣякого иншого закиду, якъ лишь той, що ôнъ по ôдкликаню россійскихъ офіцирôвъ остався и дальше въ Болгарія.“

НОВИНКИ.

Всѣмъ П. Т. Читателямъ „Дѣла“ шлемо въ свѣтлый празникъ Рождества Христового нашѣ зъ глубины серця походячѣ желанія всего добра и кличемо до нихъ: Веселыхъ и щасливыхъ святъ! Якъ далеко сягае руска земля, всюды, де лишь понесесь нинѣ голосъ рускои коляды, най завитае щастьѳ и радôсть, най настане щира братня любовь и вѣра въ красну долю и будучнôсть Руси! Христосъ раждаѳтъ ся!

— **Про трагічну пригоду** пишуть намъ зъ Сасова: Дня 3 н. ст. сѣчня въ суботу лучила ся страшна пригода на польованю въ Круговѣ коло Сасова. Ще въ пятницю поѣхавъ бувъ до Кругова кс. Єронимъ Стахурскій, лат. вікарій зъ Сасова, на релiґію до тамошнои школы. По школѣ около 11 годины поѣхавъ кс. Стахурскій вразъ зъ п. В. Сокульскимъ, 24-лѣтнымъ молодцемъ, на простыхъ саняхъ до кругôвского лѣса на польованье. Але закимъ приѣхали на призначену стаю, вже въ дорозѣ побачили заяця, що выскочивъ зъ-пôдъ корча, и оба стрѣльцѣ, маючи вже набитѣ стрѣльбы, зôрвались зъ саней за спюхомъ. Ледво ôдбѣґъ кс. Стахурскій кôлька крокôвъ ôдъ дороги, коли стоячій за нимъ товаришъ не хотячи потягнувъ за курокъ — и цѣлый набôй поцѣливъ у саму скрань кс. Стахурского — и повалилась на мѣсци невинна жертва горячкового польованя. Покôйный кс. Стахурскій, ледво рôкъ якъ высвятивъ ся, бувъ чоловѣкомъ лагôднымъ и зґôдливымъ, тожь смерть его такъ страшна и передчасна выкликала загальный жаль мѣжь интеліґенцією. Цѣла вина того траґічного выпадку була въ тôмъ, що молодѣ непрактичнѣ стрѣльцѣ не знали чи забули на тую важну засаду въ штуцѣ польованя, що стрѣльбы повинно ся набивати ажь тодѣ, коли станесь на становискахъ, а на возахъ чи саняхъ можна лише порожнѣ стрѣльбы везти, а навѣть коли переходить ся зъ однои стаѣ на другу, треба ладунки для безпечности повытягати.—Комісія прибула зъ Золочева нинѣ (4 сѣчня) о 12 годинѣ въ полудне. Нещастный застрѣленый лежавъ цѣлу добу на мѣсци катастрофы. Похоронъ въ понедѣлокъ.

— **Огнѣ.** Въ Опôрци, пов. стрыйского, займивъ ся дня 14 грудня о год. 8-ôй вечоромъ въ стодолѣ мѣсцевого приходника и знищивъ всѣ сегорôчнѣ плоды, знаряды господарскѣ. Въ огни погорѣла такожь пара коней. Страты буде по надъ 800 зр., а збôже було заасекуроване лишь на 220 зр. а стодола на 150 зр. Причина огню незвѣстна. Ратунокъ при сильнôмъ вѣтрѣ бувъ неможливый

— **Статуты фондаціи бар. Гірша** — якъ доносять зъ Вѣдня — мало вже міністерство справъ внутрѣшныхъ затвердити. Dziennik Pol. подае такѣ близшѣ вѣсти о тыхъ статутахъ: Фондація маѳ назву „Фондація“ бар. Гірша для плеканя просвѣты народнои, рукодѣльництва и рôльництва въ Галичинѣ и на Буковинѣ“. До всѣхъ шкôлъ сеи фондація будуть прийматись такожь ученики христіянськѣ ажь до высоты 25% загального числа ученикôвъ. Языкъ выкладовый въ Галичинѣ польскій, въ Буковинѣ нѣмецкій. Фондами управляти буде рада кураторска, зложена зъ 18 членôвъ, зъ котрыхъ що найменше 14 мусить бути жидами. Правительство именувати буде 4 кураторôвъ. Комітеты льокальнѣ будуть основуватись въ необмеженôмъ числѣ ôдповѣдно до потребы, а будуть мати право пропозиціи що до отвиранья шкôлъ и що до адміністрациі. Учителѣ будуть именованѣ лишь пôсля внесень комітету льокального. Зъ послôвъ засѣдають теперь въ радѣ кураторскôй Гнѣвошъ и Раппапортъ. Правительство покличе до рады кураторскои мабуть ще одного посла и трехъ урядникôвъ міністеріяльныхъ.

— **П. Володимиръ Ижакъ**, спѣвакъ оперовый, выступивъ на однôмъ публичнôмъ концертѣ въ Чернôвцяхъ. Тамошна Gazeta Pol. такъ пише о тôмъ выступѣ нашого земляка: П. Ижакъ маѳ передо всѣмъ голосъ свѣжій и сильный о дуже приятнôй красцѣ и тымъ самымъ робить ôдъ разу симпатичне вражѣнье на слухателя. Нискій реґестръ ѳсть слабшою стороною его голосу, натомѣсть тоны середнѣ и высокѣ выходять чистѣ и повнѣ. Зô школы италійскои взявъ спѣвакъ гарну кольоратуру и якесь мерехкотѣнье голосу, натомѣсть — якъ кождый Славянинъ — не подаѳ нѣколи въ несмачне тремольованье анѣ въ спазматичну ґестикуляцію італійску, а лишь задержуѳ поважный спокôй и властиву мѣру. Чувство се выступило именно при ôдданю композицій рускихъ и польскихъ. Пѣснь Лисенка розъентузіязмувала публику. Публики могло зôйтись бôльше, бо симъ разомъ бачили мы передо всѣмъ Русинôвъ, котрѣ дуже численно зôйшлись и зъ великою симпатією повитали свого земляка. — Артистъ выѣхавъ до Букарешту, зъ ôдки маѳ загостити до Бѣлграду и Софіи, заки стане въ Константинополи.

— **Въ Станіславовѣ** ôдбувъ ся дня 3 н. ст. сѣчня зъѣздъ торговельникôвъ безрогами при участи кôлькадесяти ôдпоручникôвъ зъ Галичины и Буковины. По оживленôй дискусіи, въ котрôй вказувано причину упадку торговлѣ безрогами, выбрано на внесенье Рубчака комітетъ зъ пятнацяти членôвъ, щобы выготовивъ статуты, пропамятне письмо до намѣстника, петицію до рады державнои и поробивъ заходы до скликаня слѣдующого такого зъѣзду.

— **Зарядъ зелѣзницѣ Кароля Людвика** предложивъ міністерству торговлѣ свôй проѣктъ реформы тарифы особовои. Въ проѣктѣ суть условія дещо высшѣ анѣжь въ звѣстныхъ проѣктахъ Пôвночнои зелѣзницѣ. Бо коли ся послѣдня заявила, що годить ся на подѣлъ полосовый, принятый на державныхъ зелѣзницяхъ (полоса по 10 кільометрôвъ), зелѣзниця Кароля Людвика хоче принятi сей подѣлъ, але лишь до ôддали 200 кільометрôвъ, а при бôльшôй ôддали приняти такій подѣлъ, що кожда полоса выносила бы 25 кільометрôвъ. Бôльный пакунокъ маѳ такожь знестись, а при поѣздахъ поспѣшныхъ побирала бы ся доплата высша, анѣжь на зелѣзници Пôвночнôй, котра въ кождôмъ случаю не перевысшала бы 50 прц. оплаты ôдъ поѣздôвъ звычайныхъ. — Presse подае, що правительство мабуть постарае ся о се, щобы зелѣзницѣ приватнѣ якъ найскорше завели тарифу полосову, такъ щобы въ Австріи всюды була однакова система оплатъ зелѣзничихъ.

— **Злочиньство.** Въ ночи 2 на 3 н. ст. сѣчня найдено на дорозѣ, ведучôй зô Львова до Жидатичь, тѣло убитои женщины. Доходженя выказали, що убита зовесь Катерина Федичко и ѳсть жѣнкою Андрѣя Федичка, слуги въ жидатицкôмъ дворѣ. Жандармерія зачала дальше слѣдити и увязнила Андрѣя Федичка, бо показало ся, що ôнъ вертаючи сеи ночи зъ жѣнкою зô Львова домôвь, ударивъ ей кôлька разôвъ коломъ въ голову. Удары були сильнѣ и добре вымѣренѣ, тожь бѣдна Катерина не мучилась довго. Андрѣй Федичко не признаѳсь до злочиньства а лишь каже, що жѣнка замерзла ему въ дорозѣ.

— **Утопивъ ся** въ Збручи дня 30 н. с. грудня стражникъ скарбовый Іосифъ Ляхманъ, въ Дорофѣѣвцѣ, селѣ пограничнôмъ повѣту скалатского, хотячи ити рѣкою до Пôдволочискъ.

— **До перемышляньскои рады повѣтовои** выбраный при доповняючихъ выборахъ зъ громадъ сѣльскихъ выслуженый капітанъ Антôнъ Гарасевичъ.

— **Зелѣзниця Кароля Людвика** мала приходу ôдъ 1 сѣчня до 20 грудня с. р. на шляху Львôвъ-Кракôвъ 6,901.009 зр., на шляху Львôвъ-Броды-Пôдволочиска 1,634.265 зр., на шляху Ярославъ-Сокаль 417.246 зр. а на шляху Дембица-Розвадôвъ 104.499 зр., разомъ 9,057.019 зр. Порôвнавши сей прихôдъ зъ приходомъ въ тôмъ самôмъ часѣ минувшого року, показуесь надвышка о 463 217 зр.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Присѣлокъ Рожавско коло Высоцка нижного, пов. турчаньского, одержавъ ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на докôнченье будовы школы. — Выдѣлъ краевый именувавъ професора школъ рôльничихъ, п. Жигмонта Струсевича урядникомъ фаховымъ выдѣлу краевого для справъ рôльничихъ. — Дня 10 н. ст сѣчня ôдбудесь у Волоскôй церкви вѣнчанье п-ы Гавр. Згурскои, доньки директора банку краевого, зъ д-ромъ Генр. Бачевскимъ, урядникомъ вѣденьского льендербанку. — Комісія зложена зъ ôдпоручникôвъ кôлькохъ міністерствъ не дозволила основати спôлку пôдъ фірмою: „Перше акційне стоваришенье карпатске до експльоатаціи нафты и воску земного въ Станіславовѣ.“

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Дня 3 н ст. сѣчня упокоивъ ся въ Жуличахъ дек. золочѣвского, о. **Николай Пачовскій** въ 52 роцѣ а 27 священства. Покôйный бувъ чоловѣкомъ свѣтлымъ, добрымъ патріотомъ и вельми трудящимъ ся около добра своеи громады. Але рôзнѣ злиднѣ привели его о страшну мозкову хоробу, що мучила покôйного цѣлый рôкъ. Въ суботу рано скôнчилось его многострадальне житье. Земля ему перомъ! Покôйный лишивъ вдову и трое дѣтей. Похороны въ понедѣлокъ.

Наука, штука и литература.

— **„Моему критикови. Вôдповѣдь А. Пыпинови на его статью „Особая исторія русской литературы“. Написавъ Д ръ Омелянъ Огоновскій. У Львовѣ 1880. Накладомъ автора.“** — Пôдъ такимъ заголовкомъ появилась книжочка, маюча 48 сторôнъ, яко передрукъ зъ фейлетонôвъ „Дѣла“. Купити сю книжочку можна въ цѣнѣ по 10 кр. (зъ пересылкою 12 кр.) у Вп. автора, въ редакціи „Дѣла“ и въ канцеляріи тов. „Просвѣта“.

Послѣднѣ вѣсти.

Вѣденьскѣ офіціознѣ дневники Politische Correspondenz и Fremdenblatt приносять д. 4 н. ст. сѣчня поясненье въ справѣ выступленя „Народнои Часописи“ противъ уступу о реформѣ Василіянъ въ рефератѣ посла Романчука на зборахъ „Народнои Рады“. Въ поясненю тôмъ зазначено, що черезъ се выступленье „Народнои Часописи“ противъ тои точки реферату въ нѣчôмъ не змѣнилась ситуація вытворена деклярациями зложеными въ соймѣ.

Нинѣшна Gazeta Narodowa знова остро осуджуе нападъ „Народнои Часописи“ на посла Романчука и каже, що „часопись урядова не маѳ обовязку полемізувати зъ ініціяторами новои еры рускои такъ довго, доки тѣ не высказують нѣчого противъ законôвъ державы, краю або коцституційнои бôльшости краю; дневникъ урядовый не повиненъ вести якусь політику на свою руку“.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 5 сѣчня. Зачувати, що правительство носить ся зъ гадкою взяти якъ найскорше зелѣзницю Кароля Людвика въ свою управу.

Парижъ 5 сѣчня. При выборахъ до сенату выбрано 62 републиканôвъ и 6 консервативныхъ; Феррі и Фрейсіне выбранѣ такожь; маѳ ся ôдбути ще 16 тѣснѣйшихъ выборôвъ.

Бѣлградъ 5 сѣчня. Въ міністерствѣ заносить ся зновъ на кризу; кажуть, що Джая маѳ подати ся до димісіи. Королева Наталія маѳ при кôнци сего мѣсяця перенести ся до Румуніи.

Атины 5 сѣчнь. Въ похоронѣ Шліемана взяли участь: король, наслѣдникъ престола, всѣ міністры, дипльоматія и богато другихъ достойникôвъ.

АДВОКАТЪ
Д-ръ Иванъ Струтиньскій
отворивъ канцелярію адвокатску въ Лиську
(Ринокъ, въ домѣ Каннера.)

Д-ръ Кость Левицкій
отворивъ
канцелярію адвокатску
у Львовѣ, при улици Корняктôвъ ч. I., II. поверхъ (Народный Дôмъ.)

Приймає заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступає безплатно.

Д-ръ М Свйонткевичь
лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ
ординуе ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска
9—24 число 27. (Импресса)

Д-ръ Генрикъ Розенбушь
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
въ Кутахъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоемтры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны
Самуелі & Ляндавъ
у Львовѣ улиця Килиньского
(коло каварнѣ вѣденьском)

купують и продають всѣлякй облігаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ денпôмъ. Порученя зъ провіиціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Тягненье вже 15 сѣчня 1891
Головна выграна зо. 50.000
4% льосы Банку угор. ипотеч.
3 тягненя рôчий
Такожь промесы на тй льосы по зр. 1·50.
Продае найдешевше у Львовѣ
Августъ Шелленбергъ
дôмъ банковый и контора вымѣны
Выдавництво газеты льосованъ „Надъя“ пренумерата цьлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского
4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнй
Всѣлякй облігаціи довгу державного
Зелѣзничй облігаціи першенъства
Льосы державнй и приватнй
продае пôдъ найкористнѣйшими условіями
Сокаль & Лілієнъ
3360 193—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны
у ЛЬВОВѢ

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Запросини до передплати.
ПРАВДА
місячник полїтики, науки і письменства,

выходить у Львові, почавши від жовтня 1888 р. кождого місяця 15 (27 н. ст.) випусками в обємі 4—5 аркушів.

ПРЕНУМЕРАТА виносить в Австрії: на рік 5 зр., на пів року 2 зр. 50 кр., на чвертину року 1 зр. 30 кр. Оден випуск стоїть 50 кр. — За границею: на рік 8 зр., на пів року 4 зр., на четвертину року 2 зр. Пренумерату належить посилати до адміністрації „Правди“, Львів, улиця Академічна № 8 з означеннем, від якого часу має пренумерата числитися.

Передплатники, що приступлять з новим роком 1891 можуть дістати випуски „Правди“ з. р 1890 (IV—X) по зниженій цїнї 2 зр. а. в. і так доповнити собі статті. що будуть докінчені в. р. 1891.

Передплатникам, що заплатили за цїлий річник 1890 вишлемо ще „Правду“ за сїчень і лютий 1891, що би так винагородити їм перерву в видавництві нашого місячника.

Цїлорічні пренумератн „Правди“ дістають яко премію „Гомерову Одиссею“ Ч. І. і дві гарні картини: **Шевченко в домовинї** (Верещагіна) і **Могила Шевченка** з доплатою 20 кр на пересилку.

Просимо як найскорше надсилати всї залеглости.

Можна ще дістати цїлий річник „Правди“ від жовтня 1888 до жовтня 1889 по цїні в горі поданій. Позаяк лише кілька комплетних екземплярів лишилося, просимо о скорі замовленя.

Редакція має в своїй теці переклад ч П Одиссеї, Хрестоноc, оповіданнє Днїпровоі Чайки Жан Масé В. Чайченка. Двайцяті роковини Шевченка у Київі і статтї котрі друкуватиме в 1891 році.

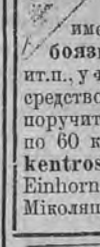
Видавець і редактор.
Павло Кирчів.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧЙ.
Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

	Поѣздъ посѣщит. або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
До Львова приходять:				
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12 08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			5 41
Зъ Белзця (Томашева)				10·17
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7·20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·15			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2 29
„ „ лишь вô вторки				4·45

Примѣтка: Годины пôдчеркненй лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

! На пôстъ !
Россійскй сардинки въ барилкахъ 5 кіл. Нр. 1 по **1 зр. 40 кр**, Нр. 2 по **1 зр. 35 кр.** окрôмъ оплаты почтовои Барылка Нр. 1 мѣстить 65—68 шт. Нр. 2 мѣстить 120—125 шт. рыбъ.
Селедцѣ шкоцкй, 5 кіл. посылка (около 30 шт.) за **1 зр. 90 кр.** франко.
Повила 5 кік. посылка въ скриночцѣ за **1 зр. 90 кр.** франко.
Мѣдъ патока въ бляшанцѣ по 3½ кіл. netto за **2 зр.** франко.
высылае
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

Неперевысшеным средством лѣчничим на всѣ роды недуг нервовых есть правдивый професора д-ра Лібера
Nerven-Kraft-Elixir
именно противъ **ослабленя, битя серця, чувства боязни, тоски, безсонности**, нервовыхъ зворушень ит.п., у фл. по 2 зр., 3 зр. 50 кр. 6 зр. 50кр Яко выпробоване средство лѣчниче можна всѣмъ недужимъ на жолудокъ поручити правдивй **каплѣ жолудковй св. Якова**, фл. по 60 кр., 1 зр. 20 кр. Обширнѣйше въ книжцѣ „Krankentrost“, котру можна одержати даромъ: въ Празѣ Einhornapotheke Max Fanta, у Львовѣ въ аптицѣ д-ра Міколяша, а також у многихъ знатнѣйшихъ аптикихъ.

Запрошенье до пренумераты.
Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ днях 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:
ИЛЮСТРОВАНЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушевъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написю виносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 55—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Канцелярія товариства „Просвѣта“
у Львовѣ, улиця Ôрменьска ч. 27 партеръ
поручае на подарки на
Коляду и Новый Рôкъ
1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняной оправѣ 72 кр
2. Коляды и щедрôвки брошур. цѣна 12 кр.

Кирило Думинъ
кравець мужескій
ул. Хорущины ч. 9. рôгъ улиць Сокола ч. 1.

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:
1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣдання „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

„СЛАВІЯ“
банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.
Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, зôбране збôже, въ кôлькохъ хвилях забирае и перемѣнне въ попелъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стае цѣлкомъ бѣднымъ, если ôнъ завчасу не постарае ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченъе себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечнôсть огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладае на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своеи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекурації.**

Для господарѣвъ дае добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідуе шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирае, при чôмъ „Славія“ шкоды виовни и безпроволоки вынагороджуе.**

Взагалѣ „Славія“ старае ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшй користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповняти.

За дуже умѣрену оплату убезпечае „Славія“ не лишь будынки господарскй, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожь запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзной небезпечности и такъ пôдъупавшôмъ станѣ екьномічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекурацівными, якъ дае „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збôже по крайнôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимае, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Голоѣне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ
ОПАВА австр. Шлескъ
торговля насѣня для рôльництва и лѣсôвъ
поручае насѣнье, о великôй силѣ прозябаня пôдъ гарантівю, кождого рода en gros и en detail.

Великій складъ штучныхъ навозôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Взôрцѣ и цѣнники даромъ и оплатно.

Осторога!
Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ уряженого магазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Магазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитинній, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожь средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
поручае
найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй
ôдзначенй 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,
а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д
Перфумы королевои Марисеньки знамен. фляконъ 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ менший 80 кр, бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ менший 95 кр, бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанй до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·20 зр.
Воды колоньскй знаменитй Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Суконницѣ ч. 20; въ Чернôвцяхъ: Ринокъ ч. 2.

Молодый чоловѣкъ
торговельникъ, маючій користне мѣсце до заложеня торговлѣ, зъ браку знакомости пошукуе тою дорогою товаришки житя, особы интіліґентнои зъ лагôднимъ успособленьемъ и приданымъ 2 тисячѣ зр. За дискрецію ручить словомъ честного чоловѣка. Фотоґрафія пожадана. Адресъ: **Честнôсть 12 post. rest. Львôвъ.**

штучнй	зубы
Ателіе дентистично-технічне Б. БЕРҐЕРА Львôвъ, улиця Короля Людвика число 5. (Дôмъ п. Штроменгера)	
щоки	и репарації

Д-ра Є-
ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту рикотовй и сѣтковй, рукавицѣ и рушники до натираня
найдешевше въ торговли
БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ!

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
АНТ. СТАХЕВИЧА
въ Тернополи
поручае Всечести. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:
найновѣйше выданье
образкôвъ рускихъ
зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.
Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускй 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ 3672(13—25)

СКЛАДЪ КАВЫ
въ найлѣпшôмъ радѣ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90 на провінціи 4¾ кільо зр. 9.60 франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрй иншй пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ тану каву якъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена ½ кільо зр. 1.20.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА
вже выйшовъ и коштуе 36 кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

ДОСИ НЕДОРÔВНАНЫЙ
В. МАҐЕРА правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ
черезъ Вільгельма Маґера зъ Вѣдня.

Найпершими знатоками медичными розслѣдженый и за-для свого легкого трауленя дуже поручены для дѣтей и ординованый у всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче осягнути змôцненье цѣлого організму, имено грудей и легкихъ, приростъ ваги тѣла, поправленье соковъ а передовсѣмъ очищенье крови.

Фляшку за 1 зр. можна одержати въ складѣ фабричнôмъ: **Wien III. Bez. Heumarkt Nr. 3** а також 3688 9—18

по всѣхъ аптикахъ австр.-угор. монархіи.

У ЛЬВОВѢ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и К. Балабана.

При закупнй товарôвъ просимо повликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей**. — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь**. Папѣръ зъ фабр. Чарляньском

Зъ друкарнй тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 290. Львôвъ Пятниця 28 грудня 1890 (9 сѣчня 1891) Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и дрýгих свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный дôдаток „Bibliotéka najznamenitnich powieści" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла" ул. Баторія 24, Центральне бюро огологошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse: F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло" и належитôсть за инсерати платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло" съ літер. доданкомъ
въ Австрії: за Границею:
а цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ 24 зр
на пôвъ року . . . 9 зр. на пôвъ року 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôкр. ч. 34 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатані вôльні вôд порта. Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вôд одного стрôчки печатков, въ рубр. „Надсланє" по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. вôд стрічки.

Запросины до передплаты на рôкъ 1891.

За Божою помочію и при щирôй пôдпорѣ нашихъ патріотôвъ вступає „Дѣло" зъ днемъ 2 (13) сѣчня 1891 въ дванацятый рôкъ выдавництва.

Черезъ одинацять лѣтъ сповняли мы святый обовязокъ супротивъ свого народу, а що сповняли его совѣстно, се можуть осудити наши читателѣ, нашь цѣлый нарôдъ, осудить колись и исторія. Можемо зъ чистою совѣстію сказати, що мы середъ всякихъ злиднѣвъ пôдносили неустрашимо въ гору народный прапоръ и держались вѣрно завѣту нашого ґенія: „Въ своѣй хатѣ, своя правда и сила и воля!"

Того народного прапору, котрый теперь ставъ ще виднѣйшій цѣлому свѣтови, и того завѣту нашого ґенія будемо й на дальше держати ся, та ще тымъ крѣпше, що настали часы, въ котрыхъ противники святои идеѣ народнои, бачучи, що имъ приходить ся щезати, якъ тому дымови, въ судорогахъ кидають ся на то, що имъ вѣщує загибѣль.

Програма „Дѣла", вповнѣ независимого народного орґану руского, позôстане и дальше та сама, а будемо зъ нею тымъ певнѣйше выступати, що наслѣдки єи стали вже добре виднѣ, а справа руска набрала нинѣ вже широкого значѣня и въ Австріи и въ Славянщинѣ и въ Европѣ.

Однакожь нашѣ силы були бы за слабѣ, нашѣ змаганя въ переводженю народнои програмы позôстали бы безуспѣшными, наколи-бъ насъ не пôддержала свѣтла а велика громада нашихъ патріотôвъ. Але мы, що одинацять лѣтъ устоялись лише при помочи нашихъ патріотôвъ, маємо повну надѣю, що они й теперь неôдкажуть намъ своєи помочи, коли настають часы вельми важнѣ для нашого народу, часы, котрѣ будуть може и рѣшати о его судьбѣ.

Дѣло буде и въ слѣдующôмъ роцѣ выходити пôдъ тыми самыми условіями, що доси, а сподѣваємось, що оно знайде щирый привѣтъ у кождого, кому дорога доля нашого народу!

У Львовѣ дня 17 (29 грудня) 1890.

Въ послѣдныхъ дняхъ передъ рускими святами и пôдчасъ святъ появили ся, — якъ уже й звѣстно нашимъ читателямъ — всякѣ догадки на тему мнимои наглои змѣны тои ситуаціи, яку вытворили заявленя въ соймѣ трехъ чинникôвъ, котрѣ именно зложились на вытворенье новои ситуаціи, а то: посла Романчука, намѣстника и митрополита.

За пôдставу до своихъ догадокъ взяла праса безтактну полеміку „Народнои Часописи" противъ посла Романчука за деякѣ уступы въ его рефератѣ політичнôмъ, а ôдтакъ поголоску, що митрополитъ має займатись твореньемъ якоись четвертои партіи рускои — т. зв. „рутенôвъ".

Що-до полеміки „Народнои Часописи" — то справа вже выяснена дорогою урядовою въ комунікатѣ до вѣденьскои Politische Correspondenz и Fremdenblatt-у. Зъ комунікату того ясно выходить, що безтактна полеміка „Народнои Часописи" зовсѣмъ не змѣняє ситуаціи вытворенои деклараціями зложеными въ соймѣ.

Що правительство на деякѣ постуляты въ рефератѣ посла Романчука не годить ся, уважаючи ихъ за далеко йдучѣ, — се нѣчо дивного. Бачимо нинѣ, що правительство австрійске такъ само, якъ стає противъ деякихъ постулятôвъ высказаныхъ въ рефератѣ посла Романчука, стає и въ соймѣ ческôмъ противъ постулятôвъ Ріґера и старо-Чехôвъ. Права треба собѣ выборювати; они, якъ тѣ печенѣ голубцѣ, не летять самѣ до рота. А вже-жь певно на всѣй Руси галицкôй не знайдесь анѣ оденъ честный Русинъ, котрый бы не обуривъ ся на поступокъ п. Маркова, котрый въ своѣмъ орґанѣ, въ любôй гармоніи зъ о. Лукою Бобровичемъ, докорив послови Романчукови за те, що ôнъ на зборахъ „Народнои Рады" пôднѣсъ справу реформы Вапліяньскои...

Що-до поголоски, що Впр. митрополитъ має займати ся твореньемъ якоись четвертои партіи, т. зв. „рутеньскои", то мы сю поголоску уважаємо безпôдставною, бо по перше: она суперечить заявленю митрополита въ соймѣ, де ôнъ „безусловно, торжественно и зъ цѣлого серця" принявъ въ цѣлости програму посла Романчука, не маючи до неи анѣ нѣчо додати, анѣ нѣчо зъ неи уймити, а потôмъ пôдписавъ и маніфестъ до Русинôвъ Галицкои землѣ, — а по друге: творити нинѣ партію т. зв. „рутенôвъ" не лежить въ нѣчиѣмъ интересѣ — анѣ Русинôвъ, анѣ правительства, анѣ Полякôвъ, — оно значило бы „переливати зъ пустого въ порожне". Нѣхто красше не пояснивъ значѣня „рутенôвъ", якъ п. Богданъ Дѣдицкій на процесѣ Ольги Грабаревои а потôмъ о. Ив. Наумовичь въ „Словѣ", доказуючи, що „рутены" не мають раціи быту, и длятого зъ „рутенства" мусѣла выйти звѣстна програма зъ 1866 року...

Поки-що мы доси не бачимо фактôвъ того рода, котрѣ бы давали якусь реальнѣйшу пôдставу до догадокъ на тему змѣны ситуаціи вытворенои заявленями зложеными въ соймѣ, хочь зъ другои стороны бачимо добре, що бажаючихъ такои змѣны єсть чимало...

На нинѣшнôмъ засѣданю выдѣлу краєвого, въ повнôмъ комплетѣ зôбраного, пôдъ проводомъ князя маршалка Санґушка рѣшено одноголосно ôдповѣдати сторонамъ на подання рускѣ по руски и рускими буквами.

Тымъ самымъ усунено давнѣйшій ухвалы выдѣлу краєвого, пôсля котрыхъ выдѣлъ краєвый ôдповѣдавъ виправдѣ по руска, але латиньскими буквами.

Арештованье Луцкого въ Константинополи.

Нечувано хитрый способъ арештованя Луцкого въ Константинополи тайными аґентами россійскими при явнôй участи турецкои поліціи выкликавъ величезну сензацію не лишь въ турецкôй столици але и въ цѣлôй Европѣ. Майже вся праса европейска уважає сей фактъ нарушеньемъ межинародного права и домагає ся дипльоматичнои интервенціи, бо то, що стало ся въ Константинополи, може за якій часъ повторити ся де-инде и найневиннѣйшѣ люде не будуть безпечнѣ передъ тайною поліцією россійскою, въ котрôй єсть множество провокаційныхъ аґентôвъ, що для зарôбку готовѣ кождои хвилѣ допускати ся и найбôльшихъ пôдлостей а навѣть злочиньствъ. Въ самôмъ же Константинополи наставъ немалый переполохъ, бо пригода Луцкого выкрыла, що дуже богато высшихъ урядникôвъ турецкихъ стоить на службѣ россійскôй та що въ Туреччинѣ проживає въ теперѣшнôй порѣ бôльше якъ 500 россійскихъ шпіґунôвъ поперебираныхъ всѣляко. Лишь самыхъ россійскихъ инжинірôвъ перебуває теперь въ Туреччинѣ якихъ 160, котрѣ потайкомъ здôймають пляны зъ укрѣплень вздовжь цѣлого Босфору. Такожь показало ся, що Луцкого продавъ россійскôй поліціи Кюрда-паша за 200 турецкихъ фунтôвъ. Фактъ сей выкликавъ въ офіціяльныхъ кругахъ турецкихъ велике обуренье и шефъ турецкои поліціи домагав ся, щобы Кюрду выслати за то на цѣле житье въ заточенье.

Такожь потверджуєсь вѣсть, котру мы першій подали, а котру за нами повторили и другѣ славяньскѣ та нѣмецкѣ ґазеты, що Луцкого зваблено пôдступомъ до Константинополя, и що въ цѣлôй сѣй справѣ гравъ важну ролю якійсь Полякъ Ржешотарскій, котрый Луцкого денунціювавъ яко небезпечного нігіліста и проводиря революційного руху середъ Ôрменъ. Впрочôмъ годѣ довѣдатись чого бôльше въ сѣй справѣ, бо въ Константинополи заказано подавати всякѣ телеґрафічнѣ вѣсти и поліція заразъ конфіскує телеґрамы.

До исторіи о арештованю Луцкого дôстала N. fr. Presse ще такѣ вѣсти: Коли кн. Накаджідзе арештовано въ Константинополи, придержано разомъ зъ нимъ и якусь паню Черкавску зъ ôи трилѣтною дитиною, а то длятого, що межи ôи рѣчами знайшли ся двѣ россійскѣ книжки, належачѣ до звѣстного нігіліста россійского, Бурцева, именно, друга часть Кенана „Сибирь" и наука ґальванопластики. Черкавску заведено до консуляту россійского, а коли она тамъ доказала, що то не ôи книжки, то ôи пущено на волю; книжки однакожь задержано, щобы ними переконати турецке правительство, що кн. Накаджідзе чоловѣкъ небезпечный и заговôрникъ, що фабрикує бомбы. Коли опôсля на пôдставѣ тыхъ книжокъ Накаджідзого задержано въ арештѣ, зроблено зъ всѣми арештоваными протоколъ, а що Луцкій бувъ вже въ рукахъ россійскихъ аґентôвъ, то всѣхъ прочихъ признано невинными и пущено на волю крôмъ ґрузиньского князя. Треба ще и то згадати, що при протоколѣ ставивъ россійскій урядникъ арештованыхъ до очей и въ своихъ пытаняхъ згадувавъ часто про россійского нігіліста Бурцева.

Сконфіскованѣ книжки були для россійского консуляту доказомъ, що Накаджідзе и Бурцевъ жиють зъ собою въ дружбѣ и ся обставина мала послужити до арештованя Бурцева. Отже оденъ зъ россійскихъ аґентôвъ выславъ до Бурцева телеґраму зъ сфальшованымъ пôдписомъ Накаджідзого и просивъ его, щобы ôнъ въ якихсь важныхъ справахъ приѣхавъ до Константинополя. Бурцевъ выбравъ ся бувъ вже въ дорогу, але оденъ зъ его приятелѣвъ остерѣгъ его и ôнъ поѣхавъ до Румунiи а зъ-ôдтамъ поѣхавъ домôвь пароходомъ черезъ Константинополь. Бурцевъ бувъ на стôлько неосторожный, що повѣдомивъ Накаджідзого о своѣмъ переѣздѣ и просивъ его, щобы ôнъ згаданѣ книжки занѣсъ на корабель, котрымъ ôнъ ѣде. Та телеґрама дôстала ся въ руки россійского консуляту, котрый прилагодивъ ся бувъ на принятье Бурцева. Бурцевъ приѣхавъ до Константинополя въ хвили, коли вже его приятелѣ були арештованѣ. Не заставши нѣкого зъ приятелѣвъ, перейшовъ ôнъ зъ парохода на малый корабель, котрымъ переѣздять пасажиры зъ Золотого рога. Въ тôй хвили приступили до него турецкѣ жандармы а зъ ними россійскій драґоманъ и два кавасы зъ россійского консуляту. Бурцевъ, перечуваючи щось недоброго, утѣкъ назадъ на великій корабель. Поліція побѣгла за нимъ на корабель и зажадала ôдъ капітана корабля, щобы ôнъ выдавъ Бурцева, котрый нѣбы-то бравъ участь въ ôрменьскôй ворохобни. Капітанъ ôдповѣвъ на то, що ôнъ нѣкого не выдасть, хиба, щобы дôставъ на то приказъ ôдъ англійского посла, а такого приказу ему не доручено; ôнъ готовъ, коли-бъ того була потреба, ôдперти силу силою, а щобы ще додати ваги своимъ словамъ, велѣвъ вывѣсити англійску фляґу. Тогды ажь поліція уступила ся а россійскій консуль выславъ заразъ рапортъ до свого посла. Той зажадавъ тогды ôдъ англійского посла, щобы ôнъ приказавъ выдати Бурцева, але пос. Уайтъ ôдмовивъ того такъ само рѣшучо якъ и капітанъ корабля. Тогды загрозило россійске посольство, що турецке правительство не перепустить корабель черезъ Дарданелѣ. На то мавъ Уайтъ ôдповѣсти, що ôнъ не взявъ бы капітанови за зле, коли-бъ той ужив навѣть пушокъ для своєи обороны; на всякій случай ôнъ не допустить до того, щобы Бурцева выдано. Ôдповѣдь та зробила своє, бо вже за кôлька годинъ ôдплывъ корабель свобôдно зъ Константинополя. Сконфіскованѣ книжки задержавъ россійскій консулятъ и нагнавъ ними турецкôй поліціи такого страху, що она пристала на арештованье Луцкого, котрый нѣбы-то мавъ бути товаришемъ Бурцева и разомъ зъ кн. Накаджідзе робивъ заговôръ противъ Туреччины.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XLIII.

Зъ Тарнова.

Высоко поважаный Пане После!

На програму руского народу, оголошену въ соймѣ 25 и 26 падолиста 1890 р. Вп. послами Романчукомъ, Сѣчиньскимъ и Телишевскимъ, годимо ся безусловно и мы пôдписанѣ Русины зъ Мазурщины та высказуємо нашу найбôльшу радôсть зъ того, що за сею програмою станувъ и весь рускій Епископатъ, уважаючи ôи єдино правдивою и єдино моральною дорогою до дальшого успѣшного розвитку нашои дорогои ôтчины.

Всяку же иншу програму, въ котрôй яка небудь зъ пяти сихъ точокъ була бы чи то понижена або не такъ ясно поставлена, мусѣли бы уважати за небезпечный експеріментъ на орґанізмѣ руского народу, котрому въ Австріи полишено право свобôдного, индівідуального розвитку.

При сѣй милôй нагодѣ заявляємо заразомъ и наше умильне прошенье, щобы Вы, Высокодостойнѣ Представителѣ руского народу, допомогли намъ — лишенымъ ту рускои церкви и душпастирѣвъ — вѣрнôсть нашу для греко-кат. вѣры и обряду, о котрôй говорить третя точка, згаданои програмы, заявляти и дѣлами.

Въ Тарновѣ 20 грудня 1890.

Теодоръ Чорненькій, комісарь скарбу. — Василій Потелицкій, офіціялъ почтовый. — Володимиръ Штогринъ, адъюнктъ пов. дирекціи скарбу. — Ю. Лущецкій. — Т. Клюкъ, купець. — Иванна Витковицка, учителька. — Вильгелмина Кадайска. — К. Цомпель.

XLIV.

Зъ Теребовельщины.

До Впов. пана Юліяна Романчука, предсѣдателя руского клюбу и его одномышленникôвъ.

Послѣдній хвилѣ засѣдань соймовыхъ зазначились отвертымъ и явнымъ выступленьемъ Вашимъ, Впов. Пане, въ оборонѣ правъ и чести нашого народу. Програма пôднесена Вами — не нинѣшна: се програма батькôвъ нашихъ а всѣ тямучій ихъ дѣти вѣрно ôи тримали ся и будуть тримати ся. Вамъ однакожь вдячнѣ мы за те, що Вы, Впов. Пане, въ найвôдповѣднѣйшу хвилю высказали ôи передъ цѣлымъ свѣтомъ а тымъ самымъ загородили-сте дорогу злобнымъ инсинуаціямъ нашихъ противникôвъ. Ясностію тои програмы дали Вы можнôсть князямъ нашои церкви станути на чолѣ свого народу и обняти керму політичного его житя такъ, якъ то було за батькôвъ нашихъ. Надѣємо ся про те, що давный нашь прапоръ, зъ такою силою пôднесеный, збере коло себе всѣхъ добромыслячихъ Русинôвъ и загрѣє насъ до спôльнои працѣ для добра нашои неньки-Руси!

Теребовля 18 грудня 1890.

Левъ Бѣлецкій, выслуженый капітанъ. — о. Симеонъ Савула, сотрудникъ въ Теребовли. — Ст. Стеблецкій, авскультантъ судовый. — Григорій Хай, канцелістъ судовый. — Кирило Електоровичь, учитель. — Авг. Сабатовичь, касіеръ мѣскій. — Ив. Хрущевскій, урядникъ маґістратскій. — Семенъ Ковальчукъ, адъюнктъ податковый. — Володимиръ Ясеницкій, адъюнктъ податковый. — Теофиль Томашевскій, ліквідаторъ касы щадничои. — [Пôдписы 18 мѣщанъ теребовельскихъ и членôвъ читальнѣ.] — о. Андрѣй Тимуєвъ, парохъ Гумнискъ и два тамошнѣ господарѣ. — о. Теодоръ Цегельскій, парохъ, и о. Корнилій Мандичевскій, сотрудникъ въ Струсовѣ. — Володимиръ Куликовскій, учитель въ Струсовѣ. — [Пôдписы 9 господарѣвъ зô Струсова, 20 господарѣвъ зъ Заздрости и 8 господарѣвъ зъ Рôздвянъ.] — о. Иванъ Воляньскій, парохъ Острôвця. — Павлина Воляньска. — [Пôдписы 29 селянъ зъ Острôвця.] — Пôдписы 3 горѣвъ зъ Слобôдки струсôвскои. — Василь столъ, начальникъ громады зъ Ласковець. — ка Стахôвъ, вôйтъ зъ Плебанôвки. — І Шамбель, вôйтъ зъ Тютькова. — Иванъ цикъ зъ Волицѣ. — Пôдписы 5 громадянъ Зубова — Начальникъ громады и его заступникъ зъ Илавча. — Пôдписы 4 господарѣвъ зъ Застѣного. — Иванъ Титоръ, учитель зъ Иванôвки. — Василь Ковальчукъ, вôйтъ, и три господарѣ зъ Иванôвки. — Алекс. Загôряньскій, учитель зъ Боричôвки. — Петро Савчиньскій, парохъ зъ Могильницѣ. — Титъ Заячкôвскій, судія пов. въ Будзановѣ. — О. Апол. Чемериньскій, парохъ въ Будзановѣ. — Іосифъ Кульчицкій, адъюнктъ судовый въ Будзановѣ. — Мат. Бараникъ, вôйтъ въ Кобиловолокахъ. — Пантал. Семирозумъ, учитель спѣву и музики. — Ив. Качановскій, учитель въ Хмелѣвцѣ. — Іосифъ Ковальскій, учитель въ Романôвцѣ и пять господарѣвъ зъ Романôвки.

До адресы недовѣрія послови Романчукови зъ Калущины.

Пôдчасъ святъ одержали мы дальшій ôдкликаня пôдписôвъ на адресѣ недовѣрія послови Романчукови ôдъ трехъ выборцѣвъ — двохъ зъ Завою, а третього зъ Угринова строго. Ôдкликаня сѣ подаємо въ повнôй сновѣ:

Заявленье.

Знаный намъ панъ Василій Петровъ Пôдмихайля, прийшовши до насъ пôдписаныхъ выборцѣвъ, споводувавъ насъ, що мы, маючи довѣріе до его особы, яко руского патріота, и вѣрячи въ его щирôсть для рускои справы, пôдписали, не знаючи на-разѣ докладно, о що ходить, адресу недовѣрія послови Романчукови.

Коли мы однакъ розвѣдали ся докладнѣ и ôдъ людей и зъ часописей рускихъ, що мы зôйшли бы зъ правои дороги Руси намъ указанои, если бы-смо выступили противъ нашого Высокоповажаного посла трому присылають зô всѣхъ сторôн краю адресы признаня и истинного то заявляємо симъ ôдъ себе, що нашѣ на адресѣ зовсѣмъ уємо, противъ самои адресы рія выступаємо, а въ имени мадъ заявляємо публично, що нашого посла, выголошену въ кого народу, они зовсѣмъ годѣ его своимъ посломъ и на дати хотять.

Андрей Чипко, начальникъ гвою и выборець.

Иванъ Тимкôвъ, господарь зъборець.

Пôдписавъ и яко свѣдокъ *Николай Бережницкій*, писарь громадскій.

[Печать: „Урядъ громадскій въ Завою“.]

Андрей Семкôвъ, выборець, господарь зъ Угринова старого.

Пôдписавъ *Бережницкій*.

Яко свѣдки:

Дмитро Небыловичь, начальникъ громады.

Николай Бережницкій, секретарь громады.

[Печать: „Урядъ громадскій въ Угриновѣ старôмъ“.]

По сихъ новыхъ ôдкликанáхъ пôдписôвъ дѣло такъ стоить, що зъ мѣжь 46 выборцѣвъ, котрí голосували на посла Романчука а були пôдписали адресу недовѣрія, десять уже доси ôдкликали свои пôдписы. [Учитель Кавчиньскій зъ Кадобного бувъ правыборцемъ, не выборцемъ, отже его, якъ и другихъ правыборцѣвъ, поминаємо.] А що всѣхъ выборцівъ голосувавшихъ на посла Романчука було , то 36 выборцѣвъ, не ôдкликавшихъ доси зонхъ пôдписôвъ, становить значну менъшôсть супротивъ 51 выборцѣвъ, треваючихъ въ довѣрію до свого посла.

Письма зъ краю про ситуацію.

Зъ Бережанщины.

Перечитавши въ ч. 280 „Червонои Руси“ описъ окружного вѣча въ Бережанахъ, переконавъ ся я, до якого артизму въ перекручуваню фактôвъ можна дôйти щоденною управою и, де якъ де, але до редакціи тои газеты дасть ся вповнѣ примѣнити пословица: Uebung macht den Meister. Все, що „Черв. Русь“ на тематъ вѣча бережаньского написала, есть ôдъ початку до кôнця свѣдомою неправдою, а мушу взяти за перо, щобы обстати за честію крайно обидженыхъ священникôвъ и патріотôвъ зъ свѣтскои интеліґенціи, противъ котрыхъ статья въ „Черв. Руси“ цѣла вымѣрена.

Передовсѣмъ знаю, що аранжеры вѣча бережаньского не руководили ся нѣчимъ бôльше, якъ лише власнымъ пересвѣдченьемъ. Коли-бъ они справдѣ були чутливí на Wink-и, то певно були бы имъ улягли минувшои зимы при доповняючôмъ выборѣ посла до рады державнои, а мимо того они, якъ годить ся честнымъ патріотамъ, претерпѣли до кôнця. Впрочôмъ нѣякій Wink не може мати успѣху супротивъ людей независимыхъ, а оба аранжеры вѣча — якъ о тôмъ знае дуже добре редакція „Черв. Руси“ — суть людьми вповнѣ независимыми, що анѣ авансувати не можуть, анѣ ордерôвъ, а тымъ менше „пособій“ можуть сподѣвати ся. Про средства, якими аранжеры вѣча по словамъ „Черв. Руси“ послуговували ся, нѣчого й казати. Цѣлкомъ ложно одано змѣстъ листу д-ра Чайковского до о. Якогоньского, а такъ само и слова высказаи до о. Джулиньского. Въ интересѣ правды овинни оба тí панъ-отцѣ ложь „Черв. Руси“ дно спростувати.

иступаючи до обговореня самого ходу еба передовсѣмъ подати до прилюдомости оденъ фактъ, якій ставъ ся тымъ у Львовѣ. Ото на вѣсть про нье вѣча, зôйшла ся у Львовѣ знана а и рѣшила: за всяку цѣну до вѣча не допустити. Рѣшила она такожь выбрати команданта до переведеня того дѣла, а коли анѣ о. Г. М. анѣ селянинъ А. Ф. зъ Пôдгаецкого тои ролѣ не приняли ся, то ролю команданта взявъ на себе знаный борбіфаксъ зъ рогатиньского повѣту. Онъ, по свому звычаю, постановивъ: побѣдити не парляментарною диспутою, але крикомъ и галабурдою. Въ тôй цѣли привезъ зъ собою деякихъ селянъ до крику належито вытресованыхъ. Цѣла армія ôдбула военну раду на нôчлѣгу у М. въ П. пôдъ Бережанами, а въ день вѣча прибула рано до Бережанъ. Тутъ роздѣлено ôдряды простыхъ воякôвъ на двѣ партіи и поведено че передъ службою Божою въ шинокъ „на дочку“ для набраня бодрости. Яко Schwarmgeister-ы въ тыхъ приготовляючихъ акціяхъ дзначили ся два молоденькí юристы пп. Билинкевичь зъ Черновець и Зарицкій зъ Бережанъ.

Въ сали вѣчевôй зôбрала ся такъ зорганізована фаланґа по правôй сторонѣ и розпочала акцію въ той способъ, що закимъ о. нкій отворивъ уста, щобы зборы отворити, е о. Билинкевичь зачавъ „що до формальги“ пытати ся о цѣль вѣча, о комітетъ и . Даремно уговорювали люде о. Билинкеа, щобы трохи пождавъ, а довѣдавсь о мъ зъ устъ предсѣдателя, — нѣчого не могло, бо о. Билинкевичь не переставъ горити, а за нимъ пяна компанія верещала: „зрада! зрада!“ и не можна було нѣкому власного голосу почути. На всякí просьбы звертанí до о. Билинкевича, ôдповѣдавъ ôнъ злорадным усмѣхомъ, а вкôнци звернувъ ся до п. староспы зъ словами: Panie starosto, już żna zebranie rozwiązać! Не помогли пред являваня поважныхъ людей, мѣщанъ и се ъ, бо пяна компанія не умовкала, а деякí ихъ славныхъ борцѣвъ пôдносили кулаки ру и прибирали дуже грôзну поставу. нхъ навѣть ôдорвавъ зъ стѣны шаь ними вымахувати. Коли-жь еще йшовъ въ сали знаный епізôдъ зъ Кокуревичемъ, ц. к. староста вôжандармôвъ до салѣ для удерю и порядку. Неправда, мовь-бы а командувавъ жандармамъ: stój łora, tego diaka и т. д., якъ се „ представляе, бо всѣ лишь одно ôдъ ц. к. старосты до жандарма: hinein und trachten Sie die Ordnung Але кліка не маe чого на жанѣкати, бо лише присутности жанячуе, що выйшла цѣло. О арешъ було нѣякои бесѣды, бо лише ивъ жандармъ до верещачого молодого Билинкевича и хотѣвъ его выпровадити. Тогдѣ проф. Н. Вахнянинъ ôдозвавъ ся до жандарма: „Дайте спокôй! сей паничь буде вже кречный!“ И справдѣ обѣцянка сповнила ся, бо п. Билинкевичь злѣзъ изъ своеи домінуючои позиціи и залишивъ крики.

Коли кліцѣ не удало ся розбити зборôвъ зъ самого початку, старали ся того доконати при выборѣ предсѣдателя. Предложено о. Лепкого и бôльшôсть зôбраныхъ на то згодила ся. Тогдѣ кліка пôдняла знов менажерскій крикъ и ажь тогдѣ трохи утихомирила ся, коли выбрано предсѣдателемъ о. Соневицкого.

Перше слово удѣливъ о. Соневицкій о. Лепкому тримаючись порядку дневного. Заразъ по кôлькохъ его словахъ въ сали наступивъ супокôй, бо кромѣ о. Билинкевича, котрый усе перебивавъ, нѣхто не ôдзывавъ ся. О. Билинкевича просивъ ц. к. староста, щобы утихомиривъ ся, а коли се не помогло, староста, що правда, ôдозвавъ ся до него словами: Wybacz ksiądz, ale ja w swoim powiecie nie pozwolę w taki sposób napadać na legalne zgromadzenie, i jeżeli ksiądz nadal niebędzie zachowywał się przyzwoicie, to choć z przykrością, ale będę musiał kazać go zaaresztować...

Потôмъ зъ порядку дневного удѣливъ предсѣдатель голосу д-ру Чайковскому. Его люде добре знають яко щирого патріота, для того зъ выимкою о. Билинкевича и его адгерентôвъ всѣ выслухали бесѣды д-ра Чайковского спокôйно. Д-ръ Чайковскій зачавъ свою бесѣду словами: „А то мы дочекили ся хвилѣ, що нашí нарады ведемо пôдъ асистою баґнетôвъ жандармскихъ, а кому за се подякувати? Цѣле зôбранье закричало: „Билинкевичеви!“

„Черв. Русь“ идентіфікуе цѣлí зборы зъ о. Билинкевичемъ, бо „слова протеста, негодованія“ и т. д., высказуванí нимъ однымъ, вкладае въ уста цѣлого збору. Шо на высланье адресъ згодили ся всѣ зôбранí зъ выимкою кліки о. Билинкевича, зайлѣше доказуе число пôдписôвъ на тыхъ адресахъ. Коли-бъ кліка чула була въ собѣ силу перевести нарады по своеи гадцѣ, не була бы старала ся розбити вѣче зъ самого початку, бо-жь неперечно бувъ-бы се бôльшій ефектъ: ухвалити адресу недовѣрія въ дорозѣ парляментарнôй, нѣжь допинати свого галабурдою. Заѣлôсть галабурдникôвъ була така заѣла, що спроваджení пяní селяне атакували навѣть на мѣстѣ поважныхъ священникôвъ, якъ се лучило ся о. декану Танчаковскому.

При голосованю надъ адресою для посла Романчука запротестувавъ о. Билинкевичь, що нема бôльшости. Тогдѣ д-ръ Чайковскій просивъ, щобы голосуючí за адресою пôднесли руки, а коли се наступило, показало ся, що зъ выимкою маленькои кліки всѣ присутнí руки попôдносили. Щобы ще не було сумнѣву, ôдозвавъ ся д-ръ Чайковскій: „А може вы не знаете, надъ чимъ голосуете? щобы-сте ôдтакъ не казали, що васъ адвокать збадамутивъ!“ На те закричали всѣ: „Знаемо! мы того хочемо! мы вамъ вѣримо!“ Не потребую додавати, що такій конецъ вѣча озлобивъ кліку, бо не стало ся по ея воли.

„Черв. Русь“ кромѣ додатковъ: „шумъ усиливается“ нѣчого иншого не знае сказати, а надто удержуе, що о. Билинкевича не допущено до голосу. Се выдумана неправда, бо о. Билинкевичь, коли его взывали люде, щобы говоривъ, заявивъ категорично, що не хоче говорити. Розумѣе ся, що о. Билинкевичь не мавъ интересу говорити, бо цѣлею его було лише зôрвати зборы. Впрочôмъ о. Билинкевичь и не конче мавъ смѣлôсть говорити, бачучи настрôй загалу зôбраныхъ, и длятого то ôнъ такъ цѣпко державъ ся старостиньского стола, не ôдступаючи ôдъ него анѣ на крокъ.

„Черв. Русь“ удержуе, що участникôвъ вѣча не було бôльше, якъ 200, тымчасомъ три просторí комнаты рады повѣтовои були биткомъ набитí селянами и интеліґенцією, котра брала въ вѣчу живу участь.

По словамъ „Черв. Руси“ кромѣ 5—6 священникôвъ старшихъ, прочí всѣ священики були самí молодики, сотрудники. Певно, що до тыхъ старшихъ зачисливъ ôнъ комендантôвъ кліки: о. Билинкевича, о. Микитку зъ Купчинець и ще двохъ „своихъ“, — а Вп. оо. Гузаръ, Бѣлиньскій Вікторъ, о. Соневицкій, о. Танчаковскій и другí — то самí молодики-сотрудники! Правда, було тамъ кôлькохъ ґімназіястôвъ, але тыхъ привела зъ собою кліка, щобы поучили ся ôдъ неи патріотизму. Оденъ зъ тыхъ „благонадежныхъ молодцѣвъ“ такъ розгорячивъ ся, що коли оденъ поважный мѣщанинъ и старшій братъ церковный угомонювавъ его, щобы бувъ кречный и не верещавъ, той плюнувъ ему въ лице. Оскорбленый мѣщанинъ удавъ ся зъ жалобою до дирекціи ґімназіи .. Наслѣдка того мусять взяти на себе аранжеры цѣлого скандалу.

Такъ ôдбуло ся вѣче въ Бережанахъ. Его звѣстный початокъ буде певно унікатомъ въ нашôмъ громадянôмъ житю, а хто не бувъ въ менажерiи пôдчасъ пайованя жиру, той не може мати о нѣмъ належитого понятя.

Въ тôмъ самôмъ числѣ „Черв. Руси“ выпечатана ôдъ участникôвъ бережаньского вѣча адреса недовѣрія для посла Романчука и товаришѣвъ. Не буду входити въ змѣстъ тои адресы недовѣрія, бо она такъ бачила Бережаны, якъ я Австралію. Але се дурница, а цѣкава рѣчь: якí ту пôдписы умѣщенí пôдъ тою адресою? Редакція каже лише: „слѣдуютъ 62 подписи“. Прецѣнь варто бы тыхъ „сынôвъ Руси“ бачити, та, здаеть ся, довго треба ждати, закимъ тí „слѣдуючí“ пôдписы наспѣють...

Вѣчевикъ.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Жовкôвщины.

[Порядки въ жовкôвскôмъ Василіяньскôмъ монастири.]

Дня 22 н. ст. грудня упокоивъ ся въ Жовквѣ игуменъ жовкôвского монастиря Василіянинъ о. Іосафатъ Франковскій. Будучи на его похоронѣ, котрый ôдбувъ ся въ самъ лат. святый вечеръ, мавъ я нагоду поглянути зблизька на порядки въ зганаôмъ монастири, а тото, що я чувъ и видѣвъ, передаю черезъ Вашу пов. ґазету до прилюдноси вѣдомости яко дуже интересní куріоза.

Церковь и монастирь Василіяньскій мѣстять ся теперь майже въ самôмъ ринку мѣста Жовквы и представляють ся якъ изъ стороны мѣста, такъ и зъ противнои пôвнôчнои стороны дуже величаво и хорошо. Однакожь ледви увôйти на коридоръ того поверхового дому, мимоволѣ забуваe ся, що тутъ живуть монахи, а противно, що увôйшлось до якого заѣзднаго дому. Виправдѣ оно инакше бути не могло, бо монахôвъ було до теперь зъ бл. п. о. Франковскимъ лише три, отже вôльнí помешканя треба було якъ на поверсѣ, такъ и на долинѣ приватнымъ людямъ за чинш повôднаймати, однакожь, коли зважимо, що теперь въ тôмъ монастири мешкають ажь чотири приватнí партіи зъ дѣтьми и слугами, а окрôмъ того на першôмъ поверсѣ мѣстить ся канцелярія сторожи скарбовои, то можна собѣ представити, якій тамъ рухъ, якí крики, стуки свѣтскихъ людей, а якъ мало тамъ пахне житьемъ монашимъ. Но не-то пахне — лучше-бъ сказати, що монахôвъ тамъ навѣть мовь-бы й не було. Дивнымъ бо складомъ рѣчей дôбрали ся тутъ були три монахи по народнôй пословици „зôйшовъ ся Якимъ зъ такимъ“...

Якъ сказано, игуменомъ монастиря бувъ бл. п. о. Франковскій. Той чоловѣкъ, прийшовши до Галичины зъ Холмскои епархіи, бувъ зъ-разу въ очищуваню нашого обряду ôдъ naleciałości szyzmatyckich дуже енергічнымъ, бо ще нинѣ свѣдчать пообрѣзуванí рамена хрестôвъ церкви жовкôвскои о его заслуженôй дѣяльности въ першôмъ періодѣ его побуту въ Жовквѣ. За те за другимъ его побутомъ, коли вже ставъ игуменомъ монастиря, було житье его о много спокôйнѣйше, а то по бôльшôй части зъ причины слабости грудноси, котра его черезъ кôлька лѣтъ мучила а наконець теперь зломила. Бл. п. о. Франковскій, хочь игуменъ, не бувъ управителемъ приходу, бо то поручила консисторія другому монахови, такожь Холмчакови, о. Карповичу. Се ôдношенье межи обома згадаными монахами, де оба були и настоятелями и пôдчиненымъ, було не тôлько оріґінальне, але, що бôльше, давало причину до частыхъ сцисій межи обома, що зновъ, якъ увидимъ низше, ôдбивало ся дуже некористно на сповнюваню духовныхъ обовязкôвъ и ôддѣлувало соблазняючо на народъ. Если при тôмъ зважити, що о. Карповичь есть тетрикъ, маломовный, упертый а навѣть ôдлюдокъ, то можна зрозумѣти, яке тамъ було братске житье и яка управа парохіи! Третій Василіянинъ, занимаючій въ партерѣ одну тѣсну келію, есть о. Лонкевичь. То чоловѣкъ хоровитый, здиначѣлый, а изъ своего оріґінального одягу (довгій плащь, опе резаный шнуркомъ, велика шапка ажь понизше ушей и великій парасоль) знакомый великимъ и малымъ мешканцямъ цѣлон Жовквы.

Легко собѣ представити, якъ много терпѣли при такôмъ складѣ духовникôвъ жовкôвскои парохіи нашь рускій обрядъ и духовнí требы. Богослуженя ôдправлялись мовь за наcть. Въ виду, що жовкôвска парохія маe ажь 4 церкви а священники жили зъ собою въ вѣчнôй незгодѣ, дѣяло ся такъ, що оденъ, хотячи другому зробити на злôсть, призначеного собѣ богослуженя або цѣлкомъ не ôдправлявъ, або почавъ ôдправляти такъ пôзно, що люде, не могучи дôждатись, волѣли йти на богослуженье до костелôвъ, а церковь свѣтила пусткою. Такъ само дѣялось и зъ проповѣдями. Пôдчасъ коли въ латиньскихъ костелахъ сотрудники своими хорошими проповѣдями притягали до костела вѣрныхъ, то въ церкви нарôдъ передъ проповѣдію прямо утѣкавъ, а то по причинѣ, що о. Карповичь говорить языкомъ польско-россійскимъ, для народу незрозумѣлымъ, а о. Лонкевичь говорить такъ тихо, що его проповѣдь слухало звычайно кôлькоро людей стоячихъ коло царскихъ вратъ, а прочí або засыпляли або наперед зъ церкви выходили. Такъ само якъ зъ службою Божою въ недѣлѣ и свята, дѣяло ся и зъ вечѣрнею. Тая починае ся тутъ звычайно въ ночи, коли вже люде зъ костелôвъ давно повыходили, Очевидно, що на тí вечѣрнѣ ходить дуже мало вѣрныхъ, бо одní не могучи дôждатись, идутъ до костелôвъ, другí зновъ, не хотячи по-ночи домôвъ вертати, волять зôскатись дома. Не завадить спôмнути и за сповѣдь. Хто бы видѣвъ, якъ о. сповѣдникъ неразъ ôдъ 6-ои годины рано сидить въ сповѣдници а выходить зъ неи ажь по всѣхъ богослуженяхъ, той погадавъ бы, що вѣрнí греко-кат. обряду бодай въ тôмъ взглядѣ маютъ выгоду. А тымчасомъ и въ тôмъ дѣлѣ не дѣесь такъ, якъ бы повинно. Коли въ костелахъ кождому, чи свому чи чужому, приступъ до сповѣди есть отвертый, то въ церквѣ жовкôвскôй сповѣдь ôдбуваe ся лише за оплатою, та ще зъ такими секатурами, що о. сповѣдникъ напередъ крейцарѣ скрупулятно перелюстровуе: чи случайно не старí або такъ вытертí, що вже цѣсарскои головы або орлика на нихъ не знати, бо такихъ крейцарѣвъ не принимае. Вкôнци мушу ще додати, що такого непорядку, такого смѣтя, яке я тутъ видѣвъ на коридарахъ и въ убікаціяхъ монастирскихъ, а що важнѣйше навѣть на престолахъ въ-самôй церквѣ не лучало ся менѣ нѣгде бачити.

Зовсѣмъ природно, що при такихъ обставинахъ вѣрнí греко-кат. обряду поволи ôдстрашують ся ôдъ духовныхъ виравъ а въ слѣдъ за тымъ ôдчужують ся ôдъ своеи церкви и свого обряду. Якъ менѣ оповѣдано, случаѣвъ, де вѣрнí греко-кат. обряду сповѣдаються и причащаються въ латиньскихъ костелахъ, де дѣти въ мѣшаныхъ супружествахъ безвзглядно хрестять ся по лат. обряду, де Русины належать до братствъ костельныхъ, — есть тутъ такъ много, що и перечислити годѣ.

Найпотѣшнѣйшí однакожь були епізоды пôдчасъ самого похорону бл. п. о. Франковского. И такъ ще въ вечеръ передъ днемъ похорону поприѣзджали якъ братя-монахи зъ монастирѣвъ львôвского и кристинопôльского, такъ и кôлька свѣтскихъ священникôвъ. Тыхъ всѣхъ священникôвъ покладено якъ баранôвъ спати покотомъ на земли на соломѣ въ одній брудній, не замѣтанôй келіи, при чôмъ яко постѣль служило кождому привезене зъ собою тепле одѣнье. Другій епізодъ ôдбувъ ся при перенесеню тѣла бл. п. о. Франковского зъ келіи до церкви. Недôвольство господарѣвъ церкви дôйшло до того, що забули навѣть обсталювати яку-таку подушку пôдъ голову покôйника, а ситуацію уратували ажь братчики церковní, котрí вытягнули зъ якогось кута въ церквѣ стару подерту подушку напрестольну, и вложили въ домовину пôдъ голову Третій епізодъ бувъ досыть оріґінальный, коли при замиканю домовины припала до пôгъ покôйника его господиня и пôднесла такій плачь и крикъ, якій пôдносить за покôйниками лише ихъ найближа рôдня. Четвертый бувъ уже найцѣкавѣйшій. Ото коли священики, а було ихъ до 15, ôдбувши пôдчасъ 10-степенного морозу всѣ похоронní церемонія, вернули до нерва около 4-ои годины зъ полудня до монастиря, щобы загрѣтись и покрѣпитись, то, згадайте, що застали они тутъ до покрѣпленя? Ото застали, имовѣрно зъ причины, що то була Пилипôвка та ще до того середа, — троха горѣвки и пива, а до того на двохъ великихъ полумискахъ пахнючу конбасу въ сосѣ! Очевидно, такихъ ласощѣвъ нѣхто зъ священникôвъ не рушивъ, тожь одní зъ нихъ примушенí були шукати собѣ пôсной страви де въ мѣстѣ, а другí, голодní и перемерзлí, поѣхали чимъ скорше домôвъ.

Короткій всего сенсъ: Порядокъ въ жовкôвскôмъ монастири non plus ultra, — церковь, обрядъ и вѣрний терплять на тôмъ дуже, — послѣдный уже часъ, щобы якъ перемыска епископска Консисторія, такъ и протогуменатъ Василіяньскій вглянули въ тí справы якъ найскорше и злому запобѣгли!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Наконець дало правительство ôдповѣдь въ справѣ заведеня чеcкого языка урядового у внутрѣшнôй службѣ, взглядно ôдповѣло на резолюцію Шкарды зъ дня 3 червня 1890 р. Тогды ще держались старочехи разомъ и думали, що выторгують щось ôдъ правительства, черезъ що ихъ становище супротивъ молодо-Чеховъ скрѣпить ся. Шкарда поставивъ тогды таку резолюцію: „Взываe ся правительство, щобы оно предложило соймови королевства чеcкого до конституційного трактованя пôсля §. 19. краевои ординаціи основы дотыкаючí орґанізацію судôвъ въ королевствѣ чеcкôмъ въ дусѣ протоколу вѣденьскои конференціи зъ 19 сѣчня 1890 р. а такожь и розпорядженя що-до уживаня обохъ языкôвъ краевыхъ въ цѣсарскихъ урядахъ въ Чехахъ.“ Пôзнѣйше домагали ся старо-Чехи устами д-ра Ріґера кôлька разôвъ ôдъ гр. Таффого, щобы ôнъ давъ яку ôдповѣдь на ту резолюцію, а Ріґеръ порушивъ бувъ справу ту навѣть передъ самымъ цѣсаремъ. Тогды мавъ цѣсарь ему сказати: „Въ справѣ сей треба завсѣгды мати на оцѣ интересъ службы державнои и въ Австріи не повинно прийти до того, щобы урядники не знали нѣмецкого языка.“ Гр. Таффе зволѣкавъ довго зъ одповѣдею, ажь на конецъ дня 5 н. ст. сѣчня ôдчитано на засѣданю чеcкого сойму письмо намѣстника, въ котрôмъ такъ сказано:

„Высокій соймъ покликуючись на §. 19, ординаціи краевои, не мавъ певно намѣренія покликуватись на 2 уступъ того параґрафу (уступъ той звучить: „Соймъ покликаный ставити предложеня о всѣлякихъ справахъ, въ котрыхъ правительство зажадае его рады“), бо нема премісъ до сего уступу. О скôлько же высокій соймъ передовсѣмъ жадае, щобы предложити до конституційного трактованя пôсля §. 19. ч. 1 краевои ординаціи розпорядженя, дотыкаючí уживанье обохъ краевыхъ языкôвъ въ цѣсарскихъ урядахъ въ Чехахъ, то на сей мѣсци закона виправдѣ не предвиджено случаю, щобы правительство мало ставити яке предложенье соймови, але правительство все таки не противить ся тому, щобы навести всѣ тí розпорядженя, котрí ôдносять ся до того предмету.“ Въ сей мѣсци вычисляe ôдповѣдь превительства всѣ дотычнí розпорядженя, почавши ôдъ 1848 р. ажь до 1886 р. и каже, що тí розпорядженя знаходять ся въ книжцѣ д-ра Іосифа Казерера: „Handbuch der österreichischen Justizverwaltung“ томъ II, стор. 326 до 330, зъ выимкою розпорядженя зъ 1886 року, котрого змѣстъ находить ся въ XX. листѣ дневника розпоряджень міністерства справедливости зъ 1886 р. стор. 174 — значить ся: коли хочете, то тамъ ихъ собѣ прочитайте. Дальше каже ôдповѣдь:

„Що-до дальшого бажаня сойму въ справѣ предложеня засадъ, дотыкаючихъ орґанізацію судôвъ въ чеcкôмъ королевствѣ въ дусѣ протоколу вѣденьскои конференціи зъ 19 сѣчня 1890 р., то правительство пôсля теперѣшного стану розпочатыхъ переговорôвъ ще не въ силѣ поставити соймови дотычнí предложеня. Не треба мабуть и пôдносити

того, що правительство, скоро лишь переведенье ухвалъ вѣденьскои конференціи доведе до змѣнъ орґанізаціи судôвъ въ королевствѣ ческôмъ въ дусѣ §. 2. закона зъ 11 червня 1868, або §. 1. закона зъ 26 цвѣтня 1873, не залишить зажадати удобреня высокого сойму пôсля припису наведеныхъ законôвъ, закимъ возьме ся заводити дотычнй змѣны.

„Що же наконець до ревізіи розпоряджения зъ 19 цвѣтня 1880 р. о уживаню краєвыхъ языкôвъ въ зносинахъ судовыхъ властей и прокураторій въ Чехахъ зъ сторонами и властями автономными, то може та ревізія въ дусѣ IX. точки постановъ вѣденьскои конференціи, котрыхъ правительство у всѣхъ точкахъ крѣпко придержуе ся, ажь тогды прийти пôдъ дальшу розвагу, коли наступить переведенье намѣрныхъ змѣнъ въ розмеженю округôвъ судовыхъ. Якъ при сѣй ревізіи такъ такожь при змѣнахъ орґанізаціи судôвъ буде правительство пильно зважати на высказане высокимъ соймомъ бажанье и буде старати ся, щобы зберѣгаючи єднôсть краю и рôвноправнôсть обохъ народôвъ ôдповѣсти справедливымъ интересамъ доходячихъ свого права и вымогамъ служôбы.“

Одповѣдь та кôнчить ся просьбою намѣстника до маршалка, щобы ôнъ ту ôдповѣдь, дану на пôдставѣ розпорядженя президента міністра яко управителя міністерства дѣлъ внутрѣшныхъ зъ дня 24 грудня 1890 р., подавъ въ ôдповѣдный способôъ до вѣдомости ческого сойму.

Одповѣдь сю передавъ маршалокъ краєвый соймовôй комісіи угодовôй, щобы она нарадилась надъ нею и здала ôдтакъ о нѣй справу. Вчера отже мала вже надъ нею дотычна комісія радити а якій выдасть судъ о нѣй, довѣдаємось незадовго. Що въ повнôй палатѣ мусѣла бы она мѣжь всѣми Чехами выкликати якъ найгôрше вражѣнье, се рѣчь зовсѣмъ природна. Тонъ и змѣстъ єи суть того рода, що можуть не лишь ôдобрати всю надѣю на сповненье бажань ческого народу, але навѣть обурити. Найбôльше розгнѣвало Чехôвъ то, що правительство ôдсылае представителѣвъ ческого народу до науковои книжки и каже имъ тамъ глядати собѣ тыхъ розпоряджень, котрыхъ они домагали ся ôдъ правительства. Не диво, що Ґреґеръ, звертаючись до старо-Чехôвъ, крикнувъ: „Отже маєте ôдповѣдь, на яку вы собѣ заслужили. Теперь може вже перестанете такъ поступати, якъ доси поступали!“ Партія Шкарды заявила ôдъ разу, що не мала надѣѣ на то, щобы ôдповѣдь правительства въ справѣ ческого языка урядового вдоволила Чехôвъ, але такои ôдповѣди нѣякъ не сподѣвала ся. Ріґеръ давъ ся почути, що ôнъ выскаже свои погляды о сѣмъ заявленю правительства ажь въ комісіи угодовôй. Politik нагадуе, що Ріґеръ сказавъ бувъ свого часу вѣденьскому кореспондентови Gazet-ы Warszawsk-ои, що ôнъ домагае ся ôдъ правительства яко средства для успокоєня умôвъ въ Чехахъ рѣшучого заявленя того змѣсту, що всѣ розпорядженя, стоячй на перешкодѣ заведеню ческого языка урядового у внутрѣшнôй службѣ, стались въ наслѣдокъ арт. XIX. основныхъ законôвъ державныхъ безосновными. Тоя вѣсти — каже Politik — Ріґеръ не здементувавъ, а такого заявленя, якого Ріґеръ домагавъ ся, правительство теперь не дало, а наслѣдкомъ того буде теперь безперечно то, що все ôдобье ся на угодѣ, бо цѣлый ческій народъ призвасть ôдповѣдь недостаточною и невдоволяючою. Въ кругахъ нѣмецкихъ послôвъ уважають ту ôдповѣдь за зовсѣмъ коректну, лишь для нихъ она ще за мало рѣшуча; при тôмъ однакожь звертають и на то увагу, що всѣ наведенй въ ôдповѣди розпорядженя промовляють въ користь удержаня нѣмецкого языка яко урядового у внутрѣшнôй службѣ.

Pester Lloyd характеризуе такъ теперѣшне становище ґр. Таффого: „Правда, що молодо-Чехи зачинають теперь въ горѣ прибирати по-трохи поставу мужѣвъ державныхъ и хотѣли бы такъ пôдъ рукою правительства стати ся его пôдпорою. Але якъ зъ ôднои стороны есть дуже имовѣрне, що въ кождôмъ зъ нихъ дрѣмае кандидатъ до міністерскои теки и чекае лишь, щобы его розбудити, що то лишь одинокій реалізмъ „реалістôвъ“ та що показуесь зовсѣмъ оправдана здогадка, що они не пôдъ всякими условіями брали бы на серіо такъ часто ними самыми высмѣване ческе право державне — такъ зъ другои стороны не принесло бы правительству нѣякихъ політичныхъ користей, коли-бъ оно зблизило ся до сихъ панôвъ, що такъ радо люблять покидати свôй упôръ. Ихъ вплывъ въ народѣ спочивае лишь въ ихъ упорѣ, а щезне въ хвили, коли они дадуть ся прикрошити ножицямъ державнымъ. Чи схотѣвъ бы ґр. Таффе такъ неповный зыскъ промѣняти за то, щобы то хочь и якъ мале зближенье Нѣмцѣвъ до его кабінету на завсѣгды пропало? Такъ непрактичнымъ ôнъ доси не показавъ ся. И клерикаламъ въ Тироли не треба буде ємý дуже надскакувати, бо ємý то ажь надто добре звѣстно, що они зъ обавы, абы хтось другій не ставъ ще скупѣйшій для нихъ, будуть старати ся всякими силами не робити ємý такихъ трудностей, котрй бы могли розбудити въ нѣмъ гадку подати ся до димісіи. На Цолякôвъ може ôнъ на певно числити, бо они знайдуть ся въ таборѣ кождои бôльшости, а въ долѣшнôй Австріи особливо же въ великôмъ Вѣдни змѣнить ся результатъ выборôвъ значно, пôсля того, чи ôнъ буде бôльше або менше лагôдно поступати супротивъ ворухливыхъ аґітаторôвъ. Правда, що зъ тымъ всѣмъ не буде ôнъ ще въ силѣ утворити собѣ бôльшости, але зъ положеня рѣчей показуе ся, що ôнъ все ще таки верховодить въ Австріи и що ще не выступивъ нѣякій проводирь партіи, котрый бы усупувъ его зъ его становища. Але якъ ôнъ представляе собѣ свою будучу дѣяльнôсть, якъ представляе собѣ свою будучу бôльшôсть, то для всѣхъ — не выключаючи нѣкого, навѣть и его самого — доси ще тайна. Але ôнъ свѣдомый силы правительства въ Австріи и може то, що намѣстники мѣшають ся до нарадъ соймовыхъ, може той способôъ, въ якій ôнъ строить свôй инструментъ, а заразомъ и акція проводирôвъ партіи дадуть якійсь натякъ на то, въ якій способôъ буде вести ся внутрѣшна політика Австріи въ недалекôй будучности.

Въ середу розпочались дальшй нарады долѣшно-австрійского сойму а антісеміты поставили заразъ на початку засѣданя внесенье, щобы правительство заказало у Вѣдни зовсѣмъ похатну торговлю. Опôсля ухвалено 29 голосами противъ 27 слѣдуючу резолюцію: Соймъ витае економічне зближенье Австріи до Нѣмеччины яко пожадане доповненье дружныхъ політичныхъ ôдносинъ межи обома державами и высказуе надѣю, що правительство и рада державна въ дотычныхъ переговорахъ зъ Нѣмеччиною та Угорщиною стануть на сторожи ôдносинъ промысловыхъ и запровіянтованя долѣшнои Австріи та що будуть пôднирати промыслъ, щобы тымъ способомъ дати сатисфакцію за можливе утрудненье конкуренціи въ торговли зô Всходомъ.

——

Минувшои суботы ôдбули ся въ Франціи выборы до сенату, зъ котрого пôсля реґуляміну выступила третя часть членôвъ, и выпали въ користь републиканôвъ. Выбрано не лишь самыхъ найвиднійшихъ републиканôвъ якъ Фрейсінета и Ранка въ Парижи а Жіля Ферріого въ Вогезахъ, але взагалѣ републиканьска партія въ сенатѣ скрѣпила ся черезъ сй выборы о 10 членôвъ. Доси складавъ ся сенатъ зъ 240 републиканôвъ и 60 консерватистôвъ а теперь числить 250 републиканôвъ и 50 монархістôвъ. Найбôльше значѣнье політичне маєвыборъ Ферріого, котрый теперь розпôчне мабуть на ново перервану свою дѣяльнôсть парляментарну и безъ сумнѣву схоче ôдограти значну ролю. Вже нинѣ догадують ся въ Парижи, що Феррі стане властивымъ проводиремъ сенату, бо президентъ Льероае на проводиря зовсѣмъ не здôбный а Левъ Сей перейшовъ теперь до палаты послôвъ. Здаесь, що Ферріого выберуть віцепрезидентомъ сенату на мѣсце помершого Пейрата. Характеристичне есть такожь, що Ферріого выбрано до сенату въ Вогезахъ, тамъ, де ôнъ ще не такъ то давно перенавъ супротивъ буляншістôвского кандидата. Выбôръ его есть новымъ доказомъ, що буляншизмъ въ Франціи упавъ вже зовсѣмъ. Коли вже бесѣда о буляншизмѣ, то не ôдъ рѣчи буде занотувати, що редакція Eclair-а выслала була кôлька днѣвъ тому назадъ письмо до Буляншжера зъ запытаньемъ, чи правда, що ôнъ поручивъ Дерульедови провôдъ буляншистôвскои партіи? Буляншже ôдповѣвъ на то обширнымъ письмомъ, въ котрôмъ каже, що не хоче мати нѣякихъ заступникôвъ и розписуесь ôдтакъ широко о своѣй особѣ и своихъ плянахъ и дѣлахъ політичныхъ.

Париска праса подае теперь дословный змѣстъ новорôчнои промовы нунція Ротеллього до Карнота и зазначуе, що промова та выкликала незвычайну сензацію. Було то може першій разъ, що репрезентантъ папы згадавъ не лишь про Францію але и про єи републиканьску форму державы. Дальше уживъ Ротеллі въ своѣй промовѣ формулки якои ôдъ часу знесеня цѣсарства репрезентанты папы не уживали. Ôнъ сказавъ: „Зволят, Ваша Ексцеленціе приняти завѣреня... и т. д. Сй слова уважають навѣть въ кругахъ монархістôвъ за доказъ, що папа стае по сторонѣ републики и готовъ выступати въ єи оборонѣ.

——

Въ Італіи проявила ся теперь велика аґітація за знесеньемъ деякихъ університетôвъ а въ часописяхъ веде ся по тôй причинѣ завзята полеміка. Число італіяньскихъ університетôвъ есть безперечно за велике въ ôдношеню до населеня и числа студентôвъ. Сѣмнацять університетôвъ на Італію то таки за богато, выстало бы и десять, а то ще и декотрй зъ истнуючихъ суть дуже неповнй та не мають ôдповѣдныхъ средствъ и приборôвъ до науки. Такъ н. пр. маєуніверситетъ въ Сіенѣ лишь два факультеты: юридичный и медичный а въ Мачератѣ есть лишь факультетъ юридичный. Розумѣе ся, що якъ разъ малй університеты суть противнй знесенію, бо они першй упали бы жертвою.

Велику сензяцію выкликало въ Римѣ усуненье игумена Піжоль зъ ректорства французкои колеґіи и зъ посады пароха при церквѣ св. Людвика. Причина его усуненя есть двояка и стоить по части въ звязи зъ межинародною політикою та есть може и доказомъ миролюбивости теперѣшного правительства французского. Епископъ зъ Верденъ просивъ Піжоля, щобы ôнъ межи своими приходжанами збиравъ жертвы на памятникъ Жанны д'Аркъ а Піжоль скликавши зборы одного французского товариства и заохочуючи членôвъ до складокъ сказавъ. що памятникъ стане въ Домремѣ противъ забранои Французамъ Льотарингіи и буде нагадувати наближаючій ся судъ Божій, Посолъ Багенъ донѣсъ о тôмъ до Парижа а правительство французке, котре вже давнѣйше мало Піжодя на оцѣ за то, що ôнъ будучи въ Франціи аґітувавъ противъ него, скористало зъ сеи нагоды и приказало его усунути зъ згаданыхъ посадъ.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ руского Товариства педаґоґічного** оповѣщуе, що выкладъ зъ исторіи рускои літературы для наукового кружка женщинъ, заповѣдженый на недѣлю 11 н. ст. сѣчня с. р., не ôдбуде ся зъ причины независимои ôдъ выдѣлу Товариства, а ôдбуде ся аж дня 25 н. ст. сѣчня, въ недѣлю по Богоявленю, та ôдтакъ вже тй выклады будуть правильно продовжатись що недѣлѣ.

— **Краєва зада шкôльна** порѣшила на засѣданю 5 н ст. сѣчня с. р. мѣжь иншимъ отсе: высказати признанье и подяку п. Каз. Винницкому, властителеви села Турады, за его жертволюбнôсть для тамошнои школы; перемѣнити школу народну въ Стебнику пов. дрогобицкого, на школу двокласову; зорганізувати школу філіяльну въ Пôдмихайлôвцяхъ, пов. рогатиньского, ôдъ 1 вересня 1891 р.; дозолити на отворенье приватнои жидôвско-польскои школы народнои заходомъ тарнôвскои філіи товариства Alliance Israelite; именувати Ем Ставничого дѣйстнымъ учителемъ школы етаєвои въ Куропатникахъ, Ал. Роскоша дѣйстнымъ управителемъ 2-кл. школы въ Городници.

— **Образець зъ конскрипціи въ Галичинѣ.** Зъ села Л., повѣта тербовельского, пишуть намъ: Єсли такъ всюды, якъ у насъ, де переводить конскрипцію самъ панъ комірь староства теребовельского, Вѣнярскій, то бай здоровъ зъ празникомъ. Отъ н. пр. Петро Сав, Русинъ, говорить по руски; мати его Apoloia, обряду латиньского. Пытае п. комісарь: Matka jakim językiem mówi? Петро каже: Прошу пана, та они не вмѣють инакше ино по руськи. — No, a pacierz matka jak mówi? — Прошу пана по польски. — A więc widzicie, to jest pierwsza mowa, jak kto z Bogiem rozmawia, tak powinien się i tu zapisywać. — И такъ пише п. комісарь въ цѣлôмъ селѣ: языкъ товарискй polski. — Ба але приходить ходачковый шляхтичь, котрый все ще таки про параду Русинъ. — Jak się nazywacie? — Jan Tchórnicki. — Obrządek jaki? — Рускій. — Język towarzyski? — Та рускій. — Przecież pan dobrze po polsku mówi. — Та gadam, ale pacierz mwi po rusku, to już i mówie więcy po rusku. — Ż. żona wasza — пытае дальше п. комісарь. — Та Полька, ôдповѣдае Tchórnicki. — To pan gadasz do żony po rusku a żona do pana po polsku — пытае зчудованый п. комісарь. — Та не, мы гадамо такъ по просто, алье жона мувi пацьежь по польски, то я южь такъ подае, якъ п. комісарь казалі. — A tak, tak, to jest nasza mowa prawdziwa, którą z Bogiem rozmawiamy. — И такъ перендить конскрипцію комісарь староства, котрый каже, що ôнъ дуже умѣркованый супротивъ Русинôвъ, а що-жь доперва роблять инши, що не суть нѣякими урядниками? — *М. М.*

— **Конскрипція на Буковинѣ.** Зъ повѣту сучавского пишуть до Gazet-ы Pol.: Въ многихъ громадахъ тутшного повѣту мешкае людность мѣшанои народности, а именно: Румуны, Русины и Поляки. Сй послѣдній суть майже безъ выимки обряду рим-кат. и тому труднѣйше записувати ихъ фальшиво; натомѣсть Русинôвъ, будучихъ вѣры грко-православнои, зачислено цѣлыми масами до народности румуньскои. Конскрипція ôдбуваесь въ громадскихъ канцеляріяхъ при величезнôй гатѣ селянъ, помѣжь котрыми увихають ся аґітаторы. Они то баламутять Русинôвъ, щобы на питанье о реліґію ôдповѣдали „Молдованъ“, що мае такй наслѣдки, що комісія въ рубрику о языцѣ писуе выразъ rumänisch, хочь дотычный человѣкъ въ дѣда-прадѣда народности рускои. А и се треба ще додати, що въ тутешнôй околици назву „Руснакъ“ або „Русинъ“ зачали селянамъ представляти за щось менше шляхотного и часто свѣдомй своеи народности Русины за-для якогось фальшивого встыду, хотячи бути „чимсь лѣпшимъ“, подають, що суть moldovanestie. Тымъ чиномъ много Русинôвъ вписано въ тыхъ сторонахъ до народности румуньскои. Зô стороны румуньскои докладано всякихъ заходôвъ, щобы конскрипція выпала на користь Румунôвъ, натомѣсть о Русинôвъ нѣхто не журивъ ся а интеліґенція руска не робила въ тôй справѣ нѣякихъ заходôвъ.

— **Испыты кваліфікаційній** для учителѣвъ школъ народныхъ и выдѣловыхъ зачнуть ся передъ ц. к. комісією испытовою у Львовѣ дня 19 н. ст. лютого с. р. Поданя остемпльованй и заосмотренй: а) въ свѣдоцтво уродженя, б) въ коротку біоґрафію зъ поданьемъ ôдбутыхъ наукъ и творôвъ до испыту перестудіованыхъ; в) въ свѣдоцтво зрѣлости — и ґ) въ доказы що найменше дволѣтнои практики учительскои ôдбутои въ публичнôй школѣ народнôй або приватнôй, маючôй право школы публичнои, — вносити треба до комісіи испытовои: [ул. Скарбкôвска ч 39.] черезъ дотычнй ц. к. рады шкôльнй окружнй, найдальше по день 3 н. ст. лютого с. р. — Поданя пôзнѣйше внесенй не увзглядняють ся. У власнôмъ интересѣ подадуть петенты свою докладну адресу и послѣдну почту.

— **Краковска поліція**, по сконфіскованю зô стороны прокураторіи часописи Ruch, выдаванои Артуромъ Ґурскимъ, увязнила кôлькохъ академікôвъ, а то Міська, Клюшиньского и Ґурского, а у многихъ иншихъ академікôвъ робила ревізію.

— **Въ копальняхъ угля въ польскôй Остравѣ** на Шлеску лучила ся минувшои суботы велика катастрофа, въ котрôй погибло до пятьдесять гôрникôвъ. Въ глубинѣ семохъ поверхôвъ займили ся ґазы и наступила експлозія.

— **Совѣтниками сенційными міністерства просвѣты** именованй совѣтники міністеріяльнй Едв. Ріттнеръ и Б. Давидъ.

— **Міністеръ просвѣты** надавъ чотиромъ низшимъ клясамъ приватного заведеня наукового єзуитôвъ пôдъ Хировомъ на три роки право, называти ихъ клясами ґімназіяльними, а тымъ самымъ и всѣ иншй права, якй прислугують публичнымъ школамъ.

— **Въ справѣ выдѣлу медичного у Львовѣ** зажадало міністерство просвѣты ôдъ намѣстництва предложити проектъ, якъ можна зорганізувати сей выдѣлъ въ часѣ чотирохъ лѣтъ.

— **Тома Станецкій**, д-ръ фільософіи, професоръ и ректоръ університету львôвского, упокоивъ ся вчера рано въ 62 роцѣ житя. Покôйный бувъ сыномъ орґаніста зъ Вадовиць; по укôнченю давнои фільософіи ставъ суплентомъ ґімназіяльнымъ, ôдтакъ професоромъ школы реальноц и директоромъ бернардиньскои ґімназіи, а вкôнци професоромъ фізики въ університетѣ львôвскôмъ. На сей рôкъ шкôльный выбрано его ректоромъ. Выдавъ кôлька пôдручникôвъ до науки фізики и займавъ ся пильно стаціями кліматичными въ Галичинѣ.

— **Кандидаты на посады учительскй.** На послѣднô сесіи порѣшивъ соймъ завести при краєвыхъ низшихъ школахъ рôльничихъ посады етатовй учителѣвъ до початковыхъ наукъ замѣсть посадъ надетатовыхъ. На такй три посады при школахъ рôльничихъ въ Городенцѣ, Ягольници и Кобѣрницяхъ розписавъ выдѣлъ краєвый конкурсъ, до котрого зголосило ся 21 кандидатôвъ, мѣжь котрыми були и такй, що мали покôнченй высшй школы реальній зъ испытомъ зрѣлости, одинъ мавъ покôнченый выдѣлъ технольоґічный въ політехницѣ львôвскôй, кôлькохъ мають испыты выдѣловй, а навѣть о одну посаду старае ся греко-кат. сотрудникъ. Выдѣлови краєвому буде трудно выбирати мѣжь такими кандидатами.

— **Зъ Яжова старого**, пов. яворôвского, пишуть намъ: Дня 1 н. ст. сѣчня с. р. побивъ господаря Илька Стасишина зъ Яжова старого єго власный сынъ, котрый волочить ся зъ матерію а жѣнкою Илька. Илько пôйшовъ до Яворова въ жалобою на сына и жѣнку до жандармôвъ, але жандармы не вчинили суду. Илько вернувши зъ нѣчимъ домôвъ, запаливъ солому и пôдпаливъ хату, а коли хата почала горѣти, взявъ горючу солому и пôдпаливъ стодолу. Се дѣяло ся въ полудне; погорѣла хата и стодола, а сусѣднй будынки не займили ся, бо люде сильно ратували. Урядъ громадскій ôдставивъ всѣхъ трое до суду.

— **Нещасна пригода** лучила ся минувшои недѣлѣ въ селѣ Боркахъ янôвскихъ пôдъ Львовомъ. Тамошна селянка, Дубинякъ, вдова, мати двохъ дѣтей, вставши рано и засвѣтивши нафтяну лямпу, зачала шити. Наразъ зачепила ниткою о лямпу, лямпа вывернулась и облила Дубинячиху нафтою. Въ однôй хвили займилась на нѣй одѣжь и она станула въ поломени. Старша дочка зачала ратувати матѣрь, накрываючи ей подушками, але постѣль займилась и нещасна Дубинячиха згорѣла на уголь.

— **Зъ Язлôвця** пишуть намъ, що дотеперѣшный лѣкарь мѣскій, п. Федеръ, переносить ся на таку посаду до Устя зеленого. П. Федеръ бувъ добродѣемъ для бѣдныхъ селянъ якъ зъ самого Язлôвця такъ и зъ околицѣ, тожь и на новôмъ мѣсци въ Устю зеленôмъ найдуть бѣднй зъ Устя зеленого въ п. Федерѣ чоловѣка, котрый все радо и зъ пожертвованьемъ поспѣшить имъ зъ помочію.

— **Три выроки смерти.** Найвысшій трибуналъ касаційный розсмотрювавъ онодги три выроки смерти, выдани судами галицкими, а то на Антона Бережаньского судомъ у Львовѣ, на Дом. Ґавина судомъ въ Краковѣ и на Федька Маковского судомъ въ Станиславовѣ. Першій зъ тыхъ злочинцѣвъ убивъ женщину и обрабувавъ ей; другій убивъ свого шурина зъ ненависти, а третій доконавъ скрытоубійства на Микитѣ Запрезѣ. Трибуналъ перевѣвши розправу, затвердивъ всѣ три выроки смерти.

— **Цѣсарь** затвердивъ выборъ бар. Жигм. Ромашкана на маршалка а радра Север. Попеля на заступника маршалка рады повѣтовои въ Стрыю.

— **Новый ґрафъ.** П. Юліюсъ Мо[illegible]-Коритовскій, властитель Плотичи, маршалокъ те[illegible]копôльскій и посолъ соймовый, одержавъ, якъ пода Czas, титулъ ґрафскій.

— **Концесію** на отворенье четвертои аптеки въ Перемышли надало староство яко перша инстанція п. Юл. Згурскому, бувшому маґістрови фармації а ôдъ девяти лѣтъ директорови тов. консумційного у Львовѣ.

— **Зъ гиґіены.** Зô всѣхъ родôвъ трану зъ печѣнки дорша, якими торгуе ся, записують лѣкарѣ, якъ звѣстно, найбôльше транъ выробу Вільґельма Маґера зъ Вѣдня, бо фірма Маґера доставляе все ôдъ 25 лѣтъ свого истнованя фабрикатъ однаково добрый и успѣшный. — Щобы одержати правдивый Маґера транъ зъ печѣнки дорша, треба уважати при закупнѣ, чи на фляшцѣ выпалене есть имя „*Maager*“ та чи на етикетѣ и приписѣ уживаня есть пôдписъ „*Maager*“.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 9 сѣчня. Одповѣдь правительства въ справѣ ческого языка урядового передано мимо опозиціи Нѣмцѣвъ комісіи; Нѣмцѣ не приняли выбору до сеи комісіи. Старо-Чехи носять ся зновъ зъ гадкою зложити мандаты. На прошенье Ріґера постановлено ôдложити сю справу ажь до часу, коли пôдкомітетъ клюбу здасть справу о ôдповѣди правительства що-до ческого языка урядового.

Лондонъ 9 сѣчня. Розôйшласъ тутъ чутка, що въ Чілье выбухла революція.

Белградъ 9 сѣчня. Въ кругахъ двôрскихъ говорять, що за стараньемъ реґентіи мало межи Миланомъ а Наталією прийти до якогось порозумѣня що-до сына, але подрôбности того порозумѣня держать ся въ тайнѣ.

Монахіюмъ 8 сѣчня. Пôсля M. Allg. Ztg. маєбути незадовго знесеный примусъ паспортовый на французкôй граници въ Альзаціи и Льотарингіи.

Римъ 8 сѣчня. Недугапапы стала ся причиною, що праса тутешна вже теперь розбирає, хто буде наслѣдникомъ Льва XIII. Наводять трехъ кандидатôвъ, кардиналôвъ: Парокіого, ля Вальетта и Лявіжері; сего послѣдного уважають за небезпечного для тридержавного союза.

Берлинъ 9 сѣчня. Розôйшлась чутка, що цѣсарь маєнезадовго выбрати ся въ гостину до Люксенбурґа а зъ весною пôѣде до Анґліи.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Дорож. въ Золоч. За рôкъ 1891 заплачено все. — **Вп. Парт. въ Заруд.** За рôкъ 1890 прийде намъ ще 1·50 зр. — **Всч. Лотоцк. въ Полов.** За рôкъ 1890 прийде намъ ще 7.50 зр. — **Всч. Турч. въ Рып.** Рахунки схôднѝ. — **Всч. Харж. въ Соп.** Належить ся намъ ще за 1890 р. 3 зр. — **Всч. Дорот. въ Золоти.** 7 зр. дôстали, зъ того пôшло 6 зр. на р. 1890 а 1 зр. на 1891 р. Мимо найщирщои волѣ Вашому бажаню вволити не можемо. — **Всч. Чм. въ Зав.** За рôкъ 1890 прийде намъ ще 4 зр.

Надôслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Иванъ Струтиньскій

отворивъ канцелярію адвокатску въ Лиську

(Ринокъ, въ домѣ Каннера.)

Д-ръ М. Свйонткевичь

лѣкарь недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

ординує ôдъ 3—5-ои год. Львôвъ ул. Ôрменьска

10—24 число 27. (Импресса)

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)

напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термоэметры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякѝ обліґаціи державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провіиціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Порученя на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

СВѢТЛО

при замовленю за нашимъ посередництвомъ

по кождоразовôй цѣнѣ фабричнѝй.

Днесь нотує фабрика за 100 кіл. крôмъ транспорту **I а по 82 зр., II-а по 76 зр.**

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

У ЛЬВОВѢ.

Всякѝ паперы цѣнныѝ

також листы заставнѝ Товариства кред. земского, банку краєвого, банку ипотечного, обліґаціи пропінаційнѝ, ренты, пріоріты и т. п.

продає по найдешевшôмъ курсѣ

Августъ Шелленбергъ

дôмъ бôнковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты лысованъ „Надъ“. Пренумерата цълорôчна на провін. 1·80 зр.

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнѝ

Всѣлякѝ обліґаціи довгу державного

Зелѣзничѝ обліґаціи першeньства

Львсы державнѝ и приватнѝ

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Соколь & Лілієнъ

3360 194—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдъ-ротною почтою безъ дочисленя провізіи.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручає Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ нишои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускѝ 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672(14—25)

БРИ-

твы правдивѝ швайцарскѝ и англійскѝ, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла.

2537 **пензлѣ и т. п.**

поручає найдешевше

магазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумерій и т. п.

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

КАЛЄНДАРЬ

ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштує **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

МАРІЯЦЕЛЬСКѝ

каплѣ жолудковѝ

роблений въ аптицѣ пôдъ ангелемъ хранителемъ К. БРАДОГО въ Кромержижи (Морава), давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче змôцняюче на жолудокъ при **злôмъ** травленю.

Правдивѝ лишь зъ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр.

3695 Части складовѝ суть поданѝ. 9—30

Купує ся по всѣхъ аптикахъ.

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.

РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

и фабрика кавчуковыхъ рускихъ штампілій

въ доброго вулканізованого кавчука,

выробляє значки, фірмы, надписи, жира, власноручнѝ пôдписи, монограмы и бу-
3582 квы до значеня бѣля, такожь штампилія по умѣреныхъ цѣнахъ. 11-12

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА

въ Перемышли, улиця Францѣшканьска.

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВѝ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНѝ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, тума и бораксъ до ковнѣрикôвъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помбстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій губки, пензлѣ и т. п. 3373

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурoґатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбнымы медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтація всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючѝ ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву протову француску Розманита.
Цикорію краковску гôрку. 3347 51—52
Каву фігову.
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну.

Поручаючи выробы мои фабрики, перевысшаючѝ прикметами всѣ сего рода заграничнѝ продукты, надѣю ся, що нашѝ Вп. Господинѣ. котрѝ окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговлях.

НАЙКРАЩІЙ ПОДАРОКЪ

НА КОЛЯДУ и НОВЫЙ РÔКЪ

Запросины о передплаты на

„ДЗВÔНОКЪ“

письмо илюстроване для науки и забавы рускихъ дѣтей и молодежи.

Зъ днемъ 1-го сѣчня 1891 розпочинає „ДЗВÔНОКЪ“ другій рôчникъ свого выдавництва Крѣмъ поменчихъ займаючихъ и рôзнообразныхъ праць подасть „ДЗВÔНОКЪ“ въ р. 1891:

1) **Амічіса:** „Записки Шоляра“, о котрôмъ критика высказуєсь, що въ кождôй хатѣ италійскôй найдешь „Молитовникъ“ и Амічіса, „Записки“.

2) **Пригоды Донъ-Кіхота** зъ испан. повѣсти переробивъ Ив. Франко.

„ДЗВÔНОКЪ“ буде и сего року щедро илюстрованый картинами вôдповѣдаючими текстови. „ДЗВÔНОКЪ“ выходить 1-го и 15-го кождого мѣсяця. **Передплат выносить:** рôчно 4 зр.; пôврôчно 2 зр. а чвертьрôчно 1 зр. — Цѣлорôчнѝ передплатники дôстануть за доплатою 20 кр. (на опакованье и почту) одну зъ слѣдуючихъ двохъ премій пôсля власного выбору: **М. Лисенка:** Коза-дереза, комічна оперетка до співу и фортепіну, або **Ив. Франка:** Лись-Микита, богато илюстрованый епосъ звѣрячій на тлѣ нѣмецкого „Reinecke Fuchs“. — Рôчникъ 1890 „ДЗВÔНКА“ набути можь по цѣнѣ 4 зр.

Письма и передплату просимо адресувати:

Редакція „Дзвôнка“ у Львовѣ ул. Чарнецкого ч. 26.

Електротехнікъ — механікъ

Емиль Праєръ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 23 (въ давнôмъ будынку почтовôмъ)

приймає замовленя и направы входячѝ въ обсягъ, фізики хеміи, механіки и приряды лѣкарскѝ, а то:

Знаряды до розслѣдôвъ науковыхъ зъ обсягу механіки, хеміи и фізіольоґіи.
Знаряды мѣрничѝ нівеляційнѝ и рисункôвъ.
Моторы паровѝ и електричнѝ всѣлякихъ системъ.
Динамомашины всѣлякихъ системъ.
Машины електричнѝ лѣкарскѝ, о тоцѣ сталôмъ и перервanôмъ.
Пôсля найраціональнѣйшихъ приписôвъ електротехніки заводить громозводы на вежахъ, комінахъ и будынкахъ.
Контролѣ електричнѝ для цеголень и инших фабрикъ.
Свѣтла електричнѝ, жаровѝ и луковѝ.
Телефоны, мікрофоны и сиґналізаціи електричнѝ (домовѝ телеґрафы)
Краны електричнѝ до запаленя ґазу.
Електричнѝ водовказы, годинники електричнѝ и т. п.

Выготовляє конструкціи механізмôвъ або знарядôвъ, що мають служити до означеныхъ цѣлей, и робить моделѣ новыхъ вынайденъ зъ задержаньемъ строгои тайны.

Роботы выготовляють ся зъ точностію на означеный часъ.

Новôсть!

На свята

МАРШАЛКÔВСКА

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

фляконъ 50 кр. и 1 зр.

На свята

Новôсть!

Канцелярія товариства „Просвѣта“

у Львовѣ, улиця Ôрменьска ч. 27 партеръ

поручає на подарки на

Коляду и Новый Рôкъ

1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняной оправѣ 72 кр.
2. Коляды и щедрôвки брошур. цѣна 12 кр.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчува, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштує 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за знижену цѣну отсѣ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позанкъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати** зъ **замовленями.**

„КОБЗАРЬ“

ЗБÔРНИКЪ КВАРТЕТÔВЪ.

Цѣна 60 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта.“

Apotheke „Zum goldenen Reichsapfel“ J. PSERHOFER'S I. Singerstrasse 15, Wien

Пігулки прочищаючѝ кровь давнѣйше званѝ **универсальными пігулками,** звѣстне, легко розвôльняюче средство домове.

Пігулокъ тыхъ коштує: **1 коробка зъ 15 пігулками 21 кр., 1 пачка зъ 6 коробками 1 зр. 5 кр.,** при неоплаченôй послѣплатѣ **1 зр. 10 кр.**

При надôсланю напередъ грошей коштує вже зъ оплаченою посылкою: 1 пачка пігулокъ 1 зр. 25 кр., 2 пачки 2 зр. 30 кр., 3 пачки 3 зр. 35 кр., 4 пачки 4 зр. 40 кр., 5 пачокъ 5 зр. 20 кр., 10 пачокъ 9 зр. 20 кр. (Менше якъ одну пачку не высилає ся.)

Просить ся выразно „І. Псергофера пігулки прочищаючѝ кровь“ жадати и на се зважати, щобы на накрывцѣ кождои коробки бувъ на способѣ ужитя пôдписъ прозвища **J. Pserhofer** и то **червоною** краскою.

Бальсамъ на ôдмороженье І. Псергофера 1 риночка 40 кр., зъ оплатною высылкою 65 кр.
Сокъ зъ бабки, 1 фляшка 50 кр.
Американьска масть на гостець, 1 риночка 1 зр. 20 кр.
Порошокъ на прѣтье нôгъ, цѣна одной коробки 50 кр., зъ пересылкою почтовою 75 кр.
Бальсамъ на бишиґу (воло), 1 фляшка 40 кр. зъ пересылкою 65 кр
Есенція житя (прагскѝ каплѣ), 1 фляшка 22 кр.
Анґлійскій бальсамъ, фляшка 50 кр.,
Порошокъ фіякерскій на груди, 1 коробка 35 кр., въ опл. посылкою 60 кр.
Помада таннохінінова, І. Псергофера найлѣпше средство на порôстъ волося, 1 давка 2 зр.
Плястеръ универсальный, проф Штендля, 1 риночка 50 кр., зъ оплатною высылкою 75 кр.
Универсальна сôль прочищуюча, А. В. Бульріха. Средство домове на зле травленье, 1 пачка 1 зр

Кромѣ сихъ ту названыхъ средствъ суть на складѣ всѣ краєвѝ и заграничнѝ спеціяльности фармацевтичнѝ оголошуванѝ по часописяхъ, а ще и иншѝ средства, котрѝ бы не були на складѣ высилають ся на желанье скоро и дешево. — **Высылки почтою** выготовлюють ся скоро за попереднымъ присланьемъ грошей, бôльшѝ замовленя такожь за послѣплатою.

При присылцѣ напередъ грошей (найлѣпше наказкою почтовою) выпадає и порто далеко дешевше якъ при послѣплатѣ. 3690 (9—12)

При закупнѝ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѝ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Бедкарского.

Ч. 291. Львôвъ Субота 29 грудня 1890 (10 сѣчня 1891). Рôчникъ XI.

ходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и д)у
вятъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный до
„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей"
ть въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на
ану разомъ зъ Дѣломъ.

редплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміація „Дѣла" ул. Баторія 24, Центральне бюро огого ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул Кароли Ло 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mos A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolon tz 8, **M. Stern** I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8 olik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M enstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

редплата на „Дѣло" и належитôсть за инсерати платнѣ Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло" въ літер. двнатникъ

въ Австріи:		за Границею:	
в цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чвертъ року	4 зр. 50 зр.	на чвертъ року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 зр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр
на чвертъ року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . . 1 зр. 25 зр

Редакція, Адміністрація и Книгодрукарня пôвъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаютъся лише на конечне застереженьа. — Реклямаціѣ неопечатаній пôвный ôкъ почти **Поодинокє числє коштує 8 зр. а. в.**

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 зр. ôдъ одного стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане" по 20 зр. а. в.

Подяки числяться по 10 зр. ôдъ стрічки.

Запросины до передплаты на рôкъ 1891.

За Божою помочію и при щирôй пôдпорѣ нашихъ патріотôвъ вступає „Дѣло" зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1891 въ дванацятый рôкъ выдавництва.

Черезъ одинацять лѣтъ сповняли мы святый обовязокъ супротивъ свого народу, а що сповняли єго совѣстно, се можуть осудити нашй читателѣ, нашъ цѣлый народъ, осудить колись и исторія. Можемо зъ чистою совѣстію сказати, що мы середъ всякихъ злиднѣвъ пôдносили неустрашимо въ гору народный праporъ и держались вѣрно завѣту нашого ґенія: „Въ своєй хатѣ, своя правда и сила и воля!"

Того народного прапору, котрый теперь ставъ ще виднѣйшій цѣлому свѣтови, и того завѣту нашого ґенія будемо й на дальше держати ся, та ще тымъ крѣпше, що настали часы, въ котрыхъ противники святои идеѣ народнои, бачучи, що имъ приходить ся щезати, якъ тому дымови, въ судорогахъ кидають ся на то, що имъ вѣщує загибѣль.

Проґрама „Дѣла", вповнѣ независимого народного орґану руского, позôстане и дальше та сама, а будемо зъ нею тымъ певнѣйше выступати, що наслѣдки єи стали вже добре видній, а справа руска набрала нинѣ вже широкого значѣня и въ Австріи и въ Славянщинѣ и въ Европѣ.

Однакожь нашй силы були бы за слабй, нашй змаганя въ переводженю народнои проґрамы позôстали бы безуспѣшными, наколи-бъ насъ не пôддержала свѣтла а велика громада нашихъ патріотôвъ. Але мы, що одинацять лѣтъ устоялись лише при помочи нашихъ патріотôвъ, маємо повну надѣю, що они й теперь не ôдкажуть намъ своєи помочи, коли настають часы вельми важній для нашого народу, часы, котрй будуть може и рѣшати о єго судьбѣ.

Дѣло буде и въ слѣдуючôмъ роцѣ выходити пôдъ тыми самыми условіями, що доси, а сподѣваємось, що оно знайде щирый привѣтъ у кождого, кому дорога доля нашого народу!

У Львовѣ дня 10 н. ст. сѣчня 1890.

Въ кôлька днѣвъ по памятнôмъ 25 падолиста зробивъ хтось замѣтку таку: „Шкода, що починъ до „новои еры" не выйшовъ ôдъ Полякôвъ самыхъ, а именно ôдъ польскои бôльшости соймовои. Въ такôмъ починѣ лежала-бъ дѣйстна порука мирного сожитя межи Русинами а Поляками. Мирне сожитье межи Поляками а Русинами могло бы въ краю ажь тогдѣ утревалитись, наколи-бъ обѣ найбôльше интересованй стороны могли були увôйти зъ собою въ укладъ ясный, хочь-бы найдальше йдучій, котрымъ то укладомъ було-бъ и точно и всесторонно означено, якй права та свободы одна сторона признає другôй, а за додержанье всего ручить честностію свого имени."

Такъ не сталось на разѣ, бо, якъ звѣстно, починъ до полагоды сумныхъ межинародныхъ ôдносинъ галицкихъ выйшовъ зъ нашои стороны, а Поляки въ першôй хвили зô всего не умѣли собѣ здати справы.

Однакожь, щô не сталось на-разѣ, то надѣятись, довершить ся въ недалекôй будучности. Обѣ интересованй стороны можуть приняти ся за акцію. Ихъ взаимный интересъ стоить на першôмъ планѣ, то й они суть тыми природными сторонами, що мають повести добре дѣло вырозумѣня себе и дѣло взаимныхъ уступствъ.

Красный початокъ давъ до сего выдѣлъ краєвый въ ôдновленôмъ складѣ. Якъ уже у вчерашнôмъ „Дѣлѣ" коротко згадано, выдѣлъ сей, зôбраный въ комплетѣ, порѣшивъ одноголосно на вчерашнôмъ засѣданю, щобы сторонамъ рускимъ на подання русній ôдповѣдати изъ стороны найвысшои власти автономічнои краєвои лише рускимъ языкомъ и рускимъ письмомъ. До сен ôдраднои вѣсти можемо нинѣ додати, що ухвала ся запала на внесенье члена выдѣлу краєвого д-ра Савчака. Д-ръ Савчакъ мавъ въ референтѣ своємъ поданье руске и спытавъ выдѣлу краєвого, въ якôмъ языцѣ и якимъ письмомъ належало-бъ ему полагодити сю дразливу справу въ виду давнои несправедливои 20-лѣтнои практики, що выдѣлъ краєвый на письма рускй ôдповѣдавъ завсѣгды по польски.

Мы пригадуємо читателямъ „Дѣла", що въ цвѣтни 1890 року на засѣданю выдѣлу краєвого зайшла така сама квестія. Д-ръ Савчакъ упоминавъ ся тогдѣ о зовсѣмъ таку саму рѣчь. Але въ цвѣтни вѣявъ ще иншій вѣтеръ. И хочь референтомъ справы бувъ пос. Романовичь, то таки тогдѣ не можна було ще вдоволити оправданому жаданю Русинôвъ. Теперь сталось инакше. И добре, що такъ сталось. Добре, що ухвала выдѣлу краєвого выпала въ користь языка и письма руского, и то безъ всякои пресіи зъ якои-небудь стороны, а лише въ наслѣдокъ пересвѣдченя всѣхъ членôвъ выдѣлу, що дотеперѣшна практика була що-найменше неоправданою и оскорблювала права Русинôвъ галицкихъ.

До ухвалы сеи выдѣлу краєвого яко найвысшои автономічнои власти мы привязуємо вагу велику. Выдѣлъ краєвый, позбувшись непріязныхъ зъ засады Русинамъ елементôвъ, зôрвавъ тою ухвалою рѣшучо зъ давнѣйшою системою и давъ наглядный доказъ, що „нову еру" хоче узнавати и въ практицѣ. За добрымъ примѣромъ выдѣлу краєвого пôйдуть, надіємось, и рады повѣтовй въ краю и всѣ автономічній краєвй орґаны. Языковй споры, що досе найбôльше причиняють ся доси до антаґонізму національного въ краю нашôмъ, нехай сходять зъ порядку дневного, а автономія краєва нехай дѣяльность свою звертає на поле реальныхъ интересôвъ обохъ народôвъ.

Ухвала выдѣлу краєвого зъ 9 н. ст. сѣчня 1891 р. есть консеквенціею звѣстного засѣдання соймового зъ д. 25 падолиста. Русь галицка повитає згадану ухвалу выдѣлу краєвого зъ повною вдячностію. Для нея буде се порукою, що не перевели ся ще въ краю нашôмъ елементы, котрй трохи дальше дивлять ся въ будучность, якъ очи затемненй повінізмомъ и нетолеранціею, погубною для обохъ сторôнъ.

Такои вырозумѣлости дожидають Русины галицкй скоро и ôдъ другихъ сферъ, именно ôдъ судôвъ и адміністраційныхъ властей краєвыхъ, а то тымъ бôльше, що тутъ була колись практика, прихильнѣйша для Русинôвъ, а лише баронъ Шенкъ яко президентъ найвысшого суду краєвого и пок. ґрафъ Ґолуховскій яко намѣстникъ дали увестись струямъ нетолеранціи для руского языка и письма. Судамъ ще й нинѣ вôльно уживати письма руского въ кореспонденціи зъ рускими сторонами, хочь єго не уживають въ загалѣ, а властямъ адміністраційнымъ заборонивъ уживати письма руского пок. гр. Ґолуховскій въ 1872 роцѣ.

Письма признаня

послови Романчукови и єго товаришамъ одномышленникамъ.

XLV.

Письмо зъ Старо-мѣщины.

До Высокоповажаного Пана посла Юліяна Романчука, Головы руского клюбу соймового и Высокоповажаныхъ Панôвъ послôвъ Єго одномышленникôвъ.

Славна и патріотична промова Ваша въ соймѣ выголошена при сегорôчнôй ґенеральнôй дебатѣ буджетовôй залунала по цѣлôмъ краю, а єи милозвучный ôдгомонъ ôдбивъ ся и о наше тихе Пôдгôрье! Проґрама, котру Вы такъ ясно и зъ такою силою поставили, припала кождому щирому Русинови до серця, бо то дорога спадщина по нашихъ славныхъ батькахъ зъ 1848 року. То заповѣтъ, котрый они намъ лишили, то дорога єдина, щира и проста, по котрôй они зъ любови до свого народу поступати велѣли, щобъ „усмѣхнулась заплакана мати"!

Вы, Высокоповажаный Пане после, вразъ изъ другими Высокоповажаными послами нашими, яко щирй, правдивй сыны тои матери, пожертвували всѣ свои силы для єи добра, для добра єи бѣдныхъ сынôвъ; Вы не щадили нѣколи труду, щобы тôлько выробити для неи красшу долю! Въ Вашй руки зложивъ весь народъ, и то зъ повнымъ довѣріємъ, оборону своихъ правъ. Крѣпкими а чистыми руками взяли Вы керму народнои справы, а цѣлый народъ радôстно витавъ кождый Вашъ крокъ, кожде Ваше выступленье, кожде Ваше слово высказане въ єго оборонѣ и величавъ єи всюда такими своими сынами, такими своими правдивыми и щирыми заступниками!

Но о скôлько-жь радôстнѣйше витає нинѣ цѣлый народъ тую велику, святу, торжественну хвилю, коли Вы, Высокоповажаный Провôднику нашъ, вразъ зъ нашими князями св. церкви нашои и зъ другими Высокоповажаными послами выставили на ново праporъ, котрый повѣвавъ за нашихъ батькôвъ 1848 року!

За слабй нашй силы высказати тй святй чувства, котрыми переповнена наша грудь!

Мы оживаємо на ново, бо видимо передъ своими очима нашъ давный, народный праporъ!

Мы крѣпимось до дальшои працѣ на нивѣ народнôй, бо знаємо, що праця тая великій плоды намъ теперь выдати може!

Мы витаємо щирою, неложною радостію нову еру въ політичнôмъ житю нашого народу и одушевляємо ся нею.

То святй чувства нашй и цѣлого загалу!

Складаємо длятого Вамъ, Высокоповажаный Пане после, и Вашимъ одномышленникамъ щиру подяку за Вашй неутомимй труды для добра народу нашого, высказуємъ Вамъ якъ найповнѣйше довѣріе и торжественно заявляємо нашу цѣлковиту солідарнôсть зô всѣми точками поставленои Вами проґрамы.

Русины повѣту старо-мѣского.

О. Левъ Ясеницкій, парохъ и мѣсто-деканъ Старои соли. — о. Георгій Гладиловичь, парохъ Хирова. — о. Яковъ Борковскій, сотрудникъ въ Старôмъ мѣстѣ. — Ив. Роздѣльскій начальникъ громады, Петро Бобей, Ант. Шавала, Михайлъ Клѣщь, Вас. Кузьма, Ив. Червиньскій, Ив. Варанецкій, Гриць Дубасъ, Вас Рудиньскій, Григ. Рудиньскій, мѣщане зъ Старои соли. — Діонисій Папшъ, ц. к. почтмайстеръ въ Старôмъ мѣстѣ. — о. Левъ Бѣрецкій, парохъ Гвôздця. — Вас. Волосяньскій, Стеф. Яремз, Вас. Шемердякъ, Левъ Сенета, Алекс. Сиґеричь, Ив. Зыбликевичь, Мих. Зыбликевичь, Андр. Сиґеричь, Григ. Волосяньскій, Вас. Ярема, Дим. Волчикъ, Дим. Добряньскій, Стеф. Ярема, Ив Волчикъ, Стеф. Скипикевичь, Стеф. Бущакъ, Григ. Сенета, Дим. Волосяньскій, Ант. Ломницкій, Левъ Добряньскій начальникъ громады, Петро Лининьскій, Ник. Шемердякъ, Ник. Пиняньскій, Стеф. Саваринъ, Вас. Сиґеричь, Ник. Кутельмахъ, Ник. Волосяньскій, Стеф. Пиняньскій, Дим. Волчикъ, мѣщане зъ Старого мѣста. — Юліянъ Максимовичь, учитель народный. — Николай Тисовскій, мѣщанинъ. — о. Иванъ Волосяньскій, парохъ зъ Терла. — Иванъ Сабатъ, членъ комітету парохіяльного въ Хировѣ. — Михайлъ Щитиньскій, пѣвець цер-

Вовкулаки.

Переклавъ зъ нѣмецкого и доповнивъ д-ръ Ц.

Зъ вôдки взялась у Русинôвъ, ба и у иншихъ народôвъ арійского походженя вѣра въ вовкулакôвъ, т. є. въ якйсь страхи, котрй проживають мовь-то въ лѣсахъ, а прикметами своими нагадують по трохи духôвъ, по трохи звѣрôвъ, а по трохи людей, — на се не легко ôдповѣсти. Мы припускаємо таке: пôдставою сихъ казочныхъ оповѣдань про вовкулакôвъ есть таки дѣйстна правда, що чоловѣкъ, коли попаде ся зъ якихъ причинъ межи дикй звѣры и есть змушеный межи ними проживати, тратить зовсѣмъ прикметы людскй, дичѣє, змѣняє цѣлковито способъ житя и ставсь самъ звѣремъ.

Може бы хто тому не давъ вѣры, якъ бы такй вѣсти ôдносились лишь до найдавнѣйшихъ часôвъ, але мы имъ маємо такъ много зъ вѣкôвъ новѣйшихъ, ба и зъ нинѣшныхъ часôвъ, а суть они такъ ствердженй, що годѣ не повѣрити въ таку дивну прояву. Колись, якъ нашъ народъ проживавъ ще вѣкъ дитинячій, коли людей було мало, а лѣсôвъ и дикихъ звѣрятъ много, мусѣли и такй приклады здичѣлости людей трафлятись густѣйше и частѣйше, нѣжь нинѣ, а по лѣсахъ подыбувалось безперечно мѣжь стадами вовкôвъ чимало и дикихъ людей чи вовкулакôвъ.

Въ р. 1725 зловлено такого вовкулака коло Ганноверу. Бувъ то хлопець въ вѣцѣ около 15 лѣтъ. Выглядавъ ôнъ зовсѣмъ якъ чоловѣкъ, але характеромъ своимъ стоявъ на степени дикого звѣра: якъ звѣръ ходивъ ôнъ не на самыхъ ногахъ але на всѣхъ чотирохъ, отже опиравъ ся въ ходѣ на ногахъ и рукахъ; жививъ ся травою и мохомъ а спавъ на деревахъ. Коли єго зловлено, не хотѣвъ въ жаденъ способъ брати на себе одежи анѣ класти сь до постелѣ, а коли надягнули на него яку одежу на силу, стягавъ єи зъ себе, деръ въ найбôльшôй лютости и клавъ ся до сну въ самôмъ кутику кôмнаты. Улюбленымъ єго ѣдломъ були зела, особливо листье зъ капусты и инша огородовина, до вареныхъ стравъ показувавъ нечувану ôдразу. О бесѣдѣ людскôй не мавъ навѣть понятя, часомъ выдававъ зъ себе голосы, подôбнй до рыку або вытя звѣрôвъ. Ростомъ сягавъ до 5 стôпъ и 3 цалѣвъ, тѣло мавъ дуже жилаве и крѣпке а до женщинъ мавъ ôдразу ажь до самои смерти, котра єго постигла въ вѣцѣ 72—73 лѣтъ. Въ старости ставъ ся трохи ласкавѣйшимъ и лагôднѣйшимъ, але понятя якого-небудь о вѣрѣ не могли въ него нѣякъ впоити. Называли єго Петромъ.

Въ иншôмъ мѣсци зловлено въ подôбнôмъ станѣ дику, 12—13-лѣтну дѣвчину. Мала она незвычайну ôдразу до мущинъ, а була такъ дикого темпераменту, що не помагала на то жадна контроля. Любила теплу кровь и высысала ѣи зъ живыхъ звѣрятъ. Разъ выловлено ѣи, якъ кинулась, мовь выдра, въ глубину озера, вытягнула зъ ôдтамъ рыбу и зъѣла ѣи на березѣ таки живу. Зъ часомъ навчила ся трохи говорити и подала деякй выясненя дотычно свого житя въ лѣсахъ, але якъ передъ смертію прийшли на ню тяжкй болѣ и терпѣня, появили ся знова дикôсть и слѣды давнѣйшого житя зрѣячого.

Зловленый дикій хлопець въ лѣсахъ коло Cannes у Франціи бувъ хвилями навѣть божевôльнымъ а одному лѣкареви, котрый бувъ узявъ єго пôдъ свою опѣку, ледво удало ся по великихъ трудахъ навчити єго выговорити кôлька слôвъ.

Про найцѣкавѣйшй выпадки здичѣлости чоловѣка доносять зъ Индіи Анґлійцѣ; особливо цѣкавй суть тй, що ихъ оповѣщує Слеманъ, анґлійскій резидентъ при дворѣ люкнôвскôмъ (Lucknow, въ области Ганґесу).

Повѣтъ Сільтапуръ, положеный пôдъ Гімалаями въ королѣвствѣ авдскôмъ (Oude) надъ рѣкою Ґоґрою (або Кавріялі) есть пребогатый въ величезнй, пôдтроповй лѣсы, котрыми перетягають несчисленнй стада вовкôвъ. Забобонъ тамошного народу не дозваляє убити вовка, а есть въ краю навѣть такій пересудъ, що село, де полилась хоть-бы одна капля вовчои крови, буде доконечно засуджене на загладу. Коли запытавшь ся: чому такъ? ôдповѣдять, що тому, бо вовки люблять дуже ѣсти мясо дѣтей. Зъ тыхъ сторôнъ маємо слѣдуючу, урядово стверждену вѣсть:

Оденъ анґлійскій жовнѣрь, переѣзджаючи верхомъ недалеко села Шандура (коло Сільтапура), спостерѣгъ, якъ зъ сусѣдного лѣса выйшла вовчиця зъ молодыми вовченятами и зъ однымъ хлопцемъ до пôйла на берѣгъ Ґодры. Хлопець лѣзъ, якъ и вовки, на четвôрни. Жовнѣрь зачудувавъ ся, присѣвъ и пôдождавъ, поки вовча родина не буде вертатй въ гущавину. Коли стадо вертало, заѣхавъ ôнъ на попередъ дороги, змагаючись доконечно зловити хлопця. Однакъ той приблизивъ ся до старои вовчицѣ и утѣкавъ, що стало силъ. Дорога була дуже нерôвна, вела то въ гору, то стрômко въ долину, такъ що о зловленю не було й бесѣды, але все-жь достерѣгъ жовнѣрь, въ котру нору повлазили вовки, а за ними й хлопець. Анґлієць увѣдомивъ о тôмъ старшину, тая скликала зъ села Гіндусôвъ, розкопали печеру, выпустили вовкôвъ на волю, а хлопця ймили, хоть боронивъ ся завзято. Ще по дорозѣ, хоть сильно звязаный, пручавъ ся, хотячи розôрвати шнуры и втечи, але надармо. Спровадженый до села, не хотѣвъ выдавати зъ себе нѣякого голосу, а коли якій старшій чоловѣкъ приближавъ ся до него, ôнъ гаркотѣвъ, якъ песъ, стававъ неспокôйнымъ и старавъ ся бокомъ высмыкнутись та втечи. Коли приступала до него дитина, гудѣвъ грôзно, а ôдтакъ кидавъ ся на ню, щобы ѣи вкусити. Варенои або печеной стравы не терпѣвъ, коли-жь подали ёму сыре мясо, кидавъ єго пôдъ руки на землю, придержувавъ руками и рвавъ по кусникови та зъѣдавъ захланно, подôбно якъ песъ, коли ёму кинути кусникъ мяса. Пôдчасъ ѣды не мôгъ коло себе знести жадного чоловѣка, але псамъ позволявъ приступити и шарпати мясо.

Въ неволи прожився ôнъ пôдъ опѣкою капітана Ніколета всего 3 роки и умеръ въ серпни року 1850 въ Сільтапурѣ. Не ôдчувавъ ôнъ жаднои обиды, хиба, коли єго хто безнастанно дразнивъ. Ѣвъ усе, що ёму подавали, найрадше сыре мясо, а навѣть неварени кости, котрй торощивъ въ зубахъ лѣпше якъ песъ. Дивно, що пожиравъ часомъ такожь малй камѣнчики и землю. Пажерливымъ бувъ надъ мѣру, одного разу зъѣвъ наразъ пôвъ баранця и выпивъ повный збанокъ молока, однымъ душкомъ, не ôдкладаючи збанка ôдъ устъ. Одежѣ не хотѣвъ брати, навѣть коли було холодно, флянелю и ковдры, котрй ёму дали, щобы хоронивъ ся ôдъ холоду, подеръ въ кусники, а потôмъ зъѣвъ тй кусники разомъ зъ хлѣбомъ. Бувъ ôнъ дуже нехарный и неввѣчливый, черезъ всѣ три роки не засмѣявъ ся анѣ разу. Одъ людей усувавъ ся, любивъ бути межи псами або шакалями. Заприязнивъ ся бувъ дуже зъ однымъ великимъ псомъ, але коли того за-для якоись причины застрѣлено, не показавъ за нимъ найменшого жалю.

(*Конецъ буде.*)

ковный въ Хировѣ. — Ив. Паславскій, Ал. Сабатъ, Анд. Мацускій, Ив. Саличъ, Іос. Саличъ, Он. Калужнякъ, Юр. Мацускій, Мих. Чуквинъскій, Іос. Єдлиньскій, Анр. Камѣньскій, Франц. Гащакъ, Ив Єдлиньскій, Мих. Футиґа, Мих. Мацускій, Вас. Третякъ, Петр. Липецкій, Григ. Щитиньскій, Ник. Щитиньскій, Ив. Гащакъ, Мих. Криволякъ, Ив. Тимовичъ, Ив. Туркевичъ, Мих. Липецкій. Ив. Шайновскій, Ив. Мацускій, Кар. Гащакъ, Ник. Мацускій, Пет. Пукачъ, Мих. Негребецкій, Анд. Каниньскій, Мих. Кусень, Ив. Єдлиньскій, Єман. Єдлиньскій, Ив. Хомикъ, Мих Туркевичъ, Ив. Сабатъ, Іос. Туркевичъ, Ив. Паславскій, Мих. Чуквинъскій, мѣщане хирóвскі. — Андр. Петрóвскій, Григ. Димидъ, Григ. Медвѣдь, Вас. Сорохманъ, радній зъ Слохинѣ.

Голосы прасы о рускóй справѣ.

Вѣденьскій *Parlamentär*, ґазетка звѣстного збанкротованого на всѣ стороны Чеха Жівного, приносить зъ Черновець допись, що нѣбы-то въ кругахъ греко-православнои консисторіи буковиньскои заявленя посла Романчука, намѣстника и львóвского митрополита въ галицкóмъ соймѣ выкликали великій переполохъ и консисторія маѣ удатись до президента краю ґр. Паче просити о урядове заявленье: „чи правительство уважаѣ католицизмъ за передвступне условіе патріотизму рускаго, а церковь греко-всхóдну за ознаку непатріотизму“.

Не помылимось мабуть, коли по просту не дамо вѣры тому донесенію Parlamentär-а. Заявленя посла Романчука, намѣстника и митрополита львóвского óдносились єдино до Русинóвъ греко-католицкои вѣры, а не до православныхъ на Буковинѣ, котрымъ нѣхто на ихъ вѣру не настаѣ. Мы галицкій Русины можемо и мусимо óдъ православнои єрархіи и духовеньства православного лише того домагати ся и домагаѣмось, щобы они греко-православнои вѣры не уживали за средство румунізаціи рускаго народу — якъ оно єсть на дѣлѣ — але щобы такъ дбали о рускóсть на Буковинѣ, якъ дбаѣ о се тамошне нечисленне духовеньство греко католицке середъ своихъ вѣрныхъ!

—

Gazeta Narodowa въ ч. 5 зъ 5 сѣчня забрала ще разъ голосъ въ справѣ полеміки „Народнои Часописи“ зъ уступомъ про реформу Василіяньску въ рефератѣ посла Романчука на зборахъ „Народнои Рады“ и такъ каже:

„Pol. Corr. стараѣ ся похибку зроблену новою рускою ґазетою урядовою у Львовѣ тымъ, що запустила ся въ полеміку зъ бесѣдниками „Народнои Рады“, тымъ пояснити, що правительство — якъ то заявивъ намѣстникъ въ соймѣ, — не зобовязало ся до нѣчого супротивъ авторóвъ нового звороту рускаго, котрій на зборахъ „Народнои Рады“ грали головну ролю. Се заявленье Polit. Corresp. укрѣпляѣ насъ ще бóльше въ тóмъ переконаню, що то, що намѣстникъ сказавъ въ соймѣ, годить ся зъ фактичнымъ станомъ рѣчи, але все-таки зъ сего ще зовсѣмъ не выходить, щобы часопись урядова чула ся обовязаною полемізувати зъ ініціяторами новои еры рускои доти, доки тѣ не выповѣдають нѣчого противного законамъ державы, краю, або конституційнои бóльшости того краю; не выходить зъ того такожь, щобы урядова часопись робила політику на власну руку.

„Приватна така полеміка зъ поодинокими фракціями може при нагодѣ стати ся дуже небезпечною а навѣть незгóдною зъ публичными заявленями правительства. „Народна Часопись“ може переконати ся о справедливости нашого въ тóмъ напрямѣ погляду тымъ, що „Червоная Русь“ послугуе ся вповнѣ ѳи аргументами, и она такожь стаѣ нѣбы-то въ оборонѣ Впреосв. митрополита, чистоты засадъ греко-католицкои релігіи!

„Обѣ поважанй редакціи можуть спокóйно лишити оборону чистоты засадъ релігійныхъ одиноко компетентному Впреосв. митрополитови. Урадова-жь ґазета закимъ забере голосъ, повинна бы выждати въ справахъ церковныхъ, релігійныхъ, комунікату Впреосв. митрополита.

„Червоная Русь“ — каже дальше Gaz. Narod. — додаѣ до тои полеміки ще и то, що Впреосв. митрополить мавъ зажадати, щобы óдозву до Русинóвъ пóдписану авторами нового звороту пóдписала такожь „Русская Рада“, записана въ краєвóй лѣтописи яко схизматицко-россійска, и що выдѣлъ того товариства бувъ готовъ се зробити, але Впреосв. митрополита обманули, нѣбы-то зъ тыхъ самыхъ причинъ, за якій „Народ. Часопись“ нападаѣ на пос. Романчука. Що правда а що нѣ въ тóй исторіи, хто-жь може знати; але сумнѣваѣмо ся, щобы урядовóй ґазетѣ залежало такъ, якъ орґанамъ россійскимъ, на затемненю справы. Прецѣнь самъ намѣстникъ сказавъ въ своѣмъ заявленю, що правительство радуе ся зъ нового звороту рускаго и буде для него прихильне, скоро óнъ буде поступати въ згодѣ зъ конституційною бóльшостію краю и зъ краєвыми законами... Коли-жь урядова часопись буде помагати затирати ту рóзницю межи „краєвостію и примиримостію“ рускихъ стремлень а межи давною непримиримостію тыхъ же стремлень супротивъ бóльшости краю, то не знаѣмо вправдѣ, чи то збóльшить, чи зменшить потѣху намѣстника въ справѣ нового звороту, але въ интересѣ краю мусимо застерегти ся противъ óдновленои прихильности зворотамъ нѣбы-то рускимъ а властиво анті-краєвымъ.

„Свѣтла, бóльше свѣтла потреба якъ щодо интенціи правительства, такъ и ініціяторóвъ „нового звороту“ рускои óдрубности. Ажь тогды може зъ краєвого становища наступити якійсь новый крокъ.“

О справахъ пóднесеныхъ въ Gazet-ѣ Nar. мы вже говорили и пояснили ихъ всесторонно, а повысшій голосъ Gazet-ы наводимъ головно длятого, щобы звернути увагу, що и середъ польскои прасы суть орґаны, котрій годай орієнтують ся въ ситуаціи и судять о рѣчахъ зъ якогось занятого становища, — чого о деякихъ орґанахъ прасы польскои, яко н. пр. навѣть о Now-óй Reform-ѣ, сказати годѣ.

—

Dziennik Polski въ ч. 6 зъ д. 6 сѣчня въ статьи „Twardzi zmiękli!“ пише:

„Гамóръ въ таборѣ москвофілóвъ, якій наставъ по выступѣ Романчука въ соймѣ и по проголошеню програмы народовцѣвъ, зоставъ въ мѣру, якъ зближали ся загальній зборы „Народнои Рады“, а зъ днемъ зборóвъ Львовѣ дóйшовъ до точки кульмінаційнои, коли по тыхъ зборахъ всѣ прийшли до переcвѣдченя, що згода нѣбы-то наступила, але зъ правительствомъ. Одъ тои хвилѣ москвофілы робили вправдѣ gute Miene zum bösen Spiel, але було рѣчею очевидною, що позавидували народовцямъ успѣхóвъ, хочь и тѣ троха на угодѣ тóй перечислялись. (Тутъ Dziennik маѣ на мысли попѣмiку „Народнои Часописи“, о чóмъ пише на другóмъ мѣсци.) Заздрóсть тая проявила ся наpeштѣ въ статьи „Червонои Руси“, зъ котрои устунъ, яко дуже характерничный подаемо въ цѣлости. Малюѣ óнъ дуже досадно зворотъ „твердыхъ“ до програмы народовцѣвъ, а радше стараѣ ся збудити въ сферахъ правительственныхъ и интересованыхъ недовѣріе до сторонникóвъ Романчука, а накидаѣ исповѣдникóвъ „Червонои Руси“ яко далеко вѣрнѣйшихъ намѣрамъ правительства. Ого послухаймо, якъ пише „Червоная Русь“: „Жаданя що-до Єзуитóвъ — хочь оно цѣлкомъ справедливе — не належало п. Романчукови пóдносити на зборахъ „Народнои Рады“ и т.д. Въ ничóмъ уступѣ тои статьѣ єсть рѣчь, котра по части выясняе сей óдзывъ „Червонои Руси“. Ото єсть тамъ нѣбы óдъ нехочу кинена згадка, що рѣшаючій сферы (въ „Червонóй Руси“ сказано, що митрополитъ) суть недоволенй въ теперѣшного складу редакціи „Дѣла“ и хотѣли бы ѳи перетворити, що було бы тымъ бóльше пожадане, що „Дѣло“ въ теперѣшнóмъ складѣ могло бы бути небезпечнылъ и непожаданымъ конкурентомъ основанои правительствомъ „Народнои Часописи“. На земли галицкóй дѣють ся часами чуда и колись въ недалекóй будучности нарóдъ счудованый мóгъ бы узрѣти п. Осипа Меркова начальнымъ редакторомъ Народнои Часописи або пóвъ урядового (sic!) Дѣла.“

Котюзѣ по заслузѣ! — можемо сказати по прочитаню повысшихъ слóвъ статьѣ „Twardzi zmiękli!“ П. Осипъ Марковъ въ своѣй „опозиціи“ противъ програмовои точки о самостóйности 20-міліонового рускаго народу а въ оборонѣ „историческихъ началъ“ дóйшовъ до того, що выступивъ противъ п. Романчука за се, що той на зборахъ „Народнои Рады“ порушивъ справу реформы Василіяньскои! Хотѣвъ сарака пóдлизати ся тымъ деякимъ сферамъ, рахувавъ и на „милость“ Dziennik-a Polsko-го, котрый все ще пытаѣ: „Gdzie Rusini?“ — а тымчасомъ óдъ того-жь Dziennik-a такъ дóстаѣ по лобѣ! И се зовсѣмъ природный наслѣдокъ безхарактерности політичнои, лизуньства, взагалѣ упóдлювання себе.

* * *

Въ óдповѣдь Dziennik-ови Polsk-ому помѣстила *Червоная Русь* въ ч. 289 вступну статью п. заг. „Наша исповѣдь“. Статья тая єсть щось такъ орігінального, що дуже рѣдко въ якóмъ орґанѣ якоись партіи можна подыбати. Въ статьи тóй п. Марковъ, упóдлюючись до послѣдныхъ уже границь, такъ лиже ся Полякамъ:

„Именно дякуемо — каже п. Марковъ — Dziennik-ови, що давъ намъ нагоду „точно, совѣстно и откровенно“ высповѣдатись... Зъразу мы противъ „примиренія“ выступали длятого, бо насъ болѣло, що договоры велись по за плечима рускаго клюбу. О польскóмъ kol-ѣ мы не згадували, бо думали, що коло знало о конференціяхъ. Теперь мы переконались, що договоры велись такожь по-за плечима коła, длятого „имѣемъ еще больше основиванія“ стояти противъ „примиренія“. Мы Славяне, плачемо надъ ґерманізацією Поляковъ въ Познаньщинѣ и на Шлеску и зъ слезами въ очахъ приглядались вóйнѣ Сербóвъ зъ Болгарами, а всюды видимо одно явище: комусь третьому иде все о то, щобы межи Славянами не було згоды. Нову ситуацію въ Галичинѣ вызвали тѣ-жь противники Славянъ, тіи, що погубили Польщу [отже Нѣмцѣ и Москалѣ! *Ред.*]... Въ ихъ очахъ Поляки выросли за остатнй часы въ Галичинѣ за высоко, и для того они постановили ужити галицкихъ Русинóвъ, щобы ослабити значѣнье Полякóвъ въ Галичинѣ. Для Полякóвъ то ще щастье, що „примиреніе“ не заключене зо всѣми представителями галицкои Руси, а лише зъ одною партіею, котра не маѣ значѣня въ краю и длятого все держить зъ сильнѣйшимъ, т. є. правительствомъ. Правительство жь лише въ нинѣшныхъ обставинахъ идентіфікуе себе зъ польскою справою... „Примиреніе“ выйшло въ користь тыхъ, котрымъ ишло о те, щобы межи Поляками а Русинами не було згоды и щобы... завтра покинути Полякóвъ а выдвигнути противъ нихъ Русь... Єсли бы було йшло о дѣйстне примиренье Русинóвъ зъ Поляками, то аранжеры були бы условія передъ выголошеньемъ програмы предложили и рускому клюбови и польскому kol-у. Того не було, тожь мы не пóйдемъ заступати жандармóвъ не лишь противъ своихъ людей, але и противъ Полякóвъ... Вотъ наше откровенное мнѣніе...“

Ґратулуемо-жь п. Маркову и его „Червонóй Руси“ того „откровенного“ лизуньства и упóдлювання себе, але зовсѣмъ не завидуемо!

Дописи „Дѣла“.

Зъ Городенки.

[Про выборы до рады громадскои.]

Якъ звѣстно, зарядъ громадскій въ Городенцѣ, на чолѣ котрого стоявъ бар. Ромашканъ, довгій лѣта рядивъ такъ, якъ то бувало въ давнóй Польщи, и довѣвъ цѣле мѣсто до такого упадку, що на жалобы тутешныхъ мешканцѣвъ якъ до властей автономічныхъ такъ и до цѣсарскихъ вкóнци намѣстництво розвязало славетну раду и прислало комісаря правительственного. Въ мѣсяци грудни наказало намѣстництво перевести новй выборы.

Мы думали, що бар. Ромашканъ прецѣнь буде мати на тóлько розуму, що дасть спокóй и не буде вже кандидувати, але бар. Ромашканъ не посоромивъ ся и уживавъ всѣлякихъ способóвъ, щобы знавъ удержати ся на становищи начальника громады и дальше своимъ способомъ нищити громаду. Посѣпаки бароньскій увивали ся цѣлый мѣсяць за хрунями, спроваджували хрунѣвъ до пропінацій, то до двора, гостили горѣвкою та пирогами, — але не много такихъ хрунѣвъ знайшло ся, а и тѣ, котрій ѣли и пили въ дворѣ, потóмъ голосували противъ барона.

Провóдъ акціи противбароньскои обнявъ адвокатъ и посолъ д-ръ Т. Окуневскій а приступили до неи всѣ селяне, мѣщане и бѣдній жиды. Розпочала ся борба. Нарóдъ не хотѣвъ и чути про барона та про его кліку. Прийшло до голосованя и на 755 голосуючихъ ліста бароньска дóстала 85 голосóвъ, а ліста противбароньска 670. Ненависть народу до Ромашкана дóйшла до того степени, що его власній слуги голосували противъ него. До рады увóйшли що-найчестнѣйшій селяне и мѣщане, жиды и кóлькохъ зъ интеліґенціи рускои и польскои. Самыхъ Русинóвъ на 36 радныхъ єсть въ новóй радѣ 20. Сподѣвати ся належить, що нова рада буде рядити цѣлкомъ инакше якъ славетна бароньска.

Думавъ бы хто, що Ромашканъ теперь вже упокорить ся и дасть спокóй. Але де-жь такій гордый панъ дасть за выграну! По выборѣ робить протестъ, а на чолѣ поставивъ тутешного крамаря, нѣ не крамаря, але субєкта, Кеґлера и той увиваѣ ся по мѣстѣ и збираѣ пóдписы хрунѣвъ. Якъ зачуваѣмо, зóбрано 60 пóдписóвъ, а межи пóдписавшими протестъ фіґуруе о. Левицкій, городеньскій парохъ рускій, звѣстный бароньскій поплечникъ. Кому якъ кому, але о. Левицкому дуже дивуемо ся, що óнъ выступивъ противъ цѣлого народу, бо анѣ одевъ Русинъ не óддавъ голосу на лісту Ромашкана, а о. Левицкій, котрый на просьбу барона голосивъ у жнива въ церквѣ, що въ свята и недѣлѣ можна баронови робити, теперь противъ волѣ народу пóдписуе протестъ! А треба знати, що о. Левицкій просивъ ся, щобы єго взяти на лісту руску и дѣйстно Русины взяли єго и óнъ выйшовъ на радного — а теперь пóдписуе протестъ! Поступокъ о. Левицкого полишаѣмо осудови честныхъ читателѣвъ...

X.

—

Зъ Золочѣвщины.

[Кóлька замѣтокъ до статьѣ „Про жидóвске крамарство“.]

Авторъ статьѣ „Про жидóвске крамарство“, печатанои недавно въ Фейлетонѣ „Дѣла“, представивъ сумній-пресумній óдносины економічній нашого селяньства и закóнчивъ свою зъ правдою згóдну розвѣдку окликомъ стереотипнымъ: закладати спóлки!

Закладанье спóлокъ — се для нашого хлопа доперва другій крокъ въ культурнóмъ и економічнóмъ розвою. До него мусить провадити ще першій крокъ и въ тóмъ власне цѣла трудность, якъ той крокъ поставити. Спóлки — добра рѣчь и єдино спасення для насъ, оборотового капіталу знайшлось бы досыть, але якъ же его добути зо скринь та зъ платочкóвъ зъ-пóдъ стрѣхи або зъ-за угла хаты, де óнъ плѣснѣе та пропадаѣ въ виду такого недовѣрія до всего? Правда, лучаѣ ся, що хлопъ обертаѣ грошемъ своимъ — але якъ? Такъ, якъ учитель его вывчивъ, — чисто по жидóвски, зъ тою тóлько рóзницею, що орудуе своимъ капіталомъ безъ обезпеченя его. Одинъ н. пр. вызичивъ жидови 50 зр. на процентъ по 1 зр. на тыждень; жидъ сплативъ умовленый процентъ, але капіталъ пропавъ. Ще гóршу лихву бере хлопъ у хлопа, беручи поле въ заставъ. Такъ зъ другого боку захланнóсть стаѣ на перепонѣ спóлкамъ. Длятого варто бы спóлки засновувати такъ, якъ то заснованй суть касы задатковй, т. є. абы довжники при браню позичокъ платили удѣлы, и тымъ способомъ втягати до нихъ нарóдъ.

Що-до промыслу купецкого могла бы намъ дуже помогти „Народна Торговля“. Вышукати въ кождóмъ повѣтѣ по кóлька здóбныхъ людей, дати имъ на ихъ гіпотеку по кóлькадесять зр., и они най скуповують по селахъ покладки, прядиво и проче та зносять до заснованыхъ магазинóвъ по мѣстахъ. А може знайдесь ще якій лекшій способъ ..

Вкóнци варто бы кому порозумѣти ся зъ якимъ товариствомъ убезпечень [найлѣпше заложити своѣ!] и уложити рóзній комбінаціи на посаги, на сплаты зъ грунту и т. д., и аґітувати, абы то завести до селянъ.

Се передвступнй роботы до спóлокъ.

И. Б.

—

Зъ-надъ Бога.

[„Язычіе“ въ друксортахъ конскрипційныхъ.]

Зъ днемъ 2 н. ст. сѣчня розпочала ся въ державѣ и краю нашóмъ конскрипція, а Русинамъ припадаѣ знóвъ прикрый обовязокъ нотувати и пóдносити численній неправильности и кривды, якихъ спорадично, при кождóй важнѣйшóй нагодѣ, допускаютъ ся у насъ правительственній супротивъ рускои на-сти, ѳи письма и языка. На тематъ тои бы и я де-що розказати, але лишаючи се на пóзнѣйше, хочу нинѣ о ничóй поправѣ, для загалу рускаго такожь важнóй.

Маю власне передъ собою аркуш скрипційный, котрого поодинокій рубри значеній суть въ обохъ краєвыхъ язы польскóмъ и рускóмъ. Коли однакъ польскій *есть чистый, зрозумѣлый та* тично досыть *добрый*, — то языкъ рускій шовъ такій нужденный та дивоглядны мимоволѣ завдати собѣ треба пытанье, вже така нездарнóсть чи байдужнóсть, же свѣдоме пониженье и формальній зъ прекраснои нашои рускои мовы! Чит згаданй рубрики „записного аркуша“ — мовлю вже о рускóмъ языцѣ конскрипці инструкція, котрои певне нѣхто, навѣть авторъ не розумѣе, — приходить ся плечима здвигати и серіозно сумнѣвати хотяй-бы поверховнóмъ знаню и розумѣню шого краєвого языка правительственнымъ рекладчикомъ. Бо и хто-жь, хотяй троха ѣды нашои свѣдомый, выготовивъ бы та дивоглядный перекладъ звычайныхъ, щоденыхъ выражень, якъ примѣромъ: prawo sw szczyzny = право домовности (!); język tow rzyski = языкъ обходовый (!?); obecny = пр сутствуючи; nieobecny = отсутствуючи; str na = странка (!); stanowisko w zawodzie = постава (!) въ званю, и т. д. А вже таки просто смѣшне есть толкованье слóвъ: przemysł interes = „решефтъ“, зраджуюче въ перекладчику щось нѣбы дрóбку жидóвскои жилки; смѣшне толкованье: sposób do życia = „галузь пожывленя“ (!), якъ такожь: zwierzęta domowe = „животна (!) домашій“, а се послѣдне насуваѣ знóвъ пóдозрѣнье, чи не хоче многозаслуженый державный перекладчикъ пóбчь своихъ неоцѣненыхъ „пóдсвинкóвъ“ та „мышакóвъ“ (?) казати списувати такожь звычайній мыши и щуры, а навѣть може и ихъ далекихъ „кревняковъ-животныхъ“, широко розгалужену родину „насѣкомыхъ“... Гей, чи не вы то, ласкавый добродѣю, при своихъ свѣтлыхъ здóбностяхъ „переводовыхъ“ есте авторомъ перекладу „закóвницѣ“ на Hinterreiterei?...

Но можна бы ще сердечнѣйше надъ такимъ куріозумъ насмѣятись, єсли бы не обставина, що не лише той оденъ, але всѣ правительственній друки, почавши óдъ ½-крейцарового переказу почтового, въ такóмъ писанй суть дивоглядóмъ языцѣ рускóмъ, такъ якъ бы наша чиста мова въ друксортахъ державу може бóльше коштувала... Часъ бы вже крайный тому конець положити, тожь и звертаѣмо на се увагу Свѣтлого выдѣлу „Народнои Рады“, котра не повинна стерпѣти такого пониженя нашои рóднои мовы, а повинна постарати ся о усуненье зла, безъ огляду на то, що „обединителѣ“ выступили бы може заразъ зъ закидомъ „измѣны“ и т. п.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ долѣшно-австрійскóмъ соймѣ закóнчила ся вчера ґенеральна дебата надъ закономъ о опѣцѣ надъ убогими. Намѣстникъ заявивъ, що правительство маѣ для сего закона повну симпатію але що-до способу побиранья податку óдъ вѣденьскои біржи въ сумѣ 200.000 зр. застерѣгаѣ собѣ остаточне рѣшенье, бо ще не закóнчили ся переговоры зъ властями центральными. Зачувати, що соймъ долѣшно-австрійскій маѣ бути закрытый дня 15 с. м.

Въ ческóй комісіи угодовóй вела ся нарада надъ тымъ, що зробити зъ óдповѣдею правительства въ справѣ ческого языка урядового. Ріґеръ поставивъ внесенье, щобы комісія взяла ѳи заразъ пóдъ нараду, а его внесенье пóдперли старо- и молодо Чехи. Пленеръ и Шмейкаль спротивились тому и доказували, що комісія повинна держати ся своѣи первѣстнои ухвалы и передовсѣмъ приступити до нарады надъ проектомъ о куріяхъ національныхъ. Кн. Шварценберґъ вносивъ, щобы óдповѣдь передати пóдкомісіи, але опóсля надумавъ ся и домагавъ ся, щобы комісія приступила заразъ до предложеня о куріяхъ. Кучера ставивъ внесенье, щобы комісія угодова перестала радити ажь до часу, коли пóдкомісія выготовить свóй еляборатъ. За тымъ внесеньемъ промавляли и молодо-Чехи. Ріґеръ заявивъ опóсля, що старо-Чехи не поставили заведенье ческого языка урядового у внутрѣшнóй службѣ за условіе угоды, але и не зрекли ся права стремѣти до заведеня его въ урядахъ. Противъ Ріґера выступивъ Пленеръ и ставъ ему доказувати, що на конференціи угодовóй міністеръ справедливости заявивъ, що, що-до зносинъ партій зъ судами, стоять на становищи означенóмъ въ розпорядженяхъ міністеріяльныхъ, выданыхъ въ справѣ языковóй, а що-до внутрѣшного языка урядового, то въ интересѣ одностайнои адміністраціи державы обстаѣ міністеръ за нѣмецкимъ языкомъ урядовымъ у внутрѣшнóй службѣ. Онъ (Пленеръ) бажавъ бы, щобы правительство то загально державне становище ще бóльше було зазначило въ своѣй óдповѣди. По довгóй дебатѣ приступлено наконець до голосованя и принято первѣстне внесенье кн. Шварценберґа, а Шмейкаль заявивъ тогды, що Нѣмцѣ не возьмутъ участи въ нарадахъ пóдкомісіи. До пóдкомісіи выбрано: Ріґера, кн. Шварценберґа, ґр. Букоа, Шкарду, Кінского и Герольда.

Опóсля óдкрыто ґенеральну дебату надъ предложеньемъ о куріяхъ, а óдкинено внесенье Ґреґра, жадаюче óдроченя нарадъ надъ тымъ предметомъ. Шаршмідъ выступивъ въ

оборонѣ предложеня и поставивъ внесенье, щобы для сеи справы выбрано окремого референта. Троянъ заявивъ въ имени своихъ товаришѣвъ, що они знайдуть ще способъ, щобы не допустити до ухваленя сего закона. На тѣмъ засѣданье перервано.

——

Арештованье Луцкого и его товаришѣвъ въ Константинополи не сходить зъ порядку дневного европейскои прасы. Правительство турецке очевидно немило дѣткнене криками пѣднятыми европейскою прасою, старає ся теперь оправдатись и доказує, що Луцкій то простый злочинець а консулять россійскій якъ и кождый иншій консулять мае право въ чужѣмъ краю арештувати такого злочинця. Противно доказують нѣмецкій газеты, котрі уважають Луцкого невинною жертвою тайноі поліціи россійскои. Володимиръ Луцкій — пише N. fr. Presse — то жертва непотѣшноі исторіи уведеня. То молодый слабосильный и недбалои поставы чоловѣкъ збиравъ радо недрукованѣ россійскѣ пѣснѣ що носять на собѣ ознаку борбы межи бездѣльною тугою а дикою енергіею. Онъ мавъ посаду помочника инжиніра при всходно-румелійскѣмъ правительствѣ а попри то займавъ ся и всѣлякими винахгдами якъ н. пр. бальонами и другими технічными дѣлами. Оповѣдають, що онъ и его жѣнка були давнѣйше арештованій въ Россіи и „адміністративнымъ путемъ“ заточенѣ въ Сибирь, але кожде зъ нихъ окремо. Луцкому удало ся опѣсля утечи ажь черезъ Хины, але бдъ часу свого арештованя не чувавъ нѣчого про свою жѣнку. Луцкій таки и не выглядавъ на такого чоловѣка, котрого житье обсыпувало лишь самыми рожами. Пристрасть и жура вырыли були глубокі слѣды на его блѣдѣмъ лици, котре дрожало у него нервово, навѣть и тогды, коли онъ спокойно прислухувавъ ся розговорамъ другихъ. Коли выбухла була сербско-болгарска война, доставъ бувъ Луцкій посаду офіцира при болгарскѣй фльотили дунайскѣй. Онъ бувъ бы оставъ ся на тѣй посадѣ и дальше, ажь детронізація кн. Батенберга приневолила его утѣкати на румуньску сторону и зъ бдтамъ подати свою димісію. Пѣзнѣше вступивъ онъ бувъ зновъ до болгарскои службы и бувъ тутъ занятый коло будовы порту въ Бургасѣ.

——

Въ Каполяго надъ озеромъ Люганьскимъ бдбувъ ся тамтои недѣлѣ конгресъ италіяньскихъ соціялістѣвъ. Щобы впровадити швайцарску поліцію въ блудъ, оголосили були соціялісты, що конгресъ бдбуде ся въ мѣстѣ Люгано дня 11 сѣчня, але комісарь звязковый въ Тессинѣ не давъ ся тымъ збаламутити и такъ бдбувъ ся конгресъ пѣдъ доглядомъ поліціи. Взяло въ нѣмъ участь около 100 членѣвъ всѣлякихъ товариствъ италіяньскихъ. Декотрымъ зъ нихъ подавъ комісарь до вѣдомости розпорядженье правительства, котре справдѣ дозволяе обговорювати деякі справы и питаня соціяльнѣ, але не дозволяе выголошувати анархістичне кредо и завзывати до простыхъ злочиньствъ або приготовлювати революцію для Италіи. Конгресъ бдбувъ ся зовсѣмъ спокойно. Головну ролю гравъ тамъ соціялістъ Амількаръ Чіпріяні, котрый заповѣвъ, що вже не далекій часъ, коли выбухне соціяльна революція. Цѣла нарада конгресу бдбувала ся на пѣдставѣ такои програмы: Односины революційныхъ соціялістѣвъ италіяньскихъ до другихъ бѣльше або менше подѣбныхъ групъ (ірідентисты, републикане, реформаторы выборѣвъ); организація революційнои партіи соціялістичнои въ Италіи; ініціятива до загальнои агітаціи въ день 1 мая 1891 р., яко свята роботничого; адреса соціялістѣвъ другихъ краевъ въ цѣли межинародного сполученя. Зъ италіяньскими делегатами, середъ котрыхъ було богато зъ полудневои Италіи, прийшло було до Каполяго такожь и богато тайныхъ агентѣвъ поліційныхъ.

——

Урядова газета бѣлградска оголосила такій комунікатъ: „Такъ заграничнѣ якъ и тутешнѣ часописи подали вѣсть, що въ збѣрцѣ листѣвъ, якій Є. Вел. королева Наталія долучила до свого меморіялу, переданого скупштинѣ, находить ся такожь и листъ, въ котрѣмъ ѣй, коли она ще перебувала за границею, доносить ся, що Іованъ Рістичь, теперѣшный регентъ королевскій, писавъ королеви 1888 р., що онъ зовсѣмъ похваляе намѣреный розвѣдъ. Єсьмо уповажненѣ подати до прилюдноі вѣдомости цѣлу кореспонденцію, яка вела ся въ сѣй справѣ межи Єго Вел. кор. Миланомъ а п. Іованомъ Рістичемъ 1888 р. Зъ неи буде можна найлѣпше пѣзнати, що тѣ голосы суть зовсѣмъ безосновнѣ и що Іованъ Рістичь не лишь не похвалявъ розводу, але противно ажь до послѣднои хвилѣ бдраджувавъ королеви бдъ намѣреного кроку. Кореспонденція та такъ звучить:

I. Є. Вел. король Миланъ до п. Іована Рістича. 21 червня 1888 р. Любый Пане Рістичь! Пѣзнавши зъ Вашого вчерашного розговору Вашь поглядъ, жаль менѣ, що мушу Васъ повѣдомити, що королева бдкинула моѣ предложенье и що въ наслѣдокъ того наставъ повный и недаючій ся вже залагодити роздоръ. Моя совѣсть спокойна, бо я зробивъ все можливе, щобы заощадити мому сынови въ его молодыхъ лѣтахъ той бѣль. Нинѣ змушуе мене интересъ краю и династіи, моя честь якъ такожь и обовязокъ супротивъ мого сына велить зробити разъ тому всему конець и спасати все бдъ надмѣрныхъ амбіцій женщины, котра не маѣ навѣть материньского чувства. Вашь вдячный Миланъ.

II. Іованъ Рістичь до Є. Вел. короля Милана. Бѣлградъ, 21 червня 1888. Ваше Величество! Зъ листу, якимъ Вы менѣ нинѣ честь зробили, вижу немилый зворотъ, якій прибрала справа управильненя бднсинъ межи Вашими Величествами и чимъ бѣльше надъ тымъ роздумую, тымъ бѣльше находжу причинъ щиро и глубоко жалувати того, що Ви Вел. королева бдкинула предложенье Вашого Величества. Чимъ разъ бѣльше насувають ся менѣ мотивы, котрі заставляють мене журити ся и побоювати ся, що розврванье супружескои звязи буде могло дуже зашкодити интересамъ династіи и краю. Въ тѣмъ переконаню я тои гадки, що не треба щадити и послѣдныхъ заходѣвъ, якій можна бы поробити въ дусѣ помиреня, доки ще есть до того хочь бы одна хвилька, и я готовъ завсѣгды служити, щобы не допустити до остаточного роздору. Въ тѣй цѣли готовъ я дораджувати Є. Величеству королевбй, щобы она приняла проектъ угоды, якій В. Вел. ѣй предложить, скоро лишь Вы позволите на змѣну тыхъ точокъ, котрі бы ѣй выдавали ся особливо тяжкими, а котрыхъ, якъ я думаю, повинно бути досыть мало; инакше, якъ виджу зъ Вашого письма, не дасть ся розводу омынути. Але я не пѣднявъ бы ся того кроку, коли-бъ В. Вел. на него пристали. Вашого Величества преданый слуга. Іов. Рістичь.

III. Є. Вел. король Миланъ до п. Іована Рістича. 21 червня 1888. Любый Пане Рістичь! Дякую Вамъ за предложенье посередничити межи мною а моею женою. Тымчасомъ повѣдомивъ я Ви, що я въ наслѣдокъ Ви бдмовы мбй проектъ нового порозумѣня уважаю яко nul et non avenu. Впрочѣмъ маю нинѣ ще и богато иншихъ причинъ, котрі менѣ дають право казати, що въ нѣй загибло всяке материньске чувство и она рѣшила ся спробувати грати ролю політичнои зрадницѣ. Теперь сталось моимъ обовязкомъ яко короля и бтця приступити до розводу, щобы спасти сына бдъ такои матери. Числю на Вашѣ чувства преданности для мене и моеи династіи. Вашь вдячный Миланъ.

IV. Ще того самого дня давъ Рістичь бдповѣдь, але концепту ви не сховано. Бднповѣдь та була уложена въ тѣмъ самѣмъ дусѣ, якъ и письмо пѣдъ II. Рістичь радить королеви и симъ разомъ не розводити ся и казавъ, що и найгбрша угода лѣпша бдъ розводу.

НОВИНКИ.

— **Зъ руско-народного театру.** Комедія Янчука „Выхованець“, выставлена нашимъ театромъ по разъ першій въ Перемышли пѣдчасъ святъ, такъ загально подобала ся, що на загальне жаданье буде повторена въ недѣлю дня 11 н. ст. сѣчня. — Оперу Лисенка „Рбздвяна Нбчь“ выставить нашъ театръ въ четверъ дня 15 н. ст. сѣчня, запросивши до спѣвучасти въ тѣмъ представленю п. Т. Борковского, бувшого спѣвака оперы львбвскои и кіѣвскои. Такожь и орхестра театральна, якъ се мы подали, значно скрѣплена, Тожь Русины зъ околицѣ Перемышля повинні численно явитись на сѣмъ представленю, щобы почути сей знаменитый твбръ нашого земляка-композитора.

— **Руска Бесѣда въ Тернополи** устроюе сихъ мясниць два вечерки зъ танцями, а то 25 н. ст. сѣчня и 15 н. ст. лютого с. р. Запросины порозсылають ся сими днями. Если бы хто по причинѣ недогляду не одержавъ запросинъ, зволить зголосити ся до Рускои Бесѣды. Зъ огляду на се, що коло 20 лютого зъѣздить до Тернополя рускій театръ, и за-для того годѣ буде устроити бѣльше вечеркбвъ, можна надѣяти ся, що тѣ два вечерки удадуть ся такъ само якъ и торбчнѣ.

— **Общество Русскихъ Дамъ** устроюе въ понедѣлокъ 31 грудня (12 сѣчня) с. р. въ сали Народного Дому вечерницѣ въ користь бѣдныхъ учениць. Програма вечерниць: 1. Деклямація: Новый годъ; 2. Аматорске представленье „О Мандатъ“; 3. Товарискѣ гры и забавы. Вступъ на салю 30 кр. Початокъ о 8-бй год. вечеромъ.

— **Метода д-ра Коха,** по розголосѣ выкликанбмъ нѣмецкими газетами, зачинае трохи инакше представляти ся. И такъ доносять зъ Берлина, що проф. Вірховъ мавъ онодгы въ Товариствѣ лѣкарскѣмъ выкладъ о методѣ Коха и демонструвавъ до 21 препаратбвъ зъ мерцѣвъ, лѣченыхъ кохіною, выказуючи, що лімфа д-ра Коха не нищать тканокъ баццілічныхъ навѣть въ здоровыхъ частяхъ тѣла. Бдтакъ остерѣгавъ, щобы кохіною не лѣчити надто ослабленыхъ недужихъ. Змѣстъ сего выкладу, оголошеный въ газетахъ, зробивъ велике вражѣнье. Круги лѣкарскѣ задивляють ся що-разъ бѣльше скептично на методу д-ра Коха. — Вчера выголосивъ д-ръ В Пісекъ, лѣкарь львбвскій, бдчитъ о методѣ Коха и взагалѣ о сухотахъ та прийшовъ до такихъ заключень: 1. До сеи поры нема анѣ одного случаю туберкулбвъ легкихъ, вылѣченого цѣлковито методою Коха. 2. Здае ся, що початковый періодъ туберкулбвъ легкихъ може вже въ найблизшбй будучности (але не теперь) дасть вылѣчити ся методою Коха. 3. Не всѣ случаѣ навѣть початковыхъ туберкулбвъ легкихъ кваліфікують ся до того лѣченя. 4. Якъ теперь стоять рѣчи, то недужій зъ незначными змѣнами туберкулічными, безъ болѣвъ, не повинні пѣддавати ся лѣченю Коха, бо грозить имъ небезпечнбсть, що недуга погбршить ся. 5. А що цѣла метода есть теперь въ періодѣ пробъ, то ще не наспѣла пора примѣняти ѣи на бѣльшій розмѣры въ приватнѣй практицѣ. — Надѣють ся загально, що д-ръ Кохъ оголосить теперь публично точне справозданье о дослѣдахъ надъ своею методою.

— **Календарь стѣнный тов. „Просвѣты“** выйде сими днями. Коштувати буде 20 кр., а зъ пересылкою почтовою 22 кр. Замовляти можна въ канцелярія тов. „Просвѣты“, ул. Ормеиьска 27.

— **Выборы до рады громадскои у Войнилові** — якъ намъ зъ бдтамъ пишуть — вже закбнчились. Выбранѣ: Михайло Юрочко вбйтомъ, Юрко Коваль заступникомъ вбйта; ассесорами: Иванъ Дуркало, Тимко Дурбакъ, одинъ Нѣмець и одинъ жидъ. Выборы выпали зовсѣмъ спокойно.

— **Въ Шенандорѣ** — якъ доносить Kurjer Polski — не устають середъ тамошныхъ Русинбвъ споры парохіяльнѣ. Бѣльшбсть есть вдоволена зъ о. Андруховича, иншій же хотять мати парохомъ о. Обушкевича зъ Шамокинъ и тому спорять ся. Недавно прийшло до кровавои стычки. Трехъ сторонникбвъ о. Андруховича поколено небезпечно ножами.

— **Въ Чорткові** померъ 6 сѣчня по полудни нагло на улици тамошный адвокатъ д-ръ Шренцель.

— **„Народна Часопись“**, помимо своеи дешевости, а такожь и своеи фірмы, не подобалась навѣть деякимъ урядамъ громадскимъ и они бдсылають показовій числа назадъ до редакціи зъ просьбою, не присылати имъ бѣльше тои часописи. Одно таке звернене число „Народноі Часописи“ попало въ нашѣ руки, а на нѣмъ выписана слѣдуюча замѣтка: „Одъ уряду громадского: Журавники. Нема грошей на оплату тои часописи. Про те звертаемо честнбй Редакціи число выслане на оказъ и просимо бѣльше не высылати. Вбйтъ.“

— **Важне для урядниковъ судовыхъ** выдавъ сими днями ореченье найвысшій трибуналъ. Въ наслѣдокъ жалобъ приватныхъ особъ, орѣкъ трибуналъ, що суды якъ повѣтовій такъ и краевій не можуть въ днѣ святочнѣ и недѣлѣ — якъ се доси було — замыкати протоколбвъ подавчихъ о годинѣ 11-бй передъ полуднемъ, але суть обовязанѣ пильнѣ подання, котрыхъ проволока може принести шкоду подаючому, принимати такожь въ годинахъ пополудневыхъ въ днѣ недѣльнѣ и святочнѣ. Въ наслѣдокъ сего ореченя найвысшого трибуналу буде заведена въ судахъ першои инстанціи та змѣна, що ихъ протоколы подавчѣ будуть отворенѣ въ недѣлѣ и свята черезъ цѣлый день.

— **Въ Коломыи** зачало выходити періодично письмо въ жидбвскѣмъ жаргонѣ пѣдъ заг. Der Volksfreund. Письмо выдане въ цѣляхъ агітаційныхъ передъ выборами до рады державноі — Якъ доносить „Русска Рада“, то виды на выборъ Бльоха дуже слабій а кандидатура д-ра Быка набирае що-разъ бѣльше силы.

— **Архіякязь Леопольдъ Сальвторъ** выѣздить разъ-у-разъ зъ Львова на ловы. И такъ сеи середы выѣхавъ до Высбчки, пов. чорткбвского, де властитель сеи ординаціи п. Чарковскій-Голыѣвскій, староста львбвскій, устроивъ ловы. Сі ловы потревають зъ чотири днѣ. Бдтакъ маѣ прибути архіякязь до Небылова на ловы въ камеральныхъ лѣсахъ.

— **Краева рада санітарна** полагодила на 19-бмъ засѣданю, дня 19 грудня с. р., отсѣ справы: Выдано опінію въ справѣ рѣзнѣ въ Бѣлбмъ камени и въ Солотвинѣ, пов богородчаньского, — выдано бажане ореченье дотычно уживаня воды зъ стазу до выробу пива въ Павлосевѣ, пов. ярославского; — выдано ореченье дотычно ухиленя санітарно-поліційныхъ похибокъ въ фабрицѣ тектуры огнетривкои и асфальту у Львовѣ; — ухвалено популярне поученье въ справѣ заразливыхъ недугъ очей; — выдано опінію въ справѣ перевозу тѣлъ особъ, котрі померли на заразливі недуги.

— **Фондація Гірша.** До кураторіи фондаціи покликаній зъ стороны бар. Гірша: Жигм. Баверъ, Арм. Конъ, Іос. Фіртъ, совѣтникъ двору Едв. Гизвошъ, д-ръ Адольфъ Елінекъ, Мор. Куффнеръ, Вільг. Нававеръ, Генр. Ніренштайнъ, І. Пфайферъ, бар. Ал. Попперъ, д-ръ Арнольдъ Рапапортъ, бар. Стеф. Шей, Фил. Торшь и бар. д-ръ Вальдберга. Кураторія маѣ уконститууватись сими днями.

— **Самоубійства.** Онодгы застрѣливъ ся зъ револьверу у Львовѣ 39-лѣтный скарбъ Яковъ Віртъ, полишаючи жѣнку и двое дѣтей. Причиною самоубійства були довги. Вчера застрѣливъ ся въ касарни на Замарстиновѣ воякъ 15 полку пѣхоты. — Въ минувшбмъ роцѣ 1890 було у Вѣдни 339 случаѣвъ самоубійства, мѣжь котрыми 267 припало на мужчины а 72 на женщины. Револьверу ужило 111 особъ, а то 104 мужчинъ а 7 женщинъ.

— **Загадочна пригода.** Зъ Золочева пишуть: Дня 2 н. ст. сѣчня с. р. около 12-ои годины въ полудне пѣдрѣзавъ одинъ золочѣвскій жидъ горло своѣй жѣнцѣ. Рбвночасно порѣзавъ онъ на собѣ шкбру на грудехъ и пѣдрѣзавъ горло. Жидбвка еще жие и може бути, що подужае, але жидъ заразъ померъ. Додати треба, що супружество се було молоде и що оно проживало медовій днѣ.

— **Нещасна пригода на ловахъ** лучила ся въ Карвинѣ, селѣ въ Королествѣ польскѣмъ коло Ойцова при граници австрійскѣй. Адвокатъ варшавскій, Стан. Шредницкій приѣхавъ разомъ зъ женою и 10-лѣтнымъ сынкомъ на свята до Карвина, де его братъ есть посесоромъ. Шредницкій зъ сынкомъ, котрого заправлявъ до ловбвъ, выбрали ся рано передъ святымъ Вечеромъ на ловы. Малый Шредницкій зачавъ жалуватись, що змерзъ въ уши, тожь отець станувши передъ нимъ хотѣвъ ему розтерти уши. Въ тѣмъ стрѣльба сына, завѣшена зъ переду, выстрѣлила а наббй перестрѣливъ бтцеви груди на скрбзь. Погабъ на мѣсци. Товаришѣ ловецкі кинулись ратувати, але се не здалось вже нѣ до чого, лишь хиба вздержали хлопчину, котрый зъ розпуки хотѣвъ самъ себе застрѣлити. Але нещасні ловы не скбнчились на тѣмъ. Заѣхали сани, зложено на нихъ тѣло, положено нещасну дубельтбвку та присѣвъ ся одинъ мысливый. Лишь рушено зъ мѣсця, а дубельтбвка выстрѣлила въ другу, розторощуючи колѣно вбзника а мысливого поцѣлила въ пяту. Вѣдному вбзникови мабуть буде треба ампутяти ногу.

— **Населенье Вѣдня.** Сумарычне обчисленье людности Вѣдня, безъ передмѣсть, безъ войска и безъ мешканцѣвъ будынкбвъ дворскихъ, доконане 31 грудня, выказало 809.453 мешканцѣвъ, такъ отже поббльшало людности у Вѣдни бдъ 1880 р. о 104.678 людей або о $1^1/_2$ %.

— **Конскрипційна гумористика.** Зъ Чорткбвского пишуть: Конскрипція, такъ якъ она переводить ся у насъ, подае нагоду до гумористичныхъ епізодбвъ. И такъ отсе два автентичнѣ факты: Писарь, переводячій конскрипцію, пытае господаря о его прозвище и занятье. Записавши въ рубрицѣ „Н. господарь“ — пытае, чи маѣ жѣнку. „Маю“. — „Якъ называе ся?“ — „Н“. — „Чимъ занимае ся?“ — Одповѣдь: „Пере хусты, варитъ, заходить ся коло хаты и т. п.“ Писарь надумавшись пише въ рубрику „Занятье“: Spełnia obowiązki małżeńskie. — Селянинъ бдповѣдае цѣлый часъ по руски, тожь коли приходить до рубрики „Языкъ обходный“, писарь вписуе: Mówi językiem gr. katolickim. — Смѣшно але и сумно!

— **Записъ въ своѣмъ родѣ** зробивъ померший въ тыхъ дняхъ властитель дббръ въ Королествѣ польскѣмъ, Іосифъ Райковскій. Въ тѣмъ именно записѣ призначивъ покойникъ 10.000 рублѣвъ до рбвного паю межи 10 старикбвъ безъ рбзницѣ пола, котрі въ дни 31 грудня 1900 р. скбнчать по 100 лѣтъ житя, отже уродженыхъ 31 грудня 1800 р. Покойникъ заявивъ въ записѣ, що хоче обдарувати людей, живущихъ въ 3-хъ столѣтихъ, бо родженыхъ на склонѣ XVIII, а живучихъ ще на початку XX. Первенство маютъ сталѣ мешканцѣ Варшавы або губернія калиского и петрикбвскои. Проценты бдъ записноі сумы 10.000 р. мають до часу реалізаціи запису капіталізувати ся.

— **Кусникъ тѣла — свѣдкомъ.** Въ лѣску коло Бремгартенъ въ Швайцаріи найшли передъ двома тыжднями страшно покалѣченого труна женщины Анны Флохігеръ, а злочинця поліція вынайти не могла. Дня 24 грудня на клініцѣ университетскѣй въ Бернѣ завбзвавъ професоръ анатомія всѣхъ медикбвъ, щобы передъ началомъ секціи позакочували высоко рукавы. Одинъ зъ нихъ якось отягавъ ся, ажь коли професоръ почавъ дуже налягати, онъ закотивъ, а на руцѣ его показала ся глубока якъ бы бдъ выкушена зубами рана. Медикъ заразъ выйшовъ у великбмъ заклопотаню. Въ годину опбсля прийшла чутка, що онъ застрѣливъ ся. Тымчасомъ при секціи, въ зубахъ замордованои женщины найшли кавалокъ мяса а коли приложили его до раны на руцѣ того медика, показало ся, що се бувъ кавалокъ его тѣла, котре выкусила нещасна жертва въ оборонѣ свого житя.

— **Дрібні вѣсти.** Громады: Бердихбвъ, пов. яворбвского, и Бокбвъ, пов. пѣдгаецкого, одержали бдъ цѣсаря 100 зр. пѣдпомоги на будову школы. — Выдѣлъ краевый выславъ депутацію въ пп. Хамца и д-ра Верещиньского, щобы повитати у Львовѣ еп. Гриневецкого. — Иванъ Баницкій, учитель львбвскои семінаріи учительскои мужескои, померъ онодгы въ 51 р. житя. — Село Русочинѣ, въ пов. рогатиньскѣмъ, купивъ п. Ант. Кашевскій бдъ гр. Волод. Русоцкого. — Альбинъ Кочаньскій, выслуженый совѣтникъ гбрничій, померъ нагло на ударъ серца дня 6 сѣчня въ Кимполюнзѣ, де выѣхавъ бувъ зъ Черновець на свята.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Пѣдъофіциръ 40 баталіону стрѣлцѣвъ, Іосифъ Шнайдеръ, именованый адъюнктомъ податковымъ въ XI рангѣ. — Дѣйстными учителями и учительками именовані: Стан. Сливиньскій управителемъ въ Угриновѣ, Иги. Гуссаковскій управителемъ въ Товмачи, Іос. Шредербвна въ Нѣшковичахъ. — Міністерство просвѣты именувало укбнченого медика Павла Низьолка другимъ асистентомъ при описаной катедрѣ анатомія на университетѣ краковскѣмъ а д-ра Болеслава Маньковского, суплента нѣмецкои гімназіи, провізоричнымъ амануентомъ бібліотеки университету львбвского. — Дирекція почтъ надала мѣсця експедіентбвъ почтовыхъ; въ Наваріи експедиторцѣ Каз. Михалевичевбй; въ Яблоници екон. почт. зъ Кбльниць Бол. Майсснерови; въ Лавровѣ властителеви реальности Ант. Блаймови; въ Янчинѣ експедиторови Льву Левицкому; въ Тухли начальникови стаціи Євг. Рудницкому; въ Новбй Гребли начальникови стаціи Генр. Глікови; въ Косеницахъ експедіентцѣ зъ Визбвницѣ Вильг. Цегетгруберъ; въ Коршевѣ екон. Ник. Ясьниковскому; въ Зашковѣ начальникови стаціи Теод. Бучкови; въ Могильници учительцѣ Оленѣ Крижановскбй и въ Хростовбй дѣдичеви Здисл. Влодкови.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ секретара повѣтового Вол. Яновского зъ Долины до Добромиля.

Телеграмы „Дѣла“.

Константинополь 9 сѣчня. Вчера розпочали ся въ россійскѣй амбасадѣ пѣдъ проводомъ Нелидова переговоры въ справѣ россійско-турецкои угоды торговельноі. Царь прислявъ султанови телеграфічну гратуляцію по причинѣ залагодженя спору зъ патріархатомъ.

Лісбона 9 сѣчня. Зачувати, що правительство задумуе розвязати парлямент, щобы при новыхъ выборахъ дбстати певнѣйшу бѣльшбсть.

Прага 10 сѣчня. Вчера ухваливъ соймъ знову два параграфы закона о роздѣлѣ рады культуры краевои. Пѣдчасъ дебаты завбзвавъ оденъ зъ молодо-ческихъ послбвъ нѣмецкихъ и ческихъ селянъ, щобы они замѣсть ухвалювати такій непотрѣбнѣ законы сполучили ся разомъ и старали ся спбльными силами позбути ся великихъ податкбвъ.

Парижь 10 сѣчня. Temps доносить, що царь не... принявъ кн. Орлеаньского до россійского войска, бо не хоче, щобы въ Франціи думали, що онъ пбд... монархістбвъ.

Брукселя 10 сѣчня. ... Indep. Belge доносить, що межи Англіею а Ав... стрією стала якась тайна угода въ справѣ занятя... Солуня черезъ Австрію.

Парижь 10 сѣчня. Наспѣвшій тутъ телеграмы зъ Чіле потверджують, що тамъ выбухла революція.

Д-ръ Кость Левицкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корняктовъ ч. I., II. поверхъ (Народный Домъ.)

Приймає заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, політичныхъ заступає безплатно.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе одъ 3—5-ой у Львовѣ, ул. Зиморовича число 3. I. поверхъ.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнѣй практицѣ шпитальнѣй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи одбутыхъ, та по узысканю дипльому въ університетѣ вѣденьскѣмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляе всякі операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучнѣ зубы и цѣлѣ щоки пѣсля найновѣйшои системы американьскои, опертѣ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякі недуги ушнѣ.

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

пѣдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарациі найдешевше и найскорше.**

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пѣдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Правдивѣ неперевысшенѣ
Св. Якова

КАПЛѢ ЖОЛУДКОВѢ

противъ нежиту жолудка и кишокъ, корчевъ жолудковыхъ и ослабленя, колькы, згаги, одразы, млостей, недугъ селезѣнки, печѣнки та нирокъ и. и. суть до теперь найлѣпшимъ жолудковымъ еліксіромъ, и кождый недужій повиненъ его спробувати; за фляшку 60 кр., и 1 зр. 20 кр.

Професора **Д-ра Лібера**

правдивый еліксіръ на нервы и силу

найлѣпше цѣлюще средство противъ всѣлякихъ недугъ нервовъ, за фл. 2 зр., 3 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр. Обширно въ книжцѣ **„Krankentrost“**, котру даромъ можь дѣстати: въ Празѣ: Головный складъ Max Fanta Einhorn-Apotheke, у Львовѣ аптика д-ра Міколяша, а также въ многихъ иншихъ аптикахъ.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Поступило вже до друку зъ найвышшихъ же релъ пѣдписанымъ просторонно оброблене и духовною властею одобрене сочиненье пѣдъ заголовкомъ:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кае. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде обнимати щонайменьше 100 аркушѣвъ друку звычайного формату (въ IV сомахъ) а буде частями що 8 тыжднѣвъ выдаватися въ выпускахъ, обнимаючихъ по одному мѣсяцю житя Святыхъ. Першій выпускъ появить ся въ сѣчни 1891 р., цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу р. 1891 и 1892. Предплата на оденъ выпускъ безъ пересылки почтовои 50 кр., зъ рекомандованою посылкою 70 кр.; цѣна оденъ рокъ (6 выпускѣвъ, 50 аркушѣвъ друку) безъ пересылки почтовои 3 зр.; зъ рекомендованою посылкою 4 зр. 378 10—15

Иларіонъ Гмитрикъ

катихитъ ґімназіи въ Самборѣ

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бѣльше якъ одъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, одбиганя усуваюче и лагѣдно розвѣльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бѣльше.

Всѣ части опаковани мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску універсальну масть домову.

Она пѣсля многихъ досвѣдѣвъ знаменито полагоджуе чищенье, ґрануляцію и загоенье поранены мѣсць а крѣмъ того дѣлае уемняючо и розкладае бѣль. 3700 13—5

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бѣльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образкѣвъ рускихъ

зъ рускими пѣдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пѣдписѣвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а меншѣ по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускі 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкѣвъ и медаликѣвъ. 3672(15—25)

НАКЛАДОМЪ

Редакціѣ „Дѣла“

выйшли:

1) Оповѣданя Ол. Конисього цѣна 20 кр.
2) Нашѣ коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

штучнѣ	зубы

Ателіе дентистично-технічне

Б. БЕРҐЕРА

Львѣвъ, улиця Кароля Людвика число 5.
(Дѣмъ п. Штроменґера)

щоки	и репараціи

Канцелярія товариства „Просвѣта“
у Львовѣ, улиця Ѣрменьска ч. 27 партеръ
поручае на подарки на

Коляду и Новый Рѣкъ

1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняной оправѣ 72 кр.
2. Коляды и щедрѣвки брошур. цѣна 12 кр.

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. зъ пересылкою можна дѣстати у п. Костя Панькѣвского ул. Вѣрменска ч. 27.

Нема вже кашлю!

Оскара Тіца

БОНБОНЫ ЦИБУЛЕВѢ

Се давне выпробуване средство лѣчниче дѣлае надзвычайно скоро противъ **кашлю, хрипки, замулення.** Окремый складъ тыхъ бонбонѣвъ запевнюе **лишь** успѣхъ, тому треба докладно уважати на имя **Oscar Tietze** и на **марку у видѣ цибулѣ,** бо лучають ся **безъ вартости** а навѣть **шкѣдній** пѣдроблення.

Въ мѣшочкахъ по 20 и 40 кр.

Головный складъ: аптикарь **F. Krizan Kremsier.** Можна купити въ аптикахъ, дрогеріяхъ и т. п.

І. Н. ЧАЧКЕСЪ

ТОРГОВЛЯ ҐЕРБАТЫ

основана 1834

въ *БРОДАХЪ*

поручае ся яко найлѣпше жерело 3392 закупна 14 24

ҐЕРБАТЫ

Цѣнники розсылають ся на желанье даромъ и оплатно.

Накладомъ „ДЗВѢНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвѣнка“ Львѣвъ ул. Чарнецкого 26.

МУЖЕСКУ

Безсильнѣсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхѣвъ молодости и розпусти, усуне напевно и надовго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣчення. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biereys Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами по 28 зр. зъ достальою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С. С. Х. зр. до станціи зелѣзничои.
Малій зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

3655 (17—?) У ЛЬВОВѢ.

Обниженѣ цѣны нафты.

Лишь улиця Собѣского число I.

Р. ДІТМАРЪ

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій и ул. Собѣского ч. 1

Головный складъ

галицкои неекспльодуючои нафты

Выключна продажа Р. Дітмара невыбухаючого петролею.
(Ditmar-s Sicherheits-Petroleum)

продае літру нафты сальоновои подвѣйно рафіпованои 22 кр.
„ „ господарскои „ „ 20 „
„ „ „Р. Дітмара не експкьодуючои“ 32 „

При одноразовѣмъ закупнѣ або при заплатѣ впередъ, щобы доставати частями

опускаю при 10 літрахъ 2 кр на літрѣ
при бочкахъ ваги 140 кіл. одповѣдный рабатъ.

Белплатна достава до дому одъ 5 літ. почавши власнымъ возомъ.

Телефону ч 226. 3743 5—8

Найлѣп. олѣй до поправныхъ лямпъ.

Лишь неекспльодуюча нафта.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ

ОПАВА австр. Шлескъ

торговля насѣня для рѣльництва и лѣсѣвъ

поручае насѣнье, о великѣй силѣ прозябаня пѣдъ гарантіею, кождого рода en gros и en detail.

Великій складъ штучныхъ навозбвъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Взѣрцѣ и цѣнники даромъ и оплатно.

Походнѣ нафтовѣ по 3 зр.

патентъ и выробъ Адама Братковского, знаменитѣ до ѣзды нѣчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи маѣ

Антѣнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львѣвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБѢРЪ 3663 17—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рѣзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рѣзныхъ фасонѣвъ Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестѣвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

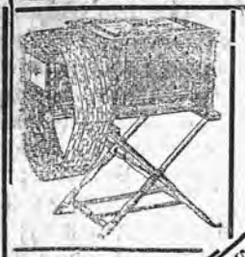
ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пѣсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красной оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дѣстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ѣрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить одъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр., на пѣвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

ЦѢНЫ ФАБРИЧНІЙ

ОДИНОКІЙ ВЫКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ инструментѣвъ музичныхъ и струнъ

І. КАПРАЛІКА; Львѣвъ

ул. Скарбкѣвска ч. 6 на розъ

поручае

Просить ся уважати на фірму.

Арістонъ Манопаны

Mignon-ы
Цитры

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вѣрменьска ч. 27.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовѣйне

поручае

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка 1/4 фунта 50 кр.

Для церквей

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою **40** кр.) Дѣстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

Добрымъ пѣдручникомъ школьнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій есть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА

„Рускои правописи“

Т. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускымъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскѣй семинаріи мужескѣй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣровъ, диктатовъ, задачъ, выроблень, вправъ, списовъ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякі приукрашеня церковнѣ, олтары, иконостасы, амвоны, олтарики, конфесіоналы, лавки и др. пѣсля найновѣйшихъ взорѣвъ и пѣсля всякихъ жаданъ 3604 58—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 77—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігація индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае одъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платѣ мѣсцевѣ папиры цѣнныѣ, такожь запавшѣ купоны за готівку, безъ нѣякого одчисленя, а замѣсцеи лишь за одчисленьемъ справедшныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштовъ, котрѣ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѣ до

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичъ.** Папиръ зъ фабр. Черняньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѣдъ зар. К. Бодянского.

Ч. 292. Львôвъ Понедѣлокъ 31 грудня 1890 (12 сѣчня 1891). Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и дрýгихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный дôдатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Юзефа Мошинського 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, Ш. Kolon ix-gasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schaick I. Wollzeile 8 Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло" и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло" въ літер. додатком:

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рôкъ	18 зр.	на цѣлий рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлий рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція въ ул. Баторія. 24. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженє. — Реклямації неопечатані вôльнй ôдъ порта. Поодинокє числó коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчка исчатков, въ рубр. „Надісłане" по 20 кр. а. в. Недѣлни числительня по 10 кр. ôдъ стрічка.

Запросины до передплаты на рôкъ 1891.

За Божою помочію и при щирôй пôдпорѣ нашихъ патріотôвъ вступае „Дѣло" зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1891 въ дванацятый рôкъ выдавництва.

Через одинацять лѣтъ сповняли мы святый обôвязокъ супротивъ свого народу, а що сповняли его совѣстно, се можуть осудити нашй читателѣ, нашь цѣлый народъ, осудить колись и исторія. Можемо зъ чистою совѣстію сказати, що мы середъ всякихъ злидньвъ пôдносили неустрашимо въ гору народный прапоръ и держались вѣрно завѣту нашого ґенія: „Въ своій хатѣ, своя правда и сила и воля!"

Того народного прапору, котрый теперь ставъ на виднѣйшій цѣлому свѣтови, и того завѣту нашого ґенія будемо й на дальше держати ся та ще тымъ крѣпше, що настали часы, въ котрыхъ противники святои идеѣ народнои, бачучи, що имъ приходить ся щезати, якъ тому дымови, въ судорогахъ кидають ся на то, що имъ вѣщує загибель.

Програма „Дѣла", вповнѣ независимого народного орґану руского, позôстане и дальше та сама, а будемо зъ нею тымъ певнѣйше выступати, що наслѣдки ей стали вже добре видй, а справа руска набрала нинѣ вже широкого значѣня и въ Австріи и въ Славянщинѣ и въ Европѣ.

Однакожь нашй силы були бы за слабй, нашй змаганя въ переводженю народнои програмы позôстали бы безуспѣшными, наколи-бъ насъ не пôддержала свѣтла а велика громада нашихъ патріотôвъ. Але мы, що одинацять лѣтъ устоялись лише при помочи нашихъ патріотôвъ, маємо повну надѣю, що они й теперь не ôдкажуть намъ своєй помочи, коли настали часы вельми важнй для нашого народу, часы, котрй будуть може и рѣшати о его судьбѣ.

Дѣло буде и въ слѣдуючôмъ роцѣ выходити пôдъ тыми самыми условіями, що доси, а сподѣваємось, що оно знайде щирый привѣтъ у кождого, кому дорога доля нашого народу!

У Львовѣ дня 12 н. ст. сѣчня 1890.

Нова ситуація въ Галичинѣ, вытворена звѣстными заявленями въ соймѣ, прояснилася до нинѣшного дня вже докладно — и мы, прощаючи рôкъ старый, кинемо на ню погляд, бодай въ загальныхъ очертахъ.

Змѣна політичнои тактики Русинôвъ-народовцівъ мусѣла наступити скорше чи пôзнѣйше, бо станъ, якій вытворивъ ся бувъ въ остатнихъ часахъ, стававъ ся що-разъ бôльше неприроднымъ и майже невыносимымъ. На внѣ була нѣбы то єдність Русинôвъ народовцѣвъ зъ т. зв. „старыми", а у внутрѣ панувавъ роздоръ и взаимне недовѣріе. Клюбъ посольскій повиненъ бувъ въ мініятурѣ бути ôдбиткомъ житя дѣйстного межи Русинами, а житье дѣйстне прямо суперечило идеи солідарности клюбовои. Въ клюбѣ мали послы-народовцѣ ити солідарно зъ т. зв. „старыми", а партія „старыхъ" въ житю щоденнôмъ робила народовцямъ якъ найбôльшй прикрости и пакости, не узнавала ихъ за добрыхъ Русинôвъ, понижувала ихъ, клеветала на нихъ въ своихъ ґазетахъ, слôвомъ обходила ся зъ ними не якъ зъ союзниками, але якъ зъ ворогами. Романчукъ бувъ головою клюбу руского, а въ члены „Народного Дому" приняти его не хотѣли, якъ и взагалѣ найповажнѣйшихъ патріотôвъ народовцѣвъ не приймали анѣ до „Народного Дому" анѣ до „Ставропіґія". По торôчнôй сесіи соймовôй, на котрôй посолъ Романчукъ зъ своими товаришами ужившавъ всѣхъ можливыхъ средствъ, щобы солідарность клюбу заманіфестувати на внѣ, „старй" німбъ тои солідарности розвѣяли тымъ, що завязуючи комітетъ голодовый не запросили до него анѣ одного народовця, навѣть голова клюбу руского бувъ у нихъ „недостойный" засѣдати въ тôмъ комітетѣ. (Польскій мѣскій комітетъ бувъ далеко толерантнѣйшій!) А вже и пôдчасъ сегорбчнои сесіи соймовои, коли послы-народовцѣ за-для солідарности мусѣли пôдписувати интерпеляціи за всякихъ Книшевъ, Захарчукôвъ та Муринôвъ, — „старй" не приняли компромісу для выборôвъ до совѣту „Народнои Торговлѣ", але при помочи Муринôвъ хотѣли выкинути зъ совѣта тои институціи народовцѣвъ всѣхъ до одного. Додавши до отсихъ кôлькохъ наведеныхъ для илюстрациі фактôвъ ще систематичне оклеветчуванье всѣхъ Русинôвъ-народовцѣвъ въ ґазетахъ „старои" партіи, стоячихъ на фондѣ благотворительныхъ комітетôвъ, — то можемо смѣло спытати: чи то не иронія була тота „солідарность" въ рускôмъ клюбѣ? чи могла она бути щирою и тревалою? Смѣло кажемо, що нѣ! А если „старй", поступаючи въ житю щоденнôмъ зъ народовцями якъ зъ ворогами, мимо того своимъ посламъ казали сидѣти въ клюбѣ зъ народовцями якъ зъ приятелями, — то се очевидно робили тôлько зъ свого партійного интересу, бо имъ зъ тымъ було выгôдно, що не одна ихъ справка ишла на рахунокъ всѣхъ Русинôвъ... Але загальна справа черезъ те лише терпѣла.

Змѣна політичнои тактики Русинôвъ народовцѣвъ була тôлько квестією часу, а коли правительство звернулось до народовцѣвъ и заявило охоту змѣнити систему супротивъ Русинôвъ и помогти розвоєви національному галицкои Руси, если народовцѣ не будуть давати уживати своіи фірмы для аґітацій москвофільскихъ — то посолъ Юл. Романчукъ бувъ бы взявъ на себе тяжку одвѣчальность не то супротивъ народовцѣвъ, але супротивъ Руси галицкои, если бы бувъ не скориставъ зъ сеи нагоды, — а скористати зъ нея мôгъ зъ найспокôйнѣйшою совѣстію и зъ свѣдомостію, що чинить дуже велику прислугу рускôй справѣ. Аґітація москофільскй прецѣнь кождый щиро и здорово-мыслячій Русинъ уважавъ и уважае за рѣчь страшно шкôдну и погубну для нашои справы народнои.

И посолъ Романчукъ проголосивъ въ соймѣ програму галицкои Руси, програму ясну и не нову, бо ей оголосили були вже патріоты-борцѣ зъ 1848 року. На сю програму згодивъ ся митрополитъ галицкои Руси, згодилось правительство устами намѣстника, не могли ей нѣчого закинути и поважнѣйшй послы польскои народности. За те заразъ вôйну выповѣли послови Романчукови и народовцямъ — т. зв. „старй" Русины и горстка радикалôвъ. Ôдъ 25-го н. ст. падолиста минае майже два мѣсяцѣ и вже можна теперь зареґіструвати успѣхи тои вôйны и сказати де що про будуще.

Успѣхами посла Романчука и народовцѣвъ по закрытю сесіи соймовои були: маніфестъ п. заг. „Русины Галицкои Землѣ!" — потôмъ величавй зборы „Народнои Рады" — дальше вѣче въ Бережанахъ — зборы „Народнои Рады" бучацкои — громадні адресы признания зô всѣхъ сторôнъ краю ôдъ интеліґенціи духовнои и свѣтскои, ôдъ мѣщаньства и селяньства руского. Се факты, зъ котрыми и правительство и противники числити ся мусять.

А якй-жь успѣхи выказуе партія т. зв. „старыхъ" и фракція радикальна? Може адресу недовѣрія послови Романчукови зъ Калущины, котрои нинѣ ôдпекують ся збаламученй выборцѣ? Може неудану галабурду на вѣчу въ Бережанахъ? Може комічну демонстрацію радикально-обѣдиннительно-гофратôвску у Вѣдни? Може успѣхомъ назве хто лазуньскй статьѣ „Червонои Руси" остатныхъ днѣвъ, котрй можуть свѣдчити хиба о цѣлковитôмъ банкротствѣ?... Мы по ихъ сторонѣ нѣякихъ успѣхôвъ не бачимо, и нѣякихъ успѣхôвъ бути не може. До якогось часу ще будуть бавитись у выдумки та инсинуаціи и, мовь потапаючй за стебелинку хапатись будуть за байки жидôвскои прасы польскои та нѣмецкои на тематъ „захитаного примиреня".

А тымчасомъ середъ Русинôвъ переведесь, бо мусить перевестись, орґанізація на основѣ програмы посла Романчука, принятои и митрополитомъ — програмы, на котру згодилось правительство и противъ котрои Поляки выступити не могли и не смѣли, а о котрôй нѣхто зъ щирыхъ Русинôвъ не може сказати, щобы она, розвита ширше въ політичнôмъ рефератѣ посла Романчука на зборахъ „Народнои Рады", въ чôмъ-небудь капітулювала супротивъ правительства чи Полякôвъ, — тожь мы й не сумнѣваємось, що загалъ Русинôвъ галицкихъ знайдесь пôдъ прапоромъ тои програмы уже въ першôй найблизшôй важнôй для Руси галицкои хвили! Зъ тымъ пересвѣдченьемъ вступаємо въ новый рôкъ, котрый, дай то Боже, нехай буде щаслившій для Руси, якъ лѣта попереднй!

Президентъ Львôвского высшого суду краевого п. Симоновичъ — якъ довѣдуємось зъ зовсѣмъ певного жерела — выдавъ пôдъ днемъ 2 н. ст. грудня 1890 р. ч. 26.282 окружникъ до пôдвластныхъ судôвъ, котрымъ взываe суды, щобы точно держались постановы міністерского розпорядженя зъ 20 сѣчня 1849 р. ч. 98 В з. д. и не вызначували въ рускй свята терміновъ та не взывали рускй стороны до суду.

Окремо-жь еще п. президентъ выткнувъ тымъ судамъ, котрй толкували ся, що въ польскихъ календаряхъ не всѣ свята рускй означенй, и поручивъ имъ, щобы на будуще постарали ся о добрй календарь.

Письма признаня

послови Романчукови и его товаришамъ одномышленникамъ.

XLVI.

Зъ Стрыйщины.

а) Зъ Лисятичь.

Высокодостойный Пане Предсѣдателю!

Мы, мешканцѣ села Лисятичь, округа стрыйского, не мôгши прилучитись до высланои уже цѣлымъ повѣтомъ нашимъ Вамъ подяки та признаня, сповняємо отсимъ нашь святый обôвязокъ — дякуємо Вамъ, Высокодостойный Пане Предсѣдателю, що Вы вразъ зъ Вп. пп. послами Вашими одномышленниками высказали цѣлому свѣтови: хто мы и чии мы дѣти!

Лисятичѣ дня 20 грудня 1890.

О. Хавалка Иванъ, священикъ. Андрей Берникъ, Михайло Кухарь, Юлянъ Костецкій, Панько Иванцѣвъ, Иванъ Хизима, Иванъ Дмитришинъ Михайло Струкъ, Олекса Андрушко, Василь Берникъ, Михайло Снѣгуръ, Павло Берникъ, Олекса Кухарь, Никола Шишь за громаду Лисятичь.

б) Зъ Стинавы выжнои.

Высокоповажаный Пане Предсѣдателю!

Шлемо до Васъ, Высокоповажаный Пане Предсѣдателю соймового клюбу руского, тыхъ кôлька слôвъ зъ нашихъ сторôнъ, що годимо ся на то все, що Вы высказали въ соймѣ дня 25 падолиста 1890 р. зъ своими достойными товаришами-одномышленниками, а на то не годимо ся, що выговорювавъ нашь посолъ Антоневичь.

Знаємо мы, що Вы маєте много неприємностей за то, що такъ крѣпко за нами обстаєте, але правда така колись поборе брехню, и народъ Васъ не забуде. Нехай Всевышній Васъ укрѣпить въ здоровлю и дасть Вамъ ще прожити мѣжь нашимъ народомъ многая лѣта! Дай Боже, щобы наша Русь мала якъ найбôльше такихъ батькôвъ-патріотôвъ, якъ Вы, а певно, що лѣпша доля для неи бы засвитала.

Стинава выжна въ Рôздвяній свята 1890.

Никола Мушакъ и Юрко Галелукъ, выборцѣ. Гнатъ Брычко, Стефанъ Гаврилакъ, Матѣй Пароничакъ, Янъ Коваль, Василій Шумка, Гриць Томонка, Федоръ Данилко, Василь Бобаничь — за громаду.

Вовкулаки.

Переклавъ зъ нѣмецкого и доповнивъ д-ръ Ц.

(*Конецъ.*)

Другій подôбный выпадокъ ставъ ся въ селѣ Хопрѣ, ôддаленôмъ на якихъ 20 миль ôдъ Сільтапуру. Вовчиця пôрвала була тамъ зъ-пôдъ боку матери трилѣтного хлопця и зникла зъ нимъ въ поблизькôй гущавинѣ. По сѣмохъ лѣтахъ натрафили на него въ лѣсѣ два жовнѣры, принесли зовсѣмъ здичѣлого въ село и ôддали матери. Однакъ всѣ змаганя матери, щобы его привернути назадъ людскôй суспôльности, звелись на нѣщо, и она мусѣла передати его въ опѣку и на удержанье одному публичному доброчинному закладови. Черезъ день перебувавъ въ селѣ, на нôчь выкрадавъ ся часто до лѣса и тамъ ночувавъ. Жививъ ся сырымъ мясомъ, ѣвъ заяцѣ, птахи, и пивъ радо помыѣ. Воды не пивъ въ иншій способъ, лише такъ, якъ пье худоба, такожь не ходивъ по людски, лишь рачкувавъ, черезъ що ему ствердла була шкôра на лôктяхъ и на колѣнахъ, якъ бы рôгъ. Тѣло его заносило чимсь дуже прикрымъ, чути було его вовкомъ. Въ роцѣ 1850 щезъ ôнъ зъ-пôдъ боку матери на дорозѣ зъ Сільтапуры до Люкнова, зникъ въ одномъ лѣсѣ и вже нѣхто бôльше его не видѣвъ.

Анґлійцѣ доносять ще о трехъ вовкулакахъ, зловленыхъ въ послѣдныхъ лѣтахъ, и описують ихъ въ подôбный способъ, якъ мы тутъ подали, длятого оминаємо ихъ, а наведемо лише цѣкавый выпадокъ зъ однымъ хлопцемъ зъ племени Гіндусôвъ, котрый такожь зъ чоловѣка ставъ ся вовкулакомъ. Мôгъ ôнъ мати якихъ 12 лѣтъ, якъ его зловили Анґлійцѣ и ôдобрали ôдъ вовкôвъ. Привязаный шнурами до сѣдла, пручавъ ся и боронивъ ся зубами, покусавъ сильно жовнѣра, котрый его вѣзъ до села, але вкôнци таки поконаный пôйшовъ пôдъ надзôръ раяга зъ Бондé. Той передавъ его пôдъ сторожу слузѣ одного касмерского купця. И сей вовкулакъ умѣвъ ходити просто, але волѣвъ завсѣгды рачкувати. Сторожь додавъ собѣ зъ нимъ труду, натиравъ що дня его ноги оливою и масувавъ ихъ, та довѣвъ вкôнци до того, що дичокъ покинувъ рачкувати и ходивъ уже просто. Чути було его лисомъ; той запахъ не давъ ся нѣколи усунути, хоть цѣле тѣло его натирали що дня пахучимъ олѣемъ зъ индійскои гôрчицѣ и хоть не давали ёму ѣсти мяса, а лише рижь, хлѣбъ и струковй овочѣ. Спавъ ôнъ звычайно пôдъ деревомъ маніовымъ, привязаный сильно до постелѣ сторожа, котрый розбивъ собѣ пôдъ тымъ самымъ деревомъ шатро.

Одной ночи постерѣгъ сторожь зъ великимъ страхомъ, якъ до постелѣ спячого дикуна пôдсунули ся два вовки и его обнюхували. Хлопець збудивъ ся, пôднѣсъ ся на постели, поклавъ руки на головы своихъ гостей, а тй лизали его лице. Вовки, граючись, скакали коло постелѣ, а ôнъ метавъ на нихъ солому и листье. Сторожь думавъ, що теперь буде вже его выхованкови конець, але переконавъ ся заразъ, що се була лишь играшка. Приглядавъ ся якійсь часъ спокôйно тôй забавѣ, а потôмъ сполошивъ вовкôвъ. Вовки повтѣкали, але небавомъ вернули и знова бавили ся зъ хлопцемъ. Слѣдуючои ночи прийшло ихъ уже було трехъ, а по кôлькохъ ночахъ пôдтягнули ажь чотири такй товаришѣ до дикого хлопця. Загаломъ ôдвидѣвъ его пять разôвъ и сторожь увыкъ бувъ самъ до тыхъ гостей такъ, що вже ихъ не боявъ ся.

Сторожь, коли мавъ бôльше занятя, привязувавъ звычайно своего выхованка шнуромъ до свого рамени и водивъ зъ собою, а зъ часомъ дававъ ёму носити сѣлякй накунки, навѣть досыть тяжкй. Кождымъ разомъ якъ обладованй ишли по-при яку гущавину, хотѣвъ дикунъ користати зъ нагоды, скидавъ тягаръ и рвавъ ся утѣкати. Але жь за кождымъ разомъ вымѣровано ёму кару кіями, ажь поки не вылѣчивъ ся зъ того налогу и ставъ ся послушнымъ. Найтяжше приходило призвычаити его до ношеня одежѣ, а хоть зъ часомъ но трохи до неи навыкъ, то не носивъ ёи довго, бо де станувъ, чи пôдъ стѣною, чи пôдъ деревомъ, чи пôдъ одвѣркомъ або стовпомъ, тамъ заразъ чѣхавъ ся и роздиравъ ёи въ шматки. Въ кôлька мѣсяцѣвъ пôсля того, якъ сторожь прибувъ до Люкнова, выславъ его купець за справами дальше. Ôнъ лишивъ дикуна въ Люкновѣ, той скориставъ зъ сего, увкъ и бôльше вже нѣхто его не видѣвъ.

И въ Америцѣ ловлено досыть часто вовкулаковъ, навѣть и въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ, але, на жаль, не занявъ ся тамъ жаденъ ученый тымъ цѣкавымъ зъявищемъ природы. Ихъ оглядано, заспокоювано цѣкавôсть, а ôдтакъ выпускано зновъ на волю и они щезали въ лѣсахъ. Для науки не зроблено нѣчого, не слѣджено тыхъ вовкулаковъ и не роблено зъ ними жадныхъ пробъ.

Въ Угорщинѣ зловлено такожь такого вовкулака, а то зъ початкомъ нашого вѣку въ болотахъ ганзаґскихъ (коло озера найзідлерского), однакъ намъ не лучилось читати, въ якôмъ ôнъ бувъ станѣ и що опôсля зъ нимъ стало ся.

Дивне диво, що вовки зъѣдають не кождую дитину, котру захоплять межи ссбе, але зъ деякихъ выплекують вовкулаковъ. Друге диво, що Готентотъ, Бушменъ и австральскій мурінъ, хоть жиють въ станѣ крайнои дикости, дають ся приєднати для культуры, бодай на стôлько, о кôлько ихъ умственнй силы на се позваляють, але вовкулакъ страченый вже для людскости. Тамтой бувъ все и буде чоловѣкомъ, хоть дикимъ, — сей ставъ ся вже звѣремъ, — всѣ мосты межи нимъ а людьми зôрванй. Сама природа на щастье постаралась, щобы вовкулаки на поодинокихъ особнякахъ выгибали, бо згасила въ нихъ всякй пристрасти и инстинкты, конечнй до пôддержаня роду.

Голосы прасы о рускôй справѣ.

Ґазетка *Народ* въ 1-ôмъ н-рѣ зъ 1 (лат.) сѣчня с. р. помѣстила заявленье д-ра Окуневского, въ котрôмъ межи иншимъ сказано: „Головно зъ тои причины, що Романчукъ и товаришѣ пôддали ся власти [князямъ церкви], котра зъ природы своеи противна правдивому поступови та свобôдному розвиткови народôвъ, до тои програмы и до тои партіи не приступаю... Коли фракція клюбу, прихильна Романчукови, зôйшла ся заразъ по замкненю сойму въ ночи, я заявивъ, що на програму Романчука не годжу ся и вотумъ довѣря Романчукови, яко головѣ клюбу, пôдписати не можу. На умильнѣ просьбы его и товаришѣвъ я вкôнци сказавъ, що, абы до ще бôльшого заколоту не причиняти ся, я офіціяльно зъ клюбу а взглядно зъ тои фракціи не выступаю, але задержую собѣ право при слѣдуючôй сесіи, по нарадѣ зъ своими выборцями, зъ нея офіціяльно выступити... Подѣ пôслясоймовôй, именно же поступованье народовского орґану „Дѣла“ въ справѣ угодовôй пôдрывають въ менѣ до решты тото привязанье, яке мене ще до недавна зъ моими товаришами лучило.“

Пѣле то заявленье, якъ и взагалѣ політика д-ра Окуневского и его становище середъ рускихъ партій и фракцій, есть досыть баламутне. Въ промовѣ своѣй соймовôй д-ръ Окуневскій сказавъ тôлько: „Радивъ намъ п. намѣстникъ, щобы мы записали ся пôдъ праporъ... нашихъ католицкихъ князѣвъ церковныхъ... Я именемъ своимъ заявляю, що пôдъ праporъ католицизму не пôйду.“ Впрочôмъ противъ програмы Романчука анѣ въ соймѣ анѣ видко и приватно своимъ товаришамъ, посламъ-народовцямъ, не сказавъ нѣчого;ôнъ и разомъ зъ бôльшостію клюбу бувъ противный скликаню цѣлого клюбу, а навѣть самъ сформулувавъ ôдповѣдь ôдмовну для меншости клюбовои. Взагалѣ поступавъ такъ, що бôльшôсть клюбу мусѣла его уважати за одномышленника, окрôмъ однои точки що-до рускôй справѣ згодивъ ся), длятого запросила его и на остатну нараду. Що до тои нарады, то тамъ навѣть не жадано ôдъ него нѣякого вотумъ довѣря, и ôнъ згодивъ ся на зроблене ему предложенье, що на-разѣ лишав ся при бôльшости клюбу, а що-до загального свого становища рѣшить ся остаточно ажь по нарадѣ зъ своими мужами довѣря (взглядно выборцями). Отже ажь до самого кôнця сойму ôнъ належавъ до „фракціи“ клюбу, прихильнои Романчукови. (Якъ можна бôльшôсть называти фракцією, то намъ такъ само не зрозумѣло, якъ и причина „пôдорваня до решты его привязаня до товаришѣвъ“ и цѣле его поступованье.)

——

Dziennik Polski принѣсъ нинѣ вступну статью п. заг. „Twardzi śmiękli!“ — въ котрôй наводить лизуньску статью „Червонои Руси“ п. заг. „Наша исповѣдь“. Dziennik, навѣвши сожалѣнье „Червонои Руси“ надъ ґерманізацією Познаньщины и Шлеска, докорює п. Маркову: „чому ôнъ не сожалѣе надъ россійщеньемъ Конґресôвки!“ Потôмъ Dziennik наводить той уступъ статьѣ „Червонои Руси“, де п. Марковъ малює Полякамъ „чорта на стѣнѣ“, що нѣбы-то „хтось третій хоче черезъ Русинôвъ значѣнье Полякôвъ въ Галичинѣ ослабити, а п. Марковъ не хоче повнити службы жандарма противъ Полякôвъ“ — и дае „Червонôй Руси“ коротку раду: „Czynów potrzeba!“ Отже побачимо, якъ „Червоная Русь“ свое лизунъство словами буде проявляти въ чинахъ...

——

Czas въ ч. 8-ômъ зъ суботы мин. тыждня реґіструе такожь статью „Червонои Руси“ п. заг. „Наша исповѣдь“ сими словами:

„Червоная Русь“ розвиває у вступнôй статьи поглядъ на можливôсть угоды польско-рускои, але знаходимо тамъ бôльше полеміки противъ п. Романчука и товаришѣвъ, анѣжь выясненя властивои справы. Зъ того походить баламутнôсть и неясность выводôвъ п. Маркова. Разъ Русь Червона твердить, що акція п. Романчука була ломыслôмъ ворогôвъ Славянщины, бажаючихъ порôзнити Полякôвъ и Русинôвъ, а ослабити вплывы и значѣнье елементу польского въ Австріи, другій разъ твердить, що ситуація, вытворена народовцями, вышла на користь Полякôвъ, наслѣдокъ розбитя солідарности клюбу и народу рускаго. Але п. Марковъ въ статьи сôй звертае ся такожь до насъ z pełnemi oświadczeniami miłości котрй приймаємо *зъ добродѣйствомъ инвентаря*, що п. Марковъ „сожалѣе надъ ґерманізацією Познаньщины и Шлеска“ и що „вѣрить крѣпко въ згоду Руси зъ Поляками.“

Якъ бачимо, Czas якось зъ кпинами приймае oświadczenia miłości „Червонои Руси“. И чижь не може серце болѣти п. Маркова?!

——

Wiener Allgemeine Zeitung принесла минувшого тыждня допись зô Львова на тематъ „примиреня въ Галичинѣ“ де мѣжь иншимъ пише:

„Якъ я вамъ уже доносивъ, польска праса станьчикôвска, котру несправедливо зовуть „правительственною“, приняла примиренье досыть холодно. Орґаны польскои шляхты пôдпирають интересы правительства лишь такъ довго, доки они йдуть рôвнобѣжно зъ интересами польскихъ торисôвъ. Симъ разомъ шляхта не могла простити, що правительство таку важну акцію почало по-за ея плечима. Але все-таки становище шляхты противне примиреню було зъ-разу бôльше плятонічне, бодай нѣгде не выступало отверто. Тôй скрытôй неприязности вырôсъ несподѣвано сильный союзникъ якъ въ польскôй такъ и въ рускôй радикальнôй партіи, котрй кажуть, що о примиреню межи Русинами и Поляками не було й мовы, а цѣла акція есть лише примиреньемъ правительства зъ рускою опозиціею, котра окупила (?) се примиренье рештою своихъ свободолюбныхъ принципôвъ. Отже ситуація теперь представляєсь ось-якъ: за примиреньемъ стоять Русины-народовцѣ и правительство, а противъ примиреня Русины т. зв. старй и радикалы, зъ Полякôвъ же радикали явно, а консерватисты скрыто. Якъ бачимо, зъ польскои стороны взагалѣ нема охочого до примиреня, если краевого правительства не узнати за сторону польску. Неприхильнôсть Полякôвъ-консерватистôвъ примиреню выступае теперь уже що-разъ явнѣйше, особливо ôдъ коли стало звѣстно, що намѣстникъ, хочь выперае ся того, таки посередно запевнивъ Русинамъ якесь число мандатôвъ до рады державнои. А въ тôмъ дѣлѣ польска шляхта не знае жарту и теперь въ Краковѣ зложила капіталъ 200.000 зр. на пôдготованье селянъ брошурами и ґазетами до кампанія выборчои. Кромѣ того есть ще одна обставина, котрою оправдуе ся неприязный примиреню настрôй Полякôвъ. Якъ я вамъ уже доносивъ, акцію примиреня поручено намѣстникови зъ такои стороны, котра при звычайныхъ обставинахъ зовсѣмъ не вплывае на внутрѣшну політику. Тамъ симъ разомъ мали мабуть знаменитй информація о стремленяхъ въ Галичинѣ... Найменше небезпечною примиреню, заключеному межи правительствомъ а рускими народовцями, есть неприязнôсть „старыхъ“ Русинôвъ (Altruthenen), партіи збанкротованои, котра складае ся ще — даруйте за сопоставленье — зъ кôлькохъ гофратôвъ и кôлькохъ москвофільскихъ юрґельникôвъ.“

Повышу допись до Wiener Allgem. Zeitung мѣстимо за-для ея оригінальности. Походить она очевидячки ôдъ противника станьчикôвъ а приятеля радикалôвъ галицкихъ. Звернемо увагу тôлько на двѣ рѣчи въ тôй дописи. По перше: Коли польскй и рускй радикалы кажуть, що Русины-народовцѣ „примиренье свое зъ правительствомъ окупили рештою своихъ свободолюбныхъ принципôвъ“, то загальнй зборы членôвъ „Народнои Рады“ а особливо політичный рефератъ посла Романчука мôгъ ихъ пересвѣдчити, що Русины нѣякихъ свободолюбныхъ принципôвъ своихъ не зрекли ся, бо постуляты посла Романчука, высказанй въ тôмъ рефератѣ, въ нѣчôмъ не рôзнять ся ôдъ постулятôвъ выголошуваныхъ передъ заявленями въ соймѣ. По друге: Що-до мандатôвъ до рады державнои, то дописуватель занадто перецѣнюе силу станьчикôвъ. Се-жь фактъ, що въ сельскихъ округахъ всходнои Галичины польскй кандидаты побѣджують рускихъ единô пôдпорою ôдъ властей політичныхъ; де тои пôдпоры нема, тамъ станьчики чи хто-небудь зъ Полякôвъ суть безсильнй супротивъ кандидатôвъ рускихъ. Русины-жь не потребують вымагати ôдъ правительства нѣчого бôльше, якъ лише щобы було неутральне и не пôдпирало стороны польскои. Впрочôмъ въ интересѣ безсторонности годить ся намъ пригадати дописувателеви Wien. Allg. Ztg. недавну статью въ Czas-ѣ якогось Поляка зъ провінціи, котрый про евентуальне становище станьчикôвъ при выборахъ у всходнôй Галичинѣ говоривъ далеко инакше.

Письма зъ краю про ситуацію.

Зъ Брôдщины.

Нова ситуація політична, сотворена проголошеньемъ національнои и політичнои програмы посломъ Романчукомъ въ соймѣ выкликала велике вражѣнье въ нашôй сторонѣ. Всѣ щирй Русины дуже вдоволенй зъ того, що разъ справу руску въ Галичинѣ поставлено ясно и що противники розвою Руси не змогуть клеветати на загалъ Русинôвъ, а правительство вже буде знати, зъ кимъ маe дѣло.

Выразомъ того ôдповѣдного вырозумѣня ситуаціи есть фактъ, що зôбранй дня 23 н. ст. грудня на соборчику деканальнôмъ священики деканату брôдского пôдписали и выслали Впр. митрополитови Сильвестрови, принявшому въ сойму програму посла Романчука а запротестувавшому противъ ельокубрацій посла Антоневича, слѣдуюче письмо:

Ваша Ексцеленціе Высокопреосвященый!

По-при загальнôмъ одушевленю, яке являєсь нинѣ въ кождôмъ закутку Руси галицкои, не хочемо зôстати и мы, брôдскій Деканатъ, межи послѣдными. Одушевились и мы. Бо грôмке слово Вашои Ексцеленціи, высказане прилюдно въ репрезентаціи краевôй, зняло зъ насъ пятно, якимъ насъ доси пятнували, додало намъ силы та загрѣло до дальшои працѣ для добра нашои святои церкви и народности нашои.

Мы тратили даремно силы нашй, мы зъ чистыми идеалами брали ся до дѣла, — такъ що-жь? — осуджували насъ. Черезъ кôлькохъ, щô вырекли ся того, щô кождомъ серцю повинно бути найдорожше, найсвятѣше, т. е. св. вѣры нашои католицкои и народности нашои, осуджено загалъ нашого духовенства, кинено намъ тяжкимъ докоромъ въ очи: „вы шизматики, вы москалѣ!“ Але загалъ нашого духовенства стерпѣгъ и стерпѣке вытревало нашои св. вѣры католицкои и народности нашои, тожь зъ горестію и жалемъ приходилось ему слухати подôбныхъ инсинуацій. Тожь уважаємо нашимъ обовязкомъ положити подяку Вашôй Ексцеленціи, що важнимъ своимъ словомъ высказанымъ передъ лицемъ свѣта, зволила Ваша Ексцеленція увôльнити наше духовенство ôдъ тыхъ несправедливо ему робленыхъ закидôвъ высказуючи устами своими нашй найсвятѣйшй чувства, т. е. преданнôсть св. вѣрѣ нашôй, льояльнôсть для наймилостивѣйше пануючои намъ династіи Габсбурґôвъ и любовь народности нашои. Тяжкій камѣнь упавъ зъ серця нашого а слово Вашои Ексцеленціи додало намъ ще бôльшои ôдваги и силы стояти непоколебимо и дальше при св. вѣрѣ нашôй католицкôй, при династіи Габсбурґôвъ та народности нашôй.

Броды дня 23 грудня 1890.

Михаилъ Лотоцкій, Юліянъ Мандичевскій, Володимиръ Павликовскій, А. Цурковскій, Гр. Сухаровскій, Іоанъ Чировскій, Юліянъ Дутке-вичь, Николай Цегельскій, Гр. Дичковскій, Іоанъ Менцѣбовичь, Филемонъ Тарнавскій, Іосифъ Авдиковичь, Іоанъ Сѣрко посолъ на соймъ краевый, Емиль Шведзицкій, Іоанъ Роздольскій, Л. Куницкій, Никифоръ Клубокъ, Я. Чубатый.

Всѣ здоровомыслячй люде въ нашôй сторонѣ не можуть зрозумѣти, якъ може хтось зъ Русинôвъ выступати противъ програмы посла Романчука, котра есть єдино розумною и раціональною для Руси галицкои. Особливо-жь дивують ся одиницямъ зъ-мѣжь священства, котрй въ дуже невôдповѣдный способъ задемонстрували противъ програмы посла Романчука, а посередно и противъ Впр. митрополита, а остаточно тôлько скомпромітували ся. Такй оо. Иларій Сѣчиньскій и Козакъ зъ Калущины, ѣздившй по селахъ збирати пôдписы на адресу недовѣрія послови Романчукови, котра вже показала ся чистою комедією, такй оо. Билинкевичь и Микитка, ôдогравшй сумну ролю на вѣчу въ Бережанахъ, — всѣ они могли свого „жару“ ужити для якоись патріотичнои цѣли, а не на выгрѣбанье зъ огню каштанôвъ для пп. Марковыхъ та Павликôвъ... Та вже жь загалъ священства певно не бажае лиха своему народови, а коли ôнъ радуєсь змѣнѣ ситуаціи и дякуе послови Романчукови та Впр. митрополитови, то загорѣлй одиницѣ повинній надъ тымъ застановитись и свои личнй анімозіи принести въ жертву интересови загальному... Ну, до нинѣ справа загально такъ уже выяснилась, що не сподѣваємо ся, щобы хто-небудь зъ священства нашого порывавъ ся на якій-небудь демонстраціи противъ тыхъ, котрымъ радше дякувати повиненъ. Демонстрованье лишѣмъ компаніи „обединителѣвъ“ зъ „Червонои Руси“ та радикалôвъ зъ „Народа“, а мы горнѣмъ ся солідарно пôдъ праporъ посла Романчука, станьмо при его програмѣ твердо и непохитно, а не преодолѣють насъ и врата адовй!

Дописи „Дѣла“.

Зô Львова.

[Въ честь Впреосв. митрополита Сильвестра]

устроили вчера вечеромъ питомцѣ рускои духовнои семинаріи у Львовѣ вечерокъ вокально-декляматорскій. На вечерку явились зъ Впреосв. митрополитомъ крилошане: Готеровскій, Бѣлецкій, Пакижь, Комарницкій и Билиньскій, д-ръ Омелянъ Огоновскій, сов. о. Василь Ильницкій, д-ръ К. Сарницкій, д-ръ Делькевичь и иншй достойники церковнй.

Вечерокъ розпочавъ вступнымъ словомъ питомець IV. року Роздѣльскій, въ котрôмъ зложивъ подяку Впреосв. митрополитови за печаливу опѣку и заявивъ, що питомцѣ все и всюды въ справахъ політичныхъ придержують ся тои дороги, котру вказавъ имъ митрополитъ, а котрою поступають всѣ вѣрнй сыны Руси. Бесѣда що-до змѣсту була добре принята, лишь выголошенье ея въ звѣстнôй мѣшаннѣ языковôй разило прикро и ôдбивало немило ôдъ слѣдуючихъ чисто-народныхъ промовъ и точокъ програмы вечерка.

Ôдтакъ слѣдували продукціи музичнй пôдъ дириґентурою питомця Садовского. Завдяки неутомимôй праци сего дириґента, хоры выпали дуже добре, а найбôльше подобавъ ся хоръ зъ Купала „Гура у бôй!“, композиція п. Вахнянина. Слабшою стороною вечерка бувъ ôдчитъ питомця IV. року Мальчиньского на тематъ: „Чи католицизмъ стоить на перешкодѣ поступови и цивілізаціи?“ Цѣлый ôдчитъ выглядавъ мовь бы слаба компіляція зъ рôзныхъ авторôвъ, не зôбрана въ одностайну цѣлôсть. Питомець Кальба выголосивъ власный стихъ въ честь Впреосв. митрополита. Деклямація и змѣстъ сего патріотичного стиха були принятй грôмкими оплесками. [Стихъ сей выпечатаный окремою брошуркою.]

Потôмъ забравъ голосъ Впреосв. митрополитъ. Зазначивши на вступѣ, що не може поминути мовчаньемъ всѣхъ тыхъ ознакъ сыновского привязаня, перейшовъ Впреосвященый поодинокй гадки, пôднесенй у вступнôмъ словѣ и стиху. Дуже радуе его, що питомцѣ заявили свою преданнôсть для церкви, бо тôлько поступаючи за сею непогрѣшимою провôдницею, можна ôйти до вѣчнои щасливости. Яко провôдникъ, заохочувавъ Впреосвященый питомцѣвъ, щобы въ єдности и згодѣ старали ся о добро для того народу, котрый повиненъ бути кождому Русинови дорогій, котрого языкомъ повинній всѣ величати ся, бо въ нѣмъ знаходить ся все, щобы высказати всякй чувства и радости и горя. Сей языкъ — то дорога спадщина по нашихъ батькахъ и предкахъ. Для священства повинна бути народнôсть по вѣрѣ найдорожшимъ скарбомъ, бо вже пророкъ каже: „Вымажи мене Господи зъ карты живыхъ, если народу мого не хочешь помилувати“. Дуже радо витае Впреосвященый кожду прояву мѣжь питомцями, котра вказуе, що они займають ся рôдною словесностію и трудять ся для неи. Взôрцемъ, котрый Впреосвященый наслѣдувати хоче, есть пок. митрополитъ Григорій Яхимовичь, котрый цѣле житье боровъ ся зъ противниками нападаючими на самостôйнôсть нашого народу. До памяти покôйного ôдносить ся Впреосвященый ще зъ бôльшимъ піетизмомъ и тому, бо то ôнъ выславъ его до Риму и сказавъ: „Ѣдь, а коли буде потреба, вертай до ôтчины!“ Вступаючи въ его слѣды, повинно и все священство, по примѣру свого архіерея, придержуватись народнои програмы, котра одна лишь може довести рускій народъ до добра и славы помѣжь прочимъ Славянъствомъ.

Всю промову въ части політичнôй выголосивъ Впреосв. митрополитъ зъ великимъ жаромъ, а на всѣхъ присутныхъ зробила она велике вражѣнье и выкликала загальный ентузіязмъ. На закôнченье ôдспѣвавъ хоръ многолѣтство Впреосв. митрополитови.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ôдповѣдь правительства на резолюцію Шкарды була оногды предметомъ нарады старо-ческого клюбу. Зъ нарады сеи показало ся, що старо-Чехи не хотять поки що складати мандатôвъ, але постановили здержатись ôдъ голосованя при третôмъ читаню кождого предложеня угодового, доки ажь не буде предложеный соймови проектъ закона о реформѣ выборчôй. Позаякъ теперь прийде насамперед пôдъ ухвалу проектъ закона о роздѣлѣ рады культуры краевои, то рѣчь очевидна, що старо-Чехи не хотять допустити до того, щобы законъ сей бувъ санкціонованый; законъ же о реформѣ ординаціи выборчои не може скорше прийти пôдъ нараду, ажь поодинокй повѣты будуть національно розмежевай. Нѣмцѣ пôдносять теперь страшнй крики на старо-Чехôвъ, закидаючи имъ, що они не хотять додержати даного на конференціи вѣденьскôй слова.

Дотеперѣшный управитель буковиньского правительства краевого, совѣтникъ двору гофратъ ґр. Антôнъ Паче именованый президентомъ Буковины. Именованье се выкликало въ ліберальныхъ кругахъ нѣмецкихъ велике невдоволенье, бо централісты видять въ тôмъ оденъ доказъ бôльше, що ихъ бажаня, щобы добити ся до власти, мабуть не такъ скоро сповнять ся. N. fr. Presse лютить ся длятого дуже и каже, що новый президентъ Буковины належить до тыхъ людей, для котрыхъ резервують ся высшй посады въ політичнôй адміністраціи; ґр. Паче зробивъ борзо карієру, бо ще десять лѣтъ тому назадъ, бувъ концепістомъ правительства. Для буковиньскихъ Русинôвъ есть се именованье бодай на теперь користне. Ґр. Паче знае добре ôдносины буковиньскихъ Русинôвъ и есть для нихъ прихильный. При тôмъ маe то бути чоловѣкъ справедливый и безсторонный, а для Русинôвъ въ теперѣшныхъ обставинахъ вже и то богато значить.

Вѣденьска Presse дôстала зъ Букарешту ôдъ одного румуньского посла цѣкаву кореспонденцію. Кореспондентъ доказуе, що бôльшôсть народу румуньского и его проводирôвъ стоить по сторонѣ тридержавного союза и солідаризуе ся зъ его політикою. На Угорщинѣ поясняють собѣ хибно бесѣду крикуна Ґрадіштеана, котрый не маe нѣякого значѣня, а не зрозумѣли слôвъ міністра Лаговарія, котрый говоривъ о потребѣ „спокôйливости и умѣренности“ для Румунôвъ въ чужихъ державахъ. Пôдъ тыми чужими державами треба розумѣти не такъ Угорщину, якъ Россію, Сербію и Болгарію, де елементъ румуньскій есть пригнетеный. Румуны въ Семиградѣ признають (?) высшôсть Мадярôвъ и охотно (?) годять ся зъ ними. Коли мы Румуны — пише згаданый кореспондентъ — зъ своеи стороны признаємо, що раса мадярска, здôбнѣйша и сильнѣйша, маe право до геґемонія межи народами короны св. Стефана, то зъ другои стороны треба признати, що порозумѣнье обохъ сторôнъ не есть зовсѣмъ добре и що ініціятива до згоды повинна выйти ôдъ стороны сильнѣйшои. На то письмо ôдповѣдаe теперь темеска ґазета, що Румуны, коли хотять помирити ся зъ Мадярами, то мусять насамперед перестати ґравітувати до Россіи, повинній покинути опозицію и вступити до парляменту и тамъ пôдносити свои жалобы та старати ся о полѣпшенье свого быту. А прецѣ Румунамъ въ Угорщинѣ не мусить такъ дуже зле дѣяти ся, коли они мовчать на то, хочь ихъ — якъ они кажуть — Мадяры гнетуть.

——

До Temps доносять зъ Петербуга: Даньскій князь Вальдемаръ удавъ ся письменно до царя зъ просьбою, щобы ôнъ принявъ кн. Орлеаньского въ ранзѣ офіцира до одного зъ россійскихъ полкôвъ кавалерія. Царь ôдповѣвъ ему на то, що зъ огляду на знаменитй ôдносины до Франціи, не може на то призволити, бо правительство републиканьске могло бы добачувати въ тôмъ тенденцію скрѣпленя въ Франціи монархічнои партіи, а Россія хоче въ виду борбы партійнои стояти зовсѣмъ на боцѣ. Франція маe въ Россіи повну симпатію, доки нею кермуе такъ поважне правительство, якъ правительство Карнота. На наведеный кн. Вальдемаромъ примѣръ кн. Людвика Наполеона мавъ царь сказати, що кн. Людвикъ Наполеонъ не добивавъ ся нѣколи престола и не мавъ нѣякого конфлікту зъ правительствомъ републиканьскимъ.

——

Поступованье Россіи въ Фінляндіи выкликало немале огôрченье въ Швеціи, въ котрôй ôдозвало ся досыть сильне сочувство для своихъ соплеменникôвъ и одновѣрцѣвъ. Здаесь навѣть, що въ Швеціи почалась родити гадка, що колись, а може вже и въ недалекôмъ часѣ прийде ся выступити до чинной обороны тыхъ, котрй ще не такъ то дуже давно були тѣсно звязанй зъ шведскою державою. Въ виду того, що нинѣ всѣ державы въ Европѣ зброять ся и старають ся якъ найбôльше приготовитись до рѣшаючои хвилѣ, не хотѣла и Швеція позôстати по заду, тымъ бôльше, що, здаесь, на ню маe немалый вплывъ и Нѣмеччина. Правительство шведске стало отже на серіо думати о тôмъ, якъ бы то збôльшити свою силу военну и готовôсть

своєи арміи до вôйны. Але гадка ся знайшла въ самôмъ народѣ лишь слабый бдгомбнъ и пляшъ шведского міністерства вôйны не вышовъ поки що ло-за теоретичну дискусію. Ще жь коли бы то розходило ся о саму Швецію, то рѣчь була бы лекша, бо поступованье Россіи въ Фінляндіи выкликало навѣть середъ шведского народу велике обуренье, а мѣродайнѣ круги шведскѣ почала були вже навѣть бдгрожувати ся Россіи; але всему станула найббльше на перешкодѣ Норвегія, котра, хочь нинѣ связана съ Швецією въ одну державу, уважае себе все таки окремою державою и хоче дôити ся повнои независимости. Отже тепер выбухла межи шведскими а норвегіскими політиками завзята сварка щодо поступования супротивъ Россіи, а Норвежцѣ стають рѣшучо по сторонѣ Россіи. Особливо велику аґітацію въ користь Россіи розвинувъ проводирь норвегіскихъ радикалôвъ, Бьерстернъ Бьерзонъ, а зъ того догадують ся, що бнъ хоче позыскати собѣ прихильность Россіи, щобы конись при ѣи помочи перевести свои пляны.

——

Бъ Парижу померъ дня 6 с. м. кн. Николай Максиміліяновичь Романовскій фонъ Ляйхтенберґъ, сынъ кн. Максиміліяна и вел. кн. Маріи Николаевны доньки царя Николая а внукъ кн. Евгенія Богарне-Ляйхтенберґского. Онъ родивъ ся въ 1843 р., померъ отже въ 48 роцѣ житя; причиною смерти бувъ ракъ въ горлѣ. Похоронъ его бдбувъ ся дня 10 с. м. зъ великою парадою. На домовинѣ покôйника зложено вѣнцѣ бдъ президента Карнота и другихъ достойникôвъ французскихъ зъ лентами о французскихъ и россійскихъ барвахъ а въ похоронѣ взяли участь президентъ республики Карно, міністеръ дѣлъ заграничныхъ Рів, президентъ палаты послôвъ Фльоке и богато другихъ достойникôвъ. Пôдчасъ обряду похоронного лучила ся досыть немила сцена. Француска поліція, котра теперь, бдъ коли директоръ поліціи Льозе дôставъ бдъ царя въ дарунку табатіерку золоту зъ брилянтами вартости 10.000 франкôвъ, слѣдить ще пильнѣйше за нігілістами якъ доси, уважала за бдповѣдне арештувати пôдчасъ похорону якогось пôдозрѣного ѣй чоловѣка. Арештованье се робило дуже прикре враженье и выкликало обсля ще бôльшу сензацію, коли показало ся, що арештованый есть россійскимъ офіцеромъ, котрый бувъ лишь перебраный по цивільному.

——

Показуе ся, що пдрша вѣсть, будьто бы конфліктъ межи патріархомъ екуменьскимъ а Портою вже остаточно залагоджено, була зовсѣмъ правдива. Діонисій V. приставъ бувъ вправдѣ на то, що ему обѣ міністеръ просвѣты, бо очевидно хотѣвъ ѣскорше выдобути ся зъ клопоту въ павъ черезъ свою опозицію, але и гао обѣцаи концесіи то суть вже рѣшунанѣ ему права. Тымчасомъ Порта лась ему и каже, що концесіи, яка ему міністеръ просвѣты, мусять ще гвердженѣ радою міністрôвъ и дôстати султана. Султанъ есть того самого що и Порта а въ наслѣдокъ того и становище міністра просвѣты забо ѣго вина въ тôмъ що настало нове порозумѣнье. Церкви православнѣ були вправдѣ на рôздво отворенѣ, але теперь ихъ зновъ замкнено.

——

Зъ Бѣлграду доносять, що реґентія настае конче на то, щобы для династіи Обреновичѣвъ удержати законъ домовый, але круги радикальнѣ тому рѣшучо противлять ся и домагаютъ, що лишь „панующій король“ маѣ право такій законъ установляти. Въ добре поінформованыхъ кругахъ бѣлградскихъ говорять также, що реґентія порозумѣвала ся вже въ справѣ сего закона зъ королемъ Миланомъ, а за мотивъ подае, що законъ такій стане ся конче потрѣбнымъ, щобы разъ выступити рѣшучо противъ безнастанныхъ напастей королевои-матери. Письмо, котре реґентъ Рістичь въ послѣдныхъ часахъ написавъ до королевои, маѣ бути уложене въ незвычайно остромъ тонѣ и робить ѣй закидъ за то, що она сполучила ся зъ опозиційными и крайными елементами. Кажуть, що королева постановила въ наслѣдокъ того дати Рістичеви сими днями бдповѣдь на то письмо.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Просфора въ ремѣсничôмъ товариствѣ „Зоря“ у Львовѣ. Въ недѣлю о годинѣ 12½ бдбулось въ товариствѣ „Зоря“ спôльне ломанье просфоры. На торжество се зволивъ прибути Є. Ексц. митрополитъ Сильвестеръ въ супроводѣ крилошанъ оо. Бѣлецкого и Туркевича. Зъ иншихъ гостей запрошеныхъ явились послы Романчукъ и д-ръ Савчакъ, о. Чапельскій, о. Алексій Тороньскій, о. Городецкій, проф. Вахнянинъ, Петро Огоновскій, уч. Врецьона, делеґаты ремѣсничихъ товариствъ польскихъ „Звѣзды“ и „Скалы“, професоръ промысловои школы Чіршніцъ и другі. Не прибули лише запрошені сеніоръ Ставропігія д-ръ Шараневичь и д-ръ Делькевичь предсѣдатель „Народного Дому“.

По бдспѣванію тропаря „Рождество Твоє“ бдкрывъ торжество се митрополитъ хорошою довшою рѣчію, въ котрôй, подякувавши членамъ „Зорѣ“ за „запросины“, указавъ на важность сего найбольшого христіяньского свята и высказавъ свою радôсть зъ того, що члены „Зорѣ“ держать ся крѣпко церкви, вѣры своєи и старинного звычаю отцѣвъ, щобы въ любови и єдности провести памятный день Рождества Христового. Христосъ примиривъ рôдъ людскій зъ Богомъ, розбивъ кайданы рабства и темноты, просвѣтивъ насъ наукою Божои правды и положивъ основы до дѣйстного добра. Ремѣсники мають тымъ бôльше право опроводити сей день торжественно, бо Христосъ якъ-разъ ремѣсника-теслю выбравъ собѣ опѣкуномъ своимъ. Свѣтло правды Христовои зрôвнало людей мѣжь собою и показало имъ дорогу до того добра, котре выплываe зъ выконуванія честнотъ христіяньскихъ и працѣ. Ремѣсники рускі мають ще и окрему задачу: вести вразъ зъ другими нарôдъ рускій на высшій ступѣнь просвѣты и добробыту. Бдрадный се обявъ, що въ товариствѣ пануе єдность и що проча інтеліґенція горне ся до тыхъ, котрі тяжкимъ трудомъ двигають промыслъ нашъ краевый. Митрополитъ прирѣкъ по силамъ пôдпирати цѣли товариства, обѣцявъ постаратись о выгôднѣйше помѣщенье его, и буде завсѣгды радо гостемъ сего товариства, котре стоить при церквѣ рускôй и прапорѣ народнôмъ. Пôднѣсши тоастъ на розвôй „Зорѣ“, Є. Е. митрополитъ обôйшовъ всѣхъ членôвъ товариства и проломивъ зъ ними просфору, при чôмъ голова товариства, инжиніръ Нагôрный, представлявъ членôвъ „Зорѣ“.

Въ часѣ угощеня пôднѣсъ голова „Зорѣ“ п. Вас. Нагôрный першій тоастъ въ честь Є. Е. митрополита, а зазначивши, що товариство готово все постояти при вѣрѣ отцѣвъ своихъ и народности своѣй, подякувавъ въ имени сего-жь товариства о. митрополитови за велику честь, яка довелась „Зори“ тымъ, що князь церкви рускои загостивъ въ тѣснѣ ѣи стѣны — Другій тоастъ внѣсъ п. Нагôрный въ честь обохъ ремѣсничихъ товариствъ польскихъ „Звѣзды“ и „Скалы“, котріôдъ кôлькохъ лѣтъ остають въ тѣснôй дружбѣ зъ „Зорею“ и на всякі ѣи торжества высылають делеґатôвъ своихъ.

Ôдтакъ слѣдували тоасты въ честь репрезентанта выдѣлу краевого, д-ра Савчака, въ честь посла Романчука, інтеліґенціи рускои, що пôддержуе щиро цѣли „Зорѣ“, въ честь проф. Чіршніца, котрый богато членамъ „Зорѣ“ причôвъ въ помôчь стіпендіями краевыми и державными. Делеґаты польскихъ товариствъ, именно п. Ґлодзиньскій, тоастували на розвôй „Зорѣ“, на єдность всѣхъ ремѣсникôвъ, въ честь невтомимого ѣи головы, п. Нагôрного. Мѣжь другими промовлявъ такожь пос. Романчукъ на тематъ єдности Русинôвъ безъ рôзницѣ стану и занятя, пос. д-ръ Савчакъ на тематъ згоды обохъ народôвъ краю, члены товариства Сембратовичь, Федуньо, Ковальскій, и проф. Чіршніцъ, заручаючи, що якъ доси, такъ и на дальше буде бнъ опѣкуватись талантливыми членами „Зорѣ“ въ школѣ промысловôй, и тѣшить ся тымъ, що доси удалось ему шѣстьохъ членôвъ „Зорѣ“ выслати до школы промысловои у Вѣдни для дальшого образованя. Тоасты переплѣтано колядами и пѣснями свѣтскими.

Пôдъ конець угощеня наспѣла така телеґрама бдъ ученикôвъ проф. Чіршніца, бувшихъ членôвъ „Зорѣ“ а теперь членôвъ „Сѣчи“ зъ Вѣдня: „Зъ далекои чужины поздоровляемо васъ щиро-рускимъ: Христосъ раждаeть ся! Най розвиваeсь товариство „Зоря“! Мы ремѣсники держѣмъ сильно прапоръ народный! Въ передъ зъ тою вѣрою, що працею и наукою здобудемо красшу долюôтчинѣ. Праця розвѣе тьму недолѣ, свѣтъ правды засвѣтить, и помолять ся на воли невольничій дѣти! — Члены „Зорѣ“, а теперь „Сѣчовики“: Бѣленькій, Придаткевичь, Прокоповичь, братя Стецковы, Андрейчинъ, Доназарь.“

——

Справозданье „Шкôльнои Помочи“ у Львовѣ. Сегорôчнѣ загальнѣ зборы „Шкôльнои Помочи“ бдкрывъ предсѣдатель выдѣлу о. Амвросій Поляньскій бдповѣдною промовою, а потôмъ предсѣдателемъ зборôвъ выбрано п. Ивана Гамоту. Той вôзвавъ секретаря, щобы бдчитавъ справозданье секретарске. Секретарь выдѣлу читавъ:

Членôвъ мало товариство сего року 120; тыхъ, котрі давнѣйше платили вкладки, а теперь перестали платити, выдѣлъ уважавъ сего року за не-членôвъ.

Якъ кождого такъ и 1890-го року шкôльного старавъ ся выдѣлъ о книжки для убогихъ дѣтей и о приборы до писаня. За приборы до писаня, браніі черезъ цѣлый рôкъ минувшій, заплативъ выдѣлъ у вересни 1890 р. 115 зр. За книжками удавъ ся выдѣлъ до Института Ставропигійского зъ прошеньемъ о даръ, а Институтъ давъ для обохъ народныхъ шкôлъ у Львовѣ книжокъ за суму 75 зр., за що выдѣлъ сердечно ѣму дякуе.

Передъ вакаціями сего року робивъ выдѣлъ заходы, щобы на кольонія вакаційнѣ могло выѣхати якъ найбôльше дѣтей убогихъ и въ тôй цѣли писавъ бдозвы по ґазетахъ уже бдъ мая. Однакожь зголосило ся дуже мало добродѣевъ, охочихъ взяти до своихъ домôвъ убогі дѣти на вакаціи. До тыхъ немногихъ належать: п. Єзерскій, учитель въ Дубровици, котрый взявъ до себе двѣ ученицѣ, самъ по нихъ прислався фѣру и самъ бдвезъ ихъ до Львова; о. Дрималикъ зъ Волощѣ взявъ до себе двохъ хлопцѣвъ; о. Стеткевичь зъ Бужка взявъ до себе одного хлопця; о. Левицкій зъ Гущанокъ взявъ одну ученицю; о. Петро Чумакъ взявъ одну ученицю; о. Пелехъ изъ Звертова заявивъ охоту взяти до свого дому одну ученицю, однакожь она не поѣхала туды черезъ непорозумѣнье.

Сповняючи цѣль товариства, выдѣлъ роздававъ запомоги дѣтямъ посѣщаючимъ обѣ руско-народнѣ школы у Львовѣ. И такъ роздано дѣвчатамъ сукенокъ и хлопцямъ всякихъ убрань 89 штукъ, чобôтъ 127 паръ; грошевѣ запомоги дано 10 дѣтямъ бдъ 5 до 1 зр.; плащикôвъ для дѣвчатъ роздано 15 штукъ; бундъ для хлопцѣвъ 7 штукъ по 3 зр. Щобы убогі дѣвчата учили ся робôтъ ручныхъ, давъ выдѣлъ на закупно потрѣбного матеріялу 9 зр. Выдѣлъ купувавъ такожь убогимъ дѣтямъ зошиты, пера, ручки, чорнило и оловцѣ.

Справозданье секретаря зборы безъ дебаты приняли, а потôмъ наступило справозданье касіерске:

Доходу мало товариство въ цѣлôмъ року 513·34 зр., а зъ тои сумы припадае такъ: члены зложили 76·20 зр.; зъ попереднього року перенесено суму 41·59 зр.; на кольонія зложено 60·20 зр.; зъ фонду Коссакового мало товариство проценту въ сумѣ 40·40 зр.; зъ дарôвъ 294·95 зр. (мѣжь тыми найбôльшій сумы такій: соймъ 150 зр., щадниця львôвска 100 зр.), а решта єдноразовѣ дары зложенѣ то для убогихъ ученикôвъ, то для школы им. Шашкевича.

Выдатки: Куплено 127 паръ чобôтъ у Куликôвцѣвъ за 128·63 зр.; куплено всякои одежи для хлопцѣвъ и дѣвчатъ 89 штукъ за 132·56 зр.; грôшми роздано яко запомогу 10 дѣтямъ 22·15 зр.; подорожь на кольонія коштувала 21·62 зр.; зошаты, пера, оловцѣ и матеріялъ на роботы ручнѣ для дѣвчатъ черезъ рôкъ 133·45 зр.; куплено 15 плащикôвъ для дѣвчатъ за 37 50 зр.; куплено 7 бундъ для хлопцѣвъ за 22·50 зр; врештѣ адміністрація коштувала 7·27 зр. (на оплату служачого 5 зр., друки 1·49 зр., стемплѣ 82 кр. и нафта на зборы 5 кр.) — разомъ 505·68 зр.

Справозданье касове зборы приняли безъ дебаты до вѣдомости.

Опôсля выбрано контрольну комісію зъ пп. Павла Кирчова и Ивана Гамоты для перегляду всѣхъ рахункôвъ. Они пересконтрували всѣ рахунки, всѣ позиціи порôвнали зъ квітами и поставили внесенье, щобы зборы удѣлили выдѣлови абсолюторію. Зборы се учинили одноголосно.

До нового выдѣлу выбранѣ: о. Иванъ Чапельскій, Григорій Врецьона, Корнило Червиньскій, Романъ Заклиньскій, о. Володимиръ Петрушевичь, Иванъ Гамота и Антоній Павенцкій.

Зъ причины, що о Поляньскій, довголѣтный предсѣдатель, бдходивъ на катихита до Дрогобича, то ему зборы высказали сердечну подяку за успѣшне веденье дѣлъ товариства. Наконець ухвалено подякувати добродѣямъ за кольонія, Ставропигія за книжки, а щадниця и выдѣлови краевому за щедрі грошевѣ субвенціи.

Жертвы для товариства „Шкôльна Помôчь“ зложили Впов. отцѣ и панове: Левъ Воєвôдка 1 зр., Стефанія Лопачиньска 1 зр., Константинъ Яримовичь 1 зр., Амвросій Поляньскій 50 кр., Людвикъ Сальо 1 зр., Михайло Кочоровскій 20 кр., Хомикъ учитель 50 кр., Павенцкій Антôнъ 1 зр., д-ръ Дамянъ Савчакъ 50 кр., д-ръ Олександеръ Огоновскій 2 зр., Михайло Голейко зъ Коломыѣ 1 зр., Григорій и Юлія Врецьоны 1 зр., Ив. Мозола конд. почтъ 4 зр., Іосифъ Мишкевичь зъ Кракова 2 зр., Гелейчукъ зъ Розгôрча 2 зр., Ал. Зубрицкій зъ Боська 50 кр., Левъ Залужный зъ Небылова 1 зр., Иванна Винтоняковна зъ весѣля у о. Тарнавского 10 зр., Шанковскій зъ Копечинець 2 зр., Струтиньскій зъ Мостару 5 зр., Титъ Реваковичь зъ Пôдбужа 1 зр., оденъ новопоставленый пресвитеръ 4 зр. 20 кр., К. Червиньскій 50 кр., Антôнъ Павенцкій 50 кр., Василь Навроцкій 50 кр., Амвросій Галицкій складку учителѣвъ косôвскихъ на конференціи 5·10 зр., д-ръ Гробельскій зъ Перемышля 5 зр., о. Иванъ Каратницкій зъ Солукова 50 кр., о. Максимовичь зъ Кучурмары 50 кр., Іосифъ Хойнацкій 50 кр., Антôнъ Хойнацкій 50 кр., о. Дигдалевичь зъ Кукизова 2 зр., о Бурачиньскій зъ Олѣевы 50 кр, о. Милишкевичь зъ Бѣлграду 1 зр, о. Корытко 1·30 зр., п. Збудовскій зъ Николаева 1 зр. — Всѣмъ Впов. дателямъ складае сердечну подяку — *Выдѣлъ „Шкôльнои Помочи“ у Львовѣ.*

НОВИНКИ.

— **Зъ надходячимъ Новымъ Рокомъ** желаемо всѣмъ нашимъ П. Т. читателямъ, всѣмъ прихильникамъ нашимъ и всему рускому народови якъ далеко бнъ лишь сягае, щастя и всего добра, Дай Боже щобы сей новый рôкъ принѣсъ кождому зъ нихъ все то, чого ино лишь собѣ бажають а для краю нашого, щобы бувъ щасливѣйшій якъ его недавнѣ попередники. Сѣй ся, роди ся: жито, пшениця и всяка пашниця! Дай Боже, щобы отсе наше бажанье якъ найбôльше сповнило ся, а тогды певно стане всѣмъ намъ веселѣйше, бо въ добрôмъ бытѣ и не одно тяжке горе лекше позабуде ся; тогды и лекше стане намъ всѣмъ працювати для загального добра и трудити ся надъ бдродженьемъ народнымъ. Ще разъ кличемо всѣмъ: Щасливого и веселого Нового Року!

— **П. Володимиръ Антоновичь** професоръ кіівского університету, гостить бдъ кôлькохъ днѣвъ у Львовѣ въ цѣляхъ науковыхъ.

— **Президентомъ краевымъ Буковины** именованый совѣтникъ двору ґр. Пače.

— **Зъ Станіславова** доносять: Въ першій день Рождества одержали кандидаты, котрі явили ся до рукополагания, чинъ пресвитерѣвъ. — Третого дня святъ, въ день св. Стефана бдбулась институція и инсталяція крил. архідіякона о. Фаціевича на архіпресвитера станіславôвскои капітулы епископскои.

— **Нова школа для промыслу державного въ Коломыи.** Ще въ р. 1889 поручивъ соймъ выдѣлови краевому поробити потрѣбнѣ заходы у правительства що-до отвореня другои фаховои школы для промыслу деревянного, на взорець закопаньскои, у всходнôй части краю, п. пр. въ Коломыи або Косовѣ, — а послѣднои сесіи порѣшивъ соймъ резолюцію до правительства, щобы основало таку школы въ Коломыи та поручивъ выдѣлови кр. перевести зъ правительствомъ переговоры въ тôй справѣ. Выдѣлъ кр., выслухавши гадки краевои комісіи промысловои, предложивъ намѣстництву причины, які промавляють за створеньемъ такои школы въ Коломыи. Коломыя есть бôльшимъ мѣстомъ, тожь и лекше найти тамъ помѣщенье для фаховои школы, а также можна найти силы учительскѣ помѣжь учителями коломыйскихъ шкôлъ середныхъ и низшихъ котрі за винагородою бдъ годины учили бы въ школѣ фаховôй, и тымъ самымъ коштувала бы платня учителѣвъ дешевше. Ухвалу соймову щобы нова школа була устроена „на взорець“ закопаньскои, не розумѣе выдѣлъ краевый въ сей способъ, мовь бы въ тôй школѣ треба завести напримъ артистично-промысловый. Характеръ робôтъ сницарскихъ въ Галичинѣ всходнôй, а передо всѣмъ у Гуцулôвъ, котрыхъ найзнатнѣйшимъ представителемъ бувъ пок. Юрко Шкриблякъ, а теперь суть его два сыны, есть — пôсля гадки выдѣлу кр. — такъ окремый и опертый на родимыхъ мотивахъ, що введенье мотивôвъ чужихъ, космополітичныхъ мотивôвъ реносансовыхъ, якъ се правительство зробило въ Закопанôмъ, мусѣло бы довести до цѣлковитои затраты родимыхъ мотивôвъ, уживаныхъ въ сницарствѣ въ тамошныхъ околицяхъ. Такожь и се важне, що Спôлка гуцульска загадала ще минувшого року завести въ Коломыи школу сницарску. Соймъ, щобы помочи Спôлцѣ гуцульскôй, порѣшивъ на рôкъ 1891 дати 1.300 зр. на оплату учителя рисункôвъ и фахового инструктора въ варштатѣ для выробôвъ зъ дерева. Пôсля гадки кр. выдѣлу, школа сницарска повинна бути вже въ першôмъ роцѣ такъ устроена, щобы крôмъ науки плоского сницарства учено рôвночасно токарства и столярства о стôлько, о скôлько оба тѣ згаданѣ ремесла доконечно потрѣбнѣ до выготовленя сницарскихъ робôтъ якъ тарелѣвъ, столикôвъ, коробокъ и т. п. Въ наслѣдокъ того потреба вже въ першôмъ роцѣ науки трехъ сталыхъ учителѣвъ а науку помôчныхъ предметôвъ можна бы поручити доходячимъ учителямъ. Выдѣлъ кр. обчисляе выдатки: на учителѣвъ на 4021 зр., на помѣщенье школы зъ обслугою 1150 зр. а на устройство 2.050 зр., тому годилось бы, щобы державный скарбъ покрывъ всѣ выдатки на учителѣвъ, а ще що-найменше половину выдаткôвъ на устройство такъ що загальна субвенція державна выносила бы 5.046 зр., а решту покрывъ бы фондъ краевый. Выдѣлъ кр. просивъ намѣстництво о бдповѣдь, коли и пôдъ якими условіями може приступити правительство до основаня фаховои школы для промыслу державного въ Коломыи.

— **Зарядъ зелѣзниць державныхъ у всходнôй Галичинѣ** — якъ намъ пишуть зъ Болехова — помалу заступае давнѣ таблицѣ новыми, а именно такожъ съ рускими написями и остереженями.

— **Загальнѣ зборы рускои читальнѣ въ Комарнѣ** бдбудуть ся дня 6 (18) сѣчня 1891 р. въ сали рады громадскои о 5-ôй годинѣ вечеромъ, на котрі запрошуе всѣхъ членôвъ выдѣлъ читальнѣ. — Руска читальня въ Комарнѣ при церквѣ св. арх. Михаила. За предсѣдателя Михайло Калимôнъ; за писаря Дмитро Ôльховый.

— **Населенье Львова.** Комісія конскрипційна выкôнчила вже обчисленье населеня Львова пôсля стану зъ дня 31 грудня. Обчисленье се выказуе, що Львôвъ числить людности цивільнои **113.646**. Число се змѣнить ся въ дечôмъ по сконтролованю картъ, чи всѣ властителѣ домôвъ бддали карты, бо есть ще якихъ 15 до 30 домôвъ, зъ котрыхъ не звернене картъ. Такъ отже можна приняти, що по комплетнôмъ выкôнченю конскрипціи населенье Львова дôйде до круглого числа 115.000 мешканцѣвъ За послѣдныхъ десять лѣтъ показавъ ся прирôсть людности 10.224 с. є. о 1022 рôчно. Найчисленнѣйша есть дѣльниця II, бдтакъ III, I, середмѣстье, а вкôнци IV дѣльниця.

— **Противъ посла о. Ник. Сѣчиньского** внесли члены голодового комітету жалобу до секціи III-ої львôвского суду мѣско-делеґованого. Въ жалобѣ закидаeсь о. Ник. Сѣчиньскому провину зъ §. 487 з. к. (о обиду чести), поповнену выголошеньемъ одного устуну въ промовѣ на зборахъ „Народнои Рады“. Членôвъ голодового комітету заступати буде д-ръ Горовіцъ, на свѣдкôвъ покликаный мѣжь иншими справозданцями журналістичными и п. Иванъ Франко. Розправа вызначена на день 22 н. ст. сѣчня с. р., а переводити буде ѣи судья Львебенштайнъ.

— **VIII класу ранґи** признавъ міністеръ просвѣты: Александрови Барвѣньскому, професорови семінаріи учительскои въ Тернополи, придѣленому повнити обовязки въ мужескôй семінаріи учительскôй у Львовѣ; д-рови Иванови Яхновичу, професорови семінаріи учительскои въ Станіславовѣ; Лукіянови Татомировичу, професорови мужескои семінаріи учительскои у Львовѣ; д-рови Іосифови Жулиньскому, професорови женьскои семінаріи у Львовѣ.

— **Пруске міністерство просвѣты** порѣшило знести при испытахъ зрѣлости въ ґімназіяхъ задачѣ латиньскѣ и грецкѣ.

— **О арештованяхъ въ Краковѣ** доносять краковскі ґазеты, що поліція зробила ревізію у Іосифа Ґурского, правника III року и Генр. Клушиньского, медика I року, та бдтакъ бдставила ихъ до краевого суду карного, бо пôдозрѣвае ихъ, що належали до тайного товариства. Такожь переведено ревізію у кôлькохъ ученикôвъ VIII клясы ґімназіяльной, але вже бôльше нѣкого не арештовано.

— **Конскрипція** выказала, що Краковъ числить населеня 67 832 душь, Будапештъ 466.000 а Берно 62.000.

— **Выдѣлови тов. „Просвѣты“** складають щиру подяку Василь Равлюкъ въ имени всѣхъ членôвъ читальнѣ въ Синевôдску нижнôмъ за дарованье 60 книжочокъ власного и чужого выданя въ користь сеи читальнѣ; — о. Богданъ Ейшевскій и Иванъ Турковидъ, членъ братства церковного въ Гуменци за дарованье 60 книжочокъ давнѣйшого выданя въ користь молодшого братства церковного.

— **Петрôвъ грôшь** — якъ доносять италійскі ґазеты — не вплынувъ въ минувшôмъ роцѣ въ звычайнôй скôлькости, такъ що въ буджетѣ Ватикану показавъ ся дефіцитъ 200.000 франкôвъ. Обставина та, мабуть, дала товчокъ до проекту установити оплату по франкови за вступъ до ватиканьскихъ музеёвъ, що знова выкликало тôлько крику въ прасѣ италійскôй.

— **Въ роцѣ 1891** буде переходити дня 10 мая планетъ Меркурій повперекъ кружка сонця, а крôмъ того будуть ще два затмѣня сонця и два мѣсяця. Въ нашихъ сторонахъ буде можна бачити лишь два затьмѣня мѣсяця и перше затьмѣнье сонця. Перше повне затьмѣнье мѣсяця наступить 23 мая вечеромъ, перстеневате затьмѣнье сонця по полудни дня 6 червня, а друге повне затьмѣнье мѣсяця въ ночи дня 16 падолиста.

Телеграмы „Дѣла“.

Римъ 11 сѣчня. Проводиръ ірідентистôвъ Имбріяні оголосивъ въ отвертôмъ письмѣ причину, за-для котрои не взявъ участи въ депутаціи складаючôй королеви новорôчну ґратуляцію и каже, що доти не буде являти ся въ такôй депутаціи, доки король Гумбертъ не буде титулувати ся королемъ Италіи и Трієсту.

Бѣлградъ 12 сѣчня. Розôйшлась чутка, що Сербія заключила зъ Чорногорою зачѣпноôдпорный союзъ на случай вôйны.

Парижь 12 сѣчня. Вѣсть о арештованю Падлевского въ Ольотѣ въ Катальоніи єсть безосновна.

Пештъ 12 сѣчня. Парляментови угорскому буде незадовго предложеный проєктъ закона о новôмъ подѣлѣ Угорщины на комітаты.

Прага 12 сѣчня. Ческо-нѣмецку угоду можна уважати вже за зовсѣмъ розбиту. Правительство не буде вже робити нѣякихъ заходôвъ, щобы єи довести до кôнця а возьмесь енергічно до дѣла доперва по выборахъ до рады державнои. Становище ґр. Таффого уважають и тутъ загально за сильне.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

[Черезъ редакцію „Дѣла“]

— Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои ґімназіи у Львовѣ: о. Дм. Бордунъ зъ Хлѣвчанъ 3 зр., о. Мих. Форись зъ Сморжа 2 зр., о. Вас. Небыловець зъ Перегиньска 2 зр., Кар. Бандровскій зъ Нового Торгу 1 зр., Петро Питакъ зъ Днѣстрика дубового 1 зр., сов. Струтиньскій зъ Мостару 6 зр., о. Яюсъ зъ Стенятина складка 11·50 зр., Левъ Герасимовичь зъ Камѣнки 1 зр., о. І. Юзичиньскій зъ Бориничь 6 зр., Іос. Мишкевичь зъ Кракова 2 зр., д-ръ Мих. Кочиркевичь зъ Тернополя 5 зр.

— На будову рускаго театру: Іос. Шупенюкъ зъ Сасова 2 зр., на весѣлю п. Вол. Копытчака зъ п. Ан. Бѣлиньскою въ Токахъ 10·70 зр., п. Хванько зъ Москвы 1 рубель, д-ръ Михайло Косъ зъ Требінѣ 2·40 зр., на весѣлю Василя и Ольги Гординьскихъ въ Спасѣ 16·85 кр., о. І. Юзичиньскій зъ Бориничь 10 зр.

— Для Ивана Микитичина зъ Гнѣздичева: Петро Калиновичь зъ Заболотова 20 кр., п. Шпаковскій зъ Лѣська складка 1·70 кр.

— На будову „Дому Просвѣты“: о. Вас. Небыловець зъ Перегиньска 1 зр., Кружокъ учительскій въ Звенигородѣ 60 кр.

— Для „Шкôльнои Помочи“: о. Вас. Небыловець зъ Перегиньска 1 зр., Кар. Бандрôвскій зъ Нового Торгу 1 зр., на соборчику деканальнôмъ въ Любачевѣ 6 зр., о. Авд. Бѣлинкевичь зъ Городка 1 зр., о. Данило Крупка зъ Винникъ 4 зр., о. Стрыйскій зъ Перемышля 1 зр.

— На памятникъ Вол. Барвѣньского: о. В. Єзерскій зъ Полоничь 1·50 кр., о. Левъ Залужный зъ Небылова 50 кр.

— На Институтъ пôдъ покровомъ св. о. Николая: о. Малецкій зъ Видинова 50 кр., п. Хванько зъ Москвы 1 рубель.

— Для школы правъ при Народнôмъ Домѣ: о. Мих. Форись зъ Сморжа 1·50 кр.

— Для школы М. Шашкевича: о. Мих. Форись зô Сморжа 1·50 зр., Н. Н. зъ Коцюбинцѣвъ 5 зр.

— Для тов. „Зоря“: о. Вас. Небыловець зъ Перегиньска 1 зр.

— Для Академічного Брацтва: о. В. Небыловець зъ Перегиньска 1 зр.

— Для Общества русскихъ Дамъ: о. І. Юзичиньскій зъ Бориничь 5 зр.

— Для перемышскихъ паралельекъ: п. Іос. Мишкевичь зъ Кракова 2 зр.

ПОДЯКА.

Всевышній навѣстивъ насъ тяжкимъ горемъ, — неумолима рука смерти выдерла намъ найдорожшу матѣръ Марію зъ Целевичѣвъ Навроцку въ 69 роцѣ житя. Ôдрадок въ печали явились щирі люде, котрымъ всенародно подякувати уважаємъ собѣ святымъ обовязкôмъ. Дякуємо сердечно оо. Єфиновичу, декану Заозецкому зъ Поповець, Балтаровичу зъ Серетця, Глѣбовицкому зъ Наквашѣ, Ляндерови зъ Городища, Завадовскому и Горбачевскому зъ Вербôвчика и Монцибовичу зъ Вертелки. Всѣмъ тымъ Вч. и Высокопреподобнымъ отцямъ, принявшимъ участь въ похоронахъ и звеличавшимъ сей сумный обрядъ церковный, крôмъ того о. Александрови Глѣборицкому за глубоко ôдчуту пращальну проповѣдь, якъ такожь и Вп. П. Конашецкôй, дѣдичѣ села Кутище та пани Ляндеровôй за слова потѣхи и розрады — щире Спаси-Бôгъ.

Зиновія и Іосифъ Бурачиньскій, Павлина и Петро Дуткевичѣ, Иванна и Иванъ Навроцкій, Олександра, Текля, Сидора и Иванъ Палѣевъ, доньки зятѣ, — Кость и Олена зъ Младеновичѣвъ, Василь и Мелянія зъ Радзикевичѣвъ сыны и невѣстки покôйнои.

Надôслане.

Д-ръ Генрикъ Розенбушь

адвокатъ краєвый

отворивъ канцелярію здвокатску

въ **Кутахъ.**

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)

напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репаращи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

Самуелі & Ляндавъ

у Львовѣ улиця Килиньского

(коло каварнѣ вѣденьскои)

купують и продають всѣлякі облігаціи державні, листы заставні и монеты по курсѣ деннôмъ. Поручена зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень. Поручена на биржу у Вѣдни и Берлинѣ выготовляють ся на найлѣпшихъ условіяхъ.

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

4½% Листы заставні Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облігаціи пропинаційні

Всѣлякі облігаціи довгу державного

Зелѣзничі облігаціи першeньства

Льосы державні и приватні

продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 194—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красній оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 60—?

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 40—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитій сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
		½ клгр.		
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	бдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	каравanный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 к.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	бдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ЦѢНЫ ФАБРИЧНІЙ

ОДИНОКІЙ ВЫКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ инструментôвъ музичныхъ и струнъ

І. КАПРАЛІКА

ул. Скарбкôвска ч. 6 на розъ поручае

Просить ся уважати на фірму.

Мignon-ы

Цитры

Арістонъ

Манопаны

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

выпробованій и певній средства косметичній

ôдзначеній 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, взмôцняе корѣнцѣ волося и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змываня волося, запобѣгае творити ся парлямъ, ôдсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знамените на **корѣнцѣ волося** и на **порôстъ волося.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приемного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже користно **дѣлае на ясла и зубы.** Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубôвъ.** Надае перлову бѣлость, ôддаляе камѣнь и квасы, котрі наводять бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приемный, нѣжный и довготревалый запахъ той воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всемірній зôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна флякону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Нігретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поединче. Цѣна 1 зр.

Бѣлі и гарні руки. Найбôльше червонѣ и попадалі руки выбѣлять ся и вынѣжнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростинныхъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шкôръ, мягчить шкôру, робить ю непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконницъ ч. 20, и въ ЧЕРНôВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

Що лишь выйшла зъ друку книжочка:

„Святый Вечѣрь“

оповѣданя Павла Кирчова.

Се безперечно буде найкрасшимъ и найвôдповѣднѣшимъ дарункомъ для дѣтей а и селянинъ прочитае ю не безъ интересу. Особливо-жь повинна она бути въ рукахъ кождого, хто займае ся психольогіею и выхованьемъ дѣтей. — Цѣна 10 кр., зъ пересылкою почтовою 12 кр. — Замовляти можна черезъ Редакціѣ: „Дѣла“, „Батькôвщины“, „Правды“, Друкарню им. Шевченка, або просто ôдъ автора, ул. Крива, ч. 6. поверхъ II.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчува, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштуе 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечести. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а менший по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускі 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672(16—25)

РУСКІЙ СПѢВАНИКЪ

накладомъ Товариства Просвѣты“, ул Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ паперѣ 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тій суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвыдатнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногій найдобрнѣйшій народній пѣснѣ. Найзаменитшій рускі композиторы уложившій до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписаній. Цѣна 40 кр., оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-тя примѣрникôвъ въ канцелярії Товариства даеся 20% рабату. Ти можна ихъ такожь по книгарняхъ Галичины и Бу

штучкій зубы

Ателіе дентистично-технічне

Б. БЕРҐЕРА

Львôвъ, улиця Кароля Людвика число 5.

(Дôмъ п. Штроменґера).

щоки и репараціи

РУ-

кавичкя, шовковій, сернячій, саміановій досевій, кафтанцки и шкôряні штаны, — простирала, бандажѣ, суспензорія и всѣ выробы рукавичнячій

поручае найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

КАЛЄНДАРЬ ЗЕРКАЛА

вже выйшовъ и коштуе **36** кр. (съ пересылкою почтовою 40 кр.) Дôстати можна черезъ редакцію „Зеркала“ и „Дѣла“.

ПОѢЗДЫ ЗЕЛѢЗНИЧІ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

	Поѣздъ посѣщен. або кур.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
До Львова приходять:				
Зъ Кракова	4·03	9·28	8 50	7 15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамч.	2·08	7·01		2·38
Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		8·30		
Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова		12·08		
Зъ Сучавы, Черновець и Стап.		6·53		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.		2·—		
Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станісл.	8·—			
Зъ Белзця (Томашева)				5 41
Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ)				10·17
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	8·30	4·20	7·20
До Пôдволочискъ	4·11	9·50		10 35
До Пôдволочискъ на Пôдзамч.	4·22	10·15		11 05
До Стрыя, Хирова Стружа, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина		5·55		
До Стрыя, Хирова и Сухи		10·20		
До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станісл. и Гусятина		8·45		
До Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина	9·16			
До Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту		4·30		
До Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы		10·16		
До Белзця (Томашева)				8·03
„ „ лишь въ пятницѣ				2·29
„ „ лишь вô вторки				4·43

Примѣтка: Годины пôдчеркненій лінійкою означають часъ нôчный ôдъ год 6 вечер. до год. 5 мін. 59 рано.

Тягненье вже 15 сѣчня 1891

Головна выграна зр. 50.000

4% льосы Банку угор. ипотеч.

3 тягненя рôчній

Також промесы на тій льосы по зр. 1·50.

Продае найдешевше у Львовѣ

Августъ Шелленбергъ

дôмъ банковый и контора вымѣны

Выдавництво газеты льосованъ „Надія“ пренумерата цылорôчна на провінцію зр. 1·80.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улиці Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлюзъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики уважати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Магазинъ мôй обильный въ добôрній сукна та въ готовій одяги мужескій и дитинні, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, також средства грошевій роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Шварцвальдъ.

Канцелярія товариства „Просвѣта“

у Львовѣ, улиця Ôрменьска ч. 27 партеръ

поручае на подарки на

Коляду и Новый Рôкъ

1. Илюстровану исторію Руси цѣна брош. 50 кр., въ полотняній оправѣ 72 кр.
2. Коляды и щедрôвки брошур. цѣна 12 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо поклякуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Кирило Кахникевичь.** Цаіферъ въ друк. Чарнаньскои

Зъ друкарни тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского